

Terapeutická Bible

Překlad: Bible kralická (BKR)

Tato poslední verze byla dokončena 18.7. 2024 v 21:36.

*Spirituální aktivita dokáže překlenout desetiletí terapií.
Musí to být ale opravdový duchovní život, ne spirituální bypass –
předstírání zbožnosti před lidmi k zamaskování vnitřní prázdnoty.*

Gabor Maté

Závislí na kofeinu
si self-medikují ADHD.
Gabor Maté

Čtyři fáze duchovního růstu

Víra je růst; začne znovuzrozením (Jn 3:7), ale nikdo by si nepřál, aby jeho novorozeně zůstalo navždycky miminem; růst je právem očekáván.

Podle Scotta Pecka* existují čtyři fáze duchovního růstu: (1) chaotická, (2) formální/institucionální (zákonická), (3) skeptická a (4) mystická. Růst probíhá směrem od první ke čtvrté a bývá plynulý; hranice mezi jednotlivými fázemi nejsou vyhrocené. Nepomáhá k tomu však kumulace teoretického poznání; mezi fázemi rosteme přijetím poznané pravdy, ať je jakákoliv, kdekoliv a s jakýmikoliv implikacemi pro náš vlastní život. Může se stát (a často stává), že naše odhodlanost a vytrvalost bude vyzkoušena *utrpením, které od Boha přijímáme* (Jb 2:10). Růst vždycky bolí; jako výstižná ilustrace slouží korýši a podobní tvorové s exoskeletonem: Dokud jsou uzavřeni ve své ochranné skrýši, nemohou růst. Mají-li vyrůst, musejí svou schránku opustit, alespoň dočasně, ale tím se stávají zranitelnými. Totéž platí pro nás a náš duchovní stav: bez zranitelnosti nevyrosteme.

Chaotická fáze je typická pro lidi, kteří daleko nevyrostli. Nesouvisí to s tím, jak dlouho jsou křesťany. Existují křesťané v důchodovém věku, kteří vyrostli v křesťanských rodinách, a přesto nikdy nevykročili z této počáteční fáze. Tito lidé nejsou pevní ve víře, bývají ochotni ke kompromisům v přesvědčení, že hřích (hlavně ten jejich) se nemusí brát tak moc vážně. Nevadí jim říkat i dělat věci v přímém rozporu s Bibli. Často jsou soběstřední (to malé děti bývají); milují písně, ve kterých „já“ je nejčastějším podmětem: „Mám tě rád“.

Druhá fáze je zákonická, člověk je odhodlán k zodpovědnému životu podle Božího Slova, ale lidé v této fázi mívají tendenci k netrpělivosti s lidmi v chaotické fázi, protože to jsou přece takoví neukáznění hříšníci. Zákoníci milují tradice, protože konzervují nejen ty správné články víry, ale také pravidla, která je podle nich nutno dodržovat. Ta jsou vždy stanovena tak, aby oni sami vypadali jako ti nejzbožnější, na rozdíl ode všech ostatních. Ti, kdo v této fázi ustrnou, mohou projevovat tendenci k vytvoření svého vlastního nebiblického náboženství: Mají naprosto jasno, co je v církvi přijatelné a co ne – od hudebních nástrojů po druh a dokonce i barvu oblečení.

Třetí fáze je skeptická, protože v ní člověk začne pochybovat o tom, co mu bylo vštěpováno a dosud pouze přejímal, ale teď už se s tím nehodlá spokojit, chce se přesvědčit sám, a tak hledá pravdu na vlastní pěst. Umělá nařízení autorit, uvízlých ve druhé fázi, která nemají oporu v Bibli, nepovažuje za závazná. Může se stát, že některé tradiční věci přehodnotí a zamítne, ale hledá-li pravdu poctivě, dříve či později ji nalezne (Mt 7:8) a přijme za svou.

V této skupině najdeme i mnoho vědeckých pracovníků, kteří o sobě říkají, že jsou nevěřící, ale svou profesí i životem hledají pravdu, kdekoliv by mohla být nalezena. Paradoxně jsou duchovně zralejší, než zákoníci a chaotici druhé a první fáze, protože opravdu hledají pravdu se záměrem se jí podřídit, až ji najdou, nejen fráze k papouškování a skrývání svých slabín za ně. (Což pochopitelně neplatí o těch vědcích, kteří před pravdou dávají přednost názoru svých sponzorů.)

Církev trápí věčné dilema: Jak dostat své členy ze druhé fáze do čtvrté bez vstupu do rizikové fáze třetí, kde vymknou kontrole.

Čtvrtou fázi Scott Peck nazývá mystickou, protože člověk v ní má natolik úzký vztah s živým Bohem, že nepocituje nenávisť vůči nikomu, jen soucit, lásku a bezpodmínečné přijetí. Čím většího hříšníka vidí, tím více mu ho je líto a tím více se snaží ho přivést ke změně postojů (pokání). Neznamena to postoj „Já jsem OK, ty jsi OK.“ Spíše je to tak, že člověk je schopen vidět Boží setbu v každém člověku. Má-li dost moudrosti, dokáže někdy dokonce i odhadnout, kde se jedinec zrovna nachází na své duchovní cestě, a přizpůsobit směr rozhovoru povzbuzením k dalšímu růstu.

Pro první tři fáze platí pravidlo, že lidé vzhlížejí k těm, kdo jsou o jednu fázi dál, než oni sami, a pohlízejí spatra na ty, kdo jsou níže. Avšak nenávidí ty, kdo jsou dále o více než jednu fázi. Mystikové ve čtvrté fázi věří týmhž doktrínám jako zákoníci ve druhé fázi, ale v takové svobodě, jaká zákoníky děsí a jakou chaotici první fáze vůbec nedovedou pochopit; kdyby ji chtěli napodobit, skončili by v synkretickém přesvědčení, že dovoleno je všechno (1Kor 8:4–13).

Ti, kdo mají striktnější omezení, jsou slabší ve víře (1Kor 8:7) a ti silnější na ně musí brát ohled (1Kor 8:13), byť ne za cenu „diktatury slabých“ (2Kor 11:20–21).

Bible má co říct všem; a říká jim to tak, aby je vedla k neustálému růstu. Tragické je, když se člověk v některé fázi zasekne a zůstane v tom, co si osvojil a považuje za bezpečné a jisté (viz obr. *Komfortní zóna* na str. 5). Takové zamrznutí na příliš dlouhou dobu nikdy není zdravý stav; vajíčko se buďto vylíhne anebo zkaží. Znamená to nicméně, že pokud rosteme, pak opakované čtení stejných míst v Bibli otevírá nové pohledy a nabízí další možné interpretace.

* Podle knihy *Different Drum*, česky *V jiném rytmu*.

Terapeutická Bible

V této studijní Bibli jsou některé komentující texty označeny jednou ze čtyř ikon. Všechny zobrazují nějaký druh poživatin, vzhledem k tomu, že Boží Slovo bývá kromě jiného přirovnáváno k různým potravinám (1Pt 2:2; Ř 14:2; Jn 6:35; Žd 5:12).

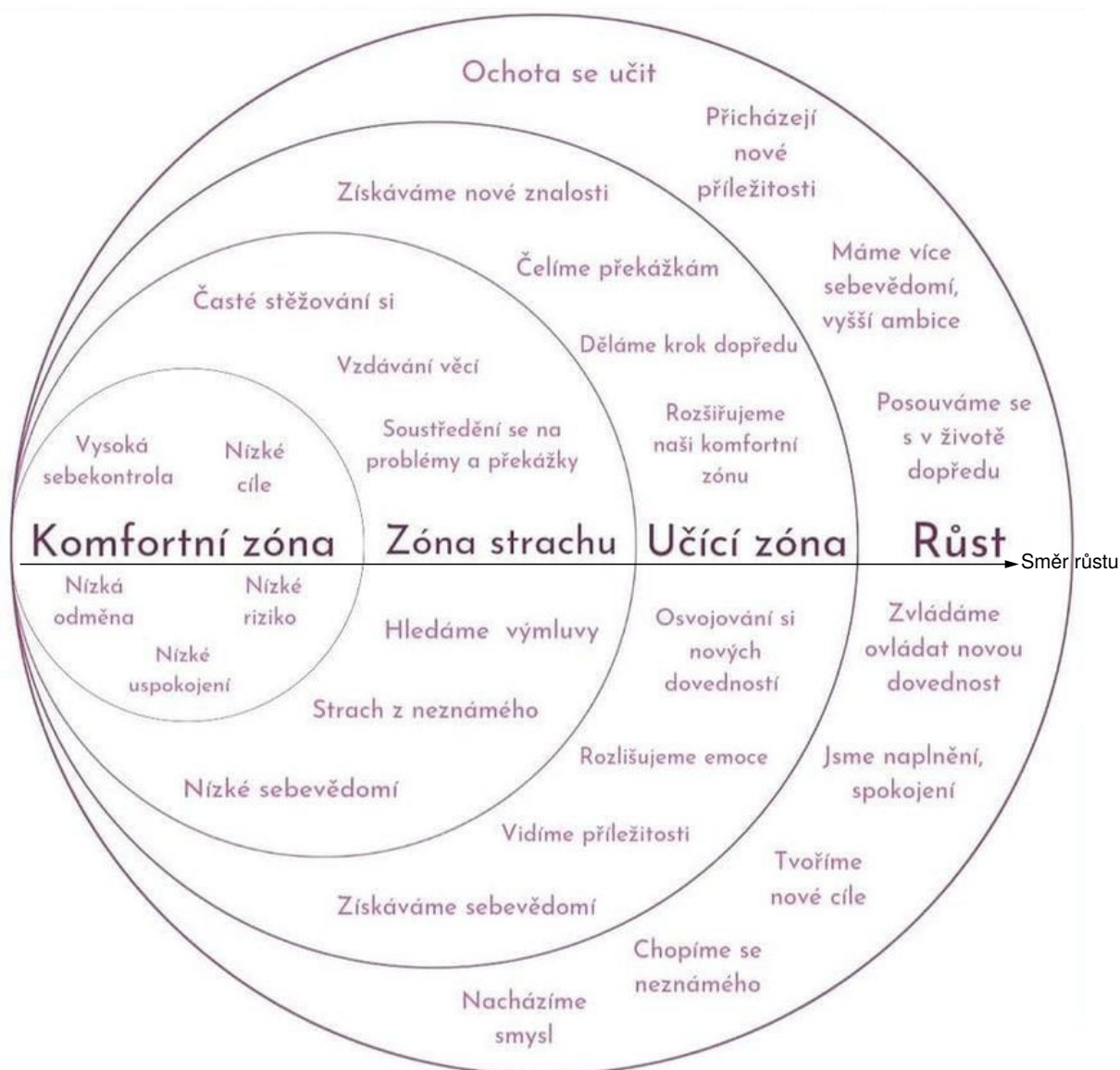
Ty zhruba odpovídají čtyřem fázím růstu podle Scotta Pecka: obrázek lahvičky s kojeneckou výživou (🍼) naznačuje text vhodný pro první, novorozeneckou, soběstřednou, chaotickou fázi.

Druhá fáze je indikována obrázkem vegetariánské stravy (🥗), třetí obrázkem chleba (🍞) a konečně čtvrtá fáze ikonou masa (🍖), které nejedí všichni.

Je z toho také zřejmé, že ne všechno je vhodné pro všechny. Ne všichni dokážou přijmout všechno (Mt 19:11); pro obtížnou přijatelnost některých částí Ježíšova učení od něho mnozí odpadli (Jn 6:60, 66). Proto tady bude namísto jistá sebekázeň čtenáře. Pokud Bibli otevíráte poprvé, komentáře označené čímkoliv vyšším než kojeneckou lahvičkou vám mohou připadat v rozporu s tím, jak Boha zatím znáte. Takové texty můžete ignorovat nebo odložit do kategorie „temporálního agnosticizmu“ – zatím nevím, co si o tom mám myslet, ale třeba na to časem přijdu. Do té doby vám může takové učení připadat nestravitelné.

Taky nemusíte souhlasit se vším, na co narazíte. Židé často používají vtipný prohoz o tom, že kde se sejdou dva Židé, tam máte tři názory. Reflektuje to tu moudrost poznání, že nesouhlasit ve všem je normální; do čím větší hloubky se noříme, tím více se naše názory mohou rozcházet a není na tom nic špatného. Pluralita názorů z nás nedělá nepřátele (i když někteří zapřísáhlí zákoníci druhé fáze by se o to hádali).

Komfortní zóna

Příklad

Jak příklad nám může posloužit jednoduché zkoumání odpovědi na otázku, proč některému jednání (činu, myšlence, emoci) říkáme *hřích*.

 Je to hřích, protože mi to tak vštěpovali ti, kdo mě vedli k víře.

 Je to hřích, protože to říká Bible (a naše tradice).

 Je to špatné, protože to v konečném důsledku ubližuje lidem – nejen hříšníku samotnému, ale i jeho okolí.

 Je to hřích, protože nevede k uzdravení, nýbrž k závislosti na falešném, pomíjivém uspokojení. Bible (nikoliv tradice sama bez biblické opory!) to nazývá hřichem, protože Bůh chce naše uzdravení z traumatu; chce nás zastavit na naší vlastní cestě hledání úlevy, která nás zanechává neuzdravené a vždycky končí špatně.

Ikonou třetí fáze () jsou označeny i poznámky, které nesouvisí s uzdravením z traumatu, ale s jakýmkoliv jiným diskutabilním tématem. Některé jsou apologetického rázu, některé přinášejí nové, netradiční interpretace. Lze s nimi nesouhlasit a polemizovat.

Uzdravení

 Uzdravení nastává někde mezi třetí a čtvrtou fází. Nebývá lacino a snadno dosažitelné. Některé změny mohou být náhlé a radikální, je to však růst; vždy je kam pokračovat, i když substanciální uzdravení již nastalo.

Aby člověk sebral odhodlání odloupat ze své osobnosti ony hříšné návyky (některé považujeme za „přijatelné“ hříchy, takže nejsou tak nápadné, např. když někdo používá službu jako masku, za kterou skrývá své sobecké motivy), potřebuje bezpečné, láskyplné, bezpodmínečné přijímající prostředí. Jinak se jen obrní v obavě, aby do obnažené nezhojené rány někdo znovu nebol.

Takové prostředí by měla poskytovat církev. Nedá se to však předepsat, nařídít, naplánovat. Je zapotřebí spontánní nezištné lásky mezi členy navzájem i vůči příchozím. Strojené, okázalé projevy lásky „z povinnosti“ nebudou dlouho fungovat; okamžikem prozření zapůsobí maximálně kontraproduktivně: Odradí jedince od setrvání v takovém společenství.

Pokud uzdravení začne (patrně někde ve třetí fázi), pak pravděpodobně potrvá dlouho, podle toho, z jak těžkých minulých okolností člověk potřebuje vytáhnout a jak je pružný v ochotě přijmout nepříjemnou a bolestivou pravdu o sobě i o těch, kdo mu ublížili, a měnit se.

Po dosažení čtvrté fáze bývá člověk substanciálně uzdraven. Ve čtvrté fázi je pokorný a dávno dobře ví, že pořád je čemu se učit a kam růst, že zcela hotovi nejsme nikdy. Občasné relapsy jsou součástí každé rekonvalescence.

Zároveň začíná chápat smysl utrpení: Ocel se nestane mečem bez velkého žaru a drtivých úderů na kovadlině. Jedinec je přetaven, zbaven strusky, ve které vyrostl, vykován a připraven k použití; je mu jasné, že touto trnitou cestou neprošel proto, aby si požeňání moudrosti, takto nabyté, nechal pro sebe. Kdo miluje Boha, miluje své bližní (1Jn 4:21).

 Jedním z kroků k uzdravení je přijetí sebe sama, takový, jaký jsem. Říkáme, že tak nás přijímá Ježíš, avšak vyžaduje to upřesnění.

Je pravda, že k Ježíši může přijít kdokoliv. To je ovšem začátek nové cesty. Ve svém hříšném stavu člověk může přijít k Ježíši, ale nemůže v něm zůstat (1Jn 3:6; 5:18). Proměněné srdce netouží hřešit; touží líbit se Bohu. Kristovo bezpodmínečné přijetí nemůže sloužit jako licence na hřích.

Podobně jedinec, hledající uzdravení, musí přijmout sám sebe bezpodmínečně, takový, jaký je, přestože ví, že je špatný a hříšný. Slovy Mela Gibsona, musí „obejmout svůj kaktus“; vzít na vědomí, že moje duše má i své stinné stránky.

Ale musí to udělat proto, že jedině když se přijme takový, jaký je, může se začít měnit. Přijmout se bezpodmínečně, takový, jaký jsem, ale zůstat takovým a neměnit se, tvrdit, že je to v pořádku, nikam nevede. To bychom ovocem svého života jen dokazovali, že jsme stále mrtví ve svých hříších (Jn 8:24; 1Kor 15:7) a směřujeme do zahynutí bez naděje (Ef 2:12).

Změna je možná a nastává hluboko uvnitř. Ve světle Kristovy milosti jsou i naše minulá zranění nicotná a malicherná, přestože mohla být (a v některých případech bohužel byla) drsná a drastická. Uzdravení neznámá zlehčovat je.

Kristova milost je tak neskonale větší, že i takové trosky, jaké z nás udělala naše traumata, přijímá do svého království. Proto už nepotřebujeme na sebemenší podnět reagovat jako týraná šelma nějakým svým sebeobraným mechanismem (= hřichem), který jsme si kdysi podvědomě osvojili (a proto je silnější než naše vědomé rozhodování).

Naše slabosti, selhání a hříchy nám Kristus odpustil, a nabádá nás, abychom stejně tak odpustili těm, kdo ublížili nám (Mt 6:14; Mk 11:25). Naše odpuštění nezmění pachatele, který se provinil proti nám, ale vysvobodí nás z okovů, které nás k němu poutaly (srv. pozn. Lk 18:39).

Jestliže dosáhneme svobody, kterou pro nás Kristus vydobyl, můžeme růst a zároveň sloužit. Bude nás čistit (Jn 15:2), což může bolet, ale to nevadí, protože budeme vědět, že to není trestání za hřích, nýbrž projev důvěry, že dokážeme přinést ještě větší úrodu.

Tato bolest již není nesnesitelná jako ta stará zranění z doby, kdy jsme se nemohli bránit; tentokrát už je to součást růstu. Každý růst bolí, vždycky znamená nějakou ztrátu, nikdy už to nebude stejné jako dřív.

Ale tak to má být, tak je to správné. Je to bolest a sebezapření, provázející každý seriózní výcvik (představme si sportovce, horolezce, vojáka apod.) a každý růst. Srv. čl. [Poznáte pravdu, a pravda vás vysvobodí u Jn 8](#).

Na této cestě nás čekají ta největší dobrodružství.

A nejsme na ní sami.

První Mojžíšova (Genesis)

Úvod

Přehled

Autor:

Mojžíš

Záměr:

Učit generaci Izraelitů, odcházející z Egypta, o Božím plánu pro ně coby národ na pozadí rané historie světa a života patriarchů.

Datum:

1446–1406 př.Kr.

Klíčové pravdy:

Přestože hřích zničil ideální svět, který Bůh Izraele stvořil, vykoupení přijde skrze Boží vyvolený lid. Životy Abrahama, Izáka a Jákoba poskytují poznání o povaze Boží smlouvy s jeho lidem i o jejich naději do budoucnosti. Životy Josefa a jeho bratrů naznačují způsoby, jakými Boží lid má (i nemá) jednat se svými bližními.

Autor

Vzhledem ke skutečnosti, že Genesis je součástí jednotného Pentateuchu, určení autorství nemůže být odděleno od kompozice knih Exodus, Leviticus, Numeri a Deuteronomium (viz „Úvod do Pentateuchu“). Důkazy, týkající se Genesis samotné, vedou k přesvědčení, že Mojžíš, inspirován Duchem Svatým, vtiskl knize její esenciální tvar, pročež může být po právu nazván jejím autorem. Pozdější inspirovaní editoři knihu zmodernizovali a doplnili na mnoha místech do podoby, ve které ji známe dnes.

Novozákonní svědectví potvrzuje Mojžíšovo autorství. Pán Ježíš řekl: „Mojžíš vám dal obřízku“ (Jn 7:22; viz též Sk 15:1), rituál ustanovený exkluzivně v Gn 17. Mojžíšovo vrcholné vzdělání na egyptském dvoře, jeho výjimečné duchovní obdarování a Boží povolání ho jedinečně kvalifikují pro kompozici esenciálního obsahu a tvaru Pentateuchu. Zakladatel izraelské teokracie by už z pouhé nezbytnosti dal Izraeli jeho prehistorii, význam a cíl, jakož i zákon.

Každá významnější politická či náboženská komunita starověku uchovávala tradice svého určujícího původu. Vyzdvihovat vlastní dějiny je součástí každého národního obrození (české nevyjímaje; srv. Úvod k Paralipomenon). Stejným způsobem Genesis poskytuje teologickou i etickou podporu Tóry: Izraelův jedinečný smluvní vztah s Hospodinem (Dt 9:5).

Kromě toho je na místě očekávat, že zakladatel Izraele nabídne pravdivou verzi stvoření světa coby polemické vyvrácení překroucených či smyšlených verzí, přítomných ve všech pohanských náboženstvích jakožto mýty o stvoření (viz poznámky k 1:1–2:3).

Tento pohled je podporován důkazy stáří Genesis. Jejich prvních jedenáct kapitol má mnoho podobnosti i záměrných kontrastů s mýty starého Blízkého Východu, které jsou prokazatelně starší než Pentateuch a byly tedy Mojžíšovi známy (např. Enuma Eliš, Epos o Atrahasisovi a jedenáctá tabulka Eposu o Gilgamešovi — mezopotámské verze vzniku světa a potopy). Jména a zvyky v příbězích patriarchů (kap. 12–50) odrážejí svou dobu výstižně, což ukazuje na starého autora, používajícího spolehlivé dokumenty. Texty Ebla (24. století př.Kr.) zmiňují muže jménem Ebrum, který je velmi pravděpodobně Eber (česky Heber) z 10:21; texty Mari (8. století př.Kr.) potvrzují mezi jinými jména jako Abrahám, Jákob a Emorejec. Praxe garance práv prvorozených (tj. privilegií navíc pro nejstaršího syna; 25:5–6, 32–34) byla na starém Blízkém východě rozšířena; prodej dědictví (25:29–34) je v této oblasti zdokumentován v různých obdobích. Adopce otroka (15:3) se vyskytuje v listu Larsa (dopis, adresovaný králi města Larsa ze starobabylónského období) a adopce Efraima a Manase jejich dědečkem (48:5) lze přirovnat k podobné adopci vnuka v Ugaritu (14. století př.Kr.). Dar otrokyně coby součást věna a její nabídnutí manželovi neplodnou manželkou (16:1–6; 30:1–3) je doloženo Chamurapiho Zákoníkem (18. století př.Kr.).

Některé náboženské praktiky patriarchů jsou dokonce starší než Mojžíš. Uctívali Boha pod jmény jako El Olam („Věčný Bůh“ 21:33) a El Šadaj („Všemohoucí Bůh“ 17:1). Tato jména se nikde v Tóře znovu nevyskytují kromě El Šadaj Ex 6:3 (Nu 24:4, 16 obsahuje pouze samotné Šadaj).

V rozporu s Mojžíšovým Zákonem a bez vypravěčovy cenzury Jákob vztyčil kamenný památník (28:18–22; Dt 16:21–22), Abraham se oženil s nevlastní sestrou (20:12; Lv 18:9) a Jákob si vzal dvě sestry zároveň (29:15–30; Lv 18:18).

Kromě toho 27 ze 38 jmen, kterými jsou nazýváni patriarchové a jejich rodiny, se nikdy znovu v Bibli nevyskytují. Jedině Genesis nazývá Hebron „Mamre“ (13:18; 14:13, 24; 18:1; 23:17, 19; 25:9; 35:27; 49:30; 50:13) a jediné Genesis zmiňuje Padan-Aram (25:20; 28:2, 5–7; 31:18; 33:18; 35:9, 26; 46:15). Tyto detaily indikují nejen to, že Mojžíš čerpal ze starých zdrojů, nýbrž i to, že Genesis byla napsána v rané historii Izraele, kdy nebylo zapotřebí ospravedlňovat či odsuzovat tyto pradávne zvyklosti.

Doba a místo vzniku

Z předpokladu spojení Genesis a jejího obsahu s Mojžíšem a jeho dobou vyplývá závěr, že esenciální podobu a obsah knihy lze datovat kolem roku 1400 př.Kr. Vzhledem k tomu, že David (kolem roku 1000 př.Kr.) biblický záznam o stvoření světa (Gn 1) zhudebnil (Ž 8), můžeme považovat vznik první kapitoly ve druhém miléniu př.Kr. za potvrzený. Ačkoliv se v textu ojediněle vyskytují výrazy, známé toliko z poloviny druhého tisíciletí př.Kr. (viz pozn. ke „starší“ v 25:23), neměli bychom přehlédnout, že gramatika a místní jména v Genesis (viz pozn. k „Dan“ v 14:14), podobně jako ve zbytku Pentateuchu, byla zmodernizována. Rovněž seznam králů v 36:31–43 se jeví jako dodatek pocházející z doby po Saulovi.

Neexistuje dost důkazů k jednoznačnému závěru, kdy přesně Mojžíš zkomponoval Genesis. Mohl ji napsat jako povolání pro první generaci Exodu na cestě z Egypta, anebo (pravděpodobněji) v návaznosti na zbytek Pentateuchu pro druhou generaci, připravující se na moábských pláních na dobytí Kanaanu.

Původní adresáti

Kniha Genesis byla sepsána, aby povzbudila Izraelity, čelící mnoha obtížím v procesu oddělování se od minulosti v egyptském otroctví a příprav na vstup do země zaslíbené. Příběhy poskytují prolog k závazkům, před kterými národ stál v době Mojžíšově. Např. Genesis si explicitně všímá rituálu obřizky (17:9–14) a dodržování Sabatu (2:2–3). Důležitější však je, že Genesis zaznamenává vznik Izraele na pozadí dějin celého lidstva a konfliktu mezi královstvím Božím a královstvím hada — konfliktu, ve kterém má národ Izrael sehrát klíčovou roli. Genesis rovněž připomíná vyvolení Izraele k jedinečnému smluvnímu vztahu s jediným Bohem. Podle této smlouvy se potomci patriarchů stanou významným národem v zemi zaslíbené, skrze nějž dojdou požehnání pohané.

Záměr a zvláštnosti

Kniha je pojmenována (v souladu se starodávným zvykem nazývat knihy jejich prvními slovy) hebrejským titulem *beresit* (בְּרֵאשִׁית „na počátku“). Na základě svého obsahu nese v řečtině titul Genesis (ΓΕΝΕΣΙ „původ“).

Oba tituly jsou náležité, protože kniha se věnuje původu posvátné historie.

Analýza literární struktury Genesis odhaluje následující pozoruhodnosti: Prolog (1:1–2:4) je vyznačen svým začátkem a koncem: V hebrejštině je slovosled z 1:1 (kde „stvořil“ předchází „nebe i zemi“) obrácen v 2:1–4 (kde „nebe a země předchází „stvoření“).

Po prologu se Genesis dělí na deset částí, označených formulí „Toto jsou rody...“ Po tomto nadpise vždy následuje rodokmen zmíněné osoby a/nebo příběh, ve kterém vystupují její významní potomci. První tři takové „rody“ zachycují historii před potopou, zbývajících sedm po potopě. První tři (před potopou) tvoří paralelu k prvním třem ze sedmi (po potopě): Obsahují příběhy o vývoji lidstva obecně při stvoření z vody původního chaosu a pak znovustvoření po potopě (záznam jedna a čtyři); rodokmen zbožných, nesoucích záchranu a vykoupení skrze Seta a Sema (záznamy dva a pět); a konečně příběhy epochálních smluv s Noemem a Abrahamem (záznamy tři a šest). Poslední dva páry rozšiřují Abrahamovu linii kontrastem příběhů jeho odmítnutých potomků Izmaele a Ezaua (záznamy sedm a devět) s příběhy vyvolených Izáka a Jákoba (záznamy osm a deset). Klíčem k příběhu je často uvozující zjevení: např. zaslíbení Abrahamovi (12:1–3), prenatalní známky rivality mezi Jákobem a Ezauem (25:22–23) či Josefovy sny (37:1–11). Přechodná pasáž je vždy na konci každého záznamu (4:25–26; 6:1–8; 9:18–29 a 11:10–26, viz Úvod: Osnova). Závěrečná sekce posledního záznamu obsahuje silné spojení s knihou Exodus svým vyústěním v přísahu, jíž Josef zavázal své bratry, aby odnesli jeho nabalzamované tělo zpět do Kanaanu, až je navštíví jejich Bůh a vyvede je z Egypta (50:24–26; Ex 13:19).

Orientace knihy na původ Izraele se odvíjí na pozadí zájmu o záležitosti, týkající se celého světa. Mojžíš nám říká, že předtím, než Bůh vyvolil patriarchy (tzn. praotce Izraele, kap. 12-50), že lidstvo si nárokovalo nezávislost na něm pohrdnutím jeho příkazy (kap. 2-3). Lidé demonstrovali svou zkaženost formálním (nominálním) náboženstvím, bratrovraždou a bezuzdnou mstou (reprezentovanou Kainem v kap. 4); tyranii, harémy a neustále zlým myšlením (reprezentovaným bezbožnými vládci v 6:1-8); a vypínáním jejich vlastního království proti Bohu (reprezentovaným Nimrodovou neslavnou věží z 10:8-12; viz pozn. k 11:1-9). Boží verdikt o lidstvu zní: „Myšlenky lidského srdce jsou od dětství jen zlé.“ Za touto temnou historií se skrývá duchovní otec padlého lidstva: zlomyslný a úskočný ďábel (kap. 3). Bůh zázračně a svrchovanou mocí proměnil temný a tajemný chaos z počátku světa (1:2) v nádhernou domovinu pro lidstvo, které do ní uvedl coby do odpočinku (1:3-2:3). Stejně svrchovaně vyvolil lid své smlouvy k porážce Satana (3:15) a k požehnání do zkaženého světa (12:1-3). Bezpodmínečnou láskou vyvolil patriarchy Abrahama, Izáka a Jákoba a zaslíbil jim, že z jejich potomků učiní národ, jehož určením bude přinést požehnání celé zemi — zaslíbení, zahrnující v sobě potomstvo, zemi a krále navěky (12:1-3, 7; 13:14-17; 17:1-8; 26:2-6; 28:10-15). Dříve, než se Jákob narodil nebo než mohl vykonat cokoli dobrého či zlého, Bůh ho vyvolil místo jeho staršího dvojčete Ezaua (25:21-23). Bůh dokonce použil Judovu skandální křivdu vůči Támar, stejně jako Támařinu smělou lest, aby tyto hříšníky začlenil do mesiánské linie (kap. 38). Nebeský Král demonstroval svou slávu, s jakou vládne, když zázrakem uchoval uchoval matriarchy nedotčeny v pohanských harémech (12:10-20; 20:1-18; 26:7-11) nebo když otevřel jejich neplodná lůna (17:15-22; 18:1-15; 21:1-7; 25:21; 29:31; 30:22).

Často převrátil lidské očekávání vyvolením mladšího k tomu, aby zdědil požehnání namísto staršího (viz pozn. 25:23). Smělá prorocství i detailně podrobně rozpracované typy dosvědčují, že Bůh řídí dějiny. Např. Noe prorokoval Semovo porobení Kanaánu (9:24-26) a Abraham se stal předobrazem (fraktálem, typem; srv. čl. [Fraktály v Bibli u Gn 8 na str. 21](#)) většího (Mojžíšova) Exodu, když ho Bůh vyvedl z Egypta s velkým bohatstvím (viz pozn. k 12:10-20).

Bůh naklonil srdce svých vyvolených k důvěře v jeho zaslíbení a k poslušnosti jeho příkazům. Abraham věřil, že mu Bůh požehná nesčíselným potomstvím, navzdory všem nadějím, a Bůh mu tuto víru počítal za spravedlnost (15:6; Ř 4:3). Spoléhaje na jistotu Božích zaslíbení, Abraham netrval na svých nárocích na Zemi (kap. 13); podobně později Jákob, když se nakonec naučil spoléhat na Hospodina (32:10-13), symbolicky vrátil dědičné požehnání Ezauovi (kap. 33). Na říká, že předtím, než Bůh vyvolil patriarchy (tzn. praotce Izraele, kap. 12-50), že lidstvo si nárokovalo nezávislost na něm pohrdnutím jeho příkazy (kap. 2-3). Lidé demonstrovali svou zkaženost formálním (nominálním) náboženstvím, bratrovraždou a bezuzdnou mstou (reprezentovanou Kainem v kap. 4); tyranii, harémy a neustále zlým myšlením (reprezentovaným bezbožnými vládci v 6:1-8); a vypínáním jejich vlastního království proti Bohu (reprezentovaným Nimrodovou neslavnou věží z 10:8-12; viz pozn. 11:1-9). Boží verdikt o lidstvu zní: „Myšlenky lidského srdce jsou od dětství jen zlé.“ Za touto temnou historií se skrývá duchovní otec padlého lidstva: zlomyslný a úskočný ďábel (kap. 3).

Bůh zázračně a svrchovanou mocí proměnil temný a tajemný chaos z počátku světa (1:2) v nádhernou domovinu pro lidstvo, které do ní uvedl coby do odpočinku (1:3-2:3). Stejně svrchovaně vyvolil lid své smlouvy k porážce Satana (3:15) a k požehnání do zkaženého světa (12:1-3). Bezpodmínečnou láskou vyvolil patriarchy Abrahama, Izáka a Jákoba a zaslíbil jim, že z jejich potomků učiní národ, jehož určením bude přinést požehnání celé zemi — zaslíbení, zahrnující v sobě potomstvo, zemi a krále navěky (12:1-3, 7; 13:14-17; 17:1-8; 26:2-6; 28:10-15). Dříve, než se Jákob narodil nebo než mohl vykonat cokoli dobrého či zlého, Bůh ho vyvolil místo jeho staršího dvojčete Ezaua (25:21-23). Bůh dokonce použil Judovu skandální křivdu vůči Támar, stejně jako Támařinu smělou lest, aby tyto hříšníky začlenil do mesiánské linie (kap. 38). Nebeský Král demonstroval svou slávu, s jakou vládne, když zázrakem uchoval uchoval matriarchy nedotčeny v pohanských harémech (12:10-20; 20:1-18; 26:7-11) nebo když otevřel jejich neplodná lůna (17:15-22; 18:1-15; 21:1-7; 25:21; 29:31; 30:22). Často převrátil lidské očekávání vyvolením mladšího k tomu, aby zdědil požehnání namísto staršího (viz pozn. 25:23). Smělá prorocství i detailně podrobně rozpracované typy dosvědčují, že Bůh řídí dějiny. Např. Noe prorokoval Semovo porobení Kanaánu (9:24-26) a Abraham se stal předobrazem (fraktálem, typem; srv. čl. [Fraktály v Bibli u Gn 8 na str. 21](#)) většího (Mojžíšova) Exodu, když ho Bůh vyvedl z Egypta s velkým bohatstvím (viz pozn. 12:10-20). Bůh naklonil srdce svých vyvolených k důvěře v jeho zaslíbení a k poslušnosti jeho příkazům. Abraham věřil, že mu Bůh požehná nesčíselným potomstvím, navzdory všem nadějím, a Bůh mu tuto víru

počítal za spravedlnost (15:6). Spoléhaje na jistotu Božích zaslíbení, Abraham netrval na svých nárocích na Zemi (kap. 13); podobně později Jákob, když se nakonec naučil spoléhat na Hospodina (32:10–13), symbolicky vrátil dědičné požehnání Ezauovi (kap. 33). Na začátku Josefova příběhu prodá Juda Josefa do otroctví (37:26–28), avšak k jeho konci je bývalý otrokář ochoten stát se sám otrokem namísto svého bratra (44:33–34). Josef odpustil svým bratrům zotročení a pokus o vraždu bez nároku na potrestání v důvěře, že i takovéto odporné hříchy mohou posloužit Božímu záměru (45:4–8; 50:20–21).

Dlužno poznamenat, že s interpretací Genesis je spojeno několik obtíží. Tenze mezi biblickým pojetím stvoření světa a názorem mnohých (nicméně zdaleka ne všech!) moderních vědců je nepřehlédnutelná. Různé modely pro integraci teologie a dalších vědních oborů jsou uvedeny v teologickém článku Stáří světa v Gn 1.

Dominující témata

Tematicky se kniha dělí na dvě hlavní části: Prvních 11 kapitol zachycuje velký rámec — prehistorii celého světa. Tato část je zaměřena na události. Čteme zde známé příběhy o Adamovi a Evě, Kainovi a Ábelovi, o Noemově arše, o babylónské věži. Jsou to texty, ve kterých málo slov nese hodně významu a závažných důsledků. Co se zde stane jako jediná událost, ovlivní následující staletí a tisíciletí.

Zbytek knihy (Gn 12–50) je věnován osobnostem. Počínaje kapitolou 12 se Genesis zaměřuje na jednu rodinu: Abrahama a jeho potomky. Celý zbytek Bible se týká víceméně této jedné rodiny. Toto tvrzení však vyžaduje upřesnění: Bible sice věnuje pozornost převážně potomkům Abrahamovým, nicméně je tomu tak proto, že právě z nich má vzejít požehnání všem národům světa (12:3).

V knize Genesis se objevuje množství témat, která jsou zřídka znovu zmíněna v SZ, zato však se k nim Bible vrací docela podrobně v NZ. Zde jsou některá z nich:

- manželství (Ef 5:22–33)
- pád člověka (Ř 5:12–21; 1Tm 2:14)
- Kainova žárlivost (Žd 11:4; 1Jn 3:12)
- Abrahamova věrnost (Žd 4:1–3)
- Ezauova zkaženost (Žd 12:16–17)
- potopa světa (Mt 24:38; Lk 17:27; Žd 11:7>)
- potopa světa (Mt 24:38; Lk 17:27; Žd 11:7)
- darovaná spravedlnost (Ř 4:3–5)
- rivalita mezi syny zaslíbení a syny těla (Ga 4:1–7)

Jak číst Genesis

Genesis patří mezi nejoblíbenější knihy Starého Zákona. Je plná zajímavých postav, příběhů a událostí. Je jako základ domu, na kterém stojí všechno ostatní. Vypráví příběh mnoha začátků: vznik vesmíru, první hřích, počátek procesu Boží záchrany padlého lidstva.

Nesmíme zapomenout, že Genesis (stejně jako ostatně celá Bible) vznikla vznikla možná půl druhého milénia před Kristem. Při čtení se pokusme vcítit se do prožívání Izraelitů, opouštějících egyptské otroctví v těchto počátcích historie.

Jak to asi četli oni? Co v tom viděli? Co je oslovovalo? Proč například je nejvíce prostoru věnováno Josefovi, ačkoliv nejdůležitější je bezesporu Abraham? Protože Josefův příběh vysvětluje, kde jsme se vzali v Egyptě. Proč je zdůrazněno, že Kain byl zemědělec, kdežto Ábel pastýř (4:2)? Protože jsou to Egypťané, naši otrokáři, kdo obdělává půdu, a my, Izraelité jsme jim odporní právě proto, že jsme pastevcí (46:34). Tak se můžeme identifikovat s Ábelem, jenž nevině trpí křivdu (4:8) rukou Kaina, který je zosobněním Egypťanů (stejně jako oni i Kain staví města a pojmenovává je po svých synech 4:17; Ex 1:11). Proč máme záznam o tom, že Noe proklel Kanaána, Chámovu syna (9:25), a ne o tom, jak proklel Cháma samotného, který si svou neúctou prokletí vysloužil (v. 22)? Prokletí Cháma nám může být lhostejné, to je mrtvá historie, ale prokletí Kanaána, to je pro nás živě aktuální! Mojžíš je zapsal pro nás, abychom si připomněli, že do země Kanaánu nemíříme náhodou, ale že nám právem patří už od první generace po potopě (v. 26). Některé komentující texty na příslušných místech přibližují tyto a podobné souvislosti.

Kristus v Genesis

Co se začalo v Genesis, došlo svého naplnění v Kristu. Rodokmen, začínající v kapitole 5 a pokračující v kapitole 11, dochází úplnosti narozením Ježíše Krista (Mt 1; Lk 3:23–38). On je

ten Abrahamovi zaslíbený potomek (17:7; srv. Ga 3:16), v němž všechny národy země dojdou požehnání (12:3). Všichni, kdo jsou v něho pokřtěni, jsou potomci Abrahamovi (Ga 3:27–29).

Noe předpověděl, že Jafetitě naleznou spásu skrze Semity (9:27). Toto proroctví se naplnilo v Novém Zákoně (Ř 11, srv. pozn. 9:27). Bůh sám předpověděl, že sítě ženy porazí Satana (3:15). Toto potomstvo je Kristus a jeho církvev (Ř 16:20; Zj 12:17). Nevěsta pro Adama je předobrazem nevěsty pro Krista (2:18–25; Ef 5:22–32). Ježíš je kněz podle řádu Melchisede-chova (14:18–20; Žd 7). Ráj, ztracený vinou prvního Adama, je obnoven zásluhou posledního (1Kor 15:45).

Osnova

A. Předpotopní historie (1:1–11:9)

1. Prolog: Stvoření nebes a země (1:1–2:3)
2. Příběh nebe a země (2:4–4:26)
  - Zkouška Adama a Evy (2:4–25)
  - Pád a jeho důsledky (3:1–24)
  - Nárůst hříchu v Kainově linii (4:1–24)
  - Zbožný pozůstatek (4:25–26)
3. Adamův rodokmen (5:1–6:8)
  - Smluvní linie Setova (5:1–32)
  - Nárůst hříchu před potopou (6:1–8)
4. Příběh Noemův (6:9–9:29)
  - Příprava na potopu (6:9–7:10)
  - Potopa a záchrana (7:11–8:19)
  - Boží smlouva o stabilitě přírody (8:20–9:17)
  - Proroctví o Noemových synech (9:18–29)
5. Sem Cham a Jáfet (10:1–11:9)
  - Přehled národů (10:1–32)
  - Nárůst zla v Babylónu (11:1–9)

Na úsvitu dějin Bůh ustanovil ideální řád světa. Hřích lidí zkažil Boží svět, nicméně Bůh započal proces vykoupení a záchrany celého stvoření způsobem, který přímo vedl k vyvedení Izraele z Egypta a k jeho dobytí Kanaanu.

B. Raná historie patriarchů (11:10–37:1)

1. Sem (11:10–26)
2. Abraham (11:27–25:11)
  - Abrahamův rodokmen (11:27–32)
  - Abrahamova Země a potomci (12:1–22:19)
    - Migrace do Země zaslíbené (12:1–9)
    - Vysvobození z Egypta (12:10–20)
    - Lotovo oddělení od Země (13:1–18)
    - Vítězství nad východními králi (14:1–24)
  - Smlouva ohledně Země (15:1–21)
  - Zavržení Hagar a Izmaele (16:1–16)
  - Boží smlouva ohledně potomstva a Země (17:1–27)
  - Sára bude mít syna (18:1–15)
  - Abraham, Lot a Sodoma (18:16–19:38)

Životy Abrahama, Izáka a Jákoba nabízejí na mnoha místech porozumění způsobu, jakým Bůh později použije Izrael coby nástroj vykoupení. Jeho smluvní zaslíbení země a početného potomstva byly věrnými v Izraeli předávány z generace na generaci.

- Smlouva ohledně Země (15:1–21)
- Zavržení Hagar a Izmaele (16:1–16)
- Boží smlouva ohledně potomstva a Země (17:1–27)
- Sára bude mít syna (18:1–15)
- Abraham, Lot a Sodoma (18:16–19:38)
- Spravedlnost a přímluva za Sodomu (18:16–33)
- Lotova záchrana (19:1–29)
- Lot a jeho dcery (19:30–38)
  - Abrahamova přímluva za Abimeleka (20:1–18)
  - Narození Izáka (22:1–21)
  - Abrahamova smlouva s Abimelelem (21:22–34)
  - Abrahamova zkouška a ujištění (22:1–19)
- Přesun pozornosti na Izáka (22:20–25:11)
  - Rebečina rodina (22:20–24)
  - Sářina smrt (23:1–20)
  - Rebeka pro Izáka (24:1–67)
  - Izák jediným dědicem (25:1–6)
  - Abrahamova smrt (25:7–11)
- Izmael (25:12–18)
- Izák a Jákob (25:19–27:40)
- 3. Jákob v Zemi (25:19–27:40)
  - Rivalita mezi Jákobem a Ezauem (25:19–34)
  - Izák a Abimelek (26:1–35)
  - Jákobova krádež Ezauova požehnání (27:1–40)
- 4. Jákob v cizině (27:41–33:17)
  - Jákobův útěk před Ezauem (27:41–28:9)
  - Jákobův zikurat na útěku (28:10–22)
  - Konflikt s Lábanem (29:1–30)
  - Zrození kmenových patriarchů (29:31–30:24)
  - Jákobův odchod od Lábana (30:25–31:55)
  - Zikurat cestou zpět (32:1–32)
  - Ezauovo smíření s Jákobem (33:1–17)
- 3. Jákob zpátky v Zemi (33:18–35:29)
  - a. Krize v Šechemu (33:18–34:31)
  - b. Ujištění v Bet-elu (35:1–15)
  - c. Závěrečné cesty a události (35:16–29)
- E. Ezau (36:1–37:1)

III. Josefova historie (37:2– 50:26)

A. Patriarchové rozdělení a v disharmonii (37:2– 41:57)

1. Josefovy divné sny (37:2– 11)
2. Josef prodán do otroctví (37:12– 36)
3. Zkorumpovanost patriarchů v Kanaanu (38:1– 30)
4. Josefova integrita v Putifarově domě (39:1– 19)
5. Josefova neochvějná víra ve vězení (39:20– 40:23)
6. Josef vyvýšen nad celým Egyptem (41:1– 57)

B. Patriarchové spolu a v harmonii (42:1– 47:28)

1. Josefova první zkouška bratrů (42:1– 38)
2. Josefova druhá zkouška bratrů (43:1– 34)
3. Josefova třetí zkouška bratrů (44:1– 34)
4. Josefovo smíření s bratry (45:1– 28)
5. Migrace všech patriarchů do Egypta (46:1– 30)
6. Patriarchové v zemi Gošen (46:31– 47:28)

C. Budoucnost patriarchů v Zemi (47:29– 50:26)

1. Jákob a Země (47:29– 50:14)
  - a. Jákobova vůle ohledně jeho pohřbu (47:29– 31)
  - b. Jákobovo požehnání synům (48:1– 49:28)
  - c. Jákobova smrt a pohřeb v Kanaanu (49:29– 50:14)
2. Josef a Země (50:15– 26)
  - a. Josefovo znovuujištění (50:15– 21)
  - b. Josefova poslední slova a smrt (50:22– 26)

36638f1 (Update)

III. Josefova historie (37:2–50:26)

A. Patriarchové rozdělení a v disharmonii (37:2–41:57)

1. Josefovy divné sny (37:2–11)
2. Josef prodán do otroctví (37:12–36)
3. Zkorumpovanost patriarchů v Kanaanu (38:1–30)
4. Josefova integrita v Putifarově domě (39:1–19)
5. Josefova neochvějná víra ve vězení (39:20–40:23)
6. Josef vyvýšen nad celým Egyptem (41:1–57)

B. Patriarchové spolu a v harmonii (42:1–47:28)

1. Josefova první zkouška bratrů (42:1–38)

Zkušenosti Josefa a jeho bratrů učily izraelské kmeny loajalitu vůči Bohu k sobě navzájem, neboť směřovaly ke vznešenému cíli – stát se Hospodinovým nástrojem vykoupení.

- 2. Josefova druhá zkouška bratrů (43:1–34)
- 3. Josefova třetí zkouška bratrů (44:1–34)
- 4. Josefovo smíření s bratry (45:1–28)
- 5. Migrace všech patriarchů do Egypta (46:1–30)
- 6. Patriarchové v zemi Gošen (46:31–47:28)
- C. Budoucnost patriarchů v Zemi (47:29–50:26)
  - 1. Jákob a Země (47:29–50:14)
    - a. Jákobova vůle ohledně jeho pohřbu (47:29–31)
    - b. Jákobovo požehnání synům (48:1–49:28)
    - c. Jákobova smrt a pohřeb v Kanaanu (49:29–50:14)
  - 2. Josef a Země (50:15–26)
    - a. Josefovo znovujišťení (50:15–21)
    - b. Josefova poslední slova a smrt (50:22–26)

1 Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. ²Země pak byla nesličná a pustá, a tma byla nad propastí, a Duch Boží vznášel se nad vodami. ³I řekl Bůh: Buď světlo! I bylo světlo. ⁴A viděl Bůh světlo, že bylo dobré; i oddělil Bůh světlo od tmy. ⁵A nazval Bůh světlo dnem, a tmou nazval nocí. I byl večer a bylo jitro, den první. ⁶Řekl také Bůh: Buď obloha u prostřed vod, a děl vody od vod! ⁷I učinil Bůh tu oblohu, a oddělil vody, kteréž jsou pod oblohou, od vod, kteréž jsou nad oblohou. A stalo se tak. ⁸I nazval Bůh oblohu nebem. I byl večer a bylo jitro, den druhý. ⁹Řekl také Bůh: Shromážďte se vody, kteréž jsou pod nebem, v místo jedno, a ukaž se místo suché! A stalo se tak. ¹⁰I nazval Bůh místo suché zemi, shromáždění pak vod nazval mořem. A viděl Bůh, že to bylo dobré. ¹¹Potom řekl Bůh: Zplod' země trávu, a bylinu vydávající símě, a strom plodný, nesoucí ovoce podle pokolení svého, v němž by bylo símě jeho na zemi. A stalo se tak. ¹²Nebo země vydala trávu, a bylinu nesoucí semeno podle pokolení svého, i strom přinášející ovoce, v němž bylo símě jeho, podle pokolení jeho. A viděl Bůh, že to bylo dobré. ¹³I byl večer a bylo jitro, den třetí. ¹⁴Opět řekl Bůh: Buďte světla na obloze nebeské, aby oddělovala den od noci, a byla na znamení a rozměření časů, dnů a let. ¹⁵A aby svítila na obloze nebeské, a osvěcovala zemi. A stalo se tak. ¹⁶I učinil Bůh dvě světla veliká, světlo větší, aby správu drželo nade dnem, a světlo menší, aby správu drželo nad nocí; též i hvězdy. ¹⁷A postavil je Bůh na obloze nebeské, aby osvěcovala zemi; ¹⁸A aby správu držela nade dnem a nocí, a oddělovala světlo od tmy. A viděl Bůh, že to bylo dobré. ¹⁹I byl večer a bylo jitro, den čtvrtý. ²⁰Řekl ještě Bůh: Vydejte vody hmyz duše živé v hojnosti, a ptactvo, kteréž by létalo nad zemí pod oblohou nebeskou! ²¹I stvořil Bůh velryby veliké a všelijakou duši

1:1–2 *Stvoření*. Věda shrnuje vesmír do těchto pěti pojmů: čas, prostor, hmota, energie a pohyb. Bible taktéž o milénia dříve: Na počátku (čas) Bůh stvořil (energie) nebe (prostor) a zemi (hmota); Duch Boží se vznášel (pohyb) nad vodami.

1:1–31 *Symetrických šest dní*. První tři dny Bůh připravoval prostředí pro obyvatele, které pak do nich umisťoval druhé tři dny. Čtvrtý den stvořil nebeská tělesa, pro které již bylo připraveno světlo první den. Pátý den stvořil živočichy obývající vody a vzduch, které na ně čekaly od druhého dne. A šestý den stvořil suchozemské tvory včetně člověka, na které se pevnina těšila ode dne třetího.

1:1 *Na počátku*. Zatímco pohanské vnímání času je cyklické, v neko-

nečných opakováních stejných sezón, biblický koncept času je lineární – má počátek, střed (někde v něm se právě nacházíme) a bude mít i konec. Je to příběh. Příběh, který má autora.

1:3 *Buď světlo!* Světlo, které bylo dříve než Slunce (vv. 14–18) je možná ono pravé světlo, které osvěcuje každého člověka, které Bible identifikuje s Kristem, (Jn 1:4, 5, 9, 3:19, 8:12, 9:5, 12:35–36, 12:46); možná to, kterým zářily tváře některých lidí výjimečně blízko Bohu (Ex 34:35, Sk 6:15), možná mezi nimi není rozdíl.

1:14 *Časů*. Hebr. *Moedim* (מוֹעֲדִים) znamená „svátky“. V Lv 23:2 tentýž výraz (מוֹעֲדֵי) uvozuje výčet svátků.

živou, hýbající se, kteroužto v hojnosti vydaly vody podlé pokolení jejich, a všeliké ptactvo křídla mající, podlé pokolení jeho. A viděl Bůh, že to bylo dobré. ²²I požehnal jim Bůh, řka: Plodtež se a množte se, a naplňte vody mořské; též ptactvo ať se rozmnožuje na zemi! ²³I byl večer a bylo jitro, den pátý. ²⁴Řekl též Bůh: Vydej země duši živou, jednu každou podlé pokolení jejího, hovada a zeměplazy, i zvěř zemskou, podlé pokolení jejího. A stalo se tak. ²⁵I učinil Bůh zvěř zemskou podlé pokolení jejího, též hovada vedlé pokolení jejich, i všeliký zeměplaz podlé pokolení jeho. A viděl Bůh, že bylo dobré. ²⁶Řekl opět Bůh: Učinme člověka k obrazu našemu, podlé podobenství našeho, a ať panují nad rybami mořskými, a nad ptactvem nebeským, i nad hovady, a nade vsí zemí, i nad všelikým zeměplazem hýbajícím se na zemi. ²⁷I stvořil Bůh člověka k obrazu svému, k obrazu Božímu stvořil jej, muže a ženu stvořil je. ²⁸A požehnal jim Bůh, a řekl jim Bůh: Plodtež se a rozmnožujte se, a naplňte zemi, a podmaňte ji, a panujte nad rybami mořskými, a nad ptactvem nebeským, i nad všelikým živočichem hýbajícím se na zemi. ²⁹Řekl ještě Bůh: Aj, dal jsem vám všelikou bylinu, vydávající símě, kteráž jest na tváři vsí země, a všeliké stromové, (na němž jest ovoce stromu), nesoucí símě; to bude vám za pokrm. ³⁰Všechněm pak živočichům zemským, i všemu ptactvu nebeskému, a všemu tomu, což se hýbe na zemi, v čemž jest duše živá, všelikou bylinu zelenou dal jsem ku pokrmu. I stalo se tak. ³¹A viděl Bůh vše, což učinil, a aj, bylo velmi dobré. I byl večer a bylo jitro, den šestý.

2 A tak dokonána jsou nebesa a země, i všecko vojsko jejich. ²A dokonal Bůh dne sedmého dílo své, kteréž dělal; a odpočinul v den sedmý ode všeho díla svého, kteréž byl dělal. ³I požehnal Bůh dni sedmému a posvětil ho; nebo v něm odpočinul Bůh ode všeho díla svého, kteréž byl stvořil, aby učiněno bylo. ⁴Tiť jsou rodové nebes a země, (když stvořena jsou v den, v němž učinil Hospodin Bůh zemi i nebe), ⁵I každé chrastiny polní, dřívě než byla na zemi, i všeliké byliny polní, prvě než vzcházela; nebo ještě byl nedštil Hospodin Bůh na zemi, aniž byl který člověk, ješto by dělal zemi. ⁶A aniž pára vystupovala z země, aby svlažovala všecken svrček země. ⁷I učinil Hospodin Bůh člověka z prachu země, a vdechl v chřípě jeho dchnutí života, i byl člověk v duši živou. ⁸Štípil pak byl Hospodin Bůh ráj v Eden na východ, a postavil tam člověka, jehož byl učinil. ⁹A vyvedl Hospodin Bůh z země všeliký strom na pohledění libý, a ovoce k jídlu chutné; též strom života u prostřed ráje, i strom vědění dobrého a zlého. ¹⁰(A řeka vycházela z Eden, k svlažování ráje, a odtud dělila se, a byla ve čtyři hlavní řeky. ¹¹Jméno jedné Píson, ta obchází všecku zemi Hevilah, kdež jest zlato. ¹²A zlato země té jest výborné; tam jest i bdelium, a kámen onychin. ¹³Jméno pak druhé řeky Gihon, ta obchází všecku zemi Chus. ¹⁴A jméno řeky třetí Hiddekel, kteráž teče k východní straně Assyrské země. A řeka čtvrtá jest Eufrates). ¹⁵Pojav tedy Hospodin Bůh člověka, postavil jej v ráji v zemi Eden, aby jej dělal a ostříhal ho. ¹⁶I zapověděl Hospodin Bůh člověku, řka: Z každého stromu rajského svobodně jísti budeš; ¹⁷Ale z stromu vědění dobrého a zlého nikoli nejez; nebo v který bys koli den z něho jedl, smrti umřeš. ¹⁸Řekl byl také Hospodin Bůh: Není dobré člověku býti samotnému; učiním jemu pomoc, kteráž by při něm byla. ¹⁹(Nebo když byl učinil Hospodin Bůh z země všelikou zvěř polní, i všecko ptactvo nebeské, přivedl je k Adamovi, aby pohleděl na ně, jaké by jméno kterému dáti měl; a jak by koli nazval Adam kterou duši živou, tak aby jmenována byla. ²⁰I dal Adam jména všechněm hovadům, i ptactvu nebeskému, a všeliké zvěři polní; Adamovi pak není nalezena pomoc,

1:26 Učinme. Plurál pro kralické teology znamenal „Zřetelné o svatě Trojici, tedy o jediném Bohu a trojím v osobách, svědectví,“ podobně jako v 11:7. Když Bůh chtěl stvořit vodní živočichy, promluvil k moři (1:20). Když chtěl stvořit rostliny, promluvil k zemi (24). Když chtěl stvořit člověka, promluvil sám k sobě. Ryba bez vody zemře, stejně tak strom bez půdy. A člověk bez Boha. Bůh je pro člověka přirozené prostředí. Život má ten, kdo v něm zůstává (Jn 15:5). **1:28 Cíl obrazu Božího.** Záměr, s jakým Bůh vsadil člověka do světa, je dvojí: množit se a vládnout nad zemí. Abraham měl dvojí starost, týkající se právě těchto dvou oblastí: Byl bezdětný a nevládl zemi (15:1–7). Kristův pokyn jít ke všem národům a získávat z nich učedníky („zrestaurované“ obrazy Boží, které byly zničené hříchem) je echo prvních slov, která lidé od Boha slyšeli (Mt 28:19).

2:1 Stvoření nebo evoluce? Obě náboženství (ano, evoluce je náboženství, vyžaduje víru; nemá důkazy, o které by se mohla opřít) vysvětlují, co pozorujeme. Avšak liší se radikálně: Biblické křesťanství říká, že člověk je významný; je věčný, proto důležitější než stát, který mu má sloužit; dobro a zlo existují objektivně; morálku určuje Bůh, jenž je láska; poznání pravdy podpirá systém. Podle evoluce však: člověk je bezvýznamný otrok Státu (jenž je bůh, chodící po zemi); dobro ani zlo neexistují, jen moc; morálku diktují vítězové; poznání pravdy systém podnývá (proto musí být cenzurována a potírána).

2:7 Učinil. Hebr. jatzar, (צָרַר) stejný výraz, jaký se používá pro hrnčiče, který dává tvar hliněné nádobě („hrnčič“ v Jr 18:4 má tento základ).

V této kapitole se objevuje i ve verších 8 a 19. Srv pozn. 22.

2:10–14 Kde by Eden? Slovo „Eden“ (עֵדֵן) znamená babylónsky „pláň, rovina“. To je důvod, proč se většina teologů domnívá, že původní Boží zahrada byla někde v Mezopotámii, snad na území dnešního Iráku. Hebrejsky však „Eden“ znamená „rozkošný“, což zahrada jistě byla, a hornatý terén se tím apriorně nevyklučuje. Lokalizace jmény řek (z nichž některé již neexistují) ztotožňuje původní rajskou zahradu se zemí zaslíbenou Abrahamovi. Lze spekulovat i o tom, že pohoří, obklopující příkopovou propadlinu (tzv. rift valley), kudy teče Jordán, mohla vzniknout až jako výsledek Noemovy potopy (před potopou to mohla být rovina, srv. [Mapa mořského dna](#) na str. 20).

2:12 Bdelium. O etymologii tohoto slova se vedou debaty. Někteří navrhuji sanskrtský původ, jiní spatřují příbuznost se slovem *badal* (בָּדַל). Nikdo neví přesně, co by to mělo být, ačkoliv se zdá, že v době sepsání Genesis to bylo něco všeobecně dobře známého. Jediný další výskyt tohoto výrazu v Bibli je v Nu 11:7, kde je k němu přirovnávána barva nebeského pokrmu many. Snad proto některé cizí překlady překládají bdelium jako perlu, zatímco některé české jako vonnou pryskyřici.

2:17 Smrti umřeš. Dosl. *zemřeš, zemřeš*. Opakování je v Bibli vždy pro zdůraznění. Pleonasmus smrti (*mut-mut* מוֹת הַמוֹת) ve své lživě negaci znovu opakuje had (3:4 לֹא-מוֹת הַמוֹת), nikoliv však Eva. Dábel zná Boží Slovo lépe než lidé.

kteř by při něm byla.)²¹ Protož uvedl Hospodin Bůh tvrdý sen na Adama, i usnul; a vyňal jedno z žeber jeho, a to místo vyplnil tělem.²² A z toho žebra, kterěz vyňal z Adama, vzdělal Hospodin Bůh ženu, a přivedl ji k Adamovi.²³ I řekl Adam: Teď tato jest kost z kostí mých a tělo z těla mého; tato slouti bude mužatka, nebo z muže vzata jest.²⁴ Z té příčiny opustí muž otce svého i matku svou, a přidržeti se bude manželky své, i budou v jedno tělo.²⁵ Byli pak oba dva nazí, Adam i žena jeho, a nestyděli se.

3 Had pak byl nejchytřejší ze všech živočichů polních, kterěz byl učinil Hospodin Bůh. A ten řekl ženě: Tak-liž jest, že vám Bůh řekl: Nebudete jísti z každého stromu rajského? ² I rekla žena hadu: Ovoce stromů rajských jíme; ³ Ale o ovoci stromu, kterýž jest u prostřed ráje, řekl Bůh: Nebudete ho jísti, aniž se ho dotknete, abyste nezemřeli. ⁴ I řekl had ženě: Nikoli nezemřete smrtí! ⁵ Ale ví Bůh, že v kterýkoli den z něho jísti budete, otevrou se oči vaše; a budete jako bohové, věduce dobré i zlé. ⁶ Viduci tedy žena, že dobrý jest strom k jídlu i příjemný očima, a k nabytí rozumnosti strom žádostivý, vzala z ovoce jeho a jedla; dala také i muži svému s sebou, a on jedl. ⁷ Tedy otevřiny jsou oči obou dvou, a poznali, že jsou nazí; i navázali lístí fíkového a nadělali sobě věníků. ⁸ A v tom uslyšeli hlas Hospodina Boha chodícího po ráji k větru dennímu; i skryl se Adam a žena jeho před tváří Hospodina Boha, u prostřed stromů rajského. ⁹ I povolal Hospodin Bůh Adama, a řekl jemu: Kdež jsi? ¹⁰ Kterýžto řekl: Hlas tvůj slyšel jsem v ráji a bál jsem se, že jsem nahý; protož skryl jsem se. ¹¹ I řekl Bůh: Kdožt oznámil, že jsi nahý? Nejedl-lis ale z toho stromu, z něhožt jsem jísti zapověděl? ¹² I řekl Adam: Žena, kterouž jsi mi dal, aby byla se mnou, ona mi dala z stromu toho, a jedl jsem. ¹³ I řekl Hospodin Bůh ženě: Což jsi to učinila? I rekla žena: Had mne podvedl, i jedla jsem. ¹⁴ Tedy řekl Hospodin Bůh hadu: Že jsi to učinil, zlořečený budeš nade všechna hovada a nade všechny živočichy polní; po břicho svém plaziti se budeš, a prach žrátí budeš po všechny dny života svého. ¹⁵ Nad to, nepřátelství položím mezi tebou a mezi ženou, i mezi semenem tvým a semenem jejím; ono potře tobě hlavu, a ty potřeš jemu patu. ¹⁶ Ženě pak řekl: Velice rozmnožím bolesti tvé a počínání tvá, s bolestí roditi budeš děti, a pod mocí muže tvého bude žádost tvá, a on panovati bude nad tebou. ¹⁷ Adamovi také řekl: Že jsi uposlechl hlasu ženy své, a jedl jsi z stromu toho, kterýžt jsem zapověděl, řka: Nebudeš jísti z něho; zlořečená země pro tebe, s bolestí jísti budeš z ní po všechny dny života svého. ¹⁸ Trní a bodláčí tobě ploditi bude, i budeš jísti byliny polní. ¹⁹ V potu tváří své chléb jísti budeš, dokavadž se nenavrátíš do země, poněvadž jsi z ní vzat. Nebo prach jsi a v prach se navrátíš. ²⁰ Dal pak byl Adam jméno ženě své Eva, proto že ona byla máte všech živých. ²¹ I zdělal Hospodin Bůh Adamovi a ženě jeho oděv kožený, a přioděl je. ²² Tedy řekl Hospodin Bůh: Aj, člověk učiněn jest jako jeden z nás, věda dobré i zlé; pročez nyní, aby nevztáhl ruky své, a nevzal také z stromu života, a jedl by, i byl by živ na věky, vyžeňme jej. ²³ I vypustil jej Hospodin Bůh z zahrady Eden, aby dělal zemi, z níž vzat byl. ²⁴ A tak vyhnal člověka a osadil zahradu Eden cherubíny k východní straně s mečem plamenným blýskajícím se, aby ostříhali cesty k stromu života.

2:22 Vzdělal. Na rozdíl od Adamova stvoření (viz pozn. 7) přišla Eva na svět procesem, vystiženým slovesem *banah* ve tvaru *jiben* (יִבֶּן) Sloveso *banah* je příbuzné se slovem *binah* (בִּינָה), které znamená „inteligence“ (např. „rozumnost“ v Iz 11:2). Ženy jsou nadány větší schopností poznání než muži od počátku. Je prokázáno, že ženy mají více mozkových buněk, než muži. Umožňuje jim to nejen „multi-tasking“ vnímání a zpracovávání podnětů, ale i zvýšenou citlivost na ně.

3:1 Ženě. Proč si Satan vybral ženu? Ne proto, že by ženy byly obecně slabší než muži, ale proto že dosud neměla jméno; to dostala až v 3:20, po hříchu již spáchaném. Přestože napadá i křesťany jistě si svou identitou, ti nejistí jsou snadná kořist, je prakticky jisté, že podlehnou na první pokušení. Viz čl. *Identita v Kristu u Ef 2:6*.

3:2 Jíme. První pokušení na světě bylo zaměřené na nedostatek. Měli spoustu všeho nejlepšího, ale jim to nestačilo, chtěli se zabývat tím, co jim chybělo. Jsme hříšníci jako každý druhý, a víme, že bychom zasloužili smrt (Ř 6:23) a že cokoliv menšího než smrt je nezasloužená milost. Jestli se nám v útlém dětství nedostalo pozornosti, jakou jsme potřebovali – bezpodmínečné lásky proto, kým jsme, ne podmínečné, teprve až něco dokážeme – pak nám to opravdu bude chybět po celý život. Naše hříchy jsou sebeobranne mechanismy, které si dítě osvojilo automaticky, podvědomě, a které už v dospělosti nepotřebuje, ale mozek už je tak nastaven, aby své dítě pořád chránil. Nemusíme se donekonečna nimrat v křivdách na nás napáchaných. Kristova milost je neskonale větší než cokoliv, co nás mohlo potkat, jakkoliv těžké a hrozné. Vykoupil nás z prokletí hříchů nejen našich vlastních, ale i hříchů jiných lidí, na nás napáchaných. Nezapírejme

ho (2Pt 2:1) návratem zpátky k tomu, z čeho už jsme byli vysvobozeni (22).

3:6 Dobrý jest strom k jídlu ... příjemný očima ... k nabytí rozumnosti ... žádostivý. Trojí pokušení jsou ďáblovzy zbraně (1Jn 2:16). Eva selhala ve všech, Kristus ve všech zvítězil (Lk 4:3–13).

3:15 Hlavu ... patu. Verš Gn 3:15 je tzv. *protoevangelium* – první zmínka o Mesiášovi v Bibli. Obě části těla jsou proroctvím o kříži: Patu Satanu rozdrtil, když mu římská vojska při ukřižování probodli patní kosti, hlavu rozdrtil Satanovi Kristus, když ho svou smrtí porazil (Žd 2:14 a pozn.).

3:16–19 Rozbitý obraz. Obraz Boží, poškozený hříchem, nepřestal být obrazem Božím. Bůh neřekl Evě, že už se nemusí množit, ani Adamovi, že už se nemusí starat o zemi. Původní úkol (množit se a vládnout, viz 1:28) pořád zůstává. Je tu však zásadní rozdíl: Od této chvíle už to bude spojeno s bolestí a trápením.

3:16 Žádost ... panovat. Někteří vykladači vztahují prokletí ženy k předcházejícímu textu o bolestivém porodu, a docházejí k závěru, že žena bude toužit po manželovi (a tudíž i po dětech s ním) navzdory bolestem (porodním i rodičovským) a za cenu podstoupení rizika úmrtnosti rodiček (v biblických dobách nesrovnatelně vyššího než dnes). Jiní vztahují závěr verše 16 k následujícímu textu o Adamově uposlechnutí Evy a v prokletí ženy spatřují její touhu muže ovládat. Empirická zkušenost se zdá dávat za pravdu oběma interpretacím. V obou případech má ženě pomáhat muž. Příliš mnoho žen trpí frustrací způsobenou manželstvím a mateřstvím, protože příliš mnoho mužů selhává v roli manžela a otce (Ef 5:25–33; 6:4).

4 Adam pak poznal Evu ženu svou, kterážto počavši, porodila Kaina a řekla: Obdržela jsem muže na Hospodinu. ² A opět porodila bratra jeho Abele. I byl Abel pastýř ovcí, a Kain byl orač. ³ Po mnohých pak dnech stalo se, že obětoval Kain z úrody zemské obět Hospodinu. ⁴ Ano i Abel také obětoval z prvorozených věcí stáda svého, a z tuku jejich. I vzhlédl Hospodin na Abele a na obět jeho. ⁵ Na Kaina pak a na obět jeho nevzhlédl. Protož rozlítel se Kain náramně, a opadla tvář jeho. ⁶ I řekl Hospodin Kainovi: Proč jsi se tak rozpálil hněvem? A proč jest opadla tvář tvá? ⁷ Zdalíž nebudeš příjemný, budeš-li dobře činiti? Pakli nebudeš dobře činiti, hřích ve dveřích leží; a pod mocí tvou bude žádost jeho, a ty panovati budeš nad ním. ⁸ I mluvil Kain k Abelovi bratru svému. Stalo se pak, když byli na poli, že povstav Kain proti Abelovi bratru svému, zabil jej. ⁹ I řekl Hospodin Kainovi: Kdež jest Abel bratr tvůj? Kterýž odpověděl: Nevím. Zdalíž jsem já strážným bratra svého? ¹⁰ I řekl Bůh: Co jsi učinil? Hlas krve bratra tvého volá ke mně z země. ¹¹ Protož nyní zlořečený budeš i od té země, kteráž otevřela ústa svá, aby přijala krev bratra tvého z ruky tvé. ¹² Když budeš dělati zemi, nebude více vydávati moci své tobě; tulákem a běhounem budeš na zemi. ¹³ I řekl Kain Hospodinu: Většit jest nepravost má, než aby mi odpuštěna býti mohla. ¹⁴ Aj, vyháníš mne dnes z země této, a před tváří tvou skrývati se budu, a budu tulákem a běhounem na zemi. I přijde na to, že kdo mne koli nalezne, zabije mne. ¹⁵ I řekl mu Hospodin: Zajisté kdo by koli zabil Kaina, nad tím sedmnásobně mštno bude. Pročež vložil Hospodin znamení na Kaina, aby ho žádný nezabil, kdo by jej koli nalezl. ¹⁶ Tedy odšed Kain od tváří Hospodinovy, bydlil v zemi Nód, k východní straně naproti Eden. ¹⁷ Poznal pak Kain ženu svou, kterážto počala a porodila Enocha. I stavěl město, a nazval jméno města toho jménem syna svého Enoch. ¹⁸ I narodil se Enochovi Irád, a Irád zplodil Maviaele, Maviael pak zplodil Matuzaele, a Matuzael zplodil Lámecha. ¹⁹ Vzal sobě pak Lámech dvě ženy; jméno jedné Ada, a jméno druhé Zilla. ²⁰ I porodila Ada Jábale, kterýž byl otec přebývajících v staních a stádo pasoucích. ²¹ A jméno bratra jeho Jubal; ten byl otec všech hrajcích na harfu a nástroje hudebné. ²² A Zilla také porodila Tubalkaina, kterýž byl řemeslník všelikého díla od mědi a od železa. Sestra pak Tubalkainova byla Noéma. ²³ I řekl Lámech ženám svým, Adě a Zille: Slyšte hlas můj, ženy Lámechovy, poslouchejte řeči mé, že jsem zabil muže k ráně své a mládence k zsinalosti své. ²⁴ Jestližeť sedmnásobně pomštno bude pro Kaina, tedy pro Lámecha sedmdesátekrát sedmkrát. ²⁵ Poznal pak ještě Adam ženu svou, i porodila syna a nazvala jméno jeho Set; nebo řekla: Dal mi Bůh jiné símě místo Abele, kteréhož zabil Kain. ²⁶ Setovi pak také narodil se syn, a nazval jméno jeho Enos. Tehdáž začalo se vzývání jména Hospodinova.

5 Tato jest kniha rodů Adamových. V ten den, v kterémž stvořil Bůh člověka, ku podobenství Božímu učinil ho. ² Muže a ženu stvořil je a požehnal jim, a nazval jméno jejich Adam v ten den, když stvoření jsou. ³ Byl pak Adam ve stu a třiceti letech, když zplodil syna ku podobenství svému a k obrazu svému, a nazval jméno jeho Set. ⁴ I bylo dnů Adamových po zplození Seta osm set let, a plodil syny a dcery. ⁵ A tak bylo všech dnů Adamových, v kterýchž byl živ, devět set a třiceti let, i umřel. ⁶ Set pak byl ve stu a pěti letech, když zplodil Enosa. ⁷ A po zplození Enosa živ byl Set osm set a sedm let, a plodil syny a dcery. ⁸ I bylo všech dnů Setových devět set a dvanácte let, i umřel. ⁹ Byl pak Enos v devadesáti letech, když zplodil Kainana. ¹⁰ A po zplození Kainana živ byl Enos osm set a patnácte let, a plodil syny a dcery. ¹¹ I bylo všech dnů Enosových devět set a pět let, i umřel. ¹² Kainan pak byl v sedmdesáti letech, když zplodil Mahalaleele. ¹³ A po zplození Mahalaleele živ byl Kainan osm set a čtyřiceti let, a plodil syny a dcery. ¹⁴ I bylo všech dnů Kainanových devět set a deset let, i umřel. ¹⁵ Mahalaleel pak byl v šedesáti a pěti letech, když zplodil Járeda. ¹⁶ A po zplození

4:3–4 Z úrody ... z prvorozených. Někteří se domnívají, že Bůh bratrům sdělil jakési pokyny, které nemáme v Bibli zaznamenány, kterých se asi Ábel držel, kdežto Kain nikoliv. To se sice nedá vyloučit, avšak ani potvrdit; je to čirá spekulace, z níž nelze vyvozovat žádné závěry. Jiní jsou toho názoru, že Bůh trval na oběti krvavé, nebo ještě specifičtější, beránka (22:8; Lv 9:3; 14:22–25; Nu 9:5; Jn 1:29, 36; Sk 8:32; 1Kor 5:7; 1Pt 1:19; Zj 5:6, 12; 6:1; 7:17; 17:14; 21:22–23). První bratři však žili staletí před Zákonem, mimoto i Zákon zná přijatelné nekrvavé oběti (Lv 2:2, 13–16; 7:9–13). Nový Zákon vrhá na incident více světla: Ábel přinesl Bohu lepší oběť než Kain svou vírou (Žd 11:4). Tato víra se promítla do činů (Jk 2:14–26): Ábel přinesl oběť z prvorozených ovcí a z jejich tuku – tedy z toho nejlepšího, co mohl nabídnout, kdežto Kain vzal něco z úrody – vykonal formální, nominální rituál, jen tak, aby se neřeklo, aniž by k němu přiložil srdce. Bůh Kaina varuje (vv. 6–7), protože ví, že jeho skutky, na rozdíl od Ábelových, jsou zlé (1Jn 3:12). V případě obou bratrů se jejich víra poznala po ovoci (Mt 7:16–20; 12:33; Lk 6:44). Naplnilo se na

nich pravidlo, každý žije podle toho, čemu věří (2Pa 20:20; Mk 11:24; Lk 8:50; Jn 12:36; Sk 16:31).

4:7 Panovati budeš nad ním. Bůh Kaina varoval, leč marně. Stejně tak varoval Noemovu generaci po 120 let (6:3), ale také bez výsledku. Většina proroků narážela na stejně zatvrzelou odezvu, Ježíš a jeho apoštolové nebyli výjimkou. Dnešní církev už pro jistotu varování vůbec nepoužívá: Laikové je nechtějí slyšet a kazatelé nejsou ochotni riskovat své živobytí. Kdo miluje pravdu neochvějně, musí počítat s tím, že bude umlčen.

4:13 Většit jest nepravost má. Jestli Kain něčeho na svém hříchu litoval, byla to výše trestu. Nepřiznal se sám, byl přistižen a lhal (9). Lítost nad přistižením a nad nepřijemností důsledků je pořád soběstředná: provinilci vadí, že byl dopaden. Pokání je však trápení nad hříchem samotným, nad tím, jak to ublížilo druhým, a jak to uráží Boha. Kající hříšník si nikdy nemyslí, že by jeho trest byl příliš vysoký; ví, že by si zasloužil smrt (Ř 6:23) a že cokoliv menšího než smrt je milost (Lk 18:13).

Není důležité, jak dlouho, ale jak dobře jste žili.

Seneca

Járeda živ byl Mahalaleel osm set a třiceti let, a plodil syny a dcery. ¹⁷I bylo všech dnů Mahalaleelových osm set devadesáta a pět let, i umřel. ¹⁸Járed pak byl ve stu šedesáti a dvou letech, když zplodil Enocha. ¹⁹A po zplození Enocha živ byl Járed osm set let, a plodil syny a dcery. ²⁰I bylo všech dnů Járedových devět set šedesáta a dvě lété, i umřel. ²¹Enoch pak byl v šedesáti a pěti letech, když zplodil Matuzaléma. ²²A chodil Enoch stále s Bohem po zplození Matuzaléma tři sta let, a plodil syny a dcery. ²³I bylo všech dnů Enochových tři sta šedesáta a pět let. ²⁴A chodil Enoch stále s Bohem a nebyl více vidín; nebo vzal ho Bůh. ²⁵Matuzalém pak byl ve stu osmdesátisedmi letech, když zplodil Lámecha. ²⁶A po zplození Lámecha živ byl Matuzalém sedm set osmdesáta a dvě lété, a plodil syny a dcery. ²⁷I bylo všech dnů Matuzalémových devět set šedesáta a devět let, i umřel. ²⁸Lámech pak byl ve stu osmdesáti a dvou letech, když zplodil syna, ²⁹Jehož jméno nazval Noé, řka: Tento nám odpočinutí způsobí od díla našeho, od práce rukou našich, kterouž máme s zemí, jízto zlořečil Hospodin. ³⁰A živ byl Lámech potom, když zplodil Noé, pět set devadesáta a pět let, a plodil syny a dcery. ³¹I bylo všech dnů Lámechových sedm set sedmdesáta a sedm let, i umřel. ³²A když byl Noé v pěti stech letech, zplodil Sema, Chama a Jáfeta.

6 Stalo se pak, když se počali množiti lidé na zemi, a dcery se jim zrodily, ²že vidouce synové Boží dcery lidské, any krásné jsou, brali sobě ženy ze všech, kterých oblibovali. ³Pročež řekl Hospodin: Nebude se nepadati duch můj s člověkem na věky, proto že také tělo jest, a bude dnů jeho sto a dvacet let. ⁴Obrové pak byli na zemi v těch dnech; ano i potom, když vcházel synové Božík dcerám lidským, ony rodily jim. To jsouti mocní, kteříž zdávna byli, muži na slovo vzati. ⁵Ale když viděl Hospodin, an se rozmnožuje zlost lidská na zemi, a že by všeliké myšlení srdce jejich nebylo než zlé po všecken čas, ⁶Litoval Hospodin, že učinil člověka na zemi, a bolest měl v srdci svém. ⁷Tedy řekl Hospodin: Vyhladím z země člověka, kteréhož jsem stvořil, od člověka až do hovada, až do zeměplazu, až i do ptactva nebeského; nebo líto mi, že jsem je učinil. ⁸Ale Noé našel milost před Hospodinem. ⁹Tito jsou příběhové Noé: Noé muž spravedlivý, dokonalý byl za svého věku, s Bohem ustavičně chodil Noé. ¹⁰(Zplodil pak Noé tři syny: Sema, Chama a Jáfeta.) ¹¹Ale země byla porušena před Bohem, a naplněna byla země nepravostí. ¹²Viděl tedy Bůh zemi, a aj, porušena byla, nebo bylo porušilo všeliké tělo cestu svou na zemi. ¹³Protož řekl Bůh k Noé: Konec všelikého těla přichází přede mne, nebo naplněna jest země nepravostí od nich; z té příčiny, hle, již zkazím je s zemí. ¹⁴Učin sobě koráb z dříví gofer; příhrady zděláš v tom korábu, a oklejuješ jej vnitř i zevnitř klím. ¹⁵A na tento způsob uděláš jej: Tři set loktů bude dlouhost toho korábu, padesáti loktů šířkost jeho a třiceti loktů vysokost jeho. ¹⁶Okno uděláš v korábu, a svrčkem na loket vysokým zavřeš jej; dvěře také korábu v boku jeho postavíš, a pokoje spodní, druhé i třetí zděláš v něm. ¹⁷Já pak, aj, já uvedu potopu vod na zemi, aby zkaženo bylo všeliké tělo, v němž jest duch života pod nebem. Cožkoli bude na zemi, umře. ¹⁸S tebou však učiním smlouvu svou; a vejdeš do korábu, ty i synové tvoji, žena tvá i ženy synů tvých s tebou. ¹⁹A ze všech živočichů všelikého těla, po dvěm z každého uvedeš do korábu, abys je živé zachoval s sebou; samec a samice budou. ²⁰Z ptactva podlé pokolení jeho, a z hovad podlé pokolení jejich, ze všelikého také zeměplazu podlé pokolení jeho, po dvěm z každého vejdou k tobě, aby živi zůstali. ²¹Ty pak nabeř s sebou všeliké potravu, kteráž se jísti může, a shromažď sobě, aby byla tobě i jim ku pokrmu. ²²I učinil Noé podlé všeho, jakž mu rozkázal Bůh, tak učinil.

7 Potom řekl Hospodin k Noé: Vejdiz ty i všecka čeled tvá do korábu; nebo jsem tě viděl spravedlivého před sebou v národu tomto. ²Ze všech hovad čistých vezmeš sobě sedmero a sedmero, samce a samici jeho, ale z hovad nečistých dvě a dvě, samce a samici jeho. ³Z ptactva také nebeského sedmero a sedmero, samce a samici, aby živé zachováno bylo símě na vsí zemi. ⁴Nebo po dnech ještě sedmi já dštíti budu na zemi za čtyřiceti dnů a čtyřiceti nocí; a vyhladím se svrčku země všelikou podstatu, kterouž jsem učinil. ⁵Tedy učinil Noé všecko tak, jakž mu přikázal Hospodin. ⁶(Byl pak Noé v šesti stech letech, když ta potopa přišla na zemi.) ⁷A protož přišel Noé a synové jeho, i žena jeho, i ženy synů jeho s ním k korábu, pro vody potopy. ⁸Z hovad také čistých i z hovad nečistých, i z ptactva a ze všeho, což se hýbe na zemi, ⁹Po dvěm vešli k Noé do

6:5 Myšlení srdce jejich nebylo než zlé. Zatímco lidský soud je omezen na viditelné a prokazatelné *skutky*, Bůh hledí k srdci. Příliš často je znechucen tím, co tam vidí, přestože vnější chování může být společensky přijatelnou pokryteckou maskou (Lk 16:15).

6:15 300x50x30. V mnoha populárních ilustracích je archa vyobrazena jako loď se špičatou zdviženou přídí. Noemovo plavidlo však vypadalo jako dlouhý hranol (loket je asi 50 nebo 60 cm); jestli připomínalo

nějakou loď, pak tanker, jenž pojme velký náklad a je velmi stabilní na vlnách. Bez pohyblivého *kormidla* se archa nedala ovládat a posádka byla zcela závislá na Bohu. Pohanské verze potopy světa zkreslují detaily, a proto jsou nedůvěryhodné. Epos o Gilgamešovi líčí loď, ve kterém Utanapištim přežil potopu, jako krychli; legenda jihoamerických Indiánů zase jako kanoi vydlabanou z kmene. V žádném podobném vrtkavém plavidle by se nedal přežít rok na moři.

korábu, samec a samice, tak jakž byl rozkázal Bůh Noé. ¹⁰ Stalo se pak po sedmi dnech, že vody potopy přišly na zemi. ¹¹ Léta šestistého věku Noé, druhého měsíce, sedmnáctého dne téhož měsíce, v ten den protrženy jsou všechny studnice propasti veliké, a průduchové nebeští otevírání jsou. ¹² I byl příval na zemi čtyřiceti dní a čtyřiceti nocí. ¹³ Toho dne všel Noé, Sem a Cham i Jáfet, synové Noé, žena Noé, a tři ženy synů jeho s ním do korábu. ¹⁴ Oni i všeliký živočich podlé pokolení svého, i všeliké hovado podlé pokolení svého, a všeliký zeměplaz, kterýž se hýbe na zemi, podlé pokolení svého, i všeliké ptactvo vedlé pokolení svého, všelijací ptáci, všecko, což křídla má, ¹⁵ Vešli k Noé do korábu, po dvěma ze všelikého těla, v němž byl duch života. ¹⁶ A což jich vešlo, samec a samice ze všelikého těla vešli, tak jakž byl přikázal jemu Bůh, a zavřel Hospodin po něm. ¹⁷ A když byla potopa za čtyřiceti dnů na zemi, tedy rozmnoženy jsou vody, až i vyzdvihly koráb, a vznesy jej od země. ¹⁸ Nebo zmožly se vody a rozmnoženy jsou velmi nad zemí, i zplýval koráb na vodách. ¹⁹ A tak náramně rozmohly se vody nad zemí, že přikryty jsou všechny hory nejvyšší, kteréž byly pode vším nebem. ²⁰ Patnácte loktů zvýší rozmohly se vody, když přikryty jsou hory. ²¹ I umřelo všeliké tělo, kteréž se hýbe na zemi, tak z ptactva, jako z hovada a živočichů, i všelikého hmyzu, kterýž se plazí po zemi, i každého člověka. ²² Všecko, což mělo dýchání ducha života v chřípích svých, ze všeho, což bylo na suše, pomřelo. ²³ A tak vyhladil Bůh všelikou podstatu, kteráž byla na tváři země, od člověka až do hovada, až do zeměplazu,

7:11 Protrženy. Hebrejské slovo *nib'keu* (נִבְקְעוּ) je stejného slovního základu jako výraz, použitý v 2Kř 8:12 a 15:16 pro těhotné, „zroztínané“ mečem. Mapa mořského dna (viz [Mapa mořského dna](#) na str. 20) dna ukazuje pohoří mezi kontinenty se štěrbinou ve hřebenu, kudy přetlak roztrhl pevninu a spodní vodu poslal nadzvukovou rychlostí do stratosféry, kde zkondenzovala a 40 dní přišla zpátky na zem, zatímco do uprázdněného místa po ní se propadly rozsáhlé plochy pevniny. Byla to Noemova potopa, co rozervalo původní pangeu a rozeslalo kontinenty do jejich dnešních pozic. Kolize kontinentů, vystupujících nad hladinu, s nadzvýšeným mořským dnem by pak mohla vysvětlovat zrod pohoří jako Kordillery.

7:13 Všel ... s ním do korábu. Věřit v Boha, v Ježíše, v evangelium, v Pravdu... samo o sobě nestačí; je to jako okukovat Noemovu archu před potopou a věřit, že by se udržela na vodě, kdyby tam nějaká byla. Důležité je *být v ní*. Křesťané mají zkoumat sami sebe, ne jestli mají víru, ale zda *jsou ve víře* (2Kř 13:4).

7:14 Všelíký živočich. Genetikové spočítali, že dnešní rozmanitost živočichů se mohla rozvíjet z původního počtu asi jednoho tisíce druhů (např. všechny šelmy psovité mohou mít společného předka). Takové množství by se do Noemovy archy hradě vměstnalo i se zásobami potravin; měla kapacitu jako několik dlouhých nákladních vlaků (522 nákladních vagonů).

7:16 Zavřel Hospodin po něm. Bůh varoval zkaženou generaci Noemovu po 120 let, co trvala stavba archy (6:3). Proč za sebou nezavřel Noe sám? Protože venku zůstali lidé, které tam čekalo zahynutí. Je to Hospodin, kdo rozhoduje, že období nabídky spásy netrvá věčně, ale stanoví mu konec (Ž 95:8; Žd 3:7–8, 15; 4:7).

7:20 Patnácte loktů. Byla-li hladina více než sedm metrů nad nejvyššími vrcholky, potopa byla globální. Nejvyšší hory té doby mohly být výrazně nižší než dnešní osmitisícovky; ty naopak mohly vzniknout teprve až jako důsledek potopy (srv. [Mapa mořského dna](#) na str. 20).

Mapa mořského dna

a až do ptactva nebeského, vyhlazeno jest, pravím, z země; a zůstal toliko Noé, a kteříž s ním byli v korábu.
²⁴I trvaly vody nad zemí za sto a padesáte dnů.

8 Rozpomenul se pak Bůh na Noé, i všechny živočichy a všechna hovada, kteráž byla s ním v korábu; pročez uvedl Bůh vítr na zemi, i zastavily se vody. ²A zavřiny jsou studnice propasti i průduchové nebeští, a zastaven jest přívál s nebe. ³I navrátily se vody se svrchku země, odcházejíce zase, a opadly vody po stu a padesáti dnech, ⁴Tak že odpočinul koráb sedmého měsíce, v sedmnáctý den toho měsíce na horách Ararat. ⁵Když pak vody odcházely a opadaly až do desátého měsíce, prvního dne téhož desátého měsíce ukázali se vrchové hor. ⁶I stalo se po čtyřicíti dnech, otevřev Noé okno v korábu, kteréž byl udělal, ⁷Vypustil krkavce. Kterýžto vyletuje zase se vracoval, dokudž nevyschly vody na zemi. ⁸Potom vypustil holubici od sebe, aby věděl, již-li by opadly vody se svrchku země. ⁹Kterážto když nenašla, kde by odpočinula noha její, navrátila se k němu do korábu; nebo vody byly po vsi zemi. On pak vztáhna ruku svou, vzal ji, a vnesl k sobě do korábu. ¹⁰A počkal ještě sedm dní jiných, a opět vypustil holubici z korábu. ¹¹I přiletěla k němu holubice k večerou, a aj, list olivový utržený v ústech jejích. Tedy poznal Noé, že opadly vody se svrchku země. ¹²I čekal ještě sedm dní jiných, a opět vypustil holubici, kterážto nevrátila se k němu více. ¹³I stalo se šestistého prvního léta, v první den měsíce prvního, že vyschly vody na zemi. I odjal Noé příkrytí korábu a uzřel, ano již oschl

8:12 Nevrátila se k němu více. Země byla potopou očištěna ode všeho zlého (6:5, 12–13); tím byla připravena pro spočinutí čistého tvora, jakým je holubice. Při Ježíšově křtu se také Ježíš – čistý Syn

Boží – vynořuje z vody a Duch svatý v podobě holubice na něm spočine (Lk 3:21–22).

Fraktály v Bibli

„Fraktál“ je původně matematický pojem k označení objektů ze skutečné přírody (nikoliv geometrické konstrukce) jako stromy, hory, mraky apod., které opakují svůj tvar při jakémkoliv měřítku zvětšení. Květák má tvar podobný padáku, ale když z něho ulomíme větvičku, má taky tentýž tvar, i když je menší. A sama se skládá z dalších menších větviček (a ty zase z dalších) a všechny mají podobný tvar. Květák je fraktál.

Platí to i o událostech. Graf kolísání cen určitého zboží za týden vykazuje podobnou křivku jako graf za měsíc, jako graf za rok a za deset let. Můžeme z toho vyvodit poznání s důsledkem pro vlastní život: Jak vypadá jeden náš den, tak bude nakonec vypadat celý náš život.

V Bibli je nepřehledné množství situací, které jsou navzájem propojeny tolika společnými rysy, že je lze považovat za vzorec či fraktál. Díky terminologii Nového Zákona je můžeme také označit jako „typologii“. Všechny znamenají, že události, instituce či osoby, navzájem spojené něčím významným, tento význam skutečně zdůrazňují opakováním ve fraktálu. V některých případech jsme oprávněni se domnívat, že bibliční autoři na ně upozorňovali záměrně.

Například:

- Boží stvoření, jak je líčí první kapitoly Genesis, ukazují vody, které je nutno oddělit (Gn 1:6), Božího Ducha vznášejícího se nad nimi, a pustinu (v. 2).
- Potopa světa je fraktál tohoto příběhu o stvoření: vody, které se znovu spojily (a uvedly tak

svět do původního neobyvatelného chaosu, 7:11), byly před přistáním archy na souši opět rozděleny, aby udělaly místo zemi, dosud pusté, než ji zaplní život z Noemovy archy (8:17); holubice se vznášela nad vodami ještě před uvíznutím na pevnině (8:8–12).

- Exodus z Egypta je fraktál stvoření: Egypt je země zpusťovaná deseti Božími ranami, Boží lid odchází skrze rozdělené vody, Duch Boží se nad nimi vznáší jako orel (Dt 32:11); vyjdou rovnou na poušť.
  - Jozue, pověřen Mojžíšem, vede lid skrze rozdělené vody Jordánu.
  - Podobně Eliáš předal vůdcovství Elišovi, který stejně jako jeho mentor rozdělil vody, aby mohl projít, odešel s větším požehnáním Ducha, než jakého se dostalo Eliášovi.
  - Evangelisté si dali záležet, aby jejich čtenáři vnímali Jana Křtitele jako Elijáše, jehož návrat před Vystoupením Mesiáše je předpovězen prorokem Malachiášem (Mal 4:5–6).
  - Ježíš odchází od křtu s větším zmocněním Ducha, než jakým disponoval Jan.
  - Ježíš byl dokonce pokřtěn na tomtéž místě, kde rozdělený Jordán překročili Eliáš a Eliáša (Eliša dvakrát).
  - Ježíš se při svém křtu vynoří z vody, Duch Boží je přítomen v podobě holubice, a odejde přímo na poušť (Mt 3:16–4:1; Lk 3:21–22 a 4:1).
  - Křest všech křesťanů má svůj předobraz v potopě světa (1Pt 3:18–22).
  - Křesťané jsou nové stvoření (2Kor 5:17–18).

Kdo chce duhu, musí se smířit s deštěm.

Dolly Parton

svrček země. ¹⁴ Druhého pak měsíce, v dvacátý sedmý den téhož měsíce oschla země. ¹⁵ I mluvil Bůh k Noé, řka: ¹⁶ Vyjdi z korábu, ty i žena tvá, a synové tvoji, i ženy synů tvých s tebou. ¹⁷ Všecky živočichy, kteříž jsou s tebou ze všelikého těla, tak z ptactva jako z hověd a všelikého zeměplazu, kterýž se hýbe na zemi, vyved s sebou; ať se v hojnosti rozplozují na zemi, a rostou a množí se na zemi. ¹⁸ I vyšel Noé a synové jeho, i žena jeho a ženy synů jeho s ním; ¹⁹ Každý živočich, každý zeměplaz a všecko ptactvo, všecko, což se hýbe na zemi, po pokoleních svých vyšlo z korábu. ²⁰ Tedy vzdělal Noé oltář Hospodinu, a vzav ze všech hověd čistých i ze všeho ptactva čistého, obětoval zápaly na tom oltáři. ²¹ I zachutnal Hospodin vůni tu příjemnou, a řekl Hospodin v srdci svém: Nebudu více zlořečiti zemi pro člověka, proto že myšlení srdce lidského zlé jest od mladosti jeho; aniž budu více bítí všeho, což živo jest, jako jsem učinil. ²² Nýbrž dokavadž země trvati bude, setí a žeň, studeno i horko, léto a zima, den také a noc nepřestanou.

9 Tedy poželhal Bůh Noé i synům jeho a řekl jim: Plodtež se a rozmnožujte se, a naplňte zemi. ² Strach váš a hrůza vaše buď na všeliký živočich země, a na všecko ptactvo nebeské. Všecko, což se hýbe na zemi, a všecky ryby mořské v ruce vaše dány jsou. ³ Všecko, což se hýbe a jest živo, bude vám za pokrm; jako i bylinu zelenou, dal jsem vám to všecko. ⁴ A však masa s duší jeho, kteráž jest krev jeho, nebudete jísti. ⁵ A zajisté krve vaší, duší vašich vyhledávati budu; z rukou každého hověd vyhledávati jí budu, i z ruky člověka, ano i z ruky každého bratra jeho budu vyhledávati duše člověka. ⁶ Kdo by koli vylil krev člověka, skrze člověka vylita bude krev jeho; nebo k obrazu svému učinil Bůh člověka. ⁷ Vy pak plodte a množte se; v hojnosti se rozplodte na zemi, a rozmnožení budete na ní. ⁸ I mluvil Bůh k Noé a synům jeho s ním, řka: ⁹ Já zajisté vcházím v smlouvu svou s vámi, i s semenem vaším po vás, ¹⁰ A se všelikou duší živou, kteráž jest s vámi, z ptactva, z hověd a ze všech živočichů zemských, kteříž jsou s vámi, ode všech, kteříž vyšli z korábu, až do všelikého živočicha zemského. ¹¹ Protož utvrzují smlouvu svou s vámi, že nebude vyhlazeno více všeliké tělo vodami potopy; aniž bude více potopa k zkažení země. ¹² I řekl Bůh: Totoť bude znamení smlouvy, kteréž já dávám, mezi mnou a mezi vámi, a mezi všelikou duší živou, kteráž jest s vámi, po všecky věky. ¹³ Duhu svou postavil jsem na oblaku, a bude na znamení smlouvy mezi mnou a mezi zemí. ¹⁴ A budeť, když uvedu mračný oblak nad zemí, a ukáže se duha na oblaku, ¹⁵ Že se rozpomenu na smlouvu svou, kteráž jest mezi mnou a mezi vámi a mezi všelikou duší živou v každém těle; a nebudou více vody ku potopě, aby zahladily všeliké tělo. ¹⁶ Nebo když bude duha ta na oblaku, popatřím na ni, abych se rozpomenul na smlouvu věčnou mezi Bohem a mezi všelikou duší živou v každém těle, kteréž jest na zemi. ¹⁷ I řekl Bůh k Noé: Toť jest znamení smlouvy, kterouž jsem utvrdil mezi sebou a mezi všelikým tělem, kteréž jest na zemi. ¹⁸ Byli pak synové Noé, kteříž vyšli z korábu: Sem, Cham a Jáfet; a Cham byl otec Kanánův. ¹⁹ Ti tři jsou synové Noé, a ti se rozprostřeli po vší zemi. ²⁰ Noé pak obíraje se s zemí, začal dělati vinice. ²¹ A pije víno, opil se, a obnažil se u prostřed stanu svého. ²² Viděl pak Cham, otec Kanánův, hanbu otce svého, a pověděl oběma bratřím svým vně. ²³ Tedy vzali Sem a Jáfet oděv, kterýžto oba položili na ramena svá, a jdouce zpátkem, zakryli hanbu otce svého; tváří pak jich byly odvráceny, a hanby otce svého neviděli. ²⁴ Procítiv pak Noé po svém víně, zvěděl, co mu učinil syn jeho mladší. ²⁵ I řekl: Zlořečený Kanán, služebník služebníků bude bratřím svým. ²⁶ Rekl také: Požehnaný Hospodin, Bůh Semův, a buď Kanán služebníkem jejich. ²⁷ Rozšířil Bůh milostivě Jáfeta, aby bydlil v stáncích Semových, a buď Kanán služebníkem jejich. ²⁸ Živ pak byl Noé po potopě tři sta a padesáte let. ²⁹ A tak bylo všech dnů Noé devět set a padesáte let; i umřel jest.

10 Tito jsou pak rodové synů Noé, Sema, Chama a Jáfeta, jimž se tyto synové zrodili po potopě. ² Synové Jáfetovi: Gomer a Magog, a Madai, a Javan, a Tubal, a Mešech, a Tiras. ³ Synové pak Gomerovi: Ascenez, Rifat, a Togorma. ⁴ Synové pak Javanovi: Elisa a Tarsis, Cetim a Dodanim. ⁵ Od těch rozdělení jsou ostrovové národů po krajinách jejich, každý podle jazyku svého, vedlé čeledi své, v národech svých. ⁶ Synové pak Chamovi: Chus a Mizraim a Put a Kanán. ⁷ A synové Chusovi: Sába, Evila, a Sabata, a Regma, a Sabatacha. Synové pak Regmovi: Sába a Dedan. ⁸ Zplodil také Chus Nimroda; onť jest počal býti mocným na zemi. ⁹ To byl silný lovec před Hospodinem; protož se říká: Jako Nimrod silný lovec před Hospodinem. ¹⁰ Počátek pak jeho

9:22 Viděl ... hanbu otce svého. Tato fráze bývá často používána jako eufemismus pro nějaký sexuální projev. Nevíme, čeho přesně se Cham dopustil, i kdyby však ničeho horšího, než že zveřejnil otcovu ostudu, bylo to dost na to, aby si vysloužil otcovo prokletí. Cítit rodiče (Ex 20:12), i kdyby se nám zdálo, že máme důvod se za ně stydět, znamená jejich hanbu nešířit; vyvyšovat naopak jejich důstojnost.

9:25 Zlořečený Kanán. Pro Izraelity, odcházející z Egypta, na cestě

do Země zaslíbené, není důležité, jak byl proklet Cham, který Noema urazil, ponižil a ztrapnil před jeho ostatními syny, nýbrž výslovně Chamův syn Kanaán, jehož území mají dobýt. Epizoda s opilým Noem jim dodává povzbuzení: Už Noe Kanaána proklel, aby byl naším otrokem (my jsme si to nevymysleli); nyní jenom naplníme jeho slova.

9:27 Bydlil v stáncích. Tato figura znamená „přesídlení“ (srv. Jb 18:14–15). Toto zaslíbení došlo naplnění ve Sk 14:27 a v Ř 11.

království byl Babylon a Erech, Achad a Chalne, v zemi Sinear. ¹¹ Z země té vyšel do Assur, kdežto vystavěl Ninive, a Rohobot město, a Chále, ¹² A Rezen mezi Ninive a mezi Chále; toť jest město veliké. ¹³ Mizraim pak zplodil Ludim a Anamim, a Laabim, a Neftuim, ¹⁴ A Fetruzim, a Chasluim, (odkudž pošli Filistinští) a Kafturim. ¹⁵ Kanán pak zplodil Sidona prvorozeného svého, a Het, ¹⁶ A Jebuzea, a Amorea, a Gergezea, ¹⁷ A Hevea, a Aracea, a Sinea, ¹⁸ A Aradia, a Samarea, a Amatea; a potom odtud rozprostřely se čeledi Kananejských. ¹⁹ A bylo pomezí Kananejských od Sidonu, když jdeš k Gerar až do Gázy; a odtud když jdeš k Sodomě a Gomoře, a Adamaa Seboim až do Lázy. ²⁰ Ti jsou synové Chamovi po čeledech svých, vedlé jazyků svých, po krajinách svých, v národech svých. ²¹ Semovi také, otcí všech synů Heber, bratru Jáfeta staršího zrození jsou synové. ²² A tito jsou synové Semovi: Elam, a Assur, a Arfaxad, a Lud, a Aram. ²³ Synové pak Aramovi: Hus, a Hul, a Geter, a Mas. ²⁴ Potom Arfaxad zplodil Sále; a Sále zplodil Hebera. ²⁵ Heberovi také narodili se dva synové; jméno jednoho Peleg, proto že za dnů jeho rozdělena byla země, a jméno bratra jeho Jektan. ²⁶ Jektan pak zplodil Elmodada, a Salefa, a Azarmota, a Járe, ²⁷ A Adoráma, a Uzala, a Dikla, ²⁸ A Obale, a Abimaele, a Sebai, ²⁹ A Ofira, a Evila, a Jobaba; všickni ti jsou synové Jektanovi. ³⁰ A bylo bydlení jejich od Mesa, když jdeš k Sefar hoře na východ slunce. ³¹ Tiť jsou synové Semovi po čeledech svých, vedlé jazyků svých, po krajinách svých, v národech svých. ³² Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch rozdělili se národové na zemi po potopě.

11 Byla pak všecka země jazyku jednoho a řeči jedné. ² I stalo se, když se brali od východu, našli pole v zemi Sinear, a bydlili tam. ³ A řekli jeden druhému: Nuže, nadělejme cihel, a vypalme je ohněm. I měli cihly místo kamení, a zemi lepkou místo vápna. ⁴ Nebo řekli: Nuže, vystavějme sobě město a věži, jejíž by vrch dosahal k nebi; a tak učiníme sobě jméno, abychom nebyli rozptýleni po vsi zemi. ⁵ Sstoupil pak Hospodín, aby viděl to město a věži, kterouž stavěli synové lidí. ⁶ A řekl Hospodín: Aj, lid jeden a jazyk jeden všechněch těchto, a toť jest začátek díla jejich; nyní pak nedadí sobě v tom překaziti, což umínili dělati. ⁷ Protož sstupme a změťme tam jazyk jejich, aby jeden druhého jazyku nerozuměl. ⁸ A tak rozptýlil je Hospodín odtud po vsi zemi; i přestali stavěti města toho. ⁹ Protož nazváno jest jméno jeho Bábel; nebo tu zmátl Hospodín jazyk vsi země; a odtud rozptýlil je Hospodín po vsi zemi. ¹⁰ Titoť jsou rodové Semovi: Sem, když byl ve stu letech, zplodil Arfaxada ve dvou letech po potopě. ¹¹ A byl živ Sem po zplazení Arfaxada pět set let; a plodil syny a dcery. ¹² Arfaxad pak živ byl pět a třidceti let, a zplodil Sále. ¹³ A po zplazení Sále živ byl Arfaxad čtyři sta a tři léta; a plodil syny a dcery. ¹⁴ Sále také živ byl třidceti let, a zplodil Hebera. ¹⁵ A živ byl Sále po zplazení Hebera čtyři sta a tři léta; a plodil syny a dcery. ¹⁶ Živ pak byl Heber čtyři a třidceti let, a zplodil Pelega. ¹⁷ A živ byl Heber po zplazení Pelega čtyři sta a třidceti let; a plodil syny a dcery. ¹⁸ Peleg pak živ byl třidceti let, a zplodil Réhu. ¹⁹ A živ byl Peleg po zplazení Réhu dvě stě a devět let; a plodil syny a dcery. ²⁰ Réhu také živ byl třidceti a dvě lété, a zplodil Sáruga. ²¹ A po zplazení Sáruga živ byl Réhu dvě stě a sedm let; a plodil syny a dcery. ²² Živ pak byl Sárug třidceti let, a zplodil Náchora. ²³ A byl živ Sárug po zplazení Náchora dvě stě let; a plodil syny a dcery. ²⁴ Náchor pak živ byl dvadeceti a devět let, a zplodil Táre. ²⁵ A živ byl Náchor po zplazení Táre sto a devatenácte let; a plodil syny a dcery. ²⁶ Živ pak byl Táre sedmdesáte let, a zplodil Abrama, Náchora a Hárana. ²⁷ Tito jsou pak rodové Táre: Táre zplodil Abrama, Náchora a Hárana; Hárán pak zplodil Lota. ²⁸ Umřel pak Hárán prvé než Táre otec jeho v zemi narození svého, totiž v Ur Kaldejských. ²⁹ I spojímali sobě ženy Abram a Náchor; jméno ženy Abramovy Sarai, a jméno ženy Náchorovy Melcha, dcera Háranova, kterýž byl otec Melchy a Jeschy. ³⁰ Byla pak Sarai neplodná, a neměla dětí. ³¹ I vzal Táre Abrama syna svého, a Lota syna Háranova, vnuka svého, a Sarai nevěstu svou, ženu Abrama syna svého, a vyšli spolu z Ur Kaldejských, aby se brali do země Kananejské, a přišli až do Cháran, a bydlili tam. ³² A byli dnové Táre dvě stě a pět let; i umřel Táre v Cháran.

12 Nebo byl řekl Hospodín Abramovi: Vyjdi z země své a z příbuznosti své, i z domu otce svého do země, kterouž ukáži tobě. ² A učiním tě v národ veliký, a požehnám tobě, a zvelebím jméno tvé, a budeš požehnaní. ³ Požehnám také dobrořečícím tobě, a zlořečícím tobě zlořečiti budu; ano požehnány budou v tobě všechny čeledi země. ⁴ I vyšel Abram, tak jakž mu byl mluvil Hospodín, a šel s ním Lot. (Byl pak Abram v sedmdesáti pěti letech, když vyšel z Cháran.) ⁵ A vzal Abram Sarai manželku svou, a Lota syna bratra svého, a všecko zboží své, kteréhož nabyli, i duše, kterýchž dosáhli v Cháran. A vyšedše, brali se do země Kananejské, až i přišli do ní. ⁶ I prošel Abram tu zemi až k místu Sichem, to jest až k rovině More. A tehďž Kananejští byli v zemi. ⁷ I ukázal se Hospodín Abramovi a řekl: Semeni tvému dám zemi tuto. Tedy vzdělal tu oltář

11:9 Zmátl Hospodín jazyk. Boží soud u babylónské věže má svůj protipól v Letnicích, kdy Bůh nadpřirozeným zásahem (vyjitím Ducha Svatého) překlenul mezilidské bariéry, vzniknuvší zmatením jazyků

(Sk 2:4–11).

11:16 Heber. Od něho odvozují svůj původ všechna slova, příbuzná s čímkoliv hebrejským: Hebrejové, hebrejščina apod.

Hospodinu, kterýž se byl ukázal jemu. ⁸ A odtud podal se k hoře, kteráž leží na východ od Bethel, kdežto rozbil stan svůj, tak že mu Bethel byl na západ, Hai pak na východ; i vzdělal tam oltář Hospodinu, a vzyval jméno Hospodinovo. ⁹ Potom hnul se Abram dále, a odebral se odtud ku poledni. ¹⁰ Byl pak hlad v té zemi; protož sstoupil Abram do Egypta, aby tam byl pohostinu; nebo veliký byl hlad v té zemi. ¹¹ I stalo se, že když přicházel blízko k Egyptu, řekl k Sarai manželce své: Aj, nyní znám, že jsi žena krásné tváři. ¹² A stane se, že když tě uzří Egyptští, řeknou: To jest manželka jeho; i zabijí mne, tebe pak živé nechají. ¹³ Prav medle, že jsi sestra má, aby mi dobře bylo příčinou tvou, a živa zůstala duše má pro tebe. ¹⁴ I stalo se, když všel Abram do Egypta, viděli Egyptští ženu, že krásná byla náramně. ¹⁵ A vidouce ji knížata Faraonova, schválili ji před ním; i vzata jest žena do domu Faraonova. ¹⁶ Kterýžto i Abramovi dobře učinil pro ni; a měl ovce a voly a osly, i služebníky a děvky, též oslice a velbloudy. ¹⁷ Ale Hospodin trápil Faraona ranami velikými, i dům jeho, pro Sarai manželku Abramovu. ¹⁸ Protož povolal Farao Abrama a řekl: Cos mi to učinil? Pročežs mi neoznámil, že ona manželka tvá jest? ¹⁹ Proč jsi řekl: Sestra má jest? A vzal jsem ji sobě za ženu. Protož nyní, teď máš manželku svou, vezmi a jdi. ²⁰ I poručil o něm Farao mužům, a propustili ho, i manželku jeho i všecko, což měl.

13 Vstoupil tedy Abram z Egypta on i žena jeho i všecko, což měl, a Lot s ním, ku poledni. ² (Byl pak Abram bohatý velmi na dobytek, na stříbro i na zlato.) ³ A šel cestami svými od poledne až do Bethel, až k místu tomu, kdež prvé byl stánek jeho, mezi Bethel a Hai, ⁴ K místu oltáře, kterýž tam byl prvé vzdělal, kdežto vzyval Abram jméno Hospodinovo. ⁵ Také i Lot, kterýž s Abramem chodil, měl ovce a voly i stany. ⁶ A nemohla jim země postačovati, aby spolu bydlili, proto že zboží jich bylo veliké, tak že nemohli spolu bydliti. ⁷ Odkudž vznikla nesnáze mezi pastýři stáda Abramova a mezi pastýři stáda Lotova; nebo Kananejští a Ferezejští tehdyž bydlili v zemi té. ⁸ Řekl tedy Abram k Lotovi: Nechžt, prosím, není nesnáze mezi mnou a tebou, a mezi pastýři mými a pastýři tvými, poněvadž muži bratří jsme. ⁹ Zdaliž není před tebou všechna země? Odděl se, prosím, ode mne. Půjdeš-li na levo, já na pravo se držeti budu; pakli půjdeš na pravo, na levo se držeti budu. ¹⁰ Pozdvih tedy Lot očí svých, spatřil všecku rovínu vůkol Jordánu, kteráž před tím, než Hospodin zkazil Sodomu a Gomoru, všechna až k Ségor svažována byla, jako zahrada Hospodinova, a jako země Egyptská. ¹¹ I zvolil sobě Lot všecku rovínu Jordánskou, a bral se k východu; a tak oddělili se jeden od druhého. ¹² Abram bydlil v zemi Kananejské, ale Lot přebýval v městech té roviny, podav stanů až k Sodomě. ¹³ Lidé pak Sodomští byli zlí, a hříšníci před Hospodinem velicí. ¹⁴ I řekl Hospodin Abramovi, když se oddělil od něho Lot: Pozdvihni nyní oči svých, a pohled z místa, na němž jsi, na půlnoci a na poledne, i na východ a na západ. ¹⁵ Nebo všecku zemi, kterouž vidíš, tobě dám a semeni tvému až na věky. ¹⁶ A rozmnožím símě tvé jako prach země; nebo jestliže kdo bude moci sčísti prach země, tedy i símě tvé sečteno bude. ¹⁷ Vstaň, projdi tu zemi na dyl i na šíř její; nebo tobě ji dám. ¹⁸ Tedy Abram hnuv se s stanem, přišel a bydlil v rovinách Mamre, kteréž jsou při Hebronu, kdežto vzdělal oltář Hospodinu.

14 Stalo se pak ve dnech těch, že Amrafel král Sinearský, Arioch král Elasarský, Chedorlaomer král Elamitský, a Thádal král Goimský, ² Vyzdvihli válku proti Bérovi králi Sodomskému, a proti Bersovi králi Gomorskému, a Senábovi králi Adamatskému, a Semeberovi králi Seboimskému, a králi Bélamskému, to jest

12:10–20 Vysvobození z Egypta. Abrahamův odchod z Egypta typizoval pozdější Exodus celého národa: Všechno začalo hladomorem (v. 10; 47:4). Egypťané ubližovali Božímu lidu (v. 12–15; Ex 1:11–14). Bůh postihl Egypt ranami (v. 17; Ex 8–11). Egypťané nechali Boží lid odejít, poté, co jej zahrnuli svým bohatstvím (v. 16, 20; Ex 12:33–36).

Vraceli se do Země pouště, se zastávkami (13:3; Ex 17:1). Nakonec dorazili do Země, kde uctivali Hospodina (13:3; Ex 15:17). Viz Ž 105:11–45.

13:10 Oči. Lot podlehl „žádosti očí“ – upřednostnil, co se líbilo jeho zraku (srv. pozn. 1Jn 2:16).

Hebrejské určení směru

Hebrejská koncovka „ah“ (ה) má kromě jiných významů (např. může indikovat femininum, ženský rod) i určení směru. Spjatost hebrejštiny se zemí je patrná i z pojmenování světových stran, např. ve verši 13:14:

- *Negba* (נֶגְבָּה) dosl. „do Negevu“, pouště na jihu Izraele.

- *Tzafna* (צַפְנָה) dosl. „k Zafoně“, hoře v Sýrii severně od Izraele
- *Kedma* (קֶדְמָה) dosl. „do Edenu“, protože Bůh založil zahradu Eden na východě (*mikedem* 2:8).
- *Yama* (יָמָה) dosl. „k moři“ (*yam* je moře), tedy západním směrem.

Ségorskému.³ Všichni tito sjeli se do údolí Siddim, to jest již moře solné.⁴ Dvanácte let sloužili Chedorlaomerovi, třináctého pak léta zprotvili se.⁵ Protož léta čtrnáctého přitáhl Chedorlaomer a králové, kteříž byli s ním, a pobili Refaimské v Astarotu Karnaimských, a Zuzimské v Cham, a Eminské na rovinách Kariataimských,⁶ A Horejské na hoře jich Seir, až k rovině Fáran, kteráž leží nad pouští.⁷ A vracejíce se, přitáhli k En Misfat, kteráž již jest Kádes, a pohubili všecku krajinu Amalechitského, také i Amorejského, bydličího v Hasesontamar.⁸ Protož vytáhl král Sodomský, a král Gomorský, a král Adamatský, a král Seboimský, a král Bélamský, to jest Ségorský, a sšikovali se proti nim k bitvě v údolí Siddim,⁹ Proti Chedorlaomerovi králi Elamitskému, a Thádalovi králi Goimskému, a Amrafelovi králi Sinearskému, i Ariochovi králi Elasarskému, čtyři králové proti pěti.¹⁰ (V údolí pak Siddim bylo mnoho studnic klejovatých.) I utíkajíce král Sodomský a Gomorský, padli tam; a kteří pozůstali, utekli na hory.¹¹ A pobravše všecko zboží Sodomských a Gomorských, a všecky potraviny jich, odtáhli.¹² Vzali také Lota, a zboží jeho, syna bratra Abramova, a odjeli; nebo on bydlil v Sodomě.¹³ Přišel pak jeden, kterýž byl utekl, a zvěstoval Abramovi Hebrejskému, kterýž tehdaž bydlil v rovinách Mamre Amorejského, bratra Eškolova a bratra Anerova; nebo ti měli smlouvu s Abramem.¹⁴ Uslyšev tedy Abram, že by zajat byl bratr jeho, vypravil způsobných k boji a v domě svém zrozených služebníků tři sta a osmnácte, a honil je až k Dan.¹⁵ A odděliv se, připadl na ně v noci, on i služebníci jeho, a porazil je; a stíhal je až k Chobah, kteráž leží na levo Damašku.¹⁶ I odjal zase všecko zboží; také i Lota bratra svého s statkem jeho zase přivedl, ano i ženy a lid.¹⁷ Tedy vyšel král Sodomský proti němu, když se navracoval od pobití Chedorlaomera a králů, kteříž byli s ním, k údolí Sáveh, kteráž jest údolí královské.¹⁸ Melchisedech také král Sálem, vynesl chléb a víno; a ten byl kněz Boha silného nejvyššího.¹⁹ I požehnal mu a řekl: Požehnaný Abram Bohu silnému nejvyššímu, kterýž vládne nebem a zemí;²⁰ A požehnaný Bůh silný nejvyšší, kterýž dal nepřátely tvé v ruce tvé. I dal mu Abram desátky ze všech věcí.²¹ Král pak Sodomský řekl Abramovi: Dej mi lid, a zboží vezmi sobě.²² I řekl Abram králi Sodomskému: Pozdvihl jsem ruky své k Hospodinu, Bohu silnému nejvyššímu, kterýž vládne nebem i zemí,²³ Že nevezmu od niti až do řeménka obuvi ze všech věcí, kteráž jsou tvé, abys neřekl: Já jsem obohatil Abrama,²⁴ Kromě toliko toho, což snědli bojovníci, a dílu mužů, kteříž se mnou šli, totiž Aner, Eškol a Mamre; oni nechať vezmou díl svůj.

15 Když pak ty věci pomínuly, stalo se slovo Hospodinovo k Abramovi u vidění, řkoucí: Neboj se, Abrame; já budu pavéza tvá, a odplata tvá velmi veliká.² Jemužto řekl Abram: Panovníče Hospodine, což mi dáš, poněvadž já scházím bez dětí, a ten, jemuž zanechám domu svého, bude Damašský Eliezer?³ Řekl ještě Abram: Aj, mně jsi nedal semene; a aj, schovanec můj bude mým dědicem.⁴ A aj, slovo Hospodinovo k němu, řkuci: Nebudeť ten dědicem tvým, ale kterýž vyjde z života tvého, ten dědicem tvým bude.⁵ I vyvedl jej ven a řekl: Vzhlédníž nyní k nebi, a sečti hvězdy, budeš-li je však moci sčísti? Řekl mu ještě: Tak bude símě tvé.⁶ I uvěřil Hospodinu, a počteno mu to za spravedlnost.⁷ (Nebo byl řekl jemu: Já jsem Hospodin, kterýž jsem tě vyvedl z Ur Kaldejských, atbych dal zemi tuto k dědičnému vládařství.⁸ I řekl: Panovníče Hospodine, po čem poznám, že ji dědičně obdržím?⁹ I odpověděl jemu: Vezmi mně jalovici tříletou, a kozu tříletou, a skopce tříletého, hrdličku také a holoubátko.¹⁰ Kterýžto vzav ty všecky věci, zroztínal je na poly, a rozložil na dvě straně, jednu polovici proti druhé; ptáků pak nezroztínal.¹¹ Ptáci pak sedali na ta mrtvá těla, a Abram je sháněl.¹² I stalo se, když slunce zapadalo, že dřímota těžká připadla na Abrama; a aj, hrůza a tma veliká obklíčila jej).¹³ Řekl tedy Bůh Abramovi: To zajisté věz, že pohostinu bude símě tvé v zemi cizí, a v službu je podrobí, a trápití je budou za čtyři sta let.¹⁴ Však národ, jemuž sloužití budou, já souditi budu; a potom vyjdou s velikým zbožím.¹⁵ Ty pak půjdeš k otcům svým v pokoji; a pohřben budeš v starosti dobré.¹⁶ A čtvrté pokolení sem se navrátí; nebť ještě není doplněna nepravost Amorejských.¹⁷ I stalo se, když zapadlo slunce, a tma bylo, a aj, ukázala se pec kouřící se, a pochodně ohnivá, kteráž šla mezi díly těmi.¹⁸ V ten den učinil Hospodin smlouvu s Abramem, řka: Semeni tvému dám zemi tuto, od řeky Egyptské až do řeky té veliké, řeky Eufraten:¹⁹ Cinejské, Cenezejské, Cethmonske,²⁰ A Hetejské, Ferezejské, a Refaimské,²¹ Amorejské, i Kananejské také, a Gergezejské a Jebuzejské.

16 Sarai pak manželka Abramova jemu nerodila; a měla děvku Egyptskou, jménem Agar.² I řekla Sarai Abramovi: Aj, nyní Hospodin zavřel život můj, abych nerodila; vejdi, prosím, k děvce mé, zda bych aspoň z ní mohla mít syny. I povolil Abram řeči Sarai.³ Tedy vzavši Sarai manželka Abramova Agar Egyptskou děvku svou, po desíti letech, jakž bydliti počal Abram v zemi Kananejské, dala ji Abramovi muži svému

14:14 Dan. Jméno bylo dodatečně zaktualizováno z původního Laiš (Sd 18:29).

15:18 Země Zaslíbená. Izraelité, odcházející z Egypta, pro které

Mojžíš píše Genesis, měli důvod k přesvědčení, že se vracejí na začátek do místa původní zahrady Edenu přinejmenším symbolicky, pravděpodobně však i geograficky (Gn 2:10–14).

za ženu. ⁴I všel k Agar, kterážto počala. Viduci pak ona, že počala, zlehčila sobě paní svou. ⁵I řekla Sarai Abramovi: Křivdou mou tys vinen; já jsem dala děvku svou v lůno tvé, kterážto viduci, že počala, zlehčila mne sobě. Sudiž Hospodin mezi mnou a mezi tebou. ⁶I řekl Abram k Sarai: Aj, děvka tvá v moci tvé; učíš s ní, cožť se za dobré vidí. Tedy trápila ji Sarai, a ona utekla od ní. ⁷Našel ji pak anděl Hospodinův u studnice vody na poušti, u studnice té, kteráž jest při cestě Sur. ⁸A řekl: Agar, děvko Sarai, odkud jdeš, a kam se běřeš? I řekla: Od tváři Sarai paní své já utíkám. ⁹Tedy řekl jí anděl Hospodinův: Navrať se ku paní své, a pokor se pod ruku její. ¹⁰Opět řekl anděl Hospodinův: Velice rozmnožím símě tvé, aniž bude moci sečteno býti pro množství. ¹¹Potom také řekl anděl Hospodinův: Aj, ty jsi těhotná, a tudíž porodíš syna, a nazveš jméno jeho Izmael; nebo uslyšel Hospodin trápení tvé. ¹²Budeť pak lýtý člověk; ruce jeho proti všechněm, a ruce všech proti němu; a před tváří všech bratří svých bydleti bude. ¹³I nazvala Agar jméno Hospodinovo, kterýž mluvil jí: Ty jsi silný Bůh vidění; nebo řekla: Zdaliž teď také nevidím po tom, kterýž mne viděl? ¹⁴Protož nazvala studnici tu studnicí Živého vidoucího mne. Aj, ta jest mezi Kádes a Barad. ¹⁵Porodila pak Agar Abramovi syna; a nazval Abram jméno syna svého, kteréhož porodila Agar, Izmael. ¹⁶Abram pak byl v osmdesáti šesti letech, když mu porodila Agar Izmaele.

17 Když pak Abram byl v devadesáti devíti letech, ukázal se mu Hospodin, a řekl jemu: Já jsem Bůh silný všemohoucí; chodíš ustavičně přede mnou a budiž dokonalým. ²A učiním smlouvu svou mezi sebou a tebou a rozmnožím tě náramně velmi. ³Padl pak Abram na tvář svou; i mluvil Bůh s ním, řka: ⁴Ját jsem,

16:5 Tys vinen. Abraham sklízí ovoce svého hříchu – přitakání manželčině nedůvěře v Boží zaslíbení a následnému souhlasu se společensky přijatelným hříchem (v. 3). Mnoho manželů má podobnou zkušenost, kdy jim manželka vyčítá, že vyhověli jejímu přání. Empatický manžel dokáže vnímat manželčiny emoce a nehádat se o slova. Moudrý jim dokáže předcházet; když ne přímo uzdravit, pak alespoň nedráždit. Viz čl. [Uzdravení je možné](#) na str. 26.

16:7 Anděl Hospodinův. Někteří jsou toho názoru, že by se mohlo

jednat o preinkarnační zjevení Krista. Tuto domněnku se zdá potvrzovat první osoba ve verši 10. Avšak viz jeho [poznámku](#).

16:10 Rozmnožím. První osoba vypadá na první pohled, jakože mluví Bůh sám. V takovém případě by anděl z v. 7 byl jen popis toho, jak se asi tato nadpřirozená bytost mohla jevit lidským zrakům, podobně jako v [Ex 3:2, 6](#). Není to však nutně jediná interpretace. Anděl je posel, jako takový reprezentuje toho, kdo ho vyslal, a tudíž může mluvit jeho jménem i v první osobě, přestože s ním není totožný.

Uzdravení je možné

 Kdykoliv se někomu spouští vzkypělé emoce, nežije v tu chvíli v přítomnosti, nýbrž v minulosti, kdy stejné emoce zažíval poprvé. Protože to bylo v situaci, ze které nebylo úniku (např. ve velmi útlém věku, kdy malé dítě nemá, jak se bránit), zapsalo se do jeho nervového systému trauma. To teď opakovaně volá po uzdravení

Nikdy není pozdě mít šťastné dětství.

Tom Robbins

spouštěním původních emocí v původní intenzitě pokaždé, když něco připomene starý traumatizující zážitek. Emoce si ho pamatují, i když ještě nebyl vyvinut hipokampus (roste mezi 1,5 až 4 roky věku), takže si nedokážeme nic vybavit. Naše automatické, podvědomé sebeobrané reakce si mozek osvojil v době, kdy se rapidně vyvíjel, a tak se staly defaultním nastavením pro zbytek života a tvoří to, čemu pak říkáme naše osobnost nebo přesněji naše hříšná přirozenost.

Jestli věříme Bibli coby Božímu Slovu, pak naše podvědomé, iracionální chování dříve či později nutně narazí na Boží zákaz takového hříchu ([Ř 7:9–10](#)). Pak máme na vybranou ze dvou možností: (1) zatvrdit se, poslechnout své vnitřní

deformující nastavení, odmítnout Boha a obhajovat své právo na hřích, anebo (2) hledat, jak naplnit Boží vůli, přestože to znamená popření sebe sama. (Nakonec se ukáže, že teprve odložením hříšných závislostí doopravdy najdeme sami sebe, ale to nejde vidět předem; to objevíme, až když své hříchy opustíme, protože milujeme Boha ([Dt 6:5](#)) nade všechno, nezištně.)

Může trvat dlouhou dobu a stát mnoho trpkých životních situací, než se odhodláme k opuštění svých „lepších nápadů“ a dáme Bohu za pravdu, že jeho cesta je pro nás skutečně nejlepší ([Jn 14:6](#)). Terapie obeznámené s traumatem mohou být nápomocné. Spiritualita (pravá, skutečná, živá víra v živého Boha, nikoliv spirituální bypass – formální okázalá zbožnost, která potřebuje publikum) dokáže nahradit roky takových terapií, protože její cíl je vyšší: věčná spása. Uzdravení duše, zraněné traumatem, je pak vlastně jen vedlejší produkt této snahy, nikoliv cíl samotný.

Sářína bezvýchoďná situace byla její neplodnost. Její sebeobraná reakce bylo rozhodnutí vzít věci do vlastních rukou a zachránit se sama. Hříšnost tohoto chování spočívala v nedůvěře v Boží výslovné zaslíbení ([15:4](#)).

Srv. čl. [Tři roviny poznání](#) u [Jn 8](#) na str. 625.

aj, smlouva má s tebou, a budeš otcem národů mnohých.⁵ Aniž více slouti bude jméno tvé Abram, ale bude jméno tvé Abraham; nebo otcem mnohých národů učinil jsem tě.⁶ A učiním, abys se rozplodil náramně velmi, a rozšířím tě v národy; i králové z tebe vyjdou.⁷ Utvrdím také smlouvu svou mezi sebou a tebou, i mezi semenem tvým po tobě, po rodech jejich, za smlouvu věčnou, totiž abych byl Bohem tvým i semene tvého po tobě.⁸ Nadto dám tobě i semeni tvému po tobě zemi, v nížto obýváš pohostinu, všecku zemi Kananejskou k vladařství věčnému; a budu jejich Bohem.⁹ Řekl ještě Bůh Abrahamovi: Ty pak ostříhati budeš smlouvy mé, ty i símě tvé po tobě, po rodech svých.¹⁰ Tatot jest smlouva má mezi mnou a mezi vámi, i mezi semenem tvým po tobě, kteréž ostříhati budete: Aby obřezán byl mezi vámi každý pohlaví mužského.¹¹ Obřezete pak tělo hanby své; a to bude znamením smlouvy mezi mnou a mezi vámi.¹² Každý tedy pohlaví mužského osmého dne obřezán bude mezi vámi po rodech vašich, doma narozený i koupený za stříbro, z kterých by koli cizozemců byl, jenž není z semene tvého.¹³ Konečně ať jest obřezán narozený v domě tvém, i koupený za peníze tvé; a budeť smlouva má na těle vašem za smlouvu věčnou.¹⁴ Neobřezaný pak pacholík, kterýž by neobřezal těla neobřízky své, vyhlazena zajisté bude duše ta z lidu svého; nebo smlouvu mou zrušil.¹⁵ Řekl také Bůh Abrahamovi: Sarai manželce své nebudeš říkati Sarai, ale Sára bude jméno její.¹⁶ Nebo požeňmám jí a dámť z ní syna; požeňmámť jí, a bude v národy; králové národů z ní vyjdou.¹⁷ Tedy padl Abraham na tvář svou, a zasmáv se, řekl v srdci svém: Zdali stoletému narodí se syn? A zdali Sára v devadesáti letech porodí?¹⁸ I řekl Abraham Bohu: Ó byť jen Izmael živ byl před tebou!¹⁹ Jemužto řekl Bůh: Nýbrž Sára manželka tvá porodí tobě syna, a nazůveš jméno jeho Izák; i utvrdím smlouvu svou s ním za smlouvu věčnou, i s semenem jeho po něm.²⁰ Také o Izmaele uslyšel jsem tě; a aj, požeňmám jemu, a učiním to, aby se rozplodil, a rozmnožím ho náramně velmi; dvanáctero knížat zplodí, a rozšířím jej v národ veliký.²¹ Ale smlouvu svou utvrdím s Izákem, kteréhožť porodí Sára po roce, při tomto času.²² A když dokonal Bůh řeč svou s ním, vstoupil od Abrahama.²³ Vzal tedy Abraham Izmaele syna svého, i všecky zrozené v domě svém, i všecky koupené za stříbro své, každého, kdož byl pohlaví mužského, z domácích svých, a obřezal tělo neobřízky jejich hned v ten den, jakž s ním Bůh mluvil.²⁴ A byl Abraham v devadesáti devíti letech, když obřezáno bylo tělo neobřízky jeho.²⁵ Izmael pak syn jeho byl v třinácti letech, když obřezáno bylo tělo neobřízky jeho.²⁶ Jednoho a téhož dne obřezáni jsou, Abraham a Izmael syn jeho.²⁷ I všickni domácí jeho, doma zrození i za stříbro od cizozemce koupení, obřezáni jsou s ním.

18 Ukázal se pak jemu Hospodin v rovině Mamre; a on seděl u dveří stanu, když veliké horko na den bylo.² A když pozdvihl oči svých, viděl, a aj, tři muži stáli naproti němu. Kteréžto jakž uzřel, běžel jim vstříc ode dveří stanu, a sklonil se až k zemi.³ A řekl: Pane můj, jestliže jsem nyní našel milost před očima tvými, prosím, nepomíjej služebníka svého.⁴ Přineseno bude trochu vody, a umyjete nohy své, a odpočinete pod stromem.⁵ Zatím přinesu kus chleba, a posilníte srdce svého; potom půjdete, poněvadž mimo služebníka svého jdete. I řekli: Tak učíš, jakž jsi mluvil.⁶ Tedy pospíšil Abraham do stanu k Sáře, a řekl: Spěšně tři míry mouky bělné zadělej, a napeč podpopelných chlebů.⁷ Abraham pak běžel k stádu; a vzav tele mladé a dobré, dal služebníku, kterýžto pospíšil připravit je.⁸ Potom vzav másla a mléka, i tele, kteréž připravil, položil před ně; sám pak stál při nich pod stromem, i jedli.⁹ Řekli pak jemu: Kde jest Sára manželka tvá? Kterýžto odpověděl: Teď v stanu.¹⁰ A řekl: Jistotně se navrátím k tobě vedlé času života, a aj, syna míti bude Sára manželka tvá. Ale Sára poslouchala u dveří stanu, kteréž byly za ním.¹¹ Abraham pak i Sára byli staří a sešlého věku, a přestal byl Sáře běh ženský.¹² I smála se Sára sama v sobě, řkuci: Teprv když jsem se sstarala, v rozkoše se vydám? A ještě i pán můj se sstaral.¹³ Tedy řekl Hospodin Abrahamovi: Proč jest se smála Sára, řkuci: Zdalíž opravdu ještě roditi budu, a já se sstarala?¹⁴ Zdalíž co skrytého bude před Hospodinem? K času určitému navrátím se k tobě vedlé času života, a Sára bude míti syna.¹⁵ Zapřela pak Sára a řekla: Nesmála jsem se; nebo se bála. I řekl Hospodin: Není tak, ale smála jsi se.¹⁶ Tedy vstavše odtud muži ti, obrátili se k Sodomě; Abraham pak šel s nimi, aby je provodil.¹⁷ A řekl Hospodin: Zdali já zatajím před Abrahamem, což dělati budu?¹⁸ Poněvadž Abraham jistotně bude v národ veliký a silný, a požeňmání budou v něm všickni národové země.¹⁹ Nebo znám jej; protož přikáže synům svým a domu svému po sobě, aby ostříhali cesty Hospodinovy, a činili spravedlnost a soud, aťby naplnil Hospodin Abrahamovi, což mu zaslíbil.²⁰ I řekl Hospodin: Proto že rozmnožen jest křik Sodomských a Gomorských, a hřích jejich že obtížen jest náramně:²¹ Sstoupím již a pohledím, jestliže podle křiku jejich, kterýž přišel ke mně, činili, důjde na ně setření; a pakli toho není, zvím.²² A obrátivše se odtud muži, šli do Sodomy; Abraham pak ještě stál před Hospodinem.²³ V tom přistoupiv Abraham, řekl: Zdali také zahladíš spravedlivého s bezbožným?²⁴ Bude-li padesáte spravedlivých v tom městě, zdali předce zahubíš, a neodpustíš místu pro padesáte spravedlivých, kteříž jsou v něm?²⁵ Odstup to od tebe, abys takovou věc učiniti měl, abys usmrtil spravedlivého s bezbožným; takť by byl spravedlivý jako bezbožný. Odstup to od tebe;

zda-liž soudce vši země neučiní soudu? ²⁶ I řekl Hospodin: Jestliže naleznu v Sodomě, v městě tom, padesáte spravedlivých, odpustím všemu tomu místu pro ně. ²⁷ A odpovídaje Abraham, řekl: Aj, nyní chtěl bych mluvit ku Pánu svému, ačkoli jsem prach a popel. ²⁸ Co pak, nedostane-li se ku padesáti spravedlivým pěti, zdali zkazíš pro těch pět všechno město? I řekl: Nezahladím, jestliže najdu tam čtyřicet pět. ²⁹ Opět mluvil Abraham a řekl: Snad nalezeno bude tam čtyřicet? A odpověděl: Neučiním pro těch čtyřicet. ³⁰ I řekl Abraham: Prosím, nechť se nehněvá Pán můj, že mluvit budu: Snad se jich nalezne tam třicet? Odpověděl: Neučiním, jestliže naleznu tam třicet. ³¹ A opět řekl: Aj, nyní počal jsem mluvit ku Pánu svému: Snad se nalezne tam dvacet? Odpověděl: Nezahladím i pro těch dvacet. ³² Řekl ještě: Prosím, ať se nehněvá Pán můj, jestliže jednou ještě mluvit budu: Snad se jich najde tam deset? Odpověděl: Nezahladím i pro těch deset. ³³ I odšel Hospodin, když dokonal řeč k Abrahamovi; Abraham pak navrátil se k místu svému.

19 Přišli pak dva andělé do Sodomy u večer, a Lot seděl v bráně Sodomské. Kterézto když uzřel, vstav, šel jim v cestu a sklonil se tváří až k zemi. ² A řekl: Aj, prosím páni moji, uchylte se nyní do domu služebníka svého, a zůstaňte přes noc; umyjete také nohy své a ráno vstanouce, půjdete cestou svou. Oni pak odpověděli: Nikoli, ale přenocujeme na ulici. ³ Ale když on je velmi nutil, obrátivše se k němu, vešli do domu jeho. I udělal jim hody, a napekl chlebě přesných, i jedli. ⁴ Prvé pak než lehli, muži města toho, muži Sodomští, osuli se vůkol domu toho, od mladého až do starého, všecken lid odevšad. ⁵ I volali na Lota, a řekli jemu: Kde jsou ti muži, kteříž přišli k tobě v noci? Vyveď je k nám, ať je poznáme. ⁶ I vyšel k nim Lot ven, a zavřel po sobě dvéře. ⁷ A řekl: Prosím, bratří moji, nečiňte zlého. ⁸ Aj, mám teď dvě dcery, kteréžto nepoznaly muže; vyvedu je nyní k vám, čiňte s nimi, jak se vám líbí; toliko mužům těmto nic nečiňte, poněvadž vešli pod stín střechy mé. ⁹ I řekli: Odejdi tam! A mluvili: Sám se dostal sem pohostinu, a chce nás souditi? Nyní tobě hůř uděláme, než jim. I obořili se násilně na muže toho, totiž na Lota, a přistoupili, aby vylomili dvéře. ¹⁰ Tedy muži ti vztáhli ven ruku svou, a uvedli Lota k sobě do domu, a dvéře zavřeli. ¹¹ A ty muže, kteříž byli přede dveřmi domu, ranili slepotou velikou, od nejmenšího až do největšího, tak že ustali, hledajíce dveří. ¹² I řekli muži k Lotovi: Máš-li ještě zde koho, buď zetě neb syny své, neb dcery své, i všechno, což máš v městě, vyveď z místa tohoto. ¹³ Nebo zkazíme místo toto, proto že se velmi rozmohl křik jejich před Hospodinem, a poslal nás Hospodin, abychom zkazili je. ¹⁴ Vyšed tedy Lot, mluvil k zetům svým, kteříž již měli pojímati dcery jeho, a řekl: Vstaňte, vyjděte z místa tohoto, nebo zkazí Hospodin město toto. Ale zdálo se zetům jeho, jako by žertoval. ¹⁵ A když zasvítávalo, nutili andělé Lota, řkouce: Vstaň, vezmi ženu svou a dvě dcery své, kteréž tu jsou, abys nezahynul v pomstě města. ¹⁶ A když prodléval, chopili muži ruku jeho, a ruku ženy jeho, a ruku dvou dcer jeho, nebo se slitoval nad ním Hospodin; i vyvedli jej, a pustili za městem. ¹⁷ A stalo se, když je vedli ven, řekl jeden: Zachovejž život svůj, neohlédej se zpět, ani se zastavuj na vši této rovině; ujdí na horu, abys nezahynul. ¹⁸ I řekl jim Lot: Ne tak, prosím, páni moji. ¹⁹ Aj, nyní nalezl služebník tvůj milost před očima tvýma, a veliké jest milosrdenství tvé, kteréž jsi učinil se mnou, když jsi zachoval duši mou; ale jáť nebudu moci ujíti na tu horu, aby mne nepostihlo to zlé, a umřel bych. ²⁰ Hle, teď jest toto město blízko, do něhož bych utekl, a toť jest malé; prosím, nechť tam ujdu; však pak neveliké jest, a živa bude duše má. ²¹ I řekl k němu: Aj, uslyšel jsem žádost tvou i v této věci, abych nepodvrátil města toho, o němž jsi mluvil. ²² Pospěšiz, ujdí tam; neboť nebudu moci učiniti ničehož, dokudž tam nedojdeš. A z té příčiny nazváno jest jméno města toho Ségor. ²³ Slunce vzházelo nad zemi, když Lot všel do Ségor. ²⁴ A Hospodin dští na Sodomu a na Gomoru sirou a ohněm od Hospodina s nebe. ²⁵ A podvrátil ta města i všechnu tu rovinu, všechny také obyvatele těch měst, i všechno, což roste z země. ²⁶ I ohlédla se žena jeho, jdouc za ním, a obrácena jest v sloup solný. ²⁷ Vstav pak Abraham ráno, pospíšil k místu tomu, kdež byl stál před Hospodinem. ²⁸ A pohledv k Sodomě a Gomore, i na všechnu zemi té roviny, uzřel, a aj, vystupoval dým z země té, jako dým z vápenice. ²⁹ Stalo se tedy, když kazil Bůh města té roviny, že se rozpomenul Bůh na Abrahama, a vytrhl Lota z prostředku podvrácení, když podvracel města, v nichž bydlil Lot. ³⁰ Potom vyšel Lot z Ségor, a bydlil na hoře té, a obě dvě dcery jeho s ním; nebo nesměl bydliti v Ségor. I bydlil v jeskyni s oběma dcerami svými. ³¹ I řekla prvorozená k mladší: Otec náš jest již starý, a není žádného muže na zemi, ješto by všel k nám podlé obyčeje vši země. ³² Pod, dejme píti otci našemu vína, a spěme s ním, abychom zachovaly z otce našeho símě. ³³ I daly píti otci svému vína té noci; a všedší prvorozená, spala s otcem svým, kterýžto necítil, ani když lehla, ani když vstala. ³⁴ Nazejtří pak řekla prvorozená k mladší: Aj, spala jsem včerejší noci s otcem svým; dejme mu píti vína ještě této noci; potom vejduc, spi s ním, a zachovejme símě z otce našeho. ³⁵ I daly píti ještě té noci otci svému vína; a vstala ta mladší, a spala s ním; on pak necítil, ani když ona lehla, ani když vstala. ³⁶ A tak počaly obě dcery Lotovy z otce

18:32 Deset. Číslo deset tvoří společenství. Synagogální bohoslužba nezačne, nesejde-li se alespoň deset účastníků. Méně než deset je nutno zachránit individuálně, jako Lot a jeho rodina (19:15–17). Proto jsou křesťané solí země (Mt 5:13). V den soudu může být

kdokoliv z nás oním jedním, chybějícím do počtu.

19:8 Čiňte s nimi, jak se vám líbí. Perverze v Lotově srdci (ochota vydat vlastní dcery ke znásilnění) se dočkala své realizace, když to nakonec byly ony samy, kdo znásilnil opilého Lota (vv. 31–36).

svého.³⁷ I porodila prvorozená syna, a nazvala jméno jeho Moáb; onť jest otec Moábských až do dnešního dne.³⁸ I mladší také porodila syna, a nazvala jméno jeho Ben Ammon; onť jest otcem Ammonitských až do dnešního dne.

20 Odtud bral se Abraham do země polední, aby bydlil mezi Kádes a Sur; i byl pohostinu v Gerar;² Kdežto pravil Abraham o Sáře manželce své: Sestra má jest. Tedy poslav Abimelech, král Gerarský, vzal Sáru.³ Ale přišed Bůh k Abimelechovi ve snách v noci, řekl jemu: Aj, ty již umřeš pro ženu, kterouž jsi vzal, poněvadž jest vdaná za muže.⁴ Abimelech pak nepřiblížil se k ní; protož řekl: Pane, zdaž také spravedlivý národ zabiješ?⁵ Zdalíž mi sám nepravil: Sestra má jest? A ona též pravila: Bratr můj jest. V upřímnosti srdce svého a v nevinnosti rukou svých učinil jsem to.⁶ I řekl jemu Bůh ve snách: Ját také vím, že v upřímnosti srdce svého učinil jsi to, a já také zdržel jsem tě, abys nezhřešil proti mně; protož nedalť jsem se jí dotknouti.⁷ Nyní tedy, navrať ženu muži tomu; nebo prorok jest, a modliti se bude za tebe, a živ budeš. Pakli jí nenavrátíš, věz, že smrtí umřeš ty i všecko, což tvého jest.⁸ A vstav Abimelech ráno, svolal všechny služebníky své, a vypravoval všecka slova ta v uši jejich. I báli se ti muži velmi.⁹ Potom povolav Abimelech Abrahama, řekl jemu: Co jsi nám to učinil? A co jsem zhřešil proti tobě, že jsi uvedl na mne a na království mé hřích veliký? Učinils mi, čehož jsi učiniti neměl.¹⁰ A řekl opět Abimelech Abrahamovi: Cos myslil, žes takovou věc učinil?¹¹ Odpověděl Abraham: Řekl jsem: Jistě že není bázně Boží na místě tomto, a zabijí mne pro ženu mou.¹² A také v pravdě jest sestra má, dcera otce mého, však ne dcera matky mé; a pojal jsem ji sobě za manželku.¹³ Když pak vyvedl mne Bůh z domu otce mého, abych pohostinu bydlil, tedy řekl jsem jí: Toto mi dobrodiní učiníš: Na každém místě, kamž půjdeme, prav o mně: Bratr můj jest.¹⁴ Tedy vzav Abimelech ovce a voly, služebníky také a děvky, dal je Abrahamovi; a navrátil mu Sáru manželku jeho.¹⁵ A řekl Abimelech: Aj, země má před tebou; kdežť se koli příhodné býti vidí, tu přebývej.¹⁶ Sáře pak řekl: Aj, dal jsem tisíc stříbrných bratru tvému, hle, onť jest tobě zástěrou očí u všech, kteříž jsou s tebou. A všemi těmito věcmi Sára poučena byla.¹⁷ I modlil se Abraham Bohu, a uzdravil Bůh Abimelecha, a ženu jeho, a děvky jeho; i rodily.¹⁸ Nebo byl zavřel Hospodin každý život ženský v domě Abimelechově, pro Sáru manželku Abrahamovu.

21 Navštívil pak Hospodin Sáru, tak jakž byl řekl; a učinil Hospodin Sáře, jakož byl mluvil.² Nebo počala a porodila Sára Abrahamovi syna v starosti jeho, v ten čas, kterýž předpověděl Bůh.³ A nazval Abraham jméno syna svého, kterýž se mu narodil, jehož porodila Sára, Izák.⁴ A obřezal Abraham syna svého Izáka, když byl v osmi dnech, tak jakž mu byl přikázal Bůh.⁵ Byl pak Abraham ve stu letech, když se mu narodil Izák syn jeho.⁶ I řekla Sára: Radost mi učinil Bůh; kdokoli uslyší, radovati se bude spolu se mnou.⁷ A přidala: Kdo by byl řekl Abrahamovi, že bude Sára děti kojiti? A však jsem porodila syna v starosti jeho.⁸ I rostlo dítě a ostaveno jest. Tedy učinil Abraham veliké hody v ten den, v němž ostaven byl Izák.⁹ Viděla pak Sára, že syn Agar Egyptské, kteréhož porodila Abrahamovi, jest posměvač.¹⁰ I řekla Abrahamovi: Vyvrz děvku tuto i syna jejího; neboť nebude dědicem syn děvky té s synem mým Izákem.¹¹ Ale Abraham velmi těžce nesl tu řeč, pro syna svého.¹² I řekl Bůh Abrahamovi: Nestěžuj sobě o dítěti a o děvce své; cožkoli řekla tobě Sára, povol řeči její, nebo v Izákovi nazváno bude tobě símě.¹³ A však i syna děvky učiním v národ; nebo tvé símě jest.¹⁴ Vstal tedy Abraham velmi ráno, a vzav chléb a láhvič vody, dal Agar a vložil na rameno její, a pustil ji od sebe i s dítětem. Kterážto odešla a chodila po poušti Bersabé.¹⁵ A když nebylo vody v láhvič, povrhla dítě pod jedním stromem.¹⁶ A odšedši, sedla naproti tak daleko, jako by mohl z lučičtě dostřeliti; nebo pravila: Nebudu se dívati na smrt dítěte. Seděla tedy naproti, a pozdvihši hlasu svého, plakala.¹⁷ I uslyšel Bůh hlas dítěte; a anděl Boží s nebe zavolal na Agar, a řekl jí: Coť jest, Agar? Neboj se; nebo Bůh uslyšel hlas dítěte z místa, na kterémž jest.¹⁸ Vstaň, vezmi dítě, a ujmi je rukou svou; nebo v národ veliký učiním je.¹⁹ A otevřel Bůh oči její, aby uzřela studnici vody. I šla a naplnila láhvič vodou, a napojila dítě.²⁰ A Bůh byl s dítětem, kteréžto zrostlo a bydlilo na poušti, a byl z něho střelec.²¹ Bydlil pak na poušti Fáran; i vzala mu matka jeho ženu z země Egyptské.²² Stalo se pak toho času, že mluvil Abimelech a Fikol, kníže vojska jeho, k Abrahamovi těmito slovy: Bůh s tebou jest ve všech věcech, kteréž ty činíš.²³ Protož nyní, přísáhní mi teď skrze Boha: Toto ať se stane, jestliže mi sklamáš, neb synu mému, aneb vnuku mému; vedlé milosrdenství, kteréž jsem já učinil s tebou, i ty že učiníš se mnou a s zemí, v níž jsi byl pohostinu.²⁴ I řekl Abraham: A já přísáhnu.²⁵ (A přitom domlouval se Abraham na Abimelecha o studnici vody, kterouž mu mocí odjali služebníci Abimelechovi.²⁶ I řekl Abimelech: Nevím, kdo by učinil takovou věc; a aniž jsi ty mi oznámil, aniž jsem já také co slyšel, až dnes.)²⁷ Vzav tedy Abraham ovce i voly dal Abimelechovi; a vešli oba dva v smlouvu.²⁸ A postavil Abraham sedm jehnic stáda obzvlášť.²⁹ I řekl Abimelech Abrahamovi: K čemu jest těchto sedm jehnic, kteréž jsi postavil obzvlášť?³⁰ Odpověděl: Že sedm těch jehnic vezmeš z ruky mé, aby mi to bylo na svědectví, že jsem kopal

studnici tuto.³¹ Pročež nazváno jest to místo Bersabé, že tu oba dva přísáhli.³² A tak učinili smlouvu v Bersabé. Vstav pak Abimelech a Fikol, kníže vojska jeho, navrátili se do země Filistinské.³³ I nasázel stromoví v Bersabé, a vzýval tam jméno Hospodina, Boha silného, věčného.³⁴ A bydlil Abraham v zemi Filistinské za mnoho dní.

22 Když pak ty věci pomínuly, zkusil Bůh Abrahama, a řekl k němu: Abrahame! Kterýžto odpověděl: Teď jsem.² I řekl: Vezmi nyní syna svého, toho jediného svého, kteréhož miluješ, Izáka, a jdi do země Moria; a obětuj ho tam v obět zápalnou na jedné hoře, o níž povím tobě.³ Tedy vstav Abraham velmi ráno, osedlal osla svého a vzal dva služebníky své s sebou, a Izáka syna svého; a nasekav dříví k oběti zápalné, vstal a bral se k místu, o němž pověděl mu Bůh.⁴ Třetího pak dne pozdvihl Abraham oči svých, a uzel to místo zdaleka.⁵ A řekl Abraham služebníkům svým: Pozůstaňte vy tuto s oslem, já pak a dítě půjdeme tamto; a pomodlíce se, navrátíme se k vám.⁶ Tedy vzal Abraham dříví k zápalné oběti, a vložil je na Izáka syna svého; sám pak nesl v ruce své oheň a meč. I šli oba spolu.⁷ Mluvě pak Izák Abrahamovi otci svému, řekl: Otče můj! Kterýž odpověděl: Co chceš, synu můj? A řekl: Aj, teď oheň a dříví, a kdež hovádko k zápalné oběti?⁸ Odpověděl Abraham: Bůh opatří sobě hovádko k oběti zápalné, synu můj. A šli předce oba spolu.⁹ A když přišli k místu, o němž mu byl mluvil Bůh, udělal tu Abraham oltář, a srovnal dříví; a svázav syna svého, vložil ho na oltář na dříví.¹⁰ I vztáhl Abraham ruku svou, a vzal meč, aby zabil syna svého.¹¹ Tedy zavolal na něho anděl Hospodinův s nebe a řekl: Abrahame, Abrahame! Kterýžto odpověděl: Aj, já.¹² I řekl jemu: Nevztahuj ruky své na dítě, aniž mu co číň; neboť jsem již poznal, že se Boha bojíš, když jsi neodpustil synu svému, jedinému svému pro mne.¹³ A pozdvihl Abraham oči svých, viděl, a hle, skopec za ním vězel v trní za rohy své. I šel Abraham a vzal skopce toho, a obětoval jej v obět zápalnou místo syna svého.¹⁴ A nazval Abraham jméno místa toho: Hospodin opatří. Odkudž říká se do dnes: Na hoře Hospodinově opatří se.¹⁵ Zvolal pak anděl Hospodinův na Abrahama podruhé s nebe,¹⁶ A řekl: Skrze sebe samého přísáhl jsem, praví Hospodin, poněvadž jsi učinil tu věc, že jsi neodpustil synu svému, jedinému svému:¹⁷ Požehnám velmi tobě, a velice rozmnožím símě tvé jako hvězdy nebeské, a jako písek, kterýž jest na břehu mořském; nadto dědičně vládnouti bude símě tvé branami nepřátel svých.¹⁸ Ano požehnání budou v semeni tvém všickni národové země, proto že jsi uposlechl hlasu mého.¹⁹ Tedy navrátil se Abraham k služebníkům svým; a vstavše, šli spolu do Bersabé; nebo bydlil Abraham v Bersabé.²⁰ A když se tyto věci staly, zvěstováno jest Abrahamovi v tato slova: Aj, porodila také Melcha syny Náchorovi, bratru tvému:²¹ Husa prvorozeného svého, a Buza bratra jeho, a Chamuele, otce Aramova;²² A Kazeda a Azana, a Feldasa, a Jidlafa i Bathuele.²³ Bathuel pak zplodil Rebeku. Osm těchto porodila Melcha Náchorovi, bratru Abrahamovu.²⁴ Ale i ženina jeho, jejíž jméno bylo Réma, porodila také ona Tábe a Gahama, Thása a Máchu.

23 Živa pak byla Sára sto a sedmccítma let; ta jsou léta života Sáry.² A umřela v městě Arbe, kteréž slove Hebron, v zemi Kananejské. I přišel Abraham, aby kvílil nad Sárou, a plakal jí.³ Potom vstav Abraham od mrtvého svého, mluvil k synům Het, řka:⁴ Hostem a příchozím jsem u vás; dejte mi místo ku pohřbu u vás, abych pochoval mrtvého svého od tváří své.⁵ A odpovídajíc synové Het Abrahamovi, řekli jemu:⁶ Slyš nás, pane milý! Kníže Boží jsi u prostřed nás, v nejpřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobu svého nebude zbraňovati tobě, abys neměl pochovati v něm mrtvého svého.⁷ Abraham pak vstav, poklonil se lidu země té, totiž synům Het.⁸ A mluvil s nimi, řka: Jestliže se vám líbí, abych pochoval mrtvého svého od tváří své, slyšte mne, a přimluvte se za mne k Efronovi synu Sohar,⁹ Ať mi dá jeskyni Machpelah, kterouž má na konci pole svého; za slušné peníze ať mi ji dá u prostřed vás, k dědičnému pohřbu.¹⁰ (Ten pak Efron seděl u prostřed synů Het.) Tedy odpověděl Efron Hetejský Abrahamovi při přítomnosti synů Het, přede všemi, kteříž vcházejí do brány města jeho, řka:¹¹ Nikoli, pane můj, ale slyš mne: Pole to dávám tobě, dávámť také i jeskyni, kteráž na něm jest; před očima synů lidu svého dávám ji tobě; pochovejť mrtvého svého.¹² Tedy poklonil se Abraham před lidem země té,¹³ A mluvil k Efronovi v přítomnosti lidu země, řka: A však jestliže ty jsi ten, prosím, vyslyš mne! Dámť stříbro za pole, vezmi je ode mne, a pochovám mrtvého svého tam.¹⁴ A odpovídaje Efron Abrahamovi, řekl jemu:¹⁵ Můj pane, poslechni mne: Země ta za čtyři sta lotů stříbrných jest; ale mezi mnou a tebou co jest o to? Mrtvého svého pochovej.¹⁶ I uposlechl Abraham Efrona, a odvážil mu stříbra, jakž oznámil při přítomnosti synů Het, čtyři sta lotů stříbrných, běžných mezi kupci.¹⁷ A odvedeno jest pole Efronovo, kteréž bylo v Machpelah, proti Mamre, pole a jeskyně na něm, a všecko stromoví, což ho na tom poli i na všech mezech jeho vůkol,¹⁸ Abrahamovi v držení, před očima synů Het, a všech, kteříž vcházejí do brány města toho.¹⁹ A potom pochoval Abraham Sáru, manželku svou,

21:33 **Stromoví.** Když vložíte do úst větvičku tamaryšku, poznáte, že je slaný. Obsah soli v jeho ratolestech se podílí na schopnosti absorbovat atmosférickou vlhkost. Takový strom dokáže přežít v poušti,

kde nejen vrhá stín, ale i produkuje chladný vzduch; funguje jako „přírodní klimatizace“.

v jeskyni pole Machpelah, proti Mamre, (to slove Hebron), v zemi Kananejské. ²⁰ Protož odevzdáno jest pole to i jeskyně, kteráž byla na něm, Abrahamovi k dědičnému pohřbu od synů Het.

24 Abraham pak již byl starý a sešlého věku; a Hospodin požehnal mu ve všech věcech. ² Tedy řekl Abraham služebníku svému staršímu v domě svém, kterýž spravoval všecky věci jeho: Vlož nyní ruku svou pod bedro mé, ³ Abych tě zavázal přísahou skrze Hospodina, Boha nebe a Boha země, abys nebral manželky synu mému ze dcer Kananejských, mezi nimiž já bydlím. ⁴ Ale půjdeš do země mé a příbuznosti mé; a odtud vezmeš manželku synu mému Izákovi. ⁵ I řekl jemu služebník ten: Kdyby pak nechtěla žena ta se mnou jíti do země této, mám-li zase uvéstí syna tvého do země, z níž jsi vyšel? ⁶ Kterýžto odpověděl: Hleď, abys zase neuvodil syna mého tam. ⁷ Hospodin Bůh nebe, kterýž vzal mne z domu otce mého a z vlasti mé, a mluvil mi, a kterýž mi přísáhl, řka: Semeni tvému dám zemi tuto, onť pošle anděla svého před tebou, a vezmeš manželku synu mému odtud. ⁸ Jestliže by pak žena ta nechtěla jíti s tebou, svoboden budeš od této přísahy mé; toliko syna mého neuvod tam zase. ⁹ Tedy vložil služebník ten ruku svou pod bedro Abrahama, pána svého, a přísáhl jemu na tu řeč. ¹⁰ A vzal služebník ten deset velbloudů z velbloudů pána svého, aby se bral; (nebo měl všecken statek pána svého v rukou svých.) I vstav, bral se k Aram Naharaim do města Náchor. ¹¹ A zastavil se s velbloudy před městem, u studnice vody k večerou, času toho, když vycházejí vážití vody. ¹² A řekl: Hospodine, Bože pána mého Abrahama, dejž, prosím, ať se potká se mnou dnes to, čehož hledám; a učin milosrdenství se pánem mým Abrahamem. ¹³ Aj, já stojím u studnice vody, a dcery mužů města tohoto vycházejí, aby vážily vodu. ¹⁴ Děvečka tedy, kteréž bych řekl: Nachyl medle věderce svého, ať se napiji, a ona by řekla: Pí, také i velbloudy tvé napojím, ta aby byla, kterouž jsi způsobil služebníku svému Izákovi; a po tomť poznám, že jsi milosrdenství učinil se pánem mým. ¹⁵ I stalo se prvé, než on přestal mluvit, aj, Rebeka, kteráž se narodila Bathuelovi, synu Melchy, manželky Náchora bratra Abrahamova, vycházela, a věderce její bylo na rameni jejím. ¹⁶ A byla děvečka na pohledění velmi krásná, panna, a muž nepoznal jí; kterážto sešla k studnici té, a naplnivši věderce své, šla vzhůru. ¹⁷ Tedy běžel služebník ten proti ní, a řekl: Dej mi pítí, prosím, maličko vody z věderce svého. ¹⁸ I řekla: Napí se, pane můj. A rychle složila věderce své na ruku svou a dala mu pítí. ¹⁹ A davši mu pítí, řekla: Také velbloudům tvým navážím, dokudž se nenapijí. ²⁰ Tedy rychle vylila z věderce svého do koryta, a běžela ještě k studnici, aby vážila vodu; a vážila všechněm velbloudům jeho. ²¹ Muž pak ten s užasnutím divil se jí mlče, rozjímaje, aby zvěděl, zdařil-li Hospodin cestu jeho, čili nic. ²² I stalo se, když přestali pítí velbloudové, vyňav muž náušnici zlatou, ztíží půl lotu, a dvě náramnice, dal na ruce její, kteréž vážily deset lotů zlata. ²³ A řekl: Čí jsi dcera? Pověz mi, prosím, jest-li v domě otce tvého nám místo, kdež bychom přes noc zůstali? ²⁴ Jemužto odpověděla: Dcera jsem Bathuele, syna Melchy, kteréhož porodila Náchorovi. ²⁵ Řekla ještě k němu: Slámy také a potravý hojně u nás jest, ano i místo, kdež byste přes noc zůstali. ²⁶ Tedy skloniv hlavu, poklonu učinil Hospodinu. ²⁷ A řekl: Požehnaný Hospodin, Bůh pána mého Abrahama, kterýž neodjal milosrdenství svého a pravdy své od pána mého, mne také na cestě vedl Hospodin k domu bratří pána mého. ²⁸ I běžela děvečka, a oznámila v domě matky své tak, jakž se stalo. ²⁹ A měla Rebeka bratra, jménem Lábana; ten běžel k muži tomu ven k studnici. ³⁰ Nebo uzřev náušnici a náramnice na ruce sestry své, a slyšev slova Rebeky sestry své, ana praví: Tak mluvil ke mně člověk ten, přišel k muži, a on stál při velbloudích u studnice. ³¹ Jemuž řekl: Vejdi, požehnaný Hospodinův. Proč bys stál vně, kdyžž jsem připravil dům a místo velbloudům? ³² Tedy všel muž ten do domu, a odsedlal velbloudy, a dal Lában slámy a potravý velbloudům, i vody k umytí noh jeho a noh mužů těch, kteří s ním byli. ³³ A položil předeň chléb, aby jedl. Ale on řekl: Nebudu jísti, dokudž nevypravím řečí svých. I řekl Lában: Mluv. ³⁴ Tedy řekl: Služebník Abrahamův jsem já. ³⁵ A Hospodin požehnal pánu mému velice, tak že veliký učiněn jest; nebo dal mu ovce a voly, stříbro a zlato, služebníky a děvky, velbloudy a osly. ³⁶ A porodila Sára, manželka pána mého, pánu mému v starosti své syna, jemuž dal, cožkoli má. ³⁷ I zavázal mne přísahou pán můj, řka: Nevezmeš manželky synu mému ze dcer Kananejských, v jejichž zemi já bydlím. ³⁸ Ale k domu otce mého půjdeš, a k rodině mé, a odtud vezmeš manželku synu mému. ³⁹ A kdyžž jsem řekl pánu svému: Snad nepůjde žena ta se mnou? ⁴⁰ Odpověděl mi: Hospodin, před jehož obličejem ustavičně jsem chodil, pošle anděla svého s tebou, a šťastnou způsobí cestu tvou, a vezmeš manželku synu mému z rodiny mé, a z domu otce mého. ⁴¹ A budeš svoboden od přísahy mé, kdyžž bys přišel k rodině mé; a jestliže by nedali tobě, budeš prost od přísahy mé. ⁴² Protož dnes přišed k studnici, řekl jsem: Hospodine, Bože pána mého Abrahama, jestliže ty nyní šťastně spravuješ cestu mou, po níž já jdu, ⁴³ Aj, já stojím u studnice vody; protož, nechťž panna, kteráž vyjde vážití vody, kdyžž bych jí řekl: Dej mi pítí nyní maličko vody z věderce svého, ⁴⁴ A ona by mi odpověděla: I ty pí, i velbloudům tvým také navážím, ta ať jest manželka, kterouž způsobil Hospodin synu pána mého. ⁴⁵ Prvé pak než jsem já přestal mluvit v srdci svém, aj, Rebeka vycházela mající věderce své na rameni svém, a sšedši k studnici, vážila. I řekl jsem jí: Prosím, dej mi pítí. ⁴⁶ Ona pak rychle složila věderce své s sebe, a řekla: Pí, také i velbloudy tvé napojím. Tedy pil jsem, a napojila také velbloudy. ⁴⁷ I ptal jsem se jí, a řekl jsem: Čí jsi dcera? Ona odpověděla: Dcera

Bathuele, syna Náchorova, jehož mu porodila Melcha. Tedy dal jsem náušnici na tvář její, a náramnice na ruce její.⁴⁸ A skloniv hlavu, poklonu jsem učinil Hospodinu, a dobrořečil jsem Hospodina, Boha pána mého Abrahama, kterýž vedl mne po cestě přímé, abych dceru bratra pána svého vzal synu jeho.⁴⁹ Protož nyní, činíte-li milosrdenství, a pravdu se pánem mým, oznamte mi; pakli nic, také mi oznamte, a obrátím se na pravo neb na levo.⁵⁰ Tedy odpověděli Lában a Bathuel, řkouce: Od Hospodina vyšla jest věc tato; nemůžeme odepřít v ničemž.⁵¹ Aj, Rebeka před tebou, vezmiž ji a jeď; a necht' jest manželkou synu pána tvého, jakož mluvil Hospodin.⁵² I stalo se, že jakž uslyšel služebník Abrahamův slova jejich, poklonil se Hospodinu až k zemi.⁵³ A vyňav služebník ten nádoby stříbrné a nádoby zlaté a oděv, dal Rebece; drahé také dary dal bratru jejímu a matce její.⁵⁴ Tedy jedli a pili, on i muži, kteříž byli s ním, a zůstali tu přes noc. Ráno pak když vstali, řekl: Propusťte mne ku pánu mému.⁵⁵ I odpověděl bratr její a matka: Nechat' pozůstane děvečka s námi za některý den, aspoň za deset; potom půjdeš.⁵⁶ On pak řekl jim: Nezdržujte mne, poněvadž Hospodin šťastnou způsobil cestu mou; propusťtež mne, ať jdu ku pánu svému.⁵⁷ I řekli: Zavolejme děvečky a zeptejme se, co dí k tomu.⁵⁸ Tedy zavolali Rebeky, a řekli jí: Chceš-li jíti s mužem tímto? I řekla: Půjdu.⁵⁹ A propouštějíce Rebeku sestru svou a chovačku její, služebníka také Abrahamova s muži jeho,⁶⁰ Požehnali Rebeky a mluvili jí: Sestro naše, ty buď v tisíce tisíců, a símě tvé dědičně obdrž brány nepřátel svých.⁶¹ Tedy vstala Rebeka a děvečky její, a vsedše na velbloudy, jely za mužem tím. A tak vzal služebník ten Rebeku, a odjel.⁶² Izák pak šel, navracuje se od studnice Živého vidoucího mne; nebo bydlil v zemi polední.⁶³ A vyšel Izák k přemýšlování na pole, když se chýlilo k večerou; a pozdvih očí svých, uzřel, an velbloudové jdou.⁶⁴ Pozdvihla také Rebeka očí svých, a uzřevši Izáka, ssedla s velblouda.⁶⁵ (Nebo řekla byla služebník: Kdo jest ten muž, kterýž jde po poli proti nám? Odpověděl služebník: To jest pán můj.) I vzala rouchu, a přistřela se.⁶⁶ Tedy vypravoval služebník Izákovi vše, což působil.⁶⁷ I uvedl ji Izák do stanu Sáry matky své, a vzal Rebeku, a měl ji za manželku, a miloval ji. I potěšil se Izák po smrti matky své.

25 Abraham pak opět pojal ženu jménem Ceturu.² Kterážto porodila jemu Zamrana, a Jeksana, a Madana, a Madiana, Jezbocha a Suecha.³ Jeksan potom zplodil Sábu a Dedana. Synové pak Dedanovi byli: Assurim, a Latuzim, a Laomim.⁴ Ale synové Madianovi: Efa, a Efer, a Enoch, a Abida, a Helda; všickni ti synové byli Cetury.⁵ I dal Abraham Izákovi všecko, což měl.⁶ Synům pak ženin svých dal Abraham dary, a odeslal je od Izáka syna svého, ještě živ jsa, k východu do země východní.⁷ Tito pak jsou dnové let života Abrahamova, v nichž byl živ: Sto sedmdesáte a pět let.⁸ I skonala a umřel Abraham v starosti dobré, stár jsa a plný dnů; a připojen jest k lidu svému.⁹ Tedy pochovali ho Izák a Izmael synové jeho v jeskyni Machpelah, na poli Efrona, syna Sohar Hetejského, naproti Mamre,¹⁰ Na tom poli, kteréž byl koupil Abraham od synů Het; tu pochován jest Abraham i Sára manželka jeho.¹¹ Po smrti pak Abrahamově požehnal Bůh Izákovi synu jeho, a bydlil Izák u studnice Živého vidoucího mne.¹² Tito jsou pak rodové Izmaele syna Abrahamova, jehož porodila Agar Egyptská, děvka Sářina, Abrahamovi.¹³ A tato jsou jména synů Izmaelových, jimiž se jmenují po rodech svých: Prvorozený Izmaelův Nabajot, po něm Cedar, a Adbeel a Mabsan,¹⁴ A Masma, a Dumah a Massa,¹⁵ Hadar a Tema, Jetur, Nafis a Cedma.¹⁶ Ti jsou synové Izmaelovi, a ta jména jejich, po všech jejich, a po městech jejich, dvanáctero knížat po čeledech jejich.¹⁷ (Bylo pak života Izmaelova sto třidceti a sedm let, i skonala; a umřev, připojen jest k lidu svému.)¹⁸ A bydlili od Hevilah až do Sur, jenž jest proti Egyptu, když jdeš do Assyrie; před tváří všech bratří svých položil se.¹⁹ Tito jsou také rodové Izáka syna Abrahamova: Abraham zplodil Izáka.²⁰ Byl pak Izák ve čtyřicíti letech, když sobě vzal za manželku Rebeku, dceru Bathuele Syrského, z Pádan Syrské, sestru Lábanu Syrského.²¹ I modlil se Izák pokorně Hospodinu za manželku svou; nebo byla neplodná. A uslyšel jej Hospodin; a tak počala Rebeka manželka jeho.²² A když se děti potiskali v životě jejím, řekla: Má-liť tak býti, proč jsem já počala? Šla tedy, aby se otázala Hospodina.²³ I řekl jí Hospodin: Dva národové jsou v životě tvém, a dvůj lid z života tvého se rozdělí; lid pak jeden nad druhý bude silnější, a větší sloužití bude menšímu.²⁴ A když se naplnili dnové její, aby porodila, a aj, blíženci byli v životě jejím.²⁵ I vyšel první ryšavý všecken, a jako oděv chlupatý; i nazvali jméno jeho Ezau.²⁶ Potom pak vyšel bratr jeho, a rukou svou držel Ezau za patu; pročež nazváno jest jméno jeho Jákob. A byl Izák v šedesáti letech, když ona je porodila.²⁷ A když dorostli ti děti, byl Ezau lovec umělý, chodě po polích; Jákob pak byl muž prostý

25:23 Větší. Hebrejské slovo zde použité pro nejstaršího syna (*rab* רב) bylo doposud nalezeno pouze v akkádské literatuře z poloviny druhého tisíciletí př.Kr. Srv. Úvod: Doba a místo vzniku.

Sloužití bude menšímu. Jákob za svou nadřazenost vděčil Božímu svrchovanému vyvolení, nikoliv přirozenému právu (Dt 21:15–17). Toto prorocství dochází svého naplnění i v dalších generacích: Bůh žehná Josefovi místo Rubenovi (48:15–16; srv. 49:3–4), Efraimovi místo Manasesovi (48:17–19).

25:26 Jákob. Může znamenat „následovat, být za“, ale může také znamenat „vytlačit, předstihnout“; pochází z hebrejského slova pro „patu“. Význam „Istivý“ (např. 27:36) pochází z manévrování s patou: Když někdo běží a druhý za ním mu kopne do paty právě zdvižené nohy tak, aby špičkou zaškolbrtl o svou vlastní druhou nohu, ten útočník, který takto skolil prchajícího, se projevil jako „Jákob“. Izákův syn Jákob se takto choval celé své mládí (25:31–34; 27:19–29; 30:37–43), než se setkal s andělem (32:24–30).

a v staních bydlil. ²⁸ I byl Izák laskav na Ezau, proto že z lovu jeho míval pokrm; ale Rebeka laskava byla na Jákoba. ²⁹ Uvařil pak Jákob krmíčku. Tedy Ezau přišel z pole zemdlený, ³⁰ A řekl Jákobovi: Dej mi, prosím, jísti krmě té červené, nebo jsem umdlel. (Protož nazváno jest jméno jeho Edom.) ³¹ Odpověděl Jákob: Prodej mi dnes hned prvorozenství své. ³² I řekl Ezau: Aj, já k smrti se blížím, k čemuž mi tedy to prvorozenství? ³³ Dí Jákob: Přisáhni mi dnes hned. I přisáhl mu, a prodal prvorozenství své Jákobovi. ³⁴ Tedy Jákob dal Ezauchovi chleba a té krmě z šocovice. Kterýžto jedl a pil, a vstav, odšel; a tak pohrdl Ezau prvorozenstvím.

26 Byl pak opět hlad na zemi, mimo hlad první, kterýž byl za dnů Abrahamových. Tedy odebral se Izák k Abimelechovi králi Filistinskému do Gerar. ² Nebo ukázal se jemu Hospodin a řekl: Nesstupuj do Egypta; ale bydlí v zemi, kterouž oznámím tobě. ³ Budiž tedy pohostinu v zemi této, a budu s tebou, a požehnám tobě; nebo tobě a semeni tvému dám všechny země tyto, a utvrdím přísahu, kterouž jsem přisáhl Abrahamovi, otci tvému. ⁴ Rozmnožím také símě tvé jako hvězdy nebeské, a dám semeni tvému všechny země tyto, a požehnání budou v semeni tvém všickni národové země; ⁵ Protože uposlechl Abraham hlasu mého, a ostříhal nařízení mých, přikázání mých, ustanovení mých a zákonů mých. ⁶ Bydlil tedy Izák v Gerar. ⁷ Ptali se pak muži místa toho o manželce jeho. Kterýžto odpověděl: Sestra má jest; nebo nesměl říci: Manželka má jest, mysle sobě: Aby mne nezabili muži místa toho pro Rebeku. Nebo byla krásná na pohledění. ⁸ I přihodilo se, když již čas nějaký tam bydlil, že vyhlédal Abimelech král Filistinský z okna a uzřel Izáka, an pohrává s Rebekou manželkou svou. ⁹ Protož povolav Abimelech Izáka, řekl: Aj, v pravdě manželka tvá to jest. Jakž to, že jsi pravil: Sestra má jest? I odpověděl jemu Izák: Nebo jsem řekl sám u sebe: Abych snad neumřel pro ni. ¹⁰ I řekl Abimelech: Což jsi to učinil nám? O málo, že by byl spal někdo z lidu s manželkou tvou, a ty byl bys uvedl na nás vinu. ¹¹ I přikázal Abimelech všemu lidu, řka: Kdo by se dotkl člověka toho, aneb manželky jeho, smrtí umře. ¹² Sel pak Izák v zemi té, a shledal v tom roce sto měř; nebo požehnal mu Hospodin. ¹³ I rostl muž ten, a prospíval vždy více v zrostu, až i zrostl velmi. ¹⁴ Nebo měl stáda ovcí i stáda volů, a čeledi mnoho; pročez záviděli mu Filistinští. ¹⁵ A všechny studnice, kteréž vykopali služebníci otce jeho za dnů Abrahama otce jeho, zařítily Filistinští, zasypavše je prstí. ¹⁶ I řekl Abimelech Izákovi: Odejdi od nás; nebo mnohem mocnější jsi než my. ¹⁷ Tedy odšel odtud Izák, a rozbil stany v údolí Gerar, a bydlil tu. ¹⁸ A kopal zase Izák studnice vod, kteréž byli vykopali za dnů Abrahama otce jeho, a kteréž zařítily Filistinští po smrti Abrahamově; a nazval je těmi jmény, kterýmiž je jmenoval otec jeho. ¹⁹ I kopali služebníci Izákovi v tom údolí, a našli tam studnici vody živé. ²⁰ Vadili se pak pastýři Gerarští s pastýři Izákovými, pravíce: Naše jest voda. Pročez nazval jméno studnice té Esek, že se vadili s ním. ²¹ Vykopali také jinou studnici, a nesnáz byla i o tu; pročez dal jí jméno Sitnah. ²² I hnul se odtud, a kopal jinou studnici, o kterouž se nevadili; protož nazval jméno její Rehobot. Nebo řekl: Nyní uprostrannil nám Hospodin, a vzrostli jsme na zemi. ²³ Vstoupil pak odtud do Bersabé. ²⁴ A ukázal se mu Hospodin v tu noc, a řekl: Já jsem Bůh Abrahama otce tvého; neboj se, nebo s tebou já jsem, a požehnám tobě, a rozmnožím símě tvé pro Abrahama služebníka svého. ²⁵ I vzdělal tu oltář, a vyzýval jméno Hospodinovo, a rozbil tu stan svůj; a služebníci Izákovi vykopali tam studnici. ²⁶ Abimelech pak přijel k němu z Gerar, a Ochozat, přítel jeho, a Fikol, kníže vojska jeho. ²⁷ I řekl jim Izák: Z jaké příčiny přišli jste ke mně? Poněvadž vy nenáviděli jste mne, a vybyli jste mne od sebe. ²⁸ Kterížto odpověděli: Patrně jsme to shledali, že jest Hospodin s tebou, i řekli jsme: Učiňme nyní přísahu mezi sebou, mezi námi a mezi tebou; a učiníme smlouvu s tebou. ²⁹ Že neučiníš nám nic zlého, jako i my nedotkli jsme se tebe, a jakž jsme my toliko dobře činili tobě, a propustili jsme tě v pokoji; ty nyní tedy povol tomu, požehnaný Hospodinův. ³⁰ Tedy učinil jim hody, i jedli a pili. ³¹ A vstavše velmi ráno, přisáhli jeden druhému. I propustil je Izák, a oni odešli od něho v pokoji. ³² Toho dne přišli služebníci Izákovi, a oznámili mu o studnici, kterouž kopali, řkouce: Nalezli jsme vodu. ³³ I nazval ji Seba. Protož jméno města toho jest Bersabé až do dnešního dne. ³⁴ Ezau pak jsa v letech čtyřicítí, pojal ženu Judit, dceru Béry Hetejského, a Bazematu, dceru Elona Hetejského. ³⁵ A kormoutily Izáka a Rebeku.

27 Když se pak sstaral Izák, a pošly byly oči jeho, tak že neviděl, povolal Ezau syna svého staršího, a řekl jemu: Synu můj. Kterýžto odpověděl: Aj, teď jsem. ² I dí: Aj, já jsem se již sstaral, a nevím dne smrti své. ³ Protož nyní vezmi medle nástroje své, toul svůj a lučiště své, a vyjda do pole, ulov mi zvěřinu. ⁴ A přistroj mi krmí chutnou, jakž já rád jídám, a přines mi, a budu jísti, aťby požehnala duše má, prvé než umru. ⁵ (Slyšela pak Rebeka, když mluvil Izák s Ezau synem svým.) I odšel Ezau na pole, aby ulovil zvěřinu a přinesl. ⁶ Tedy řekla Rebeka Jákobovi synu svému takto: Aj, slyšela jsem, když otec tvůj mluvil k Ezau bratru tvému, a pravil: ⁷ Přines mi něco z lovu, a přistroj mi krmě chutné, abych jedl, a požehnám před Hospodinem, prvé než umru. ⁸ Nyní tedy, synu můj, poslechni hlasu mého v tom, což já přikazuji tobě. ⁹ Jdi medle k stádu, a odtud mi vezmi dva kozelce výborné, abych přistrojila z nich krmě chutné otci tvému, jakž on rád jídá. ¹⁰ A přineseš otci

svému, a on jísti bude, na to, aby požehnal tobě, prvé než umře. ¹¹ I řekl Jákob Rebece matce své: Víš, že Ezau bratr můj jest člověk chlupatý, a já jsem člověk hladký. ¹² Jestliže omaká mne otec můj, tedy zůstanu u něho za podvodného; a tak uvedu na sebe zlořečenství, a ne požehnání. ¹³ Jemužto odpověděla matka: Nechtě jest na mne zlořečenství tvé, synu můj; jen ty poslechni hlasu mého, a jdi, přines mi. ¹⁴ Tedy odšed, vzal, a přinesl matce své. I připravila matka jeho krmě chutné, jakž otec jeho rád jídal. ¹⁵ A vzala Rebeka nejlepší šaty Ezau syna svého staršího, kteréž měla u sebe v domě, a oblékla Jákoba, syna svého mladšího. ¹⁶ A kožkami kozelčími obvinula ruce jeho, a díl hladký hrdla jeho. ¹⁷ I dala chléb a krmě chutné, kteréž připravila, v ruce Jákoba syna svého. ¹⁸ A on přišed k otci svému, řekl: Otče můj! Kterýžto odpověděl: Aj, teď jsem. Kdož jsi ty, synu můj? ¹⁹ I dí Jákob otci svému: Já jsem Ezau, prvorozený tvůj. Učinil jsem, jakž jsi mi poručil. Vstaň, prosím, sedni a jez z lovu mého, aby mi požehnala duše tvá. ²⁰ Tedy řekl Izák synu svému: Což to? Brzys to našel, synu můj. A on dí: Nebo Hospodin Bůh tvůj způsobil to, aby mi se pojednou nahodilo. ²¹ I řekl Izák Jákobovi: Přistupiž, ať omakám tě, synu můj, ty-li jsi syn můj Ezau, či nejsi. ²² Tedy přistoupil Jákob k Izákovi otci svému; a on omakal ho, i řekl: Hlas jest hlas Jákobův, ale ruce tyto ruce Ezau. ²³ A nepoznal ho; nebo byly ruce jeho, jako ruce Ezau bratra jeho, chlupaté. I požehnal mu. ²⁴ A řekl: Ty-liž jsi pak syn můj Ezau? Odpověděl: Já. ²⁵ I řekl: Podejž mi, ať jím z lovu syna svého, aby tobě požehnala duše má. Tedy podal mu, a on jedl. Přinesl mu také vína, a on pil. ²⁶ I řekl jemu Izák otec jeho: Přistupiž nyní, a polib mne, synu můj. ²⁷ I přistoupil a políbil ho. A jakž ucítil Izák vůni roucha jeho, požehnal mu, řka: Pohled', vůně syna mého jest jako vůně pole, jemuž požehnal Hospodin. ²⁸ Dejž tobě Bůh z rosy nebeské, a z tučnosti zemské, i hojnost obilí a vína. ²⁹ Nechažť slouží tobě lidé, a sklánějí se před tebou národové. Budiž pánem bratří svých, a ať se sklánějí před tebou synové matky tvé. Kdož by zlořečili tobě, nechtě jsou zlořečení, a kdo by dobrořečili tobě, požehnání. ³⁰ A když přestal Izák požehnání dávati Jákobovi, a sotva že vyšel Jákob od Izáka otce svého, Ezau bratr jeho přišel z lovu svého. ³¹ A připraviv i on krmě chutné, přinesl otci svému a řekl mu: Nechžť vstane otec můj, a jí z lovu syna svého, aby mi požehnala duše tvá. ³² I řekl jemu Izák otec jeho: Kdo jsi ty? Dí on: Já jsem syn tvůj, prvorozený tvůj Ezau. ³³ Tedy zhrozil se Izák hrůzou velikou náramně, a řekl: Kdo pak a kde jest ten, ješto uloviv zvěřinu, přinesl mi? A já jsem jedl ze všeho, prvé než jsi ty přišel, a požehnal jsem mu, a buďeť požehnaným. ³⁴ Uslyšev Ezau slova otce svého, zkríkl hlasem velikým, a hořkostí naplněn jest náramně, a řekl otci svému: Požehnejž mně, i mně také, můj otče! ³⁵ Kterýžto řekl: Přišel bratr tvůj podvodně a uchvátíl požehnání tvé. ³⁶ Tedy řekl: Právěť nazváno jméno jeho Jákob; nebo již po dvakráte mne podvedl, prvorozenství mé odjal, a teď nyní uchvátíl požehnání mé. Řekl ještě: Zdali jsi nezachoval i mně požehnání? ³⁷ Odpověděl Izák a řekl k Ezau: Aj, ustavil jsem ho pánem nad tebou, a všechny bratří jeho dal jsem mu za služebníky; obilím také a vínem opatřil jsem ho. Což tedy již tobě učiniti mohu, synu můj? ³⁸ I řekl Ezau otci svému: Zdaliž to jedno toliko máš požehnání, otče můj? Požehnejž mně, i mně také, můj otče! I povýšil Ezau hlasu svého a plakal. ³⁹ Tedy odpověděl Izák otec jeho, a řekl k němu: Aj, v tučnostech země bude bydlení tvé a v rose nebeské s hůry; ⁴⁰ A v meči svém živ budeš, a bratru svému sloužiti budeš; ale přijde čas, že budeš panovati a svržeš jho jeho s šíje své. ⁴¹ Protož v nenávisti měl Ezau Jákoba pro požehnání, jímž požehnal mu otec jeho, a řekl v srdci svém: Přiblížit se dnové smutku otce mého, a zabiji Jákoba, bratra svého. ⁴² I oznámena jsou Rebece slova Ezau, staršího syna jejího. Pročež ona poslavši, povolala Jákoba syna svého mladšího, a řekla jemu: Hle, Ezau bratr tvůj těší se tím, že tě zabije. ⁴³ Protož nyní, synu můj, poslechni hlasu mého, a vstana, utec k Lábanovi, bratru mému do Cháran. ⁴⁴ A pobuď s ním za některý čas, až by se odvrátila prchlivost bratra tvého, ⁴⁵ A přestalo rozhněvání bratra tvého na tebe, a zapomenul by na to, což jsi mu učinil. Potom já pošli a vezmu tě odtud. Proč mám zbavena býti obou synů jednoho dne? ⁴⁶ I řekla Rebeka Izákovi: Stýšťe mi se živu býti pro dcery Het. Vezme-li Jákob ženu ze dcer Het, jako tyto jsou ze dcer země této, k čemu mi život?

28 Povolal pak Izák Jákoba, a požehnal jemu, a přikázal mu, řka: Nepojímej ženy ze dcer Kananejských. ² Ale vstana, jdi do Pádan Syrské do domu Bathuele, otce matky své, a pojmi sobě odtud manželku ze dcer Lábanu ujce svého. ³ A Bůh silný všemohoucí požehnejž tobě, a dejžť zrůst, a rozmnožíš tě, abys byl v zástup mnohého lidu. ⁴ A dejž tobě požehnání Abrahamovo, tobě i semeni tvému s tebou, abys dědičně obdržel zemi, v níž pohostinu jsi, kterouž dal Bůh Abrahamovi. ⁵ I odeslal Izák Jákoba, kterýžto šel do Pádan Syrské k Lábanovi synu Bathuele Syrského, bratru Rebeky matky Jákobovy a Ezau. ⁶ Vida pak Ezau, že požehnání dal Izák Jákobovi, a že ho odeslal do Pádan Syrské, aby sobě odtud vzal manželku, a že, když mu požehnání dával, přikázal mu, řka: Nepojmeš ženy ze dcer Kananejských; ⁷ A že by uposlechl Jákob otce svého a matky své a odšel do Pádan Syrské; ⁸ Vida také Ezau, že dcery Kananejské těžké byly v očích Izákovi otci jeho:

27:29 Zlořečili ... zlořečení ... dobrořečili ... požehnání. Boží plán růstu Království skrze smlouvu s Abrahamem pokračuje Izákovým požeháním Jákobovi, které je ozvěnou Božího zaslíbení Abrahamovi

(12:3; srv. 28:3–4).

27:40 Svržeš jho jeho s šíje své. To se naplnilo za krále Jehorama ve 2Kr 8:20.

Přítomnost je moment, ve kterém se čas dotýká věčnosti.

C.S. Lewis

⁹Tedy odšel Ezau k Izmaelovi, a mimo prvnější ženy své, pojal sobě za ženu Mahalat, dceru Izmaele, syna Abrahamova, sestru Nabajotovu. ¹⁰Vyšed pak Jákob z Bersabé, šel do Cháran. ¹¹I trefil na jedno místo, na kterémžto zůstal přes noc, (nebo slunce již bylo zapadlo,) a nabrať kamení na místě tom, položil pod hlavu svou, a spal na témž místě. ¹²I viděl ve snách, a aj, žebřík stál na zemi, jehožto vrch dosahal nebe; a aj, andělé Boží vstupovali a sstupovali po něm. ¹³A aj, Hospodin stál nad ním, a řekl: Já jsem Hospodin, Bůh Abrahama otce tvého, a Bůh Izákův; zemi tu, na kteréž ty spíš, tobě dám a semeni tvému. ¹⁴A bude símě tvé jako prach země; nebo rozmůžeš se k západu, i k východu, na půlnoci, i ku poledni; nad to požehnány budou v tobě všechny čeledi země, a v semeni tvém. ¹⁵A aj, já jsem s tebou, a ostríhati tě budu, kamžkoli půjdeš, a přivedu tě zase do země této; nebo neopustím tebe, až i učiním, což jsem mluvil tobě. ¹⁶Procítiv pak Jákob ze sna svého, řekl: V pravdě Hospodin jest na místě tomto, a já jsem nevěděl. ¹⁷(Nebo zhroziv se, řekl: Jak hrozné jest místo toto! Není jiného, jediné dům Boží, a tu jest brána nebeská.) ¹⁸Vstav pak Jákob ráno, vzal kámen, kterýž byl podložil pod hlavu svou, a postavil jej na znamení pamětné, a polil jej svrchu olejem. ¹⁹Protož nazval jméno místa toho Bethel, ješto prvé to město sloulo Lúza. ²⁰Zavázal se také Jákob slibem, řka: Jestliže Bůh bude se mnou, a ostríhati mne bude na cestě této, kterouž já jdu; a dá-li mi chléb ku pokrmu a roucho k oděvu, ²¹A navrátím-li se v pokoji do domu otce svého, a bude mi Hospodin za Boha: ²²Kámen tento, kterýž jsem postavil na památku, bude domem Božím; a ze všech věcí, kteréž mi dáš, desátky spravedlivě tobě dám.

29 Tedy Jákob vstav, odšel do země východní. ²A pohleděv, uzřel studnici v poli a tři stáda ovcí, ana se složila při ní; nebo z té studnice napájeli stáda; a kámen veliký byl navrchu studnice. ³Shánívána pak tam bývala všechna stáda, a teprv odvalovali kámen ten od vrchu té studnice, a napájeli dobytky; potom zas přivalovali kámen na vrch studnice, na místo jeho. ⁴Tedy řekl jim Jákob: Bratří moji, odkud jste? Kteřížto odpověděli: Jsme z Cháran. ⁵I řekl jim: Znáte-li Lábanu, syna Náchorova? A oni řekli: Známe. ⁶I dí opět k nim: Dobře-li se má? Odpověděli: Dobře, a aj, Ráchel dcera jeho tamto jde s dobytkem. ⁷Tedy řekl: Však ještě daleko do večera, aniž ještě čas, aby dobytek byl sehnán; napojte stáda, a jděte, paste. ⁸A oni odpověděli: Nemůžeme, než až se všechna stáda seženou, a odvalen bude kámen od svrchku studnice, abychom napojili ovce. ⁹Když on ještě mluvil s nimi, přišla k tomu Ráchel s stádem otce svého; neb ona pásala stádo. ¹⁰Tedy Jákob uzřev Ráchel, dceru Lábanu ujce svého, a stádo jeho, přistoupil a odvalil ten kámen od vrchu studnice, a napojil stádo Lábanu ujce svého. ¹¹A políbil Jákob Ráchel, a povýšiv hlasu svého, plakal. ¹²Oznámil jí pak byl Jákob, že jest bratr otce jejího, a že jest syn Rebeky; a ona příběhši, oznámila to otci svému. ¹³I stalo se, když Lában uslyšel pověst o Jákobovi, synu sestry své, že vyběhl proti němu, a objav ho, políbil, a uvedl do domu svého; on pak vypravoval Lábanovi o všech těch věcech. ¹⁴Jemužto odpověděl Lában: Jistě kost má a tělo mé jsi. I zůstal s ním přes celý měsíc. ¹⁵Tedy řekl Lában Jákobovi: Zdali proto, že jsi bratr můj, darmo mi sloužití budeš? Pověz mi, jaká má býti mzda tvá? ¹⁶(Měl pak Lában dvě dcery; jméno starší Líá, a jméno mladší Ráchel. ¹⁷Než Líá měla oči mdlé, ale Ráchel byla pěkné postavy a krásné tváři. ¹⁸I miloval Jákob Ráchel.) Řekl tedy: Buduť sloužití sedm let za Ráchel, dceru tvou mladší. ¹⁹Odpověděl Lában: Lépeť jest, abych ji tobě dal, nežli bych ji dal muži jinému; zůstaniž se mnou. ²⁰Takž Jákob sloužil za Ráchel sedm let; a bylo před očima jeho jako něco málo dnů, proto že laskav byl na ni. ²¹Potom řekl Jákob k Lábanovi: Dejž mi ženu mou; nebo vyplnění jsou dnové moji, abych všel k ní. ²²Tedy sezval Lában všechny muže místa toho, a učinil hody. ²³U večer pak vzav Líu, dceru svou, uvedl ji k němu; a on všel k ní. ²⁴Dal také Lában Zelfu děvku svou Líe, dceři své, za služebnici. ²⁵A když bylo ráno, poznal, že jest Líá. I řekl k Lábanovi: Což jsi mi to učinil? Zdaliž jsem za Ráchel nesloužil u tebe? Pročežs mne tedy oklamal? ²⁶Odpověděl Lában: Nebývá toho v kraji našem, aby vdávána byla mladší dříve, než prvorozená. ²⁷Vyplň týden této; dámeť potom i tuto za službu, kterouž sloužití budeš u mne ještě sedm let jiných. ²⁸I udělal tak Jákob, a vyplnil týden její. Potom dal mu Ráchel dceru svou za manželku. ²⁹Dal také Lában Ráchel, dceři své, Bálu, děvku svou za služebnici. ³⁰Tedy všel také k Ráchel, a miloval ji více než Líu; i sloužil u něho ještě sedm let jiných. ³¹Vida pak Hospodin, že Líá nemá lásky, otevřel život její; a Ráchel nechal neplodné. ³²Tedy počala Líá a porodila syna, a nazvala jméno jeho Ruben; nebo řkla: Jistě viděl Hospodin trápení mé; jižž nyní milovati mne bude muž můj. ³³I počala opět a porodila syna, a řkla: Jistě uslyšel Hospodin, že jsem v nenávisti, protož dal mi i tohoto. A nazvala jméno jeho Simeon. ³⁴A opět počala a porodila syna, a řkla: Již nyní připojí se ke mně muž můj, nebo jsem mu porodila tři syny. Z té příčiny nazváno jest jméno jeho Léví. ³⁵I počala ještě a porodila syna, a řkla: Již nyní chváliti budu Hospodína. Pročež nazvala jméno jeho Juda; i přestala roditi.

28:12 Andělé Boží vstupovali a sstupovali. Jákob viděl zikurat, místo, kde se nebe potkává se zemí. NZ učí, že ta pravá „cesta do

nebes“ je Ježíš. Viz pozn. Jn 1:51.

29:27 Týden. Svatební veselí trvalo sedm dní (srv. Sd 14:15).

30 Viduci pak Ráchel, že by nerodila Jákobovi, záviděla sestře své, a řekla Jákobovi: Dej mi syny; pakli nedáš, umru. ² Pročež rozhněval se velmi Jákob na Ráchel, a řekl: Zdali já jsem za Boha, kterýžt' nedal plodu života? ³ Řekla ona: Hle, děvka má Bála; vejdi k ní, aby rodila na kolena má, a budu mítí já také syny z ní. ⁴ I dala mu Bálu děvku svou za ženu; a všel k ní Jákob. ⁵ Tedy počavši Bála, porodila Jákobovi syna. ⁶ I řekla Ráchel: Soudil Bůh při mou, a uslyšel také hlas můj, a dal mi syna. Protož nazvala jméno jeho Dan. ⁷ Opět počavši Bála, děvka Ráchel, porodila syna druhého Jákobovi. ⁸ I řekla Ráchel: Tuhé jsem odpory měla s sestrou svou, a všakt' jsem přemohla. A nazvala jméno jeho Neftalím. ⁹ Viduci pak Lía, že by přestala roditi, vzala Zelfu děvku svou, a dala ji Jákobovi za ženu. ¹⁰ A porodila Zelfa, děvka Lía, Jákobovi syna. ¹¹ Protož řekla Lía: Již přišel zástup. A nazvala jméno jeho Gád. ¹² Porodila také Zelfa děvka Lía syna druhého Jákobovi. ¹³ A řekla Lía: To na mé štěstí; nebo šťastnou mne nazývati budou ženy. A nazvala jméno jeho Asser. ¹⁴ Vyšel pak Ruben v čas žně pšeničné, a našel pěkná jablečka na poli, a přinesl je Lía matce své. I řekla Ráchel Lía: Dej mi, prosím, těch jableček syna svého. ¹⁵ Jižto ona odpověděla: Máloť se snad zdá, že jsi vzala muže mého; chceš také užívati jableček syna mého? I řekla Ráchel: Nechažt' tedy spí s tebou této noci za jablečka syna tvého. ¹⁶ Když pak navracoval se Jákob s pole večer, vyšla Lía proti němu, a řekla: Ke mně vejdeš; nebo ze mzdy najala jsem tě za jablečka syna svého. I spal s ní té noci. ¹⁷ A uslyšel Bůh Líu; kterážto počala a porodila Jákobovi syna pátého. ¹⁸ I řekla Lía: Dal mi Bůh mzdu mou, i potom, když jsem dala děvku svou muži svému. Pročež nazvala jméno jeho Izachar. ¹⁹ A počala opět Lía, a porodila šestého syna Jákobovi. ²⁰ I řekla Lía: Obdařil mne Bůh darem dobrým; již nyní bydliti bude se mnou muž můj, nebo porodila jsem mu šest synů. A nazvala jméno jeho Zabulon. ²¹ Potom porodila dceru; a nazvala jméno její Dína. ²² A rozpomenuv se Bůh na Ráchel, uslyšel jí, a otevřel život její. ²³ Tedy počala a porodila syna, a řekla: Odjal Bůh pohanění mé. ²⁴ A nazvala jméno jeho Jozef, řkuci: Přidejž mi Hospodin syna jiného. ²⁵ Stalo se pak, když porodila Ráchel Jozefa, řekl Jákob Lábanovi: Propušt' mne, ať odejdu na místo své a do země své. ²⁶ Dej mi ženy mé a dítky mé, za kteréž jsem sloužil tobě, ať odejdu; nebo ty znáš službu mou, kterouž jsem sloužil tobě. ²⁷ I řekl mu Lában: Jestliže nyní našel jsem milost před očima tvýma, zůstaň se mnou, nebo v skutku jsem poznal, že požehnal mi Hospodin pro tebe. ²⁸ Řekl také: Oznam mi ze jména mzdu svou a dámť ji. ²⁹ Jemužto odpověděl: Ty víš, jak jsem sloužil tobě, a jaký byl dobytek tvůj při mně. ³⁰ Nebo to málo, kteréž jsi měl přede mnou, zrostlo velmi, a požehnalť Hospodin, jakž jsem k tobě nohou vkročil. A nyní, kdy pak já své hospodářství opatrovati budu? ³¹ A řekl: Coť mám dáti? Odpověděl Jákob: Nedávej mi nic. Jestliže mi učiníš toto, zase pásti budu a ostříhati dobytka tvého: ³² Projdu skrze všecka stáda tvá dnes, vyměšuje z nich každé dobytčce peřesté a strakaté, a každé dobytčce načernalé mezi ovcemi, a strakaté a peřesté mezi kozami; a takové budou mzda má. ³³ A osvědčena potom bude spravedlnost má před tebou, když přijde na mzdu mou: Cožkoli nebude peřestého, neb strakatého mezi kozami, a načernalého mezi ovcemi, za krádež bude mi to počteno. ³⁴ I řekl Lában: Hle, ó by tak bylo, jakž jsi mluvil. ³⁵ A odloučil toho dne kozly přepásané na nohách a strakaté, a všechny kozy peřesté a strakaté, všecko, na čemž byla místa bílá, všecko také načernalé mezi dobytkem, a dal v ruce synů svých. ³⁶ Uložil pak mezi sebou a Jákobem místo vzdálí tři dny cesty; a Jákob pásł ostatek dobytka Lábanova. ³⁷ Nabral pak sobě Jákob prutů topolových zelených, a lískových a kaštanových; a poobloupil s nich po místech kůru až do bělosti, kteráž byla na prutech. ³⁸ A nakladl těch prutů tak obloupených do žlábků a koryt, (v nichž bývá voda, k nimž přicházel dobytek, aby pil), proti dobytku, aby počínaly, když by přicházely píti. ³⁹ I počínaly ovce, hledíce na ty pruty, a rodily jehňata přepásaná na nohách, a peřestá i strakatá. ⁴⁰ Potom ta jehňata odloučil Jákob, a dobytek stáda Lábanova obrátil tváří k těm přepásaným na nohách, a ke všemu načernalému; a své stádo postavil obzvlášť, a neobrátil ho k stádu Lábanovu. ⁴¹ A bylo, že kdyžkoli silnější připouštiny bývaly, kladl Jákob ty pruty před oči ovcem do koryt, aby počínaly, hledíce na pruty. ⁴² Když pak pozdní dobytek připouštíin býval, nekladl jich; a tak býval pozdní Lábanův a ranný Jákobův. ⁴³ Vzrostl tedy muž ten náramně velmi, a měl dobytka mnoho, děvek i služebníků, velbloudů i oslů.

31 Když pak uslyšel Jákob slova synů Lábanových, ani praví: Pobral Jákob všecko, co měl otec náš, a z těch věcí, kteréž byly otce našeho, způsobil sobě tu všecku slávu; ² A viděl tvář Lábanovu, a aj, nebyla k němu tak jako prvé: ³ I řekl mu Hospodin: Navrať se do země otců svých, a k příbuznosti své, a budu s tebou. ⁴ Protož poslav Jákob, vyvolal Ráchele a Lía na pole k stádu svému. ⁵ A řekl jim: Vidím tvář otce vašeho, že není ke mně tak jako prvé, ješto Bůh otce mého byl se mnou. ⁶ A vy samy víte, že vši svou silou sloužil jsem otcí vašemu. ⁷ Ale otec váš oklamal mne, a na desetkráté změnil mzdu mou; však nedopustil mu Bůh, aby mi zle učinil. ⁸ Když takto řekl: Co bude peřestého, to nechť jest mzda tvá, tedy všechny ovce rodily peřestý plod. Když pak takto řekl: Co přepásaného na nohách, to bude mzda tvá, tedy všechny ovce rodily přepásané na nohách. ⁹ A tak odjal Bůh stádo otce vašeho a dal mně. ¹⁰ Nebo takto bylo: Tehdáž, když se dobytek běžel, já jsem pozdvihl oči svých, a viděl jsem ve snách, a aj, berani scházející se s ovcemi byli přepásaní na nohách, peřestí

a skropení. ¹¹Tedy řekl mi anděl Boží ve snách: Jákobe! A já jsem odpověděl: Teď jsem. ¹²I řekl: Pozdvihni nyní oči svých a pohleď, že všickni berani scházející se s ovceci jsou přepásaní na nohách, peřestí a skropení; nebo jsem viděl všechno, co tobě Lában dělá. ¹³Já jsem ten silný Bůh, kterýž jsem se ukázal tobě v Bethel, kdež jsi pomazal kamene, kdež jsi mi se slibem zavázal; vstaniž nyní, vyjdi z země této, a navrať se do země příbuznosti své. ¹⁴Tedy odpověděly mu Ráchel a Lía, řkouce: Zdaž ještě máme díl jaký a dědictví v domě otce našeho? ¹⁵Zdaliž nejsme počteny před ním za cizí? Nebo prodal nás, ano i peníze naše do čista utratil. ¹⁶Všecko zajisté bohatství, kteréž odjal Bůh otci našemu, naše jest a synů našich; protož nyní učin vše, což mluvil tobě Bůh. ¹⁷Vstav tedy Jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy. ¹⁸A pobral všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, kteréhož byl dosáhl, dobytek svého vychování, kteréhož nabyl v Pádan Syrské, aby se navrátil k Izákovi otci svému do země Kananejské. ¹⁹(Lában pak byl odšel, aby stříhl ovce své. V tom ukradla Ráchel modly, kteréž měl otec její. ²⁰I ušel Jákob tajně od Lábanu Syrského, neoznámiv mu, že jde pryč.) ²¹Takž ušel se vším, což měl; a vstav, přepravil se přes řeku, a bral se přímo k hoře Galádské. ²²I povědino jest Lábanovi dne třetího, že utekl Jákob. ²³Tedy on vzav bratří své s sebou, honil ho za dnů sedm; a postihl ho na hoře Galádské. ²⁴(Přišel pak Bůh k Lábanovi Syrskému ve snách noci té, řekl mu: Varuj se, abys nemluvil s Jákobem nic jináč než přátelsky.) ²⁵Dohonil tedy Lában Jákoba; a Jákob již byl rozbil stan svůj na té hoře; Lában také položil se s bratřími svými na též hoře Galádské. ²⁶I řekl Lában k Jákobovi: Cos to učinil? Nebo jsi ušel tajně, a odvedls dcery mé jako zjímané mečem. ²⁷Proč jsi tajně utekl, a vykradl se ode mne, a nepovědels mi, ješto bych tě byl vesele sprovodil s zpěvy, s bubnem a s harfou? ²⁸A nedopustils mi, abych políbil synů svých a dcer svých? Nemoudřes jistě udělal, čině tak. ²⁹Mělt bych dosti s to moci, abych vám zle učinil, ale Bůh otce vašeho mluvil mi noci pominulé, řka: Hleď, abys nemluvil s Jákobem nic jináč, než přátelsky. ³⁰Ale již to tam, poněvadž jsi předce odšel, roztouživ se po domu otce svého; než proč jsi ukradl bohy mé? ³¹Tedy Jákob odpovídaje Lábanovi, řekl: Ušel jsem tajně; nebo jsem se bál a řekl jsem, že bys snad moci odjal dcery své. ³²Nalezneš-li pak u koho bohy své, nechať ten umře; před bratřími našimi ohledej sobě, jest-li co u mne tvého, a vezmi sobě. Ale nevěděl Jákob, že Ráchel je ukradla. ³³Všed tedy Lában do stanu Jákobova, a do stanu Líe, a do stanu obou děvek, nic nenalezl. A vyšed z stanu Líe, všel do stanu Ráchel. ³⁴Ráchel pak vzavši modly, vložila je pod sedlo, kteréž na velbloudu bývá, a sedla na ně. I přemetal Lában všecken stan, ale nic nenalezl. ³⁵A ona řekla otci svému: Necht to není proti mysli, pane můj, že nemohu povstati proti tobě; nebo vedlé běhu ženského nyní mi se přihodilo. A všecko přehledav, nenalezl modl. ³⁶Protož rozhněvav se Jákob, tuze se domlouval na Lábanu. I odpověděl Jákob, a řekl Lábanovi: Jaké jest přestoupení mé? Jaký hřích můj, že rozpáliv se, honíš mne? ³⁷Nu již jsi přemetal všecky mé věci, a cos nalezl ze všech věcí domu svého? Polož teď před bratřími mými a bratřími svými, nechť rozeznají mezi námi dvěma. ³⁸Byl jsem již dvaceti let s tebou; ovce tvé ani kozy tvé nikdy nezmetaly; a skopců stáda tvého nejedl jsem. ³⁹Co od zvěři roztrháno, toho jsem neodvodil tobě; sám jsem tu škodu nahražoval, a ty jsi z ruky mé vyhledával toho, jako i toho, co bylo ukradeno ve dne aneb v noci. ⁴⁰Bývalo tak, že ve dne trápilo mne horko, a v noci mráz, tak že odcházel i sen můj od očí mých. ⁴¹Již dvaceti let, jakž jsem v domě tvém; sloužil jsem tobě čtrnácte let za dvě dcery tvé, a šest let za dobytek tvůj, a změnils mzdu mou na desetkrát. ⁴²A kdyby Bůh otce mého, Bůh Abrahamův, a strach Izákův nebyl se mnou, jistě bys ty byl nyní pustil mne prázdného; ale trápení mé, a práci rukou mých viděl Bůh, protož tě pominulé noci trestal. ⁴³Odpovídaje pak Lában, dí Jákobovi: Dcery tyto jsou dcery mé a synové tito jsou synové moji, i dobytek tento můj dobytek jest, ano cokoli vidíš, mé jest; ale což mám již učiniti dcerám těmto svým aneb synům jich, kteréž zrodily? ⁴⁴Protož poď, vejděme v smlouvu já a ty, aby byla na svědectví mezi mnou a tebou. ⁴⁵Tedy Jákob vzal kámen, a postavil jej vzhůru na znamení. ⁴⁶A řekl bratřím svým: Nasbírejte kamení. A nabravše kamení, udělali hromadu, a jedli tu na té hromadě. ⁴⁷I nazval ji Lában Jegar Sahadutha, a Jákob nazval ji Gál Ed. ⁴⁸Nebo řekl Lában: Tato hromada nechť jest svědkem od dnešku mezi mnou a tebou. Protož nazval jméno její Gál Ed, ⁴⁹A Mispah; nebo řekl Lában: Nechať Hospodin hledí na mne a na tebe, když se rozejdeme od sebe. ⁵⁰Jestliže bys trápil dcery mé, a uvedl bys jiné ženy na dcery mé, žádného člověka není s námi; hleď, Bůh jest svědek mezi mnou a tebou. ⁵¹A řekl ještě Lában Jákobovi: Aj, hromada tato, a aj, sloup, kterýž jsem postavil mezi sebou a tebou, ⁵²Svědkem ať jest hromada tato, svědkem také sloup tento, já že nepůjdu dále k tobě za hromadu tuto, a ty tolikéž že nepůjdeš dále ke mně za hromadu tuto a sloup tento, k činění zlého. ⁵³Bůh Abrahamův, a Bůh Náchorův, Bůh otce jejich nechť soudí mezi námi. Přisáhl tedy Jákob skrze strach otce svého Izáka. ⁵⁴Nabil také Jákob hovad na té hoře, a pozval bratří svých, aby hodovali; i hodovali a zůstali přes noc na též hoře. ⁵⁵I vstal Lában velmi ráno, a políbil synů svých a dcer svých, požehnal jich; i odšel a navrátil se k místu svému.

32 Jákob pak odšel cestou svou, a potkali se s ním andělé Boží. ²I řekl Jákob, když je viděl: Vojsko Boží jest toto. A nazval jméno místa toho Mahanaim. ³Poslal pak Jákob posly před sebou k bratru svému Ezau, do země Seir, do kraje Idumejského. ⁴A přikázal jim, řka: Takto povězte pánu mému Ezau: Totoť vzkazuje

služebník tvůj Jákob: U Lámana jsem byl pohostinu, a zůstával až do tohoto času. ⁵ A mám voly a osly, ovce, a služebníky i děvky; a poslal jsem, abych se ohlásil pánu svému, a našel milost před očima tvýma. ⁶ I navrátili se poslové k Jákobovi, řkouce: Přišli jsme k bratru tvému Ezau, kterýž také jde proti tobě, a čtyři sta mužů s ním. ⁷ Jákob pak bál se velmi, a rmoutil se náramně. Tedy rozdělil lid, kterýž s sebou měl, ovce také a voly, a velbloudy na dva houfy. ⁸ Nebo řekl: Jestliže by přišel Ezau k houfu jednomu, a pobil by jej, bude aspoň zadní houf zachován. ⁹ I řekl Jákob: Bože otce mého Abrahama, a Bože otce mého Izáka, Hospodine, kterýž jsi mi řekl: Navrať se do země své, a k příbuznosti své, a dobře učiním tobě, ¹⁰ Menší jsem všech milosrdenství a vši pravdy, kterouž jsi učinil s služebníkem svým; nebo s holí svou přešel jsem Jordán tento, nyní pak dva houfy mám. ¹¹ Vytrhni mne, prosím, z ruky bratra mého, z ruky Ezau; nebť se ho bojím, aby přijda, nepohubil mne i matky s dětmi. ¹² Však jsi ty řekl: Dobře učiním tobě, a rozmnožím símě tvé jako písek mořský, kterýžto pro množství sečten býti nemůže. ¹³ I zůstal tu noci té; a vzal z toho, což bylo před rukama, poctu bratru svému Ezau: ¹⁴ Totiž dvě stě koz, a kozlů dvadeceti, ovec dvě stě, a beranů dvadeceti, ¹⁵ Velbloudů s mladými jich třidceti, krav čtyřidceti, volů deset, oslic dvadeceti, a oslátek deset. ¹⁶ A poručil je služebníkům svým, každé stádo obzvláštně, a řekl služebníkům svým: Jděte přede mnou, a stádo od stáda ať jde opodál. ¹⁷ I poručil přednímu, řka: Když se potká s tebou Ezau bratr můj, a optá se tebe, řka Či jsi? a kam jdeš? a či jest to stádo před tebou? ¹⁸ Řekneš: Jsem služebníka tvého Jákoba, a dar tento jest poslán pánu mému Ezau; a teď i sám jde za námi. ¹⁹ Poručil také druhému i třetímu, a všechněm jdoucím za těmi stády, řka: V táz slova mluvte k Ezau, když byste naň trefili. ²⁰ A díte také: Aj, služebník tvůj Jákob za námi; nebo řekl: Ukrotím tvář jeho darem, kterýž jde přede mnou, a potom uzřím tvář jeho; snad přijme tvář mou. ²¹ A tak předšel dar před ním; on pak zůstal tu noc při houfu. ²² A vstav ještě v noci, vzal obě ženy své, a dvě děvky své, a jedenácte synů svých, a přešel přes brod Jabok. ²³ Vzav tedy je, přepravil je přes tu řeku; přepravil také i vše, což měl. ²⁴ A zůstal Jákob sám; a tu zápasil s ním muž až do sítání. ²⁵ A vida, že ho nepřemůže, obrazil jej v příhbi vrchní stehna jeho; i vyvinulo se příhbi stehna Jákobova, když zápasil s ním. ²⁶ A řekl: Pusť mne, nebť zasvitává. I řekl: Nepustím tě, leč mi požehnáš. ²⁷ I řekl jemu: Jaké jest jméno tvé? Odpověděl: Jákob. ²⁸ I dí: Nebude více nazýváno jméno tvé toliko Jákob, ale také Izrael; nebo jsi statečně zacházel s Bohem i lidmi, a přemohls. ²⁹ I otázal se Jákob, řka: Oznam, prosím, jméno své. Kterýžto odpověděl: Proč se ptáš na jméno mé? I dal mu tu požehnaní. ³⁰ Tedy nazval Jákob jméno místa toho Fanuel; nebo jsem prý viděl Boha tváří v tvář, a zachována jest duše má. ³¹ I vzešlo mu slunce, když pominul místa toho Fanuel, a kulhal na nohu svou. ³² Protož nejede synové Izraelští až do tohoto dne té žily krátké, kteráž jest v vrchním příhbi stehna, proto že obrazil příhbi stehna Jákobova na žile krátké.

33 Pozdvih pak očí svých Jákob, uzřel, an Ezau jde, a čtyři sta mužů s ním; i rozdělil syny Lía zvlášť a Ráchele zvlášť, a obou děvek zvlášť. ² Postavil, pravím, děvky s syny jejich napřed, potom Líu s syny jejími za nimi, Ráchel pak a Jozefa nejzáze. ³ A sám šel před nimi, a poklonil se až k zemi po sedmkrát, až právě přišel k bratru svému. ⁴ I běžel Ezau proti němu, a objal ho; a pad na šíji jeho, líbal ho. I plakali. ⁵ Pozdvih pak očí svých, a spatřiv ženy s dětmi, řekl: Kdo jsou onino s tebou? Odpověděl: Jsou dívky, kteréž Bůh dal z milosti služebníku tvému. ⁶ Mezi tím přiblížily se děvky s syny svými, i poklonili se. ⁷ Přiblížila se také Lía s syny svými, a poklonili se; a potom přiblížil se Jozef a Ráchel, a také se poklonili. ⁸ I řekl Ezau: K čemu jest všecken ten houf, kterýž jsem potkal? Odpověděl: Abych našel milost před očima pána mého. ⁹ Tedy řekl Ezau: Mám hojně, bratře můj; nech sobě, což tvého jest. ¹⁰ I řekl Jákob: Nezbraňuj se, prosím; jestliže jsem nyní našel milost před očima tvýma, přijmi dar můj z ruky mé, poněvadž jsem viděl tvář tvou, jako bych viděl tvář Boží, a laskavě jsi mne přijal. ¹¹ Přijmi, prosím, dar můj obětovaný tobě, poněvadž štědře obdařil mne Bůh, a mám všeho dosti. Takž ho přinutil, a on vzal. ¹² I dí: Poď, a jděme; já půjdu s tebou. ¹³ I řekl k němu Jákob: Ví pán můj, že děti jsou outlí, a mám s sebou ovce i krásy březí; kteréžto budou-li hnány přes moc jeden den, pomře mi všecken dobytek. ¹⁴ Nechť medle jde pán můj před služebníkem svým, já pak poznenáhu se poberu, tak jakž bude moci jíti stádo, kteréž před sebou mám, a jakž postačiti budou moci děti, až tak dojdu ku pánu svému do Seir. ¹⁵ I řekl Ezau: Nechť ale pozůstavím něco lidu, kterýž mám s sebou. I odpověděl: K čemu to? Nechť toliko naleznu milost před očima pána svého. ¹⁶ Tedy Ezau toho dne navrátil se cestou svou do Seir. ¹⁷ Jákob pak bral se do Sohot, a ustavěl sobě dům, a dobytku svému zdělal stáje; protož nazval jméno místa toho Sohot. ¹⁸ A tak Jákob navracuje se z Pádan Syrské, přišel ve zdraví k městu Sichem, kteréž jest v zemi Kananejské, a položil se před městem. ¹⁹ I koupil díl pole toho, na němž byl rozbil stan svůj, od synů Emora, otce Sichemova, za sto ovec. ²⁰ A postavil tu oltář, kterémužto dal jméno Bůh silný, Bůh Izraelský.

34 Vyšla pak Dína, dcera Lía, kterouž porodila Jákobovi, aby se dívala na dcery té země. ² Kteroužto uzřev Sichem, syn Emora Hevejského, knížete v krajině té, vzal ji, i ležel s ní, a ponížil jí. ³ I připojila se duše

jeho k Díně, dceři Jákobově; a zamilovav děvečku, mluvil k srdci jejímu. ⁴ Mluvil potom Sichem k Emorovi, otci svému, těmito slovy: Vezmi mi děvečku tuto za manželku. ⁵ Uslyšev pak Jákob, že poškrvnil Díny dcery jeho, (a synové jeho byli s stádem na poli), mlčel, až oni přišli. ⁶ Tedy vyšel Emor, otec Sichemův, k Jákobovi, aby mluvil s ním o to. ⁷ A v tom synové Jákobovi přišli s pole; a uslyšavše o tom, bolestí naplnění jsou muži ti, a rozhněvali se velmi, proto že hanebnou věc učinil v Izraeli, ležav se dcerou Jákobovou, čehož činiti nenáleželo. ⁸ I mluvil Emor s nimi na tento způsob: Sichem, syn můj, hoří milostí k vaší dceři; prosím, dejte mu ji za manželku. ⁹ A spřízněte se s námi: Dcery své dávejte nám, a naše dcery pojímejte sobě. ¹⁰ A bydlete s námi, nebo všechna země bude před vámi; osadte se a obchod vedte v ní, a vládněte jí. ¹¹ Mluvil i Sichem otci jejímu, a bratřím jejím: Nechtě naleznu milost před očima vašimi, dám, co mi koli díte. ¹² Jmenujte mi věno i dary jak chcete veliké, dám, jak mi koli řeknete; jen mi tu děvečku dejte za manželku. ¹³ Odpovídajíce pak synové Jákobovi Sichemovi a Emorovi, otci jeho, lstivě mluvili, proto že poškrvnil Díny sestry jich. ¹⁴ A řekli jim: Nemůžeme učiniti toho, abychom dali sestru svou za muže neobřezaného; nebo to ohavnost jest u nás. ¹⁵ Než na tento způsob vám povolíme: Jestliže se chcete srovnati s námi, aby obřezán byl každý z vás pohlaví mužského: ¹⁶ Tedy budeme dávat dcery své vám, a dcery vaše bráti sobě; a budeme bydliti s vámi, a budeme lid jeden. ¹⁷ Pakli neuposlechnete nás, abyste se obřezali, vezmeme zase dceru svou a odejdeme. ¹⁸ Tedy líbila se řeč jejich Emorovi i Sichemovi, synu Emorovu. ¹⁹ A nemeškal mládenec učiniti toho; nebo se mu zalíbila dcera Jákobova. A on byl nejvzácnější ze všech v domě otce svého. ²⁰ I přišel Emor a Sichem, syn jeho, k bráně města svého; a mluvili mužům města svého, řkouce: ²¹ Muži tito pokojně se mají k nám, nechtě tedy bydlí v zemi této, a obchod vedou v ní, (nebo země jest dosti široká a prostranná před nimi;) dcery jejich budeme sobě bráti za manželky, a dcery své budeme dávat jim. ²² Než na tento způsob přivolí nám ti muži k tomu, aby bydlili s námi, a abychom byli jeden lid: Jestliže obřezán bude každý pohlaví mužského mezi námi, tak jako oni jsou obřezáni. ²³ Dobytek jejich a statek jejich, i všechna hovada jejich, zdaliž nebudou naše? Toliko v tom jim povolme, a budou bydliti s námi. ²⁴ I uposlechl Emora a Sichema, syna jeho, všickni vycházející branou města jeho; a obřezali se všickni pohlaví mužského, což jich koli vycházelo z brány města jeho. ²⁵ A toť dne třetího, když oni největší bolest měli, dva synové Jákobovi, Simeon a Léví, bratři Díny, vzav každý z nich meč svůj, vpadli do města směle, a pomordovali všechny pohlaví mužského. ²⁶ Emora také a Sichema, syna jeho, zamordovali mečem, a vzavše Dínu z domu Sichemova, odešli. ²⁷ Potom synové Jákobovi přišedše na zbité, vzebrali město, proto že poškrvnili sestry jejich. ²⁸ Stáda jejich, a voly i osly jejich, a což bylo v městě i po poli, pobrali. ²⁹ K tomu i všechno jmění jejich, a všechny malé dítky jejich, a ženy jejich zajali, a vybrali, co kde v domích bylo. ³⁰ Řekl pak Jákob Simeonovi a Léví: Zkormoutili jste mne, a zošklivili jste mne u obyvatelů krajiny této, u Kananejských a Ferezejských, a já jsem s malým počtem lidí. Seberou-li se na mne, zbijí mne, a tak vyhlazen budu já i dům můj. ³¹ A oni odpověděli: A což měli jako nevěstky zle užívati sestry naší?

35 Potom mluvil Bůh k Jákobovi: Vstana, vstup do Bethel, a bydlí tam; a udělej tam oltář Bohu silnému, kterýž se ukázal tobě, když utíkal před Ezau bratrem svým. ² Tedy řekl Jákob čeládce své, a všechněm, kteříž s ním byli: Odvrzte bohy cizí, kteréž máte mezi sebou, a očistte se, a změňte roucha svá. ³ A vstanouce, vstupme do Bethel, a udělám tam oltář silnému Bohu, kterýž vyslyšel mne v den ssoužení mého, a byl se mnou na cestě, kterouž jsem šel. ⁴ Tedy dali Jákobovi všechny bohy cizí, kteréž měli, i náušnice, kteréž byly na uších jejich; i zakopal je Jákob pod tím dubem, kterýž byl u Sichem. ⁵ I brali se odtud. (A byl strach Boží na městech, kteráž byla vůkol nich, a nehonili synů Jákobových.) ⁶ Tedy přišel Jákob do Lůz, kteréž jest v zemi Kananejské, (to již slove Bethel,) on i všecken lid, kterýž byl s ním. ⁷ I vzdělal tu oltář, a nazval to místo Bůh silný Bethel; nebo tu se mu byl zjevil Bůh, když utíkal před bratrem svým. ⁸ Tehdy umřela Debora, chovačka Rebeky, a pochována jest pod Bethel, pod dubem; i nazval jméno jeho Allon Bachuth. ⁹ Ukázal se pak opět Bůh Jákobovi, když se navracoval z Pádan Syrské, a požehnal mu. ¹⁰ I řekl jemu Bůh: Jméno tvé jest Jákob. Nebude více nazýváno jméno tvé toliko Jákob, ale Izrael také bude jméno tvé. Protož nazval jméno jeho Izrael. ¹¹ Řekl ještě Bůh jemu: Já jsem Bůh silný všemohoucí; rostiz a množ se; národ, nýbrž množství národů bude z tebe, i králové z bedr tvých vyjdou. ¹² A zemi tu, kterouž jsem dal Abrahamovi a Izákovi, tobě ji dám; semeni také tvému po tobě dám tu zemi. ¹³ I vstoupil od něho Bůh z místa, na kterémž mluvil s ním. ¹⁴ Jákob pak vyzdvihl znamení pamětné na místě tom, na kterémž mluvil s ním, sloup kamenný; a pokropil ho skropením, a svrchu polil jej olejem. ¹⁵ A nazval Jákob jméno místa toho, na kterémž mluvil s ním Bůh, Bethel. ¹⁶ I brali se z Bethel, a bylo již nedaleko do Efraty. I porodila Ráchel, a těžkosti trpěla roděci. ¹⁷ A když s těžkostí rodila, řekla jí baba: Neboj se, nebo také tohoto syna mítí budeš. ¹⁸ I stalo se, když k smrti pracovala, (nebo umřela), nazvala jméno jeho Ben Oni; ale otec jeho nazval ho Beniaminem. ¹⁹ I umřela Ráchel, a pochována jest na cestě k Efratě, jenž jest Betlém. ²⁰ A postavil Jákob znamení pamětné nad hrobem jejím; toť jest znamení hrobu Ráchel až do dnešního dne. ²¹ I odebral se odtud Izrael, a rozbil stan svůj za věží Eder. ²² Stalo se pak

také, když bydlil Izrael v té krajině, že Ruben šel, a spal s Bálou, ženinou otce svého; o čemž uslyšel Izrael. Bylo pak synů Jákobových dvanácte. ²³ Synové pak Lía: Prvorozený Jákobův Ruben, potom Simeon, a Léví, a Juda, a Izachar, a Zabulon. ²⁴ Synové Ráchel: Jozef a Beniamin. ²⁵ A synové Bály, děvky Ráchel: Dan a Neftalím. ²⁶ A synové Zelfy, děvky Lía: Gád a Asser. Tiť jsou synové Jákobovi, kteříž mu zrozeni jsou v Pádan Syrské. ²⁷ Tedy přišel Jákob k Izákovi otci svému do Mamre, do města Arbe, jenž jest Hebron, kdežto bydlil pohostinu Abraham a Izák. ²⁸ A bylo dnů Izákových sto osmdesáte let. ²⁹ I dokonal Izák, a umřel, a připojen jest k lidu svému, stár jsa a plný dnů; i pochovali ho Ezau a Jákob, synové jeho.

36 Tito jsou pak rodové Ezau, kterýž měl přijmí Edom. ² Ezau pojal sobě ženy ze dcer Kananejských, Adu, dceru Elona Hetejského, a Olibamu, dceru Anovu, dceru Sebeona Hevejského, ³ A Bazematu, dceru Izmaelovu, sestru Nabajotovu. ⁴ I porodila Ada Ezauchovi Elifaza, a Bazemat porodila Rahuele. ⁵ Olibama pak porodila Jehusa, a Jheloma, a Koré. Ti jsou synové Ezau, kteříž se mu zrodili v zemi Kananejské. ⁶ I pobral Ezau ženy své, i syny své, a dcery své, a všecku čeleď svou, i dobytek svůj, a všecka hovada svá, i všecko jmění své, kteréhož nabyl v zemi Kananejské, a odebral se do země Seir, před příchodem Jákoba bratra svého. ⁷ Nebo zboží jejich bylo tak veliké, že nemohli bydliti spolu; aniž ta země, v níž oni pohostinu byli, mohla jich snést, pro dobytky jejich. ⁸ Protož bydlil Ezau na hoře Seir; Ezau pak ten jest Edom. ⁹ A tak tito jsou rodové Ezau, otce Idumejských, na hoře Seir. ¹⁰ Tato byla jména synů Ezau: Elifaz, syn Ady, ženy Ezau; Rahuel, syn Bazematy, ženy Ezau. ¹¹ Synové pak Elifazovi byli: Teman, Omar, Sefo, a Gatam a Kenaz. ¹² Tamna pak byla ženina Elifaza, syna Ezau. Ta porodila Elifazovi Amalecha. Ti jsou synové Ady, ženy Ezau. ¹³ Synové pak Rahuelovi tito: Nahat, Zára, Samma a Méza. To byli synové Bazematy, ženy Ezau. ¹⁴ A tito byli synové Olibamy, dcery Anovy, dcery Sebeonovy, ženy Ezau, kteráž porodila Ezauchovi Jehusa, Jheloma a Koré. ¹⁵ Tito všickni byli knížata synů Ezau. Synové Elifaza prvorozeného Ezau: Kníže Teman, kníže Omar, kníže Sefo, kníže Kenaz, ¹⁶ Kníže Koré, kníže Gatam, kníže Amalech. Ta jsou knížata poslá z Elifaza v zemi Idumejské; ti jsou synové Ady. ¹⁷ Tito pak jsou synové Rahuele, syna Ezau: Kníže Nahat, kníže Zára, kníže Samma, kníže Méza. Ta knížata posla z Rahuele, v zemi Idumejské; to jsou synové Bazematy, ženy Ezau. ¹⁸ A synové Olibamy, ženy Ezau, tito jsou: Kníže Jehus, kníže Jhelom, kníže Koré. To jsou knížata z Olibamy, dcery Anovy, ženy Ezau. ¹⁹ Tiť jsou synové Ezau, a ta knížata jejich; onť jest Edom. ²⁰ Tito pak jsou synové Seir, totiž Horejští, obyvatelé země té: Lotan, Sobal, Sebeon a Ana, ²¹ A Dison, Eser a Dízan. Ta jsou knížata Horejská, synové Seir, v zemi Idumejské. ²² Synové Lotanovi byli: Hori a Hemam; a sestra Lotanova Tamna. ²³ Synové pak Sobalovi tito: Alvan, Manáhat, Ebal, Sefo a Onam. ²⁴ A tito synové Sebeonovi: Aia a Ana. To jest ten Ana, kterýž našel mezky na poušti, když pásal osly Sebeona otce svého. ²⁵ Tito pak děti Anovi: Dison a Olibama, dcera Anova. ²⁶ A synové Dízanovi tito: Hamdan, Eseban, Jetran a Charan. ²⁷ Synové Eser tito: Balaan, Závan a Achan. ²⁸ Tito synové Dízanovi: Hus a Aran. ²⁹ Tato jsou knížata Horejská: Kníže Lotan, kníže Sobal, kníže Sebeon, kníže Ana, ³⁰ Kníže Dison, kníže Eser, kníže Dízan. To byla knížata Horejská, po knížetstvích svých v zemi Seir. ³¹ Tito pak byli králové, kteříž kralovali v zemi Idumejské, prvé než kraloval král nad syny Izraelskými. ³² Kraloval tedy v Edom Béla, syn Beorův, a jméno města jeho Denaba. ³³ I umřel Béla, a kraloval místo něho Jobab, syn Zára z Bozra. ³⁴ I umřel Jobab, a kraloval na místě jeho Husam z země Temanské. ³⁵ Umřel i Husam, a kraloval místo něho Adad, syn Badadův, kterýž porazil Madianské v krajině Moábské; a jméno města jeho Avith. ³⁶ Když pak umřel Adad, kraloval místo něho Semla z Masreka. ³⁷ A po smrti Semlově kraloval na místě jeho Saul z Rohobot od řeky. ³⁸ Umřel i Saul, a kraloval místo něho Bálanan, syn Achoborův. ³⁹ A když i Bálanan umřel, syn Achoborův, kraloval na místě jeho Adar; a jméno města jeho Pahu; jméno pak ženy jeho Mehetabel, dcera Matredy, dcery Mezábovy. ⁴⁰ Ta jsou jména knížat poslých z Ezau, po čeledech jejich, po místech jejich, vedlé jmen jejich: Kníže Tamna, kníže Alva, kníže Jetet, ⁴¹ Kníže Olibama, kníže Ela, kníže Finon. ⁴² Kníže Kenaz, kníže Teman, kníže Mabsar. ⁴³ Kníže Magdiel, kníže Híram. Tať jsou knížata Idumejská, tak jakž kteří bydlili v zemi dědictví svého. Toť jest ten Ezau, otec Idumejských.

37 Jákob pak bydlil v zemi putování otce svého, v zemi Kananejské. ² Tito jsou příběhové Jákobovi: Jozef, když byl v sedmnácti letech, pásal s bratřími svými dobytek, (a byl mládenček), s syny Bály a Zelfy, žen otce svého. A oznamoval Jozef zlou pověst o nich otci svému. ³ Izrael pak miloval Jozefa nad všechny syny své; nebo v starosti své zplodil jej. A udělal mu sukni proměnných barev. ⁴ A když spatřili bratří jeho, že ho miluje otec jejich nad všechny bratří jeho, nenáviděli ho, aniž mohli pokojně k němu promluvíti. ⁵ Měl pak Jozef sen, a vypravoval jej bratřím svým; pročež v větší nenávisti ho měli. ⁶ Nebo pravil jim: Slyšte, prosím, sen, kterýž jsem měl. ⁷ Hle, vázali jsme snopy na poli, a aj, povstal snop můj, a stál. Vůkol také stáli snopové vaši, a klaněli

35:22 **Spal s Bálou.** Činy mají své důsledky, byť mnohdy ne okamžité. Jákob o tomto pohanění mlčel až do dne, kdy ze smrtelného lože

rozdával svým synům požehnání, pak teprve Ruben sklídlil, co tady kdysi zasel (49:4). Srv. též pozn. Sd 8:3 a Sk 15:17.

se snopu mému.⁸ Jemužto odpověděli bratří jeho: Zdaliž kralovati budeš nad námi, aneb pánem naším budeš? Z té příčiny ještě více nenáviděli ho pro sny jeho, a pro slova jeho.⁹ Potom ještě měl jiný sen, a vypravoval jej bratřím svým, řka: Hle, opět jsem měl sen, a aj, slunce a měsíc, a jedenácte hvězd klanělo mi se.¹⁰ I vypravoval otci svému a bratřím svým. A domlouval mu otec jeho, a řekl jemu: Jakýž jest to sen, kterýž jsi měl? Zdaliž přijdeme, já a matka tvá i bratří tvoji, abychom se klaněli před tebou až k zemi?¹¹ Tedy záviděli mu bratří jeho; ale otec jeho měl pozor na tu věc.¹² Odešli pak bratří jeho, aby pásli dobytek otce svého v Sichem.¹³ A řekl Izrael Jozefovi: Zdaliž nepasou bratří tvoji v Sichem: Poď, a pošli tě k nim. Kterýžto odpověděl: Aj, teď jsem.¹⁴ I řekl jemu: Jdi nyní, zvěz, jak se mají bratří tvoji, a co se děje s dobytkem; a zase mi povíš o tom. A tak poslal ho z údolí Hebron, a on přišel do Sichem.¹⁵ Našel ho pak muž nějaký, an bloudí po poli. I zeptal se ho muž ten, řka: Čeho hledáš?¹⁶ Odpověděl: Bratří svých hledám; pověz mi, prosím, kde oni pasou?¹⁷ I řekl muž ten: Odešli odsud; nebo slyšel jsem je, ani praví: Poďme do Dothain. Tedy šel Jozef za bratřimi svými, a našel je v Dothain.¹⁸ Kterížto, jakž ho uźřeli zdaleka, prvé než k nim došel, ukládali o něm, aby jej zahubili.¹⁹ Nebo řekli jeden druhému: Ej, mistr snů teď jde.²⁰ Nyní tedy poďte, a zabíjme jej, a uvržeme ho do některé čisterny, a díme: Zvěř lítá sežrala jej. I uźříme, nač jemu vyjdou snové jeho.²¹ A uslyšev to Ruben, aby ho vytrhl z ruky jejich, (nebo řekl: Neodjímajme mu hrdla.)²² Rekl jim Ruben: Nevylévejte krve. Vrzte jej do této čisterny, kteráž jest na poušti, a nevztahujte ruky na něj. Ale on chtěl vysvoboditi ho z ruky jejich, a pomoci mu, aby se navrátil k otci svému.²³ A když přišel Jozef k bratřím svým, strhli s něho sukni jeho, sukni proměnných barev, kterouž měl na sobě.²⁴ A pochopivše, uvrhli jej do čisterny. Čisterna pak ta byla prázdná, v níž nebylo vody.²⁵ I usadili se, aby jedli chléb. A pozdvihše očí svých, uźřeli, a aj, množství Izmaelitských přicházejících z Galád, kteřížto na velbloudích svých nesli vonné věci a kadidlo a mirru do Egypta.²⁶ I řekl Juda bratřím svým: Jaký zisk míti budeme, zabijeme-li bratra svého, a zatajíme-li krve jeho?²⁷ Poďte, prodějme ho Izmaelitským, a nevztahujme na něj rukou svých, nebo bratr náš, tělo naše jest. I uposlechli ho bratří jeho.²⁸ Když pak mimo ně jeli muži ti, kupci Madianští, vytáhli a vyvedli Jozefa z té čisterny, a prodali jej Izmaelitským za dvacetí stříbrných. Ti zavedli Jozefa do Egypta.²⁹ A navrátil se Ruben k čisterně, a aj, již nebylo Jozefa v ní. I roztrhl roucha svá.³⁰ A navrátil se k bratřím svým, řekl: Pacholete není, a já kam se mám podíti?³¹ Tedy vzali sukni Jozefovu, a zabivše kozla, smočili sukni tu ve krvi.³² A poslali sukni tu proměnných barev, a dali ji doněsti k otci svému, aby řekli: Tuto jsme našli; pohleď nyní, jest-li sukne syna tvého, či není?³³ A on poznav ji, řekl: Sukne syna mého jest; zvěř lítá sežrala jej, konečně roztrhán jest Jozef.³⁴ I roztrhl Jákob roucha svá, a vloživ žini na bedra svá, zámutek nesl po synu svém za mnoho dní.³⁵ Sešli se pak všickni synové jeho, a všechny dcery jeho, aby ho těšili. Ale on nedal se potěšiti, a řekl: Nýbrž já tak v zámutku sstoupím za synem svým do hrobu. A plakal ho otec jeho.³⁶ Mezi tím Madianští prodali Jozefa do Egypta Putifarovi, dvořeninu Faraonovu, hejtmanu žoldnéřů.

38 Stalo se pak v ten čas, že sstupuje Juda od bratří svých, uchýlil se k muži Odolamitskému, jehož jméno bylo Híra.² I uźřel tam Juda dceru muže Kananejského, kterýž sloužil Sua; a pojav ji, všel k ní.³ Kterážto počala a porodila syna; i nazval jméno jeho Her.⁴ A počavši opět, porodila syna; a nazvala jméno jeho Onan.⁵ Porodila pak ještě syna, jehož jméno nazvala Sěla. A byl Juda v Chezib, když ona jej porodila.⁶ I dal Juda Herovi prvorozenému svému manželku, jménem Tamar.⁷ A byl Her, prvorozený Judův, zlý před očima Hospodina; i zabil jej Hospodin.⁸ Tedy řekl Juda Onanovi: Vejdi k ženě bratra svého, a podle příbuznosti pojmi ji, abys vzbudil símě bratru svému.⁹ Věděl pak Onan, že to símě nebude jeho. Protož kdykoli vcházel k ženě bratra svého, vypouštěl símě na zem, aby nezpłodil synů bratru svému.¹⁰ I nelíbilo se Hospodinu to, co dělal Onan; protož ho také zabil.¹¹ Tedy řekl Juda k Tamar nevěstě své: Pobuď v domě otce svého vdovou, dokudž nedoroste Sěla, syn můj. (Nebo řekl: Aby on také neumřel, jako i bratří jeho.) I odešla Tamar, a bydlila v domě otce svého.¹² A po mnohých dnech umřela dcera Suova, manželka Judova. Kterýžto potěšiv se zas, šel do Tamnas k těm, kteříž stříhli ovce jeho, a s ním Híra Odolamitský, přítel jeho.¹³ I oznámeno jest Tamar těmito slovy: Aj, tchán tvůj vstupuje do Tamnas, aby stříhl ovce své.¹⁴ Tedy ona složivši s sebe šaty své vdovské, zavila se v rouchu, a oděla se a seděla na rozcestí, kudy se jde do Tamnas. Nebo viděla, že Sěla dorostl, a že není dána jemu za manželku.¹⁵ Kteroužto uzřev Juda, za to měl, že jest nevěstka; nebo zakryla tvář svou.¹⁶ Protož uchýliv se k ní s cesty, řekl: Dopust' medle, ať vejdu k tobě. (Nebo nevěděl, aby nevěsta jeho byla.) I řkla: Co mi dáš, jestliže vejdeš ke mně?¹⁷ Odpověděl: Pošlit' kozelce z stáda. Dí ona: Kdybys něco zastavil, dokavadž nepošleš.¹⁸ I řekl: Cožť mám dáti v zástavě? Odpověděla ona: Pečetní prsten svůj, a halzi svou, a hůl svou, kterouž máš v ruce své. I dal jí, a všel k ní; a počala z něho.¹⁹ Tedy vstavši, odešla, a sňavši rouchu svou s sebe, oblékla se v šaty své vdovské.²⁰ I poslal Juda kozelce po příteli svém Odolamitském, aby vzal zase základ od ženy. A nenalezl jí.²¹ I ptal se mužů toho místa, řka: Kde jest ta nevěstka, kteráž seděla

38:6 Tamar. Jméno znamená „datlová palma“. I když je slovo etymologicky příbuzné s tamaryškem (srv. např. 21:33 a pozn.), je to jiný strom.

na rozcestí této cesty? Řekli oni: Nebylotě zde nevěstky. ²²Tedy navrátiv se k Judovi, řekl: Nenašel jsem jí; a také muži místa toho pravili: Nebylo zde nevěstky. ²³I řekl Juda: Nechtě sobě to má, abychom neuvedli se v lehkost. Jáť jsem poslal toho kozelce, ale tys jí nenalezl. ²⁴I stalo se okolo tří měsíců, že oznámili Judovi, řkouce: Dopustila se smilství Támar nevěsta tvá, a jest již i těhotná z smilství. I řekl Juda: Vyvedte ji, aby byla upálena. ²⁵Když pak vedena byla, poslala k tchánu svému, řkuci: Z muže, jehož tyto věci jsou, těhotná jsem. A při tom řekla: Pohled, prosím, či jsou tyto věci, pečetní prsten, halže a hůl tato? ²⁶Tedy pohleděv na to Juda, řekl: Spravedlivější jest než já, poněvadž jsem nedal jí Sélvi synu svému. A více jí nepoznával. ²⁷Stalo se pak, že když přišel čas porodu jejího, aj, bliženci v životě jejím. ²⁸A když rodila, jeden z nich vyskytl ruku, kteroužto chytivší baba, uvázala na ni červenou nitku, řkuci: Ten vyjde první. ²⁹Když pak vtáhl ruku svou zase, hle, vyšel bratr jeho. I řekla: Jak jsi protrhl? Tvět jest protržení. I nazváno jest jméno jeho Fáres. ³⁰A potom vyšel bratr jeho, kterýž měl na ruce nitku červenou. I nazváno jest jméno jeho Zára.

39 Jozef pak doveden byl do Egypta; a koupil ho Putifar, dvořenin Faraonův, nejvyšší nad drabanty, muž Egyptský, od Izmaelitských, kteříž ho tam dovedli. ²Byl pak Hospodin s Jozefem, a všecko se mu šťastně vedlo, a bydlil v domě pána svého toho Egyptského. ³A viděl pán jeho, že Hospodin byl s ním, a že všecko, což činil, Hospodin k prospěchu přivedl v rukou jeho. ⁴Tedy nalezl Jozef milost před očima jeho, a sloužil mu. I představil ho domu svému, a všecko, což měl, dal v ruku jeho. ⁵A hned, jakž ustanovil ho nad domem svým, a nade vším, což měl, požehnal Hospodin domu Egyptského toho pro Jozefa. A bylo požehnání Hospodinovo na všech věcech, kteréž měl doma i na poli. ⁶Všech tedy věcí, kteréž měl, zanechal v rukou Jozefových; aniž o čem, tak jako on, věděl, jediné o chlebě, kterýž jedl. Byl pak Jozef ušlechtilé postavy a krásného vzezření. ⁷I stalo se potom, že vzhledala žena pána jeho očima svýma na Jozefa, a řekla: Spi se mnou. ⁸Kterýžto odpíraje, řekl ženě pána svého: Aj, pán můj neví tak jako já, co jest v domě, a všecko, což má, dal v ruce mé. ⁹Není žádného přednějšího nade mne v domě tomto, aniž co vyňal z správy mé, kromě tebe, jelikož jsi ty manželka jeho. Jak bych tedy učinil takovou nešlechtnost, a hřešil i proti Bohu? ¹⁰A když mluvila ona Jozefovi den po dni, nepovolil jí, aby spal s ní, ani aby býval s ní. ¹¹Tedy dne jednoho, když přišel do domu k práci své, a nebylo tu žádného z domácích v domě, ¹²Chytila jej ona za roucho jeho, řkuci: Lež se mnou. On pak nechav roucha svého v rukou jejích, utekl, a vyšel ven. ¹³A ona viduci, že nechal roucha svého v rukou jejích a vyběhl ven, ¹⁴Svolala domácí své, a řekla k nim takto: Pohledte, přivedl nám muže Hebrejského, kterýž by měl posměch z nás; nebo přišel ke mně, aby ležel se mnou; i křičela jsem hlasem velikým. ¹⁵A když uslyšel, že jsem hlasu svého pozdvihla a křičela, nechav roucha svého u mne, utekl a vyšel ven. ¹⁶Tedy schovala roucho jeho u sebe, až přišel pán jeho do domu svého. ¹⁷K němuž mluvila v tato slova, řkuci: Přišel ke mně služebník ten Hebrejský, kteréhož přivedl nám, aby mi lehkost učinil. ¹⁸A když jsem hlasu svého pozdvihla a křičela, tedy nechal roucha svého u mne, a utekl ven. ¹⁹I stalo se, že, když uslyšel pán jeho slova ženy své, kteráž mluvila mu, pravěci: Tak mi učinil služebník tvůj, rozhněval se velmi. ²⁰Protož vzal ho pán jeho, a dal jej do věže žalární, v to místo, kdež věžňové království seděli; i byl tam v žaláři. ²¹Byl pak Hospodin s Jozefem, a naklonil se k němu milosrdenstvím; a dal jemu milost u vládaře nad žalářem. ²²I dal vladař žaláře v moc Jozefovi všecky vězně, kteříž byli v věži žalární; a cožkoli tam činiti měli, on to spravoval. ²³Aniž vladař žaláře k čemu dohlídal, což jemu svěřil; proto že Hospodin byl s ním, a což on činil, Hospodin tomu prospěch dával.

40 Stalo se potom, že šenkýř krále Egyptského a pekař provinili proti pánu svému, králi Egyptskému. ²I rozhněval se Faraon na oba úředníky své, na vládaře nad šenkýři, a na vládaře nad pekaři. ³A dal je do vězení v domě nejvyššího nad drabanty, do věže žalární, v místo, v němž Jozef vězněm byl. ⁴I postavil jim nejvyšší nad drabanty Jozefa k službě; a byli drahně dní u vězení. ⁵I měli sen oba dva, každý z nich sen svůj noci jedné, každý podlé vyložení sna svého, šenkýř i pekař krále Egyptského, kteříž seděli v věži. ⁶Tedy přišel k nim Jozef ráno, a hleděl na ně; a aj, byli smutní. ⁷I optal se těch úředníků Faraonových, kteříž s ním byli v vězení v domě pána jeho, řka: Proč jsou dnes tváři vaše smutnější? ⁸Kterížto odpověděli jemu: Měli

39:2 Byl pak Hospodin s Jozefem. Úspěch člověka je podle Bible definován nikoliv blahobytem, materiální nadřazeností, prestiží nebo čímkoliv podobně pomíjivým, nýbrž tím, že s ním je Bůh, ať už se dostane do jakýchkoliv okolností (srv. např. [Da 3:25](#)).

V domě pána svého toho Egyptského. V době, kdy univerzální konsenzus (to, čemu věří všichni) říká, že každému národu vládne jeho lokální božstvo, je docela provokativní naznačit, že Josefův Bůh není omezen na žádné území; že vládne kdekoliv na celém světě. Egyptané to jednou poznají z vlastní palčivé zkušenosti ([Ex 12:12](#)).

39:6 Jediné o chlebě. Putifar, dnes bychom řekli „šéf sekuritáků“, velitel faraonovy osobní ochrany (viz [verš 1](#)), byl kromě jiného také

zodpovědný za pokrm pro panovníka; žili v dobách, kdy bylo běžné zbavit se vládce otravou. Nemohl by svěřit péči o jídlo Josefovi, cizinci, i kdyby chtěl, přestože všechno ostatní mu svěřit neváhal. Je projevem Boží ironie, že navzdory této Putifarově nedůvěře přijde den, kdy faraon sám svěří Josefovi celý Egypt právě ve věci péče o potraviny ([41:40](#)).

39:9 Hřešil i proti Bohu. Boží blízkost nebyla Josefovou magickou mocí, jak zůstat spravedlivým, nýbrž jeho morálním kompasem, poskytujícím vedení. Na rozdíl od Judy ([38:11, 18](#)) je Josef chválen pro úctu ke společenským (a obecně lidským) hodnotám. Jestliže Josef dokáže být věrný Bohu dokonce i v cizině, Izrael nemá pro svou nevěru výmluvu ve své zemi. Srv. [Ex 19:5](#)

jsme sen, a nemáme, kdo by jej vyložil. I řekl jim Jozef: Zdaliž Boží nejsou výkladové? Pravte mi medle. ⁹Tedy správce nad šenkýři vypravoval sen svůj Jozefovi, a řekl jemu: Zdálo se mi ve snách, že jsem viděl před sebou vinný kmen, ¹⁰A na tom kmenu tři ratolesti; a ten kmen jako by pupence pouštěl, a vycházel květ jeho, až k sežrání přišli hroznové jeho. ¹¹A já maje koflík Faraonův v ruce své, bral jsem hrozny, a vytlačoval je do koflíka Faraonova, a podával jsem koflíka Faraonovi do rukou. ¹²I řekl jemu Jozef: Toto jest vyložení jeho: Ti tři révové jsou tři dnové. ¹³Po třech dnech povýší Farao hlavy tvé, a k úřadu tvému tě navrátí; i budeš podávati koflíka Faraonova do ruky jeho podlé obyčeje prvního, když jsi byl šenkýřem jeho. ¹⁴Ale mějž mne v své paměti, když se dobře povede; a učiň, prosím, se mnou to milosrdenství, abys zmínku učinil o mně před Faraonem, a vysvobodil mne z domu tohoto. ¹⁵Nebo kradmo jsem vzat z země Židovské; a zde jsem ničeho neučinil, pročez by mne do tohoto vězení dali. ¹⁶Vida pak správce nad pekaři, že dobře vyložil, řekl Jozefovi: Mně také zdálo se ve snách, ano tři košové pletení na hlavě mé. ¹⁷A v koši vrchním byli všelijací pokrmové Faraonovi dílem pekařským strojení, a ptáci jedli je z koše nad hlavou mou. ¹⁸I odpověděl Jozef a řekl: Toto jest vyložení jeho: Tři košové jsou tři dnové. ¹⁹Po třech dnech odejme tobě Farao hlavu tvou, a oběsí tě na dřevě; i budou jísti ptáci maso tvé s tebe. ²⁰Tedy stalo se v den třetí, v den pamatný narození Faraonova, že učinil hody všechněm služebníkům svým; i počítal hlavu vládáře nad šenky, i hlavu vládáře nad pekaři, mezi služebníky svými. ²¹A navrátil nejvyššího nad šenky k místu jeho, aby podával koflíku Faraonovi do ruky. ²²Vládáře pak nad pekaři oběsil, tak jakž jim byl sen vyložil Jozef. ²³A nezpomenul správce nad šenky na Jozefa, ale zapomenul na něj.

41 Stalo se pak po dvou letech, měl Farao sen. Zdálo mu se, že stál nad potokem. ²A aj, z toho potoku vycházelo sedm krav, pěkných na pohledění a tlustých, kteréžto pásly se na mokřinách. ³A aj, sedm krav jiných vycházelo za nimi z potoku, šeredných na pohledění a hubených, kteréžto stály podlé oněch krav při břehu potoka. ⁴A ty krávy na pohledění šeredné a hubené sežraly oněch sedm krav na pohledění pěkných a tlustých. I procítil Farao. ⁵A když usnul zase, zdálo se jemu podruhé. A aj, sedm klasů vyrostlo z stébla jednoho, plných a pěkných. ⁶A aj, sedm klasů tenkých a východním větrem usvadlých vzházelo za nimi. ⁷A ti klasové tenci pohltili sedm oněch klasů zdařilých a plných. I procítil Farao, a aj, byl sen. ⁸Když pak bylo ráno, zkormoucena byla mysl jeho; a poslav, svolal všecky hadače Egyptské, a všecky mudrce jejich. I vypravoval jim Farao sny své; a nebylo žádného, kdo by je vyložil Faraonovi. ⁹Tedy mluvil nejvyšší šenk Faraonovi takto: Na provinění své rozpomínám se dnes. ¹⁰Farao rozhněvav se na služebníky své, dal mne byl do vězení v domě nejvyššího nad drabanty, mne a správce nad pekaři. ¹¹Měli jsme pak sen jedné noci, on i já, jeden každý podlé vyložení snu svého. ¹²A byl tam s námi mládenec Hebrejský, služebník nejvyššího nad drabanty, jemuž když jsme vypravovali, vykládal nám sny naše; jednomu každému podlé snu jeho vykládal. ¹³A stalo se, že jakž vykládal nám, tak bylo: Já jsem navrácen k úřadu svému, a on oběšen. ¹⁴Tedy poslav Farao, povolal Jozefa, a rychle vypustili ho z žaláře. Kterýžto oholiv se, a změniv roucho své, přišel k Faraonovi. ¹⁵I řekl Farao Jozefovi: Měl jsem sen, a není, kdo by jej vyložil; o tobě pak slyšel jsem to, že když uslyšíš sen, umíš jej vyložiti. ¹⁶Odpověděl Jozef Faraonovi, řka: Není to má věc; Bůh oznámí šťastné věci Faraonovi. ¹⁷Tedy řekl Farao Jozefovi: Zdálo mi se ve snách, že jsem stál na břehu potoka. ¹⁸A aj, z potoka toho vystupovalo sedm krav tlustých a pěkných, kteréžto pásly se na mokřinách. ¹⁹A aj, sedm jiných krav vystupovalo za nimi churavých a šeredných velmi a hubených; neviděl jsem tak šeredných ve vsi zemi Egyptské. ²⁰A sežraly krávy ty hubené a šeredné sedm krav prvnějších tlustých. ²¹A ač dostaly se do břicha jejich, však nebylo znáti, by se dostaly v střeva jejich; nebo na pohledění byly mrzké, jako i před tím. I procítil jsem. ²²Viděl jsem také ve snách, ano sedm klasů vyrostlo z stébla jednoho plných a pěkných. ²³A aj, sedm klasů drobných, tenkých a východním větrem usvadlých vycházelo za nimi. ²⁴I pohltili klasové ti drobní sedm klasů pěkných. Což když jsem vypravoval hadačům, nebyl, kdo by mi vyložil. ²⁵Odpověděl Jozef Faraonovi: Sen Faraonův jednostejný jest. Což Bůh činiti bude, to ukázal Faraonovi. ²⁶Sedm krav pěkných jest sedm let, a sedm klasů pěkných tolikéž jest sedm let; sen jest jednostejný. ²⁷Sedm pak hubených krav a šeredných, vystupujících za nimi, sedm let jest; a sedm klasů drobných a větrem východním usvadlých bude sedm let hladu. ²⁸Tot jest, což jsem mluvil Faraonovi: Což Bůh činiti bude, ukazuje Faraonovi. ²⁹Aj, sedm let nastane, v nichž hojnost veliká bude ve vsi zemi Egyptské. ³⁰A po nich nastane sedm let hladu, v nichž v zapomenutí přijde všecka ta hojnost v zemi Egyptské; a zhubí hlad zemí. ³¹Aniž poznána bude hojnost ta v zemi, pro hlad, kterýž přijde potom; nebo velmi veliký bude. ³²Že pak opětován jest sen Faraonovi podvkrát, znamená, že jistá věc jest od Boha, a že tím spíše Bůh vykoná to. ³³Protož nyní ať vyhledá Farao muže opatrného a moudrého, kteréhož by ustanovil nad zemí

40:14 V své paměti. Ježíš při své Poslední večeři mluvil o chlebu a vínu, a apeloval přítom na naši paměť (Lk 22:19). Faraonovi služebníci, pracující s vínem a chlebem, jsou fraktálem (srv. čl. [Fraktály v Bibli](#)), který ukazuje na Ježíše.

41:8 Hadače ... mudrce. Kněží, kteří se vedle formálních rituálů svého náboženství navíc i pyšlili svým okultním poznáním. **Nebylo žádného.** viz [Da 2:10–11](#).

Egyptskou. ³⁴To ať učiní Faraó, a postaví úředníky nad zemí, a běře pátý díl z úrod země Egyptské, po sedm let hojných. ³⁵Ať shromáždí všeliké potravu těch úrodných let nastávajících, a sklídí obilí k ruce Faraonovi; a potravu v městech ať se chovají pilně. ³⁶A budou pokrmové ti za poklad zemi této k sedmi letům hladu, kteráž budou v zemi Egyptské, aby nebyla zkažena země tato hladem. ³⁷I líbila se řeč ta Faraonovi i všechněm služebníkům jeho. ³⁸Tedy řekl Faraó služebníkům svým: Najdeme-liž podobného tomuto muži, v němž by byl Duch Boží? ³⁹Jozefovi pak řekl: Poněvadž Bůh dal znáti tobě všecko toto, neníť žádného tak rozumného a moudrého, jako ty jsi. ⁴⁰Ty budeš nad domem mým, a líbatí bude tvář tvou všecken lid můj; stolicí toliko královskou vyšší nad tebe budu. ⁴¹Řekl také Faraó Jozefovi: Aj, ustanovil jsem tě nade vší zemí Egyptskou. ⁴²A sňav Faraó prsten svůj s ruky své, dal jej na ruku Jozefovu, a oblékl ho v roucho kmentové, a vložil zlatý řetěz na hrdlo jeho. ⁴³A dal ho voziti na svém druhém voze, a volali před ním: Klanějte se! I ustanovil ho nade vší zemí Egyptskou. ⁴⁴A řekl Faraó Jozefovi: Já jsem Faraó, a bez dopuštění tvého nepozdvihne žádný ruky své ani nohy své ve vší zemi Egyptské. ⁴⁵A dal Faraó jméno Jozefovi Safenat Paneach, a dal mu Asenat dceru Putifera, knížete On, za manželku. I vyšel Jozef na zemi Egyptskou. ⁴⁶(Jozef pak byl ve třidcítí letech, když stál před Faraonem králem Egyptským.) A vyšed od tváři Faraonovy, projel všecku zemi Egyptskou. ⁴⁷A vydala země po sedm let úrodných obilí hojnost. ⁴⁸I nahromáždil všelijakých potrav v těch sedmi letech hojných v zemi Egyptské, a složil potravu tu v městech; úrody polní jednoho každého města, kteréž byly okolo něho, složil v něm. ⁴⁹A tak nahromáždil Jozef obilí velmi mnoho, jako jest písku mořského, tak že přestali počítati; nebo mu nebylo počtu. ⁵⁰Jozefovi pak narodili se dva synové, prvé než přišel rok hladu, kteréž mu porodila Asenat, dcera Putifera, knížete On. ⁵¹A nazval Jozef jméno prvorozeného Manasses, řka: Nebo způsobil to Bůh, abych zapomenul na všecky práce své, a na všecken dům otce svého. ⁵²Jméno pak druhého nazval Efraim, řka: Nebo dal mi Bůh zrůst v zemi trápení mého. ⁵³Tedy pominulo sedm let hojných v zemi Egyptské; ⁵⁴A počalo sedm let hladu přicházeti, jakž byl předpověděl Jozef. I byl hlad po všech krajinách, ale po vší zemi Egyptské byl chléb. ⁵⁵Potom také nedostatek trpěla všecka země Egyptská, a volal lid k Faraonovi o chléb. I řekl Faraó všechněm Egyptským: Jděte k Jozefovi, což vám rozkáže, učiníte. ⁵⁶A byl hlad na tváři vší země. Tedy otevřel Jozef všecky obilnice, v nichž obilí bylo, a prodával Egyptským; nebo rozmohl se hlad v zemi Egyptské. ⁵⁷A všickni obyvatelé země přicházeli do Egypta k Jozefovi, aby kupovali; nebo rozmohl se byl hlad po vší zemi.

42 Vida pak Jákob, že by potrava byla v Egyptě, řekl synům svým: Co hledíte jeden na druhého? ²I mluvil jim: Aj, slyšel jsem, že mají potravu v Egyptě; jděte tam, a kupte nám odtud, abychom živi byli a nezemřeli. ³Tedy šlo deset bratrů Jozefových, aby nakoupili obilí v Egyptě. ⁴Ale Beniamina, bratra Jozefova, neposlal Jákob s bratřími jeho, nebo řekl: Aby se mu tam něco zlého nepřihodilo. ⁵I šli synové Izraelovi spolu s jinými, aby kupovali; nebo byl hlad v zemi Kananejské. ⁶Jozef pak byl nejvyšší správce v zemi té; on prodával obilí všemu lidu země. Tedy přišli bratři Jozefovi, a skláněli se před ním tváří až k zemi. ⁷A uzřev Jozef bratři své, poznal je; a ukázal se k nim jako cizí, a tvrdě mluvil k nim, řka jim: Odkud jste přišli? I odpověděli: Z země Kananejské, abychom nakoupili potrav. ⁸Poznal, pravím, Jozef bratři své, ale oni nepoznali ho. ⁹Tedy zpomenul Jozef na sny, kteréž měl o nich, a řekl jim: Špehéri jste, a přišli jste, abyste shlédli nepevná místa země. ¹⁰Kterážto odpověděli jemu: Nikoli, pane můj, ale služebníci tvoji přišli, aby nakoupili pokrmů. ¹¹Všickni my synové jednoho muže jsme, upřími jsme; nikdyť jsou nebyli služebníci tvoji špehéri. ¹²Jimž zase řekl: Není tak, ale přišli jste, abyste shlédli nepevná místa země. ¹³Odpověděli oni: Dvanácte nás bratři služebníků tvých bylo, synů muže jednoho v zemi Kananejské; a aj, nejmladší s otcem naším nyní jest doma, a jednoho není. ¹⁴I řekl jim Jozef: Toť jest, což jsem mluvil vám, když jsem řekl: Špehéri jste. ¹⁵Touto věcí zkušeni budete: Živť jest Faraó, že nevyjdete odsud, až přijde sem bratr váš mladší. ¹⁶Vyšlete z sebe jednoho, ať vezma, přivede bratra vašeho; vy pak u vězení zůstaňte, a zkušena budou vaše slova, pravdu-li jste mluvili. Pakli nic, živť jest Faraó, že jste špehéri. ¹⁷Tedy dal je všecky spolu do vězení za tři dni. ¹⁸Třetího pak dne řekl jim Jozef: Toto učinite, abyste živi byli; neboť já se bojím Boha. ¹⁹Jste-li šlechetní muži, jeden bratr váš ať jest ukován v žaláři, v němž jste byli; vy pak jděte, a odnese obilí k zapuzení hladu domů vašich. ²⁰Bratra pak svého mladšího přivedete ke mně; a pravdomluvná prokázána budou vaše slova, a nezemřete. Tedy učinili tak. ²¹I mluvil jeden k druhému: Jistě provinili jsme proti bratru svému. Nebo viděli jsme ssouzení duše jeho, když nás pokorně prosil, a nevyslyšeli jsme ho; protož přišlo na nás ssouzení toto. ²²Odpověděl pak jim Ruben, řka: Zdalíž jsem tehdy vám nepravil těmito slovy: Nehřešte proti pacholeti. Ale neposlechli jste; pročez také krve jeho, hle, vyhledává se. ²³A nevěděli oni, že by rozuměl Jozef; nebo skrze tlumače mluvil jim. ²⁴A odvrátiv se od nich, plakal. Potom navrátil se k nim, mluvil s nimi, a vzav Simeona z nich, svázal ho před očima jejich. ²⁵Přikázal pak Jozef, aby naplnění byli pytlové jejich obilím, a navraceny peníze jejich jednomu každému do pytle jeho, a aby dána jim byla potrava na cestu. I stalo se tak. ²⁶A vloživše obilí svá na osly své, odešli odtud. ²⁷A rozvázav jeden z nich pytel svůj, aby dal obrok oslu svému v hospodě, uzřel peníze své, kteréž byly na

vrchu v pytlí jeho. ²⁸I řekl bratřím svým: Navráceny jsou mi peníze mé, a aj, jsou v pytlí mém. Tedy užasli se, a předěšení jsouce, mluvili jeden k druhému: Což nám to učinil Bůh? ²⁹Navrátivše se pak k Jákobovi otci svému do země Kananejské, vypravovali jemu všechno, co se jim přihodilo, pravíce: ³⁰Muž ten, pán země, mluvil k nám tvrdě, a dal nás do vězení, jako špehéře země. ³¹A řekli jsme jemu: Upřímí jsme, nikdy jsme nebyli špehéři. ³²Dvanácte bylo nás bratří, synů otce našeho, z nichž jednoho není, a mladší nyní jest s otcem naším v zemi Kananejské. ³³I řekl nám muž ten, pán země té: Po tomto poznám, že upřímí jste: Bratra vašeho jednoho zanechte u mne, a obilí k zapuzení hladu od domů vašich vezmouce, odejděte. ³⁴A přiveďte bratra svého mladšího ke mně, abych poznal, že nejste špehéři, ale upřímí; tehdy bratra vašeho vrátím vám, a budete moci v zemi této obchod vésti. ³⁵I stalo se, že, když vyprazdňovali pytle své, a aj, jeden každý měl uzlík peněz svých v pytlí svém. Vidouce pak oni i otec jejich uzlíky peněz svých, báli se. ³⁶I řekl jim Jákob otec jejich: Mne jste zbavili synů: Jozefa není, Simeona nemám, a Beniamina vezmete. Na mneť jsou se tyto všechny věci svalily. ³⁷Tedy řekl Ruben otci svému těmito slovy: Dva syny mé zabí, jestliže ho nepřivedu zase k tobě; poruč ho v ruce mé, a já zase přivedu ho k tobě. ³⁸I řekl: Nesstoupit' syn můj s vámi. Nebo bratr jeho umřel, a on sám pozůstal; a přihodilo-li by se mu co zlého na té cestě, kterouž půjdete, uvedli byste šediny mé s bolestí do hrobu.

43 Byl pak hlad veliký v krajině té. ²I stalo se, když vytrávilí obilí, kteréž přinesli z Egypta, že řekl k nim otec jejich: Jděte zase, a nakupte nám něco potravy. ³I mluvil k němu Juda těmito slovy: Velice se zařekl muž ten, řka: Neuzříte tváři mé, nebude-li bratr váš s vámi. ⁴Jestliže pošleš bratra našeho s námi, půjdeme a nakoupíme tobě potravy; ⁵Pakli nepošleš, nepůjdeme. Nebo pověděl nám muž ten: Neuzříte tváři mé, nebude-li bratr váš s vámi. ⁶I řekl Izrael: Proč jste mi tak zle učinili, oznámivše muži tomu, že máte ještě bratra? ⁷Odpověděli: Pilně vyptával se muž ten na nás, i na rod náš, mluvě: Jest-li živ ještě otec váš? Máte-li bratra? A dali jsme mu zprávu na ta slova. Zdaž jsme to jak věděti mohli, že dí: Přiveďte bratra svého? ⁸I řekl Juda Izraelovi, otci svému: Pošli to pachole se mnou, a vstanouce, půjdeme, abychom živi byli, a nezemřeli, i my, i ty, i maličci naši. ⁹Já slibuji za něj; z ruky mé vyhledávej ho. Jestliže nepřivedu ho k tobě, a nepostavím ho před tebou, vinen budu hříchem tobě po všechny dny. ¹⁰A kdybychom byli neprodlévali, jistě již bychom se byli dvakrát vrátili. ¹¹I řekl jim Izrael otec jejich: Jestližeť tak býti musí, učinitež toto: Nabeřte nejvzácnějších užitků země do nádob svých, a doneste muži tomu dar, něco kadidla, a trochu strdí, a vonných věcí a mirry, daktylů a mandlů. ¹²Peníze také dvoje vezměte v ruce své, a peníze vložené na vrch do pytlů vašich zase doneste v rukou svých; snad z omýlení to přišlo. ¹³Bratra svého také vezměte, a vstanouce, jděte zase k muži tomu. ¹⁴A Bůh silný všemohoucí dejž vám najíti milost před mužem tím, ať propustí vám onoho bratra vašeho i tohoto Beniamina. Ját pak zbaven jsa synů, jako osiřelý budu. ¹⁵Tedy vzali muži ti dar ten, a dvoje peníze vzali v ruce své, a Beniamina; a vstavše, sstoupili do Egypta, a postavili se před Jozefem. ¹⁶Vida pak Jozef Beniamina s nimi, řekl tomu, kterýž spravoval dům jeho: Uved tyto muže do domu, a zabí hovado a připrav; nebo se mnou jísti budou muži ti o poledni. ¹⁷I učinil muž ten, jakž rozkázal Jozef, a uvedl ty lidi do domu Jozefova. ¹⁸Báli se pak muži ti, když uvedeni byli do domu Jozefova, a řekli: Pro ty peníze, kteréž prvě vloženy byly do pytlů našich, sem uvedeni jsme, aby obvině, obořil se na nás, a vzal nás za služebníky i osly naše. ¹⁹A přistoupivše k muži tomu, kterýž spravoval v domě Jozefově, mluvili k němu ve dveřích domu, ²⁰A řekli: Slyš mne, pane můj. Přišli jsme byli ponejprve kupovati potrav. ²¹I přihodilo se, když jsme do hospody přišli, a rozvazovali pytle své, a aj, peníze jednoho každého byly svrchu v pytlí jeho, peníze naše podlé váhy své; a přinesli jsme je zase v rukou svých. ²²Jiné také peníze přinesli jsme v rukou svých, abychom nakoupili potravy; nevíme, kdo jest zase vložil peníze naše do pytlů našich. ²³A on odpověděl: Mějte o to pokoj, nebojte se. Bůh váš, a Bůh otce vašeho dal vám poklad do pytlů vašich; penízeť jsem vaše já přijal. I vyvedl k nim Simeona. ²⁴Uved tedy muž ten lidi ty do domu Jozefova, dal jim vody, aby umyli nohy své, dal také obrok oslům jejich. ²⁵Mezi tím připravili dar ten, dokudž nepřišel Jozef v poledne; nebo slyšeli, že by tu měli jísti chléb. ²⁶Tedy přišel Jozef domů. I přinesli mu dar, kterýž měli v rukou svých, a klaněli se jemu až k zemi. ²⁷I ptal se jich, jak se mají, a řekl: Zdráv-liž jest otec váš starý, o němž jste pravili? Živ-li jest ještě? ²⁸Kterážto odpověděli: Zdráv jest služebník tvůj otec náš, a ještě živ jest. A sklánějíce hlavy, poklonu mu činili. ²⁹Pozdvih pak očí svých, viděl Beniamina bratra svého, syna matky své, a řekl: Tento-li jest bratr váš mladší, o němž jste mi pravili? I řekl: Učiniž Bůh milost s tebou, synu můj! ³⁰Tedy pospíšil Jozef, (nebo pohnula se střeva jeho nad bratrem jeho,) a hledal, kde by mohl plakati; a všed do pokoje, plakal tam. ³¹Potom umyv tvář svou, vyšel zase, a zdržoval se, a řekl: Kladte chléb. ³²I kladli jemu zvláště, a jim obzvláště, Egyptským také, kteříž s ním jídali, obzvláště; nebo nemohou Egyptští jísti s Židy chleba, proto že to ohavnost jest Egyptským. ³³Tedy seděli proti němu, prvorozený podlé prvorozenství svého, a mladší podlé mladšího věku svého. I divili se muži ti vespolek. ³⁴A bera jídlo před sebou, podával jim; Benjaminovi pak dostalo se pětkrát více než jiným. I hodovali a hojně se s ním napili.

44 Rozkázal pak tomu, kterýž spravoval dům jeho, řka: Naplň pytle mužů těch potravou, co by jen unésti mohli; a peníze každého polož zas do pytle jeho na vrch. ² A koflík můj, koflík stříbrný, vlož na vrch do pytle mladšího s penězi jeho za obilí. I učinil podle řeči Jozefovy, kterouž mluvil. ³ Ráno pak propuštění jsou ti muži, oni i oslové jejich. ⁴ A když vyšli z města, a nedaleko ještě byli, řekl Jozef správci domu svého: Vstaň, hoň muže ty, a dohoně se jich, mluv k nim: Pročez jste se odplatili zlým za dobré? ⁵ Zdaliž to není ten koflík, z kteréhož pít pán můj? A z tohoť on jistým zkušením pozná, jací jste vy. Zle jste učinili, co jste učinili. ⁶ Tedy dohoniv se jich, mluvil jim slova ta. ⁷ Kteržito odpověděli jemu: Proč mluví pán můj taková slova? Odstup od služebníků tvých, aby co takového učinili. ⁸ A my ty peníze, kteréž jsme našli na vrchu v pytlích svých, přinesli jsme tobě zase z země Kananejské; jakž bychom tedy krásti měli z domu pána tvého stříbro neb zlato? ⁹ U koho z služebníků tvých nalezeno bude, nechť umře ten; a my také budeme pána tvého služebníci. ¹⁰ I řekl: Nu dobře, nechť jest podle řeči vaší. U koho se nalezne, ten bude mým služebníkem, a vy budete bez viny. ¹¹ Protož rychle každý složil pytel svůj na zem, a rozvázal každý pytel svůj. ¹² I přehledával, od staršího počal, a na mladším přestal; i nalezen jest koflík v pytli Beniaminovu. ¹³ Tedy oni roztrhše roucha svá, vložil každý břímě na osla svého, a vrátili se do města. ¹⁴ I přišel Juda s bratřími svými do domu Jozefova, (on pak ještě tam byl,) a padli před ním na zemi. ¹⁵ I dí jim Jozef: Jakýž jest to skutek, který jste učinili? Zdaž nevíte, že takový muž, jako jsem já, umí poznati? ¹⁶ Tedy řekl Juda: Což díme pánu svému? co mluvíti budeme? a čím se ospravedlníme? Bůhť jest našel nepravost služebníků tvých. Aj, služebníci jsme pána svého, i my i ten, u něhož nalezen jest koflík. ¹⁷ Odpověděl Jozef: Odstup ode mne, abych to učinil. Muž, u něhož nalezen jest koflík, ten bude mým služebníkem; vy pak jděte u pokoji k otci svému. ¹⁸ I přistoupil k němu Juda a řekl: Slyš mne, pane můj. Prosím, nechažť promluví služebník tvůj slovo v uši pána svého, a nehněvej se na služebníka svého; nebo jsi ty jako sám Farao. ¹⁹ Pán můj ptal se služebníků svých, řka: Máte-li otce, neb bratra? ²⁰ A odpověděli jsme pánu mému: Máme otce starého, a pachole v starosti jeho zplozené malé, jehož bratr umřel, a on sám pozůstal po materi své, a otec jeho miluje jej. ²¹ I řekl jsi služebníkům svým: Přiveďte ho ke mně, a pohledím na něj. ²² A řekli jsme pánu mému: Nemůžet pachole opustiti otce svého; nebo opustí-li otce svého, on umře. ²³ Ty pak řekl jsi služebníkům svým: Nepřijde-li bratr váš mladší s vámi, nepokoušejte se více viděti tváři mé. ²⁴ I stalo se, když jsme se vrátili k služebníku tvému, otci mému, a jemu vypravovali slova pána svého, ²⁵ Že řekl otec náš: Jděte zase, nakupte nám něco potravy. ²⁶ Odpověděli jsme: Nemůžeme jíti, než bude-li bratr náš mladší s námi, tedy půjdeme; nebo bychom nemohli viděti tváři toho muže, nebyl-li by bratr náš nejmladší s námi. ²⁷ I řekl nám služebník tvůj, otec můj: Vy víte, že dva toliko syny porodila mi žena má. ²⁸ A vyšel jeden ode mne, o němž jsem pravil: Jistě roztrhán jest, a neviděl jsem ho dosavad. ²⁹ Vezmete-li i tohoto ode mne, a přišlo by na něj něco zlého, tedy uvedete šediny mé s trápením do hrobu. ³⁰ Tak tedy, když přijdu k služebníku tvému, otci svému, a pacholete nebude s námi, (ješto duše jeho spojena jest s duší tohoto): ³¹ Přijde na to, když uzří, že pacholete není, umře; a uvedou služebníci tvoji šediny služebníka tvého, otce svého, s žalostí do hrobu. ³² Nebo služebník tvůj slíbil za pachole, abych je vzal od otce svého, řka: Jestliže ho nepřivedu zase k tobě, tedy vinen budu hříchem otci mému po všechny dny. ³³ Protož nyní nechť zůstane, prosím, služebník tvůj místo pacholete tohoto za služebníka pánu svému, a pachole ať vstoupí s bratry svými. ³⁴ Nebo jak bych já vstoupil k otci svému, kdyby tohoto pacholete nebylo se mnou? Leč bych chtěl viděti trápení, kteréž by přišlo na otce mého.

45 Jozef pak nemoha se déle zdržeti, přede všemi přistojícími zvolal: Kažte všechněm ven! I nezůstal žádný s nimi, když se známil Jozef s bratřími svými. ² Potom pozdvihl hlasu svého s pláčem; a slyšeli to Egypťští, slyšel také dům Faraonův. ³ I řekl Jozef bratřím svým: Já jsem Jozef. Ještě-li jest živ otec můj? A nemohli mu odpověditi bratří jeho; nebo se ho velmi ulekli. ⁴ Tedy řekl Jozef bratřím svým: Přistuptež medle ke mně. I přistoupili. A řekl: Já jsem Jozef bratr váš, kteréhož jste prodali do Egypta. ⁵ Protož nyní nermuťte se, a neztěžujte sobě toho, že jste mne sem prodali; nebo pro zachování života vašeho poslal mne Bůh před vámi. ⁶ Nebo dvě léta již hlad jest v zemi, a ještě pět let přijde, v nichž nebudou orati, ani žíti. ⁷ Poslal mne, pravím, Bůh před vámi, pro zachování vás ostatků na zemi, a pro zachování životů vašich vysvobozením velikým. ⁸ Tak tedy ne vy jste mne poslali sem, ale Bůh, kterýž mne dal za otce Faraonovi, a za pána všemu domu jeho, a panovníka po vsi zemi Egypťské. ⁹ Pospěšte a vstupte k otci mému, a rcete jemu: Toto praví syn tvůj Jozef: Učinil mne Bůh pánem všeho Egypta; přijdiž ke mně, neprodlévej. ¹⁰ A bydliti budeš v zemi Gesen; a budeš blízko mne, ty i synové tvoji, i vnukové tvoji, stáda tvá, a volové tvoji, a cožkoli máš. ¹¹ A budu tě chovati tam, (nebo ještě pět let hlad bude), abys snad pro hlad nezahynul, ty i dům tvůj, a cožkoli máš. ¹² A aj, oči vaše vidí, i oči bratra mého Beniamina, že ústa má mluví vám. ¹³ Povíte také otci mému o vsi slávě mé v Egyptě, a což jste koli viděli; pospěštež tedy, a přiveďte otce mého sem. ¹⁴ Tedy padl na šíji Beniamina bratra svého, a plakal; Beniamin také plakal na šíji jeho. ¹⁵ A polbiv všech bratří svých, plakal nad nimi; a potom mluvili

bratří jeho s ním.¹⁶ Slyšána pak jest v domě Faraonově pověst tato: Přišli bratří Jozefovi. I bylo to velmi vděčné Faraonovi i všechněm služebníkům jeho.¹⁷ A řekl Farao Jozefovi: Rci bratřím svým: Toto učíte: Naložice na hovada svá, jděte, a navratte se do země Kananejské.¹⁸ A vezmouce otce svého a čeládky své, přidejte ke mně, a dám vám dobré místo v zemi Egyptské, a jísti budete tuk země této.¹⁹ Ty pak rozkaž jim: Toto učíte: Vezměte sobě z země Egyptské vozy pro děti a ženy své, a vezměte otce svého, a přidejte.²⁰ Aníž se ohlédejte na nábytky své; nebo nejlepší místo ve vsi zemi Egyptské vaše bude.²¹ I učinili tak synové Izraelovi. A dal jim Jozef vozy podlé rozkázání Faraonova; dal také jim pokrmy na cestu.²² Všechněm jim dal, každému dvoje šaty; ale Beniaminovi dal tři sta stříbrných, a patery šaty jiné a jiné.²³ Otcí pak svému poslal tyto věci: Deset oslů, kteříž nesli z nejlepších věcí Egyptských, a deset oslic, kteréž nesly obilí, a chléb a pokrmy otcí jeho na cestu.²⁴ A propouštěje bratří své, aby odešli, řekl jim: Nevaďtež se na cestě.²⁵ Tedy brali se z Egypta, a přišli do země Kananejské k Jákobovi otcí svému.²⁶ A zvěstovali jemu, řkouce: Jozef ještě živ jest, ano i panuje ve vsi zemi Egyptské. I omdlelo srdce jeho; nebo slyšev to nevěřil jim.²⁷ Tedy vypravovali jemu všechna slova Jozefova, kteráž mluvil jim; a vida vozy, kteréž poslal Jozef pro něho, okřál duch Jákoba otce jejich.²⁸ I řekl Izrael: Dostit jest, když ještě syn můj živ jest; půjdu a uzmím ho, prvé než umru.

46 Tedy bral se Izrael se vším, což měl; a přišed do Bersabé, obětoval oběti Bohu otce svého Izáka.² I mluvil Bůh Izraelovi u vidění nočním, řka: Jákobe, Jákobe! Kterýžto odpověděl: Aj, teď jsem.³ I řekl: Já jsem ten Bůh silný, Bůh otce tvého. Neboj se sstoupiti do Egypta, nebo v národ veliký tam tebe učiním.⁴ Já sstoupím s tebou do Egypta, a já tě také i zase přivedu; a Jozef položí ruku svou na oči tvé.⁵ Vstal tedy Jákob z Bersabé; a synové Izraelovi vzali Jákoba otce svého, a děti své s ženami svými na vozy, kteréž poslal pro něho Farao.⁶ Pobrali také dobytek svůj, a zboží své, kteréhož nabyli v zemi Kananejské; a přišli do Egypta, Jákob i všechno s ním.⁷ Syny i vnuky, dcery i vnučky své, a všechnu rodinu svou uvedl s sebou do Egypta.⁸ A tato jsou jména synů Izraelových, kteříž vešli do Egypta: Jákob a synové jeho. Prvorozený Jákobův Ruben.⁹ A synové Rubenovi: Enoch, Fallu, Ezron a Charmi.¹⁰ Synové pak Simeonovi: Jamuel, Jamin, Ahod, Jachin, Sohar a Saul, syn jedné ženy Kananejské.¹¹ Synové Lévi: Gerson, Kahat a Merari.¹² Synové Judovi: Her, Onan, Séla, Fáres a Zára. (Ale umřel Her a Onan v zemi Kananejské.) Fáres pak měl syny: Ezrona a Hamule.¹³ Synové Izacharovi: Tola, Fua, Job a Simron.¹⁴ A synové Zabulonovi: Sared, Elon a Jahel.¹⁵ Tiť jsou synové Líc, kteréž porodila Jákobovi v Pádan Syrské, a Dínu, dceru jeho. Všech duší synů i dcer jeho bylo třidceti a tři.¹⁶ Synové Gád: Sefon, Aggi, Suni, Esebon, Heri, Arodi a Areli.¹⁷ Synové Asser: Jemna, Jesua, Jesui, Beria, a Serach sestra jejich. Synové pak Beriovi: Heber a Melchiel.¹⁸ To jsou synové Zelfy, kterouž Lában dal Líc dceři své; a ty porodila Jákobovi, šestnácte duší.¹⁹ Synové pak Ráchel, manželky Jákobovy: Jozef a Beniamin.²⁰ A Jozefovi narodili se v zemi Egyptské z Asenat, dcery Putifera knížete On, Manasses a Efraim.²¹ Ale synové Beniaminovi: Béla, Becher, Asbel, Gera, Náman, Echi, Roz, Mufim, Chuppim a Ared.²² Tiť jsou synové Ráchel, kteréž porodila Jákobovi; všech duší čtrnáct.²³ A syn Danův: Chusim.²⁴ Synové pak Neftalím: Jaziel, Guni, Jezer a Sallem.²⁵ Ti jsou synové Bály, kterouž Lában dal Ráchel dceři své, a ty porodila Jákobovi; všech duší sedm.²⁶ Všech duší, kteréž vešly s Jákobem do Egypta, což jich poslo z bedr jeho, kromě žen synů Jákobových, všech duší bylo šedesáte a šest.²⁷ K tomu synové Jozefovi, kteříž se jemu narodili v Egyptě, dva. A tak všech duší domu Jákobova, kteréž vešly do Egypta, bylo sedmdesáte.²⁸ Poslal pak Judu napřed k Jozefovi, aby oznámil jemu prvé, než přišel do Gesen. A tak přišli do země Gesen.²⁹ Jozef pak zapřáh do svého vozu, vyjel vstříc Izraelovi otcí svému do Gesen; a jakž ho Jákob uzřel, padl na jeho šíji, a plakal dlouho na šíji jeho.³⁰ I řekl Izrael Jozefovi: Necht' již umru, když jsem viděl tvář tvou; nebo ty ještě jsi živ.³¹ Jozef pak řekl bratřím svým a domu otce svého: Pojedu a zvěstuji Faraonovi, a díím jemu: Bratří moji a dům otce mého, kteříž bydlili v zemi Kananejské, přišli ke mně.³² Ale jsou pastýři stáda, nebo s dobytkem se obírají; protož ovce své a voly, i cožkoli mají, přihnali.³³ A když by povolal vás Farao, a řekl: Jaký jest obchod váš?³⁴ Odpovíte: Dobytkem se živili služebníci tvoji od mladosti své až do této chvíle, i my i otcové naši; abyste bydlili v zemi Gesen; nebo v mrzkosti mají Egyptští všechny pastýře stáda.

47 A protož přišed Jozef, oznámil Faraonovi, a řekl: Otec můj a bratří moji, s drobným i větším dobytkem svým i se vším, což mají, přišli z země Kananejské, a aj, jsou v zemi Gesen.² A vzav z počtu bratří svých pět mužů, postavil je před Faraonem.³ I řekl Farao bratřím jeho: Jaký jest obchod váš? Kterížto odpověděli Faraonovi: Pastýři ovcí jsou služebníci tvoji, i my, i otcové naši.⁴ Řekli ještě Faraonovi: Abychom pohostinu byli v zemi této, přišli jsme; nebo není pastvy dobytku, kterýž mají služebníci tvoji, nebo hlad veliký jest v zemi Kananejské; protož nyní prosíme, nechať bydlí služebníci tvoji v zemi Gesen.⁵ I mluvil Farao Jozefovi, řka: Otec tvůj a bratří tvoji přišli k tobě.⁶ Země Egyptská před tebou jest; v nejlepším kraji země této osad' otce svého a bratří své, necht' bydlí v zemi Gesen. A srozumíš-li, že jsou mezi nimi muži rozšafní, ustanovíš je

úředníky nad dobyt看em, kterýž mám. ⁷ Uvedl také Jozef Jákoaba otce svého, a postavil ho před Faraonem; a pozdravil Jákob Faraona. ⁸ Tedy řekl Farao k Jákobovi: Kolik jest let života tvého? ⁹ Odpověděl Jákob Faraonovi: Dnů let putování mého sto a třidceti let jest; nemnozí a zlí byli dnové let života mého, a nedošli dnů let života otců mých, v nichž živi byli. ¹⁰ A požehnav Jákob Faraona, vyšel od něho. ¹¹ I osadil Jozef otce svého a bratří své, a dal jim vládařství v zemi Egyptské v kraji výborném, v zemi Ramesses, jakž rozkázal Farao. ¹² A opatroval Jozef otce svého, a bratří své, a všecken dům jeho chlebem, až do nejmenších. ¹³ A chleba nebylo ve vsi zemi; nebo veliký hlad byl velmi, a trápení veliké bylo na zemi Egyptské a zemi Kananejské od hladu. ¹⁴ Shromáždil pak Jozef všechny peníze, což jich nalezeno v zemi Egyptské a v zemi Kananejské, za potravu, kteréž kupovali; a vnesl Jozef peníze do domu Faraonova. ¹⁵ A když utratili peníze z země Egyptské a z země Kananejské, přicházeli všickni Egyptští k Jozefovi, řkouce: Dej nám chleba; nebo proč mřítí máme před tebou pro nedostatek peněz? ¹⁶ I řekl Jozef: Dejte dobytky své, a dám vám chleba za dobytky vaše, poněvadž se vám peněz nedostává. ¹⁷ Tedy přivedli dobytky své k Jozefovi; i dal jim Jozef potravu za koně a za stáda ovcí, a za stáda volů i za osly; a přechoval je chlebem, za všechny dobytky jejich, toho roku. ¹⁸ A po roce tom přišli k němu léta druhého, a řekli mu: Nebudeme tajiti před pánem svým, že jsme všechny peníze utratili, i stáda dobytků jsou u pána našeho; nezůstávají nám před pánem našim kromě těla naše a dědiny naše. ¹⁹ I proč máme mřítí před očima tvýma? I my i rolí naše hyne. Kup nás i rolí naši za chléb, a budeme my i rolí naše ve službě Faraonovi; a dej nám semena, abychom živi byli a nezemřeli, a rolí aby nespustla. ²⁰ Tedy koupil Jozef všecku zemi Egyptskou Faraonovi; nebo prodali Egyptští jeden každý pole své, proto že se rozmohl mezi nimi hlad. I dostala se země Faraonovi. ²¹ Lid pak převedl do měst, od jednoho pomezí Egyptského až do druhého. ²² Rolí toliko kněžských nekoupil. Nebo kněží uloženu potravu měli od Faraona, a jedli z uložených pokrmů svých, kteréž dával jim Farao; protož neprodali rolí svých. ²³ I řekl Jozef lidu: Aj, koupil jsem vás dnes i rolí vaše Faraonovi; teď máte semeno, osívejtež tedy ji. ²⁴ A když se urodí, dáte pátý díl Faraonovi, a čtyři díly zůstavíte sobě k semenu a ku pokrmu svému a těm, kteříž jsou v domích vašich, i ku pokrmu dítkám svým. ²⁵ Tedy řekli: Zachoval jsi životy naše. Nechať nalezneme milost v očích pána svého, a budeme služebníci Faraonovi. ²⁶ I ustanovil to Jozef za právo až do tohoto dne, po vsi zemi Egyptské, aby dáván byl Faraonovi pátý díl; toliko samy rolí kněžské nebyly Faraonovy. ²⁷ A tak bydlil Izrael v zemi Egyptské v krajině Gesen; a osadili se v ní, a rozplodili se, a rozmnožení jsou velmi. ²⁸ Živ pak byl Jákob v zemi Egyptské sedmnácte let; a bylo dnů Jákobových, a let života jeho, sto čtyřidceti sedm let. ²⁹ I přiblížili se dnové Izraelovi, aby umřel. A povolav syna svého Jozefa, řekl jemu: Jestliže jsem našel milost v očích tvých, vlož, prosím, ruku svou pod bedro mé, a učiň se mnou milosrdenství a pravdu. Prosím, nepochovávej mne v Egyptě. ³⁰ Když spátí budu s otcí svými, vynesesh mne z Egypta, a pochováš mne v hrobě jejich. Tedy řekl jemu: Já učiním podle slova tvého. ³¹ I řekl Jákob: Přisáhní mi. Tedy přísáhl jemu. I sklonil se Izrael k hlavám lůže.

48 Stalo se pak potom, že povědíno jest Jozefovi: Aj, otec tvůj nemocen jest. I vzal s sebou dva syny své, Manasse a Efraima. ² Tedy oznámeno jest Jákobovi a povědíno: Aj, syn tvůj Jozef přišel k tobě. ³ A posilniv se Izrael, usadil se na ložci a řekl Jozefovi: Bůh silný všemohoucí ukázav mi se v Lúza v zemi Kananejské, požehnal mi. ⁴ A řekl ke mně: Aj, já rozplodím tě a rozmnožím tebe, a učiním tě v zástupy lidí; dám také zemi tuto semeni tvému po tobě za dědictví věčné. ⁵ Protož nyní, dva synové tvoji, kteřížt jsou se zrodili v zemi Egyptské, prvé než jsem přišel k tobě do Egypta, moji jsou; Efraim a Manasses budou mi jako Ruben a Simeon. ⁶ Ale děti, kteréž po těchto zplodíš, tvoji budou; jménem bratří svých jmenování budou v dědictvích svých. ⁷ Nebo když jsem se vracel z Pádan, umřela mi Ráchel v zemi Kananejské na cestě, když již nedaleko bylo do Efraty; a pochoval jsem ji tam u cesty k Efratě, jenž jest Betlém. ⁸ Uzřev potom Izrael syny Jozefovy, řekl: Kdo jsou onino? ⁹ Odpověděl Jozef otcí svému: Synové moji jsou, kteréž dal mi Bůh zde. I řekl: Přiveď je medle ke mně, a požehnám jim. ¹⁰ (Oči pak Izraelovy mdlé byly pro starost, a nemohl dobře viděti.) I přivedl je k němu, a on líbal a objímal je. ¹¹ I řekl Izrael Jozefovi: Nemysliť jsem já, abych měl kdy viděti tvář tvou, a aj, dal mi Bůh, abych viděl i símě tvé. ¹² Tedy vzav je Jozef z klína jeho, sklonil se tváří až k zemi. ¹³ A vzav oba, Efraima na pravou stranu sobě, Izraelovi pak na levou, a Manasses na levou sobě, Izraelovi pak na pravou, postavil je před ním. ¹⁴ Tedy vztáh Izrael pravici svou, vložil ji na hlavu Efraimovu, kterýž byl mladší, levici pak svou na hlavu Manassesovu, naschvál přeloživ ruce, ačkoli Manasses byl prvorozený. ¹⁵ I požehnal Jozefovi, řka: Bůh, před jehož obličejem ustavičně chodili otcové moji Abraham a Izák, Bůh, kterýž mne spravoval po všecken život můj až do dne tohoto; ¹⁶ Anděl ten, kterýž vytrhl mne ze všeho zlého, požehnejž dítek těchto; a ať slovu synové moji a synové otců mých Abrahama a Izáka; a ať se jako hmyz rozmnoží u prostřed země. ¹⁷ Vida pak Jozef, že vložil otec jeho ruku svou pravou na hlavu Efraimovu, nerád byl tomu. I zdvihl ruku otce svého, aby ji přenesl s hlavy Efraimovy na hlavu Manassesovu. ¹⁸ A řekl jemu: Ne tak, otče můj; nebo toto jest prvorozený, vložž pravici svou na hlavu jeho. ¹⁹ Ale nepovolil otec jeho, a řekl: Vím, synu můj, vím; takéť i on bude v lid, a také i on vzroste; však bratr jeho mladší více poroste než on, a símě jeho bude u veliké množství

národů. ²⁰I požehnal jim v ten den, řka: Skrze tebe požehnání bude dávatí Izrael takto: Učiniž tobě Bůh jako Efraimovi a jako Manassesovi. I představil Efraima Manassesovi. ²¹Řekl také Izrael Jozefovi: Aj, já umírám, a budeť Bůh s vámi, a zase vás přivede do země otců vašich. ²²Já pak dal jsem tobě jeden díl výš nad bratří tvé, kteréhož jsem mečem svým a lučištěm svým dosáhl z ruky Amorejského.

49 Povolal pak Jákob synů svých, a řekl: Sejděte se, a oznámím vám, co se s vámi dítí bude potomních dnů. ²Shromážděte se a slyšte synové Jákobovi, poslyšte Izraele otce svého. ³Ruben, prvorozený můj jsi ty, síla má, a počátek moci mé, vyvýšenost důstojenství a vyvýšenost síly. ⁴Prudce sběhneš jako voda. Nebudeš vyvýšen, proto že jsi vstoupil na lůže otce svého; a jakž jsi poškrvnil postele mé, zmizelo vyvýšení tvé. ⁵Simeon a Lévi bratří, nástrojové nepravosti jsou v příbytcích jejich. ⁶Do tajné rady jejich nevcházej duše má, k shromáždění jejich nepřipoj se sláva má; nebo v prchlivosti své zbili muže, a svévolně vyvrátili zed. ⁷Zlořečená prchlivost jejich, nebo neustupná; i hněv jejich, nebo zatvrdilý jest. Rozdělím je v Jákobovi, a rozptýlím je v Izraeli. ⁸Judo, ty jsi, tebe chváliti budou bratří tvoji; ruka tvá bude na šíji nepřátel tvých; klaněti se budou tobě synové otce tvého. ⁹Lvíče Juda, z loupeže, synu můj, vrátil jsi se; schýliv se, ležel jako lev a jako lvice; kdo zbudí ho? ¹⁰Nebude odjata berla od Judy, ani vydavatel zákona od noh jeho, dokudž nepřijde Sílo; a k němu se shromáždí národové. ¹¹Uváže k vinnému kmenu osle své, a k výbornému kmenu oslátko oslice své. Práti bude u víně roucho své, a v červeném víně oděv svůj. ¹²Červenějších očí bude nad víno, a zubů bělejších nad mléko. ¹³Zabulon bydliti bude na břehu mořském, a na přístavu lodí, a pomezí jeho až k Sidonu. ¹⁴Izachar osel silný, ležící mezi dvěma břemeny. ¹⁵A vida odpočinutí, že jest dobré, a zemi, že jest rozkošná, sehne rameno své k nošení, a dávatí bude daně. ¹⁶Dan souditi bude lid svůj, jako jedno z pokolení Izraelských. ¹⁷Budeť Dan jako had podlé cesty, jako had rohatý podlé stezky, štípaje kopyta koně, aby spadl jezdec jeho zpět. ¹⁸Spasení tvého očekávám, ó Hospodine! ¹⁹Gád, vojsko přemůže jej, však on svítězí potom. ²⁰Asser, tučný bude pokrm jeho, a onť vydávatí bude rozkoše královské. ²¹Neftalím jako laň vypuštěná, vydávaje výmluvnosti krásné. ²²Ratolest rostoucí Jozef, ratolest rostoucí podlé studnice; ratolesti vycházely nad zed. ²³Ačkoli hořkostí naplnili jej, a stříleli na něj, a v tajné nenávisti měli ho střelci: ²⁴Však zůstalo v síle lučiště jeho, a zsilila se ramena rukou jeho z rukou mocného Jákobova; odkudž byl pastýř a kámen Izraelův; ²⁵Od silného Boha, jemuž sloužil otec tvůj, kterýž spomáhá tobě, a od všemohoucího, kterýž požehná tobě požehnáními nebeskými s hůry, požehnáními propasti ležící hluboko, požehnáním prsů a života. ²⁶Požehnání otce tvého silnější budou nad požehnání předků mých, až k končinám pahrbků věčných; budou nad hlavou Jozefovou, a na vrchu hlavy Nazarejského mezi bratřími jeho. ²⁷Beniamin, vlk dravý, ráno bude jísti loupež, a večer rozdělí kořisti. ²⁸Všech těchto pokolení Izraelských jest dvanácte; a to jest, což mluvil jim otec jejich; požehnal jim také, jednomu každému vedlé požehnání jeho požehnal. ²⁹A poroučeje jim, řekl: Já připojen budu k lidu svému; pochovejte mne s otcí mými v jeskyni té, kteráž jest na poli Efrona Hetejského, ³⁰v jeskyni, kteráž jest na poli Machpelah, jenž jest naproti Mamre v zemi Kananejské, kterouž koupil Abraham spolu s polem tím od Efrona Hetejského k dědičnému pohřbu. ³¹Tam pochovali Abrahama a Sáru ženu jeho; tam pochovali Izáka a Rebeku ženu jeho; tam také pochovali Líu. ³²Koupeno pak bylo pole a jeskyně, kteráž na něm, od synů Het. ³³A když přestal Jákob přikazovati synům svým, složil nohy své na ložci a umřel; a připojen jest k lidu svému.

50 Tedy padl Jozef na tvář otce svého, a plakal nad ním, líbaje ho. ²A poručil služebníkům svým lékařům, aby vonnými věcmi pomazali otce jeho. I pomazali lékaři vonnými věcmi Izraele. ³A vyplnilo se při něm čtyřiceti dní; (nebo tak vyplňují se dnové těch, kteříž mazání bývají vonnými věcmi). I plakali ho Egyptští za sedmdesáte dní. ⁴Když pak dnové pláče toho pominuli, mluvil Jozef k domu Faraonovu, řka: Jestliže jsem nyní našel milost před očima vašimi, mluvte, prosím, v uši Faraonovy, a rcete: ⁵Otec můj přísahou mne zavázal, řka: Aj, já umírám; v hrobě mém, kterýž jsem sobě vykopal v zemi Kananejské, tam mne pochovej. Nyní tedy, prosím, nechť vstoupím a pochovám otce svého, a navrátím se zase. ⁶I řekl Farao: Vstup a pochovej otce svého tak, jakž tě přísahou zavázal. ⁷Tedy vstoupil Jozef, aby pochoval otce svého, a vstoupili s ním všickni služebníci Faraonovi, starší domu jeho a všickni starší země Egyptské, ⁸Všecken také dům Jozefův, a všickni bratří jeho i dům otce jeho; toliko dětí svých, ovec a volů nechali v zemi Gesen. ⁹Vstoupili s ním také i vozové a jezdcí, a bylo vojsko to veliké velmi. ¹⁰I přišli až k místu Atád, kteréž jest při brodu Jordánském, a kvílili tam kvílením velikým a velmi žalostným; i držel tu zámutek po otcí svém za dnů sedm. ¹¹Vidouce pak obyvatelé země té, totiž Kananejští, zámutek na místě tom Atád, řekli: Těžký to mají zámutek Egyptští. Protož nazváno jest jméno jeho Abel Mizraim, a to jest při brodu Jordánském. ¹²Učinili tedy s ním synové jeho tak, jakž jim byl poručil. ¹³A donesše ho do země Kananejské, pochovali ho v jeskyni na poli Machpelah, kterouž byl

koupil Abraham s tím polem k dědičnému pohřbu od Efrona Hetejského, naproti Mamre. ¹⁴ A když pochoval Jozef otce svého, navrátil se do Egypta s bratřími svými a se všemi, kteříž byli vstoupili s ním, aby pochovali otce jeho. ¹⁵ Vidouce pak bratří Jozefovi, že umřel otec jejich, řekli: Snad v nenávisti nás míti bude Jozef, a vrchovatě nahradí nám všecko zlé, kteréž jsme jemu činili. ¹⁶ Protož vzkázali Jozefovi, řkouce: Otec tvůj ještě před smrtí svou přikázal, řka: ¹⁷ Takto díte Jozefovi: Prosím, odpusť již bratřím svým přestoupení a hřích jejich; nebo zle učinili tobě. Protož již odpusť, prosím, přestoupení služebníkům Boha, jehož ctil otec tvůj. I rozplakal se Jozef, když k němu mluvili. ¹⁸ Přistoupili potom také bratří jeho, a padše před ním, řekli: Aj, my jsme služebníci tvoji. ¹⁹ Jimž odpověděl Jozef: Nebojte se; nebo zdaliž jsem já vám za Boha? ²⁰ Vy zajisté skládali jste proti mně zlé; ale Bůh obrátil to v dobré, aby učinil to, což vidíte nyní, a při životu zachoval lid mnohý. ²¹ Protož nebojte se již; já chovati vás budu i děti vaše. A tak těšil je, a mluvil k srdci jejich. ²² Bydlil pak Jozef v Egyptě, on i dům otce jeho, a živ byl Jozef sto a deset let. ²³ A viděl Jozef syny Efraimovy až do třetího pokolení; ano i synové Machira, syna Manassesova, vychováni jsou u Jozefa. ²⁴ Mluvil potom Jozef bratřím svým: Já tudíž umru; Bůh pak jistotně navštíví vás, a vyvede vás z země této do země, kterouž přísáhl Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi. ²⁵ Protož přísahou zavázal Jozef syny Izraelovy, řka: Když navštíví vás Bůh, vynestež kosti mé odsud. ²⁶ I umřel Jozef, když byl ve stu a v desíti letech; a pomazán jsa vonnými věcmi, vložen jest do truhly v Egyptě.

Druhá Mojžíšova (Exodus)

Úvod

1 Tato jsou pak jména synů Izraelských, kteříž vešli do Egypta s Jákobem; každý s čeledí svou přišel: ²Ruben, Simeon, Léví a Juda; ³Izachar, Zabulon a Beniamin; ⁴Dan a Neftalím, Gád a Asser. ⁵A bylo všech osob poslých z bedr Jákobových sedmdesáte duší; Jozef pak byl v Egyptě. ⁶I umřel Jozef a všickni bratří jeho, a všecken ten rod. ⁷Synové pak Izraelští rozmnožili se a rodili se v hojnosti; a rozhojňovali se, i zsilili se náramně velmi, a naplněna jest jimi země. ⁸V tom povstal král nový v Egyptě, kterýž neznal Jozefa. ⁹Ten řekl lidu svému: Aj, lid synů Izraelských jest mnohý a silnější nad nás. ¹⁰Nuže, opatrně sobě počínejme před ním, aby se nerozmohl; a když by přišla válka, aby se nepřipojil i on k nepřátelům našim, a nebojoval proti nám, a nevyšel z země. ¹¹Protož ustanovili nad ním úředníky, kteříž by plat vybírali, aby je trápili břemeny svými. I vystavěl lid Izraelský Faraonovi města skladů, Fiton a Ramesses. ¹²Ale čím více trápili jej, tím více rostl a tím se více rozmáhal. I vzali sobě syny Izraelské v ošklivost. ¹³A tak podrobovali Egyptští syny Izraelské v službu těžkou. ¹⁴A k hořkosti přivodili život jejich robotami těžkými, v hlině a cihlách a ve všelijakém díle na poli, mimo všelikou potřebu svou, k níž práce jejich užívali nenáležitě a bez lítosti. ¹⁵I poručil král Egyptský babám Hebrejským, z nichž jedna sloula Sefora a druhá Fua, ¹⁶A řekl: Když budete pomáhati ženám Hebrejským při porodu, a uzříte, že již rodí, byl-li by syn, zabíte ho, pakli dcera, tedy ať jest živa. ¹⁷Bály se pak ty baby Boha, a nečinily tak, jakž jim poručil král Egyptský, ale živých nechávaly pacholíků. ¹⁸Povolav tedy bab král Egyptský, mluvil jim: Proč jste to učinily, že jste živé zachovaly pacholíky? ¹⁹I odpověděly baby Faraonovi: Nejsou ženy Hebrejské jako ženy Egyptské; nebo ony jsou silnějšího přirození. Dříve než přijde k nim baba, ony porodí. ²⁰I učinil dobře Bůh těm babám. A rozmnožen jest lid, a zsilili se velmi. ²¹Stalo se pak proto, že se bály baby ty Boha, vzdělal jim domy. ²²I přikázal Farao všemu lidu svému, řka: Každého syna, kterýž se narodí, do řeky uvrzte; každé pak dcery nechte živé.

2 Odšed pak muž jeden z domu Léví, vzal dceru z pokolení Léví. ²I počala žena ta, a porodila syna; a viduci, že jest krásný, kryla ho za tři měsíce. ³A když ho nemohla déle tajiti, vzala mu ošitku z sítí, a omazala ji klím a smolou; a vložila do ní to dítě, a vyložila do rákosí u břehu řeky. ⁴A postavila sestru jeho zdaleka, aby zvěděla, co se s ním dítí bude. ⁵A v tom sešla dcera Faraonova, aby se myla v řece; a děvečky její procházely se po břehu řeky. A uzřevši ošitku mezi rákosím, poslala děvečku svou, a vzala ji. ⁶A když otevřela, uzřela dítě; a aj, plakalo pacholátko. A slitovavši se nad ním, řekla: Z dětí Hebrejských jest toto. ⁷I řekla sestra jeho k dceři Faraonově: Mám-li jíti a zavolati tobě chůvy z žen Hebrejských, kteráž by odchovala tobě dítě? ⁸Odpověděla dcera Faraonova: Jdi. Tedy šla děvečka a zavolala matky toho dítěte. ⁹I řekla jí dcera Faraonova: Vezmi toto dítě, a odchovej mi je; a jáť dám mzdu tvou. I vzala žena dítě, a chovala je. ¹⁰A když odrostlo pachole, dovedla je k dceři Faraonově, kteráž jej měla za syna; a nazvala jméno jeho Mojžíš, řkuci: Nebo jsem ho z vody vytáhla. ¹¹I stalo se ve dnech těch, když vyrostl Mojžíš, že vyšel k bratřím svým, a hleděl na trápení jejich. Uzřel také muže Egyptského, an tepe muže Hebrejského, jednoho z bratří jeho. A sem i tam se ohlédna, vida, že žádného tu není, zabil Egyptského, a zahrabal jej v písku. ¹²Vyšed potom druhého dne, a aj, dva muži Hebrejští vadili se. I řekl tomu, kterýž křivdu činil: Proč tepeš bližního svého? ¹³Kterýžto odpověděl: Kdo tě ustanovil knížetem a soudcí nad námi? Zdali zabiti mne myslíš, jako jsi zabil Egyptského? Protož ulekl se Mojžíš a řekl: Jistě známá jest ta věc. ¹⁴A uslyšav Farao tu věc, hledal zabiti Mojžíše. Ale Mojžíš utekl od tváři Faraonovy, a bydlil v zemi Madianské; i usadil se podlé studnice. ¹⁵Kníže pak Madianské mělo sedm dcer. Kteréžto přišedše, vážily vodu, a nalívaly do koryt, aby napájely dobytek otce svého. ¹⁶I přišli pastýři, a odehnali je. Tedy Mojžíš vstav, pomohl jim a napojil dobytek jejich. ¹⁷A když se navrátily k Raguelovi, otcí svému, řekl on: Jakž jste to dnes tak brzo přišly? ¹⁸Odpověděly: Muž Egyptský vysvobodil nás z ruky pastýřů; ano také ochotně navázil nám vody, a napojil dobytek. ¹⁹I řekl dcerám svým: Kdež pak jest? Pročž jste pustily muže toho? Povolte ho, ať pojí chleba. ²⁰A svolil Mojžíš k tomu, aby bydlil s mužem tím. Kterýžto dal Zeforu, dceru svou, Mojžíšovi. ²¹I porodila syna, a nazval jméno jeho Gerson; nebo řekl: Příchozí jsem byl v zemi cizí. ²²Stalo se pak po mnohých časích, že umřel král Egyptský; a synové Izraelští úpěli pro roboty, a křičeli. I vstoupil k Bohu křik jejich pro roboty. ²³A uslyšel Bůh nařikání jejich, a rozpomenul se Bůh na smlouvu svou s Abrahamem, Izákem a Jákobem. ²⁴I vzhlédl Bůh na syny Izraelské, a poznal Bůh.

3 Mojžíš pak pásł dobytek Jetry tchána svého, kněze Madianského, a hnav stádo po poušti, přišel až k hoře Boží Oréb. ²Tedy ukázal se mu anděl Hospodinův v plameni ohně z prostředku kře. I viděl, a aj, keř hořel ohněm, a však neshořel. ³Protož řekl Mojžíš: Půjdu nyní, a spatřím vidění toto veliké, proč neshoří keř. ⁴Vida pak Hospodin, že jde, aby pohleděl, zavolal naň Bůh z prostředku kře, a řekl: Mojžíši, Mojžíši! Kterýžto odpověděl: Aj, teď jsem. ⁵I řekl: Nepřistupuj sem, szuj obuv svou s noh svých; nebo místo, na kterémž ty stojíš, země svatá jest. ⁶A řekl: Já jsem Bůh otce tvého, Bůh Abrahamův, Bůh Izákův, a Bůh Jákobův. I zakryl Mojžíš tvář svou, (nebo se bál), aby nepatřil na Boha. ⁷Jemužto řekl Hospodin: Zřetelně viděl jsem trápení lidu mého, kterýž jest v Egyptě; a křik jejich pro přisnost úředníků jeho slyšel jsem; nebo znám bolesti jeho. ⁸Protož jsem sstoupil, abych vysvobodil jej z ruky Egyptských, a vyvedl jej z země té do země dobré a prostranné, do země oplývající mlékem a strdí, na místa Kananejského a Hetejského, a Amorejského a Ferezejského, a Hevejského a Jebuzejského. ⁹Nebo nyní, aj, křik synů Izraelských přišel ke mně; viděl jsem také i ssoužení, jímž je ssuzují Egyptští. ¹⁰Protož, nyní poď a pošli tě k Faraonovi; a vyvedeš lid můj, syny Izraelské z Egypta. ¹¹I řekl Mojžíš Bohu: Kdo jsem já, abych šel k Faraonovi, a abych vyvedl syny Izraelské z Egypta? ¹²I odpověděl: Však budu s tebou; a toto budeš mítí znamení, že jsem já tě poslal: Když vyvedeš lid ten z Egypta, sloužití budete Bohu na hoře této. ¹³I řekl Mojžíš Bohu: Aj, já půjdu k synům Izraelským a díím jim: Bůh otců vašich poslal mne k vám. Řeknou-li mi: Které jest jméno jeho? co jim odpovím? ¹⁴I řekl Bůh Mojžíšovi: JSEM, KTERÝŽ JSEM. Řekl dále: Takto díš synům Izraelským: JSEM poslal mne k vám. ¹⁵Řekl ještě Bůh Mojžíšovi: Takto díš synům Izraelským: Hospodin, Bůh otců vašich, Bůh Abrahamův, Bůh Izákův, a Bůh Jákobův poslal mne k vám; toť jest jméno mé na věčnost, a tať jest památka má po všecy věky. ¹⁶Jdi, a shromáždě starší Izraelské, mluv jim: Hospodin Bůh otců vašich ukázal mi se, Bůh Abrahamův, Bůh Izákův, a Bůh Jákobův, řka: Rozpomínaje, rozpomenul jsem se na vás, a na to, co se vám dalo v Egyptě. ¹⁷Protož jsem řekl: Vyvedu vás z trápení Egyptského do země Kananejského, a Hetejského, a Amorejského, a Ferezejského, a Hevejského, a Jebuzejského, do země oplývající mlékem a strdí. ¹⁸I poslechnou hlasu tvého. Půjdeš pak ty a starší Izraelští k králi Egyptskému, a díte jemu: Hospodin Bůh Hebrejský potkal se s námi; protož nyní, nechť medle jdeme cestou tří dnů na poušť, abychom obětovali Hospodinu Bohu našemu. ¹⁹Ale já vím, žeť vám nedopustí král Egyptský jíti; leč v ruce silné. ²⁰Protož vztáhnu ruku svou, a bíti budu Egypt divnými věcmi svými, kteréž činiti budu u prostřed něho; a potom propustí vás. ²¹A dám milost lidu tomuto před očima Egyptských. I stane se, že když půjdete, neodejete prázdni. ²²Ale vypůjčí žena od sousedy své, a od hospodyně domu svého klínotů stříbrných, a klínotů zlatých a roucha; i vložíte to na syny a na dcery své, a tak obloupíte Egypt.

4 Odpověděl pak Mojžíš, a řekl: Aj, neuvěří mi, ani uposlechnou hlasu mého; nebo řeknou: Neukázalť se tobě Hospodin. ²Tedy řekl jemu Hospodin: Co jest to v ruce tvé? Odpověděl: Hůl. ³I řekl: Vrz ji na zem. I povrhl ji na zem, a obrácena jest v hada; a utíkal Mojžíš před ním. ⁴Tedy řekl Hospodin Mojžíšovi: Vztáhni ruku svou, a chyť ho za ocas. Kterýžto vztáh ruku svou, chytil jej, a obrácen jest v hůl v rukou jeho. ⁵Aby věřili, že se ukázal tobě Hospodin, Bůh otců jejich, Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův. ⁶Potom zase řekl jemu Hospodin: Vlož nyní ruku svou za ňadra svá. I vložil ruku svou za ňadra svá; a vyňal ji, a aj, ruka jeho byla malomocná, bílá jako sníh. ⁷Řekl opět: Vlož ruku svou zase v ňadra svá. Kterýž vložil ruku

3:2 Anděl Hospodinův. Může se jednat o preinkarnační zjevení Krista. Srv. 24:10 a jeho poznámku.

3:6 Aby nepatřil na Boha. Mojžíš se oprávněně obával přímého pohledu na Boha, věděl, že za takovou zkušenost se platí životem

(33:20). Přesto si ale zakryl tvář až poté, co Boží manifestaci v ohni viděl, vždyť právě pohled na plameny vzbudil jeho zvědavost (v. 3). Nebyl jediný; něco podobného zažil i Abraham (Gn 15:17) a po odchodu z Egypta i všichni Izraelité (13:21). Srv. pozn. 24:10.

Boží vlastní jméno

Na hoře Oréb se Mojžíš opovážil zeptat Boha na jméno. Boží záhadná odpověď „Jsem, který jsem“ je podivná, protože to není jméno, nýbrž něco jako motto, slogan. V původní hebrejštině Bůh říká: *ehiyeh asher ehiyeh* (אֲהִיֶּה אֲשֶׁר אֲהִיֶּה). Podobnost slovesa „jsem“ a nejsvatějšího Božího jména J–H–V–H (יהוה) je nápadně zřejmá. Obě slova mají spojitost s bytím; jsou to tvary slovesa „být“.

Hlubší analýza odhalí, že technicky vzato tato fráze znamená „Budu, který budu.“ Je v budoucím, nikoliv přítomném čase. Sdělení, které se tím nese, je to, že Boží povaha je navěky neměnná. Je stabilní a důvěryhodný, věrný svému zaslíbení, že „je tentýž včera i dnes i navěky“ (Žd 13:8). **!!! DO-PSAT !!!** Jehova

svou zase v ňadra svá; a vyňal ji z ňader svých, a aj, učiněna jest zase jako jiné tělo jeho. ⁸I budeť, jestliže neuvěří tobě, a neposlechnou hlasu a znamení prvního, uvěří hlasu a znamení druhému. ⁹A pakli neuvěří ani těm dvěma znamením, a neuposlechnou hlasu tvého, tedy nabereš vody z řeky, a vyliješ ji na zem; a promění se vody, kteréž vezmeš z řeky, a obrátí se v krev na zemi. ¹⁰I řekl Mojžíš Hospodínu: Prosím, Pane, nejsem muž výmluvný, aniž prvé, ani jakž jsi mluvil s služebníkem svým; nebo zpozdilých úst a neohbitého jazyku jsem. ¹¹Jemuž odpověděl Hospodin: Kdo dal ústa člověku? Aneb kdo může učiniti němého, neb hluchého, vidoucího, neb slepého? Zdali ne já Hospodin? ¹²Nyní tedy jdi, a já budu v ústech tvých, a naučím tě, co bys mluvíti měl. ¹³I řekl: Slyš mne, Pane, pošli, prosím, toho, kteréhož poslati máš. ¹⁴A rozhněvav se velmi Hospodin na Mojžíše, řekl: Zdaliž nemáš Arona bratra svého z pokolení Lévi? Vím, že on výmluvný jest; ano aj, sám vyjde v cestu tobě, a vida tebe, radovati se bude v srdci svém. ¹⁵Ty mluvíti budeš k němu, a vložíš slova v ústa jeho; a já budu v ústech tvých a v ústech jeho, a naučím vás, co byste měli činiti. ¹⁶A on mluvíti bude za tebe k lidu; a bude tobě on za ústa, a ty budeš jemu za Boha. ¹⁷Hůl pak tuto vezmeš v ruku svou, kterouž činiti budeš ta znamení. ¹⁸Tedy odšed Mojžíš, navrátil se k Jetrovi tchánu svému, a řekl jemu: Necht' jdu nyní, a navrátím se k bratrům svým, kteříž jsou v Egyptě, a pohledím, jsou-li ještě živi. I řekl Jetro Mojžíšovi: Jdi v pokoji. ¹⁹Nebo řekl byl Hospodin Mojžíšovi v zemi Madianské: Jdi, vrať se do Egypta; nebo zemřeli jsou všickni muži, kteříž hledali bezživotí tvého. ²⁰A vzav Mojžíš ženu svou, a syny své, vsadil je na osla, aby se navrátil do země Egyptské; vzal také Mojžíš hůl Boží v ruku svou. ²¹I řekl Hospodin Mojžíšovi: Když půjdeš a navrátíš se do Egypta, hled, abys všechny zázraky, kteréž jsem složil v ruce tvé, činil před Faraonem. Ját pak zatvrdím srdce jeho, aby nepropustil lidu. ²²Protož díš Faraonovi: Toto praví Hospodin: Syn můj, prvorozený můj jest Izrael. ²³I řekl jsem tobě: Propust' syna mého, ať slouží mi; a nechtěl jsi ho propustiti. Aj, já zabiji syna tvého, prvorozeného tvého. ²⁴I stalo se, když byl Mojžíš na cestě v hospodě, že se obořil na něj Hospodin, a hledal ho usmrtiti. ²⁵Tedy vzala Zefora nůž ostrý, a obřezala neobřízku syna svého, kteroužto vrhla k nohám jeho, řkuci: Zajisté ženich krví jsi mi. ²⁶I nechal ho. Ona pak nazvala ho tehďaz ženichem krví pro obřezání. ²⁷Řekl také Hospodin Aronovi: Jdi vstříc Mojžíšovi na poušť. I šel a potkal se s ním na hoře Boží, a políbil ho. ²⁸A vypravoval Mojžíš Aronovi všechna slova Hospodinova, kterýž ho poslal, i o všech znameních, kteráž přikázal jemu. ²⁹Tedy šel Mojžíš s Aronem, a shromáždili všechny starší synů Izraelských. ³⁰I mluvil Aron všechna slova, kteráž byl mluvil Hospodin k Mojžíšovi, a činil znamení před očima lidu. ³¹A uvěřil lid, když uslyšeli, že navštívil Hospodin syny Izraelské, a že viděl ssoužení jejich. A sklonivše se, poklonu učinili.

5 Potom pak přišli Mojžíš s Aronem, a řekli Faraonovi: Takto praví Hospodin, Bůh Izraelský: Propust' lid můj, ať mi slaví svátky na poušti. ²Odpověděl Farao: Kdo jest Hospodin, abych poslechl hlasu jeho a propustil Izraele? Hospodina neznám, Izraele také nepropustím. ³I řekli: Bůh Hebrejský potkal se s námi. Necht' medle jdeme cestou tří dní na poušť, a obětujeme Hospodinu Bohu našemu, aby nedopustil na nás moru neb meče. ⁴I řekl jim král Egyptský: Proč ty Mojžíši a Arone, odtrhujete lid od prací jejich? Jděte k robotám svým. ⁵Řekl také Farao: Hle, již nyní mnoho jest lidu toho v zemi, a vy odvozujete je od robot jejich. ⁶I přikázal Farao v ten den úředníkům nad lidem a šafářům jeho, řka: ⁷Nedávejte již více slámy lidu k děláni cihel jako prvé; nechať jdou sami a sbírají sobě slámu. ⁸Však touž summu cihel, kterouž udělávali prvé, uložte na ně, nic neujímejte z ní; neboť zahálejí, a protož volají, řkouce: Podme, obětujme Bohu našemu. ⁹Necht' se přitíží robot mužům těm; a necht' pracují v nich, aby se neohlédali na slova lživá. ¹⁰Vyšedše tedy úředníci nad lidem a šafáři jeho, mluvili k lidu, řkouce: Takto praví Farao: Já nebudu vám dávatí slámy. ¹¹Sami jděte, beřte sobě slámu, kdekoli naleznete; ale nic nebude ujata díla vašeho. ¹²I rozběhl se lid po vsi zemi Egyptské, aby trhal strniště místo slámy. ¹³A úředníci nutili je, řkouce: Vyplňte díla svá, úkol denní v den jeho, jako když sláma byla. ¹⁴I bití jsou šafáři synů Izraelských, kteréž ustanovili nad nimi úředníci Faraonovi, a mluveno k nim: Proč jste nevyplnili úkolu svého v díle cihel, jako prvé, ani včera ani dnes? ¹⁵I přišli šafáři synů Izraelských, a volali k Faraonovi, řkouce: Proč tak děláš služebníkům svým? ¹⁶Slámy se nedává služebníkům tvým, a říkají nám: Dělejte cihly; a hle, služebníci tvoji bití bývají, a hřeší lid tvůj. ¹⁷I řekl: Zahálíte, zahálíte, a protož mluvíte: Podme, obětujme Hospodinu. ¹⁸Protož nyní jděte, dělejte; slámy se vám dávatí nebude, ale vy summu cihel vyplňujte. ¹⁹Vidouce šafáři synů Izraelských, že zle s nimi, poněvadž řečeno: Neujmete počtu cihel vašich z úkolu denního v den jeho, ²⁰Potkali se s Mojžíšem a Aronem, kteříž stáli, aby jim vstříc vyšli, když by se vraceli od Faraona. ²¹A mluvili jim: Pohleď Hospodin na vás, a sud; nebo zošklivili jste nás před Faraonem a služebníky jeho, a dali jste meč v ruku jejich, aby nás zamordovali. ²²I navrátil se Mojžíš k Hospodinu a řekl: Pane, proč jsi tyto zlé věci uvedl na lid tento? Proč jsi mne sem poslal? ²³Nebo od té chvíle, jakž jsem všel k Faraonovi, abych mluvil jménem tvým, hůře nakládá s lidem tímto, a ty jsi vždy nevysvobodil lidu svého.

6 Odpověděl Hospodin Mojžíšovi: Nyní uzříš, co učiním Faraonovi; nebo v ruce silné propustí je, a v ruce mocné vyžene je z země své. ²Mluvil ještě Bůh k Mojžíšovi a řekl jemu: Já jsem Hospodin. ³Ukázalť jsem

se zajisté Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi v tom, že jsem Bůh silný všemohoucí; ale v jménu svém, Hospodin, nejsem poznán od nich. ⁴K tomu utvrdil jsem smlouvu svou s nimi, že jim dám zemi Kananejskou, zemi putování jejich, v níž pohostinu byli. ⁵Nad to, já slyšel jsem křik synů Izraelských, kteréž Egyptští v službu podrobují, a rozpomenul jsem se na smlouvu svou. ⁶Protož pověz synům Izraelským: Já jsem Hospodin, a vyvedu vás z robot Egyptských, a vytrhnu vás z služby jejich, a vysvobodím vás v ruce vztažené a skrze soudy veliké. ⁷A vezmu vás sobě za lid, a budu vám za Boha; a zvíte, že jsem Hospodin Bůh váš, vysvobozující vás z robot Egyptských. ⁸Uvedu vás také do země, o níž jsem, zdvihna ruku svou, přísáhl, že ji dám Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi; a dám ji vám v dědictví; Já Hospodin. ⁹I mluvil tak Mojžíš synům Izraelským; ale neslyšeli Mojžíše pro úzkost ducha a službu přetěžkou. ¹⁰Protož mluvil Hospodin Mojžíšovi, řka: ¹¹Vejdi, mluv Faraonovi králi Egyptskému, ať propustí syny Izraelské z země své. ¹²I mluvil Mojžíš před Hospodinem, řka: Hle, synové Izraelští neposlechli mne, kterakž tedy poslechne mne Farao, a já jsem zpozdlý v řeči? ¹³I mluvil Hospodin Mojžíšovi a Aronovi, a přikázání dal jim k synům Izraelským a k Faraonovi králi Egyptskému, aby vyvedli syny Izraelské z země Egyptské. ¹⁴Tito jsou přední v čeledech otců svých. Synové Rubenovi, prvorozeného Izraelova: Enoch, Fallu, Ezron a Charmí. Ty jsou čeledi Rubenovy. ¹⁵Synové pak Simeonovi: Jamuel, Jamin, Ahod, Jachin, Sohar a Saul, syn Kananejské. Ty jsou čeledi Simeonovy. ¹⁶A tato jsou jména synů Lévi v rodech jejich: Gerson, Kahat a Merari. Let pak života Lévi bylo sto třidceti a sedm let. ¹⁷Synové Gerson: Lebni a Semei po čeledech svých. ¹⁸A synové Kahat: Amram, Izar, Hebron a Uziel. Let pak života Kahat bylo sto třidceti a tři léta. ¹⁹A synové Merari: Moholi a Musi. Ty jsou čeledi Lévi v rodech svých. ²⁰Pojal pak Amram ženu Jochebed, tetu svou, sobě za manželku, kterážto porodila mu Arona a Mojžíše. A let života Amramova bylo sto třidceti a sedm let. ²¹Synové také Izarovi: Chore, Nefega Zechri. ²²A synové Uzielovi: Mizael, Elzafan a Sethri. ²³Pojal pak Aron Alžbětu, dceru Aminadabovu, sestru Názonovu, sobě za manželku; kterážto porodila jemu Nádaba, Abiu, Eleazara a Itamara. ²⁴Synové pak Chore: Asser, Elkana a Abiazaf. Ty jsou čeledi Choritských. ²⁵Eleazar pak syn Aronův vzal jednu ze dcer Putielových sobě za manželku; kteráž mu porodila Fínsa. Ti jsou přední z otců Levitských po čeledech svých. ²⁶To jest ten Aron a Mojžíš, jimž řekl Hospodin: Vyvedte syny Izraelské z země Egyptské po houfích jejich. ²⁷Tito jsou, kteříž mluvili Faraonovi, králi Egyptskému, aby vyvedli syny Izraelské z Egypta; toť jest ten Mojžíš a Aron. ²⁸Stalo se pak, když mluvil Hospodin k Mojžíšovi v zemi Egyptské, ²⁹Že mu řekl takto: Já Hospodin; mluv k Faraonovi, králi Egyptskému, všechno, což já mluvím tobě. ³⁰A řekl Mojžíš před Hospodinem: Aj, já jsem zpozdlý v řeči, kterakž tedy poslouchati mne bude Farao?

7 I řekl Hospodin Mojžíšovi: Aj, ustanovil jsem tě za Boha Faraonovi; Aron pak bratr tvůj bude prorokem tvým. ²Ty mluvíti budeš všechno, což tobě přikáží; Aron pak bratr tvůj mluvíti bude k Faraonovi, aby propustil syny Izraelské z země své. ³Ale jáť zatvrdím srdce Faraonovo, a množiti budu znamení svá a zázraky své v zemi Egyptské. ⁴Aniž poslechne vás Farao. I vzložím ruku svou na Egypt, a vyvedu vojska svá, lid svůj, syny Izraelské, z země Egyptské skrze soudy veliké. ⁵I zvědíť Egyptští, že já jsem Hospodin, když vztáhnu ruku svou na Egypt; a vyvedu syny Izraelské z prostředku jich. ⁶Tedy učinil Mojžíš a Aron tak; jakž přikázal jim Hospodin, tak učinili. ⁷A byl Mojžíš v osmdesáti, Aron pak v osmdesáti a třech letech, když mluvili s Faraonem. ⁸I řekl Hospodin Mojžíšovi a Aronovi takto: ⁹Když mluvíti k vám bude Farao, řka: Ukažte od sebe zázrak, tedy díš Aronovi: Vezmi hůl svou, a povrz před Faraonem, i obrátí se v hada. ¹⁰Tedy všel Mojžíš s Aronem k Faraonovi, a učinili tak, jakž přikázal Hospodin; a povrhl Aron hůl svou před Faraonem i před služebníky jeho, a obrácena jest v hada. ¹¹Povolal pak také Farao mudrců a čarodějníků; a učinili i ti čarodějníci Egyptští skrze čary své tolikéž. ¹²Nebo povrhl každý z nich hůl svou, a obráceny jsou v hady; ale požřela hůl Aronova hole jejich. ¹³I posílilo se srdce Faraonovo, a neuposlechl jich, tak jakž byl mluvil Hospodin. ¹⁴Protož řekl Hospodin Mojžíšovi: Obtížilo se srdce Faraonovo; nechce propustiti lidu toho. ¹⁵Jdi k Faraonovi ráno, aj, půjde ven k vodě, a stůj naproti němu při břehu řeky; a hůl, kteráž obrácena byla v hada, vezmeš do ruky své. ¹⁶A díš mu: Hospodin Bůh Hebrejský poslal mne k tobě, ať bych řekl: Propust lid můj, aby sloužili mi na poušti; a aj, neuposlechl až dosavad. ¹⁷Protož takto praví Hospodin: Po tomto poznáš, že já jsem Hospodin: Aj, já udeřím holí, kteráž jest v ruce mé, na vody, kteréž jsou v řece, a obráceny budou v krev. ¹⁸A ryby, kteréž jsou v řece, pomrou; i nasmradí se řeka, a ustávati budou Egyptští, hledající vody, kterouž by pili z řeky. ¹⁹Protož řekl Hospodin Mojžíšovi: Rci Aronovi: Vezmi hůl svou, a vztáhni ruku svou na vody Egyptské, na řeky jejich, na potoky jejich, i na jezera jejich, a na všechna shromáždění vod jejich, aby se

6:8 Dědictví. Hebrejský výraz pro „dědictví“, „vlastnictví“ je *moraša* (מורשה). Je odvozen z kořene JRS – dědictví, ale v tomto případě je to ojedinělé slovo, rezervované výhradně pro Zemi Zaslíbenou. Na rozdíl od běžného jeruša ve významu „dědictví“, které člověk může zdědit po příbuzném a rozmřat, toto *moraša* vyžaduje aktivní podíl každé

generace na úsilí kultivovat ji a předat dalším generacím. Význam je bližší českému výrazu „odkaz“.

6:20 Jochebed. Jméno Mojžíšovy matky znamená „Hospodin je slavný“.

obrátily v krev; i bude krev po vsi zemi Egyptské, tak v nádobách dřevěných, jako kamenných. ²⁰ Tedy učinili tak Mojžíš a Aron, jakž byl přikázal Hospodin; a zdvihna hůl, udeřil v vodu, kteráž byla v řece, před očima Faraonovými a před očima služebníků jeho; i obráceny jsou všechny vody, kteréž byly v řece, v krev. ²¹ Ryby pak, kteréž byly v řece, pomřely, a nasmradila se řeka, tak že nemohli Egyptští pítí vody z řeky; a byla krev po vsi zemi Egyptské. ²² To též učinili i čarodějníci Egyptští skrze čáry své. I zsililo se srdce Faraonovo, aby neuposlechl jich, tak jakž byl mluvil Hospodin. ²³ A odvrátiv se Farao, přišel do domu svého; a ani k tomu nepřiložil srdce svého. ²⁴ Kopali pak všickni Egyptští vůkol řeky, hledajíce vody ku pití; nebo nemohli pítí vody z řeky. ²⁵ A vyplnilo se dní sedm, jakž ranil Hospodin řeku.

8 I mluvil Hospodin k Mojžíšovi: Vejdi k Faraonovi a rci jemu: Takto praví Hospodin: Propuště lid můj, ať mi slouží. ² Pakli nebudeš chtít propustiti, aj, já raním všechny krajiny tvé žabami. ³ A vydá řeka množství žab, kteréž vystoupí a polezou do domu tvého a do pokoje, v němž líháš, a na ložce tvé, a do domů služebníků tvých i lidu tvého, a do pecí tvých a do těsta tvého. ⁴ I na tebe a na lid tvůj, i na všechny služebníky tvé polezou žáby. ⁵ I řekl Hospodin Mojžíšovi: Rci Aronovi: Vztáhni ruku svou s holí svou na řeku, na potoky a na jezera, a vyved' žáby na zemi Egyptskou. ⁶ I vztáhl Aron ruku svou na vody Egyptské; a vystoupily žáby a přikryly zemi Egyptskou. ⁷ A učinili tolikéž čarodějníci skrze své čáry; a udělali, že vyšly žáby na zemi Egyptskou. ⁸ Tedy Farao povolav Mojžíše a Arona, řekl: Modlíte se Hospodinu, ať odejme žáby ode mne a od lidu mého; a propustím ten lid, aby obětovali Hospodinu. ⁹ I řekl Mojžíš Faraonovi: Poctím tě tím, a pověz, kdy bych se měl modliti za tě a za služebníky tvé, a za lid tvůj, aby vyplněny byly žáby od tebe, i z domů tvých; toliko v řece zůstanou. ¹⁰ Kterýžto odpověděl: Zítřa. A Mojžíš řekl: Podlé slova tvého nechť jest, abys věděl, že žádného takového není, jako Hospodin Bůh náš. ¹¹ I odejdou žáby od tebe a od domů tvých, i od služebníků tvých a od lidu tvého; toliko v řece zůstanou. ¹² Tedy vyšel Mojžíš s Aronem od Faraona. I volal Mojžíš k Hospodinu, aby odjaty byly žáby, kteréž byl dopustil na Faraona. ¹³ I učinil Hospodin podlé slova Mojžíšova; a vymřely žáby z domů, ze vsí i z polí. ¹⁴ I shrnuli je na hromady; a nasmradila se země. ¹⁵ Vida pak Farao, že by dáno bylo oddechnutí, více zatvrdil se v srdci svém, a neuposlechl jich, jakož byl mluvil Hospodin. ¹⁶ I řekl Hospodin Mojžíšovi: Rci k Aronovi: Vztáhni hůl svou, a udeř v prach země, aby obrátil se v stěnice na vsi zemi Egyptské. ¹⁷ Kteríž učinili tak. Nebo vztáhl Aron ruku svou s holí svou, a udeřil prach země. I byly stěnice na lidech i hovadech; všecken prach země obrátil se v stěnice ve vsi zemi Egyptské. ¹⁸ Dělal také tak čarodějníci skrze čáry své, aby vyvedli stěnice, ale nemohli. A byly stěnice na lidech i hovadech. ¹⁹ Tedy řekli čarodějníci Faraonovi: Prst Boží toto jest. A posililo se srdce Faraonovo, aniž poslechl jich, jakož mluvil Hospodin. ²⁰ Řekl pak Hospodin Mojžíšovi: Vstaň ráno a stůj před Faraonem. Hle vyjde k vodě, a díš k němu: Takto praví Hospodin: Propuště lid můj, ať mi slouží. ²¹ Pakli nepropuštíš lidu mého, hle, já pošli na tě a na služebníky tvé, a na lid tvůj, a na domy tvé směsici všelikých škodlivých žízal; a naplnění budou domové Egyptští těmi žízalami, nad to i země ta, na níž oni jsou. ²² A oddělím v ten den zemi Gesen, v níž lid můj zůstává, aby tam nebylo směsice té; abys věděl, že jsem já Hospodin u prostřed země. ²³ A vysvobozením rozdíl učiním mezi lidem svým a lidem tvým. Zítřa bude znamení toto. ²⁴ I učinil Hospodin tak. Nebo přišla těžká směsice škodlivých žízal na dům Faraonův, a do domů služebníků jeho i na všecku zemi Egyptskou; a nakazila se země od té směsice. ²⁵ Povolal pak Farao Mojžíše a Arona, a řekl: Jděte, obětujte Bohu svému tu v zemi. ²⁶ I řekl Mojžíš: Nenáleží nám tak činiti; nebo ohavnost Egyptských obětovali bychom Hospodinu Bohu našemu. A jestliže bychom obětovali to, což jest ohavnost před očima Egyptských, zdaž by nás neukamenovali? ²⁷ Cestou tří dnů půjdeme na poušť, a obětovati budeme Hospodinu Bohu našemu, jakž nám rozkázal. ²⁸ I řekl Farao: Já propustím vás, abyste obětovali Hospodinu Bohu svému na poušti, však dále abyste nikoli neodcházeli. Modlíte se za mne. ²⁹ Odpověděl Mojžíš: Aj, já vycházím od tebe, a modliti se budu Hospodinu, aby odešla ta směsice od tebe, od služebníků tvých i od lidu tvého zítřa; avšak ať Farao více nezklamává, nepropouštěje lidu, aby obětovali Hospodinu. ³⁰ A vyšel Mojžíš od Faraona, modlil se Hospodinu. ³¹ I učinil Hospodin podlé slova Mojžíšova, a odjal tu směsici od Faraona, od služebníků jeho i od lidu jeho, tak že ani jedné žízaly nezůstalo. ³² Ale Farao ztížil srdce své také i tehdaž, a nepropustil lidu.

9 Tedy řekl Hospodin Mojžíšovi: Vejdi k Faraonovi, a mluv k němu: Takto praví Hospodin, Bůh Hebrejský: Propuště lid můj, ať mi slouží. ² Pakli nebudeš chtít propustiti, než předce držeti je budeš: ³ Aj, ruka Hospodinova bude na dobytku tvém, kterýž jest na poli, na koních, na oslích, na velbloudích, na volích a na ovcech, mor těžký velmi. ⁴ A učiní Hospodin rozdíl mezi dobytky Izraelských a mezi dobytky Egyptských, aby nic neumřelo ze všeho, což jest synů Izraelských. ⁵ A uložil Hospodin čas jistý, řka: Zítřa učiní Hospodin věc takovou na zemi. ⁶ I učinil Hospodin tu věc na zejtrí, a pomřel všecken dobytek Egyptským; z dobytku pak synů Izraelských ani jedno neumřelo. ⁷ I poslal Farao, a aj, neumřelo z dobytků Izraelských ani jedno. Ale obtíženo

jest srdce Faraonovo, a nepropustil lidu. ⁸I řekl Hospodin Mojžíšovi a Aronovi: Vezměte sobě plné hrsti své popela z peci, a ať jej sype Mojžíš k nebi před očima Faraonovými. ⁹I obrátí se v prach po vší zemi Egyptské, a budou z něho na lidech i na hovadech vředové prýstíci se neštovicemi po vší zemi Egyptské. ¹⁰Nabравše tedy popela z peci, stáli před Faraonem, a sypal jej Mojžíš k nebi. I byli vředové plní neštovic, prýstíci se na lidech i na hovadech. ¹¹Aniž mohli čarodějníci státi před Mojžíšem pro vředy; nebo byli vředové na čarodějnicích i na všech Egyptských. ¹²I zesílil Hospodin srdce Faraonovo, a neposlechl jich, tak jakž byl mluvil Hospodin k Mojžíšovi. ¹³Tedy řekl Hospodin Mojžíšovi: Vstana ráno, postav se před Faraonem, a rci k němu: Takto praví Hospodin, Bůh Hebrejský: Propuště lid můj, ať mi slouží. ¹⁴Nebo já teď již pošli všechny rány své na srdce tvé, i na služebníky tvé a na lid tvůj, abys věděl, žeť není podobného mně na vší zemi. ¹⁵Nebo nyní, když jsem vztáhl ruku svou, byl bych tebe také ranil i lid tvůj morem tím; a tak bys byl vyhlazen z země. ¹⁶Ale však proto jsem tě zachoval, abych ukázal na tobě moc svou, a aby vypravovali jméno mé na vší zemi. ¹⁷Ještě ty pozdvihuješ se proti lidu mému, nechteje ho propustiti? ¹⁸Aj, já dštíti budu zítra v tentýž čas krupobitím těžkým náramně, jakéhož nebylo v Egyptě od toho dne, jakž založen jest, až do tohoto času. ¹⁹Protož nyní pošli, shromážď dobytek svůj a cokoli máš na poli. Na všechny lidi i hovada, kteráž by nalezena byla na poli, a nebyla by shromážďena do domu, spadne krupobití, a pomrou. ²⁰Kdo tedy z služebníků Faraonových ulekl se slova Hospodinova, svolal hbitě služebníky své i dobytek svůj do domu. ²¹Ale kdož nepřiložil srdce svého k slovu Hospodinovu, nechal služebníků svých a dobytek svůj na poli. ²²I řekl Hospodin Mojžíšovi: Vztáhni ruku svou k nebi, ať jest krupobití po vší zemi Egyptské, na lidi i na hovada i na všelikou bylinu polní v zemi Egyptské. ²³Tedy vztáhl Mojžíš hůl svou k nebi, a Hospodin vydal hřímání a krupobití. I sstoupil oheň na zem, a dštíl Hospodin krupobitím na zemi Egyptskou. ²⁴I bylo krupobití a oheň smíšený s krupobitím těžký velmi, jakéhož nebylo nikdy ve vší zemi Egyptské, jakž v ní bydlití lidé začali. ²⁵I ztloukly kroupy po vší zemi Egyptské, cožkoli bylo na poli od člověka až do hovada; všecku také bylinu polní potloukly kroupy, i všecko stromoví na poli zprerážely. ²⁶Toliko v zemi Gesen, v níž byli synové Izraelští, nebylo krupobití. ²⁷Poslav tedy Farao, povolal Mojžíše a Arona a řekl jim: Zhřešil jsem i nyní. Hospodin jest spravedlivý, ale já a lid můj bezbožní jsme. ²⁸Modlíte se Hospodinu, (nebo dosti jest), ať není hřímání Božího a krupobití. Tedy propustím vás, aniž déle zůstávati budete. ²⁹I řekl jemu Mojžíš: Když vyjdu ven z města, rozprostru ruce své k Hospodinu, a hřímání přestane, i krupobití více nebude, abys poznal, že Hospodinova jest země. ³⁰Ale vím, že ani ty, ani služebníci tvoji ještě se nebudete báti tváři Hospodina Boha. ³¹I potlučen jest len a ječmen; nebo ječmen se byl vymetal, len také byl v hlávkách. ³²Ale pšenice a špalda nebyla ztlučena, nebo pozdní byla. ³³Tedy Mojžíš vyšel od Faraona z města, rozprostřel ruce své k Hospodinu. I přestalo hřímání a krupobití, a ani déšť nelil se na zemi. ³⁴Uzřev pak Farao, že přestal déšť a krupobití a hřímání, opět hřešil; a více obtížil srdce své, on i služebníci jeho. ³⁵I zesílilo se srdce Faraonovo, a nepropustil synů Izraelských, tak jakž byl mluvil Hospodin skrze Mojžíše.

10 I řekl Hospodin Mojžíšovi: Vejdi k Faraonovi, ačkoli jsem já obtížil srdce jeho, a srdce služebníků jeho, abych učinil divy tyto své u prostřed nich; ²A abys ty vypravoval v uši synů svých i vnuků svých, co jsem učinil v Egyptě, a znamení má, kteráž jsem prokázal na nich; abyste věděli, že já jsem Hospodin. ³I všel Mojžíš s Aronem k Faraonovi, a řekli jemu: Takto praví Hospodin Bůh Hebrejský: Dokavadž nechceš se ponížiti přede mnou? Propuště lid můj, ať mi slouží. ⁴Pakli nechceš propustiti lidu mého, aj, já uvedu zítra kobylky na krajinu tvou. ⁵A přikryjí svrček země, aby jí nebylo viděti, a snědí ostatky pozůstalé, kteříž vám zanechání jsou po krupobití; zhryzou vám také každý strom pučící se na poli. ⁶A naplní domy tvé, i domy všech služebníků tvých, a domy všech Egyptských; čehož neviděli otcové tvoji a otcové otců tvých, od počátku bytu svého na zemi až do dne tohoto. A odvrátiv se, vyšel od Faraona. ⁷Řekli pak služebníci Faraonovi k němu: Dokavadž tento bude nám osídlem? Propuště ty muže, ať slouží Hospodinu Bohu svému. Zdaž ještě nevíš, že zkažen jest Egypt? ⁸I zavolán jest Mojžíš s Aronem před Faraona. Jimž řekl: Jděte, služte Hospodinu Bohu svému. Kdo jsou ti, kteříž jíti mají? ⁹A odpověděl Mojžíš: S dítkami i s starými našimi půjdeme, s syny i s dcerami našimi, s ovceci a s větším dobytkem naším odejdeme; nebo slavnost Hospodinovu držeti máme. ¹⁰Tedy řekl jim: Nechať jest tak Hospodin s vámi, jako já propustím vás i dítky vaše. Hleďte, nebo zlé jest před tváři vaší. ¹¹Nebudeť tak. Jděte vy sami muži, a služte Hospodinu, nebo toho vy toliko žádáte. I vyhnáni jsou od tváři Faraonovy. ¹²Tedy řekl Hospodin Mojžíšovi: Vztáhni ruku svou na zemi Egyptskou pro kobylky, ať vystoupí na zemi Egyptskou, a sežerou všelikou bylinu země té, cožkoli zůstalo po krupobití. ¹³I vztáhl Mojžíš hůl svou na zemi Egyptskou; a Hospodin uvedl vítr východní na zemi, aby vál celého toho dne a celou noc. A když bylo ráno, vítr východní přinesl kobylky. ¹⁴A vystoupily kobylky na všecku zemi Egyptskou, a připadly na všechny končiny Egyptské nesčíslně. Před těmi nebylo takových kobilek, aniž po těch takové budou. ¹⁵I přikryly veškeren svrček země, tak že pro ně nebylo lze znáti země; a sežraly všelikou bylinu země, a všeliké ovoce na stromích, kteréž zůstalo po krupobití; a nepozůstalo nic zeleného na stromích

a bylinách polních ve vsi zemi Egyptské. ¹⁶Tedy Farao spěšně povolav Mojžíše s Aronem, řekl: Zhřešil jsem proti Hospodinu Bohu vašemu, i proti vám. ¹⁷Ale nyní, odpusť, prosím, hřích můj aspoň tento, a modlíte se Hospodinu Bohu vašemu, ať jen tuto smrt odejme ode mne. ¹⁸Protož vyšel Mojžíš od Faraona, modlil se Hospodinu. ¹⁹I obrátil Hospodin vítr západní tuhý velmi, kterýžto zachvátiv kobylky, uvrhl je do moře Rudého, tak že nezůstalo žádné kobylky ve vsi krajině Egyptské. ²⁰Ale obtížil Hospodin srdce Faraonovo, a nepropustil synů Izraelských. ²¹I řekl Hospodin Mojžíšovi: Vztáhni ruku svou k nebi, a bude tma na zemi Egyptské, a makati ji budou. ²²I vztáhl Mojžíš ruku svou k nebi, a byla tma přehustá po vsi zemi Egyptské za tři dni. ²³Aniž viděl jeden druhého, a aniž kdo vstal z místa svého za tři dni; ale synové Izraelští všickni měli světlo v příbytcích svých. ²⁴Potom povolav Farao Mojžíše, řekl: Jděte, služte Hospodinu. Toliko ovce vaše a větší dobytek váš nechať zůstane, také dítky vaše půjdou s vámi. ²⁵Odpověděl Mojžíš: Dáš také v ruce naše oběti a zápaly, kteréž bychom obětovali Hospodinu Bohu našemu. ²⁶A protož také dobytek náš půjde s námi, a nezůstane ani kopyta; nebo z nich vezmeme ku počtě Hospodinu Bohu našemu. My pak nevíme, čím sloužití máme Hospodinu, dokudž nepřijdeme tam. ²⁷Zatvrdil pak Hospodin srdce Faraonovo, tak že nechtěl propustiti jich. ²⁸I řekl mu Farao: Odejdi ode mne, a varuj se, abys více neviděl tváři mé; nebo v který den uzříš tvář mou, umřeš. ²⁹Odpověděl Mojžíš: Dobře jsi řekl; neuzřímt' více tváři tvé.

11 Řekl pak byl Hospodin Mojžíšovi: Ještě ránu jednu uvedu na Faraona a na Egypt, potom propustí vás odsud; propustí docela, anobř vypudí vás odsud. ²Mluv nyní v uši lidu, ať vypůjčí jeden každý od bližního svého, a každá od bližní své klínotu stříbrných a klínotu zlatých. ³A dal Hospodin milost lidu před očima Egyptských. (Sám také Mojžíš veliký byl velmi v zemi Egyptské, před očima služebníků Faraonových i před očima lidu.) ⁴I řekl Mojžíš: Takto praví Hospodin: O půlnoci já půjdu prostředkem Egypta. ⁵A pomře všecko prvorozené v zemi Egyptské, od prvorozeného Faraonova, jenž seděti měl na stoličce jeho, až do prvorozeného děvky, kteráž jest při žernovu, i všecko prvorozené hovad. ⁶I bude křik veliký po vsi zemi Egyptské, jakéhož nebylo prvé, a jakéhož nikdy nebude více. ⁷U synů pak Izraelských nikdež nehne pes jazykem svým, ovšem pak ani člověk ani hovado, abyste věděli, že rozdíl učinil Hospodin mezi Egyptskými a Izraelskými. ⁸I stoupí všickni tito služebníci tvoji ke mně, a skláněti mi se budou, řkouce: Vyjdi, ty i všecken lid, kterýž jest pod správou tvou; a potom vyjdu. A vyšel od Faraona s velikým hněvem. ⁹I řekl Hospodin Mojžíšovi: Neposlechnet vás Farao, abych rozmnožil zázraky své v zemi Egyptské. ¹⁰Ale Mojžíš a Aron činili všecky ty zázraky před Faraonem; Hospodin pak zatvrdil srdce Faraonovo, tak že nepropustil synů Izraelských z země své.

12 Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi a k Aronovi v zemi Egyptské, řka: ²Tento měsíc počátek měsíců vám bude; první vám bude mezi měsíci ročními. ³Mluvte ke všemu shromáždění Izraelskému, řkouce: Desátého dne měsíce tohoto vezmete sobě jeden každý beránka po čeledech, beránka na každý dům. ⁴Byl-li by pak dům tak malý, že by s beránka býti nemohl, přivezme souseda svého, kterýž jest blízký domu jeho, podle počtu duší; jeden každý počte tolik osob, kolikž by jich snísti mohlo beránka. ⁵Beránka bez vady, samce ročního míti budete, kteréhož z ovcí aneb z koz vezmete. ⁶A chovati ho budete až do čtrnáctého dne měsíce tohoto; a zabije ho všecko množství shromáždění Izraelského k večerou. ⁷A vezmouce krve, pomazí obou veřejí a nade dveřmi u domů, v nichž jej jísti budou. ⁸I budou jísti noci té maso pečené ohněm, s chleby přesnými; s bylinami hořkými jísti jej budou. ⁹Nebudete jísti z něho nic surového ani v vodě vařeného, ale pečené ohněm, s hlavou jeho i s nohama a droby. ¹⁰Nezanecháte z něho ničehož do jitra; pakli by co pozůstalo z něho až do jitra, ohněm spálíte. ¹¹Takto jej pak jísti budete: Bedra svá přepásaná míti budete, obuv svou na nohách svých a hůl svou v ruce své, a jísti budete s chvátáním; nebo Jití jest Hospodinovo. ¹²V tu noc zajisté půjdu po zemi Egyptské, a budu bít všecko prvorozené v zemi Egyptské, od člověka až do hovada, a nade všemi bohy Egyptskými učiním soud: Já Hospodin. ¹³Krev pak ta na domích, v nichž budete, budeť vám na znamení; a když uzřím krev, pomínu vás, a nebude mezi vámi rána zahubující, když bítí budu prvorozené v zemi Egyptské. ¹⁴A budeť vám den ten na památku, a slaviti jej budete slavný Hospodinu po rodech svých; právem věčným slaviti jej budete. ¹⁵Za sedm dní přesné chleby jísti budete, a hned prvního dne vyprázdните kvas z domů vašich; nebo kdožkoli jedl by co kvašeného od prvního až do sedmého dne, vyhlazena bude duše ta z Izraele. ¹⁶A v den první budeť shromáždění svaté; dne také sedmého shromáždění svaté míti budete. Žádného díla nebude děláno v nich; toliko čehož se užívá k jídlu od každého, to samo připraveno bude od vás. ¹⁷A ostříhati budete přesnic, nebo v ten den vyvedl jsem vojska vaše z země Egyptské; protož zachovávatí budete den ten po rodech svých právem věčným. ¹⁸Prvního měsíce, čtrnáctého dne téhož měsíce, u večer jísti budete chleby přesné, až do dne jedenmécítmého téhož měsíce k večerou. ¹⁹Za sedm dní nebude nalezeno kvasu v domích vašich; nebo kdo by koli jedl něco kvašeného, vyhlazena bude duše ta

z shromáždění Izraelského, tak přichází jako zrozený v zemi. ²⁰ Nic kvašeného jísti nebudete, ale ve všech příbytcích vašich jísti budete chleby přesné. ²¹ Tedy svolal Mojžíš všechny starší Izraelské, a řekl jim: Vyberte a vezměte sobě beránka po čeledech svých, a zabíte Fáze. ²² Vezmete také svazček yzopu, a omočíte v krvi, kteráž bude v medenici, a pomazete nade dveřmi a na obou veřejích tou krví, kteráž bude v nádobě; z vás pak žádný nevycházej ze dveří domu svého až do jitra. ²³ Neboť půjde Hospodin, aby bil Egypt, a kde uzří krev nade dveřmi a na obou veřejích, přeskochí Hospodin ty dvěře, aniž dopustí zhoubei vjíti do domů vašich k hubení. ²⁴ Protož ostříhati budete věci této za ustanovení tobě i synům tvým až na věky. ²⁵ A když vejdete do země, kterouž dá Hospodin vám, jakž zaslíbil, zachovávatí budete službu tuto. ²⁶ Když by pak řekli vám synové vaši: Jaká jest to služba vaše? ²⁷ Tedy díte: Obět Fáze toto jest Hospodinu, kterýž pomínil domů synů Izraelských v Egyptě, když bil Egypt, domy pak naše vysvobodil. A lid sklonivše hlavy, poklonu učinili. ²⁸ A rozšedše se synové Izraelští, učinili, jakž byl Hospodin přikázal Mojžíšovi a Aronovi; tak a nejinak učinili. ²⁹ Stalo se pak o půlnoci, pobil Hospodin všechno prvorozené v zemi Egyptské, od prvorozeného Faraonova, kterýž seděti měl na stoličce jeho, až do prvorozeného vězně, kterýž byl v žaláři, i všechno prvorozené hověd. ³⁰ Tedy vstal Faraon noci té, a všickni služebníci jeho i všickni Egyptští, a vzešel křik veliký v Egyptě; nebo žádného nebylo domu, v němž by nebylo něčeho mrtvého. ³¹ A povolav Mojžíše a Arona v noci, řekl: Vstaňte, vyjděte z prostředku lidu mého, i vy i synové Izraelští, a odejdouce, služte Hospodinu, jakž jste mluvili. ³² Ovce

Jak dlouho byli Izraelité v Egyptě?

Čtyři sta třicet let, které uvádí Ex 12:40, je matematicky nemožný údaj: Mojžíšovi bylo 80 let, když začal deseti ranami devastovat Egypt před odchodem z něho (7:7); jeho otec Amram se dožil 137 let (6:20) a jeho otec, Mojžíšův děd Kahat žil do svých 133 let (6:18) a ten byl jedním z těch, kdo do Egypta přišli za Josefem (Gn 46:11, 26).

Kdyby Kahat byl novorozeně, když přišel do Egypta, a zplodil by Amrama v rok své smrti ve svých 133 letech, a kdyby se Mojžíš narodil Amramovi v rok jeho smrti ve 137 letech, pak snadným součtem 133+137+80=350 dojdeme k diskrepanci – nemáme 430 let ani zdaleka. I kdybychom z velkorysosti přidali rok či dva, po které se mohly táhnout egyptské rány (jednu úrodu zničilo krupobití v 9:25 a druhou, tedy nejméně o půl roku později kobylky v 10:15), pořád nám chybí kolem 80 let.

A to ještě počítáme hraniční, nejzazší možné a málo pravděpodobné údaje. Daleko pravděpodobnější je, že Kahat už nebyl novorozeně, když se dostal do Egypta, tím spíše, že Gn 46:11 uvádí jeho jméno mezi jeho sourozenci, takže zřejmě nebyl nejmladší z rodiny, když se dali na cestu. A taky lze předpokládat, že Amrama zplodil dříve než ve svých 133 letech věku, podobně jako Amram sám se nestal otcem Mojžíšovým ve svých 137 letech. Amramova manželka byla zároveň jeho teta (6:20); mohla být mladší než on, ale asi ne o sto let. Je vysoce pravděpodobné, že byli vrstevníci. A faraonova dcera by pro své nově nalezené miminko nevybrala jako kojnou (2:9) stoletou stařenu. To nám dává ještě méně času než mezních 350 let. Kde je 430 let?

Odpověď je v Ga 3:16–17. 430 let uplynulo od doby, kdy Abraham vešel do Kanánu a Bůh mu tam zaslíbil dědice (Gn 12:3–5,7; 15:5–6).

Proč tedy máme v Ex 12:40–41 výslovně řečeno, že byli v Egyptě 430 let? Protože všechny moderní překlady Bible jsou přeloženy z mezinárodně uznávaného standardu – masoretského textu Starého Zákona, jak nám jej uchovává tzv. Leningradský kodex (zveřejněný coby tzv. *Biblia Hebraica Stuttgartensia*).

Kopie, kterou konzervuje Leningradský kodex, pochází z 11. století po Kr. Masoretský text samotný je mnohem starší; rozdílů mezi ním a Samaritánským Pentateuchem či LXX si všimá už církevní historik Eusebius ve čtvrtém století. Od sedmého století židovští písmáci, tzv. masoretové, opatrovali hebrejský text akcenty a samohláskami, čímž výrazně zvýšili jeho srozumitelnost pro každého, kdo se hebrejštinu učí jako cizí jazyk.

Septuaginta (LXX) je řecký překlad SZ, pořízený kolem roku 250 př. Kr. z originálu staršího, než je masoretský text; stejně tak Samaritánský Pentateuch. Oba tyto dokumenty obsahují (na rozdíl od masoretského textu) frázi „a v Kanánu“. Podle těchto starších (tedy můžeme předpokládat, že původnějších) dokumentů byli 430 let v Egyptě a v Kanánu.

Vzhledem k tomu, že autoři LXX a Samaritánského Pentateuchu používali jako svůj zdroj starší hebrejský rukopis, a oba dokumenty nezávisle na sobě navzájem shodně obsahují frázi „a v Kanánu“, lze považovat za bezpečné přesvědčení, že v původním hebrejském originále tato fráze byla obsažena. Totéž potvrzuje i historik 1. století Josephus Flavius (Židovské Starožitnosti 2.15.2). Taková interpretace je v souladu s Ga 3:16–17. Apoštol

také vaše i voly vaše vezměte, jakž jste žádali, a jděte; a dejte mi také požehnání. ³³I nutkali Egypťští lid, aby co nejrychleji vyšli z země; nebo pravili: Všickni již teď zemřeme. ³⁴Protož vzal lid těsto své, prvé než zkysalo, obaliv je v šaty své, na ramena svá. ³⁵Učinili pak synové Izraelští podle rozkazu Mojžíšova; nebo vyžádali byli od Egypťských klínů stříbrných a zlatých, i šatů. ³⁶A Hospodin dal milost lidu před očima Egypťských, tak že půjčovali jim. I obloupili Egypťské. ³⁷Tedy táhli synové Izraelští z Ramesses k Sochot, okolo šestkrát sto tisíc pěších, mužů toliko kromě dětí. ³⁸Ano také jiného lidu mnoho vyšlo s nimi, ovec také a volů, dobytka velmi mnoho. ³⁹I napekli z těsta, kteréž vynesli z Egypta, koláčů nekvašených; nebo ještě bylo nezskynulo, proto že vypuzeni byli z Egypta, a nemohli prodlévati, a ani pokrmů na cestu nepřipravili sobě.

⁴⁰Čas pak bydlení synů Izraelských, kteříž byli v Egyptě, byl čtyři sta a třidceti let. ⁴¹A když se vyplnilo čtyři sta a třidceti let, právě toho dne vyšla všechna vojska Hospodinova z země Egypťské. ⁴²Noc tato pilně ostríhána býti má Hospodinu, v níž vyvedl je z země Egypťské; tať tedy noc Hospodinova ostríhána bude ode všech synů Izraelských po národech jejich. ⁴³I řekl Hospodin Mojžíšovi a Aronovi: Tentoč bude řád při slavnosti Fáze: Žádný cizozemec nebude jísti z něho. ⁴⁴Každý pak služebník váš za stříbro koupený, když by obřezán byl, teprv jísti bude z něho. ⁴⁵Příchozí a nájemník nebude jísti z něho. ⁴⁶V témž domě jísti jej budeš, nevynesíš z domu ven masa jeho; a kostí v něm nezlámete. ⁴⁷Všecko shromáždění Izraelské tak s ním učiní. ⁴⁸Jestliže by pak cizozemec bydlil s tebou pohostinu, a slaviti by chtěl Fáze Hospodinu, prvé obřezán bude každý pohlaví mužského; a tehdy přistoupí k slavení jeho, a bude jako tu v zemi zrozený; žádný pak

Pavel uměl a četl hebrejsky (Sk 26:14). Masoretický text obsahuje chybu, kterou jsme schopni odhalit porovnáním s jinými verzemi (LXX, Samaritánský Pentateuch, Josephus Flavius). Máme dva nebo tři svědky (Dt 19:15; 2Kor 13:1), shodně potvrzující přesnější a původnější verzi textu.

Jak dlouho tedy byli v Kanánu? Abrahamovi bylo 75 let, když tam vešel (Gn 12:4). O 25 let později, když mu bylo 100, se mu narodil Izák (Gn 21:5). O dalších 60 let později, když Izákovi bylo 60, narodil se Jákob (Gn 25:26). Když Jákobovi bylo 130 let, sestoupil s celou rodinou za Josefem do Egypta (Gn 47:9). Snadným součtem 25+60+130=215 dojdeme k počtu let, která strávili v Kanánu. Je to přesná polovina celkového počtu let 430, která podle LXX, Samaritánského Pentateuchu a Ga 3:16–17 byli v Kanánu a v Egyptě dohromady.

Na pobyt v Egyptě pak zbývá druhých 215 let, což je z matematického hlediska velmi dobře možné; je to výrazně méně než maximálních 350 let, které by dovolovaly životní rozsahy Mojžíše a jeho předků.

A to ještě celých 215 let v Egyptě nebyli otroky. Nový faraon, který neznal Josefa, povstal až po jeho smrti (Ex 1:6, 8). Josefovi bylo 30, když vstoupil do faraonových služeb (Gn 41:46). Poté následovalo 7 let hojnosti (Gn 41:47), po jejich uplynutí bylo Josefovi 37; a po nich pak 7 let hladu (Gn 41:53–54). Když hladomor trval 2 roky (Gn 45:6) přišla celá Jákobova rodina za Josefem do Egypta. Josefovi tedy bylo 39 na počátku 215 let, po které byli v Egyptě.

Josef se dožil věku 110 let (Gn 50:22). Izraelité byli v Egyptě za Josefova života 71 let (110–39=71). Z celkových 215 let, která strávili

v Egyptě, přinejmenším 71 let nebyli otroky. Maximální počet let, kdy mohli být v otroctví, je 144 (215–71=144). Zároveň minimální počet let, po která byli v otroctví, je 80: Mojžíš, který se narodil už do otroctví, měl 80 let, když poprvé předstoupil před faraona s požadavkem propuštění Izraele (Ex 7:7). Mezi Josefovou smrtí a Mojžíšovým narozením uplynulo 64 let. Někdy v této době nový faraon Izraelity zotročil. Celkově tedy byli otroky ne více než 144 let a ne méně než 80 let.

Co si ale myslet o Gn 15:13? Není tam výslovně řeč o čtyřsetletém otroctví v Egyptě?

Není. Musíme číst pozorně. Abrahamovi Bůh zaslíbil o jeho potomstvu, že bude 400 let přebývat „v zemi cizí“, kde „v službu je podrobí a trápití je budou.“ Kanán byl také země, která Izraelitům v té době ještě nepatřila, stejně jako Egypt. Izák a Jákob byli Abrahamovo potomstvo; podobně jako množství Izraelitů později v Egyptě. Izmael ubližoval Izákovi (Gn 21:9; Ga 4:29); símě Abrahamovo (Izák) trpělo útisk (trápení Izmaelem) v zemi, která nebyla jeho (v Kanánu).

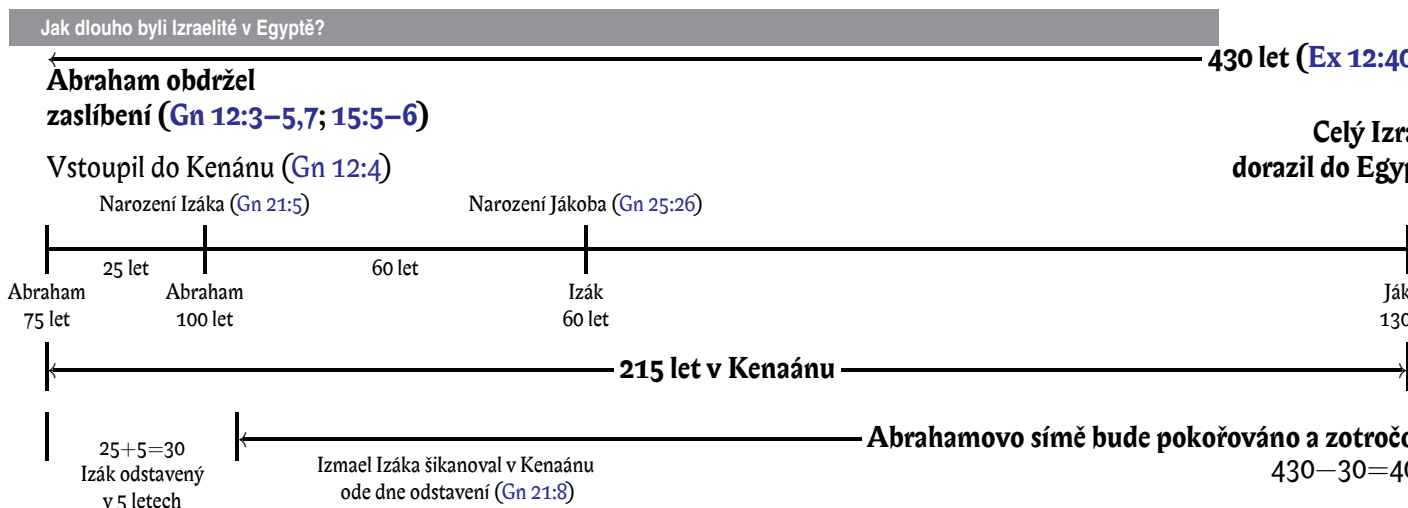
Abrahamovi se Izák narodil, když byl v Kanánu 25 let. Izmael trápil Izáka ode dne, kdy byl odstaven (Gn 21:8). Podle *The Jewish Agency for Israel* býval v talmudické době zvyk oslavovat odstavení dítěte kdykoliv mezi osmnácti měsíci a pěti lety jeho věku. A Rabi Joshua k tomu dodává doporučení, aby dítě bylo kojeno až do pěti let (Ketubot 60). Kdyby byl Izák odstaven v pěti letech svého věku a od toho dne mu Izmael začal ubližovat, pak (25+5=30; 430–30=400) se naplňuje slovo o přesně čtyřech stech letech, po které má být Abrahamovo potomstvo pokořováno a zotročováno v zemi, která nebude jeho (Gn 15:13).

neobřezaný nebude jísti z něho. ⁴⁹Jednostejné právo bude tu zrodilému a přichozímu, kterýž jest pohostinu u prostřed vás. ⁵⁰Tedy učinili všickni synové Izraelští, jakž přikázal Hospodin Mojžíšovi a Aronovi; tak učinili. ⁵¹A tak stalo se právě toho dne, že vyvedl Hospodin syny Izraelské z země Egyptské s vojsky jejich.

13 I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²Posvět mi všeho prvorozeného, cožkoli otvírá každý život mezi syny Izraelskými, tak z lidí jako z hověd, nebo mé jest. ³Protož řekl Mojžíš lidu: Pamatujte na den tento, v kterémž jste vyšli z Egypta, z domu služby; nebo v silné ruce vyvedl vás odsud Hospodin, aniž kdo jez co kvašeného. ⁴Dnes vycházíte vy, měsíce Abib. ⁵Když tedy uvede tě Hospodin do země Kananejských, Hetejských, Amorejských, Hevejských a Jebuzejských, tak jakž přísáhl otcům tvým, a dá tobě zemi oplývající mlékem a strdí: tedy vykonávati budeš službu tuto v tento měsíc. ⁶Za sedm dní jísti budeš chleby přesné, dne pak sedmého slavnost bude Hospodinova. ⁷Přesní chlebové jedeni budou za dnů sedm, aniž spatřino bude u tebe co kvašeného, aniž se uhlédá u tebe kvas ve všech končinách tvých. ⁸A vypravovati budeš synu svému v ten den, řka: Proto, což mi učinil Hospodin, když jsem vycházel z Egypta. ⁹A budeť tobě to jako nějaké znamení na ruce tvé, a jako památka před očima tvýma, aby zákon Hospodinův byl v ústech tvých; nebo v ruce silné vyvedl tě Hospodin z Egypta. ¹⁰Protož zachovávatí budeš ustanovení toto v čas jistý, rok po roce. ¹¹A když by tě uvedl Hospodin do země Kananejských, tak jakž přísáhl tobě a otcům tvým, a dal by ti tobě: ¹²Tedy všecko, což otvírá život, oddělíš Hospodinu, i každý plod hověda tvého otvírající život, což by koli bylo samců, Hospodinovo jest. ¹³Každé pak prvorozené osle vyplatíš hovádkem; pakli bys nevyplatil, zlom jemu šíji; každého také prvorozeného člověka mezi syny svými vyplatíš. ¹⁴A když by se tebe vzeptal syn tvůj potom, a řekl: Co jest to? tedy povíš jemu: V ruce silné vyvedl nás Hospodin z Egypta, z domu služebnosti. ¹⁵Nebo když se byl zatvrdil Faraó, a nechtěl nás propustiti, pobil Hospodin všecko prvorozené v zemi Egyptské, od prvorozeného z lidí, až do prvorozeného z hověd; i tou příčinou já obětuji Hospodinu všechny samce otvírající život, ale všecko prvorozené z synů svých vyplacuji. ¹⁶Mějž to tedy jako znamení na ruce své, a jako náčelník mezi očima svýma, že v ruce silné vyvedl nás Hospodin z Egypta. ¹⁷Stalo se pak, když pustil Faraó lid, že nevedl jich Bůh cestou země Filistinské, ačkoli bližší byla; nebo řekl Bůh: Aby nepykal lid, když by uzřel, an válka nastává, a nevrátili se do Egypta. ¹⁸Ale obvedl Bůh lid cestou přes poušť, kteráž jest při moři Rudém. A vojensky zpořádaní vyšli synové Izraelští z země Egyptské. ¹⁹Vzal také Mojžíš kosti Jozefovy s sebou; nebo byl přísahou zavázal syny Izraelské, řka: Jistotně navštíví vás Bůh, protože vyneste odsud kosti mé s sebou. ²⁰Vytáhše tedy z Sohot, položili se v Etam při kraji pouště. ²¹Hospodin pak předcházel je ve dne v sloupu oblakovém, aby je vedl cestou, v noci pak v sloupu ohnivém, aby svítil jim, aby ve dne i v noci jíti mohli. ²²Neodjal sloupu oblakového ve dne, ani ohnivého sloupu v noci od tváři toho lidu.

14 Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²Mluv k synům Izraelským, ať navrátice se, rozbijí stany před Fiarot, mezi Magdalem a mořem, proti Belsefon; naproti němu rozbijete stany při moři. ³A dí Faraó o synech Izraelských: Ssoužení jsou na zemi, sevřela je poušť. ⁴I zatvrdím srdce Faraonovo, a honiti je bude, a oslaven budu v Faraonovi a ve všem vojsku jeho; a zvědí Egyptští, že já jsem Hospodin. I učinili tak. ⁵Povědíno pak bylo králi Egyptskému, že by lid utíkal. I obráceno jest srdce Faraonovo a služebníků jeho proti lidu, a řekli: Co jsme to učinili, že jsme propustili Izraele, aby nesloužil nám? ⁶Protož zapráhl do svého vozu, a lid svůj vzal s sebou. ⁷A vzal šest set vozů vybraných, i všechny vozy Egyptské, nad nimiž nade všemi byli hejtmané. ⁸I zatvrdil Hospodin srdce Faraona krále Egyptského, tak že honil syny Izraelské; synové pak

13:9 Na ruce ... před očima. Viz pozn. Dt 6:8.

Izraelští vyšli v ruce vyvýšené. ⁹I honili je Egyptští, a postihli je, když se položili při moři, všickni vozové Faraonovi, a jezdci jeho i vojsko jeho podlé Fiarot, před Belsefon. ¹⁰A když se přiblížil Farao, pozdvihli synové Izraelští oči svých, a aj, Egyptští táhnou za nimi. I báli se velmi, a volali synové Izraelští k Hospodinu. ¹¹A řekli Mojžíšovi: Zdali proto, že nebylo hrobů v Egyptě, vyvedl jsi nás, abychom zemřeli na poušti? Co jsi nám to učinil, že jsi vyvedl nás z Egypta? ¹²Zdali jsme toho nemluvíli tobě ještě v Egyptě, řkouce: Nech nás, ať sloužíme Egyptským? Nebo lépe bylo nám sloužit Egyptským, než zemřít na poušti. ¹³I řekl Mojžíš lidu: Nebojte se, stůjte a vizte spasení Hospodinovo, kteréž vám způsobí dnes; nebo Egyptských, kteréž jste viděli dnes, neužijete nikdy více až na věky. ¹⁴Hospodin bojovati bude za vás, a vy mlčeti budete. ¹⁵I řekl Hospodin Mojžíšovi: Co voláš ke mně? Mluv synům Izraelským, ať jdou předce. ¹⁶Ty pak zdvihni hůl svou, a vztáhni ruku svou na moře, a rozděl je; a nechať jdou synové Izraelští prostředkem moře po suše. ¹⁷Jáť pak, aj, já zatvrdím srdce Egyptských, a vejdou za nimi; i budu oslaven v Faraonovi, a ve všem vojsku jeho, v vozích jeho i v jezdcích jeho. ¹⁸A zvědí Egyptští, že já jsem Hospodin, když oslaven budu v Faraonovi, v vozích jeho a v jezdcích jeho. ¹⁹I bral se anděl Boží, kterýž byl prvé předcházel vojsko Izraelské, a šel z zadu za nimi; nebo hnul se sloup oblakový, kterýž byl před nimi, a stál z zadu za nimi. ²⁰A přišed mezi vojska Egyptských a vojska Izraelská, byl Egyptským oblakem a tmou, Izraelským pak osvěcoval noc, tak aby nepřiblížili se jedni k druhým přes celou noc. ²¹I vztáhl Mojžíš ruku svou na moře, a Hospodin rozdělil moře větrem východním prudce vějícím přes celou noc; a učinil moře v suchost, když se rozstoupily vody. ²²Tedy šli synové Izraelští prostředkem moře po suše, a vody jim byly jako zed po pravé i po levé straně. ²³A honíce je Egyptští, vešli za nimi do prostřed moře, všechna jízda Faraonova, vozové i jízdni jeho. ²⁴Stalo se pak v bdění jitřním, že pohleděl Hospodin na vojska Egyptských z sloupu ohně a oblaku, a zmátl vojsko Egyptské. ²⁵A odjal kola vozů jejich, aby je těžce táhli. I řekli Egyptští: Utecme před Izraelem, nebo Hospodin bojuje za ně proti Egyptským. ²⁶Tedy řekl Hospodin Mojžíšovi: Vztáhni ruku svou na moře, ať se zase vrátí vody na Egyptské, na vozy jejich a na jezdce jejich. ²⁷I vztáhl Mojžíš ruku svou na moře, a navrátilo se moře ráno k moci své, a Egyptští utíkali proti němu; a vrazil Hospodin Egyptské do prostřed moře. ²⁸A navrátivše se vody, zatopily vozy i jezdce se vším vojskem Faraonovým, což jich koli vešlo za nimi do moře, tak že nezůstal z nich ani jeden. ²⁹Ale synové Izraelští šli po suchu prostředkem moře, a vody jim byly místo zdi po pravé i po levé straně. ³⁰A tak vysvobodil Hospodin v ten den Izraele z ruky Egyptských; a viděl Izrael Egyptské mrtvé na břehu mořském. ³¹Viděl také Izrael moc velikou, kterouž prokázal Hospodin na Egyptských. I bál se lid Hospodina, a věřili Hospodinu i Mojžíšovi, služebníkmu jeho.

15 Tehdy zpíval Mojžíš a synové Izraelští píseň tuto Hospodinu, a řekli takto: Zpívají budu Hospodinu, neboť jest slavně zveleben; koně i s jezdcem uvrhl do moře. ²Síla má a píseň jest Hospodin, nebo vysvobodil mne. Onť jest Bůh můj silný, protože stánek vzdělám jemu; onť jest Bůh otce mého, protože vyvyšovati ho budu. ³Hospodin jest udatný bojovník, Hospodin jméno jeho. ⁴Vozy Faraonovy i vojsko jeho uvrhl do moře; a nejpřednější hejtmané jeho ztopeni jsou v moři Rudém. ⁵Propasti přikryly je; vpadli do hlubiny jako kámen. ⁶Pravice tvá, Hospodine, zvelebena jest v síle, pravice tvá, ó Hospodine, potřela nepřitele. ⁷A ve mnohé vyvýšenosti své podvrátil jsi povstávající proti tobě; pustils hněv svůj, kterýžto sežral je jako strniště. ⁸A duchem chřipí tvých shromážděny jsou vody, stály tekuté vody jako hromada, ssedly se propasti u prostřed moře. ⁹Řekl nepřitel: Honiti budu, dohoním se, budu dělití loupeže, nasytí se jimi duše má, vytrhnu meč svůj, zahladí je ruka má. ¹⁰Povanul jsi větrem svým, i přikrylo je moře; pohlceni jsou jako olovo v prudkých vodách. ¹¹Kdo podobný tobě mezi silnými, ó Hospodine? Kdo jest tak, jako ty, velebný v svatosti, hrozný v chvalách, činící divy? ¹²Vztáhl pravici svou, i požrela je země. ¹³Zprovodíš v milosrdenství svém lid tento,

; Ga 3:16–17)

rael
pta (Gn 47:9)

Mojžíš obdržel
Zákon (Ex 24:12)

Opustil Egypt (Ex 12:41)

ob
let

215 let v Egyptě

-
00

váno v zemi, která nebude jejich, po 400 let (Gn 15:13)

Izrael utiskován v Egyptě (Ex 1:11)

kterýž jsi vykoupil; laskavě povedeš jej v síle své k příbytku svatosti své. ¹⁴Uslýší lidé, bouříti se budou; bolest zachvátí obyvatele Filistinské. ¹⁵Tedy zkormoucena budou knížata Idumejská, silné Moábské podejme strach, rozplynou se všickni obyvatelé Kananejští. ¹⁶Případne na ně strach a lekání, pro velikost ramene tvého; mlčeti budou jako kámen, dokudž nepřejde lid tvůj, ó Hospodine, dokudž nepřejde lid ten, kteréhožs sobě dobyt. ¹⁷Uvedeš je, a štípíš je na hoře dědictví svého, na místě, kteréž jsi k příbytku svému připravil, Hospodine, v svatyni, kterouž utvrdí ruce tvé, Pane. ¹⁸Hospodin kralovati bude na věky věků. ¹⁹Nebo vešli koni Faraonovi s vozy jeho i s jezdcí jeho do moře, a obrátil na ně Hospodin vody mořské, synové pak Izraelští šli po suše u prostřed moře. ²⁰I vzala Maria prorokyně, sestra Aronova, buben v ruku svou, a vyšly za ní všechny ženy s bubny a s píšťalami. ²¹I odpovídala jim Maria: Zpívejte Hospodinu, poněvadž slavně zveleben jest; koně i s jezdcem uvrhl do moře. ²²Hnul pak Mojžíš lidem Izraelským od moře Rudého, a táhli na poušť Sur. I šli tři dni po poušti, a nenalezli vod. ²³A přišedše do Marah, nemohli píti vod z Marah, nebo byly hořké; protož nazváno jest jméno jeho Marah. ²⁴Z té příčiny reptal lid na Mojžíše, řka: Co budeme píti? ²⁵I volal k Hospodinu, a ukázal mu Hospodin dřevo, kteréž jakž uvrhl do vod, učiněny jsou sladké vody. Tu vydal jemu práva a soudy, a tu ho zkusil. ²⁶A řekl: Jestliže skutečně poslouchati budeš hlasu Hospodina Boha svého, a činiti budeš, což spravedlivého jest před očima jeho, a nakloníš uší k přikázáním jeho, a ostříhati budeš všech ustavení jeho: žádné nemoci, kterouž jsem dopustil na Egypt, nedopustím na tebe; nebo já jsem Hospodin, kterýž tě uzdravuji. ²⁷I přišli do Elim, kdež bylo dvanácte studnic vod a sedmdesáte palm; i rozbili tu stany při vodách.

16 Když se pak hnuli z Elim, přišlo všechno množství synů Izraelských na poušť Sin, kteráž jest mezi Elim a Sinai, v patnáctý den druhého měsíce po vyjití z země Egyptské. ²I reptalo všechno shromáždění synů Izraelských proti Mojžíšovi a proti Aronovi na poušti. ³A mluvili jim synové Izraelští: Ó bychom byli zemřeli od ruky Hospodinovy v zemi Egyptské, když jsme sedávali nad hrnci masa, když jsme se najívali chleba do sytosti! A teď vyvedli jste nás na tuto poušť, abyste zmořili všechno shromáždění toto hladem. ⁴I řekl Hospodin Mojžíšovi: Aj, já dám vám chleba s nebe jako déšť, a vycházeti bude lid a sbírat, což by postačilo na každý den, abych ho zkusil, bude-li choditi v zákoně mém, či nebude. ⁵V den pak šestý přistrojí sobě to, co přinesou; a bude toho dvakrát více, než toho, což sbíratí mají na každý den. ⁶Tedy mluvil Mojžíš a Aron všechněm synům Izraelským: U večer poznáte, že Hospodin vyvedl vás z země Egyptské. ⁷A ráno uzříte slávu Hospodinovu; neboť jest slyšel reptání vaše proti Hospodinu. My zajisté co jsme, že repcete proti nám? ⁸Mluvil dále Mojžíš: Z toho, pravím, poznáte, když vám dá Hospodin u večer masa, abyste se najedli, a chleba ráno do sytosti, poněvadž slyšel Hospodin reptání vaše, jimiž jste na něj reptali. Nebo my co jsme? Ne proti námť jsou reptání vaše, ale proti Hospodinu. ⁹I řekl Mojžíš Aronovi: Mluv ke všemu shromáždění synů Izraelských: Přistuptež před obličej Hospodinův; neboť jest slyšel reptání vaše. ¹⁰Stalo se pak, když mluvil Aron ke všemu shromáždění synů Izraelských, že se obrátili tváří k poušti, a aj, sláva Hospodinova ukázala se v oblaku. ¹¹(A již byl mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ¹²Slyšelť jsem reptání synů Izraelských. Mluviž jim a pověz: K večerou jísti budete masa, a ráno chlebem nasyceni budete, abyste poznali, že já jsem Hospodin Bůh váš.) ¹³Tedy stalo se u večer, že přiletěly křepelky a přikryly tábor; ráno pak spadla rosa okolo tábora. ¹⁴A když přestalo padání rosy, aj, ukázalo se po vrchu pouště drobného cosi a okrouhlého, drobného jako jíní na zemi. ¹⁵Což vidouce synové Izraelští, řekli jeden druhému: Man jest toto. Nebo nevěděli, co by bylo. Tedy řekl jim Mojžíš: To jest ten chléb, kterýž vám dal Hospodin ku pokrmu. ¹⁶To jest, o čemž přikázal Hospodin: Nasbírejte sobě toho každý k svému pokrmu; gomer na jednoho člověka vedlé počtu osob vašich, každý na ty, kteříž jsou v stanu jeho, vezmete. ¹⁷I učinili tak synové Izraelští, a nasbírali jíní více, jíní méně. ¹⁸Potom měřili na gomer. A nezbylo tomu, kdo nasbíral mnoho, a ten, kdo nasbíral málo, neměl nedostatku; ale každý, což mohl snísti, nasbíral. ¹⁹I řekl jim Mojžíš: Žádný ať nic z toho nepozůstává k jitru. ²⁰Ale neuposlechli Mojžíše. Nebo někteří zanechali díl z toho až do jitra; i zčervivělo a zsmradilo se. Pročež rozhněval se na ně Mojžíš. ²¹Tak tedy sbírali to každého jitra, každý což snísti mohl. A když horké bylo slunce, tedy se ta manna rozpouštěla. ²²Když pak bylo v den šestý, nasbírali toho chleba dvojnásobně, po dvou gomer na každého; protož přišla všechna knížata toho shromáždění, a pověděli Mojžíšovi. ²³Kterýžto řekl jim: Tot jest, což mluvil Hospodin: Odpočinutí soboty svaté Hospodinu bude zítra. Což byste měli péci, pecte, a což byste vařiti měli, vařte dnes; což pak koli zbude, nechte sobě a schovejte to k jitru. ²⁴Protož schovali to do rána, jakž přikázal Mojžíš; a nezsmradilo se, ani v něm červů nebylo. ²⁵I řekl Mojžíš: Jeztež to dnes, poněvadž sobota jest dnes Hospodinu; dnes toho nenaleznete na poli. ²⁶Po šest dní budete to sbírávati, den pak sedmý sobota jest; nebude bývati manny v ní. ²⁷Stalo se pak dne sedmého, že vyšli někteří z lidu sbírat, a nenašli. ²⁸Tedy řekl Hospodin Mojžíšovi: I dokudž zpěčovati se budete přikázání mých ostříhati a zákonů mých? ²⁹Vítež, žeť

Hospodin vám dal sobotu, a proto on vám dává v den šestý chleba na dva dni. Zůstaňte každý v svém, aniž kdo vycházej z místa svého v den sedmý. ³⁰ I odpočinul lid v den sedmý. ³¹ Nazval pak lid Izraelský jméno toho chleba man; kterýž byl jako símě koliandrové, a bílý, a chut jeho jako koláče s medem. ³² Řekl také Mojžíš: Tot jest, což přikázal Hospodin: Naplň gomer tou mannou, aby chována byla na budoucí věky vaše, aby viděli pokrm, kterýž jsem vám dával jísti na poušti, když jsem vás vyvedl z země Egyptské. ³³ I řekl Mojžíš Aronovi: Vezmi jedno věderce, a vsyp do něho plné gomer manny; a nech jí před tváří Hospodinovou, aby chována byla na budoucí věky vaše. ³⁴ A protože jakž byl přikázal Hospodin Mojžíšovi, nechal jí Aron před svědectvím, aby tu chována byla. ³⁵ Jedli pak synové Izraelští mannu za čtyřiceti let, dokudž nevešli do země, v níž bydliti měli; mannu jedli, dokudž nepřišli k končinám země Kananejské. ³⁶ Gomer pak jest desátý díl efi.

17 Tedy když se odebralo všechno shromáždění synů Izraelských z pouště Sin, po stanovištích svých vedlé rozkazu Hospodinova, položili se v Rafidim, kdež nebylo vod, kteréž by lid píti mohl. ² Protož domlouval se lid na Mojžíše, pravě: Dejte nám vody, abychom pili. Jimž odpověděl Mojžíš: Proč se na mne domlouváte? Proč pokoušíte Hospodina? ³ I žíznil tu lid pro nedostatek vod, a reptal na Mojžíše a mluvil: Proč jsi vyvedl nás z Egypta, abys mne s syny i dobytky mými žízni zmořil? ⁴ Tedy volal Mojžíš k Hospodinu, řka: Což mám činiti s tím lidem? Však již tudíž ukamenují mne. ⁵ I řekl Hospodin Mojžíšovi: Jdiž před lidem, pojma s sebou některé z starších Izraelských; hůl také svou kterouž jsi udeřil v vodu, vezmi do ruky své a jdi. ⁶ Aj, já státi budu před tebou tam na skále, na Orébě; i udeříš v skálu, a vyjdou z ní vody, kteréž bude píti lid. I učinil tak Mojžíš před očima starších Izraelských. ⁷ A dal jméno místu tomu Massah a Meribah, pro reptání synů Izraelských, a že pokoušeli Hospodina, řkouce: Jest-li Hospodin u prostřed nás, či není? ⁸ Přitáhl pak Amalech, a bojoval s Izraelem v Rafidim. ⁹ I řekl Mojžíš k Jozue: Vybeř nám některé muže, a vytáhna, bojuj s Amalechem; já zítra státi budu na vrchu hory, a hůl Boží v ruce své míti budu. ¹⁰ Tedy Jozue udělal tak, jakž mu poručil Mojžíš, a bojoval s Amalechem; Mojžíš pak, Aron a Hur vstoupili na vrch hory. ¹¹ A dokudž Mojžíš vzhůru držel ruce své, vítězil Izrael; ale jakž opouštěl ruku svou, přemáhal Amalech. ¹² Ale že ruce Mojžíšovy byly obtíženy, protož vzavše kámen, podložili pod něho, a on sedl na něm; Aron pak a Hur podpírali ruce jeho, jeden z jedné, druhý z druhé strany. I byly obě ruce jeho vztažené až do západu slunce. ¹³ A tak porazil Jozue Amalecha i lid jeho mečem. ¹⁴ Mluvil potom Hospodin k Mojžíšovi: Vpíš to do knih na památku, a pilně to vkládej v uši Jozue, že do konce vyhladím památku Amalechovu všudy pod nebem. ¹⁵ Tedy vzdělal Mojžíš oltář a nazval jméno jeho: Hospodin korouhev má. ¹⁶ Nebo řekl: Tak má jmenován býti, proto že ruka nad trůnem Hospodinovým osvědčuje boj Hospodinův proti Amalechovi od národu až do národu.

18 Uslyšel pak Jetro, kníže Madianské, test Mojžíšův, o všech věcech, kteréž učinil Bůh Mojžíšovi a Izraelovi, lidu svému, že vyvedl Hospodin Izraele z Egypta. ² A vzal Jetro, test Mojžíšův, Zeforu manželku Mojžíšovu, kterouž byl odeslal, ³ A dva syny její, z nichž jméno jednoho Gerson; nebo řekl: Příchozí jsem byl v zemi cizí; ⁴ Jméno pak druhého Eliezer; nebo řekl: Bůh otce mého spomocník můj byl, a vytrhl mne od meče Faraonova. ⁵ I přišel Jetro, test Mojžíšův, s syny jeho i s ženou jeho k Mojžíšovi na poušť, kdež se byl položil při hoře Boží. ⁶ A vzkázal Mojžíšovi: Já, test tvůj Jetro, jdu k tobě, i žena tvá a oba synové její s ní. ⁷ I vyšel Mojžíš proti testu svému, a pokloniv se, políbil ho. I ptal se jeden druhého, jak se má; potom vešli do stanu. ⁸ A vypravoval Mojžíš testu svému všechno, což učinil Hospodin Faraonovi a Egyptským pro Izraele, a o všech nevolech, kteréž přicházely na ně na cestě, a jak je vysvobodil Hospodin. ⁹ I radoval se Jetro ze všeho dobrého, což učinil Hospodin Izraelovi, a že vytrhl jej z ruky Egyptských. ¹⁰ A řekl Jetro: Požehnaný Hospodin, kterýž vytrhl vás z ruky Egyptských a z ruky Faraonovy, kterýž vytrhl ten lid z poroby Egyptské. ¹¹ Nyní jsem poznal, že větší jest Hospodin nade všechny bohy; nebo touž věcí, kterouž se vyvyšovali, on je převýšil. ¹² A vzal Jetro, test Mojžíšův, zápal a oběti, kteréž obětoval Bohu. Potom přišel Aron a všickni starší Izraelští, aby jedli chléb s tchánem Mojžíšovým před Bohem. ¹³ Nazejtří pak posadil se Mojžíš, aby soudil lid; a stál lid před Mojžíšem od jitra až do večera. ¹⁴ Vida pak test Mojžíšův všecku práci jeho při lidu, řekl: Co jest to, což děláš s lidem? Proč ty sám sedíš, a všecken lid stojí před tebou od jitra až do večera? ¹⁵ Odpověděl Mojžíš tchánu svému: Přichází ke mně lid raditi se s Bohem. ¹⁶ Když mají o nějakou věc činiti, přicházejí ke mně, a soud činím mezi stranami, a oznamuji rady Boží a ustanovení jeho. ¹⁷ I řekl jemu test Mojžíšův: Nedobře děláš. ¹⁸ Tudíž tak ustaneš i ty i lid, kterýž s tebou jest. Nad možnost tvou těžká jest tato věc, nebudeš jí moci sám dosti učiniti. ¹⁹ Protož nyní uposlechni řeči mé; poradím tobě, a bude Bůh s tebou. Stůj ty za lid před Bohem, a donášeš věci nesnadné k Bohu. ²⁰ A vysvětluj jim řady a zákony, a oznamuj jim cestu, po níž by šli, a co by dělati měli. ²¹ Vyhledej také ze všeho lidu muže statečné, bohabojné, muže pravdomluvné, kteříž v nenávisti mají lakomství, a ustanov z nich knížata nad tisíci, setníky, padesátníky a desátníky. ²² Oni ať soudí lid každého času. Což bude většího, vnesou na tebe, a menší pře sami nechť soudí; a tak lehčeji bude tobě,

když jiní ponosou břímě s tebou. ²³ Jestliže to učiníš a rozkážeš Bůh, budeš moci trvati; také i všecken lid tento navracovati se bude k místům svým pokojně. ²⁴ Tedy uposlechl Mojžíš řeči tchána svého, a učinil všecko, což on řekl. ²⁵ A vybral Mojžíš muže statečné ze všeho Izraele, a ustanovil je hejtmany nad lidem, knížata nad tisíci, setníky, padesátníky a desátníky, ²⁶ Kterých soudili lid každého času. Nesnadnější věci vznášeli na Mojžíše, všechny pak menší pře sami soudili. ²⁷ Potom propustil Mojžíš tchána svého; i odšel do země své.

19 Měsíce třetího po vyjití synů Izraelských z země Egyptské, v ten den přišli na poušť Sinai. ² Nebo hnuvše se z Rafidím, přišli až na poušť Sinai a položili se na té poušti; a tu rozbili Izraelští stany naproti hoře. ³ Mojžíš pak vstoupil k Bohu. A mluvil hlasem k němu Hospodin s té hory, řka: Takto diš domu Jákobovu, a oznámíš synům Izraelským: ⁴ Sami jste viděli, co jsem učinil Egyptským, a jak jsem vás nesl na křídlech orličích, a přivedl jsem vás k sobě. ⁵ Protož nyní, jestliže skutečně poslouchati budete hlasu mého, a ostříhati smlouvy mé, budete mi lid zvláštní mimo všechny lidi, ačkoli má jest všecka země. ⁶ A vy budete mi království kněžské a národ svatý. Tať jsou slova, kteráž mluviti budeš synům Izraelským. ⁷ Protož přišel Mojžíš a svolav starší lidu, předložil jim všecka slova ta, kteráž mu přikázal Hospodin. ⁸ Odpověděl pak všecken lid společně, a řekl: Cožkoli mluvil Hospodin, budeme činiti. A oznámil zas Mojžíš Hospodinu slova lidu. ⁹ I řekl Hospodin Mojžíšovi: Aj, já půjdu k tobě v hustém oblaku, aby slyšel lid, když mluviti budu s tebou, ano také, aby tobě věřil na věky. Nebo byl oznámil Mojžíš Hospodinu slova lidu. ¹⁰ Řekl dále Hospodin Mojžíšovi: Jdi k lidu, a posvět jich dnes a zítra; a necht' svá roucha zeperou. ¹¹ A at' jsou hotovi ke dni třetímu, nebo v den třetí sstoupí Hospodin před očima všeho lidu na horu Sinai. ¹² Uložíš pak lidu meze všudy vůkol a povíš: Varujte se, abyste nevstupovali na horu, ani nedotýkali se krajů jejích. Kdož by se koli dotkl hory, smrtí umře. ¹³ Nedotkneť se ho ruka, ale ukamenován neb zastřelen bude; buď že by hovado bylo, buď člověk, nebudeť živ. Když se zdlouha troubiti bude, teprv oni vstoupí na horu. ¹⁴ Sstoupiv tedy Mojžíš s hůry k lidu, posvětil ho; a oni zepřali roucha svá. ¹⁵ I mluvil k lidu: Budtež hotovi ke dni třetímu; nepřistupujte k manželkám svým. ¹⁶ I stalo se dne třetího, když bylo ráno, že bylo hřímání s blýskáním a oblak hustý na té hoře, zvuk také trouby velmi tuhý, až se zhrozil všecken lid, kterýž byl v ležení. ¹⁷ Tedy Mojžíš vyvedl lid z ležení vstříc Bohu; a lid stál dole pod horou. ¹⁸ Hora pak Sinai všecka se kouřila, proto že sstoupil na ni Hospodin v ohni, a vystupoval dým její jako dým z vápenice, a trásla se všecka hora velmi hrubě. ¹⁹ Zvuk také trouby více se rozmáhal, a silil se náramně. Mojžíš mluvil, a Bůh mu odpovídal hlasem. ²⁰ Sstoupil pak Hospodin na horu Sinai, na vrch hory; a když povolal Hospodin Mojžíše na vrch hory, vstoupil Mojžíš. ²¹ I řekl Hospodin Mojžíšovi: Sstup, osvědč lidu, at' se nevytrhují k Hospodinu, chtějíce ho viděti, aby nepadlo jich množství; ²² Nýbrž ani sami kněží, kteříž, majíce přistupovati k Hospodinu, posvěcují se, aby se neobořil na ně Hospodin. ²³ Mojžíš pak řekl Hospodinu: Nebudeť moci lid vstoupiti na horu Sinai, poněvadž jsi ty osvědčil nám, řka: Obmez horu a posvět ji. ²⁴ I řekl jemu Hospodin: Jdi, sstup, a potom vstup ty a Aron s tebou. Kněží pak a lid at' se nepokoušejí vstoupiti k Hospodinu, aby se na ně neobořil. ²⁵ I sešel Mojžíš k lidu, a to jim oznámil.

20 I mluvil Bůh všecka slova tato, řka: ² Já jsem Hospodin Bůh tvůj, kterýž jsem tě vyvedl z země Egyptské, z domu služby. ³ Nebudeš míti bohů jiných přede mnou. ⁴ Neučiníš sobě rytiny, ani jakého podobenství těch věcí, kteréž jsou na nebi svrchu, ani těch, kteréž na zemi dole, ani těch, kteréž u vodách pod zemí. ⁵ Nebudeš se jim klaněti, ani jich ctíti. Nebo já jsem Hospodin Bůh tvůj, Bůh silný, horlivý, navštěvující nepravost otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení těch, kteříž nenávidí mne, ⁶ A činící milosrdenství nad tisíci těmi, kteříž mne milují, a ostříhají přikázání mých. ⁷ Nevezmeš jména Hospodina Boha svého nadarmo; neboť nenechá bez pomsty Hospodin toho, kdož by bral jméno jeho nadarmo. ⁸ Pomni na den sobotní, abys jej světil. ⁹ Šest dní pracovati budeš, a dělati všeliké dílo své; ¹⁰ Ale dne sedmého odpočinutí jest Hospodina Boha tvého. Nebudeš dělati žádného díla, ty i syn tvůj i dcera tvá, služebník tvůj i děvka tvá, hovado tvé i příchozí, kterýž jest v branách tvých. ¹¹ Nebo v šesti dnech učinil Hospodin nebe a zemi, moře a všecko, což v nich jest, a odpočinul dne sedmého; protož požehnal Hospodin dne sobotního, a posvětil ho. ¹² Cti otce svého i matku svou, at' se prodlejí dnové tvoji na zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě. ¹³ Nezabiješ. ¹⁴ Nesesmilníš. ¹⁵ Nepokradeš. ¹⁶ Nepromluvíš proti bližnímu svému křivého svědectví. ¹⁷ Nepožádáš domu bližního svého, aniž požádáš manželky bližního svého, ani služebníka jeho, ani děvky jeho, ani vola jeho, ani osla jeho, ani cožkoli jest bližního tvého. ¹⁸ Veškeren pak lid viděl hřímání to a blýskání, a zvuk trouby, a horu kouřící se. To když viděl lid, pohnuli se a stáli zdaleka. ¹⁹ A řekli Mojžíšovi: Mluv ty s námi, a poslouchati budeme; a necht' nemluví s námi Bůh, abychom nezemřeli. ²⁰ Odpověděl Mojžíš lidu: Nebojte se; nebo pro zkušeni vás sám Bůh přišel, aby bázeň jeho byla mezi vámi, abyste nehřešili. ²¹ Tedy stál lid zdaleka; Mojžíš pak přistoupil k mrákotě, kdež byl Bůh. ²² I řekl Hospodin Mojžíšovi: Tak povíš synům Izraelským: Vy jste sami viděli, že s nebe mluvil jsem s vámi. ²³ Protož nevyzdvihujte ničehož ku počtě se mnou; bohů stříbrných

a bohů zlatých nečiníte sobě. ²⁴ Oltář z země uděláš mi a obětovati budeš na něm zápaly své, a pokojné oběti své, ovce své a voly své. Na kterémkoli místě rozkáži slaviti památku jména svého, přijdu k tobě a požehnám tobě. ²⁵ Jestliže mi pak vzděláš oltář kamenný, nedělej ho z kamene tesaného; nebo jestliže pozdvihneš železa na něj, poškrvniš ho. ²⁶ Aníž po stupních vstupovati budeš k oltáři mému, aby hanba tvá u něho odkryta nebyla.

21 Tito jsou pak soudové, kteréž jim předložíš: ² Jestliže koupíš k službě Žida, šest let sloužiti bude, a sedmého odejde svobodný darmo. ³ Přišel-li by sám toliko, sám také odejde; pakli měl ženu, vyjde s ním i žena jeho. ⁴ Jestliže pán jeho dá mu ženu, a ona zrodí jemu syny neb dcery: žena ta i děti její budou pána jeho, on pak sám toliko odejde. ⁵ Pakli by řekl služebník: Miluji pána svého, manželku svou a syny své, nevyjdu svobodný: ⁶ Tedy postaví ho pán jeho před soudci, a přivede ho ke dveřím neb k veřeji, a probodne pán jeho ucho jemu špicí; i zůstaneť služebníkem jeho na věky. ⁷ Když by pak prodal někdo dceru svou, aby byla děvkou, nevyjdeť tak, jako vycházejí služebníci. ⁸ Nelíbila-li by se pánu svému, kterýž jí sobě ještě nezasnoubil, dopustí ji vyplatiti. Lidu cizímu nebude míti práva prodati ji, poněvadž zhřešil proti ní. ⁹ Pakli by synu svému ji zasnoubil, učiníť jí tak, jakž obyčej jest činiti dcerám. ¹⁰ A dal-li by mu jinou, z stravy její, oděvu jejího, a přívětivosti manželské nic této neujme. ¹¹ Neudělal-li by nic z toho trojího, vyjde darmo bez stříbra. ¹² Kdo by ubil člověka, až by od toho umřel, smrtí umře. ¹³ Když by pak neukládal o bezživotí jeho, než Bůh dal by jej v ruce jeho: tedy uložím tobě místo, do něhož by takový mohl uteci. ¹⁴ Pakli by kdo tak pyšně sobě počínal proti bližnímu svému, že by ho lstivě zabil, i od oltáře mého odtrhneš jej, aby umřel. ¹⁵ Kdo by otce svého neb matku svou bil, smrtí ať umře. ¹⁶ Kdo by pak, ukradna někoho, prodal jej, a nalezen by byl v ruce jeho, smrtí ať umře. ¹⁷ I ten, kdož by zlořečil otci svému neb mateři své, smrtí ať umře. ¹⁸ Když by se svadili muži, a urazil by který bližního svého kamenem neb pěstí, a ten by neumřel, než složil se na lůži; ¹⁹ A potom by povstal a chodil vně o holi své: již nebude vinen ten, kdož urazil; toliko co zatím obmeškal, to jemu nahradí, a na vyhojení jeho naloží. ²⁰ Když by pak ubil kdo služebníka svého neb děvku svou kyjem, tak že by umřel mu v ruce jeho: pomstou pomštěno bude nad takovým. ²¹ A však jestliže by den neb dva přečkal, neponese pomsty, nebo jej zaplatil. ²² Když by se svadili muži, a urazili ženu těhotnou, tak že by vyšel z ní plod její, však by se zhouba nestala: pokutován bude, jakž by uložil naň muž té ženy, a dá vedlé uznání soudců. ²³ Pakliť by smrt přišla, tedy dáš život za život, ²⁴ Oko za oko, zub za zub, ruku za ruku, nohu za nohu, ²⁵ Spáleninu za spáleninu, ránu za ránu, modřinu za modřinu. ²⁶ Jestliže by kdo urazil služebníka svého v oko, aneb děvku svou v oko, tak že by jej o ně připravil: svobodného jej propustí za oko jeho. ²⁷ Pakli by zub služebníku svému neb zub děvce své vyrazil, svobodného jej propustí za zub jeho. ²⁸ Jestliže by vůl utrkl muže neb ženu, tak že by umřel člověk: ukamenován bude ten vůl, aniž jedeno bude maso jeho, však pán vola toho bez viny bude. ²⁹ Než byl-liť by vůl trkavý prvé, a bylo by to osvědčeno pánu jeho, on pak nezavřel by ho, a v tom zabil by muže neb ženu: vůl ten ukamenován bude, a pán jeho také umře. ³⁰ Pakliť mu bude uloženo, aby se vyplatil: tedy dá výplatu za život svůj, jakázkoli na něj uložena bude. ³¹ Buď že by syna utrkl, buď dceru, podlé soudu toho stane se jemu. ³² Jestliže by služebníka vůl ztrkal neb děvku, třidceti lotů stříbra dá pánu jeho, a vůl ten bude ukamenován. ³³ Kdyby kdo odhradil studnici, a neb vykopal někdo studnici, a zase jí nepřikryl, a vpadl by tam vůl neb osel: ³⁴ Pán té studnice nahradí to, a peníze položí pánu jeho, a což se zabilo, to sobě míti bude. ³⁵ A ustrčil-li by vůl něčí vola sousedova, že byl umřel: tedy prodáť vola toho živého, a podělí se penězi jeho; i s zabitým volem také se rozdělí. ³⁶ Pakli vědíno bylo, že vůl byl trkavý prvé, a nezavřel ho pán jeho: bez výmluvy ať dá vola za vola, a zabitý ať mu zůstane.

22 Jestliže by kdo ukradl vola aneb dobytče, a zabil by je neb prodal: pět volů navrátí za toho vola, a čtvero dobytčat za to dobytče. ² (Jestliže by zloděj zastížen byl při podkopávání a ubit jsa, umřel by: ten, kdo ho ranil, nebude vinen smrtí. ³ Pakli by to ve dne učinil, smrtí vinen bude.) Bez prodlévání ať navrátí; pakli nemá co, prodán bude pro zlodějství své. ⁴ Jestliže nalezena bude v rukou jeho krádež, buď vůl, neb osel, buď dobytče ještě živé, dvénásobně navrátí. ⁵ Jestliže by kdo spásl pole neb vinici, a vpustil hovado své, aby se páslo na cizím poli: což nejlepšího má na poli svém neb vinici své, tím tu škodu nahradí. ⁶ Vyšel-li by oheň, a chytilo by se trní, a shořel by stoh neb stojaté obilí neb pole: nahradí ten, kdož zapálil, to, což shořelo. ⁷ Kdyby někdo dal schovati bližnímu svému peníze neb nádoby, a bylo by ukradeno z domu muže toho, jestliže nalezen bude

21:11 *Oprávněný rozvod?* Většina konzervativních pastorů trvá na tom, že k rozvodu manželství křesťanů opravňuje jediné manželská nevěra (Mt 5:32). Avšak starozákonní pokyny pro jednání s otroky připomínají, že skutečný důvod je dezerce (opuštění) – trvalé zanedbávání fyzických potřeb: stravy, oděvu a sexu. Nevěra může (ale nemusí) být součástí dezerce. Domácí násilí lze bezpochyby považo-

vat za dezerci: nejen zanedbání, ale hrubé porušení základních potřeb včetně bezpečí. Boží vůli pro dnešní křesťany vyvozujeme inferencí: Jestliže otrokyně má garantovanou svobodu opustit manžela, který se o ni nestará (a být tak volná pro jiného), čím spíše ji má zákonná manželka?

zloděj, dvojnásobně navrátí. ⁸ Pakli nebude zloděj nalezen, tedy postaven bude pán domu toho před soudce, a přísáhne, že nevztáhl ruky své na věc bližního svého. ⁹ O všelijakou věc, o niž by byla nesnáz, buď o vola neb osla, dobytče neb roucho, pro všelikou věc ztracenou, když by kdo pravil, že to jest: před soudce přijde pře obou dvou; ten, kohož oni vinného usoudí, dvojnásobně navrátí bližnímu svému. ¹⁰ Jestliže by kdo dal bližnímu svému k chování osla neb vola, neb dobytče a jakékoli hovado, a umřelo by neb ochromělo, neb zajato bylo, že žádný neviděl: ¹¹ Přísaha Hospodinova vkročí mezi oba, že nevztáhl ruky své k věci bližního svého; a přijme jej v tom pán věci té, a onen nebude povinen navraceti. ¹² Pakli by krádeží vzato bylo od něho, navrátí zase má pánu jeho. ¹³ Pakli by udáveno bylo, postaví svědka a nebude povinen upláceti toho, což udáveno jest. ¹⁴ Kdyby pak někdo vypůjčil něčeho od bližního svého, a ochromělo by aneb umřelo v nepřítomnosti pána jeho, bez výmluvy navrátí zase. ¹⁵ Pakli by pán jeho byl s ním, není povinen platiti, poněvadž bylo za peníze najaté, a přišlo za mzdu svou. ¹⁶ Jestliže by kdo namluvil pannu, kteráž není zasnoubena, a spal by s ní: dát jí věno, a vezme ji sobě za manželku. ¹⁷ Pakli by otec její nikoli nechtěl jí dáti jemu, odváží stříbra podlé obyčeje věna panenského. ¹⁸ Čarodějníci nedáš živu býti. ¹⁹ Kdo by koli scházel se s hovadem, smrtí ať umře. ²⁰ Kdo by obětoval bohům, kromě samému Hospodinu, jako prokletý vyhlazen bude. ²¹ Přichozímu neučiníš krivdy, aniž utiskneš ho; nebo přichozí byli jste v zemi Egyptské. ²² Žádné vdovy neb sirotka trápiti nebudete. ²³ Pakli bez lítosti trápiti je budete, a oni by volali ke mně, vězte, že vyslyším křik jejich. ²⁴ A rozhněvá se prchlivost má, i zbiji vás mečem; a budou ženy vaše vdovy a děti vaši sirotci. ²⁵ Půjčís-li peněz lidu mému chudému, kterýž jest s tebou: nebudeš jemu jako lichevník, aniž ho lichvou obtížíš. ²⁶ Pakli v základu vezmeš roucho bližního svého, do západu slunce jemu je navrátíš. ²⁷ Nebo ten jediný má oděv, to jest roucho, jímž přikrývá tělo své, a na němž spí. Když bude volati ke mně, tedy uslyším, nebo jsem milosrdný. ²⁸ Soudcům nebudeš utrhati, a knížeti lidu svého zlořečiti nebudeš. ²⁹ Z hojnosti obilí, a tekutých věcí svých neobmeškáš prvotín obětovati. Prvorozeného z synů svých mně dáš. ³⁰ Tak učiníš s volem svým a s dobytčkem svým: Sedm dní bude s matkou svou, dne pak osmého mně je dáš. ³¹ Lid svatý budete mi, a nebudete jísti masa z udáveného na poli; psu je vržete.

23 Nebudeš vynášeti pověsti lživé. Neklad s bezbožným ruky své, abys měl býti s ním svědek nepravý. ² Nepostoupíš po množství ke zlému, a nebudeš se přimlouvati k rozepři, tak abys se uchýlil po větším počtu k převrácení soudu. ³ Ani chudého šanovati nebudeš v při jeho. ⁴ Trefil-li bys na vola nepřítel svého neb osla jeho, an bloudí, obrátíš a dovedeš ho k němu. ⁵ Uzřel-li bys an osel toho, jenž tě má v nenávisti, leží pod břemenem svým, zdaž se zdržíš, abys mu neměl pomoci? Nýbrž opravdově pomůžeš jemu, spolu s tím, kdož tě v nenávisti má. ⁶ Nepřevrátíš soudu chudého svého v jeho při. ⁷ Od slova lživého vzdálíš se. Nevinného a spravedlivého nezabiješ, nebo já neospravedlním bezbožného. ⁸ Aniž bráti budeš darů, nebo dar oslepuje i prozřetelné, a převrací slova spravedlivých. ⁹ Přichozího nebudeš ssuzovati; nebo sami znáte, jaký jest život přichozích, poněvadž pohostinu jste byli v zemi Egyptské. ¹⁰ Po šest let osívati budeš zemí svou, a shromážďovati úrodu její; ¹¹ Sedmého pak léta ponecháš jí, ať odpočine, aby jedli chudí lidu tvého. Co pak zůstane po nich, pojí zvěř polní. Tak uděláš s vinicí svou i s olivovým svým. ¹² Šest dní budeš dělati díla svá, dne pak sedmého přestaneš, aby odpočinul vůl tvůj i osel tvůj, a oddechl syn děvky tvé i přichozí. ¹³ Ve všech těch věcech, kteréž mluvil jsem vám, ostříhati se budete. Jména bohů cizích ani připomínati nebudete, aniž bude slyšáno z úst tvých. ¹⁴ Tříkrát slaviti mi budeš svátek na každý rok. ¹⁵ Slavnosti přesnic ostříhati budeš. Sedm dní jísti budeš chleby přesné, jakž jsem přikázal tobě, v čas vyměřený měsíce Abib; nebo v ten vyšel jsi z Egypta. Aniž se ukážete přede mnou prázdní. ¹⁶ A držeti budeš slavnost žně, když mi obětovati budeš prvotiny prací svých z toho, což jsi vsel na poli. Slavnost také sklizení držeti budeš při vyjití roku, když sklidiš práce své z pole. ¹⁷ Tříkrát v roce ukáže se každý z tvých pohlaví mužského před tváří Panovníka Hospodina. ¹⁸ Nebudeš obětovati krve z oběti mé, dokavadž u tebe kvas jest, aniž zůstane tuk slavnosti mé do jitra. ¹⁹ Prvotiny prvních úrod země své přináseti budeš do domu Hospodina Boha svého. Nebudeš vařiti kozelce v mléku matere jeho. ²⁰ Aj, já pošli anděla před tebou, aby ostříhal tebe na cestě, a přivedl tě na místo, kteréž jsem připravil. ²¹ Šetrně se měj před ním, a poslouvej hlasu jeho. Nepopouzej ho, neboť nepromine přestoupení vašeho, poněvadž jméno mé jest u prostřed něho. ²² Nebo budeš-li věrně poslouchati hlasu jeho, a činiti, cožť bych koli řekl: tedy nepřitelem budu nepřátel tvých, a trápiti budu ty, jenž tebe trápi. ²³ Nebo půjde anděl můj před tebou, a uvede tě do země Amorejského a Hetejského, Ferezejského a Kananejského, Hevejského a Jebuzejského, kteréž vyhladím. ²⁴ Nebudeš se klaněti bohům jejich, ani jim sloužiti, aniž dělati budeš tak, jako oni dělají; ale z gruntu vyvrátíš je, a obrazy jejich na kusy stroskoceš. ²⁵ Sloužiti pak budete Hospodinu Bohu svému, a požehnát chlebu tvému i vodám tvým; a odejmu nemoc z prostředku tvého. ²⁶ Nebudeť, která by potratila, ani neplodná v zemi tvé; počet dnů tvých doplním. ²⁷ Strach svůj pustím před tebou, a předěsím všeliký lid, proti kterémuž vyjdeš, a způsobím to, aby všickni nepřátelé tvoji utíkali před tebou. ²⁸ Pošli i sršně před tebou, aby vyhnali Hevea, a Kananea a Hetea před tváří tvou. ²⁹ Nevyženu ho od tváří tvé v jednom roce, aby se země

neobrátila v poušť, a nerozmnožily se proti tobě šelmy divoké. ³⁰ Pomalu vyháněti jej budu od tváři tvé, až bys ty se rozplodil, a dědičně mohl ujíti zemi. ³¹ Položím pak meze tvé od moře Rudého až k moři Filistinskému, a od pouště až k řece; nebo v ruce vaše dám obyvatele země, a vyženeš je od tváři své. ³² Neučiníš s nimi a bohy jejich smlouvy. ³³ Nebudou bydleti v zemi tvé, aby nepřipravili tě k hříchu proti mně, když bys ctil bohy jejich; nebo by to bylo tobě osídlem.

24 Mojžíšovi pak řekl: Vstup k Hospodinu ty a Aron, Nádab a Abiu, a sedmdesáte z starších Izraelských, a klaněti se budete zdaleka. ² Sám pak toliko Mojžíš vstoupí k Hospodinu, ale oni se nepřiblíží; aniž lid vstoupí s ním. ³ Tedy přišel Mojžíš, a vypravoval lidu všechna slova Hospodinova a všechny soudy. I odpověděl všecken lid jedním hlasem, a řekli: Všecka slova, kteráž mluvil Hospodin, učiníme. ⁴ Napsal pak Mojžíš všechna slova Hospodinova, a vstav ráno, vzdělal oltář pod horou, a dvanácte sloupů podlé počtu dvanáctera pokolení Izraelského. ⁵ A poslal mládence z synů Izraelských, kteříž obětovali zápaly; a obětovali oběti pokojné Hospodinu, totiž voly. ⁶ I vzav Mojžíš polovici krve, vлил do medenic, a polovici druhou vylil na oltář. ⁷ Vzav také knihu smlouvy, četl v uších lidu. Kteríž řekli: Cožkoli mluvil Hospodin, činíti a poslouchati budeme. ⁸ Vzav také Mojžíš krev a pokropil lidu a řekl: Aj, krev smlouvy, kterouž učinil s vámi Hospodin při všech těchto věcech. ⁹ Potom vstoupili Mojžíš a Aron, Nádab a Abiu a sedmdesáte z starších Izraelských, ¹⁰ A viděli Boha Izraelského. A pod nohami jeho bylo jako dílo z kamene zafirového, a jako nebe, když jest jasné. ¹¹ Na knížata pak synů Izraelských nevztáhl ruky své, ačkoli viděli Boha, a potom jedli i pili. ¹² I řekl Hospodin Mojžíšovi: Vstup ke mně na horu a buď tam; a dám tobě tabule kamenné, zákon i přikázaní, kteráž jsem napsal, abys je učil. ¹³ Tedy vstal Mojžíš a Jozue služebník jeho; i vstoupil Mojžíš na horu Boží. ¹⁴ Starším pak řekl: Zůstaňte tuto, dokudž se nenavratíme k vám. A teď Aron a Hur jsou s vámi, kdož by měl rozepři, k nim ať jde. ¹⁵ Tedy vstoupil Mojžíš na horu, a přikryl oblak horu. ¹⁶ I přebývala sláva Hospodinova na hoře Sinai, a přikryl ji oblak za šest dní; a dne sedmého zavolal na Mojžíše z prostřed oblaku. ¹⁷ A tvárnost slávy Hospodinovy byla jako spalující oheň na vrchu hory, před očima synů Izraelských. ¹⁸ I všel Mojžíš do prostřed oblaku a vstoupil na horu. A byl Mojžíš na hoře čtyřiceti dní a čtyřiceti nocí.

25 I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Mluv k synům Izraelským, ať mi vybírají obět vzhůru pozdvižení. Od každého člověka, kterýž by ji z srdce dobrovolně dal, přijměte takovou obět mou. ³ Tatoť pak jest obět pozdvižení, kterouž budete bráti od nich: Zlato, a stříbro, a měď, ⁴ Postavec modrý, šarlat, a červec dvakrát barvený, bílé hedbávi a srsti kozí; ⁵ Těž kůže skopcové na červeno barvené, a kůže jezevčí, a dříví setím, ⁶ Olej k svícení, vonné věci na olej ku pomazování, a pro kadění vonné věci; ⁷ Kamení onychinové, a jiné kamení k vsazování do náramníku a náprsníku. ⁸ I udělajít mi svatyni, abych bydlil u prostřed nich. ⁹ Vedle všeho, jakž já ukazuji tobě podobenství stánku a podobenství všech nádob jeho, tak uděláte. ¹⁰ Udělají také truhlu z dříví setím. Půl třetího lokte bude dlouhost její, půl druhého lokte širokost její, půl druhého také lokte vysokost její. ¹¹ A obložíš ji zlatem čistým, vnitř i zevnitř obložíš ji; a uděláš nad ní vůkol korunu zlatou. ¹² Sliješ k ní také čtyři kruhy zlaté, kteréž přiděláš ke čtyřem úhlům jejím, dva totiž kruhy po jedné straně její, a dva kruhy po druhé straně její. ¹³ Uděláš k tomu i sochory z dříví setím, a obložíš je zlatem. ¹⁴ I uvelečš sochory do kruhů po stranách té truhly, aby na nich nošena byla truhla. ¹⁵ V kruzích té truhly budou bývati sochorové; nebudou vytahováni z nich. ¹⁶ A dáš do truhly svědectví, kteréž dám tobě. ¹⁷ Uděláš i slitovnici z zlata čistého. Půl třetího lokte bude dlouhost její, půl druhého pak lokte širokost její. ¹⁸ Uděláš také dva cherubíny zlaté, z taženého zlata uděláš je na dvou koncích slitovnice. ¹⁹ Uděláš pak cherubína jednoho na jednom konci, a cherubína druhého na druhém konci; na slitovnici uděláte cherubíny na obou koncích jejích. ²⁰ A budou míti cherubínové křídla vztažená svrchu, zastírajíce křídly svými slitovnici, a tváři jejich obráceny budou jednoho k druhému; k slitovnici budou tváři cherubínů. ²¹ Dáš pak slitovnici svrchu na truhlu, a do truhly vložíš svědectví, kteréž dám tobě. ²² A tam budu přicházeti k tobě, a s tebou z té slitovnice, z prostředku dvou cherubínů, kteříž jsou nad truhlou svědectví, mluvíti o všechno, cožt bych poroučeti chtěl k synům Izraelským. ²³ Uděláš také stůl z dříví setím. Dvou loket bude dlouhost jeho, a na loket širokost jeho, půl druhého pak lokte vysokost jeho. ²⁴ A obložíš jej zlatem čistým, a uděláš mu okolek zlatý vůkol. ²⁵ Uděláš také okolo něho lištu čtyř prstů zšíří; a okolek zlatý uděláš okolo té lišty. ²⁶ Uděláš u něho i čtyři kruhy zlaté, kteréž vpustíš do čtyř úhlů, kteříž jsou ve čtyřech nohách jeho. ²⁷ Pod tou lištou budou kruhové, skrze něž provlačování budou sochorové k nošení stolu. ²⁸ Ty pak sochory uděláš z dříví setím, a obložíš je zlatem; i bude stůl nošen na nich.

24:10 Viděli Boha Izraelského. Na první pohled zřetelná diskrepance s verši jako např. 3:6; Jn 1:18; 1Jn 4:12 nebo 20. Světlo však vnáší Ježíš svým upřesněním, že nikdo neviděl Otce (Jn 6:46). Takže ti, o kterých Bible říká, že Boha viděli, viděli někoho jiného než

Otce. Mnoho variant nezbyvá: viděli buďto Syna nebo Ducha svatého. Duch Svätý přichází, aby vzdal slávu Ježíši Kristu (Jn 16:14), místo aby obracel pozornost lidí na sebe, takže můžeme mít za to, že osoba, kterou viděli ti, kdo viděli Boha, je Syn. Srv. též pozn. 3:6.

²⁹ Uděláš také misy jeho, a lžice jeho, a přikryvadla jeho, a koflíky jeho, k přikrývání; z čistého zlata naděláš toho. ³⁰ A klásti budeš na ten stůl chleby předložení před tvář mou ustavičně. ³¹ Uděláš také svícen z zlata čistého, z taženého zlata ať jest ten svícen; sloupec jeho i prutové jeho, misy jeho a koule jeho, i květové jeho z něho budou. ³² A šest prutů vycházeti bude z boků jeho, tři prutové svícnu s jedné strany jeho, a tři prutové s druhé strany jeho. ³³ Tři misy udělané na způsob pecky mandlové ať jsou na prutu jednom, a koule a květ, a tři misy udělané na způsob pecky mandlové na prutu druhém, a koule a květ; takž i na jiných šesti prutech z svícnu vycházejících. ³⁴ Na svícnu také budou čtyři misy udělané na způsob mandlové pecky, a koule jeho, i květové jeho. ³⁵ A bude koule pode dvěma pruty z něho, koule též pod druhými dvěma pruty z něho, koule opět pod jinými dvěma pruty z něho; a tak pod šesti pruty vycházejícími z svícna. ³⁶ Koule jejich i prutové jejich z něho budou; všecko to z cela kované z zlata čistého. ³⁷ Uděláš i sedm lamp na něj; a bude je rozsvěcovati kněz, aby svítily po stranách jeho. ³⁸ I utěradla jeho, i nádoby k oharkům jeho z zlata čistého. ³⁹ Z centnéře zlata čistého uděláno bude to se vším tím nádobím. ⁴⁰ Hlediz pak, abys udělal podle podobnosti toho, kteréž tobě ukázáno jest na hoře.

26 Příbytek pak uděláš z desíti čalounů, kteříž budou z bílého hedbávi soukaného, a z postavce modrého, a z šarlatu, a z červce dvakrát barveného; a cherubíny dílem řemeslným uděláš. ² Dlouhost čalounu jednoho osm a dvacetí loket, a širokost čalounu jednoho čtyři lokty; míra jedna bude všech čalounů. ³ Pět čalounů spolu spojeno bude jeden s druhým, a pět druhých čalounů též spolu spojeno bude jeden s druhým. ⁴ A naděláš i ok z hedbávi modrého po kraji čalounu jednoho na konci, kde se má spojovati s druhým; a tolikéž uděláš na kraji čalounu druhého na konci v spojení druhém. ⁵ Padesáte ok uděláš na čalounu jednom, a padesáte ok uděláš po kraji čalounu, kterýmž má připojen býti k druhému; oko jedno proti druhému aby bylo. ⁶ Uděláš také padesáte haklíků zlatých a spojiš čalouny jeden s druhým haklíky těmi; a tak bude příbytek jeden. ⁷ Nadto uděláš houní z srstí kozích na stánek k přistírání příbytku po vrchu; jedenácte takových houní uděláš. ⁸ Dlouhost houně jedné třidceti loktů, a širokost houně jedné čtyř loktů; jednostejná míra těch jedenácti houní bude. ⁹ A spojiš pět houní obzvláště, a šest houní opět obzvláště, a přehneš na dvě houni šestou napřed v čele stánku. ¹⁰ Uděláš pak padesáte ok po kraji houně jedné na konci, kdež se spojovati má, a padesáte ok po kraji houně k spojení druhému. ¹¹ Uděláš také haklíků měděných padesát, kteréž vepneš do ok, a spojiš stánek, aby byl jedno. ¹² Co pak zbývá houní po přikrytí stánku, totiž půl houně přesahující, převisne při zadní straně příbytku. ¹³ A loket s jedné a loket s druhé strany, zbývající na dyl z houní stánku, převisne po stranách příbytku sem i tam, aby jej přikrýval. ¹⁴ Uděláš také přikrytí na stánek z koží skopových na červeno barvených, přikrytí také z koží jezevcích svrchu. ¹⁵ Naděláš k příbytku i desk stojatých z dříví setim. ¹⁶ Desíti loktů dlouhost dsky, a půl druhého lokte širokost dsky jedné. ¹⁷ Dva čepy dsku jedna míti bude, podobně jako stupně u schodu zpřádané, jeden proti druhému; tak uděláš u všech desk příbytku. ¹⁸ Zděláš pak desky k příbytku, dvacetí desk k straně polední, k větru polednímu. ¹⁹ (A čtyřidceti podstavků stříbrných uděláš pod dvacetí desk; dva podstavky pod jednu dsku ke dvěma čepům jejím, a dva podstavky pod dsku druhou pro dva čepy její.) ²⁰ Na druhé pak straně příbytku k straně půlnoční dvacetí desk, ²¹ A čtyřidceti podstavků jejich stříbrných; dva podstavky pod jednu dsku a dva podstavky pod dsku druhou. ²² Na straně také příbytku k západu šest uděláš desk. ²³ A dvě dsky uděláš v obou dvou úhlech příbytku; ²⁴ Kteréž budou spojené pozpodu, a tolikéž spojené svrchu k jednomu kruhu; tak bude při dvou těch, ve dvou úhlech budou. ²⁵ A tak bude osm desk, a podstavkové jejich stříbrní, šestnácte podstavků; dva podstavkové pod dskou jednou a dva podstavkové pod dskou druhou. ²⁶ Naděláš také svlaků z dříví setim. Pět jich bude dskám k straně příbytku jedné, ²⁷ A pět svlaků dskám při straně příbytku druhé, a pět svlaků dskám k straně západní příbytku dosahující k oběma úhlům. ²⁸ Ale prostřední svlak u prostřed desk provleče se od jednoho konce k druhému. ²⁹ Ty pak dsky obložíš zlatem, a kruhy k nim uděláš zlaté, do nichž by svlakové byli uvlačováni; a obložíš i svlaky zlatem. ³⁰ A tak vyzdvihneš příbytek podle způsobu toho, kterýž tobě ukázán na hoře. ³¹ Uděláš i oponu z postavce modrého, a z šarlatu, a z červce dvakrát barveného, a z bílého hedbávi soukaného; dílem řemeslným uděláš ji s cherubíny. ³² A zavěsíš ji na čtyřech sloupích z dříví setim, obložených zlatem, (hákové jejich zlatí), na čtyřech podstavcích stříbrných. ³³ A dáš oponu na háky, a vneseš vnitř za oponu truhlu svědectví; a oddělovati vám bude ta opona svatyni od svatyně svatých. ³⁴ Položíš také slitovnici na truhlu svědectví v svatyni svatých. ³⁵ A postavíš stůl vně před oponou, svícen pak naproti stolu v straně příbytku polední, a stůl dáš na stranu půlnoční. ³⁶ A uděláš zastření dveří stánku z postavce modrého a z šarlatu, a z červce dvakrát barveného, a z bílého hedbávi přesukovaného, dílem vyšívaným. ³⁷ K zastření pak tomu uděláš pět sloupů z dříví setim, kteréž obložíš zlatem, a hákové jejich zlatí; a sleješ k nim pět podstavků měděných.

27 Uděláš také oltář z dříví setim pěti loket zdýlí a pěti loket zšíří; čverhranatý bude oltář, a tři loket zvýší bude. ² A zděláš mu rohy na čtyřech úhlech jeho; z něho budou rohové jeho; a obložíš jej mědí. ³ Naděláš

*Proto je tak dobře, když je naděje,
že někoho máš, kdo tě miluje.
kdo zná tvoje jméno, ba i příjmení,
kdo je nosí zlatým písmem vrytý v kameni.*

Otcovy děti

také k němu hrnců, do kterých by popel bral, a lopat a kotlíku, a vidliček a nádob k uhlí. Všecka nádobí jeho z mědi uděláš. ⁴Uděláš mu i rošt mřežovaný měděný, a u té mříže čtyři kruhy měděné na čtyřech rozích jejich. ⁵A dáš ji pod okolek oltáře do vnitřku; a bude ta mříže až do polu oltáře. ⁶Uděláš k tomu oltáři i sochory z dříví setím, a mědí je okuješ. ⁷A ti sochorové provlečení budou skrze ty kruhy; a budou sochorové ti na obou stranách oltáře, když nošen bude. ⁸Uděláš jej z desk, aby byl vnitř prázdný; jakž ukázáno tobě na hoře, tak udělají. ⁹Uděláš také síň příbytku k straně polední; koltry síně té očkovaté budou z bílého hedbáví soukaného; sto loket zdělí at má kraj jeden. ¹⁰Sloupů pak bude k nim dvacet, a podstavků k nim měděných dvacet; háky na sloupech a přepásaní jich stříbrné. ¹¹A tak i strana půlnoční na dyl at má koltry očkovaté sto loket zdělí, a sloupů svých dvacet, a podstavků k nim měděných dvacet; háky na sloupech a přepásaní jich stříbrné. ¹²Na šíř pak té síně k straně západní budou koltry očkovaté padesáti loktů zdělí, a sloupů k nim deset, a podstavků jejich deset. ¹³A šířokost síně v straně přední na východ bude padesáti loktů. ¹⁴Patnácti loktů budou koltry očkovaté k straně jedné, sloupové k nim tři, a podstavkové jejich tři. ¹⁵A k straně druhé patnácti loktů zdělí budou koltry očkovaté, sloupové jejich tři, a podstavkové jejich tři. ¹⁶K bráně pak té síně uděláno bude zastření dvaceti loktů z postavce modrého a šarlatu, a z červce dvakrát barveného, a bílého hedbáví soukaného, dílem krumpéřským, sloupové k němu čtyři, a podstavkové jejich čtyři. ¹⁷Všickni sloupové síně vůkol přepásaní budou stříbrem; hákové pak jejich budou stříbrní, a podstavkové jejich mědění. ¹⁸Dlouhost síně bude sto loket, a šířokost padesáti, všude jednostejná, vysokost pak pěti loktů, z bílého hedbáví soukaného, a podstavkové budou mědění. ¹⁹Všecka nádobí příbytku, ke vsí službě jeho, a všickni kolíkové jeho, i všickni kolíkové síně z mědi budou. ²⁰Ty také příkaž synům Izraelským, at nanesou oleje olivového čistého, vytačeného k svícení, aby lampy vždycky rozsvěcovány byly. ²¹V stánku úmluvy před oponou, kteráž zastíráti bude svědectví, spravovati je budou Aron a synové jeho od večera až do jitra před Hospodinem. Toť bude řád věčný, kterýž zachovávatí budou potomci jejich mezi syny Izraelskými.

28 Ty pak přijmi k sobě Arona bratra svého s syny jeho z prostředku synů Izraelských, aby úřad kněžský konali přede mnou: Aron, Nádab, Abiu, Eleazar a Itamar, synové Aronovi. ²A uděláš roucha svatá Aronovi bratru svému k slávě a k ozdobě. ³Ty také mluviti budeš se všechněmi umělými řemeslníky, kteréž jsem naplnil duchem moudrosti, aby dělali roucha Aronovi ku posvěcení jeho, v nichž by úřad kněžský konal přede mnou. ⁴Tato pak jsou roucha, kteráž udělají, náprsník, náramenník, plášť a sukni s oky, čepici a pás. Takové šaty svaté udělají Aronovi bratru tvému a synům jeho, aby úřad kněžský konali přede mnou. ⁵A vezmou řemeslníci zlato a modrý postavec, a šarlat a červec dvakrát barvený a kment. ⁶Udělají pak náramenník z zlata, z postavce modrého a šarlatu, z červce dvakrát barveného a hedbáví bílého, přesukovaného dílem řemeslným. ⁷Dva vrchní kraje spojená míti bude na dvou koncích svých, a tak se spolu držeti bude. ⁸Přepásaní pak přes ten náramenník, kteréž na něm bude, podobné bude dílu jeho; z týchž věcí bude, totiž z zlata, z postavce modrého a z šarlatu, a z červce dvakrát barveného, a z hedbáví bílého přesukovaného. ⁹Vezmeš také dva kameny onychinové, a vyryješ na nich jména synů Izraelských. ¹⁰Šest jmen jejich na kameni jednom, a jmen šest ostatních na kameni druhém, podlé pořádku narození jejich. ¹¹Dílem řemeslníka, kterýž řeže na kameni, a kterýž vyrývá pečeti, vyryješ na těch dvou kameních jména synů Izraelských; do zlata je vsadíš. ¹²A položíš dva kameny ty na vrchních krajích náramenníku, kameny pro pamět na syny Izraelské; a nositi bude Aron jména jejich před Hospodinem na obou ramenách svých na památku. ¹³Uděláš i haklíky zlaté. ¹⁴A dva řetízky z zlata čistého jednostejně uděláš dílem točeným, a zavěsíš řetízky ty stočené na ty haklíky. ¹⁵Uděláš také náprsník soudu dílem řemeslným, takovým dílem, jako náramenník uděláš jej z zlata, z postavce modrého, z šarlatu, z červce dvakrát barveného, a z bílého hedbáví přesukovaného. ¹⁶Čverhraný bude a dvojnásobní;

28:11 Do zlata. Bůh nejen naše jména zná, má je zlatem vryté v kameni. Nejdou vygumovat (Zj 3:5). Jestli ale se od Boha odvrátíme, napliveme mu do tváře a řekneme mu: „Ty nejsi můj Bůh!“ – pak tím jen prokážeme, že jsme mu nikdy nepatřili (32:33). Každý někdy zhřeší, tomu se prakticky nedá vyhnout (proto Boží Zákon obsahuje i obětní

systém; Bůh počítá s tím, že budeme hřešit). Před Bohem však nejvíc záleží na stavu srdce – když už jsme zhřešili, radujeme se a mneme si ruce nad svobodou dělat si, co chceme, anebo se trápíme, že si neumíme pomoci a zase jsme selhali, udělali to, co víme, že se Bohu nelíbí? Jinými slovy: Litujeme svých hříchů nebo si v nich libujeme?

pídi dlouhost, a pídi širokost jeho bude. ¹⁷ A vysadíš jej všudy kamením drahým. Čtyřmi řady ať jest kamení, pořádkem tímto: Sardius, topazius a smaragdus v prvním řadu; ¹⁸ V druhém pak zpořádání karbunkulus, zafir a jaspis; ¹⁹ A v řadu třetím linkurius, achates a ametyst; ²⁰ V čtvrtém řadu chryzolit, onychina beryl. Vsazení budou do zlata v svém pořádku. ²¹ Těch pak kamenů s jmény synů Izraelských bude dvanácte, podlé jmen jejich, dílem řežících pečeti; jeden každý podlé jména svého, pro dvanáctero pokolení budou. ²² Uděláš i k náprsníku řetízky jednorovné dílem točeným z zlata čistého. ²³ Uděláš také k náprsníku dva kroužky zlaté, a dáš je na dva kraje náprsníka. ²⁴ A prostrčíš dva řetízky zlaté skrze dva kroužky po krajích náprsníka. ²⁵ A druhé konce těch dvou řetízků připeš k haklíkům, a dáš na vrchní kraje náramenníka po předu. ²⁶ Uděláš i dva kroužky zlaté, kteréž dáš na dva kraje náprsníka, na tu obrubu jeho, kteráž jest po té straně k náramenníku do vnitřku. ²⁷ Uděláš ještě dva jiné kroužky zlaté, kteréž dáš na dvě strany náramenníka zespod po předu naproti spojení jeho, svrchu nad přepásáním náramenníka. ²⁸ Tak svíží náprsník ten, kroužky jeho s kroužky náramenníka, tkanicí z postavce modrého, aby byl nad přepásáním náramenníka, a neodevstával náprsník od náramenníka. ²⁹ I bude nositi Aron jména synů Izraelských na náprsníku soudu na srdci svém, když vcházeťi bude do svatyně, na památku před Hospodinem ustavičně. ³⁰ Položíš pak do náprsníku soudu urim a thumim, aby bylo na srdci Aronově, když vcházeťi bude před Hospodina; a nositi bude Aron soud synů Izraelských na srdci svém před Hospodinem vždycky. ³¹ Uděláš také plášť pod náramenník, všecken z postavce modrého. ³² A bude na vrchu v prostřed něho díra; okolek její všudy vůkol dílem tkaným, jako obojek u pancíře bude, aby se neroztrhl. ³³ Uděláš i na podolku jeho jablka zrnatá z hedbávi modrého, z šarlatu a z červce dvakrát barveného, na podolku jeho vůkol, a zvonečky zlaté mezi nimi vůkol. ³⁴ Zvoneček zlatý a jablko zrnaté, opět za tím zvoneček zlatý a jablko zrnaté na podolku pláště vůkol. ³⁵ A bude to míti na sobě Aron při službách, aby slyšán byl zvuk jeho, když vcházeťi bude do svatyně před Hospodina, i když vycházeťi bude, aby neumřel. ³⁶ Uděláš také plech z zlata čistého, a vyryješ na něm dílem vyrývajících pečeti: Svatost Hospodinu. ³⁷ Kterýž dáš na tkanici z modrého postavce, a bude na čepici; napřed na čepici bude. ³⁸ I bude nad čelem Aronovým, aby nesl Aron nepravosti posvěcených věcí, kterýchž by posvětili synové Izraelští při všech dařích posvěcených věcí svých; a bude nad čelem jeho vždycky, aby příjemné je činil před Hospodinem. ³⁹ Uděláš také sukni z hedbávi bílého vázanou s oky; uděláš i čepici z hedbávi bílého; pás také uděláš dílem krumpěřským. ⁴⁰ Synům také Aronovým zděláš sukně; pasy také jim uděláš a klobouky k slávě a k ozdobe. ⁴¹ A oblečeš v ně Arona bratra svého a syny jeho s ním, a pomazeš jich, a naplníš ruce jejich, a posvětiš mi jich, aby úřad kněžský konali přede mnou. ⁴² Nadělej jim i košilek lněných k zakrytí nahoty těla; od bedr až do stehů budou. ⁴³ A ať je na sobě mají Aron i synové, když vcházeťi budou do stánku úmluvy, aneb když přistupovati budou k oltáři, aby sloužili v svatyni; a neponesou nepravosti, aniž zemrou. Řád tento bude věčný jemu i potomkům jeho po něm.

29 Toto také učiníš jim ku posvěcení jich, aby úřad kněžský konali přede mnou: Vezmi volka jednoho ještě mladého a skopce dva bez vady. ² Chleby též přesné a koláče přesné s olejem smíšené, a oplatky přesné polité olejem; z bělí pšeničné naděláš toho. ³ A vklada to do koše jednoho, obětovati to budeš v koši, spolu s tím volkem a dvěma skopci. ⁴ Potom Aronovi a synům jeho přistoupiti kážeš ke dveřím stánku úmluvy, a umyješ je vodou. ⁵ A vezma roucha, oblečeš Arona v sukni, a v plášť náležící pod náramenník, a v náramenník, a v náprsník, a přepášeš ho pasem náramenníka. ⁶ Vstavíš i čepici na hlavu jeho, a korunu svatosti vstavíš na čepici. ⁷ Naposledy vezmeš olej pomazání, a vyleje na hlavu jeho, pomazeš ho. ⁸ Potom synům jeho přistoupiti kážeš, a zobláčíš je v sukně. ⁹ A zopasuješ je pasy, Arona i syny jeho, a vstavíš jim čepičky na hlavu. I budou mítí kněžství řádem věčným; a posvětiš ruky Aronovy a ruky synů jeho. ¹⁰ Přivedeš také volka před stánek úmluvy, i vloží Aron a synové jeho ruce své na hlavu volka. ¹¹ A zabiješ volka před Hospodinem u dveří stánku úmluvy. ¹² A nabera krve z volka, pomazeš na rozích oltáře prstem svým, a všecku krev vyleješ k spodku oltáře. ¹³ Vezmeš pak všecken tuk příkrývající droby a branici s jater, a dvě ledviny s tukem, kterýž jest na nich, a zapálíš to na oltáři. ¹⁴ Maso pak z toho volka, a kůži s lejný jeho spálíš ohněm vně za stany; nebo obět za hřichy jest. ¹⁵ Skopce také jednoho vezmeš, a vloží Aron a synové jeho ruce své na hlavu toho skopce. ¹⁶ A zabiješ toho skopce, a nabera krve jeho, pokropíš oltáře na vrchu vůkol. ¹⁷ Skopce pak rozsekáš na kusy, a vymyje droby jeho i nohy, vkladeš je na ty kusy z něho a na hlavu jeho. ¹⁸ A potom všeho skopce zapálíš na oltáři; nebo zápal ten jest Hospodinu vůně příjemná, obět ohnivá jest Hospodinu. ¹⁹ Vezmeš také skopce druhého; i vloží Aron a synové jeho ruce své na hlavu téhož skopce. ²⁰ A zabiješ skopce toho, a vezma krev jeho, pomazeš jí konce ucha Aronova, a konce pravého ucha synů jeho, i palce na pravé ruce jejich, a palce na pravé noze jejich; a vykropíš tu krev na oltář vůkol. ²¹ A vezma krve, kteráž bude na oltáři, a oleje pomazání, pokropíš Arona a roucha jeho i synů jeho a roucha jejich s ním; a budeť posvěcen on i roucho jeho, i synové jeho, a roucho synů jeho s ním. ²² Potom vezmeš z skopce tuk a ocas, a tuk příkrývající droby, a branici s jater,

a dvě ledviny s tukem, kterýž jest na nich, a plece pravé, (nebo skopec naplnění jest), ²³ A jeden pecník chleba, a jeden koláč chleba s olejem, a oplatek jeden z koše chlebu přesných, kterýž jest před Hospodinem. ²⁴ A dáš to vše v ruce Aronovy a v ruce synů jeho, a obraceti to budeš sem i tam, aby byla obět obracení před Hospodinem. ²⁵ Potom vezma to z rukou jejich, zapálíš na oltáři v zápal, k vůni příjemné před Hospodinem. Toť jest obět ohnivá Hospodinu. ²⁶ Vezmeš také hrudí z skopce posvěcení, kterýž bude Aronův, a obraceti je budeš sem i tam, aby byla obět obracení před Hospodinem; a budeť na tvůj díl. ²⁷ Posvětiš tedy hrudí obracení, a plece pozdvížení, kteréž obracino a kteréž pozdvihováno bylo z skopce posvěcení, z toho, kterýž bude Aronův, a z toho, kterýž bude synů jeho. ²⁸ A bude to Aronovi a synům jeho právem věčným od synů Izraelských, když obět pozdvížení bude. Nebo pozdvížení bude od synů Izraelských, z obětí jejich pokojných; pozdvížení jejich náleží Hospodinu. ²⁹ Roucha pak svatá, kteráž jsou Aronova, zůstanou synům jeho po něm, aby pomazování byli v nich, a aby posvěcovány byly v nich ruce jejich. ³⁰ Sedm dní bude v nich choditi kněz, kterýž bude na jeho místě z synů jeho, kterýž vcházeti bude do stánku úmluvy, aby sloužil v svatyni. ³¹ Skopce pak posvěcení vezma, uvaříš maso jeho na místě svatém. ³² A budeť jísti Aron s syny svými maso toho skopce a chléb, kterýž jest v koši u dveří stánku úmluvy. ³³ Jísti budou to ti, za něž očištění se stalo ku posvěcení rukou jejich, aby posvěceni byli. Cizí pak nebude jísti, nebo svatá věc jest. ³⁴ Zůstalo-li by co masa posvěcení a chleba až do jitra, spálíš ostatky ohněm; nebude jedeno, nebo svatá věc jest. ³⁵ Tak tedy uděláš s Aronem a syny jeho vedlé všeho, což jsem přikázal tobě; za sedm dní posvěcovati budeš rukou jejich. ³⁶ A volka za hřích obětovati budeš na každý den na očištění, a krví za hřích pokropíš oltáře, čině očištění na něm, a pomazeš ho ku posvěcení jeho. ³⁷ Za sedm dní očišťování konati budeš na oltáři, a posvětiš ho, a ten oltář bude nejsvětější. Cokoli dotkne se oltáře, posvěceno bude. ³⁸ A toto jest, což obětovati budeš na oltáři, beránky roční dva, na každý den ustavičně. ³⁹ Jednoho beránka obětovati budeš ráno, a beránka druhého obětovati budeš k večerou. ⁴⁰ A desátý díl efi běli smíšené s olejem vytlačeným, jehož by bylo s čtvrtý díl hin, a k oběti mokré čtvrtý díl hin vína na jednoho beránka. ⁴¹ Tolikéž beránka druhého obětovati budeš k večerou. Jako při oběti suché ranní, a jako při mokré oběti její, tak při této učiníš, aby byla vůně příjemná, obět ohnivá Hospodinu. ⁴² Zápalná obět tato ustavičná ať jest po všecy věky vaše u dveří stánku úmluvy před Hospodinem, kdež přicházeti budu k vám, abych tam s tebou mluvil. ⁴³ A tam přicházeti budu k synům Izraelským, a posvěceno bude místo slávou mou. ⁴⁴ Nebo posvětim stánku úmluvy i oltáře; Arona také a synů jeho posvětim, aby mi úřad kněžský konali. ⁴⁵ A bydliťi budu u prostřed synů Izraelských, a budu jim za Boha. ⁴⁶ A zvědíť, že já jsem Hospodin Bůh jejich, kterýž jsem je vyvedl z země Egyptské, abych přebýval u prostřed nich, já Hospodin Bůh jejich.

30 Uděláš i oltář, na němž by se kadilo; z dříví setim uděláš jej. ² Lokte zdělí, a lokte zšíří, čtverhraný bude, a dvou loket zvýší; z něho budou rohy jeho. ³ Obložíš pak jej zlatem čistým, svrček jeho i po stranách vůkol i rohy jeho; a uděláš mu korunu zlatou vůkol. ⁴ Po dvou také kruzích zlatých uděláš u něho, pod korunou ve dvou úhlech jeho, po obou stranách jeho; a skrze ně provlečeš sochory, aby nošen byl na nich. ⁵ Ty pak sochory uděláš z dříví setim, a obložíš je zlatem. ⁶ A postavíš jej před oponou, za kterouž jest truhla svědectví, před slitovnicí, kteráž jest nad svědectvím, kdež přicházeti budu k tobě. ⁷ I kaditi bude na něm Aron kadidlem z vonných věcí; každého jitra, když spraví světla, kaditi bude. ⁸ Tolikéž když rozsvítí Aron lampy k večerou, kaditi bude kaděním vonných věcí ustavičně před Hospodinem po rodech vašich. ⁹ Nevložíte na něj kadidla cizího, ani zápalu, ani oběti suché, ani oběti mokré obětovati budete na něm. ¹⁰ Toliko očištění vykoná nad rohy jeho Aron jednou v roce, krví oběti za hřích v den očišťování; jednou v roce očištění vykoná na něm po rodech vašich; svatosvaté jest Hospodinu. ¹¹ Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi, řka: ¹² Když vyzdvihneš hlavní summu synů Izraelských náležejících ku počtu, dá jeden každý výplatu duše své Hospodinu, když je počítati budeš, aby nebyla na nich rána, když sečteni budou. ¹³ Toto pak dají: Každý z těch, kteří jdou v počet, půl lotu dá, podlé lotu svatyně. (Dvaceti peněz platí ten lot.) Půl lotu obět pozdvížení bude Hospodinu. ¹⁴ Kdožkoli jde v počet od dvaceti let a výše, tu obět pozdvížení ať dá Hospodinu. ¹⁵ Bohatý nedá více, a chudý nedá méně, než půl lotu, když dávati budou obět pozdvížení Hospodinu k očištění duší vašich. ¹⁶ A vezma stříbro očištění od synů Izraelských, dáš je na potřeby k službě stánku úmluvy; a bude to synům Izraelským na památku před Hospodinem k očištění duší vašich. ¹⁷ Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ¹⁸ Uděláš i umyvadlo měděné k umývání a podstavek jeho měděný, a postavíš je mezi stánkem úmluvy a oltářem, a naleješ do něho vody. ¹⁹ Umývati budou z něho Aron i synové jeho ruce své i nohy své. ²⁰ Když vcházeti budou do stánku úmluvy, umývati se budou vodou, aby nezemřeli, aneb když by měli přistupovati k oltáři, aby sloužili, a zapalovali obět ohnivou Hospodinu. ²¹ I budou umývati ruce i nohy své, aby nezemřeli. A bude jim ustanovení toto věčné, Aronovi i semeni jeho po rodech jejich. ²² Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²³ Ty pak vezmi sobě vonných věcí předních: Mirry nejčistší pět set lotů, a skořice vonné polovici toho, totiž dvě stě a padesát,

a prustvorce vonného dvě stě a padesát; ²⁴ Kasie pak pět set lotů na váhu svatyně, oleje olivového míru hin. ²⁵ A uděláš z toho olej pomazání svatého, mast nejvýbornější dílem apatykářským. Olej pomazání svatého bude. ²⁶ Pomazeš jím stánku úmluvy i truhly svědectví, ²⁷ A stolu i všech nádob k němu, svícnu i všech nádob jeho, i oltáře, na němž se kadí; ²⁸ Oltáře také, na němž se pálí oběti, a všech nádob jeho, i umyvadla s podstavkem jeho. ²⁹ Tak posvětiš jich, aby byly nejsvětější. Cožkoli dotkne se jich, posvěceno bude. ³⁰ Arona také a synů jeho pomazeš, a posvětiš jich, aby úřad kněžský konali přede mnou. ³¹ K synům pak Izraelským mluvíti budeš, řka: Tento olej pomazání svatého bude mi v národech vašich. ³² Tělo člověka nebude mazáno jím, a podle složení jeho neuděláte podobného. Svatýť jest, svatý vám bude. ³³ Kdo by koli udělal mast podobnou, a neb mazal by jí cizího, vyhlazen bude z lidu svého. ³⁴ I řekl Hospodin Mojžíšovi: Vezmi sobě vonných věcí, balsamu, onychi, galbanu vonného, a kadidla čistého; jednotejná váha toho bude. ³⁵ A uděláš z toho kadidlo, složení dílem apatykářským smíšené, čisté a svaté. ³⁶ A ztluka to drobně, klásti budeš z něho před svědectvím v stánku úmluvy, kdež přicházeti budu k tobě. Nejsvětější to vám bude. ³⁷ Neuděláte sobě kadidla podle složení tohoto, kteréž připravíš; za svatou věc tobě bude pro Hospodina. ³⁸ Kdo by koli dělal co podobného k vůni sobě, vyhlazen bude z lidu svého.

31 I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Hle, povolal jsem ze jména Bezelele, syna Uri, syna Hur, z pokolení Judova. ³ A naplnil jsem ho duchem Božím, moudrostí a rozumností, i uměním všelijakého řemesla, ⁴ Aby vtipně smyslití uměl, což by koli řemeslně uděláno býti mohlo z zlata a z stříbra i z mědi. ⁵ I v řezání kamení drahého k vsazování, i v umělém vsazování na dřevě aby dělal všelijaké dílo. ⁶ A aj, já přidal jsem jemu Aholiaba, syna Achisamechova, z pokolení Dan. A v srdci každého vtipného složil jsem moudrost, aby spravili vše, což jsem přikázal tobě: ⁷ Stánek úmluvy a truhlu svědectví, a slitovnici, kteráž má býti na ní, i všelijaké nádobí stánku; ⁸ Stůl také a nádoby k němu, i svícen čistý se všemi nádobami jeho, a oltář pro kadění; ⁹ Těž oltář k zápalům se všemi nádobami jeho, a umyvadlo s podstavkem jeho; ¹⁰ I roucha k službě, i roucha svatá Aronovi knězi, i roucha synů jeho, aby mi úřad kněžský konali; ¹¹ I olej pomazání a kadidlo vonné do svatyně. Všecko tak, jakž jsem přikázal tobě, udělají. ¹² Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ¹³ Ty pak mluv k synům Izraelským a rci: A však sobot mých ostříhati budete. Nebo to znamením jest mezi mnou a vámi po rodech vašich, aby známo bylo, že já jsem Hospodin, kterýž vás posvěcují. ¹⁴ Protož ostříhati budete soboty, nebo svatá jest vám. Kdož by ji poškrnil, smrtí umře; a kdo by koli dělal v ní dílo, vyhlazena bude ta duše z prostředku lidu svého. ¹⁵ Šest dní děláno bude dílo, ale v den sedmý sobota odpočinutí jest, svatost Hospodinu. Každý, kdož by dělal dílo v den sobotní, smrtí umře. ¹⁶ Protož ostříhati budou synové Izraelští soboty, tak aby světili sobotu po rodech svých smlouvou věčnou. ¹⁷ Mezi mnou a syny Izraelskými za znamení jest na věčnost; nebo šest dní činil Hospodin nebe i zemi, v den pak sedmý přestal a odpočinul. ¹⁸ I dal Pán Mojžíšovi po dokonání těchto řečí s ním na hoře Sinai dvě dsky svědectví, dsky kamenné, psané prstem Božím.

32 Vida pak lid, že by prodléval Mojžíš sstoupiti s hůry, sebrali se proti Aronovi a řekli jemu: Vstaň, udělej nám bohy, kteréž by šli před námi; nebo Mojžíšovi, muži tomu, kterýž vyvedl nás z země Egyptské, nevíme, co se přihodilo. ² I řekl jim Aron: Odejmete náušnice zlaté, kteréž jsou na uších žen vašich, synů vašich i dcer vašich, a přineste ke mně. ³ Tedy strhl všecken lid náušnice zlaté, kteréž byly na uších jejich, a přinesli k Aronovi. ⁴ Kterězto vzav z rukou jejich, dal je do formy, a udělal z nich tele slité. I řekli: Tito jsou bohové tvoji, Izraeli, kteříž tě vyvedli z země Egyptské. ⁵ Což vida Aron, vzdělal oltář před ním. I volal Aron, a řekl: Slavnost Hospodinova zítra bude. ⁶ A nazejtří vstavše velmi ráno, obětovali zápaly, a přivedli oběti pokojné. I sedl lid, aby jedl a pil, potom vstali, aby hráli. ⁷ Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi: Jdi, sstup, nebo porušil se lid tvůj, kterýž jsi vyvedl z země Egyptské. ⁸ Sešli brzo s cesty, kterouž jsem přikázal jim. Udělali sobě tele slité, a klaněli se mu, a obětovali jemu, řkouce: Tito jsou bohové tvoji, Izraeli, kteříž tě vyvedli z země Egyptské. ⁹ Řekl také Hospodin Mojžíšovi: Viděl jsem lid tento, a aj, lid jest tvrdé šije. ¹⁰ Protož nyní nech mne, abych v hněvě prchlivosti své vyhladil je, tebe pak učiním v národ veliký. ¹¹ I modlil se Mojžíš Hospodinu Bohu svému, a řekl: Pročež, ó Hospodine, rozněcuje se prchlivost tvá na lid tvůj, kterýž jsi vyvedl z země Egyptské v síle veliké a v ruce mocné? ¹² A proč mají mluvíti Egyptští, řkouce: Lstivě je vyvedl, aby zmordoval je na horách, a aby vyhladil je se svrchku země? Odvrát se od hněvu prchlivosti své, a lituj zlého, kteréžs uložil uvésti na lid svůj. ¹³ Rozpomeň se na Abrahama, Izáka a Izraele, služebníky své, jimž jsi zapřisáhl skrze

31:14 Soboty. Hebr. sabat: odpočinek. Den sobotní v některých českých překladech Bible znamená den odpočinku. Hebrejský sabat je etymologický kořen české soboty. Jestli někdo upřednostňuje svěcení soboty, nikdo mu nebrání (Ř 14:5); neměli bychom však ze svých osobních či denominačních preferencí učinit zákonické bříme, které

bychom uvalovali na ostatní (Ř 14:12–13). Rozdělovat kvůli takové malichernosti církev je neužitečné a hříšné (Gal 4:9–13).

32:6 Hrali. Tzn. páchali nepřístojnosti – orgie včetně sexuálních hříchů (byli obnaženi 32:25). Eufemismus skrývající podobný obsah vidíme např. v Sd 16:25.

sebe samého a mluvil jsi jim: Rozmnožím símě vaše jako hvězdy nebeské, a všecku zemi tuto, o kteréž jsem mluvil, dám semeni vašemu, a dědičně obdržíte ji na věky. ¹⁴I litoval Hospodin zlého, kteréž řekl, že učiní lidu svému. ¹⁵A obrátiv se Mojžíš, sstoupil s hůry, dvě dsky svědectví maje v rukou svých, dsky po obou stranách psané; s jedné i s druhé strany byly popsané. ¹⁶A dsky ty dílo Boží byly; písmo také písmo Boží bylo vyryté na dskách. ¹⁷Uslyšev pak Jozue hlas lidu křičícího, řekl Mojžíšovi: Hřmot boje v táboru jest. ¹⁸Kterýžto odpověděl: Není to křik vítězících, ani křik poražených, hlas zpívajících já slyším. ¹⁹I stalo se, když se přiblížil k stanům, že uzřel tele a tance. A rozhněvav se Mojžíš velmi, povrhl z rukou svých dsky, a rozrazil je pod Horou. ²⁰Vzal také tele, kteréž byli udělali, a spálil je v ohni, a setřel je až na prach, a vyspav na vodu, dal pít synům Izraelským. ²¹A řekl Mojžíš Aronovi: Coť učinil lid tento, že jsi uvedl na něj hřích veliký? ²²Odpověděl Aron: Nehněvej se, pane můj. Ty víš, že lid tento k zlému nakloněn jest. ²³Nebo řekli mi: Udělej nám bohy, kteříž by šli před námi; nebo Mojžíšovi, muži tomu, kterýž vyvedl nás z země Egyptské, nevíme, co se stalo. ²⁴Jimž jsem odpověděl: Kdo má zlato, strhněte je s sebe. I dali mi, a uvrhl jsem je do ohně, a udělalo se to tele. ²⁵A vida Mojžíš lid obnažený, že obnažil jej Aron ku potupě před nepřátely, kteříž povstati měli proti nim, ²⁶Stoje v bráně tábora, řekl: Kdo jest Hospodinův, přístup ke mně. I shromáždili se k němu všickni synové Lévi. ²⁷Jimž řekl: Tak praví Hospodin Bůh Izraelský: Připaš jeden každý meč svůj k boku svému; přejděte sem i tam od brány tábora k bráně, a zabí jeden každý bratra svého, a každý přítele svého i bližního svého. ²⁸I učinili synové Lévi podlé řeči Mojžíšovy, a padlo jich v ten den z lidu na tři tisíce mužů. ²⁹Nebo řekl byl Mojžíš: Posvěťte dnes rukou svých Hospodinu, jeden každý na synu svém a na bratru svém, aby vám dal dnes požehnání. ³⁰A když bylo nazejtří, řekl Mojžíš lidu: Vy jste zhřešili hříchem velikým. Protož nyní vstoupím k Hospodinu, zda bych ho ukrotil pro hřích váš. ³¹Tedy navrátiv se Mojžíš k Hospodinu, řekl: Prosím, zhřešil jest lid ten hříchem velikým; nebo udělali sobě bohy zlaté. ³²Nyní pak neb odpusť hřích jejich, a pakli nic, vymaž mne, prosím, z knihy své, kteroužs psal. ³³I řekl Hospodin Mojžíšovi: Kdo zhřešil proti mně, toho vymaži z knihy své. ³⁴Protož nyní jdi, veď lid tento, kamž jsem rozkázal tobě. Aj, anděl můj půjde před tebou; v den pak navštívení mého navštívím i na nich hřích jejich. ³⁵I bil Hospodin lid, proto že učinili tele, kteréž byl udělal Aron.

33 I mluvil Hospodin k Mojžíšovi: Jdi, vstup odsud, ty i lid, kterýž jsi vyvedl z země Egyptské do země, kterouž jsem přísáhl Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, řka: Semeni tvému dám ji, ²(A pošli před tebou anděla, a vyženu Kananea, Amorea, Hetea, Ferezea, Hevea a Jebuzea,) ³Do země oplývající mlékem a strdí. Neboť sám nevstoupím s tebou, proto že lid tvrdé šíje jsi, abych nezahubil tebe na cestě. ⁴A uslyšav lid řeč tuto přezlou, zámutek nesli, aniž vzal kdo okrasy své na sebe. ⁵Nebo byl řekl Hospodin Mojžíšovi: Mluv synům Izraelským: Vy jste lid tvrdé šíje; jakž jen jedinou vstoupím mezi vás, zahladím vás. Protož již, slož okrasu svou s sebe, a zvím, co učiniti mám s tebou. ⁶I svlékli s sebe synové Izraelští okrasy své u hory Oréb. ⁷Mojžíš pak vzav stánek, rozbil jej sobě vně za stany, vzdáliv se od tábora, a nazval jej stánkem úmluvy. Tedy kdokoli hledal Hospodina, ven choditi musil k stánku úmluvy, kterýž byl vně za stany. ⁸K tomu také, když vycházel Mojžíš k stánku, povstával všecken lid a stál každý u dveří stanu svého, a hleděli za Mojžíšem, dokudž nešel do stánku. ⁹Bývalo pak toto, že když vcházel Mojžíš do stánku, sstupoval sloup oblakový, a stával u dveří stánku, a mluvil s Mojžíšem. ¹⁰A všecken lid vida sloup oblakový, an stojí u dveří stánku, povstávali všickni, a klaněli se každý u dveří stanu svého. ¹¹A mluvíval Hospodin k Mojžíšovi tváří v tvář, tak jako mluví člověk s přítelem svým. Potom navracel se do tábora, ale služebník jeho Jozue, syn Nun, mládenec, neodcházel z stánku. ¹²I řekl Mojžíš Hospodinu: Pohleď, ty velíš mi, abych vedl lid tento, a neoznámils mi, koho pošleš se mnou, ještos pravil: Znáš tě ze jména, k tomu také nalezl jsi milost přede mnou. ¹³Již tedy, jestliže jsem jen nalezl milost před tebou, oznam mi, prosím, cestu svou, abych tě poznal, a abych nalezl milost před tebou; a pohleď, že národ tento jest lid tvůj. ¹⁴I odpověděl: Tvář má předcházeti vás bude, a dámť odpočinutí. ¹⁵I řekl: Nemá-liť předcházeti nás tvář tvá, nevyvozuji nás odsud. ¹⁶Nebo po čem poznáno bude zde, že jsem nalezl milost před tebou, já i lid tvůj? Zdali ne po tom, když půjdeš s námi, a když oddělení budeme, já a lid tvůj, ode všeho lidu, kterýž jest na tváři země? ¹⁷I řekl Hospodin Mojžíšovi: I tu také věc, kterouž jsi pravil, učiním; nebo jsi nalezl milost přede mnou, a znám tě ze jména. ¹⁸Řekl opět: Okaž mi, prosím, slávu svou. ¹⁹Kterýž odpověděl: Já způsobím to, aby šlo mimo tebe před tváří tvou všecko dobré mé, a zavolám ze jména: Hospodin před tváří tvou. Smiluji se, nad kýmž se smiluji, a slituji se, nad kýmž se slituji. ²⁰Řekl také: Nebudeš moci viděti tváří mé; neboť neužrjí mne člověk, aby živ zůstal. ²¹I to řekl Hospodin: Aj, místo u mne, a staneš na skále. ²²A když tudy půjde sláva má, postavím tě v rozsedlině skály, a přikryji tě rukou svou, dokudž nepřejdu. ²³Potom odejmu ruku svou, i užrjíš hřbet můj, ale tvář má nebude spatřívána.

34 I řekl Hospodin k Mojžíšovi: Vyteš sobě dvě dsky kamenné podobné prvním, a napíšeš na dskách těch slova, kteráž byla na dskách prvních, kteréž jsi rozrazil. ²Budiž tedy hotov ráno, a vstoupíš v jitře na

horu Sinai, a staneš přede mnou na vrchu hory té. ³Žádný ať nevstupuje s tebou, aniž také kdo vidín bude na vsi hoře; ani ovce neb volové pásťi se budou naproti hoře této. ⁴Tedy Mojžíš vytesal dvě dsky kamenné podobné prvním, a vstav ráno, vstoupil na horu Sinai, jakž mu přikázal Hospodin, a vzal v ruku svou dvě dsky kamenné. ⁵I sstoupil Hospodin v oblaku, a stál s ním tam, a zavolał ze jména: HOSPODIN. ⁶Nebo pomíjeje Hospodin tvář jeho, volal: Hospodin, Hospodin, Bůh silný, lítostivý a milostivý, dlouhočekající a hojný v milosrdenství a pravdě, ⁷Milosrdenství čině tisícům, odpouštěje nepravost a přestoupení i hřích, a kterýž nikoli neospravedlňuje vinného, navštěvuje nepravost otců na synech, a na synech synů do třetího i čtvrtého pokolení. ⁸Mojžíš pak rychle sklonil hlavu k zemi, a poklonu učinil. ⁹A řekl: Prosím, našel-li jsem milost v očích tvých, Pane, nechť jde, prosím, Pán u prostřed nás, nebo lid jest tvrdé šíje, a milostiv buď nepravosti naší a hříchů našemu, a měj nás za dědictví. ¹⁰Kterýžto řekl: Aj, já učiním smlouvu přede vším lidem tvým. Učiním divné věci, kteréž nejsou učiněny na vsi zemi a ve všech národech, a viděti bude všecken lid, (mezi nimiž jsi,) skutky Hospodinovy; nebo hrozné bude to, což já učiním s tebou. ¹¹Zachovej to, což já dnes tobě přikazuji. Aj, já vyženu před tváří tvou Amorea a Kananea, Hetea a Ferezea, Hevea a Jebuzea. ¹²Varuj se pak, abys nečinil smlouvy s obyvateli země té, do kteréž vejdeš, ať bynebyli osídlem u prostřed tebe. ¹³Ale zboříte oltáře jejich, a modly jejich polámete, a jejich háje posekáte. ¹⁴Nebo nebudeš se klaněti Bohu jinému, proto že Hospodin jest, jméno má horlivý, Bůh silný, horlivý jest. ¹⁵Nevcházej v smlouvu s obyvateli země té, aby když by smilnili, jdouce po bozích svých, a obětovali bohům svým, nepovolali tě, a jedl bys z oběti jejich. ¹⁶A abys nebral ze dcer jeho synům svým, i smilnily by dcery jejich, jdouce po bozích svých, a naučily by smilniti syny tvé, jdouce po bozích svých. ¹⁷Bohů slitých neuděláš sobě. ¹⁸Slavnost přesnic zachovávatí budeš. Za sedm dní jísti budeš chleby nekvašené, jakž jsem přikázal tobě, v čas vyměřený měsíce Abib; nebo měsíce toho vyšel jsi z Egypta. ¹⁹Všecko což otvírá život, mé jest, i všeliký samec v dobytku tvém, prvorozený z volů a ovcí. ²⁰Ale prvorozené osle vyplatíš dobytčetem; pakli bys nevyplatil, šíji zlomíš jemu. Každého prvorozeného z synů svých vyplatíš, aniž ukáží se přede mnou prázdni. ²¹Šest dní pracovatí budeš, dne pak sedmého přestaneš; v čas orání i žně přestaneš. ²²A učiníš sobě slavnost téhodnů, svátek prvotin žně pšeničné a slavnost klizení po vyjití každého roku. ²³Třikrát v roce ukáže se každý z vás pohlaví mužského před obličejem Panovníka Hospodina, Boha Izraelského. ²⁴Nebo vyvrhu národy od tváří tvé a rozšířím meze tvé, aniž kdo sáhne na zemi tvou, když vstoupíš, abys se ukázal před Hospodinem Bohem svým třikrát v roce. ²⁵Nebudeš obětovati krve oběti mé, dokavadž u tebe kvas jest, aniž zůstane do jitra obět slavnosti Fáze. ²⁶Prvotiny prvních úrod země své přináseti budeš do domu Hospodina Boha svého. Nebudeš vařiti kozelce v mléce matky jeho. ²⁷I řekl Hospodin Mojžíšovi: Napiš sobě slova tato; nebo podlé slov těch učinil jsem smlouvu s tebou a s Izraelem. ²⁸Byl pak tam s Hospodinem čtyřiceti dní a čtyřiceti nocí, chleba nejedl a vody nepil; a napsal na dskách slova té smlouvy, totiž deset slov. ²⁹I stalo se, když sstupoval Mojžíš s hory Sinai, (a měl dvě dsky svědectví v rukou svých, když sstupoval s hory), nevěděl, že by se stkvěla kůže tváří jeho,

34:29 Se stkvěla. Hebrejský výraz KRN קרן lze číst dvěma způsoby: *karan* (קָרַן) ve významu svítit nebo zářící; anebo *keren* (קֶרֶן), což znamená (zvířecí) roh. Někteří komentátoři se mylně domnívají, že jsou to dva významy téhož slova; jsou to však dvě různá slova. Rohy

na Mojžíšově hlavě, jak je zobrazuje např. Michelangelova socha, jsou důsledkem tohoto mylného čtení Bible, konzervovaného např. jejím latinským překladem Vulgátou (*cornuta*). Mojžíšova tvář zářila po času

Proč Mojžíš nesouhlasil s Hospodinem?

Dříve řekl Hospodin Mojžíšovi, že pošle svého anděla, který povede Izrael, ať ho poslouchají, jinak jim neodpustí (23:23). Mojžíš přednesl Hospodinu vskutku smělý požadavek: naléhal, aby Hospodin provázel Izrael osobně. Trval na Boží osobní přítomnosti umíněně jako malé dítě, dokonce odmítl kamkoliv se hnout, kdyby Hospodin neměl být s nimi (33:12–16). Proč byl tak drzý? Proč s Hospodinem nesouhlasil?

Svůj důvod Mojžíš odhalil v 34:9: „... nebo lid jest tvrdé šíje, a milostiv buď nepravosti naší a hříchů našemu, a měj nás za dědictví.“ Mojžíšův argument byl tento: Hospodin měl jít s Izraelem právě proto, že je to tvrdošíjný lid! Vzhledem k tomu, že Bůh již byl řekl, že anděl jim neodpustí, když

mu budou vzdorovat (23:21; 32:34), Mojžíšovi bylo jasné, že jejich jedinou nadějí je přesvědčit Hospodina, aby to byl On sám, kdo s nimi půjde namísto anděla. Mojžíš dobře věděl, že jediné Boží blízkost nabízí Božímu lidu nadějí do budoucna. I kdyby byl Hospodin skrytý ve skále, jenom On mohl (na rozdíl od anděla) odpustit „nepravost a přestoupení i hřích“ (34:7.)

 Kromě jiného nás tím Mojžíš učí, že když vycházíme ze zjeveného Božího Slova coby premisy, používáním logiky (rozumu) musíme dojít k závěru, který implikuje. Znát premisu, ale ignorovat ji (chovat se, jako kdyby z ní nic nevyplývalo), mívá fatální důsledky (srv. Mt 7:26–27 nebo pozn. Da 5:22).

když mluvil s ním. ³⁰ A viděl Aron i všickni synové Izraelští Mojžíše, a aj, stkvěla se kůže tváři jeho, a nesměli přistoupiti k němu. ³¹ Ale Mojžíš zavolal jich, a navrátili se k němu Aron i všechna knížata shromáždění toho, a mluvil Mojžíš s nimi. ³² Potom přišli také k němu všickni synové Izraelští, jimžto přikázal všechno, což s ním mluvil Hospodin na hoře Sinai. ³³ Dokudž pak mluvil Mojžíš s nimi, měl zástěru na tváři své. ³⁴ Ale když vcházel Mojžíš před tvář Hospodina, aby mluvil s ním, odjímal zástěru, dokudž nevyšel. Vyšel pak, mluvil synům Izraelským, což mu bylo rozkázáno. ³⁵ Tedy viděli synové Izraelští tvář Mojžíšovu, že se stkvěla kůže tváři jeho. A kladl zase Mojžíš zástěru na tvář svou, dokudž nevcházel, aby mluvil s ním.

35 Tedy svolal Mojžíš všechno shromáždění synů Izraelských, a řekl jim: Tato jsou slova, kteráž přikázal vám Hospodin, abyste je činili. ² Šest dní děláno bude dílo, ale v sedmý den mějte svátek, sobotu odpočínutí Hospodinova. Kdo by dělal v něm dílo, umře. ³ Nezanítíte ohně nikdež v příbytcích svých v den sobotní. ⁴ Mluvil také Mojžíš ke všemu shromáždění synů Izraelských takto: Toto jest slovo, kteréž přikázal Hospodin, řka: ⁵ Seberte z sebe obět pozdvižení Hospodinu. Každý, kdož jest ochotný v srdci svém, přinese tu obět Hospodinu: Zlato, stříbro a měď, ⁶ A postavec modrý, a šarlat, a červec dvakrát barvený, a bílé hedbáví, a kozí srsti; ⁷ Též kůže skopců na červeno barvené, a kůže jezevčí, a dříví setim, ⁸ A olej k svícení a vonné věci na olej ku pomazání a pro kadění vonné, ⁹ A kamení onychinové, a jiné kamení k vsazování do náramenníku a náprsníku. ¹⁰ A všickni, kdož jsou vtipní mezi vámi, přijdou a dělati budou, cožkoli přikázal Hospodin: ¹¹ Příbytek, stánek jeho i přikrytí jeho a háky jeho, dsky jeho, svlaky jeho, sloupy jeho i podstavky jeho; ¹² Truhlu s sochory jejími, slitovnici a oponu zastření; ¹³ Stůl i sochory k němu se všemi nádobami jeho, i chléb předložený; ¹⁴ A svícen k svícení s nádobami jeho i lampy jeho, a olej k svícení; ¹⁵ Též oltář pro kadění a sochory jeho, i olej pomazání a kadidlo z vonných věcí, i zastření dveří v příbytku; ¹⁶ Oltář k zápalu a rošt jeho měděný a sochory jeho, i všechna nádobí jeho, i umyvadlo s podstavkem jeho; ¹⁷ Koltry očkované k síni, sloupy její a podstavky její, i zastření brány do síně; ¹⁸ Kolíky k příbytku, a kolíky síně s provázky jejich; ¹⁹ Roucha k službě, k přísluhování v svatyni, i roucho svaté Arona kněze, i roucho synů jeho k konání úřadu kněžského. ²⁰ Vyšlo tedy všechno shromáždění synů Izraelských od tváři Mojžíšovy, ²¹ A přišli, každý muž, kteréhož ponuklo srdce jeho, a každý, v němž duch jeho byl dobrovolný, a přinesli obět pozdvižení Hospodinu, k dílu stánku úmluvy a ke vsí službě jeho, i k rouchu svatému. ²² Přicházeli muži i ženy, každý, kdož byl ochotný v srdci, a přinášeli spinadla, a náušnice, a prsteny, a záponky z pravých rukou, všelijaké nádobí zlaté, a kdožkoli obětoval obět zlata Hospodinu. ²³ Každý, kdož měl postavec modrý a šarlat, a červec dvakrát barvený, a bílé hedbáví a kozí srsti, a kůže skopců na červeno barvené, a kůže jezevčí, přinesl to. ²⁴ Kdokoli obětoval obět stříbra a mědi, přinášeli to za obět pozdvižení Hospodinu; každý také, kdo měl dříví setim, ke všelikému dílu služebnosti, přinášeli je. ²⁵ Ano i všechny ženy vtipné rukama svýma předly, a přinesly, co napředly, postavec modrý a šarlat, a červec dvakrát barvený a bílé hedbáví. ²⁶ Všecky pak ženy, kterýchž ponuklo srdce jejich, aby předly uměle, předly srsti kozí. ²⁷ Knížata pak přinášeli kamení onychinové, a jiné kamení k vsazování do náramenníku a náprsníku, ²⁸ Též vonné věci a olej k svícení, a k oleji pomazání, a k vonnému kadidlu. ²⁹ Každý muž i žena, v nichž ochotné srdce jejich bylo k tomu, aby přinášeli potřeby ke všelikému dílu, kteréž byl přikázal dělati Hospodin skrze Mojžíše, přinášeli synové Izraelští obět dobrovolnou Hospodinu. ³⁰ Tedy řekl Mojžíš synům Izraelským: Pohledte, povolal ze jména Hospodin Bezeleel, syna Uri, syna Hur, z pokolení Judova. ³¹ A naplnil ho duchem Božím, moudrostí, rozumností i uměním všelijakého řemesla, ³² Aby vtipně smysliti uměl, jak by se co dělati mělo na zlatu a stříbru a mědi, ³³ I v řemeslném strojení kamenů k vsazování, i v díle od dřeva, aby dělal všelijakým řemeslem vtipným. ³⁴ Dal nadto v srdce jeho i to, aby učiti mohl on i Aholiab, syn Achisamechův z pokolení Dan. ³⁵ Naplnil je moudrostí srdce, aby dělali všelijaké dílo tesařské a řemeslné, i krumpéřské a vytkávané z postavce modrého a šarlatu, a červce dvakrát barveného, a bílého hedbáví, a aby dělali všelijaké dílo a vymýšleli vtipné věci.

36 Tedy dělal Bezeleel a Aholiab i všeliký muž vtipný, jimž dal Hospodin moudrost a rozumnost, aby uměli dělati všeliké dílo k službě svatyně, všechno, což přikázal Hospodin. ² Povolal pak Mojžíš Bezeleel a Aholiaba i každého muže vtipného, v jehož srdce dal Hospodin moudrost, každého také, kohož ponoukalo srdce jeho, aby přistoupil ku práci díla toho. ³ A vzali od Mojžíše všechny dary, kteréž přinesli synové Izraelští k dílu služebnému svatyně, aby dělali je. Ale oni vždy předce přinášeli k němu každého jitra dary dobrovolné. ⁴ Tedy přišli všickni vtipní dělníci díla svatyně, každý od díla svého, kteréž dělali, ⁵ A mluvili k Mojžíšovi těmi slovy: Mnohem více přináší lid, nežli potřebí jest k děláni díla, kteréž přikázal Hospodin dělati. ⁶ I rozkázal Mojžíš, aby svoláno bylo v vojtě takto: Muž ani žena, žádný nepřinášej více oběti k svatyni. I zbráněno jest lidu, aby

stráveném v Hospodinově blízkosti (34:35); možná vypadal podobně, Sk 6:15).
jako ho viděli Ježíšovi učedníci na hoře proměnění (Mt 17:2-3; srv.

nenosili.⁷ Nebo měli potřeb hojně dosti k děláni všelikého díla, tak že zbývalo.⁸ I dělal každý vtipný z dělníků těch dílo to, příbytek z desíti čalounů, kteříž byli z bílého hedbávi přesukovaného, a z postavce modrého a šarlatu, a z červce dvakrát barveného, cherubíny dílem řemeslným udělal na nich.⁹ Dlouhost čalounu jednoho osm a dvacetí loktů, a čtyř loktů širokost čalounu jednoho; všickni čalounové byli jednostejné míry.¹⁰ Potom spojil pět čalounů jeden s druhým, a pět jiných čalounů spojil jeden s druhým.¹¹ Nadělal i ok z hedbávi modrého po kraji čalounu jednoho na konci, kde se spojovati má s druhým, a tolikéž udělal na kraji čalounu druhého na konci v spojení druhém.¹² Padesáte ok udělal na čalounu jednom, a padesáte ok udělal po kraji čalounu, kterýmž připojen byl k druhému; oko jedno proti druhému bylo.¹³ Udělal i padesáte haklíků zlatých a spojil čalouny jeden s druhým haklíky těmi; a tak udělán jest příbytek jeden.¹⁴ Nadto nadělal houní z srstí kozích na stánek, k přistírání příbytku po vrchu; jedenácte houní udělal.¹⁵ Dlouhost houně jedné třidceti loktů, a širokost houně jedné čtyř loktů; jednostejná míra byla těch jedenácti houní.¹⁶ A spojil pět houní obzvláště, a šest houní obzvláště.¹⁷ Udělal také padesáte ok po kraji houně na konci, kdež se spojovati má, a padesáte ok udělal po kraji houně v spojení druhém.¹⁸ Udělal k tomu haklíků měděných padesáte k spojení stánku, aby byl jedno.¹⁹ Nadto udělal příkrytí stánku z koží skopcových na červeno barvených, a příkrytí z koží jezevcích svrchu.²⁰ Nadělal k příbytku i desk z dříví setim stojatých.²¹ Desíti loktů dlouhost dsky, a půl druhého širokost dsky každé.²² Dva čepy měla dska jedna, podobně jako stupně u schodu spořádané, jeden proti druhému; tak udělal u všech desk příbytku.²³ Zdělal i dsky k příbytku, dvacetí desk k straně polední, k větru polednímu.²⁴ A čtyřidceti podstavků stříbrných udělal pode dvacetí desk, dva podstavky pod jednu dsku ke dvěma čepům jejím, a dva podstavky pod dsku druhou pro dva čepy její.²⁵ Na druhé pak straně příbytku k straně půlnoční udělal dvacetí desk,²⁶ A čtyřidceti podstavků jejich stříbrných, dva podstavky pod jednu dsku a dva podstavky pod dsku druhou.²⁷ Na straně pak příbytku k západu udělal šest desk.²⁸ Dvě dsky udělal v úhlech po obou stranách příbytku.²⁹ A byly spojené po spodu a tolikéž spojené svrchu k jednomu kruhu; tak udělal po obou stranách ve dvou úhlech.³⁰ A tak bylo osm desk a podstavků jejich stříbrných šestnácte, dva podstavkové pod každou dskou.³¹ Nadělal i svlaků z dříví setim, pět ke dskám straně příbytku jedné,³² A pět svlaků ke dskám druhé strany příbytku, a pět svlaků ke dskám strany příbytku západní, dosahujících k oběma úhlům.³³ A svlak prostřední udělal, aby šel po prostředku desk od jednoho kraje k druhému.³⁴ Dsky pak obložil zlatem a kruhy jejich udělal z zlata, aby v nich svlaky byly; a obložil svlaky zlatem.³⁵ Udělal také oponu z postavce modrého a šarlatu, a z červce dvakrát barveného, a z bílého hedbávi přesukovaného; dílem řemeslným udělal ji s figurami cherubínů.³⁶ A udělal pro ni čtyři sloupy z dříví setim, a obložil je zlatem; hákové pak jejich byli zlatí, a slil k nim čtyři podstavky stříbrné.³⁷ Udělal také zastření ke dveřům stánku z postavce modrého, z šarlatu a z červce dvakrát barveného a z bílého hedbávi přesukovaného, dílem krumpéřským,³⁸ A sloupů k tomu zastření pět s háky jejich, (obložil pak makovice a přepásaní jich zlatem), a podstavků pět měděných.

37 Udělal také Bezeleel truhlu z dříví setim, jejíž dlouhost byla půl třetího lokte, a půl druhého lokte širokost, vysokost také půl druhého lokte.² A obložil ji zlatem čistým vnitř i zevnitř, a udělal jí korunu zlatou vůkol.³ Slil jí také čtyři kruhy zlaté ke čtyřem úhlům jejím, dva totiž kruhy po jedné straně její, a dva kruhy po druhé straně její.⁴ Zdělal i sochory z dříví setim a obložil je zlatem.⁵ A uvlékl sochory do kruhů po stranách truhly; aby na nich nošena byla truhla.⁶ Udělal také slitovnici z zlata čistého. Půl třetího lokte byla dlouhost její, a půl druhého lokte širokost její.⁷ Udělal i dva cherubíny z zlata, z taženého zlata udělal je na dvou koncích slitovnice,⁸ Cherubína jednoho na jednom konci a cherubína druhého na druhém konci; na slitovnici udělal cherubíny, na obou koncích jejich.⁹ Ti pak cherubínové měli křídla vztažená svrchu nad ní, zastírajíce křídly svými slitovnici; a tváři jejich byly obráceny jedna k druhé, k slitovnici byly obráceny tváři cherubínů.¹⁰ Udělal i stůl z dříví setim. Dvou loket byla dlouhost jeho a na loket širokost jeho, půl druhého pak lokte vysokost.¹¹ A obložil jej zlatem čistým, i korunu zlatou udělal mu vůkol.¹² Udělal mu i lištu dlani zšíří vůkol, a udělal korunu zlatou okolo té lišty.¹³ Slil také k němu čtyři kruhy zlaté a vpustil je do čtyř úhlů, kteříž byli na čtyřech nohách jeho.¹⁴ Proti té liště byli kruhové, skrze něž by provlačování byli sochorové k nošení stolu.¹⁵ Udělal i sochory z dříví setim, kteréžto obložil zlatem k nošení stolu.¹⁶ A zdělal nádoby, kteréž byly na stole, misy jeho a lžice jeho, a koflíky jeho, a přikryvadla k přikrývání z čistého zlata.¹⁷ Udělal také svícen z zlata čistého, z taženého zlata udělal svícen; sloupec jeho i prutové jeho, misky jeho, koule jeho i květové jeho z něho byli.¹⁸ Šest pak prutů bylo po stranách jeho, tři prutové s jedné strany jeho, a tři prutové s druhé strany jeho.¹⁹ Tři misky na způsob pecky mandlové udělány byly na prutu jednom, a koule a květ, a tři misky na způsob pecky mandlové udělány na prutu druhém, a koule a květ; tak i na jiných šesti prutech z svícnu vycházejících.²⁰ Na svícnu také byly čtyři misky, udělané na způsob mandlové pecky, a koule jeho i květové jeho.²¹ A byla koule pode dvěma pruty z něho, a koule druhá pode dvěma pruty z něho, a koule třetí pode dvěma pruty z něho, a tak pod šesti pruty vycházejícími z něho.²² Koule jejich i prutové jejich z něho byli, všechno hned jedním

tažením z zlata čistého. ²³ Udělal i lamp jeho sedm, i utěradla jeho, i nádoby k oharkům jeho z zlata čistého. ²⁴ Z centnéře zlata čistého udělal jej se vším tím nádobím. ²⁵ Udělal také oltář pro kadění z dříví setim, lokte zdělí a lokte zšíří, čtverhraný, dvou pak loket zvýší; z něho byli rohové jeho. ²⁶ A obložil jej zlatem čistým, svrcek jeho i po stranách vůkol, i rohy jeho; a udělal mu korunu zlatou vůkol. ²⁷ Po dvou podobně kruzích zlatých udělal u něho, pod korunou ve dvou úhlech jeho, po dvou stranách jeho, skrze něž by provlačování byli sochorové, aby nošen byl na nich. ²⁸ A zdělal ty sochory z dříví setim, a obložil je zlatem. ²⁹ Nadělal také oleje pomazání svatého, a kadidla z vonných věcí, čistého, dílem apatykářským.

38 Udělal také oltář k zápalu z dříví setim, pěti loket zdělí a pěti loket zšíří, čtverhraný, a tři loket zvýší. ² A zdělal mu rohy na čtyřech úhlech jeho; z něho byli rohové jeho, a obložil jej mědí. ³ Nadělal také všelijakých nádob k oltáři, hrnců a lopat, a kotlíků a vidliček, a nádob jeho k uhlí; všecka nádobí jeho udělal měděná. ⁴ Udělal k oltáři i rošt mřežovaný, měděný, pod okolkem oltáře dole, až do prostřed něho. ⁵ A slil čtyři kruhy na čtyřech krajích k roštu měděnému, v nichž by sochorové bývali. ⁶ Sochory pak udělal z dříví setim a obložil je mědí. ⁷ A uvlékl ty sochory do těch kruhů po obou stranách oltáře k nošení jeho na nich; prázdný z prken udělal jej. ⁸ Udělal též umyvadlo měděné, a podstavek jeho měděný z zrcadel houfně přicházejících žen, kteréž přicházely ke dveřím stánku úmluvy. ⁹ Udělal také síň k straně polední; koltry očkované sítě té z bílého hedbáví přesukovaného na sto loket, ¹⁰ Sloupů jejich dvaceti, a k nim podstavků dvaceti z mědi, háky na sloupích, a přepásání jejich z stříbra. ¹¹ Tolikéž k straně půlnoční koltry na sto loket, sloupů k nim dvaceti a podstavků jejich dvaceti z mědi, háky na sloupích a přepásání jejich z stříbra. ¹² K straně pak západní koltry očkované na padesáte loket, sloupů k nim deset a podstavků jejich deset, háky na sloupích a přepásání jejich z stříbra. ¹³ A v straně přední na východ padesáti loktů, ¹⁴ Koltry očkované patnácti loktů byly při straně jedné, sloupové k nim tři, a podstavkové jejich tři. ¹⁵ A k straně druhé, u brány sítě té, jakž tam, tak tuto, koltry očkované patnácti loktů, sloupové k nim tři a podstavkové jejich tři. ¹⁶ Všecky koltry sítě vůkol očkované z bílého hedbáví přesukovaného. ¹⁷ Podstavkové pak sloupů z mědi, hákové na sloupích a přepásání jich z stříbra, a obložení makovic jejich z stříbra; všickni také sloupové sítě přepásání byli stříbrem. ¹⁸ Zastření pak brány sítě dílem krumpěřským z postavce modrého a šarlatu, a červce dvakrát barveného a hedbáví bílého přesukovaného; dlouhost jeho dvaceti loktů, výsost pak šířky pěti loktů, jako i jiných koltr sítě očkovaných. ¹⁹ A sloupové k ní čtyři a podstavkové jejich čtyři z mědi, hákové jejich stříbrní, a obložení makovic jejich a přepásání jejich z stříbra. ²⁰ Všickni pak kolíkové příbytku a sítě vůkol byli z mědi. ²¹ Tyto jsou věci vyčtené k příbytku, příbytku svědectví, kteréž jsou vyčteny podlé rozkázání Mojžíšova, skrze Itamara, syna Arona kněze, k službě Levitů. ²² A Bezeleel, syn Uri, syna Hur, z pokolení Juda, udělal všecky tyto věci, kteréž přikázal Hospodin Mojžíšovi; ²³ A s ním Aholiab, syn Achisamechův z pokolení Dan, tesař a vtipný řemeslník, a krumpěř na modrém postavci a šarlatu, a červci dvakrát barveném a kmentu. ²⁴ Všeho zlata vynaloženého na samo dílo, na všecko dílo svatyně, (bylo pak zlato obětované), devět a dvaceti centnéřů, a sedm set třidceti lotů podlé váhy svatyně. ²⁵ Stříbra pak od těch, jenž náležejí ku počtu shromáždění, sto centnéřů, a tisíc sedm set sedmdesáte pět lotů podlé váhy svatyně. ²⁶ Půl lotu z každé hlavy podlé váhy svatyně, ode všech jdoucích v počet od dvacítilet a výše, jichž bylo šestkrát sto tisíc, tři tisíce pět set a padesáte. ²⁷ A bylo sto centnéřů stříbra k slévání podstavků svatyně a podstavků opony; sto podstavků ze sta centnéřů, centnéř do podstavku. ²⁸ A z tisíce sedmi set sedmdesáti pěti lotů udělal háky na sloupy, a obložil makovice jejich a přepásal je. ²⁹ Mědi pak obětované bylo sedmdesáte centnéřů a dva tisíce a čtyři sta lotů. ³⁰ A udělal z ní podstavky ke dveřím stánku svědectví a oltář měděný, a rošt měděný k němu, a všecky nádoby oltáře, ³¹ A podstavky sítě vůkol a podstavky brány sítě, všecky také kolíky příbytku a všecky kolíky sítě vůkol.

39 Z modrého pak postavce a šarlatu a červce dvakrát barveného udělali roucha k službě, k přísluhování v svatyni. Udělali i roucho svaté, kteréž by bylo Aronovi, jakž byl přikázal Hospodin Mojžíšovi. ² A udělal náramenník z zlata, postavce modrého a šarlatu, a červce dvakrát barveného, a bílého hedbáví přesukovaného. ³ I nadělali plíšků zlatých, a nastříhali z nich nití, aby jimi provjeli skrze modrý postavce a šarlat, a červce dvakrát barvený a bílé hedbáví, dílem řemeslným. ⁴ Náramky u něho udělali tak, aby se jeden s druhým spojití mohl; na dvou krajích svých spojoval se. ⁵ Přepásání také náramenníka, kteréž bylo na něm, z týchž věcí bylo a týmž dílem, z zlata, postavce modrého a šarlatu a červce dvakrát barveného, a bílého hedbáví přesukovaného, jakž byl přikázal Hospodin Mojžíšovi. ⁶ Přisadili i kamení onychinové, vložené a vsazené do zlata, řezané tak, jako ryty bývají pečeti, s jmény synů Izraelských. ⁷ A vložil je na vrchní kraje náramenníku, aby byli kamenové pro pamět na syny Izraelské, jakž byl přikázal Hospodin Mojžíšovi. ⁸ Udělal i náprsník dílem řemeslným, takovým dílem jako náramenník, z zlata, postavce modrého a šarlatu, a červce dvakrát barveného, a bílého hedbáví přesukovaného. ⁹ Čtverhranatý byl; dvojnásobní udělali náprsník, na píd zdělí,

a na píd zšíří, dvojnásobní. ¹⁰ A vysadili jej čtyřmi řady kamení drahého pořádkem tímto: Sardius, topazius a smaragdus v řadu prvním; ¹¹ V řadu pak druhém karbunkulus, zafir a jaspis; ¹² A v řadu třetím linkurius, achates a ametyst; ¹³ A v čtvrtém řadu chrysolit, onychin a beryl, vložení a vsazení do zlata v svém pořádku. ¹⁴ Těch pak kamenů s jmény synů Izraelských bylo dvanácte vedlé jmen jejich, vyřytých, jako pečet ryta bývá, každý vedlé jména svého pro dvanáctero pokolení. ¹⁵ Udělali i k náprsníku řetízky jednostejné, dílem točeným z zlata čistého. ¹⁶ Udělali také dva haklíky zlaté, a dva kroužky zlaté, a připjali ty dva kroužky na dvou krajích náprsníku. ¹⁷ A prostrčili dva řetízky zlaté skrze dva kroužky na krajích náprsníku. ¹⁸ Druhé pak dva konce dvou řetízků vpjali do dvou těch haklíků, a dali je na vrchní kraje náramenníku po předu. ¹⁹ Udělali též dva kroužky zlaté, kteréž dali na dva kraje náprsníku, na té obrubě jeho, kteráž byla po straně náramenníka po spodu. ²⁰ Udělali ještě dva jiné kroužky zlaté, kteréž dali na dvě strany náramenníka zespod po předu, proti spojení jeho, kteréž jest nad přepásaním náramenníka. ²¹ I přivázali náprsník od kroužků jeho k kroužkům toho náramenníka tkanicí hedbáví modrého, aby byl nad přepásaním náramenníka, a aby neodevstával náprsník od náramenníka, jakž byl přikázal Hospodin Mojžíšovi. ²² Udělal také plášť náležející k náramenníku, dílem vytkávaným, všecken z postavce modrého, ²³ A díru u prostřed pláště, jako díra v pancíři; okolek byl po kraji jejím vůkol, aby se neroztrhl. ²⁴ Udělali také na podolku pláště jablka zrnatá z postavce modrého a šarlatu, a červce dvakrát barveného, a bílého hedbáví přesukovaného. ²⁵ Nadělali i zvonečků z zlata čistého, a zvažovali zvonečky ty mezi jablky zrnatými u podolku pláště vůkol, u prostřed mezi jablky zrnatými; ²⁶ Zvoneček a jablko zrnaté, opět za tím zvonečkem a jablko zrnaté u podolku pláště vůkol, k užívání toho při službě, jakž byl přikázal Hospodin Mojžíšovi. ²⁷ Potom udělali sukni z bílého hedbáví dílem vytkávaným, Aronovi a synům jeho. ²⁸ I čepici z bílého hedbáví, a klobouky ozdobné z bílého hedbáví, a košilky tenké z bílého hedbáví přesukovaného, ²⁹ Pás také z bílého hedbáví přesukovaného, a postavce modrého a šarlatu, a červce dvakrát barveného, dílem krumpěřským, jakž byl přikázal Hospodin Mojžíšovi, ³⁰ Udělali i plech koruny svaté z zlata čistého, a napsali na něm písmo dílem vyrývajících pečetí: Svatost Hospodinu. ³¹ A dali do něho tkanici z hedbáví modrého, aby přivázán byl k čepici na hoře, jakž byl přikázal Hospodin Mojžíšovi. ³² A tak dokonáno jest všecko dílo příbytku stánku úmluvy; a učinili synové Izraelští všecko, jakž přikázal Hospodin Mojžíšovi, tak učinili, ³³ A přinesli příbytek ten k Mojžíšovi, stánek i všecka nádobí jeho, háky jeho, dsky jeho, svlaky jeho, i sloupy jeho a podstavky jeho, ³⁴ Přikrytí také z koží skopových na červeno barvených, a prikrytí z koží jezevčích i oponu zastření, ³⁵ Truhlu svědectví s sochory jejími i slitovnicí, ³⁶ Stůl, všecka nádobí jeho i chléb předložení, ³⁷ Svícen čistý, lampy jeho, lampy zpořádané, i všecka nádobí jeho, i olej k svícení, ³⁸ Též oltář zlatý a olej pomazání a kadidlo z vonných věcí a zastření ke dveřům stánku, ³⁹ Oltář měděný a rošt jeho měděný, sochory jeho a všecka nádobí jeho, i umyvadlo a podstavek jeho, ⁴⁰ Očkovatě koltry sítě a sloupy k nim s podstavky jejich, i zastření k bráně té sítě, provazy také její a kolíky i všecka nádobí k službě příbytku, k stánku úmluvy, ⁴¹ Roucha k službě, k přísluhování v svatyni, roucho svaté Arona kněze i roucho synů jeho k konání úřadu kněžského. ⁴² Vedlé všeho, což přikázal Hospodin Mojžíšovi, tak udělali synové Izraelští všecko to dílo. ⁴³ A viděl Mojžíš všecko to dílo, a aj, udělali je, jakž byl přikázal Hospodin, tak udělali. I požehnal jim Mojžíš.

40 Potom mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² V den měsíce prvního, prvního dne téhož měsíce vyzdvihneš příbytek, stánek úmluvy. ³ A postavíš tam truhlu svědectví a zastřeš ji oponou. ⁴ Vneseš i stůl a zřídíš řád jeho, vneseš také svícen a rozsvítíš lampy jeho. ⁵ Postavíš též oltář zlatý pro kadění naproti truhle svědectví, a zavěšíš zastření ve dveřích příbytku. ⁶ Potom postavíš oltář k zápalům přede dveřmi příbytku stánku úmluvy. ⁷ Postavíš také umyvadlo mezi stánkem úmluvy a mezi oltářem, do něhož naleješ vody. ⁸ Naposledy vyzdvihneš síň vůkol a zavěšíš zastření brány sítě. ⁹ Tedy vezmeš olej pomazání a pomážeš příbytku a všech věcí, kteréž v něm jsou, a posvětiš ho i všech nádob jeho, a bude svatý. ¹⁰ Pomážeš i oltáře zápalu a všech nádob jeho a posvětiš oltáře, a budeť oltář svatý. ¹¹ Pomážeš také umyvadla a podstavky jeho, a posvětiš ho. ¹² A přistoupení kážeš Aronovi i synům jeho ke dveřím stánku svědectví, a umyješ je vodou. ¹³ A oblečeš Arona v roucha svatá a pomážeš ho a posvětiš ho, aby úřad kněžský konal přede mnou. ¹⁴ Synům také jeho přistoupení kážeš, a zobláčíš je v sukni. ¹⁵ A pomážeš jich, tak jako jsi pomazal otce jejich, aby úřad kněžský konali přede mnou, aby jim bylo pomazání jejich toto k kněžství věčnému po rodech jejich. ¹⁶ I učinil Mojžíš tak. Všecko, jakž mu rozkázal Hospodin, tak učinil. ¹⁷ I stalo se měsíce prvního léta druhého, prvního dne měsíce, že vyzdvižen jest příbytek. ¹⁸ Mojžíš tedy vyzdvihl příbytek a podložil podstavky jeho a postavil dsky jeho, a provlékl svlaky jeho, a vyzdvihl sloupy jeho. ¹⁹ Potom postavil stánek v příbytku a dal prikrytí stánku svrchu na něj, jakož mu byl přikázal Hospodin. ²⁰ A vzav svědectví, vložil je do truhly, uvlékl také sochory k truhle a dal slitovnici svrchu na truhlu. ²¹ I vnesl truhlu do příbytku a zavěsil oponu zastření, a zastřel truhlu svědectví, jakož byl přikázal Hospodin Mojžíšovi. ²² Postavil i stůl v stánku úmluvy k straně příbytku půlnocní, vně před oponou. ²³ A zřídil na něm zpořádaní chlebů před Hospodinem, jakž přikázal Hospodin Mojžíšovi.

²⁴ A postavil svícen v stánku úmluvy naproti stolu, v straně příbytku ku poledni. ²⁵ A rozsvítil lampy před Hospodinem, jakož přikázal Hospodin Mojžíšovi. ²⁶ Postavil také oltář zlatý v stánku úmluvy před oponou, ²⁷ A kadil na něm kadidlem vonným, jakž přikázal Hospodin Mojžíšovi. ²⁸ Zavěsil také zastření dveří příbytku. ²⁹ A oltář zápalu postavil ke dveřům příbytku stánku úmluvy, a obětoval na něm oběti zápalné a suché, jakož přikázal Hospodin Mojžíšovi. ³⁰ A postavil umyvadlo mezi stánkem úmluvy a mezi oltářem, do něhož nalil vody k umývání. ³¹ A umýval z něho Mojžíš, Aron a synové jeho ruce své i nohy své. ³² Když vcházeli do stánku úmluvy, a když přistupovali k oltáři, umývali se, jakož přikázal Hospodin Mojžíšovi. ³³ Naposledy vyzdvihl síň vůkol příbytku a oltáře, a zavěsil zastření brány síně. A tak dokonal Mojžíš dílo to. ³⁴ Tedy přikryl oblak stánek úmluvy, a sláva Hospodinova naplnila příbytek. ³⁵ A nemohl Mojžíš vjíti do stánku úmluvy; nebo byl nad ním oblak, a sláva Hospodinova naplnila příbytek. ³⁶ Když pak odnášel se oblak s příbytkem, brali se synové Izraelští po všech taženích svých. ³⁷ Pakli se neodnášel oblak, nehýbali se až do dne, v němž se zdvihl. ³⁸ A byl oblak Hospodinův nad příbytkem ve dne, a oheň býval v noci na něm, před očima všeho domu Izraelského ve všech taženích jejich.

Třetí Mojžíšova (Leviticus)

Úvod

1 Povolal pak Hospodin Mojžíše, a mluvil k němu z stánku úmluvy, řka: ²Mluv k synům Izraelským a rci jim: Když by kdo z vás obětoval obět Hospodinu, z hovad, totiž z volů aneb z drobného dobytka obětovati budete obět svou. ³Jestliže zápalná obět jeho byla by z skotů, samce bez vady obětovati bude. U dveří stánku úmluvy obětovati jej bude dobrovolně, před obličejem Hospodinovým. ⁴A vloží ruku svou na hlavu oběti zápalné, i bude příjemná jemu k očištění jeho. ⁵Tedy zabije volka toho před tváří Hospodinovou, a obětovati budou kněží, synové Aronovi, krev, a pokropí tou krví oltáře svrchu vůkol, kterýž jest u dveří stánku úmluvy. ⁶I stáhne kůži s oběti zápalné, a rozseká ji na díly své. ⁷A dají synové Arona kněze oheň na oltář, a narovnají dříví na tom ohni. ⁸Potom zpořádají kněží, synové Aronovi, díly ty, hlavu i tuk, na dříví vložené na oheň, kterýž jest na oltáři. ⁹A droby jeho i nohy jeho vymyjete vodou. I pálení bude kněz všecko to na oltáři; zápal jest v obět ohnivou, vůně spokojující Hospodina. ¹⁰Jestliže pak z drobného dobytka bude obět jeho, z ovci aneb z koz k oběti zápalné, samce bez poškrvny obětovati bude. ¹¹A zabije ho při straně oltáře půlnoční před tváří Hospodinovou, a pokropí kněží, synové Aronovi, krví oltáře vůkol. ¹²I rozseká ho na díly jeho s hlavou jeho i tukem jeho, a zpořádá je kněz na dříví vložené na oheň, kterýž jest na oltáři. ¹³A střeva jeho i nohy jeho vymyje vodou. Tedy obětovati bude kněz všecko to, a pálení bude to na oltáři; zápal jest v obět ohnivou, vůně spokojující Hospodina. ¹⁴Jestliže pak z ptactva obět zápalnou obětovati bude Hospodinu, tedy ať obětuje z hrdlíček aneb z holoubat obět svou. ¹⁵I vloží je kněz na oltář a nehtem natrhne hlavy jeho, a zapálí na oltáři, vytlačí krev jeho na stranu oltáře. ¹⁶Odejme také vole jeho s nečistotami jeho, a povrže je blízko oltáře k straně východní na místo, kdež jest popel. ¹⁷A natrhne ho za křídla jeho, kterýchž však neodtrhne. I pálení bude je kněz na oltáři na dříví, kteréž jest na ohni; zápalť jest v obět ohnivou, vůně spokojující Hospodina.

2 Když by pak který člověk obětoval dar oběti suché Hospodinu, mouka bělná bude obět jeho. I poleje ji olejem a vloží na ni kadidlo. ²Přinese ji pak k synům Aronovým kněžím, a vezme odtud plnou hrst svou té mouky bělné a toho oleje se vším kadidlem jejím; i pálení to bude kněz na památku její na oltáři v obět ohnivou, vůně spokojující Hospodina. ³Ostatek pak té oběti suché bude Aronovi i synům jeho, svatě svatých, z ohnivých obětí Hospodinových. ⁴Když bys pak obětoval dar oběti suché, pečené v peci, ať jsou z mouky bělné koláčové nekvašené, zadělaní olejem, aneb oplatkové přesní olejem pomazaní. ⁵Jestliže pak obět suchou na pánvici smaženou obětovati budeš, bude z mouky bělné olejem zadělané a nenakvašené. ⁶Rozlámeš ji na kusy a naleješ na ni oleje, obět suchá jest. ⁷Pakli obět suchou v kotlíku připravenou obětovati budeš, z mouky bělné s olejem bude. ⁸I přineseš obět suchou, kteráž z těch věcí bude Hospodinu, a dáš ji knězi, kterýžto donese ji k oltáři. ⁹A vezma kněz z oběti té pamětné její, pálení je bude na oltáři, v obět ohnivou, vůně spokojující Hospodina. ¹⁰Což pak zůstane z oběti té suché, bude Aronovi i synům jeho, svatě svatých, z ohnivých obětí Hospodinových. ¹¹Žádná obět suchá, kterouž obětovati budete Hospodinu, nebude kvašená; nebo nižádného kvasu, ani medu nebudete obětovati v obět ohnivou Hospodinu. ¹²V oběti prvotin toliko obětovati budete je Hospodinu, ale na tento oltář neobětuje jich u vůni spokojující. ¹³Také všeliký dar suché oběti své soli osoliš, a neodejmeš soli smlouvy Boha svého od suché oběti své. Při každé oběti své sůl obětovati budeš. ¹⁴Jestliže bys pak obětoval obět suchou z prvotin Hospodinu, klasy nové ohněm uprašíš, a což vymeš z těch klasů nových, to obětovati budeš, suchou obět prvotin svých. ¹⁵A poleješ ji svrchu olejem, kadidlo také vložíš na ni; obět suchá jest. ¹⁶I pálení bude kněz pamětné její z obilí zetřeného, a z oleje toho, se vším tím kadidlem jejím; v obět ohnivou bude Hospodinu.

3 Jestliže pak obět pokojná bude obět jeho, když by z skotů obětoval, buď vola neb krávu, bez vady bude obětovati je před tváří Hospodinovou. ²Tedy položí ruku svou na hlavu oběti své, i zabije ji u dveří stánku úmluvy; a kropiti budou kněží synové Aronovi krví na oltář vůkol. ³Potom obětovati bude z oběti pokojné ohnivou obět Hospodinu, tuk střeva kryjící, i všeliký tuk, kterýž jest na nich, ⁴Těž obě ledvinky s tukem, kterýž jest na nich i na slabínách, tolikéž i branici, kteráž jest na jatrách; s ledvinkami odejme ji. ⁵I pálení to

1:3 Zápalná obět. Obět zápalná, na rozdíl od povinné oběti za hřích, je dobrovolná, přinášená ochotným srdcem (srv. 16:24). V LXX je zde použito slovo *holokautoma* (ὁλοκαύτωμα), které dalo vznik výrazu *holokaust*. Jeho synonymum ve v. 15 (*thysiasterion* θυσιαστήριον)

používá apoštol Pavel ve výzvě křesťanům, aby svá těla proměnili na takovouto obět (Ř 12:1 *θυσία*), čili aby ve službě Bohu shořeli beze zbytku, bez jakýchkoli zadních vrátěk vlastního zajištění.

budou synové Aronovi na oltáři spolu s obětí zápalnou, kteráž bude na dříví vloženém na oheň; obět zajisté ohnivá jest, vůně spokojující Hospodina. ⁶Jestliže pak z drobného dobytka bude obět jeho v obět pokojnou Hospodinu, samce aneb samici, bez poškrvny obětovati bude ji. ⁷Jestliže by obětoval beránka, obět svou, tedy obětovati jej bude před tváří Hospodinovou. ⁸A vloží ruku svou na hlavu oběti své, a zabije ji před stánkem úmluvy, a kropiti budou synové Aronovi krví její na oltář vůkol. ⁹Potom obětovati bude z oběti pokojné obět ohnivou Hospodinu, tuk její i ocas celý, kterýž od hřbetu odejme, též i tuk střeva kryjící se vším tím tukem, kterýž jest na nich, ¹⁰Též obě dvě ledvinky s tukem, kterýž jest na nich i na slabinách, ano i branici, kteráž jest na jatrách; s ledvinkami odejme ji. ¹¹I pálení to bude kněz na oltáři; pokrm jest oběti ohnivé Hospodinovy. ¹²Jestliže pak koza byla by obět jeho, tedy bude ji obětovati před obličejem Hospodinovým. ¹³A vloží ruku svou na hlavu její, a zabije ji před stánkem úmluvy; i kropiti budou synové Aronovi krví její na oltáři vůkol. ¹⁴Potom obětovati bude z ní obět svou v obět ohnivou Hospodinu, tuk střeva kryjící, i všecken tuk, kterýž jest na nich, ¹⁵Též obě dvě ledvinky s tukem, kterýž jest na nich i na slabinách, ano i branici, kteráž jest na jatrách; s ledvinkami odejme ji. ¹⁶I pálení to bude kněz na oltáři, pokrm oběti ohnivé u vůni příjemnou. Všecken tuk Hospodinu bude. ¹⁷Právem věčným po rodech vašich, ve všech příbytcích vašich žádného tuku a žádné krve nebudete jísti.

4 Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, rka: ²Mluv synům Izraelským a rci: Když by kdo zhřešil z poblouzení proti některému ze všech přikázání Hospodinových, čině, čehož býti nemá, a přestoupil by jedno z nich; ³Jestliže by kněz pomazaný zhřešil hříchem jiných lidí: tedy obětovati bude za hřích svůj, kterýmž zhřešil, volka mladého bez poškrvny Hospodinu v obět za hřích. ⁴I přivede volka toho ke dveřím stánku úmluvy před obličej Hospodinův, a položí ruku svou na hlavu volka toho, a zabije ho před obličejem Hospodinovým. ⁵Tedy vezme kněz pomazaný krve z toho volka, a vnese ji do stánku úmluvy. ⁶Potom omočí kněz prst svůj v té krvi, a kropiti jí bude sedmkrátě před Hospodinem, před oponou svatyně. ⁷Pomaže také kněz tou krví rohů oltáře, na němž se kadí vonnými věcmi před Hospodinem, kterýž jest v stánku úmluvy, a ostatek krve volka toho vyleje k spodku oltáře zápalu, kterýž jest u dveří stánku úmluvy. ⁸Všecken pak tuk volka toho za hřích vyjme z něho, totiž tuk příkrývající střeva a všeckem tuk, kterýž jest na nich, ⁹Též obě dvě ledvinky s tukem, kterýž jest na nich i na slabinách, tolikéž i branici, kteráž jest na jatrách, s ledvinkami odejme ji, ¹⁰Tak jako se odjímá od volka oběti pokojné, a pálení to bude kněz na oltáři zápalu. ¹¹Kůži pak volka toho, i všecko maso jeho s hlavou i s nohama jeho, střeva jeho i s lejny jeho, ¹²A tak celého volka vynese ven za stany na místo čisté, tam kdež se popel vysypá, a spálí jej na dříví ohněm; na místě, kdež se popel vysypá, spálen bude. ¹³Jestliže by pak všecko množství Izraelské pobloudilo, a byla by ta věc skrytá před očima shromáždění toho, a učinili by proti některému ze všech přikázání Hospodinových, čehož by býti nemělo, tak že by vinni byli, ¹⁴A byl by poznán hřích, kterýmž zhřešili: tedy obětovati bude shromáždění volka mladého v obět za hřích, a přivedou ho před stánek úmluvy. ¹⁵I položí starší shromáždění toho ruce své na hlavu volka před Hospodinem, a zabije volka před Hospodinem. ¹⁶I vnese kněz pomazaný z krve volka toho do stánku úmluvy, ¹⁷A omoče kněz prst svůj v té krvi, kropiti jí bude sedmkrátě před Hospodinem, před oponou. ¹⁸Pomaže také kněz tou krví rohů oltáře, kterýž jest před Hospodinem v stánku úmluvy; potom všecku krev pozůstávající vyleje k spodku oltáře zápalu, kterýž jest u dveří stánku úmluvy. ¹⁹Všecken také tuk jeho vyjme z něho, a pálení bude na oltáři. ²⁰S tím pak volkem tak učiní, jako učinil s volkem za hřích obětovaným, rovně tak učiní s ním. A tak očistí je kněz, i bude jim odpuštěno. ²¹Volka pak vynese ven z tábora a spálí jej, jako spálil volka prvního; nebo obět za hřích shromáždění jest. ²²Jestliže pak kníže zhřeší, a učiní proti některému ze všech přikázání Hospodina Boha svého, čehož býti nemělo, a to z poblouzení, tak že vinen bude, ²³A byl by znám hřích jeho, jímž zhřešil: tedy přivede obět svou z koz, samce bez poškrvny. ²⁴I položí ruku svou na hlavu toho kozla a zabije ho na místě, kdež se bijí oběti zápalné před Hospodinem; obět za hřích jest. ²⁵A vezma kněz z krve oběti za hřích na prst svůj, pomaže rohů oltáře zápalu, ostatek pak krve jeho vyleje k spodku oltáře zápalu. ²⁶Všecken také tuk jeho pálení bude na oltáři, jako i tuk obětí pokojných. A tak očistí jej kněz od hříchu jeho, a odpuštěn bude jemu. ²⁷Jestliže pak zhřeší člověk z lidu obecného z poblouzení, učině proti některému přikázání Hospodinovu, čehož by nemělo býti, tak že vinen bude, ²⁸A byl by znám hřích jeho, kterýmž zhřešil: tedy přivede obět svou z koz, samici bez poškrvny, za hřích svůj, jímž zhřešil. ²⁹I položí ruku svou na hlavu oběti té za hřích a zabije tu obět za hřích na místě obětí zápalných. ³⁰A vezma kněz z krve její na prst svůj, pomaže rohů oltáře zápalu, a ostatek krve její vyleje u spodku oltáře. ³¹Všecken také tuk její odejme, jako se odjímá tuk od obětí pokojných, a pálení jej bude kněz na oltáři u vůni příjemnou Hospodinu. A tak očistí jej kněz, a bude mu odpuštěno. ³²Pakli by z ovcí přinesl obět svou za hřích, samici bez poškrvny přinese. ³³A vloží ruku svou na hlavu té oběti za hřích a zabije ji v obět za hřích na místě, kdež se bijí oběti zápalné. ³⁴Potom vezma kněz krve z oběti té za hřích na prst svůj, pomaže rohů oltáře zápalu, ostatek pak krve její vyleje k spodku oltáře.

³⁵ Všecken také tuk její odejme, jakž se odjímá tuk beránka z obětí pokojných, a pálení jej bude kněz na oltáři v obět ohnivou Hospodinu. A tak očistí jej kněz od hříchu jeho, kterýmž zhřešil, a odpuštěn bude jemu.

5 Zhřešil-li by člověk, tak že slyše hlas zakletí a jsa svědkem toho, což viděl neb slyšel, a neoznámil by, poneseť pokutu za nepravost svou. ² Aneb jestliže by se dotkl člověk některé věci nečisté, buďto těla zvířeti nečisté, buďto těla hovada nečistého, aneb těla žížaly nečisté, a bylo by to skryto před ním, tedy nečistý bude a vinen jest. ³ Aneb jestliže by se dotkl nečistoty člověka, jaká by koli byla nečistota jeho, kterouž se poškrvňuje, a bylo by to skryto před ním, a potom poznal by to, vinen jest. ⁴ Aneb jestliže by se kdo zapřisáhl, vynášeje to rty svými, že učiní něco zlého aneb dobrého, a to o jakékoli věci, o níž člověk s přísahou obyčej má mluvit, a bylo by to skryto před ním, a potom by poznal, že vinen jest jednou věcí z těch, ⁵ Když tedy vinen bude jednou věcí z těch: vyzná hřích svůj, ⁶ A přivede obět za vinu svou Hospodinu, za hřích svůj, kterýmž zhřešil, samici z dobytku drobného, ovci aneb kozu za hřích, a očistíť jej kněz od hříchů jeho. ⁷ A pakli by s to býti nemohl, aby dobytče obětoval, tedy přinese obět za vinu svou, kterouž zhřešil, dvě hrdličky aneb dvě holoubátek Hospodinu, jedno v obět za hřích a druhé v obět zápalnou. ⁸ I přinese je k knězi, a on obětovati bude nejprve to, kteréž má býti v obět za hřích, a nehtem natrhne hlavy jeho naproti tylu jeho, však nerozdělí jí. ⁹ I pokropí krví z oběti za hřích strany oltáře, a což zůstane krve, vytlačí ji k spodku oltáře; nebo obět za hřích jest. ¹⁰ Z druhého pak učiní obět zápalnou vedlé obyčej. A tak očistí jej kněz od hříchu jeho, kterýmž zhřešil, a bude mu odpuštěn. ¹¹ A pakli nemůže s to býti, aby přinesl dvě hrdličky aneb dvě holoubátek, tedy přinese obět svou ten, kterýž zhřešil, desátý díl míry efi mouky bělné v obět za hřích. Nenalejet na ni oleje, aniž položí na ni kadidla, nebo obět za hřích jest. ¹² Kterouž když přinese k knězi, tedy kněz vezma z ní plnou hrst svou, pamětné její, pálení to bude na oltáři mimo obět ohnivou Hospodinu, obět za hřích jest. ¹³ I očistí jej kněz od hříchu jeho, kterýmž zhřešil v kterékoli věci z těch, a budeť mu odpuštěn; ostatek pak bude knězi jako při oběti suché. ¹⁴ Mluvil opět Hospodin k Mojžíšovi, řka: ¹⁵ Kdyby člověk přestoupil přestoupením, a zhřešil by z poblouzení, ujímaje věci posvěcených Hospodinu: tedy přinese obět za vinu svou Hospodinu, skopce bez poškrvny z drobného dobytka, podlé ceny tvé, nejniž za dva loty stříbra, vedlé lotu svatyně, za vinu. ¹⁶ A tak, což zhřešil, ujímaje posvěcených věcí, nahradí, a pátý díl nad to přidá, dada to knězi; kněz pak očistí jej skrze skopce oběti za vinu, a bude jemu odpuštěna. ¹⁷ Jestliže by pak člověk zhřešil, a učinil by proti některému ze všech příkázání Hospodinových, čehož by nemělo býti, neznaje toho, a byl by vinen, rovně též ponese nepravost svou. ¹⁸ A přivede skopce bez poškrvny z drobného dobytka vedlé ceny tvé v obět za vinu k knězi. I očistí jej kněz od poblouzení jeho, kterýmž pobloudil a o němž nevěděl, a bude mu odpuštěno. ¹⁹ Obět za provinění jest, nebo zavinil Hospodinu.

6 Mluvil opět Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Kdyby člověk zhřešil a přestoupením přestoupil proti Hospodinu, buď že by oklamal bližního svého v věci sobě svěřené, aneb v spolku nějakém, aneb mocí by vzal něco, aneb lstivě podvedl bližního svého, ³ Buď že nalezna ztracenou věc, zapřel by mu ji, buď že by přísáhl falešně, kteroukoli věcí z těch, kterouž přihází se člověku učiniti a zhřešiti jí, ⁴ Když by tedy zhřešil a vinen byl: navrátí zase tu věc, kterouž mocí sobě vzal, aneb tu, kteréž lstivě s útliskem dosáhl, aneb tu, kteráž mu svěřena byla, aneb ztracenou věc, kterouž nalezl, ⁵ Aneb o kterékoli věci falešně přísáhl: tedy navrátí to z cela, a nad to pátý díl toho přidá tomu, čímž bylo; to navrátí v den oběti za hřích svůj. ⁶ Obět pak za hřích svůj přivede Hospodinu z drobného dobytka, skopce bez poškrvny, vedlé ceny tvé, v obět za vinu knězi. ⁷ I očistí jej kněz před Hospodinem, a odpuštěno mu bude, jedna každá z těch věcí, kterouž by učinil a jí vinen byl. ⁸ I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ⁹ Příkaž Aronovi i synům jeho a rci: Tento bude řád při oběti zápalné: (slove pak obět zápalná od pálení na oltáři celou noc až do jitra, nebo oheň na oltáři vždycky hořeti bude), ¹⁰ Obleče se kněz v roucho své lněné, a košilkou lněnou vezme na tělo své, a vyhrabe popel, když oheň spálí obět zápalnou na oltáři, a vysype jej u oltáře. ¹¹ Potom svleče šaty své a obleče se v roucho jiné, a vynese popel ven z stanů na místo čisté. ¹² Oheň pak, kterýž jest na oltáři, bude hořeti na něm, nebude uhašován. A bude zapalovati jím kněz dříví každého jitra, a zpořádá na něm obět zápalnou, a pálení bude na něm tuk pokojných obětí. ¹³ Oheň ustavičně hořeti bude na oltáři, a nebudeť uhašen. ¹⁴ Tento pak bude řád při oběti suché, kterouž obětovati budou synové Aronovi Hospodinu u oltáře: ¹⁵ Vezme hrst bělné mouky z oběti té a z oleje jejího, se vším tím kadidlem, kteréž bude na oběti suché, a pálení to bude na oltáři u vůni líbeznou, pamětné její Hospodinu. ¹⁶ Což pak zůstane z ní, to jísti budou Aron i synové jeho; přesné jísti se bude na místě svatém, v síni stánku úmluvy jísti to budou. ¹⁷ Nebude vařeno s kvasem, nebo jsem jim to dal za díl z obětí mých ohnivých; svaté svatých to jest, jako i obět za hřích a jako obět za vinu. ¹⁸ Každý mužského pohlaví z synů Aronových jísti bude to právem věčným po rodech vašich, z ohnivých obětí Hospodinových. Což by se koli dotklo toho, svaté bude. ¹⁹ I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²⁰ Tato jest obět Aronova a synů jeho, kterouž obětovati budou

Hospodinu v den pomazání jeho: Desátý díl míry efi moukybělné za obět suchou ustavičnou, polovici toho ráno a polovici u večer. ²¹ Na pánvici s olejem strojena bude; smaženou přineseš ji, a pečené kusy oběti suché obětovati budeš u vůni spokojující Hospodina. ²² A kněz, kterýž z synů jeho po něm pomazán bude, ať ji obětuje právem věčným. Hospodinu všecko to páleno bude. ²³ A všeliká suchá obět kněžská celá spálena bude; nebudeť jedena. ²⁴ Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²⁵ Mluv Aronovi a synům jeho a rci: Tento bude řád oběti za hřích: Na místě, kdež se zabijí obět zápalná, zabita bude obět za hřích před Hospodinem; svatá svatých jest. ²⁶ Kněz obětující tu obět za hřích budeť jísti ji; na místě svatém jedena bude v síni stánku úmluvy. ²⁷ Což by se koli dotklo masa jejího, svaté bude; a jestliže by krví její šaty skropeny byly, to, což skropeno jest, obmyješ na místě svatém. ²⁸ A nádoba hliněná, v níž by vařeno bylo, rozražena bude; pakli by v nádobě měděné vařeno bylo, vytrěna a vymyta bude vodou. ²⁹ Všeliký pohlaví mužského mezi kněžími jísti to bude; svaté svatých jest. ³⁰ Ale žádná obět za hřích, (z jejížto krve něco vneseno bylo by do stánku úmluvy k očištění v svatyni), nebude jedena; ohněm spálena bude.

7 Tento pak bude řád oběti za provinění; svatá svatých jest. ² Na kterémž místě zabijí se obět zápalná, na témž zabijí i obět za vinu, a pokropí krví její oltáře svrchu vůkol. ³ Všecken pak tuk její obětovati bude z ní, ocas i tuk střeva příkrývající. ⁴ Těž obě dvě ledvinky s tukem, kterýž jest na nich i na slabinách; a branci, kteráž jest na jatrách, s ledvinkami odejme. ⁵ I bude páliť to kněz na oltáři v obět ohnivou Hospodinu; obět za provinění jest. ⁶ Všeliký pohlaví mužského mezi kněžími jísti bude ji, na místě svatém jedena bude; svatá svatých jest. ⁷ Jakož obět za hřích, tak obět za vinu, jednostejné právo míti budou; knězi, kterýž by ho očišťoval, přináležeti bude. ⁸ Knězi pak, kterýž by něčí obět zápalnou obětoval, kůže té oběti zápalné, kterouž obětoval, přináležeti bude. ⁹ Nadto všeliká obět suchá, kteráž v peci pečena bude, a všecko, což na pánvici aneb v kotlíku strojeno bude, knězi, kterýž to obětuje, přináležeti bude. ¹⁰ Tolikéž všeliká obět suchá olejem zadělaná aneb upražená, všechněm synům Aronovým přináležeti bude, a to jednomu jako druhému. ¹¹ Tento pak bude řád oběti pokojné, kterouž by obětoval Hospodinu: ¹² Jestliže by ji obětoval v oběti chvály, tedy obětovati bude v obět chvály koláče nekvašené, olejem zadělané a oplatky nekvašené, olejem pomazané a mouku bělnou smaženou, s těmi koláči olejem zadělanými. ¹³ Mimo ty koláče také chléb kvašený obětovati bude obět svou, v obět chvály pokojných obětí svých. ¹⁴ A budeť obětovati z něho jeden pecník, ze vši té oběti Hospodinu obět ku pozdvížení, a ten přináležeti bude tomu knězi, kterýž kropil krví té oběti pokojné. ¹⁵ Maso pak obět, z té oběti chvály, jenž jest obět pokojná, v den obětování jejího jedeno bude, aniž co zůstane z něho do jitra. ¹⁶ Jestliže by pak z slibu aneb z dobré vůle obětoval obět svou, tolikéž v den obětování jejího jedena bude; a jestliže by co zůstalo z toho, tedy na druhý den jísti se bude. ¹⁷ Jestliže by pak co masa z té oběti zůstalo do třetího dne, ohněm spáleno bude. ¹⁸ Pakli by kdo předce jedl maso oběti pokojné dne třetího, nebudeť příjemný ten, kterýž ji obětoval, aniž přijata bude, ale ohavnost bude, a kdož by koli jedl je, ponese nepravost svou. ¹⁹ Těž maso, kteréž by se dotklo něčeho nečistého, nebude jedeno, ale ohněm spáleno bude; maso pak jiné, kdož by koli čistý byl, bude moci jísti. ²⁰ Nebo člověk, kterýž by jedl maso z oběti pokojné, kteráž jest Hospodinu obětována, a byl by poškrvněný: tedy vyhlazen bude člověk ten z lidu svého. ²¹ A kdož by se dotkl něčeho nečistého, buďto nečistoty člověka, buď hovada nečistého aneb všeliké ohavnosti nečisté, a jedl by maso z oběti pokojné, kteráž jest Hospodinu posvěcena: tedy vyhlazen bude člověk ten z lidu svého. ²² Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²³ Mluv k synům Izraelským a rci jim: Žádného tuku z vola, aneb z ovce, aneb z kozy nebudete jísti. ²⁴ Ačkoli tuk mrtvého a tuk udáveného hovada může užíván býti k všeliké potřebě, ale jísti ho nikoli nebudete. ²⁵ Nebo kdož by koli jedl tuk z hovada, kteréž obětovati bude člověk v obět ohnivou Hospodinu, vyhlazen bude člověk ten, kterýž jedl, z lidu svého. ²⁶ Tolikéž krve žádné jísti nebudete ve všech příbytcích svých, buď z ptactva, buď z hovada. ²⁷ Všeliký člověk, kterýž by jedl jakou krev, vyhlazen bude z lidu svého. ²⁸ Mluvil opět Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²⁹ Mluv k synům Izraelským a rci: Kdož by obětoval obět svou pokojnou Hospodinu, on sám přinese obět svou Hospodinu z obětí pokojných svých. ³⁰ Ruce jeho obětovati budou obět ohnivou Hospodinu. Tuk s hrudím přinese, a hruď aby bylo v obět sem i tam obracení před Hospodinem. ³¹ Páliť pak bude kněz tuk na oltáři, ale hruď to zůstane Aronovi i synům jeho. ³² A plece pravé dáte knězi ku pozdvížení z obětí pokojných vašich. ³³ Kdožkoli z synů Aronových obětovati bude krev obětí pokojných a tuk, tomu se dostane plece pravé na díl jeho. ³⁴ Nebo hruď sem i tam obracení a plece vzhůru pozdvížení vzal jsem od synů Izraelských z obětí pokojných jejich, a dal jsem je Aronovi knězi i synům jeho právem věčným od synů Izraelských. ³⁵ Toť jest díl pomazání Aronova, a pomazání synů jeho z ohnivých obětí Hospodinových, ode dne toho, v kterémž jim přistoupení rozkázal k vykonávání kněžství Hospodinu, ³⁶ Kterýž přikázal Hospodin, aby jim ode dne, v kterémž jich pomazal, dáván byl od synů Izraelských právem věčným po rodech jejich. ³⁷ Tentž jest řád oběti zápalné, oběti suché, oběti za hřích, oběti za vinu, a posvěcování i obětí pokojných, ³⁸ Kteréž přikázal Hospodin Mojžíšovi na hoře Sinai toho dne, když přikázal synům Izraelským, aby obětovali oběti své Hospodinu na poušti Sinai.

8 I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²Vezmi Arona a syny jeho s ním, i roucha jejich a olej pomazání, též volka k oběti za hřích, a dva skopce, a koš s přesnými chleby, ³A shromážd' všecko množství ke dveřím stánku úmluvy. ⁴I učinil Mojžíš, jakž přikázal jemu Hospodin, a shromáždilo se všecko množství ke dveřím stánku úmluvy. ⁵Tedy řekl Mojžíš tomu množství: Totoť jest to slovo, kteréž přikázal vykonati Hospodin. ⁶A rozkázav přistoupiti Mojžíš Aronovi a synům jeho, umyl je vodou. ⁷A oblékl jej v sukni a přepásal ho pasem, a oděv ho pláštěm, dal náramenník svrchu na něj, a připásal jej pasem náramenníka a otáhl ho jím. ⁸A vložil na něj náprsník, do něhožto dal urim a thumim. ⁹Potom vstavil čepici na hlavu jeho; a dal na čepici jeho po předu plech zlatý, korunu svatou, jakož přikázal Hospodin Mojžíšovi. ¹⁰Vzal také Mojžíš olej pomazání a pomazal příbytku i všech věcí, kteréž byly v něm, a posvětil jich. ¹¹A pokropil jím oltáře sedmkrát, a pomazal oltáře i všeho nádobí jeho, též umyvadla i s podstavkem jeho, aby to všecko posvěceno bylo. ¹²Vlil také oleje pomazání na hlavu Aronovu, a pomazal ho ku posvěcení jeho. ¹³Rozkázal také Mojžíš přistoupiti synům Aronovým, a zoblácel je v sukni, a opásal je pasem, a vstavil na ně klobouky, jakož byl přikázal Hospodin jemu. ¹⁴A přivedl volka k oběti za hřích, i položil Aron a synové jeho ruce své na hlavu volka oběti za hřích. ¹⁵I zabil jej a vzal krev jeho, a pomazal rohů oltáře vůkol prstem svým, a tak očistil oltář. Ostatek pak krve vylil k spodku oltáře a posvětil ho k očišťování na něm. ¹⁶Vzal také všecken tuk, kterýž byl na střevách, a branici s jater a obě ledvinky i tuk jejich, a páčil to Mojžíš na oltáři. ¹⁷Volka pak toho i kůži jeho, i maso jeho, i lejna jeho spálil ohněm vně za stany, jakož byl přikázal Hospodin Mojžíšovi. ¹⁸Potom přivedl skopce oběti zápalné, a položil Aron i synové jeho ruce své na hlavu toho skopce. ¹⁹I zabil jej, a pokropil Mojžíš krví oltáře po vrchu vůkol. ²⁰Skopce také rozsekal na kusy jeho, a páčil Mojžíš hlavu, kusy i tuk. ²¹Střeva pak a nohy vymyl vodou, a tak spálil Mojžíš všeho skopce na oltáři. I byl zápal u vůni líbeznou, obět ohnivá Hospodinu, jakož přikázal Hospodin Mojžíšovi. ²²Rozkázal také přivesti skopce druhého, skopce posvěcení, a položil Aron i synové jeho ruce své na hlavu skopce. ²³I zabil jej, a vzav Mojžíš krve jeho, pomazal jí konce pravého ucha Aronova a palce ruky jeho pravé, i palce nohy jeho pravé. ²⁴Tolikéž synům Aronovým rozkázav přistoupiti, pomazal kraje ucha jejich pravého a palce ruky jejich pravé, též palce nohy jejich pravé, a vykropil krev na oltář svrchu vůkol. ²⁵Potom vzal tuk a ocas i všecken tuk příkrývající droby a branici s jater, též obě dvě ledvinky i tuk jejich i plece pravé. ²⁶Také z koše přesných chlebů, kteréž byli před Hospodinem, vzal jeden koláč přesný a jeden pecník chleba s olejem a jeden oplatek, a položil to s tukem a s plecem pravým. ²⁷A dal to všecko v ruce Aronovy a v ruce synů jeho, rozkázav obracet sem i tam v obět obracení před Hospodinem. ²⁸Potom vzav z rukou jejich, páčil to na oltáři v zápal. Posvěcení toto jest u vůni rozkošnou, obět ohnivá Hospodinu. ²⁹Vzal také Mojžíš hrudí a obracel je sem i tam v obět obracení před Hospodinem; a z skopce posvěcení dostal se Mojžíšovi díl, jakož mu byl přikázal Hospodin. ³⁰Vzal také Mojžíš oleje pomazání a krve, kteráž byla na oltáři, a pokropil Arona i roucha jeho, též synů Aronových a roucha jejich s ním. A tak posvětil Arona i roucha jeho, též synů jeho i roucha jejich s ním. ³¹I řekl Mojžíš Aronovi a synům jeho: Vařte to maso u dveří stánku úmluvy, a jezte je tu, i chléb, kterýž jest v koši posvěcení, jakož jsem přikázal, řka: Aron a synové jeho jísti budou je. ³²Což by pak zůstalo masa i chleba toho, ohněm to spálíte. ³³A ze dveří stánku úmluvy za sedm dní nevycházejte až do dne, v kterémž by se vyplnili dnové svěcení vašeho; nebo za sedm dní posvěcovány budou ruce vaše. ³⁴Jakož se stalo dnešní den, tak přikázal Hospodin činiti k očištění vašemu. ³⁵Protož u dveří stánku úmluvy zůstanete ve dne i v noci za sedm dní, a ostríhati budete nařízení Hospodinova, abyste nezemřeli; nebo tak mi jest přikázáno. ³⁶Učinil tedy Aron i synové jeho všechny věci, kteréž přikázal Hospodin skrze Mojžíše.

9 Stalo se pak dne osmého, povolal Mojžíš Arona a synů jeho i starších Izraelských. ²I řekl Aronovi: Vezmi sobě tele k oběti za hřích, a skopce k oběti zápalné, obě bez poškrvny, a obětuj před Hospodinem. ³K synům pak Izraelským mluvití budeš, řka: Vezměte kozla k oběti za hřích, a tele a beránka, roční, bez vady, k oběti zápalné, ⁴Vola také a skopce k oběti pokojné, abyste obětovali před Hospodinem, a obět suchou zadělanou olejem; nebo dnes se vám ukáže Hospodin. ⁵Tedy vzali ty věci, kteréž přikázal Mojžíš před stánkem úmluvy, a přistoupivši všecko shromáždění, stáli před Hospodinem. ⁶I řekl Mojžíš: Toto jest ta věc, kterouž přikázal Hospodin. Vykonejtež ji, a ukáže se vám sláva Hospodinova. ⁷Aronovi pak řekl Mojžíš: Přístup k oltáři a obětuj obět za hřích svůj, a obět zápalnou svou k vykonání očištění za sebe i za lid tento; obětuj také obět lidu všeho, a učin očištění za ně, jakož přikázal Hospodin. ⁸Přistoupiv tedy Aron k oltáři, zabil tele své k oběti za hřích. ⁹I dali mu synové Aronovi krev. Kterýžto omočiv prst svůj ve krvi, pomazal rohů oltáře, ostatek pak krve vylil k spodku oltáře. ¹⁰Ale tuk a ledvinky, i branici s jater té oběti za hřích páčil na oltáři, jakož byl přikázal Hospodin Mojžíšovi. ¹¹Maso pak s kůží spálil vně za stany. ¹²Zabil také obět zápalnou. I podali mu synové Aronovi krve, kterouž pokropil po vrchu oltáře vůkol. ¹³Podali jemu také i oběti zápalné s kusy jejími i hlavy její, a páčil ji na oltáři. ¹⁴A vymyv střeva i nohy její, páčil je s obětí zápalnou na oltáři.

¹⁵ Obětoval také obět všeho lidu. A vzav kozla oběti za hřích, kterýž byl všeho lidu, zabil jej a obětoval ho za hřích jako i prvního. ¹⁶ Obětoval též obět zápalnou a učinil ji vedlé obyčeje. ¹⁷ Tolikéž i obět suchou obětoval, a vzav plnou hrst z ní, páčil to na oltáři, mimo obět zápalnou jitřní. ¹⁸ Zabil ještě i vola a skopce k oběti pokojné, kteráž byla za lid. I podali mu synové Aronovi krve, kterouž pokropil oltáře po vrchu vůkol. ¹⁹ Dali jemu také tuk z vola a z skopce ocas, a tuk přikrývající střeva i ledvinky a branici s jater. ²⁰ A položili všecken tuk na hrudí; i páčil ten tuk na oltáři. ²¹ Hrudí pak a plece pravé obracel sem i tam Aron v obět obracení před Hospodinem, jakož byl přikázal Mojžíšovi. ²² Potom Aron pozdvihna rukou svých k lidu, dal jim požehnání, a sstoupil od obětování oběti za hřích a oběti zápalné i oběti pokojné. ²³ Tedy všel Mojžíš s Aronem do stánku úmluvy; a když vycházeli z něho, požehnání dávali lidu. I ukázala se sláva Hospodinova všemu lidu. ²⁴ Nebo sstoupil oheň od tváři Hospodina, a spálil na oltáři obět zápalnou i všecken tuk. Což když uřel veškeren lid, zkríkli a padli na tváři své.

10 Synové pak Aronovi Nádab a Abiu, vzavše jeden každý kadidlnici svou, dali do nich oheň a položili na něj kadidlo, a obětovali před Hospodinem oheň cizí, čehož jim byl nepřikázal. ² Protož sstoupiv oheň od Hospodina, spálil je; a zemřeli tu před Hospodinem. ³ I řekl Mojžíš Aronovi: Toť jest, což mluvil Hospodin, řka: V těch, kteříž přistupují ke mně, posvěcen budu, a před obličejem všeho lidu oslaven budu. I mlčel Aron. ⁴ Tedy povolal Mojžíš Mizaele a Elizafana, synů Uziele, strýce Aronova, a řekl jim: Podte a vynesete bratří své od svatyně ven za stany. ⁵ I přišli a vynesli je v sukních jejich ven za stany, jakž byl rozkázal Mojžíš. ⁶ Mluvil pak Mojžíš Aronovi, Eleazarovi a Itamarovi, synům jeho: Hlav svých neodkryvejte a roucha svého neroztrhujte, abyste nezemřeli, a aby se Bůh na všechno množství nerozhněval; ale bratří vaši, všechna rodina Izraelská, budou plakati nad tím spálením, kteréž uvedl Hospodin. ⁷ Vy pak ze dveří stánku úmluvy nevycházejte, abyste nezemřeli; nebo olej pomazání Hospodinova jest na vás. I učinili vedlé rozkázání Mojžíšova. ⁸ Mluvil také Hospodin Aronovi, řka: ⁹ Vína a nápoje opojného nebudeš pít, ty ani synové tvoji s tebou, kdykoli budete míti vcházeti do stánku úmluvy, abyste nezemřeli, (ustanovení věčné to bude po rodech vašich); ¹⁰ Také abyste rozeznati mohli mezi svatým a neposvěceným, a mezi čistým a nečistým; ¹¹ Též abyste učili syny Izraelské všechněm ustanovením, kteráž mluvil Hospodin k nim skrze Mojžíše. ¹² Mluvil pak Mojžíš Aronovi, Eleazarovi a Itamarovi, synům jeho, kteříž živi zůstali: Vezměte obět suchou, kteráž zůstala z ohnivých obětí Hospodinových, a jezte ji s přesnicemi u oltáře; nebo svatá svatých jest. ¹³ Protož jísti budete ji na místě svatém, nebo to jest právo tvé a právo synů tvých z ohnivých obětí Hospodinových; tak zajisté jest mi přikázáno. ¹⁴ Hrudí pak sem i tam obracení, a plece vznášení jísti budete na místě čistém, ty i synové tvoji, i dcery tvé s tebou; nebo to právem tobě a synům tvým dáno jest z pokojných obětí synů Izraelských. ¹⁵ Plece vzhůru vznášení a hrudí sem i tam obracení s oběťmi ohnivými tuků, kteréž přinesou, aby sem i tam obracáno bylo, tak jako obět obracení před Hospodinem, bude tobě i synům tvým s tebou právem věčným, jakož přikázal Hospodin. ¹⁶ Mojžíš pak hledal pilně kozla k oběti za hřích, a hle, již spálen byl. Tedy rozhněval se na Eleazara a Itamara, syny Aronovy pozůstalé, a řekl: ¹⁷ Pročž jste nejedli oběti za hřích na místě svatém? Nebo svatá svatých byla, poněvadž ji dal vám, abyste nesli nepravost všeho množství k očištění jejich před Hospodinem. ¹⁸ A hle, ani krev její není vnesena do vnitřku svatyně. Jísti jste měli ji v svatyni, jakož jsem byl přikázal. ¹⁹ Tedy odpověděl Aron Mojžíšovi: Aj, dnes obětovali obět svou za hřích a obět svou zápalnou před Hospodinem, ale přihodila se mně taková věc, že, kdybych byl jedl obět za hřích dnes, zdali by se to líbilo Hospodinu? ²⁰ Což když uslyšel Mojžíš, přestal na tom.

11 I mluvil Hospodin Mojžíšovi a Aronovi, řka jim: ² Mluvte k synům Izraelským, řkouce: Tito jsou živočichové, kteréž jísti budete ze všech hovad, kteráž jsou na zemi: ³ Všeliké hovado, kteréž má kopyta rozdělená, tak aby rozdvojená byla, a přežívá, jísti budete. ⁴ A však z těch, kteráž přežívají, a z těch, kteráž kopyta rozdělená mají, nebudete jísti, jako velblouda; nebo ač přežívá, ale kopyta rozděleného nemá, nečistý vám bude. ⁵ Ani králíka, kterýž ač přežívá, ale kopyta rozděleného nemá, nečistý vám bude. ⁶ Ani zajice; nebo ač přežívá, ale kopyta rozděleného nemá, nečistý vám bude. ⁷ Tolikéž ani svině; nebo ač má rozdělené kopyto, tak že se rozdvojuje, ale nepřežívá, nečistá bude vám. ⁸ Masa jejich nebudete jísti, ani těla jejich mrtvého se dotýkati, nečistá budou vám. ⁹ Ze všech pak živočichů, kteříž u vodách jsou, tyto jísti budete: Všecko, což má plejtvu a šupiny u vodách mořských i v řekách, jísti budete. ¹⁰ Všecko pak, což nemá plejtvu a šupin v moři i v řekách, buď jakýkoli hmyz vodný, aneb jakákoli duše živá u vodách, ohavností bude vám. ¹¹ A tak v ohavnosti vám budou, abyste masa jejich nejedli a těla jejich v ohavnosti měli. ¹² Což tedy nemá plejtvu a šupin u vodách, to v ohavnosti míti budete. ¹³ Z ptactva pak tyto v ohavnosti míti budete, jichžto nebudete jísti, nebo ohavnost jsou, jako jest orel, noh a orlice mořská, ¹⁴ Též sup, káně a luňák vedlé pokolení svého, ¹⁵ A všeliký krkavec vedlé pokolení svého, ¹⁶ Také pstros, sova, vodní káně, a jestřáb vedlé pokolení svého,

¹⁷ A bukač, křehař a kalous, ¹⁸ A porfirián, pelikán a labut, ¹⁹ Těž čáp a kalandra vedlé pokolení svého, dedek a netopyř. ²⁰ Všelický zeměplaz křídla mající, kterýž na čtyřech nohách chodí, v ohavnosti míti budete. ²¹ A však ze všelikého zeměplazu křídla majícího, kterýž na čtyřech nohách chodí, jísti budete ty, kteříž mají stehénka na nohách svých, aby skákali na nich po zemi. ²² Titoť pak jsou, kteréž jísti budete: Arbes vedlé pokolení svého, sálem vedlé pokolení svého, chargol vedlé pokolení svého, a chagab vedlé pokolení svého. ²³ Jiný pak zeměplaz všeliký křídla mající, kterýž na čtyřech nohách chodí, v ohavnosti míti budete. ²⁴ Nebo těmi byste se poškrvňovali. Protož kdož by se koli dotkl těla jich, nečistý bude až do večera. ²⁵ A kdož by koli nesl těla jich, zpěřet roucho své a nečistý bude až do večera. ²⁶ Všelické hovado, kteréž má rozdělené kopyto, ale není rozdvojené, a nepřežívá, nečisté vám bude. Kdož by koli jeho se dotekl, nečistý bude. ²⁷ A cožkoli chodí na tlapách svých ze všech hovad čvernohých, nečisté bude vám. Kdož by koli dotkl se těl jejich, nečistý bude až do večera. ²⁸ A kdož by koli nesl těla jejich, zpěře roucha svá a nečistý bude až do večera; nebo nečistá jsou vám. ²⁹ Také i toto vám nečisté bude mezi zeměplazy, kteříž lezou po zemi: Kolčava a myš a žába, každé vedlé pokolení svého; ³⁰ Těž ježek a ještěrka, hlemejžd, štir a krtice. ³¹ Tyto věci nečisté vám budou ze všelijakého zeměplazu. Kdož by se koli dotkl jich mrtvých, nečistý bude až do večera. ³² A všeliká věc, na kterouž by padlo něco z těch již mrtvých těl, nečistá bude, buď nádoba dřevěná, neb roucho, neb kůže, aneb pytel. A všeliká nádoba, kteréž se k dílu nějakému užívá, do vody vložena bude a nečistá zůstane až do večera, potom čistá bude. ³³ Všelická pak nádoba hliněná, do níž by něco toho upadlo, i což by koli v ní bylo, nečisté bude, ona pak rozražena bude. ³⁴ Všelický také pokrm, jehož se užívá, jestliže by na něj voda vylita byla, nečistý bude; a všeliký nápoj ku pití příhodný v každé nádobě nečisté bude nečistý. ³⁵ A všecko, na čež by něco z těla jejich upadlo, nečisté bude. Pec a kotliště zbořeno bude, nebo nečisté jest; protož za nečisté je míti budete. ³⁶ Ale studnice a čisterna, i všeliké shromáždění vod, čistá budou; však což by se dotklo umrliny jejich, nečisté bude. ³⁷ Jestliže by pak něco z mrchy jejich upadlo na některé semeno, kteréž síti obyčej jest, čisté bude. ³⁸ Ale když by polito bylo vodou semeno, a potom padlo by něco z umrliny jejich na ně, nečisté bude vám. ³⁹ Jestliže by umřelo hovado z těch, kteráž vám jsou ku pokrmu, kdož by se koli mrchy jeho dotkl, nečistý bude až do večera. ⁴⁰ Kdo by jedl z těla toho, zpěřet roucha svá a nečistý bude až do večera. Také i ten, kterýž by vynesl tu mrchu, zpěře roucha svá, a nečistý bude až do večera. ⁴¹ Tolikéž všeliký zeměplaz, kterýž se plazí po zemi, v ohavnosti bude vám; nebudete ho jísti. ⁴² Ničeho, což se plazí na prsech, aneb cožkoli čtvermo leze, aneb více má noh, ze všeho zeměplazu, kterýž se plazí po zemi, nebudete jísti nebo jsou ohavnost. ⁴³ Nezhavujtež duši svých žádným zeměplazem, kterýž se plazí, a nepoškrvňujte se jimi, abyste nečistí nebyli učiněni skrze ně. ⁴⁴ Nebo já jsem Hospodin Bůh váš; protož posvětětež se, a svatí budte, nebo já svatý jsem, a nepoškrvňujte duši svých žádným zeměplazem, kterýž se plazí po zemi. ⁴⁵ Nebo já jsem Hospodin, kterýž jsem vás vyvedl z země Egyptské, abych vám byl za Boha; protož svatí budte, nebo já jsem svatý. ⁴⁶ Toť jest právo strany hovada, ptactva a všeliké duše živé, kteráž se hýbe u vodách, a každé duše živé, kteráž se plazí na zemi, ⁴⁷ Aby rozdíl činěn byl mezi nečistým a čistým, a mezi živočichy, kteříž se mají jísti, a mezi živočichy, kteříž se nemají jísti.

Rituální nečistota

Rituální nečistota byla součástí všedního života. Nebyl to hřích; čas od času se jí nevyhnul prakticky nikdo. Znamenala ovšem karanténu – vyloučení z Božího lidu, zákaz vstupu do chrámu (12:4) jako předobraz nebeského Jeruzaléma (Zj 21:27).

Nečisté mohlo být cokoliv: zvíře (1:1–31), nářadí (v. 32), nádoba (11:33; 19:15), pokrm či nápoj (v. 34), pec či krb (v. 35), oděv (13:47–59), dům (14:34–45) anebo člověk, ať už pro kožní chorobu (13:1–45), krvotok (15:19) či smrt (Nu 9:7, 10).

Dotek čehokoliv nečistého znečistí (11:24–28, 36, 19:16; 22:4–6 apod.) To je pochopitelné: Když hodíme čistou košili do bahnitě kaluže, výsledkem nebude čistá voda, nýbrž špinavá košile. Prorok

Ageus je poslán ke kněžím, aby tento princip potvrdil (Ag 2:12–13).

Proto je neslýchaně šokující, když se Ježíš malomocných (Mt 8:2–3; Mk 1:42; Mt 11:5; Lk 7:22), trpících krvotokem (Mt 9:20–22; Mk 5:25–34; Lk 8:43–48) či mrtvých (Lk 7:12–15) nejen neštlí dotknout, ale sám není znečištěn, ba naopak: *oni jsou očištěni!*

Všem bylo jasné, že tady není nějaký obyčejný rabín se svými žáky, putující krajinou. Tady je někdo tak svatý, že ho neomezuje nejen Mojžíšův zákon, ale ani přírodní zákony. Toto je Bůh sám, vtělený do člověka, Pán nad stvořením, disponující mocí Zákondárce i Stvořitele.

12 I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Mluv synům Izraelským a rci: Žena počnuc, porodí-li pacholika, nečistá bude za sedm dní; podle počtu dnů, v nichž odděluje se pro nemoc svou, nečistá bude. ³ Potom dne osmého obřezáno bude tělo neobřízky jeho. ⁴ Ona pak ještě za třidceti a tři dni zůstávati bude v očišťování se od krve. Nižádné věci svaté se nedotkne a k svatyni nepůjde, dokudž se nevyplní dnové očištění jejího. ⁵ Pakli děvečku porodí, nečistá bude za dvě neděle vedlé nečistoty oddělení svého, a šedesáte šest dní zůstávati bude v očištění od krve. ⁶ Když pak vyplní se dnové očištění jejího po synu aneb po dceři, přinese beránka ročního na obět zápalnou, a holoubátko aneb hrdličku na obět za hřích, ke dveřím stánku úmluvy, knězi. ⁷ Kterýž obětovati ji bude před Hospodinem, a očistí ji, a tak očištěna bude od toku krve své. Ten jest zákon té, kteráž porodila pacholika aneb děvečku. ⁸ Pakli nebude moci býti s beránka, tedy vezme dvě hrdličátek, aneb dvě holoubátek, jedno v obět zápalnou a druhé v obět za hřích. I očistí ji kněz, a tak čistá bude.

13 Mluvil také Hospodin Mojžíšovi a Aronovi, řka: ² Člověk ješto by na kůži těla jeho byla nějaká oteklina aneb prašivina, aneb poškrvna pobělavá, a bylo by na kůži těla jeho něco podobného k ráně malomocenství: tedy přiveden bude k Aronovi knězi, aneb k některému z synů jeho kněží. ³ I pohledí kněz na ránu, kteráž jest na kůži těla jeho. Jestliže chlupové na té ráně zbělejí, a ta rána bude-li na pohledění hlubší nežli jiná kůže těla jeho, rána malomocenství jest. Když tedy spatří ji kněz, za nečistého vyhlásí jej. ⁴ Pakli by poškrvna pobělavá byla na kůži těla jeho, a rána ta nebyla by hlubší nežli jiná kůže, a chlupové její nezběleli by: tedy rozkáže zavřítí kněz majícího takovou ránu za sedm dní. ⁵ Potom pohledí na něj kněz v den sedmý, a jestli rána ta zůstává tak před očima jeho a nerozmáhá se po kůži: tedy rozkáže ho zavřítí kněz po druhé za sedm dní. ⁶ I pohledí na ni kněz v den sedmý po druhé, a jestliže ta rána pozčernalá bude, a nerozmohla by se po kůži: tedy za čistého vyhlásí ho kněz, nebo prašivina jest. I zpěře roucha svá a čistý bude. ⁷ Pakliť by se dále rozmohla ta prašivina po kůži jeho, již po ukázání se knězi k očištění svému, tedy ukáže se znovu knězi. ⁸ I pohledí na něj kněz, a jestliže se rozmohla ta prašivina po kůži jeho, za nečistého vyhlásí jej kněz, nebo malomocenství jest. ⁹ Rána malomocenství když bude na člověku, přiveden bude k knězi. ¹⁰ I pohledí na něj kněz, a bude-li oteklina bílá na kůži, až by učinila chlupy bílé, byť pak i zdravé maso bylo na té oteklině: ¹¹ Malomocenství zastaralé jest na kůži těla jeho. Protož za nečistého vyhlásí jej kněz, a nedá ho zavřítí, nebo zjevně nečistý jest. ¹² Jestliže by se pak vylilo malomocenství po kůži, a přikrylo by malomocenství všecku kůži nemocného, od hlavy jeho až do noh jeho, všudy kdež by kněz očima viděti mohl: ¹³ I pohledí na něj kněz, a přikrylo-li by malomocenství všecko tělo jeho, tedy za čistého vyhlásí nemocného. Nebo všecka ta rána v bělost se změnila, protož čistý jest. ¹⁴ Ale kdykoli ukáže se na ní živé maso, nečistý bude. ¹⁵ I pohledí kněz na to živé maso a vyhlásí jej za nečistého, nebo to maso živé nečisté jest, malomocenství jest. ¹⁶ Když by pak odešlo zase maso živé a změnilo by se v bělost, tedy přijde k knězi. ¹⁷ A vida kněz, že obrátila se rána ta v bělost, za čistou vyhlásí ji; čistá jest. ¹⁸ Když by pak byl na kůži těla vřed, a byl by zhojen, ¹⁹ Byla-li by na místě vředu toho oteklina bílá, aneb poškrvna pobělavá a náryšavá, tedy ukázána bude knězi. ²⁰ A vida kněz, že na pohledění to místo jest nižší nežli jiná kůže, a chlupové na něm by zběleli, za nečistého vyhlásí jej kněz. Rána malomocenství jest, kteráž na vředu vyrostla. ²¹ Pakli, když pohledí na ni kněz, uzří, že chlupové nezběleli na něm, a není nižší nežli jiná kůže, ale že jest pozčernalé místo, tedy zavře ho kněz za sedm dní. ²² Pakliť by šíře se rozmáhala po kůži, za nečistého vyhlásí jej kněz; rána malomocenství jest. ²³ Pakli by ta poškrvna pobělavá zůstávala na místě svém, a nerozmáhala by se, znamená toho vředu jest; protož za čistého vyhlásí jej kněz. ²⁴ Tělo, na jehož kůži byla by spálenina od ohně, a po zhojení té spáleniny zůstala by poškrvna pobělavá a náryšavá, anebo bílá toliko: ²⁵ Pohledí na ni kněz, a jestliže chlupové na ní zběleli, a lsknou se, způsob také její jest hlubší nežli jiné kůže vůkol: malomocenství jest, kteréž zrostlo na spálenině; protož za nečistého vyhlásí jej kněz, nebo rána malomocenství jest. ²⁶ Pakli uzří kněz, an na poškrvně pobělavé není žádného chlupu bílého, a že nižší není nežli jiná kůže, ale že jest pozčernalá, poručí ho zavřítí kněz za sedm dní. ²⁷ I pohledí na ni kněz dne sedmého. Jestliže se více rozmohla po kůži, tedy za nečistého vyhlásí jej; nebo rána malomocenství jest. ²⁸ Pakli bělost lsknutá na svém místě zůstávati bude, a nerozmůže se po kůži, ale bude pozčernalá: zprýštění od spáleniny jest; za čistého vyhlásí jej kněz, nebo šrám spáleniny jest. ²⁹ Byla-li by pak rána na hlavě aneb na bradě muže neb ženy, ³⁰ Tedy pohledí kněz na tu ránu, a jestliže způsob její bude hlubší nežli jiná kůže, a bude na ní vlas prozřutlý a tenký: tedy za nečistého vyhlásí jej kněz, nebo poškrvna černá jest; malomocenství na hlavě aneb na bradě jest. ³¹ Když pak pohledí kněz na ránu poškrvny černé a uzří, že způsob její není hlubší nežli jiná kůže, a že není vlasu černého na ní: zavřítí dá kněz majícího ránu poškrvny černé za sedm dní. ³² I pohledí

12:1–4 Očišťování rodičky. Mariina oběť za novorozeného Ježíška (viz pozn. 12:8) musela být předána v chrámové bráně; Marie mohla vstoupit do chrámu teprve po ukončení poporodní očišťovací procedury.

12:8 Dvě hrdličátek, aneb dvě holoubátek. Možnost levnější oběti pro nemajetné připomíná, že Ježíšovi rodiče byli chudobní (Lk 2:24).
13:11 Nečistý. Viz článek Rituální čistota u Lv 11.

kněz na tu ránu dne sedmého, a aj, nerozmohla se ta poškrvna černá, a není vlasu žlutého na ní, a způsob té poškrvny černé není hlubší nežli kůže: ³³Tedy oholen bude člověk ten, ale poškrvny té černé nedá holiti. I dá zavřítí kněz majícího tu poškrvnu za sedm dní po druhé. ³⁴I pohledí kněz na poškrvnu černou dne sedmého, a jestliže se nerozmohla poškrvna černá dále po kůži, a místo její není-li hlubší nežli jiná kůže: za čistého vyhlásí ho kněz, i zpěře roucha svá a čistý bude. ³⁵Pakli by se dále rozmohla poškrvna ta černá po kůži, již po očištění jeho, ³⁶Tedy pohledí na ni kněz, a uzří-li, že se dále rozmohla ta poškrvna černá po kůži, nebude více šetřiti vlasu žlutého; nečistý jest. ³⁷Pakli poškrvna černá tak zůstává před očima jeho, a černý vlas vzrostl by na ní, tedy zhojena jest ta poškrvna černá; čistý jest, a za čistého vyhlásí jej kněz. ³⁸Když by na kůži těla muže aneb ženy byly poškrvny, totiž poškrvny pobělavé, ³⁹I pohledí kněz, a jestliže budou na kůži těla jejich poškrvny bílé, pozčernalé, tedy poškrvna bílá jest, kteráž na kůži zrostla; čistý jest. ⁴⁰Muž, z jehož by hlavy vlasové slezli, lysý jest a čistý jest. ⁴¹Jestliže pak po jedné straně obleze hlava jeho, nálýsý jest a čistý jest. ⁴²Pakli na té lysině, aneb na tom oblysení byla by rána bílá a ryšavá, tedy malomocenství zrostlo na lysině jeho, aneb na oblysení jeho. ⁴³I pohledí na něj kněz, a uzří-li oteklinu rány bílou a ryšavou na lysině jeho, aneb na oblysení jeho, jako způsob malomocenství na kůži těla: ⁴⁴Člověk malomocný jest a nečistý jest. Bez meškání za nečistého vyhlásí jej kněz, nebo na hlavě jeho jest malomocenství jeho. ⁴⁵Malomocný pak, na němž by ta rána byla, bude míti roucho roztržené a hlavu odkrytou a ústa zastřená, a Nečistý, nečistý jsem! volati bude. ⁴⁶Po všechny dny, v nichž ta rána bude na něm, za nečistého jmn bude; nebo nečistý jest. Sám bydliti bude, vně za stany bude přebývání jeho. ⁴⁷Když by pak na rouchu byla rána malomocenství, buď na rouchu soukenném aneb na rouchu lněném, ⁴⁸Buď na osnově aneb na outku ze lnu aneb z vlny, buď na kůži aneb na každé věci kožené, ⁴⁹A byla by ta rána zelená neb náryšavá na rouchu aneb na kůži, aneb na osnově, aneb na outku, aneb na kterékoli nádobě kožené: rána malomocenství jest, ukázána bude knězi. ⁵⁰I pohledí kněz na tu ránu, a dá zavřítí tu věc mající ránu za sedm dní. ⁵¹A pohledě na tu ránu dne sedmého, uzří-li, že se dále rozmohla ta rána na rouchu, neb po osnově anebo po outku, aneb na kůži, k čemuž by jí koli užíváno bylo: rána ta malomocenství rozjídavá jest, věc nečistá jest. ⁵²I spálí to roucho aneb osnovu, aneb outek z vlny neb ze lnu, aneb jakoukoli nádobu koženou, na níž by byla rána ta; nebo malomocenství škodlivé jest, protož ohněm spáleno bude. ⁵³Pakli pohledě kněz, uzřel by, že se nerozmohla rána ta na rouchu, aneb na osnově, aneb na outku, aneb na kterékoli nádobě kožené: ⁵⁴Rozkáže kněz, aby zeprali tu věc, na níž byla by rána, i káže ji zavřítí za sedm dní po druhé. ⁵⁵I pohledí kněz po zeprání té věci na ránu. Jestliže nezměnila rána barvy své, byť se pak nerozmohla dále, předce nečistá jest. Ohněm spálíš ji; nebo rozjídavá věc jest na vrchní neb spodní straně její. ⁵⁶Pakli pohledě kněz, uzřel by, an pozčernala rána po zeprání svém, odtrhne ji od roucha aneb od kůže, aneb od osnovy, aneb od outku. ⁵⁷Jestliže se pak ukáže ještě na rouchu aneb na osnově, aneb na outku, aneb na kterékoli nádobě kožené, malomocenství rozjídající se jest. Ohněm spálíš věc tu, na kteréž by ta rána byla. ⁵⁸Roucho pak aneb osnovu, aneb outek, aneb kteroukoli nádobu koženou, když bys zepral, a odešla by od ní ta rána, ještě po druhé zpěřeš, a čistě bude. ⁵⁹Tentž jest zákon o ráně malomocenství na rouchu soukenném aneb lněném, aneb na osnově, aneb na outku, aneb na kterékoli nádobě kožené, kterák má za čistou aneb za nečistou uznána býti.

14 I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²Tento bude řád při malomocném v den očišťování jeho: K knězi přiveden bude. ³I vyjde kněz ven z stanů a pohledí na něj, a uzří-li, že uzdravena jest rána malomocenství malomocného: ⁴Rozkáže kněz tomu, kterýž se očišťuje, vzíti dva vrabce živé a čisté, a dřevo cedrové, a červec dvakrát barvený, a yzop. ⁵I rozkáže kněz zabítí vrabce jednoho, a vycediti krev z něho do nádoby hliněné nad vodou živou. ⁶A vezme vrabce živého a dřevo cedrové, též červec dvakrát barvený, a yzop, a omočí to všecko i s vrabcem živým ve krvi vrabce zabitého nad vodou živou. ⁷Tedy pokropí toho, kterýž se očišťuje od malomocenství, sedmkrát, a za čistého jej vyhlásí, i pustí vrabce živého na pole. ⁸Ten pak, kterýž se očišťuje, zpěře roucho své a oholí všechny vlasy své, umyje se vodou, a čistý bude. Potom vejde do tábora, a bydliti bude vně, nevcházeje do stanu svého za sedm dní. ⁹Dne pak sedmého sholí všechny vlasy své, hlavu i bradu svou, i obočí své, a tak všechny vlasy své sholí; zpěře také roucha svá a tělo své umyje vodou, a tak očistí se. ¹⁰Dne pak osmého vezme dva beránky bez poškrvny, a ovci jednu roční bez poškrvny, a tři desetiny efi mouky bělné k oběti suché, olejem zadělané, a oleje jednu mírku. ¹¹Kněz pak, kterýž očišťuje, postaví toho člověka očišťujícího se s těmi věcmi před Hospodinem u dveří stánku úmluvy. ¹²I vezme kněz beránka jednoho, kteréhožto obětovati bude v obět za hřích, a mírku oleje, a obraceti bude tím sem i tam v obět obracení před Hospodinem. ¹³A zabije beránka toho na místě, kdež se zabijí obět za hřích a obět zápalná, totiž na místě svatém; nebo jakož obět za hřích, tak obět za vinu knězi přináleží, svatá svatých jest. ¹⁴I vezme kněz krve z oběti za hřích, a pomaže jí kraje ucha pravého člověka toho, kterýž se očišťuje, a palce ruky jeho pravé, a palce nohy jeho pravé. ¹⁵Vezme také kněz z té mírky oleje, a naleje na ruku svou levou. ¹⁶A omoče prst svůj pravý v tom oleji, kterýž má na ruce své levé, pokropí z něho prstem svým sedmkrát před Hospodinem.

¹⁷ Z ostatku pak oleje toho, kterýž má na ruce své, pomaže kněz kraje ucha pravého člověka toho, kterýž se očišťuje, a palce pravé ruky jeho, a palce pravé nohy jeho, na krev oběti za vinu. ¹⁸ Což pak zůstane oleje, kterýž jest v ruce kněze, pomaže tím hlavy toho, kterýž se očišťuje; a tak očistí jej kněz před Hospodinem. ¹⁹ Učiní také kněz obět za hřích, a očistí očišťujícího se od nečistoty jeho. A potom zabije obět zápalnou. ²⁰ I bude obětovati kněz tu obět zápalnou, i obět suchou na oltáři; a tak očistí jej, i bude čistý. ²¹ Jestliže pak bude chudý, tak že by s to býti nemohl, tedy vezme jednoho beránka v obět za provinění, k obracení jí sem i tam pro očištění své, a desátý díl mouky bělné olejem zadělané k oběti suché, a mírku oleje, ²² Též dvě hrdličky aneb dvě holoubátek, kteréž by mohl míti, a bude jedno v obět za hřích, a druhé v obět zápalnou. ²³ I přinese je v osmý den očišťování svého knězi, ke dveřím stánku úmluvy před Hospodina. ²⁴ Tedy kněz vezma beránka oběti za vinu a mírku oleje, obraceti je bude sem i tam v obět obracení před Hospodinem. ²⁵ I zabije beránka oběti za provinění, a vezma krve z oběti za provinění, pomaže jí kraje ucha pravého člověka toho, kterýž se očišťuje, a palce ruky jeho pravé, a palce nohy jeho pravé. ²⁶ Oleje také naleje kněz na ruku svou levou. ²⁷ A omoče prst svůj pravý v oleji, kterýž bude na ruce jeho levé, pokropí jím sedmkrát před Hospodinem. ²⁸ Pomaže také kněz olejem, kterýž má na ruce své, kraje ucha pravého toho, kdož se čistí, a palce pravé ruky jeho, a palce pravé nohy jeho, na místě krve z oběti za vinu. ²⁹ Což pak zůstává oleje, kterýž jest v ruce kněze, pomaže jím hlavy toho, kterýž se očišťuje; a tak očistí jej před Hospodinem. ³⁰ Tolikéž učiní i s hrdličkou jednou aneb s holoubátkem z těch, kteréž zjednati mohl. ³¹ Z těch, kterýchž dostati mohl, obětovati bude jedno za hřích a druhé v obět zápalnou s obětí suchou; a tak očistí kněz očišťujícího se před Hospodinem. ³² Ten jest zákon toho, na komž by se ukázala rána malomocenství, a kterýž by nemohl býti s ty věci k očištění svému přínaležité. ³³ I mluvil Hospodín Mojžíšovi a Aronovi, řka: ³⁴ Když vejdete do země Kananejské, kterouž já vám za dědictví dávám, a dopustil bych ránu malomocenství na některý dům země, kterouž vládnouti budete, ³⁵ Tedy přijde hospodář domu a oznámí knězi řka: Zdá mi se, jako by byla rána malomocenství na domě. ³⁶ I rozkáže kněz vyprázdniti dům, dříve než by všel do něho hleděti na tu ránu, aby nebylo poškrvněno něco z těch věcí, kteréž v domě jsou. Potom pak vejde, aby pohleděl na ten dům. ³⁷ Tedy vida ránu tu, uzří-li, že rána jest na stěnách domu, totiž důlkové nálezení aneb načervení, a na pohledění jsou nižší než stěna jinde: ³⁸ Vyjde kněz z domu toho ke dveřím jeho, a dá zavříti dům ten za sedm dní. ³⁹ A v den sedmý navrátí se kněz, a uzří-li, ano se rozmohla rána na stěnách domu toho: ⁴⁰ Rozkáže vyníti kamení, na němž by rána taková byla, a vyvrci je ven za město na místo nečisté. ⁴¹ Dům pak rozkáže vystrouhati vnitř všudy vůkol; a vysypou prach ten, kterýž sstrouhali, vně za městem na místo nečisté. ⁴² A vezmouce jiné kamení, vyplní jím místo onoho kamení; tolikéž hlíny jiné vezmouce, vymaže dům. ⁴³ Pakliž by se navrátila rána, a vzrostla by v tom domě po vyvržení kamení a vystrouhání domu, i po vymazání jeho, ⁴⁴ Tedy vejda kněz, uzří-li, an se rozmohla rána v domě, malomocenství rozjídající se jest v tom domě, nečistý jest. ⁴⁵ I rozboří ten dům a kamení jeho, i dříví jeho, a všecko mazání domu toho, a vynosí ven za město na místo nečisté. ⁴⁶ Jestliže by pak kdo všel do domu toho v ten čas, když zavřin byl, nečistý bude až do večera. ⁴⁷ A jestliže by kdo spal v tom domě, zpěře roucha svá; tolikéž jestliže by kdo jedl v tom domě, zpěře roucha svá. ⁴⁸ Jestliže by pak kněz vejda tam, uzřel, že se nerozmohla rána v domě po obnovení jeho, tedy za čistý vyhlásí dům ten; nebo uzdravena jest rána jeho. ⁴⁹ A vezma k očištění domu toho dva vrabce a dřevo cedrové, a červec dvakrát barvený a yzop, ⁵⁰ I zabije vrabce jednoho, a vycedí krev do nádoby hliněné nad vodou živou. ⁵¹ A vezme dřevo cedrové a yzop, a červec dvakrát barvený, a vrabce živého, omočí to všecko ve krvi vrabce zabitého a u vodě živé, a pokropí domu toho sedmkrát. ⁵² A tak když očistí dům ten krví vrabce a vodou živou a ptákem živým, dřevem cedrovým, yzopem a červcem dvakrát barveným: ⁵³ Vypustí ven vrabce živého z města na pole, a očistí dům ten, i bude čistý. ⁵⁴ Ten jest zákon o všeliké ráně malomocenství a poškrvny černé, ⁵⁵ A malomocenství roucha i domu, ⁵⁶ I otekliny, prašiviny a poškrvny pobělavé, ⁵⁷ K ukázání, kdy jest kdo čistý, aneb kdy jest kdo nečistý. Tenť jest zákon malomocenství.

15 Mluvil pak Hospodín Mojžíšovi a Aronovi, řka: ² Mluvte synům Izraelským a rcete jim: Když by který muž trpěl tok semene z těla svého, nečistý bude. ³ Tato pak bude nečistota jeho v toku jeho: Jestliže vypěňuje tělo jeho tok svůj, aneb že by se zastavil tok v těle jeho, nečistota jeho jest. ⁴ Každé lůže, na němž by ležel, kdož má tok semene, nečisté bude; a všecko, na čemž by seděl, nečisté bude. ⁵ A kdož by se dotekl lůže jeho, zpěře roucha svá, a umyje se vodou, a bude nečistý až do večera. ⁶ A kdo by sedl na to, na čemž seděl ten, kdož má tok semene, zpěře roucha svá, a umyje se vodou, i bude nečistý až do večera. ⁷ Jestliže by se kdo dotekl těla trpícího tok semene, zpěře roucha svá, a umyje se vodou, i bude nečistý až do večera. ⁸ A jestliže by ten, kdož trpí tok semene, plínil na čistého, zpěře roucha svá, a umyje se vodou, i bude nečistý až do večera. ⁹ Každé sedlo, na němž by seděl ten, kdož má tok semene, nečisté bude. ¹⁰ A kdož by koli dotekl se něčeho, což bylo pod ním, nečistý bude až do večera; a kdož by co z toho nesl, zpěře roucha svá, a umyje se vodou, a bude nečistý až do večera. ¹¹ Kohož by se pak dotekl ten, kdož má tok semene, a neumyl rukou svých

vodou, zpěře roucha svá, a umyje se vodou, i bude nečistý až do večera.¹² Nádoba hliněná, kteréž by se dotekl ten, kdo má tok semene, bude rozbita, a každá nádoba dřevěná vodou vymyta bude.¹³ Když by pak očištěn byl ten, kdož tok semene trpěl, od toku svého, sečte sedm dní po svém očištění, a zpěře roucha svá, a vodou živou zmyje tělo své, i bude čist.¹⁴ Potom dne osmého vezme sobě dvě hrdličky aneb dvě holoubátek, a přijde před Hospodina ke dveřím stánku úmluvy, dá je knězi.¹⁵ Kterýž obětovati je bude, jedno za hřích a druhé v obět zápalnou; a očistí jej kněz před Hospodinem od toku jeho.¹⁶ Muž, z něhož by vyšlo símě scházení, zmyje vodou všecko tělo své, a bude nečistý až do večera.¹⁷ Každé roucho i každá kůže, na níž by bylo símě scházení, zeprána bude vodou, a nečistá bude až do večera.¹⁸ Žena také, s kterouž by obýval muž scházením semene, oba zmyjí se vodou, a nečistí budou až do večera.¹⁹ Žena pak, když by trpěla nemoc svou, a tok krve byl by z těla jejího, za sedm dní oddělena bude; každý, kdož by se jí dotekl, nečistý bude až do večera.²⁰ Na čemž by koli ležela v čas oddělení svého, nečistěť bude; tolikéž, na čem by koli seděla, nečisté bude.²¹ Také kdož by se dotekl lůže jejího, zpěře roucho své, a umyje se vodou, i bude nečistý až do večera.²² Kdož by se koli dotekl toho, na čemž seděla, zpěře roucha svá, a umyje se vodou, i bude nečistý až do večera.²³ Což by koli bylo na lůži tom, neb na jaké by koli věci seděla, a dotekl by se toho někdo, nečistý bude až do večera.²⁴ Jestliže by kdo spal s ní, a byla by nečistota její na něm, nečistý bude za sedm dní; i každé lůže, na němž by spal, nečisté bude.²⁵ Žena pak trpěla-li by krvotok po mnohé dny, kromě času nemoci své, totiž krvotok by trpěla přes čas přirozené nemoci: po všechny dny toku nečistoty své, jako i v čas nemoci své přirozené, nečistá bude.²⁶ Každé lůže, na němž by spala po všechny dny toku svého, bude jí jako lůže v přirozené nemoci její; a každá věc, na kteréž by seděla, nečistá bude, podlé nečistoty přirozené nemoci její.²⁷ Kdož by koli dotekl se těch věcí, nečistý bude. Protož zpěře roucho své, a umyje se vodou, i bude nečistý až do večera.²⁸ Když pak očištěna bude od toku svého, sečte sobě sedm dní, a potom očišťovati se bude.²⁹ A v den osmý vezme sobě dvě hrdličky aneb dvě holoubátek, a přinese je knězi ke dveřím stánku úmluvy.³⁰ Z nichž jedno obětovati bude kněz v obět za hřích, a druhé v obět zápalnou, a očistí ji kněz před Hospodinem od toku nečistoty její.³¹ I budete oddělovati syny Izraelské od nečistot jejich, aby nezemřeli pro nečistoty své, když by poškrvnili přibytku mého, kterýž jest u prostřed nich.³² Toť jest právo trpícího tok semene, i toho, z něhož vychází símě scházení, jímž poškrvněn bývá,³³ Tež nemocné ženy v oddělení jejím, i všelikého trpícího tok svůj, buď mužského pohlaví neb ženského, a muže, kterýž by spal s nečistou.

16 Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi po smrti dvou synů Aronových, kteřížto, když předstoupili před Hospodina, zemřeli,² A řekl Hospodin Mojžíšovi: Mluv Aronovi bratru svému, ať nevchází každého času do svatyně za oponu před slitovnicí, kteráž jest na truhle, aby neumřel; nebo já v oblaci ukáži se nad slitovnicí.³ S tímto vcházeti bude Aron do svatyně: S volkem mladým, kterýž bude v obět za hřích, a s beranem k oběti zápalné.⁴ V sukni lněnou svatou obleče se, a košilku lněnou bude mít na těle hanby své, pasem také lněným opáše se, a čepici lněnou vstaví na hlavu, roucha zajisté svatá jsou tato; i umyje vodou tělo své a obleče se v ně.⁵ Od shromáždění pak synů Izraelských vezme dva kozly k oběti za hřích, a jednoho berana k zápalné oběti.⁶ I bude obětovati Aron volka svého v obět za hřích, a očistí sebe i dům svůj.⁷ Potom vezme ty dva kozly a postaví je před Hospodinem u dveří stánku úmluvy.⁸ I dá Aron na ty dva kozly losy, los jeden Hospodinu, a los druhý Azazel.⁹ A obětovati bude Aron kozla toho, na něhož by los padl Hospodinu, obětovati jej bude za hřích.¹⁰ Kozla pak toho, na něhož přišel los Azazel, postaví živého před Hospodinem, aby skrze něho učinil očištění, a pustí ho na poušť k Azazel.¹¹ I bude obětovati Aron volka svého v obět za hřích, a očistí sebe i dům svůj, a zabije volka svého v obět za hřích.¹² Vezme také plnou kadidlnici uhlí řeravého s oltáře, kterýž jest před tváří Hospodinovou, a plné obě hrsti své vonných věcí stlučených, a vnese za oponu.¹³ A vloží kadidlo to na oheň před Hospodinem, a dým kadění toho přikryje slitovnicí, kteráž jest nad svědectvím, a neumře.¹⁴ Potom vezma krve volka toho, pokropí prstem svým na slitovnici k východu; tolikéž před slitovnicí kropiti bude sedmkrát krví tou prstem svým.¹⁵ Zabije také v obět za hřích kozla toho, kterýž jest lidu, a vnese krev jeho do vnitřku za oponu, a učiní se krví jeho, jakož učinil se krví volka, totiž pokropí jí na slitovnici a před slitovnicí.¹⁶ A očistí svatyni od nečistot synů Izraelských a od přestoupení jejich i všech hříchů jejich. Totéž učiní i stánku úmluvy, kterýž jest mezi nimi u prostřed nečistot jejich.¹⁷ (Žádný pak člověk ať není v stánku úmluvy, když on vchází k očišťování do svatyně, dokudž by on zase nevyšel a očištění za sebe, za dům svůj i za všecko množství Izraelské nevykonal.)¹⁸ Vyjde pak k oltáři, kterýž jest před Hospodinem, a očistí jej. A vezma krve volka toho, a ze krve kozla, dá na rohy oltáře vůkol.¹⁹ A pokropí ho svrchu krví tou prstem svým

15:13 Vodou živou. Při kontaktu s infekcí mají být ruce umyty tekoucí vodou. Encyclopedia Britannica zdokumentovává, že v roce 1845 Dr. Ignaz Semmelweis ve Vídni byl zděšen úmrtností rodiček, dosahující až 30%. Všiml si, že lékaři po ohledání mrtvol rovnou přistupovali k asistenci u další rodičky, aniž by si mezitím umyli ruce.

Dr. Semmelweis prosadil, aby si umývali ruce tekoucí vodou před každým porodem, a úmrtnost okamžitě klesla na 2%.

16:15 V obět za hřích. Oběť za hřích je nutná, vyžadovaná ode všech. Ukazuje na Krista, pravou oběť za hřích lidí (Iz 53:10). Oběť zápalná ("v." 24) je dobrovolná; k té jsme vyzýváni my (Ř 12:1; srv. pozn. 1:3).

sedmkrát, a očistí jej i posvěti ho od nečistot synů Izraelských. ²⁰ A když by dokonal očistění svatyně a stánku úmluvy a oltáře, obětovati bude kozla živého. ²¹ A vlože Aron obě ruce své na hlavu kozla živého, vyznávati bude nad ním všechny nepravosti synů Izraelských, a všechna přestoupení jejich se všemi hříchy jejich, a vloží je na hlavu kozla, a vyžene ho člověk k tomu zřízený na poušť. ²² (Kozel ten zajisté ponese na sobě všechny nepravosti jejich do země pusté.) A pustí kozla toho na poušti. ²³ Potom pak přijda Aron do stánku úmluvy, svleče s sebe roucha lněná, v něž se byl oblékl, když vjíti měl do svatyně, a nechá jich tu. ²⁴ A umyje tělo své vodou na místě svatém, a obleče se zase v roucha svá, a vyjda, obětovati bude obět zápalnou svou a obět zápalnou lidu, a očistí sebe i lid. ²⁵ A tuk oběti za hřích pálení bude na oltáři. ²⁶ Ten pak, kterýž vyvedl kozla na Azazel, zpěře roucha svá, a zmyje tělo své vodou, a potom vejde do stanů. ²⁷ Volka pak za hřích a kozla za hřích, jejichž krev vnesena byla k vykonání očistění v svatyni, vynese ven z tábora, a spálí ohněm kůže jejich, i maso jejich, i lejna jejich. ²⁸ Kdož by pak spálil je, zpěře roucha svá, a umyje tělo své vodou, a potom vejde do tábora. ²⁹ Bude vám i toto za věčné ustanovení: Sedmého měsíce, desátého dne téhož měsíce ponižovati budete duši svých, a žádného díla nebudete dělati, ani doma zrozený, ani příchozí, kterýž jest pohostinu mezi vámi. ³⁰ Nebo v ten den očistí vás, abyste očistění byli; ode všech hříchů svých před Hospodinem očistění budete. ³¹ Sobota odpočinutí bude vám, a ponižovati budete duši svých ustanovením věčným. ³² Očišťovati pak bude kněz, kterýž jest pomazaný, a jehož ruce posvěceny jsou k vykonávání úřadu kněžského místo otce svého, a obleče se v roucha lněná, roucha svatá. ³³ A očistí svatyni svatou a stánek úmluvy, očistí také i oltář, i kněží, i všechnen lid shromážděný očistí. ³⁴ A bude vám to ustanovením věčným k očišťování synů Izraelských ode všech hříchů jejich, každého roku jednou. I učinil Mojžíš tak, jakž jemu byl přikázal Hospodin.

17 I mluvil Hospodin Mojžíšovi, řka: ² Mluv k Aronovi a synům jeho i ke všechněm synům Izraelským, a rci jim: Tato jest věc, kterouž přikázal Hospodin, řka: ³ Kdož by koli z domu Izraelského zabil vola aneb beránka, neb kozu, buď mezi stany, aneb kdož by zabil vně za stany, ⁴ A ke dveřím stánku úmluvy nepřivedl by ho, aby obětoval obět Hospodinu před příbytkem Hospodinovým: vinen bude krví, nebo krev vylil; protož vyhlazen bude muž ten z prostředku lidu svého. ⁵ Přivedou tedy synové Izraelští oběti své, kteréž by na poli zabíjeti chtěli, přivedou je, pravím, k Hospodinu ke dveřím stánku úmluvy, k knězi, a obětovati budou oběti pokojné Hospodinu. ⁶ A pokropí kněz krví na oltáři Hospodinovu u dveří stánku úmluvy, a pálení bude tuk u vůni líbeznou Hospodinu. ⁷ A nikoli více nebudou obětovati obětí svých ďablům, po nichžto odcházejíce, oni smilní. Zákon tento bude jim věčný i všechněm potomkům jejich. ⁸ Protož povíš jim: Kdož by koli z domu Izraelského aneb z příchozích, kteříž by pohostinu byli mezi vámi, obětoval zápal aneb jinou obět, ⁹ A ke dveřím stánku úmluvy nepřivedl by jí, aby ji obětoval Hospodinu; tedy vyhlazen bude člověk ten z lidu svého. ¹⁰ A kdož by koli z domu Izraelského aneb z příchozích, kteříž jsou pohostinu mezi nimi, jedl jakou krev: postavím tvář svou proti člověku tomu, a vyhladím jej z prostředku lidu jeho. ¹¹ Nebo duše všelikého těla ve krvi jest, já pak oddal jsem vám ji k oltáři, k očišťování duší vašich. Nebo sama krev na duši očišťuje. ¹² Protož řekl jsem synům Izraelským: Nižádný z vás nebude jísti krve; ani příchozí, kterýž pohostinu jest mezi vámi, nebude krve jísti. ¹³ A kdož by koli z synů Izraelských aneb z příchozích, kteříž jsou pohostinu mezi vámi, honě, ulovil zvíře aneb ptáka, což se jísti může, tedy vycedí krev jeho a zasype ji prstí. ¹⁴ Nebo duše všelikého těla jest krev jeho, kteráž jest v duši jeho. Protož jsem pověděl synům Izraelským: Krve žádného těla jísti nebudete, nebo duše všelikého těla jest krev jeho; kdož by koli jedl ji, vyhlazen bude. ¹⁵ Kdož by pak koli jedl tělo mrtvé aneb udávené, buď on doma zrozený aneb příchozí: zpěře roucha svá, a umyje se vodou, a nečistý bude až do večera, potom pak čistý bude. ¹⁶ A pakli nezpěře roucha svého, a těla svého neumyje, tedy ponese nepravost svou.

18 I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Mluv synům Izraelským a rci jim: Já jsem Hospodin Bůh váš. ³ Vedlé skutků země Egyptské, v níž jste bydlili, nečiňte, ani podlé skutků země Kananejské, do kteréž já vás uvozují, činiti budete, a v ustanoveních jejich nechodte. ⁴ Soudy mé čiňte a ustanovení mých ostříhejte, abyste chodili v nich: Já jsem Hospodin Bůh váš. ⁵ Ostříhejte ustanovení mých a soudů mých. Člověk ten, kterýž by je činil, živ bude v nich: Já jsem Hospodin. ⁶ Nižádný člověk k žádné přítelkyni krevní nepřistupuj k obnažení hanby její: Já jsem Hospodin. ⁷ Hanby otce svého a matky své neodkryješ; matka tvá jest, neodkryješ hanby její. ⁸ Hanby ženy otce svého neodkryješ; nebo hanba otce tvého jest. ⁹ Hanby sestry své, dcery otce svého aneb dcery matky své, kteráž doma zplodena aneb vně zplodena jest, neodkryješ hanby jejich. ¹⁰ Hanby vnučky své, buď po synu neb dceři své, neodkryješ; nebo hanba tvá jsou. ¹¹ Hanby dcery manželky otce svého, kteráž jest zplodena od otce tvého, tvá sestra jest, neodkryješ hanby její. ¹² Hanby sestry otce svého neodkryješ; nebo

17:11 **Ve krvi.** Ještě v 19. století se pacientům „pouštělo žilou“ a mnozí na takovou léčbu zemřeli. Dnes víme, že v krvi je život; příliš velká ztráta krve znamená ztrátu života.

krevní přítelkyně otce tvého jest. ¹³Hanby sestry matky své neodkryješ; nebo krevní přítelkyně matky tvé jest. ¹⁴Hanby bratra otce svého neodkryješ; k manželce jeho nevedeš, stryňa tvá jest. ¹⁵Hanby nevěsty své neodkryješ; manželka jest syna tvého, neodkryješ hanby její. ¹⁶Hanby manželky bratra svého neodkryješ; nebo hanba bratra tvého jest. ¹⁷Hanby ženy a dcery její neodkryješ. Vnučky její po synu neb po dceři její nepojmeš, abys odkryl hanbu její; nebo krevní jsou, a nešlechtnost jest. ¹⁸Nevezmeš sobě ženy k ženě první, abys ssoužil ji, odkrýváje hanbu její za života jejího. ¹⁹Také k ženě, když jest v své nemoci nečisté, nepřistoupíš, odkrýváje hanbu její. ²⁰S manželkou bližního svého nebudeš obcovati, poškrvňuje se s ní. ²¹Nedopustíš, aby kdo z semene tvého proveden byl skrze oheň modly Moloch, abys nepoškrvnil jména Boha svého: Já jsem Hospodin. ²²Nebudeš obcovati s mužským pohlavím, scházeje se s ním jako s ženou; nebo ohavnost jest. ²³A s žádným hovadem nebudeš obcovati, poškrvňuje se s ním; ani žena nepoddá se hovadu, aby s ním obývala; nebo mrzkost jest. ²⁴A protož nepoškrvňujte se žádnou touto věcí; nebo těmito všemi věcmi poškrvnili se pohané, kteréž já vyvrhu od tváři vaší. ²⁵Nebo poškrvnila se země, a navštívím nepravost její na ní, a vyvrátí země obyvatele své. ²⁶Ale vy ostříhejte ustanovení mých a soudů mých, a nečiňte nižádných ohavností těchto, tak domácí jako příchozí, kterýž jest pohostinu u prostřed vás. ²⁷(Nebo všechny ty ohavnosti činili lidé země té, kteréž byli před vámi, čímž poškrvněna jest země.) ²⁸Aby nevyvrátila vás země, proto že byste jí poškrvnili, jako vyvrátila národ, kterýž byl před vámi. ²⁹Nebo kdož by koli dopustil se některé ze všech ohavností těch: duše zajisté, kteréž by činily to, vyhlazeny budou z prostředku lidu svého. ³⁰Protož ostříhejte přikázání mých, abyste nečinili ničeho z obyčejů ohavných, kteréž činění jsou před vámi, aniž sebe jimi poškrvňujete: Já jsem Hospodin Bůh váš.

19 I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²Mluv ke všemu množství synů Izraelských a rci jim: Svátí buďte, nebo svatý jsem, já Hospodin Bůh váš. ³Jeden každý matky své a otce svého báti se budete. A sobot mých ostříhejte, nebo já jsem Hospodin Bůh váš. ⁴Neobracejte se k modlám, a bohů litých nedělejte sobě: Já jsem Hospodin Bůh váš. ⁵A když obětovati budete oběti pokojné Hospodinu, z dobré vůle své obětovati budete je. ⁶Kterého dne obětovati budete, jísti budete je, i nazejtří; což by pak zůstalo až do třetího dne, ohněm spáleno bude. ⁷Pakli předce jísti budete dne třetího, věc ohavná bude, a nebude oblíbena. ⁸Kdož by to jedl, pokutu nepravosti své ponese; nebo svatosti Hospodinovy poškrvnil, protož vyhlazena bude duše ta z lidu svého. ⁹Když budete žítí obilé země vaší, nesežneš naskrze všeho pole svého, a nebudeš sbíratí pozůstalých klasů žně své. ¹⁰Tolikéž ostatků vinice své nebudeš bráti, a zrní vinice své nebudeš sbíratí; chudému a příchozímu zanecháš toho: Já jsem Hospodin Bůh váš. ¹¹Nekradte a nelžete, a nižádný neoklamávej bližního svého. ¹²Nepřisahejte křivě ve jméno mé, aniž kdo poškrvňuj jména Boha svého: Já jsem Hospodin. ¹³Neutiskneš mocí bližního svého, aniž obloupiš ho. Nežůstane mzda dělníka u tebe až do jitra. ¹⁴Hluchému nebudeš zlořečiti, a před slepým nepoložíš úrazu, ale báti se budeš Boha svého, nebo já jsem Hospodin. ¹⁵Neučiníš nepravě v soudu. Nepřijmeš osoby chudého, aniž šanovati budeš osoby bohatého; spravedlivě souditi budeš bližního svého. ¹⁶Nebudeš choditi jako utrhač v lidu svém, aniž státi budeš na hrdlo bližnímu svému: Já jsem Hospodin. ¹⁷Nebudeš nenáviděti bratra svého v srdci svém; svobodně potresceš bližního svého, a nesneseš na něm hříchu. ¹⁸Nebudeš se mstítí, aniž držeti budeš hněvu proti synům lidu svého, ale milovati budeš bližního svého jako sebe samého: Já jsem Hospodin. ¹⁹Ustanovení mých ostříhejte. Hovadu svému nedáš se scházeti s hovadem jiného pokolení. Pole svého neposeješ rozdílným semenem, a rouchem z rozdílných věcí, jako z vlny a ze lnu, setkaným nebudeš se odívatí. ²⁰Jestliže by muž spal s ženou, a obcoval s ní, kteráž děvkou jsuc, byla by zasnoubená jinému muži, a nebyla by žádnou mzdou vykoupěna, ani propuštěna: oba dva zmrskání budou, a neumrouť; nebo nebyla svobodná učiněna. ²¹On pak přivede obět za vinu svou Hospodinu ke dveřím stánku úmluvy, skopce za vinu. ²²I očistí jej kněz skopcem, kterýž se obětuje za vinu před Hospodinem, od hříchů jeho, kterýmž zhřešil, a bude mu odpuštěn hřích jeho. ²³Když pak vejdete do země, a nasázíte všelikého stromoví ovoce nesoucího, tedy obřezete neobřezání jeho, totiž ovoce jeho. Po tři léta budete mítí je za neobřezané, protož nebude jedeno. ²⁴Čtvrtého pak léta bude všeliké ovoce jeho posvěcené k chválení Hospodina, ²⁵(Pátého teprv léta jísti budete ovoce jeho), aby rozmnožil vám úrody jeho; nebo já jsem Hospodin Bůh váš. ²⁶Nic nebudete jísti se krví. Nebudete hádati, aniž na časích zakládati budete. ²⁷Nebudeš stříhati vlasů hlavy své okrouhle, aniž zohaví kdo brady své. ²⁸Nad mrtvým pak nebudete řezati těla svého, a žádného znamení vyrytého na sobě neučiníte: Já jsem Hospodin. ²⁹Nepoškrvňuj dcery své, dopouštěje smilniti jí, aby země nesmilnila a nebyla naplněna nešlechtností. ³⁰Sobot mých ostříhati budete, a svatyně mé báti se budete: Já jsem Hospodin. ³¹Neobracejte se k hadačům a věštcům, ani od nich rady berťe, poškrvňující se s nimi: Já jsem Hospodin Bůh váš. ³²Před člověkem šedivým povstaň, a cti osobu starého, a boj se Boha svého, nebo já jsem Hospodin. ³³Jestliže bude pohostinu u tebe příchozí v zemi vaší, nečiňte jemu krivdy. ³⁴Jakožto jeden z doma zrozených vašich, tak bude vám příchozí, kterýž jest u vás pohostinu, a milovati ho budeš jako sebe samého; nebo i vy pohostinu jste byli v zemi Egyptské: Já jsem Hospodin Bůh váš. ³⁵Nečiňte

neprávě v soudu, v rozměrování, v váze a v míře. ³⁶ Závaží spravedlivé, kámen spravedlivý, korec spravedlivý, pintu spravedlivou míti budete: Já jsem Hospodin Bůh váš, kterýž jsem vás vyvedl z země Egyptské. ³⁷ Protož ostříhejte všech ustanovení mých a všech soudů mých, a číňte je, nebo já jsem Hospodin.

20 Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Synům také Izraelským díš: Kdo by koli z synů Izraelských a z příchozích, kteříž by byli pohostinu v Izraeli, dal z semene svého modle Moloch, smrtí umře. Lid země té kamením jej uhází. ³ Nebo já postavím tvář svou proti takovému, a vyhladím ho z prostředku lidu jeho, proto že z semene svého dal modle Moloch, a tak zprznil svatyni mou, a poškrvnil jména svatosti mé. ⁴ Jestliže by pak lid země té všelijak přehlídal to na člověku tom, kterýž by dal z semene svého modle Moloch, a nezahubil by ho: ⁵ Tedy já postavím tvář svou proti muži tomu a proti čeledi jeho, a vyhladím ho i všechny, kteříž smilnice, odcházeli po něm, aby smilnili, následující Molocha, z prostředku lidu jeho. ⁶ Duše, kteráž by se obrátila k hadačům a věštcům, aby smilnila, postupujíc po nich: postavím tvář svou proti duši té, a vyhladím ji z prostředku lidu jejího. ⁷ A protož posvěťte se a buďte svatí, nebo já jsem Hospodin Bůh váš. ⁸ A ostříhejte ustanovení mých, a číňte je: Já jsem Hospodin posvětitel váš. ⁹ Kdož by koli zlořečil otci svému neb matce své, smrtí umře. Otcí svému a matce své zlořečil, krev jeho bude na něm. ¹⁰ Muž, pak, kterýž by se cizoložství dopustil s ženou něčí, že zcizoložil s ženou bližního svého, smrtí umře cizoložník ten i cizoložnice. ¹¹ A kdož by koli obcoval s ženou otce svého, hanbu otce svého odkryl. Smrtí umrou oba dva, krev jejich bude na ně. ¹² Kdož by pak obcoval s nevěstou svou, smrtí umrou oba dva. Mrzkosti se dopustili, krev jejich bude na ně. ¹³ A kdož by se scházel s pohlavím mužským jako s ženou, ohavnost učinili oba dva. Smrtí umrou, krev jejich bude na ně. ¹⁴ A kdož by vzal ženu a matku její, nešlechtnost jest. Ohněm spálí i jej i je, aby nebylo nešlechtností u prostřed vás. ¹⁵ Kdož by pak obcoval s hovadem, smrtí umře, a hovado zabijete. ¹⁶ Tolikéž žena, kteráž by přistoupila k některému hovadu, aby obcovala s ním, zabiješ ji i to hovado. Smrtí umrou, krev jejich bude na ně. ¹⁷ Kdož by koli vezma sestru svou, dceru otce svého, aneb dceru matky své, viděl by hanbu její, a ona také viděla by hanbu jeho, mrzkost jest. Protož vyhlazeni budou před očima synů lidu svého; nebo hanbu sestry své odkryl, nepravost svou ponese. ¹⁸ A kdož by koli spal s ženou v její nemoci a obnažil by hanbu její, a tok její by odkryl, i ona ukázala by krvotok svůj: vyhlazeni budou oba z prostředku lidu svého. ¹⁹ Hanby sestry matky své a sestry otce svého neodkryješ. Nebo kdož by to učinil, krevní přítelkyni svou by obnažil; protož nepravost svou ponese. ²⁰ Kdož by pak spal s ženou strýce svého, hanbu strýce svého odkryl. Ponesou hřích svůj, bez dětí zemrou. ²¹ Tolikéž kdož by vzal manželku bratra svého, mrzkost jest. Hanbu bratra svého obnažil, protož bez dětí budou. ²² Ostříhejtež tedy všech ustanovení mých a všech soudů mých, a číňte je, aby nevyvrátila vás země, do níž já uvozují vás, abyste v ní bydlili. ²³ Aniž chodte v ustanoveních národu toho, kterýž já vyvrhu od tváři vaší; nebo všechny ty věci činili, a měl jsem je v ošklivosti. ²⁴ Vám jsem pak řekl: Vládnouti budete zemi jejich, a já dám ji vám, abyste ji dědičně obdrželi, zemi tekoucí mlékem a strdí. Já jsem Hospodin Bůh váš, kterýž jsem vás oddělil od jiných národů. ²⁵ Protož vy mějte rozdíl mezi hovadem čistým a nečistým, a mezi ptákem čistým a nečistým, a nepoškrvňujte duši svých hovady a ptactvem, a tím vším, což se plazí po zemi, kteréž jsem já vám oddělil, abyste je měli za nečisté. ²⁶ Ale budete mi svatí; nebo svatý jsem já Hospodin, a oddělil jsem vás od jiných národů, abyste byli moji. ²⁷ Muž pak neb žena, kteříž by měli ducha čarodějného a věštího, smrtí umrou. Kamením uházejí je, krev jejich bude na ně.

21 Řekl také Hospodin Mojžíšovi: Mluv kněžím synům Aronovým a rci jim: Při mrtvém nepoškrvni se žádný z vás v lidu svém. ² Toliko při krevním příteli svém, mateři neb otci svém, synu neb dceři své a bratru svém, ³ Těž při sestře své, panně sobě nejbližší, kteráž neměla muže, při té poškrvni se. ⁴ Nepoškrvni se při knížeti lidu svého, tak aby nečistý byl. ⁵ Nebudou dělati sobě lysiny na hlavě své, vytrhávající sobě vlasy. A brady své nebudou holiť, ani těla svého řezati. ⁶ Budou svatí Bohu svému, aniž poškrvni jména Boha svého; nebo oběti ohnivé Hospodinovy, chléb Boha svého obětují, protož svatí budou. ⁷ Ženy nevěstky aneb poškrvněné nevezmou sobě, a ženy zahnané od muže jejího nepojmou; nebo svatý jest jeden každý z nich Bohu svému. ⁸ Ty také, lide, za svatého budeš jej míti, nebo chléb Boha tvého obětuje. Protož svatý bude tobě, nebo já svatý jsem Hospodin, kterýž posvěcují vás. ⁹ Dcera pak některého kněze, když by se smilství dopustila, otce svého poškrvnila. Ohněm spálena buď. ¹⁰ Kněz pak nejvyšší mezi bratřími svými, na jehožto hlavu vylit jest olej pomazání, a posvětil rukou svých, aby oblačel se v roucho svaté, hlavy své neodkryje a roucha svého neroztrhne. ¹¹ Aniž k kterému tělu mrtvému přistoupí, a aniž při otci aneb mateři své poškrvni se. ¹² Nevyjde z svatyně a nepoškrvni svatyně Boha svého; nebo koruna oleje pomazání Boha jeho jest na něm: Já jsem Hospodin. ¹³ On také ženu v panenství jejím za manželku sobě pojme. ¹⁴ Vdovy, aneb zahnané, aneb poškrvněné, nevěstky, žádné z těch nebude sobě bráti, ale pannu z lidu svého vezme sobě za manželku. ¹⁵ A nepoškrvni semene svého v rodu svém, nebo já jsem Hospodin posvětitel jeho. ¹⁶ Mluvil opět Hospodin

Mojžíšovi, řka: ¹⁷ Mluv k Aronovi a rci: Kdožkoli z semene tvého po všech rodech svých bude míti na sobě vadu, necht' nepřistupuje, aby obětoval chléb Boha svého. ¹⁸ Nebo žádný muž, kterýž by měl na sobě vadu, nemá přistupovati: Muž slepý, aneb kulhavý, aneb mající oud některý příliš malý, aneb příliš veliký, ¹⁹ Aneb muž, kterýž by měl zlamanou nohu, aneb zlamanou ruku, ²⁰ Aneb hrbovatý, aneb krhavý, aneb kterýž má bělmo na oku svém, aneb prašivost ustavičnou, neb lišeje, aneb stlačené lůno. ²¹ Nižádný muž, kterýž by měl na sobě nějakou vadu, z semene Arona kněze, nepřistoupí, aby obětoval oběti ohnivé Hospodinu; nebo vada na něm jest. Nepřistoupíť, aby obětoval chléb Boha svého. ²² Chléb však Boha svého z věcí svatosvatých a z věcí svatých jísti bude. ²³ Ale za oponu nebude vcházeti a k oltáři nebude přistupovati, nebo vada jest na něm, aby nepoškrvnil svatyně mé; nebo já jsem Hospodin posvětitel jejich. ²⁴ Ta slova mluvil Mojžíš k Aronovi a k synům jeho, i ke všechněm synům Izraelským.

22 I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Mluv Aronovi a synům jeho, ať se zdržují od věcí těch, kteréž jsou posvěceny od synů Izraelských, a ať nepoškrvňují jména svatého mého v tom, což mi oni posvěcují: Já jsem Hospodin. ³ Rci jim: Kdo by koli ze všeho semene vašeho v pronároděch vašich přistoupil ku posvěceným věcem, kterýchž by posvětili synové Izraelští Hospodinu, když nečistota jeho na něm jest, vyhlazena bude duše ta od tváře mé: Já jsem Hospodin. ⁴ Kdo by koli z semene Aronova byl malomocný, aneb tok semene trpící, nebude jísti z věcí posvěcených, dokavadž by se neočistil. A kdož by se koli dotekl nečistoty těla mrtvého, aneb toho, z něhož by vyšlo símě scházení, ⁵ Aneb kdo by se dotkl kterého zeměplazu, jímž by se poškrvnil, aneb člověka, pro něhož by byl nečistý vedlé všelijaké nečistoty jeho: ⁶ Člověk, kterýž by se čehokoli toho dotekl, nečistý bude až do večera, a nebude jísti z věcí posvěcených, leč by umyl tělo své vodou. ⁷ A po západu slunce čistý bude, a potom bude moci jísti z věcí posvěcených, nebo pokrm jeho jest. ⁸ Mrchy a udáveného jísti nebude, aby se tím nepoškrvnil: Já jsem Hospodin. ⁹ Protož ostríhati budou přísluhování mých, aby hříchů na se neuvedli, a nezemřeli v něm, proto že je zprznili: Jáť jsem Hospodin posvětitel jejich. ¹⁰ Žádný cizí nebude jísti z věcí posvěcených, ani podruh kněžský, ani nájemník nebude jísti věci posvěcených. ¹¹ Koupil-li by kněz člověka za své peníze, ten jísti bude z věcí těch, též v domě jeho zplozený; ti budou jísti z pokrmu jeho. ¹² Ale dcera knězova, kteráž by se vdala za muže z jiného pokolení, ta z obětí vzhůru pozdvížených, totiž věcí svatých, nebude jísti. ¹³ Kdyby pak dcera knězova ovdověla, aneb zahrnána byla od muže, nemající plodu, a navrátila by se do domu otce svého: tak jako v dětinství svém chléb otce svého jísti bude, cizí pak žádný nebude jísti z něho. ¹⁴ Jedl-li by pak kdo z nedopatření věci posvěcené, pátý díl nad to přidá knězi, a nahradí jemu tu věc posvěcenou, ¹⁵ Aby nepoškrvňovali věci svatých, kteréž by synové Izraelští obětovali Hospodinu, ¹⁶ A nevozovali na ně pokuty za provinění, že jedli věci posvěcené jejich; nebo já jsem Hospodin, kterýž jich posvěcuji. ¹⁷ Dále mluvil Hospodin Mojžíšovi, řka: ¹⁸ Mluv k Aronovi a k synům jeho i ke všechněm synům Izraelským, a rci jim: Kdož by koli z domu Izraelského aneb z pohostinných, kteříž jsou v Izraeli, obětovali obět svou vedlé všech slibů svých, vedlé všech darů dobrovolných svých, kteréž by obětovali Hospodinu v obět zápalnou: ¹⁹ Z dobré vůle své obětovati budete samce bez poškrvny, z skotů, z ovcí a z koz. ²⁰ Což by koli mělo na sobě vadu, nebudete toho obětovati; nebo nebude příjemné od vás. ²¹ Pakli by kdo obětoval obět pokojnou Hospodinu, vykonávaje slib svůj, aneb dobrovolný dar, buď z skotů, aneb z bravů; ať jest bez vady, aby bylo příjemné; nebudet' žádné poškrvny na něm. ²² Slepého aneb polámaného, osekáného aneb uhrívého, prašivého aneb s lišeji, takového neobětujte Hospodinu a nedávejte jich k ohnivé oběti na oltář Hospodinův. ²³ Vola neb dobytče s nedorostlými neb přerostlými oudy, v dobrovolný zajisté dar obětovati je budeš, ale za slib nebude příjemný. ²⁴ Ztlačeného aneb ztlučného, odtrženého, vykleštěného nebudete obětovati Hospodinu; neučiníte toho v zemi vaší. ²⁵ A z ruky cizozemce nebudete obětovati chleba Bohu svému ze všech těch věcí, nebo porušení jejich jest na nich; vadu mají, nebudou příjemné od vás. ²⁶ Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²⁷ Vůl neb beran, aneb koza, když se urodí, za sedm dní při matce své zanecháno bude, osmého pak dne i potom bude příjemné k oběti ohnivé Hospodinu. ²⁸ Krávy pak a dobytčete s mladým jeho nezabijete jednoho dne. ²⁹ A když byste obětovali obět chvály Hospodinu, dobrovolně ji obětovati budete. ³⁰ V tentýž den snědena bude a nepozůstavíte z ní ničeho až do jitra: Já jsem Hospodin. ³¹ Protož ostríhejte příkázání mých a činite je: Já jsem Hospodin. ³² A nepoškrvňujte jména svatého mého, i budouť posvěcen u prostřed synů Izraelských: Já jsem Hospodin posvětitel váš, ³³ Kterýž jsem vás vyvedl z země Egyptské, abych vám byl za Boha: Já jsem Hospodin.

23 Mluvil opět Hospodin Mojžíšovi, řka: ² Mluv k synům Izraelským a rci jim: Slavnosti Hospodinovy, kteréž nazývati budete shromáždění svatá, tyto jsou slavnosti mé: ³ Šest dní dělati budete, dne pak sedmého sobota odpočnutí jest, shromáždění svaté bude. Žádného díla nedělejte, nebo jest sobota Hospodinova, ve všech příbytcích vašich. ⁴ Protož tyto jsou slavnosti Hospodinovy, shromáždění svatá, kteréž slaviti

budete v časy jich určité: ⁵ Měsíce prvního, čtrnáctého dne téhož měsíce u večer bude Fáze Hospodinovo. ⁶ A patnáctého dne téhož měsíce svátek přesnic bude Hospodinu; za sedm dní přesné chleby jísti budete. ⁷ Dne prvního sbor svatý míti budete; žádného díla robotného nebudete dělati. ⁸ Ale obětovati budete obět ohnivou Hospodinu za sedm dní. Dne také sedmého sbor svatý bude; žádného díla robotného nebudete dělati. ⁹ I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ¹⁰ Mluv k synům Izraelským a rci jim: Když vejdete do země, kterouž já dávám vám, a žítí budete obilí její, tedy přinesete snopek prvotiny žně vaší k knězi. ¹¹ Kterýž obraceti bude sem i tam snopek ten před Hospodinem, aby byl příjemnou obětí za vás; nazejtří po sobotě obraceti jej bude kněz. ¹² Kterého dne obraceti budete snopek ten, téhož zabijete beránka ročního bez poškrvny v obět zápalnou Hospodinu. ¹³ Též i obět suchou jeho, dvě desetiny mouky bělné olejem zadělané, v obět ohnivou Hospodinu u vůni příjemnou, a mokrou obět jeho, vína čtvrtý díl míry hin. ¹⁴ Chleba pak, ani pražmy, ani zrní vymnutého nebudete jísti, až právě do toho dne, když obětovati budete obět Bohu svému. Ustanovení to věčné bude v pronárodech vašich, ve všech příbytcích vašich. ¹⁵ Počtete sobě také od prvního dne po sobotě, ode dne, v němž jste obětovali snopek sem i tam obracení, (plných sedm téhodnů ať jest), ¹⁶ Až do prvního dne po sedmém téhodni, sečtete padesáte dní, a tehdy obětovati budete novou obět suchou Hospodinu. ¹⁷ Z příbytků svých přinesete chleby sem i tam obracení, dva bochníky ze dvou desetín mouky bělné budou; kvašené je upečete, prvotiny jsou Hospodinu. ¹⁸ A s tím chlebem obětovati budete sedm beránek ročních bez vady, a volka mladého jednoho, a skopce dva; obět zápalná budou Hospodinu, s obětmi svými suchými i mokrymi, obět ohnivá vůně spokojující Hospodina. ¹⁹ Zabijete také kozla jednoho za hřích, a dva beránky roční k oběti pokojné. ²⁰ I bude je kněz sem i tam obraceti s chleby prvotin v obět sem i tam obracení před Hospodinem, i s těmi dvěma beránky; a budou svaté věci Hospodinu, a dostanou se knězi. ²¹ I vyhlásíte v ten den slavnost, shromáždění svaté míti budete, žádného díla robotného nebudete dělati. Ustanovení to bude věčné ve všech příbytcích vašich, v pronárodech vašich. ²² A když budete žítí obilí krajiny vaší, nesežneš všeho až do konce pole svého, a pozůstalých klasů po žni své nebudeš sbírat; chudému a příchozímu zanecháš jich: Já jsem Hospodin Bůh váš. ²³ Mluvil ještě Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²⁴ Mluv synům Izraelským takto: Měsíce sedmého, v první den téhož měsíce, budete míti odpočinutí, památku trubení, shromáždění svaté držíce. ²⁵ Žádného díla robotného nebudete dělati, a budete obětovati obět ohnivou Hospodinu. ²⁶ Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²⁷ Desátý pak den každého měsíce sedmého den očišťování jest. Shromáždění svaté míti budete, a ponížovati budete životů svých, a obětovati obět ohnivou Hospodinu. ²⁸ Žádného díla nebudete dělati v ten den; nebo den očišťování jest, k očišťování vás před Hospodinem Bohem vaším. ²⁹ A všeliká duše, kteráž by neponížovala se toho dne, vyhlazena bude z lidu svého. ³⁰ Kdož by koli dílo nějaké dělal toho dne, zatratím člověka toho z lidu jeho. ³¹ Žádného díla nedělejte. Ustanovení to bude věčné v pronárodech vašich, ve všech příbytcích vašich. ³² Sobotu odpočinutí míti budete, když ponížovati budete duši svých, devátého dne téhož měsíce u večer; od večera až do druhého večera držeti budete sobotu svou. ³³ Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ³⁴ Mluv synům Izraelským a rci: Každého patnáctého dne měsíce sedmého slavnost stánků za sedm dní bude Hospodinu. ³⁵ Dne prvního shromáždění svaté bude; žádného díla robotného nebudete dělati. ³⁶ Za sedm dní obětovati budete obět ohnivou Hospodinu. Dne osmého shromáždění svaté míti budete, a obětovati budete obět ohnivou Hospodinu; svátek jest, žádného díla robotného nebudete dělati. ³⁷ To jsou slavnosti Hospodinovy, kteréž slaviti budete, mívající shromáždění svatá, abyste v nich obětovali obět ohnivou Hospodinu, zápal, obět suchou, obět pokojnou, a oběti mokré, jedno každé ve dni svém, ³⁸ Kromě sobot Hospodinových, a kromě darů vašich, i všech slibů vašich a kromě všech dobrovolných obětí vašich, kteréž dávati budete Hospodinu. ³⁹ A však dne patnáctého toho měsíce sedmého, když byste shromáždili úrody země, světiti budete svátek Hospodinův za sedm dní. Dne prvního odpočinutí bude, tolikéž dne osmého bude odpočinutí. ⁴⁰ A naberouce sobě dne prvního ovoce z stromů krásných, a ratolestí palmových, a větvoří z stromů hustých, a vrbí od potoku, veselí se budete před Hospodinem Bohem svým za sedm dní. ⁴¹ A tak držeti budete ten svátek Hospodinův za sedm dní každého roku. Ustanovení to bude věčné v pronárodech vašich; každého měsíce sedmého slaviti jej budete. ⁴² V staních zůstanete za sedm dní. Kdožkoli doma zrozený jest v Izraeli, v staních zůstávati budete, ⁴³ Aby věděli potomci vaší, že jsem choval v staních syny Izraelské, když jsem je vyvedl z země Egyptské: Já Hospodin Bůh váš. ⁴⁴ I oznámil Mojžíš slavnosti Hospodinovy synům Izraelským.

24 Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Příkaž synům Izraelským, ať přinesou tobě oleje olivového, čistého, vytlačeného, k svícení, aby lampy ustavičně rozsvěcovány byly. ³ Před oponou svědectví v stánku úmluvy zpořádá je Aron, aby hořely od večera až do jitra před Hospodinem vždycky. Toť bude ustanovení věčné v národech vašich. ⁴ Na svícen čistý rozstavovati bude lampy před Hospodinem vždycky. ⁵ A vezma mouky bělné, upečeš z ní dvanácte koláčů; jeden každý koláč bude ze dvou desetín efi. ⁶ A rozkladeš je dvěma řady, šest v řadu jednom, na stole čistém před Hospodinem. ⁷ Dáš také na každý řad kadidla čistého, aby bylo za

každý chléb ten kouření pamětné v obět ohnivou Hospodinu.⁸ Každého dne sobotního klásti budete je řadem před Hospodinem vždycky, berouce je od synů Izraelských smlouvou věčnou.⁹ I budou Aronovi a synům jeho, kteřížto jísti budou je na místě svatém; nebo nejsvětější věc jest jim z obětí ohnivých Hospodinových právem věčným.¹⁰ Vyšel pak syn ženy Izraelské, kteréhož měla s mužem Egyptským, mezi syny Izraelskými, a vadili se v staních syn ženy té Izraelské s mužem Izraelským.¹¹ I zlořečil syn ženy té Izraelské a rouhal se jménu Božímu. Tedy přivedli ho k Mojžíšovi. (Jméno pak matky jeho bylo Salumit, dcera Dabri, z pokolení Dan.)¹² A dali jej do vězení, až by jim bylo oznámeno, co s ním Bůh káže učiniti.¹³ Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi, řka:¹⁴ Vyved toho ruhače ven z stanů, a nechať všickni ti, kteříž slyšeli, vloží ruce na hlavu jeho, a všecken lid ať ho ukamenuje.¹⁵ Mluvě pak k synům Izraelským, díš jim: Kdož by koli zlořečil Bohu svému, poneseť hřích svůj.¹⁶ Kdož by zlořečil jménu Hospodinovu, smrtí umře, a všecko shromáždění bez milosti ukamenuje jej. Tak cizí, jako doma zchovaný, když by zlořečil jménu Hospodinovu, smrtí umře.¹⁷ Zabil-li by kdo kterého člověka, smrtí umře.¹⁸ Jestliže by pak zabil hovado, navrátí jiné, hovado za hovado.¹⁹ Kdož by pak zohavil bližního svého, vedlé toho, jakž on učinil, tak se staň jemu:²⁰ Zlamaní za zlamaní, oko za oko, zub za zub. Jakouž by ohavu učinil na těle člověka, taková zase učiněna bude jemu.²¹ Kdož by zabil hovado, navrátí jiné, ale kdož by zabil člověka, umře.²² Jednostejné právo míti budete. Jakož přichozímu, tak domácímú stane se; nebo já jsem Hospodin Bůh váš.²³ Tedy mluvil Mojžíš k synům Izraelským ty věci. I vyvedli toho ruhače ven za stany, a kamením ho zametali. Učinili, pravím, synové Izraelští vedlé toho, jakož přikázal Hospodin Mojžíšovi.

25 Mluvil ještě Hospodin k Mojžíšovi na hoře Sinai, řka:² Mluv synům Izraelským a rci jim: Když vejdete do země, kterouž já dávám vám, odpočívati bude země, nebo sobota jest Hospodinova.³ Šest let osívati budeš rolí svou, a šest let obřezovati budeš vinici svou a sbíratí úrody její.⁴ Sedmého pak léta sobotu odpočinutí bude míti země, sobotu Hospodinovu; nebudeš na poli svém síti a vinice své řezati.⁵ Což se samo od sebe zrodí obilí tvého, nebudeš toho žíti, a hroznů vinice zanechané od tebe nebudeš sbíratí. Rok odpočinutí bude míti země.⁶ Ale ovoce země toho odpočinutí budete míti ku pokrmu, ty i služebník tvůj, i děvka tvá, i nájemník tvůj, i přichozí tvůj, kterýž bydlí u tebe,⁷ i hovado tvé, i všeliký živočich, kterýž jest v zemi tvé, všecky úrody její budou míti ku pokrmu.⁸ Sečeš také sobě sedm téhodnů let, totiž sedmkrát sedm let, tak aby čas sedmi téhodnů let učinil tobě čtyřiceti devět let.⁹ Tedy dáš troubiti trubou veselé vsudy sedmého měsíce v desátý den; v den očišťování dáš troubiti trubou po vší zemi vaší.¹⁰ I posvětíte léta padesátého, a vyhlásíte svobodu v zemi té všechněm obyvatelům jejím. Léto milostivé toto míti budete, abyste se navrátili jeden každý k statku svému, a jeden každý k čeledi své zase přijde.¹¹ Ten rok milostivý padesátého léta míti budete; nebudete síti, ani žíti toho, což by samo od sebe vzrostlo, ani sbíratí vína opuštěných vinic léta toho.¹² Nebo milostivé léto jest, protož za svaté je míti budete; ze všelikého pole jísti budete úrody jeho.¹³ Toho léta milostivého navrátí se jeden každý k statku svému.¹⁴ Když nějakou věc prodáš bližnímu svému, aneb koupíš něco od bližního svého, nikoli neutiskujte jeden druhého.¹⁵ Vedlé počtu let po létu milostivém koupíš od bližního svého, a vedlé počtu let, v kterýchž úrody bráti máš, prodá tobě.¹⁶ Čím více bude let, tím větší placení bude, a čím méně let, tím menší placení bude; nebo počet úrod prodá tobě.¹⁷ Protož nikoli neoklamávejte jeden druhého, ale boj se každý Boha svého; nebo já jsem Hospodin Bůh váš.¹⁸ Ostříhejte ustanovení mých, a soudy mé zachovávejte a čiňte je, a bydliti budete v zemi té bezpečně.¹⁹ A přinese vám země úrody své; i budete jísti až do sytosti, bydlíce bezpečně v ní.²⁰ Pakli díte: Co budeme jísti léta sedmého, jestliže nebudeme síti, ani shromažďovati užitků svých? ²¹ Dám požehnání své vám léta šestého, tak že přinese úrody na tři léta.²² I budete síti léta osmého, a jísti úrody staré až do léta devátého; dokudž by nezrostly úrody jeho, jísti budete staré.²³ Země pak nebude prodávána v manství; nebo má jest země, a vy jste přichozí a podruzi u mne.²⁴ A po vší zemi vladařství svého dopustíte dávati výplatu země.²⁵ Jestliže by ochudl bratr tvůj, tak že by prodal něco z statku svého, tedy přijde příbuzný jeho, nejbližší jeho, a vyplatí prodanou věc od bratra svého.²⁶ Pakli kdo nemaje výplatce, mohl by tomu sám dosti učiniti, tak že shledal by, což potřebí k vyplacení:²⁷ Tedy počte léta prodaje svého, a navrátí, což zůstane, tomu, jemuž prodal; tak zase přijde k statku svému.²⁸ Pakli by nemohl shledati toho, což by navrátiti měl, tedy zůstane věc prodaná v rukou toho, kterýž ji koupil, až do léta milostivého. I postoupí mu ji v čas léta milostivého, a on navrátí se zase k dědictví svému.²⁹ Když by kdo prodal dům k bydlení v městě hrazeném, bude míti právo k vyplacení jeho, dokudž nevyplní se rok prodaje jeho. Za celý rok bude míti právo k vyplacení jeho.³⁰ Pakliť ho nevyplatí dříve, než vyjde ten celý rok, tedy zůstane dům ten v městě hrazeném tomu, kterýž jej koupil, dědičně v pronárodech jeho, aniž ho postoupí v létě milostivém.³¹ Domové pak ve všech, kteréž nejsou zdí ohrazené, tak jako pole země počítati se budou. Budou moci býti vyplacováni, a léta milostivého navráceni budou.³² Ale města Levitská, a domové v městech dědictví jejich, ti vždycky vyplacení mohou býti od Levitů.³³ Ten pak, kdož vyplacuje, ať jest z Levitů. Aneb ať vyjde kupec z koupeného domu

a města dědictví jeho v čas léta milostivého; nebo domové měst Levítských jsou dědictví jejich mezi syny Izraelskými. ³⁴ Pole pak na předměstí měst jejich nebude prodáváno, nebo dědictví jejich věčné jest. ³⁵ Jestliže by schudl bratr tvůj, a ustaly by ruce jeho u tebe, posilníš ho; též příchozí aneb podruh živiti se bude při tobě. ³⁶ Nevezmeš od něho lichvy aneb úroku, ale báti se budeš Boha svého, aby se mohl bratr tvůj živiti u tebe. ³⁷ Peněz svých nedáš jemu na lichvu, aniž pro zisk půjčovati budeš obilí svého. ³⁸ Já jsem Hospodin Bůh váš, kterýž jsem vyvedl vás z země Egyptské, abych vám dal zemi Kananejskou, a byl vám za Boha. ³⁹ Jestliže by pak schudl bratr tvůj u tebe, tak že by se prodal tobě, nebudeš ho podrobovati v dílo otrocké. ⁴⁰ Jakožto nájemník a jako podruh bude při tobě; až do léta milostivého sloužiti bude u tebe. ⁴¹ Potom vyjde od tebe s dětmi svými, a navrátí se k čeledi své, a v dědictví otců svých navrátí se. ⁴² Nebo jsou služebníci moji, kteréž jsem vyvedl z země Egyptské; nebudou prodáváni tak jako jiní služebníci. ⁴³ Nebudeš panovati nad ním tvrdě, ale báti se budeš Boha svého. ⁴⁴ Služebník pak tvůj aneb děvka tvá, kteréž míti budeš, budou z národů těch, kteříž jsou vůkol vás; z nich kupovati budete služebníky a dívky. ⁴⁵ I od synů bydlitelů, kteříž jsou u vás pohostinu, od těch kupovati budete, a z čeledi těch, kteříž jsou s vámi, kteréž zplodili v zemi vaší, a budou vám v dědictví. ⁴⁶ A vládnouti budete jimi právem dědičným, i synové vaší po vás, abyste je dědičně obdrželi. Na věčnost služby jejich užívati budete, ale nad bratřími svými, syny Izraelskými, nižádný nad bratrem svým nebude tvrdě panovati. ⁴⁷ Jestliže by pak zbohatl příchozí aneb host, kterýž bydlí s tebou, a bratr tvůj přišel by na chudobu při něm, tak že by se prodal příchozímu aneb hosti tvému, aneb obyvateli, kterýž jest z čeledi cizí, ⁴⁸ Když by se tedy prodal, může zase vyplacen býti. Někdo z bratří jeho vyplatí ho. ⁴⁹ Buďto strýc jeho, aneb syn strýce jeho vyplatí jej, aneb někdo z přátel krevních jeho, z rodiny jeho, vyplatí ho; aneb jestli potom sám bude moci s to býti, vyplatí se. ⁵⁰ I počte se s tím, kterýž ho koupil, od léta, v kterémž se jemu prodal, až do léta milostivého, aby peníze, za něž jest prodán, byly vedlé počtu let; a jakožto s nájemníkem, tak se s ním stane. ⁵¹ Jestliže ještě mnoho let zůstává k létu milostivému, vedlé nich navrátí výplatu svou z peněz, za něž koupen jest. ⁵² Pakli málo zůstává let do léta milostivého, tedy počte se s ním, a vedlé počtu let jeho navrátí výplatu svou. ⁵³ Tak jako s čeledínem ročním nakládáno bude s ním; nebude nad ním tvrdě panovati před očima tvýma. ⁵⁴ Pakli by se nevyplatil v těch letech, tedy vyjde léta milostivého on, i synové jeho s ním. ⁵⁵ Nebo synové Izraelští jsou moji služebníci, služebníci moji jsou, kteréž jsem vyvedl z země Egyptské: Já Hospodin Bůh váš.

26 Nedělejte sobě modl, ani obrazu rytého, aneb sloupu nevyzdvihnete sobě, ani kamene malovaného v zemi vaší nestavějte, abyste se jemu klaněli; nebo já jsem Hospodin Bůh váš. ² Sobot mých ostříhejte, a svatyně mé se bojte: Já jsem Hospodin. ³ Jestliže v ustanoveních mých choditi budete, a přikázání mých ostříhajíce, budete je činiti: ⁴ Tedy dám vám deště vaše časy svými, a země vydá úrody své, a stromoví polní vydá ovoce své, ⁵ Tak že mlácení postihne vinobraní, a vinobraní postihne setí. I budete jísti chléb svůj do sytosti, a přebývati budete bezpečně v zemi své. ⁶ Nebo dám pokoj v zemi, i budete spáti, a nebude, kdo by vás předěsil; vyplněním i zvěř zlou z země, a meč nebude procházeti země vaší. ⁷ Nýbrž honiti budete nepřátele své, a padnou před vámi od meče. ⁸ Pět vašich honiti jich bude sto, a sto vašich honiti bude deset tisíců, i padnou nepřátelé vaši před vámi od meče. ⁹ Nebo obrátím tvář svou k vám, a dám vám zrůst, a rozmnožím vás, a utvrdím smlouvu svou s vámi. ¹⁰ A jísti budete úrody několikaleté, a když nové přijdou, staré vyprázdníte. ¹¹ Vzdělám přibytěk svůj u prostřed vás, a duše má nebude vás nenáviděti. ¹² A procházeti se budu mezi vámi, a budu Bohem vaším, a vy budete lidem mým. ¹³ Já jsem Hospodin Bůh váš, kterýž jsem vyvedl vás z země Egyptských, abyste jim nesloužili, a polámal jsem závory jha vašeho, abyste chodili prosti. ¹⁴ Pakli nebudete mne poslouchati, a nebudete činiti všech přikázání těchto, ¹⁵ A jestli ustanovení má zavržete, a soudy mé zoškliví-li sobě duše vaše, tak abyste nečinili všech přikázání mých, a zrušili byste smlouvu mou: ¹⁶ Já také toto učiním vám: Uvedu na vás strach, souchotiny a zimnici pálcivou, což zkazí oči vaše, a bolesti naplní duši. Semeno své nadarmo síti budete, nebo nepřátelé vaši snědí je. ¹⁷ Postavím zůřivou tvář svou proti vám, tak že poraženi budete od nepřátel svých, a panovati budou nad vámi ti, kteříž vás nenávidí. Utíkati budete, ano vás žádný nehoní. ¹⁸ Jestliže ani tak poslouchati mne nebudete, tedy ještě sedmkrát více trestati vás budu pro hříchy vaše. ¹⁹ A potru vyvýšenost síly vaší, a učiním nebe nad vámi jako železo, a zemi vaší jako měď. ²⁰ Nadarmo bude vynaložena síla vaše, nebo země vaše nevydá vám úrody své, a stromoví země nevydá ovoce svého. ²¹ Jestliže pak se mnou maní zacházeti budete, a nebudete mne chtít poslouchati, tedy přidám na vás sedmkrát více ran vedlé hříchů vašich. ²² A pustím na vás zvěř polní, kteráž uvede na vás sirobu, a vyhubí hovada vaše a umění vás; i zpustnou cesty vaše. ²³ Pakli ani potom nenapravíte se, ale vždy se mnou maní zacházeti budete, ²⁴ I já s vámi maní zacházeti budu, a bítí vás budu sedmkrát více pro hříchy vaše. ²⁵ A uvedu na vás meč, kterýž vrchovatě pomstí zrušení smlouvy. I shrnete se do měst svých; tam pošlí mor mezi vás, a dáni budete v ruce nepřátelům. ²⁶ A když polámi vám hůl chleba, tedy deset žen péci bude chléb váš v peci jedné, a zase chléb váš odvažovati vám budou. Budete pak jísti, a nenasytíte se. ²⁷ Pakli i s tím nebudete mne poslouchati, ale předce maní se mnou zacházeti budete: ²⁸ I já také v hněvě maní s vámi zacházeti budu, a trestati vás budu

i já sedmkrát více pro hříchy vaše. ²⁹ A budete jísti těla synů svých, a těla dcer svých. ³⁰ A zkazím výsosti vaše, a vyplněním slunečné obrazy vaše, a skladu těla vaše na špalky ukydáných bohů vašich, a duše má bude vás nenáviděti. ³¹ Města vaše dám v zpuštění, a učiním, aby zpustly svatyně vaše, aniž více zachutnám oběti vůně příjemné vaší. ³² Já zpustím zemi, tak že ztrnou nad ní nepřátelé vaši, kteříž bydliti budou v ní. ³³ Vás pak rozptýlím mezi národy, a učiním, aby s dobytým mečem vás honili. I bude země vaše vyhubena, a města vaše zpustnou. ³⁴ A tehdy země užive sobot svých po všechny dny, v nichž pustá bude, vy pak budete v zemi nepřátel svých. Tehdáž, pravím, odpočine země, a užive sobot svých. ³⁵ Po všechny dny, v nichž pustá bude, odpočívati bude; nebo neodpočivala v soboty vaše, když jste vy bydlili v ní. ³⁶ Kteríž pak ještě pozůstanou z vás, uvedu strach na srdce jejich v krajinách nepřátel jejich, tak že zažene je chřest listu větrem chřestícího. I budou utíkati, rovně jako před mečem, a padnou, an jich žádný honiti nebude. ³⁷ A budou padati jeden přes druhého jakožto od meče, ač jich žádný honiti nebude; aniž kdo z vás bude moci ostáti před nepřátely svými. ³⁸ I zahynete mezi národy, a zžíře vás země nepřátel vašich. ³⁹ Kteríž pak pozůstanou z vás, svadnouti budou pro nepravost svou v zemi nepřátel vašich, ano i pro nepravosti otců vašich s nimi usvadnou. ⁴⁰ Ale jestliže budou vyznávati nepravost svou, a nepravost otců svých vedlé přestoupení svého, kterýmž přestoupili proti mně, a maní se mnou zacházeli, ⁴¹ I já také že jsem maní s nimi zacházel, a uvedl je do země nepřátel jejich; jestliže, pravím, tehdáž poníží se srdce jejich neobřezané, a schválí pokutu nepravosti své: ⁴² Tedy rozpomenu se na smlouvu svou s Jákobem, a na smlouvu svou s Izákem, i na smlouvu svou s Abrahamem rozpomenu se; také i na tu zemi pamětliv budu. ⁴³ Mezi tím země jsuc jich zbavena, užive sobot svých, kdyžto zpuštěna bude pro ně. Tehdáž oni schválí pokutu nepravosti své proto, že všelijak soudy mými pohrdali, a ustanovení má zošklivila sobě duše jejich. ⁴⁴ A však i tak, když by v zemi nepřátel svých byli, nezavrhl bych jich, a nezošklivil jich sobě, abych je měl do konce zkaziti, a zrušiti smlouvu svou s nimi; nebo já jsem Hospodin Bůh jejich. ⁴⁵ Ale rozpomenu se na ně pro smlouvu učiněnou s předky jejich, kteréž jsem vyvedl z země Egyptské před očima pohanů, abych jim byl za Boha: Já Hospodin. ⁴⁶ Ta jsou ustanovení a soudové, i zákonové, kteréž vydal Hospodin na hoře Sinai skrze Mojžíše, aby byli mezi ním a mezi syny Izraelskými.

27 Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Mluv synům Izraelským a rei jim: Když by kdo slibem oddal duše Hospodinu, vedlé ceny tvé dá výplatu. ³ Tato pak bude cena tvá: Osobě mužského pohlaví, počna od toho, kterýž jest ve dvacíti letech, až do šedesátiletého, uložíš výplatu padesáte lotů stříbra vedlé lotu svatyně. ⁴ Pakli ženského pohlaví bude, uložíš výplatu třidceti lotů. ⁵ A od pětiletých až do dvacítiletých uložíš výplatu, za osobu mužského pohlaví dvaceti lotů, ženského pak deset lotů. ⁶ A od dítěte jednoho měsíce zstáří až do pětiletých, uložíš za pachole pět lotů stříbra, a za děvče tři loty stříbra. ⁷ Od šedesáti pak let a výše, bude-li muž, uložíš výplatu patnácte lotů, a ženě deset lotů. ⁸ Pakli bude tak chudý, že by nemohl uložené výplaty dáti, tedy postaven bude před knězem, aby mu kněz uložil výplatu. Podlé toho, seč bude moci býti ten, kdož slib učinil, uloží mu výplatu. ⁹ Jestliže by pak kdo hovado z těch, kteréž se obětují Hospodinu, slíbil, každé, kteréž dá z nich Hospodinu, svaté bude. ¹⁰ Nesmění ho, aniž dá jiného za ně, lepšího za horší, aneb horšího za lepší. Jestliže by pak jakýmkoli způsobem je směnil, hovado za hovado, tedy ono i toto, kteréž za ně dáno, svaté bude. ¹¹ Pakli by které nečisté hovado slíbil, z jehož pokolení neobětují oběti Hospodinu, tedy postaví to hovado před knězem. ¹² A bude je šacovati kněz, buď ono dobré aneb zlé. Jakž je kněz cení, tak buď. ¹³ Pakli bude chtíti vyplatiti je, přidá pátý díl nad cenu tvou. ¹⁴ Když by pak někdo posvětil domu svého, aby byl svatý Hospodinu, bude jej kněz ceniti, buďto že by dobrý byl aneb zlý. Jakž jej procení kněz, tak zůstane. ¹⁵ Pakli ten, kterýž posvětil domu svého, chtěl by jej vyplatiti, přidá pátý díl peněz nad cenu tvou, i bude jeho. ¹⁶ Jestliže by kdo díl pole dědictví svého posvětil Hospodinu, tedy budeš je ceniti vedlé toho, jakž se osívá. Chomer ječmene kde se vseje, za padesáte lotů stříbra ceněno bude. ¹⁷ Jestliže by hned od léta milostivého posvětil pole svého, tedy vedlé ceny tvé zůstane. ¹⁸ Pakli by po létě milostivém posvětil pole svého, tedy sečte mu kněz peníze vedlé počtu let zůstávajících ještě do léta milostivého, i odejme to z ceny tvé. ¹⁹ Chtěl-li by pak vyplatiti pole ten, kterýž ho posvětil, přidá pátý díl peněz nad cenu tvou, a zůstane jemu. ²⁰ Nevyplatil-li by pak pole toho, a prodáno by bylo někomu jinému, nemůže víc vyplaceno býti. ²¹ I bude pole to, když svobodné vyjde léta milostivého, svaté Hospodinovo, jakožto pole posvěcené; knězi bude v dědictví jeho. ²² Jestliže pak pole koupené, kteréž by nebylo z pole dědictví jeho, posvětil Hospodinu, ²³ Tedy sečte mu kněz summu ceny jeho až do léta milostivého, i dá cenu jeho v ten den, jako posvěcenou Hospodinu. ²⁴ V létě milostivém navrátí se pole k tomu, od kohož bylo koupeno, jehož dědictví jest pole to. ²⁵ Všelíká pak cena tvá bude vedlé lotu svatyně. Lot pak váží dvaceti haléřů. ²⁶ Ale prvorozeného, což právem prvorozenství dává se Hospodinu z hovad, nižádný neposvěti, buďto z skotů aneb z bravů; Hospodinovo jest prvé. ²⁷ A jestliže by z hovad nečistých bylo, vyplatí je vedlé ceny tvé, a přidá pátý díl nad ní. Pakliť nebude vyplaceno, tedy nechť jest prodáno vedlé ceny tvé. ²⁸ Všelíká pak věc posvěcená, kterouž by někdo slibem posvětil Hospodinu ze všech věcí, kteréž má, buď z lidí aneb z hovad, aneb z pole dědictví svého, nebude prodávána, ani vyplacována; nebo

všecko, což takovým slibem posvěceno jest, věc nejsvětější bude Hospodinu. ²⁹Všeliké hovado tak oddané, kteréž slibem tím se oddává od člověka, nebude vyplacováno, ale smrtí umře. ³⁰Všickni také desátkové země, buď z semene země, aneb z ovoce stromů, Hospodinovi budou; nebo posvěceni jsou Hospodinu. ³¹Bude-li kdo chtíti vyplatiti desátky své, pátý díl jejich přidá nad ně. ³²A všeliký desátek z volů aneb drobného dobytka, jakž přichází pod hůl pastýře, každý ten desátek svatý bude Hospodinu. ³³Nebude vyhledávati, dobré-li by bylo čili zlé, aniž ho smění. Pakli je předce smění, bude to i ono odměněné svaté, a nebude vyplaceno. ³⁴Ta jsou přikázání, kteráž přikázal Hospodin Mojžíšovi na hoře Sinai, aby je oznámil synům Izraelským.

Čtvrtá Možíšova (Numeri)

Úvod

1 Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi na poušti Sinai, v stánku úmluvy, prvního dne měsíce druhého, léta druhého po vyjití jejich z země Egyptské, řka: ² Sečtěte summu všeho množství synů Izraelských po čeledech jejich, a po domích otců jejich, vedlé počtu jmen každého pohlaví mužského po hlavách jejich, ³ Od dvacítiletých a výše všechny, kteříž by mohli jíti k boji v Izraeli, sečtěte je po houfích jejich, ty a Aron. ⁴ A bude s vámi z každého pokolení jeden muž, kterýž by přední byl v domě otců svých. ⁵ Tato pak jsou jména mužů, kteříž stanou s vámi: Z pokolení Rubenova Elisur, syn Sedeurův; ⁶ Z Simeonova Salamiel, syn Surisaddai; ⁷ Z Judova Názon, syn Aminadabův; ⁸ Z Izacharova Natanael, syn Suar; ⁹ Z Zabulonova Eliab, syn Helonův; ¹⁰ Z synů Jozefových, z pokolení Efraimova Elisama, syn Amiudův; z Manassesova Gamaliel, syn Fadasurův; ¹¹ Z Benjaminova Abidan, syn Gedeonův; ¹² Z pokolení Dan Ahiezer, syn Amisaddai; ¹³ Z Asser Fegiel, syn Ochranův; ¹⁴ Z pokolení Gád Eliazaf, syn Duelův; ¹⁵ Z Neftalíмова Ahira, syn Enanův. ¹⁶ Ti jsou slovoutní z lidu, knížata pokolení otců svých, ti jako hlavy tisíců Izraelských budou. ¹⁷ Vzal tedy Mojžíš a Aron muže ty, kteříž jmenováni byli, ¹⁸ A shromáždili všechno množství prvního dne měsíce druhého, kteříž přiznávali se k rodům svým po čeledech svých, po domích otců svých, a vedlé počtu jmen, od dvacítiletých a výše po osobách svých. ¹⁹ Jakož byl přikázal Hospodin Mojžíšovi, tak sčítl je na poušti Sinai. ²⁰ I bylo synů Rubena prvorozeného Izraelova, rodiny jejich, po čeledech jejich, po domích otců jejich, a podlé počtu jmen, po hlavách jejich, všech pohlaví mužského, od dvacítiletých a výše, všech, kteříž mohli jíti k boji, ²¹ A načteno jich z pokolení Rubenova čtyřiceti šest tisíců a pět set. ²² Z synů Simeonových, rodiny jejich, po čeledech jejich, po domích otců jejich, sečtených jeho vedlé počtu jmen, po hlavách jejich, všech pohlaví mužského od dvacítiletých a výše, všech, kteříž mohli jíti k boji, ²³ Načteno jich z pokolení Simeonova padesáte devět tisíců a tři sta. ²⁴ Z synů Gádových, rodiny jejich, po čeledech jejich, po domích otců jejich, podlé počtu jmen, od dvacítiletých a výše, všech, kteříž mohli bojovati, ²⁵ Načteno jich z pokolení Gádova čtyřiceti pět tisíců, šest set a padesát. ²⁶ Z synů Judových, rodiny jejich, po čeledech jejich, po domích otců jejich, vedlé počtu jmen, od dvacítiletých a výše, všech, kteříž mohli jíti k boji, ²⁷ Načteno jich z pokolení Judova sedmdesáte čtyři tisíce a šest set. ²⁸ Z synů Izacharových, rodiny jejich, po čeledech jejich, po domích otců jejich, podlé počtu jmen, od dvacítiletých a výše, všech, kteříž mohli jíti k boji, ²⁹ Načteno jich z pokolení Izacharova padesáte čtyři tisíce a čtyři sta. ³⁰ Z synů Zabulonových, rodiny jejich, po čeledech jejich, po domích otců jejich, podlé počtu jmen, od dvacítiletých a výše, všech, kteříž mohli jíti k boji, ³¹ Načteno jich z pokolení Zabulonova padesáte sedm tisíců a čtyři sta. ³² Z synů Jozefových, a nejprv, synů Efraimových, rodiny jejich, po čeledech jejich, po domích otců jejich, podlé počtu jmen, od dvacítiletých a výše, všech, kteříž mohli jíti k boji, ³³ Načteno jich z pokolení Efraimova čtyřiceti tisíc a pět set. ³⁴ Potom z synů Manassesových, rodiny jejich, po čeledech jejich, po domích otců jejich, vedlé počtu jmen, od dvacítiletých a výše, všech, kteříž vycházeli k boji, ³⁵ Načteno jich z pokolení Manassesova třiceti dva tisíce a dvě stě. ³⁶ Z synů Benjaminových, rodiny jejich, po čeledech jejich, po domích otců jejich, vedlé počtu jmen, od dvacítiletých a výše, všech, kteříž mohli jíti do boje, ³⁷ Načteno jich z pokolení Benjaminova třiceti pět tisíců a čtyři sta. ³⁸ Z synů Dan, rodiny jejich, po čeledech jejich, po domích otců jejich, vedlé počtu jmen, od dvacítiletých a výše, všech, kteříž vycházeli k boji, ³⁹ Načteno jich z pokolení Dan šedesáte dva tisíce a sedm set. ⁴⁰ Z synů Asser, rodiny jejich, po čeledech jejich, po domích otců jejich, vedlé počtu jmen, od dvacítiletých a výše, všech, kteříž mohli jíti na vojnu, ⁴¹ Načteno jich z pokolení Asser čtyřiceti jeden tisíců a pět set. ⁴² Z synů Neftalímových, rodiny jejich, po čeledech jejich, po domích otců jejich, vedlé počtu jmen, od dvacítiletých a výše, všech, kteříž mohli jíti k boji, ⁴³ Načteno jich z pokolení Neftalíмова padesáte tři tisíce a čtyři sta. ⁴⁴ Ten jest počet těch, kteréž sečtl Mojžíš a Aron a knížata Izraelská, dvanácte mužů, kteříž byli vybráni po jednom z domů otců svých. ⁴⁵ I bylo všech sečtených synů Izraelských po domích otců jejich, od dvacítiletých a výše, všech, kteříž mohli vycházeti k boji v Izraeli, ⁴⁶ Všech sečtených bylo šestkrát sto tisíc, a tři tisíce, pět set a padesáte. ⁴⁷ Levítové pak vedlé pokolení otců svých nejsou počítáni mezi ně. ⁴⁸ Nebo byl mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ⁴⁹ Pokolení Levitského nebudeš počítati, a nepřičteš jich k synům Izraelským, ⁵⁰ Ale ustanovíš Levítů nad příbytkem svědectví, a nade vším nádobím jeho, a nade všemi věcmi, kteréž přináležejí k němu. Oni nosíti budou příbytek i všechna nádobí jeho, oni přísluhovati budou jemu, a vůkol příbytku klásti se budou. ⁵¹ Když se pak s místa bude míti hýbati příbytek, složí jej Levítové; a když se bude klásti příbytek, vyzdvihnou jej Levítové. Kdož by koli cizí přistoupil, umře. ⁵² I budouť se klásti synové Izraelští, jeden každý v ležení svém, a jeden každý pod praporcem svým, a po houfích svých. ⁵³ Levítové pak klásti se budou vůkol příbytku svědectví, aby

nepřišlo rozhněvání mé na shromáždění synů Izraelských; i budou Levítové držeti stráž u příbytku svědectví.
⁵⁴ Učinili tedy to synové Izraelští; všecko, jakž přikázal Hospodin Mojžíšovi, tak učinili.

2 Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi a Aronovi, řka: ² Synové Izraelští klásti se budou jeden každý pod korouhví svou, při praporci domu otců svých; vůkol stánku úmluvy opodál klásti se budou. ³ Tito pak rozbijí stany k východní straně: Korouhev vojska Judova po houfích svých, a kníže synů Juda Názon, syn Aminadabův, ⁴ A u vojště jeho lidu sečteného sedmdesáte čtyři tisíce a šest set. ⁵ Podlé něho pak položí se pokolení Izachar, a kníže synů Izachar Natanael, syn Suar, ⁶ A u vojště jeho lidu sečteného padesáte čtyři tisíce a čtyři sta. ⁷ Pokolení Zabulon podlé nich, a kníže synů Zabulon Eliab, syn Helonův, ⁸ A u vojště jeho lidu sečteného padesáte sedm tisíců a čtyři sta. ⁹ Summa všech sečtených u vojště Judově sto osmdesáte šest tisíců a čtyři sta, po houfích jejich. Ti napřed potáhnou. ¹⁰ Korouhev vojska Rubenova klásti se bude ku poledni po houfích svých, a kníže synů Ruben Elisur, syn Sedeurův, ¹¹ A u vojště jeho lidu sečteného čtyřiceti šest tisíců a pět set. ¹² Podlé něho pak položí se pokolení Simeonovo, a kníže synů Simeon Salamiel, syn Surisaddai, ¹³ A u vojště jeho lidu sečteného padesáte devět tisíců a tři sta. ¹⁴ Potom pokolení Gád, a kníže synů Gád Eliazaf, syn Ruelův, ¹⁵ A u vojště jeho lidu sečteného čtyřiceti pět tisíců, šest set a padesáte. ¹⁶ Summa všech sečtených u vojště Rubenově sto padesáte a jeden tisíců, čtyři sta a padesáte, po houfích svých. A ti za prvními potáhnou. ¹⁷ Potom půjde stánek úmluvy s vojskem Levitů u prostřed všeho vojska. Jakýmž pořádkem klásti se budou, takovým potáhnou, každý v svém šiku pod korouhví svou. ¹⁸ Korouhev vojska Efraimova po houfích svých bude k západu, a kníže synů Efraimových Elisama, syn Amiudův, ¹⁹ A u vojště jeho lidu sečteného čtyřiceti tisíc a pět set. ²⁰ Podlé něho pak položí se pokolení Manassesovo, a kníže synů Manassesových Gamaliel, syn Fadasurův, ²¹ A u vojště jeho lidu sečteného třiceti dva tisíce a dvě stě. ²² Potom položí se pokolení Benjaminovo, a kníže synů Benjamin Abidan, syn Gedeonův, ²³ A u vojště jeho lidu sečteného třiceti pět tisíců a čtyři sta. ²⁴ Summa všech sečtených u vojště Efraimově sto osm tisíců a sto osob, po houfích jejich. A tito za druhými potáhnou. ²⁵ Korouhev vojska Dan bude k straně půlnoční, po houfích svých, a kníže synů Dan Ahiezer, syn Amisaddai, ²⁶ A u vojště jeho lidu sečteného šedesáte dva tisíce a sedm set. ²⁷ Podlé něho položí se pokolení Asser, a kníže Asser Fegiel, syn Ochranův, ²⁸ A u vojště jeho lidu sečteného čtyřiceti jeden tisíc a pět set. ²⁹ Za nimi pokolení Neftalímovo, a kníže synů Neftalímových Ahira, syn Enanův, ³⁰ A u vojště jeho lidu sečteného padesáte tři tisíce a čtyři sta. ³¹ Summa všech sečtených u vojště Dan sto padesáte sedm tisíců a šest set. Oni nazad potáhnou při praporecích svých. ³² Ta jest summa synů Izraelských po domích otců jejich, všech sečtených v celém vojště po houfích jejich, šestkrát sto tisíců, tři tisíce, pět set a padesáte. ³³ Levítové pak nejsou počítáni mezi syny Izraelské, jakož přikázal Hospodin Mojžíšovi. ³⁴ I učinili synové Izraelští všecko; jakž přikázal Hospodin Mojžíšovi, tak rozbijeli stany při korouhvech svých, a tak táhli jeden každý po čeledech svých a po domích otců svých.

3 Tito jsou příběhové Aronovi a Mojžíšovi od toho dne, když mluvil Hospodin s Mojžíšem na hoře Sinai.
² A tato jsou jména synů Aronových: Prvorozený Nádab, potom Abiu, Eleazar a Itamar. ³ Ta jsou jména synů Aronových, kněží pomazaných, jejichžto ruce naplněny, aby úřad kněžství konali. ⁴ Umřel pak Nádab a Abiu před Hospodinem, když obětovali cizí oheň před Hospodinem na poušti Sinai, a neměli synů. Protož konal úřad kněžský Eleazar a Itamar před tváří Arona otce svého. ⁵ Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi, řka: ⁶ Rozkaž přistoupení pokolení Léví, a postav je před Aronem knězem, aby mu přísluhovali, ⁷ A drželi stráž jeho, i stráž všeho množství před stánkem úmluvy k vykonávání služby příbytku, ⁸ Těž aby ostříhali všeho nádobí stánku úmluvy, a drželi stráž synů Izraelských a konali služby příbytku. ⁹ Dáš tedy Levítý Aronovi i synům jeho; vlastně dáni jsou mu oni z synů Izraelských. ¹⁰ Arona pak a syny jeho představíš, aby ostříhali kněžství svého; nebo přistoupil-li by kdo cizí, umře. ¹¹ I mluvil Hospodin Mojžíšovi, řka: ¹² Aj, já vzal jsem Levítý z prostředku synů Izraelských na místo všelikého prvorozeného, kterěz otvírá život mezi syny Izraelskými. Protož moji budou Levítové. ¹³ Nebo mně přináležejí všecko prvorozené. Od toho dne, když jsem pobil všecko prvorozené v zemi Egyptské, posvětil jsem sobě všeho prvorozeného v Izraeli od člověka až do hovada. Mně bude: Já Hospodin. ¹⁴ Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi na poušti Sinai, řka: ¹⁵ Sečti syny Léví vedlé domů otců jejich, po čeledech jejich, každého pohlaví mužského; zstáří jednoho měsíce a výše počítati budeš je. ¹⁶ I sečetl je Mojžíš podlé řeči Hospodinovy, jakž rozkázáno mu bylo. ¹⁷ I byli synové Léví ze jména tito: Gerson, Kahat a Merari. ¹⁸ Tato pak jsou jména synů Gersonových po čeledech jejich: Lebni a Semei. ¹⁹ A synové Kahat po čeledech svých: Amram a Izar, Hebron a Uziel. ²⁰ Synové pak Merari po čeledech svých: Moholi a Musi. Ty jsou čeledi Léví vedlé domů otců svých. ²¹ Od Gersona čeled Lebnijská a čeled Semejská. Ty jsou čeledi Gersonovy. ²² A načteno jich v počtu všech pohlaví mužského zstáří jednoho měsíce a výše sedm tisíců a pět set. ²³ Čeledi Gersonovy za příbytkem klásti se budou k straně západní. ²⁴ Kníže pak domu otce Gersonitských

bude Eliazaf, syn Laelův. ²⁵ A k opatrování synům Gersonovým při stánku úmluvy náležeti bude příbytek i stánek, přikrytí jeho i zastření dveří stánku úmluvy, ²⁶ A očkované koltry k síni, i zavěšení dveří síně, kteráž jest před příbytkem a při oltáři vůkol, i provazové jeho ke všeliké potřebě jeho. ²⁷ Od Kahat pak pošla čeled Amramitská a čeled Izaritská, a čeled Hebronitská, a čeled Uzielitská. Ty jsou čeledi Kahat. ²⁸ V počtu všech pohlaví mužského zstáří jednoho měsíce a výše bylo osm tisíců a šest set, držících stráž při svatyni. ²⁹ Čeledi synů Kahat klásti se budou k straně příbytku polední, ³⁰ A kníže domu otcovského v čeledech Kahat Elizafan, syn Uzielův. ³¹ V jejich pak opatrování bude truhla, stůl, svícen, oltářové a nádoby svatyně, jimž přísluhovati budou, a opona i všecko, což přináležeti k ní. ³² Kníže pak nad knížaty Levitskými Eleazar, syn Arona kněze, ustavený nad těmi, kteříž drží stráž při svatyni. ³³ Od Merari pak čeled Moholitská a čeled Musitská. Ty jsou čeledi Merari. ³⁴ A načteno jich v počtu všech mužského pohlaví zstáří jednoho měsíce a výše šest tisíců a dvě stě. ³⁵ A kníže domu otcovského v čeledech Merari Suriel, syn Abichailův. A ti klásti se budou k straně příbytku půlnoční. ³⁶ Toto pak poručeno k opatrování synům Merari: Dsky příbytku a svlakové jeho, sloupové a podstavkové a všecka nádoby jeho i všecka práce při nich, ³⁷ Tolikéž sloupové síně vůkol i podstavkové jejich, kolíkové i provazové jejich. ³⁸ Položí se pak před příbytkem po přední straně před stánkem úmluvy od východu slunce Mojžíš a Aron i synové jeho, držíce stráž při svatyni, stráž za syny Izraelské. Jiný přistoupil-li by kdo, umře. ³⁹ Všechny sečtených Levitů, kteréž sečtl Mojžíš s Aronem vedlé poručení Hospodinova, po čeledech jejich, všech pohlaví mužského jednoho měsíce zstáří a výše dvamecítma tisíců. ⁴⁰ I řekl Hospodin k Mojžíšovi: Sečti všecky prvorozené mužského pohlaví mezi syny Izraelskými jednoho měsíce zstáří a výše, a sečti summu jmen jejich. ⁴¹ A vezmeš mi Levity, (jít jsem Hospodin), místo všech prvorozených mezi syny Izraelskými, i hovada Levitů místo všeho prvorozeného mezi hovady synů Izraelských. ⁴² Když pak sečtl Mojžíš, jakož mu přikázal Hospodin, všecky prvorozené mezi syny Izraelskými, ⁴³ Bylo všech prvorozených pohlaví mužského vedlé počtu jmen, jednoho měsíce zstáří a výše sečtených jich, dvamecítma tisíců, dvě stě, sedmdesáte a tři. ⁴⁴ A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ⁴⁵ Vezmi Levity místo všech prvorozených z synů Izraelských, i hovada Levitů za hovada jejich; i budou moji Levitové: Já jsem Hospodin. ⁴⁶ K vyplacení pak těch dvou set, sedmdesáti a tři, kteříž zbývají nad počet Levitů z prvorozených synů Izraelských, ⁴⁷ Vezmeš pět lotů z každé hlavy, (vedlé lotu svatyně bráti budeš, lot pak dvacet haléřů váží), ⁴⁸ A dáš ty peníze Aronovi a synům jeho, výplatu těch, kteříž zbývají nad počet jejich. ⁴⁹ Vzal tedy Mojžíš peníze výplaty od těch, kteříž zbývali, kromě těch, kteréž vykoupili sebou Levitové, ⁵⁰ Od prvorozených synů Izraelských vzal peněz tisíc, tři sta, šedesáte pět lotů, vedlé lotu svatyně. ⁵¹ I dal ty peníze výplaty Aronovi a synům jeho, podlé řeči Hospodinovy, jakož byl přikázal jemu Hospodin.

4 I mluvil Hospodin k Mojžíšovi a k Aronovi, řka: ² Sečti summu synů Kahat z prostředku synů Lévi po čeledech jejich a po domácích otců jejich, ³ Od třidcítiletých a výše až do padesátiletých, kteříž by způsobilí jsouce k boji, mohli práci vésti při stánku úmluvy. ⁴ Tato pak bude práce synů Kahat při stánku úmluvy svatyně svatých: ⁵ Když by se měla vojska hnouti s místa, přijde Aron s syny svými a sejmou oponu zastření, a přikryjí ní truhlu svědectví. ⁶ A na to dají přikrytí z koží jezevčích, a přistrou svrchu rouchem z samého postavce modrého, a provlekou sochory její. ⁷ Na stůl pak chlebě předloženi prostrou roucho z postavce modrého, a dají na něj misy a kadidlnice a koflíky a přikryvadla k přikrývání; a chléb ustavičně na něm bude. ⁸ A prostrou na to roucho z červce dvakrát barveného, a přikryjí to přistřením z koží jezevčích, a provlekou sochory jeho. ⁹ Vezmou také roucho z postavce modrého, a přikryjí svícen světla a lampy jeho, i utěradla jeho, i nádoby k oharkům jeho, a všecky nádoby k oleji jeho, jichž při něm užívají. ¹⁰ A obvinou jej se všechněmi nádobami jeho přikrytím z koží jezevčích, a vloží na sochory. ¹¹ Na oltář pak zlatý prostrou roucho z postavce modrého, a přikryjí jej přikrytím z koží jezevčích, a provlekou sochory. ¹² Vezmou i všecky nádoby k službě, jimž přísluhovali v svatyni, a zavinouce do roucha z postavce modrého, přikryjí je přikrytím z koží jezevčích, a vloží na sochory. ¹³ Vyprázdni i popel z oltáře, a prostrou na něj roucho šarlatové. ¹⁴ A vloží svrchu všecko nádoby jeho, jimž přísluhují na něm, nádoby k uhlí, vidličky, pometla, kotlíky a všecko nádoby oltáře, a přistrouce jej přikrytím z koží jezevčích, uvlekou sochory jeho. ¹⁵ A když to vykoná Aron s syny svými, a přikryje svatyni i všecka nádoby její, a již by se měla hýbati vojska, tedy přijdou synové Kahat, aby nesli; ale nedotknou se svatyně, aby nezemřeli. Ta jest práce synů Kahat při stánku úmluvy. ¹⁶ Eleazar pak, syn Arona kněze, pečovati bude o olej k svícení a kadění vonnými věcmi a obět ustavičnou i o olej pomazání, svěšený sobě maje všecken příbytek a všecky věci, kteréž v něm jsou, svatyni a nádoby její. ¹⁷ A mluvil Hospodin k Mojžíšovi a Aronovi, řka: ¹⁸ Hleďtež, abyste nevyhladili pokolení čeledi Kahat z prostředku Levitů. ¹⁹ Ale toto učiníte jim, aby zachováni byli a nezemřeli, když by přistupovali k svatyni svatých: Aron a synové jeho přijdouce, zřídí je, jednoho každého ku práci a břemenu jeho. ²⁰ A onino nepřicházejte hleděti na věci svaté, když zavínány bývají, aby nezemřeli. ²¹ Mluvil opět Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²² Sečti také syny Gersonovy po domácích otců jich a po čeledech jejich. ²³ Od třidcítiletých a výše až do padesátiletých sečteš je, kteříž by způsobilí jsouce

k boji, mohli konati službu při stánku úmluvy. ²⁴Tato pak bude práce čeledí Gersonových v službě a nošení: ²⁵Nositi budou kortýny příbytku a stánek úmluvy s přikrytím jeho, a přikrytí z koží jezevčích, kteréž svrchu na něm jest, a zastření dveří stánku úmluvy, ²⁶A očkované koltry síně, a zastření brány síně, kteráž jest při stanu a při oltáři vůkol, a provazy její, a všechny nádoby přísluhování jejich, a čehožkoli užívají při službě své. ²⁷Vedle rozkazu Aronova a synů jeho konati budou všechny služby své synové Gersonovi při všech pracích svých, a při všech službách svých, a svěříte jim k ostrýchání všecka břemena jejich. ²⁸Ta jest práce čeledí synů Gersonových v stánku úmluvy, a Itamar, syn Arona kněze, stráž nad nimi držeti bude. ²⁹Syny také Merari po čeledech jejich a domích otců jejich sečteš. ³⁰Od třicetiletých a výše až do padesátiletých sečteš všechny, kteříž by způsobilí jsouce k boji, mohli konati službu při stánku úmluvy. ³¹Tato pak bude povinnost práce jejich, nad všecku službu jejich při stánku úmluvy: Dsky příbytku a svlaky jeho, i sloupy s podstavky jeho nositi, ³²Sloupy také vůkol síně s podstavky jejich, kolíky a provazy jejich, se všechněmi potřebami, i se vším přísluhováním jejich. A ze jména vyčtete nádoby svěřené jim k ostrýchání. ³³Ta bude práce čeledí synů Merari při všech službách jejich při stánku úmluvy, pod správou Itamara, syna Arona kněze. ³⁴I sečtl Mojžíš s Aronem a s knížaty lidu syny Kahat po čeledech jejich, a po domích otců jejich, ³⁵Od třicetiletých a výše až do padesátiletých, kteříž by způsobilí jsouce k boji, mohli konati službu při stánku úmluvy. ³⁶A bylo jich sečtených po čeledech jejich dva tisíce, sedm set, padesáte. ³⁷Ti jsou sečteni z čeledi Kahat, všickni služebníci při stánku úmluvy, kteréž sečtl Mojžíš s Aronem podlé rozkazu Hospodinova skrze Mojžíše. ³⁸Sečtených také synů Gersonových po čeledech jejich, a po domích otců jejich, ³⁹Od třicetiletých a výše až do padesátiletých, kteříž by způsobilí jsouce k boji, mohli konati službu při stánku úmluvy, ⁴⁰Sečtených jich po čeledech jejich, po domích otců jejich, dva tisíce, šest set, třiceti. ⁴¹Ti jsou sečteni z čeledí synů Gersonových, všickni přísluhující v stánku úmluvy, kteréž sečtli Mojžíš s Aronem k rozkazu Hospodinovu. ⁴²Sečtených pak z čeledí synů Merari po čeledech jejich, po domích otců jejich, ⁴³Od třicetiletých a výše až do padesátiletých, kteříž by způsobilí jsouce k boji, mohli konati službu při stánku úmluvy, ⁴⁴Načteno jich po čeledech jejich tři tisíce a dvě stě. ⁴⁵Ti jsou sečteni z čeledí synů Merari, kteréž sečtl Mojžíš s Aronem podlé rozkazu Hospodinova skrze Mojžíše. ⁴⁶Všech sečtených, kteréž sečtl Mojžíš s Aronem a s knížaty Izraelskými z Levitů po čeledech jejich a po domích otců jejich, ⁴⁷Od těch, kteříž byli ve třicetiletých a výše, až do padesátiletých, kteřížkoli přináležejí k vykonávání služby přísluhování a práce břemena při stánku úmluvy, ⁴⁸Sečtených těch bylo osm tisíců, pět set a osmdesáte. ⁴⁹Vedle rozkazu Hospodinova sečtl je Mojžíš, jednoho každého vedle přísluhování jeho, a vedle břemene jeho. Sečteni pak jsou ti, kteréž rozkázal čísti Hospodin Mojžíšovi.

5 I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²Přikaz synům Izraelským, ať vyženou z stanů každého malomocného a každého trpícího tok semene, i každého nad mrtvým poškrvněného. ³I muže i ženu vyženete, ven za stany vyženete je, aby nepoškrvňovali vojska těch, mezi nimiž já přebývám. ⁴I učinili tak synové Izraelští, a vyhnali je ven za stany. Jakož byl mluvil Hospodin k Mojžíšovi, tak učinili synové Izraelští. ⁵Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ⁶Mluv k synům Izraelským: Muž aneb žena, když učiní nějaký hřích lidský, dopouštěje se výstupku proti Hospodinu, a byla by vinna duše ta: ⁷Tedy vyzná hřích svůj, kterýž učinil, navrátí pak to, čímž vinen byl, v cele, a pátý díl přidá nad to, a dá tomu, proti komuž zavinil. ⁸A neměl-li by muž ten přítele, jemuž by nahradil tu škodu, pokuta dána buď Hospodinu a knězi, mimo skopce očištění, jímž očištěn býti má. ⁹Těž všeliká obět všech věcí posvěcených od synů Izraelských, kterouž přinesou knězi, jemu se dostane. ¹⁰Tak i věci posvěcené od kohokoli jemu se dostanou; a dal-li kdo co knězi, také jeho bude. ¹¹Mluvil ještě Hospodin k Mojžíšovi, řka: ¹²Mluv k synům Izraelským a rci jim: Kdyby od některého muže uchýlila se žena, a dopustila by se výstupku proti němu, ¹³Tak že by obýval někdo jiný s ní, a bylo by to skryto před očima muže jejího, a tajila by se, jsuci poškrvněna, a svědka by nebylo proti ní, a ona nebyla by postižena; ¹⁴Pohnul-li by se duch muže horlivostí velikou, tak že by horlil proti ženě své, kteráž by poškrvněna byla; aneb pohnul-li by se duch muže velikou horlivostí, tak že by horlil proti ženě své, kteráž by poškrvněna nebyla: ¹⁵Tedy přivede muž ženu svou k knězi, a přinese obět její při ní, desátý díl efi mouky ječné. Nenalejet na ni oleje, aniž dá na ni kadidla; nebo obět veliké horlivosti jest, obět suchá pamětná, uvozující v paměť nepravost. ¹⁶I bude ji kněz obětovati, a postaví ji před Hospodinem. ¹⁷A nabere vody svaté do nádoby hliněné, a vezma prachu, kterýž jest na zemi v příbytku, dá jej do té vody. ¹⁸Potom postaví kněz ženu tu před Hospodinem, a odkryje hlavu její, a dá jí do rukou obět suchou pamětnou, kteráž jest obět veliké horlivosti; v ruce pak kněze bude voda hořká zlořečená. ¹⁹I zaklínati bude ji kněz a řekne k ní: Jestliže neobcoval s tebou žádný, a jestliže jsi neuchýlila se k nečistotě od muže svého, budiž čistá od vody této hořké zlořečené. ²⁰Paklis se uchýlila od muže svého a nečistá jsi, a obcoval-li někdo jiný s tebou kromě manžela tvého, ²¹(Zaklínati pak bude kněz tu ženu, čině klatbu zlořečenství, a řekne jí:) Dejž tebe Hospodin v zlořečení a v prokletí u prostřed lidu tvého, dopustě, aby lůno tvé hnilo a břicho tvé oteklo. ²²Vejdiz voda zlořečená tato do života tvého, aby oteklo břicho tvé, a lůno tvé shnilo. I odpoví žena ta: Amen, amen. ²³Napiše pak všecko zlořečenství toto do knihy,

a smyje je tou vodou hořkou. ²⁴I dá ženě, aby pila vodu hořkou a zlořečenou; a vejdeť do ní voda zlořečená, a obrátí se v hořkosti. ²⁵Potom vezme kněz z ruky ženy obět veliké horlivosti, a obracetí ji bude sem i tam před Hospodínem, a bude ji obětovati na oltáři. ²⁶A vezma plnou hrst pamětného jejího z oběti suché, pálení to bude na oltáři; a potom dá vypítí ženě tu vodu. ²⁷A když jí dá pítí tu vodu, stane se, jestliže nečistá byla, a dopustila se výstupku proti muži svému, že vejde do ní voda zlořečená, a obrátí se v hořkost, i odme se břicho její, a vyhnije lůno její; i bude žena ta v zlořečení u prostřed lidu svého. ²⁸Pakli není poškrvněna žena ta, ale čistá jest, tedy bez viny bude, a roditi bude děti. ²⁹Ten jest zákon veliké horlivosti, když by se uchýlila žena od muže svého, a byla by poškrvněna, ³⁰Aneb když by se pohnul duch veliké horlivosti v manželu, tak že by horlil velmi proti ženě své, aby postavil ji před Hospodínem, a aby vykonal při ní kněz všecko vedlé zákona tohoto. ³¹I bude ten muž očištěn od hříchu, žena pak ponese nepravost svou.

6 I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²Mluv k synům Izraelským a rei jim: Muž neb žena, když se oddělí, činíce slib nazareův, aby se oddalí Hospodinu, ³Od vína i nápoje opojného zdrží se, octa vinného a octa z nápoje opojného nebude pítí, ani co vytlačeného z hroznů, zelených hroznů ani suchých nebude jísti. ⁴Po všecky dny nazarejství svého nebude jísti žádné věci pocházející z vinného kmene, od zrnka až do šupiny. ⁵Po všecky dny slibu nazarejství svého břitva nevejde na hlavu jeho, dokavadž by se nevyplnili dnové, v nichž se oddělil Hospodinu. Svatý bude, a nechá růsti vlasů hlavy své. ⁶Po všecky dny, v nichž se oddělí Hospodinu, k tělu mrtvému nevejde. ⁷Nad otcem svým aneb nad matkou svou, nad bratrem svým aneb nad sestrou svou, kdyby zemřeli, nebude se poškrvnovati; nebo posvěcení Boha jeho jest na hlavě jeho. ⁸Po všecky dny nazarejství svého svatý bude Hospodinu. ⁹Umřel-li by pak kdo blízko něho náhlou smrtí, a poškrvnil-li by hlavy v nazarejství jeho, oholí hlavu svou v den očišťování svého; dne sedmého oholí ji. ¹⁰A dne osmého přinese dvě hrdličky, aneb dvě holoubátek knězi, ke dveřím stánku úmluvy. ¹¹I bude kněz obětovati jedno za hřích, a druhé v zápalnou obět, a očistí jej od toho, čímž zhřešil nad mrtvým, a posvěti hlavy jeho v ten den. ¹²A oddělí Hospodinu dny nazarejství svého, a přinese beránka ročního za provinění, a dnové první přijdou v nic; nebo poškrvněno jest nazarejství jeho. ¹³Tento pak jest zákon nazareův: V ten den, když se vyplní čas nazarejství jeho, přijde ke dveřím stánku úmluvy. ¹⁴A bude obětovati obět svou Hospodinu, beránka ročního bez poškrvny, jednoho v obět zápalnou, a ovci jednu roční bez poškrvny v obět za hřích, a skopce jednoho bez poškrvny v obět pokojnou, ¹⁵A koš chlebů přesných, koláče z mouky bělné olejem zadělané, a pokruty nekvašené, olejem pomazané, s obětmi jejími suchými i mokrymi. ¹⁶Kterézto věci obětovati bude kněz před Hospodínem, a učiní obět za hřích jeho, i zápalnou obět jeho. ¹⁷Skopce také obětovati bude v obět pokojnou Hospodinu, spolu s košem chlebů přesných; tolikéž obětovati bude kněz i obět suchou i mokrou jeho. ¹⁸Tedy oholí nazareus u dveří stánku úmluvy hlavu nazarejství svého, a vezma vlasy z hlavy nazarejství svého, vloží je na oheň, kterýž jest pod obětí pokojnou. ¹⁹Potom vezme kněz plece vařené z skopce toho, a jeden koláč přesný z koše, a pokrutu nekvašenou jednu, a dá v ruce nazarejského, když by oholeno bylo nazarejství jeho. ²⁰I bude obracetí kněz ty věci sem i tam v obět obracení před Hospodínem; a ta věc svatá přináležeti bude knězi mimo hruď obracení, i plece pozdvižení. A již potom nazareus bude moci víno pítí. ²¹Ten jest zákon nazarea, kterýž slib učinil, a jeho obět Hospodinu za oddělení jeho, kromě toho, což by více učiniti mohl. Vedlé slibu svého, kterýž učinil, tak učiní podlé zákona oddělení svého. ²²I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²³Mluv k Aronovi a synům jeho a rei: Takto budete požehnání dávati synům Izraelským, mluvíce k nim: ²⁴Požehnejž tobě Hospodin, a ostříhejž tebe. ²⁵Osvět Hospodin tvář svou nad tebou, a buď milostiv tobě. ²⁶Obratíž Hospodin tvář svou k tobě, a dejž tobě pokoj. ²⁷I budou zývati jméno mé nad syny Izraelskými, a já jim zehnatí budu.

7 I stalo se toho dne, když dokonal Mojžíš a vyzdvihl příbytek, a pomazal i posvětil ho se všechněmi nádobami jeho, také oltáře a všeho nádobí jeho pomazal a posvětil, ²Že přistupující knížata Izraelská, přední v domích otců svých, (ti byli knížata pokolení, postavení nad sečtenými), ³Obětovali dar svůj před Hospodínem, šest vozů přikrytých a dvanácte volů. Dvě knížat dalo jeden vůz, a jeden každý jednoho vola, i obětovali to před příbytkem. ⁴I řekl Hospodin Mojžíšovi, řka: ⁵Vezmi ty věci od nich, ať jsou ku potřebě při službě stánku úmluvy, a dej je Levítům, každé čeledi podlé přísluhování jejího. ⁶Vzav tedy Mojžíš ty vozy i voly, dal je Levítům. ⁷Dva vozy a čtyři voly dal synům Gersonovým vedlé přísluhování jejich. ⁸Čtyři pak vozy a osm volů dal synům Merari vedlé přísluhování jejich, kteříž byli pod správou Itamara, syna Aronova, kněze. ⁹Synům pak Kahat nic nedal; nebo přísluhování svatyně k nim přináleželo, a na ramenou nositi měli. ¹⁰Obětovali tedy knížata ku posvěcování oltáře v ten den, když pomazán byl; obětovali, pravím, dar svůj před oltářem. ¹¹Řekl pak Hospodin Mojžíšovi: Jedno kníže v jeden den, druhé kníže v druhý den, pořád obětovati budou dar svůj ku posvěcení oltáře. ¹²Protož obětoval prvního dne dar svůj Názon, syn

Aminadabův, z pokolení Judova. ¹³ Dar pak jeho byl misa stříbrná jedna, sto třiceti lotů ztíží; též báně jedna stříbrná, sedmdesáti lotů ztíží, jakž jest lot svatyně; obě dvě nádoby plné mouky bělné, olejem zadělané k oběti suché; ¹⁴ Kadidlnice jedna z desíti lotů zlata, plná kadidla; ¹⁵ Volek jeden mladý, skopec jeden, a beránek roční jeden k oběti zápalné; ¹⁶ Kozel jeden za hřích; ¹⁷ A k oběti pokojné volové dva, skopců pět, kozlů pět, a beránek ročních pět. Ta byla obět Názona, syna Aminadabova. ¹⁸ Druhého dne obětoval Natanael, syn Suar, kníže z pokolení Izachar. ¹⁹ Obětoval dar svůj misu stříbrnou jednu, sto třiceti lotů ztíží; bání stříbrnou jednu, sedmdesáti lotů ztíží vedlé lotu svatyně; obě dvě nádoby plné mouky bělné, olejem zadělané k oběti suché; ²⁰ Kadidlnici jednu z desíti lotů zlata, plnou kadidla; ²¹ Volka mladého jednoho, skopce jednoho, a beránka ročního jednoho k oběti zápalné; ²² Kozla jednoho za hřích; ²³ A k oběti pokojné voly dva, skopců pět, kozlů pět, a beránek ročních pět. Ten byl dar Natanaele, syna Suar. ²⁴ Dne třetího kníže synů Zabulonových Eliab, syn Helonův. ²⁵ Dar pak jeho byl misa stříbrná jedna, kteráž sto třiceti lotů vážila; báně stříbrná jedna, sedmdesáti lotů ztíží vedlé lotu svatyně; obě dvě nádoby plné mouky bělné, olejem zadělané k oběti suché; ²⁶ Kadidlnice jedna z desíti lotů zlata, plná kadidla; ²⁷ Volek jeden mladý, skopec jeden, beránek roční jeden k oběti zápalné; ²⁸ Kozel jeden za hřích; ²⁹ A k oběti pokojné volové dva, skopců pět, kozlů pět, a beránek ročních pět. Ta byla obět Eliaba, syna Helonova. ³⁰ Čtvrtého dne kníže synů Rubenových Elisur, syn Sedeurův. ³¹ Dar jeho byl misa stříbrná jedna, kteráž sto třiceti lotů vážila; báně stříbrná jedna, sedmdesáti lotů ztíží vedlé lotu svatyně; obě dvě nádoby plné mouky bělné, olejem zadělané v obět suchou; ³² Kadidlnice jedna z desíti lotů zlata, plná kadidla; ³³ Volek jeden mladý, skopec jeden, beránek roční jeden k oběti zápalné; ³⁴ Kozel jeden za hřích; ³⁵ A k oběti pokojné volové dva, skopců pět, kozlů pět, beránek ročních pět. Ten byl dar Elisura, syna Sedeurova. ³⁶ Dne pátého kníže synů Simeonových, Salamiel, syn Surisaddai; ³⁷ Obět jeho byla misa stříbrná jedna, kteráž sto třiceti lotů vážila; báně stříbrná jedna, sedmdesáti lotů ztíží vedlé lotu svatyně; obě dvě nádoby plné mouky bělné, olejem zadělané k oběti suché; ³⁸ Kadidlnice jedna z desíti lotů zlata, plná kadidla; ³⁹ Volek jeden mladý, skopec jeden, beránek roční jeden k oběti zápalné; ⁴⁰ Kozel jeden za hřích; ⁴¹ A na obět pokojnou volové dva, skopců pět, kozlů pět, beránek ročních pět. Ta byla obět Salamiele, syna Surisaddai. ⁴² Dne šestého kníže synů Gád, Eliazaf, syn Duelův. ⁴³ Dar jeho byl misa stříbrná jedna, kteráž sto třiceti lotů vážila; báně stříbrná jedna, sedmdesáti lotů ztíží vedlé lotu svatyně; obě dvě nádoby plné mouky bělné, olejem zadělané k oběti suché; ⁴⁴ Kadidlnice jedna z desíti lotů zlata, plná kadidla; ⁴⁵ Volek jeden mladý, skopec jeden, beránek roční jeden k oběti zápalné; ⁴⁶ Kozel jeden za hřích; ⁴⁷ A k oběti pokojné volové dva, skopců pět, kozlů pět, a beránek ročních pět. Ten byl dar Eliazafa, syna Duelova. ⁴⁸ Dne sedmého kníže synů Efraimových, Elisama, syn Amiudův. ⁴⁹ Dar jeho byl misa stříbrná jedna, kteráž sto třiceti lotů vážila; báně stříbrná jedna, sedmdesáti lotů ztíží vedlé lotu svatyně; obě dvě nádoby plné mouky bělné, olejem zadělané na obět suchou; ⁵⁰ Kadidlnice jedna z desíti lotů zlata, plná kadidla; ⁵¹ Volek jeden mladý, skopec jeden, beránek roční jeden k oběti zápalné; ⁵² Kozel jeden za hřích; ⁵³ A na obět pokojnou volové dva, skopců pět, kozlů pět, beránek ročních pět. Ten byl dar Elisamův, syna Amiudova. ⁵⁴ Dne osmého kníže synů Manasse, Gamaliel, syn Fadasurův. ⁵⁵ Dar jeho byl misa stříbrná jedna, kteráž sto třiceti lotů vážila; báně stříbrná jedna, sedmdesáti lotů ztíží vedlé lotu svatyně; obě dvě nádoby plné mouky bělné, olejem zadělané k oběti suché; ⁵⁶ Kadidlnice jedna z desíti lotů zlata, plná kadidla; ⁵⁷ Volek jeden mladý, skopec jeden, beránek roční jeden k oběti zápalné; ⁵⁸ Kozel jeden za hřích; ⁵⁹ A k oběti pokojné volové dva, skopců pět, kozlů pět, beránek ročních pět. Ta byla obět Gamaliele, syna Fadasurova. ⁶⁰ Dne devátého kníže synů Beniaminových, Abidan, syn Gedeonův. ⁶¹ Obět jeho byla misa stříbrná jedna, kteráž sto třiceti lotů vážila; báně stříbrná jedna, sedmdesáti lotů ztíží vedlé lotu svatyně; obě dvě nádoby plné mouky bělné, olejem zadělané k oběti suché; ⁶² Kadidlnice jedna z desíti lotů zlata, plná kadidla; ⁶³ Volek mladý jeden, skopec jeden, beránek roční jeden k oběti zápalné; ⁶⁴ Kozel jeden za hřích; ⁶⁵ A k oběti pokojné volové dva, skopců pět, kozlů pět, beránek ročních pět. Ten byl dar Abidanův, syna Gedeonova. ⁶⁶ Desátého dne kníže synů Dan, Ahiezer, syn Amisaddai. ⁶⁷ Obět jeho byla misa stříbrná jedna, jejížto váha byla sto třiceti lotů; báně stříbrná jedna, sedmdesáti lotů ztíží vedlé lotu svatyně; obě plné mouky bělné, olejem zadělané k oběti suché; ⁶⁸ Kadidlnice jedna z desíti lotů zlata, plná kadidla; ⁶⁹ Volek jeden mladý, skopec jeden, beránek roční jeden k oběti zápalné; ⁷⁰ Kozel jeden za hřích; ⁷¹ A k oběti pokojné volové dva, skopců pět, kozlů pět, a beránek ročních pět. Ten byl dar Ahiezera, syna Amisaddai. ⁷² Jedenáctého dne kníže synů Asser, Fegiel, syn Ochranův. ⁷³ Obět jeho byla misa stříbrná jedna, jejížto váha byla sto třiceti lotů; báně stříbrná jedna, sedmdesáti lotů ztíží vedlé lotu svatyně; obě dvě nádoby plné mouky bělné, olejem zadělané k oběti suché; ⁷⁴ Kadidlnice jedna z desíti lotů zlata, plná kadidla; ⁷⁵ Volek jeden mladý, skopec jeden, beránek roční jeden k oběti zápalné; ⁷⁶ Kozel jeden za hřích; ⁷⁷ A k oběti pokojné volové dva, skopců pět, kozlů pět, beránek ročních pět. Ten byl dar Fegiele, syna Ochranova. ⁷⁸ Dvanáctého dne kníže synů Neftalím, Ahira, syn Enanův. ⁷⁹ Obět jeho byla misa stříbrná jedna, jejížto váha byla sto třiceti lotů; báně stříbrná jedna, sedmdesáti lotů ztíží vedlé lotu svatyně; obě dvě nádoby plné mouky bělné, olejem zadělané k oběti suché; ⁸⁰ Kadidlnice jedna z desíti lotů zlata, plná kadidla; ⁸¹ Volek mladý jeden, skopec jeden, beránek roční jeden k oběti zápalné;

⁸² Kozel jeden za hřích; ⁸³ A k oběti pokojné volové dva, skopců pět, kozlů pět, beránků ročních pět. Ta byla obět Ahiry, syna Enanova. ⁸⁴ Toť jest posvěcení oltáře (toho dne, když pomazán jest), od knížat Izraelských: Mis stříbrných dvanácte, bání stříbrných dvanácte, kadidlic zlatých dvanácte. ⁸⁵ Sto třidceti lotů vážila jedna misa stříbrná, a sedmdesáte báně jedna; všecko nádobí stříbrné vážilo dva tisíce a čtyři sta lotů na lot svatyně. ⁸⁶ Kadidlic zlatých dvanácte, plných kadidla; deset lotů vážila každá kadidlnice na váhu svatyně. Všecky kadidlnice zlaté sto a dvacet lotů vážily. ⁸⁷ Všeho dobytka k oběti zápalné dvanácte volků, skopců dvanácte, beránků ročních dvanácte s obětí jejich suchou, a kozlů dvanácte za hřích. ⁸⁸ Všeho pak dobytka k oběti pokojné čtyřmécítma volů, skopců šedesáte, kozlů šedesáte, beránků ročních šedesáte. To bylo posvěcení oltáře, když pomazán byl. ⁸⁹ Potom když vcházel Mojžíš do stánku úmluvy, aby mluvil s Bohem, tedy slýchal hlas mluvícího k sobě z slitovnice, kteráž byla nad truhlou svědectví mezi dvěma cherubíny, a mluvíval k němu.

8 I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Mluv k Aronovi a rci jemu: Když rozsvěcovati budeš lampy, ven z svícnu sedm lamp svítiti má. ³ I učinil Aron tak; ven z svícnu světlo od sebe dávající rozsvítil lampy jeho, jakož přikázal Hospodin Mojžíšovi. ⁴ Bylo pak dílo svícnu takové: Z taženého zlata byl všecken, až i sloupec jeho i květové jeho z taženého zlata byli; podlé podobenství toho, kteréž ukázal Hospodin Mojžíšovi, tak udělal svícen. ⁵ Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ⁶ Vezmi Levíty z prostředku synů Izraelských, a očist je. ⁷ Tímto pak způsobem očišťovati je budeš: Pokropíš jich vodou očištění; oholí všecko tělo své, a zperou roucha svá, a očištění budou. ⁸ Potom vezmou volka mladého a obět suchou z mouky bělné, olejem skropené; a druhého volka mladého vezmeš k oběti za hřích. ⁹ Tedy přistoupiti rozkážeš Levítům před stánek úmluvy, a shromáždíš všecko množství synů Izraelských. ¹⁰ Postavíš Levíty před Hospodinem, a vloží synové Izraelští ruce své na Levíty. ¹¹ A obětovati bude Aron Levíty v obět před Hospodinem od synů Izraelských, aby vykonávali službu Hospodinu. ¹² Levítové pak vloží ruce své na hlavy těch volků; a obětovati budeš jednoho za hřích, a druhého v obět zápalnou Hospodinu k očištění Levítů. ¹³ A postavíš Levíty před Aronem a před syny jeho, a obětovati je budeš v obět Hospodinu. ¹⁴ I oddělíš Levíty z prostředku synů Izraelských, aby moji byli Levítové. ¹⁵ Potom pak přijdou Levítové, aby přísluhovali při stánku úmluvy, když bys očištil je a obětoval v obět. ¹⁶ Nebo vlastně dáni jsou mi z prostředku synů Izraelských za všecky otvírající život, za prvorozené ze všech synů Izraelských vzal jsem je sobě. ¹⁷ Nebo mé jest všecko prvorozené mezi syny Izraelskými, tak z lidí jako z hověd; od toho dne, jakž jsem pobil všecko prvorozené v zemi Egyptské, posvětil jsem jich sobě. ¹⁸ Vzal jsem pak Levíty za všecky prvorozené synů Izraelských. ¹⁹ A dal jsem Levíty darem Aronovi i synům jeho z prostředku synů Izraelských, aby konali službu místo synů Izraelských při stánku úmluvy, a očišťovali od hříchů syny Izraelské; a tak nepřijde na syny Izraelské rána, kteráž by přišla, kdyby přistupovali synové Izraelští k svatyni. ²⁰ I učinili Mojžíš a Aron i všecko množství synů Izraelských při Levítích všecko to, což přikázal Hospodin Mojžíšovi o Levítích; tak s nimi učinili synové Izraelští. ²¹ A očištili se Levítové a zepřali roucha svá; a obětoval je Aron v obět před Hospodinem, a očištil je Aron, aby byli čisti. ²² Potom teprv přistoupili Levítové k vykonávání služby své při stánku úmluvy, před Aronem i před syny jeho; jakž přikázal Hospodin Mojžíšovi o Levítích, tak s nimi učinili. ²³ I mluvil opět Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²⁴ I toto k Levítům přináleží: V pětmécítma letech zstárí a výše jeden každý z nich přistoupí, a postaví se k ochotnému práce konání v službě při stánku úmluvy. ²⁵ V padesáti pak letech přestane od práce služby té, a více přísluhovati nebude. ²⁶ Ale přísluhovati bude bratřím svým při stánku úmluvy stráž držícím, sám pak služeb konati nebude. Tak učiníš s Levíty při pracech jejich.

9 Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi na poušti Sinai, léta druhého po vyjiti z země Egyptské, měsíce prvního, řka: ² Slaviti budou synové Izraelští velikunoc v čas svůj vyměřený. ³ Čtrnáctého dne měsíce toho u večer budete ji slaviti jistým časem svým, vedlé všech ustanovení jejích, a podlé všech řádů jejích slaviti ji budete. ⁴ I mluvil Mojžíš k synům Izraelským, aby slavili Fáze. ⁵ Tedy slavili Fáze v měsíci prvním, čtrnáctého dne u večer na poušti Sinai; vedlé všeho toho, což přikázal Hospodin Mojžíšovi, tak učinili synové Izraelští. ⁶ I byli někteří muži, ješto se poškvrnili při mrtvém, kteréž nemohli slaviti Fáze toho dne. I přistoupili před Mojžíše a Arona v ten den, ⁷ A promluvili muži ti k němu: My jsme se poškvrnili nad mrtvým. Nebude-liž nám zbráněno obětovati oběti Hospodinu v jistý čas spolu s syny Izraelskými? ⁸ I řekl jim Mojžíš: Počekejte, až uslyším, co vám učiniti rozkáže Hospodin. ⁹ Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi, řka: ¹⁰ Mluv k synům Izraelským a rci: Kdož by koli byl poškvrněný nad mrtvým, aneb byl by na cestě daleké, buď z vás aneb z potomků vašich, buď slaviti Fáze Hospodinu. ¹¹ Měsíce druhého, čtrnáctého dne u večer slaviti budou je, s chleby nekvašenými, a s řeřichami jísti je budou. ¹² Nezanechajíť ho nic až do jitra, a kosti v něm nezlámí; vedlé všelikého ustanovení Fáze budou je slaviti. ¹³ Ale člověk ten, kterýž by byl čistý, a nebyl na cestě, a však by zanedbal slaviti Fáze, vyhlazena bude duše ta z lidu svého; nebo oběti Hospodinu neobětoval v jistý čas její; hřích svůj ponese

člověk ten. ¹⁴Jestliže by s vámi bydlil příchozí, a slavil by Fáze Hospodinu, vedlé ustanovení Fáze, a vedlé řádu jeho bude je slaviti. Ustanovení jednostejné bude vám, tak příchozímu, jako obyvateli v zemi. ¹⁵Toho pak dne, v kterémž vyzdvižen jest příbytek, prikryl oblak příbytek, a stál nad stánkem svědectví; u večer pak bývalo nad příbytkem na pohledění jako oheň až do jitra. ¹⁶Tak bývalo ustavičně, oblak prikryval jej ve dne, záře pak ohnivá v noci. ¹⁷A když se zdvihl oblak od stánku, hned také hýbali se synové Izraelští; a na kterém místě pozůstal oblak, tu také kladli se synové Izraelští. ¹⁸K rozkazu Hospodinovu hýbali se synové Izraelští, a k rozkazu Hospodinovu kladli se; po všecky dny, dokudž zůstával oblak nad příbytkem, i oni leželi. ¹⁹Když pak trval oblak nad příbytkem po mnohé dny, tedy drželi synové Izraelští stráž Hospodinovu, a netáhli odtud. ²⁰A když oblak byl nad příbytkem po nemnohé dny, k rozkazu Hospodinovu kladli se, a k rozkazu Hospodinovu hýbali se. ²¹Kdyžkoli byl oblak od večera až do jitra, a v jitře se vznesl, hned i oni šli; buď že trval přes den a noc, (jakž kdy vznášel se oblak, tak oni táhli.) ²²Buď že za dva dni, aneb za měsíc, aneb za rok prodléval oblak nad příbytkem, zůstávaje nad ním, synové Izraelští také leželi, a nehnuli se; když pak on vznášel se, též i oni táhli. ²³K rozkazu Hospodinovu kladli se, a k rozkazu Hospodinovu hýbali se, stráž Hospodinovu držíce podlé rozkazu jeho skrze Mojžíše.

10 I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²Udělej sobě dvě trouby stříbrné. Dílem taženým uděláš je, kterýchž užívati budeš k svolání všeho množství, a když by se mělo hnouti vojsko. ³Protož kdyžkoli zatroubí na ně, shromáždí se k tobě všecko množství ke dveřím stánku úmluvy. ⁴Jestliže v jednu toliko zatroubí, tedy shromáždí se k tobě knížata, přední lidu Izraelského. ⁵Pakli by s nějakým přetrubováním troubili, hnou se s místa, kteříž leželi k východní straně. ⁶Když by pak troubili s přetrubováním po druhé, tedy hnou se ti, kteříž leželi ku poledni. S přetrubováním troubiti budou k tažení svému. ⁷Ale když byste měli svolati všecko množství, prostě bez přetrubování troubiti budete. ⁸Synové Aronovi kněží trubami těmi budou troubiti, a bude vám to ustanovení věčné v pronároděch vašich. ⁹Když vyjdete na vojnu v zemi vaší proti nepříteli ssuzujícímu vás, s přetrubováním troubiti budete v trouby ty, a budete v paměti před Hospodinem Bohem svým, a zachování budete od nepřátel svých. ¹⁰V den také veselí vašeho, a při slavnostech svých, a při začátcích měsíců vašich troubiti budete v trouby ty k obětem svým zápalným a pokojným, i budou vám na památku před Bohem vašim: Já Hospodin Bůh váš. ¹¹I stalo se léta druhého, dvadecátý den měsíce druhého, že se vyzdvihl oblak z příbytku svědectví. ¹²I táhli synové Izraelští po svých taženích z pouště Sinai; a zastavil se oblak na poušti Fáran. ¹³Takto nejprve brali se z rozkazu Hospodinova skrze Mojžíše: ¹⁴Šla napřed korouhev vojska synů Juda po houfích svých, a nad nimi byl Názon, syn Aminadabův. ¹⁵Nad vojskem pak pokolení synů Izachar byl Natanael, syn Suar. ¹⁶A nad vojskem pokolení synů Zabulon Eliab, syn Helonův. ¹⁷Složen jest také i příbytek, a šli synové Gersonovi a synové Merari nesouce příbytek. ¹⁸Potom šla korouhev vojska Rubenova po houfích svých, a nad nimi byl Elisur, syn Sedeutův. ¹⁹Nad vojskem pak pokolení synů Simeon Salamiel, syn Surisaddai. ²⁰A nad vojskem pokolení synů Gád Eliazaf, syn Duelův. ²¹Šli také i Kahatští, nesouce svatyni; onino pak vyzdvihovali příbytek, až i tito přišli. ²²Potom šla korouhev vojska synů Efraim po houfích svých, a nad nimi byl Elisama, syn Amiudův. ²³Nad vojskem pak pokolení synů Manasse Gamaliel, syn Fadasurův. ²⁴A nad vojskem pokolení synů Benjamin Abidan, syn Gedeonův. ²⁵Šla potom i korouhev vojska synů Dan, obsahující ostatek vojska po houfích svých, a nad vojskem jeho Ahiezer, syn Amisaddai. ²⁶Nad vojskem pak pokolení synů Asser Fegiel, syn Ochranův. ²⁷A nad vojskem pokolení synů Neftalím Ahira, syn Enanův. ²⁸Ta jsou tažení synů Izraelských po houfích jejich, a tím pořádkem táhli. ²⁹Řekl pak Mojžíš Chobabovi, synu Raguelovu Madianskému, tchánu svému: My se běreme k místu, o kterémž řekl Hospodin: Dám je vám. Protož pod s námi, a dobře učiníme tobě; nebo Hospodin mnoho dobrého zaslíbil Izraelovi. ³⁰Kterýž odpověděl jemu: Nepůjdu, ale k zemi své a k příbuznosti své se navrátím. ³¹I řekl Mojžíš: Neopouštěj medle nás; nebo ty jsi svědom na poušti, kde bychom se měli klásti, a budeš nám za vůdce. ³²Když pak půjdeš s námi, a přijde to dobré, jímž dobře učiní nám Hospodin, tedy i tobě dobře učiníme. ³³A tak brali se od hory Hospodinovy cestou tří dnů, (a truhla smlouvy Hospodinovy předcházela je,) cestou tří dnů, pro vyhlédání sobě místa k odpočinutí. ³⁴A oblak Hospodinův byl nad nimi ve dne, když se hýbali z ležení. ³⁵Když pak počínali jíti s truhlou, říkával Mojžíš: Povstaniž Hospodine, a rozptýleni buďte nepřátelé tvoji, a ať utíkají před tváří tvou, kteříž tě v nenávisti mají. ³⁶Když pak stavína byla, říkával: Navratíž se, Hospodine, k desíti tisícům tisíců Izraelských.

11 I stalo se, že lid ztěžoval a stýskal sobě, což se nelíbilo Hospodinu. Protož, slyše to Hospodin, rozhněval se náramně, a roznítil se proti nim oheň Hospodinův, a spálil zadní díl vojska. ²Tedy volal lid k Mojžíšovi. I modlil se Mojžíš Hospodinu, a uhasl oheň. ³I nazval jméno místa toho Tabbera; nebo rozpálil se proti

nim oheň Hospodinův. ⁴Lid pak k nim přimíšený napadla žádost náramná; a obrátivše se, plakali i synové Izraelští a řekli: Kdo nám to dá, abychom se masa najedli? ⁵Rozpomínáme se na ryby, jichž jsme dosti v Egyptě darmo jídali, na okurky a melouny, též na por, cibuli a česnek. ⁶A nyní duše naše vyprahlá, nic jiného nemá, kromě tu mannu před očima svýma. ⁷(Manna pak byla jako semeno koliandrové, a barva její jako barva bdélium. ⁸I vycházel lid, a sbírali a mleli žernovy, neb tloukli v moždířích, a smažili na pánvici, aneb koláče podpopelné dělali z ní; chut pak její byla jako chut nového oleje. ⁹Když pak sstupovala rosa na vojsko v noci, tedy sstupovala také i manna). ¹⁰Tedy uslyšel Mojžíš, an lid pláče po čeledech svých, každý u dveří stanu svého. Pročež roznítla se prchlivost Hospodinova náramně; Mojžíšovi to také těžké bylo. ¹¹I řekl Mojžíš Hospodinu: Proč jsi tak zle učinil služebníku svému? Proč jsem nenalezl milosti před očima tvýma, že jsi vložil břímě všeho lidu tohoto na mne? ¹²Zdaliž jsem já počal všecken lid tento? Zdali jsem já zplodil jej, že mi díš: Nes jej na rukou svých, jako nosí chůva dětátko, do země té, kterouž jsi s přísahou zaslíbil otcům jejich? ¹³Kde mám nabrati masa, abych dal všemu lidu tomuto? Nebo plačí na mne, řkouce: Dej nám masa, ať jíme. ¹⁴Nemohuť já sám nésti všeho lidu tohoto, nebo jest to nad možnost mou. ¹⁵Pakli mi tak dělati chceš, prosím, zabí mne raději, jestliže jsem našel milost před očima tvýma, abych více nehleděl na trápení své. ¹⁶Tedy řekl Hospodin Mojžíšovi: Shromážď mi sedmdesáte mužů z starších Izraelských, kteréž znáš, že jsou starší v lidu a správcové jeho; i přivedeš je ke dveřím stánku úmluvy, a státi budou tam s tebou. ¹⁷A já sstoupím a mluvití budu s tebou, a vezmu z ducha, kterýž jest na tobě, a dám jim. I poneseš s tebou břímě lidu, a tak ty ho sám neponeseš. ¹⁸Lidu pak díš: Posvěťtež se k zitrku, a budete jísti masa; nebo jste plakali v uších Hospodinových, řkouce: Kdo nám dá najísti se masa? Jistě že lépe nám bylo v Egyptě. I dá vám Hospodin masa, a budete jísti. ¹⁹Nebudete toliko jeden den jísti, ani dva, ani pět, ani deset, ani dvacet, ²⁰Ale za celý měsíc, až vám chřípěmi poleze, a zoškliví se, proto že jste pohrdli Hospodinem, kterýž jest u prostřed vás, a plakali jste před ním, říkajíce: Proč jsme vyšli z Egypta? ²¹I řekl Mojžíš: Šestkrát sto tisíců pěších jest tohoto lidu, mezi nimiž já jsem, a ty pravíš: Dám jim masa, aby jedli za celý měsíc. ²²Zdali ovcí a volů nabije se jim, aby jim postačilo? Aneb zdali všecky ryby mořské shromážďí se jim, aby jim dosti bylo? ²³Tedy řekl Hospodin Mojžíšovi: Zdali ruka Hospodinova ukrácena jest? Již nyní uzíš, přijde-li na to, což jsem mluvil, čili nic. ²⁴Vyšed tedy Mojžíš, mluvil lidu slova Hospodinova, a shromáždiv sedmdesáte mužů z starších lidu, postavil je vůkol stánku. ²⁵I sstoupil Hospodin v oblaku a mluvil k němu, a vzav z ducha, kterýž byl na něm, dal sedmdesáti mužům starším. I stalo se, když odpočinul na nich ten duch, že prorokovali, ale potom nikdy více. ²⁶Byli pak zůstali v staních dva muži, jméno jednoho Eldad, a druhého Medad, na nichž také odpočinul duch ten, nebo i oni napsani byli, ačkoli nevyšli k stánku. I ti také prorokovali v staních. ²⁷Tedy příběh služebník, oznámil to Mojžíšovi, řka: Eldad a Medad prorokují v staních. ²⁸Jozue pak, syn Nun, služebník Mojžíšův, jeden z mládenců jeho, dí k tomu: Pane můj, Mojžíši, zabraň jim. ²⁹Jemuž odpověděl Mojžíš: Proč ty horlíš pro mne? Nýbrž ó kdyby všecken lid Hospodinův proroci byli, a aby dal Hospodin ducha svého na ně! ³⁰I navrátil se Mojžíš do stanů s staršími Izraelskými. ³¹Tedy strhl se vítr od Hospodina, a zachvátiv křepelky od moře, spustil je na stany tak široce a dlouze, co by mohl za jeden den cesty ujíti všudy vůkol tábora, takměř na dva lokty zvýší nad zemí. ³²Protož vstav lid, celý ten den a celou noc, i celý druhý den shromážďovali sobě ty křepelky; a kdož nejméně nashromážďil, měl jich s deset měř. I rozvěšeli je sobě pořád okolo stanů. ³³Ještě masa vězelo v zubích jejich, a nebylo právě sžvýkáno, když hněv Hospodinův vzbudil se na lid. I ranil Hospodin lid ranou velikou náramně. ³⁴Protož nazváno jest jméno místa toho Kibrot Hattáve; nebo tu pochovali lid, kterýž žádal masa. ³⁵I bral se lid z Kibrot Hattáve na poušť Hazerot, a pozůstali v Hazerot.

12 A mluvila Maria i Aron proti Mojžíšovi příčinou manželky Madianky, kterouž sobě vzal; nebo byl pojal manželku Madianku. ²A řekli: Zdaliž jen toliko skrze Mojžíše mluvil Hospodin? Zdaž také nemluvil skrze nás? I slyšel to Hospodin. ³(Byl pak Mojžíš člověk nejtíší ze všech lidí, kteříž byli na tváři země). ⁴A ihned řekl Hospodin Mojžíšovi a Aronovi i Marii: Vyjdete vy tři k stánku úmluvy. I vyšli toliko oni tři. ⁵Tedy sstoupil Hospodin v sloupu oblakovém, a stál u dveří stánku. I zavolal Arona a Marie, a vyšli oba dva. ⁶Jimž řekl: Slyšte nyní slova má: Prorok když jest mezi vámi, já Hospodin u vidění ukáži se jemu, ve snách mluvití budu s ním. ⁷Ale není takový služebník můj Mojžíš, kterýž ve všem domě mém věrný jest. ⁸Ústy k ústům mluvím s ním, ne u vidění, ani v zavinutí, a podobnost Hospodinovu spatřuje. Pročež jste tedy neostýchali se mluvití proti služebníku mému Mojžíšovi? ⁹I roznícena jest prchlivost Hospodinova na ně, a odšel. ¹⁰Oblak také zdvihl se s stánku. A aj, Maria byla malomocná, bílá jako sníh. A pohleděl Aron na Marii, ana malomocná. ¹¹Tedy řekl Aron Mojžíšovi: Poslyš mne, pane můj, prosím, nevzkládej na nás té pokuty za hřích ten, jehož jsme se bláznivě dopustili, a jímž jsme zhřešili. ¹²Prosím, ať není tato jako mrtvý plod, kterýž když vychází z života matky své, polovici těla jeho zkaženého bývá. ¹³I volal Mojžíš k Hospodinu, řka: Ó Bože silný, prosím, uzdravíš ji. ¹⁴Odpověděl Hospodin Mojžíšovi: Kdyby otec její plinul jí na tvář, zdaž by se nemusila styděti za sedm dní? Protož ať jest vyobcována ven z stanů za sedm dní, a potom zase uvedena bude. ¹⁵Tedy vyloučena

jest Maria ven z stanů za sedm dní; a lid nehnul se odtud, až zase uvedena jest Maria. ¹⁶ Potom pak bral se lid z Hazerot, a položil se na poušti Fáran.

13 I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Pošli sobě muže, kteříž by spatřili zemi Kananejsou, kterouž já dám synům Izraelským; jednoho muže z každého pokolení otců jejich vyšlete, ty, kteříž by byli přednější mezi nimi. ³ Poslal je tedy Mojžíš z pouště Fáran, jakž byl rozkázal Hospodin; a všickni ti muži byli knížata mezi syny Izraelskými. ⁴ Tato jsou pak jména jejich: Z pokolení Ruben Sammua, syn Zakurův; ⁵ Z pokolení Simeon Safat, syn Huri; ⁶ Z pokolení Juda Kálef, syn Jefonův; ⁷ Z pokolení Izachar Igal, syn Jozefův; ⁸ Z pokolení Efraim Ozeáš, syn Nun; ⁹ Z pokolení Benjamin Faltí, syn Rafův; ¹⁰ Z pokolení Zabulon Gaddehel, syn Sodi; ¹¹ Z pokolení Jozef a z pokolení Manasses Gaddí, syn Susi; ¹² Z pokolení Dan Amiel, syn Gemalův; ¹³ Z pokolení Asser Setur, syn Michaelův; ¹⁴ Z pokolení Neftalím Nahabi, syn Vafsi; ¹⁵ Z pokolení Gád Guhel, syn Máchův; ¹⁶ Ta jsou jména mužů, kteréž poslal Mojžíš, aby shlédli zemi. I přezděl Mojžíš Ozeovi, synu Nun, Jozue. ¹⁷ Tedy poslal je Mojžíš, aby prohlédli zemi Kananejskou, a řekl jim: Jděte tudyto při straně polední a vejděte na hory. ¹⁸ A shlédněte, jaká jest země ta, i lid, kterýž bydlí v ní, silný-li jest či mdlý? málo-li jich, či mnoho? ¹⁹ A jaká jest též země ta, v níž on bydlí, dobrá-li jest, či zlá? a jaká jsou města, v nichž přebývají, v staních-li, či v hrazených místech? ²⁰ Tolikéž jaká jest země, úrodná-li, či neúrodná, jest-li na ní stromoví, či není? A buďte udatné myslí, a přineste nám z ovoce té země. A byl tehdáž čas, v němžto hroznové zaměkali. ²¹ Odšedše tedy, prohlédli tu zemi od pouště Tsín až do Rohob, kudy se jde do Emat. ²² I šli stranou polední, a přišli až do Hebronu, kdežto byli Achiman a Sesai a Tolmai, synové Enakovi. Hebron pak o sedm let prvé ustaveno jest, nežli Soan, město Egyptské. ²³ Potom přišli až do údolí Eškol, a tu uřezali ratolest s hroznem jedním jahodek plným, a nesli jej na sochoře dva; též i jablka zrnatá i fiky té země. ²⁴ I nazváno jest to místo Nehel Eškol, od hroznu, kterýž tu uřezali synové Izraelští. ²⁵ Navrátili se pak zase, prošedše zemi, po čtyřicíti dnech. ²⁶ A jdouce, přišli k Mojžíšovi a k Aronovi i ke všemu množství synů Izraelských, na poušti Fáran v Kádes, a oznámili jim i všemu množství to, co spravili, a ukázali jim ovoce země té. ²⁷ A vypravujíce jim, řekli: Přišli jsme do země, do kteréž jsi nás poslal, kteráž v pravdě oplývá mlékem a strdí, a toto jest ovoce její. ²⁸ Než že lid jest silný, kterýž bydlí v zemi té, města také pevná jsou a veliká velmi, k tomu i syny Enakovy tam jsme viděli. ²⁹ Amalech bydlí v kraji poledním, a Hetejský, Jebuzejský a Amorejský bydlejí na horách, Kananejský pak bydlí při moři a při břehu Jordánském. ³⁰ I krotil Kálef lid bouřící se proti Mojžíšovi, a mluvil: Jdeme předce, a opanujme zemi, nebo zmocníme se jí. ³¹ Ale muži ti, kteříž chodili s ním, pravili: Nikoli nebudeme moci vstoupiti proti lidu tomu, nebo silnější jest nežli my. ³² I zhaněli a zošklivili zemi shlédnutou synům Izraelským, mluvice: Země, již jsme prošli a spatřili, jest země taková, ješto hubí obyvatele své; a všecken lid, kterýž jsme viděli u prostřed ní, jsou muži postavy vysoké velmi. ³³ Také jsme tam viděli obry, syny Enakovy, kteříž jsou větší než jiní obrové, ješto se nám zdálo, že jsme proti nim jako kobyly, a takoví jsme se i jim zdáli.

14 Tehdy pozdvihše se všechno množství, křičeli, a plakal lid v tu noc. ² A reptali proti Mojžíšovi i proti Aronovi všickni synové Izraelští, a řeklo k nim všechno množství: Ó bychom byli zemřeli v zemi Egyptské, aneb na této poušti, ó bychom byli zemřeli! ³ A proč Hospodin vede nás do země té, abychom padli od meče, ženy naše i dítky naše aby byly v loupež? Není-liž nám lépe navrátiti se zase do Egypta? ⁴ I řekli jeden druhému: Ustanovme sobě vůdci, a navratme se do Egypta. ⁵ Tedy padli Mojžíš a Aron na tváři své přede vším množstvím shromáždění synů Izraelských. ⁶ Jozue pak, syn Nun, a Kálef, syn Jefonův, z těch, kteříž byli shlédli zemi, roztrhli roucha svá, ⁷ A mluvili ke všemu množství synů Izraelských, řkouce: Země, kterouž jsme prošli a vyšetřili, jest země velmi velice dobrá. ⁸ Bude-li Hospodin laskav na nás, uvedet nás do země té, a dá ji nám, a to zemi takovou, kteráž oplývá mlékem a strdí. ⁹ Toliko nepozdvihujte se proti Hospodinu, ani se bojte lidu země té, nebo jako chléb náš jsou. Odešlatě od nich ochrana jejich, ale s námi jest Hospodin; nebojtež se jich. ¹⁰ Tedy mluvilo všechno množství, aby je kamením uházeli, ale sláva Hospodinova ukázala se nad stánkem úmluvy všechněm synům Izraelským. ¹¹ I řekl Hospodin Mojžíšovi: I dokavadž popouzeti mne bude lid ten? A dokud nebudou mi věřiti pro tak mnohá znamení, kteráž jsem činil u prostřed nich? ¹² Raním jej morem a rozženu jej, tebe pak učiním v národ veliký a silnější, nežli jest tento. ¹³ I řekl Mojžíš Hospodinu: Ale uslyšíš to Egyptští, z jejichž prostředku vyvedl jsi lid tento v síle své, ¹⁴ A řeknou s obyvateli země té: (nebo slyšeli, že jsi ty, ó Hospodine, byl u prostřed lidu tohoto, a že jsi okem v oko spatřován byl, ó Hospodine, a oblak tvůj stál nad nimi, a v sloupě oblakovém předcházel jsi je ve dne, a v sloupě ohnivém v noci), ¹⁵ Když tedy zmoříš lid ten, všechny až do jednoho, mluvití budou národové, kteříž slyšeli pověst o tobě, říkajíce: ¹⁶ Proto že nemohl Hospodin uvésti lidu toho do země, kterouž jim s přísahou zaslíbil, zmordoval je na

13:33 Kobyly. Podle [Iz 40:22](#) jsou lidé jako kobyly v očích Božích. Deset skeptických zvědů se srovnávalo s lidmi (byť asi obry), namísto

toho, aby zrak nespouštěli ze svého Boha. Ve světle [Iz 40:22](#) učinili Boha ze svých nepřátel. Srv. [Iz 40:22](#).

poušti. ¹⁷ Nyní tedy, prosím, nechat jest zvelebena moc Páně, jakož jsi mluvil, řka: ¹⁸ Hospodin dlouhočekající a hojný v milosrdenství, odpouštějící nepravost a přestoupení, kterýž však z vinného nečiní nevinného, ale navštěvuje nepravost otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení. ¹⁹ Odpust, prosím, nepravost lidu tohoto podle velikého milosrdenství svého, tak jako jsi odpouštěl lidu tomuto, jakž vyšel z Egypta až dosavad. ²⁰ I řekl Hospodin: Odpustil jsem vedlé slova tvého. ²¹ A však živ jsem já, a sláva má naplňuje všecku zemi, ²² Že všickni ti, kteříž viděli slávu mou a znamení má, kteráž jsem činil v Egyptě a na poušti této, a kteříž pokoušeli mne již desetkrát, aniž uposlechli hlasu mého, ²³ Neuzří země té, kterouž jsem s přísahou zaslíbil otcům jejich, aniž jí kdo z těch, kteříž mne popouzeli, uhlédá. ²⁴ Ale služebníka svého Kálefa, (nebo v něm byl jiný duch, a cele následoval mne), uvedu jej do země, do kteréž chodil, a símě jeho dědičně obdrží ji. ²⁵ Ale poněvadž Amalechitský a Kananejský bydlí v tom údolí, obraťte se zase zítra, a běrte se na poušť cestou k moři Rudému. ²⁶ Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi Aronovi, řka: ²⁷ Až dokud snášeti budu množství toto zlé, kteréž repce proti mně? Až dokud reptání synů Izraelských, kteříž repcí proti mně, slyšeti budu? ²⁸ Rci jim: Živ jsem já, praví Hospodin, žeť vám učiním tak, jakž jste mluvili v uši mé: ²⁹ Na poušti této padnou mrtvá těla vaše, a všickni, kteříž jste sečteni, podle všeho počtu vašeho od majících let dvadeceti a výše, kteříž jste reptali proti mně, ³⁰ Nevejdete, pravím, vy do země, o kteréž, zdvihna ruku svou, přísáhl jsem, že vás osadím v ní, jediné Kálef, syn Jefonův, a Jozue, syn Nun. ³¹ Ale dítky vaše malé, o nichž jste řekli, že v loupež budou, ty uvedu, aby užívali země té, kterouž jste vy pohrdli. ³² Těla pak vaše mrtvá padnou na poušti této. ³³ A synové vaši budou tuláci na poušti této čtyřiceti let, a poneseu pokutu smilství vašeho, až do konce vyhynou těla vaše na poušti. ³⁴ Podle počtu dnů, v nichž jste procházeli zemi tu, totiž čtyřiceti dnů, jeden každý den za rok počítaje, poneseu nepravosti své čtyřiceti let, a poznáte pomstu svého odtržení se ode mne. ³⁵ Já Hospodin mluvil jsem, že to učiním všemu tomuto množství zlému, kteréž se zrotilo proti mně; na poušti této do konce zhynou, a tu zemrou. ³⁶ Muži pak ti, kteréž poslal byl Mojžíš k shlednutí země té, a kteříž, navrátivše se, uvedli v reptání proti němu všecko množství to, haněním ošklivice zemi, ³⁷ Ti, řku, muži, kteříž haněli zemi, ranou těžkou zemřeli před Hospodinem. ³⁸ Jozue pak, syn Nun, a Kálef, syn Jefonův, živi zůstali z mužů těch, kteříž chodili k vyšetření země. ³⁹ Tedy mluvil Mojžíš slova ta ke všechněm synům Izraelským; i plakal lid velmi. ⁴⁰ A vstavše ráno, vstoupili na vrch hory, a řekli: Aj, my hotovi jsme, abychom šli k místu, o němž mluvil Hospodin; nebo jsme zhřešili. ⁴¹ Jimž řekl Mojžíš: Proč jest to, že vy přestupujete přikázání Hospodinovo? ještě vám to na dobré nevyjde. ⁴² Nevstupujte, nebo Hospodin není u prostřed vás, abyste nebyli poraženi od nepřátel vašich. ⁴³ Amalechitský zajisté a Kananejský jest tu před vámi, a padnete od meče, proto že jste se odvrátili od následování Hospodina, aniž také Hospodin bude s vámi. ⁴⁴ Oni pak předce usilovali vstoupiti na vrch hory, ale truhla smlouvy Hospodinovy a Mojžíš nevycházeji z stanů. ⁴⁵ Tedy sstoupili Amalechitský a Kananejský, kteříž bydlili na těch horách, a porazili je, a potírali je až do Horma.

15 Mluvil opět Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Mluv k synům Izraelským a rci jim: Když vejdete do země přebývání vašich, kterouž já dám vám, ³ A budete chtít obětovati obět ohnivou Hospodinu v zápal, aneb obět buď slíbenou, buď dobrovolnou, aneb při slavnostech vašich, abyste učinili vůni spokojující Hospodina, buďto z skotů, aneb z drobného dobytku: ⁴ Tedy kdož by koli obětoval dar svůj Hospodinu, obětuj obět suchou, desátý díl efi mouky bělné, zadělané olejem, jehož bude čtvrtý díl míry hin. ⁵ A vína v obět mokrou čtvrtinku hin obětovati budeš při zápalu, aneb při oběti vítězné k jednomu každému beránku. ⁶ Při beranu pak obětovati budeš obět suchou, mouky bělné dvě desetiny, zadělané olejem, třetinkou míry hin. ⁷ Vína také k oběti mokré třetí díl míry hin obětovati budeš u vůni spokojující Hospodina. ⁸ Jestliže pak obětovati budeš volka v obět zápalnou, aneb v obět k splnění slibu, aneb v obět pokojnou Hospodinu: ⁹ Tedy budeš obětovati spolu s volkem obět suchou, tři desetiny mouky bělné, zadělané olejem, jehož by byla půlka hin. ¹⁰ A vína k oběti mokré obětovati budeš půlku hin. Ta jest obět ohnivá vůně spokojující Hospodina. ¹¹ Tak uděláte s každým volkem i s každým skopcem, i s dobytčetem buď ono z ovec neb z koz. ¹² Podlé toho, jakž mnoho jich obětovati budete, tak se zachováte při jednom každém z nich. ¹³ Všeliký obyvatel tak bude to vykonávati, aby obětoval obět ohnivou vůně spokojující Hospodina. ¹⁴ Takž bude-li u vás i přichozí, aneb kdokoli mezi vámi v pronárodch vašich, a bude obětovati obět ohnivou vůně spokojující Hospodina, jakž vy se při tom chováte, tak i on chovati se bude. ¹⁵ V shromáždění tomto ustanovení jednostejné buď vám i přichozímu, kterýž by u vás byl, ustanovení věčné v pronárodch vašich; jakož vy, tak přichozí bude před Hospodinem. ¹⁶ Zákon jednostejný a pořádek jednostejný bude vám i přichozímu kterýž by u vás byl. ¹⁷ Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ¹⁸ Mluv k synům Izraelským a rci jim: Když přijdete do země, do kteréž já uvedu vás, ¹⁹ Tedy, když počnete jísti chléb země, obětovati budete obět vzhůru pozdvížení Hospodinu. ²⁰ Z prvotín těsta vašeho koláč obětovati budete v obět vzhůru pozdvížení; tak jako obět z humna, obětovati budete ji. ²¹ Z prvotín těsta vašeho dávati budete Hospodinu obět vzhůru pozdvížení, vy i potomci vaši. ²² A když byste pozbloudili, a nečinili všech přikázání těch, kteráž mluvil Hospodin k Mojžíšovi, ²³ Totiž všech věcí, kteréž přikázal Hospodin vám skrze Mojžíše, od

toho dne, v kterémž přikázání vydal Hospodin, i potom v pronárodech vašich: ²⁴Tedy jestliže z nedopatření všeho shromáždění to stalo se, obětovati bude všechno množství volka mladého jednoho v obět zápalnou, k vůni spokojující Hospodina, též obět suchou, a obět mokrou při něm podlé pořádku, a kozla jednoho v obět za hřích. ²⁵I očistí kněz všechno množství synů Izraelských, a odpuštěno jim bude; nebo poblouzení jest. A oni také obětovati budou obět svou, obět ohnivou Hospodinu, a obět za hřích svůj před Hospodinem za poblouzení své. ²⁶I bude odpuštěno všemu shromáždění synů Izraelských i příchozímu, kterýž jest pohostinu u prostřed nich; nebo všeho lidu poblouzení jest. ²⁷Jestliže by pak člověk jeden zhřešil z poblouzení, bude obětovati kozu roční v obět za hřích. ²⁸I očistí kněz duši pobloudilou, kteráž zhřešila poblouzením před Hospodinem; očistí ji, a budeť jí odpuštěno. ²⁹Domácímu mezi syny Izraelskými i příchozímu, kterýž pohostinu mezi nimi jest, zákon tento jednotejný bude vám, když by kdo zhřešil z poblouzení. ³⁰Člověk pak, kterýž by z pychu svévolně zhřešil, tak doma zrozený jako příchozí, takový potupil velice Hospodina; protož vyhlazen bude z prostředku lidu svého. ³¹Nebo slovem Hospodinovým pohrdl, a přikázání jeho za nic sobě položil; protož konečně vyhlazen bude člověk ten, a nepravost jeho zůstane na něm. ³²Stalo se pak, když synové Izraelští byli na poušti, že našli jednoho, an sbírá dříví v den sobotní. ³³A ti, kteříž ho našli sbírajícího dříví, přivedli jej k Mojžíšovi a k Aronovi i ke všemu množství. ³⁴I dali jej do vězení; nebo ještě nebylo jim oznámeno, co by s ním mělo činěno býti. ³⁵I řekl Hospodin Mojžíšovi: Smrti ať umře člověk ten; nechať ho bez milosti ukamenuje všechno množství vně za stany. ³⁶A protož vyvedli jej všechno množství ven za stany, a uházeli ho kamením, až umřel, jakož rozkázal Hospodin. ³⁷I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ³⁸Mluv k synům Izraelským a rci jim, ať sobě dělají třepení široké na podolcích oděvů svých všickni rodové jejich, a ať dávají nad třepením šňůrku modrou. ³⁹A to budete mít za premování, na něžto hledíce, rozpomínati se budete na všechna přikázání Hospodinova, abyste je činili, a nepustíte se po žádosti srdce svého, a po očích svých, jichžto následující, smilnili byste, ⁴⁰Ale abyste pamatovali a činili všechna přikázání má, a byli svatí Bohu svému. ⁴¹Já jsem Hospodin Bůh váš, kterýž jsem vyvedl vás z země Egyptské, abych vám byl za Boha: Já Hospodin Bůh váš.

16 Chóre pak syn Izarův, syna Kahat z pokolení Lévi, vytrhl se z jiných, tolikéž Dátan a Abiron, synové Eliabovi, také Hon, syn Feletův, z synů Rubenových, ²A povstali proti Mojžíšovi, i jiných mužů z synů Izraelských dvě stě a padesáte, knížata shromáždění, kteříž svolávání byli do rady, muži slovoutní. ³A sebravše se proti Mojžíšovi a proti Aronovi, řekli jim: Přílišť to již na vás; všechno zajisté množství toto, všickni tito svatí jsou, a u prostřed nich jest Hospodin. Proč se tedy vyzdvihujete nad shromážděním Hospodinovým? ⁴To když uslyšel Mojžíš, padl na tvář svou, ⁵A mluvil k Chóre a ke vši rotě jeho, řka: Ráno ukáže Hospodin, kdo jsou jeho, a kdo jest svatý, i kdo před něj předstupovati má; nebo kohožkoli vyvolil, tomu rozkáže přistoupiti k sobě. ⁶Toto učíte: Vezměte sobě kadidnice, ty Chóre i všechno shromáždění tvé, ⁷A nakladte do nich uhlí, a vložte na ně kadidla před Hospodinem zítra; i stane se, že kohožkoli vyvolí Hospodin, ten bude svatý. Přílišť to již na vás, synové Lévi. ⁸I řekl Mojžíš k Chóre: Slyšte, prosím, synové Lévi. ⁹Zdaliž málo vám to jest, že vás oddělil Bůh Izraelský ode všeho množství Izraelského, a rozkázal vám přistupovati k sobě, abyste vykonávali službu příbytku Hospodinova, a abyste stáli před shromážděním, a sloužili jim, ¹⁰A vzal tě sobě, a všechny bratří tvé syny Lévi s tebou, a že ještě přes to i kněžství hledáte? ¹¹Protož věz, že ty a všickni tvoji jste ti, kteříž se rotíte proti Hospodinu; nebo Aron co jest, že jste reptali proti němu? ¹²Tedy poslal Mojžíš, aby zavolali Dátana a Abirona, synů Eliabových. Kteríž odpověděli: Nepůjdem. ¹³Cožť se ještě málo zdá, že jsi vyvedl nás z země oplývající mlékem a strdí, abys nás zmořil na poušti, že také chceš i panovati nad námi, a rozkazovati nám? ¹⁴A ještě jsi nás nevedl do země oplývající mlékem a strdí, aniž jsi nám dal v dědictví roli a vinic. Zdali oči mužům těmto vyloupiti chceš? Nepůjdem. ¹⁵I rozhněval se Mojžíš velmi, a řekl k Hospodinu: Nepatříž na oběti jejich. Ani jednoho osla od nich jsem nevzal, aniž jsem komu z nich co zlého učinil. ¹⁶Potom řekl Mojžíš k Chóre: Ty a všickni tvoji, postavte se zítra před Hospodinem, ty i oni, též i Aron. ¹⁷A vezmouce jeden každý kadidnici svou, dáte do nich kadidla, a postavíte se před Hospodinem, jeden každý s kadidnicí svou; dvě stě a padesáte kadidlic bude, ty také i Aron, každý s kadidnicí svou. ¹⁸Tedy vzal jeden každý kadidnici svou, a nabravše do nich uhlí, vložil na ně i kadidla, a stáli u dveří stánku úmluvy, i Mojžíš i Aron. ¹⁹Chóre pak již byl sebral proti nim všechno množství ke dveřím stánku úmluvy; i ukázala se sláva Hospodinova všemu množství. ²⁰I mluvil Hospodin k Mojžíšovi a k Aronovi, řka: ²¹Oddělte se z prostředku množství tohoto, ať je v okamžení zahladím. ²²Kterížto padše na tváři své, řekli: Bože silný, Bože duchů i všelikého těla, jediný tento člověk zhřešil, a což na všechno shromáždění hněvati se budeš? ²³Tedy mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²⁴Mluv k množství a rci: Odstupte od příbytku Chóre, Dátana a Abirona. ²⁵A vstav Mojžíš, šel k Dátanovi a Abironovi; i šli za ním starší Izraelští. ²⁶A mluvil k množství, řka: Odstupte, prosím, od stanů bezbožných mužů těchto, aniž se čeho dotýkejte, což jejich jest, abyste nebyli zachvácení ve všech hříších jejich. ²⁷I odstoupili se všech stran od příbytku Chóre, Dátana a Abirona; ale Dátan a Abiron vyšeďše, stáli u dveří stanů svých, i ženy jejich

a synové jejich, i malíčci jejich. ²⁸Tedy řekl Mojžíš: Po tomto poznáte, že Hospodin poslal mne, abych činil všechny skutky tyto, a že nic o své ujmě nečiním: ²⁹Jestliže tak jako jiní lidé mrou, zemrou i tito, a navštívením obecným všechněm lidem jestliže navštíveni budou, neposlal mne Hospodin. ³⁰Pakliť něco nového učiní Hospodin, a země, otevra ústa svá, požře je se vším, což mají, a sstoupí-li za živa do pekla, tedy poznáte, že jsou popouzeli muži ti Hospodina. ³¹I stalo se, když přestal mluvit slov těch, že rozstoupila se země pod nimi. ³²A otevřevši země ústa svá, požřela je i domy jejich i všechny lidi, kteříž byli s Chóre, i všecken statek jejich. ³³A tak sstoupili oni se vším, což měli, za živa do pekla, a přikryla je země; i zahynuli z prostředku shromáždění. ³⁴Všickni pak Izraelští, kteříž byli vůkol nich, utíkali, slyšíce křik jejich; nebo řekli: Utecme, aby i nás nesehltla země. ³⁵Vyšel také oheň od Hospodina, a spálil těch dvě stě a padesáte mužů, kteříž kadili. ³⁶Tedy mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ³⁷Rci Eleazarovi, synu Arona kněze, ať sběře kadidlnice z toho spáleniště, a uhlí z nich pryč rozmece, nebo posvěceny jsou, ³⁸Kadidlnice totiž těch, kteříž proti svým dušem hřešili, a ať je rozkuje na plechy k obložení oltáře; nebo kadili jimi před Hospodinem, protož posvěceny jsou, a budou na znamení synům Izraelským. ³⁹I sebral Eleazar kněz kadidlnice měděné, jimiž kadili ti, kteříž spálení jsou, a rozkovali je k obložení oltáře, ⁴⁰Pro budoucí pamět synům Izraelským, aby nepřistupoval žádný jiný, kdož by nebyl z rodu Aronova, k kadění před Hospodinem, aby se mu nestalo jako Chóre a jako rotě jeho, jakož byl mluvil jemu Hospodin skrze Mojžíše. ⁴¹Nazejtří pak reptalo všechno množství synů Izraelských na Mojžíše a na Arona, řkouce: Vy jste příčinou smrti lidu Hospodinova. ⁴²I stalo se, když se opět sbíral lid proti Mojžíšovi a proti Aronovi, že se ohlédlík stánku úmluvy, a aj, přikryl jej oblak, a ukázala se sláva Hospodinova. ⁴³Přišel také Mojžíš s Aronem před stánek úmluvy. ⁴⁴I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ⁴⁵Vyjděte z prostředku množství tohoto, a zahladím je v okamžení. I padli na tváři své. ⁴⁶Tedy řekl Mojžíš Aronovi: Vezma kadidlnici, dej do ní uhlí z oltáře, a vlož kadidla, a běž rychle k množství a očist' je; nebo vyšla prchlivost od tváři Hospodinovy, a již rána se začala. ⁴⁷I vzav Aron kadidlnici, jakž rozkázal Mojžíš, běžel do prostřed shromáždění, (a aj, rána již se byla začala v lidu,) a zakadiv, očistil lid. ⁴⁸A stál mezi mrtvými a živými; i zastavena jest rána. ⁴⁹Bylo pak těch, kteříž od té rány zemřeli, čtrnácte tisíců a sedm set, kromě těch, jenž zemřeli příčinou Chóre. ⁵⁰I navrátil se Aron k Mojžíšovi, ke dveřím stánku úmluvy, když ta rána přetržena byla.

17 Tedy mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²Mluv k synům Izraelským, a vezmi od nich po jednom prutu z každého domu otců, totiž ode všech knížat jejich, vedlé domů otců jich dvanácte prutů, a jednoho každého jméno napíšeš na prutu jeho. ³Jméno pak Aronovo napíšeš na prutu Léví; nebo jeden každý prut bude místo jednoho předního z domu otců jejich. ⁴I necháš jich v stánku úmluvy před svědectvím, kdež přicházím k vám. ⁵I stane se, že kohož vyvolím, toho prut zkvete; a tak spokojím a svedu s sebe reptání synů Izraelských, kterýmž repcí na vás. ⁶Ty věci když mluvil Mojžíš k synům Izraelským, dali jemu všechna jejich knížata pruty své, jedno každé kníže prut z domu otce svého, totiž prutů dvanácte, prut pak Aronův byl též mezi pruty jejich. ⁷I zanechal Mojžíš prutů před Hospodinem v stánku svědectví. ⁸Nazejtří pak přišel Mojžíš do stánku svědectví, a aj, vyrostl prut Aronův z domu Léví, a vypustiv z sebe pupence, zkvetl a vydal mandly zralé. ⁹I vynesl Mojžíš všechny ty pruty od tváři Hospodinovy ke všechněm synům Izraelským; a uzřevše je, vzali jeden každý prut svůj. ¹⁰Řekl pak Hospodin Mojžíšovi: Dones zase prut Aronův před svědectví, aby chován byl na znamení proti buřičům zporným, a tak přítrž učiníš reptání jejich na mne, aby nezemřeli. ¹¹I učinil tak Mojžíš; jakž byl přikázal jemu Hospodin, tak učinil. ¹²Tedy mluvili synové Izraelští k Mojžíšovi, řkouce: Hle, již mřeme, mizíme a všickni my hyneme. ¹³Kdožkoli blízko přistoupá k příbytku Hospodinovu, umírá. Všickni-liž smrti zhyneme?

18 A protož řekl Hospodin Aronovi: Ty a synové tvoji i dům otce tvého s tebou poneseš nepravost svatyně; ty také i synové tvoji s tebou poneseš nepravost kněžství svého. ²Bratří také své, pokolení Léví, čeled otce svého připoj k sobě, ať jsou při tobě a posluhují tobě; ty pak a synové tvoji s tebou před stánkem svědectví sloužiti budete. ³A pilně ostříhati budou rozkázání tvého, bedliví jsouce při všem stánku; a však ať k nádobám svatyně a k oltáři nepřistupují, aby nezemřeli i oni i vy. ⁴A přídržeti se budou tebe, pilně ostříhající stánku úmluvy při všech službách jeho; a cizí žádný nepřistupuj k vám. ⁵Protož pilně ostříhejte svatyně i služby oltáře, ať nepřichází více zůřivá prchlivost na syny Izraelské, ⁶Poněvadž jsem já vybral bratří vaše Levity z synů Izraelských vám, za dar dané Hospodinu, aby konali službu při stánku úmluvy. ⁷Ty pak a synové tvoji s tebou ostříhati budete kněžství svého při všech věcech přináležejících k oltáři, a kteréž jsou za oponou, a sloužiti budete. Úřad kněžství vašeho darem jsem vám dal, protož, přistoupil-li by kdo cizí, umře. ⁸Mluvil také Hospodin k Aronovi: Aj, já dal jsem tobě k ostříhání oběti své, kteréž se vzhůru pozdvihují; všechno také, což se posvěcuje od synů Izraelských, tobě jsem dal pro pomazání i synům tvým ustanovením věčným.

⁹Toto bude tvé z věcí posvěcených, kteréž nepřicházejí na oheň: Všeliká obět jejich, buď suchá obět jejich, neb obět za hřích jejich, aneb obět za provinění jejich, kteréž mi dávati budou, svatosvaté tobě bude to i synům tvým. ¹⁰V svatyni budeš je jísti, každý pohlaví mužského bude je jísti; svaté bude tobě. ¹¹Tvá tedy bude obět darů jejich, kteráž vzhůru pozdvižena bývá; každou také obět synů Izraelských, kteráž sem i tam obracína bývá, tobě jsem dal a synům tvým, i dcerám tvým s tebou ustanovením věčným. Každý, kdož jest čistý v domě tvém, bude je jísti. ¹²Všecko, což předního jest z oleje, a což nejlepšího jest vína a obilé, prvotiny těch věcí, kteréž dají Hospodinu, dal jsem tobě. ¹³Prvotiny všech věcí, kteréž rostly v zemi jejich, ty přinesou Hospodinu, a tvé budou. Každý, kdož jest čistý v domě tvém, jísti je bude. ¹⁴Všecko oddané Bohu v Izraeli tvé bude. ¹⁵Cožkoli otvírá život všelikého těla, kteréž obětováno bývá Hospodinu, tak z lidí jako z hovad, tvé bude; prvorozené však z lidí, vyplaceno bude, prvorozené také z nečistých hovad vyplatiti kážeš. ¹⁶Výplata pak jeho, když mu již jeden měsíc bude, vedlé ceny tvé bude pěti loty stříbra podlé lotu svatyně; dvacet peněz váží lot. ¹⁷Ale prvorozeného z volů, neb z ovcí, neb z koz, nedáš vyplatiti; nebo posvěceny jsou. Krev jejich vykropíš na oltář, a tuk jejich zapálíš, aby byl obětí ohnivou vůně spokojující Hospodina. ¹⁸Maso pak jejich tvé bude; jako hrudí z obětí sem i tam obracení, a jako plece pravé tvé bude. ¹⁹Každou obět vzhůru pozdvižení z věcí posvěcených, kteréž přinášejí synové Izraelští Hospodinu, dal jsem tobě, a synům tvým, i dcerám tvým s tebou ustanovením věčným, smlouvou trvánlivou a věčnou před Hospodinem, tobě i semeni tvému s tebou. ²⁰Mluvil také Hospodin k Aronovi: V zemi jejich, dědictví ani dílu svého mezi nimi nebudeš mítí; já jsem díl tvůj, a dědictví tvé u prostřed synů Izraelských. ²¹Synům pak Lévi, aj, dal jsem všecky desátky v Izraeli za dědictví, za službu jejich, kterouž vykonávají, sloužíce při stánku úmluvy. ²²A synové Izraelští nechať nepřistupují k stánku úmluvy, aby nenesli hříchu a nezemřeli. ²³Ale sami Levítové konati budou službu při stánku úmluvy, a sami ponosou nepravost svou. Ustanovení věčné v pronárodech vašich to bude, aby dědictví nemívali mezi syny Izraelskými. ²⁴Nebo desátky synů Izraelských, kteréž přináseti budou Hospodinu v obět vzhůru pozdvižení, dal jsem Levítům za dědictví; protož jsem o nich řekl: U prostřed synů Izraelských nebudou mítí dědictví. ²⁵I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²⁶Mluv k Levítům a rei jim: Když vezmete desátky od synů Izraelských, kteréž jsem vám dal od nich za dědictví vaše, tedy přinesete z nich obět vzhůru pozdvižení Hospodinu, desátky z desátků. ²⁷A počtena vám bude ta obět vaše jako obilí z humna, a jako víno od presu. ²⁸Tak vy také přinesete obět vzhůru pozdvižení Hospodinu ze všech desátků svých, kteréž vezmete od synů Izraelských, a dáte z nich obět Hospodinovu Aronovi knězi. ²⁹Ze všech darů svých přinesete každou obět vzhůru pozdvižení Hospodinu, díl posvěcený všeho, což nejlepšího jest. ³⁰Díš jim také: Když obětovati budete z toho, což nejlepšího jest, počteno bude Levítům jako úrody z humna, a jako úrody od presu. ³¹Jísti pak budete ty desátky na všelikém místě vy i čeled vaše; nebo mzda vaše jest za službu vaši při stánku úmluvy. ³²A neponesete pro to hříchu, když obětovati budete to, což nejlepšího jest; a tak nepoškvrníte věci posvěcených od synů Izraelských, a nezemřete.

19 I mluvil Hospodin k Mojžíšovi a k Aronovi, řka: ²Toto jest ustanovení zákona, kteréž přikázal Hospodin, řka: Mluv k synům Izraelským, ať vezmouce, přivedou k tobě jalovici červenou bez vady, na níž by nebylo poškvrnny, a na kterouž by ještě jho nebylo kladeno. ³A dáte ji Eleazarovi knězi, kterýž vyvede ji ven z stanů, a rozkáže ji zabiti před sebou. ⁴A vezma Eleazar kněz krve její na prst svůj, kropiti bude jí naproti stánku úmluvy sedmkrát. ⁵Potom káže tu jalovici spáliti před očima svýma; kůži její, i maso její, i krev její s lejny jejími dá spáliti. ⁶A vezma kněz dřeva cedrového, yzopu a červce dvakrát barveného, uvrže to vše do ohně, v kterémž ta jalovice hoří. ⁷I zpěře kněz roucha svá, a tělo své umyje vodou; potom vejde do stanů, a bude nečistý až do večera. ⁸Takž také i ten, kterýž ji páčil, zpěře roucha svá u vodě, a tělo své obmyje vodou, a nečistý bude až do večera. ⁹Popel pak té jalovice spálené smete muž čistý, a vysype jej vně za stany na místě čistém, aby byl všechněm synům Izraelským chován k vodě očištění, kteráž bude k očištění za hřích. ¹⁰A ten, kdož by smetl popel té jalovice, zpěře roucha svá a nečistý bude až do večera. A budou to mítí synové Izraelští i přichozí, kterýž jest pohostinu u prostřed nich, za ustanovení věčné. ¹¹Kdo by se dotkl těla kteréhokoli mrtvého člověka, nečistý bude za sedm dní. ¹²Takový očišťovati se bude tou vodou dne třetího a dne sedmého, i bude čistý; neočistí-li se pak dne třetího a dne sedmého, nebudeť čistý. ¹³Kdo by koli, dotkna se těla mrtvého člověka, kterýž umřel, neočistil se, příbytku Hospodinova poškvrní. Protož vyhlazena bude duše ta z Izraele, nebo vodou očišťování není pokropen; nečistýť bude, a nečistota jeho zůstává na něm. ¹⁴Tento jest také zákon, kdyby člověk umřel v stanu: Kdo by koli všel do toho stanu, a kdo by koli byl v stanu, nečistý bude za sedm dní. ¹⁵Tolikéž všeliká nádoba odkrytá, kteráž by neměla svrchu přikryvadla na sobě, nečistá bude. ¹⁶Tak kdož by se koli dotkl na poli buď mečem zabitého, aneb mrtvého, buďto kosti člověka, aneb hrobu, nečistý bude za sedm dní. ¹⁷A vezmou pro nečistého popela z jalovice spálené za hřích, a nalejí na něj vody živé do nádoby. ¹⁸Potom vezme člověk čistý yzopu, a omočí jej v té vodě, a pokropí stanu, i všeho nádobí i lidí, kteříž by tu byli, tolikéž toho, kterýž dotkl se kosti, aneb zabitého, aneb mrtvého, aneb hrobu. ¹⁹Pokropí tedy čistý nečistého

v den třetí a v den sedmý; a když jej očistí dne sedmého, zpěře šaty své, a umyje se vodou, a čistý bude u večer.²⁰ Jestliže by pak kdo nečistý jsa, neočistil se, vyhlazena bude duše ta z prostředku shromáždění; nebo svatyně Hospodinovy poškrvnil, vodou očišťování nejsa pokropen; nečistý jest.²¹ I bude jim to za ustanovení věčné. Kdož by pak tou vodou očišťování kropil, zpěře roucha svá, a kdož by se dotkl vody očišťování, nečistý bude až do večera.²² Čehokoli dotkl by se nečistý, nečisté bude; člověk také, kterýž by se dotkl toho, nečistý bude až do večera.

20 I přitáhlo všecko množství synů Izraelských na poušť Tsin, měsíce prvního; i pozůstal lid v Kádes, kdež umřela Maria, a tu jest pochována.² A když množství to nemělo vody, sešli se proti Mojžíšovi, a proti Aronovi.³ I domlouval se lid na Mojžíše, a mluvili, řkouce: Ó kdybychom i my byli zemřeli, když zemřeli bratří naši před Hospodinem!⁴ Proč jste jen uvedli shromáždění Hospodinovo na poušť tuto, abychom zde pomřeli i my i dobytek náš?⁵ A proč jste nás vyvedli z Egypta, abyste uvedli nás na toto zlé místo, na němž se nerodí ani obilí, ani fíků, ani hroznů, ani jablek zrnatých, na kterémž ani vody ku pití není?⁶ Tedy odšel Mojžíš s Aronem od tváři shromáždění ke dveřím stánku úmluvy, a padli na tváři své; i ukázala se sláva Hospodinova nad nimi.⁷ A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:⁸ Vezmi hůl, a shromáždíce všecko množství, ty i Aron bratr tvůj, mluvte k skále této před očima jejich, a vydá vodu svou. I vyvedeš jim vodu z skály, a dáš nápoj všemu množství i dobytku jejich.⁹ Tedy vzal Mojžíš hůl před tváři Hospodinovou, jakž rozkázal jemu.¹⁰ I svolali Mojžíš s Aronem všecko množství před skálu, a řekl jim: Slyštež nyní, ó reptáci: Zdali z skály této vyvedeme vám vodu?¹¹ I pozdvihl Mojžíš ruky své, a udeřil v skálu holí svou po dvakrát; i vyšly vody hojné, a pilo všecko množství i dobytek jejich.¹² Potom řekl Hospodin Mojžíšovi a Aronovi: Že jste mi nevěřili, abyste posvětili mne před očima synů Izraelských, proto neuvedete shromáždění tohoto do země, kterouž jsem jim dal.¹³ Tot jsou ty vody sváru, o kteréž svařili se synové Izraelští s Hospodinem, a posvěcen jest v nich.¹⁴ I poslal Mojžíš posly z Kádes k králi Edom, aby řekli: Totoť vzkazuje bratr tvůj Izrael: Ty víš o všech těžkostech, kteréž přišly na nás,¹⁵ Že sstoupili otcové naši do Egypta, a bydlili jsme tam za mnoho let. Egypťští pak ssuzovali nás i otce naše.¹⁶ A volali jsme k Hospodinu, kterýž uslyšel hlas náš, a poslav anděla, vyvedl nás z Egypta, a aj, již jsme v Kádes městě, při pomezí tvém.¹⁷ Nechtě, prosím, projdeme skrze zemi tvou. Nepůjdeme přes rolí, ani přes vinice, aniž pítí budeme vody z čí studnice; cestou královskou půjdeme a neuchýlíme se na pravo ani na levo, dokavadž nepřejdeme mezi tvých.¹⁸ Jemužto odpověděl Edom: Nechoď skrze mou zemi, abych s mečem nevyšel v cestu tobě.¹⁹ I řekli mu synové Izraelští: Obecnou silnicí půjdeme, a jestliže vody tvé napili bychom se, buď my neb dobytek náš, zaplatíme ji; nic jiného nežádáme, toliko pěší abychom prošli.²⁰ Odpověděl: Neprojdeš. A vytáhl proti nim Edom s množstvím lidu a s silou velikou.²¹ Když tedy nedopustil Edom Izraelovi, aby přešel meze jeho, uchýlil se Izrael od něho.²² A hnuvše se synové Izraelští i všecko množství jejich z Kádes, přišli na horu řečenou Hor.²³ I mluvil Hospodin k Mojžíšovi a Aronovi na hoře Hor, při pomezí země Edom, řka:²⁴ Připojen bude Aron k lidu svému; nebo nevejde do země, kterouž jsem dal synům Izraelským, proto že jste odporňi byli řeči mé při vodách sváru.²⁵ Pojmi Arona a Eleazara syna jeho, a uveď je na horu Hor.²⁶ A svlčeš Arona z roucha jeho, a oblečeš v ně Eleazara syna jeho; nebo Aron připojen bude k lidu svému, a tam umře.²⁷ I učinil Mojžíš, jakž rozkázal Hospodin, a vstoupili na horu Hor před očima všeho množství.²⁸ A svlékl Mojžíš Arona z roucha jeho, a oblékl v ně Eleazara syna jeho. I umřel tam Aron na pahrbku hory, Mojžíš pak a Eleazar sstoupili s hory.²⁹ Vidouce pak všecko množství, že umřel Aron, plakali ho za třidceti dní všecken dům Izraelský.

21 To když uslyšel Kananejský král v Arad, kterýž bydlil na poledne, že by táhl Izrael tou cestou, kterouž byli špehěři šli, bojoval s ním, a zajal jich množství.² Tedy Izrael učinil slib Hospodinu, řka: Jestliže dáš lid tento v ruce mé, do gruntu zkazím města jejich.³ I uslyšel Hospodin hlas Izraele a dal mu Kananejské, kterýžto do gruntu zkazil je i města jejich, a nazval jméno toho místa Horma.⁴ Potom hnuli se s hory Hor cestou k moři Rudému, aby obešli zemi Idumejskou; i ustával lid velice na cestě.⁵ A mluvil lid proti Bohu a proti Mojžíšovi: Proč jste vyvedli nás z Egypta, abychom zemřeli na poušti? Nebo ani chleba ani vody není, a duše naše chléb tento ničemný sobě již zošklivila.⁶ Protož dopustil Hospodin na lid hady ohnivé, kteříž jej štípali, tak že množství lidu zemřelo z Izraele.⁷ Tedy přišel lid k Mojžíšovi a řekli: Zhřešili jsme, nebo jsme mluvili proti Hospodinu a proti tobě; modl se Hospodinu, ať odejme od nás ty hady. I modlil se Mojžíš za lid.

20:11 **Po dvakrát.** Někteří komentátoři jsou toho názoru, že Mojžíš nevešel do Země proto, že se stal nedůtklivým *soudcem* lidu, ačkoliv měl zůstat jeho *přímluvcem*; že mu poté, co právě pochoval svou setru Miriam (1), došla trpělivost s nevděčnými donekonečna reptajícími. Přestože taková aplikace má co říct, text říká, že to byl trest za Mojžíšovu a Áronovu nedůvěru (12). Srv. pozn. 12.

20:12 **Že jste mi nevěřili.** Zdá se, že když Mojžíš udeřil do skály poprvé, žádná voda nevytryskla, a on pod tlakem přihlízejícího davu zapochyboval, zda Boha slyší správně, a zkusil to pro jistotu ještě jednou (11). Toto zaváhání ho stálo vstup do Země Zaslíbené. Jakoby Bůh byl nejpřísnější na ty, kdo jsou Mu nejbliž; taková si nemohou dovolit totéž, co jiní, kteří nejsou v takové Boží blízkosti (srv. 1Pt 4:17).

⁸ I řekl Hospodin Mojžíšovi: Udělej sobě hada podobného těm ohnivým, a vyzdvihni jej na sochu; a každý uštknutý, když pohledí na něj, živ bude. ⁹ I udělal Mojžíš hada měděného, a vyzdvihl jej na sochu; a stalo se, když uštkl had někoho, a on vzhlédl na hada měděného, že zůstal živ. ¹⁰ Tedy hnuli se odtud synové Izraelští, a položili se v Obot. ¹¹ Potom pak hnuvše se z Obot, položili se při pahrbcích hor Abarim na poušti, kteráž jest naproti zemi Moábské k východu slunce. ¹² Odtud brali se, a položili se v údolí Záred. ¹³ Opět hnuvše se odtud, položili se u brodu potoka Arnon, kterýž jest na poušti, a vychází z končin Amorejských. Nebo Arnon jest pomezí Moábské mezi Moábskými a Amorejskými. ¹⁴ Protož praví se v knize bojů Hospodinových, že proti Vahebovi u vichřici bojoval, a proti potokům Arnon. ¹⁵ Nebo tok těch potoků, kterýž se nachyluje ku položení Ar, ten jde vedle pomezí Moábského. ¹⁶ A odtud táhli do Beer; a to jest to Beer, o němž byl řekl Hospodin k Mojžíšovi: Shromážď lid, a dám jim vodu. ¹⁷ Tedy zpíval lid Izraelský písničku tuto: Vystupíž studnice, prospěvujte o ní; ¹⁸ Studnice, kterouž kopala knížata, kterouž vykopali přední z lidu s vydavatelem zákona holemi svými. Z pouště pak brali se do Matana, ¹⁹ A z Matana do Nahaliel, z Nahaliel do Bamot, ²⁰ A z Bamot do údolí, kteréž jest na poli Moábském, až k vrchu hory, kteráž leží na proti poušti. ²¹ Tedy poslal lid Izraelský posly k Seonovi králi Amorejskému, řka: ²² Necht' jdeme skrze zemi tvou. Neuchýlíme se ani do pole, ani do vinic, ani z studnic vody pítí nebudeme, ale cestou královskou půjdeme, dokavadž nepřejdeme pomezí tvého. ²³ I nedopustil Seon jíti lidu Izraelskému skrze krajinu svou, nýbrž sebrav Seon všecken lid svůj, vytáhl proti lidu Izraelskému na poušť, a přitáh do Jasa, bojoval proti Izraelovi. ²⁴ I porazil jej lid Izraelský mečem, a vzal v dědictví zemi jeho, od Arnon až do Jabok, a až do země synů Ammon; nebo pevné bylo pomezí Ammonitských. ²⁵ Tedy vzal Izrael všechna ta města, a přebýval ve všech městech Amorejských, v Ezebon a ve všech městečkách jeho. ²⁶ Nebo Ezebon bylo město Seona krále Amorejského, kterýž když bojoval proti králi Moábskému prvnímu, vzal mu všechnu zemi jeho z rukou jeho až do Arnon. ²⁷ Protož říkali v příslovi: Podte do Ezebon, aby vystaveno bylo a vzděláno město Seonovo. ²⁸ Nebo oheň vyšel z Ezebon, a plamen z města Seon, i spálil Ar Moábských a obyvatele výsosti Arnon. ²⁹ Běda tobě Moáb, zahynuls lide Chámos; dal syny své v utíkáni, a dcery své v zajetí králi Amorejskému Seonovi. ³⁰ A království jejich zahynulo od Ezebon až do Dibon, a vyhladili jsme je až do Nofe, kteréž jest až k Medaba. ³¹ A tak bydlil Izrael v zemi Amorejské. ³² Potom poslal Mojžíš, aby shlédli Jazer, kteréž vzali i s městečky jeho; a tak vyhnal Amorejské, kteříž tam bydlili. ³³ Obrátivše se pak, táhli cestou k Bázan. I vytáhl Og, král Bázan, proti nim, on i všecken lid jeho, aby bojoval v Edrei. ³⁴ Tedy řekl Hospodin Mojžíšovi: Neboj se ho; nebo v ruce tvé dal jsem jej, i všecken lid jeho, i zemi jeho, a učiníš jemu tak, jakož jsi učinil Seonovi, králi Amorejskému, kterýž bydlil v Ezebon. ³⁵ I porazili jej i syny jeho, i všecken lid jeho, tak že žádný živý po něm nezůstal, a uvázali se dědičně v zemi jeho.

22 I táhli synové Izraelští a položili se na polích Moábských, nedocházeje k Jordánu, naproti Jerichu. ² A viděl Balák, syn Seforův, všechno, co učinil Izrael Amorejskému. ³ I bál se Moáb toho lidu velmi, proto že ho bylo mnoho, a svíral se pro přítomnost synů Izraelských. ⁴ Protož řekl Moáb k starším Madiánským: Tudíž toto množství požere všechno, což jest vůkol nás, jako šířá vůl trávu polní. Byl pak Balák, syn Seforův, toho času králem Moábským. ⁵ I poslal posly k Balámovi, synu Beorovu, do města Petor, kteréž jest při řece v zemi vlasti jeho, aby povolal ho, řka: Aj, lid vyšel z Egypta, aj, přikryl svrček země, a usazuje se proti mně. ⁶ Protož nyní pod' medle, zlořeč mně k vůli lidu tomuto, nebo silnější mne jest; snad svítězím nad ním, a porazím jej, aneb vyženu z země této. Víím zajisté, že komuž ty zehnaš, požehnaný bude, a komuž ty zlořečíš, bude zlořečený. ⁷ Tedy šli starší Moábští a starší Madiánští, nesouce v rukou svých peníze za zlořečení; i přišli k Balámovi, a vypravovali mu slova Balákova. ⁸ On pak řekl jim: Pobudte zde přes tuto noc, a dám vám odpověď, jakž mi mluvíti bude Hospodin. I zůstala knížata Moábská s Balámem. ⁹ Přišel pak Bůh k Balámovi a řekl: Kdo jsou ti muži u tebe? ¹⁰ Odpověděl Balám Bohu: Balák, syn Seforův, král Moábský, poslal ke mně, řka: ¹¹ Aj, lid ten, kterýž vyšel z Egypta, přikryl svrček země; protož nyní pod', proklň mi jej, snad svítězím, bojuje s ním, a vyženu jej. ¹² I řekl Bůh k Balámovi: Nechod' s nimi, aniž zlořeč lidu tomu, nebo požehnaný jest. ¹³ Tedy Balám vstav ráno, řekl knížatům Balákovým: Navraťte se do země své, nebo nechce mi dopustiti Hospodin, abych šel s vámi. ¹⁴ A vstavše knížata Moábská, přišli k Balákovi a řekli: Nechtěl Balám jíti s námi. ¹⁵ Tedy opět poslal Balák více knížat a znamenitějších, nežli první. ¹⁶ Kteříž přišedše k Balámovi, řekli jemu: Toto praví Balák, syn Seforův: Nezpěčuj se, prosím, přijít ke mně. ¹⁷ Nebo velikou ctí tě ctíti chci, a což mi koli rozkážeš, učiním; protož přid', prosím, proklň mi lid tento. ¹⁸ Odpovídaje pak Balám, řekl služebníkům Balákovým: Byť mi pak dal Balák plný dům stříbra a zlata, nemohl bych přestoupiti slova Hospodina Boha svého, a učiniti proti němu malé neb veliké věci. ¹⁹ Nyní však zůstaňte, prosím, zde i vy také této noci, abych zvěděl, co dále mluvíti bude Hospodin se mnou. ²⁰ Přišed pak Bůh k Balámovi v noci, řekl jemu: Poněvadž proto, aby povolali tě, přišli muži tito, vstana, jdi s nimi, a však což přikáží tobě, to čin. ²¹ Tedy Balám vstav ráno, osedlal oslici svou, a bral se s knížaty Moábskými. ²² Ale rozpálil se hněv Boží, proto že jel s nimi, a postavil se anděl Hospodinův na cestě, aby mu překazil; on pak seděl na oslici své, maje s sebou dva služebníky své. ²³ A když

uzřela oslice anděla Hospodinova, an stojí na cestě, a meč jeho vytržený v ruce jeho, uhnula se s cesty, a šla polem. I bil ji Balám, aby ji navedl zase na cestu. ²⁴A anděl Hospodinův stál na stezce u vinice mezi dvěma zidkami. ²⁵Viduci pak oslice anděla Hospodinova, přitiskla se ke zdi, přitřela také nohu Balámovi ke zdi; pročež opět bil ji. ²⁶Potom anděl Hospodinův šel dále, a stál v úzkém místě, kdež nebylo žádné cesty k uchýlení se na pravo neb na levo. ²⁷A viduci oslice anděla Hospodinova, padla pod Balámem; pročež rozhněval se velmi Balám, a bil oslici kyjem. ²⁸I otevřel Hospodin ústa oslice, a řekla Balámovi: Cožť jsem učinila, že již po třetí mne biješ? ²⁹Řekl Balám k oslici: To, že jsi mne v posměch uvedla. Ó bych měl meč v rukou, jistě bych tě již zabil. ³⁰Odpověděla oslice Balámovi: Zdaliž nejsem oslice tvá? Jezdával jsi na mně, jak jsi mne dostal, až do dnes; zdaliž jsem kdy obyčej měla tak činiti tobě? Kterýž odpověděl: Nikdy. ³¹V tom otevřel Hospodin oči Balámovy, i uzřel anděla Hospodinova, an stojí na cestě, maje meč dobytý v ruce své; a nakloniv hlavy, poklonu učinil na tvář svou. ³²I mluvil k němu anděl Hospodinův: Proč jsi bil oslici svou po třikrát? Aj, já vyšel jsem, abych se protivil tobě; nebo uchýlil jsi se s cesty přede mnou. ³³Když viděla mne oslice, vyhnula mi již po třikrát; a byť mi se byla nevyhnula, již bych byl také tebe zabil, a jí živé nechal. ³⁴Odpověděl Balám andělu Hospodinovu: Zhřešilt jsem, nebo jsem nevěděl, že ty stojíš proti mně na cestě; protož nyní, jestliže se nelíbí tobě, raději navrátím se domů. ³⁵Řekl anděl Hospodinův k Balámovi: Jdi s muži těmi, avšak slovo, kteréž mluvíti budu tobě, to mluvíti budeš. Tedy šel Balám s knížaty Balákovými. ³⁶Uslyšev pak Balák o příchodu Balámovu, vyšel proti němu do města Moábského, kteréž bylo při řece Arnon, jenž jest při konci pomezí. ³⁷I řekl Balák Balámovi: Zdaliž jsem víc než jednou neposílal pro tě? Pročež jsi tedy nepřišel ke mně? Proto-li, že bych tě náležitě uctiti nemohl? ³⁸Odpověděl Balám Balákovi: Aj, již jsem přišel k tobě; nyní pak zdaliž všelijak budu co moci mluvíti? Slovo, kteréž vložil Bůh v ústa má, to mluvíti budu. ³⁹I bral se Balám s Balákem, a přijeli do města Husot. ⁴⁰Kdežto nabiv Balák volů a ovec, poslal k Balámovi a k knížatům, kteříž s ním byli. ⁴¹Nazejtří pak ráno, pojav Balák Baláma, uvedl ho na výsosti modly Bál, odkudž shlédli i nejdalší díl lidu Izraelského.

23 A řekl Balám Balákovi: Udělej mi tuto sedm oltářů, a připrav mi také sedm volků a sedm skopců. ²I udělal Balák, jakž mluvil Balám. Tedy obětoval Balák a Balám volka a na každém oltáři. ³Řekl pak Balám Balákovi: Postůj při oběti své zápalné, a půjdu, zdali by se potkal se mnou Hospodin, a což by koli mně ukázal, povím tobě. I odšel sám. ⁴I potkal se Bůh s Balámem, a řekl jemu Balám: Sedm oltářů zpořádal jsem, a obětoval jsem volka a skopce na každém oltáři. ⁵Vložil pak Hospodin slovo v ústa Baláмова a řekl: Navrať se k Balákovi a tak mluv. ⁶I navrátil se k němu, a nalezl jej, an stojí při oběti své zápalné, i všecka knížata Moábská. ⁷Tedy vzav před sebe přísloví své, řekl: Z Aram přivedl mne Balák král Moábský, z hor východních, řka: Poď, zlořeč mi k vůli Jákoaba, a poď, vydej klatbu na Izraele. ⁸Proč bych zlořečil, komuž Bůh silný nezlořečí? A proč bych klel, kohož Hospodin neproklíná? ⁹Když s vrchu skal hledím na něj, a s pahrbků spatřuji jej, aj, lid ten sám bydlí, a k jiným národům se nepřiměšuje. ¹⁰Kdo sečte prach Jákoabův? a kdo počet? Kdo sečte čtvrtý díl Izraelského lidu? Ó bych já umřel smrtí spravedlivých, a dokonání mé ó by bylo jako i jeho! ¹¹I řekl Balák Balámovi: Což mi to děláš? Abys zlořečil nepřátelům mým, povolal jsem tě, a ty pak ustavičně dobrořečíš jim. ¹²Kterýž odpovídaje, řekl: Zdali toho, což Hospodin vložil v ústa má, nemám šetřiti, abych tak mluvil? ¹³I řekl jemu Balák: Poď, prosím, se mnou na jiné místo, odkudž bys viděl jej, (toliko zadní díl jeho viděti budeš, a všeho nebudeš viděti), a proklni mi jej odtud. ¹⁴I pojav jej, vyvedl ho na rovinu Zofim, na vrch jednoho pahrbku, a udělav sedm oltářů, obětoval volka a skopce na každém oltáři. ¹⁵Řekl pak Balákovi: Postůj tuto při zápalné oběti své, a já půjdu tamto vstříc Hospodinu. ¹⁶I potkal se Hospodin s Balámem, a vloživ slovo v ústa jeho, řekl: Navrať se k Balákovi a mluv tak. ¹⁷Přišel tedy k němu, a hle, on stál při zápalné oběti své, a knížata Moábská s ním. Jemužto řekl Balák: Co mluvil Hospodin? ¹⁸A on vzav přísloví své, řekl: Povstaň Baláku a slyš, pozoruj mne, synu Seforův. ¹⁹Bůh silný není jako člověk, aby klamal, a jako syn člověka, aby se měnil. Což by řekl, zdaliž neučiní? Což by promluvil, zdali neutvrdí toho? ²⁰Hle, abych dobrořečil, přijal jsem to na sebe; nebo dobrořečilť jest, a já toho neodvolám. ²¹Nepatřít na nepravosti v Jákoabovi, aniž hledí na přestoupení v Izraeli; Hospodin Bůh jeho jestit s ním, a zvuk krále vítězícího v něm. ²²Bůh silný vyvedl je z Egypta, jako silou jednorozcovou byv jim. ²³Nebo není kouzlů proti Jákoabovi, ani zaklínání proti Izraelovi; již od toho času vypravováno bude o Jákoabovi a Izraelovi, co učinil s ním Bůh silný. ²⁴Aj, lid jakožto silný lev povstane, a jakožto lvíče vzchopí se; nepoloží se, dokudž by nejedl loupeže, a dokudž by nevypil krve zbitých. ²⁵I řekl Balák Balámovi: Aniž mu již zlořeč více, ani dobrořeč. ²⁶Jemuž odpověděl Balám, řka: Zdaližť jsem nepravil, že, což by mi koli mluvil Hospodin, to učiním? ²⁷I řekl Balák Balámovi: Poď, prosím, povedu tě na jiné místo, odkudž snad líbiti se bude Bohu, abys mi je proklel. ²⁸A pojav Balák Baláma, uvedl jej na vrch hory Fegor, kteráž leží naproti poušti. ²⁹Tedy řekl Balám Balákovi: Udělej mi tuto sedm oltářů, a připrav mi také sedm volků a sedm skopců. ³⁰I učinil Balák, jakž řekl Balám, a obětoval volka a skopce na každém oltáři.

24 Vida pak Balám, že by se líbilo Hospodinu, aby dobrořečil Izraelovi, již více nešel jako prvé, jednou i po druhé, k čarům svým, ale obrátil tvář svou proti poušti. ² A pozdvih očí svých, viděl Izraele bydličího v staních po svých pokoleních, a byl nad ním duch Boží. ³ I vzav podobenství své, dí: Řekl Balám, syn Beorův, řekl muž mající otevřené oči, ⁴ Řekl slyšící výmluvnosti Boha silného, kterýž vidění všemohoucího vidí, kterýž když padne, otevřené má oči: ⁵ Jak velmi krásní jsou stánkové tvoji, Jákobe, příbytkové tvoji, Izraeli! ⁶ Tak jako se potokové rozšiřují, jako zahrady vedlé řeky, jako stromoví aloes, kteréž štípil Hospodin, jako cedrové podlé vod. ⁷ Poteče voda z okovu jeho, a símě jeho u vodách mnohých. A král jeho vyvýšen bude více než Agag, a vyzdvihne se království jeho. ⁸ Bůh silný vyvedl jej z Egypta, jako udatnost jednorozcova jest jemu; sžereť národy protivné sobě, a kosti jich potře a střelami svými prostřílí. ⁹ Složil se a ležel jako lvíče, a jako lev zůřivý; kdo jej zbudí? Kdo by požeňnání dával tobě, požeňnaný bude, a kdož by zlořečil, bude zlořečený. ¹⁰ Tedy zapáliv se hněvem Balák proti Balámovi, tleskl rukama svýma a řekl Balámovi: Abys zlořečil nepřátelům mým, povolal jsem tebe, a aj, ustavičně dobrořečil jsi jim již po třikrát. ¹¹ Protož nyní navrať se raději k místu svému. Bylť jsem řekl: Velikou ctí tě ctíti chci, a hle, Hospodin zbavil tě cti. ¹² Jemuž odpověděl Balám: Však hned poslům tvým, kteréž jsi poslal ke mně, mluvil jsem, řka: ¹³ Byť mi dal Balák plný dům svůj stříbra a zlata, nebudu moci přestoupiti řeči Hospodinovy, abych činil dobré neb zlé sám od sebe; což mi Hospodin oznámí, to mluvit budu, ¹⁴ (Ale však ještě já, již odcházeje k lidu svému, počkej, poradím tobě,) co učiní lid ten lidu tvému v posledních dnech. ¹⁵ Tedy vzav podobenství své, dí: Řekl Balám, syn Beorův, řekl muž mající oči otevřené, ¹⁶ Řekl slyšící výmluvnosti Boha silného, kterýž zná naučení nejvyššího, a vidění všemohoucího vidí, kterýž když padne, otevřené má oči: ¹⁷ Uzřímť jej, ale ne nyní, pohledím na něj, ale ne z blízka. Vyjdeť hvězda z Jákoba, a povstane berla z Izraele, kteráž poláme knížata Moábská, a zkazí všecky syny Set. ¹⁸ I bude Edom podmaněn, a Seir v vladařství přijde nepřátelům svým; nebo Izrael zmužile sobě počínati bude. ¹⁹ Panovati bude pošlý z Jákoba, a zahladí ostatky z každého města. ²⁰ A když uzřel Amalecha, vzav podobenství své, řekl: Jakož počátek národů Amalech, tak konec jeho do gruntu zahyne. ²¹ Uzřev pak Cinea, vzav podobenství své, řekl: Pevný jest příbytek tvůj, a na skále založils hnízdo své; ²² Ale však vyhnán bude Cineus, Assur zajatého jej povede. ²³ Opět vzav podobenství své, řekl: Ach, kdo bude živ, když toto učiní Bůh silný? ²⁴ A bárky z země Citim připlnou a ssouží Assyrské, ssouží také Židy, ale i ten lid do konce zahyne. ²⁵ Potom vstav Balám, odšel a navrátil se na místo své; Balák také odšel cestou svou.

25 V tom, když pobyl Izrael v Setim, počal lid smilniti s dcerami Moábskými. ² Kteréž pozvaly lidu k obětem bohů svých; i jedl lid, a klaněli se bohům jejich. ³ I připojil se lid Izraelský k modle Belfegor, a popudila se prchlivost Hospodinova proti Izraelovi. ⁴ I řekl Hospodin Mojžíšovi: Vezmi všecka knížata lidu, a zvěšej ty nešlechetníky Hospodinu před sluncem, aby se odvrátila prchlivost Hospodinova od Izraele. ⁵ I řekl Mojžíš soudcům Izraelským: Zabí jeden každý z svých všelikého, kterýž se připojil k modle Belfegor. ⁶ A aj, jeden z synů Izraelských přišel, a přivedl k bratřím svým ženu Madianku, na odivu Mojžíšovi i všemu množství synů Izraelských; oni pak plakali u dveří stánku úmluvy. ⁷ To když uzřel Fínes, syn Eleazara, syna Aronova, kněze, vyvstal z prostředku množství toho, a vzal kopí do ruky své. ⁸ A všed za mužem Izraelským do stanu, probodl je oba dva, muže Izraelského, i ženu tu skrze břicho její; i odvrácena jest rána od synů Izraelských. ⁹ Zhynulo jich pak od té rány dvaceti čtyři tisíce. ¹⁰ Tedy mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ¹¹ Fínes, syn Eleazara kněze, syna Aronova, odvrátil prchlivost mou od synů Izraelských, kdyžto horlil horlivostí mou u prostřed nich, tak abych neshladil synů Izraelských v horlivosti své. ¹² Protož díš: Aj, já dám jemu smlouvu svou pokoje. ¹³ I bude míti on i símě jeho po něm smlouvu kněžství věčného, proto že horlil pro Boha svého, a očistil syny Izraelské. ¹⁴ A bylo jméno muže Izraelského zabitého, kterýž byl zabit s Madiankou, Zamri, syn Sálův, kníže domu otce svého z pokolení Simeonova. ¹⁵ Jméno pak ženy Madianky zabité, Kozbi, dcera Sur, kterýž byl přední v národu svém, v domě otce svého mezi Madianskými. ¹⁶ I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ¹⁷ Nepřátelsky zacházejte s těmi Madianskými, a zbite je. ¹⁸ Nebo i oni nepřátelsky a lstivě chovali se k vám, a oklamali vás skrze modlu Fegor, a skrze Kozbu, dceru knížete Madianského, sestru svou, kteráž zabita jest v den pomsty příšlé z příčiny Fegor.

26 I stalo se po té ráně, že mluvil Hospodin k Mojžíšovi a Eleazarovi, synu Arona kněze, řka: ² Sečtete všecko množství synů Izraelských, od dvacítiletých a výše po domích otců jejich, všecky, kteříž by mohli jíti k boji v Izraeli. ³ Tedy mluvil Mojžíš a Eleazar kněz k nim na polích Moábských, při Jordánu proti Jerichu, řka: ⁴ Sečtete lid od dvaceti let majících a výše, jakž rozkázal Hospodin Mojžíšovi a synům Izraelským, kteříž byli vyšli z země Egyptské. ⁵ Ruben prvorozený byl Izraelův. Synové Rubenovi: Enoch, z něhož pošla čeled Enochitská; Fallu, z něhož čeled Fallutská; ⁶ Ezron, z něhož čeled Ezronitská; Charmi,

z něhož čeled Charmitská. ⁷Ty jsou čeledi Rubenovy. A bylo jich sečtených čtyřiceti tři tisíce, sedm set a třiceti. ⁸A syn Fallův Eliab. ⁹Synové pak Eliabovi: Nemuel, a Dátan, a Abiron. To jsou ti, Dátan a Abiron, přední z shromáždění, kteříž se vadili s Mojžíšem a s Aronem v spiknutí Chóre, když odporni byli Hospodinu. ¹⁰Pročež otevřela země ústa svá, a požřela je i Chóre, tehďáz když zemřela ta rota, a oheň spálil těch dvě stě a padesáte mužů, kteříž byli za příklad jiným. ¹¹Synové pak Chóre nezemřeli. ¹²Synové Simeonovi po čeledech svých: Namuel, z něhož čeled Namuelitská; Jamin, z něhož čeled Jaminská; Jachin, z něhož čeled Jachinská; ¹³Sohar, z něhož čeled Soharská; Saul, z něhož čeled Saulitská. ¹⁴Ty jsou čeledi Simeonovy, jichž bylo dvamecítma tisíců a dvě stě. ¹⁵Synové Gád po čeledech svých: Sefon, z něhož čeled Sefonitská; Aggí, z něhož čeled Aggítská; Suni, z něhož čeled Sunitská; ¹⁶Ozni, z něhož čeled Oznitská; Heri, z něhož čeled Heritská; ¹⁷Arodi, z něhož čeled Aroditská; Arelí, z něhož čeled Arelitská. ¹⁸Ty jsou čeledi synů Gád, podlé toho, jakž sečtení jsou, čtyřiceti tisíců a pět set. ¹⁹Synové Judovi: Her a Onan; ale zemřeli Her i Onan v zemi Kanánské. ²⁰Byli pak synové Judovi po čeledech svých: Séla, z něhož čeled Sélanitská; Fáres, z něhož čeled Fáresská; Zára, z něhož čeled Záretska. ²¹Byli pak synové Fáresovi: Ezron, z něhož čeled Ezronitská; Hamul, z něhož čeled Hamulská. ²²Ty jsou čeledi Judovy, podlé toho, jakž sečtení jsou, sedmdesáte šest tisíců a pět set. ²³Synové Izacharovi po čeledech svých: Tola, z něhož čeled Tolatská; Fua, z něhož čeled Fuatská; ²⁴Jasub, z něhož čeled Jasubská; Simron, z něhož čeled Simronská. ²⁵Ty jsou čeledi Izacharovy, podlé toho, jakž sečtení jsou, šedesáte čtyři tisíce a tři sta. ²⁶Synové Zabulonovi po čeledech svých: Sared, z něhož čeled Saredská; Elon, z něhož čeled Elonská; Jafelel, z něhož čeled Jafelelská. ²⁷Ty jsou čeledi Zabulonovy, podlé toho jakž sečtení jsou, šedesáte tisíc a pět set. ²⁸Synové Jozefovi po čeledech svých: Manasses a Efraim. ²⁹Synové Manassesovi: Machir, z něhož čeled Machirská. A Machir zplodil Galáda, z něhož čeled Galádská. ³⁰Ti jsou synové Galád: Jezer, z něhož čeled Jezerská; Helek, z něhož čeled Helekitská; ³¹Asriel, z něhož čeled Asrielská; Sechem, z něhož čeled Sechemská; ³²Semida, z něhož čeled Semidatská; Hefer, z něhož čeled Heferská. ³³A Salfad, syn Heferův, neměl synů, než toliko dcery, jichž jsou tato jména: Mahla, Noa, Hegla, Melcha a Tersa. ³⁴Ty jsou čeledi Manassesovy, a načteno jich padesáte dva tisíce a sedm set. ³⁵Ale synové Efraimovi po čeledech svých: Sutala, z něhož čeled Sitalitská; Becher, z něhož čeled Becherská; Tehen, z něhož čeled Tehenská. ³⁶A ti jsou synové Sitalovi: Heran, z něhož čeled Heranská. ³⁷Ty jsou čeledi synů Efraimových, podlé toho, jakž sečtení jsou, třiceti dva tisíce a pět set. Ti jsou synové Jozefovi po čeledech svých. ³⁸Synové pak Beniaminovi po čeledech svých: Béla, z něhož čeled Bélitská; Asbel, z něhož čeled Asbelská; Ahiram, z něhož čeled Ahiramská; ³⁹Sufam, z něhož čeled Sufamská; Hufam, z něhož čeled Hufamská. ⁴⁰Byli pak synové Béla: Ared a Náman; z Ared čeled Aredská, z Náman čeled Námanská. ⁴¹Ti jsou synové Beniaminovi po čeledech svých, podlé toho, jakž sečtení jsou, čtyřiceti pět tisíců a šest set. ⁴²Tito pak synové Danovi po čeledech svých: Suham, z něhož čeled Suhamská. Ta jest rodina Danova po čeledech svých. ⁴³Všech čeledí Suhamských, jakž sečtení jsou, šedesáte čtyři tisíce a čtyři sta. ⁴⁴Synové Asser po čeledech svých: Jemna, z něhož čeled Jemnitská; Jesui, z něhož čeled Jesuitská; ⁴⁵Beria, z něhož čeled Berietská. Synové Beriovi: Heber, z něhož čeled Heberská; Melchiel, z něhož čeled Melchielská. ⁴⁶Jméno pak dcery Asser bylo Serach. ⁴⁷Ty jsou čeledi synů Asser, tak jakž sečtení jsou, padesáte tři tisíce a čtyři sta. ⁴⁸Synové Neftalímovi po čeledech svých: Jasiel, z něhož čeled Jasielská; Guni, z něhož čeled Gunitská; ⁴⁹Jezer, z něhož čeled Jezerská; Sallém, z něhož čeled Sallémská. ⁵⁰Ta jest rodina Neftalímova po čeledech svých, tak jakž sečtení jsou, čtyřiceti pět tisíců a čtyři sta. ⁵¹Ten jest počet synů Izraelských, šestkrát sto tisíců a jeden tisíc, sedm set a třiceti. ⁵²Mluvil pak Hospodín k Mojžíšovi, řka: ⁵³Těmto rozdělena bude země k dědictví podlé počtu jmen. ⁵⁴Většímu počtu větší dědictví dáš, a menšímu menší; jednomu každému vedlé počtu sečtených jeho dáno bude dědictví jeho. ⁵⁵A však losem ať jest rozdělena země; vedlé jmen pokolení otců svých dědictví vezmou. ⁵⁶Losem děleno bude dědictví její, buď jich mnoho neb málo. ⁵⁷Tito pak jsou sečtení z Levitů po čeledech svých: Gerson, z něhož čeled Gersonitská; Kahat, z něhož čeled Kahatská; Merari, z něhož čeled Meraritská. ⁵⁸Ty jsou čeledi Lévi: Čeled Lebnitská, čeled Hebronitská, čeled Moholitská, čeled Musitská, čeled Choritská. Kahat pak zplodil Amrama. ⁵⁹A jméno manželky Amramovy Jochebed, dcera Lévi, kteráž se mu narodila v Egyptě; ona pak porodila Amramovi Arona a Mojžíše, a Marii sestru jejich. ⁶⁰Aronovi pak zrozeni jsou: Nádab a Abiu, Eleazar a Itamar. ⁶¹Ale Nádab a Abiu zemřeli, když obětovali oheň cizí před Hospodinem. ⁶²I bylo jich načteno třimecítma tisíců, všech pohlaví mužského zstáří měsíce jednoho a výše; nebo nebyli počtení mezi syny Izraelskými, proto že jim nebylo dáno dědictví mezi syny Izraelskými. ⁶³Tito sečtení jsou od Mojžíše a Eleazara kněze; oni sečtli syny Izraelské na polích Moábských při Jordánu, naproti Jerichu. ⁶⁴Mezi těmito pak nebyl žádný z oněch sečtených od Mojžíše a Arona kněze, když počítali syny Izraelské na poušti Sinai; ⁶⁵(Nebo řekl byl Hospodín o nich: Smrtí zemrou na poušti;) a žádný z nich nepozůstal, jedině Kálef, syn Jefonův, a Jozue, syn Nun.

27 Tehdy přistoupily dcery Salfada, syna Heferova, syna Galád, syna Machir, syna Manasse, z pokolení Manasse, syna Jozefova. Tato pak jsou jména dcer jeho: Mahla, Noa, Hegla, Melcha a Tersa. ² A postavily se před Mojžíšem a před Eleazarem knězem, i před knížaty a vším množstvím, u dveří stánku úmluvy, a řekly: ³ Otec náš umřel na poušti, kterýž však nebyl z spolku těch, kteříž se zrotili proti Hospodinu v rotě Chóre; nebo pro hřích svůj umřel, synů žádných nemaje. ⁴ Což vyhlazeno býti má jméno otce našeho z čeledi jeho, proto že neměl syna? Dej nám dědictví mezi bratřími otce našeho. ⁵ I vznesl tu věc Mojžíš na Hospodina. ⁶ Kterýž odpověděl Mojžíšovi, řka: ⁷ Dobře mluví dcery Salfad. Dejž jim bez odporu právo dědictví mezi bratřími otce jejich, a přenes dědictví otce jejich na ně. ⁸ K synům pak Izraelským toto mluvití budeš: Když by kdo umřel, nemaje syna, tedy přenesete dědictví jeho na dceru jeho. ⁹ Pakli by ani dcery neměl, tedy dáte dědictví jeho bratřím jeho. ¹⁰ Pakli by ani bratří neměl, tedy dáte dědictví jeho bratřím otce jeho. ¹¹ Pakli by ani strýců neměl, tedy dáte dědictví jeho příteli jeho, kterýž jest nejbližší jemu v rodu jeho, aby dědičně obdržel je. A bude to synům Izraelským za ustanovení soudné, jakož přikázal Hospodin Mojžíšovi. ¹² Řekl také Hospodin Mojžíšovi: Vstup na horu tuto Abarim, a spatř zemi, kterouž jsem dal synům Izraelským. ¹³ A když spatříš ji, připojen budeš k lidu svému i ty, jako připojen jest Aron bratr tvůj, ¹⁴ Poněvadž jste odporovali řeči mé na poušti Tsin, při odporování všeho množství, kdež jste mne měli posvětit při vodách před očima jejich. To jsou ty vody sváru v Kádes, na poušti Tsin. ¹⁵ I řekl Mojžíš Hospodinu, řka: ¹⁶ Opatříš Hospodin Bůh duchů, Bůh všelikého těla, shromáždění toto mužem hodným, ¹⁷ Kterýž by vycházel před nimi, a kterýž by vcházel před nimi, kterýž by vyvodil a zase uvodil je, aby nebylo shromáždění Hospodinovo jako ovce, kteréž nemají pastýře. ¹⁸ I řekl Hospodin Mojžíšovi: Vezmi k sobě Jozue, syna Nun, muže, v kterémž jest duch můj, a vlož ruku svou na něj. ¹⁹ A postavě jej před Eleazarem knězem a přede vším shromážděním, dáš jemu naučení před očima jejich, ²⁰ A udělíš jemu slávy své, aby ho poslouchalo všecko množství synů Izraelských. ²¹ Kterýž před Eleazarem knězem postavě se, ptáti se ho bude na soud urim před Hospodinem. K rozkazu jeho vyjdou, a k rozkazu jeho vejdu, on i všickni synové Izraelští s ním, a všecko shromáždění. ²² I učinil Mojžíš tak, jakž mu byl rozkázal Hospodin, a pojav Jozue, postavil jej před Eleazarem knězem a přede vším shromážděním. ²³ A vloživ ruce své na něj, dal jemu naučení, jakž mluvil Hospodin skrze Mojžíše.

28 Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Příkaž synům Izraelským a řci jim: Oběti mých, chleba mého, v obětech mých ohnivých u vůni spokojující mne, nezanedbávejte mi přinášeti v čas k tomu vyměřený. ³ Díš tedy jim: Tato jest obět ohnivá, kterouž obětovati budete Hospodinu: Beránky roční bez poškrvny dva, každého dne v obět zápalnou ustavičně. ⁴ Beránka jednoho obětovati budeš ráno, a beránka druhého obětovati budeš k večerou. ⁵ Desátý také díl míry efi mouky bělné, v obět suchou, zadělané olejem nejčistším, čtvrtou částkou míry hin. ⁶ Ta jest obět zápalná ustavičná, kteráž obětována jest na hoře Sinai u vůni příjemnou, v obět ohnivou Hospodinu. ⁷ A obět mokrá její, čtvrtý díl míry hin na každého beránka; v svatyni obětuj obět mokrou silného nápoje Hospodinu. ⁸ Beránka pak druhého obětovati budeš k večerou, tak jako obět suchou jitřní, a jako obět mokrou její obětovati budeš v obět ohnivou, u vůni spokojující Hospodina. ⁹ Dne také sobotního dva beránky roční bez poškrvny, a dvě desetiny mouky bělné, olejem zadělané v obět suchou s obětí její mokrou. ¹⁰ Ta bude obět zápalná sobotní každého dne sobotního, mimo zápalnou obět ustavičnou a mokrou obět její. ¹¹ Také na nov měsíců vašich obětovati budete obět zápalnou Hospodinu, volky mladé dva, skopce jednoho, beránků ročních bez poškrvny sedm; ¹² A tři desetiny mouky bělné, olejem zadělané v obět suchou při každém volku, a dvě desetiny mouky bělné, olejem zadělané v obět suchou při každém skopci; ¹³ A jednu desetinu mouky bělné olejem zadělané v obět suchou při každém beránku, k oběti zápalné u vůni příjemnou, v obět ohnivou Hospodinu. ¹⁴ Tyto pak oběti mokré jejich z vína: Půl míry hin bude při každém volku, a třetí částka hin při skopci, a čtvrtá částka hin při každém beránku. Ta jest obět zápalná k nov měsíci, každého měsíce přes celý rok. ¹⁵ Kozla také jednoho v obět za hřích, mimo obět ustavičnou, obětovati budete Hospodinu s mokrou obětí jeho. ¹⁶ Měsíce pak prvního, čtrnáctý den téhož měsíce velikanoc bude Hospodinu, ¹⁷ A v patnáctý den téhož měsíce slavnost; za sedm dní chleby nekvašené jísti budete. ¹⁸ Prvního dne shromáždění svatě bude, žádného díla robotného nebudete dělati v něm. ¹⁹ Obětovati pak budete obět ohnivou v zápal Hospodinu, volky mladé dva, skopce jednoho, a sedm beránků ročních; bez poškrvny budou. ²⁰ A suchou obět při nich, totiž mouku bělnou, olejem zadělanou, tři desetiny při každém volku, a dvě desetiny při každém skopci obětovati budete. ²¹ A jednu desetinu obětovati budeš při každém beránku z těch sedmi beránků, ²² A kozla v obět za hřích jednoho k očištění vás. ²³ Mimo obět zápalnou jitřní, kteráž jest obět ustavičná, obětovati budete to. ²⁴ Tak obětovati budete každého dne za těch sedm dní pokrm oběti ohnivé, u vůni spokojující Hospodina, mimo zápalnou obět ustavičnou, a obět mokrou její. ²⁵ Sedmého pak dne shromáždění svatě míti budete, žádného díla robotného nebudete dělati. ²⁶ V den také prvotin, když obětovati budete novou obět suchou Hospodinu, vyplníc téhodny vaše, shromáždění svatě míti budete; žádného díla

robotného nebudete dělati. ²⁷ A obětovati budete obět zápalnou, u vůni spokojující Hospodina, volky mladé dva, skopce jednoho, beránků ročních sedm, ²⁸ A obět suchou jejich, mouky bělné olejem zadělané tři desetiny při každém volku, dvě desetiny při každém skopci, ²⁹ Jednu desetinu při každém beránku z těch sedmi beránků, ³⁰ Kozla jednoho k očištění vašemu. ³¹ To mimo obět zápalnou ustavičnou, a obět suchou její obětovati budete; bez poškrvny ať jsou s oběti svými mokřými.

29 Měsíce pak sedmého v první den jeho shromáždění svaté míti budete, žádného díla robotného nebudete dělati; to jest den troubení vašeho. ² A obětovati budete zápal u vůni příjemnou Hospodinu, volka mladého jednoho, skopce jednoho, beránků ročních bez poškrvny sedm; ³ A obět suchou při nich z mouky bělné olejem zadělané, tři desetiny na každého volka, a dvě desetiny na každého skopce; ⁴ A desetina jedna na každého beránka z sedmi beránků; ⁵ A kozla jednoho v obět za hřích k očištění vás. ⁶ Mimo zápalnou obět novoměsíční s obětí její suchou, a mimo obět zápalnou ustavičnou s obětí její suchou, a s oběti jejich mokřými vedlé pořádku jejich, u vůni příjemnou, v obět ohnivou Hospodinu. ⁷ V desátý pak den téhož měsíce sedmého shromáždění svaté míti budete, a ponížovati budete životů svých; žádného díla nebudete dělati. ⁸ A obětovati budete obět zápalnou Hospodinu u vůni příjemnou, volka mladého jednoho, skopce jednoho, beránků ročních sedm, a ti ať jsou bez poškrvny; ⁹ A obět suchou jejich z mouky bělné olejem zadělané, tři desetiny na každého volka, a dvě desetiny na každého skopce; ¹⁰ A desetina jedna na každého beránka z těch sedmi beránků; ¹¹ Kozla jednoho v obět za hřích, mimo obět za hřích k očištění, a mimo zápal ustavičný s obětí suchou jeho, a s oběti mokřými jejich. ¹² V patnáctý také den měsíce sedmého shromáždění svaté míti budete; žádného díla robotného nebudete dělati, ale slaviti budete svátek Hospodinu za sedm dní. ¹³ A obětovati budete zápal v obět ohnivou u vůni spokojující Hospodina, volků mladých třinácte, skopce dva, beránků ročních čtrnácte, a ti ať jsou bez poškrvny; ¹⁴ Též obět suchou jejich z mouky bělné olejem zadělané, tři desetiny na každého volka z třinácti volků, dvě desetiny na každého skopce z těch dvou skopců, ¹⁵ A jednu desetinu na každého beránka z těch čtrnácti beránků; ¹⁶ A kozla jednoho v obět za hřích, mimo zápal ustavičný s obětí jeho suchou i mokrou. ¹⁷ Potom dne druhého volků mladých dvanácte, skopce dva, beránků ročních bez poškrvny čtrnácte, ¹⁸ S obětí suchou při nich, a s oběti mokřými jejich při každém volku, skopci i beránku vedlé počtu jejich, jakž jest obyčej; ¹⁹ A kozla jednoho v obět za hřích, mimo zápal ustavičný s obětí suchou jeho a s oběti mokřými jeho. ²⁰ Dne pak třetího volků jedenácte, skopce dva, a beránků ročních bez poškrvny čtrnácte, ²¹ S obětí suchou a s oběti mokřými jejich při každém volku, skopci i beránku, vedlé počtu jejich, jakž jest obyčej; ²² A kozla v obět za hřích jednoho, mimo obět zápalnou ustavičnou s obětí její suchou i mokrou. ²³ Dne pak čtvrtého volků deset, skopce dva, beránků ročních bez poškrvny čtrnácte, ²⁴ S obětí suchou i s oběti mokřými jejich při každém volku, skopci a beránku, vedlé počtu jejich, jakž jest obyčej; ²⁵ A kozla jednoho v obět za hřích, mimo obět zápalnou ustavičnou s obětí její suchou i mokrou. ²⁶ Dne také pátého volků devět, skopce dva, beránků ročních bez poškrvny čtrnácte, ²⁷ S obětí suchou i s oběti mokřými jejich při každém volku, skopci i beránku, vedlé počtu jejich, jakž jest obyčej; ²⁸ A kozla jednoho v obět za hřích, mimo obět zápalnou ustavičnou s obětí její suchou i mokrou. ²⁹ A dne šestého volků osm, skopce dva, beránků ročních bez poškrvny čtrnácte, ³⁰ S obětí suchou a s oběti mokřými jejich při každém volku, skopci i beránku, vedlé počtu jejich, jakž jest obyčej; ³¹ A kozla jednoho v obět za hřích, mimo obět zápalnou ustavičnou s obětí její suchou i s oběti mokřými. ³² Tolikéž dne sedmého volků sedm, skopce dva, beránků ročních bez poškrvny čtrnácte, ³³ S obětí suchou i s oběti mokřými jejich na volky, skopce i beránky, vedlé počtu jejich, jakž jest obyčej; ³⁴ A kozla jednoho v obět za hřích, mimo obět zápalnou ustavičnou s obětí její suchou i mokrou. ³⁵ Dne pak osmého slavnost míti budete; žádného díla robotného nebudete dělati. ³⁶ A obětovati budete obět zápalnou, v obět ohnivou vůně spokojující Hospodina, volka jednoho, skopce jednoho, a beránků ročních sedm bez poškrvny, ³⁷ S obětí suchou i s oběti mokřými jejich při volku, skopci i beránkách, vedlé počtu jejich, jakž jest obyčej; ³⁸ A kozla jednoho v obět za hřích, mimo obět zápalnou ustavičnou s obětí její suchou i mokrou. ³⁹ Ty věci vykonávati budete Hospodinu při slavnostech vašich, kromě toho, což byste z slibu aneb z dobré vůle své obětovali, buď zápalné, aneb suché, aneb mokré, aneb pokojné oběti vaše. ⁴⁰ I oznámil Mojžíš synům Izraelským všecky ty věci, kteréž přikázal jemu Hospodin.

30 Mluvil také Mojžíš knížatům pokolení synů Izraelských, řka: Totoť jest, což přikázal Hospodin: ² Jestliže by muž slib aneb přísahu učinil Hospodinu, závazkem zavazuje duši svou, nezruší slova svého; podlé všeho, což vyšlo z úst jeho, učiní. ³ Když by pak osoba ženského pohlaví učinila slib Hospodinu, a závazkem zavázala se v domě otce svého v mladosti své, ⁴ A slyše otec její slib a závazek její, jímž zavázala duši svou, mlčel by k tomu: tedy stálí budou všickni slibové její, i každý závazek, jímž zavázala se, stálý bude. ⁵ Jestliže by pak to zrušil otec její toho dne, když slyšel všecky ty sliby a závazky její, jimiž zavázala duši svou, nebudouť

stálí; a Hospodin odpustí jí, nebo otec její to zrušil. ⁶ Pakli by vdaná byla za muže, a měla by slib na sobě, aneb pronesla by ústy svými něco, čímž by se zavázala, ⁷ A slyše muž její, nic by jí neřekl toho dne, kteréhož slyšel: stálí budou slibové její, i závazkové, jimiž zavázala duši svou, stálí budou. ⁸ Jestliže by pak muž její toho dne, jakž uslyšel, odepřel tomu, a zrušil slib, kterýž na sobě měla, aneb něco rty svými pronesla, čímž by se zavázala, také odpustí jí Hospodin. ⁹ Všeliký pak slib vdovy aneb ženy zahnané, jímž by se zavázala, stálý bude. ¹⁰ Ale jestliže v domě muže svého slíbila, a závazkem zavázala se s přísahou, ¹¹ A slyše to muž její, mlčel k tomu a neodepřel: tedy stálí budou všickni slibové její, a všickni závazkové, jimiž se zavázala, stálí budou. ¹² Pakli docela odepřel muž její toho dne, jakž uslyšel, všeliký slib, kterýž vyšel z úst jejích, a závazek, jímž zavázala se, nebude stálý; muž její zrušil to, a Hospodin jí odpustí. ¹³ Všelikého slibu a každého závazku s přísahou učiněného o trápení života jejího, muž její potvrdí jeho, a muž její zruší jej. ¹⁴ Pakli by muž její den po dni mlčel, tedy potvrdí všech slibů jejích, a všech závazků jejích, kteréž na sobě má; potvrdilť jest jich, nebo neodepřel jí v den ten, když to uslyšel. ¹⁵ Jestliže by pak slyše, potom teprv zrušiti to chtěl, tedy on ponese nepravost její. ¹⁶ Ta jsou ustanovení, kteráž přikázal Hospodin Mojžíšovi, mezi mužem a ženou jeho, mezi otcem a dcerou jeho v mladosti její, dokudž jest v domě otce svého.

31 Mluvil opět Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Pomsti své synů Izraelských nad Madianskými, a potom připojen budeš k lidu svému. ³ Mluvil tedy Mojžíš k lidu, řka: Vypravte některé z sebe k boji, aby šli proti Madianským a vykonali pomstu Hospodinovu nad nimi. ⁴ Po tisíci z pokolení, ze všech pokolení Izraelských vyšlete k boji. ⁵ I vydáno jest z mnohých tisíců Izraelských po tisíci z každého pokolení, totiž dvanácte tisíců způsobných k boji. ⁶ I poslal je Mojžíš po tisíci z každého pokolení k boji, a Fínesa syna Eleazara kněze s nimi; a nádoby svaté i trouby k troubení byly v ruce jeho. ⁷ Tedy bojovali proti Madianským, jakož byl přikázal Hospodin Mojžíšovi, a zbili všechny pohlaví mužského. ⁸ Pobili také krále Madianské mezi jinými, kteréž porazili, totiž Evi, Rekem, Sur, Hur a Rebe, pět králů Madianských; Baláma také, syna Beorova, zabili mečem. ⁹ A zajali synové Izraelští ženy Madianské i děti jejich; všecka hovada jejich, i všechny dobytky jejich, a všecka zboží jejich pobrali. ¹⁰ Všecka také města jejich, v kterýchž svá obydlí měli, i všechny hrady jejich vypálili ohněm. ¹¹ A všecku loupež i všechny kořisti pobravše, lidi i hovada, ¹² Vedli je k Mojžíšovi a k Eleazarovi knězi, a ke všemu množství synů Izraelských, i zajaté i kořisti, i loupeže, k vojsku na roviny Moábské, kteréž jsou při Jordánu naproti Jerichu. ¹³ I vyšli Mojžíš a Eleazar kněz a všecka knížata shromáždění proti nim ven za stany. ¹⁴ Tedy rozhněval se Mojžíš na vůdce vojska, hejtmany nad tisíci a setníky, kteříž se navraceli z boje, ¹⁵ A řekl jim Mojžíš: A což jste zachovali všechny ženy? ¹⁶ Ej, onyť jsou hle synům Izraelským, podlé rady Balámovy, daly příčinu k přestoupení proti Hospodinu, při modlářství Fegor, pročež ona rána přišla byla na lid Hospodinův. ¹⁷ Protož nyní zmordujte všechny děti pohlaví mužského, a všechny ženy, kteréž poznaly muže. ¹⁸ Všecky pak panny, kteréž nepoznaly muže, zachovejte sobě živé. ¹⁹ Vy pak zůstaňte vně za stany za sedm dní; všickni, kteřížkoli jste někoho zabili, aneb kteříž jste se zabitého dotkli, očišťovati se budete dne třetího a dne sedmého, sebe i zajaté své. ²⁰ Všeliké také roucho a všechny věci kožené, i všelijaké dílo z srstí kozích, i všelikou nádobu dřevěnou očistíte. ²¹ I řekl Eleazar kněz vojákům, kteříž byli šli k boji: Toto jest ustanovení zákona, kteréž byl přikázal Hospodin Mojžíšovi. ²² Zlato však, stříbro, měď, železo, cín a olovo, ²³ A cožkoli trpí oheň, ohněm přepálíte, a přečištěno bude, však tak, když vodou očišťování obmyto bude; což pak nemůže ohně strpěti, to skrze vodu protáhnete. ²⁴ Zpérete také roucha svá v den sedmý, a čistí budete; a potom vejdete do stanů. ²⁵ Mluvil i to Hospodin k Mojžíšovi, řka: ²⁶ Sečti summu kořistí zajatých, tak z lidí jako z hověd, ty a Eleazar kněz, a přední z čeledi otců v lidu; ²⁷ A rozdělíš ty kořisti na dva díly, jeden mezi vojáky, kteříž byli vytáhli na vojnu, a druhý mezi všecko shromáždění. ²⁸ A vezmeš díl na Hospodina od mužů bojovných, kteříž byli vyšli na vojnu, jednu duši z pěti set, buďto z lidí neb z hověd, neb z oslů, neb z ovcí. ²⁹ Z jejich polovice to vezmete, a dáte Eleazarovi knězi obět vzhůru pozdvižení Hospodinu. ³⁰ Z polovice pak té, kteráž jest synů Izraelských, vezmeš jedno z padesáti, buďto z lidí neb z volů, neb z oslů, neb z ovcí, a tak ze všelijakých hověd, a dáš to Levitům, držícím stráž příbytku Hospodinova. ³¹ I učinil Mojžíš a Eleazar kněz tak, jakž byl rozkázal Hospodin Mojžíšovi. ³² A bylo té kořisti z pozůstalé ještě loupeže, kteréž nabral lid válečný, ovec šestkrát sto tisíc, sedmdesáte a pět tisíců; ³³ A volů sedmdesáte a dva tisíce; ³⁴ Oslů šedesáte a jeden tisíců; ³⁵ A panen, kteréž mužů nepoznaly, všech dva a třidceti tisíců. ³⁶ Dostala se pak polovice jedna na díl těm, kteříž byli vytáhli na vojnu, dobytka drobného v počtu třikrát sto tisíc, třidceti a sedm tisíců a pět set, ³⁷ A na díl vzatý Hospodinu dobytka drobného šest set, sedmdesáte pět. ³⁸ A z volů šest a třidceti tisíců, z nichž přišlo na díl Hospodinu sedmdesáte a dva. ³⁹ Oslů také třidceti tisíc a pět set, z nichž přišlo na díl Hospodinu šedesáte a jeden. ⁴⁰ A lidí šestnácte tisíců, z nichž přišlo na díl Hospodinu třidceti a dvě duše. ⁴¹ Dal tedy Mojžíš díl oddělený Hospodinu Eleazarovi knězi, jakž byl přikázal Hospodin Mojžíšovi. ⁴² Z druhé pak polovice synů Izraelských, kterouž vzal Mojžíš od těch mužů, jenž bojovali, ⁴³ (A bylo té polovice k shromáždění přínaležející z ovec třikrát sto tisíc, třidceti a sedm tisíců a pět set; ⁴⁴ Volů třidceti šest tisíců; ⁴⁵ Oslů třidceti

tisíců a pět set; ⁴⁶ A lidí šestnácte tisíců;) ⁴⁷ Z té tedy polovice synů Izraelských vzal Mojžíš po jednom zajatém z padesáti, tak z lidí jako z hověd, a dal to Levitům, držícím stráž příbytku Hospodinova, jakž byl přikázal Hospodin Mojžíšovi. ⁴⁸ Tedy přistoupili k Mojžíšovi vývodové vojska, hejtmané nad tisíci a setníci, ⁴⁹ A řekli jemu: My služebníci tvoji sečtli jsme počet bojovníků, kteréž jsme měli pod správu naší, a nebyl ani jeden z nás. ⁵⁰ A protože obětuje obět Hospodinu, každý z toho, čehož jest dostal, nádoby zlaté, zápony, náramky, prsteny, náušnice a řetízky, aby očištěny byly duše naše před Hospodinem. ⁵¹ Vzal tedy Mojžíš a Eleazar kněz od nich to zlato všelikého díla řemeslného. ⁵² Bylo pak všeho zlata odděleného, kteréž obětováno Hospodinu, šestnácte tisíců, sedm set a padesáte lotů, od hejtmanů nad tisíci a od setníků. ⁵³ (Muži zajisté bojovní, což loupeží vzali, to sobě měli.) ⁵⁴ A vzavše Mojžíš a Eleazar kněz od hejtmanů nad tisíci a setníků to zlato, vnesli je do stánku úmluvy, na památku synů Izraelských před Hospodinem.

32 Měli pak synové Ruben a synové Gád dobytka velmi mnoho, a uzřeli zemi Jazer a zemi Galád, ano místo to místo příhodné pro dobytek. ² Protož přistoupivše synové Gád a synové Ruben, mluvili k Mojžíšovi a k Eleazarovi knězi a knížatům shromáždění, řkouce: ³ Atarot a Dibon, a Jazer a Nemra, Ezebon a Eleale, a Saban a Nébo a Beon, ⁴ Země, kterouž zbil Hospodin před shromážděním Izraelským, jest země příhodná ku pastvě dobytka, a my služebníci tvoji máme drahně dobytka. ⁵ (Protož řekli:) Jestliže jsme našli milost před očima tvými, nechť jest dána krajina ta služebníkům tvým k vládařství, ať nechodíme za Jordán. ⁶ I odpověděl Mojžíš synům Gád a synům Ruben: Což bratří vaši půjdou sami k boji, a vy zde zůstanete? ⁷ I proč roztrhujete mysl synů Izraelských, aby nesměli jíti do země, kterouž jim dal Hospodin? ⁸ Takt jsou učinili otcové vaši, když jsem je poslal z Kádesbarne, aby prohlédli zemi tu. ⁹ Kteřížto, když přišli až k údolí Eškol a shlédli zemi, potom vrátivše se, odvrátili mysl synů Izraelských, aby nešli do země, kterouž dal jim Hospodin. ¹⁰ Čímž popuzen jsa k hněvu Hospodin v den ten, přísáhl, řka: ¹¹ Zajisté že lidé ti, kteříž vyšli z Egypta, od dvacítiletých a výše, neužijí země té, kterouž jsem s přísahou zaslíbil Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, nebo ne cele následovali mne, ¹² Kromě Kálefa, syna Jefonova Cenezejského, a Jozue, syna Nun, nebo cele následovali Hospodina. ¹³ I popudila se prchlivost Hospodinova na Izraele, a učinil, aby byli tuláci na poušti za čtyřicet let, dokudž nezahynul všecken ten věk, kterýž činil zlé před očima Hospodinovými. ¹⁴ A hle, vy nastoupili jste na místo otců svých, plémě lidí hříšných, abyste vždy přidávali k hněvu prchlivosti Hospodinovy na Izraele. ¹⁵ Jestliže se odvrátíte od následování jeho, i onť také opustí jej na poušti této, a tak budete příčina zahynutí všeho lidu tohoto. ¹⁶ Přistoupivše pak znovu, řekli jemu: Stáje dobytčům a stádům svým zde vzděláme, a města dítkám svým, ¹⁷ Sami pak v odění pohotově budeme, statečně sobě počínajíce před syny Izraelskými, dokavadž jich neuvedeme na místo jejich; mezi tím zůstanou dítky naše v městech hrazených, pro bezpečnost před obyvateli země. ¹⁸ Nenavrátíme se do domů svých, až prvé vládnouti budou synové Izraelští jeden každý dědictvím svým; ¹⁹ Aniž vezmeme jakého dědictví s nimi za Jordánem neb dále, když dosáhneme dědictví svého z této strany Jordánu, k východu slunce. ²⁰ I odpověděl jim Mojžíš: Jestliže učiníte tak, jakž jste mluvili, a jestliže půjdete v odění před Hospodinem k boji, ²¹ A šli byste za Jordán vy všickni v odění před Hospodinem, dokavadž by nevyhnal nepřátel svých od tváři své, ²² A nebyla podmaněna všechna země před Hospodinem: potom navrátíte se, a budete bez viny před Hospodinem i před Izraelem; tak přijde země tato vám v dědictví před Hospodinem. ²³ Pakli neučiníte toho, hle, zhřešíte proti Hospodinu, a vězte, že pomsta vaše přijde na vás. ²⁴ Stavějte sobě tedy města pro dítky, a stáje pro dobytky své, a což vyšlo z úst vašich, učňte. ²⁵ I odpovědělo pokolení synů Gád a synů Ruben Mojžíšovi, řka: Služebníci tvoji učiní, jakž pán náš rozkazuje. ²⁶ Dítky naše a ženy naše, dobytek náš a všechna hověda naše, tu zůstanou v městech Galád, ²⁷ Služebníci pak tvoji přejdou jeden každý v odění způsobilý před Hospodinem k boji, jakož mluví pán můj. ²⁸ I poručil o nich Mojžíš Eleazarovi knězi a Jozue, synu Nun, a předním v čeledech pokolení synů Izraelských, ²⁹ A řekl jim: Jestliže přejdou synové Gád a synové Ruben s vámi za Jordán všickni hotovi k boji před Hospodinem, a byla by již podmaněna země před vámi, dáte jim zemi Galád k vládařství. ³⁰ Pakli by nešli v odění s vámi, tedy dědictví míti budou u prostřed vás v zemi Kanán. ³¹ I odpověděli synové Gád a synové Ruben, řkouce: Jakž mluvil Hospodin služebníkům tvým, tak učiníme: ³² My půjdeme v odění před Hospodinem do země Kanán, a zůstane nám v dědictví vládařství naše z této strany Jordánu. ³³ Tedy dal jim Mojžíš, synům totiž Gád a synům Ruben a polovici pokolení Manasses, syna Jozefova, království Seona, krále Amorejského, a království Oga, krále Bázanského, zemi s městy jejími při pomezích, i města země té všudy vůkol. ³⁴ A vzdělali synové Gád, Dibon, Atarot a Aroer, ³⁵ A Atrot, Sofan, Jazer a Jegbaa, ³⁶ A Betnemra a Betaran, města hrazená, a stáje pro dobytky. ³⁷ Synové pak Ruben vystavěli Ezebon, Eleale a Kariataim, ³⁸ A Nébo a Balmeon, změnivše jim jména; také Sabma, a dali jiná jména městům, kteráž vzdělali. ³⁹ Táhl pak synové Machir, syna Manassesova, do Galád, a vzavše tu krajinku, vyhnali Amorejského, kterýž tam bydlil. ⁴⁰ I dal Mojžíš zemi Galád Machirovi, synu Manassesovu, a bydlil v ní. ⁴¹ Jair také syn Manassesův táhl a vzal vsi jejich, a nazval je vsi Jairovy. ⁴² Nobe také táhl, a vzal Kanat a městečka jeho, a nazval je Nobe od jména svého.

33 Tato jsou tažení synů Izraelských, kteříž vyšli z země Egyptské po houfích svých, pod správou Mojžíše a Arona. ² Sepsal pak Mojžíš vycházení jejich podlé toho, jakž táhli k rozkazu Hospodinovu. Tato jsou tedy vycházení jejich podlé toho, jakž táhli. ³ Nejprv z Ramesses jdouce prvního měsíce, v patnáctý den téhož prvního měsíce, nazejtří po slavnosti Fáze vyšli synové Izraelští v ruce silné před očima všech Egyptských, ⁴ Kdyžto Egyptští pochovávali všechny prvorozené, kteréž zbil Hospodin mezi nimi, a při bozích jejich vykonal Hospodin soudy své. ⁵ Hnuvše se tedy synové Izraelští z Ramesses, položili se v Sochot. ⁶ Potom hnuvše se z Sochot, položili se v Etam, jenž jest při kraji pouště. ⁷ A hnuvše se z Etam, navrátili se zase k Fiarot, jenž jest před Belsefon, a položili se před Magdalem. ⁸ A hnuvše se z Fiarot, šli prostředkem moře na poušť, a ušedše tři dnů cesty po poušti Etam, položili se v Marah. ⁹ Jdouce pak z Marah, přišli do Elim, kdežto bylo dvanácte studnic vod, a sedmdesáte palm. I položili se tu. ¹⁰ A hnuvše se z Elim, položili se u moře Rudého. ¹¹ Potom hnuvše se od moře Rudého, položili se na poušti Sin. ¹² A když se hnuli z pouště Sin, položili se v Dafka. ¹³ A hnuvše se z Dafka, položili se v Halus. ¹⁴ Hnuvše se pak z Halus, rozbili stany v Rafidim, kdežto lid neměl vody ku pití. ¹⁵ A hnuvše se z Rafidim, položili se na poušti Sinai. ¹⁶ Hnuvše se pak z pouště Sinai, položili se v Kibrot Hattáve. ¹⁷ A když se hnuli z Kibrot Hattáve, položili se v Hazerot. ¹⁸ Hnuvše se pak z Hazerot, položili se v Retma. ¹⁹ A z Retma hnuvše se, položili se v Remmon Fáres. ²⁰ Potom hnuvše se z Remmon Fáres, položili se v Lebna. ²¹ A hnuvše se z Lebna, položili se v Ressa. ²² A hnuvše se z Ressa, položili se v Cehelot. ²³ Z Cehelot pak hnuvše se, položili se na hoře Sefer. ²⁴ A když se hnuli s hory Sefer, položili se v Arad. ²⁵ A hnuvše se z Arad, položili se v Machelot. ²⁶ Potom hnuvše se z Machelot, položili se v Tahat. ²⁷ A hnuvše se z Tahat, položili se v Tár. ²⁸ A když se hnuli z Tár, položili se v Metka. ²⁹ A hnuvše se z Metka, položili se v Esmona. ³⁰ Z Esmona pak hnuvše se, položili se v Moserot. ³¹ A když se hnuli z Moserot, položili se v Benejakan. ³² A hnuvše se z Benejakan, položili se v Chor Gidgad. ³³ A hnuvše se z Chor Gidgad, položili se v Jotbata. ³⁴ Když se pak hnuli z Jotbata, položili se v Habrona. ³⁵ A z Habrona hnuvše se, položili se v Aziongaber. ³⁶ A odtud hnuvše se, položili se na poušti Tsin, jenž jest Kádes. ³⁷ A hnuvše se z Kádes, položili se na hoře řečené Hor, při končinách země Edomské. ³⁸ Tu vstoupil Aron kněz na horu, jenž slove Hor, k rozkazu Hospodinovu, a umřel tam, léta čtyřicátého po vyjití synů Izraelských z země Egyptské, v první den měsíce pátého. ³⁹ A byl Aron ve stu ve dvadeceti a třech letech, když umřel na hoře Hor. ⁴⁰ Uslyšel také Kananejský král v Arad, kterýž bydlil na poledne v zemi Kananejské, že by táhli synové Izraelští. ⁴¹ Tedy hnuvše se s hory Hor, položili se v Salmona. ⁴² A hnuvše se z Salmona, položili se v Funon. ⁴³ Z Funon pak hnuvše se, položili se v Obot. ⁴⁴ A když se hnuli z Obot, rozbili stany při pahrbcích hor Abarim, na pomezí Moábském. ⁴⁵ Potom hnuvše se od těch pahrbků, položili se v Dibongad. ⁴⁶ Z Dibongad hnuvše se, položili se v Helmondeblataim. ⁴⁷ A když se hnuli z Helmondeblataim, položili se na horách Abarim proti Nébo. ⁴⁸ Odšedše pak z hor Abarim, položili se na rovinách Moábských, při Jordánu proti Jerichu. ⁴⁹ A rozbili stany při Jordánu, od Betsimot až do Abelsetim, na rovinách Moábských. ⁵⁰ Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi na rovinách Moábských, při Jordánu naproti Jerichu, řka: ⁵¹ Mluv k synům Izraelským a rci jim: Když přejdete Jordán, a vejdete do země Kananejské, ⁵² Vyžeňte všechny obyvatele země té od tváří vaší, a zkazte všechny rytiny jejich; i všechny obrazy slité jejich zkazte, všechny také výsosti jejich zbořte. ⁵³ A když vyženete obyvatele země, bydlení budete v ní; nebo vám jsem dal tu zemi, abyste jí dědičně vládli. ⁵⁴ Kteroužto rozdělíte sobě k dědictví losem, vedlé čeledí svých. Kterých jest více, těm větší dědictví dáte, kterých pak jest méně, těm menší dědictví dáte. Na kterém místě komu los padne, to jemu bude; podlé pokolení otců svých dědictví dosáhnete. ⁵⁵ Pakli nevyženete obyvatelů země od tváří své, tedy ti, kterýchž zanecháte, budou vám jako trní v očích vašich, a jako ostnové po bocích vašich, a budou vás ssuzovatí na zemi, na kteréž vy bydlení budete. ⁵⁶ A na to přijde, abych to, což jsem jim umínil učiniti, vám učinil.

34 Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka: ² Prikáž synům Izraelským a rci jim: Když vejdete do země Kanán, (tať jest země, kteráž se dostane vám v dědictví, země Kananejská s pomezími svými), ³ Strana polední vaše bude poušť Tsin vedlé pomezí Edomských; a bude vaše pomezí polední od břehu moře slaného k východu. ⁴ A zatočí se to pomezí polední k Maleakrabim, a půjde až k Tsin, a potáhne se od poledne přes Kádesbarne; a odtud vyjde ke vsi Addar, a vztáhne se až k Asmon. ⁵ Od Asmon zatočí se pomezí to vůkol až ku potoku Egyptskému, a tu se skonávati bude k západu. ⁶ Pomezí pak západní budete míti moře veliké; to bude vaše pomezí západní. ⁷ A pomezí půlnoční toto míti budete: Od moře velikého vyměříte sobě k hoře řečené Hor. ⁸ Od hory Hor vyměříte sobě, až kde se vchází do Emat, a skonávati se bude pomezí to u Sedad. ⁹ A odtud půjde pomezí to k Zefronu, a konec jeho u vsi Enan; to bude pomezí vaše k straně půlnoční. ¹⁰ Vyměříte sobě také pomezí k východu od vsi Enan až do Sefama. ¹¹ A od Sefama schýlí se to pomezí až k Reblata, od východu maje Ain; a schýlí se pomezí to, a přijde k straně moře Ceneret k východu. ¹² A vztáhne se to pomezí k Jordánu, a bude konec jeho u slaného moře. Ta země vaše bude po svých pomezích vůkol. ¹³ Tedy oznámil to Mojžíš

synům Izraelským, řka: Ta jest země, kterouž dědičně obdržíte losem, jakož přikázal Hospodin, abych ji dal devateru pokolení a polovici pokolení Manassesova. ¹⁴ Nebo vzalo pokolení synů Ruben po domích otců svých, a pokolení synů Gád po domích otců svých, a polovice pokolení Manassesova vzali dědictví své. ¹⁵ Půl třetího pokolení vzali dědictví své před Jordánem proti Jerichu, k straně na východ slunce. ¹⁶ Mluvil opět Hospodin k Mojžíšovi, řka: ¹⁷ Tato jsou jména mužů, kteříž v dědictví rozdělí vám zemi: Eleazar kněz, a Jozue, syn Nun. ¹⁸ Kníže také jedno z každého pokolení vezmete k rozdělování dědictví země. ¹⁹ A tato jsou jména mužů: Z pokolení Juda Kálef, syn Jefonův; ²⁰ Z pokolení synů Simeon Samuel, syn Amiudův; ²¹ Z pokolení Beniaminova Helidad, syn Chaselonův; ²² Z pokolení synů Dan kníže Bukci, syn Jogli; ²³ Z synů Jozefových z pokolení synů Manasses kníže Haniel, syn Efodův; ²⁴ Z pokolení synů Efraim kníže Kamuel, syn Seftanův; ²⁵ A z pokolení synů Zabulon kníže Elizafan, syn Farnachův; ²⁶ Z pokolení synů Izachar kníže Faltiel, syn Ozanův; ²⁷ A z pokolení synů Asser kníže Ahiud, syn Salonův; ²⁸ A z pokolení synů Neftalím kníže Fedael, syn Amiudův. ²⁹ Ti jsou, jimž přikázal Hospodin, aby rozdělili země k dědictví synům Izraelským v zemi Kananejské.

35 I mluvil Hospodin k Mojžíšovi na rovinách Moábských, při Jordánu proti Jerichu, řka: ² Prikáž synům Izraelským, ať dadí Levítům z dědictví, kterýmž vládnouti budou, města k bydlení, i podměstí měst vůkol nich, ³ Aby měli města k bydlení, podměstí pak jejich pro dobytky jejich, i pro statky jejich, a pro všecka hovada jejich. ⁴ Podměstí pak měst, kteráž dáte Levítům, vzdálí budou ode zdi městské na tisíc loktů zevnitř vůkol. ⁵ Protož vyměříte vně za každým městem na východ slunce dva tisíce loktů, na poledne též dva tisíce loktů, také na západ dva tisíce loktů, i na půlnoci dva tisíce loktů, tak aby bylo město v prostředku. Ta bude míra podměstí měst jejich. ⁶ Z těch pak měst, kteráž dáte Levítům, oddělíte šest měst k útočišti, aby tam utekl, kdož by někoho zabil; a k těm přidáte jim ještě čtyřiceti dvě města. ⁷ I bude všech měst, kteráž dáte Levítům, čtyřiceti osm měst i s podměstími jejich. ⁸ Těch pak měst, kteráž dáte z vládařství synů Izraelských, od těch, kteříž více mají, více vezmete, a od těch, kteříž méně mají, méně vezmete; jedno každé pokolení vedlé velikosti dědictví, jímž vládnouti budou, dá z měst svých Levítům. ⁹ I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: ¹⁰ Mluv k synům Izraelským a rci jim: Když přejdete Jordán, a vejdete do země Kananejské, ¹¹ Vyběřete sobě města, a ta města budete míti k utíkání, aby tam utekl ten, kterýž by někoho zabil z nedopatření. ¹² A budou vám ta města k útočišti před přítelem, aby neumřel ten, kdož zabil, dokudž by se nepostavil před shromážděním k soudu. ¹³ Z těch tedy měst, kteráž dáte, šest měst k útočišti míti budete. ¹⁴ Tři města dáte před Jordánem, též tři města dáte v zemi Kananejské; i budou města útočiště. ¹⁵ Synům Izraelským i příchozímu, i podruhu mezi nimi bude těch šest měst k útočišti, aby tam utekl, kdož by koli ranil někoho z nedopatření. ¹⁶ Jestliže by pak železem ranil někoho, tak až by umřel, vražedník jest; smrtí umře vražedník takový. ¹⁷ Pakli by hodě kamenem, jímž by mohl zabít, udeřil někoho, tak že by umřel, vražedník jest; smrtí umře vražedník takový. ¹⁸ Pakli by hodě dřevem, kterýmž by mohl zabít, udeřil někoho, tak že by umřel, vražedník jest; smrtí umře vražedník takový. ¹⁹ Přítel zabitého zabije vražedníka toho; kdyžkoli ho dostane, on sám zabije ho. ²⁰ Aneb jestliže by z nenávisti strčil někým, aneb shodil by něco na něho z úkladu, tak že by od toho umřel; ²¹ Aneb jestliže by z nepřátelství rukou udeřil někoho, tak že by umřel: smrtí umře bitec ten, vražedník jest; přítel zabitého zabije vražedníka toho, jakž ho nejprv dostane. ²² Jestliže by pak náhodou a ne z nepřátelství strčil někým, aneb shodil by na něho nějakou věc bez úkladu; ²³ Aneb jaký koli kámen, od něhož by umřítí mohl, shodil by na něj z nedopatření, tak že by umřel, nebyv s ním v nepřátelství, ani nehledaje zlého jeho: ²⁴ Tedy souditi bude shromáždění mezi bitcem a mezi přítelem zabitého vedlé soudů těchto. ²⁵ A vysvobodí shromáždění vražedníka toho z rukou přítele zabitého, a káže se jemu navrátiti shromáždění k městu útočiště jeho, do něhož utekl; i bude bydlet v něm, dokudž neumře kněz nejvyšší, kterýž pomazán jest olejem svatým. ²⁶ Jestliže by pak ten, kterýž zabil člověka, vyšel z mezi města útočiště svého, do něhož utekl, ²⁷ A přítel zabitého našel by jej vně, an přešel meze města útočiště svého, a zabil by přítel zabitého vražedníka toho, nebude vinen krví. ²⁸ Nebo v městě útočiště svého bydlet má, dokudž by neumřel kněz nejvyšší. Když by pak umřel kněz nejvyšší, navrátí se vražedník do země vládařství svého. ²⁹ A bude vám toto za ustanovení soudné v pronárodch vašich, ve všech příbytcích vašich. ³⁰ Kdož by koli měl na smrt vydati někoho, podlé vyznání svědků sáhne na vražedníka; ale jeden svědek nebude moci svědčiti proti někomu na smrt. ³¹ Nevezmete pak výplaty za člověka vražedníka, kterýž, jsa nešlechtný, jest smrti hoden, než smrtí ať umře. ³² Aníž také vezmete výplaty od toho, kterýž utekl do města útočiště svého, aby se navrátil k bydlení do země své, prvé než by umřel kněz, ³³ Abyste nepoškrvnili země, v níž jste. Nebo krev taková poškrvnila by země, aníž také země očistěna býti může od krve, kteráž jest vylita na ní, jediné krví toho, kterýž vylil ji. ³⁴ Protož nepoškrvnujte země, v kteréž bydlíte, kdežto já přebývám; nebo já Hospodin přebývám u prostřed synů Izraelských.

36 Přistoupili pak starší z čeledi synů Galád, syna Machir, syna Manassesova, z čeledi synů Jozefových, a mluvili před Mojžíšem a před knížaty předními z synů Izraelských, ² A řekli: Tobě pánu mému přikázal Hospodin, abys losem dal zemi v dědictví synům Izraelským; přikázáno jest také pánu mému od Hospodina, aby dal dědictví Salfada, bratra našeho, dcerám jeho. ³ Kteréž jestliže někomu z pokolení synů Izraelských, kromě z pokolení svého, dány budou za manželky, odejde dědictví jejich od dědictví otců našich, a přidáno bude k dědictví pokolení toho, do kteréhož by se vdaly, a tak z losu dědictví našeho ubude. ⁴ A když budou míti synové Izraelští léto milostivé, připojeno bude dědictví jejich k dědictví pokolení toho, do kteréhož by se vdaly, a tak od dědictví pokolení otců našich odtrženo bude dědictví jejich. ⁵ Tedy přikázal Mojžíš synům Izraelským podle řeči Hospodinovy, řka: Dobře pokolení synů Jozefových mluví. ⁶ To jest, což přikázal Hospodin o dcerách Salfadových, řka: Za kohož se jim líbiti bude, necht' se vdadí, však v čeledi domu otce svého ať se vdávají, ⁷ Aby nebylo přenašino dědictví synů Izraelských z pokolení na pokolení; nebo synové Izraelští jeden každý přídržeti se bude dědictví pokolení otců svých. ⁸ A každá dcera z pokolení synů Izraelských, kteráž by měla dědictví, za někoho z čeledi pokolení otce svého vdá se, aby vládli synové Izraelští jeden každý dědictvím otců svých, ⁹ Aby nebylo přenašino vládařství z jednoho pokolení na druhé pokolení, ale jeden každý z pokolení synů Izraelských dědictví svého přídržeti se bude. ¹⁰ Jakož přikázal Hospodin Mojžíšovi, tak učinily dcery Salfadovy. ¹¹ Nebo Mahla, Tersa a Hegla, Melcha a Noa, dcery Salfad, vdaly se za syny strýců svých. ¹² Do čeledi synů Manasse, syna Jozefova, vdaly se, a zůstalo dědictví jejich při pokolení čeledi otce jejich. ¹³ Tato jsou přikázání a soudové, kteréž přikázal Hospodin skrze Mojžíše synům Izraelským, na rovinách Moábských, při Jordánu proti Jerichu.

Pátá Mojžíšova (Deuteronomium)

Úvod

1 Tato jsou slova, kteráž mluvil Mojžíš ke všemu lidu Izraelskému před Jordánem na poušti, na rovinách proti moři Rudému, mezi Fáran a Tofel a Lában a Hazerot a Dizahab. ²Jedenácte dní cesty jest od Oréb přes hory Seir až do Kádesbarne. ³Stalo se pak čtyřicátého léta, jedenáctého měsíce, v první den téhož měsíce, že mluvil Mojžíš synům Izraelským všecky věci, kteréž jemu byl přikázal Hospodin oznámiti jim, ⁴Kdyžto již byl zabil Seona, krále Amorejského, kterýž bydlil v Ezebon, a Oga, krále Bázan, kterýž bydlil v Astarot, zabil v Edrei. ⁵Před Jordánem, v zemi Moábské, počal Mojžíš vysvětlovati zákona tohoto, řka: ⁶Hospodin Bůh náš mluvil k nám na Orébě, řka: Dosti jste již na hoře této bydlili. ⁷Obratťe se, táhněte a jděte k hoře Amorejských, na všecko vůkolí její, buď na roviny, na hory, na údolí, na poledne, i na břehy mořské, k zemi Kananějské a k Libánu, až k řece veliké, k řece Eufrates. ⁸Ej, ukázal jsem vám tu zemi; vejďtež do ní, a dědičně vládněte jí, kterouž s přísahou zaslíbil dáti Hospodin otcům vašim, Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, i semeni jejich po nich. ⁹A mluvil jsem k vám toho času, řka: Nemohuť sám nésti vás. ¹⁰Hospodin Bůh váš rozmnožil vás, a hle, rozmnožení jste dnes jako hvězdy nebeské. ¹¹(Hospodin Bůh otců vašich rozmnožil vás nad to, jakž jste nyní, tisíckrát více, a požehnej vám, jakož jest mluvil vám.) ¹²Kterak bych nesl sám práci vaši, břímě vaše a nesnáze vaše? ¹³Vydejte z sebe muže moudré a opatrné, a zkušené z pokolení svých, abych je vám představil. ¹⁴I odpověděli jste mi a řekli jste: Dobráť jest ta věc, kterouž jsi učiniti rozkázal. ¹⁵Vzav tedy přední z pokolení vašich, muže moudré a zkušené, ustanovil jsem je knížaty nad vámi, hejtmany nad tisíci, setníky, padesátníky, desátníky a správce v pokoleních vašich. ¹⁶Přikázal jsem také soudcům vašim toho času, řka: Vyslychejte pře mezi bratřími svými, a suďte spravedlivě mezi mužem a bratrem jeho, i mezi přichozím jeho. ¹⁷Nebudete přijímati osoby v soudu; jakž malého tak i velikého slyšeti budete, nebudete se báti žádného, nebo Boží soud jest. Jestliže byste pak měli jakou věc nesnadnou, vznesete na mne, a vyslyším ji. ¹⁸Přikázal jsem vám, pravím, toho času všecko, co byste činiti měli. ¹⁹Potom pak hnuvše se z Oréb, přešli jsme všecku poušť tuto velikou a hroznou, kterouž jste viděli, jdouce cestou k hoře Amorejských, jakož nám byl přikázal Hospodin Bůh náš, a přišli jsme až do Kádesbarne. ²⁰I řekl jsem vám: Přišli jste až k hoře Amorejské, kterouž Hospodin Bůh náš dává nám. ²¹Ej, dal Hospodin Bůh tvůj tu zemi tobě; vstupiž a vládni jí, jakož řekl Hospodin Bůh otců tvých tobě; neboj se, aniž se strachuj. ²²Vy pak všickni přistoupili jste ke mně a řekli jste: Pošleme muže před sebou, kteříž by nám shlédli zemi, a oznámili by nám něco o cestě, kterouž bychom vstoupiti měli, i města, do nichž bychom přijíti měli. ²³Kterážto řeč líbila se mně, a vzal jsem z vás dvanácte mužů, jednoho muže z každého pokolení. ²⁴A oni obrátivše se a vstoupivše na horu, přišli až k údolí Eškol a shlédli zemi. ²⁵Nabrali také s sebou ovoce země té, a přinesli nám, a oznámili nám o těch věcech, řkouce: Dobráť jest země, kterouž Hospodin Bůh náš dává nám. ²⁶A však jste nechtěli jíti, ale odpírali jste řeči Hospodina Boha svého. ²⁷A reptali jste v staních svých, řkouce: Proto že nás v nenávisti měl Hospodin, vyvedl nás z země Egyptské, aby nás vydal v ruce Amorejského, a zahladil nás. ²⁸Kam bychom šli? Bratří naši zstrašili srdce naše, pravíce: Lid ten jest větší a vyšší nežli my, města veliká a hrazená až k nebi, ano i syny Enakovy tam jsme viděli. ²⁹I řekl jsem vám: Nebojte se, ani se strachujte jich. ³⁰Hospodin Bůh váš, kterýž jde před vámi, onť bojovati bude za vás rovně tak, jakž učinil s vámi v Egyptě, před očima vašima. ³¹Ano i na poušti viděl jsi, kterak nesl tebe Hospodin Bůh tvůj, jako nosí člověk syna svého, a to po vsi cestě, kterouž jste šli, až jste přišli na toto místo. ³²A ani tak uvěřili jste Hospodinu Bohu svému, ³³Kterýž k vyhledání vám místa, na kterémž byste se klásti měli, v noci předcházel vás cestou v ohni, aby vám ukázal cestu, kterouž byste měli jíti, a v oblace ve dne. ³⁴Uslyšel pak Hospodin hlas řečí vašich, a rozhněval se, a přísáhl, řka: ³⁵Jistě že nižádný z lidí těchto pokolení zlého neuzří země té dobré, kterouž jsem s přísahou zaslíbil dáti otcům vašim, ³⁶Kromě Kálefa, syna Jefonova; tenť ji uzří, a jemu dám zemi, po níž chodil, i synům jeho, proto že cele následoval Hospodina. ³⁷Ano i na mne rozhněval se Hospodin příčinou vaší, řka: Také ani ty nevejdeš tam. ³⁸Jozue, syn Nun, kterýž stojí před tebou, onť vejde tam, jeho posilň, nebo on rozdělí ji losem Izraelovi. ³⁹A dítky vaše, o kterýchž jste pravili, že v loupež budou, a synové vaši, kteříž ještě neznají dobrého ani zlého, oni vejdou do ní, a jim dám ji; oni dědičně ji obdrží. ⁴⁰Vy pak obrátíce se, jděte na poušť cestou k moři Rudému. ⁴¹A odpovědvše, řekli jste ke mně: Zhřešiliť jsme Hospodinu. My vstoupíme a budeme bojovati podlé toho všeho, jakž rozkázal nám Hospodin Bůh náš. A vzavše všickni odění svá válečná na sebe, hotovi jste byli vstoupiti na horu. ⁴²Hospodin pak řekl mi: Rci jim: Nevstupujte a nebojujte, neboť nejsem u prostřed vás, abyste nebyli poraženi před nepřátely svými. ⁴³A když jsem vám to mluvil, neuposlechli jste, nýbrž odporni jste byli řeči Hospodinově, a všetečně vstoupili jste na horu. ⁴⁴Tedy vytáhl Amorejský, kterýž bydlil na té

hoře, proti vám, a honili vás, jako činívají včely, a potřeli vás na hoře Seir až do Horma. ⁴⁵ A navrátivše se, plakali jste před Hospodínem, ale neuslyšel Hospodín hlasu vašeho, a uší svých nenaklonil k vám. ⁴⁶ I zůstali jste v Kádes za mnohé dny, podle počtu dnů, v nichž jste tam byli.

2 Potom obrátivše se, táhli jsme na tu poušť cestou k moři Rudému, jakož mluvil Hospodín ke mně, a obcházelí jsme horu Seir za dlouhý čas, ² Až mi řekl Hospodín takto: ³ Dosti jste již obcházelí horu tuto, obraťtež se k straně půlnoční. ⁴ A lidu přikáž, řka: Půjďte přes pomezí bratří svých synů Ezau, kteříž bydlí v Seir. Ačkoli budou se vás báti, hleďte však pilně, ⁵ Abyste jich nedráždili; nebo nedám vám z země jejich ani šlepěje nožné, proto že v dědictví Ezau dal jsem horu Seir. ⁶ Pokrmů koupíte od nich za peníze, a jísti budete, i vody také ku pití za peníze od nich jednati budete. ⁷ Nebo Hospodín Bůh tvůj požehnal tobě při všeliké práci rukou tvých, a zná, že jdeš přes poušť velikou tuto; již čtyřiceti let Hospodín Bůh tvůj byl s tebou, aniž jsi měl v čem nedostatku. ⁸ A šli jsme od bratří našich, synů Ezau, kteříž bydlí v Seir, s cesty polní od Elat a od Aziongaber, a uchýlili jsme se, abychom šli cestou po poušti Moábské. ⁹ I řekl mi Hospodín: Neškod' Moábským, ani jich popouzej k boji, nebo nedám tobě v zemi jejich dědictví, poněvadž synům Lot dal jsem Ar v dědictví. ¹⁰ (Emim prvé bydlili v ní, lid veliký a mnohý, a vysokého zrostu, jako Enakim. ¹¹ Oni také za obry držáni byli jako Enakim, ale Moábští říkali jim Emim. ¹² V Seir pak bydlili prvé Horejští, kteréž synové Ezau vyhnali, a zahladili je před tváří svou, a bydlili tu místo nich, jako učinil Izrael v zemi vládařství svého, kterouž jim dal Hospodín.) ¹³ Nyní vstanouce, přejděte potok Záred. I přešli jsme potok Záred. ¹⁴ Času pak, v němž jsme šli z Kádesbarne, až jsme přešli potok Záred, bylo let třiceti osm, dokavadž nebyl vyhlazen všecken věk mužů bojovných z prostřed stanů, jakož jim přísáhl Hospodín. ¹⁵ Nebo ruka Hospodinova byla proti nim k setření jich z prostředku stanů, dokudž nevyhladil jich. ¹⁶ I stalo se, když všickni muži ti bojovní vyhnuli z prostředku lidu, ¹⁷ Že mluvil Hospodín ke mně, řka: ¹⁸ Ty přejdeš dnes pomezí Moábské k městu Ar, ¹⁹ A přiblížíš se k synům Ammon. Nessužujž jich a nepopouzej jich k boji, nebo nedám tobě v zemi synů Ammon dědictví, poněvadž synům Lotovým dal jsem ji k vládařství. ²⁰ (I ona také držána byla za zemi obrů; nebo obrové před tím bydlili v ní, kterýmž Ammoništi říkali Zamzomim, ²¹ Lid veliký a mnohý, a vysokého zrostu, jako Enakim. Ale zahladil je Hospodín před tváří jejich, a vešli v dědictví jejich, a bydlili na místě jejich, ²² Jakož učinil synům Ezau bydlícím v Seir, pro něž vyhladil Horejské před tváří jejich, i vešli v dědictví jejich, a bydlili na místě jejich až do dnešního dne. ²³ Hevejské také, kteříž bydlili v Azerim až do Gáza, Kaftorejští, kteříž vyšli z Kaftor, zahladili je, a bydlili na místě jejich.) ²⁴ Vstanouce, beřte se a přejděte potok Arnon. Hle, dal jsem v ruce tvé Seona, krále Ezebon Amorejského, a zemi jeho; začniž jí vládnouti, a bojuj válečně proti němu. ²⁵ Dnes počnu pouštětí strach a lekání se tebe na lidi, kteříž jsou pode vším nebem, tak že kteřížkoli uslyší pověst o tobě, trásti a lekati se budou tváří tvé. ²⁶ I poslal jsem posly z pouště Kedemot k Seonovi, králi Ezebon, s slovy pokojnými, řka: ²⁷ Necht' projdu skrze zemi tvou, přímo cestou půjdu, neuchýlím se ani na pravo ani na levo. ²⁸ Pokrmů za peníze prodáš mi, abych jedl, vody také za peníze dáš mi, a pití budu; toliko pěšky projdu, ²⁹ Jakož mi učinili synové Ezau, kteříž bydlí v Seir, a Moábští, kteříž bydlí v Ar, dokudž nepřejdu Jordánu, jda k zemi, kterouž Hospodín Bůh náš dává nám. ³⁰ Ale nechtěl dopustiti Seon, král Ezebon, abychom prošli zemi jeho; nebo byl zatvrdil Hospodín Bůh tvůj ducha jeho, a ztuhl srdce jeho, aby dal jej v ruce tvé, jakož se vidí podnes. ³¹ (Nebo řekl mi byl Hospodín: Aj, již jsem počal v moc dávatí tobě Seona i zemi jeho; začniž jí vládnouti, abys dědičně obdržel zemi jeho.) ³² A vytáhl byl Seon proti nám, on i všecken lid jeho k boji do Jasa. ³³ I dal jej nám Hospodín Bůh náš, a porazili jsme ho s syny jeho i se vším lidem jeho. ³⁴ Vzali jsme také toho času všecka města jeho, a dali jsme v prokletí lid těch všech měst, i ženy i děti, žádného nepozůstavivše. ³⁵ Toliko hovada rozebrali jsme sobě, a kořisti z měst, kterýchž jsme dobyli. ³⁶ Od Aroer jenž jest na břehu potoka Arnon, a od města, kteréž jest v údolí, až do Galád nebylo města, kteréž by ostáti mohlo před námi; všecka nám dal Hospodín Bůh náš. ³⁷ Toliko k zemi synů Ammon nepřiblížils se, ani k žádné krajině ležící při potoku Jabok, ani k městům na horách, a k žádnému místu, kteréž zapověděl Hospodín Bůh náš.

3 Potom obrátivše se, táhli jsme cestou k Bázan. I vytáhl Og, král Bázan, proti nám, on i všecken lid jeho k bitvě do Edrei. ² I řekl mi Hospodín: Neboj se ho, nebo v ruce tvé dal jsem jej, i všecken lid jeho i zemi jeho, a učiníš jemu tak, jako jsi učinil Seonovi, králi Amorejskému, kterýž bydlil v Ezebon. ³ Dal tedy Hospodín Bůh náš v ruce naše i Oga, krále Bázan, a všecken lid jeho, i porazili jsme jej, tak že jsme nepozůstavili po něm žádného živého. ⁴ Dobyli jsme také téhož času všech měst jeho; nebylo města, kteréž by bychom jim neodjali, šedesáte měst, všecku krajinu Argob, království Oga v Bázan. ⁵ Všecka ta města byla ohražená zdmi vysokými, branami a závorami, kromě měst otevřených, jichž bylo velmi mnoho. ⁶ A vyplnili jsme je, jako jsme učinili Seonovi, králi Ezebon, vyhladivše všecka města, muže, ženy i dítky. ⁷ Všecka pak hovada a kořisti měst rozebrali jsme sobě. ⁸ Vzali jsme také téhož času zemi z ruky dvou králů Amorejských, kteráž byla před

Jordánem, od potoku Arnon až k hoře Hermon,⁹ (Sidonští říkají Hermonu Sarion, a Amorejští říkají jemu Sanir),¹⁰ Všecka města v kraji, a všecken Galád, a všecken Bázan až do Sálecha a Edrei, kteráž byla města království Og v Bázan.¹¹ Sám toliko Og, král v Bázan, z jiných obrů byl pozůstal. Aj, lůže jeho, lůže železné, ještě zůstává v Rabbat synů Ammon, devíti loktů zdělí, a čtyř loket zšíří, jakž jest loket muže.¹² Když tedy zemi tu obdrželi jsme dědičně toho času, krajinu od Aroer, jenž jest při potoku Arnon, a polovici hory Galád i města její, dal jsem pokolení Ruben a Gád.¹³ Ostatek pak Galád a všecku zemi Bázan, království Oga, dal jsem polovici pokolení Manassesova, totiž všecku krajinu Argob, všecku Bázan, kteráž sloula země obrů.¹⁴ Jair, syn Manasse, vzal všecku krajinu Argob, až ku pomezí Gessuri a Machati; pročez nazval zemi Bázan od jména svého Havot Jair až do dnešního dne.¹⁵ Machirovi pak dal jsem Galád.¹⁶ A Rubenovu a Gádovu pokolení dal jsem krajinu od Galád až ku potoku Arnon, polovici potoka s pomezím až ku potoku Jabok, kdež jsou hranice synů Ammonitských,¹⁷ A roviny tyto i Jordán s pomezím od Ceneret až k moři pustému, jenž jest moře slané, ležící pod horou Fazga k východu.¹⁸ A přikázal jsem vám toho času, řka: Hospodin Bůh váš dal vám zemi tuto, abyste ji dědičně obdrželi; vezmouce odění na sebe, půjdete před bratřími vašimi, syny Izraelskými, kteřížkoli silní jste.¹⁹ Toliko ženy vaše a dítky vaše, a dobytek váš, (nebo vím, že mnoho dobytka máte,) zůstanou v městech vašich, kteráž jsem dal vám,²⁰ Dokudž by nedal odpočinutí Hospodin bratřím vašim jako i vám, aby i oni dědičně obdrželi zemi, kterouž Hospodin Bůh váš dává jim za Jordánem; tedy navrátíte se jeden každý k dědictví svému, kteréž jsem dal vám.²¹ Také i Jozue přikázal jsem toho času, řka: Oči tvé vidí všecko, co učinil Hospodin Bůh váš těm dvěma králům; takt učiní Hospodin všechněm královstvím, do kterýchž ty půjdeš.²² Nebojtež se jich, nebo Hospodin Bůh váš, onť jest, kterýž bojuje za vás.²³ A tehdaž prosil jsem Hospodina, řka:²⁴ Panovniče Hospodine, ty jsi počal ukazovati služebníkovi svému velikost svou a ruku svou přesilnou; nebo kdo jest Bůh silný na nebi aneb na zemi, ješto by činiti mohl skutky podobné tvým, a moci podobné tobě?²⁵ Prosim, nechť vejdu a uzřím zemi tu výbornou, kteráž jest za Jordánem, horu tu výbornou i Libán.²⁶ Pohnul se pak Hospodin na mne pro vás a neuslyšel mne, ale řekl mi: Dosti máš, nemluv více o to se mnou.²⁷ Vstup na vrch hory Fazga, a pozdvihna oči svých k západu a k půlnoci, ku poledni i k východu, hled očima svýma; nebo nepřejdeš Jordánu tohoto.²⁸ Ale přikaz Jozue, a posilň ho, i potvrď ho; nebo půjde před lidem tímto, a on uvede jim v dědictví zemi, kterouž uzříš.²⁹ I zůstali jsme v údolí naproti Betsfegor.

4 Nyní tedy, ó Izraeli, slyš ustanovení a soudy, kteréž já učím vás činiti, abyste živi byli, a vejduce, dědičně vládlí zemi, kterouž Hospodin Bůh otců vašich vám dává.² Nepřidáte nic k slovu, kteréž já přikazuji vám, aniž co ujmete od něho, abyste tak přikázání Hospodina Boha svého, kteréž já přikazuji vám, zachovali.³ Oči vaše viděly, co učinil Hospodin pro Betsfegor, jak všecky lidi, kteříž odešli po Betsfegor, vyhladil Hospodin Bůh tvůj z prostředku tvého.⁴ Vy pak, přídržející se Hospodina Boha vašeho, živi jste do dnešního dne všickni.⁵ Viztež, učilť jsem vás ustanovením a soudům, jakž mi přikázal Hospodin Bůh můj, abyste tak činili v zemi, do kteréž vejdete k dědičnému držení jí.⁶ Ostříhejtež tedy a čiňte je, nebo to jest moudrost vaše a opatrnost vaše před očima národů, kteříž, slyšíce všecka ustanovení tato, řeknou: Jistě lid moudrý a rozumný národ veliký tento jest.⁷ Nebo který národ tak veliký jest, kterýž by měl bohy sobě tak blízké, jako jest Hospodin Bůh váš ve všem volání našem k němu?⁸ A který jest národ tak veliký, kterýž by měl ustanovení a soudy spravedlivé, jako jest všecken zákon tento, kterýž já vám dnes předkládám?⁹ A však hled se a bedlivě ostříhej duše své, abys nezapomenul na ty věci, kteréž viděly oči tvé, a aby nevyšly z srdce tvého po všecky dny života tvého; a v známost je uvedeš synům i vnukům svým.¹⁰ A nezapomínej, že jsi onoho dne stál před Hospodínem Bohem svým na Orébě, když mi byl řekl Hospodin: Shromažď mi lid, ať jim předložím slova má, z nichž by se učili mne báti po všecky dny, dokudž živi budou na zemi, a témuž aby syny své učili.¹¹ Tedy přistoupili jste, a stáli jste pod horou; (hora pak ta hořela ohněm až do samého nebe, a byly na ní tmy, oblak a mrákota.)¹² I mluvil k vám Hospodin z prostředku ohně. Hlas slov slyšeli jste, ale obrazu žádného jste neviděli kromě hlasu,¹³ Jímž vyhlásil vám smlouvu svou, kteréžto přikázal vám ostříhati, totiž desíti slov, a napsal je na dvou deskách kamenných.¹⁴ Mně také přikázal Hospodin toho času, abych učil vás ustanovením a soudům, abyste činili je v zemi, do kteréž jdete k dědičnému držení jí.¹⁵ Protož pilně pečujte o duše své, (nebo neviděli jste žádného obrazu toho dne, když k vám mluvil Hospodin na Orébě z prostředku ohně),¹⁶ Abyste neporušili cesty své, a neučinili sobě rytiny aneb podobenství nějakého obrazu, tvárnosti muže neb ženy,¹⁷ Podobenství nějakého hovada, kteréž jest na zemi, aneb podobenství jakéhokoli ptáka křídla majícího, kterýž létá v povětří,¹⁸ Podobenství jakéhokoli zeměplazu na zemi, aneb podobenství jakékoli ryby, kteráž jest u vodě pod zemí.¹⁹ Ani pozdvihuj oči svých k nebi, abys, vida slunce a měsíc, i hvězdy se vším zástupem nebeským a ponuknut jsa, klaněl bys se jim a sloužil bys jim, ješto ty věci oddal Hospodin Bůh tvůj všechněm lidem pode vším nebem,²⁰ Vás pak vzal Hospodin, a vyvedl vás jako z peci železné z Egypta, abyste byli jeho lid dědičný, jako jste dne tohoto.²¹ Ale na mne rozhněval se Hospodin příčinou vaší, a přísáhl, že nepřejdu Jordánu, ani nevejdu do země té výborné, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě v dědictví.²² Nebo já umru v zemi této, a nepřejdu

Jordánu, vy pak přejdete, a dědičně obdržíte zemi tu výbornou.²³ Hleďtež, abyste se nezapomínali na smlouvu Hospodina Boha svého, kterouž učinil s vámi, a nečinili sobě rytiny, aneb obrazu jakékoli věci, jakož přikázal tobě Hospodin Bůh tvůj.²⁴ Nebo Hospodin Bůh tvůj jest oheň šířající, Bůh silný, horlivý.²⁵ Když zplodíš syny a vnuky, a zstaráte se v zemi té, jestliže porušíte cestu svou, a uděláte rytinu ku podobenství jakékoli věci, aneb učiníte něco zlého před očima Hospodina Boha svého, popouzejíce ho:²⁶ Osvědčuji proti vám dnes před nebem i zemí, že hrozně a rychle vyhlazeni budete z země, do kteréž půjdete přes Jordán, abyste vládli jí. Nedlouho bydlení budete v ní, ale do konce vyhlazeni budete.²⁷ A rozptýlí vás Hospodin mezi národy, a maličký počet vás zůstane mezi pohany, do kterýchž zavede vás Hospodin,²⁸ A sloužití tam budete bohům, dílu rukou lidských, dřevu a kameni, ješto nevidí ani slyší, ani jedí, ani číjí.²⁹ Jestliže pak i tam hledati budeš Hospodina Boha svého, tedy nalezneš, budeš-li ho hledati z celého srdce svého a z celé duše své.³⁰ Když úzko bude, a přijdou na tě všechny ty věci, naposledy však, jestliže bys se navrátil k Hospodinu Bohu svému, a poslouchal bys hlasu jeho,³¹ (Poněvadž Hospodin Bůh tvůj jest Bůh silný, milosrdný,) neopustí tebe, ani tě nezkaží, ani zapomene se na smlouvu otců tvých, kterouž s přísahou utvrdil jim.³² Nebo ptej se nyní na dni staré, kteříž byli před tebou, od toho dne, v kterémž stvořil Bůh člověka na zemi, a od jednoho kraje nebe až do druhého, stala-li se kdy věc podobná této tak veliké, aneb slýcháno-li kdy co takového?³³ Zdali kdy slyšel který lid hlas Boha mluvícího z prostředku ohně, jako jsi ty slyšel a živ zůstal?³⁴ Aneb zdali se kdy který Bůh pokusil, aby přijda, vzal sobě národ některý z jiného národu s zkušováním, znameními a s zázraky, skrze boje a ruku silnou, v rameni vztaženém a v hrůzi veliké, jako učinil všechno toto pro vás Hospodin Bůh váš v Egyptě před očima vašimi?³⁵ Toběť jest to ukázáno, abys věděl, že Hospodin jest Bůh, a že není jiného kromě něho.³⁶ Dalť s nebe slyšeti hlas svůj, aby vyučil tebe, a na zemi ukázal tobě oheň svůj veliký, a slova jeho slyšel jsi z prostředku ohně.³⁷ Proto že miloval otce tvé, vyvolil sámě jejich po nich, a vyvedl tě před sebou mocí svou velikou z Egypta,³⁸ Aby vyžena národy veliké a silnější, než jsi ty, před tváří tvou, uvedl tebe a dal tobě zemi jejich v dědictví, jakož dnes vidíš.³⁹ Věziž tedy dnes a obnov to v srdci svém, že Hospodin jest Bůh na nebi svrchu i na zemi dole, a není žádného jiného.⁴⁰ Protož ostříhej po všechny dny ustanovení a přikázání jeho, kteráž já dnes přikazuji tobě, aby dobře bylo tobě i synům tvým po tobě, a abys prodlil dnů v zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě.⁴¹ Tehdy oddělil Mojžíš tři města před Jordánem k východu slunce.⁴² Aby utekl do nich vražedník, kterýž by zabil bližního svého nechtě, a neměl by ho před tím v nenávisti; když by utekl do jednoho z těch měst, aby živ zůstal:⁴³ Bozor na poušti, na rovinách v kraji Rubenitských, a Rámot v Galád, v pokolení Gád, a Golan v Bázan, v pokolení Manasse.⁴⁴ Ten jest zákon, kterýž předložil Mojžíš synům Izraelským,⁴⁵ A tato jsou svědectví a ustanovení i soudové, kteréž předložil Mojžíš synům Izraelským, když vyšli z Egypta,⁴⁶ Před Jordánem v údolí naproti Betfegor, v zemi Seona, krále Amorejského, kterýž bydlil v Ezebon, jež porazil Mojžíš a synové Izraelští, když vyšli z Egypta,⁴⁷ A uvázali se dědičně v zemi jeho, a v zemi Oga, krále Bázan, dvou králů Amorejských, v zemi, kteráž jest před Jordánem k východu slunce,⁴⁸ Od Aroer, (jenž leží při břehu potoka Arnon), až k hoře Sion, kteráž jest Hermon.⁴⁹ I ve všecku rovinu před Jordánem k východu až k moři pustému, ležící pod horou Fazga.

5 I svolal Mojžíš všecken lid Izraelský, a řekl jim: Slyš, Izraeli, ustanovení a soudy, kteréž já dnes mluvím v uši vaše; naučte se jim, a v skutku jich ostříhejte.² Hospodin Bůh náš učinil s námi smlouvu na Orébě.³ Ne s otci našimi učinil Hospodin tu smlouvu, ale s námi, kteříž zde jsme nyní my všickni živí.⁴ Tváří v tvář mluvil Hospodin s vámi na té hoře z prostředku ohně,⁵ (Já jsem pak stál mezi Hospodinem a mezi vámi toho času, abych oznámil vám řeč Hospodinovu; nebo jste se báli ohně, a nevstoupili jste na horu), řka:⁶ Já jsem Hospodin Bůh tvůj, kterýž jsem tě vyvedl z země Egyptské z domu služby.⁷ Nebudeš mítí bohů jiných přede mnou.⁸ Neučiníš sobě rytiny, ani jakého podobenství těch věcí, kteréž jsou na nebi svrchu, ani těch, kteréž na zemi dole, ani těch, kteréž jsou u vodách pod zemí.⁹ Nebudeš se jim klaněti, ani jich ctíti. Nebo já jsem Hospodin Bůh tvůj, Bůh silný, horlivý, navštěvující nepravost otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení těch, kteříž nenávidí mne,¹⁰ A činící milosrdenství nad tisíci těch, kteříž mne milují, a ostříhají přikázání mých.¹¹ Nevezmeš jména Hospodina Boha svého nadarmo, neboť nenechá bez pomsty Hospodin toho, kdož by bral jméno jeho nadarmo.¹² Ostříhej dne sobotního, abys jej světil, jakož přikázal tobě Hospodin Bůh tvůj.¹³ Šest dní pracovati budeš, a dělati všeliké dílo své;¹⁴ Ale dne sedmého odpočinutí jest Hospodina Boha tvého. Nebudeš dělati žádného díla, ty i syn tvůj i dcera tvá, i služebník tvůj i děvka tvá, vůl i osel tvůj i všeliké hovado tvé, i příchozí tvůj, kterýž jest v branách tvých, aby odpočinul služebník tvůj a děvka tvá jako i ty.¹⁵ A pamatuj, že jsi byl služebníkem v zemi Egyptské, a vyvedl tě Hospodin Bůh tvůj odtud v ruce silné, a v rameni vztaženém. Protož přikázal tobě Hospodin Bůh tvůj, abys světil den sváteční.¹⁶ Cti otce svého i matku svou, jakož přikázal tobě Hospodin Bůh tvůj, aby se prodleli dnové tvoji, a aby tobě dobře bylo na zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě.¹⁷ Nezabiješ.¹⁸ Nesesmilníš.¹⁹ Nepokradeš.²⁰ Nepromluvíš proti bližnímu svému krivého svědectví.²¹ Nepožádáš manželky bližního svého, aniž požádáš domu bližního svého,

pole jeho, neb služebníka jeho, aneb děvky jeho, vola jeho neb osla jeho, aneb čehokoli z těch věcí, kteréž jsou bližního tvého. ²²Ta slova mluvil Hospodin ke všemu shromáždění vašemu na hoře z prostředku ohně, oblaku a mrákoty, hlasem velikým, a nepřidal nic více, a napsal je na dvou deskách kamenných, kteréž mně dal. ²³Vy pak když jste uslyšeli hlas z prostředku tmy, (nebo hora ohněm hořela), přistoupili jste ke mně všickni vůdcové pokolení vašich a starší vaši, ²⁴A řekli jste: Ej, ukázal nám Hospodin Bůh náš slávu svou a velikost svou, a slyšeli jsme hlas jeho z prostředku ohně; dnešního dne viděli jsme, že Bůh mluvil s člověkem, a on živ zůstal. ²⁵Protož nyní proč máme zemřít? Nebo sežral by nás oheň veliký tento; jestli více slyšeti budeme hlas Hospodina Boha našeho, zemřeme. ²⁶Nebo co jest všeliké tělo, aby slyše hlas Boha živého mluvícího z prostředku ohně, jako my, mělo živo býti? ²⁷Přístup ty a slyš všecky věci, kteréž mluvíti bude Hospodin Bůh náš; potom ty mluvíti budeš nám, což by koli řekl tobě Hospodin Bůh náš, a my slyšeti i činiti budeme. ²⁸Uslyšev pak Hospodin hlas řečí vašich, když jste mluvili ke mně, řekl mi Hospodin: Slyšel jsem hlas řeči lidu tohoto, kterouž mluvili tobě. Cožkoli mluvili, dobrěť jsou mluvili. ²⁹Ó kdyby bylo jejich srdce takové, aby se báli mne a ostříhali přikázání mých po všeliký čas, aby jim dobře bylo i synům jejich na věky! ³⁰Jdi, rci jim: Navraťte se k stanům vašim. ³¹Ty pak stůj tuto při mně, a oznámím tobě všechna přikázání, ustanovení i soudy, kterýmž je učiti budeš, aby je činili v zemi, kterouž já dávám jim, aby jí dědičně vládli. ³²Hleďtež tedy, abyste činili, jakž přikázal vám Hospodin Bůh váš; neuchylujte se na pravo ani na levo. ³³Po vši té cestě, kterouž vám přikázal Hospodin Bůh váš, choditi budete, abyste živi byli, a dobře bylo vám, a abyste prodlili dnů na zemi, kterouž dědičně obdržíte.

6 Toto pak jest přikázání, ustanovení a soudové, kteréž přikázal Hospodin Bůh váš, abych učil vás, abyste činili je v zemi, do kteréž jdete k dědičnému držení jí, ²Abys se bál Hospodina Boha svého, ostříhaje všech ustanovení jeho a přikázání jeho, kteráž já přikazuji tobě, ty i syn tvůj i vnuk tvůj, po všechny dny života svého, aby se prodlili dnové tvoji. ³Slyšiš tedy, Izraeli, a hled tak skutečně činiti, aby tobě dobře bylo, a abyste se velmi rozmnožili, (jakož mluvil Hospodin Bůh otců tvých tobě,) v zemi oplývající mlékem a strdí. ⁴Slyš, Izraeli, Hospodin Bůh náš, Hospodin jeden jest. ⁵Protož milovati budeš Hospodina Boha svého z celého srdce svého, a ze vši duše své, a ze vši síly své. ⁶A budou slova tato, kteráž já přikazuji tobě dnes, v srdci tvém. ⁷A budeš je často opětovat synům svým, a mluvíti o nich, když sedneš v domě svém, když půjdeš cestou, a léhaje i vstávaje. ⁸Uvážeš je za znamení na ruce své, a jako náčelník mezi očima svýma. ⁹Napišeš je také na

6:2 Abys se bál Hospodina. Viz pozn. 13

6:5 Milovati budeš Hospodina. Milovat krále znamená poslouchat ho, dělat, co říká (Jn 14:15). Proto je toto přikázání vysloveno jedním dechem s přikázáním Boha se bát (v. 13) ve smyslu respektu a úcty, jaká náleží králi. Strach ve smyslu hrůzy a děsu z krále patří zlým, kteří jeho nařízení porušují; takoví se právem obávají jeho trestu.

6:8 Na ruce ... mezi očima. Malé krabičky, obsahující biblické texty,

zvané *tefillin* (תפילין), řecky *fylaktérie* (φυλακτήρια), např. v Mt 23:5. Konzervativní Židé si je dodnes připevňují na čelo a na ruku, když se modlí. Číslo šelmy ze Zj 13:16 a Nepřítelova parafráze původního Božího příkazu. Služebníci zla budou označeni tam, kde služebníci živého Boha mají nosit označení, že patří jemu. K pravidelné modlitbě je vždy vhodný nějaký rituál, ať už je to oddělený

Celým srdcem

Hebrejské slovo pro srdce, *lev* (לֵב) se v Bibli vyskytuje na stovkách míst. V biblickém chápání *lev* není jen neúnavná krevní pumpa. Reprezentuje vnitřní svěbytnost člověka, jeho vlastní ego. Díky němu dokážeme milovat, plakat, soucítit i hřešit. „Duše“ je výraz, kterým toto vnitřní já častěji označujeme mimo biblický kontext. Hebrejšтина, bohatá na významy, příkládá srdci množství morálních kvalit.

Co je v srdci?

Zde je několik příkladů toho, jak Bible slovem *lev* vyjadřuje širokou rozmanitost lidských osobností a postojů:

- úctyhodný je spravedlivý, dosl. „přímého srdce“ (*jišrelev* יִשְׂרָאֵל לֵב), např. Ž 7:10;
- tvrdohlavý je zatvrdilého srdce, např. v Ez 3:7 (*kašelev* קָשִׁי לֵב),

- arogantní je pyšného srdce, dosl. „povýšeného srdce“ (*gevalev* גִּבְהַלֵּב), např. Př 16:5;
- nečestný a nepoctivý má srdce dvojité, dosl. „srdce a srdce“ (*lev valev* לֵב וְלֵב), asi podobně, jako když česky řekneme: „Mluví tak i tak,“ např. Ž 12:3;
- odvážný, zmužilého srdce je dosl. „mocného srdce“ (*amitz libo* אִמִּץ לִבּוֹ) např. Am 2:16;
- kající má srdce skroušené a potřené, dosl. „zložené a sevřené“ Ž 51:19 (*lev nišbar venidkeh* לֵב־נִשְׁבַּר וְנִדְכָה)
- a volá k Bohu o čisté (*lev tahor* לֵב טָהוֹר) Ž 51:12;

Tímto svým „celým srdcem“ (*bekal lebabeka* בְּכָל־לִבְבְּךָ) máme milovat Hospodina nade všechno (6:5).

veřejích domu svého a na branách svých.¹⁰ A když tě uvede Hospodin Bůh tvůj do země, kterouž s přísahou zaslíbil otcům tvým, Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, že ji tobě dá, i města veliká a výborná, kterýchžs nestavěl,¹¹ A domy plné všech dobrých věcí, kterýchž jsi nenaplnil, a studnice vykopané, kterýchž jsi nekopal, a vinice i olivovní, jichž jsi neštípil, a jedl bys a nasýtil se:¹² Varuj se, abys nezapomenul na Hospodina, kterýž tě vyvedl z země Egyptské, z poroby těžké.¹³ Hospodina Boha svého báti se budeš, a jemu sloužiti, a ve jméno jeho přísahati.¹⁴ Neodejdeš po bozích cizích, z bohů jiných národů, kteříž vůkol vás jsou,¹⁵ (Nebo Bůh silný, horlivý, Hospodin tvůj u prostřed tebe jest,) aby se neroznítla prchlivost Hospodina Boha tvého na tebe, a shladil by tě se svrchku země.¹⁶ Nebudete pokoušeti Hospodina Boha svého, jako jste pokoušeli v Massah.¹⁷ Pilně ostříhejte přikázání Hospodina Boha svého, a svědectví jeho, i ustanovení jeho, kteráž přikázal tobě,¹⁸ A čiň to, což pravého a dobrého jest před očima Hospodinovým, aby tobě dobře bylo, a vejda, abys dědičně obdržel zemi výbornou, kterouž s přísahou zaslíbil Hospodin otcům tvým,¹⁹ Aby vypudil všechny nepřátele tvé od tváři tvé, jakož mluvil Hospodin.²⁰ Když by se potom syn tvůj otázal tebe, řka: Co jsou to za svědectví a ustanovení i soudy, kteréž přikázal Hospodin Bůh náš vám?²¹ Tedy díš synu svému: Služebníci jsme byli Faraonovi v Egyptě, i vyvedl nás Hospodin z Egypta v ruce silné.²² A činil Hospodin znamení a zázraky veliké a škodlivé v Egyptě proti Faraonovi, a proti všemu domu jeho před očima našima,²³ Nás pak vyvedl odtud, aby uvedl nás, a dal nám zemi, kterouž s přísahou zaslíbil otcům našim.²⁴ Protož přikázal nám Hospodin, abychom ostříhali všech ustanovení těchto, bojíce se Hospodina Boha svého, aby nám dobře bylo po všechny dny, a aby zachoval nás při životu, jakž to činí i v dnešní den.²⁵ A spravedlnost míti budeme, když ostříhati budeme a činiti všechna přikázání tato před Hospodinem Bohem svým, jakož přikázal nám.

7 Když pak tebe uvede Hospodin Bůh tvůj do země, do kteréž ty již vcházíš, abys vládl jí, a vyplnění národy mnohé od tváři tvé, Hetea, Gergezea, Amorea, Kananea, Ferezea, Hevea a Jebuzea, sedm národů větších a silnějších, nežli jsi ty,² A dá je Hospodin Bůh tvůj tobě, abys je pobil: jako proklaté vyplněníš je, nevejdeš s nimi v smlouvu, aniž slituješ se nad nimi.³ Nikoli nespřízníš se s nimi; dcery své nedáš synu jejich, a dcery jejich nevezmeš synu svému.⁴ Neboť by odvedla syna tvého od následování mne, a sloužili by bohům cizím, pročez popudila by se prchlivost Hospodinova na vás, a zahladila by tě rychle.⁵ Ale raději toto jim učíte: Oltáře jejich zbořte, modly jejich stroskotejte, háje také posekejte, a rytiny jejich ohněm spalte.⁶ Nebo ty lid svatý jsi Hospodinu Bohu svému; tebe vyvolil Hospodin Bůh tvůj, abys jemu byl lidem zvláštním, mimo všechny národy, kteříž jsou na zemi.⁷ Ne proto, že by vás více bylo nad jiné národy, připojil se k vám Hospodin, a vyvolil vás, (nebo menší vás počet byl nežli jiných národů,)⁸ Ale proto, že miloval vás Hospodin, a splnění chtěl přísahu, kterouž přísáhl otcům vašim, vyvedl vás v ruce silné, a vysvobodil vás z domu služby, z ruky Faraona, krále Egyptského.⁹ I zviš, že Hospodin Bůh tvůj jest Bůh, Bůh silný a pravdomluvný, ostříhající smlouvy a milosrdenství těm, kteříž ho milují a ostříhají přikázání jeho, až do tisícého kolena,¹⁰ Odplacující tomu, kterýž ho nenávidí, v tvář jeho, tak aby zahladil jej. Nebudeť prodlévati; kdož ho nenávidí, v tvář jeho odplatí jemu.¹¹ Protož ostříhej přikázání a ustanovení i soudů, kteréž já tobě dnes přikazuji, abys je činil.¹² I budeť to, že když poslouchati budete soudů těchto a ostříhati i činiti je, také Hospodin Bůh tvůj ostříhati bude tobě smlouvy a milosrdenství, kteréž s přísahou zaslíbil otcům tvým.¹³ A bude tě milovati, i požehná tobě a rozmnoží tebe. Nebo požehná plodu života tvého a úrodám země tvé, obilí tvému, vínu tvému a oleji tvému, plodu skotů tvých i stádům bravů tvých v zemi, kterouž s přísahou zaslíbil otcům tvým, že ji tobě dá.¹⁴ Požehnaný budeš nad všechny národy; nebude u tebe neplodný aneb neplodná, ani mezi hovady tvými.¹⁵ Vzdálí také od tebe Hospodin všeliký neduh, a všechny zlé nemoci Egyptské, kteréž znáš; nevzloží jich na tebe, ale vzloží je na všechny, kteříž tě nenávidí.¹⁶ A shladíš všechny národy, kteréž Hospodin Bůh tvůj dá tobě. Neslituje se nad nimi oko tvé, aniž sloužiti budeš bohům jejich, nebo to bylo by tobě osídlem.¹⁷ Řekl-li bys v srdci svém: Větší jsou národové tito nežli já, kterak budu moci vyhnati je?¹⁸ Neboj se jich, ale pilně pamatuj na to, co učinil Hospodin Bůh tvůj Faraonovi a všechněm Egyptským,¹⁹ Na pokušení veliká, kteráž viděly oči tvé, i znamení a zázraky, a ruku silnou a rámě vztážené, v kterémž vyvedl tě Hospodin Bůh tvůj. Takt učiní Hospodin Bůh tvůj všechněm národům, kterýchž bys se obával.²⁰ Nadto sršně pošle Hospodin Bůh tvůj na ně, dokudž by nezhylni, kteříž by pozůstali, a kteříž by se skryli před tebou.²¹ Nelekej se strachu jejich, nebo Hospodin Bůh tvůj jest u prostřed tebe, Bůh silný, veliký a hrozný.²² I vyplnění Hospodin Bůh tvůj národy ty od tváři tvé pomalu; nebudeš moci pojednou jich shladiti, aby se nerozmnožila proti tobě zvěř

čas (2Kr 16:15; Ezd 9:5; Ž 141:2; Da 6:11; 9:21) nebo tělesná poloha (Gn 24:26; Ex 34:8; 1Pa 29:20; 2Pa 6:13; 20:18; 29:30; Ezd 9:5; Neh 8:6; Ž 95:6; 141:2; Iz 45:23; Jr 36:7; Da 6:11; Lk 24:52; Jn 9:38; Sk 7:60; 1Kor 14:25; Ef 3:14; Zj 4:10; 5:8, 14; 11:16; 19:4) či půst (2Sa 12:6; 1Kr 21:27; Est 4:16; Neh 1:4; Ž 69:11; Mt 9:15; Mk 2:19–20; Lk 5:35). Tzv. „stříelná modlitbička“ – rychlá a krátká modlitba v urgentní

nouzi (Neh 2:4) – je mimořádná, výjimečná; nelze na ni redukovat veškerý modlitební život. Zaměřovat modlitbu za usínání v relaxační poloze vyjadřuje náš disrespekt vůči Všemohoucímu Králi.

6:13 Báti se budeš. „Bázeň Boží“ jde ruku v ruce s přikázáním Boha milovat (srv. v. 5). Milovat krále znamená poslouchat ho, dělat, co říká (Jn 14:15).

polní. ²³A však dá je Hospodin Bůh tvůj tobě, a setře je setřením velikým, dokudž nebudou vyhlazeni. ²⁴Vydá i krále jejich v ruce tvé, a vyhladíš jméno jejich pod nebem; neostojíš žádný před tebou, až je i vyhladíš. ²⁵Ryté bohy jejich ohněm popálíš; nepožádáš stříbra a zlata, kteréž jest na nich, aniž ho sobě vezmeš, aby nebylo tobě osídlem, nebo ohavnost jest Hospodinu Bohu tvému. ²⁶Aniž vneseš ohavnosti do domu svého, abys nebyl proklatý, jako i ona; všelijak v ohyzdnosti a v ohavnosti budeš míti ji, nebo proklatá jest.

8 Všelikého přikázání, kteréž já přikazuji tobě dnes, skutečně ostříhejte, abyste živi byli a rozmnožili se, a vešli k dědičnému obdržení země, kterouž s přísahou zaslíbil Hospodin otcům vašim. ²A rozpomínati se budeš na všecku cestu, kterouž tě vedl Hospodin Bůh tvůj již teď čtyřiceti let po poušti, aby ponížil tebe a zkusil tě, aby známé bylo, co jest v srdci tvém, budeš-li ostříhati přikázání jeho, čili nic. ³I ponížil tě a dopustil na tebe hlad, potom tě krmil mannou, kteréž jsi ty neznal, ani otcové tvoji, aby známé učinil tobě, že ne samým chlebem živ bude člověk, ale vším tím, což vychází z úst Hospodinových, živ bude člověk. ⁴Roucho tvé nevetšelo na tobě, a noha tvá se neodhnetla, již od čtyřiceti let. ⁵Znejž tedy v srdci svém, že jakož cvičí člověk syna svého, tak Hospodin Bůh tvůj cvičí tebe. ⁶A ostříhej přikázání Hospodina Boha svého, chodě po cestách jeho, a boje se jeho. ⁷Nebo Hospodin Bůh tvůj uvozuje tě do země výborné, země, v níž jsou potokové vod, studnice a propasti prýstící se po údolích i po horách, ⁸Do země hojné na pšenici a ječmen, na vinice a fiky a jablka zrnatá, do země, v níž jest hojnost olivový olej přinášejícího a medu. ⁹Země, v níž bez nedostatku chléb jísti budeš, a v ničemž nouze trpěti nebudeš, země, jejíž kamení jest železo, a z hor jejich měď sekati budeš. ¹⁰Kdyžkoli jísti budeš a nasytíš se, dobrořečiti budeš Hospodina Boha svého za zemi výbornou, kterouž dal tobě. ¹¹Aniž se kdy toho dopouštěj, abys se měl zapomenouti na Hospodina Boha svého, a neostříhati přikázání a soudů jeho i ustanovení jeho, kteráž já dnes přikazuji tobě, ¹²Aby, když bys jedl a nasycen byl, a domů krásných nastavěje, v nich bys bydlil, ¹³A volové i ovce tvé rozmnoženy byly by, stříbra také a zlata měl bys mnoho, a hojnost ve všech věcech svých, ¹⁴Nepozdvihlo se srdce tvé, a zapomenul bys na Hospodina Boha svého, kterýž tě vyvedl z země Egyptské, z domu služby, ¹⁵A vedl tě přes poušť velikou a hroznou, na níž byli hadové ohniví a štírové, poušť zíznivou, na níž nebylo žádné vody, a vyvedl tobě vodu z přetvrdé skály, ¹⁶Kterýž tě krmil na poušti mannou, o kteréž nevěděli otcové tvoji, aby tě potrápil a zkusil tebe, naposledy však aby dobře učinil tobě. ¹⁷Aniž říkej v srdci svém: Moc má a síla ruky mé způsobila mi tato zboží, ¹⁸Ale pamatuj na Hospodina Boha svého, nebo on dává tobě moc k dobývání zboží, aby utvrdil smlouvu svou, kterouž s přísahou učinil s otcí tvými, jakož to ukazuje dnešní den. ¹⁹Pakli zapomena se na Hospodina Boha svého, postoupil bys po bozích cizích, a sloužil bys jim a klaněl bys se jim: osvědčuji proti vám dnes, že konečně zahynete. ²⁰Jako pohané, kteréž Hospodin zahladil před tváří vaší, tak zahynete, proto že jste neposlouchali hlasu Hospodina Boha svého.

9 Slyš, Izraeli, ty přejdeš dnes přes Jordán, abys vejda, dědičně vládl národy většími a silnějšími, než jsi ty, městy velikými a ohrazenými až k nebi, ²Lidem velikým a vysokým, syny Enakovými, o kterýchž víš, a o kterýchž jsi slyšel praviti: Kdo se postaví proti synům Enakovým? ³Protož věziž dnes, že Hospodin Bůh tvůj, kterýž jde před tebou, jest jako oheň spalující. On vyhladí je, a on sníží je před tebou; i vyženeš je a vyhladíš je rychle, jakož mluvil tobě Hospodin. ⁴Neříkejž v srdci svém, když by je zapudil Hospodin Bůh tvůj od tváří tvé, řka: Pro spravedlnost mou uvedl mne Hospodin, abych dědičně obdržel zemi tuto, tak jako pro bezbožnost národů těch Hospodin vyhnal je od tváří tvé. ⁵Ne pro spravedlnost svou a pravost srdce svého ty jdeš, abys dědičně obdržel zemi jejich, ale pro bezbožnost národů těch Hospodin Bůh tvůj vyhání je od tváří tvé, a aby splnil slovo, kteréž s přísahou zaslíbil otcům tvým, Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi. ⁶Protož věziž, že ne pro spravedlnost tvou Hospodin Bůh tvůj dává tobě zemi tu výbornou, abys dědičně držel ji, poněvadž jsi lid tvrdé šíje. ⁷Pamatujž a nezapomínej, že jsi k hněvu popouzel Hospodina Boha svého na poušti; hned od toho dne, když jsi vyšel z země Egyptské, až jste přišli na místo toto, odporni jste byli Hospodinu. ⁸Také i na Orébě popudili jste k hněvu Hospodina, a rozhněval se na vás Hospodin, aby vás shladil. ⁹Když jsem vstoupil na horu, abych vzal dsky kamenné, dsky smlouvy, kterouž učinil s vámi Hospodin, tehdaž jsem trval na hoře čtyřiceti dní a čtyřiceti nocí, chleba nejeda a vody nepije. ¹⁰I dal mi Hospodin dvě dsky kamenné, psané prstem Božím, na nichž byla všecka ta slova, kteráž mluvil vám Hospodin na hoře z prostředku ohně v den shromáždění. ¹¹Po skonání pak čtyřiceti dnů a čtyřiceti nocí dal mi Hospodin dvě dsky kamenné, dsky smlouvy. ¹²I řekl mi Hospodin: Vstana, sstup rychle odsud, nebo poškrvnil se lid tvůj, kterýž jsi vyvedl

8:2 Vedl Hospodin ... čtyřiceti let. Mesiaš byl považován za dokonalé ztělesnění Izraele: Vystaven stejným zkouškám, ale obstojí v nich. Ježíš opakuje historii Izraele nápadně stejnými okolnostmi: Je Bohem veden na poušť (Lk 4:1), kde setrvá 40 dní a kde je vystaven pokušení

(4:2; srv. pozn. 3).

8:3 Dopustil na tebe hlad. Viz pozn. 2. Ježíš byl podroben i této zkoušce (Lk 4:2). Obstál, protože jeho zbrání byl meč Ducha (Ef 6:17) – citoval z tohoto verše (Lk 4:4).

z Egypta; sešli brzy s cesty, kterouž jsem jim přikázal, a učinili sobě slitinu.¹³ Mluvil také Hospodin ke mně, řka: Viděl jsem lid ten, a jistě lid tvrdošijný jest.¹⁴ Pusť mne, ať je setru, a zahladím jméno jejich pod nebem, tebe pak učiním v národ větší a silnější, nežli jest tento.¹⁵ Tedy obrátiv se, sstoupil jsem s hory, (hora pak hořela ohněm), dvě dsky smlouvy maje v obou rukou svých.¹⁶ Když jsem pak pohleděl a uzřel jsem, že jste zhřešili Hospodinu Bohu vašemu, udělavše sobě tele lité, (brzy jste byli sešli s cesty, kterouž přikázal vám Hospodin):¹⁷ Pochytiv ty dvě dsky, povrhl jsem je z obou rukou svých, a polámal jsem je před očima vašima.¹⁸ A padna, ležel jsem před Hospodínem jako i prvé, čtyřiceti dní a čtyřiceti nocí, chleba nejeda a vody nepije, pro všechny hříchy vaše, kterýmiž jste byli zhřešili, činice to, což zlého jest před očima Hospodinovými, a popouzejice jeho.¹⁹ Nebo bál jsem se prchlivosti a hněvu, kterýmž se byl popudil Hospodin proti vám, aby zahladil vás, a uslyšel mne Hospodin i tehdáž.²⁰ Na Arona též rozhněval se byl Hospodin náramně, tak že ho zahladiti chtěl; tedy modlil jsem se také za Arona téhož času.²¹ Hřích pak váš, kterýž jste byli učinili, totiž tele, vzav, spálil jsem je ohněm a zdrobil jsem je, tluka je dobře, dokudž nebylo setřívno na prach. Potom vyspal jsem prach jeho do potoka, kterýž tekl s té hory.²² Ano i v Tabbera a v Massah a v Kibrot Hattáve popouzeli jste Hospodina k hněvu.²³ A když vás poslal Hospodin z Kádesbarne, řka: Vstupte a opanujte zemi tu, kterouž jsem vám dal, odporni jste byli řeči Hospodina Boha svého, a nevěřili jste jemu, aniž jste uposlechli hlasu jeho.²⁴ Odporni jste byli Hospodinu od toho dne, jakž jsem vás poznal.²⁵ A padna, ležel jsem před Hospodínem čtyřiceti dní a čtyřiceti nocí, v nichž jsem rozprostíral se; nebo řekl Hospodin, že vás chce zahladiti.²⁶ I modlil jsem se Hospodinu, řka: Panovníče Hospodine, neztracuj lidu svého, a to dědictví svého, kteréž jsi vykoupil velikomocností svou, kteréž jsi vyvedl z Egypta v ruce silné.²⁷ Rozpomeniž se na služebníky své, Abrahama, Izáka a Jáka; nepatřiž na tvrdost lidu tohoto, na bezbožnost jeho a na hříchy jeho,²⁸ Aby neřekli obyvatelé země té, z níž jsi nás vyvedl: Proto že nemohl Hospodin uvésti jich do země, kterouž zaslíbil jim, aneb že je měl v nenávisti, vyvedl je, aby je pobil na poušti.²⁹ Však oni jsou lid tvůj a dědictví tvé, kteréž jsi vyvedl v síle své veliké a v rameni svém vztaženém.

10 Toho času řekl mi Hospodin: Vyhlad sobě dvě dsky kamenné, podobné prvním, a vstup ke mně na horu, a udělej sobě truhlu dřevěnou.² I napíšeš na dskách těch slova, kteráž byla na dskách prvních, kteréž jsi rozrazil, a vložíš je do té truhly.³ Tedy udělal jsem truhlu z dříví setim, a vyhladiv dvě dsky kamenné, podobné prvním, vstoupil jsem na horu, nesa ty dvě dsky v rukou svých.⁴ I napsal na těch dskách, tak jakž prvé byl napsal, deset slov, kteráž mluvil k vám Hospodin na hoře z prostředku ohně v den shromáždění onoho, a dal je Hospodin mně.⁵ A obrátiv se, sstoupil jsem s hory té, a vložil jsem ty dsky do truhly, kterouž jsem byl udělal, a byly tam, jakož mi přikázal Hospodin.⁶ Synové pak Izraelští hnuli se z Beerot synů Jakan do Moserah. Tam umřel Aron, a tu jest pochován; i konal úřad kněžský na místě jeho Eleazar, syn jeho.⁷ Odtud táhli do Gadgad, a z Gadgad do Jotbata, do země vod tekutých.⁸ Toho času oddělil Hospodin pokolení Léví, aby nosili truhlu smlouvy Hospodinovy, a aby stáli před Hospodínem k službě jemu, a k dobrořečení ve jménu jeho až do dnešního dne.⁹ Pročež nemělo pokolení Léví dílu a dědictví s bratřími svými, nebo Hospodin jest dědictví jeho, jakož mluvil k němu Hospodin Bůh tvůj.¹⁰ Já pak zůstal jsem na té hoře jako dnů prvních, čtyřiceti dní a čtyřiceti nocí, a uslyšel mne Hospodin i tehdáž, a nechtěl shladiti tebe.¹¹ Potom řekl mi Hospodin: Vstaň, jdi, předcházej lid, aby vešli a vládli zemi, kterouž jsem s přísahou zaslíbil otcům jejich, že jim ji dám.¹² Nyní tedy, Izraeli, čeho žádá Hospodin Bůh tvůj od tebe? Jediné abys se bál Hospodina Boha svého, a chodil po všech cestách jeho, a abys miloval ho, a sloužil Hospodinu Bohu svému v celém srdci svém, a ve vší duši své,¹³ Ostříhaje přikázání Hospodinových a ustanovení jeho, kteráž já přikazuji tobě dnes k tvému dobrému.¹⁴ Aj, Hospodina Boha tvého jest nebe i nebesa nebes, země a všechny věci, kteréž jsou na ní.¹⁵ Však toliko v otcích tvých zalíbilo se Hospodinu, aby je zamiloval, a vyvolil símě jejich po nich, vás totiž ze všech národů, jakož dnes vidíš.¹⁶ Protož obřežtež neobřízku srdce svého, a šíje své nezatvrzujte více.¹⁷ Nebo Hospodin Bůh váš, on jest Bůh bohů, a Pán pánů, Bůh silný, veliký, mocný a hrozný, kterýž nepřijímá osoby, ani bere darů,¹⁸ Čině soud sirotku a vdově, miluje také příchozího, dává mu chléb a oděv.¹⁹ Protož milujte hostě, nebo jste byli hosté v zemi Egyptské.²⁰ Hospodina Boha svého báti se budeš, jemu sloužiti, a jeho se přidržeti, a ve jménu jeho přísahati budeš.²¹ Onť jest chvála tvá, a onť jest Bůh tvůj, kterýž učinil s tebou tyto veliké a hrozné věci, kteréž viděly oči tvé.²² V sedmdesáti dušech sstoupili otcové tvoji do Egypta, nyní pak rozmnožil tě Hospodin Bůh tvůj, abys byl v množství jako hvězdy nebeské.

11 Milujž tedy Hospodina Boha svého a ostříhej nařízení jeho, ustanovení a soudů jeho, i přikázání jeho po všechny dny.² A znejtež dnes (nebo ne k samým synům vašim mluvím, kteříž neznali toho, ani neviděli), trestání Hospodina Boha svého, důstojnost jeho, ruku jeho silnou a rámě jeho vztažené,³ A znamení i skutky jeho, kteréž činil u prostřed Egypta Faraonovi, králi Egyptskému, i vší zemi jeho,⁴ A co učinil vojsku Egyptskému, koňům i vozům jeho, kterýž uvedl vody moře Rudého na ně, když vás honili, a shladil je Hospodin až

do dnešního dne; ⁵Také co učinil vám na poušti, dokudž jste nepřišli až k místu tomuto, ⁶A co učinil Dátanovi a Abironovi, synům Eliaba, syna Rubenova, když země otevřela ústa svá, a požřela je i čeledi jejich, stany jejich se vším statkem jejich, kterýž při sobě měli, u prostřed všeho Izraele. ⁷Ale oči vaše viděly všechny skutky Hospodinovy veliké, kteréž činil. ⁸Protož ostříhejte všech příkázání, kteráž já dnes přikazuji vám, abyste zmocnění byli, a vejdouce, dědičně obdrželi zemi, do kteréž vy jdete k dědičnému jí obdržení, ⁹A aby se prodlili dnové vaši na zemi, kterouž s přísahou zaslíbil dáti Hospodin otcům vašim i semeni jejich, zemi mlékem a strdí oplývající. ¹⁰Nebo země, do kteréž ty již vcházíš, abys ji dědičně obdržel, není jako země Egyptská, z níž jsi vyšel, v kteréž jsi rozsíval símě své, a svažoval ji do ustání noh svých jako zahradu bylinnou: ¹¹Ale země, do kteréž vy jdete, abyste jí dědičně vládli, jest země hornatá, mající i údolí, kteráž z deště nebeského svažována bývá vodou, ¹²Země, o kterouž Hospodin Bůh tvůj pečuje, a vždycky oči Hospodina Boha tvého obráceny jsou na ni, od počátku roku až do konce jeho. ¹³Protož jestliže opravdově poslouchati budete příkázání mých, kteráž já vám dnes přikazuji, milujíce Hospodina Boha svého a sloužíce jemu z celého srdce svého a ze vši duše své, ¹⁴Dám déšť zemi vaší časem svým, ranní i pozdní, a sklízetí budeš obilí své, víno své i olej svůj. ¹⁵Dám i pastvu na poli tvém pro hovada tvá, a budeš jísti až do sytosti. ¹⁶Vystříhejtež se tedy, aby nebylo svedeno srdce vaše, abyste odstupující, nesloužili bohům cizím, a neklaněli se jim. ¹⁷Pročež Hospodin velice by se na vás rozhněval, a zavřel by nebe, aby deště nedávalo, a země aby nedávala úrody své; i zahynuli byste rychle z země výborné, kterouž Hospodin vám dává. ¹⁸Ale složte tato slova má v srdci svém a v mysli své, a uvažte je sobě za znamení na rukou svých, a budou jako náčelník mezi očima vašimi. ¹⁹A vyučujte jim syny své, rozmlouvající o nich, když sedneš v domě svém, aneb když půjdeš cestou, když lehneš i když vstaneš. ²⁰Napišeš je také na veřejích domu svého i na branách svých, ²¹Aby byli rozmnoženi dnové vaši a dnové synů vašich na zemi, kterouž s přísahou zaslíbil Hospodin otcům vašim, že ji dá jim, dokudž nebe trvá nad zemí. ²²Nebo jestliže bedlivě ostříhati budete všech příkázání těchto, kteráž já přikazuji vám, abyste je činili, milujíce Hospodina Boha svého, a chodíce po všech cestách jeho, a přidržejíce se jeho: ²³Tedy vyžene Hospodin všechny ty národy od tváři vaší, a vládnouti budete dědičně národy většími i silnějšími, nežli jste vy. ²⁴Všeliké místo, na kteréž by vstoupila noha vaše, vaše bude; od pouště a od Libánu, a od řeky Eufraten až k moři nejdalšímu bude pomezí vaše. ²⁵Nepostaví se žádný proti vám; strach a bázeň vás pustí Hospodin Bůh váš na tvář vši země, po kteréž choditi budete, jakož jest mluvil vám. ²⁶Hle, já předkládám vám dnes požehnání i zlořečení, ²⁷Požehnání, budete-li poslouchati příkázání Hospodina Boha svého, kteráž já dnes přikazuji vám, ²⁸Zlořečení pak, jestliže byste neposlouchali příkázání Hospodina Boha svého, ale sešli byste s cesty, o kteréž já dnes přikazuji vám, následující bohů cizích, kterýchž neznáte. ²⁹A když by tě uvedl Hospodin Bůh tvůj do země, do kteréž ty jdeš, abys dědičně vládl jí, tedy dáš požehnání toto na hoře Garizim, a zlořečení na hoře Hébal, ³⁰Kteréž jsou za Jordánem, za cestou chýlící se k západu slunce, v zemi Kananejského, jenž bydlí na rovinách naproti Galgala, blízko rovin More. ³¹Nebo vy půjdete přes Jordán, abyste vešli a dědičně vládli zemi, kterouž Hospodin Bůh váš dá vám; i obdržíte ji dědičně, a budete v ní bydliti. ³²Hleďtež tedy, abyste činili všechna ustanovení a soudy, kteréž já dnes vám předkládám.

12 Tato jsou ustanovení a soudové, kterýchž ostříhati budete, činíce je v zemi, kterouž Hospodin Bůh otců tvých dá tobě, abys dědičně vládl jí po všechny dny, v nichž živi budete na zemi. ²Zkázíte do gruntu všechna místa, na nichž sloužili národové, (kteréž vy dědičně opanujete), bohům svým, na vrších vysokých a na pahrbcích, a pod každým stromem ratolestným. ³Oltáře jejich zbořte, a obrazy jejich ztlucte, háje také jejich ohněm spalte a rytiny bohů jejich stroskotejte, a vyhladte jméno jejich z místa toho. ⁴Neučíníte tak Hospodinu Bohu svému, ⁵Ale kteréž by místo vyvolil Hospodin Bůh váš ze všech pokolení vašich, aby položil jméno své tu, a bydlil na něm, hledati ho, a tam choditi budete. ⁶Tam také přinášeti budete zápalý své a oběti i desátky své, oběti rukou svých i sliby své, dobrovolné oběti své, i prvorozené z skotů a bravů svých, ⁷A jísti budete tam před Hospodinem Bohem svým, a veselí se budete v každé věci, k níž přičiníte ruky své, vy i domové vaši, v nichž požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj. ⁸Nebudete dělati tak, jakž my nyní zde činíme, jeden každý což se mu dobrého vidí. ⁹Nebo až dosavad nepřišli jste k odpočinutí a dědictví, kteréž Hospodin Bůh tvůj dává tobě. ¹⁰Ale když přejdouce Jordán, bydliti budete v zemi, kterouž Hospodin Bůh váš dá vám, abys jí vládl právem dědičným, a odpočinutí dá vám ode všech vůkol nepřátel vašich, a bydliti budete bezpečně: ¹¹Tedy k místu tomu, kteréž by vyvolil Hospodin Bůh váš, aby tam přebývalo jméno jeho, přinášeti budete všechny věci, kteréž já přikazuji vám, zápalý své, oběti své a desátky své, a oběti rukou svých a všechno, což předního jest v slibích vašich, kteréž byste činili Hospodinu. ¹²A veselí se budete před Hospodinem Bohem svým, vy i synové vaši i dcery vaše, služebníci vaši i děvky vaše, i Levíta, kterýž jest v branách tvých, nebo nemají dílu a dědictví s vámi. ¹³Vystříhej se, abys neobětoval zápalných obětí svých na žádném místě, kteréž bys sobě obhlédl. ¹⁴Ale na tom místě, kteréž by vyvolil Hospodin v jednom z pokolení tvých, tam obětovati budeš zápalý své, a tam učiníš všechno, což já přikazuji tobě. ¹⁵A však jestliže by se kdy zalíbilo duši tvé, zabiješ sobě,

a jísti budeš maso vedlé požehnání Hospodina Boha svého, kteréž by dal tobě ve všech městech tvých; nečistý i čistý jísti je bude, jako srnu i jelena. ¹⁶ Krve toliko jísti nebudete, na zemi vycedíte ji jako vodu. ¹⁷ Nebudeš moci jísti v městě svém desátků obilí svého, vína a oleje svého, i prvorozených skotů a bravů svých, i všeho, k čemuž se slibem zavážeš, dobrovolných obětí svých a obětí rukou svých. ¹⁸ Ale před Hospodinem Bohem svým jísti je budeš na místě, kteréž vyvolil Hospodin Bůh tvůj, ty i syn tvůj i dcera tvá, služebník tvůj a děvka tvá, i Levíta, kterýž jest v branách tvých, a veselí se budeš před Hospodinem Bohem svým ve všech věcech, k nimž bys přičinil ruky své. ¹⁹ Vystříhej se, abys neopouštěl Levitů v zemi své po všechny dny své. ²⁰ Když rozšíří Hospodin Bůh tvůj pomezí tvé, jakož mluvil tobě, a řekl bys sám v sobě: Budu jísti maso, proto že žádá duše tvá jísti maso, vedlé vši líbosti své jísti budeš maso. ²¹ Jestliže by daleko bylo od tebe místo, kteréž vyvolí Hospodin Bůh tvůj, aby přebývalo tam jméno jeho, zabiješ hovado z skotů neb bravů svých, kteréž by dal Hospodin tobě, jakžt jsem přikázal tobě, a jísti budeš v městě svém, vedlé vši líbosti duše své. ²² Jakž se jídá srna a jelen, tak je jísti budeš; nečistý i čistý bude je jísti. ²³ Toliko buď stálý, abys krve nejedl; nebo krev jest duše, protož nebudeš jísti duše s masem jejím. ²⁴ Nejezíš jí, ale na zem ji vyced' jako vodu. ²⁵ Nebudeš jísti jí, aby tobě dobře bylo i synům tvým po tobě, když bys činil, což dobrého jest před očima Hospodinovým. ²⁶ Ale posvěcené věci své, kteréž bys měl, a což bys slíbil, vezmeš, a doneseš na místo, kteréž vyvolí Hospodin, ²⁷ A obětovati budeš oběti své zápalné, maso a krev, na oltář Hospodina Boha svého; ale krev jiných obětí tvých vylita bude na oltář Hospodina Boha tvého, maso pak jísti budeš. ²⁸ Ostříhej a poslouvej všech slov těchto, kteráž já přikazuji tobě, aby tobě dobře bylo i synům tvým po tobě až na věky, když bys činil, což dobrého a pravého jest, před očima Hospodina Boha svého. ²⁹ Když by pak vyplénil Hospodin Bůh tvůj od tváři tvé národy ty, k nimž ty tudíž vejdeš, abys dědičně vládl jimi, a dědičně je opanoval, a bydlil v zemi jejich, ³⁰ Vystříhej se, abys neuvázl v osídle, jda za nimi, když by již vyhlazeni byli od tváři tvé. Nevypávej se na bohy jejich, říkáje: Jak jsou sloužili národové ti bohům svým, tak i já učiním. ³¹ Neučiníš tak Hospodinu Bohu svému, nebo všechno, což v ohavnosti má Hospodin, a čehož nenávidí, činili bohům svým; také i syny své a dcery své ohněm pálili ke cti bohům svým. ³² Cožkoli já přikazuji vám, ostříhati budete, činíce to; nepřidáte k tomu, aniž co z toho ujmete.

13 Povstal-li by u prostřed tebe prorok, aneb někdo, ješto by míval sny, a ukázal by tobě znamení aneb zázrak, ² Byť se pak i stalo to znamení aneb zázrak, a mluvil by tobě, řka: Poďme, následujme bohů cizích, (kterýchž neznáš,) a služme jim: ³ Neuposlechneš slov proroka toho, ani snáře, nebo zkušuje vás Hospodin Bůh váš, aby známé bylo, milujete-li Hospodina Boha svého z celého srdce svého a z celé duše své. ⁴ Hospodina Boha svého následujte, a jeho se bojte, přikázání jeho ostříhejte, hlasu jeho poslouvejte, jemu služte a jeho se přídržte. ⁵ Prorok pak ten aneb snář zamordován bude, nebo mluvil to, čímž by odvrátil vás od Hospodina Boha vašeho, (kterýž vyvedl vás z země Egyptské, a vykoupil tě z domu služby,) aby tě srazil s cesty, kterouž přikázal tobě Hospodin Bůh tvůj, abys chodil po ní; a tak odejmeš zlé z prostředku svého. ⁶ Jestliže by tě tajně nabádal bratr tvůj, syn matky tvé, aneb syn tvůj, aneb dcera tvá, aneb manželka, kteráž jest v lůně tvém, aneb přítel tvůj, kterýžt by milý byl jako duše tvá, řka: Poďme a služme bohům cizím, (kterýchž jsi neznal ty ani otcové tvoji), ⁷ Z bohů pohanských, kteříž vůkol vás jsou, buď blízko aneb daleko od tebe, od jednoho konce země až do druhého konce jejího, ⁸ Nepovoluj jemu, aniž ho poslouvej; neodpusť mu oko tvé, aniž se slituješ, aniž zatajíš ho, ⁹ Ale bez milosti zabiješ jej; ruka tvá nejprv na něj bude vztažena, abys ho zabil, a potom ruce všeho lidu. ¹⁰ A ukamenuješ jej až do smrti, nebo chtěl odvésti tebe od Hospodina Boha tvého, kterýž tě vyvedl z země Egyptské, z domu služby, ¹¹ Aby všecken lid Izraelský, uslyšice to, báli se, a nečinili více něco podobného věci této nejhorší u prostřed tebe. ¹² Uslyšel-li bys o některém městě svém, kteréž Hospodin Bůh tvůj dá tobě, abys tam bydlil, ani praví: ¹³ Vyšli muži, lidé nešlechtní z prostředku tvého, kteříž svedli spoluobyvatele své, řkouce: Poďme, služme bohům cizím, kterýchž neznáte: ¹⁴ Tedy vyhledej a vyzvěz a dobře se na to vyptej, a jestliže jest pravda a jistá věc, že ohavnost se stala u prostřed tebe, ¹⁵ Zbiješ obyvatele města toho mečem, a jako věc proklatou zkazíš je i všechno, což by v něm bylo, hovada také jeho mečem pobiješ. ¹⁶ A všechny kořisti jeho shromáždíš u prostřed ulice jeho, a spálíš ohněm to město i všechny kořisti jeho docela Hospodinu Bohu svému, aby byla hromada rumu věčná; a nebude více staveno. ¹⁷ A nevezmeš ničehož z věcí proklatých, aby Hospodin odvrátil se od hněvu prechlivosti své, a učinil tobě milosrdenství svá, a smiloval se nad tebou, i rozmnožil tě, jakož s přísahou zaslíbil otcům tvým. ¹⁸ Protož poslouchati budeš hlasu Hospodina Boha svého, ostříhaje všech přikázání jeho, kteráž já dnes přikazuji tobě, abys činil, což pravého jest, před očima Hospodina Boha svého.

14 Synové jste Hospodina Boha vašeho, protož nebudete se řezati, aniž sobě uděláte lysiny mezi očima vašimi nad mrtvým. ² Nebo lid svatý jsi Hospodinu Bohu svému, a tebe vyvolil Hospodin, abys jemu byl

za lid zvláštní ze všech národů, kteříž jsou na tváři země. ³ Nebudeš jísti žádné věci ohavné. ⁴ Tato jsou hovada, kteráž jísti budete: Voly, ovce a kozy, ⁵ Jelena, dannele, srnu, kamsíka, jezevce, bůvola a losa. ⁶ Každé hovado, kteréž má kopyta rozdělená, tak aby rozdvojená byla, a přežívá mezi hovady, jísti je budete. ⁷ A však ne všech přežívajících, aneb těch, kteráž kopyta rozdělená mají, budete jísti, jako velblouda, zajíce a králíka; nebo ač přežívají, však kopyta rozděleného nemají, nečistá jsou vám. ⁸ Těž svině, nebo rozdělené majíc kopyto, nepřežívá, nečistá vám bude; masa jejího jísti nebudete, a mrchy její se nedotknete. ⁹ Ze všech pak živočichů, kteříž u vodách jsou, tyto jísti budete: Cožkoli má plejtvu a šupiny, jísti budete. ¹⁰ Což pak nemá plejtvu a šupin, toho jísti nebudete; nečisté vám bude. ¹¹ Všecko ptactvo čisté jísti budete. ¹² Těchto pak jísti nebudete: Orla, noha, orlice mořské, ¹³ A sokola, supa a luňáka vedlé pokolení jeho, ¹⁴ A žádného krkavce vedlé pokolení jeho, ¹⁵ Pstrosa, sovy, vodní káně a krahulce vedlé pokolení jeho, ¹⁶ Raroha, kalousa a labuti, ¹⁷ Pelikána, porfiriána a křehaře, ¹⁸ Čápa, volavky vedlé pokolení jejího, dedka a netopýře. ¹⁹ A všeliký zeměplaz létající nečistý bude vám, nebudete ho jísti. ²⁰ Každého ptáka čistého jísti budete. ²¹ Žádné umrliny jísti nebudete; příchozímu, kterýž jest v branách tvých, dáš ji, a jísti ji bude, aneb prodáš cizozemci, nebo lid svatý jsi Hospodinu Bohu svému. Nebudeš vařiti kozelce v mléce matky jeho. ²² Ochotně dávati budeš desátky ze všech užiteků semene svého, kteříž by přišli s pole každého roku. ²³ A jísti budeš před Hospodinem Bohem svým, (na místě, kteréž by vyvolil, aby tam přebývalo jméno jeho,) desátky z obilí, vína i oleje svého, a prvorozené z volů svých a drobného dobytka svého, abys se učil báti Hospodina Boha svého po všecky dny. ²⁴ Jestliže by pak daleká byla cesta, a nemohl bys donésti toho, proto že daleko jest od tebe to místo, kteréž by vyvolil Hospodin Bůh tvůj k přebývání tam jména svého, když požehná tobě Hospodin Bůh tvůj: ²⁵ Tedy zpeněžíš je, a svázané peníze vezma v ruku svou, půjdeš k místu, kteréž by vyvolil Hospodin Bůh tvůj, ²⁶ A vynaložíš ty peníze na všecko, čehož žádá duše tvá, na voly, na ovce, na víno, aneb jiný nápoj silný, a na všecko, čehož by sobě žádala duše tvá, a jísti budeš tam před Hospodinem Bohem svým, a veseliti se budeš ty i dům tvůj. ²⁷ Levítý pak, kterýž by v branách tvých bydlil, neopustíš, nebo nemá dílu a dědictví s tebou. ²⁸ Každého léta třetího oddělíš všecky desátky z užiteků svých toho léta, a složíš je v branách svých. ²⁹ I přijde Levíta, (nebo nemá dílu a dědictví s tebou), a host a sirotek i vdova, kteříž jsou v branách tvých, i budou jísti a nasytí se, aby požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj při všelikém díle rukou tvých, kteréž bys dělal.

15 Každého léta sedmého odpouštěti budeš. ² Tento pak bude způsob odpouštění, aby odpustil každý věřitel, kterýž rukou svou půjčil to, čehož půjčil bližnímu svému; nebude upomínati bližního svého aneb bratra svého, nebo vyhlášeno jest odpouštění Hospodinovo. ³ Cizozemce upomínati budeš, ale to, což bys měl u bratra svého, propustí ruka tvá. ⁴ Toliko aby nuzným někdo nebyl příčinou tvou, poněvadž hojně požehná tobě Hospodin v zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě v dědictví, abys jí dědičně vládl: ⁵ Jestliže však pilně poslouchati budeš hlasu Hospodina Boha svého, tak abys hleděl činiti každé přikázání toto, kteréž já tobě dnes přikazuji. ⁶ Hospodin zajisté Bůh tvůj požehná tobě, jakož mluvil tobě, tak že budeš moci půjčovati národům mnohým, tobě pak nebude potřeba vypůjčovati; i budeš panovati nad národy mnohými, ale oni nad tebou nebudou panovati. ⁷ Byl-li by u tebe nuzný někdo z bratří tvých, v některém městě tvém, v zemi tvé, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě, nezavřeš srdce svého, a nezavřeš ruky své před nuzným bratrem svým: ⁸ Ale štědrě otevřeš jemu ruku svou, a ochotně půjčíš jemu, jakž by mnoho potřeboval toho, v čemž by nouzi měl. ⁹ Vystříhej se, aby nebylo něco nepravého v srdci tvém, a řekl bys: Blíží se rok sedmý, jenž jest rok odpouštění, a bylo by nešlechtné oko tvé k bratru tvému nuznému, tak že bys neudělil jemu, pročez by volal proti tobě k Hospodinu, a byl by na tobě hřích: ¹⁰ Ale ochotně dáš jemu, a nebude srdce tvé neupřímé, když bys dával jemu; nebo tou příčinou požehná tobě Hospodin Bůh tvůj ve všech skutecích tvých a ve všem díle, k kterémuž bys vztáhl ruku svou. ¹¹ Nebo nebudete bez chudých v zemi vaší; protož přikazuji tobě, řka: Abys ochotně otvíral ruku svou bratru svému, chudému svému a nuznému svému v zemi své. ¹² Jestliže by prodán byl tobě bratr tvůj Žid aneb Židovka, a sloužil by tobě za šest let, sedmého léta propustíš jej od sebe svobodného. ¹³ A když jej propustíš svobodného od sebe, nepustíš ho prázdného. ¹⁴ Štědrě darovati jej budeš dary z dobytka svého, z stodoly a z vinice své; v čemž požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj, z toho dáš jemu. ¹⁵ A pamatuj, že jsi služebníkem byl v zemi Egyptské, a že tě vykoupil Hospodin Bůh tvůj, protož já to dnes tobě přikazuji. ¹⁶ Pakliť by řekl: Nepůjdu od tebe, proto že by tě miloval i dům tvůj, a že mu dobře u tebe, ¹⁷ Tedy vezma špici, probodneš ucho jeho na dveřích, a bude u tebe služebníkem na věky. Takž podobně i děvce své učiníš. ¹⁸ Nechť není za těžké před očima tvýma, když bys ho svobodného propustil od sebe, nebo dvojnásob více, než ze mzdy nájemník, sloužil tobě šest let; i požehná tobě Hospodin ve všech věcech, kteréž činiti budeš. ¹⁹ Všeho prvorozeného, což se narodí z skotů tvých neb z bravů tvých, samce posvětitš Hospodinu Bohu svému. Nebudeš dělati prvorozeným volkem svým, a nebudeš holiti prvorozených ovec svých. ²⁰ Před Hospodinem Bohem svým budeš je jísti na každý rok na místě, kteréž by vyvolil Hospodin, ty i čeled tvá. ²¹ Pakliť by na něm byla vada, že by kulhavé aneb slepé bylo, aneb mělo by jakoukoli škodlivou vadu, nebudeš

ho obětovati Hospodinu Bohu svému.²² V branách svých budeš je jísti, buďto čistý neb nečistý, rovně jako srnu aneb jelena;²³ Toliko krve jeho nebudeš jísti, ale na zem vycedíš ji jako vodu.

16 Ostříhej měsíce Abib, abys slavil Fáze Hospodinu Bohu svému, nebo toho měsíce Abib vyvedl tě Hospodin Bůh tvůj z Egypta v noci.² A obětovati budeš Fáze Hospodinu Bohu svému z bravů i skotů na místě, kteréž by vyvolil Hospodin, aby tam přebývalo jméno jeho.³ Nebudeš v něm jísti nic kvašeného. Za sedm dní jísti budeš přesnice, chléb trápení, (nebo s chvátáním vyšel jsi z země Egyptské), abys pamatoval na den, v kterémž jsi vyšel z země Egyptské, po všechny dny života svého.⁴ Aníž spatřín bude u tebe kvas ve všech končinách tvých za sedm dní, a nezůstane nic přes noc masa toho, kteréž bys obětoval u večer toho dne prvního, až do jitra.⁵ Nebudeš moci obětovati Fáze v každém městě svém, kteréž Hospodin Bůh tvůj dává tobě,⁶ Ale na místě, kteréž by vyvolil Hospodin Bůh tvůj, aby přebývalo tam jméno jeho, tu obětovati budeš Fáze, a to u večer, při západu slunce v jistý čas vyjítí tvého z Egypta.⁷ Péci pak budeš a jísti na místě, kteréž by vyvolil Hospodin Bůh tvůj, a ráno navracuje se, půjdeš do stanů svých.⁸ Šest dní jísti budeš přesnice, dne pak sedmého bude slavnost Hospodinu Bohu tvému; ničehož v ní dělati nebudeš.⁹ Sedm téhodnů sečteš sobě; od začátku žně začneš počítati sedm téhodnů.¹⁰ Tehdy slaviti budeš slavnost téhodnů Hospodinu Bohu svému; seč budeš moci býti, to dáš dobrovolně vedlé toho, jakžt by požehnal Hospodin Bůh tvůj.¹¹ I veseliti se budeš před Hospodinem Bohem svým, ty i syn tvůj i dcera tvá, služebník tvůj a děvka tvá, i Levíta, kterýž by byl v branách tvých, a příchozí, sirotek i vdova, kteříž by byli u prostřed tebe, na místě, kteréž by vyvolil Hospodin Bůh tvůj k přebývání tam jména svého.¹² A tak rozpomínati se budeš, že jsi byl služebníkem v Egyptě, když ostříhati a vykonávati budeš ustanovení tato.¹³ Slavnost stanů světiti budeš za sedm dní, když shromáždíš s pole svého a z vinice své.¹⁴ I budeš se veseliti v slavnosti své, ty i syn tvůj i dcera tvá, služebník tvůj a služebnice tvá, Levíta i příchozí, sirotek i vdova, kteříž by byli v branách tvých.¹⁵ Sedm dní svátek světiti budeš Hospodinu Bohu svému na místě, kteréž by vyvolil Hospodin, když požehná tobě Hospodin Bůh tvůj ve všech úrodách tvých, a ve všelike práci rukou tvých, a tak budeš vesel.¹⁶ Tříkrát v roce postaví se každý pohlaví mužského před Hospodinem Bohem tvým na místě, kteréž by vyvolil, na slavnost přesnic, na slavnost téhodnů a na slavnost stanů, a neukážeť se před Hospodinem prázdný;¹⁷ Každý podle daru sobě daného, vedlé požehnání Hospodina Boha tvého, jehož on udělil tobě.¹⁸ Soudce a správce ustanovíš sobě ve všech městech svých, kteréž Hospodin Bůh tvůj dá tobě v každém pokolení tvém, kteříž souditi budou lid soudem spravedlivým.¹⁹ Neuchýlíš soudu, a nebudeš šetřiti osoby, aníž přijmeš daru; nebo dar oslepuje oči moudrých, a převrací slova spravedlivých.²⁰ Spravedlivě spravedlnosti následovati budeš, abys živ byl, a dědičně vládl zemí, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě.²¹ Nevysadíš sobě háje jakýmkoli dřívím u oltáře Hospodina Boha svého, kterýž uděláš sobě,²² Ani vyzdvihneš sobě modly, což v ohavnosti má Hospodin Bůh tvůj.

17 Nebudeš obětovati Hospodinu Bohu svému vola aneb dobytčete, na němž by vada byla, aneb jakákoli věc zlá, nebo ohavnost jest Hospodinu Bohu tvému.² Bude-li nalezen u prostřed tebe v některém městě tvém, kteráž Hospodin Bůh tvůj dá tobě, muž aneb žena, ješto by se dopouštěl zlého před očima Hospodina Boha tvého, přestupuje smlouvu jeho,³ A odejda, sloužil by bohům cizím, a klaněl by se jim, buď slunci neb měsíci, aneb kterému rytířstvu nebeskému, čehož jsem nepřikázal,⁴ A bylo by povědíno tobě, a slyšel bys o tom, tedy vyptáš se pilně na to, a jestliže bude pravda a věc jistá, že by se stala taková ohavnost v Izraeli:⁵ Bez lítosti vyvedeš muže toho aneb ženu tu, kteříž to zlé páchali, k branám svým, muže toho aneb ženu, a kamením je uházíš, ať zemrou.⁶ V ústech dvou aneb tří svědků zabít bude ten, kdož umřítí má, nebudeť pak zabít podle vyznání svědka jednoho.⁷ Ruka svědků nejprv bude proti němu k zabítí jeho, a potom ruce všeho lidu, a tak odejmeš zlé z prostředku svého.⁸ Bylo-li by při soudu něco nesnadného, mezi krví a krví, mezi pří a pří, mezi ranou a ranou, v jakékoli rozepři v branách tvých, tedy vstana, půjdeš k místu, kteréž by vyvolil Hospodin Bůh tvůj,⁹ A přijdeš k kněžím Levítského pokolení aneb k soudci, kterýž by tehdaž byl, i budeš se jich ptáti, a oznámíť výpověď soudu.¹⁰ Učiniš tedy vedlé naučení, kteréž by vynesli z místa toho, kteréž by vyvolil Hospodin, a hled, abys všecko, čemuž by tě učili, tak vykonal.¹¹ Podle vyrčení zákona, kterémuž by tě naučili, a podle rozsudku, kterýžt by vypověděli, učiniš; neuchýlíš se od slova sobě oznámeného ani na pravo ani na levo.¹² Jestliže by pak kdo v zpouru se vydal, tak že by neposlechl kněze postaveného tam k službě před Hospodinem Bohem tvým, aneb soudce, tedy ať umře člověk ten, a odejmeš zlé z Izraele,¹³ Aby všecken lid uslyšíce, báli se, a více v zpouru se nevydávali.¹⁴ Když vejdeš do země, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě, abys ji dědičně obdržel, a budeš v ní bydleti, a řekneš: Ustanovím nad sebou krále, jako i jiní národové mají, kteříž jsou vůkol mne:¹⁵ Toho toliko ustanovíš nad sebou krále, kteréhož by vyvolil Hospodin Bůh tvůj. Z prostředku bratří svých ustanovíš nad sebou krále; nebudeš moci ustanoviti nad sebou člověka cizozemce,

kterýž by nebyl bratr tvůj. ¹⁶ A však ať nemívá mnoho koňů, a ať neobrací zase lidu do Egypta, z příčiny rozmnožení koňů, zvláště poněvadž Hospodin vám řekl: Nevracujte se zase cestou touto více. ¹⁷ Nebudeť také míti mnoho žen, aby se neodvrátilo srdce jeho; stříbra také aneb zlata ať sobě příliš nerozmnožuje. ¹⁸ Když pak dosedne na stoličce království svého, vypíše sobě připomenutý zákon tento do knihy z té, kteráž bude před obličejem kněží Levítských. ¹⁹ A bude jej míti při sobě, a čistí jej bude po všechny dny života svého, aby se naučil báti Hospodina Boha svého, a aby ostříhal všech slov zákona tohoto i ustanovení těch, a činil je, ²⁰ Aby nepozdvihlo se srdce jeho nad bratří jeho, a neuchýlilo se od přikázání na pravo aneb na levo, aby dlouho živ byl v království svém, on i synové jeho u prostřed Izraele.

18 Nebudou míti kněží Levítsí a všecko pokolení Levítské dílu a dědictví s jiným lidem Izraelským, oběti ohnivé Hospodinovy a dědictví jeho jísti budou. ² Dědictví nebudou míti u prostřed bratří svých, Hospodin jest dědictví jejich, jakož jim mluvil. ³ Toto pak náležeti bude kněžím od lidu, od obětujících obět, buď vola neb dobytče: Dáno bude knězi plece, a lice a žaludek. ⁴ Prvotiny obilí svého, vína a oleje svého, i prvotiny vlny z ovec svých dáš jemu. ⁵ Nebo jej vyvolil Hospodin Bůh tvůj ze všech pokolení tvých, aby stál k službě ve jménu Hospodina, on i synové jeho po všechny dny. ⁶ Když by pak přišel který Levita z některého města tvého, ze všeho Izraele, kdež bydlil, a přišel by s velikou žádostí duše své na místo, kteréž by vyvolil Hospodin: ⁷ Sloužití bude ve jménu Hospodina Boha svého, jako i jiní bratří jeho Levítové, kteříž tu stojí před Hospodinem. ⁸ Díl rovný jísti budou, (bez škody toho, což by každý z nich prodal,) vedle čeledi otců. ⁹ Když vejdeš do země, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě, neuč se činiti podle ohavností národů těch. ¹⁰ Nebude nalezen v tobě, kdož by vedl syna svého aneb dceru svou skrz oheň, ani věštěc, ani planětník, ani čarodějník, ani kouzelník. ¹¹ Ani losník, ani zaklínač, ani hadač, ani černokněžník. ¹² Nebo ohavnost jest Hospodinu, kdožkoli činí to, a pro takové ohavnosti Hospodin Bůh tvůj vymítá je od tváří tvé. ¹³ Dokonalý budeš před Hospodinem Bohem svým. ¹⁴ Nebo národové ti, kterýmiž vládnouti budeš, planetářů a věštců poslouchají, tobě pak toho nedopouští Hospodin Bůh tvůj. ¹⁵ Proroka z prostředku tvého, z bratří tvých, jako já jsem, vzbudí tobě Hospodin Bůh tvůj; jeho poslouchati budete, ¹⁶ Podlé všeho toho, jakž jsi žádal od Hospodina Boha svého, na Orébě, v den shromáždění, řka: Ať více neslyším hlasu Hospodina Boha svého, ani více vidím ohně toho velikého, abych neumřel. ¹⁷ Pročež mi řekl Hospodin: Dobře mluvili, což jsou mluvili. ¹⁸ Proroka vzbudím jim z prostředku bratří jejich, jako jsi ty, a položím slova má v ústa jeho, a bude jim mluvití všecko, což mu přikáží. ¹⁹ I budeť, že kdo by koli neposlouchal slov mých, kteráž mluvití bude ve jménu mém, já vyhledávati budu na něm. ²⁰ Prorok pak, kterýž by pyšně se vystavoval, mluvě slovo ve jménu mém, kteréhož jsem mluvití jemu nepřikázal, a kterýž by mluvil ve jménu bohů cizích, takový prorok ať umře. ²¹ Jestliže pak diš v srdci svém: Kterak poznáme slovo to, jehož by nemluvil Hospodin? ²² Když by mluvil něco prorok ve jménu Hospodinovu, a však by se toho nestalo, aniž by přišlo, toť jest to slovo, jehož nemluvil Hospodin; z pychuť jest to mluvil prorok ten, nebož se ho.

19 Když by vyhladil Hospodin Bůh tvůj národy, jejichžto zemi Hospodin Bůh tvůj dává tobě, a opanoval bys je dědičně, a bydlil bys v městech jejich i v domích jejich: ² Oddělíš sobě tři města u prostřed země své, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě, abys ji dědičně obdržel. ³ Spraviš sobě cesty, a rozdělíš na tři díly všecku krajinu země své, kterouž v dědictví dá tobě Hospodin Bůh tvůj, i bude utíkati tam každý vražedník: ⁴ (Totoť pak bude právo vražedníka, kterýž by tam utekl, aby živ byl: Kdož by zabil bližního svého nechtě, aniž by ho nenáviděl prvé. ⁵ Jako vejda někdo s bližním svým do lesa sekati dříví, rozvedl by rukou svou sekeru, aby uťal dřevo, a ona by spadla s topořiště, a trefila by bližního jeho, tak že by umřel, ten uteče do některého z měst těchto, a živ bude.) ⁶ Aby přítel zabitého, stihaje vražedníka toho, když by se rozpálilo srdce jeho, nedohonil ho na daleké cestě, a ranil smrtedlně, ješto by nebyl hoden smrti, poněvadž ho prvé neměl v nenávisti. ⁷ Protož já přikazuji tobě, řka: Tři města oddělíš sobě. ⁸ Pakli by rozšířil Hospodin Bůh tvůj končiny tvé, jakož s přísahou zaslíbil otcům tvým, a dal by tobě všecku tu zemi, kterouž řekl dáti otcům tvým: ⁹ (Když bys ostříhal všech přikázání těchto, čině je, kteráž já dnes přikazuji tobě, abys miloval Hospodina Boha svého, a chodil po cestách jeho po všechny dny), tedy přidáš sobě ještě tři města mimo tři onano, ¹⁰ Aby nebyla vylita krev nevinná u prostřed země tvé, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě v dědictví, a aby nebyla na tobě krev. ¹¹ Ale byl-li by kdo, maje v nenávisti bližního svého, a činil by úklady jemu, a povstana proti němu, ranil by ho smrtedlně, tak že by umřel, a utekl by do některého z těch měst: ¹² Tedy pošlí starší města toho, a vezmou jej odtud, a dají v ruce přítele toho zabitého, aby umřel. ¹³ Neodpustí jemu oko tvé, ale svedeš krev nevinnou z Izraele, i bude dobře tobě. ¹⁴ Nepřeneseš meze bližního svého, kterouž vymezili předkové v dědictví tvém, kteréž obdržíš v zemi, jižto Hospodin Bůh tvůj dává tobě, abys ji dědičně obdržel. ¹⁵ Nepovstane svědek jeden proti někomu z příčiny jakékoli nepravosti, a jakéhokoli hříchu ze všech hříchů, kterýmiž by kdo hřešil;

v ústech dvou svědků aneb v ústech tří svědků stane slovo. ¹⁶ Povstal-li by svědek falešný proti někomu, aby svědčil proti němu, že odstoupil od Boha, ¹⁷ Tedy postaví se ti dva muži, kteříž tu rozepří mají před Hospodinem, před kněžími aneb před soudci, kteříž by za dnů těch byli. ¹⁸ A když se pilně vyptají soudcové, poznají-li, že svědek ten jest svědek lživý, mluvě falešné svědectví proti bližnímu svému, ¹⁹ Tak jemu učíte, jakž on myslil učiniti bratru svému. I odejmeš zlé z prostředku svého. ²⁰ A kteříž zůstanou, slyšíce to, báti se budou, a nikoli více nedopustí se takových zlých věcí u prostřed tebe. ²¹ A neslituje se oko tvé; život za život, oko za oko, zub za zub, ruka za ruku, noha za nohu bude.

20 Když bys vytáhl na vojnu proti nepřátelům svým, a uzřel bys koně a vozy, a lid větší, nežli ty máš, neboj se jich, nebo Hospodin Bůh tvůj s tebou jest, kterýž tě vyvedl z země Egyptské. ² A když byste se již potýkali měli, přistoupí kněz, a mluvití bude k lidu, ³ A dí jim: Slyš, Izraeli, vy jdete dnes k boji proti nepřátelům svým, nebudíž strašlivé srdce vaše, nebojte se a nestrachujte, ani se jich lekejte. ⁴ Nebo Hospodin Bůh váš, kterýž jde s vámi, bojovati bude za vás proti nepřátelům vašim, aby zachoval vás. ⁵ Potom mluvití budou hejtmané k lidu, řkouce: Jest-li kdo z vás, ješto vystavěl dům nový, a ještě nepočal bydleti v něm, odejdi a navrať se do domu svého, aby nezahynul v bitvě, a někdo jiný aby nezačal bydleti v něm. ⁶ A kdo jest, ješto štípil vinici, a ještě nepřišla k obecnému užívání, odejdi a navrať se k domu svému, aby snad nezahynul v bitvě, aby někdo jiný k obecnému užívání nepřivedl jí. ⁷ A kdo jest, ješto by měl zasnoubenou manželku, a ještě by jí nepojal, odejdi a navrať se do domu svého, aby neumřel v boji, a někdo jiný nevzal jí. ⁸ Přidadí i toto hejtmané, mluvíce k lidu, a řeknou: Kdo jest bázlivý a lekavého srdce, odejdi a navrať se do domu svého, aby nezemdlil srdce bratří svých, jako jest srdce jeho. ⁹ A když přestanou hejtmané mluvití k lidu, tedy představí lidu vůdce houfů. ¹⁰ Když přitáhneš k některému městu, abys ho dobýval, podáš jemu pokoje. ¹¹ Jestliže pokoj sobě podaný přijmou a otevrou tobě, všecken lid, kterýž by nalezen byl v něm, pod plat uvedeni jsouce, tobě sloužiti budou. ¹² Pakli by v pokoj s tebou nevešli, ale bojovali proti tobě, oblehneš je; ¹³ A když by je Hospodin Bůh tvůj dal v ruku tvou, tedy zbiješ v něm ostrostí meče všechny pohlaví mužského. ¹⁴ Ženy pak, dítky a hovada, i cožkoli bylo by v městě, všechny kořisti jeho rozbituješ sobě, a užívati budeš kořisti nepřátel svých, kteréž by dal tobě Hospodin Bůh tvůj. ¹⁵ Tak učiníš všechněm městům daleko vzdáleným od tebe, kteráž nejsou z měst národů těchto. ¹⁶ Z měst pak lidu toho, kterýž Hospodin Bůh tvůj dává tobě v dědictví, žádné duše živiti nebudeš, ¹⁷ Ale dokonce vyhladíš je: Hetea, Amorea, Kananea, Ferezea, Hevea a Jebuzea, jakož přikázal tobě Hospodin Bůh tvůj, ¹⁸ Aby vás neučili činiti vedlé všech ohavností svých, kteréž činí bohům svým, i hřešili byste proti Hospodinu Bohu svému. ¹⁹ Když oblehneš město některé, za dlouhý čas dobýváje ho, abys je vzal, nezkažíš stromů jeho, sekerou je vytínaje, nebo z nich ovoce jísti budeš; protož jich nevysekáš, (nebo potrava člověka jest strom polní), chtěje užívati jich k obraně své. ²⁰ A však stromoví, kteréž znáš, že nenese ovoce ku pokrmu, pohubiš a posekáš, a vzděláš ohrady proti městu tomu, kteréž s tebou bojuje, dokudž ho sobě nepodmaníš.

21 Když by nalezen byl zabitý (v zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě, abys dědičně vládl jí), ležící na poli, a nebylo by vědíno, kdo by ho zabil, ² Tedy vyjdou starší tvoji a soudcové tvoji, a měřiti budou k městům, kteráž jsou vůkol toho zabitého. ³ A když nalezeno bude město nejbližší toho zabitého, tedy vezmou starší města toho jalovici z stáda, kteréž ještě nebylo užíváno, a kteráž netáhla ve jhu. ⁴ I uvedou starší toho města jalovici tu do údolí pustého, kteréž nikdy nebylo děláno aneb oseto, a setnou šíji jalovice v tom údolí. ⁵ Potom přistoupí kněží synové Lévi; (nebo je Hospodin Bůh tvůj vyvolil, aby přísluhovali jemu, a požehnání dávali ve jménu Hospodinovu, vedlé jejichž výpovědi stane všeliká rozepře a každá rána.) ⁶ Všickni také starší toho města, kteříž jsou nejbližší toho zabitého, umyjí ruce své nad jalovicí státou v tom údolí, ⁷ A osvědčovati budou, řkouce: Nevylylyť jsou ruce naše krve té, aniž oči naše viděly vražedníka. ⁸ Očist lid svůj Izraelský, kterýž jsi vykoupil, Hospodine, a nepřičítej krve nevinné lidu svého Izraelskému. I bude sňata s nich vina té krve. ⁹ Ty pak odejmeš krev nevinnou z prostředku svého, když učiníš, což pravého jest před očima Hospodinovými. ¹⁰ Když bys vytáhl na vojnu proti nepřátelům svým, a dal by je Hospodin Bůh tvůj v ruce tvé, a zajal bys z nich mnohé; ¹¹ Uzříš-li mezi zajatými ženu krásného obličjeje, a zamiluješ ji, tak abys ji sobě vzal za manželku: ¹² Uvedeš ji do domu svého, i oholí sobě hlavu, a obřeže nehty své; ¹³ A složíc roucho své s sebe, v kterémž jest jata, zůstane v domě tvém, a plakati bude otce svého i matky své za celý měsíc; a potom vejdeš k ní, a budeš její manžel, a ona bude manželka tvá. ¹⁴ Pakliť by se nelíbila, tedy propustíš ji svobodnou; ale nikoli neprodávej jí za peníze, ani nekupč jí, poněvadž jsi jí ponížil. ¹⁵ Měl-li by kdo dvě ženy, jednu v milosti a druhou v nenávisti, a zplodily by mu syny, milá i nemilá, a byl-li by syn prvorozený nemilé: ¹⁶ Tedy když dědice ustavovati bude nad tím, což by měl, nebude moci dáti práva prvorozenství synu milé před synem prvorozeným nemilé, ¹⁷ Ale prvorozeného syna nemilé při prvorozenství zůstaví, a dá jemu dva díly ze všeho, což by měl; nebo on jest počátek síly jeho, jeho jest právo prvorozenství. ¹⁸ Měl-li by kdo syna

zpuřného a protivného, ješto by neposlouchal hlasu otce svého a hlasu matky své, a jsa trestán, neuposlechl by jich: ¹⁹Tedy vezmouce ho otec i matka jeho, vyvedou jej k starším města svého, k bráně místa přebývání svého, ²⁰A řeknou starším města svého: Syn náš tento, jsa zpuřný a protivný, neposlouchá hlasu našeho, žráč a opilec jest. ²¹Tedy všickni lidé města toho uházejí jej kamením a umřejí; a tak odejmeš zlé z prostředku svého, a všecken Izrael uslyšíce, báti se budou. ²²Když by kdo zhřešil, že by hoden byl smrti, a byl by odsouzen k ní a pověsil bys ho na dřevě: ²³Nezůstane přes noc tělo jeho na dřevě, ale hned v ten den pochováš jej, nebo zlořečený jest před Bohem pověšený; protož nepoškrvňuj země své, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě v dědictví.

22 Jestliže bys ušel vola aneb dobytče bratra svého, an bloudí, nepomineš jich, ale přivedeš je až k bratru svému. ²Byť pak nebyl blízký bratr tvůj a neznal bys ho, uveďeš je však do domu svého, a bude u tebe, dokudž by se po něm neptal bratr tvůj, a navrátíš mu je. ³Tolikéž učiníš s oslem jeho, s oděvem jeho, také i se všelikou věcí ztracenou bratra svého, kteráž by mu zhynula; když bys ji našel, nepomineš jí. ⁴Vida osla bratra svého aneb vola jeho pod břemenem ležící na cestě, nepomineš jich, ale i hned ho s ním pozdvihneš. ⁵Žena nebude nositi oděvu mužského, aniž se oblécti bude muž v roucho ženské, nebo ohavnost před Hospodinem Bohem tvým jest, kdožkoli činí to. ⁶Když bys našel hnízdo ptačí před sebou na cestě, na jakémkoli stromu aneb na zemi, s mladými neb vejci, a matka seděla by na mladých aneb na vejcích: nevezmeš matky s mladými, ⁷Ale hned pustíš matku a mladé vezmeš sobě, aby tobě dobře bylo, a abys prodlil dnů svých. ⁸Když bys stavěl dům nový, udělej zabradla vůkol střechy své, abys neuvedl viny krve na dům svůj, když by kdo upadl s něho. ⁹Neposeješ vinice své směsicí rozličného semene, aby nebyl poškrvněn užitek semene, kteráž jsi vsel, i ovoce vinice. ¹⁰Nebudeš orati volem a oslem spolu. ¹¹Neoblečeš roucha z rozdílných věcí, z vlny a lnu setkaného. ¹²Prýmy zdeláš sobě na čtyřech rozích oděvu svého, jímž se odíváš. ¹³Když by pojal někdo ženu, a všel by k ní, a potom měl by ji v nenávisti, ¹⁴A dal by příčinu k řečem o ní, v zlou pověst ji obléčeje a mluvě: Ženu tuto vzal jsem, a všed k ní, nenalezl jsem jí pannou. ¹⁵Tedy otec děvečky a matka její vezmouce přinesou znamení panenství děvečky k starším města svého k bráně. ¹⁶A dí otec děvečky k starším: Dceru svou dal jsem muži tomuto za manželku, kterýž ji v nenávisti má. ¹⁷A hle, sám příčinu dal řečem o ní, mluvě: Nenalezl jsem při dceři tvé panenství, a teď hle, znamení panenství dcery mé. I roztáhnou roucho to před staršími města. ¹⁸Tedy starší města toho jmou muže a trestati ho budou, ¹⁹A uloží jemu pokutu sto lotů stříbra, kteréž dají otcí děvečky, proto že vynesl zlou pověst proti panně Izraelské. I bude jí míti za manželku, kteréž nebude moci propustiti po všecky dny své. ²⁰Jináč byla-li by pravá žaloba ta, a nebylo by nalezeno panenství při děvečce: ²¹Tedy vyvedou děvečku ke dveřím otce jejího, a uházejí ji lidé města toho kamením, a umře; nebo dopustila se nešlechtnosti v Izraeli, smilnivši v domě otce svého. Tak odejmeš zlé z prostředku sebe. ²²Kdyby kdo postižen byl, že obýval s ženou manželkou cizí, tedy umrou oni oba dva, muž, kterýž obýval s tou ženou, i žena také; i odejmeš zlé z Izraele. ²³Byla-li by děvečka panna zasnoubená muži, a nalezna ji někdo v městě, obýval by s ní: ²⁴Vyvedete oba dva k bráně města toho, a uhážete je kamením, a umrou, děvečka, proto že nekřičela, jsuci v městě, a muž proto, že ponížil ženy bližního svého; a odejmeš zlé z prostředku svého. ²⁵Pakli na poli našel by muž děvečku zasnoubenou, a násilí jí učině, obýval by s ní: smrtí umře muž ten sám, ²⁶Děvečce pak nic neučiníš. Nedopustila se hříchu hodného smrti; nebo jakož povstává někdo proti bližnímu svému a morduje život jeho, tak i při této věci. ²⁷Na poli zajisté našel ji; křičela děvečka zasnoubená, a žádný tu nebyl, kdo by ji vysvobodil. ²⁸Jestliže by našel někdo děvečku pannu, kteráž by zasnoubena nebyla, a vezma ji, obýval by s ní, a byli by postiženi. ²⁹Tedy dá muž ten, kterýž by obýval s ní, otcí děvečky padesáte stříbrných, a bude jeho manželka, protože ponížil ji; nebude moci jí propustiti po všecky dny své. ³⁰Nevezme žádný manželky otce svého, a neokryje podolka otce svého.

23 Nevejde do shromáždění Hospodinova, kdož by měl stlučené aneb odňaté lůno. ²Aniž vejde do shromáždění Hospodinova syn postranní; také i desáté koleno jeho nevejde do shromáždění Hospodinova. ³Ammonitský tolikéž ani Moábský nevejde do shromáždění Hospodinova, ani desáté koleno jejich nevejde do shromáždění Hospodinova až na věky. ⁴Proto že proti vám nevyšli s chlebem a s vodou na cestě, když jste šli z Egypta, a že ze mzdy najal proti tobě Baláma, syna Beor, z Petor Mezopotamie Syrské, aby zlořečil tobě: ⁵(Ačkoli nechtěl Hospodin Bůh tvůj slyšeti Baláma, ale obrátil Hospodin Bůh tvůj tobě zlořečení v pozhnání, nebo miloval tebe Hospodin Bůh tvůj.) ⁶Nebudeš hledati pokoje jejich ani dobrého jejich po všecky dny své na věky. ⁷Nebudeš míti v ohavnosti Idumejského, nebo bratr tvůj jest, aniž Egyptského v ohavnosti míti

21:19 Vyvedou jej k starším. Mojžíšův Zákon je ojedinělý mezi všemi starověkými kodexy, protože je to první zákoník na světě, který rodičům nedovoluje potrestat své dítě smrtí, nýbrž ukládá jim povinnost

předložit případ k posouzení autoritám (srv. Lv 24:11). Bible tímto veršem obsahuje první kodifikovanou právní ochranu dětí.

budeš, nebo jsi byl pohostinu v zemi jeho.⁸ Synové, kteříž se jim zrodí v třetím kolenu, vejdou do shromáždění Hospodinova.⁹ Když bys vytáhl vojensky proti nepřátelům svým, vystříhej se od všeliké zlé věci.¹⁰ Bude-li mezi vámi kdo, ješto by poškrvněn byl příhodou noční, vyjde ven z stanů, a nevejde do nich;¹¹ Ale když bude k večerou, umyje se vodou, a po západu slunce vejde do stanů.¹² Také místo budeš míti vně za stany, abys tam chodíval ven;¹³ A budeš míti kolík mezi jinými nástroji svými, a když bys chtěl sednouti vně, vykopáš jím důlek, a obrátě se, zahrabeš nečistotu svou.¹⁴ Nebo Hospodin Bůh tvůj chodí u prostřed stanů tvých, aby tě vysvobodil, a dal tobě nepřátely tvé; protož ať jest přibytěk tvůj svatý, tak aby nespátřil při tobě mrzkosti nějaké, pročez by se odvrátil od tebe.¹⁵ Nevydáš služebníka pánu jeho, kterýž k tobě utekl od pána svého.¹⁶ S tebou bydlení bude u prostřed tebe na místě, kteréž by vyvolil v některém městě tvém, kdežkoli jemu se líbiti bude; nebudeš ho mocí utiskati.¹⁷ Nebude nevěstka žádná z dcer Izraelských, ani nečistý smilník z synů Izraelských.¹⁸ Nepřineses mzdy nevěstky, a mzdy psa do domu Hospodina Boha svého z jakéhokoli slibu, nebo to obě ohavnost jest Hospodinu Bohu tvému.¹⁹ Nedáš na lichvu bratru svému ani peněz, ani pokrmu, ani jakékoli věci, kteráž se dává na lichvu.²⁰ Cizímu půjčíš na lichvu, ale bratru svému nedáš na lichvu, aby požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj při všech věcech, k kterýmž bys vztáhl ruku svou v zemi, do níž vejdeš, abys dědičně obdržel ji.²¹ Když bys učinil slib Hospodinu Bohu svému, neprodlévej splniti ho; nebo konečně toho vyhledávati bude Hospodin Bůh tvůj od tebe, a byl by na tobě hřích.²² Pakli nebudeš slibovati, nebude na tobě hřichu.²³ Což jednou vyšlo z úst tvých, to splníš, a učiníš, jakž jsi slíbil Hospodinu Bohu svému dobrovolně, což jsi vynesl ústy svými.²⁴ Všel-li bys do vinice bližního svého, jísti budeš hrozny podlé žádosti své do sytosti své, ale do nádoby své nevložíš.²⁵ Všel-li bys do obilí bližního svého, natrháš sobě klasů rukou svou, ale srpem nebudeš žíti obilí bližního svého.

24 Pojal-li by muž ženu a byl by manželem jejím, přihodilo by se pak, že by nenašla milosti před očima jeho pro nějakou mrzkost, kterouž by našel na ní, i napsal by jí lístek zapuzení a dal v ruku její, a vyhnal by ji z domu svého;² A vyjduci z domu jeho, odešla by a vdala se za druhého muže;³ A ten také muž poslední v nenávisti máje ji, napsal by lístek zapuzení a dal v ruce její, a vyhnal by ji z domu svého; aneb umřel by muž její poslední, kterýž vzal ji sobě za manželku:⁴ Nebude moci manžel její první, kterýž ji vyhnal, zase ji vzíti sobě za manželku, když již příčinou jeho poškrvněna jest; nebo ohavnost jest před Hospodinem. Protož nedopouštěj hřešiti lidu země, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě v dědictví.⁵ Když by někdo v nově pojal ženu, nevyjde k boji, aniž na něj vzkládána bude jaká obecní práce; svoboden bude v domě svém za jeden rok, a veselí se bude s manželkou svou, kterouž pojal.⁶ Žádný nevezme v zástavě svrchního i spodního žernovu, nebo takový bral by duši v základu.⁷ Byl-li by postižen někdo, že ukradl člověka z bratří svých synů Izraelských, a k zisku by sobě jej přivedl aneb prodal jej: umře zloděj ten, a odejmeš zlé z prostředku svého.⁸ Šetř se při ráně malomocenství, abys ostříhal pilně a činil všecko, jakž učiti budou vás kněží Levítové; jakož přikázal jsem jim, ostříhati toho budete a tak činiti.⁹ Pomni na ty věci, které učinil Hospodin Bůh tvůj Marii na cestě, když jste vyšli z Egypta.¹⁰ Půjčil-li bys bližnímu svému něčeho, nevejdeš do domu jeho, abys vzal něco v zástavě od něho.¹¹ Ale vně staneš, a člověk, jemuž jsi půjčil, vynese tobě základ svůj ven.¹² Jestliže by pak byl člověk chudý, nebudeš spáti s základem jeho.¹³ Bez prodlévání navrátíš jemu zastavenou věc jeho při západu slunce, aby leže v šatech svých, dobrořečil tobě, a bude to za spravedlnost tobě před Hospodinem Bohem tvým.¹⁴ Neutiskneš nájemníka chudého a nuzného, tak z bratří svých jako z příchozích, kteříž jsou v zemi tvé v branách tvých.¹⁵ Na každý den dáš jemu mzdu jeho, prvé nežli by slunce zapadlo; nebo chudý jest, a tím se živí, aby neúpěl proti tobě k Hospodinu, a byl by na tobě hřích.¹⁶ Nebudou na hrdle trestání otcové za syny, ani synové trestání budou na hrdle za otce, jeden každý za svůj hřích umře.¹⁷ Nepřevrátíš soudu příchozímu neb sirotku, ani vezmeš v základu roucha vdovy,¹⁸ Ale pamatuj, že jsi byl služebníkem v Egyptě, a že tě vykoupil Hospodin Bůh tvůj odtud; protož přikazujit, abys činil toto.¹⁹ Když bys žal obilí své na poli svém, a zapomenul bys tam některého snopu, nenavrátíš se, abys jej vzal; příchozímu, sirotku a vdově to bude, aby požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj při všelikém díle rukou tvých.²⁰ Když bys trásl olivy své, nebudeš shledávati po každé ratolesti za sebou; příchozímu, sirotku a vdově to zůstane.²¹ Když bys sbíral víno na vinici své, nebudeš paběrovati jahodek za sebou; příchozímu, sirotku a vdově to bude.²² Pamatuj, že jsi byl služebníkem v zemi Egyptské; protož přikazujit, abys to činil.

25 Vznikla-li by jaká nesnáze mezi některými, a přistoupili by k soudu, aby je rozsoudili, tedy spravedlivého ospravedlní, a nepravého odsoudí.² Bude-li pak hoden mrskání nepravý, tedy káže ho položití soude

24:19 Příchozímu, sirotku a vdově. Majetní mají Bohem stanovenou povinnost ponechávat část své úrody sociálně slabým a nezajištěným. Dnes je tento princip naplňován daňovou povinností a sociální podporou. Jako všeho, i toho lze zneužít. Od nás však Bůh nechce, abychom

posuzovali něčí oprávněnost či nárok (Mt 7:1–2; Lk 6:36–37); to posoudí Bůh sám spravedlivěji, než to dokážeme my, kteří plevel od pšenice oddělit nedovedeme (Mt 13:29–30).

a mrskati před sebou, vedlé nepravosti jeho v jistý počet ran. ³ Čtyřicetkrát káže ho mrštiti, aniž přidá více, aby, jestliže by jej nadto mrskal ranami mnohými, nebyl příliš zlehčen bratr tvůj před očima tvýma. ⁴ Nezavížeš úst vola mlátícího. ⁵ Když by bratři spolu bydlili, a umřel by jeden z nich, nemaje syna, nevdá se ven žena toho mrtvého za jiného muže; bratr jeho vejde k ní, a vezme ji sobě za manželku, a právem švagrovství přiznání se k ní. ⁶ Prvorozený pak, kteréhož by porodila, nazván bude jménem bratra jeho mrtvého, aby nebylo vyhlazeno jméno jeho z Izraele. ⁷ Nechtěl-li by pak muž ten pojítí příbuzné své, tedy přijde příbuzná jeho k bráně před starší a řekne: Nechce příbuzný můj vzbuditi bratru svému jména v Izraeli, a nechce podlé práva švagrovství pojítí mne. ⁸ Tedy povolají ho starší města toho, a mluvíti budou s ním; a stoje, řekl-li by: Nechci jí pojítí, ⁹ Přistoupí příbuzná jeho k němu před staršími, a suže střevíc jeho s nohy jeho, a pline mu na tvář a odpoví, řkuci: Tak se má státi muži tomu, kterýž by nechtěl vzdělati domu bratra svého. ¹⁰ I bude nazváno jméno jeho v Izraeli: Dům bosého. ¹¹ Když by se svadili někteří spolu jeden s druhým, a přistoupila by žena jednoho, aby vysvobodila muže svého z ruky bijícího jej, i vztáhla by ruku svou a uchopila by ho za luno: ¹² Tedy utneš ruku její, neslituje se nad ní oko tvé. ¹³ Nebudeš míti v pytlíku svém nejednostejného kamene, většího a menšího. ¹⁴ Aniž budeš míti v domě svém nejednostejného korce, většího a menšího. ¹⁵ Váhu celou a spravedlivou míti budeš, též míru celou a spravedlivou budeš míti, aby se prodlili dnové tvoji v zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě. ¹⁶ Nebo v ohavnosti jest Hospodinu Bohu tvému, kdožkoli činí ty věci, všeliký činící nepravost. ¹⁷ Pamatuji na to, co učinil Amalech na cestě, když jste šli z Egypta: ¹⁸ Kterak vyšed tobě v cestu, zadní houf tvůj všech mdlých, kteříž šli za tebou, pobil, když jsi ty byl zemdlený a ustalý, a nebál se Boha. ¹⁹ Protož když byl Hospodin Bůh tvůj dal tobě odpočinití ode všech nepřátel tvých vůkol v zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě v dědictví, abys dědičně obdržel ji, vyhladiš památku Amalecha pod nebem; nezapomínejž na to.

26 Když pak vejdeš do země, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě v dědictví, a opanuje ji, bydliti v ní budeš: ² Vezmeš prvotín všeho ovoce země té, kteréž obětovati budeš z země své, již Hospodin Bůh tvůj dává tobě, a vlože do koše, půjdeš k místu, kteréž by Hospodin Bůh tvůj k přebývání tam jménu svému vyvolil. ³ A přijda k knězi, kterýž těch dnů bude, díš jemu: Vyznávám dnes Hospodinu Bohu svému, že jsem všel do země, kterouž s přísahou zaslíbil Hospodin otcům našim, že ji nám dá. ⁴ I vezma kněz z ruky tvé koš, postaví jej před oltářem Hospodina Boha tvého. ⁵ A mluvíti budeš před Hospodinem Bohem svým, řka: Syrský chudý otec můj sstoupil do Egypta s nemnohými osobami, a byv tam pohostinu, vzrostl v národ veliký, silný a mnohý. ⁶ A když zle nakládali s námi Egyptští, trápíce nás, a vzkládajíce na nás službu těžkou, ⁷ Volali jsme k Hospodinu Bohu otců našich, a vyslyšev Hospodin hlas náš, popatřil na trápení naše, práci naši a ssouzení naše. ⁸ I vyvedl nás Hospodin z Egypta v ruce silné a v rameni vztazeném, v strachu velikém, a znameních i zázracích. ⁹ A uvedl nás na toto místo, a dal nám zemi tuto oplývající mlékem a strdí. ¹⁰ Protož nyní, hle, přinesl jsem prvotiny úrod země, kterouž jsi mi dal, ó Hospodine. I necháš toho před Hospodinem Bohem svým, a pokloníš se před ním. ¹¹ I veseliti se budeš ve všech dobrých věcech, kteréž by tobě dal Hospodin Bůh tvůj, i domu tvému, ty i Levíta i příchozí, kterýž jest u prostřed tebe. ¹² Když bys pak vyplnil všechny desátky ze všech úrod svých léta třetího, jenž rok desátků jest, a dal bys Levítovi, příchozímu, sirotku i vdově, a jedli by v branách tvých a nasyceni byli: ¹³ Tedy díš před Hospodinem Bohem svým: Vynesl jsem, což posvěceného bylo, z domu svého, a dal jsem také Levítovi, příchozímu, sirotku a vdově vedlé všelikého přikázání tvého, kteréž jsi mi přikázal; nepřestoupil jsem žádného z přikázání tvých, aniž jsem zapomenul na ně. ¹⁴ Nejedl jsem v zámutku svém z toho, a neujal jsem z toho k věci obecné, aniž jsem dal něco odtud ku pohřbu; poslechl jsem hlasu Hospodina Boha svého, učinil jsem podlé všeho, což jsi mi přikázal. ¹⁵ Popatřiz z příbytku svatého svého s nebe, a požehnej lidu svému Izraelskému a zemi, kterouž jsi dal nám, jakož jsi s přísahou zaslíbil otcům našim, zemi oplývající mlékem a strdí. ¹⁶ Dnes Hospodin Bůh tvůj přikazuje tobě, abys ostříhal ustanovení těchto a soudů; ostříhejž tedy a čiň je z celého srdce svého a ze vsí duše své. ¹⁷ Dnes i ty připověděl se k Hospodinu, že jej budeš míti za Boha, a choditi budeš po cestách jeho, a ostříhati ustanovení jeho, a přikázání i soudů jeho, a poslouchati hlasu jeho. ¹⁸ Hospodin také připověděl se k tobě dnes, že tě bude míti za lid zvláštní, jakož mluvil tobě, abys ostříhal všech přikázání jeho, ¹⁹ A že tě vyvýší nade všechny národy, kteréž učinil, abys byl vzácnější, slovoutnější a slavnější nad ně, a tak lid svatý Hospodinu Bohu svému, jakož jest mluvil.

27 I přikázal Mojžíš a starší Izraelští lidu, řkouce: Ostříhejž každého přikázání, kteréž já přikazuji vám dnes. ² A když přejdeš přes Jordán do země, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě, vyzdvihneš sobě kameny veliké, a obvržeš je vápnem. ³ A napíšeš na nich všechna slova zákona tohoto, když přejdeš, abys všel do země, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě, do země oplývající mlékem a strdí, jakož jest mluvil Hospodin Bůh otců tvých tobě. ⁴ Když tedy přejdeš Jordán a vyzdvihneš ty kameny, kteréž já přikazuji vám dnes, na hoře

Hébal, a obvržeš je vápnem, ⁵A vzděláš tam oltář Hospodinu Bohu svému: oltář z kamenů, jichž nebudeš tesati železem, ⁶Z kamení celého vzděláš oltář Hospodinu Bohu svému, abys na něm obětoval oběti zápalné Hospodinu Bohu svému. ⁷Obětovati budeš i oběti pokojné, a jísti tu a veseliti se před Hospodinem Bohem svým. ⁸Napíšeš pak na těch kameních všechna slova zákona toho dobře a zřetelně. ⁹I mluvil Mojžíš a kněží Levitští ke všemu Izraelovi, řkouce: Pozoruj a slyš, Izraeli, dnes učiněn jsi lidem Hospodina Boha svého. ¹⁰Protož poslouvej hlasu Hospodina Boha svého, a zachovávej příkázání jeho i ustanovení jeho, kteráž já tobě dnes přikazuji. ¹¹I přikázal Mojžíš v ten den lidu, řka: ¹²Tito stanou, aby dobrořečili lidu na hoře Garizim, když byste přešli Jordán: Simeon, Lévi, Juda, Izachar, Jozef a Beniamin. ¹³Tito pak stanou, aby zlořečili na hoře Hébal: Ruben, Gád, Asser, Zabulon, Dan a Neftalím. ¹⁴I budou osvědčovati Levítové, a řeknou ke všechněm mužům Izraelským vysokým hlasem: ¹⁵Zlořečený člověk, kterýž by udělal rytinu aneb věc slitou, ohavnost Hospodinu, dílo rukou řemeslníka, by ji pak i do skrýše odložil. I odpoví všecken lid a řekne: Amen. ¹⁶Zlořečený, kdož sobě zlehčuje otce svého a matku svou; i řekne všecken lid: Amen. ¹⁷Zlořečený, kdož přenáší mezník bližního svého; i řekne všecken lid: Amen. ¹⁸Zlořečený, kdož zavodí slepého, aby bloudil po cestě; i řekne všecken lid: Amen. ¹⁹Zlořečený, kdož převrací spravedlnost přichozího, sirotka a vdovy; a odpoví všecken lid: Amen. ²⁰Zlořečený, kdož by obýval s manželkou otce svého, nebo odkryl podolek otce svého; i řekne všecken lid: Amen. ²¹Zlořečený, kdož by obýval s kterýmkoli hovadem; i dí všecken lid: Amen. ²²Zlořečený, kdož by obýval s sestrou svou, dcerou otce svého, aneb dcerou matky své; i řekne všecken lid: Amen. ²³Zlořečený, kdož by obýval s svegruší svou; i odpoví všecken lid: Amen. ²⁴Zlořečený, kdož by zbil bližního svého tajně; i řekne všecken lid: Amen. ²⁵Zlořečený, kdož by vzal dary, aby zabil člověka nevinného; i dí všecken lid: Amen. ²⁶Zlořečený, kdož by nezůstal v řečech zákona tohoto a nečinil jich; a řekne všecken lid: Amen.

28 Jestliže pak opravdově poslušen budeš hlasu Hospodina Boha svého, ostříhaje a čině všechna příkázání jeho, kteráž já dnes přikazuji tobě, vyvýší tě Hospodin Bůh tvůj nade všechny národy země. ²A přijdou na tě všechna požehnání tato, a vyplní se při tobě, když jen poslušen budeš hlasu Hospodina Boha svého. ³Požehnaný budeš v městě, požehnaný i na poli. ⁴Požehnaný plod života tvého, úrody země tvé, i plod dobytka tvého, provorozené skotů tvých i stáda bravů tvých. ⁵Požehnaný koš tvůj i díže tvá. ⁶Požehnaný budeš vcházeje, požehnaný i vycházeje. ⁷A učiní Hospodin, že nepřátelé tvoji, kteříž by povstali proti tobě, poraženi budou před tebou; jednou cestou vytáhnou proti tobě, a sedmi cestami před tebou utíkati budou. ⁸Přikáže Hospodin požehnání svému, aby s tebou bylo v špižirnách tvých a při všem, k čemu bys koli přičinil ruku svou, a požehná tobě v zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě. ⁹Vystaví tě sobě Hospodin za lid svatý, jakož zapřísáhl tobě, když ostříhati budeš příkázání Hospodina Boha svého, a choditi po cestách jeho. ¹⁰I uzří všickni národové země, že jméno Hospodinovo vzýváno jest nad tebou, a budou se báti tebe. ¹¹Učiní také Hospodin, že hojnost míti budeš všeho dobrého, plodu života svého, i plodu dobytků svých, i úrod zemských v zemi, kterouž s přísahou zaslíbil otcům tvým, že ji tobě dá. ¹²Otevře Hospodin tobě poklad svůj výborný, nebe, aby vydalo déšť zemi tvé časem svým, a požehná všelikému dílu ruky tvé, tak že mnohým národům půjčovati budeš, sám pak nic nevyppůjčíš. ¹³I ustanoví tě Hospodin za hlavu a ne za ocas, a budeš vždycky vyšší, a nikdy nižší, když poslouchati budeš příkázání Hospodina Boha svého, kteráž já dnes tobě přikazuji, abys ostříhal a činil je. ¹⁴A neuchýlíš se od žádného slova, kteráž já dnes přikazuji tobě, ani na pravo ani na levo, odcházeje po bozích cizích, abys jim sloužil. ¹⁵Jestliže pak hlasu Hospodina Boha svého poslouchati, a všech příkázání a ustanovení jeho, kteráž já dnes přikazuji tobě, ostříhati a činiti nebudeš, přijdou na tě všechna zlořečenství tato a postihnou tě. ¹⁶Zlořečený budeš v městě, zlořečený i na poli. ¹⁷Zlořečený koš tvůj, a zlořečená díže tvá. ¹⁸Zlořečený plod života tvého i úrody země tvé, provorozené skotů tvých i stáda bravů tvých. ¹⁹Zlořečený budeš vcházeje, zlořečený i vycházeje. ²⁰Pošle Hospodin na tě zlořečení, zkormoucení a bídu při všem, k čemuž bys koli přičinil ruky své a což bys koli dělal, dokudž nebudeš vyhlazen, a nezahyneš v náhle pro zlé skutky tvé, skrze něž jsi opustil mne. ²¹Dopustí Hospodin, aby se přidržely tebe morní bolesti, až tě i vyplní z země, do níž se béřeš, abys ji dědičně opanoval. ²²Biti tě bude Hospodin souchotinami, zimnicí, pálivostí, horkem, mečem, suchem a rudou, a budou tě stíhati, až tě i zkazí. ²³I to nebe, kteréž jest nad hlavou tvou, bude měděné, a země, kteráž jest pod tebou, železná. ²⁴Dá Hospodin zemi tvé místo deště prach a popel, a toť s nebe sstoupí na tě, dokudž bys nebyl vyhlazen. ²⁵Učiní i to Hospodin, že poražen budeš od nepřátel svých; jednou cestou vytáhneš proti nim, a sedmi cestami utíkati budeš od tváří jejich, a musíš se smýkati po všech královstvích země. ²⁶I budou těla vaše mrtvá za pokrm všemu ptactvu nebeskému, a šelmám zemským, a nebude, kdo by je odehnal. ²⁷Raní tě Hospodin vředem Egyptským, neduhy na zadku, prašivínami a svrabem nezhojitelným. ²⁸Raní tě Hospodin pomnutím smyslu, slepotou a tupostí srdce, ²⁹Tak že o poledni makati budeš, jako maká slepý ve tmě, a nebudeš míti prospěchu na cestách svých; k tomu také utiskán budeš, a loupěn po všechny dny, a nebude, kdo by tě vysvobodil. ³⁰Manželku

sobě zasnoubíš, a jiný s ní obývatí bude; dům vystavíš, a nebudeš bydliti v něm; vinici štípiš, a sbíratí na ní nebudeš. ³¹ Vůl tvůj před tvýma očima zabit bude, a ty jeho jísti nebudeš; osel tvůj uchvácen bude před tváří tvou, anižť se zase navrátí; dobytek tvůj vydán bude nepřátelům tvým, a žádný ho nevysvobodí. ³² Synové tvoji a dcery tvé cizímu národu vydání budou, a oči tvé na to hledíce, umdlívati budou pro ně celého dne, a nebude síly v ruce tvé. ³³ Úrody země tvé i všecko úsilí tvé sžítie národ, kteréhož ty neznáš, a nebudeš než potlačený a potřený po všechny dny. ³⁴ A omámený budeš nad těmi věcmi, kteréž viděti budou oči tvé. ³⁵ Raní tě Hospodin vředem nejhorším na kolenou i na lýtkách, tak že se nebudeš moci zhojiti, od spodku nohy tvé až do vrchu hlavy. ³⁶ Zavede tě Hospodin i krále tvého, kteréhož ustanovíš nad sebou, do národu, kteréhož jsi ty neznal, ani předkové tvoji, a sloužití tam budeš bohům cizím, dřevu a kameni. ³⁷ A budeš k užasnutí a přísloví i v rozprávku všechněm národům, mezi kteréž zavede tě Hospodin. ³⁸ Mnoho semene vynesíš na pole k rozsívání, a málo shromáždíš, nebo sžerou to kobyly. ³⁹ Vinice štípiš a dělati je budeš, ale vína píti ani sbíratí nebudeš, nebo červ sžítie je. ⁴⁰ Olivoví hojnost míti budeš ve všech končinách svých, a však olejem se pomazovati nebudeš, nebo sprchne ovoce s olivy tvé. ⁴¹ Synů a dcer naplodíš, a nebudeš jich míti, nebo zajati budou. ⁴² Všecko stromoví tvé i úrody země tvé kobyly zkazí. ⁴³ Cizozemec, kterýž s tebou přebývá, vzroste nad tebe, ty pak velice ponížovati se musíš. ⁴⁴ On půjčovati bude tobě, a ty nebudeš míti, co bys půjčil jemu; on bude přednější, a ty poslední. ⁴⁵ A přijdou na tebe všechna zlořečenství tato a stíhati tě budou, a obklíčí tě, až i zahyneš, jestliže bys neuposlechl hlasu Hospodina Boha svého, a neostříhal přikázání a ustanovení jeho, kteráž přikázal tobě. ⁴⁶ A budou rány tyto znamením a zázrakem na tobě i semeni tvém až na věky, ⁴⁷ Proto že jsi nesloužil Hospodinu Bohu svému s potěšením a veselím srdce, maje hojnost všech věcí. ⁴⁸ A protože nepříteli svému, kteréhož poslal na tebe Hospodin, sloužití musíš v hladu, žízni, v nahotě a v nedostatku všech věcí; a vloží na šíji tvou jho železné, dokudž tě nesetře. ⁴⁹ Přivede Hospodin na tebe národ z daleka, od nejdalších končin země, jako letí orlice, národ, jehož jazyku nerozumíš, ⁵⁰ Národ nestydatý, kterýž ani starce nebude šanovati, a nad dítětem se neslituje. ⁵¹ A sžítie plod dobytků tvých i úrody země tvé, dokudž nebudeš vyhlazen; a nezanechá tobě obilí, vína mladého a oleje, prvorozeného z skotů tvých, ani stáda bravů tvých, až tě i vyhladí. ⁵² A oblehne tě ve všech městech tvých, dokudž by nepadly zdi tvé vysoké a pevné, v nichž ty doufáš po vši zemi své; obležen, pravím, budeš ve všech městech svých, po vši zemi své, kterouž Hospodin Bůh tvůj dal tobě, ⁵³ Tak že v obležení a ssoužení, jímž ssouží tě nepřítel tvůj, jísti budeš plod života svého, maso synů svých a dcer svých, kteréž by dal tobě Hospodin Bůh tvůj. ⁵⁴ Člověk mezi vámi rozmazaný a v rozkoši schovaný záviděti bude bratru svému, i vlastní ženě své, i ostatním synům svým, kterýchž ještě zanechal, ⁵⁵ Tak že neudělí žádnému z nich masa synů svých, kteréž jísti bude, proto že nezůstalo jemu nic jiného v obležení a v ssoužení, jímž ssouží tě nepřítel tvůj ve všech městech tvých. ⁵⁶ Rozmazaná mezi vámi a v rozkoši schovaná žena, kteráž rozmazaností a rozkoší velikou ledva nohou země se dotkla, vlastnímu muži svému a synu svému i dceři své, ⁵⁷ Také i lůžka svého, kteréž z ní vychází při porodu, ano i synů svých, kteréž zplodí, záviděti bude; nebo jísti je bude tajně pro nedostatek všech věcí v obležení a ssoužení, jímž ssouží tě nepřítel tvůj v městech tvých. ⁵⁸ Nebudeš-li ostříhati a činiti všech slov zákona tohoto, kteráž psána jsou v knize této, abys se bál toho veleslavného a hrozného jména Hospodina Boha svého: ⁵⁹ Rozmnoží ku podivení Hospodin rány tvé, a rány semene tvého, rány veliké a trvánlivé, i nemoci těžké a dlouhé. ⁶⁰ A obrátí na tebe všechny neduhy Egyptské, jichžs se strašil, a přichytí se tebe. ⁶¹ Všelijaký také neduh a všelikou ránu, kteráž není psána v knize zákona tohoto, uvede Hospodin na tebe, dokudž nebudeš vyhlazen. ⁶² A zůstane vás maličko, ješto vás prvé bylo mnoho, jako hvězd nebeských, proto že jsi neposlouchal hlasu Hospodina Boha svého. ⁶³ I stane se, že jakož se veselil Hospodin nad vámi, dobře vám čině a rozmnožuje vás, tak veseliti se bude Hospodin nad vámi, když vás zkazí a vyhladí, a vyplnění budete z země, do kteréž jdete, abyste dědičně vládli jí. ⁶⁴ A rozptýlí tě Hospodin mezi všechny národy, od jednoho konce země až do druhého, a budeš tam sloužití bohům cizím, kterýchž ty neznáš, ani otcové tvoji, dřevu a kameni. ⁶⁵ A mezi národy těmi neoddechneš, aniž bude míti odpočnutí spodek nohy tvé; tam také dá Hospodin tobě srdce lekavé, a oči blikavé, a truchlost myslí. ⁶⁶ I bude život tvůj nejistý před tebou, a strašiti se budeš v noci i ve dne, a nikdež nebudeš jist svým životem. ⁶⁷ Ráno díš: Ó by již byl večer! a večer díš: Ó by již bylo jitro! pro strach srdce svého, jímž se lekáš, a pro ty věci, na něž očima svýma hleděti musíš. ⁶⁸ A zavede tě Hospodin do Egypta na lodech, cestou, o níž jsem řekl tobě: Nebudeš jí viděti více; a tam prodávati se budete nepřátelům svým za služebníky a děvky, a nebude, kdo by koupil.

29 Tato jsou slova smlouvy, kteráž přikázal Hospodin Mojžíšovi učiniti s syny Izraelskými v zemi Moábské, mimo onu smlouvu, kterouž učinil s nimi na Orébě. ² I svolav Mojžíš všecken lid Izraelský, řekl jim: Vy sami viděli jste všechny věci, kteréž učinil Hospodin před očima vašimi v zemi Egyptské, Faraonovi, i všechněm služebníkům jeho, i vši zemi jeho, ³ Zkušování veliká, kteráž viděly oči tvé, znamení i zázraky ty veliké. ⁴ A však nedal vám Hospodin srdce k srozumění, a oči k vidění, a uši k slyšení až do tohoto dne. ⁵ A vedl jsem vás

čtyřiceti let po poušti, nezvetšela roucha vaše na vás, a obuv vaše neztrhala se na nohách vašich. ⁶ Chleba jste nejedli, vína a nápoje opojného jste nepili, abyste poznali, že já jsem Hospodin Bůh váš. ⁷ A když jste přišli na toto místo, vytáhl Seon, král Ezebon, a Og, král Bázan, proti nám k boji, a porazili jsme je, ⁸ A vzali jsme zemi jejich, i dali jsme ji v dědictví pokolení Rubenovu a Gádovu, a polovici pokolení Manassesova. ⁹ Ostríhejtež tedy slov smlouvy této a čítejte je, aby se vám šťastně vedlo všechno, což byste činili. ¹⁰ Vy všickni dnes stojíte před Hospodinem Bohem svým, knížata vaše v pokoleních vašich, starší vaši a úředníci vaši, všickni muži Izraelští, ¹¹ Dítka vaše i ženy vaše, i přichozí vaši, kteříž bydlí u prostřed stanů vašich, i ten, kterýž dříví seká, i ten, kterýž váží vodu, ¹² Abyste vešli v smlouvu Hospodina Boha svého, a v přísahu jeho, v kteroužto smlouvu Hospodin Bůh tvůj dnes vchází s tebou, ¹³ Aby tě sobě dnes postavil za lid, a on byl tobě za Boha, jakož mluvil tobě, a jakož s přísahou zaslíbil otcům tvým, Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi. ¹⁴ A ne s vámi samými činím smlouvu tuto a přísahu tuto, ¹⁵ Ale i s každým tím, jenž tuto dnes s námi stojí před Hospodinem Bohem naším, i s tím, jehož není tuto dnes s námi. ¹⁶ Nebo vy víte, kterak jsme bydlili v zemi Egyptské, a kterak jsme šli prostředkem těch národů, až jsme naskrze prošli. ¹⁷ A viděli jste ohavnosti jejich i modly jejich, dřevo i kámen, stříbro i zlato, kteréž jest při nich. ¹⁸ Hleďtež, ať nebývá mezi vámi muže, aneb ženy, aneb čeledi, aneb pokolení, jehož by srdce odvrátilo se dnes od Hospodina Boha našeho, a šel by sloužiti bohům těch národů; ať nebývá mezi vámi kořene plodícího jed a hořkost. ¹⁹ I stalo by se, že uslyše takový slova zlořečení tohoto, dobrořečil by sobě v srdci svém, rka: Pokoj míti budu, bychť pak i chodil podlé žádosti srdce svého; i přidal by opilou žízňivě. ²⁰ Nechceť Hospodin odpustiti takovému, nebo tehďaz rozpálí se prchlivost Hospodinova a zůřivost jeho proti takovému člověku, tak že připadne na něj všeliké zlořečení, o kterémž psáno jest v knize této; i vyhledá Hospodin jméno jeho pod nebem. ²¹ A odloučí jej Hospodin s jeho zlým ode všech pokolení Izraelských, vedlé všech zlořečení smlouvy zapsané v této knize zákona, ²² Tak že řekne věk potomní, synové vaši, kteříž povstanou po vás, i cizozemec, kterýž přijde z země daleké, (když uzří rány země této, i neduhy její, kteréž uvedl na ni Hospodin, ²³ Sirou a solí vypálenou všechnu tu zemi, a že se nemůž síti, ani co vzházeti, ani jaké byliny růsti na ní, rovně jako na místě, kdež jest podvrácena Sodoma a Gomora, Adama a Seboim, kteréž podvrátil Hospodin v hněvě svém a v prchlivosti své), ²⁴ Řeknou všickni národové: Proč jest tak učinil Hospodin zemi této? Kteraký jest to hněv prchlivosti jeho náramné? ²⁵ A bude odpovědíno: Proto že opustili smlouvu Hospodina Boha otců svých, kterouž učinil s nimi, když je vyvedl z země Egyptské. ²⁶ Nebo odcházejíce, sloužili bohům cizím a klaněli se jim, bohům, kterýchž neznali, kteříž se s nimi také ničím dobrým nezdělili. ²⁷ I rozhněvala se prchlivost Hospodinova na tu zemi, tak že uvedl na ni všechno zlořečení zapsané v knize této. ²⁸ Protož vyplnil je Hospodin z země jejich v hněvě, v rozpálení a v prchlivosti veliké, a vyvrhl je do země jiné, jakž to ukazuje dnešní den. ²⁹ Věci skryté jsou Hospodina Boha našeho, věci pak zjevené ty jsou naše a synů našich, abychom plnili všechna slova zákona tohoto.

30 Když pak přijdou na tě všechna slova tato, požehnání i zlořečenství, kterážt jsem předložil, a rozpomeněš se v srdci svém, kdež bys koli byl mezi národy, do kterýchž by tě rozehnal Hospodin Bůh tvůj, ² A obrátě se k Hospodinu Bohu svému, poslouchal bys hlasu jeho ve všem, jakž já přikazuji tobě dnes, ty i synové tvoji, z celého srdce svého a ze vsí duše své: ³ Tehdy přivede zase Hospodin Bůh tvůj zajaté tvé a smiluje se nad tebou, a obrátě se, shromáždí tě ze všech národů, mezi něž rozptýlil tě Hospodin Bůh tvůj. ⁴ Byť pak někdo z tvých i na konec světa zahrán byl, odtud zase shromáždí tě Hospodin Bůh tvůj, a odtud půjme tě, ⁵ A uvede tě zase Hospodin Bůh tvůj do země, kterouž dědičně vládli otcové tvoji, a opanuješ ji, a dobřeť učiní a rozmnoží tě více nežli otce tvé. ⁶ A obřeže Hospodin Bůh tvůj srdce tvé a srdce semene tvého, abys miloval Hospodina Boha svého z celého srdce svého, a ze vsí duše své, abys živ byl. ⁷ Všecka pak zlořečenství tato obrátí Hospodin Bůh tvůj na nepřátely tvé a na ty, jenž v nenávisti měli tebe, a protivili se tobě. ⁸ Ty tedy obrátě se, když poslouchati budeš hlasu Hospodina Boha svého, a činiti všechna přikázání jeho, kteráž já tobě dnes přikazuji: ⁹ Dát Hospodin Bůh tvůj prospěch při všem díle rukou tvých, v plodu života tvého i v plodu dobytka tvého, a v úrodách země tvé, tobě k dobrému. Nebo zase veselí se bude Hospodin z tebe, dobře čině tobě, jakož veselil se z otců tvých, ¹⁰ Jestliže bys však poslouchal hlasu Hospodina Boha svého, a ostríhal přikázání jeho a ustanovení jeho, napsaných v knize zákona tohoto, když bys se obrátil k Hospodinu Bohu svému celým srdcem svým a celou duší svou. ¹¹ Nebo přikázání toto, kteréž přikazuji tobě dnes, není skryté před tebou, ani vzdálené od tebe. ¹² Není na nebi, abys řekl: Kdo nám vstoupí do nebe, aby vezma, přinesl a oznámil je nám, abychom je plnili? ¹³ Ani za mořem jest, abys řekl: Kdo se nám přeplaví za moře, aby je přinesl a oznámil nám, abychom plnili je? ¹⁴ Ale velmi blízko tebe jest slovo, v ústech tvých a v srdci tvém, abys činil to: ¹⁵ (Hle, předložil jsem tobě dnes život a dobré, smrt i zlé), ¹⁶ Což já přikazuji tobě dnes, abys miloval Hospodina Boha svého, chodě po cestách jeho a ostríhaje přikázání jeho, ustanovení a soudů jeho, abys živ jsa, rozmnožen byl, a požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj v zemi, do kteréž jdeš, abys ji dědičně obdržel. ¹⁷ Pakli se odvrátí srdce tvé, a nebudeš poslouchati, ale přiveden jsa k tomu, klaněti se budeš bohům

cizím a jim sloužiti: ¹⁸ Ohlašuji vám dnes, že jistotně zahynete, aniž prodlíte dnů svých v zemi, do kteréž se přes Jordán běřeš, abys ji dědičně obdržel. ¹⁹ Osvědčuji proti tobě dnes nebem a zemí, žeť jsem život i smrt předložil, požehnání i zlořečenství; vyvolíš sobě tedy život, abys živ byl ty i símě tvé, ²⁰ A miloval Hospodina Boha svého, poslouchaje hlasu jeho a přidrž se jeho, (nebo on jest život tvůj, a dlouhost dnů tvých), abys bydlil v zemi, kterouž s přísahou zaslíbil Hospodin otcům tvým Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, že jim ji dá.

31 Přišed tedy Mojžíš, mluvil slova ta ke všemu Izraelovi, ² A řekl jim: Ve stu a ve dvacíti letech jsem dnes, nemohuť již více vycházeti a vcházeti; a také řekl Hospodin ke mně: Nepřejdeš Jordánu tohoto. ³ Hospodin Bůh tvůj předcházející tebe vyhladí ty národy od tváři tvé, a ty dědičně je opanuješ, a Jozue tento půjde před tebou, jakož řekl Hospodin. ⁴ I učiní Hospodin jim, jakož učinil Seonovi a Ogovi králům Amorejským a zemi jejich, kteréž vyhladil. ⁵ Protož když je dá Hospodin vám, tedy učiníte jim vedlé každého přikázání, kteréž jsem přikázal vám. ⁶ Budte silní a zmužile se mějte, nebojte se, ani se lekejte tváři jejich, nebo Hospodin Bůh tvůj, on jde s tebou, neopustí a nezanechá tebe. ⁷ Tedy povolal Mojžíš Jozue a řekl jemu před očima všeho Izraele: Budiž silný a zmužile se měj, nebo ty vejdeš s lidem tímto do země, kterouž s přísahou zaslíbil Hospodin otcům jejich, že ji dá jim, a ty ji rozdělíš jim v dědictví. ⁸ Hospodin pak předcházející tě, onť bude s tebou, neopustí tě, aniž tě zanechá; neboj se, ani se strachuj. ⁹ I napsal Mojžíš zákon tento a dal jej kněžím, synům Lévi, kteříž nosili truhlu smlouvy Hospodinovy, a všechněm starším Izraelským, ¹⁰ A přikázal jim Mojžíš, řka: Každého léta sedmého, v jistý čas léta odpuštění, v svátek stanů, ¹¹ Když přijde všecken Izrael a postaví se před Hospodinem Bohem tvým na místě, kteréž by vyvolil, čísti budeš zákon tento přede vším Izraelem v uších jejich, ¹² Shromáždě lid, muže i ženy, i děti, i příchozí své, kteříž jsou v branách tvých, aby slyšice, učili se a báli se Hospodina Boha vašeho, a hleděli činiti všecka slova zákona tohoto. ¹³ Synové také jejich, kteříž ještě toho nepoznali, ať slyší a učí se báti Hospodina Boha vašeho po všechny dny, v nichž živi budete na zemi, do níž, přejdouce Jordán, vejdete, abyste ji dědičně obdrželi. ¹⁴ I řekl Hospodin Mojžíšovi: Aj, již se přiblížili dnové tvoji, abys umřel. Povolj Jozue, a postavte se oba v stánku úmluvy, a přikáži jemu. Šel tedy Mojžíš a Jozue, a postavili se v stánku úmluvy. ¹⁵ I ukázal se Hospodin v stánku v sloupě oblakovém, a postavil se sloup oblakový nade dveřmi stánku. ¹⁶ Rekl pak Hospodin Mojžíšovi: Aj, ty již usneš s otcí svými, potom lid tento vstane, smilníti bude, následuje bohů cizozemců země této, do níž vchází, aby bydlil u prostřed ní; tu mne opustí a zruší smlouvu mou, kterouž jsem učinil s ním. ¹⁷ Protož rozhněvá se na něj prchlivost má v ten den, a opustím je, i skryji tvář svou od nich, a bude sežrán, i přijdou na něj mnohé věci zlé a úzkosti. I řekne v ten den: Zdalíž ne proto přišly na mne tyto zlé věci, že Bůh můj není u prostřed mne? ¹⁸ Já pak daleko skryji tvář svou v ten den pro všecko to zlé, kteréž páchal, jakž se obrátil k bohům cizím. ¹⁹ Protož nyní napište sobě píseň tuto, a uč jí syny Izraelské; vlož ji v ústa jejich, aby ta píseň byla mi za svědka proti synům Izraelským. ²⁰ Nebo uvedu jej do země, kterouž jsem s přísahou zaslíbil otcům jeho, oplývající mlékem a strdí, kdežto bude jísti a nasytí se a ztuční. Tehdy obrátí se k bohům cizím a sloužiti bude jim, i popudí mne a zruší smlouvu mou. ²¹ A když přijdou na něj mnohé zlé věci a úzkosti, tehdy bude jemu tato píseň na svědectví, (nebo nepřijde v zapomenutí, aniž odejde od úst semene jeho). Známt' zajisté myšlení jeho, a co on ještě dnes činiti bude, prvé nežli jej uvedu do země, kterouž jsem s přísahou zaslíbil. ²² Tedy napsal Mojžíš tu píseň v ten den a učil jí syny Izraelské. ²³ Potom dal přikázání Jozue, synu Nun, řka: Budiž silný, a měj se zmužile, nebo ty uvedeš syny Izraelské do země, kterouž jsem jim s přísahou zaslíbil, a já budu s tebou. ²⁴ Stalo se pak, když napsal Mojžíš slova zákona tohoto v knize, a dokonal je, ²⁵ Že přikázal Levitům, kteříž nosili truhlu smlouvy Hospodinovy, řka: ²⁶ Vezměte tu knihu zákona a vložte ji v straně truhly smlouvy Hospodina Boha vašeho, ať jest tam proti vám na svědectví. ²⁷ Nebo já znám zpourovou tvou a zatvrdilost šíje tvé. Aj, poněvadž, když jsem já ještě živ nyní s vámi, zpurní jste bývali Hospodinu, čím tedy více, když já umru? ²⁸ Shromážděte ke mně všechny starší pokolení svých a správce vaše, abych mluvil v uši jejich slova tato, a osvědčil proti nim nebem i zemí. ²⁹ Nebo vím, že po mé smrti velmi porušíte se a vystoupíte z cesty, kterouž jsem přikázal vám; pročť přijde na vás toto zlé v posledních dnech, když byste činili to, což se nelíbí Hospodinu, popouzejice ho dílem rukou svých. ³⁰ Mluvil tedy Mojžíš v uši všeho shromáždění Izraelského slova písně této, až je i dokonal.

32 Pozorujte nebesa a mluvití budu, poslyš i země výmluvností úst mých. ² Sstupiž jako déšť naučení mé, spadniž jako rosa výmluvnost má, jako tichý déšť na mladistvou travu, a jako příval na odrostlou bylinu, ³ Nebo jméno Hospodinovo slaviti budu. Vzdejtež velebnost Bohu našemu, ⁴ Skále té, jejíž skutkové jsou dokonalí, nebo všechny cesty jeho jsou spravedlivé. Bůh silný, pravdomluvný, a není nepravosti v něm, spravedlivý a přímý jest. ⁵ Ale pokolení převrácené a zavilé zpronevěřilo se jemu mrzkostí vlastní svou, jakáž vzdálena jest od synů jeho. ⁶ Tím-liž jste se odplacovati měli Hospodinu, lidé bláznivý a nemoudrý? Zdalíž on není otec tvůj, kterýž tě sobě dobyl? On učinil tebe a utvrdil tě. ⁷ Rozpomeň se na dny staré, považte let každého věku; vzepetej

se otce svého, a oznámí tobě, starců svých, a povědí tobě.⁸ Když dědictví rozděloval Nejvyšší národům, když rozsadil syny Adamovy, rozměřil meze národům vedlé počtu synů Izraelských.⁹ Nebo díl Hospodinův jest lid jeho, Jákob provazec dědictví jeho.¹⁰ Nalezl jej v zemi pusté, a na poušti veliké a hrozné; vůkol vedl jej, vyučil jej, a ostříhal ho, jako zřítdnice oka svého.¹¹ Jako orlice ponouká orličátek svých, sedí na mladých svých, roztahuje křídla svá, bere je, a nosí je na křídlech svých:¹² Tak Hospodin sám vedl jej, a nebylo s ním boha cizozemců.¹³ Zprovodil jej na vysoká místa země, aby jedl úrody polní, a učinil, aby ssál med z skály, a olej z kamene přetvrdého,¹⁴ Máslo od krav a mléko od ovcí, s nejučtějšími beránky a skopci z Bázan a kozly s jádrem zrn pšeničných, a červené víno výborné aby pil.¹⁵ Takž Izrael ztučněv, zpíčil se; vytyl jsi a ztlustl, tukem jsi obrostl; i opustil Boha stvořitele svého, a zlehčil sobě Boha spasení svého.¹⁶ K horlení popudili ho cizími bohy, ohavnostmi zdráždili jej.¹⁷ Obětovali ďablům, ne Bohu, bohům, jichž neznali, novým, kteříž z blízka přišli, jichžto se nic nestrašili otcové vaši.¹⁸ Na skálu, kteráž zplodila tě, zapomenul jsi; zapomněl jsi na Boha silného, stvořitele svého.¹⁹ To když viděl Hospodin, popudil se hněvem proti synům a dcerám svým,²⁰ A řekl: Skryji před nimi tvář svou, podívám se posledním věcem jejich; nebo národ převrácený jest, synové, v nichž není žádné víry.²¹ Oniť jsou mne popudili k horlení skrze to, což není Bůh silný, rozhněvali mne svými marnostmi. I jáť popudím jich k závisti skrze ty, kteříž nejsou lid, skrze národ bláznivý k hněvu jich popudím.²² Nebo oheň zápalen jest v prchlivosti mé, a hořeti bude až do nejhlubšího pekla, a šíře zemi i úrody její, a zapálí základy hor.²³ Shromáždím na ně zlé věci, střely své vystřílím na ně.²⁴ Hladem usvadnou, a neduhy pálcivými a nakažením morním přehořkým žráni budou; také zuby šelm pošli na ně s jedem hadů zemských.²⁵ Meč uvede sirobu vně, a v pokojích bude strach, tak na mládenci jako panně, dítěti prsí požívajícím i muži šedivém.²⁶ Ano, řekl bych: Rozptýlím je po koutech, rozkáži přestati mezi lidmi paměti jejich,²⁷ Bych se pýchy nepřítel neobával, aby spatřice to nepřátelé jejich, neřekli: Ruka naše nepřemožená byla, neučinilť jest Hospodin ničeho z těch věcí.²⁸ Nebo národ ten nesmyslný jest a nemající rozumnosti.²⁹ Ó by moudří byli, rozumělit by tomu, prohlédali by na poslední věci své.³⁰ Jak by jich jeden honiti mohl tisíc, a dva pryč zahnati deset tisíců? Jediné že Bůh skála jejich prodal je, a Hospodin vydal je.³¹ Nebo Bůh skála naše není jako skála jejich, což nepřátelé naši sami souditi mohou.³² Nebo z kmene Sodonského kmen jejich, a z réví Gomorských hroznové jejich, hroznové jedovatí, zrní hořkosti plné.³³ Jed draků víno jejich, a jed lýtý nejjedovatějšího hada.³⁴ Zdalíž to není schováno u mne? zapečetěno v pokladnicích mých?³⁵ Máť jest pomsta a odplata, časemť svým klesne noha jejich; nebo blízko jest den zahynutí jejich, a budoucí věci zlé rychle připadnou na ně.³⁶ Souditi zajisté bude Hospodin lid svůj, a nad služebníky svými lítost míti bude, když uzří, že odešla síla, a že jakož zajatý tak i zanechaný s nic býti nemůže.³⁷ I dí: Kde jsou bohové jejich? skála, v níž naději měli?³⁸ Z jejichžto obětí tuk jídali, a víno z obětí jejich mokrých pili? Nechať vstanou a spomohou vám, nechť vám skrejší jest skála ta.³⁹ Pohleďtež již aspoň, že já jsem, já jsem sám, a že není Boha kromě mne. Já mohu usmrtiti i obživiti, já raniti i uzdraviti, a není žádného, kdo by vytrhl z ruky mé.⁴⁰ Nebo já pozdvihám k nebi ruky své, a pravím: Živ jsem já na věky.⁴¹ Jakž nabrousím ostří meče svého, a uchopí soud ruka má, učiním pomstu nad nepřátely svými, a těm, jenž v nenávisti mne měli, odplatím.⁴² Opojím střely své krví, a meč můj szere maso, a to krví raněných a zajatých, jakž jen začnu pomsty uvoditi na nepřátely.⁴³ Veselte se pohané s lidem jeho, neboť pomstí krve služebníků svých, a uvede pomstu na nepřátely své, a očistí zemi svou a lid svůj.⁴⁴ I přišel Mojžíš, a mluvil všecka slova písně této v uši lidu, on a Jozue, syn Nun.⁴⁵ A když dokonal Mojžíš mluvení všech slov těch ke všemu množství Izraelskému,⁴⁶ Řekl jim: Přiložtež srdce svá ke všechněm slovům, kteráž já dnes osvědčuji vám, a přikažte to synům svým, aby ostříhali všech slov zákona tohoto, a činili je.⁴⁷ Nebo není daremné slovo, abyste jím pohrdnouti měli, ale jest život váš; a v slovu tom prodlíte dnů svých na zemi, kterouž abyste dědičně obdrželi, půjdete přes Jordán.⁴⁸ Téhož dne mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:⁴⁹ Vstup na horu tuto Abarim, na vrch Nébo, kteráž jest v zemi Moábské naproti Jerichu, a spatř zemi Kananejskou, kterouž já dávám synům Izraelským právem dědičným.⁵⁰ A umřeš na vrchu, na kterýž vejdeš, a připojen budeš k lidu svému, jako umřel Aron, bratr tvůj, na hoře řečené Hor, a připojen jest k lidu svému.⁵¹ Nebo jste zhřešili proti mně u prostřed synů Izraelských, při vodách odpírání v Kádes, na poušti Tsin, proto že jste neposvětili mne u prostřed synů Izraelských.⁵² Před sebou zajisté uzříš zemi tu, ale tam nevejdeš do země té, kterouž dávám synům Izraelským.

33 Toto pak jest požehnání, kterýmž požehnal Mojžíš, muž Boží, synů Izraelských před svou smrtí,² A řekl: Hospodin z Sinai přišel, a vzešel jim z Seir, zastkvěl se s hory Fáran, a přišel s desíti tisíci svatých, z jehožto pravice oheň zákona svítil jim.³ Jak velice miluješ lidi! Všickni svatí jeho jsou v ruce tvé, oni také přivinuli se k nohám tvým, vezmouť prospěch z výmluvnosti tvých.⁴ Zákon vydal nám Mojžíš, dědičný shromáždění Jákobovu,⁵ (Nebo byl v Izraeli jako král), když přední z lidu shromáždili se, i všecka pokolení Izraelská.⁶ Buď živ Ruben a neumírej, a muži jeho ať jsou bez počtu.⁷ Tolikéž požehnal i Judovi a řekl: Vyslyš, Hospodine, hlas Judův, a k lidu svému jej sprovoduj; ruce jeho budou bojovati za něj, a ty jemu spomáhati budeš proti

nepráteleům jeho. ⁸ O Lévi také řekl: Thumím tvé a urim tvé bylo, Pane, při muži svatém tvém, kteréhož jsi zkusil v pokušení, a kterýž podle tebe měl nesnáz při vodách Meribah, ⁹ Kterýž řekl otci svému a matce své: Neohlédám se na vás; a bratří svých neznal, a o synech svých nevěděl; nebo ostříhají výmluvností tvých, a smlouvu tvou zachovávají. ¹⁰ Vyučovati budou soudům tvým Jákoeba, a zákonu tvému Izraele, a klásti budou kadidlo před tváří tvou, a obět zápalnou na oltáři tvém. ¹¹ Požehnejž, Hospodine, rytěřování jeho, a v práci rukou jeho zalib se tobě. Zlomuj ledví nepřátele jeho a těch, kteříž ho nenávidí, aby nepovstali. ¹² A o Benjaminovi řekl: Milý jest Hospodinu, bezpečně s ním bydliti bude; ochraňovati jej bude každého dne, a mezi rameny jeho přebývati. ¹³ O Jozefovi pak řekl: Požehnaná země jeho od Hospodina pro nejlepší věci nebeské, pro rosu a vrchoviště zespod se prýšticí, ¹⁴ A pro nejlepší úrody sluncem vyzralé, a pro nejlepší věci časem měsíců došlé, ¹⁵ I pro rozkoše hor nejstarších, a pro rozkoše pahrbků věčných, ¹⁶ Pro nejlepší věci země i plnost její, vyplývající z milosti ve kři přebývajícího. Přijdiž to požehnaní na hlavu Jozefovu, a na vrch hlavy odděleného z jiných bratří jeho. ¹⁷ Prvorozeného, vola toho krása veliká bude, a rohové jednorozce rohové jeho, jimiž on trkati bude národy napořád až do končin země. A toť jsou mnozí tisícové Efraimovi a tisícové Manassesovi. ¹⁸ O Zabulonovi také řekl: Vesel se Zabulon u vycházení svém, a Izachar v staních svých. ¹⁹ Lidi na horu Boží svolají, a budou obětovati oběti spravedlnosti; nebo hojnost mořskou ssáti budou, a skryté poklady v písku. ²⁰ Gádovi pak řekl: Požehnaný, kterýž rozšiřuje Gáda. Onť jakožto lev bydliti bude, a uchvátí rameno i s hlavou. ²¹ Kterýž opatřil ho prvotinami; nebo tam podílem skrze vydavatele zákona ubezpečen jest. Protož pobéřet se s knížaty lidu, a spravedlnost Hospodinovu i soudy jeho s Izraelem vykonávati bude. ²² O Danovi pak řekl: Dan jako lvíče lvové vyskakovati bude z Bázan. ²³ A Neftalímovi řekl: Ó Neftalíme, sytý přízní Páně, plný požehnaní Hospodinova, západní a polední stranu přijmi za dědictví. ²⁴ O Asserovi také řekl: Asser požehnaný nad jiné syny, budeť milý bratřím svým, omočí v oleji nohu svou. ²⁵ Železo a měď pod šlepějemi tvými; pokudž trvati budou dnové tvoji, slovoutný budeš. ²⁶ Nenít žádného, jako Bůh silný, ó Izraeli, kterýž se vznáší na nebesích ku pomoci tobě, a u velebnosti své na oblacích nejvyšších. ²⁷ Ochrana tvá buď Bůh věčný, a zespod ramena věčnosti, kterýž vyžene nepřátele před tebou, aneb řekne: Vyhlad je, ²⁸ Aby sám bezpečně bydlil Izrael, rodina Jákoebova, a to v zemi obilím a vínem oplývající, jehož nebesa také i rosou vydávati budou. ²⁹ Blahoslavený jsi, Izraeli. Kdo jest podobný tobě, lide vysvobozený skrze Hospodina, jenž jest pavéza spomožení tvého a meč důstojnosti tvé? Tvoji zajisté nepřátele poníženi budou, ale ty po všech vyvýšenostech jejich šlapati budeš.

34 Tedy vstoupil Mojžíš z rovin Moábských na horu Nébo, na vrch hory, kteráž jest proti Jerichu, a ukázal jemu Hospodin všecku zemi Galád až do Dan, ² I všecku Neftalím, a zemi Efraim a Manasse, a všecku zemi Juda až k moři nejdalšímu, ³ Polední také stranu a roviny údolí Jericha, města palmovím osazeného, až do Segor. ⁴ A řekl jemu Hospodin: Tato jest země, kterouž s přísahou zaslíbil jsem Abrahamovi, Izákovi a Jákoebovi, řka: Semeni tvému dám ji. Způsobil jsem to, abys ji viděl očima svými, však do ní nevejdeš. ⁵ I umřel tam Mojžíš, služebník Hospodinův, v zemi Moábské, vedlé řeči Hospodinovy. ⁶ A pochoval jej v Gai, v zemi Moábské naproti Betfegor, a žádný nevěděl o jeho hrobu až do tohoto dne. ⁷ Byl pak Mojžíš ve stu a dvacítí letech, když umřel, a nepošly oči jeho, aniž síla odešla od něho. ⁸ I plakali synové Izraelští Mojžíše na rovinách Moábských třidceti dní, a vyplnění jsou dnové pláče a kvílení nad Mojžíšem. ⁹ Jozue pak, syn Nun, naplněn jest duchem moudrosti; nebo byl vložil Mojžíš ruce své na něj. I poslouchali ho synové Izraelští, a činili, jakož přikázal Hospodin skrze Mojžíše. ¹⁰ Ale nepovstal více prorok v Izraeli podobný Mojžíšovi, (kteréhož by tak znal Hospodin tváří v tvář), ¹¹ Ve všech znameních a zázracích, pro něž poslal jej Hospodin, aby činil je v zemi Egyptské, před Faraonem a přede všechněmi služebníky jeho, a vši zemí jeho, ¹² Také i ve všech skutcích ruky silné, a ve všelike hrůzi veliké, kteréžto věci činil Mojžíš před očima všeho Izraele.

Jozue

Úvod

1 Stalo se pak po smrti Mojžíše, služebníka Hospodinova, že mluvil Hospodin k Jozue, synu Nun, služebníku Mojžíšovu, řka: ² Mojžíš, služebník můj, umřel; protož nyní vstaň, přejdi Jordán tento, ty i všecken lid tento, a jdi do země, kterouž já dávám synům Izraelským. ³ Každé místo, po kterémž šlapati budete nohama svýma, dal jsem vám, jakož jsem mluvil k Mojžíšovi. ⁴ Od pouště a Libánu toho až k řece veliké, řece Eufrates, všechna země Hetejská až do moře velikého na západ slunce bude pomezí vaše. ⁵ Neostojí žádný před tebou po všechny dny života tvého; jakož jsem byl s Mojžíšem, tak budu s tebou; nenechám tebe samého, aniž tě opustím. ⁶ Posilniž se a zmužile se měj, nebo ty uvedeš v dědictví lidu tomuto zemi, kterouž jsem s přísahou zaslíbil otcům jejich, že ji dám jim. ⁷ Toliko posilň se a udatně sobě počínej, abys ostříhal a činil všechno podlé zákona, kterýž přikázal tobě Mojžíš, služebník můj; neuchyluj se od něho na pravo ani na levo, abys byl opatrný ve všem, k čemuž se obrátíš. ⁸ Neodejď kniha zákona tohoto od úst tvých, ale přemýšlovati budeš o něm dnem i nocí, abys ostříhal a činil všechno podlé toho, což psáno jest v něm; nebo tehdáž šťastný budeš na cestách svých, a tehdáž opatrný budeš. ⁹ Zdalíž jsem nepřikázal tobě, řka: Posilni se a zmužile se měj, neboj se, ani lekej, nebo s tebou jest Hospodin Bůh tvůj, kamž se koli obrátíš. ¹⁰ Tedy přikázal Jozue správcům lidu, řka: ¹¹ Projděte skrze tábor a přikážte lidu, řkouce: Nachystejte sobě potravu, nebo po třech dnech půjdete přes Jordán tento, abyste vejdouce, opanovali zemi, kterouž Hospodin Bůh váš dává vám k dědičnému vládařství. ¹² Rubenovu pak pokolení a Gádovu, a polovici pokolení Manassesova mluvil Jozue, řka: ¹³ Pomněte na to, co vám přikázal Mojžíš služebník Hospodinův, když řekl: Hospodin Bůh váš způsobil vám odpočinutí, že vám dal zemi tuto. ¹⁴ Ženy vaše, dítky vaše i dobytek váš nechtě zůstanou v zemi, kterouž dal vám Mojžíš s této strany Jordánu, vy pak jděte vojensky zpořádaní před bratřími svými, kteříkoli jste muži silní, a pomáhejte jim, ¹⁵ Dokudž nedá odpočinutí Hospodin bratřím vašim jako i vám, a neobdrží dědičně také i oni země, kterouž Hospodin Bůh váš dává jim. Potom navrátíte se do země dědictví svého, kterouž dal vám Mojžíš, služebník Hospodinův, s této strany Jordánu, k východu slunce, a dědičně vlásti jí budete. ¹⁶ I odpověděli k Jozue, řkouce: Všecko, což jsi nám rozkázal, učiníme, a kamžkoli pošleš nás, půjdeme. ¹⁷ Rovně jakž jsme poslouchali Mojžíše, tak poslouchati budeme tebe; jediné nechtě jest Hospodin Bůh tvůj s tebou, jako byl s Mojžíšem. ¹⁸ Kdo by koli odporný byl rozkázání tvému, a neposlouchal by řečí tvých ve všech věcech, kteréž bys přikázal jemu, umřeť; toliko posilň se a zmužile se měj.

2 Poslal pak byl Jozue, syn Nun, z Setim dva muže špehéře tajně, řka: Jděte, shlédněte zemi, zvláště Jericho. I šli a vešli do domu ženy nevěstky, jejíž jméno bylo Raab, a odpočinuli tu. ² Ale jakž oznámeno bylo králi Jericha a povědino: Aj, muži přišli sem této noci z synů Izraelských, aby shlédli zemi, ³ Tedy poslal král Jericha k Raab, řka: Vyveď muže, kteříž přišli k tobě, a vešli do domu tvého, nebo k vyšpehování vši země přišli. ⁴ (Pojavši pak žena ty dva muže, skryla je.) Kteráž odpověděla: Pravda jest, přišliť jsou ke mně muži, ale nevěděla jsem, odkud jsou. ⁵ A když bránu zavíratí měli v soumrak, vyšli muži ti, a nevím, kam jsou šli; hoňte je rychle, nebo dostihnete jich. ⁶ Ale ona rozkázala jim vstoupiti na střechu, a skryla je v pazdří lněném, kteréž byla skladla na střeše. ⁷ Muži pak vyslaní honili je cestou Jordánskou až k brodům; a zavíra jest brána, jakž vyšli ti, kteříž je honili. ⁸ Prvé pak, než usnuli špehéři, vstoupila k nim ona na střechu, ⁹ A řekla mužům těm: Vím, že Hospodin dal vám zemi tuto, nebo připadl na nás strach váš, tak že oslábli všickni obyvatelé země před tváří vaší. ¹⁰ Slyšeli jsme zajisté, jak vysušil Hospodin vody moře Rudého před tváří vaší, když jste vyšli z Egypta, a co jste učinili dvěma králům Amorejským, kteříž byli za Jordánem, Seonovi a Ogovi, kteréž jste zahladili jako proklaté. ¹¹ Což když jsme uslyšeli, osláblo srdce naše, aniž zůstává více v kom duše před tváří vaší, nebo Hospodin Bůh váš jest Bůh na nebi svrchu, i na zemi dole. ¹² Nyní tedy, prosím, přísáhněte mi skrze Hospodina, poněvadž jsem učinila vám milosrdenství, že i vy učiníte s domem otce mého milosrdenství, a dáte mi znamení jisté, ¹³ Že budete živiti otce mého i matku mou, bratří mé i sestry mé a všechno, cožkoli jejich jest, a vysvobodíte duše naše od smrti. ¹⁴ I řekli jí muži ti: Duše naše za vás nechtě jsou na smrt; jestliže však neproneseš řeči naší této, takt se jistě stane, že když nám dá Hospodin zemi tuto, tehdy učiníme s tebou milosrdenství a pravdu. ¹⁵ Protož spustila je oknem po provazu; nebo dům její byl při zdi městské, a na zdi ona bydlila. ¹⁶ I řekla jim: Jděte k této hoře, aby se nepotkali s vámi, kteříž vás honí, a křejte se tam za tři dni, až se oni zase navrátí, a potom půjdete cestou svou. ¹⁷ Tedy řekli muži k ní: Prosti budeme od této přísahy tvé, kterouž jsi zavázala nás, ¹⁸ Jestliže, když vejdeme do země, neuvážeš provázku tohoto z nití hedbávi červeného

dvakrát barveného v tomto okně, jímž jsi nás spustila, také otce svého a matky své, i bratří svých, a všeho domu otce svého neshromáždíš-li k sobě do domu. ¹⁹ Také kdo by vyšel ven ze dveří domu tvého, krev jeho bude na hlavu jeho, ale my budeme bez viny; a každého toho, kdož bude s tebou v domě, jestliže by se kdo rukou dotekl, krev jeho na hlavy naše připadní. ²⁰ Jestliže pak proneseš tuto řeč naši, budeme prosti od přísahy tvé, kterouž jsi nás zavázala. ²¹ Odpověděla ona: Necht' jest tak, jakž jste řekli. I propustila je a odešli; i uvázala provázek z hedbáví červeného dvakrát barveného v tom okně. ²² Odšedše pak, přišli na horu, a pobyli tam za tři dni, dokudž se nenavrátili, kteříž je honili; nebo jich hledali ti, kteříž je honili po všech cestách, ale nic nenalezli. ²³ Ti pak dva muži sšedše s hory, navrátili se a přeplavili se přes Jordán; i přišli k Jozue, synu Nun, a vypravovali jemu všecko, co se s nimi dalo. ²⁴ A řekli k Jozue: Dalť jest Hospodin v ruce naše všecku zemi, nebo se zděsili všickni obyvatelé země tváři naší.

3 Vstal pak Jozue velmi ráno, a hnuvše se z Setím, přišli až k Jordánu, on i všickni synové Izraelští, a přenocovali tu, prvé nežli šli přes něj. ² I stalo se, že třetího dne správcové šli prostředkem stanů, ³ A přikazovali lidu, řkouce: Když užijete truhlu smlouvy Hospodina Boha svého a kněží Levítské, ani ji nesou, vy také hnete se s místa svého a půjdete za ní, ⁴ (A však místo mezi vámi a mezi ní bude okolo dvou tisíc loket míry obecné, nepřibližujte se k ní), abyste viděli cestu, kterouž byste jíti měli; nebo nešli jste tou cestou prvé. ⁵ Řekl pak byl Jozue lidu: Posvěťte se, zítra zajisté učiní Hospodin divné věci mezi vámi. ⁶ Potom řekl Jozue kněžím těmi slovy: Vezměte truhlu smlouvy, a jděte před lidem. I vzali truhlu smlouvy a brali se před lidem. ⁷ Nebo řekl byl Hospodin k Jozue: V tento den začnu tebe zvelebovati před očima všeho Izraele, aby poznali, že jakož jsem byl s Mojžíšem, tak budu s tebou. ⁸ Protož ty přikaz kněžím, kteříž nosí truhlu smlouvy, a rci: Když vejdete na kraj vody Jordánské, zastavte se v Jordáně. ⁹ Řekl také Jozue synům Izraelským: Přistupte sem, a slyšte slova Hospodina Boha vašeho. ¹⁰ I řekl Jozue: Po tomto poznáte, že Bůh silný živý jest u prostřed vás, a že konečně vyžene od tváři vaší Kananejského, Hetejského, Hevejského, Ferezejského, Gergezejského, Amorejského a Jebuzejského: ¹¹ Aj, truhla smlouvy Panovníka vsí země půjde před vámi přes Jordán. ¹² Protož nyní vezměte sobě dvanácte mužů z pokolení Izraelských, po jednom muži z každého pokolení. ¹³ I bude, že hned jakž se zastaví kněží, nesoucí truhlu Hospodina Panovníka vsí země, u vodě Jordánské, vody Jordánu rozdělí se, a vody tekoucí s vrchu zůstanou v jedné hromadě. ¹⁴ Stalo se tedy, když se bral lid z stanů svých, aby šli přes Jordán, a kněží, kteříž nesli truhlu smlouvy, před nimi, ¹⁵ A když ti, kteříž nesli truhlu, přišli až k Jordánu, a kněží, nesoucí truhlu, omočili nohy v kraji vod: (Jordán pak rozvodňuje se a vystupuje ze všech břehů svých v každý čas žně), ¹⁶ Ze se zastavily vody, kteréž s hůry přicházely, a shrnuly se v hromadu jednu velmi daleko od Adam města, kteréž leží k straně Sartan, kteréž pak odcházely k moři dolů, k moři slanému sešly a sběhly, a lid přešel naproti Jerichu. ¹⁷ Stáli pak kněží, kteříž nesli truhlu smlouvy Hospodinovy na suše u prostřed Jordánu, nehýbajíce se, (a všecken Izrael šel po suše), až se lid všecken přepravil přes Jordán.

4 I stalo se, když již všecken národ přešel Jordán, (nebo byl řekl Hospodin k Jozue, řka: ² Vezměte sobě z lidu dvanácte mužů, po jednom muži z každého pokolení, ³ A přikažte jim, řkouce: Vezměte sobě odsud z prostřed Jordánu, s místa, na němž stály nohy kněžské nepohnutě, dvanácte kamenů, a vyneste je s sebou, a skláďte v ležení, v kterémž přes tuto noc pozůstanete), ⁴ Že povolav Jozue dvanácti mužů, kteréž k tomu zřídil z synů Izraelských, po jednom muži z každého pokolení, ⁵ I řekl jim Jozue: Jděte před truhlou Hospodina Boha svého do prostřed Jordánu a vezměte sobě každý kámen jeden na rameno své, vedlé počtu pokolení synů Izraelských, ⁶ Aby to bylo na znamení mezi vámi. Když by potom tázali se synové otců svých, řkouce: K čemu jsou vám ti kamenové? ⁷ Odpovíte jim, že se rozdělily vody Jordánské před truhlou smlouvy Hospodinovy, (když, pravím, šla přes Jordán, rozdělily se vody Jordánské), i zůstávají kamenové tito na památku synům Izraelským až na věky. ⁸ I učinili synové Izraelští tak, jakž přikázal Jozue, a vzali dvanácte kamenů z prostředku Jordánu, jakož mluvil Hospodin k Jozue, vedlé počtu pokolení synů Izraelských, a přinesli je s sebou na první stanoviště, a tu je složili. ⁹ Jozue také vyzdvihl dvanácte kamenů u prostřed Jordánu na místě, kdež stály nohy kněží nesoucích truhlu smlouvy, a byli tam až do tohoto dne. ¹⁰ Kněží pak, jenž nesli truhlu, stáli u prostřed Jordánu, dokudž se nevyplnilo všeliké slovo, kteréž přikázal Hospodin Jozue, aby oznámil lidu podlé všeho, jakž byl přikázal Mojžíš Jozue. I pospíšil lid a přešli. ¹¹ Když pak již přešel všecken lid, přešla také truhla Hospodinova i kněží, an lid na to hledí. ¹² Přešli i synové Rubenovi a synové Gádovi, a polovice pokolení Manassesova, vojensky zpořádaní před syny Izraelskými, jakož byl mluvil k nim Mojžíš. ¹³ Okolo čtyřiceti tisíců oděných bojovníků šlo před Hospodinem k boji na roviny Jericha. ¹⁴ V ten den zvelebil Hospodin Jozue před očima všeho Izraele. I báli se ho, jako se báli Mojžíše po všechny dny života jeho. ¹⁵ Mluvil pak Hospodin

3:15–17 **Brána na Východě.** Protože Izraelité na cestě z Egypta měli důvod věřit, že země zaslíbená jejich praotci Abrahamovi je totožná

s původní rajsskou zahradou Eden (srv. Gn 2:10–14 a Gn 15:18), vstoupili do ní překročením Jordánu od východu, kde má bránu (Gn 3:24).

k Jozue, řka: ¹⁶ Prikáž kněžím, kteříž nesou truhlu svědectví, ať vystoupí z Jordánu. ¹⁷ I prikázal Jozue kněžím, řka: Vystupte z Jordánu. ¹⁸ Když pak vystupovali kněží, jenž nesli truhlu smlouvy Hospodinovy, z prostřed Jordánu, jakž jen vytrhli kněží nohy na sucho, navrátily se vody Jordánské k místu svému, a tekly předce jako i prvé ve všech březích svých. ¹⁹ Vyšed pak lid z Jordánu desátého dne měsíce prvního, položili se v Galgala k straně východní Jericha; ²⁰ A dvanácte kamenů těch, kteréž vynesli z Jordánu, postavil Jozue v Galgala. ²¹ A mluvil k synům Izraelským takto: Když by se otázali potom synové vaši otců svých, řkouce: Co ti kamenové znamenají? ²² Oznamíte synům svým a dite: Po suše přešel Izrael Jordán tento. ²³ Nebo vysušil Hospodin Bůh váš vody Jordánské před tváří vaší, až jste přešli, jakož učinil Hospodin Bůh váš moři Rudému, kteréž vysušil před tváří naší, až jsme přešli, ²⁴ Aby poznali všickni národové země ruku Hospodinovu, že silná jest, a abyste se báli Hospodina Boha vašeho po všechny dny.

5 Stalo se pak, když uslyšeli všickni králové Amorejští, kteříž bydlili za Jordánem k západu, a všickni králové Kananejští, kteříž bydlili při moři, že vysušil Hospodin vody Jordánské před syny Izraelskými, dokudž ho nepřešli: zemdlelo srdce jejich, aniž zůstalo více v nich duše před tváří synů Izraelských. ² Toho času řekl Hospodin k Jozue: Udělej sobě nože ostré, a obřež opět syny Izraelské po druhé. ³ I udělal sobě Jozue nože ostré, a obřezal syny Izraelské na pahrbku Aralot. ⁴ Tato pak jest příčina, pro kterouž je obřezal Jozue, že všecken lid, kterýž byl vyšel z Egypta, pohlaví mužského, všickni muži bojovní zemřeli byli na poušti na cestě po vyjití z Egypta. ⁵ Nebo obřezán byl všecken lid, kterýž byl vyšel, ale žádného z toho lidu, kterýž se zrodil na poušti, na cestě po vyjití z Egypta, neobřezali. ⁶ (Nebo čtyřiceti let chodili synové Izraelští po poušti, dokudž nezahynul všecken národ mužů bojovných, kteříž byli vyšli z Egypta, ješto neposlouchali hlasu Hospodinova, jimžto zapřisáhl Hospodin, že neukáže jim země, kterouž s přísahou zaslíbil dáti otcům jejich, že ji nám dá, zemi oplývající mlékem a strdí.) ⁷ Ale syny jejich, kteréž postavil na místo jejich, ty obřezal Jozue, že byli neobřezaní; nebo žádný jich neobřezoval na cestě. ⁸ Když pak byl všecken lid obřezán, zůstali na místě svém v ležení, dokudž se nezhojili. ⁹ I řekl Hospodin k Jozue: Dnes jsem odjal pohanění Egyptské od vás. A nazval jméno místa toho Galgal až do tohoto dne. ¹⁰ Když pak ležení měli synové Izraelští v Galgala, slavili velikunoc čtrnáctého dne toho měsíce u večer, na rovinách Jericha. ¹¹ I jedli z úrod té země na zejtrí po velikonoci chleby nekvašené, a pražmu téhož dne. ¹² I přestala manna na zejtrí, když jedli z obilé té země, a již více neměli synové Izraelští manny, ale jedli z úrod země Kananejské toho roku. ¹³ Stalo se pak, když byl Jozue na poli Jericha, že pozdvihl oči svých a viděl, an muž stojí naproti němu, maje v ruce meč dobytý. I šel Jozue k němu, a řekl jemu: Jsi-li náš, čili nepřítel našich? ¹⁴ I odpověděl: Nikoli, ale já jsem kníže vojska Hospodinova, a nyní jsem přišel. I padl Jozue tváří svou na zem, a pokloniv se, řekl jemu: Co pán můj chce mluvit služebníkovi svému? ¹⁵ Tedy odpověděl kníže vojska Hospodinova k Jozue: Szuj obuv svou s noh svých, nebo místo, na němž stojíš, svaté jest. I učinil tak Jozue.

6 Jericho pak velmi pilně zavřino bylo pro strach synů Izraelských, a žádný nevycházel ven, ani tam nevcházal. ² I řekl Hospodin k Jozue: Aj, dal jsem v ruku tvou Jericho, a krále jeho s silnými muži jeho. ³ Protož obcházeti budete město všickni muži bojovní, okolo města chodíce, jednou za den; tak učiníš po šest dní. ⁴ Kněží pak sedm ať nesou sedm trub z rohů beraních před truhlou; dne pak sedmého obejdete město sedmkrát, a kněží troubiti budou v trouby. ⁵ A když zdlouha troubiti budou na roh beraní, jakž nejprvé uslyšíte hlas trouby, zkríkne všecken lid křikem velikým, i oboří se zeď městská na místě svém, a vejde lid do města, jeden každý proti místu, kdež stál. ⁶ Tedy povolav Jozue, syn Nun, kněží, řekl jim: Vezměte truhlu smlouvy, a sedm kněží ať vezmou sedm trub beraních před truhlou Hospodinovou. ⁷ Řekl také lidu: Jděte a obejdete město, a zbrojní ať jdou před truhlou Hospodinovou. ⁸ A když to oznámil Jozue lidu, sedm kněží, nesouce sedm trub beraních, šli před truhlou Hospodinovou, a troubili v trouby; truhla také smlouvy Hospodinovy brala se za nimi. ⁹ Zbrojní pak šli před kněžimi, kteříž troubili na trouby, a ostatní šli za truhlou, jdouce a v trouby troubíce. ¹⁰ (Lidu pak byl prikázal Jozue, řka: Nebudete křičeti, ani slyšán bude hlas váš, ani vyjde slovo z úst vašich až do dne toho, v němž řeknu vám: Křičte, i budete křičeti.) ¹¹ Tedy obešla truhla Hospodinova město vůkol jednou, a navrátili se do stanů a zůstali v nich. ¹² Opět povstal Jozue ráno a kněží nesli truhlu Hospodinovu. ¹³ Sedm pak kněží, nesouce sedm trub beraních, předcházeli truhlu Hospodinovu, jdouce, a troubili v trouby; a zbrojní šli před nimi, a ostatní šli za truhlou Hospodinovou, když kněží šli, v trouby troubíce. ¹⁴ I obešli město druhého dne opět, a navrátili se do stanů. Tak činili po šest dní. ¹⁵ V den pak sedmý vstali, jakž zasvítávalo, a obešli město týmž způsobem sedmkrát; toliko toho dne obešli město sedmkrát. ¹⁶ Stalo se pak, když po sedmé obcházeli, a kněží v trouby troubili, řekl Jozue lidu: Křičtež již, dalť jest Hospodin vám město. ¹⁷ A budiž to město proklaté, ono i všechny věci, kteréž v něm jsou, Hospodin; toliko Raab nevěstka ať jest živa, ona i všickni, kteříž by s ní byli v domě, nebo skryla posly, kteréž jsme byli

poslali.¹⁸ Avšak vystříhejte se od proklatého, abyste i vy nebyli učiněni proklati, berouce z proklatých věcí, a uvedli byste stany Izraelské v prokletí, a zkormoutili byste je.¹⁹ Všecko pak stříbro a zlato, a nádoby měděné a železné, svaté bude Hospodinu; na poklad Hospodinu složeno bude.²⁰ Tedy křičel lid, když zatroubili v trouby. Nebo když slyšel lid hlas trub, křičeli i oni křikem velikým, i obořila se zed na místě svém. Tedy všel lid do města, jeden každý proti místu, kdež stál. I vzali je.²¹ A pohubili ostrostí meče jako proklaté všecko, což bylo v městě, od muže až do ženy, od dítěte až do starce, a až do vola, dobytčete i osla.²² Dvěma pak mužům, kteříž shlédli zemi, řekl Jozue: Vejděte do domu ženy nevěstky, a vyvedte ji odtud, i všecky věci, kteréž má, jakož jste jí přísáhli.²³ I všedše mládenci špehěři, vyvedli Raab a otce jejího, i matku její a bratří její i všecko, což měla, a všecku rodinu její vyvedli, a nechali jich vně za stany Izraelskými.²⁴ Město pak spálili ohněm, i všecko, což v něm bylo, stříbro však a zlato a nádoby měděné a železné složili na poklad v domě Hospodinově.²⁵ Raab také nevěstku, a dům otce jejího i všecko, což měla, živě zůstavil Jozue; a bydlila v lidu Izraelském až do tohoto dne, nebo skryla posly, kteréž poslal Jozue k shlédnutí Jericha.²⁶ Toho času vydal klatbu Jozue, řka: Zlořečený buď před Hospodinem muž ten, kterýž by povstal, aby stavěl město Jericho. V prvorozeném svém založí je, a v nejmenším postaví brány jeho.²⁷ Byl pak Hospodin s Jozue, a rozhlásila se pověst o něm po vsi zemi.

7 Zhřešili pak synové Izraelští přestoupením při věcech proklatých; nebo Achan, syn Charmi, syna Zabdi, syna Záre, z pokolení Juda, vzal něco z věcí proklatých. Pročež rozpálila se prchlivost Hospodinova na syny Izraelské.² Nebo když poslal Jozue muže některé od Jericha do Hai, kteréž bylo blízko Betaven, k východní straně Bethel, a mluvil k nim, řka: Vstupte a shlédněte zemi, vstoupili tedy muži ti, a shlédli Hai.³ Kterížto navrátivše se k Jozue, řekli jemu: Necht' nevstupuje všecken lid tento, okolo dvou tisíc mužů neb okolo tří tisíců mužů necht' vstoupí, a dobudouť Hai; neobtěžuj všeho lidu, vysílaje jej tam, nebo málo jest oněchno.⁴ Tedy vytáhlo jich z lidu tam okolo tří tisíc mužů, a utekli před muži města Hai.⁵ I zabili z nich obyvatelé Hai okolo třidcítí a šesti mužů, a honili je od brány až k Sabarim, a porazili je, když s vrchu utíkali. I rozpustilo se srdce lidu, a bylo jako voda.⁶ Tedy Jozue roztrhl roucho své, a padl tváří svou na zem před truhlou Hospodinovou, a ležel až do večera, ano i starší Izraelští, a sypali prach na hlavy své.⁷ I řekl Jozue: Ach, Panovníče Hospodine, proč jsi kdy převedl lid tento přes Jordán, abys nás vydal v ruku Amorejského, tak aby nás zahubil? Ó kdybychom byli raději zůstali za Jordánem.⁸ Ó Pane, což mám říci, když již lid Izraelský utíká před nepřátely svými?⁹ Nebo uslyšíce Kananejští a všickni obyvatelé země, obklíčí nás vůkol, a vyhledí jméno naše z země. I což to učiníš jménu svému velikému?¹⁰ I řekl Hospodin k Jozue: Vstaň. Proč jsi padl na tvář svou?¹¹ Zhřešil Izrael, tak že smlouvu mou přestoupili, kterouž jsem jim přikázal; nebo jsou i vzali z věcí proklatých, k tomu i ukradli, také i sklamali, nad to i odložili mezi nádoby svá.¹² Protož nebudou moci synové Izraelští ostáti před nepřátely svými, utíkati budou před nepřátely svými, nebo poškvrnili se věcí proklatou. Nebudouť více s vámi, leč vyhledíte prokletí to z prostředku svého.¹³ Vstaň, posvět lidu a rci: Posvěťte se k zítřku; nebo takto praví Hospodin Bůh Izraelský: Věc proklatá jest u prostřed tebe, Izraeli, nebudeš moci ostáti před nepřátely svými, dokudž neodejmeš prokletí toho z prostředku svého.¹⁴ Protož přistupovati budete ráno po pokoleních svých, a pokolení, kteréž ukáže Hospodin, přistupovati bude po rodech, takž rod, kterýž ukáže Hospodin, přistupovati bude po domích, a dům, kterýž ukáže Hospodin, přistupovati bude po osobách.¹⁵ Kdož pak postižen bude vinný věcí proklatou, ohněm spálen bude, on i všecko, což jeho jest, proto že přestoupil smlouvu Hospodinovu, a že učinil nešlechtnost v Izraeli.¹⁶ Vstav tedy Jozue ráno, kázal přistupovati Izraelovi po pokoleních jejich. I postiženo jest pokolení Judovo.¹⁷ Tedy když kázal přistupovati čeledem Juda, postižena jest čeled Záre. Potom kázal přistupovati čeledi Záre po osobách, a postižen jest Zabdi.¹⁸ I kázal přistupovati domu jeho po osobách, i postižen jest Achan, syn Charmi, syna Zabdi, syna Záre z pokolení Judova.¹⁹ I řekl Jozue Achanovi: Synu můj, dej, prosím, chválu Hospodinu Bohu Izraelskému, a vyznej se jemu, a oznam mi aspoň již, co jsi učinil, netaj již toho přede mnou.²⁰ Tedy odpovídaje Achan k Jozue, řekl: Pravdať jest, já jsem zhřešil proti Hospodinu Bohu Izraelskému, tak že to a toto jsem učinil.²¹ Viděl jsem mezi loupeží plášť jeden Babylonský pěkný, a dvě stě lotů stříbra, a prut zlatý jeden, padesáte lotů ztízí, čehož požádav, vzal jsem to, a aj, jsou ty věci skryté v zemi prostřed stanu mého, a stříbro pod tím.²² Tedy poslal Jozue posly, kteříž běželi do stanu, a aj, bylo to skryto v stanu jeho, a stříbro pod tím.²³ A vzavše to z stanu, přinesli k Jozue a ke všechněm synům Izraelským, a položili ty věci před Hospodinem.²⁴ Vzav tedy Jozue a všecken Izrael s ním Achana, syna Záre, a stříbro i plášť, i prut zlatý, i syny jeho, i dcery jeho, voly a osly, dobytek i stan jeho i všecko, což měl, vyvedli je do údolí Achor.²⁵ Kdež řekl Jozue: Proč jsi zkormoutil nás? Zkormutiž tebe Hospodin v tento den. I uházel jej všecken lid kamením, a spálili je ohněm, ukamenovavše je kamením.²⁶ Potom nametali naň hromadu kamení velikou, kteráž trvá až do tohoto dne; a tak odvrácen jest Hospodin od hněvu prchlivosti své. Protož nazváno jest jméno místa toho údolí Achor, až do dnešního dne.

8 I řekl Hospodin k Jozue: Neboj se, ani se strachuj; pojmi s sebou všecken lid bojovný, a vstana, táhni k Hai. Aj, dal jsem v ruku tvou krále Hai a lid jeho, město i zemi jeho. ² A učiníš Hai a králi jeho, jako jsi učinil Jerichu a králi jeho, loupež však a dobytky jeho rozbitujete mezi sebe. Zdělejš sobě zálohy k městu po zadu. ³ Tedy vstal Jozue a všecken lid bojovný, aby táhli k Hai. I vybral Jozue třicet tisíců mužů velmi silných, a předeslal je v noci. ⁴ A přikázal jim, řka: Šetřtež vy, kteříž uděláte zálohy městu po zadní straně města, abyste nebyli příliš daleko od něho, ale buďte všickni pohotově. ⁵ Já pak i všecken lid, kterýž se mnou jest, přitáhneme k městu. A když oni nám vyjdou vstříc, jako prvé, utíkati budeme před nimi. ⁶ Tedy honiti budou nás, až bychom poodvedli jich od města, (nebo řeknou: Utíkají před námi, jako prvé), utíkajíce před nimi. ⁷ Vy mezi tím vyskočíte z záloh, a vyženete ostatní obyvatele města, nebo dá je Hospodin Bůh váš v ruku vaši. ⁸ A když vezmete město, zapálíte je ohněm, podlé slova Hospodinova učiníte; šetřtež toho, což jsem přikázal vám. ⁹ I poslal Jozue, a oni šli k zálohám, a zůstali mezi Bethel a Hai, od západní strany Hai; Jozue pak zůstal té noci u prostřed lidu. ¹⁰ Potom vstav Jozue velmi ráno, sečtl lid, i bral se napřed, on a starší Izraelští před lidem k Hai. ¹¹ Všecken také lid bojovný, kterýž byl s ním, táhnouce, přiblížili se, až přišli naproti městu, a položili se po straně půlnoční Hai; údolí pak bylo mezi nimi a mezi Hai. ¹² Vzal pak byl okolo pěti tisíc mužů, kteréž postavil v zálohách mezi Bethel a Hai, od západní strany města. ¹³ I přiblížil se lid, totiž všecko vojsko, kteréž bylo od půlnoční strany města, a kteříž byli v zálohách jeho od západní strany města; a tak vtáhl Jozue noci té do prostřed údolí. ¹⁴ I stalo se, že když je uzřel král Hai, pospíšili, a ráno vstavše, vyšli lidé města vstříc Izraelovi k boji, on i všecken lid jeho toho času před rovinu; nevěděl pak, že zálohy udělány byly jemu po zadu města. ¹⁵ I postoupil Jozue a všecken Izrael před nimi, a utíkali cestou pouště. ¹⁶ I svolán jest všecken lid v městě, aby je honili. I honili Jozue, a vzdálili se od města svého, ¹⁷ Tak že nezůstal žádný z obyvatelů Hai a Bethel, kdo by nevyšel, aby honil Izraele; a nechali města otevřeného, a honili Izraele. ¹⁸ Řekl pak Hospodin k Jozue: Zdvihni korouhev, kterouž máš v ruce svých, proti Hai, nebo v ruce tvé dám je. I zdvihl Jozue korouhev, kterouž měl v ruce své, proti městu. ¹⁹ Tedy, kteříž byli v zálohách, rychle vyskočili z místa svého, a běželi, když pozdvihl ruky své, a všedše do města, vzali je, a spěšně zapálili město ohněm. ²⁰ Muži pak města Hai ohlédše se nazpět, uzřeli, a aj, vstupoval dým města k nebi, a neměli místa k utíkání sem ani tam; nebo lid, kterýž utíkati počal k poušti, obrátil se na ty, kteříž je honili. ²¹ Jozue zajisté a všecken Izrael, když viděli, že z záloh vzali město, a že se vznáší dým města, obrátili se, a bili muže Hai. ²² Onino také vyšli z města proti nim, a obklíčil Izrael nepřátele své, jedni odsud, druzí od onud; a zmordovali je, tak že žádný živ nezůstal ani neušel. ²³ Ale krále Hai jali živého, a přivedli ho k Jozue. ²⁴ Když pak pomordoval Izrael všechny obyvatele Hai v poli, totiž na poušti, kamž je honili, a padli ti všickni od ostrosti meče, až i zahlazeni jsou: navrátil se všecken Izrael do Hai, a zmordovali ostatky jeho mečem. ²⁵ A bylo všech, kteříž padli v ten den, od muže až do ženy, dvanácte tisíců; všickni ti byli z Hai. ²⁶ Ale Jozue nespustil ruky své, kterouž vyzdvihl korouhev, dokudž nebyli zmordováni všickni obyvatelé Hai. ²⁷ Toliko hovada a loupež města toho rozbitovali mezi sebou synové Izraelští podlé slova Hospodinova, kteréž on přikázal Jozue. ²⁸ Tedy vypálil Jozue Hai, a položil je v hromadu věčnou a pustinu, až do tohoto dne. ²⁹ Krále pak Hai oběsil na dřevě, a nechal ho tam až do večera. A když zapadlo slunce, rozkázal Jozue, aby složili tělo jeho s dřeva, a povrhli je u brány města, a nametali na ně hromadu kamení velikou, kteráž trvá až do dnešního dne. ³⁰ Tedy vzdělal Jozue oltář Hospodinu Bohu Izraelskému na hoře Hébal, ³¹ (jakož přikázal Mojžíš, služebník Hospodinův, synům Izraelským, jakož psáno jest v knize zákona Mojžíšova,) oltář z kamení celého, nad nímž nebylo zdviženo železo, a obětovali na něm oběti zápalné Hospodinu, obětovali i oběti pokojné. ³² Napsal také tam na kameních výpis zákona Mojžíšova, kterýž psal před syny Izraelskými. ³³ Všecken pak Izrael a starší jeho, i správcové i soudcové jeho stáli po obou stranách truhly před kněžními Levitskými, kteříž nosili truhlu smlouvy Hospodinovy, tak cizí jako doma zrozený, polovice jich proti hoře Garizim, a polovice proti hoře Hébal, jakož byl prvé přikázal Mojžíš, služebník Hospodinův, aby dobrořečil lidu Izraelskému nejprvé. ³⁴ A potom četl všechna slova zákona, požehnání i zlořečení, tak jakž psáno jest v knize zákona. ³⁵ Nebylo ani slova ze všeho, což přikázal Mojžíš, jehož by nečetl Jozue přede vším shromážděním Izraelským, i ženami i dětmi i příchozími, kteříž šli u prostřed nich.

9 To když uslyšeli všickni králové, kteříž bydlili za Jordánem, na horách i na rovinách, a na všem břehu moře velikého naproti Libánu: Hetejský, Amorejský, Kananejský, Ferezejský, Hevejský a Jebuzejský, ² Sebrali se spolu, aby bojovali proti Jozue a proti Izraeli jednomyslně. ³ Ale obyvatelé Gabaon uslyšavše, co učinil Jozue Jerichu a Hai, ⁴ Učinili i oni chytře. Nebo odšedše, ukázali se, jako by zdaleka poslové byli, a vzali pytle staré na osly své, a kožené láhvice vinné vetché, zedrané a zzašíváné, ⁵ Obuv také starou a splácenou na nohy své, též šaty otřelé na sebe; a všecken chléb, kterýž sobě na cestu vzali, vyschlý byl a zdobený. ⁶ I šli k Jozue do ležení v Galgala, a řekli jemu i mužům Izraelským: Z země daleké jsme přišli, protož nyní učíte

s námi smlouvu. ⁷Tedy odpověděli muži Izraelští k Hevejským: Snad u prostřed nás vy bydlíte, i kterakž bychom s vámi učinili smlouvu? ⁸Ale oni odpověděli Jozue: Služebníci tvoji jsme. Jimž řekl Jozue: Kdo pak jste, a odkud jste přišli? ⁹Odpověděli jemu: Z země velmi daleké přišli služebníci tvoji ve jménu Hospodina Boha tvého; nebo jsme slyšeli pověst jeho a všechny věci, kteréž činil v Egyptě. ¹⁰A všechno, což učinil dvěma králům Amorejským, kteříž bydlili za Jordánem, Seonovi, králi Ezebon, a Ogovi, králi Bázan, kterýž byl v Astarot. ¹¹I řekli nám starší naši a všickni obyvatelé země naší těmito slovy: Nabeřte sobě potravu na cestu, a jděte jim vstříc, a rcete jim: Služebníci vaši jsme, protože nyní učíte s námi smlouvu. ¹²Totoť jest chléb náš; horký jsme na cestu vzali z domů svých v ten den, když jsme vyšli, abychom k vám šli, a hle, nyní již vyschl a zdrobil se. ¹³A tyto kožené láhvice vinné nové byly, když jsme je naplnili, a již hle, potřhané jsou; tolikéž tento oděv náš a obuv naše zvětšela, pro přílišnou cesty dalekost. ¹⁴I přijali to muži ti z pokrmů jejich, a úst Hospodinových neotázali se. ¹⁵A učinil s nimi Jozue pokoj, a všel s nimi v smlouvu, aby jich při životu zanechal; také i knížata shromáždění přísahu jim učinili. ¹⁶Po třech pak dnech, po té smlouvě s nimi učiněné, uslyšeli, že by velmi blízko jich byli, a že by u prostřed nich bydlili. ¹⁷Jdouce tedy synové Izraelští, přitáhli k městům jejich třetího dne; města pak jejich byla Gabaon a Kafira a Berot a Kariatjeharim. ¹⁸Ale nezbili jich synové Izraelští, proto že přísahu jim učinili knížata shromáždění skrze Hospodina Boha Izraelského. A reptalo všechno shromáždění proti knížatům. ¹⁹Tedy řekla všechna knížata všemu shromáždění: My jsme jim přísahu učinili skrze Hospodina Boha Izraelského, protože nyní nemůžeme se jich dotknouti. ²⁰Toto jim učiníme: Zanecháme jich při životu, aby nebylo na nás rozhněvání pro přísahu, kterouž jsme jim učinili. ²¹Řekli jim knížata i to: Nechtě jsou živi a drva sekají, a vodu nosí všemu shromáždění. I přestali na tom, jakož jim mluvila knížata. ²²Povolal jich pak Jozue a mluvil k nim, řka: Proč jste nás podvedli, řkouce: Velmi jsme dalecí od vás? A vy u prostřed nás bydlíte. ²³Protož nyní zlořečení jste, a nepřestanou z vás služebníci, a kteříž by dříví sekali a vodu nosili do domu Boha mého. ²⁴Kteříž odpovídajíce Jozue, řekli: Za věc jistou oznámeno bylo služebníkům tvým, kterak přikázal Hospodin Bůh tvůj Mojžíšovi služebníkovi svému, dáti vám zemi tuto, a vyhladiti všechny obyvatele země této před tváří vaší; protože strachovali jsme se vás, bojíce se za životy své před vámi, a učinili jsme to. ²⁵A hle, nyní v ruce tvé jsme; cožť se dobrého a spravedlivého vidí učiniti s námi, to učíň. ²⁶I učinil jim tak, a vysvobodil je z rukou synů Izraelských, aby jich nepobili. ²⁷A ustanovil je Jozue v ten den, aby dříví sekali a vodu nosili všemu shromáždění, i k oltáři Hospodinovu, až do tohoto dne, na místě, kteréž by vyvolil.

10 Uslyšev pak Adonisedech, král Jeruzalémský, že Jozue vzal město Hai, a jako proklaté zkazil je, (nebo jakž učinil Jerichu a králi jeho, tak učinil Hai a králi jeho,) a že pokoj učinili obyvatelé Gabaon s Izraelem, a bydlí u prostřed něho, ²I bál se velmi, proto že město veliké bylo Gabaon, jako jedno z měst královských, a že bylo větší než Hai, a všickni muži jeho udatní. ³Protož poslal Adonisedech, král Jeruzalémský, k Ohamovi, králi Hebron, a k Faramovi, králi Jarmut, a k Jafiovi, králi Lachis, a k Dabirovi, králi Eglon, řka: ⁴Sjedte se ke mně, a pomozte mi, abychom dobyli Gabaon, proto že pokoj učinili s Jozue a s syny Izraelskými. ⁵I shromáždilo se a vytáhlo pět králů Amorejských, král Jeruzalémský, král Hebron, král Jarmut, král Lachis, král Eglon, oni i všechna vojska jejich, a položivše se u Gabaon, dobývali ho. ⁶Tedy poslali muži Gabaon k Jozue do ležení v Galgala, řkouce: Neodjímež ruky své od služebníků svých; přitáhni rychle k nám, zachovej nás a spomoz nám; nebo sebrali se proti nám všickni králové Amorejští bydlící na horách. ⁷I táhl Jozue z Galgala, on i všecken lid bojovný s ním, všickni muži udatní. ⁸(Nebo byl řekl Hospodin k Jozue: Neboj se jich, v ruce tvé zajisté dal jsem je, neostojíť žádný z nich před obličejem tvým.) ⁹I připadl na ně Jozue v náhle, nebo celou noc táhl z Galgala. ¹⁰A potřel je Hospodin před Izraelem, kterýžto pobil je ranou velikou u Gabaon, a honil je cestou, kudy se jde k Betoron, a bil je až do Azeka a až do Maceda. ¹¹I stalo se, když utíkali před tváří Izraele, sstupující do Betoron, že Hospodin metal na ně kamení veliké s nebe, až k Azeku, a mřeli. Více jich zemřelo od krupobití kamenného, než jich pobili synové Izraelští mečem. ¹²Tedy mluvil Jozue k Hospodinu v den, v kterýž dal Hospodin Amorejského v moc synům Izraelským, a řekl před syny Izraelskými: Slunce v Gabaon zastav se, a měsíc v údolí Aialon. ¹³I zastavilo se slunce, a stál měsíc, dokudž nepomstil se lid nad nepřátely svými. Zdali není toho napsáno v knize Upřímého? Tedy stálo slunce u prostřed nebe, a nepospíchalo k západu, jako za jeden celý den. ¹⁴Nebylo dne takového prvé ani potom, jako když vyslyšel Hospodin hlas člověka; nebo Hospodin bojoval za Izraele. ¹⁵I navracel se Jozue i všecken Izrael s ním do tábora v Galgala. ¹⁶Uteklo pak bylo těch králů pět, a skryli se v jeskyni při Maceda. ¹⁷I oznámeno bylo Jozue těmi slovy: Nalezeno jest pět králů, kteříž se skryli v jeskyni při Maceda. ¹⁸I řekl Jozue: Přívajte kamení veliké k díře té jeskyně, a osadte ji muži, aby ostržili jich. ¹⁹Vy pak nezastavujte se, hoňte nepřátely své, a bíte je po zadu, a nedejte jim vjíti do měst jejich, nebo dal je Hospodin Bůh váš v ruku vaši. ²⁰Když pak přestali Jozue a synové Izraelští bít jich porážkou velikou velmi, až i zahlazeni byli; a kteříž živi pozůstali z nich, utekli do měst hrazených: ²¹Navrátil se všecken lid do ležení k Jozue do Maceda ve zdraví; nepohnul proti synům Izraelským žádný jazykem svým. ²²Potom řekl Jozue: Odhradte díru u jeskyně, a vyvedte ke mně pět králů těch z jeskyně. ²³I učinili tak, a vyvedli

k němu pět králů těch z jeskyně, krále Jeruzalémského, krále Hebron, krále Jarmut, krále Lachis, krále Eglon.²⁴ A když vyvedli ty krále k Jozue, svolav všechny muže Izraelské, řekl vývodám mužů bojovných, kteříž s ním v tažení tom byli: Přistupte sem, a šlapejte nohama svýma na hrdla těch králů. Kterížto přistoupiavše, šlapali nohama svýma na hrdla jejich.²⁵ I řekl jim Jozue: Nebojte se ani strachujte, posilňte se a buďte zmužilí, nebo tak učiní Hospodin všechněm nepřátelům vašim, proti nimž bojujete.²⁶ Potom bil je Jozue a zmrdoval, a pověsil je na pěti dřevích; a viseli na dřevích až do večera.²⁷ Když pak zapadlo slunce, k rozkazu Jozue složili je s dřev, a uvrhli je do jeskyně, v kteréž se byli skryli, a přivalili kamení veliké k díře jeskyně, kteréž jest tu až do tohoto dne.²⁸ Téhož dne také dobyl Jozue Maceda, a pohubil je mečem, i krále jejich pobil spolu s nimi, a všechny lidi, kteříž byli v něm. Neživil žádného, ale učinil králi Maceda, jako učinil králi Jericha.²⁹ Táhl potom Jozue a všecken Izrael s ním z Maceda k Lebnu, a dobýval Lebna.³⁰ I vydal je také Hospodin v ruku Izraelovi i krále jeho, a pobil je mečem, a všechny duše, kteréž byly v něm; nenechal tam žádného živého, a učinil králi jeho, jako učinil králi Jericha.³¹ Táhl také Jozue a všecken Izrael s ním z Lebna do Lachis, a položivše se u něho, dobývali ho.³² I dal Hospodin Lachis v ruku Izraele, a dobyl ho druhého dne, a pohubil je mečem i všechny lidi, kteříž byli v něm, rovně tak, jakž učinil Lebnu.³³ Tehdy přitáhl Horam, král Gázer, aby pomoc dal Lachis. I porazil jej Jozue i lid jeho, tak že nepozůstavil žádného živého.³⁴ Táhl potom Jozue a všecken Izrael s ním z Lachis do Eglon, a položivše se naproti, bojovali proti němu.³⁵ A vzali je toho dne, a pobili je mečem, a všechny duše, kteréž byly v něm, dne toho pomordovali, rovně tak, jakž učinili Lachis.³⁶ Vstoupil pak Jozue a všecken Izrael s ním z Eglon do Hebron, a dobývali ho.³⁷ I vzali je a zhubili mečem i krále jeho, i všecka města jeho, i každého člověka, kterýž byl v něm; nepozůstavil žádného živého, podobně tak, jakož učinil Eglon. I zahladil je i všelikou duši, kteráž byla v něm.³⁸ Potom navrácuje se Jozue a všecken Izrael s ním, přišli do Dabir, a dobýval ho.³⁹ I vzal je a krále jeho i všecka města jeho, a pohubili je mečem, a všelikou duši, kteráž byla v něm, jako proklaté vyhladili. Nepozůstavili žádného živého; jakož učinil Hebron, tak učinil Dabir i králi jeho, a jakož učinil Lebnu a králi jeho.⁴⁰ A tak pohubil Jozue všecku zemi po horách, i polední stranu, i roviny a údolí, i všechny krále jejich. Nepozůstavil žádného živého, ale všelikou duši vyhladil, jakož přikázal Hospodin Bůh Izraelský.⁴¹ Pohubil tedy Jozue všecko od Kádesbarne až do Gázy, a všecku zemi Gosen až do Gabaon.⁴² A všechny krále ty a zemi jejich vzal Jozue pojednou, nebo Hospodin Bůh Izraelský bojoval za Izraele.⁴³ Potom navrátil se Jozue a všecken Izrael s ním do ležení, kteréž bylo v Galgala.

11 To když uslyšel Jabín, král Azor, poslal k Jobábovi, králi Mádón, a k králi Simron, a k králi Achzaf,² i k králům, kteříž bydlili k straně půlnoční na horách i na rovinách ku polední Ceneret, i na rovinách a v krajinách Dor na západ,³ K Kananejskému na východ i na západ, a k Amorejskému, Hetejskému, Ferezejskému a Jebuzejskému na horách, a k Hevejskému pod horou Hermon v zemi Masfa.⁴ I vytáhli všickni ti a všecka vojska jejich s nimi, lid mnohý jako písek, kterýž jest na břehu mořském nescísný, i koňů i vozů velmi mnoho.⁵ A smluvivše se všickni králové ti, přitáhli a položili se spolu při vodách Merom, aby bojovali proti Izraelovi.⁶ Řekl pak Hospodin k Jozue: Neboj se jich, nebo zítra o této chvíli vydám všechny tyto k zabítí Izraelovi; koňům jejich žily podřežeš, a vozy jejich ohněm spálíš.⁷ Tedy vytáhl Jozue a s ním všecken lid válečný proti nim k vodám Merom rychle, a udeřili na ně.⁸ I dal je Hospodin v ruku Izraelovi, a porazili je. I honili je až k Sidonu velikému, a až k vodám Maserefot, a k údolí Masfe na východ, a pobili je, tak že nepozůstavili žádného živého.⁹ A učinil jim Jozue, jakož byl rozkázal jemu Hospodin, koňům jejich žily zpodřezoval, a vozy jejich ohněm popálil.¹⁰ Potom navrátiv se Jozue téhož času, dobyl Azor, a krále jeho zabil mečem. Azor pak bylo prvé nejznamenitější mezi všemi království těmi.¹¹ Pobili také všecko, cožkoli v něm živo bylo, mordující je mečem, tak že nezůstalo žádného živého; Azor pak spálil ohněm.¹² Takž podobně učinil všechněm městům králů těch, a všechny krále jejich zjímal Jozue, a zbiv je mečem, vyhladil je, jakož přikázal Mojžíš, služebník Hospodinův.¹³ A však žádného města z těch, kteráž ještě zůstala v ohradě své, nespálil Izrael, kromě samého Azor, kteréž spálil Jozue.¹⁴ A všechny loupeže měst těch i hovada rozdělili mezi sebou synové Izraelští; toliko všechny lidi zbili mečem, dokudž nevyhladili jich, nenechavše žádného živého.¹⁵ Jakož byl přikázal Hospodin Mojžíšovi, služebníkovi svému, tak přikázal Mojžíš Jozue, a Jozue tak činil; nepominul ničeho toho, což byl přikázal Hospodin Mojžíšovi.¹⁶ A tak vzal Jozue všecku tu zemi, hory i všecku stranu polední, i všecku zemi Gosen, i roviny, i pole, totiž hory Izraelské i roviny jejich,¹⁷ Od hory Halak, kteráž se táhne do Seir, až k Balgad na rovině Libánské, pod horou Hermon; všechny také krále jejich zjímal, a zbil je i zmrdoval.¹⁸ Po mnohé dny Jozue vedl válku se všechněmi těmi králi.¹⁹ A nebylo města, ješto by v pokoj vešlo s syny Izraelskými, kromě Hevejských obyvatelů v Gabaon; jiná všecka válkou vzali.²⁰ Nebo od Hospodina to bylo, že jsou zatvrdili byli srdce své, tak aby vyšli válečně proti Izraelovi, a aby je v prokletí vydal, a neučinil jim milosti, ale aby je zahubil, jakož přikázal Hospodin Mojžíšovi.²¹ Toho pak času přitáhl Jozue a vyplénil Enaky z těch hor, totiž z Hebronu, z Dabir a z Anab, i ze všeliké hory Judské, a ze všeliké hory Izraelské; spolu s městy jejich vyhladil je Jozue.²² Nezůstal žádný z Enaků v zemi synů Izraelských; toliko v Gáze, v Gát a v Azotu zůstali.²³ Tak tedy

vzal Jozue všecku tu zemi, jakž byl rozkázal Hospodin Mojžíšovi, a dal ji Jozue v dědictví Izraelovi vedle dílů jejich, po pokoleních jejich. I odpočinula země od válek.

12 Tito pak jsou králové té země, kteréž pobili synové Izraelští, a opanovali zemi jejich, za Jordánem k východu slunce, od potoku Arnon až k hoře Hermon i všechny roviny k východu: ² Seon, král Amorejský, kterýž bydlil v Ezebon, a panoval od Aroer, kteréž leží při břehu potoka Arnon, a u prostřed potoka toho, a polovici Galád, až do potoka Jabok, kterýž jest na pomezí synů Ammon, ³ A od rovin až k moři Ceneret k východu, a až k moři pouště, jenž jest moře slané k východu, kudyž se jde k Betsimot, a od polední strany ležící pod horou Fazga. ⁴ Pomezí také Oga, krále Bázan, z ostatků Refaimských, kterýž bydlil v Astarot a v Edrei, ⁵ A kterýž panoval na hoře Hermon a v Sálecha, i ve vsi krajíně Bázan až ku pomezí Gessuri a Machati, a nad polovici Galád, ku pomezí Seona, krále Ezebon. ⁶ Mojžíš, služebník Hospodinův, a synové Izraelští pobili je; a dal ji Mojžíš služebník Hospodinův k vládařství pokolení Rubenovu, Gádovu a polovici pokolení Manassesova. ⁷ Tito pak jsou králové země té, kteréž pobil Jozue a synové Izraelští za Jordánem k západu, od Balgad, kteréž jest na poli Libánském, až k hoře lysé, kteráž se táhne až do Seir, a dal ji Jozue pokolením Izraelským k vládařství po dílech jejich, ⁸ Na horách i na rovinách, i po polích, i v údolích, i na poušti a na poledne, zemi Hetejského, Amorejského, Kananejského, Ferezejského, Hevejského a Jebuzejského: ⁹ Král Jericha jeden, král Hai, kteréž bylo na straně Bethel, jeden; ¹⁰ Král Jeruzalémský jeden, král Hebron jeden; ¹¹ Král Jarmut jeden, král Lachis jeden; ¹² Král Eglon jeden, král Gázer jeden; ¹³ Král Dabir jeden, král Gader jeden; ¹⁴ Král Horma jeden, král Arad jeden; ¹⁵ Král Lebna jeden, král Adulam jeden; ¹⁶ Král Maceda jeden, král Bethel jeden; ¹⁷ Král Tafua jeden, král Chefer jeden; ¹⁸ Král Afek jeden, král Sáron jeden; ¹⁹ Král Mádón jeden, král Azor jeden; ²⁰ Král Simron Meron jeden, král Achzaf jeden; ²¹ Král Tanach jeden, král Mageddo jeden; ²² Král Kedes jeden, král Jekonam z Karmelu jeden; ²³ Král Dor z krajiny Dor jeden, král z Goim v Galgal jeden; ²⁴ Král Tersa jeden. Všech králů třidceti a jeden.

13 Jozue pak již byl starý a sešlý věkem. I řekl jemu Hospodin: Tys se již sstaral, a jsi sešlého věku, země pak zůstává velmi mnoho k opanování. ² Tato jest země, kteráž zůstává: Všecky končiny Filistinské a všecka Gessuri, ³ Od Níle, kterýž jest naproti Egyptu, až ku pomezí Akaron na půlnoci, kterážto krajina Kananejským se přičítá, v níž jest patero knížetství Filistinských: Gazejské, Azotské, Aškalonitské, Getejské a Akaronitské, a to bylo Hevejské; ⁴ Na poledne pak všecka země Kananejská a Mára, kteréž jest Sidonských až do Afeka, a až ku pomezí Amorejského; ⁵ Též země Giblická, a všecken Libán k východu slunce, od Balgad pod horou Hermon, až kde se vchází do Emat. ⁶ Všecky obyvatelé té hory, od Libánu až k vodám Maserefot, všechny Sidonské já vyženu od tváří synů Izraelských; toliko ty rozděl ji losem lidu Izraelskému v dědictví, jakožť jsem přikázal. ⁷ Protož nyní rozděl zemi tu v dědictví devateru pokolení, a polovici pokolení Manassesova, ⁸ Poněvadž druhá polovice a pokolení Rubenovo a Gádovo vzali díl svůj, kterýž jim dal Mojžíš před Jordánem k východu, jakož dal jim Mojžíš služebník Hospodinův, ⁹ Od Aroer, kteréž jest při břehu potoka Arnon, i města u prostřed potoka, i všechny roviny Medaba až do Dibon, ¹⁰ I všecka města Seona, krále Amorejského, kterýž kraloval v Ezebon, až ku pomezí synů Ammon, ¹¹ A Galád, i pomezí Gessuri a Machati, všecku horu Hermon, i všecken Bázan až do Sálecha, ¹² Všecko království Oga v Bázan, kterýž kraloval v Astarot a v Edrei, kterýž byl pozůstal z ostatků Refaim, když je pobil Mojžíš, a zahladil je. ¹³ Nevyhnali pak synové Izraelští Gessuri a Machati, protož bydlil Gessura a Machata u prostřed Izraele až do dnešního dne. ¹⁴ Toliko pokolení Lévi nedal dědictví; oběti ohnivé Hospodina Boha Izraelského jsou dědictví jeho, jakož mluvil jemu. ¹⁵ Dal pak Mojžíš pokolení synů Ruben po čeledech jejich dědictví. ¹⁶ A bylo jejich pomezí od Aroer, kteréž jest při břehu potoka Arnon, i město, kteréž jest u prostřed potoka, i všechny roviny, kteréž jsou při Medaba, ¹⁷ Ezebon i všecka města jeho, kteráž byla na rovinách, Dibon a Bamotbal a Betbalmeon, ¹⁸ Jasa a Kedemot a Mefat, ¹⁹ A Kariataim a Sabma, a Saratazar na hoře údolí, ²⁰ A Betfegor i Assedot, Fazga a Betsimot. ²¹ Všecka také města v kraji, i všecko království Seona, krále Amorejského, kterýž kraloval v Ezebon, jehožto zabil Mojžíš i s knížaty Madianskými, Evi i Rekem, Sur, Hur a Rebe, vývodami Seonovými, obyvateli té země. ²² Ano i Baláma, syna Beorova, věštce, zabili synové Izraelští mečem, s jinými, kteříž zbiti od nich. ²³ I bylo pomezí synů Rubenových Jordán s mezemi svými. To jest dědictví synů Rubenových po čeledech jejich, města i vsi jejich. ²⁴ Dal také Mojžíš pokolení Gád, synům Gádovým, po čeledech jejich dědictví. ²⁵ A bylo jejich pomezí Jazer i všecka města Galád, a polovice země synů Ammon až do Aroer, kteréž jest naproti Rabba, ²⁶ A od Ezebon až do Rámot, Masfe a Betonim, a od Mahanaim až ku pomezí Dabir; ²⁷ V údolí také Betaram a Betnemra, a Sochet, a Sefon, ostatek království Seona, krále Ezebon, i Jordán s pomezím svým až k kraji moře Ceneret za Jordánem na východ. ²⁸ To jest dědictví synů Gád po čeledech jejich, města i vsi jejich. ²⁹ Dal také Mojžíš polovici pokolení Manassesova dědictví, i bylo polovice pokolení synů Manassesových, po

čeleděch jejich. ³⁰Pomezí jejich od Mahanaim, všecken Bázan, všecko království Oga, krále Bázan, i všechny vesnice Jair, kteréž jsou v Bázan, šedesáte měst, ³¹A polovice Galád, a Astarot, a Edrei, města království Oga v Bázan. To dal synům Machirovým, syna Manassesova, polovici synů Machirových, po čeleděch jejich. ³²Ta jsou dědictví, kteréž rozdělil Mojžíš na rovinách Moábských před Jordánem proti Jerichu k východu. ³³Pokolení pak Lévi nedal Mojžíš dědictví; Hospodin Bůh Izraelský jest dědictví jejich, jakož mluvil jim.

14 Toto pak jest, což dědičně obdrželi synové Izraelští v zemi Kanán, což uvedli jim právem dědičným k vládařství Eleazar kněz, a Jozue, syn Nun, a přední z otců, v pokolení synů Izraelských, ²Losem dělice dědictví jejich, jakož přikázal Hospodin skrze Mojžíše, aby dal devateru pokolení a polovici pokolení. ³Nebo byl dal Mojžíš dědictví půltřetímu pokolení před Jordánem, Levítům pak nedal dědictví u prostřed nich. ⁴Nebo synů Jozefových bylo dvoje pokolení, Manassesovo a Efraimovo; a nedali dílu Levítům v zemi, kromě měst k bydlení, a podměstí jejich pro dobytek a stáda jejich. ⁵Jakož přikázal Hospodin Mojžíšovi, tak učinili synové Izraelští, a rozdělili zemi. ⁶Přistoupili pak synové Juda k Jozue v Galgala, i promluvil k němu Kálef, syn Jefonův, Cenezejský: Ty víš, co jest mluvil Hospodin k Mojžíšovi, muži Božímu, z příčiny mé a tvé v Kádesbarne. ⁷Ve čtyřiceti letech byl jsem, když mne poslal Mojžíš, služebník Hospodinův, z Kádesbarne k spatření země, a oznámil jsem jemu tu věc, jakž bylo v srdci mém. ⁸Ale bratří moji, kteříž šli se mnou, zkormoutili srdce lidu, já pak cele kráčel jsem za Hospodinem Bohem svým. ⁹I přísáhl Mojžíš toho dne, řka: Jistě že země, po kteréž jsi chodil nohama svýma, bude v dědictví tobě i synům tvým až na věky, proto že jsi cele následoval Hospodina Boha mého. ¹⁰A nyní, aj, propůjčil mi Hospodin života, jakož zaslíbil. Již čtyřiceti a pět let jest od toho času, jakž toto mluvil Hospodin k Mojžíšovi, a jakž chodil Izrael po poušti, a aj, již dnes jsem v osmdesáti pěti letech, ¹¹A ještě nyní jsem při síle jako teház, když poslal mne Mojžíš. Jaká byla síla má teház, taková i nyní síla má jest k boji, a k vycházení i k vcházení. ¹²Protož nyní dej mi horu tuto, o níž mluvil Hospodin onoho dne, nebo ty slyšel jsi toho dne, že Enakim jsou tam, a města veliká a pevně hrazená. Bude-li Hospodin se mnou, vyhladím je, jakož mluvil Hospodin. ¹³I požehnal mu Jozue, a dal Hebron Kálefovi, synu Jefone, v dědictví. ¹⁴Protož dostal se Hebron Kálefovi, synu Jefona Cenezejského, v dědictví až do tohoto dne, proto že cele kráčel za Hospodinem Bohem Izraelským. ¹⁵Sloulo pak Hebron prvé město Arbe, kterýžto Arbe byl člověk veliký mezi Enakim. I odpočinula země od bojů.

15 Tento pak byl los pokolení synů Juda po čeleděch jejich, při pomezí Edomském a poušti Tsin ku polední, k straně polední. ²I byla jejich meze polední kraj moře slaného od zátoky, kteréž se chýlí ku polední. ³Odkudž jde na poledne k vrchu Akrabim, přechází Tsin, a táhne se od poledne k Kádesbarne, i přichází až do Ezron, a odtud točí se k Addar, a obchází Karkaha. ⁴Odtud jde do Asmona, a vychází ku potoku Egyptskému, a přichází meze ta až k západu. To budete míti pomezí na poledne. ⁵Meze pak na východ jest moře slané, až k kraji Jordánu, a meze strany půlnocní jest od zátoky moře a od kraje Jordánu. ⁶Odkudž jde meze ta do Betogla, a táhne se od půlnoci do Betaraba; a odtud přichází k kameni Bohana syna Rubenova. ⁷A vstupuje ta meze do Dabir od údolí Achor, a na půlnoci chýlí se k Galgala, kteréž jest naproti vcházení do Adomim, jenž jest údolí tomu ku polední, a přechází k vodám Enseses, a skonává se u studnice Rogel. ⁸Odtud jde ta meze přes údolí synů Hinnom k straně Jebus od poledne, jenž jest Jeruzalém, odkudž vstupuje táž meze k vrchu hory, kteréž jest naproti údolí Hinnom na západ, a kteréž jest na konci údolí Refaim na půlnoci. ⁹Obchází pak ta meze od vrchu té hory k studnici vody Neftoa, a vychází k městům hory Efron; a odtud jde ta meze do Bála, jenž jest Kariatjeharim. ¹⁰Potom točí se ta meze od Bála na západ k hoře Seir, a odtud jde k straně hory Jeharimských od půlnoci, jenž jest Cheslon, a sstupuje do Betsemes, a přichází do Tamna. ¹¹A vychází ta meze v stranu Akaron na půlnoci, a točí se vůkol k Sechronu, a přechází až k hoře Bála, a odtud táhne se do Jebnael, i dochází ta meze k moři. ¹²Potom západní pomezí jest při moři velikém a mezech jeho. To jest pomezí synů Juda vůkol, po čeleděch jejich. ¹³Kálefovi pak, synu Jefone, dal díl u prostřed synů Juda, podlé řeči Hospodinovy k Jozue, město Arbe, otce Enakova, jenž jest Hebron. ¹⁴I vyhnal odtud Kálef tři syny Enakovy: Sesai a Achimana a Tolmai, rodinu Enakovu. ¹⁵A odtud vstoupil k obyvatelům Dabir, kteréž prvé sloulo Kariatsefer. ¹⁶I řekl Kálef: Kdo by dobyl Kariatsefer a vzal je, dám jemu Axu dceru svou za manželku. ¹⁷Dobyl ho pak Otoniel syn Cenezův, příbuzný Kálefův, i dal jemu Axu dceru svou za manželku. ¹⁸I stalo se, že když přišla k němu, ponukla ho, aby prosil otce jejího za pole; protož ssedla s osla. I řekl jí Kálef: Což tě? ¹⁹A ona odpověděla: Dej mi dar, poněvadž jsi mi dal zemi suchou, dejž mi také studnice vod. I dal jí studnice horní a studnice dolní. ²⁰To jest dědictví pokolení synů Juda po čeleděch jejich. ²¹Tato pak jsou města v končinách pokolení synů Juda, podlé pomezí Edom na poledne: Kabsael, Eder a Jagur; ²²A Cina, a Dimona, a Adada; ²³A Kedes, a Azor, a Jetnan; ²⁴Zif a Telem, a Balot; ²⁵Těž Azor, Chadat a Kariot, Ezron, jenž jest Azor; ²⁶Amam a Sama, a Molada; ²⁷A Azar Gadda, a Esmon, a Betfelet; ²⁸Těž Azarsual, a Bersabé,

a Baziothia; ²⁹Bála a Im, a Esem; ³⁰A Eltolad, a Chesil, a Horma; ³¹A Sicelech, a Medemena, a Sensenna; ³²A Lebaot, a Selim, též Ain a Remmon; všech měst dvadcti a devět i vsi jejich. ³³Na rovinách pak: Estaol a Zaraha, a Asna; ³⁴A Zanoé, a Engannim, Tafua a Enaim; ³⁵Jarmut, Adulam, Socho a Azeka; ³⁶A Saraim, Aditaim, a Gedera, a Gederotaim, měst čtrnácte i vsi jejich; ³⁷Senan a Adassa, a Magdalgad; ³⁸Delean a Masfa, a Jektehel; ³⁹Lachis, Baskat a Eglon; ⁴⁰Chebon, Lemam a Cetlis; ⁴¹Gederot, Betdagon, a Naama, i Maceda, měst šestnáct a vsi jejich; ⁴²Lebna, Eter a Asan; ⁴³Jefta, Asna a Nesib; ⁴⁴Ceila, Achzib a Maresa, měst devět i vsi jejich; ⁴⁵Akaron a městečka, i vsi jeho; ⁴⁶Od Akaron až k moři všecka města, kteráž se chýlí k Azotu, i vsi jejich; ⁴⁷Azot, městečka jeho i vsi jeho; Gáza, městečka jeho i vsi jeho až ku potoku Egyptskému, i moře veliké s pomezím svým. ⁴⁸A na horách: Samir, Jeter a Socho; ⁴⁹Danna a město Sanna, jenž jest Dabir; ⁵⁰Anab, Estemo a Anim; ⁵¹Gosen, Holon a Gilo, měst jedenácte i vsi jejich; ⁵²Arab, Duma a Esan; ⁵³Janum, Bettafua a Afeka; ⁵⁴Těž Atmata a Kariatarbe, jenž jest Hebron, a Sior, měst devět a vsi jejich. ⁵⁵Maon, Karmel a Zif, a Juta; ⁵⁶Jezreel a Jukadam, a Zanoé; ⁵⁷Kain, Gabaa a Tamna, měst deset i vsi jejich; ⁵⁸Alul, Betsur a Gedor; ⁵⁹Maret, Betanot a Eltekon, měst šest i vsi jejich; ⁶⁰Kariatbaal, kteréž jest Kariatjeharim, a Rebba, města dvě i vsi jejich; ⁶¹Na poušti: Betaraba, Middin a Sechacha; ⁶²A Nibsam, a město solné, a Engadi, měst šest i vsi jejich. ⁶³Jebuzejských pak obyvatelů Jeruzaléma nemohli synové Juda vypléniti, protož bydlil Jebuzejský s syny Judskými v Jeruzalémě až do tohoto dne.

16 Potom padl los synům Jozefovým, od Jordánu proti Jerichu při vodách Jerišských k východu, poušť, kteráž se začíná od Jericha přes hory Bethel. ²A od Bethel vychází do Lúza, a přichází ku pomezí Archi do Atarot. ³Potom jde k moři ku pomezí Jefleti, až ku pomezí Betoron dolního, a až k Gázer, a skonává se při moři. ⁴I vzali dědictví své synové Jozefovi, Manasses a Efraim. ⁵Byla pak meze synů Efraimových po čeledech jejich, ta byla meze dědictví jejich na východ, od Atarot Addar až do Betoron vrchního. ⁶A vychází meze ta k moři při Michmetat od půlnocní strany, a obchází meze k východu Tanatsilo, a přechází ji od východu k Janoe. ⁷A sstupuje z Janoe do Atarot a Nárát, a přichází do Jericha, a vychází k Jordánu. ⁸Od Tafue meze jde k moři ku potoku Kána, a skonává se při moři. To jest dědictví pokolení synů Efraim po čeledech jejich. ⁹Města pak oddělená synům Efraimovým byla u prostřed dědictví synů Manassesových, všecka města s vesnicemi svými. ¹⁰A nevyplénili Kananea bydlícího v Gázer. I bydlil Kananejský u prostřed Efraima až do dnes, dáváje plat.

17 A tento byl los Manassesův (nebo on jest prvorozený Jozefův): Machirovi prvorozenému Manassesovu, otci Galád, proto že byl muž bojovný, dostal se Galád a Bázan. ²Dostalo se také jiným synům Manassesovým po čeledech jejich, synům Abiezer, a synům Helek, a synům Asriel, i synům Sechem, a synům Hefer, a synům Semida. (Nebo ti jsou synové Manassesovi, syna Jozefova, muži po rodech svých. ³Ale Salfad, syn Hefer, syna Galád, syna Machir, syna Manasse, neměl synů, než dcery toliko, jejichž jsou tato jména: Mahla a Noa, Hegla, Melcha a Tersa. ⁴Kteréžto přistoupiť před Eleazara kněze, a před Jozue, syna Nun, i před knížata, řekly: Hospodin přikázal Mojžíšovi, aby nám dal dědictví u prostřed bratří našich. I dal jim Jozue podlé rozkázání Hospodinova dědictví u prostřed bratří otce jejich.) ⁵Dostalo se provazců Manassesovi deset, krom země Galád a Bázan, kteráž byla před Jordánem. ⁶Nebo dcery Manassesovy obdržely dědictví mezi syny jeho, země pak Galád přišla jiným synům Manassesovým. ⁷A byla meze Manassesova od Asser, Michmetat, jenž jest před Sichem, a táhne se na pravou stranu k obyvatelům Entafue. ⁸(Manassesova zajisté byla země Tafue, ale Tafue podlé pomezí Manassesova jest synů Efraimových.) ⁹Odkudž sstupuje pomezí ku potoku Kána, na poledne tomu potoku, a tu jsou města Efraimova u prostřed měst Manassesových; pomezí pak Manassesovo jest na půlnoci toho potoka, a skonává se při moři. ¹⁰Na poledne jest díl Efraimův, a na půlnoci Manassesův, moře pak jest pomezí jejich; a v pokolení Asser sbíhají se na půlnoci, v pokolení pak Izachar na východ. ¹¹Nebo dědictví Manassesovo jest mezi Izacharovým a Asserovým, Betsan i městečka jeho, a Jibleam a městečka jeho; též obyvatelé Dor a městečka jeho, a obyvatelé Endor a městečka jeho; také obyvatelé Tanach a městečka jeho, i obyvatelé Mageddo a městečka jeho; tři ty krajiny. ¹²Ale synové Manassesovi nemohli vypléniti obyvatelů těch měst; protož směleji počal Kananejský bydliti v zemi té. ¹³Když se pak zsilili synové Izraelští, uvedli sobě Kananejské pod plat, a nevyhladili jich do konce. ¹⁴Tedy mluvili synové Jozefovi k Jozue, řkouce: Proč jsi nám dal dědictví toliko los jeden a provazec jeden, poněvadž jsme lid mnohý; nebo až dosavad žehnal nám Hospodin. ¹⁵I řekl jim Jozue: Poněvadž jsi lid tak mnohý, vejdi do lesa, a vyplaň sobě tam v zemi Ferezejské a Refaimské, jestližeť jest malá hora Efraim. ¹⁶Jemuž odpověděli synové Jozefovi: I tak nám nepostačí ta hora; přes to vozy železné mají všickni Kananejští, kteříž bydlejí v luzích těch, i ti, kteříž jsou v Betsan a v městečkách jeho, i ti, kteříž jsou v údolí Jezreel. ¹⁷I řekl Jozue domu Jozefovu, Efraimovu a Manassesovu, řka: Lid mnohý a silný jsi, nebudeš míti toliko dílu jednoho, ¹⁸Ale horu budeš

míti. Jestližeť překáží les, tedy vysekáš jej, a obdržíš končiny její; nebo vyhladíš Kananejského, ačkoli má vozy železné a jest silný.

18 Shromáždilo se pak všechno množství synů Izraelských do Sílo, a tu postavili stánek úmluvy, když již země od nich podmaněna byla. ²Pozůstalo pak z synů Izraelských, jimž ještě nebylo rozděleno dědictví jejich, sedmero pokolení. ³I řekl Jozue synům Izraelským: I dokudž zanedbáváte vjíti, abyste se uvázali v zemi, kterouž vám dal Hospodin Bůh otců vašich? ⁴Vydejte z sebe z každého pokolení tři muže, ať je pošli, aby vstanouce, zchodili zemi, a popsali ji vedlé dědictví svých; potom navrátí se ke mně. ⁵I rozdělil ji na sedm dílů. Juda zůstane v končinách svých od poledne, a čeledi Jozefovy zůstanou v končinách svých od půlnoci. ⁶Vy pak, když popíšete zemi na sedm dílů, přinesete sem ke mně; tedy uvrhu vám losy zde před Hospodinem Bohem naším. ⁷Nebo nemají dílu Levítové u prostřed vás, proto že kněžství Hospodinovo jest dědictví jejich; Gád pak a Ruben, a polovice pokolení Manassesova, vzali dědictví své před Jordánem na východ, kteréž dal jim Mojžíš, služebník Hospodinův. ⁸Protož vstavše muži ti, odešli. A přikázal Jozue těm, kteříž šli, aby popsali zemi, řka: Jděte a projděte zemi, a popište ji; potom navratte se ke mně, a uvrhu zde losy před Hospodinem v Sílo. ⁹Tedy odešli muži, a prošeďše zemi, popsali ji po městech na sedm dílů na knize, a navrátili se k Jozue do stanů v Sílo. ¹⁰I uvrhl jim losy Jozue v Sílo před Hospodinem, a rozdělil tu Jozue zemi synům Izraelským vedlé dílů jejich. ¹¹Padl pak los pokolení synů Beniaminových po čeledech jejich, a přišla meze dílu jejich mezi syny Juda a syny Jozefovy. ¹²A byla meze jejich k straně půlnoční od Jordánu, a šla při straně půlnoční Jericha, a táhla se na hory k moři, a skonávala se při poušti Betaven. ¹³A odtud přechází ta meze do Lůz, při straně Lůz polední, (jenž jest Bethel,) a chýlí se ta meze do Atarot Addar vedlé hory, kteráž jest od poledne Betoron dolního. ¹⁴Odkudž obchází vůkol k straně moře na poledne od hory, kteráž jest proti Betoron ku polední, a konec její jest Kariatbaal, (jenž jest Kariatjeharim), město synů Juda. Ta jest strana západní. ¹⁵Strana pak ku poledni od konce Kariatjeharim, a vychází ta meze k moři, a přichází až k studnici vod Neftoa. ¹⁶A táhne se táž meze k konci hory, kteráž jest naproti údolí synů Hinnom, a jest v údolí Refaim na půlnoci, a běží skrze údolí Hinnom po straně Jebuzea na poledne, a přichází k studnici Rogel. ¹⁷Potom točí se od půlnoci, a dochází k Ensemes, a vychází do Gelilot, kteréž jest naproti místu, kudy se jde do Adomim, a sstupuje k kameni Bohana, syna Rubenova. ¹⁸Odtud přechází k straně, kteráž jest naproti rovinám strany půlnoční, a táhne se do Araba. ¹⁹Odtud jde k straně Betogla na půlnoci, a skonává se meze ta při zátoce moře slaného od půlnoční strany, tu kdež vpadá Jordán do moře na polední straně. To jest pomezí ku polední. ²⁰Jordán také je odděluje k straně východní. To jest dědictví synů Beniaminových s mezemi svými vůkol a vůkol po čeledech jejich. ²¹A byla města tato pokolení synů Beniaminových po čeledech jejich: Jericho, Betogla a údolí Kasis; ²²A Betaraba, Semaraim a Bethel; ²³A Avim, též Afara a Ofra; ²⁴A Cefer, Hamona, Ofni a Gaba, měst dvanáct a vsi jejich; ²⁵Gabaon, Ráma a Berot; ²⁶Masfa, Kafira a Mosa; ²⁷Rekem, Jarefel a Tarela; ²⁸A Sela, Elef a Jebus, (jenž jest Jeruzalém,) Gibat, Kariat, měst čtrnácte i vsi jejich. To jest dědictví synů Beniaminových po čeledech jejich.

19 Potom padl los druhý Simeonovi, pokolení synů Simeonových, po čeledech jejich, a bylo dědictví jejich u prostřed dědictví synů Juda. ²A přišlo jim v dědictví jejich Bersabé, Seba a Molada; ³Azarsual a Bala, též Esem; ⁴Eltolad a Betul, a Horma; ⁵Sicelech a Betmarchabot, a Azarsusa; ⁶Betlebaot a Sarohem, měst třinácte i vsi jejich; ⁷Ain, Remmon, též Eter a Asan, města čtyři i vsi jejich; ⁸I všechny vsi, kteréž byly vůkolí měst těch, až do Balatber a Rámat poledního. To jest dědictví pokolení synů Simeonových po čeledech jejich. ⁹Z podílu synů Judových bylo dědictví synů Simeonových; nebo díl synů Judových byl jim příliš veliký, protož u prostřed dědictví jejich vzali dědictví synové Simeonovi. ¹⁰Potom přišel třetí los synům Zabulon po čeledech jejich, a jest meze dědictví jejich až do Sarid. ¹¹Odkudž vstupuje meze jejich podlé moře k Merala, a přichází až do Debaset, a běží až ku potoku, kterýž jest proti Jekonam. ¹²Obrací se pak od Sarid nazpátek k východu slunce, ku pomezí Chazelet Tábor, a odtud táhne se k Daberet, a vstupuje do Jafie. ¹³Odtud přechází zase k východu, do Gethefer a do Itakasin, odkudž vychází do Remmon, a točí se k Nea. ¹⁴Točí se také táž meze od půlnoci do Anaton, a dochází až k údolí Jeftael; ¹⁵A Katet, Naalol, Simron, Idala a Betlém, měst dvanácte i vsi jejich. ¹⁶To jest dědictví synů Zabulonových po čeledech jejich, ta města i vsi jejich. ¹⁷Izacharovi také padl los čtvrtý, totiž synům Izacharovým po čeledech jejich. ¹⁸A meze jejich: Jezreel, Kasalat a Sunem; ¹⁹Hafaraim, Sion, též Anaharat; ²⁰Rabbot, Kesion a Abes, ²¹Ramet, Engannim a Enhada, i Betfeses. ²²Odkudž přibíhá meze k Táboru a k Sehesima a k Betsemes, a dochází až k Jordánu, měst šestnácte i vsi jejich. ²³To jest dědictví pokolení synů Izacharových po čeledech jejich, ta města i vsi jejich. ²⁴Padl také los pátý pokolení synů Asser po čeledech jejich. ²⁵A byla meze jejich: Helkat a Chali, a Beten, a Achzaf; ²⁶Elmelech, též Amaad a Mesal, a přibíhá až na Karmel k moři, a do Sichor Libnat; ²⁷A obrací se k východu slunce do Betdagon, a dosahá

k losu Zabulonovu, a do údolí Jeftael k půlnoci, a do Betemek a Nehiel, a táhne se do Kábul na levou stranu, ²⁸ A do Ebron a Rohob, a Hamon a Kána až do Sidonu velikého. ²⁹ Odtud se navrací ta meze do Ráma až k městu hrazenému Zor; tu se obrací do Chosa, a skonává se při moři podlé vyměření v Achziba. ³⁰ K tomu přísluší Afek a Rohob, měst dvamecítma i vsi jejich. ³¹ To jest dědictví pokolení synů Asser po čeledech jejich, ta města i vsi jejich. ³² Synům Neftalimovým padl los šestý, po čeledech jejich. ³³ A byla meze jejich od Helef a od Elon do Sananim, a Adami, Nekeb a Jebnael, až do Lekum, a skonává se u Jordánu. ³⁴ Potom navracuje se meze na západ k Azanot Tábor, a odtud jde do Hukuka, a vpadá k losu Zabulonovu od poledne, a k Asserovu přibíhá od západu, a k Judovu při Jordánu na východ slunce. ³⁵ Města pak hrazená jsou: Assedim, Ser a Emat, Rechat a Ceneret; ³⁶ Adama, Ráma a Azor; ³⁷ Kedes, Edrei a Enazor; ³⁸ Jeron, Magdalel, Horem, Betanat a Betsemes, měst devatenácte i vsi jejich. ³⁹ To jest dědictví pokolení synů Neftalim po čeledech jejich, ta města s vesnicemi svými. ⁴⁰ Na pokolení synů Dan po čeledech jejich padl los sedmý. ⁴¹ A byla meze dědictví jejich: Zaraha a Estaol, a Hirsemes; ⁴² Salbin, Aialon a Jetela; ⁴³ Elon, Tamna a Ekron; ⁴⁴ Elteke, Gebbeton a Baalat; ⁴⁵ Jehud, Beneberak a Getremmon; ⁴⁶ Mehaiarkon a Rakon s pomezím, kteréž jest naproti Joppe. ⁴⁷ Přišlo pak pomezí synům Dan příliš malé. Protož vstoupili synové Dan, a bojovali proti Lesen, a dobyvše ho, pobili obyvatele ostrostí meče, a vzavše je v dědictví, bydlili tam, a přezdělili Lesenu Dan, vedlé jména Dan otce svého. ⁴⁸ To jest dědictví pokolení synů Dan po čeledech jejich, ta města i vsi jejich. ⁴⁹ Když pak přestáli dělit se zemí po mezích jejich, dali synové Izraelští dědictví Jozue, synu Nun, mezi sebou. ⁵⁰ Podlé rozkázání Hospodinova dali jemu město, kteréhož žádal, Tamnatsára, na hoře Efraim. I vystavěl město, a přebýval v něm. ⁵¹ Ta jsou dědictví, kteráž dali k vládařství Eleazar kněz a Jozue syn Nun, i přední z otců pokolení synů Izraelských, losem v Sílo před Hospodinem, u dveří stánku úmluvy, a tak dokonali rozdělování země.

20 I mluvil Hospodin k Jozue, řka: ² Mluv k synům Izraelským, a rci jim: Oddejte z těch měst vašich města útočištná, o nichž jsem mluvil vám skrze Mojžíše, ³ Aby tam utekl vražedník, kterýž by zabil člověka nechtě a z nevědomí. I budou vám útočiště před přítelem zabitého. ⁴ A když by utekl do jednoho z těch měst, stane u vrat v bráně města, a oznámí starším města toho při svou; i přijmou ho do města k sobě, a dají mu místo, i bydliti bude u nich. ⁵ Když by jej pak honil přítel toho zabitého, nevydají vražedníka v ruce jeho; nebo nechtě udeřil bližního svého, neměv ho prvé v nenávisti. ⁶ A bydliti bude v městě tom, dokudž nestane před shromážděním k soudu, až do smrti kněze velikého, kterýž by byl toho času; nebo tehdaž navrátí se vražedník, a přijde do města svého a do domu svého, do města, odkudž utekl. ⁷ I oddělili Kádes v Galilei na hoře Neftalim, a Sichem na hoře Efraim, a město Arbe, (jenž jest Hebron,) na hoře Juda. ⁸ Před Jordánem pak proti Jerichu k východu oddělili Bozor, kteréž leží na poušti v rovině pokolení Rubenova, a Rámot v Galád z pokolení Gádova, a Golan v Bázan z pokolení Manassesova. ⁹ Ta města byla útočištná všechněm synům Izraelským, i příchozímu, kterýž pohostinu jest mezi nimi, aby utekl tam, kdo by koli zabil někoho nechtě, a nesešel od ruky přítele toho zabitého prvé, než by stál před shromážděním.

21 Přistoupili pak přední z otců Levítského pokolení k Eleazarovi knězi, a k Jozue, synu Nun, a k předním z otců pokolení synů Izraelských, ² A mluvili k nim v Sílo, v zemi Kananejské, řkouce: Hospodin přikázal skrze Mojžíše, abyste nám dali města k přebývání, i podměstí jejich pro dobytky naše. ³ Dali tedy synové Izraelští Levítům z dědictví svého, vedlé rozkázání Hospodinova, města tato i podměstí jejich. ⁴ Padl pak los čeledem Kahat, i dáno losem synům Arona kněze, Levítům, z pokolení Juda, a z pokolení Simeon, i z pokolení Benjaminova měst třinácte. ⁵ A jiným synům Kahat, z čeledi pokolení Efraimova, a z pokolení Danova, a z polovice pokolení Manassesova losem dáno měst deset. ⁶ Synům pak Gerson, z čeledi pokolení Izacharova, a z pokolení Asserova, též z pokolení Neftalimova, a z polovice pokolení Manassesova v Bázan losem dáno měst třinácte. ⁷ Synům Merari po čeledech jejich, z pokolení Rubenova a z pokolení Gádova, též z pokolení Zabulonova měst dvanácte. ⁸ Dali tedy synové Izraelští Levítům ta města i předměstí jejich, (jakož přikázal Hospodin skrze Mojžíše,) losem. ⁹ A tak z pokolení synů Judových, a z pokolení synů Simeonových dána jsou města, kterýchž tuto jména jsou položena. ¹⁰ A dostal se první díl synům Aronovým, z čeledi Kahat, z synů Léví; nebo jim padl los první. ¹¹ Dáno jest tedy jim město Arbe, otce Enakova, (jenž jest Hebron,) na hoře Juda, a předměstí jeho vůkol něho. ¹² Ale pole města toho i vsi jeho dali Kálefovi synu Jefone k vládařství jeho. ¹³ Synům tedy Arona kněze dali město útočištné vražedníku, Hebron i předměstí jeho, a Lebno i předměstí jeho; ¹⁴ A Jeter s předměstím jeho, též Estemo a předměstí jeho; ¹⁵ Holon i předměstí jeho, a Dabir s podměstím jeho; ¹⁶ Také Ain s předměstím jeho, a Juta s podměstím jeho, i Betsemes a předměstí jeho, měst devět z toho dvojího pokolení. ¹⁷ Z pokolení pak Benjaminova dali Gabaon a předměstí jeho, a Gaba s předměstím jeho; ¹⁸ Též Anatot a podměstí jeho, i Almon s předměstím jeho, města čtyři. ¹⁹ Všech měst synů Aronových kněží třinácte měst s předměstími jejich. ²⁰ Čeledem pak synů Kahat, Levítům, kteříž pozůstali z synů Kahat, (byla

pak města losu jejich z pokolení Efraim,) ²¹ Dali jim město útočištné vražedníku, Sichem i předměstí jeho, na hoře Efraim, a Gázer s předměstím jeho. ²² Těž Kibsaim a předměstí jeho, a Betoron s předměstím jeho, města čtyři. ²³ Z pokolení pak Dan: Elteke a předměstí jeho, a Gebbeton s předměstím jeho; ²⁴ Těž Aialon a předměstí jeho, a Getremmon s podměstím jeho, města čtyři. ²⁵ Z polovice pak pokolení Manassesova: Tanach a podměstí jeho, a Getremmon s předměstím jeho, města dvě. ²⁶ Všech měst deset s předměstími jejich čeledem synům Kahat ostatním. ²⁷ Synům také Gersonovým, z čeledi Levítských, z polovice pokolení Manassesova dali město útočištné vražedníku, Golan v Bázan a předměstí jeho, a Bozran s předměstím jeho, města dvě. ²⁸ Z pokolení Izacharova: Kesion a podměstí jeho, a Daberet s předměstím jeho; ²⁹ Jarmut a předměstí jeho, a Engannim s předměstím jeho, města čtyři. ³⁰ Z pokolení pak Asserova: Mesal a předměstí jeho, též Abdon a podměstí jeho; ³¹ Helkat s předměstím jeho, a Rohob s podměstím jeho, města čtyři. ³² Z pokolení také Neftalímova: Město útočištné vražedníku, Kedes v Galilei a předměstí jeho, a Hamotdor s předměstím jeho, a Kartam s předměstím jeho, města tři. ³³ Všech měst Gersonitských po čeledech jejich, třinácte měst s předměstími jejich. ³⁴ Čeledem pak synů Merari, Levítům ostatním, dali z pokolení Zabulonova Jekonam a předměstí jeho, Karta a předměstí jeho; ³⁵ Damna a předměstí jeho, Naalol a předměstí jeho, města čtyři. ³⁶ Z pokolení pak Rubenova: Bozor a předměstí jeho, a Jasa a předměstí jeho; ³⁷ Kedemot a předměstí jeho, a Mefat s podměstím jeho, města čtyři. ³⁸ A z pokolení Gádova: Město útočištné vražedníku, Rámot v Galád a předměstí jeho, a Mahanaim s předměstím jeho; ³⁹ Ezebon a podměstí jeho, Jazer s podměstím jeho, města čtyři. ⁴⁰ Všech měst synů Merari po čeledech jejich, kteříž ostatní byli z čeledi Levítských, bylo podlé losu jejich měst dvanácte. ⁴¹ A tak všech měst Levítských u prostřed vládařství synů Izraelských měst čtyřiceti osm s předměstími svými. ⁴² Mělo pak to město jedno každé obzvláště svá předměstí vůkol sebe, a taková byla všechna ta města. ⁴³ Dal tedy Hospodin Izraelovi všechnu tu zemi, kterouž s přísahou zaslíbil dáti otcům jejich; i opanovali ji dědičně, a bydlili v ní. ⁴⁴ Dal také Hospodin jim odpočinutí se všech stran podlé všeho, jakž byl s přísahou zaslíbil otcům jejich, aniž kdo byl, ješto by ostál proti nim ze všech nepřátel jejich; všechny nepřátele jejich dal Hospodin v ruku jejich. ⁴⁵ Nepominulo ani jedno slovo ze všelikého slova dobrého, kteréž mluvil Hospodin k domu Izraelskému, ale všechno se tak stalo.

22 Toho času povolav Jozue Rubenitských, Gáditských a polovice pokolení Manassesova, ² Řekl jim: Vy jste ostříhali všeho, což přikázal vám Mojžíš, služebník Hospodinův, a poslouchali jste hlasu mého ve všem, což jsem přikázal vám. ³ Neopustili jste bratří svých již za dlouhý čas až do dne tohoto, ale bedlivě jste ostříhali přikázání Hospodina Boha vašeho. ⁴ Nyní pak již odpočinutí dal Hospodin Bůh váš bratřím vašim, jakož mluvil jim; již tedy navratte se a beřte se do stanů svých, do země vládařství svého, kteréž vám dal Mojžíš, služebník Hospodinův, před Jordánem. ⁵ Toliko hledte pilně zachovávat i plniti přikázání a zákon, kterýž přikázal vám Mojžíš, služebník Hospodinův, a milovati Hospodina Boha svého a choditi po všech cestách jeho, a zachovávajice přikázání jeho, přidržeti se ho, a sloužiti jemu celým srdcem svým a celou duší svou. ⁶ A požehnav jim Jozue, propustil je; i odešli do stanů svých. ⁷ (Polovici pak pokolení Manassesova dal byl Mojžíš dědictví v Bázan, a druhé polovici jeho dal Jozue s bratřími jejich za Jordánem k západu.) A když je propouštěl Jozue do stanů jejich, požehnal jim, ⁸ A mluvil k nim, řka: S bohatstvím velikým navracujete se do stanů svých a s dobytky velmi mnohými, s stříbrem a zlatem, s mědí a železem a rouchem velmi mnohým; rozděltež se loupeží nepřátel svých s bratřími svými. ⁹ Tedy navracujíce se, odešli synové Rubenovi a synové Gádovi a polovice pokolení Manassesova od synů Izraelských z Sílo, jenž jest v zemi Kananejské, aby šli do země Galád, do země vládařství svého, v kteréž dědictví obdrželi, vedlé řeči Hospodinovy skrze Mojžíše. ¹⁰ A přišedše ku pomezí při Jordánu, kteréž jest v zemi Kananejské, i vzdělali tu synové Rubenovi, a synové Gádovi, a polovice pokolení Manassesova oltář nad Jordánem, oltář veliký ku podivení. ¹¹ Uslyšeli pak synové Izraelští, že praveno bylo: Aj, vystavěli synové Rubenovia synové Gádovi, a polovice pokolení Manassesova oltář naproti zemi Kananejské, při pomezí u Jordánu, kdež přešli synové Izraelští. ¹² Uslyševše, pravím, synové Izraelští, sešlo se všechno množství jejich do Sílo, aby táhli proti nim k boji. ¹³ I poslali synové Izraelští k synům Rubenovým a k synům Gádovým a ku polovici pokolení Manassesova do země Galád Finesa, syna Eleazara kněze, ¹⁴ A deset knížat s ním, po jednom knížeti z každého domu otcovského, ze všech pokolení Izraelských. (Každý pak z nich byl přední v domě otců svých v tisících Izraele.) ¹⁵ Ti přišli k synům Rubenovým a k synům Gádovým a ku polovici pokolení Manassesova do země Galád, a mluvili s nimi, řkouce: ¹⁶ Toto praví všechno shromáždění Hospodinovo: Jaké jest to přestoupení, jímž jste přestoupili proti Bohu Izraelskému, odvrátivše se dnes, abyste nešli za Hospodinem, vzdělavše sobě oltář, abyste se protivili dnes Hospodinu? ¹⁷ Ještě-liž se nám malá zdá nepravost modly Fegor, od níž nejsme očištěni až do dnes, pročez byla rána v shromáždění Hospodinovu, ¹⁸ Že vy přes to odvracujete se dnes, abyste nešli za Hospodinem? I stane se, poněvadž vy dnes odporujete Hospodinu, že on zítra na všechno shromáždění Izraelské rozhněvá se. ¹⁹ Jestližeť jest nečistá země vládařství vašeho, přejděte do země vládařství Hospodinova, v níž přebývá stánek Hospodinův, a dědictví

vezměte mezi námi; toliko proti Hospodinu se nepostavujte, a nebudte odporní nám, stavějíce sobě oltář mimo oltář Hospodina Boha našeho. ²⁰ Zdali Achan syn Záře nedopustil se přestoupení při věci proklaté? A přišlo rozhněvání na všechno shromáždění Izraelské, a on sám jeden zhřešiv, nezahynul pro svou nepravost sám. ²¹ I odpověděli synové Rubenovi a synové Gádovi a polovice pokolení Manassesova, a mluvili s knížaty tisíců Izraelských: ²² Silný Bůh Hospodin, silný Bůh Hospodin, onť ví, ano sám Izrael pozná, žeť jsme ne z zpourey a všetečnosti proti Hospodinu to učinili, jinak nezachovávejž nás ani dne tohoto. ²³ Jistě žeť jsme nestavěli sobě oltáře k tomu, abychom se odvrátiti měli a nejíti za Hospodinem, ani k obětování na něm zápalů a obětí suchých, a k obětování na něm obětí pokojných, sic jinak Hospodin sám ať to vyhledává. ²⁴ Anobřz raději obávající se té věci, učinili jsme to, myslíce: Potom mluviti budou synové vaši synům našim, řkouce: Co vám do Hospodina Boha Izraelského? ²⁵ Poněvadž meze položil Hospodin mezi námi a vámi, ó synové Rubenovi a synové Gádovi, Jordán tento, nemáte vy dílu v Hospodinu. I odvrátí synové vaši syny naše od bázně Hospodinovy. ²⁶ Protož jsme řekli: Přičinme se a vzdělejme oltář, ne pro zápalý a oběti, ²⁷ Ale aby byl svědkem mezi námi a vámi, a mezi potomky našimi po nás, k vykonávání služby Hospodinu před ním zápalý našimi, a obětmi našimi a pokojnými obětmi našimi, a aby neřekli potom synové vaši synům našim: Nemáte dílu v Hospodinu. ²⁸ Protož jsme řekli: Jestliže by potom mluvili nám neb potomkům našim, tedy odpovíme: Vizte podobenství oltáře Hospodinova, kterýž učinili otcové naši, ne pro zápalý ani oběti, ale aby byl na svědectví mezi námi a vámi. ²⁹ Odstup to od nás, abychom odporovati měli Hospodinu, a odvracetí se dnes a nejíti za Hospodinem, stavějíce oltář k zápalům, k obětem suchým a jiným obětem, mimo oltář Hospodina Boha našeho, kterýž jest před stánkem jeho. ³⁰ Uslyšev pak Fínes kněz a knížata shromáždění a přední z tisíců Izraelských, kteříž s ním byli, slova, kteráž mluvili synové Rubenovi a synové Gádovi a synové Manassesovi, líbilo se jim. ³¹ I řekl Fínes, syn Eleazara kněze, synům Rubenovým a synům Gádovým, i synům Manassesovým: Nyní jsme poznali, že u prostřed nás jest Hospodin, a že jste se nedopustili proti Hospodinu přestoupení toho, a tak vysvobodili jste syny Izraelské z ruky Hospodinovy. ³² Tedy navrátil se Fínes, syn Eleazara kněze, i ta knížata od synů Rubenových a od synů Gádových z země Galád do země Kananejské k synům Izraelským a oznámili jim tu věc. ³³ I líbilo se to synům Izraelským, a dobrořečili Boha synové Izraelští, a již více nemluvili o to, aby táhli proti nim k boji a zkazili zemi, v kteréž synové Rubenovi a synové Gádovi bydlili. ³⁴ Nazvali pak synové Rubenovi a synové Gádovi oltář ten Ed, řkouce: Nebo svědkem bude mezi námi, že Hospodin jest Bůh.

23 I stalo se po mnohých dnech, když dal Hospodin odpočinutí Izraelovi ode všech nepřátel jejich vůkol, a Jozue se sstaral a sešel věkem, ² Že povolav Jozue všeho Izraele, starších jeho i předních jeho soudců i správců jeho, řekl jim: Já jsem se sstaral a sešel věkem. ³ A vy jste viděli všechno to, co jest učinil Hospodin Bůh váš všechněm národům těm před obličejem vašim; nebo Hospodin Bůh váš onť bojoval za vás. ⁴ Pohleďte, losem rozdělil jsem vám ty národy pozůstalé v dědictví po pokoleních vašich od Jordánu, i všechny národy, kteréž jsem vyplénil až k moři velikému na západ slunce. ⁵ Hospodin pak Bůh váš onť je vyžene od tváři vaší, a vypudí je před obličejem vašim, a vy dědičně obdržíte zemi jejich, jakož mluvil vám Hospodin Bůh váš. ⁶ Protož zmužile se mějte, abyste ostríhali a činili všechno, což psáno jest v knize zákona Mojžíšova, a neodstupovali od něho na pravo ani na levo. ⁷ Nesměšujte se s těmi národy, kteříž pozůstávají s vámi, a jména bohů jejich nepřipomínejte, ani skrze ně přísahějte, aniž jim služte, ani se jim klanějte. ⁸ Ale přídržte se Hospodina Boha svého, jakož jste činili až do tohoto dne. ⁹ I budeť, že jakož jest vyhnal Hospodin od tváři vaší národy veliké a silné, aniž ostál kdo před obličejem vašim až do tohoto dne: ¹⁰ Tak jeden z vás honiti bude tisíc, nebo Hospodin Bůh váš onť bojuje za vás, jakož mluvil vám. ¹¹ Toho tedy nejpilnější buďte, abyste milovali Hospodina Boha svého. ¹² Nebo jestliže předce se odvrátíte, a připojíte se k těm pozůstalým národům, k těm, kteříž zůstávají mezi vámi, a vejdete s nimi v příbuzenství a smísíte se s nimi a oni s vámi: ¹³ Tedy jistotně vězte, že Hospodin Bůh váš nebude více vyháněti všech národů těch od tváři vaší, ale budou vám osídlem a úrazem i bičem na bocích vašich, a trním v očích vašich, dokudž nezahynete z země této výborné, kterouž vám dal Hospodin Bůh váš. ¹⁴ A hle, já nyní odcházím podle způsobu všech lidí, poznejtež tedy vším srdcem svým a celou duší svou, že nepochybilo ani jedno slovo ze všech slov nejlepších, kteráž mluvil Hospodin Bůh váš o vás; všechno se naplnilo vám, ani jediné slovo z nich nepominulo. ¹⁵ Jakož tedy naplnilo se vám dnes každé slovo dobré, kteréž mluvil k vám Hospodin Bůh váš, takt uvede na vás každé slovo zlé, dokudž nevyhledá vás z země této výborné, kterouž dal vám Hospodin Bůh váš, ¹⁶ Jestliže přestoupíte smlouvu Hospodina Boha svého, kterouž přikázal vám, a jdouce, sloužiti budete bohům cizím, a klaněti se jim. I rozhněvá se prchlivost Hospodinova na vás, a zahynete rychle z země této výborné, kterouž vám dal.

24 Shromáždil pak Jozue všechna pokolení Izraelská v Sicheu a svolal starší Izraelské a přední z nich, i soudce a správce jejich, i postavili se před obličejem Božím. ² I řekl Jozue všemu lidu: Toto praví Hospodin Bůh

Izraelský: Za řekou bydlili otcové vaši za starodávna, jmenovitě Táre, otec Abrahamův a otec Náchorův, a sloužili bohům cizím. ³I vzal jsem otce vašeho Abrahama z místa, kteréž jest za řekou, a provedl jsem jej skrze všecku zemi Kananejskou, a rozmnožil jsem símě jeho, dav jemu Izáka. ⁴A Izákovi dal jsem Jákoba a Ezau. I dal jsem Ezau horu Seir, aby vládl jí; Jákob pak a synové jeho sstoupili do Egypta. ⁵I poslal jsem Mojžíše a Arona, a zbil jsem Egypt, a když jsem to učinil u prostřed něho, potom vyvedl jsem vás. ⁶A vyvedl jsem otce vaše z Egypta, i přišli jste k moři, a honili Egyptští otce vaše s vozy a jezdcí až k moři Rudému. ⁷Tedy volali k Hospodinu, kterýž postavil mrákotu mezi vámi a Egyptskými, a uvedl na ně moře, i zatopilo je; anobřž viděly oči vaše i to, co jsem učinil při Egyptu, a bydlili jste na poušti za dlouhý čas. ⁸Potom uvedl jsem vás do země Amorejského, kterýž bydlil za Jordánem, a bojovali s vámi; i dal jsem je v ruku vaši, a opanovali jste zemi jejich, a zahladil jsem je před tváří vaší. ⁹Povstal pak Balák syn Seforův, král Moábský, a bojoval s Izraelem; i poslav, povolal Baláma syna Beorova, aby zlořečil vám. ¹⁰Ale nechtěl jsem slyšeti Baláma, pročez stále dobrořečil vám, a tak vysvobodil jsem vás z ruky jeho. ¹¹A když jste přešli Jordán, přišli jste k Jerichu; i bojovali proti vám muži Jericha, Amorejští, a Ferezejští, a Kananejští, a Hetejští, a Gergezejští, a Hevejští, a Jebuzejští, a dal jsem je v ruku vaši. ¹²Poslal jsem před vámi i sršně, kteřížto vyhnali je od tváří vaší, dva krále Amorejské; ne mečem ani lučistěm svým tys je vyhnal. ¹³A dal jsem vám zemi, v níž jste nepracovali, a města, kterýchž jste nestavěli, v nichž bydlíte; vinic a olivoví, kteréhož jste neštípili, užíváte. ¹⁴Protož nyní bojte se Hospodina, a služte jemu v dokonalosti a v pravdě, a odvrzte bohy, jimž sloužili otcové vaši za řekou a v Egyptě, a služte Hospodinu. ¹⁵Pakli se vám zdá zle sloužiti Hospodinu, vyvolte sobě dnes, komu byste sloužili, buď bohy, jimž sloužili otcové vaši, kteříž byli za řekou, buď bohy Amorejských, v jichž zemi bydlíte; jáť pak a dům můj sloužiti budeme Hospodinu. ¹⁶Jemuž odpověděl lid, řka: Odstup to od nás, abychom opustiti měli Hospodina a sloužiti bohům cizím. ¹⁷Nebo Hospodin Bůh náš onť jest, kterýž vyvedl nás i otce naše z země Egyptské, z domu služebnosti, a kterýž činil před očima našima znamení ta veliká, a choval nás na vši cestě, po níž jsme šli, a mezi všemi národy, skrze něž jsme prošli. ¹⁸A vypudil Hospodin všecky národy, zvláště Amorejského, obyvatele země této, před tváří naší; my také sloužiti budeme Hospodinu, nebo on jest Bůh náš. ¹⁹I řekl Jozue lidu: Nebudete moci sloužiti Hospodinu, nebo Bůh svatý jest, Bůh silný horlivý jest, nesnese nepravostí vašich a hříchů vašich. ²⁰Jestliže byste opustíce Hospodina, sloužili bohům cizozemců, obrátí se a zle učiní vám, a zkaží vás, poněvadž prvé dobře učinil vám. ²¹Jemuž odpověděl lid: Nikoli, ale Hospodinu sloužiti budeme. ²²I řekl Jozue lidu: Svědkové budete sami proti sobě, že jste sobě vyvolili Hospodina, abyste jemu sloužili. Tedy odpověděli: Svědkové jsme. ²³Jimž on řekl: Odvrztež tedy nyní bohy cizozemců, kteříž jsou u prostřed vás, a nakloňte srdcí svých k Hospodinu Bohu Izraelskému. ²⁴Odpověděl lid Jozue: Hospodinu Bohu našemu sloužiti a hlasu jeho poslouchati budeme. ²⁵A tak učinil Jozue toho dne smlouvu s lidem, a předložil jim ustanovení a soudy v Sichem. ²⁶A zapsal Jozue slova ta do knihy zákona Božího; vzav také kámen veliký, postavil jej tu pod dubem, kterýž byl u svatyně Hospodinovy. ²⁷I řekl Jozue všemu lidu: Aj, kámen tento bude mezi námi na svědectví, nebo on slyšel všecka slova Hospodinova, kteráž mluvil s námi, a bude na svědectví proti vám, abyste snad neklamali proti Bohu svému. ²⁸A rozpustil Jozue lid, jednoho každého do dědictví jeho. ²⁹I stalo se po vykonání těch věcí, že umřel Jozue syn Nun, služebník Hospodinův, jsa ve stu a desíti letech. ³⁰A pochovali ho v krajně dědictví jeho, v Tamnatsáre, kteréž jest na hoře Efraim k straně půlnoční hory Gás. ³¹I sloužil Izrael Hospodinu po všecky dny Jozue, i po všecky dny starších, kteříž dlouho živi byli po Jozue, a kteříž povědomi byli všech skutků Hospodinových, kteréž učinil Izraelovi. ³²Kosti pak Jozefovy, kteréž byli vynesli synové Izraelští z Egypta, pochovali v Sichem, v dílu pole, kteréž koupil Jákob od synů Emora otce Sichemova za sto peněz; i byly u synů Jozefových v dědictví jejich. ³³Eleazar také, syn Aronův, umřel, a pochovali jej na pahrbku Fínsa syna jeho, kterýž dán byl jemu na hoře Efraim.

Soudců

Úvod

1 Stalo se pak po smrti Jozue, otázali se synové Izraelští Hospodina, řkouce: Kdo z nás potáhne proti Kananejskému napřed, aby bojoval s ním? ² Jimž řekl Hospodin: Juda nechť táhne, aj, dal jsem tu zemi v ruku jeho. ³ (Řekl pak byl Juda Simeonovi bratru svému: Potáhni se mnou k dobývání losu mého, abychom bojovali proti Kananejskému, a já také potáhnu s tebou k dobývání losu tvého. I táhl s ním Simeon.) ⁴ Tedy vytáhl Juda, i dal Hospodin Kananejského a Ferezejského v ruce jejich, a porazili z nich v Bezecku deset tisíc mužů. ⁵ Nebo nalezše Adonibezeka v Bezecku, bojovali proti němu, a porazili Kananejského i Ferezejského. ⁶ Když pak utíkal Adonibezek, honili ho, a chytivše jej, zutínali mu palce u rukou i noh. ⁷ Tedy řekl Adonibezek: Sedmdesáte králů s utatými palci u rukou i noh svých sbírali drobtý pod stolem mým; jakž jsem činil, tak odplatil mi Bůh. I přivedli jej do Jeruzaléma, a tam umřel. ⁸ Nebo byli vybojovali synové Juda Jeruzalém, a vzavše jej, zbili obyvatele jeho ostroší meče a město vypálili. ⁹ Potom také vytáhli synové Judovi, aby bojovali proti Kananejskému, bydlicímu na horách při straně polední i na rovinách. ¹⁰ Nebo byl vytáhl Juda proti Kananejskému, kterýž bydlil v Hebronu, (jméno pak Hebronu prvé bylo Kariatarbe,) a pobil Sesaie, a Achimana, a Tolmaie. ¹¹ A odtud byl táhl na obyvatele Dabir, (jméno pak Dabir prvé bylo Kariatsefer). ¹² Kdežto řekl Kálef: Kdo by dobyl Kariatsefer a vzal by je, dám jemu Axu dceru svou za manželku. ¹³ Tedy dobyl ho Otoniel, syn Cenezův, bratra Kálefova mladšího, i dal jemu Axu dceru svou za manželku. ¹⁴ Stalo se pak, že když přišla k němu, ponukla ho, aby prosil otce jejího za pole; i ssedla s osla. A řekl jí Kálef: Cožť jest? ¹⁵ A ona odpověděla: Dej mi dar; poněvadžs mi dal zemi suchou, dej mi také studnice vod. I dal jí Kálef studnice v horních i dolních končinách. ¹⁶ Synové také Cinejského, tchána Mojžíšova, odebrali se z města palmového s syny Juda na poušť Judovu, jenž jest k straně polední městu Arad; a odšedše, bydlili s lidem tím. ¹⁷ Potom táhl Juda s Simeonem, bratrem svým, a porazili Kananejské přebývající v Sefat, a zkazili je. I nazváno jest jméno města toho Horma. ¹⁸ Dobył také Juda Gázy a pomezí jeho, i Aškalonu s pomezím jeho, též Akaronu a pomezí jeho. ¹⁹ Nebo byl Hospodin s Judou, a vyhnal obyvatele hor, ale nevyhnal obyvatelů údolí, proto že vozy železné měli. ²⁰ I dali Kálefovi Hebron, jakož byl mluvil Mojžíš, a vyhnal odtud tři syny Enakovy. ²¹ Jebuzejského pak, bydlicího v Jeruzalémě, nevyhnali synové Beniamin; protož bydlil Jebuzejský v Jeruzalémě s syny Beniamin až do tohoto dne. ²² Vytáhla také i čeled Jozefova do Bethel, a Hospodin byl s nimi. ²³ Nebo shlédla čeled Jozefova Bethel, kteréhožto města jméno prvé bylo Lůza. ²⁴ Uzřevše pak ti špehéri muže vycházejícího z města, řekli jemu: Medle ukaž nám, kudy bychom mohli vjíti do města, a učinímeť milost. ²⁵ Kterýžto ukázal jim, kudy by mohli vjíti do města; i vyhubili to město mečem, muže pak toho se vši čeledi jeho propustili. ²⁶ I šel muž ten do země Hetejských, kdež vystavěl město, a nazval jméno jeho Lůza; to jest jméno jeho až do tohoto dne. ²⁷ Manasses také nevyhnal obyvatelů Betsan a městeček jeho, ani Tanach a městeček jeho, ani obyvatelů Dor a Jibleam, a Mageddo a městeček jejich; i počal Kananejský svobodně bydliť v zemi té. ²⁸ Když se pak zsilil Izrael, uvedl Kananejského pod plat, a maje jej vyhnati, nevyhnal. ²⁹ Efraim také nevyhnal Kananejského bydlicího v Gázer, protož bydlil Kananejský u prostřed něho v Gázer. ³⁰ Zabulon též nevyhnal obyvatelů Cetron, a obyvatelů Naalol, protož bydlil Kananejský u prostřed něho, a dával jemu plat. ³¹ Asser také nevyhnal obyvatelů Acho a obyvatelů Sidonu, ani Ahalab, ani Achzib, ani Helba, ani Afek, ani Rohob. ³² I bydlil Asser mezi Kananejskými obyvateli země té, nebo nevyhnal jich. ³³ Též Neftalím nevyhnal obyvatelů Betsemes, ani obyvatelů Betanat, protož bydlil mezi Kananajeskými přebývajícími v zemi té; a však obyvatelé Betsemes a Betanat dávali jim plat. ³⁴ Ssuzovali pak Amorejští syny Dan na horách, tak že nedali jim scházeti do údolí. ³⁵ Nebo počal Amorejský svobodně bydliť na hoře Heres, v Aialon a v Salbim, ale když se zsilila ruka čeledi Jozefovy, uvedeni jsou pod plat. ³⁶ Pomezí pak Amorejského bylo od začátku hor Akrabim, od skály jejich i výše.

2 Vstoupil pak anděl Hospodinův z Galgala do Bochim a řekl: Vyvedl jsem vás z Egypta a uvedl jsem vás do země, kterouž jsem s přísahou zaslíbil otcům vašim, a řekl jsem: Nezruším smlouvy své s vámi na věky. ² Vy také nečinite smlouvy s obyvateli země této, oltáře jejich rozkopejte; ale neposlechli jste hlasu mého. Co jste to učinili? ³ Pročež také jsem řekl: Nevyhladím jich před tváří vaší, ale budou vám jako trní, a bohové jejich budou vám osídlem. ⁴ I stalo se, když mluvil anděl Hospodinův slova tato všechněm synům Izraelským, že pozdvihl hlasu svého lid a plakal. ⁵ I nazvali jméno místa toho Bochim, a obětovali tu Hospodinu. ⁶ Rozpustil pak byl Jozue lid, a rozešli se synové Izraelští, jeden každý do dědictví svého, aby vládli zemí. ⁷ I sloužil lid Hospodinu po všecky dny Jozue, a po všecky dny starších, kteříž dlouho živi byli po Jozue, jenž viděli všecky

skutky veliké Hospodinovy, kteréž učinil Izraelovi.⁸ Ale když umřel Jozue syn Nun, služebník Hospodinův, jsa ve stu a desíti letech,⁹ A pochovali ho v krajině dědictví jeho, v Tamnatheres, na hoře Efraim, k straně púlnoční hory Gás;¹⁰ Také když všecken věk ten připojen jest k otcům svým, a povstal jiný věk po nich, kteříž neznali Hospodina, ani skutků, kteréž učinil Izraelovi:¹¹ Tedy činili synové Izraelští to, což jest zlého před očima Hospodinovýmá, a sloužili modlám,¹² Opustivše Hospodina Boha otců svých, kterýž je vyvedl z země Egyptské, a odešli za bohy cizími, bohy těch národů, kteříž byli vůkol nich, a klaněli se jim; pročež popudili Hospodina.¹³ Nebo opustivše Hospodina, sloužili Bálovi i Astarotům.¹⁴ I rozpálila se prchlivost Hospodinova na Izraele, a vydal je v ruku loupežníků, kteříž je zloupili; vydal je, pravím, v ruku nepřátel jejich vůkol, tak že nemohli více ostáti před nepřátely svými.¹⁵ Kamžkoli vycházeli, ruka Hospodinova byla proti nim ke zlému, jakož byl mluvil Hospodin, a jakož byl zapřisáhl jim Hospodin; i ssouzeni byli náramně.¹⁶ Vzbuzoval pak Hospodin soudce, kteříž vysvobozovali je z rukou zhoubců jejich.¹⁷ Ale ani soudců svých neposlouchali, nebo smilnili, odcházejíce za bohy cizími, a klaněli se jim. Odcházel rychle s cesty, po kteréž chodili otcové jejich, tak že poslouchati majíce příkázání Hospodinových, nečinili toho.¹⁸ A když vzbuzoval jim Hospodin soudce, býval Hospodin s každým soudcím, a vysvobozoval je z ruky nepřátel jejich po všechny dny soudce; (nebo želel Hospodin naříkání jejich, k němuž je přivodili ti, kteříž je ssouzovali a utiskali).¹⁹ Po smrti pak soudce navracejíce se zase, pohoršovali cest svých více nežli otcové jejich, odcházejíce za bohy cizími, a sloužíce i klanějíce se jim; nic neulevili z skutků jejich zlých a cesty jejich převrácené.²⁰ Protož rozpálila se prchlivost Hospodinova proti Izraelovi, a řekl: Proto že přestoupil národ tento smlouvu mou, kterouž jsem učinil s otcí jejich, a neposlouchali hlasu mého:²¹ Já také více nevyhladím žádného od tváří jejich z národů, kterýchž zanechal Jozue, když umřel,²² Abych skrze ně zkušoval Izraele, budou-li ostříhati cesty příkázání Hospodinových, chodíce v nich, jakož ostříhali otcové jejich, čili nic.²³ I zanechal Hospodin národů těch, a nevyhnal jich rychle, aniž dal jich v ruku Jozue.

3 Tito pak jsou národové, kterýchž zanechal Hospodin, aby skrze ně zkušoval Izraele, totiž všech, kteříž nevěděli o žádných válkách Kananejských,² Aby aspoň zvěděli věkové synů Izraelských, a poznali, co jest to válka, čehož první nevěděli:³ Patero knízat Filistinských, a všickni Kananejští a Sidonští a Hevejští bydlící na hoře Libánské od hory Balhermon až tam, kudy se vchází do Emat.⁴ Ti pozůstali, aby zkušován byl skrze ně Izrael, a aby známé bylo, budou-li poslouchati příkázání Hospodinových, kteréž přikázal otcům jejich skrze Mojžíše.⁵ Bydlili tedy synové Izraelští u prostřed Kananejských, Hetejských a Amorejských, a Ferezejských a Hevejských a Jebuzejských,⁶ A brali sobě dcery jejich za manželky, a dcery své dávali synům jejich, a sloužili bohům jejich.⁷ Činili tedy synové Izraelští to, což jest zlého před očima Hospodinovýmá, a zapomenuvše se na Hospodina Boha svého, sloužili Bálu a Asserotům.⁸ Protož rozpálila se prchlivost Hospodinova na Izraele, a vydal jej v ruku Chusana Risataimského, krále Syrského v Mezopotamii; i sloužili synové Izraelští Chusanovi Risataimskému osm let.⁹ Volali pak synové Izraelští k Hospodinu, i vzbudil Hospodin vysvoboditele synům Izraelským, aby je vysvobodil, Otoniele syna Cenezova bratra Kálefova mladšího,¹⁰ Na němž byl duch Hospodinův, a soudil lid Izraelský. Když pak vytáhl k boji, dal Hospodin v ruce jeho Chusana Risataimského, krále Syrského, a zmocnila se ruka jeho nad Chusanem Risataimským.¹¹ A tak v pokoji byla země za čtyřiceti let; i umřel Otoniel, syn Cenezův.¹² Takž opět činili synové Izraelští to, což jest zlého před očima Hospodinovýmá. I zsilil Hospodin Eglona, krále Moábského, proti Izraelovi, proto že činili zlé věci před očima Hospodinovýmá.¹³ Nebo shromáždil k sobě syny Ammonovy a Amalechovy, a vytáhl, porazil Izraele, a opanovali město palmové.¹⁴ I sloužili synové Izraelští Eglonovi králi Moábskému osmnácte let.¹⁵ Potom volali synové Izraelští k Hospodinu. I vzbudil jim Hospodin vysvoboditele Ahoda, syna Gery Beniaminského, muže rukou pravou nevládnoucího. I poslali synové Izraelští po něm dar Eglonovi králi Moábskému.¹⁶ (Připravil pak sobě Ahod meč na obě straně ostrý, lokte zdělí, a připásal jej sobě pod šaty svými po pravé straně.)¹⁷ I přinesl dar Eglonovi králi Moábskému. Eglon pak byl člověk velmi tlustý.¹⁸ A když dodal daru, propustil lid, kterýž byl přinesl dar.¹⁹ Sám pak vrátiv se od lomů blízko Galgala, řekl: Tajnou věc mám k tobě, ó králi. I řekl král: Mlč. A vyšli od něho všickni, kteříž stáli při něm.²⁰ Tehdy Ahod přistoupil k němu, (on pak seděl na paláci letním sám). I řekl mu Ahod: Řeč Boží mám k tobě. I vstal z stolice své.²¹ Tedy sáhna Ahod rukou svou levou, vzal meč u pravého boku svého a vrazil jej do břicha jeho,²² Tak že i jilce za ostřím vešly tam, a zavřel se tukem meč, (nebo nevytáhl meče z břicha jeho;) i vyšla lejna.²³ Potom vyšel Ahod přes síň, a zavřel dvěře paláce po sobě, a zamkl.²⁴ Když pak on odšel, služebníci jeho přišedše, uzřeli, a hle, dvěře paláce zamčiny. Tedy řekli: Jest na potřebě v pokoji letním.²⁵ A když očekávali dlouho, až se styděli, a aj, neotvíral dveří paláce, tedy vzali klíč a otevřeli, a hle, pán jejich leží na zemi mrtvý.²⁶ Ahod pak mezi tím, když oni prodlévali, ušel, a přešed lomy, přišel do Seirat.²⁷ A přišed k svým, troubil v troubu na hoře Efraim; i sstoupili s ním synové Izraelští s hory, a on napřed šel.²⁸ Nebo řekl jim: Podte za mnou, dalt jest zajisté Hospodin Moábské, nepřátely vaše, v ruku vaši. Tedy táhli za ním, a vzavše Moábským brody

Jordánské, nedali žádnému přejíti. ²⁹I pobili tehdáž Moábských okolo desíti tisíc mužů, každého bohatého a všelikého silného muže, aniž kdo ušel. ³⁰I snižen jest Moáb v ten den pod mocí Izraele, a pokoj měla země za osmdesáte let. ³¹Po něm pak byl Samgar, syn Anatův, a pobil Filistinských šest set mužů ostnem volů, a vysvobodil i on Izraele.

4 Po smrti pak Ahoda činili opět synové Izraelští to, což jest zlého před očima Hospodinovýmá. ²I vydal je Hospodin v ruce Jabína krále Kananejského, kterýž kraloval v Azor; (a kníže vojska jeho byl Zizara), sám pak bydlil v Haroset pohanském. ³Tedy volali synové Izraelští k Hospodinu; nebo devět set vozů železných měl, a on násilně ssuzoval Izraele za dvadeceti let. ⁴Debora pak žena prorokyně, manželka Lapidotova, soudila lid Izraelský toho času. ⁵(A bydlila Debora pod palmou, mezi Ráma a mezi Bethel na hoře Efraim), i chodili k ní synové Izraelští k soudu. ⁶Kterážto poslavši, povolala Baráka, syna Abinoemova, z Kádes Neftalíмова, a řekla jemu: Zдалиžť nerozkázal Hospodin Bůh Izraelský: Jdi, a shromáždě lid na horu Tábor, vezmi s sebou deset tisíc mužů z synů Neftalím a z synů Zabulon. ⁷Nebo přitáhnu k tobě ku potoku Cison Zizaru kníže vojska Jabínova, a vozy jeho i množství jeho, a dám jej v ruku tvou. ⁸I řekl jí Barák: Půjdeš-li se mnou, půjdu; pakli nepůjdeš se mnou, nepůjdu. ⁹Kteráž odpověděla: Jáť zajisté půjdu s tebou, ale nebudeť s slávou tvou cesta, kterouž půjdeš, nebo v ruku ženy dá Hospodin Zizaru. Tedy vstavši Debora, šla s Barákem do Kádes. ¹⁰Svolav pak Barák Zabulonské a Neftalímské do Kádes, vyvedl za sebou deset tisíc mužů; a šla s ním i Debora. ¹¹Heber pak Cinejský oddělil se od Kaina, od synů Chobab, tchána Mojžíšova, a rozbil stany své až k Elon v Sananim, jenž jest v Kádes. ¹²Oznámeno pak bylo Zizarovi, že vytáhl Barák syn Abinoemův na horu Tábor. ¹³Protož shromáždil Zizara všechny vozy své, devět set vozů železných, a všecken lid, kterýž měl s sebou z Haroset pohanského, ku potoku Cison. ¹⁴I řekla Debora Barákovi: Vstaň, nebo tento jest den, v němž dal Hospodin Zizaru v ruku tvou. Zdali Hospodin nevyšel před tebou? I sstoupil Barák s hory Tábor, a deset tisíc mužů za ním. ¹⁵A porazil Hospodin Zizaru a všechny ty vozy, i všechna ta vojska ostrostí meče před Barákem; a sskočiv Zizara s vozu, utíkal pěšky. ¹⁶Ale Barák honil ty vozy a vojsko až do Haroset pohanského; i padlo všechno vojsko Zizarovo od ostrostí meče, tak že nezůstalo ani jednoho. ¹⁷Zizara pak utíkal pěšky k stanu Jáhel, manželky Hebera Cinejského; nebo pokoj byl mezi Jabínem králem Azor a mezi čeledí Hebera Cinejského. ¹⁸I vyšedši Jáhel v cestu Zizarovi, řekla jemu: Uchyl se, pane můj, uchyl se ke mně, neboj se. I uchýlil se k ní do stanu, a přistřela jej huní. ¹⁹Kterýž řekl jí: Dej mi, prosím, pítí maličko vody, nebo žízním. A otevřevši nádobu mléčnou, dala mu pítí a přikryla ho. ²⁰Řekl také jí: Stůj u dveří stanu, a přišel-li by kdo, a ptal se tebe, řka: Jest-li zde kdo? odpovíš: Není. ²¹Potom vzala Jáhel manželka Heberova hřeb od stanu, vzala též kladivo v ruku svou, a všedši k němu tiše, vrazila hřeb do židovin jeho, až uvázl v zemi; (nebo ustav, tvrdě byl usnul), a tak umřel. ²²A aj, Barák honil Zizaru. I vyšla Jáhel vstříc jemu, a řekla mu: Poď, a ukážiť muže, kteréhož hledáš. I všel k ní, a aj, Zizara ležel mrtvý na zemi, a hřeb v židovinách jeho. ²³A tak ponížil Bůh toho dne Jabína krále Kananejského před syny Izraelskými. ²⁴I dotírala ruka synů Izraelských vždy více, a silila se proti Jabínovi králi Kananejskému, až i vyhledili téhož Jabína krále Kananejského.

5 Zpívala pak písničku Debora a Barák syn Abinoemův v ten den, řkouc: ²Pro pomstu učiněnou v Izraeli, a pro lid, kterýž se k tomu dobrovolně měl, dobrořečte Hospodinu. ³Slyštež králové, a ušima pozorujte knížata, já, já zpívati budu Hospodinu, žalmy zpívati budu Hospodinu Bohu Izraelskému. ⁴Hospodine, když jsi vyšel z Seir, když jsi se bral z pole Edomského, třásla se země, nebesa dštíla, a oblakové dešť vydali. ⁵Hory se rozplynuly od tváří Hospodinovy, i ta hora Sinai třásla se před tváří Hospodina Boha Izraelského. ⁶Za dnů Samgara syna Anatova, a za dnů Jáhel spustly silnice, kteříž pak šli stezkami, zacházeli cestami křivými. ⁷Spustly vsi v Izraeli, spustly, pravím, až jsem povstala já Debora, povstala jsem matka v Izraeli. ⁸Kterýžto kdyžkoli sobě zvoloval bohy nové, tedy bývala válka v branách, pavézy pak ani kopí nebylo vidíno mezi čtyřidceti tisíci v Izraeli. ⁹Srdce mé nakloněno jest k správcům Izraelským a k těm, kteříž tak ochotní byli mezi jinými. Dobrořečtež Hospodinu. ¹⁰Kteríž jezdíte na bílých oslicích, kteříž bydlíte při Middin, a kteříž chodíte po cestách, vypravujtež, ¹¹Že vzdálen hluk střelců na místech, kdež se voda váží; i tam vypravujte hojnou spravedlnost Hospodinovu, hojnou spravedlnost k obyvatelům vsí jeho v Izraeli; tehdážť vstupovati bude k branám lid Hospodinův. ¹²Povstaň, povstaň, Deboro, povstaniž, povstaniž a vypravuj píseň, povstaň, Baráku, a zajmi jaté své, synu Abinoemův. ¹³Tehdážť potlačenému dopomoženo k opanování silných reků z lidu; Hospodintě mi ku panování dopomohl nad silnými. ¹⁴Z Efraima kořen jejich bojoval proti Amalechitským; za tebou, Efraime, Benjamin s lidem tvým; z Machira táhli vydavatelé zákona, a z Zabulona písaři.

4:4 Debora. Jméno této soudkyně znamená „včela“. Někteří v tom vidí symbol skryté smrtící zbraně proti nepříteli (žihadla), ale to není důvod, pro který je zde uvedena.

Manželka Lapidotova. Bible většinou (hlavně ve SZ) uvádí jména

žen pod autoritou nějakého muže, manžela, otce apod. NZ tuto tradici opouští (např. Lk 8:2; 10:38–39; Sk 16:14 a další). Je tomu tak z toho důvodu, že v Kristu jsou tradiční mezilidské bariéry překonány, protože v potřebě Spasitele jsou si všichni rovni (Ga 3:28).

¹⁵ Knížata také z Izachar s Deborou, ano i všechno pokolení Izacharovo, jako i Barák do údolí poslán jest pěšky, ale veliké hrdiny u sebe jsou v podílu Rubenovu. ¹⁶ Jak jsi mohl mlče seděti mezi dvěma ohradami, poslouchaje řvání stád? Veliké hrdiny u sebe jsou v podílu Rubenovu. ¹⁷ Zdali i Galád před Jordánem nebydlil? Ale Dan proč zůstal při lodech? Asser seděl na břehu mořském, a v lomích svých bydlil. ¹⁸ Zabulon, lid udatný, vynaložil duši svou na smrt, též i Neftalím na vysokých místech pole. ¹⁹ Králové přitáhše, bojovali, tehdaž bojovali králové Kananejští v Tanach při vodách Mageddo, a však kořisti stříbra nevzali. ²⁰ S nebe bojováno, hvězdy z míst svých bojovaly proti Zizarovi. ²¹ Potok Císon smetl je, potok Kedumim, potok Císon; všechno to pošlapala jsi, duše má, udatně. ²² Tehdaž otloukla se kopyta koňů od dupání velikého pod jezdcí silnými. ²³ Zlořečte Merozu, praví anděl Hospodinův, zlořečte velice obyvatelům jeho, nebo nepřišli na pomoc Hospodinu, ku pomoci Hospodinu proti silným. ²⁴ Požehnaná buď nad jiné ženy Jáhel, manželka Hebera Cinejského, nad ženy v staních bydlící buď požehnaná. ²⁵ On vody žádal, ona mléka dala, v koflíku knížecím podala máslo. ²⁶ Levou ruku svou k hřebu vztáhla, a pravou ruku svou k kladivu dělníků, i udeřila Zizaru, a ztloukla hlavu jeho, probodla a prorazila židoviny jeho. ²⁷ U noh jejích skrčil se, padl, ležel, u noh jejích skrčil se, padl; kdež se skrčil, tu padl zabítý. ²⁸ Vyhlíkala z okna skrze mříži, a nařikala matka Zizarova, řkuci: Proč se tak dlouho vůz jeho nevrací? Proč prodlévají vraceti se domů vozové jeho? ²⁹ Moudřejší pak z předních služebnic jejích odpovídaly, i ona sama také sobě odpovídala: ³⁰ Zdali ale dosáhli něčeho, a dělí kořisti? Děvečku jednu neb dvě na každého muže, loupeže rozdílných barev samému Zizarovi, kořisti rozdílných barev krumpaným dílem, roucho rozdílných barev krumpaným dílem na hrdlo loupežníků. ³¹ Tak ať zahynou všickni nepřátelé tvoji, ó Hospodine, tebe pak milující ať jsou jako slunce vzcházející v síle své. I byla v pokoji země za čtyřiceti let.

6 Činili pak synové Izraelští to, což jest zlého před očima Hospodinovýmá, i vydal je Hospodin v ruku Madianským za sedm let. ² A zmocnila se velmi ruka Madianských nad Izraelem, tak že synové Izraelští před Madianskými zdělali sobě jámy, kteréž jsou na horách, a jeskyně a pevnosti. ³ A bývalo, že jakž co oseli Izraelští, přitáhl Madian a Amalech a národ východní, povstávají proti nim. ⁴ Kterížto rozbijeli stany proti nim, a kazili úrody země, až kudy se vchází do Gázy, a nenechávali potravy v Izraeli, ani ovce, ani vola, ani osla. ⁵ Nebo i sami i s stády svými i s stany přitáhli, a jako kobyly ve množství přicházivali, aniž jich neb velbloudů jejich byl počet; tak přicházejíce do země, hubili ji. ⁶ Tedy znuzen byl velmi Izrael od Madianských, protož volali synové Izraelští k Hospodinu. ⁷ Když pak volali synové Izraelští k Hospodinu příčinou Madianských, ⁸ Poslal Hospodin muže proroka k synům Izraelským, a řekl jim: Takto praví Hospodin Bůh Izraelský: Já jsem vás vyvedl z Egypta, a vyvedl jsem vás z domu služby, ⁹ A vytrhl jsem vás z rukou Egyptských a z rukou všech, jenž vás ssužovali, kteréž jsem vyhnal před tváří vaší, a dal jsem vám zemi jejich. ¹⁰ I řekl jsem vám: Já jsem Hospodin Bůh váš, nebojte se bohů Amorejských, v jejichž zemi bydlíte. Ale neposlechli jste hlasu mého. ¹¹ Tedy přišel anděl Hospodinův a posadil se pod dubem, jenž byl v Ofra, kteréž bylo Joasa Abiezeritského. Gedeon pak syn jeho mlátil obilí na humně, aby vezma, utekl s tím před Madianskými. ¹² I ukázal se jemu anděl Hospodinův, a řekl jemu: Hospodin s tebou, muži udatný. ¹³ Odpověděl jemu Gedeon: Ó Pane můj, jestliže Hospodin s námi jest, pročez pak na nás přišlo všechno toto? A kde jsou všickni divové jeho, o kterýchž vypravovali nám otcové naši, řkouce: Zdalíž nás z Egypta nevyvedl Hospodin? A nyní opustil nás Hospodin a vydal v ruku Madianských. ¹⁴ A pohledv na něj Hospodin, řekl: Jdi v této síle své, a vysvobodíš Izraele z ruky Madianských. Zdalíž jsem tě neposlal? ¹⁵ Kteríž odpověděl jemu: Poslyš mne, Pane můj, čím já vysvobodím Izraele? Hle, rod můj chaterný jest v pokolení Manassesovu, a já nejmenší v domě otce svého. ¹⁶ Tedy řekl jemu Hospodin: Poněvadž já budu s tebou, protož zbiješ Madianské jako muže jednoho. ¹⁷ Jemuž on řekl: Prosím, jestliže jsem našel milost před očima tvýma, dej mi znamení, že ty mluvíš se mnou. ¹⁸ Prosím, neodcházej odsud, až zase přijdu k tobě, a vynesu obět svou a položím před tebou. Odpověděl on: Jáť posečkám, až se navrátíš. ¹⁹ Tedy Gedeon všed do domu, připravil kozelce, a po měřici mouky přesných chlebů. I vložil maso do koše, a polívku vlil do hrnce, i vynesl to k němu pod dub a obětoval. ²⁰ I řekl jemu anděl Boží: Vezmi to maso a chleby ty nekvašené, a polož na tuto skálu, a polívkou polej. I učinil tak. ²¹ Potom zdvihl anděl Hospodinův konec holi, kterouž měl v rukou svých, a dotekl se masa a chlebů přesných; i vystoupil oheň z skály té, a spálil to maso i chleby přesné. A v tom anděl Hospodinův odšel od očí jeho. ²² A vida Gedeon, že by anděl Hospodinův byl, řekl: Ach, Panovníče Hospodine, proto-liž jsem viděl anděla Hospodinova tváří v tvář, abych umřel? ²³ I řekl jemu Hospodin: Měj pokoj, neboj se, neumřeš. ²⁴ Protož vzdělal tu Gedeon oltář Hospodinu, a nazval jej: Hospodin pokoje, a až do tohoto dne ještě jest v Ofra Abiezeritského. ²⁵ Stalo se pak té noci, že řekl jemu Hospodin: Vezmi volka vyspělého, kterýž jest otce tvého, totiž volka toho druhého

sedmiletého, a zboříš oltář Bálův, kterýž jest otce tvého, háj také, kterýž jest vedlé něho, posekáš. ²⁶ A vzděláš oltář Hospodinu Bohu svému na vrchu skály této, na rovině její, a vezma volka toho druhého, obětovati budeš obět zápalnou s dřívím háje, kterýž posekáš. ²⁷ Tedy vzal Gedeon deset mužů z služebníků svých, a učinil, jakž mluvil jemu Hospodin; a boje se čeledi otce svého a mužů města, neučinil toho ve dne, ale v noci. ²⁸ Když pak vstali muži města ráno, uzřeli zbořený oltář Bálův, a háj, kterýž byl vedlé něho, že byl posekaný, a volka toho druhého obětovaného v obět zápalnou na oltáři v nově vzdělaném. ²⁹ I mluvili jeden k druhému: Kdo to udělal? A vyhledávajíc, vyptávali se a pravili: Gedeon syn Joasův to učinil. ³⁰ Tedy řekli muži města k Joasovi: Vyveď syna svého, ať umře, proto že zbořil oltář Bálův, a že posekal háj, kterýž byl vedlé něho. ³¹ Odpověděl Joas všechněm stojícím před sebou: A což se vy nesnadníti chcete o Bále? Zdali vy jej vysvobodíte? Kdož by se zasazoval o něj, ať jest zabit hned jitra tohoto. Jestližeť jest bohem, nechať se sám zasazuje o to, že jest rozbořen oltář jeho. ³² I nazval jej toho dne Jerobálem, řka: Nechť se zasadí Bál proti němu, že zbořil oltář jeho. ³³ Tedy všickni Madianští a Amalechitští a národové východní shromáždili se spolu, a přešedše Jordán, položili se v údolí Jezreel. ³⁴ Duch pak Hospodinův posilnil Gedeona, kterýžto zatroubiv v troubu, svolal Abiezeritské k sobě. ³⁵ A poslal posly ke všemu pokolení Manassesovu, a svoláno jest k němu; poslal též posly k Asserovi, k Zabulonovi a k Neftalímovi, i přitáhli jim na pomoc. ³⁶ Tedy mluvil Gedeon k Bohu: Vysvobodíš-li skrze ruku mou Izraele, jakož jsi mluvil, ³⁷ Aj, já položím rouno toto na humně. Jestliže rosa bude toliko na rouně, a na vsí zemi vůkol sucho, tedy věděti budu, že vysvobodíš skrze ruku mou Izraele, jakož jsi mluvil. ³⁸ I stalo se tak. Nebo vstav nazejtří, stlačil rouno, a vyžďal rosu z něho, i byl plný koflík vody. ³⁹ Řekl také Gedeon Bohu: Nerozpaluj se prchlivost tvá proti mně, že promluví ještě jednou. Prosím, nechažť zkusím ještě jednou na rouně. Nechť jest, prosím, samo rouno suché, a na vsí zemi rosa. ⁴⁰ I učinil Bůh té noci tak, a bylo samo rouno suché, a na vsí zemi byla rosa.

7 Tedy vstav ráno Jerobál, (jenž jest Gedeon), i všecken lid, kterýž byl s ním, položili se při studnici Charod, vojska pak Madianských byla jim na půlnoci před vrchem More v údolí. ² I řekl Hospodin Gedeonovi: Příliš mnoho jest lidu s tebou, protož nedám Madianských v ruce jejich, aby se nechlubil Izrael proti mně, řka: Ruka má spomohla mi. ³ A protož provolej hned, ať slyší lid, a řekni: Kdo jest strašlivý a lekavý, navrať se zase, a odejdi ráno pryč k hoře Galád. I navrátilo se z lidu dvamecítma tisíců, a deset tisíc zůstalo. ⁴ Řekl opět Hospodin Gedeonovi: Ještě jest mnoho lidu; kaž jim sstoupiti k vodám, a tam jej tobě zkusím. I bude, že o komžkoli řeknu: Tento půjde s tebou, ten ať s tebou jde, a o komžkoli řeknu tobě: Tento nepůjde s tebou, ten ať nechodí. ⁵ I kázal sstoupiti lidu k vodám, a řekl Hospodin k Gedeonovi: Každého, kdož chlemtati bude jazykem svým z vody, jako chlempce pes, postavíš obzvláště, tolikéž každého, kdož se přisepne na kolena svá ku pití. ⁶ I byl počet těch, kteříž chlemtali, rukama svýma k ústům svým vodu nosíce, tři sta mužů, ostatek pak všeho lidu sehnuli se na kolena svá ku pití vody. ⁷ I řekl Hospodin Gedeonovi: Ve třech stech mužů, kteříž chlemtali, vysvobodím vás, a vydám Madianské v ruku tvou, ale ostatek všeho lidu nechť se vrátí, jeden každý k místu svému. ⁸ A protož nabral ten lid v ruce své potravu a trouby své; jiné pak muže Izraelské všecky propustil, jednoho každého do stanů jejich, toliko tři sta těch mužů zanechal při sobě. Vojska pak Madianských ležela pod ním v údolí. ⁹ I stalo se, že noci té řekl jemu Hospodin: Vstana, sstup k vojsku, nebo dal jsem je v ruku tvou. ¹⁰ Pakli nesmíš sjíti sám, sejdi s Půrou služebníkem svým do vojska, ¹¹ A uslyšíš, co mluvíti budou; i posilní se z toho ruce tvé, tak že směle půjdeš proti vojsku tomu. Sstoupil tedy on a Půra služebník jeho k kraji oděnců, kteříž byli v vojtě. ¹² Madian pak a Amalech i všecken lid východní leželi v údolí, jako kobyly u velikém množství, ani velbloudů jejich počtu nebylo, jako písek, kterýž jest na břehu mořském v nesčíslném množství. ¹³ A když přišel Gedeon, aj, jeden vypravoval bližnímu svému sen, a řekl: Hle, zdálo mi se, že pecen chleba ječmenného valil se do vojska Madianského, a přivaliv se na každý stan, udeřil na něj, až padl, a podvrátil jej svrchu, a tak ležel každý stan. ¹⁴ Jemužto odpovídaje bližní jeho, řekl: Není to nic jiného, jediné meč Gedeona syna Joasova, muže Izraelského; dalt jest Bůh v ruku jeho Madianské i všecka tato vojska. ¹⁵ Stalo se pak, že když uslyšel Gedeon vypravování snu i vyložení jeho, poklonil se Bohu, a vrátiv se k vojsku Izraelskému, řekl: Vstaňte, nebo dal Hospodin v ruku vaši vojska Madianská. ¹⁶ Rozdělil tedy tři sta mužů na tři houfy, a dal trouby v ruku každému z nich a bání prázdné, a v prostředku těch bání byly pochodně. ¹⁷ I řekl jim: Jakž na mně uzříte, tak učiníte; nebo hle, já vejdu na kraj vojska, a jakž já tehďáž budu dělati, tak uděláte. ¹⁸ Nebo troubiti budu já v troubu i všickni, jenž se mnou budou, tehdy vy také troubiti budete v trouby vůkol všeho vojska, a řeknete: Meč Hospodinův a Gedeonův. ¹⁹ Všel tedy Gedeon a sto mužů, kteříž s ním byli, na kraj vojska při začátku bdění prostředního, jen že byli proměnili stráž; i troubili v trouby, a roztrískali bání, kteréž měli v rukou svých. ²⁰ Tedy ti tři houfové troubili v trouby, roztrískavše bání, a drželi v ruce své levé pochodně, v pravé pak ruce své trouby, aby troubili, i křičeli: Meč Hospodinův a Gedeonův. ²¹ A postavili se každý na místě svém vůkol ležení; i zděšena jsou všecka vojska, a křičíce, utíkali. ²² Když pak troubilo v trouby těch tři sta mužů, obrátil Hospodin meč jednoho proti druhému, a to po všem

ležení. Utíkalo tedy vojsko až k Betseta do Zererat, a až ku pomezí Abelmehula u Tebat. ²³ Shromáždivše se pak muži Izraelští z Neftalím a z Asser a ze všeho pokolení Manassesova, honili Madianské. ²⁴ I rozeslal Gedeon posly na všechny hory Efraimské, řka: Vyjděte v cestu Madianským, a zastupte jim vody až k Betabaře a Jordánu. Tedy shromáždivše se všickni muži Efraim, zastoupili vody až k Betabaře a Jordánu. ²⁵ A chytli dvě knížat Madianských, Goréba a Zéba. I zabili Goréba na skále Goréb a Zéba zabili v lisu Zéb, a honili Madianské, hlavu pak Gorébovu a Zébovu přinesli k Gedeonovi za Jordán.

8 Muži pak Efraim řekli jemu: Co jsi nám to učinil, že jsi nepovolal nás, když jsi táhl k boji proti Madianským? A tuze se na něj domlouvali. ² Jimž odpověděl: Zdaž jsem co takového provedl, jako vy? Zdaž není lepší paběrování Efraimovo, než vinobraní Abiezerovo? ³ V ruce vaše dal Bůh knížata Madianská Goréba a Zéba, a co jsem já mohl takového učiniti, jako vy? I spokojil se duch jejich k němu, když mluvil ta slova. ⁴ Když pak přišel Gedeon k Jordánu, přešel jej, a tři sta mužů, kteříž byli s ním, ustalí, honíce nepřátely. ⁵ Protož řekl mužům Sohot: Dejte, prosím, po pecníku chleba lidu, kterýž za mnou jde, nebo ustali, a já honím Zebaha a Salmuna, krále ty Madianské. ⁶ I řekl jemu jeden z knížat Sohot: Což již moc Zebahova a Salmunova jest v ruce tvé, abychom dali vojsku tvému chleba? ⁷ Jimž řekl Gedeon: Z té příčiny, když dá Hospodin Zebaha a Salmuna v ruku mou, tehdy zmrskám těla vaše trním a bodláčím z pouště té. ⁸ I táhl odtud do Fanuel, a podobně mluvil k nim, ale obyvatelé Fanuel odpověděli jemu tolikéž, jako muži Sohot. ⁹ I řekl obyvatelům Fanuel: Když se navrátím v pokoji, zbořím věži tuto. ¹⁰ Zebah pak a Salmun byli v Karkara spolu s vojsky svými, takměř patnácte tisíců, všickni, což jich bylo pozůstalo ze všeho vojska národů východních, zbitých pak bylo sto a dvaceti tisíc mužů bojovníků. ¹¹ I táhna Gedeon cestou bydlících v staních od východní strany Nobe a Jegbaa, udeřil na to vojsko, kteréžto vojsko sobě počínalo bezpečně. ¹² Když pak utíkali Zebah a Salmun, honil je, a jal oba dva ty krále Madianské, Zebaha a Salmuna, a všecko vojsko jejich předěsil. ¹³ I navracel se Gedeon syn Joasův z bitvy před východem slunce. ¹⁴ I jav mládence z obyvatelů Sohotských, vyptával se ho; kterýž sepsal mu knížata Sohot a starší jeho, sedmdesáte sedm mužů. ¹⁵ Přišel pak k obyvatelům Sohot, řekl: Aj, Zebah a Salmun, pro něž jste mi utrhalí, řkouce: Zdali moc Zebaha a Salmuna jest v ruce tvé, abychom dali ustalým mužům tvým chleba? ¹⁶ Protož vzav starší města a trní s bodláčím z pouště té, dal na nich příklad jiným mužům Sohot. ¹⁷ I věži Fanuel rozbořil, a pobil muže města. ¹⁸ Potom řekl Zebahovi a Salmunovi: Jací to byli muži, kteréž jste pobili na hoře Tábor? Odpověděli oni: Takoví jako ty, jeden každý na pohledění byl jako syn královský. ¹⁹ I dí: Bratří moji, synové matky mé byli. Živť jest Hospodin, byste byli živili je, nepobil bych vás. ²⁰ Tedy řekl k Jeter prvorozenému svému: Vstaň, pobí je. Ale mládenček nevytáhl meče svého, proto že se bál, nebo byl ještě mládenček. ²¹ I řekl Zebah a Salmun: Vstaň ty a oboř se na nás, nebo jaký jest muž, taková i síla jeho. Vstav tedy Gedeon, zabil Zebaha a Salmuna, a vzal halže, kteréž byly na hrdlech velbloudů jejich. ²² Potom řekli muži Izraelští Gedeonovi: Panuj nad námi i ty i syn tvůj, také syn syna tvého, nebo vysvobodil jsi nás z ruky Madianských. ²³ I odpověděl jim Gedeon: Nebudť já panovati nad vámi, aniž panovati bude nad vámi syn můj, Hospodin panovati bude nad vámi. ²⁴ Řekl jim také Gedeon: Žádost tuto vzložím toliko na vás, abyste mi dali jeden každý náušnici z loupeží svých; (nebo náušnice zlaté měli, proto že Izmaelitští byli.) ²⁵ I odpověděli: Rádi dáme. A prostřevše roucho, metalí na ně každý náušnici z loupeží svých. ²⁶ Byla pak váha náušnic zlatých, kteréž vyžádal, tisíc a sedm set lotů zlata, kromě halží a zlatých jableček, i roucha šarlatového, kteréž na sobě měli králové Madianští, a kromě halží, kteréž byly na hrdlech velbloudů jejich. ²⁷ I udělal z toho Gedeon efod, a složil jej v městě svém Ofra. I smilnil tam všecken Izrael, chodě za ním, a byl Gedeonovi i domu jeho osídlem. ²⁸ Madianští pak sníženi jsou před syny Izraelskými, aniž potom pozdvihli hlavy své; a tak byla v pokoji země za čtyřicet let ve dnech Gedeonových. ²⁹ A odšed Jerobál syn Joasův, přebýval v domě svém. ³⁰ Měl pak Gedeon sedmdesáte synů, kteříž pošli z bedr jeho; nebo měl žen mnoho. ³¹ Ženina také jeho, kterouž měl v Sichem, i ta porodila jemu syna, a dala mu jméno Abimelech. ³² A když umřel Gedeon syn Joasův v starosti dobré, pochován jest v hrobě Joasa otce svého v Ofra Abiezeritského. ³³ Stalo se pak po smrti Gedeonově, že se odvrátili synové Izraelští a smilnili, jdouce za modlami, a vzali sobě Bále Berit za boha. ³⁴ A nerozpomenuli se synové Izraelští na Hospodina Boha svého, kterýž je vytrhl z ruky všech nepřátel jejich vůkol. ³⁵ A neučinili milosrdenství s domem Jerobále Gedeona, jako on všecko dobré činil Izraelovi.

9 Nebo odšed Abimelech syn Jerobálův do Sichem k bratřím matky své, mluvil k nim i ke vši čeledi domu otce matky své, řka: ² Mluvte, prosím, ke všechněm mužům Sichemským: Co jest lépe vám, to-li, aby panovalo nad vámi sedmdesáte mužů, totiž všickni synové Jerobálovi, čili aby panoval nad vámi muž jeden?

8:3 Spokojil se duch jejich. Slova mají své důsledky. Gedeonova diplomatická odpověď předešla krveprolití. O pár generací později

Jefte nebyl tak prozíravý a příkrost jeho slov stála národ 42000 životů (12:1–6). Srv. též pozn. Gn 35:22 a Sk 15:17.

Pamatujte pak, že jsem já kost vaše a tělo vaše. ³Tedy mluvili bratří matky jeho o něm ke všechněm mužům Sichemským všechna slova tato, a naklonilo se srdce jejich k Abimelechovi, nebo řekli: Bratr náš jest. ⁴I dali jemu sedmdesáte lotů stříbra z domu Bále Berit, na něž sobě najal Abimelech služebníky, povaleče a tuláky, aby chodili za ním. ⁵A přišel do domu otce svého do Ofra, zmrdoval bratří své, syny Jerobálovy, sedmdesáte mužů, na jednom kameni; toliko zůstal Jotam syn Jerobálův nejmladší, nebo se byl skryl. ⁶Tedy shromáždili se všickni muži Sichemští i všecken dům Mello, i šli, a ustanovili sobě Abimelecha za krále na rovinách u sloupu, kterýž jest u Sichem. ⁷To když pověděli Jotamovi, odejda, postavil se na vrchu hory Garizim, a pozdvihna hlasu svého, volal, a řekl jim: Poslyšte mne muži Sichemští, a uslyš vás Bůh. ⁸Sešlo se některého času dříví, aby pomazalo nad sebou krále. I řekli olivě: Kraluj nad námi. ⁹Jimžto odpověděla oliva: Zdali já, opustě svou tučnost, kterouž ctěn bývá Bůh i lidé, půjdu, abych byla postavena nad stromy? ¹⁰I řeklo dříví fíku: Pod ty a kraluj nad námi. ¹¹Jimž odpověděl fík: Zdali já, opustě sladkost svou a ovoce své výborné, půjdu, abych postaven byl nad stromy? ¹²Řeklo opět dříví vinnému kořenu: Pod ty a kraluj nad námi. ¹³Jimž odpověděl vinný kořen: Zdali já, opustě své víno, kteréž obveseluje Boha i lidi, půjdu, abych postaven byl nad stromy? ¹⁴Naposledy řeklo všechno dříví bodláku: Pod' ale ty a kraluj nad námi. ¹⁵I odpověděl bodlák dříví: Jestliže v pravdě bérete vy mne sobě za krále, podte, odpočívajte pod stínem mým; pakli nic, vyjdi oheň z bodláku a spal cedry Libánské. ¹⁶Tak i nyní, jestliže jste právě a upřímně učinili, ustavivše Abimelecha za krále, a jestliže jste dobře učinili Jerobálovi a domu jeho, a jestliže podlé dobrodiní rukou jeho odplatili jste se jemu; ¹⁷(Nebo otec můj bojoval za vás a opovážil se života svého, aby vás vysvobodil z ruky Madianských, ¹⁸Vy pak teď povstali jste proti domu otce mého, a zmrdovali jste syny jeho, sedmdesáte mužů na jednom kameni, a ustanovili jste krále Abimelecha, syna děvky jeho, nad muži Sichemskými, proto že bratr váš jest); ¹⁹Jestliže, řku, právě a upřímně udělali jste Jerobálovi i domu jeho dne tohoto, veselte se z Abimelecha, a on také nechť se veselí z vás; ²⁰Pakli nic, nechť vyjde oheň z Abimelecha a šíře muže Sichemské i dům Mello, nechť vyjde také oheň od mužů Sichemských a z domu Mello a šíře Abimelecha. ²¹Tedy utekl Jotam, a utíkaje, odšel do Beera, a zůstal tam, boje se Abimelecha bratra svého. ²²I panoval Abimelech nad Izraelem tři léta. ²³Poslal pak Bůh ducha zlého mezi Abimelecha a mezi muže Sichemské, a zpronevěřili se muži Sichemští Abimelechovi, ²⁴Aby pomštěna byla křivda sedmdesáti synů Jerobálových, a aby krev jejich přišla na Abimelecha bratra jejich, kterýž zmrdoval je, a na muže Sichemské, kteříž posilnili rukou jeho, aby zmrdoval bratří své. ²⁵Nebo učinili muži Sichemští jemu zálohy na vrších hor, a loupili všecky chodící mimo ně tou cestou; kterážto věc povědína jest Abimelechovi. ²⁶Syn pak Ebedův Gál, jda s bratřími svými, přišel do Sichem, i těšili se z něho muži Sichemští. ²⁷A vyšeďse na pole, sbírali víno své a tlačili i veselili se; a všedše do chrámu bohů svých, jedli a pili, a zlořečili Abimelechovi. ²⁸Řekl pak Gál syn Ebedův: Kdo jest Abimelech? A jaké jest Sichem, abychom sloužili jemu? Zdalíž není syn Jerobálův, a Zebul úředník jeho? Služte raději mužům Emora, otce Sichemova; nebo proč my máme sloužiti tomuto? ²⁹Ale ó kdyby tento lid byl v ruce mé, abych shladil Abimelecha! I řekl Abimelechovi: Sbeř sobě vojsko, a vyjdi. ³⁰Uslyšav pak Zebul, úředník města toho, slova Gále syna Ebedova, rozhněval se náramně. ³¹I poslal posly k Abimelechovi tajně, řka: Hle, Gál syn Ebedův i bratří jeho přišli do Sichem, a hle, bojuvati budou s městem proti tobě. ³²Protož nyní vstana nočně, ty i lid, kterýž jest s tebou, zdělej zálohy v poli. ³³A ráno, když bude slunce vycházeti, vstana, udeříš na město, a když on i lid, kterýž jest s ním, vyjde proti tobě, učiníš jemu to, což se naskytne ruce tvé. ³⁴A protož vstal Abimelech i všecken lid, kterýž s ním byl v noci, a učinili zálohy u Sichem na čtyřech místech. ³⁵I vyšel Gál syn Ebedův, a postavil se v bráně města; vyvstal pak Abimelech i lid, kterýž s ním byl, z záloh. ³⁶A uzřev Gál ten lid, řekl Zebulovi: Hle, lid sstupuje s vrchu hor. Jemuž odpověděl Zebul: Stín hor vidíš, jako nějaké lidi. ³⁷Tedy opět promluvil Gál, řka: Hle, lid sstupuje s vrchu, nebo houf jeden táhne cestou rovin Monenim. ³⁸Řekl pak jemu Zebul: Kde jsou nyní ústa tvá, jimižs mluvil: Kdo jest Abimelech, abychom sloužili jemu? Zdalíž toto není lid ten, kterýmž jsi pohrdal? Vytáhniž nyní, a bojuj proti němu. ³⁹I vytáhl Gál před lidmi Sichemskými, a bojoval proti Abimelechovi. ⁴⁰Ale Abimelech honil ho utíkajícího před tváří svou, a padlo raněných mnoho až k bráně. ⁴¹Zůstal pak Abimelech v Aruma, a Zebul vyhnal Gále i bratří jeho, aby nezůstávali v Sichem. ⁴²Nazejtří pak vytáhl lid do pole, i oznámeno jest to Abimelechovi. ⁴³Tedy on pojal lid svůj, a rozdělil jej na tři houfy, zdělav zálohy v polích, a vida, an lid vychází z města, vyskočil na ně a zbil je. ⁴⁴Nebo Abimelech a houf, kterýž byl s ním, udeřili na ně a postavili se u brány města, druzí pak dva houfové obořili se na všecky ty, kteříž byli v poli, a zbili je. ⁴⁵Abimelech pak dobýval města celý ten den, až ho i dobyl, a lid, kterýž v něm byl, pobil, a zbořiv město, posál je solí. ⁴⁶Uslyševše pak všickni muži věže Sichemské, vešli do hradu svého, chrámu boha Berit. ⁴⁷A oznámeno jest Abimelechovi, že se tam shromáždili všickni muži věže Sichemské. ⁴⁸Tedy vstoupil Abimelech na horu Salmon, on i všecken lid, kterýž byl s ním, a nabrav seker s sebou, nasekal ratolestí s stromů, kterýchž nabral a vložil na rameno své. I řekl lidu, kterýž byl s ním: Což jste viděli, že jsem učinil, spěšně učiňte tak jako já. ⁴⁹I utal sobě jeden každý ze všeho lidu ratolest, a jdouce za Abimelechem, skladli je u hradu, a zapálili jimi hrad. I zemřeli tam všickni muži věže Sichemské téměř tisíc mužů a žen. ⁵⁰Odšel

pak Abimelech do Tébes, a položil se u Tébes, i dobyl ho.⁵¹ Byla pak věže pevná u prostřed města, a utekli tam všickni muži i ženy, i všickni přední města toho, a zavřeli po sobě, vstoupivše na vrch věže.⁵² Tehdy přišel Abimelech až k věži, dobýval jí, a přistoupil až ke dveřím věže, aby je zapálil ohněm.⁵³ V tom žena nějaká svrhla kus žernovu na hlavu Abimelechovu, a prorazila hlavu jeho.⁵⁴ A on rychle zavolav mládence, kterýž nosil zbroj jeho, řekl jemu: Vytrhni meč svůj a zabíj mne, aby potom nepravili o mně: Žena zabila ho. I probodl jej služebník jeho, a umřel.⁵⁵ Uzřevše pak synové Izraelští, že by umřel Abimelech, odešli jeden každý k místu svému.⁵⁶ A tak odměnil Bůh zlým Abimelechovi za nešlechtnost, kterouž páchal proti otci svému, z mordovav sedmdesáte bratří svých.⁵⁷ Tolikéž i všecku nešlechtnost mužů Sichemských vrátil Bůh na hlavu jejich, a přišlo na ně zlořečení Jotama syna Jerobálova.

10 Povstal pak po Abimelechovi k obhajování Izraele Tola, syn Fua, syna Dodova, muž z pokolení Izachar, a ten bydlil v Samir na hoře Efraim.² I soudil Izraele za třímecítma let, a umřev, pochován jest v Samir.³ Po něm povstal Jair Galádský, a soudil Izraele za dvamecítma let.⁴ A měl třidceti synů, kteříž jezdili na třidceti mezcích; a měli třidceti měst, kteráž sloula vsi Jairovy až do dnešního dne, a ty jsou v zemi Galád.⁵ I umřel Jair, a pochován jest v Kamon.⁶ Opět pak synové Izraelští činili to, což jest zlého před očima Hospodinovým; nebo sloužili Bálům a Astarot, to jest, bohům Syrským, bohům Sidonským a bohům Moábským, tolikéž i bohům synů Ammon, i bohům Filistinským, tak že opustili Hospodina, a nesloužili jemu.⁷ Protož roznítala se prechlivost Hospodinova na Izraele, a vydal je v ruku Filistinských a v ruku Ammonitských,⁸ kteříž stírali a potlačovali syny Izraelské toho roku, i potom za osmnácte let, všecky syny Izraelské, kteříž byli před Jordánem v zemi Amorejského, kteráž jest v Galád.⁹ Přešli pak Ammonitští i Jordán, aby bojovali také proti Judovi, a proti Beniaminovi, i proti domu Efraimovu; i byl Izrael náramně ssoužen.¹⁰ Tedy volali synové Izraelští k Hospodinu, řkouce: Zhřešiliť jsme tobě, tak že jsme opustili tě Boha svého, a sloužili jsme Bálům.¹¹ Ale Hospodin řekl synům Izraelským: Zdaliž jsem od Egyptských a od Amorejských a od Ammonitských a Filistinských,¹² tolikéž od Sidonských, a Amalechitských, i od Maonitských, vás ssuzujících, když jste volali ke mně, nevysvobodil vás z ruky jejich?¹³ A vy opustili jste mne a sloužili jste bohům cizím, protož nevysvobodím vás více.¹⁴ Jděte a volejte k bohům, kteříž jste sobě zvolili; oni nechtě vás vysvobodí v čas ssoužení vašeho.¹⁵ I řekli synové Izraelští Hospodinu: Zhřešili jsme; učiň s námi, cožť se dobře líbí, a však vysvobod' nás, prosíme, v tento čas.¹⁶ Protož vyvrhše bohy cizí z prostředku svého, sloužili Hospodinu, a zželelo se duši jeho nad trápením Izraele.¹⁷ Svolali se pak Ammonitští, a položili se v Galád; shromáždili se také synové Izraelští, a položili se v Masfa.¹⁸ I řekli lid s knížaty Galád jedni druhým: Kdokoli počne bojovati proti Ammonitským, bude vůdce všech obyvatelů Galád.

11 Jefte pak Galádský byl muž udatný a byl syn ženy nevěstky, z níž zplodil Galád řečeného Jefte.² Ale i manželka Galádova naplodila mu synů, a když dorostli synové manželky té, vyhnali Jefte. Nebo řekli jemu: Nebudeš dědit v domě otce našeho, nebo jsi postranní ženy syn.³ Protož utekl Jefte od tváři bratří svých, a bydlil v zemi Tob; a sběhli se k Jefte lidé povaleči, a vycházeli s ním.⁴ Stalo se pak po těch dnech, že bojovali Ammonitští proti Izraelským.⁵ A když počali bojovati Ammonitští proti nim, odešli starší Galádští, aby zase přivedli Jefte z země Tob.⁶ I řekli k Jefte: Pod' a buď vůdce náš, abychom bojovali proti Ammonitským.⁷ Odpověděl Jefte starším Galádským: Zdaliž jste vy mne neměli v nenávisti, a nevyhnali jste mne z domu otce mého? Pročež tedy nyní přišli jste ke mně, když ssoužení jste?⁸ I řekli starší Galádští k Jefte: Proto jsme se nyní navrátili k tobě, abys šel s námi a bojoval proti Ammonitským, a byl nám všechněm obyvatelům Galádským za vůdce.⁹ Tedy odpověděl Jefte starším Galádským: Poněvadž mne zase uvodíte, abych bojoval proti Ammonitským, když by mi je dal Hospodin v moc, budu-li vám za vůdce?¹⁰ I řekli starší Galádští k Jefte: Hospodin bude svědkem mezi námi, jestliže neučiníme vedlé slova tvého.¹¹ A tak šel Jefte s staršími Galádskými, a představil jej sobě lid za vůdci a kníže, a mluvil Jefte všecka slova svá před Hospodínem v Masfa.¹² Potom poslal Jefte posly k králi Ammonitskému s tímto poručením: Co máš ke mně, že jsi vytáhl na mne, abys bojoval proti zemi mé?¹³ I odpověděl král Ammonitský poslům Jefte: Že vzal Izrael zemi mou, když vyšel z Egypta, od Arnon až k Jaboku a až k Jordánu; protož nyní vrať mi ji pokojně.¹⁴ Opět pak poslal Jefte posly k králi Ammonitskému,¹⁵ a řekl jemu: Takto praví Jefte: Nevzalť Izrael země Moábské, ani země synů Ammonových.¹⁶ Ale když vyšli z Egypta, šel Izrael přes poušť až k moři Rudému, a přišel do Kádes.¹⁷ Odkudž poslal Izrael posly k králi Edomskému, řka: Prosím, nechtě projdu skrze zemi tvou. A nechtěl ho slyšeti král Edomský. Poslal také k králi Moábskému, a nechtěl povolití. A tak zůstal Izrael v Kádes.¹⁸ Potom když šel přes poušť, obcházel zemi Edomskou a zemi Moábskou, a přišel od východu slunce zemi Moábské, položil se před Arnon, a nevešli na pomezí Moábské; nebo Arnon jest meze Moábských.¹⁹ Protož poslal Izrael posly k Seonovi králi Amorejskému, to jest, k králi Ezebon, a řekl jemu Izrael: Prosím, nechtě projdu skrze zemi

tvou až k místu svému.²⁰ Ale Seon nedověřoval Izraelovi, aby přejítí měl pomezí jeho. Protož shromáždil Seon všecken lid svůj, a položili se v Jasa, a bojoval proti Izraelovi.²¹ I dal Hospodin Bůh Izraelský Seona i všecken lid jeho v ruku Izraelských, a porazili je. I opanoval dědičně Izrael všecku zemi Amorejského, té země obyvatele.²² A tak opanovali všecko pomezí Amorejského od Arnon až k Jaboku a od pouště až k Jordánu.²³ Když tedy Hospodin Bůh Izraelský vyhladil Amorejského od tváři lidu svého Izraelského, proč ty chceš panovati nad ním?²⁴ Zdalíž tím, což tobě dal Chámos bůh tvůj k vládařství, vládnouti nemáš? Takž, kterékoli vyhladil Hospodin Bůh náš od tváři naší, jejich dědictvím my vládneme.²⁵ K tomu pak, zdali jsi ty čím lepší Baláka syna Seforova, krále Moábského? Zdali se kdy vadil s Izraelem? Zdali kdy bojoval proti nim?²⁶ Ješto již bydlí Izrael v Ezebon a ve všech jeho, i v Aroer, a ve všech jeho, i ve všech městech, kteráž jsou při pomezí Arnon, za tři sta let. Proč jste jí neodjali v tak dlouhém času?²⁷ Protož ne já provinil jsem proti tobě, ale ty mně zle činíš, bojuje proti mně. Necht' soudí Hospodin soudce dnes mezi syny Izraelskými a mezi syny Ammonovými.²⁸ Král pak Ammonitský neuposlechl slov Jefte, kteráž vzkázal jemu.²⁹ V tom nadšen byl Jefte duchem Hospodinovým, i táhl skrze Galád a Manasse, prošel i Masfa v Galád, a z Masfy v Galád táhl proti Ammonitským.³⁰ (Učinil pak Jefte slib Hospodinu, a řekl: Jestliže jistotně dáš mi Ammonitské v ruku mou:³¹ I stane se, že což by koli vyšlo ze dveří domu mého mně vstříc, když se vrátím v pokoji od Ammonitských, bude Hospodinovo, abych to obětoval v obět zápalnou.)³² Přitáhl tedy Jefte na Ammonitské, aby bojoval proti nim, a dal je Hospodin v ruku jeho.³³ I pobil je od Aroer, až kudy se jde do Mennit, dvaceti měst, a až do Abel vinic porážkou velikou velmi; a snížení jsou Ammonitské před syny Izraelskými.³⁴ Když se pak navracoval Jefte do Masfa k domu svému, aj, dcera jeho vyšla jemu vstříc s bubny a s houfem plésajících; kterouž měl toliko jedinou, aniž měl kterého syna aneb jiné dcery.³⁵ Stalo se pak, že když uzřel ji, roztrhl roucha svá a řekl: Ach, dcero má, velices mne ponížila; nebo jsi z těch, jenž mne kormoutí, poněvadž jsem tak řekl Hospodinu, aniž budu moci odvolati toho.³⁶ Jemuž ona odpověděla: Můj otče, jestliže jsi tak řekl Hospodinu, učíš mi podlé toho, jakžs mluvil; kdyžť jen dal Hospodin pomstu nad nepřátely tvými, Ammonitskými.³⁷ Řekla také otci svému: Necht' toliko toto obdržím: Odpusť mne na dva měsíce, ať jdu a vejdu na hory a opláči panenství svého, já i družičky mé.³⁸ Kterýž řekl: Jdi. I propustil ji na dva měsíce. Odešla tedy ona i družičky její, a plakala panenství svého na horách.³⁹ A při dokonání dvou měsíců navrátila se k otci svému, a vykonal při ní slib svůj, kterýž byl učinil. Ona pak nepoznala muže. I byl ten obyčej v Izraeli,⁴⁰ že každého roku scházivaly se dcery Izraelské, aby plakaly nad dcerou Jefte Galábského za čtyři dni v roce.

12 Shromáždili se pak muži Efraim, a přešedše k straně půlnoční, řekli k Jefte: Proč jsi vyšel k boji proti Ammonitským, a nepovolal jsi nás, abychom šli s tebou? Dům tvůj i tebe ohněm spálíme.² K nimž řekl Jefte: Nesnáz jsem měl já a lid můj s Ammonitskými velikou; tedy povolal jsem vás, ale nevysvobodili jste mne z ruky jejich.³ Protož vida, že jste mne nevysvobodili, odvážil jsem se života svého, a táhl jsem proti Ammonitským, i dal je Hospodin v ruku mou. Ale proč jste dnes přišli ke mně? Zdali abyste bojovali proti mně?⁴ Tedy shromáždil Jefte všecky muže Galábské, a bojoval s Efraimem. I porazili muži Galáb Efraimské, nebo pravili poběhlci Efraimští: Vy Galábští jste u prostřed Efraima a u prostřed Manassesu.⁵ Odjali Galábští též i brody Jordánské Efraimským. A bylo, že když kdo z utíkajících Efraimských řekl: Nechat' přejdu, řekli jemu muži Galábští: Jsi-li Efratejský? Jestliže řekl: Nejsem,⁶ Tedy řekli jemu: Rci hned Šibolet. I řekl: Šibolet, aniž dobře mohl vyřknouti toho. Tedy pochytil je, zamordovali ho u brodu Jordánského. I padlo toho času z Efraima čtyřiceti a dva tisíce.⁷ Soudil pak Jefte Izraele šest let; a umřel Jefte Galábský, a pochován jest v jednom z měst Galábských.⁸ Potom soudil po něm Izraele Abesam z Betléma.⁹ A měl třiceti synů a třiceti dcer, kteréž rozevдал od sebe, a třiceti žen přivedl od jinud synům svým. I soudil Izraele sedm let.¹⁰ A umřev Abesam, pochován jest v Betléme.¹¹ Po něm pak soudil Izraele Elon Zabulonský; ten soudil Izraele deset let.¹² I umřel Elon Zabulonský, a pochován jest v Aialon, v zemi Zabulon.¹³ Potom soudil Izraele Abdon syn Hellelův Faratonský.¹⁴ Ten měl čtyřiceti synů a třiceti vnuků, kteříž jezdili na sedmdesáti mezcích; i soudil Izraele osm let.¹⁵ Umřev pak Abdon syn Hellelův Faratonský, pohřben jest v Faraton, v zemi Efraim na hoře Amalechitské.

13 Tedy opět synové Izraelští činili to, což jest zlého před očima Hospodinovými, i vydal je Hospodin v ruce Filistinských za čtyřiceti let.² Byl pak muž jeden z Zaraha, z čeledi Dan, jménem Manue, jehož manželka byla neplodná a nerodila.³ I ukázal se anděl Hospodinův ženě té a řekl jí: Aj, nyní jsi neplodná, aniž jsi rodila; počneš pak a porodíš syna.⁴ Protož nyní vystříhej se, abys vína nepila aneb nápoje opojného, a abys

13:4 Abys ... nepila ... nejedla. Plod je ovlivněn tím, co matka konzumuje. Přestože krev matky a plodu se nemísí, placenta neodfiltruje ani hormony; je-li těhotná matka ve stresu, dítě má ještě rok po narození zvýšenou hladinu stresových hormonů (adrenalinu a korti-

zolu). Ty dokážou trvale poškodit mozek, protože ho zaplavují v době kdy se rapidně vyvíjí. Řízenou terapií, obeznámenou s traumatem, lze některé následky zneutralizovat a uzdravit i v dospělém věku.

nejedla nic nečistého. ⁵ Nebo aj, počneš a porodíš syna, a břitva ať nevchází na hlavu jeho, nebo bude to dítě od života Nazarejský Boží, a tent' počne vysvobozovati Izraele z ruky Filistinských. ⁶ I přišla žena a pověděla to muži svému, řkuci: Muž Boží přišel ke mně, jehož obličej byl jako obličej anděla Božího, hrozný velmi, a neotázala jsem se jeho, odkud by byl, ani mi svého jména neoznámil. ⁷ Ale řekl mi: Aj, počneš a porodíš syna, protože nyní nepí vína aneb nápoje opojného, aniž jez co nečistého, nebo to dítě od života bude Nazarejský Boží až do dne smrti své. ⁸ Tedy Manue modlil se Hospodinu a řekl: Vyslyš mne, můj Pane, prosím, nechť muž Boží, kteréhož jsi byl poslal, zase přijde k nám, a naučí nás, co máme dělati s dítětem, kteréž se má naroditi. ⁹ I vyslyšel Bůh hlas Manue; nebo přišel anděl Boží opět k ženě té, když seděla na poli. Manue pak muž její nebyl s ní. ¹⁰ A protože s chvátáním běžela žena ta, a oznámila muži svému, řkuci jemu: Hle, ukázal se mi muž ten, kterýž byl ke mně prvé přišel. ¹¹ Vstav pak Manue, šel za manželkou svou, a přišed k muži tomu, řekl jemu: Ty-li jsi ten muž, kterýž jsi mluvil k manželce mé? Odpověděl: Jsem. ¹² I řekl Manue: Nechť se nyní stane slovo tvé, ale jaká péče o to dítě a správa při něm býti má? ¹³ Odpověděl anděl Hospodinův Manue: Ode všeho toho, o čemž jsem oznámil ženě, ať se ona vystříhá. ¹⁴ Ničeho, což pochází z vinného kmene, ať neužívá, to jest, vína aneb nápoje opojného ať nepije, a nic nečistého ať nejí; cožkoli jsem jí přikázal, ať ostříhá. ¹⁵ Tedy řekl Manue andělu Hospodinovu: Medle, nechť tě pozdržíme, a připravímeť kozlíka. ¹⁶ I odpověděl anděl Hospodinův Manue: Bys mne i pozdržel, nebuduť jísti pokrmu tvého, ale jestliže připravíš obět zápalnou, Hospodinu ji obětuj. Nebo nevěděl Manue, že byl anděl Hospodinův. ¹⁷ Řekl opět Manue andělu Hospodinovu: Jaké jest jméno tvé, abychom, když se naplní řeč tvá, poctili tebe? ¹⁸ Jemuž odpověděl anděl Hospodinův: Proč se ptáš na jméno mé, kteréž jest divné? ¹⁹ Vzav tedy Manue kozlíka a obět suchou, obětoval to na skále Hospodinu, a on divnou věc učinil, an na to hledí Manue a manželka jeho. ²⁰ Nebo když vstupoval plamen s oltáře k nebi, vznesl se anděl Hospodinův v plameni s oltáře, Manue pak a manželka jeho vidouce to, padli na tvář svou na zemi. ²¹ A již se více neukázal anděl Hospodinův Manue ani manželce jeho. Tedy porozuměl Manue, že byl anděl Hospodinův. ²² I řekl Manue manželce své: Jistě my zemřeme, nebo jsme Boha viděli. ²³ Jemuž odpověděla manželka jeho: Kdyby nás chtěl Hospodin usmrtiti, nebyl by přijal z rukou našich oběti zápalné a suché, aniž by nám byl ukázal čeho toho, aniž by na tento čas byl nám ohlásil věci takových. ²⁴ A tak žena ta porodila syna a nazvala jméno jeho Samson. I rostlo dítě, a žehnal jemu Hospodin. ²⁵ I počal ho Duch Hospodinův ponoukati v Mahane Dan, mezi Zaraha a Estaol.

14 Šel pak Samson do Tamnata, a užíval tam ženu ze dcer Filistinských. ² A navrátiv se, oznámil otcí svému a materi své, řka: Viděl jsem ženu v Tamnata ze dcer Filistinských, protože nyní vezmete mi ji za manželku. ³ I řekl mu otec jeho a matka jeho: Zdali není mezi dcerami bratří tvých a ve všem lidu mém ženy, že sobě vzítí chceš manželku z Filistinských neobřezaných? Odpověděl Samson otcí svému: Tuto vezmete mi, nebť mi se líbí. ⁴ Otec pak jeho a matka jeho nevěděli, by to od Hospodina bylo, a že příčiny hledá od Filistinských; nebo toho času panovali Filistinští nad Izraelem. ⁵ Tedy šel Samson a otec jeho i matka jeho do Tamnata. Když pak přišli k vinicím Tamnatským, a aj, lev mladý řvoucí potkal se s ním. ⁶ I sstoupil na něj Duch Hospodinův, a roztrhl lva, jako by roztrhl kozelce, ačkoli nic neměl v rukou svých. A neoznámil otcí ani materi své, co učinil. ⁷ Přišed tedy, mluvil s ženou tou, a líbila se Samsonovi. ⁸ Navracuje se pak po několika dnech, aby ji pojal, uchýlil se, aby pohleděl na mrtvého lva, a aj, v těle jeho byl roj včel a med. ⁹ A vybrav jej na ruce své, šel cestou a jedl; a přišed k otcí svému a materi své, dal jim, i jedli. Ale nepověděl jim, že z mrtvého lva vyňal ten med. ¹⁰ Tedy šel otec jeho k ženě té, a učinil tam Samson hody, nebo tak činívali mládenci. ¹¹ Když pak jej viděli tam, vybrali z sebe třidceti tovaryšů, aby byli při něm. ¹² I řekl jim Samson: Vydám vám pohádku, kterouž jestliže mi právě vysvětlíte za sedm dní těchto hodů a uhodnete, dám vám třidceti čechlů a třidcatero roucho proměnné. ¹³ Jestliže mi pak nebudete moci uhodnouti, dáte vy mně třidceti čechlů a třidcatero roucho proměnné. Kteríž odpověděli jemu: Vydej pohádku svou, ať ji slyšíme. ¹⁴ I řekl jim: Z zřirajícího vyšel pokrm, a z silného vyšla sladkost. I nemohli uhodnouti pohádky té za tři dni. ¹⁵ Stalo se pak dne sedmého, (nebo byli řekli ženě Samsonově: Namluv muže svého, ať nám vyloží tu pohádku, ať nespálíme tě i domu otce tvého ohněm. Proto-liž, abyste našeho statku dostali, pozvali jste nás? Či co? ¹⁶ I plakala žena Samsonova na něj, řkuci: Jistě nenávidíš mne a nemiluješ mne; pohádku jsi vydal synům lidu mého, a mně jí nechceš pověditi. Kteríž řekl jí: Hle, otcí mému a materi neoznámil jsem, a tobě mám pověditi? ¹⁷ I plakala na něj do sedmého dne, v nichž měli hody). Dne tedy sedmého pověděl jí, nebo trápila jej; kterážto oznámila pohádku synům lidu svého. ¹⁸ Muži tedy města toho dne sedmého, prvé než slunce zapadlo, řekli jemu: Co sladšího nad med, a co silnějšího nad lva? Kteríž řekl jim: Byste byli neorali mou jalovičkou, neuhodli byste pohádky mé. ¹⁹ I sstoupil na něj Duch Hospodinův, a šel do Aškalon, a pobil z nich třidceti mužů. A vzav loupeže jejich, dal šaty proměnné těm, jenž uhodli pohádku, a rozhněvav se velmi, odšel do domu otce svého. ²⁰ Žena pak Samsonova dostala se jednomu z tovaryšů jeho, kteréhož on byl k sobě připojil.

15 Stalo se pak po několika dnech, v čas žně pšeničné, že chtěje navštívit Samson ženu svou, a přinésti s sebou kozlíka, řekl: Vejdu k ženě své do pokoje. A nedopustil mu otec její vjíti. ²I řekl otec její: Domníval jsem se zajisté, že ji máš v nenávisti, protož dal jsem ji tovaryši tvému. Zdalíž není sestra její mladší pěknější než ona? Nechať jest tedy tvá místo oné. ³I řekl jim Samson: Nebuduť já potom vinen Filistinským, když jim zle učiním. ⁴Odšed tedy Samson, nalapal tři sta lišek, a vzav pochodně, obrátil jeden ocas k druhému, a dal vše jednu pochodni mezi dva ocasy do prostředka. ⁵Potom zapálil ty pochodně, a pustil do obilí Filistinských, a popálil, jakž sžaté tak nesžaté, i vinice i olivoví. ⁶I řekli Filistinští: Kdo je to učinil? Jimž odpovědino: Samson zeť Tamnejského, proto že vzal ženu jeho a dal ji tovaryši jeho. Tedy přisedše Filistinští, spálili ji ohněm i otce jejího. ⁷Tedy řekl jim Samson: Ač jste učinili tak, však až se lépe vymstím nad vámi, teprv přestanu. ⁸I zbil je na hnátích i na bedrách porážkou velikou, a odšed, usadil se na vrchu skály Etam. ⁹Pročež vytáhli Filistinští, a rozbivše stany proti Judovi, rozložili se až do Lechi. ¹⁰Muži pak Juda řekli: Proč jste vytáhli proti nám? I odpověděli: Vytáhli jsme, abychom svázali Samsona, a učinili jemu tak, jako on nám učinil. ¹¹Tedy vyšlo tři tisíce mužů Juda k vrchu skály Etam, a řekli Samsonovi: Nevíš-liž, že panují nad námi Filistinští? Pročež jsi tedy nám to učinil? I odpověděl jim: Jakž mi učinili, tak jsem jim učinil. ¹²Řekli také jemu: Přišli jsme, abychom tě svázali a vydali v ruku Filistinským. Tedy odpověděl jim Samson: Přisáhněte mi, že vy se na mne neoboříte. ¹³Tedy mluvili jemu, řkouce: Nikoli, jediné tuze svíziče, vydáme tě v ruku jejich, ale nezabijeme tě. I svázali ho dvěma provazy novými, a svedli jej s skály. ¹⁴Kterýž když přišel až do Lechi, Filistinští radostí křičeli proti němu. Přišel pak na něj Duch Hospodinův, a učinění jsou provazové, kteříž byli na rukou jeho, jako niti lňené, když v ohni hoří, i spadli svazové s rukou jeho. ¹⁵Tedy našel čelist osličí ještě vlhkou, a vztáh ruku svou, vzal ji a pobil ní tisíc mužů. ¹⁶Protož řekl Samson: Čelisti osličí hromadu jednu, nýbrž dvě hromady, čelisti osličí zbil jsem tisíc mužů. ¹⁷A když přestal mluvit, povrhl čelist z ruky své, a nazval to místo Ramat Lechi. ¹⁸Žíznil pak velice, i volal k Hospodínu a řekl: Ty jsi učinil skrze ruce služebníka svého vysvobození toto veliké, nyní pak již žízni umru, aneb upadnu v ruku těch neobřezaných. ¹⁹Tedy otevřel Bůh skálu v Lechi, i vyšly z ní vody, a napil se; i okřál, a jako ožil. Protož nazval jméno její studnice vyzývajícího, kteráž jest v Lechi až do dnešního dne. ²⁰Soudil pak Izraele za času Filistinských dvaceti let.

16 Odšel pak Samson do Gázy, a uzřev tam ženu nevěstku, všel k ní. ²I povědino obyvatelům Gázy: Samson přišel sem. Kteríž obeslavše se, stráhli na něj v bráně města přes celou noc, a stavěli se tiše té celé noci, řkouce: Až ráno zabijeme jej. ³Spal pak Samson až do půl noci, a o půl noci vstal, a pochytil vrata brány městské s oběma veřejemi a s závorou, vložil na ramena svá a vnesl je na vrch hory, kteráž byla naproti Hebronu. ⁴Potom pak zamiloval ženu v údolí Sorek, jejíž jméno bylo Dalila. ⁵I přišli knížata Filistinská k ní a řekli jí: Oklamej ho a zvěz, v čem jest síla jeho tak veliká, a jak bychom přemohli jej, abychom svíziče, skrotili jej; tobě pak jeden každý z nás dáme tisíc a sto lotů stříbra. ⁶Tedy řekla Dalila Samsonovi: Prosím, oznam mi, v čem jest tak veliká síla tvá, a čím bys svázán a zemdlen býti mohl? ⁷Odpověděl jí Samson: Kdyby mne svázali sedmi houžvemi surovými, kteréž ještě neuschly, tedy zemdlím, a budu jako jiný člověk. ⁸I přinesli jí knížata Filistinská sedm houžví surových, kteréž ještě neuschly, a svázala ho jimi. ⁹(V zálohách pak nastrojeni byli někteří u ní v komoře.) I řekla jemu: Filistinští na tě, Samsone. A on roztrhl houžve, jako by přetrhl nit koudelnou, přistrče k ohni, a není poznána síla jeho. ¹⁰Tedy řekla Dalila Samsonovi: Aj, oklamals mne a lživě jsi mi mluvil. Prosím, oznam mi nyní, čím bys mohl svázán býti? ¹¹Kterýž odpověděl jí: Kdyby mne tuze svázali novými provazy, jimiž by ještě nic děláno nebylo, tedy zemdlím a budu jako kdokoli jiný z lidí. ¹²I vzala Dalila provazy nové a svázala ho jimi, a řekla jemu: Filistinští na tě, Samsone. (Zálohy pak nastrojeny byly v komoře.) I roztrhl je na rukou svých jako nitku. ¹³Tedy řekla Dalila Samsonovi: Až dosavad jsi mne svodil, a mluvils mi lež. Pověziž mi, čím bys svázán býti mohl. Odpověděl jí: Kdybys přivila sedm pramenů z vlasů hlavy mé k vratidlu tkadlcovskému. ¹⁴Což učinivši, zarazila hřebem, a řekla jemu: Filistinští na tě, Samsone. A procítiv ze sna svého, vytrhl hřeb, osnovu i s vratidlem. ¹⁵Opět řekla jemu: Kterak ty pravíš: Miluji tě, poněvadž srdce tvé není se mnou? Již jsi mne potřikrát oklamal a neoznámils mi, v čem jest tak veliká síla tvá. ¹⁶Když tedy trápila jej slovy svými každého dne, a obtěžovala jej, umdlena jest duše jeho, jako by již měl umřít. ¹⁷I otevřel jí cele srdce své a řekl jí: Břítva nevešla nikdy na hlavu mou, nebo Nazarejský Boží jsem od života matky své. Kdybych oholen byl, odešla by ode mne síla má, a zemdlel bych a byl jako jiný člověk. ¹⁸Viduci pak Dalila, že by cele otevřel jí srdce své, poslala a zavolala knížat Filistinských těmi slovy: Podte ještě jednou, nebo otevřel mi cele srdce své. Tedy přišli knížata Filistinská k ní, nesouce stříbro v rukou svých. ¹⁹I uspala ho na klíně svém a povolala holiče, i dala oholiti sedm pramenů vlasů hlavy jeho. I počala jím strkati, když odešla od něho síla jeho. ²⁰A řekla: Filistinští na tě, Samsone. Procítiv pak ze sna svého, řekl: Vyjdu jako i prvé, a probiji se skrze ně. Nevěděl však, že Hospodin odstoupil od něho. ²¹Tedy javše ho Filistinští, vyloupili mu oči, a dovedše ho do Gázy, svázali jej dvěma řetězy železnými. A mlel v domě vězňů. ²²Potom počaly mu vlasy na hlavě odrostati

po oholení. ²³Knížata pak Filistinská shromáždili se, aby obětovali obět velikou bohu svému Dágonovi a aby se veselili; nebo řekli: Dalt' jest bůh náš v ruce naše Samsona nepřitele našeho. ²⁴A když uzřel jej lid, chválili boha svého; nebo pravili: Dalt' jest bůh náš v ruce naše nepřitele našeho a zhoubce země naší, kterýž mnohé z našich zmrdoval. ²⁵I stalo, když se rozveselilo srdce jejich, že řekli: Zavolejte Samsona, aby kratochvílil před námi. Tedy povolali Samsona z domu vězňů, aby hral před nimi; i postavili ho mezi sloupy. ²⁶Nebo řekl Samson pacholeti, kterěz ho za ruku vodilo: Přiveď mne, ať mohu omakati sloupy, na nichž dům stojí, a zpodepřítí se na ně. ²⁷Dům pak plný byl mužů a žen, a byla tam všeska knížata Filistinská, ano i na vrchu okolo tří tisíc mužů a žen, kteríž dívali se, když Samson hral. ²⁸I volal Samson k Hospodinu, a řekl: Panovníče Hospodine, prosím, rozpomeň se na mne, a posilni mne, žádám, toliko aspoň jednou, ó Bože, abych se jednou pomstítí mohl za své obě oči nad Filistinskými. ²⁹Objav tedy Samson oba sloupy prostřední, na nichž dům ten stál, zpolehl na ně, na jeden pravou a na druhý levou rukou svou. ³⁰Potom řekl Samson: Necht' umře život můj s Filistinskými. A nalehl silně, i padl dům na knížata a na všesken lid, kterýž byl v něm; i bylo mrtvých, kterěz pobil on umíraje, více než těch, kterěz pobil, živ jsa. ³¹Tedy přišli přátelé jeho, a všesken dům otce jeho, a vzavše jej, odešli, a pochovali jej mezi Zaraha a Estaol v hrobě Manue otce jeho. A on soudil lid Izraelský dvadeceti let.

17 Byl pak muž nějaký s hory Efraim, jehož jméno bylo Mícha. ²Kterýž řekl matce své: Ten tisíc a sto stříbrných, kteríž vzati byli tobě, pro něž jsi zlořečila a mluvilaš přede mnou, hle, stříbro to u mne jest, já jsem je vzal. I řekla matka jeho: Požehnaný jsi, synu můj, od Hospodina. ³Navrátil tedy ten tisíc a sto stříbrných matce své. I řekla matka jeho: Jižť jsem zajisté posvětila stříbro to Hospodinu z ruky své, a tobě synu svému, aby udělán byl obraz rytý a slitý. Protož nyní dám je tobě. ⁴On pak navrátil to stříbro matce své, z něhož vzala matka jeho dvě stě stříbrných, a dala zlatníku. I udělal z nich obraz rytý a slitý, kterýž byl v domě Míchově. ⁵Měl pak ten Mícha chrám bohů, i udělal efod a terafim, a naplnil ruce jednoho z synů svých, aby mu byl knězem. ⁶Toho času nebylo krále v Izraeli; jeden každý, což se mu za dobré vidělo, to činil. ⁷Byl pak mládenec z Betléma Judova, totiž z čeledi Judovy, kterýž, jsa Levíta, byl tam pohostinu. ⁸Odšel tedy člověk ten z města Betléma Judova, aby byl pohostinu, kdež by se mu koli nahodilo. I přišel na horu Efraim, až k domu Míchovu, jda cestou svou. ⁹Jemuž řekl Mícha: Odkud jdeš? Odpověděl mu: Já jsem Levíta, z Betléma Judova beru se, abych byl pohostinu, kdež by mi se koli nahodilo. ¹⁰I řekl jemu Mícha: Zůstaň u mne, a buď mi za otce a za kněze, a buduť dávati deset stříbrných na každý rok, a dvoje roucho i stravu tvou. I šel Levíta. ¹¹Líbilo se pak Levítovi zůstatu u muže toho, a byl u něho mládenec ten, jako jeden z synů jeho. ¹²I posvětil Mícha rukou Levíty, a byl mu mládenec ten za kněze; i bydlil v domě jeho. ¹³Řekl pak Mícha: Nyniť vím, že mi dobře učiní Hospodin, proto že mám toho Levítu za kněze.

18 V těch dnech nebylo krále v Izraeli, a toho času pokolení Dan hledalo sobě dědičného místa k bydlení, nebo se mu ještě nebylo dostalo dílu u prostřed synů Izraelských až do dne toho. ²Tedy poslali synové Dan z čeledi své pět mužů z končin svých, mužů silných z Zaraha a Estaol, aby spatřili zemi a pilně prohlédli ji, a řekli jim: Jděte, shlédněte zemi. Kterížto když přišli na horu Efraim až do domu Míchova, přenocovali tam. ³Když pak byli blízko domu Míchova, poznali hlas toho mládence Levíty, a uchýlivše se tam, řekli jemu: Kdo tě sem přivedl? Co ty zde děláš? A co ty zde máš? ⁴Odpověděl jim: Toto mi a toto učinil Mícha, a ze mzdy najal mne, abych byl jeho knězem. ⁵I řekli jemu: Porad' se, prosíme, s Bohem, abychom věděli, zdaří-li se nám cesta naše, kterouž jdeme. ⁶Odpověděl jim kněz: Jděte v pokoji, Hospodinů spravuje cestu vaši, po níž jdete. ⁷Tedy odešlo pět mužů těch, a přišli do Lais, a viděli lid, kterýž tam byl, bezpečně bydlící, vedlé obyčeje Sidonských v zahálce a bezpečnosti, a že nebylo, co by je kormoutiti mělo v té zemi, ani kdo by dědičně ujíti chtěl království. K tomu i od Sidonských vzdáleni byli, aniž spříznění jaké s kým měli. ⁸Když se pak navrátili k bratřím svým do Zaraha a Estaol, řekli jim bratří jejich: Což vy? ⁹I odpověděli: Vstaňte a táhněme na ně, nebo shlédli jsme tu zemi, a aj, velmi dobrá jest; a vy mlčíte? Nelenujtež se táhnouti, a jítí k opanování té země. ¹⁰(Když přijdete, vejdete k lidu bezpečnému, a do země prostranné;) nebo dal jí Bůh v ruku vaši, místo, v němž není žádného nedostatku jakýchkoli věcí, kterěz na zemi býti mohou. ¹¹Tedy vyšlo z čeledi Dan odtud, totiž z Zaraha a Estaol, šest set mužů oděných v odění válečné. ¹²A vytáhše, položili se u Kariatjeharim Judova; pročež nazvali to místo Mahane Dan až do dnešního dne, a jest za Kariatjeharim. ¹³A odtud táhnouce na horu Efraim, přišli až k domu Míchovu. ¹⁴I mluvilo těch pět mužů, kteríž chodili k shlédnutí země Lais, a řekli bratřím svým: Víte-liž, že v domích těchto jest efod a terafim, a rytina a slitina? Protož nyní vězte, co máte činiti. ¹⁵A uchýlivše se tam, vešli do domu mládence Levíty v domě Míchově, a pozdravili ho pokojně. ¹⁶Ale šest set mužů oděných v zbroj svou válečnou, kteríž byli z pokolení Dan, stáli přede dveřmi. ¹⁷A šedše pět mužů, kteríž chodili k shlédnutí země, vešli tam a vzali rytinu a efod a terafim a slitinu; kněz pak stál u vrat

brány s šesti sty muži oděnými v zbroji. ¹⁸ A ti, kteříž vešli do domu Míchova, vzali rytinu, efod a terafim, a slitinu. I řekl jim kněz: Což to děláte? ¹⁹ Kteríž odpověděli: Mlč, vlož ruku svou na ústa svá a pod's námi, a budeš nám za otce a za kněze. Což jest lépe tobě, knězem-li býti v domě jednoho člověka, či býti knězem pokolení a čeledi v Izraeli? ²⁰ I zraďovalo se srdce kněze, a vzav efod a terafim a rytinu, šel u prostřed lidu toho. ²¹ A obrátivše se odešli, a pustili napřed děti a dobytek, a což měli dražšího. ²² Když pak opodál byli od domu Míchova, tedy muži, kteříž bydlili v domích blízkých domu Míchova, shromáždili se a honili syny Dan. ²³ I volali za syny Dan. Kteríž ohlédše se, řekli Míchovi: Cožtě, že jsi jich tolik shromáždil? ²⁴ Odpověděl: Bohy mé, kteréž jsem udělal, vzali jste, i kněze, a odcházíte. Což pak již budu míti? A ještě se ptáte: Coť jest? ²⁵ Jemuž odpověděli synové Dan: Hledíž, ať více neslyšíme hlasu tvého za sebou, sic jinak oboří se na vás muži hněviví, a ztratíš duši svou i duše domu svého. ²⁶ I brali se muži Dan cestou svou. A vida Mícha, že by silnější byli nežli on, obrátiv se, šel do domu svého. ²⁷ Oni pak vzavše, což byl udělal Mícha, i kněze, kteréhož měl, přitáhli do Lais k lidu zahálivému a bezpečnému; i pobili je ostrostí meče, a město vypálili ohněm. ²⁸ A nebylo žádného, kdo by jim spomohl; nebo daleko byl Sidon, aniž měli spříznění s kterými lidmi. Město pak bylo v údolí, kteréž jest v Betrohob. A vystavěvše zase město, bydlili v něm. ²⁹ A nazvali jméno města toho Dan, od jména otce svého, kterýž naroden byl Izraelovi, ješto prvé jméno města toho bylo Lais. ³⁰ Postavili pak sobě synové Dan tu rytinu, a Jonatan syn Gersonův, syna Mojžíšova, on i synové jeho byli kněžimi v pokolení Dan, až do dne zajetí obyvatelů země. ³¹ Vystavili tedy sobě tu rytinu, kterouž udělal Mícha, a byla tam po všechny dny, v nichž dům Boží byl v Sílo.

19 Stalo se také toho času, když krále nebylo v Izraeli, že muž nějaký Levíta, jsa pohostinu při straně hory Efraimské, pojal sobě ženu ženinu z Betléma Judova. ² Kterážto ženina smilnila u něho. I odešla od něho do domu otce svého do Betléma Judova, a byla tam plně čtyři měsíce. ³ Vstav pak muž její, šel za ní, aby namluvě ji, zase ji přivedl, maje s sebou mládence svého a dva osly. Tedy ona uvedla jej do domu otce svého. Kteréhož když uzřel otec té děvky, zraďoval se z příchodu jeho. ⁴ I zdržel jej tchán jeho, otec té děvky, tak že pozůstal u něho za tři dni. Tu také jídali i pili i nocovali. ⁵ Dne pak čtvrtého, když tím raněji vstali, vstal i on, aby odšel. Tedy řekl otec té děvky k zeti svému: Posilni se kouskem chleba, a potom půjdete. ⁶ Sedli tedy a pojedli oba spolu, a napili se. Potom řekl otec děvky k muži: Posediž medle, nybrž pobuď přes noc, a buď myslí veselé. ⁷ Když pak vstal ten muž, chtěje předce jíti, moci jej zdržel test jeho. A tak se vrátil a zůstal tu přes noc. ⁸ Potom dne pátého vstal tím raněji, aby se bral. I řekl otec té děvky: Posilň se, prosím. I prodlili, až se den nachýlil, nebo jedli oba. ⁹ Tedy vstal muž ten, aby šel, on i ženina jeho i mládenec jeho. I řekl mu tchán jeho, otec děvky: Aj, již se den nachýlil k večerou, medle zůstaňte přes noc; aj, dokonává se den, pobuď přes noc zde, a buď myslí veselé, a zítra tím raněji vypravíte se na cestu svou, a půjdeš k příbytku svému. ¹⁰ On pak nechtěl zůstat přes noc, ale vstav, odšel, a přišel proti Jebus, jenž jest Jeruzalém, a s ním dva oslové s břemeny i ženina jeho. ¹¹ Když pak byli blízko Jebus, a den se velmi nachýlil, řekl mládenec pánu svému: Poď, prosím, obraťme se do města toho Jebuzejského, abychom v něm přenocovali. ¹² Jemuž odpověděl pán jeho: Neobrátime se do města cizozemců, kteréž není synů Izraelských, ale půjdeme až do Gabaa. ¹³ Řekl ještě mládeneci svému: Poď, abychom přišli k některému z těch míst, a zůstali přes noc v Gabaa aneb v Ráma. ¹⁴ Pomíjejíce tedy, odešli, a zapadlo jim slunce blízko Gabaa, kteréž jest Beniaminských. ¹⁵ I obrátili se tam, aby vejdouce, zůstali přes noc v Gabaa. A když tam všel, posadil se na ulici města, proto že nebyl, kdo by je přijal do domu a dal jim nocleh. ¹⁶ A aj, muž starý vracoval se od práce své s pole u večer, kterýž také byl s hory Efraimovy, a bydlil pohostinu v Gabaa; ale lidé místa toho byli synové Jemini. ¹⁷ A když pozdvihl očí svých, uzřel muže toho pocestného na ulici města. I řekl jemu ten stařec: Kam se běřeš, a odkud jdeš? ¹⁸ Jemuž odpověděl: Jdeme z Betléma Judova až k stranám hory Efraimovy, odkudž jsem; nebo jsem byl odšel do Betléma Judova. Jduť pak do domu Hospodinova, a není žádného, kdo by mne přijal do domu; ¹⁹ Ješto mám i slámu a obrok pro osly své, tolikéž i chléb, ano i víno pro sebe a děvku tvou, a mládence, kterýž jest s služebníkem tvým, tak že v ničemž nemáme nedostatku. ²⁰ I řekl muž ten starý: Měj ty pokoj. Čehoť se koli nedostává, nechť já to opatřím, ty toliko na ulici nezůstávej přes noc. ²¹ Tedy uvedl jej do domu svého, a obrok dal oslům; potom umyvše nohy své, jedli a pili. ²² A když očerstvili srdce své, aj, muži města toho, muži nešlechtní, obklíčivše dům, tloukli na dvěře a mluvili tomu muži starci, hospodáři domu, řkouce: Vyved' muže toho, kterýž všel do domu tvého, abychom ho poznali. ²³ K nimžto vyšed muž ten, hospodář domu, řekl jim: Nikoli, bratří moji, nečiňte, prosím, zlého, poněvadž všel ten muž do domu mého, neprovoďte nešlechtnosti té. ²⁴ Aj, dceru svou, kteráž pannou jest, a ženinu jeho, ty hned vyvedu, i ponížíte jich, aneb učiníte jim, což se vám za dobré vidí; jen muži tomu nečiňte věci té hanebné. ²⁵ Ale nechtěli ho uposlechnouti muži ti. Pojav tedy muž ten ženinu svou, vyvedl ji k nim ven, i poznali ji, a zle jí požívali přes celou noc až do jitra; potom pustili ji, když počínalo zasvitávati. ²⁶ V svitání pak přišla žena ta, a padši, ležela u dveří domu toho muže, kdež byl pán její, až se rozednilo. ²⁷ Když pak vstal pán její ráno, otevřev dvěře domu, vycházel, aby se bral dále cestou svou.

A aj, žena ta, ženina jeho, ležela u dveří domu, a ruce její byly na prahu. ²⁸Jízto řekl: Vstaň, a poďme. A nic neodpověděla. Vzav tedy ji na osla, a vstav muž ten, odšel k místu svému. ²⁹Když pak přišel do domu svého, vzal meč, a pochytiv ženinu svou, rozsekal ji s kostmi jejími na dvanácte kusů, a rozeslal ji po všech končinách Izraelských. ³⁰A bylo, že kdožkoli uzřel, pravil: Nikdy se nestalo ani vidíno bylo co podobného od toho času, jakž vyšli synové Izraelští z země Egyptské, až do tohoto dne. Posuďte toho pilně, poraďte se a promluďte o to.

20 I vyšli všickni synové Izraelští, a shromáždilo se všechno množství jednomyslně od Dan až do Bersabé, i země Galád, k Hospodinu do Masfa. ²Kdežto postavili se přední všeho lidu, všechna pokolení Izraelská v shromáždění lidu Božího, čtyřikrát sto tisíc lidu pěšího válečného. ³(Uslyšeli pak synové Benjamin, že by sešli se synové Izraelští v Masfa.) I řekli synové Izraelští: Povězte, kterak se stala nešlechtnost ta? ⁴I odpověděv muž Levíta, manžel ženy zamordované, řekl: Do Gabaa kteréž jest Benjaminovo, přišel jsem s ženinou svou, abych tam přenocoval. ⁵Tedy povstavše proti mně muži Gabaa, obklíčili mne v domě v noci, myslíce mne zamordovati, ženinu pak mou trápili, tak že umřela. ⁶Pročež vzav ženinu svou, rozsekal jsem ji na kusy, a rozeslal jsem ji do všech krajin dědictví Izraelského; nebo nešlechtnosti a mrzkosti se dopustili v Izraeli. ⁷Aj, všickni vy synové Izraelští jste; považte toho mezi sebou, a raďte se o to. ⁸A povstav všecken lid jednomyslně, řekli: Nenavrátí se žádný z nás do příbytku svého, aniž odejde kdo do domu svého. ⁹Ale nyní toto učiníme Gabaa, losující proti němu. ¹⁰Vezmeme deset mužů ze sta po všech pokoleních Izraelských, a sto z tisíce, a tisíc z desíti tisíců, aby dodávali potravu lidu, kterýž by přitáhna do Gabaa Benjaminova, pomstil všech nešlechtností jeho, kterýchž se dopustilo v Izraeli. ¹¹I sebrali se všickni muži Izraelští na to město, snesše se za jednoho člověka. ¹²Poslala pak pokolení Izraelská muže do všech čeledí synů Benjamin, řkouce: Jaký to zlý skutek stal se mezi vámi? ¹³Nyní tedy vydejte ty muže bezbožné, kteříž jsou v Gabaa, ať je zbijeme a odejmeme zlé z Izraele. Ale nechtěli Benjaminští slyšeti hlasu bratří svých, synů Izraelských. ¹⁴Nýbrž shromáždili se synové Benjamin z měst svých do Gabaa, aby vytáhli k boji proti synům Izraelským. ¹⁵Toho dne načteno jest synů Benjamin z měst jejich dvaceti šest tisíc mužů bojovných, kromě obyvatelů Gabaa, jichž načteno bylo šest set mužů vybraných. ¹⁶Mezi kterýmžto vším lidem bylo sedm set mužů vybraných, neužívajících pravé ruky své, z nichž každý z praku kamením házeli k vlasu, a nechybovali se. ¹⁷Mužů pak Izraelských načteno jest kromě Benjaminových čtyřikrát sto tisíc mužů bojovných; všickni tito byli muži udatní. ¹⁸Vstavše pak, brali se do domu Boha silného, a tázali se Boha, a řekli synové Izraelští: Kdo z nás půjde napřed k boji proti synům Benjamin? I řekl Hospodin: Juda půjde napřed. ¹⁹A tak ráno vstavše synové Izraelští, položili se proti Gabaa. ²⁰I táhli muži Izraelští k boji proti synům Benjamin, a sšikovali se muži Izraelští k bitvě proti Gabaa. ²¹Vyšedše pak synové Benjamin z Gabaa, porazili z Izraele toho dne dvamecímta tisíc mužů na zem. ²²A posilnivše se muži lidu Izraelského, spořádali se zase k boji na místě, na kterémž se prvního dne zřídili. ²³Prvé pak šli synové Izraelští, a plakali před Hospodinem až do večera. I tázali se Hospodina těmi slovy: Půjdeme-li ještě k boji proti synům Benjamin bratra našeho? Odpověděl Hospodin: Jděte proti nim. ²⁴Tedy potýkali se synové Izraelští s syny Benjamin druhého dne. ²⁵A vyšedše synové Benjamin z Gabaa na ně druhého dne, porazili z synů Izraelských opět osmnácte tisíc mužů na zem, vše mužů bojovných. ²⁶Protož vstoupili všickni synové Izraelští a všecken lid, a přišli do domu Boha silného. I plakali, usadivše se tam před Hospodinem, a postili se toho dne až do večera; obětovali též oběti zápalné a pokojné před Hospodinem. ²⁷I tázali se synové Izraelští Hospodina, (nebo tu byla truhla smlouvy Boží v těch dnech, ²⁸A Fines syn Eleazara, syna Aronova, stál před ní v ten čas), řkouce: Půjdeme-li ještě k boji proti synům Benjamin bratra našeho, čili tak necháme? Odpověděl Hospodin: Jděte, nebo zítra dám je v ruku vaši. ²⁹Tedy Izraelští zdělali zálohy proti Gabaa všudy vůkol. ³⁰I šli synové Izraelští proti synům Benjamin dne třetího, a sšikovali se proti Gabaa, jako prvé jednou i podruhé. ³¹Vyšedše pak synové Benjamin proti lidu, odtrhli se od města, a počali bítí a mordovati lidu, jako prvé jednou i druhé po stezkách, (z nichž jedna šla k Bethel a druhá do Gabaa), i po poli, a okolo třidecítí mužů z Izraele. ³²A řekli synové Benjamin: Padají před námi jako i prvé. Synové pak Izraelští řekli byli: Utíkejme, abychom je odtrhli od města až k stezkám. ³³A v tom všickni synové Izraelští vstavše z místa svého, sšikovali se v Baltamar; zálohy také Izraelovy vyskočily z místa svého z trávníků Gabaa. ³⁴Tedy vyšlo proti Gabaa deset tisíc mužů vybraných ze všeho Izraele, a bitva se rozmáhala; oni pak nevěděli o tom, že je potkati mělo zlé. ³⁵I porazil Hospodin Benjamin před Izraelem, a zbili synové Izraelští z Benjaminových dne toho pětmecímta tisíc a sto mužů, vše bojovných. ³⁶A vidouce synové Benjamin, že by poraženi byli, (nebo muži Izraelští ustupovali z místa Benjaminovým, ubezpečivše se na zálohy, kteréž zdělali proti Gabaa. ³⁷Zálohy pak pospíšily a obořily se na Gabaa, a rozvláčně troubivše zálohy, zbily všechno město ostrostí meče. ³⁸Měli pak muži Izraelští s zálohami jistý čas uložený, aby když by oni zapálili město, ³⁹Obrátili se synové Izraelští k boji. Benjaminští pak počali bítí a mordovati, a zbili z synů Izraelských okolo třidecítí mužů; nebo řekli: Jistě že padají před námi jako v první bitvě. ⁴⁰Oheň pak počal vzhůru jíti z města, a sloup dymový. A ohlédše se Benjaminští zpět, uzřeli, an vstupuje oheň města k nebi.) ⁴¹A že muži Izraelští obrátili se, i zděšení jsou muži

Beniamin, nebo viděli, že zahynutí jim nastává. ⁴²I utíkali před muži Izraelskými cestou ku poušti, a bojovníci postihali je, a kteří z měst vyšli, mordovali je mezi sebou. ⁴³A tak obklíčili Beniaminské, a honili i porazili je, od Manuha až naproti Gabaa k východu slunce. ⁴⁴Tedy padlo Beniaminských osmnácte tisíc mužů; všickni ti byli muži silní. ⁴⁵Těch pak, kteříž obrátivše se, utíkali na poušť k skále Remmon, zpaběrovali po cestách pět tisíc mužů; potom honili je až k Gidom, a zbili z nich dva tisíce mužů. ⁴⁶A tak bylo všech, kteříž padli v ten den z Beniaminských, pětmečítma tisíc mužů bojovných, vše mužů silných. ⁴⁷I obrátilo se na poušť a uteklo k skále Remmon šest set mužů, kteříž zůstali v skále Remmon za čtyři měsíce. ⁴⁸Potom muži Izraelští navrátili se k synům Beniamin, a zbili je ostrostí meče, tak lidi v městech jako hovada, i všecko, což nalezeno bylo; také i všecka města, kteráž ještě pozůstávala, ohněm vypálili.

21 Nadto každý z mužů Izraelských přísahou se byli zavázali v Masfa, řkouce: Žádný z nás nedá dcery své Beniaminským za manželku. ²Protož všel lid do domu Boha silného, a seděli tam až do večera před Bohem, a pozdvihše hlasu svého, plakali pláčem velikým. ³A řekli: Proč Hospodine, Bože Izraelský, stalo se toto v Izraeli, aby dnes ubylo jedno pokolení z Izraele? ⁴Nazejtří pak ráno vstal lid, a vzdělali tam oltář, a obětovali oběti zápalné a pokojné. ⁵Řekli pak synové Izraelští: Jest-li kdo, ješto nepřišel do shromáždění tohoto ze všech pokolení Izraelských k Hospodinu? (Nebo se byli velice zapřísáhli proti tomu, kdož by nepřišel k Hospodinu do Masfa, řkouce: Bez milosti ať umře. ⁶Nebo litující synové Izraelští Beniamina bratra svého, řekli: Dnes vyhlazeno jest jedno pokolení z Izraele. ⁷Jakž tedy učiníme s těmi ostatky, aby ženy měly, poněvadž jsme se přísahou zavázali skrze Hospodina, že jim nedáme dcer svých za manželky?) ⁸Řekli tedy: Jest-li kdo z pokolení Izraelských, ješto nepřišel k Hospodinu do Masfa? A aj, nepřišel byl žádný do vojska z Jábes Galád do shromáždění. ⁹Nebo když sečten byl lid, a aj, nebylo tam žádného z obyvatelů Jábes Galád. ¹⁰Protož poslalo tam shromáždění to dvanácte tisíc mužů nejsilnějších, a přikázali jim, řkouce: Jděte a pobíte obyvatele Jábes Galád ostrostí meče, ženy i děti. ¹¹Toto pak učiníte: Všecky mužského pohlaví, a každou ženu, kteráž muže poznala, zamordujete. ¹²Nalezli tedy mezi obyvateli Jábes Galád čtyři sta děveček panen, kteréž nepoznaly muže, a přivedli je do vojska v Sílo, kteréž bylo v zemi Kananejské. ¹³Tedy poslalo všecko to shromáždění, a mluvili k synům Beniamin, kteříž byli v skále Remmon, a povolali jich v pokoji. ¹⁴Protož navrátili se Beniaminští toho času. I dali jim ženy, kteréž živé zachovali z žen Jábes Galád, ale ani tak se jim nedostávalo jich. ¹⁵Lidu pak líto bylo Beniamina, proto že učinil Hospodin mezeru v pokoleních Izraelských. ¹⁶Řekli tedy starší shromáždění toho: Jak učiníme s těmi pozůstalými, aby měli ženy? Nebo vyhlazeny jsou ženy z pokolení Beniamin. ¹⁷Řekli také: Dědictví Beniaminovo pozůstalým náleží, aby nezahynulo pokolení z Izraele. ¹⁸My pak nemůžeme jim dáti dcer svých za manželky; (nebo se byli přísahou zavázali synové Izraelští, řkouce: Zlořečený buď, kdož by dal manželku synům Beniamin.) ¹⁹Potom řekli: Aj, slavnost Hospodinova bývá v Sílo každého roku na místě, kteréž jest s půlnoční strany domu Boha silného, k východu slunce cestě, kterouž se chodí od domu Boha silného do Sichem, a Lebnu jest na poledne. ²⁰Přikázali tedy synům Beniamin, řkouce: Jděte a skrejte se v vinicích. ²¹A šetřte, a aj, když vyjdou dcery Sílo plésati v houfích, tedy vyskočíte z vinic a pochyťte sobě každý manželku svou ze dcer Sílo, a odejdete do země Beniamin. ²²Když pak přijdou otcové jejich aneb bratří jejich, aby se před námi soudili, tedy řekneme jim: Slitujte se nad námi místo nich, nebo v té válce nevzali jsme pro každého z nich manželky; také jste vy jim nedali jich, a tak nebudete nic vinni. ²³Tedy učinili tak synové Beniamin, a přivedli sobě manželky vedlé počtu svého z těch plésajících, kteréž uchvátili; a odšedše, navrátili se k dědictví svému, a vzdělavše zase města svá, bydlili v nich. ²⁴A tak odešli odtud synové Izraelští toho času, jeden každý k svému pokolení a k čeledi své; a vrátili se odtud jeden každý k dědictví svému. ²⁵Těch dnů nebylo krále v Izraeli, ale každý, což se mu vidělo, to činil.

Rút

Úvod

1 Stalo se pak za času soudců, že byl hlad v zemi. I odšel člověk z Betléma Judova, a bydlil pohostinu v krajině Moábské s manželkou svou a se dvěma syny svými. ² Jméno pak muže toho Elimelech, a jméno ženy jeho Noémi, jméno také dvou synů jeho Mahalon a Chelion, Efratejští z Betléma Judova; a přišedše do krajiny Moábské, bydlili tam. ³ Umřel pak Elimelech, muž Noémi; i pozůstala ona s oběma syny svými. ⁴ Kteríž pojali sobě ženy Moábské; jméno jedné bylo Orfa a jméno druhé Rut. I bydlili tam téměř deset let. ⁵ Umřeli také oni oba dva, Mahalon i Chelion, a zůstala žena ta po dvou synech svých a manželu svém. ⁶ Tedy vstavši ona s nevěstami svými, navracela se z krajiny Moábské; nebo slyšela v krajině Moábské, že Hospodin navštívil lid svůj, dav jemu chléb. ⁷ Vyšedši tedy z místa, na němž bydlila, a obě nevěsty její s ní, daly se na cestu, aby se navrátily do země Judské. ⁸ Řekla pak Noémi oběma nevěstám svým: Jděte, navratte se jedna každá do domu matky své. Učiniž Hospodin s vámi milosrdenství, jakož jste i vy činili s mrtvými syny mými i se mnou. ⁹ Dež vám Hospodin, abyste našly odpočinutí, jedna každá v domě muže svého. I políbila jich, ony pak pozdvihše hlasu svého, plakaly. ¹⁰ A řekly jí: Obrátíme se raději s tebou k lidu tvému. ¹¹ I řekla Noémi: Navratte se, dcerky mé. Proč chcete jíti se mnou? Zdaliž ještě budu míti syny, aby byli vaši muži? ¹² Navratte se, dcerky mé, a odejděte, neboť jsem již stará k vdání; nýbrž bych i řekla, že mám naději, bych i noci této se vdala a syny zrodila, ¹³ Zdaž byste na ně čekaly, až by dorostli? Zdaliž tou příčinou meškati se budete, abyste se neměly vdáti? Ne tak, mé dcerky, nebo mé trápení větší jest nežli vaše, proto že ruka Hospodinova jest proti mně. ¹⁴ Ony pak pozdvihše hlasu, opět plakaly. A Orfa políbivši svegruši svou, odešla, Rut pak přidržela se jí. ¹⁵ Kterážto řekla Noémi: Aj, přítelkyně tvá navrátila se k lidu svému a k bohům svým, navratíš se také za ní. ¹⁶ Ale Rut řekla: Nenuť mne, abych tě opustiti a od tebe odjíti měla. Nebo kamž se koli obrátíš, půjdu, a kdekoli bydliti budeš, i já bydliti budu; lid tvůj lid můj, a Bůh tvůj Bůh můj. ¹⁷ Kdekoli umřeš, umru, a tu pochována budu. Toto mi učí Hospodin, a toto přidej, že toliko smrt rozdělí mne s tebou. ¹⁸ Tedy viduci, že se na tom ustavila, aby šla s ní, přestala k ní mluvit. ¹⁹ I šly obě dvě spolu, až přišly k Betlému. I stalo se, že když přišly do Betléma, roznesla se pověst o nich po všem městě, a pravili: To-li jest ta Noémi? ²⁰ Jimž ona řekla: Nenazývejte mne Noémi, říkejte mi Mara; nebo hořkostí velikou naplnil mne Všemohoucí. ²¹ Vyšla jsem plná, teď pak prázdnu mne zase Hospodin přivedl. Pročž tedy nazýváte mne Noémi, poněvadž mne Hospodin ssoužil, a Všemohoucí mne znuzil? ²² A navrátila se Noémi s Rut Moábskou, nevěstou svou; navrátila se pak z krajiny Moábské. I přišly do Betléma, když počínali žiti ječmene.

2 Měla pak Noémi přítele po manželu svém, muže mocného z čeledi Elimelechovy, jménem Bóza. ² I řekla Rut Moábská Noémi: Necht' medle jdu na pole sbíratí klasů za tím, kdož by mi toho přál. Jízto ona řekla: Jdi, dcero má. ³ Šla tedy, a přišedši, sbírala klasy na poli za ženci. Přihodilo se pak, že přišla na díl pole toho, kteráž přináleželo Bózovi, jenž byl z čeledi Elimelechovy. ⁴ A v tom přišel Bóz z Betléma, a řekl žencům: Hospodin s vámi. Kteríž odpověděli jemu: Požehnejž tobě Hospodin. ⁵ I řekl Bóz služebníkovi svému, kterýž postaven byl nad ženci: Čí jest tato mladice? ⁶ Odpověděl služebník ten, kterýž postaven byl nad ženci, a řekl: Jest mladice Moábská, kteráž přišla s Noémi z země Moábské. ⁷ A řekla mi: Prosím, necht' sbírám a shromažďuji klasy mezi snopy za ženci. A přišedši, trvá od jitra až dosavad, kromě že na chvilku doma pobyla. ⁸ Tedy řekl Bóz k Rut: Slyš, dcero má, nechod' sbíratí na jiné pole, aniž odcházej odsud, ale přidrž se teď děvek mých. ⁹ Zůstávej na tom poli, na němž budou žíti, a choď za nimi, nebo jsem přikázal služebníkům svým, aby se tebe žádný nedotýkal. Bude-liť se chtíti píti, jdi k nádobám, a napi se té vody, kteréž by navážili služebníci moji. ¹⁰ Tedy ona padla na tvář svou, a schýlivši se k zemi, řekla jemu: Odkudž mi to, že jsem našla milost před tebou, abys se známil ke mně, kteráž jsem cizozemka. ¹¹ Odpověděl Bóz a řekl: O všemť mi oznámeno jest, co jsi koli činila svegruši své po smrti muže svého, a že opustivši otce svého a matku svou, i zemi, v kteréž se narodila, šla jsi mezi lid, kteréhožs prvé neznala. ¹² Odplatíš tobě Hospodin za skutek tvůj, a budiž mzda tvá dokonalá od Hospodina Boha Izraelského, poněvadž jsi přišla, abys pod křídly jeho doufala. ¹³ Kterážto řekla: Nalezla jsem milost před tebou, pane můj, poněvadž jsi mne potěšil, a mluvils k srdci děvky své, ješto nejsem podobná jedné z děvek tvých. ¹⁴ Tedy řekl jí Bóz: Když bude čas jísti, přistup sem, a pojez chleba, a omoč skyvu svou v octě. I posadila se při žencích, a podal jí pražmy; ona pak jedla až do sytosti, a ještě jí zbylo. ¹⁵ I vstala, aby sbírala. Přikázal pak Bóz služebníkům svým, řka: Byť pak i mezi snopy sbírala, nezbraňujte jí. ¹⁶ Nýbrž naschvál jí upouštějte z snopů a nechávejte, ať sbírá, a nedomluvejte jí. ¹⁷ Sbírala tedy na poli tom až do večera, a což sebrala, to vymlátíla; i byla téměř míra efi ječmene. ¹⁸ Kterýž vzavši, přišla do města,

a viděla svegruše její to, což nasbírala. Vyňala také a dala jí to, což pozůstalo po nasycení jejím. ¹⁹I řekla jí svegruše její: Kdes sbírala dnes, a kdes pracovala? Budiž požehnaný ten, kterýž tě přijal. Tedy oznámila svegruši své, u koho pracovala, řkuci: Jméno muže, u kteréhož jsem pracovala dnes, jest Bóz. ²⁰I řekla Noémi nevěstě své: Požehnanýť jest od Hospodina, že nepřestal milosrdenství svého nad živými i mrtvými. I to ještě k ní řekla Noémi: Blízký přítel náš a z příbuzných našich jest muž ten. ²¹Řekla jí také Rut Moábská: I to mi ještě řekl: Čeládky mé přidrž se, dokavadž by všeho, což mého jest, nedožali. ²²Tedy řekla Noémi Rut nevěstě své: Dobré jest tedy, dcero má, abys vycházela s děvečkami jeho, ať by na jiném poli něco nepřekazili. ²³A tak se přidržela Rut děvek Bózových, a sbírala klasy, dokudž nesžali ječmene a pšenice, a bydlela u svegruše své.

3 Řekla jí potom Noémi svegruše její: Má dcero, nemám-liž pohledati tobě odpočinutí, aby tobě dobře bylo? ²Anobřž zdalíž Bóz ten příbuzný náš, s jehož jsi děvečkami byla, nebude vítí ječmene na humně noci této? ³Protož umej se a pomaz, roucho své také oblec, a jdi na humno, však tak, aby nebylo známé muži tomu, prvé než by přestal jísti a pítí. ⁴A když půjde ležeti, znamenej místo, na kterémž lehne, a přijduc, pozdvihneš pláště u noh jeho, a tu se položíš; on pak oznámí tobě, co bys měla činiti. ⁵Jízto Rut řekla: Cokoli mi rozkážeš, učiním. ⁶Šla tedy na to humno, a učinila všecko, což jí rozkázala svegruše její. ⁷Když pak pojedl Bóz a napil se, a rozveselilo se srdce jeho, šel spáti vedlé stohu; přišla i ona tiše, a pozdvihši pláště u noh jeho, položila se. ⁸A když bylo o půl noci, ulekl se muž ten a zchopil se, a aj, žena leží u noh jeho. ⁹I řekl: Kdo jsi ty? A ona odpověděla: Já jsem Rut, děvka tvá. Vztáhni křídlo pláště svého na děvku svou, nebo příbuzný jsi. ¹⁰A on řekl: Požehnaná jsi ty od Hospodina, dcero má. Větší jsi nyní pobožnosti dokázala, nežli prvé, že jsi nehledala mládenců bohatých aneb chudých. ¹¹Protož nyní, dcero má, neboj se; vše, čehož žádáš, učiním tobě, nebo vítí všecko město lidu mého, že jsi ty žena šlechetná. ¹²A také jest to pravé, že jsem příbuzný tvůj, ale jestiť příbuzný bližší nežli já. ¹³Odpočiniž tu přes noc, a když bude ráno, jestližeť on bude chtíti práva příbuznosti k tobě užiti, dobře, nechť užive. Pakliť nebude chtíti práva užiti k tobě, já právem příbuznosti pojmu tebe, živť jest Hospodin. Spiž tu až do jitra. ¹⁴A tak spala u noh jeho až do jitra. Potom vstala prvé, nežli by kdo poznati mohl bližního svého; nebo pečoval Bóz, aby někdo nezvěděl, že přišla žena ta na humno. ¹⁵A řekl: Přines loktušku, kterouž se odíváš, a drž ji. A když ji držela, naměřiv jí šest měr ječmene, vložil na ni. I vešla do města. ¹⁶A přišla k svegruši své. Kteráz řekla: Kdo jsi ty, dcero má? I vypravovala jí všecko, což jí učinil muž ten. ¹⁷A řekla: Šest měr těchto ječmene dal mi, nebo řekl ke mně: Nenavrátiš se prázdná k svegruši své. ¹⁸I řekla jí Noémi: Počkej, dcero má, až porozumíš, jak to padne; neboť neobleví muž ten, až tu věc dnes k místu přivede.

4 Tedy Bóz všed do brány, posadil se tam. A aj, příbuzný ten, o němž on byl mluvil, šel tudy. I řekl jemu: Pod sem, a poseď tuto. Kterýž zastaviv se, sedl. ²A vzav Bóz deset mužů z starších města toho, řekl: Posadte se tuto. I posadili se. ³Tedy řekl příbuznému tomu: Díl pole, kteréž bylo bratra našeho Elimelecha, prodala Noémi, kteráž se navrátila z krajiny Moábské. ⁴A já jsem umínil netajiti toho před tebou, a pravímť: Ujmi pole to před přísedícími těmito a staršími lidu mého. Jestliže chceš koupiti, kup; pakli nekoupíš, oznam mi. Nebo vím, že kromě tebe není žádného, kterýž by měl právo koupiti je, a já jsem po tobě. Tedy on řekl: Já koupím. ⁵I řekl Bóz: Když ujmeš pole to od Noémi, tedy i Rut Moábskou, manželku mrtvého, sobě pojmeš, abys vzbudil jméno mrtvého v dědictví jeho. ⁶Odpověděl příbuzný ten: Nemohuť koupiti, abych snad nezahladil dědictví svého. Uživ ty práva příbuznosti mé, nebo já ho nemohu užiti. ⁷(Byl pak ten obyčej od starodávna v Izraeli při koupi a směnách, ku potvrzení všelijakého jednání, že szul jeden obuv svou, a dal ji druhému. A to bylo na svědectví té věci v Izraeli.) ⁸Protož řekl příbuzný Bózovi: Ujmi ty. I szul obuv svou. ⁹Tedy řekl Bóz starším těm a všemu lidu: Vy svědkové jste dnes, že jsem ujal všecko, což bylo Elimelechovo, i všecko to, což bylo Chelionovo a Mahalonovo, od Noémi. ¹⁰Ano i Rut Moábskou, ženu Mahalonovu, vzal jsem sobě za manželku, abych vzbudil jméno mrtvého v dědictví jeho, a aby nebylo zahlazeno jméno mrtvého z bratří jeho, a z brány místa jeho. Vy svědkové jste dnes toho. ¹¹I řekl všecken lid, kterýž byl v bráně města, i starší: Svědkové jsme. Dejž Hospodin, aby žena vcházející do domu tvého byla jako Ráchel a jako Lía, kteréžto dvě vzdělaly dům Izraelský. Počinejž sobě zmužile v Efratě, a dosáhni jména v Betlémě. ¹²A ať jest dům tvůj jako dům Fáresa, (kteréhož porodila Támar Judovi,) z semene toho, kteréž by dal tobě Hospodin s mladící touto. ¹³A tak Bóz pojnal sobě Rut, a byla manželkou jeho. A když všel k ní, dal jí to Hospodin, že počala a porodila syna. ¹⁴I řekly ženy Noémi: Požehnaný Hospodin, kterýž nedopustil toho, abys měla zbavena býti příbuzného v tento čas, tak aby trvalo v Izraeli jméno jeho. ¹⁵Onť očerství duši tvou, a chovati tě bude v starostí tvé; nebo nevěsta tvá, kteráž tě miluje, porodila ho, kteráž tobě lepší jest, nežli sedm synů. ¹⁶Tedy vzavši Noémi dítě, položila je na klín svůj, a byla pěstounkou jeho. ¹⁷Daly mu pak jméno sousedy, kteréž pravily: Narodil se syn Noémi, a nazvaly ho jménem Obéd. Onť jest otec Izai, otce Davidova. ¹⁸A tito jsou rodové Fáresovi: Fáres

zplodil Ezrona; ¹⁹ Ezron pak zplodil Rama, Ram pak zplodil Aminadaba; ²⁰ Aminadab pak zplodil Názona, Názon pak zplodil Salmona; ²¹ Salmon pak zplodil Bóza, Bóz pak zplodil Obéda; ²² Obéd pak zplodil Izai, Izai pak zplodil Davida.

První Samuelova

Úvod

1 Byl muž nějaký z Ramataim Zofim, s hory Efraim, jehož jméno bylo Elkána, syn Jerochama, syna Elihu, syna Tohu, syna Zuf Efratejského. ² A ten měl dvě ženy, jméno jedné Anna, a jméno druhé Penenna. Měla pak Penenna děti, ale Anna neměla děti. ³ I chodíval muž ten z města svého každého roku, aby se klaněl a obětoval Hospodinu zástupů, do Sílo, kdež byli dva synové Elí, Ofni a Fínes, kněží Hospodinovi. ⁴ Když pak přišel den, v němž obětoval Elkána, dal Penenně manželce své, a všechněm synům i dcerám jejím díly. ⁵ Anně pak dal díl jeden výborný, nebo Annu miloval, ale Hospodin zavřel byl život její. ⁶ Přesto kormoutila ji také velmi protivnice její, toliko aby ji popouzela, proto že Hospodin zavřel byl život její. ⁷ To když činíval každého roku, a Anna též chodívala do domu Hospodinova, tak ji kormoutívala protivnice; ona pak plakávala a nic nejídala. ⁸ Tedy řekl jí Elkána muž její: Anna, proč pláčeš? A proč nejíš? Proč tak truchlí srdce tvé? Zdalíž já nejsem tobě lepší nežli deset synů? ⁹ Vstala tedy Anna, když pojedli v Sílo a napili se; a Elí kněz seděl na stolici u veřeje chrámu Hospodinova. ¹⁰ Ona pak jsuci v hořkosti srdce, modlila se Hospodinu a plakala velmi. ¹¹ A učinila slib, řkuci: Hospodine zástupů, jestliže vzhledneš na trápení děvky své a rozpomeněš se na mne, a nezapomeneš na děvku svou, ale dáš služebnici své plod pohlaví mužského: tedy dám jej tobě, Hospodine, po všechny dny života jeho, a břitva nevejde na hlavu jeho. ¹² I stalo se, když se dlouho modlila před Hospodinem, že Elí pozor měl na ústa její. ¹³ Ale Anna mluvila v srdci svém; toliko rtové její se hýbali, hlasu pak jejího nebylo slyšeti. I domníval se Elí, že by opilá byla. ¹⁴ Protož řekl jí Elí: Dlouho-liž budeš opilá? Vystřízvěj z vína svého. ¹⁵ Odpověděla Anna, řkuci: Nikolí, pane můj, žena jsem ducha truchlivého, ani vína ani nápoje opojného jsem nepila, ale vylila jsem duši svou před Hospodinem. ¹⁶ Nepřirovnávej děvky své k ženě bezbožné, nebo z velikého myšlení a hořkosti své mluvila jsem až dosavad. ¹⁷ Jíž odpověděl Elí, rka: Jdiž u pokoji, a Bůh Izraelský dejž tobě k prosbě tvé, zač jsi ho prosila. ¹⁸ I řekla: Ó by našla děvka tvá milost před očima tvýma! Tedy odšedši žena cestou svou, pojedla, a tvář její nebyla více smutná. ¹⁹ I vstali velmi ráno, a poklonu učinivše před Hospodinem, navrátili se, a přišli do domu svého do Ramata. Poznal pak Elkána Annu manželku svou, a Hospodin rozpomenul se na ni. ²⁰ I stalo se po vyplnění dnů, jakž počala Anna, že porodila syna, a nazvala jméno jeho Samuel; nebo řekla: Vyprosila jsem ho na Hospodinu. ²¹ Šel pak muž ten Elkána se vsí čeledí svou, aby obětoval Hospodinu obět výroční a slib svůj. ²² Ale Anna nešla, nebo řekla muži svému: Až odchovám dítě, tehdy povedu je, aby ukáže se před Hospodinem, zůstalo tam na věky. ²³ I řekl jí Elkána muž její: Učiň, cožt se dobrého vidí, zůstaň, dokudž neodchováš jeho. Ó by toliko utvrdil Hospodin slovo své! A tak zůstala žena, a krmila syna svého, až jej i odchovala. ²⁴ Potom, když ho odchovala, vedla jej s sebou, se třmi volky a jednou efi mouky a nádobou vína, i uvedla jej do domu Hospodinova v Sílo; dítě pak ještě bylo malé. ²⁵ Tedy zabili volka a přivedli dítě k Elí. ²⁶ Ona pak řekla: Poslyš mne, pane můj. Jako jest živa duše tvá, pane můj, já jsem žena ta, kteráž jsem stála tuto s tebou, modleci se Hospodinu. ²⁷ Za toto dítě jsem prosila, a dal mi Hospodin k prosbě mé to, čehož jsem prosila od něho. ²⁸ Protož já také oddávám jej Hospodinu; po všechny dny, v nichž živ bude, oddanýť jest Hospodinu. A učinil tu poklonu Hospodinu.

2 I modlila se Anna a řekla: Zplésalo srdce mé v Hospodinu, a vyzdvižen jest roh můj v Hospodinu; rozšířila se ústa má proti nepřátelům mým, nebo rozveselila jsem se v spasení tvém. ² Neníť žádný tak svatý jako Hospodin; nýbrž žádného není kromě tebe, neníť žádný tak silný jako Bůh náš. ³ Nemluvtež již více hrdě, a nevycházej z úst vašich slovo pyšné; nebo Bůh silný vševědoucí jest Hospodin, a usilování jeho jemu nepochybují. ⁴ Lučiště i silní potrůni jsou, a mdlí opásání jsou silou. ⁵ Sytí z chleba jednájí se k dílu, a hladoví přestali lačněti, tak že neplodná porodila sedmero, a kteráž mnoho dětí měla, zemdlena jest. ⁶ Hospodin umrtvuje i obživuje, uvodí do pekla i vyvodí. ⁷ Hospodin ochuzuje i zbohacuje, ponižuje i povyšuje. ⁸ Nuzného vyzdvihuje z prachu, a z hnoje vyvyšuje chudého, aby je posadil s knížaty, a stolici slávy dědičně jim dal; nebo Hospodinovy jsou stěžeje země, na nichž založilokršlek. ⁹ Ont' ostříhá noh svatých svých, ale bezbožní ve tmě umlknou; nebo ne v síle záleží síla člověka. ¹⁰ Kteríž se protiví Hospodinu, setříní budou, na takové s nebe hřímati bude. Hospodin souditi bude končiny země, a dá sílu králi svému, a vyvýší roh pomazaného svého. ¹¹ I navrátil se Elkána do Ramaty, do domu svého, a pacholátko přísluhovalo Hospodinu při knězi Elí. ¹² Synové pak Elí byli bezbožní, a neznali Hospodina. ¹³ Nebo těch kněží obyčej při lidu byl: Kdokoli obětoval obět, přicházel kněžský mládenec, když se maso vařilo, maje v ruce své hák třízubý, ¹⁴ A vrazil jej do nádoby neb do kotlíku, neb do pánve, aneb do hrnce, a cokoli zachytil hák, to sobě bral kněz. Tak činívali všemu lidu Izraelskému, kteříž tam přicházeli do Sílo. ¹⁵ Nýbrž, prvé než tuk zapalovali, přicházel mládenec kněžský a říkal

člověku, kterýž obětoval: Dej masa, ať upeku knězi, nebo nevezme od tebe masa vařeného, ale surové.¹⁶ Jemuž odpověděl-li člověk ten: Necht' jest prvé zapálen tuk, a potom vezmeš sobě, čehož žádá duše tvá, on říkal: Nikoli, ale dej hned; jestliže pak nedáš, mocí vezmu.¹⁷ I byl to hřích mládenců těch před Hospodínem velmi veliký; nebo pohrdali lidé obětmi Hospodinovými.¹⁸ Samuel pak přisluhoval před Hospodínem, mládenček, oděný jsa efodem lněným.¹⁹ A matka jeho dělávala mu sukničku malou, a přinášela jemu každého roku, když přicházela s mužem svým k obětování oběti výroční.²⁰ I požehnal Elí Elkánovi a manželce jeho, řka: Dejž tobě Hospodin símě z ženy této za oddaného, kteréhož jsi vyžádal na Hospodinu. I odešli na místo své.²¹ Tedy navštívil Hospodin Annu, kteráž počala a porodila tři syny a dvě dcery. Ale mládenček Samuel rostl před Hospodínem.²² Elí pak byl starý velmi a slyšel všechny věci, kteréž činili synové jeho všemu Izraeli, a kterak obývali s ženami, kteréž přisluhovaly u dveří stánku úmluvy.²³ I řekl jim: Proč činíte takové věci? Nebo já slyším zlé slovo o vás ode všeho lidu tohoto.²⁴ Nikoli, synové moji, neboť není dobrá pověst, kterouž já slyším, že odvrátíte lid Hospodinův.²⁵ Zhřeší-li člověk proti člověku, souditi ho bude soudce; pakli kdo zhřeší proti Hospodinu, kdo se zasadí o něho? Ale neuposlechli hlasu otce svého, nebo je chtěl zbíti Hospodin.²⁶ Ale mládenček Samuel prospíval a rostl, a milý byl, jakož před Hospodínem, tak i před lidmi.²⁷ I přišel muž Boží k Elí a řekl jemu: Takto praví Hospodin: Zdalíž jsem se patrně nezjevil domu otce tvého, když byli v Egyptě, v domě Faraonově?²⁸ A vyvolil jsem ho sobě ze všech pokolení Izraelských za kněze, aby obětoval na oltáři mém, a aby kadil vonnými věcmi a nosil efod přede mnou; dal jsem také domu otce tvého všechny ohnivé oběti synů Izraelských.²⁹ Proč pošlapáváte obět mou, i suchou obět mou, kterouž jsem přikázal v příbytku tomto? A víc se ctily syny své nežli mne, abyste tyli prvotinami všech obětí suchých Izraele lidu mého.³⁰ Protož praví Hospodin Bůh Izraelský: Řeklť jsem byl zajisté, dům tvůj a dům otce tvého přisluhovati měl přede mnou až na věky, ale nyní praví Hospodin: Odstup to ode mne; nebo těch, kteříž mne ctí, poctím, kteříž pak mnou pohrdají, v pohrdání přijdou.³¹ Aj, dnové přicházejí, že odetnu rámě tvé a rámě domu otce tvého, aby nebylo starce v domě tvém.³² A viděti budeš protivníka v příbytku Páně, ve všem, čehož Bůh štědrě udíleti bude Izraelovi, aniž bude starce v domě tvém po všechny dny.³³ A ačkoli nevyhladím do konce muže od oltáře svého, abych trápil oči tvé a bolestí ssuzoval duši tvou, všechno však množství domu tvého zemrou v věku vyspělém.³⁴ A to měj za znamení, což přijde na dva syny tvé, Ofni a Fínsa: oba jednoho dne umrou.³⁵ Vzbudím pak sobě kněze věrného, kterýž vedlé srdce mého a vedlé duše mé vše konati bude, a vzdělám jemu dům stálý, aby přisluhoval před pomazaným mým po všechny dny.³⁶ A budeť, že kdožkoli pozůstane z domu tvého, přijde, aby se poklonil jemu, pro peníz stříbrný a pro skyvu chleba, a řekne: Připust' mne, prosím, k jedné třídě kněžské, abych jedl chléb.

3 Mládenček pak Samuel přisluhoval Hospodinu při Elí, a řeč Hospodinova byla vzácná v těch dnech, aniž bývalo vidění zjevného.² Stalo se pak jednoho dne, když Elí ležel na místě svém, (a již byl počal scházeti na oči, a nemohl viděti),³ Samuel také spal, a světlo Boží ještě zhašeno nebylo v chrámě Hospodinově, v němž byla truhla Boží,⁴ že zavolal Hospodin Samuele. Kterýž řekl: Teď jsem.⁵ I běžel k Elí a řekl: Teď jsem, nebo jsi mne volal. I odpověděl: Nevolal jsem, jdi zase spáti. Kterýž odšed, spal.⁶ Opět pak Hospodin zavolal Samuele. A vstav Samuel, šel k Elí a řekl: Teď jsem, nebo jsi mne volal. I odpověděl: Nevolalť jsem, synu můj; jdi zase, spi.⁷ Samuel pak ještě neznal Hospodina, a ještě nebyla mu zjevena řeč Hospodinova.⁸ Tedy opět Hospodin zavolal Samuele po třetí. Kterýžto vstav, šel k Elí a řekl: Teď jsem, nebo jsi mne volal. Tedy srozuměl Elí, že byl Hospodin volal mládence.⁹ I řekl Elí k Samuelovi: Jdi, spi, a bude-li tě volati, řekneš: Mluv, Hospodine, nebo slyší služebník tvůj. Odšel tedy Samuel, a spal na místě svém.¹⁰ I přišel Hospodin, a stál a zavolal, jako i prvé, a řekl: Samueli, Samueli! Odpověděl Samuel: Mluv, nebo slyší služebník tvůj.¹¹ I řekl Hospodin Samuelovi: Aj, já učiním věc takovou v Izraeli, kterouž kdokoli uslyší, zníti jemu bude v obou uších jeho.¹² V ten den uvedu na Elí všechno to, což jsem mluvil proti domu jeho; počnuť i dokonám.¹³ A ukáži jemu, že já soudím dům jeho až na věky pro nepravost, o níž věděl; nebo znaje, že na se zlořečenství uvodí synové jeho, a však nezbránil jim.¹⁴ A protož jsem zapřísáhl domu Elí, že nebude vyčištěna nepravost domu Elí žádnou obětí, ani obětí suchou až na věky.¹⁵ I spal Samuel až do jitra, a otevřel dvěře domu Hospodinova; ostýchal se pak Samuel oznámiti Elí toho vidění.¹⁶ Tedy povolal Elí Samuele a řekl: Samueli, synu můj. Kterýž odpověděl: Teď jsem.¹⁷ I řekl: Jaká jest to řeč, kterouž mluvil tobě? Netaj medle přede mnou. Toto učiní tobě Bůh a toto přidej, jestliže co zatajíš přede mnou ze všech slov, kteráž mluvil tobě.¹⁸ A tak oznámil jemu Samuel všechna slova, a ničeho nezatajil před ním. A on řekl: Hospodinť jest, necht' učiní, což ráčí.¹⁹ Rostl pak Samuel, a Hospodin byl s ním, tak že nedopustil padnouti žádnému slovu jeho na zem.²⁰ Z čehož poznal všecken Izrael od Dan až do Bersabé, že Samuel jest věrný prorok Hospodinův.²¹ Nebo se jemu i potom ukazoval Hospodin v Sílo, jakož se byl prvé zjevil Hospodin Samuelovi v Sílo, skrze řeč Hospodinovu.

4 I stalo se vedlé řeči Samuelovy všemu lidu Izraelskému. Nebo když vytáhl Izrael proti Filistinským k boji, a položili se při Eben-Ezer, Filistinští pak položili se v Afeku; ²A když se sšikovali Filistinští proti Izraelovi, a již se potýkali: poražen jest Izrael od Filistinských, tak že jich zbito v té bitvě na poli takměř čtyři tisíce mužů. ³I navrátil se lid do stanů, a řekli starší Izraelští: Proč nás dnes Hospodin porazil před Filistinskými? Vezměme k sobě z Sílo truhlu smlouvy Hospodinovy, ať přijde mezi nás, a vysvobodí nás z rukou nepřátel našich. ⁴Poslal tedy lid do Sílo, a vzali odtud truhlu smlouvy Hospodina zástupů, sedícího na cherubínech. Byli také tam dva synové Elí s truhlou smlouvy Boží, Ofni a Fínes. ⁵Když pak přinesena byla truhla smlouvy Hospodinovy do vojska, zkríkl všecken Izrael s velikým plésáním, až země vzněla. ⁶Uslyševše pak Filistinští hluk plésání, řekli: Jaký jest to hlas výskání velikého tohoto v vojtě Hebrejském? I poznali, že truhla Hospodinova přišla do vojska. ⁷Protož báli se Filistinští, když praveno bylo: Přišel Bůh do vojska jejich; a řekli: Běda nám, nebo nebylo prvé nic k tomu podobného. ⁸Běda nám! Kdo nás vysvobodí z ruky těch bohů silných? Tiť jsou bohové, kteříž zbili Egypt všelikou ranou i na poušti. ⁹Posilňte se a buďte muži, ó Filistinští, abyste nesloužili těm Hebrejským, jako oni sloužili vám; buďtež tedy muži a bojujte. ¹⁰Bojovali tedy Filistinští, a poražen jest Izrael, a utíkali jeden každý do stanu svého. I byla ta porážka veliká velmi, nebo padlo z Izraele třidceti tisíc pěších; ¹¹Také truhla Boží vzata, a dva synové Elí zabiti, Ofni a Fínes. ¹²Běže pak jeden Beniaminský z bitvy, přišel do Sílo téhož dne, maje roucho roztržené a hlavu prstí posypanou. ¹³Přišel tedy, a aj, Elí seděl na stolici při cestě, hledě, nebo srdce jeho lekalo se za truhlu Boží; a když všel muž ten, a oznámil v městě, kvílilo všecko město. ¹⁴A uslyšev Elí hlas křiku toho, řekl: Jaký jest to hlas hřmotu tohoto? Muž pak ten pospíchaje, přiběhl, aby oznámil Elí. ¹⁵(A byl Elí v devadesáti a osmi letech; oči také jeho byly již pošly, a nemohl viděti.) ¹⁶I řekl muž ten k Elí: Já jdu z bitvy, z bitvy zajisté utekl jsem dnes. I dí jemu on: Co se tam stalo, můj synu? ¹⁷Odpověděl ten posel a řekl: Utekl Izrael před Filistinskými, také i porážka veliká stala se v lidu, ano i oba synové tvoji zabiti jsou, Ofni a Fínes, a truhla Boží jest vzata. ¹⁸I stalo se, že jakž jmenoval truhlu Boží, spadl Elí s stolice nazpět při úhlu brány, a tak zlomiv šíji, umřel; nebo byl muž starý a těžký. On soudil Izraele čtyřidceti let. ¹⁹Nevěsta pak jeho, manželka Fínesova, jsuc těhotná a blízká porodu, uslyševši také tu pověst, že by truhla Boží vzata byla, a že umřel tchán její i muž její, sklonila se a porodila; nebo se obořily na ni úzkosti její. ²⁰A v ten čas, když ona umírala, řekly, kteréž stály při ní: Neboj se, však jsi porodila syna. Kteráž nic neodpověděla, aniž toho připustila k srdci svému. ²¹I nazvala dítě Ichabod, řkuci: Přestěhovala se sláva z Izraele; proto že vzata byla truhla Boží, a umřel tchán i muž její. ²²Protož řekla: Přestěhovala se sláva z Izraele, nebo vzata jest truhla Boží.

5 Filistinští pak vzali truhlu Boží, a zanesli ji z Eben-Ezer do Azotu. ²Vzali tedy Filistinští truhlu Boží, a vnesli ji do domu modly Dágon, a postavili ji vedlé Dágonu. ³A když Azotští na zejtrí ráno vstali, aj, Dágon povalený ležel tváří svou na zemi před truhlou Hospodinovou. I vzali Dágonu a postavili jej na místo jeho. ⁴A když opět ráno nazejtrí vstali, aj, Dágon, jakž upadl, ležel tváří svou na zemi před truhlou Hospodinovou; hlava pak Dágonova a obě dlaně rukou jeho odražené byly na prahu, jen ho špalek zůstal. ⁵Protož kněží Dágonovi a všickni, kteříž vcházejí do domu Dágonova, nešlapají na prah Dágonův v Azotu až do tohoto dne. ⁶Tedy ztížena jest ruka Hospodinova nad Azotskými, a pohubila je, (nebo ranila je neduhy na zadku), Azot i končiny jeho. ⁷Vidouce pak muži Azotští, co se děje, řekli: Necht' nezůstává truhla Boha Izraelského u nás, nebo těžká jest ruka jeho proti nám, a proti Dágonovi bohu našemu. ⁸I obeslali a shromáždili všecka knížata Filistinská k sobě, a řekli: Co učiníme s truhlou Boha Izraelského? Odpověděli: Necht' jest doprovována do Gát truhla Boha Izraelského. I zprovodili tam truhlu Boha Izraelského. ⁹Stalo se pak, když ji vyprovázeli, že ruka Hospodinova přikročila k městu trápením velikým velmi, a ranila muže města od malého až do velikého, a nametalo se jim v tajných místech plno vředů. ¹⁰Z té příčiny poslali truhlu Boží do Akaron. A když přišla truhla Boží do Akaron, zkríkl Akaronští, řkouce: Zprovodili k nám truhlu Boha Izraelského, aby nás pomohli i náš lid. ¹¹Protož poslavše, shromáždili všecka knížata Filistinská, a řekli: Odešlete truhlu Boha Izraelského, ať se navrátí na místo své, a nezmoří nás i lidu našeho. Nebo bylo trápení smrtelné po všem tom městě, a velmi těžká byla ruka Boží tam. ¹²Muži pak, kteříž nezemřeli, raněni byli neduhy na zadku, tak že křik města vstupoval až k nebi.

6 Byla pak truhla Hospodinova v krajině Filistinské za sedm měsíců. ²Tedy Filistinští povolavše kněží a hadačů, řekli: Co učiníme s truhlou Hospodinovou? Oznamte nám, kterak bychom ji odeslali na místo její? ³Kteríž odpověděli: Jestliže odešlete truhlu Boha Izraelského, neodsílejte jí prázdné, ale všelijak dejte jí obět za provinění; tehdy uzdraveni budete, a poznáte, proč ruka jeho neodešla od vás. ⁴I řekli: Jakáž jest to obět za hřích, kterouž jí dáti máme? Odpověděli: Vedlé počtu knížat Filistinských pět zadků zlatých a pět

myši zlatých; nebo rána jednotejná jest na všechněch, i na knížatech vašich. ⁵ Uděláte tedy podobenství zadků svých a podobenství myši svých, kteréž pokazily zemi, i dáte slávu Bohu Izraelskému; snad pozlehčí ruky své nad vámi, i nad bohy vašimi a nad zemí vaší. ⁶ A proč obtěžujete srdce svá, jako jsou obtížili Egypťští a Faraó srdce své? Zdalíž, když divné věci prokázal při nich, nepropustili jich, a oni odešli? ⁷ A protože udělejte vůz nový jeden a vezměte dvě krávy otelené, na kteréž jha nebylo vzkládáno, a zapřáhněte ty krávy do vozu, a zavřete telata jejich doma, aby za nimi nešla. ⁸ A vezmouce truhlu Hospodinovu, vstavte ji na vůz; nádoby pak zlaté, kteréž jste dali jí za provinění, položte v škríně po boku jejím, a propusťte ji, ať odejde. ⁹ A šetřte: Jestliže cestou k cíli svému půjde do Betsemes, onť jest nám způsobil všechno toto zlé přenáravné; pakli nic, poznáme, že ne ruka jeho dotkla se nás, ale náhodou nám to přišlo. ¹⁰ Učinili tedy ti muži tak, a vzavše dvě krávy otelené, zapřáhli je do toho vozu, a telata jejich zavřeli doma. ¹¹ A vstavili truhlu Hospodinovu na vůz, i škrínku i myši zlaté, a podobizny zadků svých. ¹² I šly upřímo krávy cestou, kteráž vede do Betsemes, silnicí jednou předce jdouce a říčice, aniž se uchýlily na pravo aneb na levo. Knížata také Filistinská šla za nimi až ku pomezí Betsemes. ¹³ Betsemští pak žali tehdaž pšenici v údolí, a pozdvihše oči svých, uzřeli truhlu; i veselili se, vidouce ji. ¹⁴ A když přijel vůz na pole Jozue Betsemského, tu se zastavil. I byl tu kámen veliký. Tedy zekavše dříví vozu toho i ty krávy, obětovali je v obět zápalnou Hospodinu. ¹⁵ Levitové pak složili truhlu Hospodinovu i škrínku, kteráž byla při ní, v níž byly nádoby zlaté, a postavili na ten kámen veliký. Muži pak Betsemští dodávali obětí zápalných, a obětovali oběti v ten den Hospodinu. ¹⁶ Což viděvše knížata Filistinská, navrátili se do Akaron téhož dne. ¹⁷ Tito jsou pak zadkové zlatí, kteréž dali Filistinští za své provinění Hospodinu, za Azot jeden, za Gázu jeden, za Aškalon jeden, za Gát jeden, za Akaron jeden. ¹⁸ Myši také zlaté, vedlé počtu všech měst Filistinských, za patero knížetství, od města hrazeného až do vsi nehrazené, a až k kameni tomu velikému, na němž postavili truhlu Hospodinovu, kterýž jest až do tohoto dne na poli Jozue Betsemského. ¹⁹ Pobil pak Hospodin z mužů Betsemských, kteříž hleděli do truhly Hospodinovy, pobil, pravím, z lidu padesát tisíců a sedmdesát mužů. I kvílil lid, proto že učinil Hospodin v lidu porážku velikou. ²⁰ Protož řekli muži Betsemští: Kdož bude moci ostáti před Hospodinem Bohem svatým tímto? A k komu odejde od nás? ²¹ I poslali posly k obyvatelům Kariatjeharim, řkouce: Vrátili zase Filistinští truhlu Hospodinovu; přide, vezměte ji k sobě.

7 Tedy přišli muži Kariatjeharim a vzali odtud truhlu Hospodinovu, a vnesli ji do domu Abinadabova na pahrbek, a Eleazara syna jeho posvětili, aby ostríhal truhly Hospodinovy. ² Stalo se pak, že od toho času, jakž zůstala truhla v Kariatjeharim, když bylo přeběhlo mnoho dní, a byl již rok dvacátý, teprv se roztoužil všecken dům Izraelský po Hospodinu. ³ Nebo byl mluvil Samuel ke všemu domu Izraelskému, řka: Jestliže celým srdcem svým obracíte se k Hospodinu, odejměte bohy cizí z prostředku sebe i Astarota, a ustavte srdce své při Hospodinu, a služte jemu samému, a vysvobodí vás z ruky Filistinských. ⁴ A tak zavrhlí synové Izraelští Bálím i Astarota, a sloužili Hospodinu samému. ⁵ Byl také řekl Samuel: Shromážděte všecken lid Izraelský do Masfa, a modliti se budu za vás Hospodinu. ⁶ I shromáždili se do Masfa, a vážice vodu, vylévali před Hospodinem, a postíce se v ten den, řekli tam: Zhřešili jsme proti Hospodinu. A soudil Samuel syny Izraelské v Masfa. ⁷ Uslyšavše pak Filistinští, že synové Izraelští shromáždili se do Masfa, vytáhla knížata Filistinská proti Izraelovi. Což když uslyšeli synové Izraelští, báli se příchodu Filistinských. ⁸ Pročež řekli synové Izraelští Samuelovi: Nepřestávej volati za nás k Hospodinu Bohu našemu, aby nás vysvobodil z ruky Filistinských. ⁹ Vzav tedy Samuel beránka jednoho, kterýž ještě ssal, obětoval ho celého v obět zápalnou Hospodinu. I modlil se Samuel Hospodinu za Izraele, a uslyšel jej Hospodin. ¹⁰ I bylo, že když Samuel obětoval obět zápalnou, Filistinští přiblížili se, aby bojovali proti Izraelovi, ale zahřměl Hospodin hřmáním náramným v ten den nad Filistinskými, a potřel je, i poraženi jsou před tváří Izraele. ¹¹ Vytáhše pak muži Izraelští z Masfa, stihali Filistinské, a bili je až pod Betchar. ¹² Tehdy vzav Samuel kámen jeden, položil jej mezi Masfa a mezi Sen, a nazval jméno jeho Eben-Ezer; nebo řekl: Až potud pomáhal nám Hospodin. ¹³ A tak sníženi jsou Filistinští, a netáhli více na pomezí Izraelské; a byla ruka Hospodinova proti Filistinským po všechny dny Samuelovy. ¹⁴ Navrácena jsou také města Izraelovi, kteráž byli Filistinští odtrhli od Izraele, počna od Akaron až do Gát; i pomezí jejich vysvobodil Izrael z ruky Filistinských. A byl pokoj mezi Izraelem a Amorejskými. ¹⁵ I soudil Samuel Izraele po všechny dny života svého. ¹⁶ A chodě každého roku, obcházel Bethel a Galgala i Masfa, a soudil Izraele na všech těch místech. ¹⁷ (Potom navracoval se do Ramata, nebo tam byl dům jeho, a tam soudil Izraele.) Tam také vzdělal oltář Hospodinu.

8 Když se pak zstaral Samuel, ustanovil syny své za soudce v Izraeli. ² A bylo jméno syna jeho prvorozeného Joel, a jméno druhého Abia; ti byli soudcové v Bersabé. ³ Nechodili pak synové jeho po cestách jeho, ale uchýlili se po lakomství, a berouce dary, převraceli soud. ⁴ Shromáždili se tedy všickni starší Izraelští, a přišli k Samuelovi do Ramata. ⁵ A řekli jemu: Aj, tys se již zstaral, a synové tvoji nechodí po cestách tvých; protož

nyň ustanov nám krále, aby soudil nás, jakož jest u všech národů. ⁶I nelíbila se ta řeč Samuelovi, že řekli: Dej nám krále, aby nás soudil. Protož modlil se Samuel Hospodinu. ⁷Tedy řekl Hospodin Samuelovi: Uposlechni hlasu lidu ve všem, což mluví tobě; nebo ne tebouť jsou pohrdli, ale mnou pohrdli, abych nekraloval nad nimi. ⁸Podlé všech skutků těch, kteréž činili od onoho dne, v němž jsem je vyvedl z Egypta až do tohoto dne, kdyžto opustili mne, a sloužili bohům cizím, takť oni činí i tobě. ⁹Protož nyní uposlechni hlasu jejich, a však nejprv osvědč pilně před nimi, a oznam jim obyčej krále, kterýž nad nimi kralovati bude. ¹⁰I mluvil Samuel všecky řeči Hospodinovy k lidu, kteříž krále žádali od něho. ¹¹A řekl: Tento bude obyčej krále, kterýž kralovati bude nad vámi: Bráti bude syny vaše, a dá je k vozům svým, a zdělá sobě z nich jezdcy, a běhati budou před vozem jeho. ¹²Také ustanoví je sobě za hejtmany nad tisíci a za padesátníky, a aby jemu orali roli jeho, a žali obilé jeho, též aby jemu dělali nástroje válečné a přípravy k vozům jeho. ¹³Dcery také vaše bráti bude, aby dělaly masti, a byly kuchařky a pekařky. ¹⁴Nadto pole vaše a vinice vaše, i olivoví vaše nejvýbornější poběře a rozdá služebníkům svým. ¹⁵Také z toho, což vsejete, a z vinic vašich desátky bráti bude, a dá komorníkům a služebníkům svým. ¹⁶Též služebníky vaše a děvky vaše, a mládence vaše nejzpůsobnější, i osly vaše vezme, aby jimi dělal dílo své. ¹⁷Z stád vašich desátky bráti bude, a vy budete jemu za služebníky. ¹⁸I budete volati v ten den příčinou krále vašeho, kteréhož byste sobě vyvolili, a nevyšly vás Hospodin dne toho. ¹⁹Nechtěl však lid uposlechnouti řeči Samuelovy, a řekli: Nikoli, ale král bude nad námi, ²⁰Abychom i my také byli, jako všickni jiní národové, a souditi nás bude král náš, a vycházej před námi, bojovati bude za nás. ²¹Vyslyšev tedy Samuel všecka slova lidu, oznámil je Hospodinu. ²²I řekl Hospodin Samuelovi: Uposlechni hlasu jejich, a ustanov jim krále. Protož řekl Samuel mužům Izraelským: Jdětež jeden každý do města svého.

9 Byl pak muž z pokolení Benjamin, jménem Cis, syn Abiele syna Seror, syna Bechorat, syna Afia, syna muže Jemini, muž udatný. ²Ten měl syna jménem Saule, mládence krásného, tak že žádného z synů Izraelských nebylo pěknějšího nad něj; od ramene svého vzhůru převyšoval všecken lid. ³Byly se pak ztratily oslice Cis, otce Saulova. I řekl Cis Saulovi synu svému: Vezmi i hned s sebou jednoho z služebníků, a vstana, jdi, hledej oslic. ⁴A tak šel přes horu Efraim, a prošel až do země Salisa, a nic nenalezli; prošli také zemi Sálím, a nic nenalezli. Ještě přešli i zemi Jemini, a nenalezli. ⁵Když pak přišli do země Zuf, řekl Saul služebníku svému, kterýž byl s ním: Poď, a navraťme se, aby otec můj nechaje těch oslic, neměl starosti o nás. ⁶Kterýž řekl jemu: Aj, nyní muž Boží jest v městě tomto, a muž ten jest znamenitý; cožkoli praví, všecko se tak stává. Medle, jděme tam, zdali by oznámil nám cestu naši, kterouž bychom jíti měli. ⁷Odpověděl Saul služebníku svému: Aj, půjdeme. Co pak přineseme muži tomu? Nebo jsme chléb vytrávili z pytlíků našich, ani daru nemáme, kterýž bychom přinesli muži Božímu. Což máme? ⁸I doložil služebník, odpovídaje Saulovi, a řekl: Hle, našel jsem u sebe čtvrt lotu stříbra; to dám muži Božímu, aby nám oznámil cestu naši. ⁹(Za starodávna v Izraeli tak říkával každý, kdož jíti měl raditi se s Bohem: Podte, a půjdeme až k vidoucímu. Nebo ten, kterýž nyní slove prorok, za starodávna sloul vidoucí.) ¹⁰Řekl tedy Saul služebníku svému: Dobrá jest řeč tvá, nu, jděmež. I šli do města, v kterémž byl muž Boží. ¹¹A když vcházeli na horu města, potkali se s děvečkami, vycházejícími vážit vody. I řekli jim: Jest-li zde vidoucí? ¹²Kteréž odpověděly jim a řekly: Jest. Hle, a on před tebou, pospěš tedy; nebo dnes přišel do města, proto že obětuje dnes lid na té hoře. ¹³Hned jakž vejdete do města, tedy naleznete ho, prvé než vstoupí na horu k jídlu. Lid zajisté nebude jísti, dokudž on nepřijde, nebo on požehná oběti, a potom pozvaní jísti budou. A protož jděte, nebo v tuto chvíli naleznete ho. ¹⁴I šli do města. A když vcházeli do prostřed města, aj, Samuel vycházel proti nim, aby vstoupil na tu horu. ¹⁵Hospodin pak zjevil Samuelovi o jeden den prvé, nežli přišel Saul, řka: ¹⁶V tuto chvíli zítra pošli k tobě muže z země Benjamin, kteréhož pomazeš, aby byl vůdce lidu mého Izraelského, a vysvobodí lid můj z ruky Filistinských; vzhlédlť jsem zajisté na lid svůj, nebo přišlo volání jeho ke mně. ¹⁷A když Samuel uzřel Saule, řekl jemu Hospodin: Aj, teď ten muž, o kterémž pravil jsem tobě: tenť spravovati bude lid můj. ¹⁸Tedy přistoupil Saul k Samuelovi v bráně, a řekl: Ukaz mi, prosím, kde jest tuto dům vidoucího? ¹⁹I odpověděl Samuel Saulovi: Já jsem vidoucí. Vstupíž přede mnou na horu, a budete dnes jísti se mnou; potom ráno propustím tě, a cožkoli jest v srdci tvém, oznámím tobě. ²⁰O oslice pak, kteréž se ztratily dnes třetí den, nic se nestarej, nebo nalezeny jsou. Ale na koho žádost všeho Izraele? Zdali ne na tebe a na všecken dům otce tvého? ²¹I odpověděl Saul a řekl: Zdaliž já nejsem syn Jemini, z nejmenšího pokolení Izraelského? Ano i čeled má jest nejchaternejší ze všech čeledí pokolení Benjaminova. Pročez jsi tedy ke mně mluvil taková slova? ²²A pojav Samuel Saule i služebníka jeho, uvedl je do pokoje, a dal jim místo nejřednější mezi pozvanými, jichž bylo okolo třidcíti mužů. ²³I řekl Samuel kuchaři: Dej sem ten díl, kterýž jsem dal tobě, o kterémžť jsem řekl: Schovej jej obzvláště. ²⁴Když tedy přinesl kuchař plece i s tím, což se ho přidrželo, položil Samuel před Saule, a řekl: Teď, což pozůstalo, vezmi sobě, jez; až k této chvíli zajisté zachováno jest to pro tebe, jakž jsem řekl: Lidu jsem pozval. I jedl Saul s Samuelem v ten den. ²⁵A když sešli s hory do města, mluvil s Saulem na vrchní podlaze. ²⁶Potom vstali velmi ráno. I stalo se, když záře vzházela, že zavolal Samuel Saule na hůru, řka: Vstaň, a propustím tě. Vstal tedy

Saul, a vyšli oba ven, on i Samuel. ²⁷ A když přicházeli na konec města, řekl Samuel Saulovi: Rci služebníku, ať jde napřed, (i šel); ty pak pozastav se málo, ažť oznámím řeč Boží.

10 Tedy vzal Samuel nádobku oleje, a vylil na hlavu jeho, a políbil ho, i řekl: Aj, teď pomazal tě Hospodin nad dědictvím svým za vůdce. ² Když půjdeš dnes ode mne, nalezněš dva muže u hrobu Ráchel v končinách Benjamin v Zelzachu. Kteríž řeknou tobě: Nalezeny jsou oslice, jichž jsi chodil hledati. A aj, otec tvůj nechav péče o oslice, stará se o vás, pravě: Kterak udělám o syna svého? ³ A odejda odtud dále, přijdeš až k rovině Tábor. I potkají se s tebou tam tři muži vstupující k Bohu do Bethel, jeden nesa tři kozelce, druhý nesa tři pecníky chleba, a třetí nesa láhvičku vína. ⁴ Kterížto když tě pozdraví, dať dva chleby, kteréž přijmeš z rukou jejich. ⁵ Potom přijdeš na pahrbek Boží, na kterémž jest stráž Filistinská. A když tam vejdeš do města, potká se s tebou zástup proroků sstupujících s hory, a před nimi loutna, buben i píšťalka a harfa, a oni prorokovati budou. ⁶ I sstoupí na tě Duch Hospodinův, a prorokovati budeš s nimi, a proměněn budeš v muže jiného. ⁷ Když tedy zběhnou se tato znamení při tobě, učíš, cožkoli najde ruka tvá, nebo Bůh s tebou jest. ⁸ Potom sstoupíš přede mnou do Galgala, a aj, já sstoupím k tobě, abych obětoval oběti zápalné, též abych obětoval oběti pokojné. Za sedm dní čekati budeš, až přijdu k tobě, a ukážiť, co bys měl činiti. ⁹ A bylo, když se obrátil, aby šel od Samuele, že Bůh proměnil srdce jeho v jiné, a zběhla se všecka ta znamení dne toho. ¹⁰ I přišli tam ku pahrbku, a aj, zástup proroků proti němu, i sstoupil na něj Duch Boží, a prorokoval u prostřed nich. ¹¹ Stalo se tedy, že všickni, kdož ho znali prvé, viděli, an prorokuje s proroky. Pročež mluvil každý, jeden k druhému: Což se to stalo synu Cis? Zdali také Saul mezi proroky? ¹² I odpověděl jeden odtud a řekl: A kdo jest otec jejich? Protož přišlo to v přísloví: Zdali také Saul mezi proroky? ¹³ A přestav prorokovati, přišel na horu. ¹⁴ Řekl pak strýc Saulův jemu a k služebníku jeho: Kam jste chodili? Odpověděl: Hledati oslic; když jsme pak poznali, že jich není, přišli jsme k Samuelovi. ¹⁵ I řekl strýc Saulův: Pověz mi medle, co vám řekl Samuel? ¹⁶ Odpověděl Saul strýci svému: Oznámil nám místně, že by nalezeny byly oslice. Ale s strany království nic mu neoznámil, co mluvil Samuel. ¹⁷ Svolal pak Samuel lid k Hospodinu do Masfa, ¹⁸ A řekl synům Izraelským: Takto praví Hospodin Bůh Izraelský: Já jsem vyvedl Izraele z Egypta, a vysvobodil jsem vás z ruky Egyptských, nýbrž z ruky všech království ssuzujících vás. ¹⁹ Ale vy dnes zavrhlí jste Boha svého, kterýž sám vyprošťuje vás ze všech zlých věcí vašich a z úzkostí vašich, a řekli jste jemu: Krále ustanov nad námi. Protož nyní postavtež se před Hospodinem po pokoleních svých a po tisících svých. ²⁰ A když Samuel kázal přistupovati všechněm pokolením Izraelským, přišlo na pokolení Benjamin. ²¹ Potom kázal přistupovati pokolení Benjamin po čeledech jich, i přišlo na čeled Matri, a přišlo na Saule, syna Cis. I hledali ho, a není nalezen. ²² Protož ptali se opět Hospodina: Přijde-li ještě sem ten muž? I odpověděl Hospodin: Aj, skryl se mezi nádobím. ²³ Tedy běželi a vzali ho odtud. I postavil se u prostřed lidu, a převyšoval všecken lid od ramene svého vzhůru. ²⁴ I řekl Samuel všemu lidu: Vidíte-li, koho vyvolil Hospodin, žeť mu není podobného ve všem lidu? Protož zkríkl všecken lid, a řekli: Živ buď král! ²⁵ I oznamoval Samuel lidu o správě království, a vepsal to do knihy, kterouž položil před Hospodinem. Potom propustil Samuel všecken lid, jednoho každého do domu jeho. ²⁶ Také i Saul odšel do domu svého do Gabaa; a odešla s ním vojska, jichžto srdcí Bůh se dotekl. ²⁷ Ale lidé nešlechtní řekli: Tento-liž nás vysvobodí? I pohrdali jím, ani mu pocty nepřinesli. On pak činil se neslyše.

11 Tedy přitáhl Náhas Ammonitský, a položil se proti Jábés v Gálad. I řekli všickni muži Jábés k Náhasovi: Učiň s námi smlouvu, a budemeť sloužiti. ² Jimž odpověděl Náhas Ammonitský: Na ten způsob učiním s vámi smlouvu, jestliže každému z vás vyloupím oko pravé, a uvedu to pohanění na všecken Izrael. ³ I řekli jemu starší Jábés: Propůjč nám sedm dní, ať rozešleme posly po všech končinách Izraelských, a nebude-li žádného, kdo by nás vysvobodil, tedy vyjdeme k tobě. ⁴ Když pak přišli ti poslové do Gabaa Saulova, a mluvili ta slova v uši lidu, pozdvihli všickni hlasu svého a plakali. ⁵ A aj, Saul šel za voly s pole. I řekl Saul: Co je lidu, že pláče? I vypravovali jemu slova mužů Jábés. ⁶ Tedy sstoupil Duch Boží na Saule, když uslyšel slova ta, a rozhněvala se prchlivost jeho náramně. ⁷ A vzav pár volů, rozsekal je na kusy, a rozeslal po všech krajinách Izraelských po týchž poslích, řka: Kdo by koli nešel za Saulem a za Samuelem, tak se stane s voly jeho. I připadl strach Hospodinův na lid, a vyšli jako muž jeden. ⁸ I sečtl je v Bezeku; a bylo synů Izraelských třikrát sto tisíc, a mužů Juda třidceti tisíců. ⁹ I řekli těm poslům, kteříž byli přišli: Takto povíte mužům Jábés v Gálad: Zítří budete vysvobozeni, když slunce obejde. I přišli poslové, a oznámili mužům Jábés, kteřížto zradovali se. ¹⁰ Tedy řekli muži Jábés Ammonitským: Ráno vyjdeme k vám, abyste nám učinili, cožkoli se vám za dobré viděti bude. ¹¹ Nazejtří pak rozdělil Saul lid na tři houfy; i vskočili do prostřed vojska v čas jitřního bdění, a bili Ammonitské, až slunce dobře vzešlo; kteříž pak byli pozůstali, rozprchli se, tak že nezůstalo z nich ani dvou pospolu. ¹² I řekl lid Samuelovi: Kdo jest ten, jenž pravil: Zdali Saul kralovati bude nad námi? Vydejte ty muže, ať je zbijeme. ¹³ Ale Saul řekl: Nebudeť dnes žádný zabit, poněvadž dnes učinil Hospodin vysvobození

v Izraeli. ¹⁴I řekl Samuel lidu: Přijďte, a poďme do Galgala, obnovíme tam království. ¹⁵Šel tedy všecken lid do Galgala, a ustanovili tam Saule za krále před Hospodinem v Galgala, a obětovali také tam oběti pokojné před Hospodinem. I veselil se tam Saul a všickni muži Izraelští velmi velice.

12 Mluvil pak Samuel ke všemu Izraelovi: Aj, uposlechl jsem hlasu vašeho ve všem, což jste mluvili ke mně, a ustanovil jsem nad vámi krále. ²A nyní aj, král jde před vámi, já pak zstaral jsem se a ošedivěl, a synové moji, aj, mezi vámi jsou. Já také chodil jsem před vámi od své mladosti až do dnešního dne. ³A však aj, teď jsem. Vydejte svědectví proti mně před Hospodinem a před pomazaným jeho, vzal-li jsem čího vola, aneb vzal-li jsem čího osla, utiskl-li jsem koho, ublížil-li jsem komu, aneb vzal-li jsem od koho úplatek, abych na něm přehlédl něco, a navrátím vám. ⁴Odpověděli: Neutiskl jsi nás, aniž jsi ublížil nám, aniž jsi co vzal z ruky kterého člověka. ⁵Řekl ještě jim: Svědek jest Hospodin proti vám, svědek jest i pomazaný jeho v tento den, že jste nenalezli při mně ničehož. I řekl lid: Svědek jest. ⁶Tedy řekl Samuel lidu: Hospodin jest svědek, kterýž učinil Mojžíše a Arona, a kterýž vyvedl otce vaše z země Egyptské. ⁷Protož nyní postavte se, ať s vámi v soud vejdu před Hospodinem o všechny spravedlivé skutky Hospodinovy, kteréž učinil s vámi i s otci vašimi. ⁸Když byl všel Jákob do Egypta, volali otcové vaši k Hospodinu; i poslal Hospodin Mojžíše a Arona, kteříž vyvedli otce vaše z Egypta, a osadili je na tomto místě. ⁹A když se zapomenuli na Hospodina Boha svého, vydal je v ruku Zizary, knížete vojska Azor, a v ruku Filistinských, též v ruku krále Moábského, kteříž bojovali proti nim. ¹⁰Ale když volali k Hospodinu a řekli: Zhřešili jsme, nebo jsme opustili Hospodina, a sloužili jsme Bálim a Astarot, protož nyní vysvobod' nás z ruky nepřátel našich, a sloužiti budeme tobě: ¹¹I poslal Hospodin Jerobále a Bedana a Jefte a Samuele, a vytrhl vás z ruky nepřátel vašich okolních, a bydlili jste bezpečně. ¹²Potom vidouce, že Náhas král synů Ammon přitáhl proti vám, řekli jste mi: Nikoli, ale král bude kralovati nad námi; ješto Hospodin Bůh váš jest králem vašim. ¹³Nyní tedy, aj, král, kteréhož jste zvolili, za něhož jste žádali, a aj, Hospodin ustanovil ho nad vámi králem. ¹⁴Budete-li se báti Hospodina, a jemu sloužiti a poslouchati hlasu jeho, a nebudete-li se zpěčovati řeči Hospodinově, tak i vy i král, kterýž kraluje nad vámi, ostojíte, jdouce za Hospodinem Bohem vašim. ¹⁵Pakli nebudete poslouchati hlasu Hospodinova, ale odporni budete řeči jeho, bude ruka Hospodinova proti vám, jako i proti otcům vašim. ¹⁶Ještě se teď pozastavte, a vizte věc tuto velikou, kterouž učiní Hospodin před očima vašima. ¹⁷Zdaliž není dnes žeň pšeničná? Volati budu k Hospodinu, i vydá hřímání a déšť, tak že poznati a viděti musíte, jak jest to velmi zlá věc, kteréž jste se dopustili před očima Hospodinovýmá, žádavše sobě krále. ¹⁸Protož volal Samuel k Hospodinu, a vydal Hospodin hřímání a déšť v ten den. I bál se všecken lid Hospodina velmi i Samuele. ¹⁹A řekl všecken lid Samuelovi: Modl se za služebníky své Hospodinu Bohu svému, abychom nezemřeli; nebo jsme přidali ke všem hříchům našim i toto zlé, že jsme sobě žádali krále. ²⁰I řekl Samuel lidu: Nebojte se. Učinili jste sic všechno to zlé, však proto neodstupujte zpět od Hospodina, ale služte Hospodinu celým srdcem svým. ²¹Neodstupujte, pravím, následující marnosti, totiž cizích bohů, kteříž nic neprospívají, aniž vysvobozují, nebo jsou marnost. ²²Neopustit' zajisté Hospodin lidu svého pro jméno své veliké; nebo zalíbilo se Hospodinu, aby vás sobě vzdělal v lid. ²³Ode mne také odstup to, abych měl hřešiti proti Hospodinu, a přestávati modlíti se za vás, nýbrž navoditi vás budu na cestu dobrou a přímou. ²⁴A však bojte se Hospodina a služte jemu v pravdě celým srdcem svým; nebo vidíte, jak veliké věci učinil s vámi. ²⁵Jestliže pak předce zle činiti budete, i vy i král váš zahynete.

13 Saul tedy prvního léta kralování svého, (kraloval pak dvě léta nad Izraelem), ²Vybral sobě tři tisíce z Izraele. I bylo jich s Saulem dva tisíce v Michmas a na hoře Bethel, a tisíc bylo s Jonatou v Gabaa Beniaminově; ostatek pak lidu rozpustil jednoho každého do příbytku jeho. ³I pobil Jonata stráž Filistinských, kterouž měli na pahrbku, a uslyšeli to Filistinští. Tedy Saul troubil v troubu po vší zemi, řka: Ať to slyší Hebrejští. ⁴A tak slyšel všecken Izrael, že bylo praveno: Pobil Saul stráž Filistinských, pročež také zoškliven byl Izrael mezi Filistinskými. I svolán jest lid za Saulem do Galgala. ⁵Filistinští pak sebrali se k boji proti Izraelovi, třidceti tisíc vozů, a šest tisíc jezdců, a lidu ve množství, jako jest písku na břehu mořském. I vytáhli a položili se v Michmas na východ Betaven. ⁶A protož muži Izraelští vidouce, že jim úzko, (nebo byl ssouzen lid), skryl se lid v jeskyních a v ohradách, a v skalách a v horách, i v jamách. ⁷Hebrejští také přepravili se přes Jordán do země Gád a Galád. Saul pak ještě byl v Galgala, a všecken lid zastrašil se, jda za ním. ⁸I očekával tu za sedm dní vedlé času uloženého od Samuele; a když nepřicházel Samuel do Galgala, rozešel se lid od něho. ⁹Tedy řekl Saul: Přineste ke mně obět zápalnou a oběti pokojné. I obětoval oběti zápalné. ¹⁰Když pak již dokonal obětování oběti zápalné, aj, Samuel přicházel, a Saul vyšel proti němu, aby ho přivítal. ¹¹I řekl Samuel: Co jsi učinil? Odpověděl Saul: Když jsem viděl, že se lid rozchází ode mne, a ty nepřicházíš k uloženému dni, a Filistinští byli shromážděni v Michmas: ¹²I řekl jsem: Nyní připadnou Filistinští na mne v Galgala, a tváří

Hospodinově nemodlil jsem se. Takž jsem se opovážil a obětoval jsem oběti zápalné. ¹³ Tedy řekl Samuel Saulovi: Bláznivě jsi učinil, nezachovals příkázání Hospodina Boha svého, kteréz přikázal tobě; nebo nyní byl by utvrdil Hospodin království tvé nad Izraelem až na věky. ¹⁴ Ale již nyní království tvé neostojí. Vyhledalť jest Hospodin sobě muže vedlé srdce svého, jemuž rozkázal Hospodin, aby byl vůdce nad lidem jeho; nebo jsi nezachoval, cožť přikázal Hospodin. ¹⁵ Vstav pak Samuel, vstoupil z Galgala do Gabaa Beniaminova. A Saul načel lidu, kterýž zůstával při něm, okolo šesti set mužů. ¹⁶ Saul tedy a Jonata syn jeho, i lid, kterýž zůstával s nimi, byli v Gabaa Beniaminově, Filistinští pak leželi v Michmas. ¹⁷ I vyšli zhubcové z vojska Filistinského na tré rozdělení. Houf jeden obrátil se k cestě Ofra, k zemi Sual; ¹⁸ A houf druhý obrátil se na cestu Betoron; houf pak třetí pustil se cestou krajiny, kteráž patří k údolí Seboim na poušť. ¹⁹ Kováře pak žádného nanelázalo se ve vsi zemi Izraelské; nebo byli řekli Filistinští: Aby sobě Hebrejští nenadělali mečů a kopí. ²⁰ Protož chodívali všickni Izraelští k Filistinským, aby ostřil sobě jeden každý radlici svou, a motyku svou, sekeru svou i vidly své, ²¹ Sic jinak byly šterbiny na radlicích, motykách, vidlách třírohých a sekerách; také i o zaostření ostnu bývalo těžko. ²² I bylo, že v čas boje nenalézalo se meče ani kopí u žádného z lidu toho, kterýž byl s Saulem a s Jonatou, toliko u Saule a u Jonaty syna jeho. ²³ Vyšla pak stráž Filistinských k cestám Michmas.

14 Stalo se pak jednoho dne, že řekl Jonata syn Saulův služebníku, kterýž nosil zbroj jeho: Pod, půjdeme k stráži Filistinských, kteráž jest na oné straně. Ale otci svému toho nepověděl. ² Saul však zůstával na kraji pahrbku pod jabloní zrnatou, kteráž byla v Migron; a lidu, kterýž byl s ním, bylo okolo šesti set mužů, ³ Tolikéž Acháš syn Achitobův, bratra Ichabodova, syna Fínesova, syna Elí, kněze Hospodinova v Sílo, kterýž nosil efod. Ale lid nevěděl, že by odšel Jonata. ⁴ Mezi těmi pak průchody, jimiž pokoušel se Jonata přejít k stráži Filistinských, byla skála příkrá k přecházení s této strany, též skála příkrá k přecházení s oné strany; jméno jedné Bóses, a jméno druhé Seneh. ⁵ Jedna skála byla na půlnoci proti Michmas, a druhá na poledne proti Gabaa. ⁶ I řekl Jonata služebníku, kterýž nosil zbroj jeho: Pod, přejdeme k stráži těch neobřezaných, snad bude Hospodin s námi; neboť není nesnadné Hospodinu zachovati ve mnoze aneb v mále. ⁷ Odpověděl oděnc jeho: Učiň, cožkoli jest v srdci tvém, obrať se, kam chceš; aj, budu s tebou podlé vůle tvé. ⁸ I řekl Jonata: Aj, my jdeme k mužům těm, a ukážeme se jim. ⁹ Jestliže řeknou nám takto: Počkejte, až přijdeme k vám, stůjme na místě svém, a nechoďme k nim. ¹⁰ Pakli by řekli takto: Vstupte k nám, jděme, nebo vydal je Hospodin v ruku naši. To zajisté nám bude za znamení. ¹¹ Ukázali se tedy oba dva stráži Filistinských. I řekli Filistinští: Hle, Hebrejští lezou z děr, v nichž se byli skryli. ¹² I mluvili někteří z stráže té k Jonatovi a k oděnci jeho, a řekli: Vstupte k nám, a povíme vám něco. Pročež řekl Jonata k oděnci svému: Podiž za mnou, nebo je vydal Hospodin v ruku Izraele. ¹³ A tak lezl čtvermo Jonata a oděnc jeho za ním. I padali před Jonatou, a oděnc jeho mordoval je, jda za ním. ¹⁴ A to byla porážka první, v níž zbil Jonata a oděnc jeho okolo dvacítí mužů, jako v půl honech rolí dvěma volům s zápřezí. ¹⁵ Protož byl strach v tom ležení a na tom poli, i na všem tom lidu; strážní i oni loupežníci děsili se též, až se země trásla, nebo byla v strachu Božím. ¹⁶ A vidouce strážní Saulovi v Gabaa Beniaminově, oznámili, jak množství to narůzno prchá, a vždy více se potírá. ¹⁷ Saul pak řekl lidu, kterýž s ním byl: Vyhledejte i hned a zvězte, kdo jest z našich odšel. A když vyhledávali, hle, Jonaty nebylo a oděnce jeho. ¹⁸ I řekl Saul Achášovi: Postav sem truhlu Boží. (Truhla pak Boží toho času byla s syny Izraelskými.) ¹⁹ I stalo se, když ještě mluvil Saul k knězi, že hřmot, kterýž byl v vojstě Filistinských, více se rozcházel a rozmáhal. Protož řekl Saul knězi: Spust ruku svou. ²⁰ Shromáždili se tedy Saul i všecken lid, kterýž s ním byl, a přišli až k té bitvě; a aj, byl meč jednoho proti druhému s hřmotem velmi velikým. ²¹ Hebrejští pak někteří byli s Filistinskými prvé, kteříž táhli s nimi polem sem i tam; i ti také obrátili se a stáli při lidu Izraelském, kterýž byl s Saulem a s Jonatou. ²² Všickni také muži Izraelští, kteříž se skryli na hoře Efraim, když uslyšeli, že by utíkali Filistinští, honili je i oni v té bitvě. ²³ I vysvobodil Hospodin toho dne Izraele. Boj pak protáhl se až do Betaven. ²⁴ A ačkoli muži Izraelští utrápili se toho dne, však Saul zavázal lid s přísahou, řka: Zlořečený muž, kterýž by jedl chléb prvé, než bude večer, a než se pomstím nad nepřátele svými. A tak neokusil všecken lid chleba. ²⁵ Všecken pak lid té krajiny šli do lesa, kdež bylo hojnost medu po zemi. ²⁶ A když všel lid do lesa, viděl tekoucí med; žádný však nepřičinil k ústům svým ruky své, nebo se bál lid té přísahy. ²⁷ Ale Jonata neslyšev, že otec jeho zavazoval lid přísahou, vztáhl hůl, kterouž měl v ruce své, a omočil konec její v plástu medu, a obrátil ruku svou k ústům svým; i osvítily se oči jeho. ²⁸ Odpovídaje pak jeden z lidu, řekl: Velikou přísahou zavázal otec tvůj lid, řka: Zlořečený muž, kterýž by jedl chléb dnes, ačkoli zemdlel lid. ²⁹ Tedy řekl Jonata: Zkormoutil otec můj lid země. Pohleďte, prosím, jak se osvítily oči mé, hned jakž jsem okusil maličko medu toho. ³⁰ Čím více kdyby se byl směle najedl dnes lid z loupeží nepřátel svých, kterýchž dosáhl? Nebyla-liž by se nyní stala větší porážka Filistinských? ³¹ A tak bili toho dne Filistinské od Michmas až do Aialon; i ustal lid náramně. ³² Protož obrátil se lid k loupeži, a nabravše ovcí a volů i telat, zbili je na zemi; i jedl lid se krví. ³³ I pověděli Saulovi, řkouce: Aj, lid hřeší proti Hospodinu, jeda se krví. Kterýž řekl: Přestoupili jste příkázání. Přivaltež i hned ke mně kámen veliký. ³⁴ Opět řekl Saul: Rozejděte se mezi lid

a rcete jim: Přiveďte ke mně jeden každý vola svého a jeden každý dobytče své, a bíte tuto a jezte, i nebudete hřešiti proti Hospodinu, jedouce se krví. Přivedli tedy všecken lid jeden každý vola svého rukou svou té noci a zabíjeli tu. ³⁵ Vzdělal také Saul oltář Hospodinu; to nejprvnější oltář udělal Hospodinu. ³⁶ Potom řekl Saul: Pustíme se po Filistinských v noci, a budeme je loupiti až do jitra, aniž zůstavujeme z nich koho. Kteříž řekli: Cožť se koli vidí za dobré, učíň. Ale kněz řekl: Přístupme sem k Bohu. ³⁷ I tázal se Saul Boha: Pustím-li se za Filistinskými? Dáš-li je v ruku Izraelovu? I neodpověděl mu v ten den. ³⁸ Protož řekl Saul: Přístupujte sem všechna knížata lidu, a vyzvězte a vyhledejte, kdo se jest dopustil dnes hříchu nějakého? ³⁹ Nebo živť jest Hospodin, kterýž vysvobozuje Izraele, že byť pak i na Jonatovi synu mém to bylo, smrtí umře. I neodpověděl jemu žádný ze všeho lidu. ⁴⁰ Řekl také všemu Izraelovi: Budte vy na jedné straně, já pak a Jonata syn můj budeme na druhé straně. Odpověděl lid Saulovi: Učíň, cožť se za dobré vidí. ⁴¹ Protož řekl Saul Hospodinu Bohu Izraelskému: Ukaž spravedlivě. I přišlo na Jonatu a Saule, lid pak z toho vyšel. ⁴² I řekl Saul: Vrzte los mezi mnou a mezi Jonatou synem mým. A postižen jest Jonata. ⁴³ Řekl tedy Saul Jonatovi: Pověz mi, co jsi učinil? I pověděl mu Jonata a řekl: Toliko jsem okusil maličko medu koncem holí, kterouž jsem měl v ruce své, a aj, proto-liž mám umříti? ⁴⁴ Odpověděl Saul: Toto učíň mi Bůh a toto přidej, že smrtí umřeš, Jonato. ⁴⁵ I řekl lid Saulovi: Což tedy umříti má Jonata, kterýž učinil vysvobození toto veliké v Izraeli? Odstup to, živť jest Hospodin, že nepadne vlas s hlavy jeho na zemi, poněvadž s pomocí Boží učinil to dnes. I vyprostil lid Jonatu, tak aby nebyl usmrčen. ⁴⁶ Tedy odtáhl Saul od Filistinských; Filistinští také navrátili se k místu svému. ⁴⁷ Saul pak uvázav se v království nad Izraelem, bojoval vůkol se všemi nepřátely svými, s Moábskými a s syny Ammon, a s Edomem, i s králi Soba, a s Filistinskými; a kamž se koli obracel, ukrutnost provodil. ⁴⁸ Sebrav také vojska, porazil Amalecha, a vysvobodil Izraele z ruky zhoubců jeho. ⁴⁹ Byli pak synové Saulovi: Jonata a Jesui a Melchisua; a jména dvou dcer jeho, jméno prvorozené Merob, jméno pak mladší Míkol. ⁵⁰ A jméno manželky Saulovy Achinoam, dcera Achimaasova; jméno pak hejtmana vojska jeho Abner, syn Ner, strýce Saulova. ⁵¹ Nebo Cis byl otec Saulův, a Ner otec Abnerův, syn Abielův. ⁵² Byla pak válka veliká s Filistinskými po všechnycky dny Saulovy, protož kohožkoli Saul viděl muže silného, a kohokoli udatného, bral ho k sobě.

15 Řekl pak Samuel Saulovi: Hospodin poslal mne, abych tě pomazal za krále nad lidem jeho, nad Izraelem, pozorujž tedy nyní hlasu slov Hospodinových. ² Takto praví Hospodin zástupů: Rozpomenul jsem se na to, co jest činil Amalech Izraelovi, že se položil proti němu na cestě, když se bral z Egypta. ³ Protož i hned táhni a zkaž Amalecha, a zahladte jako proklaté všecko, což má. Neslitovávejž se nad ním, ale zahub od muže až do ženy, od malého až do toho, kterýž prsí požívá, od vola také až do ovce, a od velblouda až do osla. ⁴ Sebral tedy Saul lid, a sečetl je v Telaim, dvakrát sto tisíc pěších, a deset tisíc mužů Judských. ⁵ A přitáhl Saul až k městu Amalechovu, aby bojoval v údolí jeho. ⁶ I řekl Saul Cinejským: Jděte, oddělte se, vyjděte z prostředku Amalechitských, abych vás s nimi nezahladil; nebo vy jste učinili milosrdenství se všemi syny Izraelskými, když šli z Egypta. A tak odšel Cinejský z prostředku Amalecha. ⁷ I porazil Saul Amalecha od Hevilah, kudy se chodí do Sur, kteréž jest naproti Egyptu. ⁸ Jal také Agaga krále Amalechitského živého, lid pak všecken vyhladil ostrostí meče. ⁹ I zachoval Saul a lid jeho Agaga, a nejlepší bravy a skoty a krmný dobytek, a berany i všecko, což lepšího bylo, a nechtěli vyhubiti jich; což pak bylo ničemného a churavého, to zahubili. ¹⁰ A protož stalo se slovo Hospodinovo k Samuelovi, řkoucí: ¹¹ Žel mi, že jsem Saule ustanovil za krále, nebo odvrátil se ode mne, a slov mých nevyplnil. I rozhorlil se Samuel náramně a volal k Hospodinu celou noc. ¹² Vstav pak Samuel, šel vstříc Saulovi ráno. I oznámili Samuelovi, řkouce: Saul přišel na Karmel, a aj, připravil sobě místo, a odtud hnuv se, táhl a sstoupil do Galgala. ¹³ A když přišel Samuel k Saulovi, řekl jemu Saul: Požehnaný ty od Hospodina, vyplnil jsem slovo Hospodinovo. ¹⁴ Samuel pak řekl: Jaké pak jest to bečení ovcí těch v uších mých, a řvání volů, kteréž já slyším? ¹⁵ Odpověděl Saul: Od Amalechitských přihnali je; nebo zachoval lid, což nejlepšího bylo z bravů a skotů, aby to obětoval Hospodinu Bohu tvému, ostatek pak jsme zahladili jako proklaté. ¹⁶ I řekl Samuel Saulovi: Dopust, ať oznámím tobě, co jest mi mluvil Hospodin noci této. Dí jemu: Oznam. ¹⁷ Tedy řekl Samuel: Zdalí jsi nebyl maličký sám u sebe? A předce učiněn jsi hlavou pokolení Izraelských, a pomazal tě Hospodin za krále nad Izraelem. ¹⁸ A poslal tě Hospodin na cestu a řekl tobě: Jdi, zahub jako proklaté hříšníky ty Amalechitské, a bojuj proti nim, dokudž byste nevyhladili jich. ¹⁹ Pročež jsi tedy neuposlechl hlasu Hospodinova, ale obrátil jsi se k loupeži, a učinils zlou věc před očima Hospodinovýmá? ²⁰ Odpověděl Saul Samuelovi: Však jsem uposlechl hlasu Hospodinova, a šel jsem cestou, kterouž poslal mne Hospodin, a přivedl jsem Agaga krále Amalechitského, i Amalechitské jako proklaté vyhubil jsem. ²¹ Ale lid vzal z loupeží bravy a skoty přední z věcí proklatých, k obětování Hospodinu Bohu tvému v Galgala. ²² I řekl Samuel: Zdalíž líbost takovou má Hospodin v zápalích a v obětech, jako když se poslušenství koná hlasu Hospodinova? Aj, poslouchati lépe jest, nežli obětovati, a ku poslušenství státi, nežli tuk skopců přinášeti. ²³ Nebo zpoura jest takový hřích jako čarodějnictví, a přestoupiti příkázání jako modlářství a obrazové. Poněvadž jsi pak zavrhl řeč Hospodinovu, i on také zavrhl tě, abys nebyl králem.

²⁴Tedy řekl Saul Samuelovi: Zhřešil jsem, že jsem přestoupil rozkaz Hospodinův a slova tvá, nebo jsem se bál lidu, a povolil jsem hlasu jejich. ²⁵Protož nyní odpusť, prosím, hřích můj, a navrať se se mnou, ať se pomodlím Hospodinu. ²⁶I řekl Samuel Saulovi: Nenavrátím se s tebou; nebo jsi zavrhl řeč Hospodinovu, tebe také zavrhl Hospodin, abys nebyl králem nad Izraelem. ²⁷A když se obrátil Samuel, aby odšel, Saul uchytil křídlo pláště jeho, i odtrhlo se. ²⁸Tedy řekl jemu Samuel: Odtrhlť jest Hospodin království Izraelské dnes od tebe, a dal je bližnímu tvému, lepšímu, než jsi ty. ²⁹Však proto vítěz Izraelský klamati nebude, ani želeť; nebo není člověkem, aby měl čeho želeť. ³⁰On pak řekl: Zhřešilt' jsem, ale vždy mne cti, prosím, před staršími lidu mého a před Izraelem, a navrať se se mnou, abych se pomodlil Hospodinu Bohu tvému. ³¹I navrátiv se Samuel, šel za Saulem, a pomodlil se Saul Hospodinu. ³²Řekl pak Samuel: Přiveďte ke mně Agaga, krále Amalechitského. I šel k němu Agag nádherně; nebo řekl Agag: Jistě odešla hořkost smrti. ³³Ale Samuel řekl: Jakož uvedl sirobu na ženy meč tvůj, takť osiří matka tvá nad jiné ženy. I rozsekal Samuel Agaga na kusy před Hospodinem v Galgala. ³⁴Potom odšel Samuel do Ráma, Saul pak vstoupil do domu svého, do Gabaa Saulova. ³⁵A již potom více Samuel neviděl Saule až do dne smrti své; však plakal Samuel Saule. Hospodin pak želel toho, že učinil Saule králem nad Izraelem.

16 Řekl pak Hospodin Samuelovi: I dokudž ty budeš plakati Saule, poněvadž jsem já ho zavrhl, aby nekraloval nad Izraelem? Naplň roh svůj olejem a poď, pošli tě k Izai Betlémskému; nebo jsem vybral sobě z synů jeho krále. ²I řekl jemu Samuel: Kterak mám jíti? Nebo Saul uslyše, zabije mne. Odpověděl Hospodin: Jalovici z stáda vezmeš s sebou, a díš: Přišel jsem, abych obětoval Hospodinu. ³A pozveš Izai k oběti, jáť pak ukáží, co bys měl činiti; i pomazeš mi toho, o kterémž já tobě povím. ⁴A tak učinil Samuel, jakž mu byl mluvil Hospodin, a přišel do Betléma. A ulekše se starší města, vyšli proti němu a řekli: Pokojný-li jest příchod tvůj? ⁵Odpověděl: Pokojný. Abych obětoval Hospodinu, přišel jsem. Posvěťte se, a poďte k oběti se mnou. Posvětil také Izai a synů jeho, a pozval jich k oběti. ⁶Když pak přišli, vida Eliába, řekl: Jistě před Hospodinem jest pomazaný jeho. ⁷Ale Hospodin řekl Samuelovi: Nehleď na tvárnost jeho a na zrůst postavy jeho, nebo jsem ho zavrhl; neboť nepatřím, nač patří člověk. Člověk zajisté hledí na to, což jest před očima, ale Hospodin hledí k srdci. ⁸I povolal Izai Abinadaba, a kázal mu jíti před Samuele. Kterýž řekl: Také ani toho nevyvolil Hospodin. ⁹Rozkázal též Izai jíti Sammovi. I řekl: Ani toho nevyvolil Hospodin. ¹⁰Takž rozkázal Izai jíti sedmi synům svým před Samuele. Ale Samuel řekl Izai: Ani těch nevyvolil Hospodin. ¹¹Potom řekl Samuel Izai: Jsou-li to již všickni synové? Odpověděl: Ještěť zůstává nejmladší, a aj, pase ovce. Tedy řekl Samuel Izai: Pošli a vezmi jej; nebo aniž sedneme za stůl, dokudž on sem nepřijde. ¹²I poslal a přivedl ho. (Byl pak on ryšavý, krásných očí a libého vzezření.) I řekl Hospodin: Vstana, pomaz ho, nebo to jest ten. ¹³Protož vzal Samuel roh s olejem, a pomazal ho u prostřed bratří jeho. I odpočinul Duch Hospodinův na Davidovi od toho dne i potom. A Samuel vstav, odšel do Ráma. ¹⁴Takž Duch Hospodinův odšel od Saule, a nepokojil ho duch zlý od Hospodina. ¹⁵Služebníci pak Saulovi řekli jemu: Aj, teď duch Boží zlý nepokojí tě. ¹⁶Nechť, medle, rozkáže pán náš služebníkům svým, kteříž stojí před tebou, ať hledají muže, kterýž by uměl hráti na harfu, aby, když by přišel na tě duch Boží zlý, hrál rukou svou, a tobě aby lehčeji bylo. ¹⁷Tedy řekl Saul služebníkům svým: Medle, vyhledejte mi muže, kterýž by uměl dobře hráti, a přiveďte ke mně. ¹⁸I odpověděl jeden z služebníků a řekl: Aj, viděl jsem syna Izai Betlémského, kterýž umí hráti, muže udatného a bojovného, též správného a krásného, a jest s ním Hospodin. ¹⁹Protož poslal Saul posly k Izai, řka: Pošli mi Davida syna svého, kterýž jest při stádu. ²⁰Tedy Izai vzal osla, chléb a nádobu vína a kozelce jednoho, a poslal po Davidovi synu svém Saulovi. ²¹Když pak přišel David k Saulovi, stál před ním; i zamiloval ho velmi, a učiněn jest jeho oděncem. ²²Potom poslal opět Saul k Izai, řka: Medle, nechť David stojí přede mnou, neboť jest našel milost před očima májma. ²³I bývalo, že kdyžkoli napadal duch Boží Saule, David, bera harfu, hrával rukou svou; i míval Saul polehčení, a lépe mu bývalo, nebo ten duch zlý odstupoval od něho.

17 I sebrali Filistinští vojska svá k boji, a shromáždili se u Socho, kteréž jest Judovo, a položili se mezi Socho a Azeka na pomezí Dammim. ²Ale Saul a muži Izraelští sebravše se, položili se v údolí Elah, a sšikovali se k bitvě proti Filistinským. ³I stáli Filistinští na hoře s strany jedné, a Izraelští stáli na hoře s strany druhé, a údolí bylo mezi nimi. ⁴I vyšel muž bojovník z vojska Filistinského, Goliáš jménem, z Gát, zvýší šesti loket a dlani. ⁵Lebka pak ocelivá na hlavě jeho, a v pancíř brněný byl oblečen, kterýžto pancíř vážil pět tisíc lotů oceli. ⁶Též plechovice ocelivé byly na nohách jeho, a pavéza ocelivá mezi rameny jeho. ⁷A dřevo u kopí jeho

17:2 V údolí. Hebrejský výraz pro „údolí“ Elah je *emek* (עֵמֶק), široké údolí, skoro rovina, obklopená horami, na rozdíl od „údolí“ ve verši 3, kde se střetl David s Goliášem (viz pozn. 3).

17:3 Údolí. Údolí, do něhož z protilehlých stran hleděly nepřátelské

armády a kde se Goliáš rouhal, je úzké, prakticky o průřezu ve tvaru písmene „V“. Hebrejské slovo, kterým je označeno, je *Gai* (גַּי). To by napovídalo, že ke střetu došlo spíše na východním konci údolí Elah, kde se zužuje.

jako vratidlo tkadlcovské, železo pak ostré kopí jeho vážilo šest set lotů železa; a ten, kterýž nosil braň jeho, šel před ním.⁸ I postavil se, a volal na vojska Izraelská, řka k nim: Nač jste to vyšli, vojensky se sšikovavše? Zdalíž já nejsem Filistinský, a vy služebníci Saulovi? Vyberte z sebe muže, kterýž by sstoupil ke mně.⁹ Jestližeť mi bude moci odolati a zabije mne, tedy budeme služebníci vaši; pakliž já přemohu jej a zabiji ho, budete vy služebníci naši, a sloužiti budete nám.¹⁰ Pravil také ten Filistinský: Já jsem dnes zhaněl vojska Izraelská. Vydejtež mi muže, abychom se bili spolu.¹¹ A když uslyšel Saul i všecken Izrael slova Filistinského taková, ulekli se a báli se velmi.¹² David pak ten syn muže Efratejského z Betléma Judova, (jehož jméno Izai, kterýž měl osm synů, a již se byl sstaral za dnů Saule, přiblíživ se k lidem sešlým.¹³ Tři také synové Izai starší šedše, táhli na vojnu s Saulem. Jména těch tří synů jeho, kteříž byli šli k boji: Eliáb prvorozený, a druhý po něm Abinadab, třetí pak Samma.¹⁴ Ale David byl nejmladší. A tak ti tři synové starší odešli s Saulem).¹⁵ David tedy odšel od Saule a navrátil se, aby pásal stádo otce svého v Betléme.¹⁶ I přicházel ten Filistinský ráno a večer, a stavěl se po čtyřiceti dní.¹⁷ Tedy řekl Izai Davidovi synu svému: Vezmi i hned pro bratří své efi pražmy této a deset chlebů těchto, a běž do vojska k bratřím svým.¹⁸ A deset syřečků mladých těchto doneseš hejtmanu, a navštívě bratří své, pozdravíš jich, a základ jejich vyzdvihneš.¹⁹ Saul pak i oni, i všickni muži Izraelští byli v údolí Elah, bojujice proti Filistinským.²⁰ A tak vstav David tím raněji a zanechav stáda při strážném, vzal to a šel, jakž mu byl přikázal Izai. I přišel až k šancům, a aj, vojsko vycházelo do šiku a křičelo k bitvě.²¹ I sšikovali se Izraelští, ano i Filistinstí, vojsko proti vojsku.²² Protož David zanechav břemene, kteréž s sebe složil u strážného při břemeních, běžel do vojska; a když přišel, tázal se bratří svých, jak se mají.²³ A když on s nimi mluvil, aj, muž bojovník jménem Goliáš, Filistinský z Gát, vycházel z vojska Filistinských a mluvil jako i prvé; což slyšel i David.²⁴ Všickni pak muži Izraelští, jakž uzřeli toho muže, utíkali před tváří jeho, a báli se náramně.²⁵ I mluvili Izraelští mezi sebou: Viděli-li jste toho muže, kterýž vyšel? Nebo aby pohanění uvedl na Izraele, vyšel. Kdož by ho zabil, zbohatí ho král bohatstvím velikým, a dceru svou dá jemu, i dům otce jeho osvobodí v Izraeli.²⁶ I mluvil David mužům, kteříž stáli u něho, a řekl: Co bude dáno muži tomu, kterýž by zabil toho Filistinského a odjal pohanění od Izraele? Nebo kdo jest Filistinský neobřezaný ten, že pohanění uvodí na vojsko Boha živého?²⁷ Odpověděl jemu lid v táž slova, řka: To bude dáno muži, kterýž by ho zabil.²⁸ A uslyšev Eliáb, bratr jeho nejstarší, že mluví s těmi muži, rozhněval se Eliáb velmi na Davida, a řekl: Proč jsi sem přišel? A komus nechal kolikasi těch ovec na poušti? Známt já pýchu tvou a zlost srdce tvého, žes přišel dívati se bitvě.²⁹ I řekl David: Což jsem pak učinil? Zdaž mi nebylo poručeno?³⁰ Tedy šel od něho k jinému, jehož se tázal jako i prvé. I odpověděl jemu lid tak jako i prvé.³¹ A tak roznesla se slova, kteráž mluvil David, a oznámili je Saulovi. Kterýžto povolal ho.³² I řekl David Saulovi: Necht se neleká srdce člověka pro něho; služebník tvůj půjde a bude se bít s Filistinským tímto.³³ Ale Saul řekl Davidovi: Nebudeš moci jíti proti Filistinskému tomu, abys se potýkal s ním; nebo mládenček jsi, on pak jest muž bojovní od mladosti své.³⁴ Odpověděl David Saulovi: Služebník tvůj pastýřem byl stáda otce svého, a když přicházel lev aneb nedvěď, a bral dobytče z stáda,³⁵ Já dostihal jsem ho a bil jsem jej, a vydíral jsem je z hrdla jeho. Pakli se na mne obořil, tedy ujma ho za čelist, bil jsem jej, až jsem ho i zabil.³⁶ I lva i nedvěďa zabil služebník tvůj; buďť tedy Filistinský neobřezanec ten jako který z nich, nebo zhaněl vojska Boha živého.³⁷ Řekl také David: Hospodin, kterýž vytrhl mne z moci lva a z moci nedvěďa, onť mne vytrhne z ruky Filistinského tohoto. Tedy řekl Saul Davidovi: Jdi, a Hospodin budiž s tebou.³⁸ I dal Saul obléci Davida v šaty své, a vstavil lebku ocelivou na hlavu jeho, a oblékl ho v pancíř.³⁹ Připásal také David meč jeho na ty šaty jeho, a chtěl jíti, ale že tomu nezvykl, protož řekl David Saulovi: Nemohuť v tom jíti, nebo jsem nepřivykl. I složil to David s sebe.⁴⁰ A vzav hůl svou do ruky své, vybral sobě pět kamenů hladkých z potoku, a vložil je do mošničky pastýřské, kterouž měl, totiž do pytlíku, a prak svůj v ruce nesl, a přiblížil se k Filistinskému.⁴¹ Bral se také i Filistinský, jda a přibližuje se k Davidovi, a muž ten, kterýž nesl braň jeho, šel před ním.⁴² A když pohleděl Filistinský a uzřel Davida, pohrdal jím, proto že byl mládenček, a ryšavý, a krásného vzezření.⁴³ I řekl Filistinský Davidovi: Což jsem pes, že jdeš proti mně s holí?

17:17 Izai. Údolím Elah vedla jedna z důležitých cest, která se táhla až k Betlému. Davidova otce svíraly obavy nejen o život synů, sloužících v Saulově armádě, ale také o výsledek bitvy: Bylo mu jasné, že Kdyby Saul prohrál, další město na řadě, které padne do rukou nepřátel, bude Betlém.

17:28 Eliáb. Nejstarší z Davidových bratrů a zároveň první, koho Hospodin odmítl (16:6–7). David se nenechal zvíkat, zůstal soustředěný na svůj cíl, vědom si svého pomazání (16:13), přestože naráží na nepochopení ze strany vlastní rodiny. Tři ze sedmi Davidových bratrů máme specifikovány jménem (17:13), stejně jako v případě jejich odmítnutí Hospodinem o kapitolu dříve (16:6–9). Vydeme-li z předpokladu, že když někomu něco velmi vadí, zraňuje ho to, pak je to kvůli minulosti, ne přítomnosti (Kdy jsme tuto emoci pocítovali poprvé a proč? Srv. Viz čl. [Uzdravení je možné](#) na str. 26.), pak můžeme spekulovat, že Eliáb se rozčiloval pro svůj vlastní komplex

méněcennosti: Nikdo z nás nedokáže Goliáše porazit, proč nám to tady musíš připomínat? Každopádně David udělal dobře, že se držel Boha a nelpěl na rodině (Mt 19:29; Mk 10:30), když viděl, že jejich srdce s ním stejně není a nikdy nebylo.

17:33 Mládenček ... od mladosti. Hebrejské výrazy, postihující věk obou bojovníků, jsou příbuzná: David je „mladý muž“ *na'ar* (נער) a Goliáš je bojovníkem od „mládí“ *nurav* (נַרְוָה). Znamená to, že David nebyl desetileté dítě, jak bývá vyobrazen v populárních biblických ilustracích. Byl ve věku, v jakém se Goliáš začal učit boji; ale ještě mu nebylo dvacet, aby mohl být zařazen do armády. Byl tedy adolescent, možná kolem 17 let (srv. pozn. 38).

17:38 V šaty své. Saul byl o hlavu vyšší než všichni ostatní (9:2). David v jeho válečné zbroji nenamítá, že je mu to velké, nýbrž, že na to není zvyklý (v. 39). Srv. pozn. 33.

A zlořečil Filistinský Davidovi skrze bohy své. ⁴⁴ Řekl také Filistinský Davidovi: Pod ke mně, a dámt tělo tvé ptákům nebeským a šelmám zemským. ⁴⁵ Odpověděl David Filistinskému: Ty jdeš ke mně s mečem a s kopím a s pavézou, ale já k tobě jdu ve jménu Hospodina zástupů, Boha vojsk Izraelských, kterémuž jsi ty utrhal. ⁴⁶ Dnešního dne zavře tě Hospodin v ruku mou, a zabiji tě, a setnu hlavu tvou s tebe, a vydám těla vojska Filistinského dnes ptákům nebeským a šelmám zemským, a pozná všechna země, žeť jest Bůh v Izraeli. ⁴⁷ A zvíť všechno shromáždění toto, že ne mečem ani kopím vysvobozuje Hospodin; (nebo Hospodinův jest boj), protož vydát vás v ruce naše. ⁴⁸ Stalo se pak, že když vstal ten Filistinský, a šel, přibližuje se proti Davidovi, pospíšil i David a běžel proti Filistinskému, aby se s ním potýkal. ⁴⁹ V tom David vztáh ruku svou k mošničce, vyňal z ní kámen, kterýmž hodil z praku, a udeřil Filistinského v čelo jeho tak, že kámen uvázl v čele jeho. I padl tváří svou na zem. ⁵⁰ A tak přemohl David Filistinského prakem a kamenem, a udeřiv Filistinského, zabil jej, ačkoli David žádného meče v ruce neměl. ⁵¹ A příběh David, stál nad Filistinským. Potom pochytil meč jeho, dobyl ho z pošvy a zabil jej, a stál jím hlavu jeho. To vidouce Filistinstí, že umřel nejsilnější jejich, utíkali. ⁵² A protož vstavše muži Izraelští a Judští, zkríkli a honili Filistinské, až kde se vchází do údolí, a až k branám Akaron. I padali, ranění jsouce, Filistinstí po cestě k Saraim, až do Gát a až do Akaron. ⁵³ A navrátivše se synové Izraelští od honění Filistinských, vzebrali tábor jejich. ⁵⁴ Potom David vzav hlavu toho Filistinského, přinesl ji do Jeruzaléma, a odějí jeho složil v stanu svém. ⁵⁵ Tehdáž pak, když viděl Saul Davida jdoucího proti tomu Filistinskému, řekl Abnerovi hejtmanu vojska: Abner, čí jest syn ten mládenček? Odpověděl Abner: Jako jest živa duše tvá, králi, že nevím. ⁵⁶ Ale král řekl: Zeptej ty se, čí jest syn mládenec ten. ⁵⁷ Když se pak vracoval David od zabití Filistinského toho, pojav ho Abner, přivedl jej před Saule, an drží hlavu Filistinského v ruce své. ⁵⁸ I řekl jemu Saul: Čí jsi syn, mládenče? Odpověděl David: Syn služebníka tvého Izai Betlémského.

18 I stalo se, že když přestal mluvit k Saulovi, duše Jonatova spojila se s duší Davidovou, tak že ho zamiloval Jonata jako sebe samého. ² A tak Saul vzal jej k sobě toho dne, a nedopustil mu navrátiti se do domu otce jeho. ³ I učinil Jonata s Davidem smlouvu, proto že ho miloval jako duši svou. ⁴ A složiv Jonata s sebe plášť, kterýmž byl odín, dal jej Davidovi, i roucho své, až do meče svého, a až do lučiště svého, i do pasu svého. ⁵ Vycházel pak David, k čemuž ho koli posílal Saul, opatrně sobě počínaje. I ustanovil ho Saul nad vojáky, a líbil se všemu lidu, též i služebníkům Saulovým. ⁶ Stalo se pak, když se oni domů brali, a David též se navracoval od zabití Filistinského, že vyšly ženy z každého města Izraelského, zpívající a plésající, vstříc Saulovi králi s bubny, s veselím a s husličkami. ⁷ A prozpěvovaly jedny po druhých ženy ty, hrajíce, a řekly: Porazilť jest Saul svůj tisíc, ale David svých deset tisíců. ⁸ I rozhněval se Saul náramně, nebo nelíbila se mu ta řeč. Pročež řekl: Dali Davidovi deset tisíc, a mně dali toliko tisíc. Co mu ještě přes to přivlastní, leč království? ⁹ Protož Saul zlobivě hleděl na Davida od toho dne i vždycky. ¹⁰ Stalo se pak druhého dne, že duch Boží zlý napadl Saule, a prorokoval u prostřed domu svého, a David hral rukou svou jako i jindy vždycky. Saul pak měl kopí v ruce své. ¹¹ I vyhodil Saul kopí, rka: Prohodím Davida až do stěny. Ale David uhnul se jemu po dvakrát. ¹² A bál se Saul Davida, proto že Hospodin byl s ním, a od Saule odstoupil. ¹³ Protož vybyl ho Saul od sebe, a učinil jej sobě hejtmanem nad tisíci; kterýžto vycházel i vcházel před lidem. ¹⁴ David pak ve všech cestách svých opatrně sobě počínal, nebo Hospodin byl s ním. ¹⁵ A když to viděl Saul, že sobě velmi opatrně počíná, bál se ho. ¹⁶ Ale všechnen Izrael i Juda miloval Davida, nebo vycházel i vcházel před nimi. ¹⁷ Tedy řekl Saul Davidovi: Aj, dceru svou starší Merob dámt za manželku, toliko mi buď muž silný, a veď boje Hospodinovy. (Saul pak myslel: Necht nescházi od mé ruky, ale od ruky Filistinských.) ¹⁸ I řekl David Saulovi: Kdo jsem já, a jakýž jest rod můj a čeled otce mého v Izraeli, abych byl zetěm královým? ¹⁹ I stalo se, že když již Merob dcera Saulova měla dána býti Davidovi, dána jest Adrielovi Molatitskému za manželku. ²⁰ Milovala pak Míkol dcera Saulova Davida; což když oznámili Saulovi, líbilo se to jemu. ²¹ (Nebo řekl Saul: Dámt mu ji, aby mu byla osídlem, a aby proti němu byla ruka Filistinských.) A tak řekl Saul Davidovi: Po této druhé budeš mi již zetěm. ²² I rozkázal Saul služebníkům svým: Mluvte k Davidovi tajně, řkouce: Aj, libuje tě sobě král, a všickni služebníci jeho laskavi jsou na tebe; nyní tedy budiž zetěm královým. ²³ A když mluvili služebníci Saulovi v uši Davidovy slova ta, odpověděl David: Zdalíž se vám malá věc zdá, býti zetěm královým? A já jsem člověk chudý a opovržený. ²⁴ Tedy služebníci Saulovi oznámili jemu, řkouce: Taková slova mluvil David. ²⁵ I řekl Saul: Takto rcete Davidovi: Není žádostiv král věna, toliko sto obřízek Filistinských, aby byla pomsta nad nepřátely královskými. (Saul pak to obmyslel, aby David upadl v ruku Filistinských.) ²⁶ Protož oznámili služebníci jeho Davidovi slova ta, a líbilo se to Davidovi, aby byl zetěm královým. Ještě se pak nebyli vyplnili dnové ti, ²⁷ Když

17:52 Saraim. Dosl. „dvě brány.“ Donedávna bylo toto „místo dvou bran“ obestřeno tajemstvím – nikdo nevěděl, co má znamenat a kde by se tak mohlo nacházet. Teprve archeologické objevy ve 21. století odhalily na místě starodávných ruin, zvaném arabsky Qeiyafa, pozůstatky opevněného izraelského města, které mělo překvapivě dvě

brány. Je pravděpodobné, že ho vybudoval David, když byl králem. V den, kdy porazil Goliáše, tedy ještě neexistovalo. Autor knih Samuelových, písař o životě Davidově po době jeho vlády, použil jméno města již dávno stojícího a známého, aby svým čtenářům přiblížil, kudy tehdy nepřátelé prchali.

vstav David, odšel, on i muži jeho, a zbil z Filistinských dvě stě mužů, jejichž obřízky přinesl David, a z úplna je dali králi, aby byl zetěm královým. I dal jemu Saul Míkol dceru svou za manželku.²⁸ A vida Saul, nýbrž zkušené maje, že jest Hospodin s Davidem, a že Míkol dcera jeho miluje ho,²⁹ Ještě tím více Saul obával se Davida. I byl Saul nepřitelem Davidovým po všechny dny.³⁰ Vtrhovali pak do země knížata Filistinská; i bývalo, že kdyžkoli vycházeli, opatrněji sobě počínal David proti nim nade všechny služebníky Saulovy, pročež i jméno jeho bylo velmi slavné.

19 Mluvil pak Saul k Jonatovi synu svému a ke všechněm služebníkům svým, aby zamordovali Davida, ale Jonata syn Saulův liboval sobě Davida velmi.² I oznámil to Jonata Davidovi, řka: Usiluje Saul otec můj, aby tě zabil; protož nyní šetř se, prosím, až do jitra, a usadě se v skrytě, schovej se.³ Ale jáť vyjdu a státi budu při boku otci svému na poli, kdež ty budeš, a budu mluviti o tobě s otcem svým, a čemuž vyrozumím, oznámím tobě.⁴ I mluvil Jonata o Davidovi dobře Saulovi otci svému, a řekl: Necht' nehřeší král proti služebníkovi svému Davidovi, nebť jest nic tobě neprovinil, nýbrž správa jeho jest tobě velmi užitečná.⁵ Nebo se opovážil života svého a zabil Filistinského, a učinil Hospodin vysvobození veliké všemu Izraeli. Viděls to a radoval jsi se. Pročež bys tedy hřešil proti krvi nevinné, chtěje zabiti Davida bez příčiny?⁶ I uposlechl Saul řeči Jonatovy a přísáhl Saul, řka: Živť jest Hospodin, žeť nebude zabit.⁷ Tedy Jonata povolal Davida, a oznámil jemu Jonata všechna slova tato. A přivedl Jonata Davida k Saulovi, i byl před ním jako i prvě.⁸ Vznikla pak opět válka; a vytáh David, bojoval proti Filistinským, a porazil je porážkou velikou, a utekli před ním.⁹ V tom duch Hospodinův zlý napadl Saule, kterýž v domě svém seděl, maje kopí své v ruce své, a David hrál rukou před ním.¹⁰ Ale Saul chtěl prohoditi Davida kopím až do stěny; kterýž uhnul se mu, a udeřilo kopí v stěnu. A tak David utekl a vynikl z nebezpečnosti té noci.¹¹ Potom poslal Saul posly k domu Davidovu, aby ho strážili a zabili jej ráno. I oznámila to Davidovi Míkol manželka jeho, řkuci: Jestliže se neopatříš noci této, zítra zabit budeš.¹² A protož spustila Míkol Davida oknem, kterýž odšed, utekl a vynikl z nebezpečnosti.¹³ Vzala pak Míkol obraz a vložila na lůžce, a polštář kozí položila v hlavách jeho a přikryla šaty.¹⁴ Tedy Saul poslal posly, aby vzali Davida. I řekla: Jest nemocen.¹⁵ Opět poslal Saul posly, aby pohleděli na Davida, řka: Přineste ho na lůžce ke mně, ať ho zabiji.¹⁶ A když přišli poslové, a aj, obraz ležel na lůžce a polštář kozí v hlavách jeho.¹⁷ I řekl Saul k Míkol: Proč jsi mne tak podvedla a pustila nepřítele mého, aby ušel? Odpověděla Míkol Saulovi: On mi řekl: Propuště mne, sic jinak zabiji tě.¹⁸ David tedy utíkáje, vynikl z nebezpečnosti, a přišel k Samuelovi do Ráma, oznámil jemu všechno, co mu Saul učinil. I odšel on i Samuel, a bydlili v Náiot.¹⁹ Oznámeno pak bylo Saulovi, řka: Aj, David jest v Náiot v Ráma.²⁰ I poslal Saul posly, aby jali Davida. Kterž když viděli zástup proroků prorokujících, a Samuele jim představeného, an stojí, sstoupil také na posly Saulovy Duch Boží, a prorokovali i oni.²¹ To když oznámili Saulovi, poslal jiné posly, a prorokovali také i oni; a opět poslal Saul třetí posly, a i ti prorokovali.²² Šel tedy již sám do Ráma a přišel až k čisterni veliké, kteráž jest v Socho, a zeptal se, řka: Kde jest Samuel a David? I řekl někdo: Aj, jsou v Náiot v Ráma.²³ I šel tam do Náiot v Ráma; a sstoupil i na něj Duch Boží, a jda dále, prorokoval, až i přišel do Náiot v Ráma.²⁴ Kdežto svlékl také sám roucho své a prorokoval i on před Samuelem, a padna, ležel svlečený celý ten den a noc. Odkudž se říká: Zdali také Saul mezi proroky?

20 V tom utíkáje David z Náiot, kteréž jest v Ráma, přišel a mluvil před Jonatou: Což jsem učinil? Jaká jest nepravost má? A jaký jest hřích můj před otcem tvým, že hledá bezživotí mého?² Kterž řekl jemu: Odstup to, neumřeš. Aj, nečiníš otec můj ničeho ani velikého ani malého, čehož by se mi nesvěřil. Jak by tedy otec můj tajil to přede mnou! Nenít toho.³ Nadto přísáhl také David, (to promluviv: Dobřeť ví otec tvůj, že jsi laskav na mne, protož myslí: Necht' neví o tom Jonata, aby neměl zámutku). Nýbrž jistě, živť jest Hospodin, a živať jest duše tvá, že sotva jest krocej mezi mnou a mezi smrtí.⁴ Odpověděl Jonata Davidovi: Pověz, čehokoli žádáš, a učiním tobě.⁵ I řekl David Jonatovi: Aj, zítra bude novměsíce, kdyžto já mám obyčej sedati s králem k jídlu; protož propuště mne, a skryji se na poli až do třetího večera.⁶ Jestliže by se zvláště na mne ptal otec tvůj, řekneš: Prosil mne velice David, aby sběhl do Betléma města svého; nebo obět výroční tam míti má všechna jeho rodina.⁷ Řekne-liť: Dobře, pokoj služebníkovi tvému; pakliť se rozzlobí, věz, žeť se doplnila zlost jeho.⁸ A tak učiníš milosrdenství s služebníkem svým, poněvadž jsi v smlouvu Hospodinovu uvedl služebníka svého s sebou. Pakliť jest na mně nepravost, zabí mne sám; nebo k otci svému proč bys mne vodil?⁹ I řekl Jonata: Odstup to od tebe; nebo zvím-liť to jistotně, že by se doplnila zlost otce mého, aby přišla na tě, zdaliž neoznámím tobě toho?¹⁰ Řekl také David Jonatovi: Kdož mi oznámí, jestliže odpoví tobě otec tvůj něco tvrdě?¹¹ Odpověděl Jonata Davidovi: Poď, vyjděme na pole. I vyšli oba na pole.¹² Opět řekl Jonata Davidovi: Hospodin Bůh Izraelský, (hned jakž porozumím na otci svém, okolo tohoto času zítra neb pozejtří, an bude dobře s Davidem, jestliže nepošli tehdaž k tobě, a neoznámím-liť),¹³ Toto učin Hospodin

Jonatovi a toto přidej. Pakliť se bude líbiti otci mému uvéstí zlé na tebe, takét i to zjevím tobě a propustím tě; i půjdeš v pokoji, a Hospodin budiž s tebou, jakož byl s otcem mým. ¹⁴ A zdaliž i ty, dokud jsem živ, neučiníš se mnou milosrdenství Hospodinova, ano bycht i umřel, ¹⁵ Tak že neodvrátíš milosrdenství svého od domu mého až na věky, zvláště tehdaž, když Hospodin vyplní nepřátele Davidovy, jednoho každého se svrchku země. ¹⁶ A tak učinil Jonata smlouvu s domem Davidovým, řka: Vyhledávejž Hospodin toho z ruky nepřátel Davidových. ¹⁷ Ještě i přísahou zavázal Jonata v lásce odměnné k sobě Davida; nebo jakož miloval duši svou, tak jej miloval. ¹⁸ I řekl mu Jonata: Zítřa bude novměsíce, a bude se ptáti na tebe, když prázdné bude místo tvé. ¹⁹ Do třetího tedy dne skrývaje se, sstoupíš rychle a přijdeš k tomu místu, na kterémžs se byl skryl, když se to jednalo, a pobudeš u kamene počestných. ²⁰ A já tři střely vystřelím po straně k němu, směruje sobě k cíli. ²¹ Potom hned pošli pachole a dí: Jdi, shledej střely. Jestliže prostě řeknu služebníku: Hle, střely za tebou blíže sem, přines je, tedy přid, nebo jest pokoj tobě, a není žádného nebezpečnosti, živť jest Hospodin. ²² Pakli takto řeknu pacholeti: Hle, střely jsou před tebou dále, tedy odejdi, nebo propustil tě Hospodin. ²³ Řeči pak této, kterouž jsme mluvili já a ty, aj, Hospodin svědek bude mezi mnou a mezi tebou až na věky. ²⁴ A tak skryl se David na poli. Byl pak novměsíce, i sedl král za stůl k jídlu. ²⁵ A seděl král na stolici své, jakž obyčej měl, na stolici u stěny, ale Jonata povstal. Sedl také Abner podlé Saule, a místo Davidovo zůstalo prázdné. ²⁶ A však toho dne Saul nic neříkal, nebo myslil: Něco se mu přihodilo, buď že čistý jest neb nečistý. ²⁷ Stalo se pak nazejtří, druhého dne novměsíce, že opět prázdné bylo místo Davidovo. I řekl Saul Jonatovi synu svému: Proč nepřišel syn Izai ani včera ani dnes k jídlu? ²⁸ Odpověděl Jonata Saulovi: Velice mne prosil David, aby šel do Betléma. ²⁹ A řekl: Odpusť mne, prosím, nebo obět má míti rodina naše v městě, a bratr můj sám rozkázal mi přijíti; nyní tedy, nalezl-li jsem milost před očima tvýma, nechť se odtrhnu, prosím, abych navštívil bratří své. Tou příčinou nepřišel k stolu královskému. ³⁰ I rozhněval se Saul náramně na Jonatu, a řekl jemu: Synu převrácený a urputný, zdaliž nevím, že jsi zvolil sobě syna Izai k hanbě své, i k hanbě a lehkosti matky své? ³¹ Nebo po všechny dny, v nichž bude živ syn Izai na zemi, nebudeš upevněn ty, ani království tvé. Protož hned pošli a přiveď jej ke mně, nebť jest hoden smrti. ³² Odpověděl Jonata Saulovi otci svému, a řekl jemu: Proč má umříti? Což jest učinil? ³³ I hodil Saul kopím na něj, aby ho zabil. Tedy seznav Jonata, že uložil otec jeho zabiti Davida, ³⁴ Vstal od stolu Jonata, rozpálen jsa hněvem, a nejedl toho druhého dne novměsíce pokrmu, nebo bolestil pro Davida, a že ho tak zlehčil otec jeho. ³⁵ Protož stalo se ráno, že vyšel Jonata na pole k času uloženému Davidovi, a pachole malé s ním. ³⁶ Tedy řekl pacholeti svému: Běž a shledej střely, kteréž já vystřelím. I běželo pachole, a on střílel daleko před něj. ³⁷ Když pak přišlo pachole až k cíli, k němuž střílel Jonata, volal Jonata za pacholetem a řekl: Zdaliž není střely před tebou tam dále? ³⁸ Opět volal Jonata za pacholetem: Rychle pospěš, nestůj. A tak sebravši pachole Jonatovo střely, vrátilo se k svému pánu. ³⁹ (Pachole pak nic nevědělo, toliko Jonata a David věděli, co se jedná.) ⁴⁰ I dal Jonata braň svou pacholeti, kteréž s ním bylo, a řekl jemu: Jdi, dones do města. ⁴¹ A když odešlo pachole, vstal David s strany polední, a padna na tvář svou k zemi, poklonil se třikrát; a políbivše jeden druhého plakali oba, až Jonata Davida pozdvihl. ⁴² I řekl Jonata Davidovi: Jdiž u pokoji, a což jsme sobě oba přísáhli ve jménu Hospodinovu, řkouce: Hospodin budiž svědkem mezi mnou a tebou, i mezi semenem mým a mezi semenem tvým, nechť trvá až na věky. ⁴³ A tak vstav David, odšel, Jonata pak navrátil se do města.

21 Tedy přišel David do Nobe k Achimelechovi knězi. I ulek se Achimelech, vyšel vstříc Davidovi a řekl jemu: Cože to, že jsi sám, a není žádného s tebou? ² Odpověděl David Achimelechovi knězi: Král mi poručil nějakou věc, a řekl mi: Ať žádný nezvídá toho, proč tě posílám, a což jsem poručil. Služebníkům pak uložil jsem jisté místo. ³ Protož nyní, co máš tu před rukama, dej v ruku mou, asi pět chlebů, aneb což na hotově máš. ⁴ Odpověděl kněz Davidovi a řekl: Nemámť chleba obecného před rukama, než toliko chléb svatý, však jestliže se toliko od žen zdrželi služebníci. ⁵ Odpověděl David knězi a řekl: Jisté ženy vzdáleny byly od nás, jakož včera tak i před včerejškem, když jsem vyšel; protož těla služebníků svatá jsou. Ač pak toto předsevzetí jest proti slušnosti, však i to dnes posvěceno bude pro tělo. ⁶ A tak dal jemu kněz chleby svaté; nebo nebylo tam chleba, jediné chlebové předložení, kteréž odloženi byli od tváři Hospodinovy, aby položení byli chlebové teplí toho dne, když ti vzati byli. ⁷ (Byl pak tu jeden z služebníků Saulových v týž den, kterýž se tam pozadržel před Hospodinem, jehož jméno bylo Doeg Idumejský, nejpřednější mezi pastýři Saulovými.) ⁸ I řekl David Achimelechovi: Nemáš-liž zde kopí aneb meče? Nebo ani meče svého ani braně své nevzal jsem v ruku svou, proto že rozkaz královský dotíral. ⁹ Jemuž řekl kněz: Meč Goliáše Filistinského, kteréhož jsi zabil v údolí Elah, aj, ten jest zde obvinutý v roucho za efodem. Jestliže jej chceš sobě vzíti, vezmi, nebo zde jiného není kromě toho. I řekl David: Neníť přes ten, dejž mi jej. ¹⁰ Tedy vstal David, a utekl toho dne před Saulem, a přišel k Achisovi králi Gát. ¹¹ Služebníci pak Achisovi řekli jemu: Zdaliž tento není David, král země? Zdaliž neprozpěvovali tomuto po houfích, řkouce: Porazil Saul svůj tisíc, David pak svých deset tisíců. ¹² I složil David ta slova v srdci svém, a bál se velmi Achisa krále Gát. ¹³ Protož změnil způsob svůj před očima jejich,

a bláznem se dělal, jsa v rukou jejich; psal také po vratech u brány, a pouštěl sliny po bradě své. ¹⁴Tedy řekl Achis služebníkům svým: Hle, viděvše člověka blázna, pročez jste ho ke mně přivedli? ¹⁵Nedostává-liž se mi bláznů, že jste uvedli tohoto, aby bláznil přede mnou? Ten-liž má vjíti do mého domu?

22 A tak odšel odtud David, skryl se v jeskyni Adulam. To když uslyšeli bratří jeho i všecken dům otce jeho, sešli se tam k němu. ²A shromáždili se k němu, kteřížkoli byli v ssouzení, a kteřížkoli byli zadlužili, a kteřížkoli byli v hořkosti ducha, a byl nad nimi knížetem, tak že jich bylo s ním okolo čtyř set mužů. ³Potom odšel odtud David do Masfa Moábského a řekl králi Moábskému: Prosím, nechť vcházejí k vám i vycházejí otec můj a matka má, dokudž nezvím, co se mnou učiní Bůh. ⁴I přivedl je před krále Moábského, a bydlili s ním po všechny dny, v nichž zůstával David na tom hradě. ⁵Ale prorok Gád řekl Davidovi: Nebývejž déle na tom hradě, jdi, navrať se do země Judské. I odšel David, a přišel do lesa Haret. ⁶V tom uslyšel Saul, že by se zjevil David i muži, kteříž byli s ním. Saul pak bydlil v Gabaa pod hájem v Ráma, maje kopí své v rukou svých, a všickni služebníci jeho stáli před ním. ⁷I řekl Saul služebníkům svým, kteříž stáli před ním: Slyšte medle, synové Jemini: Všechněm-li vám dá syn Izai pole a vinice? Všecky-li vás postaví za správce nad tisíci a sty, ⁸že jste se všickni spikli proti mně, aniž jest, kdo by mi oznámil? Již i syn můj učinil smlouvu s synem Izai, a však žádný z vás nelituje mne, aniž mi kdo oznámí, že pozdvihl syn můj služebníka mého proti mně, aby mi zálohy strojil, jakož se to již děje. ⁹Odpověděl pak Doeg Idumejský, kterýž též stál s služebníky Saulovými, a řekl: Viděl jsem syna Izai, an přišel do Nobe k Achimelechovi synu Achitobovu. ¹⁰Kterýž radil se o něho s Hospodinem a dal jemu potravu, také i meč Goliáše Filistinského dal jemu. ¹¹I poslal král, aby zavolali Achimelecha syna Achitobova, kněze, i vši čeledi otce jeho, totiž kněží, kteříž byli v Nobe. I přišli všickni před krále. ¹²Tedy řekl Saul: Slyš nyní, synu Achitobův. Kterýž odpověděl: Ej, pane můj. ¹³I dí k němu Saul: Proč jste se spikli proti mně, ty a syn Izai, když jsi jemu dal chléb a meč, a radils se s Bohem o něj, aby povstal proti mně k strojení mi záloh, jakož se to již děje? ¹⁴Odpovídaje Achimelech králi, řekl: A kdo jest tak věrný ze všech služebníků tvých jako David, kterýž i zetěm královým jest, kterýž kráčí v poslušenství tvém, a vzácný jest v domě tvém? ¹⁵Zdaliž jsem se nyní počal tázati Boha o něj? Odstup to ode mne. Nesčítejž král takové věci na služebníka svého, ani na koho z čeledi otce mého, neboť neví služebník tvůj o ničemž o tom ani nejmenší věci. ¹⁶Ale král řekl: Smrti umřeš Achimelechu, ty i všecken dům otce tvého. ¹⁷I řekl král drabantům, kteříž stáli před ním: Obratě se a zbíte kněží Hospodinovy, nebo i jejich ruka jest s Davidem; přes to věduce, že utíká, nedali mi znáti. Služebníci však královští nechtěli vztáhnouti rukou svých, ani se obořiti na kněží Hospodinovy. ¹⁸A protož řekl král Doegovi: Obrat ty se, a pobí ty kněží. Takž Doeg Idumejský obrátiv se, obořil se na kněží, a zbil toho dne osmdesáte a pět mužů, kteříž nosili efod lněný. ¹⁹Nobe také město kněžské vyhubil ostrostí meče, od muže až do ženy, od malého až do pozívajícího prsí, voly i osly, i dobytky pobil ostrostí meče. ²⁰Jediný toliko syn Achimelechův, syna Achitobova, jehož jméno bylo Abiatar, ušel a utekl k Davidovi. ²¹Tedy oznámil Abiatar Davidovi, že Saul zmrdoval kněží Hospodinovy. ²²I řekl David Abiatarovi: Vědělt jsem toho dne, když tam byl Doeg Idumejský, že jistotně oznámí Saulovi; jáť jsem příčinu dal k zhubení všech duší domu otce tvého. ²³Zůstaň u mne, neboj se; nebo kdož hledati bude bezživotí mého, hledati bude bezživotí tvého, ale ochráněn budeš u mne.

23 Tedy oznámili Davidovi, řkouce: Aj, Filistiňtí dobývají Cejly a loupí dvory. ²Protož tázal se David Hospodina, řka: Mám-li jíti a uderiti na ty Filistinské? I odpověděl Hospodin Davidovi: Jdi a porazíš Filistinské, i Cejlu vysvobodíš. ³Muži pak Davidovi řekli jemu: Aj, my zde v Judstvu bojíme se, čím více, když půjdeme k Cejle proti vojskům Filistinských. ⁴A tak opět David tázal se Hospodina. Jemuž odpověděl Hospodin a řekl: Vstana, vytáhni k Cejle, neboť dám Filistinské v ruce tvé. ⁵I táhl David a muži jeho k Cejle, a bojoval s Filistinskými, a zajal dobytky jejich. I porazil je ranou velikou, a tak vysvobodil David obyvatele Cejly. ⁶Stalo se pak, že když utíkal Abiatar syn Achimelechův k Davidovi do Cejly, dostal se efod v ruce jeho. ⁷Potom oznámeno bylo Saulovi, že přitáhl David do Cejly. I řekl Saul: Dalt ho Bůh v ruku mou, nebo zavřel se, všed do města hrazeného a zavřitého. ⁸I svolal Saul všecken lid k boji, aby táhl k Cejle, a oblehl Davida i muže jeho. ⁹A zvěděv David, že Saul tajně ukládá o něm zle, řekl Abiatarovi knězi: Vezmi na se efod. ¹⁰I řekl David: Hospodine, Bože Izraelský, za jistou věc slyšel služebník tvůj, že strojí Saul přitáhnouti k Cejle, aby zkazil město pro mne. ¹¹Vydali-li by mne muži Cejly v ruce jeho? A přitáhl-li by Saul, jakž slyšel služebník tvůj? Hospodine, Bože Izraelský, oznam, prosím, služebníku svému. Odpověděl Hospodin: Přitáhl by. ¹²Řekl ještě David: Vydali-li by mne obyvatelé Cejly i muže mé v ruce Saulovy? Odpověděl Hospodin: Vydali by. ¹³Vstav tedy David a muži jeho, téměř šest set mužů, vytáhli z Cejly a šli ustavičně, kamž jíti mohli. Saulovi pak povědíno, že ušel David z Cejly; i nechal tažení. ¹⁴Byl pak David na poušti v místech bezpečných, a bydlil na hoře, na poušti Zif. A ačkoli hledal ho Saul po všechny ty dny, však nevydal ho Bůh v ruku jeho. ¹⁵Vida tedy

David, že Saul vytáhl hledati bezživotí jeho, byl na poušti Zif v lese. ¹⁶Vstav pak Jonata syn Saulův, přišel k Davidovi do lesa, a posílil ruky jeho v Bohu. ¹⁷A řekl jemu: Neboj se, neboť nenalezne tebe ruka Saule otce mého, ale ty kralovati budeš nad Izraelem, a já budu druhý po tobě. Však i Saul otec můj zná to. ¹⁸I učinili smlouvu oba před Hospodinem; a David zůstal v lese, Jonata pak navrátil se do domu svého. ¹⁹Tedy přišli Zifejští k Saulovi do Gabaa, řkouce: Zdaliž David nepokrývá se u nás v horách, v lese, na pahrbku Hachile, kterýž jest na pravé straně pouště. ²⁰Protož nyní podlé vši žádosti duše své, ó králi, přitáhni stěží, my se pak přičiníme, abychom jej vydali v ruce královny. ²¹I řekl Saul: Požehnaní vy od Hospodina, že mne lítujete. ²²Jdětež medle, ujistě se tím ještě lépe, přezvězte a shlédněte místo jeho, kam se obrátí, kdo ho tam viděl; nebo mi praveno, že divných chytrostí užívá. ²³Vyšpehujtež tedy a vyzvězte všecky skrejše, v nichž se kryje, a navraťte se ke mně s věcí jistou, i potáhnou s vámi, a jestliže v zemi jest, hledati ho budu ve všech tisících Judských. ²⁴Kterážto vstavše, navrátili se do Zif před Saulem; David pak a muži jeho byli na poušti Maon, na rovinách po pravé straně pouště. ²⁵Nebo jakž vytáhl Saul s lidem svým hledati ho, oznámeno bylo to Davidovi, kterýž sstoupil s skály a bydlil na poušti Maon. O čemž Saul uslyšav, honil Davida po poušti Maon. ²⁶A tak Saul táhl s jedné strany hory, David pak a muži jeho po druhé straně hory. A pospíšil David, aby mohl utéci od tváři Saulovy; nebo Saul s lidem svým obkličovali Davida i muže jeho, aby je zjímali. ²⁷V tom přišel posel k Saulovi, řka: Pospěš a přid', nebo Filistinští vtrhli do země. ²⁸A protož navrátil se Saul od honění Davida, táhl proti Filistinským. Pročež nazvali to místo: Skála rozdělující.

24 Odšed pak David odtud, bydlil v místech bezpečných Engadi. ²I stalo se, že když se navrátil Saul od honění Filistinských, oznámili jemu, řkouce: Hle, David jest na poušti Engadi. ³Tedy vzav Saul tři tisíce mužů vybraných ze všeho Izraele, odšel hledati Davida a mužů jeho na skalách kamsíků. ⁴I přišel k stájím ovcí blízko cesty, kdež byla jeskyně, do níž všel Saul na potřebu; David pak a muži jeho seděli po stranách v té jeskyni. ⁵Protož řekli muži Davidovi jemu: Aj, tento jest den, o němž tobě mluvil Hospodin, řka: Aj, já dám nepřítele tvého v ruku tvou, abys mu učinil, jakť se koli líbiti bude. Tedy vstav David, uřezal tiše kus pláště Saulova. ⁶Potom pak padlo to těžce na srdce Davidovi, že uřezal křídlo pláště Saulova. ⁷Pročež řekl mužům svým: Uchovejž mne Hospodin, abych to učiniti měl pánu mému, pomazanému Hospodinovu, abych vztáhnouti měl ruku svou na něj, poněvadž jest pomazaný Hospodinův. ⁸A tak zabránil David mužům svým těmi slovy, a nedal jim povstati proti Saulovi. Saul také vyšed z té jeskyně, bral se cestou svou. ⁹Potom vstal i David, a vyšed z jeskyně, volal za Saulem, řka: Pane můj králi! I ohlédl se Saul zpět, David pak sehnul se tváří k zemi, poklonil se jemu. ¹⁰A řekl David Saulovi: I proč posloucháš řeči lidských, kteříž praví: Hle, David hledá tvého zlého. ¹¹Aj, dnešního dne viděti mohly oči tvé, že tě byl vydal Hospodin dnes v ruku mou v jeskyni. A bylot mi řečeno, abych tě zabil, ale šanoval jsem tě; nebo řekl jsem: Nevztáhnout ruky své na pána svého, poněvadž jest pomazaný Hospodinův. ¹²Nýbrž, otče můj, pohleď a viz kus pláště svého v ruce mé, a žeť jsem nechtěl, odřezuje křídlo pláště tvého, zabiti tebe. Poznejž tedy a viz, žeť není v úmysle mém nic zlého, ani jaké převrácenosti, a žeť jsem nezhřešil proti tobě; ty pak číháš na duši mou, abys mi ji odjal. ¹³Sudíž Hospodin mezi mnou a mezi tebou, a pomstiž mne Hospodin nad tebou, ale ruka má nebude proti tobě. ¹⁴Jakož vzní ono přísloví starých: Od bezbožných vychází bezbožnost; protož nebudeť ruka má proti tobě. ¹⁵Na koho to jen vytáhl král Izraelský? Koho to honíš? Psa mrtvého, blechu jednu. ¹⁶Ale budeť Hospodin soudce; on nechť rozsoudí mezi mnou a tebou, a nechť pohledí a vyvede při mou, a vysvobodí mne z ruky tvé. ¹⁷Když pak přestal David mluvit slov těch Saulovi, odpověděl Saul: Není-liž to hlas tvůj, synu můj Davide? A pozdvih Saul hlasu svého, plakal. ¹⁸A řekl Davidovi: Spravedlivější jsi nežli já; nebo ty jsi mi odplatil se dobrým, já pak zlým tobě jsem se odplatil. ¹⁹Ty zajisté ukázal jsi dnes, že mi činiš dobře; nebo ačkoli mne byl Hospodin zavřel v ruce tvé, však jsi mne nezabil. ²⁰Zdali kdo nalezna nepřítele svého, propustí ho po cestě dobré? Ale Hospodin odplatíž tobě dobrým za to, co jsi mi dnešního dne učinil. ²¹Protož nyní, (vím, že jistotně kralovati budeš, a že stálé bude v ruce tvé království Izraelské), ²²Nyní, pravím, přísáhní mi skrze Hospodina, že nevyplníš semene mého po mně, a nevyhladíš jména mého z domu otce mého. ²³A tak přísáhl David Saulovi. I odšel Saul do domu svého, David pak a muži jeho vstoupili na bezpečné místo.

25 Mezi tím umřel Samuel. A shromáždil se všecken Izrael, i plakali ho, a pochovali jej v domě jeho v Ráma. Ale David vstav, šel na poušť Fáran. ²Člověk pak nějaký byl v Maon, kterýž statek svůj měl na Karmeli. A byl člověk ten možný velmi, nebo měl tři tisíce ovec a tisíc koz, a tehdaž rovně stříhl ovce své na Karmeli. ³Muže pak toho jméno Nabal, a jméno ženy jeho Abigail. A byla žena ta opatrná a krásné tváři, ale muž její byl tvrdý a zlých povah, a byl z rodu Kálefova. ⁴Protož uslyšav David na poušti, že by Nabal stříhl ovce své, ⁵Poslal deset služebníků, a řekl David těm služebníkům: Vstupte na Karmel, a jděte k Nabalovi, a pozdravte ho slovem mým přátelsky. ⁶A rcete jemu takto: Zdráv buď, a pokoj tobě, pokoj domu tvému, i všemu, což

máš, pokoj. ⁷ Slyšel jsem, že máš strážce, a pastýři tvoji bývali s námi; neučinili jsme jim žádné křivdy, aniž jim co zhytnulo po všechny dny, v nichž byli na Karmeli. ⁸ Ptej se služebníků svých, a povědí tobě. Nyní tedy nechtě najdou mládenci milost před očima tvými, nebo v den veselý přišli jsme; dej, prosím, což máš před rukama, služebníkům svým a synu svému Davidovi. ⁹ Přišedše tedy mládenci ti Davidovi, mluvili Nabalovi podlé všech slov těchto jménem Davidovým, a umkli. ¹⁰ Odpověděl pak Nabal služebníkům Davidovým a řekl: Kdo jest David? A kdo syn Izai? Mnohotě nyní služebníků, kteříž se odtrhují jeden každý od pána svého. ¹¹ Ano, vezmu já chléb svůj, a vodu svou a pokrmy své, kteréž jsem připravil strážcům svým, a dám je těm lidem, kterýchž neznám, ani vím, odkud jsou? ¹² A obrátivše se služebníci Davidovi na cestu svou, navrátili se, a přišedše, oznámili jemu všechna slova ta. ¹³ I řekl David mužům svým: Připáš každý meč svůj. Kteríž když připásali jeden každý meč svůj, připásal také David meč svůj, a šlo za Davidem okolo čtyř set mužů, dvě stě pak pozůstalo u břemen. ¹⁴ A v tom Abigail, ženě Nabalově, oznámil mládenec jeden z služebníků, řka: Aj, poslal David posly s pouště, aby pozdravili pána našeho, ale on je ukřikal; ¹⁵ Ješto muži ti prospěšní nám byli velice, ani nám neučinili křivdy, aniž nám co zhytnulo, když jsme bývali s nimi na poli. ¹⁶ Místo zdi byli nám v noci i ve dne po všechny dny, dokudž jsme s nimi byli, pasouce stáda. ¹⁷ Protož nyní pomysl a viz, co bys měla činiti, neboť již zlé věci hotové jsou na pána našeho i na všechnen dům jeho; on pak jest tak zlobivý, že s ním nelze ani mluvit. ¹⁸ Tedy pospíšila Abigail, a vzala dvě stě chlebů, a dvě kožené láhvice vína, a pět ovcí připravených, a pět měr pražmy, a sto sušených hroznů, a dvě stě hrud fíků sušených, a vložila to na osly. ¹⁹ I řekla služebníkům svým: Jdětež napřed, a já za vámi půjdu. Ale muži svému Nabalovi neoznámila. ²⁰ I stalo se, že vsedši na osla, sjížděla po stráni s hory, a aj, David a muži jeho sstupovali proti ní, a potkala se s nimi. ²¹ (David pak byl řekl: Jistě nadarmo jsem ostříhal všeho, což on měl na poušti, tak že nic nezahynulo ze všeho, což má; nebo mi se odplatil zlým za dobré. ²² Toto učíň Bůh nepřátelům Davidovým a toto přidej, jestliže zanechám do jitra ze všeho, což má, až do toho, kterýž močí na stěnu.) ²³ Tedy uzřevši Abigail Davida, rychle ssedla s osla, a padla před Davidem na tvář svou, a poklonila se až k zemi. ²⁴ A padši k nohám jeho, řekla: Na mně, pane můj, ta nepravost. Protož nechtě mluví, prosím, služebnice tvá v uši tvé, a vyslyš slova děvky své. ²⁵ Nechtě se neobrací, prosím, pán můj myslí svou za mužem tím bezbožným Nabalem; nebo jakž jest jméno jeho, takovýž jest. Nabal jméno jeho jest, a bláznovství jest při něm. Já pak služebnice tvá neviděla jsem služebníků pána mého, kteréž jsi byl poslal. ²⁶ Protož nyní, pane můj, živť jest Hospodin, a živať jest duše tvá, že tě tobě zbránil Hospodin vylíti krve, a abys nemstil sám sebe. A protož nyní buďtež jako Nabal nepřítel tvojí, a ti, kteříž hledají zlého pánu mému. ²⁷ Teď pak dar tento, kterýž přinesla děvka tvá pánu svému, nechtě jest dán služebníkům, kteříž chodí za pánem mým. ²⁸ Odpuť, prosím, provinění děvce své, neboť jistě vzdělá Hospodin pánu mému dům stálý, poněvadž boje Hospodinovy pán můj vede, a nic zlého se nenalézá při tobě až posavad. ²⁹ A byť i povstal člověk, aby tě stíhal a hledal bezhrdlí tvého, budeť však duše pána mého svázána v svazku živých u Hospodina Boha tvého, duši pak nepřítel tvých jako z praku pryč zahodí. ³⁰ A když učiní Hospodin pánu mému dobře podlé toho všeho, jakž zaslíbil tobě, a přikážeť, abys byl vůdcím nad Izraelem: ³¹ Tedy nebude to k zviklání ani k urážce srdce pánu mému, jako když by vylil krev bez příčiny, aneb když by se mstil pán můj. Když tedy učiní dobře Hospodin pánu mému, rozpomeň se na děvku svou. ³² I řekl David k Abigail: Požehnaný Hospodin Bůh Izraelský, že tě poslal dne tohoto mně v cestu; ³³ A požehnaná řeč tvá, i ty požehnaná, že jsi zdržela mne dnes, abych nevytil krve a nemstil sám sebe. ³⁴ A jistě, jako živ jest Hospodin Bůh Izraelský, kterýž mi zbránil, ať bych zle nečinil, že kdybys nebyla pospíšila a nevyšla mi v cestu, nebyl by zůstal Nabalovi do jitra ani močící na stěnu. ³⁵ I přijal David z ruky její, což byla přinesla jemu, a řekl jí: Jdiž v pokoji do domu svého. Pohleď, uslyšel jsem prosbu tvou, a vážil jsem sobě osoby tvé. ³⁶ A tak navrátila se Abigail k Nabalovi, an měl hody v domě svém jako hody královské; a srdce Nabalovo rozveselilo se bylo v něm, a byl opilý velmi. Pročež ona neoznámila jemu nejmenšího slova až do jitra. ³⁷ Nazejtří pak, když z vína vystřízlivěl Nabal, tedy oznámila jemu žena jeho ty věci. I zmrtvělo v něm srdce jeho, a učiněn jest jako kámen. ³⁸ A když pominulo takměř deset dní, porazil Hospodin Nabale, i umřel. ³⁹ Uslyšev pak David, že by Nabal umřel, řekl: Požehnaný Hospodin, kterýž hodně pomstil pohanění mého nad Nabalem, a služebníka svého zdržel ode zlého, zlost pak Nabalovu shrnul Hospodin na hlavu jeho. Tedy poslal David a mluvil k Abigail, aby ji sobě vzal za manželku. ⁴⁰ I přišli služebníci Davidovi k Abigail na Karmel, a mluvili s ní, řkouce: David poslal nás k tobě, aby tě vzal sobě za manželku. ⁴¹ Kterážto vstavši, poklonila se na tvář až k zemi, řkuci: Aj, služebnice tvá za děvku bude, aby umývala nohy služebníkům pána svého. ⁴² Protož rychle vstavši Abigail a vsedši na osla svého, (pět pak děvčec jejích šlo za ní), jela za posly Davidovými, a byla manželkou jeho. ⁴³ Též i Achinoam pojal David z Jezreel, a byly i tyto dvě manželky jeho. ⁴⁴ Nebo Saul Míkol dceru svou, manželku Davidovu, dal byl Faltiovi, synu Lais, kterýž byl z Gallim.

26 Opět přišli Zifejtí k Saulovi do Gabaa, řkouce: Nevíš-liž, že se David kryje na pahrbku Hachila proti poušti? ² Protož povstal Saul a táhl na poušť Zif, a s ním tři tisíce mužů vybraných z Izraele, aby hledal

Davidu na poušti Zif. ³ I položil se Saul na pahrbku Hachila, kterýž jest proti Jesimon při cestě. David pak trvá na poušti, srozuměl, že Saul za ním přitáhl na poušť. ⁴ Nebo poslav David špehéře, vyzvěděl jistotně, že Saul přitáhl. ⁵ Tedy vstav David, šel k místu, na němž se položil Saul s vojskem. I spatřil David místo, na kterémž ležel Saul a Abner syn Nerův, hejtman vojska jeho. Saul pak spal, jsa vozy otočen, lid také ležení svá měl vůkol něho. ⁶ I mluvil David a řekl Achimelechovi Hetejskému a Abizai synu Sarvie, bratru Joábovu, rka: Kdo sstoupí se mnou k Saulovi do ležení? Odpověděl Abizai: Já sstoupím s tebou. ⁷ A tak přišel David a Abizai k lidu v noci, a aj, Saul leže, spal, jsa vozy otočen, a kopí jeho vetknuté bylo v zemi u hlavy jeho, Abner pak i lid spali vůkol něho. ⁸ Tedy řekl Abizai Davidovi: Dalt' Bůh dnes nepřítele tvého v ruku tvou. Protož nyní, medle nechť jej probodnu pojednou kopím až do země, tak že nebude potřeby podruhé. ⁹ Ale David řekl k Abizai: Nezapíjej ho; nebo kdo vztáhna ruku svou na pomazaného Hospodinova, byl by bez viny? ¹⁰ Řekl také David: Živť jest Hospodin, leč Hospodin rani jej, aneb den jeho přijde, aby umřel, aneb na vojnu vytáhna, zahyne: ¹¹ Mně nedej Hospodin, abych vztáhnouti měl ruku svou na pomazaného Hospodinova. Ale nyní vezmi medle to kopí, kteréž jest u hlavy jeho, a tu číši vodnou, a odejďme. ¹² I vzal David kopí a číši vodnou u hlavy Saulovy, a odešli, tak že žádný neviděl, ani nezvěděl, ani neprocítil, ale všickni spali; nebo sen tvrdý Hospodinův připadl byl na ně. ¹³ A přešed David na druhou stranu, postavil se na vrchu hory zdaleka; nebo bylo mezi nimi nemalé místo. ¹⁴ I zavolal David na lid a na Abnera syna Ner, rka: Což se neozveš, Abner? Odpovídaje pak Abner, řekl: Kdo jsi ty, kterýž voláš na krále? ¹⁵ I řekl David Abnerovi: Zdalíž ty nejsi muž? A kdo jest tobě rovný v Izraeli? Proč jsi tedy neostříhal krále, pána svého? Nebo přišel jeden z lidu, aby zabil krále, pána tvého. ¹⁶ Neníť to dobře, co jsi učinil. Živť jest Hospodin, že jste hodni smrti, proto že neostříháte pána svého, pomazaného Hospodinova. Ale nyní pohled, kde jest kopí královo a číše vodná, kteráž byla u hlavy jeho. ¹⁷ Tedy poznal Saul hlas Davidův a řekl: Není-liž to hlas tvůj, synu můj Davide? Odpověděl David: Jest můj hlas, pane můj králi. ¹⁸ Řekl také: Proč je to, že pán můj honí služebníka svého? Nebo co jsem učinil? A co jest zlého v ruce mé? ¹⁹ Protož nyní poslyš, prosím, pane můj králi, slov služebníka svého: Jestliže tě Hospodin vzbudil proti mně, nechť zachutná obět, pakli lidé, zlořečení jsou před Hospodinem; nebo mne vyhnali dnes, abych nemohl obcovati dědictví Hospodinovu, jako by řekli: Jdi, služ bohům cizím. ²⁰ Ale již aspoň nechť není vylita krev má na zemi bez rozsouzení Hospodinova; nebo vytáhl král Izraelský hledati blechy jedné, rovně jako by honil koroptvu na horách. ²¹ I řekl Saul: Zhřešilt' jsem, navratíž se, synu můj Davide. Neboť nebudu více zle činiti tobě, proto že jsi draze sobě vážil života mého dnešní den. Aj, bláznivě jsem dělal a bloudil přenáramně. ²² A odpovídaje David, řekl: Teď hle kopí královo. Nechť přijde někdo z služebníků, a vezme je. ²³ Hospodin pak navratíž jednomu každému za spravedlnost jeho a věrnost jeho. Daltě byl zajisté Hospodin tebe dnes v ruku mou, ale nechťelt' jsem vztáhnouti ruky své na pomazaného Hospodinova. ²⁴ A protož jakož jsem já dnes sobě draze vážil života tvého, tak budiž draze vážen život můj před Hospodinem, aby mne vysvobodil ze vsí úzkosti. ²⁵ Tedy řekl Saul Davidovi: Požehnaný jsi, synu můj Davide. Tak čině, dokážeš ctnosti, a v tom se zmocňuje, zkvetneš. V tom odšel David cestou svou, Saul také navrátil se k místu svému.

27 Řekl pak David v srdci svém: Když tedyž sejdu od ruky Saulovy, nic mi lepšího není, než abych naprosto utekl do země Filistinské. I pustí o mně Saul, a nebude mne více hledati v žádných končinách Izraelských, a tak ujdu ruky jeho. ² Tedy vstav David, odebral se sám i těch šest set mužů, kteříž byli s ním, k Achisovi synu Maoch, králi Gát. ³ I bydlil David s Achisem v Gát, on i muži jeho, jeden každý s čeledí svou, David i dvě ženy jeho, Achinoam Jezreelská, a Abigail Karmelská někdy žena Nabalova. ⁴ A když bylo oznámeno Saulovi, že utekl David do Gát, přestal ho hledati více. ⁵ Řekl pak David Achisovi: Prosím, jestliže jsem našel milost před očima tvými, ať mi dají místo v některém městě krajiny této, abych tam bydlil; nebo proč má bydliti služebník tvůj s tebou v městě královském? ⁶ I dal mu Achis v ten den Sicelech, odkudž Sicelech bylo králů Judských až do dne tohoto. ⁷ Byl pak počet dnů, v nichž bydlil David v krajině Filistinské, den a čtyři měsíce. ⁸ I vycházel David s muži svými, vpády činíce na Gessurské a Gerzitské a Amalechitské, (nebo ti bydlili v zemi té od starodávna), kudy se chodí přes Sur až do země Egyptské. ⁹ A hubil David krajinu tu, nenechávaje živého muže ani ženy; bral také ovce i voly, i osly i velbloudy, i šaty, a navracoval se a přicházel k Achisovi. ¹⁰ A když se ptal Achis: Kam jste dnes vpadli? odpověděl David: K straně polední Judově, a k straně polední Jerachmeelově, a k straně polední Cinejského. ¹¹ Neživil pak David ani muže ani ženy, aby koho přivoditi měl do Gát; nebo myslil: Aby na nás nežalovali, rkouce: Tak učinil David. A ten obyčej jeho byl po všechny dny, dokudž zůstával v krajině Filistinské. ¹² I věřil Achis Davidovi, rka: Jíztě se velice zošklivil lidu svému Izraelskému, protož budeť mi za služebníka na věky.

28 I stalo se za dnů těch, že Filistinští sebrali vojska svá k boji, aby bojovali s Izraelem. I řekl Achis Davidovi: Věz nepochybně, že potáhneš se mnou na vojnu, ty i muži tvoji. ² Odpověděl David Achisovi: Teprv ty

poznáš, co učiní služebník tvůj. I řekl Achis Davidovi: Touto příčinou strážným života svého tě ustanovím po všechny dny. ³ (Samuel pak již byl umřel; pročež plakal ho všecken Izrael, a pochovali jej v Ráma, totiž v městě jeho. A Saul byl vyplénil věšťce a hadače z země.) ⁴ Tedy shromáždivše se Filistiňtí, přitáhli a položili se u Sunem. Shromáždil i Saul všeho Izraele, a položili se v Gelboe. ⁵ Vida pak Saul vojsko Filistinské, bál se, a uleklo se srdce jeho velmi. ⁶ I dotazoval se Saul Hospodina, ale Hospodin neodpovídal jemu ani skrze sny, ani skrze urim, ani skrze proroky. ⁷ Protož řekl Saul služebníkům svým: Pohleďte mi ženy mající ducha věštího, i půjdu k ní a poradím se skrze ni. Jemuž odpověděli služebníci jeho: Aj, žena mající ducha věštího v Endor. ⁸ Tedy změniv Saul oděv, oblékl se v roucho jiné, a šel sám a dva muži s ním, a přišli k ženě té v noci. I řekl: Medle hádej mi skrze ducha věštího, a způsob to, ať ke mně vyjde ten, kohož bych jmenoval tobě. ⁹ Ale žena řekla jemu: Aj, ty víš, co učinil Saul, kterak vyhladil věšťce a hadače z země. Pročež tedy ty pokládáš osídlo duši mé, abys mne o hrdlo připravil? ¹⁰ I přísáhl jí Saul skrze Hospodina, řka: Živť jest Hospodin, že nepřijde na tě trestání pro tu věc. ¹¹ Tedy řekla žena: Kohožť mám vyvésti? Kterýž řekl: Samuele mi vyved. ¹² A když uzbřela žena Samuele, zkríkla hlasem velikým, a řekla žena Saulovi takto: Pročež jsi mne oklamal! Nebo ty jsi Saul. ¹³ I řekl jí král: Neboj se. Což jsi pak viděla? Odpověděla žena Saulovi: Bohy jsem viděla vystupující z země. ¹⁴ Řekl jí opět: Jaký jest způsob jeho? Odpověděla jemu: Muž starý vystupuje a jest oděný pláštěm. Tedy srozuměl Saul, že by Samuel byl, a sehnul se tváří k zemi, poklonil se jemu. ¹⁵ I řekl Samuel Saulovi: Proč mne nepokojíš, že jsi mne zavolati rozkázal? Odpověděl Saul: Úzkostmi sevřín jsem velice; nebo Filistiňtí bojují proti mně, a Bůh odstoupil ode mne, a neodpovídá mi více, ani skrze proroky, ani skrze sny. Protož povolal jsem tě, abys mi oznámil, co bych měl činiti. ¹⁶ I řekl Samuel: Proč tedy se mne dotazuješ, poněvadž Hospodin odstoupil od tebe, a jest s nepřitelem tvým? ¹⁷ Učiniltě zajisté jemu Hospodin, jakož mluvil skrze mne, a odtrhl Hospodin království od ruky tvé, a dal je bližnímu tvému, Davidovi. ¹⁸ Nebo že jsi neuposlechl hlasu Hospodinova, a nevykonals hněvu prchlivosti jeho nad Amalechem, protož učinil tobě to dnes Hospodin. ¹⁹ Nadto vydá Hospodin i Izraele s tebou v ruku Filistinských, a zítra budeš ty i synové tvoji se mnou. I vojska Izraelská vydá Hospodin v ruku Filistinských. ²⁰ I padl Saul náhle tak, jak dlouhý byl, na zem, nebo se byl ulekl náramně slov Samuelových. K tomu ani síly v něm nebylo, nebo nic nejedl celý ten den a celou tu noc. ²¹ Přistoupivši pak ta žena k Saulovi a uzřevši, že jest předěšen náramně, řekla jemu: Aj, uposlechla děvka tvá hlasu tvého, a opovážila jsem se života svého, že jsem uposlechla slov tvých, kteráž jsi mluvil ke mně. ²² Nyní tedy uposlechni i ty, prosím, hlasu děvky své, a položím před tebe kousek chleba, abys jedl a posilil se, a tak jíti mohl cestou svou. ²³ Kterýž odepřel a řekl: Nebuduť jísti. I přinutili ho služebníci jeho, ano i ta žena, tak že uposlechl hlasu jejích, a vstav s země, sedl na lůžko. ²⁴ Měla pak ta žena tele tučné v domě, kteráž spěšně zabila, a vzavši mouky, zadělala, a napekla z ní chlebu přesných. ²⁵ Potom přinesla před Saule a služebníky jeho, kteríž jedli, a vstavše v touž noc, odešli.

29 A tak shromáždili Filistiňtí všechna vojska svá u Afeku, Izrael pak položil se u studnice, kteráž byla v Jezreel. ² I táhla knížata Filistinská po stu a po tisících, David pak a muži jeho táhli nazad s Achisem. ³ Tedy řekla knížata Filistinská: K čemu jsou Židé tito? Odpověděl Achis knížatům Filistinským: Zdaliž toto není David služebník Saule, krále Izraelského, kterýž byl při mně dnů těchto, nýbrž těchto let, a neshledal jsem na něm ničeho ode dne, jakž odpadl od Saule, až do tohoto dne? ⁴ I rozhněvala se na něj knížata Filistinská, a řekli jemu ta knížata Filistinská: Odešli zase muže toho, ať se navrátí k místu svému, kteráž jsi mu ukázal, a nechť netáhne s námi k boji, aby se nám nepostavil za nepřítele v bitvě. Nebo čím se zalíbíti může pánu svému tento? Zdali ne hlavami mužů těchto? ⁵ Zdaliž tento není ten David, o kterémž zpívali v houfích plésajících, říkajíce: Porazil Saul svůj tisíc, ale David svých deset tisíců? ⁶ I povolal Achis Davida, a řekl jemu: Živť jest Hospodin, že jsi upřímý, a líbí mi se vycházení tvé i vcházení tvé se mnou do vojska. Nebo neshledal jsem na tobě nic zlého ode dne, v kterýž jsi přišel ke mně, až do dne tohoto, ale před očima knížat nejsi vzácný. ⁷ Protož nyní navrať se a jdi v pokoji, a nebudeš těžký v očích knížat Filistinských. ⁸ I řekl David Achisovi: Co jsem pak učinil, a co jsi shledal na služebníku mém ode dne, v kterýž jsem počal býti u tebe, až do tohoto dne, abych nešel a nebojoval proti nepřítelům pána svého krále? ⁹ A odpovídaje Achis, řekl Davidovi: Vímtě, že jsi vzácný před očima máma jako anděl Boží, ale knížata Filistinská řekla: Nechť netáhne s námi k boji. ¹⁰ Nyní tedy vstaň tím raněji a služebníci pána tvého, kteríž přišli s tebou, a vstanouce tím spíše ráno, hned jakž by zasvítávalo, odejděte. ¹¹ I vstal David, on i muži jeho, aby odšel tím raněji, a navrátil se do země Filistinské. Filistiňtí pak táhli do Jezreel.

30 Byl pak, když se navrátil David a muži jeho do Sicelechu, den třetí, jakž Amalechitští byli vpád učinili k straně polední i k Sicelechu, a vyhubili Sicelech, a vypálili jej. ² A zajali ženy, kteráž byly v něm. Nezabili žádného, ani malého ani velikého, ale szajímali a odešli cestou svou. ³ A když přišel David a muži jeho k městu,

aj, vypáleno bylo ohněm, a ženy jejich, též synové a dcery jejich zajati byli. ⁴Tedy David i lid jeho, kterýž s ním byl, pozdvihše hlasu svého, plakali, až již více plakati nemohli. ⁵Obě také manželky Davidovy zajaty jsou, Achinoam Jezreelitská, a Abigail žena někdy Nábale Karmelského. ⁶I ssoužen jest David náramně, nebo se smlouval lid, aby ho ukamenovali, (hořkostí zajisté naplněna byla duše všeho lidu, jednoho každého pro syny jeho a pro dcery jeho). Však posilnil se David v Hospodinu Bohu svém. ⁷I řekl David Abiatarovi knězi, synu Achimelechovu: Medle, vezmi na sebe efod. I vzal Abiatar efod pro Davida. ⁸Tázal se pak David Hospodina, řka: Mám-li honiti lotříky ty? A dohoním-li se jich? I řekl jemu: Hoň, nebo se jich jistě dohoniš, a své mocně vysvobodíš. ⁹A tak odšed David sám i těch šest set mužů, kteříž byli s ním, přišli až ku potoku Bezor; někteří pak tu pozůstali. ¹⁰I honil je David se čtyřmi sty mužů; nebo bylo pozůstalo dvě stě mužů, kteříž ustavše, nemohli přejíti potoka Bezor. ¹¹A nalezše muže Egyptského v poli, přivedli jej k Davidovi. I dali jemu chleba, aby pojedl; dali jemu také i vody píti. ¹²Dali jemu též kus hrudy fíků a dva hrozny suché. A tak pojedl a okřál zase, (nebo byl nic nejedl ani nepil tři dni a tři noci). ¹³Zatím řekl jemu David: Čí jsi ty? A odkud jsi? Kterýž odpověděl: Rodem jsem z Egypta, služebník muže Amalechitského, a opustil mne pán můj, proto že jsem stonal, dnes třetí den. ¹⁴Byli jsme zajisté vpád učinili k straně polední Ceretejského, a v tu stranu, kteráž jest Judova, a ku polední, kteráž jest Kálefova, a Sicelech jsme vypálili ohněm. ¹⁵Tedy řekl jemu David: Mohl-li bys dovésti mne k těm lotříkům? Kterýž řekl: Přisáhní mi skrze Boha, že mne nezabiješ, a že mne nevydáš v ruku pána mého, a přivedu tě na ty lotříky. ¹⁶I přivedl ho. (A aj, byli se rozprostřeli po vsi té zemi, jedouce a pijíce a provyskující nade všemi kořistmi tak velikými, kteréž pobrali z země Filistinské a z země Judovy.) ¹⁷Protož bil je David od večera až do večera druhého dne, aniž kdo z nich ušel, kromě čtyř set mládenců, kteříž vsedše na velbloudy, utekli. ¹⁸A tak odjal David všecko, což byli pobrali Amalechitští; také obě ženy své vysvobodil David. ¹⁹A nezhylo jim nic, ani malého ani velikého, i z synů i ze dcer, i z loupeže a ze všeho, což jim vzato bylo; všecko zase David přivedl. ²⁰Nadto szajímal David všecka stáda bravů i skotů, kteráž hnali před dobyt看em svým, a pravili: Totoť jsou kořisti Davidovy. ²¹Přišel pak David k těm dvěma stům mužů, kteříž byli ustali, tak že nemohli jíti za Davidem, jimž byli kázali zůstati při potoku Bezor; tedy vyšli vstříc Davidovi a lidu, kterýž byl s ním. A přistoupiv David k tomu lidu, pozdravil jich přátelsky. ²²Ale všickni, což jich koli bylo zlých a bezbožných mezi těmi muži, kteříž chodili s Davidem, mluvili, řkouce: Poněvadž nešli s námi, nedáme jim z kořistí, kteréž jsme odjali, toliko každému manželku jeho a syny jeho, aby vezmouce je, odešli. ²³David pak řekl: Nečinite tak, bratří moji, s tím, což nám dal Hospodín, kterýž nás ostříhal a dal vojsko, jenž vytáhlo proti nám, v ruku naši. ²⁴A kdož vás uposlechne v té věci? Nebo jakýž bude díl toho, kterýž vyšel k bitvě, takovýž bude díl i toho, kterýž hlídal břemen; rovně se dělití budou. ²⁵A tak bývalo od toho dne i potom, nebo to za právo a obyčej uložil v Izraeli až do tohoto dne. ²⁶A když přišel David do Sicelechu, poslal z těch kořistí starším Juda, přátelům svým, řka: Teď máte dar z loupeží nepřátel Hospodinových. ²⁷Těm, kteříž byli v Bethel, a kteříž v Rámat ku polední, a kteříž byli v Jeter; ²⁸Těž kteříž v Aroer, a kteříž v Sefama, a kteříž v Estemo; ²⁹A kteříž v Rachal, a kteříž v městech Jerachmeelových, a kteříž v městech Cinejského; ³⁰I těm, kteříž v Horma, a kteříž v Korasan, a kteříž v Atach; ³¹A kteříž byli v Hebronu, i po všech místech, na nichž býval David s lidem svým.

31 A tak potýkali se Filistinští s Izraelem. Muži pak Izraelští utíkali před Filistinskými a padli, zbiti jsouce na hoře Gelboe. ²I stíhali Filistinští Saule a syny jeho, a zabili Filistinští Jonatu a Abinadaba a Melchisua, syny Saulovy. ³Když se pak zsilila bitva proti Saulovi, trefili na něj střelci, muži s luky; i postřelen jest velmi od těch střelců. ⁴I řekl Saul oděnci svému: Vytrhni meč svůj a probodni mne jím, aby přijdouce ti neobřezanci, neprobodli mne, a neučinili sobě ze mne posměchu. Ale nechtěl oděnc jého, nebo se bál velmi. A pochytiv Saul meč, nalezl na něj. ⁵Tedy vida oděnc jého, že umřel Saul, nalezl i on na meč svůj a umřel s ním. ⁶A tak umřel Saul a tři synové jeho, a oděnc jého, ano i všickni muži jeho v ten den spolu. ⁷Když pak uzřeli synové Izraelští, kteříž bydlili za tím údolím, a kteříž bydlili za Jordánem, že zutíkali muži Izraelští, nadto že Saul i synové jeho zahynuli, opustivše města, také utíkali. I přišli Filistinští a bydlili v nich. ⁸A když bylo nazejtří, přišli Filistinští, aby zloupili pobité; i našli Saule a tři syny jeho ležící na hoře Gelboe. ⁹I stáli hlavu jeho a svlékli odění jeho, a poslali po zemi Filistinské vůkol, aby to ohlášeno bylo v chrámě modl jejich i lidu. ¹⁰I složili odění jeho v chrámě Astarot, tělo pak jeho přibili na zdi Betsan. ¹¹Tedy uslyšavše o tom obyvatelé Jábes Galád, co učinili Filistinští Saulovi, ¹²Zdvihli se všickni muži silní, a jdouce celou noc, sňali tělo Saulovo i těla synů jeho se zdi Betsanské; a když se navrátili do Jábes, spálili je tam. ¹³A vzavše kosti jejich, pochovali je pod stromem v Jábes, a postili se sedm dní.

Druhá Samuelova

Úvod

1 Stalo se pak po smrti Saulově, když se navrátil David od porážky Amalechitských, že pobyl v Sicelechu za dva dni. ² A aj, dne třetího přišel jeden z vojska Saulova, maje roucho roztržené a prach na hlavě své. Kterýž když přišel k Davidovi, padl na zemi a poklonil se. ³ I řekl jemu David: Odkud jdeš? Jemuž odpověděl: Z vojska Izraelského utekl jsem. ⁴ Opět řekl jemu David: Cože se stalo? Medle, pověz mi. Kterýž odpověděl: To, že utekl lid z boje, a množství lidu padlo a zbito jest; též i Saul i Jonata syn jeho zbiti jsou. ⁵ Řekl ještě David mládenci, kterýž mu to oznámil: Kterak ty víš, že umřel Saul i Jonata syn jeho? ⁶ Odpověděl mládenec, kterýž to oznamoval jemu: Náhodou přišel jsem na horu Gelboe, a aj, Saul nalehl byl na kopí své, a vozové i jezdcí postihali ho. ⁷ Kterýžto ohlédnu se zpátkem, uzřel mne a zavolal na mne. I řekl jsem: Aj, teď jsem. ⁸ Tedy řekl mi: Kdo jsi ty? Odpověděl jsem jemu: Amalechitský jsem. ⁹ I řekl mi: Přístup medle sem a zabí mne, nebo mne obklíčila úzkost, a ještě všecka duše má jest ve mně. ¹⁰ Protož stoje nad ním, zabil jsem ho, nebo jsem věděl, že nebude živ po svém pádu. A vzal jsem korunu, kteráž byla na hlavě jeho, i záponu, kteráž byla na rameni jeho, a teď jsem to přinesl ku pánu svému. ¹¹ Tedy David uchytiv roucho své, roztrhl je; tolikéž i všickni muži, kteříž s ním byli. ¹² A nesouce smutek, plakali a postili se až do večera pro Saule a pro Jonatu syna jeho, i pro lid Hospodinův a pro dům Izraelský, že padli od meče. ¹³ Řekl pak David mládenci, kterýž mu to oznámil: Odkud jsi ty? Odpověděl: Syn muže příchozího Amalechitského jsem. ¹⁴ Opět mu řekl David: Kterak jsi směl vztáhnouti ruku svou, abys zahubil pomazaného Hospodinova? ¹⁵ A zavolav David jednoho z mládenců, řekl jemu: Přistoupě, oboř se na něj. Kterýžto udeřil ho, tak že umřel. ¹⁶ I řekl jemu David: Krev tvá budiž na hlavu tvou, neboť jsou ústa tvá svědčila na tebe, řkouce: Já jsem zabil pomazaného Hospodinova. ¹⁷ Tedy nařikal David nařikáním tímto nad Saulem a nad Jonatou synem jeho, ¹⁸ (Přikázav však, aby synové Judovi učení byli střileti z luku, jakož psáno v knize Upřímného.): ¹⁹ Ó krásu Izraelská, na výsostech tvých zranění, jakť jsou padli udatní! ²⁰ Neoznamujtež v Gát, ani toho ohlašujte na ulicích Aškalon, aby se neveselily dcery Filistinských, a neplésaly dcery neobřezaných. ²¹ Ó hory Gelboe, ani rosa, ani déšť nespadej na vás, ani tu buď pole úrodné; nebo tam jest povržen štít udatných, štít Saulův, jako by nebyl pomazán olejem. ²² Od krve raněných a od tuku udatných lučiště Jonatovo nikdy zpět neodskočilo, a meč Saulův nenavracoval se prázdný. ²³ Saul a Jonata milí a utěšení v životě svém, také při smrti své nejsou rozloučení. Nad orlice bystřejší, nad lvy silnější byli. ²⁴ Dcery Izraelské, plačte Saule, kterýž vás odíval červcem dvakrát barveným rozkošně, kterýž dával ozdoby zlaté na roucha vaše. ²⁵ Ach, jakť jsou padli udatní u prostřed boje? Jonata na výsostech tvých zabit jest. ²⁶ Velice jsem po tobě teskliv, bratře můj Jonato. Byl jsi mi příjemný náramně; vzácnější u mne byla milost tvá nežli milost žen. ²⁷ Ach, jakť jsou padli udatní, a zahynula oděni válečná.

2 I stalo se potom, že se David tázal Hospodina, řka: Mám-li jíti do některého města Judského? Jemuž odpověděl Hospodin: Jdi. I řekl David: Kam mám jíti? Odpověděl: Do Hebronu. ² A protož bral se tam David, ano i obě manželky jeho, Achinoam Jezreelská, a Abigail žena někdy Nábale Karmelského. ³ Muže také své, kteříž s ním byli, pojal David, jednoho každého s čeledí jeho, a bydlili v městech Hebronských. ⁴ I přišli muži Judští, a pomazali tam Davida za krále nad domem Judským. Oznámili také Davidovi, řkouce: Muži Jábés Galád, oni pochovali Saule. ⁵ Tedy poslav David posly k mužům Jábés Galád, řekl jim: Požehnaní jste vy před Hospodinem, že jste učinili to milosrdenství pánu svému Saulovi, pochovavše ho. ⁶ Protož nyní učiníte s vámi Hospodin milosrdenství a pravdu; ano i jáť s vámi učiním milost, kteříž jste to učinili. ⁷ A tak tedy posilňtež rukou svých a buďtež stateční; nebo ač umřel pán váš Saul, však již mne pomazali dům Judův za krále nad sebou. ⁸ Abner pak syn Nerův, hejtman vojska Saulova, vzal Izbozeta syna Saulova a uvedl ho do Mahanaim. ⁹ A ustavil ho králem nad Galád a nad Assur, a nad Jezreel, a nad Efraimem, a nad Benjaminem, i nade vším Izraelem. ¹⁰ Ve čtyřicíti letech byl Izbozet syn Saulův, když počal kralovati nad Izraelem, a kraloval dvě lété. (Toliko dům Judův přídržel se Davida. ¹¹ A byl počet dnů, v nichž byl David králem v Hebronu nad domem Judovým, sedm let a šest měsíců.) ¹² Potom vytáhl Abner syn Nerův, a služebníci Izbozeta syna Saulova z Mahanaim do Gabaon. ¹³ Joáb také syn Sarvie a služebníci Davidovi vytáhše, potkali se s nimi právě u rybníka Gabaon. I pozůstali tito u rybníka s strany jedné, oni pak u rybníka s druhé strany. ¹⁴ Tedy řekl Abner Joábovi: Necht' vystoupí nyní mládenci a pohrají před námi. I řekl Joáb: Necht' vystoupí. ¹⁵ A tak vystoupili a vyšli v rovném počtu, dvanácte z Benjaminu, z strany Izbozeta syna Saulova, a dvanácte z služebníků Davidových. ¹⁶ Kteřížto ujavše jeden každý za hlavu bližního svého, vrazil meč svůj v bok tovaryše svého, i padli spolu. Protož nazváno jest místo to Helkat Hassurim, a jest v Gabaon. ¹⁷ I byla bitva velmi veliká v ten

den, a poražen jest Abner i muži Izraelští od služebníků Davidových.¹⁸ Byli tu také tři synové Sarvie: Joáb, Abizai a Azael. Azael pak byl čerstvý na nohy své jako srna v poli.¹⁹ I honil Azael Abnera, a neuhnul se na pravo ani na levo, běže za Abnerem.²⁰ Ohlédl se pak Abner zpátkem a řekl: Ty-li jsi Azael? Odpověděl: Jsem.²¹ Tedy řekl mu Abner: Uchyl se na pravo aneb na levo, a jmi sobě jednoho z mládenců těch, a vezmi sobě kořisti jeho. Ale nechtěl Azael uchýliti se od něho.²² Ještě znovu Abner řekl Azaelovi: Uchyl se ode mne, sic jinak přirazím tě až k zemi, a jak bych směl pohleděti na Joába bratra tvého?²³ Když pak nechtěl ustoupiti, uhodil ho Abner kopím pod páte žebro, tak že vyniklo kopí hřbetem jeho; a padl tu na tom místě, na kterémž i umřel. A kdožkoli přicházeli k místu, na němž padl Azael a umřel, zastavovali se.²⁴ Ale Joáb a Abizai honili Abnera. Slunce pak již bylo zapadlo, když oni přišli ku pahrbku Amma, jenž jest naproti Giach, cestou k poušti Gabaon.²⁵ Tedy sešli se synové Benjamin za Abnerem, a jsouce spolu v houfu, postavili se na vrchu pahrbku jednoho.²⁶ Odkudž zavolal Abner na Joába, řka: Zdalíž bez přestání sžírati bude meč tvůj? Nevíš-liž, že hořkost bývá naposledy? Dokudž tedy nerozkážeš lidu navrátiti se od honění bratří svých?²⁷ I řekl Joáb: Živť jest Bůh, že kdybys byl nemluvil, hned ráno byl by odšel lid, jeden každý nechaje honění bratra svého.²⁸ Tedy zatroubil Joáb v troubu, a zastavil se všecken lid, a nehonili více Izraele, aniž více bojovali.²⁹ A tak Abner i lid jeho šli přes pole celou tu noc, a přepravili se přes Jordán, a prošedše všecku Betoron, přišli do Mahanaim.³⁰ Ale Joáb navrátiv se od honění Abnera, shromáždil všecken lid, a nedostávalo se z služebníků Davidových devatenácti mužů a Azaele.³¹ Služebníci pak Davidovi zbili z Beniaminských a z mužů Abnerových tři sta a šedesáte mužů, kteříž tu zahynuli.³² A vzavše Azaele, pohřbili jej v hrobě otce jeho, kterýž byl v Betlémě. Potom šli celou tu noc Joáb a muži jeho; i rozednilo se, když přicházeli do Hebronu.

3 I trvala dlouho válka mezi domem Saulovým a domem Davidovým. David pak čím dále tím více se silil, ale dům Saulův čím dále tím se více umenšoval.² I zrodili se Davidovi synové v Hebronu, z nichž prvorozený jeho byl Amnon z Achinoam Jezreelské;³ A druhý po něm Cheleab z Abigail, ženy někdy Nábale Karmelského; třetí pak Absolon, syn z Maachy dcery Tolmai krále Gessur;⁴ A čtvrtý Adoniáš syn Haggít, a pátý Sefatiáš syn Abitál;⁵ Šestý pak Jetram z Egly manželky Davidovy. Ti se zrodili Davidovi v Hebronu.⁶ I stalo se, když byla válka mezi domem Saulovým a mezi domem Davidovým, a Abner statečně zastával domu Saulova,⁷ (Měl pak byl Saul ženinu, jejíž jméno bylo Rizpa, dcera Aja), že řekl Izbozet Abnerovi: I proč jsi všel k ženině otce mého?⁸ Tedy rozhněvav se Abner velmi pro slova Izbozetova, řekl: I zdali já jsem psí hlava, kterýž jsem proti Judovi dnes učinil milosrdenství s domem Saule otce tvého, s bratřími jeho i příbuznými jeho, a nevydal jsem tě v ruku Davidovu, a však vyhledáváš na mně dnes nepravosti té ženy.⁹ Toto učiní Bůh Abnerovi a toto mu přidej, jestliže nedopomohu k tomu Davidovi, jakož jemu přísáhl Hospodin,¹⁰ Aby přeneseno bylo království od domu Saulova, a upevněn byl trůn Davidův nad Izraelem i nad Judou, od Dan až do Bersabé.¹¹ A nemohl k tomu nic více odpovědět Abnerovi, proto že se ho bál.¹² A tak poslal Abner posly k Davidovi na místě svém, řka: Čí jest země? A aby řekli: Učiní smlouvu se mnou, a aj, ruka má bude s tebou, abych obrátil k tobě všecken Izrael.¹³ Jemuž odpověděl: Dobře. Jáť učiním s tebou smlouvu, a však jedné věci od tebe žádám, totiž, abys neviděl tváři mé, leč prvé dáš přivésti Míkol dceru Saulovu, když bys chtěl přijíti, abys viděl tvář mou.¹⁴ I poslal David posly k Izbozetovi synu Saulovu, aby řekli: Dej mi ženu mou Míkol, kterouž jsem sobě zasnoubil ve stu obrážek Filistinských.¹⁵ Poslav tedy Izbozet, vzal ji od muže Faltiele syna Lais.¹⁶ Šel pak s ní muž její, a jda za ní až do Bahurim, plakal. Tedy řekl jemu Abner: Jdi, navrať se zase. I navrátil se.¹⁷ Potom Abner učinil řeč k starším Izraelským, řka: Předěše stáli jste o to, aby David byl králem nad vámi.¹⁸ Protož nyní vykonejtež to; neboť jest Hospodin mluvil o Davidovi, řka: Skrze ruku Davida služebníka svého vysvobodím lid svůj Izraelský z ruky Filistinských, a z ruky všech nepřátel jeho.¹⁹ To též mluvil Abner i k Beniaminským. Potom odšel Abner, aby mluvil k Davidovi v Hebronu všecko, což se za dobré vidělo Izraelovi a všemu domu Benjamin.²⁰ Když tedy přišel Abner k Davidovi do Hebronu a s ním dvadeceti mužů, učinil David Abnerovi i mužům, kteříž s ním byli, hody.²¹ I řekl Abner Davidovi: Vstanu a půjdu, abych shromáždil ku pánu svému králi všecken lid Izraelský, kteříž vejdou s tebou v smlouvu, a budeš kralovati nade všemi, jakož toho žádá duše tvá. I propustil David Abnera, kterýž odšel v pokoji.²² A aj, služebníci Davidovi a Joáb vraceli se z vojny, kořisti veliké s sebou nesouce. Ale Abnera již nebylo s Davidem v Hebronu, nebo byl ho propustil, a již odšel v pokoji.²³ Joáb tedy i všecko vojsko, kteréž bylo s ním, přišli tam. I oznámili Joábovi, řkouce: Byl zde Abner syn Nerův u krále, ale propustil jej, a odšel v pokoji.²⁴ Protož všed Joáb k králi, řekl: Co jsi učinil? Aj, přišel byl Abner k tobě; proč jsi ho pustil, aby zase odšel?²⁵ Znáš Abnera syna Nerova. Proto, aby podvedl tebe, přišel, a aby vyšpehoval vycházení tvé i vcházení tvé, a zvěděl všecko, co ty činíš.²⁶ Tedy vyšed Joáb od Davida, poslal posly za Abnerem, kteříž ho přivedli zase od čisterny Sírach, o čemž David nic nevěděl.²⁷ A když se navrátil Abner do Hebronu, uvedl ho Joáb do prostřed brány, aby s ním mluvil tiše. I udeřil ho v páte žebro, a umřel pro krev Azaele bratra jeho.²⁸ To když potom David uslyšel, řekl: Čist jsem já i království mé před Hospodinem až na věky od krve Abnera syna Nerova.²⁹ Nechat přijde na hlavu Joábovu i na všecken

dům otce jeho, a nechť není prázden dům Joábův toho, jenž by trpěl tok, aneb malomocného a na hůl se podpírajícího, aneb padajícího od meče a nemajícího chleba. ³⁰ A tak Joáb a Abizai bratr jeho zamordovali Abnera, proto že byl zabil Azaele bratra jejich v Gabaon v bitvě. ³¹ I řekl David Joábovi a ke všemu lidu, kterýž byl s ním: Roztrhněte roucha svá, a přepašte se pytlí, a plačte před Abnerem. Král pak David šel za márami. ³² A když pochovávali Abnera v Hebronu, pozdvih král hlasu svého, plakal nad hrobem Abnerovým, plakal také všecken lid. ³³ V tom nařikaje král pro Abnera, řekl: Tak-liž jest měl umřítí Abner, jako umírá nějaký ničemný člověk? ³⁴ Ruce tvé nebyly svázány a nohy tvé měděnými poutami nebyly sevřeny, ale padl jsi jako ten, kdož padá od lidí nešlechetných. Tedy ještě více všecken lid plakal nad ním. ³⁵ Potom přišel všecken lid, a měli k tomu Davida, aby jedl chléb ještě záhý. Ale David přísáhl, řka: Toto ať mi učiní Bůh a toto přidá, jestliže prvé, než slunce zapadne, okusím chleba aneb čehokoli jiného. ³⁶ Což když poznal všecken lid, líbilo se jim to; a všecko, což činil král, líbilo se všemu lidu. ³⁷ I poznal všecken lid a všecken Izrael v ten den, že nepošlo to od krále, aby zabili Abnera syna Nerova. ³⁸ Řekl pak král služebníkům svým: Nevíte-liž, že kníže, a veliké, padlo dnes v Izraeli? ³⁹ A já ještě nyní mdlý jsem, jakožto pomazaný král, muži pak tito, synové Sarvie, jsou mi nepovolní. Odplatíž Hospodin tomu, kdož zle činí, vedlé zlosti jeho.

4 A když uslyšel Izbozet syn Saulův, že umřel Abner v Hebronu, zemdlely ruce jeho, a všecken lid Izrael byl předěšen. ² Měl pak syn Saulův dva muže hejtmany nad dráby, jméno jednoho Baana, a jméno druhého Rechab, synové Remmona Berotského z synů Beniamin; nebo i Berot počítá se v Beniaminovi. ³ Utekli pak byli Berotští do Gittaim, a byli tam pohostinu až do toho dne. ⁴ Měl také byl Jonata syn Saulův syna chromého na nohy, (nebo když byl v pěti letech a přišla pověst o Saulovi a Jonatovi z Jezreel, vzavši ho chůva jeho, utíkala, a když pospíchala utíkající, on upadl a okulhavěl), jehož jméno Mifibozet. ⁵ A odšedše synové Remmona Berotského, Rechab a Baana, vešli o poledni do domu Izbozetova. On pak spal na lůžku poledním. ⁶ A aj, když vešli až do domu, jako by bráti měli obilé, ranili ho v páté žebro, Rechab a Baana bratr jeho, a utekli. ⁷ Nebo když byli vešli do domu, a on spal na lůžku svém v pokojíku svém, kdež léhal, probodli jej a zabili, a stávše hlavu jeho, vzali ji, a šli cestou po pustinách celou tu noc. ⁸ I přinesli hlavu Izbozetovu k Davidovi do Hebronu a řekli králi: Aj, hlava Izbozeta syna Saulova, nepřítel tvého, kterýž hledal bezživotí tvého. Hle, pomstil dnes Hospodin pána mého krále nad Saulem i semenem jeho. ⁹ Tedy odpovídaje David Rechabovi a Baanovi bratru jeho, synům Remmona Berotského, řekl jim: Živť jest Hospodin, kterýž vysvobodil duši mou ze všech úzkostí, ¹⁰ Kdyžť jsem toho, kterýž mi oznámil, řka: Aj, Saul zahynul, (ješto se jemu zdálo, že veselé noviny zvěstuje), vzal a zabil jsem ho v Sicelechu, jemuž se zdálo, že ho budu darovati za poselství: ¹¹ Čím pak více lidí bezbožné, kteříž zamordovali muže spravedlivého v domě jeho na ložci jeho? A nyní, zdaliž nebudu vyhledávati krve jeho z ruky vaší, a nevyhladím vás z země? ¹² I rozkázal David služebníkům, aby je zbili. I zutínali jim ruce i nohy jejich, a pověsili u rybníka při Hebronu. Hlavu pak Izbozetovu vzavše, pochovali v hrobě Abnerově v Hebronu.

5 Tehdy přišla všecka pokolení Izraelská k Davidovi do Hebronu, a mluvili, řkouce: Aj, my kost tvá a tělo tvé jsme. ² A předešlých časů, když byl Saul králem nad námi, ty jsi vyvodil i zase přivodil lid Izraelský. A nadto řekl Hospodin tobě: Ty pástí budeš lid můj Izraelský, a ty budeš vývoda nad Izraelem. ³ Přišli také všickni starší Izraelští k králi do Hebronu, a učinil s nimi král David smlouvu v Hebronu před Hospodinem. I pomazali Davida za krále nad Izraelem. ⁴ Ve třicítí letech byl David, když počal kralovati, a kraloval čtyřicet let. ⁵ V Hebronu kraloval nad Judou sedm let a šest měsíců, a v Jeruzalémě kraloval třicet a tři léta nade vším Izraelem a Judou. ⁶ Táhl pak král s lidem svým k Jeruzalému proti Jebuzejskému, obyvateli té země; kterýž mluvil Davidovi, řka: Nevejdeš sem, leč odejmeš slepé a kulhavé, pravíce: Nevejdeť sem David. ⁷ A však vzal David hrad Sion, tot jest město Davidovo. ⁸ Nebo řekl David v ten den: Kdož by koli porazil Jebuzea, a zlezl by žlaby jeho, a pobil by ty slepé i chromé, kteréž má v nenávisti duše Davidova, knížetem bude. Protož pravili: Slepý a kulhavý nevejde do toho domu. ⁹ I bydlil David na tom hradě, a nazval jej městem Davidovým; nebo vystavěl je David vůkol od Mello až do vnitřku. ¹⁰ A tak David čím dále tím více prospíval a rostl, Hospodin zajisté, Bůh zástupů, byl s ním. ¹¹ Poslal také Chiram král Tyrský posly k Davidovi a dříví cedrového, i tesaře, kameníky a zedníky umělé, kteříž vystavěli dům Davidovi. ¹² I poznal David, že ho potvrdil Hospodin za krále nad Izraelem, a že zvýšil království jeho pro lid svůj Izraelský. ¹³ Nabral pak sobě David ještě více ženin i žen z Jeruzaléma, když byl přišel z Hebronu, a naplodilo se Davidovi ještě více synů a dcer. ¹⁴ A tato jsou jména těch, kteříž se jemu zrodili v Jeruzalémě: Sammua, Sobab, Nátan a Šalomoun; ¹⁵ Též Ibchar a Elisua, a Nefeg a Jafia; ¹⁶ A Elisama a Eliada a Elifelet. ¹⁷ Uslyšavše pak Filistinští, že pomazali Davida za krále nad Izraelem, vytáhli všickni Filistinští hledati ho. Což když zvěděl David, sstoupil na místo hrazené. ¹⁸ Protož Filistinští přitáhše, položili se v údolí Refaim. ¹⁹ Tedy tázal se David Hospodina, řka: Potáhnu-li proti Filistinským?

Vydáš-li je v ruku mou? Odpověděl Hospodin Davidovi: Táhni, neboť vydám jistotně Filistinské v ruku tvou. ²⁰I přitáhl David do Balperazim, a porazil je tam, a řekl: Protrhlť jest Hospodin nepřátely mé přede mnou, jako vody protrhují břehy. Protož nazval jméno místa toho Balperazim. ²¹Nebo zanechali tu rytin svých, kteréž pobral David i muži jeho. ²²Opět znovu vytáhli Filistinští, a rozprostřeli se v údolí Refaim. ²³I tázal se David Hospodina. Kterýž odpověděl: Netáhni, ale obejda je po zadu, teprv dotřeš na ně naproti moruším. ²⁴A když uslyšíš, že šustí vrchové moruší, hneš se také; nebo tehdaž vyjde Hospodin před tebou, aby zbil vojska Filistinských. ²⁵I učinil David tak, jakž mu přikázal Hospodin, a porazil Filistinské od Gabaa, až kudy se jde do Gázer.

6 Tedy sebral opět David výborného lidu z Izraele třidceti tisíc. ²A vstav, šel David i všecken lid, kterýž byl s ním, z Bála Judova, aby přinesli odtud truhlu Boží, při kteréž se vyzývá jméno, jméno Hospodina zástupů, sedícího nad cherubíny. ³I vstavili truhlu Boží na nový vůz, vzavše ji z domu Abinadabova, kterýž byl na pahrbku. Uza pak a Achio, synové Abinadabovi, spravovali ten vůz nový. ⁴A tak vzali ji z domu Abinadabova, kterýž byl na pahrbku, jdouce s truhlou Boží; Achio pak šel před truhlou. ⁵Ale David i všecken dům Izraelský hráli před Hospodinem na všelijaké nástroje z dříví cedrového, totiž na harfy, loutny, bubny, husličky, a na cymbály. ⁶A když přišli k humnu Náchonovu, vztáhl ruku svou Uza k truhle Boží a pozdržel jí, nebo uchýlili se volové. ⁷Protož rozhněval se Hospodin na Uzu, a zabil ho Bůh pro neprozřetelnost; i umřel tu u truhly Boží. ⁸Tedy zkormoutil se David, proto že se Hospodin tak přísně obořil na Uzu. I nazváno to místo Peres Uza až do tohoto dne. ⁹A boje se David Hospodina v ten den, řekl: Kterakž má vjíti ke mně truhla Hospodinova? ¹⁰Pročež David nechtěl přenést k sobě truhly Hospodinovy do města svého, ale způsobil to, aby se obrátila do domu Obededoma Gittejského. ¹¹I pobyla truhla Hospodinova v domě Obededoma Gittejského za tři měsíce, a požehnal Hospodin Obededomovi i všemu domu jeho. ¹²V tom povědino jest králi Davidovi, že požehnal Hospodin domu Obededomovu i všemu, což má, pro truhlu Boží. Tedy odšed David, přenesl truhlu Boží z domu Obededomova do města Davidova s veselím. ¹³A když poodešli ti, kteříž nesli truhlu Hospodinovu, na šest kroků, obětoval voly a tučný dobytek. ¹⁴David pak poskakoval ze vsí síly před Hospodinem, a byl oblečen David v efod lněný. ¹⁵A tak David i všecken dům Izraelský provázeli truhlu Hospodinovu s plésáním a zvukem trouby. ¹⁶Stalo se pak, když truhla Hospodinova vcházela do města Davidova, že Míkol dcera Saulova vyhlídala z okna, a viduci krále Davida plésajícího a poskakujícího před Hospodinem, pohrdla jím v srdci svém. ¹⁷A když přinesli truhlu Hospodinovu, postavili ji na místě jejím u prostřed stanu, kterýž jí byl David rozbil; a obětoval David před Hospodinem oběti zápalné i pokojné. ¹⁸Zatím když přestal David obětovati obětí zápalných a pokojných, dal požehnání lidu ve jméno Hospodina zástupů. ¹⁹Dal také všemu lidu a všemu množství Izraelskému, od muže až do ženy, jednomu každému jeden pecník chleba a kus masa, a vína láhvice jednu. I odšel všecken lid, jeden každý do domu svého. ²⁰Potom navracoval se David, aby dal požehnání domu svému. I vyšla Míkol dcera Saulova vstříc Davidovi, a řekla: Jak slavný byl dnes král Izraelský, kterýž se odkrýval dnes před děvkami služebníků svých, tak jako se odkrývá jeden z lehkomyšlných! ²¹I řekl David k Míkol: Před Hospodinem, (kterýž mne vyvolil nad otce tvého a nad všecken dům jeho, přikázav mi, abych byl vývodou lidu Hospodinova, totiž Izraele), plésal jsem a plésati budu před Hospodinem. ²²Anobř čím se ještě více opovrhu nežli tuto, a ponížím se u sebe sám, tím i u těch děvek, o nichž jsi mluvila, i u těch, pravím, slavnější budu. ²³Protož Míkol dcera Saulova neměla žádného plodu až do dne smrti své.

7 I stalo se, že když král seděl v domě svém, a Hospodin jemu dal odpočinutí vůkol přede všemi nepřátely jeho, ²Řekl král Nátanovi proroku: Pohleď medle, já bydlím v domě cedrovém, truhla pak Boží přebývá mezi kortýnami. ³I dí Nátan králi: Cožkoli jest v srdci tvém, jdi, učiň, nebo Hospodin s tebou jest. ⁴Potom té noci stalo se slovo Hospodinovo k Nátanovi, řkoucí: ⁵Jdi a pověz služebniku mému Davidovi: Takto praví Hospodin: Zdalíž ty mi stavěti budeš dům, v kterémž bych přebýval? ⁶Poněvadž jsem nebydlil v domě od toho dne, jakž jsem vyvedl syny Izraelské z Egypta, až do dne tohoto, ale přecházel jsem s stánkem a příbytkem sem i tam. ⁷Nadto kudyž jsem koli chodil se všechněmi syny Izraelskými, zdali jsem jedno slovo řekl kterému z soudců Izraelských, kterémuž jsem přikázal pásti lid svůj Izraelský, řka: Proč jste mi neustavěli domu cedrového? ⁸Protož nyní toto díš služebniku mému Davidovi: Takto praví Hospodin zástupů: Jáť jsem tě vzal z ovčince od stáda, abys byl vývodou lidu mého Izraelského. ⁹A býval jsem s tebou všudy, kamž jsi koli se obracel; všecky také nepřátely tvé vyhladil jsem před tváří tvou, a učinil jsem tobě jméno veliké, jako jméno vyvýšených na zemi. ¹⁰Způsobím tolikéž místo lidu svému Izraelskému, a vštípím jej, a bydlení bude v místě svém a nepohne se více, aniž ho budou více trápit lidé nešlechtní jako prvé, ¹¹Hned od toho dne, jakž jsem ustanovil soudce nad lidem svým Izraelským, až jsem teď dal odpočinutí tobě přede všemi nepřátely tvými. Přesto oznamujet Hospodin, že on sám tobě dům vzdělá. ¹²Když se vyplní dnové tvoji, a usneš s otci svými,

vzbudím símě tvé po tobě, kteréž vyjde z života tvého, a utvrdím království jeho. ¹³ Onť ustaví dům jménu mému, a já utvrdím trůn království jeho až na věky. ¹⁴ Já budu jemu otcem, a on mi bude synem. Kterýž když zhřeší, trestati ho budu metlou lidskou a ranami synů lidských. ¹⁵ Ale milosrdenství mé nebude odjato od něho, tak jako jsem je odjal od Saule, kteréhož jsem zahnal od tváři tvé. ¹⁶ A tak utvrzen bude dům tvůj a království tvé až na věky před tebou, a trůn tvůj bude stálý až na věky. ¹⁷ Vedlé všech slov těchto, a podlé všeho vidění tohoto, tak mluvil Nátan Davidovi. ¹⁸ Tedy všed král David, posadil se před Hospodinem a řekl: Kdo jsem já, Panovníče Hospodine, a jaký jest dům můj, že jsi mne přivedl v ta místa. ¹⁹ Nýbrž ještěť se to málo vidělo, Panovníče Hospodine, že jsi také mluvil i o domu služebníka svého na dlouhé časy, ješto jest to povaha lidská, Panovníče Hospodine. ²⁰ Ale což již více má mluvit David před tebou? Však ty znáš služebníka svého, Panovníče Hospodine. ²¹ Pro slovo své a podlé srdce svého činíš všecky tyto věci veliké, v známost je uvodě služebníku svému. ²² (Protož zveleben jsi Hospodine Bože, nebo není tobě rovného, anobř není žádného Boha kromě tebe), podlé toho všeho, jakž jsme slychali ušima svýma. ²³ Kdo tedy jest jako lid tvůj, jako Izrael, který národ na zemi, jehož by Bůh šel, aby jej sobě vykoupil za lid, a dobyl sobě jména, a učinil tobě, ó Izraeli, tyto veliké věci a hrozné v zemi tvé, před obličejem lidu svého, kterýž jsi sobě vysvobodil z Egypta, z pohanstva bohů jejich? ²⁴ A vzdělal jsi sobě lid svůj Izraelský, sobě v lid až na věky, a protož, Hospodine, jsi jejich Bohem. ²⁵ Nyní tedy, Hospodine Bože, slovo to, jímž jsi se zamluvil služebníku svému a domu jeho, naplniž je až na věky, a učiň tak, jakž jsi mluvil, ²⁶ Tak aby zvelebováno bylo jméno tvé až na věky, když se říkati bude: Hospodin zástupů jest Bůh nad Izraelem, a dům služebníka tvého Davida aby byl stálý před obličejem tvým. ²⁷ Nebo ty, Hospodine zástupů, Bože Izraelský, zjevil jsi mně služebníku svému, řka: Dům ustavím tobě. Protož usoudil služebník tvůj v srdci svém, aby se modlil tobě modlitbou touto. ²⁸ A tak již, Panovníče Hospodine, ty sám jsi Bůh, a slova tvá jsou pravda, jimiž jsi zaslíbil služebníku svému dobré věci tyto. ²⁹ Již tedy rač požehnati domu služebníka svého, aby trval na věky před obličejem tvým. Nebo ty jsi, Hospodine Bože, mluvil, že požehnaním tvým požehnan bude dům služebníka tvého na věky.

8 Stalo se potom, že porazil David Filistinské, a zemdlil je; i vzal David Meteg Amma z ruky Filistinských. ² Porazil také Moábské a změřil je provazcem, na zemi je rozprostíraje; a odměřil jich dva provazce k zbití a celý provazec k živění. I učinění jsou Moábští Davidovi služebníci, a dávali jemu plat. ³ Porazil též David Hadadezera syna Rohobova, krále Soba, když byl vytáhl, aby rozšířil končiny své až k řece Eufraten. ⁴ A pobral mu David tisíc vozů a sedm set jezdců, a dvaceti tisíc mužů pěších, a zpodřezoval David žily všechněm koňům vozníkům; toliko zanechal z nich ke stu vozům. ⁵ Přitáhli pak byli Syrští od Damašku na pomoc Hadadezerovi králi Soba, ale David porazil z Syrských dvamecítma tisíc mužů. ⁶ Tedy osadil David stráží Syrii Damašskou, a byli Syrští služebníci Davidovi, dávající plat; nebo zachovával Hospodin Davida, kamžkoli se obrátil. ⁷ Pobral také David stíty zlaté, kteréž měli služebníci Hadadezerovi, a přinesl je do Jeruzaléma. ⁸ Z Betach též a z Berot, měst Hadadezerových, nabral král David velmi mnoho mědi. ⁹ A když uslyšel Tohi král Emat, že porazil David všecko vojsko Hadadezerovo, ¹⁰ Poslal Tohi Jorama syna svého k králi Davidovi, aby ho pozdravil přátelsky, a spolu s ním se radoval z toho, že šťastně bojoval s Hadadezerem, a porazil ho; (nebo Hadadezer vedl válku proti Tohi). Kterýžto přinesl s sebou nádoby stříbrné, též nádoby zlaté a nádoby měděné. ¹¹ Ty také obětoval král David Hospodinu s stříbrem a zlatem posvěceným ze všech národů, kteréž podmanil, ¹² Totiž z Syrských a Moábských, též z synů Ammon a z Filistinských, i z Amalechitských a z kořistí Hadadezera syna Rohobova, krále Soba. ¹³ Zvelebil také David své jméno, když se navracoval od pobití osmnácti tisíců Syrských v údolí solnatém. ¹⁴ Protož i nad Idumejskými stráž postavil, všecku krajinu Idumejskou stráží osadiv. I učinění jsou všickni Idumejští služebníci Davidovi; nebo zachovával Hospodin Davida, kamž se koli obrátil. ¹⁵ I kraloval David nade vším Izraelem, a činil David soud a spravedlnost všemu lidu svému. ¹⁶ Joáb pak syn Sarvie byl nad vojskem, a Jozafat syn Achiludův kancléřem; ¹⁷ Sádoch také syn Achitobův a Achimelech syn Abiatarův kněžimi, a Saraiáš písařem. ¹⁸ Benaiáš pak syn Joiadův byl nad Cheretejskými a Peletejskými, a synové Davidovi knížaty.

9 Tedy řekl David: Jest-li ještě kdo pozůstalý z domu Saulova, abych jemu učinil milosrdenství pro Jonatu? ² Byl pak služebník domu Saulova, jehož jméno bylo Síba. I zavolali ho k Davidovi. I řekl král jemu: Ty-li jsi Síba? Odpověděl: Jsem služebník tvůj. ³ Řekl jemu král: Jest-liž ještě kdo z domu Saulova, abych jemu učinil milosrdenství Boží? Odpověděl Síba králi: Ještě jest syn Jonatův chromý na nohy. ⁴ I řekl jemu král: Kdež jest? Odpověděl Síba králi: Tam jest v domě Machiry, syna Amielova v Lodebar. ⁵ Protož poslav král David, vzal ho z domu Machiry, syna Amielova z Lodebar. ⁶ A když přišel Mifibozet syn Jonaty, syna Saulova, k Davidovi, padl na tvář svou a poklonil se. I řekl David: Mifibozete. Kterýž odpověděl: Aj, služebník tvůj. ⁷ Řekl jemu David: Neboj se, nebo jistě učiním s tebou milosrdenství pro Jonatu otce tvého, a navrátím tobě všecka pole

Saule otce tvého, a ty jídati budeš za stolem mým vždycky. ⁸ Kterýž pokloniv se, řekl: Co jest služebník tvůj, že jsi se ohlédl na psa mrtvého, jakýž jsem já? ⁹ Zatím povolal král Síby, služebníka Saulova a řekl jemu: Cožkoli měl Saul i všechna čeled jeho, to jsem dal synu pána tvého. ¹⁰ Budeš tedy jemu spravovati roli, ty i synové tvoji i služebníci tvoji, a snášeti budeš, aby měl syn pána tvého pokrm, kterýž by jedl, ale Mifibozet syn pána tvého jídati bude vždycky za stolem mým. (Měl pak Síba patnácte synů a dvaceti služebníků.) ¹¹ Odpověděl Síba králi: Vedlé všeho, jakž přikázal pán můj král služebníku svému, tak učiní služebník tvůj, ačkoli i Mifibozet mohl by jídati za stolem mým jako jeden z synů královských. ¹² Měl také Mifibozet syna malého, jemuž jméno bylo Micha; a všickni, kteříž bydlili v domě Síbově, byli za služebníky Mifibozetovi. ¹³ A tak Mifibozet zůstával v Jeruzalémě, proto že vždycky za stolem královským jídal; a byl kulhavý na obě noze.

10 Stalo se také potom, že umřel král Ammonitský, a kraloval Chanun syn jeho po něm. ² I řekl David: Učiním milosrdenství s Chanunem synem Náhasovým, jakož otec jeho učinil milosrdenství nade mnou. Tedy poslal David, aby ho potěšil skrze služebníky své pro otce jeho. I přišli služebníci Davidovi do země Ammonitských. ³ I řekla knížata Ammonitská k Chanunovi, pánu svému: Cožť se zdá, že David činí poctivost otcí tvému, že poslal k tobě, kteříž by tě potěšili? Zdalíž ne proto, aby shlédli město a vyšpehoval je, a potom je podvrátil, poslal David služebníky své k tobě? ⁴ A tak Chanun vzav služebníky Davidovy, oholil každému půl brady, a zustříhoval roucha jejich až do polovice, totiž až do zadků jejich, a propustil je. ⁵ To když oznámili Davidovi, poslal proti nim, (nebo muži ti zohaveni byli velice), a řekl jim král: Pobuďte v Jerichu, dokudž neobrostou brady vaše, potom se navrátíte. ⁶ Vidouce pak Ammonitští, že se zošklivili Davidovi, poslavše, najali ze mzdy z Syrie z domu Rohob, a z Syrie Soba dvacet tisíců pěších, a od krále Maacha tisíc mužů, a od Istoba dvanácte tisíc mužů. ⁷ Což uslyšev David, poslal Joába se vším vojskem udatných. ⁸ A tak vytáhše Ammonitští, šikovali se k boji u brány, Syrští také, Soba a Rohob, a Istob i Maacha zvláště byli na poli. ⁹ A protož vida Joáb proti sobě sšikovaný boj s předu i s zadu, vybrav některé ze všech výborných Izraelských, sšikoval je také proti Syrským. ¹⁰ Ostatek pak lidu dal pod správu Abizai bratra svého, a sšikoval jej proti Ammonitským. ¹¹ A řekl: Jestliže Syrští budou silnější mne, přispěješ mi na pomoc; jestliže pak Ammonitští silnější budou tebe, také přispějí, abych pomohl tobě. ¹² Posilíž se, a budme udatní, bojujíce za lid náš a za města Boha našeho, Hospodin pak učiní, což se jemu dobře líbiti bude. ¹³ I přistoupil Joáb s lidem svým k bitvě proti Syrským, a oni utekli před ním. ¹⁴ Tedy Ammonitští vidouce, že utíkají Syrští, utekli i oni před Abizai a vešli do města. I navrátil se Joáb od Ammonitských a přišel do Jeruzaléma. ¹⁵ Ale Syrští vidouce, že by poraženi byli od Izraele, sebrali se vespolek. ¹⁶ Poslal také Hadarezer a vyvedl Syrské, kteříž bydlejí za řekou, a přišli k Helam; Sobach pak, hejtman vojska Hadarezerova, vedl je. ¹⁷ I oznámeno to Davidovi. Kterýžto shromáždív všecken lid Izraelský, přepravil se přes Jordán, a přitáhli k Helam. I sšikovali se Syrští proti Davidovi, a bojovali proti němu. ¹⁸ Tedy utekli Syrští před Izraelem, a porazil David z Syrských sedm set vozů a čtyřiceti tisíc jezdců. Sobacha také hejtmana vojska toho ranil, i umřel tu. ¹⁹ Když pak viděli všickni králové, kteříž byli při Hadarezerovi, že jsou poraženi od Izraele, vešli v pokoj s Izraelem a sloužili jemu. A nesměli již více Syrští táhnouti na pomoc Ammonitským.

11 I stalo se po roce, když králové vyjíždívají na vojnu, že poslal David Joába a služebníky své s ním, též i všecken Izrael, aby hubili Ammonitské; i oblehli Rabba. David pak zůstal v Jeruzalémě. ² Tedy stalo se k večerou, když vstal David s ložce svého, procházeje se po paláci domu královského, že uzřel s paláce ženu, ana se myje; kterážto žena byla vzezření velmi krásného. ³ A poslav David, vyptal se o té ženě a řekl: Není-liž to Betsabé dcera Eliamova, manželka Uriáše Hetejského? ⁴ Opět poslal David posly a vzal ji. Kterážto když vešla k němu, obýval s ní; (nebo se byla očistila od nečistoty své). Potom navrátila se do domu svého. ⁵ I počala žena ta. Protož poslavši, oznámila Davidovi, řkuci: Těhotná jsem. ⁶ Poslav pak David, vzkázal Joábovi: Pošli ke mně Uriáše Hetejského. I poslal Joáb Uriáše k Davidovi. ⁷ A když přišel Uriáš k němu, otázal se ho, jak se má Joáb, a jak se má lid, a kterak se vede v vojště? ⁸ Řekl také David Uriášovi: Jdiž do domu svého, a umyj sobě nohy. I vyšel Uriáš z domu králova, a poslán za ním dar královský. ⁹ Ale Uriáš spal u vrat domu královského se všemi služebníky pána svého, a nešel do domu svého. ¹⁰ Což když oznámili Davidovi, řkouce: Nešel Uriáš

11:2 K večerou ... vstal. David si neplní své povinnosti. Není s vojskem v bitvě, jak se sluší na krále (v. 1), a celý den se povaluje, až zrudně vstane večer. Existuje něco jako duchovní banka, kam si na své konto vkládáme depozit, kdykoliv se modlíme, čteme Písmo, sloužíme Bohu či bližním apod. Pak máme kam sáhnout v případě nouze a pokušení nás nezaskočí nepřipravené. David zanedbal nejen své královské povinnosti, ale i svou duchovní sebekázeň. Proto selhal, když byl vystaven pokušení – neměl čím se bránit. Knihy

Samuelovy a Královské byly sepsány pro judské zajatce v Babylóně, proto si text nebere servítky a ukazuje Davida nejen jako hrdinu, ale i jako hříšníka, protože čtenáři potřebují připomenout, že právě hříchy vládců je dostaly do otroctví. Když stejnou historii zaznamenávají knihy Paralipomenon, žádnou zmínku o hříchu s vdanou ženou nenajdeme, protože Paralipomenon jsou psány pro navrátilce ze zajetí, a v době národního obrození potřebují čtenáři kladné vzory bez poskvřny. Viz pozn. Mt 26:41.

do domu svého, řekl David Uriášovi: Však jsi z cesty přišel. Proč jsi nešel do domu svého? ¹¹ Odpověděl Uriáš Davidovi: Truhla Boží a Izrael i Juda zůstávají v staních, a pán můj Joáb i služebníci pána mého na poli zůstávají, já pak mám jít do domu svého, abych jedl a pil, a spal s manželkou svou? Jakož jsi živ ty, a jako jest živa duše tvá, žeť toho neučiním. ¹² Tedy řekl David Uriášovi: Pobud' zde ještě dnes, a zítra propustím tebe. I zůstal Uriáš v Jeruzalémě toho dne i nazejtří. ¹³ V tom pozval ho David, aby jedl před ním a pil, a opojil ho. A však on šel večer spát na ložce své s služebníky pána svého, a nešel do domu svého. ¹⁴ A když bylo ráno, napsal David list Joábovi, kterýž poslal po Uriášovi. ¹⁵ Psal pak v listu těmi slovy: Postavte Uriáše proti bojovníkům nejsilnějším; mezi tím odstupte nazpět od něho, aby raněn jsa, umřel. ¹⁶ I stalo se, když oblehl Joáb město, že postavil Uriáše proti místu, kdež věděl, že jsou nejsilnější muži. ¹⁷ A vyskočivše muži z města, bojovali proti Joábovi. I padli někteří z lidu, z služebníků Davidových, také i Uriáš Hetejský zabit. ¹⁸ Tedy poslav Joáb, oznámil Davidovi všecko, což se zběhlo v bitvě. ¹⁹ A přikázal tomu poslu, řka: Když vypravíš králi všecky věci, které se zběhly v bitvě, ²⁰ Při čemž jestliže se popudí prchlivost královská a řekne-liť: Proč jste přistoupili k městu, bojující? Zdalíž jste nevěděli, že házejí se zdi? ²¹ Kdo zabil Abimelecha syna Jerobosetova? Zdali ne žena, svrhši na něj kus žernovu se zdi, tak že umřel v Tébes? Proč jste přistupovali ke zdi? tedy díš: Také služebník tvůj Uriáš Hetejský umřel. ²² A tak šel posel, a přišed, oznámil Davidovi všecko to, proč ho byl poslal Joáb. ²³ A řekl posel ten Davidovi: Zmocnili se nás muži ti, a vytrhli proti nám do pole, a honili jsme je až k bráně. ²⁴ V tom střeleli střelci na služebníky tvé se zdi, a zbiti jsou někteří z služebníků králových, také i služebník tvůj Uriáš Hetejský zabit. ²⁵ Tedy řekl David poslu: Tak pověz Joábovi: Nic tě to nerozpakuj, že tak i jinak sehluje meč. Ztuž boj svůj proti městu a zkaz je, a potěš drábů. ²⁶ Uslyševši pak manželka Uriášova, že umřel Uriáš muž její, plakala manželka svého. ²⁷ A když pominul pláč, poslav David, vzal ji do domu svého, a měl ji za manželku; i porodila mu syna. Ale nelíbilo se to Hospodinu, co učinil David.

12 Protož poslal Hospodin Nátana k Davidovi. Kterýž přišed k němu, řekl jemu: Dva muži byli v městě jednom, jeden bohatý a druhý chudý. ² Bohatý měl ovec i volů velmi mnoho, ³ Chudý pak neměl nic, kromě jednu ovečku malou, kterouž byl koupil a choval, až i odrostla při něm a při dětech jeho tolikéz. Chléb jeho jedla a z číše jeho pila, a v lůnu jeho spávala, a tak byla mu jako za dceru. ⁴ Když pak přišel pocestný k tomu bohatému člověku, líto mu bylo vzítí z ovcí aneb z volů svých, což by připravil pocestnému, kterýž k němu přišel, ale vzav ovečku toho chudého člověka, připravil ji muži, kterýž byl přišel k němu. ⁵ Tedy rozhněval se David na muže toho náramně a řekl Nátanovi: Živť jest Hospodin, že hoden jest smrti muž, kterýž to učinil. ⁶ Ovečku také tu zaplatí čtvěrnásobně, proto že učinil věc tu, a nelitoval ho. ⁷ I řekl Nátan Davidovi: Ty jsi ten muž! Takto praví Hospodin Bůh Izraelský: Já jsem tě pomazal, abys králem byl nad Izraelem, a vytrhl jsem tebe z ruky Saulovy. ⁸ A dal jsem tobě dům pána tvého, i ženy pána tvého v lůno tvé, dalt jsem také dům Izraelský a Judský, a bylo-liť by to málo, byl bych přidal mnohem více. ⁹ Proč jsi sobě zlehčil slovo Hospodinovo, čině to, což se nelíbí jemu? Uriáše Hetejského zabil jsi mečem, a manželku jeho pojals sobě za ženu, samého pak zamordoval jsi mečem Ammonitských. ¹⁰ Protož nyní neodejď meč z domu tvého až na věky, proto že jsi pohrdl mnou, a vzal jsi manželku Uriáše Hetejského, aby byla žena tvá. ¹¹ Takto praví Hospodin: Aj, já vzbudím proti tobě zlé z domu tvého, a vezma ženy tvé před očima tvýma, dám je bližnímu tvému, kterýž spátí bude s ženami tvými, an na to každý hledí. ¹² A ačkoli ty učinil jsi to tajně, já však učiním to zjevně přede vším Izraelem a všechněm známě. ¹³ Tedy řekl David Nátanovi: Zhřešilt jsem Hospodinu. Zase řekl Nátan Davidovi: Tentýž Hospodin přenesl hřích tvůj, neumřeš. ¹⁴ Ale však, poněvadž jsi tou věcí dal příčinu nepřátelům Hospodinovým, aby se rouhali, protož ten syn, kterýž se narodil tobě, jistotně umře. ¹⁵ Potom odšel Nátan do domu svého. V tom Hospodin ranil dítě, kteréž byla porodila manželka Uriášova Davidovi, tak že pochybili o něm. ¹⁶ I modlil se David Bohu za to dítě a postil se, a všed, ležel přes noc na zemi. ¹⁷ A ačkoli starší domu jeho přišli k němu, aby ho zdvihli z země, on však nechtěl, aniž s nimi co jedl. ¹⁸ Stalo se pak dne sedmého, že umřelo dítě. I nesměli služebníci Davidovi toho oznámiti jemu, že by umřelo dítě; nebo pravili: Aj, když ještě bylo dítě živo, mluvili jsme jemu, a nechtěl slyšeti hlasu našeho, což pak když jemu díme: Umřelo dítě. Ovšem to tíže ponese. ¹⁹ Ale vida David, an služebníci jeho k sobě šepčí, srozuměl, že by umřelo dítě. I řekl David služebníkům svým: Co již umřelo dítě? Kteríž řekli: Umřelo. ²⁰ Tedy vstav David s země,

12:5 Rozhněval. Je běžné, že jsme naplněni negativními emocemi, kdykoli v hříšníkovi poznáváme sami sebe. Náš vztek a touha po trestu se spouští podvědomě jako snaha odvrátit pozornost od nás samotných, zejména v oblasti, kde sami máme problém. V řecké mytologii je Medúza nestvůra s hadím tělem, ženskou hlavou a hady místo vlasů; odporná na pohled natolik, že kdokoliv ne ni pohlédne přímo, zkamení. Hlavu jí nakonec usekne Perseus poté, co ji sleduje v odlesku svého štítu jako v zrcadle. Je to výstižná ilustrace našich

snah vyrovnat se s vlastním traumatem (jehož následky jsou naše hříchy v podobě sebeobraných reakcí): Přímý pohled na vlastní trauma paralyzuje. Ale můžeme je odhalit v zrcadle – v paralelním, podobném příběhu někoho jiného. Některé příběhy mohou přispět k našemu růstu (potažmo i uzdravení), protože se v nich poznáme.

12:15–22 *David se chová překvapivě.* Davidovo chování udivuje jeho služebníky, kteří jsou přesvědčeni, že vědí, jak „se sluší“ chovat se v podobné situaci. David však jedná jako někdo, kdo živého Boha zná.

umyl se a pomazal se, a změnil roucho své, a všed do domu Hospodinova, pomodlil se. Potom vrátiv se do domu svého, rozkázal sobě dáti jísti a jedl. ²¹ Služebníci pak jeho řekli jemu: Co jsi to učinil? Pro dítě, když živo bylo, postils se a plakal, ale jakž dítě umřelo, vstal jsi a přijal jsi pokrm. ²² Kterýžto řekl: Pokudž ještě dítě živo bylo, postil jsem se a plakal, nebo jsem řekl: Kdo ví? Můžet se smilovati nade mnou Hopodin, aby živo bylo dítě. ²³ Nyní pak, poněvadž umřelo, proč se mám postiti? Zdalíž budu moci zase je vzkřísiti? Jáť půjdu k němu, ale ono se nenavráti ke mně. ²⁴ Potom David potěšiv Betsabé manželky své, všel k ní a spal s ní. I porodila syna, a nazval jméno jeho Šalamoun, a Hospodin miloval jej. ²⁵ Protož poslal byl Nátana proroka, a nazval jméno jeho Jedidiah pro Hospodina. ²⁶ Bojoval pak Joáb proti Rabba Ammonitských, a vzal město královské. ²⁷ A poslav posly k Davidovi, řekl: Dobýval jsem Rabba a vzal jsem město vod. ²⁸ Protož nyní sebera ostatek lidu, polož se proti městu a vezmi je, abych já nevzal města toho, a bylo by mně připisováno vítězství nad ním. ²⁹ Tedy sebrav David všecken lid, vytáhl proti Rabba, kteréhož dobýval a vzal je. ³⁰ A sňal korunu krále jejich s hlavy jeho, kteráž vážila centněř zlata, a bylo v ní kamení drahé, a vstavena byla na hlavu Davidovu. Vyvezl též kořisti města velmi veliké. ³¹ Lid pak, kterýž v něm byl, vyvedl a dal jej pod pily a pod brány železné a pod sekery železné, a vehnal je do peci cihelné. A tak činil všechněm městům Ammonitským. Potom navrátil se David se vším lidem do Jeruzaléma.

13 I stalo se potom, že Absolon syn Davidův měl sestru krásnou, jménem Támar; i zamiloval ji Amnon syn Davidův. ² A tak se o to trápil Amnon, že i v nemoc upadl pro Támar sestru svou; nebo panna byla, a viděl Amnon, že nepadne jí moci co učiniti. ³ Měl pak Amnon přítele, jehož jméno bylo Jonadab, syn Semmaa bratra Davidova, kterýžto Jonadab byl muž velmi chytrý. ⁴ I řekl jemu: Proč tak chřadneš, synu králův, den ode dne? Neoznámíš-liž mi? I řekl mu Amnon: Támar sestru Absolona bratra svého miluji. ⁵ Tedy řekl jemu Jonadab: Polož se na lůže své a udělej se nemocným, a když přijde otec tvůj, aby tě navštívil, díš jemu: Necht' přijde, prosím, Támar sestra má a dá mi jísti, připravíc před očima máma pokrm, abych viděl a jedl z ruky její. ⁶ A tak složil se Amnon, dělaje se nemocným. A když přišel král, aby ho navštívil, řekl Amnon králi: Necht' přijde, prosím, Támar sestra má a připraví před očima máma asi dvě krmičky, abych pojedl z ruky její. ⁷ Protož poslal David k Támar do domu, řka: Jdi hned do domu Amnona bratra svého a připrav mu krmičku. ⁸ I šla Támar do domu Amnona bratra svého; on pak ležel. A vzavši mouky, zadělala ji, a připravivši krmičku před očima jeho, uvařila ji. ⁹ Potom vzavši pánvici, vyložila před něj, a on nechtěl jísti. (I řekl Amnon: Spravte to, ať vyjdou všickni ven. I vyšli od něho všickni. ¹⁰ Řekl pak Amnon k Támar: Přines tu krmičku do pokojíka, abych pojedl z ruky tvé. A vzavši Támar krmičku, kterouž připravila, přinesla ji před Amnona bratra svého do pokojíka.) ¹¹ Ale když mu podávala, aby jedl, uchopil ji a řekl jí: Pod', lež se mnou, sestro má. ¹² Kterážto řekla jemu: Nikoli, bratře můj, nečín mi násilí, nebo ne tak se má díti v Izraeli. Neprovod nešlechtnosti této. ¹³ Nebo já na koho svedu pohanění své? Ty pak budeš jako jeden z nejnešlechtnějších v Izraeli. Raději tedy mluv medle s králem, nebo neodepřet' mne tobě. ¹⁴ Ale nechtěl uposlechnouti hlasu jejího, nýbrž zmocniv se jí, učinil jí násilí a ležel s ní. ¹⁵ Potom vzal ji Amnon v nenávisť velikou velmi, tak že větší byla nenávisť, kterouž nenáviděl jí, než milost, kterouž ji miloval. I řekl jí Amnon: Vstaň a jdi pryč. ¹⁶ Kterážto odpověděla jemu: Za příčinou převelmi zlé věci té, kterouž jsi při mně spáchal, druhé horší se dopouštíš, že mne vyháníš. On pak nechtěl jí slyšeti. ¹⁷ Ale zavolav mládence, kterýž mu přisluhoval, řekl: Vyved' hned tuto ode mne ven, a zamkni dvěře po ní. ¹⁸ (Měla pak na sobě sukni proměnných barev, nebo v takových sukni chodívaly dcery královské panny.) A tak vyvedl ji ven služebník jeho a zamkl dvěře po ní. ¹⁹ Tedy posypala Támar hlavu svou popelem, a sukni proměnných barev, kterouž měla na sobě, roztrhla; a vložila ruku na hlavu svou, a jdouc, křičela s nařikáním. ²⁰ I řekl jí Absolon bratr její: Nebyl-liž Amnon bratr tvůj s tebou? Ale nyní, sestro má mlč; bratr tvůj jest, nepřipouštěj toho k srdci. A tak zůstala Támar, jsuc opuštěná, v domě Absolona bratra svého. ²¹ A uslyšev král David o těch všech věcech, rozhněval se náramně. ²² Absolon pak nic nemluvil s Amnonem, ani dobrého ani zlého; nebo nenáviděl Absolon Amnona, proto že učinil násilí Támar sestře jeho. ²³ I stalo se po celých dvou letech, když stříhli ovce Absolonovi v Balazor, jenž jest podlé Efraim, že pozval Absolon všech synů královských. ²⁴ Nebo přišel Absolon k králi a řekl: Aj, nyní služebník tvůj má střížce; necht', prosím, jde král a služebníci jeho s služebníkem tvým. ²⁵ I řekl král Absolonovi: Necht', synu můj, necht' nyní nechodíme všickni, abychom tě neobtěžovali. A ačkoli nutkal ho, však nechtěl jíti, ale požehnal mu. ²⁶ Řekl ještě Absolon: Necht' aspoň s námi jde, prosím, Amnon bratr můj. Odpověděl jemu král: Proč by s tebou šel? ²⁷ A když vždy dotíral Absolon, poslal s ním Amnona i všecky syny královské. ²⁸ Prikázal pak byl Absolon služebníkům svým, řka: Šetřte medle, když se rozveselí srdce Amnonovo vínem, a řeknu vám: Bíte Amnona, tedy zabíte jej. Nebojte se nic, nebo zdalíž jsem já nerozkázal vám? Posilňte se a mějte se zmužile. ²⁹ I učinili Amnonovi služebníci Absolonovi, jakž jim byl prikázal Absolon. Pročež vstavše všickni synové královi, vsedli jeden každý na mezka svého a utekli. ³⁰ V tom když ještě byli na cestě, přišla taková pověst k Davidovi: Pobil Absolon všecky syny královské, tak že z nich ani jednoho nezůstalo. ³¹ Tedy vstav král,

roztrhl roucha svá a ležel na zemi; všickni také služebníci jeho stáli, roztrhše roucha. ³² Ozval se pak Jonadab, syn Semmaa bratra Davidova, a řekl: Nepravíš toho, pane můj, jako by všechny mládence syny královny zbili, ale Amnon toliko zabit; nebo tak v úmysle Absolonově složeno bylo od toho dne, jakž on byl učinil násilí Támar sestře jeho. ³³ Protož nechať nepřipouští toho nyní pán můj král k srdci svému, mysle, že by všickni synové královi zbiti byli; nebo Amnon toliko umřel. ³⁴ Absolon pak utekl. Tedy pozdvih služebník hlásný očí svých, uzřel, an mnoho lidu jde odtud, kudyž se chodilo k němu cestou pod horami. ³⁵ I řekl Jonadab králi: Aj, synové královští přijíždějí. Vedlé řeči služebníka tvého tak se stalo. ³⁶ A když přestal mluvit, aj, synové královští přišli, a pozdvihše hlasu svého, plakali; též také král i všickni služebníci jeho plakali pláčem velmi velikým. ³⁷ Absolon pak utekl a ušel k Tolmai synu Amiudovu, králi Gessur. I plakal David syna svého po všechny ty dny. ³⁸ Absolon tedy utíkaje, přišel do Gessur, a byl tam tři léta. ³⁹ Potom žádal David vyjít k Absolonovi, nebo již byl ozelel smrti Amnonovy.

14 Srozuměv pak Joáb syn Sarvie, že by naklonilo se srdce královo k Absolonovi, ² Poslav do Tekoa, a povolav odtud ženy moudré, řekl jí: Medle, udělej se, jako bys zámutek měla, a oblec se, prosím, v roucho smutku, a nepomazuj se olejem, ale buď jako žena již za mnoho dní zámutek mající nad mrtvým. ³ I půjdeš k králi a mluvit mu budeš vedlé řeči této. A naučil ji Joáb, co by měla mluvit. ⁴ Protož mluvila žena ta Tekoitská králi, padši na tvář svou k zemi, a poklonu učinivši, řekla: Spomoz, ó králi. ⁵ I řekl jí král: Což jest tobě? Odpověděla ona: Zajisté žena vdova jsem, a umřel mi muž můj. ⁶ Měla pak služebnice tvá dva syny, kteříž svadili se spolu na poli, a když nebyl, kdo by je rozvadil, udeřil jeden druhého a zabil ho. ⁷ Aj, teď povstala všechna rodina proti služebnici tvé, a řekli: Vydej toho, jenž zabil bratra svého, ať ho zabijeme za život bratra jeho, kteréhož zamordoval, nýbrž zahubíme i dědice. A tak uhasí jiskru mou, kteráž pozůstala, aby nezanechali muži mému jména a ostatku na zemi. ⁸ Tedy řekl král ženě: Navrať se do domu svého, a jáť poručím o tobě. ⁹ I odpověděla žena Tekoitská králi: Nechtě jest, pane můj králi, na mne ta nepravost, a na dům otce mého, král pak a stolice jeho ať jest bez viny. ¹⁰ Řekl také král: Bude-li kdo mluvit co proti tobě, přiveď ho ke mně, a nedotkneť se tebe více. ¹¹ Tedy ona řekla: Rozpoměň se, prosím, králi, na Hospodina Boha svého, aby se nerozmnožili mstitelé krve k zhoubě a nezahladili syna mého. I odpověděl: Žítv jest Hospodin, žeť nespadne vlas syna tvého na zemi. ¹² K tomu řekla žena: Nechtě promluví, prosím, služebnice tvá pánu svému králi slovo. Kterýžto odpověděl: Mluv. ¹³ I řekla žena: Proč jsi tedy myslil podobnou věc proti lidu Božímu? Nebo mluví král řeč tuto jako ten, kterýž sebe vinného činí, poněvadž nechce zase povolati vyhnaného svého. ¹⁴ Všickniť jsme zajisté nepochybně smrtelní a jako vody, kteréž rozlity jsouce po zemi, zase sebrány býti nemohou, aniž se Bůh na něčí osobu ohlédá; ovšemť i myšlení svá vynesl, aby vyhnaného nevyháněl od sebe. ¹⁵ Nyní pak, že jsem přišla ku pánu svému králi mluvit řeči tyto, příčina jest, že mne strašil lid. Protož řekla služebnice tvá: Budu nyní mluvit králi, snad naplní král žádost služebnice své. ¹⁶ Neboť vyslyší král a vysvobodí služebnici svou z ruky muže, chtějícího vyhlediti mne i syna mého spolu z dědictví Božího. ¹⁷ Řekla také služebnice tvá: Vždyť mi bude slovo pána mého krále k odušení; (nebo jako anděl Boží, tak jest pán můj král, když slyší dobré aneb zlé), a Hospodin Bůh tvůj bude s tebou. ¹⁸ A odpovídaje král, řekl ženě: Medle, netaj přede mnou toho, nač se já tebe vzeptám. I řekla žena: Mluv, prosím, pane můj králi. ¹⁹ Tedy řekl král: Není-liž Joáb jednatel všeho tohoto? I odpověděla žena a řekla: Jako jest živa duše tvá, pane můj králi, žeť se nelze uchýliti na pravo aneb na levo ode všeho toho, což mluvil pán můj král; nebo služebník tvůj Joáb, onť jest mi rozkázal, a on naučil služebnici tvou všechněm slovům těmto, ²⁰ A abych tak příkladně vedla řeč tuto, způsobil to služebník tvůj Joáb. Ale pán můj moudrý jest jako anděl Boží, věda, což se koli děje na zemi. ²¹ A protož řekl král Joábovi: Aj, již jsem to učinil. Jdiž tedy, přiveď mládence Absolona. ²² I padl Joáb na tvář svou k zemi, a pokloniv se, poděkoval králi, a řekl Joáb: Dnes jest poznal služebník tvůj, že jsem nalezl milost před očima tvýma, pane můj králi, poněvadž jest král naplnil žádost služebníka svého. ²³ Tedy vstav Joáb, odšel do Gessur, a přivedl Absolona do Jeruzaléma. ²⁴ I řekl král: Nechtě se navrátí do domu svého, ale tváři mé ať nevidí. A tak navrátil se Absolon do domu svého, ale tváři královské neviděl. ²⁵ Nebylo pak žádného muže tak krásného jako Absolon ve všem Izraeli, aby takovou chválu měl. Od paty nohy jeho až do vrchu hlavy jeho nebylo na něm poškvřny. ²⁶ A když stříhával vlasy hlavy své, (měl pak obyčej každého roku je stříhati, protože jej obtěžovaly, i stříhával je), tedy vážíval vlasy hlavy své, a bývalo jich dvě stě lotů váhy obecné. ²⁷ Zrodili se pak Absolonovi tři synové a jedna dcera, jejíž jméno bylo Támar, kteráž byla žena vzezření krásného. ²⁸ I byl Absolon v Jeruzalémě dvě lété, a tváři královské neviděl. ²⁹ A protož poslal Absolon k Joábovi, chtěje ho poslati k králi. Kterýžto nechtěl přijít k němu. I poslal ještě podruhé, a nechtěl přijít. ³⁰ Tedy řekl služebníkům svým: Shlédněte dědinu Joábovu vedlé pole mého, kdežto má ječmen; jděte a spalte jej. I zapálili služebníci Absolonovi dědinu tu. ³¹ A vstav Joáb, přišel k Absolonovi do domu jeho, a řekl jemu: Proč jsou služebníci tvoji zapálili dědinu mou? ³² Odpověděl Absolon Joábovi: Aj, poslal jsem k tobě, řka: Přid' sem, a pošli tě k králi, abys řekl jemu: I proč jsem přišel z Gessur? Lépe mi bylo ještě tam zůstati. Protož nyní nechať uzřím tvář královu. Pakliť jest

na mně nepravost, nechť mne rozkáže zabiti. ³³Tedy přišel Joáb k králi a oznámil to jemu. I povolal Absolona. Kterýž přišed k králi, poklonil se na tvář svou až k zemi před ním. I políbil král Absolona.

15 I stalo se potom, že sobě najednal Absolon vozů a koní a padesáte mužů, kteříž by běhali před ním. ²A vstávaje ráno Absolon, stával u cesty při bráně, a každého muže, kterýž, maje při, šel k králi pro rozsouzení, povolával Absolon, říkáje: Z kterého jsi ty města? A když mu odpověděl: Z toho a z toho pokolení Izraelského jest služebník tvůj, ³Řekl jemu Absolon: Hle, tvá pře výborná jest a pravá, ale kdo by tě vyslyšel, není žádného u krále. ⁴Říkal také Absolon: Ó kdyby mne kdo ustanovil soudcím v zemi této, aby ke mně chodil každý, kdož by měl nesnáz a při, a dopomáhal bych jemu k spravedlnosti. ⁵Ano i když někdo přicházel, klaněje se jemu, vztáhl ruku svou, a uchopě ho, políbil jej. ⁶Činíval pak Absolon tím způsobem všemu Izraelovi, kterýž pro rozsudek přicházel k králi; a tak obracel k sobě Absolon srdce mužů Izraelských. ⁷Stalo se také po čtyřicítí letech, že řekl Absolon k králi: Nechť jdu, prosím, a splním slib svůj v Hebronu, který jsem učinil Hospodinu. ⁸Nebo byl učinil slib služebník tvůj, když jsem bydlil v Gessur v Syrii, řka: Jestliže mne zase kdy přivede Hospodin do Jeruzaléma, tedy službu jemu učiním. ⁹Jemuž řekl král: Jdi u pokoji. Kterýžto vstav, odšel do Hebronu. ¹⁰I poslal Absolon špehéře do všech pokolení Izraelských, aby řekli: Když uslyšíte zvuk trouby, rcete: Kralujeť Absolon v Hebronu. ¹¹S Absolonem pak šlo dvě stě mužů z Jeruzaléma pozvaných, ale šli v upřímnosti své, aniž co o tom věděli. ¹²Poslal také Absolon pro Achitofele Gilonského, rádce Davidova, aby přišel z města svého Gilo, když měl obětovati oběti. I stalo se spiknutí veliké, nebo lidu ustavičně přibývalo Absolonovi. ¹³V tom přišel posel k Davidovi, řka: Srdce Izraelských obrátilo se po Absolonovi. ¹⁴Tedy řekl David všechněm služebníkům svým, kteříž byli s ním v Jeruzalémě: Vstaňte a utecme, sic jinak nemohli bychom ujítí tváři Absolonovy. Pospěšte, ať odejdeme, aby se neuspíšil, a nezastihl nás, a neugalil na nás zlého a nepohubil města ostrostí meče. ¹⁵I řekli služebníci královští králi: Což by koli zvolil pán náš král, teď jsme služebníci tvoji. ¹⁶A tak vyšel král se vši svou čeledí pěšky; toliko zanechal král desíti ženin, aby doma hlídaly. ¹⁷Když pak vyšel král a všecken lid pěšky, postavili se na jednom místě zdaleka. ¹⁸I šli všickni služebníci při něm; tež všickni Cheretejští a všickni Peletejští, i všickni Gittejští, šest set mužů, kteříž přišli pěšky z Gát, šli před králem. ¹⁹Tedy řekl král k Ittai Gittejskému: Proč ty také jdeš s námi? Navrať se a zůstaň při králi; nebo cizozemec jsi, kterýž se tudíž zase odběřeš k místu svému. ²⁰Nedávnos přišel, a již bych dnes tebou pohnouti měl, abys s námi chodil? Jáť zajisté půjdu, kdež mi se nahodí. Navrať se a zproved zase bratří své, a budíž s tebou milosrdenství a pravda. ²¹Odpovídaje pak Ittai králi, řekl: Živť jest Hospodin a živť jest pán můj král, že na kterémkoli místě bude pán můj král, buď mrtev aneb živ, tuť bude i služebník tvůj. ²²I řekl David k Ittai: Podíž a přejdi. I přešel Ittai Gittejský a všickni muži jeho, i všecky dívky, kteréž byly s ním. ²³Tedy plakala všechna země hlasem velikým, i všecken lid přecházející. A tak přešel král potok Cedron; i všecken lid přešel proti cestě vedoucí na poušť. ²⁴A aj, byl také Sádoch a všickni Levítové s ním, nesouce truhlu smlouvy Boží; i postavili truhlu Boží. Šel pak i Abiatar, a stál, dokudž všecken ten lid nepřešel z města. ²⁵I řekl král Sádochovi: Dones zase truhlu Boží do města. Jestližeť najdu milost před očima Hospodinovýmá, přivedeť mne zase, a ukážeť mi ji i příbytek svůj. ²⁶Pakliť řekne takto: Nelíbíš mi se, aj, teď jsem, nechť mi učiní, což se mu dobrého vidí. ²⁷Řekl ještě král Sádochovi knězi: Zdaliž ty nejsi vidoucí? Navrať se do města u pokoji, Achimaas pak syn tvůj, a Jonata syn Abiatarův, dva synové vaši, budou s vámi. ²⁸Hle, já pobudu na rovinách pouště, dokudž nepříjde poselství od vás, skrze něž by mi oznámeno bylo. ²⁹A tak donesl zase Sádoch a Abiatar truhlu Boží do Jeruzaléma, a zůstali tam. ³⁰Ale David šel vzhůru k vrchu hory Olivetské, vstupuje a pláče, maje přikrytou hlavu svou; šel pak bos. Všecken také lid, kterýž byl s ním, přikryl jeden každý hlavu svou, a šli, ustavičně plačíce. ³¹Tedy povědíno Davidovi, že Achitofel jest s těmi, kteříž se spikli s Absolonem. I řekl David: Zruš, prosím, ó Hospodine, radu Achitofelovu. ³²I stalo se, jakž přišel David na vrch hory, aby se tam pomodlil Bohu, aj, potkal se s ním Chusai Architský, maje roztržené roucho své a hlavu prstí posypanou. ³³I řekl jemu David: Půjdeš-li se mnou, budeš mi břemenem. ³⁴Pakli se navrátíš do města a díš k Absolonovi: Služebníkem tvým budu, ó králi, služebníkem zajisté otce tvého byl jsem již zdávna, již pak budu služebníkem tvým, tedy zrušíš radu Achitofelovu. ³⁵Však tam budou s tebou Sádoch a Abiatar kněží. Protož cožkoli uslyšíš z domu králova, oznámíš Sádochovi a Abiatarovi kněžím. ³⁶Aj, tam s nimi jsou dva synové jejich, Achimaas Sádochův a Jonata Abiatarův, po nichž mi vzkážete, což byste koli uslyšeli. ³⁷Šel tedy Chusai, přítel Davidův do města; Absolon také přijel do Jeruzaléma.

16 A když David sešel maličko s vrchu, aj Síba služebník Mifibozetův vyšel proti němu se dvěma osly osedlanými, na nichž nesl dvě stě chlebů, a sto hroznů suchých, a sto hrud fíků, a nádobu vína. ²I řekl král Síbovi: K čemu jsou tyto věci? Odpověděl Síba: Oslové pro čeled královskou k jízdě, chléb pak a fíky, aby jedli služebníci, a víno, aby se napil, kdož by ustal na poušti. ³Opět král řekl: Kdež jest pak syn pána tvého?

Odpověděl Síba králi: Aj, zůstal v Jeruzalémě, nebo řekl: Dnes navrátí mi dům Izraelský království otce mého. ⁴Řekl ještě král Síbovi: Aj, tvět jsou všechny věci, kteréž má Mifibozet. Jemuž řekl Síba s poklonou: Nechat vždycky tak nalézám milost před očima tvýma, pane můj králi. ⁵Tedy bral se král David do Bahurim, a aj, vyšel odtud muž z čeledi domu Saulova, jehož jméno bylo Semei, syn Gerův, kterýžto vždy jda, zlořečil. ⁶Ano i kamením házel na Davida, a na všechny služebníky krále Davida, ačkoli všecken lid a všickni udatní byli po pravici jeho i po levici jeho. ⁷A takto mluvil Semei, když mu zlořečil: Vyjdi, vyjdi, vražedlniče a nešlechtniče. ⁸Obrátilť jest na tebe Hospodin všelikou krev domu Saulova, na jehož jsi místě kraloval, a dal Hospodin království v ruku Absolona syna tvého. A aj, již se vidíš v svém neštěstí, nebo jsi vražedlník. ⁹I řekl Abizai syn Sarvie králi: I proč zlořečí tento mrtvý pes pánu mému králi? Necht' jdu medle a setnu mu hlavu. ¹⁰Ale král řekl: Co vám do toho, synové Sarvie, že zlořečí? Poněvadž Hospodin jemu rozkázal: Zlořeč Davidovi, i kdož by směl říci: Proč tak činiš? ¹¹Řekl ještě David k Abizai i ke všechněm služebníkům svým: Aj, syn můj, kterýž posel z života mého, hledá bezživotí mého, čím více nyní tento syn Jemini? Nechte ho, ať zlořečí, nebo jemu rozkázal Hospodin. ¹²Snad popatří Hospodin na ssouzení mé, a odplatí mi Hospodin dobrým za zlořečenství jeho dnes. ¹³A tak šel David a muži jeho cestou. Semei také šel po stráni hory naproti němu, a jda, zlořečil a házel kamením proti němu a zmítal prachem. ¹⁴I přišel král a všecken lid, kterýž byl s ním, ustalý, a odpočinul tu. ¹⁵Absolon pak i všecken lid Izraelský přišli do Jeruzaléma, a Achitofel s ním. ¹⁶A když přišel Chusai Architský, přítel Davidův k Absolonovi, řekl Chusai Absolonovi: Živ buď král, živ buď král. ¹⁷Tedy řekl Absolon k Chusai: Toliž jest vděčnost tvá k příteli tvému? Pročž jsi nešel s přítelem svým? ¹⁸Odpověděl Chusai Absolonovi: Nikoli, ale kohož vyvolil Hospodin a lid tento i všickni muži Izraelští, toho budu a s tím zůstanu. ¹⁹Přesto komuž bych já sloužiti měl? Zdali ne synu jeho? Jakož jsem sloužil otcí tvému, tak sloužiti budu tobě. ²⁰Řekl pak Absolon Achitofelovi: Raďtež, co máme činiti? ²¹Odpověděl Achitofel Absolonovi: Vejdi k ženinám otce svého, kterýchž zanechal, aby hlídaly doma. I uslyší všecken Izrael, že se zošklivil otcí svému, a zsilí se ruce všech, kteříž jsou s tebou. ²²A protož rozbili Absolonovi stan na paláci. I všel Absolon k ženinám otce svého před očima všeho Izraele. ²³Rada pak Achitofelova, kterouž dával toho času, byla, jako by se kdo doptával na řeč Boží. Taková byla každá rada Achitofelova, jakož u Davida tak u Absolona.

17 Řekl ještě Achitofel Absolonovi: Necht' medle vyberu dvanácte tisíc mužů, abych vstana, honil Davida noci této. ²A dostihna ho, dokudž jest ustalý a zemdené má ruce, předěsím jej, a uteče všecken lid, kterýž jest s ním, i zamorduji krále samého. ³A tak obrátím všecken lid k tobě; nebo jako bych je všechny obrátil, když zhyne ten muž, kteréhož ty hledáš. O lid ty se nic nestarěj. ⁴I líbila se ta řeč Absolonovi i všechněm starším Izraelským. ⁵A však řekl Absolon: Zavolej sem hned Chusai Architského, abychom slyšeli, co i on mluvíti bude. ⁶Když pak přišel Chusai k Absolonovi, mluvil k němu Absolon, řka: Takto mluvil Achitofel. Máme-li učiniti vedle řeči jeho, čili nic? Pověz ty. ⁷Tedy řekl Chusai Absolonovi: Nenít dobrá rada, kterouž dal Achitofel nyní. ⁸Dále mluvil Chusai: Ty víš o otcí svém i mužích jeho, že jsou udatní, k tomu zjitření na mysli, jako nedvědice osířelá v poli. Nadto otec tvůj jest muž válečný, kterýž nebude nocovati s lidem. ⁹Nýbrž nyní spíše v záloze stojí v nějaké jeskyni, aneb v některém jiném místě. I stalo by se, jestliže by kteří padli z těch tvých při začátku, že každý, kdož by o tom uslyšel, řekl by: Stala se porážka v lidu, kterýž postoupil po Absolonovi. ¹⁰A tak by i silných reků srdce, kteréž jest jako srdce lva, škodlivě osláblo; nebo ví všecken Izrael, že jest zmužilý otec tvůj, a silní ti, kteříž jsou s ním. ¹¹Ale radím, abys, shromáždě k sobě všecken Izrael od Dan až do Bersabé, kterýž v množství jest jako písek při moři, ty sám životně vytáhl k boji. ¹²A tak potáhneme proti němu, na kterém by koli místě nalezen býti mohl, a připadneme na něj, jako padá rosa na zemi; i nepozůstanet z něho, totiž ze všech mužů, kteříž jsou při něm, ani jednoho. ¹³Jestliže by se pak shrnul do města, snesou všecken lid Izraelský k tomu městu provazy, a vtrhneme je až do potoka, tak aby tam ani kaménka nebylo lze najíti. ¹⁴I řekl Absolon a všickni muži Izraelští: Lepšíť jest rada Chusai Architského, než rada Achitofelova. Hospodin zajisté to způsobil, aby zrušena byla rada Achitofelova, kteráž sic dobrá byla, aby tak uvedl Hospodin na Absolona zlé věci. ¹⁵Oznámil pak to Chusai Sádochovi a Abiatarovi kněžím: Tak a tak radil Achitofel Absolonovi a starším Izraelským, ale já takto a takto jsem radil. ¹⁶Nyní tedy pošlete rychle a oznamte Davidovi, řkouce: Nezůstavej přes noc na rovinách pouště, ale přeprav se bez meškání, aby snad nebyl sehlcen král i všecken lid, kterýž jest s ním. ¹⁷Jonata pak a Achimaas stáli u studnice Rogel. I šla tam děvečka a pověděla jim, aby oni jdouce, oznámili to králi Davidovi; nebo nesměli se ukázati aneb vjíti do města. ¹⁸A však uzel je služebník, a oznámil Absolonovi. Pročž odšedše oba rychle, vešli do domu muže v Bahurim, kterýž měl studnici na dvoře svém. I spustili se do ní. ¹⁹A žena vzavši plachtu, rozestřela ji na vrch studnice, a nasypala na ni krup. A tak nebyla ta věc spatřina. ²⁰Nebo když přišli služebníci Absolonovi k ženě do domu a řekli: Kde jest Achimaas a Jonata? odpověděla jim žena: Přeslit jsou ten potok. Hledavše tedy a nic nenalezše, navrátili se do Jeruzaléma. ²¹A když oni odešli, tito vystoupivše z studnice, šli a oznámili králi Davidovi a řekli jemu: Vstaňte a přepravte se rychle přes vodu, nebo toto radil proti vám Achitofel. ²²Protož

vstav David a všecken lid, kterýž byl s ním, přepravili se přes Jordán, prvé než se rozednilo; a nezůstal ani jeden, ješto by se nepřepravil přes Jordán. ²³Tedy Achitofel vida, že se nestalo vedlé rady jeho, osedlal osla, a vstav, odjel do domu svého, do města svého. A učiniv pořízení v čeledi své, oběsil se a umřel; i pochován jest v hrobě otce svého. ²⁴David pak byl již přišel do Mahanaim, když se Absolon přepravil přes Jordán, on i všecken lid Izraelský s ním. ²⁵A tu ustanovil Absolon Amazu místo Joába nad vojskem. (Byl pak Amaza syn muže, jehož jméno bylo Jetra Izraelský, kterýž všel k Abigail dceři Náchas, sestře Sarvie matky Joábovy.) ²⁶I položil se Izrael a Absolon v zemi Galád. ²⁷Stalo se pak, když přišel David do Mahanaim, že Sobi syn Náchas z Rabbat synů Ammon, a Machir syn Amielův z Lodebar, a Barzillai Galádský z Rogelim, ²⁸Lúže, číše a nádoby hliněné, též pšenice, ječmene, mouky, krup, bobu, šocovice a pražmy, ²⁹Ano i medu, másla a ovčí i syrů kravských přinesli Davidovi a lidu, kterýž s ním byl, aby jedli. Nebo řekli: Lid ten jest hladovitý a ustalý, i žíznivý na té poušti.

18 Sečtl pak David lid, kterýž měl s sebou, a ustanovil nad nimi hejtmany a setníky. ²I uvedl David třetinu lidu v správu Joábovu, a třetinu v správu Abizai syna Sarvie, bratra Joábova, a třetinu v správu Ittai Gíttejského. A řekl král lidu: I jáť také potáhnu s vámi. ³Ale lid řekl: Nikoli nepotáhneš; nebo jestliže bychom i utíkali, nebudouť na to velmi dbáti, aniž, by nás i polovici zbili, budou toho velmi vážit. Ty sám zajisté jsi jako z nás deset tisíců, protož lépe bude, abys nám byl v městě ku pomoci. ⁴I řekl jim král: Což se vám za dobré vidí, učiním. Tedy stál král u brány, a všecken lid vycházel po stu a po tisíci. ⁵Přikázal pak král Joábovi a Abizai a Ittai, řka: Zacházejtež mi pěkně s synem Absolonem. A všecken lid slyšel, když přikazoval král všecněm hejtmanům o Absolonovi. ⁶A tak vytáhl lid do pole proti lidu Izraelskému, a byla bitva v lese Efraim. ⁷I poražen jest tu lid Izraelský od služebníků Davidových, a stala se tu porážka veliká v ten den až do dvaceti tisíců. ⁸Nebo když ta bitva rozšířila se po vsi krajině, více pohubil lidu les, nežli jich požral meč toho dne. ⁹Potkal se pak Absolon s služebníky Davidovými. Kterýžto Absolon jel na mezku, (i podšel mezek pod hustý dub veliký), a uvázl za hlavu v stromu tom, tak že visel mezi nebem a zemí. Ale mezek, kterýž pod ním byl, odběhl pryč. ¹⁰To uzřev jeden, oznámil Joábovi, řka: Hle, viděl jsem Absolona, an visí na dubě. ¹¹I řekl Joáb muži, kterýž mu to oznámil: Aj, viděls. Pročez jsi ho tam nesrazil na zem? A já bylt bych povinen dáti deset lotů stříbra a pás rytířský jeden. ¹²Odpověděl muž ten Joábovi: A já, bych i odečtených měl na ruce své tisíc lotů stříbra, nevztáhl bych ruky své na syna králova; nebo jsme slyšeli, kterak přikazoval král tobě a Abizai a Ittai, řka: Šetřte všickni syna mého Absolona; ¹³Leč bych se dopustiti chtěl sám proti duši své nepravosti. Ale nebýváť nic tajno před králem, a ty bys sám proti mně stál. ¹⁴I řekl Joáb: Nebuduť se tu meškati s tebou. Protož vzav tři kopí do ruky své, vrazil je do Absolona, an ještě živ byl na dubě. ¹⁵A obskočivše Absolona deset služebníků, oděnců Joábových, bili jej a zabili. ¹⁶V tom zatroubil Joáb v troubu. I vrátil se lid od honění Izraele; nebo zdržel Joáb lid. ¹⁷A vzavše Absolona, uvrhli jej v tom lese do jámy veliké, a nametali na něj hromadu kamení velmi velikou. Ale všecken Izrael zutíkali jeden každý do stanů svých. ¹⁸(Absolon pak vzal byl a vyzdvihl sobě za života svého sloup v údolí královském; nebo byl řekl: Nemám syna, aby zůstala pamět jména mého. Protož nazval ten sloup jménem svým, kterýž slove místo Absolonovo až do dnešního dne.) ¹⁹Tedy Achimaas syn Sádochův řekl: Medle, nechť běžím, abych zvěstoval králi, že ho vysvobodil Hospodin z ruky nepřátel jeho. ²⁰I řekl jemu Joáb: Nebyl bys dnes dobrým poslem, ale oznámíš to jiného dne; dnes však neoznamuj, proto že syn králův umřel. ²¹Potom řekl Joáb k Chuzi: Jdiž, zvěstuj králi, co jsi viděl. A pokloniv se Chuzi Joábovi, běžel. ²²Mluvil pak ještě Achimaas syn Sádochův, a řekl Joábovi: Buď, jak buď, medle, nechť já také běžím za Chuzi. Odpověděl Joáb: Proč bys ty běžel, synu můj, když nemáš, co bys dobrého zvěstoval? ²³I řekl: Buď, jak buď, poběhnu. Odpověděl mu: Běž. A tak běžel Achimaas cestou přímější a předběhl Chuzi. ²⁴David pak seděl mezi dvěma branami. I vyšel strážný na vrch brány na zed, kterýž pozdvihl oči svých, uzřel, a hle, muž běžel sám. ²⁵Tedy volaje strážný, oznámil králi. I řekl král: Jest-liť sám, dobré poselství nese. A když ten šel předce a přibližoval se, ²⁶Uzřel ještě strážný muže druhého běžícího. I zavola strážný na branného a řekl: Hle, opět muž běží sám. Tedy řekl král: I tent v poselství běží. ²⁷Řekl ještě strážný: Vidím běh prvního, jako běh Achimaasa syna Sádochova. I řekl král: Dobrýť to muž, protož s dobrým poselstvím jde. ²⁸Tedy volaje Achimaas, řekl králi: Pokoj tobě. A pokloniv se králi tváří svou k zemi, řekl: Požehnaný Hospodin Bůh tvůj, kterýž podmanil muže ty, kteříž pozdvihli rukou svých proti pánu mému králi. ²⁹I řekl král: Dobře-li se má syn můj Absolon? Odpověděl Achimaas: Viděl jsem hluk veliký, když posílal služebníka králova Joáb, a mne služebníka tvého, ale nevím nic, co bylo. ³⁰Jemuž řekl král: Odstup a stůj tamto. I odstoupil a stál. ³¹A v tom Chuzi přišed, řekl: Zvěstuje se pánu mému králi, že vysvobodil tě dnes Hospodin z ruky všech povstávajících proti tobě. ³²Ale král řekl k Chuzi: Jest-liž živ syn můj Absolon? Odpověděl Chuzi: Necht jsou tak, jako syn králův, nepřítel pána mého krále, i všickni, kteříž povstávají proti tobě ke zlému. ³³I zarmoutil se král, a vstoupiv do horního pokoje na bráně, plakal a jda, mluvil takto: Synu můj Absolone, synu můj, synu můj Absolone! Ó kdybych byl umřel za tebe, Absolone synu můj, synu můj!

19 I oznámeno jest Joábovi: Aj, král pláče a nařiká pro Absolona. ²Pročež obrátilo se to vysvobození toho dne v kvílení všemu lidu; nebo slyšel lid v ten den, že bylo praveno: Zámutek má král pro syna svého. ³A tak kradl se lid toho dne, vcházeje do města, jako se kradě lid, když se stydí, utíkáje z boje. ⁴Král pak zakryl tvář svou, a křičel král hlasem velikým: Synu můj Absolone, Absolone synu můj, synu můj! ⁵Tedy všed Joáb k králi do domu, řekl: Zahanbil jsi dnes tváři všech služebníků svých, kteříž vysvobodili život tvůj dnes, a život synů tvých i dcer tvých, a život žen tvých i život ženin tvých, ⁶Miluje ty, kteříž tě mají v nenávisti, a v nenávisti maje ty, kteříž tě milují; nebos dokázal dnes, že sobě nevážíš hejtmanů a služebníků. Shledat' jsem to zajisté dnes, že kdyby byl Absolon živ zůstal, bychom pak všickni dnes byli pobiti, tedy dobře by se tobě to líbilo. ⁷Protož nyní vstana, vyjdi, a mluv ochotně k služebníkům svým; nebo přísahámť skrze Hospodina, jestliže nevyjdeš, žeť nezůstane žádný s tebou této noci, a toť bude tobě horší, nežli všechny zlé věci, kteréž na tebe přišly od mladosti tvé až dosavad. ⁸A tak vstav král, posadil se v bráně. I povědino bylo všemu lidu těmito slovy: Aj, král sedí v bráně. I přišel všecken lid před obličej krále, ale lid Izraelský byl zutíkal jeden každý do svých stanů. ⁹Tedy všecken lid hádal se vespolek ve všech pokoleních Izraelských, a pravili: Král vytrhl nás z ruky nepřátel našich, a tentýž vytrhl nás z ruky Filistinských, a teď nyní utekl z země před Absolonem. ¹⁰Absolon pak, kteréhož jsme pomazali sobě, zahynul v boji. Nyní tedy, proč zanedbáváte přivésti zase krále? ¹¹Protož král David poslal k Sádochovi a Abiatarovi kněžím, s těmito slovy: Mluvte k starším Judským, řkouce: Proč máte býti poslední v uvedení zase krále do domu jeho? (Nebo řeč všeho lidu Izraelského donesla se krále o uvedení jeho do domu jeho.) ¹²Bratří moji jste, kost má a tělo mé jste; proč tedy máte býti poslední v uvedení zase krále? ¹³A Amazovi také rcete: Zdaliž ty nejsi kost má a tělo mé? Toto ať mi učiní Bůh a toto přidá, jestliže nebudeš hejtmanem vojska přede mnou po všechny dny na místo Joába. ¹⁴I naklonil srdce všech mužů Judských, jako muže jednoho, aby poslali k králi, řkouce: Navratiz se ty i všickni služebníci tvoji. ¹⁵Tedy navrátil se král, a přišel až k Jordánu. Lid pak Judský byl přišel do Galgala, aby se bral vstříc králi, a převedl jej přes Jordán. ¹⁶Pospíšil také Semei syn Gery, syna Jemini, kterýž byl z Bahurim, a vyšel s lidem Judským vstříc králi Davidovi. ¹⁷A tisíc mužů bylo s ním z Beniamin. Síba také služebník domu Saulova, s patnácti syny svými, a dvaceti služebníků jeho s ním, přepravili se přes Jordán před krále. ¹⁸I přeplavili lodí, aby převezli čeled královskou a učinili, což by se jemu líbilo. Semei pak syn Gerův padl před králem, když se přepraviti měl přes Jordán. ¹⁹A řekl králi: Nepočítej mi pán můj nepravosti, a nezpomínej, co nepravě učinil služebník tvůj toho dne, když vyšel pán můj král z Jeruzaléma, aby to měl skládati král v srdci svém. ²⁰Neboť zná služebník tvůj, že zhřešil, a aj, přišel jsem dnes prvé, než kdo ze vsí čeledi Jozefovy, abych vyšel vstříc pánu svému králi. ²¹I odpověděl Abizai syn Sarvie a řekl: A což nebude zabit Semei, proto že zlořečil pomazanému Hospodinovu? ²²Ale David řekl: Co vám do toho, synové Sarvie, že jste mi dnes odporní? Dnes-liž má zabit býti někdo v Izraeli? Nebo zdaliž nevím, že dnes jsem králem nad Izraelem. ²³Tedy řekl král k Semei: Neumřeš. I přísáhl mu král. ²⁴Mifibozet také vnuk Saulův vyjel vstříc králi. (Neošetroval pak byl noh svých, ani brady nespravoval, ani šatů svých nepral od toho dne, jakž byl odšel král, až do dne, když se navrátil v pokoji.) ²⁵A když přišel do Jeruzaléma, vyšel vstříc králi. I řekl jemu král: Proč jsi neodšel se mnou, Mifibozete? ²⁶Kterýž odpověděl: Pane můj králi, služebník můj oklamal mne. Řekltě byl zajisté služebník tvůj: Osedlám sobě osla, abych vsedna na něj, bral se s králem, proto že jest kulhavý služebník tvůj. ²⁷I osočil služebníka tvého u pána mého krále, ale pán můj král jest jako anděl Boží, učiniz tedy, cožt se dobrého vidí. ²⁸Nebo všickni z domu otce mého byli jsme hodni smrti před pánem mým králem, a však jsi zasadil služebníka svého mezi ty, kteříž jedí chléb stolu tvého. K čemuž bych více právo měl, a oč se více na krále domlouval? ²⁹Jemuž řekl král: Proč šíříš řeč svou? Vyřklť jsem. Ty a Síba rozdělte se statkem. ³⁰Ještě řekl Mifibozet králi: Třebas nechť všecko vezme, když se jen navrátil pán můj král v pokoji do domu svého. ³¹Ano i Barzillai Galádský vyšel z Rogelim, a přepravil se s králem přes Jordán, aby ho zprovodil za Jordán. ³²Byl pak Barzillai velmi starý, maje osmdesáte let, kterýž opatroval krále stravou, když obýval v Mahanaim; nebo byl člověk bohatý velmi. ³³I řekl král k Barzillai: Poď se mnou, a chovati tě budu při sobě v Jeruzalémě. ³⁴Ale Barzillai odpověděl králi: Jacíž jsou dnové věku mého, abych šel s králem do Jeruzaléma? ³⁵V osmdesáti letech jsem dnes. Zdaliž mohu rozeznati mezi dobrým a zlým? Zdaliž okušením rozezná služebník tvůj, co bych jedl a co bych pil? Zdaliž poslouchati mohu již hlasu zpěváků a zpěvakyní? Proč by tedy služebník tvůj déle býti měl břemenem pánu svému králi? ³⁶Maličko ještě půjde služebník tvůj za Jordán s králem; nebo proč by mi se takovou odplatou král odplacovati měl? ³⁷Nechť se navrátí, prosím, služebník tvůj, ať umru v městě svém, kdež jest hrob otce mého a matky mé. Aj, služebník tvůj Chimham půjde se pánem mým králem, jemuž učiniz, cožt se dobrého viděti bude. ³⁸I řekl král: Dobře, nechť jde se mnou Chimham, a učiním jemu, což se tobě za dobré viděti bude; nadto čehožkoli požádáš ode mne, toť učiním. ³⁹A když se přepravil všecken lid přes Jordán, král také přepravil se. I políbil král Barzillai a požehnal ho, kterýžto navrátil se na místo své. ⁴⁰A tak bral se král do Galgala a Chimham s ním; všecken také lid Judský provázeli krále, též i polovice lidu Izraelského. ⁴¹A aj,

všickni muži Izraelští přišedše k králi, řekli jemu: Proč jsou tě ukradli bratří naši, muži Juda, a převedli krále a čeled jeho přes Jordán, i všechny muže Davidovy s ním? ⁴² I odpověděli všickni muži Judští mužům Izraelským: Proto že král jest příbuzný náš. A proč se hněváte o to? Zdaliž nás za to král pokrmu opatroval? Zdaliž nám jaké dary dal? ⁴³ Odpovídajíce pak muži Izraelští mužům Judským, řekli: Deset dílů máme v králi, a protože i v Davidovi máme více nežli vy. Pročež tedy málo jste nás sobě vážili? Zdaliž jsme my prvé o to nemluvili, abychom zase přivedli krále svého? Ale tvrdší byla řeč mužů Judských nad řeč mužů Izraelských.

20 Přišel pak tu náhodou člověk nešlechtný, jehož jméno bylo Seba, syn Bichri, muž Jemini. Ten zatroubil v troubu a řekl: Nemámeť my dílu v Davidovi, ani dědictví v synu Izai; obrať se jeden každý k stanům svým, ó Izraeli. ² A tak všickni muži Izraelští odstoupili od Davida za Sebou synem Bichri, ale muži Judští přidrželi se krále svého od Jordánu až do Jeruzaléma. ³ David pak přišel do domu svého do Jeruzaléma. A vzal král deset ženin, kterýchž byl nechal, aby hlídaly doma, a dal je pod stráž, a choval je, ale nevcházel k nim. A zůstaly zavřené až do dne smrti své v vdovství. ⁴ Potom řekl král Amazovi: Svolej mi muže Judské do třetího dne, ty také se tu postav. ⁵ A tak odšel Amaza, aby svolal lid Judský, ale prodlil mimo určitý čas, kterýž mu byl uložil. ⁶ Protož řekl David Abizai: Již nyní hůře nám činiti bude Seba syn Bichri, nežli Absolon. Vezmi služebníky pána svého, a hoň jej, aby sobě nenalezl měst hrazených, a tak ušel by nám s očí. ⁷ Tedy táhli za ním muži Joábovi, i Cheretejští, i Peletejští, a všickni udatní vytáhli z Jeruzaléma, aby honili Sebu syna Bichri. ⁸ A když byli u kamene toho velikého, kterýž jest v Gabaon, Amaza potkal se s nimi. Joáb pak byl opásán po sukni, v kterouž byl oblečen, na níž také měl připásaný meč k bedrám v pošvě své, kterýž snadně vytrhnouti i zase vstrčiti mohl. ⁹ I řekl Joáb Amazovi: Dobře-li se máš, bratře můj? A ujal Joáb pravou rukou Amazu za bradu, aby ho políbil. ¹⁰ Ale Amaza nešetřil se meče, kterýž byl v ruce Joábově. I ranil ho jím pod páté žebro, a vykydl střeva jeho na zem jednou ranou, a umřel. I honili Joáb a Abizai, bratr jeho, Sebu syna Bichri. ¹¹ Tedy stoje tu jeden podlé něho z služebníků Joábových, řekl: Kdokoli přeje Joábovi, a kdokoli drží s Davidem, jdi za Joábem. ¹² Amaza pak válel se ve krvi prostřed cesty. A vida onen, že se zastavoval všecken lid, odvlékl Amazu s cesty do pole, a uvrhl na něj roucho, vida, že každý, kdož šel mimo něj, zastavoval se. ¹³ A když byl odveden z cesty, šel jeden každý za Joábem, aby honili Sebu syna Bichri. ¹⁴ (Kterýžto prošel všechna pokolení Izraelská do Abel Betmaacha se všechněmi Berejskými, kteříž se byli shromáždili a šli za ním.) ¹⁵ A přitáhše, oblehli jej v Abel Betmaacha, a udělali násyp proti městu, kteréž se bránilo z bašt; všecken pak lid, kterýž byl s Joábem, usiloval podvrátiti zed. ¹⁶ V tom zvolala jedna rozumná žena z města: Slyšte, slyšte! Rcete medle Joábovi: Přistup sem, a budu s tebou mluvití. ¹⁷ Kterýž když k ní přistoupil, řekla žena: Ty-li jsi Joáb? Odpověděl: Jsem. I řekla jemu: Poslyš slov služebnice své. Odpověděl: Slyším. ¹⁸ Protož mluvila, řkuci: Takť jsou rozmlouvali hned s počátku, řkouce: Bez pochyby žeť se ptáti budou Abelských, a tak se spraví. ¹⁹ Jáť jsem jedno z pokojných a věrných Izraelských, ty pak usiluješ zkaziti město, a to ještě hlavní město v Izraeli. I pročež usiluješ sehlití dědictví Hospodinovo? ²⁰ Tedy odpověděl Joáb a řekl: Odstup, odstup to ode mne, abych sehlití a zkaziti chtěl. ²¹ Neníť toho, ale muž z hory Efraim, jménem Seba, syn Bichri, pozdvihl ruky své proti králi Davidovi. Vydejte ho samého, a odtrhnemť od města. I řekla žena Joábovi: Hle, hlava jeho vyvržena bude tobě přes zed. ²² A tak zjednala to žena ta u všeho lidu moudrostí svou, že stávše hlavu Seby syna Bichri, vyhodili ji Joábovi. Kterýžto když zatroubil v troubu, rozešli se od města jeden každý do stanů svých. Joáb také vrátil se do Jeruzaléma k králi. ²³ Byl pak Joáb představen všemu vojsku Izraelskému, a Banaiáš syn Joiadův nad Cheretejskými a Peletejskými. ²⁴ Těž Aduram byl nad platy, a Jozafat syn Achiludův byl kanclířem, ²⁵ A Seiáš písařem, Sádoch pak a Abiatar byli kněžími. ²⁶ Híra také Jairský byl knížetem Davidovým.

21 Byl pak hlad za dnů Davidových tři léta pořád. I hledal David tváři Hospodinovy. Jemuž řekl Hospodin: Pro Saule a pro dům jeho vražedlný, nebo zmordoval Gabaonitské. ² Tedy povolav král Gabaonitských, mluvil k nim. (Gabaonitští pak nebyli z synů Izraelských, ale z ostatků Amorejských, jimž ačkoli byli synové Izraelští přísahou se zavázali, však Saul usiloval je vypléniti, v horlivosti své pro syny Izraelské a Judské.) ³ A řekl David Gabaonitským: Což vám učiním a čím vás spokojím, abyste dobrořečili dědictví Hospodinovu? ⁴ Odpověděli jemu Gabaonitští: Není nám o stříbro ani o zlato činiti s Saulem a domem jeho, ani o bezživotí někoho z Izraele. I řekl: Cožkoli díte, učiním vám. ⁵ Kteríž řekli králi: Muže toho, kterýž vyhubil nás, a kterýž ukládal o nás, vyhladíme, aby nezůstal v žádných končinách Izraelských. ⁶ Nechtěť jest nám dáno sedm mužů z jeho synů, a zvésíme je Hospodinu u Gabaa Saulova, kteréhož byl vyvolil Hospodin. I řekl král: Já dám. ⁷ Odpustil pak král Mifibozetovi synu Jonaty, syna Saulova, pro přísahu Hospodinovu, kteráž byla mezi nimi, mezi Davidem a Jonatou synem Saulovým. ⁸ Ale vzal král dva syny Rizpy dcery Aja, kteréž porodila Saulovi, Armona a Mifibozeta, a pět synů sestry Mikol dcery Saulovy, kteréž byla porodila Adrielovi synu Barzillai Molatitského. ⁹ I vydal je v ruku Gabaonitských, kteréž zvěšeli na hoře před Hospodinem. A tak

kleslo těch sedm spolu, a zbiti jsou při začátku žně, když počínali žít ječmene. ¹⁰ Rizpa pak, dcera Aja, vzavši žini, prostřela ji sobě na skále při začátku žně, dokudž nepršel na ně déšť s nebe, a nedala ptákům nebeským sedati na ně ve dne, ani přicházeti zvěři polní v noci. ¹¹ Tedy oznámeno jest Davidovi, co učinila Rizpa dcera Aja, ženina Saulova. ¹² Protož odšed David, vzal kosti Saulovy a kosti Jonaty syna jeho od starších Jábes Galád, kteříž byli je ukradli na ulici Betsan, kdežto byli je zvěšeli Filistinští v ten den, když porazili Filistinští Saule v Gelboe. ¹³ Vzal, pravím, odtud kosti Saulovy a kosti Jonaty syna jeho; i kosti těch, kteříž zvěšeni byli, sebrali. ¹⁴ A pochovali je s kostmi Saulovými a Jonaty syna jeho, v zemi Beniamin, v Sela, v hrobě Cis otce jeho; a učinili všecko, což byl přikázal král, a potom slitoval se Bůh nad zemí. ¹⁵ Vznikla pak opět válka Filistinských proti Izraelovi. I vytáhl David a služebníci jeho s ním, a bili se s Filistinskými, tak že ustal David. ¹⁶ Tedy Izbibenob, kterýž byl z synů jednoho obra, (jehož kopí hrot vážil tři sta lotů oceli, a měl připásaný k sobě meč nový), myslil zabiti Davida. ¹⁷ Ale retoval ho Abizai syn Sarvie, a raniv toho Filistinského, zabil jej. Protož muži Davidovi přísáhli, řkouce jemu: Nepůjdeš více s námi do boje, abys nezhasil svíce Izraelské. ¹⁸ Opět byla válka v Gob s Filistinskými. Tehdáž Sibbechai Chusatský zabil Sáfu, kterýž byl z synů téhož obra. ¹⁹ Byla ještě i jiná válka s Filistinskými v Gob, kdež Elchánan syn Járe Oregim Betlémský zabil bratra Goliáše Gittejského, u jehož kopí bylo dřevo jako vratidlo tkadlcovské. ²⁰ Potom byla také válka v Gát. A byl tam muž veliké postavy, kterýž měl u rukou a u noh po šesti prstech, všech čtyřmecítma, a byl také syn toho obra. ²¹ Ten když haněl Izraele, zabil ho Jonata, syn Semmaa bratra Davidova. ²² Ti čtyři byli synové jednoho obra v Gát, kteříž padli od ruky Davidovy a od ruky služebníků jeho.

22 Mluvil pak David Hospodinu slova písně této v ten den, když ho vysvobodil Hospodin z ruky všech nepřátel jeho, i z ruky Saulovy. ² A řekl: Hospodin skála má a hrad můj, i vysvoboditel můj se mnou. ³ Bůh skála má, doufati budu v něho; štít můj a roh spasení mého, vyvýšení mé a útočiště mé, spasitel můj, kterýž od násilí vysvobozuje mne. ⁴ Chvály hodného vzýval jsem Hospodina, a od nepřátel svých vysvobozen jsem. ⁵ Nebo obklíčily mne byly úzkosti smrti, a proudové bezbožných předěsili mne. ⁶ Bolesti smrtelné obstoupily mne, a osídla smrti zachvátila mne. ⁷ V úzkosti své vzýval jsem Hospodina, a k Bohu svému volal jsem, i vyslyšel z chrámu svého hlas můj, a křik můj přišel v uši jeho. ⁸ Tedy pohnula se a zatřásla země, základové nebes pohnuli se, a trásli se pro rozhněvání jeho. ⁹ Dým vycházel z chrípí jeho, a oheň zžirající z úst jeho, od něhož se uhlí roznítilo. ¹⁰ Nakloniv nebes, sstoupil, a mrákota byla pod nohami jeho. ¹¹ I vsedl na cherubín a letěl, a spatřín jest na peří větrovém. ¹² Položil temnosti vůkol sebe jako stany, shrnutí vod, oblaky husté. ¹³ Od blesku obličej jeho rozpálilo se uhlí řeřavé. ¹⁴ Hřímal s nebes Hospodin, a Nejvyšší vydal zvuk svůj. ¹⁵ Vystřelil i střely, kterýmiž je rozptýlil, a blýskání, jímž je porazil. ¹⁶ I ukázaly se hlubiny mořské, a odkryti jsou základové okršlku, pro zuřivé kárání Hospodinovo, pro dmýchání větru chrípí jeho. ¹⁷ Poslav s výsosti, přijal mne, vytáhl mne z vod velikých. ¹⁸ Vysvobodil mne od nepřítele mého silného, od těch, kteříž mne nenáviděli, ačkoli silnější mne byli. ¹⁹ Předstihli mne v den trápení mého, ale Hospodin byl mi podpora. ²⁰ Kterýž vyvedl mne na prostranství, vysvobodil mne, nebo sobě oblíbil mne. ²¹ Odplatil mi Hospodin podle spravedlnosti mé, podle čistoty rukou mých odplatil mi. ²² Nebo jsem ostříhal cest Hospodinových, aniž jsem se bezbožně strhl Boha svého. ²³ Všickni zajisté soudové jeho jsou před obličejem mým, aniž jsem od kterých ustanovení jeho odstoupil. ²⁴ A tak byv dokonalý před ním, šetřil jsem, abych se nedopustil nepravosti. ²⁵ Protož odplatil mi Hospodin podle spravedlnosti mé, vedle čistoty mé před očima jeho. ²⁶ Ty, Pane, s milosrdným milosrdně nakládáš, a k upřímemu upřím se máš. ²⁷ K sprostnému sprostně se ukazuješ, a s převráceným převráceně zacházíš. ²⁸ Lid pak ssoužený vysvobozuješ, ale před vysokomyslnými očmi své sklopuješ. ²⁹ Ty zajisté jsi svíce má, ó Hospodine. Hospodin jistě osvěcuje temnosti mé. ³⁰ Nebo v tobě proběhl jsem vojska, v Bohu svém přiskočil jsem zed. ³¹ Toho Boha silného cesta jest dokonalá, výmluvnosti Hospodinovy přečištěné; onť jest štít všech, kteříž doufají v něho. ³² Nebo kdo jest Bohem kromě Hospodina? A kdo jest skalou kromě Boha našeho? ³³ Bůh jest síla má i vojska mého, onť působí volnou cestu mou. ³⁴ Činí nohy mé jako laní, a na vysokých místech mých postavuje mne. ³⁵ Cvičí ruce mé k boji, tak že lámi lučiště ocelivá rukama svýma. ³⁶ Nebo dal mi štít spasení svého, a dobrotivost jeho zvelebila mne. ³⁷ Rozšířil kroky mé pode mnou, aby se nepodvrtly nohy mé. ³⁸ Honil jsem nepřátely své a zahladil jsem je, aniž jsem se navrátil, dokudž jsem jich nevyplénil. ³⁹ Docela jsem je vyhubil a sprobodal jsem je, tak že nepovstanou; i padli pod nohy mé. ⁴⁰ Ty zajisté, Bože, přepásals mne udatností k boji, porazils pode mne ty, kteříž povstávají proti mně. ⁴¹ Nýbrž dals mi šíji nepřátel mých, těch, kteříž v nenávisti měli mne, a vyplénil jsem je. ⁴² Ohlédali se, ale nebyl, kdo by vysvobodil, k Hospodinu, ale nevyslyšel jich. ⁴³ I potřel jsem je jako prach země, jako bláto na ulicích potlačil a rozptýlil jsem je. ⁴⁴ Ty jsi mne vytrhl z různic lidu mého, zachovals mne, abych byl za hlavu národům; lid neznámý mně sloužil. ⁴⁵ Cizozemci lhali mi, a jakž zaslechli, uposlechli mne. ⁴⁶ Cizozemci svadli, a trásli se i v ohradách svých. ⁴⁷ Živť jest Hospodin, a požehnaná skála má; protož ať jest vyvyšován Bůh, skála spasení mého, ⁴⁸ Bůh silný, kterýž dává mi pomsty a podmaňuje mi lidi. ⁴⁹ Vyvodíš mne z prostřed nepřátel mých, a nad povstávajícími proti

mně vyvyšuješ mne, člověka nepravého mne zbavuješ. ⁵⁰ Protož chváliti tě budu, Hospodine, mezi národy, a jménu tvému žalmy zpívati budu. ⁵¹ Onť jest hrad jistého spasení krále svého, a ten, kterýž činí milosrdenství pomazanému svému Davidovi, i semeni jeho až na věky.

23 Tato jsou pak poslední slova Davidova: Řekl David syn Izai, řekl, pravím, muž, kterýž jest velice zvýšený, pomazaný Boha Jákobova, a libý v zpěvích Izraelských: ² Duch Hospodinův mluvil skrze mne, a řeč jeho jazykem mým vynesena. ³ Řekl mi Bůh Izraelský, mluvila skála Izraelská: Kdo panovati bude nad lidem, budeť spravedlivý, panující v bázni Boží. ⁴ Rovně jako bývá světlo jitřní, když slunce vychází ráno bez oblaků, a jako mocí tepla a deště roste bylina z země: ⁵ Tak zajisté dům můj před Bohem; nebo smlouvu věčnou učinil se mnou, kteráž všelijak upevněna a ostříhána bude. A toť jest všecko mé spasení a všeliká útěcha, že nic tak vzdělávati se nebude. ⁶ Bezbožní pak všickni vyplnění budou jako trní, kteréž rukou bráno nebývá. ⁷ Ale kdož by se ho chtěl dotknouti, vezme železo a žerd, aneb ohněm docela spalí je tu, kdež zrostlo. ⁸ Tato jsou jména nejudatnějších Davidových: Jošeb Bašebet Tachmonský, přední z vůdců, jehož rozkoš byla s kopím pojednou udeřiti na osm set ku pobití jich. ⁹ A po něm Eleazar syn Dodi, syna Achochi, mezi třmi silnými, kteříž byli s Davidem, když se opovážili proti Filistinským shromážděným tam k boji, když již byli odtáhli muži Izraelští. ¹⁰ Ten vstav, bil Filistinské, až ustala ruka jeho a ostála se při meči. V ten den zajisté učinil Hospodin vysvobození veliké, tak že se lid za ním navrátil, toliko aby kořisti vzebral. ¹¹ Po něm pak byl Samma syn Age Hararský. Nebo když se byli shromáždili Filistinští v hromadu tu, kdež bylo díl rolí poseté šocovicí, a lid utekl před Filistinskými: ¹² Tedy postavil se u prostřed dílu toho, a vysvobodil jej, a porazil Filistinské. I učinil Hospodin vysvobození veliké. ¹³ Sstoupili také ti tři z třidcíti předních, a přišli ve žni k Davidovi do jeskyně Adulam, když vojsko Filistinské leželo v údolí Refaim. ¹⁴ (Nebo David tehdaž byl v pevnosti své, a osazený lid Filistinských byl u Betléma.) ¹⁵ Zechtělo se pak Davidovi vody, a řekl: Ó by mi někdo dal pítí vody z čisterny Betlémské, kteráž jest u brány! ¹⁶ A protož probívlše se ti tři udatní skrze vojsko Filistinských, navázili vody z čisterny Betlémské, kteráž byla u brány, kterouž nesli a donesli k Davidovi. On pak nechtěl jí pítí, ale obětoval ji Hospodinu, ¹⁷ A řekl: Nedejž mi toho, ó Hospodine, abych to učiniti měl. Zdaliž to není krev mužů těch, kteříž šli, opováživše se života svého? I nechtěl jí pítí. To učinili ti tři silní. ¹⁸ Potom Abizai bratr Joábův, syn Sarvie, byl přední mezi třmi, kterýž pozdvihl kopí svého proti třem stům, kteréž i pobil, a byl z těch tří nejslovoutnější. ¹⁹ Z těch tří on jsa nejslavnější, byl knížetem jejich, a však oněm třem nebyl rovný. ²⁰ Banaiáš také syn Joiadův, syn muže udatného, velikých činů, z Kabsael, ten porazil dva reky Moábské. Tentýž sstoupiv, zabil lva v jámě, když byl sníh. ²¹ Ten také zabil muže Egyptského, muže ku podivení, a měl Egyptský v ruce kopí. I šel k němu s holí, a vytrh kopí z ruky toho Egyptského, zabil ho kopím jeho. ²² To učinil Banaiáš syn Joiadův, kterýž také slovoutný byl mezi těmi třmi silnými. ²³ A ač byl mezi třidcíti nejslavnější, však oněm třem se nevrovnal. I ustanovil ho David nad drabanty svými. ²⁴ Azael také bratr Joábův byl mezi třidcíti těmito: Elchanan syn Dodův Betlémský, ²⁵ Samma Charodský, Elika Charodský, ²⁶ Chelez Faltický, Híra syn Ikeš Tekoitský, ²⁷ Abiezer Anatotský, Mebunnai Chusatský, ²⁸ Salmon Achochský, Maharai Netofatský, ²⁹ Cheleb syn Baany Netofatský, Ittai syn Ribai z Gabaa synů Beniamín, ³⁰ Banaiáš Faratonský, Haddai od potoku Gás, ³¹ Abialbon Arbatský, Azmavet Barechumský, ³² Eliachba Salbonský, z synů Jasen Jonata, ³³ Samma Hararský, Achiam syn Sárar Ararský, ³⁴ Elifelet syn Achasbai Machatského, Eliam syn Achitofelův Gilonský, ³⁵ Chezrai Karmelský, Farai Arbitský, ³⁶ Igal syn Nátanův z Soba, Báni Gádský, ³⁷ Zelek Ammonsý, Nacharai Berotský, odětec Joába syna Sarvie, ³⁸ Híra Itrejský, Gareb Itrejský, ³⁹ Uriáš Hetejský. Všech třidceti a sedm.

24 Tedy opět prchlivost Hospodinova popudila se proti Izraelovi; nebo byl ponukl satan Davida na ně, řka: Jdi, sečti lid Izraelský a Judský. ² Protož řekl král Joábovi, hejtmanu vojska svého: Projdi i hned všecka pokolení Izraelská od Dan až k Bersabé, a sečtete lid, abych věděl počet jeho. ³ Ale Joáb řekl králi: Přidejž Hospodin Bůh tvůj k lidu, jakž ho kolimnoho, stokrát více, a to aby oči pána mého krále viděly. Ale proč pán můj král jest toho tak žádostiv? ⁴ A však přemohla řeč králova Joába i knížata vojska. Protož vyšel Joáb a knížata vojska od tváři královy, aby sečtli lid Izraelský. ⁵ A přepravivše se přes Jordán, položili se při Aroer po pravé straně města, kteréž jest u prostřed potoka Gád, a při Jazer. ⁶ Potom přišli do Galád a do země dolejší nové, odkudž šli do Dan Jáhan a do okolí Sidonského. ⁷ Přišli také ku pevnosti Týru, a ke všem městům Hevejských a Kananejských; odkudž šli na poledne země Judské do Bersabé. ⁸ A když schodili všecku zemi, přišli po přeběhnutí devíti měsíců a dvadcíti dní do Jeruzaléma. ⁹ I dal Joáb počet sečteného lidu králi. Bylo pak lidu Izraelského osmkrát sto tisíc mužů silných, kteříž mohli vytrhnouti meč k bitvě. Mužů také Judských pětkrát sto tisíc. ¹⁰ Potom padlo to těžce na srdce Davidovi, když již sečtl lid. I řekl David Hospodinu: Zhřešilt jsem těžce, že jsem to učinil, ale nyní, ó Hospodine, odejmi, prosím, nepravost služebníka svého, nebť jsem velmi

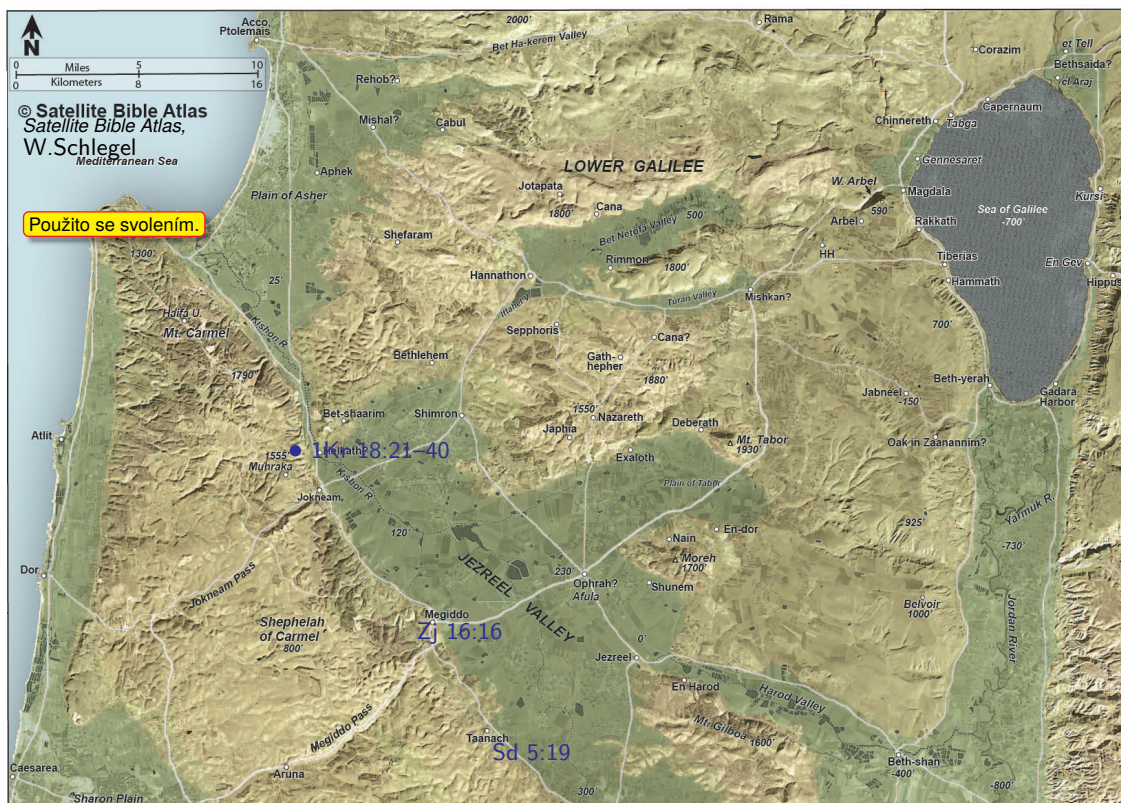
bláznivě učinil. ¹¹ Když pak vstal David ráno, stalo se slovo Hospodinovo k Gádovi proroku, vidoucímu Davidovu, řkoucí: ¹² Jdi a rei Davidovi: Toto praví Hospodin: Trojit věci podávám, vyvol sobě jednu z nich, kterouž bych učinil. ¹³ Protož přišed Gád k Davidovi, oznámil mu to, a řekl jemu: Chceš-li, aby přišel na tebe hlad za sedm let v zemi tvé? čili abys za tři měsíce utíkal před nepřátely svými, a oni aby tě honili? čili aby za tři dni byl mor v zemi tvé? Pomysliž spěšně, a viz, jakou mám odpověd dáti tomu, kterýž mne poslal. ¹⁴ I řekl David k Gádovi: Úzkostni sevřín jsem náramně; nechať, prosím, upadneme v ruku Hospodinovu, neboť jsou mnohá slítování jeho, jediné ať v ruce lidské neupadám. ¹⁵ A tak uvedl Hospodin mor na Izraele od jitra až do času uloženého, a zemřelo jich z lidu od Dan až do Bersabé sedmdesáte tisíc mužů. ¹⁶ A když vztáhl anděl ruku svou na Jeruzalém, aby hubil jej, lítoval Hospodin toho zlého, a řekl andělu, kterýž hubil lid: Dostit jest, již přestaň. Anděl pak Hospodinův byl u humna Aravny Jebuzejského. ¹⁷ I mluvil David Hospodinu, když uzřel anděla, an bije lid, a řekl: Aj, já jsem zhřešil, a já jsem neprávě učinil, ale tito, jsouce jako ovce, co učinili? Nechtť jest, prosím, ruka tvá proti mně a proti domu otce mého. ¹⁸ Potom navrátiv se Gád k Davidovi v ten den, řekl jemu: Vstup a vzdělej Hospodinu oltář na humně Aravny Jebuzejského. ¹⁹ I šel David vedlé řeči Gádovy, jakož byl přikázal Hospodin. ²⁰ A vyhlédaje Aravna, uzřel krále s služebníky jeho, an jdou k němu; protož vyšed Aravna, poklonil se králi tváří svou až k zemi. ²¹ I řekl Aravna: Proč přišel pán můj král k služebníku svému? Odpověděl David: Abych koupil od tebe humno toto, na němž bych vzdělal oltář Hospodinu, aby přestala rána tato v lidu. ²² Opět řekl Aravna Davidovi: Nechtť vezme a obětuje pán můj král, což se mu za dobré vidí. Aj, teď volové k oběti zápalné, a smyky vozové i přípravy volů na drva. ²³ Všecky ty věci dával králík Aravna králi. Řekl ještě Aravna králi: Hospodin Bůh tvůj zalibíž tě sobě. ²⁴ Řekl pak král Aravnovi: Nikoli, ale raději koupím od tebe, a zaplatím, aniž budu obětovati Hospodinu Bohu svému oběti zápalné darem dané. A tak koupil David humno a voly za padesáte lotů stříbra. ²⁵ A vzdělav tu David oltář Hospodinu, obětoval oběti zápalné a pokojné. I byl milostiv Hospodin zemi, a přestala zhouba v Izraeli.

První Královská

Úvod

1 Král pak David sstaral se a sešel věkem, a ačkoli jej šaty přikrývali, však nemohl se zahřívati. ² I řekli jemu služebníci jeho: Necht' pohledají pánu našemu králi děvečky panny, kteráž by byla při králi a opatrovala jej, a aby spala v lůnu jeho, a zahřívala pána našeho krále. ³ A protož hledajíce děvečky krásné ve všech končinách Izraelských, našli Abizag Sunamitskou, a přivedli ji k králi. ⁴ Kterážto děvečka byla velmi krásná. I opatrovala krále a přísluhovala jemu, ale král jí nepoznal. ⁵ Adoniáš pak syn Haggity pozdvíhoval se, říká: Jáť budu kralovati. I najednal sobě vozů a jezdců, a padesáte mužů, kteříž by běhali před ním. ⁶ A nikdy ho nezarmoutil otec jeho, aby řekl: Proč jsi to učinil? Nebo byl i on velmi krásné postavy, kteréhož porodila po Absolonovi. ⁷ I mluvíval s Joábem synem Sarvie a s Abiatarem knězem, kteříž napomáhali Adoniášovi. ⁸ Ale Sádoch kněz a Banaiáš syn Joiadův, též Nátan prorok a Simei i Rehi, a jiní přednější, kteréž měl David, nebyli s Adoniášem. ⁹ Tedy nabil Adoniáš ovci a volů a krmného dobytka u kamene Zohelet, kterýž byl u studnice Rogel, a pozval všech bratří svých synů královských, i všech mužů Judských, služebníků králových. ¹⁰ Nátana však proroka a Banaiáše a jiných přednějších mužů, ani Šalomouna bratra svého nepozval. ¹¹ I mluvil Nátan k Betsabé matce Šalomounově, řka: Neslyšela-lis, že kraluje Adoniáš syn Haggity, a pán náš David nic neví o tom? ¹² Protož nyní pod', prosím, a dámt' radu, kterouž vysvobodíš život svůj, i život syna svého Šalomouna. ¹³ Jdiž, a vejda k králi Davidovi, rci jemu: Zdalíž jsi ty, pane můj králi, nepřisáhl služebnici své, řka: Šalomoun syn tvůj kralovati bude po mně, a onť seděti bude na stoličce mé? Pročež tedy kraluje Adoniáš? ¹⁴ A aj, když ty ještě tam mluviti budeš s králem, přijduť za tebou a doplním řeč tvou. ¹⁵ A tak vešla Betsabé k králi do pokoje. Král pak již byl velmi starý, a Abizag Sunamitská přísluhovala králi. ¹⁶ Tedy Betsabé naklonivši hlavy, poklonila se králi. Jížto řekl král: Což chceš? ¹⁷ I odpověděla jemu: Pane můj, ty jsi přísáhl skrze Hospodina Boha svého služebnici své, řka: Šalomoun syn tvůj kralovati bude po mně, a on seděti bude na stoličce mé. ¹⁸ A nyní, hle, Adoniáš kraluje, ty pak nyní, pane můj králi, nic nevíš o tom. ¹⁹ Nebo nabiv volů a krmného dobytka a ovec množství, pozval všech synů královských, i Abiataru kněze a Joába hejtmana vojska, Šalomouna pak služebníka tvého nepozval. ²⁰ Ješto ty, pane můj králi, víš, že oči všeho Izraele na tebe jsou obráceny, abys

Události kolem údolí Jezreel

jim oznámil, kdo by seděti měl na stoliici pána mého krále po tobě. ²¹ Sic jinak bude to, když usne pán můj král s otci svými, že já a syn můj Šalomoun budeme jako hříšníci. ²² A aj, když ještě ona mluvila s králem, přišel Nátan prorok. ²³ I oznámili králi, řkouce: Aj, teď Nátan prorok. A tak všel před krále, a poklonil se jemu tváří svou až k zemi. ²⁴ Zatím řekl Nátan: Pane můj králi, ty-lis pověděl: Adoniáš kralovati bude po mně, a on seděti bude na stoliici mé? ²⁵ Nebo odšed dnes, nabil volů a krmného dobytka, i ovec množství, a sezval všecky syny královny a hejtmany vojska, i Abiataru kněze. A hle, oni jedí a pijí před ním, a praví: Živ bud král Adoniáš. ²⁶ Mne pak služebníka tvého, a Sádocha kněze, a Banaiáše syna Joiadova, a Šalomouna služebníka tvého nepozval. ²⁷ Tak-liž jest ode pána mého krále nařizeno? Mně jsi zajisté neoznámil služebníku svému, kdo bude seděti na stoliici pána mého krále po tobě? ²⁸ A odpovídaje král David, řekl: Zavolejte mi Betsabé. Kteráž všedší před krále, stála před ním. ²⁹ I přísáhl král, řka: Živť jest Hospodin, kterýž vysvobodil duši mou ze všelikých úzkostí, ³⁰ Že jakož jsem přísáhl tobě skrze Hospodina Boha Izraelského, řka, že syn tvůj Šalomoun kralovati bude po mně, a on seděti bude na stoliici mé místo mně, takt učiním dnes. ³¹ A naklonivši hlavy Betsabé tváří k zemi, poklonu učinila králi a řkla: Živ buď pán můj král David na věky. ³² Řekl ještě král David: Zavolejte ke mně Sádocha kněze a Nátana proroka, a Banaiáše syna Joiadova. Kterížto vešli před krále. ³³ I řekl jim král: Vezměte s sebou služebníky pána svého, a vsaďte Šalomouna syna mého na mezkyni mou, a vedte ji k Gihonu. ³⁴ I pomaže ho tam Sádoch kněz a Nátan prorok za krále nad Izraelem, a troubiti budete troubou, a díte: Živ buď král Šalomoun. ³⁵ Potom vstoupíte zase, jdouce za ním. Kterýž přijda, seděti bude na stoliici mé, a on kralovati bude místo mne; nebt jsem jemu přikázal, aby byl vůdcí nad Izraelem i nad Judou. ³⁶ A odpovídaje Banaiáš syn Joiadův králi, řekl: Amen. Způsobí to Hospodin, Bůh pána mého krále. ³⁷ A jakož byl Hospodin se pánem mým králem, tak budiž i s Šalomounem, a zvelebiž stoliici jeho více, než stoliici pána mého krále Davida. ³⁸ A tak šli dolů Sádoch kněz a Nátan prorok, a Banaiáš syn Joiadův, Cheretejští také i Peletejští, a vsadili Šalomouna na mezkyni krále Davida, a dovedli jej k Gihonu. ³⁹ Vzal také Sádoch kněz roh oleje z stánku, a pomazal Šalomouna. Potom troubili trubou, a řekl všecken lid: Živ buď král Šalomoun. ⁴⁰ I vstoupil všecken lid za ním; kterýžto lid prozpěvoval s plésáním, a veselil se radostí velikou, tak až se všudy rozléhalo od zvuku jejich. ⁴¹ Což slyše Adoniáš i všickni pozvaní, kteříž byli s ním, (byli pak již pojedlí), slyše také i Joáb zvuk trouby, řekl: Jaký to zvuk v městě hlučících? ⁴² A když on ještě mluvil, aj, Jonata syn Abiataru kněze přišel, jemuž řekl Adoniáš: Přistup sem, nebo jsi muž udatný a dobré poselství neseš. ⁴³ Tedy odpovídaje Jonata, řekl Adoniášovi: Právě jižť pán náš král David ustanovil Šalomouna za krále. ⁴⁴ Nebo poslal s ním král Sádocha kněze a Nátana proroka a Banaiáše syna Joiadova, ano i Cheretejské a Peletejské, a vsadili jej na mezkyni královskou. ⁴⁵ I pomazali jej Sádoch kněz a Nátan prorok za krále u Gihonu, a vstupovali odtud s radostí, tak že hlučelo město. Tot jest zvuk ten, kterýž jste slyšeli. ⁴⁶ Ano již i dosedl Šalomoun na stoliici královskou. ⁴⁷ Nýbrž i služebníci království přišli, aby dobrořečili pánu našemu, králi Davidovi, řkouce: Učiniž slavné Bůh tvůj jméno Šalomounovo nad jméno tvé, a zvelebiž stoliici jeho nad stoliici tvou. I poklonil se král na ložci svém. ⁴⁸ Ano i král takto řekl: Požehnaný Hospodin Bůh Izraelský, kterýž dal dnes sedícího na trůnu mém, a abych na to očima svýma hleděl. ⁴⁹ I předěšení jsou, a vstavše všickni ti pozvaní, kteříž byli při Adoniášovi, odešli jeden každý cestou svou. ⁵⁰ Adoniáš také boje se Šalomouna, vstav, odšel a chytil se rohů oltáře. ⁵¹ I pověděli Šalomounovi, řkouce: Aj, Adoniáš bojí se krále Šalomouna, a hle, drží se rohů oltáře a praví: Necht mi přísáhne dnes král Šalomoun, že nezabije mne služebníka svého mečem. ⁵² I řekl Šalomoun: Bude-li muž statečný, nespadneť vlas s něho na zem; pakliť co zlého na něm nalezeno bude, umřet. ⁵³ Poslal tedy král Šalomoun, aby jej odvedli od oltáře. Kterýž přišed, poklonil se králi Šalomounovi. Jemuž řekl Šalomoun: Jdiž do domu svého.

2 Když se pak čas smrti Davidovy přiblížil, dával přikázání Šalomounovi synu svému, řka: ² Jáť již odcházím podlé způsobu všech lidí. Proto posilniž se a měj se zmužile, ³ A ostříhej přikázání Hospodina Boha svého, chodě po cestách jeho, a zachovávaje ustanovení jeho, rozkázání jeho, i soudy jeho i svědectví jeho, jakož psáno jest v zákoně Mojžíšově, ať by se šťastně vedlo, což bys koli činil, i všecko, k čemuž bys se obrátil, ⁴ A aby naplnil Hospodin slovo své, kteréž mi zaslíbil, mluvě: Budou-li ostříhati synové tvoji cesty své, chodíce přede mnou v pravdě z celého srdce svého a z celé duše své, tak mluvě: Že nebude vypléněn po tobě muž z stolice Izraelské. ⁵ Také i tom víš, co jest mi učinil Joáb syn Sarvie, totiž, co učinil dvěma hejtmánům vojsk Izraelských, Abnerovi synu Ner, a Amazovi synu Jeter, že je zamordoval, dopustiv se vraždy lstivé v čas pokoje, a zmazal krví zrádně vylitou pás svůj rytířský, kterýž měl na bedrách svých, a obuv svou, kterouž měl na nohách svých. ⁶ Protož zachováš se podlé moudrosti své, a nedáš sstoupiti šedinám jeho v pokoji do hrobu. ⁷ S syny pak Barzillai Galádského učiníš milosrdenství, tak aby jídali spolu s jinými při stole tvém; nebo tak podobně ke mně přišli, když jsem utíkal před Absolonem bratrem tvým. ⁸ Hle, máš také v moci své Semei syna Gery Beniaminského z Bahurim, kterýž mi zlořečil zlořečením velikým v ten den, když jsem šel do Mahanaim, ačkoli potom vyšel mi vstříc k Jordánu, jemuž jsem přísáhl skrze Hospodina, řka: Nezabiji tě

mečem.⁹ Nyní však neodpouštěj jemu. A poněvadž jsi muž opatrný, víš, jak bys k němu přistoupiti měl, abys uvedl šediny jeho se krví do hrobu.¹⁰ A tak usnul David s otci svými, a pohřben jest v městě Davidově.¹¹ Dnů pak, v nichž kraloval David nad Izraelem, bylo čtyřiceti let. V Hebronu kraloval sedm let, a v Jeruzalémě kraloval třiceti a tři léta.¹² I dosedl Šalomoun na stolicí Davida otce svého, a utvrzeno jest království jeho velmi.¹³ Tedy přišel Adoniáš syn Haggity k Betsabé matce Šalomounově. Kterážto řekla: Pokojný-li jest příchod tvůj? I odpověděl: Pokojný.¹⁴ Řekl dále: Mám k tobě řeč. I řekla: Mluv.¹⁵ Tedy řekl: Ty víš, že mé bylo království, a na mne obrátili všickni Izraelští tvář svou, abych kraloval, ale přeneseno jest království na bratra mého, nebo od Hospodina usouzeno mu bylo.¹⁶ Nyní pak jediné věci žádám od tebe, nechť nejsem oslyšán. Kteráž řekla jemu: Mluv.¹⁷ A on řekl: Rci, prosím, Šalomounovi králi, (neboť neoslyší tebe), ať mi dá Abizag Sunamitskou za manželku.¹⁸ Odpověděla Betsabé: Dobře, jáť budu mluvit o tebe s králem.¹⁹ Protož vešla Betsabé k králi Šalomounovi, aby mluvila s ním o Adoniáše. I povstal král proti ní, a pokloniv se jí, posadil se na stolicí své; rozkázal také postaviti stolicí matce své. I posadila se po pravici jeho,²⁰ A řekla: Jediné věci neveliké já žádám od tebe, nechť nejsem oslyšána. I řekl jí král: Žádej, matko má, neboť neoslyším tebe.²¹ Kteráž řekla: Nechť jest dána Abizag Sunamitská Adoniášovi bratru tvému za manželku.²² A odpovídaje král Šalomoun, řekl matce své: Proč ty jen žádáš za Abizag Sunamitskou Adoniášovi? Žádej jemu království, poněvadž on jest bratr můj starší nežli já, a má po sobě Abiataru kněze a Joába syna Sarvie.²³ I přísáhl král Šalomoun skrze Hospodina, řka: Toto ať mi učiní Bůh a toto přidá, že sám proti sobě mluvil Adoniáš řeč tuto.²⁴ Protož nyní, živť jest Hospodin, kterýž mne utvrdil, a posadil na stolicí Davida otce mého, a kterýž mi vzdělal dům, jakož byl mluvil, že dnes umřítí musí Adoniáš.²⁵ A tak poslal král Šalomoun Banaiaše syna Joiadova, kterýž udeřil na něj, tak že umřel.²⁶ Abiatarovi knězi také řekl král: Jdi do Anatot k rolí své, nebo jsi hoden smrti. Ale nyní nezabiji tebe, poněvadž jsi nosil truhlu Hospodinovu před Davidem otcem mým, a snášel jsi všecka ta ssouzení, kteráž snášel otec můj.²⁷ I svrhl Šalomoun Abiataru s kněžství Hospodinova, aby naplnil řeč Hospodinovu, kterouž byl mluvil proti domu Elí v Sílo.²⁸ Donesla se pak pověst ta Joába, (nebo Joáb postoupil po Adoniášovi, ačkoli po Absolonovi byl nepostoupil). Protož utekl Joáb k stánku Hospodinovu, a chytil se rohů oltáře.²⁹ I oznámeno králi Šalomounovi, že utekl Joáb k stánku Hospodinovu, a že jest u oltáře. Tedy poslal Šalomoun Banaiaše syna Joiadova, řka: Jdi, oboř se na něj.³⁰ A když přišel Banaiaš k stánku Hospodinovu a řekl jemu: Takto praví král: Vyjdi, odpověděl jemu: Nikoli, ale tuto umru. V tom oznámil zase Banaiaš králi řeč tu, řka: Takto mluvil Joáb, a tak mi odpověděl.³¹ Na to řekl jemu král: Učiň, jakž mluvil, a udeř na něj, a pochovej jej, a odejmeš krev nevinnou, kterouž vylil Joáb, ode mne i od domu otce mého.³² A navrátí Hospodin krev jeho na hlavu jeho; nebo obořiv se na dva muže spravedlivější a lepší, než jest sám, zamordoval je mečem bez vědomí otce mého Davida, Abnera syna Ner, hejtmana vojska Izraelského, a Amazu syna Jeter, hejtmana vojska Judského.³³ A tak navrátí se krev jejich na hlavu Joábovu, a na hlavu semene jeho na věky, Davidovi pak a semeni jeho, domu jeho a stolicí jeho buď pokoj až na věky od Hospodina.³⁴ A protož vyšed Banaiaš syn Joiadův, obořil se na něj, a zabil jej. A pochován jest v domě svém na poušti.³⁵ I ustanovil král Banaiaše syna Joiadova místo něho nad vojskem, a Sádocha kněze ustanovil král místo Abiataru.³⁶ Zatím poslav král, povolal Semei, a řekl jemu: Ustavěj sobě dům v Jeruzalémě, a tu zůstávej a nevycházej odtud ani sem ani tam.³⁷ Nebo v kterýkoli den vyjdeš, a přejdeš přes potok Cedron, věz jistotně, že umřeš; krev tvá bude na hlavu tvou.³⁸ I dí Semei k králi: Dobráť jest ta řeč. Jakož mluvil pán můj král, takť učiní služebník tvůj. A tak bydlil Semei v Jeruzalémě po mnohé dny.³⁹ Stalo se pak po třech letech, že utekli dva služebníci Semei k Achisovi synu Maachy, králi Gát. I pověděli to Semei, řkouce: Hle, služebníci tvoji jsou v Gát.⁴⁰ Pročež vstav Semei, osedlal osla svého, a jel do Gát k Achisovi, aby hledal služebníků svých. I navrátil se Semei, a přivedl zase služebníky své z Gát.⁴¹ Povědíno pak Šalomounovi, že odšel Semei z Jeruzaléma do Gát, a že se navrátil.⁴² Tedy poslav král, povolal Semei a řekl jemu: Zdaliž jsem tě přísahou nezavázal skrze Hospodina, a osvědčil jsem proti tobě, řka: V kterýkoli den vyjdeš, a sem i tam choditi budeš, věz jistotně, že smrtí umřeš? A řekl jsi mi: Dobráť jest ta řeč, kterouž jsem slyšel.⁴³ Pročež jsi tedy neostříhal přísahy Hospodinovy a příkázání, kteréž jsem přikázal tobě? ⁴⁴ Řekl také král k Semei: Ty víš všecko zlé, kteréhož povědomo jest srdce tvé, co jsi učinil Davidovi otcí mému, ale Hospodin uvedl zase to tvé zlé na hlavu tvou.⁴⁵ Král pak Šalomoun bude pozhnaný, a stolice Davidova stálá před Hospodinem až na věky.⁴⁶ I přikázal král Banaiašovi synu Joiadovu, kterýž vyšed, obořil se na něj, tak že umřel. A tak utvrzeno jest království v ruce Šalomounově.

3 Spríznil se pak Šalomoun s Faraonem králem Egyptským, nebo pojal dceru Faraonovu a uvedl ji do města Davidova, dokudž nedostavěl domu svého, a domu Hospodinova i zdi Jeruzalémské vůkol.² Toliko lid obětoval na výsostech, proto že nebyl vystaven dům jménu Hospodinovu až do těch dnů.³ Nebo miloval Šalomoun Hospodina, chodě v příkázáních Davida otce svého, a toliko na těch výsostech obětoval a kadil.⁴ Protož šel král do Gabaon, aby tam obětoval; ta výsost zajisté byla největší. Tisíc obětí zápalných obětoval

Šalomoun na tom oltáři. ⁵ Ukázal se pak Hospodin v Gabaon Šalomounovi ve snách noci té, a řekl Bůh: Žádej začkoli, a dám tobě. ⁶ I řekl Šalomoun: Ty jsi učinil s služebníkem svým Davidem, otcem mým, milosrdenství veliké, když chodil před tebou v pravdě a v spravedlnosti, a v upřímnosti srdce stál při tobě. Ovšem zachoval jsi jemu zvláštní toto milosrdenství, že jsi dal jemu syna, kterýž by seděl na stolici jeho, jakž se to dnes vidí. ⁷ Ačkoli pak nyní, ó Hospodine Bože můj, ty jsi ustanovil služebníka svého králem místo Davida otce mého, já však jsa velmi mladý, neumím vycházeti ani vcházeti. ⁸ Služebník, pravím, tvůj jest u prostřed lidu tvého, kterýž jsi vyvolil, lidu velikého, kterýž nemůže ani sečten ani sepsán býti pro množství. ⁹ Dejž tedy služebníku svému srdce rozumné, aby soudil lid tvůj, a aby rozeznal mezi dobrým a zlým; nebo kdo bude moci souditi tento lid tvůj tak mnohý? ¹⁰ I líbilo se to Hospodinu, že žádal Šalomoun za tu věc. ¹¹ A řekl jemu Bůh: Proto že jsi žádal věci takové, a neprosils sobě za dlouhý věk, aniž jsi žádal sobě bohatství, aniž jsi žádal bezživotí nepřátel svých, ale žádal jsi sobě rozumnosti, abys slýchati uměl rozepře, ¹² Aj, učinil jsem vedlé řeči tvé, aj, dalť jsem srdce moudré a rozumné, tak že rovného tobě nebylo před tebou, ani po tobě aby nepovstal rovný tobě. ¹³ K tomu i to, začož jsi nežádal, dal jsem tobě, totiž bohatství a slávu, tak aby nebylo rovného tobě žádného mezi králi po všechny dny tvé. ¹⁴ Přes to jestliže choditi budeš po cestách mých, ostrůhaje ustanovení mých a příkázání mých, jako chodil David otec tvůj, prodlím i dnů tvých. ¹⁵ A když procítil Šalomoun, a aj, byl sen. I přišel do Jeruzaléma a stál před truhlou smlouvy Hospodinovy, a obětoval oběti zápalné a oběti pokojné; udělal také hody všechněm služebníkům svým. ¹⁶ Tedy přišly dvě ženy hokyně k králi, a stály před ním. ¹⁷ I řekla jedna z těch žen: Prosím, pane můj, já a žena tato bydlíme v jednom domě. I porodila jsem u ní v témž domě. ¹⁸ Potom stalo se dne třetího po porodu mém, že porodila také žena tato, a byly jsme spolu. Nebylo žádného cizího s námi v domě, kromě nás dvou v témž domě. ¹⁹ Umřel pak syn ženy této v noci, nebo spěci, udávila ho. ²⁰ A vstavši o půl noci, vzala syna mého ode mne, když spala služebnice tvá, a položila jej v lůno svém, a syna svého mrtvého položila do lůna mého. ²¹ Ale když jsem vstala ráno, abych přikojila syna svého, a aj, mrtvý. Na kteréhož když jsem ráno pilněji pohleděla, a aj, nebyl syn můj, kteréhož jsem porodila. ²² I řekla žena druhá: Není tak, ale syn můj jest ten živý, a ten mrtvý jest syn tvůj. Ona pak řekla: Nikoli, ale syn tvůj jest ten mrtvý, a syn můj jest ten živý. A tak se hádaly před králem. ²³ I řekl král: Tato praví: Ten živý jest syn můj, a syn tvůj jest ten mrtvý. Tato zase praví: Není tak, ale syn tvůj jest ten mrtvý, a syn můj jest ten živý. ²⁴ Protož řekl král: Přineste mi meč. I přinesli meč před krále. ²⁵ Tedy řekl král: Rozetněte to dítě živé na dvě, a dejte jednu polovici jedné, a polovici druhou druhé. ²⁶ Ale žena, jejíž syn byl ten, kterýž živ zůstal, mluvila králi, (nebo pohnula se střeva její nad synem jejím), a řekla: Prosím, pane můj, dejte jí nemluvnátko to živé, a nikoli nezabijete ho. Druhá pak řekla: Necht' není ani mně ani tobě, rozetněte. ²⁷ K čemuž odpovídaje král, řekl: Dejtež této dítě to živé, a nikoli nezabijete ho, onať jest matka jeho. ²⁸ Tedy uslyšavše všickni Izraelští soud tento, kterýž vynesl král, báli se krále; nebo viděli, že moudrost Boží jest v srdci jeho k vykonávání soudu.

4 A tak král Šalomoun byl králem nade vším Izraelem. ² Tato pak byla knížata jeho: Azariáš syn Sádochův knížetem, ³ Elichoref a Achiaš synové Sísovi byli písaři, Jozafat syn Achiludův kancléřem, ⁴ A Banaiáš syn Joiadův nad vojskem, Sádoch pak a Abiatar kněžími, ⁵ A Azariáš syn Nátanův nad úředníky, a Zábud syn Nátanův nejvyšší rada královská, ⁶ A Achisar vladař domu, Adoniram pak syn Abdy nad vybraným lidem. ⁷ Měl také Šalomoun dvanácte vládařů nade vším Izraelem, kteříž opatrovali potravou krále i dům jeho. Každého roku za měsíc jeden každý měl opatrovati krále. ⁸ A tato jsou jména jejich: Syn Chur na hoře Efraim; ⁹ Syn Deker v Makaz a v Salbim, a v Betseme a v Elon Betchanan; ¹⁰ Syn Chesed v Arubot, jehož bylo Socho i všecka země Chefer; ¹¹ Syn Abinadabův, jehož byly všechny končiny Dor, a měl Tafat dceru Šalomounovu za manželku; ¹² Baana syn Achiludův, jehož byl Tanach a Mageddo, i všecken Betsan, kterýž jest vedlé Sartan pod Jezreelem, od Betsan až do Abelmehula a až za Jekmaam; ¹³ Syn Geber v Rámot Galád, jehož byly vsi Jair, syna Manassesova, kteréž jsou v Galád, jehož byla krajina Argob, kteráž jest v Bázan, šedesáte měst velikých hrazených a závržitých; ¹⁴ Achinadab syn Iddo v Mahanaim; ¹⁵ Achimaas v Neftalím, on také pojal Basemat dceru Šalomounovu za manželku; ¹⁶ Baana syn Chusai v Asser a v Alot; ¹⁷ Jozafat syn Paruach v Izachar; ¹⁸ Semei syn Ela v Beniamin; ¹⁹ Geber syn Uri v zemi Galád, v zemi Seona, krále Amorejského, a Oga krále Bázan; ten sám vladařem jedním představen byl té zemi. ²⁰ Tehdáž Juda a Izrael rozmnožení jsouce jako písek při moři v množství, jedli a pili, a veselili se. ²¹ Nebo Šalomoun panoval nade všemi královstvími od řeky až k zemi Filistinské, a až k končinám Egyptským. I přinášeli dary a sloužili Šalomounovi po všechny dny života jeho. ²² Vycházelo pak ku potravě Šalomounovi na každý den třidceti měr běli, a šedesáte měr mouky obecné, ²³ Deset volů krmných a dvadeceti volů pastevných, a sto ovec, kromě jelenů, srn, bůvolů a ptactva vykrmeného. ²⁴ On zajisté panoval všudy s této strany řeky od Tipsach až do Gázy nade všemi králi, kteříž byli před řekou, a měl pokoj se všech stran vůkol. ²⁵ I bydlil Juda a Izrael bezpečně, jeden každý pod svým vinným kmenem a pod svým fíkem, od Dan až do Bersabé, po všechny dny Šalomounovy. ²⁶ Měl také Šalomoun čtyřidceti tisíc koní na stání k vozům svým, a dvanácte tisíc jízdných. ²⁷ A tak opatrovali ti úředníci krále Šalomouna i všechny,

kteríž přicházeli k stolu krále Šalomouna, jeden každý za měsíc svůj, nedopouštějíce, aby v čem nedostatek býti měl. ²⁸ Ječmene také a slámy pro koně a pro mezky dodávali k tomu místu, kdež byl král, jeden každý, jakž mu uloženo bylo. ²⁹ Nadto dal Bůh moudrost Šalomounovi a prozřetelnost velikou náramně, a širokost mysli, jako jest písku na břehu mořském. ³⁰ Nebo větší byla moudrost Šalomounova, než moudrost všech národů východních, a než všeliká moudrost Egyptských. ³¹ Nýbrž moudřejší byl nad všechny lidi, až i nad Etana Ezrachitského, též nad Hémána, a Kalkole i Darda, syny Máchol, a rozneslo se jméno jeho po všech národech vůkol. ³² Složil také tři tisíce přísloví, a písniček jeho bylo tisíc a pět. ³³ Vypsal též i o stromích, počna od cedru, kterýž jest na Libánu, až do mchu, kterýž roste na zdi; psal i o hovadech a o ptácích, a zeměplazích a o rybách. ³⁴ Protož přicházeli ze všech národů poslouchati moudrosti Šalomounovy, i ode všech králů země, kteríž slyšeli o moudrosti jeho.

5 Poslal pak Chíram král Tyrský služebníky své k Šalomounovi, uslyšav, že ho pomazali za krále na místo otce jeho; nebo miloval Chíram Davida po všechny dny. ² Zase poslal Šalomoun k Chíramovi, řka: ³ Ty víš, že David otec můj nemohl vystavěti domu jménu Hospodina Boha svého pro války, kteréž jej obkličovaly, dokudž Hospodin nepodložil nepřátel pod nohy jeho. ⁴ Ale nyní Hospodin Bůh můj dal mi odpočinutí všudy vůkol, není žádného protivníka, ani outoku nebezpečného. ⁵ Z té příčiny, aj, úmysl mám stavěti dům jménu Hospodina Boha svého, jakož mluvil Hospodin Davidovi otci mému, řka: Syn tvůj, kteréhož posadím místo tebe na stolicí tvé, onť vystaví dům ten jménu mému. ⁶ A protož nyní rozkaž, ať mi nasekají cedrů na Libánu. Budou pak služebníci moji s služebníky tvými, a mzdu služebníků tvých dám tobě, tak jakž díš. Nebo sám víš, že mezi námi není žádného, kdož by uměl sekati dříví, jako jsou Sidonští. ⁷ Stalo se tedy, když uslyšel Chíram ta slova Šalomounova, že se zradoval náramně, a řekl: Požehnaný Hospodin budiž nyní, kterýž dal Davidovi syna moudrého nad tím lidem tak mnohým. ⁸ I poslal Chíram k Šalomounovi, řka: Vyrozuměl jsem, oč jsi poslal ke mně; jáť učiním všecku vůli tvou z strany dříví cedrového i jedlového. ⁹ Služebníci moji svezou je s Libánu až k moři, a dám je v vořích splaviti po moři až k místu tomu, kteréž mi ukážeš, a tu je složím; ty pak pobřežeš je a naplníš také vůli mou, dodávaje potravu čeledi mé. ¹⁰ A tak dával Chíram Šalomounovi dříví cedrového a dříví jedlového, jakkoli mnoho chtěl. ¹¹ Šalomoun také dával Chíramovi dvacetit tisíc měr pšenice ku pokrmu čeledi jeho, a dvacetit tisíc měr oleje vytlačeného. To dával Šalomoun Chíramovi každého roku. ¹² Když tedy dal Hospodin moudrost Šalomounovi, jakož mu byl zaslíbil, a byl pokoj mezi Chíramem a mezi Šalomounem, tak že mezi sebou učinili smlouvu: ¹³ Rozkázal král Šalomoun vybíratí osoby ze všeho Izraele, a bylo vybraných třidceti tisíc mužů. ¹⁴ Z nichž posílal na Libán deset tisíců na každý měsíc, jedny po druhých. Jeden měsíc bývali na Libánu, a dva měsíce doma, Adoniram pak byl ustaven nad těmi vybranými. ¹⁵ Měl také Šalomoun sedmdesáte tisíc nosičů, a osmdesáte tisíc těch, kteríž tesali na hoře, ¹⁶ Kromě předních vládařů Šalomounových, kterýchž bylo nad dílem tři tisíce a tři sta. Ti představeni byli lidem, kteríž dělali. ¹⁷ I přikázal král, aby navozili kamení velikého, kamení nákladného k založení toho domu, a kamení tesaného, ¹⁸ Kteréž tesali kameníci Šalomounovi a kameníci Chíramovi a Gibličtí. A tak připravovali dříví i kamení k stavení domu toho.

6 I stalo se léta čtyřstého osmdesátého po vyjití synů Izraelských z země Egyptské, že Šalomoun měsíce Ziv, (jenž jest měsíc druhý), čtvrtého léta kralování svého nad Izraelem, počal stavěti domu Hospodinova. ² Dům pak, kterýž stavěl král Šalomoun Hospodinu, byl zdělí šedesáti loktů, a zšíří dvacítí, a zvýší třidcítí loktů. ³ Síňce také byla před chrámem dvacítí loktů zdělí vedlé širokosti domu, a desítí loktů zšíří před domem. ⁴ Udělal také v domě okna porozšířená vnitř, ale possoužená zevnitř. ⁵ Vzdělal též při zdi domu pavlače všudy vůkol vedlé zdi domu, okolo chrámu a svatyně svatých, a nadělal pokojíků všudy vůkol. ⁶ Pavlače spodní širokost byla pěti loket, prostřední širokost šesti loket, a třetí širokost sedmi loket; nebo byl zdělal ústupky ve zdi domu zevnitř všudy vůkol, aby trámové nebyli vpouštíni do zdi domu. ⁷ Když pak ten dům staven byl, z kamení hotového, tak přivezeného stavěli. Ani kladiva ani sekery, ani jakého nástroje železného nebylo slyšeti v domě, když byl staven. ⁸ Dvěře k prostředním pokojům byly po pravé straně domu, jimiž po šneku se chodilo k těm prostředním, a z prostředních k třetím. ⁹ A tak vystavěl dům ten, a dokonal jej, a přikryl jej krokviemi ohnutými a na to prkny cedrovými. ¹⁰ Vystavěl i pavlače ty vůkol všeho domu. Pěti loket zvýši byla každá z nich, a připojeny byly k domu trámy cedrovými. ¹¹ Stala se pak řeč Hospodinova k Šalomounovi, řkoucí: ¹² Toť jest ten dům, kterýž ty stavíš. Jestliže budeš choditi v ustanoveních mých, a soudy mé vykonávati, a ostříhati všech přikázání mých, chodě v nich, tedy upevním slovo své s tebou, kteréž jsem mluvil Davidovi otci tvému. ¹³ A budu bydleti u prostřed synů Izraelských, a neopustím lidu svého Izraelského. ¹⁴ A tak vystavěl Šalomoun ten dům, a dokonal jej. ¹⁵ A otafloval zdi domu vnitř prkny cedrovými, od podlahy domu až k stropu obložil dřívím vnitř; položil také podlahu domu prkny jedlovými. ¹⁶ Udělal také přehrazení na dvacetit loket

od jedné strany domu k druhé, z prken cedrových, od podlahy až do stropu. A tak udělal u vnitřku příbytek, aby byl svatyně svatých.¹⁷ Pročež čtyřicítí loktů byl dům, jenž jest chrám přední.¹⁸ A na tom cedrovém domu vnitř otáflování byly řezby, nápodobné tykvím planým a květům otevřeným. Všecko z cedru bylo, tak že ani kamene nebylo viděti.¹⁹ Svatyni pak svatých v domě vnitř připravil, aby tam postavena byla truhla smlouvy Hospodinovy.²⁰ Kterážto svatyně svatých vnitř byla dvacítí loktů zdělí, a dvacítí loktů zšíří, též dvacítí loktů zvýší, a obložil ji zlatem nejčistším. Oltář také cedrový obložil.²¹ Tak obložil Šalomoun příbytek ten zlatem nejčistším, a učinil rozdělující stěnu a provazy zlaté před svatyní svatých, kterouž také obložil zlatem.²² Anobřž všecken dům obložil zlatem, žádné strany nepomíjeje; též všecken oltář, kterýž byl před svatyní svatých, obložil zlatem.²³ Udělal také v svatyni svatých dva cherubíny z dříví olivového desíti loket zvýší.²⁴ A bylo na pět loket křídlo cherubína jedno, a na pět loket křídlo cherubína druhé; deset loket bylo od konce křídla jednoho až k konci křídla druhého.²⁵ Tak na deset loket byl i cherubín druhý; míru jednostejnou a řezbu jednostejnou měli oba cherubínové.²⁶ Vysokost cherubína jednoho byla desíti loket, a tolikéž cherubína druhého.²⁷ I postavil ty cherubíny u prostřed domu vnitřního, tak že roztáhli křídla svá, a dotýkalo se křídlo jednoho jedné stěny, též křídlo cherubína druhého dotýkalo se druhé stěny; křídla pak jejich u prostřed domu spolu se dotýkala.²⁸ Obložil také ty cherubíny zlatem.²⁹ Přesto i všecky stěny domu vůkol ozdobil řezbami cherubínů a palm a rozvitých květů, vnitř i zevnitř.³⁰ I podlahu domu položil zlatem vnitř i zevnitř.³¹ Udělal též, kudy vcházel do svatyně svatých, dvěře z dříví olivového, a podvoje i s veřejemi byly pětihrané.³² Oboje pak ty dvěře byly z dříví olivového, kteréž ozdobil řezbami cherubínů a palm a rozvitých květů, a obložil zlatem; potáhl také i cherubíny a palmy zlatem.³³ Podobně udělal i u vrat chrámových dvěře z dříví olivového čtverhrané.³⁴ A oboje dvěře byly z dříví jedlového. Na dvě strany jedny dvěře otvíraly se, též na dvě strany druhé dvěře se otvíraly.³⁵ I vyřezal na nich cherubíny a palmy a rozvité květy, a obložil zlatem taženým to, což bylo vyřezáno.³⁶ Potom vystavěl síň prostřední ze tří řadů kamení tesaného, a jednoho řadu dříví cedrového hoblovaného.³⁷ Léta čtvrtého založen byl dům Hospodinův, měsíce Ziv,³⁸ A léta jedenáctého, měsíce Bul, (jenž jest měsíc osmý), dokonán jest dům se všemi přípravami svými, a se vším tím, což k němu přináleželo; kterýž stavěl sedm let.

7 Potom stavěl Šalomoun dům svůj za třinácte let, až jej všelijak dostavěl.² Vystavěl též dům z lesu Libánského, sto loket zdělí a padesáte loket zšíří a třidceti loket zvýší na čtyřech řadích sloupů cedrových, a trámové cedroví byli na těch sloupích.³ A přikryt byl cedrovím na hoře na těch trámech, kteréž byli na čtyřicítí pěti sloupích, po patnácti v každém řadu.⁴ Oken také byly tři řady, okno proti oknu třmi řady.⁵ A všecky dvěře i veřeje čtverhrané byly, i okna, a zpořádaná byla okna proti oknům třmi řady.⁶ Udělal i síňci na sloupích. Padesáti loket byla dlouhost její a třidceti loket širokost její, a byla ta síňce napřed, i sloupové i trámové její před tím domem.⁷ Opět vzdělal jinou síňci, v níž byl trůn, kdež soudil, totiž síňci soudnou, kteráž přikryta byla cedrovím od jedné podlahy až do druhé.⁸ Potom při domu svém, v kterémž bydlil, udělal síň druhou za tou síňci; dílo podobné onomu bylo. Udělal také dům dceři Faraonově, kterouž byl pojal Šalomoun, podobný té síňci.⁹ Všecko to bylo z kamení nákladného, vedlé míry tesaného a pilou řezaného, vnitř i zevnitř, a to od gruntu až k stropu, i zevnitř až k síňci veliké.¹⁰ Základ také byl z kamení nákladného, z kamení velikého, z kamení na deset loket, a z kamení na osm loket.¹¹ Tak i výš bylo kamení nákladné, příslušně vedlé míry tesané, a cedrové dsky.¹² Síň také veliká měla všudy vůkol třmi řady kamení tesané, a jedním řadem dříví cedrové, podobně jako síň vnitřní domu Hospodinova, i síňce téhož domu.¹³ Poslav pak král Šalomoun, povolal Chírama z Týru,¹⁴ (Ten byl syn ženy vdovy z pokolení Neftalímova, jehož otec byl obyvatel Tyrský, řemeslník díla z mědi), proto že byl plný moudrosti a rozumnosti i umění k děláni všelikého díla z mědi. Kterýžto když přišel k králi Šalomounovi, dělal všeliké dílo jeho.¹⁵ Nejprv sformoval dva sloupy měděné. Osmnácti loket byla výsost sloupu jednoho, kterýž okolek měl dvanácti loktů. Tak i sloup druhý.¹⁶ Potom udělal dvě makovice, kteréž by vstaveny byly na vrch těch sloupů, slité z mědi. Pět loktů byla zvýší makovice jedna, a pěti loktů zvýší makovice druhá.¹⁷ Mřežování také dílem pleteným, a šňůry jako řetízky udělal k těm makovicím, kteréž byly na vrchu sloupů, sedm na makovici jednu a sedm na makovici druhou.¹⁸ A udělav sloupy, přidal k mřežování jednomu dva řady jablek zrnatých vůkol, aby makovice, kteréž byly na vrchu, přikrývaly. A tak učinil makovici druhé.¹⁹ Na těch pak makovicích na vrchu sloupů, kteréž v síňci státi měli, bylo dílo květem liliovým na čtyři lokty.²⁰ I měly makovice ty na dvou těch sloupích, jakož svrchu tak i proti vydutí pod zamřežováním jablek zrnatá, kterýchž bylo dvě stě, dvěma řady vůkol, na jedné i na druhé makovici.²¹ A tak postavil ty sloupy v síňci chrámové. A postaviv sloup na pravé straně, nazval jméno jeho Jachin; a když postavil sloup na levé straně, nazval jméno jeho Boaz.²² A na vrchu sloupů těch bylo dílo liliové. I dokonáno jest dílo sloupů.²³ Udělal také moře slité, desíti loket od jednoho kraje k druhému, okrouhlé vůkol, a pět loket byla vysokost jeho, a okolek jeho třidceti loket vůkol.²⁴ Pod jehožto krajem pukly tykvím polním podobné všudy vůkol, po desíti do lokte, obkličovaly moře vůkol; dva řady tykví litých bylo s ním slito.²⁵ A stálo na

dvanácti volích. Tři obráceni byli na půlnoci, a tři patřili k západu, tři zase postaveni byli ku poledni, a tři obráceni byli k východu, a moře svrchu na nich stálo, ale všech jich zadkové byli pod mořem.²⁶ A bylo ztlouští na dlaň. Kraj jeho byl, jakýž bývá u koflíku aneb květu liliového; dva tisíce tun v se bralo.²⁷ Udělal také deset podstavků měděných. Čtyř loket zděli byl podstavek jeden každý, a čtyř loket zšíří, a tři loket zvýší.²⁸ Bylo pak takové dílo každého podstavku; lištování bylo vůkol na nich, kteréžto lištování bylo po krajích jeho.²⁹ A na tom lištování, kteréž bylo po krajích, lvové, volové a cherubínové byli, a nad těmi kraji byl sloupec svrchu, a pod lvy a voly obruba dílem taženým.³⁰ Bylo také po čtyřech kolách měděných pod každým podstavkem, a dsky měděné, a na čtyřech úhlech svých měli raménka; tolikéž i pod každou medenicí byla ta raménka slitá při každé obrubě.³¹ Zřídlo pak jeho mezi obrubou po vrchu bylo zhloubí lokte, a však okrouhlé, řemeslně jako i podstavek udělané, zšíří půl druhého lokte. Na kterémžto zřídle byly řezby, ale lištování jejich bylo čverhrané, neokrouhlé.³² A tak po čtyřech kolách bylo pod tím lištováním, a osy kol vycházely z podstavků; vysokost kola každého byla půl druhého lokte.³³ Dílo těch kol bylo jako dílo kol u vozu; osy jejich i písty jejich, loukoti jejich i špice jejich, všecko bylo slité.³⁴ Tolikéž čtyři raménka na čtyřech úhlech podstavku každého, z něhož ta raménka vynikala.³⁵ Na vrchu pak podstavku byl sloupek na půl lokte zvýší, okrouhlý vůkol, a na vrchu sloupku toho byli krajové vypuštění, a lištování na nich.³⁶ I zdělal řezby na diskách po krajích jejich, a po lištování jejich, cherubíny, lvy a palmové, jedno podlé druhého po obrubě vsudy vůkol.³⁷ Na ten způsob udělal deset podstavků jednotejným slitím, na jednotejnou míru, a jednotejná řezba na všech byla.³⁸ Udělal také deset umyvadel měděných. Čtyřiceti měr bralo v se jedno umyvadlo; čtyř loket bylo to každé umyvadlo, jedno umyvadlo na jednom podstavku, a tak na desíti podstavcích.³⁹ I postavil podstavků pět po pravé straně domu, a pět po levé straně domu, moře pak postavil na pravé straně domu, k východu na poledne.⁴⁰ Nadělav tedy Chíram umyvadel, a lopat a kotlíků, dokonal všecko dílo, kteréž dělal králi Šalomounovi k domu Hospodinovu:⁴¹ Dva sloupy a makovice okrouhlé, kteréž byly na vrchu dvou sloupů, a mřežování dvoje, aby přikrývalo ty dvě makovice okrouhlé, kteréž byly na vrchu sloupů;⁴² A jablek zrnatých čtyři sta na dvojím mřežování; dva řady jablek zrnatých byly na mřežování jednom, aby přikrývaly dvě makovice okrouhlé, kteréž byly na vrchu sloupů;⁴³ Tolikéž podstavků deset, a umyvadel deset na podstavcích;⁴⁴ A moře jedno a volů dvanácte pod mořem;⁴⁵ Těž hrnce a lopaty, a kotlíky. A všecko nádobí, kteréhož nadělal Chíram králi Šalomounovi do domu Hospodinova, bylo z mědi pulerované.⁴⁶ Ty věci na rovinách Jordánských slíval král v jilovaté zemi, mezi Sochot a Sartan.⁴⁷ Zanechal pak Šalomoun vážení všeho nádobí, pro množství veliké není vyhledáváno váhy mědi.⁴⁸ Nadělal také Šalomoun všeho jiného nádobí do domu Hospodinova: Oltář zlatý a stůl zlatý, na němž byli chlebové předložení,⁴⁹ A svícňů pět na pravé a pět na levé straně před svatyní svatých z zlata nejčistšího, též květy a lampy i utěradla z zlata,⁵⁰ I báně a žaltáře, kotlíky, kadidlnice a nádoby k oharkům z zlata čistého, i panty zlaté ke dveřím domu vnitřního, totiž svatyně svatých, a ke dveřím chrámovým.⁵¹ A tak dokonáno jest všecko dílo, kteréž dělal král Šalomoun k domu Hospodinovu, a vnesl tam Šalomoun věci posvěcené od Davida otce svého, stříbro a zlato i nádobí, složiv je mezi poklady domu Hospodinova.

8 Tedy shromáždil Šalomoun k sobě do Jeruzaléma starší lidu Izraelského, a všecky přední z pokolení, totiž knížata čeledí otcovských s syny Izraelskými, aby přenesli truhlu smlouvy Hospodinovy z města Davidova, jenž jest Sion.² I sešli se k králi Šalomounovi všickni muži Izraelští měsíce Etanim, v čas slavnosti; a ten měsíc jest sedmý.³ A když přišli všickni starší Izraelští, vzali kněží truhlu.⁴ I přenesli truhlu Hospodinovu a stánek úmluvy, i všecka nádobí posvátná, kteráž byla v stánku; a tak přenesli to kněží a Levítové.⁵ Král pak Šalomoun i všecko shromáždění Izraelské, kteréž se k němu sešlo, obětovali s ním před truhlou ovce i voly, kteříž ani popisováni ani počítáni nebyli pro množství.⁶ I vnesli kněží truhlu smlouvy Hospodinovy na místo její, do vnitřního domu, totiž do svatyně svatých pod křídla cherubínů.⁷ Nebo cherubínové měli roztažená křídla nad místem truhly, a přikrývali cherubínové truhlu i sochory její svrchu.⁸ A povytáhli sochorů, tak že vidíni byli koncové jejich v svatyni k předku svatyně svatých, avšak vně nebylo jich viděti; a byli tam až do tohoto dne.⁹ Nic nebylo v truhle kromě dvou tabulí kamenných, kteréž tam složil Mojžíš na Orébě, když všel Hospodin v smlouvu s syny Izraelskými, a oni šli z země Egyptské.¹⁰ I stalo se, když vycházeli kněží z svatyně, že oblak naplnil dům Hospodinův,¹¹ Tak že nemohli kněží ostáti a sloužiti pro ten oblak; nebo sláva Hospodinova naplnila dům Hospodinův.¹² Tedy řekl Šalomoun: Hospodin řekl, že bude přebývati v mrákotě.¹³ Jižt jsem vystavěl dům k přebývání tvému, místo, v němž bys přebýval na věky.¹⁴ A obrátiv král tvář svou, požehnání dával všemu shromáždění Izraelskému, všecko pak shromáždění Izraelské stálo.¹⁵ A řekl: Požehnaný Hospodin Bůh Izraelský, kterýž mluvil ústy svými Davidovi otci mému, a skutečně naplnil to, řka:¹⁶ Od toho dne, kteréhož jsem vyvedl lid svůj Izraelský z Egypta, nevyvolil jsem města z žádného pokolení Izraelského k vystavení v něm domu, kdež by přebývalo jméno mé, ale Davida jsem vyvolil, aby spravoval lid můj Izraelský.¹⁷ Uložil tě byl zajisté v srdci mém David otec můj stavěti dům jménu Hospodina Boha Izraelského,¹⁸ Ale Hospodin řekl Davidovi otci mému: Ačkoli jsi uložil v srdci mém stavěti dům jménu

mému, a dobře jsi učinil, žes to myslil v srdci svém: ¹⁹ A však ty nebudeš stavěti toho domu, ale syn tvůj, kterýž vyjde z bedr tvých, on vystaví dům ten jménu mému. ²⁰ A tak splnil Hospodin slovo své, kteréž byl mluvil. Nebo jsem povstal na místo Davida otce svého, a dosedl jsem na stolicí Izraelskou, jakož byl mluvil Hospodin, a ustavěl jsem dům tento jménu Hospodina Boha Izraelského, ²¹ A připravil jsem tu místo truhle, v níž jest smlouva Hospodinova, kterouž učinil s otci našimi, když je vyvedl z země Egyptské. ²² Postavil se pak Šalomoun před oltářem Hospodinovým, přede vším shromážděním Izraelským, a pozdvihl rukou svých k nebi, ²³ A řekl: Hospodine, Bože Izraelský, není podobného tobě Boha na nebi svrchu, ani na zemi dole, kterýž ostříháš smlouvy a milosrdenství služebníkům svým, chodícím před tebou v celém srdci svém, ²⁴ Kterýž jsi splnil služebníkovi svému, Davidovi otci mému, to, co jsi mluvil jemu; nebo jsi mluvil ústy svými, a skutečně jsi to naplnil, jakož se dnes vidí. ²⁵ Nyní tedy, ó Hospodine, Bože Izraelský, naplniž služebníkovi svému, Davidovi otci mému, což jsi mluvil jemu, řka: Nebudeť vyhlazen muž z rodu tvého od tváři mé, kterýž by seděl na stolicí Izraelské, jestliže toliko ostříhati budou synové tvoji cesty své, aby chodili přede mnou, jakž jsi ty chodil přede mnou. ²⁶ Protož nyní, ó Bože Izraelský, prosím, necht' jest upevněno slovo tvé, kteréž jsi mluvil služebníkovi svému, Davidovi otci mému. ²⁷ (Ač zdali v pravdě bydlení bude Bůh na zemi? Aj, nebesa, nýbrž nebesa nebes tě neobsahují, mnohem méně dům tento, kterýž jsem vystavěl.) ²⁸ A popatř k modlitbě služebníka svého a k úpění jeho, Hospodine, Bože můj, slyše volání a modlitbu, kterouž služebník tvůj modlí se dnes před tebou, ²⁹ Aby oči tvé byly otevřené na dům tento v noci i ve dne, na místo toto, o němž jsi řekl: Tuť bude jméno mé, abys vyslychal modlitbu, kterouž se modlívati bude služebník tvůj na místě tomto. ³⁰ Vyslychejž tedy modlitbu služebníka svého i lidu svého Izraelského, kterouž se modlívati budou na místě tomto; ty vždy vyslychej v místě přebývání svého na nebesích, a vyslychaje, buď milostiv. ³¹ Když by zhřešil člověk proti bližnímu svému, a nutil by ho k přísaze, tak že by přísahati musil, a přišla by ta přísaha před oltář tvůj do domu tohoto: ³² Ty vyslychej na nebi a rozezněj, i rozsud' služebníky své, mstě nad bezbožným a obraceje skutky jeho na hlavu jeho, a ospravedlňuje spravedlivého, odplacuje mu vedle spravedlnosti jeho. ³³ Když by poražen byl lid tvůj Izraelský od nepřátel, proto že zhřešili proti tobě, jestliže by obrátice se k tobě, vyznávali jméno tvé, a modléce se, poníženež prosili by tebe v domě tomto: ³⁴ Ty vyslychej na nebi a odpusť hřích lidu svému Izraelskému, a uveď je zase do země, kterouž jsi dal otcům jejich. ³⁵ Když by zavříno bylo nebe, a nepršel déšť, proto že zhřešili proti tobě, a modléce se na místě tomto, vyznávali by se jménu tvému, a od hříchů svých odvrátili by se po tvém trestání: ³⁶ Ty vyslychej na nebi, a odpusť hřích služebníků svých a lidu svého Izraelského, vyuče je cestě výborné, po níž by chodili, a dej déšť na zemi svou, kterouž jsi dal lidu svému za dědictví. ³⁷ Byl-li by hlad na zemi, byl-li by mor, sucho, rez, kobylky, a brouci byli-li by; ssoužil-li by jej nepřítel jeho v zemi obývání jeho, aneb jakákoli rána, jakákoli nemoc: ³⁸ Všelickou modlitbu a každé úpění, kteréž by činěno bylo od kteréhokoli člověka, aneb ode všeho lidu tvého Izraelského, kdož by jen poznal ránu srdce svého, a pozdvihl by rukou svých v domě tomto, ³⁹ Ty vyslychej na nebesích v místě přebývání svého, a slituj se i učiň a odplat' jednomu každému vedle všech cest jeho, kteréž ty znáš v srdci jeho, (nebo ty sám znáš srdce všech lidí), ⁴⁰ Aby se báli tebe po vsecky dny, v nichž by živi byli na zemi, kterouž jsi dal otcům našim. ⁴¹ Nýbrž také cizozemec, kterýž není z lidu tvého Izraelského, přišel-li by z země daleké pro jméno tvé, ⁴² (Neboť uslyší o jménu tvém velikém a ruce tvé přesilné, a rameni tvém vztaženém), přišel-li by tedy, a modlil by se v domě tomto: ⁴³ Ty vyslychej na nebi v místě přebývání svého, a učiň všechno to, o čem volati bude k tobě cizozemec ten, aťby poznali všickni národové země jméno tvé, a báli se tebe jako lid tvůj Izraelský, a aby věděli, že jméno tvé vyzýváno jest nad domem tímto, kterýž jsem vystavěl. ⁴⁴ Když by vytáhl lid tvůj k boji proti nepříteli svému, cestou, kterouž bys poslal je, jestliže by se modlili Hospodinu naproti městu tomuto, kteréž jsi vyvolil, a naproti domu, kterýž jsem vystavěl jménu tvému: ⁴⁵ Tolikéž vyslychej na nebi modlitbu jejich a úpění jejich, a vyveď při jejich. ⁴⁶ Když by zhřešili proti tobě, (jakož není člověka, kterýž by nehřešil), a rozhněvaje se na ně, vydal bys je v moc nepříteli, tak že by je jaté vedli ti, kteříž by je zjímali, do země nepřátelské, daleké neb blízké, ⁴⁷ A usmyslili by sobě v zemi té, do kteréž by zajati byli, a obrátice se, modlili by se tobě v zemi těch, kteříž je zjímali, řkouce: Zhřešiliť jsme a neprávě jsme činili, bezbožně jsme činili, ⁴⁸ A tak navrátili by se k tobě celým srdcem svým a celou duší svou v zemi nepřátel svých, kteříž je zjímali, a modlili by se tobě naproti zemi své, kterouž jsi dal otcům jejich, naproti městu tomu, kteréž jsi vyvolil, a domu, kterýž jsem vzdělal jménu tvému: ⁴⁹ Vyslychejž tedy na nebesích, v místě přebývání svého, modlitbu jejich a úpění jejich, a vyveď při jejich, ⁵⁰ A odpusť lidu svému, cožkoli zhřešil proti tobě, i všechna přestoupení jejich, jimiž přestoupili proti tobě, a nakloň k nim litoostí ty, kteříž je zjímali, aby se smilovali nad nimi. ⁵¹ Neboť jsou lid tvůj a dědictví tvé, kteréž jsi vyvedl z Egypta, z prostřed peci železné. ⁵² Nechať jsou tedy oči tvé otevřené k modlitbě služebníka tvého a k modlitbě lidu tvého Izraelského, abys je vyslychal vždycky, když by tě koli vzývali. ⁵³ Nebo jsi ty oddělil je sobě za dědictví ode všech národů země,

jakož jsi mluvil skrze Mojžíše služebníka svého, když jsi vyvedl otce naše z Egypta, Panovníče Hospodine. ⁵⁴Stalo se pak, když se přestal Šalomoun modlíti Hospodinu vši modlitbou a prosbou touto, že vstal od oltáře Hospodinova, a přestal klečeti a pozdvihovati rukou svých k nebi. ⁵⁵A stoje, dobrořečil všemu shromáždění Izraelskému hlasem velikým, rka: ⁵⁶Požehnaný Hospodin, kterýž dal odpočinutí lidu svému Izraelskému vedlé všeho, což mluvil. Nepochybilo ani jedno slovo ze všelikého slova jeho dobrého, kteréž mluvil skrze služebníka svého Mojžíše. ⁵⁷Budiž Hospodin Bůh náš s námi, jako byl s otci našimi; nezemítež nás, ani opouštěj. ⁵⁸Ale nakloniž srdce naše k sobě, abychom chodili po všech cestách jeho, a ostříhali přikázání jeho, i ustanovení jeho, a soudů jeho, kteréž přikázal otcům našim. ⁵⁹A ať jsou má tato slova, kterýmiž jsem se modlil před Hospodinem, blízko Hospodina Boha našeho dnem i nocí, tak aby vyvodil při služebníka svého, a při lidu svého Izraelského každého času a dne, ⁶⁰Atby poznali všickni národové země, že Hospodin sám jest Bůh, a že není kromě něho žádný. ⁶¹Budiž tedy srdce vaše celé k Hospodinu Bohu našemu, tak abyste chodili v ustanoveních jeho, ostříhající přikázání jeho, tak jako dnešního dne. ⁶²Král pak a s ním všecken Izrael obětovali oběti před Hospodinem. ⁶³A obětoval Šalomoun v obět pokojnou, kterouž obětoval Hospodinu, volů dvamecítma tisíců, a ovec sto dvadeceti tisíců, a posvěcovali domu Hospodinova král i všickni synové Izraelští. ⁶⁴Téhož dne posvětil král prostředku síně, kteráž byla před domem Hospodinovým; nebo obětoval tu oběti zápalné a oběti suché, a tuky pokojných obětí, proto že oltář měděný, kterýž byl před Hospodinem, byl malý, aniž mohly se na něm směstknati oběti zápalné a oběti suché, a tukové pokojných obětí. ⁶⁵A tak držel Šalomoun toho času slavnost, a všecken Izrael s ním, shromáždění veliké odtud, kudyž se chodí do Emat, až ku potoku Egyptskému, před Hospodinem Bohem našim, za sedm dní a opět za sedm dní, to jest za čtrnácte dní. ⁶⁶Dne pak osmého propustil lid. Kteríž požehnavše krále, odešli do obydlí svých, radující se a veselíce se v srdci ze všech dobrých věcí, kteréž učinil Hospodin Davidovi služebníku svému a Izraelovi lidu svému.

9 Stalo se pak, když dokonal Šalomoun stavení domu Hospodinova a domu královského, podlé vši líbosti své, jakž vykonati umínil, ²Že se ukázal Hospodin Šalomounovi podruhé, jakož se mu byl ukázal v Gabaon. ³I řekl jemu Hospodin: Vyslyšelt jsem modlitbu tvou a prosbu tvou, kterouž se modlil přede mnou; posvětil jsem domu toho, kterýž jsi vystavěl, aby přebývalo tam jméno mé až na věky, a byly tu oči mé i srdce mé po všechny dny. ⁴A ty jestliže choditi budeš přede mnou, jako chodil David otec tvůj, v dokonalosti srdce a v upřímnosti, čině všecko to, což jsem přikázal tobě, ustanovení mých i soudů mých ostříhaje: ⁵Utvrdím zajisté stolicí království tvého nad Izraelem na věky, jakož jsem mluvil Davidovi otci tvému, rka: Nebudeť odjat muž z rodu tvého od trůnu Izraelského. ⁶Pakli se nazpět odvrátíte vy i synové vaši ode mne, a nebudete ostříhati přikázání mých a ustanovení mých, kteráž jsem vydal vám, ale odejdouce, sloužiti budete bohům cizím a klaněti se jim: ⁷Vyplním docela Izraele se svrchku země, kterouž jsem jim dal, a dům tento, kteréhož jsem posvětil jménu svému, zavrhu od tváři své, i budeť Izrael za přísloví a za rozprávku mezi všemi národy. ⁸Ano i dům tento, jakkoli bude slavný, kdokoli mimo něj půjde, užasne se a ckáti bude, i řekne: Proč tak učinil Hospodin zemi této a domu tomuto? ⁹Tedy odpovědí: Proto že opustili Hospodina Boha svého, kterýž vyvedl otce jejich z země Egyptské, a chytily se bohů cizích, a klaněli se jim i sloužili jim, protož uvedl na ně Hospodin všechny tyto zlé věci. ¹⁰Stalo se také po přeběhnutí dvaceti let, v nichž vzdělal Šalomoun oba dva ty domy, dům Hospodinův a dům královský, ¹¹K čemuž byl Chíram král Tyrský daroval Šalomounovi hojně dříví cedrového a jedlového, i zlata vedlé vši vůle jeho, že dal také král Šalomoun Chíramovi dvadeceti měst v zemi Galilejské. ¹²I vyjel Chíram z Týru, aby viděl ta města, kteráž mu daroval Šalomoun, ale nelíbila se jemu. ¹³Protož řekl: Jakáž jsou ta města, kteráž mi dáváš, bratře můj? I nazval je zemí Kabul až do tohoto dne. ¹⁴Nebo byl poslal Chíram králi sto a dvadeceti centněřů zlata. ¹⁵Příčina pak platu, kterýž byl uložil král Šalomoun, byla, aby stavěl dům Hospodinův a dům svůj, a Mello i zdi Jeruzalémské, též Azor a Mageddo i Gázer. ¹⁶(Farao zajisté král Egyptský vytáh, dobyl Gázeru a vypálil je, Kananejské pak, kteříž byli v tom městě, pobil a dal město za věno dceři své, manželce Šalomounově.) ¹⁷A tak vystavěl zase Šalomoun Gázer a Betoron dolní, ¹⁸Též Baalat a Tadmor na poušti v též zemi, ¹⁹I všecka města, v nichž Šalomoun měl své sklady, i města vozů, i města jezdců, vše vedlé žádosti své, cožkoli chtěl stavěti v Jeruzalémě, a na Libánu i po vši zemi panování svého. ²⁰Všecken také lid, kterýž byl pozůstal z Amorejských, Hetejských, Ferezejských, Hevejských a Jebuzejských, kteříž nebyli z synů Izraelských, ²¹Totíž syny jejich, kteříž byli pozůstali po nich v zemi, jichž nemohli synové Izraelští vyhladiti, uvedl Šalomoun pod plat a v službu až do tohoto dne. ²²Z synů pak Izraelských žádného nepodrobil v službu Šalomoun, ale byli muži váleční, a služebníci jeho, a knížata jeho, vůdcové jeho a úředníci nad vozy a jezdcí jeho. ²³Bylo těch předních vládařů, kteříž byli nad dílem Šalomounovým, pět set a padesát. Ti spravovali lidi, kteříž dělali. ²⁴Dcera pak Faraonova přestěhovala se z města Davidova do domu svého, kterýž jí byl vystavěl Šalomoun. Tehdáž také vystavěl Mello. ²⁵I obětoval Šalomoun každého roku třikrát oběti zápalné a pokojné na oltáři, kterýž byl vzdělal Hospodinu, ale kadíval na tom, kterýž byl před Hospodinem,

když dokonal dům. ²⁶ Nadělal také král Šalomoun lodí velikých v Aziongaber, kteréž jest podlé Elat, na břehu moře Rudého v zemi Idumejské. ²⁷ A poslal Chíram na těch lodech služebníky své, plavce umělé na moři, s služebníky Šalomounovými. ²⁸ Kteríž přeplavivše se do Ofir, nabrali tam zlata čtyři sta a dvacet centněřů, a přivezli králi Šalomounovi.

10 Uslyševši pak královna z Sáby pověst o Šalomounovi a jménu Hospodinovu, přijela, aby zkusila jeho v pohádkách. ² A přijevši do Jeruzaléma s počtem velmi velikým, s velbloudy nesoucími vonné věci a zlata velmi mnoho i kamení drahého, přišla k Šalomounovi, a mluvila s ním o všecko, což měla v srdci svém. ³ Jízto odpověděl Šalomoun na všechna slova její. Nebylo nic skrytého před králem, nač by jí neodpověděl. ⁴ Protož uzřevši královna z Sáby všecku moudrost Šalomounovu i dům, kterýž byl ustavěl, ⁵ Též pokrmy stolu jeho, i sedání a stávání služebníků přísluhujících jemu, i roucha jejich, šeňkýře také jeho, i stupně, kterýmiž vstupoval k domu Hospodinovu, zděsila se náramně. ⁶ A řekla králi: Praváť jest řeč, kterouž jsem slyšela v zemi své, o věcech tvých a o moudrosti tvé, ⁷ Ješto jsem nechtěla věřiti řečem, až jsem přijela a uzřela očima svýma. Ale aj, není mi praveno ani polovice; převyšil jsi moudrostí a dobrotou pověst tu, kterouž jsem slyšela. ⁸ Blahoslavení muži tvoji, a blahoslavení služebníci tvoji, kteříž stojí před tebou vždycky, a slyší moudrost tvou. ⁹ Budiž Hospodin Bůh tvůj požehnaný, kterýž tě sobě oblíbil, aby tě posadil na stolicí Izraelské, proto že miluje Hospodin Izraele na věky, a ustanovil tě králem, abys činil soud a spravedlnost. ¹⁰ I dala králi sto a dvacet centněřů zlata, a vonných věcí velmi mnoho, i kamení drahého, aniž bylo kdy více přivezeno takových vonných věcí tak mnoho, jako darovala královna z Sáby králi Šalomounovi. ¹¹ (Lodí také Chíramova, kteráž přinášela zlato z Ofir, přivezla z Ofir dříví almuğim velmi mnoho i kamení drahého. ¹² I nadělal král z toho dříví almuğim zábradel k domu Hospodinovu, i k domu královu, též harf a louten zpěvákům, aniž jest kdy přivezeno takového dříví almuğim, ani vidíno do dnešního dne.) ¹³ Král také Šalomoun dal královně z Sáby vedlé vši vůle její, čehož požádala, nad to, což jí Šalomoun daroval darem královským. Potom se navrátila do země své ona i služebníci její. ¹⁴ Byla pak váha toho zlata, kteréž přicházelo Šalomounovi na každý rok, šest set šedesáti šest centněřů zlata, ¹⁵ Kromě toho, co přicházelo od kupců a prodavačů vonných věcí, a ode všech králů Arabských i vývod země. ¹⁶ A protož nadělal král Šalomoun dvě stě štítů z zlata taženého, šest set zlatých dával na každý štít, ¹⁷ A tři sta pavéz z taženého zlata, tři libry zlata dal na každou pavézu. I složil je král v domě lesu Libánského. ¹⁸ Udělal také král stolicí z kostí slonových velikou, a obložil ji zlatem ryzím. ¹⁹ Šest stupňů bylo k té stolicí, a vrch okrouhlý byl na stolicí od zadní strany její, a zpolehadla rukám s obou stran té stolice, a dva lvové stáli u zpolehadel. ²⁰ A dvanácte lvů stálo tu na šesti stupních s obou stran. Nebylo nic takového učiněno v žádných královstvích. ²¹ Nadto všecky nádoby krále Šalomouna, jichž ku pití užívali, byly zlaté, a všecky nádoby v domě lesu Libánského byly z zlata nejčistšího. Nic nebylo od stříbra, aniž ho sobě co vážili ve dnech Šalomounových. ²² Nebo měl král lodí mořské s lodími krále Chírama. Jednou ve třech letech vracely se ty lodí mořské, přinášející zlato a stříbro, kosti slonové, a opice a pávy. ²³ I zveleben jest král Šalomoun nad všecky krále zemské v bohatství a v moudrosti. ²⁴ Pročež všickni obyvatelé země žádostivi byli viděti tvář Šalomounovu, aby slyšeli moudrost jeho, kterouž složil Bůh v srdci jeho. ²⁵ A přinášeli jeden každý dary své, nádoby stříbrné a nádoby zlaté, roucha a zbroj, i vonné věci, koně a mezky, a to každého roku, ²⁶ Tak že nashromáždil Šalomoun vozů a jezdců, a měl tisíc a čtyři sta vozů a dvanácte tisíc jezdců, kteréž rozsadil v městech vozů, a při králi v Jeruzalémě. ²⁷ I složil král stříbra v Jeruzalémě jako kamení, a cedrového dříví jako planého fíkoví, kteréž roste v údolí u velikém množství. ²⁸ Přivodili také Šalomounovi koně z Egypta a koupě rozličné; nebo kupci královští brávali koupě rozličné za slušnou mzdu, ²⁹ A vodivali spřež vozníků z Egypta za šest set lotů stříbra, koně pak jednoho za sto a padesáti, a tak všechněm králům Hetejským a králům Syrským oni dodávali.

11 V tom král Šalomoun zamiloval ženy cizozemky mnohé, i dceru Faraonovu, i Moábské, Ammonitské, Idumejské, Sidonské a Hetejské, ² Z národů těch, kteréž zapověděl Hospodin synům Izraelským, řka: Nebudete se směřovati s nimi, aniž se oni budou směřovati s vámi, neboť by naklonili srdce vaše k bohům svým. K těm přilnul Šalomoun milostí, ³ Tak že měl žen královen sedm set a ženin tři sta. I odvrátily ženy jeho srdce jeho. ⁴ Stalo se tedy, že když se zstaral Šalomoun, ženy jeho naklonily srdce jeho k bohům cizím, tak že nebylo srdce jeho celé při Hospodinu Bohu jeho, jako bylo srdce Davida otce jeho. ⁵ Ale obrátil se Šalomoun k Astarot, bohyni Sidonské, a k Moloch, ohavnosti Ammonske. ⁶ I činil Šalomoun to, což se

9:27 Chíram. Chíramovi služebníci jsou Féničané, vyhlášení mořeplavci.

9:28 Ofir. Marco Polo, benátský cestovatel 13. století, zmiňuje zemi Karazan, oplývající zlatem, které její lidé hledají v řekách a potocích, a kterého je tolik, že je velmi laciné a lidé místo zlatých peněz používají raději indické mušle. Mohla to být ona záhadná biblická země Ofir?

10:1 Z Sáby. Dnešní Jemen.

nelíbilo Hospodinu, a nenásledoval cele Hospodina, jako David otec jeho. ⁷ Tedy vystavěl Šalomoun výsost Chámosovi, ohavnosti Moábské, na hoře, kteráž jest naproti Jeruzalému, a Molochovi, ohavnosti synů Ammon. ⁸ A tak vzdělal všechněm ženám svým z cizího národu, kteréž kadily a obětovaly bohům svým. ⁹ I rozhněval se Hospodin na Šalamouna, proto že se uchýlilo srdce jeho od Hospodina Boha Izraelského, kterýž se jemu byl ukázal po dvakrát, ¹⁰ A zapověděl jemu tu věc, aby nechodil po bozích cizích. Ale neostříhal toho, což byl přikázal Hospodin. ¹¹ Protož řekl Hospodin Šalomounovi: Poněvadž se to našlo při tobě, a neostříhal jsi smlouvy mé ani ustanovení mých, kterážť jsem přikázal, věz, že odtrhnu království toto od tebe, a dám je služebníku tvému. ¹² A však za dnů tvých neučiním toho pro Davida otce tvého, než z ruky syna tvého odtrhnu je. ¹³ Věcho pak království neodtrhnu, ale pokolení jednoho zanechám synu tvému pro Davida služebníka svého a pro Jeruzalém, kterýž jsem vyvolil. ¹⁴ A tak vzbudil Hospodin protivníka Šalomounovi, Adada Idumejského z semene královského, kterýž byl v zemi Idumejské. ¹⁵ Nebo stalo se, když bojoval David proti Idumejským, a Joáb kníže vojska vytáhl, aby pochoval zmordované, a pobil všechny pohlaví mužského v zemi Idumejské, ¹⁶ (Za šest zajisté měsíců byl tam Joáb se vším lidem Izraelským, dokudž nevyplnil všech pohlaví mužského v zemi Idumejské), ¹⁷ Že tehdaž utekl Adad sám, a někteří muži Idumejští z služebníků otce jeho s ním, aby šli do Egypta. Adad pak byl pachole neveliké. ¹⁸ Kteríž jdouce z Madian, přišli do Fáran, a vzavše s sebou některé muže z Fáran, přišli do Egypta k Faraonovi, králi Egyptskému, kterýž dal jemu dům, i stravou opatřil ho, dal jemu také i zemi. ¹⁹ A tak našel Adad milost velikou před Faraonem, tak že jemu dal za manželku sestru ženy své, sestru Tafnes královny. ²⁰ I porodila jemu sestra Tafnes syna Genubata, a odchovala ho Tafnes v domu Faraonovu. I byl Genubat v domě Faraonově mezi syny Faraonovými. ²¹ Když pak uslyšel Adad v Egyptě, že by usnul David s otci svými, a že umřel i Joáb kníže vojska, tedy řekl Adad Faraonovi: Propusť mne, ať jdu do země své. ²² Jemuž řekl Farao: Čehožť se nedostává u mne, že chceš odjít do země své? I řekl: Ničeho, a však vždy mne propusť. ²³ Vzbudil ještě Bůh proti němu protivníka, Rázona syna Eliadova, kterýž byl utekl od Hadarezera krále Soby, pána svého, ²⁴ A shromáždív k sobě muže, byl knížetem roty, když je David hubil. Protož odšedše do Damašku, bydlili v něm a kralovali v Damašku. ²⁵ I byl protivníkem Izraelovým po všechny dny Šalomounovy; a to bylo nad to zlé, kteréž mu činil Adad. I měl v ošklivosti Izraele, když kraloval v Syrii. ²⁶ Jeroboám také syn Nebatův Efratejský z Sareda, (a jméno matky jeho ženy vdovy bylo Serua), služebník Šalomounův, pozdvihl ruky proti králi. ²⁷ A tato byla příčina, pro kterouž pozdvihl ruky proti králi Šalomounovi: Že vystavěv Šalomoun Mello, zavřel mezeru města Davidova otce svého. ²⁸ Jeroboám pak byl muž silný a udatný. Protož vida Šalomoun mládence, že by pracovitý byl, ustanovil ho nade všemi platy z domu Jozefa. ²⁹ I stalo se téhož času, že když vyšel Jeroboám z Jeruzaléma, našel jej prorok Achiáš Silonský na cestě, jsa odín rouchem novým. A byli sami dva na poli. ³⁰ Tedy ujav Achiáš roucho nové, kteréž měl na sobě, roztrhal je na dvanácte kusů. ³¹ A řekl Jeroboámovi: Vezmi sobě deset kusů; nebo takto praví Hospodin Bůh Izraelský: Aj, já roztrhnu království z ruky Šalomounovy, a dám tobě desatero pokolení. ³² Jedno toliko pokolení zůstane jemu pro služebníka mého Davida, a pro město Jeruzalém, kteréž jsem vyvolil ze všech pokolení Izraelských, ³³ Proto že opustili mne, a klaněli se Astarot bohyni Sidonské, a Chámos bohu Moábskému, i Moloch bohu Ammonskému, a nechodili po cestách mých, aby činili to, což mi se líbí, totiž ustanovení má a soudy mé, jako David otec jeho. ³⁴ A však neodejmu ničeho z království z rukou jemu; nebo vůdcím zanechám ho po všechny dny života jeho pro Davida služebníka svého, kteréhož jsem vyvolil, kterýž ostříhal přikázání mých a ustanovení mých. ³⁵ Ale potom vezma království z ruky syna jeho, dám tobě z něho desatero pokolení, ³⁶ Synu pak jeho dám jedno pokolení, aby zůstala svíce Davidovi služebníku mému po všechny dny přede mnou v městě Jeruzalémě, kteréž jsem sobě vyvolil, aby tam jméno mé přebývalo. ³⁷ A tak tebe vezmu, abys kraloval ve všech věcech, kterýchž by žádala duše tvá, a budeš králem nad Izraelem. ³⁸ Protož jestliže uposlechněš všeho toho, což přikáží tobě, a choditi budeš po cestách mých, a činiti to, což mi se líbí, ostříhaje ustanovení mých a přikázání mých, jako činil David služebník můj: budu s tebou a vzdělám tobě dům stálý, jako jsem vzdělal Davidovi, a dám tobě lid Izraelský. ³⁹ Potrápímť zajisté semene Davidova pro tu věc, a však ne po všechny dny. ⁴⁰ Pro tu příčinu chtěl Šalomoun zabiti Jeroboáma. Kterýž vstav, utekl do Egypta k Sesákovi králi Egyptskému, a byl v Egyptě, dokudž neumřel Šalomoun. ⁴¹ Jiné pak věci Šalomounovy, kteréž činil, i moudrost jeho vypsány jsou v knize činů Šalomounových. ⁴² Dnů pak, v nichž kraloval Šalomoun v Jeruzalémě nade vším Izraelem, bylo čtyřiceti let. ⁴³ I usnul Šalomoun s otci svými, a pochován jest v městě Davida otce svého. Kraloval pak Roboám syn jeho místo něho.

12 Tedy přibral se Roboám do Sichem; nebo tam sešel se byl všecken Izrael, aby ho ustanovili za krále. ² Stalo se pak, když uslyšel Jeroboám syn Nebatův, jsa ještě v Egyptě, kamž byl utekl před Šalomounem králem, (bydlel zajisté Jeroboám v Egyptě), ³ Že poslali a povolali ho; protož přišed Jeroboám i všecko shromáždění Izraelské, mluvili k Roboámovi, řkouce: ⁴ Otec tvůj ztížil jho naše; protož nyní polehč služby otce svého tvrdé a břemena jeho těžkého, kteréž vzložil na nás, a budeme tobě sloužiti. ⁵ Kterýž řekl jim: Odejďte, a třetího

dne navraťte se ke mně. I odšel lid. ⁶Tedy radil se král Roboám s starci, kteříž stávali před Šalomounem otcem jeho ještě za života jeho, řka: Kterak vy radíte, jakou odpověď mám dáti lidu tomuto? ⁷I odpověděli jemu, řkouce: Jestliže dnes povolný budeš lidu tomuto a ochotně se jim ukážeš, a odpověď dávaje, mluvíti budeš přívětivě, budouť služebníci tvoji po všechny dny. ⁸Ale on opustil radu starců, kterouž dali jemu, a radil se s mládenci, kteříž s ním zrostli a stávali před ním. ⁹A řekl k nim: Co vy radíte, jakou bychom dali odpověď lidu tomuto, kteříž mluvili ke mně, řkouce: Polehč břemene, kterěz vzložil otec tvůj na nás? ¹⁰I odpověděli jemu mládenci, kteříž zrostli s ním, řkouce: Takto odpovíš lidu tomu, kteříž mluvili k tobě a řekli: Otec tvůj ztížil jho naše, ty pak polehč nám. Takto díš jim: Nejmenší prst můj tlustší jest nežli bedra otce mého. ¹¹Nyní tedy otec můj těžké břímě vložil na vás, já pak přidám břemene vašeho; otec můj trestal vás bičíky, ale já trestati vás budu biči uzlovatými. ¹²Přišel tedy Jeroboám i všecken lid k Roboámovi dne třetího, jakž byl rozkázal král, řka: Navraťte se ke mně dne třetího. ¹³I odpověděl král lidu tvrdě, opustiv radu starců, kterouž dali jemu. ¹⁴A mluvil k nim vedlé rady mládců, řka: Otec můj ztížil jho vaše, já pak přidám břemene vašeho; otec můj trestal vás bičíky, ale já trestati vás budu biči uzlovatými. ¹⁵I neuposlechl král lidu. Nebo byla příčina od Hospodína, aby se naplnila řeč jeho, kterouž mluvil Hospodin skrze Achíaše Silonského k Jeroboámovi synu Nebatovu. ¹⁶Protož vida všecken Izrael, že by je král oslyšel, odpověděl lid králi v tato slova: Jakýž máme díl v Davidovi? Ani dědictví nemáme v synu Izai. K stanům svým, ó Izraeli! Nyní opatř dům svůj, Davide. Odšel tedy Izrael k stanům svým, ¹⁷Tak že nad syny Izraelskými toliko, kteříž bydlili v městech Judských, kraloval Roboám. ¹⁸I poslal král Roboám Adurama, kterýž byl nad platy, a uházel ho všecken Izrael kamením až do smrti, čímž král Roboám přinucen byl, aby vsedna na vůz, utekl do Jeruzaléma. ¹⁹A tak odstoupili synové Izraelští od domu Davidova až do dnešního dne. ²⁰I stalo se, když uslyšeli všickni Izraelští, že by se navrátil Jeroboám, poslavše, povolali ho do shromáždění, a ustanovili ho králem nade vším Izraelem. Nezůstávalo při domu Davidovu než samo pokolení Judovo. ²¹Když pak přijel Roboám do Jeruzaléma, shromáždil všecken dům Judský a pokolení Benjamin, totiž sto a osmdesáte tisíců výborných bojovníků, aby bojovali proti domu Izraelskému, a aby zase přivedeno bylo království k Roboámovi synu Šalomounovu. ²²Tedy stala se řeč Boží k Semaiášovi muži Božímu, řkoucí: ²³Pověz Roboámovi synu Šalomounovu, králi Judskému a všemu domu Judovu i Benjaminovu, a ostatku lidu těmito slovy: ²⁴Takto praví Hospodin: Netáhněte a nebojujte proti bratřím svým synům Izraelským. Navraťte se jeden každý do domu svého, nebo ode mne stala se věc tato. I uposlechli rozkazu Hospodinova a navrátili se, aby odešli vedlé řeči Hospodinovy. ²⁵Potom vystavěl Jeroboám Sichem na hoře Efraim, a bydlil v něm, a vyšed odtud, vystavěl Fanuel. ²⁶Řekl pak Jeroboám v srdci svém: Tudíž by se navrátilo království toto k domu Davidovu, ²⁷Když by chodíval lid tento k obětování obětí v domě Hospodinově do Jeruzaléma; i obrátilo by se srdce lidu tohoto ku pánu jeho Roboámovi králi Judskému, a tak zabijíce mne, navrátili by se k Roboámovi králi Judskému. ²⁸Protož poradiv se král, udělal dvě telat zlatých a řekl lidu: Dosti jste již chodili do Jeruzaléma. Aj, teď bohové tvoji, ó Izraeli, kteříž tě vyvedli z země Egyptské. ²⁹I postavil jedno v Bethel, a druhé postavil v Dan. ³⁰Kterážto věc byla příčinou k hřešení, nebo chodíval lid k jednomu z těch až do Dan. ³¹Vzdělal zajisté dům výsostí, a ustanovil kněží z lidu obecného, kteříž nebyli z synů Lévi. ³²Ustanovil také Jeroboám svátek měsíce osmého, v patnáctý den téhož měsíce, ku podobenství svátku, kterýž byl v Judstvu, a obětoval na oltáři. Takž učinil i v Bethel, obětuje telatům, kterěz byl udělal; také i v Bethel ustanovil kněží výsostí, kterěz byl zdělal. ³³A obětoval na oltáři, kterýž byl udělal v Bethel, v patnáctý den měsíce osmého, toho měsíce, kterýž byl sobě smyslil v srdci svém, a slavil svátek s syny Izraelskými, a přistoupil k oltáři, aby kadil.

13 A aj, muž Boží přišel z Judstva s slovem Hospodinovým do Bethel, tehďáž když Jeroboám, stoje u oltáře, kadil. ²I zvolal proti oltáři slovem Hospodinovým, řka: Oltáři, oltáři, toto praví Hospodin: Hle, syn narodí se domu Davidovu, jménem Joziáš, kterýž obětovati bude na tobě kněží výsostí, jenž zapalují kadidlo na tobě; i kosti lidské pálti budou na tobě. ³I dal téhož dne znamení, řka: Totoť jest znamení, že mluvil Hospodin: Aj, oltář roztrhne se a vysype se popel, kterýž jest na něm. ⁴V tom uslyšev král Jeroboám slovo muže Božího, že zvolal proti oltáři v Bethel, vztáhl ruku svou od oltáře a řekl: Jměte ho. I uschla ruka jeho, kterouž vztáhl proti němu, a nemohl ji zase přitáhnouti k sobě. ⁵Oltář také se roztrhl, a vysypal se popel z oltáře podlé znamení, kterěz byl předpověděl muž Boží slovem Hospodinovým. ⁶Protož mluvil král a řekl tomu muži Božímu: Pomodl se medle Hospodinu Bohu svému a pros za mne, abych mohl přitáhnouti ruku svou k sobě. I modlil se muž Boží Hospodinu, a přitáhl král ruku zase k sobě, a byla jako prvé. ⁷Tedy řekl král muži Božímu: Poď se mnou domů a posilň se, a dámt dar. ⁸I řekl muž Boží králi: Bys mi dal polovici domu svého, nešel bych s tebou, aniž bych jedl chleba, aniž bych pil vody na místě tomto. ⁹Nebo tak mi přikázal slovem svým Hospodin, řka: Nebudeš jísti chleba, ani pítí vody, aniž se navrátíš tou cestou, kterouž jsi přišel. ¹⁰A tak odšel jinou cestou, a nenavrátil se tou cestou, kterouž byl přišel do Bethel. ¹¹Prorok pak jeden starý bydlil v Bethel, jehož syn přišed, vypravoval mu všechny věci, kterěz učinil muž Boží toho dne v Bethel; i slova, kteráž mluvil

králi, vypravovali otci svému. ¹²Tedy řekl jim otec jejich: Kterou cestou šel? I ukázali mu synové jeho cestu, kterouž šel ten muž Boží, kterýž byl z Judstva přišel. ¹³Zatím řekl synům svým: Osedlejte mi osla. Kteríž osedlali mu osla, a on vsedl na něj. ¹⁴A jel za mužem Božím a nalezl jej, an sedí pod dubem. I řekl jemu: Ty-li jsi ten muž Boží, kterýž jsi přišel z Judstva? A on odpověděl: Jsem. ¹⁵Kterýž řekl jemu: Poď se mnou domů, a pojíš chleba. ¹⁶Ale on odpověděl: Nemohuť se navrátiti, ani jíti s tebou, aniž budu jísti chleba, ani píti vody s tebou na místě tomto. ¹⁷Nebo stala se ke mně řeč slovem Hospodinovým: Nebudeš tam jísti chleba, ani píti vody; nenavrátíš se, jda touž cestou, kterouž jsi šel. ¹⁸Jemuž odpověděl: Takét já prorok jsem jako i ty, a mluvil ke mně anděl slovem Hospodinovým, řka: Navrať ho s sebou do domu svého, ať pojí chleba a napije se vody. To pak sklamal jemu. ¹⁹Takž se navrátil s ním, a jedl chléb v domě jeho a pil vodu. ²⁰Když pak oni seděli za stolem, stalo se slovo Hospodinovo k proroku tomu, kterýž onoho byl zase navrátil. ²¹A zvolal na muže Božího, kterýž byl přišel z Judstva, řka: Toto praví Hospodin: Proto že jsi na odpor učinil řeči Hospodinově, a neostříhal jsi přikázání, kteréž vydal Hospodin Bůh tvůj, ²²Ale navrátils se a jedls chléb, a pils vodu na místě, o kterémž řekl: Nebudeš jísti chleba, ani píti vody: nebudeť pochováno tělo tvé v hrobě otců tvých. ²³Tedy když pojedl chleba a napil se, osedlal mu osla, totiž tomu proroku, kteréhož byl navrátil. ²⁴A když odšel, trefil na něj lev na cestě a udávil jej. I leželo tělo jeho na cestě, a osel stál podlé něho; lev také stál vedlé těla mrtvého. ²⁵A aj, muži někteří jdouce tudy, uzřeli tělo mrtvé ležící na cestě, a lva, an stojí vedlé něho. Kteríž přišedše, pověděli v městě, v kterémž ten starý prorok bydlil. ²⁶Což když uslyšel ten prorok, kterýž ho byl navrátil s cesty, řekl: Muž Boží jest, kterýž na odpor učinil řeči Hospodinově; protož vydal jej Hospodin lvu, kterýž potřeb ho, udávil jej vedlé řeči Hospodinovy, kterouž mluvil jemu. ²⁷Zatím mluvě k synům svým, řekl: Osedlejte mi osla. I osedlali. ²⁸A odjev, nalezl mrtvé tělo jeho ležící na cestě, a osla i lva, an stojí u toho těla; a nejedl lev těla toho, aniž co uškodil oslu. ²⁹Protož vzav prorok tělo muže Božího, vložil je na osla, a přinesl je. I přišel do města svého, aby ho plakal a pochoval. ³⁰Položil pak tělo jeho v hrobě svém, a plakali ho: Ach, bratře můj. ³¹A pochovav ho, mluvil k synům svým, řka: Když já umru, pochovejte mne v témž hrobě, v němž muž Boží jest pochován, vedlé kostí jeho položte kosti mé. ³²Neboť se jistě stane to, což ohlásil slovem Hospodinovým proti oltáři, kterýž jest v Bethel, a proti všechněm domům výsostí, kteréž jsou v městech Samařských. ³³Po těchto přibězích neodvrátil se Jeroboám od cesty své zlé, ale opět nadělal z lidu obecného kněží výsostí. Kdo jen chtěl, posvětil ruky jeho, a ten byl knězem výsostí. ³⁴I byla ta věc domu Jeroboámovu příčinou k hřešení, aby vyplněn a vyhlazen byl se svrchku země.

14 Toho času roznemohl se Abiáš, syn Jeroboámův. ²I řekl Jerobám ženě své: Vstaň medle a změň se, aby nepoznali, že jsi žena Jeroboáмова, a jdi do Sílo. Hle, tam jest Achiáš prorok, kterýž mi byl předpověděl, že mám býti králem nad lidem tímto. ³A vezma v ruce své deset chlebů a koláčů, a láhvičiči medu, jdi k němu; onť oznámí tobě, co se stane pacholeti tomuto. ⁴I učinila tak žena Jeroboáмова; nebo vstavši, šla do Sílo, a přišla do domu Achiášova. Ale Achiáš nemohl již hleděti, nebo pošly mu byly oči pro starost jeho. ⁵Hospodin pak řekl Achiášovi: Aj, žena Jeroboáмова jde, aby se tebe něco zeptala o synu svém, proto že jest nemocen. Toto a toto budeš jí mluvíti. Budeť pak, že když přijde, činiti se bude jinou. ⁶Protož uslyšev Achiáš šust noh jejích, když vcházela do dveří, řekl: Poď, ženo Jeroboáмова, proč se jinou činiš? Já zajisté poslán jsem k tobě s řečí tvrdou. ⁷Jdi, pověz Jeroboámovi: Toto praví Hospodin Bůh Izraelský: Poněvadž jsem tě vyvýšil z prostředku lidu, a postavil jsem tě za vůdce nad lidem svým Izraelským, ⁸A odtrhl jsem království od domu Davidova, a dal jsem je tobě, ty však nebyl jsi jako služebník můj David, kterýž ostříhal přikázání mých, a následoval mne v celém srdci svém, čině toliko to, což jest pravého přede mnou, ⁹Ale zlost jsi páchal hojněji nade všechny, kteříž byli před tebou; nebo odšed, učinils sobě bohy cizí a slité, abys mne dráždil, mne pak zavrhl jsi za hřbet svůj: ¹⁰Protož aj, já uvedu zlé věci na dům Jeroboámův, a vyhladím z Jeroboáma, i toho, jenž močí na stěnu, i zajatého i zanechaného v Izraeli, a vyvrhu ostatky domu Jeroboáмова, jako hnůj vymítán bývá až dočista. ¹¹Toho, kdož z domu Jeroboáмова umře v městě, psi žrátí budou, a toho, kdož umře na poli, ptáci nebeští jísti budou; neboť jest mluvil Hospodin. ¹²Ty pak vstana, jdi do domu svého, a když vcházeti budeš do města, tehdy umře pachole. ¹³I budou ho plakati všecken lid Izraelský, a pochovají jej; nebo ten sám z domu Jeroboáмова dostane se do hrobu, proto že o něm z domu Jeroboáмова jest slovo dobré u Hospodina Boha Izraelského. ¹⁴Vyzdvihneť však sobě Hospodin krále nad Izraelem, kterýž vyhladí dům Jeroboámův toho dne. Ale co? Nýbrž již vyzdvihl. ¹⁵A zaklátí Hospodin Izraelem tak, jako se klátí třtina u vodách, a vykoření Izraele z země výborné této, kterouž dal otcům jejich, a rozptýlí je daleko za řeku, proto že sobě zdělali háje, popouzejíce Hospodina. ¹⁶A tak vydá Izraele pro hříchy Jeroboámovy, kterýž i sám hřešil, i v hřích uvedil Izraele. ¹⁷Tedy vstavši žena Jeroboáмова, odešla a přišla do Tersa, a když vstupovala na prah domu, umřelo pachole. ¹⁸I pochovali je, a plakal ho všecken lid Izraelský vedlé řeči Hospodinovy, kterouž mluvil skrze služebníka svého, Achiáše proroka. ¹⁹Jiné pak věci Jeroboámovy, jaké boje vedl a kterak kraloval, aj, sepsány jsou v knize o králích Izraelských. ²⁰Všech dnů, v nichž kraloval Jeroboám, bylo dvamecítma let.

I usnul s otci svými, a kraloval Nádab syn jeho místo něho. ²¹Roboám také syn Šalomounův kraloval nad Judou. V jednom a ve čtyřicíti letech byl Roboám, když počal kralovati, a sedmnácte let kraloval v Jeruzalémě městě, kteréž vyvolil Hospodin ze všech pokolení Izraelských, aby tam přebývalo jméno jeho. Bylo pak jméno matky jeho Naama Ammonitská. ²²Činil také lid Judský to, což zlého jest před Hospodinem, a k zůřivosti ho popudili hříchy svými, kterýmiž hřešili, více nežli otcové jejich všemi věcmi, kteréž činili. ²³Nebo i oni vystavěli sobě výsosti a sloupy, i háje na každém pahrbku vysokém a pod každým stromem zeleným. ²⁴Přesto byli ohyzdní sodomáři v zemi té, činíce vedlé všech ohavností pohanských, kteréž byl vyplénil Hospodin před tváří synů Izraelských. ²⁵I stalo se léta pátého království Roboámova, že vytáhl Sesák král Egyptský proti Jeruzalému, ²⁶A pobral poklady domu Hospodinova a poklady domu královského, všecko to pobral. Vzal také všechny pavězy zlaté, kterýchž byl nadělal Šalomoun. ²⁷Místo kterýchž nadělal král Roboám pavěz měděných, a poručil je úředníkům nad drabanty, kteříž ostříhali brány domu královského. ²⁸A když král chodíval do domu Hospodinova, nosili je drabanty, a zase je přinášeli do pokoje drabantů. ²⁹Jiné pak věci Roboámovy, a všecko, což činil, zdalíž není zapsáno v knize o králích Judských. ³⁰Ano i válka, kteráž byla mezi Roboámem a Jeroboámem po všechny dny. ³¹I usnul Roboám s otci svými, a pochován jest s nimi v městě Davidově. A jméno matky jeho bylo Naama Ammonitská. I kraloval Abiam syn jeho místo něho.

15 Léta pak osmnáctého království Jeroboáma syna Nebatova, kraloval Abiam nad Judou. ²Tři léta kraloval v Jeruzalémě. A jméno matky jeho bylo Maacha, dcera Abissalomova. ³Ten chodil ve všech hříších otce svého, kteréž páchal před obličejem jeho; a nebylo srdce jeho celé při Hospodinu Bohu jeho, jako srdce Davida otce jeho. ⁴A však pro Davida dal jemu Hospodin Bůh jeho svíce v Jeruzalémě, vzbudiv syna jeho po něm, a utvrdiv Jeruzalém, ⁵Proto že David činil to, což bylo dobrého před Hospodinem, a neuchýlil se od žádné věci z těch, kteréž jemu byl přikázal, po všechny dny života svého, kromě skutku při Uriášovi Hetejském. ⁶A byl boj mezi Roboámem a Jeroboámem po všechny dny života jeho. ⁷Jiné pak věci Abiamovy, a všecko což činil, popsáno jest v knize o králích Judských, ano i o boji mezi Abiamem a Jeroboámem. ⁸A když usnul Abiam s otci svými, pochovali ho v městě Davidově. I kraloval Aza syn jeho místo něho. ⁹A tak léta dvadcatého Jeroboáma, krále Izraelského, kraloval Aza nad Judou. ¹⁰Jedno a čtyřiceti let kraloval v Jeruzalémě. A jméno matky jeho bylo Maacha, dcera Abissalomova. ¹¹I činil Aza, což dobrého bylo před Hospodinem, jako David otec jeho. ¹²Nebo ohyzdné sodomáře vyplénil z země, a odjal všechny modly, kterýchž nadělali otcové jeho. ¹³Nadto i Maachu matku svou ssadil, aby nebyla královnou; nebo byla udělala hroznou modlu v háji. Protož podtál Aza modlu tu ohyzdnou, a spálil při potoku Cedron. ¹⁴A ačkoli výsosti nebyly zkaženy, a však srdce Azovo bylo celé při Bohu po všechny dny jeho. ¹⁵Vnesl také ty věci, kteréž posvěceny byly od otce jeho, i ty věci, kterýchž sám posvětil, do domu Hospodinova, stříbro a zlato i nádoby. ¹⁶Pročez byla válka mezi Azou a Bázou, králem Izraelským, po všechny dny jejich. ¹⁷Nebo Báza král Izraelský vytáhl proti Judovi, a stavěl Ráma, aby nedal žádnému vyjítí ani jítí k Azovi králi Judskému. ¹⁸Ale vzav Aza všecko stříbro i zlato, kteréž pozůstalo v pokladích domu Hospodinova, a v pokladích domu královského, dal je v ruce služebníkům svým, a poslal je král Aza k Benadadovi synu Tabremmon, syna Hezion, králi Syrskému, kterýž bydlil v Damašku, řka: ¹⁹Smlouva jest mezi mnou a mezi tebou, mezi otcem mým a mezi otcem tvým. Aj, teď posílám tobě dar, stříbro a zlato; jdi, zruš smlouvu svou s Bázou králem Izraelským, ať odtrhne ode mne. ²⁰I uposlechl Benadad krále Azy, a poslav knížata s vojsky svými proti městům Izraelským, dobyl Jon a Dan, též Abelbetmaachy, i všeho Ceneretu, a vsí země Neftalím. ²¹To když uslyšel Báza, přestal stavět Ráma, a zůstal v Tersa. ²²Tedy král Aza provolal po všem Judstvu, žádného nevyměňuje. I pobrali to kamení z Ráma, i dříví jeho, z něhož stavěl Báza, a vystavěl z toho král Aza Gabaa Benjaminovo a Masfa. ²³Jiné pak všechny věci Azovy, i všecka síla jeho a cokoli dělal, i jaká města vystavěl, zapsáno jest v knize o králích Judských. Jen že v věku starosti své byl nemocný na nohy. ²⁴I usnul Aza s otci svými, a pochován jest s nimi v městě Davida otce svého. A kraloval místo něho Jozafat syn jeho. ²⁵Nádab pak syn Jeroboámův, počal kralovati nad Izraelem léta druhého Azy, krále Judského, a kraloval nad Izraelem dvě léta. ²⁶A činil to, což zlého jest před očima Hospodinovými, chodě po cestě otce svého, v hříších jeho, jimiž k hřešení přivodil lid Izraelský. ²⁷I činil mu úklady Báza syn Achiášův z domu Izachar, a porazil ho Báza u Gebbeton, kteréž bylo Filistinských. Nádab zajisté a vsickni Izraelští oblehli byli Gebbeton. ²⁸A tak zabil ho Báza léta třetího Azy, krále Judského, a kraloval místo něho. ²⁹I stalo se, když počal kralovati, že zahubil všecken dům Jeroboámův, a nepozůstavil žádné duše z Jeroboáma, až je i vyhladil vedlé řeči Hospodinovy, kterouž byl mluvil skrze služebníka svého Achiáše Silonského, ³⁰Pro hříchy Jeroboámovy, jimiž hřešil, a jimiž k hřešení přivodil lid Izraelský, pro dráždění jeho, kterýmž dráždil Hospodina Boha Izraelského. ³¹Jiné pak věci Nádabovy a všecko, což činil, zapsáno jest v knize o králích Izraelských. ³²Byla tedy válka mezi Azou, a mezi Bázou králem Izraelským, po všechny dny jejich. ³³Léta třetího Azy, krále Judského, kraloval Báza syn Achiášův nade vším Izraelem v Tersa za čtyřmécitma let. ³⁴A činil to, což zlého jest před Hospodinem, chodě po cestě Jeroboámově a v hříších jeho, jimiž k hřešení přivodil Izraele.

16 Stala se pak řeč Hospodinova k Jéhu, synu Chanani, proti Bázovi, řkoucí: ² Proto že jsem tě vyzdvihl z prachu, a postavil za vůdci lidu mého Izraelského, ty jsi pak chodil po cestě Jeroboámově, a přivedls k hřešení lid můj Izraelský, aby mne popouzelí hříchy svými: ³ Aj, já vyhladím potomky Bázovy a potomky domu jeho, a učiním domu tvému, jako domu Jeroboáma, syna Nebatova. ⁴ Toho, kdož z rodiny Bázovy umře v městě, psi žrátí budou, a kdož z nich umře na poli, ptáci nebeští jísti budou. ⁵ Jiné pak věci Bázovy a všecko, což činil, i síla jeho, o tom zapsáno jest v knize o králích Izraelských. ⁶ Když pak usnul Báza s otci svými, pochován jest v Tersa, a Ela syn jeho kraloval místo něho. ⁷ A tak skrze Jéhu syna Chanani, proroka, stala se řeč Hospodinova proti Bázovi a proti domu jeho, i proti všemu zlému, kteréž činil před obličejem Hospodinovým, popouzeje ho dílem rukou svých, že má býti podobný domu Jeroboámovu, a proto že jej zabil. ⁸ Léta dvacátého šestého Azy, krále Judského, kraloval Ela syn Bázův nad Izraelem v Tersa dvě léta. ⁹ I zprotivil se jemu služebník jeho Zamri, hejtman nad polovicí vozů, když on v Tersa kvasil a opilý byl v domě Arsy, vládaře města Tersa. ¹⁰ V tom Zamri přišed, ranil ho, a zabil jej léta dvacátého sedmého Azy krále Judského, a kraloval místo něho. ¹¹ Když pak kraloval a seděl na stoličce jeho, pobil všecken dům Bázův, i příbuzné jeho, i přátely jeho, nepozůstaviv z něho ani močícího na stěnu. ¹² A tak vyhladil Zamri všecken dům Bázův vedlé řeči Hospodinovy, kterouž byl mluvil proti Bázovi skrze Jéhu proroka, ¹³ Pro všechny hříchy Bázovy, i hříchy Ela syna jeho, kteříž hřešili, i v hříchy uvodili Izraele, popouzejíce Hospodina Boha Izraelského marnostmi svými. ¹⁴ Jiné pak věci Ela a všecko, což činil, vypsáno jest v knize o králích Izraelských. ¹⁵ Léta dvacátého sedmého Azy, krále Judského, kraloval Zamri v Tersa sedm dní, když lid vojenský ležel proti Gebbeton Filistinských. ¹⁶ Nebo uslyšev lid, kterýž byl v ležení, takové věci, že by se Zamri zprotivil a že krále zabil, tedy všecken Izrael ustanovili sobě krále Amri, hejtmana nad vojskem Izraelským toho času v vojště. ¹⁷ Protož táhl Amri a s ním všecken Izrael od Gebbeton, a oblehli Tersu. ¹⁸ A když viděl Zamri, že již město jest vzato, všed na palác domu královského, zapálil nad sebou dům královský, i umřel, ¹⁹ Pro hříchy své, kterýmiž hřešil, čině, což zlého jest před obličejem Hospodinovým, a chodě po cestě Jeroboámově a v hříších jeho, kteréž páchal, přivozuje k hřešení lid Izraelský. ²⁰ Jiné pak věci Zamri i jeho úkladové, kteréž činil, zapsáni jsou v knize o králích Izraelských. ²¹ Tedy rozdělil se lid Izraelský na dvě. Polovice lidu postoupilo po Tebni synu Ginet, aby ho učinili králem, a druhá polovice postoupila po Amri. ²² Ale přemohl lid, kterýž postoupil po Amri, lid ten, kterýž postoupil po Tebni synu Ginet. I umřel Tebni, a kraloval Amri. ²³ Léta třicátého prvního Azy, krále Judského, kraloval Amri nad Izraelem dvanácte let. V Tersa kraloval šest let. ²⁴ I koupil horu Someron od Semery, pána té hory, totiž Samaří. ²⁵ Činil pak Amri to, což jest zlého před obličejem Hospodinovým; nýbrž horší věci činil, než kdo ze všech, kteříž před ním byli. ²⁶ Nebo chodil po všeliké cestě Jeroboáma syna Nebatova, a ve všech hříších jeho, kterýmiž přivodil k hřešení Izraele, popouzeje Hospodina Boha Izraelského marnostmi svými. ²⁷ Jiné pak věci Amri i všecko, což činil, i síla jeho, kterouž prokazoval, o tom zapsáno jest v knize o králích Izraelských. ²⁸ I usnul Amri s otci svými, a pochován jest v Samaří, a kraloval místo něho Achab syn jeho. ²⁹ Achab tedy syn Amri kraloval nad Izraelem léta třicátého osmého Azy, krále Judského, a kraloval Achab syn Amri nad Izraelem v Samaří dvamecítma let. ³⁰ I činil Achab syn Amri před obličejem Hospodinovým horší věci než kdo ze všech, kteříž před ním byli. ³¹ V tom stalo se, (nebo málo mu to bylo, že chodil v hříších Jeroboáma syna Nebatova), že sobě pojal ženu Jezábel dceru Etbál, krále Sidonského, a odšed, sloužil Bálovi a klaněl se jemu. ³² A vzdělal oltář Bálovi v chrámě Bálově, kterýž byl ustavěl v Samaří. ³³ Udělal také Achab i háj, a tak přičinil toho, čím by popouzel Hospodina Boha Izraelského, nade všechny jiné krále Izraelské, kteříž byli před ním. ³⁴ Za dnů jeho Hiel Bethelský vystavěl Jericho. V Abiramovi prvorozeném svém založil je, a v Segubovi nejmladším svém postavil brány jeho, vedlé řeči Hospodinovy, kterouž byl mluvil skrze Jozue syna Nun.

17 Tedy Eliáš Tesbitský, obyvatel Galádský, mluvil k Achabovi: Živť jest Hospodin Bůh Izraelský, před jehož obličejem stojím, že nebude těchto let rosy ani deště, jediné vedlé řeči mé. ² I stalo se slovo Hospodinovo k němu, řkoucí: ³ Odejdi odsud a obrať se k východu, a skrej se u potoka Karit, kterýž jest naproti Jordánu. ⁴ A budeš z toho potoka pítí, krkavcům pak jsem přikázal, aby tě tam krmili. ⁵ Kterýž odšed, učinil, jakž mu přikázal Hospodin. Nebo odšed, usadil se při potoku Karit, kterýž byl proti Jordánu. ⁶ A krkavci přinášeli jemu chléb a maso každého jitra, též chléb a maso každého večera, a z potoka pil. ⁷ Tedy po přeběhnutí dnů některých vysechl ten potok, nebo nebylo žádného deště v té zemi. ⁸ I stalo se slovo Hospodinovo k němu, řkoucí: ⁹ Vstaň a jdi do Sarepty Sidonské, a buď tam. Aj, přikázal jsem ženě vdově, aby tě živila. ¹⁰ Kterýž vstav, šel do Sarepty, a přišel k bráně města, a aj, žena vdova sbírala tu dříví. A zavolav jí, řekl: Medle, přines mi trochu vody v nádobě, abych se napil. ¹¹ A když šla, aby přinesla, zavolal jí zase a řekl: Medle, přines mi také kousek chleba v ruce své. ¹² I odpověděla: Živť jest Hospodin Bůh tvůj, žeť nemám žádného chleba, ani

podpopelného, kromě hrsti mouky v kbelíku a maličko oleje v nádobce, a aj, sbírám dvě dřevě, abych šla a připravila to sobě a synu svému, abychom snědouce to, za tím zemřítí musili. ¹³I řekl jí Eliáš: Neboj se. Jdi a učiň, jakž jsi řekla, a však udělej mi prvé z toho malý chléb podpopelný a přines mi; potom sobě a synu svému uděláš. ¹⁴Neboť toto praví Hospodin Bůh Izraelský: Mouka z kbelíka toho nebude strávena, aniž oleje v nádobce té ubude až do toho dne, když dá Hospodin déšť na zemi. ¹⁵I šla a učinila vedlé řeči Eliášovy, a jedla ona i on i čeled její až do těch dní. ¹⁶Z kbelíka toho mouka nebyla strávena, aniž oleje v nádobce ubylo, vedlé řeči Hospodinovy, kterouž mluvil skrze Eliáše. ¹⁷A když to přeběhlo, stalo se, že se roznmohl syn ženy, paní toho domu, a byla nemoc jeho velmi těžká, tak že nezůstalo v něm dýchání. ¹⁸Protož řekla Eliášovi: Co mně a tobě, muži Boží? Přišel jsi ke mně, abys mi připomenul nepravost mou, a umořil syna mého? ¹⁹Kterýž odpověděl jí: Dej sem syna svého. A vzav ho z lůna jejího, vnesl jej na síň, kdež sám přebýval, a položil ho na lůžko své. ²⁰Tedy volal k Hospodinu a řekl: Hospodine Bože můj, také-liž s tou vdovou, u kteréž pohostinu jsem, tak zle nakládáš, že jsi umořil syna jejího? ²¹A roztáh se nad dítětem po třikrát, zvolal k Hospodinu a řekl: Hospodine Bože můj, prosím, necht se navrátí duše dítěte tohoto do vnitřností jeho. ²²I vyslyšel Hospodin hlas Eliášův, a navrátila se duše dítěte do vnitřností jeho, i ožilo. ²³A vzav Eliáš dítě, snesl je z síně do domu, a dal je matce jeho. I řekl Eliáš: Pohleď, syn tvůj živ jest. ²⁴Tedy řekla žena Eliášovi: Jižť jsem nyní poznala, že jsi muž Boží, a že řeč Hospodinova v ústech tvých jest pravá.

18 Potom po mnohých dnech, po třetím tom létě, stalo se slovo Hospodinovo k Eliášovi, řkoucí: Jdi, ukaž se Achabovi, neboť dám déšť na zemi. ²Odšel tedy Eliáš, aby se ukázal Achabovi. Byl pak hlad veliký v Samari. ³I povolal Achab Abdiáš, kterýž byl představen domu jeho. (Abdiáš pak bál se Hospodina velmi. ⁴Nebo když Jezabel mordovala proroky Hospodinovy, vzal Abdiáš sto proroků a skryl je po padesáti v jeskyni, a krmil je chlebem a vodou.) ⁵A řekl Achab Abdiášovi: Jdi skrze tu zemi ke všechněm studnicím vod, a ke všechněm potokům, zdali bychom kde našli trávu, abychom živé zachovali koně a mezky, a nezmořili dobytka. ⁶I rozdělili sobě zemi, kterouž by prošli. Achab šel jednou cestou sám, Abdiáš také šel cestou druhou sám. ⁷A když Abdiáš byl na cestě, aj, Eliáš potkal se s ním. Kterýž když ho poznal, padl na tvář svou a řekl: Nejsi-liž ty, pane můj, Eliáš? ⁸Odpověděl jemu: Jsem. Jdi, pověz pánu svému: Aj, Eliáš přišel. ⁹Jemuž řekl: Což jsem zhřešil, že služebníka svého vydati chceš v ruku Achabovu, aby mne zamordoval? ¹⁰Živť jest Hospodin Bůh tvůj, žeť není národu ani království, kamž by neposlal pán můj hledati tě, a když řekli, že tebe není, přísahy požádal od království a národu, že tě nemohou naleztí. ¹¹A ty nyní pravíš: Jdi, pověz pánu svému: Aj, Eliáš přišel. ¹²I stalo by se, že jakž bych odšel od tebe, tedy duch Hospodinův zanesl by tě nevím kam, já pak jda, oznámil bych Achabovi, a když by tě nenalezl, zabil by mne. Služebník zajisté tvůj bojí se Hospodina od mladosti své. ¹³Zdaliž není oznámeno pánu mému, co jsem učinil, když Jezabel mordovala proroky Hospodinovy, že jsem skryl z proroků Hospodinových sto mužů, po padesáti mužích v jeskyni, a krmil jsem je chlebem a vodou? ¹⁴Ty pak nyní pravíš: Jdi, pověz pánu svému: Aj, Eliáš přišel. A zamordujeť mne. ¹⁵Odpověděl Eliáš: Živť jest Hospodin zástupů, před jehož obličejem stojím, žeť se jemu dnes ukáží. ¹⁶A tak šel Abdiáš vstříc Achabovi, a oznámil jemu. Pročež šel i Achab v cestu Eliášovi. ¹⁷A když uzřel Achab Eliáše, řekl Achab k němu: Zdaliž ty nejsi ten, kterýž kormoutíš lid Izraelský? ¹⁸Kterýž odpověděl: Jáť nekormoutím lidu Izraelského, ale ty a dům otce tvého, když opouštíte přikázání Hospodinova a následujete Bálů. ¹⁹Protož nyní pošli a shromážď ke mně všecken lid Izraelský na horu Karmel, a proroků Bálových čtyři sta a padesáte, i proroků toho háje čtyři sta, kteříž jedí z stolu Jezabel. ²⁰Obeslal tedy Achab všechny syny Izraelské, a shromáždil ty proroky na horu Karmel. ²¹A přistoupiv Eliáš ke všemu lidu, řekl: I dokudž kulhati budete na obě straně? Jestližeť jest Hospodin Bohem, následujtež ho; pakli jest Bál, jdětež za ním. A neodpověděl jemu lid žádného slova. ²²Opět řekl Eliáš lidu: Já sám toliko pozůstal jsem prorok Hospodinův, proroků pak Bálových jest čtyři sta a padesáte mužů. ²³Necht jsou nám dáni dva volkové, a ať vyberou sobě volka jednoho, kteréhož necht rozsekají na kusy a vkladou na dříví, ale ohně ať nepodkládají. Jáť také připravím volka druhého, kteréhož vložím na dříví, a ohně nepodložím. ²⁴Tedy vzývejte jméno bohů vašich, já pak vzývati budu jméno Hospodinovo, a budeť to, že Bůh, kterýž se ohlásí skrze oheň, ten jest Bůh. A odpověděl všecken lid, řka: Dobráť jest řeč tato. ²⁵I řekl Eliáš prorokům Bálovým: Vyberte sobě volka jednoho a připravte ho nejprvé, poněvadž jest vás více, a vzývejte jméno bohů vašich, ale ohně nepodkládejte. ²⁶A tak vzali volka, kteréhož jim dal, a připravili a vzývali jméno Bálovo od jitra až do poledne, říkajíce: Ó Báli, uslyš nás. Ale nebylo hlasu, ani kdo by odpověděl. I skákali u oltáře, kterýž byli udělali. ²⁷Když pak bylo poledne, posmíval se jim Eliáš a řekl: Křičte vysokým hlasem, poněvadž bůh jest. Neb snad rozmlouvání má, neb jinou práci, neb jest na cestě, anebť spí, ať procítí. ²⁸Takž křičeli hlasem velikým, a bodli se vedlé obyčeje svého nožíky a špicemi, tak až se krví polívali. ²⁹I stalo se, když již bylo s poledne, že prorokovali až dotud, když se obětuje obět suchá, ale nebylo žádného se ohlášení, ani kdo by odpověděl, ani kdo by vyslyšel. ³⁰Zatím řekl Eliáš všemu lidu: Přistuptež ke mně. I přistoupil všecken lid k němu. Tedy opravil oltář Hospodinův, kterýž byl zbořený. ³¹Nebo vzal Eliáš dvanácte kamenů,

(vedlé počtu pokolení synů Jákobových, k němuž se byla stala řeč Hospodinova, že Izrael bude jméno jeho),³² A vzdělal z těch kamenů oltář ve jménu Hospodinovu; udělal také struhu vůkol oltáře zšíří, co by mohl dvě míry obilé vsíti.³³ Narovnal i dříví, a rozsekav volka na kusy, vkladl na dříví.³⁴ A řekl: Naplňte čtyři stoudve vodou, a vylíte na obět zápalnou i na dříví. Řekl opět: Učiňtež to po druhé. I učinili po druhé. Řekl ještě: Po třetí učiňte. I učinili po třetí,³⁵ Tak že tekly vody okolo oltáře; také i struhu naplnila voda.³⁶ Stalo se pak, když se obětuje obět suchá, přistoupil Eliáš prorok a řekl: Hospodine Bože Abrahamův, Izákův a Izraelův, necht dnes poznají, že jsi ty Bůh v Izraeli, a já služebník tvůj, a že jsem vedlé slova tvého činil všechny věci tyto.³⁷ Vyslyš mne, Hospodine, vyslyš mne, aťby poznal lid tento, že jsi ty, Hospodine, Bohem, když bys obrátil srdce jejich zase.³⁸ V tom spadl oheň Hospodinův, a spálil obět zápalnou, dříví i kamení i prst; též vodu, kteráž byla v struze, vypil.³⁹ Což když uzel všecken ten lid, padli na tváři své a řekli: Hospodin jest Bohem, Hospodin jest Bohem.⁴⁰ I řekl jim Eliáš: Zjímejte ty proroky Bálovy, žádný at z nich neujde. I zjímali je. Kterěz svedl Eliáš ku potoku Císon, a tam je zmordoval.⁴¹ Tedy řekl Eliáš Achabovi: Jdi, pojez a napij se, nebo aj, zvuk velikého deště.⁴² I jel Achab, aby pojedl a napil se. Eliáš pak vstoupil na vrch Karmele, a rozprostřel se na zemi a sklonil tvář svou k kolennům svým.⁴³ Potom řekl mládenci svému: Vystup nyní, a pohleď tam k moři. Kterýž vystoupiv, pohleď a řekl: Nic není. Řekl opět: Vrať se po sedmkrát.⁴⁴ I stalo se po sedmé, řekl: Aj, oblak maličký jako dlaň člověčí vystupuje z moře. Ještě řekl: Jdi, rci Achabovi: Zapřáhej a jed, aby tě nezastihl déšť.⁴⁵ Stalo se mezi tím, když se nebesa zamračila oblakem a větrem, odkudž byl déšť veliký, že jel Achab a přišel do Jezreel.⁴⁶ Ruka pak Hospodinova byla s Eliášem, tak že přepásav bedra svá, běžel před Achabem, až přišel do Jezreel.

19 Tedy oznámil Achab Jezábel všechno to, což učinil Eliáš, a že naprosto všechny proroky její pobil mečem.² A protož poslala Jezábel posla k Eliášovi, řkuci: Toto at mi učiní bohové a toto přidadí, jestliže v tuto hodinu zítra neučiním tobě, jako ty kterému z nich.³ Což když zvěděl, vstana, odšel pro zachování života svého, a přišel do Bersabé, jenž jest v Judstvu, kdež nechal mládence svého.⁴ Sám pak šel předce po poušti cestou dne jednoho, a přišed, usadil se pod jedním jalovcem, a žádal sobě smrti a řekl: Jižť jest dosti, ó Hospodine, vezmi duši mou, nebť nejsem lepší otců svých.⁵ I lehl a usnul pod tím jalovcem. A aj, v touž chvíli anděl dotekl se ho a řekl jemu: Vstaň, pojez.⁶ A když pohleďel vůkol, a aj, u hlavy jeho chléb na uhlí pečený a číse vody. I pojedl a napil se, a lehl zase.⁷ Opět vrátiv se anděl Hospodinův po druhé, dotekl se ho a řekl: Vstaň, pojez, nebo velmi dlouhou máš cestu před sebou.⁸ A vstav, jedl a pil, a šel v síle pokrmu toho čtyřidceti dní a čtyřidceti nocí, až na horu Boží Oréb.⁹ Kdežto všed do jakési jeskyně, nocoval tam. A aj, řeč Hospodinova k němu, a řekl jemu: Co tu děláš, Eliáši?¹⁰ Kterýž odpověděl: Velice jsem horlil pro Hospodina Boha zástupů; nebo opustili smlouvu tvou synové Izraelští, oltáře tvé zbořili a proroky tvé zmordovali mečem. I zůstal jsem já sám, teď pak hledají života mého, aby mi jej odjali.¹¹ Řekl Bůh: Vyjdi a stůj na hoře před Hospodinem. A aj, Hospodin šel tudy, a vítr veliký a silný, podvracující hory a rozrážející skály před Hospodinem, ale nebyl v tom větru Hospodin. Za tím pak větrem země třesení, ale nebyl v tom třesení Hospodin.¹² A za třesením oheň, ale nebyl v ohni Hospodin. A za ohněm hlas tichý a temný.¹³ Což když uslyšel Eliáš, zavinul tvář svou pláštěm svým, a vyšed, stál u dveří jeskyně, a aj, hlas k němu, řkoucí: Co tu děláš, Eliáši?¹⁴ Kterýž odpověděl: Náramně horlil jsem pro Hospodina Boha zástupů; nebo opustili smlouvu tvou synové Izraelští, oltáře tvé zbořili, a proroky tvé pomordovali mečem. I zůstal jsem já sám, teď pak hledají života mého, aby mi jej odjali.¹⁵ Ale Hospodin řekl jemu: Jdi, navrať se cestou svou k Damašské poušti, kdežto přijda, pomažeš Hazaele za krále nad Syrií.¹⁶ Jéhu také syna Namsi pomažeš za krále nad Izraelem, a Elizea syna Safatova z Abelmehula pomažeš za proroka místo sebe.¹⁷ I stane se, že toho, kdož by ušel meče Hazaelova, zamorduje Jéhu, a toho, kdož by ušel meče Jéhu, zamorduje Elizeus.¹⁸ Zachovalť jsem pak v Izraeli sedm tisíců, jichžto všech kolena neskláněla se Bálovi, a jichžto všech ústa nelíbala ho.¹⁹ A tak odšed odtud, našel Elizea syna Safatova, an oře, a dvanáctero spřežení před ním, sám také byl při dvanáctém. A jda mimo něj Eliáš, uvrhl plášť svůj na něj.²⁰ Kterýž zanechav volů, běžel za Eliášem a řekl: Prosím, necht políbím otce svého a matky své, i půjdu za tebou. Jemuž řekl: Jdi, vrať se zase, nebo vidíš, což jsem učinil.²¹ Navrátil se tedy od něho, a vzav pár volů, zabil je a dřívím z pluhu uvařil maso jejich, kteréž dal lidu, i jedli. A vstav, šel za Eliášem a přisluhoval jemu.

20 Tedy Benadad král Syrský, shromáždív všechna vojska svá, a maje s sebou třidceti a dva krále, též koně i vozy, vytáhl a oblehl Samari a dobýval ho.² I poslal posly k Achabovi králi Izraelskému do města,³ A vzkázal jemu: Takto praví Benadad: Stříbro tvé a zlato tvé mé jest, též ženy tvé i synové tvoji nejdárnější moji jsou.⁴ I odpověděl král Izraelský a řekl: Vedlé řeči tvé, pane můj králi, tvůj jsem i všechno, což mám.⁵ Opět navrátivše se poslové, řekli: Takto praví Benadad: Poslal jsem k tobě, aťby řekli: Stříbro své a zlato své, ženy své i syny své dáš mi.⁶ Ale však o tomto čase zítra pošli služebníky své k tobě, aby přehledali dům

tvůj i domy služebníků tvých, a oniť všecko, cožkoli máš nejlepšího, vezmouce v ruce své, poberou. ⁷ A tak povolav král Izraelský všech starších země té, řekl: Posudte medle, a vizte, jakť ten zlého hledá; nebo poslal ke mně pro ženy mé a pro syny mé, též pro stříbro mé i pro zlato mé, a neodepřel jsem jemu. ⁸ I řekli jemu všickni starší a všecken lid: Neposlouchejž ho, ani mu povoluj. ⁹ Protož odpověděl poslům Benadadovým: Povězte pánu mému králi: Všecko to, o čež jsi poslal k služebníku svému prvé, učiním, ale této věci učiniti nemohu. Takž odešli poslové, a donesli mu tu odpověď. ¹⁰ Ještě poslal k němu Benadad a řekl: Toto ať mi učiní bohové a toto ať přidadí, dostane-li se prachu Samařského do hrstí všeho lidu, kterýž jest se mnou. ¹¹ Zase odpověděl král Izraelský a řekl: Povězte, ať se nechlubí ten, kterýž se strojí do zbroje, jako ten, kterýž svláčí zbroj. ¹² I stalo se, když uslyšel tu řeč, (nebo pil on i králové v staních), že řekl služebníkům svým: Přitrhnete. I přitrhli k městu. ¹³ A hle, prorok nějaký přišel k Achabovi králi Izraelskému, řekl: Toto praví Hospodin: Zdalíž jsi neviděl všeho množství tohoto velikého? Hle, já dám je dnes v ruku tvou, abys poznal, že já jsem Hospodin. ¹⁴ A když řekl Achab: Skrže koho? odpověděl on: Tak praví Hospodin: Skrže služebníky knížat krajů. Řekl ještě: Kdo svede tu bitvu? Odpověděl: Ty. ¹⁵ A protož sečtl služebníky knížat krajů, jichž bylo dvě stě třidceti a dva; po nich sečtl i všecken lid všech synů Izraelských, sedm tisíců. ¹⁶ I vytáhli o poledni. Benadad pak pil a ožral se v staních, on i třidceti a dva králové pomocníci jeho. ¹⁷ A tak vytáhli služebníci knížat krajů nejprvé. I poslal Benadad, (když mu pověděli, řkouce: Muži vytáhli z Samaří), ¹⁸ A řekl: Bud' že vytáhli o pokoj, zjímejte je živé, bud' že k bitvě vytáhli, zjímejte je živé. ¹⁹ Tak, pravím, vytáhli z města ti služebníci knížat krajů, a vojsko za nimi táhlo. ²⁰ A porazili jeden každý muže svého, tak že utíkali Syrští, Izraelští pak honili je. Ale Benadad král Syrský utekl na koni s jízdnými. ²¹ Potom vytáhl král Izraelský, a pobil koně i vozy zkazil, a tak porazil Syrské ranou velikou. ²² Opět přišel prorok ten k králi Izraelskému, a řekl jemu: Jdiž, zmužile se měj a věz i viz, co bys měl činiti; nebo zase po roce král Syrský vytáhne proti tobě. ²³ Tedy služebníci krále Syrského řekli jemu: Bohové hor jsou bohové jejich, protož nás přemohli; ale bojujme proti nim na rovinách, zviš, nepřemůžeme-li jich. ²⁴ Protož učin toto: Odbud' těch králů, jednoho každého z místa jeho, a postav vývody místo nich. ²⁵ Ty pak sečti sobě vojsko z svých jako vojsko oněch, kteříž padli, a koně jako ony koně, a vozy jako ony vozy; i budeme bojovati proti nim na rovinách, a zviš, nepřemůžeme-liť jich. I uposlechl hlasu jejich a učinil tak. ²⁶ I stalo se po roce, že sečtl Benadad Syrské a vytáhl do Afeku, aby bojoval proti Izraelovi. ²⁷ Izraelští také sečteni jsou, a opatřivše se stravou, vytáhli jim v cestu. I položili se Izraelští proti nim jako dvě malá stáda koz, Syrští pak přikryli tu zemi. ²⁸ V tom přišel týž muž Boží, a mluvil králi Izraelskému a řekl: Takto praví Hospodin: Proto že pravili Syrští: Bohem hor jest Hospodin a ne Bohem rovin, dám všecko množství toto veliké v ruce tvé, abyste věděli, že já jsem Hospodin. ²⁹ A tak leželi oni proti nim za sedm dní; i stalo se dne sedmého, že svedli bitvu. I porazili synové Izraelští z Syrských sto tisíc pěších dne jednoho. ³⁰ Jiní pak zutíkali do města Afeku, kdež padla zed na dvadeceti a sedm tisíc mužů, kteříž byli pozůstali. Ale Benadad utíkaje, přišel do města, do nejtajnějšího pokoje. ³¹ I řekli jemu služebníci jeho: Aj, toto jsme slyšali, že králové domu Izraelského jsou králové milosrdní. Medle, nechť vezmeme pytle na bedra svá a provazy na hlavy své, a vejdemo k králi Izraelskému; snad při životu zachová tebe. ³² A protož přepásali pytle bedra svá, a provazy vzali na hlavy své, a přišli k králi Izraelskému a řekli: Služebník tvůj Benadad praví: Prosím, nechť jsem zachován při životu. Kterýž řekl: Což jest ještě živ? Bratr tě můj. ³³ Muži pak ti soudíc to za dobré znamení, rychle chytli ta slova od něho a řekli: Bratř jest tvůj Benadad. I řekl: Jděte, přiveďte ho sem. Takž vyšel k němu Benadad, i kázal mu vstoupiti na svůj vůz. ³⁴ Tedy řekl jemu Benadad: Města, kteráž otec můj pobral otci tvému, navrátímť, a ulice zděláš sobě v Damašku, jako byl udělal otec můj v Samaří. I odpověděl: Já vedlé smlouvy této propustím tě. A tak učinil s ním smlouvu a propustil ho. ³⁵ Muž pak nějaký z synů prorockých řekl bližnímu svému z rozkazu Božího: Ubí mne medle. Ale muž ten nechtěl ho bítí. ³⁶ Kterýž řekl jemu: Proto že jsi neuposlechl hlasu Hospodinova, aj teď, když půjdeš ode mne, udává tě lev. A když šel od něho, trefil na něj lev a udávil ho. ³⁷ Opět našel muže druhého, jemuž řekl: Medle, ubí mne. Kterýž ubil ho velice a ranil. ³⁸ I odšed prorok ten, postavil se králi v cestě, a změnil se, zavěsiv sobě oči. ³⁹ A když král pomíjel, zvolal na něj a řekl: Služebník tvůj vyšel do bitvy, a hle, jeden odšed, přivedl ke mně muže a řekl: Ostříhej toho muže, jestliže se pak ztratí, budeť život tvůj za život jeho, aneb centněř stříbra položíš. ⁴⁰ V tom když služebník tvůj toho i onoho hleděl, tož se ztratil. Pročež řekl jemu král Izraelský: Takový bud' soud tvůj, jakýž jsi sám vypověděl. ⁴¹ Tedy rychle odhradil tvář svou, a poznal ho král Izraelský, že by z proroků byl. ⁴² I řekl jemu: Takto praví Hospodin: Poněvadž jsi z ruky pustil muže k smrti odsouzeného, budeť život tvůj za život jeho, a lid tvůj za lid jeho. ⁴³ Protož odjel král Izraelský do domu svého, smutný jsa a hněvaje se, a přišel do Samaří.

21 Stalo se pak po těch věcech, měl Nábót Jezreelský vinici, kteráž byla v Jezreel podlé paláce Achaba krále Samařského. ² I mluvil Achab k Nábótovi, řka: Dej mi vinici svou, ať ji mám místo zahrady k zelinám, poněvadž jest blízko podlé domu mého, a dámť za ni vinici lepší, než ta jest, aneb jestližeť se vidí, dámť stříbra

cenu její. ³ Odpověděl Nábót Achabovi: Nedejž mi toho Hospodin, abych měl dáti dědictví otců mých tobě. ⁴ Tedy přišel Achab do domu svého, smutný jsa a hněvaje se pro řeč, kterouž mluvil jemu Nábót Jezreelský, řka: Nedám tobě dědictví otců svých. I lehl na lůžko své, a odvrátiv tvář svou, ani chleba nejedl. ⁵ V tom přišedši k němu Jezábel žena jeho, řkla jemu: Proč tak smutný jest duch tvůj, že ani nejíš chleba? ⁶ Kterýž odpověděl jí: Proto že jsem mluvil s Nábodem Jezreelským, a řekl jsem jemu: Dej mi vinici svou za peníze, aneb jestliže raději chceš, dámť jinou vinici za ni. On pak odpověděl: Nedám tobě své vinice. ⁷ I řkla mu Jezábel žena jeho: Takliž bys ty nyní spravoval království Izraelské? Vstaň, pojez chleba a buď dobré mysli, já tobě dám vinici Nábota Jezreelského. ⁸ Zatím napsala list jménem Achabovým, kterýž zapečetila jeho pečeti, a poslala ten list k starším a předním města jeho, spoluobyvatelům Nábotovým. ⁹ Napsala pak v tom listu takto: Vyhlaste půst, a posadte Nábota mezi předními z lidu, ¹⁰ A postavte dva muže nešlechetné proti němu, kteříž by svědčili na něj, řkouce: Zlořečil jsi Bohu a králi. Potom vyvedte ho a ukamenujte jej, ať umře. ¹¹ Učinili tedy muži města toho, starší a přední, kteříž bydlili v městě jeho, jakž rozkázala jim Jezábel, tak jakž psáno bylo v listu, kterýž jim byla poslala. ¹² Vyhlásili půst, a posadili Nábota mezi předními z lidu. ¹³ Potom přišli ti dva muži nešlechetní, a posadivše se naproti němu, svědčili proti němu muži ti nešlechetní, proti Nábotovi před lidem, řkouce: Zlořečil Nábót Bohu a králi. I vyvedli ho za město a kamenovali jej, až umřel. ¹⁴ A poslali k Jezábel, řkouce: Ukamenovánť jest Nábót a umřel. ¹⁵ I stalo se, jakž uslyšela Jezábel, že by ukamenován byl Nábót, a že by umřel, řkla Achabovi: Vstaň, vládni vinicí Nábota Jezreelského, kteréžť nechtěl dáti za peníze; neboť není živ Nábót, ale umřel. ¹⁶ A tak uslyšev Achab, že by umřel Nábót, vstal, aby šel do vinice Nábota Jezreelského, a aby ji ujal. ¹⁷ Tedy stala se řeč Hospodinova k Eliášovi Tesbitskému, řkoucí: ¹⁸ Vstana, vyjdi vstříc Achabovi králi Izraelskému, kterýž bydlí v Samari, a hle, jest na vinici Nábotově, do níž všel, aby ji ujal. ¹⁹ A mluvíti budeš k němu těmito slovy: Takto praví Hospodin: Zdalíž jsi nezabil, ano sobě i nepřivlastnil? Mluv tedy k němu, řka: Takto praví Hospodin: Proto že lízali psi krev Nábotovu, i tvou krev také lízati budou. ²⁰ I řekl Achab Eliášovi: Což jsi mne našel, nepříteli můj? Kterýž odpověděl: Našel, nebo jsi prodal se, abys činil to, což zlého jest před obličejem Hospodinovým. ²¹ Aj, já uvedu na tebe zlé, a odejmu potomky tvé, a vypléním z domu Achabova močícího na stěnu, i zajatého i zanechaného v Izraeli. ²² A učiním s domem tvým jako s domem Jeroboáma syna Nebatova, a jako s domem Bázy syna Achiášova, pro zdraždění, kterýmž jsi mne popudil, a že jsi k hřešení přivodil Izraele. ²³ Ano i proti Jezábel mluvil Hospodin, řka: Psi žráti budou Jezábel mezi zdmi Jezreelskými. ²⁴ Toho, kdož umře z domu Achabova v městě, psi žráti budou, a kdož umře na poli, ptáci nebeští jísti budou. ²⁵ Nebo nebylo podobného Achabovi, kterýž by se prodal, aby činil to, což zlého jest před obličejem Hospodinovým, proto že ho ponoukala Jezábel žena jeho. ²⁶ Dopouštěl se zajisté věci velmi ohavných, následuje modl vedlé všeho toho, čehož se dopouštěli Amorejští, kteréž vyplénil Hospodin od tváři synů Izraelských. ²⁷ I stalo se, když uslyšel Achab slova tato, že roztrhl roucho své, a vzav žíni na tělo své, postil se a léhal na pytli, a chodil krotce. ²⁸ Tedy stala se řeč Hospodinova k Eliášovi Tesbitskému, řkoucí: ²⁹ Viděl-lis, jak se ponižil Achab před tváří mou? Poněvadž se tak ponižil před tváří mou, neuvedu toho zlého za dnů jeho, ale za dnů syna jeho uvedu to zlé na dům jeho.

22 Nebylo pak za tři léta války mezi Syrskými a Izraelskými. ² I stalo se léta třetího, přijel Jozafat král Judský k králi Izraelskému. ³ Mluvil pak byl král Izraelský služebníkům svým: Víte-li, že naše bylo Rámot Galád, a my zanedbáváme vzítí ho zase z moci krále Syrského? ⁴ Pročež řekl Jozafatovi: Potáhneš-li se mnou na vojnu proti Rámot Galád? Odpověděl Jozafat králi Izraelskému: Jako jsem já, tak jsi ty, jako lid můj, tak lid tvůj, jako koni moji, tak koni tvoji. ⁵ Rekl také Jozafat králi Izraelskému: Vzeptej se dnes medle na slovo Hospodinovo. ⁶ I shromáždil král Izraelský proroků okolo čtyř set mužů a řekl jim: Mám-li táhnouti na vojnu proti Rámot Galád, či tak nechati? I řekli: Táhni, nebo dá je Pán v ruku krále. ⁷ Tedy řekl Jozafat: Což není zde již žádného proroka Hospodinova, abychom se ho zeptali? ⁸ Na to řekl král Izraelský Jozafatovi: Ještěť jest muž jeden, skrze něhož bychom se mohli poraditi s Hospodinem, ale já ho nenávidím, proto že mi dobrého neprorokuje, než zlé, Micheáš syn Jemlův. Ale Jozafat řekl: Necht tak nemluví král. ⁹ Protož povolav král Izraelský komorníka jednoho, řekl: Přiveď sem rychle Micheáše syna Jemlova. ¹⁰ (Mezi tím král Izraelský a Jozafat král Judský, jeden každý na stolici své, odění jsouce rouchem, seděli v placu u vrat brány Samarské, a všickni proroci prorokovali před nimi. ¹¹ Sedechiáš pak syn Kenanův udělal sobě byl rohy železné a řekl: Takto praví Hospodin: Těmito trkati budeš Syrské, dokudž nepohubíš jich. ¹² Takž podobně i jiní všickni proroci prorokovali, řkouce: Jeď do Rámot Galád, a šťastněť se povede; nebo dá je Hospodin v ruku královi.) ¹³ V tom posel ten, kterýž šel, aby zavolal Micheáše, mluvil jemu, řka: Aj, nyní slova proroků jedněmi ústy předpovídají dobré věci králi. Medle, buď řeč tvá jako řeč kterého z nich, a mluv dobré věci. ¹⁴ Tedy řekl Micheáš: Žítť jest Hospodin, že což mi koli řekne Hospodin, to mluvíti budu. ¹⁵ A když přišel k králi, řekl jemu král: Micheáši, máme-li jeti na vojnu proti Rámot Galád, či tak nechati? Kterýž řekl jemu: Jeď a šťastněť se povede, nebo dá je Hospodin v ruku krále. ¹⁶ I řekl jemu král: I kolikrátž tě mám přísahou zavazovati, abys

mi nemluvil než pravdu ve jménu Hospodinovu? ¹⁷ Protož řekl: Viděl jsem všecken lid Izraelský rozptýlený po horách jako ovce, kteréž nemají pastýře; nebo řekl Hospodin: Nemají pána tito, navrať se jeden každý do domu svého v pokoji. ¹⁸ I řekl král Izraelský Jozafatovi: Zdaližt jsem neřekl, že mi nebude prorokovati dobrého, ale zlé? ¹⁹ Řekl dále: Z té příčiny slyš slovo Hospodinovo: Viděl jsem Hospodina sedícího na stolici své, a všecko vojsko nebeské stojící po pravici jeho i po levici jeho. ²⁰ I řekl Hospodin: Kdo oklamá Achaba, aby vytáhl a padl u Rámot Galád? A když pravil ten toto, a jiný pravil jiné, ²¹ Tožt vyšel jakýsi duch, a postaviv se před Hospodinem, řekl: Já ho oklamám. Hospodin pak řekl jemu: Jakým způsobem? ²² Odpověděl: Vyjdu a budu duchem lživým v ústech všech proroků jeho. Kterýžto řekl: Oklamáš a dovedeš toho; vyjdiž a učiň tak. ²³ Protož, aj, jižt dal Hospodin ducha lživého v ústa všech proroků tvých těchto, ješto však Hospodin mluvil zlé proti tobě. ²⁴ Tedy přistoupiv Sedechiáš syn Kenanův, dal Micheášovi poliček a řekl: Kudyže odšel duch Hospodinův ode mne, aby mluvil tobě? ²⁵ Odpověděl Micheáš: Aj, uziš v ten den, když vejdeš do nejtajnějšího pokoje, abys se skryl. ²⁶ I řekl král Izraelský: Jmi Micheáše, a doved ho k Amonovi knížeti města, a k Joasovi synu královu. ²⁷ A řekneš: Takto praví král: Dejte tohoto do žaláře, a dávejte mu jísti maličko chleba a maličko vody, dokudž se nenavrátím v pokoji. ²⁸ Ale Micheáš řekl: Jestliže ty se navrátíš v pokoji, tedyt nemluvil skrze mne Hospodin. Přes to řekl: Slyštež to všickni lidé! ²⁹ A tak táhl král Izraelský, a Jozafat král Judský proti Rámot Galád. ³⁰ I řekl král Izraelský Jozafatovi: Změním já se, když půjdu k bitvě, ale ty oblec se v roucho své. I změnil se král Izraelský a jel k bitvě. ³¹ Král pak Syrský přikázal třidcítí dvěma svým hejtmanům nad vozy, a řekl: Nebojujte proti malému ani proti velikému, než proti samému králi Izraelskému. ³² I stalo se, když uzřeli hejtmané nad vozy Jozafata, řekli: Jistě král Izraelský jest. I obrátili se proti němu, aby bojovali. Tedy zkrík Jozafat. ³³ V tom když uzřeli hejtmané nad vozy, že on není král Izraelský, obrátili se od něho. ³⁴ Muž pak jeden střelil z lučiště náhodou, a postřelil krále Izraelského, kdež se pancíř spojuje. Pročež řekl vozkovi svému: Obrat se a vyvez mne z vojska, nebo jsem nemocen. ³⁵ I rozmohla se bitva v ten den. Král pak stál na voze proti Syrským; potom umřel u večer, a tekla krev z rány do vozu. ³⁶ I volal biřic po vojště, když již slunce zapadlo, řka: Jeden každý do města svého, a jeden každý do země své navrať se. ³⁷ Umřel tedy král a dovezen jest do Samaří, i pochovali ho v Samaří. ³⁸ A když pohřížen byl vůz v rybníku Samařském, střebali psi krev jeho, též když umývali zbroj jeho, vedlé řeči Hospodinovy, kterouž byl mluvil. ³⁹ Jiné pak věci Achabovy, a cožkoli činil, i jaký dům z kostí slonových vystavěl, i všecka města, kteráž vzdělal, o tom zapsáno jest v knize o králích Izraelských. ⁴⁰ A tak usnul Achab s otci svými, a kraloval Ochoziáš syn jeho místo něho. ⁴¹ Jozafat pak syn Azy počal kralovati nad Judou léta čtvrtého Achaba, krále Izraelského. ⁴² A byl Jozafat ve třidcítí pěti letech, když počal kralovati, a dvadeceti pět let kraloval nad Jeruzalémem, jehož matky jméno bylo Azuba, dcera Silchi. ⁴³ I chodil po vsí cestě Azy otce svého, aniž se od ní uchýlil, čině, což dobrého bylo před obličejem Hospodinovým. ⁴⁴ Toliko poněvadž výsostí nezkazili, ještě lid obětoval a kánil na těch výsostech. ⁴⁵ Všel také v pokoj král Jozafat s králem Izraelským. ⁴⁶ Jiné pak věci Jozafatovy, i síla jeho, kterouž prokazoval a kterouž bojoval, zapsány jsou v knize o králích Judských. ⁴⁷ Ten ostatky ohyzdných sodomářů, kteříž ještě pozůstali za dnů Azy otce jeho, vyplénil z země. ⁴⁸ Tehdáž nebylo žádného krále v zemi Idumejské, hejtmana měli místo krále. ⁴⁹ I nadělal Jozafat lodí mořských, aby jeli do Ofir pro zlato. Ale nejeli, nebo polámaly se lodí v Aziongaber. ⁵⁰ Řekl byl také Ochoziáš syn Achabův Jozafatovi: Nechtě jedou služebníci moji s služebníky tvými na lodech. Ale Jozafat nechtěl. ⁵¹ I usnul Jozafat s otci svými, a pochován jest s otci svými v městě Davida otce svého; kraloval pak Joram syn jeho místo něho. ⁵² Ochoziáš syn Achabův počal kralovati nad Izraelem v Samaří, léta sedmnáctého Jozafata krále Judského, a kraloval nad Izraelem dvě lété. ⁵³ Nebo činil zlé věci před obličejem Hospodinovým, a chodil po cestě otce svého a po cestě matky své, i po cestě Jeroboáma syna Nebatova, kterýž přivodil k hřešení lid Izraelský. ⁵³ Sloužil také Bálovi a klaněl se jemu, čímž popudil k hněvu Hospodina Boha Izraelského vedlé toho všeho, což činil otec jeho.

Druhá Královská

Úvod

1 V tom zprotivil se Moáb Izraelovi po smrti Achabově. ² A Ochoziáš spadl skrze mříži paláce svého letního, kterýž byl v Samaří, a stonal. I poslal posly, řka jim: Jděte, pilně se ptejte Belzebuba, boha Akaron, povstanu-li z nemoci této? ³ Ale anděl Hospodinův řekl Eliášovi Tesbitskému: Vstana, jdi vstříc poslům krále Samařského a mluv k nim: Zdali není Boha v Izraeli, že jdete dotazovati se Belzebuba, boha Akaron? ⁴ Protož takto praví Hospodin: S ložce, na kterémžs se složil, nesejdeš, ale jistotně umřeš. I odšel Eliáš. ⁵ A když se navrátili poslové k němu, řekl jim: Pročez jste se zase vrátili? ⁶ Odpověděli jemu: Muž nějaký vyšel nám v cestu a řekl nám: Jděte, navratte se k králi, kterýž vás poslal, a rcete jemu: Takto praví Hospodin: Zdali není Boha v Izraeli, že ty posiláš tázati se Belzebuba, boha Akaron? Protož s ložce, na kterémžs se složil, nesejdeš, ale jistotně umřeš. ⁷ I řekl jim: Jaký jest způsob muže toho, kterýž vám vstříc vyšel a mluvil vám ty řeči? ⁸ Kteríž odpověděli jemu: Jest člověk chlupatý, a pasem koženým přepásán na bedrách svých. Tedy řekl: Eliáš Tesbitský jest. ⁹ Protož poslal pro něj padesátníka s padesáti jeho. Kterýž šel k němu, a aj, seděl na vrchu hory. I řekl jemu: Muži Boží, král rozkázal, abys sstoupil dolů. ¹⁰ Odpovídaje Eliáš, řekl padesátníku: Jestliže jsem muž Boží, nechť sstoupí oheň s nebe, a šíře tě i tvých padesát. A tak sstoupil oheň s nebe, a sežral jej i padesát jeho. ¹¹ Opět poslal k němu král padesátníka jiného s padesáti jeho. Kterýž mluvil a řekl jemu: Muži Boží, takto rozkázal král: Rychle sstup dolů. ¹² I odpověděl Eliáš a řekl jim: Jestliže jsem muž Boží, nechť sstoupí oheň s nebe, a šíře tě i tvých padesát. A tak sstoupil oheň Boží s nebe, a sežral jej i padesát jeho. ¹³ Ještě poslal padesátníka třetího s padesáti jeho. Pročez vstoupiv, přišel ten třetí padesátník, a klekl na kolena svá před Eliášem, a prose ho pokorně, řekl jemu: Muži Boží, prosím, nechť jest drahá duše má i duše služebníků tvých padesáti těchto před očima tvýma. ¹⁴ Aj, oheň sstoupiv s nebe, sežral dva první padesátníky s padesáti jejich, ale nyní nechť jest drahá duše má před očima tvýma. ¹⁵ Řekl pak anděl Hospodinův Eliášovi: Sstup s ním, neboj se nic tváři jeho. Tedy vstav, šel s ním k králi. ¹⁶ A mluvil jemu: Takto praví Hospodin: Proto že jsi poslal posly tázati se Belzebuba, boha Akaron, (jako by nebylo Boha v Izraeli, abys se tázal slova jeho), protož s ložce, na kterémžs se složil, nesejdeš, ale jistotně umřeš. ¹⁷ I umřel podlé řeči Hospodinovy, kterouž mluvil Eliáš, a kraloval Joram místo něho léta druhého Jehorama syna Jozafatova, krále Judského; nebo on neměl syna. ¹⁸ O jiných pak věcech Ochoziášových, kteréž činil, zapsáno jest v knize o králích Izraelských.

2 Stalo se potom, když měl již vzítí Hospodin Eliáše u vichru do nebe, že vyšel Eliáš s Elizeem z Galgala. ² I řekl Eliáš Elizeovi: Medle, poseď tuto, nebo Hospodin poslal mne až do Bethel. Jemuž řekl Elizeus: Živť jest Hospodin, a živať jest duše tvá, žeť se tebe nespustím. I přišli do Bethel. ³ Tedy vyšli synové proroctí, kteříž byli v Bethel, k Elizeovi a řekli jemu: Víš-liž, že dnes Hospodin vezme pána tvého od tebe? Kterýž odpověděl: A já vím, mlčte. ⁴ Opět řekl jemu Eliáš: Elizee, medle poseď tuto, nebo Hospodin poslal mne do Jericha. Kterýž odpověděl: Živť jest Hospodin, a živať jest duše tvá, žeť se tebe nespustím. I přišli do Jericha. ⁵ Přistoupivše pak synové proroctí, kteříž byli v Jerichu, k Elizeovi, řekli jemu: Víš-liž, že dnes vezme Hospodin pána tvého od tebe? I řekl: A já vím, mlčte. ⁶ Řekl mu ještě Eliáš: Poseď medle tuto, nebo Hospodin poslal mne k Jordánu. Kterýž odpověděl: Živť jest Hospodin, a živať jest duše tvá, žeť se tebe nespustím. Šli tedy oba. ⁷ Padesáte pak mužů z synů prorockých šli, a postavili se naproti zdaleka, ale oni oba zastavili se u Jordánu. ⁸ A vzav Eliáš plášť svůj, svinul jej a udeřil na vodu. I rozdělila se sem i tam, tak že přešli oba po suše. ⁹ V tom když přešli, řekl Eliáš Elizeovi: Žádej sobě, co chceš, prvé než vzat budu od tebe. I řekl Elizeus: Nechť jest, prosím, dvojnásobní díl ducha tvého na mně. ¹⁰ Jemuž řekl: Nesnadné věci požádal, a však jestliže uzříš mne, když budu vzat od tebe, stanet se tak; pakli nic, nestane se. ¹¹ Takž stalo se, že když předce jdouce, rozmlouvali, aj, vůz ohnivý a koni ohniví rozdělili je na různu. I vstoupil Eliáš u vichru do nebe. ¹² To vida Elizeus, volal: Otče můj, otče můj! Vozové Izraelští i jezdcí jeho! A neviděl ho více. Potom uchopiv roucho své, roztrhl je na dva kusy. ¹³ A zvih plášť Eliášův, kterýž byl spadl s něho, navrátil se a stál na břehu Jordánském. ¹⁴ Tedy vzav plášť Eliášův, kterýž byl spadl s něho, udeřil na vodu a řekl: Kdež jest Hospodin Bůh Eliášův i on sám? A udeřil, pravím, na vodu, kteráž rozstoupila se sem i tam. I přešel Elizeus. ¹⁵ Což vidouce synové proroctí z Jericha, naproti stojíce, řekli: Odpočinul duch Eliášův na Elizeovi. I šli proti němu a poklonili se mu až k zemi. ¹⁶ A řekli jemu: Aj, nyní jest s služebníky tvými padesáte mužů silných, medle nechť jdou a hledají pána tvého. Snad ho zanesl duch Hospodinův, a povrhl jej na některé hoře aneb v některém údolí. Kterýž řekl: Neuposlejte. ¹⁷ Ale když na něj vždy dotírali, tak že mu to obtížné bylo, řekl: Pošlete. I poslali padesáte mužů, a hledajíce za tři dni, nenalezli ho. ¹⁸ A když se k němu navrátili, (on pak bydlil v Jerichu), řekl jim: Zdalíž jsem

vám neřekl: Nechodte? ¹⁹ Muži pak města toho řekli Elizeovi: Hle, nyní byt v městě tomto jest výborný, jakož, pane můj, vidíš, ale vody jsou zlé a země neúrodná. ²⁰ Tedy řekl: Přineste mi nádobu novou, a dejte do ní soli. I přinesli mu. ²¹ A vyšel k pramenu těch vod, vsypal tam sůl a řekl: Takto praví Hospodin: Uzdravuji vody tyto; nebudeť více odtud smrti, ani nedochůdčete. ²² A tak uzdraveny jsou ty vody až do dnešního dne, vedlé řeči Elizeovy, kterouž byl mluvil. ²³ Potom šel odtud do Bethel. A když šel cestou, pacholata malá vyšedše z města, posmívali se jemu, říkajíce: Jdi lysý, jdi lysý! ²⁴ Kterýž ohlédna se, uzřel je a zlořečil jim ve jménu Hospodinovu. Protož vyskočivše dvě nedvědice z lesa, roztrhaly z nich čtyřicatero a dvě děti. ²⁵ I šel odtud na horu Karmel, odkudž navrátil se do Samaří.

3 Joram pak syn Achabův počal kralovati nad Izraelem v Samaří léta osmnáctého Jozafata krále Judského, a kraloval dvanácte let. ² A činil to, což jest zlého před očima Hospodinovýmá, ač ne tak jako otec jeho a jako matka jeho; nebo odjal modly Bál, kterýchž byl nadělal otec jeho. ³ A však v hříších Jeroboáma syna Nebatova, kterýž k hřešení přivodil Izraele, vždy vězel, a neodstoupil od nich. ⁴ Měsa pak král Moábský měl hojnost dobytka, a dával králi Izraelskému sto tisíc beranů, a sto tisíc skopců i s vlnou. ⁵ I stalo se, když umřel Achab, že se zprotivil král Moábský králi Izraelskému. ⁶ Tedy vytáhl v ten čas král Joram z Samaří, a sečtl všecken Izrael. ⁷ A když táhl, poslal k Jozafatovi králi Judskému, aby mu řekli: Král Moábský zprotivil mi se. Potáhneš-li se mnou proti Moábovi na vojnu? Odpověděl: Potáhnu. Jako jsem já, tak jsi ty, jako lid můj, tak lid tvůj, jakž koni moji, tak koni tvoji. ⁸ Zatím řekl: Kterouž pak cestou potáhneme? Odpověděl: Cestou pouště Idumejské. ⁹ A tak vytáhl král Izraelský a král Judský i král Idumejský. A když objížděli cestou za sedm dní, nedostávalo se vody vojsku a hovadům jejich, kteráž měli s sebou. ¹⁰ I řekl král Izraelský: Ach, běda! Nebo povolal Hospodin tři králů těchto, aby je vydal v ruku Moábovu. ¹¹ Ale Jozafat řekl: Není-liž zde proroka Hospodinova, abychom se otázali Hospodina skrze něho? Odpovídaje pak jeden z služebníků krále Izraelského, řekl: Jestit' zde Elizeus syn Safatův, kterýž líval vodu na ruce Eliášovy. ¹² Tedy řekl Jozafat: U tohoť jest slovo Hospodinovo. I šli k němu, král Izraelský a Jozafat, i král Idumejský. ¹³ I řekl Elizeus králi Izraelskému: Co mně do tebe? Jdi k prorokům otce svého a k prorokům matky své. Řekl jemu král Izraelský: Nikoli, nebo povolal Hospodin tři králů těchto, aby je vydal v ruku Moábovu. ¹⁴ K tomu řekl Elizeus: Živt' jest Hospodin zástupů, před jehož obličejem stojím, bychť sobě nevážil Jozafata krále Judského, nepohleděl bych na tě, ani popatřil. ¹⁵ Ale nyní přiveďte mi toho, kterýž by uměl hráti na harfu. A když on hrál, byla nad ním ruka Hospodinova. ¹⁶ I řekl: Takto praví Hospodin: Nadělej v tomto potoku množství dolů. ¹⁷ Nebo toto dí Hospodin: Neuzříte větru, aniž uzříte přívalu, však potok tento naplněn bude vodou, tak že pítí budete i vy i množství vaše, i hovada vaše. ¹⁸ A i to málo jest před obličejem Hospodinovým, nebo i Moábské dá v ruku vaši. ¹⁹ A zkazíte všeliké město hrazené, i všeliké město výborné, též všecko stromoví dobré zporážíte, a všechny studnice vod zasypete, a všeliké pole dobré kamením přiházíte. ²⁰ I stalo se ráno, když obětována bývá obět suchá, a aj, vody přicházely cestou od strany Idumejské, a naplněna jest země vodami. ²¹ Všecken pak Moáb uslyšev, že by vytáhli králové, aby bojovali proti nim, svolali se všickni, od toho, kterýž se pasem opásati může, a výše, a postavili se na pomezí. ²² Potom ráno vstavše, když slunce vzešlo nad těmi vodami, uzřeli Moábští naproti ty vody rdějící se jako krev. ²³ A řekli: Krev jest. Jistě žeť jsou se pohubili ti králové, a zabil jeden každý bližního svého; protož nyní k loupežem, ó Moábští! A přišli až k ležení Izraelskému. ²⁴ Tedy povstavše Izraelští, porazili Moábské, kteříž utíkali před nimi, a oni porazili je porážkou velikou, také i v jejich krajině. ²⁵ Nebo města jejich zbořili, a na všeliké pole výborné házejíce jeden každý kamením svým, naplnili je, i všechny studnice vod zasypali, a všecko stromoví dobré zporáželi, tak že toliko nechali u Kirchareset zdi jeho. Protož shlukše se prakovníci, dobývali ho. ²⁶ A vida král Moábský, že jsou mu silní bojovníci ti, vzal s sebou sedm set mužů bojovných, chtě se probiti skrze vojska krále Idumejského. Ale nemohli. ²⁷ Pročež jav syna jeho prvorozeného, kterýž měl kralovati místo něho, obětoval jej v obět zápalnou na zdi. I stalo se rozhněvání veliké proti Izraelovi; protož odtrhše od něho, navrátili se do země své.

4 Tedy žena jedna z manželek synů prorockých volala k Elizeovi, řkuci: Služebník tvůj, muž můj, umřel, ty pak víš, že služebník tvůj bál se Hospodina. A teď věritel přišel, aby vzal dva syny mé sobě za služebníky. ² Řekl jí Elizeus: Což chceš, ať učiním? Oznam mi, co máš v domě? Ona řekla: Nemát služebnice tvá nic v domě, jedině bání oleje. ³ I řekl: Jdi, vyžádej sobě nádob vně ode všech sousedů svých, nádob prázdných tím více. ⁴ A vejda, zavři za sebou dvěře i za syny svými, a nalévej do všech těch nádob, a kteráž bude plná, rozkážeš ji odstavit. ⁵ A tak odešla od něho a zavřela dvěře za sebou a za syny svými. Oni podávali jí, a ona nalávala. ⁶ I stalo se, že když naplnila ty nádoby, řekla synu svému: Podej mi ještě nádoby. Kterýž odpověděl: Již není více nádob. I přestal olej. ⁷ Tedy ona přišedši, oznámila to muži Božímu. On pak řekl: Jdi, prodej ten olej, a spokoj věritele svého, ty pak s syny svými budeš se živiti z ostatku. ⁸ Potom stalo se některého času, že

šel Elizeus skrze Sunem, kdež byla jedna žena vzácná, kteráž ho pozdržela, aby jedl u ní. A od toho času chodívaje tudy, stavoval se tam, a jídal chléb. ⁹Nebo řekla byla muži svému: Aj, nyní vím, že ten muž Boží svatý jest, kterýž často tudyto chodívá. ¹⁰Medle, udělejme pokojík malý, a postavme tam jemu ložce, stůl, stolicu a svícen, aby, když by koli k nám přišel, obrátil se tam. ¹¹Některého tedy času přišel tam, a všed do toho pokojíku, odpočinul tu. ¹²I řekl Gézi služebníkovi svému: Zavolej té Sunamitské. Kterýž zavola jí. I postavila se před ním. ¹³Přitom řekl jemu: Rci jí nyní: Hle, pečuješ a staráš se o nás všelijak. Co chceš, ať učiním? Máš-li jakou potřebu před králem aneb před hejtmanem vojska? Kteráž řekla: U prostřed lidu svého bydlím. ¹⁴Řekl on: Což tedy mám pro ni učiniti? Odpověděl Gézi: Hle, syna nemá, a muž její starý jest. ¹⁵Protož řekl: Zavolej jí. Takž jí zavola, a ona stála u dveří. ¹⁶I řekl: V času jistém vedlé času života chovati budeš syna. Řekla ona: Nechtěj, pane můj, muži Boží, nechtěj se posmívati služebnici své. ¹⁷Zatím počala žena a porodila syna v času jistém vedlé času života, kterýž předpověděl jí Elizeus. ¹⁸I rostlo dítě. Stalo se pak některého času, že vyšedši k otci svému k žencům, ¹⁹Řeklo otci svému: Hlava má, hlava má! I řekl služebníkovi: Dones jej k matce jeho. ²⁰Kterýž když ho vzal a přinesl k matce jeho, seděl na klíně jejím až do poledne a umřel. ²¹Tedy ona vstoupivši, položila jej na ložce muže Božího, a zavřevši ho, vyšla. ²²Potom zavolala muže svého a řekla: Medle, pošli mi jednoho z služebníků a jednu oslici, ať doběhnu až k muži Božímu, a zase se navrátím. ²³Kterýž řekl: Proč chceš jíti k němu? Dnes není novměsíce, ani sobota. Odpověděla ona: Měj o to pokoj. ²⁴Osedlavši tedy oslici, řekla služebníkovi svému: Pobádej a běž, a nemeškej se pro mne v jízdě, leč bych rozkázala tobě. ²⁵A tak jela, až přijela k muži Božímu na horu Karmel. A když ji uzel muž Boží zdaleka, řekl Gézi služebníkovi svému: Hle, Sunamitská tamto. ²⁶Protož nyní běž jí v cestu a rci jí: Dobře-li se máš? Dobře-li se má muž tvůj? Dobře-li se má syn? Ona řekla: Dobře. ²⁷V tom přišla k muži Božímu na horu, a chopila se noh jeho. I přistoupil Gézi, aby ji odehnal. Ale muž Boží řekl: Nechej jí; nebo v hořkosti jest duše její, a Hospodin zatajil to přede mnou, aniž mi oznámil. ²⁸Ona pak řekla: Zdalíž jsem žádala syna od pána mého? Zdalíž jsem neřekla, abys mne nešálil? ²⁹Tedy řekl k Gézi: Přepaš bedra svá, a vezmi hůl mou v ruku svou a jdi. Jestliže potkáš koho, nepozdravuj ho, a jestliže tě kdo pozdraví, neodpovídej jemu, a přijda, polož hůl mou na tvář dítěte. ³⁰I řekla matka dítěte: Živť jest Hospodin a živať jest duše tvá, žeť se tebe nespustím. Protož vstav, bral se za ní. ³¹Gézi pak byl předšel je, a položil hůl na tvář dítěte, ale nebylo hlasu, ani čitelnosti. Pročež vracuje se jemu vstříc, pověděl mu, řka: Neprobudilo se dítě. ³²Všel tedy Elizeus do domu, a aj, dítě mrtvé leželo na ložci jeho. ³³A když všel tam, zavřel dvěře před oběma, a modlil se Hospodinu. ³⁴Zatím vstoupiv na lože, zpolehl na dítě, vloživ ústa svá na ústa jeho, a oči své na oči jeho, a ruce své na ruce jeho, a rozprostřel se nad ním. I zahřelo se tělo dítěte. ³⁵A odvrátiv se, procházel se po domě jednak sem jednak tam; potom vstoupiv, rozprostřel se opět nad ním. I kýchalo dítě až do sedmikrát, a otevřelo to dítě oči své. ³⁶Tedy zavola Gézi, řekl: Zavolej Sunamitské. I zavola jí. A když přišla k němu, řekl jí: Vezmiž syna svého. ³⁷Kteráž jakž vešla, padla k nohám jeho a poklonila se k zemi. I vzala syna svého a vyšla. ³⁸Potom Elizeus navrátil se do Galgala. Byl pak hlad v té zemi, a synové proroctví seděli před ním. I řekl mládenci svému: Přistav hrnec veliký, a navař kaše synům prorockým. ³⁹Protož vyšel jeden na pole, aby nasbíral zelin, a nalezl rév polní, a nasbíral z něho tykví polních plnou sukni svou, a přišed, skrájel to do hrnce, aby navařil kaše; nebo neznali toho. ⁴⁰I vylili mužům těm, aby jedli. Stalo se pak, když jedli tu kaši, že zkríkli a řekli: Smrt v hrnci, muži Boží! A nemohli jísti. ⁴¹Kterýžto řekl: Vezměte mouky. Kteréž nasytav do hrnce, rozkázal vyliti lidu. I jedli, aniž co zlého bylo v hrnci. ⁴²V tom muž přišel z Balsalisa, kterýž přinesl muži Božímu chleby z prvotin, totiž dvacet chlebů ječných, a klasů nových nevymnutých. I řekl: Dej lidu, ať jedí. ⁴³Odpověděl služebník jeho: Což to mám předložiti sto mužům? Opět řekl: Dej lidu, ať pojedí. Nebo tak praví Hospodin: Jísti budou, a ještě zůstane. ⁴⁴A tak předložil jim, i jedli, a zůstalo ještě vedlé řeči Hospodinovy.

5 Náman hejtman vojska krále Syrského, jsa muž veliký u pána svého, a osoba vzácná, skrze něho zajisté dal Hospodin vysvobození zemi Syrské, ten, pravím, muž tak udatný byl malomocný. ²Byli pak vyšli z země Syrské lotříkové, kteříž zajali z země Izraelské děvečku malou, a ta sloužila manželce Námanově. ³Kteráž řekla paní své: Ó by pán můj dostal se k proroku, kterýž jest v Samaří, tedy on by ho uzdravil od malomocenství jeho. ⁴A on všed, oznámil pánu svému, řka: Takto a takto pravila děvečka, kteráž jest z země Izraelské. ⁵Tedy řekl král Syrský: Jdi, vyprav se, a já pošli list králi Izraelskému. A odcházeje, vzal s sebou deset centnéřů stříbra a šest tisíců zlatých, nad to desatero roucho proměnné. ⁶I přinesl list králi Izraelskému v tato slova: Hned, jakž tě dojde list tento, aj, poslal jsem k tobě Námana služebníka svého, abys ho uzdravil od malomocenství jeho. ⁷I stalo se, že když přečetl král Izraelský ten list, roztrhl roucho své a řekl: Zdali jsem já Bohem, abych mohl umrtviti a obživiti, že tento poslal ke mně, abych uzdravil muže od malomocenství jeho? Nýbrž posuďte, prosím, a pohledte, že příčiny hledá proti mně. ⁸A když uslyšel Elizeus muž Boží, že roztrhl král Izraelský roucho své, poslal k králi, řka: Proč jsi roztrhl roucho své? Necht' nyní přijde ke mně a zvíť, že jest prorok v Izraeli. ⁹A tak přibral se Náman s jízdou svou a s vozy svými, a stál u dveří domu

Elizeova. ¹⁰ Poslal pak k němu Elizeus posla, řka: Jdi a umej se sedmkrát v Jordáně, a uzdraveno bude tělo tvé, a čist budeš. ¹¹ Tedy rozhněvav se Náman, bral se odtud a mluvil: Hle, řekl jsem u sebe, že jistotně vyjde, a stoje, vzývati bude jméno Hospodina Boha svého, a vznášeje ruku svou nad místem neduživým, tak uzdraví malomocenství mé. ¹² Zdali nejsou lepší Abana a Farfar, řeky Damašské, nad všechny vody Izraelské? Zdaliž bych se nemohl v nich zmýti, abych čist byl? A obrátiv se, jel s hněvem. ¹³ Ale přistoupiivše služebníci jeho, mluvili k němu a řekli: Otče můj, jakkoli velikou věc prorok ten rozkázal by tobě, což bys neměl učiniti toho? Čím tedy více, když řekl: Umej se, a budeš čist. ¹⁴ A protož sstoupiv, pohřžil se v Jordáně sedmkrát vedlé řeči muže Božího. I učiněno jest tělo jeho jako tělo dítěte malého, a očištěn jest. ¹⁵ A hned navrátil se k muži Božímu se vším komonstvem svým, a přišed, stál před ním a řekl: Aj, již jsem poznal, žeť není Boha na vsí zemi, jedině v Izraeli. Protož nyní vezmi, prosím, dary tyto od služebníka svého. ¹⁶ On pak řekl: Živť jest Hospodin, před jehož obličejem stojím, žeť nic nevezmu. A ač ho nutil, aby vzal, však nikoli nechtěl. ¹⁷ I řekl Náman: Tedy nic? Ale nechtť jest dáno, prosím, mně služebníku tvému břímě země na dva mezky; neboť nebude více obětovati služebník tvůj zápalů aneb obětí bohům cizím, ale Hospodinu. ¹⁸ V této však věci odpustť Hospodin služebníku tvému: Když vchází pán můj do chrámu Remmon, aby se tam modlil, a on podpírá se na mou ruku, že i já skláním se v chrámě Remmon. Toho sklánění mého v chrámě Remmon nechtť neváží, prosím, Hospodin služebníku tvému při té věci. ¹⁹ I řekl jemu: Jdi v pokoji. A když odjel od něho nedaleko, ²⁰ V tom řekl Gézi služebník Elizea muže Božího: Hle, nedopustil pán můj Námanovi Syrskému tomuto, aby dáti měl z ruky své to, což přivezl. Živť jest Hospodin, žeť poběhnu za ním, a vezmu něco od něho. ²¹ Protož běžel Gézi za Námanem. A vida Náman běžícího za sebou, rychle skočil s vozu vstříc jemu a řekl: Dobře-li se děje? ²² A on odpověděl: Dobře. Pán můj poslal mne, ať bych řekl: Aj, teď nyní přišli ke mně dva mládenci s hory Efraim z synů prorockých; dej jim medle centněř stříbra a dvo jeroucho proměnné. ²³ I řekl Náman: Raději vezmi dva centněře. I přinutil ho. A svázav dva centněře stříbra do dvou pytlů, a dvoje roucho proměnné, vložil to na dva pacholky své, kteříž nesli před ním. ²⁴ A když přišel na vrch, vzal to z rukou jejich, a složil v jednom domě, propustiv muže ty, kteřížto odešli. ²⁵ Sám pak všed, stál před pánem svým. I řekl mu Elizeus: Odkudžto, Gézi? Odpověděl: Nechodil služebník tvůj nikam. ²⁶ Kterýž řekl jemu: Zdaliž srdce mé nebylo při tom, když obrátil se muž s vozu svého vstříc tobě? Zdaliž čas byl bráti stříbro aneb roucho, aneb olivový a vinice, aneb stáda a voly, neb služebníky aneb děvky? ²⁷ Protož malomocenství Námanovo přichytí se tebe i semene tvého na věky. I vyšel od tváři jeho malomocný jako sníh.

6 Řekli pak synové proroctví Elizeovi: Ej, teď místo toto, v němž bydlíme s tebou, jest nám těsné. ² Medle, nechtť jdeme až k Jordánu, abychom vzali odtud jeden každý jedno dřevo, a uděláme sobě tu místo, v němž bychom bydlili. Jimž řekl: Jděte. ³ I řekl jeden: Prosím, poď také s služebníky svými. Kterýž odpověděl: A já půjdu. ⁴ Takž šel s nimi. A když přišli k Jordánu, sekali dříví. ⁵ I stalo se, když jeden z nich podtínal dřevo, že sekera spadla mu do vody. Tedy zkríkl a řekl: Ach, pane můj, a ta ještě byla vypůjčená. ⁶ Jemuž řekl muž Boží: Kamž jest upadla? I ukázal mu to místo. Kterýž uťav dřevo, uvrhl je tam, a učinil, aby zplynula sekera. ⁷ A řekl: Vezmi ji sobě. Kterýž vztáh ruku svou, vzal ji. ⁸ Když pak král Syrský bojoval proti Izraelovi, a vešel v radu s služebníky svými, řka: Na tom a na tom místě položí se vojsko mé: ⁹ Tedy poslal muž Boží k králi Izraelskému, řka: Viz, abys netáhl přes to místo, nebo tam Syrští jsou v zálohách. ¹⁰ Protož posílal král Izraelský na to místo, o kterémž mu byl řekl muž Boží, a vystříhal ho, aby se ho šetřil a to nejednou ani dvakrát. ¹¹ A tak zkormoutil se v srdci svém král Syrský pro tu věc, a svolav služebníky své, řekl jim: Proč mi neoznámíte, kdo z našich králi Izraelskému donáší? ¹² Jemuž řekl jeden z služebníků jeho: Nikoli, pane můj králi, ale Elizeus prorok, kterýž jest v Izraeli, oznamuje králi Izraelskému slova, kteráž ty mluvíš v nejtajnějším pokoji svém. ¹³ Kterýž řekl: Jděte a vizte, kde jest, abych poslal a jal jej. I oznámeno jemu těmito slovy: Hle, jest v Dotain. ¹⁴ Protož poslal tam koně a vozy a vojsko veliké. Kteríž přitáhše v noci, oblehli město. ¹⁵ Vstav pak ráno služebník muže Božího, vyšel, a aj, vojsko obklíčilo město, koni i vozové. I řekl služebník ten jeho k němu: Ach, pane můj, což budeme dělati? ¹⁶ Kterýž odpověděl: Neboj se, nebo mnohem více jich s námi jest, než s nimi. ¹⁷ I modlil se Elizeus a řekl: Ó Hospodine, otevři, prosím, oči jeho, aby viděl. A tak otevřel Hospodin oči služebníka toho, a viděl, a aj, hora ta plná koňů, a vozové ohnivi okolo Elizea. ¹⁸ A když nepřátelé táhli k němu, modlil se Elizeus Hospodinu a řekl: Poraz, prosím, národ tento slepotou. I porazil je slepotou vedlé řeči Elizeovy. ¹⁹ V tom řekl jim Elizeus: Nenítť to ta cesta, ani to město. Poďte za mnou, a dovedu vás k muži, kteréhož hledáte. Takž je vedl do Samaří. ²⁰ I stalo se, když vešli do Samaří, že řekl Elizeus: Ó Hospodine, otevři oči těchto, ať vidí. Tedy otevřel Hospodin oči jejich, a viděli, že jsou u prostřed Samaří. ²¹ Řekl pak král Izraelský Elizeovi, když je uzřel: Mám-liž je zmordovati, otče můj? ²² Odpověděl on: Nemorduj. Zdaliž jsi je zjimal mečem svým a lučistěm svým, abys je zmordoval? Dej jim chleba a vody, ať jedí a pijí, a navrátil se ku pánu svému. ²³ A tak připravil jim hojnost velikou, a když pojedli a napili se, propustil je. Oni pak navrátili se ku pánu svému, aniž kdy více potom lotříkové Syrští vskakovali do země Izraelské. ²⁴ Stalo se potom, že shromáždil Benadad král Syrský

všecka vojska svá, a přitáh, oblehl Samaří. ²⁵ Pročež byl hlad veliký v Samaří; nebo aj, tak dlouho obleženo bylo, až hlava oslová byla za osmdesáte stříbrných, a čtvrtý díl míry káb trusů holubích za pět stříbrných. ²⁶ I přihodilo se, když král Izraelský šel po zdi, žena jedna zvolala k němu, řkuci: Spomoz mi, pane můj králi. ²⁷ Kterýž řekl: Jestliť nespomůže Hospodin, odkud já mám pomoci tobě? Zdali z humna aneb z presu? ²⁸ Řekl jí ještě král: Cožtě pak? Kteráž odpověděla: Žena tato řekla mi: Dej syna svého, abychom ho dnes snědly, zítra také sníme syna mého. ²⁹ I uvařily jsme syna mého, a snědly jsme jej. Potom druhého dne řekla jsem jí: Dej syna svého, abychom ho snědly. Ale ona skryla syna svého. ³⁰ A když uslyšel král slova ženy té, roztrhl roucha svá. (Když pak on šel po zdi, viděl lid, an pytel byl na těle jeho zespod.) ³¹ Protož řekl král: Toto mi učíň Bůh a toto přidej, jestliže zůstane hlava Elizea syna Safatova na něm dnes. ³² (Elizeus pak seděl v domě svém, a starší s ním seděli.) I poslal jednoho z přistojících svých, a prvé než přišel posel ten k němu, již byl řekl starším: Nevíte-liž, že poslal ten syn vražedníkův, aby stál hlavu mou? Šetřtež, když by vcházel ten posel, zavřete dvěře a odstrčte jej ode dveří. Zdaliž i dusání noh pána jeho není za ním? ³³ A když on ještě mluvil s nimi, hle, posel přicházel k němu, a řekl: Aj, toto zlé jest od Hospodina, což mám déle čekati na něj?

7 Řekl pak Elizeus: Slyšte slovo Hospodinovo. Toto praví Hospodin: O tomto času zítra míra mouky bělné bude za lot stříbra, a dvě míry ječmene za lot stříbra v bráně Samařské. ² I odpověděl muži Božímu jeden z knížat, na jehož ruku král zpoléhal, a řekl: Kdyby otevřel Hospodin průduchy nebeské, zdali by to býti mohlo? Kterýž řekl: Aj, uzříš očima svýma, ale nebudeš jísti z toho. ³ Byli pak u vrat brány čtyři muži malomocní, kteříž řekli jeden druhému: Co tu sedíme, až bychom zemříti musili? ⁴ Díme-li: Podme do města, hlad jest v městě, i zemřeme tam; pakli zde zůstaneme, také zemřeme. Protož nyní podte, a utecme do vojska Syrských. Budou-li nás živiti, zůstaneme živi; pakli nás zbijí, též zemřeme. ⁵ Vstavše tedy v soumrak, aby šli k vojsku Syrských, přišli až k kraji ležení Syrského, a hle, nebylo tu žádného. ⁶ Nebo Pán učinil to, aby slyšelo vojsko Syrské hřmot vozů a zvuk koňů, a tak hluk vojska velikého. I řekli jeden druhému: Hle, ze mzdy najal proti nám král Izraelský krále Hetejské a krále Egyptské, aby připadli na nás. ⁷ A vstavše, utekli v soumrak a nechali tu stanů svých, a koňů svých i oslů svých, a ležení, tak jakž bylo, a utekli pro zachování života svého. ⁸ Když tedy přišli malomocní ti na kraj ležení, všedše do jednoho stanu, jedli a pili, a pobravše v něm stříbro a zlato i roucha, odešli a schovali. Opět navrátivše se, vešli do jiného stanu a pobrali v něm, a odšedše, schovali. ⁹ I řekli vespolek: Nedobře děláme. Den tento jest den dobrých novin, a my mlčíme. Budeme-li čekati až do svitání, postihne nás nepravost; protož nyní podte, vejduce, oznamme to domu královskému. ¹⁰ A přišedše, volali na branné města, a pověděli jim, řkouce: Přišli jsme do ležení Syrského, a aj, nebylo tam žádného, ani hlasu lidského, kromě koní přivázaných a oslů přivázaných, a stanů, jakž prvé byli. ¹¹ I volal ten na jiné branné, a ti ohlásili to po všem domě královském. ¹² Vstav tedy král v noci, řekl služebníkům svým: Povím vám nyní, co jsou nám udělali Syrští. Vědí, že jsme hladoviti, protož vyšli z ležení, aby se skryli v poli, řkouce: Když vyjdou z města, zjímáme je živé a vejdemo do města. ¹³ K tomu odpovídaje jeden z služebníků jeho, řekl: Necht, prosím, vezmou pět koní z těch, kteříž pozůstali v městě. (Hle, oniť jsou jako i všecko množství Izraelské, jenž zůstali v něm, hle, jsou jako všecko množství Izraelské, kteréž již hyne.) Ty pošleme a přezvime. ¹⁴ A tak vzali dva koně vozni, kteréž poslal král za vojskem Syrským, řka: Jděte a vizte. ¹⁵ I jeli za nimi až k Jordánu, a aj, po vší té cestě plno bylo šatů a nádob, kteréž metalí od sebe Syrští, splašení jsouce. Tedy navrátivše se poslové, oznámili to králi. ¹⁶ Protož vyšed lid, vzebral ležení Syrské. A byla míra mouky bělné za lot, a dvě míry ječmene za lot vedlé řeči Hospodinovy. ¹⁷ Král pak byl ustanovil to kníže, na jehož ruku zpoléhal, u brány. Kteréhož pošlapal lid v bráně, tak že umřel, vedlé řeči muže Božího, kterouž mluvil, když král k němu byl sešel. ¹⁸ A stalo se tak, jakž mluvil muž Boží králi, řka: Dvě míry ječmene budou za lot stříbra, a míra mouky bělné za lot stříbra zítra o tomto času v bráně Samařské. ¹⁹ K čemuž bylo odpovědělo kníže muži Božímu, a řeklo: Kdyby otevřel Hospodin průduchy nebeské, zdali by to podlé řeči této býti mohlo? Jemuž on řekl: Aj, ty uzříš očima svýma, ale z toho jísti nebudeš. ²⁰ A tak se stalo jemu; nebo pošlapal ho lid v bráně, tak že umřel.

8 Mluvil pak Elizeus k ženě té, jejíhož byl syna vzkřísil, řka: Vstaň a jdi, ty i čeled tvá, a buď pohostinu, kdežkoli budeš moci byt míti; nebo zavolal Hospodin hladu, a přijdeť na zemi za sedm let. ² Vstavši tedy žena, učinila vedlé řeči muže Božího, a odešla s čeledí svou, a bydlila pohostinu v zemi Filistinských sedm let. ³ I stalo se, že když pominulo těch sedm let, navrátila se ta žena z země Filistinské, a šla, aby prosila krále za dům svůj a za pole své. ⁴ Mezi tím král mluvil s Gézi, služebníkem muže Božího, řka: Vypravuj mi medle o všech věcech velikých, kteréž činil Elizeus. ⁵ A když on vypravoval králi, kterak obživil mrtvého, aj žena, jejíhož syna vzkřísil, prosila krále za dům svůj a za pole své. I řekl Gézi: Pane můj králi, to jest ta žena, a tento syn její, kteréhož vzkřísil Elizeus. ⁶ Tedy tázal se král ženy, kteráž vypravovala jemu. I poručil král komorníku jednomu, řka: Ať jsou navraceny všecky věci, kteréž byly její, i všecky užítky pole, ode dne, v němž opustila

zemi, až po dnes. ⁷ Potom přišel Elizeus do Damašku, král pak Syrský Benadad stonal. I oznámeno jemu těmito slovy: Přišel muž Boží sem. ⁸ I řekl král Hazaelovi: Vezmi v ruce své dar, a jdi vstříc muži Božímu, a zeptej se Hospodina skrze něho, řka: Povstanu-li z nemoci této? ⁹ A tak šel Hazael vstříc jemu, vzav s sebou dar, a všeliké věci výborné Damašské, břemena na čtyřicítí velbloudích, a přišed, stál před ním a řekl: Syn tvůj Benadad, král Syrský, poslal mne k tobě, řka: Povstanu-li z nemoci této? ¹⁰ Odpověděl mu Elizeus: Jdi, pověz jemu: Zajisté mohl bys živ zůstat. Ale Hospodin mi ukázal, že jistotně umře. ¹¹ V tom proměniv muž Boží tvář svou, ukázal se k němu neochotně a plakal. ¹² Jemuž řekl Hazael: Proč pán můj pláče? Odpověděl: Proto že vím, co zlého ty učiníš synům Izraelským. Pevnosti jejich spálíš a mládence jejich zmorduješ mečem, a nemluvnátka jejich rozrážeti budeš, a těhotné jejich zroztínáš. ¹³ I řekl Hazael: I což jest služebník tvůj pes, aby učiniti mohl věc tak velikou? Odpověděl Elizeus: Ukázal tě mi Hospodin, že budeš králem Syrským. ¹⁴ A odšed od Elizea, přišel ku pánu svému. Kterýž řekl jemu: Což řekl Elizeus? Odpověděl: Pravil mi, že bys mohl živ zůstat. ¹⁵ I stalo se nazejtří, že vzal koberec, a namočiv jej v vodě, prostřel jej na tvář jeho. I umřel, a kraloval Hazael místo něho. ¹⁶ Léta pak pátého Jorama, syna Achabova krále Izraelského, a Jozafata krále Judského, počal kralovati Jehoram, syn Jozafatův král Judský. ¹⁷ Ve dvou a třidcítí letech byl, když počal kralovati, a kraloval osm let v Jeruzalémě. ¹⁸ A chodil po cestě králů Izraelských, tak jako činil dům Achabův; nebo měl dceru Achabovu za manželku. Takž činil zlé věci před očima Hospodinovýmá. ¹⁹ Hospodin však nechtěl zahladiti Judy pro Davida služebníka svého, jakž mu byl zaslíbil, že dá jemu svíci i synům jeho po všecky dny. ²⁰ Ve dnech jeho odstoupil Edom od království Judského, a ustanovili nad sebou krále. ²¹ Tou příčinou táhl Jehoram do Seir, i všickni vozové s ním. A vstav v noci, porazil Idumejské, kteříž jej byli obklíčili, i hejtmany vozů, a lid utekl do stanů svých. ²² Však předce odstoupil Edom od království Judského až do tohoto dne. Takž odstoupilo i Lebno téhož času. ²³ O jiných pak věcech Jehoramových, a o všem, cožkoli činil, psáno jest v knize o králích Judských. ²⁴ I usnul Jehoram s otci svými, a pochován jest s otci svými v městě Davidově, kraloval pak Ochoziáš syn jeho místo něho. ²⁵ Léta dvanáctého Jorama syna Achabova, krále Izraelského, počal kralovati Ochoziáš syn Jehorama, krále Judského. ²⁶ Ve dvamecítma letech byl Ochoziáš, když počal kralovati, a kraloval jeden rok v Jeruzalémě. Jméno matky jeho bylo Atalia, dcera Amri krále Izraelského. ²⁷ A chodil cestou domu Achabova, čině, což jest zlého před očima Hospodinovýmá, jako i dům Achabův, nebo byl zetěm domu Achabova. ²⁸ Pročež vycházel s Joramem synem Achabovým, na vojnu proti Hazaelovi králi Syrskému, do Rámot Galád; ale porazili Syrští Jorama. ²⁹ A tak navrátil se král Joram, aby se hojil v Jezreel na rány, kterýmiž ho ranili Syrští v Ráma, když bojoval s Hazaelem králem Syrským. Ochoziáš pak syn Jehorama, krále Judského, přijel, aby navštívil Jorama syna Achabova v Jezreel; nebo tam nemocen byl.

9 Prorok pak Elizeus povolal jednoho z synů prorockých, a řekl jemu: Přepaš bedra svá, a vezmi tuto nádobku oleje do ruky své, a jdi do Rámot Galád. ² A když tam přijdeš, uziš tam Jéhu, syna Jozafata syna Namsi. K němuž když přijdeš, vyvoláš ho z prostředku bratří jeho, a uvedeš ho do nejtajnějšího pokojíku. ³ A vezma nádobku oleje, vyleješ na hlavu jeho a diš: Toto praví Hospodin: Pomazuji tebe za krále nad Izraelem. A hned otevra dvěře, utec a nemeškej se. ⁴ I odšel mládenec ten služebník prorokův do Rámot Galád. ⁵ A když přišel, aj, knížata vojska seděli. I řekl: Mámt něco pověditi, ó kníže. I řekl Jéhu: Komu ze všech nás? Odpověděl: Tobě, ó kníže. ⁶ Vystav tedy, všel do vnitřku. I vylil olej na hlavu jeho a řekl jemu: Toto praví Hospodin, Bůh Izraelský: Pomazuji tebe za krále nad lidem Hospodinovým, nad Izraelem. ⁷ A zmorduješ dům Achaba pána svého; neboť pomstím krve služebníků svých proroků, a krve všech služebníků Hospodinových z ruky Jezábel. ⁸ A tak zahyne všecken dům Achabův, a vyplním z domu Achabova močícího na stěnu, a zajatého i zanechaného v Izraeli. ⁹ Učiním zajisté domu Achabovu, jako domu Jeroboámovu syna Nebatova, a jako domu Bázy syna Achiášova. ¹⁰ Jezábel pak sežerou psi na poli Jezreel, a nebude, kdo by ji pochoval. A rychle otevřev dvěře, utekl. ¹¹ A když Jéhu vyšel k služebníkům pána svého, řekl mu jeden: Dobře-li se děje? Proč přišel ten blázen k tobě? Odpověděl jim: Vy znáte člověka i řeč jeho. ¹² I řekli: Klamť jest, pověz nám medle. Kterýž řekl: Takto a takto mluvil mi, řka: Toto praví Hospodin: Pomazuji tě za krále nad Izraelem. ¹³ Tedy rychle vzali jeden každý roucho své, a prostřeli pod něj na nejvyšším stupni, a troubíce v troubu, pravili: Kralujeť Jéhu. ¹⁴ Zatím spuntoval se Jéhu syn Jozafata, syna Namsi, proti Joramovi, (když Joram ostríhaje Rámot Galád spolu se vším Izraelem, před Hazaelem králem Syrským, ¹⁵ Navrátil se byl Joram král, aby se hojil v Jezreel na rány, kterýmiž ho ranili Syrští, když bojoval proti Hazaelovi králi Syrskému). A řekl Jéhu: Vidí-li se vám, nechť nevychází žádný z města, kterýž by šel a oznámil to v Jezreel. ¹⁶ I vsedl na vůz Jéhu a jel do Jezreel, nebo Joram ležel tam. Ochoziáš také král Judský přijel byl, aby navštívil Jorama. ¹⁷ V tom strážný, kterýž stál na věži v Jezreel, když viděl houf Jéhu přicházející, řekl: Vidím jakýsi houf. I řekl Joram: Povolej jízdného, a pošli vstříc jim, aby se otázal: Jest-li pokoj? ¹⁸ I vyjel jízdný proti nim a řekl: Takto praví král: Jest-li pokoj? Odpověděl Jéhu: Co tobě do pokoje? Jed' za mnou. Protož oznámil to strážný, řka: Přijel

posel až k nim, ale nevracuje se. ¹⁹ Ještě poslal druhého jízdného. Kterýž přijel k nim a řekl: Takto praví král: Jest-li pokoj? Odpověděl Jéhu: Co tobě do pokoje? Jeď za mnou. ²⁰ Opět oznámil to strážný, řka: Přijel až k nim, ale nevrací se. Příjezd pak jest jako příjezd Jéhu syna Namsi; nebo vztekle jede. ²¹ Tedy řekl Joram: Zapřáhní. I zapřáhl k vozu jeho. Takž vyjel Joram král Izraelský a Ochoziáš král Judský, každý na voze svém, a vyjevše proti Jéhu, potkali se s ním na poli Nábota Jezreelského. ²² I stalo se, když uzřel Joram Jéhu, že řekl: Jest-liž pokoj, Jéhu? Odpověděl: Jaký pokoj, poněvadž ještě smilství Jezabel matky tvé a kouzelnictví její velmi mnohá trvají? ²³ Pročež obrátiv se Joram, utíkal a řekl Ochoziášovi: Zrada, Ochoziáši! ²⁴ Ale Jéhu pochytiv lučistě, postřelil Jorama mezi ramenem jeho, tak že střela pronikla srdce jeho. I padl na voze svém. ²⁵ Zatím řekl Jéhu Badakerovi, hejtmanu svému: Vezma, povrz jej na pole Nábota Jezreelského; nebo pamatuješ, když jsme já a ty jeli spolu za Achabem otcem jeho, že Hospodin vynesl proti němu pohružku tuto, řka: ²⁶ Zajisté krve Nábotovy a krve synů jeho, kterouž jsem viděl včera, řekl Hospodin, pomstím na tobě na poli tomto. Hospodin to řekl, nyní tedy vezma, povrz jej na pole, vedlé řeči Hospodinovy. ²⁷ Ochoziáš pak král Judský užřev to, utíkal cestou k domu zahradnímu. Ale honil ho Jéhu a řekl: I toho zabíte na voze jeho. Takž ho ranili, když vyjížděl k Guru, kteréž jest podlé Jibleam. I utekl do Mageddo a tam umřel. ²⁸ Kteréhož vloživše na vůz služebníci jeho, vezli jej do Jeruzaléma, a pochovali jej v hrobě jeho s otcí jeho v městě Davidově. ²⁹ Léta jedenáctého Jorama syna Achabova počal kralovati Ochoziáš nad Judou. ³⁰ Potom Jéhu přijel do Jezreel. O čemž když uslyšela Jezabel, ulíčila tvář svou, a ozdobilu hlavu svou, a vyhlédala z okna. ³¹ A když Jéhu jel skrze bránu, řkla: Jest-li pokoj, ó Zamri, morděři pána svého? ³² On pak pozdvih tváři své k oknu, řekl: Kdo drží se mnou, kdo? I vyhlédli na něj dva či tři komorníci její. ³³ Jimž řekl: Svrzte ji. Kteřížto svrhli ji. I pokropena jest krví její stěna i koni; a tak pošlapal ji. ³⁴ A když přijel, jedl a pil, a řekl: Pohledte již na tu zlořečenou a pochovejte ji, nebt jest dcera královská. ³⁵ Protož odšedše, aby ji pochovali, nenalezli z ní než leb a nohy a dlaně rukou. ³⁶ A navrátivše se, pověděli jemu. Kterýž řekl: Slovo Hospodinovo jest, kteréž mluvil skrze služebníka svého, Eliáše Tesbitského, řka: Na poli Jezreel žráti budou psi tělo Jezabel. ³⁷ Budíž tedy tělo Jezabel na poli Jezreel, jako hnůj na svrchku pole, tak aby žádný neřekl: Tato jest Jezabel.

10 Měl pak Achab sedmdesáte synů v Samaří. I napsal Jéhu list, a poslal jej do Samaří k knížatům Jezreelským, starším, a kteříž chovali syny Achabovy, s tímto poručením: ² Hned jakž vás dojde list tento, poněvadž u vás jsou synové pána vašeho, jsou i vozové u vás, i koni, i město hrazené a zbroj, ³ Vyberte nejlepšího a nejzpůsobnějšího z synů pána svého, a posaďte na stolicí otce jeho, a bojujte za dům pána svého. ⁴ Kteříž bojíce se náramně, pravili: Aj, dva králové neostáli před ním, a kterak my ostojíme? ⁵ A tak poslal ten, kterýž byl ustanoven nad domem, a kterýž ustanoven byl nad městem, i starší, a kteříž chovali syny Achabovy, k Jéhu, řkouce: Služebníci tvoji jsme, a všecko, což nám rozkážeš, učiníme. Neustanovíme žádného krále; což se tobě dobře líbí, učin. ⁶ I napsal k nim list po druhé, řka: Jste-li moji a hlasu mého posloucháte-li, vezmouce hlavy všech synů pána svého, přidejte ke mně zítra o tomto času do Jezreel. (Synů pak králových bylo sedmdesáte mužů u nejpřednějších v městě, kteříž chovali je.) ⁷ Tedy stalo se, jakž jich došel list ten, že zjímali syny královské, a zbili sedmdesáte mužů, a vkladše hlavy jejich do košů, poslali je k němu do Jezreel. ⁸ A přišed posel, oznámil jemu, řka: Přinesli hlavy synů královských. A on řekl: Skladte je na dvě hromady u vrat brány až do jitra. ⁹ Potom ráno vyšed, postavil se a řekl všemu lidu: Spravedliví jste vy. Aj, já spuntoval jsem se proti pánu svému a zabil jsem jej; kdo by pobil tyto všecky? ¹⁰ Věztež nyní, žeť nepochybilo nižádné slovo Hospodinovo, kteréž mluvil Hospodin proti domu Achabovu, ale vykonal Hospodin to, což byl mluvil skrze služebníka svého Eliáše. ¹¹ A tak pobil Jéhu všecky, kteříž pozůstali z domu Achabova v Jezreel, i všecky nejpřednější jeho, i známé jeho, i kněží jeho, tak že nezůstalo z nich žádného živého. ¹² Potom vstav, odebral se a jel do Samaří, a již byl v Betekedu pastýřů na cestě. ¹³ I nalezl tam Jéhu bratří Ochoziáše, krále Judského, a řekl: Kdo jste vy? Odpověděli: Jsme bratří Ochoziášovi a jdeme, abychom pozdravili synů králových a synů královn. ¹⁴ Tedy řekl: Zjímejte je živé. I zjímali je živé, a pobili je u čisterny v Betekedu, čtyřidceti a dva muže, a nezůstal z nich žádný. ¹⁵ Potom bera se odtud, nalezl Jonadaba syna Rechabova, kterýž se s ním potkal, a pozdravil ho. I řekl jemu: Jest-liž srdce tvé přímé, jako jest srdce mé s srdcem tvým? Odpověděl Jonadab: Jest, arci jest. Řekl Jéhu: Podejž mi ruky své. I podal mu ruky své. A on kázal mu vsednouti k sobě na vůz, ¹⁶ A řekl: Pojed se mnou, a viz horlivost mou pro Hospodina. A tak vezli jej na voze jeho. ¹⁷ Když pak přijel do Samaří, pobil všecky, kteříž byli pozůstali z domu Achabova v Samaří, a vyhladil jej vedlé řeči Hospodinovy, kterouž byl mluvil k Eliášovi. ¹⁸ Zatím shromáždív Jéhu všecken lid, řekl jim: Achab málo sloužil Bálovi, Jéhu bude mu více sloužiti. ¹⁹ Protož nyní všecky proroky Bálovy, všecky služebníky jeho, a všecky kněží jeho svolajte ke mně, ať žádný tam nezůstává; nebo velikou obět budu obětovati Bálovi. Kdož by koli nebyl přítomen, nezůstane živ. Ale Jéhu činil to chytře, aby vyhladil ctitele Bálovy. ²⁰ Řekl také Jéhu: Zasněte svátek Bálovi. I prohlásili jej. ²¹ Rozeslal zajisté Jéhu po vsi zemi Izraelské. I sešli se všickni ctitelé Bálovi, tak že nezůstalo ani jednoho, ješto by nepřišel. A když vešli do domu Bálova, naplněn jest dům Bálův, od jednoho konce až do druhého. ²² Tedy

řekl tomu, kterýž vládl rouchem: Vynes roucha všechněm ctitelům Bálovým. I přinesl jim roucha.²³ Potom všel i Jéhu a Jonadab syn Rechabův do domu Bálova, a řekl ctitelům Bálovým: Vyhleďte a vizte, ať není zde s vámi někdo z ctitelů Hospodinových, kromě samých ctitelů Bálových.²⁴ A tak vešli, aby obětovali oběti a zápaly. Jéhu pak postavil sobě vně osmdesáte mužů, jimž byl řekl: Jestliže kdo uteče z lidí těch, kteréž já uvozuji vám v ruce vaše, život váš za život jeho.²⁵ I stalo se, když kněz dokonil obětování zápalu, řekl Jéhu drabantům a hejtmanům: Vejdětež a zbite je, ať žádný neuchází. Kterížto pobili je ostrostí meče, a rozmetali těla jejich drabantí a hejtmané. Potom šli dále do každého města, kdež byl dům Báluv,²⁶ A vymítajíce modly z domu Bálova, pálili je.²⁷ Zkazili také modlu Bálova, a zbořivše dům jeho, nadělali z něho záchodů až do dnešního dne.²⁸ A tak vyplénil Jéhu Bále z lidu Izraelského.²⁹ A však proto od hříchů Jeroboáma syna Nebatova, kterýž přivedl k hřešení Izraele, neodstoupil Jéhu, totiž od těch telat zlatých, kteréž byla v Bethel a v Dan.³⁰ Tedy řekl Hospodin Jéhu: Poněvadž jsi snažně vykonal to, což dobrého jest před očima máma, a všechny věci, kteréž jsem měl v srdci svém, učinil jsi domu Achabovu, synové tvoji až do čtvrtého pokolení seděti budou na stoličce Izraelské.³¹ Ale Jéhu nebyl toho pilen, aby chodil v zákoně Hospodina, Boha Izraelského, celým srdcem svým, aniž odstoupil od hříchů Jeroboáma, kterýž byl uvedl v hřichy lid Izraelský.³² Za těch dnů počal Hospodin zmenšovati Izraele; nebo je porazil Hazeel po všech končinách Izraelských,³³ Od Jordánu, proti východu slunce, všecku zemi Galád, Gádovu a Rubenovu i Manassesovu, od Aroer, kteréž jest při potoku Arnon, tak Galád jako Bázan.³⁴ O jiných věcech Jéhu, a cožkoli činil, i o vsí síle jeho, sepsáno jest v knize o králích Izraelských.³⁵ I usnul Jéhu s otci svými, a pochovali jej v Samaří, a kraloval Joachaz syn jeho místo něho.³⁶ Dnů pak, v nichž kraloval Jéhu nad lidem Izraelským v Samaří, bylo let osmcecítma.

11 Atalia pak matka Ochoziášova viduci, že umřel syn její, vstavši, pomordovala všecko símě královské.² Ale Jozaba dcera krále Jehorama, sestra Ochoziášova, vzala Joasa syna Ochoziášova, a ukradši ho z prostředku synů královských, kteříž mordováni byli, skryla jej i s chůvou jeho v pokoji, kdež lůže byla. A tak skryli ho před Atalií, a není zamordován.³ I byl s ní v domě Hospodinově tajně za šest let, v nichž Atalia kralovala nad zemí.⁴ Léta sedmého poslav Joiada, povolal setníků, hejtmanů a drabantů. I uvedl je k sobě do domu Hospodinova, a učinil s nimi smlouvu, a zavázav je přísahou v domě Hospodinově, ukázal jim syna krále.⁵ A přikázal jim, řka: Tato jest věc, kterouž učiníte: Třetí díl vás, kteříž přicházíte v sobotu, a držíte stráž, bude při domě králově,⁶ A díl třetí bude u brány Sur, a třetí díl bude u brány za drabanty, a budete stráž držeti, ostříhajíce domu tohoto před outokem.⁷ Vy pak všickni, kteříž byste odjítí měli v sobotu, po vykonání povinnosti při domě Hospodinově, ve dvě poboční stráže rozdělíte, budete při králi.⁸ A tak obstoupíte krále vůkol, jeden každý majíce braň svou v ruku svých. Kdož by pak šel do šiku vašeho, ať umře; a budete při králi, když bude vycházeti i když bude vcházeti.⁹ Protož učinili setníci ti všechny věci tak, jakž byl rozkázal Joiada kněz, a vzavše jeden každý muže své, kteříž přicházeli v sobotu a kteříž odcházeli v sobotu, přišli k Joiadovi knězi.¹⁰ I dal kněz setníkům kopí a pavězy, kteréž byly Davida krále, a kteréž byly v domě Hospodinově.¹¹ Stáli pak ti drabantí, jeden každý držíce braň svou v ruce své, od pravé strany domu až do levé strany domu, proti oltáři a proti domu při králi vůkol.¹² Tedy vyvedl syna krále, a vstavil na něj korunu a ozdobu. I ustanovili jej králem a pomazali ho, a plésajíce rukama, říkali: Živ buď král!¹³ V tom uslyševši Atalia hluk plésajícího lidu, vešla k lidu do domu Hospodinova.¹⁴ A když pohleděla, a aj, král stál na místě vyšším, vedlé obyčeje s knížaty, a trouby byly před králem, a všecken lid země byl vesel, i troubili v trouby. Tedy roztrhla Atalia roucho své a zkríkla: Spiknutí, spiknutí!¹⁵ Protož rozkázal Joiada kněz těm setníkům ustaveným nad vojskem, řka jim: Pustte ji prostředkem řadu, a i toho, kdož by za ní šel, zabíte mečem. Nebo byl řekl kněz: Ať není zabita v domě Hospodinově.¹⁶ I pustili ji. Ale když přišla na cestu, kudy koni vcházejí do domu královského, tu jest zabita.¹⁷ Tedy učinil Joiada smlouvu mezi Hospodinem a mezi králem, i mezi lidem, aby byli lid Hospodinův; též mezi králem a mezi lidem.¹⁸ Potom šel všecken lid země do domu Bálova, a zbořili jej, i oltáře jeho a obrazy jeho v kusy stroskotali; Matana také kněze Bálova zabili před oltáři. Kněz pak znovu nařídil přísluhující v domě Hospodinově.¹⁹ A pojav ty setníky a hejtmany, i drabanty se vším lidem země, provázeli krále z domu Hospodinova, a přišli cestou k bráně drabantů do domu královského. Kdežto posadil se na stoličce královské.²⁰ I veselil se všecken lid země, a město se upokojilo. Atalii pak zabili mečem u domu královského.²¹ A byl Joas v sedmi letech, když počal kralovati.

12 Léta sedmého Jéhu počal kralovati Joas, a kraloval čtyřiceti let v Jeruzalémě. Jméno matky jeho bylo Sebia z Bersabé.² I činil Joas, což dobrého jest před očima Hospodinovými po všechny dny své, pokudž ho vyučoval Joiada kněz.³ A však výsosti nebyly zkaženy, ještě lid obětoval a kadil na těch výsostech.⁴ Řekl pak Joas kněžím: Všecky peníze svaté, kteréž se vnášejí do domu Hospodinova, totiž peníze těch, kteříž jdou v počet, a peníze ceny za osobu jednoho každého, a všechny peníze, kteréž by kdo dobrovolně uložil

dáti do domu Hospodinova, ⁵ Vezmou kněží k sobě, jeden každý od známého svého, a oni opraví zbořeniny domu všudy, kdež by bylo zboření. ⁶ Stalo se potom léta dvacátého třetího krále Joasa, když ještě neopravili kněží zbořenin chrámových, ⁷ Že povolal král Joas Joiady kněze i jiných kněží, a řekl jim: Proč neopravujete zbořenin chrámových? Protož nyní nepřijímejte peněz od známých svých, ale na zbořeniny domu dávejte je. ⁸ Jemuž povolivše kněží, nebrali peněz od lidu, ani neopravovali domu. ⁹ Protož Joiada kněz vzav jednu truhlici, udělal díru v víku jejím, a postavil ji vedle oltáře po pravé straně, kudy se vchází do domu Hospodinova. I postavili tu kněží ostríhající prahu i všech peněz, kteréž vnášiny byly do domu Hospodinova. ¹⁰ A když rozuměli, že by mnoho peněz bylo v truhlici, tedy přicházel kancléř královský a kněz nejvyšší, a sčítše, schovávali ty peníze, kteréž se nalézaly v domě Hospodinově. ¹¹ Odkudž vydávali peníze hotové v ruce řemeslníků postavených nad dílem domu Hospodinova, a ti obraceli je na tesaře a dělníky, kteříž opravovali dům Hospodinův, ¹² Totiž na zedníky a kameníky, a k jednaní dříví i tesařského kamení, aby opraveny byly zbořeniny domu Hospodinova, i na všecko to, což obráceno mělo býti na dům k opravě jeho. ¹³ A však nebylo děláno do domu Hospodinova číší stříbrných, žaltářů, kotlíků, trub a žádné nádoby zlaté, ani nádoby stříbrné z peněz, kteréž přinášiny byly do domu Hospodinova, ¹⁴ Ale těm, kteříž představeni byli nad dílem, dávali je, a opravovali na ně dům Hospodinův. ¹⁵ Aníž žádali počtu od mužů těch, jimž v ruce peníze dávali, aby platili dělníkům; nebo věrně dělali. ¹⁶ Peněz za vinu, a peněz za hříchy nebylo vnášino do domu Hospodinova; kněžím se dostávaly. ¹⁷ Tedy vytáhl Hazael král Syrský, a bojoval proti Gát a dobyl ho. Potom obrátil Hazael tvář svou, aby táhl proti Jeruzalému. ¹⁸ Protož pobral Joas král Judský všecky věci svaté, kterýchž byli nadali Jozafat a Jehoram a Ochoziáš, otcové jeho, králové Judští, i to, čehož sám posvětil, i všecko zlato, kteréž se našlo v pokladích domu Hospodinova a domu královského, a poslal k Hazaelovi králi Syrskému. I odtáhl od Jeruzaléma. ¹⁹ O jiných pak činech Joasových, a cožkoli činil, psáno jest v knize o králích Judských. ²⁰ Potom povstavše služebníci jeho, spikli se spolu, a zabili Joasa v Betmillo, kudy se chodí do Silla, ²¹ Totiž Jozachar syn Simatův, a Jozabad syn Somerův. Ti služebníci jeho zabili ho, a umřel. I pochovali jej s otci jeho v městě Davidově, a kraloval Amaziáš syn jeho místo něho.

13 Léta tříměsíčního Joasa syna Ochoziáše, krále Judského, kraloval Joachaz syn Jéhu nad Izraelem v Samaří sedmnácte let. ² A činil to, což jest zlého před očima Hospodinovými; nebo následoval hříchů Jeroboáma syna Nebatova, kterýž přivedl k hřešení Izraele, a neuchýlil se od nich. ³ I rozhněvala se prehlivost Hospodinova na Izraele, a vydal je v ruku Hazaele krále Syrského, a v ruku Benadada syna Hazaelova po všecky ty dny. ⁴ Ale když se modlil Joachaz Hospodinu, vyslyšel jej Hospodin. Viděl zajisté trápení Izraelské, že je ssuzoval král Syrský. ⁵ Protož dal Hospodin Izraelovi vysvoboditele, a vyšli z ruky Syrských, i bydlili synové Izraelští v příbytcích svých jako kdy prvé. ⁶ Však proto neodstoupili od hříchů domu Jeroboáma, kterýž přivedl k hřešení Izraele, nýbrž v nich chodili, ano i háj ještě zůstával v Samaří, ⁷ Ačkoli nezanechal Joachazovi lidu, kromě padesáti jízdných a desíti vozů a desíti tisíců pěších; nebo je pohubil král Syrský, a setřel je jako prach při mlácení. ⁸ O jiných pak činech Joachazových, a cožkoli činil, i o síle jeho zapsáno jest v knize o králích Izraelských. ⁹ I usnul Joachaz s otci svými, a pochovali ho v Samaří. Kraloval pak Joas syn jeho místo něho. ¹⁰ Léta třicátého sedmého Joasa krále Judského kraloval Joas syn Joachazův nad Izraelem v Samaří šestnácte let. ¹¹ A činil to, což jest zlého před očima Hospodinovými, neuchýliv se od žádných hříchů Jeroboáma syna Nebatova, kterýž přivedl k hřešení Izraele, ale chodil v nich. ¹² O jiných pak činech Joasových, i cožkoli činil, i o síle jeho, kterouž bojoval proti Amaziášovi králi Judskému, zapsáno jest v knize o králích Izraelských. ¹³ I usnul Joas s otci svými, a sedl Jeroboám na stolici jeho. I pochován jest Joas v Samaří s králi Izraelskými. ¹⁴ Elizeus pak roznemohl se nemocí těžkou, v kteréž i umřel. A přišel byl k němu Joas král Izraelský, a pláče nad ním, řekl: Otče můj, otče můj, vozové Izraelští a jízdo jeho! ¹⁵ Ale Elizeus řekl jemu: Vezmi lučičtě a střely. I vzav, přinesl k němu lučičtě a střely. ¹⁶ Řekl dále králi Izraelskému: Vezmi v ruku svou lučičtě. I vzal je v ruku svou. Vložil také Elizeus ruce své na ruce královny. ¹⁷ A řekl: Otevři to okno k východu. A když otevřel, řekl Elizeus: Střelíš. I střelil. Tedy řekl: Střela spasení Hospodinova a střela vysvobození proti Syrským; nebo porazíš Syrské v Afeku, až i do konce vyhladiš je. ¹⁸ Opět řekl: Vezmi střely. I vzal. Tedy řekl králi Izraelskému: Střelíš k zemi. I střelil po třikrát, potom tak nechal. ¹⁹ Pročež rozhněvav se na něj muž Boží, řekl: Měls pětkrát neb šestkrát střeliti, ješto bys byl porazil Syrské, ažbys je i do konce byl vyhladil; nyní pak jen po třikrát porazíš Syrské. ²⁰ Potom umřel Elizeus, a pochovali ho. Lotříkové pak Moábští vtrhli do země nastávajícího roku. ²¹ I stalo se, když pochovali jednoho, že uzřevše ty lotříky, uvrhli muže toho do hrobu Elizeova. Kterýžto muž, jakž tam padl, a dotekl se kostí Elizeových, ožil a vstal na nohy své. ²² Hazael pak král Syrský, ssuzoval Izraele po všecky dny Joachaza. ²³ A milostiv jsa jim Hospodin, slitoval se nad nimi, a popatřil na ně, pro smlouvu svou s Abrahamem, s Izákem a s Jákobem, a nechtěl jich zahladiti, aniž zavrhl jich od tváři své až do tohoto času. ²⁴ I umřel Hazael král Syrský, a kraloval Benadad syn jeho místo něho. ²⁵ Protož Joas syn

Joachazův pobral zase města z ruky Benadada syna Hazaelova, kteráž byl vzal z ruky Joachaza otce jeho válečně; nebo po třikrát porazil ho Joas, a navrátil města Izraelská.

14 Léta druhého Joasa syna Joachaza, krále Izraelského, kraloval Amaziáš syn Joasa, krále Judského. ²V pětmecítmá letech byl, když počal kralovati, a kraloval dvaceti devět let v Jeruzalémě. Jméno matky jeho Joadan z Jeruzaléma. ³Ten činil to, což dobrého jest před očima Hospodinovými, ačkoli ne tak jako David otec jeho. Všecko, což činil Joas otec jeho, tak činil. ⁴A však výsostí nezkazili, ještě lid obětoval a kadil na výsostech. ⁵I stalo se, když upevněno bylo království v ruce jeho, že pobil služebníky své, kteříž byli zabili krále otce jeho. ⁶Synů pak těch vražedníků nepobil, jakož jest psáno v knize zákona Mojžíšova, kdež přikázal Hospodin, řka: Nebudouť na hrdle trestání otcové za syny, aniž synové trestání budou na hrdle za otce, ale jeden každý za svůj hřích umře. ⁷On také porazil Idumejských v údolí solnatém deset tisíců, a dobyl Sela bojem. I nazval jméno jeho Jektehél až do tohoto dne. ⁸Tedy poslal Amaziáš posly k Joasovi synu Joachaza, syna Jéhu krále Izraelského, řka: Nuže, pohledme sobě v oči. ⁹Zase poslal Joas král Izraelský k Amaziášovi králi Judskému a řekl: Bodlák, kterýž byl na Libánu, poslal k cedru Libánskému, řka: Dej dceru svou synu mému za manželku. V tom šlo tudy zvíře polní, kteréž bylo na Libánu, a pošlapalo ten bodlák. ¹⁰Že jsi mocně porazil Idumejské, protože pozdvihlo tě srdce tvé. Chlub se a sed v domě svém. I proč se máš plést v neštěstí, abys padl ty i Juda s tebou? ¹¹Ale Amaziáš neuposlechl. Protož vytáhl Joas král Izraelský, a pohleděli sobě v oči, on s Amaziášem králem Judským u Betsemes Judova. ¹²I poražen jest Juda od Izraele, a utkali jeden každý do příbytků svých. ¹³Amaziáše pak krále Judského, syna Joasa syna Ochoziášova, jal Joas král Izraelský u Betsemes, a přitáh do Jeruzaléma, zbořil zeď Jeruzalémskou, od brány Efraim až k bráně úhlu, na čtyři sta loktů. ¹⁴A pobral všecko zlato i stříbro, a všechny nádoby, kteréž se nalézaly v domě Hospodinově a v pokladích domu královského, také i mládence zastavené, a navrátil se do Samaří. ¹⁵O jiných pak činech Joasa, kteréž činil, i síle jeho, a kterak bojoval proti Amaziášovi králi Judskému, psáno jest v knize o králích Izraelských. ¹⁶I usnul Joas s otci svými, a pochován jest v Samaří s králi Izraelskými, i kraloval Jeroboám syn jeho místo něho. ¹⁷Živ pak byl Amaziáš syn Joasův, král Judský, po smrti Joasa syna Joachaza, krále Izraelského, patnácte let. ¹⁸O jiných pak věcech Amaziášových psáno jest v knize o králích Judských. ¹⁹Potom spuntovali se proti němu v Jeruzalémě, a on utekl do Lachis. Protož poslali za ním do Lachis, a zamordovali ho tam. ²⁰Odkudž odnesli jej na koních, a pochován jest v Jeruzalémě s otci svými v městě Davidově. ²¹Tedy všecken lid Judský vzali Azariáše, kterýž byl v šestnácti letech, a ustanovili ho za krále na místě otce jeho Amaziáše. ²²Onť jest vzdělal Elat a dobyl ho Judovi, když byl již usnul král s otci svými. ²³Léta patnáctého Amaziáše syna Joasa, krále Judského, kraloval Jeroboám syn Joasa, krále Izraelského, v Samaří čtyřiceti a jedno léto. ²⁴A činil to, což jest zlého před očima Hospodinovými, neuchýliv se od žádných hříchů Jeroboáma syna Nebatova, kterýž k hřešení přivedl Izraele. ²⁵On zase dobyl končin Izraelských od toho místa, kudy se jde do Emat, až k moři pustému, vedlé řeči Hospodina Boha Izraelského, kterouž byl mluvil skrze služebníka svého Jonáše syna Amaty proroka, kterýž byl z Gethefer. ²⁶Nebo viděl Hospodin trápení Izraele těžké náramně, a že jakož zajatý, tak i zanechaný s nic býti nemůže, aniž jest, kdo by spomohl Izraelovi. ²⁷A nemluvil Hospodin, že by chtěl zahladiti jméno Izraele, aby ho nebylo pod nebem; protože vysvobodil je skrze Jeroboáma syna Joasova. ²⁸O jiných pak věcech Jeroboámových, a cožkoli činil, i o síle jeho, a kterak bojoval, jak zase dobyl Damašku a Emat Judova Izraelovi, psáno jest v knize o králích Izraelských. ²⁹I usnul Jeroboám s otci svými, s králi Izraelskými, a kraloval Zachariáš syn jeho místo něho.

15 Léta sedmmecítmého Jeroboáma krále Izraelského kraloval Azariáš syn Amaziáše, krále Judského. ²V šestnácti letech byl, když počal kralovati, a kraloval padesáte dvě léta v Jeruzalémě. Jméno matky jeho bylo Jecholia z Jeruzaléma. ³Ten činil, což dobrého jest před očima Hospodinovými vedlé všech věcí, kteréž činil Amaziáš otec jeho. ⁴A však výsostí nezkazili, ještě lid obětoval a kadil na výsostech. ⁵Ranil pak Hospodin krále, tak že byl malomocný až do dne smrti své, a bydlil v domě obzvláštním. Pročež Jotam syn královský držel správu nad domem, soudě lid země. ⁶O jiných pak činech Azariášových, i cožkoli činil, psáno jest v knize o králích Judských. ⁷I usnul Azariáš s otci svými, a pochovali jej s otci jeho v městě Davidově, a kraloval Jotam syn jeho místo něho. ⁸Léta třicátého osmého Azariáše krále Judského kraloval Zachariáš syn Jeroboamův nad Izraelem v Samaří šest měsíců. ⁹A činil to, což jest zlého před očima Hospodinovými, jakž činívali otcové jeho, neuchýliv se od hříchů Jeroboáma syna Nebatova, kterýž přivedl k hřešení Izraele. ¹⁰I spikl se proti němu Sallum syn Jábes a bil ho před lidem, i zabil jej a kraloval místo něho. ¹¹O jiných pak věcech Zachariášových zapsáno jest v knize o králích Izraelských. ¹²Toť jest slovo Hospodinovo, kteréž mluvil k Jéhu, řka: Synové tvoji do čtvrtého kolena seděti budou na stolici Izraelské. A tak se stalo. ¹³Sallum syn Jábesův kraloval léta třicátého devátého Uziáše krále Judského, a kraloval jeden měsíc v Samaří. ¹⁴Nebo

přítáhl Manahem syn Gádi z Tersa, a přišel do Samaří, porazil Sallum syna Jábes v Samaří, a zabiv jej, kraloval na místě jeho. ¹⁵O jiných pak činech Sallum i spiknutí jeho, kteréž učinil, zapsáno jest v knize o králích Izraelských. ¹⁶Tedy pohubil Manahem město Tipsach, a všechny, kteříž byli v něm, i všechny končiny jeho od Tersa, proto že mu ho neotevřeli. I pomordoval je, a všechny těhotné jejich zroztínal. ¹⁷Léta třidcátého devátého Azariáše krále Judského kraloval Manahem syn Gádi nad Izraelem v Samaří za deset let. ¹⁸A činil to, což jest zlého před očima Hospodinovýmá, neodvrátiv se od hříchů Jeroboáma syna Nebatova, (kterýž přivedl Izraele k hřešení), po všechny dny své. ¹⁹Když pak vytáhl Ful král Assyrský proti zemi té, dal Manahem Fulovi deset tisíc centněřů stříbra, aby mu byl nápomocen k utvrzení království v rukou jeho. ²⁰I uložil Manahem daň na Izraele, na všechny bohaté, aby dávali králi Assyrskému jeden každý po padesáti lotech stříbra. Takž obrátiv se král Assyrský, nemeškal se více tu v zemi. ²¹O jiných pak činech Manahemových, a cožkoli činil, zapsáno jest v knize o králích Izraelských. ²²I usnul Manahem s otci svými, a kraloval Pekachia syn jeho místo něho. ²³Léta padesátého Azariáše, krále Judského, kraloval Pekachia syn Manahemův nad Izraelem v Samaří dvě léta. ²⁴A činil to, což jest zlého před očima Hospodinovýmá, neuchýliv se od hříchů Jeroboáma syna Nebatova, kterýž k hřešení přivedl Izraele. ²⁵Tedy spuntoval se proti němu Pekach syn Romeliův, hejtman jeho, s Argobem i s Ariášem, a zabil jej v Samaří na paláci domu královského, maje s sebou padesáte mužů Galádských. A zabiv jej, kraloval místo něho. ²⁶Jiní pak skutkové Pekachia a všecko, což činil, zapsáno jest v knize o králích Izraelských. ²⁷Léta padesátého druhého Azariáše krále Judského kraloval Pekach syn Romeliův nad Izraelem v Samaří dvaceti let. ²⁸A činil to, což jest zlého před očima Hospodinovýmá, aniž odstoupil od hříchů Jeroboáma syna Nebatova, kterýž k hřešení přivedl Izraele. ²⁹Za dnů Pekacha krále Izraelského přítáhl Tiglatfalazar král Assyrský, a vzal Jon a Abel, dům Maacha a Janoe, Kedes a Azor, i Galád a Galilei, i všecku zemi Neftalím, a přenesl obyvatele jejich do Assyrie. ³⁰Tedy spuntoval se Ozee syn Ela, proti Pekachovi synu Romeliovu, a raniv ho, zabil jej, a kraloval na místě jeho léta dvadcátého Jotama syna Uziášova. ³¹O jiných pak činech Pekachových, a cožkoli činil, zapsáno jest v knize o králích Izraelských. ³²Léta druhého Pekacha syna Romelia, krále Izraelského, kraloval Jotam syn Uziáše, krále Judského. ³³V pětmecitma letech byl, když počal kralovati, a šestnácte let kraloval v Jeruzalémě. Jméno matky jeho Jerusa, dcera Sádochova. ³⁴A činil to, což pravého jest před očima Hospodinovýmá. Všecko, jakž činil Uziáš otec jeho, tak činil. ³⁵A však výsosti nebyly zkaženy, ještě lid obětoval a kadil na výsostech. On vystavěl bránu hořejší domu Hospodinova. ³⁶O jiných pak činech Jotamových, a cožkoli činil, zapsáno jest v knize o králích Judských. ³⁷Za dnů těch počal Hospodin posílati na Judu Rezina krále Syrského a Pekacha syna Romeliova. ³⁸I usnul Jotam s otci svými, a pochován jest s otci svými v městě Davida otce svého. I kraloval Achas syn jeho místo něho.

16 Sedmnáctého léta Pekacha syna Romeliova kraloval Achas syn Jotama, krále Judského. ²Ve dvaceti letech byl Achas, když kralovati počal, a šestnácte let kraloval v Jeruzalémě, ale nečinil toho, což pravého jest, před Hospodinem Bohem svým, jako David otec jeho. ³Nýbrž chodil po cestě králů Izraelských; nadto i syna svého dal provésti skrze oheň vedlé ohavností pohanských, kteréž byl Hospodin vyplnil před obličejem synů Izraelských. ⁴Obětoval také a kadil na výsostech a na pahrbcích, i pod každým stromem zeleným. ⁵Tedy vytáhl Rezin král Syrský a Pekach syn Romeliášův, král Izraelský, proti Jeruzalému k boji, a oblehli Achasa. Ale nemohli ho dobytí. ⁶(Toho času Rezin král Syrský odtrhl zase město Elat k Syrii, a vyplnil Židy z Elot; Syrští pak přišedše do Elat, bydlili tam až do dnešního dne.) ⁷I poslal Achas posly k Tiglatfalazarovi králi Assyrskému, řka: Služebník tvůj a syn tvůj jsem, přítáhní a vysvoboď mne z ruky krále Syrského, a z ruky krále Izraelského, kteříž povstali proti mně. ⁸A pobrav Achas stříbro a zlato, kteréž se nalézti mohlo v domě Hospodinově a v pokladích domu královského, poslal králi Assyrskému dar. ⁹Tedy povolil jemu král Assyrský, a přítáhl k Damašku a dobyl ho, a přenesl obyvatele jeho do Kir, Rezina pak zabil. ¹⁰I vypravil se král Achas vstříc Tiglatfalazarovi králi Assyrskému do Damašku. A užřev král Achas oltář v Damašku, poslal k Uriášovi knězi podobenství toho oltáře, a formu jeho vedlé všelikého díla jeho. ¹¹I vzdělal Uriáš kněz oltář vedlé všeho toho, což byl poslal král Achas z Damašku. Tak učinil kněz Uriáš, prvé než se vrátil král Achas z Damašku. ¹²Když se pak navrátil král z Damašku, užřev ten oltář přistoupil k němu a obětoval na něm. ¹³A tak zapálil zápal svůj i suchou obět svou, a obětoval obět mokrou svou, a pokropil krví oltáře z pokojných obětí svých. ¹⁴Oltář pak měděný, kterýž byl před Hospodinem, přenesl z přední strany domu, aby nestál mezi oltářem jeho a mezi domem Hospodinovým, a postavil jej po boku oltáře svého k půlnoci. ¹⁵I přikázal král Achas knězi Uriášovi, řka: Na větším oltáři obětuj zápalý jitřní, a obět suchou večerní, a obět zápalnou královskou s obětí suchou její, i obět zápalnou všeho lidu země, a oběti suché jejich, i oběti mokré jejich, a všelikou krví zápalu a všelikou krví oběti kropiti budeš na něj, oltář pak měděný bude mi k doptávání se Boha. ¹⁶Tedy učinil Uriáš kněz všecko, jakž mu přikázal Achas. ¹⁷Osekal také král Achas přepásaní podstavků, a odjal od nich pánve, a moře složil s volů měděných, kteříž byli pod ním, a položil je na dlázení kamenné. ¹⁸Zastření také sobotní, kteréž byli udělal v domě, a vcházení královské z zevnitř odjal od domu Hospodinova, boje se krále

Assyrského. ¹⁹Jiní pak skutkové krále Achasa, kteréz činil, zapsáni jsou v knize o králích Judských. ²⁰I usnul Achas s otci svými, a pochován jest s nimi v městě Davidově, a kraloval Ezechiáš syn jeho místo něho.

17 Léta dvanáctého Achasa krále Judského kraloval Ozee syn Ela v Samaří nad Izraelem devět let. ²A činil to, což jest zlého před očima Hospodinovýmá, ač ne tak jako jiní králové Izraelští, kteříž byli před ním. ³Proti němuž přitáhl Salmanazar král Assyrský. I učiněn jest Ozee služebníkem jeho, a dával mu plat. ⁴Shledal pak král Assyrský při Ozee puntování; nebo poslal posly k Sua králi Egyptskému, a neposílal králi Assyrskému ročního platu. Protož oblehl ho král Assyrský, a svázaného dal do žaláře. ⁵I táhl král Assyrský po vsi zemi; přitáhl také do Samaří, a ležel u ní tři léta. ⁶Léta pak devátého Ozee vzal král Assyrský Samaří, a přenesl Izraele do Assyrie, a osadil je v Chelach a v Chabor při řece Gozan, a v městech Médských. ⁷To se stalo, proto že hřešili synové Izraelští proti Hospodinu Bohu svému, kterýž je vyvedl z země Egyptské, aby nebyli pod mocí Faraona krále Egyptského, a ctili bohy cizí, ⁸Chodíce v ustanoveních pohanů, (kteréz byl vyvrhl Hospodin od tváři synů Izraelských), a králů Izraelských, kteráž nařídili. ⁹Přesto pokrytě se měli synové Izraelští, činíce to, což není dobrého před Hospodinem Bohem svým, a vzdělali sobě výsosti ve všech městech svých, od věže strážných až do města hrazeného. ¹⁰A nastavili sobě obrazů i hájů na všelikém pahrbku vysokém, a pod každým stromem zeleným, ¹¹Zapalující tam vonné věci na všech výsostech, rovně jako pohané, kteréz vyhnal Hospodin od tváři jejich. A činili věci nejhorší, popouzejíce Hospodina. ¹²A sloužili bohům nečistým, o nichž byl Hospodin řekl jim, aby nečinili toho. ¹³I osvědčoval Hospodin proti Izraelovi a proti Judovi skrze všechny proroky i všechny vidoucí, řka: Odvrátte se od cest svých zlých, a ostříhejte přikázání mých a ustanovení mých vedlé všeho zákona, kterýž jsem vydal otcům vašim, a kterýž jsem poslal k vám skrze služebníky své proroky. ¹⁴Však neposlechli, ale zatvrdili šíji svou, jako i otcové jejich šíje své, kteříž nevěřili v Hospodina Boha svého. ¹⁵A opovrhli ustanovení jeho i smlouvu jeho, kterouž učinil s otci jejich, i osvědčování jeho, kterýmiž se jim osvědčoval, a odešli po marnosti, a marní učinění jsou, následující pohanů, kteříž byli vůkol nich, o nichž jim byl přikázal Hospodin, aby nečinili jako oni. ¹⁶A opustivše všechna přikázání Hospodina Boha svého, udělali sobě slitinu, dvě telat a háj, a klaněli se všemu vojsku nebeskému; sloužili také Bálovi. ¹⁷A vodili syny své a dcery své skrze oheň, a obírali se s hádáním a kouzly, a tak vydali se v činění toho, což jest zlé před očima Hospodinovýmá, popouzejíce ho. ¹⁸Protož rozhněval se Hospodin náramně na Izraele, a zahnal je od tváři své, nezanechav z nich nic, kromě samého pokolení Judova. ¹⁹Ano i Juda neostříhal přikázání Hospodina Boha svého, ale chodili v ustanoveních Izraelských, kteráž byli nařídili. ²⁰A protož opovrhl Hospodin všechno símě Izraelské a ssuzoval je, a vydal je v ruku loupežníků, až je i zavrhl od tváři své. ²¹Nebo odtrhl Izraele od domu Davidova, a krále ustanovili Jeroboáma syna Nebatova, Jeroboám pak odvrátil Izraele od následování Hospodina, a přivedl je k hřešení hříchem velikým. ²²A chodili synové Izraelští ve všech hříších Jeroboámových, kteréz on činil, a neodstoupili od nich, ²³Až zavrhl Hospodin Izraele od tváři své, jakož byl mluvil skrze všechny služebníky své proroky. I vyhnán jest Izrael z země své do Assyrie až do tohoto dne. ²⁴Potom král Assyrský přivedl lidi z Babylona, a z Kut a z Ava, a z Emat a z Sefarvaim, a osadil je v městech Samařských místo synů Izraelských, kteříž opanovavše Samaří, bydlili v městech jejich. ²⁵I stalo se, když tam bydliti počali, a nesloužili Hospodinu, že poslal na ně Hospodin lvy, kteříž je dávali. ²⁶Protož mluvili králi Assyrskému, řkouce: Národové ti, kteréz jsi přenesl a osadil v městech Samařských, neznají obyčeje Boha země té; protož poslal na ně lvy, kteříž je hubí, proto že neznají obyčeje Boha země té. ²⁷I přikázal král Assyrský, řka: Dovedte tam jednoho z těch kněží, kteréz jste odtud přivedli, a odejdouce, necht tam bydlí, a učí je obyčeji Boha země té. ²⁸Přišel tedy jeden z kněží, kteréz byli přivedli z Samaří, a bydlil v Bethel, a učil je, jak by měli sloužiti Hospodinu. ²⁹A však nadělali sobě jeden každý národ bohů svých, kteréz stavěli v domě výsostí, jichž byli nadělali Samařští, jeden každý národ v městech svých, v nichž bydlili. ³⁰Muži zajisté Babylonští udělali Sukkot Benot, muži pak Kutští udělali Nergale, a muži Ematští udělali Asima. ³¹Hevejští tolikéz udělali Nibchaz a Tartak, a Sefarvaimští pálili syny své ohněm Adramelechovi a Anamelechovi, bohům Sefarvaimským. ³²A tak sloužili Hospodinu, nadělavše sobě z počtu svého kněží výsosti, kteříž přísluhovali jim v domích výsostí. ³³Hospodina ctili, však předce bohům svým sloužili vedlé obyčeje těch národů, odkudž převedeni byli. ³⁴A do dnes činí vedlé obyčejů starých; nebojí se Hospodina, a nečiní vedlé ustanovení a úsudků jeho, ani vedlé zákona a přikázání, kteráž vydal Hospodin synům Jákobovým, jehož nazval Izraelem. ³⁵Učinil také byl Hospodin s nimi smlouvu, a přikázal jim, řka: Nebudete ctíti bohů cizích, ani se jim klaněti, ani jim sloužiti, ani jim obětovati. ³⁶Ale Hospodina, kterýž vás vyvedl z země Egyptské v síle veliké a v rameni vztaženém, toho ctíte budete, a jemu se klaněti, a jemu obětovati. ³⁷Také ustanovení a úsudků, i zákona a přikázání, kteráž napsal vám, ostříhati budete, plnice je po všechny dny, a nebudete ctíti bohů cizích. ³⁸Nadto na smlouvu, kterouž jsem učinil s vámi, nezapomínejte, aniž ctíte bohů cizích. ³⁹Ale Hospodina Boha vašeho se bojte; onť vás vysvobodí z ruky všech nepřátel vašich. ⁴⁰A však neposlechli, ale vedlé obyčeje svého starého

činili. ⁴¹ A tak ti národové ctili Hospodina, a však proto rytinám svým sloužili. Takž i synové jejich a synové synů jejich vedlé toho, což činili otcové jejich, také činí až do dnešního dne.

18 Stalo se pak léta třetího Ozee syna Ela, krále Izraelského, kraloval Ezechiáš syn Achasa, krále Judského. ² V pětmecímta letech byl, když počal kralovati, a dvaceti devět let kraloval v Jeruzalémě. Jméno matky jeho bylo Abi, dcera Zachariášova. ³ Ten činil, což jest dobrého před očima Hospodinovýmá, všechno tak, jakž činil David otec jeho. ⁴ On zkazil výsosti a stroskotal obrazy, a háje posekal, a ztloukl hada měděného, jehož byl udělal Mojžíš; nebo až do těch dnů synové Izraelští kadívali jemu, a nazval jej Nechustam. ⁵ V Hospodinu Bohu Izraelském doufal, a nebylo po něm jemu rovného mezi všemi králi Judskými, i z těch, kteříž byli před ním. ⁶ Nebo se přidržel Hospodina, aniž se uchýlil od něho, a ostříhal přikázání jeho, kteráž byl přikázal Hospodin Mojžíšovi. ⁷ A byl Hospodin s ním; k čemuž se koli obrátil, šťastně se mu vedlo. Zprotivil se pak králi Assyřskému, a nesloužil jemu. ⁸ On porazil Filistinské až do Gázy a končin jeho, od věže strážných až do města hrazeného. ⁹ Stalo se pak léta čtvrtého krále Ezechiáše, (jenž byl sedmý rok Ozee syna Ela, krále Izraelského), vytáhl Salmanazar král Assyřský proti Samaří a oblehl ji. ¹⁰ I vzali ji při konci léta třetího; léta šestého Ezechiášova, (jenž byl rok devátý Ozee krále Izraelského), vzata jest Samaří. ¹¹ I zavedl král Assyřský Izraele do Assyrie, a osadil jej v Chelach a v Chabor při potoku Gozan, a v městech Médských, ¹² Proto že neposlouchali hlasu Hospodina Boha svého, ale přestupovali smlouvu jeho, i všechno to, což přikázal Mojžíš služebník Hospodinův, tak že ani poslechnouti ani činiti nechtěli. ¹³ Potom čtrnáctého léta krále Ezechiáše přitáhl Senacherib král Assyřský proti všechněm městům Judským hrazeným, a zdobýval jich. ¹⁴ Tedy poslal Ezechiáš král Judský k králi Assyřskému do Lachis, řka: Zhřešilt jsem, odtáhni ode mne; cožkoli na mne vzložíš, ponesu. I uložil král Assyřský Ezechiášovi králi Judskému tři sta centněřů stříbra a třidceti centněřů zlata. ¹⁵ I dal Ezechiáš všechny peníze, kteréž jsou nalezeny v domě Hospodinově a v pokladích domu královského. ¹⁶ Toho času obloupal Ezechiáš dvěře chrámu Hospodinova, i sloupy, kteréž byl obložil Ezechiáš král Judský, a dal je králi Assyřskému. ¹⁷ A však poslal král Assyřský Tartana a Rabsara a Rabsace z Lachis k králi Ezechiášovi s vojskem velikým k Jeruzalému. Kteríž vytáhše, přijeli k Jeruzalému, a přitáhše, přitřhli a položili se u struhy rybníka hořejšího, kteráž jest podlé cesty dlážené při poli valchářovu. ¹⁸ A když volali na krále, vyšel k nim Eliakim syn Helkiášův, kterýž byl správce domu, a Sobna písař, a Joach syn Azafův kancléř. ¹⁹ I mluvil k nim Rabsace: Povězte medle Ezechiášovi: Toto praví král veliký, král Assyřský: Jakéž jest to doufání, na kterémž se zakládáš? ²⁰ Mluvils, (ale slova rtů svých), že jest rady i síly k válce dosti. V kohož tedy nyní doufáš, že mi se protivíš? ²¹ Aj, nyní zpolehl jsi na hůl třtinovou, a to ještě nalomenou, na Egypt, na niž zpodepřel-li by se kdo, pronikne ruku jeho a probodne ji. Takovýť jest Faraó král Egyptský všechněm, kteříž doufají v něho. ²² Pakli mi díte: V Hospodina Boha svého doufáme: zdalíž on není ten, jehož Ezechiáš pobořil výsosti i oltáře, a přikázal Judovi i Jeruzalému, řka: Před tímto oltářem klaněti se budete v Jeruzalémě. ²³ Nyní tedy, založ se medle se pánem mým, králem Assyřským, a dámt dva tisíce koní, budeš-li moci míti, kdo by na nich jeli? ²⁴ I jakž bys tedy odolati mohl jednomu knížeti z nejmenších služebníků pána mého, ačkoli máš doufání v Egyptu pro vozy a jezdcy? ²⁵ Přesto, zdali bez Hospodina přitáhl jsem proti místu tomuto, abych je zkazil? Hospodin řekl mi: Táhní proti zemi té a zkaz jí. ²⁶ I řekl Eliakim syn Helkiášův a Sobna a Joach Rabsacovi: Mluv medle k služebníkům svým Syřsky, však rozumíme, a nemluv k nám Židovsky před lidem tímto, kterýž jest na zdech. ²⁷ I odpověděl jim Rabsace: Zdalíž ku pánu tvému a k tobě poslal mne pán můj, abych mluvil slova tato? Však k mužům těm, kteříž jsou na zdech, aby lejna svá jedli, a moč svůj spolu s vámi pili. ²⁸ A tak stoje Rabsace, volal hlasem velikým, Židovsky mluvě a řka: Slyšte slovo krále velikého, krále Assyřského. ²⁹ Toto praví král: Necht' vás nesvodí Ezechiáš, neboť nebude moci vás vysvoboditi z ruky mé. ³⁰ A necht' vám nevelí Ezechiáš doufati v Hospodina, řka: Zajisté vysvobodí nás Hospodin, a nebudeť dáno město toto v ruku krále Assyřského. ³¹ Neposlouchejtež Ezechiáše, nebo takto praví král Assyřský: Učiňte se mnou smlouvu, a vyjděte ke mně, a jezte jeden každý z vinice své a z fíku svého, a píte jeden každý vodu z čisterny své, ³² Dokudž nepřijdu a nepřenesu vás do země podobné zemi vaší, do země úrodné, země chleba a vinic, země olivová, oleje a medu, a budete živi a nezemřete. Neposlouchejtež Ezechiáše, neboť vás svodí, řka: Hospodin vysvobodí nás. ³³ Zdalíž mohli vysvoboditi bohové národů jeden každý zemi svou z ruky krále Assyřského? ³⁴ Kdež jsou bohové Emat a Arfad? Kde jsou bohové Sefarvaim, Ana a Ava? Zdalíž jsou vysvobodili Samaří z ruky mé? ³⁵ Kterí jsou mezi všemi bohy těch zemí, ješto by vysvobodili zemi svou z ruky mé? Aby pak Hospodin vysvoboditi mohl Jeruzalém z ruky mé? ³⁶ Lid pak mlčel, a neodpověděl mu žádného slova; nebo takové bylo rozkázání královo, řkoucí: Neodpovídejte jemu. ³⁷ Přišli tedy Eliakim syn Helkie, kterýž byl správcím domu, a Sobna písař, a Joach syn Azafův kancléř k Ezechiášovi, majíce roucho roztržené, a oznámili jemu slova Rabsacova.

19 To když uslyšel král Ezechiáš, roztrhl roucho své, a oděv se žíní, všel do domu Hospodinova. ²I poslal Eliakima správce domu, a Sobnu písaře, i starší z kněží, oblečené v žíně, k Izaiášovi proroku, synu Amosovu. ³Kteríž řekli jemu: Toto praví Ezechiáš: Den úzkosti a útržek i rouhání jest den tento; přiblížil se plod k vyjítí, ale není síly při rodiče. ⁴Ó by slyšel Hospodin Bůh tvůj všechna slova Rabsacova, jehož poslal král Assyrský pán jeho, aby utrhal Bohu živému, aby pomstil Hospodin Bůh tvůj těch slov, kteráž by slyšel. Protož pozdvihni modlitby své za tento ostatek, kterýž se nalézá. ⁵A tak přišli služebníci krále Ezechiáše k Izaiášovi. ⁶Jimž odpověděl Izaiáš: Toto povíte pánu svému: Takto praví Hospodin: Nestrachuj se slov těch, kteráž jsi slyšel, jimiž se mi rouhali služebníci krále Assyrského. ⁷Aj, já pustím naň vítr, aby uslyše pověst, navrátil se do země své, a učiním to, že padne od meče v zemi své. ⁸Rabsace pak navrátil se, našel krále Assyrského, an dobývá Lebna; nebo uslyšel, (pročež odtrhl od Lachis), ⁹Uslyšel, pravím, o Tirhákovi králi Mouřeninském, ano pravili: Aj, teď táhne, aby bojoval s tebou. I navrátil se, a však poslal jiné posly k Ezechiášovi s těmito slovy: ¹⁰Takto povíte Ezechiášovi králi Judskému, řkouce: Necht těbe nesvodí Bůh tvůj, v němž ty doufáš, říkáje: Nebudeť dán Jeruzalém v ruku krále Assyrského. ¹¹Aj, slyšels, co jsou činili králové Assyřští všechněm zemím, pohubivše je, a ty bys měl býti vysvobozen? ¹²Zdaliž jsou je vysvobodili bohové těch národů, kteréž zahladili otcové moji, totiž Gozana, Charana, Resefa a syny Eden, kteříž byli v Telasar? ¹³Kde jest král Emat, a král Arfad, a král města Sefarvaim, Ana i Ava? ¹⁴Protož vzav Ezechiáš list z ruky poslů, přečetl jej, a vstoupiv do domu Hospodinova, rozvinul jej Ezechiáš před Hospodinem. ¹⁵A modlil se Ezechiáš před Hospodinem, řka: Hospodine Bože Izraelský, kterýž sedíš nad cherubíny, ty jsi sám Bůh všech království země, ty jsi učinil nebe i zemi. ¹⁶Nakloniž, Hospodine, ucha svého a uslyš; otevři, Hospodine, oči své a pohleď; slyš slova Senacheribova, kterýž poslal k činění útržek Bohu živému. ¹⁷Takť jest, Hospodine, žeť jsou zkazili králové Assyřští národy ty i země jejich. ¹⁸A uvrhli bohy jejich do ohně. Nebo nebyli bohové, ale dílo rukou lidských, dřevo a kámen, protože zahladili je. ¹⁹A nyní, Hospodine Bože náš, vysvobď nás, prosím, z ruky jeho, ať by poznala všechna království země, že jsi ty sám, Hospodine, Bohem. ²⁰Tedy poslal Izaiáš syn Amosův k Ezechiášovi, řka: Toto praví Hospodin Bůh Izraelský: Zač jsi mi se modlil strany Senacheriba krále Assyrského, vyslyšel jsem tě. ²¹Totoť jest slovo, kteréž mluvil Hospodin o něm: Pohrdá tebou, a posmívá se tobě, králi, panna dcera Sionská, potřásá za tebou hlavou dcera Jeruzalémská. ²²Kohož jsi zhaněl? A komus se rouhal? Proti komu jsi povýšil hlasu a pozdvihls vzhůru oči svých? Však proti svatému Izraelskému. ²³Skrze posly své utrhal jsi Pánu, a řekl jsi: Ve množství vozů svých vytáhl jsem na hory vysoké, na stráně Libánské, a zpodtínám vysoké cedry jeho, i spanilé jedle jeho, a vejdu do nejdalších příbytků jeho, do lesů a výborných rolí jeho. ²⁴Já jsem vykopal a pil jsem vody cizí, a vysušil jsem nohama svýma všechny potoky podmaněných. ²⁵Zdaliž jsi neslyšel, že již dávno jsem jej učinil, a ode dnů starých jej sformoval? Což tedy nyní přivedl bych jej k zkažení a v hromady rumu, jako jiná města hrazená? ²⁶Jejichž obyvatelé mdlí byli, předěšení a zahanbení, byvše jako bylina polní a zelina vzházející, jako tráva na střechách, a jako osení rzí zkažené, prvé než by dorostlo obilí. ²⁷Sedání pak tvé, vycházení tvé i vcházení tvé znám, i vzteklost tvou proti mně. ²⁸Poněvadž jsi se rozzlobil proti mně, a tvé zpouzení přišlo v uši mé, protože vpustím udici svou v chrápek tvé, a udidla svá do úst tvých, a odvedu tě zase tou cestou, kterouž jsi přišel. ²⁹Toto pak měj, Ezechiáši, za znamení: Že jíte roku prvního to, což se samo rodí, též druhého roku, což samo vzhází, třetího teprv roku sejte a žněte, a štěpujte vinice, a jezte ovoce z nich. ³⁰Ostatek zajisté domu Judova, kterýž pozůstal, vpustí zase kořeny své hluboce, a vydá užitek nahoru. ³¹Nebo z Jeruzaléma vyjdou ostatkové, a ti, kteříž jsou zachováni, z hory Siona. Horlivost Hospodina zástupů učiní to. ³²A protože toto praví Hospodin o králi Assyrském: Nevejdet do města tohoto, aniž sem střely vstřelí, aniž se ho zmocní pavězníci, aniž udělají u něho náspu. ³³Cestou, kterouž přitáhl, zase navrátil se, a do města tohoto nevejde, praví Hospodin. ³⁴Nebo chráníti budu města tohoto, abych je zachoval pro sebe a pro Davida služebníka svého. ³⁵Tedy stalo se té noci, že vyšel anděl Hospodinův, a zbil v vojtě Assyrském sto osmdesáte pět tisíců. I vstali ráno, a aj, všickni mrtví. ³⁶Pročež odjel a utekl Senacherib král Assyrský, a navrátil se, bydlil v Ninive. ³⁷I stalo se, když se klaněl v chrámě Nizrocha boha svého, že Adramelech a Sarasar, synové jeho, zabili jej mečem, a sami utekli do země Ararat. I kraloval Esarchaddon syn jeho místo něho.

20 V těch dnech roznemohl se Ezechiáš až k smrti. I přišel k němu Izaiáš syn Amosův prorok, a řekl jemu: Toto praví Hospodin: Zřeď dům svůj, nebo umřeš, a nebudeš živ. ²I obrátil tvář svou k stěně, a modlil se Hospodinu, řka: ³Prosím, ó Hospodine, rozpomeň se nyní, že jsem stále chodil před tebou v pravdě a v srdci upřímném, a že jsem to činil, což dobrého jest před očima tvýma. I plakal Ezechiáš pláčem velikým. ⁴Ještě pak Izaiáš nebyl vyšel do půl síně, když se k němu stalo slovo Hospodinovo, řkoucí: ⁵Navrať se a rci Ezechiášovi vůdci lidu mého: Toto praví Hospodin Bůh Davida otce tvého: Slyšelt jsem modlitbu tvou, a viděl jsem slzy tvé; aj, já uzdravím tě, třetího dne vstoupíš do domu Hospodinova. ⁶A přidám ke dnům tvým patnácte let,

a z ruky krále Assyrského vysvobodím tě, i město toto, a chrániti budu města tohoto, pro sebe a pro Davida služebníka svého. ⁷ I řekl Izaiáš: Vezměte hrudu suchých fiků. Kterouž vzavše, přiložili na vřed, i uzdraven jest. ⁸ Řekl pak Ezechiáš Izaiášovi: Jaké bude znamení toho, že mne uzdraví Hospodin, a že půjdu třetího dne do domu Hospodinova? ⁹ Odpověděl Izaiáš: Toto bude tobě znamení od Hospodina, že Hospodin učiní věc tuto, kterouž mluvil: Chceš-li, aby postoupil dále stín o deset stupňů, aneb navrátil se zpátkem o deset stupňů? ¹⁰ Odpověděl Ezechiáš: Snázeť může stín postoupiti dolů o deset stupňů. Nechci, ale nechť zase postoupí stín zpátkem o deset stupňů. ¹¹ Volal tedy Izaiáš prorok k Hospodinu, a navrátil stín po stupních, po nichž sešel na hodinách slunečných Achasových, zpátkem o deset stupňů. ¹² Toho času poslal Berodach Baladan syn Baladanův, král Babylonský, list a dary Ezechiášovi; nebo slyšel, že nemocen byl Ezechiáš. ¹³ I vyslyšel je Ezechiáš a ukázal jim všecky schrany klénotů svých, stříbra a zlata i vonných věcí, a olej nejvýbornější, tolikéž dům zbroje své, a cožkoli mohlo nalezeno býti v pokladích jeho. Ničeho nebylo, čehož by jim neukázal Ezechiáš v domě svém i ve všem panství svém. ¹⁴ Protož přišel prorok Izaiáš k králi Ezechiášovi, a řekl jemu: Co pravili ti muži? A odkud přišli k tobě? Odpověděl Ezechiáš: Z země daleké přišli, z Babylona. ¹⁵ I řekl: Co viděli v domě tvém? Odpověděl Ezechiáš: Všecko, což jest v domě mém, viděli. Ničeho není v pokladích mých, čehož bych jim neukázal. ¹⁶ Ale Izaiáš řekl Ezechiášovi: Slyšíš slovo Hospodinovo. ¹⁷ Aj, dnové přijdou, v nichž odneseno bude do Babylona, cožkoli jest v domě tvém, a cožkoli nachovali otcové tvoji až do tohoto dne; nezůstaněť ničeho, praví Hospodin. ¹⁸ Syny také tvé, kteříž pojdou z tebe, kteréž ty zplodíš, poberou a budou komorníci při dvoru krále Babylonského. ¹⁹ Tedy řekl Ezechiáš Izaiášovi: Dobréť jest slovo Hospodinovo, kteréž jsi mluvil. Řekl ještě: Ovšem, žeť jest dobré, jestliže pokoj a pravda bude za dnů mých. ²⁰ O jiných pak činech Ezechiášových, i vší síle jeho, a kterak udělal rybník, a vodu po trubách uvedl do města, zapsáno jest v knize o králích Judských. ²¹ I usnul Ezechiáš s otci svými, a kraloval Manasses syn jeho místo něho.

21 Ve dvanácti letech byl Manasses, když počal kralovati, a kraloval padesáte a pět let v Jeruzalémě. Jméno matky jeho bylo Chefziba. ² I činil to, což jest zlého před očima Hospodinovými, vedlé ohavností těch národů, kteréž Hospodin vyplénil před syny Izraelskými. ³ Nebo převrátiv se, vzdělal zase výsosti, kteréž byl zkazil Ezechiáš otec jeho, a vystavěl oltáře Bálovi, a vysadil háj, tak jako byl učinil Achab král Izraelský. A klaněje se všemu vojsku nebeskému, ctil je. ⁴ Vzdělal také oltáře v domě Hospodinově, o němž byl řekl Hospodin: V Jeruzalémě položím jméno své. ⁵ Nadto nadělal oltářů všemu vojsku nebeskému, v obou síních domu Hospodinova. ⁶ Syna také svého provedl skrze oheň, a šetřil časů, s hadačstvím zacházel, zaklínače a čarodějníky zřídil, a velmi mnoho zlého činil před očima Hospodinovými, popouzeje ho. ⁷ Postavil také rytinu háje, kterouž byl udělal v domě, o kterémž byl řekl Hospodin k Davidovi a Šalomounovi synu jeho: V domě tomto a v Jeruzalémě, kterýž jsem vyvolil ze všech pokolení Izraelských, položím jméno své na věky, ⁸ Aníž více dopustím, aby se pohnula noha Izraele z země, kterouž jsem dal otcům jejich, jen toliko budou-li skutečně ostříhati všeho, což jsem jim přikázal, a všeho zákona, kterýž jim vydal Mojžíš služebník můj. ⁹ Ale neuposlechli; nebo je svedl Manasses, tak že činili horší věci, nežli ti národové, kteréž vyplénil Hospodin od tváři synů Izraelských, ¹⁰ Ačkoli mluvíval Hospodin skrze služebníky své proroky, řka: ¹¹ Proto že činil Manasses král Judský ohavnosti tyto, a páchal horší věci nad všecko, což činili Amorejští, kteříž byli před ním, a že přivedl i Judu k hřešení skrze ukydané bohy své, ¹² Protož řekl Hospodin Bůh Izraelský: Aj, já uvedu zlé věci na Jeruzalém a na Judu, aby každému slyšícímu o tom znělo v obou uších jeho. ¹³ Nebo vztáhnu na Jeruzalém šňůru Samařskou, a závaží domu Achabova, a vytru Jeruzalém, jako vytírá někdo misku, a vytra, poklopí ji. ¹⁴ A opustím ostatky dědictví svého, a vydám je v ruku nepřátel jejich, i budou v loupež a v rozchvátání všechněm nepřátelům svým, ¹⁵ Proto že činili to, což jest zlého před očima mámi, a popouzeli mne od toho dne, jakž vyšli otcové jejich z Egypta, až do dnešního dne. ¹⁶ Ano i krve nevinné vylil Manasses velmi mnoho, tak že naplnil Jeruzalém od jednoho konce k druhému, kromě hříchu svého, kterýmž přivedl k hřešení Judu, aby činili, což zlého jest před očima Hospodinovými. ¹⁷ O jiných pak činech Manassesových, a cožkoli činil, i hřích jeho, kterýmž zhřešil, zapsáno jest v knize o králích Judských. ¹⁸ I usnul Manasses s otci svými, a pohřben jest v zahradě domu svého, v zahradě Uzy, a kraloval Amon syn jeho místo něho. ¹⁹ Ve dvamecítma letech byl Amon, když počal kralovati, a kraloval dvě léta v Jeruzalémě. Jméno matky jeho bylo Mesullemet, dcera Charus z Jateba. ²⁰ I ten činil to, což jest zlého před očima Hospodinovými, jako činil Manasses otec jeho. ²¹ A chodil po vší cestě, po níž chodil otec jeho. Sloužil také ukydaným bohům, jimž sloužíval otec jeho, a klaněl se jim, ²² Opustiv Hospodina Boha otců svých, aniž chodil po cestě Hospodinově. ²³ Spuntovali se pak služebníci Amonovi proti němu, a zamordovali jej v domě jeho. ²⁴ Tedy pobil lid země všecky ty, kteříž se byli spuntovali proti králi Amonovi, a ustanovil lid země krále Joziáše syna jeho místo něho. ²⁵ O jiných pak činech Amonových, kteréž činil, zapsáno jest v knize o králích Judských. ²⁶ I pochoval ho lid v hrobě jeho v zahradě Uzy, a kraloval Joziáš syn jeho místo něho.

22 V osmi letech byl Joziáš, když počal kralovati, a kraloval jedno a třiceti let v Jeruzalémě. Jméno matky jeho bylo Jedida, dcera Adaiášova z Baskat. ²Ten činil to, což pravého jest před očima Hospodinovýmá, chodě po vši cestě Davida otce svého, a neuchyluje se na pravo ani na levo. ³Stalo se pak osmnáctého léta krále Joziáše, že poslal král Safana syna Azaliášova, syna Mesullamova, písaře, do domu Hospodinova, řka: ⁴Jdi k Helkiášovi knězi nejvyššímu, ať sečtou peníze, kteréž jsou vneseny do domu Hospodinova, kteréž sebrali strážní prahu od lidu. ⁵A ať je dadí v ruce řemeslníků představených nad dílem domu Hospodinova, aby je obraceli na dělníky, kteříž dělají dílo v domě Hospodinově, k opravení zbořenin domu, ⁶Totíž na tesaře a stavitele a zedníky, též aby jednali dříví a tesané kamení k opravování domu. ⁷A však ať počtu nečiní z peněz, kteréž se dávají v ruce jejich; nebo věrně dělati budou. ⁸I řekl Helkiáš kněz nejvyšší Safanovi písaři: Knihu zákona nalezl jsem v domě Hospodinově. I dal Helkiáš knihu tu Safanovi, kterýž četl v ní. ⁹Přišel pak Safan písař k králi, a oznamuje králi tu věc, řekl: Sebrali služebníci tvoji peníze, kteréž se našly v domě Páně, a dali je v ruce řemeslníků představených nad dílem domu Hospodinova. ¹⁰Oznámil také Safan písař králi, řka: Knihu mi dal Helkiáš kněz. I četl ji Safan před králem. ¹¹A když slyšel král slova knihy zákona, roztrhl roucho své. ¹²A rozkázal král Helkiášovi knězi, a Achikamovi synu Safanovu, a Achborovi synu Michaia, a Safanovi písaři, a Asaiášovi služebníku královskému, řka: ¹³Jděte, poradte se s Hospodinem o mne i o lid, a o všeho Judu z strany slov knihy této, kteráž jest nalezena; nebo veliký jest hněv Hospodinův, kterýž rozpálen jest proti nám, proto že otcové naši neposlouchali slov knihy této, aby činili všecko tak, jakž jest nám zapsáno. ¹⁴Tedy šli Helkiáš kněz a Achikam, a Achbor, a Safan a Asaia k Chuldě prorokyni, manželce Salluma, syna Tekue, syna Charchas, strážného nad rouchem; nebo bydlila v Jeruzalémě na druhé straně. A mluvili s ní. ¹⁵Kteráž řekla jim: Toto praví Hospodin Bůh Izraelský: Povězte muži, kterýž vás poslal ke mně: ¹⁶Takto praví Hospodin: Aj, já uvedu zlé věci na místo toto a na obyvatele jeho, všechna slova knihy té, kterouž četl král Judský, ¹⁷Proto že mne opustili a kadili bohům cizím, aby mne popouzeli všelikým dílem rukou svých. Z té příčiny rozpálila se prchlivost má na místo toto, aniž bude uhašena. ¹⁸Králi pak Judskému, kterýž vás poslal, abyste se tázali Hospodina, takto povíte: Toto praví Hospodin Bůh Izraelský o slovích těch, kteráž jsi slyšel: ¹⁹Poněvadž obměkčeno jest srdce tvé, a ponížils se před tváří Hospodinovou, když jsi slyšel, které věci jsem mluvil proti místu tomuto, a proti obyvatelům jeho, že má přijíti v zpuštění a v zlořečení, a roztrhl jsi roucho své, a plakals přede mnou, i já také uslyšel jsem tě, praví Hospodin. ²⁰Protož, aj, já připojím tě k otcům tvým, a pochován budeš v hrobích svých v pokoji, aby neviděly oči tvé ničeho z toho zlého, kteréž přivedu na místo toto. I oznámili králi tu řeč.

23 Tedy poslav král, aby se shromáždili k němu všickni starší Judští a Jeruzalémští, ²Vstoupil král do domu Hospodinova a všickni muži Judští, i všickni obyvatelé Jeruzalémští s ním, i kněží a proroci, a všecken lid od malého až do velikého, i četl, aby všickni slyšeli všechna slova knihy smlouvy, kteráž byla nalezena v domě Hospodinově. ³Potom stoje král na místě vyšším, učinil smlouvu před Hospodinem, že bude následovati Hospodina, a ostříhati přikázání jeho, i svědectví jeho a ustanovení jeho, vším srdcem svým a vši duší svou, a plniti slova smlouvy té, kteráž jsou zapsána v knize té. K kteréžto smlouvě i všecken lid přistoupil. ⁴A přikázal král Helkiášovi knězi nejvyššímu a kněžím nižším i strážným prahu, aby vymetali z chrámu Hospodinova všechny nádoby, kteréž udělány byly Bálovi a háji, i všemu vojsku nebeskému. Kterýž popáliv je vně za Jeruzalémem na poli Cedron, vnesl prach jejich do Bethel. ⁵Složil také kněží, kteréž byli ustanovili králové Judští, aby kadivali na výsostech v městech Judských a vůkol Jeruzaléma; takž podobně i ty, kteříž kadivali Bálovi, slunci, měsíci a planetám, i všemu vojsku nebeskému. ⁶Vyvezl také háj z domu Hospodinova ven z Jeruzaléma ku potoku Cedron, a spálil jej u potoka Cedron a setřel na prach; ten pak prach vysypal na hroby synů toho lidu. ⁷Domky také sodomářů hanebných zkazil, kteříž byli při domě Hospodinově, v nichž ženy tkaly kortýny k háji. ⁸A kázal přivésti všechny kněží z měst Judských, a poškrnil výsostí, na nichž kadivali kněží, od Gabaa až do Bersabé. Zkazil také výsostí u bran, kteréž byly u vrat brány Jozue, knížete města, a byly po levé straně vcházejícímu do brány městské. ⁹A však nepřistupovali ti kněží výsostí k oltáři Hospodinovu v Jeruzalémě, ale jídali chleby přesné mezi bratřími svými. ¹⁰Poškrnil také i Tofet, jenž jest v údolí syna Hinnom, aby více žádný nevodil syna svého aneb dcery své skrze oheň Molochovi. ¹¹Zahladil také ty koně, kteréž byli postavili králové Judští slunci, kdež se vchází do domu Hospodinova, k domu Netanmelecha komorníka, kterýž byl v Parvarim; a vozy slunce spálil ohněm. ¹²Ano i oltáře, kteříž byli na vrchním paláci Achasovu, jichž byli nadělali králové Judští, a oltáře, jichž nadělal Manasses v obou síních domu Hospodinova, pobořil král, a pospíšiv s nimi odtud, dal vysypati prach jejich do potoka Cedron. ¹³Výsostí také, kteréž byly před Jeruzalémem, a kteréž byly po pravé straně hory Olivetské, jichž byl nadělal Šalomoun král Izraelský Astarotovi, ohavnosti Sidonských, a Chámosovi, ohavnosti Moábských, a Melchomovi, ohavnosti synů Ammon, poškrnil král, ¹⁴A potřískal obrazy, háje posekal, a místa jejich naplnil kostmi lidskými. ¹⁵Nadto i oltář, jenž byl v Bethel, a výsost, kterouž udělal

Jeroboám syn Nebatův, kterýž přivedl k hřešení Izraele, i ten oltář i výsost zkazil, a spáliv výsost, setřel ji na prach; spálil i háj. ¹⁶ A obrátiv se Joziáš, uzřel hroby, kteříž tu na hoře byli, a poslav, pobral kosti z těch hrobů a spálil je na tom oltáři. A tak poškrvnil ho vedlé řeči Hospodinovy, kterouž mluvil muž Boží ten, kterýž to předpověděl. ¹⁷ I řekl: Jaký jest onenno nápis, kterýž vidím? Odpověděli jemu muži města: Hrob muže Božího jest, kterýž přišel z Judstva, předpověděl tyto věci, kteréž jsi učinil při oltáři v Bethel. ¹⁸ Tedy řekl: Nechtež ho, aniž kdo hýbej kostmi jeho. I vysvobodili kosti jeho s kostmi proroka toho, kterýž byl přišel z Samari. ¹⁹ Těž všecky domy výsostí, kteříž byli v městech Samařských, jichž byli nadělali králové Izraelští, aby popouzelí Hospodina, zkazil Joziáš, a učinil jim rovně tak, jakž byl učinil v Bethel. ²⁰ Zbil také všecky kněží výsostí, kteříž tu byli, na oltářích, a páčil kosti lidské na nich. Potom navrátil se do Jeruzaléma. ²¹ Prikázal pak král všemu lidu, řka: Slavte velikunoc Hospodinu Bohu svému, jakož psáno jest v knize smlouvy této. ²² Nebo nebyla slavena taková velikunoc od času soudců, kteříž soudili Izraele, a po všecky dny králů Izraelských a králů Judských. ²³ Osmnáctého léta krále Joziáše slavena jest ta velikunoc Hospodinu v Jeruzalémě. ²⁴ Ano i věšťce a hadače, obrazy i ukydané bohy, a všecky ty ohavnosti, což jich bylovi děti v zemi Judské a v Jeruzalémě, vyplnil Joziáš, aby naplnil slova zákona zapsaná v knize, kterouž našel Helkiáš kněz v domě Hospodinově. ²⁵ A nebylo jemu podobného krále před ním, kterýž by obrátil se k Hospodinu celým srdcem svým, a celou duší svou, i všemi mocmi svými vedlé všeho zákona Mojžíšova, ani po něm nepovstal podobný jemu. ²⁶ A však neodvrátil se Hospodin od prchlivosti hněvu svého velikého, kterouž vzbuzen byl hněv jeho proti Judovi, pro všecka popouzení, kterýmiž popouzel ho Manasses. ²⁷ Protož řekl Hospodin: Také i Judu zavrhu od tváři své, jako jsem zavrhl Izraele, a opovrhu to město, kteréž jsem vyvolil, Jeruzalém, i ten dům, o němž jsem byl řekl: Jméno mé tam bude. ²⁸ O jiných pak činech Joziášových, a cožkoli činil, zapsáno jest v knize o králích Judských. ²⁹ Za dnů jeho přitáhl Faraó Nécho král Egyptský proti králi Assyrskému k řece Eufraten. I vytáhl král Joziáš proti němu, a on zabil jej v Mageddo, když ho uzřel. ³⁰ Tedy služebníci jeho vloživše jej mrtvého na vůz, přivezli ho z Mageddo do Jeruzaléma, a pochovali jej v hrobě jeho. I vzal lid země Joachaza syna Joziášova, a pomazali ho, i ustanovili králem na místě otce jeho. ³¹ Ve třímecítma letech byl Joachaz, když počal kralovati, a kraloval tři měsíce v Jeruzalémě. Jméno matky jeho bylo Chamutal, dcera Jeremiášova z Lebna. ³² A činil to, což jest zlého před očima Hospodinovými, všecko tak, jakž činili otcové jeho. ³³ I svázal ho Faraó Nécho v Ribla, v zemi Emat, když kraloval v Jeruzalémě, a uložil daň na tu zemi, sto centněřů stříbra a centněř zlata. ³⁴ A ustanovil Faraó Nécho za krále Eliakima syna Joziášova, na místo Joziáše otce jeho, a proměnil jméno jeho, aby sloul Joakim. Ale Joachaza vzal, kterýž, když se dostal do Egypta, umřel tam. ³⁵ To pak zlato i stříbro dával Joakim Faraonovi; pročež šacoval obyvatele země, aby mohl dáti stříbro k rozkázání Faraonovu. Od jednoho každého vedlé toho, jakž byl šacován, bral stříbro i zlato od lidu země, aby dal Faraonovi Néchovi. ³⁶ V pětmecítma letech byl Joakim, když počal kralovati, a jedenácte let kraloval v Jeruzalémě. Jméno matky jeho bylo Zebuda, dcera Pedaiova z Ruma. ³⁷ I činil to, což jest zlého před očima Hospodinovými, podlé všeho, což činili otcové jeho.

24 Za dnů jeho přitáhl Nabuchodonozor král Babylonský, i učiněn jest Joakim služebníkem jeho za tři léta. Potom odvrátiv se, zprotivil se jemu. ² Protož poslal Hospodin na něj lotříky Kaldejské a lotříky Syrské, i lotříky Moábské a lotříky synů Ammon, poslal je, pravím, na Judu, aby ho zkazili vedlé řeči Hospodinovy, kterouž byl mluvil skrze služebníky své proroky. ³ A jistě podlé řeči Hospodinovy to se dalo proti Judovi, aby jej zavrhl od tváři své pro hříchy Manassesovy, vedlé toho všeho, což byl činil, ⁴ Ano i pro krev nevinnou, kterouž vylil, naplniv Jeruzalém krví nevinnou, čehož nechtěl Hospodin prominouti. ⁵ O jiných pak věcech Joakimových, a cožkoli činil, psáno jest v knize o králích Judských. ⁶ A tak usnul Joakim s otcí svými, a kraloval Joachin syn jeho místo něho. ⁷ Král pak Egyptský nikdy více nevytáhl z země své; nebo král Babylonský pobral od řeky Egyptské až k řece Eufraten všecko, cožkoli měl král Egyptský. ⁸ V osmnácti letech byl Joachin, když počal kralovati, a tři měsíce kraloval v Jeruzalémě. Jméno matky jeho Nechusta, dcera Elnatanova z Jeruzaléma. ⁹ I činil to, což jest zlého před očima Hospodinovými, všecko tak, jakž byl činil otec jeho. ¹⁰ Toho času vytáhli služebníci Nabuchodonozora krále Babylonského proti Jeruzalému, a obleženo jest město. ¹¹ Ano i Nabuchodonozor král Babylonský přitáhl proti městu, když služebníci jeho leželi vůkol něho. ¹² Tedy vyšel Joachin král Judský k králi Babylonskému, i s matkou svou i s služebníky, knížaty i komorníky svými, kteréhož vzal král Babylonský léta osmého kralování svého. ¹³ A vynesl odtud všecky poklady domu Hospodinova, a poklady domu královského, a ztloukl všecky nádoby zlaté, jichž byl nadělal Šalomoun král Izraelský do domu Hospodinova, jakož byl mluvil Hospodin. ¹⁴ Při tom přenesl všecken Jeruzalém a všecka knížata i všecky muže udatné, deset tisíců zajatých, i všecky tesaře a kováře. Žádného nezanechal, kromě chaterných lidí země. ¹⁵ Zavedl také i Joachina do Babylona, a matku jeho i ženy královské i komorníky jeho; silné také země zavedl do vězení z Jeruzaléma do Babylona. ¹⁶ Všech také mužů udatných sedm tisíců, tesařů také a kovářů tisíc, všecky též zmužilé bojovníky zavedl jaté král Babylonský do Babylona. ¹⁷ Ustanovil

pak král Babylonský Mataniáše, strýce jeho, králem místo něho, a změnil mu jméno, aby sloul Sedechiáš. ¹⁸V jedenmécitma letech byl Sedechiáš, když počal kralovati a jedenácte let kraloval v Jeruzalémě. Jméno matky jeho bylo Chamutal, dcera Jeremiášova z Lebna. ¹⁹I činil to, což jest zlého před očima Hospodinovýmá, všecko tak, jakž byl dělal Joakim. ²⁰Nebo se to dalo pro rozhněvání Hospodinovo proti Jeruzalému a Judovi, až je i zavrhl od tváři své. V tom opět zprotivil se Sedechiáš králi Babylonskému.

25 Stalo se pak léta devátého kralování jeho, měsíce desátého, v desátý den téhož měsíce, že přitáhl Nabuchodonozor král Babylonský se vším vojskem svým k Jeruzalému, a položil se u něho, a vzdělali proti němu hradbu vůkol. ²A bylo město obleženo, až do jedenáctého léta krále Sedechiáše. ³V kterémžto, devátého dne čtvrtého měsíce, rozmohl se hlad v městě, a neměl chleba lid země. ⁴I protrženo jest město, a všickni muži bojovní utekli noci té skrze bránu mezi dvěma zdmi u zahrady královské; Kaldejští pak leželi okolo města. Ušel také král cestou pouště. ⁵I honilo vojsko Kaldejské krále, a postihli ho na rovinách Jerišských, a všecko vojsko jeho rozprchlo se od něho. ⁶A tak javše krále, přivedli jej k králi Babylonskému do Ribla, kdež učinili o něm soud. ⁷Syny pak Sedechiášovy zmordovali před očima jeho. Potom Sedechiáše oslepili, a svázavše ho řetězy ocelivými, zavedli jej do Babylona. ⁸Potom měsíce pátého, sedmý den téhož měsíce, léta devatenáctého kralování Nabuchodonozora krále Babylonského, přitáhl Nebuzardan hejtman nad žoldněři, služebník krále Babylonského, do Jeruzaléma. ⁹A zapálil dům Hospodinův i dům královský, i všecky domy v Jeruzalémě, a tak všecky domy veliké vypálil. ¹⁰Zdi také Jeruzalémské vůkol pobořilo všecko vojsko Kaldejské, kteréž bylo s tím hejtmanem nad žoldněři. ¹¹Ostatek pak lidu, kterýž byl zůstal v městě, i poběhlce, kteříž se byli obrátili k králi Babylonskému, a jiný obecný lid, zavedl Nebuzardan hejtman nad žoldněři. ¹²Toliko něco chaterného lidu země zanechal hejtman nad žoldněři, aby byli vinaři a oráči. ¹³Nadto sloupy měděné, kteříž byli v domě Hospodinově, i podstavky, i moře měděné, kteréž bylo v domě Hospodinově, ztloukli Kaldejští, a měď z nich odvezli do Babylona. ¹⁴Těž hrnce, lopaty a nástroje hudebné, a kadidlnice i všecky nádoby měděné, jimiž sloužili, pobrali. ¹⁵I nádoby k oharkům a kotlíky, a cokoli zlatého a stříbrného bylo, pobral hejtman nad žoldněři, ¹⁶Sloupy dva, moře jedno a podstavky, jichž byl nadělal Šalomoun do domu Hospodinova. Nebylo váhy mědi všech těch nádob. ¹⁷Osmnácti loket byla výška sloupu jednoho, a makovice na něm měděná, kterážto makovice tři loket zvyší byla, a mřežování i jablka zrnatá na té makovici vůkol; všecko bylo měděné. Takovýž byl i druhý sloup s mřežováním. ¹⁸Vzal také týž hejtman nad žoldněři Saraiáše kněze předního, a Sofoniáše kněze nižšího, a tři strážné prahu. ¹⁹A z města vzal komorníka jednoho, kterýž byl hejtmanem nad muži bojovnými, a pět mužů z těch, jenž bývali při králi, kteříž nalezeni byli v městě, a předního spisovatele vojska, kterýž popisoval vojsko z lidu země, a šedesáte mužů z lidu země, kteříž se našli v městě. ²⁰Zjímav tedy je Nebuzardan hejtman nad žoldněři, přivedl je k králi Babylonskému do Ribla. ²¹I pobil je král Babylonský, a zmordoval je v Ribla, v zemi Emat, a tak zaveden jest Juda z země své. ²²Lidu pak, kterýž zůstal v zemi Judské, jehož byl zanechal Nabuchodonozor král Babylonský, představil Godoliáše syna Achikama, syna Safanova. ²³I uslyšeli všickni hejtmané vojska, oni i lid jejich, že postavil za správce král Babylonský Godoliáše, a přišli k Godoliášovi do Masfa, totiž Izmael syn Netaniášův, a Jochanan syn Kareachův, a Saraiáš syn Tanchumeta Netofatského, a Jazaniáš syn Machatův, oni i lid jejich. ²⁴Tedy přísáhl jim Godoliáš i lidu jejich, a řekl jim: Nebojte se služby Kaldejských, zůstaňte v zemi, a služte králi Babylonskému, a dobře vám bude. ²⁵I stalo se měsíce sedmého, přišel Izmael syn Netaniáše, syna Elisamova, z semene královského, a deset mužů s ním. I zabili Godoliáše, a umřel; takž i Židy i Kaldejské, kteříž s ním byli v Masfa. ²⁶Pročež zdvih se všecken lid, od malého až do velikého, i hejtmané vojsk, ušli do Egypta; nebo se báli Kaldejských. ²⁷Stalo se také léta třidcátého sedmého po zajetí Joachina krále Judského, dvanáctého měsíce, dvacátého sedmého dne téhož měsíce, povýšil Evilmerodach král Babylonský toho léta, když počal kralovati, Joachina krále Judského, pustiv ho z žaláře. ²⁸A mluvil s ním dobrotivě, i stolicí jeho postavil nad stolice jiných králů, kteříž s ním byli v Babyloně. ²⁹Změnil též roucho jeho, kteréž měl v žaláři. I jidal vždycky před ním po všecky dny života svého. ³⁰Nebo vyměřený pokrm ustavičně dáván byl jemu od krále, a to na každý den po všecky dny života jeho.

25:30 Vyměřený pokrm. Zajištění pokrmem z královského stolu, podobně jako v případě Daniela a jeho přátel (Da 1:5).

První Paralipomenon (1. Letopisů)

Úvod

1 Adam, Set, Enos, ² Kainan, Mahalaleel, Járed, ³ Enoch, Matuzalém, Lámech, ⁴ Noé, Sem, Cham a Jáfet. ⁵ Synové Jáfetovi: Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Mešech a Tiras. ⁶ Synové pak Gomerovi: Ascenez, Difat a Togorma. ⁷ Synové pak Javanovi: Elisa, Tarsis, Cetim a Rodanim. ⁸ Synové Chamovi: Chus, Mizraim, Put a Kanán. ⁹ A synové Chusovi: Sába, Evila, Sabata, Regma, Sabatacha. Synové pak Regmovi: Sába a Dedan. ¹⁰ Zplodil také Chus Nimroda; ten počal mocným býti na zemi. ¹¹ Mizraim pak zplodil Ludim, Anamim, Laabim a Neftuim, ¹² Fetruzim také a Chasluim, (odkudž posli Filistinští), a Kafturim. ¹³ Kanán pak zplodil Sidona, prvorozeného svého, a Het, ¹⁴ A Jebuzea, Amorea a Gergezea, ¹⁵ A Hevea, Aracea a Sinea, ¹⁶ A Aradia, Samarea a Amatea. ¹⁷ Synové Semovi: Elam, Assur, Arfaxad, Lud, Aram, Hus a Hul, Geter a Mas. ¹⁸ A Arfaxad zplodil Sále, Sále pak zplodil Hebera. ¹⁹ Heberovi pak narodili se dva synové, z nichž jednoho jméno Peleg, proto že za dnů jeho rozdělena byla země, jméno pak bratra jeho Jektan. ²⁰ Kterýžto Jektan zplodil Elmodada, Salefa, Azarmota a Járe, ²¹ A Adoráma, Uzala a Dikla, ²² A Ebale, Abimahela a Sebai, ²³ A Ofira, Evila a Jobaba. Všickni ti byli synové Jektanovi. ²⁴ Sem, Arfaxad, Sále, ²⁵ Heber, Peleg, Réhu, ²⁶ Sárug, Náchor, Täre, ²⁷ Abram, ten jest Abraham. ²⁸ Synové Abrahamovi: Izák a Izmael. ²⁹ Tito jsou rodové jejich: Prvorozený Izmaelův Nabajot, Cedar, Adbeel a Mabsan, ³⁰ Masma, Dumah, Massa, Hadad a Tema, ³¹ Jetur, Nafis a Cedma. Ti jsou synové Izmaelovi. ³² Synové pak Cetury, ženy Abrahamovy: Ta porodila Zamrana, Jeksana, Madana, Madiana, Jezbocha a Suecha. Synové pak Jeksanovi: Sába a Dedan. ³³ Synové pak Madianovi: Efa, Efer, Enoch, Abida a Helda. Všickni ti synové Cetury. ³⁴ Zplodil tedy Abraham Izáka. Synové pak Izákovi: Ezau a Izrael. ³⁵ Synové Ezau: Elifaz, Rahuel, Jehus, Jhelom a Kore. ³⁶ Synové Elifazovi: Teman, Omar, Sefi, Gatam, Kenaz a syn Tamny, totiž Amalech. ³⁷ Synové Rahuelovi: Nahat, Zára, Samma a Méza. ³⁸ Synové pak Seir: Lotan, Sobal, Sebeon, Ana, Dison, Eser a Dízan. ³⁹ Synové pak Lotanovi: Hori a Homam. Sestra pak Lotanova: Tamna. ⁴⁰ Synové Sobalovi: Alian, Manáhat, Ebal, Sefi a Onam. Synové pak Sebeonovi: Aia a Ana. ⁴¹ Synové Anovi: Dison. A synové Disonovi: Hamran, Eseban, Jetran a Charan. ⁴² Synové Eser: Balaan, Závan a Jakan. Synové Dízonovi: Hus a Aran. ⁴³ Tito pak jsou králové, kteříž kralovali v zemi Idumejské, prvé než kraloval který král z synů Izraelských: Béla syn Beorův, jehožto město jméno mělo Denaba. ⁴⁴ A když umřel Béla, kraloval na místě jeho Jobab, syn Zäre z Bozra. ⁴⁵ A když umřel Jobab, kraloval místo něho Husam z země Temanské. ⁴⁶ A když umřel Husam, kraloval místo něho Adad syn Badadův, kterýž porazil Madiánské v krajině Moábské; jehož město jméno mělo Avith. ⁴⁷ A když umřel Adad, kraloval na místě jeho Semla z Masreka. ⁴⁸ A když umřel Semla, kraloval místo něho Saul z Rohobot řeky. ⁴⁹ A když umřel Saul, kraloval místo něho Bálanan, syn Achoborův. ⁵⁰ A když umřel Bálanan, kraloval místo něho Adad, jehož město řečené Pahu; jméno pak ženy jeho Mehetabel, dcera Matredy, dcery Mezábovy. ⁵¹ A když umřel Adad, byli vývodové Idumejští: Vývoda Tamna, vývoda Alja, vývoda Jetet, ⁵² Vývoda Olibama, vývoda Ela, vývoda Finon, ⁵³ Vývoda Kenaz, vývoda Teman, vývoda Mabsar, ⁵⁴ Vývoda Magdiel, vývoda Híram. Ti byli vývodové Idumejští.

2 Tito jsou synové Izraelovi: Ruben, Simeon, Léví, Juda, Izachar a Zabulon, ² Dan, Jozef, Beniamin, Neftalím, Gád a Asser. ³ Synové Judovi: Her, Onan a Séla. Ti tři narodili se jemu z dcery Suovy Kananejské. Ale Her, prvorozený Judův, byl zlý před očima Hospodinovýmá, protož zabil ho. ⁴ Támar pak nevěsta jeho porodila mu Fáresa a Záru. Všech synů Judových pět. ⁵ Synové Fáresovi: Ezron a Hamul. ⁶ Synové pak Zäre: Zamri, Etan, Héman, Kalkol a Dára, všech těch pět. ⁷ A synové Zamri: Charmi, vnuk Achar, kterýž zkormoutil Izraele, zhřešiv při věci proklaté. ⁸ Synové pak Etanovi: Azariáš. ⁹ Synové pak Ezronovi, kteříž se mu zrodili: Jerachmeel, Ram a Chelubai. ¹⁰ Ram pak zplodil Aminadaba, a Aminadab zplodil Náazona, kníže synů Juda. ¹¹ Náazon pak zplodil Salmona, a Salmon zplodil Bóza. ¹² A Bóz zplodil Obéda, a Obéd zplodil Izai. ¹³ Izai pak zplodil prvorozeného svého Eliaba, a Abinadaba druhého, a Sammu třetího, ¹⁴ Natanaele čtvrtého, Raddaia pátého, ¹⁵ Ozema šestého, Davida sedmého, ¹⁶ A sestry jejich: Sarvii a Abigail. Synové pak Sarvie byli: Abizai, Joáb, Azael, tři. ¹⁷ Abigail pak porodila Amazu, otec pak Amazův byl Jeter Izmaelitský. ¹⁸ Kálef pak syn Ezronův zplodil s Azubou manželkou a s Jeriotou syny. Jehož tito synové byli: Jeser, Sobab a Ardon. ¹⁹ Když pak umřela Azuba, pojal sobě Kálef Efratu, kteráž mu porodila Hura. ²⁰ A Hur zplodil Uri, a Uri zplodil Bezelele. ²¹ Potom všel Ezron k dceři Machira otce Galádova, kterouž on pojal, když byl v šedesáti letech. I porodila jemu Seguba. ²² Segub pak zplodil Jaira, kterýž měl třimecítma měst v zemi Galád. ²³ Nebo vzal Gessurejským a Assyrským vsi Jairovy, i Kanat s městečky jeho, šedesáte měst. To všechno pobrali synové

Machirovi, otce Galádova. ²⁴Těž i po smrti Ezronově, když již pojal byl Kálef Efratu, manželka Ezronova Abia porodila jemu také Ashura, otce Tekoa. ²⁵Byli pak synové Jerachmeele prvorozeného Ezronova: Prvorozený Ram, po něm Buna a Oren, a Ozem s Achia. ²⁶Měl také manželku druhou Jerachmeel, jménem Atara. Ta jest matka Onamova. ²⁷Byli pak synové Ramovi prvorozeného Jerachmeele: Maaz a Jamin a Eker. ²⁸Těž synové Onamovi byli: Sammai a Jáda. A synové Sammai: Nádab a Abisur. ²⁹Jméno pak manželky Abisurovy Abichail; kteráž porodila jemu Achbana a Molida. ³⁰A synové Nádabovi: Seled a Appaim. Ale umřel Seled bez dětí. ³¹Synové pak Appaimovi: Jesi; a synové Jesi: Sesan; a dcera Sesanova: Achlai. ³²Synové pak Jády, bratra Sammaiova: Jeter a Jonatan. Ale umřel Jeter bez dětí. ³³Synové pak Jonatanovi: Felet a Záza. Ti byli synové Jerachmeelovi. ³⁴Neměl pak Sesan synů, ale dceru. A měl Sesan služebníka Egyptského jménem Jarchu. ³⁵Protož dal Sesan dceru svou Jarchovi služebníku svému za manželku, kteráž porodila mu Attaie. ³⁶Attai pak zplodil Nátana, a Nátan zplodil Zabada. ³⁷Zabad pak zplodil Eflale, a Eflal zplodil Obéda. ³⁸Obéd pak zplodil Jéhu, a Jéhu zplodil Azariáš. ³⁹Azariáš pak zplodil Cheleza, a Chelez zplodil Elasu. ⁴⁰Elasa pak zplodil Sismaie, a Sismai zplodil Salluma. ⁴¹Sallum pak zplodil Jekamiáš, a Jekamiáš zplodil Elisama. ⁴²Synové pak Kálefa, bratra Jerachmeelova: Méša prvorozený jeho. On byl otec Zifejských i synů Marese, otce Hebronova. ⁴³Synové pak Hebronovi: Chóre a Tapuach, a Rekem a Sema. ⁴⁴Sema pak zplodil Rachama otce Jorkeamova, a Rekem zplodil Sammaie. ⁴⁵Syn pak Sammai byl Maon; kterýžto Maon byl otec Betsurských. ⁴⁶Efa také, ženina Kálefova, porodila Chárana a Mozu a Gazeza. A Cháran zplodil Gazeza. ⁴⁷Synové pak Johedai: Regem, Jotam, Gesan, Felet, Efa a Saaf. ⁴⁸S ženinou Maachou Kálef zplodil Sebera a Tirchana. ⁴⁹Porodila pak Saafa otce Madmanejských, Sévu otce Makbenejských a otce Gibejských. Těž dcera Kálefova Axa. ⁵⁰Ti byli synové Kálefovi, syna Hur prvorozeného Efraty: Sobal otec Kariatjeharimských, ⁵¹Salma otec Betlémských, Charef otec čeledi Betgaderských. ⁵²Měl pak syny Sobal otec Kariatjeharimských: Haroe otce obyvatelů dílu Menuchotských. ⁵³A čeledi Kariatjeharimských, Jeterských, Putských, Sumatských a Misraiských. Z těch posli Zaratští a Estaolští. ⁵⁴Synové Salmu: Betlémské, Netofatští, Atarotští z čeledi Joábovy, a Zarští, kteříž užívali dílu Menuchotských, ⁵⁵A čeledi písařů obývajících v Jábezu, Tiratských, Simatských, Suchatských. Ti jsou Cinejští příchozí z Amata, otce čeledi Rechabovy.

3 Tito jsou pak synové Davidovi, kteříž se jemu zrodili v Hebronu: Prvorozený Amnon z Achinoam Jezreelské, druhý Daniel z Abigail Karmelské; ²Třetí Absolon syn Maachy, dcery Tolmai, krále Gessur, čtvrtý Adoniáš, syn Haggit; ³Pátý Sefatiáš z Abitál, šestý Jetram, z Egly manželky jeho. ⁴Šest se mu jich zrodilo v Hebronu, kdež kraloval sedm let a šest měsíců; třidceti pak a tři kraloval v Jeruzalémě. ⁵Potom tito se jemu zrodili v Jeruzalémě: Sammua, Sobab, Nátan a Šalomoun, čtyři, z Betsabé, dcery Amielovy; ⁶Těž Ibchar, Elisama a Elifelet; ⁷A Noga, Nefeg a Jafia; ⁸A Elisama, Eliada a Elifelet, těch devět. ⁹Všickni ti synové Davidovi krom synů ženin, a Támar sestra jejich. ¹⁰Syn pak Šalomounův Roboám, Abiam syn jeho, Aza syn jeho, Jozafat syn jeho, ¹¹Joram syn jeho, Ochoziáš syn jeho, Joas syn jeho, ¹²Amaziáš syn jeho, Azariáš syn jeho, Jotam syn jeho, ¹³Achas syn jeho, Ezechiáš syn jeho, Manasses syn jeho, ¹⁴Amon syn jeho, Joziáš syn jeho. ¹⁵Synové pak Joziášovi: Prvorozený Jochanan, druhý Joakim, třetí Sedechiáš, čtvrtý Sallum. ¹⁶Synové pak Joakimovi: Jekoniáš syn jeho, Sedechiáš syn jeho. ¹⁷Synové pak Jekoniáše vězně: Salatiel syn jeho. ¹⁸Toho pak Malkiram, Pedai, Senazar, Jekamia, Hosama a Nedabia. ¹⁹Synové pak Pedaiovi: Zorobábel a Semei. A syn Zorobábelův: Mesullam, Chananiáš, a Selomit sestra jejich. ²⁰Toho pak Chasuba, Ohel, Berechiáš, Chasadiáš a Jusabchesed, těch pět. ²¹Syn pak Chananiášův: Pelatia a Izaiáš. Synové Refaie, synové Arnanovi, synové Abdiášovi, synové Sechaniovi. ²²A synové Sechaniovi: Semaiáš. A synové Semaiášovi: Chattus, Igal, Bariach, Neariáš a Safat, šest. ²³A syn Neariáše: Elioenai, Ezechiáš a Azrikam, ti tři. ²⁴Těž synové Elioenai: Hodaviáš, Eliasib, Pelaiáš, Akkub, Jochanan, Delaiáš a Anani, těch sedm.

4 Synové Judovi: Fáres, Ezron, Charmi, Hur a Sobal. ²Reaiáš pak syn Sobalův zplodil Jachata, Jachat pak zplodil Ahumai a Laad. Ti jsou rodové Zarati. ³A tito z otce Etama: Jezreel, Isma a Idbas; a jméno sestry jejich Zelelfoni. ⁴Faniel pak otec Gedor, a Ezer otec Chusův. Ti jsou synové Hur prvorozeného Efraty, otce Betlémských. ⁵Ashur pak otec Tekoe měl dvě manželky, Chélu a Naaru. ⁶I porodila jemu Naara Achuzama, Hefera, Temana a Achastara. Ti jsou synové Naary. ⁷Synové pak Chéle: Zeret, Jezochar a Etnan. ⁸Kóz pak zplodil Anuba, Hazobeba, a rodiny Acharchele syna Harumova. ⁹Byl pak Jábez slavnější nad bratří své, a matka jeho nazvala jméno jeho Jábez, řkuci: Nebo jsem ho porodila s bolestí. ¹⁰Kterýžto Jábez vzýval Boha Izraelského, řka: Jestliže štědře požehnáš mi, a rozšíříš meze mé, a bude ruka tvá se mnou, a vysvobodíš mne od zlého, abych bolesti netrpěl. I učinil Bůh, začež žádal. ¹¹Chelub pak, bratr Sucha, zplodil Mechiru. Onť jest otec Estonův. ¹²Eston pak zplodil Betrafa, Paseacha a Techinna, otce města Náchas. Ti jsou muži Rechy. ¹³Synové pak Cenezovi: Otoniel a Saraiáš. Synové pak Otonielovi: Chatat. ¹⁴Meonatai pak zplodil Ofru,

Saraiáš pak zplodil Joába, otce bydlících v údolí řemeslníků; nebo tam řemeslníci byli.¹⁵ Synové pak Kálefa, syna Jefonova: Iru, Ela a Naam. Syn pak Ela: Cenez.¹⁶ Synové pak Jehalleleelovi: Zif, Zifa, Tiriáš a Asarel.¹⁷ A synové Ezry: Jeter, Mered, Efer a Jalon. Porodila také Miriama, Sammai a Jezba otce Estemo.¹⁸ Manželka pak jeho Jehudia porodila Jereda otce Gedor, a Hebera otce Socho, a Jekutiele otce Zano. A ti jsou synové Betie dcery Faraonovy, kterouž pojal Mered.¹⁹ Synové pak manželky Hodia sestry Nachamovy, otce Cejly: Garmi a Estemo Maachatský.²⁰ Synové pak Simonovi: Amnon, Rinna, Benchanan a Tilon. A synové Jesi: Zochet a Benzochet.²¹ Synové Séla syna Judova: Her otec Lechův, a Lada otec Maresův, a čeledí domu těch, jenž dělali díla kmentová v domě Asbea,²² A Jokim a muži Chozeby, Joas a Saraf, kteříž panovali v Moáb, a Jasubi Lechem. Ale ty věci jsou starodávni.²³ Tot jsou ti hrnčíři obyvatelé v štěpnicích a ohradách u krále, příčinou díla jeho tam bydlíce.²⁴ Synové Simeonovi: Namuel, Jamin, Jarib, Zára a Saul.²⁵ Sallum syn jeho, Mabsam syn jeho, Masma syn jeho.²⁶ Synové pak Masmovi: Hamuel syn jeho, Zakur syn jeho, Semei syn jeho.²⁷ Ten Semei měl synů šestnácte a dcer šest. Bratří pak jejich neměli mnoho synů, tak že vši rodiny jejich nebylo tak mnoho, jako synů Judových.²⁸ Bydlili pak v Bersabé a Molada a v Azarsual,²⁹ A v Bála, v Esem a v Tolad,³⁰ A v Betueli, v Horma a v Sicelechu,³¹ A v Betmarchabot, a v Azarsusim, v Betberi a v Saraim. Ta byla města jejich, dokudž kraloval David.³² Vsi také jejich při Etam, Ain, Remmon, Tochen, Asan, pěti městech.³³ A tak všechny vesnice jejich, kteréž byly vůkol těch měst až do Baal, ta byla obydlé jejich vedlé rodu jejich.³⁴ A Mesobab, Jamlech a Josa syn Amazův;³⁵ A Joel, a Jéhu syn Jozabiáše, syna Saraiášova, syna Azielova;³⁶ A Elioenai, Jákoaba, Jesochaiáš, Asaiáš, Adiel a Jesimeel a Benaiáš;³⁷ A Ziza syn Sifi, syna Allonova, syna Jedaiášova, syna Simri, syna Semaiášova.³⁸ Tito ze jména vyčtení ustaveni jsou za knížata v čeledech svých, a čeledi otcovské jejich rozmnožily se náramně.³⁹ A protož brali se, kudyž se vchází k Gedor, až k východu po údolí tom, aby hledali pastev dobytku svému.⁴⁰ I našli pastvu hojnou a výbornou, zemi pak prostrannou, bezpečnou a pokojnou, a že z Chama byli ti, kteříž bydlili tam před tím.⁴¹ Protož přišedše ti napsaní ze jména ve dnech Ezechiáše krále Judského, pobořili stany jejich a příbytky, kteříž tam nalezeni byli, a zmordovali je, tak že jich do tohoto dne není, a sami osedli místo nich; nebo měli tu pastvu dobytku svému.⁴² Někteří pak z těch synů Simeonových odebrali se na horu Seir, mužů pět set, jichž Pelatia, Neariáš, Refaiáš a Uziel, synové Jesi, byli vůdcové.⁴³ I vyplénili zbytek těch, kteříž ušli z Amalechitských, a bydlili tam až do tohoto dne.

5 Synové pak Rubenovi prvorozeného Izraelova: (nebo on byl prvorozený, ale když poškrvnil lože otce svého, dáno jest prvorozenství jeho synům Jozefovým, syna Izraelova, však jemu není přičteno prvorozenství.² Nebo Judas byl nejsilnější z bratří svých, a kníže mezi nimi, ale prvorozenství Jozefovi náleželo).³ Synové, pravím, Rubenovi, prvorozeného Izraelova: Enoch, Fallu, Ezron a Charmi.⁴ Synové Joelovi: Semaiáš syn jeho, Gog syn jeho, Semei syn jeho;⁵ Mícha syn jeho, Reaiáš syn jeho, Bál syn jeho;⁶ Béra syn jeho, jehož zavedl Tiglatfalazar král Assyřský. Ten byl knížetem pokolení Rubenova.⁷ Bratří pak jeho po čeledech jejich, když vyčtení byli po rodinách svých, knížetem byl Jehiel a Zachariáš.⁸ A Béla syn Azaza, syna Semy, syna Joelova. Ten bydlil v Aroer až do Nébo a Balmeon.⁹ Potom i na východ bydlil, až kudy se vchází na poušť od řeky Eufrates; nebo stáda jejich rozmnožila se v zemi Galádské.¹⁰ Pročež ve dnech Saulových bojovali s Agarenskými, kteříž poraženi jsou od ruky jejich. A tak bydlili v staních jejich po vši krajině východní země Galádské.¹¹ Synové pak Gádovi naproti nim bydlili v zemi Bázan, až do Sálechy.¹² Joel byl kníže jejich, a Safan druhý. Ale Janai a Safat v Bázan zůstali.¹³ Bratří pak jejich po domích otců svých: Michael, Mesullam, Seba, Jorai, Jachan, Zia, Heber, těch sedm.¹⁴ (Ti byli synové Abichailovi, synové Hurovi, synové Jaroachovi, synové Galádovi, synové Michaelovi, synové Jesisovi, synové Jachdovi, synové Buzovi.)¹⁵ Těž Ahi syn Abdiele, syna Gunova, kníže v domě otců jich.¹⁶ I bydlili v Galád, v Bázan a v vesnicích jeho, a ve všech předměstích Saron, až do hranic jejich.¹⁷ Všickni tito vyčtení byli ve dnech Jotama krále Judského, a ve dnech Jeroboáma krále Izraelského.¹⁸ Synů Rubenových a Gádových a polovice pokolení Manassesova, mužů silných, nosících štít a meč, a natahujících lučiště, a umělých v bitvě, čtyřidceti a čtyři tisíce, sedm set a šedesát vycházejících k boji.¹⁹ I bojovali s Agarenskými, Iturejskými, Nafejskými a Nodabskými.²⁰ A měli pomoc proti nim. I dáni jsou v ruku jich Agarenové i všecko, což měli. Nebo k Bohu volali v boji, a vyslyšel je, nebo doufali v něho.²¹ I zajali stáda jejich, velbloudů jejich padesáte tisíců, a dobytka dvě stě a padesáte tisíců, a oslů dva tisíce, a lidí sto tisíc osob.²² Zraněných také množství padlo, nebo od Boha byla porážka ta. I bydlili na místě jejich až do přestěhování svého.²³ Synové pak polovice pokolení Manassesova bydlili v té zemi od Bázanu až do Balhermon i Sanir, totiž hory Hermon; nebo i oni rozmnoženi byli.²⁴ Tato pak byla knížata v domě otců jejich: Efer, Jesi, Eliel, Azriel, Jeremiáš, Hodaviáš a Jachdiel, muži udatní a silní, muži slovoutní, knížata domu otců svých.²⁵ Ale když přestoupili proti Bohu otců svých, a smilnili, následující bohů národů země té, kteréž shladil Bůh od tváří jejich:²⁶ Vzbudil Bůh Izraelský ducha Fule krále Assyřského, a ducha Tiglatfalazara krále

Assyrského, kterýž přenesl pokolení Rubenovo a Gádovo a polovici pokolení Manassesova, a dovedl je do Chelach a do Chabor, až do Hara a k řece Gozan až do dnešního dne.

6 Synové Lévi: Gerson, Kahat a Merari. ² Synové pak Kahat: Amram, Izar, Hebron a Uziel. ³ Synové pak Amramovi: Aron, Mojžíš, a Maria. Synové pak Aronovi: Nádab, Abiu, Eleazar a Itamar. ⁴ Eleazar zplodil Fínsa, Fíns zplodil Abisua. ⁵ Abisua pak zplodil Bukki, Bukki pak zplodil Uzi. ⁶ Uzi pak zplodil Zerachiáše, Zerachiáš pak zplodil Meraiota. ⁷ Meraiot zplodil Amariáše, Amariáš pak zplodil Achitoba. ⁸ Achitob pak zplodil Sádocha, Sádoch pak zplodil Achimaasa. ⁹ Achimaas pak zplodil Azariáše, Azariáš pak zplodil Jochanana. ¹⁰ Jochanan pak zplodil Azariáše. Onť jest užíval kněžství v domě, jež ustavěl Šalomoun v Jeruzalémě. ¹¹ Zplodil pak Azariáš Amariáše, Amariáš pak zplodil Achitoba. ¹² Achitob zplodil Sádocha, Sádoch pak zplodil Salluma. ¹³ Sallum pak zplodil Helkiáše, Helkiáš pak zplodil Azariáše. ¹⁴ Azariáš pak zplodil Saraiáše, Saraiáš pak zplodil Jozadaka. ¹⁵ Jozadak pak odšel, když převedl Hospodin Judu a Jeruzalém skrze Nabuchodonozora. ¹⁶ Synové Lévi: Gersom, Kahat a Merari. ¹⁷ Tato pak jsou jména synů Gersomových: Lebni a Semei. ¹⁸ Synové pak Kahat: Amram, Izar, Hebron a Uziel. ¹⁹ Synové Merari: Moholi a Musi. A tak ty jsou čeledi Levitů po otcích jejich. ²⁰ Gersomovi: Lebni syn jeho, Jachat syn jeho, Zimma syn jeho, ²¹ Joach syn jeho, Iddo syn jeho, Zára syn jeho, Jetrai syn jeho. ²² Synové Kahat: Aminadab syn jeho, Chóre syn jeho, Assir syn jeho, ²³ Elkána syn jeho, a Abiazaf syn jeho, Assir syn jeho, ²⁴ Tachat syn jeho, Uriel syn jeho, Uziáš syn jeho, Saul syn jeho. ²⁵ Synové pak Elkánovi: Amasai a Achimot. ²⁶ Elkána: Synové Elkánovi: Zofai syn jeho, a Nachat syn jeho, ²⁷ Eliab syn jeho, Jerocham syn jeho, Elkána syn jeho. ²⁸ Synové pak Samuelovi: Prvorozený Vasni a Abia. ²⁹ Synové Merari: Moholí, Lebni syn jeho, Semei syn jeho, Uza syn jeho, ³⁰ Sima syn jeho, Aggia syn jeho, Azaiáš syn jeho. ³¹ Tito jsou pak, kteréž ustanovil David k zpívání v domě Hospodinově, když tam postavena truhla, ³² Kteríž přísluhovali před příbytkem stánku úmluvy zpíváním, dokudž neustavěl Šalomoun domu Hospodinova v Jeruzalémě, a stáli podle pořádku svého v přísluhování svém. ³³ Tito jsou pak, kteréž stáli, i synové jejich, z synů Kahat: Héman kantor, syn Joele, syna Samuelova, ³⁴ Syna Elkánova, syna Jerochamova, syna Elielova, syna Tohu, ³⁵ Syna Sufova, syna Elkánova, syna Machatova, syna Amasai, ³⁶ Syna Elkánova, syna Joelova, syna Azariášova, syna Sofoniášova, ³⁷ Syna Tachatova, syna Assirova, syna Abiazafova, syna Chóre, ³⁸ Syna Izarova, syna Kahatova, syna Lévi, syna Izraelova. ³⁹ A bratr jeho Azaf, kterýž stával po pravici jeho. Azaf pak byl syn Berechiáše, syna Simova, ⁴⁰ Syna Michaelova, syna Baaseiášova, syna Malkiášova, ⁴¹ Syna Etni, syna Záry, syna Adaiova, ⁴² Syna Etanova, syna Zimmova, syna Semeiova, ⁴³ Syna Jachatova, syna Gersomova, syna Lévi. ⁴⁴ Synové pak Merari, bratří jejich, stávali po levici: Etan, syn Kísi, syna Abdova, syna Malluchova, ⁴⁵ Syna Chasabiášova, syna Amaziášova, syna Helkiášova, ⁴⁶ Syna Amzova, syna Bánova, syna Semerova, ⁴⁷ Syna Moholí, syna Musi, syna Merari, syna Lévi. ⁴⁸ Bratří pak jejich Levitové jiní oddáni jsou ke všelikému přísluhování příbytku domu Božího. ⁴⁹ Ale Aron a synové jeho pálili na oltáři zápalu a na oltáři kadění, při všelikém přísluhování svatyně svatých, a k očišťování Izraele podle všeho toho, jakož přikázal Mojžíš služebník Boží. ⁵⁰ Tito pak jsou synové Aronovi: Eleazar syn jeho, Fíns syn jeho, Abisua syn jeho, ⁵¹ Bukki syn jeho, Uzi syn jeho, Zerachiáš syn jeho, ⁵² Meraiot syn jeho, Amariáš syn jeho, Achitob syn jeho, ⁵³ Sádoch syn jeho, Achimaas syn jeho. ⁵⁴ A tato obydlé jejich, po příbytcích jejich, v mezích jejich, synů Aronových po čeledi Kahatských; nebo jejich byl los. ⁵⁵ A protož dali jim Hebron v zemi Judské, a předměstí jeho vůkol něho. ⁵⁶ Pole však městská a vsi jejich dali Kálefovi synu Jefonovu. ⁵⁷ Synům pak Aronovým dali z měst Judských města útočištná: Hebron a předměstí jeho, a Jeter i Estemo a předměstí jeho, ⁵⁸ A Holon i předměstí jeho, a Dabir i předměstí jeho, ⁵⁹ Těž Asan a předměstí jeho, a Betsemes a předměstí jeho. ⁶⁰ Z pokolení pak Beniamin: Gaba a předměstí jeho, a Allemet i předměstí jeho, i Anatot a předměstí jeho, všech měst jejich třinácte měst po čeledech jejich. ⁶¹ Synům též Kahatovým ostatním z čeledi toho pokolení dáno v polovici pokolení Manassesova losem měst deset. ⁶² Synům pak Gersonovým po čeledech jejich v pokolení Izachar a v pokolení Asser, a v pokolení Neftalím, a v pokolení Manassesovu v Bázan měst třináct. ⁶³ Synům Merari po čeledech jejich v pokolení Ruben, a v pokolení Gád, a v pokolení Zabulon losem měst dvanáct. ⁶⁴ Dali synové Izraelští Levitům ta města a předměstí jejich. ⁶⁵ A dali je losem v pokolení synů Judových, a v pokolení synů Simeonových, a v pokolení synů Beniaminových, města ta, kteráž jmenovali ze jména. ⁶⁶ A kteréž byli z čeledi synů Kahat, (byla pak města a hranice jejich v pokolení Efraimovu), ⁶⁷ Těm dali města útočištná: Sichem a předměstí jeho na hoře Efraim, a Gázer a předměstí jeho, ⁶⁸ A Jekmaam i předměstí jeho, a Betoron i předměstí jeho, ⁶⁹ Těž i Aialon a předměstí jeho, a Getremmon s předměstím jeho. ⁷⁰ A v polovici pokolení Manassesova: Aner a předměstí jeho, Balám a předměstí jeho, čeledem synů Kahat ostatním. ⁷¹ Synům pak Gersonovým v čeledi polovice pokolení Manassesova dali Golan v Bázan s předměstím jeho, a Astarot i předměstí jeho. ⁷² V pokolení pak Izachar: Kádes s předměstím jeho, Daberet a předměstí jeho, ⁷³ Rámot také s předměstím jeho, a Anem i předměstí jeho. ⁷⁴ V pokolení pak Asser: Masal s předměstím jeho, a Abdon i předměstí jeho, ⁷⁵ Těž Hukok s předměstím jeho, Rohob také i předměstí

jeho. ⁷⁶V pokolení pak Neftalímovu: Kádes v Galilei a předměstí jeho, Hamon a předměstí jeho, a Kariataim i předměstí jeho. ⁷⁷Synům Merari ostatním v pokolení Zabulonovu dali Remmon s předměstím jeho, Tábor a předměstí jeho. ⁷⁸A za Jordánem u Jericha, k východní straně Jordánu, v pokolení Rubenovu: Bozor na poušti s předměstím jeho, a Jasa i předměstí jeho. ⁷⁹Kedemot také s předměstím jeho, a Mefat i předměstí jeho. ⁸⁰V pokolení pak Gád: Rámot v Galád s předměstím jeho, a Mahanaim i předměstí jeho, ⁸¹I Ezebon s předměstím jeho, a Jazer i předměstí jeho.

7 Synové pak Izacharovi: Tola, Fua, Jasub a Simron, čtyři. ²Synové pak Tolovi: Uzi, Refaia, Jeriel, Jachmai, Jipsam, Samuel, knížata po domích otců jejich, pošlí od Toly, muži udatní v pokoleních svých. Počet jejich ve dnech Davidových byl dvamecítma tisíců a šest set. ³Synové Uzovi: Izrachiáš. Synové pak Izrachiášovi: Michael, Abdiáš, Joel a Isia, všech pět knížat. ⁴A s nimi v pokoleních jejich, po čeledech jejich otcovských, mužů válečných třidceti šest tisíců; nebo mnoho měli žen a synů. ⁵Bratři také jejich po všech čeledech Izachar, mužů udatných osmdesáte sedm tisíců, všech vyčtených. ⁶Synové Beniaminovi: Béla, Becher, Jediael, tři. ⁷Synové pak Bélovi: Ezbon, Uzi, Uziel, Jerimot a Iri, pět knížat čeledí otcovských, muži udatní; načteno jich dvamecítma tisíců, třidceti a čtyři. ⁸Potom synové Becherovi: Zemira, Joas, Eliezer, Elioenai, Amri, Jeremot, Abiáš, Anatot a Alemet, všickni synové Becherovi. ⁹Kterýchž počet po pokoleních jejich, a po knížatech v domě čeledí otcovských, mužů udatných, dvadeceti tisíců a dvě stě. ¹⁰Synové také Jediaelovi: Bilan. Synové pak Bilanovi: Jeus, Beniamin, Ahod, Kenan, Zetan, Tarsis a Achisachar. ¹¹Všech těch synů Jediaelových po knížatech čeledí, mužů udatných, sedmnáct tisíc a dvě stě, vycházejících na vojnu k bitvě, ¹²Kromě Suppim a Chuppim, synů doma zrozených, a Chusim, synů vně zplozených. ¹³Synové Neftalímovi: Jasiel, Guni, Jezer a Sallum, synové Bály. ¹⁴Synové Manassesovi: Asriel, kteréhož mu manželka porodila. (Ženina též jeho Syrská porodila Machira, otce Galád. ¹⁵Machir pak vzal manželku Chuppimovu a Suppimovu, a jméno sestry jeho Maacha.) Jméno pak druhého Salfad, a měl Salfad dcery. ¹⁶Porodila pak Maacha manželka Machirova syna, kteréhož nazvala Fáres, a jméno bratra jeho Sáres, synové pak jeho Ulam a Rekem. ¹⁷Synové pak Ulamovi: Bedan. Tiť jsou synové Galád syna Machirova, syna Manassesova. ¹⁸Sestra pak jeho Molechet porodila Ishoda a Abiezera a Machla. ¹⁹Byli pak synové Semidovi: Achian, Sechem, Likchi a Aniam. ²⁰Synové pak Efraimovi: Sutelach, a Bered syn jeho, Tachat syn jeho, Elada syn jeho, Tachat syn jeho, ²¹Těž Zabad syn jeho, Sutelach syn jeho, Ezer a Elad. I zbili je muži Gát, kteříž zrozeni byli v zemi té; nebo sstoupili byli, aby zajali dobytky jejich. ²²Protož kvílil Efraim otec jejich za mnohé dny, a přišli bratři jeho, aby ho těšili. ²³Potom všel k manželce své, kteráž počala a porodila syna, a nazval jméno jeho Beria, že byl v zámutku pro rodinu svou. ²⁴Dceru také Seeru, kteráž vystavěla Betoron dolní i horní, a Uzen Seera. ²⁵A Refacha syna jeho, Resefa, Telecha, a Tachana syna jeho, ²⁶Ladana syna jeho, Amiuda syna jeho, Elisama syna jeho, ²⁷Non syna jeho, Jozue syna jeho. ²⁸Vládařství pak jejich a bydlení jejich Bethel s vesnicemi svými, a k východu Náran, a k západu Gázer a vesnice jeho, Sichem s vesnicemi svými, až do Gázy a vesnic jeho. ²⁹A v místech naproti synům Manassesovým: Betsan s vesnicemi svými, Tanach s vesnicemi svými, Mageddo s vesnicemi svými, Dor s vesnicemi svými. V těch bydlili synové Jozefa syna Izraelova. ³⁰Synové Asser: Jemna, Jesua, Jesui, Beria, a Serach sestra jejich. ³¹Synové pak Beriovi: Heber, Melchiel. Onť jest otec Birezavitův. ³²Heber pak zplodil Jafleta, Somera, Chotama, a Suu sestru jejich. ³³Synové pak Jafletovi: Pasach, Bimhal, a Asvat. Ti jsou synové Jafletovi. ³⁴Synové pak Somerovi: Achi, Rohaga, Jehubba a Aram. ³⁵Synové pak Helema, bratra jeho: Zofach, Jimna, Seles a Amal. ³⁶Synové Zofachovi: Suach, Charnefer, Sual, Beri a Jimra, ³⁷Bezer, Hod, Samma, Silsa, Jitran a Béra. ³⁸Synové Jeterovi: Jefunne, Fispa a Ara. ³⁹Synové pak Ulla: Arach, Haniel a Riziáš. ⁴⁰Všickni ti synové Asser, knížata domů otcovských, vybraní, udatní, přední z knížat, kteříž vyčtení do vojska k bitvě, v počtu šest a dvadeceti tisíc mužů.

8 Beniamin pak zplodil Bélu, prvorozeného svého, Asbele druhého, Achracha třetího, ²Nocha čtvrtého, Rafa pátého. ³Béla pak měl syny: Addara, Geru, Abiuda, ⁴Abisua, Námána, Achoacha, ⁵A Geru, Se-fufana a Churama. ⁶Ti jsou synové Echudovi, ti jsou knížata čeledí otcovských, bydlících v Gabaa, kteříž je uvedli do Manáhat, ⁷Totíž: Námán, a Achia a Gera. On přestěhoval je; zplodil pak Uza a Achichuda. ⁸Sacharaim pak zplodil v krajině Moábské, když onen byl propustil je, s Chusimou a Bárrou manželkami svými. ⁹Zplodil s Chodes manželkou svou Jobaba, Sebia, Mésa a Malkama, ¹⁰Jehuza, Sachia a Mirma. Ti jsou synové jeho, knížata čeledí otcovských. ¹¹S Chusimou pak byl zplodil Abitoba a Elpále. ¹²Synové pak Elpálovi: Heber, Misam a Semer. Ten vystavěl Ono a Lod, i vsi jeho. ¹³A Beria a Sema. Ti jsou knížata čeledí otcovských, bydlících v Aialon; ti zahrnuli obyvatele Gát. ¹⁴Achio pak, Sasák a Jeremot, ¹⁵Zebadiáš, Arad a Ader, ¹⁶Michael, Ispa a Jocha synové Beria. ¹⁷A Zebadiáš, Mesullam, Chiski, Heber, ¹⁸Ismerai, Izliáš a Jobab synové Elpálovi. ¹⁹A Jakim, Zichri a Zabdi. ²⁰Elienai, Ziletai a Eliel, ²¹Adaiáš, Baraiáš a Simrat synové

Simej. ²² Ispan a Heber a Eliel, ²³ Abdon, Zichri a Chanan, ²⁴ Chananiáš, Elam a Anatotíáš, ²⁵ Ifdaiáš a Fanuel synové Sasákovi. ²⁶ Samserai, Sechariáš a Ataliáš, ²⁷ Jaresiáš, Eliáš a Zichri synové Jerochamovi. ²⁸ Ta jsou knížata otcovských čeledí po rodinách svých, kterážto knížata bydlila v Jeruzalémě. ²⁹ V Gabaon pak bydlilo kníže Gabaon, a jméno manželky jeho Maacha. ³⁰ A syn jeho prvorozený Abdon, Zur, Cis, Bál a Nádab, ³¹ Ale Gedor, Achio, Zecher. ³² A Miklot zplodil Simea. I ti také naproti bratřím svým bydlili v Jeruzalémě s bratřími svými. ³³ Ner pak zplodil Cisa, a Cis zplodil Saule. Saul pak zplodil Jonatu, Melchisua, Abinadaba a Ezbále. ³⁴ Syn pak Jonatův Meribbál, Meribbál pak zplodil Mícha. ³⁵ Synové pak Míchovi: Piton, Melech, Tarea a Achaz. ³⁶ Achaz pak zplodil Jehoadu, Jehoada pak zplodil Alemeta, Azmaveta a Zimru. Zimri pak zplodil Mozu. ³⁷ Moza pak zplodil Bina. Ráfa syn jeho, Elasa syn jeho, Azel syn jeho. ³⁸ Azel pak měl šest synů, jichž tato jsou jména: Azrikam, Bochrů, Izmael, Seariáš a Abdiáš a Chanan. Všickni ti synové Azelovi. ³⁹ Synové pak Ezeka, bratra jeho: Ulam prvorozený jeho, Jehus druhý, a Elifelet třetí. ⁴⁰ A byli synové Ulamovi muži udatní a střelci umělí, kteříž měli mnoho synů a vnuků až do sta a padesáti. Všickni ti byli z synů Beniaminových.

9 A tak všickni Izraelští sečtení byli, a aj, zapsáni jsou v knize králů Izraelských a Judských, a přeneseni jsou do Babylona pro přestoupení své. ² Ti pak, kteříž bydlili prvé v vládařství svém v městech svých, totiž Izraelští, kněží, Levítové a Netinejští, ³ Bydlili v Jeruzalémě, z synů Judových, z synů Beniaminových, ano i z synů Efraimových a Manassesových: ⁴ Uttai syn Amiuda, syna Amri, syna Imri, syna Bani, z synů Fáresových, syna Judova. ⁵ A z čeledi Silonovy: Azaiáš prvorozený a synové jeho. ⁶ A z synů Zerachových: Jehuel, a příbuzných jejich šest set a devadesát. ⁷ Z synů pak Beniaminových: Sallu syn Mesullama, syna Hodavia, syna Hasenuova, ⁸ A Ibneáš syn Jerochamův, Ela syn Uzi, syna Michri, a Mesullam syn Sefatiáše, syna Rehuelova, syna Ibniášova. ⁹ Bratří také jejich po pokoleních jejich, devět set padesáti a šest; všickni ti muži knížata čeledí po domích otců svých. ¹⁰ Z kněží také Jedaiáš, Jehoiarib a Jachin, ¹¹ Azariáš syn Helkiáše, syna Mesullamova, syna Sadochova, syna Meraiotova, syna Achitobova, kníže v domě Božím. ¹² A Adaiáš syn Jerochama, syna Paschurova, syna Malchiášova, a Masai syn Adiele, syna Jachzery, syna Mesullamova, syna Mesillemitova, syna Immerova. ¹³ A bratří jejich knížata po domích otců svých, tisíc sedm set a šedesát mužů udatných v práci přísluhování domu Božího. ¹⁴ A z Levitů: Semaiáš syn Chasuba, syna Azrikamova, syna Chasabiášova, z synů Merari. ¹⁵ A Bakbakar Cheres, a Galal, a Mataniáš syn Míchů, syna Zichri, syna Azafova. ¹⁶ A Abdiáš syn Semaiáše, syna Galalova, syna Jedutunova, a Berechiáš syn Asy, syna Elkánova, kterýž přebýval ve vseh Netofatských. ¹⁷ Těž vrátní: Sallum a Akkub, a Talmon, Achiman, i bratří jejich, z nichž byl Sallum kníže. ¹⁸ Kterýž až po dnes v bráně královské stával k východu, onino pak vrátnými byli po houfích synů Lévi. ¹⁹ Ale Sallum syn Chóre, syna Abiazafova, syna Chóre, a bratří jeho z domu otce jeho, Chorejští, nad pracemi přísluhování, ostříhali prahů při stánku, tak jako otcové jejich nad vojskem Hospodinovým, kteříž ostříhali vcházení. ²⁰ Nad kterýmiž Fínes syn Eleazarův byl někdy knížetem, a Hospodin byl s ním. ²¹ Zachariáš pak syn Meselemiášův vrátným byl u dveří stánku úmluvy. ²² Všickni ti voleni za vrátné k veřejím, osob dvě stě a dvanáct. Ti ve všech svých vyčtení jsou, kteréž nařídil David a Samuel vidoucí, pro jejich věrnost, ²³ Aby oni i synové jejich byli při branách domu Hospodinova, v domě stánku po strážích. ²⁴ Po čtyřech stranách byli vrátní, k východu, k západu, k půlnoci a ku poledni. ²⁵ A bratří jejich, po všech svých bydlicích, aby každého sedmého dne časy svými přicházeli s nimi. ²⁶ Nebo Levítové byli pod správou těch čtyř předních vrátných, a byli nad komorami a nad poklady domu Božího, ²⁷ A aby vůkol domu Božího ponocovali; nebo jim poručena stráž, a otvíratí každý den ráno. ²⁸ Z těch také ustavení nad nádobami přísluhování; nebo v počtu vnášeli je, a v jistém počtu též vynášeli. ²⁹ Z nichž opět někteří postaveni byli nad nádobami jinými a nade všemi nádobami posvátnými, a nad bělím, vínem, olejem, kadidlem a vonnými věcmi. ³⁰ Někteří také synové kněžští strojili masti z těch vonných věcí. ³¹ Matatiáš pak z Levitů, prvorozený Salluma Choritského, správci byl těch věcí, kteréž se na pánvi smažily. ³² A z synů Kahat, z bratří jejich, byli ustanoveni nad chlebem předložením, aby jej připravovali na každou sobotu. ³³ Z těch také byli zpěváci, přednější z čeledí otcovských mezi Levíty bydlíce, nejsouce zaměstknani něčím jiným; nebo ve dne i v noci k své povinnosti státi musili. ³⁴ Ti jsou přední z čeledí otcovských mezi Levíty v čeledech svých, a ti přední jsouce, bydlili v Jeruzalémě. ³⁵ V Gabaon pak bydlili, otec Gabaonitkých Jehiel, a jméno manželky jeho Maacha. ³⁶ Syn pak jeho prvorozený Abdon, Zur, Cis, Bál, Ner a Nádab. ³⁷ Ale Gedor, Achio, Zachariáš a Miklot, ³⁸ (Miklot pak zplodil Simam), ti také naproti bratřím svým bydlili v Jeruzalémě s bratřími svými. ³⁹ Ner pak zplodil Cisa, a Cis zplodil Saule, Saul pak zplodil Jonatu, Melchisua, Abinadaba a Ezbále. ⁴⁰ Syn pak Jonatův Meribbál, a Meribbál zplodil Mícha. ⁴¹ Synové pak Míchovi: Piton, Melech, Tarea. ⁴² Achaz pak zplodil Járu, Jára pak zplodil Alemeta, Azmaveta a Zimri. Zimri pak zplodil Mozu. ⁴³ Moza pak zplodil Bina. Refaiáš syn jeho, Elasa syn jeho, Azel syn jeho. ⁴⁴ Azel pak měl šest synů, jichžto tato jsou jména: Azrikam, Bochrů, Izmael, Seariáš, Abdiáš a Chanan. Ti jsou synové Azelovi.

10 Když pak bojovali Filistiňští s Izraelem, utíkali muži Izraelští před Filistinskými, a padli, zbiti jsou na hoře Gelboe. ²I stihali Filistiňští Saule a syny jeho, a zabili Filistiňští Jonatu, Abinadaba a Melchisua, syny Saulovy. ³A když se zsilila bitva proti Saulovi, trefili na něj střelci s luky, a postřelen jest od střelců. ⁴Protož řekl Saul oděnci svému: Vytrhni meč svůj a probodni mne jím, aby přijdouce ti neobřezanci, nečinili sobě ze mne posměchu. Ale nechtěl oděnc jeho, nebo se bál velmi. A pochytil Saul meč, nalehl na něj. ⁵Tedy vida oděnc jeho, že umřel Saul, nalehl i on na meč a umřel. ⁶A tak umřel Saul i tři synové jeho, a všechna čed jeho spolu zemřeli. ⁷Když pak uzkřeli všickni muži Izraelští, kteříž bydlili za tím údolím, že utekli Izraelští, a že zemřeli Saul i synové jeho, opustivše města svá, též utíkali. I přišli Filistiňští a bydlili v nich. ⁸Potom nazejtří přišli Filistiňští, aby zloupili pobité. I našli Saule a syny jeho, ležící na hoře Gelboe. ⁹A svlékše ho, vzali hlavu jeho i odění jeho, a poslali po zemi Filistinské vůkol, aby to ohlášeno bylo modlám jejich i lidu. ¹⁰Složili také i odění jeho v chrámě boha svého, hlavu pak jeho přibili v chrámě Dágon. ¹¹Tedy uslyšavše všickni v Jábes Galád všechno, což učinili Filistiňští Saulovi, ¹²Zdvihli se všickni muži silní a vzali tělo Saulovo, a těla synů jeho, a přinesli je do Jábes. A pochovavše kosti jejich pod jedním dubem v Jábes, postili se sedm dní. ¹³A tak umřel Saul pro přestoupení své, jímž byl přestoupil proti Hospodinu, totiž proti slovu Hospodinovu, jehož neostříhal, a že se také radil s duchem věštím, doptávaje se ho, ¹⁴A nedoptával se Hospodina. Protož zabil jej, a přenesl království na Davida syna Izai.

11 Nebo shromáždivše se všickni Izraelští k Davidovi do Hebronu, řekli: Aj, my kost tvá a tělo tvé jsme. ²Ano předešlých časů, když byl Saul králem, ty jsi vyvodil i přivodil Izraele, a nadto řekl Hospodin Bůh tvůj tobě: Ty pásti budeš lid můj Izraelský, a ty budeš vývoda nad lidem mým Izraelským. ³Přišli také všickni starší Izraelští k králi do Hebronu, a učinil s nimi David smlouvu v Hebronu před Hospodinem. I pomazali Davida za krále nad Izraelem, podlé slova Hospodinova skrze Samuele. ⁴Táhl pak David a všechnen lid Izraelský k Jeruzalému, (jenž bylo Jebus, nebo tam byli Jebuzejští obyvatelé té země). ⁵I mluvili obyvatelé Jebus Davidovi: Nevejdeš sem. Ale David vzal hrad Sion, to jest město Davidovo. ⁶Nebo byl řekl David: Kdož by koli nejprve porazil Jebusea, bude předním a knížetem. Protož vstoupil nejprve Joáb syn Sarvie, a učiněn předním. ⁷Potom bydlil David na tom hradě, pročez nazvali jej městem Davidovým. ⁸I vystavěl město vůkol a vůkol, od Mello až do okolku, Joáb pak opravil ostatek města. ⁹A tak David čím dále tím více prospíval a rostl; nebo Hospodin zástupů byl s ním. ¹⁰Tito pak jsou přední z udatných, kteréž měl David, ježto se zmužile přičinili s ním o království jeho se vším Izraelem, aby ho za krále vyzdvihli podlé slova Hospodinova nad Izraelem. ¹¹Tento jest počet silných, kteréž měl David: Jasobam syn Chachmonův, přední z vůdců. Ten pozdvihl kopí svého proti třem stům, a zbil je pojednou. ¹²Po něm též Eleazar syn Dodi Achochitského. On byl jeden z těch tří udatných. ¹³Ten byl s Davidem v Pasdammim, když se Filistiňští sebrali k boji. A byl tu díl rolí poseté ječmenem, a lid byl utekl před Filistinskými. ¹⁴I zastavili se u prostřed toho dílu, a obdrželi jej, porazivše Filistinské. A vysvobodil Hospodin lid vysvobozením velikým. ¹⁵Ti také tři ze třidcíti předních sstoupili k skále k Davidovi do jeskyně Adulam, když vojsko Filistinských leželo v údolí Refaim. ¹⁶(Nebo David tehdy bydlil v pevnosti své, a osazený lid Filistinských byl tehdy u Betléma.) ¹⁷Pohnul se pak David žádostí, a řekl: Ó by mi někdo dal píti vody z čisterny Betlémské, kteráž jest u brány. ¹⁸A protož probivše se ti tři skrze vojsko Filistinských, navázili vody z čisterny Betlémské, kteráž jest u brány, a nabravše, přinesli k Davidovi. David pak nechtěl jí píti, ale vylil ji v obět Hospodinu, ¹⁹A řekl: Nedejž mi toho, Bože můj, abych to učiniti měl. Zdali krev mužů těch píti budu, kteříž se opovážili života svého? Nebo s opovážením života svého přinesli ji. I nechtěl jí píti. To učinili ti tři silní. ²⁰Potom Abizai bratr Joábův byl přední mezi třmi, a ten také pozdvihl kopí svého proti třem stům, i pobil je, a byl z těch tří nejslovoutnější. ²¹Z těch tří nad druhé dva jsa nejvzácnější, byl knížetem jejich, a však oněm prvním nebyl rovný. ²²Banaiáš také syn Joiadův, syn muže udatného, velikých činů, z Kabsael, ten zabil dva reky Moábské. Tentýž sstoupiv, zabil lva v jámě, když byl sním. ²³Ten také zabil muže Egyptského zvýší pěti loket. A ačkoli měl Egyptský ten v ruce kopí, jako vratidlo tkadlcovské, však šel k němu s holí, a vytrh kopí z ruky Egyptského, zabil jej kopím jeho. ²⁴To učinil Banaiáš syn Joiadův, kterýž také slovoutný byl mezi těmi třmi silnými. ²⁵A ač byl mezi třidcíti slavný, však oněm třem se nevrovnal. I ustanovil ho David nad drabanty svými. ²⁶Udatní rytíři také i tito: Azael bratr Joábův, Elchanan syn Dodův Betlémský, ²⁷Sammot Charodský, Chelez Pelonský, ²⁸Híra syn Ikeš Tekoitský, Abiezer Anatotský, ²⁹Sibbechai Chusatský, Ilai Achochský, ³⁰Maharai Netofatský, Cheleb syn Baany Netofatský, ³¹Ittai syn Ribai z Gabaa synů Beniaminových, Banaiáš Faratonský, ³²Churai od potoku Gás, Abiel Arbatský, ³³Azmavet Bacharomský, Eliachba Salbonský, ³⁴Synové Chasem Gizonského, Jonatan syn Sage Hararského, ³⁵Achiam syn Sacharův Hararský, Elifal syn Urův, ³⁶Hefer Mecheratský, Achiáš Pelonský, ³⁷Chezro Karmelský, Narai syn Ezbai, ³⁸Joel bratr Nátanův, Mibchar syn Geri, ³⁹Zelek Ammonsý,

Nacharai Berotský, odětec Joába syna Sarvie, ⁴⁰Híra Itrejský, Gareb Itrejský, ⁴¹Uriáš Hetejský, Zabad syn Achlai, ⁴²Adina syn Sizův Rubenský, kníže nad Rubenskými, a s ním jiných třidceti, ⁴³Chanan syn Maachův, a Jozafat Mitnejský, ⁴⁴Uziáš Asteratský, Sama a Johiel, synové Chotama Aroerského, ⁴⁵Jediael, syn Simri, a Jocha bratr jeho Tizejský, ⁴⁶Eliel Machavimský, a Jeribai a Josaviáš synové Elnámovi, a Itma Moábský, ⁴⁷Eliel, a Obéd, a Jaasiel z Mezobaia.

12 Tito pak jsou, kteříž přišli k Davidovi do Sicelechu, když se ještě kryl před Saulem synem Cis, a ti byli mezi udatnými, pomocníci boje, ²Nosíce lučičtě, a bojující pravicí i levicí kamením i střelami z lučičtě, a byli z bratří Saulových, z pokolení Beniaminova: ³Kníže Achiezer a Joas, synové Semmaa Gabatského, a Jeziel a Felet, synové Azmavetovi, Beracha, a Jéhu Anatotský, ⁴A Ismaiáš Gabaonitský, silný mezi třidceti, kterýž byl nad třidceti, Jeremiáš, Jachaziel, Jochanan a Jozabad Gederatský, ⁵A Eluzai, Jerimot, Bealiáš, Semariáš, a Sefatiáš Charufský, ⁶Elkána, Isiáš, Azareel, Joezer a Jasobam, Chorejšti, ⁷A Joela a Zebadiáš synové Jerochamovi z Gedor. ⁸Těž i z pokolení Gádova utekli k Davidovi k pevnosti na poušť, muži udatní, muži způsobní k boji, užívající štítu a pavězy, jichžto tváři jako tváři lvové, a podobní srnám na horách v rychlosti: ⁹Ezer první, Abdiáš druhý, Eliab třetí, ¹⁰Mismanna čtvrtý, Jeremiáš pátý, ¹¹Attai šestý, Eliel sedmý, ¹²Jochanan osmý, Elzabad devátý, ¹³Jeremiáš desátý, Machbannai jedenáctý. ¹⁴Ti byli z synů Gádových, knížata vojska, jeden nad stem menší, a větší nad tisícem. ¹⁵Ti jsou, kteříž přepravili se přes Jordán měsíce prvního, ačkoli se byl vylil ze všech břehů svých, a zahrnali všecky z údolí na východ i na západ. ¹⁶Přišli také někteří z synů Beniaminových a Judových k pevnosti Davidově. ¹⁷I vyšel jim David vstříc, a mluvě, řekl jim: Jestliže z příčiny pokoje jdete ke mně, abyste mi pomáhali, i mé srdce také s vámi se sjednotí; pakli k vyrazení mne nepřátelům mým, (ješto není nepravosti při mně), popatříž Bůh otců našich a tresci. ¹⁸Duch pak posílil Amazu předního mezi hejtmany, i řekl: Tobě, ó Davide, a těm, jenž s tebou jsou, synu Izai, pokoj; pokoj tobě, pokoj i pomocníkům tvým. Toběť zajisté pomáhá Bůh tvůj. A tak přijal je David, a postavil je mezi knížaty houfů. ¹⁹Nadto i z pokolení Manassesova odstoupili k Davidovi, když táhl s Filistinskými k boji proti Saulovi, ale nepomáhali jim. Nebo uradivše se, propustili ho zase knížata Filistinská, řkouce: S nebezpečenstvím hrdel našich odstoupil by ku pánu svému Saulovi. ²⁰Takž když táhl do Sicelechu, odstoupili k němu někteří z pokolení Manassesova: Adnach, Jozabad, Jediael, Michael, Jozabad, Elihu, a Zilletai, hejtmané nad tisíci v pokolení Manassesovu. ²¹Ti také pomáhali Davidovi s houfy jeho; nebo udatní byli všickni, pročež byli knížaty v jeho vojstě. ²²Anobř každého dne přibývalo jich Davidovi ku pomoci, až bylo vojsko veliké, jako vojsko Boží. ²³Tento pak jest počet vývod způsobných k boji, kteříž přišli k Davidovi do Hebronu, aby obrátili království Saulovo k němu podle slova Hospodinova. ²⁴Z synů Judových, nosících pavězy a kopí, šest tisíc a osm set způsobných k boji. ²⁵Z synů Simeonových, udatných mužů k boji, sedm tisíc a sto. ²⁶Z synů Lévi čtyři tisíce a šest set. ²⁷Joiada také vývoda synů Aronových, a s ním tři tisíce a sedm set. ²⁸A Sádoch mládenec rek udatný, a z domu otce jeho knížat dvamecítma. ²⁹A z synů Beniaminových, bratří Saulových tři tisíce; nebo ještě množství jiných drželi stráž domu Saulova. ³⁰Z synů též Efraimových dvadceť tisíc a osm set. Ti byli rekové udatní, muži slovoutní v čeledech otců svých. ³¹Z polovice pak pokolení Manassesova osmnáct tisíc, kteříž vyčtení byli ze jména, aby přišli a ustanovili Davida za krále. ³²Z synů také Izacharových, znajících a rozumějících časům, tak že věděli, co by měl činiti lid Izraelský, knížat jejich dvě stě, a všickni bratří jejich činili podle rčení jejich. ³³Z synů Zabulon vycházejících na vojnu, vycvičených v bitvě všelijakými nástroji válečnými, padesáte tisíc, a ku potýkání se v šiku bez choulostivosti srdce. ³⁴Z Neftalímova pak pokolení knížat tisíc, a s nimi pavězníků a kopidlníků třidceti a sedm tisíc. ³⁵Z pokolení Dan, způsobných k boji, osm a dvadceť tisíc a šest set. ³⁶A z pokolení Asserova, kteříž způsobní byli k boji, a uměli v šikování se k bitvě, čtyřidceť tisíc. ³⁷A z Zajordání, totiž z Rubenských a Gádských, a z polovice pokolení Manassesova, přišli se všemi nástroji válečnými sto a dvadceť tisíc. ³⁸Všickni ti muži bojovní, uměli v šiku, úmyslem upřímým přišli do Hebronu, aby ustanovili Davida za krále nade vším lidem Izraelským. Nýbrž i všickni ostatní Izraelští srdce jednoho byli, aby za krále ustanovili Davida. ³⁹I byli tu s Davidem tři dni, jedouce a pijíce, nebo jim byli připravili bratří jejich. ⁴⁰Ano i ti, kteříž jim blízcí byli až k Izachar a Zabulon a Neftalím, přinášeli chleba na oslích a na velbloudích, i na mezcích a na volích, potravu, mouky, fiků a hroznů sušených, vína, oleje, volů, a ovcí v hojnosti. Nebo radost byla v lidu Izraelském.

13 David pak poradil se s hejtmany nad tisíci, s setníky a se všemi vývodami. ²A řekl David všemu shromáždění Izraelskému: Jestliže se vám líbí, a jestli to od Hospodina Boha našeho, rozešleme posly k bratřím našim pozůstalým do všech zemí Izraelských, a též kněžím a Levitům do měst a předměstí jejich, a nechtě se shromáždí k nám, ³Abychom zase k nám přivezli truhlu Boha našeho; nebo jsme jí nehledali ve dnech Saulových. ⁴I řeklo všecko množství, aby se tak stalo; nebo líbila se ta věc všemu lidu. ⁵Protož shromáždil

David všecken lid Izraelský od Nílu Egyptského, až kudy se vchází do Emat, aby přivezli truhlu Hospodinovu z Kariatjeharim. ⁶ A tak vstoupil David a všecken lid Izraelský do Bála, v Kariatjeharim, kteréž jest v Judstvu, aby přenesli odtud truhlu Boha Hospodina, sedícího nad cherubíny, jehož se jméno vyzývá. ⁷ I vstavili truhlu Boží na nový vůz, vzavše ji z domu Abinadabova, Uza pak a Achio spravovali vůz. ⁸ Ale David a všecken lid Izraelský hráli před Bohem ze vsí síly, v zpěvích na harfy, na loutny, na bubny, na cymbály a na trouby. ⁹ A když přišli až k humnu Kídon, vztáhl Uza ruku svou, aby pozdržel truhly; nebo uchýlili se volové. ¹⁰ Protož rozhněval se Hospodin na Uzu a zabil jej, proto že vztáhl ruku svou k truhle; a umřel tu před Bohem. ¹¹ Tedy zkormoutil se David, proto že se Hospodin tak přísně obořil na Uzu. I nazval to místo Perez Uza až do tohoto dne. ¹² A boje se David Boha v ten den, řekl: Kterakž mám k sobě přivezti truhlu Boží? ¹³ Pročež nepřenesl David truhly k sobě do města Davidova, ale obrátil ji do domu Obededoma Gittejského. ¹⁴ I pozůstala truhla Boží mezi čeledí Obededomovou, v domě jeho za tři měsíce, a požehnal Hospodin domu Obededomovu a všem věcem jeho.

14 Potom poslal Chíram král Tyrský posly k Davidovi, a dříví cedrového a zedníky i tesaře, aby stavěli jemu dům. ² I poznal David, že ho potvrdil Hospodin za krále nad Izraelem, a že zvýšil království jeho pro lid svůj Izraelský. ³ Pojal pak David ještě ženy v Jeruzalémě, a zplodil David více synů a dcer. ⁴ A tato jsou jména těch, kteréž se jemu zrodili v Jeruzalémě: Sammua, Sobab, Nátan a Šalomoun, ⁵ Též Ibchar, Elisua, Elfelet, ⁶ Za tím Noga, Nefeg, Jafia, ⁷ Elisama, Beeliada a Elifelet. ⁸ V tom uslyšavše Filistinští, že by pomazán byl David za krále nade vším Izraelem, vytáhli všickni Filistinští hledati Davida. O čemž uslyšav David, vytáhl proti nim. ⁹ Nebo když Filistinští přišli, a rozprostřeli se v údolí Refaim, ¹⁰ Radil se David s Bohem, řka: Potáhnu-li proti Filistinským, a dáš-li je v ruku mou? Odpověděl jemu Hospodin: Táhni, a dám je v ruku tvou. ¹¹ Tedy vtrhli do Balperazim. I porazil je tam David a řekl: Protrhlť jest Bůh nepřátely mé rukou mou, jako vody protrhují břehy. A protož nazváno jméno místa toho Balperazim. ¹² Nebo nechali tam bohů svých. I přikázal David, aby je spálili. ¹³ Ale Filistinští sebravše se znovu, rozprostřeli se v tom údolí. ¹⁴ Pročež David radil se opět s Bohem. I řekl jemu Bůh: Nepřistupuj k nim po zadu; odvrát se od nich, abys na ně trefil naproti moruším. ¹⁵ A když uslyšíš, že šustí vrchové moruší, tedy vytáhneš k bitvě; nebo vyšel Bůh před tebou, aby porazil vojska Filistinská. ¹⁶ I učinil David tak, jakž mu byl přikázal Bůh, a porazili vojska Filistinská od Gabaon až do Gázera. ¹⁷ A tak rozešla se pověst o Davidovi do všech zemí, a způsobil Hospodin to, že se ho báli všickni národové.

15 Když pak sobě nastavěl domů v městě Davidově, a připravil místo pro truhlu Boží, a roztáhl jí stánek, ² Tehdy řekl David: Nemát nositi žádný truhly Boží kromě Levitů, ty zajisté vyvolil Hospodin, aby nosili truhlu Boží, a aby přísluhovali jemu až na věky. ³ Protož shromáždil David všecken lid Izraelský do Jeruzaléma, aby přenesl truhlu Hospodinovu na místo její, kteréž jí byl připravil. ⁴ Shromáždil také David syny Aronovy a Levity. ⁵ Z synů Kahat byli Uriel kníže, a bratří jeho sto a dvacet. ⁶ Z synů Merari Asaiáš kníže, a bratří jeho dvě stě a dvacet. ⁷ Z synů Gersomových Joel kníže, a bratří jeho sto a třidceti. ⁸ Z synů Elizafanových Semaiáš kníže, a bratří jeho dvě stě. ⁹ Z synů Hebronových Eliel kníže, a bratří jeho osmdesát. ¹⁰ Z synů Uzielových Aminadab kníže, a bratří jeho sto a dvanáct. ¹¹ Tedy povolal David Sádocha a Abiataru, kněží, též i Levitů: Uriele, Asaiáše, Joele, Semaiáše, Eliele a Aminadaba, ¹² A řekl jim: Vy jste přední z otcovských čeledí mezi Levity, posvěťte sebe i bratří svých, abyste vnesli truhlu Hospodina Boha Izraelského tu, kdež jsem jí připravil. ¹³ Nebo že spočátku ne vy jste spravovali toho, obořil se Hospodin Bůh náš na nás; nebo jsme ho nehledali náležitě. ¹⁴ I posvětili se kněží i Levitové, aby přenesli truhlu Hospodina Boha Izraelského. ¹⁵ A nesli synové Levitů truhlu Boží, jakož byl přikázal Mojžíš, podlé slova Hospodinova, na ramenou svých na sochořích. ¹⁶ Řekl také David předním z Levitů, aby ustanovili z bratří svých zpěváky s nástroji muzickými, loutnami, harfami a cymbály, aby zvučeli, povyšující hlasu s radostí. ¹⁷ Takž ustanovili Levitové Hémana syna Joelova, a z bratří jeho Azafa syna Berechiášova, a z synů Merari bratří jejich Etana syna Kusaiova. ¹⁸ A s nimi bratří jejich z druhého pořádku: Zachariáše, Béna, Jaaziele, Semiramota, Jechiele, Unni, Eliaba, Benaiáše, Maaseiáše, Mattitiáše, Elifele, Mikneiáše, Obededoma a Jehiele, vrátné. ¹⁹ Nebo zpěváci Héman, Azaf a Etan hráli hlasitě na cymbálích měděných, ²⁰ A Zachariáš, Aziel, Semiramot, Jechiel, Unni, Eliab, Maaseiáš a Benaiáš na loutnách, při zpěvu vysokém. ²¹ A Mattitiáš, Elifele, Mikneiáš, Obedom, Jehiel a Azaziáš hráli na harfách při zpěvu nízkém. ²² Cheniáš pak, přední z Levitů nesoucích truhlu, spravoval, jak by nésti měli; nebo byl umělý. ²³ Berechiáš pak a Elkána byli vrátní u truhly. ²⁴ Sebaniáš také a Jozafat, Natanael, Amazai, Zachariáš, Benaiáš a Eliezer kněží, troubili na trouby před truhlou Boží; ale Obedom a Jechiáš byli též vrátní u truhly. ²⁵ A tak vypravil se David a starší Izraelští a hejtmané, aby přenesli truhlu smlouvy Hospodinovy z domu Obededomova s veselím. ²⁶ I stalo se, poněvadž Bůh pomáhal Levitům nesoucím truhlu smlouvy Hospodinovy, že obětovali sedm volů a sedm beranů. ²⁷ David pak odín byl pláštěm kmentovým,

tolikéž všickni Levítové, kteříž nesli truhlu, i zpěváci, i Chenaniáš, správce nesoucích, mezi zpěváky. Měl také David na sobě efod lněný.²⁸ Takž všecken lid Izraelský provázeli truhlu smlouvy Hospodinovy s plésáním a zvukem trouby, a pozaunů a cymbálů, a hrali na loutny a na harfy.²⁹ Když pak truhla smlouvy Hospodinovy vcházela do města Davidova, Míkol dcera Saulova vyhlédla z okna, a viduci krále Davida poskakujícího a plésajícího, pohrdla jím v srdci svém.

16 A když přinesli truhlu Boží a postavili ji u prostřed stánku, kterýž jí byl rozbil David, tedy obětovali oběti zápalné a oběti pokojné před Bohem.² Zatím dokonav David obětování obětí zápalných a pokojných, dal požehnání lidu ve jménu Hospodinovu.³ Rozděлил také všechněm mužům Izraelským, od muže až do ženy, jednomu každému po pecnu chleba a kusu masa, a vína láhvi. ⁴ Potom postavil před truhlou Hospodinovou služebníky z Levitů k připomínání, k vyznávání a k chválení Hospodina Boha Izraelského. ⁵ Azaf byl přední, a druhý po něm Zachariáš, Jehiel, Semiramot, Jechiel, Mattitiáš, Eliab, Benaiáš, Obededom a Jehiel. Ti na nástrojích, na loutnách a harfách, ale Azaf na cymbálích hral. ⁶ Benaiáš pak a Jachaziel kněží s trubami byli ustavičně před truhlou smlouvy Boží. ⁷ Teprv toho dne ponejprvé nařídil David, aby slaven byl Hospodin zpěvem tímto od Azafa a bratří jeho: ⁸ Slavte Hospodina, zvěstujte jméno jeho, a oznamujte mezi národy skutky jeho. ⁹ Zpívejte a žalmy prozpěvujte jemu, rozmlouvejte o všech divných skutcích jeho. ¹⁰ Chlubte se v svatém jménu jeho, vesel se srdce těch, jenž hledají Hospodina. ¹¹ Hleďte Hospodina i síly jeho, hleďte tváři jeho ustavičně. ¹² Rozpomínejte se na divné skutky jeho, kteréž činil, na zázraky jeho, i na soudy úst jeho. ¹³ Ó símě Izraele, služebníka jeho, ó synové Jákobovi, vyvolení jeho, ¹⁴ Onť jest Hospodin Bůh náš, na vší zemi soudové jeho. ¹⁵ Rozpomínejte se ustavičně na smlouvu jeho, na slovo, kteréž přikázal až do tisíce pokolení, ¹⁶ Kterouž učinil s Abrahamem, a na přísahu jeho Izákovi. ¹⁷ A vystavil ji Jákobovi za ustanovení, Izraelovi za smlouvu věčnou, ¹⁸ Pravě: Tobě dám zemi Kananejskou za provazec vládařství vašeho, ¹⁹ Ačkoli vás byl malý počet, a maličko byli jste v ní pohostinu. ²⁰ A přecházeli od národu do národu, a z království k jinému lidu. ²¹ Nedopustil žádnému ublížití jim, ano i krále pro ně trestal, řka: ²² Nedotýkejte se pomazaných mých, a prorokům mým nečiňte nic zlého. ²³ Zpívejte Hospodinu všechna země, zvěstujte den po dni spasení jeho. ²⁴ Vypravujte mezi pohany slávu jeho, a mezi všemi národy divy jeho. ²⁵ Nebo veliký jest Hospodin, a chvalitebný náramně, hroznější nade všechny bohy. ²⁶ Všickni zajisté bohové národů jsou modly, Hospodin pak nebesa učinil. ²⁷ Sláva a jasnost před ním, síla a veselé na místě jeho. ²⁸ Vzdejte Hospodinu čeledi národů, vzdejte Hospodinu slávu i moc. ²⁹ Vzdejte Hospodinu čest jména jeho, přineste dary a přidejte před obličej jeho, a sklánějte se před Hospodinem v okrase svatosti. ³⁰ Bojte se obličej jeho všickni obyvatelé země, a buďte upevněn okršlek země, aby se nepohnul. ³¹ Veselí se budou nebesa, a plésati bude země, a řeknou mezi pohany: Hospodin kraluje. ³² Zvuk vydá moře, i což v něm jest, veselí se bude pole i vše, což jest na něm. ³³ Tedy prozpěvovati bude dříví lesní před Hospodinem, neboť se běře, aby soudil zemi. ³⁴ Oslavujte Hospodina, neb dobrý jest, nebo na věky milosrdenství jeho. ³⁵ A rcete: Zachovej nás, Bože spasení našeho, a shromazď nás, a vytrhni nás z pohanů, abychom slavili svaté jméno tvé, a chlubili se v chvále tvé. ³⁶ Požehnaný Hospodin Bůh Izraelský od věků a až na věky. I řekl všecken lid: Amen, i Halelujah. ³⁷ I nechal tu David před truhlou smlouvy Hospodinovy Azafa a bratří jeho, aby přísluhovali před truhlou ustavičně podlé povinnosti dne každého. ³⁸ Též i Obededoma s bratřími jejich, osob šedesáte osm, Obededoma, pravím, syna Jedutunova, a Chosi, aby vrátní byli. ³⁹ Sádocha také kněze a bratří jeho za kněží nechal před příbytkem Hospodinovým na výsosti, kteráž byla v Gabaon, ⁴⁰ Aby obětovali zápaly Hospodinu na oltáři zápalu ustavičně, ráno i večer, podlé všeho, což psáno jest v zákoně Hospodinově, jež vydal Izraelovi. ⁴¹ A s nimi nechal Hémana a Jedutuna a jiných vybraných, kteříž vyčtení byli zejména, aby vzdávali chválu Hospodinu, proto že na věky trvá milosrdenství jeho. ⁴² Těm také, totiž Hémanovi a Jedutunovi, nechal trub a cymbálů, aby zvučeli, i jiných nástrojů muziky Boží, syny pak Jedutunovy postavil u vrat. ⁴³ A tak rozešel se všecken lid, jeden každý do domu svého; David též navrátil se, aby požehnání dal domu svému.

17 I stalo se, když bydlil David v domě svém, že řekl Nátanovi proroku: Aj, já přebývám v domě cedrovém, truhla pak smlouvy Hospodinovy jest pod kortýnami. ² I řekl Nátan Davidovi: Cožkoli jest v srdci tvém, učiň; nebo Bůh s tebou jest. ³ Potom té noci stalo se slovo Boží k Nátanovi, řkoucí: ⁴ Jdi a reci Davidovi služebníku mému: Toto dí Hospodin: Ne ty stavěti mi budeš dům k bydlení, ⁵ Poněvadž jsem nebydlil v žádném domě od toho dne, jakž jsem vyvedl syny Izraelské, až do dne tohoto, ale procházel jsem se z stánku do stánku, také i vně kromě příbytku. ⁶ Nadto kudyž jsem koli chodil se vším Izraelem, zdali jsem slovo řekl kterému z soudců Izraelských, (jimž jsem přikázal, aby pásli lid můj), řka: Proč jste mi neustavěli domu cedrového? ⁷ Protož nyní toto díš služebníku mému Davidovi: Takto praví Hospodin zástupů: Já jsem tě vzal z ovčince, když jsi chodil za stádem, abys byl vývodou lidu mého Izraelského. ⁸ A býval jsem s tebou všude, kamž jsi koli

se obrátil, všechny také nepřátely tvé vyhladil jsem před tváří tvou, a učinil jsem jméno veliké, jako jméno vznešených na zemi. ⁹ Ano i lidu svému Izraelskému způsobil jsem místo, a vstípl jej tu. I bude bydlení na místě svém, a nepohne se více, aniž na něj dotíratí budou lidé nešlechtní, jako prvé, ¹⁰ Hned od toho času, jakž jsem ustanovil soudce nad lidem svým Izraelským, až jsem ponížil všech nepřátel tvých; nýbrž oznamují, že Hospodin sám vystaví tobě dům. ¹¹ Nebo když se vyplní dnové tvoji, abys šel za otci svými, vzbudím símě tvé po tobě, kteréž bude z synů tvých, a utvrdím království jeho. ¹² Onť mi ustaví dům, a já utvrdím trůn jeho až na věky. ¹³ Já budu jemu otcem, a on mi bude synem, a milosrdenství svého neodejmu od něho, jako jsem je odjal od toho, kterýž byl před tebou. ¹⁴ Ale postavím jej v domě svém a v království svém až na věky, a trůn jeho bude nepohnutelný až na věky. ¹⁵ Podlé všech slov těchto, a podlé všeho vidění tohoto, tak mluvil Nátan Davidovi. ¹⁶ Tedy všed král David, posadil se před Hospodinem, a řekl: Kdož jsem já, ó Hospodine Bože, a jaký jest dům můj, že jsi mne tak zvýšil? ¹⁷ Anobř i to jsi za málo u sebe položil, ó Bože, pročěž jsi zamluvil se o domu služebníka svého i na dlouhé časy, a popatřil jsi na mne, jako na osobu člověka vzácného, Hospodine Bože. ¹⁸ Což ještě více mluvití má David před tebou o zvelebení služebníka tvého? Ty jistě znáš služebníka svého. ¹⁹ Hospodine, pro služebníka svého a podlé srdce svého činíš velikou věc tuto, abys v známost uvedl všechny převeliké věci. ²⁰ Hospodine, neníť tobě rovného, anobř není žádného Boha kromě tebe, podlé toho všeho, jakž jsme slýchali ušima svýma. ²¹ Nebo kde jest který národ na zemi, jako lid tvůj Izraelský, jehož by Bůh šel, aby vykoupil sobě lid a dobyl sobě jména, čině veliké a hrozné věci, vyháněje před tváří lidu svého, kterýž jsi vykoupil z Egypta, pohany? ²² Zvolil jsi jistě lid svůj Izraelský sobě za lid až na věky, a ty, Hospodine, sám jsi jejich Bohem. ²³ Nyní tedy, Hospodine, slovo to, jímž jsi zamluvil se služebníku svému a domu jeho, budiž jisté až na věky, a učin tak, jakž jsi mluvil. ²⁴ Budiž, pravím, jisté, tak aby velebeno bylo jméno tvé až na věky, a říkáno: Hospodin zástupů, Bůh Izraelský, jest Bůh nad Izraelem, a dům Davida služebníka tvého ať jest nepohnutelný před obličejem tvým. ²⁵ Nebo ty, Bože můj, zjevil jsi služebníku svému, že mu ustavíš dům, a protož směl služebník tvůj modliti se před tebou. ²⁶ A tak, ó Hospodine, ty jsi sám Bůh, a mluvil jsi o služebníku svém dobré věci tyto. ²⁷ Nyní tedy ráčil jsi požechnati domu služebníka svého, aby trval na věky před obličejem tvým; nebo jsi ty, Hospodine, požechnal, i budeť požechnán na věky.

18 Stalo se potom, že porazil David Filistinské, a zemdlil je, a vzal Gát i vesnice jeho z ruky Filistinských. ² Porazil také i Moábské, a učinění jsou Moábští služebníci Davidovi, a dávali jemu plat. ³ Porazil též David Hadarezera krále Soba v Emat, když byl vytáhl, aby opanoval řeku Eufrates. ⁴ A pobral mu David tisíc vozů, a sedm tisíc jízdných, a dvaceti tisíc mužů pěších, a zpodřezoval David žily všechněm koňům vozníkům. Toliko zanechal z nich ke stu vozům. ⁵ Přitáhli pak byli Syrští od Damašku na pomoc Hadazerovi králi Soba, ale David porazil z Syrských dvamecítma tisíc mužů. ⁶ Tedy osadil David Syrii Damašskou. I učinění jsou Syrští služebníci Davidovi, dávající plat; nebo zachovával Hospodin Davida, kamž se koli obrátil. ⁷ Pobral také David stíty zlaté, kteréž měli služebníci Hadazerovi, a přinesl je do Jeruzaléma. ⁸ Z Tibchat též a z Chun, měst Hadazerových, nabral David mědi velmi mnoho, z kteréž potom slil Šalomoun moře měděné, a sloupy i nádobí měděné. ⁹ A když uslyšel Tohu král Emat, že porazil David všecko vojsko Hadarezera krále Soba, ¹⁰ Poslal Adorama syna svého k králi Davidovi, aby ho pozdravil přátelsky, a spolu se s ním radoval z toho, že bojoval s Hadazerem, a porazil ho; (nebo válčil Tohu s Hadazerem). Kterýžto přinesl všelijaké nádoby zlaté a stříbrné i měděné. ¹¹ Ty také obětoval král David Hospodinu s stříbrem a zlatem, kteréhož byl nabral ze všech národů, z Idumejských, z Moábských, z synů Ammon, z Filistinských, i z Amalechitských. ¹² Abizai také syn Sarvie porazil Idumejských v údolí solnatém osmnácte tisíc. ¹³ Protož i nad Idumejskými postavil stráž, a učinění jsou všickni Idumejští služebníci Davidovi; nebo zachovával Hospodin Davida, kamž se koli obrátil. ¹⁴ A tak kraloval David nade vším Izraelem, a činil soud a spravedlnost všemu lidu svému. ¹⁵ Joáb pak syn Sarvie byl nad vojskem, a Jozafat syn Achiludův byl kancléřem. ¹⁶ Sádoch také syn Achitobův a Abimelech syn Abiatarův byli kněžími, a Susa byl písařem. ¹⁷ Banaiáš pak syn Joiadův byl nad Cheretejskými a Peletejskými, a synové Davidovi knížaty při králi.

19 Stalo se zatím, že umřel Náhas král Ammonitský, a kraloval syn jeho místo něho. ² I řekl David: Učiním milosrdenství s Chanunem synem Náhasovým, nebo učinil otec jeho milosrdenství nade mnou. Tedy poslal David posly, aby ho potěšili pro otce jeho. I přišli služebníci Davidovi do země synů Ammon k Chanunovi, aby ho těšili. ³ Tedy řekla knížata Ammonitská Chanunovi: Cožť se zdá, že David činí poctivost otci tvému, že poslal k tobě, kteréž by tě potěšili? Zdali ne proto, aby shlédlí a vyšpehovali, i podvrátili zemi tuto, přišli služebníci jeho k tobě? ⁴ Pročěž Chanun vzav služebníky Davidovy, oholil je a zustríhoval roucha jejich polovici až do rozkroků, a propustil je. ⁵ Tedy odešli někteří, a oznámili Davidovi o těch mužích. I poslal proti nim, (nebo byli muži ti zlehčeni velice), a rozkázal jim král: Pobuďte v Jerichu, dokudž neobrostou brady vaše;

potom se navrátíte. ⁶Vidouce pak Ammonitští, že se zošklivili Davidovi, poslal Chanun a synové Ammon tisíc hřiven stříbra, aby sobě najali ze mzdy z Mezopotamie a z Syrie Maacha a z Soba vozů a jezdců. ⁷A najali sobě ze mzdy třidceti a dva tisíce vozů, a krále Maachu i lid jeho. Kteřížto přitáhše, položili se s vojskem naproti Medaba. Ammonitští také shromáždivše se z měst svých, přitáhli k té bitvě. ⁸Což uslyšav David, poslal Joába se vším vojskem udatných. ⁹A tak vytáhše Ammonitští, sšikovali se k boji u brány města toho. Králové pak, kteříž byli přitáhli, byli zvláště na poli. ¹⁰A protož vida Joáb proti sobě sšikovaný lid z předu i z zadu, vybrav některé ze všech výborných Izraelských, sšikoval je také proti Syrským. ¹¹Ostatek pak lidu dal pod správu Abizaie bratra svého, a sšikovali se proti Ammonitským. ¹²I řekl Joáb: Jestliže Syrští budou mne silnější, přispěješ mi na pomoc; pakli Ammonitští silnější budou tebe, já pomohu tobě. ¹³Posilíž se, a zmužile se mějme, bojujice za lid náš a za města Boha našeho, Hospodin však, což mu se dobře líbí, nechť učiní. ¹⁴Takž přistoupil Joáb i lid, kterýž při něm byl, k bitvě proti Syrským. Ale oni utekli před ním. ¹⁵V tom Ammonitští vidouce, že utíkají Syrští, utekli také i oni před Abizaiem bratrem jeho, a ušli do města. Joáb též navrátil se do Jeruzaléma. ¹⁶A tak vidouce Syrští, že jsou poraženi od Izraelských, poslali posly, a vyvedli Syrské, kteříž bydlejí za řekou, a Sofach kníže vojska Hadarezerova vedl je. ¹⁷I oznámeno to Davidovi. Kterýžto shromáždív všecken lid Izraelský, přepravil se přes Jordán, a přitáhl k nim, a sšikoval vojsko proti nim. A když sšikoval David vojsko proti Syrským k bitvě, bojovali s ním. ¹⁸Tedy utekli Syrští před Izraelem. I porazil David z Syrských sedm tisíc vozů, a čtyřidceti tisíc lidu pěšího, až i Sofacha hejtmana vojska toho zabil. ¹⁹Pročež když viděli služebníci Hadarezerovi, že jsou poraženi od Izraele, vešli v pokoj s Davidem, a sloužili jemu. A nechtěli více Syrští táhnouti na pomoc Ammonitským.

20 I stalo se po roce, když králové vyjíždívají na vojnu, že vedl Joáb lid válečný, a hubil zemi synů Ammon. A když přitáhl, oblehl Rabbu; (ale David zůstal v Jeruzalémě). I dobyl Joáb Rabby, a rozbořil ji. ²Tedy sňal David korunu krále jejich s hlavy jeho, a našel, že vážila hřivnu zlata. A bylo v ní kamení drahé, i vstavena byla na hlavu Davidovu. Vyvezl též kořisti města velmi veliké. ³Lid pak, kterýž v něm byl, vyvedl, a dal je pod pily a brány železné i sekery. A tak učinil David všechněm městům Ammonitským. I navrátil se David se vším lidem do Jeruzaléma. ⁴Potom pak když trvala válka v Gázer s Filistinskými, tehdy zabil Sibbechai Chusatský Sippaje, kterýž byl zplozený z obrů, i sníženi jsou. ⁵Byla ještě i jiná válka s Filistinskými, kdežto zabil Elchanan, syn Jairův, Lachmi bratra Goliáše Gittejského, u jehož kopí bylo dřevo jako vratidlo tkadlcovské. ⁶Opět byla jiná válka v Gát, a byl tam muž veliké postavy, kterýž měl po šesti prstech, všech čtyřmécítma, a byl i on zplozený z téhož obra. ⁷Ten když haněl Izraele, zabil ho Jonata syn Semmaa, bratra Davidova. ⁸Ti byli synové jednoho obra v Gát, kteříž padli od ruky Davidovy a od ruky služebníků jeho.

21 Satan pak povstal proti Izraelovi, a ponukl Davida, aby sečtl lid Izraelský. ²Protož řekl David Joábovi a knížatům lidu: Jděte, sečtete lid Izraelský od Bersabé až do Dan, a oznamte mi, abych věděl počet jich. ³Ale Joáb řekl: Přidejž Hospodin lidu svého, což ho koli, stokrát více. I zdalíž, pane můj králi, nejsou všickni oni pána mého služebníci? Proč toho vyhledává pán můj? Proč má býti uvedena pokléska na Izraele? ⁴Ale řeč královská přemohla Joába. A tak vyšed Joáb, prošel všecken lid Izraelský; potom navrátil se do Jeruzaléma. ⁵I dal Joáb počet lidu sečteného Davidovi. A bylo všeho lidu Izraelského jedenáctkrát sto tisíc mužů bojovných, lidu pak Judského čtyřikrát sto tisíc, a sedmdesáte tisíc mužů bojovných. ⁶Pokolení pak Lévi a Benjaminova nepočítal mezi ně; nebo v ošklivosti měl Joáb rozkázání královo. ⁷Ovšem nelíbila se Bohu ta věc, protož ranil Izraele. ⁸I řekl David Bohu: Zhřešil jsem těžce, že jsem to učinil, ale nyní odejmi, prosím, nepravost služebníka svého, nebo jsem velmi bláznivě učinil. ⁹V tom mluvil Hospodin k Gádovi, proroku Davidovu, řka: ¹⁰Jdi a rei Davidovi: Toto praví Hospodin: Trojit věci podávám, vyvol sobě jednu z nich, kterouž bych učinil. ¹¹Tedy přišel Gád k Davidovi a řekl jemu: Toto praví Hospodin: Vol sobě, ¹²Budťo hlad za tři léta, buď abys za tři měsíce kažen byl od protivníků svých, když by meč nepřátel tvých dotekl se tebe, aneb aby za tři dni meč Hospodinův a mor byl v zemi, a anděl Hospodinův aby hubil po všech končinách Izraelských. Již tedy viz, co mám odpověditi tomu, kterýž mne poslal. ¹³I řekl David Gádovi: Úzko mi náramně; nechť prosím, upadnu v ruce Hospodinovy, neboť jsou mnohá slitování jeho, jediné ať v ruce lidské neupadám. ¹⁴A tak uvedl Hospodin mor na lid Izraelský, a padlo jich z Izraele sedmdesáte tisíc mužů. ¹⁵Poslal také Bůh anděla i na Jeruzalém, aby hubil jej. A když hubil, popatřil Hospodin, a zželelo mu se toho zlého. I řekl andělu, kterýž hubil: Dostit jest, zdrž ruku svou. Anděl pak stál podlé humna Ornana Jebuzejského. ¹⁶Mezi tím pozdvih David oči svých, uzřel anděla Hospodinova, stojícího mezi zemí a nebem, a meč dobytý v ruce jeho, vztažený proti Jeruzalému. I padl David, ano i starší, odíni jsouc žíněmi, na tváři své. ¹⁷A řekl David Bohu: Zdalíž jsem já nerozkázal čísti lidu? A jáť jsem sám ten, kterýž jsem zhřešil, a převelmi jsem zle učinil, tyto pak ovce co učinily? Hospodine, Bože můj, nechť jest, prosím, ruka tvá proti mně, a proti domu otce

mého, ale proti lidu tvému nechť není rána.¹⁸ Zatím anděl Hospodinův mluvil k Gádovi, aby řekl Davidovi, aby vstoupě, vzdělal oltář Hospodinu na humně Ornana Jebuzejského.¹⁹ I vstoupil David podlé řeči Gádovy, kterouž byl mluvil ve jménu Hospodinovu.²⁰ A obrátiv se Ornan, uzřel toho anděla, a čtyři synové jeho s ním skryli se. Ornan pak mlátil pšenici.²¹ V tom přišel David k Ornanovi. A pohleděv Ornan, uzřel Davida, a vyšed z humna toho, klaněl se Davidovi až k zemi.²² Tedy řekl David Ornanovi: Dej mi to místo humna, ať vzdělám na něm oltář Hospodinu; za slušné peníze dej mi je, i přestane rána v lidu.²³ I řekl Ornan Davidovi: Nechť sobě vezme, a učiní pán můj král, což se mu za dobré vidí. Hle, přidám i voly tyto k oběti zápalné, a smyky na drva, i pšenici k oběti suché, to všecko dávám.²⁴ Král pak David řekl Ornanovi: Nikoli, ale raději koupím je od tebe za slušné peníze; neboť nevezmu, což tvého jest, Hospodinu, aniž budu obětovati oběti zápalné darem dané.²⁵ I dal David Ornanovi za to místo zlata ztíží šesti set lotů.²⁶ A vzdělal tu David oltář Hospodinu, a obětoval zápaly a oběti pokojné, a vzýval Hospodina. Kterýžto vyslyšel ho, spustiv oheň s nebe na oltář zápalu.²⁷ I řekl Hospodin andělu, aby obrátil meč svůj do pošvy jeho.²⁸ Toho času když uzřel David, že jej vyslyšel Hospodin na humně Ornana Jebuzejského, obětovával tu oběti.²⁹ Nebo stánek Hospodinův, kterýž byl učinil Mojžíš na poušti, a oltář k zápalu toho času byl na výsosti v Gabaon.³⁰ David pak nemohl tam choditi k němu, aby hledal Boha, proto že se zhrozil meče anděla Hospodinova.

22 I řekl David: Totoť jest místo domu Hospodina Boha, a toto jest místo oltářů k zápalu Izraelovi.² Protož přikázal David, aby shromáždili cizozemce přebývající v zemi Izraelské, a ustanovil z nich kameníky, aby tesali kamení k stavení domu Božího.³ Železa také mnoho na hřeby, a na dvěře k branám i k spojováním, připravil David, i mědi mnoho bez váhy.⁴ Též i dříví cedrového bez počtu; nebo přivázeli Sidonští a Tyrští dříví cedrového množství Davidovi.⁵ Nebo řekl byl David: Šalomoun syn můj mládenček jest malý, dům pak vystaven býti má Hospodinu veliký, znamenitý a slovutný po všech zemích, a protož připravím mu nyní potřeb. A tak připravil David množství toho před smrtí svou.⁶ Potom povolav Šalomouna syna svého, přikázal mu, aby vystavěl dům Hospodinu Bohu Izraelskému.⁷ A řekl David Šalomounovi: Synu můj, uložil jsem byl v srdci svém vystavěti dům jménu Hospodina Boha svého.⁸ Ale stala se ke mně řeč Hospodinova, řkoucí: Mnohou jsi krev vylil, a boje veliké jsi vedl; nebudeš stavěti domu jménu mému, proto že jsi mnoho krve vylil na zem přede mnou.⁹ Aj, syn narodí se tobě, tenť bude muž pokojný. Odpočinutí zajisté dám jemu vůkol přede všemi nepřátely jeho, pročez Šalomoun slouti bude; nebo pokoj a odpočinutí dám Izraelovi za dnů jeho.¹⁰ Onť ustaví dům jménu mému, a on bude mi za syna, a já jemu za otce, a upevním trůn království jeho nad Izraelem až na věky.¹¹ Protož, synu můj, Hospodin bude s tebou, a šťastněť se povede, a vystavíš dům Hospodina Boha svého, jakož mluvil o tobě.¹² A však dejž tobě Hospodin rozum a moudrost, a ustanovíž tě nad Izraelem, abys ostříhal zákona Hospodina Boha svého.¹³ A tehdyť se šťastně povede, když ostříhati a činiti budeš ustanovení a soudy, kteréž přikázal Hospodin skrze Mojžíše lidu Izraelskému. Posilniž se a zmocni, neboj se, ani lekej.¹⁴ A aj, já v nevolích svých připravil jsem k domu Hospodinovu sto tisíců centněřů zlata, a stříbra tisíc tisíců centněřů, mědi pak a železa bez váhy; nebo toho mnoho jest. Dříví také i kamení připravil jsem, a k tomu ostatek přidáš.¹⁵ Přes to máš u sebe hojně dělníků, kameníků a zedníků, i tesařů i jiných zběhlých ve všelijakém díle.¹⁶ Zlata, stříbra, mědi a železa není počtu; snaž se a dělej, a Hospodin budiž s tebou.¹⁷ Přikázal také David všechněm knížatům Izraelským, aby pomáhali Šalomounovi synu jeho, řka: ¹⁸ Zdalíž Hospodin Bůh váš není s vámi, kterýž vám způsobil vůkol a vůkol odpočinutí? Nebo dal v ruku mou obyvatele země této, a podmaněna jest země Hospodinu a lidu jeho.¹⁹ Nyní tedy vydejte se srdcem svým a duší svou k hledání Hospodina Boha svého, a přičiníce se, vystavějte svatyni Hospodinu Bohu, abyste tam vnesli truhlu smlouvy Hospodinovy, a nádobí Bohu posvěcená do domu vystaveného jménu Hospodinovu.

23 Sstarav se pak David, a jsa pln dnů, ustanovil králem Šalomouna syna svého nad Izraelem,² A shromáždil všechna knížata Izraelská, i kněží a Levíty.³ I sečtení jsou Levítové od třidcítiletých a výše, a byl počet jich, vedlé jmen a osob jejich, třidceti a osm tisíců.⁴ Z kterýchž postaveno bylo nad dílem domu Hospodinova čtyřmécitma tisíců, vladářů pak a soudců šest tisíců,⁵ A vrátných čtyři tisíce, a čtyři tisíce chválicích Hospodina na nástrojích, kterýchž nadělal k chválení Boha.⁶ I nařídil David pořádku mezi syny Lévi, totiž mezi syny Gerson, Kahat a Merari.⁷ Z Gersona byli Ladan a Semei.⁸ Synové Ladan: Kníže Jehiel, Zetam a Joel, ti tři.⁹ Synové Semei: Selomit, Oziel a Háran, ti tři. Ta jsou knížata otcovských čeledí Ladanských.¹⁰ Synové pak Semei: Jachat, Zina, Jehus a Beria. Ti čtyři jsou synové Semei.¹¹ Byl pak Jachat kníže, a Ziza druhý, ale Jehus a Beria ne mnoho měli synů, a protož v čeledi otcovské za jedny byli počítáni.¹² Synové Kahat: Amram, Izar, Hebron a Uziel, ti čtyři.¹³ Synové Amramovi: Aron a Mojžíš. Byl pak oddělen Aron, aby sloužil v svatyni svatých, on i synové jeho na věky, a aby kadili před Hospodinem, a sloužili jemu, i dobrořečili ve jménu jeho až na věky.¹⁴ Ale synové Mojžíše, muže Božího, počtení jsou v pokolení Lévi.¹⁵ Synové Mojžíšovi: Gersom

a Eliezer. ¹⁶ Synové Gersomovi: Sebuel kníže. ¹⁷ A synové Eliezerovi: Rechabiáš kníže. Neměl pak Eliezer více synů, ale synové Rechabiášovi rozmnožili se velmi. ¹⁸ Synové Izaroví: Selomit kníže. ¹⁹ Synové Hebronovi: Jeriáš kníže, Amariáš druhý, Jachaziel třetí, a Jekmaam čtvrtý. ²⁰ Synové Uzielovi: Mícha kníže, a Jezia druhý. ²¹ Synové Merari: Moholi a Musi. Synové Moholi: Eleazar a Cis. ²² Umřel pak Eleazar, a neměl synů, než toliko dcery, kteréž pojali synové Cis, bratří jejich. ²³ Synové Musi: Moholi a Eder a Jerimot, ti tři. ²⁴ Ti jsou synové Lévi po čeledech svých, knížata čeledí, kteříž vyčtení byli vedlé počtu jmen a osob, konající dílo v přísluhování domu Hospodinova od dvadctiletých a výše. ²⁵ Nebo řekl David: Odpočinutí dal Hospodin Bůh Izraelský lidu svému, a bydlení bude v Jeruzalémě až na věky. ²⁶ Ano i Levítové nebudou více nositi stánku, ani kterých nádob jeho k přísluhování jeho. ²⁷ A tak podlé nařízení Davidova nejposlednějšího byvše sečtení synové Lévi, počna od dvadctiletých a výše, ²⁸ Postaveni byli, aby byli ku pomoci synů Aronových, v přísluhování domu Hospodinova v sínicích, v pokojích a při očišťování všeliké věci svaté, i při práci služebnosti domu Božího, ²⁹ Tež při chleběch posvátných, a při běli k obětem suchým, při koláčích přesných, a při pánvicích a rendlicích, i při všeliké míře a měření, ³⁰ A aby stáli každého jitra k slavení a chválení Hospodina, tolikž i u večer, ³¹ A při všeliké oběti zápalů Hospodinových ve dny sobotní, a na novměsíce a v svátky výroční v jistém počtu, vedlé řádu jejich ustavičně před Hospodinem, ³² A tak aby drželi stráž stánku úmluvy, a stráž svatyně, i stráž synů Aronových, bratří svých v službě domu Hospodinova.

24 Synů pak Aronových tato jsou zpořádaní: Synové Aronovi: Nádab, Abiu, Eleazar a Itamar. ² Ale že umřel Nádab a Abiu před otcem svým, a neměli synů, protož konali úřad kněžský Eleazar a Itamar. ³ Kterž zpořádal David, totiž Sádocha z synů Eleazarových, a Achimelecha z synů Itamarových, vedlé počtu a řádu jejich v přísluhování jejich. ⁴ Nalezeno pak synů Eleazarových více předních mužů, než synů Itamarových, a rozdělili je. Z synů Eleazarových bylo předních po domích otcovských šestnáct, a z synů Itamarových po čeledech otcovských osm. ⁵ I rozdělení jsou losem jedni od druhých, ačkoli byli knížata nad věcmi svatými, a knížata Boží z synů Eleazarových a z synů Itamarových. ⁶ I popsal je Semaiáš syn Natanaelův, písař z pokolení Lévi před králem a knížaty, a Sádochem knězem a Achimelechem synem Abiatarovým i knížaty čeledí otcovských mezi kněžími a Levíty, tak že dům otcovský jeden zaznamenán Eleazarovi, tolikž druhý zaznamenán Itamarovi. ⁷ Padl pak los první na Jehoiariba, na Jedaiáše druhý, ⁸ Na Charima třetí, na Seorima čtvrtý, ⁹ Na Malkiáše pátý, na Miamin šestý, ¹⁰ Na Hakkoza sedmý, na Abiáše osmý, ¹¹ Na Jesua devátý, na Sechaniáše desátý, ¹² Na Eliasiba jedenáctý, na Jakima dvanáctý, ¹³ Na Chuppa třináctý, na Jesebaba čtrnáctý, ¹⁴ Na Bilgu patnáctý, na Immera šestnáctý, ¹⁵ Na Chezira sedmnáctý, na Happizeza osmnáctý, ¹⁶ Na Petachiáše devatenáctý, na Ezechiele dvacátý, ¹⁷ Na Jachina jedenmécitý, na Gamule dvamecítý, ¹⁸ Na Delaiáše třímecitý, na Maaseiáše čtyřmécitý. ¹⁹ Ti jsou, jenž zřízení byli v přísluhování svých, aby vcházel do domu Hospodinova podlé řádu svého, pod správou Arona otce jejich, jakož mu byl přikázal Hospodin Bůh Izraelský. ²⁰ Z synů Lévi ostatních, z synů Amramových Subael, z synů Subael Jechdeiáš. ²¹ Z Rechabiáše, z synů Rechabiášových kníže Iziáš. ²² Z Izara Selomot, z synů Selomotových Jachat. ²³ Synové pak Jeriášovi: Amariáš druhý, Jachaziel třetí, Jekamam čtvrtý. ²⁴ Syn Uzielův Mícha, z synů Míchy Samir. ²⁵ Bratr Míchův Iziáš, a syn Iziášův Zachariáš. ²⁶ Synové Merari: Moholi a Musi, synové Jaaziášovi: Beno. ²⁷ Synové Merari z Jaaziáše: Beno, Soham, Zakur a Ibri. ²⁸ Z Moholi Eleazar, kterýž neměl synů. ²⁹ Z Cisa synové Cisovi: Jerachmeel. ³⁰ Synové pak Musi: Moholi, Eder a Jerimot. Ti jsou synové Levítů po domích otců svých. ³¹ I ti také metali losy naproti bratřím svým, synům Aronovým, před Davidem králem, Sádochem a Achimelechem, i knížaty otcovských čeledí z kněží a Levítů, z čeledí otcovských, každý přednější naproti bratru svému mladšímu.

25 I oddělil David a knížata vojska k službě syny Azafovy a Hémanovy a Jedutunovy, kteříž by prorokovali při harfách, při loutnách a při cimbálich. Byl pak počet jejich, totiž mužů těch, jenž práci vedli v přísluhování svém, ² Z synů Azafových: Zakur, Jozef, Netaniáš a Asarela, synové Azafovi, pod správou Azafavou byli, kterýž prorokoval k rozkazu královi. ³ Z Jedutuna synů Jedutunových bylo šest: Godoliáš, Zeri, Izaiáš, Chasabiáš, Mattitiáš a Simej, pod správou otce jejich Jedutuna, kterýž prorokoval při harfě k slavení a chválení Hospodina. ⁴ Z Hémana synové Hémanovi: Bukkiáš, Mataniáš, Uziel, Sebuel, Jerimot, Chananiáš, Chanani, Eliata, Giddalti, Romantiezzer, Jazbekasa, Malloti, Hotir a Machaziot. ⁵ Všickni ti synové Hémanovi, proroka králova v slovích Božských, k vyvyšování moci. A dal Bůh Hémanovi synů čtrnácte a dcery tři. ⁶ Všickni ti byli pod správou otce svého, při zpívání v domě Hospodinově na cymbálich, loutnách a harfách, k službě v domě Božím vedlé poručení králova Azafovi, Jedutunovi a Hémanovi. ⁷ Byl pak počet jich s bratřimi jejich, těmi, kteříž byli vycvičení v zpěvích Hospodinových, všech mistrů dvě stě osmdesát osm. ⁸ Tedy metali losy, houf držících stráž naproti druhému, jakž malý, tak veliký, mistr i učedník. ⁹ I padl první los v čeledi Azafovi na Jozefa,

na Godoliáše s bratřími a syny jeho druhý, jichž bylo dvanáct. ¹⁰Třetí na Zakura, synům jeho a bratřím jeho dvanácti. ¹¹Čtvrtý na Izara, synům jeho a bratřím jeho dvanácti. ¹²Pátý na Netaniáše, synům jeho a bratřím jeho dvanácti. ¹³Šestý na Bukkiáše, synům jeho a bratřím jeho dvanácti. ¹⁴Sedmý na Jesarele, synům jeho a bratřím jeho dvanácti. ¹⁵Osmý na Izaiáše, synům jeho a bratřím jeho dvanácti. ¹⁶Devátý na Mataniáše, synům a bratřím jeho dvanácti. ¹⁷Desátý na Simej, synům a bratřím jeho dvanácti. ¹⁸Jedenáctý na Azarele, synům a bratřím jeho dvanácti. ¹⁹Dvanáctý na Chasabiáše, synům a bratřím jeho dvanácti. ²⁰Třináctý na Subaele, synům a bratřím jeho dvanácti. ²¹Čtrnáctý na Mattitiáše, synům a bratřím jeho dvanácti. ²²Patnáctý na Jerimota, synům a bratřím jeho dvanácti. ²³Šestnáctý na Chananiáše, synům a bratřím jeho dvanácti. ²⁴Sedmnáctý na Jazbekasa, synům a bratřím jeho dvanácti. ²⁵Osmnáctý na Chanani, synům a bratřím jeho dvanácti. ²⁶Devatenáctý na Malloti, synům a bratřím jeho dvanácti. ²⁷Dvácátý na Eliatu, synům a bratřím jeho dvanácti. ²⁸Jedemecítný na Hotira, synům a bratřím jeho dvanácti. ²⁹Dvamecítný na Giddalta, synům a bratřím jeho dvanácti. ³⁰Třímecítný na Machaziota, synům a bratřím jeho dvanácti. ³¹Čtyřmecítný na Romantiezera, synům a bratřím jeho dvanácti.

26 Zpořádání pak vrátných takové bylo: Z Chorejských Meselemiáš syn Chóre, z synů Azafových. ²A z Meselemiášových synů: Zachariáš prvorozený, Jediael druhý, Zebadiáš třetí, Jatniel čtvrtý, ³Elam pátý, Jochanan šestý, Elioenai sedmý. ⁴A z Obededomových synů: Semaiáš prvorozený, Jozabad druhý, Joach třetí, Sachar čtvrtý a Natanael pátý, ⁵Amiel šestý, Izachar sedmý, Pehulletai osmý; nebo požehnal mu Bůh. ⁶Semaiášovi pak synu jeho zrodili se synové, kteříž panovali v domě otce svého; nebo muži udatní byli. ⁷Synové Semaiášovi: Otni a Refael, Obéd a Elzabad, jehož bratři byli muži udatní; též Elihu a Semachiáš. ⁸Všickni ti z potomků Obededomových, oni sami i synové jejich a bratři jejich, jeden každý muž udatný a způsobilý k službě, šedesáte a dva všech z Obededoma. ⁹Též synů a bratří Meselemiášových, mužů silných, osmnáct. ¹⁰Z Chosových pak, kterýž byl z synů Merari, synové byli: Simri kníže. Ačkoli nebyl prvorozený, však postavil ho otec jeho za předního. ¹¹Helkiáš druhý, Tebaliáš třetí, Zachariáš čtvrtý. Všechny synů a bratří Chosových třináct. ¹²Těm rozděleny jsou povinnosti, aby byli vrátnými po mužích předních, držíce stráž naproti bratřím svým při službě v domě Hospodinově. ¹³Nebo metalí losy, jakož malý, tak veliký, po domích svých otcovských, k jedné každé bráně. ¹⁴I padl los k východu Selemiášovi. Zachariášovi také synu jeho, rádcí opatrnému, uvrhli losy, i padl los jeho na půlnoci. ¹⁵Obededomovi pak na poledne, ale synům jeho na dům pokladů. ¹⁶Suppimovi a Chosovi na západ s branou Salléchet, na cestě podlážené vzhůru jdoucí. Stráž byla naproti stráži. ¹⁷K východu Levitů šest, k půlnoci na den čtyři, ku poledni na den čtyři, a při domě pokladů dva a dva, ¹⁸V straně zevnitřní k západu, po čtyřech k příkopu, po dvou k straně zevnitřní. ¹⁹Ta jsou zpořádání vrátných synů Chóre a synů Merari. ²⁰Tito také Levitové: Achiáš byl nad poklady domu Božího, totiž nad poklady věci posvátných. ²¹Z synů Ladanových synové Gersunských, z Ladana knížata otcovských čeledí, z Ladana totiž Gersunského Jechiel. ²²Synové Jechielovi, Zetam a Joel bratr jeho, byli nad poklady domu Hospodinova. ²³Z Amramských, z Izarských z Hebronských a z Ozielských. ²⁴Sebuel pak syn Gersoma, syna Mojžíšova, přední nad poklady. ²⁵Ale bratři jeho z Eliezera: Rechabiáš syn jeho, a Izaiáš syn jeho, a Joram syn jeho, a Zichri syn jeho, a Selomit syn jeho. ²⁶Ten Selomit a bratři jeho byli nade všemi poklady věci posvátných, kterýchž byl posvětil David král a knížata čeledí otcovských, i hejtmané a setníci s vývodami vojska. ²⁷Nebo z bojů a z kořistí obětovali k opravě domu Hospodinova, ²⁸A čehožkoli byl posvětil Samuel prorok, a Saul syn Cis, a Abner syn Nerův, a Joáb syn Sarvie. Kdokoli posvěcoval čeho, dával do rukou Selomita a bratří jeho. ²⁹Z Izarských Chenaniáš a synové jeho, nad dílem, kteréž vně děláno, byli v Izraeli za úředníky a soudce. ³⁰Z Hebronských Chasabiáš a bratři jeho, mužů silných tisíc a sedm set bylo v přednosti nad Izraelem, za Jordánem k západu, ve všelikém díle Hospodinově a v službě královské. ³¹Mezi kterýmiž Hebronskými Jeriáš kníže byl nad Hebronskými v pokolení jejich, po čeledech otcovských; nebo léta čtyřicátého kralování Davidova vyhledávání byli, a nalezeni jsou mezi nimi muži udatní v Jazar Galádské, ³²A bratři jeho, mužů silných, dva tisíce a sedm set, knížat otcovských čeledí. Kteréž ustanovil David král nad Rubenskými a Gádskými, a nad polovicí pokolení Manassesova, ve všech věcech Božských i věcech královských.

27 Synové pak Izraelští podlé počtu svého, knížata čeledí otcovských a hejtmané a setníci a úředníci nad těmi, kteříž přísluhovali králi ve všech věcech jedni po druhých, vcházejíce a vycházejíce na každý měsíc, přes všechny měsíce roku: V jednom každém houfě bylo jich čtyřmecítna tisíců. ²Nad houfem prvním první měsíc byl Jasobam, syn Zabdielův, a v houfě jeho bylo čtyřmecítna tisíců. ³Z synů Fáresových bylo to kníže všech knížat nad vojsky, měsíce prvního. ⁴Zatím nad houfem na měsíc druhý byl Dodai Achochitský i s houfem svým, potom Miklot vývoda, a v houfě jeho čtyřmecítna tisíců. ⁵Kníže vojska třetího na třetí měsíc Banaiáš syn

Joiady, nejvyššího kněze, a v houfě jeho čtyřmécítma tisíců.⁶ Ten Banaiáš byl silný mezi třidcítí a nad třidcítí, a v houfě jeho Amizabad syn jeho.⁷ Čtvrtého houfu kníže na čtvrtý měsíc Azael, bratr Joábův, a Zebadiáš syn jeho po něm, a v houfě jeho čtyřmécítma tisíců.⁸ Pátého na pátý měsíc kníže Samhut Izrachitský, a v houfě jeho čtyřmécítma tisíců.⁹ Šestého na šestý měsíc Híra, syn Ikeše Tekoitského, a v houfě jeho čtyřmécítma tisíců.¹⁰ Sedmého na sedmý měsíc Chelez Pelonský z synů Efraimových, a v houfě jeho čtyřmécítma tisíců.¹¹ Osmého na osmý měsíc Sibbechai Chusatský z Zarchejských, a v houfě jeho čtyřmécítma tisíců.¹² Devátého na devátý měsíc Abiezer Anatotský z Beniaminských, a v houfě jeho čtyřmécítma tisíců.¹³ Desátého na měsíc desátý Maharai Netofatský z Zarchejských, a v houfě jeho čtyřmécítma tisíců.¹⁴ Jedenáctého na jedenáctý měsíc Banaiáš Faratonský z synů Efraimových, a v houfě jeho čtyřmécítma tisíců.¹⁵ Dvanáctého na dvanáctý měsíc Cheldai Netofatský z Otoniele, a v houfě jeho čtyřmécítma tisíců.¹⁶ Mimo to byli nad pokoleními Izraelskými, nad Rubenskými vývoda Eliezer syn Zichrův, nad Simeonskými Sefatiáš syn Maachův,¹⁷ Nad pokolením Lévi Chasabiáš syn Kemuelův, nad Aronovým Sádoch,¹⁸ Nad Judovým Elihu z bratrů Davidových, nad Izacharovým Amri syn Michaelův,¹⁹ Nad Zabulonovým Izmaiáš syn Abdiášův, nad Neftalimovým Jerimot syn Azrielův,²⁰ Nad syny Efraimovými Ozeáš syn Azaziášův, nad polovici pokolení Manasse Joel syn Pedaiášův,²¹ Nad druhou pak polovici Manasse v Gálad Iddo syn Zachariášův, nad Beniaminovým Jaasiel syn Abnerův,²² Nad Danovým Azarel syn Jerochamův. Ta jsou knížata pokolení Izraelských.²³ Nesečtl jich pak David všech od dvacítiletých a níže; nebo byl řekl Hospodin, že rozmnoží Izraele jako hvězdy nebeské.²⁴ A ačkoli Joáb syn Sarvie počal jich počítati, však nedokonal; nebo proto přišel hněv Boží na Izraele, aniž jest vložen počet ten v knihu o králi Davidovi.²⁵ Nad poklady pak královskými byl Azmavet syn Adielův, a nad důchody z polí, z měst a ze vsí i z zámků byl Jonatan syn Uziášův.²⁶ A nad dělníky na poli, při dělání rolí, Ezri syn Chelubův.²⁷ A nad vinicemi Semeiáš Ramatský, a nad úrodami z vinic i nad sklepy vinnými Zabdi Sífmejský.²⁸ A nad olivovým a planým fíkovím, kteréž jest na polích, Baalchanan Gederský, a nad špižirnamí olejnými Joas.²⁹ A nad skoty, kteréž se pásli v Sáron, Sitrai Sáronský, a nad skoty v údolích Safat syn Adlai.³⁰ A nad velbloudy Obil Izmaelský, nad oslicemi Jechdeiáš Meronotský,³¹ Nad bravy pak Jazim Agarejský. Všickni ti úředníci byli nad statkem krále Davida.³² Ale Jonatan strýc Davidův byl rada, muž rozumný a kancléř. On a Jechiel syn Chachmonův býval s syny královskými.³³ Achitofel též rada králova, a Chusai Architský přítel králův.³⁴ Po Achitofelovi potom byl Joiada syn Banaiášův, a Abiatar, a kníže vojska králova Joáb.

28 Shromáždil pak David všecka knížata Izraelská, knížata jednoho každého pokolení, a knížata houfů sloužících králi, i hejtmany a setníky, i úředníky nade vším statkem a jměním královým i synů jeho s komorníky, i se všemi vzácnými a udatnými lidmi, do Jeruzaléma.² A povstav David král na nohy své, řekl: Slyšte mne, bratři moji a lide můj. Já jsem uložil v srdci svém vystavěti dům k odpočinutí truhle úmluvy Hospodinovy, a ku podnoží noh Boha našeho, a připravil jsem byl potřeby k stavení.³ Ale Bůh mi řekl: Nebudeš stavěti domu jménu mému, proto že jsi muž válkami zaměstknáný a krev jsi vyléval.⁴ Vyvolil pak Hospodin Bůh Izraelský mne ze vsí čeledi otce mého, abych byl králem nad Izraelem na věky; nebo z Judy vybral vývodu a z domu Judova čeled otce mého, a z synů otce mého mne ráčil za krále ustanoviti nade vším Izraelem.⁵ Tolikéž ze všech synů mých, (nebo mnoho synů dal mi Hospodin), vybral Šalomouna syna mého, aby seděl na stolici království Hospodinova nad Izraelem,⁶ A řekl mi: Šalomoun syn tvůj, ten mi vzdělá dům můj a síň mé; nebo jsem jej sobě zvolil za syna, a já budu jemu za otce.⁷ I utvrdím království jeho až na věky, bude-li stálý v ostríhání příkázání mých a soudů mých, jako i nynějšího času.⁸ Nyní tedy při přítomnosti všeho Izraele, shromáždění Hospodinova, an slyší Bůh náš, napomínám vás: Zachovávejte a dotazujte se na všecka příkázání Hospodina Boha svého, abyste vládli zemi dobrou, a v dědictví její uvedli i syny své po sobě až na věky.⁹ Ty také, Šalomoune, synu můj, znej Boha otce svého, a služ jemu celým srdcem a myslí ochotnou. Nebo všecka srdce zpytuje Hospodin a všeliká myslí tanutí zná. Budeš-li ho hledati, nalezeš jej; pakli ho opustíš, zavrže tě na věky.¹⁰ A tak vizíš, že tě Hospodin zvolil, abys vystavěl dům svatyně; posilniž se a dělej.¹¹ Dal pak David Šalomounovi synu svému formu sínce i pokojů jejích, a sklepů i paláců a komor jejích vnitřních, i domu pro slitovnici,¹² A formu všeho toho, což byl složil v mysli své o síních domu Hospodinova, i o všech komorách vůkol chrámu pro poklady domu Božího, i pro poklady věcí posvátných,¹³ I pro houfy kněží a Levitů, a pro všecko dílo služby domu Hospodinova, a pro všecko nádobí k přísluhování v domě Hospodinově.¹⁴ Dal též zlata v jisté váze na nádobí zlaté, na všelijaké nádobí k jedné každé službě, též stříbra na všechny nádoby stříbrné v jisté váze na všelijaké nádobí k jedné každé službě,¹⁵ Totiž váhu na svícny zlaté, a lampy jejich zlaté podlé váhy jednoho každého svícnu i lamp jeho, na svícny pak stříbrné podlé váhy svícnu každého a lamp jeho, jakž potřebí bylo každému svícnu.¹⁶ Zlata též váhu na stoly předložené na jeden každý stůl, i stříbra na stoly stříbrné,¹⁷ I na vidličky a na kotlíky, i na přikryvadla zlata ryzího, a na medenice zlaté váhu na jednu každou medenici, tolikéž na medenice stříbrné jistou váhu na jednu každou medenici.¹⁸ Také

na oltář k kadění zlata ryzího váhu, zlata i k udělení vozů cherubínů, kteříž by roztaženými křídly zastírali truhlu úmluvy Hospodinovy. ¹⁹Všecko to skrze vypsání z ruky Hospodinovy mne došlo, kterýž mi to dal, abych vyrozuměl všemu dílu formy té. ²⁰A tak řekl David Šalomounovi synu svému: Posilniž se a zmocni a dělej; neboj se, ani lekej. Nebo Hospodin Bůh, Bůh můj s tebou bude, nenechát tebe samého, aniž tě opustí, až i dokonáno bude všecko dílo služby domu Hospodinova. ²¹Hle, i houfové kněží a Levitů ke všeliké službě domu Božího s tebou také budou při všelikém díle, jsouce všickni ochotní a prozřetelní v moudrosti při všeliké práci, knížata také i všecken lid ke všechněm slovům tvým.

29 Potom řekl David král všemu shromáždění: Šalomouna syna mého jediného vyvolil Bůh ještě maličkého a mladého, dílo pak toto veliké jest; nebo ne člověku palác ten, ale Hospodinu Bohu býti má. ²Já zajisté podle své nejvyšší možnosti nachystal jsem potřeb k domu Boha svého, zlata k nádobám zlatým, a stříbra k stříbrným, mědi k měděným, železa k železným a dříví k dřevěným, kamení onychinového i kamení k vsazování, i karbunkulového, a rozličných barev, a všelijakého kamení drahého, i kamení mramorového hojně. ³Nadto z veliké lásky k domu Boha svého, maje zvláštní poklad zlata a stříbra, i ten dávám k domu Boha svého mimo všecko to, což jsem připravil k domu svatyně, ⁴Totíž tři tisíce centněřů zlata, zlata z Ofir, a sedm tisíc centněřů stříbra přečištěného k potažení stěn domů svatých, ⁵Zlata k nádobám zlatým a stříbra k stříbrným i ke všelikému dílu řemeslnému. A jestliže jest kdo více, ješto by co chtěl dobrovolně obětovati dnes Hospodinu? ⁶Tedy knížata čeledí otcovských a knížata pokolení Izraelských, i hejtmané a setníci i úředníci nad dílem královským dobrovolně obětovali. ⁷A dali k službě domu Božího zlata pět tisíc centněřů, a deset tisíc zlatých, stříbra pak deset tisíc centněřů, a mědi osmnácte tisíc centněřů, a železa sto tisíc centněřů. ⁸Kdožkoli měli kamení drahé, dávali do pokladu domu Hospodinova do rukou Jechiele Gersunského. ⁹I veselil se lid, že tak ochotně obětovali; nebo celým srdcem dobrovolně obětovali Hospodinu. Nýbrž i král David radoval se radostí velikou. ¹⁰A protož dobrořečil David Hospodinu před obličejem všeho shromáždění, a řekl David: Požehnaný jsi ty Hospodine, Bože Izraele otce našeho, od věků až na věky. ¹¹Tvát jest, ó Hospodine, velebnost i moc i sláva, i vítězství i čest, ano i všecko, což jest v nebi i v zemi. Tvé jest, ó Hospodine, království, a ty jsi vyšší nad všelikou vrchnost. ¹²I bohatství i sláva od tebe jest, a ty panuješ nade vším, a v ruce tvé jest moc a síla, a v ruce tvé také jest i to, kohož chceš zvelebiti a upevniti. ¹³Nyní tedy, Bože náš, děkujeme tobě, a chválíme jméno slávy tvé. ¹⁴Nebo kdo jsem já, a co jest lid můj, abychom mohli míti moc k tak dobrovolnému obětování tobě? Od tebeť jest zajisté všecko, a i to z ruky tvé dali jsme tobě. ¹⁵Nebo my přichozí jsme před tebou a hosté, jako i všickni otcové naši; dnové naši jsou jako stín běžící po zemi beze vší zástavy. ¹⁶Hospodine, Bože náš, všecka ta hojnost, kterouž jsme připravili k stavení domu tvého, jménu svatému tvému, z ruky tvé jest, a tvé jsou všecky věci. ¹⁷Známt pak, Bože můj, že ty zpytuješ srdce, a upřímnost oblubuješ; protož já z upřímnosti srdce svého ochotně obětoval jsem toto všecko. Ano i lid tvůj, kterýž se teď shledal, viděl jsem, jak s radostí chtivě obětuje tobě. ¹⁸Hospodine, Bože Abrahama, Izáka a Izraele, otců našich, zachovejž to na věky, totiž snažnost takovou srdce lidu svého, a nastavuj srdce jejich sobě. ¹⁹Šalomounovi také synu mému dej srdce upřímé, aby ostříhal přikázání tvých, svědectví tvých a ustanovení tvých, a aby činil všecko, a vystavěl dům ten, k němuž jsem potřeby připravil. ²⁰Potom řekl David všemu shromáždění: Dobrořečte nyní Hospodinu Bohu svému. I dobrořečilo všecko shromáždění Hospodinu Bohu otců svých, a přisehnouše hlavy, poklonili se Hospodinu i králi. ²¹Zatím obětovali Hospodinu oběti, obětovali také zápaly Hospodinu nazejtří, volů tisíc, skopců tisíc, beranů tisíc, s mokřými oběťmi jejich, a jiných obětí množství za všecken lid Izraelský. ²²I jedli a pili před Hospodinem v ten den s radostí velikou. Potom za krále ustanovili po druhé Šalomouna syna Davidova, a pomazali jej Hospodinu za vývodu, a Sádocha za kněze. ²³A tak dosedl Šalomoun na stolicí Hospodinovu, aby byl králem místo Davida otce svého. I vedlo se mu šťastně, a poslouchal ho všecken Izrael. ²⁴Tolikéž i všecka knížata a znamenití, i všickni synové krále Davida poddali se Šalomounovi králi. ²⁵I zvelebil Hospodin Šalomouna náramně před očima všeho Izraele, a dal mu slávu královskou, jakéž neměl před ním žádný král v Izraeli. ²⁶Kraloval pak byl David syn Izai nade vším Izraelem. ²⁷A dnů, v nichž kraloval David nad Izraelem, bylo čtyřidceti let. V Hebronu kraloval sedm let, a v Jeruzalémě kraloval třidceti a tři léta. ²⁸I umřel v starosti dobré, pln jsa dnů, bohatství a slávy, a kraloval Šalomoun syn jeho místo něho. ²⁹Činové pak Davida krále první i poslední popsáni jsou v knize Samuele proroka, a v knize Nátana proroka, též v knize Gáda proroka, ³⁰Se vším kralováním i silou jeho, i se všemi příběhy časů při něm i při lidu Izraelském, i při všech královstvích zemských.

Druhá Paralipomenon (2. Letopisů)

Úvod

1 Když se pak zmocnil Šalomoun syn Davidův v království svém, a Hospodin Bůh jeho byl s ním, a zvelebil ho náramně: ²Tedy rozkázal Šalomoun všemu Izraelovi i hejtmanům, setníkům i soudcům, i všechněm knížatům nade vším Izraelem, i přednějším v čeledech otcovských. ³I bral se Šalomoun a všechno to shromáždění s ním na výsost, kteráž byla v Gabaon; nebo tam byl stánek shromáždění Božího, kterýž byl udělal Mojžíš služebník Hospodinův na poušti. ⁴(Truhlu pak Boží přivezl byl David z Kariatjeharim, připraviv jí místo; nebo byl rozbil jí stan v Jeruzalémě.) ⁵A oltář měděný, kterýž byl udělal Bezeleel syn Uri, syna Hur, byl tam před stánkem Hospodinovým, kdež hledal ho Šalomoun i všechno to shromáždění. ⁶I obětoval tam Šalomoun před Hospodinem na oltáři měděném, kterýž byl před stánkem úmluvy, a obětoval na něm tisíc zápalů. ⁷Té noci ukázal se Bůh Šalomounovi, a řekl jemu: Žádej, zač chceš, a dám tobě. ⁸I řekl Šalomoun Bohu: Ty jsi učinil otcí mému Davidovi milosrdenství veliké, mne jsi též ustanovil králem místo něho. ⁹Již tedy, Hospodine Bože, buď stálé slovo tvé mluvené s Davidem otcem mým; nebo ty jsi mne ustanovil za krále nad lidem tak mnohým, jako jest prachu zemského. ¹⁰Protož dej mi moudrost a umění, ať bych vycházení mohl před lidem tímto i vcházeti. Nebo kdož by mohl souditi tento lid tvůj tak mnohý? ¹¹Tedy odpověděl Bůh Šalomounovi: Proto že bylo to v srdci tvém, a nežádal jsi bohatství, ani zboží, ani slávy, ani bezživotí těch, jenž tebe nenávidí, aniž jsi také za dlouhý věk žádal, ale žádal jsi sobě moudrosti a umění, abys soudil lid můj, nad nímž jsem tě ustanovil za krále: ¹²Moudrost a umění dáno jest tobě, k čemuž přidám i bohatství a zboží, i slávy, tak že žádný z králů, kteříž byli před tebou, nebyl tobě rovný, aniž bude po tobě takového. ¹³I navrátil se Šalomoun s výsosti, kteráž byla v Gabaon, do Jeruzaléma, od stánku úmluvy, a tak kraloval nad Izraelem. ¹⁴Nashromáždil pak Šalomoun vozů a jezdců, a měl tisíc a čtyři sta vozů, a dvanácte tisíc jezdců, kteréž rozsadil do měst vozů, a při králi v Jeruzalémě. ¹⁵I složil král stříbra a zlata v Jeruzalémě jako kamení, a dříví cedrového jako planého fíkoví, kteréž roste v údolí u velikém množství. ¹⁶Přivodili také Šalomounovi koně z Egypta a koupě rozličné; nebo kupci královští brávali koupě rozličné za slušnou mzdu. ¹⁷A vycházejíce, vodívali spřež vozníků z Egypta za šest set lotů stříbra, koně pak za půl druhého sta. A tak všechněm králům Hetejským i králům Syrským oni dodávali.

2 A umíniv Šalomoun stavěti dům jménu Hospodinovu, a dům svůj královský, ²Odečtl Šalomoun sedmdesát tisíc nosičů a osmdesát tisíc těch, kteříž tesali na hoře, a úředníků nad nimi tři tisíce a šest set. ³Poslal také Šalomoun k Chíramovi králi Tyrskému, řka: Jakž jsi se choval k Davidovi otcí mému, posílaje mu dříví cedrové, aby sobě stavěl dům k bydlení, tak čiň i mně. ⁴Nebo aj, já stavěti chci dům jménu Hospodina Boha svého, aby posvěcen byl jemu k tomu, aby se před ním kadilo vonnými věcmi, a k ustavičnému předkládání chlebbů, i k zápalným obětem, ranním i večerním, ve dny sobotní a novoměsíčné, i na slavnosti Hospodina Boha našeho, což v Izraeli na věky trvati má. ⁵Dům pak, kterýž stavěti chci, veliký býti má; nebo Bůh náš větší jest nade všechny bohy. ⁶Ač kdo jest, ješto by mohl dům jemu vystavěti, poněvadž ho nebe i nebesa nebes obsáhnouti nemohou? Ano i já kdo jsem, abych jemu dům vystavěti měl, než toliko k tomu, aby se kadilo před ním? ⁷Protož nyní pošli mi muže umělého, kterýž by uměl dělati na zlatě, na stříbře, na mědi, na železe, i z zlatohlavu a z červce, a z postavce modrého, a kterýž by uměl řezati řezby s jinými umělými, kteříž jsou u mne v Judstvu a v Jeruzalémě, kteréž zjednal David otec můj. ⁸Přes to pošli mi také dříví cedrového a jedlového, a algumim z Libánu; nebo vím, že služebníci tvoji umějí sekati dříví Libánské. A hle, služebníci moji budou s služebníky tvými, ⁹Aby mi připravili dostatek dříví; nebo dům, kterýž já stavěti chci, veliký býti má a slavný. ¹⁰A aj, dám na dělníky, kteříž sekati mají dříví, pšenice semlené služebníkům tvým dvacet tisíc měř, a dvacet tisíc měř ječmene, a dvacet tisíc lák vína, a dvacet tisíc tun oleje. ¹¹I odpověděl Chíram král Tyrský psáním, kteréž poslal k Šalomounovi: Jistě, žet miluje Hospodin lid svůj, protož tě ustanovil nad nimi za krále. ¹²Řekl dále Chíram: Požehnaný Hospodin Bůh Izraelský, kterýž učinil nebe i zemi, a kterýž dal králi Davidovi syna moudrého, umělého, rozumného a opatrného, aby vystavěl dům Hospodinu a dům svůj královský. ¹³Protož posílámť teď muže moudrého, umělého a opatrného, kterýž byl u Chírama otce mého, ¹⁴Syna jedné ženy ze dcer Dan, otce pak měl Tyrského, kterýž umí dělati na zlatě, na stříbře, na mědi, železe, kamení a na dříví, i z šarlatu, z postavce modrého, z kmentu a z červce, tolikéž řezati všelijaké řezby, a vymysliti všelijaké dílo, kteréž dáno mu bude s moudrými tvými, a s moudrými pána mého Davida otce tvého. ¹⁵Pšenice však toliko a ječmene, oleje a vína, což řekl pán můj, nechť pošle služebníkům svým. ¹⁶My

pak nasekáme dříví z Libánu, což ho koli bude potřebí tobě, a připravíme je tobě v vorích po moři k Joppe, a ty dáš je voziti do Jeruzaléma. ¹⁷ A tak sečtl Šalomoun všechny cizozemce, kteříž byli v zemi Izraelské po sečtení tom, kterýmž sečtl je David otec jeho, a nalezeno jich sto a padesát tisíc, tři tisíce a šest set. ¹⁸ I vybral z nich sedmdesát tisíc nosičů, a osmdesát tisíc těch, kteříž sekali na hoře, tři pak tisíce a šest set úředníků, kteříž lid k dílu přidrželi.

3 I začal stavěti Šalomoun domu Hospodinova v Jeruzalémě na hoře Moria, kteráž byla ukázána Davidovi otci jeho, na místě, kteréž byl připravil David, na humně Ornana Jebuzejského. ² A počal stavěti druhého měsíce, dne druhého, království svého léta čtvrtého. ³ A toto jest vyměření Šalomounovo při stavení domu Božího: Dlouhost loktů podlé první míry bylo šedesáti loket, a šíř dvacíti loket. ⁴ A síň, kteráž byla v čele, jakž široký dům, byla na dvaceti loktů, vysokost pak sto a dvacíti, a obložil ji vnitř zlatem čistým. ⁵ Dům pak veliký opožil dřívím jedlovým, kteréž obložil zlatem nejčistším, na němž po vrchu dal nadělati palm a řetízku. ⁶ Přikryl také dům ten kamenem drahým ozdobně; zlato pak to bylo zlato Parvaimské. ⁷ Obložil, pravím, dům, trámy, veřeje i stěny jeho, i dvěře jeho zlatem, a vyryl cherubíny na stěnách. ⁸ Udělal i dům svatyně svatých, jehož dýlka byla jako šířka domu, dvacíti loktů, a šířka loktů dvacíti, a obložil ji zlatem výborným šesti sty centněří. ⁹ Hřebíkové též vážili padesát lotů zlata, ano i síňce obložil zlatem. ¹⁰ Udělal také v domě svatyně svatých dva cherubíny dílem řemeslným, a obložil je zlatem. ¹¹ Dlouhost křídel těch cherubínů byla na dvaceti loket. Křídlo jedno na pět loket, a dotýkalo se stěny domu, a druhé křídlo na pět loket dotýkalo se křídla cherubína druhého. ¹² A tak křídlo cherubína jednoho na pět loket dotýkalo se stěny domu, a křídlo druhé na pět loket dosahovalo křídla cherubína druhého. ¹³ A tak křídla cherubínů těch roztažená byla na dvaceti loktů, a stáli na nohách svých, tváří svou obráceni do domu. ¹⁴ Udělal také i oponu z postavce modrého, z šarlatu, z červce a z kmentu, a udělal na ní cherubíny. ¹⁵ Udělal též před domem sloupy dva na třidceti a pět loktů zvýší, a makovice, kteréž byly na každém svrchu, na pět loket. ¹⁶ Zdělal též i řetízky jako v svatyni svatých, a otočil je okolo makovic těch sloupů, a udělav jablek zrnatých sto, dal mezi řetízky. ¹⁷ A tak postavil ty sloupy před chrámem, jeden po pravé a druhý po levé straně, a dal jméno tomu, kterýž byl po pravici Jachin, a jméno tomu, kterýž byl po levici, Boaz.

4 Udělal také i oltář měděný, zdělí dvacíti loktů, a dvacíti loktů zšíří, desíti pak loktů zvýší. ² Udělal též moře slité, desíti loket od jednoho kraje k druhému, okrouhlé vůkol, zvýší na pět loktů, a okolek jeho třidceti loket vůkol. ³ Podobenství také volů pod ním, kterýchž všudy vůkol bylo deset do lokte, obkličujících moře vůkol; a tak byly dva řady volů slitých, spolu s mořem. ⁴ A stálo na dvanácti volích. Tři obráceni byli na půlnoci, a tři patřili k západu, tři zase postaveni byli ku poledni, a tři obráceni byli k východu, a moře svrchu na nich stálo, ale všech jich zadkové byli pod mořem. ⁵ A bylo ztlouští na dlaň. Kraj jeho byl, jakýž bývá u koflíku aneb květu liliového, tři tisíce tun v se beroucí. ⁶ Udělal také deset umyvadel, a postavil jich pět po pravé straně, a pět po levé, k obmývání z nich. Všecko, což se strojilo k zápalům, obmývali z nich, ale moře, aby se z něho kněží umývali. ⁷ Nadto udělal i svícnu zlatých deset vedlé slušnosti jejich, a postavil v chrámě, pět po pravé straně a pět po levé. ⁸ Udělal i stolů deset, kteréž postavil v chrámě, pět po pravé a pět po levé straně. K tomu udělal číší zlatých sto. ⁹ Udělal potom síň kněžskou, též síň velikou, a dvěře u též síně okoval mědí. ¹⁰ Moře pak postavil na pravé straně k východu, naproti polední straně. ¹¹ Nadělal také Chíram hrnců, lopat a kotlíků, a dokonal Chíram dílo, kteréž byl dělal králi Šalomounovi k domu Božímu. ¹² Dva sloupy a kruhy, makovice také na vrchu těch dvou sloupů, a mřežování dvoje, aby přikrývalo ty dvě makovice okrouhlé, kteréž byly na vrchu sloupů, ¹³ A jablek zrnatých čtyři sta na dvojím mřežování. Dvěma řady jablek zrnatá byla na mřežování jednom, aby přikrývala ty dvě makovice okrouhlé, kteréž byly na vrchu sloupů. ¹⁴ Podstavky také zdělal, a umyvadla na těch podstavcích. ¹⁵ Moře jedno, a volů dvanácte pod ním. ¹⁶ Též hrnce a lopaty a vidličky třírohé, a všecko nádobí jejich zdělal Chíram s otcem svým králi Šalomounovi k domu Hospodinovu z mědi přecisté. ¹⁷ Na rovinách Jordánských sléval to král v zemi jilovaté, mezi Sohot a Saredata. ¹⁸ A tak nadělal Šalomoun všech těch nádob velmi mnoho, tak že váhy té mědi vyhledáváno nebylo. ¹⁹ Zdělal také Šalomoun i jiná všelijaká nádobí k domu Božímu, jako oltář zlatý a stoly, na nichž kladení byli chlebové předložení, ²⁰ Tolikéž svícny i lampy jejich z zlata nejčistšího, aby je rozsvěcovali příslušně před svatyni svatých, ²¹ Květy také a lampy i utěradla z zlata, a to bylo zlato nejvýbornější. ²² I žaltáře a kotlíky, kadidlnice a nádoby k oharkům z zlata čistého, k tomu i bránu domu, dvěře vnitřní svatyně svatých, i dvěře domu, totiž v chrámě, byly z zlata.

5 A tak dokonáno jest všecko dílo, kteréž dělal Šalomoun k domu Hospodinovu, a vnesl tam Šalomoun věci posvěcené od Davida otce svého, též stříbro a zlato, a všecko nádobí, složiv je mezi poklady domu Božího.

²Tedy shromáždil Šalomoun starší Izraelské, a všechny přední z pokolení, totiž knížata čeledí otcovských s syny Izraelskými do Jeruzaléma, aby přenesli truhlu smlouvy Hospodinovy z města Davidova, jenž jest Sion. ³I shromáždili se k králi všickni muži Izraelští na slavnost, kteráž bývá měsíce sedmého. ⁴Když pak přišli všickni starší Izraelští, vzali Levítové truhlu, ⁵A nesli ji zhůru, též stánek úmluvy, i všechna nádobí posvátná, kteráž byla v stánku, přenesli to kněží a Levítové. ⁶Zatím král Šalomoun i všecko shromáždění Izraelské, kteréž se k němu sešlo, obětovali před truhlou ovce a voly, kteříž ani popisování, ani vyčítání nebyli pro množství. ⁷A tak vnesli kněží truhlu smlouvy Hospodinovy na místo její, do vnitřního domu, do svatyně svatých, pod křídla cherubínů. ⁸Nebo cherubínové měli roztažená křídla nad místem truhly, a příkrývali cherubínové truhlu i sochory její svrchu. ⁹A povytáhli sochorů, tak že vidíni byli koncové jejich z truhly, k předku svatyně svatých, vně však nebylo jich viděti. A byla tam až do tohoto dne. ¹⁰Nic nebylo v truhle, kromě dvou tabulí, kteréž tam složil Mojžíš na Orébě tehdáž, když učinil Hospodin smlouvu s syny Izraelskými, a oni vyšli z Egypta. ¹¹I stalo se, když vycházeli kněží z svatyně, (nebo všickni kněží, kteříž se koli našli, byli se posvětili, aniž šetřili pořádku. ¹²Tak i Levítové zpěváci všickni, kteříž byli při Azafovi, Hémanovi a Jedutunovi, i synové jejich i bratři jejich, odíni jsouce kmentem, stáli s cymbály a loutnami a harfami k východní straně oltáře, a s nimi kněží sto a dvaceti, troubících v trouby. ¹³Nebo měli ti, kteříž spolu troubili v trouby, a zpěváci vydávati jeden zvuk k chválení a oslavování Hospodina); a když povyšovali hlasu na trouby a cymbály i jiné nástroje hudebné, chválíce Hospodina a řkouce, že dobrý jest, a že na věky trvá milosrdenství jeho: tedy oblak naplnil dům ten, dům totiž Hospodinův, ¹⁴Tak že nemohli kněží ostáti a sloužiti pro ten oblak; nebo sláva Hospodinova byla naplnila dům Boží.

6 Tehdy řekl Šalomoun: Hospodin řekl, že bude přebývati v mrákotě. ²Aj, již jsem vystavěl tobě, Pane, dům k přebývání, a místo, v němž bys přebýval na věky. ³A obrátiv král tvář svou, dával požehnání všemu shromáždění Izraelskému. (Všecko pak shromáždění Izraelské stálo.) ⁴A řekl: Požehnaný Hospodin Bůh Izraelský, kterýž mluvil ústy svými Davidovi otci mému, a to teď skutečně naplnil, řka: ⁵Od toho dne, jakž jsem vyvedl lid svůj z země Egyptské, nevyvolil jsem města z žádného pokolení Izraelského k vystavení domu, kdež by přebývalo jméno mé, aniž jsem vyvolil kterého muže, aby byl vývodou nad lidem mým Izraelským. ⁶Ale vyvolil jsem Jeruzalém, aby tu přebývalo jméno mé, a vyvolil jsem Davida, aby byl nad lidem mým Izraelským. ⁷Uložil tě byl zajisté David otec můj stavěti dům jménu Hospodina Boha Izraelského. ⁸Ale Hospodin řekl Davidovi otci mému: Ačkoli jsi uložil v srdci svém stavěti dům jménu mému, a dobřeš učinil, zes to myslil v srdci svém, ⁹A však ty nebudeš stavěti toho domu, ale syn tvůj, kterýž vyjde z bedr tvých, on vystaví dům ten jménu mému. ¹⁰A tak splnil Hospodin slovo své, kteréž byl mluvil. Nebo jsem povstal na místo Davida otce svého, a dosedl jsem na stolicí Izraelskou, jakož byl mluvil Hospodin, a ustavěl jsem dům tento jménu Hospodina Boha Izraelského. ¹¹A postavil jsem tam truhlu, v níž jest smlouva Hospodinova, kterouž učinil s syny Izraelskými. ¹²I postavil se před oltářem Hospodinovým, přede vším shromážděním Izraelským, a pozdvihl rukou svých. ¹³Udělal pak byl Šalomoun výstupek měděný ku podobenství pánve, a postavil jej u prostřed síně, pěti loktů zdělí, a pěti loket zšíří, a tří loket zvýší, i vstoupil na něj, a poklekl na kolena svá přede vším shromážděním Izraelským, a pozdvihl rukou svých k nebi, ¹⁴A řekl: Hospodine Bože Izraelský, neníť podobného tobě Boha na nebi ani na zemi, kterýž by ostríhal smlouvy a milosrdenství služebníkům svým, chodícím před tebou v celém srdci svém, ¹⁵Kterýž jsi splnil služebníku svému, Davidovi otci mému, to, což jsi mluvil jemu. Jakž jsi mluvil ústy svými, tak jsi to skutečně naplnil, jakž se to dnes vidí. ¹⁶Nyní tedy, ó Hospodine Bože Izraelský, naplniž služebníku svému, Davidovi otci mému, což jsi mluvil jemu, řka: Nebudeť vyhlazen muž z rodu tvého od tváří mé, aby neměl seděti na stolicí Izraelské, jestliže toliko ostríhati budou synové tvoji cesty své, chodíce v zákoně mém, tak jakož jsi ty chodil přede mnou. ¹⁷Protož nyní, ó Hospodine Bože Izraelský, nechť jest upevněno slovo tvé, kteréž jsi mluvil služebníku svému Davidovi. ¹⁸(Ač zdali v pravdě bydliti bude Bůh s člověkem na zemi? Aj, nebesa, nýbrž nebesa nebes neobsahují tě, mnohem méně dům tento, kterýž jsem vystavěl.) ¹⁹A popatř k modlitbě služebníka svého a k úpění jeho, Hospodine Bože můj, slyše volání a modlitbu, kterouž služebník tvůj modlí se před tebou, ²⁰Aby oči tvé byly otevřené na dům tento dnem i nocí, na místo toto, o němž jsi mluvil, že tu přebývati bude jméno tvé, abys vyslychal modlitbu, kterouž se modlívati bude služebník tvůj na místě tomto. ²¹Vyslychejž tedy modlitbu služebníka svého, i lidu svého Izraelského, kterouž se modlívati budou na místě tomto, ty vždy vyslychej z místa přebývání svého, s nebe, a vyslychaje, buď milostiv. ²²Když by zhřešil člověk proti bližnímu svému, a nutil by ho k přísaze, tak že by přísahati musil, a přišla by ta přísaha před oltář do domu tohoto: ²³Ty vyslychej s nebe, a rozeznej i rozsud služebníky své, mstě nad bezbožným, obraceje usilování jeho na hlavu jeho, a ospravedlňuje spravedlivého, odplacuje mu podle spravedlnosti jeho. ²⁴Tolikéž když by poražen byl lid tvůj Izraelský od nepřátel, proto že zhřešili proti tobě, jestliže by obrátice se, vyznávali jméno tvé, a modléce se, poníženež by prosili tebe v domě tomto: ²⁵Ty vyslychej s nebe, a odpusť hřích lidu svému Izraelskému, a přiveď je zase do země, kterouž jsi

jim dal i otcům jejich. ²⁶ Podobně když by zavříno bylo nebe, a nepršel by déšť, proto že zhřešili proti tobě, a modléce se na místě tomto, vyznávali by jméno tvé, a od hříchu svého by se odvrátili po tvém trestání: ²⁷ Ty vyslychej na nebi, a odpusť hřích služebníků svých a lidu svého Izraelského, vyučuje je cestě výborné, po níž by chodili, a dej déšť na zemi svou, kterouž jsi dal lidu svému za dědictví. ²⁸ Byl-li by hlad na zemi, byl-li by mor, sucho neb rez, kobylyky neb brouci jestliže by byli, ssoužil-li by jej nepřítel jeho v zemi obývání jeho, aneb jakákoli rána a jakákoli nemoc: ²⁹ Všelickou modlitbu a každé úpění, kteréž by pocházelo od kteréhokoli člověka, aneb ode všeho lidu tvého Izraelského, když by jen poznajice jeden každý ránu svou a bolest svou, pozdvihl by rukou svých v domě tomto, ³⁰ Ty vyslychej s nebe, z místa přebývání svého, a slituj se, a odpláť jednomu každému podle skutků jeho, vedlé toho, jakž znáš srdce jeho, (ty zajisté sám znáš srdce lidská), ³¹ Aby se báli tebe, a chodili po všech cestách tvých, po všecky dny, v nichž by živi byli na zemi, kterouž jsi dal otcům našim. ³² Nýbrž také i cizozemec, kterýž není z lidu tvého Izraelského, přišel-li by z země daleké pro jméno tvé veliké a ruku tvou silnou, a rámě tvé vztažené, když by přišli a modlili se v domě tomto: ³³ Ty vyslychej s nebe, z místa přebývání svého, a učiň všecko to, o čěz volati bude k tobě cizozemec ten, aby poznali všickni národové země jméno tvé, a báli se tebe jako lid tvůj Izraelský, a aby poznali, že jméno tvé vzýváno jest nad domem tímto, kterýž jsem vystavěl. ³⁴ Když by vytáhl lid tvůj k boji proti nepřátelům svým cestou, kterouž bys je poslal, a modlili by se tobě naproti městu tomuto, kteréž jsi vyvolil, a domu tomuto, kterýž jsem ustavěl jménu tvému: ³⁵ Ty vyslychej s nebe modlitbu a úpění jejich, a vyvod' při jejich. ³⁶ Když by zhřešili proti tobě, (jakož není člověka, ješto by nehřešil), a rozhněvaje se na ně, vydal bys je v moc nepříteli, tak že by je jaté vedli ti, kteříž by je zjímali, do země daleké neb blízké; ³⁷ A usmyslili by sobě v zemi, do níž by zajati byli, a obrátíce se, modlili by se tobě v zemi zajetí svého, řkouce: Zhřešili jsme, převráceně jsme činili, a bezbožně jsme se chovali; ³⁸ A tak navrátili by se k tobě celým srdcem svým a celou duší svou v zemi zajetí svého, do kteréž by zajati byli, a modlili by se naproti zemi své, kterouž jsi dal otcům jejich, a naproti městu, kteréž jsi vyvolil, a domu, kterýž jsem vzdělal jménu tvému: ³⁹ Vyslychej s nebe, z místa příbytku svého, modlitbu jejich a úpění jejich, a vyvod' při jejich, a odpusť lidu svému, kterýž by zhřešil proti tobě. ⁴⁰ Nyní tedy, Bože můj, nechť jsou, prosím, oči tvé otevřené, a uši tvé nakloněné k modlitbě na místě tomto. ⁴¹ Aj, nyní povstaň, ó Hospodine Bože, k odpočinutí svému, ty i truhla síly tvé; kněží tvoji, Hospodine Bože, nechť jsou oblečení v spasení, a svatí tvoji ať se veselí v dobrých věcech. ⁴² Hospodine Bože, neodvracejž tváři od pomazaného svého, pamatuj na milosrdenství zaslíbená Davidovi služebníku svému.

7 A když přestal Šalomoun modliti se, rychle oheň sstoupil s nebe, a sehtil zápal i jiné oběti, a sláva Hospodinova naplnila dům ten, ² Tak že nemohli kněží vjíti do domu Hospodinova, proto že naplnila sláva Hospodinova dům Hospodinův. ³ Všickni pak synové Izraelští viděli, když sstupoval oheň a sláva Hospodinova na dům, a padše tváří k zemi na dlážení, klaněli se a chválili Hospodina, že dobrý jest, a že na věky trvá milosrdenství jeho. ⁴ Při tom král a všecken lid obětovali oběti před Hospodinem. ⁵ Obětoval zajisté král Šalomoun obět dvamecítma tisíc volů, a ovec sto a dvacet tisíců, když posvěcovali domu Božího král i všecken lid. ⁶ Ale kněží stáli při svých úřadích, též i Levítové s nástroji hudebnými Hospodinovými, kterýchž byl nadělal David král k oslavování Hospodina, (nebo na věky milosrdenství jeho), žalmem Davidovým, kterýž jim vydal. Jiní pak kněží troubili v trouby naproti nim, a všecken lid Izraelský stál. ⁷ Posvětil také Šalomoun prostředku té síně, kteráž byla před domem Hospodinovým; nebo obětoval tu oběti zápalné a tuky obětí, pokojných, proto že na oltáři měděném, kterýž byl udělal Šalomoun, nemohli se směstknati zápalové a oběti suché i tukové jejich. ⁸ I držel Šalomoun slavnost toho času za sedm dní, a všecken Izrael s ním, shromáždění velmi veliké odtud, kudyž se vchází do Emat, až ku potoku Egyptskému. ⁹ I světili dne osmého svátek; nebo posvěcení oltáře slavili za sedm dní, tolikéž slavnost tu za sedm dní. ¹⁰ Třimecítmého pak dne měsíce sedmého propustil lid k příbytkům jejich s radostí a veselím srdce z toho, což dobrého učinil Hospodin Davidovi a Šalomounovi a Izraelovi lidu svému. ¹¹ I dokonal Šalomoun dům Hospodinův a dům královský, a všecko, cožkoli byl uložil v srdci svém, aby učinil v domě Hospodinově a v domě svém, šťastně se mu vedlo. ¹² V tom ukázal se Hospodin Šalomounovi v noci, a řekl jemu: Uslyšel jsem modlitbu tvou, a vyvolil jsem sobě to místo za dům obětí. ¹³ Jestliže zavru nebe, tak že by nebylo déště, a jestliže přikáži kobylykám, aby pohubily zemi, též jestliže pošli morovou ránou na lid svůj, ¹⁴ A ponížujice se lid můj, nad nímž jest vzýváno jméno mé, modlili by se, a hledali by tváři mé, a odvrátili by se od cest svých zlých: i já také vyslyším je s nebe, a odpustím hřích jejich, a uzdravím zemi jejich. ¹⁵ Budouť již i oči mé otevřené, a uši mé nakloněné k modlitbě z místa tohoto. ¹⁶ Nebo nyní vyvolil jsem a posvětil domu tohoto, aby tu přebývalo jméno mé až na věky, a aby tu byly oči mé a srdce mé po všecky dny. ¹⁷ A ty budeš-li choditi přede mnou, jako chodil David otec tvůj, tak abys činil všecko to, což jsem přikázal tobě, ustanovení i soudů mých ostříhaje. ¹⁸ Utvrdím zajisté stolicí království tvého, jakož jsem učinil smlouvu s Davidem otcem tvým, řka: Nebude vyhlazen muž z rodu tvého, aby nepanoval nad Izraelem. ¹⁹ Jestliže pak se odvrátíte a opustíte ustanovení má a přikazání má, kteráž jsem vám vydal,

a odejdouce, sloužití budete bohům cizím a klanět se jim: ²⁰ Vypléním takové z země své, kterouž jsem jim dal, a dům tento, kteréhož jsem posvětil jménu svému, zavrhu od tváři své, a vydám jej v přísloví a v rozprávku mezi všemi národy. ²¹ A tak dům ten, kterýž byl zvýšený každému jdoucimu mimo něj, bude k užasnutí, a dí: Proč tak učinil Hospodin zemi této a domu tomuto? ²² Tedy odpovědí: Proto že opustili Hospodina Boha otců svých, kterýž je vyvedl z země Egyptské, a chopili se bohů cizích, a klanějíce se jim, sloužili jim, protož uvedl na ně všechny tyto zlé věci.

8 Stalo se potom po přeběhnutí dvacítilet, v nichž stavěl Šalomoun dům Hospodinův a dům svůj, ² Že vystavěl Šalomoun města, kteráž byl dal Chíram Šalomounovi, a osadil tam syny Izraelské. ³ Zatím táhl Šalomoun do Emat Soby, a zmocnil se jí. ⁴ I ustavěl Tadmor na poušti, a všechna města skladů vystavěl v Emat. ⁵ Vystavěl i Betoron hořejší, též i Betoron dolejší, města ohrazená zdmi, branami i závorami. ⁶ Ano i Baalat a všechna města, v nichž měl sklady Šalomoun, a všechna města vozů, i města jízdných, všecko vedlé žádosti své, cožkoli chtěl stavěti v Jeruzalémě a na Libánu, i po vší zemi panování svého. ⁷ Všecken také lid, kterýž byl pozůstal z Hetejských, a Amorejských a Ferezejských, a Hevejských a Jebuzejských, kteříž nebyli z Izraele, ⁸ Z synů jejich, kteříž byli pozůstali po nich v zemi té, jichž byli nevyhubili synové Izraelští, uvedl Šalomoun pod plat až do tohoto dne. ⁹ Ale z synů Izraelských, jichž nepodrobil Šalomoun v službu při díle svém, (nebo oni byli muži bojovní a přední knížata jeho, úředníci nad vozy a jezdcí jeho), ¹⁰ Z těch, pravím, bylo předních vládařů, kteréž měl král Šalomoun, dvě stě a padesáte, kteříž panovali nad lidem. ¹¹ Dceru pak Faraonovu přestěhoval Šalomoun z města Davidova do domu, kterýž jí byl vystavěl. Nebo řekl: Nemohat by bydliti manželka má v domě Davida krále Izraelského, nebo svatý jest, proto že vešla do něho truhla Hospodinova. ¹² Tedy obětoval Šalomoun zápaly Hospodinu na oltáři Hospodinovu, kterýž byl vzdělal před síní, ¹³ Cokoli náležitě každého dne obětováno býti mělo podlé příkázání Mojžíšova, ve dny sobotní, na novměsíce a na slavnosti, po třikrát do roka, na slavnost přesnic, na slavnost téhodnů, a na slavnost stánků. ¹⁴ Ustanovil také podlé nařízení Davida otce svého pořádky kněžské k úřadům jejich, a Levíty ku povinnostem jejich, aby chválili Boha, a přísluhovali při kněžích náležitě každého dne, a vrátne v pořádcích jejich u jedné každé brány; nebo tak byl rozkaz Davida muže Božího. ¹⁵ Aniž se uchýlili od rozkázání králova kněžím a Levítům při všeliké věci i při pokladích. ¹⁶ A když dostrojeno bylo všecko dílo Šalomounovo od toho dne, v němž založen byl dům Hospodinův, až do vystavení jeho, a tak dokonán byl dům Hospodinův, ¹⁷ Tedy jel Šalomoun do Aziongaber a do Elat při břehu mořském v zemi Idumejské. ¹⁸ I poslal jemu Chíram po služebnících svých lodí, a služebníky umělé na moři, kteříž plavivše se s služebníky Šalomounovými do Ofir, nabrali odtud čtyři sta a padesáte centněřů zlata, a přinesli je králi Šalomounovi.

9 Královna pak z Sáby uslyševši pověst o Šalomounovi, přijela do Jeruzaléma, aby zkusila Šalomouna v pohádkách, s vojskem velmi velikým a s velbloudy, na nichž přinesla vonných věcí, a zlata velmi mnoho i kamení drahého. Přišla tedy k Šalomounovi, a mluvila s ním o všechno, což měla v srdci svém. ² Jízto odpověděl Šalomoun na všechna slova její. Nebylo nic skrytého před Šalomounem, nač by jí neodpověděl. ³ Protož uzřevši královna z Sáby moudrost Šalomounovu, a dům, kterýž byl ustavěl, ⁴ I pokrmy stolu jeho, též sedání a stávání služebníků jeho přísluhujících jemu, i roucha jejich, šenkýře také jeho a oděv jejich, i stupně, kterýmiž vstupoval k domu Hospodinovu: zděsila se náramně, ⁵ A řekla králi: Pravát jest řeč, kterouž jsem slyšela v zemi své o věcech tvých a o moudrosti tvé. ⁶ Však jsem nechtěla věřiti řečem jejich, až jsem přijela a uzřela očima svýma, a aj, není mi praveno ani polovice o velikosti moudrosti tvé. Převýšil jsi pověst tu, kterouž jsem slyšela. ⁷ Blahoslavení muži tvoji, a blahoslavení služebníci tvoji tito, kteříž stojí před tebou vždycky, a slyší moudrost tvou. ⁸ Budiž Hospodin Bůh tvůj požehnaný, kterýž tě sobě oblíbil, aby tě posadil na stolicí své, abys byl králem na místě Hospodina Boha tvého. Proto že miluje Bůh tvůj Izraele, aby jej utvrdil na věky, ustanovil tě nad nimi králem, abys činil soud a spravedlnost. ⁹ I dala králi sto a dvacetí centněřů zlata, a vonných věcí velmi mnoho, i kamení drahého, aniž bylo kdy přivezeno takových vonných věcí, jakéž darovala královna z Sáby Šalomounovi. ¹⁰ K tomu také i služebníci Chíramovi, a služebníci Šalomounovi, kteříž byli přivezli zlata z Ofir, přivezli dříví algumim a kamení drahého. ¹¹ I nadělal král z toho dříví algumim stupňů k domu Hospodinovu i k domu královu, též harf a louten zpěvákům, aniž kdy prvě vídány takové věci v zemi Judské. ¹² Král také Šalomoun dal královně z Sáby vedlé vší vůle její, čehož požádala, kromě toho, což byla přinesla k králi. Potom se navrátila a odjela do země své, ona i služebníci její. ¹³ Byla pak váha toho zlata, kteréž přicházelo Šalomounovi na každý rok, šest set šedesáte a šest centněřů zlata, ¹⁴ Kromě toho, což kupci a prodavači přinášeli, a všickni králové Arabští. A vývodové té země přiváželi zlato a stříbro Šalomounovi. ¹⁵ A protož nadělal král Šalomoun dvě stě štítů z zlata taženého; šest set lotů zlata taženého dával na každý štít. ¹⁶ A tři sta pavéz z zlata taženého; tři sta lotů zlata dal na každou pavézu. I složil je král v domě lesu Libánského.

¹⁷ Udělal také král stolici z kostí slonových velikou, a obložil ji zlatem čistým. ¹⁸ A bylo šest stupňů k té stoličce, a podnože té stolice také byly z zlata, držící se stolice, ano i spolehadla rukám s obou stran, tu kdež se sedalo, a dva lvové stáli u spolehadel. ¹⁹ Dvanácte též lvů stálo tu na šesti stupních s obou stran. Nebylo nic uděláno takového v žádném království. ²⁰ Nadto všechny nádoby krále Šalomouna, jichž ku pití užívali, byly zlaté, a všechny nádoby v domě lesu Libánského byly z zlata nejčistšího. Nic nebylo z stříbra, aniž ho sobě co vážili za dnů Šalomounových. ²¹ Nebo měl král lodí, kteréž přecházely přes moře s služebníky Chíramovými. Jednou ve třech letech vracovaly se ty lodí mořské, přinášející zlato a stříbro, kosti slonové a opice a pávy. ²² I zveleben jest král Šalomoun nad všechny krále zemské v bohatství a v moudrosti. ²³ Pročež všickni králové země žádostivi byli viděti tvář Šalomounovu, aby slyšeli moudrost jeho, kterouž složil Bůh v srdci jeho. ²⁴ Z nichž jeden každý přinášeli také dar svůj, nádoby stříbrné a nádoby zlaté, roucha a zbroj, i vonné věci, koně a mezky, každého roku, ²⁵ Tak že měl Šalomoun čtyři tisíce stájí koní a vozů, a dvanácte tisíc jezdců, kteréž rozsádl v městech vozů a při králi v Jeruzalémě. ²⁶ I panoval nade všemi králi od řeky Eufrates až k zemi Filistinské, a až k končinám Egyptským. ²⁷ A složil král stříbra v Jeruzalémě jako kamení, a cedrového dříví jako planého fíkoví, kteréž roste v údolí u velikém množství. ²⁸ Přivodili také Šalomounovi koně z Egypta i ze všech zemí. ²⁹ Jiné pak věci Šalomounovy, první i poslední, vypsány jsou v knize Nátana proroka, a v proroctví Achiáše Silonského, a u viděních Jaaddy proroka o Jeroboámovi synu Nebatovu. ³⁰ A kraloval Šalomoun v Jeruzalémě nade vším Izraelem čtyřiceti let. ³¹ I usnul Šalomoun s otci svými, a pochovali jej v městě Davida otce jeho. Kraloval pak Roboám syn jeho místo něho.

10 Tedy odšel Roboám do Sichem; nebo tam sešel se byl všecken Izrael, aby ho ustanovili za krále. ² Stalo se pak, když o tom uslyšel Jeroboám syn Nebatův, jsa v Egyptě, kamž byl utekl před králem Šalomounem, navrátil se Jeroboám z Egypta. ³ Nebo poslali a povolali ho. Tedy přišed Jeroboám i všecken Izrael, mluvili k Roboámovi, řkouce: ⁴ Otec tvůj stížil jho naše, protož nyní polehč služby otce svého tvrdé a břemene jeho těžkého, kteréž vložil na nás, a budeme tobě sloužiti. ⁵ Kterýž řekl jim: Po třech dnech navratte se ke mně. I odšel lid. ⁶ V tom radil se král Roboám s starci, kteříž stávali před Šalomounem otcem jeho, ještě za života jeho, řka: Kterak vy radíte, jakou odpověď mám dáti lidu tomu? ⁷ I odpověděli jemu, řkouce: Jestliže se dobrotivě ukážeš lidu tomuto a povolíš jim, a mluvití budeš přívětivě, budou služebníci tvoji po všechny dny. ⁸ Ale on opustil radu starců, kterouž dali jemu, a radil se s mládenci, kteříž odrostli s ním, a stávali před ním. ⁹ A řekl jim: Co vy radíte, jakou máme dáti odpověď lidu tomuto, kteříž mluvili ke mně, řkouce: Polehč břemene, kteréž vložil otec tvůj na nás? ¹⁰ Jemuž odpověděli mládenci, kteříž zrostli s ním, řkouce: Takto odpovíš lidu tomu, kteříž mluvili k tobě a řekli: Otec tvůj stížil jho naše, ty pak polehč nám, takto díš jim: Nejmenší prst můj tlustší jest, nežli bedra otce mého. ¹¹ Nyní tedy, otec můj těžké břímě vložil na vás, já pak přidám břemene vašeho; otec můj trestal vás bičiky, ale já biči uzlovatými. ¹² Potom přišel Jeroboám i všecken lid k Roboámovi dne třetího, jakž byl vyřkl král, řka: Navratte se ke mně dne třetího. ¹³ I odpověděl jim král tvrdě. Nebo opustil král Roboám radu starců, ¹⁴ A mluvil k nim vedlé rady mládenců, řka: Otec můj stížil jho vaše, já pak k němu přidám; otec můj trestal vás bičiky, ale já biči uzlovatými. ¹⁵ A tak neuposlechl král lidu. (Příčina zajisté byla od Boha, aby naplnil Hospodin řeč svou, kterouž mluvil skrze Achiáše Silonského k Jeroboámovi synu Nebatovu.) ¹⁶ Protož vida všecken Izrael, že by je král oslyšel, odpověděl lid králi, řkouce: Jakýž máme díl v Davidovi? Ani dědictví nemáme v synu Izai. Jeden každý k stanům svým, ó Izraeli! Nyní opatř dům svůj, Davide. Odšel tedy všecken Izrael k stanům svým, ¹⁷ Tak že nad syny Izraelskými toliko, kteříž bydlili v městech Judských, kraloval Roboám. ¹⁸ A když poslal král Roboám Adurama, kterýž byl nad platy, uházeli ho synové Izraelští kamením až do smrti, čímž král Roboám přinucen byl, aby vsedna na vůz, utekl do Jeruzaléma. ¹⁹ A tak odstoupili synové Izraelští od domu Davidova až do dnešního dne.

11 Když pak přijel Roboám do Jeruzaléma, shromáždil dům Judův a Beniaminův, sto a osmdesáte tisíc výborných bojovníků, aby bojovali proti Izraelovi, a aby zase obráceno bylo království k Roboámovi. ² Tedy stala se řeč Hospodinova k Semaiášovi, muži Božímu, řkoucí: ³ Pověz Roboámovi synu Šalomounovu, králi Judskému, a všemu lidu Izraelskému, kterýž jest v pokolení Judově a Beniaminově, řka: ⁴ Takto praví Hospodin: Netáhněte a nebojíte proti bratřím svým, navratte se jeden každý do domu svého; nebo ode mne stala se věc tato. I uposlechl rozkazu Hospodinova, a navrátili se, aby netáhli proti Jeroboámovi. ⁵ I bydlil Roboám v Jeruzalémě, a vzdělal města hrazená v Judstvu. ⁶ A vzdělal Betlém, Etam. a Tekoe, ⁷ Betsur, Socho a Adulam, ⁸ Gát, Maresa a Zif, ⁹ Adoraim, Lachis a Azeka, ¹⁰ Zaraha, Aialon a Hebron, kteráž byla v pokolení Judově a Beniaminově města hrazená. ¹¹ A když upevnil města hrazená, osadil v nich knížata, a zdělal špižirny k potravám, k oleji a vínu. ¹² A v jednom každém městě složil štíty a kopí, a opatřil ta města velmi dobře, a tak kraloval nad Judou a Beniaminem. ¹³ Kněží také a Levítové, kteříž byli ve všem Izraeli, postavili se

k němu ze všech končin svých.¹⁴ Opustili byli zajisté Levítové předměstí svá i vládařství svá, a odebrali se do Judstva a do Jeruzaléma, (proto, že je zavrhl Jeroboám a synové jeho, aby v úřadu kněžském nesloužili Hospodinu.¹⁵ A nařídil sobě kněží k sloužení po výsostech dáblům a telatům, kterýchž byl nadělal).¹⁶ A za nimi ze všech pokolení Izraelských ti, kteříž oddali srdce své k hledání Hospodina Boha Izraelského, přišli do Jeruzaléma, aby obětovali Hospodinu Bohu otců svých.¹⁷ A tak utvrdili království Judské, a zsilili Roboáma syna Šalomounova za tři léta, a po ta tři léta chodili po cestě Davidově a Šalomounově.¹⁸ Potom pojal sobě Roboám ženu, Mahalat, dceru Jerimota syna Davidova, a Abichail, dceru Eliaba syna Izai.¹⁹ Kteráž mu zplodila syny: Jeusa a Semariáše a Zahama.²⁰ A po té pojal Maachu dceru Absolonovu, kteráž mu porodila Abiáše, Attaie, Zizu a Selomita.²¹ Ale miloval Roboám Maachu dceru Absolonovu, nade všechny ženy i ženiny své; nebo byl pojal žen osmnáct, a ženin šedesát, a zplodil dvaceti a osm synů a šedesáte dcer.²² Ustanovil pak Roboám Abiáše syna Maachy za kníže a vývodu mezi bratřími jeho; nebo myslil ho ustanoviti králem.²³ A opatrnosti užívaje, rozsadil všechny jiné syny své po všech krajích Judových a Beniaminových, ve všech městech ohrazených, i dal jim potravu hojně, a nabral jim mnoho žen.

12 I stalo se, když utvrdil království Roboám a zmocnil je, opustil zákon Hospodinův, i všecken Izrael s ním.² Stalo se, pravím, léta pátého království Roboáмова, že vytáhl Sesák král Egyptský proti Jeruzalému, (nebo byli zhřešili proti Hospodinu),³ S tisícem a dvěma sty vozů, a s šedesáti tisíci jízdných, a nebylo počtu lidu, kterýž přitáhl s ním z Egypta, Lubimských, Sukkimských a Chussimských.⁴ A pobral města hrazená, kteráž byla v Judstvu, a přitáhl až k Jeruzalému.⁵ Tedy Semaiáš prorok přišel k Roboámovi a k knížatům Judským, kteříž se byli sebrali do Jeruzaléma, bojíce se Sesáka, a řekl jim: Toto praví Hospodin: Vy jste mne opustili, i já také opouštím vás v rukou Sesákových.⁶ I ponížili se knížata Izraelská i král, a řekli: Spravedlivýť jest Hospodin.⁷ A když viděl Hospodin, že se ponížili, stalo se slovo Hospodinovo k Semaiášovi, řkoucí: Ponížiliť jsou se, neshladím jich, ale dám jim tudíž vysvobození, aniž se vyleje prchlivost má na Jeruzalém skrze Sesáka.⁸ A však sloužití jemu budou, aby zkusili, co jest to mně sloužití, a sloužití králům zemským.⁹ A tak vstoupiv Sesák král Egyptský do Jeruzaléma, pobral poklady domu Hospodinova, i poklady domu královského, všecko to pobral. Vzal i pavézy zlaté, kterýchž byl nadělal Šalomoun.¹⁰ I nadělal král Roboám místo nich pavéz měděných, a poručil je úředníkům nad drabanty, kteříž ostríhali brány domu královského.¹¹ A když král chodíval do domu Hospodinova, přicházivali drabantí a nosili je; potom též zase přinášeli je do pokoje drabantů.¹² Když se pak ponížil, odvrátila se od něho prchlivost Hospodinova, a neshladil ho do cela, tak jakož se k Judovi v dobrých věcech ohlašoval.¹³ Tedy zmocnil se král Roboám v Jeruzalémě a kraloval; nebo ve čtyřicíti a v jednom létě byl Roboám, když počal kralovati, a sedmnácte let kraloval v Jeruzalémě, městě, kteréž vyvolil Hospodin ze všech pokolení Izraelských, aby tam přebývalo jméno jeho. Jméno matky jeho bylo Naama Ammonitská.¹⁴ Kterýž činil zlé věci; nebo neustavil srdce svého, aby hledal Hospodina.¹⁵ Věci pak Roboámovy, první i poslední, zdaž zapsány nejsou v knihách Semaiáše proroka, a Iddo proroka, kdež se vyčítá pořádek rodů, ano i války mezi Roboámem a Jeroboámem, po všechny dny?¹⁶ I usnul Roboám s otcí svými, a pochován jest v městě Davidově, a kraloval Abiáš syn jeho místo něho.

13 Léta osmnáctého krále Jeroboáma kraloval Abiáš nad Judou.² Tři léta kraloval v Jeruzalémě, (a jméno matky jeho Michaia, dcera Urielova z Gabaa), a byla válka mezi Abiášem a Jeroboámem.³ Pročež sšikoval Abiáš vojsko udatných bojovníků, čtyřikrát sto tisíc mužů výborných, Jeroboám pak sšikoval se proti němu, maje osmkrát sto tisíc mužů výborných, velmi udatných.⁴ I postavil se Abiáš na vrchu hory Semaraim, kteráž byla mezi horami Efraimskými, a řekl: Slyšte mne, Jeroboáme i všecken Izraeli.⁵ Zdalíž jste neměli věděti, že Hospodin Bůh Izraelský dal království Davidovi nad Izraelem na věky, jemu i synům jeho smlouvou trvánlivou?⁶ Ale povstal Jeroboám syn Nebatův, služebník Šalomouna syna Davidova, a zprotivil se pánu svému.⁷ A sebrali se k němu lidé nevášní a bezbožní a zsilili se proti Roboámovi synu Šalomounovu, Roboám pak byv dítě a srdce choulostivého, neodepřel jim zmužile.⁸ Tak vy nyní myslíte zsiliti se proti království Hospodinovu, kteréž jest v ruce synů Davidových, a jest vás veliké množství; máte také při sobě telata zlatá, kterýchž vám nadělal Jeroboám, za bohy.⁹ Zdalíž jste nezavrhlí kněží Hospodinových, synů Aronových a Levítů, a nadělali jste sobě kněží, tak jako národové jiných zemí? Kdožkoli přichází, aby posvěceny byly ruce jeho volčetem mladým a sedmi skopci, hned je knězem těch, jenž nejsou bohové.¹⁰ Ale my jsme Hospodina Boha našeho, aniž jsme se ho spustili, kněží pak přísluhující Hospodinu jsou synové Aronovi a Levítové, kteříž konají práci svou,¹¹ A pálí Hospodinu zápaly každého jitra a každého večera, kadí také vonnými věcmi, zpořádání také chlebů na stole čistém, a svícen zlatý s lampami jeho spravují, aby hořely každého večera. A tak my ostríháme nařízení Hospodina Boha svého, ale vy strhli jste se jeho.¹² Protož aj, s námi jest Bůh vůdce náš, a kněží jeho a trouby zvučné, aby zněly proti vám. Synové Izraelští, nebojujte s Hospodinem

Bohem otců svých, nebo nepovede se vám šťastně. ¹³ Mezi tím Jeroboám obvedl zálohy, aby po zadu na ně připadli, a tak byli Izraelští před Judskými, a zálohy ty byly jim pozadu. ¹⁴ Tedy spatřiv Juda, an válka jim s předu i s zadu, zvolali k Hospodinu, a kněží troubili v trouby. ¹⁵ Učinili také pokřik muži Judští. I stalo se v tom pokřiku mužů Judských, ranil Bůh Jeroboáma i všecken Izrael před Abiášem a Judou. ¹⁶ A tak utíkali synové Izraelští před Judou, ale dal je Bůh v ruku jejich. ¹⁷ Nebo porazili je Abiáš a lid jeho ranou velikou, tak že padlo zbitých z Izraele pětkrát sto tisíc mužů výborných. ¹⁸ Protož sníženi jsou synové Izraelští v ten čas, a zmocnili se synové Judovi, nebo zpolehli na Hospodina Boha otců svých. ¹⁹ I honil Abiáš Jeroboáma, a vzal mu města, Bethel i vsi jeho, Jesana i vsi jeho, a Efron i vsi jeho. ²⁰ Aniž se mohl zase zsiliti více Jeroboám po všechny dny Abiášovy. I ranil jej Hospodin, tak že umřel. ²¹ Ale Abiáš zmocnil se, kterýž byl sobě pojal žen čtrnáct, a zplodil dvamecítma synů a šestnácte dcer. ²² Ostatek pak činů Abiášových, a života jeho i řečí jeho, sepsáno jest v knize proroka Iddo.

14 Když pak usnul Abiáš s otci svými, a pochovali jej v městě Davidově, kraloval Aza syn jeho místo něho. Za jeho dnů v pokoji byla země deset let. ² I činil Aza to, což se dobře líbilo Hospodinu Bohu jeho. ³ Nebo zbořil oltáře cizí i výsosti, a stroskotal obrazy jejich, a posekal háje jejich. ⁴ A přikázal Judovi, aby hledali Hospodina Boha otců svých, a ostříhali zákona a přikázání jeho. ⁵ Zkazil, pravím, po všech městech Judských výsosti a slunečné obrazy, a bylo v pokoji království za času jeho. ⁶ Zatím vzdělal města hrazená v Judstvu, proto že v pokoji byla země, aniž jaká proti němu válka povstala těch let; nebo Hospodin dal jemu odpočinutí. ⁷ I řekl lidu Judskému: Vzdělejme ta města, a ohradme je zdmi a věžemi, branami i závorami, dokudž země jest v moci naší. Aj, že jsme hledali Hospodina Boha svého, hledali jsme ho, a dal nám odpočinutí odevšad. A tak stavěli a šťastně se jim zvedlo. ⁸ Měl pak Aza vojsko těch, kteříž nosili štíty a kopí, z pokolení Judova třikrát sto tisíců, a z Beniaminova pavézníků a střelců dvě stě a osmdesáte tisíců. Všickni ti byli muži udatní. ⁹ I vytáhl proti nim Zerach Mouřenín, maje v vojtě desetkrát sto tisíců, a vozů tři sta, a přitáhl až k Maresa. ¹⁰ Vytáhl též i Aza proti němu. I sšikovali vojska v údolí Sefata u Maresa. ¹¹ Tedy volal Aza k Hospodinu Bohu svému, a řekl: Hospodine, neníť potřebí tobě velikého množství, když ty chceš pomoci mdlejším. Pomozíž nám, Hospodine Bože náš, neboť v tebe doufáme, a ve jménu tvém jdeme proti množství tomuto. Hospodine, ty jsi Bůh náš; nechť nemá moci proti tobě bidný člověk. ¹² I ranil Hospodin Mouřeniny před Azou a před lidem Judským, tak že utíkali Mouřenínové. ¹³ A honil je Aza i lid, kterýž byl s ním, až do Gerar. I padli Mouřenínové, že se nijakž otaviti nemohli; nebo potříni jsou před Hospodinem a před vojskem jeho. I odnesli onino kořisti velmi mnoho. ¹⁴ Pohubili také všechna města vůkol Gerar; strach zajisté Hospodinův připadl na ně. I vzebrali všechna města; nebo mnoho kořisti v nich bylo. ¹⁵ Též i obyvatele v staních při dobytých zbili, a zajavše ovec velmi mnoho a velbloudů, navrátili se do Jeruzaléma.

15 Tehdy na Azariáše syna Odedova sstoupil duch Boží. ² Pročež vyšed vstříc Azovi, řekl jemu: Slyšte mne, Azo i všechno pokolení Judovo a Beniaminovo. Hospodin byl s vámi, dokudž jste byli s ním, a budete-li ho hledati, najdete ho; pakli ho opustíte, opustíť vás. ³ Po mnohé zajisté dny Izrael jest bez pravého Boha a bez kněží, učitelů i bez zákona, ⁴ Ješto, kdyby se v úzkosti své k Hospodinu Bohu Izraelskému byli obrátili a hledali ho, byliť by ho našli. ⁵ Ale časů těchto není bezpečno vycházeti ani vcházeti; nebo nepokoj veliký jest mezi všemi obyvateli země, ⁶ Tak že šlapá národ po národu, a město po městu, proto že Bůh kormoutí je všelijakými úzkostmi. ⁷ Protož vy posilňte se, a neopouštějte rukou svých; nebo má mzdu práce vaše. ⁸ A když slyšel Aza slova ta a proroctví Odeda proroka, posilil se, a vyplénil ohavnosti ze vsí země Judské a Beniaminské, i z měst, kteráž byl vzal na hoře Efraim, a obnovil oltář Hospodinův, kterýž byl před síní Hospodinovou. ⁹ Potom shromáždil všechno pokolení Judovo i Beniaminovo, a příchozí s nimi z Efraima, Manassesa a Simeona; nebo jich bylo uteklo k němu z lidu Izraelského velmi mnoho, vidouce, že Hospodin Bůh jeho jest s ním. ¹⁰ I sebrali se do Jeruzaléma třetího měsíce, patnáctého léta kralování Azova, ¹¹ A obětovali Hospodinu v ten den z kořisti přihnaných, volů sedm set a ovcí sedm tisíc. ¹² A vešli v smlouvu, aby hledali Hospodina Boha otců svých, z celého srdce svého a ze vsí duše své, ¹³ A kdož by koli nehledal Hospodina Boha Izraelského, aby byl usmrčen, buď malý neb veliký, buď muž neb žena. ¹⁴ I přísáhli Hospodinu hlasem velikým, s zvukem na trouby i na pozouny. ¹⁵ Všecken zajisté lid Judský radoval se z přísahy té; nebo celým srdcem svým přísáhli, a se vsí ochotností hledali ho, a našli jej. I dal jim odpočinutí Hospodin se všech stran. ¹⁶ Nadto i Maachu matku ssadil Aza král, aby nebyla královnou, proto že byla vzdělala v háji hroznou modlu. I podtal Aza modlu tu hroznou, a zdrobil i spálil ji při potoku Cedron. ¹⁷ Ačkoli výsosti nebyly zkaženy v lidu Izraelském, srdce však Azovo bylo celé po všechny dny jeho. ¹⁸ Vnesl také ty věci, kteréž posvěceny byly od otce jeho, i to, čehož sám posvětil, do domu Božího, stříbro, zlato i nádoby. ¹⁹ A nebylo války až do léta třidcátého pátého kralování Azova.

16 Léta třicátého šestého kralování Azova vytáhl Báza král Izraelský proti Judovi, a stavěl Ráma, aby nedal vyjít ani jít k Azovi králi Judskému. ²Tedy vzav Aza stříbro i zlato z pokladů domu Hospodinova i domu královského, poslal k Benadadovi králi Syrskému, kterýž bydlil v Damašku, řka: ³Smlouva jest mezi mnou a mezi tebou, mezi otcem mým a mezi otcem tvým. Aj, posílámť teď stříbro a zlato, jdi, zruš smlouvu svou s Bázou králem Izraelským, ať odtrhne ode mne. ⁴I uposlechl Benadad krále Azy, a poslal knížata s vojsky svými proti městům Izraelským. I dobyli Jon a Dan, též Abelmaim i všech měst Neftalimových, v nichž měli sklady. ⁵To když uslyšel Báza, přestal stavět Ráma, a zanechal díla svého. ⁶V tom Aza král pojal všecken lid Judský, a pobrali kamení z Ráma i dříví, z něhož stavěl Báza, a vystavěl z něho Gabaa a Masfa. ⁷V ten pak čas přišel Chanani prorok k Azovi králi Judskému, a řekl jemu: Že jsi zpolehl na krále Syrského, a nezpolehl jsi na Hospodina Boha svého, proto ušlo vojsko krále Syrského z ruky tvé. ⁸Zdaliž jsou Chussimští a Lubimští neměli vojsk velmi velikých, s vozy a jezci náramně mnohými? A když jsi zpolehl na Hospodina, vydal je v ruku tvou. ⁹Oči zajisté Hospodinovy spatřují všecku zemi, aby dokazoval síly své při těch, kteříž jsou k němu srdce upřímného. Bláznivě jsi učinil v té věci, protože od toho času budou proti tobě války. ¹⁰Tedy rozhněvav se Aza na proroka, dal ho do vězení; nebo se byl rozhněval na něj pro tu věc. A utiskal Aza některé z lidu toho času. ¹¹O jiných pak věcech Azových, prvních i posledních, zapsáno jest v knize o králich Judských a Izraelských. ¹²Potom léta třicátého devátého kralování svého nemocen byl Aza na nohy své těžkou nemocí, a však v nemoci své nehledal Boha, ale lékařů. ¹³A tak usnul Aza s otcí svými, a umřel léta čtyřicátého prvního kralování svého. ¹⁴A pochovali jej v hrobě jeho, kterýž byl vytesal sobě v městě Davidově, a položili ho na lůžku, kteréž byl naplnil vonnými věcmi a mastmi dílem apatykářským připravenými. I pálili to jemu ohněm velmi velikým.

17 I kraloval Jozafat syn jeho místo něho, a zmocnil se Izraele. ²I osadil lidem válečným všecka města hrazená v Judstvu, a postavil stráž v zemi Judské a v městech Efraim, kteráž byl zdobýval Aza otec jeho. ³A byl Hospodin s Jozafatem; nebo chodil po cestách Davida otce svého prvních, aniž hledal modl. ⁴Ale Boha otce svého hledal, a v příkázaních jeho chodil, aniž následoval skutků lidu Izraelského. ⁵I utvrdil Hospodin království v ruce jeho, a dal všecken lid Judský dary Jozafatovi, tak že měl bohatství a slávy hojně. ⁶A nabyv udatného srdce k cestám Hospodinovým, zkazil přesto také i výsosti a háje v Judstvu. ⁷Léta pak třetího království svého poslal knížata svá: Benchaile, Abdiáše, Zachariáše, Natanaele a Micheáše, aby učili v městech Judských. ⁸A s nimi Levíty: Semaiáše, Netaniáše, Zebadiáše, Azaele, Semiramota, Jonatana, Adoniáše, Tobiáše a Tobadoniáše, Levíty, a s nimi Elisama a Jehorama, kněží, ⁹Kteríž učili v Judstvu, majíce s sebou knihu zákona Hospodinova. Chodili pak vůkol po všech městech Judských, vyučující lid. ¹⁰I byl strach Hospodinův na všech královstvích zemí, kteréž byly vůkol Judstva, tak že nebojovali proti Jozafatovi. ¹¹Nýbrž i Filistinští přinášeli Jozafatovi dary a berni uloženou. Arabští také přiháněli jemu dobytky, skopců po sedmi tisících a sedmi steh, též kozlů po sedmi tisících a sedmi steh. ¹²I prospíval Jozafat, a rostl až na nejvyšší, a vystavěl v Judstvu zámky a města k skladům. ¹³A práci mnohou vedl při městech Judských, muže pak válečné a slovoutné měl v Jeruzalémě. ¹⁴A tento jest počet jich po domích otců jejich: Z Judy knížata nad tisíci: Adna kníže, a s ním udatných rytířů třikrát sto tisíc. ¹⁵A po něm Jochanan kníže, a s ním dvě stě a osmdesát tisíc. ¹⁶Po něm Amaziáš syn Zichrův, kterýž se dobrovolně byl oddal Hospodinu, a při něm dvakrát sto tisíc mužů udatných. ¹⁷Z Beniamina pak muž udatný Eliada, a s ním lidu zbrojného s lučisti a pavézami dvakrát sto tisíc. ¹⁸A po něm Jozabad, a s ním sto a osmdesát tisíc způsobilých k boji. ¹⁹Ti sloužili králi, kromě těch, kteréž byl osadil král po městech hrazených po všem Judstvu.

18 I měl Jozafat bohatství a slávu velmi velikou, a spřiznil se s Achabem. ²Přijel pak po letech k Achabovi do Samaří, a nabil Achab ovci a volů hojně pro něj a pro lid, kterýž byl s ním, a namlouval ho, aby táhl do Rámot Galád. ³Nebo řekl Achab král Izraelský Jozafatovi králi Judskému: Potáhneš-li se mnou do Rámot Galád? Odpověděl jemu: Jakž jsem já, tak jsi ty, jako lid tvůj, tak lid můj, a s tebouť budu v tom boji. ⁴Řekl také Jozafat králi Izraelskému: Vzeptej se medle dnes na slovo Hospodinovo. ⁵I shromáždil král Izraelský proroky svých čtyři sta mužů, a řekl jim: Máme-li jeti do Rámot Galád na vojnu, čili tak nechati? I řekli: Táhní, nebo dá je Bůh v ruku královi. ⁶Tedy řekl Jozafat: Což již není zde proroka Hospodinova žádného, abychom se ho zeptali? ⁷Odpověděl král Izraelský Jozafatovi: Ještěť jest muž jeden, skrze něhož bys se mohl poraditi s Hospodinem, ale já ho nenávidím, proto že mi nikdy nic dobrého neprorokuje, ale vždycky zlé. Ten jest Micheáš syn Jemlův. Ale Jozafat řekl: Nechtě tak nemluví král. ⁸Protož povolav král Izraelský komorníka jednoho, řekl: Přiveď sem rychle Micheáše syna Jemlova. ⁹(Mezi tím král Izraelský a Jozafat král Judský seděli jeden každý na stolici své, odíni jsouce rouchem. Seděli pak v placu u vrat brány Samařské, a všickni proroci

prorokovali před nimi. ¹⁰ Kdežto Sedechiáš syn Kenanův udělal sobě byl i rohy železné, a řekl: Takto praví Hospodin: Těmito trkati budeš Syrské, dokudž jich nepohubíš. ¹¹ Tak podobně všickni proroci prorokovali, řkouce: Jeď do Rámot Galád, a šťastně se povede; nebo dá je Hospodin v ruku královu.) ¹² V tom posel ten, kterýž šel, aby zavolal Micheáše, mluvil jemu, řka: Aj, řeči proroků těch jednostejné jsou a dobré před králem. Medle, buď řeč tvá, jako řeč kterého z nich, a mluv dobré věci. ¹³ Jemuž řekl Micheáš: Živť jest Hospodin, že cožkoli vyřkne Bůh můj, to mluviti budu. ¹⁴ A když přišel k králi, řekl jemu král: Micheáši, máme-li jeti proti Rámot Galád na vojnu, čili tak nechati? Kterýž řekl: Táhněte a šťastně se vám povede, i budou dáni v ruku vaši. ¹⁵ Ještě řekl jemu král: I kolikrátž tě mám přísahou zavazovati, abys mi nemluvil než pravdu ve jménu Hospodinovu? ¹⁶ Protož řekl: Viděl jsem všecken lid Izraelský rozptýlený po horách jako ovce, kteréž nemají pastýře; nebo řekl Hospodin: Nemají pána tito, navrať se jeden každý do domu svého v pokoji. ¹⁷ I řekl král Izraelský Jozafatovi: Zdalížť jsem neřekl, že mi nebude prorokovati nic dobrého, ale zlé? ¹⁸ Řekl dále: Protož slyšte slovo Hospodinovo: Viděl jsem Hospodina sedícího na trůnu svém, a všecko vojsko nebeské stojící po pravici jeho i po levici jeho. ¹⁹ I řekl Hospodin: Kdo oklamá Achaba krále Izraelského, aby vytáhl a padl u Rámot Galád? A když pravil ten toto, a jiný pravil jiné, ²⁰ Tož vyšel duch, a postaviv se před Hospodinem, řekl: Já ho oklamám. Hospodin pak řekl jemu: Jakým způsobem? ²¹ Odpověděl: Vyjdu a budu duchem lživým v ústech všech proroků jeho. Kterýžto řekl: Oklamáš a dovedeš toho; jdiž a učiň tak. ²² Protož aj, jižť dal Hospodin ducha lživého v ústa proroků tvých těchto, ješto však Hospodin mluvil zlé proti tobě. ²³ Tedy přistoupi Sedechiáš syn Kenanův, dal políček Micheášovi a řekl: Kterouž jest cestou odšel duch Hospodinův ode mne, aby mluvil tobě? ²⁴ Odpověděl Micheáš: Aj, užříš v ten den, když vejdeš do nejtajnějšího pokoje, abys se skryl. ²⁵ I řekl král Izraelský: Jměte Micheáše, a dovedte ho k Amonovi hejtmanu města, a k Joasovi synu královu. ²⁶ A díte: Takto praví král: Dejte tohoto do žaláře a dávejte mu jísti maličko chleba a maličko vody, dokudž se nenavrátím v pokoji. ²⁷ Ale Micháš řekl: Jestliže se ty navrátíš v pokoji, tedyť nemluvil Hospodin skrze mne. Přesto řekl: Slyštež to všickni lidé. ²⁸ A tak táhl král Izraelský a Jozafat král Judský proti Rámot Galád. ²⁹ I řekl král Izraelský Jozafatovi: Změním já se, když půjdu k bitvě, ale ty oblec se v roucho své. I změnil se král Izraelský, a jeli k bitvě. ³⁰ Král pak Syrský přikázal byl hejtmanům nad vozy svými, řka: Nebojujte proti malému ani proti velikému, než proti samému králi Izraelskému. ³¹ I stalo se, když hejtmané nad vozy uzřeli Jozafata, řekli: Král Izraelský jest. Takž se obrátili proti němu, aby bojovali. Tedy zkríkl Jozafat, a Hospodin spomohl jemu, a odvrátil je Bůh od něho. ³² Nebo uzřevše hejtmané nad vozy, že on není král Izraelský, obrátili se od něho. ³³ Muž pak střelil z lučiště náhodou, a postřelil krále Izraelského, kdež se pancíř spojuje. Pročež řekl vozkovi: Obráť se, a vyvez mne z vojska; nebo jsem nemocen. ³⁴ I rozmohla se bitva v ten den. Král pak Izraelský stál na voze proti Syrským až do večera, i umřel v západ slunce.

19 Když se pak navracoval Jozafat král Judský do domu svého v pokoji do Jeruzaléma, ² Vyšel jemu vstříc Jéhu syn Chananův, prorok, a řekl králi Jozafatovi: Zdalíž jsi bezbožnému měl pomáhati, a ty, jenž nenávidíš Hospodina, milovati? Z té příčiny proti tobě jest hněv Hospodinův. ³ Ale však nalezly se věci dobré při tobě, že jsi vysekal háje z země, a nastrojil srdce své, abys hledal Boha. ⁴ I bydlil Jozafat v Jeruzalémě, a zase projel lid od Bersabé až k hoře Efraim, a navrátil je k Hospodinu Bohu otců jejich. ⁵ A ustanovil soudce v zemi po všech městech Judských hrazených, v jednom každém městě. ⁶ Tedy řekl soudcům: Vizte, jak co činíte; nebo nevedete soudu za člověka, ale za Hospodina, kterýž vám přítomen jest při vykonávání soudu. ⁷ A protož budiž bázeň Hospodinova při vás. Ostříhejte toho a čiňte tak, neboť není u Hospodina Boha našeho nepravosti, tak aby šetřiti měl osob, aneb přijímati dary. ⁸ Tak i v Jeruzalémě ustanovil Jozafat některé z Levitů a z kněží, a z knížat otcovských, čeledí Izraelských, k soudu Hospodinovu a k rozepřem těch, kteříž by se obraceli o to do Jeruzaléma. ⁹ A přikázal jim, řka: Takž dělejte v bázni Hospodinově, u víře a v srdci upřímém. ¹⁰ A při všeliké rozepři, kteráž by přišla před vás od bratří vašich, kteříž bydlí v městech svých, buď mezi krví a krví, mezi zákonem a přikázáním, ustanoveními a soudy, napomenete jich, aby nehřešili proti Hospodinu, tak aby nepřišla prchlivost na vás, ani na bratří vaše. Tak čiňte, a neuběhnete v hřích. ¹¹ A aj, Amariáš, kněz nejvyšší, mezi vámi bude ve všech věcech Hospodinových, a Zebadiáš syn Izmaelův, vývoda domu Judova, ve všeliké věci královské. Máte také Levity správce mezi sebou; posilněž se a zmužile sobě počínejte, a buďte Hospodin s tím, kdož bude dobrý.

20 I stalo se potom, že přitáhli synové Moáb a synové Ammon, a s nimi někteří od Ammonitských, proti Jozafatovi na vojnu. ² A přišedše, oznámili Jozafatovi, řkouce: Přitáhlo proti tobě množství veliké z zámoří, z země Syrské, a aj, jsou v Hasesontamar, jenž jest Engadi. ³ I ulekl se, a obrátil Jozafat tvář svou k hledání Hospodina, a vyhlásil půst všemu lidu Judskému. ⁴ A tak shromáždil se lid Judský, aby hledali Hospodina. Také i ze všech měst Judských sešli se hledati Hospodina. ⁵ Tedy stál Jozafat v shromáždění Judském a Jeruzalémském, v domě Hospodinově před síní novou, ⁶ A řekl: Hospodine, Bože otců našich, zdalíž ty sám nejsi

Bohem na nebi? Zdalíž ty nepanuješ nade všemi královstvími národů? Zdalíž v ruce tvé není síly a moci, tak že není, kdo by se mohl postavit proti tobě? ⁷ Zdalíž jsi ty, Bože náš, nevyhnal obyvatelů země této před tváří lidu svého Izraelského, a dal jsi ji semeni Abrahama, milovníka svého na věky? ⁸ Kterížto bydlili v ní, a vzdělali tobě v ní svatyni, jménu tvému, řkouce: ⁹ Jestliže by na nás přišly zlé věci, meč pomsty, buď morová rána, buď hlad, postavíme se před tímto domem a před tebou, (poněvadž jméno tvé jest v domě tomto), a budeme volati k tobě v úzkostech svých, i vyslyšíš a vysvobodíš. ¹⁰ A nyní, aj, synové Ammon a Moáb, a hora Seir, skrže něž jsi nedopustil jíti Izraelovi, když se brali z země Egyptské, ale uhnuli se od nich, a nepohubili jich, ¹¹ Aj hle, oni odplacují se nám, přitáhše, aby nás vyhnali z dědictví tvého, kteréž jsi právem dědičným dal nám. ¹² Bože náš, zdali jich souditi nebudeš? V násť zajisté není žádné síly proti množství tomuto velikému, kteréž táhne proti nám, aniž my víme, co bychom činiti měli, toliko na tě patří oči naše. ¹³ Všecken také lid Judský stáli před Hospodinem, též i dítky jich, ženy i synové jejich. ¹⁴ Jachaziel pak syn Zachariáše syna Benaiášova, syna Jehielova, syna Mataniášova, Levita z synů Azafových, nadšen jsa duchem Hospodinovým, u prostřed toho shromáždění, ¹⁵ Řekl: Pozorujte všecken Judo a obyvatelé Jeruzalémští, i ty králi Jozafate. Takto vám praví Hospodin: Nebojte se vy, ani se lekejte množství tohoto velikého; nebo ne váš bude boj, ale Boží. ¹⁶ Zítřej vytahněte proti nim, aj, oni potáhnou po stráni Ziz, a naleznete je při konci údolí naproti poušti Jeruel. ¹⁷ Nebudete vy bojovati tuto. Postavte se, stůjte a vizte vysvobození Hospodinovo při sobě, ó Judo a Jeruzaléme. Nebojte se, aniž se strachujte; zítra vyjděte proti nim, a Hospodin bude s vámi. ¹⁸ I sklonil se Jozafat tváří k zemi, a všecken lid Judský i obyvatelé Jeruzalémští padli před Hospodinem, klanějíce se Hospodinu. ¹⁹ Vstali pak Levítové z synů Kahat a z synů Chóre, aby chválili Hospodina Boha Izraelského hlasem velikým a vysokým. ²⁰ Potom vstavše ráno, vytáhli na poušť Tekoe. A když vycházeli, stál Jozafat a řekl: Slyšte mne, Judo a obyvatelé Jeruzalémští. Věřte v Hospodina Boha svého, a stane se vám věrně; věřte prorokům jeho, a šťastně se vám povede. ²¹ A tak poradiv se s lidem, postavil zpěváky Hospodinu, aby chválili okrasu svatosti, a když by vycházeli sšikovaní k boji, aby oni napřed šli a říkali: Oslavujte Hospodina, nebo na věky milosrdenství jeho. ²² Tu chvíli pak, když oni začali zpěv a chválení, obrátil Hospodin ty, kteréž byli v zálohách, na syny Ammon, Moáb a obyvatele hory Seir, ješto však byli přitáhli proti Judovi, a tak sami se bili. ²³ Nebo povstali synové Ammon a Moábští proti obyvatelům hory Seir, aby zmordovali a shladili je. A když dokonali boj proti obyvatelům hory Seir, pomáhali sobě a hubili jedni druhé. ²⁴ Mezi tím lid Judský přitáhl k stráži, kteráž jest na poušti, a uzřeli to množství, a aj, mrtví leží na zemi, aniž kdo ušel. ²⁵ Pročež přistoupil Jozafat s lidem svým, aby rozebrali loupeže jejich, a našli u nich hojnost zboží i klénotů na tělech zbitých. I rozbitovali toho mezi sebou, tak že unesti nemohli; za tři dni dělili ty loupeže, proto že jich mnoho bylo. ²⁶ V den pak čtvrtý shromáždili se do údolí Beracha, a že tu dobrořečili Hospodinu, protož nazvali jméno místa toho údolí Beracha až do dnešního dne. ²⁷ Zatím obrátili se všickni muži Judští a Jeruzalémští, a Jozafat před nimi, aby se navrátili do Jeruzaléma s veselím; nebo byl obveselil je Hospodin nad nepřátely jejich. ²⁸ I vešli do Jeruzaléma s loutnami a harfami a s trubami do domu Hospodinova. ²⁹ Tedy připadl strach Boží na všechna království zemská, když uslyšeli, že Hospodin bojoval proti nepřátelům lidu Izraelského. ³⁰ A tak v pokoji bylo království Jozafatovo; nebo odpočinutí dal jemu Bůh jeho odevšad. ³¹ Kraloval pak Jozafat nad Judou. Ve třicet pět let byl, když kralovati začal, a pětmečítma let kraloval v Jeruzalémě. Jméno matky jeho Azuba, dcera Silchi. ³² A chodil po cestě Azy otce svého, aniž se uchýlil od ní, čině to, což pravého jest před očima Hospodinovýmá. ³³ A však výsosti nebyly zkaženy, nebo ještě lid byl nenastrojil srdce svého k Bohu otců svých. ³⁴ O jiných pak věcech Jozafatových, prvních i posledních, sepsáno jest v knihách Jéhu syna Chanani, kterémuž bylo poručeno, aby to vložil do knihy o králích Izraelských. ³⁵ Potom stovaryšil se Jozafat král Judský s Ochoziášem králem Izraelským, kterýž sobě bezbožně počínal. ³⁶ Stovaryšil se pak s ním proto, aby nadělal lodí, kteréž by přecházely přes moře. I nadělali lodí v Aziongaber. ³⁷ Protož prorokoval Eliezer syn Dodavahův z Maresa proti Jozafatovi, řka: Jakž jsi se stovaryšil s Ochoziášem, roztrhl Hospodin skutky tvé. I stroskotány jsou lodí, a tak nemohly se doplavit přes moře.

21 Potom usnul Jozafat s otcí svými, a pochován jest s nimi v městě Davidově. I kraloval Jehoram syn jeho místo něho. ² Měl pak bratří, syny Jozafatovy, Azariáše, Jechiele, Zachariáše, Azariáše, Michaele a Sefatiáše. Všickni ti byli synové Jozafata krále Izraelského. ³ Kterýmž byl dal otec jejich darů mnoho, stříbra a zlata, a věcí drahých, s městy hrazenými v Judstvu, království pak dal Jehoramovi, proto že on byl prvorozený. ⁴ I uvázal se Jehoram v království otce svého, a zmocniv se, zmordoval všechny bratří své mečem, ano i některé z knížat Izraelských. ⁵ Ve dvou a třicet let byl Jehoram, když počal kralovati, a osm let kraloval v Jeruzalémě. ⁶ A chodil po cestě králů Izraelských, tak jako činil dům Achabův; nebo dceru Achabovu měl za manželku, a činil zlé věci před očima Hospodinovýmá. ⁷ Hospodin však nechtěl zahladiti domu Davidova, pro smlouvu, kterouž byl učinil s Davidem, a poněvadž byl řekl, že dá jemu svíce i synům jeho po všechny dny. ⁸ Ve dnech jeho odstoupili Idumejští, aby nebyli poddáni Judovi, a ustanovili nad sebou krále.

⁹ Pročež přitáhl Jehoram s knížaty svými, i se všemi vozy svými, a vstav v noci porazil Idumejské, kteříž jej byli obklíčili, i hejtmany vozů jeho. ¹⁰ Však předce vytáhli se Idumejští z manství Judova až do tohoto dne. Téhož času zprotivilo se i Lebno, aby nebylo pod jeho mocí, proto že opustil Hospodina Boha otců svých. ¹¹ Přesto nadělal výsostí po horách Judských, a uvedl v smilství obyvatele Jeruzalémské, nýbrž dostrčil, jako i Judské. ¹² I přišlo k němu psání od Eliáše proroka, řkoucího: Toto praví Hospodin Bůh Davida otce tvého: Proto že jsi nechodil po cestách Jozafata otce svého, a po cestách Azy krále Judského, ¹³ Ale chodil jsi po cestě králů Izraelských, a uvedl jsi v smilství Judu i obyvatele Jeruzalémské, tak jako jest v smilství uvedl dům Achabův Izraele, nadto i bratří své, rodinu otce svého, lepší než jsi sám, zmrdoval jsi: ¹⁴ Aj, Hospodin uvede ránu velikou na lid tvůj a na syny tvé, na ženy tvé a na všechno jmění tvé, ¹⁵ Ty pak nemocen budeš těžce nemocí střev svých, až z tebe vyjdou střeva tvá pro nemoc rozmáhající se den ode dne. ¹⁶ A tak vzbudil Hospodin proti Jehoramovi ducha Filistinských a Arabských, kteříž jsou při končinách Chussimských. ¹⁷ Kteříž vytáhše proti zemi Judské, vtrhli do ní, a rozchvátali všechno jmění, kteréž se našlo v domě královském, ano i syny jeho a ženy jeho, tak že mu nezůstalo žádného syna kromě Joachaza, nejmladšího z synů jeho. ¹⁸ Potom pak po všem ranil jej Hospodin na střevách jeho nemocí nezhojitelnou. ¹⁹ A když se to den po dni rozmáhalo, a již čas vycházel přeběhnouti dvou let, vyšla střeva jeho pro nemoc jeho, i umřel na hrozné bolesti. A nepálil mu lid jeho vonných věcí, jako pálívali otcům jeho. ²⁰ Ve třidcítí a ve dvou letech byl, když kralovati počal, a osm let kraloval v Jeruzalémě, a sešel tak, že po něm netoužili. A však jej pochovali v městě Davidově, ale ne v hrobích královských.

22 Tedy ustanovili krále obyvatelé Jeruzalémští Ochoziáše, syna jeho nejmladšího, místo něho; nebo všechny starší byl pobil houf lotříků, kteříž přitáhli s Arabskými do ležení. A tak kraloval Ochoziáš syn Jehorama krále Judského. ² Ve čtyřidcítí a dvou letech byl Ochoziáš, když kralovati počal, a jediný rok kraloval v Jeruzalémě. Jméno pak matky jeho Atalia dcera Amri. ³ I on také chodil po cestách domu Achabova, nebo matka jeho nabádala jej k nepobožnosti. ⁴ Protož činil zlé věci před očima Hospodinovými, jako dům Achabův; ty on měl zajisté rádce po smrti otce svého, k zahynutí svému. ⁵ Nebo radou jejich se spravoval, a táhl s Joramem synem Achabovým, králem Izraelským, na vojnu proti Hazaelovi králi Syrskému do Rámot Galád, kdežto ranili Syrští Jorama. ⁶ Kterýž navrátil se, aby se hojil v Jezreel; nebo měl rány, kteréž mu učinili v Ráma, když bojoval s Hazaelem králem Syrským. V tom Azariáš syn Jehorama krále Judského sstoupil, aby navštívil Jorama syna Achabova v Jezreel, kterýž tam nemocen byl. ⁷ Bylo pak to ku pádu od Boha Ochoziášovi, že přišel k Joramovi. Nebo jakž přišel, vyjel s Joramem proti Jéhu synu Namsi, kteréhož byl pomazal Hospodin, aby vyplénil dům Achabův. ⁸ Tedy stalo se, když mstil Jéhu nad domem Achabovým, že našel knížata Judská, a syny bratří Ochoziášových, kteříž sloužili Ochoziášovi, i zmrdoval je. ⁹ Potom hledající i Ochoziáše, jali jej, an se pokrýval v Samaři, a přivedše ho k Jéhu, zabili jej a pochovali; nebo řekli: Syntť jest Jozafatův, kterýž hledal Hospodina celým srdcem svým. A tak nebylo žádného více z domu Ochoziášova, kterýž by měl moc k obdržení království. ¹⁰ Pročež Atalia matka Ochoziášova viduci, že umřel syn její, vstavši, pomordovala všechno símě královské domu Judského. ¹¹ Ale Jozabat dcera králova vzala Joasa syna Ochoziášova, a tajně ho uchvátivši z prostředku synů královských, kteříž mordováni byli, schovala jej s chůvou jeho v pokoji, kdež lůžka byla. I skryla ho Jozabat dcera krále Jorama, manželka Joiady kněze, (nebo ona byla sestra Ochoziášova), před Atalií, aby ho nezamordovala. ¹² I byl s nimi v domě Božím, skryt jsa za šest let, v nichž Atalia kralovala v té zemi.

23 Léta pak sedmého posilnil se Joiada, a pojal s sebou v smlouvu setníky, Azariáše syna Jerochamova, a Izmaele syna Jochananova, a Azariáše syna Obédova, a Maaseiáše syna Adaiášova, a Elizafata syna Zichri, ² Kteříž obcházejíce zemi Judskou, shromáždili Levítů ze všech měst Judských, a přední z otcovských čeledi Izraelských, a přišli do Jeruzaléma. ³ I učinilo všechno to shromáždění smlouvu v domě Božím s králem. Byl pak jim řekl Joiada: Aj, syn králův kralovati bude, jakož mluvil Hospodin o synech Davidových. ⁴ Tatoť jest věc, kterouž učiníte: Třetí díl vás, kteříž přicházíte v sobotu z kněží a z Levítů, budou vrátnými. ⁵ Třetí pak díl bude při domě králova, a třetí díl u brány přední, ale všecken lid bude v síních domu Hospodinova. ⁶ Aníž kdo vcházej do domu Hospodinova kromě kněží a těch Levítů, kteříž konají služby. Ti ať vcházejí, nebo svatí jsou, všecken pak lid ať drží stráž Hospodinovu. ⁷ I obstoupí Levítové krále vůkol, jeden každý maje braň svou v rukou svých, a kdož by koli všel do domu, ať umře. A budete při králi, když bude vcházeti, i když bude vycházeti. ⁸ Tedy učinili Levítové a všecken Juda všechno, cožkoli přikázal Joiada kněz, a vzali jeden každý muže své, kteříž přicházeli v sobotu, a kteříž odcházeli v sobotu; nebo byl nepropustil Joiada kněz žádné střídy. ⁹ I dal Joiada kněz setníkům kopí a pavězy i štíty, kteříž byli krále Davida, jenž byli v domě Božím. ¹⁰ A postavil všecken lid, (a jeden každý měl braň v ruce své), od pravé strany domu až do levé strany

domu, proti oltáři a proti domu, při králi všudy vůkol. ¹¹ A tak vyvedli syna králova, a postavili na něj korunu královskou a ozdoby. I ustanovili jej králem, a pomazali ho Joiada a synové jeho, a říkali: Živ buď král! ¹² V tom uslyševši Atalia hřmot sbíhajícího se lidu, a chválicího krále, vešla k lidu do domu Hospodinova. ¹³ A když pohleděla, a aj, král stál na místě vyšším, kudyž se vchází, a knížata i trubači podlé krále, a všecken lid země veselící se, a zvučící na trouby, a zpěváci s nástroji hudebními, a ti, kteříž předčili v zpívání. Tedy roztrhla Atalia roucho své, a řekla: Spiknutí, spiknutí! ¹⁴ Ale Joiada kněz rozkázal vyjítí setníkům, hejtmanům vojska, řka jim: Vyvedte ji prostředkem řadů, a kdož by za ní šel, ať jest zabit mečem. Nebo byl řekl kněz: Nezapíjejte jí v domě Hospodinově. ¹⁵ A když se jí rozstoupili s obou stran, šla, kudy se chodí k bráně koňské k domu královskému, a tu ji zabili. ¹⁶ Tedy Joiada učinil smlouvu mezi Hospodinem a mezi vším lidem, i mezi králem, aby byli lid Hospodinův. ¹⁷ Potom šel všecken lid do domu Bálova a zbořili jej i oltáře jeho, a obrazy stroskotali. Matana pak kněze Bálova zabili před oltáři. ¹⁸ I uvedl zase Joiada úředníky domu Hospodinova pod moc kněží a Levitů, kteréž byl rozdělil David v domě Hospodinově, aby obětovali zápaly Hospodinu, (jakož psáno jest v zákoně Mojžíšově), s veselím a zpíváním podlé nařízení Davidova. ¹⁹ Postavil také vratné u vrat domu Hospodinova, aby tam nevcházel poškrvněný jakoužkoli věcí. ²⁰ A pojav setníky a znamenitější, a ty, kteříž správu drželi nad lidem, i všecken lid země, provázal krále z domu Hospodinova. I šli branou hořejší do domu královského, a posadili krále na stoličce královské. ²¹ I veselil se všecken lid země, a město se upokojilo, jakž Atalii zabili mečem.

24 V sedmi letech byl Joas, když počal kralovati, a čtyřiceti let kraloval v Jeruzalémě. Jméno pak matky jeho Sebia z Bersabé. ² A činil Joas to, což pravého bylo před očima Hospodinovýmá po všechny dny kněze Joiady. ³ Mezi tím vzal mu Joiada dvě ženě, i plodil syny i dcery. ⁴ Potom pak uložil v srdci Joas, aby opravil dům Hospodinův. ⁵ I shromáždil kněží a Levity, a řekl jim: Vyjděte do měst Judských, a vybírejte ode všeho Izraele peníze, na opravu domu Boha vašeho na každý rok, vy pak pospěšte s tou věcí. Ale nepospíchali Levitové. ⁶ Protož povolav král Joiady, předního kněze, řekl jemu: Proč nepřidržíš Levitů, aby snesli z Judstva a z Jeruzaléma sbírku Mojžíše služebníka Hospodinova a shromáždění všeho Izraele k stánku svědectví? ⁷ Nebo Atalia bezbožná a synové její vlámali se do domu Božího, a všechny věci posvěcené domu Hospodinova obrátili na modly. ⁸ A tak poručil král, aby udělali jednu truhlu, a postavili ji u brány domu Hospodinova vně. ⁹ I dali svolati v Judstvu a v Jeruzalémě, aby snesli Hospodinu sbírku Mojžíše služebníka Božího, uloženou na Izraele na poušti. ¹⁰ Tedy veselila se všechna knížata i všecken lid, a přinášejíce, metali do truhly, až se zpřádali. ¹¹ Bývalo pak to, že když přinášeli truhlu k úředníkům královským skrze ruce Levitů, (nebo když viděli, že mnoho jest peněz, tedy přicházel kanclíř královský a úředník nejvyššího kněze), aby vyprázdnili truhlu, potom ji zase donášeli a postavovali na místo její. A tak činívali den po dni, a sebrali peněz velmi mnoho. ¹² Kteréž vydával král a Joiada správcům nad dílem domu Hospodinova, a oni najímali kameníky a řemeslníky k opravování domu Hospodinova, ano i kováře a kotláře k utvrzení domu Hospodinova. ¹³ Takž dělali dělníci, a spraveno jest dílo to skrze ruce jejich, tak že přivedli zase dům Boží k způsobu jeho, a upevnili jej. ¹⁴ A když dokonali, přinesli před krále a Joiadu ostatek peněz. I dal nadělati z nich nádob do domu Hospodinova, nádob k službě a obětování, a kadidlnic, i jiných nádob zlatých a stříbrných. A tak obětovali oběti zápalné v domě Hospodinově ustavičně, po všechny dny Joiadovy. ¹⁵ Potom sstaral se Joiada, pln jsa dnů, a umřel. Ve stu a ve třiceti letech byl, když umřel. ¹⁶ I pochovali ho v městě Davidově s králi, proto že činil, což dobrého jest Izraelovi, Bohu i domu jeho. ¹⁷ Po smrti pak Joiadově přišla knížata Judská, a padše, klaněli se králi. Tedy uposlechl jich král. ¹⁸ Pročež opustivše dům Hospodina Boha otců svých, sloužili hájům a modlám. I rozhněval se Bůh na lid Judský a na Jeruzalém pro ten hřích jejich. ¹⁹ I posílal k nim proroky, aby je zase obrátili k Hospodinu. Kteréžto svědčili jim, oni však neuposlechli. ²⁰ Nýbrž, když Duch Boží vzbudil Zachariáše syna Joiady kněze, (kterýž vystoupiv před lid, mluvil jim: Takto praví Bůh: Proč přestupujete přikázání Hospodinova? Nepovedeť se vám šťastně. Proto že jste opustili Hospodina, i on také opustí vás); ²¹ Oni spikše se proti němu, ukamenovali jej z rozkazu králova v síni domu Hospodinova. ²² (Aniž se rozpomenul Joas král na milosrdenství, kteréž byl učinil jemu Joiada otec jeho, ale zamordoval syna jeho.) Kterýž když umíral, řekl: Nechtěť popatří Hospodin, a vyhledá to. ²³ I stalo se po roce, vytáhlo proti němu vojsko Syrské a přitáhlo proti Judovi a Jeruzalému, a vyhladili z lidu všechna knížata jejich, a všechny loupeže jich poslali králi Damašskému. ²⁴ Nebo ač v malém počtu lidu bylo přitáhlo vojsko Syrské, však Hospodin dal v ruku jejich vojsko velmi veliké, proto že opustili Hospodina Boha otců svých. Ano i samého Joasa trápili. ²⁵ A jakž ti odešli od něho, (opustivše jej v těžkých nemocech), spikli se proti němu služebníci jeho pro krev synů Joiady kněze, a zamordovali jej na loži jeho. I umřel. Tedy pochovali jej v městě Davidově, ale nepochovali ho v hrobích královských. ²⁶ A tito jsou, kteříž se spikli proti němu: Zabad syn Simaty Ammonitského, a Jozabad syn Simrity Moábského. ²⁷ O synech pak jeho, a o veliké dani od něho uložené, i o stavení domu Božího, to vše sepsáno jest v knize královské. Kraloval pak Amaziáš syn jeho místo něho.

25 V pětmecítma letech kralovati počal Amaziáš, a kraloval dvadeceti devět let v Jeruzalémě. Jméno matky jeho Joadan z Jeruzaléma. ² A činil to, což pravého bylo před očima Hospodinovýmá, ale však ne srdcem upřímým. ³ I stalo se, když bylo upevněno království jeho, že zmrdoval služebníky své, kteříž zabili krále otce jeho. ⁴ A však synů jejich nekázal mordovati, ale učinil tak, jakž psáno jest v zákoně, v knize Mojžíšově, kdež přikázal Hospodin, řka: Nebudou na hrdle trestání otcové za syny, aniž synové trestání budou na hrdle za otce, ale jeden každý za svůj hřích umře. ⁵ Zatím shromáždil Amaziáš lid Judský, a ustanovil po domích otcovských čeledí jejich hejtmany a setníky, po všem Judstvu a pokolení Benjaminovu, a sečtl je od dvadcítiletých a výše, a našel jich třikrát sto tisíc vybraných mužů bojovných, kopidlníků a pavězníků. ⁶ Najal také ze mzdy z Izraele sto tisíc mužů udatných ze sta hřiven stříbra. ⁷ Muž pak Boží přišel k němu, řka: Ó králi, nechť netáhne s tebou vojsko Izraelské; nebo Hospodin není s Izraelem, a všechněmi syny Efraimovými. ⁸ Ale táhni ty. Učiniž tak, a posilň se k boji; jinak porazí tě Bůh před nepřátely, neboť může Bůh i pomoci i poraziti. ⁹ Tedy řekl Amaziáš muži Božímu: Jakž pak udělám s stem hřiven stříbra, kteréž jsem dal vojsku Izraelskému? Odpověděl muž Boží: Máť Hospodin mnohem více nad to, což by dal tobě. ¹⁰ A tak oddělil Amaziáš vojsko to, kteréž bylo přitáhlo k němu z Efraim, aby odešli na místo své. Pročež rozhněvali se náramně na Judské a navrátili se k místu svému s velikým hněvem. ¹¹ Mezi tím Amaziáš posiliv se, vedl lid svůj, a táhl do údolí solnatého, a porazil synů Seir deset tisíců. ¹² Deset také tisíců živých jalí synové Judští, a vedli na vrch skály, a sházeli je s vrchu té skály, tak že se všickni zrozráželi. ¹³ Vojsko pak to, kteréž zase odeslal Amaziáš, aby netáhlo s ním na vojnu, vtrhlo do měst Judských od Samaří až do Betoron, a pobivše z nich tři tisíce, nabrali loupeží mnoho. ¹⁴ I stalo se, když se vracel Amaziáš od porážky Idumejských, že přivezl s sebou bohy synů Seir, a vyzdvihl je sobě za bohy, a skláněl se před nimi, a kadil jim. ¹⁵ A protož rozhněval se náramně Hospodin na Amaziáše, a poslal k němu proroka, kterýž jemu řekl: Proč hledáš bohů lidu toho, kteříž nevytrhli lidu svého z ruky tvé? ¹⁶ Stalo se pak, když on k němu mluvil, řekl mu král: Co tě postavili, abys byl rádcím královským? Přestaniž, nechceš-li bit býti. A tak přestal prorok, však řekl: Seznávám, že tě usoudil Bůh zahladiti, poněvadž učiniv to, neuposlechl jsi rady mé. ¹⁷ Tedy poradiv se Amaziáš král Judský, poslal k Joasovi synu Joachaza syna Jéhu, králi Izraelskému, řka: Nuže, pohledme sobě v oči. ¹⁸ I poslal Joas král Izraelský k Amaziášovi králi Judskému, a řekl: Bodlák, kterýž byl na Libánu, poslal k cedru Libánskému, řka: Dej dceru svou synu mému za manželku. V tom šlo tudy zvíře polní, kteréž bylo na Libánu, a pošlapalo ten bodlák. ¹⁹ Myslíl jsi: Aj, porazil jsem Idumejské, protož pozdvihlo tě srdce tvé, tak že se tím honosíš. Medle, zůstaň v domě svém. Proč se máš zapletati v takové zlé, až bys padl i ty i Juda s tebou? ²⁰ Ale neuposlechl Amaziáš; nebo od Boha to bylo, aby je vydal v ruku oněčno, proto že hledali bohů Idumejských. ²¹ Takž vytáhl Joas král Izraelský, a pohleděli sobě v oči s Amaziášem králem Judským v Betsemes, kteréž jest Judovo. ²² I poražen jest Juda před Izraelem, a utíkali jeden každý do příbytků svých. ²³ Amaziáše pak krále Judského, syna Joasova, jenž byl syn Joachazův, jal Joas král Izraelský u Betsemes, a přivedl jej do Jeruzaléma, a zbořil zdi Jeruzalémské od brány Efraim až k bráně úhlu na čtyři sta loktů. ²⁴ A pobrav všecko zlato a stříbro i všecko nádobí, kteréž se nalezlo v domě Božím u Obededoma, a v pokladích domu královského, také i ty, kteříž byli v zástavě, navrátil se do Samaří. ²⁵ Byl pak živ Amaziáš syn Joasův, král Judský, po smrti Joasa syna Joachaza, krále Izraelského, patnácte let. ²⁶ Ale o jiných činech Amaziášových, prvních i posledních, vypsáno jest v knize o králích Judských a Izraelských. ²⁷ Od toho zajisté času, jakž se spustil Amaziáš Hospodina, spikli se jedovatě proti němu v Jeruzalémě. A když utekl do Lachis, poslali za ním do Lachis, a zabili jej tam. ²⁸ A přinesše ho na koních, pochovali jej s otcí jeho v městě Judově.

26 Tedy všecken lid Judský vzali Uziáše, kterýž byl v šestnácti letech, a ustanovili jej za krále na místě otce jeho Amaziáše. ² Onť jest vzdělal Elot, a dobyl ho zase Judovi, když již umřel král s otcí svými. ³ V šestnácti letech byl Uziáš, když kralovati počal, a kraloval padesáte a dvě létě v Jeruzalémě. Jméno pak matky jeho Jecholia z Jeruzaléma. ⁴ Ten činil to, což pravého bylo před očima Hospodinovýmá, podlé všeho, což byl činil Amaziáš otec jeho. ⁵ A hledal s pilností Boha ve dnech Zachariáše, rozumějícího vidění Božímu, a po ty dny, v nichž hledal Hospodina, šťastný prospěch dal jemu Bůh. ⁶ Nebo vytáhl, bojoval proti Filistinským, a probořil zed města Gát, a zed města Jabne, i zed města Azotu, a vystavěl města okolo Azotu, i v zemi Filistinské. ⁷ Bůh zajisté pomáhal jemu proti Filistinským a proti Arabským, kteříž bydlili v Gurbal, i proti Maonitským. ⁸ I dávali Ammonitští dary Uziášovi, a rozneslo se jméno jeho až do Egypta; nebo zsilil se na nejvyšší. ⁹ A vzdělal Uziáš věže v Jeruzalémě u brány úhlové, a u brány údolí, a u Mikzoa, i upevnil je. ¹⁰ Vystavěl také věže na poušti, a vykopal studnic mnoho, proto že měl stád mnoho, jakož při údolí tak i na rovinách, oráče tolikéž a vinaře po horách i na místech úrodných; nebo laskav byl na roli. ¹¹ Měl také Uziáš vojsko bojovníků, vycházejících k boji po houfích v jistém počtu, jakž vyčtení byli od Jehiele kanclíře, a Maaseiáše úředníka, uvedené pod správu Chananiášovi knížeti královskému. ¹² Všecken počet knížat čeledí otcovských, mužů udatných, dva tisíce a šest set. ¹³ A pod správou jejich lidu válečného třikrát sto tisíc, sedm tisíc a pět set bojovníků udatných, aby

pomáhali králi proti nepříteli. ¹⁴ Připravil pak Uziáš všemu tomu vojsku pavězy, kopí, lebky, pancíře, lučičště i kamení prakové. ¹⁵ Nadělal také v Jeruzalémě vtipně vymyšlených nástrojů válečných, aby byli na věžech a na úhlech k střelení střelami a kamením velikým. I rozneslo se jméno jeho daleko, proto že divné pomoci měl, až se i zmocnil. ¹⁶ Ale když se zmocnil, pozdvihlo se srdce jeho k zahynutí jeho, a zhřešil proti Hospodinu Bohu svému; nebo všel do chrámu Hospodinova, aby kadil na oltáři, na němž se kadívalo. ¹⁷ I všel za ním Azariáš kněz, a s ním jiných kněží Hospodinových osmdesáte, mužů udatných. ¹⁸ Kteríž postavili se proti Uziášovi králi, a mluvili jemu: Ne tobě, Uziáši, náleží kaditi Hospodinu, ale kněžím, synům Aronovým, kteříž posvěceni jsou, aby kadili. Vyjdiž z svatyně, nebo jsi zhřešil, aniž to bude tobě ke cti před Hospodinem Bohem. ¹⁹ Pročež rozhněval se Uziáš, (v ruce pak své měl kadidlnici, aby kadil). A když se spouzel na kněží, ukázalo se malomocenství na čele jeho před kněžimi v domě Hospodinově u oltáře, na němž se kadilo. ²⁰ A pohledv na něj Azariáš, nejvyšší kněz, a všickni kněží, a aj, byl malomocný na čele svém. Protož rychle jej vyvedli ven, nýbrž i sám se nutil vyjít, proto že ho ranil Hospodin. ²¹ A tak byl Uziáš král malomocný až do dne smrti své, a bydlil v domě obzvláštním, jsa malomocný; nebo byl vyobcován z domu Hospodinova. Mezi tím Jotam syn jeho byl nad domem královským, soudě lid země. ²² O jiných pak věcech Uziášových, prvních i posledních, psal Izaiáš prorok, syn Amosův. ²³ I usnul Uziáš s otcí svými, a pochovali jej s otcí jeho na poli hrobů královských; nebo řekli: Malomocný jest. I kraloval Jotam syn jeho místo něho.

27 V pětmecítma letech byl Jotam, když počal kralovati, a šestnáct let kraloval v Jeruzalémě. Jméno matky jeho Jerusa dcera Sádochova. ² Kterýž činil to, což pravého bylo před očima Hospodinovýmá, podle všeho, což činil Uziáš otec jeho, kromě že nevšel do chrámu Hospodinova, a lid ještě porušený byl. ³ On ustavěl bránu domu Hospodinova hořejší, a na zdi Ofel mnoho stavěl. ⁴ Nadto vystavěl i města na horách Judských, a v lesích zdělal zámky a věže. ⁵ On také bojoval s králem synů Ammon, a zmocnil se jich. I dali mu synové Ammon toho roku sto centnéřů stříbra, a deset tisíc měr pšenice, a ječmene deset tisíců. Tolikéž dali mu synové Ammon i léta druhého i třetího. ⁶ A tak zesilil se Jotam; nebo nastrojil cesty své před Hospodinem Bohem svým. ⁷ O jiných pak věcech Jotamových, a o všech válkách i cestách jeho, zapsáno jest v knize o králích Izraelských a Judských. ⁸ V pětmecítma letech byl, když kralovati začal, a šestnáct let kraloval v Jeruzalémě. ⁹ I usnul Jotam s otcí svými, a pochovali jej v městě Davidově, a kraloval Achas syn jeho místo něho.

28 Ve dvacítí letech byl Achas, když počal kralovati, a šestnácte let kraloval v Jeruzalémě, a nečinil toho, což pravého bylo před očima Hospodinovýmá, jako David otec jeho. ² Ale chodil po cestách králů Izraelských, nýbrž nadělal také slitin modlářských. ³ Přesto i sám kadíval v údolí Benhinnom, a páčil syny své ohněm podle ohavností pohanů, kteréž vyhnal Hospodin před syny Izraelskými. ⁴ A obětoval i kadíval na výsostech a na pahrbcích, i pod každým stromem zeleným. ⁵ Protož dal jej Hospodin Bůh jeho v ruku krále Syrského. Kteríž porazivše jej, zajali odtud množství veliké, a přivedli je do Damašku. Nad to i v ruku krále Izraelského dán jest, kterýž porazil jej porážkou velikou. ⁶ Nebo pomordoval Pekach syn Romeliášův v Judstvu sto a dvacet tisíců dne jednoho, vše mužů udatných, proto že opustili Hospodina Boha otců svých. ⁷ Zabil také Zichri, rytíř Efraimský Maaseiáše syna králova, a Azrikama, správce domu jeho, a Elkána, druhého po králi. ⁸ Nadto zajali též synové Izraelští z bratří svých dvakrát sto tisíc žen, synů a dcer, ano i kořistí mnoho nabrali od nich, a vezli loupež do Samaří. ⁹ Byl pak tu prorok Hospodinův, jménem Oded, kterýž vyšed proti vojsku přicházejícímu do Samaří, řekl jim: Hle, rozhněvav se Hospodin Bůh otců vašich na Judské, vydal je v ruku vaši, a vy jste je pomordovali v prchlivosti, kteráž až k nebi dosáhla. ¹⁰ A ještě Judské a Jeruzalémské myslíte sobě podrobiti za pacholky a děvky. Zdaliž i vy, i vy, jste bez hříchů proti Hospodinu Bohu vašemu? ¹¹ A protož nyní poslechněte mne, a dovedte zase zajaté, kteréž jste zajali z bratří svých; nebo jinak hněv prchlivosti Hospodinovy bude proti vám. ¹² Tedy povstali někteří z předních synů Efraimových: Azariáš syn Jochananův, Berechiáš syn Mesillemotův, Ezechiáš syn Sallumův, a Amaza syn Chadlaiův proti těm, kteříž se vracovali z té vojny. ¹³ A řekli jim: Neprivedete sem těch zajatých; nebo vinu proti Hospodinu myslíte na nás uvesti, přivětšujíce hříchů našich a provinění našich. Veliký tě zajisté hřích náš a prchlivost hněvu proti Izraelovi. ¹⁴ Takž nechali vojáci těch zajatých i kořistí svých před knížaty a vším shromážděním. ¹⁵ A přičinivše se muži někteří ze jména znamenání, vzali ty zajaté, a všechny, kteřížkoli z nich nebyli odění, přiodílili je z těch kořistí. A když je zobláčeli a zobouvali, nakrmili i napojili, ano i pomazali, a zprovodili na oslích, každého nemocného z nich, a dovedli ho do Jericha města palmového k bratřím jejich, potom navrátili se do Samaří. ¹⁶ Toho času poslal král Achas k králům Assyrským, aby mu pomoc dali. ¹⁷ Nebo ještě přitáhli i Idumejští, a zbili některé z Judských, a jiné zajali. ¹⁸ Nadto i Filistinští učinili vpád do měst, na rovinách k straně polední Judstva, a vzali Betsemes a Aialon, a Gederot a Socho i vsi jeho, a Tamna i vsi jeho, a Gimzo i vsi jeho, a bydlili v nich. ¹⁹ Tak zajisté ponižoval Hospodin Judy pro Achasa krále Izraelského, proto že odvrátil Judu, aby naprosto

převráceně činil proti Hospodinu. ²⁰A tak přitáhl k němu Tiglatfalazar král Assyrský, a více ho ssužoval, nežli mu pomáhal. ²¹A ačkoli Achas vzal z domu Hospodinova a domu královského, i od knížat, a dal králi Assyrskému, však nedal jemu pomoci. ²²V který pak koli čas byl ssužován, tím větší převrácenost páchal proti Hospodinu. Takový byl král Achas. ²³Nebo obětoval bohům Damašským, kteříž ho porazili, a řekl: Poněvadž bohové králů Syrských pomáhají jim, těm obětovati budu, aby mně pomáhali. Ale oni byli ku pádu jemu, ano i všemu Izraeli. ²⁴Pročež shromáždív Achas nádoby domu Božího, osekal je, a zamkl dvěře domu Hospodinova, a nadělal sobě oltářů při každém úhlu v Jeruzalémě. ²⁵Ano i v každém městě Judském zdělal výsosti, aby kadil bohům cizím, a tak popouzel k hněvu Hospodina Boha otců svých. ²⁶O jiných pak věcech jeho, a o všech cestách jeho, prvních i posledních zapsáno jest v knize králů Judských a Izraelských. ²⁷I usnul Achas s otcí svými, a pochovali jej v městě Jeruzalémě; nebo nevložíli ho do hrobů králů Izraelských. I kraloval Ezechiáš syn jeho místo něho.

29 Ezechiáš kralovati počal, když byl v pětmecitma letech, a dvacetí devět let kraloval v Jeruzalémě. Jméno matky jeho bylo Abia dcera Zachariášova. ²A činil to, což pravého bylo před očima Hospodinovými, podle všech věcí, kteréž činil David otec jeho. ³On prvního léta kralování svého měsíce prvního otevřel dvěře domu Hospodinova, a opravil je. ⁴Uvedl také kněží a Levíty, shromáždív je do ulice východní, ⁵A řekl jim: Slyšte mne, Levítové. Nyní posvěťte se, posvěťte také i domu Hospodina Boha otců vašich, a vynesete nečistotu z svatyně. ⁶Neboť zhřešili otcové naši, a činili zlé věci před očima Hospodina Boha našeho, opouštějíce jej, a odvracující tvář svou od stánku Hospodinova, obracejíce se hřbetem k němu. ⁷Zavřeli také dvěře síně, a zhasili lampy, a kadidlem nekadili, aniž zápalu obětovali v svatyni Bohu Izraelskému. ⁸Protož rozhněval se Hospodin na Judu a na Jeruzalém, a vydal je v posmýkání, zpuštění a ku podivení, jakož sami očima svými vidíte. ⁹A aj, padli otcové naši od meče, a synové naši i dcery naše a manželky naše zajaty jsou pro tu příčinu. ¹⁰Nyní tedy umínil jsem učiniti smlouvu s Hospodinem Bohem Izraelským, aby odvrátil od nás hněv prchlivosti své. ¹¹Synové moji, nebludtež již. Vášť jest zajisté vyvolil Hospodin, abyste stojíce před ním, sloužili jemu, a byli služebníci jeho, a kadili. ¹²Tedy povstali Levítové tito: Machat syn Amazai, a Joel syn Azariášův z synů Kahat; z synů pak Merari: Cis syn Abdi, a Azariáš syn Jehalleelův; a z Gersonitských: Joach syn Zimma, a Eden syn Joachův; ¹³Těž z synů Elizafanových: Simri a Jehiel; z synů pak Azafových: Zachariáš a Mataniáš; ¹⁴A z synů Hémanových: Jechiel a Simei; z synů pak Jedutunových: Semaiáš a Uziel. ¹⁵I shromáždili bratří své, kteříž posvětivše se, přišli podle rozkázání krále a slov Hospodinových, aby vyčistili dům Hospodinův. ¹⁶A všedše kněží do domu Hospodinova, aby jej vyčistili, vynesli všelikou nečistotu, kterouž naši v chrámě Hospodinově, do síně domu Hospodinova. Levítové pak probavše to, vynesli ven ku potoku Cedron. ¹⁷Začali pak prvního dne měsíce prvního posvěcovati, a dne osmého téhož měsíce vešli do síně Hospodinovy, a posvěcovali domu Hospodinova za osm dní, a dne šestnáctého měsíce prvního dokonali. ¹⁸Tedy vešli k Ezechiášovi králi, a řekli: Vyčistili jsme všecken dům Hospodinův, i oltář zápalu, i všechny nádoby jeho, i stůl předložený a všechny nádoby jeho. ¹⁹Všecky také nádoby, kteréž byl zavrhl král Achas za kralování svého, když převráceně činil, připravili jsme a posvětili, a aj, jsou před oltářem Hospodinovým. ²⁰Potom vstav ráno Ezechiáš král, shromáždil úředníky města, a vstoupil do domu Hospodinova. ²¹A přivedli volků sedm, a skopců sedm, a beráneků sedm, a kozlů sedm za hřích, za království, a za svatyni, a za Judu; a rozkázal synům Aronovým kněžím, aby obětovali na oltáři Hospodinovu. ²²Takž zbili voly ty, a kněží berouce krev jejich, kropili na oltář. Zbili též i skopce a pokropovali krví jejich oltáře; zbili také i beránky, a krví jejich kropili na oltář. ²³Přivedli i kozly k oběti za hřích před krále i shromáždění, kteřížto vložili ruce své na ně. ²⁴I zbili je kněží a vyčistili krví jejich oltář k očištění všeho Izraele; nebo za všecken lid Izraelský rozkázal král obětovati zápal a oběti za hřích. ²⁵Postavil zase i Levíty v domě Hospodinově s cymbály, loutnami a harfami podle rozkázání Davidova, a Gáda proroka královského, a Nátana proroka; nebo od Hospodina bylo to přikázáno skrze proroky jeho. ²⁶A tak stáli Levítové s nástroji Davidovými a kněží s trubami. ²⁷I rozkázal Ezechiáš, aby obětovali zápal na oltáři. A když se začala obět zápalná, začal se zpěv Hospodinův a troubení i zpěvové na nástroje Davida, krále Izraelského. ²⁸Všecko pak shromáždění klanělo se, když zpěváci zpívali, a trubači troubili, a to vše, až se dokonal zápal. ²⁹A když dokonali obětování zápalu, sklonili se král a všickni, kteříž byli s ním, a poklonu učinili. ³⁰Tedy přikázal Ezechiáš král i knížata Levítům, aby chválili Hospodina slovy Davidovými a Azafa proroka. I chválili s velikým veselím, a sklánějíce se, poklonu činili. ³¹Potom mluvil Ezechiáš, řka: Nyní jste posvětili rukou svých Hospodinu. Přistupte, a přiveďte oběti vítězné a oběti chvály do domu Hospodinova. Protož přivedlo shromáždění to oběti vítězné a oběti chvály, ano i každý z srdce ochotného k zápalným obětem, ³²Tak že počet obětí zápalných, kteréž přivedlo shromáždění to, byl volů sedmdesáte, skopců sto, beráneků dvě stě, všecko to na obět zápalnou Hospodinu. ³³Jiných pak věcí posvěcených bylo volů šest set, a ovec tři tisíce. ³⁴Kněží však bylo málo, tak že nemohli postačiti vytahovati z koží všech obětí zápalných. Pročež pomáhali jim bratří jejich Levítové, až i dokonali dílo to, a dokudž se

neposvětili jiní kněží; nebo Levítové byli hotovější ku posvěcení se, nežli kněží. ³⁵ K tomu k zápalům bylo množství veliké tuků z obětí pokojných a obětí mokrých, kromě jiných zápalů. A tak vykonána byla služba domu Hospodinova. ³⁶ A veselil se Ezechiáš i všecken lid, že Bůh byl nastrojil lid, tak aby se ta věc rychle spravila.

30 Potom poslal Ezechiáš ke všemu lidu Izraelskému a Judskému, psal také listy k Efraimovi a Manassesovi, aby přišli do domu Hospodinova do Jeruzaléma, a slavili velikunoc Hospodinu Bohu Izraelskému. ² Snegli se pak byli na tom král i knížata jeho, i všecko shromáždění v Jeruzalémě, aby slavili velikunoc měsíce druhého. ³ Nebo nemohli slaviti toho času, proto že kněží posvěcených se nedostávalo, aniž se lid byl shromáždil do Jeruzaléma. ⁴ I vidělo se to za dobré králi i všemu množství, ⁵ A usoudili, aby provolati dali po všem Izraeli, od Bersabé až do Dan, aby přišli k slavení velikonoci Hospodinu Bohu Izraelskému do Jeruzaléma; nebo již byli dávno neslavili tak, jakž psáno jest. ⁶ Protož šli poslové s listy od krále a od knížat jeho po vší zemi Izraelské a Judské s rozkazem královským tímto: Synové Izraelští, obraťte se k Hospodinu Bohu Abrahamovu, Izákovu a Izraelovu, i obrátí se k ostatkům, kteříž jste koli znikli ruky králů Assyrských. ⁷ A nebývejte jako otcové vaši a bratři vaši, kteříž převráceně činili proti Hospodinu Bohu otců svých, pročez dal je v zpuštění, jakž sami vidíte. ⁸ Nyní tedy nezatvrzujte šíjí svých tak, jako otcové vaši. Podejte ruky Hospodinu, a podte do svatyně jeho, kteréž posvětil na věky, a služte Hospodinu Bohu svému, a odvrátí se od vás hněv prchlivosti jeho. ⁹ Nebo obrátíte-li se k Hospodinu, bratři vaši i synové vaši milosrdenství obdrží u těch, kteříž je zjímali, tak že se navrátí do země této. Milosrdný zajisté a dobrotivý jest Hospodin Bůh váš, aniž odvrátí tváří od vás, jestliže se obrátíte k němu. ¹⁰ Když pak ti poslové chodili z města do města po kraji Efraim a Manasse až do Zabulon, posmívali se a utrhalí jim. ¹¹ Ale však někteří z Asser, Manasses a Zabulon, poníživše se, přišli do Jeruzaléma. ¹² V Judstvu tolikéž byla ruka Boží, tak že jim dal srdce jedno k vykonání rozkazu krále a knížat, podlé slova Hospodinova. ¹³ I sešlo se do Jeruzaléma lidu mnoho, aby drželi slavnost přesnic měsíce druhého, shromáždění velmi veliké. ¹⁴ Tedy povstavše, pobořili oltáře, kteříž byli v Jeruzalémě; též i všecky oltáře, na kterýchž se kadívalo, rozbóřili a vmetali do potoka Cedron. ¹⁵ Potom pak obětovali beránka velikonočního, čtrnáctého dne měsíce druhého. Kněží pak a Levítové zastyděvše se, posvětili se, a přivedli oběti do domu Hospodinova. ¹⁶ A stáli v řadu svém vedlé povinnosti své podlé zákona Mojžíše muže Božího, a kněží kropili krví, berouce ji z rukou Levitů. ¹⁷ Nebo mnozí byli v shromáždění, kteříž se neposvětili. Protož Levítové zabijeli beránky velikonoční za každého nečistého, k tomu, aby jich posvětili Hospodinu. ¹⁸ Veliký zajisté díl toho lidu, množství z Efraima, Manasses, Izachara a Zabulona, neočistili se, a však jedli beránka velikonočního jinak než psáno jest. Ale modlil se Ezechiáš za ně, řka: Dobrotivý Hospodin očistíž toho, ¹⁹ Kdožkoli celým srdcem svým se ustavil, aby hledal Boha, Hospodina Boha otců svých, byť pak i očištěn nebyl vedlé očišťování svatého. ²⁰ I vyslyšel Hospodin Ezechiáše, a uzdravil lid. ²¹ A tak drželi synové Izraelští, kteříž byli v Jeruzalémě, slavnost přesnic za sedm dní s veselím velikým, a chválili Hospodina každého dne Levítové a kněží na nástrojích sílu Hospodinovu. ²² Mluvil pak byl Ezechiáš přívětivě ke všechněm Levitům vyučujícím známosti pravé Hospodina. I jedli oběti slavnosti té za sedm dní, obětující oběti pokojné, a oslavující Hospodina Boha otců svých. ²³ Tedy sneslo se na tom všecko shromáždění, aby učinili tolikéž za druhých sedm dní. Takž slavili jiných sedm dní s radostí. ²⁴ Nebo Ezechiáš král Judský dal shromáždění tomu tisíc volků, a sedm tisíc ovec. Knížata také dala shromáždění volků tisíc, a ovec deset tisíců. A posvětilo se kněží velmi mnoho. ²⁵ A tak veselilo se všecko shromáždění Judské, i kněží a Levítové a všecko shromáždění, kteréž přišlo z Izraele, i příchozí, kteříž byli přišli z země Izraelské, i obyvatelé Judští. ²⁶ A bylo veselí veliké v Jeruzalémě; nebo ode dnů Šalomouna syna Davida, krále Izraelského, nic takového nebylo v Jeruzalémě. ²⁷ Potom pak vstali kněží i Levítové, a dali požehnání lidu. I vyslyšán jest hlas jejich, a přišla modlitba jejich k přibytku svatosti Hospodinovy v nebe.

31 A když se to všecko dokonalo, vyšed všecken lid Izraelský, což ho koli bylo v městech Judských, stroskotali modly a posekali háje, a pobořili výsosti a oltáře po vší zemi Judské a Beniamin, i v Efraim a Manasses, až vše dokonali. Potom navrátili se všickni synové Izraelští, jeden každý k vladařství svému do města svého. ² Ezechiáš pak zase zřídil třídy kněží a Levitů podlé tříd jejich, jednoho každého podlé povinnosti přísluhování jeho, kněží a Levity k obětem zápalným a pokojným, aby přísluhovali, a oslavovali i chválili Hospodina v branách vojska jeho. ³ Též i částka z statku královského dávana k obětování zápalů, k zápalům jitřním i večerním, též k zápalům sobotním, a na novměsíce i na slavnosti výroční, jakož psáno jest v zákoně Hospodinově. ⁴ Prikázal také lidu přebývajícimu v Jeruzalémě, dávatí díl kněžím a Levitům, aby tím ochotnější byli v zákoně Hospodinově. ⁵ A jakž vyšel tento rozkaz, snegli synové Izraelští mnoho prvotin obilí, mstu, oleje, ovoce palmového i všech úrod polních, a desátek ze všech věcí hojný přinesli. ⁶ Synové také Izraelští a Judští, kteříž bydlili v městech Judských, i oni desátky z skotů a bravů, a desátky svaté, posvěcené Hospodinu Bohu svému,

snášeli a skládali po hromadách. ⁷Třetího měsíce počali zakládati těch hromad, a měsíce sedmého dokonali. ⁸Přišel pak Ezechiáš s knížaty, a vidouce hromady ty, dobrořečili Hospodinu a lidu jeho Izraelskému. ⁹I tázal se Ezechiáš kněží a Levitů o těch hromadách. ¹⁰Jemuž odpověděl Azariáš kněz nejvyšší z domu Sadochova, řka: Jakž počali těch obětí přinášeti do domu Hospodinova, jedli jsme a nasyceni jsme, a ještě zůstává hojně; nebo Hospodin požehnal lidu svému, že toho tak mnoho pozůstalo. ¹¹Tedy rozkázal Ezechiáš nadělati špižirní při domu Hospodinovu. I nadělali, ¹²A snášeli tam věrně oběti a desátky, i věci posvěcené, a nad tím byl za správce Konaniáš Levita, a Simei bratr jeho, druhý. ¹³Jechiel pak a Azaziáš, Nachat a Azael, a Jerimot a Jozabad, Eliel, Izmacháš, Machat a Benaiáš, přivzati za úředníky od Konaniáše a Simei bratra jeho, podle poručení Ezechiáše krále, a Azariáše knížete domu Božího. ¹⁴Chóre pak syn Imny, Levita, vrátný brány východní, byl nad tím, což dobrovolně obětovali Bohu, aby rozděloval oběti Hospodinovy a věci svatosvaté. ¹⁵Jemuž ku pomoci byli Eden, Miniamin, Jesua, Semaiáš, Amariáš a Sechaniáš po městech kněžských, muži hodnověrní, aby rozdělovali bratřím svým díly, jakž velikému, tak malému, ¹⁶(Mimo ty, kteříž z pokolení jejich byli pohlaví mužského, od tříletých a výše), každému vcházejícímu do domu Hospodinova ku povinnostem denním, podle úřadů jejich, a podle služby jich i podle třídy jejich, ¹⁷A těm, kteříž počteni byli v rodině kněžské po čeledech otců jejich, i Levitům, ode dvacítiletého a výše, podle služby jich v třídách jejich, ¹⁸Těž i rodině jejich, na všechny maličké jich, ženy jejich, syny jejich i dcery jejich, a všemu množství; nebo důvěrně posvětili se v svatosti. ¹⁹Synům také Aronovým kněžím v předměstích měst jejich po všech městech ti muži, kteříž zejména zaznamenáni jsou, dávali díly každému pohlaví mužského z kněží i každému z rodiny Levitů. ²⁰A tak učinil Ezechiáš ve všem Judstvu, a činil, což dobrého, přímého a pravého jest před Hospodinem Bohem svým. ²¹A ve všelikém díle, kterézkoli začal při službě domu Božího, a v zákoně i v příkázání, hledaje Boha svého, celým srdcem svým to činil, a šťastně se mu vedlo.

32 Po těch věcech a stálém nařízení jejich, přitáh Senacherib král Assyrský, vtrhl do Judstva, a položil se proti městům hrazeným, a uložil jich zdobývatí sobě. ²Vida pak Ezechiáš, že přitáhl Senacherib, a že tvář jeho obrácena jest k boji proti Jeruzalému, ³Uradil se s knížaty a rytíři svými, aby zasypali vody studnic, kteréž byly vně za městem. I pomáhali jemu. ⁴Nebo shromáždilo se lidu množství, a zasypali všechny studnice i potok rozvodňující se u prostřed země, řkouce: Proč přijdouce králové Assyřští, mají najíti vody tak mnoho? ⁵A posiliv se, vystavěl všecku zeď zbořenou, a zopravoval věže, a vně zeď druhou. Upevnil i Mello města Davidova, k tomu také nadělal braně velmi mnoho i pavéz. ⁶Zřídil též hejtmany válečné nad lidem, a shromáždil je k sobě do ulice u brány městské, a mluvil jim přívětivě, řka: ⁷Posilíte se a zmužile sobě počínejte, nebojte se, ani strachujte tváří krále Assyrského, ani všeho množství, kteréž jest s ním; nebo větší jest s námi, než s ním. ⁸S nímť jest rámě člověka, s námi pak jest Hospodin Bůh náš, ku pomoci naší a k bojování za nás. I zpolehl lid na slova Ezechiáše krále Judského. ⁹Potom poslal Senacherib král Assyrský služebníky své do Jeruzaléma, (sám pak ležel u Lachis, a všecko království jeho bylo s ním), k Ezechiášovi králi Judskému, i ke všemu lidu Judskému, kterýž byl v Jeruzalémě, řka: ¹⁰Takto praví Senacherib král Assyrský: V čem vy doufáte, že zůstáváte v ohradě v Jeruzalémě? ¹¹Zdaliž Ezechiáš nenavodí vás, aby vás zmořil hladem a žízní, pravě: Hospodin Bůh náš vytrhne nás z ruky krále Assyrského? ¹²Zdaliž jest sám Ezechiáš nepobořil výsostí jeho a oltářů jeho, a přikázal Judovi a obyvatelům Jeruzalémským, řka: Před jedním oltářem klaněti se budete, a na něm kaditi. ¹³Nevíte-liž, co jsem učinil já i otcové moji všechněm národům zemí? Zdaliž jak mohli bohové národů a zemí vytrhnouti země své z ruky mé? ¹⁴Kdo byl mezi všemi bohy národů těch, kteréž jsou vyplénili otcové moji, kterýž by mohl vytrhnouti lid svůj z ruky mé? Aby pak mohl Bůh váš vytrhnouti vás z ruky mé? ¹⁵Protož tedy nechtě vás nesvodí Ezechiáš, ani vás namlouvá, aniž mu věřte. Kdyžť nemohl žádný bůh všech národů a království vytrhnouti lidu svého z ruky mé, jako i z ruky otců mých, nadtoť ovšem bohové vaši nevytrhnou vás z ruky mé. ¹⁶Přes to ještě mluvili služebníci jeho i proti Hospodinu Bohu, i proti Ezechiášovi služebníku jeho. ¹⁷Psal také listy, rouhaje se Hospodinu Bohu Izraelskému, a mluvě proti němu, řka: Jakož bohové národů zemských nevytrhli lidu svého z ruky mé, tak nevytrhne Bůh Ezechiášův lidu svého z ruky mé. ¹⁸Křičeli pak hlasem velikým Židovsky proti lidu Jeruzalémskému, kterýž byl na zdi, aby strach na ně pustili a předěsili je, aby tak vzali město. ¹⁹A tak mluvili o Bohu Jeruzalémském, jako o jiných bozích národů země, dílu rukou lidských. ²⁰Tedy modlil se Ezechiáš král, a Izaiáš prorok syn Amosův z příčiny té, a volali k nebi. ²¹I poslal Hospodin anděla, kterýž vyhledal každého udatného i vývodu i kníže v vojstě krále Assyrského, tak že se s hanbou velikou navrátíl do země své. A když všel do chrámu boha svého, ti, kteříž vyšli z života jeho, zamordovali ho tam mečem. ²²A tak vysvobodil Hospodin Ezechiáše a obyvatele Jeruzalémské z ruky Senacheriba krále Assyrského, a z ruky všech, a provázal je všudy vůkol. ²³Tedy mnozí přinášeli oběti Hospodinu do Jeruzaléma, ano i dary drahé Ezechiášovi králi Judskému, tak že potom vznešen jest u všech národů. ²⁴V těch dnech roznemohl se Ezechiáš až k smrti, i modlil se Hospodinu. Kterýž promluvil k němu, a ukázal mu zázrak. ²⁵Ale Ezechiáš nebyl vděčen dobrodiní sobě učiněného, nebo pozdvihlo se srdce

jeho. Pročez povstala proti němu prchlivost, i proti Judovi a Jeruzalému. ²⁶ Ale když se pokořil Ezechiáš pro to pozdvižení srdce svého i s obyvateli Jeruzalémskými, nepřišla na ně prchlivost Hospodinova za dnů Ezechiášových. ²⁷ Měl pak Ezechiáš bohatství a slávu velmi velikou; nebo nashromáždil sobě pokladů stříbra a zlata i kamení drahého a vonných věcí, i pavéz i všelijakých klénotů. ²⁸ A měl špižírny pro úrody obilí, mstu, oleje, i stáje pro všeliká hovada a chlévy pro dobytek. ²⁹ Města také zdělal sobě, a měl bravů a skotů množství; nebo Bůh dal jemu zboží náramně veliké. ³⁰ Tentyž Ezechiáš zasypal tok vody Gihonu hořejší, a přímo vedl jej dolů k západní straně města Davidova, a šťastně se vedlo Ezechiášovi ve všech skutcích jeho. ³¹ Toliko při poselství knížat Babylonských poslaných k němu, aby se vyptali na zázrak, kterýž se byl stal v zemi, opustil ho Bůh, aby ho zkusil, aby známé bylo všecko, co bylo v srdci jeho. ³² Jiné pak věci Ezechiášovy i pobožnost jeho zapsány jsou v proroctví Izaiáše proroka syna Amosova, a v knize o králích Judských a Izraelských. ³³ I usnul Ezechiáš s otci svými, a pochovali jej výše nad hroby potomků Davidových, a učinili jemu poctivost při smrti jeho všecken Juda i obyvatelé Jeruzalémští. A kraloval Manasses syn jeho místo něho.

33 Ve dvanácti letech byl Manasses, když počal kralovati, a padesáte pět let kraloval v Jeruzalémě. ² Činil pak to, což jest zlého před očima Hospodinovými, vedlé ohavností těch národů, kteréž Hospodin vyhnal před syny Izraelskými. ³ Nebo vzdělal zase výsosti, kteréž byl rozbořil Ezechiáš otec jeho, a vystavěl oltáře Bálům, a vysadil háje, a klaněje se všemu vojsku nebeskému, sloužil jim. ⁴ Vzdělal také oltáře v domě Hospodinově, o němž byl řekl Hospodin: V Jeruzalémě bude jméno mé na věky. ⁵ Vzdělal, pravím, oltáře všemu vojsku nebeskému ve dvou síních domu Hospodinova. ⁶ Přesto dal provoditi syny své skrze oheň v údolí Benhinnom, a šetřil času, s hadačstvím a s kouzly se obíral, a nařídil zaklínače a čarodějníky, a mnoho zlého páchal před očima Hospodinovými, popouzeje ho. ⁷ Postavil také obraz rytý, kterýž byl udělal, v domě Božím, o kterémž byl řekl Bůh Davidovi a Šalomounovi synu jeho: V domě tomto a v Jeruzalémě, kterýž jsem vyvolil ze všech pokolení Izraelských, oslavím jméno své na věky. ⁸ Aníž více pohnu nohou lidu Izraelského z země, kterouž jsem oddělil otcům vašim, jen toliko budou-li šetřiti, aby plnili všecko to, což jsem jim přikázal, všecken zákon, ustanovení a soudy skrze Mojžíše vydané. ⁹ Ale Manasses uvedl v blud Judské i obyvatele Jeruzalémské, tak že činili horší věci nežli ti národové, kteréž vyplénil Hospodin před tváří synů Izraelských. ¹⁰ A ačkoli mluvil Hospodin k Manassesovi a k lidu jeho, oni však nepozorovali. ¹¹ Pročez přivedl na ně Hospodin hejtmany vojska krále Assyrského, kteříž jali Manassesu v trní, a svázavše ho dvěma řetězy ocelivými, dovedli jej do Babylona. ¹² Tam pak jsa sevřín, modlil se Hospodinu Bohu svému, a ponižoval se velmi před obličejem Boha otců svých, ¹³ A modlil se jemu. I naklonil se k němu, a vyslyšel modlitbu jeho, a uvedl jej zase do Jeruzaléma do království jeho. Tehdy poznal Manasses, že sám Hospodin jest Bohem. ¹⁴ A potom vystavěl zed zevnitřní města Davidova k západní straně Gihonu potoku, až kudy se chodí k bráně rybné, a obehnal Ofel, a vyhnal ji velmi vysoko. Rozsadil také hejtmany vojska po všech městech hrazených v Judstvu. ¹⁵ Vymetal také bohy cizí a rytinu z domu Hospodinova, a všecky oltáře, kterýchž byl nadělal na hoře domu Hospodinova i v Jeruzalémě, a vyházel za město. ¹⁶ Opravil zase i oltář Hospodinův, a obětoval na něm oběti pokojné a díkčinění, a přikázal Judským, aby sloužili Hospodinu Bohu Izraelskému. ¹⁷ A však vždy ještě lid obětoval na výsostech, ale toliko Hospodinu Bohu svému. ¹⁸ Jiné pak věci Manassesovy, i modlitba jeho k Bohu jeho, a slova proroků, kteříž mluvívají k němu ve jménu Hospodina Boha Izraelského, to vše zapsáno v knize o králích Izraelských. ¹⁹ Modlitba pak jeho i to, že vyslyšán jest, a každý hřích jeho, i přestoupení jeho, i místa, na kterýchž byl postavil výsosti, a zdělal háje a rytiny, ještě prvé než se pokořil, to vše zapsáno jest v knihách Chozai. ²⁰ I usnul Manasses s otci svými, a pochovali jej v domě jeho, a kraloval Amon syn jeho místo něho. ²¹ Ve dvamecítma letech byl Amon, když počal kralovati, a dvě léta kraloval v Jeruzalémě. ²² I činil to, což jest zlého před očima Hospodinovými, tak jako byl činil Manasses otec jeho; nebo všechněm rytinám, kterýchž byl nadělal Manasses otec jeho, obětoval Amon a sloužil jim. ²³ Aníž se ponižil před Hospodinem, jako se ponižil Manasses otec jeho, nýbrž on Amon mnohem více hřešil. ²⁴ Spuntovali se pak proti němu služebníci jeho, a zamordovali jej v domě jeho. ²⁵ Tedy pobil lid země všechny ty, kteříž se byli spuntovali proti králi Amonovi, a ustanovil lid země krále Joziáše syna jeho místo něho.

34 V osmi letech byl Joziáš, když kralovati počal, a kraloval jedno a třidceti let v Jeruzalémě. ² Ten činil to, což jest pravého před očima Hospodinovými, chodě po cestách Davida otce svého, a neuchýlil se na pravo ani na levo. ³ Léta zajisté osmého kralování svého, když ještě mládenček byl, počal hledati Boha Davida otce svého, dvanáctého pak léta počal vyčišťovati Judy a Jeruzaléma od výsostí, hájů, rytin a slitin. ⁴ Nebo u přítomnosti jeho rozbořili oltáře Bálů, i obrazy slunečné, kteříž byli na nich, zpodtínal. Těž i háje a rytiny, i slitiny zdobil a setřel, a rozsypal po hrobích těch, kteříž jim obětovali. ⁵ Kostí pak kněží popálil na oltářích jejich, a vyčistil Judu a Jeruzalém, ⁶ Těž i města v pokolení Manasses, Efraim a Simeon, až i Neftalím

i pustiny jejich vůkol. ⁷ A tak zkazil oltáře a háje, a rytiny stroskotal na kusy, a všechny obrazy slunečné vysekal po vsi zemi Izraelské. Potom navrátil se do Jeruzaléma. ⁸ Léta pak osmnáctého kralování svého, když vyčistil zemi a dům Boží, poslal Safana syna Azaliášova, a Maaseiáše úředníka města, a Joacha syna Joachazova kanclíře, aby opraven byl dům Hospodina Boha jeho. ⁹ Kteríž přišedše k Helkiášovi knězi nejvyššímu, dali peníze snesené do domu Božího, kteréž byli Levítové vrátní vybrali od Manassesa a Efraima, i ode všech ostatků Izraelských, i od všeho Judy a Beniamina, a navrátili se do Jeruzaléma. ¹⁰ Dali je pak v ruce správců toho díla, kteříž představeni byli nad domem Hospodinovým, a ti vydávali je dělníkům, jenž dělali v domě Hospodinově, opravující a utvrzující jej. ¹¹ I dali tesařům a stavitelům, aby najednali kamení tesaného, a dříví k vazbám i k trámům domů, kteréž byli zbořili králové Judští. ¹² Muži pak ti věrně se měli při té práci, nad nimiž ustanoveni Jachat a Abdiáš Levítové z synů Merari, Zachariáš a Mesullam z synů Kahat, aby s pilností přidrželi k práci. A z těch Levitů každý uměl hráti na nástroje muzické. ¹³ Ale nad nosiči, i kteříž přidrželi dělníky ke všelike práci, byli z Levitů písaři, úředníci a vrátní. ¹⁴ A když vynášeli peníze, kteréž byli sneseny do domu Hospodinova, našel Helkiáš kněz knihu zákona Hospodinova vydaného skrze Mojžíše. ¹⁵ I řekl Helkiáš k Safanovi písaři: Knihu zákona nalezl jsem v domě Hospodinově. I dal Helkiáš tu knihu Safanovi. ¹⁶ Safan pak přinesl tu knihu králi, a při tom jemu oznámil, řka: Všecko, cožkoli bylo poručeno služebníkům tvým, dělají. ¹⁷ Nebo sebravše peníze, což se jich koli nalezlo v domě Hospodinově, vydali je v ruce úředníkům a dělníkům. ¹⁸ Oznámil také Safan písař králi, řka: Knihu mi dal Helkiáš kněz. I četl v ní Safan před králem. ¹⁹ Pročež když slyšel král slova zákona, roztrhl roucho své. ²⁰ A rozkázal král Helkiášovi, též Achikamovi synu Safanovu, a Abdonovi synu Míchovu, a Safanovi písaři, a Asaiášovi služebníkovi královskému, řka: ²¹ Jděte, poradte se s Hospodinem o mne i o pozůstalý lid Izraelský a Judský, z strany slov knihy této, kteráž jest nalezena; nebo veliký jest hněv Hospodinův, kterýž jest vylit na nás, proto že neostříhali otcové naši slova Hospodinova, aby činili všecko, což psáno jest v knize této. ²² Tedy šli, Helkiáš a kteříž byli při králi, k Chuldě prorokyni, manželce Salluma syna Tekue, syna Chasrova, strážného nad rouchem, nebo bydlila v Jeruzalémě na druhé straně, a mluvili k ní ty věci. ²³ Kteráž řekla jim: Toto praví Hospodin Bůh Izraelský: Povězte muži tomu, kterýž poslal vás ke mně, ²⁴ Takto praví Hospodin: Aj, já uvedu zlé věci na toto místo a na obyvatele jeho, všecka zlořečení napsaná v knize té, kterouž čtli před králem Judským, ²⁵ Proto že opustili mne a kadili bohům cizím, aby mne popouzeli všemi skutky rukou svých. Z té příčiny vylita bude prchlivost má na toto místo, aniž bude uhašena. ²⁶ Králi pak Judskému, kterýž poslal vás, abyste se tázali Hospodina, takto povíte: Toto praví Hospodin Bůh Izraelský o slovích těch, kteráž jsi slyšel: ²⁷ Poněvadž obměkčeno jest srdce tvé, a ponížil jsi se před tváří Boží, kdyžs slyšel slova jeho proti místu tomuto a proti obyvatelům jeho, a ponižuje se přede mnou, roztrhl jsi roucho své, a plakals přede mnou, i já vyslyšel jsem tě, praví Hospodin. ²⁸ Aj, já připojím tě k otcům tvým, a pochován budeš v hrobích svých v pokoji, aby neviděly oči tvé ničeho z toho zlého, kterýž já uvedu na místo toto a na obyvatele jeho. I oznámili králi tu řeč. ²⁹ Tedy poslav král, shromáždil všechny starší Judské a Jeruzalémské. ³⁰ A vstoupil král do domu Hospodinova, a všickni muži Judští i obyvatelé Jeruzalémští, kněží, Levítové a všecken lid od velikého až do malého, i četl, aby všickni slyšeli všecka slova knihy smlouvy, kteráž byla nalezena v domě Hospodinově. ³¹ Potom stoje král na místě svém, učinil smlouvu před Hospodinem, že bude následovati Hospodina, a ostříhati přikázání jeho i svědectví jeho a ustanovení jeho z celého srdce svého a ze vsí duše své, a plniti slova smlouvy té, kteráž jsou v té knize zapsána. ³² I rozkázal, aby k těmž každý stál, kdož by koli nalezen byl v Jeruzalémě a v Beniaminovi. I činili obyvatelé Jeruzalémští podlé smlouvy Boží, Boha otců svých. ³³ Tehdáž také vyprázdnil Joziáš všechny ohavnosti ze všech zemí synů Izraelských, a přidržel všechny, kteřížkoli byli v Izraeli, k tomu, aby sloužili Hospodinu Bohu svému. Po všechny dny jeho neodstoupili od následování Hospodina Boha otců svých.

35 Slavil také Joziáš v Jeruzalémě velikunoc Hospodinu, a zabili beránka velikonočního čtrnáctého dne měsíce prvního. ² A postaviv kněží v strážech jejich, utvrdil je v přísluhování domu Hospodinova. ³ I řekl Levitům, kteříž připravovali za všecken lid Izraelský věci svaté Hospodinu: Vneste truhlu svatosti do domu, kterýž ustavěl Šalomoun syn Davidův, král Izraelský. Nebudeť vám břemenem na ramenou. A tak nyní služte Hospodinu Bohu svému a lidu jeho Izraelskému. ⁴ A připravte se po čeledech otců svých, po třídách svých, tak jakž nařídil David král Izraelský, a podlé nařízení Šalomouna syna jeho. ⁵ A stůjte v svatyni podlé rozdílu čeledí otcovských, bratří národu svého, a podlé rozdělení každé čeledi otcovské Levitů. ⁶ A tak zabíte beránka, a posvěťte se, a připravte bratřím svým, chovající se vedlé slova Hospodinova vydaného skrze Mojžíše. ⁷ Daroval pak Joziáš všemu množství z stáda beránků a kozelců, vše k obětem velikonočním, podlé toho všeho, jakž postačovalo, v počtu třidcet tisíců, a skotů tři tisíce, to vše z statku královského. ⁸ Knížata jeho také k lidu, kněžím i Levitům štědrě se ukázali: Helkiáš, Zachariáš a Jechiel, přední v domě Božím, dali kněžím k obětem velikonočním dva tisíce a šest set bravů a skotů tři sta. ⁹ Konaniáš pak s Semaiášem a Natanaelem bratřimi svými, též Chasabiáš, Jehiel, Jozabad, přední z Levitů, darovali jiným Levitům k obětem velikonočním pět tisíc

bravů a skotů pět set.¹⁰ A když připraveno bylo všecko k službě, stáli kněží na místě svém, a Levítové v třídách svých, podle rozkazu královského.¹¹ I zabijeli beránky velikonoční, kněží pak kropili krví, berouce z rukou jejich, a Levítové vytahovali z koží.¹² Tedy oddělili zápal, aby dali lidu podle rozdělení domů čeledi otcovských, tak aby obětováno bylo Hospodinu, jakž psáno jest v knize Mojžíšově. Tolikéž i s voly učinili.¹³ I pekli beránky velikonoční ohněm podle obyčeje, ale jiné věci posvěcené vařili v hrncích, v kotlících a v pánvicích, a rozdávali rychle všemu lidu.¹⁴ Potom pak připravili sobě a kněžím. Nebo kněží, synové Aronovi, zápaly a tuky až do noci obětovali, protože Levítové připravili sobě i kněžím, synům Aronovým.¹⁵ Těž i zpěváci, synové Azafovi, stáli na místě svém podle rozkázání Davidova Azafovi, Hémanovi i Jedutunovi, proroku královskému, vydaného. Vrátní také při jedné každé bráně neměli odcházeti od své povinnosti, pročez bratří jejich Levítové jiní strojili jim.¹⁶ A tak nastrojena byla všecka služba Hospodinova v ten den, v slavení hodů beránka a obětování oběti zápalné na oltáři Hospodinovu, podle rozkázání krále Joziášě.¹⁷ I slavili synové Izraelští, což se jich našlo, hod beránka v ten čas a slavnost přesnic za sedm dní.¹⁸ Nebyla pak slavena velikanoc té podobná v Izraeli ode dnů Samuele proroka, aniž který z králů Izraelských slavil hodu beránka podobného tomu, kterýž slavil Joziáš s kněžím a Levíty, i se vším lidem Judským a Izraelským, což se ho našlo, i s obyvateli Jeruzalémskými.¹⁹ Osmnáctého léta kralování Joziášova slaven byl ten hod beránka.²⁰ Potom po všem, když již spravil Joziáš dům Boží, přitáhl Nécho král Egyptský, aby bojoval proti Charkemis podle Eufraten, Joziáš pak vytáhl proti němu.²¹ Kterýž ač poslal k němu posly, rka: Já nic nemám s tebou činiti, králi Judský. Ne proti tobě, slyš ty, dnes táhnu, ale proti domu, kterýž se mnou bojuje, kamž mi rozkázal Bůh, abych pospíšil. Nebojuj s Bohem, kterýž se mnou jest, ať tě neshladí.²² Joziáš však neodvrátil tváři své od něho, ale aby bojoval s ním, změnil oděv svůj, aniž uposlechl slov Néchových, poslých z úst Božích. A tak přitáhl, aby se s ním potýkal na poli Mageddo.²³ I postřelili střelci krále Joziášě. Tedy řekl král služebníkům svým: Odvezte mne, neboť jsem velmi nemocen.²⁴ Takž přenesli jej služebníci jeho z toho vozu, a vložili ho na druhý vůz, kterýž měl, a dovezli jej do Jeruzaléma. I umřel a pochován jest v hrobích otců svých. I plakal všecken Juda a Jeruzalém nad Joziášem.²⁵ Naříkal také i Jeremiáš nad Joziášem, a zpívali všickni zpěváci a zpěvakyně v naříkáních svých o Joziášovi až do dnešního dne, kteráž uvedli v obyčej Izraeli. A ta jsou zapsána v pláči Jeremiášovu.²⁶ Jiné pak věci Joziášovy, i pobožnost jeho, jakž napsáno jest v zákoně Hospodinově,²⁷ i skutkové jeho první i poslední, to vše zapsáno jest v knize o králích Izraelských a Judských.

36 Tedy vzal lid země Joachaza syna Joziášova, a ustanovili ho králem na místě otce jeho v Jeruzalémě.² Ve třímecítma letech byl Joachaz, když počal kralovati, a tři měsíce kraloval v Jeruzalémě.³ Nebo vzal jej král Egyptský z Jeruzaléma, a uložil na zemi pokutu sto centněřů stříbra a centněř zlata.⁴ A ustanovil král Egyptský Eliakima bratra jeho nad Judou a Jeruzalémem za krále, a proměnil mu jméno jeho, aby sloul Joakim. Joachaza pak bratra jeho vzal Nécho, a zavedl ho do Egypta.⁵ V pětmecítma letech byl Joakim, když počal kralovati, a jedenáct let kraloval v Jeruzalémě. A když činil to, což jest zlého před očima Hospodina Boha svého,⁶ přitáhl proti němu Nabuchodonozor král Babylonský, a svázal jej řetězy ocelivými, aby jej zavedl do Babylona.⁷ Nádoby také domu Hospodina zavezl Nabuchodonozor do Babylona, a dal je do chrámu svého v Babyloně.⁸ Jiné pak věci Joakimovy i ohavnosti jeho, kteréž páchal, i což se nalézalo při něm, to vše zapsáno jest v knize o králích Izraelských a Judských. I kraloval Joachin syn jeho místo něho.⁹ V osmi letech byl Joachin, když kralovati počal, a kraloval tři měsíce a deset dní v Jeruzalémě, a činil to, což bylo zlého před očima Hospodinovýmá.¹⁰ Potom pak po roce poslal král Nabuchodonozor, a dal ho zavésti do Babylona s klénoty domu Hospodina, a ustanovil králem Sedechiášě, příbuzného jeho, nad Judou a Jeruzalémem.¹¹ V jedenmecítma letech byl Sedechiáš, když počal kralovati, a jedenáct let kraloval v Jeruzalémě.¹² I činil to, což jest zlého před očima Hospodina Boha svého, aniž se pokořil před Jeremiášem prorokem mluvícím řeč Hospodinovu.¹³ Nýbrž i Nabuchodonozorovi králi se zprotivil, jenž ho byl přísahou zavázal skrze Boha, a zatvrdil šíji svou, urputně uložil v srdci svém, aby se nenavracoval k Hospodinu Bohu Izraelskému.¹⁴ Ano i všecka knížata, kněží i lid v mnohá přestoupení se vydali, podle všech ohavností pohanských, a poškvrnili domu Hospodina, jehož byl posvětil v Jeruzalémě.¹⁵ A když posílal Hospodin Bůh otců jejich k nim posly své, ráno vstávaje a posílaje, proto že se přívětivě měl k lidu svému a k příbytku svému:¹⁶ Posmívali se poslům Božím, a pohrdali slovy jeho, a za svůdce měli proroky jeho, až se rozpálila prchlivost Hospodina na lid jeho, tak aby nebylo žádného uléčení.¹⁷ I přivedl na ně krále Kaldejského, kterýž zmordoval mládence jejich mečem v domě svatyně jejich, a neodpustil mládenci ani panně, starci ani kmeti. Všecky dal v ruku jeho.¹⁸ K tomu i všecky nádoby domu Božího, veliké i malé, i poklady domu Hospodina, i poklady královské i knížat jeho, všecko zavezl do Babylona.¹⁹ A vypálili dům Boží, a zbořili zed Jeruzalémskou, též i všecky paláce v něm popálili, ano i všelijaké klénoty drahé v něm zkazili.²⁰ A což jich pozůstalo po meči, to převedl do Babylona, a byli služebníci jeho i synů jeho, dokudž nekraloval král Perský,²¹ aby se naplnila řeč Hospodina skrze ústa Jeremiášova, dokudž země nevykonala sobot svých; po všecky dny, pokudž byla pustá, odpočívala, až se

vyplnilo sedmdesáte let. ²² Potom léta prvního Cýra krále Perského, aby se naplnila řeč Hospodinova skrze ústa Jeremiášova, vzbudil Hospodin ducha Cýrova krále Perského. Kterýž dal svolati po všem království svém, ano také i rozepsal, řka: ²³ Toto praví Cýrus král Perský: Všecka království země dal mi Hospodin Bůh nebeský, a ten mi poručil, abych mu vystavěl dům v Jeruzalémě, kterýž jest v Judstvu. Kdo jest mezi vámi ze všeho lidu jeho, Hospodin Bůh jeho budiž s ním, a ať jde.

Ezdráš

Úvod

1 Léta prvního Kýra krále Perského, aby se naplnila řeč Hospodinova skrze ústa Jeremiášova, vzbudil Hospodin ducha Kýrova krále Perského, aby dal provolati po všem království svém, ano také i rozepsal, řka: ²Toto praví Kýrus král Perský: Všecka království země dal mi Hospodin Bůh nebeský, a on mi poručil, abych mu vystavěl dům v Jeruzalémě, kterýž jest v Judstvu. ³Kdo jest mezi vámi ze všeho lidu jeho, buď Bůh jeho s ním, a nechat jde do Jeruzaléma, kterýž jest v Judstvu, a staví dům Hospodina Boha Izraelského, toho Boha, kterýž jest v Jeruzalémě. ⁴Kdož by pak zůstal na kterémkoli místě, kdež jest pohostinu, lidé místa toho ať mu pomohou stříbrem a zlatem, statkem i hovady, mimo oběti dobrovolné k domu Božímu, kterýž jest v Jeruzalémě. ⁵I povstali přední z čeledí otců z pokolení Judova a Beniaminova, kněží také a Levítové i každý, číhož ducha vzbudil Bůh, aby šli k stavení domu Hospodinova, kterýž jest v Jeruzalémě. ⁶Jimž všickni ti, kteříž bydlili okolo nich, pomáhali nádobami stříbrnými a zlatými, statkem i hovady, a věcmi drahými, mimo všecko, což dobrovolně obětováno bylo. ⁷Král také Kýrus vydal nádoby domu Hospodinova, kteréž byl pobral Nabuchodonozor z Jeruzaléma, a dal je byl do domu Boha svého. ⁸Vydal je pak Kýrus král Perský skrze Mitridata správce nad poklady, kterýž je vyčtl Sesbazarovi knížeti Judskému. ⁹A tento jest počet jejich: Medenic zlatých třidceti, medenic stříbrných tisíc, nožů devětmecítma. ¹⁰Koflíků zlatých třidceti, koflíků stříbrných prostějších čtyři sta a deset, nádob jiných na tisíce. ¹¹Všech nádob zlatých i stříbrných pět tisíc a čtyři sta. Všecko to odnesl Sesbazar, když se stěhoval lid zajatý z Babylona do Jeruzaléma.

2 Tito pak jsou lidé té krajiny, kteříž se z zajetí a přestěhování toho brali, jakž je byl přestěhoval Nabuchodonozor král Babylonský do Babylona, a navrátili se do Jeruzaléma a do Judstva, jeden každý do města svého, ²Kteríž přišli s Zorobábelem, s Jesua, s Nehemiášem, Saraiášem, Reelaiášem, Mardocheem, Bilsanem, Misparem, Bigvajem, Rechumem a Baanou. Počet mužů z lidu Izraelského: ³Synů Farosových dva tisíce, sto sedmdesáte dva. ⁴Synů Sefatiášových tři sta sedmdesáte dva. ⁵Synů Arachových sedm set sedmdesát pět. ⁶Synů Pachat Moábových, synů Jesue a Joábových dva tisíce, osm set a dvanácte. ⁷Synů Elamových tisíc, dvě stě padesáte čtyři. ⁸Synů Zattuových devět set čtyřidceti pět. ⁹Synů Zakkai sedm set a šedesát. ¹⁰Synů Báni šest set čtyřidceti dva. ¹¹Synů Bebai šest set třímecítma. ¹²Synů Azgadových tisíc, dvě stě dvamecítma. ¹³Synů Adonikamových šest set šedesáte šest. ¹⁴Synů Bigvai dva tisíce, padesáte šest. ¹⁵Synů Adinových čtyři sta padesáte čtyři. ¹⁶Synů Aterových z Ezechiáše devadesát osm. ¹⁷Synů Bezai tři sta třímecítma. ¹⁸Synů Jorahových sto a dvanácte. ¹⁹Synů Chasumových dvě stě třímecítma. ²⁰Synů Gibbarových devadesáte pět. ²¹Synů Betlémských sto třímecítma. ²²Mužů Netofatských padesáte šest. ²³Mužů Anatotských sto osmmecítma. ²⁴Synů Azmavetských čtyřidceti dva. ²⁵Synů Kariatarimských, Kafirských a Berotských sedm set čtyřidceti a tři. ²⁶Synů Ráma a Gabaa šest set jedenmecítma. ²⁷Mužů Michmas sto dvamecítma. ²⁸Mužů z Bethel a Hai dvě stě třímecítma. ²⁹Synů z Nébo padesáte dva. ³⁰Synů Magbisových sto padesáte šest. ³¹Synů Elama druhého tisíc, dvě stě padesáte čtyři. ³²Synů Charimových tři sta dvadeceti. ³³Synů Lodových, Chadidových a Onových sedm set dvadeceti pět. ³⁴Synů Jerecho tři sta čtyřidceti pět. ³⁵Synů Senaa tři tisíce, šest set a třidceti. ³⁶Kněží, synů Jedaiášových z domu Jesua, devět set sedmdesáte tři. ³⁷Synů Immerových tisíc, padesáte dva. ³⁸Synů Paschurových tisíc, dvě stě čtyřidceti sedm. ³⁹Synů Charimových tisíc a sedmnácte. ⁴⁰Levítů, synů Jesua a Kadmiele, synů Hodaviášových, sedmdesáte čtyři. ⁴¹Zpěváků, synů Azafových, sto dvadeceti osm. ⁴²Synů vrátných, synů Sallumových, synů Aterových, synů Talmonových, synů Akkubových, synů Chatita, synů Sobai, všech sto třidceti devět. ⁴³Netinejských, synů Zicha, synů Chasufa, synů Tabbaoť, ⁴⁴Synů Keros, synů Siaha, synů Fádon, ⁴⁵Synů Lebana, synů Chagaba, synů Akkub, ⁴⁶Synů Chagab, synů Samlai, synů Chanan, ⁴⁷Synů Giddel, synů Gachar, synů Reaia, ⁴⁸Synů Rezin, synů Nekoda, synů Gazam, ⁴⁹Synů Uza, synů Paseach, synů Besai, ⁵⁰Synů Asna, synů Meunim, synů Nefusim, ⁵¹Synů Bakbuk, synů Chakufa, synů Charchur, ⁵²Synů Bazlut, synů Mechida, synů Charsa, ⁵³Synů Barkos, synů Sisera, synů Tamach, ⁵⁴Synů Neziach, synů Chatifa, ⁵⁵Synů služebníků Šalomounových, synů Sotai, synů Soferet, synů Feruda, ⁵⁶Synů Jaala, synů Darkon, synů Giddel, ⁵⁷Synů Sefatiášových, synů Chattil, synů Pocheret Hazebaim, synů Ami, ⁵⁸Všech Netinejských a synů služebníků Šalomounových tři sta devadesáte dva. ⁵⁹Tito také byli, kteříž šli z Telmelach, Telcharsa, Cherub, Addan a Immer, ale nemohli ukázati domu otců svých a semene svého, že by z Izraele byli. ⁶⁰Synů Delaiášových, synů Tobiášových, synů Nekodových šest set padesáte dva. ⁶¹A z synů kněžských synové Chabaiášovi, synové Kózovi, synové Barzillai, kterýž pojav sobě ze dcer Barzillai Galádského manželku, nazván jest jménem jejich. ⁶²Ti vyhledávali zapsání o sobě,

chtíce prokázati rod svůj, ale nenašlo se. Protož zbaveni jsou kněžství. ⁶³ A zapověděl jim Tirsata, aby nejedli z věcí svatosvatých, dokudž by nestál kněz s urim a thumim. ⁶⁴ Všeho toho shromáždění pospolu čtyřiceti a dva tisíce, tři sta šedesáte, ⁶⁵ Kromě služebníků jejich, a děvek jejich, jichž bylo sedm tisíc, tři sta třiceti sedm. A mezi nimi bylo zpěváků a zpěvákyní dvě stě. ⁶⁶ Koní jejich sedm set třiceti šest, mezků jejich dvě stě čtyřiceti pět. ⁶⁷ Velbloudů jejich čtyři sta třiceti pět, oslů šest tisíc, sedm set a dvacet. ⁶⁸ Z knížat pak čeledí otcovských, někteří, když přišli k domu Hospodinovu, kterýž byl v Jeruzalémě, dobrovolně se oddavše, aby stavěli dům Boží na gruntech jeho, ⁶⁹ Vedlé možnosti své dali náklad k dílu: Zlata jeden a šedesáte tisíc drachem, stříbra pak pět tisíc liber, a sukni kněžských sto. ⁷⁰ A tak osadili se kněží i Levítové a někteří z lidu, i zpěváci i vrátní a Netinejší v městech svých, i všecken Izrael v městech svých.

3 Když pak nastal měsíc sedmý, a byli synové Izraelští v městech, shromáždil se lid jednomyslně do Jeruzaléma. ² Tedy vstav Jesua syn Jozadakův s bratřími svými kněžími, a Zorobábel syn Salatielův s bratřími svými, vzdělali oltář Boha Izraelského, aby obětovali na něm oběti zápalné, jakož psáno jest v zákoně Mojžíše muže Božího. ³ A když postavili oltář ten na základích jeho, ačkoli se obávali národů jiných zemí, však obětovali na něm oběti zápalné Hospodinu, oběti zápalné ráno i večer. ⁴ Drželi také slavnost stánků, jakož psáno jest, obětující zápal na každý den, vedlé počtu a vedlé obyčeje každého dne, ⁵ A potom obět zápalnou ustavičnou, i na novměsíce i na každou slavnost Hospodinu posvěcenou, i od každého dobrovolně obětujícího dobrovolnou obět Hospodinu. ⁶ Od prvního dne toho měsíce sedmého počali obětovati zápalů Hospodinu, ačkoli chrám Hospodinův ještě nebyl založen. ⁷ I dali peníze kameníkům a řemeslníkům, též potravu a nápoje i oleje Sidonským a Tyrským, aby vezli dříví cedrové z Libánu k moři Joppen, podlé povolení jim Cýra krále Perského. ⁸ Léta pak druhého po jejich se navrácení k domu Božímu do Jeruzaléma, měsíce druhého, začali Zorobábel syn Salatielův, a Jesua syn Jozadakův, i jiní bratři jejich kněží a Levítové a všickni, kteříž byli přišli z toho zajetí do Jeruzaléma, a ustanovili Levity od dvacítiletých a výše, aby přihlédali k dílu domu Hospodinova. ⁹ A tak postaven jest Jesua, synové jeho i bratři jeho, Kadmiel i synové jeho, synové Judovi spolu, aby přihlédali k dílu při domě Božím, potomci Chenadadovi, synové jejich i bratři jejich Levítové. ¹⁰ A když zakládali grunty stavitelé chrámu Hospodinova, postavili kněží zobláčené s trubami, a Levity, syny Azafovy s cymbály, aby chválili Hospodina vedlé nařízení Davida krále Izraelského. ¹¹ I prozpěvovali jedni po druhých, chválíce a oslavující Hospodina, nebo dobrý jest, a že na věky trvá milosrdenství jeho nad Izraelem. Všecken také lid prokřikoval hlasem velikým, chválíce Hospodina, proto že založen byl dům Hospodinův. ¹² Mnozí pak z kněží a z Levitů i z knížat čeledí otcovských, starci, kteříž byli viděli první dům, když zakládali tento dům před očima jejich, plakali hlasem velikým. Mnozí nazpět prokřikovali s radostí hlasem velikým, ¹³ Tak že lid nemohl rozeznati hlasu prokřikování radostného od hlasu plačícího lidu; nebo lid ten prokřikoval hlasem velikým, a hlas ten slyšán byl daleko.

4 Uslyšavše pak nepřátelé Judovi a Beniaminovi, že by ti, kteříž přestěhováni byli, stavěli chrám Hospodinu Bohu Izraelskému, ² Přistoupili k Zorobábelovi a k knížatům čeledí otcovských, a řekli jim: Budeme s vámi stavěti; nebo jako i vy hledati budeme Boha vašeho, jemuž i oběti obětujeme ode dnů Esarchaddona krále Assyrského, kterýž nás sem uvedl. ³ Tedy řekl jim Zorobábel a Jesua i jiná knížata čeledí otcovských z Izraele: Ne vám, ale nám náleží stavěti dům Bohu našemu; nebo my sami stavěti budeme Hospodinu Bohu Izraelskému, jakž přikázal nám král Cýrus, král Perský. ⁴ A však lid té krajiny zemdléval ruce lidu Judského, a ohrožovali je, aby nestavěli. ⁵ Anobř i najímali proti nim rádce, aby rušili rady jejich, po všechny dny Cýra krále Perského, až do kralování Daria krále Perského. ⁶ Nebo když kraloval Asverus, při začátku kralování jeho sepsali žalobu proti obyvatelům Judským a Jeruzalémským. ⁷ (Tak jako za dnů Artaxerxa psal Bislam, Mitridates, Tabel a jiní tovaryši jeho k Artaxerxovi králi Perskému.) Písmo pak listu toho psáno bylo Syrsky, i vykládáno Syrsky. ⁸ Rechum totiž kancléř a Simsai písař napsali jeden list proti Jeruzalému Artaxerxovi králi, takový: ⁹ Rechum kancléř a Simsai písař i jiní tovaryši jejich, Dinaišti a Afarsatchaišti, Tarpelaišti, Afarzaišti, Arkevaišti, Babylonšti, Susanechaišti, Dehavejšti a Elmaišti, ¹⁰ I jiní národové, kteréž byl převedl Asnapar veliký a slavný, a rozsadil v městech Samařských, a jiní za řekou, i Cheenetšti, ¹¹ (Tento jest přípis listu, kterýž poslali k Artaxerxovi králi), služebníci tvoji, lidé za řekou a Cheenetšti. ¹² Známo buď králi, že Židé, kteříž se vrátili od tebe, přišedše k nám do Jeruzaléma, město odporne a škodlivé stavějí, i zdi dělají, a základy spojují. ¹³ Protož nyní buď vědomo králi, bude-li to město vystaveno, a zdi dodělány, platuť, cla a úroku dávatí nebudou, a tak komoře královské újma bude. ¹⁴ Nyní tedy poněvadž dobrodiní paláce užíváme, na obnažování krále neslušelo se nám divatí. Tou příčinou poslali jsme a oznámili to králi, ¹⁵ Aby dal hledati v knihách kronik otců svých, a najdeš v nich, i zviš, že město to jest město odporne a škodlivé králům i krajinám, a že se v něm puntovávají od starodávna, pročež to město prvé zkaženo bylo. ¹⁶ Nadto známoť činíme králi, že bude-li

to město vystaveno, a zdi dodělány, tedy vládařství za řekou míti nebudeš. ¹⁷Tedy odeslal odpověď král Rechumovi kancléři a Simsaiovi písaři i jiným tovaryšům jejich, kteříž bydlili v Samaří, a jiným za řekou v Selam i v Cheet: ¹⁸Psání, kteréž jste k nám poslali, zjevně čteno jest přede mnou. ¹⁹Protož rozkázal jsem, aby hledali. I našli, že to město zdávna povstává proti králům, a zprotivování i puntování bývají v něm. ²⁰Nadto i králové mocní že bývali v Jeruzalémě, a panovali nade vším, co jest za řekou, jimž platové, cla a úrok dáván býval. ²¹Protož nyní příkažte, ať jest zastaveno mužům těm, aby to město nebylo staveno, dokudž by ode mne poručeno nebylo. ²²Hleďtež pak, abyste se v té věci nemýlili, a ať skrze to nezroste něco zlého na škodu králům. ²³Když pak ten přípis listu Artaxerxa krále čten byl před Rechumem a Simsaielem písařem a tovaryši jejich, odešli rychle do Jeruzaléma k Židům, a zastavili jim mocí a silou. ²⁴A tak přetrženo jest dílo domu Božího, kterýž byl v Jeruzalémě, a stálo tak až do druhého léta kralování Daria krále Perského.

5 Toho času prorokoval Aggeus prorok a Zachariáš syn Iddo, proroci, Židům, kteříž byli v Judstvu a v Jeruzalémě, ve jménu Boha Izraelského mluvíc k nim. ²Tedy povstavše Zorobábel syn Salatielův, a Jesua syn Jozadakův, počali zase stavěti domu Božího, kterýž jest v Jeruzalémě, a byli s nimi proroci Boží, pomáhající jim. ³Téhož času přišel k nim Tattenai, vývoda za řekou, a Setarbozenai, i tovaryši jejich, kteříž takto k nim řekli: Kdo vám poručil dům tento stavěti a zdi tyto dělati? ⁴Tedy jsme jim řekli takto, ano i ty muže, kteří to stavení dělali, jmenovali. ⁵Nad staršími pak Židovskými byla ochrana Boha jejich, tak že nepřekazili jim, dokudž ta věc nepřišla před Daria, jehož tehdaž odpověď přinesli o té věci. ⁶Přípis listu, kterýž poslal Tattenai vývoda za řekou, a Setarbozenai s tovaryši svými, i Afarsechaiští, kteříž byli za řekou, k Dariovi králi. ⁷List poslali jemu, a takto bylo psáno v něm: Dariovi králi pokoj všeliký. ⁸Známo buď králi, že jsme přišli do Judské krajiny k domu Boha velikého. Kterýžto stavějí kamením velikým, a dříví kladou do stěn, a dílo to spěšně se staví, a daří se v rukou jejich. ⁹Tedy otázali jsme se těch starších, a takto jsme jim řekli: Kdo vám poručil stavěti dům tento, a zdi tyto dělati? ¹⁰Ano i na jména jejich ptali jsme se jich, abychom oznámili tobě, a napsali jména mužů těch, kteříž jsou přední mezi nimi. ¹¹Těmito pak slovy nám odpověděli, řkouce: My jsme služebníci Boha nebe a země, a stavíme dům, kterýž byl ustaven prvé před mnohými lety, ježž byl veliký král Izraelský stavěl i dokonal. ¹²Ale potom, když popudili otcové naši Boha nebeského, vydal je v ruku Nabuchodonozora krále v Babyloně, Kaldejského, kterýž dům tento zbořil, a lid převedl do Babylona. ¹³A však léta prvního Cýra krále Babylonského, Cýrus král rozkázal, aby tento Boží dům byl staven. ¹⁴Nadto i nádoby domu Božího zlaté a stříbrné, kteréž byl Nabuchodonozor vynesl z chrámu, jenž byl v Jeruzalémě, a vnesl je do chrámu Babylonského, i ty vynesl Cýrus král z chrámu Babylonského, a dány jsou Sesbazarovi, jehož byl vývodou ustanovil. ¹⁵A poručil mu, řka: Nádoby tyto vezma, odejdi a slož je v chrámě, kterýž jest v Jeruzalémě, a dům Boží ať stavějí na místě jeho. ¹⁶Tedy Sesbazar ten přišed, založil grunty domu Božího, kterýž jest v Jeruzalémě, a od toho času až po dnes staví se, a ještě není dokonán. ¹⁷Nyní tedy jestli se za dobré králi vidí, nechť se pohledá mezi poklady královskými, kteříž jsou tam v Babyloně, jest-li tak, že by Cýrus král poručil, aby staven byl dům Boží tento, kterýž jest v Jeruzalémě. Potom vůli královskou nechť nám pošle o té věci.

6 Tedy král Darius rozkázal, aby hledali v bibliotéce, mezi poklady složenými v Babyloně. ²I nalezena jest v Achmeta na hradě, kterýž jest v Médské krajině, jedna kniha, a takto zapsána byla v ní pamět: ³Léta prvního Cýra krále Cýrus král rozkázal: Dům Boží, kterýž byl v Jeruzalémě, ať jest v městě staven na místě, kdež se obětují oběti, a grunty jeho ať vzhůru ženou, zvýší loktů šedesáti, a zšíří loktů šedesáti, ⁴Třmi řady z kamení velikého, a řad z dříví nového, náklad pak z domu královského bude dáván. ⁵Nadto nádobí domu Božího zlaté i stříbrné, kteréž Nabuchodonozor byl pobral z chrámu, jenž byl v Jeruzalémě, a byl je přenesl do Babylona, ať zase navrátí, aby se dostalo do chrámu Jeruzalémského na místo své, a složeno bylo v domě Božím. ⁶Protož nyní, ty Tattenai, vývoda za řekou, Setarbozenai s tovaryši svými, i Afarsechaiští, kteříž jste za řekou, ustupte odtud. ⁷Nechte jich při díle toho domu Božího. Vůdce Židovský a starší jejich nechať ten dům Boží stavějí na místě jeho. ⁸Ode mne také poručeno jest o tom, co byste měli činiti s staršími Židovskými při stavení toho domu Božího, totiž, aby z zboží královského, z duchodů, jenž jsou za řekou, bez meškání náklad dáván byl mužům těm, aby dílo nemělo překážky. ⁹A to, čehož by bylo potřebí, buď volků aneb skopců i beránek k zápalným obětem Boha nebeského, obilé, soli, vína i oleje, jakž by rozkázali kněží Jeruzalémští, nechť se jim dává na každý den, a to beze všeho podvodu, ¹⁰Aby měli z čeho obětovati vůni příjemnou Bohu nebeskému, a aby se modlili za život krále i za syny jeho. ¹¹Nadto ode mne jest rozkázáno: Kdož by koli zrušil příkázání toto, aby vybořeno bylo z domu jeho dřevo, a zdviženo bylo, na němž by oběšen byl, a dům jeho ať jest hnojištěm pro takovou věc. ¹²Bůh pak, jehož jméno tam přebývá, zkazí všelikého krále i lid, kterýž by vztáhl ruku svou k změnění toho, a zkáže toho domu Božího, jenž jest v Jeruzalémě. Já Darius příkazuji sám,

bez meškání ať se stane. ¹³Tedy Tattenai, vývoda za řekou, a Setarbozenai s tovaryši svými vedlé toho, jakž rozkázal Darius král, tak učinili bez meškání. ¹⁴I stavěli starší Židovští, a šťastně se jim vedlo vedlé proroctví Aggea proroka, a Zachariáše syna Iddova. Stavěli tedy a dokonali z rozkázání Boha Izraelského, a z rozkázání Cýra a Daria, a Artaxerxa krále Perského. ¹⁵A dokonán jest ten dům k třetímu dni měsíce Adar, a ten byl rok šestý kralování Daria krále. ¹⁶Tedy synové Izraelští, kněží a Levítové, i jiní, kteříž byli přišli z převedení, posvětili toho domu Božího s radostí. ¹⁷A obětovali při posvěcení toho Božího domu sto telat, skopců dvě stě, beránků čtyři sta, a kozlů k oběti za hřích za všecken Izrael dvanáct, vedlé počtu pokolení Izraelského. ¹⁸I postavili kněží v třídách jejich, a Levíty v pořádcích jejich při službě Boží v Jeruzalémě, jakož psáno jest v knize Mojžíšově. ¹⁹Slavili také ti, kteříž se vrátili z přestěhování, velikunoc čtrnáctého dne měsíce prvního. ²⁰Nebo očistili se byli kněží a Levítové jednomyslně. Všickni čisti byli, a obětovali beránka velikonočního za všechny, jenž zajati byli, i za bratří své kněží, i sami za sebe. ²¹A jedli synové Izraelští, kteříž se byli navrátili z přestěhování, i každý, kdož odděliv se od poškrvnění pohanů země, připojil se k nim, aby hledal Hospodina Boha Izraelského. ²²Drželi také slavnost přesnic za sedm dní s veselím, proto že je rozveselil Hospodin, a obrátil srdce krále Assyrského k nim, aby jich posilnil v díle domu Božího, Boha Izraelského.

7 Po těch pak věcech, za kralování Artaxerxa krále Perského, Ezdráš syn Saraiáše, syna Azariášova, syna Helkiášova, ²Syna Sallumova, syna Sádochova, syna Achitobova, ³Syna Amariášova, syna Azariášova, syna Meraiotova, ⁴Syna Zerachiášova, syna Uzi, syna Bukki, ⁵Syna Abisuova, syna Fínesova, syna Eleazarova, syna Aronova, kněze nejvyššího, ⁶Tento Ezdráš vyšel z Babylona, a byl člověk zběhlý v zákoně Mojžíšově, kterýž dal Hospodin Bůh Izraelský, a dal mu král podlé toho, jakž ruka Hospodina Boha jeho byla s ním, všecko, zač ho koli žádal. ⁷Vyšli také synové Izraelští a kněží, i Levítové a zpěváci, vrátní a Netinejští do Jeruzaléma, léta sedmého Artaxerxa krále. ⁸A přišel do Jeruzaléma pátého měsíce. Tenť jest rok sedmý krále Daria. ⁹Prvního zajisté dne měsíce prvního vyšel z Babylona, a prvního dne měsíce pátého přišel do Jeruzaléma s pomocí Boha svého. ¹⁰Nebo Ezdráš byl uložil v srdci svém, aby zpytoval zákon Hospodinův i plnil jej, a aby učil lid Izraelský ustanovením a soudům. ¹¹Tento pak jest přepis listu, kterýž dal král Artaxerxes Ezdrášovi knězi umělému v zákoně, zběhlému v těch věcech, kteréž přikázal Hospodin, a v ustanoveních jeho v Izraeli: ¹²Artaxerxes, král nad králi, Ezdrášovi knězi umělému v zákoně Boha nebeského, muži zachovalému i Cheenetským. ¹³Ode mne jest přikázáno, kdož by koli v království mém z lidu Izraelského, a z kněží jeho i z Levítů, dobrovolně jíti chtěl s tebou do Jeruzaléma, aby šel. ¹⁴Poněvadž jsi od krále a sedmi rad jeho poslán, abys dohlédal k Judstvu a k Jeruzalému podlé zákona Boha svého, kterýž máš v ruce své, ¹⁵A abys donesl stříbro a zlato, kteréž král a rady jeho dobrovolně obětovali Bohu Izraelskému, jehož příbytek jest v Jeruzalémě, ¹⁶A všecko stříbro a zlato, kteréhož bys dostal ve vsi krajině Babylonské u těch, kteříž by z lidu dobrovolně co obětovati chtěli, i s kněžími, kteříž by dobrovolně obětovali k domu Boha svého, kterýž jest v Jeruzalémě, ¹⁷Abys rychle nakoupil za to stříbro telat, skopců, beránků s suchými i mokrymi oběťmi jejich, a obětoval je na oltáři domu Boha vašeho v Jeruzalémě. ¹⁸A což se koli tobě a bratřím tvým za dobré viděti bude, s ostatkem stříbra a zlata učiniti, vedlé vůle Boha vašeho učinite. ¹⁹Nádoby pak, kteréžť jsou dány k službě domu Boha tvého, navrať před Bohem v Jeruzalémě, ²⁰I jiné věci přináležející k domu Boha tvého. A což by bylo potřebí dáti, dáš z komory královské. ²¹A já, já Artaxerxes král poručil jsem všechněm výběřím, kteříž jste za řekou, aby všecko, čehož by koli žádal od vás Ezdráš kněz, učitel zákona Boha nebeského, rychle se stalo, ²²Až do sta centněřů stříbra, a až do sta měr pšenice, a až do sta sudů vína, a až do sta tun oleje, a soli bez míry. ²³Což by koli bylo z rozkazu Boha nebeského, nechť rychle spraví k domu Boha nebeského. Nebo proč má býti prechlivost jeho proti království králova i synům jeho? ²⁴Také vám oznamujeme, aby na žádného z kněží a Levítů, zpěváků, vrátných, Netinejských a služebníků v domě Boha toho, platu, cla a úroku žádný úředník nevzkládal. ²⁵Přesto, ty Ezdráši, podlé moudrosti Boha svého, kterouž jsi obdařen, nařídíš soudce a rádce, kteříž by soudili všecken lid, jenž jest za řekou, ze všech, kteříž povědomi jsou zákona Boha tvého. A kdo by neuměl, budete učiti. ²⁶Kdož by pak koli neplnil zákona Boha tvého a zákona králova, ať se i hned soud vynese o něm, buď k smrti, buďto k vypovězení jeho, neb aby na statku pokutován byl, aneb vězením trestán. ²⁷Požehnaný Hospodin Bůh otců našich, kterýž dal to srdce královo, aby zvelebil dům Hospodinův, kterýž jest v Jeruzalémě, ²⁸A naklonil ke mně milosrdenstvím krále i rad jeho, i všech mocných knížat královských. Protož já posilněn jsa rukou Hospodina Boha svého nade mnou, shromáždil jsem z lidu Izraelského přednější, kteříž by šli se mnou.

8 Tito jsou pak přednější po čeledech svých otcovských, a rod těch, kteříž vyšli se mnou za kralování Artaxerxa krále z Babylona: ²Z synů Fínesových Gersom, z synů Itamarových Daniel, z synů Davidových Chattus. ³Z synů Sechaniášových, jenž byl z synů Farosových, Zachariáš, a s ním počet mužů sto a padesáte.

⁴ Z synů Pachat Moábových Eliehoenai syn Zerachiašův, a s ním dvě stě mužů. ⁵ Z synů Sechaniášových syn Jachazielův, a s ním tři sta mužů. ⁶ Z synů Adinových Ebed syn Jonatanův, a s ním padesát mužů. ⁷ Z synů pak Elamových Izaiáš syn Ataliášův, a s ním sedmdesát mužů. ⁸ Z synů Sefatiášových Zebadiáš syn Michaelův, a s ním osmdesát mužů. ⁹ Z synů Joábových Abdiáš syn Jechielův, a s ním dvě stě a osmnácte mužů. ¹⁰ Z synů Selomitových syn Josifiášův, a s ním sto a šedesát mužů. ¹¹ Z synů Bebai Zachariáš syn Bebai, a s ním osmmdcítma mužů. ¹² Z synů Azgadových Jochanan syn Hakatanův, a s ním sto a deset mužů. ¹³ Z synů Adonikamových poslednějších, jichž jména jsou tato: Elifelet, Jehiel, Semaiáš, a s ním šedesát mužů. ¹⁴ Z synů Bigvai Utai a Zabbud, a s nimi sedmdesát mužů. ¹⁵ Shromáždil jsem je pak u potoku, kterýž vpadá do Ahavy, a leželi jsme tu tři dni. Potom přehlédal jsem lid a kněží, a z synů Lévi nenašel jsem tu žádného. ¹⁶ Protož poslal jsem Eliezera, Ariele, Semaiáše, Elnatana, Jariba, Elnatana, Nátana, Zachariáše a Mesullama, přednější, a Joiariba a Elnatana, muže učené, ¹⁷ A rozkázal jsem jim k Iddovi, knížeti v Chasifia místě, a naučil sem je, jak by měli mluvit k Iddovi, Achivovi a Netinejským v Chasifia místě, aby nám přivedli služebníky domu Boha našeho. ¹⁸ I přivedli nám s pomocí Boží muže rozumného z synů Moholi, syna Lévi, syna Izraelova, a Serebiáše s syny jeho, a bratři jeho osmnácte, ¹⁹ A Chasabiáše, a s ním Izaiáše z synů Merari, bratři jeho a synů jejich dvadcti. ²⁰ Z Netinejských pak, kteréž byl zřídil David a knížata k službě Levítům, dvě stě a dvadcti Netinejských. A ti všickni ze jména vyčtení byli. ²¹ Tedy vyhlásil jsem tu půst u řeky Ahava, abychom se ponížovali před Bohem svým, a hledali od něho cesty přímé sobě a dítkám svým, i všemu jmění našemu. ²² Nebo styděl jsem se žádati od krále vojska a jízdných, aby nás bránili před nepřátely na cestě; nebo jsme byli pravili králi, řkouce: Ruka Boha našeho jest nade všemi, kteříž ho hledají upřímě, ale moc a prchlivost jeho proti všechněm, kteříž ho opouštějí. ²³ A když jsme se postili a hledali v tom Bohu svého, tedy vyslyšel nás. ²⁴ Oddělil jsem pak přednějších kněží dvanácte: Serebiáše, Chasabiáše, a s nimi z bratří jejich deset. ²⁵ I odvážil jsem jim stříbro a zlato, a to nádoby, obět domu Boha našeho, kterouž obětovali král i rady jeho, i knížata jeho a všecken lid Izraelský, což se ho našlo. ²⁶ Odvážil jsem, pravím, do rukou jejich stříbra šest set centněřů a padesát, a nádoby stříbrného sto centněřů, a zlata sto centněřů, ²⁷ A koflíků zlatých dvadcti, každý v tisíc drachem, a dvě nádoby z mosazi nejlepší, tak vzácné jako zlato. ²⁸ Potom jsem jim řekl: Vy jste posvěceni Hospodinu, i tyto nádoby posvěceny jsou, a to stříbro i zlato jest obět dobrovolná Hospodinu Bohu otců vašich. ²⁹ Pilni toho buďte a ostříhejte, až to i odvážíte před kněžími přednějšími a Levity, i předními z čeledi otcovských z Izraele v Jeruzalémě v pokojích domu Hospodinova. ³⁰ A tak přijali kněží a Levitové váhu stříbra, zlata a nádoby, aby donesli do Jeruzaléma, do domu Boha našeho. ³¹ Zatím hnuli jsme se od řeky Ahava, dvanáctého dne měsíce prvního, abychom se brali do Jeruzaléma, a ruka Boha našeho byla s námi, a vytrhla nás z ruky nepřátel a úkladníků na cestě. ³² I přišli jsme do Jeruzaléma, a pobyli jsme tu tři dni. ³³ Čtvrtého pak dne odváženo jest stříbro a zlato, a nádoby to v domě Boha našeho k ruce Meremota syna Uriáše kněze, s nímž byl Eleazar syn Fínesův, a pomocníci jejich Jozabad syn Jesua, a Noadiáš syn Binnui, Levitové, ³⁴ Vše v počtu a váze, a zapsána jest všecka ta váha toho času. ³⁵ Vrátivše se pak z zajetí ti, kteříž byli přestěhováni, obětovali zápaly Bohu Izraelskému, volků dvanáct za všecken lid Izraelský, skopců devadesát a šest, beráneků sedmdesát a sedm, kozlů za hřích dvanáct, vše v obět zápalnou Hospodinu. ³⁶ I dali výpovědi královny vládařům královským i vývodám za řekou. Kteříž pomocni byli lidu i domu Božímu.

9 A když se to vykonalo, přistoupili ke mně knížata, řkouce: Neoddělil se lid Izraelský, ani kněží a Levitové od národů zemí, ale činí podle ohavností Kananejských, Hetejských, Ferezejských, Jebuzejských, Ammonitských, Moábských, Egyptských a Amorejských. ² Nebo nabrali sobě a synům svým dcer jejich, a smísili se símě svatě s národy zemí, a knížata a vrchnost první byla v tom přestoupení. ³ Kteroužto věc když jsem uslyšel, roztrhl jsem roucho své i plášť, a trhal jsem vlasy s hlavy své i z brady, a seděl jsem zděšený. ⁴ I shromáždili se ke mně všickni, třesoucí se před řečmi Boha Izraelského pro přestoupení lidu přestěhovaného, já pak seděl jsem zděšený, až do oběti večerní. ⁵ Ale v čas oběti večerní vstal jsem od trápení svého, maje na sobě roucho roztržené i plášť svůj, a klekl jsem na kolena svá, rozprostíraje ruce své k Hospodinu Bohu svému. ⁶ A řekl jsem: Bože můj, stydím se a hanbím pozdvihnouti, Bože můj, tváři své k tobě; nebo nepravosti naše rozmnožily se nad hlavou, a provinění naše vzrostlo až k nebi. ⁷ Ode dnů otců našich u veliké jsme vině až do tohoto dne, a pro nepravosti naše vydání jsme my, králové naši i kněží naši v ruku králů zemí pod meč, v zajetí a v loupež, a v zahanbení tváři, tak jakž se to nyní děje. ⁸ Teď pak rychle stala se nám milost od Hospodina Boha našeho, že zanechal nám ostatků, a dal nám obydlí na místě svatém, aby osvítil oči naše Bůh náš, a dal nám maličké povydchnutí od služby naší. ⁹ Nebo ač jsme byli služebníci, však nenechal nás Bůh náš v porobě naší, ale naklonil k nám milostí krále Perské, dav nám život, abychom vyzdvihli dům Boha našeho, a zase obnovili pustiny jeho, nýbrž ohradil nás v Judstvu a v Jeruzalémě. ¹⁰ Nyní tedy což díme, ó Bože náš, po těch věcech, poněvadž jsme opustili příkázání tvá, ¹¹ Kteráž jsi vydal skrze služebníky své proroky, řka: Země ta, do kteréž jdete, abyste jí dědičně vládli, jest země nečistá, pro nečistotu národů těch zemí, pro ohavnosti

jejich, kterýmiž ji naplnili všudy naskrze v nečistotě své. ¹² Protož nyní dcer vašich nedávejte synům jejich, a dcer jejich neberte synům vašim, a nehleďte pokoje jejich a dobrého jejich, až na věky, abyste se zmocnili, a jedli dobré věci země, a k dědičnému vládařství zanechali ji synům svým až na věky. ¹³ Po všech pak těch věcech, kteréž na nás přišly pro zlé skutky naše, a pro veliké naše provinění, poněvadž ty, Bože náš, netrestal jsi nás podlé nepravostí našich, a dal jsi nám vysvobození takové, ¹⁴ Opět-liž bychom rušiti měli tvá přikázání, a přizniti se s národy těmito ohavnými? Zdalíž bys se zúřivě nehněval na nás, až bys nás do konce vyhladil, tak že by žádný nezůstal a neušel? ¹⁵ Hospodine Bože Izraelský, ty jsi spravedlivý; nebo jsme pozůstali ostatkové, jakž se to vidí dnešního dne. Aj, my jsme před tebou s proviněním svým, ač bychom neměli postavovati se před tváří tvou pro věci takové.

10 Když se pak Ezdráš, padna před domem Božím, tak modlil a vyznával s pláčem, sešel se k němu z lidu Izraelského zástup velmi veliký mužů i žen i dětí. A když plakal lid pláčem velikým, ² Tedy mluvil Sechaniáš syn Jechielův z synů Elamových, a řekl Ezdrášovi: Myť jsme zhřešili proti Bohu svému, že jsme pojímali ženy cizozemky z národů zemí, a však vždy Izrael může míti naději při té věci. ³ Nyní tedy vejděme v smlouvu s Bohem svým, zapudíce všechny ženy i syny jejich podlé rady Páně a těch, jenž se třesou před přikázáním Boha našeho, a tak podlé zákona ať se stane. ⁴ Vstaň, nebo na tobě jest ta věc, a my budeme při tobě. Posilň se a učiň tak. ⁵ I vstal Ezdráš a zavázal přísahou přednější kněží a Levíty a všecken lid Izraelský, aby tak učinili. I přísáhli. ⁶ A vstav Ezdráš od domu Božího, odšel do pokojíka Jochananova, syna Eliasibova, i všel tam, a nejedl chleba, ani vody nepil; nebo zámutek měl pro přestoupení těch, jenž se přestěhovali. ⁷ Zatím dali provolati v Judstvu a v Jeruzalémě všechněm přestěhovaným, aby se shromáždili do Jeruzaléma, ⁸ Kdo by pak koli nepřišel ve třech dnech, podlé rady knížat a starších, aby všecken statek svůj propadl, a sám odloučen byl od shromáždění přestěhovaných. ⁹ A protož shromáždili se všickni muži Judští i Beniamin do Jeruzaléma ke dni třetímu, dvacátého dne měsíce, (a ten měsíc byl devátý). I seděl všecken lid na ulici domu Božího, třesouce se pro tu věc i pro děšť. ¹⁰ Tedy vyvstal Ezdráš kněz a řekl k nim: Vy jste zhřešili, že jste pojímali ženy cizozemky, abyste přidali k provinění lidu Izraelského. ¹¹ Protož již vyznejte se Hospodinu Bohu otců svých, a činite vůli jeho, a oddělte se od národů cizích, i od žen cizozemek. ¹² I odpovědělo všecko to shromáždění, a řekli hlasem velikým: Podlé slova tvého povinni jsme tak učiniti. ¹³ Ale lidu mnoho jest, a prška, a nemůžeme vně státi. K tomu není ta práce jednoho dne ani dvou, nebo mnoho jest nás, kteříž jsme v tom přestoupili. ¹⁴ Necht jsou postavena, prosíme, knížata naše ze všeho shromáždění, a kdož koli jest v městech našich, kterýž pojal ženy cizozemky, ať přijde v čas uloženy, a s nimi starší z jednoho každého města i soudcové jejich, až bychom tak odvrátili hněv prchlivosti Boha našeho od sebe pro tu věc. ¹⁵ Takž Jonatan syn Azahelův, a Jachziáš syn Tekue, postaveni byli nad tím, Mesullam pak a Sabetai, Levítové, pomáhali jim. ¹⁶ Tedy učinili tak při těch, jenž přestěhováni byli. I odděleni jsou Ezdráš kněz a muži přední čeledi otcovských po domích otců svých, všickni ti ze jména, a zasedli prvního dne měsíce desátého, aby to vyhledali. ¹⁷ Což i konali při všech mužích, kteříž byli pojali ženy cizozemky, až do prvního dne prvního měsíce. ¹⁸ Našli se pak z synů kněžských, jenž zpojímali ženy cizozemky tito: Z synů Jesua syna Jozadakova, a z bratří jeho: Maaseiáš, Eliezer, Jarib a Gedaliáš. ¹⁹ Ale povolili, aby zapudili ženy své. A ti, kteříž provinili, obětovali skopce z stáda za vinu svou. ²⁰ A z synů Immer: Chanani a Zebadiáš. ²¹ Z synů Charim: Maaseiáš, Eliah, Semaiáš, Jechiel a Uziáš. ²² Z synů Paschur: Elioenai, Maaseiáš, Izmael, Natanael, Jozabad a Elasa. ²³ A z Levítů: Jozabad, Simei, Kelaiáš, (jenž jest Kelita), Petachiáš, Juda a Eliezer. ²⁴ Z zpěváků pak Eliasib, a z vrátných Sallum, Telem a Uri. ²⁵ A z lidu Izraelského, z synů Faresových: Ramiáš, Jeziáš, Malkiáš, Miamin, Eleazar, Malkiáš a Benaiáš. ²⁶ Z synů Elamových: Mataniáš, Zachariáš, Jechiel, Abdi, Jeremot a Eliah. ²⁷ Z synů Zattu: Elioenai, Eliasib, Mataniáš, Jeremot, Zabad, a Aziza. ²⁸ Též z synů Bebai: Jochanan, Chananiáš, Zabbai, Atlai. ²⁹ Z synů Báni: Mesullam, Malluch, Adaiáš, Jasub, Seal, Jeramot. ³⁰ Z synů Pachat Moábových: Adna a Chélal, Benaiáš, Maaseiáš, Mataniáš, Bezaleel, Binnui a Manasse. ³¹ Z synů Charimových: Eliezer, Isiáš, Malkiáš, Semaiáš, Simeon, ³² Beniamin, Malluch, Semariáš. ³³ Z synů Chasumových: Mattenai, Mattata, Zabad, Elifelet, Jeremai, Manasses, Simei. ³⁴ Z synů Báni: Maadai, Amram, Uel, ³⁵ Benaiáš, Bediáš, Keluhu, ³⁶ Vaniáš, Meremot, Eliasib, ³⁷ Mattaniáš, Mattenai, Jaasav, ³⁸ Báni, Binnui, Simei, ³⁹ Selemiáš, Nátan a Adaiáš, ⁴⁰ Machnadbai, Sasai, Sarai, ⁴¹ Azarel, Selemiáš, Semariáš, ⁴² Sallum, Amariáš a Jozef. ⁴³ Z synů Nébových: Jehiel, Mattitiáš, Zabad, Zebina, Jaddav, Joel a Benaiáš. ⁴⁴ Ti všickni pojali byli ženy cizozemky, a byly z těch žen některé, že i děti zplodily.

Nehemjáš

Úvod

1 Slova Nehemiáše syna Chachaliášova. I stalo se měsíce Kislev léta dvacátého, když jsem byl na hradě Susan, ² Že přišel Chanani, jeden z bratří mých, s některými muži z Judstva. Kterýchžto vzeptal jsem se na Židy, na ostatky pozůstalé z zajetí a na Jeruzalém. ³ I řekli mi: Ostatkové ti, kteříž pozůstali z zajetí tam v té krajině, jsou u velikém nátisku a v pohanění, nadto i zed Jeruzalémská rozbořena jest, a brány jeho ohněm zkaženy. ⁴ Kterážto slova když jsem uslyšel, sedna plakal jsem a kvílil za několik dní, a postil jsem se, i modlil před Bohem nebeským. ⁵ A řekl jsem: Prosím, Hospodine Bože nebeský, silný, veliký a hrozný, ostríhající smlouvy a milosrdenství těm, jenž tě milují, a ostríhají přikázání tvých, ⁶ Budiž, prosím, ucho tvé nakloněné, a oči tvé otevřené, abys slyšel modlitbu služebníka svého, kterouž já se modlím před tebou nyní dnem i nocí za syny Izraelské, služebníky tvé, a vyznávám hříchy synů Izraelských, jimiž jsme hřešili proti tobě. Já také i dům otce mého hřešili jsme. ⁷ Zpronevěřili jsme se tobě, a neostříhali jsme přikázání a ustanovení a soudů, kteréž jsi vydal skrze Mojžíše služebníka svého. ⁸ Budiž pamětliv, prosím, na slovo, kteréž jsi přikázal Mojžíšovi služebníku svému, řka: Vy přestoupíte, já pak rozptýlím vás mezi národy. ⁹ Ale když se obrátíte ke mně, a budete ostríhati přikázání mých, a plniti je, by pak někteří z vás až na kraj světa zahnáni byli, i odtud shromáždím je, a přivedu je zase na místo, kteréž jsem vyvolil, aby tam přebývalo jméno mé. ¹⁰ Však tito jsou služebníci tvoji a lid tvůj, kteréž jsi vykoupil mocí svou převelikou, a rukou svou přesilnou. ¹¹ Prosím, ó Hospodine, nechť jest nakloněné ucho tvé k modlitbě služebníka tvého, a k modlitbě služebníků tvých, kteříž žádají báti se jména tvého, a dej šťastný prospěch, prosím, služebníku svému dnes, nakloně k němu lítostí člověka toho. Já pak byl jsem šeněkém královským.

2 Tedy stalo se měsíce Nisan léta dvacátého Artaxerxa krále, když víno stálo před ním, že vzav víno, podal jsem ho králi. Nebýval jsem pak smuten před ním. ² Pročež mi řekl král: Proč obličej tvůj smutný jest, poněvadž nestůněš? Jiného není, než sevření srdce. Pročež ulekl jsem se velmi velice. ³ A řekl jsem králi: Král na věky buď živ. Kterak nemá býti smutný obličej můj, když město to, kdež jsou hrobové otců mých, zpuštěno jest, a brány jeho ohněm zkaženy? ⁴ Opět mi řekl král: Čeho žádáš? Mezi tím modlil jsem se Bohu nebeskému. ⁵ Potom řekl jsem králi: Zdá-liť se za dobré králi, a jestliže má lásku služebník tvůj u tebe, žádám, abys mne poslal do Judstva, do města, kdež jsou hrobové otců mých, abych je zase vystavěl. ⁶ Ještě mi řekl král (královna pak seděla podlé něho): Dlouho-li budeš na té cestě, a kdy se zas navrátíš? I líbilo se to králi, a propustil mne, hned jakž jsem mu oznámil jistý čas. ⁷ Zatím řekl jsem králi: Vidí-li se za dobré králi, nechť mi dájí listy k vývodám za řekou, aby mne provedli, až bych přišel do Judstva, ⁸ Tolikěž psání k Azafovi, vládaři lesu královského, aby mi dal dříví na trámy, k branám paláce, při domě Božím, a ke zdem městským, a k domu, do něhož bych vjíti mohl. I dal mi král vedlé štědré ruky Boha mého ke mně. ⁹ Tedy přišed k vývodám za řekou, dal jsem jim psání královské. Poslal pak byl se mnou král hejtmany vojska a jezdce. ¹⁰ To když uslyšel Sanballat Choronský, a Tobiáš služebník Ammonitský, velmi je to mrzelo, že přišel člověk, kterýž by obmyslel dobré synů Izraelských. ¹¹ A tak přišed do Jeruzaléma, pobyl jsem tam za tři dni. ¹² V noci pak vstal jsem, a kolikosi mužů se mnou, a neoznámil jsem žádnému, co mi dal Bůh můj v srdce, abych činil v Jeruzalémě, aniž jsem měl hovada jakého s sebou, kromě hovádka, na němž jsem jel. ¹³ I vyjel jsem branou při údolí v noci k studnici drakové a k bráně hnojné, a ohledoval jsem zdi Jeruzalémských, kteréž byly pobořené, a bran jeho zkažených ohněm. ¹⁴ Odtud jsem jel k bráně studničné, a k rybníku královskému, kdež nebylo brodu hovádka, na němž jsem jel, aby přejíti mohlo. ¹⁵ Pročež bral jsem se zhůru podlé potoka v noci, a ohledoval jsem zdi. Odkudž vraceje se, vjel jsem branou při údolí, a tak jsem se navrátil. ¹⁶ Ale knížata nic nevěděli, kam jsem jezdil, a co jsem činil; nebo jsem Židům, ani kněžím, ani přednějším, ani knížatům, ani jiným úředníkům až do té chvíle neoznámil. ¹⁷ Protož řekl jsem jim: Vy vidíte, v jakém jsme zlém, a Jeruzalém zpuštěný, a brány jeho ohněm zkaženy. Podtež, a stavějme zed Jeruzalémskou, abychom nebyli více v pohanění. ¹⁸ A když jsem jim oznámil, že pomoc Boha mého jest se mnou, ano i slova králova, kteréž ke mně mluvil, teprv řekli: Přičiňmež se a stavějme. I posílili rukou svých k dobrému. ¹⁹ Což když uslyšel Sanballat Choronský, a Tobiáš služebník Ammonitský, a Gesem Arabský, posmívali se, a utrhali nám, pravíce: Což to děláte? Co se králi protivíte?

2:2 Proč obličej tvůj smutný jest. Králův dotaz nebyl projevem starostlivé péče. V perském královském paláci se nesmělo truchlit (Est 4:2). Význam otázky je spíše přeložitelný jako: „Než tě dám porazit, budu tak benevolentní, že ti dám šanci. Máš nějaký rozumný

důvod, proč nevíš, jak se chovat v přítomnosti krále?“ Proto se Nehemiáš velmi vylekal, když mu došlo, že jeho zachmuřenost neunikla králově pozornosti.

²⁰ Jimž odpovídaje, řekl jsem: Bůh nebeský, tent' nám dá prospěch, a my služebníci jeho přičiníce se, stavěti budeme, vy pak nemáte žádného dílu, ani práva, ani památky v Jeruzalémě.

3 Tedy povstal Eliasib, kněz nejvyšší, a příbuzní jeho kněží, a stavěli bránu bravnou, (tit' jsou ji vystavěli, a zavěsili vrata její, až k věži Mea vystavěli ji), až k věži Chananeel. ² A podlé něho stavěli muži Jerecha, též podlé něho stavěl Zakur syn Imrův. ³ Bránu pak rybnou stavěli synové Senaa. Ti položili trámy její, a vstavili vrata její s zámky i závorami jejími. ⁴ Podlé těch také opravoval Meremot syn Uriáše, syna Kózova, a podlé nich opravoval Mesullam syn Berechiáše, syna Mesezabelova, a podlé těch opravoval Sádoch syn Baanův. ⁵ A podlé nich opravovali Tekoitští. Ale ti, kteříž byli znamenitější z nich, nepodklonili šíje své k dílu pána svého. ⁶ Bránu pak starou opravovali Joiada syn Paseachův, a Mesullam syn Besodiášův. Ti položili trámy její a vstavili vrata její s zámky a závorami jejími. ⁷ Podlé nich opravoval Melatiáš Gabaonitský, a Jádon Meronotský, muži z Gabaon a z Masfa, až k stolici knížecí z této strany řeky. ⁸ Podlé nich pak opravoval Uziel syn Charhaiášův s zlatníky, a podlé něho opravoval Chananiáš, syn apatekářův. A nechali Jeruzaléma až do zdi široké. ⁹ Dále podlé nich opravoval Refaiáš syn Churův, hejtman nad polovicí kraje Jeruzalémského. ¹⁰ A podlé nich opravoval Jedaiáš Charumafův proti domu svému. Podlé něhož opravoval Chattus syn Chasabneiášův. ¹¹ Druhý pak díl opravoval Malkiáš syn Charimův, a Chasub syn Pachat Moábův, a věži Tannurim. ¹² Podlé něhož opravoval Sallum syn Lochesův, hejtman nad polovicí kraje Jeruzalémského, se dcerami svými. ¹³ Bránu při údolí opravil Chanun s obyvateli Zanoe. Oni ji stavěli, a vstavili vrata její s zámky i závorami jejími, a zdi na tisíc loket až do brány hnojné. ¹⁴ Bránu pak hnojnou opravil Malkiáš syn Rechabův, hejtman kraje Betkarem. On ji ustavěl, a vstavil vrata s zámky i závorami jejími. ¹⁵ Bránu pak studnice opravoval Sallun syn Kolchozův, hejtman kraje Masfa. On ji vystavěl a přikryl ji, a vstavil vrata její s zámky i závorami jejími, a zed rybníka Selach, od zahrady královské až k stupňům sstoupajícím z města Davidova. ¹⁶ Za ním opravoval Nehemiáš syn Azbukův, hejtman nad polovicí kraje Betsur, až naproti hrobům Davidovým, a až k rybníku udělanému, až k domu silných. ¹⁷ Za ním opravovali Levítové, Rechum syn Báni, podlé něhož opravoval Chasabiáš, hejtman nad polovicí kraje Ceily s krajem svým. ¹⁸ Za ním opravovali bratří jejich, Bavai syn Chenadadův, hejtman nad polovicí kraje Ceily. ¹⁹ Podlé něho pak opravoval Ezer syn Jesua, hejtman Masfa, díl druhý naproti, kudyž se chodí k skladu zbroje Mikzoa. ²⁰ Za ním rozhorliv se, opravoval Báruch syn Zabbai, díl druhý od Mikzoa až ke dveřům domu Eliasiba, kněze nejvyššího. ²¹ Za ním opravoval Meremot syn Uriáše, syna Kózi, díl druhý ode dveří domu Eliasibova až do konce domu jeho. ²² Za ním opravovali kněží, kteříž bydlili v rovině. ²³ Za ním opravoval Beniamin a Chasub proti domům svým. Za ním opravoval Azariáš syn Maaseiáše, syna Ananiášova vedlé domu svého. ²⁴ Za ním opravoval Binnui syn Chenadadův díl druhý, od domu Azariášova až do Mikzoa a až k úhlu. ²⁵ Pálal syn Uzai proti Mikzoa a věži vysoké, kteráž vyhlédala z domu králova, jenž byla v placu u žaláře. Za ním Pedaiáš syn Farosův. ²⁶ Netinejší pak, jenž bydlili v Ofel, až naproti bráně vodné k východu, a věži vysoké. ²⁷ Za ním opravovali Tekoitští díl druhý, naproti věži veliké a vysoké, až ke zdi při Ofel. ²⁸ Od brány koňské opravovali kněží, jeden každý naproti domu svému. ²⁹ Za tím opravoval Sádoch syn Immerův naproti domu svému. Za ním pak opravoval Semaiáš syn Sechaniášův, strážný brány východní. ³⁰ Za ním opravoval Chananiáš syn Selemiášův, a Chanun syn Zalafův šestý, díl druhý. Za ním opravoval Mesullam syn Berechiášův proti pokoji svému. ³¹ Za ním opravoval Malkiáš syn zlatníkův až k domu Netinejských a kupců, naproti bráně Mifkad, až do paláce úhlového. ³² A mezi palácem úhlovým až do brány bravné opravovali zlatníci a kupci.

4 I stalo se, když uslyšel Sanballat, že stavíme zed, rozpálil se hněvem, a rozzlobiv se velmi, posmíval se Židům. ² Nebo mluvil před bratřími svými a před vojskem Samařským, rka: Co ti bídni Židé berou před sebe? Tak-liž mají býti zanecháni? Což budou obětovati? Za jeden-liž den to dodělati mají? Také-liž i kamení z hromad rumu křísiti budou, kteréž spáleno jest? ³ Tobiáš pak Ammonitský podlé něho řekl: Nechat stavějí, však liška příběhna, prorazí zed jejich kamennou. ⁴ Slyš, ó Bože náš, že jsme v pohrdání, a obrať pohanění jejich na hlavu jejich, a dej je v loupež v zemi, do níž by zajati byli. ⁵ A nepřikrývej nepravosti jejich, a hřích jejich od tváři tvé ať není shlazen, proto že jsou tě popouzeli v stavitelích. ⁶ A tak stavěli jsme tu zed, a spojili všecku až do polu, a měl lid srdce k tomu dílu. ⁷ Což když uslyšel Sanballat, a Tobiáš a Arabští, Ammonitští i Azotští, že by na dyl přibývalo zdi Jeruzalémské, a že se již byly počaly mezery zavírat, rozpálili se hněvem velice. ⁸ Protož spuntovali se všickni společně, aby táhli k boji proti Jeruzalému a aby jemu překážku učinili. ⁹ (My pak modlili jsme se Bohu svému, a postavili jsme stráž proti nim ve dne i v noci, bojíce se jich. ¹⁰ Nebo řekli Judští: Zemdlelať jest síla nosičů, a rumu ještě mnoho jest, neodolaliť bychom jim, stavějíce zed.) ¹¹ Anobř i řekli nepřátelé naši: Nezvědíť, ani spatří, až vpadneme mezi ně, a pomordujeme je, aneb zastavíme to dílo. ¹² Když pak přišli Židé, kteříž s nimi bydlili, a pravili nám na desetrkrát: Mějte pozor na všecka místa, kudyž se

chodí k nám: ¹³Tedy postavil jsem na dolních místech za zdi, i na místech příkrých, a osadil jsem lidem po čeledech s meči, s kopími a lučišti jejich. ¹⁴A když jsem to spatřil, vstana, řekl jsem k přednějším a knížatům i k jinému lidu: Nebojte se jich, ale na Pána velikého a hrozného pamatujte, a bojujte za bratří své, za syny své a dcery své, za manželky své a domy své. ¹⁵I stalo se, když uslyšeli nepřátelé naši, že jest nám to oznámeno, tož Bůh rozptýlil radu jejich, a my navrátili jsme se všickni ke zdem, každý k dílu svému. ¹⁶Ale však od toho dne polovice služebníků mých dělali, a polovice jich držela kopí, pavézy a lučiště, a pancíře, a knížata stála za vsí čeledi Judskou. ¹⁷Ti také, kteříž dělali na zdi, i nosiči břemen, i nakladači, každý jednou rukou dělal, a v druhé držel braň. ¹⁸Z těch pak, kteříž stavěli, měl jeden každý meč svůj připásaný na bedrách svých, a tak stavěli, a trubač stál podlé mne. ¹⁹Nebo jsem řekl k přednějším a knížatům i k jinému lidu: Dílo veliké a široké jest, a my porůznu jsme na zdi, podál jeden od druhého. ²⁰Na kterém byste koli místě uslyšeli hlas trouby, tu se shromážďte k nám. Bůh náš bude bojovati za nás. ²¹A tak my dělali jsme dílo, a polovice jich držela kopí od svitání až do soumraku. ²²Tehdáž také řekl jsem lidu: Každý s služebníkem svým nocuj u prostřed Jeruzaléma, ať je máme k stráží v noci, a ve dne k dílu. ²³Pročež i já, i bratří moji, i služebníci moji, i strážníci, kteříž chodí za mnou, nebudeme svláčetí oděvu svého. Žádný ho nesloží, leč u vody.

5 Byl pak pokřik veliký lidu i žen jejich na bratří jich Židy. ²Nebo někteří pravili: Synů a dcer máme tak mnoho, že za ně obilé jednáme, abychom jísti a živi býti mohli. ³Jiní opět pravili: Pole svá i vinice své, a domy své z zastavování musíme, abychom obilé jednatí mohli v hladu tomto. ⁴Jiní ještě pravili: Musíme vypůjčiti peněz, abychom dali plat králi, na svá pole i vinice své, ⁵Ješto aj, jakož tělo bratří našich, tak těla naše, jakož synové jejich, tak i synové naši. A však my musíme podrobovati syny své a dcery své v službu, a některé již ze dcer našich podrobeny jsou, a nemůžeme s nic býti, poněvadž pole naše a vinice naše drží jiní. ⁶Protož rozhněval jsem se velmi, když jsem slyšel křik jejich a slova taková. ⁷I uložil jsem v srdci svém, abych domlouval přednějším a knížatům, řka jim: Vy jste ti, jenž obtěžujete jeden každý bratra svého. I svolal jsem proti nim shromáždění veliké. ⁸A řekl jsem jim: My vyplacujeme bratří své Židy, kteříž prodáni byli pohanům, podlé možnosti naší. Což vy zase prodávati máte bratří vaše, anobř což je sobě prodávati budete? Kteřížto umlkli a nenalezli odpovědi. ⁹Řekl jsem dále: Není to dobře, což děláte. Zdali v bázni Boha našeho nemáte choditi raději než v pohanění pohanů, nepřátel našich? ¹⁰I já také s bratřími svými a s služebníky svými mohl bych bráti od nich peníze aneb obilé, a však odpustme jim medle ten dluh. ¹¹Navratte jim, prosím, ještě dnes pole jejich, vinice jejich, zahrady olivové jejich i domy jejich, i ten stý díl peněz, obilé, vína i oleje, kterýž od nich bérete. ¹²Odpověděli: Navrátíme, aniž čeho od nich vyhledávati budeme; tak učiníme, jakž ty pravíš. Tedy svolav kněží, zavázal jsem je přísahou, aby tak učinili. ¹³Vytrásl jsem také podolek svůj, a řekl jsem: Tak vytrěs Bůh každého muže, kdož by nenaplnil slova tohoto, z domu jeho, z úsilí jeho, a tak buď vytřesený a prázdný. I řeklo všecko shromáždění: Amen, a chválili Hospodina. I učinil lid tak. ¹⁴Anobř také ode dne, v němž jsem postaven, abych byl vývodou jejich v zemi Judské, od léta dvacátého až do léta třicátého druhého Artaxerxa krále, za dvanácte let, ani já ani bratří moji pokrmu knížecího jsme nejedli, ¹⁵Ješto vývodové prvnější, kteříž byli přede mnou, obtěžovali lid, berouce od nich chléb a víno mimo čtyřiceti lotů stříbra. Nadto i služebníci jejich ssuzovali lid, čehož jsem já nečinil, boje se Boha. ¹⁶Alebrž také i při opravování zdi pracoval jsem, aniž jsme skupovali rolí, ano i všickni služebníci moji byli tu shromáždění k dílu. ¹⁷Přesto Židé a knížat půl druhého sta osob, a kteříž přicházeli k nám z národů okolních, jídali u stolu mého. ¹⁸Pročež strojvalo se toho na každý den jeden vůl, šest ovec výborných, též i ptáci byli mi strojeni, a v jednom z desíti dnů všelijakého vína dávalo se dosti. Však s tím se vším pokrmu knížecího nežádal jsem, nebo těžká poroba vzložena byla na lid ten. ¹⁹Budíž pamětliv na mne, Bože můj, k dobrému, což jsem pak koli činil při lidu tomto.

6 I stalo se, když uslyšel Sanballat a Tobiaš, a Gesem Arabský i jiní nepřátelé naši, že bych vystavěl zed, a že nezůstalo v ní mezery, ačkoli jsem ještě až do toho času nevstavil vrat do bran, ²Že poslal Sanballat a Gesem ke mně, řka: Přid, a rozmluvíme spolu ve vsi na rovinách Ono. Ale oni mé zlé obmysleli. ³Takž jsem poslal k nim posly, řka: Dílo veliké dělám, protož nemohu odjítí. Což se má meškati dílo, když bych je opustě, k vám sjíti měl? ⁴I posílali ke mně na týž způsob čtyřikrát, a odpověděl jsem jim týmiž slovy. ⁵Potom poslal ke mně Sanballat na tentýž způsob po páté služebníka svého s listem otevřeným. ⁶V kterémž bylo psáno: Slyší se mezi národy, jakž Gasmu praví, že ty a Židé myslíte se zprotiviti, a že ty proto stavíš zed, abys králem jejich byl, jakž se to dokoná. ⁷Také žes i proroky postavil, aby hlásali o tobě v Jeruzalémě, řkouce: Král v Judstvu. Nyní tedy uslyší král ty věci. Protož přid, a poradíme se spolu. ⁸Tedy poslal jsem k němu, řka: Neníť toho nic, což ty pravíš, ale sám sobě to vymýšlíš. ⁹Nebo všickni ti nás ustrašiti se snažovali, myslíce: Oslábnou ruce jejich při díle, a nedokoná se to. Ale však ty, ó Bože, posilň rukou mých. ¹⁰A když jsem všel do domu

Semaiáše syna Delaiášova, syna Mehetabelova, kterýž se byl zavřel, řekl mi: Sejděme se do domu Božího, do vnitřku chrámu, a zavřeme dvěře chrámové; nebo přijdou, chtějí tě zamordovati. A to v noci přijdou, aby tě zamordovali. ¹¹Jemuž jsem řekl: Takový-liž by muž, jako jsem já, utíkati měl? Aneb kdo jest tak, jako jsem já, ještě by vejda do chrámu, živ byl? Nevejdut. ¹²I poznal jsem, a aj, Bůh neposlal ho, ale proroctví to mluvil proti mně, že ho Tobiáš a Sanballat byli ze mzdy najali. ¹³Proto pak ze mzdy byl najat, abych já ustrašen jsa, učinil to a zhřešil, aby mi to bylo u nich k zlé pověsti, čímž by mi utrhal. ¹⁴Budiž pamětliv, můj Bože, na Tobiáše a Sanballata, podlé těch skutků jejich, i na Noadii prorokyni, a na jiné proroky, kteříž strašili mne. ¹⁵A tak dodělána jest zed ta pětmečítmého dne měsíce Elul v padesáti a dvou dnech. ¹⁶To když uslyšeli všickni nepřátelé naši, a viděli všickni národové, kteříž byli vůkol nás, ulekli se velmi; nebo poznali, že od Boha našeho působeno bylo dílo to. ¹⁷Také v těch dnech i listy často posílali přednější Judští k Tobiášovi, tolikéž od Tobiáše docházely k nim. ¹⁸Nebo mnozí v Judstvu měli s ním přísahu, proto že byl zetěm Sechaniáše syna Arachova, a Jochanan syn jeho pojal byl dceru Mesullama syna Berechiášova. ¹⁹K tomu i dobré činy jeho vypravovali přede mnou, a řeči mé vynášeli k němu. Listy pak posílal Tobiáš, aby mne ustrašil.

7 A když byla dostavena zed, a zavěsil jsem vrata, a ustanoveni byli vrátní i zpěváci i Levítové, ²Poručil jsem Chananovi bratru svému, a Chananiášovi hejtmanu hradu Jeruzalémského, (proto že on byl muž věrný a bohabojný nad mnohé), ³A řekl jsem jim: Necht nebývají otvírány brány Jeruzalémské, až obejde slunce, a když ti, jenž tu stávají, zavrou brány, vy ohleďte. A tak postavil jsem stráž z obyvatelů Jeruzalémských, každého v stráži jeho, a každého naproti domu jeho. ⁴Město pak to bylo široké a veliké, ale lidu málo v ohradě jeho, a domové nebyli vystaveni. ⁵Protož dal mi to Bůh můj v srdce mé, že jsem shromáždil přednější, a knížata i lid, aby byli vyčteni podlé pořádku rodů. I našel jsem knihu o rodu těch, kteříž se byli prvé přestěhovali, a našel jsem v ní napsáno: ⁶Tito jsou lidé té krajiny, kteříž šli z zajetí a přestěhování toho, jakž je byl přestěhoval Nabuchodonozor král Babylonský, a navrátili se do Jeruzaléma a do Judstva, jeden každý do města svého. ⁷Kteríž přišli s Zorobábelem, s Jesua, s Nehemiášem, Azariášem, Raamiášem, Nachamanem, Mardocheem, Bilsanem, Misperetem, Bigvajem, Nechumem, Baanou, počet mužů z lidu Izraelského: ⁸Synů Farosových dva tisíce, sto sedmdesát dva; ⁹Synů Sefatiášových tři sta sedmdesát dva; ¹⁰Synů Arachových šest set padesát dva; ¹¹Synů Pachat Moábových, synů Jesua a Joábových, dva tisíce, osm set a osmnáct; ¹²Synů Elamových tisíc, dvě stě padesát čtyři; ¹³Synů Zattuových osm set čtyřiceti pět; ¹⁴Synů Zakkai sedm set a šedesát; ¹⁵Synů Binnui šest set čtyřiceti osm; ¹⁶Synů Bebai šest set dvaceti osm; ¹⁷Synů Azgadových dva tisíce, tři sta dvamecítma; ¹⁸Synů Adonikamových šest set šedesáte sedm; ¹⁹Synů Bigvai dva tisíce, šedesáte sedm; ²⁰Synů Adinových šest set padesát pět; ²¹Synů Aterových z Ezechiáše devadesát osm; ²²Synů Chasumových tři sta dvaceti osm; ²³Synů Bezai tři sta dvaceti čtyři; ²⁴Synů Charifových sto a dvanáct; ²⁵Synů Gabaonitských devadesát pět; ²⁶Mužů Betlémských a Netofatských sto osmdesát osm; ²⁷Mužů Anatotských sto dvaceti osm; ²⁸Mužů Betzavetských čtyřiceti dva; ²⁹Mužů Kariatjeharimských, Kafirských a Berotských sedm set čtyřiceti a tři; ³⁰Mužů Ráma a Gabaa šest set dvaceti jeden; ³¹Mužů Michmas sto dvaceti dva; ³²Mužů z Bethel a Hai sto dvaceti tři; ³³Mužů z Nébo druhého padesáte dva; ³⁴Synů Elama druhého tisíc, dvě stě padesát čtyři; ³⁵Synů Charimových tři sta dvaceti; ³⁶Synů Jerecho tři sta čtyřiceti pět; ³⁷Synů Lodových, Chadidových a Onových sedm set dvaceti jeden; ³⁸Synů Senaa tři tisíce, devět set a třiceti. ³⁹Kněží: Synů Jedaiášových z domu Jesua devět set sedmdesát tři; ⁴⁰Synů Immerových tisíc, padesát dva; ⁴¹Synů Paschurových tisíc, dvě stě čtyřiceti sedm; ⁴²Synů Charimových tisíc a sedmnáct. ⁴³Levítů: Synů Jesua a Kadmiele, synů Hodevášových sedmdesát čtyři. ⁴⁴Zpěváků: Synů Azafových sto čtyřiceti osm. ⁴⁵Vrátných: Synů Sallumových, synů Aterových, synů Talmonových, synů Akkubových, synů Chatita, synů Sobai, sto třiceti osm. ⁴⁶Netinejských: Synů Zicha, synů Chasufa, synů Tabbao, ⁴⁷Synů Keros, synů Sia, synů Fadon, ⁴⁸Synů Lebana, synů Chagaba, synů Salmi, ⁴⁹Synů Chanan, synů Giddel, synů Gachar, ⁵⁰Synů Reaia, synů Rezin, synů Nekoda, ⁵¹Synů Gazam, synů Uza, synů Paseach, ⁵²Synů Besai, synů Meunim, synů Nefisesim, ⁵³Synů Bakbuk, synů Chakufa, synů Charchur, ⁵⁴Synů Bazlit, synů Mechida, synů Charša, ⁵⁵Synů Barkos, synů Sisera, synů Tamach, ⁵⁶Synů Neziach, synů Chatifa, ⁵⁷Synů služebníků Šalomounových, synů Sotai, synů Soferet, synů Ferida, ⁵⁸Synů Jaala, synů Darkon, synů Giddel, ⁵⁹Synů Sefatiášových, synů Chattil, synů Pocheret Hazebaim, synů Amon, ⁶⁰Všech Netinejských a synů služebníků Šalomounových tři sta devadesát dva. ⁶¹Tito také byli, kteříž vyšli z Telmelach a Telcharša: Cherub, Addon a Immer. Ale nemohli prokázati rodu otců svých a semene svého, že by z Izraele byli. ⁶²Synů Delaiášových, synů Tobiášových, synů Nekodových šest set čtyřiceti dva. ⁶³A z kněží: Synové Chabaiášovi, synové Kózovi, synové Barzillai toho, kterýž pojav sobě z dcer Barzillai Galádského manželku, nazván jest jménem jejich. ⁶⁴Ti vyhledávali jeden každý zapsání o sobě, chtějíce prokázati rod svůj, ale nenašlo se. A protož zbaveni jsou kněžství. ⁶⁵A zapověděl jim Tirsata, aby nejedli z věcí svatosvatých, dokudž by nestál kněz s urim a tumim. ⁶⁶Všeho toho shromáždění pospolu čtyřiceti a dva tisíce, tři sta a šedesát, ⁶⁷Kromě služebníků jejich a děvek

jejich, jichž bylo sedm tisíc, tři sta třicet sedm. A mezi nimi bylo zpěváků a zpěvákyní dvě stě čtyřicet pět.⁶⁸ Koní jejich sedm set třicet šest, mezků jejich dvě stě čtyřicet pět,⁶⁹ Velbloudů čtyři sta třicet pět, oslů šest tisíc, sedm set a dvacet.⁷⁰ Tehdy někteří z knížat čeledí otcovských dávali ku potřebám. Tirsata dal na poklad tisíc drachem zlata, bání padesát, sukní kněžských pět set a třicet.⁷¹ Knížata také čeledí otcovských dali na poklad ku potřebám dvacet tisíc drachem zlata, a stříbra liber dva tisíce a dvě stě.⁷² Což pak dali jiní z lidu, bylo zlata dvacet tisíc drachem, a stříbra dva tisíce liber, a sukní kněžských šedesát sedm.⁷³ A tak osadili se kněží a Levítové, a vrátní i zpěváci, lid a Netinejští, i všecken Izrael v městech svých. I nastal měsíc sedmý, a synové Izraelští byli v městech svých.

8 I shromáždil se všecken lid jednomyslně do ulice, kteráž jest proti bráně vodné, a řekli Ezdrášovi učitel, aby přinesl knihu zákona Mojžíšova, kterýž vydal Hospodin lidu Izraelskému.² Tedy přinesl Ezdráš kněz zákon před to shromáždění mužů i žen i všech, kteříž by rozumně poslouchati mohli, prvního dne měsíce sedmého.³ I četl v něm na té ulici, kteráž jest proti bráně vodné, od jitra až do poledne, při přítomnosti mužů i žen, i kteřížkoli rozuměti mohli. A uši všeho lidu obráceny byly k knize zákona.⁴ Stál pak Ezdráš učitel na kazatelnicí dřevěné, kterouž byli udělali k té věci, a stál podlé něho Mattitiáš, Sema, Anaiáš, Uriáš, Helkiáš a Maaseiáš, po pravé ruce jeho, po levé pak Pedaiáš, Misael, Malkiáš, Chasum, Chasbaddana, Zachariáš a Mesullam.⁵ Otevřel tedy Ezdráš knihu před očima všeho lidu, (nebo výše stál než všecken lid). Kterouž jakž otevřel, povstal všecken lid.⁶ I dobrořečil Ezdráš Hospodinu Bohu velikému, a všecken lid odpovídal: Amen, amen, pozdvihující rukou svých, a skloňující hlavy, poklonu učinili Hospodinu tváří k zemi.⁷ Tak i Jesua, Bání, Serebiáš, Jamin, Akkub, Sabetai, Hodiáš, Maaseiáš, Kelita, Azariáš, Jozabad, Chanan, Pelaiáš, a Levítové vyučovali lid zákonu. Lid pak byl na místě svém.⁸ Nebo čtli v té knize v zákoně Božím srozumitelně, a vykládající smysl, vysvětlovali to, což čtli.⁹ Potom řekl Nehemiáš, jinak Tirsata, a Ezdráš kněz, učitel, a Levítové, kteříž lid vyučovali, všemu lidu: Den tento posvěcený jest Hospodinu Bohu vašemu, nekvěltež, ani plačte. (Nebo plakal všecken lid, když slyšeli slova zákona.)¹⁰ Ale jděte, řekl jim, a jezte tučné věci, a píte sladké, sdílejte se s těmi, kteříž nemají nic připraveno. Den zajisté tento svatý jest Pánu našemu, protož nermuťtež se, nýbrž radost Hospodinova buď síla vaše.¹¹ A když tak Levítové pospokojili všeho lidu, mluvíce: Mlčte, nebo den svatý jest, a nermuťte se,¹² Odšel všecken lid, aby jedli a pili, a aby se sdíleli. I veselili se velmi, proto že srozuměli slovům těm, kteráž jim v známost uvedli.¹³ Potom nazejtří sešla se knížata čeledí otcovských ze všeho lidu, kněží i Levítové k Ezdrášovi učitel, aby vyrozuměli slovům zákona.¹⁴ Našli pak napsáno v zákoně, že přikázal Hospodin skrze Mojžíše, aby bydlili synové Izraelští v stáncích na slavnost měsíce sedmého,¹⁵ A aby dali prohlásiti a provolati po všech městech svých i v Jeruzalémě, řkouce: Vyjděte na hory, a přineste ratolestí olivových a ratolestí dříví borového, a ratolestí myrtových, i ratolestí palmových, a ratolestí dříví hustého, abyste nadělali stánků, tak jakž psáno jest.¹⁶ Protož vyšed lid, přinesli a nadělali sobě stánků, jeden každý na střeše své, i v síních svých, i v síních domu Božího, i v ulici brány vodné, i v ulici brány Efraim.¹⁷ A tak nadělali stánků všecko shromáždění těch, jenž se vrátili z zajetí, a bydlili v nich, (ačkoli nečinili tak synové Izraelští ode dnů Jozue syna Nun, až do dne toho). I byla radost velmi veliká.¹⁸ Četl pak v knize zákona Božího na každý den, od prvního dne až do posledního, a drželi slavnost za sedm dní. Osmého pak dne byl svátek podlé obyčeje.

9 Potom dvacátého čtvrtého dne téhož měsíce shromáždili se synové Izraelští, a postice se v zíních, posypali se prstí,² (Oddělilo se pak bylo símě Izraelské ode všech cizozemců), a stojíce, vyznávali hříchy své i nepravosti otců svých.³ I stáli na místech svých, a čtli v knize zákona Hospodina Boha svého čtyřikrát za den, a čtyřikrát vyznávali a klaněli se Hospodinu Bohu svému.⁴ Za tím vystoupivše na výstupek Levitský Jesua a Bání, Kadmiel, Sebaniaš, Bunni, Serebiáš, Bání a Chenani, volali hlasem velikým k Hospodinu Bohu svému.⁵ A řekli Levítové ti, Jesua, Kadmiel, Bání, Chasabniáš, Serebiáš, Hodiáš, Sebaniaš a Petachiaš: Vstaňte, dobrořečte Hospodinu Bohu svému, od věků až na věky, a ať dobrořečí slavnému jménu jeho, a vyššímu nad každé dobrořečení i chválu.⁶ Ty jsi, Hospodine, sám ten jediný, ty jsi učinil nebesa, nebesa nebes i všecko vojsko jejich, zemi i všecko, což jest na ní, moře i všecko, což jest v nich, obživuješ také všecko, ano i vojska nebeská před tebou se sklánějí.⁷ Ty jsi, Hospodine, Bůh ten, kterýž jsi vyvolil Abrama, a vyvedl jej z Ur Kaldejských, a dal jsi jemu jméno Abraham.⁸ A nalezl jsi srdce jeho věrné před sebou, a učinil jsi s ním smlouvu, že dáš zemi Kananejského, Hetejského, Amorejského, Ferezejského, Jebuzejského a Gergezejského, že dáš jí semeni jeho, a naplnils slova svá, nebo spravedlivý jsi ty.⁹ Popatřil jsi zajisté na trápení otců našich v Egyptě, a křik jejich vyslyšel jsi při moři Rudém.¹⁰ A ukazovals znamení a zázraky na Faraonovi i na všech služebnících jeho, i na všem lidu země jeho; nebo věděl jsi, že jsou pýchu provodili nad nimi. Čímž jsi dobyl sobě jména, jakž se to podnes vidí.¹¹ Nadto i moře jsi před nimi rozdělil, tak že přešli prostředkem moře po

suše, a ty, jenž je stihali, uvrhl jsi do hlubin, jako kámen do vody veliké. ¹² A sloupem oblakovým vodils je ve dne, a sloupem ohnivým v noci, osvětčuje jim cestu, kudy by jít měli. ¹³ Potom jsi sstoupil na horu Sinai, a mluvil jsi s nimi s nebe, a vydal jsi jim soudy přímé a zákony pravé, ustanovení a přikázání dobrá. ¹⁴ Těž i sobotu svou svatou známou jsi jim učinil, a přikázání, ustanovení i zákon vydals jim skrze Mojžíše, služebníka svého. ¹⁵ Také i chléb s nebe dal jsi jim v hladu jejich, a vodu z skály vyvedl jsi jim v žízni jejich, a rozkázal jsi jim, aby šli a dědičně vládli zemi, kterouž jsi zdvihna ruku svou, přísáhl dáti jim. ¹⁶ Oni pak a otcové naši pyšně sobě počínali, a zatvrdivše šíji svou, neposlouchali přikázání tvých. ¹⁷ Nýbrž hned nechtěli slyšeti, aniž se rozpomenuli na divné činy tvé, kteréž jsi působil při nich, a zatvrdivše šíji svou, ustavovali sobě vůdce, chtějíce se navrátiti k porobení svému z zarputilosti své. Ty však, Bože, snadný k odpuštění, milostivý a lítostivý, dlouho shovívající a hojný v milosrdenství, neopustils jich. ¹⁸ Ano i tehdyž, když sobě udělali tele slité a řekli: Tito jsou bohové tvoji, kteříž tě vyvedli z Egypta, a dopustili se velikého rouhání. ¹⁹ Ty však pro svá mnohá slitování neopustil jsi jich na poušti. Sloup oblakový neodcházel od nich ve dne, veda je po cestě, ani sloup ohnivý v noci, osvětčuje je a cestu, po níž jít měli. ²⁰ Nadto Ducha svého dobrého dal jsi k vyučování jich, manny své také neodjals od úst jejich, a vodu dal jsi jim v žízni jejich. ²¹ A tak za čtyřiceti let krmil jsi je na poušti. V ničemž nedostatku neměli, oděv jejich nezvetšel, a nohy jejich se neodhnetly. ²² Potom dal jsi jim království a národy, kteréž jsi rozehnal do koutů, tak že dědičně obdrželi zemi Seonovu, a zemi krále Ezebon, i zemi Oga krále Bázan. ²³ Syny pak jejich rozmnožil jsi jako hvězdy nebeské, a uvedl jsi je do země, o kteréž jsi byl řekl otcům jejich, že do ní vejdou, aby jí vládli. ²⁴ Nebo všedše synové, dědičně obdrželi zemi tu, když jsi snížil před nimi obyvatele té země Kananejské, a dals je v ruku jejich, i krále jejich, i národy té země, aby s nimi nakládali podlé vůle své. ²⁵ A tak vzali města hrazená i pole úrodná, a dědičně ujali domy plné všeho dobrého, studnice vykopané, vinice a olivovní, i stromovní ovoce nesoucí velmi mnohé. I jedli, a nasycení jsouce, vytyli, a v dobrodiní tvém hojném rozkoší oplývali. ²⁶ Když pak popouzejíce tě, zprotivili se tobě, završše zákon tvůj za hřbet svůj, a proroky tvé zmordovali, kteříž jim osvědčovali, aby je obrátili k tobě, a dopouštěli se velikého rouhání, ²⁷ Dával jsi je v ruku nepřátel jejich, kteříž je sužovali. A když v čas ssoužení svého volali k tobě, tys je s nebe vyslychal, a podlé mnohých slitování svých dával jsi jim vysvoboditele, kteříž je vysvobozovali z ruky nepřátel jejich. ²⁸ Mezitím, jakž jen oddechnutí měli, zase znovu činili zlé před tebou, a protož pouštěl jsi je v ruku nepřátel jejich, aby panovali nad nimi. Když se pak opět obrátili, a křičeli k tobě, tys je s nebe vyslychal a vysvobozoval podlé slitování svých po mnohé časy. ²⁹ A napomínals jich, abys je obrátil k zákonu svému, ale oni pyšně sobě počínali, a neposlouchali přikázání tvých, a proti soudům tvým hřešili, v nichžto, činil-li by je člověk, byl by živ. Nýbrž plece svého uchylujíce, šíji svou zatvrzovali, a neposlouchali. ³⁰ A však shovíval jsi jim po mnohá léta, osvědčuje jim duchem svým skrze proroky své, a když neposlouchali, dal jsi je v ruku národům zemi. ³¹ Ale pro slitování svá mnohá nedals jim do konce zahynouti, aniž jsi jich opustil, proto že jsi Bůh milostivý a lítostivý. ³² Nyní tedy, ó Bože náš, silný, veliký, mocný a hrozný, kterýž ostríháš smlouvy a milosrdenství, nechť to není u tebe za málo, že ty všechny těžkosti na nás přišly, na krále naše, knížata naše, kněží naše, proroky naše i na otce naše, a na všecken lid tvůj, hned ode dnů králů Assyrských, až do tohoto dne, ³³ Ačkoli ty jsi spravedlivý ve všech těch věcech, kteréž přišly na nás. Nebo jsi spravedlivě to učinil, ale my jsme bezbožně činili. ³⁴ I králové naši, knížata naše, kněží naši i otcové naši neplnili zákona tvého, aniž šetřili přikázání tvých a svědectví tvých, jimiž se jim osvědčoval. ³⁵ Nebo oni v království svém a v dobrodiní tvém hojném, kteréž jsi jim ukazoval, a v zemi široké a úrodné, kterouž jsi jim dal, nesloužili tobě, aniž se odvrátili od činů svých zlých. ³⁶ Aj, my jsme dnes manové, a to v zemi, kterouž jsi dal otcům našim, aby jedli ovoce její a dobré věci její, aj, jsme v ní manové. ³⁷ Jižť úrody své vydává v hojnosti králům, kteréž jsi postavil nad námi pro hříchy naše, a oniť i nad těly našimi se potrásají, i nad hovady našimi podlé vůle své, tak že jsme u veliké úzkosti. ³⁸ Se vším však tím činíme smlouvu nepohnutelnou, i zapisujeme, kteréž potvrzují knížata naše, Levitové naši, i kněží naši.

10 Kteríž pak potvrzovali, byli tito: Nehemiáš Tirsata, syn Chachaliášův, a Sedechiáš, ² Saraiáš, Azariáš, Jeremiáš, ³ Paschur, Amariáš, Malkiáš, ⁴ Chattus, Sebaniáš, Malluch, ⁵ Charim, Meremot, Abdiáš, ⁶ Daniel, Ginneton, Báruch, ⁷ Mesullam, Abiáš, Miamin, ⁸ Maaseiáš, Bilkai, Semaiáš. To kněží. ⁹ Levitové pak: Jesua syn Azaniášův, Binnui z synů Chenadad, Kadmiel. ¹⁰ Bratří pak jejich: Sebaniáš, Hodiáš, Kelita, Pelaiáš, Chanan, ¹¹ Mícha, Rechob, Chasabiáš, ¹² Zakur, Serebiáš, Sebaniáš, ¹³ Hodiáš, Báni, Beninu. ¹⁴ Přední z lidu: Paros, Pachat Moáb, Elam, Zattu, Báni, ¹⁵ Bunni, Azgad, Bebai, ¹⁶ Adoniáš, Bigvai, Adin, ¹⁷ Ater, Ezechiáš, Azur, ¹⁸ Hodiáš, Chasum, Bezai, ¹⁹ Charif, Anatot, Nebai, ²⁰ Magpias, Mesullam, Chezir, ²¹ Mesezabel, Sádoch, Jaddua, ²² Pelatiáš, Chanan, Anaiáš, ²³ Ozeáš, Chananiáš, Chasub, ²⁴ Loches, Pilcha, Sobek, ²⁵ Rechum, Chasabna, Maaseiáš, ²⁶ Achiáš, Chanan, Anan, ²⁷ Malluch, Charim, Baana. ²⁸ Tak i jiní z lidu, kněží, Levitů, vrátných, zpěváků, Netinejských i všickni, kteříž se oddělili od národů zemi k zákonu Božimu, ženy jejich, synové jejich i dcery jejich, každý umělý a rozumný, ²⁹ Chopivše se téhož s bratřími svými a těmi, kteříž byli před-

nější, přistupovali, prokletím a přísahou se zavazující: Že budeme choditi v zákoně Božím, kterýž vydán jest skrze Mojžíše služebníka Božího, a ostříhati i plniti všechna přikázání Hospodina Pána našeho, i soudy jeho, i ustanovení jeho; ³⁰ Také že nebudeme dávatí dcer svých národům zemí, ani dcer jejich bráti synům svým, ³¹ Ani od cizozemců, kteříž by nám přinášeli jaké koupě a jakékoli potravu v den sobotní na prodej, přijímati v sobotu aneb v sváteční den, a že necháme rolí sedmého léta, i všelikého dobývání dluhu. ³² I to nařídili jsme mezi sebou, abychom dávali třetí díl lotu na každý rok k službě domu Boha našeho, ³³ Na chleby zpořádaní, i obět ustavičnou, i na zápal ustavičný k sobotám, novměsícům a slavnostem, i na věci svaté, i oběti za hříchy k očištění Izraele, i na všechno přísluhování domu Boha našeho. ³⁴ Metali jsme i losy s strany kněží, Levitů i lidu, příčinou dříví nošení, aby ho dodávali do domu Boha našeho, čeledem otců našich časy vyměřenými, rok po roku, aby hořelo na oltáři Hospodina Boha našeho, jakž psáno jest v zákoně. ³⁵ Také, že chceme přinášeti prvotiny země své, i prvotiny všelikého ovoce každého stromu, rok po roku do domu Hospodinova. ³⁶ K tomu i prvorozené syny své, i hovádka svá, (jakož psáno jest v zákoně), i prvorozené z skotů i bravů svých, že přinášeti budeme do domu Boha svého, kněžím přísluhujícím v domě Boha našeho. ³⁷ A prvotiny těsta svého i obětí svých, i ovoce všelijakého stromu, mstu i oleje nového, aby přinášeli kněžím do pokojů domu Boha našeho, a desátky země naší Levitům. A Levítové desátky ty vybíratí budou po všech městech, v nichž pracovati budeme. ³⁸ Bude pak při tom kněz, syn Aronův, s Levítů, když Levítové ty desátky vyberou, a Levítové sami vnesou desátek z desátků do domu Boha našeho, do pokojů v domě skladu. ³⁹ Nebo do těch pokojů donášeti budou synové Izraelští i synové Lévi oběti obilé, mstu a oleje nového, (kdež jsou nádoby svatyně), i kněží přísluhující, vrátní i zpěváci, abychom neopouštěli domu Boha svého.

11 I přebývala knížata lidu v Jeruzalémě. Jiný pak lid metali losy, aby vzali desátého člověka k bydlení v Jeruzalémě městě svatém, ale devět dílů v jiných městech, ² Ačkoli dobrořečil lid všechněm mužům těm, kteříž se sami dobrovolně podali k bydlení v Jeruzalémě. ³ A tito jsou přednější té krajiny, kteříž se osadili v Jeruzalémě. (V jiných pak městech Judských bydlili jeden každý v vladařství svém, po městech svých, lid Izraelský, kněží a Levítové, i Netinejští, též i synové služebníků Šalomounových.) ⁴ A tak v Jeruzalémě bydlili někteří z synů Judových i z synů Benjaminových. Z Judových: Ataiáš syn Uziáše, syna Zachariášova, syna Amariášova, syna Sefatiášova, syna Mahalaleelova z synů Fáresových. ⁵ Též Maaseiáš syn Bárucha, syna Kolchozy, syna Chazaiášova, syna Adaiášova, syna Joiaribova, syna Zachariášova, syna Silonského. ⁶ Všech synů Fáresových, bydlících v Jeruzalémě, čtyři sta šedesáte osm, mužů udatných. ⁷ Synové Benjaminovi tito: Sallu syn Mesullama, syna Joedova, syna Pedaiašova, syna Kolaiášova, syna Maaseiášova, syna Itielova, syna Izaiášova. ⁸ A po něm Gabai, Sallai. Všech devět set dvaceti osm. ⁹ Joel pak syn Zichri byl jim představen, a Juda syn Senua nad městem druhý po něm. ¹⁰ Z kněží: Jedaiáš syn Joiaribův a Jachin. ¹¹ Saraiáš syn Helkiáše, syna Mesullamova, syna Sádochova, syna Meraiotova, syna Achitobova, přední v domě Božím. ¹² Bratři pak jejich, přísluhujících v tom domě, osm set dvaceti dva. A Adaiáš syn Jerochama, syna Pelaliášova, syna Amzi, syna Zachariášova, syna Paschurova, syna Malkiášova, ¹³ A bratři jeho, knížat čeledi otcovských, dvě stě čtyřiceti dva. A Amassai syn Azarele, syna Achzai, syna Mesillemotova, syna Immerova. ¹⁴ Bratři pak jejich, mužů udatných, sto dvaceti osm, jimž představen byl Zabdiel syn Gedolimův. ¹⁵ Z Levitů tito: Semaiáš syn Chasuby, syna Azrikamova, syna Chasabiášova, syna Bunni. ¹⁶ A Sabbetai s Jozabadem byli nad dílem při domě Božím vně, z předních Levitů. ¹⁷ A Mataniáš syn Míchy, syna Zabdí, syna Azafova, přední, začínal chvály a modlitbu. A Bakbukiáš druhý z bratří jeho, a Abda syn Sammua, syna Galalova, syna Jedutunova. ¹⁸ Všech Levitů v městě svatém dvě stě osmdesát a čtyři. ¹⁹ Z vrátných: Akkub, Talmon a bratři jejich, strážní u bran, sto sedmdesát a dva. ²⁰ Ostatek pak lidu Izraelského, kněží a Levitů, bydlili ve všech městech Judských, jeden každý v dědictví svém. ²¹ Ale Netinejští bydlili v Ofel, Zicha pak a Gispa byli představeni Netinejským. ²² Představený pak Levitům v Jeruzalémě byl Uzi syn Báni, syna Chasabiášova, syna Mataniášova, syna Míchova z synů Azafových, jenž byli zpěváci při službě domu Božího. ²³ Nebo poručení královské bylo o nich, a stále odměření pro zpěváky na každý den. ²⁴ A Petachiáš syn Mesezabelův, z synů Záry syna Judova, místo královské držící v každém jednání k lidu. ²⁵ Ve všech pak s poli jejich, z synů Judových bydlili v Kariatarbe a v vesnicích jeho, v Dibon a vesnicích jeho, v Jekabsael i ve všech jeho, ²⁶ A v Jesua, v Molada, v Betfelet, ²⁷ A v Azarsual, v Bersabé i v vesnicích jeho. ²⁸ A v Sicelechu, v Mechona, i v vesnicích jeho, ²⁹ V Enremmon, v Zaraha, v Jarmut, ³⁰ V Zanoé, v Adulam i ve všech jeho, v Lachis s poli jeho, v Azeka a vesnicích jeho. A tak bydlili od Bersabé až do Gehinnom. ³¹ Synové pak Benjaminovi z Gabaa v Michmas, v Aia, v Bethel i v vesnicích jeho, ³² V Anatot, v Nobe, v Anania, ³³ V Azor, v Ráma, v Gittaim, ³⁴ V Chadid, v Seboim, v Neballat, ³⁵ V Lod, v Ono a v údolí řemeslníků. ³⁶ Z Levitů pak někteří bydlili v dílech Judských a Beniaminských.

12 Tito pak jsou kněží a Levítové, kteříž se byli navrátili s Zorobábelem synem Salatielovým, a s Jesua: Saraiáš, Jeremiáš, Ezdráš, ² Amariáš, Malluch, Chattus, ³ Sechaniáš, Rechum, Meremot, ⁴ Iddo, Ginnetoi, Abiáš, ⁵ Miamin, Maadiáš, Bilga, ⁶ Semaiáš, Joiarib, Jedaiáš, ⁷ Sallu, Amok, Helkiáš, Jedaiáš. Ti byli přednější z kněží a bratří svých za času Jesua. ⁸ Levítové pak: Jesua, Binnui, Kadmiel, Serebiáš, Juda; Mattaniáš, postavený nad zpěvy chvalitebnými s bratřími svými. ⁹ A Bakbukiáš a Unni, bratří jejich, byli naproti nim v pořádcích svých. ¹⁰ Jesua pak zplodil Joiakima, a Joiakim zplodil Eliasiba, Eliasib pak zplodil Joiadu. ¹¹ A Joiada zplodil Jonatana, Jonatan pak zplodil Jaddua. ¹² Za času pak Joiakima byli přední kněží z čeledi otcovských: Z Saraiášovy Meraiáš, z Jeremiášovy Chananiáš, ¹³ Z Ezdrášovy Mesullam, z Amariášovy Jochanan, ¹⁴ Z Melichovy Jonatan, z Sebaníášovy Jozef, ¹⁵ Z Charimovy Adna, z Meraiotovy Chelkai, ¹⁶ Z Iddovy Zachariáš, z Ginnetonovy Mesullam, ¹⁷ Z Abiášovy Zichri, z Miniaminovy a z Moadiášovy Piltai, ¹⁸ Z Bilgovy Samua, z Semaiášovy Jonatan, ¹⁹ Z Joiaribovy Mattenai, z Jedaiášovy Uzi, ²⁰ Z Sallaiovy Kallai, z Amokovy Heber, ²¹ Z Helkiášovy Chasabiáš, z Jedaiášovy Natanael. ²² Levítové pak přednější z čeledi otcovských za dnů Eliasiba, Joiady, Jochanana a Jaddua, zapsáni jsou až do kralování Daria Perského. ²³ Synové, pravím, Lévi, přední v čeledech otcovských, zapsáni jsou v knize Paralipomenon, až do času Jochanana syna Eliasibova. ²⁴ Potom přední Levítové: Chasabiáš, Serebiáš, a Jesua syn Kadmielův, a bratří jejich naproti nim k chválení a oslavování Boha, podle nařízení Davida muže Božího, třída proti třídě. ²⁵ Mataniáš, Bakbukiáš, Abdiáš, Mesullam, Talmon, Akkub, držící stráž vrátných při domu pokladů u bran. ²⁶ Ti byli za času Joiakima, syna Jesua, syna Jozadakova, a za času Nehemiáše vůdce, a Ezdráše kněze a učitele. ²⁷ Ku posvěcování pak zdí Jeruzalémských shlédávali Levítové ze všech míst jejich, aby je přivedli do Jeruzaléma, aby vykonali posvěcení a veselí, a to s oslavováním a zpěvy, cymbály, loutnami a harfami. ²⁸ Protož shromážděni jsou synové zpěváků, i z rovin okolo Jeruzaléma, i ze vsí Netofatských, ²⁹ Těž z domu Galgal, a z polí Gaba i Azmavet; nebo vsi stavěly sobě zpěváci okolo Jeruzaléma. ³⁰ A očistivše se kněží a Levítové, očistili také lid, brány i zed. ³¹ Za tím rozkázal jsem vstoupiti knížatům Judským na zed, a postavil jsem dva houfy veliké oslavujících, z nichž jedni šli na pravo, od horní strany zdi k bráně hnojné. ³² A za těmi šel Hosaiáš a polovice knížat Judských, ³³ Těž Azariáš, Ezdráš, a Mesullam, ³⁴ Juda, Benjamin, Semaiáš a Jeremiáš. ³⁵ Potom za syny kněžskými s trubami Zachariáš syn Jonatana, syna Semaiášova, syna Mattaniášova, syna Michaiášova, syna Zakurova, syna Azafova. ³⁶ A bratří jeho: Semaiáš, Azarel, Milalai, Gilalai, Maai, Natanael a Juda, Chanani s nástroji hudebnými Davida muže Božího, Ezdráš pak učitel před nimi. ³⁷ Potom k bráně u studnice, kteráž naproti nim byla, vstupovali po stupních města Davidova, kudy se chodí na zed, a ode zdi při domě Davidově, až k bráně vodné k východu. ³⁸ Houf pak druhý oslavujících bral se naproti oněmno, a já za nimi, a polovice lidu po zdi od věže Tannurim až ke zdi široké, ³⁹ A od brány Efraim k bráně staré, a k bráně rybné, a věži Chananeel, a věži Mea, až k bráně bravné. I zastavili se v bráně strážce. ⁴⁰ Potom zastavili se oba houfův oslavujících v domě Božím, i já, a polovice knížat se mnou. ⁴¹ Ano i kněží: Eliakim, Maaseiáš, Miniamin, Michaiáš, Elioenai, Zachariáš, Chananiáš, s trubami, ⁴² A Maaseiáš, Semaiáš, Eleazar, Uzi, Jochanan, Malkiáš, Elam a Ezer. Zpěváci pak zvučně zpívali s Izrachiášem představeným svým. ⁴³ Obětovali také v ten den oběti veliké, a veselili se; nebo Bůh obveselil je veselím velikým. Ano i ženy a děti veselily se, tak že bylo slyšáno veselí Jeruzaléma opodál. ⁴⁴ Mezi tím zřízení jsou v ten den muži nad komorami k pokladům a k obětem, i k prvotinám a k desátkům, aby shromažďovali do nich s polí městských díly, zákonem vyměřené kněžím a Levítům; nebo veselil se Juda z kněží a Levítů přistojících, ⁴⁵ Kteříž držeti měli stráž Boha svého, a stráž očišťování, a zpěváků i vrátných, podle nařízení Davidova a Šalomouna syna jeho. ⁴⁶ Nebo za času Davidova a Azafova od starodávna přední zpěváci k zpívání, chválení a oslavování Boha stáli před ním. ⁴⁷ Pročež všecken Izrael za dnů Zorobábele a za času Nehemiáše dávali díly pro zpěváky a vrátné, na každý den stálé odměření, a odvodili je Levítům, Levítové pak dávali synům Aronovým.

13 V ten den čteno jest v knize Mojžíšově, tak že lid slyšeti mohl. I nalezeno v ní napsáno, že nemá vjíti Ammonitský a Moábský do shromáždění Božího až na věky, ² Proto že nevyšli proti synům Izraelským s chlebem a s vodou, ale najali ze mzdy proti nim Baláma, aby jim zlořečil, ačkoli obrátil Bůh náš to zlořečení v požehnaní. ³ Stalo se pak, když slyšeli zákon, že odmísili všechny přimíšené od Izraele. ⁴ Ale před tím Eliasib kněz, správce komory domu Boha našeho, spríznil se s Tobíášem. ⁵ Kterémuž udělal pokoj veliký, kdež prvé skládali dary, kadidlo a nádoby, a desátky z obilí, mstu a oleje nového, nařízené Levítům a zpěvákům i vrátným, též i obět kněžím. ⁶ Ale když se to vše dalo, nebyl jsem v Jeruzalémě. Nebo léta třicátého druhého Artaxerxa krále Babylonského přišel jsem k králi, a po přeběhnutí let, vyžádán jsem na králi. ⁷ Když jsem pak přišel do Jeruzaléma, srozuměl jsem tomu zlému, co učinil Eliasib pro Tobíáše, udělav mu pokoj v síních domu Božího. ⁸ Což mi se velmi nelíbilo. Protož vyházal jsem všechno nádobí domu Tobíášova ven z toho pokoje. ⁹ A rozkázal jsem očistiti ty pokoje. I vnesl jsem tam zase nádoby domu Božího, dary a kadidlo. ¹⁰ Potom

dověděv se, že dílové Levítům nebyli dáváni, a že rozběhli se jeden každý na svou roli, Levítové i zpěváci vedoucí práci, ¹¹ Protož domlouval jsem se na starší, řka: Proč jest opuštěn dům Boží? A shromáždív je, postavil jsem je na místě jejich. ¹² A všecken Juda přinášeli desátky obilé, mstu a oleje nového do skladů. ¹³ A ustanovil jsem úředníky nad sklady: Selemiáše kněze, a Sádocha učitele, a Pedaiáše z Levítů, přidav k nim Chanana syna Zakurova, syna Mattaniášova; nebo za věrné jmíni byli. A ti měli rozdělovati bratřím svým. ¹⁴ Budiž pamětliv na mne, Bože můj, pro to, a nevyhlazuj dobrodiní mých, kteráž jsem prokázal k domu Boha svého i k službám jeho. ¹⁵ V těch dnech viděl jsem v Judstvu, ani tlačí presem v sobotu, a přinášejí snopy, kteréž nakládali na osly, též víno, hrozny, fíky i všeliká břemena, a snášejí v den sobotní do Jeruzaléma. I domlouval jsem jim v ten den, když prodávali potravu. ¹⁶ Tyrští také, kteříž bydlili v něm, nosili ryby i všelijaké koupě, a prodávali v sobotu synům Juda, a to v Jeruzalémě. ¹⁷ Protož jsem domlouval starším Judským, a řekl jsem jim: Jaká jest to nepravost, kterouž činíte, poškvřňující dne sobotního? ¹⁸ Zdaliž jsou tak nečinili otcové vaši? Pročež Bůh náš přivedl na nás všecko toto zlé, i na toto město, a vy přidáváte hněvivosti na Izraele, poškvřňující soboty. ¹⁹ Když tedy byly v stínu brány Jeruzalémské před sobotou, rozkázal jsem zavřítí brány, a rozkázal jsem, aby jich neotvírali až po sobotě. K tomu i z služebníků svých některé postavil jsem v bráně, aby náklad nebyl vezen do města v sobotu. ²⁰ Protož zůstali kupci a prodavači všelijakých věcí prodajných vně před Jeruzalémem, jednou i podruhé. ²¹ I osvědčil jsem se jim, řka jim: Proč zůstáváte přes noc naproti zdi? Učiníte-li to více, vztáhnu ruku na vás. Od té chvíle nepřicházeli v sobotu. ²² Rozkázal jsem pak Levítům, aby se očistili, a přijdouce, ostříhali bran, a světili den sobotní. Také i v tom pamatuj na mne, Bože můj, a buď mi milostiv podle množství milosrdenství svého. ²³ V těch dnech spatřil jsem také Židy, kteříž byli pojali ženy Azotské, Ammonitské a Moábské, ²⁴ An synové jejich mluvili od polu Azotsky, a neuměli mluvit Židovsky, ale podle jazyku každého toho lidu. ²⁵ Protož domlouval jsem jim, a zlořečil jsem jim, a některé z nich bil jsem a rval, přísahou je zavazuje skrze Boha, řka: Budete-li dávati dcery své synům jejich, aneb bráti dcery jejich synům svým neb sobě, zlořečení budete. ²⁶ Zdaliž tím nezhřešil Šalomoun král Izraelský? Ješto ve mnohých národech nebylo krále jemu podobného, kterýž byl milý Bohu svému, tak že ustanovil jej Bůh králem nade vším Izraelem, však i toho k hříchu přivedly ženy cizozemky. ²⁷ A vám zdali povolíme, abyste se dopouštěli všeho toho zlého velikého, a přestupovali proti Bohu svému, pojímající ženy cizozemky? ²⁸ Z synů pak Joiady syna Eliasiba, kněze nejvyššího, jeden byl zeť Sanballata Choronského, kteréhož jsem zahnal od sebe. ²⁹ Budiž pamětliv na to, Bože můj, proti těm, kteříž poškvřňují kněžství, a smlouvy kněžské i Levítské. ³⁰ Protož jsem je vyčistil od všelikého cizozemce, a ustanovil jsem zase třídy kněžím a Levítům, jednomu každému v práci jeho, ³¹ I nošení dříví k obětem časy uloženými, též i prvotin. Budiž pamětliv na mne, Bože můj, k mému dobrému.

Ester

Úvod

1 Stalo se pak za času krále Asvera, (to jest ten Asverus, jenž kraloval od Indie až k Mouřenínské zemi nad sto dvacítí a sedmi krajinami), ² Ze toho času, když seděl král Asverus na stolici království svého, jenž byla v Susan, městě královském, ³ Léta třetího kralování svého, učinil u sebe hody všechněm knížatům svým a služebníkům svým, nejznamenitějším Perským a Médským, hejtmanům a vladařům nad krajinami, ⁴ Ukazuje bohatství, slávu království svého a čest, i ozdobu důstojnosti své za mnoho dnů, totiž za sto a osmdesáte dnů. ⁵ (A když se vyplnili dnové ti, učinil král všemu lidu, což ho koli bylo v Susan městě královském, od největšího až do nejmenšího, hody za sedm dní na paláci v zahradě při domě královském.) ⁶ Též čalouny bílé, zelené a z postavce modrého, zavěšené na provázcích kmentových a šarlatových u kroužků stříbrných, na sloupcích mramorových, lůžka zlatá a stříbrná na podlaze porfyretové a mramorové, pariové a socharetové. ⁷ Nápoj pak dávali v nádobách zlatých, a to v nádobách jiných a jiných, i vína královského v hojnosti, jakž slušelo na krále. ⁸ Ale ku pití, podlé nařízení, žádný nenutil. Nebo tak poručil král všechněm správcům domu svého, aby činili podlé vůle jednoho každého. ⁹ Také i královna Vasti učinila hody ženám v domě královském krále Asvera. ¹⁰ Dne pak sedmého, když se podveselil král vínem, rozkázal Mehumanovi, Biztovi, Charbonovi, Bigtovi a Abagtovi, Zetarovi a Karkasovi, sedmi komorníkům, kteříž sloužili před obličejem krále Asvera, ¹¹ Aby přivedli Vasti královnu před obličej krále v koruně královské, aby okázal národům i knížatům krásu její; nebo velmi krásná byla. ¹² Ale odepřela královna Vasti přijít k rozkazu královskému, skrze ty komorníky vzkázanému. Pročež král rozhněval se velmi a rozpálil se hněvem sám v sobě. ¹³ I řekl král mudrcům znajícím časy, (nebo tak každé věci podával král na všechny zběhlé v právích a soudech), ¹⁴ A nejbližšímu sebe Charsenovi, Setarovi, Admatovi, Tarsisovi, Meresovi, Marsenovi, Memuchanovi, sedmi vývodám Perským a Médským, jenž vídali tvář královskou, a sedali první po králi: ¹⁵ Co se má podlé práva státi s královnou Vasti, proto že nevyplnila rozkazu krále Asvera, stalého skrze komorníky? ¹⁶ Tedy řekl Memuchan před králem i knížaty: Ne proti samému králi zavinila královna Vasti, ale proti všechněm knížatům, a proti všechněm národům všech krajin Asvera krále. ¹⁷ Nebo když se donese to, co učinila královna, všech žen, zlehčí sobě muže své a řeknou: An král Asverus rozkázal přivésti královnu Vasti před obličej svůj, a však nepřišla. ¹⁸ Nýbrž ještě tohoto dne budou to mluvíti kněžny Perské a Médské, (kteréž slyšely, co učinila královna), všechněm knížatům královským, i naplodí se hojně pýchy a zpourey. ¹⁹ Jestliže se tedy králi za dobré vidí, nechť se stane výpověď královská od obličejeho jeho, a nechť jest vepsána mezi práva Perská a Médská, kteráž by nemohla změněna býti, že nechťela přijít Vasti před obličej krále Asvera, pročež království její dá král jiné, lepší nežli ona. ²⁰ Tak když uslyší výpověď královskou, kterouž vyhlásiti dá po všem království svém, jakkoli veliké jest, všechny ženy v poctivosti míti budou manžely své, od největšího až do nejmenšího. ²¹ I líbila se ta rada králi i knížatům, a učinil král podlé rady Memuchanovy. ²² A rozeslal listy do všech krajin královských, do jedné každé krajiny písmem jejím, a do každého národu jazykem jeho, aby každý muž byl pánem domu svého. Což oznámil každý hejtman lidu jazykem jeho.

2 Ty věci když se zběhly, a když se upokojila prchlivost krále Asvera, zpomenul na Vasti a na to, což byla učinila, též i na to, jaká se výpověď stala proti ní. ² I řekl mládenci královští, služebníci jeho: Nechť hledají králi mladice, panen krásných. ³ A nechť zřídí král úředníky ve všech krajinách království svého, kteříž by shromáždili všechny mladice, panny krásné, do Susan města královského, do domu ženského, pod stráž Hegai komorníka královského, strážce žen, a ať jim vydává okrasy jejich. ⁴ A mladice, kteráž by se zalíbila králi, aby kralovala místo Vasti. I líbila se ta věc králi, a učinil tak. ⁵ Byl pak jeden Žid v Susan, městě královském, jménem Mardocheus syn Jairův, syna Simei, syna Cis, z pokolení Beniamin. ⁶ A ten byl přestěhován z Jeruzaléma s přestěhovanými, kteříž přestěhováni byli s Jekoniášem králem Judským, kteréhož přestěhoval Nabuchodonozor král Babylonský. ⁷ Ten choval Hadassu, jinak Esteru, dceru strýce svého, proto že neměla otce ani matky. A děvečka ta byla pěkné postavy a krásné tváři, kterouž po smrti otce a matky její vzal sobě Mardocheus za dceru. ⁸ Stalo se tedy, když vyšlo slovo královské a rozkaz jeho, a když shromáždováno bylo panen mnoho do Susan, města královského, pod stráž Hegai, že i Ester vzata byla do domu královského pod stráž Hegai, strážného nad ženami. ⁹ I líbila se jemu ta mladice, a našla milost u něho. Pročež i hned dal jí okrasu její a díl její, a sedm panen způsobných z domu královského; k tomu opatření její i jejich panen proměnil v lepší v domě

ženském. ¹⁰ Neoznámila pak Ester lidu svého, ani rodiny své; nebo přikázal jí byl Mardocheus, aby nepravila. ¹¹ Ale Mardocheus každého dne chořival před síní domu ženského, aby zvěděl, jak se má Ester, a co se s ní děje. ¹² Když pak přišel jistý čas jedné každé panny, aby vešla před krále Asvera, když se vyplnilo při ní podle práva žen, za dvanácte měsíců, (nebo za tolik dnů ozdobovaly se, šest měsíců olejem mirrovým, a šest měsíců věcmi vonnými a ozdobami ženskými), ¹³ A tak přicházela panna před krále. Cožkoli řekla, dávalo se jí, aby s tím šla z domu žen až k domu královskému. ¹⁴ U večer vcházela k králi, a ráno zase odcházela do druhého domu ženského, pod stráž Saasgazy, komorníka královského, strážce ženin. Nepřicházela více k králi, ale jestliže se líbila králi, povolána bývala ze jména. ¹⁵ Tedy když přišel čas jistý Estery, dcery Abichaile, strýce Mardocheova, kterouž byl vzal sobě za dceru, aby vešla k králi, nežádala ničeho, než což řekl Hegai komorník královský, strážce žen. I líbila se Ester všechněm, kteříž jí viděli. ¹⁶ A tak vzata jest Ester k králi Asverovi do domu jeho královského, měsíce desátého, (jenž jest měsíc Tebet), léta sedmého kralování jeho. ¹⁷ I zamiloval král Ester nade všechny jiné ženy, a nalezla milost a lásku u něho nade všechny panny, tak že vstavil korunu královskou na hlavu její, a učinil ji královnou místo Vasti. ¹⁸ K tomu také učinil král hody veliké všechněm knížatům svým a služebníkům svým, totiž hody Estery, a dal odpočinutí krajinám, a daroval je tak, jakž slušelo na krále. ¹⁹ A když podruhé shromažďovány byly panny, a Mardocheus seděl u brány královské, ²⁰ Ester pak neoznámila byla rodiny své a národu svého, jakž jí byl přikázal Mardocheus; nebo rozkázání Mardocheovo Ester činila, jako i když chována byla u něho: ²¹ V těch dnech, (když Mardocheus sedal u brány královské), rozhněval se Bigtan a Teres, dva komorníci království z strážných prahu, a smýšleli o to, aby vztáhli ruce na krále Asvera. ²² Čehož dověděv se Mardocheus, oznámil to Ester královně, Ester pak oznámila králi jménem Mardocheovým. ²³ A když bylo toho vyhledáváno, našlo se tak. I oběšení jsou ti oba na šibenici, a zapsáno jest to do kronik před králem.

3 Po těch věcech zvelebil král Asverus Aman syna Hammedatova Agagského, a vyvýšil ho, tak že vyzdvihl stolicí jeho nade všecka jiná knížata, kteříž byli při něm. ² A všickni služebníci království, kteříž vcházeli do brány královské, klaněli se a padali před Amanem; nebo tak přikázal o něm král. Ale Mardocheus se neklaněl, ani padal. ³ Protož řekli služebníci království, kteříž byli v bráně královské, Mardocheovi: Proč přestupuješ přikázání královské? ⁴ I stalo se, když o to s ním mluvivali každého dne, a neposlechl jich, že to oznámili Amanovi, aby viděli, bude-li stálý v svých slovích Mardocheus; nebo oznámil jim, že jest Žid. ⁵ Vida pak Aman, že se Mardocheus neklaní, ani padá před ním, naplněn jest Aman prchlivostí. ⁶ Ale za malou věc sobě položil, vztáhnouti ruku na Mardochea samého, (nebo byli oznámili jemu, z kterého by lidu byl Mardocheus). Protož smýšlel Aman, aby zahubil národ Mardocheův, totiž všechny Židy, kteříž byli ve všem království Asverovu. ⁷ Takž měsíce prvního, totiž měsíce Nisan, léta dvanáctého kralování Asverova, rozkázal uvrci pur, totiž los, před sebou ode dne ke dni, a od měsíce až do měsíce dvanáctého, jenž jest měsíc Adar. ⁸ Nebo byl řekl Aman králi Asverovi: Jest lid jakýsi rozptýlený a roztroušený mezi lidem ve všech krajinách království tvého, jejichž práva rozdílná jsou ode všech národů, práv pak královských neostřihají. Protož králi není užitečné, nechati jich. ⁹ Jestliže se králi za dobré vidí, nechť se napiše, aby je zahladili, a já deset tisíc centněřů stříbra odvážím do rukou představeným té práci, aby je vnesli do komory královské. ¹⁰ Tedy král sňav prsten svůj s ruky své, dal jej Amanovi synu Hammedatovu Agagskému, nepříteli Židovskému. ¹¹ A řekl král Amanovi: Stříbro to daruji tobě i lid ten, abys naložil s ním, jakť se koli líbí. ¹² Protož povolání jsou písaři království téhož měsíce prvního třináctého dne, a psáno jest všecko tak, jakž přikázal Aman, k knížatům královským i vývodám, kteříž byli v jedné každé krajině, i hejtmanům jednoho každého národu, každé krajině vedlé písma jejího, a každému národu vedlé jazyku jeho; jménem krále Asvera psáno, a zapečetěno prstenem královským. ¹³ I jsou posláni listové po poslích do všech krajin královských, aby hubili, mordovali a vyhledali všechny Židy, od mladého až do starce, děti i ženy, jednoho dne, totiž třináctého, měsíce dvanáctého, (jenž jest měsíc Adar), a loupeže jejich aby rozbitovali. ¹⁴ Summa toho psání byla: Aby vyhlášeno bylo v jedné každé krajině a oznámeno všechněm národům, aby hotovi byli ke dni tomu. ¹⁵ Tedy vyjeli poslové stěží s poručením královským, a vyhlášeno jest to v Susan, městě královském. Král pak a Aman seděli, kvasíce, ale měšťané Susan zkormoučení byli.

4 Mardocheus pak zvěděv všecko to, což se bylo stalo, roztrhl roucho své, a vzal na sebe žíní a popel, a jda po městě, křičel křikem velikým a žalostným. ² A přišel až před bránu královskou; nebo žádný neměl vcházeti do brány královské v oděvu zíněném. ³ V každé také krajině i místě, kamžkoli slovo královské a výpověď jeho došla, kvílení veliké bylo od Židů, a půst, pláč i úpění, a žíní s popelem podestřeli sobě mnozí. ⁴ Pročež přišedše děvečky Estery a komorníci její, oznámili jí to. I zarmoutila se královna velmi, a poslala šaty, aby oblékli Mardochea, a aby vzali žíní jeho od něho. Ale on jich nepřijal. ⁵ Tedy zavolavši Ester Hatacha, jednoho z komorníků královských, kteréhož jí byl dal za služebníka, poručila mu o Mardocheovi, aby přezvěděl, co

a proč by to bylo. ⁶Takž vyšel Hatach k Mardocheovi na ulici města, kteráž jest před branou královskou. ⁷I oznámil jemu Mardocheus všecko, co se mu přihodilo, i o té summě peněz, kterouž připověděl Aman dáti do komory královské proti Židům, k vyhlazení jich. ⁸K tomu i připsal psané výpovědi, kteráž vyhlášena byla v Susan, aby zhubeni byli, dal jemu, aby ukázal Ester a oznámil jí, a aby jí rozkázal jíti k králi, a milosti hledati u něho, a prositi před tváří jeho za lid svůj. ⁹Tedy přišel Hatach, a oznámil Ester slova Mardocheova. ¹⁰I řekla Ester Hatachovi, a poručila mu oznámiti Mardocheovi: ¹¹Všickni služebníci království i lid krajin královských vědí, že kterýž by koli muž neb žena všel před krále do síně vnitřní, nejsa povolán, jedno právo o něm jest, aby hrdlo propadl, kromě toho, k komuž by král vztáhl berlu zlatou, že živ zůstane. Já pak nebyla jsem povolána, abych vešla k králi již třidceti dnů. ¹²Ale když oznámili Mardocheovi slova Estery, ¹³Řekl Mardocheus, aby zase oznámeno bylo Ester: Nemysl sobě, abys zachována býti mohla v domě královském ze všech Židů. ¹⁴Nebo jestliže se umlčíš v tento čas, oddechnutí a vysvobození Židům přijde odjinud, ty pak a dům otce tvého zahynete. A kdo ví, ne pro tento-lis čas přišla k tomu království? ¹⁵I řekla Ester, aby zase oznámili Mardocheovi: ¹⁶Jdi a shromazď všechny Židy, což jest jich v Susan, a postte se za mne, a nejezte ani píte za tři dni, v noci ani ve dne. Já podobně, i panny mé postiti se budou, a teprv vejdu k králi, což však neobyčejné jest, a jestližeť zahynu, nechť zahynu. ¹⁷Tedy šel Mardocheus, a učinil všecko tak, jakž mu poručila Ester.

5 Stalo se potom dne třetího, oblékši se Ester v roucho královské, postavila se v síni vnitřní domu královského, naproti pokoji královskému. Král pak seděl na stolici své královské, v pokoji královském naproti dveřím domu. ²Stalo se, pravím, když uzřel král Ester královnu, ana stojí v síni, že milostí jsa k ní nakloněn, vztáhl král k Ester berlu zlatou, kterouž držel v ruce své. Tedy přistoupivši Ester, dotkla se konce berly. ³I řekl jí král: Co jest tobě, královno Ester? A jaká jest prosba tvá? Až do polovice království dáno bude tobě. ⁴Odpověděla Ester: Jestliže se králi za dobré vidí, nechať přijde král s Amanem dnes na hody, kteréž jsem jemu připravila. ⁵I řekl král: Zavolejte rychle Amanu, ať naplní žádost Estery. A tak přišel král s Amanem na hody, kteréž byla připravila Ester. ⁶Potom řekl král k Ester, napiv se vína. Jaká jest žádost tvá? A budeť dáno. Aneb jaká jest prosba tvá? Bys pak žádala až do polovice království, stanet se. ⁷I odpověděla Ester: Žádost má a prosba má jest: ⁸Nalezla-li jsem milost u krále, a jestliže se králi za dobré vidí povoliti žádosti mé, a naplniti prosbu mou, aby ještě přišel král i Aman na hody, kteréž jim připravím, a zítra učiním podle slova královského. ⁹A tak vyšel Aman dne toho, vesel jsa a dobré myslí. Ale když viděl Aman Mardochea v bráně královské, že ani nepovstal, ani se nehnul před ním, naplněn jest Amanhněvem proti Mardocheovi. ¹⁰A však zdržel se Aman, až přišel do domu svého, a poslav, povolal přátel svých a Zeres ženy své. ¹¹I vypravoval jim Aman o slávě bohatství svého, i o množství synů svých, i o všem, čímž ho zvelebil král, a jak ho vyvýšil nad knížata i služebníky královské. ¹²A doložil Aman: Nadto nepozvala Ester královna s králem na hody, kteréž byla připravila jen mne, a ještě i k zejtrí pozván jsem od ní s králem. ¹³Ale všecko to nic mi neprospívá, pokudžkoli vídám Mardochea, toho Žida, sedati u brány královské. ¹⁴Řekla jemu Zeres žena jeho, i všickni přátelé jeho: Nechť udělají šibenici zvýši padesáti loket, a ráno rci králi, aby na ní oběsili Mardochea, a vejdi s králem na hody vesele. I líbila se ta rada Amanovi, a rozkázal postaviti šibenici.

6 Té noci král nemoha spáti, rozkázal přinésti knihy pamětné, kroniky, kteréž čteny byly před králem. ²I našli zapsáno, že pověděl Mardocheus na Bigtana a Teresa, dva komorníky královské z těch, jenž ostříhali prahu, že ukládali vztáhnouti ruku na krále Asvera. ³Tedy řekl král: Čím jest poctěn, neb jak zveleben Mardocheus za to? Odpověděli služebníci království, dvořané jeho: Není jemu nic dáno. ⁴I řekl král: Kdo jest v síni? (Aman pak byl přišel do síně domu královského zevnitřní, mluvit s králem, aby oběšen byl Mardocheus na šibenici, kterouž jemu připravil.) ⁵Odpověděli králi služebníci jeho: Aj, Aman stojí v síni. Řekl král: Nechť vejde sem. ⁶Takž všel Aman. Jemuž řekl král: Co sluší učiniti muži tomu, kteréhož by chtěl král ctíti? (Aman řekl sám v sobě: Kohož by jiného chtěl král více ctíti, nežli mne?) ⁷Odpověděl Aman králi: Muži tomu, jehož král ctíti chce, ⁸Ať přinesou roucho královské, do kteréhož se král obléčí, a přivedou koně, na kterémž jezdí král, a vstaví korunu královskou na hlavu jeho. ⁹A dadouce roucho to i koně toho v ruku některého z nejznamenitějších knížat královských, ať oblekou muže toho, jehož král chce ctíti, a ať jej vodí na koni po ulici města, a volají před ním: Tak se má státi muži tomu, jehož král ctíti chce. ¹⁰Tedy řekl král Amanovi: Pospěš, vezmi to roucho a koně, jakž jsi řekl, a učiň to Mardocheovi Židu, kterýž sedí v bráně královské. Nepomíjejž ničeho ze všeho toho, což jsi mluvil. ¹¹Protož vzav Aman roucho i koně, oblékl Mardochea, a vedl jej na koni po ulici města, volaje před ním: Tak se má státi muži tomu, jehož král ctíti chce. ¹²Potom navrátil se Mardocheus k bráně královské. Aman pak rychle pospíšil do domu svého, smuten jsa, s zakrytou hlavou. ¹³I vypravoval Aman Zeres ženě své a všechněm přátelům svým všecko, což se mu přihodilo. I řekli jemu mudrci jeho i Zeres žena jeho: Poněvadž z národu Židovského jest Mardocheus, před jehož obličejem počal

jsi klesati, neodoláš jemu, ale jistě padneš před obličejem jeho.¹⁴ A když oni ještě mluvili s ním, komorníci královští přišli, a rychle vzali Amanu na hody, kteréž připravila Ester.

7 A tak přišel král i Aman, aby hodovali s Ester královnou.² I řekl král k Ester opět druhého dne, napiv se vína: Jaká jest žádost tvá, Ester královno? A budeť dáno. Aneb jaká jest prosba tvá? Až do polovice království stanet se.³ Tedy odpověděla Ester královna a řekla: Jestliže jsem nalezla milost před očima tvýma, ó králi, a jestliže se králi za dobré vidí, nechť mi jest darován život můj k mé žádosti, a národu mému k prosbě mé.⁴ Nebo prodáni jsme, já i národ můj, abychom zbiti, pomordováni a vyhlazeni byli, ješto kdybychom za služebníky a děvky prodáni byli, mlčela bych, ač by i tak ten nepřítel nijakž nemohl nahraditi králi té škody.⁵ Opět odpovídaje král Asverus, řekl Ester královně: I kdož jest to ten, a kde jest ten, jehož srdce tak jest naduté, aby to činil?⁶ I řekla Ester: Muž protivník a nepřítel nejhorší jest Aman tento. Takž Aman zhrozil se před obličejem krále a královny.⁷ Tedy král vstal v prchlivosti své od pití vína, a vyšel na zahradu při paláci. Aman pak pozůstal tu, aby prosil za život svůj Estery královny; nebo viděl, že jest o něm zle uloženo od krále.⁸ Potom král navrátil se z zahrady palácu do domu, kdež pil víno, a Aman padl na lůžko, na kterémž seděla Ester. I řekl král: Což ještě násilné učiniti chce královně u mne v domě? A hned jakž slovo to vyšlo z úst krále, tvář Amanovu zakryli.⁹ Mezi tím řekl Charbona, jeden z komorníků, před králem: Aj, ještě šibenice, kterouž připravil Aman Mardocheovi, kterýž mluvil králi k dobrému, stojí při domě Amanově, zvýší padesáti loket. I řekl král: Oběstež ho na ní.¹⁰ Tedy oběsili Amanu na té šibenici, kterouž byl připravil Mardocheovi. A tak prchlivost královská ukojila se.

8 Téhož dne dal král Asverus Ester královně dům Amanu nepřítele Židovského, a Mardocheus přišel před krále, (nebo oznámila Ester, co by jí on byl).² Kdežto král sňav prsten svůj, kterýž vzal od Amanu, dal jej Mardocheovi. Ester pak ustanovila Mardochea nad domem Amanovým.³ Potom ještě Ester mluvila před králem, padši k nohám jeho, a s pláčem pokorně ho prosila, aby zrušil nešlechtnost Amanu Agagského a jeho úklady, kteréž smyslíl proti Židům.⁴ (Tedy vztáhl král k Esterě berlu zlatou, a Ester vstavši, postavila se před králem.)⁵ A řekla: Jestliže se králi za dobré vidí, a nalezla-li jsem milost před tváří jeho, a jestliže se ta věc králi slušná býti vidí, a já jsem-li příjemná před očima jeho: nechť jest psáno, aby byli zrušeni listové ti, a tak úkladové Amanu syna Hammedatova Agagského, kteréž rozepsal, aby vyhladili Židy, což jest jich ve všech krajinách královských.⁶ Nebo jak bych se mohla dívati na to zlé, kteréž by potkalo lid můj? A jak bych mohla hleděti na zhoubu rodiny své?⁷ I řekl král Asverus Ester královně a Mardocheovi Židu: Ej, dům Amanův dal jsem Esterě, jeho pak oběsili na šibenici, proto že vztáhnouti chtěl ruku svou na Židy.⁸ Vy tedy pište Židům, jakž se vám za dobré zdá, jménem královským, a zapečeteť prstenem královským. (Nebo což se píše jménem krále, a zapečetí prstenem královským, nemůže zpátkem jíti.)⁹ Takž svolali písaře královské v ten čas měsíce třetího, jenž jest měsíc Sibana, dvacátého třetího dne téhož měsíce, a psáno jest všecko tak, jakž přikázal Mardocheus, k Židům a knížatům, i vývodám a hejtmanům krajin, kteréž jsou od Indie až do země Mouřenínské, sto dvacet sedm krajin, do každé krajiny písmem jejím, každému národu jazykem jeho, též i Židům písmem jejich a jazykem jejich.¹⁰ A když napsal jménem krále Asvera a zapečetil prstenem královským, rozeslal listy po poslích, kteříž jezdívali na koních rychlých a mezcích mladých:¹¹ Že jest povolil král Židům, kteříž by v kterémkoli městě byli, aby shromáždíce se, zastávali života svého, a aby hubili, mordovali a plénili všecka vojska národu i krajiny, útok činících na ně, na děti jejich i ženy jejich, a kořisti jejich aby rozbitovali.¹² Jednoho a téhož dne ve všech krajinách krále Asvera, totiž třináctého, měsíce dvanáctého, jenž jest měsíc Adar.¹³ Summa toho psání: Aby vyhlášeno bylo v jedné každé krajině, a oznámeno všechněm národům, aby Židé byli hotovi ke dni tomu ku pomstě nad nepřátely svými.¹⁴ Tedy poslové, kteříž jezdívali na koních prudkých a na mezcích, vyjeli snažným a rychlým během s poručením královským, a vyhlášeno jest to v Susan, městě královském.¹⁵ Mardocheus pak vycházel od obličej královského v rouše královském z postavce modrého a bílého, v koruně zlaté veliké a v plášti kmentovém a šarlatovém, a město Susan plésalo a veselilo se.¹⁶ Nebo Židům vzešlo světlo a radost, i veselá a sláva.¹⁷ Ano i v každé krajině i v každém městě, na kteréžkoli místo poručení královské a výpověd jeho došla, veselá a radost měli Židé, hody a dobrou vůli, a mnozí z národů jiných přistupovali k Židům; nebo připadl na ně strach Židovský.

9 Potom dvanáctého měsíce, (jenž jest měsíc Adar), třináctého dne téhož měsíce, když přišel čas poručení královského a výpovědi jeho, aby se vyplnila, v ten den, v kterýž se nadáli nepřátelé Židovští, že budou

7:7 Pití vína. Peršané projednávali všechna závažná rozhodnutí dvakrát: jednou pod vlivem alkoholu, podruhé za střízliva. To proto, že uzákonění čehokoliv bylo jednou provždy nezvratné (srv. 1:19; 8:8

a Da 6:8, 12. Aby nepřehlédli nebo nepodcenili nějaký důležitý aspekt, uchylovali se k debatě bez zábran.

panovati nad nimi, stalo se na odpor, že panovali Židé nad těmi, kteříž je v nenávisti měli.² Nebo se byli shromáždili Židé v městech svých, po všech krajinách krále Asvera, aby vztáhli ruku na ty, kteříž hledali jejich zlého. A žádný před nimi neostál, nebo připadl strach jejich na všechny národy.³ A všickni hejtmané krajin, i knížata a vývodové, i správčové díla královského v poctivosti měli Židy; nebo strach Mardocheův na ně připadl.⁴ Byl zajisté Mardocheus veliký v domě královském, a rozcházela se pověst o něm po všech krajinách; nebo muž ten Mardocheus vždy více rostl.⁵ A tak zbili Židé všechny nepřátele své, mečem hubíce, mordující a vyhlazující je, a nakládající s těmi, kteříž je v nenávisti měli, podlé líbosti své.⁶ Ano i v Susan městě královském zmrdovali Židé a vyhladili pět set mužů.⁷ A Parsandata, Dalfona i Aspata,⁸ A Porata, Adalia i Aridata,⁹ I Parimasta, Arisai i Aridai a Vajezata,¹⁰ Deset synů Aman syna Hammedatova, nepřítelé Židovského, zmrdovali. Ale k loupeži nevztáhli ruky své.¹¹ Dne toho, když se donesl krále počet zmordovaných v Susan městě královském,¹² Řekl král Esterě královně: V Susan městě královském zmrdovali Židé a vyhladili pět set mužů, a deset synů Amanových. Co pak učinili v jiných krajinách královských? Již tedy jaká jest žádost tvá? A dánoť bude. Aneb která prosba tvá ještě? A stanet se.¹³ Odpověděla Ester: Jestliže se králi za dobré vidí, nechť jest dopuštěno ještě zítra Židům, kteříž jsou v Susan, učiniti podlé výpovědi dnešní, a deset synů Amanových zvěšeti na šibenici.¹⁴ I přikázal král, aby se tak stalo. Tedy vyhlášena jest výpověď v Susan, a tak deset synů Amanových zvěšeli.¹⁵ A shromáždivše se Židé, kteříž byli v Susan, také i čtrnáctého dne měsíce Adar, zmrdovali v Susan tři sta mužů. Ale k loupeži nevztáhli ruky své.¹⁶ Jiní také Židé, kteříž byli v krajinách královských, shromáždivše se, a zastávající života svého, tak odpočinuli od nepřátel svých. Zmrdovali pak těch, jenž je v nenávisti měli, sedmdesáte pět tisíc. Ale k loupeži nevztáhli ruky své.¹⁷ Stalo se to dne třináctého měsíce Adar. I odpočinuli čtrnáctého dne téhož měsíce, a učinili sobě v ten den hody a veselé.¹⁸ Ale Židé, kteříž byli v Susan, shromáždili se třináctého dne téhož měsíce a též čtrnáctého, a odpočinuli patnáctého, a učinili sobě na ten den hody a veselé.¹⁹ Protož Židé, kteříž bydlí ve všech a v městečkách nehrazených, světi den čtrnáctý měsíce Adar, majíce veselé, hody a dobrou vůli, a posílajíce částky pokrmů jedni druhým.²⁰ Nebo rozepsal Mardocheus ty věci, a rozeslal listy ke všem Židům, kteříž byli ve všech krajinách krále Asvera, blízkým i dalekým,²¹ Ustavuje jim, aby slavili den čtrnáctý měsíce Adar, a den patnáctý téhož měsíce každého roku,²² Podlé dnů těch, v nichž odpočinuli Židé od nepřátel svých, a měsíce toho, kterýž se jim obrátil z zámurku v radost, a z kvílení v dobrou vůli, aby ty dni slavili, hodující a veselíce se, a posílajíce částky pokrmů jeden druhému, i dary chudým.²³ I přijali to všickni Židé, že budou činiti to, což začali, a což jim psal Mardocheus:²⁴ Jak Aman syn Hammedatův Agagský, protivník všech Židů, ukládal o Židech, aby je vyhubil a uvrhl pur, totiž los, k setření a zahlazení jejich.²⁵ Ale jak ona vešla před obličej krále, poručil král v listech, aby obráceni byli úkladové jeho nešlechetní, kteréž vymyslel proti Židům, na hlavu jeho, a aby ho oběsili i syny jeho na šibenici.²⁶ I nazvali ty dny Purim, totiž losů, od jména toho pur. A tak z příčiny všech slov listu toho, a což viděli při tom, i což přišlo k nim,²⁷ Ustavili a přijali Židé na sebe i na símě své, i na všechny připojené k sobě, aby to nepominulo, že budou slaviti ty dva dni podlé vypsání jejich, a podlé určitého času jejich každého roku.²⁸ A že ti dnové budou pamětní a slavní v každém věku, rodině, krajině a městě; k tomu, že ti dnové Purim nepominou z prostředku Židů, a památka jejich nepřestane u potomků jejich.²⁹ Psala také Ester královna, dcera Abichailova, i Mardocheus Žid pro větší upevnění psání z strany dnů Purim po druhé.³⁰ A on rozeslal to psání ke všem Židům, do sta dvaceti sedmi krajin království Asverova, vzkazuje jim pozdravení,³¹ Aby tuze drželi dny ty Purim v určité časy jich, jakž je nařídil jim Mardocheus Žid a Ester královna, a jakž to přijali na sebe a na símě své, na paměť postů a křiku jejich.³² A tak výpověď Estery potvrdila ustanovení dnů Purim, což zapsáno jest v knize této.

10 Potom uložil král Asverus daň na zemi i na ostrovy mořské.² Všickni pak činové síly jeho a moci jeho, i vypsání důstojnosti Mardocheovy, kterouž ho zvelebil král, to vše zapsáno jest v knize o králích Médských a Perských.³ Nebo Mardocheus Žid byl druhý po králi Asverovi, a veliký u Židů, i vzácný u všeho množství bratří svých, pečuje o dobré lidu svého, a způsobuje pokoj všemu semeni svému.

Jób

Úvod

1 Byl muž v zemi Uz, jménem Job, a muž ten byl sprostný a upřímý, boje se Boha, a vystříhaje se zlého.
² Kterémuž se narodilo sedm synů a tři dcery. ³ A měl dobytka sedm tisíc ovec, tři tisíce velbloudů, pět set spřežení volů, a pět set oslic, a čeledi služebné velmi mnoho, a byl muž ten vznešenější nade všechny lidi východní. ⁴ I scházivali se synové jeho, a strojivali hody po domích, každý ve dni svém. Posílávali také, a zvávali své tři sestry, aby jedly a pily s nimi. ⁵ A když vypořádali dny hodů, posílával Job, a posvěcoval jich, a vstávaje ráno, obětoval zápaly podle počtu všech jich. Nebo říkával Job: Snad zhřešili synové moji, aneb zlořečili Bohu v srdci svém. Tak činíval Job po všechny ty dny. ⁶ Jednoho pak dne, když přišli synové Boží, aby se postavili před Hospodinem, přišel také i Satan mezi ně. ⁷ Tedy řekl Hospodin Satanovi: Odkud jdeš? I odpověděl Satan Hospodinu, řka: Procházel jsem zemi, a obcházel jsem ji. ⁸ I řekl Hospodin Satanovi: Spatřil-lis služebníka mého Joba, že není jemu rovného na zemi, a že jest muž sprostný a upřímý, bojící se Boha a varující se zlého. ⁹ A odpovídaje Satan Hospodinu, řekl: Zdaliž se Job darmo bojí Boha? ¹⁰ Zdaž jsi ty ho neohradil i domu jeho a všeho, což má, se všech stran? Dílu rukou jeho požehnal jsi, a dobytek jeho rozmnožil se na zemi. ¹¹ Ale vztáhni nyní ruku svou, a dotkni se všeho, což má, nebude-liť zlořečiti v oči. ¹² Tedy řekl Hospodin Satanovi: Aj, cožkoli má, v moci tvé buď, toliko na něj nevztahuj ruky své. I vyšel Satan od tváři Hospodinovy. ¹³ Jednoho pak dne synové a dcery jeho jedli, a pili víno v domě bratra svého prvorozeného. ¹⁴ I přišel posel k Jobovi, a řekl: Když volové orali, a oslice se pásly podlé nich, ¹⁵ Vpád učinivše Sabejští, zajali je, a služebníky zbili ostrostí meče, a utekl jsem toliko já sám, abych oznámil tobě. ¹⁶ A když on ještě mluvil, přišed druhý, řekl: Oheň Boží spadl s nebe, a rozpáliv se na dobytek i na služebníky, sehtil je, já pak utekl jsem toliko já sám, abych oznámil tobě. ¹⁷ A když ten ještě mluvil, jiný přišed, řekl: Kaldejští sšikovavše tři houfy, připadli na velbloudy, a zajali je, a služebníky zbili ostrostí meče, a utekl jsem toliko já sám, abych oznámil tobě. ¹⁸ A když ten ještě mluvil, jiný přišel a řekl: Synové tvoji a dcery tvé jedli, a pili víno v domě bratra svého prvorozeného. ¹⁹ A aj, vítr veliký strhl se z té strany od pouště, a udeřil na čtyři úhly domu, tak že se obořil na děti, i zemřeli, a utekl jsem toliko já sám, abych oznámil tobě. ²⁰ Tedy Job vstav, roztrhl roucho své, a oholil hlavu svou, a padna na zem, poklonu učinil. ²¹ A řekl: Nahý jsem vyšel z života matky své, nahý se také zase tam navrátím. Hospodin dal, Hospodin též odjal. Buď požehnáno jméno Hospodinovo. ²² V tom ve všem nezhřešil Job, a nepřivlastnil Bohu nic nemoudrého.

2 I stalo se opět jednoho dne, že když přišli synové Boží, aby se postavili před Hospodinem, přišel také i Satan mezi ně, aby se postavil před Hospodinem. ² Tedy řekl Hospodin Satanovi: Odkud jdeš? I odpověděl Satan Hospodinu, řka: Procházel jsem zemi, a obcházel jsem ji. ³ I řekl Hospodin Satanovi: Spatřil-lis služebníka mého Joba, že není jemu rovného na zemi, že jest muž sprostný a upřímý, bojící se Boha, a varující se zlého, a že po dnes trvá v upřímnosti své, ačkoli jsi ty mne popudil proti němu, abych jej hubil bez příčiny. ⁴ A odpovídaje Satan Hospodinu, řekl: Kůži za kůži, a všecko, což má člověk, dá za sebe samého. ⁵ Ale vztáhni nyní ruku svou, a dotkni se kostí jeho, a masa jeho, nebudeliť v oči zlořečiti tobě. ⁶ Tedy řekl Hospodin Satanovi: Aj, v moci tvé buď, a však zachovej ho při životu. ⁷ Protož vyšed Satan od tváři Hospodinovy, ranil Joba nežitem nejhorším, od zpodku nohy jeho až do vrchu hlavy jeho, ⁸ Tak že vzal střepinu, aby se jí drbal, usadiv se v popele. ⁹ I řekla jemu žena jeho: Ještě vždy trváš v své upřímnosti? Zlořeč Bohu a umři. ¹⁰ Jízto řekl: Mluvíš, jako jedna z bláznivých mluvívá. Dobré-liž jen věci bráti budeme od Boha, zlých pak nebudeme přijímati? V tom ve všem nezhřešil Job rty svými. ¹¹ Když pak uslyšeli tři přátelé Jobovi o všem tom zlém, kteréž přišlo na něj, přišli jeden každý z místa svého: Elifaz Temanský, a Bildad Suchský a Zofar Naamatský, na tom zůstavše spolu, aby přijdouce k němu, politovali ho a těšili jej. ¹² Kteříž pozdvihše oči svých zdaleka,

1:8 Sprostný a upřímý. Bůh má o člověku naději, Satan nikoliv. Komu z nich uvěříme, podle toho bude vypadat i náš život, včetně našich postojů vůči ostatním.

1:12 Na něj nevztahuj ruky. Nemají pravdu ta náboženství, která věří na věčný souboj vyrovnaných sil dobra a zla. Satan, ztělesnění nejhoršího zla, je jako vzteklý pes na řetězu v Boží ruce: Nemůže, kam ho Bůh nepustí (srv. v. 2:6).

1:22 Nezhřešil. Jobovy rány, jimiž se mu rázem zhroutil celý dosa-
vadní život, nejsou trest za hřích, jak si někteří včetně Jobových přátel
myslí.

2:9 Zlořeč Bohu a umři. V době, kdy nikdo neměl potuchy o posmrtném životě a všichni věřili, že Bůh je instantní karma, odplácející podle zásluh v tomto životě, je nutno slova Jobovy manželky chápat jako projev milosrdenství, jako pokus o eutanázii, snahu ukrátit jeho trápení. Podle všeobecně přijímané víry, kterou sdílela, kdyby Job proklel Boha, Bůh by ho za to ztrestal smrtí, která by ho vykoupila z utrpení. Job však, přestože donedávna měl všechny důvody věřit témuž, co ostatní (byl zbožný a zahrnut požehnaním), odmítá taktó manipulovat s Bohem ve snaze dosáhnout svých cílů.

Utrpení nám bylo přislíbeno. Je součástí programu. Dokonce nám bylo řečeno „Blahoslavení lkající“ (Mt 5:4), a já to беру. Není to nic, s čím bych nepočítal. Ale přesto je to jiné, když se to týká vás samotných, ne druhých, a doopravdy, ne jen v představách.

C.S. Lewis

nepoznali ho. Potom pozdvihše hlasu svého, plakali, a roztrhše jeden každý roucho své, házeli prachem nad hlavy své zhůru. ¹³ A seděli s ním na zemi sedm dní a sedm nocí, a žádný k němu nepromluvil slova; nebo viděli, že se velmi rozmohla bolest jeho.

3 Potom otevřev Job ústa svá, zlořečil dni svému. ² Nebo mluvě Job, řekl: ³ Ó by byl zahynul ten den, v němž jsem se narodit měl, i noc, v níž bylo řečeno: Počat jest pacholík. ⁴ Ten den ó by byl obrácen v temnost, aby ho byl nevyhledával Bůh shůry, a nebyl osvěcen světlem. ⁵ Ó by jej byly zachvátily tmy a stín smrti, a aby jej byla přikvačila mračna, a předěsila horkost denní. ⁶ Ó by noc tu mrákota byla opanovala, aby nebyla připojena ke dnům roku, a v počet měsíců nepřišla. ⁷ Ó by noc ta byla osaměla, a zpěvu aby nebylo v ní. ⁸ Ó by jí byli zlořečili ti, kteříž proklínají den, hotovi jsouce vzbuditi velryba. ⁹ Ó by se byly hvězdy zatměly v soumraku jejím, a očekávajíc světla, aby ho nebyla dočekala, ani spatřila záře jitřní. ¹⁰ Nebo nezavřela dveří života mého, ani skryla trápení od očí mých. ¹¹ Proč jsem neumřel v matce, aneb vyšed z života, proč jsem nezahynul? ¹² Proč jsem vzat byl na klín, a proč jsem prsí požíval? ¹³ Nebo bych nyní ležel a odpočíval, spal bych a měl bych pokoj, ¹⁴ S králi a radami země, kteříž sobě vzdělávali místa pustá, ¹⁵ Aneb s knížaty, kteříž měli zlato, a domy své naplňovali stříbrem. ¹⁶ Aneb jako nedochůdče nezřetelné proč jsem nebyl, a jako nemluvnětko, kteráž světla neviděla? ¹⁷ Tamť bezbožní přestávají bouřiti, a tamť odpočívají ti, jenž v práci ustali. ¹⁸ Také i věžňové pokoj mají, a neslyší více hlasu násilníka. ¹⁹ Malý i veliký tam jsou rovni sobě, a služebník jest prost pána svého. ²⁰ Proč Bůh dává světlo zbědovanému a život těm, kteříž jsou ducha truchlivého? ²¹ Kteříž očekávají smrti, a není jí, ačkoli jí hledají pilněji než skrytých pokladů? ²² Kteříž by se veselili s plésáním a radovali, když by našli hrob? ²³ Člověku, jehož cesta skryta jest, a jehož Bůh přistřel? ²⁴ Nebo před pokrmem mým vzdychání mé přichází, a rozchází se jako voda řvání mé. ²⁵ To zajisté, čehož jsem se lekal, stalo se mi, a čehož jsem se obával, přišlo na mne. ²⁶ Neměl jsem pokoje, aniž jsem se ubezpečil, ani odpočíval, až i přišlo pokušení toto.

4 Jemuž odpovídaje Elifaz Temanský, řekl: ² Počneme-li mluvit s tebou, neponeseš-liž toho těžce? Ale kdož by se zdržeti mohl, aby neměl mluvit? ³ Aj, učivals mnohé, a rukou opuštěných jsi posiloval. ⁴ Padajícího pozdvihovals řečmi svými, a kolena zemdlená jsi zmocňoval. ⁵ Nyní pak, jakž toto přišlo na tebe, těžce to neseš, a jakž tě dotklo, předěšen jsi. ⁶ Nebylo-liž náboženství tvé nadějí tvou, a upřímost cest tvých očekáváním tvým? ⁷ Rozpomeň se, prosím, kdo jest kdy nevinny zahynul? Aneb kde upřími vyhlazeni jsou? ⁸ Jakož jsem já vídal ty, kteříž orali nepravost, a rozsivali převrácenost, že ji i žali. ⁹ Od dechnutí Božího hynou, a duchem prchlivosti jeho v nic obracíni bývají. ¹⁰ Řvání lva a hlas lvíce a zubové mladých lvícat setřini bývají. ¹¹ Hyne lev, že nemá loupeže, a lvíčata mladá rozptýlena bývají. ¹² Nebo i tajně doneslo se mne slovo, a pochopilo ucho mé něco maličko toho. ¹³ V přemýšlováních z vidění nočních, když připadá tvrdý sen na lidi, ¹⁴ Strach připadl na mne a lekání, kteréž předěsilo všecky kosti mé. ¹⁵ Duch zajisté před tváří mou šel, tak že vlasové vstávali na těle mém. ¹⁶ Zastavil se, ale neznal jsem tváří jeho; tvárnost jen byla před očima máma. Mezi tím mlče, slyšel jsem hlas: ¹⁷ Zdalíž může člověk spravedlivějším býti než Bůh, aneb muž čistším nad toho, kterýž ho učinil? ¹⁸ Ano mezi služebníky jeho není dokonalosti, a při andělích svých zanechal nedostatku. ¹⁹ Čím více při těch, kteříž bydlejí v domích hliněných, jejichž základ jest na prachu, a setřini bývají snáze než mol. ²⁰ Od jitra až do večera stírání bývají, a kdož toho nerozvažují, na věky zahynou. ²¹ Zdalíž nepomíjí sláva jejich s nimi? Umírají, ale ne v moudrosti.

5 Zavolejž tedy, dá-liť kdo odpověď? A k kterému se z svatých obrátíš? ² Pakli k bláznu, zahubí ho rozhněvání, a nesmyslného zabije prchlivost. ³ Jáť jsem viděl blázna, an se vkořenil, ale hned jsem zle tušil příbytku jeho, řka: ⁴ Vzdáleníť jsou synové jeho od spasení; nebo potřini budou v bráně, aniž bude, kdo by je vytrhl. ⁵ Obilé jeho zžíře hladovitý, a i z prostřed trní je vychvátí; nadto sehlíť násilník statek takových. ⁶ Neboť nepochází z prachu trápení, aniž se z země pučí bída. ⁷ Ale člověk rodí se k bídě, tak jako jiskry z uhlí zhůru létají. ⁸ Jistě žeť bych já hledal Boha silného, a jemu bych předložil při svou, ⁹ Kterýž činí věci veliké, nezpytatelné, divné, a jimž počtu není, ¹⁰ Kterýž dává dešť na zemi, a spouští vody na pole, ¹¹ Kterýž sází opovržené na místě vysokém, a žalostící vyvyšuje spasením, ¹² Kterýž v nic obrací myšlení chytráků, tak aby

nemohli k skutku přivést ruce jejich ničeho, ¹³ Kterýž lapá moudré v chytrosti jejich; nebo rada převrácených bláznová bývá. ¹⁴ Ve dne motají se jako ve tmách, a jako v noci šámají o poledni. ¹⁵ Kterýž zachovává od meče a od úst jejich, a chudého od ruky násilníka. ¹⁶ Máť zajisté nuzný naději, ale nepravost musí zacpatí ústa svá. ¹⁷ Aj, jak blahosladený jest člověk, kteréhož tresce Bůh! A protož káráním Všemohoucího nepohrdej. ¹⁸ Onť zajisté uráží, on i obvazuje; raní, ruka jeho také léčí. ¹⁹ Z šesti úzkostí vysvobodil by tebe, ano i v sedmi nedotklo by se tebe zlé. ²⁰ V hladu vykoupil by tě od smrti, a v boji od moci meče. ²¹ Když utrhá jazyk, byl bys skryt, aniž bys se bál zhouby, když by přišla. ²² Zhouba a hlad buď tobě za smích, a nestrachuj se ani líté zvěři zemské. ²³ Nebo s kamením polním přiměří tvé, a zvěř lita polní pokoj zachová k tobě. ²⁴ A shledáš, žeť stánek tvůj bude bezpečný, a navrátíš se zase k příbytku svému, a nezhrěšíš. ²⁵ Shledáš také, žeť se rozmnoží símě tvé, a potomci tvoji jako bylina zemská. ²⁶ Vejdeš v šedinách do hrobu, tak jako odnášino bývá zralé obilí časem svým. ²⁷ Aj, toť jsme vyhledali, a takt' jest; poslechniž toho, a schovej sobě to.

6 Odpovídaje pak Job, řekl: ² Ó kdyby pilně zváženo bylo hořekování mé, a bída má na váze aby spolu vzdvižena byla. ³ Jistě že by se nad písek mořský těžší ukázala, pročez mi se i slov nedostává. ⁴ Nebo střely Všemohoucího vězí ve mně, jejichž jed vysušil ducha mého, a hrůzy Boží bojují proti mně. ⁵ Zdaliž řve divoký osel nad mladistvou travou? Řve-liž vůl nad picí svou? ⁶ Zdaliž jedí to, což neslaného jest, bez soli? Jest-liž chut v věci slzké? ⁷ Ach, kterýchž se ostýchala dotknouti duše má, ty jsou již bolesti těla mého. ⁸ Ó by se naplnila žádost má, a aby to, čehož očekávám, dal Bůh, ⁹ Totiž, aby se líbilo Bohu setřítí mne, vztáhnouti ruku svou, a zahladiti mne. ¹⁰ Neboť mám ještě, čím bych se potěšoval, (ačkoli hořím bolestí, aniž mne Bůh co lituje), že jsem netajil řeči Nejsvětějšího. ¹¹ Nebo jaká jest síla má, abych potrvati mohl? Aneb jaký konec můj, abych prodlel života svého? ¹² Zdali síla má jest síla kamenná? Zdali tělo mé ocelivé? ¹³ Zdaliž pak obrany mé není při mně? Aneb zdravý soud vzdálen jest ode mne, ¹⁴ Proti tomu, jehož lítostivost k bližnímu mizí, a kterýž bázeň Všemohoucího opustil? ¹⁵ Bratří moji zmýlili mne jako potok, pominuli jako prudcí potokové, ¹⁶ Kteríž kalní bývají od ledu, a v nichž se kryje sněh. ¹⁷ V čas horka vysychají; když sucho bývá, mizejí z místa svého. ¹⁸ Sem i tam roztékají se od toku svého obecného, v nic se obracejí a hynou. ¹⁹ To vidouce houfové jdoucích z Tema, zástupové Sabejských, jenž naději měli v nich, ²⁰ Zastyděli se, že v nich doufali; nebo přišedše až k nim, oklamání jsou. ²¹ Tak zajisté i vy byvše, nejste; vidouce potřebu mé, děsíte se. ²² Zdali jsem řekl: Přineste mi, aneb z zboží svého udělte darů pro mne? ²³ Aneb: Vysvobodte mne z ruky nepřítele, a z ruky násilníků vykupte mne? ²⁴ Poučte mne, a budu mlčeti, a v čem bych bloudil, poslužte mi k srozumění. ²⁵ Ó jak jsou pronikavé řeči upřímné! Ale co vzdělá obviňování vaše? ²⁶ Zdali jen z slov mne vinití myslíte, a převíváte řeči choulostivého? ²⁷ Také i na sirotka se obořujete, anobřz jámu kopáte přáteli svému. ²⁸ A protož nyní chtějtež popatřiti na mne, a suďte, klamám-liť před obličejem vašim. ²⁹ Napravte se, prosím, necht' není nepravostí; napravte se, pravím, a tak poznáte, žeť jest spravedlnost v té řeči mé. ³⁰ A jest-li na jazyku mém nepravost, neměl-liž bych, čitedlen býti bíd?

7 Zdaliž nemá vyměřeného času člověk na zemi? A dnové jeho jako dnové nájemníka. ² Jako služebník, kterýž touží po stínu, a jako nájemník, jenž očekává skonání díla svého: ³ Tak jsou mi dědičně přivlastnění měsíkové marní, a noci plné trápení jsou mi odečteny. ⁴ Jestliže ležím, říkám: Kdy vstanu? A brzo-li pomine noc? Tak pln bývám myšlení až do svitání. ⁵ Tělo mé odíno jest červy a strupem i prachem, kůže má puká se a rozpouští. ⁶ Dnové moji rychlejší byli nežli člunek tkadlce, nebo strávení jsou bez prodlení. ⁷ Rozpomeň se, ó Pane, že jako vítr jest život můj, a oko mé že více neužrjí dobrých věcí, ⁸ Aniž mne spatří oko, jenž mne vídalo. Oči tvé budou ke mně, a mne již nebude. ⁹ Jakož oblak hyne a mizí, tak ten, kterýž sstupuje do hrobu, nevystoupí zase, ¹⁰ Aniž se opět navrátí do domu svého, aniž ho již více pozná místo jeho. ¹¹ Protož nemohuť já zdržeti úst svých, mluvím v ssouzení ducha svého, naříkám v hořkosti duše své. ¹² Zdali jsem já mořem čili velrybem, že jsi mne strážil osadil? ¹³ Když myslím: Potěší mne lůže mé, poodejme naříkání mého postel má: ¹⁴ Tedy mne strašíš sny, a viděními děšíš mne, ¹⁵ Tak že sobě zvoluje zaškrcení duše má, a smrt nad život. ¹⁶ Mrzí mne, nebuduť déle živ. Poodstupiž ode mne, nebo marní jsou dnové moji. ¹⁷ Co jest člověk, že ho sobě tak vážíš, a že tak o něj pečuješ? ¹⁸ A že ho navštěvuješ každého jitra, a každé chvíle jej zkušuješ? ¹⁹ Dokudž se neodvrátíš ode mne, a nedáš mi aspoň polknouti mé sliny? ²⁰ Zhřešil jsem, což mám učiniti, ó strážce lidský? Proč jsi mne položil za cíl sobě, tak abych sám sobě byl břemenem? ²¹ Nýbrž proč neodejmeš přestoupení mého, a neodpustíš nepravosti mé? Nebo již v zemi lehnu. Potom bys mne i pilně hledal, nebude mne.

7:16 Nebuduť déle živ. Job nepočítá se změnou k lepšímu, vnímá své trápení jako trvalé. Malé dítě, které nemá pojem o čase, prožívá své emoce podobně: Když je vystaveno utrpení, je přesvědčeno, že to tak bude věčně. Tím se ocitá v pekle. Potřebuje ukonejšit, aby uvěřilo,

že bolest jednou přejde. Potřebuje podržet – fyzicky i emocionálně. To měli udělat Jobovi přátelé; místo soucitné empatie a pláče s plačícími se ho však snaží napravit deptáním, že si za to může sám.

7:21 Nebude mne. Job, stejně jako všichni v jeho době (a nejen

8 Tedy odpovídá Bildad Suchský, řekl: ² Dokudž mluvíti budeš takové věci, a slova úst tvých budou jako vítr násilný? ³ Což by Bůh silný nepravě soudil, a Všemohoucí což by převracel spravedlnost? ⁴ Synové zajisté tvoji že zhřešili proti němu, proto pustil je po nepravosti jejich. ⁵ Kdybys ty opravdově hledal Boha silného, a Všemohoucímu se modlil, ⁶ A byl čistý a upřímný: jistě žeť by se hned probudil k tobě, a napravil by přibyték spravedlnosti tvé. ⁷ A byly by první věci tvé špatné, poslední pak rozmnožily by se náramně. ⁸ Nebo vzeptej se, prosím, věku starého, a nastroj se k zpytování otců jejich. ⁹ (Myť zajisté včerejší jsme, aniž jsme čeho povědomi; k tomu dnové naši jsou jako stín na zemi.) ¹⁰ Zdaliž tě oni nenaučí, a nepovědí tobě, a z srdce svého nevynesou-liž slov? ¹¹ Zdali roste třtí bez bahna? Roste-liž rákosí bez vody? ¹² Nýbrž ještě za zelena, dříve než vytrháno bývá, ano prvé než jaká jiná tráva, usychá. ¹³ Tak stezky všech zapomínajících se na Boha silného, tak, pravím, naděje pokrytce zahyne. ¹⁴ Klesne naděje jeho, a doufání jeho jako dům pavouka. ¹⁵ Spolehne-li na dům svůj, neostojí; chytí-li se ho, nezdrží. ¹⁶ Vláh má před sluncem, tak že z zahrady jeho výstřelkové jeho vynikají. ¹⁷ Při vrchovišti kořenové jeho hustě rostou, i na místech skalnatých rozkládá se. ¹⁸ A však bývá-li zachvácen z místa svého, až by se ho i odečtlo, řka: Nevidělo jsem tě: ¹⁹ Tožť ta radost života jeho, a z země jiný vykvětá. ²⁰ Aj, Bůh silný nepohrdá upřímným, ale nešlechetným ruky nepodává: ²¹ Až i naplní smíchem ústa tvá, a rty tvé plésáním, ²² Když nenávidící tebe v hanbu oblečení budou, a stánku lidí bezbožných nikdež nebude.

9 Odpověděv pak Job, řekl: ² I ovšem vím, žeť tak jest; nebo jak by mohl člověk spravedliv býti před Bohem silným? ³ A chtěl-li by se hádati s ním, nemohl by jemu odpověditi ani na jedno z tisíce slov. ⁴ Moudrého jest srdce a silný v moci. Kdo zatvrdiv se proti němu, pokoje užil? ⁵ On přenáší hory, než kdo shlédne, a podvrací je v prchlivosti své. ⁶ On pohybuje zemí z místa jejího, tak že se třesou sloupové její. ⁷ On když zapovídá slunci, nevychází, a hvězdy zapečetuje. ⁸ On roztahuje nebe sám, a šlapá po vlnách mořských. ⁹ On učinil Arktura, Oriona, Kuřátka a hvězdy skryté na poledne. ¹⁰ On činí věci veliké, a to nevystižitelné a divné, jimž není počtu. ¹¹ Ano jde-li mimo mne, tedy nevidím; ovšem když pomíjí, neznamenám ho. ¹² Tolikéž jestliže co uchvátí, kdo mu to rozkáže navrátiti? Kdo dí jemu: Co činíš? ¹³ Nezdržel-li by Bůh hněvu svého, kleslí by před ním spolu spuntování, jakkoli mocní. ¹⁴ Jakž bych já tedy jemu odpovídati, a jaká slova svá proti němu vyhledati mohl? ¹⁵ Kterémuž, bych i spravedliv byl, nebudu odpovídati, ale před soudcím svým pokořiti se budu. ¹⁶ Ač bych pak i volal, a on mi se ozval, neuvěřím, aby vyslyšel hlas můj, ¹⁷ Poněvadž vichřicí setřel mne, rozmnožil rány mé bez příčiny. ¹⁸ Aníž mi dá oddechnouti, ale sytí mne hořkostmi. ¹⁹ Obrátil-li bych se k moci, aj, onť jest nejsilnější; pakli k soudu, kdo mi rok složí? ²⁰ Jestliže se za spravedlivého stavěti budu, ústa má potupí mne; pakli za upřímného, převráceného mne býti ukáží. ²¹ Jsem-li upřímný, nebudu věděti toho; nenáviděti budu života svého. ²² Jediná jest věc, pročez jsem to mluvil, že upřímného jako bezbožného on zahlujuje. ²³ Jestliže bičem náhle usmrcuje, zkušování nevinných se posmívá; ²⁴ Země dána bývá v ruku bezbožného, tvář soudců jejich zakrývá: jestliže ne on, kdož jiný jest? ²⁵ Dnové pak moji rychlejší byli nežli posel; utekli, aniž viděli dobrých věcí. ²⁶ Pominuli jako prudké lodí, jako orlice letící na pastvu. ²⁷ Díím-li: Zapomenu se na své naříkání, zanechám horlení svého, a posílím se: ²⁸ Lekám se všech bolestí svých, vida, že mne jich nezprostíš. ²⁹ Jestli jsem bezbožný, pročez bych nadarmo pracoval? ³⁰ Ano bych se i umyl vodou sněžnou, a očistil mýdlem ruce své, ³¹ Tedy v jámě pohřížíš mne, tak že se ode mne zprzní i to roucho mé. ³² Nebo Bůh není člověkem jako já, jemuž bych odpovídati mohl, a abychom vešli spolu v soud. ³³ Aníž máme prostředníka mezi sebou, kterýž by rozhodl nás oba. ³⁴ Kdyby odjal ode mne prut svůj, a strach jeho aby mne nekormoutil, ³⁵ Tehdáž bych mluvil, a nebál bych se, poněvadž není toho tak při mně.

10 Stýště se duši mé v životě mém, vypustím nad sebou naříkání své, mluvíti budu v hořkosti duše své. ² Díím Bohu: Neodsuzuj mne, oznam mi, proč se nesnadníš se mnou? ³ Jaký máš na tom užitek, že mne ssuzuješ, že pohrdáš dílem rukou svých, a radu bezbožných osvécuješ? ⁴ Zdali oči tělesné máš? Zdali tak, jako hledí člověk, ty hledíš? ⁵ Zdaž jsou jako dnové člověka dnové tvoji, a léta tvá podobná dnům lidským, ⁶ Že vyhledáváš nepravosti mé, a na hřích můj se vyptáváš? ⁷ Ty víš, žeť nejsem bezbožný, ačkoli není žádného, kdo by mne vytrhl z ruky tvé. ⁸ Ruce tvé sformovaly mne, a učinily mne, a teď pojednou všudy vůkol hubíš mne. ⁹ Pamětliv buď, prosím, že jsi mne jako hlinu učinil, a že v prach zase obrátíš mne. ¹⁰ Zdalíš mne jako mléka neslil, a jako

tehdy), věřil, že Bůh odměňuje podle zásluh v životě na tomto světě: Zbožný bude požehnaný a bezbožný prokletý. Tento verš prozrazuje, že (stejně jako všichni) nevěří na život po smrti. Protože však věří, že Všemohoucí je spravedlivý, nechápe, co se to tedy stalo; ví, že to nebyl trest za hříchy. Později díky svému utrpení dozraje k poznání

Boží spravedlnosti, *přesahující* tento pozemský život (19:25–26).

8:8 Otců. Bildad se odvolává na tradici, kdežto Job má osobní zkušenost s živým Bohem. Zákonicí, kteří lpí na víře papouškováním toho, jak jim byla předána (protože nic jiného neznají), nedokážou porozumět někomu, kdo má s Bohem živý vztah. Viz Úvod k Bibli.

syření neshustil? ¹¹ Kůží a masem přioděl jsi mne, a kostmi i žilami spojils mne. ¹² Života z milosrdenství udělil jsi mi, přesto navštěvování tvé ostříhalo dýchání mého. ¹³ Ale toto skryl jsi v srdci svém; vím, žeť jest to při tobě. ¹⁴ Jakž zhřeším, hned mne šetríš, a od nepravosti mé neočišťuješ mne. ¹⁵ Jestliže jsem bezbožný, běda mně; pakliť jsem spravedlivý, ani tak nepozdvihnu hlavy, nasycen jsa hanbou, a vida trápení své, ¹⁶ Kteréhož vždy více přibývá. Honíš mne jako lev, a jedno po druhém divně se mnou zacházíš. ¹⁷ Obnovuješ svědky své proti mně, a rozmnožuješ rozhněvání své na mne; vojska jedna po druhých jsou proti mně. ¹⁸ Proč jsi jen z života vyvedl mne? Ó bych byl zahynul, aby mne bylo ani oko nevidělo, ¹⁹ A abych byl, jako by mne nikdy nebylo, z života do hrobu abych byl vnesen. ²⁰ Zdaliž jest mnoho dnů mých? Ponechež tedy a popuť mne, abych maličko pookřál, ²¹ Prvé než odejdu tam, odkudž se zase nenavrátím, do krajiny tmavé, anobřž stínu smrti, ²² Do krajiny, pravím, tmavé, kdež jest sama mrákota stínu smrti, a kdež není žádných proměn, ale sama pouhá mrákota.

11 A odpovídaje Zofar Naamatský, řekl: ² Zdaliž k mnohým slovům nemá odpovědino býti? Aneb zdali člověk mnohomluvný práv zůstane? ³ Žváním svým lidi zaměstnáváš, a posmíváš se, aniž jest, kdo by tě zahanbil. ⁴ Nebo jsi řekl: Čisté jest učení mé, a čist jsem, ó Bože, před očima tvýma. ⁵ Ješto, ó kdyby Bůh mluvil, a otevřel rty své proti tobě, ⁶ Aťby oznámil tajemství moudrosti, že dvakrát většího trestání zasloužil jsi. A věz, že se Bůh zapomněl na tebe pro nepravost tvou. ⁷ Zdaliž ty stížitelnosti Boží dosáhneš, aneb dokonalost Všemohoucího vystihneš? ⁸ Vyšší jest nebes, což učiníš? Hlubší než peklo, jakž porozumíš? ⁹ Delší jest míra její než země, a širší než moře. ¹⁰ Bude-li pléniti neb zavíratí aneb sužovati, kdo se na něj bude domlouvati? ¹¹ Poněvadž zná lidskou marnost, a vidí nepravost, což by tomu rozuměti neměl? ¹² Tak aby muž nesmyslný nabyl rozumu, ačkoli člověk jest jako hřebec z divokého osla zplozený. ¹³ Jestliže ty nastrojíš srdce své, a ruce své k němu vztáhneš; ¹⁴ Byla-li by nepravost v ruce tvé, vzdal ji od sebe, aniž dopouštěj bydliti v staních svých nešlechetnosti: ¹⁵ Tedy jistě pozdvihneš tváři své z poškvrvny, a budeš nepohnutý, aniž se báti budeš. ¹⁶ Nebo se na těžkost zapomeš, na niž jako na vody, kteréž pominuly, zpomínati budeš. ¹⁷ K tomu nad poledne jasný nastaneť čas; zatmíš-li se pak, jitru podobný budeš. ¹⁸ Budeš i myslí doufanlivé, maje naději; stánek roztáhneš, i bezpečně spáti budeš. ¹⁹ A tak v pokoji budeš, aniž tě kdo předěsí, a mnozí tváři tvé kořiti se budou. ²⁰ Oči pak bezbožných zkaženy budou, a utíkání jim zhyne; nadto naděje jejich bude jako dchnutí člověka.

12 Odpověděv pak Job, řekl: ² V pravdě, že jste vy lidé, a že s vámi umře moudrost. ³ I jáť mám srdce jako vy, aniž jsem zpozdílejší než vy, anobřž při komž toho není? ⁴ Za posměch příteli svému jsem, kteréhož, když volá, vyslychá Bůh; v posměchuť jest spravedlivý a upřímý. ⁵ Pochodně zavržená jest (podlé smýšlení člověka pokoje užívajícího) ten, kterýž jest blízky pádu. ⁶ Pokojné a bezpečné příbytky mají loupežníci ti, kteříž popouzejí Boha silného, jimž on uvodí dobré věci v ruku jejich. ⁷ Ano zeptej se třebaš hovad, a naučí tě, aneb ptactva nebeského, a oznámí tobě. ⁸ Aneb rozmluv s zemí, a poučí tě, ano i ryby mořské vypravovati budou tobě. ⁹ Kdo nezná ze všeho toho, že ruka Hospodinova to učinila? ¹⁰ V jehož ruce jest duše všelikého živočicha, a duch každého těla lidského. ¹¹ Zdaliž ucho slov rozeznávati nebude, tak jako dásně pokrmu okoušejí? ¹² Při starcích jest moudrost, a při dlouhověkých rozumnost. ¹³ Nadto pak u Boha moudrost a síla, jehoť jest rada a rozumnost. ¹⁴ Jestliže on boří, nemůže zase stavino býti; zavírá-li člověka, nemůže býti otevřeno. ¹⁵ Hle, tak zastavuje vody, až i vysychají, a tak je vypouští, že podvracejí zemi. ¹⁶ U něho jest síla a bytnost, jeho jest ten, kterýž bloudí, i kterýž v blud uvodí. ¹⁷ On uvodí rádce v nemoudrost, a z soudců blázný činí. ¹⁸ Svazek králů rozvazuje, a pasem přepasuje bedra jejich. ¹⁹ On uvodí knížata v nemoudrost, a mocné vyvrací. ²⁰ On odjímá řeč výmluvným, a soud starcům béře. ²¹ On vylévá potupu na urozené, a sílu mocných zemdlívá. ²² On zjevuje hluboké věci z temností, a vyvodí na světlo stín smrti. ²³ On rozmnožuje národy i hubí je, rozšiřuje národy i zavodí je. ²⁴ On odjímá srdce předním z lidu země, a v blud je uvodí na poušti bezcestné, ²⁵ Aby šámali ve tmě bez světla. Summou, činí, aby bloudili jako opilý.

13 Aj, všechno to vidělo oko mé, slyšelo ucho mé, a srozumělo tomu. ² Jakož vy znáte to, znám i já, nejsem zpozdílejší než vy. ³ Jistě žeť já s Všemohoucím mluvití, a s Bohem silným o svou při jednati budu. ⁴ Nebo vy jste skladatelé lži, a lékaři marní všickni vy. ⁵ Ó kdybyste aspoň mlčeli, a bylo by vám to za moudrost. ⁶ Slyštež medle odpory mé, a důvodů rtů mých pozorujte. ⁷ Zdali zastávajíce Boha silného, mluvití máte nepravost? Aneb za něho mluvití máte lest? ⁸ Zdaliž osobu jeho přijímati budete, a o Boha silného se zasazovati? ⁹ Zdaž vám to k dobrému bude, když na průbu vezme vás, že jakož člověk oklamán bývá, oklamati jej chcete? ¹⁰ V pravdě žeť vám přísně domlouvati bude, budete-li povrchně osoby jeho šetríti. ¹¹ Což ani důstojnost jeho vás nepředěšuje, ani strach jeho nepřikvačuje vás? ¹² Všecka vzácnost vaše podobná jest popelu, a hromadám bláta vyvýšení vaše. ¹³ Postrptež mne, nechať já mluvím, přič na mne cokoli. ¹⁴ Pročež bych trhati měl maso své

zuby svými, a duši svou klásti v ruku svou? ¹⁵ By mne i zabil, což bych v něho nedoufal? A však cesty své před obličej jeho předložím. ¹⁶ Onť sám jest spasení mé; nebo před obličej jeho pokrytec nepřijde. ¹⁷ Poslouchejte pilně řeči mé, a zprávu mou pusťte v uši své. ¹⁸ Aj, již začínám pře své věsti, vím, že zůstanu spravedliv. ¹⁹ Kdo jest, ješto by mi odpíral, tak abych nyní umlknouti a umříti musil? ²⁰ Toliko té dvojí věci, ó Bože, nečiň mi, a tehdy před tváří tvou nebudu se skrývati: ²¹ Ruku svou vzdal ode mne, a hrůza tvá nechť mne neděsí. ²² Zatím povolej mne, a buduť odpovídati; aneb nechať já mluvím, a odpovídej mi. ²³ Jak mnoho jest mých nepravostí a hříchů? Přestoupení mé a hřích můj ukaž mi. ²⁴ Proč tvář svou skrýváš, a pokládáš mne sobě za nepřítele? ²⁵ Zdaliž list větrem se zmitající potřítí chceš, a stéblo suché stihati budeš? ²⁶ Že zapisuješ proti mně hořkosti, a dáváš mi v dědictví nepravosti mladosti mé, ²⁷ A dáváš do klady nohy mé, a šetríš všech stezek mých, na paty noh mých našlapuješ; ²⁸ Ješto člověk jako hnis kazí se, a jako roucho, kteréž jí mol.

14 Člověk narozený z ženy jest krátkého věku a plný lopotování. ² Jako květ vychází a podtat bývá, a utíká jako stín, a netrvá. ³ A však i na takového otvíráš oko své, a mne uvodíš k soudu s sebou. ⁴ Kdo toho dokáže, aby čistý z nečistého pošel? Ani jeden. ⁵ Poněvadž vyměření jsou dnové jeho, počet měsíců jeho u tebe, a cíles jemu položil, kterýchž by nepřekračoval: ⁶ Odvrať se od něho, ať oddechne sobě, a zatím aby přečkal jako nájemník den svůj. ⁷ O stromu zajisté jest naděje, by i podtat byl, že se zase zotaví, a výstřelek jeho nevyhyne, ⁸ By se pak i sstaral v zemi kořen jeho, a v prachu již jako umřel peň jeho: ⁹ Avšak jakž počije vláhy, zase se pučí, a zahustí jako keř. ¹⁰ Ale člověk umírá, mdlobou přemožen jsa, a když vypustí duši člověk, kam se poděl? ¹¹ Jakož ucházejí vody z jezera, a řeka opadá a vysychá: ¹² Tak člověk, když lehne, nevstává zase dotud, dokudž nebes stává. Nebývajíť vzbuzení lidé, aniž se probuzují ze sna svého. ¹³ Ó kdybys mne v hrobě schoval, a skryl mne, dokudž by nebyl odvrácen hněv tvůj, ulože mi cíl, abys se rozpomenul na mne. ¹⁴ Když umře člověk, zdaliž zase ožive? Po všechny tedy dny vyměřeného času svého očekávati budu, až přijde proměna při mně. ¹⁵ Zavoláš, a já se ohlásím tobě, díla rukou svých budeš žádostiv, ¹⁶ Ačkoli nyní kroky mé počítáš, aniž shovíváš hříchům mým, ¹⁷ Ale zapečetěné maje jako v pytlíku přestoupení mé, ještě přikládáš k nepravosti mé. ¹⁸ Jistě že jako hora padnuc, rozdrobuje se, a skála odsedá z místa svého, ¹⁹ Jako kamení stírá voda, a povodní zachvacuje, což z prachu zemského samo od sebe roste: tak i ty nadějí člověka v nic obracíš. ²⁰ Přemáháš jej ustavičně, tak aby odjítí musil; proměňuješ tvář jeho, a propouštíš jej. ²¹ Budou-li slavní synové jeho, nic neví; pakli v potupě, nic o ně nepečuje. ²² Toliko tělo jeho, dokudž živ jest, bolestí okouší, a duše jeho v něm kvílí.

15 Tedy odpovídaje Elifaz Temanský, řekl: ² Zdali moudrý vynáseti má umění povětrné, aneb naplňovati východním větrem břicho své, ³ Hádaje se slovy neprospěšnými, aneb řečmi neužitečnými? ⁴ Anobřž vyprazdňuješ i bázeň Boží, a modliteb k Bohu činiti se zbraňuješ. ⁵ Osvědčujít zajisté nepravost tvou ústa tvá, ač jsi koli sobě zvolil jazyk chytrých. ⁶ Potupují tě ústa tvá, a ne já, a rtové tvoji svědčí proti tobě. ⁷ Zdaliž ty nejprv z lidí zplozen jsi, aneb prvé než pahrbkové sformován? ⁸ Zdaliž jsi tajemství Boží slyšel, že u sebe zavíráš moudrost? ⁹ Co víš, čehož bychom nevěděli? Čemu rozumíš, aby toho při nás nebylo? ¹⁰ I šedivýt i stařec mezi námi jest, ano i starší věkem než otec tvůj. ¹¹ Zdali malá jsou tobě potěšování Boha silného, čili něco je zastěňuje tobě? ¹² Tak-liž tě jalo srdce tvé, a tak-liž blíkájí oči tvé, ¹³ Že smíš odpovídati Bohu silnému tak pyšně, a vypouštěti z úst svých ty řeči? ¹⁴ Nebo což jest člověk, aby se mohl očistiti, aneb spravedliv býti narozený z ženy? ¹⁵ An při svatých jeho není dokonalosti, a nebesa nejsou čistá před očima jeho, ¹⁶ Nadto ohavný a neužitečný člověk, kterýž pije nepravost jako vodu. ¹⁷ Já oznámím tobě, poslyš mne; to zajisté, což jsem viděl, vypravovati budu, ¹⁸ Což moudří vynesli a nezatajili, slýchavše od předků svých. ¹⁹ Jimž samým dána byla země, aniž přejítí mohl cizí prostředkem jejich. ²⁰ Po všechny své dny bezbožný sám se bolestí trápí, po všecka, pravím léta, skrytá před ukrutníkem. ²¹ Zvuk strachu jest v uších jeho, že i v čas pokoje zhoubece připadne na něj. ²² Nevěří, by se měl navrátiti z temností, ustavičně očekávaje na sebe meče. ²³ Bývá i tulákem, chleba hledaje, kde by byl, cítě, že pro něj nastrojen jest den temností. ²⁴ Děsí jej nátisk a ssouzení, kteréž se sílí proti němu, jako král s vojskem ssíkováným. ²⁵ Nebo vztáhl proti Bohu silnému ruku svou, a proti Všemohoucímu postavil se. ²⁶ Útok učinil na něj, na šíji jeho s množstvím zdvižených štítů svých. ²⁷ Nebo přiodíl tvář svou tukem svým, tak že se mu nadělalo faldů na slabinách. ²⁸ A bydlil v městech zkažených, a v domích, v nichž žádný nebydlil, kteráž v hromady rumu obrácena byla. ²⁹ Avšak nezbohatneť, aniž stane moc jeho, aniž se rozšíří na zemi dokonalost takových. ³⁰ Nevyjde z temností, mladístvím ratolest jeho usuší plamen, a tak zahyne od ducha úst svých. ³¹ Ale nevěří, že v marnosti jest ten, jenž bloudí, a že marnost bude směna jeho. ³² Před časem svým vyřat bude, a ratolest jeho nebude se zelenati. ³³ Zmaří, jako vinný kmen nezralý hrozen svůj, a svrže květ svůj jako oliva. ³⁴ Nebo shromáždění pokrytce spustne, a oheň spálí stany oslepených dary. ³⁵ Kterížto když počali ssuzování, a porodili nepravost, hned břicho jejich strojí jinou lest.

16 A odpovídaje Job, řekl: ²Slyšel jsem již podobných věcí mnoho; všickni vy nepříjemní jste těšitelé. ³Bude-liž kdy konec slovům povětrným? Aneb co tě popouzí, že tak mluvíš? ⁴Zdaliž bych já tak mluvití mohl, jako vy, kdybyste byli na místě mém? Shromažďoval-li bych proti vám slova, aneb potrásal na vás hlavou svou? ⁵Nýbrž posiloval bych vás ústy svými, a otvírání rtů mých krotilo by bolest. ⁶Bud' že mluvím, neumenšuje se bolesti mé, bud' že tak nechám, neodchází ode mne. ⁷Ale ustavičně zemdlivá mne; nebo jsi mne, ó Bože, zbavil všeho shromáždění mého. ⁸A vrásky jsi mi z dělal; což mám za svědka, ano patrná na mně hubenost má na tváři mé to osvědčuje. ⁹Prchlivost jeho zachvátila mne, a vzal mne v nenávisť, škřipě na mne zuby svými; jako nepřítel můj zaostřil oči své na mne. ¹⁰Rozedřeli na mne ústa svá, potupně mne poličkující, proti mně se shromáždívše. ¹¹Vydal mne Bůh silný nešlechtníku, a v ruce bezbožných uvedl mne. ¹²Pokoje jsem užíval, však potřel mne, a uchopiv mne za šíji mou, roztříštil mne, a vystavil mne sobě za cíl. ¹³Obklíčili mne střelci jeho, rozťal ledví má beze vši lítosti, a vylil na zem žluč mou. ¹⁴Ranil mne ranou na ránu, outok učinil na mne jako silný. ¹⁵Žíni jsem ušil na zjízvenou kůži svou, a zohavil jsem v prachu sílu svou. ¹⁶Tvář má oduřavěla od pláče, a na víčkách mých stín smrti jest. ¹⁷Ne pro nějaké bezpraví v rukou mých; nebo i modlitba má čistá jest. ¹⁸Ó země, nepřikryvej krve mé, a nechť nemá místa volání mé. ¹⁹Aj, nyní jestiť i v nebesích svědek můj, svědek můj, pravím, jest na výsostech. ²⁰Ó mudráci moji, přátelé moji, k Bohuť slzí oko mé. ²¹Ó by lze bylo muži v hádku s ním se vydati, jako synu člověka s přítelem svým. ²²Nebo léta mně odečtená přicházejí, a cestou, kterouž se zase nenavrátím, již se беру.

17 Dýchání mé ruší se, dnové moji hynou, hrobu blízký jsem. ²Jistě posměvači jsou u mne, a pro jejich mne kormoucení nepřichází ani sen na oči mé. ³Postav mi, prosím, rukojmě za sebe; kdo jest ten, nechť mi na to ruky podá. ⁴Nebo srdce jejich přikryl jsi, aby nerozuměli, a protož jich nepovýšíš. ⁵Kdož pochlebuje bližním, oči synů jeho zhynou. ⁶Jistě vystavil mne za přísloví lidem, a za divadlo všechněm, ⁷Tak že pro žalost pošly oči mé, a oudové moji všickni stínu jsou podobni. ⁸Užasnout se nad tím upřímní, a však nevinný proti pokrytci vždy se zsilovati bude. ⁹Přidržeti se bude, pravím, spravedlivý cesty své, a ten, jenž jest čistých rukou, posilní se více. ¹⁰Tolikéž i vy všickni obraťte se, a podte, prosím; neboť nenacházím mezi vámi moudrého. ¹¹Dnové moji pomíjejí, myšlení má mizejí, přemýšlování, pravím, srdce mého. ¹²Noc mi obracejí v den, a světla denního ukracují pro přítomnost temnosti. ¹³Abych pak čeho i očekával, hrob bude dům můj, ve tmě usteli ložce své. ¹⁴Jámu nazovu otcem svým, matkou pak a sestrou svou červy. ¹⁵Kdež jest tedy očekávání mé? A kdo to, čím bych se troštoval, spatří? ¹⁶Do skryší hrobu sstoupí, poněvadž jest všechněm v prachu země odpočívati.

18 Odpovídaje pak Bildad Suchský, řekl: ²Dokudž neučiníte konce řečem? Pomyslte na to, a potom mluvití budeme. ³Proč jsme počteni za hovada? Oškliví jsme jemu, jakž sami vidíte. ⁴Ó ty, jenž hubíš život svůj zůřením svým, zdaliž pro tebe opuštěna bude země, a odsedne skála z místa svého? ⁵Anobrž světlo bezbožných uhašeno bude, aniž se blyštětí bude jiskra ohně jejich. ⁶Světlo se zatmí v stánku jeho, a lucerna jeho v něm zhasne. ⁷Ssouzení budou krokové síly jeho, a porazí jej rada jeho. ⁸Nebo zapleten jest do sítí nohami svými, a v zamotání chodí. ⁹Chytí ho za patu osídlo, a zmocní se ho násilník. ¹⁰Skrytat jest při zemi smečka jeho, a léčka jeho na stezce. ¹¹Odevšad hrůzy jej děsiti budou a dotíratí na nohy jeho. ¹²Hladovitá bude síla jeho, a bída pohotově při boku jeho. ¹³Zžíře žily kůže jeho, zžíře oudy jeho kníže smrti. ¹⁴Uchváčeno bude z stánku jeho doufání jeho, a to jej přivede k králi strachů. ¹⁵V stánku jeho hrůza bydletí bude, ač nebyl jeho; posypáno bude obydlí jeho sirou. ¹⁶Od zpodku kořenové jeho uschnou, a svrchu osekány budou ratolesti jeho. ¹⁷Památka jeho zahyne z země, aniž jméno jeho slýcháno bude na ulicích. ¹⁸Vyženou ho z světla do tmy, anobrž z okršlku zemského vypudí jej. ¹⁹Nepozůstaví ani syna ani vnuka v lidu svém, ani jakého ostatku v příbytcích svých. ²⁰Nade dnem jeho zděsí se potomci, a přítomní strachem podjati budou. ²¹Takovýť jest zajisté způsob nešlechtného, a takový cíl toho, kterýž nezná Boha silného.

19 Tedy odpověděv Job, řekl: ²Dokudž trápití budete duši mou, a dotíratí na mne řečmi svými? ³Již na desetkrát zhaněli jste mne, aniž se stydíte, že se zatvrzujete proti mně. ⁴Ale nechť jest tak, že jsem zbloudil, při mně zůstane blud můj. ⁵Jestliže se pak vždy proti mně siliti chcete, a obviňujíc mne, za pomoc sobě brátí proti mně potupu mou. ⁶Tedy vězte, že Bůh podvrátil mne, a sítí svou otáhl mne. ⁷Nebo aj, volám-li pro nátisk, nemám vyslyšení; křičím-li, není rozsouzení. ⁸Cestu mou zapletl tak, abych nikoli projítí nemohl, a stezky mé temnostmi zastřel. ⁹Slávu mou se mne strhl, a sňal korunu s hlavy mé. ¹⁰Zpodvracel mne všudy vůkol, abych zahynul, a vyvrátil jako strom naději mou. ¹¹Nadto zažžl proti mně prchlivost svou, a přičtl mne mezi nepřátely své. ¹²Pročez přitáhše houfové jeho, učinili sobě ke mně cestu, a vojensky se položili okolo

stanu mého. ¹³ Bratři mé ode mne vzdálil, a známi moji všelijak se mne cizí. ¹⁴ Opustili mne příbuzní moji, a známi moji zapomenuli se na mne. ¹⁵ Podruhově domu mého a děvky mé za cizího mne mají, cizozemec jsem před očima jejich. ¹⁶ Na služebníka svého volám, ale neozývá se, i když ho ústy svými pěkně prosím. ¹⁷ Dýchání mého štítí se manželka má, ačkoli pokorně jí prosím, pro dítky života mého. ¹⁸ Nadto i ti nejspatnější pohrdají mnou; i když povstanu, utrhají mi. ¹⁹ V ošklivost mne sobě vzali všickni rádcové moji, a ti, kteréž miluji, obrátili se proti mně. ²⁰ K kůži mé jako k masu mému přilnuly kosti mé, kůže při zubích mých toliko v cele zůstala. ²¹ Slitujte se nade mnou, slitujte se nade mnou, vy přátelé moji; nebo ruka Boží se mne dotkla. ²² Proč mi se protivíte tak jako Bůh silný, a masem mým nemůžete se nasytiti? ²³ Ó kdyby nyní sepsány byly řeči mé, ó kdyby v knihu vepsány byly, ²⁴ Anobř rafijí železnou a olovem na věčnost na skále aby vyryty byly. ²⁵ Ačkoli já vím, že vykupitel můj živ jest, a že v den nejposlednější nad prachem se postaví. ²⁶ A ač by kůži mou i tělo červi zvrтали, však vždy v těle svém uzřím Boha. ²⁷ Kteréhož já uzřím sobě, a oči mé spatří jej, a ne jiný, jakkoli zhynula ledví má u vnitřnosti mé. ²⁸ Ješto byste říci měli: I pročez ho trápíme? poněvadž základ dobré pře při mně se nalézá. ²⁹ Bojte se meče, nebo pomsta za nepravosti jest meč, a vezte, žeť bude soud.

20 Odpovídaje pak Zofar Naamatský, řekl: ² Z příčiny té myšlení má k odpovídání tobě nutí mne, a to abych rychle učinil, ³ Že kárání k zahanbení svému slyším, pročez duch můj osvícený nutí mne, ať bych odpovídal. ⁴ Zdaž nevíš o tom, že od věků, a jakž postavil Bůh člověka na zemi, ⁵ Plésání bezbožných krátké jest, a veselí pokrytce jen na chvílku? ⁶ Byť pak vstoupila až k nebi pýcha jeho, a hlava jeho oblaku by se dotkla, ⁷ Však jako lejno jeho na věky zahyne. Ti, kteréž jej vídali, řeknou: Kam se poděl? ⁸ Jako sen pomine, aniž ho naleznou; nebo uteče jako vidění noční. ⁹ Oko, kteréž ho vídalo, již ho nikdy neužří, aniž více patřiti bude na něj místo jeho. ¹⁰ Synové jeho budou přízně u nuzných hledati, a ruce jeho musejí zase vraceti loupež svou. ¹¹ Kostí jeho naplněny jsou hříchy mladosti jeho, a s ním v prachu lehnou. ¹² A ačkoli zlost sladne v ústech jeho, a chová ji pod jazykem svým; ¹³ Kochá se v ní, a nepouští jí, ale zdržuje ji u prostřed dásní svých: ¹⁴ Však pokrm ten ve střevách jeho promění se; bude jako žluč hadů nejlítějších u vnitřnostech jeho. ¹⁵ Zboží nahltané vyvrátí, z břicha jeho Bůh silný je vyžene. ¹⁶ Jed hadů lýtých ssáti bude, zabije ho jazyk ještěřcí. ¹⁷ Neužří pramenů potoků a řek medu a másla. ¹⁸ Navrátí úsilí cizí, a nezažive ho, vedlé nátisku svého rozličného; nebude na ně vesel. ¹⁹ Nebo utiskal a opouštěl nuzné, dům zloupil a nestavěl ho. ²⁰ Pročez nesezná nic pokojného v životě svém, aniž které nejrozkošnější své věci bude moci zachovati. ²¹ Nic mu nepozůstane z pokrmu jeho, tak že nebude míti, čím by se troštoval. ²² Byť pak i dovršena byla hojnost jeho, ssoužení míti bude; každá ruka trapiče oboří se na něj. ²³ By měl čím naplniti břicho své, dopustí na něj Bůh prchlivost hněvu svého, kterouž na něj dštíti bude i na pokrm jeho. ²⁴ Když utíkati bude před zbrojí železnou, prostřelí ho lučičště ocelivé. ²⁵ Střela vyňata bude z toulu a vystřelena, nadto meč pronikne žluč jeho; a když odcházeti bude, přikvačí jej hrůzy. ²⁶ Všelíká neštěstí jsou polečena v skrýších jeho, zžře jej oheň nerozdmýchaný, zle se povede i pozůstalému v stanu jeho. ²⁷ Odkryjí nebesa nepravost jeho, a země povstane proti němu. ²⁸ Rozptýlena bude úroda domu

Smysl utrpení

Jobovo utrpení přispělo k jeho duchovnímu růstu. Na začátku příběhu má Job všechny důvody věřit témuž co všichni ostatní: že Bůh je instant karma. Byl zbožnější, a také bohatší než většina jeho vrstevníků. Všichni byli přesvědčeni, že spravedlnost je na tomto světě, protože o životě po smrti nic nevěděli. Ještě v desáté kapitole Job počítá s tím, že smrt je konec všeho, nejhlubší temnota, kde i úsvit je jenom tma (10:20–22).

*Život je hrozná
černá studna
a hloubku pozná,
kdo je u dna.*

Jiří Suchý

Rozjímání nad tragédiemi, které ho postihly, o kterých ale věděl, že nejsou trestem za hřích, ho přivedlo k jistotě, že musí existovat ještě jiný svět, ve kterém je spravedlnost opravdu férová. A když ne v tomto životě, pak tedy jedině v životě, který bude následovat po tomto pozemském, plném nevyřešené nespravedlnosti.

A tak v devatenácté kapitole vyznává: „já vím, že vykupitel můj živ jest, a že v den nejposlednější nad prachem se postaví“ (19:25) s jistotou, že se s ním sám setká (v. 26). Jobovo poznání Boha se rozšířilo díky utrpení, kterým prošel, bez něhož by k tomu ale nedošlo.

Ti, kdo Boha milují stejně věrně a neochvějně jako Job, spolu s ním mohou dojít k poznání, že Bůh dokáže i ty nejhorší životní proměnit v dobro pro ně samotné i pro mnohé další, přestože to může trvat dlouho. Srv. pozn. Ř 8:28.

jeho, rozplyne se v den hněvu jeho. ²⁹Tent' jest podíl člověka bezbožného od Boha, to, pravím, dědictví vyrčené jemu od Boha silného.

21 A odpovídaje Job, řekl: ²Poslouchejte pilně řeči mé, a bude mi to za potěšení od vás. ³Postrpte mne, abych i já mluvil, a když odmluvím, posmívej se. ⁴Zdaliž já před člověkem naříkám? A poněvadž jest proč, jakž nemá býti ssouzen duch můj? ⁵Pohleďte na mne, a užasněte se, a položte prst na ústa. ⁶Ano já sám, když rozvažuji své bídy, tedy se děsím, a spopadá tělo mé hrůza. ⁷Proč bezbožní živi jsou, k věku starému přicházejí, též i bohatnou? ⁸Símě jejich stálé jest před obličejem jejich s nimi, a rodina jejich před očima jejich. ⁹Domové jejich bezpečni jsou před strachem, aniž metla Boží na nich. ¹⁰Býk jejich připouští bývá, ale ne na prázdno; kráva jejich rodí, a nepotrácuje plodu. ¹¹Vypouštějí jako stádo maličké své, a synové jejich poskakují. ¹²Povyšují hlasu při bubnu a harfě, a veselí se k zvuku muziky. ¹³Tráví v štěstí dny své, a v okamžení do hrobu sstupují. ¹⁴Kteríž říkají Bohu silnému: Odejdi od nás, nebo známosti cest tvých neoblubujeme. ¹⁵Kdo jest Všemohoucí, abychom sloužili jemu? A jaký toho zisk, že bychom se modlili jemu? ¹⁶Ale pohled, že není v moci jejich štěstí jejich, pročez rada bezbožných vzdálena jest ode mne. ¹⁷Často-liž svíce bezbožných hasne? Přichází-liž na ně bída jejich? Poděluje-liž je bolestmi Bůh v hněvě svém? ¹⁸Bývají-liž jako plevy před větrem, a jako drtiny, kteréž zachvacuje vicher? ¹⁹Odkládá-liž Bůh synům bezbožníka nepravost jeho? Odplacuje-liž jemu tak, aby to znáti mohl, ²⁰A aby viděly oči jeho neštěstí jeho, a prchlivost Všemohoucího že by pil? ²¹O dům pak jeho po něm jaká jest péče jeho, když počet měsíců jeho bude umenšen? ²²Zdali Boha silného kdo učiti bude umění, kterýž sám vysokosti soudí? ²³Tento umírá v síle dokonalosti své, všelijak bezpečný a pokojný. ²⁴Prsy jeho plné jsou mléka, a mozk kostí jeho svažován bývá. ²⁵Jiný pak umírá v hořkosti ducha, kterýž nikdy nejídal s potěšením. ²⁶Jednostejně v prachu lehnou, a červy se rozlezou. ²⁷Aj, známť myšlení vaše, a chytrosti, kteréž proti mně neprávě vymýšlíte. ²⁸Nebo pravíte: Kde jest dům urozeného? A kde stánek příbytků bezbožných? ²⁹Což jste se netázali jdoucích cestou? Zkušení-liž aspoň jejich nepovolíte, ³⁰Že v den neštěstí ochranu mívá bezbožný, v den, pravím, rozhněvání přistřín bývá? ³¹Kdo jemu oznámí zjevně cestu jeho? Aneb za to, co činil, kdo jemu odplatí? ³²A však i on k hrobu vyprovozen bude, a tam zůstane. ³³Sladnou jemu hrudy údolí, nadto za sebou všechny lidi táhne, těch pak, kteréž ho předešli, není počtu. ³⁴Hle, jak vy mne marně troštujete, nebo v odpovědech vašich nezůstává než faleš.

22 A odpovídaje Elifaz Temanský, řekl: ²Zdaliž Bohu silnému co prospěšný býti může člověk, když sobě nejmoudřejší počíná? ³Zdaliž se kochá Všemohoucí v tom, že ty se ospravedlňuješ? Aneb má-liž zisk, když bys dokonalé ukázal býti cesty své? ⁴Zdali, že by se tebe bál, tresce tě, mstě nad tebou? ⁵Zdali zlost tvá není mnohá? Anobřz není konce nepravostem tvým. ⁶Nebo jsi brával základ od bratří svých bez příčiny, a roucha z nahých jsi svlácel. ⁷Vody ustalému jsi nepodal, a hladovitému zbraňovals chleba. ⁸Ale muži boháčů přál jsi země, tak aby ten, jehož osoba vzácná, v ní seděl. ⁹Vdovy pak pouštěl jsi prázdné, ačkoli ramena sirotků potřína byla. ¹⁰A protož obkličuji tě osídla, a děsí tě strach nenadálý, ¹¹Aneb tma, abys neviděl, anobřz rozvodnění přikrývá tě. ¹²Říkáš: Zdaž Bůh není na výsosti nebeské? Ano shlédni vrch hvězd, jak jsou vysoké. ¹³Protož pravíš: Jak by věděl Bůh silný? Skrže mrákotu-liž by soudil? ¹⁴Oblakové jsou skrýše jeho, tak že nevidí; nebo okršlek nebeský obchází. ¹⁵Šetříš-liž stezky věku předešlého, kterouž kráčeli lidé marní? ¹⁶Kteríž vyplnění jsou před časem, potok vyliť jest na základ jejich. ¹⁷Kteríž říkali Bohu silnému: Odejdi od nás. Což by tedy jim učiniti měl Všemohoucí? ¹⁸On zajisté domy jejich naplnil dobrými věcmi, (ale rada bezbožných vzdálena jest ode mne). ¹⁹Což vidouce spravedliví, veselí se, a nevinný posmívá se jim, ²⁰Zvlášť když není vyplněno jmění naše, ostatky pak jejich sežral oheň. ²¹Přivykejž medle s ním choditi, a pokojněji se míti, skrže to přijde tobě všechno dobré. ²²Přijmi, prosím, z úst jeho zákon, a slož řeči jeho v srdci svém. ²³Navrátíš-li se k Všemohoucímu, vzdělán budeš, a vzdálíš-li nepravost od stanů svých, ²⁴Tedy nakladeš na zemi zlata, a místo kamení potočního zlata z Ofir. ²⁵Nebo bude Všemohoucí nejčistším zlatem tvým, a stříbrem i silou tvou. ²⁶A tehdaž v Všemohoucím kochati se budeš, a pozdvihna k Bohu tváří své, ²⁷Pokorně modliti se budeš jemu, a vyslyší tě; pročez sliby své plniti budeš. ²⁸Nebo cožkoli začneš, budeť se dařiti, anobřz na cestách tvých svítiti bude světlo. ²⁹Když jiní snížení budou, tedy díš: Jáť jsem povýšen. Nebo toho, kdož jest očí ponížených, Bůh spasena učiní. ³⁰Vysvobodí i toho, kterýž není bez viny, vysvobodí, pravím, čistotou rukou tvých.

21:7–17 Bezbožní živi jsou. Spor mezi Jobem a jeho utěšovately je doposud v teoretické rovině: Zatímco oni mu tvrdí, že hříšníci sklízejí svou odplatu již v tomto životě (a tím naznačují, že by Job měl vyznat své hříchy, aby se mu vrátilo požehnání), Job prozrazuje větší porozumění světu, když připomíná, že svévolníci se ne vždy dožívají odplaty za své zločiny, a naopak spravedliví trpívají bez viditelné pří-

činy. Bible mu dává za pravdu: Bůh neochránil před vraždou Ábela, ale Kaina (Gn 4:15); na trůnu byl Herodes a ve vězení popraven Jan Křtitel (Mk 6:17–28); propuštěn byl Barabáš a na smrt vydán Ježíš (Lk 23:18–25). Jobův argument však nebude vzat v potaz a konflikt brzy přeroste v osobní urážky na Jobovu adresu (22:5–11).

23 Tedy odpověděl Job a řekl: ² Což vždy předce naříkání mé za zpouu jmíno bude, ješto bída má těžší jest nežli lkání mé? ³ Ó bych věděl, kde ho najítí, šel bych až k trůnu jeho. ⁴ Pořádně bych před ním vedl při, a ústa svá naplnil bych důvody. ⁵ Zvěděl bych, jakými slovy by mně odpověděl, a porozuměl bych, co by mi řekl. ⁶ Zdaliž by podlé veliké síly své rozepři vedl se mnou? Nikoli, nýbrž on sám dal by mi sílu. ⁷ Tuť by upřímý hádati se mohl s ním, a byl bych osvobozen všelijak od soudce svého. ⁸ Ale aj, půjdu-li upřímou dále, tam ho není; pakli nazpět, nepostihnu ho. ⁹ By i čím zaměstknán byl na levo, předce ho nespátřím; zastře-li se na pravo, ovšem ho neuzřím. ¹⁰ Nebo on zná cestu, kteráž jest při mně; bude-li mne zkušovati, jako zlato se ukáží. ¹¹ Šlepějí zajisté jeho přidržela se noha má, cesty jeho šetřil jsem, abych se s ní neuchyloval. ¹² Aniž od příkázání rtů jeho uchýlil jsem se, nýbrž ustaviv se na tom, schované jsem měl řeči úst jeho. ¹³ On pak jestliže při čem stojí, kdo jej odvrátí? Ano duše jeho čehož jen žádá, toho hned dovodí. ¹⁴ A vykoná uložení své o mně; nebo takových příkladů mnoho jest při něm. ¹⁵ Pročež před tváří jeho děsím se; když to rozvažuji, lekám se ho. ¹⁶ Bůh zajisté zemdlil srdce mé, a Všemohoucí předěsil mne, ¹⁷ Tak že sotva jsem nezahynul v těch temnostech; nebo před tváří mou nezakryl mrákoty.

24 Proč by od Všemohoucího neměli býti skryti časové, a ti, kteříž jej znají, neměli neviděti dnů jeho? ² Bezbožníť nyní mezníky přenášejí, a stádo, kteréž mocí zajali, pasou. ³ Osla sirotků zajímají, v zástavě berou vola od vdovy. ⁴ Strkají nuznými s cesty, musejí se vůbec skrývati chudí na světě. ⁵ Aj, oni jako divocí oslové na poušti, vycházejí jako ku práci své, ráno přivstávajíce k loupeži; poušť jest chléb jejich i dětí jejich. ⁶ Na cizím poli žnou, a z vinic bezbožníci sbírají. ⁷ Nahé přivodí k tomu, aby nocovati musili bez roucha, nemajíce se čím přiodítí na zimě. ⁸ A přívalem v horách moknouce, nemajíce obydlí, k skále se přivinouti musejí. ⁹ Loupí sirotky, kteříž jsou při prsích, a od chudého základ berou. ¹⁰ Nahého opouštějí, že musí choditi bez oděvu, a ti, kteříž snášejí snopy, v hladu zůstávají. ¹¹ Ti, jenž mezi zdmi jejich olej vytlačují, a presy tlačí, žíznejí. ¹² Lidé v městech lkají, a duše zraněných volají, Bůh pak přítrže tomu nečiní. ¹³ Oniť jsou ti, kteříž odporují světlu, a neznají cest jeho, aniž chodí po stezkách jeho. ¹⁴ Na úsvitě povstává vražedník, morduje chudého a nuzného, a v noci jest jako zloděj. ¹⁵ Tolikéž oko cizoložníka šetří soumraku, říkáje: Nespátřít mne žádný, a tvář zakrývá. ¹⁶ Podkopávají potmě i domy, kteréž sobě ve dne znamenali; nebo nenávidí světla. ¹⁷ Ale hned v jitře přichází na ně stín smrti; když jeden druhého poznati může, strachu stínu smrti okoušejí. ¹⁸ Lehci jsou na svrchku vody, zlořečené jest jmění jejich na zemi, aniž odcházejí cestou svobodnou. ¹⁹ Jako sucho a horko uchvacuje vody sněžné, tak hrob ty, jenž hřešili. ²⁰ Zapomíná se na něj život matky, sladně červům, nebývá více připomínán, a tak polámána bývá nepravost jako strom. ²¹ Připojuje mu neplodnou, kteráž nerodí, a vdově dobře nečiní. ²² Zachvacuje silné mocí svou; ostojí-li kdo z nich, bojí se o život svůj. ²³ Dává jemu, na čemž by bezpečně spolehnouti mohl, však oči jeho šetří cest jejich. ²⁴ Bývají zvýšeni poněkud, ale hned jich není; tak jako jiní všickni snížení, vyplnění, a jako vrškové klasů stínání bývají. ²⁵ Zdaliž není tak? Kdo na mne dokáže klamu, a v nic obrátí řeč mou?

25 Tedy odpovídaje Bildad Suchský, řekl: ² Panování a hrůza Boží působí pokoj na výsostech jeho. ³ Zdaliž jest počet vojskům jeho? A nad kým nevzchází světlo jeho? ⁴ Jakž by tedy spravedliv býti mohl bídný člověk před Bohem silným, aneb jak čist býti narozený z ženy? ⁵ Hle, ani měsíc nesvítil by, ani hvězdy nebyly by čisté před očima jeho, ⁶ Nadto pak smrtelný člověk, jsa jako červ, a syn člověka, jako hmyz.

26 A odpovídaje Job, řekl: ² Komu jsi napomohl? Tomu-li, kterýž nemá síly? Toho-lis retoval, kterýž jest bez moci? ³ Komu jsi rady udělil? Nemoudrému-li? Hned jsi základu dostatečně poučil? ⁴ Komuž ty řeči zvěstoval? A čí duch vyšel z tebe? ⁵ Však i mrtvé věci pod vodami a obyvateli jejich sformovány bývají. ⁶ Odkryta jest propast před ním, i zahynutí není zakryto. ⁷ Ontě roztáhl půlnoční stranu nad prázdňem, zavěsil zemi na ničemž. ⁸ Zavazuje vody v oblacích svých, aniž se trhá oblak pod nimi. ⁹ On sám zdržuje stále trůn svůj, a roztahuje na něm oblaky své. ¹⁰ Cíl vyměřil rozlévání se vodám, až do skonání světla a tmy. ¹¹ Sloupové nebeští třesou se a pohybují od zehraní jeho. ¹² Mocí svou rozdělil moře, a rozumností svou dutí jeho. ¹³ Duchem svým nebesa ozdobil, a ruka jeho sformovala hada dlouhého. ¹⁴ Aj, toť jsou jen částky cest jeho, a jak nestižitelné jest i to maličko, což jsme slyšeli o něm. Hřímání pak moci jeho kdo srozumí?

27 Potom dále Job vedl řeč svou a řekl: ² Živť jest Bůh silný, kterýž zavrhl při mou, a Všemohoucí, kterýž hořkostí naplnil duši mou, ³ Že nikoli, dokudž duše má ve mně bude a duch Boží v chřípích mých,

26:7 **Zavěsil zemi.** Kdysi byla věda přesvědčena, že Země spočívá na hřbetě obrovského zvířete. Dnes víme, že letí prostorem, zavěšena na ničem.

Proměň svá zranění v moudrost.

Oprah Winfrey

⁴Nebudou mluviti rtové moji nepravosti, a jazyk můj vynášeti lsti. ⁵Odstup ode mne, abych vás za spravedlivé vysvědčil; dokudž dýchati budu, neodložím upřímosti své od sebe. ⁶Spravedlnosti své držím se, aniž se jí pustím; nezahanbít mne srdce mé nikdy. ⁷Bude jako bezbožník nepřítel můj, a povstávající proti mně jako nešlechtník. ⁸Nebo jaká jest naděje pokrytce, by pak lakoměl, když Bůh vytrhne duši jeho? ⁹Zdaliž volání jeho vyslyší Bůh silný, když na něj přijde ssouzení? ¹⁰Zdaliž v Všemohoucím kochati se bude? Bude-liž vzývati Boha každého času? ¹¹Ale já učím vás, v kázni Boha silného jsa, a jak se mám k Všemohoucímu, netajím. ¹²Aj, vy všickni to vidíte, pročez vždy tedy takovou marnost vynášíte? ¹³Ten má podíl člověk bezbožný u Boha silného, a to dědictví ukrutníci od Všemohoucího přijímají: ¹⁴Rozmnoží-li se synové jeho, rozmnoží se pod meč, a rodina jeho nenasytí se chlebem. ¹⁵Pozůstali po něm v smrti pohřbeni budou, a vdovy jeho nebudou ho plakati. ¹⁶Nashromáždí-li jako prachu stříbra, a jako bláta najedná-li šatů: ¹⁷Co najedná, to spravedlivý obleče, a stříbro nevinný rozdělí. ¹⁸Vystaví-li jako Arktura dům svůj, bude však jako bouda, kterouž udělal strážný. ¹⁹Bohatý když umře, nebude pochován; pohledí někdo, anť ho není. ²⁰Postihnou jej hrůzy jako vody, v noci kradmo zachvátí ho vicher. ²¹Pochytí jej východní vítr, a odejde, nebo vichřicí uchvátí jej z místa jeho. ²²Takové věci na něj dopustí Bůh bez lítosti, ačkoli před rukou jeho prudce utíkati bude. ²³Tleskne nad ním každý rukama svýma, a ckáti bude z místa svého.

28 Máť zajisté stříbro prameny své, a zlato místo k přehánění. ²Železo z země vzato bývá, a kámen rozpuštěný dává měď. ³Cíl ukládá temnostem, a všelikou dokonalost člověk vystihá, kámen mrákoty a stínu smrti. ⁴Protrhuje se řeka na obyvatele, tak že ji nemůže žádný přebřesti, a svozována bývá uměním smrtelného člověka, i odchází. ⁵Z země vychází chléb, ačkoli pod ní jest něco rozdílného, podobného k ohni. ⁶V některé zemi jest kamení zafirové a prach zlatý, ⁷K čemuž stezky nezná žádný pták, aniž ji spatřilo oko luňáka, ⁸Kteréž nešlapala mladá zvěř, aniž šel po ní lev. ⁹K škřemeni vztahuje ruku svou, a z kořene převrací hory. ¹⁰Z skalí vyvodí potůčky, a všecko, což jest drahého, spatřuje oko jeho. ¹¹Vylévati se řekám zbraňuje, a tak cožkoli skrytého jest, na světlo vynáší. ¹²Ale moudrost kde nalezena bývá? A kde jest místo rozumnosti? ¹³Neví smrtelný člověk ceny její, aniž bývá nalezena v zemi živých. ¹⁴Propast praví: Není ve mně, moře také dí: Není u mne. ¹⁵Nedává se zlata čistého za ni, aniž odváženo bývá stříbro za směnu její. ¹⁶Nemůže býti ceněna za zlato z Ofir, ani za onychin drahý a zafir. ¹⁷Nevrovná se jí zlato ani drahý kámen, aniž směněna býti může za nádobu z ryzího zlata. ¹⁸Korálů pak a perel se nepřipomíná; nebo nabytí moudrosti dražší jest nad klénoty. ¹⁹Není jí rovný v ceně smaragd z Mouřenínské země, aniž za čisté zlato může ceněna býti. ²⁰Odkudž tedy moudrost přichází? A kde jest místo rozumnosti? ²¹Poněvadž skryta jest před očima všelikého živého, i před nebeským ptactvem ukryta jest. ²²Zahynutí i smrt praví: Ušima svýma slyšely jsme pověst o ní. ²³Sám Bůh rozumí cestě její, a on ví místo její. ²⁴Nebo on končiny země spatřuje, a všecko, což jest pod nebem, vidí, ²⁵Tak že větru váhu dává, a vody v míru odvažuje. ²⁶On též vyměřuje dešti právo, i cestu blýskání hromů. ²⁷Hned tehdaž viděl ji, a rozhlásil ji, připravil ji, a vystihl ji. ²⁸Člověku pak řekl: Aj, bázeň Páně jest moudrost, a odstoupiti od zlého rozumnost.

29 Ještě dále Job vedl řeč svou, a řekl: ²Ó bych byl jako za časů předešlých, za dnů, v nichž mne Bůh zachovával, ³Dokudž svítil svící svou nad hlavou mou, při jehož světle chodíval jsem v temnostech, ⁴Tak jako jsem byl za dnů mladosti své, dokudž přívětivost Boží byla v stanu mém, ⁵Dokudž ještě Všemohoucí byl se mnou, a všudy vůkol mne dítky mé, ⁶Když šlepěje mé máslem oplývaly, a skála vylévala mi prameny oleje, ⁷Když jsem vycházel k bráně skrze město, a na ulici strojíval sobě stolicí svou. ⁸Jakž mne spatřovali mládenci, skrývali se, starci pak povstávali a stáli. ⁹Knížata choulili se v řečech, anobřz ruku kladli na ústa svá. ¹⁰Hlas vývod se tratil, a jazyk jejich lnul k dásním jejich. ¹¹Nebo ucho slyše, blahoslavilo mne, a oko vida, posvědčovalo mi, ¹²Že vysvobozuji chudého volajícího, a sirotka, i toho, kterýž nemá spomocníka. ¹³Požehnáni hynoucího přicházelo na mne, a srdce vdovy k plésání jsem vzbuzoval. ¹⁴V spravedlnost jsem se oblačel, a ona ozdobovala mne; jako plášť a koruna byl soud můj. ¹⁵Místo očí býval jsem slepému, a místo noh kulhavému. ¹⁶Byl jsem otcem nuzných, a na při, jíž jsem nebyl povědom, vyptával jsem se. ¹⁷A tak vylamoval jsem třenovní zuby nešlechtníka, a z zubů jeho vyrážel jsem loupež. ¹⁸A protož jsem říkal: V hnízdě mém umru, a jako písek rozmnožím dny. ¹⁹Kořen můj rozloží se při vodách, a rosa nocovati bude na ratolestech mých. ²⁰Sláva má mladnouti bude při mně, a lučisté mé v ruce mé obnovovati se. ²¹Poslouchající, čekali na mne, a přestávali na radě mé. ²²Po slovu mém nic neměnili, tak na ně dštíla řeč má. ²³Nebo očekávali mne jako deště, a ústa svá otvírali jako k příválu žádostivému. ²⁴Žertoval-li jsem s nimi, nevěřili; pročez u vážnosti mne míti neoblevovali. ²⁵Přišel-li jsem kdy k nim, sedal jsem na předním místě, a tak bydlil jsem jako král v vojstě, když smutných potěšuje.

30 Nyní pak posmívají se mi mladší mne, jejichž bych otců nechtěl byl postaviti se psy stáda svého. ² Ač síla rukou jejich k čemu by mi byla? Zmařena jest při nich starost jejich. ³ Nebo chudobou a hladem znuzeni, utkali na planá, tmavá, soukromná a pustá místa. ⁴ Kteríž trhali zeliny po chrastinách, ano i koření, a jalovec za pokrm byl jim. ⁵ Z prostřed lidí vyhánění byli; povolávali za nimi, jako za zlodějem, ⁶ Tak že musili bydleti v výmolích potoků, v děrách země a skáli. ⁷ V chrastinách řvali, pod trní se shromažďovali, ⁸ Lidé nejnešlechternější, nýbrž lidé bez poctivosti, menší váhy i než ta země. ⁹ Nyní, pravím, jsem jejich písničkou, jsa jim učiněn za přísloví. ¹⁰ V ošklivosti mne mají, vzdalují se mne, a na tvář mou nestydí se plvati. ¹¹ Nebo Bůh mou vážnost odjal, a ssoušil mne; pročež uzdu před přítomností mou svrhli. ¹² Po pravici mládež povstává, nohy mi podrážejí, tak že šlapáním protřeli ke mně stezky nešlechternosti své. ¹³ Mou pak stezku zkazili, k bídě mé přidali, ač jim to nic nepomůže. ¹⁴ Jako širokou mezerou vskakují, a k vyplnění mému valí se. ¹⁵ Obrátily se na mne hrůzy, stihají jako vítr ochotnost mou, nebo jako oblak pomíjí zdraví mé. ¹⁶ A již ve mně rozlila se duše má, pochytili mne dnové trápení mého, ¹⁷ Kterěz v noci vrtá kosti mé ve mně; pročež ani nervové moji neodpočívají. ¹⁸ Oděv můj mění se pro násilnou moc bolesti, kteráž mne tak jako obojek sukně mé svírá. ¹⁹ Uvrhl mne do bláta, tak že jsem již podobný prachu a popelu. ²⁰ Volám k tobě, ó Bože, a neslyšíš mne; postavuji se, ale nehleďš na mne. ²¹ Obrátils mi se v ukrutného nepřítele, silou ruky své mi odporuješ. ²² Vznášíš mne u vítr, sázíš mne na něj, a k rozplynutí mi přivodíš zdravý soud. ²³ Nebo vím, že mne k smrti odkážeš, a do domu, do něhož se shromažďuje všeliký živý. ²⁴ Jistě žeť nevztáhne Bůh do hrobu ruky, by pak, když je stírá, i volali. ²⁵ Zdalíž jsem neplakal nad tím, kdož okoušel zlých dnů? Duše má kormoutila se nad nuzným. ²⁶ Když jsem dobrého čekal, přišlo mi zlé; nadál jsem se světla, ale přišla mrákota. ²⁷ Vnitřností mé zevřely, tak že se ještě neupokojily; předstihli mne dnové trápení. ²⁸ Chodím osmahlý, ne od slunce, povstáváje, i mezi mnohými křičím. ²⁹ Bratrem učiněn jsem draků, a tovaryšem mladých pstrosů. ³⁰ Kůže má zčernala na mně, a kosti mé vyprahly od horkosti. ³¹ A protož v kvílení obrátila se harfa má, a píšťalka má v hlas plačících.

31 Smlouvu jsem učinil s očima svýma, a proč bych hleděl na pannu? ² Nebo jaký jest díl od Boha s hůry, aneb dědictví od Všemohoucího s výsosti? ³ Zdalíž zahynutí nešlechternému a pomsta zázračná činitelům nepravosti připravena není? ⁴ Zdalíž on nevidí cest mých, a všech kroků mých nepočítá? ⁵ Obíral-li jsem se s neupřímostí, a chvátala-li ke lsti noha má: ⁶ Necht mne zváží na váze spravedlnosti, a přezví Bůh upřímost mou. ⁷ Uchýlil-li se krok můj s cesty, a za očima mýma odešlo-li srdce mé, a rukou mých chytla-li se jaká poškrvna: ⁸ Tedy co nasejí, necht jiný sní, a výstřelkové moji ať jsou vykořenění. ⁹ Jestliže se dalo přivábiti srdce mé k ženě, a u dveří bližního svého činil-li jsem úklady: ¹⁰ Necht mele jinému žena má, a nad ní ať se schylují jiní. ¹¹ Neboť jest to nešlechternost, a nepravost odsudku hodná. ¹² Oheň ten zajisté by až do zahynutí žral, a všecku úrodu mou vykořenil. ¹³ Nechtěl-li jsem státi k soudu s služebníkem svým aneb děvkou svou v rozepři jejich se mnou? ¹⁴ Nebo co bych činil, kdyby povstal Bůh silný? A kdyby vyhledával, co bych odpověděl jemu? ¹⁵ Zdalí ten, kterýž mne v břiše učinil, neučinil i jeho? A nesformoval nás hned v životě jeden a týž? ¹⁶ Odepřel-li jsem žádosti nuzných, a oči vdovy jestliže jsem kormoutil? ¹⁷ A jedl-li jsem skyvu svou sám, a nejedl-li i sirotek z ní? ¹⁸ Poněvadž od mladosti mé rostl se mnou jako u otce, a od života matky své býval jsem vdově za vůdce. ¹⁹ Díval-li jsem se na koho, že by hynul, nemaje šatů, a nuzný že by neměl oděvu? ²⁰ Nedobrořečila-li mi bedra jeho, že rounem beranů mých se zahřel? ²¹ Opřáhl-li jsem na sirotka rukou svou, když jsem v bráně viděl pomoc svou: ²² Lopatka má od svých plecí necht odpadne, a ruka má z kloubu svého ať se vylomí. ²³ Nebo jsem se bál, aby mne Bůh nesetřel, jehož bych velebnosti nikoli nezničil. ²⁴ Skládal-li jsem v zlatě naději svou, aneb hrudě zlata říkal-li jsem: Doufání mé? ²⁵ Veselil-li jsem se z toho, že bylo rozmnoženo zboží mé, a že ho množství nabyla ruka má? ²⁶ Hleděl-li jsem na světlost slunce svítícího, a na měsíc spanile chodící, ²⁷ Tak že by se tajně dalo svésti srdce mé, a že by líbala ústa má ruku mou? ²⁸ I toť by byla nepravost odsudku hodná; neboť bych tím zapíral Boha silného nejvyššího. ²⁹ Radoval-li jsem se z neštěstí toho, kterýž mne nenáviděl, a plésal-li jsem, když se mu zle vedlo? ³⁰ Nedopustil jsem zajisté hřešiti ani ústům svým, abych zlořečení žádal duši jeho. ³¹ Jestliže neříkala čeládka má: Ó by nám dal někdo masa toho; nemůžeme se ani najísti? ³² Nebo vně nenocoval host, dvěře své pocestnému otvíral jsem. ³³ Příkrýval-li jsem jako jiní lidé přestoupení svá, skrýváje v skrýši své nepravost svou? ³⁴ A ač bych byl mohl škoditi množství velikému, ale pohanění rodů děsilo mne; protož jsem mlčel, nevycházeje ani ze dveří. ³⁵ Ó bych měl toho, kterýž by mne vyslyšel. Ale aj, totoť jest znamení mé: Všemohoucí sám bude odpovídati za mne, a kniha, kterouž sepsal odpůrce můj. ³⁶ Víť Bůh, nenesil-li bych ji na rameni svém, neotočil-li bych ji sobě místo koruny. ³⁷ Počet kroků svých oznámil bych jemu, jako kníže přiblížil bych se k němu. ³⁸ Jestliže proti mně země má volala, tolikéž i záhonové její plakali, ³⁹ Jídal-li jsem úrody její bez peněz, a duši držitelů jejich přivodil-li jsem k vzdychání: ⁴⁰ Místo pšenice necht vzejde trní, a místo ječmene koukol. ⁴¹ Skonávají se slova Jobova.

32 A když přestali ti tři muži odpovídati Jobovi, proto že se spravedlivý sobě zdál, ²Tedy rozpáliv se hněvem Elihu, syn Barachele Buzitského z rodu Syrského, na Joba, rozhněval se, proto že spravedlivější pravil býti duši svou nad Boha. ³Ano i na ty tři z přátel jeho roznítil se hněv jeho, proto že nenalézajíce odpovědi, však potupovali Joba. ⁴Nebo Elihu očekával na Joba a na ně s řečí, proto že starší byli věkem než on. ⁵Ale vida Elihu, že nebylo žádné odpovědi v ústech těch tří mužů, zažhl se v hněvě svém. ⁶I mluvil Elihu syn Barachele Buzitského, řka: Já jsem nejmladší, vy pak jste starci, pročez ostýchaje se, nesměl jsem vám oznámiti zdání svého. ⁷Myslil jsem: Starší mluvíti budou, a mnoho let mající v známost uvedou moudrost. ⁸Ale vidím, že Duch Boží v člověku a nadšení Všemohoucího činí lidi rozumné. ⁹Slavní ne vždycky jsou moudří, aniž starci vždycky rozumějí soudu. ¹⁰A protož pravím: Poslouchejte mne, oznámím i já také zdání své. ¹¹Aj, očekával jsem na slova vaše, poslouchal jsem důvodů vašich dotud, dokudž jste vyhledávali řeči, ¹²A bedlivě vás soudě, spatřil jsem, že žádného není, kdo by Joba přemohl, není z vás žádného, ješto by odpovídal řečem jeho. ¹³Ale díte snad: Nalezli jsme moudrost, Bůh silný stihá jej, ne člověk. ¹⁴Odpovím: Ač Job neobracel proti mně řeči, a však slovy vašimi nebudu jemu odpovídati. ¹⁵Bojí se, neodpovídají více, zavrhl od sebe slova. ¹⁶Čekal jsem zajisté, však poněvadž nemluví, ale mlčí, a neodpovídají více, ¹⁷Odpovím i já také za sebe, oznámím zdání své i já. ¹⁸Nebo pln jsem řečí, těsně ve mně duchu života mého. ¹⁹Aj, břicho mé jest jako mest nemající průduchu, jako sudové noví rozpušlo by se. ²⁰Mluvíti budu, a vydchnu sobě, otevru rty své, a odpovídati budu. ²¹Nebuduť pak šetřiti osoby žádného, a k člověku bez proměňování jména mluvíti budu. ²²Nebo neumím jmen proměňovati, nebo tudíž by mne zachvátil stvořitel můj.

33 Slyšiz tedy, prosím, Jobe, řeči mé, a všech slov mých ušima svýma pozoruj. ²Aj, jižť otvíráám ústa svá, mluví jazyk můj v ústech mých. ³Upřímost srdce mého a umění vynesou rtové moji. ⁴Duch Boha silného učinil mne, a dchnutí Všemohoucího dalo mi život. ⁵Můžeš-li, odpovídej mi, připrav se proti mně, a postav se. ⁶Aj, já podlé žádosti tvé buduť místo Boha silného; z bláta sformován jsem i já. ⁷Pročez strach ze mne nepředěsí tě, a ruka má nebudeť k obtížení. ⁸Řekl jsi pak přede mnou, a hlas ten řečí tvých slyšel jsem: ⁹Čist jsem, bez přestoupení, nevinný jsem, a nepravosti při mně není. ¹⁰Aj, příčiny ku potření mne shledal Bůh, klade mne sobě za nepřítele, ¹¹Svírá poutami nohy mé, stráže všech stezek mých. ¹²Aj, tím nejsi spravedliv, odpovídám tobě, nebo větší jest Bůh nežli člověk. ¹³Oč se s ním nesnadníš? Žet všech svých věcí nezjevuje? ¹⁴Ano jednou mluví Bůh silný, i dvakrát, a nešetří toho člověk. ¹⁵Skrze sny u vidění nočním, když připadá hluboký sen na lidi ve spaní na ložci, ¹⁶Tehdáž odkrývá ucho lidem, a čemu je učí, to zpečetuje, ¹⁷Aby odtrhl člověka od skutku zlého, a pýchu od muže vzdálil, ¹⁸A zachoval duši jeho od jámy, a život jeho aby netrefil na meč. ¹⁹Tresce i bolestí na lůži jeho, a všechny kosti jeho násilnou nemocí, ²⁰Tak že sobě život jeho oškříví pokrm, a duše jeho krmi nejlahodnější. ²¹Hyne tělo jeho patrně, a vyhlédají kosti jeho, jichž prvé nebylo vídati. ²²A tak bývá blízká hrobu duše jeho, a život jeho smrtelných ran. ²³Však bude-li mítí anděla vykladače jednoho z tisíce, kterýž by za člověka oznámil pokání jeho: ²⁴Tedy smiluje se nad ním, a dí: Vyprostěj, ať nesstoupí do porušení, oblíbilť jsem mzdu vyplacení. ²⁵I odmladne tělo jeho nad dítěcí, a navrátí se ke dnům mladosti své. ²⁶Kořítí se bude Bohu, a zamiluje jej, a patřítí bude na něj tváří ochotnou; nadto navrátí člověku spravedlnost jeho. ²⁷Kterýž hledě na lidi, řekne: Zhřešilt jsem byl, a to, což pravého bylo, převrátil jsem, ale nebylo mi to prospěšné. ²⁸Bůh však vykoupil duši mou, aby nešla do jámy, a život můj, aby světlo spatřoval. ²⁹Aj, všeckoť to dělá Bůh silný dvakrát i třikrát při člověku, ³⁰Aby odvrátil duši jeho od jámy, a aby osvícen byl světlem živých. ³¹Pozoruj, Jobe, poslouchej mne, mlč, ať já mluvím. ³²Jestliže máš slova, odpovídej mi, nebo bych chtěl ospravedlniti tebe. ³³Pakli nic, ty mne poslouchej; mlč, a poučím tě moudrosti.

34 Ještě mluvil Elihu, a řekl: ²Poslouchejte, moudří, řeči mých, a rozumní, ušima pozorujte. ³Nebo ucho řeči zkušuje, tak jako dásně okoušejí pokrmu. ⁴Soud sobě zvolme, a vyhledejme mezi sebou, co by bylo dobrého. ⁵Nebo řekl Job: Spravedliv jsem, a Bůh silný zavrhl při mou. ⁶Své-liž bych pře ukrývati měl? Přeplněna jest bolestí rána má bez provinění. ⁷Který muž jest podobný Jobovi, ješto by pil posměch jako vodu? ⁸A že by všel v tovaryšství s činiteli nepravosti, a chodil by s lidmi nešlechetnými? ⁹Nebo řekl: Neprospívá to člověku líbiti se Bohu. ¹⁰A protož, muži rozumní, poslouchejte mne. Odstup od Boha silného nešlechetnost a od Všemohoucího nepravost. ¹¹Nebo on podlé skutků člověka odplací, a podlé toho, jaká jest cí cesta, působí, aby to nalézal. ¹²A naprosto Bůh silný nečiní nic nešlechetně, a Všemohoucí nepřevrací soudu. ¹³Kdo svěřil jemu zemi? A kdo zpořádal všecken okršlek? ¹⁴Kdyby se na něj obrátil, a ducha jeho i duši jeho k sobě vzal, ¹⁵Umřelo by všeliké tělo pojednou, a tak by člověk do prachu se navrátil. ¹⁶Máš-li tedy rozum, poslyš toho, pust' v uši své hlas řeči mých. ¹⁷Ješto ten, kterýž by v nenávisti měl soud, zdaliž by panovati mohl? Čili toho, jenž jest svrchovaně spravedlivý, za nešlechetného vyhlásíš? ¹⁸Zdaliž sluší králi říci: Ó nešlechetný,

a šlechticům: Ó bezbožní? ¹⁹ Mnohem méně tomu, kterýž nepřijímá osob knížat, aniž u něho má přednost urozený před nuzným; nebo dílo rukou jeho jsou všickni. ²⁰ V okamžení umírají, třebas o půl noci postrčení bývají lidé, a pomíjejí, a zachvácen bývá silný ne rukou lidskou. ²¹ Nebo oči jeho hledí na cesty člověka, a všechny kroky jeho on spatřuje. ²² Není žádných temností, ani stínu smrti, kdež by se skryli činitelé nepravosti. ²³ Aniž zajisté vzkládá na koho více, tak aby se s Bohem silným souditi mohl. ²⁴ Pyšné stírá bez počtu, a postavuje jiné na místa jejich. ²⁵ Nebo zná skutky jejich; pročež na ně obrací noc, a potříní bývají. ²⁶ Jakožto bezbožné rozráží je na místě patrném, ²⁷ Proto že odstoupili od něho, a žádných cest jeho nešetřili, ²⁸ Aby dokázal, že připouští k sobě křik nuzného, a volání chudých že vyslychá. ²⁹ (Nebo když on spokojí, kdo znepokojí? A když skryje tvář svou, kdo jej spatří?) Tak celý národ, jako i každého člověka jednoduše, ³⁰ Aby nekraloval člověk pokrytý, aby nebylo lidem ourazu. ³¹ Jistě žet k Bohu silnému raději toto mluveno býti má: Ponesuť, nezruším. ³² Mimo to, nevidím-li čeho, ty vyuč mne; jestliže jsem nepravost páchal, neučiním toho víc. ³³ Nebo zdali vedlé tvého zdání odplacovati má, že bys ty toho neliboval, že bys ono zvoloval, a ne on? Pakli co víš jiného, mluv. ³⁴ Muži rozumní se mnou řeknou, i každý moudrý poslouchaje mne, ³⁵ Že Job hloupě mluví, a slova jeho nejsou rozumná. ³⁶ Ó by zkušěn byl Job dokonale, pro odmlouvání nám jako lidem nepravým, ³⁷ Poněvadž k hříchu svému přidává i nešlechtnost, mezi námi také jen chloubu svou vynáší, a rozmnožuje řeči své proti Bohu.

35 Ještě mluvil Elihu, a řekl: ² Domníváš-liž se, že jsi to s soudem řekl: Spravedlnost má převyšuje Boží? ³ Nebo jsi řekl: Co mi prospěje, jaký užitek budu míti, bych i nehřešil? ⁴ Já odpovím tobě místně, i tovaryšům tvým s tebou. ⁵ Pohled na nebe a viz, anobř spatř oblaky, vyšší, nežlis ty. ⁶ Jestliže bys hřešil, co svedeš proti němu? A byť se i rozmnožily nešlechtnosti tvé, co mu uškodíš? ⁷ Budeš-li spravedlivý, čeho mu udělíš? Aneb co z ruky tvé vezme? ⁸ Každémuť člověku bezbožnost jeho uškodí, a synu člověka spravedlnost jeho prospěje. ⁹ Z množství nátisk trpících, kteréž k tomu přivodí, aby úpěli a křičeli pro ukrutnost povýšených, ¹⁰ Žádný neříká: Kde jest Bůh stvořitel můj? Ješto on dává zpěv i v noci. ¹¹ On vyučuje nás nad hovada zemská, a nad ptactvo nebeské moudřejší nás činí. ¹² Tehdáž volají-li pro pýchu zlých, nebývají vyslyšáni. ¹³ A jistě žet ošemetnosti nevyslychá Bůh silný, a Všemohoucí nepatří na ni. ¹⁴ Mnohem méně, jestliže díš: Nepatříš na to. Sám s sebou vejdi v soud před ním, a doufej v něho. ¹⁵ Ale nyní poněvadž nic není těch věcí, navštívil jej hněv jeho; nebo nechce znáti hojnosti této veliké. ¹⁶ A protož marně Job otvírá ústa svá, hloupě rozmnožuje řeči své.

36 Zatím přidal Elihu, a řekl: ² Postrp mne maličko, a oznámímť šíře; neboť mám ještě, co bych za Boha mluvil. ³ Vynesu smysl svůj zdaleka, a stvořiteli svému přivlastním spravedlnost. ⁴ V pravdě, žet nebudou živé řeči mé; zdravě smýšlejícího máš mne s sebou. ⁵ Aj, Bůh silný mocný jest, aniž svých zamítá; silný jest, a srdce udatného. ⁶ Neobživuje bezbožného, chudým pak k soudu dopomáhá. ⁷ Neodvrací od spravedlivého oči svých, nýbrž s králi na stolicí sází je na věky, i bývají zvýšení. ⁸ Pakli by poutami sevřeni byli, zapleteni jsouce provazy ssoužení: ⁹ Tudy jim v známost uvodí hřích jejich, a že přestoupení jejich se ssílila. ¹⁰ A tak otvírá sluch jejich, aby se napravili, anobř mluví jim, aby se navrátili od nepravosti. ¹¹ Uposlechnou-li a budou-li jemu sloužiti, stráví dny své v dobrém, a léta svá v potěšení. ¹² Pakli neuposlechnou, od meče sejdou, a pozdychají bez umění. ¹³ Nebo kteříž jsou nečistého srdce, přivětšují hněvu, aniž k němu volají, když by je ssoužil. ¹⁴ Protož umírá v mladosti duše jejich, a život jejich s smilníky. ¹⁵ Vytrhuje, pravím, ssouženého z jeho ssoužení, a ty, jejichž sluch otvírá, v trápení. ¹⁶ A tak by i tebe přenesl z prostředku úzkosti na širokost, kdež není stěsnění, a byl by pokojný stůl tvůj tukem oplývající. ¹⁷ Ale ty zasloužil, abys jako bezbožný souzen byl; soud a právo na tě dochází. ¹⁸ Jistě strach, aby tě neuvrhl Bůh u větší ránu, tak že by jakkoli veliká výplaty mzda, tebe nevyprostila. ¹⁹ Zdaliž by sobě co vážil bohatství tvého? Jistě ani nejvýbornějšího zlata, ani jakékoli síly neb moci tvé. ²⁰ Nechvátež tedy k noci, v kterouž odcházejí lidé na místo své. ²¹ Hleď, abys se neohlédal na marnost, zvoluje ji raději, nežli ssoužení. ²² Aj, Bůh silný nejvyšší jest mocí svou. Kdo jemu podobný učitel? ²³ Kdo jemu vyměřil cestu jeho? Kdo jemu smí říci: Činíš nepravost? ²⁴ Pamětliv buď raději, abys vyvyšoval dílo jeho, kteréž spatřují lidé, ²⁵ Kteréž, pravím, všickni lidé vidí, na něž člověk patří zdaleka. ²⁶ Nebo Bůh silný tak jest veliký, že ho nemůžeme poznati, počet let jeho jest nevystižitelný. ²⁷ On zajisté vyvodí krůpěje vod, kteréž vylévají déšť z oblaků jeho, ²⁸ Když se rozpouštějí oblakové, a kropí na mnohé lidi. ²⁹ (Anobř vyrozumí-li kdo roztažení oblaků, a zvuku stánku jeho, ³⁰ Jak rozprostírá nad ním světlo své, aneb všecko moře přikrývá? ³¹ Skrže ty věci zajisté tresce lidí, a též dává pokrmu hojnost. ³² Oblaky zakrývá světlo, a příkazuje mu ukryvati se za to, co je potkává.) ³³ Ohlašuje o něm zvuk jeho, též dobytek, a to hned, když pára zhůru vstupuje. ³⁴ Takéť se i nad tím děsí srdce mé, až se pohybuje z místa svého.

37 Poslouchejte pilně hřmotného hlasu jeho, a zvuku z úst jeho pocházejícího. ² Pode všechna nebesa jej rozprostírá, a světlo své k krajům země. ³ Za nímž zvučí hlukem, a hřmá hlasem důstojnosti své, aniž mešká s jinými věcmi, když se slýchá hlas jeho. ⁴ Bůh silný hřmá hlasem svým předivně, činí veliké věci, a však nemůžeme rozuměti, jak. ⁵ Sněhu zajisté říká: Buď na zemi, tolikéž pršce dešťové, ano i přívalu násilnému. ⁶ Zavírá ruku všelikého člověka, aby žádný z lidí nemohl konati díla svého. ⁷ Tehdáž i zvíř vchází do skrýše, a v peleších svých obývá. ⁸ Z skrýše vychází vichřice, a od půlnoční strany zima. ⁹ Dchnutím Bůh silný dává mráz, až se široké vody zavírají. ¹⁰ Také i při svažování země pohybuje oblakem, a rozhání mračno světlem svým. ¹¹ A tentýž sem i tam obrací se moudrostí jeho, aby činil, což by mu koli přikázal na tváři okršlku zemského. ¹² Buď k trestání, neb pro zemi svou, buď k prokazování dobrotivosti, spraví to, že se postaví. ¹³ Pozorujž toho, Jobe, zastav se a podívej se divům Boha silného. ¹⁴ Víš-li, kdy Bůh ukládá co o těch věcech, aneb kdy chce osvěcovati světlem oblaky své? ¹⁵ Znáš-li, jak se vznášejí oblakové, a jiné divy dokonalého v uměních? ¹⁶ A že tě roucho tvé zahřívati bude, když Bůh zemi pokojnou činí větry poledními? ¹⁷ Roztahoval-li jsi s ním nebesa trvánlivá, k zrcadlu slitému podobná? ¹⁸ Poukaž nám, co bychom řekli jemu; nebo nemůžeme ani řeči zpořádati pro temnost. ¹⁹ Zdaž jemu kdo oznámí, co bych já mluvil? Pakli by kdo za mne mluvil, jistě že by byl sehlcen. ²⁰ Ano nyní nemohou patřiti lidé na světlo, když jest jasné na oblacích, když je vítr prochází a vyčišťuje, ²¹ Od půlnoční strany s jasnem jako zlato přicházejí, ale v Bohu hroznější jest sláva. ²² Všemohoucí, jehož vystihnouti nemůžeme, ač jest veliký v moci, však soudem a přísnou spravedlností netrápí. ²³ Protož bojí se ho lidé; neohlédá se na žádného z těch, kdož jsou moudrého srdce.

38 Tedy odpověděl Hospodin Jobovi z vichru, a řekl: ² Kdož jest to, jenž zatemňuje radu řečmi neumělými? ³ Přepaš nyní jako muž bedra svá, a nač se tebe tázati budu, oznam mi. ⁴ Kdes byl, když jsem zakládal zemi? Pověz, jestliže máš rozum. ⁵ Kdo rozměřil ji, víš-li? Aneb kdo vztáhl pravidlo na ni? ⁶ Na čem podstavkové její upevnění jsou? Aneb kdo založil úhelny kámen její, ⁷ Když prozpěvovaly spolu hvězdy jitřní, a plésali všickni synové Boží? ⁸ Aneb kdo zavřel jako dveřmi moře, když vyšlo z života, a zjevilo se? ⁹ Když jsem mu položil oblak za oděv, a mrákotu místo plének jeho, ¹⁰ Když jsem jemu uložil úsudek svůj, přistaviv závory a dvěře, ¹¹ I řekl jsem: Až potud vycházeti budeš, a dále nic, tu, pravím, skládati budeš dutí vlnobyťí svého. ¹² Zdaž jsi kdy za dnů svých rozkázal jitru? Ukázal-lis záři jitřní místo její, ¹³ Aby uchvacovala kraje země, a bezbožní aby z ní vymítání byli? ¹⁴ Tak aby proměnu přijímala jako vosk pečetní, oni pak aby nedlouho stáli jako roucho, ¹⁵ A aby bezbožným zbraňováno bylo světla jejich, a rámě vyvýšené zlámáno bylo? ¹⁶ Přišel-lis až k hlubinám mořským? A u vnitřnosti propasti chodil-lis? ¹⁷ Jsou-li tobě zjeveny brány smrti? A brány stínu smrti viděl-lis? ¹⁸ Shlédl-lis širokosti země? Oznam, jestliže ji znáš všechnu. ¹⁹ Která jest cesta k obydlí světla, a které místo temností, ²⁰ Že bys je pojal v meze jeho, poněvadž bys srozumíval stezkám domu jeho? ²¹ Věděl-lis tehdáž, že jsi měl se naroditi, a počet dnů tvých jak veliký býti má? ²² Přišel-lis až ku pokladům sněhu? A poklady krupobití viděl-lis, ²³ Kteréž chovám k času ssouzení, ke dni bitvy a boje? ²⁴ Kterými se cestami rozděluje světlo, kteréž rozhání východní vítr po zemi? ²⁵ Kdo rozdělil povodní tok, a cestu blýskání hromovému, ²⁶ Tak aby přšel déšť i na tu zemi, kdež není lidí, na poušť, kdež není člověka, ²⁷ Aby zapájel místa planá a pustá, a k zrůstu přivodil trávu mladistvou? ²⁸ Má-liž déšť otce? A kdo plodí krůpěje rosy? ²⁹ Z čího života vychází mráz? A jíní nebeské kdo plodí? ³⁰ Až i vody jako v kámen se proměňují, a svrchek propasti zamrzá. ³¹ Zdali zavázati můžeš rozkoše Kuřátek, aneb stahování Orionovo rozvázati? ³² Můžeš-li vyvoditi hvězdy polední v čas jistý, aneb Arktura s syny jeho povedeš-li? ³³ Znáš-li rád nebes? Můžeš-li spravovati panování jejich na zemi? ³⁴ Můžeš-li pozdvihnouti k oblaku hlasu svého, aby hojnost vod přikryla tebe? ³⁵ Ty-liž vypustíš blýskání, aby vycházela? Zdalíž řeknou tobě: Aj teď jsme? ³⁶ Kdo složil u vnitřnostech lidských moudrost? Aneb kdo dal rozumu stížitelnost? ³⁷ Kdo vypravovati bude o nebesích moudře? A láhvice nebeské kdo nastrojuje, ³⁸ Aby svažovaná země zase stuhnouti mohla, a hrudy se v hromadě držely? ³⁹ Honíš-liž ty lvu loupež? A hltavost lvícat naplňuješ-liž, ⁴⁰ Když se stulují v peleších svých, ustavičně z skrýší číhajíce? ⁴¹ Kdo připravuje krkavci pokrm jeho, když mladí jeho k Bohu silnému volají, a toulají se sem i tam pro nedostatek pokrmu?

39 Víš-li, kterého času rodí kamsíkové, a laň ku porodu pracující spatřil-lis? ² Máš-li v počtu měsíce, kteréž vyplňují? Znáš-li, pravím, čas porodu jejich? ³ Jak se kladou, plod svůj utiskají, a s bolestí ho pozbývají? ⁴ Jak se zmocňují mladí jejich, i odchovávají picí polní, a vycházejíce, nenavracují se k nim? ⁵ Kdo propustil zvíř, aby byla svobodná? A řemení divokého osla kdo rozvázal? ⁶ Jemuž jsem dal pustinu místo domu jeho, a místo příbytku jeho zemi slatinnou. ⁷ Posmívá se hluku městskému, a na křikání toho, kdož by jej honil, nic nedbá. ⁸ To, což nachází v horách, jest pastva jeho; nebo toliko zeliny hledá. ⁹ Svolí-liž jednorozec, aby tobě

sloužil, a u jeslí tvých aby nocoval? ¹⁰ Přípráhneš-liž provazem jednorožce k orání? Bude-liž vláčeti brázdy za tebou? ¹¹ Zdaž se na něj ubezpečíš, proto že jest veliká síla jeho, a poručíš jemu svou práci? ¹² Zdaž se jemu dověříš, že sveze semeno tvé, a na humno tvé shromáždí? ¹³ Ty-lis dal pávům křídlo pěkné, aneb péro čápu neb pstrosu? ¹⁴ A že opouští na zemi vejce svá, ačkoli je v prachu osedí, ¹⁵ Nic nemysle, že by je noha potlačiti, aneb zvěř polní pošlapati mohla? ¹⁶ Tak se zatvrzuje k mladým svým, jako by jich neměl; jako by neužitečná byla práce jeho, tak jest bez starosti. ¹⁷ Nebo nedal jemu Bůh moudrosti, aniž mu udělil rozumnosti. ¹⁸ Časem svým zhůru se vznášeje, posmívá se koni i jezdcí jeho. ¹⁹ Zdaž ty dáti můžeš koni sílu? Ty-li ozdobiš šíji jeho řehtáním? ²⁰ Zdali jej zastrašíš jako kobytku? Anobrž frkání chrípí jeho strašlivé jest. ²¹ Kopá důl, a pléše v síle své, vycházeje vstříc i zbroji. ²² Směje se strachu, aniž se leká, aniž ustupuje zpátkem před ostrostí meče, ²³ Ač i toul na něm chřestí, a blyští se dřevce a kopí. ²⁴ S hřmotem a s hněvem kopá zemi, aniž pokojně stojí k zvuku trouby. ²⁵ Anobrž k zvuku trouby řehce, a zdaleka cítí boj, hluk knížat a prokřikování. ²⁶ Zdali podlé rozumu tvého létá jestřáb, roztahuje křídla svá na poledne? ²⁷ Zdali k rozkazu tvému zhůru se vznáší orlice, a vysoko se hnízdí? ²⁸ Na skále přebývá, přebývá na špicaté skále jako na hradě, ²⁹ Odkudž hledá pokrmu, kterýž z daleka očima svýma spatruje. ³⁰ Ano i mladí její střebí krev, a kde těla mrtvá, tu i ona jest. ³¹ A tak odpovídaje Hospodin Jobovi, řekl: ³² Zdali hádající se s Všemohoucím obviní jej? Kdo chce viniti Boha, nechť odpoví na to. ³³ Tehdy odpověděl Job Hospodinu a řekl: ³⁴ Aj, chaternýť jsem, což bych odpovídal tobě? Ruku svou kladu na ústa svá. ³⁵ Jednou jsem mluvil, ale nebudu již odmouvat, nýbrž i podruhé, ale nebudu více přidávati.

40 Ještě odpovídaje Hospodin z vichru Jobovi, i řekl: ² Přepaš nyní jako muž bedra svá, a nač se tebe tázati budu, oznam mi. ³ Zdaliž pak i soud můj zrušiti chceš? Což mne odsoudíš, jen abys se sám ospravedlnil? ⁴ Čili máš rámě jako Bůh silný, a hlasem jako on hřmáš? ⁵ Ozdobiš se nyní vyvýšeností a důstojností, v slávu a okrasu oblec se. ⁶ Rozprostří prchlivost hněvu svého, a pohled na všelikého pyšného, a sniž ho. ⁷ Pohled, pravím, na všelikého pyšného, a sejni jej, anobrž setři bezbožné na místě jejich. ⁸ Skrej je v prachu spolu, tvář jejich zavěz v skrytě. ⁹ A tak i já budu tě oslavovati, že tě zachovává pravice tvá. ¹⁰ Aj, hle slon, ježž jsem jako i tebe učinil, trávu jí jako vůl. ¹¹ Aj, hle moc jeho v bedrách jeho, a síla jeho v pupku břicha jeho. ¹² Jak chce, ohání ocasem svým, ačkoli jest jako cedr; žily lůna jeho jako ratolesti jsou spletené. ¹³ Kostí jeho jako trouby měděné, hnátové jeho jako sochor železný. ¹⁴ Onť jest přední z účinků Boha silného, učinitel jeho sám na něj doložiti může meč svůj. ¹⁵ Hory zajisté přinášejí mu pastvu, a všecka zvěř polní hrá tam. ¹⁶ V stínu léhá, v soukromí mezi třtím a bahnem. ¹⁷ Dříví stín dávající stínem svým jej přikrývá, a vrbí potoční obkličuje jej. ¹⁸ Aj, zadržuje řeku tak, že nemůže pospíchat; tuší sobě, že požře Jordán v ústa svá. ¹⁹ Zdaž kdo před očima jeho polapí jej, aneb provazy protáhne chrípě jeho? ²⁰ Vytáhneš-liž velryba udicí, aneb provazem pohříženým až k jazyku jeho? ²¹ Zdali dáš kroužek na chrípě jeho, aneb hákem probodneš čelist jeho? ²² Zdaž se obrátí k tobě s prosbami, aneb mluvití bude tobě lahodně? ²³ Učiní-liž smlouvu s tebou? Přijmeš-liž jej za služebníka věčného? ²⁴ Zdaž budeš s ním hráti jako s ptáčkem, aneb přivážeš jej dětem svým? ²⁵ Přistojí-liž sobě hody z něho společníci, a rozdělí-liž jej mezi kupce? ²⁶ Zdaž naplníš háky kůži jeho, a vidlicemi rybářskými hlavu jeho? ²⁷ Vztáhni jen na něj ruku svou, a neučiníš zmínky o boji. ²⁸ Aj, naděje o polapení jeho mylná jest. Zdaž i k spatření jeho člověk nebývá poražen?

41 Není žádného tak smělého, kdo by jej zbudil, kdož tedy postaví se přede mnou? ² Kdo mne čím předšel, abych se jemu odplacel? Cožkoli jest pode vším nebem, mé jest. ³ Nebudu mlčeti o údech jeho, a o síle výborného sformování jeho. ⁴ Kdo odkryl svrček oděvu jeho? S dvojitými udidly svými kdo k němu přistoupí? ⁵ Vrata úst jeho kdo otevře? Okolo zubů jeho jest hrůza. ⁶ Šupiny jeho pevné jako štítové sevřené velmi tuze. ⁷ Jedna druhé tak blízko jest, že ani vítr nevchází mezi ně. ⁸ Jedna druhé se přidrží, a nedělí se. ⁹ Od kýchání jeho zažžehá se světlo, a oči jeho jsou jako záře svtání. ¹⁰ Z úst jeho jako pochodně vycházejí, a jiskry ohnivé vyskakují. ¹¹ Z chrípí jeho vychází dým, jako z kotla vroucího aneb hrnce. ¹² Dýchání jeho uhlí rozpaluje, a plamen z úst jeho vychází. ¹³ V šíji jeho přebývá síla, a před ním utíká žalost. ¹⁴ Kusové masa jeho drží se spolu; celistvé jest v něm, aniž se rozdrobuje. ¹⁵ Srdce jeho tuhé jest jako kámen, tak tuhé, jako úlomek zpodního žernovu. ¹⁶ Vyskýtání jeho bojí se nejsilnější, až se strachem i vyčišťují. ¹⁷ Meč stihající jej neostojí,

s dlouhým rohem, trčícím z čela, nýbrž tvor, kterému dnes říkáme nosorožec. Existuje jich několik druhů, některé v tak nízkém počtu, že jsou považovány za kriticky ohrožené. Některé mají dva rohy (např. nosorožec tuponosý nebo dvourohý), některé jen jeden (např. nosorožec sumatérský či indický). Takoví by nejlépe kvalifikovali na biblický popis jednorožce (vv. 10>-1112).

39:34 Ruku svou kladu na ústa. Když Hospodin promluvil, Job ne-

prosazoval svou při, jak dříve sliboval (23:3-5), ale v Boží přítomnosti zmlkl. Transcendentní (pozemský život přesahující) rozměr dává perspektivu, která pomáhá snášet utrpení bez reptání. To chybělo Izraelitům na poušti (Ex 14:2, 29; 16:8; Nu 16:11; Dt 1:27; 1Kor 10:10); ale nikdy Ježíšovi (Iz 53:7; Sk 9:32). Dodnes je to jediný způsob, který dokáže trvale ztlumit bolest utrpení a umožňuje smířit se s životními tragédiemi.

ani kopí, šíp neb i pancíř. ¹⁸ Pokládá železo za plevy, ocel za dřevo shnilé. ¹⁹ Nezahání ho střela, v stéblo obrací se jemu kamení prakové. ²⁰ Za stéblo počítá střelbu, a posmívá se šermování kopím. ²¹ Pod ním ostré střepiny, stele sobě na věci špičaté jako na blátě. ²² Působí, aby vřelo v hlubině jako v kotle, a kormoutilo se moře jako v moždíři. ²³ Za sebou patrnou činí stezku, až se zdá, že propast má šediny. ²⁴ Žádného není na zemi jemu podobného, aby tak učiněn byl bez strachu. ²⁵ Cokoli vysokého jest, za nic pokládá, jest králem nade všemi šelmami.

42 Tedy odpovídaje Job Hospodinu, řekl: ² Vím, že všechno můžeš, a že nemůže překáženo býti tvému myšlení. ³ Kdo jest to ten, ptáš se, ješto zatemňuje radu Boží tak hloupě? Protož přiznávám se, že jsem tomu nerozuměl. Divnějšít jsou ty věci nad mou stížitelnost, anižť jich mohu poznati. ⁴ Vyslychejž, prosím, když bych koli mluvil; když bych se tebe tázal, oznamuj mi. ⁵ Tolikoť jsem slyšal o tobě, nyní pak i oko mé tě vidí. ⁶ Pročež mrzí mne to, a želim toho v prachu a v popele. ⁷ Stalo se pak, když odmluvil Hospodin slova ta k Jobovi, že řekl Hospodin Elifazovi Temanskému: Rozpálil se hněv můj proti tobě, a proti dvěma přátelům tvým, proto že jste nemluvili o mně toho, což pravého jest, tak jako služebník můj Job. ⁸ Protož nyní vezměte sobě sedm volků, a sedm skopců, a jděte k služebníkovi mému Jobovi, abyste dali obětovati obět za sebe, a služebník můj Job, aby se modlil za vás. Nebo jistě obličej jeho přijmu, abych neučinil s vámi podlé bláznovství vašeho; nebo nemluvili jste toho, což pravého jest, o mně, tak jako služebník můj Job. ⁹ A tak odšedše Elifaz Temanský a Bildad Suchský a Zofar Naamatský, učinili, jakž jim byl přikázal Hospodin, a přijal Hospodin obličej Jobův. ¹⁰ Navrátil také Hospodin to, což odjato bylo Jobovi, když se modlil za přátele své, tak že což měl Job, rozmnožil to Hospodin dvénásobně. ¹¹ A sšedše se k němu všickni příbuzní, a všechny příbuzné jeho, a všickni známí jeho prvnější, jedli s ním chléb v domě jeho, a lítost majíce nad ním, potěšovali ho nade vším tím zlým, kteréž byl uvedl Hospodin na něj. A dali jemu jeden každý peníz jeden, a jeden každý náušnici zlatou jednu. ¹² A tak požehnal Hospodin Jobovi k posledku více nežli v počátku jeho. Nebo měl čtrnácte tisíc ovcí, a šest tisíc velbloudů, a tisíc spřežení volů, a tisíc oslic. ¹³ Měl také sedm synů a tři dcery, ¹⁴ Z nichž první dal jméno Jemima, jméno pak druhé Keciha, a jméno třetí Kerenhappuch. ¹⁵ Aniž se nacházely ženy tak krásné, jako dcery Jobovy, ve vsi té krajiny; kterýmž dal otec jejich dědictví mezi bratřími jejich. ¹⁶ Byl pak živ Job potom sto a čtyřidceti let, a viděl syny své, a syny synů svých, až do čtvrtého pokolení. ¹⁷ I umřel Job, stár jsa a pln dnů.

Žalmy

Úvod

1 Blahoslavený ten muž, kterýž nechodí po radě bezbožných, a na cestě hříšníků nestojí, a na stoličce posměvačů nesedá. ² Ale v zákoně Hospodinově jest líbost jeho, a v zákoně jeho přemýšlí dnem i nocí. ³ Nebo bude jako strom štípený při tekutých vodách, kterýž ovoce své vydává časem svým, jehožto list nevadne, a cožkoli činiti bude, šťastně mu se povede. ⁴ Ne takť budou bezbožní, ale jako plevy, kteréž rozmítá vítr. ⁵ A protož neostojí bezbožní na soudu, ani hříšníci v shromáždění spravedlivých. ⁶ Neboť zná Hospodin cestu spravedlivých, ale cesta bezbožných zahyne.

2 Proč se bouří národové, a lidé daremné věci přemýšlují? ² Sstupují se králové zemští, a knížata se spolu radí proti Hospodinu, a proti pomazanému jeho, ³ Říkajíce: Roztrhejme svazky jejich, a zavržme od sebe provazy jejich. ⁴ Ale ten, jenž přebývá v nebesích, směje se, Pán posmívá se jim. ⁵ Tehdáž mluvití bude k nim v hněvě své, a v prchlivosti své předěsí je, řka: ⁶ Jáť jsem ustanovil krále svého nad Sionem, horou svatou mou. ⁷ Vypravovati budu úsudek. Hospodin řekl ke mně: Syn můj ty jsi, já dnes zplodil jsem tě. ⁸ Požádej mne, a dámť národy, dědictví tvé, a končiny země, vládařství tvé. ⁹ Roztlučeš je prutem železným, a jako nádobu hrncířskou roztříštíš je. ¹⁰ A protož, králové, nyní srozumějte, vyučujte se, soudcové zemští. ¹¹ Služte Hospodinu v bázni, a veselte se s třesením. ¹² Líbejte syna, aby se nerozhněval, a zhynuli byste na cestě, jakž by se jen málo zapálil hněv jeho. Blahoslavení jsou všickni, kteříž doufají v něho.

3 Žalm Davidův, když utikal před Absolonem synem svým. ² Hospodine, jakť jsou mnozí nepřátelé moji! Mnozí povstávají proti mně. ³ Mnozí mluví o duši mé: Nemáť tento žádné pomoci v Bohu. ⁴ Ale ty, Hospodine, jsi štítem vůkol mne, slávou mou, a kterýž povyšuješ hlavy mé. ⁵ Hlasem svým volal jsem k Hospodinu, a vyslyšel mne s hory svaté své. Sélah. ⁶ Já jsem lehl, a spal jsem, i zas procítil; nebo mne zdržoval Hospodin. ⁷ Nebuduť se báti mnoha tisíců lidí, kteříž se vůkol kladou proti mně. ⁸ Povstaniž, Hospodine, zachovej mne, Bože můj, kterýž jsi zbil všech nepřátel mých líce, a zuby bezbožníků zvyrázel. ⁹ Tvěť, ó Hospodine, jest spasení, a nad lidem tvým požehnání tvé. Sélah.

4 Přednímu zpěváku na neginot, žalm Davidův. ² Když volám, vyslyš mne, Bože spravedlnosti mé. Ty jsi mi v úzkosti prostranství způsoboval, smiluj se nade mnou, a vyslyš modlitbu mou. ³ Synové lidští, dokudž sláva má v potupě bude? Dlouho-liž marnost milovati a lži hledati budete? Sélah. ⁴ Vězte, žeť jest oddělil Hospodin sobě milého. Vyslyšíť mne Hospodin, když k němu volati budu. ⁵ Uleknětež se a nehřešte, přemýšlujte o tom v srdci svém, na ložci svém, a umlkněte. Sélah. ⁶ Obětujte oběti spravedlnosti, a doufejte v Hospodina. ⁷ Mnozí říkají: Ó bychom viděti mohli dobré věci. Hospodine, pozdvihni nad námi jasného obličje svého, ⁸ I způsobíš radost v srdci mém větší, než oni mívají, když obilé a víno jejich se obrodí. ⁹ Jáť u pokoji i lehnu i spáti budu; nebo ty, Hospodine, sám způsobíš mi bydlení bezpečné.

5 Přednímu zpěváku na nechilot, žalm Davidův. ² Slova má slyš, Hospodine, porozuměj tužebnému úpění mému. ³ Pozoruj hlasu volání mého, králi můj a Bože můj; nebo se tobě modlím. ⁴ Hospodine, v jitře vyslyšíš hlas můj, v jitře předložím tobě žádost, a šetřiti budu. ⁵ Nebo ty, ó Bože silný, neoblíbuj bezbožnosti, nemá místa u tebe nešlechtník. ⁶ Neostojí blázniví před očima tvýma, v nenávisti máš všechny činitele nepravosti. ⁷ Zatratíš mluvící lež. Člověka ukrutného a lstivého v ohavnosti má Hospodin. ⁸ Já pak ve množství milosrdenství tvého vejdu do domu tvého, klaněti se budu k svatému chrámu tvému v bázni tvé. ⁹ Hospodine, proved mne v spravedlnosti své, pro ty, jenž mne střehou; spravuj přede mnou cestu svou. ¹⁰ Neboť není v ústech jejich žádné upřímnosti, vnitřnosti jejich plné nešlechtnosti, hrob otevřený hrdlo jejich, jazykem

1:1 *Nechodí ... nestojí ... nesedá.* Přísudky v prvním verši prvního žalmu tvoří antiklimax — významovou řadu sestupné tendence. Umíme si představit, co by následovalo, kdyby sekvence pokračovala: *nelehá*. Naznačuje se tím, že hříšná cesta je lepkavá: Kdo se rozhodne na ní setrvat, zabydlí se natolik, že opustit ji bude nakonec mnohem těžší, než na ní na začátku vstoupit.

4:4 *Hněv bez hříchu.* Nikde není psáno, že hněv musí být automaticky vždy hříšný. Jsme nabádáni, abychom nehřešili, když se hněváme (Ef 4:26); Bůh sám umí planout hněvem (Ex 15:7; Nu 25:4; Zj 15:1). Mezi hněvem spravedlivým a nespravedlivým je však úzká hranice (Jk 1:20) a my si pokyn nehřešit v hněvu potřebujeme neustále připomínat.

svým lahodně mluví. ¹¹ Zkaz je, ó Bože, nechať padnou od rad svých; pro množství nešlechtností jejich rozptyl je, poněvadž odporní jsou tobě. ¹² A ať se všickni v tě doufající radují, na věky ať plésají, když je zastíráti budeš; ať se v tobě veselí, kteřížkoli milují jméno tvé. ¹³ Nebo ty, Hospodine, požehnáš spravedlivému, a jako štítem přívětivostí svou vůkol zastřeš jej.

6 Přednímu kantoru na neginot, k nízkému zpěvu, žalm Davidův. ² Hospodine, netresci mne v hněvě svém, ani v prchlivosti své kárej mne. ³ Smiluj se nade mnou, Hospodine, neboť jsem zemdlený; uzdrav mne, Hospodine, nebo ztrnuly kosti mé. ⁴ Ano i duše má předěšena jest náramně, ty pak, Hospodine, až dokavad? ⁵ Navratíš se, Hospodine, a vytrhni duši mou; spomoz mi pro milosrdenství své. ⁶ Nebo mrtví nezpomínají na tebe, a v hrobě kdo tě bude oslavovati? ⁷ Ustávám v úpění svém, ložce své každé noci svlažuji, slzami svými postel svou smáčím. ⁸ Sškvrkla se zámutkem tvář má, sstarala se příčinou všech nepřátel mých. ⁹ Odstuptež ode mne všickni činitelé nepravosti; neboť jest vyslyšel Hospodin hlas pláče mého. ¹⁰ Vyslyšel Hospodin pokornou modlitbu mou, Hospodin modlitbu mou přijal. ¹¹ Nechažť se zastydí a předěsí zřejmě všickni nepřátelé moji, nechažť jsou zpět obráćeni a rychle zahanbeni.

7 Osvědčení nevinny Davidovy, o čemž zpíval Hospodinu z příčiny slov Chusi syna Jeminova. ² Hospodine Bože můj, v toběť doufám, vysvobod' mne ode všech protivníků mých, a vytrhni mne, ³ Aby neuchvátil jako lev duše mé, a neroztrhal, když by nebyl, kdo by vysvobodil. ⁴ Hospodine Bože můj, učinil-li jsem to, jest-li nepravost při mně, ⁵ Činil-li jsem zle tomu, kdož se ke mně pokojně choval, (nýbrž spomáhal jsem protivícímu se mi bez příčiny), ⁶ Nechať stihá nepřítel duši mou, i popadne, a pošlapá na zemi život můj, a slávu mou v prach uvede. Sélah. ⁷ Povstaň, Hospodine, v hněvě svém, vyvyš se proti vzteklostem mých nepřátel, a procit' ke mně, nebo jsi soud nařídil. ⁸ I shrne se k tobě shromáždění lidí; pro ně tedy u výsost navrat se zase. ⁹ Hospodin souditi bude lidi. Sudíž mne, Hospodine, podle spravedlnosti mé, a podle nevinnosti mé, kteráž při mně jest. ¹⁰ Ó by již k skončení přišla nešlechtnost bezbožných, spravedlivého pak abys utvrdil ty, kterýž zkušuješ srdce a ledví, Bože spravedlivý. ¹¹ Bůh jest štít můj, kterýž spaseny činí upřímé srdcem. ¹² Bůh jest soudce spravedlivý, Bůh silný hněvá se na bezbožného každý den. ¹³ Neobráť-li se, naostříť meč svůj; lučiště své natáhl, a naměřil je. ¹⁴ Připravil sobě i zbroj smrtelnou, střely své proti škůdcím přistrojil. ¹⁵ Aj, rodí nepravost; nebo počav těžkou bolest, urodí lež. ¹⁶ Jámu kopal, i vykopal ji, ale padne do dolu, kterýž přistrojil. ¹⁷ Obrátit' se usilování jeho na hlavu jeho, a na vrch hlavy jeho nepravost jeho sstoupí. ¹⁸ Slaviti budu Hospodina podle spravedlnosti jeho, a žalmy zpívati jménu Hospodina nejvyššího.

8 Přednímu zpěváku na gittejský nástroj, žalm Davidův. ² Hospodine Pane náš, jak důstojné jest jméno tvé na vsi zemi! Nebo jsi vyvyšil slávu svou nad nebesa. ³ Z úst nemluvnátek a těch, jenž prsí požívají, mocně dokazuješ síly z příčiny svých nepřátel, abys přítrž učinil protivníku a vymstívajícímu se. ⁴ Když spatřuji nebesa tvá, dílo prstů tvých, měsíc a hvězdy, kteréž jsi tak upevnil, říkám: ⁵ Co jest člověk, že jsi naň pamětliv, a syn člověka, že jej navštěvuješ? ⁶ Nebo učinil jsi ho málo menšího andělů, slávou a ctí korunoval jsi jej. ⁷ Pánem jsi ho učinil nad dílem rukou svých, všecko jsi podložil pod nohy jeho: ⁸ Ovce i voly všecky, také i zvěř polní, ⁹ Pctactvo nebeské, i ryby mořské, a cožkoli chodí stezkami mořskými. ¹⁰ Hospodine Pane náš, jak důstojné jest jméno tvé na vsi zemi!

9 Přednímu zpěváku na al mutlabben, žalm Davidův. ² Oslavovati tě budu, Hospodine, celým srdcem svým, vypravovati budu všecky divné skutky tvé. ³ Radovati a veseliti se budu v tobě, žalmy zpívati budu jménu tvému, ó Nejvyšší, ⁴ Proto že nepřátelé moji jsou nazpět obráćeni, že klesli, a zahynuli od tváři tvé. ⁵ Nebo jsi vyvedl soud můj a při mou, posadils se na stolicí soudce spravedlivý. ⁶ Ohromil jsi národy, zatratils bezbožníka, jméno jejich vyhladil jsi na věčné věky. ⁷ Ó nepříteli, již-li jsou dokonány zhouby tvé na věky? Již-li jsi města podvrátil? Zahynula památka jejich s nimi. ⁸ Ale Hospodin na věky kraluje, připravil k soudu trůn svůj. ⁹ Onť soudí sám okršlek v spravedlnosti, a výpověď činí národům v pravosti. ¹⁰ Hospodin zajisté jest útočiště chudého, útočiště v čas ssoužení. ¹¹ I budou v tebe doufati, kteříž znají jméno tvé; nebo neopouštíš hledajících tě, Hospodine. ¹² Žalmy zpívejte Hospodinu, přebývajícímu na Sionu, zvěstujte mezi národy skutky jeho. ¹³ Nebo on vyhledává krve, rozpomíná se na ni, aniž se zapomíná na křik utištěných. ¹⁴ Smiluj se nade mnou, Hospodine, viz ssoužení mé od těch, kteříž mne nenávidí, ty, kterýž mne vyzdvihuješ z bran smrti, ¹⁵ Abych vypravoval všecky chvály tvé v branách dcery Sionské, a veselil se v spasení tvém. ¹⁶ Pohříženíť jsou národové v jámě, kterouž udělali; v osidle, kteréž polékli, uvázla noha jejich. ¹⁷ Přišelť jest v známost Hospodin, pomstu učiniv; v díle rukou svých zapletl se bezbožník. Higgsaion Sélah. ¹⁸ Obráćeni

buďte bezbožníci do pekla, všickni národové, kteříž se zapomínají nad Bohem. ¹⁹ Neboť nebude dán chudý u věčné zapomenutí; očekávání ssouzených nezahyneť na věky. ²⁰ Povstaniž, Hospodine, ať se nesilí člověk; národové buďte souzeni před tebou. ²¹ Pust' na ně strach, ó Hospodine, ať tomu porozumějí národové, že smrtelní jsou. Sélah.

10 Proč, ó Hospodine, stojíš zdaleka, a skrýváš se v čas ssoužení? ² Z pychu bezbožník protiventství činí chudému. Ó by jati byli v zlých radách, kteréž vymýšlejí. ³ Neboť se honosí bezbožník v líbostech života svého, a lakomý sobě pochlebuje, a Hospodina popouzí. ⁴ Bezbožník pro pýchu, kterouž na sobě prokazuje, nedbá na nic; všecka myšlení jeho jsou, že není Boha. ⁵ Dobře mu se daří na cestách jeho všelikého času, soudové tvoji vzdálení jsou od něho, i na všechny nepřátely své fouká, ⁶ Říkaje v srdci svém: Nepohnut se od národu až do pronárodu, nebo nebojím se zlého. ⁷ Ústa jeho plná jsou zlořečenství, i chytrosti a lsti; pod jazykem jeho trápení a starost. ⁸ Sedí v zálohách ve všech a v skryších, aby zamordoval nevinného; očima svýma po chudém špehuje. ⁹ Číhá v skrytě jako lev v jeskyni své, číhá, aby pochytil chudého, uchvacujeť jej, a táhne pod sítku svou. ¹⁰ Připadá a stuluje se, dokudž by nevpadlo v silné pazoury jeho shromáždění chudých. ¹¹ Říká v srdci svém: Zapomenulť jest Bůh silný, skryl tvář svou, nepohledíť na věky. ¹² Povstaniž, Hospodine Bože silný, vynes ruku svou, nezapomínejž se nad chudými. ¹³ Proč má bezbožník Boha popouzeti, říkáje v srdci svém, že toho vyhledávati nebudeš? ¹⁴ Díváš se do času, nebo ty nátisk a bolest spatřuješ, abys jim odplatil rukou svou; na tebeť se spouští chudý, sirotku ty jsi spomocník. ¹⁵ Potři rámě bezbožného, a vyhledej nepravosti zlostného, tak aby neostál. ¹⁶ Hospodin jest králem věčných věků, národové z země své hynou. ¹⁷ Žádost ponížených vyslycháš, Hospodine, utvrzuješ srdce jejich, ucha svého k nim nakloňuješ, ¹⁸ Abys soud činil sirotku a ssouzenému, tak aby jich nesusužoval více člověk bídný a zemský.

11 Přednímu zpěváku, žalm Davidův. V Hospodina doufám, kterakž tedy říkáte duši mé: Uleť s hory své jako ptáče? ² Nebo aj, bezbožníci napínají lučičtě, přikládají šípy své na tětivo, aby stříleli skrytě na upřímé srdcem. ³ Ale těmi usilováními zkaženi budou; nebo spravedlivý co učinil? ⁴ Hospodin jest v chrámě svatém svém, trůn Hospodinův v nebi jest; oči jeho hledí, víčka jeho zkušují synů lidských. ⁵ Hospodin zkušuje spravedlivého, bezbožníka pak a milujícího nepravost nenávidí duše jeho. ⁶ Dštíti bude na bezbožníky uhlím řeřavým, ohněm a sírou, a duch vichřice bude částka kalicha jejich. ⁷ Nebo Hospodin spravedlivý jest, spravedlnost miluje, na upřímého oči jeho patří.

12 Přednímu kantoru k nízkému zpěvu, žalm Davidův. ² Spomoz, ó Hospodine; nebo se již nenalézá milosrdného, a vyhynuli věrní z synů lidských. ³ Lež mluví jeden každý s bližním svým, rty úlisnými z srdce dvojitého řeči vynášejí. ⁴ Ó by vyplénil Hospodin všeliké rty úlisné, a jazyk velikomluvný, ⁵ Kteříž říkají: Jazykem svým přemůžeme, mámeť ústa svá s sebou, kdo jest pánem naším? ⁶ Pro zhoubu chudých, pro úpení nuzných jižť povstanu, praví Hospodin, v bezpečnosti postavím toho, na něž polečeno bylo. ⁷ Výmluvnosti Hospodinovy jsou výmluvnosti čisté, jako stříbro v hliněné peci přehnané a sedmkrát zprubované. ⁸ Ty, Hospodine, jim spomáhati budeš, a ostríhati každého od národu tohoto až na věky. ⁹ Vůkol a vůkol bezbožní se protulují, když takoví ničemní vyvýšení bývají mezi syny lidskými.

13 Přednímu zpěváku, žalm Davidův. Až dokud, Hospodine? Což se na věky zapomeneš na mne? Dokudž tvář svou skrýváti budeš přede mnou? ² Dokud rady vyhledávati budu v mysli své, a den ode dne svíratí se v srdci svém? Až dokud se zpínati bude nepřítel můj nade mnou? ³ Vzhledni, vyslyš mne, Hospodine Bože můj, osvět oči mé, abych neusnul snem smrti, ⁴ A aby neřekl nepřítel můj: Svítězil jsem nad ním, a nepřátelé moji aby neplésali, jestliže bych se poklesl. ⁵ Jáť zajisté v milosrdenství tvém doufám, plésati bude srdce mé v spasení tvém; ⁶ Zpívati budu Hospodinu, že jest mi tak dobře učinil.

14 Přednímu zpěváku, píseň Davidova. Říká blázen v srdci svém: Není Boha. Porušení jsou, a ohavní v snažnostech; není, kdo by činil dobré. ² Hospodin s nebe popatřil na syny lidské, aby viděl, byl-li by kdo rozumný a hledající Boha. ³ Všickni se odvrátili, napořád neužiteční učinění jsou; není, kdo by činil dobré, není ani jednoho. ⁴ Zdalíž nevědí všickni činitelé nepravosti, že zžirají lid můj, jako by chléb jedli? Hospodina pak nevzývají. ⁵ Tehdáž se náramně strašiti budou; nebo Bůh jest v rodině spravedlivého. ⁶ Radu chudého potupujete, ale Hospodin jest naděje jeho. ⁷ Ó by z Siona dáno bylo spasení Izraelovi. Když Hospodin zase přivede zajaté lidu svého, plésati bude Jákob, a veselí se Izrael.

15 Žalm Davidův. Hospodine, kdo bude přebývat v stánku tvém? Kdo bydliti bude na hoře svaté tvé? ²Ten, kdož chodí v upřímnosti, a činí spravedlnost, a mluví pravdu z srdce svého. ³Kdož neutrhá jazykem svým, bližnímu svému nečiní zlého, a potupy neuvodí na bližního svého. ⁴Ten, před jehož očima v nevážnosti jest zavržený, v poctivosti pak bojící se Hospodina; a přísáhl-li by i se škodou, však toho nemění. ⁵Kdož peněz svých nedává na lichvu, a daru proti nevinnému neběře. Kdož tyto věci činí, nepohneť se na věky.

16 Zlatý zpěv Davidův. Ostříhej mne, Bože silný, neboť v tebe doufám. ²Rciž, duše má, Hospodinu: Ty jsi Pán můj, dobrota má nic tobě neprospěje. ³Ale svatým, kteříž jsou na zemi, a znamenitým, v nichž všechna líbost má. ⁴Rozmnožují bolesti své ti, kteříž k cizímu bohu chvátají; neokusím obětí jejich ze krve, aniž vezmu jména jejich ve rty své. ⁵Hospodin jest částka dílu mého a kalicha mého; ty zdržuješ los můj. ⁶Provazcové padli mi na místech veselých, a dědictví rozkošné dostalo se mi. ⁷Dobrořečiti budu Hospodinu, kterýž mi radí; nebo i v noci vyučují mne ledví má. ⁸Představuji Hospodina před obličej svůj vždycky, a když jest mi po pravici, nikoli se nepohnu. ⁹Z té příčiny rozveselilo se srdce mé, a zplésala sláva má, ano i tělo mé v bezpečnosti přebývatí bude. ¹⁰Nebo nenecháš duše mé v pekle, aniž dopustíš svatému svému viděti porušení. ¹¹Známost učiníš mi cestu života; sytost hojného veselí jest před obličejem tvým, a dokonalé utěšení po pravici tvé až na věky.

17 Modlitba Davidova. Vyslyš, Hospodine, spravedlnost, a pozoruj volání mého; nakloň uší k modlitbě mé, kteráž jest beze vši rtů ošemetnosti. ²Od tváři tvé vyjdiž soud můj, oči tvé nechať patří na upřímnost. ³Zkusils srdce mého, navštívil je v noci; ohněm jsi mne zpruboval, aniž jsi co shledal; to, což myslím, nepředstihá úst mých. ⁴Z strany pak skutků lidských, já podlé slova rtů tvých vystříhal jsem se stezky zhoube. ⁵Zdržuj kroky mé na cestách svých, aby se neuchylovaly nohy mé. ⁶Já volám k tobě, nebo vyslycháš mne, ó Bože silný; nakloň ke mně ucha svého, a slyš řeč mou. ⁷Prokaž milosrdenství svá, naději majících ochránce před těmi, kteříž povstávají proti pravici tvé. ⁸Ostříhej mne jako zřítelnice oka, v stínu křídel svých skrej mne, ⁹Od tváři bezbožných těch, kteříž mne hubí, od nepřátel mých úhlavních obklíčujících mne, ¹⁰Kteríž tukem svým zarostli, mluví pyšně ústy svými. ¹¹Jižť i kroky naše předstihají, oči své obrácené mají, aby nás porazili na zem. ¹²Každý z nich podoben jest lvu žádostivému loupeže, a lvíčeti sedícímu v skrýši. ¹³Povstaniž, Hospodine, předejdi tváři jeho, seňni jej, a vytrhni duši mou od bezbožníka mečem svým, ¹⁴Rukou svou od lidí, ó Hospodine, od lidí světských, jichžto oddíl jest v tomto životě, a jejichž břicho ty z špižirny své naplňuješ. Čímž i synové jejich nasyceni bývají, a ostatků zanechávají maličkým svým. ¹⁵Já pak v spravedlnosti spatřovati budu tvář tvou; nasycen budu obrazem tvým, když procítím.

18 Přednímu zpěváku, služebníka Hospodinova Davida, kterýž mluvil Hospodinu slova písně této v ten den, v němž ho vysvobodil Hospodin z ruky všech nepřátel jeho i z ruky Saulovy, a řekl: ²Z vnitřnosti srdce miluji tě, Hospodine, sílo má. ³Hospodin skála má a hrad můj, i vysvoboditel můj, Bůh silný můj, skála má, v němž naději skládám, štít můj a roh spasení mého, mé útočiště. ⁴Chvály hodného vzýval jsem Hospodina, a od nepřátel svých byl jsem vyproštěn. ⁵Obklíčily mne byly bolesti smrti, a proudové nešlechetných předěsili mne. ⁶Bylyť jsou mne obklíčily bolesti hrobu, osídla smrti zachvátila mne. ⁷V úzkosti své vzýval jsem Hospodina, a k Bohu svému volal jsem, i vyslyšel z chrámu svého hlas můj, a volání mé před obličejem jeho přišlo v uši jeho. ⁸Tehdy pohnula se a zatřásla země, základové hor pohnuli se, a třásli se pro rozhněvání jeho. ⁹Dým vystupoval z chřípí jeho, a oheň zžirající z úst jeho, od něhož se uhlí rozpálilo. ¹⁰Nakloniv nebes, sstoupil, a mrákota byla pod nohama jeho. ¹¹A sedě na cherubínu, letěl, letěl na peří větrovém. ¹²Udělal sobě z temnosti skrýši, vůkol sebe stánek svůj z temných vod a hustých oblaků. ¹³Od blesku před ním oblakové jeho rozehnaní jsou, krupobití i uhlí řeřavé. ¹⁴I hřímal na nebi Hospodin, a Nejvyšší vydal zvuk svůj, i krupobití a uhlí řeřavé. ¹⁵Vystřelil i střely své, a rozptýlil je, a blýskáním častým porazil je. ¹⁶I ukázaly se hlubiny vod, a odkryti jsou základové okrášku pro zehrání tvé, Hospodine, pro dchnutí větru chřípí tvých. ¹⁷Poslav s výsosti, uchopil mne, vytáhl mne z velikých vod. ¹⁸Vytrhl mne od nepřítele mého silného, a od těch, kteříž mne nenáviděli, ačkoli silnější mne byli. ¹⁹Předstihliť jsou mne byli v den trápení mého, ale Hospodin byl mi podpora. ²⁰Kterýž vyvedl mne na prostranno, vytrhl mne, nebo mne sobě oblíbil. ²¹Odplatil mi Hospodin podlé spravedlnosti mé, podlé čistoty rukou mých nahradil mi. ²²Nebo jsem ostříhal cest Hospodinových, aniž jsem se bezbožně strhl Boha svého. ²³Všickni zajisté soudové jeho jsou přede mnou, a ustanovení jeho neodložil jsem od sebe. ²⁴Nýbrž upřímě choval jsem se k němu, a vystříhal jsem se nepravosti své. ²⁵Protož odplatil mi Hospodin podlé spravedlnosti mé, podlé čistoty rukou mých, kteráž jest před očima jeho. ²⁶Ty, Pane, s milosrdným milosrdně nakládáš, a k člověku upříměmu upřímě se máš. ²⁷K sprostnému sprostně se

ukazuješ, a s převráceným převráceně zacházíš. ²⁸ Lid pak ssoužený vysvobozuješ, a oči vysoké snižuješ. ²⁹ Ty zajisté rozsvěcuješ svíci mou; Hospodin Bůh můj osvěcuje temností mé. ³⁰ Nebo v tobě proběhl jsem vojsko, a v Bohu svém přeskočil jsem i zed. ³¹ Boha tohoto silného cesta jest dokonalá, výmluvnosti Hospodinovy jsou přečištěné, ont jest štít všech, kteříž v něho doufají. ³² Nebo kdo jest Bohem kromě Hospodina, a kdo skalou kromě Boha našeho? ³³ Ten Bůh silný přepasuje mne udatností, a činí dokonalou cestu mou. ³⁴ Činí nohy mé jako laní, a na vysokostech mých postavuje mne. ³⁵ Učí ruce mé boji, tak že lámi i lučiště ocelivé rukama svýma. ³⁶ Tys mi také dodal štítu spasení svého, a pravice tvá podpírala mne, a dobrotivost tvá mne zvelebila. ³⁷ Rozšířil jsi krokům mým místo pode mnou, a nepodvrtly se nohy mé. ³⁸ Honil jsem nepřátele své, a postihl jsem je, aniž jsem se navrátil, až jsem je vyhubil. ³⁹ Tak jsem je zranil, že nemohli povstati, padše pod nohy mé. ⁴⁰ Ty jsi zajisté mne přepásal udatností k boji, povstávající proti mně sehnul jsi pode mne. ⁴¹ Nýbrž dals mi šíji nepřátel mých, abych ty, kteříž mne nenáviděli, vyplénil. ⁴² Volalít jsou, ale nebylo spomocníka k Hospodinu, ale nevyslyšel jich. ⁴³ I potřel jsem je jako prach u povětří, jako bláto na ulicích rozšlapal jsem je. ⁴⁴ Ty jsi mne vyprostil z různic lidu, a postavils mne v hlavu národům; lid, kteréhož jsem neznal, sloužil mi. ⁴⁵ Jakž jen zaslechli, uposlechli mne, cizozemci lhali mi. ⁴⁶ Cizozemci svadli a trásli se v ohradách svých. ⁴⁷ Živt jest Hospodin, a požeňnaná skála má; protož buď vyvyšován Bůh spasení mého, ⁴⁸ Bůh silný, kterýž mi pomsty poroučí, a podmaňuje mi lidi. ⁴⁹ Ty jsi vysvoboditel můj z moci nepřátel mých, také i nad povstávající proti mně vyvyšils mne, a od člověka ukrutného vyprostils mne. ⁵⁰ A protož chváliti tě budu mezi národy, ó Hospodine, a jménu tvému žalmy prozpěvovati, ⁵¹ Kterýž tak důstojně vysvobozuješ krále svého, a činíš milosrdenství pomazanému svému Davidovi, i semeni jeho až na věky.

19 Přednímu z kantorů, žalm Davidův. ² Nebesa vypravují slávu Boha silného, a dílo rukou jeho obloha zvěstuje. ³ Den po dni vynáší řeč, a noc po noci ukazuje umění. ⁴ Neníť řeči ani slov, kdež by nemohl slyšán býti hlas jejich. ⁵ Po vsí zemi rozchází se zpráva jejich, a až do končin okršlku slova jich, slunci pak rozbil stánek na nich. ⁶ Kteréz jako ženich vychází z pokoje svého, veselí se jako udatný rek, cestou běžeti maje. ⁷ Od končin nebes východ jeho, a obcházení jeho až zase do končin jejich, a ničeho není, což by se ukryti mohlo před horkostí jeho. ⁸ Zákon Hospodinův jest dokonalý, očerstvující duši, Hospodinovo svědectví pravé, moudrost dávající neumělým. ⁹ Rozkazové Hospodinovi přímí, obveselující srdce, příkázání Hospodinovo čisté, osvěčující oči. ¹⁰ Bázeň Hospodinova čistá, zůstávající na věky, soudové Hospodinovi praví, a k tomu i spravedliví. ¹¹ Mnohem žádostivější jsou než zlato, a než mnoho ryzího zlata, sladší než med a stred z plástů. ¹² Služebník tvůj zajisté jimi osvěcován bývá, a kdož jich ostříhá, užitek hojný má. ¹³ Ale poblouzením kdo vyrozumí? Protož i od tajných očist mne. ¹⁴ I od zúmýslných zdržuj služebníka svého, aby nade mnou nepanovali, a tehdyť dokonalý budu, a očištěný od přestoupení velikého. ¹⁵ Ó at jsou slova úst mých tobě příjemná, i přemýšlování srdce mého před tebou, Hospodine skálo má, a vykupiteli můj.

20 Přednímu zpěváku, žalm Davidův. ² Vyslyšíš tě Hospodin v den ssoužení, k zvýšení tě přived jméno Boha Jákobova. ³ Sešliž tobě pomoc z svatyně, a z Siona utvrzuj tě. ⁴ Rozpomeniž se na všechny oběti tvé, a zápalý tvé v popel obrať. Sélah. ⁵ Dejž tobě vše podlé srdce tvého, a všelikou radu tvou vyplň. ⁶ I budeme prozpěvovati o spasení tvém, a ve jménu Boha našeho korouhve vyzdvihneme; naplniž Hospodin všechny prosby tvé. ⁷ Nyniť jsme poznali, že Hospodin zachoval svého pomazaného, a že jej vyslyšel s nebe svatého svého; nebo v jeho přesilné pravici jest spasení. ⁸ Tito v vozích, jiní v koních doufají, ale my jméno Hospodina Boha našeho sobě připomínáme. ⁹ A protož oni sehnuti jsou, a padli, ale my povstali jsme, a zmužile stojíme. ¹⁰ Hospodine, zachovávejž nás, i král at slyší nás, když k němu volati budeme.

21 Přednímu z kantorů, žalm Davidův. ² Hospodine, v síle tvé raduje se král, a v spasení tvém veselí se přenáramně. ³ Žádost srdce jeho dal jsi jemu, a prosbě rtů jeho neodepřel jsi. Sélah. ⁴ Předšel jsi jej zajisté hojným požeňnáním, vstavil jsi na hlavu jeho korunu z ryzího zlata. ⁵ Života požádal od tebe, a dal jsi mu prodlení dnů na věky věků. ⁶ Veliká jest sláva jeho v spasení tvém, důstojností a krásou přioděl jsi jej. ⁷ Nebo jsi jej vystavil za příklad hojného požeňnání až na věky, rozveselil jsi jej radostí obličejů svého. ⁸ A poněvadž král doufá v Hospodina, a v milosrdenství Nejvyššího, nepohneť se. ⁹ Najdeť ruka tvá všechny nepřátele své,

19:13 Tajných. Tajná, skrytá, nevědomá poblouzení – to je hříšné chování, které se nám automaticky spouští z nevědomé roviny myslí jakožto osvojená reakce bezmocného dítěte na bolest, kterou kdysi prožívalo. Neuzdravené trauma se takto projevuje, i když je člověk věkem sice dospělý, ale emocemi předškolák nebo kojeneček. Do určitého věku (u každého jednotlivce jiného) Bůh hříchy nepočítá (srv. Ř 7:9–10

a pozn.). Od dospělých nicméně očekává, že po svém znovuzrození (Jn 3:3) nezůstanou napořád kojenci (1Pt 2:2; 1Kor 3:2), ale ve víře porostou (Žd 5:12–14; 1Kor 13:11).

19:14 Zúmýslných. Vědomé hříchy; to co děláme, přestože dobře víme, že se to Bohu příčí. Za ty ke zodpovědnosti voláni jsme (srv. pozn. 12).

dosáhne pravice tvá těch, kteříž tě nenávidí. ¹⁰ Uvržeš je jako do peci ohnivé v čas rozhněvání svého; Hospodin v prchlivosti své sehlí je, a oheň šíře je. ¹¹ Plémě jejich z země vyhladiš, a símě jejich z synů lidských, ¹² Nebo jsou proti tobě ukládali zlost, myslili na nešlechtnost, ač ji dovesti nemohli. ¹³ Protož je vystavíš za cíl, na tětiva svá přikládati budeš proti tváři jejich. ¹⁴ Zjevíš se, ó Hospodine, v síle své, a budemeť zpívati a oslavovati udatnost tvou.

22 Přednímu zpěvákovi k času jitřnímu, žalm Davidův. ² Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil? Vzdálils se od spasení mého a od slov nařikání mého. ³ Bože můj, přes celý den volám, a neslyšíš, i v noci, a nemohu se utajiti. ⁴ Ty zajisté jsi svatý, zůstávající vždycky k veliké chvále Izraelovi. ⁵ V tobě doufali otcové naši, doufali, a vysvobozovali je. ⁶ K tobě volávali, a spomáhals jim; v tobě doufali, a nebývali zahanbeni. ⁷ Já pak červ jsem, a ne člověk, útržka lidská a povrhel vůbec. ⁸ Všickni, kteříž mne vidí, posmívají se mi, ošklebují se, a hlavami potřásají, říkajíce: ⁹ Spustiltě se na Hospodina, nechť ho vysvobodí; nechť jej vytrhne, poněvadž se mu v něm zalíbilo. ¹⁰ Ješto ty jsi, kterýž jsi mne vyvedl z života, ustaviv mne v doufání při prsích matky mé. ¹¹ Na tebeť jsem uvržen od narození svého, od života matky mé Bůh můj ty jsi. ¹² Nevzdalujš se ode mne, nebo ssoužení blízké jest, a nemám spomocníka. ¹³ Obklíčujít mne býkové mnozí, silní volové z Bázan obstupují mne. ¹⁴ Otvírají na mne ústa svá, jako lev rozsápávající a řvoucí. ¹⁵ Jako voda rozplynul jsem se, a rozstoupily se všechny kosti mé, a srdce mé jako vosk rozpustilo se u prostřed vnitřností mých. ¹⁶ Vyprahla jako střepina síla má, a jazyk můj přilnul k dásním mým, anobř v prachu smrti položils mne. ¹⁷ Nebo psi obskočili mne, rota zlostníků oblehla mne, zprobijeli ruce mé i nohy mé. ¹⁸ Mohl bych sčísti všechny kosti své, oni pak hledí na mne, a dívají se mi. ¹⁹ Dělí mezi sebou roucha má, a o můj oděv mecí los. ²⁰ Ale ty, Hospodine, nevzdalujš se, sílo má, přispěj k spomožení mému. ²¹ Vychvať od meče duši mou, a z moci psů jedinkou mou. ²² Zachovej mne od úst lva, a od rohů jednorozčových vyprošť mne. ²³ I budu vypravovati bratřím svým o jménu tvém, u prostřed shromáždění chváliti tě budu, řka: ²⁴ Kteříž se bojíte Hospodina, chvalte jej, všechno símě Jákobovo ctěte jej, a boj se ho všechna rodino Izraelova. ²⁵ Nebo nepohrdá, ani se odvrací od trápení ztrápeného, aniž skrývá tváři své od něho, nýbrž když k němu volá, vyslýchá jej. ²⁶ O tobě chvála má v shromáždění velikém, sliby své plniti budu před těmi, kteříž se bojí tebe. ²⁷ Jísti budou tiší a nasyceni budou, chváliti budou Hospodina ti, kteříž ho hledají, živo bude srdce vaše na věky. ²⁸ Rozpomenou a obrátí se k Hospodinu všechny končiny země, a skláněti se budou před ním všechny čeledi národů. ²⁹ Nebo Hospodinovo jest království, a onť panuje nad národy. ³⁰ Jísti budou a skláněti se před ním všickni tuční země, jemu se klaněti budou všickni sstupující do prachu, a kteříž duše své nemohou při životu zachovati. ³¹ Símě jejich sloužiti mu bude, a přičteno bude ku Pánu v každém věku. ³² Přijdouť, a lidu, kterýž z nich vyjde, vypravovati budou spravedlnost jeho; nebo ji skutkem vykonal.

23 Žalm Davidův. Hospodin jest můj pastýř, nebudu míti nedostatku. ² Na pastvách zelených pase mne, k vodám tichým mne přivodí. ³ Duši mou očerstvuje, vodí mne po stezkách spravedlnosti pro jméno své. ⁴ Byť mi se dostalo jíti přes údolí stínu smrti, nebuduť se báti zlého, nebo ty se mnou jsi; prut tvůj a hůl tvá, toť mne potěšuje. ⁵ Strojíš stůl před obličejem mým naproti mým nepřátelům, pomazuješ olejem hlavy mé, kalich můj naléváš, až oplývá. ⁶ Nadto i dobrota a milosrdenství následovati mne budou po všechny dny života mého, a přebývati budu v domě Hospodinově za dlouhé časy.

24 Žalm Davidův. Hospodinova jest země, a plnost její, okršlek země, i ti, kteříž obývají na něm. ² Nebo on ji na moři založil, a na řekách upevnil ji. ³ Kdo vstoupí na horu Hospodinovu? A kdo stane na místě svatém jeho? ⁴ Ten, kdož jest rukou nevinných, a srdce čistého, kdož neobrací duše své k marnosti, a nepřisahá lstivě. ⁵ Ten přijme požehnání od Hospodina, a spravedlnost od Boha spasitele svého. ⁶ Toť jest národ hledajících jeho, hledajících tváři tvé, ó Bože Jákobův. Sélah. ⁷ Pozdvihnětež, ó brány, svrchků svých, pozdvihnětež se vrata věčná, aby vjíti mohl král slávy. ⁸ Kdož jest to ten král slávy? Hospodin silný a mocný, Hospodin udatný válečník. ⁹ Pozdvihnětež, ó brány, svrchků svých, pozdvihněte se vrata věčná, aby vjíti mohl král slávy. ¹⁰ Kdož jest to ten král slávy? Hospodin zástupů, onť jest král slávy. Sélah.

23:5 Pomazuješ olejem hlavy mé. Mouchy běžně obtěžovaly ovce tím, že jim lezly po hlavě, do nozder i do uší. Ovce se snaží zbavit se jich tím, že tlučou hlavou o skálu, někdy až za ceny ztráty života. Pečující pastýř jim uleví tím, že jim hlavy pomáže olejem, tím je zbaví parazitů. Žalm nás ujišťuje, že Bůh své ovce ochraňuje i před dotěrnými „mouchami“ uvnitř naší hlavy – myšlenkami, pocity, emocemi, vzpo-

mínkami, výčitkami, těžkým svědomím... Úleva nevzejde z toho, že starou křivdu, na kterou nedokážu přestat myslet, konečně jednou svým nekonečným přemítáním „vyřeším“, ale z toho, že se obtížným hmyzem přestanu zabývat. Malý hmyz, který nahlodává nějaké důležité základy, zašlápnu a nediskutuji s ním.

25 Žalm Davidův. K tobě, Hospodine, duše své pozdvihuji. ²Bože můj, v tobě naději skládám, necht zahanbeni nebudou; zahanbeni budou, kteříž se převráceně mají bez příčiny. ⁴Cesty své, Hospodine, uveď mi v známost, a stezkám svým vyuč mne. ⁵Dejž, ať chodím v pravdě tvé, a poučuj mne; nebo ty jsi Bůh spasitel můj, na tebe očekávám dne každého. ⁶Rozpomeň se na slitování svá, Hospodine, a na milosrdenství svá, kteráž jsou od věků. ⁷Hříchů mladosti mé a přestoupení mých nezpomínej, ale podle milosrdenství svého pamětliv buď na mne pro dobrotu svou, Hospodine. ⁸Dobry a přímý jest Hospodin, a protože vyučuje hříšníky cestě své. ⁹Působí to, aby tiší chodili v soudu, a vyučuje tiché cestě své. ¹⁰Všecky stezky Hospodinovy jsou milosrdenství a pravda těm, kteříž ostříhají smlouvy jeho a svědectví jeho. ¹¹Pro jméno své, Hospodine, odpusť nepravost mou, neboť jest veliká. ¹²Který jest člověk, ješto se bojí Hospodina, jehož vyučuje, kterou by cestu vyvoliti měl? ¹³Duše jeho v dobrém přebývati bude, a simě jeho dědičně obdrží zemi. ¹⁴Tajemství Hospodinovo zjevné jest těm, kteříž se jeho bojí, a v známost jim uvodí smlouvu svou. ¹⁵Oči mé vždycky patří k Hospodinu, on zajisté z lečí vyvodí nohy mé. ¹⁶Popatřiž na mne, a smiluj se nade mnou, neboť jsem opuštěný a strápený. ¹⁷Ssoužení srdce mého rozmnožují se, z úzkostí mých vyveď mne. ¹⁸Viz trápení mé a bídu mou, a odpusť všecky hříchy mé. ¹⁹Viz nepřátely mé, jak mnozí jsou, a nenávisť nešlechtnou nenávidí mne. ²⁰Ostříhej duše mé, a vytrhni mne, ať nejsem zahanben, neboť v tebe doufám. ²¹Sprostnost a upřímnost nechať mne ostříhají, nebo na tě očekávám. ²²Vykup, ó Bože, Izraele ze všelijakých úzkostí jeho.

26 Žalm Davidův. Sud' mne, Hospodine, nebo já v upřímnosti své chodím, a v tě Hospodina doufám, nepohnuť se. ²Zprubujž mne, Hospodine, a zkus mne, přepal ledví má i srdce mé. ³Milosrdenství tvé zajisté před očima máma jest, a chodím stále v pravdě tvé. ⁴S lidmi marnými neseďám, a s pokrytci v spolek nevcházím. ⁵V nenávisti mám shromáždění zlostníků, a s bezbožnými se neusazují. ⁶Umývám v nevinnosti ruce své, postavuji se při oltáři tvém, Hospodine, ⁷Abych tě hlasitě chválil, a vypravoval všecky divné skutky tvé. ⁸Hospodine, jáť miluji obydlí domu tvého, a místo přibytku slávy tvé. ⁹Nezahrnujž s hříšnými duše mé, a s lidmi vražednými života mého, ¹⁰V jejichž rukou jest nešlechtnost, a pravice jejich vzátek plná. ¹¹Já pak v upřímnosti své chodím, vykupiž mne, a smiluj se nade mnou. ¹²Noha má stojí na rovině, v shromážděných svatých dobrořečiti budu Hospodinu.

27 Davidův. Hospodin světlo mé a spasení mé, kohož se budu báti? Hospodin síla života mého, kohož se budu strašiti? ²Útok učinivše na mne zlostníci, k sežrání těla mého, protivníci moji a nepřátelé moji, sami se potkli a padli. ³Protož byť i stany své proti mně rozbili, nebude se lekati srdce mé; byť se pozdvihla proti mně i válka, na toť se já spouštím. ⁴Jedné věci žádal jsem od Hospodina, tět vždy hledati budu: Abych přebýval v domě Hospodinově po všecky dny života svého, a spatřoval okrasu Hospodinovu, a zpytoval v chrámě jeho. ⁵Nebo tu mne ukryje v stánku svém, v den zlý schová mne v skryši stanu svého, a na skálu vyzdvihne mne. ⁶A tak vyvýšena bude hlava má nad nepřátely mámi, kteříž mne obklíčili; i budu obětovati v stánku jeho oběti plésání, prozpěvovati a chvály vzdávati budu Hospodinu. ⁷Slyš mne, Hospodine, hlasem volajícího, a smiluj se nade mnou, i vyslyš mne. ⁸O tobě přemýšlí srdce mé, že velíš, řka: Hleďte tváři mé, a protože tváři tvé, Hospodine, hledati budu. ⁹Neskrývejž tváři své přede mnou, aniž zamítej v hněvě služebníka svého; spomožení mé býval jsi, neopouštěj mne, aniž se mne zhošťuj, Bože spasení mého. ¹⁰Ačkoli otec můj a matka má mne opustili, Hospodin však mne k sobě přivine. ¹¹Vyuč mne, Hospodine, cestě své, a veď mne po stezce přímé pro ty, jenž mne střehou. ¹²Nevydávejž mne líbosti protivníků mých, neboť by ostáli proti mně svědkové lživí, i ten, jenž dýše ukrutností. ¹³Bycht' nevěřil, že užívati budu dobroty Hospodinovy v zemi živých, nikoli bych neostál. ¹⁴Očekávejž na Hospodina, posilň se, a onť posilní srdce tvého; protože očekávej na Hospodina.

28 Davidův. K tobě, Hospodine, volám, skálo má, neodmlčujž mi se, abych, nezval-li bys mi se, nebyl podobný učiněn těm, kteříž sstupují do hrobu. ²Vyslychej hlas pokorných modliteb mých, kdyžkoli k tobě volám, když pozdvihuji rukou svých k svatyni svatosti tvé. ³Nezahrnuj mne s bezbožníky, a s těmi, kteříž páší nepravost, kteříž mluvívají pokoj s bližními svými, ale převrácenost jest v srdcích jejich. ⁴Dejž jim podle skutků jejich, a podle zlosti nešlechtností jejich; podle práce rukou jejich dej jim, zaplať jim zaslouženou mzdu jejich. ⁵Nebo nechtí mysli přiložiti k skutkům Hospodinovým, a k dílu rukou jeho; protože podvrátí je, a nebude jich vzdělávati. ⁶Požehnaný Hospodin, nebo vyslyšel hlas pokorných modliteb mých. ⁷Hospodin jest síla má a štít můj, v němž jest složilo naději srdce mé, a dána mi pomoc; protože se veselí srdce mé, a písničkou svou oslavovati jej budu. ⁸Hospodin jest síla svých, a síla hojného spasení pomazaného svého on jest. ⁹Spas lid svůj, Hospodine, a požehnej dědictví svému, a pas je, i vyvýš je až na věky.

29 Žalm Davidův. Vzdejte Hospodinu, velikomocní, vzdejte Hospodinu čest a sílu. ²Vzdejte Hospodinu slávu jména jeho, sklánějte se Hospodinu v ozdobě svatosti. ³Hlas Hospodinův nad vodami, Bůh silný slávy hřímání vzbuzuje, Hospodin to činí nad vodami mnohými. ⁴Hlas Hospodinův přichází s mocí, hlas Hospodinův s velebností. ⁵Hlas Hospodinův láme cedry, rozrážít Hospodin cedry Libánské. ⁶A činí, aby skákali jako telata, Libán a Sirion, jako mladý jednorozec. ⁷Hlas Hospodinův rozkřesává plamen ohně. ⁸Hlas Hospodinův k bolesti přivodí poušť, k bolesti přivodí Hospodin poušť Kádes. ⁹Hlas Hospodinův to činí, že laně plodu pozbyvají, obnažuje i lesy, ale v chrámě svém všecku svou slávu vypravuje. ¹⁰Hospodin nad potopou seděl, a buď seděti Hospodin, jsa králem i na věky. ¹¹Hospodin silou lid svůj daří, Hospodin požehná lidu svému v pokoji.

30 Žalm písně, při posvěcení domu Davidova. ²Vyvyšovati tě budu, Hospodine, nebo jsi vyvýšil mne, aniž jsi obradoval nepřátele mých nade mnou. ³Hospodine Bože můj, k tobě jsem volal, a uzdravil jsi mne. ⁴Hospodine, vyvedl jsi z pekla duši mou, obživil jsi mne, abych s jinými nesstoupil do hrobu. ⁵Žalmy zpívejte Hospodinu svatí jeho, a oslavujte památku svatosti jeho. ⁶Nebo na kratičko trvá v hněvě svém, všecken pak život v dobré líbeznosti své; z večera potrvá pláč, ale z jitra navrátí se prozpěvování. ⁷I jáť jsem řekl, když mi se šťastně vedlo: Nepohnu se na věky. ⁸Nebo ty, Hospodine, podlé dobře líbezné vůle své silou upevnil jsi horu mou, ale jakž jsi skryl tvář svou, byl jsem přestrašen. ⁹I volal jsem k tobě, Hospodine, Pánu pokorně jsem se modlil, řka: ¹⁰Jaký bude užitek z mé krve, jestliže sstoupím do jámy? Zdaliž tě prach oslavovati bude? Zdaliž zvěstovati bude pravdu tvou? ¹¹Vyslyš, Hospodine, a smiluj se nade mnou, Hospodine, budiž můj spomocník. ¹²I obrátil jsi mi pláč můj v plésání, odvázal jsi pytel můj, a přepásals mne veselím. ¹³Protož tobě žalmy zpívati bude jazyk můj, a nebude mlčeti. Hospodine Bože můj, na věky tě oslavovati budu.

31 Přednímu zpěváku, žalm Davidův. ²V tebe, Hospodine, doufám, nedejž mi zahanbenu býti na věky, pro spravedlnost svou vysvobod' mne. ³Nakloň ke mně ucha svého, rychle vytrhni mne; budiž mi pevnou skalou a domem ohrazeným, abys mne zachoval. ⁴Nebo skála má a hrad můj ty jsi, protože pro jméno své veď i doved' mne. ⁵Vyved' mne z lečí, kterouž polékli na mne; nebo síla má ty jsi. ⁶V ruce tvé poroučím ducha svého, nebo jsi mne vykoupil, Hospodine, Bože silný a věrný. ⁷Nenávidím těch, kteříž následují pouhých marností, nebo já v Hospodinu naději skládám. ⁸Plésati a radovati se budu v milosrdenství tvém, že jsi vvezřel na mé trápení, a poznal jsi v ssoužení duši mou. ⁹Aniž jsi mne zavřel v ruce nepřítelů, ale postavil jsi na širokosti nohy mé. ¹⁰Smiluj se nade mnou, Hospodine, nebo jsem ssoužen, tak že usvadla zámutkem tvář má, duše má, i život můj. ¹¹Žalostí zajisté zhynulo zdraví mé, a léta má od úpění, zemdlena bídou mou síla má, a kosti mé vyprahly. ¹²U všech nepřátel svých jsem v pohanění, a nejvíce u sousedů, známým pak svým jsem strašidlem; kteříž mne vídají vně, utíkají přede mnou. ¹³Vyšel jsem z paměti tak, jako mrtvý, učiněn jsem jako nádoba rozražená. ¹⁴Nebo slychám utrhaní mnohých, strach odevšad, když se proti mně spolu puntují, lstivě přemýšlejíce, jak by odjali duši mou. ¹⁵Ale já v tobě naději skládám, Hospodine; řekl jsem: Bůh můj jsi ty. ¹⁶V rukou tvých jsou časové moji, vytrhni mne z ruky nepřátel mých a těch, kteříž mne stihají. ¹⁷Osvět tvář svou nad služebníkem svým, zachovej mne pro milosrdenství své. ¹⁸Hospodine, ať nejsem zahanben, nebo jsem tě vzýval; nechať jsou zahanbeni bezbožníci, a skroceni v pekle. ¹⁹Oněmějte rtové lziví, kteříž mluví proti spravedlivému tvrdě, pyšně a s potupou. ²⁰Ó jak veliká jest dobrotivost tvá, kterouž jsi odložil těm, jenž se bojí tebe, a kterouž jsi činíval doufajícím v tebe před syny lidskými. ²¹Ty je skrýváš v skrýši obličje svého před vysokomyslností člověka, skrýváš je jako v stanu před jazyky svárlivými. ²²Požehnaný buď Hospodin, nebo prokázal ke mně divné milosrdenství své jako v městě ohrazeném. ²³Já zajisté když jsem pospíchal, řekl jsem: Zavrženť jsem od očí tvých, ale ty jsi vyslyšel hlas pokorných modliteb mých, když jsem k tobě volal. ²⁴Milujtež Hospodina všickni svatí jeho, neboť ostřihá věřících Hospodin, a též odplácí vrchovatě tomu, kdož pýchu provodí. ²⁵Zmužile sobě číňte, (a posilní Bůh srdce vašeho), všickni, kteříž naději máte v Hospodinu.

32 Žalm Davidův vyučující. Blahoslavený jest ten, jemuž odpuštěno přestoupení, a jehož hřích přikryt jest. ²Blahoslavený člověk, jemuž nepočítá Hospodin nepravosti, a v jehož duchu lsti není. ³Já když jsem mlčel, prahly kosti mé v úpění mém každého dne. ⁴Nebo dnem i nocí obtížena byla nade mnou ruka tvá, tak že přirozená vlhkost má obrátila se v sucho letní. Sélah. ⁵Protož hřích svůj oznámil jsem tobě, a nepravosti své jsem neukryl. Řekl jsem: Vyznám na sebe Hospodinu přestoupení svá, a ty jsi odpustil nepravost hříchu mého. Sélah. ⁶Za to se tobě bude modliti každý svatý, v času příhodném k nalezení tebe; pročez vody mnohé v rozvodnění k němu nedosáhnou. ⁷Ty jsi skrýše má, od ssoužení zachováš mne, a plésáním vítězným obdaříš. Sélah. ⁸Já tobě k srozumění posloužím, a vyučím tě cestě, po níž bys choditi měl; dámť radu, oči své na tě

obráte. ⁹Nebyvejte jako kůň a jako mezek, kteříž rozumu nemají, jejichž ústa uzdou a udidly sevřítí musíš, aby tobě neškodili. ¹⁰Mnohé bolesti jsou bezbožníka, ale toho, jenž naději skládá v Hospodinu, milosrdenství obklíčí. ¹¹Radujte se v Hospodinu, a plésejte spravedliví, a prozpěvujte všickni srdce upřímného.

33 Veselte se spravedliví v Hospodinu, na upřímeť přísluší chválení. ²Oslavujte Hospodina na harfě, na loutně, a na nástroji o desíti strunách, žalmy zpívejte jemu. ³Zpívejte jemu píseň novou, a hudte dobře a zvučně. ⁴Nebo pravé jest slovo Hospodinovo, a všeliké dílo jeho stálé. ⁵Milujeť spravedlnost a soud, milosrdenství Hospodinova plná jest země. ⁶Slovem Hospodinovým nebesa učiněna jsou, a duchem úst jeho všecko vojsko jejich. ⁷Onť shrnul jako na hromadu vody mořské, a složil na poklad propasti. ⁸Boj se Hospodina všecka země, děstež se před ním všickni obyvatelé okršlku zemského. ⁹Nebo on řekl, a stalo se, on rozkázal, a postavilo se. ¹⁰Hospodin ruší rady národů, a v nic obrací přemýšlování lidská. ¹¹Rada pak Hospodinova na věky trvá, myšlení srdce jeho od národu do pronárodu. ¹²Blahoslavený národ, kteréhož Hospodin jest Bohem jeho, lid ten, kterýž sobě on vyvolil za dědictví. ¹³Hospodin patře s nebe, vidí všechny syny lidské, ¹⁴Z příbytku trůnu svého dohlédá ke všechněm obyvatelům země. ¹⁵Ten, kterýž stvořil srdce jednoho každého z nich, spatřuje všechny skutky jejich. ¹⁶Nebývá král zachován skrze mnohý zástup, ani udatný rek vysvobozen skrze velikou moc svou. ¹⁷Oklamavatelny jest kůň k spomožení, aniž ve množství síly své vytrhuje. ¹⁸Aj, oči Hospodinovy patří na ty, kteříž se ho bojí, a na ty, kteříž očekávají milosrdenství jeho, ¹⁹Aby vyprostil od smrti duše jejich, a živil je v čas hladu. ²⁰Duše naše očekává na Hospodina, on jest spomožení naše, a pavéza naše. ²¹V něm zajisté rozveselí se srdce naše, nebo ve jménu jeho svatém naději skládáme. ²²Budíž milosrdenství tvé nad námi, Hospodine, jakož naději máme v tobě.

34 Davidův, když proměnil obličej svůj před Abimelechem; pročež jsa od něho vyhnán, odšel. ²Dobrořečiti budu Hospodinu každého času, vždycky chvála jeho v ústech mých. ³V Hospodinu chlubit se bude duše má, což uslyšíc tiší, budou se veseliti. ⁴Zvelebujtež se mnou Hospodina, a jméno jeho společně vyvyšujeme. ⁵Hledal jsem Hospodina, a vyslyšel mne, a ze všech přístrachů mých vytrhl mne. ⁶Pročež k němu patřiti budou, a sbíhati se, a nebudou zahanbeny tváří jejich, ale řkou: ⁷Tento chudý volal a Hospodin vyslyšel, i ze všech úzkostí jeho vysvobodil jej. ⁸Vojensky se klade anděl Hospodinův okolo těch, kteříž se ho bojí, a zastává jich. ⁹Okuste a vizte, jak dobrý jest Hospodin. Blahoslavený člověk, kterýž doufá v něho. ¹⁰Bojtež se Hospodina svatí jeho; neboť nemívají nedostatku ti, kdož se ho bojí. ¹¹Lvíčátka nedostatek a hlad trpívají, ale ti, kteříž hledají Hospodina, nemívají nedostatku ve všem dobrém. ¹²Podtež, dítky, poslouchejte mne, bázni Hospodinově vyučovati vás budu. ¹³Který člověk žádostiv jest života, a miluje dny, aby užíval dobrých věcí? ¹⁴Zdržuj jazyk svůj od zlého, a rty své od mluvení lsti. ¹⁵Odstup od zlého, a čiň dobré, hledej pokoje, a stíhej jej. ¹⁶Oči Hospodinovy obrácené jsou k spravedlivým, a uši jeho k volání jejich: ¹⁷Ale zůřivý obličej Hospodinův proti těm, kteříž páší zlé věci, aby vyplénil z země památku jejich. ¹⁸Volají-li spravedliví, Hospodin vyslychá, a ze všech jejich úzkostí je vytrhuje. ¹⁹Nebo blízko jest Hospodin těm, kteříž jsou srdce skroušeného, a potřeným v duchu spomáhá. ²⁰Mnohé úzkosti jsou spravedlivého, ale Hospodin ze všech jej vytrhuje. ²¹Onť ostríhá všech kostí jeho, žádná z nich nebývá zlámána. ²²Bezbožníka zahubí zlost, a ti, kteříž nenávidí spravedlivého, zkaženi budou. ²³Služebníků pak svých duše vykoupí Hospodin, a nebudou zkaženi, kteříž doufají v něho.

35 Žalm Davidův. Sud se, Hospodine, s těmi, kteříž se se mnou soudí; bojuj proti těm, kteříž proti mně bojují. ²Pochyť štít a pavézu, a povstaň mi ku pomoci. ³Vezmi i kopí, a vyjdi vstříc těm, kteříž táhnou proti mně. Rciž duši mé: Spasení tvé jáť jsem. ⁴Nechať se zahanbí a zapýří ti, kteříž hledají duše mé; zpět ať jsou obráceni a zahanbeni ti, kteříž mi zlé obmyslejí. ⁵Ať jsou jako plevy před větrem, a anděl Hospodinův rozptyluj je. ⁶Cesta jejich budíž temná a plzká, a anděl Hospodinův stíhej je. ⁷Nebo jsou bez příčiny polékli v jámě osídlo své, bez příčiny vykopali jámu duši mé. ⁸Připadniž na ně setření, jehož se nenadáli, a síť jejich, kterouž ukryli, ať je uloví; s hřmotem ať do ní vpadnou. ⁹Duše má pak ať se veselí v Hospodinu, a ať raduje se v spasení jeho. ¹⁰A tuť všechny kosti mé řeknou: Hospodine, kdo jest podobný tobě, ješto vytrhuješ ztrápeného z moci toho, kterýž nad něj silnější jest, tolikéž chudého a nuzného od toho, kterýž ho násilně loupí? ¹¹Povstávají svědkové lživí, a na to, o čemž nevím, dotazují se mne. ¹²Zlým za dobré mi se odplacují, duše mé zbaviti mne chtěje, ¹³Ješto já v nemoci jejich pytlem jsem se přiodíval, duši svou postem trápil, a sám u sebe za ně často se modlil. ¹⁴Jako k příteli, jako k bratru vlastnímu jsem chodíval; jakožto ten, kterýž po matce kvílí, smutek nesa, tak jsem se ponižoval. ¹⁵Ale oni z mého zlého radovali se, a rotili se; shromažďovali se proti mně i ti nejnevážnější, o čemž jsem nevěděl; utrhalí mi, a nemlčeli. ¹⁶S pokrytci, posměvači, fatkáři škřipěli na mne zuby svými. ¹⁷Pane, dlouho-liž se dívati budeš? Vytrhni duši mou od zhouby jejich, od lvů jedinkou mou.

Být dospělý je špinavá práce, ale někdo to dělat musí.

Robert Fulghum

¹⁸ I budu tě oslavovati v shromáždění velikém, ve množství lidu tebe chváliti budu. ¹⁹ Nechažť se nade mnou neradují ti, kteříž bezprávně ke mně se nepřátelsky mají; ti, kteříž mne nenávidí bez příčiny, ať nemhourají očima. ²⁰ Neboť nemluví ku pokoji, ale proti pokojným na zemi slova lstivá vymýšlejí. ²¹ Anobř rozdírají proti mně ústa svá, a říkají: Hahá, hahá, jižť vidí oko naše. ²² Vidíš ty to, Hospodine, neodmlčuj se, Pane, nevzdaluj se ode mne. ²³ Probudíš se a procítíš k soudu mému, Bože můj a Pane můj, k obhájení pře mé. ²⁴ Sud mne podle spravedlnosti své, Hospodine Bože můj, ať se neradují nade mnou. ²⁵ Ať neříkají v srdci svém: Měhoděk duši naší; ať neříkají: Sehltili jsme jej. ²⁶ Ale ať se zahanbí a zapýří všickni radující se mému zlému, v stud a hanbu ať jsou oblečeni ti, kteříž se zpínají proti mně. ²⁷ Ti pak, kteříž mi přejí mé spravedlnosti, ať plésají, a radují se, a ať říkají vždycky: Veleslaven budiž Hospodin, kterýž přeje pokoje služebníku svému. ²⁸ I můj jazyk ohlašovati bude spravedlnost tvou, a na každý den chválu tvou.

36 Přednímu z kantorů, služebníka Hospodinova Davida. ² Převrácenost bezbožníka pojišťuje u vnitřnosti srdce mého, že není žádné bázně Boží před očima jeho. ³ Nebo mu ona pochlebuje před očima jeho, aby vykonal nepravost svou až do zošklivení. ⁴ Slova úst jeho jsou nepravá a lstivá, přestal srozumívati, aby dobře činil. ⁵ Nepravost smýšlí i na ložci svém, ustavuje se na cestě nedobré, zlého se nevaruje. ⁶ Hospodine, až do nebes milosrdenství tvé, pravda tvá až do nejvyšších oblaků. ⁷ Spravedlnost tvá jako nejvyšší hory, soudové tvoji jako hlubokost nesmírná; lidi i hovada sám zachovávaš, Hospodine. ⁸ Jak převelmi drahé jest milosrdenství tvé, Bože, a protož synové lidští v stínu křídel tvých doufají. ⁹ Tučností domu tvého rozvlažování bývají, a potokem rozkoší svých napájíš je. ¹⁰ Nebo u tebe jest studnice života, a v světle tvém světlo vidíme. ¹¹ Rozprostří milosrdenství své na ty, kteříž tebe znají, a spravedlnost tvou na upřímé srdcem. ¹² Nechažť nedotírá na mne noha pyšných, a ruka bezbožníků ať mne nezavozuje. ¹³ Tam, kdež padají činitelé nepravosti, poraženi bývají, a nemohou povstati.

37 Žalm Davidův. Nehněvej se příčinou zlostníků, nechťž záviděti těm, kteříž páší nepravost. ² Nebo jako tráva v náhle podťati budou, a jako zelená bylina uvadnou. ³ Doufej v Hospodina, a čiň dobré, přebývej na zemi a živ se spravedlivě. ⁴ Těš se v Hospodinu, a dá tobě žádosti srdce tvého. ⁵ Uval na Hospodina cestu svou, a slož v něm naději, onť zajisté všecko spraví. ⁶ A vyvedeť spravedlnost tvou jako světlo, a nevinu tvou jako poledne. ⁷ Mlčelivě se měj k Hospodinu, a očekávej na něj pečlivě. Nekormuť se příčinou toho, jemuž se daří na cestě jeho, příčinou člověka, kterýž provodí, cožkoli umyslí. ⁸ Pusť mimo sebe hněv, a zanech prchlivosti; nezpouzej se tak, abys zle činiti chtěl. ⁹ Nebo zlostníci vyplnění budou, ale ti, kteříž očekávají na Hospodina, dědičně zemí vládnouti budou. ¹⁰ Po malé chvíli zajisté, ať bezbožníka nebude, a pohledíš na místo jeho, ať ho již není. ¹¹ Ale tiš dědičně obdrží zemi, a rozkoš míti budou ve množství pokoje. ¹² Zle myslí bezbožník o spravedlivém, a škřipí na něj zuby svými, ¹³ Ale Hospodin směje se jemu; nebo vidí, že se přibližuje den jeho. ¹⁴ Vytrhujíť bezbožníci meč, a natahují lučiště své, aby porazili chudého a nuzného, aby hubili ty, kteříž jsou ctného obcování; ¹⁵ Ale meč jejich vejde v jejich srdce, a lučiště jejich budou polámana. ¹⁶ Lepší jest málo, což má spravedlivý, než velká bohatství bezbožníků mnohých. ¹⁷ Nebo ramena bezbožných polámana budou, spravedlivé pak zdržuje Hospodin. ¹⁸ Znáť Hospodin dny upřímých, protož dědictví jejich na věky zůstane. ¹⁹ Nebudouť zahanbeni v čas zlý, a ve dnech hladu nasyceni budou; ²⁰ Ale bezbožníci zahynou, a nepřátelé Hospodinovi, jak tuk beranů s dymem mizí, tak zmizí. ²¹ Vypůjčuje bezbožník, a nemá co oplatiti, ale spravedlivý milost činí, a rozdává. ²² Nebo požehnaní ode Pána zemí vládnouti budou, ale zlořečení od něho budou vyplnění. ²³ Krokové člověka spravedlivého od Hospodina spravování bývají, a cestu jeho libuje. ²⁴ Jestliže by upadl, neurazí se; nebo Hospodin drží jej za ruku jeho. ²⁵ Mlad jsem byl, a sstaral jsem se, a neviděl

36:2 Pojišťuje. Většina českých překladů se lehce vzdaluje od původního významu: *Převrácenost zkaženého říká v mém srdci, že není bázně Boží před jeho očima.* Je to zajímavá introspektivní sonda: Ačkoliv nevidíme do nitra druhého člověka, jeho chování nám napoví (a náš vnitřní hlas to potvrdí), v jakém stavu je jeho vztah s Bohem. Někteří (žel, mnozí) zákoníci (podobně jako Jobovi přátelé) rádi posuzují něčí vztah s Bohem podle toho, co se mu děje, vnějšími okolnostmi, které mu přicházejí do života, nikoliv zralostí jeho chování, postojů a reakcí na ně.

37:7 Mlčelivě. Nikoliv: Budu si krmit křivdu a emoční vzkypělost, ale když nastane čas na modlitbu, tak na to na chvíli přestanu myslet. Před Bohem mluví celé naše srdce (Dt 6:5); naše myšlenky

včetně emocí mohou být zbožné nebo hříšné. Když dokážeme v poslušnosti Božího Slova své spuštěné emoce umlčet – ne přemocť je silou jako balón stlačený pod vodu, nýbrž opravdu se jich zřícť, „vypustit je“, a tak je zbavit síly, aby už s nás už neovládaly – pak už jsme substanciálně uzdraveni. Tím se nám podařilo pravou zbožností překlenout dekády trauma-informovaných terapií. Znamená to větší zodpovědnost, musíme být stále ve střehu, budeme mít tendenci k relapsům (jsou pravidelnou součástí každé rekonvalescence), nikdy nesmíme usnout na vavřínech, ale už víme, jak na to. Pořád budou vznikat situace, připomínající stará traumata, ve kterých emoce budou vystaveny pokušení se znovu spustit, ale už budou jako pohádkové Jezinky, škrábající pouze zvenčí na zamčené dveře.

jsem spravedlivého opuštěného, ani semene jeho žebrati chleba. ²⁶ Každého dne milost činí, i půjčuje, a však símě jeho jest v požehnání. ²⁷ Odstup od zlého, a čiň dobré, a bydliti budeš na věky. ²⁸ Nebo Hospodin miluje soud, a neopouští svatých svých, na věky v stráži jeho budou; símě pak bezbožníků bude vypléněno. ²⁹ Ale spravedliví ujmou zemi dědičně, a na věky v ní přebývati budou. ³⁰ Ústa spravedlivého mluví moudrost, a jazyk jeho vynáší soud. ³¹ Zákon Boha jeho jest v srdci jeho, pročez nepodvrtnou se nohy jeho. ³² Špehujet bezbožník po spravedlivém, a hledá ho zahubiti; ³³ Ale Hospodin ho nenechá v ruce jeho, aniž ho dopustí potupiti, když by souzen byl. ³⁴ Očekávejž tedy na Hospodina, a ostríhej cesty jeho, a on tě povýší, abys dědičně obdržel zemi, z níž že vykořenění budou bezbožníci, uhlédáš. ³⁵ Viděl jsem bezbožníka hrozné síly, an se rozložil jako zelený samorostlý strom. ³⁶ Ale tudíž pomínul, a aj nebylo ho; nebo hledal jsem ho, a není nalezen. ³⁷ Pozor měj na pobožného, a viz upřímeho, žeť takového člověka poslední věci jsou potěšené, ³⁸ Přestupníci pak že tolikéž vyhlazeni budou, a bezbožníci naposledy vyťati. ³⁹ Ale spasení spravedlivých jest od Hospodina, onť jest síla jejich v času ssoužení. ⁴⁰ Spomáhát jim Hospodin, a je vytrhuje, vytrhuje je od bezbožníků, a zachovává je; nebo doufají v něho.

38 Žalm Davidův k připomínání. ² Hospodine, v prchlivosti své netresci mne, ani v hněvě svém kárej mne. ³ Nebo střely tvé uvázly ve mně, a ruka tvá na mne těžce dolehla. ⁴ Nic není celého v těle mém pro tvou hněvivost, nemají pokoje kosti mé pro hřích můj. ⁵ Nebo nepravosti mé vzešly nad hlavu mou, jako břímě těžké nemožné jsou mi k unesení. ⁶ Zahnojily se, a kyší rány mé pro bláznovství mé. ⁷ Pohrbený a sklíčený jsem náramně, každého dne v smutku chodím. ⁸ Nebo ledví má plná jsou mrzkosti, a nic není celého v těle mém. ⁹ Zemden jsem a potřín převelice, řvu pro úzkost srdce svého. ¹⁰ Pane, před tebou jest všecka žádost má, a vzdychání mé není před tebou skryto. ¹¹ Srdce mé zmítá se, opustila mne síla má, i to světlo očí mých není se mnou. ¹² Ti, kteříž mne milovali, a tovaryši moji, štítí se ran mých, a příbuzní moji zdaleka stojí. ¹³ Ti pak, kteříž stojí o bezživotí mé, osídla lécejí, a kteříž mého zlého hledají, mluví převráceně, a přes celý den lest a chytrost smýšlejí. ¹⁴ Ale já jako hluchý neslyším, a jako němý, kterýž neotvírá úst svých; ¹⁵ Tak jsem, jako člověk, kterýž neslyší, a v jehož ústech není žádného odporu. ¹⁶ Nebo na tě, Hospodine, očekávám, ty za mne odpovíš, Pane Bože můj. ¹⁷ Nebo jsem řekl: Ať se neradují ze mne, poklesla-li by se noha má, ať se pyšně nepozdvihují nade mnou, ¹⁸ Poněvadž k snášení bíd hotov jsem, anobřz bolest má vždycky jest přede mnou. ¹⁹ A že nepravosti své vyznávám, a pro hřích svůj tesklím. ²⁰ Pročez nepřátelé moji veselí jsouce, sílí se, a rozmnožují se ti, kteříž mne bez příčiny nenávidí. ²¹ A zlým za dobré mi se odplacující, činí mi protivenství, proto že dobrého následují. ²² Neopouštějž mne, Hospodine Bože můj, nevzdalujž se ode mne. ²³ Přispěj k spomožení mému, Pane spasení mého.

39 Přednímu zpěváku Jedutunovi, žalm Davidův. ² Řekl jsem: Ostríhati budu cest svých, abych nezhrěšil jazykem svým; pojmu v uzdu ústa svá, dokudž bude bezbožník přede mnou. ³ Mlčením byl jsem k němému podobný, umlčel jsem se i spravedlivého odporu, ale bolest má více zbouřena jest. ⁴ Hořelo ve mně srdce mé, roznicen jest oheň v přemýšlování mém, tak že jsem mluvil jazykem svým, řka: ⁵ Dej mi znáti, Hospodine, konec života mého, a odměření dnů mých jaké jest, abych věděl, jak dlouho trvati mám. ⁶ Aj, na dlaň odměřil jsi mi dnů, a věk můj jest jako nic před tebou, a jistě žeť není než pouhá marnost každý člověk, jakkoli pevně stojící. Sélah. ⁷ Jistě tak pomíjí člověk jako stín, nadarmo zajisté kvaluje se; shromažďuje, a neví, kdo to poběře. ⁸ Načež bych tedy nyní očekával, Pane? Očekávání mé jest na tebe. ⁹ A protože ode všech přestoupení mých vysvobod mne, za posměch bláznů nevystavuj mne. ¹⁰ Oněměl jsem, a neotevřel úst svých, proto že jsi ty učinil to. ¹¹ Odejmi ode mne metlu svou, nebo od sřívání ruky tvé docela zhynul jsem. ¹² Ty, když zehraním pro nepravost tresceš člověka, hned jako mol k zetlení přivodíš zdárnost jeho; marnost zajisté jest všeliký člověk. Sélah. ¹³ Vyslyšíž modlitbu mou, Hospodine, a volání mé přijmi v uši své; neodmlčujž se kvílení mému, nebo jsem příchozí a podruh u tebe, jako i všickni otcové moji. ¹⁴ Ponechej mne, ať se posílím, prvé než bych se odebral, a již zde více nebyl.

40 Přednímu zpěváku, Davidův žalm. ² Žálostivě očekával jsem na Hospodina, i naklonil se ke mně, a vyslyšel mé volání. ³ A vytáhl mne z čisterny hlučící, i z bláta bahnivého, a postavil na skále nohy mé, a kroky mé utvrdil. ⁴ A tak vložil v ústa má píseň novou, chválu Bohu našemu, což když uhlédají mnozí, i báti se, i doufání skládati budou v Hospodinu. ⁵ Blahoslavený ten člověk, kterýž skládá v Hospodinu svou naději, a neohlédá se na pyšné, ani na ty, kteříž se ke lži uchylují. ⁶ Mnohé věci činíš ty, Hospodine Bože můj, a divní jsou skutkové tvoji i myšlení tvá o nás; není, kdo by je pořád vyčísti mohl před tebou. Já chtěl-li bych je vymluviti a vypraviti, mnohem více jich jest, nežli vypraveno býti může. ⁷ Oběti a daru neoblíbils, ale uši jsi mi otevřel; zápalu a oběti za hřích nežádal jsi. ⁸ Tehdy řekl jsem: Aj, jduť, jakož v knihách psáno jest o mně. ⁹ Abych činil vůli

tvou, Bože můj, líbost mám; nebo zákon tvůj jest u prostřed vnitřností mých. ¹⁰ Ohlašoval jsem spravedlnost v shromáždění velikém; aj, rtů svých že jsem nezdržoval, ty znáš, Hospodine. ¹¹ Spravedlnosti tvé neukryl jsem u prostřed srdce svého, pravdu tvou a spasení tvé vypravoval jsem, nezatajil jsem milosrdenství tvého a pravdy tvé v shromáždění velikém. ¹² Ty pak, Hospodine, nevzdaluj slitování svých ode mne; milosrdenství tvé a pravda tvá vždycky at' mne ostříhají. ¹³ Neboť jsou mne obklíčily zlé věci, jimž počtu není; dostihly mne mé nepravosti, tak že prohlédnouti nemohu; rozmnožily se nad počet vlasů hlavy mé, a srdce mé opustilo mne. ¹⁴ Račiz ty mne, Hospodine, vysvoboditi; Hospodine, pospěšiz ku pomoci mé. ¹⁵ Zahanbeni buďte, a zapyřte se všickni, kteříž hledají duše mé, aby ji zahladili; zpět obrázení a v potupu dáni buďte, kteříž líbost mají v neštěstí mém. ¹⁶ Přijdiž na ně spuštění za to, že mne k hanbě přivésti usilují, říkajíce: Hahá, hahá. ¹⁷ Ale at' radují a veselí se v tobě všickni hledající tebe, a milující spasení tvé at' říkají vždycky: Veleslaven budiz Hospodin. ¹⁸ Já pak ačkoli chudý a nuzný jsem, Pán však pečuje o mne. Pomoc má a vysvoboditel můj ty jsi. Bože můj, neprodlévejž.

41 Přednímu zpěváku, žalm Davidův. ² Blahoslavený, kdož prozřetelný soud činí o chudém; v den zlý vysvobodí jej Hospodin. ³ Hospodin ho ostřeže, a obživí jej; blažený bude na zemi, aniž ho vydá líbosti nepřátel jeho. ⁴ Hospodin ho na ložci ve mdlobě posílí, všecko ležení jeho v nemoci jeho promění. ⁵ Já řekl jsem: Hospodine, smiluj se nade mnou, uzdrav duši mou, nebo jsem tobě zhřešil. ⁶ Nepřátelé moji mluvili zle o mně, říkouce: Skoro-liž umřel, a zahyne jméno jeho? ⁷ A jestliže kdo z nich přichází, aby mne navštívil, pochlebenství mluví; srdce jeho sbírá sobě nepravost, a vyjda ven, roznáší ji. ⁸ Šeptávají se spolu proti mně všickni, kteříž mne nenávidí, a přičítají mi zlé věci, říkajíce: ⁹ Pomsta pro nešlechtnost přichytila se ho, a kdyžž se složil nepovstaneť zase. ¹⁰ Také i ten, s nímž jsem byl v přátelství, jemuž jsem se dověřoval, a kterýž jídal chléb můj, pozdvihl paty proti mně. ¹¹ Ale ty, Hospodine, smiluj se nade mnou, a pozdvihni mne, a odplatím jim; ¹² Abych odtud poznal, že mne sobě libuješ, když by se neradoval nade mnou nepřítel můj. ¹³ Mne pak v upřímnosti mé zachováš, a postavíš před obličejem svým na věky. ¹⁴ Požehnaný Hospodin Bůh Izraelský, od věků až na věky, Amen i Amen.

42 Přednímu zpěváku z synů Chóre, žalm vyučující. ² Jakož jelen řve, dychtě po tekutých vodách, tak duše má řve k tobě, ó Bože. ³ Žízni duše má Boha, Boha živého, a říká: Skoro-liž půjdu, a ukáži se před obličejem Božím? ⁴ Slzy mé jsou mi místo chleba dnem i nocí, když mi říkají každého dne: Kdež jest Bůh tvůj? ⁵ Na to když se rozpomínám, téměř duši svou sám v sobě vylévám, že jsem chodíval s mnohými, a ubírával jsem se s nimi do domu Božího s hlasitým zpíváním, a díkyňením v zástupu plésajících. ⁶ Proč jsi smutná, duše má, a proč se kormoutíš? Posečkej na Boha, neboť ještě vyznávají jej budu, i hojné spasení tváři jeho. ⁷ Můj Bože, jak tesklí duše má! Protož se na tě rozpomínám v krajíně Jordánské a Hermonské, na hoře Mitsar. ⁸ Propast propasti se ozývá k hlučení trub tvých, všecka vlnobití tvá a rozvodnění tvá na mne se svalila. ⁹ Věřím však, žeť mi udělí ve dne Hospodin milosrdenství svého, a v noci písnička jeho se mnou, a modlitba má k Bohu života mého. ¹⁰ Díím k Bohu silnému, skále své: Pročez jsi zapomenul se nade mnou? Proč pro ssoužení od nepřítelů v smutku mám choditi? ¹¹ Jako rána v kostech mých jest to, když mi utrhnají nepřátelé moji, říkajíce mi každého dne: Kdež jest Bůh tvůj? ¹² Proč jsi smutná, duše má, a proč se kormoutíš ve mně? Posečkej na Boha, neboť ještě vyznávají jej budu; onť jest hojné spasení tváři mé a Bůh můj.

43 Sud' mne, ó Bože, a zasaď se o mou při; od národu nemilosrdného, a od člověka lstivého a nepravého vytrhni mne. ² Nebo ty jsi Bůh mé síly. Proč jsi mne zapudil? Proč pro ssoužení od nepřítelů v smutku mám ustavičně choditi? ³ Sešliž světlo své a pravdu svou, to at' mne vodí a zprovedí na horu svatosti tvé a do příbytků tvých, ⁴ Abych přistoupil k oltáři Božímu, k Bohu radostného plésání mého, a budu tě oslavovati na harfě, ó Bože, Bože můj. ⁵ Proč jsi smutná, duše má, a proč se kormoutíš ve mně? Posečkej na Boha, neboť ještě vyznávají jej budu; onť jest hojné spasení tváři mé a Bůh můj.

44 Přednímu zpěváku z synů Chóre, vyučující. ² Bože, ušima svýma slýchali jsme, a otcové naši vypravovali nám o skutcích, kteréž jsi činíval za dnů jejich, za dnů starodávních. ³ Tys sám rukou svou vyhnal pohany, a vštípil jsi je; potřel jsi lidi, a je jsi rozplodil. ⁴ Neboť jsou neopanovali země mečem svým, aniž jim rámě jejich spomohlo, ale pravice tvá a rámě tvé, a světlost obličejů tvého, proto že jsi je zamiloval. ⁵ Ty jsi sám král můj, ó Bože, udílejš hojného spasení Jákobova. ⁶ V toběť jsme protivníky naše potírali, a ve jménu tvém pošlapávali jsme povstávající proti nám. ⁷ Neboť jsem v lučisti svém naděje neskládal, aniž mne kdy obrátil meč můj. ⁸ Ale ty jsi nás vysvobozoval od nepřátel našich, a kteříž nás nenávidí, ty jsi zahanboval. ⁹ A protož chválíme tě

Boha na každý den, a jméno tvé ustavičně oslavujeme. Sélah. ¹⁰ Ale nyní jsi nás zahnal i zahanbil, a nevycházíš s vojsky našimi. ¹¹ Obrátil jsi nás nazpět, a ti, kteříž nás nenávidí, rozchvátali mezi sebou jmění naše. ¹² Oddal jsi nás, jako ovce k snědení, i mezi pohany rozptýlil jsi nás. ¹³ Prodal jsi lid svůj bez peněz, a nenadsadils mzdy jejich. ¹⁴ Vydal jsi nás k utržení sousedům našim, ku posměchu a ku potupě těm, kteříž jsou vůkol nás. ¹⁵ Uvedl jsi nás v přísloví mezi národy, a mezi lidmi, aby nad námi hlavou zmítáno bylo. ¹⁶ Na každý den stydětí se musím, a hanba tváři mé přikrývá mne, ¹⁷ A to z příčiny řeči utrhajícího a hanějícího, z příčiny nepřitele a vymstívajícího se. ¹⁸ Všecko to přišlo na nás, a však jsme se nezapomenuli na tě, aniž jsme zrušili smlouvy tvé. ¹⁹ Neobrátilo se nazpět srdce naše, aniž se uchýlil krok náš od stezky tvé, ²⁰ Ačkoli jsi nás byl potřel na místě draků, a přikryl jsi nás stínem smrti. ²¹ Kdybychom se byli zapomenuli na jméno Boha svého, a pozdvihli rukou svých k bohu cizímu, ²² Zdaliž by toho Bůh byl nevyhledával? Nebo on zná skrytosti srdce. ²³ Anobř pro tebe mordováni býváme každého dne, jmíni jsme jako ovce k zabítí oddané. ²⁴ Procitíž, proč spíš, ó Pane? Probudíž se, a nezaháněj nás na věky. ²⁵ I pročež tvář svou skrýváš, a zapomínáš se na trápení a ssouzení naše? ²⁶ Neboť se již sklonila až k prachu duše naše, přilnul k zemi život náš. ²⁷ Povstaníž k našemu spomožení, a vykup nás pro své milosrdenství.

45 Přednímu kantoru z synů Chóre, na šošannim, vyučující. Píseň o lásce. ² Vyneslo srdce mé slovo dobré, vypravovati budu písně své o králi, jazyk můj jako péro hbitého písaře. ³ Krásnější jsi nad všechny syny lidské, rozlita jest i milost ve rtech tvých, proto že jest tobě požehnal Bůh až na věky. ⁴ Připaš meč svůj na bedra, ó reku udatný, prokaž důstojnost a slávu svou. ⁵ A v té slávě své šťastně vyjížděj s slovem pravdy, tichosti a spravedlnosti, a dokáže pravice tvá hrozných věcí. ⁶ Střely tvé jsou ostré, padatí budou od nich před tebou národové, proniknou až k srdci nepřátel královských. ⁷ Trůn tvůj, ó Bože, jest věčný a stálý, berla království tvého jestiť berla neupřímější. ⁸ Miluješ spravedlnost, a nenávidíš bezbožnosti, protož pomazal tě, Bože, Bůh tvůj olejem veselé nad účastníky tvé. ⁹ Mirra, aloe a kassia, všecka roucha tvá voní z paláců, z kostí slonových vzdělaných, nad ty, jenž tě obveselují. ¹⁰ Dcery králů jsou mezi vzácnými tvými, přistojíť i manželka tobě po pravici v ryzím zlatě. ¹¹ Slyšiž, dcerko, a viz, a nakloň ucha svého, a zapomeň na lid svůj a na dům otce svého. ¹² I zalíbí se králi tvá krása; onť jest zajisté Pán tvůj, protož skláněj se před ním. ¹³ Tuť i Tyrští s dary, před obličejem tvým kořiti se budou bohatí národové. ¹⁴ Všecka slavná jest dcera královská u vnitřku, roucho zlatem vytkávané jest oděv její. ¹⁵ V rouše krumpovaném přivedena bude králi, i panny za ní, družičky její, přivedeny budou k tobě. ¹⁶ Přivedeny budou s radostí velikou a plésáním, a vejdou na palác královský. ¹⁷ Místo otců svých budeš mítí syny své, kteréž postavíš za knížata po vši zemi. ¹⁸ V paměť uvediti budu jméno tvé po všechny věky, pročež oslavovati tě budou národové na věky věků.

46 Přednímu kantoru z synů Chóre, píseň na alamoť. ² Bůh jest naše útočiště i síla, ve všelikém ssouzení pomoc vždycky hotová. ³ A protož nebudeme se báti, byť se pak i země podvrátila, a zpřevracely se hory do prostřed moře. ⁴ Byť i ječely, a kormoutily se vody jeho, a hory se rozrážely od dutí jeho. Sélah. ⁵ Potok a pramenové jeho obveselují město Boží, nejsvětější z příbytků Nejvyššího. ⁶ Bůh jest u prostřed něho, nepohneť se; přispějet jemu Bůh na pomoc hned v jitře. ⁷ Když hlučeli národové, a pohnula se království, vydal hlas svůj, a rozplynula se země. ⁸ Hospodin zástupů jest s námi, hradem vysokým jest nám Bůh Jákobův. Sélah. ⁹ Podťe, vizte skutky Hospodinovy, jakýchť jest pustin nadělal na zemi. ¹⁰ Přítrž činí bojům až do končin země, lučičtě láme, kopí posekává, a vozy spaluje ohněm, ¹¹ Mluvě: Upokojtež se, a vězte, žeť jsem já Bůh, kterýž vyvýšen budu mezi národy, vyvýšen budu na zemi. ¹² Hospodin zástupů jest s námi, hradem vysokým jest nám Bůh Jákobův. Sélah.

47 Přednímu zpěváku z synů Chóre, žalm. ² Všickni národové plésejte rukama, trubte Bohu s hlasitým prozpěvováním. ³ Nebo Hospodin nejvyšší, hrozný, jest král veliký nade vši zemi. ⁴ Uvozuje lidi v moc naši, a národy pod nohy naše. ⁵ Oddělil nám za dědictví naše slávu Jákobovu, kteréhož miloval. Sélah. ⁶ Vstoupil Bůh s troubením, Hospodin s zvukem trouby. ⁷ Žalmy zpívejte Bohu, zpívejte; zpívejte žalmy králi našemu, zpívejte. ⁸ Nebo král vši země Bůh jest, zpívejte žalmy rozumně. ⁹ Kralujeť Bůh nad národy, Bůh sedí na trůnu svém svatém. ¹⁰ Knížata národů připojili se k lidu Boha Abrahamova; nebo pavézy země Boží jsou, pročež on náramně vyvýšen jest.

48 Píseň žalmu synů Chóre. ² Veliký jest Hospodin, a převelmi chvalitebný v městě Boha našeho, na hoře svatosti své. ³ Ozdoba krajiny, útěcha vši země jestiť hora Sion, k straně půlnoční, město krále velikého. ⁴ Bůh na palácích jeho, a znají ho býti vysokým hradem. ⁵ Nebo aj, králové když se shromáždili a spolu

táhli, ⁶Sami to uzřevše, velmi se divili, a předěšení byvše, náhle utíkali. ⁷Tuť jest je strach popadl, a bolest jako ženu rodící. ⁸Větrem východním rozrážíš lodí Tarské. ⁹Jakž jsme slýchali, tak jsme spatřili, v městě Hospodina zástupů, v městě Boha našeho. Bůh upevní je až na věky. ¹⁰Rozjímáme, ó Bože, milosrdenství tvé u prostřed chrámu tvého. ¹¹Jakož jméno tvé, Bože, tak i chvála tvá až do končin země; pravice tvá zajisté plná jest spravedlnosti. ¹²Raduj se, horo Sione, plésejte, dcery Judské, z příčiny soudů Božích. ¹³Obejděte Sion, a obstupte jej, sečtete věže jeho. ¹⁴Přiložte mysl svou k ohradě, popatřte na paláce jeho, abyste uměli vypravovati věku potomnímu, ¹⁵Že tento Bůh jest Bůh náš na věčné věky, a že on vůdce náš bude až do smrti.

49 Přednímu kantoru z synů Chóre, žalm. ²Slyšte to všickni národové, pozorujte všickni obyvatelé zemští. ³Tak z lidu obecného, jako z povýšených, tak bohatý, jako chudý. ⁴Ústa má mluvití budou moudrost, a přemýšlování srdce mého rozumnost. ⁵Nakloním k přísloví ucha svého, a při harfě vykládati budu připovídku svou. ⁶I proč se báti mám ve dnech zlých, aby nepravost těch, kteříž mi na paty šlapají, mne obklíčiti měla? ⁷Kteríž doufají v svá zboží, a množstvím bohatství svého se chlubí. ⁸Žádný bratra svého nijakž vykoupiti nemůže, ani Bohu za něj dáti mzdy vyplacení, ⁹(Neboť by velmi drahé musilo býti vyplacení duše jejich, protož nedovedeť toho na věky), ¹⁰Aby živ byl věčně, a neviděl porušení. ¹¹Nebo se vídá, že i moudří umírají, blázen a hovadný člověk zároveň hynou, zboží svého i cizím zanechávající. ¹²Myšlení jejich jest, že domové jejich věční jsou, a příbytkové jejich od národu do pronárodu; pročez je po krajinách nazývají jmény svými. ¹³Ale člověk v slávě netrvá, jsa podobný hovadům, kteráž hynou. ¹⁴Taková snažnost jejich jest bláznovstvím při nich, však potomci jejich ústy svými to schvalují. Sélah. ¹⁵Jako hovada v pekle skladeni budou, smrt je žráti bude, ale upřímí panovati budou nad nimi v jitře; způsob pak oněchno aby zvetšel, z příbytku svého octnou se v hrobě. ¹⁶Ale Bůh vykoupí duši mou z moci pekla, když mne přijme. Sélah. ¹⁷Neboj se, když by někdo zbohatl, a když by se rozmnožila sláva domu jeho. ¹⁸Při smrti zajisté ničeho nevezme, aniž sstoupí za ním sláva jeho. ¹⁹Ačťkoli duši své, pokudž jest živ, lahodí; k tomu chválí jej i jiní, když sobě čistě povoluje: ²⁰A však musí se odebrati za věkem otců svých, a na věky světla neuzří. ²¹Summou: Člověk jsa ve cti, neusrozumí-li sobě, bývá učiněn podobný hovadům, kteráž hynou.

50 Žalm Azafovi. Bůh silný, Bůh Hospodin mluvil, a přivolał zemi od východu slunce i od západu jeho. ²Z Siona v dokonalé kráse Bůh zastkvěl se. ³Béřet se Bůh náš, a nebude mlčeti; oheň před ním vše zírati bude, a vůkol něho vichřice náramná. ⁴Zavolał nebes s hůry i země, aby soudil lid svůj, řka: ⁵Shromažďte mi svaté mé, kteříž smlouvu se mnou učinili při obětech. ⁶I budou vypravovati nebesa spravedlnost jeho; nebo sám Bůh soudce jest. Sélah. ⁷Slyš, lide můj, a buduť mluvití, Izraeli, a buduť tebou osvědčovati. Já zajisté Bůh, Bůh tvůj jsem. ⁸Nechci tě obviňovati z příčiny obětí tvých, ani zápalů tvých, že by vždycky přede mnou nebyli. ⁹Nevezmuť z domu tvého volka, ani z chlévů tvých kozlů. ¹⁰Nebo má jest všecka zvěř lesní, i hovada na tisíci horách. ¹¹Já znám všecko ptactvo po horách, a zvěř polní před sebou mám. ¹²Zlačným-li, nic tobě o to nedím; nebo můj jest okršlek zemský i plnost jeho. ¹³Zdaliž jídám maso z volů, a pijím krev kozlovou? ¹⁴Obětuj Bohu obět chvály, a plň Nejvyššímu své sliby; ¹⁵A vzývej mne v den ssoužení, vytrhnu tě, a ty mne budeš slaviti. ¹⁶Sic jinak bezbožníku praví Bůh: Což tobě do toho, že ty vypravuješ ustanovení má, a béřeš smlouvu mou v ústa svá, ¹⁷Poněvadž jsi vzal v nenávisť kázeň, a zavrhl jsi za sebe slova má. ¹⁸Vidíš-li zloděje, hned s ním běžíš, a s cizoložníky díl svůj máš. ¹⁹Ústa svá pouštíš ke zlému, a jazyk tvůj skládá lest. ²⁰Usazuješ se, a mluvíš proti bratru svému, a na syna matky své lehkost uvodíš. ²¹To jsi činil, a já mlčel jsem. Měl-liž jsi ty se domnívati, že já tobě podobný budu? Nýbrž trestati tě budu, a představím to před oči tvé. ²²Srozumětež tomu již aspoň vy, kteříž se zapomínáte na Boha, abych snad nepochytil, a nebyl by, kdo by vytrhl. ²³Kdož obětuje obět chvály, tenť mne uctí, a tomu, kdož napravuje cestu svou, ukáži spasení Boží.

51 Přednímu z kantorů, žalm Davidův, ²Když k němu přišel Nátan prorok, po jeho vjití k Betsabé. ³Smiluj se nade mnou, Bože, podlé milosrdenství svého, podlé množství slitování svých shlad přestoupení má. ⁴Dokonale obmej mne od nepravosti mé, a od hříchu mého očist' mne. ⁵Nebo já znám přestoupení svá, a hřích můj přede mnou jest ustavičně. ⁶Tobě, tobě samému, zhřešil jsem, a zlého se před očima tvýma dopustil, abys spravedlivý zůstal v řečech svých, a bez úhony v soudech svých. ⁷Aj, v nepravosti zplozen jsem, a v hříchu počala mne matka má. ⁸Aj, ty libuješ pravdu u vnitřnostech, nadto skrytou moudrost zjevil jsi mi. ⁹Vyčist' mne yzopem, a očištěn budu, umej mne, a nad sníh bělejší budu. ¹⁰Dej mi slyšeti radost a potěšení, tak ať zpléší kosti mé, kteráž jsi potřel. ¹¹Odvrať tvář svou přísnou od hříšností mých, a vymaž všechny nepravosti mé.

50:16 Vypravuješ. Bůh nestojí o pokrytce, kteří o něm mluví, byť pravdivě, avšak sami podle jeho slova nežijí (vv. 17–21). Bohu nepřijímá

naší slávu „objektivní“ fakta o něm, ale svědectví proměněného života (srv. čl. Proč andělé nezvěstují evangelium? Sk 10 na str. 643).

¹² Srdce čisté stvoř mi, ó Bože, a ducha přímého obnov u vnitřnostech mých. ¹³ Nezamítej mne od tváři své, a Ducha svatého svého neodjíměj ode mne. ¹⁴ Navrať mi radost spasení svého, a duchem dobrovolným utvrď mne. ¹⁵ I budu vyučovati přestupníky cestám tvým, aby hříšníci k tobě se obraceli. ¹⁶ Vytrhni mne z pomsty pro vylití krve, ó Bože, Bože spasiteli můj, a buďeť s veselím prozpěvovati jazyk můj o spravedlnosti tvé. ¹⁷ Pane, rty mé otevři, i budou ústa má zvěstovati chválu tvou. ¹⁸ Nebo neoblíbil bys oběti, bychť ji i dal, aniž bys zápalu přijal. ¹⁹ Oběti Boží duch skroušený; srdcem skroušeným a potřebným, Bože, nezhrzíš. ²⁰ Dobrotivě nakládej z milosti své s Sionem, vzdělej zdi Jeruzalémské. ²¹ A tehďž sobě zalíbíš oběti spravedlnosti, zápaly a pálení celých obětí, tehďžť voly na oltáři tvém obětovati budou.

52 Přednímu z kantorů, vyučující žalm Davidův. ² Když přišel Doeg Idumejský, a zvěstoval Saulovi, a pověděl mu, že David všel do domu Achimelechova. ³ Proč se chlubiš nešlechtností, ty mocný? Milosrdenství Boha silného trvá každého dne. ⁴ Těžkosti obmyslí jazyk tvůj, tak jako břitva nabroušená lest provodí. ⁵ Miluješ zlé více než dobré, raději lež mluvíš než spravedlnost. Sélah. ⁶ Miluješ všelijaké řeči k sehlcení, a jazyk ošemetný. ⁷ I tebeť Bůh silný zkazí na věky, pochytí tě, a vytrhne tě z stánku, a vykoření z země živých. Sélah. ⁸ Což spravedliví vidouce, budou se báti a jemu posmívati: ⁹ Aj, toť jest ten člověk, kterýž neskládal v Bohu síly své, ale doufaje ve množství bohatství svých, zmocňoval se v zlosti své. ¹⁰ Já pak budu jako oliva zelenající se v domě Božím; neboť jsem naději složil v milosrdenství Božím na věky věků. ¹¹ Oslavovati tě budu, Pane, na věky, že jsi to učinil, a poshovím na jméno tvé, neboť jest vzácné před obličejem svatých tvých.

53 Přednímu z kantorů na machalat, vyučující žalm Davidův. ² Říká blázen v srdci svém: Není Boha. Porušení jsou, a ohavnou páší nepravost; není, kdo by činil dobré. ³ Bůh s nebe popatřil na syny lidské, aby viděl, byl-li by kdo rozumný a hledající Boha. ⁴ Aj, každý z nich nazpět odšel, napořád neužiteční učinění jsou; není, kdo by činil dobré, není ani jednoho. ⁵ Zdalíž nevědí všickni činitelé nepravosti, lid můj sžírajíce, jako by chléb jedli? Boha pak nevzývají. ⁶ Tuť se náramně strašiti budou, kdež není strachu. Bůh zajisté rozptýlí kosti těch, kteříž tě vojensky oblehli; zahanbíš je, nebo Bůh pohrdl jimi. ⁷ Ó by z Siona dáno bylo spasení Izraelovi. Když Bůh zase přivede zajaté lidu svého, plésati bude Jákob, a veseliti se Izrael.

54 Přednímu z kantorů na neginot, vyučující žalm Davidův. ² Když přišli Zifejští, a řekli Saulovi: Nevíš-liž, že se David pokrývá u nás? ³ Bože, spasena mne učň pro jméno své, a v moci své veď při mou. ⁴ Bože, slyš modlitbu mou, pozoruj řeči úst mých. ⁵ Neboť jsou cizí povstali proti mně, a ukrutníci hledají duše mé, nepředstavující sobě Boha před obličej svůj. Sélah. ⁶ Aj, Bůhť jest spomocník můj; Pán s těmi jest, kteříž jsou podpůrcové života mého. ⁷ Odplat zlým nepřátelům svým, v pravdě své vypleň je, ó Pane. ⁸ I buduť dobrovolně oběti obětovati, slaviti budu jméno tvé, Hospodine, proto že jest dobré. ⁹ Nebo z ssouzení všelikého vytrhl mne Bůh, nýbrž i pomstu nad nepřátely mými vidělo oko mé.

55 Přednímu kantoru na neginot, vyučující žalm Davidův. ² Slyš, ó Bože, modlitbu mou, a neskrývej se před prosbou mou. ³ Pozoruj a vyslyš mne, neboť naříkám v úpění svém, a kormoutím se, ⁴ A to pro křik nepřítelů, pro nátisk bezbožníka; neboť sčítají na mne lživé věci, a s vzteklostí se proti mně postavují. ⁵ Srdce mé bolestí ve mně, a strachové smrti připadli na mne. ⁶ Bázeň a strach přišel na mne, a hrůza přikvačila mne. ⁷ I řekl jsem: Ó bych měl křídla jako holubice, zaletěl bych a poodpočinul. ⁸ Aj, daleko bych se vzdálil, a přebýval bych na poušti. Sélah. ⁹ Pospíšil bych ujíti větru prudkému a vichřici. ¹⁰ Zkaz je, ó Pane, změť jazyk jejich, neboť jsem spatřil bezpráví a rozbroj v městě. ¹¹ Dnem i nocí ty věci je obkličují po zdech jeho, a v prostředku jeho jest nepravost a převrácenost. ¹² Těžkosti jsou u prostřed něho, aniž vychází chytrost a lest z ulic jeho. ¹³ Nebo ne nějaký nepřítel útržky mi činil, sic jinak snesl bych to; ani ten, kdož mne nenávidí, pozdvihl se proti mně, nebo skryl bych se před ním: ¹⁴ Ale ty, člověče mně rovný, vůdce můj a domácí můj; ¹⁵ Ješto jsme spolu mile tajné rady drživali, a do domu Božího společně chodívali. ¹⁶ Ó by je smrt náhle přikvačila, tak aby za živa sstoupiti musili do pekla; nebo jest nešlechtnost v příbytcích jejich a u prostřed nich. ¹⁷ Já pak k Bohu volati budu, a Hospodin vysvobodí mne. ¹⁸ U večer, i ráno, též o poledni modliti se, a nezbedně volati budu, až i vyslyší hlas můj. ¹⁹ Vykoupit duši mou, tak aby v pokoji byla před válkou proti mně; nebo veliké množství bylo jich při mně. ²⁰ Vyslyšit Bůh silný, a je ssouží, (neboť sedí od věčnosti, Sélah), proto že nenapравují, aniž se bojí Boha. ²¹ Vztáhl ruce své na ty, kteříž s ním pokoj měli, a zrušil smlouvu svou. ²² Libější než máslo byla slova úst jeho, ale v srdci boj; měkčejší nad olej řeči jeho, a však byly jako mečové. ²³ Uvrz na Hospodina břímě své, a onť opatrovati tě bude, aniž dopustí, aby na věky pohnut byl spravedlivý. ²⁴ Ale onyno, ty Bože, sveděš do jámy zatracení; lidé zajisté vražedlní a lstiví nedojdou polovice dnů svých, já pak v tebe doufati budu.

56 Přednímu z kantorů, o něm holubici v místech vzdálených, zlatý žalm Davidův, když ho jali Filistinští v Gát. ²Smiluj se nade mnou, ó Bože, nebo mne sehlití chce člověk; každého dne boj veda, ssuzuje mne. ³Sehlití mne usilují na každý den moji nepřátelé; jistě žet jest mnoho válčících proti mně, ó Nejvyšší. ⁴Kteréhokoli dne strach mne obkličuje, v tebe doufám. ⁵Boha chváliti budu z slova jeho, v Boha doufati budu, aniž se budu báti, aby mi co mohlo učiniti tělo. ⁶Na každý den slova má převracejí, proti mně jsou všecka myšlení jejich ke zlému. ⁷Spolu se scházejí, skrývají se, a šlepějí mých šetří, číhajíce na duši mou. ⁸Za nešlechetnost-liž zniknou pomsty? V prchlivosti, ó Bože, smeceš lidi ty. ⁹Ty má utíkání v počtu máš, schovej slzy mé do láhvice své, a což bys jich v počtu neměl? ¹⁰A tehdyť obrázení budou zpět nepřátelé moji v ten den, když volati budu; toť vím, že Bůh při mně stojí. ¹¹Jáť budu Boha chváliti z slova, Hospodina oslavovati budu z slova jeho. ¹²V Boha doufám, nebudu se báti, aby mi co učiniti mohl člověk. ¹³Tobě jsem, Bože, učinil sliby, a protož tobě vzdám chvály. ¹⁴Nebo jsi vytrhl z smrti duši mou, a nohy mé od poklesnutí, tak abych stále chodil před Bohem v světle živých.

57 Přednímu kantoru, jako: Nevyhlazuj, zlatý žalm Davidův, když utekl před Saulem do jeskyně. ²Smiluj se nade mnou, ó Bože, smiluj se nade mnou; neboť v tebe doufá duše má, a v stínu křídel tvých schráním se, až přejde ssoužení. ³Volati budu k Bohu nejvyššímu, k Bohu silnému, kterýž dokonává za mne. ⁴Onť pošle s nebe, a zachová mne od potupy usilujícího mne sehlití. Sélah. Pošle Bůh milosrdenství své a pravdu svou. ⁵Duše má jest u prostřed lvů, bydlím mezi paliči, mezi lidmi, jejichž zubové kopí a střely, a jazyk jejich jako ostrý meč. ⁶Vyvyšíš se nad nebesa, ó Bože, a nade všecku zemi sláva tvá. ⁷Tenata roztáhli nohám mým, sklíčili duši mou, vykopali přede mnou jámu, ale sami upadli do ní. Sélah. ⁸Hotovo jest srdce mé, Bože, hotovo jest srdce mé, zpívati a oslavovati tě budu. ⁹Probuď se, slávo má, probuď se, loutno a harfo, když v svitání povstávám. ¹⁰Slaviti tě budu mezi lidmi, Pane, žalmy prozpěvovati tobě budu mezi národy. ¹¹Nebo veliké jest až k nebi milosrdenství tvé, a až k nejvyšším oblakům pravda tvá. ¹²Vyvyšíš se nad nebesa, ó Bože, a nade všecku zemi sláva tvá.

58 Přednímu z kantorů, jako: Nevyhlazuj, Davidův žalm zlatý. ²Právě-liž vy, ó shromáždění, spravedlnost vypovídáte? Uprímně-liž soudy činíte, vy synové lidští? ³Anobř raději nepravosti v srdci ukládáte, a násilí rukou svých v zemi této odvažujete. ⁴Uchýlili se bezbožníci hned od narození, pobloudili hned od života matky, mluvíce lež. ⁵Jed v sobě mají jako jedovatý had, jako lítý had hluchý, kterýž zacpává ucho své, ⁶Aby neslyšel hlasu zaklínačů, a čarodějníka v čářích vycvičeného. ⁷Ó Bože, potři jim zuby v ústech jejich, střenovní zuby lvíčat těch polámej, Hospodine. ⁸Nechť se rozplynou jako voda, a zmizejí; ať jsou jako ten, kterýž napíná luk, jehož však střely se lámí, ⁹Jako hlemejžd, kterýž tratí se a mizí, jako nedochůdce ženy, ješto nespatrilo slunce. ¹⁰Prvé než lidé pocítí trní jejich a bodláku, hned za živa zapálením jako vichřicí zachvázení budou. ¹¹I bude se veselíti spravedlivý, když uzří pomstu, nohy své umyje ve krvi bezbožníka. ¹²Ano dí každý: V pravdě, žet má užitek spravedlivý, jistě, žet jest Bůh soudce na zemi.

59 Přednímu z kantorů, jako: Nevyhlazuj, Davidův žalm zlatý, když poslal Saul, aby střeouc domu, zabili ho. ²Vytrhni mne od nepřátel mých, Bože můj; před těmi, kteříž povstávají proti mně, bezpečna mne učíň. ³Vytrhni mne od těch, kteříž páší nepravost, a od mužů vražedlných zachovej mne. ⁴Neb aj, zálohy činí duši mé, sbírají se proti mně mocní, bez mého provinění a bez hříchu mého, ó Hospodine. ⁵Beze vši mé nepravosti sbíhají se, a strojí; povstaniž mně vstříc, a popatr. ⁶Sám ty, Hospodine Bože zástupů, Bože Izraelský, prociť, abys navštívil všechny národy, aniž se smilovávej nad kterým z těch převrácenců nešlechetných. Sélah. ⁷Navracejí se k večerou, štěkají jako psi, a běhají okolo města. ⁸Aj, coť vynášejí ústy svými! Mečové jsou ve rtech jejich, nebo říkají: Zdalíž kdo slyší? ⁹Ale ty, Hospodine, směješ se jim, posmíváš se všechněm národům. ¹⁰Když on moc provozuje, na tebe pozor míti budu, nebo ty, Bože, jsi hrad můj vysoký. ¹¹Bůh mně milosrdný předejdeť mne, Bůh dá mi viděti pomstu nad nepřátely mými. ¹²Nezbijej jich, aby nezapomněl lid můj, ale zmítej jimi mocí svou, a sházej je, pavézo naše, ó Pane. ¹³Hřích úst svých, slova rtů svých, (postizení jsouce v pýše své, pro prokletí a chřadnutí), ať vypravují. ¹⁴Zahlad v prchlivosti, zahlad je, ať jich není, ať poznají, že Bůh panuje v Jákobovi i do končin země. Sélah. ¹⁵I nechažť se pak zase navracejí k večerou, štěkají jako psi, a běhají okolo města. ¹⁶Nechať těkají, a potravu hledají, však hladovíť jsouce, uložiti se musejí. ¹⁷Já pak zpívati budu o síle tvé, hned z jitra hlasitě slaviti budu milosrdenství tvé, nebo jsi byl hrad můj vysoký, a útočiště v den ssoužení mého. ¹⁸A posilen jsa, žalmy tobě zpívati budu; nebo jsi Bůh, vysoký hrad můj, Bůh mně milosrdný.

60 Přednímu z kantorů na šušan eduth, zlatý žalm Davidův, k vyučování, ² Když válku vedl proti Syrii Naharaim, a proti Syrii Soba, kdyžto navrátil se Joáb, pobiv Idumejských v údolí slaném dvanácte tisíců. ³ Bože, zavrhl jsi byl nás, roztrhls nás a hněvals se, navratíš se zase k nám. ⁴ Zatřásl jsi byl zemí a roztrhls ji, uzdravíš rozsedliny její, neboť se chvěje. ⁵ Ukazoval jsi lidu svému tvrdé věci, napájels nás vínem zkormoucení. ⁶ Ale nyní dal jsi těm, kteříž se tebe bojí, korouhev, aby ji vyzdvihli pro pravdu tvou. Sélah. ⁷ Ať jsou vysvobození milí tvoji, zachovávejž jich pravici svou, a vyslyš mne. ⁸ Bůh mluvil skrze svatost svou, veseliti se budu, budu děliti Sichem, a údolí Sochot rozměřím. ⁹ Můjť jest Galád, můj i Manasses, a Efraim síla hlavy mé, Juda učitel můj. ¹⁰ Moáb medenice k umývání mému, na Edoma uvrhu obuv svou, proti mně, Palestino, trub. ¹¹ Kdo mne uvede do města ohraženého? Kdo mne zprovodí až do Idumee? ¹² Zdali ne ty, ó Bože, kterýž jsi nás byl zavrhl, a nevycházels, Bože, s vojsky našimi? ¹³ Uděliž nám pomoci před nepřítelem, nebo marná jest pomoc lidská. ¹⁴ V Bohu udatně sobě počínati budeme, a onť pošlapá nepřátely naše.

61 Přednímu z kantorů na neginot, Davidův. ² Slyš, ó Bože, volání mé, pozoruj modlitby mé. ³ Od konce země v sevření srdce svého k tobě volám, na skálu nade mne vyšší uvediž mne. ⁴ Nebo jsi býval mé útočiště, a pevná věže před tváří nepřítele. ⁵ Buduť bydliti v stánku tvém na věky, schráním se v skrýši křídel tvých. Sélah. ⁶ Ty jsi zajisté, Bože, vyslyšel žádosti mé, dal jsi dědictví bojícím se jména tvého. ⁷ Ke dnům krále více dnů přidej, ať jsou léta jeho od národu do pronárodu, ⁸ Ať bydlí na věky před tváří Boží; milosrdenství a pravdu nastroj, ať ho ostříhají. ⁹ A tak žalmy zpívati budu jménu tvému na věky, a sliby své plniti budu den po dni.

62 Přednímu z kantorů Jedutunovi, žalm Davidův. ² Vždy předce k Bohu má se mlčlivě duše má, od něhot jest spasení mé. ³ Vždyť předce on jest skála má, mé spasení, vysoký hrad můj, nepohnut se škodlivě. ⁴ Až dokud zlé obmýšleti budete proti člověku? Všickni vy zahubeni budete, jako zeď navážená a stěna nachýlená jste. ⁵ Však nic méně radí se o to, jak by jej odstrčili, aby nebyl vyvýšen; lež oblubují, ústy svými dobrořečí, ale u vnitřnosti své proklínají. Sélah. ⁶ Vždy předce měj se k Bohu mlčlivě, duše má, nebo od něho jest očekávání mé. ⁷ Onť jest zajisté skála má, mé spasení, vysoký hrad můj, nepohnut se. ⁸ V Bohu jest spasení mé a sláva má; skála síly mé, doufání mé v Bohu jest. ⁹ Naději v něm skládejte všelikého času, ó lidé, vylévejte před obličejem jeho srdce vaše, Bůh útočiště naše. Sélah. ¹⁰ Jistě žet jsou marnost synové lidští, a synové mocných lživí. Budou-li spolu na váhu vloženi, lehčejší budou nežli marnost. ¹¹ Nedoufejtež v utiskování, ani v loupeži, a nebyvejte marní; statku přibývalo-li by, nepřikládejte srdce. ¹² Jednou mluvil Bůh, dvakrát jsem to slyšel, že Boží jest moc, ¹³ A že tvé, Pane, jest milosrdenství, a že ty odplatíš jednomu každému podlé skutků jeho.

63 Žalm Davidův, když byl na poušti Judské. ² Bože, Bůh silný můj ty jsi, tebeť hned v jitře hledám, tebe žízni duše má, po tobě touží tělo mé, v zemi žíznivé a vyprahlé, v níž není vody, ³ Abych tě v svatyni tvé spatřoval, a viděl sílu tvou a slávu tvou, ⁴ (Neboť jest lepší milosrdenství tvé, nežli život), aby tě chválili rtové moji, ⁵ A tak abych tobě dobrořečil, pokudž jsem živ, a ve jménu tvém pozdvihoval rukou svých. ⁶ Jako tukem a sádlem sytila by se tu duše má, a s radostným rtů prozpěvováním chválila by tě ústa má. ⁷ Jistě žet na tě pamětliv jsem i na ložci svém, každého bdění nočního přemýšlím o tobě. ⁸ Nebo jsi mi býval ku pomoci, protož v stínu křídel tvých prozpěvovati budu. ⁹ Přílnula duše má k tobě, pravice tvá zdržuje mne. ¹⁰ Pročež ti, kteříž hledají pádu duše mé, sami vejdou do největší hlubokosti země. ¹¹ Zabijí každého z nich ostroští meče, i budou liškám za podíl. ¹² Král pak veseliti se bude v Bohu, i každý, kdož skrze něho přísahá, chlubiti se bude; nebo ústa mluvících lež zacpána budou.

64 Přednímu z kantorů, žalm Davidův. ² Slyš, ó Bože, hlas můj, když naříkám, před hrůzou nepřítele ostříhej života mého. ³ Skrej mne před úklady zlostníků, před zbouřením těch, kteříž páší nepravost, ⁴ Kteříž naostřili jako meč jazyk svůj, naměřili střelu svou, řeč přehořkou. ⁵ Aby střileli z skrýší na upřímého; nenadále naň vystřelují, aniž se koho bojí. ⁶ Zatvrzují se ve zlém, smlouvají se, jak by poláci mohli osídla, a říkají: Kdo je spatří? ⁷ Vyhledávají snažně nešlechetnosti, hyneme od ran přelstivých; takť vnitřnost a srdce člověka hluboké jest. ⁸ Ale jakž Bůh vystřelí na ně prudkou střelu, poraženi budou. ⁹ A ku pádu je přivede vlastní jazyk jejich; vzdálí se jich každý, kdož by je viděl. ¹⁰ I budou se báti všickni lidé, a ohlašovati skutek Boží, a k srozumívání dílu jeho příčinu dadí. ¹¹ Spravedlivý pak veseliti se bude v Hospodinu, a v něm doufati, anobř chlubiti se budou všickni, kteříž jsou upřímého srdce.

65 Přednímu z kantorů žalm, Davidova píseň. ² Na tobě přestávati sluší, ó Bože, tebe na Sionu chváliti, a tu tobě slib vyplňovati. ³ Tu k tobě modlitbu vyslychajícimu všeliké tělo přicházeti bude. ⁴ Mnohé nepravosti,

kteréž se zmocnily nás, a přestoupení naše ty očistíš. ⁵ Blahoslavený, kohož vyvoluješ, a přivedíš, aby obýval v síních tvých. Tuť nasyceni budeme dobrým domu tvého, v svatyni chrámu tvého. ⁶ Předivné věci podle spravedlnosti nám mluvíš, Bože spasení našeho, naděje všech končin země i moře dalekého, ⁷ Kterýž upevňuješ hory mocí svou, silou jsa přepásán, ⁸ Kterýž skrocuješ zvuk moře, ječení vlnobití jeho, i bouření se národů, ⁹ Tak že se báti musejí obyvatelé končin zázraků tvých, kteréž nastávaním jitra a večera k plésání přivedíš. ¹⁰ Navštěvuješ zemi a svlažuješ ji, hojně ji obohacuješ. Potok Boží naplňován bývá vodami, i nastrojuješ obilí jejich, když ji tak spravuješ. ¹¹ Záhony její svlažuješ, brázdy její snižuješ, dešti ji obměkčuješ, a zrostlínám jejím požehnání dáváš. ¹² Korunuješ rok dobrotivostí svou, a šlepěje tvé kropí tučností; ¹³ Skropují pastviště po pustinách, tak že i pahrbkové plésáním přepasování bývají. ¹⁴ Příodiny bývají roviny dobytckem, a údolí přistřína obilím, tak že radostí prokřikují, a prospěvují.

66 Přednímu z kantorů, píseň žalmu. Pléšej Bohu všechna země. ² Zpívejte žalmy k slávě jména jeho, ohlašujte slávu a chválu jeho. ³ Rcete Bohu: Jak hrozný jsi v skutcích svých! Pro velikost síly tvé lháti budou tobě nepřátelé tvoji. ⁴ Všecka země skláněti se tobě a prospěvovati bude, žalmy zpívati bude jménu tvému. Sélah. ⁵ Podte a vizte skutky Boží, jak hrozný jest v správě při synech lidských. ⁶ Obrátil moře v suchost, řeku přešli nohou po suše, tuť jsme se veselili v něm. ⁷ Panuje v síle své nade vším světem, oči jeho spatřují národy, zpurní nebudou míti zniku. Sélah. ⁸ Dobrořečte národové Bohu našemu, a ohlašujte hlas chvály jeho. ⁹ Zachoval při životu duši naši, aniž dopustil, aby se poklesla noha naše. ¹⁰ Nebo jsi nás zpruboval, ó Bože, přečistil jsi nás, tak jako přečistěno bývá stříbro. ¹¹ Uvedl jsi nás byl do lečí, kruté jsi bedra naše ssoužil, ¹² Vsadils člověka na hlavu naši, vešli jsme byli do ohně i do vody, a však jsi nás vyvedl do rozvlažení. ¹³ A protož vejdu do domu tvého s zápalnými oběťmi, a plniti tobě budu sliby své, ¹⁴ Kteréž vyřkli rtové moji, a vynesla ústa má, když jsem byl v ssoužení. ¹⁵ Zápaly tučných beranů obětovati budu tobě s kaděním, volů i kozlů nastrojím tobě. Sélah. ¹⁶ Podte, slyšte, a vypravovati budu, kteříž se koli bojíte Boha, co jest učinil duši mé. ¹⁷ Ústy svými k němu jsem volal, a vyvyšoval jsem ho jazykem svým. ¹⁸ Bychť byl patřil k nepravosti srdcem svým, nebyl by vyslyšel Pán. ¹⁹ Ale vyslyšelt' Bůh, a pozoroval hlasu modlitby mé. ²⁰ Požehnaný Bůh, kterýž neodstrčil modlitby mé, a milosrdenství svého ode mne neodjal.

67 Přednějšímu z kantorů na neginot, žalm k zpívání. ² Bože, smiluj se nad námi, a požehnej nám, zsvět' obličej svůj nad námi, Sélah, ³ Tak aby poznali na zemi cestu tvou, mezi všemi národy spasení tvé. ⁴ I budou tě oslavovati národové, ó Bože, oslavovati tě budou všickni lidé. ⁵ Veseliti se a prospěvovati budou národové; nebo ty souditi budeš lidi v pravosti, a národy spravovati budeš na zemi. Sélah. ⁶ I budou tě oslavovati národové, ó Bože, oslavovati tě budou všickni lidé. ⁷ Země také vydá úrodu svou. Požehnání svého udělž nám Bůh, Bůh náš; ⁸ Požehnej nás Bůh, a bojtež se jeho všechny končiny země.

68 Přednímu z kantorů, Davidův žalm k zpívání. ² Povstane Bůh, a rozprchnou se nepřátelé jeho, a utekou od tváří jeho ti, kteříž ho mají v nenávisti. ³ Jakož rozehnan bývá dým, tak je rozženeš; jakož se rozplývá vosk před ohněm, tak bezbožní zahynou před tváří Boží. ⁴ Spravedliví pak veselice se, poskakovati budou před Bohem, a plésati budou radostí. ⁵ Prospěvujte Bohu, žalmy zpívejte jménu jeho, vyrovnejte cestu tomu, kterýž se vznáší na oblacích. Hospodin jest jméno jeho, plésejtež před ním. ⁶ Otec jest sirotků a ochránce vdov, Bůh v příbytku svatém svém. ⁷ Bůh samotné rozmnožuje v domy, vyvodí vězně z okovů, zpurní pak bydlíti musejí v zemi vyprahlé. ⁸ Bože, když jsi předcházel lid svůj, když jsi kráčel po poušti, Sélah, ⁹ Země se trásla, též i nebesa rozplývala se před tváří Boží, i ta hora Sinai před přítomností Boží, Boha Izraelského. ¹⁰ Deštěm štědrosti hojně skropoval jsi, Bože, dědictví své, a když zemdlívalo, ty jsi je zase očerstvoval. ¹¹ Zástupové tvoji přebývají v něm, kteréžs ty nastrojil dobrotivostí svou pro chudého, ó Bože. ¹² Pán dal slovo své, i těch, kteréž potěšeně zvěstovaly, zástup veliký, řkoucích: ¹³ Králové s vojsky utíkali, utíkali, a doma hlídající dělily kořisti. ¹⁴ Ačkoli jste mezi kotly ležeti musili, však jste jako holubice, mající křídla postříbřená, a brky z ryzího zlata. ¹⁵ Když Všemohoucí rozptýlil krále v této zemi, zblélíš jako sníh na hoře Salmon. ¹⁶ Hoře veliké, hoře v Bázan, hoře pahrbkovaté, hoře v Bázan. ¹⁷ Pročež vyskakujete, hory pahrbkovaté? Na tétoť hoře zalíbilo se Bohu přebývati, jistě žet' na ní Hospodin na věky přebývati bude. ¹⁸ Vozů Božích jest dvaceti tisíců, mnoho tisíců andělů, Pán pak mezi nimi jako na Sinai v svatyni přebývá. ¹⁹ Vstoupil jsi na výsost, jaté jsi vedl vězně, vzal jsi dary pro lidi. I nejzpuřejší k přebývání s námi, Hospodine Bože, přivozuješ. ²⁰ Požehnaný Pán, každého dne nás osypá dary svými, Bůh silný spasení našeho. Sélah. ²¹ Ont' jest Bůh silný náš, Bůh silný k hojnému spasení. Hospodin Pán z smrti vyvodí. ²² Raní zajisté Bůh hlavu nepřátel svých, a vrch hlavy vlasatý chodícího v hříších svých. ²³ Řeklté Pán: Zaset' vyvedu své, jako z Bázan, zase vyvedu z hlubokosti mořské. ²⁴ A protož noha tvá zbrocena bude ve krvi, i jazyk psů tvých krví nepřátelskou. ²⁵ Spatřili slavné jítí tvé, Bože, jítí silného Boha

mého a krále mého v svatyni. ²⁶ Napřed šli zpěváci, z zadu hrající na nástroje hudebné, u prostřed pak děvečky bubnující. ²⁷ V shromážděních dobrořečte Bohu Pánu, kteříž jste z národu Izraelského. ²⁸ Tu at jest Beniamin maličký, kterýž je opanoval, tu knížata z Judy a houfové jejich, knížata z Zabulona, i knížata z Neftalíma. ²⁹ Obdařil tě Bůh tvůj silou. Potvrdiž, Bože, což jsi mezi námi vzdělal, ³⁰ Z chrámu svého nad Jeruzalémem, do něhož tobě přinášeti budou králové dary. ³¹ Zahub zástup kopidlníků, sebrání mocných vůdců i lidu bujného, pyšně vykračující s kusy stříbra; rozptyl lidi žádostivé válek. ³² Přijdouť nejvzácnější z Egypta, Mouřenínská země rychle vztáhne ruku svou k Bohu. ³³ Království země zpívejte Bohu, žalmy zpívejte Pánu, Sélah, ³⁴ Tomu, kterýž se vznáší nad nebem nebes starodávních; aj, vydává hlas svůj, hlas přemocný. ³⁵ Dejte čest síly Bohu, jehož důstojnost nad Izraelem, a velikomocnost jeho na oblacích. ³⁶ Přehrozný jsi, ó Bože, z svatých příbytků svých. Bůh silný Izraelský, onť dává moc a sílu lidu svému, Bůh požehnaný.

69 Přednímu z kantorů na šošannim, žalm Davidův. ² Vysvobod' mne, ó Bože, neboť jsou dosáhly vody až k duši mé. ³ Pohřížen jsem v hlubokém bahně, v němž dna není; všel jsem do hlubokosti vod, jejichž proud zachvátil mne. ⁴ Ustal jsem, volaje, vyschlo hrdlo mé, zemdlely oči mé od ohlídání se na tě Boha svého. ⁵ Více jest těch, kteříž mne nenávidí bez příčiny, než vlasů hlavy mé; zmocnili se ti, kteříž mne vyhladiti usilují, a jsou nepřátelé moji bez mého provinění; to, čehož jsem nevydržel, nahražovati jsem musil. ⁶ Bože, ty znáš sám nemoudrost mou, a výstupkové moji nejsou skryti před tebou. ⁷ Necht' nebývají zahanbeni příčinou mou ti, kteříž na tě očekávají, Pane, Hospodine zástupů; necht' nepřicházejí skrze mne k hanbě ti, kteříž tě hledají, ó Bože Izraelský. ⁸ Neboť pro tebe snáším pohanění, a stud přikryl tvář mou. ⁹ Cizí učiněn jsem bratřím svým, a cizozemec synům matky své, ¹⁰ Proto že horlivost domu tvého snědla mne, a hanění hanějících tě na mne připadla. ¹¹ Když jsem plakal, postem trápiv duši svou, bylo mi to ku potupě obráceno. ¹² Když jsem bral na se pytel místo roucha, tehdy jsem jim byl za přísloví. ¹³ Pomlouvali mne, sedíce v bráně, a písničkou byl jsem těm, kteříž pili víno. ¹⁴ Já pak modlitbu svou k tobě odsílám, Hospodine, čast' jest dobré líbeznosti tvé. Ó Bože, vedlé množství milosrdenství svého vyslyš mne, pro pravdu svou spasitelnou. ¹⁵ Vytrhni mne z bláta, abych nebyl pohřížen; necht' jsem vytržen od těch, kteříž mne nenávidí, jako z hlubokostí vod, ¹⁶ Aby mne nezachvátili proudové vod, a nesehltla hlubina, ani se nade mnou zavřela prohlubně. ¹⁷ Vyslyš mne, Hospodine, neboť jest dobré milosrdenství tvé; vedlé množství slitování svých vzhledniž na mne. ¹⁸ A neskrývej tváři své od služebníka svého, neboť mám úzkost; rychle vyslyš mne. ¹⁹ Přiblíž se k duši mé, a vyprost' ji; pro nepřátele mé vykup mne. ²⁰ Ty znáš pohanění mé, a zahanbení mé, i potupu mou, před tebouť jsou všickni nepřátelé moji. ²¹ Pohanění potřelo srdce mé, pročez jsem byl v žalosti. Očekával jsem, zdali by mne kdo politoval, ale žádného nebylo, zdali by kdo potěšiti chtěli, ale nedočkal jsem. ²² Nýbrž místo pokrmu poskytli mi žluči, a v žízni mé napájeli mne octem. ²³ Budiž jim stůl jejich před nimi za osídlo, a pokojný způsob jejich místo síti. ²⁴ At se zatmí oči jejich, aby viděti nemohli, a bedra jejich k stálému přived' zemdlení. ²⁵ Vylí na ně rozhněvání své, a prchlivost hněvu tvého at je zachváti. ²⁶ Budiž příbytek jejich pustý, v staních jejich kdo by obýval, at není žádného. ²⁷ Nebo se tomu, jehož jsi ty zbil, protiví, a o bolesti zraněných tvých rozmlouvají. ²⁸ Přilož nepravost k nepravosti jejich, a at nepřicházejí k spravedlnosti tvé. ²⁹ Necht' jsou vymazáni z knihy živých, a s spravedlivými at nejsou zapsáni. ³⁰ Já pak ztrápený jsem, a bolestí sevřený, ale spasení tvé, ó Bože, na místě bezpečném postaví mne. ³¹ I buduť chváliti jméno Boží s prozpěvováním, a velebiti je s děkováním. ³² A bude to příjemnější Hospodinu nežli vůl, neb volk rohatý s rozdělenými kopyty. ³³ To když uhlédají tiši, radovati se budou, hledajíce Boha, a ožive srdce jejich. ³⁴ Neboť vyslychá chudé Hospodin, a vězni svými nezhrzí. ³⁵ Chvaltež ho nebesa a země, moře i všeliký hmyz jejich. ³⁶ Bůhť zajisté zachová Sion, a vzdělá města Judská, i budou tu bydleti, a zemi tu dědičně obdrží. ³⁷ Tolikéž i símě služebníků jeho dědičně jí vládnouti budou, a milující jméno jeho v ní přebývati.

70 Přednímu z kantorů, žalm Davidův, k připomínání. ² Bože, abys mne vytrhl, Hospodine, abys mi spomohl, pospěš. ³ Zahanbeni buďte, a zapyrte se, kteříž hledají duše mé; zpět obrázení a v potupu dáni buďte, kteříž se kochají v neštěstí mém. ⁴ Zpět obrázení buďte za to, že mne k hanbě přivesti usilují ti, kteříž na mne povolávají: Hahá, hahá. ⁵ Ale at se radují a veselí v tobě všickni ti, kteříž tě hledají, a ti, kteříž milují spasení tvé, at říkají vždycky: Velezlaven budiž Bůh náš. ⁶ Já pak chudý a nuzný jsem, ó Bože, pospěšiz ke mně; pomoc má, a vysvoboditel můj ty jsi, neprodlévejž, Hospodine.

71 V tebeť, Hospodine, doufám, necht' nejsem zahanben na věky. ² Vedlé spravedlnosti své vytrhni mne, a vyprost' mne; nakloň ke mně ucha svého, a spas mne. ³ Budiž mi skalou obydlí, na niž bych ustavičně utíkal; přikázal jsi ostříhati mne, nebo skála má i pevnost má ty jsi. ⁴ Bože můj, vytrhni mne z ruky bezbožníka, z ruky převráceného a násilníka. ⁵ Nebo ty jsi má naděje, Pane; Hospodine, v tebeť doufám od své mladosti.

⁶ Na tebe jsem zpolehl hned od života, z břicha matky mé ty jsi mne vyvedl, v tobě jest chvála má vždycky. ⁷ Jako zázrak byl jsem mnohým, a však ty jsi mé silné doufání. ⁸ Ó at jsou naplněna ústa má chválením tebe, přes celý den slavením tebe. ⁹ Nezamítejž mne v věku starosti; když zhyne síla má, neopouštějž mne. ¹⁰ Nebo mluvili nepřátelé moji proti mně, a ti, jenž střežou duše mé, radili se spolu, ¹¹ Pravice: Bůh jej opustil, hoňte a popadněte jej, nebo kdo by ho vytrhl, není žádného. ¹² Bože, nevzdalujž se ode mne, Bože můj, přispějž mi na pomoc. ¹³ Necht' jsou zahanbeni, a zhynou protivníci duše mé; přikryti buďte lehkostí a hanbou, kteříž hledají pádu mého. ¹⁴ Já pak ustavičně čekati, a vždy víc a víc tě chváliti budu. ¹⁵ Ústa má budou vypravovati spravedlnost tvou, každého dne spasení tvé, ačkoli mu počtu nevím. ¹⁶ Přistoupě k všelijaké moci Panovníka Hospodina, připomínati budu tvou vlastní spravedlnost. ¹⁷ Bože, učinil jsi mne od mladosti mé, a až po dnes vypravuji o divných činech tvých. ¹⁸ Protož také i do starosti a šedin, Bože, neopouštěj mne, až v známost uvedu rámě tvé tomuto věku, a všechněm potomkům sílu tvou. ¹⁹ Nebo spravedlnost tvá, Bože, vyvýšená jest, provádíš zajisté věci veliké. Bože, kdo jest podobný tobě? ²⁰ Kterýž ač jsi mi dal okusiti úzkostí velikých a hrozných, však zase k životu navrátíš mne, a z propastí země zase mne vyzdvihneš. ²¹ Rozmnožíš důstojnost mou, a zase utěšíš mne. ²² I jáť také budu tě slaviti na nástroji hudebném, i pravdu tvou, Bože můj; žalmy tobě zpívati budu na harfě, ó svatý Izraelský. ²³ Plésati budou rtové moji, když žalmy zpívati budu tobě, i duše má, kterouž jsi vykoupil. ²⁴ Nadto i jazyk můj každý den vypravovati bude spravedlnost tvou; nebo se zastyděti a zahanbiti musili ti, jenž mého pádu hledali.

72 Šalomounovi. Bože, soudy své králi dej, a spravedlnost svou synu královu, ² Aby soudil lid tvůj v spravedlnosti a chudé tvé v pravosti. ³ Hory přinesou pokoj lidu i pahrbkové v spravedlnosti. ⁴ Souditi bude chudé z lidu, a vysvobodí syny nuzného, násilníka pak potře. ⁵ Báti se budou tebe, dokudž slunce a měsíc trvati bude, od národu až do pronárodu. ⁶ Jako když sstupuje déšť na přisečenou trávu, a jako tíší déšťové skrápějící zemi: ⁷ Tak zkvete ve dnech jeho spravedlivý, a bude hojnost pokoje, dokud měsíce stává. ⁸ Panovati bude od moře až k moři, a od řeky až do končin země. ⁹ Před ním skláněti se budou obyvatelé pustin vyprahlých, a nepřátelé jeho prach lízati budou. ¹⁰ Králové při moři a z ostrovů pocty mu přinesou, králové Šebejští a Sabejští dary obětovati budou. ¹¹ Nadto klaněti se jemu budou všickni králové, všickni národové jemu sloužiti budou. ¹² Nebo vytrhne nuzného, volajícího a nátisk trpícího, kterýž nemá spomocníka. ¹³ Smiluje se nad bídým a potřebným, a duše nuzných spasí. ¹⁴ Od lsti a násilí vysvobodí duši jejich; neboť jest drahá krev jejich před očima jeho. ¹⁵ Budeť dlouhověký, a dáváti mu budou zlato Arabské, a ustavně za něj se modlití, na každý den jemu dobrořečiti budou. ¹⁶ Když se vrže hrst obilí do země na vrchu hor, klátiti se budou jako Libán klasové jeho, a kvěsti budou měšťané jako byliny země. ¹⁷ Jméno jeho bude na věky; dokudž slunce trvá, děditi bude jméno jeho. A požehnání sobě dávající v něm všickni národové, budou ho blahoslaviti. ¹⁸ Požehnaný Hospodin Bůh, Bůh Izraelský, kterýž sám činí divné věci, ¹⁹ A požehnané jméno slávy jeho na věky. Budíž také naplněna slávou jeho všechna země, Amen i Amen. ²⁰ Skonávají se modlitby Davidovy, syna Izai.

73 Žalm Azafovi. Jistě žeť jest Bůh dobrý Izraelovi, těm, kteříž jsou čistého srdce. ² Ale nohy mé téměř se byly ušinuly, o málo, že by byli sklouzli krokové moji, ³ Když jsem horlil proti bláznivým, vida štěstí nešlechetných. ⁴ Nebo nebývají vázání až k smrti, ale zůstává v cele síla jejich. ⁵ V práci lidské nejsou, a s lidmi trestání nebývají. ⁶ Protož otočení jsou pýchou jako halží, a ukrutností jako rouchem ozdobným přírodní. ⁷ Vysedlo tukem oko jejich; majíce hojnost nad pomýšlení srdce, ⁸ Rozpustilí jsou, a mluví zlostně, o nátisku velmi pyšně mluví. ⁹ Stavějí proti nebi ústa svá, a jazyk jejich po zemi se vozí. ¹⁰ A protož na to přichází lid jeho, když se jim vody až do vrchu nalívá, ¹¹ Že říkají: Jakt' má o tom věděti Bůh silný? Aneb zdaž jest to známé Nejvyššímu? ¹² Nebo aj, ti bezbožní jsouce, mají pokoj v světě, a dosahují zboží. ¹³ Nadarmo tedy v čistotě chovám srdce své, a v nevinnosti ruce své umývám. ¹⁴ Poněvadž každý den trestán bývám, a kázeň přichází na mne každého jitra. ¹⁵ Řeknu-li: Vypravovati budu věci takové, hle, rodina synů tvých dí, že jsem jim křiv. ¹⁶ Chtěl jsem to rozumem vystihnouti, ale vidělo mi se pracno. ¹⁷ Až jsem všel do svatyní Boha silného, tu jsem srozuměl poslední věci jejich. ¹⁸ Jistě že jsi je na místech plzkých postavil, a uvržeš je v spustliny. ¹⁹ Aj, jakt' přicházejí na spuštění jako v okamžení! Mizejí a hynou hrůzami, ²⁰ Jako snové tomu, kdož procítí; Pane, když je probudíš, obraz ten jejich za nic položíš. ²¹ Když zhořklo srdce mé, a ledví má bodena byla, ²² Nesmyslný jsem byl, aniž jsem co znal, jako hovádka byl jsem před tebou. ²³ A však vždycky jsem byl s tebou, nebo jsi mne ujal za mou pravici. ²⁴ Podlé rady své veď mne, a potom v slávu přijmeš mne. ²⁵ Kohož bych měl na nebi?

73:1 Azafovi. Tento žalm byl zřejmě mezi těmi, které se zpívaly v chrámu během Ezechiášovy reformy (srv. 2Pa 29:30), jak napovídá jména jeho autora v titulu. Zabývá se nikoliv častou otázkou, proč se špatné věci dějí dobrým lidem, ale jejím protějškem: proč se dobré

věci dějí špatným lidem? Přemítání a rozjímání nad zdánlivě neřešitelnou záhadou přivedla žalmistu k poznání, že rozdíl je v cíli cesty, na které je člověk zastižen setkáním s Bohem (vv. 17–19; srv. Ř 8:28 a pozn. Ez 3:17–21).

A mimo tebe v žádném líbosti nemám na zemi. ²⁶ Ač tělo i srdce mé hyne, skála srdce mého, a díl můj Bůh jest na věky. ²⁷ Nebo aj, ti, kteříž se vzdalují tebe, zahynou; vytínáš ty, kteříž cizoloží odcházením od tebe. ²⁸ Ale mně nejlépe jest přídržeti se Boha; pročez skládám v Panovníku Hospodinu doufání své, abych vypravoval všechny skutky jeho.

74 Vyučující, Azafův. Proč, ó Bože, nás tak do konce zamítáš? Proč roznicena jest prechlivost tvá proti stádcí pastvy tvé? ² Rozpomeň se na shromáždění své, jehož jsi od starodávna dobyl a vykoupil, na proutek dědictví svého, na Sion horu tuto, na níž přebýváš. ³ Přispějž k hrozným pustinám. Jak všechno pohubil nepřítel v svatyni! ⁴ Řvali nepřítelé tvoji u prostřed shromáždění tvých, a na znamení toho zanechali množství korouhví svých. ⁵ Za hrdinu jmín byl ten, kterýž co nejvýše zdvihl sekeru, roubaje vazbu dříví jeho. ⁶ A nyní již řezby jeho napořád sekerami a palicemi otloukají. ⁷ Uvrhli oheň do svatyně tvé, na zem zřítivše, poškvrnili přibytku jména tvého. ⁸ Řekli v srdci svém: Vyhubme je napořád. Takž vypálili všechny stánky Boha silného v zemi. ⁹ Znamení svých nevidíme, jižt není proroka, aniž jest mezi námi, kdo by věděl, dokud to stane. ¹⁰ I dokudž, ó Bože, útržky činiti bude odpůrce? A nepřítel ustavičně-liž rouhati se bude jménu tvému? ¹¹ Proč zdržuješ ruku svou, a pravice své z lůna svého nevzneseš? ¹² Však jsi ty, Bože, král můj od starodávna, působíš hojné spasení u prostřed země. ¹³ Ty silou svou rozdělil jsi moře, a potřel hlavy draků u vodách. ¹⁴ Ty jsi potřel hlavu Leviatanovi, dal jsi jej za pokrm lidu na poušti. ¹⁵ Ty jsi otevřel vrchoviště a potoky, ty jsi osušil i řeky prudké. ¹⁶ Tvůjť jest den, tvá jest také i noc, světlo i slunce ty jsi učinil. ¹⁷ Ty jsi založil všechny končiny země, léto i zimy ty jsi sformoval. ¹⁸ Rozpomeň se na to, že útržky činil ten odpůrce Hospodinu, a lid bláznivý jak se jménu tvému rouhal. ¹⁹ Nevydávejž tě zběři duše hrdličky své, na stádce chudých svých nezapomínej se na věky. ²⁰ Ohlédni se na smlouvu; nebo plní jsou i nejtmařejší koutové země peleší ukrutnosti. ²¹ Nechážť bídni neodcházejí s hanbou, chudý a nuzný ať chválí jméno tvé. ²² Povstaniž, ó Bože, a veď při svou, rozpomeň se na pohanění, kteréžt se děje od nesmyslných na každý den. ²³ Nezapomínej se na vykřikování svých nepřátel, a na hluk proti tobě povstávajících, kterýž se silí ustavičně.

75 Přednímu z kantorů, jako: Nezahlazuj, žalm Azafův, a píseň. ² Oslavujeme tě, Bože, oslavujeme; nebo že jest blízké jméno tvé, vypravují to předivní skutkové tvoji. ³ Když přijde čas uloženy, já právě souditi budu. ⁴ Rozplynula se země i všickni obyvatelé její, já utvrdím sloupy její. Sélah. ⁵ Díím bláznům: Neblázněte, a bezbožným: Nevyzdvihujte rohů. ⁶ Nevyzdvihujte proti Nejvyššímu rohů svých, aniž mluvíte tvrdošijně. ⁷ Nebo ne od východu, ani západu, ani od pouště přichází zvýšení; ⁸ Ale Bůh soudce jednoho ponižuje, a druhého povyšuje. ⁹ Kalich zajisté jest v rukou Hospodinových, a to vína kalného plný nalitý, z něhož nalévati bude, tak že i kvasnice jeho vyváží, a vypijí všickni bezbožníci země. ¹⁰ Já pak zvěstovati budu skutky Páně na věčnost, žalmy zpívati budu Bohu Jákobovu. ¹¹ A všechny rohy bezbožníků srážím, rohové pak spravedlivého vyvýšení budou.

76 Přednímu z kantorů na neginot, žalm Azafův a píseň. ² Znáám jest Bůh v Judstvu, a v Izraeli veliké jméno jeho. ³ V Sáleem jest stánek jeho, a obydlé jeho na Sionu. ⁴ Tamť jest polámal ohnivé šípy lučišť, pavězu a meč, i válku. Sélah. ⁵ Slavný jsi učiněn a důstojný horami loupeže. ⁶ V loupež dáni jsou udatní srdcem, zesnuli snem svým, aniž našly zmužilé hrdiny síly v rukou svých. ⁷ Od zehraní tvého, ó Bože Jákobův, i vůz i kůň tvrdě zesnuli. ⁸ Ty jsi, ty velmi hrozný, a kdo jest, ješto by před tebou ostál v rozhněvání tvém? ⁹ Když s nebe dáváš slyšeti výpověď svou, země se bojí a tichne, ¹⁰ Když povstává k soudu Bůh, aby zachoval všechny pokorné na zemi. Sélah. ¹¹ Zajisté i hněv člověka chváliti tě musí, a ostatek zůřivosti skrotíš. ¹² Sliby čiňte a plňte Hospodinu Bohu vašemu; kteřížkoli jste vůkol něho, přinášejte dary Přehroznému. ¹³ Onť odjímá ducha knížatům, a k hrůze jest králům zemským.

77 Přednímu kantoru z potomků Jedutunových, s Azafem, žalm. ² Hlas můj k Bohu, když volám, hlas můj k Bohu, aby ucha naklonil ke mně. ³ V den ssoužení svého Pána hledal jsem, v noci ruce své rozprostíral jsem bez přestání, a nedala se potěšiti duše má. ⁴ Na Boha zpomínal jsem a kormoutil se, přemýšloval jsem, a úzkostmi svíráán byl duch můj. Sélah. ⁵ Zdržoval jsi oči mé, aby bděly; potřín jsem byl, aniž jsem mluvíti mohl. ⁶ I přicházeli mi na paměť dnové předešlí, a léta dávní. ⁷ Rozpomínal jsem se v noci na zpěvy své, v srdci svém přemýšloval jsem, a zpytoval to duch můj, pravě: ⁸ Zdali na věky zažene Bůh? Nikdy-liž již více lásky neukáže? ⁹ Zdali do konce přestane milosrdenství jeho? A konec vezme slovo od pokolení až do pokolení? ¹⁰ Zdali se zapomněl smilovávati Bůh silný? Zdaž zadržel v hněvě milosrdenství svá? Sélah. ¹¹ I řekl jsem: Toť jest má smrt. Ale učinit proměnu pravice Nejvyššího. ¹² Rozpomínati se budu na skutky Hospodinovy, a připomínati sobě

divné činy tvé, od starodávna. ¹³ A přemýšlovati o všelikém díle tvém, a o skutcích tvých mluviti. ¹⁴ Bože, svatá jest cesta tvá. Kdo jest silný, veliký, jako Bůh? ¹⁵ Ty jsi ten Bůh silný, jenž činíš divné věci; uvedl jsi v známost mezi národy sílu svou. ¹⁶ Vysvobodil jsi ramenem lid svůj, syny Jákobovy a Jozefovy. Sélah. ¹⁷ Vidělyť jsou tě vody, Bože, viděly tě vody, a zstrašily se; pohnuly se také i hlubiny. ¹⁸ Vydali povodně oblakové, vydala hřmot nebesa, ano i kameníčko tvé skákalo. ¹⁹ Vznělo hřímání tvé po obloze, blýskání osvětlovalo okřšlek zemský, pohybovala se a trásla země. ²⁰ Skrže moře byla cesta tvá, a stezky tvé skrže vody veliké, a však šlepěj tvých nebylo znáti. ²¹ Vedl jsi jako stádo lid svůj skrže Mojžíše a Arona.

78 Vyučující, Azafovi. Pozoruj, lide můj, zákona mého, nakloňte uší svých k slovům úst mých. ² Otevru v podobenství ústa svá, vypravovati budu přípovědky starobylé. ³ Co jsme slýchali i poznali, a co nám otcové naši vypravovali, ⁴ Nezatajíme toho před syny jejich, kteříž budoucím potomkům svým vypravovati budou chvály Hospodinovy, ano i moc jeho a divné skutky jeho, kteréž činil. ⁵ Neboť jest vyzdvihl svědectví v Jákobovi, a zákon vydal v Izraeli, což přikázal otcům našim, aby v známost uvedli synům svým, ⁶ Aby to poznal věk potomní, synové, kteříž se zroditi měli, a ti povstanouce, aby vypravovali dítkám svým, ⁷ Aby pokládali v Bohu naději svou, a nezapomínali se na skutky Boha silného, ale ostříhali přikázání jeho, ⁸ Aby nebyvali jako otcové jejich, pokolení zpuřené a protivné, národ, kterýž nenapravil srdce svého, a nebyl věrný Bohu silnému duch jeho. ⁹ Jako synové Efraim zbrojní, ač uměle z lučiště stříleli, však v čas boje zpět se obrátili, ¹⁰ Nebo neostříhali smlouvy Boží, a v zákoně jeho zpěchovali se choditi. ¹¹ Zapomenuli se na činy jeho, a na divné skutky jeho, kteréž jim ukázal. ¹² Před otcí jejich činil divy v zemi Egyptské, na poli Soan. ¹³ Rozdělil moře, a převedl je; učinil, aby stály vody jako hromada. ¹⁴ Vedl je ve dne v oblace, a každé noci v jasném ohni. ¹⁵ Protrhl skály na poušti, a napájel je jako z propastí velikých. ¹⁶ Vyvedl potoky z skály, a učinil, aby vody tekly jako řeky. ¹⁷ A však vždy přičiněli hříchů proti němu, a popuzeli Nejvyššího na poušti. ¹⁸ A pokoušeli Boha silného v srdci svém, žádajíce pokrmu podle libosti své. ¹⁹ A mluvili proti Bohu, řkouce: Zdalíž bude moci Bůh silný připraviti stůl na této poušti? ²⁰ Aj, udeřil jest v skálu, a tekly vody, a řeky se rozvodnily. Zdalí také bude moci dáti chleba? Zdalí nastrojí masa lidu svému? ²¹ A protož uslyšav Hospodin, rozhněval se, a oheň zažžen jest proti Jákobovi, a prchlivost vstoupila na Izraele, ²² Proto že se nedověřili Bohu, a neměli naděje v spasení jeho, ²³ Ačkoli rozkázal oblakům shůry, a průduchy nebeské otevřel, ²⁴ A dštil na ně mannou ku pokrmu, a obilé nebeské dával jim. ²⁵ Chléb mocných jedl člověk, seslal jim pokrmů do sytosti. ²⁶ Obrátil vítr východní u povětří, a přivedl mocí svou vítr polední. ²⁷ I dštil na ně masem jako prachem, a ptactvem pernatým jako pískem mořským. ²⁸ Spustil je do prostřed vojska jejich, a všudy vůkol stanů jejich. ²⁹ I jedli, a nasyceni jsou hojně, a dal jim to, čehož žádali. ³⁰ Ještě nevyplnili žádosti své, ještě pokrm byl v ústech jejich, ³¹ A v tom prchlivost Boží připadla na ně, a zbil tučné jejich, a přední Izraelské porazil. ³² S tím se vším vždy ještě hřešili, a nevěřili předivným skutkům jeho. ³³ A protož dopustil na ně, že marně skonali dny své, a léta svá s chvátáním. ³⁴ Když je hubil, jestliže ho hledali, a zase k Bohu silnému hned na úsvitě se navraceli, ³⁵ Rozpomínajíce se na to, že Bůh byl skála jejich, a Bůh silný nejvyšší vykupitel jejich: ³⁶ (Ačkoli mu s pochlebenstvím mluvili ústy svými, a jazykem svým lhali jemu. ³⁷ A srdce jejich nebylo upřímé před ním, aniž se věrně měli v smlouvě jeho), ³⁸ On jsa milosrdný, odpouštěl nepravosti jejich, a nezahladil jich; častokrát odvracel hněv svůj, a nevbuzoval vši zůřivosti své. ³⁹ Nebo pamatoval, že jsou tělo, vítr, kterýž odchází, a nenavracuje se zase. ⁴⁰ Kolikrát jsou ho dráždili na poušti, a k bolesti přivodili na pustinách. ⁴¹ Týž i týž navracujíce se, pokoušeli Boha silného, a svatému Izraelskému cíle vyměřovali. ⁴² Nepamatovali na moc jeho, a na ten den, v kterémž je vysvobodil z ssoužení, ⁴³ Když činil v Egyptě znamení svá, a zázraky své na poli Soan, ⁴⁴ Když obrátil v krev řeky a potoky jejich, tak že jich píti nemohli. ⁴⁵ Dopustil na ně směsici žízal, aby je žraly, a žáby, aby je hubily. ⁴⁶ A dal chroustům úrody jejich, a úsilí jejich kobyilkám. ⁴⁷ Stloukl krupami réví jejich, a stromy fíkové jejich ledem. ⁴⁸ Vydal krupobití na hovada jejich, a na dobytek jejich uhlí řeřavé. ⁴⁹ Poslal na ně prchlivost hněvu svého, rozpálení, zůřivost i ssoužení, dopustiv na ně anděly zlé. ⁵⁰ Uprostrannil stezku prchlivosti své, neuchoval od smrti duše jejich, ano i na hovada jejich mor dopustil. ⁵¹ A pobil všecko prvorozené v Egyptě, prvotiny síly v staních Chamových. ⁵² Ale lid svůj vyvedl jako ovce, a vodil se s nimi jako s stádem po poušti. ⁵³ Vodil je v bezpečnosti, tak že nestrašili, nepřátely pak jejich přikrylo moře, ⁵⁴ Až je přivedl ku pomezí svatosti své, na horu tu, kteréž dobyla pravice jeho. ⁵⁵ Vyhnal před tváří jejich národy, způsobil to, aby jim na provazec dědictví jejich přišli, a aby přebývala v staních jejich pokolení Izraelská. ⁵⁶ Však vždy předce pokoušeli a dráždili Boha nejvyššího, a svědectví jeho neostříhali. ⁵⁷ Ale zpět odšedše, převráceně činili, jako i předkové jejich; uchýlili se jako mylné lučiště. ⁵⁸ Nebo popuzeli ho výsostmi svými, a rytinami svými k horlení přivedli jej. ⁵⁹ Slyšel Bůh, a rozhněval se, a u velikou ošklivost vzal Izraele, ⁶⁰ Tak že opustiv příbytek v sílo, stánek, kterýž postavil mezi lidmi, ⁶¹ Vydal v zajetí sílu svou, a slávu svou v ruce nepřítel. ⁶² Dal pod meč lid svůj, a na dědictví své se rozhněval. ⁶³ Mládence jeho sežral oheň, a panny jeho nebyly chváleny. ⁶⁴ Kněží jejich od meče padli, a vdovy jejich neplakaly. ⁶⁵ Potom pak procítil Pán jako ze sna,

jako silný rek, kterýž po víně sobě vykřikuje. ⁶⁶ A ranil nepřátely své po zadu, a u věčné pohanění je vydal. ⁶⁷ Ačkoli pak pohrdl stánkem Jozefovým, a pokolení Efraimova nevyvolil, ⁶⁸ Však vyvolil pokolení Judovo, horu Sion, kterouž zamiloval. ⁶⁹ A vystavěl sobě, jako hrad vysoký, svatyni svou, jako zemi, kterouž utvrdil na věky. ⁷⁰ A vyvolil Davida služebníka svého, vzav jej od chlévů stáda. ⁷¹ Když chodil za ovceci březími, zavedl jej, aby pásł Jákoba, lid jeho, a Izraele, dědictví jeho. ⁷² Kterýž pásł je v upřímnosti srdce svého, a zvláštní opatrností rukou svých vodil je.

79 Žalm Azafovi. Bože, vtrhli pohané do dědictví tvého, poškrvnili chrámu svatosti tvé, obrátili Jeruzalém v hromady. ² Dali těla mrtvá služebníků tvých za pokrm ptákům nebeským, těla svatých tvých šelmám zemským. ³ Vylili krev jejich jako vodu okolo Jeruzaléma, a nebyl, kdo by je pochovával. ⁴ Vydání jsme v pohanění sousedům našim, v posměch a žert těm, kteříž jsou vůkol nás. ⁵ Až dokud, ó Hospodine? Na věky-liž se hněvati budeš, a hořeti bude jako oheň horlení tvé? ⁶ Vylí hněv svůj na národy, kteříž tě neznají, a na království, kteráž jména tvého nevzývají. ⁷ Neboť jsou sežrali Jákoba, a obydlí jeho v poustku obrátili. ⁸ Nezpomínejž nám dřevních nepravostí našich, rychle ať předejdou nás milosrdenství tvá, neboť jsme velmi znuzeni. ⁹ Pomoz nám, ó Bože spasení našeho, pro slávu jména svého; vytrhni nás, a buď milostiv hříchům našim pro jméno své. ¹⁰ Proč mají říkati pohané: Kdež jest Bůh jejich? Budiž znám mezi pohany, před očima našima, skrze pomstu krve služebníků svých, kteráž jest vylita. ¹¹ Vstupiž před obličej tvůj lkání vězňů, a podlé velikosti síly své zanechej ostatků k smrti oddaných. ¹² A odplat sousedům našim sedmernásobně do lůna jejich za pohanění, kteréž jsou tobě činili, ó Pane. ¹³ My pak, lid tvůj a ovce pastvy tvé, slaviti tě budeme na věky; od národu do pronárodu vypravovati budeme chválu tvou.

80 Přednímu z kantorů na šošannim, žalm svědectví, Azafovi. ² Ó pastýři Izraelský, pozoruj, kterýž vodiš Jozefa jako stádo, kterýž sedíš nad cherubíny, ó zastkvějš se. ³ Před Efraimem, Beniaminem a Manasse vzbud moc svou, a přispěj k spasení našemu. ⁴ Ó Bože, navrať nás, a dejž, ať nám svítí obličej tvůj, a spasení budeme. ⁵ Hospodine Bože zástupů, dokudž se přísně stavěti budeš k modlitbám lidu svého? ⁶ Nakrmil jsi je chlebem pláče, a dals jim vypítí slz míru velikou. ⁷ Postavils nás k sváru sousedům našim, a nepřátelé naši aby sobě posměch z nás činili. ⁸ Ó Bože zástupů, navrať nás, a dej, ať nám svítí obličej tvůj, a spasení budeme. ⁹ Ty jsi kmen vinný z Egypta přenesl, vyhnal jsi pohany, a vsadils jej. ¹⁰ Uprázdnil jsi mu, a učinils, aby se vkořenil, i zemi naplnil. ¹¹ Přikryty jsou hory stínem jeho, a réví jeho jako nejvyšší cedrové. ¹² Vypustil ratolesti své až k moři, a až do řeky rozvody své. ¹³ I pročež jsi rozbořil hradbu vinice, tak aby každý, kdož by tudy šel, trhati z ní mohl? ¹⁴ Vepř divoký zryl ji, a zvěř polní spásla ji. ¹⁵ Ó Bože zástupů, obrať se již, popať s nebe, viz a navštěv kmen vinný tento, ¹⁶ Vinici tu, kterouž štípila pravice tvá, a mladistvé réví, kteréž jsi zmocnil sobě. ¹⁷ Popálenať jest ohněm a poroubána, od zehraní obličeje tvého hyne. ¹⁸ Budiž ruka tvá nad mužem pravice tvé, nad synem člověka, kteréhož jsi zmocnil sobě, ¹⁹ A neodstoupímeť od tebe; zachovej nás při životu, ať jméno tvé vzýváme. ²⁰ Hospodine Bože zástupů, navrať nás zase, a dej, ať nám svítí obličej tvůj, a spasení budeme.

81 Přednímu z kantorů na gittit, Azafovi. ² Plésejte Bohu, síle naší, prokřikujte Bohu Jákobovu. ³ Vezměte žaltář, přidejte buben, harfu libou a loutnu. ⁴ Trubte trubou na novměsíce, v uloženy čas, v den slavnosti naší. ⁵ Nebo toť jest ustavení v Izraeli, řád Boha Jákobova. ⁶ Na svědectví v Jozefovi vyzdvihl jej, když byl vyšel proti zemi Egyptské, kdež jsme jazyk neznámý slýchati musili. ⁷ Osvobodil jsem, dí Bůh, od břemene rameno jeho, a ruce jeho nádob zednických zproštěny byly. ⁸ V ssoužení tom, když jsi volal, vytrhl jsem tě, vyslyšel jsem tě z skrýše hromu, zkušoval jsem tě při vodách sváru. Sélah. ⁹ Reklť jsem: Slyš, lide můj, a osvědčím se tobě, ó Izraeli, budeš-li mne poslouchati, ¹⁰ A nebude-li mezi vámi Boha jiného, a nebudeš-li se klaněti bohu cizímu. ¹¹ Já jsem Hospodin Bůh tvůj, kterýž jsem tě vyvedl z země Egyptské, otevři jen ústa svá, a naplnímť je. ¹² Ale neuposlechl lid můj hlasu mého, a Izrael nepřestal na mně, ¹³ A protož pustil jsem je v žádost srdce jejich, i chodili po radách svých. ¹⁴ Ó byť mne byl lid můj poslouchal, a Izrael po cestách mých chodil, ¹⁵ Tudíž bych já byl nepřátely jejich snížil, a na protivníky jejich obrátil ruku svou. ¹⁶ A ti, kteříž v nenávisti mají Hospodina, úlisně by se jim poddávati musili, i byl by čas jejich až na věky. ¹⁷ A krmil bych je byl jádrem pšenice, a medem z skály sytil bych je.

82 Žalm Azafův. Bůh stojí v shromáždění Božím, u prostřed bohů soud čině, a dí: ² Dokudž souditi budete nespravedlivě, a osoby nešlechetných přijímati? Sélah. ³ Zastávejte bídneho a sirotka, utištěného a chudého spravedliva vyhlašujte. ⁴ Vytrhněte bídneho a nuzného, z ruky nešlechetných vytrhněte ho. ⁵ Ale

nevědí nic, nerozumějí nic; ve tmách ustavně chodí, až se proto všickni základové země pohybují. ⁶ Řeklť jsem já byl: Bohové jste, a synové Nejvyššího vy všickni; ⁷ A však jako i jiní lidé zemřete, a jako jeden z knížat padnete. ⁸ Povstaníž, ó Bože, sud' zemi; nebo ty dědičně vládneš všemi národy.

83 Píseň a žalm Azafův.

² Bože, neodmlčujž se, nečiň se neslyše, aniž se upokojuj, ó Bože silný.

³ Nebo aj, nepřátelé tvoji se bouří, a ti, kteříž tě v nenávisti mají, pozdvihují hlavy. ⁴ Chytře tajné rady proti lidu tvému skládají, a radí se proti těm, kteréž ty skrýváš, ⁵ Říkajíce: Podte, a vyhladme je, ať nejsou národem, tak aby ani zpomínáno nebylo více jména Izraelova. ⁶ Jednomyslněť se na tom spolu snesli, i smlouvou se proti tobě zavázali, ⁷ Stánkové Idumejští a Izmaelitští, Moábští a Agarenští, ⁸ Gebálští a Ammonitští, a Amalechitští, Filistinští s obyvateli Tyrskými. ⁹ Ano i Assyřtí spojili se s nimi, jsouce na ruku synům Lotovým. Sélah.

83 Učiniz jim jako Madianským, jako Zizarovi, a jako Jabínovi při potoku Cison, ¹¹ Kteríž jsou do konce vyhlazeni v Endor, a učinění hnůj země. ¹² Nalož s nimi a s vůdci jejich jako s Gorébem, jako s Zébem, jako s Zebahem, a jako s Salmunou, se všemi knížaty jejich. ¹³ Neboť jsou řekli: Uvažme se dědičně v příbytky Boží. ¹⁴ Můj Bože, učiň to, ať jsou jako chumelice, a jako stéblo před větrem. ¹⁵ Jakož oheň spaluje les, a jako plamen zapaluje hory, ¹⁶ Tak ty je vichřicí svou stihej, a bouří svou ohrom je. ¹⁷ Naplň tváře jejich zahanbením, tak aby hledali jména tvého, Hospodine. ¹⁸ Nechať se hanbí a děsí na věčné časy, a ať potupu nesou a zahynou. ¹⁹ A tak ať poznají, že ty, kterýž sám jméno máš Hospodin, jsi nejvyšší nade vsí zemí.

84 Přednímu z kantorů na gittit, synů Chóre, žalm. ² Jak jsou milí příbytkové tvoji, Hospodine zástupů! ³ Žádostiva jest a velice touží duše má po síncích Hospodinových; srdce mé, i tělo mé pléše k Bohu živému. ⁴ Ano i ten vrabec nalezl sobě místo a vlaštovice hnízdo, v němž by schránila mladé své, při oltářích tvých, Hospodine zástupů, králi můj a Bože můj. ⁵ Blahoslavení, kteříž přebývají v domě tvém, tit tebe na věky chváliti budou. Sélah. ⁶ Blahoslavený člověk, jehož síla jest Hospodin, a v jejichž srdci jsou stezky kroků jejich, ⁷ Ti, kteříž jdouce přes údolí moruší, za studnici jej sobě pokládají, na něž i déšť požehnání přichází. ⁸ Berou se houf za houfem, a ukazují se před Bohem na Sionu. ⁹ Hospodine Bože zástupů, vyslyš modlitbu mou, pozoruj, ó Bože Jákobův. Sélah. ¹⁰ Pavézo naše, popatř, ó Bože, a viz tvář pomazaného svého. ¹¹ Nebo lepší jest den v síncích tvých, než jinde tisíc; zvolil jsem sobě raději u prahu seděti v domě Boha svého, nežli přebývati v stáncích bezbožníků. ¹² Nebo Hospodin Bůh jest slunce a pavéza; tuť milosti i slávy udílí Hospodin, aniž odepře čeho dobrého chodícím v upřímnosti. ¹³ Hospodine zástupů, blahoslavený člověk, kterýž naději skládá v tobě.

85 Přednímu z kantorů, synů Chóre, žalm. ² Laskavěs se, Hospodine, někdy ukazoval k zemi své, přivedls zase z vězení Jákoba. ³ Odpustil jsi nepravost lidu svého, prikryls všeliký hřích jejich. Sélah. ⁴ Zdržels všecken hněv svůj, odvrátils od zůřivosti prchlivost svou. ⁵ Navratíž se zase k nám, ó Bože spasení našeho, a učiň přítrž hněvu svému proti nám. ⁶ Zdaliz na věky hněvati se budeš na nás? A protáhneš zůřivost svou od národu do pronárodu? ⁷ Zdaliz ty obrátě se, neobživíš nás, tak aby se lid tvůj veselil v tobě? ⁸ Ukaž nám, Hospodine, milosrdenství své, a spasení své dej nám. ⁹ Ale poslechnu, co říká Bůh ten silný, Hospodin. Jistě žeť mluví pokoj k lidu svému, a k svatým svým, než aby se nenavracovali zase k bláznovství. ¹⁰ Zajisté žeť jest blízké těm, kteříž se ho bojí, spasení jeho, a přebývati bude sláva v zemi naší. ¹¹ Milosrdenství a víra potkají se spolu, spravedlnost a pokoj dadí sobě políbení. ¹² Víra z země pučiti se bude, a spravedlnost s nebe vyhlédati. ¹³ Dát také Hospodin i časné dobré, tak že země naše vydá úrody své. ¹⁴ Způsobí to, aby spravedlnost před ním šla, když obrátí k cestě nohy své.

86 Modlitba Davidova. Nakloň, Hospodine, ucha svého, a vyslyš mne, neboť jsem chudý a nuzný. ² Ostríhejž duše mé, neboť jsem ten, jehož miluješ; zachovej služebníka svého, ty Bože můj, v tobě naději majícího. ³ Smiluj se nade mnou, Hospodine, k toběť zajisté každého dne volám. ⁴ Potěš duše služebníka svého, neboť k tobě, ó Pane, duše své pozdvihuji. ⁵ Nebo ty jsi, Pane, dobrotivý a lítostivý, a hojný v milosrdenství ke všechněm, kteříž tě vzývají. ⁶ Slyš, Hospodine, modlitbu mou, a pozoruj hlasu žádostí mých. ⁷ V den ssouzení svého vzývám tě, nebo mne vyslycháš. ⁸ Nenít žádného tobě podobného mezi bohy, ó Pane, a není takových skutků, jako jsou tvoji. ⁹ Všickni národové, kteréž jsi učinil, přicházejíce, skláněti se budou před tebou, Pane, a ctíti jméno tvé. ¹⁰ Nebo jsi ty veliký, a činíš divné věci, ty jsi Bůh sám. ¹¹ Vyuč mne, Hospodine, cestě své,

abych chodil v pravdě tvé; ustav srdce mé v bázni jména svého. ¹² I budu tě oslavovati, Pane Bože můj, z celého srdce svého a ctíti jméno tvé na věky, ¹³ Poněvadž milosrdenství tvé veliké jest nade mnou, a vytrhls duši mou z jámy nehlubší. ¹⁴ Ó Bože, povstaliť jsou pyšní proti mně, a rota násilníků hledají bezživotí mého, ti, kteříž tě sobě nepředstavují. ¹⁵ Ale ty Pane, Bože silný, lítostivý a milostivý, shovívající a hojný v milosrdenství, i pravdomluvný, ¹⁶ Vzhlédniž na mne, a smiluj se nade mnou, obdař silou svou služebníka svého, a zachovávej syna děvky své. ¹⁷ Prokaž ke mně znamení dobrotivosti, tak aby vidouce to ti, kteříž mne nenávidí, zahanbeni byli, že jsi ty mi, Hospodine, spomohl, a mne potěšil.

87 Synům Chóre, žalm a píseň. Základ svůj na horách svatých. ² Milujeť Hospodin, totiž brány Sionské, nade všechny příbytky Jákobovy. ³ Přeslavnět jsou to věci, kteréž se o tobě hlásají, ó město Boží. Sélah. ⁴ Připomínati budu Egypt a Babylon před svými známými, ano i Filistinské a Tyrské i Mouřeníny, že se tu každý z nich narodil. ⁵ An i o Sionu praveno bude: Ten i onen jest rodem z něho, sám pak Nejvyšší utvrdí jej. ⁶ Sečteť Hospodin při popisu národy, a dí, že tento se tu narodil. Sélah. ⁷ Tou příčinou zpívají s plésáním o tobě všechny moci života mého.

88 Píseň a žalm synů Chóre, přednímu zpěváků na machalat k zpívání, vyučující, složený od Hémana Ezrachitského. ² Hospodine, Bože spasení mého, ve dne i v noci k tobě volám. ³ Vstupiž před obličej tvůj modlitba má, nakloň ucha svého k volání mému. ⁴ Neboť jest naplněna trápeními duše má, a život můj až k hrobu se přiblížil. ⁵ Počten jsem mezi ty, kteříž se dostávají do jámy; připodobněn jsem člověku beze vší síly. ⁶ Mezi mrtvé jsem odložen, jako zmordovaní ležící v hrobě, na něž nezpomínáš více, kteříž od ruky tvé vyhlazeni jsou. ⁷ Spustils mne do jámy nejzpodnější, do nejtemnějšího a nehlubšího místa. ⁸ Dolehla na mne prchlivost tvá, a vším vlnobitím svým přikvačil jsi mne. Sélah. ⁹ Daleko jsi vzdálil mé známé ode mne, jimž jsi mne velice zošklivil, a tak jsem sevřín, že mi nelze nijakž vyjítí. ¹⁰ Zrak můj hyne trápením; na každý den vzývám tě, Hospodine, ruce své před tebou rozprostíraje. ¹¹ Zdali před mrtvými učiníš zázrak? Aneb vstanou-liž mrtví, aby tě oslavovali? Sélah. ¹² I zdali bude ohlašováno v hrobě milosrdenství tvé, a pravda tvá v zahynutí? ¹³ Zdaliž v známost přichází ve tmách div tvůj, a spravedlnost tvá v zemi zapomenutí? ¹⁴ Já pak, Hospodine, k tobě volám, a každého jitra předchází tě modlitba má. ¹⁵ Pročež, ó Hospodine, zamítáš mne, a tvář svou skrýváš přede mnou? ¹⁶ Ztrápený jsem, jako hned maje umřítí od násilí; snáším hrůzy tvé, a děsím se. ¹⁷ Hněv tvůj přísný na mne se obořil, a hrůzy tvé kruté sevřely mne. ¹⁸ Obkličují mne jako voda, na každý den obstupují mne hromadně. ¹⁹ Vzdálil jsi ode mne přítele a tovaryše, a známým svým jsem ve tmě.

89 Vyučující, složený od Etana Ezrachitského. ² O milosrdenstvích Hospodinových na věky zpívati budu, od národu do pronárodu zvěstovati budu pravdu tvou ústy svými. ³ Nebo jsem řekl: Na věky milosrdenství vzdělávati se bude, na nebi utvrdíš pravdu svou, o níž řekl: ⁴ Učinil jsem smlouvu s vyvoleným svým, přísáhl jsem Davidovi služebníku svému, ⁵ Že až na věky utvrdím símě tvé, a vzdělám od národu do národu trůn tvůj. Sélah. ⁶ Protož oslavují nebesa div tvůj, Hospodine, i pravdu tvou v shromáždění svatých. ⁷ Nebo kdo na nebi přirovnán býti může Hospodinu? Kdo jest podobný Hospodinu mezi syny silných? ⁸ Bůh i v shromáždění svatých strašlivý jest náramně, a hrozný nade všechny vůkol něho. ⁹ Hospodine Bože zástupů, kdo jest jako ty, silný Hospodin? Nebo pravda tvá tobě přistojí všudy vůkol. ¹⁰ Ty panuješ nad dutím moře; když se zdvihají vlny jeho, ty je skrocuješ. ¹¹ Ty jsi jako raněného potřel Egypt, a silným ramenem svým rozptýlil jsi nepřátely své. ¹² Tvář jsou nebesa, tvá také i země, okršlek i plnost jeho ty jsi založil. ¹³ Půlnoční i polední strana, kteréž jsi ty stvořil, i Tábor a Hermon o tvém jménu zpívají. ¹⁴ Tvé rámě jest přemocné, silná ruka tvá, a vyvýšená pravice tvá. ¹⁵ Spravedlnost a soud jsou základem trůnu tvého, milosrdenství a pravda předcházejí tvář tvou. ¹⁶ Blahoslavený lid, kterýž zná zvuk tvůj; tiť, Hospodine, v světle obličjeje tvého choditi budou. ¹⁷ Ve jménu tvém plésati budou každého dne, a v spravedlnosti tvé vyvýší se. ¹⁸ Nebo sláva síly jejich ty jsi, a z milosti tvé k zvýšení přijde roh náš. ¹⁹ Nebo štít náš jest Hospodinův, a svatého Izraelského král náš. ²⁰ Tehdy mluvě u vidění k svatému svému, řekl jsi: Složil jsem pomoc v reku udatném, zvýšil jsem vybraného z lidu. ²¹ Nalezl jsem Davida služebníka svého, olejem svým svatým pomazal jsem ho. ²² A protož budeť s ním stále ruka má, ano i ramenem svým posilovati ho budu. ²³ Nebudeť ho moci nuziti nepřítel, ani člověk nešlechtný trápati. ²⁴ Nebo potru před tvář jeho protivníky jeho, a ty, kteříž ho nenávidí, porazím. ²⁵ Nadto pravda má a milosrdenství mé s ním bude, a ve jménu mém vyvýšen bude roh jeho. ²⁶ A vložím na moře ruku jeho, a na řeky pravici jeho. ²⁷ On volaje ke mně, dí: Ty jsi otec můj, Bůh silný můj a skála spasení mého. ²⁸ Já také za prvorozeného vystavím jej, a za vyššího králů zemských. ²⁹ Na věky zachovám jemu milosrdenství své, a smlouva s ním stálá bude. ³⁰ Učiním i to, aby na věky trvalo símě jeho, a trůn jeho jako dnové nebes. ³¹ Jestliže by pak synové jeho opustili zákon můj, a v soudech mých nechodili, ³² Jestliže by ustanovení mých poškrvnili,

a přikázání mých neostříhali: ³³Tedy navštívím metlou přestoupení jejich, a trestáním nepravost jejich, ³⁴Ale milosrdenství svého neodejmu od něho, aniž klamati budu proti pravdě své. ³⁵Nepoškvrnímť smlouvy své, a toho, což vyšlo z úst mých, nezměním. ³⁶Jednou jsem přísáhl skrze svatost svou, nesklamámť Davidovi, ³⁷Že símě jeho na věky bude, a trůn jeho jako slunce přede mnou, ³⁸Jako měsíc utvrzeno bude na věky, a jako svědkové na obloze hodnověrní. ³⁹Ale ty jsi jej zavrhl a potupil, rozhněvals se na pomazaného svého. ⁴⁰Zavrhl jsi smlouvu s služebníkem svým, povrhls korunu jeho na zem. ⁴¹Roztrhal jsi všechny ohrady jeho, a bašty jeho jsi rozválel. ⁴²Derou jej všickni, kteříž tudy jdou; jest ku posměchu i sousedům svým. ⁴³Vyvyšil jsi pravici protivníků jeho, obveselils všechny nepřátely jeho. ⁴⁴Ztupils i ostří meče jeho, aniž jsi dal jemu, aby ostátí mohl v boji. ⁴⁵Učinils přítrž okrase jeho, a trůn jeho svrhl jsi na zem. ⁴⁶Ukrátil jsi dnů mladosti jeho, a hanbous jej přiodíl. Sélah. ⁴⁷Až dokud, Hospodine? Na věky-liž se skrývati budeš? Tak-liž hořeti bude jako oheň prchlivost tvá? ⁴⁸Rozpomeniž se na mne, jak kratičký jest věk můj. Zdaliž jsi pak nadarmo stvořil všechny syny lidské? ⁴⁹Kdo z lidí může tak živ býti, aby neokusil smrti? Kdo vytrhne život svůj z hrobu? Sélah. ⁵⁰Kdež jsou milosrdenství tvá první, ó Pane? Přisahuť jsi učinil Davidovi, v pravdě své. ⁵¹Pamatuj, Pane, na útržky činěné služebníkům tvým, a jak jsem já nosil v lůně svém potupu ode všech nejmocnějších národů, ⁵²Jak jsou utrhalí nepřátelé tvoji, Hospodine, jak jsou utrhalí šlepečím pomazaného tvého. ⁵³Budiž pochválen Hospodin na věky, Amen i Amen.

90 Modlitba Mojžíše, muže Božího. Pane, ty jsi býval přibyték náš od národu do pronárodu. ²Prvé, než hory stvořeny byly, nežlis sformoval zemi, a okršlek světa, ano hned od věků a až na věky, ty jsi Bůh silný. ³Ty přivodíš člověka na to, aby setrín byl, říkáje: Navrattež se zase, synové lidští. ⁴Nebo by tisíc let přetrval, jest to před očima tvýma jako den včerejší, a bdění noční. ⁵Povodní zachvacuješ je; jsou sen, a jako bylina hned v jitře pomíjející. ⁶Toho jitra, kteréhož vykvetne, mění se, u večer pak jsuc podtata, usychá. ⁷Ale my hyneme od hněvu tvého, a prchlivostí tvou jsme zděšeni. ⁸Nebo jsi položil nepravosti naše před sebe, a tajnosti naše na světlo obličejů svého. ⁹Pročež všickni dnové naši v náhle přebíhají pro tvé rozhněvání; k skončení let svých docházíme jako řeč. ¹⁰Všech dnů let našich jest let sedmdesáte, aneb jest-li kdo silnějšího přirození, osmdesát let, a i to, což nezdárnějšího v nich, jest práce a bída, a když to pomine, tožt ihned rychle zaletíme. ¹¹Ale kdo jest, ješto by znal přisnost hněvu tvého, a ostýchal se zřivosti tvé? ¹²Naučiž nás počítati dnů našich, abychom uvodili moudrost v srdce. ¹³Navrať se zase, Hospodine, až dokud prodléváš? Mějž lítost nad služebníky svými. ¹⁴Nasyť nás hned v jitře svým milosrdenstvím, tak abychom propěvovati, a veseliti se mohli po všechny dny naše. ¹⁵Obveseliž nás podlé dnů, v nichž jsi nás ssuzoval, a let, v nichž jsme okoušeli zlého. ¹⁶Budiž zřejmé při služebnících tvých dílo tvé, a okrasa tvá při synech jejich. ¹⁷Budiž nám přítomná i ochotnost Hospodina Boha našeho, a díla rukou našich potvrď mezi námi, díla, pravím, rukou našich potvrď.

91 Ten, kdož v skrýši Nejvyššího přebývá, v stínu Všemohoucího odpočívati bude. ²Dím Hospodinu: Útočiště mé a hrad můj, Bůh můj, v němž naději skládati budu. ³Onť zajisté vysvobodí tě z osídla lovce, a od nejedovatějšího nakažení morního. ⁴Brky svými přikryje tě, a pod křídly jeho bezpečen budeš; místo štítu a pavězy budeš míti pravdu jeho. ⁵Nebudeš se báti přístrachu nočního, ani střely létající ve dne. ⁶Ani nakažení morního, vlekoucího se v mrákotě, ani povětří morního, v polední čas hubícího. ⁷Padne jich po boku tvém tisíc, a deset tisíců po pravici tvé, ale k tobě se to nepřiblíží. ⁸Očima toliko svýma to spatříš, a odplatě bezbožných se podíváš. ⁹Poněvadž jsi Hospodina, kterýž útočiště mé jest, a Nejvyššího za svůj přibyték položil, ¹⁰Nepřihodí se tobě nic zlého, aniž se přiblíží jaká rána k stánku tvému. ¹¹Nebo andělům svým přikázal o tobě, aby tě ostříhali na všech cestách tvých. ¹²Na rukou ponesou tě, abys neurazil o kámen nohy své. ¹³Po lvu a bazališku choditi budeš, a pošlapáš lvíče i draka. ¹⁴Poněvadž mne, dí Bůh, zamiloval, vysvobodím jej, a vyvyším; nebo poznal jméno mé. ¹⁵Vzývati mne bude, a vyslyším jej; já s ním budu v ssouzení, vytrhnu a oslavím jej. ¹⁶Dlouhostí dnů jej nasytím, a ukáži jemu spasení své.

92 Žalm a píseň, ke dni sobotnímu. ²Dobré jest oslavovati Hospodina, a žalmy zpívati jménu tvému, ó Nejvyšší, ³Zvěstovati každé jitro milosrdenství tvé, a pravdu tvou každé noci, ⁴Při nástroji o desíti strunách, při loutně, a při harfě s písničkou. ⁵Nebo jsi mne rozveselil, Hospodine, skutky svými, o skutcích rukou tvých zpívati budu. ⁶Jak velící jsou skutkové tvoji, Hospodine! Velmi hluboká jsou myšlení tvá. ⁷Člověk hovadný nezná toho, aniž blázen rozumí tomu, ⁸Že vyrostají bezbožní jako bylina, a kvetou všickni činitelé nepravosti, aby vyhlazeni byli na věky. ⁹Ty pak, ó Nejvyšší, že na věky jsi Hospodin. ¹⁰Nebo aj, nepřátelé tvoji, Hospodine, nebo aj, nepřátelé tvoji zahynou; rozptýleni budou všickni činitelé nepravosti. ¹¹Můj pak roh vyzdvihneš jako jednorozcův, pokropen budu olejem novým. ¹²I podívá se oko mé na ty, jenž mne špehují, a o těch nešlecheticích, jenž proti mně povstávají, ušima svýma uslyším. ¹³Spravedlivý jako palma kvěsti

bude, a jako cedr na Libánu rozloží se. ¹⁴Štípení v domě Hospodinově v síncích Boha našeho kvěsti budou. ¹⁵Ještě i v šedinách ovoce ponosou, spanilí a zelení budou, ¹⁶Aby to zvěstováno bylo, že přímý jest Hospodin, skála má, a že nepravosti žádné při něm není.

93 Hospodin kraluje, v důstojnost se oblékl, oblékl se Hospodin v sílu, a přepásal se; také okršlek země upevnil, aby se nepohnul. ²Utvrzenť jest trůn tvůj přede všemi časy, od věčnosti ty jsi. ³Pozdvihují se řeky, ó Hospodine, pozdvihují řeky zvuku svého, pozdvihují řeky vlnobítí svých. ⁴Nad zvuk mnohých vod, nad sílu vln mořských mnohem silnější jest na výsostech Hospodin. ⁵Svědectví tvá jsou velmi jistá, domu tvému ušlechtilá svatost, Hospodine, až na věky.

94 Bože silný pomst, Hospodine, Bože silný pomst, zastkvej se. ²Zdvihni se, ó soudce vši země, a dej odplatu pyšným. ³Až dokud bezbožní, Hospodine, až dokud bezbožní budou plésati, ⁴Žvátí a hrdě mluvíti, honosíce se, všickni činitelé nepravosti? ⁵Lid tvůj, Hospodine, potíráti a dědictví tvé bédovati? ⁶Vdovy a přichozi mordovati, a sirotky hubiti, ⁷Říkajice: Nehledít na to Hospodin, aniž tomu rozumí Bůh Jákobův? ⁸Rozumějte, ó vy hovadní v lidu, a vy blázni, kdy srozumíte? ⁹Zdali ten, jenž učinil ucho, neslyší? A kterýž stvořil oko, zdali nespátí? ¹⁰Zdali ten, jenž tresce národy, nebude kárati, kterýž učí lidi umění? ¹¹Hospodinť zná myšlení lidská, že jsou pouhá marnost. ¹²Blahoslavený jest ten muž, kteréhož ty cvičíš, Hospodine, a z zákona svého jej vyučuješ. ¹³Abys mu způsobil pokoj před časy zlými, až by za tím vykopána byla bezbožníku jáma. ¹⁴Neboť neopustí Hospodin lidu svého, a dědictví svého nezanechá, ¹⁵Ale až k spravedlnosti navrátí se soud, a za ním všickni upřímého srdce. ¹⁶Kdož by se byl o mne zasadil proti zlostníkům? Kdo by se byl za mne postavil proti těm, jenž páší nepravost? ¹⁷Kdyby mi Hospodin nebyl ku pomoci, tudíž by se byla octla duše má v mlčení. ¹⁸Již jsem byl řekl: Klesla noha má, ale milosrdenství tvé, ó Hospodine, zdrželo mne. ¹⁹Ve množství přemýšlování mých u vnitřnosti mé, tvá potěšování obveselovala duši mou. ²⁰Zdaliž se k tobě přitovaryší stolice převrácenosti těch, jenž vynášejí nátisk mimo spravedlnost, ²¹Jenž se shlukují proti duši spravedlivého, a krev nevinnou odsuzují? ²²Ale Hospodin jest mým hradem vysokým, a Bůh můj skalou útočiště mého. ²³Onť obrátí na ně nepravost jejich, a zlostí jejich zahladí je, zahladí je Hospodin Bůh náš.

95 Podte, zpívejme Hospodinu, prokřikujme skále spasení našeho. ²Předejdeme obličej jeho s díkčiněním, žalmy prozpěvujme jemu. ³Nebo Hospodin jest Bůh veliký, a král veliký nade všecky bohy, ⁴V jehož rukou základové země, a vrchové hor jeho jsou. ⁵Jehož jest i moře, nebo on je učinil, i země, kterouž ruce jeho sformovaly. ⁶Podte, sklánějme se, a padněme před ním, klekejme před Hospodinem stvořitelem naším. ⁷Onť jest zajisté Bůh náš, a my jsme lid pastvy jeho, a stádo rukou jeho. Dnes uslyšíte-li hlas jeho, ⁸Nezativrujte srdce svého, jako při popuzení, a v den pokušení na poušti, ⁹Kdežto pokoušeli mne otcové vaši, zkusiliť jsou mne, a viděli skutky mé. ¹⁰Za čtyřiceti let měl jsem nesnáz s národem tím, a řekl jsem: Lid tento bloudí srdcem, a nepoznali cest mých. ¹¹Jimž jsem přísáhl v hněvě svém, že nevejdou v odpočinutí mé.

96 Zpívejte Hospodinu píseň novou, zpívej Hospodinu všecka země. ²Zpívejte Hospodinu, dobrořečte jménu jeho, zvěstujte den po dni spasení jeho. ³Vypravujte mezi národy slávu jeho, mezi všemi lidmi divy jeho. ⁴Nebo veliký Hospodin, a vši chvály hodný, i hrozný jest nade všecky bohy. ⁵Všickni zajisté bohové národů jsou modly, ale Hospodin nebesa učinil. ⁶Sláva a důstojnost před ním, síla i okrasa v svatyni jeho. ⁷Vzdejte Hospodinu čeledi národů, vzdejte Hospodinu čest i moc. ⁸Vzdejte Hospodinu čest jména jeho, přineste dary, a vejďte do síncí jeho. ⁹Sklánějte se Hospodinu v okrase svatosti, boj se obličej jeho všecka země. ¹⁰Rcete mezi pohany: Hospodin kraluje, a že i okršlek zemský upevněn bude, tak aby se nepohnul, a že souditi bude lidi spravedlivě. ¹¹Rozveseltež se nebesa, a pléšej země, zvuč moře, i což v něm jest. ¹²Pléšej pole a vše, což na něm, tehdáž ať prozpěvuje všecko dříví lesní, ¹³Před tváří Hospodina; neboť se běře, běře se zajisté, aby soudil zemi. Budeť souditi okršlek světa v spravedlnosti, a národy v pravdě své.

97 Hospodin kraluje, pléšej země, a vesel se ostrovů všecko množství. ²Oblak a mrákota jest vůkol něho, spravedlnost a soud základ trůnu jeho. ³Oheň předchází jej, a zapaluje vůkol nepřátely jeho. ⁴Zasvěcujíť se po okršlku světa blýskání jeho; to viduc země, děsí se. ⁵Hory jako vosk rozplývají se před obličejem Hospodina, před obličejem Panovníka vši země. ⁶Nebesa vypravují o jeho spravedlnosti, a slávu jeho spatřují všickni národové. ⁷Zastyďte se všickni, kteříž sloužíte rytinám, kteříž se chlubíte modlami; sklánějte se před ním všickni bohové. ⁸To uslyše Sion, rozveselí se, a zpléší dcery Judské z příčiny soudů tvých, Hospodine. ⁹Nebo ty, Hospodine, jsi nejvyšší na vši zemi, a velice jsi vyvýšený nade všecky bohy. ¹⁰Vy, kteříž milujete Hospodina,

mějte v nenávisti to, což zlého jest; onť ostríhá duši svatých svých, a z ruky bezbožníků je vytrhuje. ¹¹ Světlo vsáto jest spravedlivým, a radost těm, kteříž jsou upřímeho srdce. ¹² Veselte se, spravedliví v Hospodinu, a oslavujte památku svatosti jeho.

98 Žalm. Zpívejte Hospodinu píseň novou, neboť jest divné věci učinil; spomohla mu pravice jeho, a rámě svatosti jeho. ² V známost uvedl Hospodin spasení své, před očima národů zjevil spravedlnost svou. ³ Rozpomenu se na milosrdenství své, a na pravdu svou k domu Izraelskému; všechny končiny země vidí spasení Boha našeho. ⁴ Prokřikuj Hospodinu všechna země; zvuk vydejte, prozpěvujte, a žalmy zpívejte. ⁵ Žalmy zpívejte Hospodinu na cítaře, k cítaře i hlasem přizpěvujte. ⁶ Trubami a zvučnými pozouny hlas vydejte před králem Hospodinem. ⁷ Zvuč moře i to, což v něm jest, okršlek světa i ti, kteříž na něm bydlí. ⁸ Řeky rukama plésejte, spolu i hory prozpěvujte, ⁹ Před Hospodinem; neboť se béře, aby soudil zemi. Budeť souditi okršlek světa v spravedlnosti, a národy v pravosti.

99 Hospodin kraluje, užasněte se národové; sedí nad cherubíny, pohniž se země. ² Hospodin na Sionu veliký, a vyvýšený jest nade všechny lidi. ³ Oslavujte jméno tvé veliké a hrozné, nebo svaté jest. ⁴ Moc zajisté králova miluje soud; ty jsi ustanovil práva, soud a spravedlnost v Jákobovi ty konáš. ⁵ Vyvyšujte Hospodina Boha našeho, a sklánějte se u podnoží noh jeho, svatýť jest. ⁶ Mojžíš a Aron mezi kněžími jeho, a Samuel mezi vzývajícími jméno jeho; volávali k Hospodinu, a on je vyslychal. ⁷ V sloupu oblakovém mluvíval k nim; kteřížto když ostríhali svědectví jeho, i ustanovení jim vydal. ⁸ Hospodine Bože náš, tys je vyslychal, Bože, bývals jim milostiv, i když jsi je trestal pro výstupky jejich. ⁹ Vyvyšujte Hospodina Boha našeho, a sklánějte se na hoře svaté jeho; neboť jest svatý Hospodin Bůh náš.

100 Žalm k díků činění. Prokřikuj Hospodinu všechna země. ² Služte Hospodinu s veselím, předstupte před obličej jeho s prozpěvováním. ³ Vězte, že Hospodin jest Bůh; on učinil nás, a ne my sami sebe, abychom byli lid jeho, a ovce pastvy jeho. ⁴ Vcházejte do bran jeho s díkůčiněním, a do síní jeho s chvalami; oslavujte jej, a dobrořečte jménu jeho. ⁵ Nebo dobrý jest Hospodin, na věky milosrdenství jeho, a od národu až do pronárodu pravda jeho.

101 Žalm Davidův. O milosrdenství a soudu zpívati budu, tobě, ó Hospodine, žalmy budu zpívati. ² Opatrně se míti budu na cestě přímé, až přijdeš ke mně; choditi budu ustavičně v upřímnosti srdce svého i v domě svém. ³ Nepředstavímť sobě před oči věci nešlechtné; skutek uchylujících se v nenávisti mám, nepřichytím se mne. ⁴ Srdce převrácené odstoupí ode mne, zlého nebudu oblibovati. ⁵ Škodícího jazykem bližnímu svému tajně, tohoť vytnu; oči vysokých a mysli naduté nikoli nebudu moci trpěti. ⁶ Oči mé na pravdomluvné v zemi, aby sedali se mnou; kdož chodí po cestě upřímé, tenť mi sloužití bude. ⁷ Nebude bydlení v domě mém činící lest, a mluvící lež nebude míti místa u mne. ⁸ Každého jitra pléniti budu všechny nešlechtné z země, abych tak vyplnil z města Hospodinova všechny, kdož páší nepravost.

102 Modlitba chudého, když sevřín jsa, před Hospodinem vylévá žádosti své. ² Hospodine, slyš modlitbu mou, a volání mé přijdiž k tobě. ³ Neskrývej tváří své přede mnou, v den ssoužení mého nakloň ke mně ucha svého; když k tobě volám, rychle vyslyš mne. ⁴ Nebo mizejí jako dým dnové moji, a kosti mé jako ohniště vypáleny jsou. ⁵ Poraženo jest jako bylina, a usvadlo srdce mé, tak že jsem chleba svého jísti zapomenul. ⁶ Od hlasu lkání mého přilnuly kosti mé k kůži mé. ⁷ Podobný jsem učiněn pelikánu na poušti, jsem jako výr na pustinách. ⁸ Bdím, a jsem jako vrabec osamělý na střeše. ⁹ Každý den utrhají mi nepřátelé moji, a posměvači moji proklínají mnou. ¹⁰ Nebo jídám popel jako chléb, a k nápoji svému slz přiměšuji, ¹¹ Pro rozhněvání tvé a zažžený hněv tvůj; nebo zdvihna mne, hodils mnou. ¹² Dnové moji jsou jako stín nachýlený, a já jako tráva usvadl jsem. ¹³ Ale ty, Hospodine, na věky zůstáváš, a památka tvá od národu až do pronárodu. ¹⁴ Ty povstana, smiluješ se nad Sionem, nebo čas jest učiniti milost jemu, a čas uloženy přišel. ¹⁵ Nebo líbost mají služebníci tvoji v kamení jeho, a nad prachem jeho slitují se, ¹⁶ Aby se báli pohané jména Hospodinova, a všickni králové země slávy tvé, ¹⁷ Když by Hospodin vzdělal Sion, a ukázal se v slávě své, ¹⁸ Když by popatřil k modlitbě poníženého lidu, nepohrdaje modlitbou jejich. ¹⁹ Budeť to zapsáno pro budoucí potomky, a lid, kterýž má stvořen býti, chváliti bude Hospodina, ²⁰ Že shlédl s výsosti svatosti své. Hospodin s nebe na zemi že popatřil, ²¹ Aby vyslyšel vzdychání vězňů, a rozvázal ty, kteříž již k smrti oddáni byli, ²² Aby vypravovali na Sionu jméno Hospodinovo, a chválu jeho v Jeruzalémě, ²³ Když se spolu shromáždí národové a království, aby sloužili Hospodinu. ²⁴ Ztrápilť jest na cestě sílu mou, ukrátil dnů mých, ²⁵ Až jsem řekl: Můj Bože, neboť mne

u prostřed dnů mých; od národu zajisté až do pronárodu jsou léta tvá, ²⁶ I prvé nežlis založil zemi, a dílo rukou svých, nebesa. ²⁷ Onať pominou, ty pak zůstáváš; všecky ty věci jako roucho zvetšejí, jako oděv změníš je, a změněny budou. ²⁸ Ty pak jsi tentýž, a léta tvá nikdy nepřestanou. ²⁹ Synové služebníků tvých bydliti budou, a símě jejich zmocní se před tebou.

103 Davidův. Dobrořeč duše má Hospodinu, a všecky vnitřnosti mé jménu svatému jeho. ² Dobrořeč duše má Hospodinu, a nezapomínej se na všechna dobrodíní jeho, ³ Kterýž odpouští tobě všecky nepravosti, kterýž uzdravuje všecky nemoci tvé, ⁴ Kterýž vysvobozuje od zahynutí život tvůj, kterýž tě korunuje milosrdenstvím a mnohým slitováním, ⁵ Kterýž nasycuje dobrými věcmi ústa tvá, tak že se obnovuje jako orlice mladost tvá. ⁶ Činí, což spravedlivého jest, Hospodin, a soudy všechněm utištěným. ⁷ Znamé učinil Mojžíšovi cesty své, synům Izraelským skutky své. ⁸ Lítostivý a milostivý jest Hospodin, dlouhoshovívající a mnohého milosrdenství. ⁹ Nebudet ustavičně zehrati, ani na věky hněvu držeti. ¹⁰ Ne podle hříchů našich nakládá s námi, ani vedle nepravostí našich odplacuje nám. ¹¹ Nebo jakož jsou vysoko nebesa nad zemí, tak jest vyvýšené milosrdenství jeho nad těmi, kteříž se ho bojí. ¹² A jak daleko jest východ od západu, tak daleko vzdálil od nás přestoupení naše. ¹³ Jakož se slitovává otec nad dětmi, tak se slitovává Hospodin nad těmi, kteříž se ho bojí. ¹⁴ Onť zajisté zná slepení naše, v paměti má, že prach jsme. ¹⁵ Dnové člověka jsou jako tráva, a jako květ polní, tak kvete. ¹⁶ Jakž vítr na něj povane, anť ho není, aniž ho již více pozná místo jeho. ¹⁷ Milosrdenství pak Hospodinovo od věků až na věky nad těmi, kteříž se ho bojí, a spravedlnost jeho nad syny synů, ¹⁸ Kteríž ostrihají smlouvy jeho, a pamatují na příkázání jeho, aby je činili. ¹⁹ Hospodin na nebesích utvrdil trůn svůj, a kralování jeho nade vším panuje. ²⁰ Dobrořečte Hospodinu andělé jeho, kteříž jste mocní v síle, a činíte slovo jeho, poslušní jsou hlasu slova jeho. ²¹ Dobrořečte Hospodinu všickni zástupové jeho, služebníci jeho, kteříž činíte vůli jeho. ²² Dobrořečte Hospodinu všickni skutkové jeho, na všech místech panování jeho. Dobrořeč duše má Hospodinu.

104 Dobrořeč duše má Hospodinu. Hospodine Bože můj, velmi jsi veliký, velebnost a krásu jsi oblékl. ² Příklad se světlem jako rouchem, roztáhl nebesa jako kortýnu. ³ Kterýž sklenul na vodách paláce své, kterýž užívá hustých oblaků místo vozů, a vznáší se na peří větrovém. ⁴ Kterýž činí posly své duchy, služebníky své oheň plápolající. ⁵ Založil zemi na sloupech jejich, tak že se nepohne na věky věků. ⁶ Propastí jako rouchem byl jsi jí příoděl, i nad horami stály vody. ⁷ K zehraní tvému rozběhly se, před hřmotem hromu tvého pospíšily, ⁸ (Vystoupily hory, snížilo se údolí), na místo, kteréž jsi jim založil. ⁹ Meze jsi položil, aby jich nepřestupovaly, ani se navracovaly k přikrývání země. ¹⁰ Kterýž vypouští potoky přes údolí, aby tekli mezi horami, ¹¹ A nápoj dávali všechněm živočichům polním. Tuť uhašují oslové divocí žízeň svou. ¹² Při nich hnízdí se ptactvo nebeské, a z prostřed ratolestí hlas svůj vydává. ¹³ Kterýž svažuješ hory z výsostí svých, aby ovocem činů tvých sytila se země. ¹⁴ Dáváš, aby rostla tráva dobytku, a bylina ku potřebě člověku, abys tak vyvodil chléb z země, ¹⁵ A víno, jenž obveseluje srdce člověka. Činí, aby se stkvěla tvář od oleje, ano i pokrmem zdržuje život lidský. ¹⁶ Nasyceno bývá i dříví Hospodinovo, cedrové Libánští, kteréž štípil. ¹⁷ Na nichž se ptáci hnízdí, i čáp příbytek svůj má na jedlí. ¹⁸ Hory vysoké jsou kamsíků, skály útočiště králíků. ¹⁹ Učinil měsíc k jistým časům, a slunce zná západ svůj. ²⁰ Uvodíš tmu, a bývá noc, v níž vyběhají všickni živočichové lesní: ²¹ Lvíčata řvoucí po loupeži, aby hledali od Boha silného pokrmu svého. ²² Když slunce vychází, zase shromažďují se, a v doupatech svých se ukládají. ²³ Člověk vychází ku práci své, a k dílu svému až do večera. ²⁴ Jak mnozí a velcí jsou skutkové tvoji, Hospodine! Všekys je moudře učinil, plná jest země bohatství tvého. ²⁵ V moři pak velikém a přeširokém, tamť jsou hmyzové nesčíslní, a živočichové malí i velcí. ²⁶ Tuť bárky přecházejí i velryb, kteréhož jsi stvořil, aby v něm hrál. ²⁷ Všecko to na tě očekává, abys jim dával pokrm časem svým. ²⁸ Když jim dáváš, sbírají; když otvíráš ruku svou, nasyceni bývají dobrými věcmi. ²⁹ Když skrýváš tvář svou, rmoutí se; když odjímáš ducha jejich, hynou, a v prach svůj se navracejí. ³⁰ Vysíláš ducha svého, a zase stvoření bývají, a obnovuješ tvář země. ³¹ Budíž sláva Hospodinova na věky, rozveselujž se Hospodin v skutcích svých. ³² On když pohledí na zemi, anať se třese; když se dotkne hor, anať se kouří. ³³ Zpívati budu Hospodinu, dokudž jsem živ; žalmy Bohu svému zpívati budu, pokudž mne stává. ³⁴ Libé bude přemýšlování mé o něm, jáť rozveselím se v Hospodinu. ³⁵ Ó by hříšníci vyhynuli z země, a bezbožných aby již nebylo. Dobrořeč duše má Hospodinu. Halelujah.

105 Oslavujte Hospodina, ohlašujte jméno jeho, oznamujte mezi národy skutky jeho. ² Zpívejte jemu, žalmy propěvujte jemu, rozmlouvejte o všech divných skutcích jeho. ³ Chlubte se jménem svatým jeho; vesel se srdce těch, kteříž hledají Hospodina. ⁴ Hleďte Hospodina a síly jeho, hleďte tváři jeho ustavičně.

⁵ Rozpomínejte se na divné skutky jeho, kteréž činil, na zázraky jeho a na soudy úst jeho, ⁶ Símě Abrahama, služebníka jeho, synové Jákobovi, vyvolení jeho. ⁷ Onť jest Hospodin Bůh náš, na vsí zemi soudové jeho. ⁸ Pamatuje věčně na smlouvu svou, na slovo, kteréž přikázal až do tisíce pokolení, ⁹ Kteréž upevnil s Abrahamem, a na přísahu svou učiněnou Izákovi. ¹⁰ Nebo ji utvrdil Jákobovi za ustanovení, Izraelovi za smlouvu věčnou, ¹¹ Pravě: Tobě dám zemi Kananejskou za podíl dědictví vašeho, ¹² Ješto jich byl malý počet, malý počet, a ještě v ní byli pohostinu. ¹³ Přecházeli zajisté z národu do národu, a z království k jinému lidu. ¹⁴ Nedopustil žádnému ublížiti jim, ano i krále pro ně trestal, řka: ¹⁵ Nedotýkejte se pomazaných mých, a pro rokům mým nečiňte nic zlého. ¹⁶ Když přivolav hlad na zemi, všecku hůl chleba polámal, ¹⁷ Poslal před nimi muže znamenitého, jenž za služebníka prodán byl, totiž Jozefa. ¹⁸ Jehož nohy sevřeli pouty, železa podniknouti musil, ¹⁹ Až do toho času, když se zmínka stala o něm; řeč Hospodinova zkusila ho. ²⁰ Poslav král, propustiti ho rozkázal, panovník lidu svobodna ho učinil. ²¹ Ustanovil ho pánem domu svého, a panovníkem všeho vládařství svého, ²² Aby vládl i knížaty jeho podle své lůbosti, a starce jeho vyučoval moudrosti. ²³ Potom všel Izrael do Egypta, a Jákob pohostinu byl v zemi Chamově. ²⁴ Kdež rozmnožil Bůh lid svůj náramně, a učinil, aby silnější byl nad nepřátely své. ²⁵ Změnil mysl těchto, aby v nenávisti měli lid jeho, a aby ukládali lest o služebnících jeho. ²⁶ I poslal Mojžíše slouhu svého, a Arona, kteréhož vyvolil. ²⁷ Kteríž předložili jim slova znamení jeho a zázraků v zemi Chamově. ²⁸ Poslal tmu, a zatmělo se, aniž odporná byla slovu jeho. ²⁹ Obrátil vody jejich v krev, a zmořil ryby v nich. ³⁰ Vydala země jejich množství žab, i v pokoleních králů jejich. ³¹ Řekl, i přišla směsice žízal, a stěnice na všechny končiny jejich. ³² Dal místo deště krupobití, oheň hořící na zemi jejich, ³³ Tak že potloukl réví jejich i fíkoví jejich, a zpřerážel dříví v krajině jejich. ³⁴ Řekl, i přišly kobylinky a chroustů nesčíslné množství. ³⁵ I sežrali všelikou bylinu v krajině jejich, a pojedli úrody země jejich. ³⁶ Nadto pobil všecko prvorozené v zemi jejich, počátek všeliké síly jejich. ³⁷ Tedy vyvedl své s stříbrem a zlatem, aniž byl v pokoleních jejich, ješto by se poklesl. ³⁸ Veselili se Egyptští, když tito vycházeli; nebo byl připadl na ně strach Izraelských. ³⁹ Roztáhl oblak k zastírání jich, a oheň k osvěcování noci. ⁴⁰ K žádosti přivedl křepelky, a chlebem nebeským sytil je. ⁴¹ Otevřel skálu, i tekly vody, a odcházely přes vyprahlá místa jako řeka. ⁴² Nebo pamětliv byl na slovo svatosti své, k Abrahamovi služebníku svému mluvené. ⁴³ Protož vyvedl lid svůj s radostí, s prozpěvováním vyvolené své. ⁴⁴ A dal jim země pohanů, a tak úsilí národů dědičně obdrželi, ⁴⁵ Aby zachovávali ustanovení jeho, a práv jeho ostríhali. Halelujah.

106 Halelujah. Oslavujte Hospodina, nebo dobrý jest, nebo na věky milosrdenství jeho. ² Kdo může vymluviti nesmírnou moc Hospodinovu, a vypraviti všecku chválu jeho? ³ Blahoslavení, kteříž ostríhají soudu, a činí spravedlnost každého času. ⁴ Pamatuj na mne, Hospodine, pro milost k lidu svému, navštěv mne spasením svým, ⁵ Abych užíval dobrých věcí s vyvolenými tvými, a veselil se veselím národu tvého, a chlubil se spolu s dědictvím tvým. ⁶ Zhřešili jsme i s otci svými, neprávě jsme činili, a bezbožnost páchali. ⁷ Otcové naši v Egyptě nerozuměli předivným skutkům tvým, aniž pamatovali na množství milosrdenství tvých, ale odporni byli při moři, při moři Rudém. ⁸ A však vysvobodil je pro jméno své, aby v známost uvedl moc svou. ⁹ Nebo přimluvil moři Rudému, a vyschlo; i provedl je skrze hlubiny, jako po poušti. ¹⁰ A tak zachoval je od ruky toho, jenž jich nenáviděl, a vyprostil je z ruky nepřítel. ¹¹ V tom přikryly vody ty, kteréž je ssušovali, nezůstalo ani jednoho z nich. ¹² A ačkoli věřili slovům jeho, a zpívali chválu jeho, ¹³ Však rychle zapomenuli na skutky jeho, a nečekali na radu jeho; ¹⁴ Ale jati jsouce žádostí na poušti, pokoušeli Boha silného na pustinách. ¹⁵ I dal jim, čehož se jim chtělo, a však dopustil hubenost na život jejich. ¹⁶ Potom, když horlili proti Mojžíšovi v vojště, a Aronovi, svatému Hospodinovu, ¹⁷ Otevřevši se země, požřela Dátana, a přikryla zběř Abironovu. ¹⁸ A rozničen byl oheň na rotu jejich, plamen spálil bezbožníky. ¹⁹ Udělali i tele na Orébě, a skláněli se slitině. ²⁰ A změnivše slávu svou v podobiznu vola, jenž jí trávu, ²¹ Zapomněli na Boha silného, spasitele svého, kterýž činil veliké věci v Egyptě. ²² A předivné v zemi Chamově, přehrozné při moři Rudém. ²³ Pročež řekl, že je vyplnění, kdyby se byl Mojžíš, vyvolený jeho, nepostavil v té mezře před ním, a neodvrátil prchlivosti jeho, aby nehubil. ²⁴ Za tím zošklivili sobě zemi žádanou, nevěřice slovu jeho. ²⁵ A repcíce v staních svých, neposlouchali hlasu Hospodinova. ²⁶ A protož pozdvihl ruky své proti nim, aby je rozmetal po poušti, ²⁷ A aby rozptýlil símě jejich mezi pohany, a rozehnal je do zemí. ²⁸ Spráhli se také byli s modlou Belfegor, a jedli oběti mrch. ²⁹ A tak dráždili Boha skutky svými, až se na ně obořila rána, ³⁰ Až se postavil Fínes, a pomstu vykonal, i přetržena jest rána ta. ³¹ Což jest mu počteno za spravedlnost od národu do pronárodu, a až na věky. ³² Opět ho byli popudili při vodách sváru, až se i Mojžíšovi zle stalo pro ně. ³³ Nebo k hořkosti přivedli ducha jeho, a pronesl jí rty svými. ³⁴ K tomu nevyplnili ani národů těch, o kterýchž jim byl Hospodin poručil, ³⁵ Ale směšující se s těmi národy, naučili se skutkům jejich, ³⁶ A sloužili modlám jejich, kteréž jim byly osídlem. ³⁷ Obětovali zajisté syny své a dcery své dáblům. ³⁸ A vylili krev nevinnou, krev synů svých a dcer svých, kteréž obětovali trapidlům Kananejským, tak že poškrvněna jest země těmi vraždami. ³⁹ I zmazali se skutky svými, a smilnili činy svými. ⁴⁰ Protož rozpálil se v prchlivosti Hospodin na lid svůj, v ošklivost vzal dědictví své. ⁴¹ A vydal je

v ruce pohanů. I panovali nad nimi ti, jenž je v nenávisti měli, ⁴² A utiskali je nepřátelé jejich, tak že snížení jsou pod ruku jejich. ⁴³ Mnohokrát je vysvobodil, oni však popouzelí ho radou svou, pročez potlačení jsou pro nepravost svou. ⁴⁴ A však patřil na úzkost jejich, a slyšel křik jejich. ⁴⁵ Nebo se rozpomenul na smlouvu svou s nimi, a želel toho podle množství milosrdenství svých, ⁴⁶ Tak že naklonil k nim litoostí všecky, kteříž je u vězení drželi. ⁴⁷ Zachovej nás, Hospodine Bože náš, a shromážď nás z těch pohanů, abychom slavili jméno tvé svaté, a chlubili se v chvále tvé. ⁴⁸ Požehnaný Hospodin Bůh Izraelský od věků až na věky. Na to rcíž všecken lid: Amen, Halelujah.

107 Oslavujte Hospodina, nebo jest dobrý, nebo na věky milosrdenství jeho. ² Necht' o tom vypravují ti, kteříž jsou vykoupeni skrze Hospodina, jak je on vykoupil z ruky těch, kteříž je ssuzovali, ³ A shromáždil je z zemí, od východu a od západu, od půlnoci i od moře. ⁴ Bloudili po poušti, po cestách pustých, města k přebývání nenacházejíce. ⁵ Hladovití a žízniví byli, až v nich svadla duše jejich. ⁶ Když volali k Hospodinu v ssoužení svém, z úzkostí jejich vytrhl je, ⁷ A vedl je po cestě přímé, aby přišli do města k bydlení. ⁸ Nechať oslavují před Hospodinem milosrdenství jeho, a divné skutky jeho před syny lidskými, ⁹ Poněvadž napáji duši žíznivou, a duši hladovitou naplňuje dobrými věcmi. ¹⁰ Kteríž sedí ve tmě a v stínu smrti, sevříní jsouce bídou i železy, ¹¹ Protože odporni byli řečem Boha silného, a radou Nejvyššího pohrdli. ¹² Pročez ponížil bídou srdce jejich, padli, a nebylo pomocníka. ¹³ Když volají k Hospodinu v ssoužení svém, z úzkostí je vysvobozuje. ¹⁴ Vyvodí je z temností a stínu smrti, a svazky jejich trhá. ¹⁵ Nechať oslavují před Hospodinem milosrdenství jeho, a divné skutky jeho před syny lidskými, ¹⁶ Poněvadž láme brány měděné, a závory železné posekává. ¹⁷ Blázní pro cestu převrácenosti své, a pro nepravosti své v trápení bývají. ¹⁸ Oškliví se jim všeliký pokrm, až se i k branám smrti přibližují. ¹⁹ Když volají k Hospodinu v ssoužení svém, z úzkostí jejich je vysvobozuje. ²⁰ Posílá slovo své, a uzdravuje je, a vysvobozuje je z hrobu. ²¹ Nechať oslavují před Hospodinem milosrdenství jeho, a divné skutky jeho před syny lidskými, ²² A obětující oběti chvály, ať vypravují skutky jeho s prozpěvováním. ²³ Kterí se plaví po moři na lodech, pracující na velikých vodách, ²⁴ Tiť vídají skutky Hospodinovy, a divy jeho v hlubokosti. ²⁵ Jakž jen dí, hned se strhne vítr bouřlivý, a dme vlny mořské. ²⁶ Vznášejí se k nebi, sstupují do propasti, duše jejich v nebezpečnosti rozplývá se. ²⁷ Motají se a nakloňují jako opilý, a všecko umění jejich mizí. ²⁸ Když volají k Hospodinu v ssoužení svém, z úzkostí jejich je vysvobozuje. ²⁹ Proměňuje bouři v utišení, tak že umlkne vlnobití jejich. ³⁰ I veselí se, že utichlo; a tak přivodí je k břehu žádostivému. ³¹ Nechať oslavují před Hospodinem milosrdenství jeho, a divné skutky jeho před syny lidskými. ³² Necht' ho vyvyšují v shromáždění lidu, a v radě starců chválí jej. ³³ Obrací řeky v poušť, a prameny vod v suchost, ³⁴ Zemi úrodnou v slatinou, pro zlost obyvatelů jejich. ³⁵ Pustiny obrací v jezera, a zemi vyprahlou v prameny vod. ³⁶ I osazuje na ní hladovité, aby stavěli města k bydlení. ³⁷ Kteríž osívají pole, a dělají vinice, a shromáždují sobě užitek úrody. ³⁸ Takt' on jim žehná, že se rozmnožují velmi, a dobytka jejich neumenšuje. ³⁹ A někdy pak umenšení a snížení bývají ukrutenstvím, bídou a truchlostí, ⁴⁰ Když vylévá pohrdání na knížata, dopouštěje, aby bloudili po poušti bezcestné. ⁴¹ Ont' vyzdvihuje nuzného z trápení, a rozmnožuje rodinu jako stádo. ⁴² Necht' to spatřují upřími, a rozveselí se, ale všeliká nepravost ať zacpá ústa svá. ⁴³ Ale kdo jest tak moudrý, aby toho šetřil, a vyrozumíval mnohému milosrdenství Hospodinovu?

108 Píseň a žalm Davidův. ² Hotovo jest srdce mé, Bože, zpívati a oslavovati tě budu, také i sláva má. ³ Probud se loutno a harfo, když v svitání povstávám. ⁴ Slaviti tě budu mezi lidmi, Hospodine, a tobě žalmy prozpěvovati mezi národy. ⁵ Nebo nad nebesa větší jest milosrdenství tvé, a až k nejvyšším oblakům pravda tvá. ⁶ Vvyšíš se nad nebesa, ó Bože, a nade všecku zemi sláva tvá. ⁷ Ať jsou vysvobozeni milí tvoji, zachovávej je pravici svou, a vyslyš mne. ⁸ Bůh mluvil skrze svatost svou; veselí se budu, že budu dělití Sichem, a údolí Sohot že rozměřím. ⁹ Můjť jest Galád, můj i Manasses, a Efraim síla hlavy mé, Juda učitel můj. ¹⁰ Moáb medenice k umývání mému, na Edoma uvrhu obuv svou, proti Palestině troubiti budu. ¹¹ Kdo mne uvede do města hrazeného? Kdo mne zprovodí až do Idumejské země? ¹² Zdali ne ty, ó Bože, kterýž jsi nás byl zavrhl, a nevycházels, ó Bože, s vojsky našimi? ¹³ Udělíš nám pomoci proti nepříteli, nebo marná jest pomoc lidská. ¹⁴ V Bohu udatně sobě počínati budeme, a on pošlapá nepřátely naše.

109 Přednímu zpěváků, žalm Davidův. Ó Bože chvály mé, nečiň se neslyše. ² Nebo ústa nešlechtného a ústa lstivá proti mně se otevřela, mluvili proti mně jazykem lživým. ³ A slovy jizlivými osočili mne, válčí proti mně beze vší příčiny. ⁴ Protivili mi se za mé milování, ješto jsem se za ně modlíval. ⁵ Odplacují se mi zlým za dobré, a nenávistí za milování mé. ⁶ Postav nad ním bezbožníka, a protivník ať mu stojí po pravici. ⁷ Když před soudem stane, ať zůstane za nešlechtného, a prosba jeho budíž jemu k hříchu. ⁸ Budiž dnů jeho málo, a úřad jeho vezmi jiný. ⁹ Buďtež děti jeho sirotci, a žena jeho vdovou. ¹⁰ Buďtež běhouni a tuláci synové jeho, žebřete,

vyhnáni jsouce z poustek svých. ¹¹ Přitáhni k sobě lichevník všecko, cožkoli má, a úsilé jeho rozchvátejte cizí. ¹² Nebudíž, kdo by mu chtěl milosrdenství prokázati, aniž buď, kdo by se smiloval nad sirotky jeho. ¹³ Potomci jeho z kořen vyřadí buďte, v druhém kolenu vyhlazeno buď jméno jejich. ¹⁴ Přijdiž na paměť nepravost předků jeho před Hospodínem, a hřích matky jeho nebuď shlazen. ¹⁵ Buďtež před Hospodínem ustavičně, až by vyhladil z země památku jejich, ¹⁶ Proto že nepamatoval, aby činil milosrdenství, ale protivenství činil člověku chudému a nuznému a sevřenému bolestí srdce, aby jej zamordoval. ¹⁷ Poněvadž miloval zlořečení, nechat přijde na něj; neměl líbosti v požehnání, nechat se vzdálí od něho. ¹⁸ A tak budíž oblečen v zlořečenství jako v svůj oděv, a ať vejde do vnitřností jeho jako voda, a jako olej do kostí jeho. ¹⁹ Budiž jemu to jako plášť k přiodívání, a jako pás k ustavičenému opasování. ²⁰ Taková mzda přijdiž mým protivníkům od Hospodina, a mluvícím zlé věci proti duši mé. ²¹ Ty pak, Hospodine Pane, nalož se mnou laskavě pro jméno své, nebo dobré jest milosrdenství tvé; vytrhni mne. ²² Jsemť zajisté chudý a nuzný, a srdce mé raněno jest u vnitřnostech mých. ²³ Jako stín, když se nachyluje, ucházeti musím; honí se za mnou jako za kobylkou. ²⁴ Kolena má klesají postem, a tělo mé vyschlo z tučnosti. ²⁵ Nadto jsem jim za posměch; když mne uhlédají, potřásají hlavami svými. ²⁶ Spomoz mi, ó Hospodine Bože můj, zachovej mne podle milosrdenství svého, ²⁷ Tak aby poznati mohli, že jest to ruka tvá, a že jsi ty, Hospodine, učinil to. ²⁸ Necht' oni jakkoli zlořečí, ty dobrořeč; kteříž povstali, necht' se zastydí, aby se veselil služebník tvůj. ²⁹ Buďtež oblečení protivníci moji v zahanbení, a necht' se odějí jako pláštěm hanbou svou. ³⁰ Slaviti budu Hospodina velice ústy svými, a u prostřed mnohých chváliti jej budu, ³¹ Proto že stojí po pravici nuznému, aby ho zachoval od těch, kteříž odsuzují život jeho.

110 Davidův žalm. Řekl Hospodin Pánu mému: Sed' na pravici mé, dokudž nepoložím nepřátel tvých za podnože noh tvých. ² Berlu moci tvé vyšle Hospodin z Siona, řka: Panuj u prostřed nepřátel svých. ³ Lid tvůj dobrovolný v den boje tvého v ozdobě svatosti, z života hned v svitání jako rosa plod tvůj bude. ⁴ Přisáhl Hospodin, a nebude želeťi toho, řka: Ty jsi kněz na věky podle řádu Melchisedechova. ⁵ Pán po pravici tvé potře v den hněvu svého krále. ⁶ Soud činiti bude mezi národy, porážku hroznou učiní, potře i hlavu panující nad mnohými krajinami. ⁷ Z potoka na cestě píti bude, a protož povýší hlavy.

111 Halelujah. Slaviti budu Hospodina z celého srdce, v radě přímých i v shromáždění; ² Veliké skutky Hospodinovy, a patrné všechněm, kteříž v nich líbost mají; ³ Slavné a překrásné dílo jeho, a spravedlnost jeho zůstávající na věky. ⁴ Památku způsobil předivnými skutky svými milostivý a milosrdný Hospodin. ⁵ Pokrm dal těm, kteříž se ho bojí, pamětliv jsa věčně na smlouvu svou. ⁶ Mocné skutky své oznámil lidu svému, dav jim dědictví pohanů. ⁷ Skutkové rukou jeho pravda a soud, a nepohnutelní všickni rozkazové jeho. ⁸ Upevnění na věčnou věčnost; učinění jsou v pravdě a v pravosti. ⁹ Vykoupení poslav lidu svému, přikázal na věky smlouvu svou; svaté a hrozné jest jméno jeho. ¹⁰ Počátek moudrosti jest bázeň Hospodina; rozumu výborného nabývají všickni, kteříž činí ty věci; chvála jeho zůstává na věky.

112 Halelujah. Blahoslavený muž, kterýž se bojí Hospodina, a v přikázáních jeho má velikou líbost. ² Mocné na zemi bude símě jeho, rodina upřímých požehnání dojde. ³ Zboží a bohatství v domě jeho, a spravedlnost jeho zůstává na věky. ⁴ Vzhází ve tmách světlo upřímým, milostivý jest, milosrdný a spravedlivý. ⁵ Dobrý člověk slitovává se i půjčuje, a řídí své věci s soudem. ⁶ Nebo nepohne se na věky, v paměti věčné bude spravedlivý. ⁷ Slyše zlé noviny, nebojí se; stálé jest srdce jeho, a doufá v Hospodina. ⁸ Utvrzené srdce jeho nebojí se, až i uzří pomstu na svých nepřátelích. ⁹ Rozděluje štědrě, a dává nuzným; spravedlnost jeho zůstává na věky, roh jeho bude vyvýšen v slávě. ¹⁰ Bezbožný vida to, zlobiti se, zuby svými škřipěti a schnouti bude; žádost bezbožníků zahyne.

113 Halelujah. Chvalte služebníci Hospodinovi, chvalte jméno Hospodinovo. ² Budiž jméno Hospodinovo požehnáno od tohoto času až na věky. ³ Od východu slunce až do západu jeho chváleno buď jméno Hospodinovo. ⁴ Vyvýšenť jest nade všechny národy Hospodin, a nad nebesa sláva jeho. ⁵ Kdo jest rovný Hospodinu Bohu našemu, kterýž vysoko bydlí? ⁶ Kterýž snižuje se, aby všecko spatřoval, což jest na nebi i na zemi. ⁷ Vyzdvihuje z prachu nuzného, a z hnoje vyvyšuje chudého, ⁸ Aby jej posadil s knížaty, s knížaty lidu svého. ⁹ Kterýž vzdělává neplodnou v čeled, a matku veselící se z dítek. Halelujah.

114 Když vycházel Izrael z Egypta, a rodina Jákobova z národu jazyka cizího, ² Byl Juda posvěcením jeho, Izrael panováním jeho. ³ To když vidělo moře, uteklo, Jordán nazpět se obrátil. ⁴ Hory poskakovaly jako skopci, pahrbkové jako jehňata. ⁵ Coť bylo, ó moře, že jsi utíkalo? Jordáne, že jsi nazpět se obrátil? ⁶ Ó hory,

že jste poskakovaly jako skopci, pahrbkové jako jehňata? ⁷ Pro přítomnost Panovníka třásla jsem se já země, pro přítomnost Boha Jákobova, ⁸ Kterýž obrací i tu skálu v jezero vod, a škrěmen v studnici vod.

115 Ne nám, Hospodine, ne nám, ale jménu svému dej čest, pro milosrdenství své a pro pravdu svou. ² Proč mají říkati pohané: Kdež jest nyní Bůh jejich? ³ Ješto Bůh náš jest na nebi, čině všechno, což se mu líbí. ⁴ Modly pak jejich jsou stříbro a zlato, dílo rukou lidských. ⁵ Ústa mají, a nemluví, oči mají, a nevidí. ⁶ Uši mají, a neslyší, nos mají, a nečijí. ⁷ Ruce mají, a nemakají, nohy mají, a nechodí, aniž volati mohou hrdlem svým. ⁸ Nechat jsou jim podobní, kteříž je dělají, a kdožkoli v nich doufají. ⁹ Izraeli, doufej v Hospodina, nebo spomocníkem a štítem takových on jest. ¹⁰ Dome Aronův, doufej v Hospodina, spomocníkem a štítem takových on jest. ¹¹ Kteríž se bojíte Hospodina, doufejte v Hospodina, spomocníkem a štítem takových on jest. ¹² Hospodin rozpomena se na nás, požehná; požehná domu Izraelovu, požehná i domu Aronovu. ¹³ Požehná bojícím se Hospodina, malým, i velikým. ¹⁴ Rozmnoží Hospodin vás, vás i syny vaše. ¹⁵ Požehnaní vy od Hospodina, kterýž učinil nebesa i zemi. ¹⁶ Nebesa jsou nebesa Hospodinova, zemi pak dal synům lidským. ¹⁷ Ne mrtví chváliti budou Hospodina, ani kdo ze všech těch, kteříž sstupují do místa mlčení, ¹⁸ Ale my dobrořečiti budeme Hospodinu od tohoto času až na věky. Halelujah.

116 Miluji Hospodina, proto že vyslýchá hlas můj a pokorné modlitby mé. ² Nebo naklonil ucha svého ke mně, když jsem ho vzýval ve dnech svých. ³ Obklíčilyt mne byly bolesti smrti, a úzkosti hrobu potkaly mne; sevření a truchlost přišla na mne. ⁴ I vzýval jsem jméno Hospodinovo, řka: Prosim, ó Hospodine, vysvobod duši mou. ⁵ Milostivý Hospodin a spravedlivý, Bůh náš lítostivý. ⁶ Ostříhá sprostných Hospodin; znuzen jsem byl, a spomohl mi. ⁷ Navratiz se, duše má, do odpočinutí svého, poněvadž Hospodin jest dobrodince tvůj. ⁸ Nebo jsi vytrhl duši mou od smrti, oči mé od slz, nohu mou od poklesnutí. ⁹ Ustavěně choditi budu před Hospodinem v zemi živých. ¹⁰ Uvěřil jsem, protože i mluvil jsem, ačkoli jsem byl velmi ztrápený. ¹¹ Já jsem byl řekl v pospíchání: Všeliký člověk jest lhář. ¹² Čím se odplatím Hospodinu za všechna dobrodiní jeho mně učiněná? ¹³ Kalich mnohého spasení vezmu, a jméno Hospodinovo vzývati budu. ¹⁴ Sliby své Hospodinu splním, teď přede vším lidem jeho. ¹⁵ Drahá jest před očima Hospodinovými smrt svatých jeho. ¹⁶ Ó Hospodine, že jsem služebník tvůj, služebník, pravím, tvůj, syn děvky tvé, rozvázal jsi svazky mé. ¹⁷ Tobě obětovati budu obět díky činění, a jméno Hospodinovo vzývati budu. ¹⁸ Sliby své Hospodinu splním, teď přede vším lidem jeho, ¹⁹ V síncích domu Hospodinova, u prostřed tebe, Jeruzaléme. Halelujah.

117 Chvalte Hospodina všickni národové, velebtež ho všickni lidé. ² Neboť jest rozšířeno nad námi milosrdenství jeho, a pravda Hospodinova na věky. Halelujah.

118 Oslavujte Hospodina, nebo jest dobrý, nebo na věky trvá milosrdenství jeho. ² Rciž nyní, Izraeli, že na věky milosrdenství jeho. ³ Rciž nyní, dome Aronův, že na věky milosrdenství jeho. ⁴ Rcetež nyní bojící se Hospodina, že na věky milosrdenství jeho. ⁵ V úzkosti vzýval jsem Hospodina, a vyslyšev, uprostrannil mi Hospodin. ⁶ Hospodin se mnou, nebudu se báti. Co mi může učiniti člověk? ⁷ Hospodin se mnou jest mezi pomocníky mými, pročž já podívám se těm, kteříž mne mají v nenávisti. ⁸ Lépe jest doufati v Hospodina, než naději skládati v člověku. ⁹ Lépe jest doufati v Hospodina, nežli naději skládati v knížatech. ¹⁰ Všickni národové obklíčili mne, ale ve jménu Hospodinovu vyplnil jsem je. ¹¹ Mnohokrát obklíčili mne, ale ve jménu Hospodinovu vyplnil jsem je. ¹² Ssuli se na mne jako včely, však zhasli jako oheň z trní: nebo ve jménu Hospodinovu vyplnil jsem je. ¹³ Velmi jsi ztuha na mne dotíral, abych padl, ale Hospodin spomohl mi. ¹⁴ Síla má a písnička má jest Hospodin, on byl můj vysvoboditel. ¹⁵ Hlas prokřikování a spasení v staních spravedlivých. Pravice Hospodinova dokázala síly, ¹⁶ Pravice Hospodinova vyvýšila se, pravice Hospodinova dokázala síly. ¹⁷ Neumruť, ale živ budu, abych vypravoval skutky Hospodinovy. ¹⁸ Trestaltě mne přísně Hospodin, ale smrti mne nevydal. ¹⁹ Otevřetež mi brány spravedlnosti, a vejda do nich, oslavovati budu Hospodina. ²⁰ Tať jest brána Hospodinova, kterouž spravedliví vcházejí. ²¹ Tuť já tě oslavovati budu, nebo jsi mne vyslyšel, a byls můj vysvoboditel. ²² Kámen, kterýž zavrhlí stavitelé, učiněn jest v hlavu úhelní. ²³ Od Hospodina stalo se to, a jest divné před očima našima. ²⁴ Tentot jest den, kterýž učinil Hospodin, a protože radujeme se a veselme se v něm. ²⁵ Prosim, Hospodine, zachovávejž již; prosím, Hospodine, dávej již šťastný prospěch. ²⁶ Požehnaný, jenž se běře ve jménu Hospodinovu; dobrořečíme vám z domu Hospodinova. ²⁷ Bůh silný Hospodin, onť se zasněl nám, važte beránky až k rohům oltáře. ²⁸ Bůh silný můj ty jsi, protože slaviti tě budu, Bože můj, vyvyšovati tě budu. ²⁹ Oslavujtež Hospodina, neboť jest dobrý, nebo na věky milosrdenství jeho.

119 Aleph. Blahoslavení ti, kteříž jsou ctného obcování, kteříž chodí v zákoně Hospodinově. ² Blahoslavení, kteříž ostříhají svědectví jeho, a kteříž ho celým srdcem hledají. ³ Nečiní zajisté nepravosti, ale kráčejí po cestách jeho. ⁴ Ty jsi přikázal, aby pilně bylo ostříháno rozkazů tvých. ⁵ Ó by spraveny byly cesty mé k ostříhání ustanovení tvých. ⁶ Tehdážť nebudu zahanben, když budu patřiti na všechna přikázání tvá. ⁷ Oslavovati tě budu v upřímnosti srdce, když se vyučovati budu právům spravedlnosti tvé. ⁸ Ustanovení tvých budu ostříhati s pilností, toliko neopouštěj mne. ⁹ Beth. Jakým způsobem očistí mládenec stezku svou? Takovým, aby se choval vedlé slova tvého. ¹⁰ Celým srdcem svým hledám tebe, nedopouštějž mi blouditi od přikázání tvých. ¹¹ V srdci mém skládám řeč tvou, abych nehřešil proti tobě. ¹² Ty chvály hodný Hospodine, vyuč mne ustanovením svým. ¹³ Rty svými vypravuji o všech soudech úst tvých. ¹⁴ Z cesty svědectví tvých raduji se více, než z největšího zboží. ¹⁵ O přikázáních tvých přemýšluji, a patřím na stezky tvé. ¹⁶ V ustanoveních tvých se kochám, aniž se zapomínám na slovo tvé. ¹⁷ Gimel Tu milost učíš s služebníkem svým, abych, dokudž jsem živ, ostříhal slova tvého. ¹⁸ Otevři oči mé, abych spatřoval divné věci z zákona tvého. ¹⁹ Příchozí jsem na tom světě, neukryvejž přede mnou přikázání svých. ²⁰ Umdlévá duše má pro žádost soudů tvých všelikého času. ²¹ Vyhlazuješ pyšné, zlořečené, kteříž bloudí od přikázání tvých. ²² Odejmi ode mne útržku a potupu, neboť ostříhám svědectví tvých. ²³ Také i knížata se zasazují, a mluví proti mně, služebník pak tvůj přemýšlí o ustanoveních tvých. ²⁴ Svědectví tvá zajisté jsou mé rozkoše a moji rádcové. ²⁵ Daleth Přílnula k prachu duše má; obživíš mne podle slova svého. ²⁶ Cesty své předložil jsem, a vyslychals mne; vyuč mne ustanovením svým. ²⁷ Cestě rozkazů tvých dej ať vyrozumívám, a ať přemýšlím o divných skutečích tvých. ²⁸ Rozplývá se zámutkem duše má, očerstvíš mne podle slova svého. ²⁹ Cestu lživou odvrát ode mne, a zákon svůj z milosti dej mi. ³⁰ Cestu pravou jsem vyvolil, soudy tvé sobě předkládám. ³¹ Svědectví tvých se přidržím, Hospodine, nedejž mi zahanbenu býti. ³² Cestou rozkazů tvých poběhnu, když ty rozšíříš srdce mé. ³³ He Vyuč mne, Hospodine, cestě ustanovení svých, kteréž bych ostříhal do konce. ³⁴ Dej mi ten rozum, ať šetřím zákona tvého, a ať ho ostříhám celým srdcem. ³⁵ Dej, ať chodím cestou přikázání tvých; nebo v tom svou rozkoš skládám. ³⁶ Nakloň srdce mého k svědectvím svým, a ne k lakomství. ³⁷ Odvrát oči mé, ať nehledí marnosti; na cestě své obživ mne. ³⁸ Potvrď služebníku svému řeči své, kterýž se oddal k službě tvé. ³⁹ Odvrát ode mne pohanění, jehož se bojím; nebo soudové tvoji dobří jsou. ⁴⁰ Aj, toužím po rozkázáních tvých; dej, ať jsem živ v spravedlnosti tvé. ⁴¹ Vav Ó ať se přiblíží ke mně milosrdenství tvá, Hospodine, a spasení tvé vedlé řeči tvé, ⁴² Tak abych odpověditi uměl utrhači svému skutkem, že doufání skládám v slovu tvém. ⁴³ A nevynímej z úst mých slova nejpravějšího; neboť na soudy tvé očekávám. ⁴⁴ I budu ostříhati zákona tvého ustavičně, od věků až na věky, ⁴⁵ A bez přestání choditi na šířkosti, neboť jsem se dotázal rozkazů tvých. ⁴⁶ Nýbrž mluvití budu o svědectvích tvých i před králi, a nebudu se hanbiti. ⁴⁷ Nebo rozkoš svou skládám v přikázáních tvých, kteráž jsem zamiloval. ⁴⁸ Přičinímť i ruce své k přikázáním tvým, kteráž miluji, a přemýšleti budu o ustanoveních tvých. ⁴⁹ Zajin Rozpomeň se na slovo k služebníku svému, kterýmž jsi mne ubezpečil. ⁵⁰ Toť jest má útěcha v ssoužení mém, že mne slovo tvé obživuje. ⁵¹ Pyšní mi se velmi posmívají, však od zákona tvého se neuchylují. ⁵² Neboť se rozpomínám na soudy tvé věčné, Hospodine, kterýmiž se potěšuji. ⁵³ Děším se nad bezbožnými, kteříž opouštějí zákon tvůj. ⁵⁴ Ustanovení tvá jsou mé písničky na místě mého putování. ⁵⁵ Rozpomínám se i v noci na jméno tvé, Hospodine, a ostříhám zákona tvého. ⁵⁶ Toť mám odtud, abych ostříhal rozkazů tvých. ⁵⁷ Cheth Díl můj, řekl jsem, Hospodine, ostříhati výmluvnosti tvé. ⁵⁸ Modlívám se milosti tvé v celém srdci: Smiluj se nade mnou podle slova svého. ⁵⁹ Rozvážil jsem na mysli cesty své, a obrátil jsem nohy své k tvým svědectvím. ⁶⁰ Pospíchámť a neodkládám ostříhati rozkazů tvých. ⁶¹ Rota bezbožníků zloupila mne, na zákon tvůj se nezapomínám. ⁶² O půlnoci vstávám, abych tě oslavoval v soudech spravedlnosti tvé. ⁶³ Účastník jsem všech, kteříž se bojí tebe, a těch, kteříž ostříhají přikázání tvých. ⁶⁴ Milosrdenství tvého, Hospodine, plná jest země, ustanovením svým vyuč mne. ⁶⁵ Teth Dobrotivě jsi nakládal s služebníkem svým, Hospodine, podle slova svého. ⁶⁶ Pravému soudu a umění vyuč mne, nebo jsem přikázáním tvým uvěřil. ⁶⁷ Prvé než jsem snižen byl, bloudil jsem, ale nyní výmluvnosti tvé ostříhám. ⁶⁸ Dobrý jsi ty a dobrotivý, vyuč mne ustanovením svým. ⁶⁹ Složiliť jsou lež proti mně pyšní, ale já celým srdcem ostříhám přikázání tvých. ⁷⁰ Zbřidlo jako tuk srdce jejich, já zákonem tvým se potěšuji. ⁷¹ K dobrémuť jest mi to, že jsem pobyl v trápení, abych se naučil ustanovením tvým. ⁷² Za lepší sobě pokládám zákon úst tvých, nežli na tisíce zlata a stříbra. ⁷³ Jod Ruce tvé učinily a sformovaly mne, dej mi ten rozum, abych se naučil přikázáním tvým, ⁷⁴ Tak aby bojící se tebe mne vidouce, radovali se, že na slovo tvé očekávám. ⁷⁵ Seznávámť, Hospodine, že jsou spravedliví soudové tvoji, a že jsi mne hodně potrestal. ⁷⁶ Nechať jest již zřejmé milosrdenství tvé ku potěšení mému, podle řeči tvé mluvené služebníku tvému. ⁷⁷ Přidtež na mne slitování tvá, abych živ býti mohl; nebo zákon tvůj rozkoš má jest. ⁷⁸ Zahanbeni buďte pyšní, proto že lstivě chtěli mne podvrátiti, já pak přemýšluji o přikázáních tvých. ⁷⁹ Obráťtež se ke mně, kteříž se bojí tebe, a kteříž znají svědectví tvá. ⁸⁰ Budíž srdce mé upřímé při ustanoveních tvých, tak abych nebyl zahanben. ⁸¹ Kaph Touží duše má po spasení tvém, na slovo tvé očekávám. ⁸² Hynou

i oči mé žádostí výmluvností tvých, když říkám: Skoro-liž mne potěšíš?⁸³ Ačkoli jsem jako nádoba kožená v dymu, na ustanovení tvá však jsem nezapomenul.⁸⁴ Mnoho-liž bude dní služebníka tvého? Skoro-liž soud vykonáš nad těmi, kteříž mi protivenství činí?⁸⁵ Vykopali mi pyšní jámy, kterážto věc není podle zákona tvého.⁸⁶ Všecka přikázání tvá jsou pravda; bez příčiny mi se protiví, spomozíš mi.⁸⁷ Téměřť jsou mne již v nic obrátili na zemi, já jsem však neopustil přikázání tvých.⁸⁸ Podle milosrdenství svého obživ mne, abych ostříhal svědectví úst tvých.⁸⁹ Lamed Na věky, ó Hospodine, slovo tvé trvánlivé jest v nebesích.⁹⁰ Od národu do pronárodu pravda tvá, utvrdil jsi zemi, a tak stojí.⁹¹ Vedlé úsudků tvých stojí to vše do dnešního dne, všecko to zajisté jsou služebníci tvoji.⁹² Byť zákon tvůj nebyl mé potěšení, dávno bych byl zahynul v svém trápení.⁹³ Na věky se nezapomenu na rozkazy tvé; jimi zajisté obživil jsi mne.⁹⁴ Tvůjt jsem já, zachovávejz mne; nebo přikázání tvá zpytuji.⁹⁵ Očekávajít na mne bezbožní, aby mne zahubili, já pak svědectví tvá rozvažuji.⁹⁶ Každé věci dokonalé vidím skončení; rozkaz tvůj jest přeširoký náramně.⁹⁷ Mem Ó jak miluji zákon tvůj, tak že každého dne on jest mé přemýšlování.⁹⁸ Nad nepřátely mé moudřejšího mne činíš přikázáními svými; nebo mám je ustavičně před sebou.⁹⁹ Nade všecky své učitele rozumnější jsem učiněn; nebo svědectví tvá jsou má přemýšlování.¹⁰⁰ I nad starce opatrnější jsem, nebo přikázání tvých ostříhám.¹⁰¹ Od každé cesty zlé zdržuji nohy své, abych ostříhal slova tvého.¹⁰² Od soudů tvých se neodvracuji, proto že ty mne vyučuješ.¹⁰³ Ó jak jsou sladké dásním mým výmluvnosti tvé, nad med ústům mým.¹⁰⁴ Z přikázání tvých rozumnosti jsem nabyt, a protož všeliké cesty bludné nenávidím.¹⁰⁵ Nun Svíce nohám mým jest slovo tvé, a světlo stezce mé.¹⁰⁶ Přisáhl jsem, což i splním, že chci ostříhati soudů spravedlnosti tvé.¹⁰⁷ Ztrápenýt jsem přenáramně, Hospodine, obživiz mne vedlé slova svého.¹⁰⁸ Dobrovolné oběti úst mých, žádám, oblib, Hospodine, a právům svým vyuč mne.¹⁰⁹ Duše má jest v ustavičném nebezpečení, a však na zákon tvůj se nezapomínám.¹¹⁰ Polékli jsou mi bezbožní osídlo, ale já od rozkazů tvých se neodvracím.¹¹¹ Za dědictví věčné ujal jsem svědectví tvá, neboť jsou radost srdce mého.¹¹² Naklonil jsem srdce svého k vykonávání ustanovení tvých ustavičně, až i do konce.¹¹³ Samech Výmyslků nenávidím, zákon pak tvůj miluji.¹¹⁴ Skrýše má a pavéza má ty jsi, na slovo tvé očekávám.¹¹⁵ Odstuptež ode mne nešlechtníci, abych ostříhal přikázání Boha svého.¹¹⁶ Zdržujz mne podle slova svého, tak abych živ byl, a nezahanbuj mne v mém očekávání.¹¹⁷ Posiluj mne, abych zachován byl, a patřil k ustanovením tvým ustavičně.¹¹⁸ Potlačuješ všecky ty, kteříž odstupují od ustanovení tvých; neboť jest lživá opatrnost jejich.¹¹⁹ Jako trůsku odmítáš všecky bezbožníky země, a protož miluji svědectví tvá.¹²⁰ Děsí se strachem před tebou tělo mé; nebo soudů tvých bojím se.¹²¹ Ajin Činím soud a spravedlnost, nevydávejz mne mým násilníkům.¹²² Zastup sám služebníka svého k dobrému, tak aby mne pyšní nepotlačili.¹²³ Oči mé hynou čekáním na spasení tvé, a na výmluvnost spravedlnosti tvé.¹²⁴ Nalož s služebníkem svým vedlé milosrdenství svého, a ustanovením svým vyuč mne.¹²⁵ Služebník tvůj jsem já, dejž mi rozumnost, abych uměl svědectví tvá.¹²⁶ Čast jest, abys se přičinil, Hospodine; zrušili zákon tvůj.¹²⁷ Z té příčiny miluji přikázání tvá více nežli zlato, i to, kteréž jest nejlepší.¹²⁸ A proto, že všecky rozkazy tvé o všech věcech pravé býti poznávám, všeliké stezky bludné nenávidím.¹²⁹ Pe Předivnát jsou svědectví tvá, a protož jich ostříhá duše má.¹³⁰ Začátek učení tvého osvěcuje, a vyučuje sprostné rozumnosti.¹³¹ Ústa svá otvírám, a dychtím, nebo přikázání tvých jsem žádostiv.¹³² Popatříž na mne, a smiluj se nade mnou podle práva těch, kteříž milují jméno tvé.¹³³ Kroky mé utvrzuj v slovu svém, a nedej, aby nade mnou panovati měla jaká nepravost.¹³⁴ Vysvobod mne z nátisků lidských, abych ostříhal rozkazů tvých.¹³⁵ Zsvět tvář svou nad služebníkem svým, a ustanovením svým vyuč mne.¹³⁶ Potůčkové vod vyplývají z očí mých příčinou těch, kteříž neostříhají zákona tvého.¹³⁷ Tsade Spravedlivý jsi, Hospodine, a upřímný v soudech svých.¹³⁸ Ty jsi vydal spravedlivá svědectví svá, a vši víry hodná.¹³⁹ Až svadnu, tak horlím, že se zapomínají na slovo tvé nepřátelé moji.¹⁴⁰ Zprubovanát jest řeč tvá dokonale, tou příčinou ji miluje služebník tvůj.¹⁴¹ Maličký a opovržený jsem já, však na rozkazy tvé se nezapomínám.¹⁴² Spravedlnost tvá jest spravedlnost věčná, a zákon tvůj pravda.¹⁴³ Ssoužení a nátisk mne stihají, přikázání tvá jsou mé rozkoše.¹⁴⁴ Spravedlnost svědectví tvých trvá na věky; dej mi z ní rozumnosti nabýti, tak abych živ býti mohl.¹⁴⁵ Koph Z celého srdce volám, vyslyšíš mne, ó Hospodine, abych ostříhal ustanovení tvých.¹⁴⁶ K tobě volám, vysvobod mne, abych šetřil svědectví tvých.¹⁴⁷ Předstihám svitání a volám, na tvět slovo očekávám.¹⁴⁸ Předstihají oči mé bdění proto, abych přemýšlel o výmluvnostech tvých.¹⁴⁹ Hlas můj slyš podle svého milosrdenství, Hospodine, podle soudů svých obživ mne.¹⁵⁰ Přibližují se následovníci nešlechtnosti, ti, kteříž se od zákona tvého vzdálili.¹⁵¹ Ty bližej jsi, Hospodine; nebo všecka přikázání tvá jsou pravda.¹⁵² Jižť to dávno vím o svědectvích tvých, že jsi je stvrdil až na věky.¹⁵³ Reš Popatříž na mé trápení, a vysvobod mne; neboť se na zákon tvůj nezapomínám.¹⁵⁴ Zasad se o mou při, a ochraň mne; pro řeč svou obživ mne.¹⁵⁵ Dalekoť jest od bezbožných spasení, nebo nedotazují se na ustanovení tvá.¹⁵⁶ Slitování tvá mnohá jsou, Hospodine; podle soudů svých obživ mne.¹⁵⁷ Jakžkoli jsou mnozí protivníci moji a nepřátelé moji, však od svědectví tvých se neuchyluji.¹⁵⁸ Viděl jsem ty, kteříž se převráceně měli, velmi to těžce nesa, že řeči tvé neostříhali.¹⁵⁹ Popatříž, žeť rozkazy tvé miluji, Hospodine; podle milosrdenství svého obživ mne.¹⁶⁰ Nejřednější věc slova tvého jest pravda, a na věky trvá všeliký úsudek spravedlnosti tvé.¹⁶¹ Šin Knížata

mi se protiví bez příčiny, však slova tvého děsí se srdce mé. ¹⁶²Já raduji se z řeči tvé tak jako ten, kterýž dochází hojně kořisti. ¹⁶³Falše pak nenávidím, a jí v ohavnosti mám; zákon tvůj miluji. ¹⁶⁴Sedmkrát za den chválím tě z soudů tvých spravedlivých. ¹⁶⁵Pokoj mnohý těm, kteříž milují zákon tvůj, a nemají žádné urážky. ¹⁶⁶Očekávám na spasení tvé, Hospodine, a přikázání tvá vykonávám. ¹⁶⁷Ostříhá duše má svědectví tvých, nebo je velice miluji. ¹⁶⁸Ostříhám rozkazů tvých a svědectví tvých; nebo všechny cesty mé jsou před tebou. ¹⁶⁹Thav Předstupiž úpění mé před obličej tvůj, Hospodine, a podlé slova svého uděl mi rozumnosti. ¹⁷⁰Vejdíž pokorná prosba má před tvář tvou, a vedlé řeči své vytrhni mne. ¹⁷¹I vynesou rtové moji chválu, když ty mne vyučíš ustanovením svým. ¹⁷²Zpívati bude i jazyk můj slovo tvé, a že všecka přikázání tvá jsou spravedlnost. ¹⁷³Budiž mi ku pomoci ruka tvá; neboť jsem sobě zvolil přikázání tvá. ¹⁷⁴Toužím po spasení tvém, Hospodine, a zákon tvůj jest rozkoš má. ¹⁷⁵Živa bude duše má, a bude tě chváliti, a soudové tvoji budou mi na pomoc. ¹⁷⁶Bloudím jako ovce ztracená, hledejž služebníka svého, neboť se na přikázání tvá nezapomínám.

120 Píseň stupňů. K Hospodinu v ssouzení svém volal jsem, a vyslyšel mne. ²Hospodine, vysvobod' duši mou od rtů lživých, a od jazyka lstivého. ³Coť prospěje, aneb coť přidá jazyk lstivý, ⁴Podobný k střelám přeostřým silného, a k uhlí jalovcovému? ⁵Běda mně, že pohostinu býti musím v Mešech, a přebývati v saláších Cedarských. ⁶Dlouho bydlí duše má mezi těmi, kteříž nenávidí pokoje. ⁷Já ku pokoji, ale když mluvím, oni k boji.

121 Píseň stupňů. Pozdvihuji oči svých k horám, odkudž by mi přišla pomoc. ²Pomoc má jest od Hospodina, kterýž učinil nebe i zemi. ³Nedopustíť, aby se pohnouti měla noha tvá, nedřímeť strážný tvůj. ⁴Aj, nedřímeť, ovšem nespí ten, kterýž ostříhá Izraele. ⁵Hospodin strážce tvůj, Hospodin zastínění tvé tobě po pravici. ⁶Nebudeť bítí na tě slunce ve dne, ani měsíc v noci. ⁷Hospodin tě ostříhati bude ode všeho zlého, ostříhati bude duše tvé. ⁸Hospodin ostříhati tě bude, když vycházeti i vcházeti budeš, od tohoto času až na věky.

122 Píseň stupňů, Davidova. Veselím se z toho, že mi říkáno bývá: Poďme do domu Hospodinova, ²A že se postavují nohy naše v branách tvých, ó Jeruzaléme. ³Jižtě Jeruzalém uslechtilé vystaven, a jako v město k sobě vespolek připojen. ⁴Do něhož vstupují pokolení, pokolení Hospodinova, k svědectví Izraelovu, aby oslavovali jméno Hospodinovo. ⁵Nebo tamť jsou postaveny stolice soudu, stolice domu Davidova. ⁶Žádejtež pokoje Jeruzalému, řkouce: Dějž se pokojně těm, kteříž tě milují. ⁷Budiž pokoj v předhradí tvém, a upokojení na palácích tvých. ⁸Pro bratří své a přátely své žádati budu pokoje tobě. ⁹Pro dům Hospodina Boha našeho budu tvého dobrého hledati.

123 Píseň stupňů. K toběť pozdvihuji oči svých, ó ty, kterýž na nebesích přebýváš. ²Aj hle, jakož oči služebníků k rukám pánů jejich, jakož oči děvky k rukám paní její: tak oči naše k Hospodinu Bohu našemu, až by se smiloval nad námi. ³Smiluj se nad námi, Hospodine, smiluj se nad námi, neboť jsme již příliš potupou nasyceni. ⁴Jižt jest příliš nasycena duše naše posmíšky bezbožných, a potupou pyšných.

124 Píseň stupňů, Davidova. Byť Hospodina s námi nebylo, rcíž nyní, Izraeli, ²Byť Hospodina s námi nebylo, když lidé povstali proti nám: ³Tehdáž by nás byli za živa sehltili v rozpálení hněvu svého proti nám; ⁴Tehdáž by nás byly přikvačily vody, proud zachvátil by byl duši naši; ⁵Tehdáž zachvátily by byly duši naši ty vody zduté. ⁶Požehnaný Hospodin, kterýž nás nevydal v loupež zubům jejich. ⁷Duše naše jako ptáče znikla osídla ptáčníků; osídlo se ztrhalo, i vynikli jsme. ⁸Pomoc naše jest ve jménu Hospodinovu, kterýž učinil nebe i zemi.

125 Píseň stupňů. Ti, kteříž doufají v Hospodina, podobni jsou k hoře Sionu, kteráž se nepohybuje, ale na věky zůstává. ²Okolo Jeruzaléma jsou hory, Hospodin jest vůkol lidu svého, od tohoto času až na věky. ³Neboť nebude státi sceptrum bezbožníků nad losem spravedlivých, aby nevztáhli spravedliví k nepravosti rukou svých. ⁴Dobře učíň, Hospodine, dobrým, a těm, kteříž jsou upřímného srdce. ⁵Ty pak, kteříž se uchylují k cestám svým křivým, zapudiž Hospodin s činiteli nepravosti. Pokoj přijdiž na Izraele.

126 Píseň stupňů. Když zase vedl Hospodin zajaté Sionské, zdálo se nám to jako ve snách. ²Tehdážť byla plná radosti ústa naše, a jazyk náš plésání; tehďž pravili mezi národy: Veliké věci s nimi učinil Hospodin.

³Učinilť jest s námi veliké věci Hospodin, a protož veselili jsme se. ⁴Uvediš zase, ó Hospodine, zajaté naše, tak jako potoky na vyprahlou krajinu. ⁵Ti, kteříž se slzami rozsivali, s prozpěvováním žítí budou. ⁶Sem i tam chodící lid s pláčem rozsívá drahé símě, ale potom přijda, s plésáním snášeti bude snopy své.

127 Píseň stupňů, Šalomounova. Nebude-li Hospodin stavěti domu, nadarmo usilují ti, kteříž stavějí jej; nebude-li Hospodin ostříhati města, nadarmo bdí strážný. ²Daremněť jest vám ráno vstávati, dlouho sedati, a jísti chléb bolesti, poněvadž Bůh dává milému svému i sen. ³Aj, dědictví od Hospodina jsou dítky, a plod života jest mzda. ⁴Jako střely v ruce udatného, tak jsou dítky zdárné. ⁵Blahoslavený muž, kterýž by jimi naplnil toul svůj; nebudouť zahanbeni, když v rozepři budou s nepřátely v branách.

128 Píseň stupňů. Blahoslavený každý, kdo se bojí Hospodina, a chodí po cestách jeho. ²Nebo z práce rukou svých živnost míti budeš, blahoslavený budeš, a šťastněť se povede. ³Manželka tvá jako vinný kmen plodný po bocích domu tvého, dítky tvé jako mladistvé olivoví vůkol stolu tvého. ⁴Aj, takovět bude míti požehnání muž bojící se Hospodina. ⁵Požehnání tobě udělí Hospodin z Siona, a ty spatřuj dobré věci Jeruzaléma po vsecky dny života svého; ⁶A viz syny synů svých, a pokoj nad Izraelem.

129 Píseň stupňů. Veliceť jsou mne ssuzovali hned od mladosti mé, rciž nyní Izraeli, ²Veliceť jsou mne ssuzovali hned od mladosti mé, a však mne nepřemohli. ³Po hřbetě mém orali oráči, a dlouhé proháněli brázdy své. ⁴Ale Hospodin jsa spravedlivý, zpřetínal prostranky bezbožných. ⁵Zahanbeni a zpět obráceni budou všickni, kteříž nenávidí Siona. ⁶Budou jako tráva na střechách, kteráž prvé než odrostá, usychá. ⁷Z níž nemůže hrsti své naplniti žnec, ani náručí svého ten, kterýž váže snopy. ⁸Aniž řeknou tudy jdoucí: Požehnání Hospodinovo budiž s vámi, aneb: Dobrořečíme vám ve jménu Hospodinovu.

130 Píseň stupňů. Z hlubokosti volám k tobě, Hospodine. ²Pane, vyslyš hlas můj, nakloň uší svých k hlasu pokorných proseb mých. ³Budeš-li nepravosti šetřiti, Hospodine Pane, kdo ostojí? ⁴Ale u tebe jest odpuštění, tak aby uctivost k tobě zachována byla. ⁵Očekávám na Hospodina, očekává duše má, a ještě očekává na slovo jeho. ⁶Duše má čeká Pána, víc než ponocní svitání, kteříž ponocují až do jitra. ⁷Očekávejž, Izraeli, na Hospodina; nebo u Hospodina jest milosrdenství, a hojně u něho vykoupení. ⁸Onť zajisté vykoupí Izraele ze všech nepravostí jeho.

131 Píseň stupňů, Davidova. Hospodine, nepozdvihlotě se srdce mé, ani se povýšily oči mé, aniž jsem se vydal v věci veliké, aneb vyšší nad to, než mi náleží. ²Zdali jsem nepoložil a neupokojil duše své, jako dítě ostavené od matky své? Ostavenému podobná byla ve mně duše má. ³Doufej, ó Izraeli, v Hospodina, od tohoto času až na věky.

132 Píseň stupňů. Pamětliv buď, Hospodine, na Davida i na všechna trápení jeho, ²Jak se přísahou zavázal Hospodinu, a slib učinil Nejmocnějšímu Jákobovu, řka: ³Jistě že nevejdu do stánku domu svého, a nevstoupím na postel ložce svého, ⁴Aniž dám očím svým usnouti, ani víčkám svým zdřímati, ⁵Dokudž nenajdu místa Hospodinu, k příbytkům Nejmocnějšímu Jákobovu. ⁶Aj, uslyšavše o ní, že byla v kraji Efratském, našli jsme ji na polích Jaharských. ⁷Vejdemeť již do příbytků jeho, a skláněti se budeme u podnoží noh jeho. ⁸Povstaniž, Hospodine, a vejdi do odpočinutí svého, ty i truhla velikomocnosti tvé. ⁹Kněží tvoji ať se zoblácejí v spravedlnost, a svatí tvoji ať vesele prozpěvují. ¹⁰Pro Davida služebníka svého neodvracejž tváři pomazaného svého. ¹¹Učinilť jest Hospodin pravdomluvnou přísahu Davidovi, aniž se od ní uchýlí, řka: Z plodu života tvého posadím na trůn tvůj. ¹²Budou-li ostříhati synové tvoji smlouvy mé a svědectví mých, kterýmž je vyučovati budu, také i synové jejich až na věky seděti budou na stolici tvé. ¹³Neboť jest vyvolil Hospodin Sion, oblíbil jej sobě za svůj příbytek, řka: ¹⁴Tot bude obydlí mé až na věky, tuť přebývati budu, nebo jsem sobě to oblíbil. ¹⁵Potravu jeho hojným požehnáním rozmnožím, chudé jeho chlebem nasytím, ¹⁶A kněží jeho v spasení zobláčím, a svatí jeho vesele prozpěvovati budou. ¹⁷Tuť způsobím, aby zkvětí roh Davidův; připravím svíci pomazanému svému. ¹⁸Nepřátely jeho v hanbu zobláčím, nad ním pak kvěsti bude koruna jeho.

133 Píseň stupňů, Davidova. Aj, jak dobré a jak utěšené, když bratří v jednomyslnosti přebývají! ²Jako mast výborná na hlavě, sstupující na bradu, bradu Aronovu, tekoucí až i na podolek roucha jeho. ³A jako rosa Hermon, kteráž sstupuje na hory Sionské. Nebo tu udílí Hospodin požehnání i života až na věky.

- 134** Píseň stupňů. Ej nuž dobrořečte Hospodinu všickni služebníci Hospodinovi, kteříž stáváte v domě Hospodinově každé noci. ² Pozdvihujte rukou svých k svatyni, a dobrořečte Hospodinu, říkajíc: ³ Požehnejž tobě Hospodin z Siona, kterýž učinil nebe i zemi.
- 135** Halelujah. Chvalte jméno Hospodinovo, chvalte služebníci Hospodinovi, ² Kteříž stáváte v domě Hospodinově, v síncích domu Boha našeho. ³ Chvalte Hospodina, nebo jest dobrý Hospodin; žalmy zpívejte jménu jeho, nebo rozkošné jest. ⁴ Jákoba zajisté sobě vyvolil Hospodin, a Izraele za svůj lid zvláštní. ⁵ Jáť jsem jistě seznal, že veliký jest Hospodin, a Pán náš nade všechny bohy. ⁶ Cožkoli chce Hospodin, to činí na nebi i na zemi, v moři i ve všech propastech. ⁷ Kterýž způsobuje to, že páry vystupují od krajů země; blýskání s deštěm přivodí, a vyvodí vítr z pokladů svých. ⁸ Kterýž zbil prvorozené v Egyptě, od člověka až do hovada. ⁹ Poslal znamení a zázraky u prostřed tebe, Egypte, na Faraona i na všechny služebníky jeho. ¹⁰ Kterýž pobil národy mnohé, a zbil krále mocné, ¹¹ Seona krále Amorejského, a Oga krále Bázan, i všechna království Kananejská. ¹² A dal zemi jejich v dědictví, v dědictví Izraelovi lidu svému. ¹³ Hospodine, jméno tvé na věky, Hospodine, památka tvá od národu až do pronárodu. ¹⁴ Souditi zajisté bude Hospodin lid svůj, a služebníkům svým bude milostiv. ¹⁵ Ale modly pohanské stříbro a zlato, dílo rukou lidských, ¹⁶ Ústa mají a nemluví, oči mají a nevidí. ¹⁷ Uši mají a neslyší, nýbrž ani ducha není v ústech jejich. ¹⁸ Buďtež jim podobní, kteříž je dělají, a kdožkoli naději svou v nich skládají. ¹⁹ Dome Izraelský, dobrořečte Hospodinu; dome Aronův, dobrořečte Hospodinu. ²⁰ Dome Lévi, dobrořečte Hospodinu; kteříž se bojíte Hospodina, dobrořečte Hospodinu. ²¹ Požehnaný Hospodin z Siona, kterýž přebývá v Jeruzalémě. Halelujah.
- 136** Oslavujte Hospodina, nebo jest dobrý, nebo věčné jest milosrdenství jeho. ² Oslavujte Boha bohů, nebo jest věčné milosrdenství jeho. ³ Oslavujte Pána pánů, nebo jest věčné milosrdenství jeho. ⁴ Toho, kterýž sám činí divy veliké, nebo jest věčné milosrdenství jeho. ⁵ Kterýž učinil nebesa moudře, nebo jest věčné milosrdenství jeho. ⁶ Kterýž roztáhl zemi na vodách, nebo jest věčné milosrdenství jeho. ⁷ Kterýž učinil světla veliká, nebo jest věčné milosrdenství jeho. ⁸ Slunce, aby panovalo ve dne, nebo jest věčné milosrdenství jeho. ⁹ Měsíc a hvězdy, aby panovaly v noci, nebo jest věčné milosrdenství jeho. ¹⁰ Kterýž ranil Egyptské v prvorozených jejich, nebo jest věčné milosrdenství jeho. ¹¹ A vyvedl Izraele z prostředku jejich, nebo jest věčné milosrdenství jeho. ¹² V ruce silné a v rameni vztáženém, nebo jest věčné milosrdenství jeho. ¹³ Kterýž rozdělil moře Rudé na díly, nebo jest věčné milosrdenství jeho. ¹⁴ A převedl Izraele prostředkem jeho, nebo jest věčné milosrdenství jeho. ¹⁵ A uvrhl Faraona s vojskem jeho do moře Rudého, nebo jest věčné milosrdenství jeho. ¹⁶ Kterýž vedl lid svůj přes poušť, nebo jest věčné milosrdenství jeho. ¹⁷ Kterýž pobil krále veliké, nebo jest věčné milosrdenství jeho. ¹⁸ A zbil krále znamenité, nebo jest věčné milosrdenství jeho. ¹⁹ Seona krále Amorejského, nebo jest věčné milosrdenství jeho. ²⁰ Těž Oga krále Bázan, nebo jest věčné milosrdenství jeho. ²¹ A dal zemi jejich v dědictví, nebo jest věčné milosrdenství jeho. ²² V dědictví Izraelovi, služebníkmu svému, nebo jest věčné milosrdenství jeho. ²³ Kterýž v snižení našem pamatuje na nás, nebo jest věčné milosrdenství jeho. ²⁴ A vytrhl nás z nepřátel našich, nebo jest věčné milosrdenství jeho. ²⁵ Kterýž dává pokrm všelikému tělu, nebo jest věčné milosrdenství jeho. ²⁶ Oslavujte Boha silného nebes, neboť jest věčné milosrdenství jeho.
- 137** Při řekách Babylonských tam jsme sedávali, a plakávali, rozpomínajíc se na Sion. ² Na vrbí v té zemi zavěšovali jsme citary své. ³ A když se tam dotazovali nás ti, kteříž nás zajali, na slova písničky, (ješto jsme zavěsili byli veselí), říkajíc: Zpívejte nám některou píseň Sionskou: ⁴ Kterakž bychom měli zpívati píseň Hospodinovu v zemi cizozemců? ⁵ Jestliže se zapomenu na tebe, ó Jeruzaléme, zapomeníž i pravice má. ⁶ Přílníž i jazyk můj k dásním mým, nebudu-li se rozpomínati na tebe, jestliže v samém Jeruzalémě nebudu míti svého největšího potěšení. ⁷ Rozpomeň se, Hospodine, na Idumejské, a na den Jeruzaléma, kteříž pravili: Rozbořte, rozbořte až do základů v něm. ⁸ Ó dcero Babylonská, zkažena býti máš. Blahoslavený ten, kdož odplatí tobě za to, což jsi nám zlého učinila. ⁹ Blahoslavený, kdož pochyť dítky tvé a o skálu je rozrážeti bude.
- 138** Davidův. Oslavovati tě budu, Pane, celým srdcem svým, a před mocnými žalmy tobě zpívati. ² Skláněti se budu k chrámu svatému tvému, a oslavovati jméno tvé pro milosrdenství tvé a pro pravdu tvou; nebo jsi zvelebil nade všechno jméno své a slovo své. ³ Kteréhokoli dne vzýval jsem tě, vyslyšels mne, a obdařils silou duši mou. ⁴ Oslavovati tě budou, Hospodine, i všickni králové země, když uslyší řeč úst tvých. ⁵ A zpívati budou o cestách Hospodinových, a že veliká jest sláva Hospodinova, ⁶ A ač vyvýšený jest Hospodin, však že na poníženého patří, a vysokomyslného zdaleka zná. ⁷ Bych pak chodil u prostřed ssouzení, obživíš mne;

proti vzteklosti nepřátel mých vztáhneš ruku svou, a tak vysvobodí mne pravice tvá. ⁸Hospodin dokoná za mne; nebo milosrdenství tvé, Hospodine, na věky, aniž díla rukou svých kdy opustíš.

139 Přednímu zpěváku, žalm Davidův. Hospodine, ty jsi mne zkusil a seznal. ²Ty znáš sednutí mé i povstání mé, rozumíš myšlení mému zdaleka. ³Chození mé i ležení mé ty obsahuješ, a všech mých cest svědom jsi. ⁴Než ještě mám na jazyku slovo, aj, Hospodine, ty to všechno víš. ⁵Z zadu i z předu obklíčils mne, a vložils na mne ruku svou. ⁶Divnější jest umění tvé nad můj vtip; vysoké jest, nemohu k němu. ⁷Kamž bych zašel od ducha tvého? Aneb kam bych před tváří tvou utekl? ⁸Jestliže bych vstoupil na nebe, tam jsi ty; pakli bych sobě ustlal v hrobě, aj, přítomen jsi. ⁹Vzal-li bych křídla záře jitřní, abych bydlil při nejdalším moři: ¹⁰I tamť by mne ruka tvá provedla, a pravice tvá by mne popadla. ¹¹Dím-li pak: Aspoň tmy, jako v soumrak, přikryjí mne, ale i noc jest světlem vůkol mne. ¹²Aniž ty tmy před tebou ukryti mohou, anobrž noc jako den tobě svítí, rovně tma jako světlo. ¹³Ty jistě v moci máš ledví má, přioděl jsi mne v životě matky mé. ¹⁴Oslavuji tě, proto že se hrozným a divným skutkům tvým dívím, a duše má zná je výborně. ¹⁵Neníť ukryta žádná kost má před tebou, jakž jsem učiněn v skrytě, a řemeslně složen, v nejhlubších místech země. ¹⁶Trupel můj viděly oči tvé, v knihu tvou všickni oudové jeho zapsáni jsou, i dnové, v nichž formováni byli, když ještě žádného z nich nebylo. ¹⁷Protož u mne ó jak drahá jsou myšlení tvá, Bože silný, a jak jest jich nesčíslná summa! ¹⁸Chtěl-li bych je sčísti, více jest jich než písku; procítím-li, a já jsem vždy s tebou. ¹⁹Zabil-li bys, ó Bože, bezbožníka, tehdažť by muži vražedlní odstoupili ode mne, ²⁰Kteríž mluví proti tobě nešlechterně; marně vyvyšují nepřátely tvé. ²¹Zdalíž těch, kteríž tě v nenávisti mají, ó Hospodine, v nenávisti nemám? A ti, kteríž proti tobě povstávají, zdaž mne nemrzejí? ²²Úhlavní nenávisti jich nenávidím, a mám je za nepřátely. ²³Vyzpytuj mne, Bože silný, a poznej srdce mé; zkus mne, a poznej myšlení má. ²⁴A popatř, chodím-liť já cestou odpornou tobě, a ved' mne cestou věčnou.

140 Přednímu z kantorů, žalm Davidův. ²Vysvobod' mne, Hospodine, od člověka zlého, a od muže ukrutného ostříhej mne, ³Kteríž myslí zlé věci v srdci, a na každý den sbírají se k válce. ⁴Naostřují jazyk svůj jako had, jed lítého hada jest ve rtech jejich. Sélah. ⁵Ostříhej mne, Hospodine, od rukou bezbožníka, od muže ukrutného zachovej mne, kteríž myslí podraziti nohy mé. ⁶Polékli pyšní na mne osídlo a provazy, roztáhli teneta u cesty, a léčky své mi položili. Sélah. ⁷Řekl jsem Hospodinu: Bůh silný můj jsi, pozoruj, Hospodine, hlasu pokorných modliteb mých. ⁸Hospodine Pane, sílo spasení mého, kteríž přikrýváš hlavu mou v čas boje, ⁹Nedávej, Hospodine, bezbožnému, čehož žádostiv jest, ani předsevzetí zlého vykonati jemu dopouštěj, aby se nepovyšil. Sélah. ¹⁰Vůdce těch, jenž obklíčují mne, nepravost rtů jejich ať přikryje. ¹¹Padej na ně uhlé řeřavé, a na oheň uvrz je, do jam hlubokých, aby nemohli povstati. ¹²Člověk utrahač nebude upevněn na zemi, a muž ukrutný, zlosti polapen jsa, padne. ¹³Vím, žeť se Hospodin zasadí o při chudého, a pomstí nuzných. ¹⁴A tak spravedliví slaviti budou jméno tvé, a upřímí přebývati před obličejem tvým.

141 Žalm Davidův. Hospodine, k toběť volám, pospěš ke mně; pozoruj hlasu mého, když tebe vzývám. ²Budiž příjemná modlitba má, jako kadění před obličejem tvým, pozdvižení rukou mých, jako obět večerní. ³Polož, Hospodine, stráž ústům mým, ostříhej dveří rtů mých. ⁴Nedopouštěj srdci mému uchýliti se ke zlé věci, k činění skutků bezbožných, s muži činícími nepravost, a abych nebyl přelouzen líbostmi jejich. ⁵Nechť mne bije spravedlivý, přijmu to za dobrodiní, a nechť tresce mne, bude mi to olej nejčistší, kteríž neprorazí hlavy mé, ale ještěť modlitba má platná bude proti zlosti jejich. ⁶Smetáni jsou do míst skalnatých soudcové jejich, aby slyšeli slova má, nebo jsou libá. ⁷Jako když někdo roubá a štípá dříví na zemi, tak se rozletují kosti naše až k ústům hrobovým. ⁸Ale k toběť, Hospodine Pane, oči mé; v tebe doufám, nevylévej duše mé. ⁹Zachovej mne od osídla, kteréž mi roztáhli, a od sítěk činících nepravost. ¹⁰Nechť padnou hromadně do sítěk svých bezbožní, a já zatím přeжду.

142 Vyučující Davidův, když byl v jeskyni, modlitba jeho. ²Hlasem svým k Hospodinu volám, hlasem svým Hospodinu pokorně se modlím. ³Vylévám před obličejem jeho žádost svou, a ssoužení své před ním oznamuji. ⁴Když se úzkostmi svírá ve mně duch můj, ty znáš stezku mou; na cestě, po kteréžkoli chodím, osídlo mi ukryli. ⁵Ohlédám-li se na pravo, a patřím, není, kdo by mne znáti chtěl; zhynulo útočiště mé, není, kdo by se ujal o život můj. ⁶K tobě volám, Hospodine, říkáje: Ty jsi doufání mé a díl můj v zemi živých. ⁷Pozorujž volání mého, neboť jsem zemdlen přenáravně; vysvobod' mne od těch, jenž stihají mne, nebo jsou silnější nežli já. ⁸Vyved' z žaláře duši mou, abych oslavoval jméno tvé; obstoupí mne spravedliví, když mi dobrodiní učiníš.

143 Žalm Davidův. Hospodine, slyš modlitbu mou, pozoruj pokorné prosby mé; pro pravdu svou vyslyš mne, i pro spravedlnost svou.² A nevcházej v soud s služebníkem svým, neboť by nebyl spravedliv před tebou nižádný živý.³ Nebo stihá nepřítel duši mou, potírá až k zemi život můj; na to mne přivodí, abych bydlil v mrákotě, jako ti, kteříž již dávno zemřeli,⁴ Tak že se svírá úzkostmi duch můj ve mně, u vnitřnosti mé hyne srdce mé.⁵ Rozpomínaje se na dny předešlé, a rozvažuje všechny skutky tvé, a dílo rukou tvých rozjímaje,⁶ Vztahuji ruce své k tobě, duše má jako země vyprahlá žádá tebe. Sélah.⁷ Pospěšiz a vyslyš mne, Hospodine, hyne duch můj; neukryvej tváři své přede mnou, neboť jsem podobný těm, kteříž sstupují do hrobu.⁸ Učiň to, ať v jitře slyším milosrdenství tvé, neboť v tobě naději mám; oznam mi cestu, po kteréž bych choditi měl, neboť k tobě pozdvihuji duše své.⁹ Vytrhni mne z nepřátel mých, Hospodine, u tebeť se skrývám.¹⁰ Nauč mne činiti vůle tvé, nebo ty jsi Bůh můj; duch tvůj dobrý vediz mne jako po rovné zemi.¹¹ Pro jméno své, Hospodine, obživ mne, pro spravedlnost svou vyved' z úzkosti duši mou.¹² A pro milosrdenství své vypleň nepřátely mé, a vyhlad' všechny, kteříž trápí duši mou; nebo já jsem služebník tvůj.

144 Davidův. Požehnaný Hospodin skála má, kterýž učí ruce mé boji, a prsty mé bitvě.² Milosrdenství mé a hrad můj, útočiště mé, vysvoboditel můj, a štít můj, protož v něhoť já doufám; onť mi podmaňuje lidi.³ Hospodine, co jest člověk, že se znáš k němu, a syn člověka, že ho sobě tak vážíš? ⁴ Člověk marnosti podobný jest, dnové jeho jako stín pomíjející.⁵ Hospodine, nakloň svých nebes a sstup, dotkni se hor, a kouřiti se budou.⁶ Sešli hromobiti a rozptyl je, vypusť střely své a poraz je.⁷ Vztáhni ruku svou s výsosti, vysvobod' mne, a vytrhni mne z vod mnohých, z ruky cizozemců.⁸ Jejichž ústa mluví marnost, a pravice jejich jest pravice lživá.⁹ Bože, píseň novou zpívati budu tobě na loutně, a na desíti strunách žalmy tobě prozpěvovati,¹⁰ Dávajícímu vítězství králům, a vysvobozujícímu Davida, služebníka svého od meče vražedného.¹¹ Vysvobod' mne, a vytrhni mne z ruky cizozemců, jejichž ústa mluví marnost, a pravice jejich pravice lživá.¹² Aby synové naši byli jako štípkové zdárně rostoucí v mladosti své, a dcery naše jako úhelní kamenové, tesaní ku podobenství chrámu.¹³ Špižirny naše plné ať vydávají všelijaké potravu; dobytek náš ať rodí na tisíce, a na deset tisíců v stájích našich.¹⁴ Volové naši ať jsou vytylí; ať není vpádu ani zajetí, ani naříkání na ulicích našich.¹⁵ Blahoslavený lid, jemuž se tak děje, blahoslavený ten lid, jehož Hospodin Bohem jest.

145 Chvalitebná píseň Davidova. Vyvyšovati tě budu, Bože můj králi, a dobrořečiti jménu tvému na věky věků.² Na každý den dobrořečiti budu tobě, a chváliti jméno tvé na věky věků.³ Hospodin veliký jest, a vši chvály hodný, a velikost jeho nemůž vystižena býti.⁴ Rodina rodině vychvalovati bude skutky tvé, a předivnou moc tvou zvěstovati.⁵ O slávě a kráse velebnosti tvé, i o věcech tvých předivných mluvíti budu.⁶ A moc přehrozných skutků tvých rozhlašovati budou; i já důstojnost tvou budu vypravovati.⁷ Pamět mnohé dobroty tvé hlásati budou, a o spravedlnosti tvé zpívati, řkouce:⁸ Milostivý a lítostivý jest Hospodin, dlouhoshovívající a velikého milosrdenství.⁹ Dobrotivý Hospodin všechněm, a slitování jeho nade všechny skutky jeho.¹⁰ Oslavujtež tebe, Hospodine, všickni skutkové tvoji, a svatí tvoji tobě dobrořečte.¹¹ Slávu království tvého ať vypravují, a o síle tvé mluví,¹² Aby v známost uvedli synům lidským moci jeho, a slávu i ozdobu království jeho.¹³ Království tvé jest království všech věků, a panování tvé nad jedním každým pokolením.¹⁴ Zdržujeť Hospodin všechny padající, a pozdvihuje všechněch sklíčených.¹⁵ Oči všechněch v tebe doufají, a ty dáváš jim pokrm jejich v čas příhodný.¹⁶ Otvíráš ruku svou, a nasycuješ každý živočich podlé dobře líbezné vůle své.¹⁷ Spravedlivý jest Hospodin ve všech cestách svých, a milosrdný ve všech skutcích svých.¹⁸ Blízky jest Hospodin všechněm, kteříž ho vzývají, všechněm, kteříž ho vzývají v pravdě.¹⁹ Vůli těch, kteříž se ho bojí, činí, a křik jejich slyší, a spomáhá jim.²⁰ Ostříhá Hospodin všech, kdož jej milují, ale všechny bezbožné zatratí.²¹ Chválu Hospodinovu vypravovati budou ústa má, a dobrořečiti bude všeliké tělo jménu svatému jeho od věků až na věky.

146 Halelujah. Chval, duše má, Hospodina.² Chváliti budu Hospodina, dokud jsem živ, žalmy zpívati Bohu svému, dokud mne stává.³ Nedoufejtež v knížatech, v synech lidských, v nichž není vysvobození.⁴ Vychází duch jejich, navracují se do země své, v tentýž den mizejí myšlení jejich.⁵ Blahoslavený ten, jehož spomocník jest Bůh silný Jákobův, jehož naděje jest v Hospodinu Bohu jeho,⁶ Kterýž učinil nebe, zemi, moře, i vše, což v nich jest, kterýž ostříhá pravdy až na věky,⁷ Kterýž činí soud utištěným, dává chléb lačným. Hospodin vysvobozuje vězně.⁸ Hospodin otvírá oči slepých, Hospodin pozdvihuje snižených, Hospodin miluje spravedlivé.⁹ Hospodin ostříhá příchozích, sirotku a vdově pomáhá, ale cestu bezbožných podvrací.¹⁰ Kralovati bude Hospodin na věky, Bůh tvůj, ó Sione, od národu až do pronárodu. Halelujah.

- 147** Chvalte Hospodina, nebo dobré jest zpívati žalmy Bohu našemu, nebo rozkošné jest, a ozdobná jest chvála. ² Stavitel Jeruzaléma Hospodin, rozptýlený lid Izraelský shromažďuje, ³ Kterýž uzdravuje skroušené srdcem, a uvazuje bolesti jejich, ⁴ Kterýž sčítá počet hvězd, a každé z nich ze jména povolává. ⁵ Velikýť jest Pán náš, a nesmírný v síle; rozumnosti jeho není počtu. ⁶ Pozdvihuje pokorných Hospodin, ale bezbožné snižuje až k zemi. ⁷ Zpívejte Hospodinu s díkčiněním, zpívejte žalmy Bohu našemu na citaře, ⁸ Kterýž zastírá nebesa hustými oblaky, nastrojuje zemi déšť, a vyvodí trávu na horách. ⁹ Kterýž dává hovědům potravu jejich, i mladým krkavcům, kteříž volají k němu. ¹⁰ Nemát v síle koně zalíbení, aniž se kochá v lejtkách muže udatného. ¹¹ Líbost má Hospodin v těch, kteříž se ho bojí, a kteříž doufají v milosrdenství jeho. ¹² Chval, Jeruzaléme, Hospodina, chval Boha svého, Sione. ¹³ Nebo on utvrzuje závory bran tvých, požehnání udílí synům tvým u prostřed tebe. ¹⁴ On působí v končinách tvých pokoj, a bělí pšeničnou nasycuje tě. ¹⁵ On když vysílá na zemi rozkaz svůj, velmi rychle k vykonání běží slovo jeho. ¹⁶ Onť dává sníh jako vlnu, jíním jako popelem posypá. ¹⁷ Hází ledem svým jako skyvami; před zimou jeho kdo ostojí? ¹⁸ Vysílaje slovo své, rozpouští je; hned jakž povane větrem svým, anť tekou vody. ¹⁹ Zvěstuje slovo své Jákobovi, ustanovení svá a soudy své Izraelovi. ²⁰ Neučinilť tak žádnému národu, a protož soudů jeho nepoznali. Halelujah.
- 148** Halelujah. Chvalte Hospodina stvoření nebeská, chvaltež ho na výsostech. ² Chvalte jej všickni andělé jeho, chvalte jej všickni zástupové jeho. ³ Chvalte jej slunce i měsíc, chvalte jej všechny jasné hvězdy. ⁴ Chvalte jej nebesa nebes, i vody, kteréž jsou nad nebem tímto. ⁵ Chvalte jméno Hospodinovo všechny věci, kteréž, jakž on řekl, pojednou stvořeny jsou. ⁶ A utvrdil je na věčné věky, uložil cíle, z nichž by nevykračovaly. ⁷ Chvalte Hospodina tvorové zemští, velrybové a všechny propasti, ⁸ Oheň a krupobití, sníh i pára, vítr bouřlivý, vykonávající rozkaz jeho, ⁹ I hory a všickni pahrbkové, stromoví ovoce nesoucí, i všickni cedrové, ¹⁰ Zvěř divoká i všeliká hověda, zeměplazové i ptactvo létavé, ¹¹ Králové zemští i všickni národové, knížata i všickni soudcové země, ¹² Mládenci, též i panny, starci s dítkami, ¹³ Chvalte jméno Hospodinovo; nebo vyvýšeno jest jméno jeho samého, a sláva jeho nade všecku zemi i nebe. ¹⁴ A vyzdvihl roh lidu svého, chválu všech svatých jeho, synů Izraelských, lidu s ním spojeného. Halelujah.
- 149** Halelujah. Zpívejte Hospodinu píseň novou, chválu jeho v shromáždění svatých. ² Vesel se Izrael v tom, kterýž ho učinil, synové Sionští plésejte v králi svém. ³ Chvalte jméno jeho na píšťalu, na buben a na citaru prozpěvujte jemu. ⁴ Nebo zalíbilo se Hospodinu v lidu jeho; onť ozdobuje pokorné spasením. ⁵ Plésati budou svatí v Boží slávě, a zpívati v pokojích svých. ⁶ Oslavování Boha silného bude ve rtech jejich, a meč na obě straně ostrý v rukou jejich, ⁷ K vykonávání pomsty nad pohany, a k strestání národů, ⁸ K svazování králů jejich řetězy, a šlechticů jejich pouty železnými, ⁹ K nakládání s nimi podlé práva zapsaného, k slávě všechněm svatým jeho. Halelujah.
- 150** Halelujah. Chvalte Boha silného pro svatost jeho, chvalte jej pro rozšíření síly jeho. ² Chvalte jej ze všelijaké moci jeho, chvalte jej podlé veliké důstojnosti jeho. ³ Chvalte jej zvukem trouby, chvalte jej na loutnu a citaru. ⁴ Chvalte jej na buben a píšťalu, chvalte jej na husle a varhany. ⁵ Chvalte jej na cymbály hlasité, chvalte jej na cymbály zvučné. ⁶ Všeliký duch chval Hospodina. Halelujah.

Příslaví

Úvod

1 Příslaví Šalomouna syna Davidova, krále Izraelského, ² Ku poznání moudrosti a cvičení, k vyrozumívání řečem rozumnosti, ³ K dosažení vycvičení v opatrnosti, spravedlnosti, soudu a toho, což pravého jest, ⁴ Aby dána byla hloupým důmyslnost, mládenečku umění a prozřetelnost. ⁵ Když poslouchati bude moudrý, přibude mu umění, a rozumný bude vtipnější, ⁶ K srozumění podobenství, a výmluvnosti řeči moudrých a pohádkám jejich. ⁷ Bázeň Hospodinova jest počátek umění, moudrostí a cvičením pohrdají blázni. ⁸ Poslouchej, synu můj, cvičení otce svého, a neopouštěj naučení matky své. ⁹ Neboť to přidá příjemnosti hlavě tvé, a bude zlatým řetězem hrdlu tvému. ¹⁰ Synu můj, jestliže by tě namlouvali hříšníci, nepřivoluj. ¹¹ Jestliže by řekli: Pod s námi, úklady činme krvi, skryjeme se proti nevinnému bez ostýchání se; ¹² Sehlíme je jako hrob za živa, a v cele jako ty, jenž sstupují do jámy; ¹³ Všelijakého drahého zboží dosáhneme, naplníme domy své loupeží; ¹⁴ Vrz los svůj mezi nás, měšec jeden budeme míti všickni; ¹⁵ Synu můj, nevycházej na cestu s nimi, zdrž nohu svou od stezky jejich; ¹⁶ Nebo nohy jejich ke zlému běží, a pospíchají k vylévání krve. ¹⁷ Jistě, že jakož nadarmo roztažena bývá síť před očima jakéhokoli ptactva, ¹⁸ Tak tito proti krvi své ukládají, skrývají se proti dušem svým. ¹⁹ Takovéť jsou cesty každého dychtícího po zisku, duši pána svého uchvacuje. ²⁰ Moudrost vně volá, na ulicích vydává hlas svůj. ²¹ V největším hluku volá, u vrat brány, v městě, a výmluvnosti své vypravuje, řka: ²² Až dokud hloupí milovati budete hloupost, a posměvači posměch sobě libovati, a blázni nenáviděti umění? ²³ Obráttež se k domlouvání mému. Hle, vynáším vám ducha svého, a v známost vám uvodím slova svá. ²⁴ Poněvadž jsem volala, a odpírali jste; vztahovala jsem ruku svou, a nebyl, kdo by pozoroval, ²⁵ Anobř strhli jste se všeliké rady mé, a trestání mého jste neoblíbili: ²⁶ Pročež i já v bídě vaší smáti se budu, posmívati se budu, když přijde to, čehož se bojíte, ²⁷ Když přijde jako hrozné zpuštění to, čehož se bojíte, a bída vaše jako bouře nastane, když přijde na vás trápení a ssouzení. ²⁸ Tehdy volati budou ke mně, a nevslyším; ráno hledati mne budou, a nenaleznou mne. ²⁹ Proto že nenáviděli umění, a bázně Hospodinovy nevyvolili, ³⁰ Aníž povolili radě mé, ale pohrdali všelikým domlouváním svým. ³¹ Protož jísti budou ovoce skutků svých, a radami svými nasyceni budou. ³² Nebo pokoj hloupých zmrduje je, a štěstí bláznů zahubí je. ³³ Ale kdož mne poslouchá, bydliti bude bezpečně, pokoj maje před strachem zlých věcí.

2 Synu můj, přijmeš-li slova má, a přikázání má schováš-li u sebe; ² Nastavíš-li moudrosti ucha svého, a nakloníš-li srdce svého k opatrnosti; ³ Ovšem, jestliže na rozumnost zavoláš, a na opatrnost zvoláš-li; ⁴ Budeš-li jí hledati jako stříbra, a jako pokladů pilně vyhledávati jí: ⁵ Tehdy porozumíš bázni Hospodinově, a známosti Boží nabudeš; ⁶ Nebo Hospodin dává moudrost, z úst jeho umění a opatrnost. ⁷ Chová upřímným dlouhověkostí, pavézou jest chodícím v sprostnosti, ⁸ Ostříhaje stezek soudu; on cesty svatých svých ostříhá. ⁹ Tehdy porozumíš spravedlnosti a soudu, a upřímosti i všeliké cestě dobré, ¹⁰ Když vejde moudrost v srdce tvé, a umění duši tvé se zalíbí. ¹¹ Prozřetelnost ostříhati bude tebe, a opatrnost zachová tě, ¹² Vysvobozujíc tě od cesty zlé, a od lidí mluvících věci převrácené, ¹³ Kteríž opouštějí stezky přímé, aby chodili po cestách tmavých, ¹⁴ Kteríž se veselí ze zlého činění, plésají v převrácenostech nejhorsích, ¹⁵ Jejichž stezky křivolaké jsou, anobř zmotaní jsou na cestách svých; ¹⁶ Vysvobozujíc tě i od ženy postranní, od cizí, kteráž řeči svými lahodí, ¹⁷ Kteráž opouští vůdce mladosti své, a na smlouvu Boha svého se zapomíná; ¹⁸ K smrti se zajisté nachyluje dům její, a k mrtvým stezky její; ¹⁹ Kterížkoli vcházejí k ní, nenavracují se zase, aníž trefují na cestu života; ²⁰ Abys chodil po cestě dobrých, a stezek spravedlivých abys ostříhal. ²¹ Nebo upřímní bydliti budou v zemi, a pobožní zůstanou v ní; ²² Bezbožní pak z země vyřati budou, a přestupníci vykořenění budou z ní.

3 Synu můj, na učení mé nezapomínej, ale přikázání mých nechať ostříhá srdce tvé. ² Dlouhosti zajisté dnů, i let života i pokoje přidají tobě. ³ Milosrdenství a pravda nechtě neopouštějí tě, přivaž je k hrdlu svému, napiš je na tabuli srdce svého, ⁴ A nalezněš milost a prospěch výborný před Bohem i lidmi. ⁵ Doufej v Hospodina celým srdcem svým, na rozumnost pak svou nezpolehej. ⁶ Na všech cestách svých snažuj se jej poznávati, a onť spravovati bude stezky tvé. ⁷ Nebývej moudrý sám u sebe; boj se Hospodina, a odstup od zlého. ⁸ Toť bude zdraví životu tvému, a rozvlažení kostem tvým. ⁹ Cti Hospodina z statku svého, a z nejpřednějších věcí všech úrod svých, ¹⁰ A naplněny budou stodoly tvé hojností, a presové tvoji mstem oplývati budou. ¹¹ Kázně Hospodinovy, synu můj, nezaníkej, aníž sobě oškliv domlouvání jeho. ¹² Nebo kohož miluje Hospodin, tresce, a to jako otec syna, ježž libuje. ¹³ Blahoslavený člověk nalézající moudrost, a člověk vynášející opatrnost.

¹⁴Lépeť jest zajisté těžeti jí, nežli těžeti stříbrem, anobř nad výborné zlato užitek její. ¹⁵Dražší jest než drahé kamení, a všechny nejžádostivější věci tvé nevrovnej se jí. ¹⁶Dlouhost dnů v pravici její, a v levici její bohatství a sláva. ¹⁷Cesty její cesty utěšené, a všechny stezky její pokojné. ¹⁸Stromem života jest těm, kteříž jí dosahují, a kteříž jí mají, blahoslavení jsou. ¹⁹Hospodin moudrostí založil zemi, utvrdil nebesa opatrností. ²⁰Uměním jeho propasti protrhují se, a oblakové vydávají rosu. ²¹Synu můj, necht' neodcházejí ty věci od očí tvých, ostříhej zdravého naučení a prozřetelnosti. ²²I budeť to životem duši tvé, a ozdobou hrdlu tvému. ²³Tehdy choditi budeš bezpečně cestou svou, a v nohu svou neuraziš se. ²⁴Když lehneš, nebudeš se strašiti, ale odpočívati budeš, a bude libý sen tvůj. ²⁵Nelekneš se strachu náhlého, ani zpuštění bezbožníků, když přijde. ²⁶Nebo Hospodin bude doufání tvé, a ostříhati bude nohy tvé, abys nebyl lapen. ²⁷Nezadržuj dobrodiní potřebujícím, když s to býti můžeš, abys je činil. ²⁸Neříkej bližnímu svému: Odejdi, potom navrať se, a zítřít dám, maje to u sebe. ²⁹Neukládej proti bližnímu svému zlého, kterýž s tebou dověrně bydlí. ³⁰Nevad se s člověkem bez příčiny, jestližeť neučinil zlého. ³¹Nechtěj záviděti muži dráči, aniž zvoluj které cesty jeho. ³²Nebo ohavností jest Hospodinu převrácenec, ale s upřímymi tajemství jeho. ³³Zlořečení Hospodinovo jest v domě bezbožníka, ale příbytku spravedlivých žehná: ³⁴Poněvadž posměvačům on se posmívá, pokorným pak dává milost. ³⁵Slávu moudří dědičně obdrží, ale blázny hubí pohanění.

4 Poslouchejte, synové, učení otcova, a pozorujte, abyste poznali rozumnost. ²Nebo naučení dobré dávám vám, neopouštějtež zákona mého. ³Když jsem byl syn u otce svého mladičký, a jediný při matce své, ⁴On vyučoval mne a říkal mi: Ať se chopí výmluvností mých srdce tvé, ostříhej příkázání mých, a živ budeš. ⁵Nabud' moudrosti, nabud' rozumnosti; nezapomínej, ani se uchyluj od řeči úst mých. ⁶Neopouštějž jí, a bude tě ostříhati; miluj ji, a zachová tě. ⁷Předně moudrosti, moudrosti nabývej, a za všechno jmění své zjednej rozumnost. ⁸Vyvyšuj ji, a zvýšit tě; pocti tě, když jí přijmeš. ⁹Přidá hlavě tvé příjemnosti, korunou krásnou obdaří tě. ¹⁰Slyš, synu můj, a přijmi řeči mé, a tak rozmnoží se léta života tvého. ¹¹Cestě moudrosti učím tě, vedu tě stezkami přímými. ¹²Když choditi budeš, nebude ssoužen krok tvůj, a poběhneš-li, neustrčíš se. ¹³Chopiž se učení, nepouštěj, ostříhej ho, nebo ono jest život tvůj. ¹⁴Na stezku bezbožných nevcházej, a nekračěj cestou zlostníků. ¹⁵Opust' ji, nechod' po ní, uchyl se od ní, a pomin' jí. ¹⁶Neboť nespí, leč zlost provedou; anobř zahánin bývá sen jejich, dokudž ku pádu nepřivedí, ¹⁷Proto že jedí chléb bezbožností, a víno loupeží pijí. ¹⁸Ale stezka spravedlivých jako světlo jasné, kteréž rozmáhá se, a svítí až do pravého dne. ¹⁹Cesta pak bezbožných jako mrákota; nevědí, na čem se ustrčiti mohou. ²⁰Synu můj, slov mých pozoruj, k řečem mým nakloň ucha svého. ²¹Nechat' neodcházejí od očí tvých, ostříhej jich u prostřed srdce svého. ²²Nebo životem jsou těm, kteříž je nalézají, i všemu tělu jejich lékařstvím. ²³Přede vším, čehož se stříci sluší, ostříhej srdce svého, nebo z něho pochází život. ²⁴Odlož od sebe převrácenost úst, a zlost rtů vzdal od sebe. ²⁵Oči tvé ať k dobrým věcem patří, a víčka tvá ať přímě hledí před tebou. ²⁶Zvaž stezku noh svých, a všechny cesty tvé ať jsou spraveny. ²⁷Neuchyluj se na pravo ani na levo, odvrát' nohu svou od zlého.

5 Synu můj, pozoruj moudrosti mé, k opatrnosti mé nakloň ucha svého, ²Abys ostříhal prozřetelnosti, a rtové tvoji šetřili umění. ³Nebo rtové cizí ženy strdí tekou, a měkčejší nad olej ústa její. ⁴Poslední pak věci její hořké jsou jako pelyněk, ostré jako meč na obě straně ostrý. ⁵Nohy její sstupují k smrti, krokové její hrob uchvacují. ⁶Stezku života snad bys zvažiti chtěl? Vrtkét jsou cesty její, neseznáš. ⁷Protož, synové, poslechněte mne, a neodstupujte od řeči úst mých. ⁸Vzdal od ní cestu svou, a nepřiblížuj se ke dveřím domu jejího, ⁹Abys snad nedal jiným slávy své, a let svých ukrutnému, ¹⁰Aby se nenasytili cizí úsilím tvým, a práce tvá nezůstala v domě cizím. ¹¹I řval bys naposledy, když bys zhubil tělo své a čerstvost svou, ¹²A řekl bys: Jak jsem nenáviděl cvičení, a domlouváním pohrdalo srdce mé, ¹³A neposlouchal jsem hlasu vyučujících mne, a k učitelům svým nenaklonil jsem ucha svého! ¹⁴O málo, že jsem nevlezl ve všechno zlé u prostřed shromáždění a zástupu. ¹⁵Pí vodu z čisterny své, a prameny z prostředku vrchoviště svého. ¹⁶Necht' se rozlévají studnice tvé ven, a potůčkové vod na ulice. ¹⁷Měj je sám sobě, a ne cizí s tebou. ¹⁸Budiž požehnaný pramen tvůj, a vesel se z manželky mladosti své. ¹⁹Laně milostné a srny utěšené; prsy její ať tě opojují všelikého času, v milování jejím kochej se ustavičně. ²⁰Nebo proč bys se kochal, synu můj, v cizí, a objímal život postranní, ²¹Poněvadž před očima Hospodinovými jsou cesty člověka, a on všechny stezky jeho váží? ²²Nepravosti vlastní jímají bezbožníka takového, a v provazích hříchu svého uvázne. ²³Takovýť umře, proto že nepřijímal cvičení, a ve množství bláznovství svého blouditi bude.

6 Synu můj, slíbil-lis za přítele svého, podal-lis cizímu ruky své, ²Zapleten jsi slovy úst svých, jat jsi řečmi úst svých. ³Učiniž tedy toto, synu můj, a vyproš' se, poněvadžs se dostal v ruku přítele svého. Jdi, pokor' se, a probud' přítele svého. ⁴Nedej usnouti očím svým, a zdřímati víčkám svým. ⁵Vydři se jako srna z ruky,

a jako pták z ruky čižebníka. ⁶Jdi k mravenci, lenochu, shlédni cesty jeho, a nabuď moudrosti. ⁷Kterýž nemaje vůdce, ani správce, ani pána, ⁸Připravuje v létě pokrm svůj, shromažďuje ve žni potravu svou. ⁹Dokudž lenochu ležeti budeš? Skoro-liž vstaneš ze sna svého? ¹⁰Maličko pospíš, maličko zdrímeš, maličko složíš ruce, abys poležel, ¹¹V tom přijde jako pocestný chudoba tvá, a nouze tvá jako muž zbrojný. ¹²Člověk nešlechtný, muž nepravý chodí v převrácenosti úst. ¹³Mhourá očima svýma, mluví nohama svýma, ukazuje prsty svými. ¹⁴Převrácenost všeliká jest v srdci jeho, smýšlí zlé všelikého času, sváry rozsívá. ¹⁵A protož v náhle přijde bída jeho, rychle setřín bude, a nebudeť uléčení. ¹⁶Těchto šesti věcí nenávidí Hospodin, a sedmá ohavností jest duši jeho: ¹⁷Oči vysokých, jazyka lživého, a rukou vylévajících krev nevinnou, ¹⁸Srdce, kteréž ukládá myšlení nepravá, noh kvapných běžeti ke zlému, ¹⁹Svědka lživého, mluvícího lež, a toho, jenž rozsívá různice mezi bratřími. ²⁰Ostříhejž, synu můj, přikázání otce svého, a neopouštěj naučení matky své. ²¹Privazuje je k srdci svému ustavičně, a k hrdlu svému je připínej. ²²Kamžkoli půjdeš, ono tě zprovodí, když spáti budeš, bude tě ostříhati, a když procítíš, bude s tebou rozmlouvati, ²³(Nebo přikázání jest svíce, a naučení světlo, a cesta života jsou domlouvání vyučující), ²⁴Aby tě ostříhalo od ženy zlé, od úlisnosti jazyka ženy cizí. ²⁵Nežádejž krásy její v srdci svém, a nechať tě nejímá víčky svými. ²⁶Nebo příčinou ženy cizoložné zchudl bys až do kusu chleba, anobřž žena cizoložná drahou duši ulovuje. ²⁷Může-liž kdo skrýti oheň v klíně svém, aby roucho jeho se nepropálilo? ²⁸Může-liž kdo choditi po uhlí řeřavém, aby nohy jeho se neopálily? ²⁹Tak kdož vchází k ženě bližního svého, nebudeť bez viny, kdož by se jí koli dotkl. ³⁰Neuvozují potupy na zloděje, jestliže by ukradl, aby nasýtil život svůj, když lační, ³¹Ač postižen jsa, navrácuje to sedmernásobně, vším statkem domu svého nahraňuje: ³²Ale cizoložící s ženou blázen jest; kdož hubí duši svou, tenť to činí; ³³Trápení a lehkosti dochází, a útržka jeho nebývá shlazená. ³⁴Nebo zůřivý jest hněv muže, a neodpouštíť v den pomsty. ³⁵Neohlídá se na žádnou záplatu, aniž přijímá, by i množství darů dával.

7 Synu můj, ostříhej řeči mých, a přikázání má schovej u sebe. ²Ostříhej přikázání mých, a živ budeš, a naučení mého jako zřítelnice očí svých. ³Privaz je na prsty své, napiš je na tabuli srdce svého. ⁴Rci moudrosti: Sestra má jsi ty, a rozumnost přítelkyní jmenuj, ⁵Aby tě ostříhala od ženy cizí, od postranní, jenž řečmi svými lahodí. ⁶Nebo z okna domu svého okénkem vyhlédaje, ⁷Viděl jsem mezi hloupými, spatřil jsem mezi mládeží mládence bláznivého. ⁸Kterýž šel po ulici vedlé úhlu jejího, a cestou k domu jejímu kráčel, ⁹V soumrak, u večer dne, ve tmách nočních a v mrákotě. ¹⁰A aj, žena potkala ho v ozdobě nevěstčí a chytrého srdce, ¹¹Štěbetná a opovážlivá, v domě jejím nezůstávají nohy její, ¹²Jednak vně, jednak na ulici u každého úhlu úklady činící. ¹³I chopila jej, a políbila ho, a opovrhši stud, řekla jemu: ¹⁴Oběti pokojné jsou u mne, dnes splnila jsem slib svůj. ¹⁵Protož vyšla jsem vstříc tobě, abych pilně hledala tváři tvé, i nalezla jsem tě. ¹⁶Koberci jsem obestřela lůže své, s řezbami a prostěradly Egyptskými, ¹⁷Vykadila jsem pokojík svůj mirrou a aloe a skořicí. ¹⁸Pod, opojujme se milostí až do jitra, obveselíme se v milosti. ¹⁹Nebo není muže doma, odšel na cestu dalekou. ²⁰Pytlík peněz vzal s sebou, v jistý den vrátí se do domu svého. ²¹I naklonila ho mnohými řečmi svými, a lahodností rtů svých přinutila jej. ²²Šel za ní hned, jako vůl k zabití chodívá, a jako blázen v pouta, jimiž by trestán byl. ²³Dokudž nepronikla střela jater jeho, pospíchal jako pták k osídlu, nevěda, že ono bezživotí jeho jest. ²⁴Protož nyní, synové, slyšte mne, a pozorujte řeči úst mých. ²⁵Neuchyluj se k cestám jejím srdce tvé, aniž se toulej po stezkách jejích. ²⁶Nebo mnohé zranivši, porazila, a silní všickni zmordováni jsou od ní. ²⁷Cesty pekelné dům její, vedoucí do skrýší smrti.

8 Zdaliž moudrost nevolá, a rozumnost nevydává hlasu svého? ²Na vrchu vysokých míst, u cesty, na rozcestí stojí, ³U bran, kudy se chodí do města, a kudy se chodí dveřmi, volá, řkuci: ⁴Na vásť, ó muži, volám, a hlas můj jest k synům lidským. ⁵Poučte se hloupí opatrnosti, a blázni srozumějte srdcem. ⁶Poslouchejtež, nebo znamenité věci mluvíti budu, a otevření rtů mých pouhou pravdu. ⁷Jistě žet pravdu zvěstují ústa má, a ohavností jest rtům mým bezbožnost. ⁸Spravedlivé jsou všechny řeči úst mých, není v nich nic křivého ani převráceného. ⁹Všecky pravé jsou rozumějícímu, a přímé těm, kteříž nalézají umění. ¹⁰Přijmétež cvičení mé raději než stříbro, a umění raději než zlato nejvýbornější. ¹¹Nebo lepší jest moudrost než drahé kamení, tak že jakékoli věci žádostivé vrovhati se jí nemohou. ¹²Já moudrost bydlím s opatrností, a umění pravé prozřetelnosti přítomné mám. ¹³Bázeň Hospodinova jest v nenávisti míti zlé, pýchy a vysokomyšlnosti, i cesty zlé a úst převrácených nenávidím. ¹⁴Má jest rada i šťastný prospěch, jáť jsem rozumnost, a má jest síla. ¹⁵Skrze mne králové kralují, a knížata ustanovují věci spravedlivé. ¹⁶Skrze mne knížata panují, páni i všickni soudcové zemští. ¹⁷Já milující mne milují, a kteříž mne pilně hledají, nalézají mne. ¹⁸Bohatství a sláva při mně jest, zboží trvánlivé i spravedlnost. ¹⁹Lepší jest ovoce mé než nejlepší zlato, i než ryzí, a užitek můj než stříbro výborné. ²⁰Stezkou spravedlnosti vodím, prostředkem stezek soudu, ²¹Abych těm, kteříž mne milují, přidělila zboží věčné, a poklady jejich naplnila. ²²Hospodin měl mne při počátku cesty své, před skutky svými,

přede všemi časy. ²³ Před věky ustanovena jsem, před počátkem, prvé než byla země. ²⁴ Když ještě nebylo propasti, zplozena jsem, když ještě nebylo studnic oplývající vodami. ²⁵ Prvé než hory založeny byly, než byli pahrbkové, zplozena jsem; ²⁶ Ještě byl neučinil země a rovin, ani začátku prachu okršlku zemského. ²⁷ Když připravoval nebesa, byla jsem tu, když vyměřoval okrouhlost nad propastí; ²⁸ Když upevňoval oblaky u výsosti, když utvrzoval studnice propastí; ²⁹ Když ukládal moři cíl jeho, a vodám, aby nepřestupovaly rozkázání jeho, když vyměřoval základy země: ³⁰ Tehdáž byla jsem od něho pěstována, a byla jsem jeho potěšení na každý den, anobrž hrám před ním každého času; ³¹ Hrám i na okršlku země jeho, a rozkoše mé s syny lidskými. ³² A tak tedy, synové, poslechněte mne, nebo blahoslavení jsou ostříhající cest mých. ³³ Poslouchejte cvičení, a nabuďte rozumu, a nerozpakujte se. ³⁴ Blahoslavený člověk, kterýž mne slychá, bdě u dveří mých na každý den, šetře veřejí dveří mých. ³⁵ Nebo kdož mne nalézá, nalézá život, a dosahuje lásky od Hospodina. ³⁶ Ale kdož hřeší proti mně, ukrutenství provodí nad duší svou; všickni, kteříž mne nenávidí, milují smrt.

9 Moudrost vystavěla dům svůj, vytesavši sloupů svých sedm. ² Zbila dobytek svůj, smísila víno své, stůl také svůj připravila. ³ A poslavši děvečky své, volá na vrchu nejvyšších míst v městě: ⁴ Kdožkoli jest hloupý, uchyl se sem. Až i bláznivým říká: ⁵ Podte, jezte chléb můj, a píte víno, kteréž jsem smísila. ⁶ Opusťte hloupost a živi buďte, a chodte cestou rozumnosti. ⁷ Kdo tresce posměvače, dochází hanby, a kdo přimlouvá bezbožnému, pohanění. ⁸ Nedomlouvej posměvači, aby tě nevzal v nenávisť; přimlouvej moudrému, a bude tě milovati. ⁹ Učiň to moudrému, a bude moudřejší; pouč spravedlivého, a bude umělejší. ¹⁰ Počátek moudrosti jest bázeň Hospodinova, a umění svatých rozumnost. ¹¹ Nebo skrze mne rozmnoží se dnové tvoji, a přídánot bude let života. ¹² Budeš-li moudrý, sobě moudrý budeš; pakli posměvač, sám vytrpíš. ¹³ Žena bláznivá štěbetná, nesmyslná, a nic neumí. ¹⁴ A sedí u dveří domu svého na stoličce, na místech vysokých v městě, ¹⁵ Aby volala jdoucích cestou, kteříž přímo jdou stezkami svými, řkuci: ¹⁶ Kdo jest hloupý, uchyl se sem. A bláznivému říká: ¹⁷ Voda kradená sladší jest, a chléb pokoutní chutnější. ¹⁸ Ale neví hlupec, že mrtví jsou tam, a v hlubokém hrobě ti, kterýchž pozvala.

10 Syn moudrý obveseluje otce, ale syn bláznivý zámutkem jest matce své. ² Neprospívají pokladové bezbožně nabytí, ale spravedlnost vytrhuje od smrti. ³ Nedopustí lačněti Hospodin duši spravedlivého, statek pak bezbožných rozptýlí. ⁴ K nouzi přivodí ruka lživá, ruka pak pracovitých zbohacuje. ⁵ Kdo shromažďuje v létě, jest syn rozumný; kdož vyspává ve žni, jest syn, kterýž hanbu činí. ⁶ Požehnání jest nad hlavou spravedlivého, ale ústa bezbožných přikrývají ukrutnost. ⁷ Památka spravedlivého požehnaná, ale jméno bezbožných smrdí. ⁸ Moudré srdce přijímá přikázání, ale blázen od rtů svých padne. ⁹ Kdo chodí upřímě, chodí doufanlivě; kdož pak převrací cesty své, vyjeven bude. ¹⁰ Kdo mhourá okem, uvodí nesnáz; a kdož jest bláznivých rtů, padne. ¹¹ Pramen života jsou ústa spravedlivého, ale ústa bezbožných přikrývají ukrutnost. ¹² Nenávisť vzbuzuje sváry, ale láska přikrývá všecka přestoupení. ¹³ Ve rtech rozumného nalézá se moudrost, ale kyj na hřbetě blázna. ¹⁴ Moudří skrývají umění, úst pak blázna blízké jest setření. ¹⁵ Zboží bohatého jest město pevné jeho, ale nouze jest chudých setření. ¹⁶ Práce spravedlivého jest k životu, nábytek pak bezbožných jest k hříchu. ¹⁷ Stezkou života jde, kdož přijímá trestání; ale kdož pohrdá domlouváním, bloudí. ¹⁸ Kdož přikrývá nenávisť rty lživými, i kdož uvodí v lehkost, ten blázen jest. ¹⁹ Mnohé mluvení nebývá bez hříchu, kdož pak zdržuje rty své, opatrný jest. ²⁰ Stříbro výborné jest jazyk spravedlivého, ale srdce bezbožných za nic nestojí. ²¹ Rtové spravedlivého pasou mnohé, blázní pak pro bláznovství umírají. ²² Požehnání Hospodinovo zbohacuje, a to beze všeho trápení. ²³ Za žert jest bláznů činiti nešlechtnost, ale muž rozumný moudrosti se drží. ²⁴ Čeho se bojí bezbožný, to přichází na něj; ale čehož žádají spravedliví, dává Bůh. ²⁵ Jakož pomíjí vichřice, tak nestane bezbožníka, spravedlivý pak jest základ stálý. ²⁶ Jako ocet zubům, a jako dým očima, tak jest lenivý těm, kteříž jej posílají. ²⁷ Bázeň Hospodinova přidává dnů, léta pak bezbožných ukrácena bývají. ²⁸ Očekávání spravedlivých jest potěšení, naděje pak bezbožných zahyne. ²⁹ Silou jest upřímemu cesta Hospodinova, a strachem těm, kteříž činí nepravost. ³⁰ Spravedlivý na věky se nepohne, bezbožní pak nebudou bydleti v zemi. ³¹ Ústa spravedlivého vynášejí moudrost, ale jazyk převrácený vyřít bude. ³² Rtové spravedlivého znají, což jest Bohu libého, ústa pak bezbožných převrácené věci.

11 Váha falešná ohavností jest Hospodinu, ale závaží pravé líbí se jemu. ² Za pýchou přichází zahanbení, ale při pokorných jest moudrost. ³ Sprostnost upřímych vodí je, převrácenost pak přestupníků zatracuje je. ⁴ Neprospíváť bohatství v den hněvu, ale spravedlnost vytrhuje z smrti. ⁵ Spravedlnost upřímeho spravuje cestu jeho, ale pro bezbožnost svou padá bezbožný. ⁶ Spravedlnost upřímych vytrhuje je, ale přestupníci v zlosti zjímání bývají. ⁷ Když umírá člověk bezbožný, hyne naděje, i očekávání rekovských činů mizí. ⁸ Spravedlivý z úzkosti bývá vysvobozen, bezbožný pak přichází na místo jeho. ⁹ Pokrytec ústy kazí bližního svého, ale

spravedliví uměním vytrženi bývají. ¹⁰ Z štěstí spravedlivých veselí se město, když pak hynou bezbožní, bývá prozpěvováni. ¹¹ Požehnáním spravedlivých zvýšeno bývá město, ústy pak bezbožných vyvráceno. ¹² Pohrdá bližním svým blázen, ale muž rozumný mlčí. ¹³ Utrhač toulaje se, pronáší tajnost, věrný pak člověk tají věc. ¹⁴ Kdež není dostatečné rady, padá lid, ale spomožení jest ve množství rádců. ¹⁵ Velmi sobě škodí, kdož slibuje za cizího, ješto ten, kdož nenávidí rukojemství, bezpečen jest. ¹⁶ Žena šlechetná má čest, a ukrutní mají zboží. ¹⁷ Člověk účinný dobře činí životu svému, ale ukrutný kormoutí tělo své. ¹⁸ Bezbožný dělá dílo falešné, ale kdož rozsívá spravedlnost, má mzdu jistou. ¹⁹ Tak spravedlivý rozsívá k životu, a kdož následuje zlého, k smrti své. ²⁰ Ohavností jsou Hospodinu převrácení srdcem, ale ctného obcování líbí se jemu. ²¹ Zlý, by sobě i na pomoc přivzal, neujde pomsty, símě pak spravedlivých uchází toho. ²² Zápona zlatá na pysku svině jest žena pěkná bez rozumu. ²³ Žádost spravedlivých jest toliko dobrých věcí, ale očekávání bezbožných hněv. ²⁴ Mnohý rozdává štědrě, a však přibývá mu více; jiný skoupě drží nad slušnost, ale k chudobě. ²⁵ Člověk štědrý bývá bohatší, a kdož svlažuje, také sám bude zavlažen. ²⁶ Kdo zadržuje obilí, zlořečí mu lid; ale požehnání na hlavě toho, kdož je prodává. ²⁷ Kdo pilně hledá dobrého, nalézá přízeň; kdož pak hledá zlého, potká jej. ²⁸ Kdo doufá v bohatství své, ten spadne, ale spravedliví jako ratolest zkvetnou. ²⁹ Kdo kormoutí dům svůj, za dědictví bude mítí vítr, a blázen sloužití musí moudrému. ³⁰ Ovoce spravedlivého jest strom života, a kdož vyučuje duše, jest moudrý. ³¹ Aj, spravedlivému na zemi odplacováno bývá, čím více bezbožnému a hříšníku?

12 Kdo miluje cvičení, miluje umění; kdož pak nenávidí domlouvání, nemoudrý jest. ² Dobrý nalézá lásku u Hospodina, ale muže nešlechetného potupí Bůh. ³ Nebývá trvánlivý člověk v bezbožnosti, kořen pak spravedlivých nepohne se. ⁴ Žena statečná jest koruna muže svého, ale jako hnis v kostech jeho ta, kteráž k hanbě přivodí. ⁵ Myšlení spravedlivých jsou pravá, rady pak bezbožných lstivé. ⁶ Slova bezbožných úklady činí krvi, ústa pak spravedlivých vytrhují je. ⁷ Vyvrácení bývají bezbožní tak, aby jich nebylo, ale dům spravedlivých ostojí. ⁸ Podlé toho, jakž rozumný jest, chválen bývá muž, převráceného pak srdce bude v pohrdání. ⁹ Lepší jest nevzácný, kterýž má služebníka, nežli ten, kterýž sobě slavně počíná, a nemá chleba. ¹⁰ Pečuje spravedlivý o život hovádka svého, srdce pak bezbožných ukrutné jest. ¹¹ Kdo dělá zemi svou, nasycen bývá chlebem; ale kdož následuje zahalečů, blázen jest. ¹² Žádostiv jest bezbožný obrany proti zlému, ale kořen spravedlivých způsobuje ji. ¹³ Do přestoupení rtů zapletá se zlostník, ale spravedlivý vychází z ssoužení. ¹⁴ Z ovoce úst každý nasycen bude dobrým, a odplatu za skutky člověka dá jemu Bůh. ¹⁵ Cesta blázna přímá se zdá jemu, ale kdo poslouchá rady, moudrý jest. ¹⁶ Hněv blázna v tentýž den poznán bývá, ale opatrný hanbu skrývá. ¹⁷ Kdož mluví pravdu, ohlašuje spravedlnost, svědek pak falešný lest. ¹⁸ Někdo vynáší řeči podobné meči probodujícímu, ale jazyk moudrých jest lékařství. ¹⁹ Rtové pravdomluvné utvrzení budou na věky, ale na kratičko jazyk lživý. ²⁰ V srdci těch, kteříž zlé obmyšlejí, bývá lest, v těch pak, kteříž radí ku pokoji, veselí. ²¹ Nepotká spravedlivého žádná těžkost, bezbožní pak naplnění budou zlým. ²² Ohavností jsou Hospodinu rtové lživí, ale ti, jenž činí pravdu, líbí se jemu. ²³ Člověk opatrný tají umění, ale srdce bláznů vyvolává bláznovství. ²⁴ Ruka pracovitých panovati bude, lstivá pak musí dávatí plat. ²⁵ Starost v srdci člověka snižuje ji, ale věc dobrá obveseluje ji. ²⁶ Vzácnější jest nad bližního svého spravedlivý, cesta pak bezbožných svodí je. ²⁷ Nebude péci fortelný, což ulovil, ale člověk bedlivý statku drahého nabude. ²⁸ Na stezce spravedlnosti jest život, a cesta stezky její nesmrtelná jest.

13 Syn moudrý přijímá cvičení otcovo, ale posměvač neposlouchá domlouvání. ² Z ovoce úst každý jísti bude dobré, ale duše převrácených nátisky. ³ Kdo ostříhá úst svých, ostříhá duše své; kdo rozdírá rty své, setření na něj přijde. ⁴ Žádá, a nic nemá duše lenivého, duše pak pracovitých zbohatne. ⁵ Slova lživého nenávidí spravedlivý, bezbožníka pak v ošklivost uvedí a zahanbuje. ⁶ Spravedlnost ostříhá přímé chodícího po cestě, bezbožnost pak vyvrací hříšníka. ⁷ Někdo bohatým se děláje, nemá nic: zase někdo děláje se chudým, má však statku mnoho. ⁸ Výplata života člověku jest bohatství jeho, ale chudý neslyší domlouvání. ⁹ Světlo spravedlivých rozsvětluje se, svíce pak bezbožných zhasne. ¹⁰ Samou toliko pýchou působí člověk svár, ale při těch, jenž užívají rady, jest moudrost. ¹¹ Statek zle dobytý umenšovati se bude, kdož pak shromažďuje rukou, přivětší ho. ¹² Očekávání dlouhé zemdlívá srdce, ale žádost splněná jest strom života. ¹³ Kdož pohrdá slovem Božím, sám sobě škodí; ale kdož se bojí příkázání, odplaceno mu bude. ¹⁴ Naučení moudrého jest pramen života, k vyhýbání se osídlům smrti. ¹⁵ Rozum dobrý dává milost, cesta pak převrácených jest tvrdá. ¹⁶ Každý důmyslný dělá uměle, ale blázen rozprostírá bláznovství. ¹⁷ Posel bezbožný upadá v neštěstí, jednatel pak věrný jest lékařství. ¹⁸ Chudoba a lehkost potká toho, jenž se vytahuje z kázně; ale kdož ostříhá naučení, zveleben bude. ¹⁹ Žádost naplněná sladká jest duši, ale ohavnost jest bláznům odstoupení od zlého. ²⁰ Kdo chodí s moudrými, bude moudrý; ale kdo tovaryší s bláznem, setřín bude. ²¹ Hříšníky stihá neštěstí, ale spravedlivým odplatí Bůh dobrým. ²² Dobrý zanechává dědictví vnukům, ale zboží hříšného zachováno bývá spravedlivému.

²³ Hojnost jest pokrmů na rolí chudých, někdo pak hyne skrže nerozšafnost. ²⁴ Kdo zdržuje metlu svou, nenávidí syna svého; ale kdož ho miluje, za času jej tresce. ²⁵ Spravedlivý jí až do nasycení duše své, břicho pak bezbožných nedostatek trpí.

14 Moudrá žena vzdělává dům svůj, bláznice pak rukama svýma boří jej. ² Kdo chodí v upřímnosti své, bojí se Hospodina, ale převrácený v cestách svých pohrdá jím. ³ V ústech blázna jest hůl pýchy, rtové pak moudrých ostríhají jich. ⁴ Když není volů, prázdné jsou jesle, ale hojná úroda jest v síle volů. ⁵ Svědek věrný neklamá, ale svědek falešný mluví lež. ⁶ Hledá posměvač moudrosti, a nenalézá, rozumnému pak umění snadné jest. ⁷ Odejdi od muže bláznivého, když neseznáš při něm rtů umění. ⁸ Moudrost opatrného jest, aby rozuměl cestě své, bláznovství pak bláznů ke lsti. ⁹ Blázen přikrývá hřích, ale mezi upřímnými dobrá vůle. ¹⁰ Srdce ví o hořkosti duše své, a k veselí jeho nepřimísí se cizí. ¹¹ Dům bezbožných vyhlazen bude, ale stánek upřímných zkvete. ¹² Cesta zdá se přímá člověku, a však dokonání její jest cesta k smrti. ¹³ Také i v smíchu bolí srdce, a cíl veselí jest zámutek. ¹⁴ Cestami svými nasytí se převrácený srdcem, ale muž dobrý štítí se jeho. ¹⁵ Hloupý věří každému slovu, ale opatrný šetří kroku svého. ¹⁶ Moudrý bojí se a odstupuje od zlého, ale blázen dotře a smělý jest. ¹⁷ Náhlý se dopouští bláznovství, a muž myšlení zlých v nenávisti bývá. ¹⁸ Dědičně vládnou hlupci bláznovstvím, ale opatrní bývají korunováni uměním. ¹⁹ Sklánějí se zlí před dobrými, a bezbožní u bran spravedlivého. ²⁰ Také i příteli svému v nenávisti bývá chudý, ale milovníci bohatého mnozí jsou. ²¹ Pohrdá bližním svým hříšník, ale kdož se slitovává nad chudými, blahoslavený jest. ²² Zajisté žet bloudí, kteříž ukládají zlé; ale milosrdenství a pravda těm, kteříž smýšlejí dobré. ²³ Všelík práce bývá zisk, ale slovo rtů jest jen k nouzi. ²⁴ Koruna moudrých jest bohatství jejich, bláznovství pak bláznivých bláznovstvím. ²⁵ Vysvobozuje duše svědek pravdomluvný, ale lstivý mluví lež. ²⁶ V bázni Hospodinově jestití doufání silné, kterýž synům svým útočištěm bude. ²⁷ Bázeň Hospodinova jest pramen života, k vyhýbání se osídům smrti. ²⁸ Ve množství lidu jest sláva krále, ale v nedostatku lidu zahynutí vůdce. ²⁹ Zpozdilý k hněvu hojně má rozumu, ale náhlý pronáší bláznovství. ³⁰ Život těla jest srdce zdravé, ale hněs v kostech jest závist. ³¹ Kdo utiská chudého, útržku činí Učiniteli jeho; ale ctí jej, kdož se slitovává nad chudým. ³² Pro zlost svou odstrčen bývá bezbožný, ale naději má i při smrti své spravedlivý. ³³ V srdci rozumného odpočívá moudrost, co pak jest u vnitřnosti bláznů, nezatají se. ³⁴ Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích jest ku pohanění národům. ³⁵ Laskav bývá král na služebníka rozumného, ale hněviv na toho, kterýž hanbu činí.

15 Odpověď měkká odvracuje hněv, ale řeč zpurná vzbuzuje prchlivost. ² Jazyk moudrých ozdobuje umění, ale ústa bláznů vylévají bláznovství. ³ Na všelikém místě oči Hospodinovy spatřují zlé i dobré. ⁴ Zdravý jazyk jest strom života, převrácenost pak z něho ztroskotání od větru. ⁵ Blázen pohrdá cvičením otce svého, ale kdož ostríhá naučení, opatrnosti nabude. ⁶ V domě spravedlivého jest hojnost veliká, ale v úrodě bezbožného zmatek. ⁷ Rtové moudrých rozsívají umění, srdce pak bláznů ne tak. ⁸ Obět bezbožných ohavností jest Hospodinu, ale modlitba upřímných líbí se jemu. ⁹ Ohavností jest Hospodinu cesta bezbožného, toho pak, kdož následuje spravedlnosti, miluje. ¹⁰ Trestání přísné opouštějícímu cestu, a kdož nenávidí domlouvání, umře. ¹¹ Peklo i zatracení jest před Hospodinem, čím více srdce synů lidských? ¹² Nemiluje posměvač toho, kterýž ho tresce, aniž k moudrým přistoupí. ¹³ Srdce veselé obveseluje tvář, ale pro žalost srdce duch zkormoucen bývá. ¹⁴ Srdce rozumného hledá umění, ale ústa bláznů pasou se bláznovstvím. ¹⁵ Všickni dnové chudého zlí jsou, ale dobromyslného hody ustavičné. ¹⁶ Lepší jest maličko s bázní Hospodinovou než poklad veliký s nepokojem. ¹⁷ Lepší jest krmě z zelí, kdež jest láska, nežli z krmeného vola, kdež jest nenávisť. ¹⁸ Muž hněvivý vzbuzuje sváry, ale zpozdilý k hněvu upokojuje svađu. ¹⁹ Cesta lenivého jest jako plot z trní, ale stezka upřímných jest vydlážená. ²⁰ Syn moudrý obveseluje otce, bláznivý pak člověk pohrdá matkou svou. ²¹ Bláznovství jest veselím bláznů, ale člověk rozumný upřímo kráčeti směruje. ²² Kdež není rady, zmařena bývají usilování, ale množství rádců ostojí. ²³ Vesel bývá člověk z odpovědi úst svých; nebo slovo v čas příhodný ó jak jest dobré! ²⁴ Cesta života vysoko jest rozumnému proto, aby se uchýlil od pekla dole. ²⁵ Dům pyšných vyvrací Hospodin, meze pak vdovy upevňuje. ²⁶ Ohavností jsou Hospodinu myšlení zlého, ale čistých řeči vzácné. ²⁷ Kdož dychtí po lakomství, kormoutí dům svůj; ale kdož nenávidí darů, živ bude. ²⁸ Srdce spravedlivého přemýšluje, co má mluvit, ale ústa bezbožných vylévají všelijakou zlost. ²⁹ Vzdálen jest Hospodin od bezbožných, ale modlitbu spravedlivých vyslychá. ³⁰ To, což se zraku naskýtá, obveseluje srdce; pověst dobrá tukem naplňuje kosti. ³¹ Ucho, kteréž poslouchá trestání života, u prostřed moudrých bydliti bude. ³² Kdo se vyhýbá cvičení, zanebává duše své; ale kdož přijímá domlouvání, má rozum. ³³ Bázeň Hospodinova jest cvičení se moudrosti, a slávu předchází ponížení.

16 Při člověku bývá spořádání myšlení, ale od Hospodina jest řeč jazyka. ² Všecky cesty člověka čisté se jemu zdají, ale kterýž zpytuje duchy, Hospodin jest. ³ Uval na Hospodina činy své, a budou upevněna

předsevzetí tvá. ⁴ Hospodin všecko učinil pro sebe samého, také i bezbožného ke dni zlému. ⁵ Ohavností jest Hospodinu každý pyšného srdce; by sobě na pomoc i jiné přivzal, neujde pomsty. ⁶ Milosrdenstvím a pravdou očištěna bývá nepravost, a v bázni Hospodinově uchází se zlého. ⁷ Když se líbí Hospodinu cesty člověka, také i nepřátely jeho spokojuje k němu. ⁸ Lepší jest maličko s spravedlností, než množství důchodů nespravedlivých. ⁹ Srdce člověka přemýšlí o cestě své, ale Hospodin spravuje kroky jeho. ¹⁰ Rozhodnutí jest ve rtech královských, v soudu neuchylují se ústa jeho. ¹¹ Váha a závaží jsou úsudek Hospodinův, a všecka závaží v pytlíku jeho nařízení. ¹² Ohavností jest králům činiti bezbožně; nebo spravedlností upevňován bývá trůn. ¹³ Rtové spravedliví líbezni jsou králům, a ty, kteříž upřímě mluví, milují. ¹⁴ Rozhněvání královo jistý posel smrti, ale muž moudrý ukrotí je. ¹⁵ V jasné tváři královské jest život, a přívětivost jeho jako oblak s deštěm jarním. ¹⁶ Mnohem lépe jest nabyti moudrosti než zlata nejčistšího, a nabyti rozumnosti lépe než stříbra. ¹⁷ Cesta upřímych jest odstoupiti od zlého; ostříhá duše své ten, kdož ostříhá cesty své. ¹⁸ Před setřením bývá pýcha, a před pádem pozdvížení ducha. ¹⁹ Lépe jest poníženého ducha býti s pokornými, než děliti kořist s pyšnými. ²⁰ Ten, kdož pozoruje slova, nalézá dobré; a kdož doufá v Hospodina, blahoslavený jest. ²¹ Ten, kdož jest moudrého srdce, slove rozumný, a sladkost rtů přidává naučení. ²² Rozumnost těm, kdož ji mají, jest pramen života, ale umění bláznů jest bláznovství. ²³ Srdce moudrého rozumně spravuje ústa svá, tak že rty svými přidává naučení. ²⁴ Plást medu jsou řeči utěšené, sladkost duši, a lékařství kostem. ²⁵ Cesta zdá se přímá člověku, ale dokonání její jistá cesta smrti. ²⁶ Člověk pracovitý pracuje sobě, nebo ponoukají ho ústa jeho. ²⁷ Muž nešlechtný vykopává zlé, v jehožto rtech jako oheň spalující. ²⁸ Muž převrácený rozsívá sváry, a klevetník rozlučuje přátely. ²⁹ Muž ukrutný preluzuje bližního svého, a uvodí jej na cestu nedobrou. ³⁰ Zamhuřuje oči své, smýšleje věci převrácené, a zmitaje pysky svými, vykonává zlé. ³¹ Koruna ozdobná jsou šediny na cestě spravedlnosti se nalézající. ³² Lepší jest zpozdilý k hněvu než silný rek, a kdož panuje nad myslí svou nežli ten, kterýž dobyl města. ³³ Do klínu umítán bývá los, ale od Hospodina všecko řízení jeho.

17 Lepší jest kus chleba suchého s pokojem, nežli dům plný nabitých hověd s svárem. ² Služebník rozumný panovati bude nad synem, kterýž jest k hanbě, a mezi bratřími děliti bude dědictví. ³ Teglik stříbra a pec zlata zkušuje, ale srdcí Hospodin. ⁴ Zlý člověk pozoruje řeči nepravých, a lhář poslouchá jazyka převráceného. ⁵ Kdo se posmívá chudému, útržku činí Učiniteli jeho; a kdo se z bídy raduje, nebude bez pomsty. ⁶ Koruna starců jsou vnukové, a ozdoba synů otcové jejich. ⁷ Nesluší na blázna řeči znamenité, ovšem na kníže řeč živá. ⁸ Jako kámen drahý, tak bývá vzácný dar před očima toho, kdož jej bere; k čemukoli směřuje, daří se jemu. ⁹ Kdo přikrývá přestoupení, hledá lásky; ale kdo obnovuje věc, rozlučuje přátely. ¹⁰ Více se chápá rozumného jedno domluvení, nežli by blázna stokrát ubil. ¹¹ Zpurný toliko zlého hledá, pročť přísný posel na něj poslán bývá. ¹² Lépe člověku potkati se s nedvědicí osiřalou, nežli s bláznem v bláznovství jeho. ¹³ Kdo odplacuje zlým za dobré, neodejdeť zlé z domu jeho. ¹⁴ Začátek svady jest, jako když kdo protrhuje vodu; protož prvé než by se zsilil svár, přestaň. ¹⁵ Kdož ospravedlňuje nepravého, i kdož odsuzuje spravedlivého, ohavností jsou Hospodinu oba jednoduše. ¹⁶ K čemu jest zboží v ruce blázna, když k nabytí moudrosti rozumu nemá? ¹⁷ Všelického času miluje, kdož jest přítelem, a bratr v ssouzení ukáže se. ¹⁸ Člověk bláznivý ruku dává, činí slib před přítelem svým. ¹⁹ Kdož miluje svadu, miluje hřích; a kdo vyvyšuje ústa svá, hledá potření. ²⁰ Převrácené srdce nenalézá toho, což jest dobrého; a kdož má vrtký jazyk, upadá v těžkost. ²¹ Kdo zplodil blázna, k zámátku svému zplodil jej, aniž se bude radovati otec nemoudrého. ²² Srdce veselé očerstvuje jako lékařství, ale duch zkormoucený vysušuje kosti. ²³ Bezbožný tajně bere dar, aby převrátil stezky soudu. ²⁴ Na obličejí rozumného vidí se moudrost, ale oči blázna těkají až na konec země. ²⁵ K žalosti jest otcí svému syn blázen, a k hořkosti rodiče své. ²⁶ Jistě že pokutovati spravedlivého není dobré, tolikéž, aby knížata bítí měli pro upřímost. ²⁷ Zdržuje řeči své muž umělý; drahého ducha jest muž rozumný. ²⁸ Také i blázen, mlče, za moudrého jmín bývá, a zacpává rty své, za rozumného.

18 Svémyslný hledá toho, což se jemu líbí, a ve všelijakou věc plete se. ² Nezalibuje sobě blázen v rozumnosti, ale v tom, což zjevuje srdce jeho. ³ Když přijde bezbožný, přichází také pohrdání, a s lehkomyšlným útržka. ⁴ Slova úst muže vody hluboké, potok rozvodnilý pramen moudrosti. ⁵ Přijímati osobu bezbožného není dobré, abys převrátil spravedlivého v soudu. ⁶ Rtové blázna směřují k svadě, a ústa jeho bítí se domluví. ⁷ Ústa blázna k setření jemu, a rtové jeho osídlem duši jeho. ⁸ Slova utrhače jsou jako ubitých, ale však sstupují do vnitřností života. ⁹ Také ten, kdož jest nedbalý v práci své, bratr jest mrhače. ¹⁰ Věže pevná jest jméno Hospodinovo; k němu se uteče spravedlivý, a bude povýšen. ¹¹ Zboží bohatého jest město pevné jeho, a jako zeď vysoká v mysli jeho. ¹² Před setřením vyvyšuje se srdce člověka, ale před povýšením bývá ponížení. ¹³ Kdož odpovídá něco, prvé než vyslyší, počítá se to za bláznovství jemu a za lehkost. ¹⁴ Duch muže snáší nemoc svou, ducha pak zkormouceného kdo snese? ¹⁵ Srdce rozumného dosahuje umění, a ucho moudrých hledá

umění. ¹⁶ Dar člověka uprostranňuje jemu, a před obličej mocných přivodí jej. ¹⁷ Spravedlivý zdá se ten, kdož jest první v své při, ale když přichází bližní jeho, tedy stihá jej. ¹⁸ Los pokojí svady, a mezi silnými rozeznává. ¹⁹ Bratr křivdou uražený tvrdší jest než město nedobyté, a svárové jsou jako závora u hradu. ²⁰ Ovocem úst jednoho každého nasyceno bývá břicho jeho, úrodou rtů svých nasycen bude. ²¹ Smrt i život jest v moci jazyka, a ten, kdož jej miluje, bude jísti ovoce jeho. ²² Kdo nalezl manželku, nalezl věc dobrou, a navázil lásky od Hospodina. ²³ Poníženě mluví chudý, ale bohatý odpovídá tvrdě. ²⁴ Ten, kdož má přátele, má se míti přátelsky, poněvadž přítel bývá vlastnější než bratr.

19 Lepší jest chudý, jenž chodí v upřímnosti své, nežli převrácený ve rtech svých, kterýž jest blázen. ² Jistě že bez umění duši není dobře, a kdož jest kvapných noh, hřeší. ³ Bláznovství člověka převrací cestu jeho, ačkoli proti Hospodinu zpouzí se srdce jeho. ⁴ Statek přidává přátel množství, ale chudý od přítele svého odloučen bývá. ⁵ Svědek falešný nebude bez pomsty, a kdož mluví lež, neuteče. ⁶ Mnozí pokorí se před knížetem, a každý jest přítel muži štedrému. ⁷ Všickni bratří chudého v nenávisti jej mají; čím více přátelé jeho vzdalují se od něho! Když volá za nimi, není jich. ⁸ Ten, kdož miluje duši svou, nabyvá moudrosti, a ostříhá opatrnosti, aby nalezl dobré. ⁹ Svědek falešný nebude bez pomsty, a kdož mluví lež, zahyne. ¹⁰ Nesluší na blázna rozkoš, a ovšem, aby služebník nad knížaty panoval. ¹¹ Rozum člověka zdržuje hněv jeho, a čest jeho jest prominouti provinění. ¹² Prchlivost královská jako řvání mladého lva jest, a ochotnost jeho jako rosa na bylinu. ¹³ Trápení otci svému jest syn bláznivý, a ustavičné kapání žena svárlivá. ¹⁴ Dům a statek jest po rodičích, ale od Hospodina manželka rozumná. ¹⁵ Lenost přivodí tvrdý sen, a duše váhavá lačněti bude. ¹⁶ Ten, kdož ostříhá příkázání, ostříhá duše své; ale kdož pohrdá cestami svými, zahyne. ¹⁷ Kdo uděluje chudému, půjčuje Hospodinu, a onť za dobrodiní jeho odplatí jemu. ¹⁸ Tresci syna svého, dokudž jest o něm naděje, a k zahynutí jeho neodpouštěj jemu duše tvá. ¹⁹ Veliký hněv ukazuj, odpouštěje trestání, proto že poněvadž odpouštíš, potom více trestati budeš. ²⁰ Poslouchej rady, a přijímej kázeň, abys vždy někdy moudrý byl. ²¹ Mnozí úmyslové jsou v srdci člověka, ale uložení Hospodinovo toť ostojí. ²² Žádaná věc člověku jest dobře činiti jiným, ale počestnější jest chudý než muž lživý. ²³ Bázeň Hospodinova k životu. Takový jsa nasycen, bydlí, aniž neštěstím navštíven bývá. ²⁴ Lenivý schovává ruku svou za řadra, ani k ústům svým jí nevztáhne. ²⁵ Ubí posměvače, ať se hlupec dovtípí; a potresci rozumného, ať porozumí umění. ²⁶ Syn, kterýž hanbu a lehkost činí, hubí otce, a zahání matku. ²⁷ Přestaň, synu můj, poslouchati učení, kteréž od řečí rozumných odvozuje. ²⁸ Svědek nešlechtný posmívá se soudu, a ústa bezbožných přikrývají nepravost. ²⁹ Nebo na posměvače hotoví jsou nálezové, a rány na hřbet bláznů.

20 Víno činí posměvače, a nápoj opojný nepokojného; pročež každý, kdož se kochá v něm, nebyvá moudrý. ² Hrůza královská jako řvání mladého lva; kdož ho rozhněvá, hřeší proti životu svému. ³ Přestati od sváru jest to každému ku poctivosti, ale kdožkoli se do nich zapletá, blázen jest. ⁴ Lenoch neoře pro zimu, pročež žebrati bude ve žni, ale nadarmo. ⁵ Rada v srdci muže voda hluboká, muž však rozumný dosáhne jí. ⁶ Větší díl lidí honosí se účinností svou, ale v pravdě takového kdo nalezne? ⁷ Spravedlivý ustavičně chodí v upřímnosti své; blažení synové jeho po něm. ⁸ Král sedě na soudné stoličce, rozhání očima svými všecko zlé. ⁹ Kdo může říci: Očistil jsem srdce své? Čist jsem od hříchu svého? ¹⁰ Závaží rozdílná a míra rozdílná, obě to ohavnosti jest Hospodinu. ¹¹ Po skutečích svých poznáno bývá také i pachole, jest-li upřímé a pravé dílo jeho. ¹² Ucho, kteréž slyší, a oko, kteréž vidí, obě to učinil Hospodin. ¹³ Nemiluj snu, abys nezchudl, otevři oči své, a nasytíš se chlebem. ¹⁴ Zlé, zlé, říká ten, kdož kupuje, a odejda, tedy se chlubí. ¹⁵ Zlato a množství perel, a nejdražší klínůt jsou rtové umělí. ¹⁶ Vezmi roucho toho, kterýž slíbil za cizího, a kdo za cizozemku, základ jeho. ¹⁷ Chutný jest někomu chléb falše, ale potom ústa jeho pískem naplněna bývají. ¹⁸ Myšlení radou upevňuj, a s opatrnou radou veď boj. ¹⁹ Kdo vynáší tajnost, chodí neupřímě, pročež k lahodícímu rty svými nepřiměšuj se. ²⁰ Kdo zlořečí otci svému neb matce své, zhasne svíce jeho v temných mrákotách. ²¹ Dědictví rychle z počátku nabytému naposledy nebývá dobrořečeno, ²² Neříkej: Odplatím se zlým; očekávej na Hospodina, a vysvobodí tě. ²³ Ohavnosti jsou Hospodinu závaží rozdílná, a váhy falešné neoblibuje. ²⁴ Od Hospodina jsou krokové muže, ale člověk jak vyrozumívá cestě jeho? ²⁵ Osídlo jest člověku pohliti věc posvěcenou, a po slibu zase toho vyhledávati. ²⁶ Král moudrý rozptyluje bezbožné, a uvodí na ně pomstu. ²⁷ Duše člověka jest svíce Hospodinova, kteráž zpytuje všechny vnitřnosti srdečné. ²⁸ Milosrdenství a pravda ostříhají krále, a milosrdenstvím podpírá se trůn jeho. ²⁹ Ozdoba mládenců jest síla jejich, a okrasa starců šediny. ³⁰ Modřiny ran jsou lékařství při zlém, a bití vnitřností života.

21 Jako potůčkové vod jest srdce královo v ruce Hospodinově; kamžkoli chce, nakloňuje ho. ² Všelíká cesta člověka přímá se zdá jemu, ale kterýž zpytuje srdce, Hospodin jest. ³ Vykonávati spravedlnost a soud

více se líbí Hospodinu nežli obět. ⁴Vysokost očí, širokost srdce, a orání bezbožných jest hříchem. ⁵Myšlení bedlivého všelijak ku prospěchu přicházejí, ale každého toho, kdož kvapný jest, toliko k nouzi. ⁶Pokladové jazykem lživým shromáždění jsou marnost pomíjející hledajících smrti. ⁷Zhouba, kterouž činí bezbožníci, bydliti bude u nich; nebo se zpěčují činiti soud. ⁸Muž, jehož cesta převrácená jest, cizí jest, čistého pak dílo přímé jest. ⁹Lépe jest bydliti v koutě na střeše, nežli s ženou svárlivou v domě společném. ¹⁰Duše bezbožného žádá zlého, ani přítel jeho jemu příjemný nebývá. ¹¹Posměvač když bývá trestán, hloupý bývá moudřejší; a když se uměle nakládá s moudrým, přijímá umění. ¹²Vyučuje Bůh spravedlivého na domě bezbožného, kterýž vyvrací bezbožné pro zlost. ¹³Kdo zacpává ucho své k volání chudého, i on sám volati bude, a nebude vyslyšán. ¹⁴Dar skrytý ukrocuje prchlivost, a pocta v klíně hněv prudký. ¹⁵Radostí jest spravedlivému činiti soud, ale hrůzou činitelům nepravosti. ¹⁶Člověk bloudící z cesty rozumnosti v shromáždění mrtvých odpočívati bude. ¹⁷Muž milující veselost nuzníkem bývá, a kdož miluje víno a masti, nezbohatne. ¹⁸Výplatou za spravedlivého bude bezbožný, a za upřímé ošemetný. ¹⁹Lépe jest bydliti v zemi pusté než s ženou svárlivou a zlostnou. ²⁰Poklad žádostivý a olej jest v příbytku moudrého, bláznivý pak člověk zžírá jej. ²¹Kdo snažně následuje spravedlnosti a milosrdenství, nalézá život, spravedlnost i slávu. ²²Do města silných vchází moudrý, a boří pevnost doufání jeho. ²³Kdo ostříhá úst svých a jazyka svého, ostříhá od úzkosti duše své. ²⁴Hrdého a pyšného jméno jest posměvač, kterýž vše s neochotností a pýchou dělá. ²⁵Žádost lenivého zabijí jej, nebo nechťi ruce jeho dělají. ²⁶Každého dne žádostí hoří, spravedlivý pak dává a neskoupí se. ²⁷Obět bezbožných ohavností jest, ovšem pak jestliže by ji s nešlechetností obětovali. ²⁸Svědék lživý zahyne, ale muž, kterýž co slyší, stále mluvití bude. ²⁹Muž bezbožný zatvrzuje tvář svou, upřímý pak měří cestu svou. ³⁰Není žádné moudrosti, ani opatrnosti, ani rady proti Hospodinu. ³¹Kůň strojen bývá ke dni boje, ale Hospodinovo jest vysvobození.

22 Vzácnější jest jméno dobré než bohatství veliké, a přízeň lepší než stříbro a zlato. ²Bohatý a chudý potkávají se, učitel obou jest Hospodin. ³Opatrný vida zlé, vyhne se, ale hloupí předce jdouce, těžkosti docházejí. ⁴Pokory a bázně Hospodinovy odplata jest bohatství a sláva i život. ⁵Trní a osídla jsou na cestě převráceného; kdož ostříhá duše své, vzdálí se od nich. ⁶Vyučuj mladého podle způsobu cesty jeho; nebo když se i zstará, neuchýlí se od ní. ⁷Bohatý nad chudými panuje, a vypůjčující bývá služebníkem toho, jenž půjčuje. ⁸Kdo rozsívá nepravost, žíti bude trápení; prut zajisté prchlivosti jeho přestane. ⁹Oko dobrotivé, onoť požehnáno bude; nebo udílí z chleba svého chudému. ¹⁰Vyvrz posměvače, a odejdet svada, anobř přestane svár a lehkost. ¹¹Kdo miluje čistotu srdce, a v čích rtech jest příjemnost, takového král přítelem bývá. ¹²Oči Hospodinovy ostříhají umění, ale snažnosti ošemetného převrací. ¹³Říká lenoch: Lev jest vně, naprostřed ulic byl bych zabit. ¹⁴Jáma hluboká ústa postranních; ten, na kohož se hněvá Hospodin, vpadne tam. ¹⁵Bláznovství přivázáno jest k srdci mladého, ale metla kázně vzdálí je od něho. ¹⁶Kdo utiská nuzného, aby rozmnožil své, a dává bohatému, jistotně bude v nouzi. ¹⁷Nakloň ucha svého, a slyš slova moudrých, a mysl svou přilož k učení mému. ¹⁸Nebo to bude utěšenou věcí, jestliže je složíš v srdci svém, budou-li spolu nastrojena ve rtech tvých. ¹⁹Aby bylo v Hospodinu doufání tvé, oznamujit to dnes. I ty také ostříhej toho. ²⁰Zdaližt jsem nenapsal znamenitých věcí z strany rad a umění, ²¹Aťbych v známost uvedl jistotu řečí pravých, tak abys vynášeti mohl slova pravdy těm, kteříž by k tobě poslali? ²²Nelup nuzného, proto že nuzný jest, aniž potírej chudého v bráně. ²³Nebo Hospodin povede při jejich, a vydře duši těm, kteříž vydírají jim. ²⁴Nebývej přítelem hněvivého, a s mužem prchlivým neobcuj, ²⁵Abys se nenaučil stezkám jeho, a nevložil osídla na duši svou. ²⁶Nebývej mezi rukojměmi, mezi slibujícími za dluhy. ²⁷Nemáš-li, čím bys zaplatil, proč má kdo brátí lůže tvé pod tebou? ²⁸Nepřenášej mezníku starodávního, kterýž učinili otcové tvoji. ²⁹Vídáš-li, že muž snažný v díle svém před králi stává? Nestává před nepatrnými.

23 Když sedneš k jídlu se pánem, pilně šetř, co jest před tebou. ²Jinak vrazil bys nůž do hrdla svého, byl-li bys lakotný. ³Nežádej lahůdek jeho, nebo jsou pokrm oklamavatelny. ⁴Neusiluj, abys zbohatl; od opatrnosti své přestaň. ⁵K bohatství-liž bys obrátil oči své? Poněvadž v náhle mizí; nebo sobě zdělalo křídla podobná orlícím, a zaletuje k nebi. ⁶Nejez chleba člověka závistivého, a nežádej lahůdek jeho. ⁷Nebo jak on sobě tebe váží v myslí své, tak ty pokrmu toho. Díť: Jez a pí, ale srdce jeho není s tebou. ⁸Skyvu svou, kterouž jsi snědl, vyvrátíš, a zmaříš slova svá utěšená. ⁹Před bláznem nemluv, nebo pohrdne opatrností řečí tvých. ¹⁰Nepřenášej mezníku starodávního, a na pole sirotků nevcházej. ¹¹Silnýť jest zajisté ochránce jejich; onť povede při jejich proti tobě. ¹²Zaveď k učení mysl svou, a uši své k řečem umění. ¹³Neodjímej od mladého kázně; nebo umrskáš-li jej metlou, neumřet. ¹⁴Ty metlou jej mrskávej, a tak duši jeho z pekla vytrhneš. ¹⁵Synu můj, bude-li moudré srdce tvé, veseliti se bude srdce mé všelijak ve mně; ¹⁶A plésati budou ledví má, když mluvití budou rtové tvoji pravé věci. ¹⁷Nechť nezavidí srdce tvé hříšniku, ale raději choď v bázni Hospodinově celý den. ¹⁸Nebo poněvadž jest odplata, naděje tvá nebude podřtata. ¹⁹Slyš ty, synu můj, a buď moudrý,

a naprav na cestu srdce své. ²⁰ Nebývej mezi pijány vína, ani mezi žráči masa. ²¹ Nebo opilec a žráč zchudne, a ospálnivost v hadry obláčí. ²² Poslouchej otce svého, kterýž tě zplodil, aniž pohrdej matkou svou, když se zstará. ²³ Pravdy nabuď, a neprodávej jí, též moudrosti, umění a rozumnosti. ²⁴ Náramně bývá potěšen otec spravedlivého, a ten, kdož zplodil moudrého, veselí se z něho. ²⁵ Nechať se tedy veselí otec tvůj a matka tvá, a ať pléše rodička tvá. ²⁶ Dej mi, synu můj, srdce své, a oči tvé cest mých ať ostríhají. ²⁷ Nebo nevěstka jest jáma hluboká, a studnice těsná žena cizí. ²⁸ Onať také jako loupežník úklady činí, a zoufalce na světě rozmnožuje. ²⁹ Komu běda? komu ouvech? komu svady? komu křik? komu rány darmo? komu červenost očí? ³⁰ Těm, kteříž se zdržují na vině; těm, kteříž chodí, aby vyhledali strojené víno. ³¹ Nehleď na víno rdící se, že vydává v koflíku záři svou, a přímo vyskakuje. ³² Naposledy jako had uštípne, a jako štír uštkne. ³³ Oči tvé hleděti budou na cizí, a srdce tvé mluvití bude převrácené věci, ³⁴ A budeš jako ten, kterýž spí u prostřed moře, a jako ten, kterýž spí na vrchu sloupu bárky. ³⁵ Díš: Zbili mne, a nestonal jsem, tloukli mne, a nečil jsem; když procitím, dám se zase v to.

24 Nenásleduj lidí zlých, aniž žádej bývati s nimi. ² Nebo o zhoubě přemýšlí srdce jejich, a rtové jejich o trápení mluví. ³ Moudrostí vzdělán bývá dům, a rozumností upevněn. ⁴ Skrže umění zajisté pokojové naplnění bývají všelijakým zbožím drahým a utěšeným. ⁵ Muž moudrý jest silný, a muž umělý přidává síly. ⁶ Nebo skrže rady opatrné svedeš bitvu, a vysvobození skrže množství rádců. ⁷ Vysoké jsou bláznu moudrosti; v bráně neotevře úst svých. ⁸ Kdo myslí zle činiti, toho nešlechetným nazovou. ⁹ Zlé myšlení blázna jest hřích, a ohavnost lidská posměvač. ¹⁰ Budeš-li se lenovati ve dni ssoužení, špatná bude síla tvá. ¹¹ Vytrhuj jaté k smrti; nebo od těch, ješto se chýlí k zabítí, což bys se zdržel? ¹² Díš-li: Aj, nevěděli jsme o tom: zdalíž ten, jenž zpytuje srdce, nerozumí, a ten, kterýž jest strážce duše tvé, nezná, a neodplatí každému podle skutků jeho? ¹³ Synu můj, jez med, nebo dobrý jest, a plást sladký dásním tvým. ¹⁴ Tak umění moudrosti duši tvé. Jestliže ji najdeš, onať bude mzda, a naděje tvá nebude vyfata. ¹⁵ Nečiníš úkladů, ó bezbožníče, příbytku spravedlivého, a nekaz odpočinutí jeho. ¹⁶ Nebo ač sedmkrát padá spravedlivý, však zase povstává, bezbožníci pak padají ve zlém. ¹⁷ Když by padl nepřítel tvůj, neraduj se, a když by klesl, nechať nepléše srdce tvé, ¹⁸ Aby snad nepopatřil Hospodin, a nelíbilo by se to jemu, a odvrátil by od něho hněv svůj. ¹⁹ Nehněvej se příčinou zlostníků, aniž následuj bezbožných. ²⁰ Nebo zlý nebude míti odplaty; svíce bezbožných zhasne. ²¹ Boj se Hospodina, synu můj, i krále, a k neustavičným se nepřiměřuj. ²² Nebo v náhle nastane bída jejich, a pomstu obou těch kdo zná? ²³ Také i toto moudrým náleží: Přijímati osobu v soudu není dobré. ²⁴ Toho, kdož říká bezbožnému: Spravedlivý jsi, klnouti budou lidé, a v ošklivost jej vezmou národové. ²⁵ Ale kteříž kárají, budou potěšení, a přijde na ně požeňání dobrého. ²⁶ Bude líbati rty toho, kdož mluví slova pravá. ²⁷ Nastroj vně dílo své, a sprav je sobě na poli; potom také vystavíš dům svůj. ²⁸ Nebývej svědkem všetečným proti bližnímu svému, aniž lahodně namlouvej rty svými. ²⁹ Neříkej: Jakž mi učinil, tak mu učiním; odplatím muži tomu podle skutku jeho. ³⁰ Přes pole muže lenivého šel jsem, a přes vinici člověka nemoudrého, ³¹ A aj, porostlo všudy trním, přikryly všecko kopřivy, a ohrada kamenná její byla zbořená. ³² A vida to, posoudil jsem toho; vida, vzal jsem to k výstraze. ³³ Maličko pospíš, maličko zdrímeš, maličko složíš ruce, abys poležel, ³⁴ V tom přijde jako pocestný chudoba tvá, a nouze tvá jako muž zbrojný.

25 Jaké i tato jsou přísloví Šalomounova, kteráž shromáždili muži Ezechiáše, krále Judského: ² Sláva Boží jest skrývati věc, ale sláva králů zpytovat věc. ³ Vysokosti nebes, a hlubokosti země, a srdce králů není žádného vystižení. ⁴ Jako když bys odjal trůsku od stříbra, ukáže se slevači nádoba čistá: ⁵ Tak když odejmeš bezbožného od obličej králova, tedy utvrzen bude v spravedlnosti trůn jeho. ⁶ Nestavěj se za znamenitého před králem, a na místě velikých nestůj. ⁷ Nebo lépe jest, aťby řečeno bylo: Vstup sem, nežli abys snižen byl před knížetem; což vidávají oči tvé. ⁸ Nevcházej v svár kvapně, tak abys naposledy něčeho se nedopustil, kdyby tě zahanbil bližní tvůj. ⁹ Srovnej při svou s bližním svým, a tajné věci jiného nevyjevuj, ¹⁰ Aťby lehkosti neučinil ten, kdož by to slyšel, až by i zlá pověst tvá nemohla jíti nazpět. ¹¹ Jablka zlatá s řezbami stříbrnými jest slovo propověděné případně. ¹² Náušnice zlatá a ozdoba z ryzího zlata jest trestatel moudrý u toho, jenž poslouchá. ¹³ Jako studenost sněžná v čas žně, tak jest posel věrný těm, kteříž jej posílají; nebo duši pánů svých očerstvuje. ¹⁴ Jako oblakové a vítr bez deště, tak člověk, kterýž se chlubí darem lživým. ¹⁵ Snášelivostí nakloněn bývá vývoda, a jazyk měkký láme kosti. ¹⁶ Nalezneš-li med, jez, pokudž by dosti bylo tobě, abys snad nasycen jsa jím, nevyvrátil ho. ¹⁷ Zdržuj nohu svou od domu bližního svého, aby syt jsa tebe, neměl tě v nenávisti. ¹⁸ Kladivo a meč a střela ostrá jest každý, kdož mluví falešné svědectví proti bližnímu svému.

23:21 **Opilec zchudne.** Bible nás varuje před upadáním do závislosti na „substancích“ (v. 20); protože v posledku mívají až fatální následky (v. 2). Viz pozn. Ef 5:18.

24:16 Spravedlivý není ten, kdo nikdy neklopýtne, ale ten, kdo byf zasažen nepřátelskou střelou, zase povstane. Srv. 1Jn 1:9 a pozn. Ef 3:17–21.

¹⁹Zub vylomený a noha vytknutá jest doufání v převráceném v den úzkosti. ²⁰Jako ten, kdož svláčí oděv v čas zimy, a ocet lije k sanitru, tak kdož zpívá písničky srdci smutnému. ²¹Jestliže by lačněl ten, jenž tě nenávidí, nakrm jej chlebem, a žiznil-li by, napoj jej vodou. ²²Nebo uhlí řeřavé shromáždíš na hlavu jeho, a Hospodin odplatí tobě. ²³Vítr půlnoční zplozují déšť, a tvář hněvivá jazyk tajně utrhačí. ²⁴Lépe jest bydleti v koutě na střeše, nežli s ženou svárlivou v domě společném. ²⁵Voda studená duši ustalé jest novina dobrá z země daleké. ²⁶Studnice nohami zakalená a pramen zkažený jest spravedlivý z místa svého před bezbožným vystrčený. ²⁷Jísti mnoho medu není dobře; tak zpytování slávy jejich není slavné. ²⁸Město rozbořené beze zdi jest muž, kterýž nemá moci nad duchem svým.

26 Jako sníh v létě, a jako déšť ve žni, tak nepřipadá na blázna čest. ²Jako vrabec přenáší se, a vlaštovice létá, tak zlořečení bez příčiny nedojde. ³Bič na koně, uzda na osla, a kyj na hřbet blázna. ⁴Neodpovídej bláznů podlé bláznovství jeho, abys i ty jemu nebyl podobný. ⁵Odpověz bláznů podlé bláznovství jeho, aby sám u sebe nebyl moudrý. ⁶Jako by nohy osekal, bezpráví se dopouští ten, kdož svěruje poselství bláznů. ⁷Jakož nejdostojnější jsou hnátové kulhavého, tak řeč v ústech bláznů. ⁸Jako vložiti kámen do praku, tak jest, když kdo ctí blázna. ⁹Trn, kterýž se dostává do rukou opilého, jest přísloví v ústech bláznů. ¹⁰Veliký pán stvořil všecko, a dává odplatu bláznů, i odměnu přestupníkům. ¹¹Jakož pes navracuje se k vývratku svému, tak blázen opětuje bláznovství své. ¹²Spatřil-li bys člověka, an jest moudrý sám u sebe, naděje o bláznů lepší jest než o takovém. ¹³Říká lenoch: Lev lýtý jest na cestě, lev jest v ulici. ¹⁴Dvěře se obracejí na stežejích svých, a lenoch na lůži svém. ¹⁵Schovává lenivý ruku svou za nádra; těžko mu vztáhnouti ji k ústům svým. ¹⁶Moudřejší jest lenivý u sebe sám, nežli sedm odpovídajících s soudem. ¹⁷Psa za uši lapá, kdož odcházeje, hněvá se ne v své při. ¹⁸Jako nesmyslný vypouští jiskry a šípy smrtelné, ¹⁹Tak jest každý, kdož oklamává bližního, a říká: Zdaž jsem nežertoval? ²⁰Když není dřev, hasne oheň; tak když nebude klevetníka, utichne svár. ²¹Uhel mrtvý k roznícení, a drva k ohni, tak člověk svárlivý k roznícení svady. ²²Slova utrhače jako ubitých, ale však sstupují do vnitřností života. ²³Stříbrná trůska roztažená po střepě jsou rtové protivní a srdce zlé. ²⁴Rty svými za jiného se staví ten, jenž nenávidí, ale u vnitřnosti své skládá lest. ²⁵Když se ochotný ukáže řečí svou, nevěř mu; nebo sedmera ohavnost jest v srdci jeho. ²⁶Přikrývána bývá nenávist chytře, ale zlost její zjevna bývá v shromáždění. ²⁷Kdo jámu kopá, do ní upadá, a kdo valí kámen, na něj se obrací. ²⁸Člověk jazyka ošemetného v nenávisti má ponížené, a ústy úlisnými způsobuje pád.

27 Nechlub se dnem zítřejším, nebo nevíš, coť ten den přinese. ²Nechat tě chválí jiní, a ne ústa tvá, cizí, a ne rtové tvoji. ³Tíž má kamen, a váhu písek, ale hněv blázna těžší jest nad to obě. ⁴Ukrutnatě věc hněv a prudká prchlivost, ale kdo ostojí před závistí? ⁵Lepší jest domlouvání zjevné, než milování tajné. ⁶Bezpečnější rány od přítele, než lahodná líbání nenávidícího. ⁷Duše sytá pohrdá i medem, ale duši lačné každá hořkost sladká. ⁸Jako pták zaletuje od hnízda svého, tak muž odchází od místa svého. ⁹Mast a kadění obveseluje srdce; tak sladkost přítele víc než rada vlastní. ¹⁰Přítele svého a přítele otce svého neopouštěj, a do domu bratra svého nechoď v čas bídě své; lepší jest souseď blízký, než bratr daleký. ¹¹Buď moudrý, synu můj, a obvesel srdce mé, ať mám co odpověditi tomu, kdož mi utrhá. ¹²Opatrný vida zlé, vyhne se, ale hloupí předce jdouce, těžkosti docházejí. ¹³Vezmi roucho toho, kterýž slíbil za cizího, a od toho, kdo za cizozemku slíbil, základ jeho. ¹⁴Tomu, kdož dobrořečí příteli svému hlasem velikým, ráno vstávaje, za zlořečení počteno bude. ¹⁵Kapání ustavičné v čas přívalu, a žena svárlivá rovní jsou sobě; ¹⁶Kdož ji schovává, schovává vítr, a jako mast v pravici voněti bude. ¹⁷Železo železem se ostří; tak muž zostřuje tvář přítele svého. ¹⁸Kdo ostříhá fiku, jídá ovoce jeho; tak kdo ostříhá pána svého, poctěn bude. ¹⁹Jakož u vodě tvář proti tváři se ukazuje, tak srdce člověka člověku. ²⁰Propast a zahynutí nebývají nasyceni, tak oči člověka nasytiti se nemohou. ²¹Teglík stříbra a pec zlata zkušuje, tak člověka pověst chvály jeho. ²²Bys blázna i v stupě mezi krupami píchem zopíchal, neodejde od něho bláznovství jeho. ²³Pilně přihlídej k dobytku svému, pečuj o stáda svá. ²⁴Nebo ne na věky trvá bohatství, ani koruna do pronárodu. ²⁵Když zroste tráva, a ukazuje se bylina, tehdaž ať se shromažďuje seno s hor. ²⁶Beránkové budou k oděvu tvému, a záplata pole kozelci. ²⁷Nadto dostatek mléka kozího ku pokrmu tvému, ku pokrmu domu tvého, a živnosti děvek tvých.

28 Utíkají bezbožní, ač jich žádný nehoní, ale spravedliví jako mladý lev smělí jsou. ²Pro přestoupení země mnoho knízat jejich, ale pro člověka rozumného a umělého trvánlivé bývá panování. ³Muž chudý, kterýž utiská nuzné, podoben jest přívalu zachvacujícímu, za čímž nebývá chleba. ⁴Kterí opouštějí zákon, chválí bezbožného, ale kteříž ostříhají zákona, velmi jsou jim na odpor. ⁵Lidé zlí nesrozumívají soudu, ti pak, kteříž hledají Hospodina, rozumějí všemu. ⁶Lepší jest chudý, kterýž chodí v upřímnosti své, než převrácený na kterékoli cestě, ačkoli jest bohatý. ⁷Kdo ostříhá zákona, jest syn rozumný; kdož pak s žráči tovaryší, hanbu

činí otci svému. ⁸ Kdo rozmnožuje statek svůj lichvou a úrokem, shromažďuje tomu, kdož by jej z milosti chudým rozdělval. ⁹ Kdo odvrací ucho své, aby neslyšel zákona, i modlitba jeho jest ohavností. ¹⁰ Kdo zavodí upřímé na cestu zlou, do jámy své sám vpadne, ale upřímí dědičně obdrží dobré. ¹¹ Moudrý jest u sebe sám muž bohatý, ale chudý rozumný vystihá jej. ¹² Když plésají spravedliví, velmi to pěkně sluší; ale když povstávají bezbožní, vyhledáván bývá člověk. ¹³ Kdo přikrývá přestoupení svá, nepovede se jemu šťastně; ale kdož je vyznává a opouští, milosrdenství důjde. ¹⁴ Blahoslavený člověk, kterýž se strachuje vždycky; ale kdož zatvrzuje srdce své, upadne ve zlé. ¹⁵ Lev řvoucí a nedvěd hladovitý jest panovník bezbožný nad lidem nuzným. ¹⁶ Kníže bez rozumu bývá veliký dráč, ale kdož v nenávisti má mrzký zisk, prodlí dnů. ¹⁷ Člověka, kterýž násilí činí krvi lidské, ani nad jamou, když utíká, žádný ho nezadrží. ¹⁸ Kdo chodí upřímě, zachován bude, převrácený pak na kterékoli cestě padne pojednou. ¹⁹ Kdo dělá zemi svou, nasycen bývá chlebem; ale kdož následuje zahalečů, nasycen bývá chudobou. ²⁰ Muž věrný přispoří požeňání, ale kdož chvátá zbohatnouti, nebývá bez viny. ²¹ Přijímati osobu není dobré; nebo mnohý pro kus chleba nepravě činí. ²² Člověk závistivý chvátá k statku, nic nevěda, že nouze na něj přijde. ²³ Kdo domlouvá člověku, potom spíše milost nalézá nežli ten, kterýž lahodí jazykem. ²⁴ Kdo loupí otce svého a matku svou, a říká, že to není žádný hřích, tovaryš jest vražedníka. ²⁵ Vysokomyslný vzbuzuje svár, ale kdo doufá v Hospodina, hojnost míti bude. ²⁶ Kdo doufá v srdce své, blázen jest; ale kdož chodí moudře, pomůže sobě. ²⁷ Kdo dává chudému, nebude míti žádného nedostatku; kdož pak zakrývá oči své, bude míti množství zlořečení. ²⁸ Když povstávají bezbožní, skrývá se člověk; ale když hynou, rozmnožují se spravedliví.

29 Člověk, kterýž často kárán bývá, zatvrzuje šiji, rychle potřín bude, tak že neprospěje žádné lékařství. ² Když se množí spravedliví, veselí se lid; ale když panuje bezbožník, vzdychá lid. ³ Muž, kterýž miluje moudrost, obveseluje otce svého; ale kdož se přitovaryšuje k nevěstkám, mrhá statek. ⁴ Král soudem upevňuje zemi, muž pak, kterýž běře dary, boří ji. ⁵ Člověk, kterýž pochlebujе příteli svému, rozprostírá síť před nohama jeho. ⁶ Výstupek bezbožného jest jemu osídlem, spravedlivý pak prozpěvuje a veselí se. ⁷ Spravedlivý vyrozumívá při nuzných, ale bezbožník nemá s to rozumnosti ani umění. ⁸ Muži posměvači zavozují město, ale moudří odvracují hněv. ⁹ Muž moudrý, kterýž se nesnadní s mužem bláznivým, buď že se pohne, buď že se směje, nemá pokoje. ¹⁰ Vražedníci v nenávisti mají upřímého, ale upřímí pečují o duši jeho. ¹¹ Všecken duch svůj vypouští blázen, ale moudrý na potom zdržuje jej. ¹² Pána toho, kterýž rád poslouchá slov lživých, všickni služebníci jsou bezbožní. ¹³ Chudý a dráč potkávají se, obou dvou však oči osvěcuje Hospodin. ¹⁴ Krále toho, kterýž soudí právě nuzné, trůn na věky bývá utvrzen. ¹⁵ Metla a kárání dává moudrost, ale dítě sobě volné k hanbě přivodí matku svou. ¹⁶ Když se rozmnožují bezbožní, rozmnožuje se převrácenost, a však spravedliví spatřují pád jejich. ¹⁷ Tresci syna svého, a přineset odpočinutí, a způsobí rozkoš duši tvé. ¹⁸ Když nebývá vidění, rozptýlen bývá lid; kdož pak ostříhá zákona, blahoslavený jest. ¹⁹ Slovy nebývá napraven služebník; nebo rozuměje, však neodpoví. ²⁰ Spatřil-li bys člověka, an jest kvapný v věcech svých, lepší jest naděje o bláznů, než o takovém. ²¹ Kdo rozkošně chová z dětinství služebníka svého, naposledy bude syn. ²² Člověk hněvivý vzbuzuje svár, a prchlivý mnoho hřeší. ²³ Pýcha člověka snižuje jej, ale chudý duchem dosahuje slávy. ²⁴ Kdo má spolek s zlodějem, v nenávisti má duši svou; zlořečení slyší, však neoznámí. ²⁵ Strašlivý člověk klade sobě osídlo, ale kdo doufá v Hospodina, bývá povýšen. ²⁶ Mnozí hledají tváři pánů, ješto od Hospodina jest soud jednoho každého. ²⁷ Ohavností spravedlivým jest muž nepravý, ohavností pak bezbožnému, kdož upřímě kráčí.

30 Slova Agura, syna Jáke. Sepsání řečí muže toho k Itielovi, k Itielovi a Uchalovi. ² Jistě žeť jsem hloupější nad jiné, tak že rozumnosti člověka obecného nemám, ³ Aníž jsem se naučil moudrosti, a umění svatých neumím. ⁴ Kdo vstoupil v nebe, i sstoupil? Kdo sebral vítr do hrstí svých? Kdo shrnul vody v roucho své? Kdo upevnil všechny končiny země? Které jméno jeho, a jaké jméno syna jeho, víš-li? ⁵ Všelická výmluvnost Boží přečistěná jest; onť jest štít doufajících v něho. ⁶ Nepřidávej k slovům jeho, aby tě nekáral, a byl bys ve lži postizen. ⁷ Dvou věcí žádám od tebe, neoslýchejž mne, prvé než umru: ⁸ Marnost a slovo lživé vzdal ode mne, chudoby neb bohatství nedávej mi, živ mne pokrmem vedlé potřeby mé, ⁹ Abych snad nasycen jsa, tě nezapřel, a neřekl: Kdo jest Hospodin? a abych zchudna, nekradl, a nebral naprázdno jména Hospodina Boha svého. ¹⁰ Nesoč na služebníka před pánem jeho, aťby nezlořečil, a ty abys nehřešil. ¹¹ Jest pokolení, kteréž otci svému zlořečí, a matce své nedobrořečí. ¹² Jest pokolení čisté samo u sebe, ačkoli od nečistot svých není obmyto. ¹³ Jest pokolení, jehož vysoké jsou oči, a víčka jeho jsou vyzdvižená. ¹⁴ Jest pokolení, jehož zubové jsou mečové, a třenovní zubové jeho nožové, k zžírání chudých na zemi a nuzných na světě. ¹⁵ Pijavice má dvě dcery říkající: Dej, dej. Tři věci nebývají nasyceny, anobřž čtyry, kteréž nikdy neřeknou: Dosti: ¹⁶ Peklo a život neplodné, země též nebývá nasycena vodou, a oheň neříká: Dosti. ¹⁷ Oko, kteréž se posmívá otci, a pohrdá

*Srdce ženy by mělo být tak blízko Bohu,
že by muž měl hledat Boha, aby našel ji.*

C.S. Lewis

poslušenstvím matky, vyklubí krkavci potoční, aneb snědí je orličata. ¹⁸Tři tyto věci skryty jsou přede mnou, nýbrž čtyry, kterýchž neznám: ¹⁹Cesty orlice v povětrí, cesty hada na skále, cesty lodí u prostřed moře, a cesty muže při panně. ²⁰Takováž jest cesta ženy cizoložné: Jí, a utře ústa svá, a dí: Nepáchala jsem nepravosti. ²¹Podě třmi věcmi pohybuje se země, anobřž pod čtyřmi, jichž nemůž sněsti: ²²Pod služebníkem, když kraluje, a bláznem, když se nasytí chleba; ²³Pod omrzalou, když se vdá, a děvkou, když dědičkou bývá paní své. ²⁴Čtyry tyto věci jsou malé na zemi, a však jsou moudřejší nad mudrce: ²⁵Mravenci, lid nesilný, kteříž však připravují v létě pokrm svůj; ²⁶Králíkové, lid nesilný, kteříž však stavějí v skále dům svůj; ²⁷Krále nemají kobylky, a však vycházejí po houfích všecky; ²⁸Pavouk rukama dělá, a bývá na palácích královských. ²⁹Tři tyto věci udatně vykračují, anobřž čtyry, kteréž zmužile chodí: ³⁰Lev nejsilnější mezi zvířaty, kterýž neustupuje před žádným; ³¹Přepásaný na bedrách kůň neb kozel, a král, proti němuž žádný nepovstává. ³²Jestliže jsi bláznil, vynášeje se, a myslil-lis zle, ruku na ústa polož. ³³Kdo tluče smetanu, stlouká máslo, a stiskání nosu vyvodí krev, tak popouzení k hněvu vyvodí svár.

31 Slova proroctví Lemuele krále, kterýmž vyučovala jej matka jeho. ²Co dím, synu můj, co, synu života mého? Co, řku, dím, synu slibů mých? ³Nedávej ženám síly své, ani cest svých těm, kteréž k zahynutí přivodí krále. ⁴Ne králům, ó Lemueli, ne králům náleží pítí víno, a ne pánům žádost nápoje opojného, ⁵Aby pije, nezapomněl na ustanovení, a nezměnil pře všech lidí ssouzených. ⁶Dejte nápoj opojný hynoucímu, a víno těm, kteříž jsou truchlivého ducha, ⁷Ať se napije, a zapomene na chudobu svou, a na trápení své nezpomíná více. ⁸Otevři ústa svá za němého, v při všech oddaných k smrti, ⁹Otevři, řku, ústa svá, suď spravedlivě, a veď při chudého a nuzného. ¹⁰Ženu statečnou kdo nalezne? Nebo daleko nad perly cena její. ¹¹Dověřuje se jí srdce muže jejího; nebo tu kořistí nebude nedostatku. ¹²Dobře činí jemu a ne zle, po všecky dny života svého. ¹³Hledá pilně vlny a lnu, a dělá šťastně rukama svýma. ¹⁴Jest podobná lodi kupecké, zdaleka přiváží pokrm svůj. ¹⁵Kterážto velmi ráno vstávajíc, dává pokrm čeledi své, a podíl náležitý děvkám svým. ¹⁶Rozsuzuje pole, a ujímá je; z výdělku rukou svých štěpuje i vinici. ¹⁷Přepasuje silou bedra svá, a zsiluje ramena svá. ¹⁸Zakouší, jak jest užitečné zaměstknání její; ani v noci nehasne svíce její. ¹⁹Rukama svýma sahá k kuželi, a prsty svými drží vřeteno. ²⁰Ruku svou otvírá chudému, a ruce své vztahuje k nuznému. ²¹Nebojí se za čeled svou v čas sněhu; nebo všecka čeled její obláci se v roucho dvojnásobní. ²²Koberce dělá sobě z kmentu, a z zlatohlavu jest oděv její. ²³Patrný jest v branách manžel její, když sedá s staršími země. ²⁴Plátno drahé dělá, a prodává; též i pasy prodává kupci. ²⁵Síla a krása oděv její, nestará se o časy potomní. ²⁶Ústa svá otvírá k moudrosti, a naučení dobrotivosti v jazyku jejím. ²⁷Spatřuje obcování čeledi své, a chleba zahálky její. ²⁸Povstanouce synové její, blahoslavi jí; manžel její také chválí ji, ²⁹Říkaje: Mnohé ženy statečně sobě počínaly, ty pak převyšuješ je všecky. ³⁰Oklamavatelná jest příjemnost a marná krása; žena, kteráž se bojí Hospodina, tať chválena bude. ³¹Dejtež takové z ovoce rukou jejich, a nechať ji chválí v branách skutkové její.

Kazatel

Úvod

1 Slova kazatele syna Davidova, krále v Jeruzalémě. ² Marnost nad marnostmi, řekl kazatel, marnost nad marnostmi, a všechno marnost. ³ Jaký užitek má člověk ze všelijaké práce své, kterouž vede pod sluncem? ⁴ Věk pomíjí, a jiný věk nastává, ačkoli země na věky trvá. ⁵ Vychází slunce, i zapadá slunce, a k místu svému chvátá, kdež vychází. ⁶ Jde ku poledni, a obrací se na půlnoci, sem i tam se toče, chodí vítr, a okolky svými navracuje se vítr. ⁷ Všecky řeky jdou do moře, a však se moře nepřepĺňuje; do místa, do něhož tekou řeky, navracují se, aby zase odtud vycházely. ⁸ Všecky věci jsou plné zaneprázdnění, aniž může člověk vymluviti; nenasytí se oko hleděním, aniž se naplní ucho slyšením. ⁹ Což bylo, jest to, což býti má; a což se nyní děje, jest to, což se dítí bude; aniž jest co nového pod sluncem. ¹⁰ Jest-liž jaká věc, o níž by říci mohl: Pohled, toť jest cosi nového? Ano již to bylo před věky, kteříž byli před námi. ¹¹ Není paměti prvních věcí, aniž také potomních, kteréž budou, památka zůstane u těch, jenž potom nastanou. ¹² Já kazatel byl jsem králem nad Izraelem v Jeruzalémě, ¹³ A přiložil jsem mysl svou k tomu, jak bych vyhledati a vystihnouti mohl rozumností svou všechno to, což se děje pod nebem. (Takové bídné zaměstknání dal Bůh synům lidským, aby se jím bēdovali.) ¹⁴ Viděl jsem všecky skutky, dějící se pod sluncem, a aj, všechno jest marnost a trápení ducha. ¹⁵ Což křivého jest, nemůže se zpřímiti, a nedostatkové nemohou sečtení býti. ¹⁶ Protož tak jsem myslil v srdci svém, řka: Aj, já zvelebil jsem a rozšířil moudrost nade všecky, kteříž byli přede mnou v Jeruzalémě, a srdce mé dosáhlo množství moudrosti a umění. ¹⁷ I přiložil jsem mysl svou, abych poznal moudrost a umění, nemoudrost i bláznovství, ale shledal jsem, že i to jest trápení ducha. ¹⁸ Nebo kde jest mnoho moudrosti, tu mnoho hněvu; a kdož rozmnožuje umění, rozmnožuje bolest.

2 Řekl jsem opět srdci svému: Nuže nyní zkusím tě v veselí, užívejž tedy dobrých věcí. A hle, i to marnost. ² Smíchu jsem řekl: Blázníš, a veselí: Co to děláš? ³ Přemýšloval jsem v srdci svém, abych povoloval u víně tělu svému, srdce však své spravuje moudrostí, a přidržel se bláznovství dotud, až bych zkusil, co by lepšího bylo synům lidským, aby činili pod nebem v počtu dnů života svého. ⁴ Veliké jsem skutky činil, vystavěl jsem sobě domy, štípil jsem sobě vinice. ⁵ Vzdělal jsem sobě zahrady a štěpnice, a štípil jsem v nich stromy všelijakého ovoce. ⁶ Nadělal jsem sobě rybníků, abych svažoval jimi les plodící dříví. ⁷ Najednal jsem sobě služebníků a děvek, a měl jsem čeled v domě svém; k tomu i stáda skotů a bravů veliká měl jsem nade všecky, kteříž byli přede mnou v Jeruzalémě. ⁸ Nahromáždil jsem sobě také stříbra a zlata a klínů od králů a krajin; způsobil jsem sobě zpěváky a zpěvákyně i jiné rozkoše synů lidských a nástroje muzické rozličné. ⁹ A tak velikým jsem učiněn, a zrostl jsem nade všecky, kteříž přede mnou byli v Jeruzalémě; nadto moudrost má zůstávala při mně. ¹⁰ A čehožkoli žádaly oči mé, nezbránil jsem jim, aniž jsem zbraňoval srdci svému jakého veselí; srdce mé zajisté veselilo se ze vší práce mé, a to byl podíl můj ze vší práce mé. ¹¹ Ale jakž jsem se ohlédl na všecky skutky své, kteréž činily ruce mé, a na práci úsilně vedenou, a aj, všechno marnost a trápení ducha, a že nic není užitečného pod sluncem. ¹² Pročež obrátil jsem se, abych spatřoval moudrost a nemoudrost, i bláznovství. (Nebo co by člověk spravil, chtěje následovati krále? To, což již jiní spravili.) ¹³ I viděl jsem, že jest užitečnější moudrost než bláznovství, tak jako jest užitečnější světlo nežli temnost. ¹⁴ Moudrý má oči v hlavě své, blázen pak ve tmách chodí; a však poznal jsem, že jednostejné příhody všechněm se přiházejí. ¹⁵ Protož jsem řekl v srdci svém: Máliť mi se tak dítí, jako se děje bláznů, pročež jsem tedy moudrostí předčil? A tak řekl jsem v srdci svém: I to jest marnost. ¹⁶ Nebo není památka moudrého jako i blázna na věky, proto že to, což nyní jest, ve dnech budoucích všechno v zapomenutí přichází, a že jakož umírá moudrý, tak i blázen. ¹⁷ Pročež mrzí mne tento život; nebo se mi nelíbí nic, což se děje pod sluncem, poněvadž všecky věci jsou marnost a trápeníducha. ¹⁸ Ano mrzí mne i všechna práce má, kterouž jsem vedl pod sluncem proto že jí zanechati musím člověku, kterýž bude po mně. ¹⁹ A kdo ví, bude-li moudrý, či blázen? A však panovati bude nade vší prací mou, kterouž jsem vedl, a v níž jsem moudrý byl pod sluncem. A i to marnost. ²⁰ I přišel jsem na to, abych pochybil v srdci svém o vší práci, kterouž jsem konal, a v níž jsem moudrý byl pod sluncem. ²¹ Mnohý zajisté člověk pracuje moudře, uměle a spravedlivě, a však jinému, kterýž nepracoval o tom, nechává toho za podíl jemu, ješto i to jest marnost a bídná věc. ²² Nebo co má člověk ze vší práce své a z kvaltování srdce svého, kteréž snáší pod sluncem, ²³ Poněvadž všickni dnové jeho bolestní, a zaměstknání jeho hněv, tak že ani v noci neodpočívá srdce jeho? A i to marnost. ²⁴ Zdalíž není to chvalitebné při člověku, jísti a pítí, a učiniti životu svému pohodlí z práce své? Ač i to také viděl jsem, že z ruky Boží pochází. ²⁵ Nebo kdož by jísti a užívatí měl

toho nežli já? ²⁶ Člověku zajisté, kterýž se líbí jemu, dává moudrost, umění a veselí; hříšníku pak dává trápení, aby shromažďoval a hrnul, čehož by zanechal tomu, kterýž se líbí Bohu. I to také jest marnost a trápení ducha.

3 Všelika věc má jistý čas, a každé předsevzetí pod nebem svou chvíli. ² Jest čas rození i čas umírání, čas sázení a čas vykopání, což vsazeno bývá; ³ Čas mordování a čas hojení, čas boření a čas stavení; ⁴ Čas pláče a čas smíchu, čas smutku a čas proskakování; ⁵ Čas rozmítání kamení a čas shromažďování kamení, čas objímání a čas vzdálení se od objímání; ⁶ Čas hledání a čas ztracení, čas chování a čas zavržení; ⁷ Čas roztrhování a čas ssívání, čas mlčení a čas mluvení; ⁸ Čas milování a čas nenávidění, čas boje a čas pokoje. ⁹ Co tedy má ten, kdo práci vede, z toho, o čemž pracuje? ¹⁰ Viděl jsem zaměstknání, kteréž dal Bůh synům lidským, aby se jím trápili. ¹¹ Sám všecko činí ušlechtilé časem svým, nýbrž i žádost světa dal v srdce jejich, aby nestihal člověk díla toho, kteréž dělá Bůh, ani počátku ani konce. ¹² Odtud seznávám, že nic lepšího nemají, než aby se veselili, a činili dobře v životě svém, ¹³ Ač i to, když všeliký člověk jí a pije, a užívá dobrých věcí ze všelijaké práce své, jest dar Boží. ¹⁴ Zním, že cožkoli činí Bůh, to trvá na věky; nemůže se k tomu nic přidati, ani od toho co odjít. A činí to Bůh, aby se báli obličeje jeho. ¹⁵ To, což bylo, i nyní jest, a což bude, již bylo; nebo Bůh obnovuje to, což pominulo. ¹⁶ Přesto viděl jsem ještě pod sluncem na místě soudu bezbožnost, a na místě spravedlnosti nespravedlnost. ¹⁷ I řekl jsem v srdci svém: Budeť Bůh spravedlivého i bezbožného souditi; nebo tam bude čas každému předsevzetí i každému skutku. ¹⁸ Řekl jsem v srdci svém o způsobu synů lidských, že jim ukázal Bůh, aby viděli, že jsou podobni hovadům. ¹⁹ Případnost synů lidských a případnost hovad jest případnost jednoduše. Jakož umírá ono, tak umírá i on, a dýchání jednoduše všickni mají, aniž co napřed má člověk před hovadem; nebo všecko jest marnost. ²⁰ Obě to jde k místu jednomu; obě jest z prachu, obě také zase navracuje se do prachu. ²¹ Kdo to zná, že duch synů lidských vstupuje zhůru, a duch hovadí že sstupuje pod zemi? ²² Protož spatřil jsem, že nic není lepšího, než veselí se člověku v skutecích svých, poněvadž to jest podíl jeho. Nebo kdo jej k tomu přivede, aby poznati mohl to, což jest budoucího po něm?

4 Opět obrátiv se, i viděl jsem všeliká ssouzení, kteráž se dějí pod sluncem, a aj, slzy křivdu trpících, ješto nemají potěšitele, ani moci k vyjítí z ruky těch, kteříž je srušují, a nemají potěšitele. ² Protož já chválil jsem mrtvé, kteříž již zemřeli, více nežli živé, kteříž jsou živi až po dnes. ³ Nýbrž nad oba tyto šťastnější jest ten, kterýž ještě nebyl, a neviděl skutku zlého, dějícího se pod sluncem. ⁴ Nebo spatřil jsem všelikou práci a každé dobré dílo, že jest k závisti jedněch druhým. I to také jest marnost a trápení ducha. ⁵ Blázen skládá ruce své, a jí maso své, říká: ⁶ Lepší jest plná hrst s odpočínutím, nežli přehršlí plné s prací a trápením ducha. ⁷ Opět obrátiv se, viděl jsem jinou marnost pod sluncem: ⁸ Jest samotný někdo, nemaje žádného, ani syna, ani bratra, a však není konce všeliké práci jeho, ani oči jeho nemohou se nasytiti bohatství. Nepomyslí: Komu já pracuji, tak že i životu svému ujímám pohodlí? I to také jest marnost a bídné zaneprázdnění. ⁹ Lépeť jest dvěma než jednomu; mají zajisté dobrý užitek z práce své. ¹⁰ Nebo padne-li který z nich, druhý pozdvihne tovaryše svého. Běda tedy samotnému, když by padl; nebo nemá druhého, aby ho pozdvihl. ¹¹ Také budou-li dva spolu ležeti, zahřejí se, ale jeden jak se zahřeje? ¹² Ovšem, jestliže by se kdo jednoho zmocniti chtěl, dva postaví se proti němu; ano trojnásobní provázek nepadne se přetrhne. ¹³ Lepší jest dítě chudé a moudré, než král starý a blázen, kterýž neumí již ani napomenutí přijímati, ¹⁴ Ačkoli z žaláře vychází, aby kraloval, nýbrž i v království svém může na chudobu přijíti. ¹⁵ Viděl jsem všechny živé, kteříž chodí pod sluncem, ani se přidrželi pacholet, potomka onoho, kterýž měl kralovati místo něho. ¹⁶ Nebývalo konce té vrtkosti všeho lidu, jakž toho, kterýž byl před nimi, takž ani potomci nebudou se těšiti z něho. Protož i to jest marnost a trápení ducha.

5 Ostříhej nohy své, když jdeš do domu Božího, a buď hotovější k slyšení nežli k dávání obětí bláznů; nebo oni neznají toho, že zle činí. ² Nebývej rychlý k mluvení, ani srdce tvé kvapné k vynášení slova před obličejem Božím, poněvadž Bůh jest na nebi, a ty na zemi; protož nechtě jsou slova tvá nemnohá. ³ Nebo jakož přichází sen z velikého pracování, tak hlas blázna z množství slov. ⁴ Když bys učinil slib Bohu, neprodlévej ho splniti, nebo nemá líbosti v blázních. Cožkoli slíbíš, splň. ⁵ Lépe jest, abys nesliboval, než abys slibě, neplnil. ⁶ Nedopouštěj ústům svým, aby k hříchu přivodila tělo tvé, aniž říkej před andělem, že to jest poblouzení. Proč máš hněvati Boha řečí svou, kterýž by na zkázu přivedl dílo rukou tvých? ⁷ Nebo kdež jest mnoho snů, tu i marnosti a slova mnohá, ale ty Boha se boj. ⁸ Jestliže bys nátisk chudého a zadrženi soudu a spravedlnosti spatřil v krajině, nediv se té věci; nebo vyšší vysokého šetri, a ještě vyšší nad nimi. ⁹ Zemský pak obchod u všech přední místo má; i král rolí slouží. ¹⁰ Kdo miluje peníze, nenasytí se penězi; a kdo miluje hojnost, nebude mítí užítku. I to jest marnost. ¹¹ Kde jest mnoho statku, mnoho bývá i těch, kteříž jedí jej. Jakýž tedy má užitek pán jeho? Jediné, že očima svými hledí na něj. ¹² Sladký jest sen pracovitému, jez on málo neb mnoho, ale sytost

bohatého nedopouští mu spáti. ¹³ Jest přebídná věc, kterouž jsem viděl pod sluncem: Bohatství nachované tomu, kdož je má, k jeho zlému. ¹⁴ Nebo hyne bohatství takové pro zlou správu; syn, kteréhož zplodí, nebude míti v ruce své ničeho. ¹⁵ Jakž vyšel z života matky své nahý, tak zase odchází, jakž přišel, aniž čeho odnáší z práce své, což by vzal v ruku svou. ¹⁶ A toť jest také přebídná věc, že rovně, jakž přišel, tak odjítí musí. Protož jaký užitek míti bude toho, že pracoval u vítr? ¹⁷ K tomu, že po všechny dny své v temnostech jídal, s mnohým zůřením, nemocí a hněvem? ¹⁸ Aj, toť jsem já spatřil, že dobrá a čistá jest věc jísti a pítí a užívati pohodlí ze vsí práce své, kterouž kdo vede pod sluncem v počtu dnů života svého, kteréž dal jemu Bůh, nebo to jest podíl jeho; ¹⁹ A že kterémukoli člověku dal Bůh bohatství a zboží, a dopustil, aby užíval jich, a bral díl svůj, a veselil se z práce své, to jest dar Boží. ²⁰ Nebo nebude mnoho pamatovati na dny života svého, proto že Bůh jemu přeje veselí srdce jeho.

6 Jest bídná věc, kterouž jsem viděl pod sluncem, a lidem obyčejná: ² Kterému člověku dal Bůh bohatství a zboží i slávu, tak že nemá nedostatku duše jeho v ničemž, čehokoli žádá, a však nedopouští mu Bůh užívati těch věcí, ale jiný leckdos šíří to, a toť jest marnost a bídná věc. ³ Zplodil-li by kdo sto synů, a byl by živ mnoho let, jakkoli rozmnožení jsou dnové let jeho, nebyl-li život jeho nasycen dobrými věcmi, a neměl by ani pohřbu, pravím, že šťastnější jest nedochůdce nežli on. ⁴ Nebo ono v zmaření přicházejí, do temností odchází, a jméno jeho temnostmi přikryto bývá. ⁵ Nýbrž ani slunce nevidá, aniž čeho poznává, a tak odpočinutí má lepší nežli onen. ⁶ A byť pak byl živ dva tisíce let, a pohodlí by neužil, zdalíž k jednomu místu všickni neodcházejí? ⁷ Všecka práce člověka jest pro ústa jeho, a však duše jeho nemůže se nasytití. ⁸ Nebo co má více moudrý nežli blázen? A co chudý, kterýž se umí chovati mezi lidmi? ⁹ Lépe jest viděti nežli žádati, ale i to jest marnost a trápení ducha. ¹⁰ Čímžkoli jest, dávno jest tím nazván, a známé bylo, že člověk býti měl, a že se nebude moci souditi s silnějším, nežli jest sám. ¹¹ A poněvadž předsevzetí mnohá rozmnožují marnost, co na tom má člověk? ¹² Nebo kdo ví, co by bylo dobrého člověku v tomto životě, v počtu dnů marného života jeho, kteréž pomíjejí jako stín? Aneb kdo oznámí člověku, co se dítí bude po něm pod sluncem?

7 Lepší jest jméno dobré nežli mast výborná, a den smrti než den narození člověka. ² Lépe jest jíti do domu zámutku, nežli jíti do domu hodování, pro dokonání každého člověka, a kdož jest živ, složí to v srdci svém. ³ Lepší jest horlení nežli smích; nebo zůřivá tvář polepšuje srdce. ⁴ Srdce moudrých v domě zámutku, ale srdce bláznů v domě veselí. ⁵ Lépe jest slyšeti zehraní moudrého, nežli aby někdo poslouchal písne bláznů. ⁶ Nebo jako praštění trní pod hrcem, tak smích blázna. A i to jest marnost. ⁷ Ssužování zajisté k bláznovství přivodí moudrého, a dar oslepuje srdce. ⁸ Lepší jest skončení věci nežli počátek její; lepší jest dlouho čekající nežli vysokomyslný. ⁹ Nebuď kvapný v duchu svém k hněvu; nebo hněv v lůnu bláznů odpočívá. ¹⁰ Neříkej: Čím jest to, že dnové první lepší byli nežli tito? Nebo bys se nemoudře na to vytazoval. ¹¹ Dobrá jest moudrost s statkem, a velmi užitečná těm, kteříž vidí slunce; ¹² Nebo v stínu moudrosti a v stínu stříbra odpočívají. A však přednější jest umění moudrosti, přináší život těm, kdož ji mají. ¹³ Hleď na skutky Boží. Nebo kdo může zpřímí to, což on zkřivil? ¹⁴ V den dobrý užívej dobrých věcí, a v den zlý buď bedliv; nebo i to naproti onomu učinil Bůh z té příčiny, aby nenalezl člověk po něm ničeho. ¹⁵ Všecko to viděl jsem za dnů marnosti své: Bývá spravedlivý, kterýž hyne s spravedlností svou; tolikéž bývá bezbožný, kterýž dlouho živ jest v zlosti své. ¹⁶ Nebývej příliš spravedlivý, aniž buď příliš moudrý. Proč máš na zkázu přicházeti? ¹⁷ Nebuď příliš starostlivý, aniž bývej bláznem. Proč máš umíratí dříve času svého? ¹⁸ Dobrét jest, abys se onoho přidržel, a tohoto se nespouštěl; nebo kdo se bojí Boha, ujde všeho toho. ¹⁹ Moudrost posiluje moudrého nad desatero knížat, kteříž jsou v městě. ²⁰ Není zajisté člověka spravedlivého na zemi, kterýž by činil dobře a nehřešil. ²¹ Také ne ke všechněm slovům, kteráž mluví lidé, přikládej myslí své, poněvadž nemáš dbáti, by i služebník tvůj zlořečil tobě. ²² Neboť ví srdce tvé, že jsi i ty častokrát zlořečil jiným. ²³ Všeho toho zkusal jsem moudrostí, a řekl jsem: Budu moudrým, ale moudrost vzdálila se ode mne. ²⁴ Což pak vzdálené a velmi hluboké jest, kdož to najíti může? ²⁵ Všecko jsem přeběhl myslí svou, abych poznal a vyhledal, i vynalezl moudrost a rozumnost, a abych poznal bezbožnost, bláznovství a nemoudrost i nesmyslnost. ²⁶ I našel jsem věc horčejší nad smrt, ženu, jejíž srdce tenata, a ruce její okovy. Kdož se líbí Bohu, zachován bývá od ní, ale hříšník bývá od ní jat. ²⁷ Pohleď, to jsem shledal, (praví kazatel), jedno proti druhému stavěje, abych našel umění, ²⁸ Čeho pak přesto hledala duše má, však jsem nenalezl: Muže jednoho z tisíce našel jsem, ale ženy mezi tolika jsem nenalezl. ²⁹ Obzvláště pohleď i na to, což jsem našel: Že učinil Bůh člověka dobrého, ale oni následovali smyšlínek rozličných. ³⁰ Kdo se může vrovnoti moudrému, a kdo může vykládati všelikou věc?

8 Moudrost člověka osvěcuje obličej jeho, a nestydatost tváři jeho proměňuje. ² Jáť radím: Výpovědi královské ostríhej, a však podlé přísahy Boží. ³ Nepospíchej odjítí od tváři jeho, aniž trvej v zpouře; nebo

cožt by koli chtěl, učinil by. ⁴Nebo kde slovo královské, tu i moc jeho, a kdo dí jemu: Co děláš? ⁵Kdo ostríhá příkázání, nezví o ničem zlém. I čas i příčiny zná srdce moudrého. ⁶Nebo všeliké předsevzetí má čas a příčiny. Ale i to neštěstí veliké člověka se přidrží, ⁷Že neví, co budoucího jest. Nebo jak se stane, kdo mu oznámí? ⁸Není člověka, kterýž by moci měl nad životem, aby zadržel duši, aniž má moc nade dnem smrti; nemá ani braně v tom boji, aniž vysvobodí bezbožnost bezbožného. ⁹Ve všem tom viděl jsem, přiloživ mysl svou ke všemu tomu, co se děje pod sluncem, že časem panuje člověk nad člověkem k jeho zlému. ¹⁰A tehďaz viděl jsem bezbožné pohřbené, že se zase navrátili, ale kteříž z místa svatého odešli, v zapomenutí dáni jsou v městě tom, v kterémž dobře činili. I to také jest marnost. ¹¹Nebo že ne i hned ortel dochází pro skutek zlý, protož vroucí jest k tomu srdce synů lidských, aby činili zlé věci. ¹²A ačkoli hříšník činí zle na stokrát, a vždy se mu odkládá, já však vím, že dobře bude bojícím se Boha, kteříž se bojí obličejе jeho. ¹³S bezbožným pak nedobře se díti bude, aniž se prodlí dnové jeho; minou jako stín, proto že jest bez bázně před obličejem Božím. ¹⁴Jest marnost, kteráž se děje na zemi: Že bývají spravedliví, jimž se však vede, jako by činili skutky bezbožných; zase bývají bezbožní, kterýmž se však vede, jako by činili skutky spravedlivých. Protož jsem řekl: I to také jest marnost. ¹⁵A tak chválil jsem veselí, proto že nic nemá lepšího člověk pod sluncem, jediné aby jedl a pil, a veselil se, a že to pozůstává jemu z práce jeho ve dnech života jeho, kteréž dal jemu Bůh pod sluncem. ¹⁶A ač jsem se vydal srdcem svým na to, abych moudrost vystihnouti mohl, a vyrozuměti bidě, kteráž bývá na zemi, pro kterouž ani ve dne ani v noci nespí, ¹⁷A však viděl jsem při každém skutku Božím, že nemůže člověk vystihnouti skutku dějícího se pod sluncem. O čež pracuje člověk, vyhledati chtěje, ale nenalézá; nýbrž byt i myslil moudrý, že se doví, nebude moci nic najíti.

9 Všecko to zajisté rozvažoval jsem v srdci mém, abych vysvětlil všecko to, že spravedliví a moudří, i skutkové jejich jsou v rukou Božích. Jakož milosti, tak ani nenávisti nezná člověk ze všech věcí, kteréž jsou před obličejem jeho. ²Všecko se děje jedinstejně při všech; jedna a táž případnost jest spravedlivého jako bezbožného, dobrého a čistého jako nečistého, obětujícího jako toho, kterýž neobětuje, tak dobrého jako hříšníka, přísahajícího jako toho, kterýž se přísahy bojí. ³A toť jest přebídná věc mezi vším tím, což se děje pod sluncem, že případnost jedinstejná jest všechněch, ovšem pak že srdce synů lidských plné jest zlého, a že bláznovství přidrží se srdce jejich, pokudž živi jsou, potom pak umírají, ⁴Ačkoli ten, kterýž tovaryší se všechněmi živými, má naději, an psu živému lépe jest nežli lvu mrtvému. ⁵Nebo živí vědí, že umřítí mají, mrtví pak nevědí nic, aniž více mají odplaty, proto že v zapomenutí přišla památka jejich. ⁶Anobřz i milování jejich, i nenávist jejich, i závist jejich zahynula, a již více nemají dílu na věky v žádné věci, kteráž se děje pod sluncem. ⁷Nuže tedy jez s radostí chléb svůj, a pí s veselou myslí víno své, nebo již oblibuje Bůh skutky tvé. ⁸Každého času ať jest roucho tvé bílé, a oleje na hlavě tvé nechť není nedostatku. ⁹Živ buď s manželkou, kterouž jsi zamiloval, po všechny dny života marnosti své, kterýžť dán pod sluncem po všechny dny marnosti tvé; nebo to jest podíl tvůj v životě tomto a při práci tvé, kterouž vedeš pod sluncem. ¹⁰Všecko, což by před se vzala ruka tvá k činění, podlé možnosti své konej; nebo není práce ani důmyslu ani umění ani moudrosti v hrobě, do něhož se běřeš. ¹¹A obrátiv se, spatřil jsem pod sluncem, že nezáleží běh na rychlých, ani boj na udatných, nýbrž ani živnost na moudrých, ani bohatství na opatrných, ani přízeň na umělých, ale podlé času a příhody přihází se všechněm. ¹²Nebo tak nezná člověk času svého jako ryby, kteréž loveny bývají síti škodlivou, a jako ptáci polapeni bývají osídlem; tak zlapání bývají synové lidští v čas zlý, když na ně připadá v náhle. ¹³Také i tuto moudrost viděl jsem pod sluncem, kteráž za velikou byla u mne: ¹⁴Bylo město malé, a v něm lidí málo, k němuž přitáhl král mocný, a oběnav je, zdělal proti němu náspy veliké. ¹⁵I nalezen jest v něm muž chudý moudrý, kterýž vysvobodil to město moudrostí svou, ačkoli žádný nevzpomenul na muže toho chudého. ¹⁶Protož řekl jsem já: Lepší jest moudrost než síla, ačkoli moudrost chudého toho byla v pohrdání, a slov jeho neposlouchali. ¹⁷Slov moudrých pokojně poslouchati sluší, raději než křiku panujícího mezi blázný. ¹⁸Lepší jest moudrost než nástrojové váleční, ale nemoudrý jeden kazí mnoho dobrého.

10 Muchy mrtvé nasmrazují a nakažují mast apatekářskou; tak pro moudrost a slávu vzácného maličko bláznovství zohyžduje. ²Srdce moudrého jest po pravici jeho, ale srdce blázna po levici jeho. ³I tehďaz, když blázen cestou jde, srdce jeho nedostatek trpí; nebo všechněm znáti dává, že blázen jest. ⁴Jestliže by duch toho, jenž panuje, povstal proti tobě, neopouštěj místa svého; nebo krotkost přítřz činí hříchům velikým. ⁵Jest zlá věc, kterouž jsem viděl pod sluncem, totiž neprozřetelnost, kteráž pochází od vrchnosti, ⁶Že blázen postaven bývá v důstojnosti veliké, a bohatí že v nízkosti sedávají. ⁷Viděl jsem služebníky na koních, knížata pak, ana chodí pěšky jako služebníci. ⁸Kdo kopá jámu, upadá do ní; a kdo boří plot, uštkne jej had. ⁹Kdo přenáší kamení, urazí se jím; a kdo štípá dříví, nebezpečenství bude míti od něho. ¹⁰Jestliže se ztupí železo, a nenabrousí-li ostří jeho, tedy síly přičiniti musí; ale mnohem lépe může to spraviti moudrost. ¹¹Uštkne-li

had, než by zaklet byl, nic neprospějí slova zaklínače. ¹² Slova úst moudrého jsou příjemná, ale rtové blázna sehlucují jej. ¹³ Počátek slov úst jeho jest nemoudrost, a ostatek mluvení jeho pouhé bláznovství. ¹⁴ Nebo blázen mnoho mluví, ješto neví člověk ten, co budoucího jest. To zajisté, co bude po něm, kdo mu oznámí? ¹⁵ Práce bláznů k ustání je přivodí, nebo neumí ani do města trefiti. ¹⁶ Běda tobě, země, když král tvůj dítě jest, a knížata tvá ráno hodují. ¹⁷ Blahoslavená jsi ty země, když král tvůj jest syn šlechetných, a knížata tvá, když čas jest, jídají pro posilnění, a ne pro opilství. ¹⁸ Ano pro lenost schází krov, a pro opuštění rukou kapává do domu. ¹⁹ Pro obveselení strojívají hody, a víno obveseluje život, peníze pak ke všemu dopomáhají. ²⁰ Ani sám u sebe králi nezlořeč, ani v skrýších pokoje svého nezlořeč mocnějšímu; nebo pták nebeský donesl by hlas ten, a to, což křídla má, vyjevilo by řeč tvou.

11 Pouštěj chléb svůj po vodě, nebo po mnohých dnech najdeš jej. ² Dej částku sedmi aneb i osmi, nebo nevíš, co zlého bude na zemi. ³ Když se naplňují oblakové, déšť na zem vydávají; a když padá dřevo na poledne aneb na půlnoci, na kteréž místo padá to dřevo, tu zůstává. ⁴ Kdo šetří větru, nebude síti; a kdo hledí na husté oblaky, nebude žíti. ⁵ Jakož ty nevíš, která jest cesta větru, a jak rostou kosti v životě těhotné, tak neznáš díla Božího, kterýž činí všecko. ⁶ Hned z jitra rozsívej símě své, a u večer nedávej odpočínutí ruce své; nebo ty nevíš, co jest lepšího, to-li či ono, čili obé jednoduše dobré jest. ⁷ Příjemnět jest zajisté světlo, a milá věc očima viděti slunce; ⁸ A však, by mnoho let živ jsa člověk, ve všech těch veselil by se, tedy rozpomenu-li by se na dny temnosti, jak jich mnoho bude, cožkoli přeběhlo, počte za marnost. ⁹ Radujž se tedy, mládenče, v mladosti své, a necht tě obveseluje srdce tvé ve dnech mladosti tvé, a choď po cestách srdce svého, a podlé žádostí očí svých, než věz, že tě s tím se vším přivede Bůh na soud. ¹⁰ Anobř odejmi hněv od srdce svého, a odvrát zlost od těla svého; nebo dětinství a mladost jest marnost.

12 A pamatuj na stvořitele svého ve dnech mladosti své, prvé než nastanou dnové zlí, a přiblíží se léta, o nichž díš: Nemám v nich zalíbení; ² Prvé než se zatmí slunce a světlo, a měsíc i hvězdy, a navrátí se hustí oblakové po dešti; ³ V ten den, v kterémž se třísti budou strážní domu, a nakříví se muži silní, a ustanou melící, proto že jich málo bude, a zatmí se ti, kteříž vyhlédají z oken, ⁴ A zavřiny budou dvěře od ulice s slabým zvukem mlení, a povstanou k hlasu ptačímu, a přestanou všecky slibnosti zpěvu; ⁵ Ano i vysokosti báti se budou, a úrazu na cestě, a kvěsti bude mandlový strom, tak že i kobyłka těžká bude, a poruší se žádost; nebo béře se člověk do domu věčného, a choditi budou po ulici kvílící; ⁶ Prvé než se přetrhne provaz stříbrný, a než se rozrazí číše zlatá, a roztrhne se věderce nad vrchovištěm, a roztrhne se kolo nad studnicí, ⁷ A navrátí se prach do země, jakž prvé byl, duch pak navrátí se k Bohu, kterýž jej dal. ⁸ Marnost nad marnostmi, řekl kazatel, a všecko marnost. ⁹ Čím pak byl kazatel moudřejší, tím více vyučoval lid umění, a rozvažoval, zpytoval, i složil množství přísloví. ¹⁰ Snažovaltě se kazatel vyhledati věci nejžádostivější, a napsal, což pravého jest, a slova věrná. ¹¹ Slova moudrých podobná ostnům a hřebíkům vbitým, slova skladatelů, kteráž jsou vydána od pastýře jednoho. ¹² A tak tedy jimi, synu můj, hojně dosti osvícen býti můžeš. Děláním knih mnohých žádného konce není, a čísti mnoho jest zemdení těla. ¹³ Summa všeho, což jsi slyšel: Boha se boj, a příkázání jeho ostříhej, nebo na tom všecko člověku záleží. ¹⁴ Poněvadž všeliký skutek Bůh přivede na soud, i každou věc tajnou, buďto dobrou, buďto zlou.

Píseň písní

Úvod

1 Píseň nejpřednější z písní Šalomounových. ² Ó by mne políbil políbením úst svých; nebo lepší jsou milosti tvé nežli víno. ³ Pro vůni masti tvé jsou výborné, mast rozlité jméno tvé; protože tě mladice milují. ⁴ Táhnij mne, a poběhnem za tebou. Uvedltě mne král do pokojů svých, plésati a veseliti se v tobě budeme, a vychalovati milosti tvé více než víno; upřímí milují tě. ⁵ Jsem černá, ale milostná, ó dcery Jeruzalémské, tak jako stanové Cedarští, jako opony Šalomounovy. ⁶ Nehleďte na mne, žeť jsem snědá, nebo jsem obhořela od slunce. Synové matky mé rozpálivše se proti mně, postavili mne, abych ostržovala vinic, a vinice své nehlídala jsem. ⁷ Oznam mi ty, kteréhož miluje duše má, kde paseš? Kde dáváš odpočinutí o poledni? Nebo proč mám býti tak jako poběhlá při stádích tovaryšů tvých? ⁸ Jestliže nevíš, ó nejkrásší mezi ženami, vyjdi po šlepějích ovcí, a pas kozlátka svá podlé obydlí pastýřů. ⁹ Jíždě v vozích Faraonových připodobňuji tě, ó milostnice má. ¹⁰ Líce tvá okrášlena jsou ozdobami, a hrdlo tvé halžemi. ¹¹ Ozdob zlatých naděláme tobě s proměnami stříbrnými. ¹² Dotud, dokudž král stolí, nardus můj vydává vůni svou. ¹³ Svazček mirry jest mi milý můj, na prsech mých odpočívaje. ¹⁴ Milý můj jest mi hrozen cyprový na vinicích v Engadi. ¹⁵ Aj, jak jsi ty krásná, přítelkyně má, aj, jak jsi krásná! Oči tvé jako holubičí. ¹⁶ Aj, jak jsi ty krásný, milý můj, jak utěšený! I to luže naše zelená se. ¹⁷ Trámové domů našich jsou z cedrů, a pavlače naše z boroví.

2 Já jsem růže Sáronská, a lilium při dolínách. ² Jako lilium mezi trním, tak přítelkyně má mezi pannami. ³ Jako jablonoň mezi dřívím lesním, tak milý můj mezi mládenci. V stínu jeho žádostiva jsem byla seděti, a sedím; nebo ovoce jeho sladké jest ústům mým. ⁴ Uvedl mne na hody, maje za korouhev lásku ke mně. ⁵ Očerstvětež mne těmi flašemi, posilňte mne těmi jablky, nebo umdlévám milostí, ⁶ Levice jeho pod hlavou mou, a pravici svou objímá mne. ⁷ Zavazujit vás přísahou, dcery Jeruzalémské, skrze srny a laně polní, abyste nebudily a nevyrážely ze sna milého mého, dokudž by nechtěl. ⁸ Hlas milého mého, aj, onť se běře, skáče po těch horách, poskakuje na těch pahrbcích. ⁹ Podobný jest milý můj srně aneb mladému jelenu; aj, on stojí za stěnou naší, vyhlédá z oken, patří skrze mříži. ¹⁰ Ozval se milý můj, a řekl mi: Vstaň, přítelkyně má, krásná má, a pod. ¹¹ Nebo aj, zima pomínula, prška přestala a odešla. ¹² Kvítíčko se ukazuje po zemi, čas prozpěvování přišel, a hlas hrdličky slyší se v krajině naší. ¹³ Fík vypustil holičky své, a réví rozkvetlé vydalo vůni. Vstaniž, přítelkyně má, krásná má, a pod. ¹⁴ Holubičko má, v rozsedlinách skalních, v skrýši příkré, ukaž mi obličej svůj, nechať slyším hlas tvůj; nebo hlas tvůj libý jest, a obličej tvůj žádostivý. ¹⁵ Zlapejte nám lišky, lišky maličké, ješto škodu dělají na vinicích, poněvadž vinice naše kvete. ¹⁶ Milý můj jest můj, a já jeho, jenž pase mezi lilium. ¹⁷ Ažby zavítal ten den, a utekli by stínové ti, navratiz se, připodobni se, milý můj, srně neb mladému jelenu na horách Beter.

3 Na ložci svém v noci hledala jsem toho, kteréhož miluje duše má. Hledala jsem ho, ale nenašla jsem ho. ² Již tedy vstanu, a zchoďím město; po ryncích i po ulicích hledati budu toho, kteréhož miluje duše má. Hledala jsem ho, ale nenašla jsem ho. ³ Našli mne ponocní, kteříž chodí po městě. Viděli-liž jste toho, kteréhož miluje duše má? ⁴ A jakž jsem jich jen pomínula, takž jsem našla toho, kteréhož miluje duše má. Chopila jsem ho, aniž ho pustím, až ho uvedu do domu matky své, a do pokojíka rodičky své. ⁵ Přísahou vás zavazují, dcery Jeruzalémské, skrze srny a laně polní, abyste nebudily a nevyrážely ze sna milého mého, dokudž by sám nechtěl. ⁶ Která jest to, jenž vstupuje z pouště jako sloupové dymu, okouřena jsuc mirrou a kadidlem, dražším nad všelijaký prach apatekářský? ⁷ Aj, lože Šalomounovo, okolo něhož šedesáte udatných z nejsilnějších Izraelských, ⁸ Vše vládnoucích mečem, vycvičených v boji, z nichž jeden každý má svůj meč při boku svém z příčiny strachu nočního. ⁹ Schranu vystavěl sobě král Šalomoun z dříví Libánského, ¹⁰ Při níž udělal sloupy stříbrné, dno zlaté a ponebí šarlatové, vnitřek pak jeho postlaný milostí dcer Jeruzalémských. ¹¹ Vyjděte a pohleďte, dcery Sionské, na krále Šalomouna v koruně, kterouž ho korunovala matka jeho v den oddávání jeho a v den veselí srdce jeho.

4 Aj, jak jsi ty krásná, přítelkyně má, aj, jak jsi krásná! Oči tvé jako holubičí mezi kadeři tvými, vlasy tvé jako stáda koz, kteréž vídati na hoře Galád. ² Zubové tvoji podobní stádu ovcí jedностejných, když vycházejí z kupadla, z nichž každá mívá po dvěm, a mezi nimiž není žádné neplodné. ³ Jako provázek z hedbávi červeného

dvakrát barveného rtové tvoji, a řeč tvá ozdobná; jako kus jablka zrnatého židoviny tvé mezi kadeři tvými.⁴ Hrdlo tvé jest jako věže Davidova, vystavená k chování zbroje, v níž na tisíce pavéz visí, vše štítů mužů udatných.⁵ Oba tvé prsy jako dvě telátek bliženců srních, jenž se pasou v kvítí.⁶ Ažby zavítal ten den, a utekli by stínové, poodejdu k hoře mirrové a pahrbku kadidlovému.⁷ Všecka jsi krásná, přítelkyně má, a není na tobě poškvrvny.⁸ Se mnou z Libánu, ó choti má, se mnou z Libánu půjdeš, a pohleď s vrchu hory Amana, s vrchu Senir a Hermon, z peleší lvových a s hor pardových.⁹ Jala jsi srdce mé, sestro má choti, jala jsi srdce mé jedním okem svým, a jedinou točenici hrdla svého.¹⁰ Jak utěšené jsou milosti tvé, sestro má choti! Jak vzácnější jsou milosti tvé než víno, a vůně mastí tvých nade všechny vonné věci.¹¹ Strdí tekou rtové tvoji, ó choti, med a mléko pod jazykem tvým, a vůně roucha tvého jako vůně Libánu.¹² Zahrada zamčená jsi, sestro má choti, vrchoviště zamčené, studnice zapečetěná.¹³ Výstřelkové tvoji jsou zahrada stromů jablek zrnatých s ovocem rozkošným cypru a nardu,¹⁴ Nardu s šafránem, prustvorce s skořicí, a s každým stromovým kadidlo vydávajícím, mirry a aloes, i s všelijakými zvláštními věcmi vonnými.¹⁵ Ó ty sám vrchoviště zahradní, studnice vod živých, a tekoucích z Libánu.¹⁶ Věj, větríčku půlnoční, a příd, větríčku polední, provej zahradu mou, ať tekou vonné věci její, a ať přijde milý můj do zahrady své, a jí rozkošné ovoce své.

5 Přišel jsem do zahrady své, sestro má choti, sbírám mirru svou i vonné věci své, jím plást svůj i med svůj, pijí víno své a mléko své. Jezte, přátelé, píte a hojně se napíte, moji milí.² Spávámť, a však srdce mé bdí. Hlas milého mého, tlukoucího: Otevři mi, sestro má, přítelkyně má, holubičko má, upřímá má; nebo hlava má plná jest rosy, a kadeře mé krůpějí nočních.³ Svlékla jsem sukni svou, kterakž ji obleku? Umyla jsem nohy své, což je mám káletí? ⁴ Milý můj sáhl rukou svou skrze dvěře, a vnitřnosti mé pohnuly se ve mně.⁵ I vstala jsem, abych otevřela milému svému, a aj, z rukou mých kapala mirra, i z prstů mých, mirra tekutá na rukovětech závory.⁶ Otevřelať jsem byla milému svému, ale milý můj již byl ušel, a pomínil. Duše má byla vyšla, když on promluvil. Hledala jsem ho, ale nenašla jsem ho; volala jsem ho, ale neozval se mi.⁷ Nalezše mne strážní, kteříž chodí po městě, zbili mne, ranili mne, vzali i rouchu mou se mne strážní zdí městských.⁸ Zavazuji vás přísahou dcery Jeruzalémské, jestliže byste našly milého mého, co jemu povíte? Že jsem nemocná milostí.⁹ Což má milý tvůj mimo jiné milé, ó nejkrásnější z žen? Co má milý tvůj nad jiné milé, že nás tak přísahou zavazuješ? ¹⁰ Milý můj jest bílý a červený, znamenitější nežli deset tisíců jiných.¹¹ Hlava jeho jako ryzí zlato, vlasy jeho kadeřavé, černé jako havran.¹² Oči jeho jako holubic nad stoky vod, jako v mléce umyté, stojící v slušnosti.¹³ Lice jeho jako záhonkové vonných věcí, jako květové vonných věcí; rtové jeho jako lilium prýstící mirru tekutou.¹⁴ Ruce jeho prstenové zlatí, vysazení kamením drahým jako postavcem modrým; břicho jeho stkvělost slonové kosti zafiry obložené.¹⁵ Hnatové jeho sloupové mramorové, na podstavcích zlata nejčistšího založení; obličej jeho jako Libán, výborný jako cedrové.¹⁶ Ústa jeho přesladdá, a všecken jest přezádostivý. Takovýť jest milý můj, takový jest přítel můj, ó dcery Jeruzalémské.¹⁷ Kamže odšel milý tvůj, ó nejkrásnější z žen? Kam se obrátil milý tvůj? A hledati ho budeme s tebou.

6 Milý můj sstoupil do zahrady své, k záhonkům věci vonných, aby pásl v zahradách, a aby zbíral lilium.² Já jsem milého mého, a milý můj jest můj, kterýž pase mezi lilium.³ Krásná jsi, přítelkyně má, jako Tera, pěkná jako Jeruzalém, hrozná jako vojsko s praporci.⁴ Odvrát oči své od patření na mne, nebo ony mne posilují. Vlasy tvé jsou jako stáda koz, kteréž vídati v Galád.⁵ Zubové tvoji jsou podobní stádu ovcí, když vycházejí z kupadla, z nichž každá mívá po dvěm, a mezi nimiž není žádné neplodné.⁶ Jako kus jablka zrnatého židoviny tvé mezi kadeři tvými.⁷ Sedesáte jest královen, a osmdesáte ženin, a mladíc bez počtu;⁸ Jediná jest však má holubice, má upřímá, jedínka při matce své, nepoškvrvněná při své rodiče. Spatřivše ji dcery, blahoslavily ji, královny a ženiny chválily ji, řkouce: ⁹ Která jest to, kterouž viděti jako dennici, krásná jako měsíc, čistá jako slunce, hrozná jako vojsko s praporci? ¹⁰ Do zahrady vypravené sstoupila jsem, abych spatřila ovoce údolí, abych viděla, kvete-li vinný kmen, a pučí-li se jabloně zrnaté.¹¹ Nezvěděla jsem, a žádost má ponukla mne na vůz přednějších z lidu mého.¹² Navrať se, navrať, ó Sulamitská, navrať se, navrať, ať na tě patříme. Co uzříte na Sulamitské? Jako zástup vojenský.

7 Jak jsou krásné nohy tvé v střevících, dcero knížecí! Okolek bedr tvých jako zápony, dílo ruku výborného řemeslníka.² Pupek tvůj koflík okrouhlý, ne bez nápoje; břicho tvé jako stoh pšenice obrostlý kvítím.³ Oba tvé prsy jako dvě telátek bliženců srních.⁴ Hrdlo tvé jako věže z kostí slonových, oči tvé rybnici v Ezebon podlé brány Batrabbim, nos tvůj věže Libánská patřící k Damašku.⁵ Hlava tvá na tobě jako Karmel, a vlasy hlavy tvé jako šarlat; i král přivázán by byl na pavlačích.⁶ Jak jsi ty krásná, a jak utěšená, ó milosti přerokošná! ⁷ Ta postava tvá podobna jest palmě, a prsy tvé hroznům.⁸ Řekl jsem: Vstoupím na palmu, dosáhnou vrchů jejích. Nechažť tedy jsou prsy tvé jako hroznové vinného kmene, a vůně chřípí tvých jako jablek vonných.

⁹ Ústa tvá jako víno výborné, milá pro upřímnost, působící, aby i těch, jenž spí, rtové mluvili. ¹⁰ Já jsem milého svého, a ke mně jest žádost jeho. ¹¹ Pod, milý můj, vyjděme na pole, přenocujme ve všech. ¹² Ráno přivstaneme, na vinice pohledíme, kvete-li vinný kmen, již-li se ukázal začátek hroznů, kvetou-li jablka zrnatá, a tuť dám tobě milosti své. ¹³ Pěkná jablečka vydala vůni, a na dveřech našich všecky rozkoše nové i staré, milý můj, zachovala jsem tobě.

8 Ó bys byl jako bratr můj požívající prsí matky mé, abych tě naleznuc vně, políbila, a nebyla zahanbena. ² Vedla bych tě, a uvedla do domu matky své, a tu bys mne vyučoval; a jáť bych dala pítí vína strojeného, a mstu z jablek zrnatých. ³ Levice jeho pod hlavou mou, a pravíci svou objímá mne. ⁴ Přísahou vás zavazuji, dcery Jeruzalémské, abyste nebudily a nevyrážely ze sna milého mého, dokudž by sám nechtěl. ⁵ Která jest to, jenž vstupuje z pouště, zpolehši na milého svého? Pod jabloní vzbudila jsem tě; tuť tebe počala matka tvá, tuť tě počala rodička tvá. ⁶ Polož mne jako pečet na srdce své, jako pečetní prsten na ruku svou. Nebo silné jest jako smrt milování, tvrdá jako hrob horlivost; uhlí její uhlí řeřavé, plamen nejprudší. ⁷ Vody mnohé nemohly by uhasiti tohoto milování, aniž ho řeky zatopí. Kdyby někdo dáti chtěl všecken statek domu svého za takovou milost, se vším tím pohrdnut by byl. ⁸ Sestru máme maličkou, kteráž ještě nemá prsí. Co učiníme s sestrou svou v den, v kterýž bude řeč o ní? ⁹ Jestliže jest zed, vzděláme na ní palác stříbrný; pakli jest dveřmi, obložíme je dskami cedrovými. ¹⁰ Já jsem zed, a prsy mé jako věže; takž jsem byla před očima jeho, jako nacházející pokoj. ¹¹ Vinici měl Šalomoun v Balhamon, kteroužto pronajal strážným, aby jeden každý přinášel za ovoce její tisíc stříbrných. ¹² Ale vinice má, kterouž mám, přede mnou jest. Mějž sobě ten tisíc, ó Šalomoune, a dvě stě ti, kteříž ostříhají ovoce jejího. ¹³ Ó ty, kteráž bydlíš v zahradách, přátelét pozorují hlasu tvého, ohlašujž mi se. ¹⁴ Pospěš, milý můj, a připodobni se k srně nebo mladému jelenu, na horách vonných věcí.

Izajáš

Úvod

1 Vidění Izaiáše syna Amosova, kteréž viděl o Judovi a Jeruzalému, za dnů Uziáše, Jotama, Achasa a Ezechiáše, králů Judských. ² Slyšte nebesa, a ušima pozoruj země, nebo Hospodín mluví: Syny jsem vychoval a vyvýšil, oni pak strhli se mne. ³ Vůl zná hospodáře svého, a osel jesle pánů svých; Izrael nezná, lid můj nesrozumívá. ⁴ Ach, národe hříšný, lide obtížený nepravostí, símě zlostníků, synové nešlechtní, opustili Hospodina, pohrdli svatým Izraelským, odvrátili se zpět. ⁵ Proč, čím více biti býváte, tím více se odvracujete? Všecka hlava jest neduživá, a všecko srdce zemdlené. ⁶ Od zpodku nohy až do vrchu hlavy není na něm místa celého, jen rána a zsinalost, a zbití zahnojené, aniž se vytlačuje, ani uvazuje, ani olejem změkčuje. ⁷ Země vaše spustla, města vaše vypálena ohněm; zemi vaši před vámi cizozemci zžirají, a v poušť obracejí, tak jakž vše kazí cizozemci. ⁸ I zůstala dcera Sionská jako boudka na vinici, jako chaloupka v zahradě tykevne, a jako město zkažené. ⁹ Byť nám byl Hospodín zástupů jakkoli malička ostatků nezanechal, byli bychom jako Sodoma, byli bychom Gomoře podobni. ¹⁰ Slyšte slovo Hospodinovo, knížata Sodomská, ušima pozorujte zákona Boha našeho, lide Gomorský: ¹¹ K čemu jest mi množství obětí vašich? dí Hospodín. Syt jsem zápalných obětí skopců a tuků krmných hověd, a krve volků a beránek a kozlů nejsem žádostiv. ¹² Že přicházíte, abyste se ukazovali přede mnou, kdož toho z ruky vaší hledal, abyste šlapali síně mé? ¹³ Nepřinášejte více oběti oklamání. Kadění v ohavnosti mám, novměsíců a sobot a svolávání nemohu trpěti, (nepravost jest), ani shromáždění. ¹⁴ Novměsíců vašich a slavností vašich nenávidí duše má; jsou mi břemenem, ustal jsem, nesa je. ¹⁵ Protož, když rozprostíráte ruce vaše, skrývám oči své před vámi, a když množíte modlitbu, neslyším; ruce vaše krve plné jsou. ¹⁶ Umejte se, očistěte se, odvrzte zlost skutků vašich od očí mých, přestaňte zle činiti. ¹⁷ Učte se dobře činiti, hledejte soudu, pozdvihněte potlačeného, dopomozte k spravedlnosti sirotku, zastaňte vdovy. ¹⁸ Podtežte nu, a poukažme sobě, praví Hospodín: Budou-li hříchové vaši jako červec dvakrát barvený, jako sníh zbělejší; budou-li červení jako šarlat, jako vlna budou. ¹⁹ Budete-li povolní a poslušní, dobré věci země jísti budete. ²⁰ Pakli nebudete povolní, ale zpurní, od meče sežráni budete; nebo ústa Hospodinova mluvila. ²¹ Jak tě nevěstkou učiněno to město věrné, plné soudu! Spravedlnost přebývala v něm, nyní pak vražedníci. ²² Stříbro tvé obrátilo se v trůsky, víno tvé smíšeno s vodou. ²³ Knížata tvá zpurná a tovaryši zloděů, jeden každý z nich miluje dary, a dychtí po úplatcích; sirotku k spravedlnosti nedopomáhají, a pře vdovy před ně nepřichází. ²⁴ Protož dí Pán, Hospodín zástupů, silný Izraelský: Aj, jáť se potěším nad protivníky svými, a vymstím se nad nepřátely svými, ²⁵ Když zase obrátím ruku svou na tě, až přepálím dočista trůsky tvé, a odejmu všecken cín tvůj, ²⁶ A obnovím soudce tvé tak jako na počátku, a rádce tvé jako s prvu. A tu potom slouti budeš městem spravedlnosti, městem věrným. ²⁷ Sion v soudu vykoupen bude, a kteříž zase uvedeni budou do něho, v spravedlnosti. ²⁸ Setření pak přestupníků a nešlechtných v náhle přijde, a kteříž opouštějí Hospodina, docela zahynou. ²⁹ Nebo zahanbeni budete pro háje, po nichž jste toužili, a zastydíte se pro zahrady, kteréž jste sobě zvolili. ³⁰ Budete zajisté jako dub, s něhož lístí prší, a jako zahrada, v níž vody není. ³¹ I bude nejsilnější jako koudel, a učinitel jeho jako jiskra; i bude to obé hořeti spolu, a nebude žádného, ješto by uhasiti mohl.

2 Slovo, kteréž viděl Izaiáš syn Amosův o Judovi a Jeruzalému. ² I stane se v posledních dnech, že utvrzena bude hora domu Hospodinova na vrchu hor, a vyvýšena nad pahrbky, i pohnou se k ní všickni národové. ³ A půjdou lidé mnozí, říkající: Podte, a vstupme na horu Hospodinovu, do domu Boha Jákobova, a bude nás vyučovati cestám svým, i budeme choditi po stezkách jeho. Nebo z Siona vyjde zákon, a slovo Hospodinovo z Jeruzaléma. ⁴ Onť bude souditi mezi národy, a trestati bude lidi mnohé. I zkují meče své v motyky, a ostípy své v srpy. Nepozdvihne národ proti národu meče, a nebudou se více učiti boji. ⁵ Dome Jákobův, podtež, a choďme v světle Hospodinově. ⁶ Ale ty jsi opustil lid svůj, dům Jákobův, proto že jsou naplněni ohavnostmi národů východních, a jsou pověrní jako Filistiňští, a smyšlínky cizozemců že sobě libují. ⁷ K tomu naplněna jest země jejich stříbrem a zlatem, tak že není konce pokladům jejich; naplněna jest země jejich i koňmi, vozům pak jejich počtu není. ⁸ Naplněna jest také země jejich modlami; klanějí se dílu rukou svých, kteréž učinili prstové jejich. ⁹ Klaní se obecný člověk, a ponízuje se i přední muž; protož neodpouštěj jim. ¹⁰ Vejdí do skály, a skrej se v prachu před hrůzou Hospodinovou, před slávou důstojnosti jeho. ¹¹ Tuť oči vysoké člověka sníženy budou, a skloněna bude vysokost lidská, ale Hospodín sám vyvýšen bude v ten den. ¹² Nebo den Hospodina zástupů se blíží na každého pyšného a zpínajícího se, i na každého vyvýšeného, i bude ponížen,

¹³I na všechny cedry Libánské vysoké a vyvýšené, i na všechny duby Bázanské, ¹⁴I na všechny hory vysoké, i na všechny pahrbky vyvýšené, ¹⁵I na všelikou věži vysokou, i na všelikou zed pevnou, ¹⁶I na všechny lodí mořské, i na všechna malování slibná. ¹⁷A sehnuta bude pýcha člověka, a snížena bude vysokost lidská, ale vyvýšen bude Hospodin sám v ten den, ¹⁸Modly pak docela vymizejí. ¹⁹Tehdy půjdou do jeskyní skal a do roklí země, před hrůzou Hospodinovou a slávou důstojnosti jeho, když povstane, aby potřel zemi. ²⁰V ten den zavrže člověk modly své stříbrné a modly své zlaté, kterýchž mu nadělali, aby se klaněl, totiž krtům a netopýřům. ²¹I vejde do slují skal a do vysedlin jejich před hrůzou Hospodinovou, a před slávou důstojnosti jeho, když povstane, aby potřel zemi. ²²Přestaňtež doufati v člověku, jehož dýchání v chrápech jeho jest. Nebo zač má jmín býti?

3 Nebo aj, Pán, Hospodin zástupů, odejme od Jeruzaléma a Judy hůl a podporu, všelijakou hůl chleba a všelikou podporu vody, ²Silného i muže válečného, soudce i proroka, mudrce i starce, ³Padesátníka i počestného, i rádci, i vtipného řemeslníka, i výmluvného, ⁴A dám jim děti za knížata; děti, pravím, panovati budou nad nimi. ⁵I bude ssuzovati v lidu jeden druhého, a bližní bližního svého; zporně se postaví dítě proti starci, a chaterný proti vzácnému. ⁶Pročez se chopí jeden každý bratra svého z domu otce svého, a dí: Máš oděv, knížetem našim budeš, a pád tento zdrž rukou svou. ⁷Ale on přísáhne v ten den, řka: Nebuduť vázati těch ran, nebo v domě mém není chleba ani oděvu; neustanovujetež mne knížetem lidu. ⁸Nebo se obořil Jeruzalém, a Juda padl, proto že jazyk jejich a skutkové jejich jsou proti Hospodinu, k dráždění očí slávy jeho. ⁹Nestydatost tváří jejich svědčí proti nim; hřích zajisté svůj jako Sodomští ohlašují, a netají. Běda duši jejich, nebo sami na sebe uvodí zlé. ¹⁰Rcete spravedlivému: Dobře bude; nebo ovoce skutků svých jísti bude. ¹¹Ale běda bezbožnému, zle bude; nebo odplata rukou jeho dána jemu bude. ¹²Lidu mého knížata jsou děti, a ženy panují nad ním. Lide můj, kteříž tě vodí, svodí tě, a cestu stezek tvých ukrývají. ¹³Stojíť Hospodin k rozsudku, stojí, pravím, k rozsudku s lidmi. ¹⁴Hospodin k soudu přijde proti starším lidu svého a knížatům jejich, a dí: Vy jste pohubili vinici mou, loupež chudého jest v domích vašich. ¹⁵Proč vy nuzíte lid můj, a tváře chudých zahanbujete? praví Pán, Hospodin zástupů. ¹⁶I dí Hospodin: Proto že se pozdvihují dcery Sionské, a chodí s vytaženým krkem, a pasou očima, protulují se, a zdobna kráčejíce, i nohama svýma lákají, ¹⁷Protož okydne Pán prašivinou vrch hlavy dcer Sionských, a Hospodin hanbu jejich obnaží. ¹⁸V ten den odejme Pán okrasu těch nástrah, totiž paučníky a halže, ¹⁹Jablka zlatá a spinadla a čepce, ²⁰Biréty a zápony, tkanice, puntý a náušnice, ²¹Prsteny a náčelníky, ²²Proměnná roucha, i pláštky, i roušky, i vačky, ²³I zrcadla, i čechlíky, i věnce, i šlojíře. ²⁴A budeť místo vonných věcí hnis, a místo pasů roztržení, a místo strojení kadeří lysina, a místo širokého podolku bude přepásání pytlím, obhoření pak místo krásy. ²⁵Muži tvoji od meče padnou, a silní tvoji v boji. ²⁶I budou plakati a kvíliti brány jeho, a spustlý na zemi seděti bude.

4 I chopí se sedm žen muže jednoho v ten den, a řeknou: Chléb svůj jísti budeme, a rouchem svým se odívati, toliko ať po tobě se jmenujeme; odejmi pohanění naše. ²V ten den bude výstřelek Hospodinův ušlechtilý a slavný, a plod země výtečný a krásný, totiž ti, kteříž zachováni budou z Izraele. ³I stane se, že kdož bude zanechán na Sionu, a pozůstaven bude v Jeruzalémě, svatý slouti bude, každý, kdož jest zapsán k životu v Jeruzalémě, ⁴Když Pán smyje nečistotu dcer Sionských, a krev Jeruzaléma vypláke z něho v duchu soudu a v duchu horlivosti. ⁵A stvoří Hospodin nad každým obydlím hory Sion, a nad každým shromážděním jejím oblak ve dne, a dým a blesk plápolajícího ohně v noci; nebo nad všechnu slávu bude zastření. ⁶A bude stánkem k zastěňování ve dne před horkem, a za útočiště a skrýši před přívalem a deštěm.

5 Zpívati již budu milému svému píseň milého svého o vinici jeho: Vinici má milý můj na vrchu úrodném. ²Kterouž ohradil, a kamení z ní vybral, a vysadil ji vinným kmenem výborným, a ustavěl věži u prostřed ní, také i pres udělal v ní, a očekával, aby nesla hrozny, ale vydala plané víno. ³Nyní tedy, obyvatelé Jeruzalémští a muži Judští, sudte medle mezi mnou a vinicí mou. ⁴Což ještě činěno býti mělo vinicí mé, ješto bych jí neučinil? Proč, když jsem očekával, aby nesla hrozny, plodila plané víno? ⁵A protož oznámím vám, co já učiním vinici své: Odejmu plot její, a přijde na spuštění; rozbořím hradbu její, i přijde na pošlapání. ⁶Zapustím ji, nebude řezána, ani kopána, i vzroste na ní bodláčí a trní; oblakům také zapovím, aby nevydávali více na ni deště. ⁷Vinice zajisté Hospodina zástupů dům Izraelský jest, a muži Judští révové milí jemu. Očekával pak soudu, a aj, nátisk; spravedlnosti, a aj, křik. ⁸Běda vám, kteříž připojujete dům k domu, a pole s polem spojujete, tak že místa jiným není, jako byste sami rozsazení byli k přebývání u prostřed země. ⁹V uši mé řekl Hospodin zástupů: Jistě žeť domové mnozí zpustnou, velicí a krásní bez obyvatele budou. ¹⁰Nadto deset dílců viničných vydá láhvičce jednu, a semena chomer vydá efi. ¹¹Běda těm, kteříž ráno vstávající, chodí po opilství, a trvají při tom do večera, až je víno i rozpaluje. ¹²A harfa, loutna a buben, a píšťalka, a víno bývá na hodech jejich;

na skutky pak Hospodinovy nehledí, a díla rukou jeho nespátřují. ¹³ Protož v zajetí půjde lid můj, nebo jest bez umění; a slavní jeho budou hladovítí, a množství jeho žízni usvadne. ¹⁴ Pročež rozšířilo i peklo hrdlo své, a rozedřelo nad míru ústa svá, i sstoupí do něho slavní její a množství její, i hluk její, i ti, kteříž se veselí v ní. ¹⁵ A tak sehnut bude člověk, a ponížen muž, a oči pyšných sníženy budou, ¹⁶ Hospodin pak zástupů vyvýšen bude v soudu, a Bůh silný a svatý ukáže se svatý v spravedlnosti. ¹⁷ I pásti se budou beránkové podlé obyčeje svého, a ostatky těch tučných, navrátice se, jísti budou. ¹⁸ Běda těm, kteříž táhnou nepravost za provazy marnosti, a jako provazem u vozu hřích; ¹⁹ Kteříž říkají: Nechať pospíší, a nemešká dílem svým, abychom viděli, a nechať se přiblíží, a přijde rada toho Svatého Izraelského, abychom zvěděli. ²⁰ Běda těm, kteříž říkají zlému dobré, a dobrému zlé, kladouce tmou za světlo, a světlo za tmou, pokládajíc hořké za sladké, a sladké za hořké. ²¹ Běda těm, kteříž jsou moudří sami u sebe, a vedlé zdání svého opatrní. ²² Běda těm, kteříž jsou silní ku pití vína, a muži udatní k smíšení nápoje opojného; ²³ Kteříž ospravedlňují bezbožného pro dary, spravedlnost pak spravedlivých odjímají od nich. ²⁴ Z té příčiny, jakož plamen ohně zžírá strniště, a plevy plamen v nic obrací, tak kořen jejich bude jako shnilina, a květ jejich jako prach vzejde; nebo zavrhlí zákon Hospodina zástupů, a řeči svatého Izraelského pohrdli. ²⁵ Pročež rozpáliv se prchlivostí Hospodin na lid svůj, a vztáh ruku svou na něj, porazil jej, tak že se hory zatřásly, a těla mrtvá jejich jako hnůj u prostřed ulic. V tom však ve všem neodvrátila se prchlivost jeho, ale předce ruka jeho jest vztažená. ²⁶ Nebo vyzdvihne korouhev národu dalekému, a zahvzdne naň od končin země, a aj, rychle a prudce přijde. ²⁷ Žádného ustalého ani klesajícího nebude mezi nimi; nebude dřímati ani spáti, aniž se rozepne pás bedr jeho, aniž se strhá řemen obuvi jeho. ²⁸ Střely jeho ostré, a všecka lučiště jeho natažená; kopyta koňů jeho jako škrěmen souzena budou, a kola jeho jako vichřice. ²⁹ Řvání jeho jako řvání lva, a řvátí bude jako lvíčata; a mumlati bude, a pochyťí loupež a uteče, aniž bude, kdo by vydržel. ³⁰ A zvučeti bude nad ním v ten den, jako zvučí moře. Tehdy pohledíme na zemi, a aj, mrákota a úzkost; nebo se i světlo zatmí při pohubení jejím.

6 Léta, kteréhož umřel král Uziáš, viděl jsem Pána sedícího na trůnu vysokém a vyzdviženém, a podolek jeho naplňoval chrám. ² Serafínové stáli nad ním. Šest křídel měl každý z nich: dvěma zakrýval tvář svou, a dvěma přikrýval nohy své, a dvěma létal. ³ A volal jeden k druhému, říkáje: Svatý, svatý, svatý Hospodin zástupů, plná jest všecka země slávy jeho. ⁴ A pohnuly se podvoje veřeji od hlasu volajícího, a dům plný byl dymu. ⁵ I řekl jsem: Běda mně, jižť zahynu, proto že jsem člověk poškrvněné rty maje, k tomu u prostřed lidu rty poškrvněné majícího bydlím, a že krále Hospodina zástupů viděly oči mé. ⁶ I přiletěl ke mně jeden z serafínů, maje v ruce své uhel řeřavý, kleštěmi vzatý z oltáře, ⁷ A dotekl se úst mých, a řekl: Aj hle, dotekl se uhel tento úst tvých; nebo odešla nepravost tvá, a hřích tvůj shlazen jest. ⁸ Potom slyšel jsem hlas Pána řkoucího: Koho pošlí? A kdo nám půjde? I řekl jsem: Aj já, pošli mne. ⁹ On pak řekl: Jdi, a rci lidu tomu: Slyšte slyšíc, a nerozumějte, a hleďte hledíce, a nepoznávejte. ¹⁰ Zatvrd' srdce lidu toho, a uši jeho zacpej, a oči jeho zavři, aby neviděl očima svýma, a ušima svýma neslyšel, a srdcem svým nerozuměl, a neobrátí se, a nebyl uzdraven. ¹¹ A když jsem řekl: Až dokud, Pane? i odpověděl: Dokudž nezpustnou města, tak aby nebylo žádného obyvatele, a domové, aby nebylo v nich žádného člověka, a země docela nezpustne, ¹² A nevzdálí Hospodin všelikého člověka, a nebude dokonalého zpuštění u prostřed země; ¹³ Dokudž ještě v ní nebude desateré zhouby, a teprv zkažena bude. Ale jakož ono jilmoví, a jako doubí onoho náspu podporou jest, tak simě svatě jest podpora její.

7 I stalo se za dnů Achasa syna Jotamova, syna Uziáše, krále Judského, že přitáhl Rezin král Syrský, a Pekach syn Romeliáše, krále Izraelského, k Jeruzalému, aby bojoval proti němu, ale nemohl ho dobytí. ² I oznámeno jest domu Davidovu v tato slova: Spikla se země Syrská s Efraimem. Pročež pohnulo se srdce jeho, i srdce lidu jeho, tak jako se pohybuje dříví v lese od větru. ³ Tedy řekl Hospodin Izaiášovi: Vyjdi nyní vstříc Achasovi, ty a Sear Jašub syn tvůj, až na konec struhy rybníka hořejšího, k silnici pole valchářova, ⁴ A díš jemu: Šetř se, abys se nekormoutil. Neboj se, a srdce tvé nechať se neděsí dvou ostatků hlavní těch kouřících se, před rozpáleným hněvem Rezinovým s Syrskými, a syna Romeliášova, ⁵ Proto že zlou radu složili proti tobě Syrský, Efraim a syn Romeliášův, řkouce: ⁶ Táhněme proti zemi Judské, a vyležme ji, a odtrhněme ji k sobě, a ustavme krále u prostřed ní syna Tabealova. ⁷ Toto praví Panovník Hospodin: Nestaneť se a nebude toho. ⁸ Nebo hlava Syrské země jest Damašek, a hlava Damašku Rezin, a po šedesáti pěti letech potřín bude Efraim, tak že nebude lidem. ⁹ Mezi tím hlava Efraimova Samaří, a hlava Samaří syn Romeliášův. Jestliže nevěříte, jistě že neostojíte. ¹⁰ I mluvil ještě Hospodin k Achasovi, řka: ¹¹ Požádej sobě znamení od Hospodina Boha svého, buď dole hluboko, aneb na hoře vysoko. ¹² I řekl Achas: Nebudu prositi, aniž budu pokoušeti Hospodina. ¹³ Tedy řekl prorok: Slyšte nyní, dome Davidův, ještě-liž jest vám málo, lidem býti k obtížení, že i Bohu mému k obtížení jste? ¹⁴ Protož sám Pán dá vám znamení: Aj, panna počne, a porodí syna, a nazúve

jméno jeho Immanuel. ¹⁵ Máslo a med jísti bude, až by uměl zavrci zlé, a vyvoliti dobré. ¹⁶ Nýbrž prvé než bude uměti dítě to zavrci zlé a vyvoliti dobré, opuštěna bude země, kteréž nenávidíš pro dva krále její. ¹⁷ Na tebe pak přivede Hospodin, a na lid tvůj, i na dům otce tvého dny, jakýchž nebylo ode dne, v němž odstoupil Efraim od Judy, a to skrze krále Assyrského. ¹⁸ Nebo stane se v ten den, že pošepce Hospodin muchám, kteréž jsou při nejdalších řekách Egyptských, a včelám, kteréž jsou v zemi Assyrské. ¹⁹ I přijdou, a usadí se všickni ti v údolích pustých a v děrách skalních, i na všech chrastrinách i na všech stromích užitečných. ²⁰ V ten den oholí Pán tou břitvou najatou, (skrze ty, kteříž za řekou jsou, skrze krále Assyrského), hlavu a vlasy noh, ano také i bradu do čista sholí. ²¹ I bude tehdáž, že sotva člověk zachová kravičku neb dvě ovce, ²² Avšak pro množství mléka, kteréhož nadojí, jísti bude máslo. Máslo zajisté a med jísti bude, kdožkoli v zemi bude zanechán. ²³ Bude také v ten čas, že každé místo, na němž jest tisíc kmenů vinných za tisíc stříbrných, trním a hložím poroste. ²⁴ S střelami a lučičtím tudy jíti musí; hložím zajisté a trním zaroste všechna země. ²⁵ Všecky pak hory, kteréž motykou kopány býti mohou, nebudou se báti hloží a trní; nebo budou za pastviště volům, a bravům ku pošlapání.

8 I řekl mi Hospodin: Vezmi sobě knihu velikou, a napiš na ní písmem lidským: K rychlé kořisti pospíchá loupežník. ² I vzal jsem sobě za svědky věrné Uriáše kněze, a Zachariáše syna Jeberechiášova. ³ V tom přistoupil jsem k prorokyni, kteráž počala, a porodila syna. I řekl mi Hospodin: Dej mu jméno: K rychlé kořisti pospíchá loupežník. ⁴ Nebo prvé než bude uměti dítě to volati: Otče můj, matko má, odejme zboží Damašské a loupeže Samařské lid krále Assyrského. ⁵ I to ještě mluvil Hospodin ke mně, řka: ⁶ Poněvadž pohrdl lid ten vodami Siloe tiše tekoucími, raduje se z Rezina a syna Romeliášova, ⁷ Protož aj, Pán uvede na ně vody, řeky násilné a mnohé, totiž krále Assyrského, a všechnu slávu jeho, tak že vystoupí ze všech toků svých, a půjde nad všecky břehy své. ⁸ Půjde i přes Judu, rozleje se a rozejde, až k hrdlu dosáhne, a roztažená křídla jeho naplní šířku země tvé, ó Immanueli. ⁹ Puntujtež se lidé, však potříní budete, (nýbrž pozorujte všickni v daleké zemi), přepašte se, však potříní budete, přepašte se, však potříní budete. ¹⁰ Vejděte v radu, a zrušena bude, mluďte slovo, a neostojíte; nebo s námi jest Bůh silný. ¹¹ Tak zajisté mluvil Hospodin ke mně, ujav mne za ruku, a dav mi výstrahu, abych nechodil cestou lidu tohoto, řka: ¹² Neříkejte: Spuntování, když lid ten praví: Spuntování; aniž se jako oni strachujete, merci-li, abyste se děsiti měli. ¹³ Hospodina zástupů samého posvěcujte; on budiž bázeň vaše i strach váš. ¹⁴ A budeť vám i svatyní, kamenem pak urážky a skalou pádu oběma domům Izraelským, osídlem a léčkou i obyvatelům Jeruzalémským. ¹⁵ I urazí se o to mnozí, a padnou, a potříní budou, aneb zapletouce se, popadeni budou. ¹⁶ Zavaž osvědčení, zapečetě zákon mezi učedníky mými. ¹⁷ Pročez očekávati budu na Hospodina, kterýž skryl tvář svou od domu Jákovova; na něj, pravím, čekati budu. ¹⁸ Aj, já a dítky, kteréž mi dal Hospodin, na znamení a zázraky v Izraeli od Hospodina zástupů, kterýž přebývá na hoře Sion. ¹⁹ Jestliže by vám pak řekli: Dotazujte se na hadačích a věstcích, kteříž šepcí a šveholí, rcete: Nemá-liž se lid na Bohu svém dotazovati? K mrtvým-liž místo živých má se utíkat? ²⁰ K zákonu a svědectví! Pakli nechťi, nechať mluví vedlé slova toho, v němž není žádné záře, ²¹ Až by každý toulati se musil, zbědovaný jsa a hladovitý. I stane se, že se bude, hladovitý jsa, sám v sobě zlobiti, a zlořečiti králi svému a Bohu svému, buď že zhůru pohledí, ²² Buď že na zemi popatří, a aj, všudy ssoužení a tma, mrákota, bída i nátisk v temnostech.

9 A však ne tak obklíčí mrákota té země, kteráž ssoužena bude, jako když se ponejprv nepřítel dotkl země Zabulon a země Neftalím, ani jako potom, když více obtíží, naproti moři, při Jordánu Galilei lidnou. ² Nebo lid tento chodě v temnostech, uzří světlo veliké, a bydlicím v zemi stínu smrti světlo zastkví se. ³ Rozmnožil jsi tento národ, ale nezveličils veselé. A však veselí se budou před tebou, tak jako se veselí ve žni, jako se radují, když dělí kořisti, ⁴ Když jho břemene jeho a prut ramene jeho, hůl násilníka jeho polámeš, jako za dnů Madianských, ⁵ Kdyžto všickni bojovníci předěšeni, a roucha ve krvi zbrocena, ano což hořeti mohlo, i ohněm spáleno. ⁶ Nebo dítě narodilo se nám, syn dán jest nám, i bude knížetství na rameni jeho, a nazváno bude jméno jeho: Předivný, Rádce, Bůh silný, Rek udatný, Otec věčnosti, Kníže pokoje. ⁷ K rozmnožování pak toho knížetství a pokoje, jemuž nebude konce, sedne na stolicí Davidově, a na království jeho, až je i v řád uvede, a utvrdí v soudu a v spravedlnosti, od tohoto času až na věky. Horlivost Hospodina zástupů to učiní. ⁸ Slovo poslal Pán Jákovovi, a padlo v Izraeli. ⁹ A zvíť všecken lid, Efraim, i obyvatelé Samařští, kteříž v pýše a vysokomyslnosti srdce říkají: ¹⁰ Padly cihly, ale my tesaným kamenem stavěti budeme; planí fíkové podťati jsou, a my to v cedry směníme. ¹¹ Ale zvýší Hospodin protivníky Rezinovy nad něj, a nepřátele jeho

7:15 **Zavrci zlé, a vyvoliti dobré.** Aby se dítě mohlo naučit rozlišovat dobro od zla, musí poznat dobro jako dobré. Má-li dozrát do moudrosti, potřebuje být nasyceno (i emocionálně) a mít potřeby (včetně

emocionálních) uspokojeny, aby v něm do dospělosti nezůstalo malé plačtivé dítě, neustále se dožadující toho, čeho se mu nedostalo. Srv. Ř 7:9, 10 a jejich poznámky.

svolá, ¹²Syrské po předu, a Filistinské po zadu. I budou žráti Izraele celými ústy, aniž ve všem tom odvrátí se prchlivost jeho, ale ruka jeho předce bude vztažená. ¹³Protože se lid ten nenavrací k tomu, kterýž jej bije, a Hospodina zástupů nehledají, ¹⁴Protož odetne Hospodin od Izraele hlavu i ocas, ratolest i síť jednoho dne. ¹⁵(Stařec a vzácný člověk, onť jest hlava, prorok pak, kterýž učí lži, onť jest ocas.) ¹⁶Nebo vůdcové lidu tohoto jsou svůdcové, a kteříž se jim vésti dadí, zhynuli. ¹⁷Protož z mláďenců jeho nepotěší se Pán, a nad sirotky a vdovami jeho neslituje se; nebo všickni jsou pokrytci a zločinci, a každá ústa mluví nešlechtnost. Aniž ve všem tom odvrátí se prchlivost jeho, ale předce ruka jeho bude vztažená. ¹⁸Nebo roznicena jsouc jako oheň bezbožnost, bodláčí a trní pálí, potom zapálí i houště lesu; pročež rozptýlení budou jako dým u povětří. ¹⁹Pro hněv Hospodina zástupů zatmí se země, a ten lid bude jako pokrm ohně. Žádný ani bratra svého šanovati nebude, ²⁰Ale krájeje sobě po pravé straně, však lačněti bude, a zžíraje po levé, však nenasytí se. Jeden každý maso ramene svého žráti bude, ²¹Manasses Efraima a Efraim Manessesa, oba pak spolu proti Judovi budou. Ve všem tom však neodvrátí se prchlivost jeho, ale předce ruka jeho bude vztažená.

10 Běda těm, kteříž ustanovují práva nepravá, a spisovatelům, kteříž těžkosti spisují, ²Aby odstrkovali nuzné od soudu, a vydírali spravedlnost chudých lidu mého, vdovy aby byly kořist jejich, a sirotky aby loupili. ³I což učiníte v den navštívení a zpuštění, kteréž zdaleka přijde? K komu se o pomoc utečete? A kde zanecháte slávy své, ⁴By nemusila skloniti se mezi vězni, a mezi zbitými klesnouti? Ve všem tom neodvrátí se prchlivost jeho, ale předce ruka jeho bude vztažená. ⁵Běda Assurovi, metle hněvu mého, ačkoli hůl rozhněvání mého jest v rukou jeho, ⁶A na národ ošemetný pošli jej, a o lidu hněvu mého přikáži jemu, aby směle bral kořisti, a loupil bez milosti, a položil jej v pošlapání jako bláto na ulicích. ⁷Ale on ne tak se bude domnívati, ani srdce jeho tak mysliti bude; nebo srdce jeho jest hubiti a pléniti národy mnohé. ⁸Nebo řekne: Zdalíž knížata má nejsou také i králové? ⁹Zdalíž jako Charkemis není Chalno? Zdali není jako Arfad Emat? Zdali není jako Damašek Samaří? ¹⁰Jakož nalezla ruka má království bohů, ješto rytiny jejich byly nad Jeruzalémských a Samařských, ¹¹Zdalíž jako jsem učinil Samaří a modlám jeho, tak neučiním Jeruzalému a obrazům jeho? ¹²I stanet se, když dokoná Pán všecko dílo své na hoře Sion a v Jeruzalémě, že navštívím ovoce pyšného srdce krále Assyrského, a nádhernost vysokých očí jeho. ¹³Nebo řekne: V síle ruky své to jsem vykonal, a v moudrosti své; nebo jsem rozumný byl, a odjal jsem meze národů, a poklady jejich jsem vzebral, a strhl jsem dolů, jako mocný, obyvatele. ¹⁴Anobřž jako hnízdo nalezla ruka má zboží národů, a jako sbírána bývají vejce opuštěná, tak všecku zemi já jsem sebral, aniž byl, kdo by křídlem hnul, aneb otevřel ústa a siptěl. ¹⁵Zdalíž se bude sekera velebiti nad toho, kdož ní seká? Zdalíž se honositi bude pila nad toho, kdož ní tře? Jako by se zpínala metla proti tomu, kdož by ji zdvihl; jako by se chlubila hůl, že není dřevem. ¹⁶Protož pošle Pán, Hospodin zástupů, na vytlé jeho vyzáblost, a po zpodku slávu jeho prudce zapálí, jako silný oheň. ¹⁷Nebo světlo Izraelovo bude ohněm, a Svatý jeho plamenem, i spálí a šíře trní i bodláčí jeho jednoho dne. ¹⁸Těž spanilost lesu jeho, i úrodných polí jeho, od duše až do těla, všecko vyhubí. I stane se, že předěšený jsa, bude utíkatí. ¹⁹A pozůstalého dříví lesu jeho malý počet bude, tak že by je mohlo dítě popsatí. ²⁰I stane se v ten den, nebudou více ostatkové Izraelští a pozůstalí z domu Jákovova zpoléhati na toho, kdož je tepe, ale zpoléhati budou na Hospodina, Svatého Izraelského v pravdě. ²¹Ostatkové obrátí se, ostatkové Jákovovi k Bohu silnému, reku udatnému. ²²Nebo byť bylo lidu tvého, Izraeli, jako písku mořského, ostatkové jeho obrátí se. Pohubení uložené rozhojní spravedlnost. ²³Pohubení, pravím, a to jisté, Pán, Hospodin zástupů, učiní u prostřed vší této země. ²⁴Protož takto praví Pán, Hospodin zástupů: Neboj se Assyrského, lide můj, kterýž přebýváš na Sionu. Prutem umrská tě, a holí svou opráhne na tebe na cestě Egyptské. ²⁵Po maličkém zajisté času dokoná se hněv a prchlivost má k vyhlazení jich. ²⁶Nebo vzbudí na něj Hospodin zástupů bič, jako porážku Madianských na skále Goréb, a jakož pozdvihl holi své na moře, tak jí pozdvihne na něj, na cestě Egyptské. ²⁷I stane se v ten den, že složeno bude břímě jeho s ramene tvého, a jho jeho s šíje tvé, nýbrž zkaženo bude jho od přítomnosti pomazaného. ²⁸Přítáhne do Aiat, přeje přes Migron, v Michmas složí nádobí svá. ²⁹Projdou průchod, v Gabaa budou míti hospodu k přenocování; ulekne se Ráma, Gabaa Saulovo uteče. ³⁰Naríkej hlasem svým, město Gallim, ať se slyší v Lais: Ach, ubohá Anatot. ³¹Pohne se Madmena, obyvatele Gábim schopí se. ³²Ještě téhož dne zastavě se v Nobe, pohrozí rukou svou hoře dcery Sionské, pahrbku Jeruzalémskému. ³³Aj, Panovník Hospodin zástupů oklestí vší silou ratolesti, ty pak, kteříž jsou vysokého zrostu, podetne; i budou vysokí sníženi. ³⁴Vyseká též houště lesů sekerou, i Libán od velikomocného padne.

11 Ale vyjďte prutek z pařezu Izai, a výstřelek z kořenů jeho vyrostě, a ovoce ponese. ²Na němž odpočine Duch Hospodinův, Duch moudrosti a rozumnosti, Duch rady a síly. Duch umění a bázně Hospodinovy. ³A bude stížitelný v bázni Hospodinově, a nebudeť podlé vidění očí svých souditi, ani podlé slyšení uší svých trestati. ⁴Ale souditi bude chudé podlé spravedlnosti, a v pravosti trestati tiché v zemi. Bíti zajisté

bude zemi holí úst svých, a duchem rtů svých zabije bezbožného. ⁵ Nebo spravedlnost bude pasem bedr jeho, a pravda přepásáním ledví jeho. ⁶ I bude bydlení vlk s beránkem a pardus s kozlátkem ležeti; tolikéž tele a lvíče i krmný dobytek spolu budou, a malé pacholátko je povede. ⁷ Také i kráva a nedvědice spolu pástí se budou, a plod jejich spolu ležeti, lev pak jako vůl plevy jísti bude. ⁸ A lýtý had nad děrou pohrávati bude s dítětem prsí požívajícím, a to, kteréž ostaveno jest, směle sáhne rukou svou do díry bazališkovy. ⁹ Neuškodí, aniž zahubí na vši mé hoře svaté; nebo země naplněna bude známostí Hospodina, tak jako vodami moře naplněno jest. ¹⁰ A budeť v ten den, že na kořen Izai, kterýž stane za korouhev národům, pohané pilně ptáti se budou; nebo odpočívání jeho bude slavné. ¹¹ I bude v ten den, že přičiní Pán po druhé ruky své, aby shledal ostatky lidu svého, což jich zanecháno bude od Assura, a od Egypta, a od Patros, a od Chus, a od Elam, a od Sinear, a od Emat, a od ostrovů mořských. ¹² A vyzdvihne korouhev mezi pohany, a sběře zahnané Izraelské, a rozptýlené Judovy shromáždí ode čtyř stran země. ¹³ I přestane nenávisť Efraimova, a nepřátelé Judovi vyhlazeni budou. Efraim nebude nenáviděti Judy, a Juda nebude ssužovati Efraima. ¹⁴ Ale vletí na rameno Filistinských k západu, a spolu loupiti budou národy východní. Na Idumejské a Moábské sáhnou rukou svou, a synové Ammon poslouchati jich budou. ¹⁵ Zkází též Hospodin zátoku moře Egyptského, a vztáhne ruku svou na řeku v prudkosti větru svého, a rozrazí ji na sedm potůčků, a učiní, aby je v obuvi přejíti mohli. ¹⁶ I bude silnice ostatkům lidu toho, kterýž zanechán bude od Assyrských, jako byla Izraelovi v ten den, když vycházel z země Egyptské.

12 I díš v ten den: Oslavovati tě budu, Hospodine, proto že byv hněviv na mne, odvrátil jsi prchlivost svou, a utěšil jsi mne. ² Aj, Bůh silný spasení mé, doufati budu, a nebudu se strašiti; nebo síla má a píseň a spasení mé jest Bůh Hospodin. ³ I budete vážití vody s radostí z studnic toho spasení, ⁴ A řeknete v ten den: Oslavujte Hospodina, vzývejte jméno jeho, známé čiňte mezi lidmi skutky jeho, připomínejte, že vyvýšené jest jméno jeho. ⁵ Žalmy zpívejte Hospodinu, nebo veliké věci učinil; a to známé buď po vši zemi. ⁶ Prokřikni a zpívej, obyvatelkyně Sionská, nebo veliký jest u prostřed tebe Svatý Izraelský.

13 Břímě Babylona, kteréž viděl Izaiáš syn Amosův. ² Na hoře vysoké vyzdvihněte korouhev, povyšte hlasu k nim, dejte návěští rukou, ať vejdou do bran knížecích. ³ Já jsem přikázal posvěceným svým, povolal jsem také i udatných reků svých k vykonání hněvu svého, veselících se z vyvýšení mého. ⁴ Hlas množství na horách, jakožto lidu mnohého, hlas a zvuk království a národů shromážděných: Hospodin zástupů sbírá vojsko k válce. ⁵ Táhnou z země daleké od končin nebes. Hospodin a osudí prchlivosti jeho, aby poplénil všecku zemi. ⁶ Kvělte, nebo blízko jest den Hospodinův, jako zpuštění od Všemohoucího přijde. ⁷ A protože všeliké ruce oslábnu, a všeliké srdce člověka rozplyne se. ⁸ I budou předěšeni, svírání a bolesti je zachvátí, jako rodička stonati budou; každý nad bližním svým užasne se, tváře jejich k plameni podobné budou. ⁹ Aj, den Hospodinův přichází přísný, a zůřivost a rozpálení hněvu, aby obrátil tu zemi v poušť, a hříšníky její z ní vyhladil. ¹⁰ Nebo hvězdy nebeské a planěty jejich nedopustí svítiti světlu svému; zatmí se slunce při vycházení svém, a měsíc nevydá světla svého. ¹¹ A navštívím na okršlku země zlost, a na bezbožných nepravost jejich; a káži přestati pyše pyšných, a vysokomyslnost tyranů snížím. ¹² Způsobím to, že dražší bude člověk nad zlato čisté, člověk, pravím, nad zlato z Ofir. ¹³ Z té příčiny zatřesu nebesy, a pohne se země z místa svého, v prchlivosti Hospodina zástupů, a ve dni rozpálení hněvu jeho. ¹⁴ I bude jako srna zplašená, a jako stádo, když není, kdo by je shromáždil; jeden každý k lidu svému se obrátí, a každý do země své uteče. ¹⁵ Kdožkoli nalezen bude, bude proboden, a kteříž by se koli shlukli, od meče padnou. ¹⁶ Nadto i dítky jejich rozrážiny budou před očima jejich, domové jejich zloupeni, a ženy jejich poškvrněny. ¹⁷ Aj, já vzbudím proti nim Médské, kteříž sobě stříbra nebudou vážití, a v zlatě nebudou se kochati, ¹⁸ Ale z luků dítky rozrážeti, aniž se nad plodem života slitují, aniž synům odpustí oko jejich. ¹⁹ I budeť Babylon, někdy ozdoba království a okrasa důstojnosti Kaldejské, podobný podvrácené Sodomě a Gomoře. ²⁰ Nebudou se v něm osazovati na věky, ani bydlení od pokolení až do pokolení; aniž rozbije tam stanu svého Arab, ani pastýři tam odpočívati budou. ²¹ Ale lítá zvěř tam odpočívati bude, a domové jejich šelmami naplněni budou; bydlení budou tam i sovy, a příšery tam skákati budou. ²² Ozývati se také budou sobě hrozné potvory na palácích jejich, a draci na hradích rozkošných. A blízkotť jest, že přijde čas jeho, a dnové jeho prodlévati nebudou.

14 Nebo slituje se Hospodin nad Jákobem, a vyvolí zase Izraele, a dá jim odpočinutí v zemi jejich; a připojí se k nim cizozemec, a přídržeti se budou domu Jákobova. ² Nebo pojmu ty národy, a přivedou je k místu svému, i uvedou je v dědictví dům Izraelský v zemi Hospodinově, za služebníky a za děvky; a jímají budou ty, kteříž je zjímali, a panovati budou nad násilníky svými. ³ I staněť se v ten den, v němž tobě odpočinutí dá Hospodin od těžkosti tvé a strachu tvého, a od poroby těžké, v kterouž jsi byl podroben, ⁴ Že uživeš přísloví

tohoto o králi Babylonském, a řekneš: Aj, jak přestal násilník! Přestalo dychtění po zlatě. ⁵ Potřiskal Hospodin hůl bezbožných, prut panujících, ⁶ Mrskajícího lidi v prchlivosti mrskáním ustavičným, panujícího v hněvě nad národy, kteříž ssuzování bývali bez lítosti. ⁷ Odpočívá, jest v pokoji všecka země, zvučně prozpěvují. ⁸ I jedloví veselí se nad tebou, i cedroví Libánské, řkouce: Jakž jsi klesl, nepovstal, kdo by nás podtínal. ⁹ I peklo zespod zbourilo se pro tebe, k vyjití vstříc přicházejícímu tobě vzbudilo pro tě mrtvé, všecka knížata země; kázalo vyvstati z stolic jejich i všechněm králům národů. ¹⁰ Všickni tito odpovídajíce, mluví tobě: Což ty také jsi zemdlen jako i my, a nám podobný učiněn? ¹¹ Svrženat jest do pekla pýcha tvá, i zvuk hudebných nástrojů tvých; moli tobě podestláno, a červi tě přikrývají. ¹² Jakž to, že jsi spadl s nebe, ó lucifeře v jitře vycházející? Porážen jsi až na zem, ještos zemdlíval národy. ¹³ Však jsi ty říkával v srdci svém: Vstoupím do nebe, nad hvězdy Boha silného vyvýším stolicí svou, a posadím se na hoře shromáždění k straně půlnocní. ¹⁴ Vstoupím nad výsosti oblaku, budu rovný Nejvyššímu. ¹⁵ A ty pak stržen jsi až do pekla, pryč na stranu do jámy. ¹⁶ Ti, kdož tě uzří, za tebou se ohlédati, a tebe spatřovatí budou, říkajíce: To-liž jest ten muž, kterýž nepokojil zemi, a pohyboval královstvími, ¹⁷ Obracel jako v pustinu okršlek země, a města jeho bořil, věžňů svých nepropouštěl domů? ¹⁸ Všickni králové národů, což jich koli bylo, pochováni slavně doma jeden každý z nich; ¹⁹ Ty pak zavržen jsi od hrobu svého jako ratolest ohyzdná, a roucho zbitých, ukrutně zraněných, kteříž se dostávají do jámy mezi kamení, a jako mrcha pošlapaná. ²⁰ Nebudeš k oněmno v pohřbu příúčastněn, nebo jsi poplénil zemi svou, lid svůj jsi pomordoval; nebudeť připomínáno na věky símě zlostníků. ²¹ Připravte se k zmordování synů jeho pro nepravosti otců jejich, aby nepovstali, a dědičně neujali země, a nenaplnili svrchku okršlku zemského městy. ²² Nebo povstanu proti nim, praví Hospodin zástupů, a zahladím jméno Babylona i ostatky syna i vnuka, praví Hospodin. ²³ A obrátím jej v dědictví bukačů, a v jezera vod, a vymetu jej pometlem zahynutí, praví Hospodin zástupů. ²⁴ Přisáhl Hospodin zástupů, řka: Jistě že jakž jsem myslil, tak bude, a jakž jsem uložil, stane se, ²⁵ Že potru Assyrského v zemi své, a na horách svých pošlapám jej, a odejde z nich jeho, břímě také jeho s ramene jejich snato bude. ²⁶ Toť jest ta rada, kteráž zavřína jest o vsi té zemi, a to jest ta ruka vztažená proti všechněm těm národům. ²⁷ Poněvadž pak Hospodin zástupů usoudil, kdo to tedy zruší? A ruku jeho vztaženou kdo odvrátí? ²⁸ Léta kteréhož umřel král Achas, stalo se proctví toto: ²⁹ Neraduj se všecka ty země Filistinská, že zlámán jest prut toho, kterýž tě mrskal; nebo z plemene hadího vyjde bazališkus, jehož plod bude drak ohnivý létající. ³⁰ I budou se pásti prvorození chudých, a nuzní bezpečně odpočívati budou; kořen pak tvůj umořím hladem, a ostatky tvé zmorduje. ³¹ Kvěť, ó bráno, křič město, již jsi rozplynula se všecka ty země Filistinská; nebo od půlnoci oheň přijde, aniž bude, kdo by stranil z obcí jeho. ³² Co pak odpovědí poslové národů? To, že Hospodin upevnil Sion, v němž útočiště mají chudí z lidu jeho.

15 Břímě Moábských. Když v noci Ar Moábské popléněno a zkaženo bude, když i Kir Moábské v noci popléněno a zkaženo bude, ² Vstoupí do Baít, a do Dibon a do Bamot s pláčem, nad Nébo a nad Medaba Moáb kvíliti bude, na všech hlavách jeho bude lysina, a každá brada oholena bude. ³ Na ulicích jeho přepásí se žíní, na střeších jeho i na ryncích jeho každý kvíliti bude, s pláčem se vrací. ⁴ A křičeti bude Ezebon a Eleale, až v Jasa slyšán bude hlas jejich, nýbrž i zbrojní Moábští křičeti budou. Duše každého z nich žalostiti bude, a řekne: ⁵ Srdce mé řve nad Moábem a pevnostmi jeho, až slyšeti v Ségor, jako jalovice tříletá; nebo cestou Luchitskou s pláčem půjde, a kudyž se chodí k Choronaim, křik hrozný vydávati budou, ⁶ Proto že vody Nimrim vymizejí, že uschne bylina, usvadne tráva, aniž co zeleného bude. ⁷ A protože zboží nachované a statky jejich odnesou ku potoku Arabim. ⁸ Nebo křik obejde vůkol meze Moábské, až do Eglaim kvílení jeho, a až do Beer Elim kvílení jeho, ⁹ Poněvadž i vody Dimon naplněny budou krví. Přidám zajisté Dimonu předavků, a posli na ty, kteříž ujdou z Moábských, lvy, i na pozůstalé v té zemi.

16 Pošlete beránky panovníku země, počnouc od Sela až do pouště, k hoře dcery Sionské. ² Sic jinak bude Moáb jako pták místa nemající, a s hnízda sehnany; budou dcery Moábské při brodech Arnon. ³ Svolej radu, učň soud, připrav stín svůj u prostřed poledne jako noc; skrej vyhnané, místa nemajícího nevyzrazuj. ⁴ Nechať u tebe pobudou vyhnaní moji, ó Moábe, buď skrýš jejich před zhoubcím; nebo přestane násilník, přestane zhoubce, pošlapávající vyhlazen bude z země. ⁵ A upevněn bude milosrdenstvím trůn, a seděti bude na něm stále v stánku Davidovu ten, kterýž by soudil a vyhledával soudu a pospíchal k spravedlnosti. ⁶ Ale slychalit jsme o pýše Moábově, že velmi pyšný jest, o pýše jeho, a chloubě jeho i spouzení se jeho, ale nepřijdouť k vykonání myšlenky jeho. ⁷ Protož kvíliti bude Moáb před Moábem, jeden každý kvíliti bude; nad grunty Kirchareset úpěti budete, a říkati: Jižť jsou zkaženi. ⁸ Nýbrž i réví Ezebon usvadlo, i vinní kmenové Sibma. Páni národů potřeli výborné réví jeho, kteréž až do Jazer dosahalo, a bylo se rozšířilo při poušti; rozvodové jeho rozložili se, a dosahali až za moře. ⁹ Protož pláči pro pláč Jazerských a pro vinici Sibma;

svlažují tě slzami svými, ó Ezebon a Eleale, nebo provyskování nad ovocem tvým letním a nad žní tvou kleslo.¹⁰ A přestalo veselé a plésání nad polem úrodným, na vinicích se nezpívá, ani prokřikuje, vína v presích netlačí ten, kterýž tlačívá. Takž i já provyskování přestávám.¹¹ Protože střeva má nad Moábem jako harfa znějí, a vnitřnosti mé pro Kircheres.¹² I stane se, když zřejmé bude, an ustává Moáb nad výsostmi, že vejde do svatyně své, aby se modlil, však nic nespraví.¹³ Tot jest to slovo, kteréž mluvil Hospodin o Moábovi již dávno.¹⁴ Nyní pak praví Hospodin, rka: Po třech letech, jakáž jsou léta nájemníka, v potupu uvedena bude sláva Moábova se vším množstvím velikým, tak že ostatkové jeho budou skrovní, přemaličci a mdlí.

17 Břímě Damašku. Aj, Damašek přestane býti městem, a bude hromadou rumu.² Zpuštěná města Aroer pro stáda budou, a odpočívati tam budou, a nebude žádného, kdo by je strašil.³ I bude odjata pevnost od Efraima, a království od Damašku i ostatků Syrských; jako i sláva synů Izraelských na nic přijdou, praví Hospodin zástupů.⁴ I bude v ten den, že opadne sláva Jákobova, a tuk těla jeho vymizí.⁵ Nebo bude Assur jako ten, jenž shromažďuje ve žni obilé, a rámě jeho žne klasy, anobř bude jako ten, jenž zbírá klasy v údolí Refaim.⁶ Paběrkové však zanechání v něm budou, jako po ocesání olivy dvě neb tři olivky na vrchu větve, a čtyry neb pět na ratolestech jejích plodistvých, praví Hospodin Bůh Izraelský.⁷ V ten den patřiti bude člověk k Učiniteli svému, a oči jeho k Svatému Izraelskému hleděti budou.⁸ A nebude patřiti k oltářům, dílu rukou svých; ani k tomu, což učinili prstové jeho, hleděti bude, ani k hájům, ani k obrazům slunečným.⁹ V ten den budou města síly jeho opuštěna jako chrastinka a růžka, kteráž opuštěna budou od synů Izraelských, i spustneš, ó země.¹⁰ Nebos se zapoměla na Boha spasení svého, a na skálu síly své nezpomenulas. Protož ačkoli štěpy rozkošné štěpuješ, a kmen vinný přespolní sázíš,¹¹ V čas štěpování tvého štípí, aby rostlo, opatruješ, nýbrž téhož jitra o to, což seješ, aby se pučilo, pečuješ: v den však užitku odejde žeň, na žalost tvou přetěžkou.¹² Běda množství lidí mnohých, kteříž jako zvuk mořský ječí, a hlučícím národům, kteříž jako zvuk vod násilných hlučí,¹³ Národům jako zvuk vod mnohých zvučícím; nebo je Bůh okřikne. Pročež daleko utíkati budou, a honění budou jako plevy po vrších od větru, a jako chumel od vichřice.¹⁴ Nebo u večer aj, předěšení, a než jitro přijde, anť ho není. Tenť jest podíl těch, kteříž nás potlačují, a los těch, kteříž nás loupí.

18 Běda zemi zastěňující se křídly, kteráž jest při řekách země Mouřenínské,² Posílající po moři posly, v nástrojích z síti po vodách, rka: Jděte, poslové rychlí, k národu rozptýlenému a zloupenému, k lidu hroznému zdávna i posavad, k národu všelijak potlačenému, jehož zemi řeky roztrhaly.³ Všickni obyvatelé světa, a přebývající na zemi, když bude korouhev vyzdvížena na horách, uzříte, a když troubiti se bude trubou, uslyšíte.⁴ Nebo takto praví Hospodin ke mně: Spokojím se, a podívám z příbytku svého, a budu jako teplo vysušující po dešti, a jako oblak dešťový v čas horké žně.⁵ Před vinobraním zajisté, když se vypučí pupenec, a květ vydá hrozen trpký, ještě rostoucí, tedy podřeže révíčko noži, a rozvody odejme a zpodtíná.⁶ I budou zanechání všickni spolu ptactvu z hor, a šelmám zemským, a bude na nich přes léto ptactvo, a všeliké šelmy zemské na nich přes zimu zůstanou.⁷ V ten čas přinesen bude dar Hospodinu zástupů (od lidu rozptýleného a zloupeného, od lidu hrozného zdávna i posavad, národu všelijak potlačeného, jehožto zemi řeky rozchvátaly), k místu jména Hospodina zástupů, hoře Sion.

19 Břímě Egyptských. Aj, Hospodin běře se na oblaku lehkém, a přitáhne na Egypt. I pohnou se modly Egyptské před tváří jeho, a srdce Egyptských rozplyne se u prostřed něho.² Nebo spustím Egyptské s Egyptskými, tak že bojovati budou jeden každý proti bratru svému, a přítel proti příteli svému, město proti městu, království proti království.³ A na nic přijde duch Egyptských u prostřed něho, a radu jeho sehlám. I raditi se budou modl a kouzelníků a zaklínačů a hadačů.⁴ Dám zajisté Egypt v ruku pánů ukrutných, a král přísný panovati bude nad nimi, praví Pán, Hospodin zástupů.⁵ A vymizejí vody z moře, i řeka osákne a vyschne.⁶ I vzdálí se řeky, opadnou a vyschnou potokové Egyptští, třítí i rákosí usvadne.⁷ Tráva okolo potoka a při pramenu potoka, i vše, což se seje při potoku, uschne, zmizí a ztratí se.⁸ I budou žalostiti rybáři, a kvíliti všickni, kteříž mecí do potoka udici; a kteříž rozstírají síti na vody, na nouzi přijdou.⁹ Zahanbeni budou i ti, kteříž dělají věci lněné a hedbávné, a kteříž tkají kment.¹⁰ Nebo síti jeho budou zkaženy, i všickni dělající rybníky pro ryby.¹¹ Jistě žeť jsou blázni knížata Soan, moudrých rádců Faraonových rada zhlupěla. Jakž říkati můžete Faraonovi: Syn moudrých já jsem, syn králů starožitných?¹² Kdež jsou, kde ti moudří tvoji? Nechat oznámí nyní tobě, vědí-li, co uložil Hospodin zástupů o Egyptu.¹³ Zbláznila se knížata Soan, podvedena jsou knížata Nof, svedli Egypt přednější v pokolení jeho.¹⁴ Hospodin pustil mezi ně ducha závrativého, i spraví to, že zbloudí Egypt při všelikém předsevzetí svém, tak jako bloudí ožralec při vývratku svém.¹⁵ Aníž

17:1 Damašek. Nejstarší nepřetržitě obydlené město na planetě. nosti. Naplnění proroctví o jeho totální zkáze i dnes ještě patří do budouc-

bude dílo v Egyptě, kteréž by učinila hlava neb ocas, ratolest aneb síť. ¹⁶V ten den bude Egypt podobný ženám; nebo strašiti se a děsiti bude před zdvižením ruky Hospodina zástupů, kterouž on zdvihne proti němu. ¹⁷A budeť země Judská Egyptu k hrůzi; každý, kdož zpomene na ni, strašiti se bude, pro radu Hospodina zástupů, kterouž zavřel o něm. ¹⁸V ten den bude pět měst v zemi Egyptské, mluvících jazykem Kananejským, a přísahajících skrze Hospodina zástupů, jedno pak nazváno bude město zpuštění. ¹⁹V ten den bude oltář Hospodinův u prostřed země Egyptské, a sloup při pomezí jejím Hospodinu; ²⁰Bude, pravím, na znamení a na svědectví Hospodinu zástupů v zemi Egyptské. A když volati budou k Hospodinu příčinou těch, kteříž by je ssužovali, tedy pošle jim spasitele a kníže, i vysvobodí je. ²¹I bude známý Hospodin Egyptským; nebo poznají Egyptští Hospodina v ten den, a ctíti jej budou oběťmi a dary, a činiti budou sliby Hospodinu, i plniti. ²²A tak bítí bude Hospodin Egypt, aby zbije, uzdravil jej; nebo obrátí se k Hospodinu, a on je vyslyší a uzdraví. ²³V ten den bude silnice z Egypta do Assyrie, i budou choditi Assyřtí do Egypta, a Egyptští do Assyrie, a sloužití budou Egyptští s Assyřskými Hospodinu. ²⁴V ten den bude Izrael Egyptským a Assyřským jako třetí z nich, i budou požehnání u prostřed země. ²⁵Nebo požehná jim Hospodin zástupů, řka: Požehnaný lid můj Egyptský, a dílo rukou mých Assur, i dědictví mé Izrael.

20 Léta, kteréhož přitáhl Tartan do Azotu, poslán jsa od Sargona, krále Assyřského, a když bojoval proti Azotu, a vzal jej, ²Času toho mluvil Hospodin skrze Izaiáše syna Amosova, řka: Jdi a slož žíní z bedr svých, a obuv svou zzuž s noh svých. I učinil tak, a chodil nahý a bosý. ³I řekl Hospodin: Jakož chodí služebník můj Izaiáš nahý a bosý, na znamení a zázrak, třetího roku Egypta a Mouřenínské země, ⁴Tak povede král Assyřský jaté Egyptské a jaté Mouřenínské, mladé i staré, nahé a bosé, s obnaženými zadky, k hanbě Egyptských. ⁵I užasnou se a zahanbí nad Mouřeníny, útočištěm svým, a nad Egyptskými, chloubou svou. ⁶Tedy řekne obyvatel ostrovu tohoto v ten den: Aj hle, toť naše útočiště, k němuž jsme se utíkali o pomoc, abychom vysvobození byli z moci krále Assyřského. Jakž bychom my tedy ušli?

21 Břímě pustého moře. Jako vichřice na poledne se žene, tak přijde z pouště, z země hrozná. ²Vidění tvrdé jest mi ukázáno. Nešlechetník nešlechetnost páše, a zhoubce hubí. Přitáhniž Elame, Médský oblehni. Všelikému úpění jeho přestati rozkáži. ³Z té příčiny naplněna jsou bedra má bolestí, úzkosti postihly mne jako úzkosti rodičky; sklíčen jsem, slyše to, strnul jsem, vida to. ⁴Zkormoutilo se srdce mé, hrůza předěsila mne, noc mých rozkoší obrátila se mi v strach. ⁵Přístroj na stůl, nechť stráž drží strážný, jez, pí. Vstaňte knížata, mažte pavézy. ⁶Nebo tak řekl ke mně Pán: Jdi, postav strážného, kterýž by to, což uhlédá, oznámil. ⁷I viděl vozy, a dvěma řady jízdu, vozy, kteréž oslové, a vozy, kteréž velbloudové táhli; šetril zajisté pilně s velikou bedlivostí. ⁸A volal jako lev: Jáť, Pane můj, stojím na stráži ustavičně ve dne, nýbrž na stráži své já stávám v každičkou noc. ⁹(A aj, v tom přijeli na vozích muži a dvěma řady jízda.) Zvolal tedy a řekl: Padl, padl Babylon, a všechny rytiny bohů jeho o zem roztřískány. ¹⁰Mét jest humno, a obilé humna mého. Což jsem slyšel od Hospodina zástupů, Boha Izraelského, oznámil jsem vám. ¹¹Břímě Dumy. Slyším hlas z Seir: Strážný, co bylo v noci? Strážný, co se stalo v noci? ¹²Řekl strážný: Přišlo jitro, a tolikéž noc; chcete-li hledati, hleďte. Navratte se, přidejte. ¹³Břímě na Arabii. Po lesích v Arabii nocleh mívati budete, ó pocestní Dedanských. ¹⁴Obyvatelé země Tema nechať vynesou vody vstříc žíznivému; s chlebem jeho nechať vyjdou proti utíkajícímu. ¹⁵Nebo před mečem utíkati budou, před mečem vytaženým, před lučištěm nataženým, před těžkostí boje. ¹⁶Tak zajisté řekl Pán ke mně: Že po roce, jakýž jest rok nájemníka, přestane všecka sláva Cedar, ¹⁷A pozůstalý počet střelců udatných synů Cedar zmenšen bude; nebo Hospodin Bůh Izraelský to mluvil.

22 Břímě údolí vidění. Cožť se stalo, že jsi vystoupilo všechno na střechy, ²Město plné hřmotu a hluku, město veselící se? Zbití tvoji nejsou zbití mečem, ani zhytni v boji. ³Všecka knížata tvá rozprchla se napořád, od střelců svázána jsou. Což jich koli nalezeno jest v tobě, napořád svázání jsou, zdaleka utíkají. ⁴Protož jsem řekl: Ponechejte mne, ať hořekuji s pláčem, a neusilujte mne těšiti nad popléněním dcerky lidu mého. ⁵Nebo jest den ssouzení, a pošlapání, a v mysli sevření ode Pána, Hospodina zástupů, v údolí vidění, den boření zdi, a křiku k horám. ⁶Byltě zajisté Elam pochytil toul s vozy lidu vojenského, a Kir ukázal pavézu. ⁷I stalo se, že nejvýbornější údolí tvá naplněna byla vozy, a vojáci silně položili se u brány, ⁸A odkryto bylo zastření Judovo; však obrátilo jsi zřetel v ten den k zbrojné komoře. ⁹I k zbořeninám města Davidova dohlédli jste, nebo mnohé byly, a shromáždili jste vody rybníka dolního. ¹⁰Domy též Jeruzalémské sečtli jste, i pobořili, abyste utvrdili zed. ¹¹Udělalí jste také stav mezi dvěma zdmi pro vody rybníka starého, aniž jste popatřili k Učiniteli jeho, a toho, kdo jej vzdělal od starodávna, neviděli jste. ¹²Nadto když volal Pán, Hospodin zástupů, v ten den k pláči a k kvílení, a k lysině a k přepásání se žíní. ¹³A aj, radost a veselí vaše zabijeti voly, a bítí ovce, jísti maso, a píti víno, a říkati: Jezme, píme, nebo zítra zemřeme. ¹⁴Ale známět jest to v uších mých, praví

Hospodin zástupů. Protož nikoli vám nebude odpuštěna ta nepravost, až i zemřete, praví Pán, Hospodin zástupů. ¹⁵ Takto praví Pán, Hospodin zástupů: Jdi, vejdi k Sochitskému tomu, k Sobnovi správci domu, a řekni: ¹⁶ Co ty zde máš? A koho zde máš, že jsi vytesal sobě zde hrob? Vytesals sobě na vysokém místě hrob svůj, a vystavěls na skále příbytek svůj. ¹⁷ Aj, Hospodin, kterýž tě přistřel, jakž na muže znamenitého náleží, a kterýž tě výborně přioděl, ¹⁸ Prudce tě zakulí jako kuli do země všelijak prostranné. Tam umřeš, tam i vozové slávy tvé, ó ohyzdo domu Pána svého. ¹⁹ A tak seženu tě s místa tvého, a s úřadu tvého svruhu tě. ²⁰ I stane se v ten den, že povolám služebníka svého Eliakima syna Helkiášova, ²¹ A obleku jej v sukni tvou, a pasem tvým potvrdím ho, panování tvé také dám v ruku jeho. I bude za otce obyvatelům Jeruzalémským a domu Judovu, ²² A vložím klíč domu Davidova na rameno jeho. Když otevře, žádný nezavře, a když zavře, žádný neotevře. ²³ A vbiji jej jako hřebík v místě pevném, a bude stolicí slávy domu otce svého. ²⁴ I zavěsí na něm synové a dcery všecku slávu domu otce jeho, všecko nádobí, i to nejmenší, od nádobí, z něhož se pije, až do všech nádob vinných. ²⁵ V ten den, praví Hospodin zástupů, pohne se hřebík, kterýž vbit byl v místě pevném, a vyťat bude, a spadne, odtato bude i břímě, kteréž jest na něm; nebo Hospodin mluvil.

23 Břímě Týru. Kvělte lodí mořské; nebo popléněn jest, tak že není ani domu. Aníž kdo přichází z země Citim; známé učiněno jest jim. ² Umlknětež obyvatelé ostrovu, kterýž kupci Sidonští, plavice se přes moře, naplňovali, ³ A jehož úrody na velikých vodách, símě Sichor, žeň jeho, užitek potoka, a kterýž byl skladem národů. ⁴ Zastyd se, Sidone, nebo praví moře, pevnost mořská, řkuc: Nepracuji ku porodu, a nerodím, a nevychovávám mládenců, aniž odchovávám panen. ⁵ Jakož nad pověstí o Egyptu, tak žalostiti budou nad pověstí o Týru. ⁶ Přeppravte se do Tarsu, kvělte obyvatelé ostrovu. ⁷ To-liž by se vždycky veselilo? Jestíť starožitnost jeho ode dnů starodávních, ale zavedouť je daleko nohy jeho. ⁸ Kdo že to usoudil proti Týru, korunujícímu jiné, jehož kupci jsou jako knížata, a kramáři jeho znamenití v zemi? ⁹ Hospodin zástupů usoudil to, aby zohavil pýchu všelikého slavného, a za nic položil všecky znamenité země. ¹⁰ Navrať se do země své jako řeka, ó dcero Tarská, neníť tam více ani pasu. ¹¹ Vztáhl ruku svou na moře, pohnul královstvími; Hospodin přikázal o tržišti, aby zkaženy byly pevnosti jeho. ¹² A řekl: Nebudeš se více veseliti, trpěc nátisk, panno, dcero Sidonská. Povstaň, beř se do Citim, ale i tam nebudeš míti odpočinutí. ¹³ Aj, země Kaldejská, ten lid nebyl lidem. Assur vzdělal ji pro obyvatele pustin, vystavěli věže jejich, vzdělali paláce její, tak že i Assyrii vyvrátil. ¹⁴ Kvělte lodí mořské, nebo zpustěna jest pevnost vaše. ¹⁵ I stane se v ten den, že v zapomenutí bude Týrus za sedmdesáte let, jako za věk krále jednoho. Do skonání sedmdesáti let bude míti Týrus jako písničku nevěstky. ¹⁶ Vezmi harfu, obcházej město, ó nevěstko v zapomenutí daná, hrej dobře, zpívej dlouho, abys v pamět uvedena byla. ¹⁷ I bude po dokonání sedmdesáti let, že navštíví Hospodin Týr, ale on navrátí se zase k nevěstčí mzdě své, a smilniti bude se všemi královstvími země na okršlu světa. ¹⁸ Však kupectví jeho a mzda jeho svatá bude Hospodinu. Nebude na poklad skládána, ani schovávána, ale pro ty, kteříž přebývají před Hospodinem, bude kupectví jeho, aby jedli do sytosti, a měli roucho dobré.

24 Aj, Hospodin vyprázdní zemi, a pustou učiní; promění zajisté způsob její, a rozptýlí obyvatele její. ² I budeť jakož lid tak kníže, jakož služebník tak pán jeho, jakož děvka tak paní její, jakož kupující tak prodávající, jakož půjčující tak vypůjčující, jakož lichevník tak ten, jenž lichvu dává. ³ Náramně vyprázděna bude země, a velice zloupěna; nebo Hospodin mluvil slovo toto. ⁴ Kvíliti bude a padne země, zemdlí a padne okršlek země, zemdlejí vysocí národové zemští, ⁵ Proto že i ta země poškrvněna jest pod obyvateli svými; nebo přestoupili zákony, změnili ustanovení, zrušili smlouvu věčnou. ⁶ Protož prokletí zžije zemi, a vyplnění budou obyvatelé její; protož hořeti budou obyvatelé země, a pozůstane lidí maličko. ⁷ Žalostiti bude mest, usvadne vinný kmen, úpěti budou všickni veselého srdce. ⁸ Odpočine radost bubnů, přestane hluk veselících se, utichne veselí harfy. ⁹ Nebudou pítí vína s prozpěvováním, zhořkne opojný nápoj pitelům jeho. ¹⁰ Potřino bude město marnosti; zavřin bude každý dům, aby do něho nechodili. ¹¹ Nařikání bude na ulicích pro víno, zatemněno bude všeliké veselí, odstěhuje se radost země. ¹² Zůstane v městě poušť, i brány zbořeny budou. ¹³ Nebo tak bude u prostřed země, u prostřed národů, jako očesání olivy, jako paběrkování, když se dokoná vinobraní. ¹⁴ Tiť pozdvihnou hlasu svého, prozpěvovati budou v důstojnosti Hospodinově, prokřikovati budou i při moři. ¹⁵ Protož v údolích oslavujte Hospodina, na ostrovích mořských jméno Hospodina Boha Izraelského. ¹⁶ Od končin země slyšíme písničky o slávě spravedlivého. Ale já řekl jsem: Zchuravěl jsem, zchuravěl jsem. Ach, na mé hoře, že nešlechetni nešlechtnost provodí, nešlechtnost, pravím, že tak nestydatě páší. ¹⁷ Hruza a jáma a osídlo tě očekává, ó obyvateli země. ¹⁸ I stane se, že kdož uteče před pověstí strachu, upadne do jámy, a kdož vyleze z jámy, v osídle uvázne; nebo průduchové s výsosti otevřeni budou, a zatřesou se základové země. ¹⁹ Velmi se rozstoupí země, velice se rozpadne země, náramně pohybovati se bude země. ²⁰ Motaje, motati se bude země jako opilý, a přenešena bude jako chaloupka; nebo těžce na ni dolehne nepravost její,

i padne tak, že nepovstane více. ²¹I stane se v ten den, navštíví Hospodin vojsko vysoké na výsosti, též i krále zemské na zemi. ²²Kteřížto shromáždění budou, tak jako shromažďování bývají vězňové do žaláře, a zavřeni budou u vězení; po mnohých, pravím, dnech navštívení budou. ²³I zahanbí se měsíc, a zastydí slunce, když kralovati bude Hospodin zástupů na hoře Sion, a v Jeruzalémě, a před starci svými slavně.

25 Hospodine, ty jsi Bůh můj, vyvyšovati tě budu, a oslavovati budu jméno tvé; nebo jsi učinil předivné věci. Rady tvé zdávna uložené jsou věrná pravda. ²Nebo jsi obrátil město v hromadu, město hrazené v zřícenině, paláce cizozemců, aby nebyli městem, a na věky aby nebyli zase staveni. ³Protož ctíti tě budou lid silný, města národů hrozných báti se tebe budou. ⁴Nebo jsi byl hradem chudému, hradem nuznému v úzkosti jeho, útočištěm před povodní, zastíněním před horkem; (nebo vzteklost ukrutníků podvrátila by zed). ⁵Hlučení cizozemců jsi přetrhl jako horkost v sucho, horkost stínem oblaku; zhoubu ukrutných přetržena. ⁶I učiní Hospodin zástupů všechněm národům na hoře této hody z věcí tučných, hody z vína vystálého, z věcí tučných, mozk v sobě majících, z vína vystálého a učištěného. ⁷A zkazí na hoře této zastření, kteréž zastírá všecky lidi, a přikrytí, jímž přikrytí jsou všickni národové. ⁸Sehltí i smrt u vítězství, a setře Panovník Hospodin slzu s všeliké tváří, a pohanění lidu svého odejme ze vsí země; (nebo Hospodin mluvil). ⁹Pročež řekne v ten den: Aj, Bůh náš tento jest, očekávaliž jsme na něj, a vysvobodil nás. Onť jest Hospodin, jehož jsme očekávali; plésati a veselíti se budeme v spasení jeho. ¹⁰Nebo odpočine ruka Hospodinova na hoře této, a mlácen bude Moáb na místě svém, jako vymlacována bývá pleva do hnoje. ¹¹A roztáhneť ruce své u prostřed něho, jako roztahuje ten, kterýž plyne k plování, a poníží pýchy jeho rameny rukou svých. ¹²A tak pevnost i výsost zdí tvých sehne, poníží a srazí na zem až do prachu.

26 V ten den zpívána bude píseň tato v zemi Judské: Město máme pevné, sám Bůh spasením obdařil zdi a valy jeho. ²Otevřete brány, ať vejde národ spravedlivý, ostríhající všeliké pravdy. ³Člověka spoléhajícího na tě ostríháš v pokoji; v pokoji, nebo v tebe doufá. ⁴Doufejtež v Hospodina až na věky; nebo v Hospodinu, v Hospodinu jest skála věčná. ⁵Ale obyvatele vysokých míst snižuje, města vyvýšeného ponížuje, ponížuje ho až k zemi, srazí je až do prachu. ⁶Pošlapává je noha, nohy chudého, krokové nuzných. ⁷Cesta spravedlivého jest upřímá; stezku spravedlivého vyrovnáváš. ⁸Také na cestě soudů tvých, Hospodine, očekáváme na tě; ke jménu tvému a k rozpominání se na tě patří žádost duše. ⁹Duše má touží po tobě v noci, nýbrž i duchem svým ve mně ráno tě hledám. Nebo když soudové tvoji dějí se na zemi, obyvatele okršlku zemského učí se spravedlnosti. ¹⁰Když se milost činí bezbožnému, neučí se spravedlnosti; v zemi pravosti nepravě činí, a nehledí na důstojnost Hospodinovu. ¹¹Hospodine, ačkoli vyvýšena jest ruka tvá, však toho nevidí. Uzříť a zahanbeni budou, závidíce lidu tvému; nadto i ohněm ty nepřátely své sehtíš. ¹²Nám, Hospodine, způsobíš pokoj; nebo i všecko, cožkoli se dalo při nás, dělal jsi pro dobré naše. ¹³Hospodine, Bože náš, panovaliž jsou nad námi páni jiní než ty, (my však toliko v tebe doufajíce, rozpomínali jsme se na jméno tvé). ¹⁴Ale již zemřevše, neoživouť, mrtví jsouc, nevstanouť, proto že jsi je navštívil, a vyplénil, i zahladil všecku památku jejich. ¹⁵Rozmnožil jsi národ, ó Hospodine, rozmnožil jsi národ, a oslaven jsi, ač jsi jej byl vzdálil do všech končin země. ¹⁶Hospodine, v úzkosti hledali tebe, vylévali prosby, když jsi je trestával. ¹⁷Jako těhotná, blížíc se ku porodu, svírá se, křičí v bolestech svých, tak jsme byli před tvářívou, Hospodine. ¹⁸Počali jsme, svírali jsme se, jako bychom rodili vítr: však jsme žádného vysvobození nezpůsobili zemi, aniž padli obyvatele okršlku zemského. ¹⁹Oživouť mrtví tvoji, těla mrtvá má vstanou. Prociťte a prozpěvujte, obyvatele prachu. Nebo rosa tvá jako rosa na bylinách, ale bezbožné k zemi zporážíš. ²⁰Ej lide můj, vejdi do pokojů svých, a zavři dvěře své za sebou; schovej se na maličkou chvílku, dokudž nepřejde hněv. ²¹Nebo aj, Hospodin bere se z místa svého, aby navštívil nepravost na obyvatelích země, a odkryje země zbité své, a nebude přikrývati více z mordovaných svých.

27 V ten den navštíví Hospodin mečem svým přísným, velikým a mocným Leviatana, hada dlouhého, a Leviatana, hada stočilého, a zabije draka, kterýž jest v moři. ²V ten den o vinici výborné víno vydávající zpívejte. ³Já Hospodin, kterýž ji ostríhám, každé chvílky budu ji svlažovati, a aby jí někdo neuškodil, v noci i ve dne ji ostríhati. ⁴Prchlivosti při mně žádné není. Kdož mi dá bodlák a trn, abych proti ní válčil, a spálil ji docela? ⁵Zdali sváže sílu mou, aby učinil se mnou pokoj, aby pravím, učinil se mnou pokoj? ⁶Vždyť na to přijde, že se vkoření Jákob, zkvete a zroste Izrael, a naplní okršlek zemský ovocem. ⁷Nebo zdaliž jej tak ubil, jako ubil nepřitele jeho? Zdali jej zamordoval, jako jsou jiní zmordováni od něho? ⁸Vedle míry trestal jej i tehdaž, když jej zavesti dal, ješto nepřitele zachvátil větrem svým tuhým východním. ⁹A protož tím způsobem očištěna bude nepravost Jákobova, a toť bude veliký užitek, že odejme hřích jeho, když rozmece všecko kamení oltáře jako kamení vápenné rozsypané, neostojí hájové, ani sluneční obrazové; ¹⁰Když město

hrazené zpustne, a bude příbytkem zavrženým a opuštěným jako poušť, tam pásti se bude tele, a tam léhatí, a pokazí docela výstřelky jeho. ¹¹ Když počne zrátí žeň jeho, potřína bude; ženy přijdouce, zapálí ji. Nebo ten lid nemá žádného rozumu; protož neslituje se nad ním učitel jeho, a stvořitel jeho neučiní jemu milosti. ¹² I stane se v ten den, když pomstu uvodití bude Hospodin od toku řeky až do potoka Egyptského, že vy, synové Izraelští, po jednom sebrání budete. ¹³ Stane se také v ten den, že troubeno bude trubou velikou, i přijdou, kteříž byli zahynuli v zemi Assyrské, a zahnáni byli do země Egyptské, a klaněti se budou Hospodinu na hoře svaté v Jeruzalémě.

28 Běda koruně pýchy, ožralcům Efraimským, květu nestálému v kráse a slávě své, těm, kteříž jsou při vrchu údolí velmi úrodného, a ztupeným od vína. ² Aj, silný a mocný Páně jako příval s krupobitím, jako povětrí vyvracející, jako povodeň vod prudkých a rozvodnilých prudce až k zemi porazí. ³ Nohami pošlapána bude koruna pýchy, ožralci Efraimští. ⁴ Tehdáž stane se, že květ ten nestálý v kráse a slávě své těch, kteříž jsou při vrchu údolí velmi úrodného, bude jako ranní ovoce, prvé než léto bývá; kteréž vida někdo, nepustil by ho z ruky, až by je snědl. ⁵ V ten den bude Hospodin zástupů korunou ozdoby, a korunou okrasy ostatkům lidu svého, ⁶ A duchem soudu sedícímu na soudu, a silou těm, kteříž zapuzují válku až k bráně. ⁷ Ale i ti od vína bloudí, a od opojného nápoje se potácejí. Kníže i prorok bloudí, přepřlňující se nápojem opojným, pohlcení jsou od vína, potácejí se od nápoje opojného, bloudí u vidění, chybují v soudu. ⁸ Nebo všickni stolové plní jsou vývratků a lejn, tak že žádného místa čistého není. ⁹ Kohož by vyučoval umění? A komu by posloužil, aby vyrozuměl naučení? Zdali ostaveným od mléka, odtrženým od prsí? ¹⁰ Poněvadž měli naučení za naučením, naučení za naučením, správu za správou, správu za správou, trošku odtud, trošku od onud. ¹¹ A však jako by neznámou řečí a cizím jazykem mluvil lidu tomuto, ¹² Kdyžto jim řekl: Totož jest odpočinutí, způsobte odpočinutí ustalému, tož jest, pravím, odpočinutí. Ale nechtěli slyšeti. ¹³ I bude jim slovo Hospodinovo naučení za naučením, naučení za naučením, správa za správou, správa za správou, troška odtud, troška od onud; k tomu aby šli a padající nazpět, setříní byli, a zapleteni jsouce, aby polapeni byli. ¹⁴ Protož slyšte slovo Hospodinovo, muži posměvači, panující nad lidem tímto, kterýž jest v Jeruzalémě: ¹⁵ Proto že říkáte: Učinili jsme smlouvu s smrtí, a s peklem máme srozumění, pomsta rozvodnilá, ač přecházeti bude, nepřijde na nás, jakžkoli jsme položili svod za útočiště své, a pod falší jsme se ukryli: ¹⁶ Z té příčiny takto praví Panovník Hospodin: Aj, já zakládám na Sionu kámen, kámen zkušný, úhelný drahý, základ pevný; kdo věří, nebudeť kvapiti. ¹⁷ A vykonám soud podle pravidla, a spravedlnost podle závaží, i zamete to omylné útočiště krupobití, a skryší povodeň zatopí. ¹⁸ A tak zrušena bude smlouva vaše s smrtí, a srozumění vaše s peklem neostojí; a když přecházeti bude pomsta rozvodnilá, budete od ní pošlapáni. ¹⁹ Jakž jen počne přecházeti, zachvátí vás; každého zajisté jitra přecházeti bude, ve dne i v noci. I stane se, že sám strach tomu, což jste slychali, k srozumění poslouží, ²⁰ Zvlášť když bude tak krátké lůže, že se nebude lze stáhnouti, a přikrytí úzké, by se i skrčil. ²¹ Nebo jako na hoře Perazim povstane Hospodin, jako v údolí Gabaon hněvati se bude, aby dělal dílo své, neobyčejné dílo své, aby vykonal skutek svůj, neobyčejný skutek svůj. ²² A protož nebudtež již posměvači, aby se nezadrhla osidla vaše; nebo o zkažení, a to jistém, vši země slyšel jsem ode Pána, Hospodina zástupů. ²³ Nastavte uší, a slyšte hlas můj; pozorujte, a poslechněte řeči mé. ²⁴ Zdalíž každého dne oře oráč, aby sel, prohání brázdy, a vláčí rolí svou? ²⁵ Zdali když srovná svrček její, nerozsívá viky, a nerozmítá kmínu a neseje pšenice přední a ječmene výborného, i špaldy v místě příhodném? ²⁶ Nebo učí jej rozšafnosti, Bůh jeho vyučuje jej. ²⁷ Nebývat pak okovaným smykem mlácena vika, aniž kolem vozním po kmínu se vůkol jezdí; nebo holí vytlouká se vika, a kmín prutem. ²⁸ Pšenice mlácena bývá; však i té ne vždycky mlátiti bude, aniž ji potře kolem vozu svého, ani o zuby jeho rozdrobí. ²⁹ I to od Hospodina zástupu vyšlo, kterýž jest divný v radě, a veleslavný v skutku.

29 Běda Arieli, Arieli městu, v kterémž bydlil David. Přidejte rok po roku, nechať zařezují beránky. ² Však předce ssoužím Ariele. I nastane žalost a zámutek, nebo mi bude jako Ariel. ³ Položím se zajisté vůkol proti tobě vojensky, a ssoužím tě bez lítosti, a vzdělám proti tobě šance. ⁴ Tehdy sníženo jsuc, z země mluvití budeš, a z prachu šeptati bude řeč tvá; bude, pravím, jako hadače z země hlas tvůj, a z prachu řeč tvá siptěti. ⁵ Nebo jako prášku drobného bude množství nepřátel tvých, a jako plev létajících množství ukrutníků, a stane se to hned v okamžení. ⁶ Od Hospodina zástupů navštíveno bude hromem a země třesením, a zvukem velikým, vichřicí a bouří a plamenem ohně šířajícího. ⁷ I budeť jako zdání vidění nočního množství všech národů bojujících proti Arieli, a všech válečích proti němu a pevnostem jeho, a ssužujících jej. ⁸ Bude, pravím, jako když se lačnému ve snách zdá, an jí, ale když procítí, prázdný jest život jeho; a jako když se žíznivému ve snách zdá, an pije, a když procítí, žíznivým zůstává, a duše jeho vždy žádá: tak bude množství všech národů, bojujících proti hoře Sion. ⁹ Jak zpozdlí jste, ješto byste se měli užasnouti; rozkoš provádíte, ješto byste měli

na pomoc volati. Zpili se, ale ne vínem; potácejí se, ale ne od nápoje opojného. ¹⁰ Nebo naplnil vás Hospodin duchem chropotu, a zavřel oči vaše; proroků i knížat vašich nejopatrnějších oči zastřel. ¹¹ Protož jest vám všeliké vidění podobné slovům knihy zapečetěné, kterouž dadí-li tomu, kterýž zná písmo, řkouce: Čti ji medle, i řekne: Nemohu, nebo zapečetěná jest. ¹² Pakli dadí knihu tomu, kterýž nezná písma, řkouce: Čti ji medle, tedy dí: Neznám písma. ¹³ Nebo praví Pán: Proto že lid tento přibližuje se ústy svými, a rty svými ctí mne, srdce pak své vzdaluje a bázeň jejich, již se mne bojí, jest z přikázání lidských pošlá: ¹⁴ Z té příčiny, aj, já také divně zajdu s lidem tímto, divně, pravím, a zázračně. I zahyne moudrost moudrých jeho, a opatrnost opatrných jeho vymizí. ¹⁵ Běda těm, kteříž hluboko před Hospodinem skrývají radu, jejichž každý skutek děje se v temnostech, a říkají: Kdo nás vidí? A kdo nás šetří? ¹⁶ Převrácená myšlení vaše zdali nejsou podobná hlině hrncířově? Zdali říká dílo o dělníku svém: Neučinil mne? A účinek říká-liž o učitelu svém: Nerozuměl? ¹⁷ Zdaliž po maličkém a kratičkém času neobráti se Libán v pole, a pole za les nebude počteno? ¹⁸ I uslyší v ten den hluší slova knihy, a z mráкотy a tmy oči slepých prohlédnou. ¹⁹ Ale tiší rozveselí se náramně v Hospodinu, a chudí lidé v Svatém Izraelském plésati budou, ²⁰ Kdyžto přestane ukrutník, a zahyne posměvač, a všickni, kteříž jsou pilni marnosti, vyplnění budou, ²¹ Kteríž obviňují z hříchu člověka pro slovo, a na toho, kterýž je tresce, v bráně lécejí, a pro nic utiskují spravedlivého. ²² Protož takto dí o domu Jákobovu Hospodin, kterýž vykoupil Abrahama: Nebudeť již zahanben Jákob, aniž více tvář jeho zbledne. ²³ Nebo když uzří syny své, dílo rukou mých u prostřed sebe, an posvěcují jména mého, tedy posvěcovati budou Svatého Jákobova, a k bázni Boha Izraelského sloužiti, ²⁴ Aby bloudiví duchem nabyli rozumnosti, a reptáci naučili se umění.

30 Běda synům zpuřným, dí Hospodin, skládajícím radu, kteráž není ze mne, a přikrývajícím ji přikrytím, ale ne z ducha mého, aby hřích k hříchu přidávali; ² Kteríž chodí a sstupují do Egypta, nedotazující se úst mých, aby se zmocňovali v síle Faraonově, a doufali v stínu Egyptském. ³ Nebo síla Faraonova bude vám k hanbě, a to odpočívání v stínu Egyptském k lehkosti, ⁴ Proto že knížata jeho byli v Soan, a poslové jeho do Chanes chodili. ⁵ Všeckyť k zahanbení přivede skrze lid, kterýž jim nic neprospěje, aniž bude ku pomoci, ani k užitku, ale k hanbě toliko a k útržce. ⁶ Břímě hovad poledních v zemi nátisku a ssoužení, odkudž lev a lvíče, ještěrka a drak ohnivý létající, odnesou na hřbetě hovádek bohatství svá, a na hrbu velbloudů poklady své k lidu, kterýž jim nic neprospěje. ⁷ Nebo Egyptští nadarmo a na prázdno pomáhati budou. Pročež ohlašují to, že by síla jejich byla s pokojem seděti. ⁸ Nyní jdi, napiš to na tabuli před očima jejich, a na knize vyrej to, aby to zůstávalo do nejposlednějšího dne, a až na věky věků, ⁹ Že lid tento zpuřný jest, synové lháři, synové, kteříž nechťi poslouchati zákona Hospodinova; ¹⁰ Kteríž říkají vidoucím: Nemívejte vidění, a prorokům: Neprorokujte nám toho, což pravého jest; mluvte nám pochlebenství, prorokujte oklamání. ¹¹ Sejděte s cesty, svozujte od stezky, nechať se vzdálí od tváří naší Svatý Izraelský. ¹² Protož takto praví Svatý Izraelský: Proto že pohrdáte slovem tím, a doufáte ve lsti a v převrácenosti, a spoléháte na ni: ¹³ Z té příčiny bude vám tato nepravost jako zeď tržená padající, a vydutí na zdi vysoké, jejíž brzké a náhlé bývá oboření. ¹⁴ A rozrazí ji, jako rozrážejí nádobu hrncířskou rozbitou; neodpustí, tak že nebude nalezena po rozražení jejím ani střepina k nabrání ohně z ohniště, anebo k nabrání vody z louže. ¹⁵ Nebo tak řekl Panovník Hospodin, Svatý Izraelský: Obrátíte-li se, a spokojíte-li se, zachováni budete. V utišení se a v doufání bude síla vaše. Ale nechcete. ¹⁶ Nýbrž říkáte: Nikoli, ale na koních utečeme. Protož utíkati budete. Na rychlých ujedeme. Ale rychlejší budou stihající vás. ¹⁷ Jeden tisíc před okřiknutím jednoho, a před okřiknutím pěti utíkati budete, až (jestliže však vás co pozůstane), budete zanecháni jako okleštěné dřevo na vrchu hory, a jako korouhev na pahrbku. ¹⁸ Protož pak shovívá Hospodin, milost vám čině, a protoť se vyvýší, aby se smiloval nad vámi; nebo Hospodin jest Bůh spravedlivý. Blahoslavení všickni, kteříž očekávají na něj. ¹⁹ Lid zajisté na Sionu a v Jeruzalémě bydliti bude. Nikoli plakati nebudeš; k hlasu volání tvého bude všelijak milost činiti s tebou. Hned jakž uslyší, ohlásí se. ²⁰ A ačkoli Pán dá vám chleba úzkosti a vody ssoužení, však nebudou více odjati tobě učitelé tvoji, ale očima svými vídati budeš učitele své, ²¹ A ušima svými slýchati slovo tobě po zadu řkoucích: Toť jest ta cesta, chodte po ní, buď že byste se na pravo neb na levo uchýlili. ²² Tedy zavržete obestření rytin svých stříbrných, a oděv slitín svých zlatých; odloučíš je jako nemoc svou trpící, řka jim: Táhněte tam. ²³ Dát i déšť na rozsívání tvé, kterýmž bys osíval zemi, a chléb z úrody země, kterýž bude jadrný a zdárný; v ten den pásti se bude i dobytek tvůj na pastvišti širokém. ²⁴ Volové také i oslové, dělající zemi, píci čistou jísti budou, kteráž opálkou a věječkou vyčištěna bývá. ²⁵ Budou také na všeliké hoře vysoké, a na všelikém pahrbku vyvýšeném pramenové a potokové vod, v den porážky veliké, když padnou věže. ²⁶ Bude i světlo měsíce jako světlo slunce, světlo pak slunce bude sedmernásobní, jako světlo sedmi dnů, v den, v kterýž uváže Hospodin zlámání lidu svého, a ránu zbití jeho uzdraví. ²⁷ Aj, jméno Hospodinovo přichází z daleka, jehožto hněv hořící a těžká pomsta; rtové jeho naplnění jsou prchlivostí, a jazyk jeho jako oheň šířající. ²⁸ Duch pak jeho jako potok rozvodnilý, kterýž až do hrdla dosáhne, aby třibil národy, až by v nic obráceni byli, a uzdou svíral čelisti národů. ²⁹ I budete zpívati, jako když se v noci zasvěcuje slavnost, a veseliti se srdečně, jako ten, kterýž jde

s píšťalkou, bera se na horu Hospodinovu, k skále Izraelově, ³⁰ Když dá slyšeti Hospodin hlas důstojnosti své, a ukáže vztaženou ruku svou s hněvem prchlivosti a plamenem ohně sžírajícího, an vše rozráží i přívalem i kamenným krupobitím. ³¹ Hlasem zajisté Hospodinovým potřín bude Assur, kterýž jiné kyjem bijíval. ³² Ale stane se, že každé udeření holí, kterouž doloží na něj Hospodin, silně dolehne; s bubny a harfami a bitvou veselou bojovati bude proti němu. ³³ Nebo připraveno jest již dávno peklo, také i samému králi připraveno jest. Hluboké a široké je učinil, hranic jeho, ohně a dříví mnoho; dmýchání Hospodinovo jako potok siry je zapaluje.

31 Běda těm, kteříž se utíkají do Egypta o pomoc, a v koních zpoléhají, a doufají v vozích, že jich mnoho, a v jezdcích, že jich množství veliké, a nepatří k Svatému Izraelskému, aniž Hospodina hledají, ² Ješto i on jest moudrý. Protož uvede pomstu, a nezmění slov svých, ale povstane proti domu zlostníků a proti pomoci těch, kteříž páší nepravost. ³ Egyptští pak jsou lidé, a ne Bůh silný, a koni jejich tělo, a ne duch. A protož jakž jen Hospodin vztáhne ruku svou, padne i pomocník, padne i ten, jemuž byl ku pomoci; a tak jednoduše všickni ti na nic přijdou. ⁴ Nebo tak řekl Hospodin ke mně: Jako když lev řve aneb lvíče nad loupeží svou, proti němuž byl-li by svolán houf pastýřů, křiku jejich se neděsí, aniž se pro hluk jejich koří: tak sstoupí Hospodin zástupů, aby bojoval o horu Sion, a o pahrbek její. ⁵ Jako ptáci létající, tak hájiti bude Hospodin zástupů Jeruzaléma, anobřz obhajuje vysvobodí, pomíjeje zachová. ⁶ Navrattež se k tomu, od něhož hluboko zabředli synové Izraelští. ⁷ Nebo v ten den zavřete jeden každý modly své stříbrné a modly své zlaté, kterýchž vám nadělaly ruce vaše, abyste hřešili. ⁸ I padne Assur od meče ne muže, a meč ne člověka zžře jej; a utíkati bude před mečem, a nejudatnější jeho pod plat uvedeni budou. ⁹ A tak skála jeho pro strach zmizí, a knížata jeho korouhve děsiti se budou, praví Hospodin, jehož jest oheň na Sionu a pec v Jeruzalémě.

32 Aj, v spravedlnosti kralovati bude král, a knížata v soudu panovati budou. ² Nebo bude muž ten jako skryše před větrem, a schrana před přívalem, jako potokové vod na místě suchém, jako stín skály veliké v zemi vyprahlé. ³ A oči vidoucích nebudou blíkati, a uši slyšících pozorovati budou. ⁴ Pročež srdce bláznů nabude umění, a jazyk zajikavých prostranně a světle mluvití bude. ⁵ Nebudeť více nazýván nešlechtný šlechtným, a skrbný nebude slouti štědrým. ⁶ Proto že nešlechtný o nešlechtnosti mluví, a srdce jeho skládá nepravost, jak by provodil ošemetnost, a mluvil proti Hospodinu scestné věci, jak by znuzil duši lačného, a nápoj ziznivému odjal. ⁷ Také i usilování skrbného jsou škodlivá; nebo nešlechtnosti obmyslí, jak by k záhubě přivedl ponížené slovy lživými, a mluvil proti nuznému před soudem. ⁸ Ješto šlechtný obmyslí šlechtné věci, a takovýť při tom, což šlechtného jest, státi bude. ⁹ Ženy lhotejné, vstaňte, slyšte hlas můj; dcery bezpečně sobě počínající, ušima pozorujte řeči mé. ¹⁰ Za mnohé dny a léta vichrovány budete, ó vy v bezpečnosti bydlící; nebo přestane vinobraní, a klizení úrod nepřijde. ¹¹ Třestež se strachem, ó lhotejné, pohnětež se, bezpečně sobě počínající; svlechte se, a obnažte se, a přepašte se po bedrách. ¹² Kvílíce nad prsy, nad poli výbornými a nad kmeny úrodnými. ¹³ Na zemi lidu mého trní a hloží vzejde, anobřz na všech domích veselých a městě plésajícím. ¹⁴ Nebo rozkošný palác opuštěn bude, hluk města přestane, hrad vysoký a věže obráceny budou v jeskyně na věčnost, k radosti divokým oslům, a ku pastvišti stádům. ¹⁵ Dokudž nebude vyelit na nás duch s výsosti, a nebude obrácena poušť v pole úrodné, a pole úrodné za les počítáno. ¹⁶ I bude na poušti soud bydliti, a spravedlnost na poli úrodném přebývati. ¹⁷ A zjeví se skutek spravedlnosti, pokoj, ovoce, pravím, spravedlnosti, pokoj a bezpečnost až na věky. ¹⁸ Nebo bydliti bude lid můj v obydlí pokojném, totiž v příbytcích nejbezpečnějších a v odpočívání nejpokojnějších, ¹⁹ Byť pak i krupobití spadlo na les, a velmi sníženo bylo město. ²⁰ Blaze vám, kteříž sejete na všelikých místech úrodných, vypouštějíc tam vola i osla.

33 Běda tobě, zhoubce, ješto sám nebyváš huben, a kterýž nevěrně děláš, ješto tobě nečinili nevěrně. Když přestaneš býti zhoubcím, pohuben budeš; když přestaneš nevěrně činiti, nevěrně činiti budou. ² Hospodine, učin nám milost, na tebeť očekáváme; budiž ramenem svých každého jitra, a vysvobozením naším v čas ssoužení. ³ Před zvukem hřmotu rozprchnou se národové, před vyvýšením tvým budou rozptýleni pohané. ⁴ A sebrána bude loupež vaše, tak jako sbírání bývaj chroustové; jako připadají kobylky, tak připadnou na ni. ⁵ Vyvýšíť se Hospodin, nebo na výsosti přebývá, a naplní Sion soudem a spravedlností. ⁶ I bude upevněním časů tvých, silou i hojným spasením; moudrost a umění, a bázeň Hospodinova poklad tvůj. ⁷ Aj, rekové jejich naříkali vně, jednatele pokoje hořce plakali. ⁸ Zpustly silnice, přestali choditi cestou; zrušil příměří, nevážil sobě měst, za nic položil sobě člověka. ⁹ Kvílila a zemdlela země, stydětí se musil Libán a usvadl; Saron učiněn jako poušť, Bázan pak a Karmel oklácen. ¹⁰ Jižť povstanu, praví Hospodin, již vyvýšen, již vyzdvižen budu. ¹¹ Počnouce slámu, porodíte strniště; oheň dýchání vašeho sžije vás. ¹² I budou národové vypálené vápno, trní podtáté, ohněm spáleni budou. ¹³ Slyšte dalecí, co jsem učinil, a poznejte blízcí sílu mou. ¹⁴ Zděsili se na

Sionu hříšníci, podjala hrůza pokrytce, řkoucí: Kdož by z nás mohl ostáti před ohněm šířajícím? Kdož by z nás mohl ostáti před plamenem věčným? ¹⁵Ten, kterýž chodí v spravedlnosti, a mluví pravé věci, kterýž pohrdá ziskem z útisku, kterýž otrásá ruce své, aby darů nepřijímal, kterýž zacpává uši své, aby neslyšel rady o vraždě, a zavírá oči své, aby se na zlé nedíval: ¹⁶Ten na vysokých místech přebývati bude, hradové na skalách útočiště jeho, tomu chléb dán bude, vody jeho stálé budou. ¹⁷Krále v okrase jeho uzří oči tvé, spatří i zemi dalekou. ¹⁸Srdce tvé přemýšlovati bude o strachu, řka: Kdež jest písař, kde výběřčí, kde spisovatel velikých domů? ¹⁹Lidu ukrutného neuhleď, lidu hluboké řeči, již bys neslyšel, a jazyku cizího, jemuž bys nerozuměl. ²⁰Patř na Sion, město slavností našich, oči tvé nechať hledí na Jeruzalém, obydlí pokojné, stánek, kterýž nebude přenešen, kolíkové jeho na věky se nepohnou, a žádný provaz jeho se neztrhá; ²¹Proto že velikomocný Hospodin jest nám na místě tom řekami toků širokých, po němž nepůjde lodí s vesly, aniž bárka veliká po něm přecházeti bude. ²²Nebo Hospodin jest soudce náš, Hospodin ustanovitel práv našich, Hospodin král náš, onť spasí nás. ²³Osláblíť jsou provazové tvoji, aniž budou moci utvrditi sloupu bárky své, ani roztáhnouti plachty, anť již rozdělena bude kořist loupeže mnohé; i chromí rozchvátají kořist. ²⁴Aniž dí kdo z obyvatelů: Nemocen jsem. Lid osedlý v něm zproštěn bude nepravosti.

34 Přistuptež národové, abyste slyšeli, a lidé pozorujte. Nechať slyší země i plnost její, okršlek zemský i všeliký plod jeho. ²Proto že hněv Hospodinův jest proti všechněm národům, a prchlivost proti všemu vojsku jejich: vyhubí je jako proklaté, a vydá je k zabítí. ³I budou povrženi zbití jejich, a z těl mrtvých jejich vzejde smrad, a rozplynou se hory od krve jejich. ⁴Chřadnouti bude i všecko vojsko nebeské, a svinuta budou nebesa jako kniha, a všecko vojsko jejich sprchne, jako prší list s vinného kmene, a jako nezralé ovoce s fíku. ⁵Nebo opojen jest na nebi meč můj; na Idumejské sstoupí, a na lid, na nějž jsem klatbu vydal, aby trestán byl. ⁶Meč Hospodinův bude plný krve, umastí se tukem a krví beranů a kozlů, tukem ledvin skopových; obět zajisté bude míti Hospodin v Bozra, a zabijení veliké v zemi Idumejské. ⁷Sstoupí s nimi i jednorozčové a volčata s voly, i opije se země jejich krví, a prach jejich tukem se omastí. ⁸Nebo den pomsty Hospodinovy, léto odplacování se, aby mštěno bylo Siona. ⁹A obrácení budou potokové její v smolu, a prach její v siru, a země její obrátí se v smolu hořící. ¹⁰V noci ani ve dne neuhasne, na věky vystupovati bude dým její, od národu až do pronárodu pustá zůstane, na věky věků nebude, kdo by šel přes ni. ¹¹Ale osednou ji pelikán a výr, kalous také a krkavec budou bydleti v ní, a roztáhne po ní šňůru zahanbení a závaží marnosti. ¹²Šlechticů jejich volati budou k království, ale nebude tam žádného, nebo všecka knížata její zhytnou. ¹³A vzroste na palácích jejích trní, kopřivy a bodláčí na hradích jejích, a bude příbytkem draků a obydlím sov. ¹⁴Tam se budou potkávati spolu zvěř s ptactvem, a příšera jedna druhé se ozývati; tam toliko noční přeluda se usadí, a odpočinutí sobě nalezne. ¹⁵Tam se zhnízdí sup, a škřeceti bude, a když vysedí, shromáždí je pod stín svůj; tam také shledají se luňáci jeden s druhým. ¹⁶Hleďte v knize Hospodinově, a čtete. Ani jedno z těch nechybí, a jeden každý bez své družky nebude; nebo to ústa Páně přikázala, a duch jeho shromáždí je. ¹⁷Onť zajisté vrže jim losy, a ruka jeho jim rozdělí je provazcem; až na věky dědičně ji osednou, od národu až do pronárodu v ní přebývati budou.

35 Veseliti se budou z toho poušť a pustina, plésati, pravím, bude poušť, a zkvete jako růže. ²Ušlechtilé zkvete, ano i radostně plésati bude s prozpěvováním. Sláva Libánská dána jí bude, okrasa Karmelská a Sáronská. Tyť věci uzří slávu Hospodinovu, důstojnost Boha našeho. ³Posilňtež rukou opuštěných, a kolena klesající utvrďte. ⁴Rcete těm, kteříž jsou bázlivého srdce: Posilňte se, nebojte se. Aj, Bůh váš s pomstou přijde, s odplatou Bůh sám přijde, a spasí vás. ⁵Tehdáž otevrou se oči slepých, otevrou se též i uši hluchých. ⁶Tehdáž poskočí kulhavý jako jelen, a jazyk němého prozpěvovati bude; nebo se vyprýští vody na poušti, a potokové na pustinách. ⁷A obrátí se místo vyprahlé v jezero, a žíznivé v prameny vod; v doupatech draků, v pelešech jejich tráva, třtí a sítí. ⁸Bude také tam silnice a cesta, kteráž cestou svatou slouti bude. Nepůjde po ní nečistý, ale bude samých těchto; tou cestou jdoucí i nehloupější nezbloudí. ⁹Nebude tam lva, a lítá zvěř nebude choditi po ní, aniž tam nalezena bude, ale půjdou po ní ti, jenž budou vysvobozeni. ¹⁰Vykoupení, pravím, Hospodinovi navrátí se, a přijdou na Sion s prozpěvováním, a veselé věčné bude na hlavě jejich; radosti a veselé dojdou, zámutek pak a úpění uteče od nich.

36 Stalo se pak čtrnáctého léta kralování Ezechiášova, přitáhl Senacherib král Assyrský proti všechněm městům Judským hrazeným, a zdobýval jich. ²I poslal král Assyrský Rabsaka z Lachis do Jeruzaléma k králi Ezechiášovi s vojskem velikým. Kterýž se postavil u struhy rybníka hořejšího, při silnici pole valchárova. ³Tedy vyšel k němu Eliakim syn Helkiášův, kterýž byl správce domu, a Sobna písař, a Joach syn Azafův, kancléř. ⁴I mluvil k nim Rabsaces: Povězte medle Ezechiášovi: Toto praví král veliký, král Assyrský: Jakéž

jest to doufání, na kterémž se zakládáš? ⁵ Řekl jsem: Jistě žet jest věc daremní; radyť jest a síly k válce potřebí. A protože v koho doufáš, že mi se protivíš? ⁶ Aj, spolehl jsi na hůl třtiny té nalomené, na Egypt, na niž zpodepřel-li by se kdo, pronikne ruku jeho, a probodne ji. Takovýť jest Faraó král Egyptský všechněm, kteříž v něm doufají. ⁷ Pakli mi díš: V Hospodinu Bohu svém doufáme: zdaliž on není ten, jehož pobořil Ezechiáš výsosti i oltáře, a přikázal Judovi a Jeruzalému, řka: Před tímto oltářem klaněti se budete? ⁸ Ale nu, potkej se medle se pánem mým králem Assyrským. Přidámť ještě dva tisíce koní, můžeš-li jen míti, kdo by na nich jeli. ⁹ Jakž tedy odoláš jednomu knížeti z nejmenších služebníků pána mého, ačkoli máš doufání v Egyptu pro vozy a jezdce? ¹⁰ Přesto, zdali jsem bez Hospodina přitáhl do země této, abych ji zkazil? Hospodin řekl mi: Táhni na tu zemi, a zkaz ji. ¹¹ I řekl Eliakim a Sobna a Joach Rabsakovi: Mluv medle k služebníkům svým Syrsky, však rozumíme, a nemluv k nám Židovsky před lidem tímto, kterýž jest na zdech. ¹² I odpověděl Rabsaces: Zdaliž ku pánu tvému a k tobě poslal mne pán můj, abych mluvil slova tato? Však k mužům těm, kteříž jsou na zdech, aby lejna svá jedli, a moč svůj spolu s vámi pili. ¹³ A tak stoje Rabsaces, volal hlasem velikým Židovsky, a řekl: Slyšte slova krále velikého, krále Assyrského: ¹⁴ Toto praví král: Necht vás nesvodí Ezechiáš, neboť nebude moci vyprostíti vás. ¹⁵ A necht vám nevelí Ezechiáš doufati v Hospodina, řka: Zajisté vysvobodí nás Hospodin, a nebudeť dáno město toto v ruku krále Assyrského. ¹⁶ Neposlouchejte Ezechiáše. Nebo takto praví král Assyrský: Učiňte mi to k líbosti, a vyjděte ke mně, i bude moci jísti jeden každý z vinice své, a jeden každý z fiku svého, a pítí jeden každý vodu z čisterny své, ¹⁷ Dokudž nepřijdu, a nepoberu vás do země podobné zemi vaší, do země úrodné, země chleba a vinic. ¹⁸ Necht vás nesvodí Ezechiáš, řka: Hospodin vysvobodí nás. Zdaliž mohli vysvoboditi bohové národů jeden každý zemi svou z ruky krále Assyrského? ¹⁹ Kde jsou bohové Emat a Arfad? Kde jsou bohové Sefarvaim? Zdaliž jsou vysvobodili i Samaří z ruky mé? ²⁰ Kterí jsou mezi všemi bohy těch zemí, ješto by vysvobodili zemi svou z ruky mé? Aby pak Hospodin měl vysvoboditi Jeruzalém z ruky mé? ²¹ Oni pak mlčeli, a neodpověděli jemu slova. Nebo takové bylo rozkázání královo, řkoucí: Neodpovídejte jemu. ²² I přišel Eliakim syn Helkiášův, kterýž byl správcím domu, a Sobna písař, a Joach syn Azafův, kancléř, k Ezechiášovi, majíce roucha roztržená, a oznámili jemu slova Rabsakova.

37 I stalo se, když to uslyšel král Ezechiáš, že roztrhl roucho své, a oděl se žíní, a všel do domu Hospodinova. ² I poslal Eliakima správce domu, a Sobnu písaře, a starší z kněží, oblečené v žíně k Izaiášovi proroku, synu Amosovu. ³ Kteríž řekli jemu: Toto praví Ezechiáš: Den úzkosti a útržky i rouhání jest den tento, proto že se přiblížil plod k vyjití, ale není síly ku porodu. ⁴ Ó by slyšel Hospodin Bůh tvůj slova Rabsakova, jehož poslal král Assyrský pán jeho, aby utrhal Bohu živému, a pomstil Hospodin Bůh tvůj těch slov, kteráž slyšel. Protož pozdvihni modlitby za tento ostatek lidu, kterýž se nalézá. ⁵ I přišli služebníci krále Ezechiáše k Izaiášovi. ⁶ Jimž odpověděl Izaiáš: Toto povíte pánu svému: Takto praví Hospodin: Nestrachuj se slov těch, kteráž jsi slyšel, jimž se mně rouhali služebníci krále Assyrského. ⁷ Aj, já pustím naň vítr, aby uslyše pověst, navrátil se do země své, a učiním to, že padne od meče v zemi své. ⁸ Navrátí se pak Rabsaces, nalezl krále Assyrského, an dobývá Lebna. Nebo uslyšel, (pročež odtrhl od Lachis), ⁹ Uslyšel, pravím, o Tirhákovi králi Mouřeninském, ano pravili: Táhne, aby bojoval s tebou. A však uslyšev to, vždy poslal posly své k Ezechiášovi s těmito slovy: ¹⁰ Takto povíte Ezechiášovi králi Judskému, řkouce: Necht tebe nesvodí Bůh tvůj, v němž ty doufáš, říkáje: Nebude dán Jeruzalém v ruku krále Assyrského. ¹¹ Aj, slyšels, co jsou učinili králové Assyrští všechněm zemím, pohubivše je, a ty bys měl býti vysvobozen? ¹² Zdaliž jsou je vysvobodili bohové těch národů, kteréž zahladili předkové moji, Gozana, Charana, Resefa a syny z Eden, kteříž byli v Telasar? ¹³ Kde jest král Emat, a král Arfad, a král města Sefarvaim, Ana i Ava? ¹⁴ Protož vzav Ezechiáš list z ruky poslů, přečtl jej a vstoupiv do domu Hospodinova, rozvinul jej Ezechiáš před Hospodinem. ¹⁵ A modlil se Ezechiáš Hospodinu, řka: ¹⁶ Hospodine zástupů, Bože Izraelský, kterýž sedíš nad cherubíny, ty jsi sám Bůh všech království země, ty jsi učinil nebe i zemi. ¹⁷ Nakloniž, Hospodine, ucha svého a uslyš; otevři, Hospodine, oči své a pohled; slyš, pravím, všecka slova Senacheribova, kterýž poslal k činění útržek Bohu živému. ¹⁸ Takť jest, Hospodine, žet jsou pohubili králové Assyrští všecky ty krajiny i zemi jejich, ¹⁹ A uvrhli bohy jejich do ohně; nebo nebyli bohové, ale dílo ruku lidských, dřevo a kámen, protož zahladili je. ²⁰ A nyní, Hospodine Bože náš, vysvobod nás z ruky jeho, aťby poznala všecka království země, že jsi ty Hospodin sám. ²¹ Tedy poslal Izaiáš syn Amosův k Ezechiášovi, řka: Toto praví Hospodin Bůh Izraelský: Zač jsi mi se modlil strany Senacheriba krále Assyrského, ²² Totoť jest slovo, kteréž mluvil Hospodin o něm: Pohrdá tebou, a posmívá se tobě panna, dcera Sionská, potřásá hlavou za tebou dcera Jeruzalémská. ²³ Kohož jsi zhaněl? A komus se rouhal? A proti komus povýšil hlasu, a pozdvihl zhůru očí svých? Proti Svatému Izraelskému. ²⁴ Skrze služebníky své utrhal jsi Pánu, a řekl jsi: Ve množství vozů svých já jsem vytáhl na hory vysoké, na stráně Libánské, a zpodtínám vysoké cedry jeho, i spanilé jedle jeho, a vejdu na nejvyšší kraj jeho do lesů a výborných rolí jeho. ²⁵ Já jsem vykopal a pil vody; nebo jsem vysušil nohama svýma všecky potoky míst obležených. ²⁶ Zdalis neslyšel, že jsem již to dávno učinil, a ode dnů starých to sformoval? Nyní pak k tomu přivozuji, aby v poušť a v hromady rumu města hrazená

obrácena byla, ²⁷ A jejich obyvatelé ruce oslábly majíc, předěšení a zahanbení jsou, byli jako bylina polní, a zelina vcházející, jako tráva na střechách, a osení rží zkažené, prvé než by dorostlo. ²⁸ Sedání pak tvé, a vycházení tvé i vcházení tvé znám, i vzteklost tvou proti sobě. ²⁹ Poněvadž ty se vztěkáš proti mně, a tvé zpouzení přišlo v uši mé, protož vpustím udici svou v chrápe tvé, a uvidla svá v ústa tvá, a odvedu tě zase tou cestou, kterouž jsi přišel. ³⁰ A toto měj za znamení: Budete jísti roku prvního, co samo od sebe zroste, též druhého roku, což se samo od sebe zrodí, třetího pak roku budete síti a žíti a štěpovati vinice, a jísti ovoce jejich. ³¹ Ostatek zajisté domu Judova, kterýž pozůstal, vpustí zase kořeny své hluboce, a vydá užitek zhůru. ³² Nebo z Jeruzaléma vyjdou ostatkové, a zachovaní z hory Siona. Horlivost Hospodina zástupů učiní to. ³³ A protož toto praví Hospodin o králi Assyrském: Neveďte do města tohoto, aniž sem střely vstřelí, aniž na ně dotrou pavézníci, aniž udělají u něho náspu. ³⁴ Cestou, kterouž přitáhl, zase navrátí se, a do města tohoto nevejde, praví Hospodin. ³⁵ Nebo chráníti budu města tohoto, abych je zachoval pro sebe a pro Davida služebníka svého. ³⁶ Tedy vyšel anděl Hospodinův, a zbil v vojště Assyrském sto osmdesáte a pět tisíců. I vstali velmi ráno, a aj, všickni mrtví. ³⁷ A tak odjel, anobř utekl, a navrátí se Senacherib král Assyrský, a bydlil v Ninive. ³⁸ I stalo se, když se klaněl v chrámě Nizrocha boha svého, že Adramelech a Sarasar, synové jeho, zabili jej mečem, a utekli do země Ararat. I kraloval Esarchaddon syn jeho místo něho.

38 V těch dnech roznemohl se Ezechiáš až k smrti. I přišel k němu Izaiáš syn Amosův, prorok, a řekl jemu: Toto praví Hospodin: Zřeď dům svůj, nebo umřeš, a nebudeš živ. ² I obrátil Ezechiáš tvář svou k stěně, a modlil se Hospodinu. ³ A řekl: Prosím, ó Hospodine, rozpomeň se nyní, že jsem stále chodil před tebou v pravdě a v srdci upřímem, a že jsem to činil, což dobrého jest před očima tvýma. I plakal Ezechiáš pláčem velikým. ⁴ Tedy stalo se slovo Hospodinovo k Izaiášovi, řkoucí: ⁵ Jdi a rci Ezechiášovi: Toto praví Hospodin Bůh Davida otce tvého: Slyšelt jsem modlitbu tvou, viděl jsem slzy tvé; aj, já přidám ke dnům tvým patnácte let. ⁶ A z ruky krále Assyrského vysvobodím tě i město toto, a chráníti budu města tohoto. ⁷ A toto budeš mítí znamení od Hospodina, že Hospodin učiní věc tuto, kterouž mluvil: ⁸ Aj, já navrátím zpátkem stín po stupních, po nichž sešel na hodinách slunečných Ahasových, o deset stupňů. I navrátilo se slunce o deset stupňů, po týchž stupních, po nichž bylo sešlo. ⁹ Zapsání Ezechiáše krále Judského, když nemocen byl, a ozdravěl po nemoci své: ¹⁰ Jáť jsem byl řekl v přestřížení dnů svých, že vejdu do bran hrobu, zbaven budu ostatku let svých. ¹¹ Řekl jsem byl, že neuzřím Hospodina, Hospodina v zemi živých, nebudu vidati člověka více mezi přebývajícími na světě. ¹² Přebývání mé pomijí, a stěhuje se ode mne jako stánek pastýřský; přestříhl jsem jako tkadlec život svůj, od třísní odřeže mne. Dnes dřívě než noc přijde, učiníš mi konec. ¹³ Předkládal jsem sobě v jitře, že jako lev tak potře všechny kosti mé, dnes dřívě než noc přijde, že mi učiníš konec. ¹⁴ Jako řeřáb a vlaštovice pištel jsem, lkal jsem jako holubice, oči mé zhůru pozdvižené byly. Pane, násilí trpím, ó prodlíž mi života. ¹⁵ Ale což mám více mluvití? I předpověděl mi, i učinil, že živ pobudu mimo všechna léta svá po hořkosti duše své. ¹⁶ Pane, kdo po nich i v nich živi budou, všechněm znám bude život dýchání mého, zes mi zdraví navrátí, a mne při životu zachoval. ¹⁷ Aj, v čas pokoje potkala mne byla hořkost nejhořčejší, ale tobě zalíbilo se vytrhnouti duši mou z propasti zkažení, proto že jsi zavrhl za hřbet svůj všechny hříchy mé. ¹⁸ Nebo ne hrob oslavuje tebe, ani smrt tě chválí, aniž očekávají ti, jenž do jámy sstupují, pravdy tvé. ¹⁹ Ale živý, živý, tent oslavovati bude tebe, jako já dnes, a otec synům v známost uvedí pravdu tvou. ²⁰ Hospodin vysvobodil mne, a protož písňe mé zpívati budeme po všechny dny života našeho v domě Hospodinově. ²¹ Řekl pak byl Izaiáš: Nechať vezmou hrudu suchých fíků, a přiloží na vřed, a zdrav bude. ²² I řekl byl Ezechiáš: Jaké jest znamení, že vstoupím do domu Hospodinova?

39 Toho času poslal Merodach Baladan syn Baladanův, král Babylonský, list a dary Ezechiášovi, když uslyšel, že nemocen byv, zase ozdravěl. ² I zradoval se z toho Ezechiáš, a ukázal jim dům klénotů svých, stříbra a zlata a vonných věcí, a olej nejvýbornější, tolikéž dům zbroje své, a cožkoli mohlo nalezeno býti v pokladích jeho. Ničeho nebylo, čehož by jim neukázal Ezechiáš v domě svém i ve všem panství svém. ³ V tom přišel prorok Izaiáš k králi Ezechiášovi, a řekl jemu: Co pravili ti muži? A odkud přišli k tobě? I odpověděl Ezechiáš: Z země daleké přišli ke mně, z Babylona. ⁴ Řekl ještě: Co jsou viděli v domě tvém? Odpověděl Ezechiáš: Všecko, což jest v domě mém, viděli. Ničeho není v pokladích mých, čehož bych jim neukázal. ⁵ Tedy řekl Izaiáš Ezechiášovi: Slyšiz slovo Hospodina zástupů: ⁶ Aj, dnové přijdou, že odneseno bude do Babylona, cožkoli jest v domě tvém, a cožkoli nachovali otcové tvoji, až do tohoto dne; nezůstanet ničeho, (praví Hospodin). ⁷ I syny tvé také, kteříž pojdu z tebe, kteréž zplodíš, poberou, a budou komorníci při dvoře krále Babylonského. ⁸ Tedy řekl Ezechiáš Izaiášovi: Dobrét jest slovo Hospodinovo, kteréž jsi mluvil. (A doložil): Proto že pokoj a pravda bude za dnů mých.

40 Potěšujte, potěšujte lidu mého, dí Bůh váš. ² Mluvte k srdci Jeruzaléma, a ohlašujte jemu, že se již doplnil čas uložení jeho, že jest odpuštěna nepravost jeho, a že vzal z ruky Hospodinovy dvojnásobně za všechny hříchy své. ³ Hlas volajícího: Připravtež na poušti cestu Hospodinovu, přímou učíte na pustině stezku Boha našeho. ⁴ Každé údolí at jest vyvýšeno, a všeliká hora i pahrbek at jest snižen; což jest křivého, at jest přímé, a místa nerovná at jsou rovinou. ⁵ Nebo se zjeví sláva Hospodinova, a uzří všeliké tělo spolu, že ústa Hospodinova mluvila. ⁶ Hlas řkoucího: Volej. I řekl: Co mám volati? To, že všeliké tělo jest tráva, a všeliká vzácnost jeho jako květ polní. ⁷ Usuchá tráva, květ prší, jakž vítr Hospodinův povane na něj. V pravděť jsou lidé ta tráva. ⁸ Usuchá tráva, květ prší, ale slovo Boha našeho zůstává na věky. ⁹ Na horu vysokou vystup sobě, Sione, zvěstovateli věci potěšených, povyš mocně hlasu svého, Jeruzaléme, zvěstovateli věci potěšených, povyš, aniž se boj. Rci městům Judským: Aj, Bůh váš. ¹⁰ Aj, Panovník Hospodin proti silnému přijde, a rámě jeho panovati bude nad ním; aj, mzda jeho s ním, a dílo jeho před ním. ¹¹ Jako pastýř stádo své pásiti bude, do náručí svého shromáždí jehňátka, a v klíně svém je ponese, březí pak poznenáhlu povede. ¹² Kdo změřil hrstí svou vody, a nebesa pídí rozměřil? A kdo změřil měrou prach země, a zvažil na váze hory, a pahrbky na závaží? ¹³ Kdo vystihl ducha Hospodinova, a rádcím jeho byl, že by mu oznámil? ¹⁴ S kým se radil, že by mu přidal srozumění, a naučil jej stezce soudu, a vyučil jej umění, a cestu všelijaké rozumnosti jemu v známost uvedl? ¹⁵ Aj, národové jako krupě od okova, a jako prášek na vážkách se počítají, ostrovy jako nejmenší věc zachvacuje. ¹⁶ Ani Libán nepostačil by k zanícení ohně, a živočichové jeho nepostačili by k zápalné oběti. ¹⁷ Všickni národové jsou jako nic před ním, za nic a za marnost pokládají se u něho. ¹⁸ K komu tedy připodobníte Boha silného? A jaké podobenství přirovnáte jemu? ¹⁹ Jakžkoli rytinu líčí řemeslník, a zlatník zlatem ji potahuje, a řetízky stříbrné k ní slévá; ²⁰ A ten, kterýž pro chudobu nemá co obětovati, dřevo, kteréž by nepráchnivělo, vybírá, a řemeslníka umělého sobě hledá k přistrojení rytiny, aby se nepohnula. ²¹ Zdaliž nevíte? Zdaliž neslyšíte? Zdaliž se vám nezvěstuje od počátku? Zdaliž nesrozumíváte z základů země? ²² Ten, kterýž sedí nad okršlkem země, jejížto obyvatelé jako kobylky, kterýž rozprostřel jako kortýnu nebesa, a roztáhl je jako stánek k přebývání, ²³ Onť přivodí knížata na nic, soudce zemské jako nic rozptyluje, ²⁴ Tak že nebývají štípeni ani sáti, aniž kořene pouští do země pařez jejich. Nebo jakž jen zavane na ně, hned usychají, a vicher jako plevu zanáší je. ²⁵ K komu tedy připodobníte mne, abych podobný byl jemu, praví Svätý? ²⁶ Pozdvihněte žhuru očí svých, a vizte, kdo to stvořil? Kdo vyvedl v počtu vojsko jejich, a všeho toho zejména povolává? Vedle množství síly a veliké moci ani jedno z nich nehyně. ²⁷ Pročež tedy říkáš, Jákobe, a mluvíš, Izraeli: Skrytať jest cesta má před Hospodinem, a pře má před Boha mého nepřichází? ²⁸ Zdaliž nevíš, zdaž jsi neslychal, že Bůh věčný Hospodin, kterýž stvořil končiny země, neustává ani zemdlívá, a že vystižena býti nemůže moudrost jeho? ²⁹ On dává ustalému sílu, a tomu, ješto žádné síly nemá, moci hojně udílí. ³⁰ Ustává a umdlévá mládež, a mládenci těžce klesají, ³¹ Ale ti, jenž očekávají na Hospodina, nabývají nové síly. Vznášejí se peřím jako orlice; běží, a však neumdlévají, chodí, a neustávají.

41 Umlknetež přede mnou ostrovové, a národové nechať se ssilí, nechať přistoupí, a tu at mluví. Přístupmež spolu k soudu. ² Kdo vzbudil od východu spravedlivého, aby ho následoval? Kdo jemu podmanil národy, a způsobil, aby nad králi panoval, vydav je jako prach mečí jeho, a jako plevy rozptýlené lučisti jeho? ³ Sháněje se s nimi, prošel pokojně cestou, po níž nohama svýma nechodíval. ⁴ Kdo to spravil a učinil, povoláváje rodin od počátku? Já Hospodin, první i poslední, já sám. ⁵ Viděli ostrovové, a ulekli se, končiny země předěsily se, shromáždili se a sešli. ⁶ Jeden druhému pomáhal, a bratru svému říkal: Posilň se. ⁷ A tak posilňoval tesář zlatníka, vyhlazujícího kladivo tlúčením na nákovadlí, říkáje: K sletování toto dobré jest. I utvrdil to hřebíky, aby se nepohnulo. ⁸ Ale ty, Izraeli služebníče můj, ty Jákobe, kteréhož jsem vyvolil, símě Abrahama, přítele mého, ⁹ Ty, kteréhož jsem vychvátil od končin země, nýbrž pomínuv přednějších jejich, povolal jsem tě, řka tobě: Služebník můj jsi, vyvolil jsem tě, aniž jsem zavrhl tebe. ¹⁰ Nebojž se, nebo jsem já s tebou; nestrachujž se, nebo já jsem Bůh tvůj. Posilním tě, a pomáhati budu tobě, a podpírati tě budu pravici spravedlnosti své. ¹¹ Aj, zastydí se, a zahanbeni budou všickni, kteříž se zlobí proti tobě; v nic obráčení budou, a zahynou ti, kteříž tobě odporují. ¹² Hledal-li bys jich, nenalezneš jich. Ti, kteříž se s tebou nesnadní, v nic obráčení budou, a na nic přijdou ti, jenž s tebou válčí. ¹³ Nebo já, Hospodin Bůh tvůj, ujal jsem tě za tvou pravici, a pravímť:

40:22 Nad okršlkem země. V době, kdy mezi vědci panoval konsensus (všeobecně uznávané přesvědčení), že Země je plochá, Kryštof Kolumbus zapsal do svého deníku, že k plavbě do Nového světa ho vedla víra v Písmo: „Byl to Pán, kdo mi to vložil do mysli. Cítil jsem na sobě Jeho ruku... není pochyb, že inspirace pocházela od Ducha Svatého, protože mě utěšoval paprsky svého úžasného osvětlení z Písma Svatého.“

Kobylky. Obyvatel země je nepřeborné množství. Před Božím zrakem jsme nicotní a v jistém smyslu bezvýznamní. Není možné, abychom se mu jakkoliv vyrovnali. V návaznosti na Nu 13:33 se ukazuje, jak je důležité upírat zrak správným směrem (Žd 3:1). Jestli jsme jako kobylky, jsme takoví ve srovnání s Hospodinem. I kdyby se nám zdálo, že jsme podobně bezvýznamní ve srovnání s jinými lidmi, nesmí nás od následování dokonavatele naší víry (Žd 12:2) to odradit.

Neboj se, já tobě pomáhati budu. ¹⁴ Neboj se, červíčku Jákobův, hrstko Izraelova, já spomáhati budu tobě, praví Hospodin, a vykupitel tvůj, Svatý Izraelský. ¹⁵ Aj, učinil jsem tě jako smyk i s zuby novými po obou stranách; pomlátíš hory, a zetřeš je, a s pahrbky jako s plevami naložíš. ¹⁶ Převěješ je, v tom je vítr zachvátí, a vicher rozptýlí, ty pak plésati budeš v Hospodinů, v Svatém Izraelském chlubití se budeš. ¹⁷ Chudé a nuzné, kteříž hledají vody, an jí není, jejichž jazyk žízni prahne, já Hospodin vyslyším, já Bůh Izraelský neopustím jich. ¹⁸ Vyvedu na vysokých místech řeky, a u prostřed rovin studnice; obrátím poušť v jezero vod, a zemi vyprahlou v prameny vod. ¹⁹ Nasadím na poušti cedrů, výborných cedrů, myrtoví, a olivoví; vysadím poušť jedlovím, jilmem, též i pušpanem, ²⁰ Aby viděli, a poznali, a rozvažující, srozuměli, že to ruka Hospodinova učinila, a Svatý Izraelský že to stvořil. ²¹ Vedte při svou, praví Hospodin, ukažte mocné důvody své, dí král Jákobův. ²² Nechat přistoupí, a nechť nám oznámí to, což se státi má. Věci prvé stalé oznamte, abychom povážili v srdci svém, a poznali cíl jejich, aneb aspoň co jest budoucího, povězte nám. ²³ Oznamte, co se budoucně státi má, a poznáme, že bohové jste. Pakli, učíte něco dobrého neb zlého, abychom se děšili, když bychom to viděli spolu. ²⁴ Aj, vy naprosto nic nejste, a dílo vaše tolikéž nic není; protož ohavnýť jest, kdo vás zvoluje. ²⁵ Vzbudím od půlnoci, ten přitáhne, od východu slunce, ten svolá ve jménu mém, a oboří se na knížata jako na bláto, a pošlapá je jako hrnčír hlinu. ²⁶ Kdo oznámí od počátku, abychom věděli, aneb od starodávna, abychom řekli: Práv jest? Naprosto žádného není, kdo by oznámil, aniž jest kdo, ješto by se dal slyšeti, aneb ješto by slyšel řeči vaše. ²⁷ Já jsem první, kterýž Sionu předpovídám: Aj, aj, teď jsou; a Jeruzalému: Zvěstovatele potěšených věcí dám. ²⁸ Nebo vidím, že není žádného, není žádného mezi nimi rozumného; ač se jich otazují, však neodpovídají slova. ²⁹ Aj, všickni ti jsou marnost, za nic nestojí dílo jejich, vítr a daremní věc jsou slitiny jejich.

42 Aj, služebník můj, na kteréhož se zpodepru, vyvolený můj, jehož libuje duše má. Ducha svého dám jemu, onť soud národům vynášeti bude. ² Nebude křičeti, ani se vyvyšovati, ani slyšán bude vně hlas jeho. ³ Třtiny nalomené nedolomí, a lnu kouřícího se neuhasí, ale soud podle pravdy vynášeti bude. ⁴ Nebude neochotný, ani přísný, dokudž soudu na zemi nevykoná, a učení jeho ostrovové očekávají budou. ⁵ Tak praví Bůh silný Hospodin, kterýž stvořil nebesa, a roztáhl je, kterýž rozšířil zemi, i to, což z ní pochází, kterýž dává dýchání lidu na ní, a ducha těm, jenž chodí po ní. ⁶ Já Hospodin povolal jsem tě v spravedlnosti, a ujal jsem tě za ruku tvou; protož ostríhati tě budu, a dám tě v smlouvu lidu, a za světlo národům, ⁷ Abyš otvíral oči slepé, a vyvodil z žaláře vězně, a z vězení ty, kteříž sedí ve tmách. ⁸ Já jsem Hospodin, toť jest jméno mé, a slávy své jinému nedám, ani chvály své rytinám. ⁹ Aj, prvnější věci přišly, a i nové předpovídaje, dříve než se začnou, dám o nich slyšeti vám. ¹⁰ Zpívejte Hospodinů píseň novou, chvála jeho jest od končin země, kteříž se plavíte po moři, i všecko, což v něm jest, ostrovové i obyvatelé jejich. ¹¹ Pozdvihněte hlasu pustiny i města její, i vsí, v nichž bydlí Cedar, prokřikujte obyvatelé skal, s vrchu hor volejte. ¹² Vzdejte slávu Hospodinů, a chválu jeho na ostrovích zvěstujte. ¹³ Hospodin jako silný rek vyjde, jako muž válečný rozhorlí se, troubiti, anobřz i prokřikovati bude, a proti nepřítelům svým zmužile sobě počínati, řka: ¹⁴ Mlčel jsem dosti dlouho, činil jsem se neslyše, zdržoval jsem se, ale již jako pracující ku porodu křičeti budu, pohubím a sehlám vše pojednou. ¹⁵ V pustinu obrátím hory i pahrbky, a všelikou bylinu jejich usuším, a obrátím řeky v ostrovy, a jezera vysuším. ¹⁶ I povedu slepé po cestě, kteréž neznali, a po stezkách, kterýchž neuměli, provedu je; obrátím před nimi tmu v světlo, a co nerovného, v rovinu. Toť jest, což jim učiním, a neopustím jich. ¹⁷ Obrátí se zpět, zahanbení budou ti, kteříž doufají v rytinu, kteříž říkají slitinám: Vy jste bohové naši. ¹⁸ Ó hluší, slyštež, a vy slepí, prohlédněte, abyste viděli. ¹⁹ Kdo jest to slepý, jediný služebník můj? A hluchý, než posel můj, kteréhož posílám? Kdo slepý tak jako dokonalý? Slepý, pravím, jako služebník Hospodinův? ²⁰ Hledě na mnohé věci, však nesrozumívá; otevřené maje uši, však neslyší. ²¹ Mělt jest Hospodin líbost v něm pro spravedlnost svou, zvelebil jej zákonem, a slavného učinil. ²² Že pak lid tento obloupený jest a potlačený, jehožto mládence, což jich kolí, jímají a do žalářů skrývají, že jsou dáni v loupež, aniž jest, kdo by je vytrhl, v rozchvátání, aniž jest, kdo by řekl: Navrať zase, ²³ Kdo z vás ušima pozoruje toho, srozumívá tomu, aby se bedlivěji chtěl míti napotom? ²⁴ Kdo vydal v potlačení Jákoba, a Izraele loupežníkům? Zдали ne Hospodin, proti němuž jsme zhřešili? Nebo nechtěli po cestách jeho choditi, aniž poslouchali zákona jeho. ²⁵ A protož vytil na něj s prchlivostí hněv svůj, a násilně boje, a zapálil jej vůkol, a však nepoznal toho. Zapálil jej, pravím, a však nepřipustil toho k srdci.

42:1 Jehož libuje duše má. Echo těchto slov slyšíme při Ježíšově křtu (Lk 3:22), čímž NZ ukazuje, že Ježíš je naplněním sz nadějí a očekávání. Idiomatická fráze (má Bůh „duší“?) by se dala přeložit

jako „v němž má vůle dochází dochází naplnění“.

Ducha svého dám jemu. Toto slovo došlo svého naplnění na Kristu, když na něho sestoupil Duch Svatý při jeho křtu (Lk 3:22).

43 Ale nyní takto praví Hospodin stvořitel tvůj, ó Jákobe, a učitel tvůj, ó Izraeli: Neboj se, nebo vykoupil jsem tě, a povolal jsem tě jménem tvým. Můj jsi ty. ²Když půjdeš přes vody, s tebou budu, pakli přes řeky, nepřikvačí tě; půjdeš-li přes oheň, nespálíš se, aniž plamen chytí se tebe. ³Nebo já Hospodin Bůh tvůj, Svätý Izraelský, jsem spasitel tvůj. Dal jsem na výplatu za tebe Egypt, zemi Mouřenínskou a Sábú místo tebe. ⁴Hned jakž jsi drahým učiněn před očima máma, zveleben jsi, a já jsem tě miloval; protož dal jsem lidi za tebe, a národy za život tvůj. ⁵Nebojž se, nebo já s tebou jsem. Od východu zase přivedu símě tvé, a od západu shromáždím tě. ⁶Dím půlnoční straně: Navrať, a polední: Nezbraňuj. Přived' zase syny mé zdaleka, a dcery mé od končin země, ⁷Každého toho, jenž se nazývá jménem mým, a kteréhož jsem k slávě své stvořil, ježž jsem sformoval, a kteréhož jsem učinil. ⁸Vyved' lid slepý, kterýž již má oči, a hluché, kteříž již mají uši. ⁹Všickni národové nechať se spolu shromáždí, a sberou se lidé. Kdo jest mezi nimi, ješto by to zvěstoval, a to, což se předně státi má, aby oznámil nám? Necht' vystaví svědky své, a spravedliví budou, aneb ať slyší, a řeknou: Pravdať jest. ¹⁰Vy svědkové moji jste, praví Hospodin, a služebník můj, kteréhož jsem vyvolil, tak že můžete věděti, a mně věřiti, i rozuměti, že já jsem, a že přede mnou nebyl sformován Bůh silný, aniž po mně bude. ¹¹Já, já jsem Hospodin, a žádného není kromě mne spasitele. ¹²Já oznamuji, i vysvobozuji, jakž předpovídám, a ne někdo mezi vámi z cizích bohů, a vy mi toho svědkové jste, praví Hospodin, že já Bůh silný jsem. ¹³Ještě prvé nežli den byl, já jsem, a není žádného, kdož by vytrhl z ruky mé. Když co dělám, kdo ji odvrátí? ¹⁴Takto praví Hospodin vykupitel váš, Svätý Izraelský: Pro vás posli do Babylona, a sházím závory všecky, i Kaldejské s lodimi veselými jejich. ¹⁵Já jsem Hospodin svätý váš, stvořitel Izraele, král váš. ¹⁶Takto praví Hospodin, kterýž způsobuje na moři cestu, a na prudkých vodách stezku, ¹⁷Kterýž vyvodí vozy a koně, vojsko i sílu, činí, že v náhle padají, až i povstati nemohou, hasnou, jako knot hasne: ¹⁸Nezpomínejte na první věci, a na starodávni se neohlédejte. ¹⁹Aj, já učiním věc novou, a tudíž se zjeví. Zdalíž o tom nevíte? Nadto způsobím na poušti cestu, a na pustinách řeky. ²⁰I slaviti mne bude zvěř polní, drakové i sovy, že jsem vyvedl na poušti vody a řeky na pustinách, abych dal nápoj lidu svému, vyvolenému svému. ²¹Lid, kterýž nastrojím sobě, chválu mou vypravovati bude, ²²Poněvaď jsi mne nevzýval, ó Jákobe, nýbrž stesklot se se mnou, ó Izraeli. ²³Nepřivedl jsi mi hovádka k zápalům svým, a obětmi svými neuctils mne; nenutil jsem tě, abys mi sloužil obětmi suchými, aniž jsem tě tím obtěžoval, abys mi kadil. ²⁴Nekoupil jsi mi za peníze vonných věcí, ani tukem obětí svých zavalil jsi mne, ale zaměstknal jsi mne hříchy svými, a obtížils mne nepravostmi svými. ²⁵Já, já sám shlazuji přestoupení tvá pro sebe, a na hříchy tvé nezpomínám. ²⁶Přived' mi ku paměti, sudme se spolu; oznam ty, podlé čeho bys mohl spravedliv býti. ²⁷Otec tvůj první zhřešil, a učitelé tvoji přestoupili proti mně. ²⁸A protož smeci knížata z míst svätých, a vydám v prokletí Jákoba, a Izraele v pohanění.

44 A však nyní slyš, Jákobe, služebniče můj, a Izraeli, kteréhož jsem vyvolil. ²Toto dí Hospodin, kterýž tě učinil, a sformoval hned od života matky, a spomáhá tobě: Neboj se, služebniče můj, Jákobe, a upřímný, kteréhož jsem vyvolil. ³Nebo vyleji vody na žiznivého, a potoky na vyprahlost; vyleji Ducha svého na símě tvé, a požehnání své na potomky tvé. ⁴I porostou jako mezi bylinami, jako vrbí vedlé tekutých vod. ⁵Tento dí: Hospodinův já jsem, a onen nazůve se jménem Jákobovým, a jiný zapíše se rukou svou Hospodinu, a jménem Izraelským jmenovati se bude. ⁶Takto praví Hospodin, král Izraelův a vykupitel jeho, Hospodin zástupů: Já jsem první, a já poslední, a kromě mne není žádného Boha. ⁷Nebo kdo tak jako já ohlašuje a oznamuje to, aneb spořádá mi to hned od toho času, jakž jsem rozsadil lidi na světě? A kdo to, což přijíti má, oznámí jim mohou? ⁸Nebojtež se, ani lekejte. Zdali hned zdávna nepověděl jsem tobě a neoznámil, čehož vy sami mně svědkové jste? Zdalíž jest Bůh kromě mne? Neníť jistě žádné skály, jáť o žádné nevím. ⁹Ti, kteříž formují rytiny, všickni nic nejsou; tolikéž ty milostné jejich nic neprosívají. Čehož ony sobě samy svědectvím jsou; nic nevidí, aniž čeho znají, aby se styděti mohly. ¹⁰Kdo formuje Boha silného a rytinu slévá, k ničemu se to nehodí. ¹¹Aj, všickni, i ti, kteříž se k němu přiúčastňují, zahanbeni budou, ovšem řemeslníci ti nad jiné lidi; byť se pak všickni shromáždili a postavili, strašiti se musejí, a spolu zahanbeni budou. ¹²Kovář pochyť železo, dělá při uhlí, a kladivy formuje modlu. Když ji dělá vši silou svou, ještě k tomu lační až do zemdení, aniž se vody napije, až i ustává. ¹³Tesař roztáhna šňůru, znamená ji hrudkou, spravuje ji úhelnicemi, a kružidlem rozměřuje ji, až ji udělá tvárnost muže mající a podobnost krásy člověka, aby seděla doma. ¹⁴Nasekaje sobě cedrů, vezme také cypřiš a dub aneb to, kteréž jest nejcelistvější mezi dřívím lesním; i javor štěpuje, a dešť jej k zrostu přivozuje. ¹⁵I bývá člověku k topení; nebo vezma z něho, zhřívá se. Rozněcuje také oheň, aby napekl chleba. Mimo to udělá sobě boha, a klaní se jemu; udělá z něho rytinu, a kleká před ní. ¹⁶Částku jeho pálí ohněm, při druhé částce jeho maso jí, peče pečení, a nasycen bývá. Zhřívá se také, a říká: Aha, zhřel jsem se, viděl jsem oheň. ¹⁷Z ostatku pak jeho udělá boha, rytinu svou, před níž kleká, a klaní se, a modlí se

jí, řka: Vysvobod mne, nebo Bůh silný můj jsi. ¹⁸ Neznají ani soudí, proto že zaslepil oči jejich, aby neviděli, a srdce jejich, aby nerozuměli. ¹⁹ Aniž považují toho v srdci svém. Není umění, není rozumu, aby kdo řekl: Díl z něho spálil jsem ohněm, a při uhlí jeho napekl jsem chleba, pekl jsem maso, a jedl jsem, a mám z ostatku jeho ohavnost udělati, a před špalkem dřevěným klekatí? ²⁰ Popel se pase takový, srdce svedené skloňuje jej, aby nemohl osvoboditi duše své, ani říci: Není-liž omylu v předsevzetí mém? ²¹ Pamatujž na to, Jákože a Izraeli, proto že jsi ty služebník můj. Já jsem tě sformoval, služebník můj jsi, Izraeli, nebudeš u mne v zapomenutí. ²² Zahladím jako hustý oblak přestoupení tvá, a jako mrákotu hříchy tvé; navratíš se ke mně, nebo jsem tě vykoupil. ²³ Prozpěvujte nebesa, nebo Hospodin to učinil; zvučte nížiny země, zvučně prozpěvujte hory, les i všeliké dříví v něm, nebo vykoupil Hospodin Jákože, a v Izraeli sebe oslavil. ²⁴ Takto praví Hospodin vykupitel tvůj, a ten, kterýž tě sformoval hned od života matky: Já Hospodin činím všechno, roztahuji nebesa sám, rozprostírám zemi mocí svou. ²⁵ Rozptyluji znamení lhářů, a z hadačů bláznů dělám; obracím moudré nazpět, a umění jejich v bláznovství. ²⁶ Potvrzuji slova služebníka svého, a radu poslušných vykonávám. Kterýž díím o Jeruzalému: Bydleno bude v něm, a o městech Judských: Vystavena budou, nebo pustiny jejich vzdělám. ²⁷ Kterýž díím hlubíně: Vyschni, nebo potoky tvé vysuším. ²⁸ Kterýž díím o Cýrovi: Pastýř můj, nebo všelikou vůli mou vykoná, a řekne Jeruzalému: Zase vystaven buď, a chrámu: Založen buď.

Cýros je můj pastýř

Prorok Izaiáš žil v osmém století před Kristem, k babylónskému zajetí došlo v šestém. Teologové, kteří vycházejí z naturalistických presupozic (zázraky včetně prediktivních proroctví nejsou možné), aby ve svých metodách vypadali „vědeckí“, trvají na tom, že Izaiáš nemohl znát jméno perského krále Cýra dvě století předtím, než se narodil, ani to, že Cýr ukončí babylónské zajetí, pustí zajatce domů a ještě zafinancuje rekonstrukci Jeruzaléma a chrámu.

Na základě svých naturalistických presupozic (nikoliv na základě textu) pak tvrdí, že kapitoly se jménem Cýr (a ty, které na ně navazují) musel napsat někdo v šestém století, a to ještě až poté, co k popisovanému událostem došlo. Tomuto neznámému, smyšlenému autoru pak říkají Deutero Izaiáš – druhý Izaiáš. Jeho existence nikdy nebyla dokázána. Platí však zásada, že skeptikové se nikdy neshodnou v tom, jakým způsobem Bibli nejlépe zpochybnit, a proto ani kritikové Izaiáše nejsou jednotní; někteří tvrdí, že existuje dokonce i třetí Izaiáš – Trito Izaiáš, rovněž hypotetický, ve skutečnosti nikdy neexistující. Kritikové se neshodnou, kde by měl končit Deutero Izaiáš a začínat Trito Izaiáš. Jako kdyby pravda byla cokoliv, co si kdo vymyslí.

V textech, které údajně pocházejí z per Deutero a Trito Izaiáše, však nikde nenajdeme textový důkaz o původu ze šestého století př.Kr. Není tam žádné určení data typu *V prvním roce vlády perského krále Cýra stalo se ke mně slovo Hospodino...*, jak bychom od textového důkazu očekávali.

Tabulka **Jednota Izaiášova textu** na str. 416 ukazuje, jak Nový Zákon svědčí o jednotě Izaiášovy knihy. První sloupec tabulky je novozákonní pasáž, která cituje z knihy proroka Izaiáše; druhý

sloupec uvádí uvozující formuli citace; třetí sloupec odkazuje na pasáž, citovanou z Izaiáše a čtvrtý naznačuje údajný zdroj citace římskými číslicemi: I znamená původního Izaiáše, II Deutero Izaiáše a III Trito Izaiáše.

Zpochybnit jednotu Izaiáše znamená zároveň podrýt itengritu Nového Zákona.

Není bez zajímavosti, že uvedené pasáže ze **Sk 8** jsou naplněním **Iz 56:3–7**, **III. Ř 9** a **10** obsahuje mnoho narážek na Izaiáše a jejich jazyk je echo jazyka Izaiášova.

Všeobecně uznávaný historik Josefus Flavius zmiňuje edikt krále Cýra (částečně citovaný též ve **2Pa 36:22–23** a **Ezd 1:1–4**). Podle Flavia je text **Iz 44** a **45** autentický; Cýrovi horlivou snahu udělat Židům pomýšlení způsobil právě ten neuvěřitelný zázrak, že se dočetl své jméno ve svitku více jak dvě stě let starém.

V prvním roce Cýrovy vlády, což byl sedmdesátý rok od židovské migrace do Babylóna, se Bůh slitoval nad zajatým lidem. Prorok Jeremiáš předpověděl, že poté, co budou v zajetí sedmdesát let, budou obnoveni v zemi svých otců a znovu vybudují chrám. Bůh přiměl Cýra napsat po celé Asii: „Tak praví král Cýros: Od chvíle, kdy mě Nejvyšší Bůh učinil králem celého obydleného světa, jsem přesvědčen, že On je ten Bůh, jehož uctívají Izraelité. On předpověděl mé jméno skrze proroky, jakož i to, že já mám zbudovat jeho chrám v Jeruzalémě.“

Cýros to věděl z četby Izajášova proroctví, vyřčeného o 210 let dříve. Užasl nad božskou mocí a byl veden touhou naplnit, co bylo napsáno. Cýros shromáždil nejvýznamnější Židy v Babylóně a řekl jim, že jim dovolí navrátit se do jejich rodné země a obnovit Jeruzalém a chrám.

Josefus Flavius: Židovské starožitnosti II:I

45 Takto praví Hospodin pomazanému svému Cýrovi, jehož pravici zmocním, a národy před ním porazím, a bedra králů rozpáší, a zotvírám před ním vrata, a brány nebudou zavírány: ²Já před tebou půjdu, a cesty křivé zpřímím, vrata měděná potru, a závory železné posekám. ³A dám tobě poklady skryté, a klénoty schované, abys poznal, že já jsem Hospodin Bůh Izraelský, kterýž tě ze jména volám. ⁴Pro služebníka svého Jákoba a Izraele vyvoleného svého jmenoval jsem tě jménem tvým, i přijmím tvým, ačkoli mne neznáš. ⁵Já jsem Hospodin, a není žádného více, kromě mne není žádného Boha. Přepásal jsem tě, ačkoli mne neznáš, ⁶Aby poznali od východu slunce i od západu, že není žádného kromě mne. Ját jsem Hospodin, a není, žádného více. ⁷Kterýž formuji světlo, a tvořím tmu, působím pokoj, a tvořím zlé, já Hospodin činím to všechno. ⁸Rosu dejte nebesa s hůry, a nejvyšší oblakové dštěte spravedlnost; otevři se země, a ať vzejde spasení, a spravedlnost ať spolu vykvete. Já Hospodin způsobím to. ⁹Běda tomu, kdož se v odpory dává s tím, jenž jej sformoval, jsa stěp jako jiné stěpiny hliněné. Zdalíž dí hlina hrncíři svému: Což děláš? Dílo tvé zajisté ničemné jest. ¹⁰Běda tomu, kterýž říká otci: Co zplodíš? A ženě: Co porodíš? ¹¹Takto praví Hospodin, Svatý Izraelský, a kterýž jej sformoval: Budoucí-liž věci na mně vyzvídati chcete, o synech mých a díle rukou mých mně vyměřovati? ¹²Já jsem učinil zemi, a člověka na ní stvořil; já jsem, jehož ruce roztáhly nebesa, a všemu vojsku jejich rozkazuji. ¹³Já vzbudím jej v spravedlnosti, a všechny cesty jeho zpřímím. Onť vzdělá město mé, a zajaté mé propustí, ne ze mzdy, ani pro dar, praví Hospodin zástupů. ¹⁴Takto praví Hospodin: Práce Egyptská, a kupectví Mouřenínská, a Sabejští, muži veliké postavy, k tobě přijdou, a tvoji budou. Za tebou se poberou, v poutech půjdou, tobě se klaněti, a tobě se kořiti budou, říkajíce: Toliko u tebe jest Bůh silný, a není žádného více kromě toho Boha. ¹⁵(Jistě ty jsi Bůh silný, skrývající se, Bůh Izraelský, spasitel.) ¹⁶Všickni onino se zastydí, a zahanbeni budou, spolu odejdou s hanbou činitelé obrazů; ¹⁷Ale Izrael spasen bude skrze Hospodina spasením věčným. Nebudete zahanbeni, ani v lehkost uvedeni na věky věků. ¹⁸Nebo tak praví Hospodin stvořitel nebes, (ten Bůh, kterýž sformoval zemi a učinil ji, kterýž utvrdil ji, ne na prázdno stvořil ji, k bydlení sformoval ji): Já jsem Hospodin, a není žádného více. ¹⁹Nemluvím tajně v místě zemském tmavém, neříkám semení Jákobovu nadarmo: Hledejte mne. Já Hospodin mluvím spravedlnost, a zvěstuji věci pravé. ²⁰Shromazďte se a přidejte, přiblížte se spolu vy, kteříž jste pozůstali mezi pohany. Nic neznají ti, kteříž se s dřevem rytiny své nosí; nebo se modlí bohu, kterýž nemůže vysvoboditi. ²¹Oznamte a přiveďte i jiné, a nechať spolu v radu vejdu, a ukáží, kdo to od starodávna předpověděl, a hned zdávna oznámil? Zdali ne já Hospodin? Neboť není žádného jiného Boha kromě mne, není Boha silného, spravedlivého, a spasitele žádného kromě mne. ²²Obraťtež zřetel ke mně, abyste spaseny byly všechny končiny země; nebo já jsem Bůh

Jednota Izaiášova textu

Nz pasáž	Způsob uvození citace	Citovaná pasáž	Údajný Izajáš
Mt 3:3	předpověděný od Izaiáše proroka	40:3	II
Mt 8:17	povědění skrze Izaiáše proroka	53:4	II (III)
Mt 12:17	povědění skrze Izaiáše proroka	42:1	II
Mt 13:14	proroctví Izaiáše	6:9–10	I
Mt 15:7	prorokoval Izaiáš o vás	29:13	I
Mk 1:2	psáno jest v prorocích	40:3	II
Mk 7:6	prorokoval Izaiáš	29:13	I
Lk 3:4	v knihách proroctví Izaiáše proroka	40:3–5	II
Lk 4:17	knihá Izaiáše proroka	61:1–2	III
Jn 1:23	pověděl Izaiáš prorok	40:3	II
Jn 12:38	řeč Izaiáše proroka	53:1	II (III)
Jn 12:39	opět Izaiáš řekl	6:9–10	I
Jn 12:41	To pověděl Izaiáš ... viděl ... mluvil	53:1; 6:9–10	II, I
Sk 8:28	četl Izaiáše proroka	53:7–8	II (III)
Sk 8:30	čte Izaiáše proroka	53:7–8	II (III)
Sk 8:32	Místo pak toho písma, kteréž četl	53:7–8	II (III)
Sk 28:25	Duch svatý skrze proroka Izaiáše mluvil	6:9–10	I
Ř 9:27	Izaiáš pak volá	10:22–23	I
Ř 9:29	jakož prvé pověděl Izaiáš	1:9	I
Ř 10:16	Izaiáš praví	53:1	II (III)
Ř 10:20	Izaiáš směle dí	65:1	III

silný, a není žádného více.²³ Skrze sebe přísáhl jsem, vyšlo z úst mých slovo spravedlnosti, kteréž nepůjde na zpět: Že se mně skláněti bude všeliké koleno, a přísahati každý jazyk,²⁴ Říkaje: Toliko v Hospodinu mám všelijakou spravedlnost a sílu, a až k samému přijde; ale zahanbeni budou všickni, kteříž se koli zlobí proti němu.²⁵ V Hospodinu ospravedlnění budou, a chlubití se všecko símě Izraelovo.

46 Klesl Běl, padl Nébo, modly jejich octnou se na hovadech a na dobytku. Tím zajisté, což vy nosíváte, budou náramně obtížena až do ustání.² Klesly, padly spolu, aniž budou moci retovati břemene, nýbrž i oni sami v zajetí odejdou.³ Slyšte mne, dome Jákobův, a všickni ostatkové domu Izraelova, kteréž pěstují hned od života, kteréž nosím hned od narození:⁴ Až i do starosti já sám, nýbrž až do šedin já ponesu; já jsem vás učinil, a já nositi budu, já, pravím, ponesu a vysvobodím.⁵ K komu mne připodobníte a přirovnáte, aneb podobna učiníte, abychom sobě podobní byli?⁶ Ti, kteříž marně vynakládají zlato z měšce, a stříbro na vážkách váží, najímají ze mzdy zlatníka, aby udělal z něho boha, před nímž padají a sklánějí se.⁷ Nosí jej na rameni, pěstují se s ním, a stavějí ho na místě jeho, i stojí, z místa svého se nehýbaje. Volá-li kdo k němu, neozývá se, aniž jej z úzkosti jeho vysvobozuje.⁸ Pamatujtež na to, a zastyďte se; připusťte to, ó zpronevěřilí, k srdci.⁹ Rozpomeňte se na první věci od věků stalé, nebo já jsem Bůh silný, a není žádného více Boha, aniž jest mně podobného.¹⁰ Kterýž oznamují při počátku dokonání, a hned zdaleka to, což se ještě nestalo; řeknu-li co, rada má se koná, a vše, což mi se líbí, činím.¹¹ Kterýž zavolám od východu ptáka, z země daleké toho, kterýž by vykonal uložení mé. Řekl jsem, a dovedu toho, umínil jsem, a vykonám to.¹² Slyšte mne, vy urputného srdce, kteříž jste dalecí od spravedlnosti.¹³ Jáť způsobím, aby se přiblížila spravedlnost má. Nebudeť prodlévati, aniž spasení mé bude meškati; nebo složím v Sionu spasení, a v Izraeli slávu svou.

47 Sstup a sed' v prachu, panno dcero Babylonská, sed' na zemi, a ne na trůnu, dcero Kaldejská; nebo nebudou tě více nazývati milostnou a rozkošnou.² Chyť se žernovu, a mel mouku; odkrej kadeře své, obnaž nohy, odkrej hnáty, břed' přes řeky.³ Odkryta bude hanba tvá, a ukáže se mrzkost tvá. Mstítí budu, a nedám sobě žádnému překaziti,⁴ Praví vykupitel náš, jehož jméno jest Hospodin zástupů, Svatý Izraelský.⁵ Sediž mlče, a vejdi do tmy, dcero Kaldejská; nebo nebudou tě více nazývati paní království.⁶ Rozhněval jsem se na lid svůj, v lehkost jsem uvedl dědictví své, a vydal jsem je v ruku tvou, a neprokázalas k nim milosrdenství. Starce jsi obtížila velmi jhem svým,⁷ A říkalas: Na věky budu paní, a nikdy jsi nesložila těch věcí v srdci svém, aniž jsi pamatovala na cíl jeho.⁸ Protož nyní slyšíš toto, ó rozkošná, (kteráž sedíš bezpečně, a říkáš v srdci svém: Já jsem, a není kromě mne žádné; nebuduť vdovou, aniž zvím o sirobě),⁹ Že obě to přijde na tě pojednou dne jednoho, i siroba i vdovství. Všecko zúplna přijde na tě, i na množství kouzlů tvých, a na velikou moc čarů tvých.¹⁰ Nebo doufáš v zlost svou, a říkáš: Žádný mne nevidí. Moudrost tvá a umění tvé, to tě převrátilo, abys říkala v srdci svém: Já jsem, a není kromě mne žádné.¹¹ A protož přijde na tě zlé, jehož východu neznáš, a připadne na tě bída, kteréž nebudeš moci se odžehnati, a přijde na tě pojednou hrozné zpuštění, než zviš.¹² Postav se nyní s čáry svými, a s množstvím kouzlů svých, jimiž jsi se zaměstnávala od mladosti své, budeš-li moci co prospěti, aneb snad zmocniti se.¹³ Ustáváš s množstvím rad svých. Nechať se nyní postaví hvězdáři, kteříž spatřují hvězdy, a oznamují na každý měsíc, a vysvobodí tě z toho, což přijíti má na tě.¹⁴ Aj, jako pleva jsou, oheň popálí je, nevychvátí ani sami sebe z prudkosti plamene; žádného uhlí nezůstane k zhřívání se, ani ohně, aby se mohlo poseděti u něho.¹⁵ Takt se stane i kupcům tvým, jimiž jsi se zaměstnávala od mladosti své. Jeden každý svou stranou půjde, aniž bude, kdo by tě vysvobodil.

48 Slyštež to, dome Jákobův, kteříž se nazýváte jménem Izraelovým, a z vod Judových jste posli, kteříž přísaháte ve jménu Hospodinovu, a Boha Izraelského připomínáte, však ne v pravdě, ani v spravedlnosti,² Ačkoli od města svatého se jmenujete, a na Boha Izraelského, jehož jméno jest Hospodin zástupů, zpoléháte.³ Předešlé věci zdávna jsem oznamoval, a což vyšlo z úst mých, i což jsem ohlašoval, brzce jsem činíval, a stávalo se.⁴ Věděl jsem, že jsi zatvrdilý, a houžev železná šíje tvá, a čelo tvé ocelivé.⁵ A protož jsem oznamoval z dávna, prvé než přicházelo, ohlašovalť jsem, abys neříkal: Modla má učinila ty věci, a rytina má neb slitina má přikázala to.⁶ Slýchals o tom, pohleď na to na všecko, vy pak, nebudete-liž toho oznamovati? Již nyní ohlašujíť nové a tajné věci, o nichž jsi ty nic nevěděl.⁷ Nyní stvořeny jsou, a ne předešlého času, o nichž jsi před tímto dnem nic neslyšel, abys neřekl: Aj, věděl jsem o tom.⁸ Anobř aniž jsi slyšel, ani věděl, aniž se to tehdaž doneslo ucha tvého; nebo jsem věděl, že sobě velmi nevázně počínati budeš, a že jsi převrácenec hned od života matky.⁹ Pro jméno své poshovím s prchlivostí svou, a pro chválu svou poukrotím hněvu proti tobě, abych tě nevyplnil.¹⁰ Aj, přepálím tě, ačkoli ne jako stříbro, přeberu tě v peci ssoužení.¹¹ Pro sebe, pro sebe učiním to. Nebo jakž by mohlo v lehkost vydáno býti? Slávy své zajisté jinému nedám.¹² Slyš mne, Jákože a Izraeli, povolany můj: Já jsem, já první, já jsem i poslední.¹³ Má zajisté ruka založila zemi,

a pravice má dlaní rozměřila nebesa; povolal jsem jich, a hned se postavily.¹⁴ Shromážďte se vy všickni, a slyšte. Kdo z nich oznámil tyto věci: Hospodin miluje jej, onť vykoná vůli jeho proti Babylonu, a rámě jeho proti Kaldejským?¹⁵ Já, já mluvil jsem, protože povolám ho; přivedu jej, a šťastnou bude míti cestu svou.¹⁶ Přistupte ke mně, slyšte to: Nemluvíval jsem z počátku v skrytě; od toho času, v kterémž se to dálo, přítomen jsem byl. A nyní Panovník Hospodin poslal mne a duch jeho.¹⁷ Toto praví Hospodin vykupitel tvůj, Svatý Izraelský: Já Hospodin Bůh tvůj učím tě, abys prospěch bral, a vodím tě po cestě, po kteréž bys chodil.¹⁸ Ó kdybys byl šetřil příkázání mých, bylť by jako potok pokoj tvůj, a spravedlnost tvá jako vlny mořské.¹⁹ A bylo by jako pisku semene tvého, a plodu života tvého jako šterku jeho, aniž by vyřato, ani vyhlazeno bylo jméno jeho před obličejem mým.²⁰ Vyjděte z Babylona, utecte od Kaldejských, hlasem zvučným zvěstujte, ohlašujte to, rozneste to až do končin země. Rcete: Vykoupil Hospodin služebníka svého Jákoba.²¹ Nebudouť žízniiti, když je po pustinách povede, vody z skály vyvede jim; nebo rozetne skálu, aby tekly vody.²² Nemajít žádného pokoje, praví Hospodin, bezbožní.

49 Poslouchejte mne ostrovové, a pozorujte národové dalecí: Hospodin hned z života povolal mne, od života matky mé v pamět uvedl jméno mé,² A učinil ústa má podobná meči ostrému. V stínu ruky své skryl mne, a učiniv ze mne střelu vypulovanou, v toule svém schoval mne.³ A řekl mi: Služebník můj jsi, v Izraeli skrže tebe oslaven budu.⁴ Já pak řekl jsem: Nadarmo jsem pracoval, daremně a marně sílu svou jsem strávil. Ale však soud můj jestiť u Hospodina, a práce má u Boha mého.⁵ A nyní dí Hospodin, kterýž mne sformoval hned od života za služebníka svého, abych zase přivedl k němu Jákoba; (byť pak i nebyl sebrán Izrael, slávu však mám před očima Hospodinovými; nebo Bůh můj jest síla má);⁶ I to řekl Hospodin: Máloť by to bylo, abys mi byl služebníkem ku pozdvižení pokolení Jákobových, a k navrácení ostatků Izraelských; protož dal jsem tě za světlo pohanům, abys byl spasení mé až do končin země.⁷ Toto praví Hospodin vykupitel Izraelův, Svatý jeho, tomu, jímž pohrdá každý, a jehož sobě oškliví národové, služebníku panujících: Králové, vidouce tě, povstanou, a knížata klaněti se budou pro Hospodina, kterýž věrný jest, Svatého Izraelského, jenž tě vyvolil.⁸ Toto praví Hospodin: V čas milosti vyslyším tě, a ve dni spasení spomohu tobě. Nadto ostríhati tě budu, a dám tě v smlouvu lidu, abys utvrdil zemi, a v dědictví uvedl dědictví zpuštěná;⁹ Abys řekl věžňům: Vyjděte, těm, kteříž jsou ve tmách: Zjevte se. I budou se pásti podlé cest, a na všech místech vysokých bude pastva jejich.¹⁰ Nebudou lačněti ani žízniiti, nebude na ně bítí horko ani slunce; nebo slitovník jejich zprovodí je, a podlé pramenů vod povede je.¹¹ Přes to způsobím na všech horách svých cesty, a silnice mé vyvýšeny budou.¹² Aj, tito zdaleka přijdou, aj, onino od půlnoci a od moře, a jiní z země Sinim.¹³ Prozpěvujte nebesa, a pléšej země, a zvučně prokřikujte hory; neboť jest potěšil Hospodin lidu svého, a nad chudými svými slitoval se.¹⁴ Ale řekl Sion: Opustiltě mne Hospodin, a Pán zapomenul se na mne.¹⁵ I zdalíž se může zapomenouti žena nad nemluvnátkem svým, aby se neslitovala nad plodem života svého? A byť se pak ony zapomněly, já však nezapomenu se na tě.¹⁶ Aj, na dlaních vyryl jsem tě, zdi tvé jsou vždycky přede mnou.¹⁷ Pospíšit k tobě synové tvoji, ti pak, kteříž tě bořili a kazili, odejdou od tebe.¹⁸ Pozdvihni vůkol očí svých, a pohleď, všickni ti shromážďice se, přijdou k tobě. Živť jsem já, praví Hospodin, že se jimi všemi jako okrasou přioděješ, a otočíš se jimi jako halží nevěsta,¹⁹ Proto že pustiny tvé, a pouště tvé, a zbořeniny země tvé že tehdaž těsné budou, příčinou obyvatelů, když vzdálení budou ti, kteříž tě zžírali;²⁰ Tak že řeknou před tebou synové siroby tvé: Těsné mi jest toto místo, ustup mi, abych bydliiti mohl.²¹ I díš v srdci svém: Kdo mi naplodil těchto? Nebo jsem já byla osiřelá a osamělá, sem i tam přecházející a odcházející. Tyto, pravím, kdo vychoval? Aj, pozůstala jsem byla sama jediná. Kdež tito byli?²² Toto praví Panovník Hospodin: Aj, já pozdvihnu k národům ruky své, a k lidem vyzdvihnu korouhev svou, aby přinesli syny tvé na rukou, a dcery tvé aby na plecech neseny byly.²³ I budou králové pěstounové tvoji, a královny jejich chovačky tvé. Tváří k zemi skláněti se budou před tebou, a prach noh tvých lízati budou, a poznáš, že jsem já Hospodin, a že nebývají zahanbeni, kteříž na mne očekávají.²⁴ Ale díš: Zdalíž odjato bude reku udatnému to, což uchvátíl? A zdaž zajatý lid spravedlivého vyproštěn bude?²⁵ Anobř tak praví Hospodin: I zajatý lid reku udatnému odjat bude, a to, což uchvátíl násilník, vyproštěno bude; nebo s tím, kterýž se s tebou nesnadní, já se nesnadniti budu, a syny tvé já vysvobodím.²⁶ A nakrmím ty, kteříž tě utiskují, vlastním masem jejich, a jako mstem krví svou se zpíjí. I poznát všeliké tělo, že já Hospodin jsem spasitel tvůj, a vykupitel tvůj Bůh silný Jákobův.

50 Takto praví Hospodin: Kdež jest lístek zapuzení matky vaší, kterýmž jsem ji propustil? Aneb kdo jest z věřitelů mých, jemuž jsem vás prodal? Aj, nepravostmi svými prodali jste sebe, a pro převrácenosti

48:16 Poslal. Celou dobu hovoří Svatý Bůh Izraele. Jeho monolog začal daleko dříve, než tato kapitola (45:18, 23; 46:3; 47:4), je tedy zřejmé, že to je pořád On, kdo mluví (48:3, 5–6, 12–13, 15–16). Jestli je to Bůh Izraele, kdo říká: „Panovník Hospodin poslal mne

a Duch jeho,“ ukazuje to na Boží Trojici ve SZ. I uživatelé Bible, kteří Trojici popírají, mají ve svých překladech tento problém, ať je to hebrejská Bible nebo Překlad Nového Světa. Srv. pozn. Ex 24:10.

49:12 Sinim. Řeč je o Číňanech.

vaše propuštěna jest matka vaše. ² Proč, když přicházím, není žádného, když volám, žádný se neozývá? Zdalíž jest naprosto ukrácena ruka má, aby nemohla vykoupiti? A žádné-liž není ve mně moci k vysvobození? Aj, zehráním svým vysušují moře, obracím řeky v poušť, až se smrazují ryby jejich, proto že nebývá vody, a mrou žízni. ³ Obláčím nebesa v smutek, a žíni dávám jim za oděv. ⁴ Panovník Hospodin dal mi jazyk umělý, abych uměl příhodně ustalému mluvit slova. Probuzuje každého jitra, probuzuje mi uši, abych slyšel, tak jako pilně se učící. ⁵ Panovník Hospodin otvírá mi uši, a já se nepostavuji zpuřně, aniž se nazpět odvracím. ⁶ Těla svého nastavuji bijícím, a líce svého rvoucím mne, tváří své neskrývám od pohanění a plvání. ⁷ Nebo Panovník Hospodin spomáhá mi, pročež nebývám zahanben. Pro touž příčinu nastavuji tváří své jako škrēmene; nebo vím, že nebudu zahanben. ⁸ Blízkoť jest ten, kterýž mne ospravedlňuje. Kdož se nesnadniti bude se mnou? Postavme se spolu; kdo jest odpůrce můj, necht' přistoupí ke mně. ⁹ Aj, Panovník Hospodin spomáhá mi bude. Kdož jest, ješto by mne potupil? Aj, všickni takoví jako roucho zvetšejí, mol šíře je. ¹⁰ Kdo jest mezi vámi, ješto se bojí Hospodina, poslouchej hlasu služebníka jeho. Kdo jest, ješto chodí v temnostech, a nemá žádného světla, doufej ve jméno Hospodinovo, a zpolehni na Boha svého. ¹¹ Aj, vy všickni, kteříž zaněcujete oheň, a jiskrami se přepasujete, chodtež v blesku ohně svého, a v jiskrách, kteréž jste roznítili. Od ruky mé toto se vám stane, že v bolesti ležeti budete.

51 Poslouchajte mne, následovníci spravedlnosti, kteříž hledáte Hospodina, pohlédte na skálu, odkudž vyřati jste, a na hlubokost jámy, z níž vykopáni jste. ² Pohlédte na Abrahama otce vašeho, a na Sáru, kteráž vás porodila, že jsem jej jediného povolal, a poželal jsem jemu, i rozmnožil jej. ³ Nebo potěší Hospodin Siona, potěší všech pustin jeho, a učiní poušť jeho přerokošnou, a pustinu jeho podobnou zahradě Hospodinově. Radost a veselí bude nalezeno v něm, díkčinění, a hlas žalů zpívání. ⁴ Pozorujte mne, lide můj, a rodino má, nastavte mi uši; nebo zákon ode mne vyjde, a soud svůj za světlo národům vystavím. ⁵ Blízko jest spravedlnost má, vyjdeť spasení mé, a ramena má národy souditi budou. Na mneť ostrovové čekají, a po mém rameni touží. ⁶ Pozdvihněte k nebi očí svých, a popatřte na zem dolů. Nebesa zajisté jako dým zmizejí, a země jako roucho zvětší, a obyvatelé její též podobně zemrou: ale spasení mé na věky zůstane, a spravedlnost má nezahyne. ⁷ Poslouchajte mne, kteříž znáte spravedlnost, lide, v jehož srdci jest zákon můj; nebojte se útržky lidí bídných, a hanění jejich neděste se. ⁸ Nebo jako roucho zžíře je mol, a jako vlnu zžíře je červ, ale spravedlnost má na věky zůstane, a spasení mé od národu do pronárodu. ⁹ Probud' se, probud' se, oblec se v sílu, ó rámě Hospodinovo, probud' se, jako za dnů starodávních a národů předešlých. Zdalíž ty nejsi to, kteréžs poplénilo Egypt, a ranilo draka? ¹⁰ Zdalíž ty nejsi to, kteréžs vysušilo moře, vody propasti veliké, kteréžs obrátilo hlubiny mořské v cestu, aby přešli ti, jenž byli vysvobozeni? ¹¹ A tak ti, kteréž vykoupil Hospodin, ať se navrátí, a přijdou na Sion s prozpěvováním, a veselé věčné ať jest na hlavě jejich; radosti a veselí ať dojdou, zámutek pak a úpění ať utekou. ¹² Já, já jsem utěšitel váš. Jakáž jsi ty, že se bojíš člověka smrtelného, a syna člověka trávě podobného? ¹³ Že se zapomínáš na Hospodina učinitele svého, kterýž roztáhl nebesa, a založil zemi, a že se děsíš ustavičně každého dne prchlivosti ssuzujícího, jakž se jen postrojí, aby hubil? Ale kdež jest pak ta prchlivost toho, kterýž ssuzuje? ¹⁴ Pospíšit', aby zajatý propuštěn byl; neboť neumře v jámě, aniž bude míti jaký nedostatek chleba svého. ¹⁵ Jáť jsem zajisté Hospodin Bůh tvůj, kterýž rozděljuje moře, jehož vlny zvuk vydávají. Hospodin zástupů jest jméno mé, ¹⁶ Kterýž jsem vložil slova svá v ústa tvá, a stínem ruky své přikryl jsem tě, abys štípil nebesa, a založil zemi, a řekl Sionu: Lid můj jsi ty. ¹⁷ Probud' se, probud', povstaň, Jeruzaléme, kterýž jsi pil z ruky Hospodinovy kalich prchlivosti jeho, kvasnice z kalicha hrůzy vypil jsi, i vyvážil. ¹⁸ Žádný jí nevedl ze všech synů, kterýchž naplodila, a žádný jí neujal za ruku její ze všech synů, kteréž vychovala. ¹⁹ Toto dvě tě potkalo, (kdo tě politoval?) zpuštění a setření, hlad a meč. Kdo tě potěšoval? ²⁰ Synové tvoji omráčení jsou, leží na rozcestí všech ulic, jako bývol v leči, plni jsouce prchlivosti Hospodinovy, zehrání Boha tvého. ²¹ A protož slyš nyní toto, ztrápená a opilá, ale ne vínem: ²² Takto praví Pán tvůj, Hospodin a Bůh tvůj, vedoucí při lidu svého: Aj, beru z ruky tvé kalich hrůzy, i kvasnice kalicha prchlivosti mé, nebudeš ho píti více. ²³ Ale dám jej do ruky těch, jenž tě ssuzují, kteříž říkali duši tvé: Sehni se, ať přes tě přejdeme, jimž jsi podkládala jako zemi hřbet svůj, a jako ulici přecházejícím.

52 Probud' se, probud' se, oblec se v sílu svou, Sione, oblec se v roucho okrasy své, ó Jeruzaléme, město svaté; neboť nebude již více na tě dotírati neobřezaný a nečistý. ² Otřes se z prachu, povstaň, posad se, Jeruzaléme; dobuď se z okovů hrdla svého, ó jáť dcerko Sionská. ³ Takto zajisté dí Hospodin: Darma jste sebe prodali, protož bez peněz budete vykoupeni. ⁴ Nebo takto praví Panovník Hospodin: Do Egypta sstoupil lid můj předešle, aby tam byl pohostinu, ale Assur bez příčiny jej ssuzuje. ⁵ Nyní tedy což mám činiti? praví Hospodin. Poněvadž jest lid můj zajat darmo, a panovníci jeho k úpění jej přivodí, praví Hospodin. Nad to ustavičně každého dne jméno mému útržka se činí. ⁶ Protož poznát lid můj jméno mé, protož poznát,

pravím, v ten den, že já tentýž, kterýž mluvím, aj, přítomen budu. ⁷ Ó jak krásné na horách nohy toho, ješto potěšené věci zvěstuje, a ohlašuje pokoj, toho, ješto zvěstuje dobré, ješto káže spasení, a mluví k Sionu: Kralujte Bůh tvůj. ⁸ Strážní tvoji hlasu, hlasu pozdvihnou, a spolu prokřikovati budou; neboť okem v oko uzří, že Hospodin zase přivede Sion. ⁹ Zvučte, prozpěvujte spolu pustiny Jeruzalémské; neboť jest potěšil Hospodin lidu svého, vykoupil Jeruzalém. ¹⁰ Ohrnul Hospodin rámě svatosti své před očima všech národů, aby viděly všechny končiny země spasení Boha našeho. ¹¹ Odejděte, odejděte, vyjděte z Babylona, nečistěte se nedotýkejte; vyjděte z prostředku jeho, očistěte se vy, kteříž nosíte nádobí Hospodinovo. ¹² Nebo ne s chvátáním vyjděte, aniž s utíkaním půjdete; předcházeti zajisté bude vás Hospodin, a zběře vás Bůh Izraelský. ¹³ Aj, služebniku mému šťastně se povede, vyvýšen, vznešen a zveleben bude velmi. ¹⁴ A jakož mnozí se nad ním užasnou, že tak zohavena jest nad jiné lidi osoba jeho, způsob jeho nad syny lidské: ¹⁵ Tak zase skropí národy mnohé, i králové před ním zacpají ústa svá, proto že což jim nebylo vypravováno, to uzří, a tomu, o čemž neslychali, porozumějí.

53 Kdo uvěřil kázání našemu? A rámě Hospodinovo komu jest zjeveno? ² Nebo před ním vyrostl jako proutek, a jako kořen z země vyprahlé, nemaje podoby ani krásy. Vidělit jsme jej, ale nic nebylo viděti toho, proč bychom ho žádostivi byli. ³ Nejpohrdanější zajisté a nejopovrženější byl z lidí, muž bolestí, a kterýž zkusil nemocí, a jako ukrývající tvář svou; nejpohrdanější, pročez jsme ho za nic nevážili. ⁴ Ještote on nemoci naše vzal, a bolesti naše vlastní on nesl, my však domnívali jsme se, že jest raněn, a ubit od Boha, i strápen. ⁵ On pak raněn jest pro přestoupení naše, potřín pro nepravosti naše; kázeň pokoje našeho na něj vzložena, a zsinalostí jeho lékařství nám způsobeno. ⁶ Všickni my jako ovce zbloudili jsme, jeden každý na cestu svou obrátili jsme se, a Hospodin uvalil na něj nepravosti všech nás. ⁷ Pokutován jest i strápen, však neotevřel úst svých. Jako beránek k zabítí veden byl, a jako ovce před těmi, kdož ji stříhou, oněměl, aniž otevřel úst svých. ⁸ Z úzkosti a z soudu vyňat jest, a protož rod jeho kdo vypraví, ačkoli vyťat jest z země živých, a zraněn pro přestoupení lidu mého? ⁹ Kterýžto vydal bezbožným hrob jeho, a bohatému, aby byl usmrcen, ješto však nepravosti neučinil, aniž jest nalezena lest v ústech jeho. ¹⁰ Taktě se líbilo Hospodinu jej stíratí, a nemocí trápití, aby polože duši svou v oběť za hřích, viděl símě své, byl dlouhověký, a to, což se líbí Hospodinu, skrze něho šťastně konáno bylo. ¹¹ Z práce duše své uzří užitek, jímž nasycen bude. Známostí svou ospravedlní spravedlivý služebník můj mnohé; nebo nepravosti jejich on sám ponese. ¹² A protož dám jemu díl pro mnohé, aby s nesčíslnými dělil se o kořist, proto že vylil na smrt duši svou, a s přestupníky počten jest. Onť sám nesl hřích mnohých, a přestupníků zástupcím byl.

54 Prozpěvuj, neplodná, kteráž nerodiš, zvučně prozpěvuj a prokřikni, kteráž ku porodu nepracuješ, nebo více bude synů opuštěné, nežli synů té, kteráž má muže, praví Hospodin. ² Rozšiř místo stanu svého, a čalounů příbytků svých roztáhnouti nezbraňuj; natáhni i provazů svých, a kolíky své utvrď. ³ Nebo na pravo i na levo se rozmůžeš, a símě tvé národy dědičně vládnouti bude, a města pustá osadí. ⁴ Nebožž se, nebo nebudeš zahanbena, aniž se zapyřuj, nebo nebudeš v potupu uvedena; nýbrž na potupu mladosti své zapomeneš, a na pohanění vdovství svého nezpomeneš více. ⁵ Nebo manželem tvým jest Učinitel tvůj, jehož jméno Hospodin zástupů, a vykupitel tvůj Svatý Izraelský Bohem vši země slouti bude. ⁶ Nebo jako ženy propuštěné a v duchu sevřené povolá tě Hospodin, a jako ženy mladice, když v pohrnutí budeš, praví Bůh tvůj. ⁷ Na maličkou chvílku poopustil jsem tě, ale v slitování převelikém shromáždím tě. ⁸ V maličkém hněvě skryl jsem tvář svou na maličko před tebou, ale v milosrdenství věčném slituji se nad tebou, praví vykupitel tvůj Hospodin. ⁹ Neboť jest to u mne, co při potopě Noé. Jakož jsem přísáhl, že se nebudou více rozlévati vody Noé po zemi, tak jsem přísáhl, že se nerozohněvám na tě, aniž tobě přísně domlouvati budu. ¹⁰ A byť se i hory pohybovaly, a pahrbkové ustupovali, milosrdenství mé však od tebe neodstoupí, a smlouva pokoje mého se nepohne, praví slitovník tvůj Hospodin. ¹¹ Ó ssoužená, vichřicí zmítaná, potěšení zbavená, aj, já položím na karbunkulích kamení tvé, a založím tě na zafířích. ¹² A vzdělám z křišťálu skla tvá, a brány tvé z kamení třpytícího se, i všecka pomezi tvá z kamení drahého. ¹³ Synové pak tvoji všickni vyučení budou od Hospodina, a hojnost pokoje budou míti synové tvoji. ¹⁴ Na spravedlnosti upevněna budeš. Vzdálíš se od ssoužení, protož se ho nebudeš báti, a od setření, nebo nepřiblíží se k tobě. ¹⁵ Aj, budouť nejedni bydleti s tebou, kteříž nejsou moji, ale kdož by bydleje s tebou, byl proti tobě, padne. ¹⁶ Aj, já stvořil jsem kováře dýmajícího při ohni na uhlí, a vynášejícího nádobí k dílu svému, já také stvořil jsem zhoubce, aby hubil. ¹⁷ Žádný nástroj proti tobě udělaný nepodaří se, a každý jazyk, povstávající proti tobě na soudu, potupíš. Toť jest dědictví služebníků Hospodinových, a spravedlnost jejich ode mne, praví Hospodin.

55 Ej, všickni žízniví, podte k vodám, i vy, kteříž nemáte žádných peněz. Podte, kupujte a jezte, podte, pravím, kupujte bez peněz a bez záplaty víno a mléko. ² Proč vynakládáte peníze ne za chléb, a práci

svou za to, což nenasycuje? Poslechněte mne raději, a jezte to, což jest dobrého, a necht' se kochá v tuku duše vaše. ³ Nakloňte ucha svého, a podte ke mně, poslechněte, a budeť živa duše vaše; učiním zajisté s vámi smlouvu věčnou, milosrdenství Davidova přepevná. ⁴ Aj, za svědka národům dal jsem jej, za vůdce a učitele národům. ⁵ Aj, národu, k němuž se neznal, povoláš, a národové, kteříž tě neznali, k tobě se sběhnou, pro Hospodina Boha tvého, a Svatého Izraelského, nebo tě oslaví. ⁶ Hledejte Hospodina, pokudž může nalezen býti; vzyvejte ho, pokudž blízko jest. ⁷ Opust' bezbožný cestu svou, a člověk nepravý myšlení svá, a necht' se navrátí k Hospodinu, i slitujet se nad ním, a k Bohu našemu, nebt' jest hojný k odpuštění. ⁸ Nejsouť zajisté myšlení má jako myšlení vaše, ani cesty vaše jako cesty mé, praví Hospodin. ⁹ Ale jakož vyšší jsou nebesa než země, tak převyšují cesty mé cesty vaše, a myšlení má myšlení vaše. ¹⁰ Nebo jakož prší déšť neb sníh s nebe, a zase se tam nenavracuje, ale napájí zemi, a činí ji plodivou a úrodnou, tak že vydává símě rozsívajícímu, a chléb jedoucímu, ¹¹ Tak bude slovo mé, kteréž vyjde z úst mých. Nenavrátí se ke mně prázdňé, ale učiní to, což mi se líbí, a prospěšně to vykoná, k čemuž je posílám. ¹² A protož s veselím vyjdete, a v pokoji sprovedeni budete. Hory i pahrbkové zvučně naproti vám prozpěvovati budou, a všecko dříví polní rukama plésati bude. ¹³ Místo chrastiny vzejde jedlé, a místo hloží vyroste myrtus, a bude to Hospodinu k slávě, na znamení věčné, kteréž nebude vyhlazeno.

56 Toto praví Hospodin: Ostříhejte soudu, a činite spravedlnost; nebo brzo spasení mé přijde, a spravedlnost má zjevena bude. ² Blahoslavený člověk, kterýž činí to, a syn člověka, kterýž se přidrží toho, ostříhaje soboty, aby jí nepoškrňoval, a ostříhaje ruky své, aby nic zlého neučinila. ³ Necht' tedy nemluví cizozemec, kterýž se připojuje k Hospodinu, říká: Jistě odloučil mne Hospodin od lidu svého. Těž at' neříká kleštěnc: Aj, já jsem dřevo suché. ⁴ Nebo toto praví Hospodin o kleštěncích, kteříž by ostříhali sobot mých, a zvolili to, což mi se líbí, a drželi smlouvu mou: ⁵ Že dám jim v domě svém a mezi zdmi svými místo, a jméno lepší nežli synů a dcer. Jméno věčné dám jim, kteréž nebude vyhlazeno. ⁶ Cizozemce pak, kteříž by se připojili k Hospodinu, aby sloužili jemu, a milovali jméno Hospodinovo, jsouce u něho za služebníky, všechny ostříhající soboty, aby jí nepoškrňovali, a držící smlouvu mou, ⁷ Ty přivedu k hoře svatosti své, a obveselím je v domě svém modlitebném. Zápalové jejich a oběti jejich příjemné mi budou na oltáři mém; nebo dům můj dům modlitby slouti bude u všech národů. ⁸ Pravit' Panovník Hospodin, kterýž shromažďuje rozehnané Izraelovy: Ještěť shromáždím k němu a k shromážděným jeho. ⁹ Všecka zvířata polní podte žrátí, i všecka zvířata lesní. ¹⁰ Strážní jeho jsou slepí, všickni napořád nic neznají, všickni jsou psi němí, aniž mohou štěkati; jsou ospalci, leží, milující dřímotu. ¹¹ Nadto jsou psi obžerní, nevědí, kdy jsou syti; pročež sami se pasou. Neumějí učiti, všickni k cestám svým patří, jeden každý k zisku svému po své straně. ¹² Podte, naberu vína, a opojíme se nápojem opojným, a bude rovně zítřejší jako dnešní den, nýbrž větší a mnohem hojnější.

57 Spravedlivý hyne, a žádný nepřipouští toho k srdci, a muži pobožní odcházejí, a žádný nerozvažuje toho, že před příchodem zlého vychvácen bývá spravedlivý, ² Že dochází pokoje, a odpočívá na ložci svém, kdožkoli chodí v upřímosti své. ³ Ale vy přistupte sem, synové kouzelnice, símě cizoložníka a smilnice. ⁴ Komu se to s takovou chutí posmíváte? Proti komu rozdiráte ústa, vyplazujete jazyk? Zdalíž nejste synové neřádní, símě postranní? ⁵ Kteríž smilníte v hájích pod každým dřevem zeleným, zabíjejíce syny své při potocích, pod vysokými skalami. ⁶ Mezi hladkými kameny potočnými jest díl tvůj. Tiť jsou, ti los tvůj, na něž také vyléváš mokrou obět, obětuješ suchou obět. V těch-liž bych věcech se kochal? ⁷ Na hoře vysoké a vyvýšené stavíš lože své, a tam vstupuješ k obětování oběti. ⁸ Pamětné pak znamení své za dvěře a za veřeje stavíš, když ode mne,

56:6 Cizozemce. Abrahamovo požehnání (Gn 12:3) je určeno všem národům. Všichni mohou dojít spásy skrze Abrahamova potomka, syna Davidova – Ježíše Krista. Kdo je identifikován s ním, je potomek

Abrahamův (Ga 3:7); není rozdílu mezi tím, kdo se do Abrahamovy rodiny narodil, a tím, kdo byl do ní adoptován (Ga 3:26–28).

Vzdělávací systém

Hasmoneovci, Židé v mezizákonní době, kladli velký důraz na vzdělání pro všechny, dostupné v každé vesnici (srv. čl. [Nazaret Mt 2](#). Kromě jiného byla jejich motivací snaha naplnit verš [54:13](#). Synagogální školy se dělily na (1) bet sefer (dům knihy), kde se všechny děti od pěti let učily Tóře; (2) bet talmud (dům učení), kde si chlapci osvojo-

vali znalost Písma, orální Zákon a dovednost klást dobré otázky (srv. [pozn. Lk 2:46](#)) a (3) bet midraš (dům studia) pro studijní typy, kteří se pod vedením učitelů Zákona (rabínů) učili celé Písmo zpaměti, stejně jako vztah mezi psaným a orálním Zákonem. Srv. [pozn. Sk 22:3](#).

odkryví se, vstupuješ, a rozšiřuješ lože své, činíc je prostrannější víc než pohané; miluješ lože jejich, kdež místo oblíbíš. ⁹ Chodíš i k králi s olejem, a s mnohými vonnými mastmi svými; posíláš zajisté posly své daleko, a ponížuješ se až do hrobu. ¹⁰ Pro množství cest svých ustáváš, aniž říkáš: Daremnét jest to. Nalezla jsi sobě zběř ku pomoci, protože neželíš práce. ¹¹ A kohož jsi se děsila a bála, že jsi klamala, a na mne se nerozpomínala, ani připustila k srdci svému? Zdali proto, že jsem já mlčel, a to zdávna, nebojíš se mne? ¹² Já tvou spravedlnost oznámím, a skutky tvé, kteřížť nic neprospějí. ¹³ Když křičeti budeš, nechať tě vysvobodí zběř tvá. Ano pak všechnycky je zanese vítr, a zachvátí marnost, ale kdož doufá ve mne, vládnouti bude zemí, a dědičně obdrží horu svatou mou. ¹⁴ Nebo řečeno bude: Vyrovnajte, vyrovnajte, spravte cestu, odklidte překážky z cesty lidu mého. ¹⁵ Nebo takto dí ten důstojný a vyvýšený, kterýž u věčnosti přebývá, jehož jméno jest Svatý: Na výsosti a v místě svatém bydlím, ano i s tím, kterýž jest skroušeného a poníženého ducha přebývám, obživuje ducha ponížených, obživuje také srdce skroušených. ¹⁶ Nebuduť se zajisté na věky nesnadniti, aniž se budu věčně hněvati, neboť by duch před obličejem svým zmizel, i dchnutí, kteréž jsem já učinil. ¹⁷ Pro nepravost lakomství jeho rozhněval jsem se, a ubil jsem jej; skryl jsem se a rozhněval proto, že odvrátiv se, odšel cestou srdce svého. ¹⁸ Vidím cesty jeho, a však uzdravím jej; zprovedím jej, a jemu potěšení navrátím, i těm, kteříž kvílí s ním. ¹⁹ Stvořím ovoce rtů, hojný pokoj, dalekému jako blízkému, praví Hospodin, a tak uzdravím jej. ²⁰ Bezbožní pak budou jako moře zbourené, když se spokojiti nemůže, a jehož vody vymítají nečistotu a bláto. ²¹ Nemajíť žádného pokoje, praví Bůh můj, bezbožní.

58 Volej vším hrdlem, nezadržuj, jako trouba povyš hlasu svého, a oznam lidu mému převrácenost jejich, a domu Jákobovu hříchy jejich. ² Jakkoli každého dne mne hledají, a znáti cesty mé jsou chtívi, jako by byli národ, kterýž spravedlnost činí, a soudu Boha svého neopouští. Dotazují se mne na soudy spravedlnosti, blízcí Boha býti chtějí, ³ A říkají: Proč se postíváme, poněvadž nepatříš? Trápíváme duše své, a nechceš věděti o tom? Aj, v den postu vašeho líbost provodíte, a ke všem robotám svým přísně doháníte. ⁴ Aj, k sváru a různici se postíváte, a abyste bili pěstí nemilostivě; nepostíte se tak dnů těch, aby slyšan byl na výsosti hlas váš. ⁵ Zdaliž to jest takový půst, jakýž obliibuji, a den, v němž by trápil člověk duši svou? Zdali, aby svěsil jako třtina hlavu svou, a podstíral žíni a popel? To-liž nazůveš postem a dnem vzácným Hospodinu? ⁶ Není-liž toto půst, kterýž obliibuji: Rozvázati svazky bezbožnosti; roztrhnouti snopy obtěžující, a potřené propustiti svobodně, a tak všelijaké jho abyste roztrhli? ⁷ Není-liž: Abys lámal lačnému chléb svůj, a chudé vypověděné abys uvedl do domu? Viděl-li bys nahého, abys jej přioděl, a před tělem svým abys se neskrýval. ⁸ Tehdáž se vyrazí jako jitřní záře světlo tvé, a zdraví tvé rychle zkvete; předcházeti tě zajisté bude spravedlnost tvá, a sláva Hospodinova zbere tě. ⁹ Tehdy volati budeš, a Hospodin vyslyší tě; zavolaš, a řekneť: Teď jsem. Jestliže vyvržeš z prostřed sebe jho, a vztahování prstů, a mluvení nepravostí, ¹⁰ A vyleješ-li lačnému duši svou, a strápenou duši nasytíš-li: vzejde v temnostech světlo tvé, a mrákota tvá bude jako poledne. ¹¹ Nebo povede tě Hospodin ustavičně, a nasytí i v náramné sucho duši tvou, a kosti tvé tukem naplní. I budeš jako zahrada svlažená, a jako pramen vod, jehož vody nevysychají. ¹² A vzdělají od tebe zplození pustiny starodávni; základy od národu do pronárodu vyzdvihneš. I slouti budeš vzdělavatel zbořeniny, a napravovatel stezek k bydlení. ¹³ Jestliže odvrátíš od soboty nohu svou, abys nevykonával líbosti své v den svatý můj, anobř nazůveš-li sobotu rozkoší, a svatou Hospodinu slavnou, a budeš-li ji slaviti tak, abys nečinil cest svých, ani vykonával, co by se líbilo, ani nemluvil slova: ¹⁴ Tehdy rozkoš míti budeš v Hospodinu, a uvedu tě na vysoká místa země, a způsobím to, abys užíval dědictví Jákoba otce svého; nebo ústa Hospodinova mluvila.

59 Aj, neníť ukrácena ruka Hospodinova, aby nemohla zachovati, aniž jest obtíženo ucho jeho, aby nemohlo slyšeti. ² Ale nepravosti vaše rozloučily vás s Bohem vašim, a hříchové vaši to způsobili, že skryl tvář před vámi, aby neslyšel. ³ Nebo ruce vaše jsou poškrvněné krví, a prstové vaši nepravostí; rtové vaši mluví lež, jazyk váš vynáší převrácenost. ⁴ Není žádného, ješto by se zasadil o spravedlnost, aniž jest kdo, ješto by zastával pravdy. Doufají v marnost, a mluví daremné věci; počínají nátisk, a rodí nepravost. ⁵ Vejce bazališková vysedli, a plátna pavoukového natkali. Kdož by jedl vejce jejich, umře; pakli je roztlačí, vynikne ještěrka. ⁶ Plátna jejich nehodí se na roucho, aniž se odějí dílem svým; skutkové jejich skutkové nepravosti, a dílo ukrutnosti jest v rukou jejich. ⁷ Nohy jejich k zlému běží, a pospíchají k vylévání krve nevinné. Myšlení jejich jsou myšlení nepravá, zpuštění a setření jest na cestách jejich. ⁸ Cesty pokoje neznají, a není žádné spravedlnosti v šlepějích jejich. Stezky své převracejí tajně; kdožkoli po nich chodí, nemívá pokoje. ⁹ Protož vzdálil se od nás soud, a nedochází nás spravedlnost. Čekáme-li na světlo, aj, tma, pakli na blesk, v mrákotách chodíme. ¹⁰ Makáme jako slepí stěnu, a jako bychom žádných očí neměli, šámáme. Urážíme se o poledni jako v soumrak, u veliké hojnosti podobni jsme mrtvým. ¹¹ Mumleme všickni my jako nedvědi, a jako holubice ustavičně lkáme. Očekáváme na soud, ale není ho, na vysvobození, ale daleké jest od nás. ¹² Nebo rozmnožena

jsou přestoupení naše před tebou, a hříchové naši svědčí proti nám, poněvadž přestoupení naše jsou při nás, i nepravosti naše. Známeť to, ¹³ Že jsme se zpronevěřili, a lhali Hospodinu, a odvrátili se od následování Boha svého, že jsme mluvili o nátisku a odvrácení, že jsme ukládali a vynášeli z srdce slova lživá, ¹⁴ Tak že odvrácen jest nazpět soud, a spravedlnost zdaleka stojí; nebo klesla na ulici pravda, a pravost nemá průchodu. ¹⁵ Nýbrž zhynula pravda, a ten, kdož se uchyluje od zlého, loupeži bývá vydán; což vidí Hospodin, a nelíbí se to jemu, že není žádného soudu. ¹⁶ Když tedy viděl, že není žádného muže, až se užasl, že není žádného prostředníka. A protož vysvobození jemu způsobilo rámě jeho, a spravedlnost jeho sama jej zpedepřela. ¹⁷ Nebo oblékl spravedlnost jako pancíř, a lebka spasení na hlavě jeho. Oblékl se v roucho pomsty jako v sukni, a oděl se horlivostí jako pláštěm, ¹⁸ Aby podle skutků, aby podle nich odplacel prchlivostí protivníkům svým, odměnu nepřítelům svým, i ostrovům odplatu aby dával. ¹⁹ I budou se báti na západ jména Hospodinova, a na východu slunce slávy jeho, když se přivalí jako řeka nepřítel, ježž duch Hospodinův přeč zažene. ²⁰ Neboť přijde k Sionu vykupitel, a k těm, kteříž se odvracují od přestoupení v Jákobovi, praví Hospodin. ²¹ Tatot pak bude smlouva má s nimi, praví Hospodin: Duch můj, kterýž jest v tobě, a slova má, kteráž jsem vložil v ústa tvá, neodejdout od úst tvých, ani od úst semene tvého, ani od úst potomků semene tvého, praví Hospodin, od tohoto času až na věky.

60 Povstaniž, zastkvěj se, poněvadž přišlo světlo tvé, a sláva Hospodinova vzešla nad tebou. ² Nebo aj, tmy přikryjí zemi, a mrákota národy, ale nad tebou vzejde Hospodin, a sláva jeho nad tebou vidína bude. ³ I budou choditi národové v světle tvém, a králové v blesku, jenž vzejde nad tebou. ⁴ Pozdvihni vůkol očí svých, a popatř. Všickni tito shromáždíce se, k tobě se poberou, synové tvoji zdaleka přijdou, a dcery tvé při boku tvém chovány budou. ⁵ Tehdáž uziš to, a rozveselíš se, tehdáž podiví se, a rozšíří se srdce tvé; nebo se obrátí k tobě množství mořské, síla pohanů přijde k tobě. ⁶ Stádo velbloudů přikryje tě, a dromedáři Madianští a Efejští, všickni ti z Sáby přijdou, zlato a kadidlo přinesou, a chvály Hospodinovy zvěstovati budou. ⁷ Všecka stáda Cedarská shromáždí se k tobě, skopcové Nabajotští přísluhovati budou tobě, a obětování jsouce na mém oltáři, příjemní budou. A taktě dům okrasy své ozdobím. ⁸ I díš: Kdo jsou ti, kteříž se jako hustý oblak sletují, a jako holubice k děrám svým? ⁹ Na mneť zajisté ostrovové očekávají, a lodí mořské hned zdávna, aby přivedli syny tvé zdaleka, též stříbro své a zlato své s sebou, k slávě Hospodina, Boha tvého a Svatého Izraelského; nebo tě oslaví. ¹⁰ I vystavějí cizozemci zdi tvé, a králové jejich přísluhovati budou tobě, když v prchlivosti své ubijí tě, a v dobré líbeznosti své slitují se nad tebou. ¹¹ A otevřiny budou brány tvé ustavičně, ve dne ani v noci nebudou zavírány, aby přivedli k tobě sílu pohanů, i králové jejich aby přivedeni byli. ¹² Národ zajisté ten a království, kteréž by nesloužilo tobě, zahyne; národové, pravím, ti docela pohubeni budou. ¹³ Sláva Libánská přijde k tobě, jedle, jilm, též i pušpan k ozdobě místa svatyně mé, abych místo noh svých oslavil. ¹⁴ Také přijdou k tobě s ponížením synové těch, kteříž tě trápili, a klaněti se budou k zpodku noh tvých, kteřížkoli pohrdali tebou, a nazývati tě budou městem Hospodinovým, Sionem Svatého Izraelského. ¹⁵ Místo toho, že jsi byla opuštěná a v nenávisti, tak že žádný skrze tě nechodil, způsobímť důstojnost věčnou, a veselí od národu do pronárodu. ¹⁶ Nebo ssátí budeš mléko národů, a prsy králů ssátí budeš; i poznáš, že jsem já Hospodin vysvoboditel tvůj, a vykupitel tvůj silný Jákobův. ¹⁷ Místo mědi dodávati budu zlata, a místo železa dodávati budu stříbra, a místo dříví mědi, a místo kamení železa, a představímť správce pokojné a úředníky spravedlivé. ¹⁸ Nebude více slyšáno o bezpraví v zemi tvé, o zpuštění a zhoubě na hranicích tvých, ale hlásati budeš spasení na zdech svých, a v branách svých chválu. ¹⁹ Nebudeš míti více slunce za světlo denní, a blesk měsíce nebude tě osvětlovati, ale budeť Hospodin světlem tvým věčným, a Bůh tvůj okrasou tvou. ²⁰ Nezajdet více slunce tvé, a měsíc tvůj neschová se, nebo Hospodin bude světlem tvým věčným, a tak dokonání budou dnové smutku tvého. ²¹ Lid také tvůj, kteříž by koli byli spravedliví, na věky dědičně obdrží zemi, výstřelek štípení mého, dílo rukou mých, abych v něm oslavován byl. ²² Samotný rozmnoží se v tisíce, a nejspatnější v národ nescíslný, já Hospodin časem svým brzo způsobím to.

61 Duch Panovníka Hospodina jest nade mnou, proto že pomazal mne Hospodin, abych kázal evangelium tichým. Poslal mne, abych uvázal rány skroušených srdcem, abych vyhlásil jatým svobodu, a vězňům otevření žaláře, ² Abych vyhlásil léto milostivé Hospodinovo, a den pomsty Boha našeho, abych těšil všechny kvílící, ³ Abych způsobil radost kvílícím Sionským, a dal jim okrasu místo popela, olej veselí místo smutku, oděv chvály místo ducha sevřeného. I nazváni budou stromové spravedlnosti, štípení Hospodinovo, abych oslavován byl. ⁴ Tedy vzdělají pustiny starodávní, pouště staré spraví, a obnoví města zpuštěná, pustá po mnohé národy. ⁵ Nebo postaví se cizozemci, a pástí budou stáda vaše, a synové cizozemců oráči vaši a vinaři

61:1 Tento verš (a část následujícího) čte Ježíš v synagoze v Nazaretě, kde posluchače ubezpečil, že jsou právě svědky naplnění

tohoto proroctví (Lk 4:18–19). Odtud pochází výraz „Mesiáš“ – Pomazaný.

vaši budou. ⁶Vy pak kněží Hospodinovi nazváni budete, služebníci Boha našeho slouti budete, zboží pohanů uživati budete, a v slávě jejich zvýšení budete. ⁷Za dvojnásobní zahanbení vaše a pohanění prospěvovati budete, z podílu jejich a v zemi jejich dvojnásobní dědictví obdržíte, a tak veselé věčné míti budete. ⁸Já zajisté Hospodin miluji soud, a nenávidím loupeže při oběti, a protož způsobím, aby skutkové jejich dáli se v pravdě, a smlouvu věčnou s nimi učiním. ⁹I vejdet v známost mezi pohany símě jejich, a potomci jejich u prostřed národů. Všickni, kteříž je uzří, poznají je, že jsou símě, jemuž požehnal Hospodin. ¹⁰Velice se budu radovati v Hospodinu, a plésati bude duše má v Bohu mém; nebo mne oblékl v roucho spasení, a pláštěm spravedlnosti přioděl mne jako ženicha, kterýž se strojí ozdobně, a jako nevěstu okrašlující se ozdobami svými. ¹¹Nebo jakož země vydává zrostlinu svou, a jakož zahrada símě své vyvodí, tak Panovník Hospodin vyvede spravedlnost a chválu přede všemi národy.

62 Pro Sion nebudu mlčeti, a pro Jeruzalém neupokojím se, dokudž nevyjde jako blesk spravedlnost jeho, a spasení jeho jako pochodně hořeti nebude. ²I uzří národové spravedlnost tvou, a všickni králové slávu tvou, a nazovou tě jménem novým, kteréž ústa Hospodinova vyřknou. ³Nadto budeš korunou ozdobnou v ruce Hospodinově, a korunou královskou v ruce Boha svého. ⁴Nebudeš více slouti opuštěná, a země tvá nebude více slouti pustinou, ale ty nazývána budeš rozkoší, a země tvá vdanou; nebo rozkoš míti bude Hospodin v tobě, a země tvá bude vdaná. ⁵Nebo jakož pojímá mládenec pannu, tak tě sobě pojmu synové tvoji, a jakou má radost ženich z nevěsty, tak radovati se bude z tebe Bůh tvůj. ⁶Na zdech tvých, Jeruzaléme, postavím strážné, kteříž přes celý den i přes celou noc nikdy nebudou mlčeti. Kteríž tedy připomínáte Hospodina, nemlčetež, ⁷A nedávejte jemu pokoje, dokudž neutvrdí, a dokudž nezpůsobí, aby Jeruzalém byl slavný na zemi. ⁸Přisáhlť Hospodin skrze pravici svou, a skrze rámě síly své, řka: Nikoli nedám obilí tvého více za pokrm nepřátelům tvým, aniž píti budou cizozemci vína tvého, o němž jsi pracoval. ⁹Ale ti, kteříž je shromažďují, budou je jísti, a chváliti Hospodina, a kteříž je zbírají, budou je píti v síncích svatosti mé. ¹⁰Vejdětež, vejdětež branami, spravte cestu lidu, vyrovnejte, vyrovnejte silnici, vyberte kamení, vyzdvihněte korouhev k národům. ¹¹Aj, Hospodin rozkáže provolati až do končin země: Rcetež dceři Sionské: Aj, Spasitel tvůj bere se, aj, mzda jeho s ním, a dílo jeho před ním. ¹²I nazovou syny tvé lidem svatým, vykoupěnými Hospodinovými, ty pak slouti budeš městem vzácným a neopuštěným.

63 Kdož jest to, ješto se bere z Edom, v ubroceném rouše z Bozra, ten ozdobený rouchem svým, kráčeje u velikosti síly své? Ját jsem, kterýž mluvím spravedlivě, dostatečný k vysvobození. ²Proč jest červené roucho tvé, a oděv tvůj jako toho, kterýž tlačí v presu? ³Pres jsem tlačil sám, aniž kdo z lidí byl se mnou. Tlačil jsem nepřátely v hněvě svém, a pošlapal jsem je v prechlivosti své, až stříkala krev i nejsilnějších jejich na roucho mé, a tak všecken oděv svůj zkálel jsem. ⁴Den zajisté pomsty v srdci mém, a léto, v němž mají vykoupěni býti moji, přišlo. ⁵Když jsem pak viděl, že není žádného spomocníka, až jsem se užasl, že žádného nebylo, kdo by podpíral. A protož mi vysvobození způsobilo rámě mé, a prechlivost má, ta mne podepřela. ⁶I pošlapal jsem národy v hněvě svém, a opojil jsem je prechlivostí svou, a porazil jsem na zem nejsilnější reky jejich. ⁷Milosrdenství Hospodinova připomínati budu, a chvály Hospodinovy ze všeho, což učinil nám Hospodin, i množství dobroty, kteréž dokazoval k domu Izraelskému z veliké lítosti své, a z velikého milosrdenství svého. ⁸Nebo řekl: Vždyť jsou lidem mým, jsou synové, neučiníť mi nevěrně. A protož byl jejich spasitelem. ⁹Ve všelikém ssoužení jejich i on měl ssoužení, a anděl přistojící jemu vysvobozoval je. Z milování svého a z lítosti své on sám vykoupil je, a pěstoval je, i nosil je po všecky dny věků. ¹⁰Ale oni zporní byli, a zarmucovali Ducha svatého jeho; pročez obrátil se jim v nepřítel, a sám bojoval proti nim. ¹¹I rozpomínal se lid jeho na dny starodávních, i na Mojžíše: Kdež jest ten, kterýž je vyvedl z moře s pastýřem stáda svého? Kde jest ten, kterýž položil u prostřed něho Ducha svatého svého? ¹²Kterýž je vedl ramenem velebnosti své po pravici Mojžíšově, kterýž rozdělil vody před nimi, aby sobě způsobil jméno věčné, ¹³Kterýž je provedl skrze hlubiny jako koně po poušti, ani se nepoklesl. ¹⁴Jako když hovádka do údolí stsupuje, tak Duch Hospodinův poznenáhlu vedl z nich každého. Tak jsi vedl lid svůj, abys sobě způsobil jméno slavné. ¹⁵Popatřiž s nebe, a pohled' z příbytku svatosti své a okrasy své. Kdež jest horlivost tvá a veliká síla tvá? Kde množství milosrdenství tvých a slitování tvých? Mně-liž se zadržovati budou? ¹⁶Ty jsi zajisté otec náš; nebo Abraham nic neví o nás, a Izrael nezná nás. Ty jsi, Hospodine, otec náš, vykupitel náš, toť jest od věčnosti jméno tvé. ¹⁷Pročez jsi nám dal zblouditi, Hospodine, od cest svých, zatvrdil jsi srdce naše, abychom se nebáli tebe? Navratíž se zase pro služebníky své, pokolení dědictví svého. ¹⁸Nejšpatnější vládne lidem svatosti tvé, nepřátelé naši pošlapali svatyni tvou. ¹⁹My tvoji jsme od věků; nad nimi jsi nikdy nepanoval, aniž nad nimi jméno tvé vzýváno jest.

64 Ó bys protrhl nebesa a sstoupil, aby se od přítomnosti tvé hory rozplynouti musily, ²(jako od rozníceného ohně rozpouštějícího voda vře), abys v známost uvedl jméno své nepřátelům svým, a aby se před tváří

tvou národové trásli; ³Jako když jsi činil hrozné věci, jichž jsme se nenadáli, sstoupil jsi, před obličejem tvým hory se rozplývaly; ⁴Čehož se od věků neslychalo, a ušima nepochopilo, oko nevidalo Boha kromě tebe, aby tak činil tomu, kterýž naň očekává. ⁵Vyšel jsi vstříc tomu, kdož ochotně činí spravedlnost, a na cestách tvých na tě se rozpomínali. Aj, ty rozhněvals se, proto že jsme hřešili na nich ustavičně, a však zachování budeme, ⁶Ačkoli jsme jako nečistý my všickni, a jako roucho ohyzdné všechny spravedlnosti naše. Pročež přšíme jako list my všickni, a nepravosti naše jako vítr zachvacují nás. ⁷Nadto není žádného, ješto by vzýval jméno tvé, a probudil se k tomu, aby se chopil tebe, aspoň když jsi skryl tvář svou před námi, a způsobil to, abychom mizeli pro nepravosti naše. ⁸Ale již, ó Hospodine, ty jsi otec náš, my hlina, ty pak učitel náš, a tak jsme všickni dílo ruky tvé. ⁹Nehněvejž se tak velmi, Hospodine, aniž se na věky rozpomínej na nepravost. Ó vzhledniž, prosíme, všickni my lid tvůj jsme. ¹⁰Města svatosti tvé obrácena jsou v poušť, Sion v poušť, i Jeruzalém v pustinu obrácen. ¹¹Dům svatosti naší a okrasy naší, v kterémž tě chválivali otcové naši, ohněm zkažen, a cožkoli jsme měli nejvzácnějšího, jest popléněno. ¹²I zdalíž pro ty věci, Hospodine, se zdržíš? Mlčeti a nás tak velmi trápití budeš?

65 Dal jsem se najíti těm, kteříž se na mne neptávali, nalezen jsem od těch, kteříž mne nehledali, a národu, kterýž se nenazýval jménem mým, řekl jsem: Teď jsem, teď jsem. ²Rozprostíral jsem ruce své na každý den k lidu zpurnému, kteříž chodí cestou nedobrou za myšlénkami svými, ³K lidu, kteříž zjevně popouzejí mne ustavičně, obětující v zahradách, a kadíce na cihlách, ⁴Kteríž sedají při hrobích, a při svých modlách nocují, kteříž jedí maso sviňské, a polívku nečistého z nádob svých, ⁵Říkajíce: Táhni přeč, nepřistupuj ke mně, nebo světější jsem nežli ty. Tiť jsou dymem v chřípích mých a ohněm hořícím přes celý den. ⁶Aj, zapsáno jest to přede mnou: Nebuduť mlčeti, nýbrž nahradím a odplatím do lůna jejich, ⁷Za nepravosti vaše, a spolu za nepravosti otců vašich, praví Hospodin, kteříž kadívali na horách, a na pahrbcích v lehkost uvodili mne; pročež odměřím za dílo jejich předešlé do lůna jejich. ⁸Takto praví Hospodin: Jako někdo nalezna víno v hroznu, i řekl by: Nekaz ho, proto že požehnání jest v něm, tak i já učiním pro služebníky své, že nevyhladím všech těchto. ⁹Nebo vyvedu z Jákoba símě, a z Judy toho, kterýž by dědičně obdržel hory mé, i budou ji dědičně držeti vyvolení moji, a služebníci moji bydliti budou tam. ¹⁰Lid pak můj, kteříž by mne hledali, budou míti Saron za pastviště ovcím, a údolí Achor za odpočívadlo skotům. ¹¹Ale vás, kteříž opouštíte Hospodina, kteříž se zapomínáte na horu svatosti mé, kteříž strojíte vojsku tomu stůl, a kteříž vykonáváte tomu počtu oběti, ¹²Vás, pravím, sečtu pod meč, tak že všickni vy k zabití na kolena padati budete, proto že, když jsem volal, neohlásili jste se, mluvil jsem, a neslyšeli jste, ale činili jste to, což zlého jest před očima máma, a to, čehož neoblubuji, vyvolili jste. ¹³A protož takto dí Panovník Hospodin: Aj, služebníci moji jísti budou, vy pak hlad trpěti budete; aj, služebníci moji píti budou, vy pak žízni budete; aj, služebníci moji veselí se budou, vy pak zahanbeni budete. ¹⁴Aj, služebníci moji prospěvovati budou pro radost srdce, vy pak křičeti budete pro bolest srdce, a pro setření ducha kvíliti budete, ¹⁵A zanecháte jména svého k proklínání vyvoleným mým, když vás pomorduje Panovník Hospodin, služebníky pak své nazůve jménem jiným. ¹⁶Ten, kterýž bude sobě požehnání dávati na zemi, požehnání dávati sobě bude v Bohu pravém, a kdož přísahati bude na zemi, přísahati bude skrze Boha pravého; v zapomenutí zajisté dána budou ta ssouzení první, a budou skryta od očí mých. ¹⁷Nebo aj, já stvořím nebesa nová a zemi novou, a nebudou připomínány první věci, aniž vstoupí na srdce. ¹⁸Anobřz radujte se a veselte se na věky věků z toho, což já stvořím; nebo aj, já stvořím Jeruzalém k plésání, a lid jeho k radosti. ¹⁹I já plésati budu v Jeruzalémě, a radovati se v lidu svém, aniž se více bude slychati v něm hlasu pláče, aneb hlasu křiku. ²⁰Nebude tam více žádného v věku dětinském, ani starce, kterýž by dnů svých nevyplnil; nebo dítě ve stu letech umře, hříšníku pak, by došel i sta let, zlořečeno bude. ²¹Nastavějí též domů, a bydliti budou v nich, i vinice štěpovati budou, a jísti budou ovoce jejich. ²²Nebudou stavěti tak, aby jiný bydlil, nebudou štěpovati, aby jiný jedl; nebo jako dnové dřeva budou dnové lidu mého, a díla rukou svých do zvětšení užívati budou vyvolení moji. ²³Nebuduť pracovati nadarmo, aniž ploditi budou k strachu; nebo budou símě požehnaných od Hospodina, i potomkové jejich s nimi. ²⁴Nadto stane se, že prvé než volati budou, já se ohlásím; ještě mluvíti budou, a já vyslyším. ²⁵Vlk s beránkem budou se pásti spolu, a lev jako vůl bude jísti plevy, hadu pak za pokrm bude prach. Neuškodíť, aniž zahubí na vši mé hoře svaté, praví Hospodin.

66 Takto praví Hospodin: Nebe jest mi stolice, a země podnože noh mých. Kdež ten dům bude, kterýž mi vzděláte? Aneb kde bude místo odpočívání mého? ²Nebo všechno to ruka má učinila, a jí stojí všechno, praví Hospodin. I však na toho patřím, kdož jest chudý a skroušeného ducha, a třese se před slovem mým. ³Sic jinak ten, kdož zabijí vola, zabil člověka; kdo zabijí hovádko, psa stál; kdo obětuje obět suchou, krev sviňskou obětoval; kdo kadí kadidlem, dary dával modle. To oni vyvolili na cestách svých, proto že v ohavnostech svých

duše jejich se kochá. ⁴I jáť také vyvolím za nešlechtnosti jejich, a to, čehož se strachují, na ně uvedu, proto že, když jsem volal, žádný se neohlásil, když jsem mluvil, neslyšeli, ale činili to, což zlého jest před očima máma, a to, čehož neoblibuji, vyvolili. ⁵Slyšte slovo Hospodinovo, kteříž se třesete před slovem jeho: Říkávají bratří vaši, v nenávisti majíce vás, a vypovídajíce vás pro jméno mé: Necht se zjeví sláva Hospodinova. Ukážete se zajisté ku potěšení vašemu, ale oni zahanbeni budou. ⁶Hlas hřmotu z města, hlas z chrámu, hlas Hospodinův, an odplatu dává nepřátelům svým. ⁷Prvé než pracovala ku porodu, porodila; prvé než přišla na ni bolest, porodila pacholátko. ⁸Kdo slychal co takového? Kdo vídal co podobného? Zdalíž může způsobeno býti, aby země zplodila lid dne jednoho? Zdalíž zplozen bývá národ pojednou? Ale Sion jen počal pracovati ku porodu, a porodil syny své. ⁹Což bych já, kterýž otvírám život matky, neplodil? praví Hospodin. Což bych já, kterýž činím to, aby rodily, zavřín byl? praví Bůh tvůj. ¹⁰Veselte se s Jeruzalémem, a plésejte v něm všickni, kteříž jej milujete. Radujte se s ním velice, kteříž jste koli kvílili nad ním, ¹¹Proto že ssáti budete, a sytiti se z prs potěšení jeho, ssáti budete, a rozkoš míti v blesku slávy jeho. ¹²Nebo takto praví Hospodin: Aj, já obrátím na něj jako řeku pokoj, a jako potok rozvodnilý slávu národů. I budete ssáti, na rukou pěstování a na klíně rozkošně chování budete. ¹³Jako ten, kteréhož matka jeho těší, tak já vás těšiti budu, a tak v Jeruzalémě potěšování budete. ¹⁴Uzříte zajisté, a radovati se bude srdce vaše, a kosti vaše jako bylínka zkvetnou. I seznána bude ruka Hospodinova při služebnících jeho, a prchlivost proti nepřátelům jeho. ¹⁵Nebo aj, Hospodin v ohni přijde, a jako vichřice budou vozové jeho, aby vypustil v prchlivosti hněv svůj, a zehrání své v plameni ohně. ¹⁶Hospodin, pravím, ohněm mstíti bude, a mečem svým nad všelikým tělem, tak že mnoho bude zbitých od Hospodina. ¹⁷I ti, kteříž se posvěcují a očišťují v zahradách, jeden po druhém zjevně, kteříž jedí maso sviňské, a věc ohavnou i myši, též konec vezmou, praví Hospodin. ¹⁸Nebo já, když skutkové a myšlení jejich přijdou, shromáždím všechny národy a jazyky. I přijdou, a uzří slávu mou. ¹⁹A položím na ně znamení, a pošli z nich, kteříž zachováni budou, k národům do Tarsu, Pul a Lud, jenž natahují lučičště, do Tubal a Javan, na ostrovy daleké, kteříž neslyšali pověsti o mně, aniž vídali slávy mé. I budou zvěstovati slávu mou mezi národy. ²⁰A přivedou všechny bratří vaše ze všech národů za dar Hospodinu, na koních a na vozích, a na nůších a na mezcích, a na dromedářích, na horu svatosti mé do Jeruzaléma, praví Hospodin, tak jako přinášejí synové Izraelští dar v nádobě čisté do domu Hospodinova. ²¹A z těch také vezmu za kněží a za Levity, praví Hospodin. ²²Nebo jakož ta nebesa nová, a země ta nová, kterouž já učiním, stane přede mnou, praví Hospodin, tak stane símě vaše a jméno vaše. ²³I stane se, že od novměsíce do novměsíce, od soboty do soboty přicházeti bude všeliké tělo, aby se klanělo přede mnou, praví Hospodin. ²⁴A vyjdouce, uzří těla mrtvá lidí těch, kteříž se mi zpronevěřili; nebo červ jejich neumře, a oheň jejich neuhasne. I budouť v ošklivosti všelikému tělu.

66:8 Dne jednoho. Jeruzalémský chrám Římané srovnali se zemí roku 70 po Kr. (Mt 24:2; Mk 13:2; Lk 19:44; 21:6). Izrael zcela ztratil své území v roce 132 po Kr. po neúspěšném povstání Bar Kochby proti

Římanům, kteří pak Židy ze Země vyhnali. Po dlouhých dvou tisíciletích se *jediného dne* 14.5.1948 stal opět národem se svou domovinou.

Jeremjáš

Úvod

1 Slova Jeremiáše syna Helkiášova, z kněží, kteříž byli v Anatot, v zemi Benjamin, ²K němuž se stalo slovo Hospodinovo za dnů Joziáše syna Amonova, krále Judského, třináctého léta kralování jeho. ³Byl i za dnů Joakima syna Joziášova, krále Judského, až do vyplnění jedenáctého léta Sedechiáše syna Joziášova, krále Judského, až do zajetí Jeruzaléma měsíce pátého. ⁴Stalo se, pravím, slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ⁵Dříve než jsem tě sformoval v životě, znal jsem tebe, a dříve nežlis vyšel z života, posvětil jsem tě, za proroka národům dal jsem tebe. ⁶I řekl jsem: Ach, Panovníče Hospodine, aj, neumím mluvit, nebo dítě jsem. ⁷Ale Hospodin řekl mi: Neříkej, dítě jsem, nýbrž k čemuž tě koli posli, jdi, a vše, cožť přikáži, mluv. ⁸Neboj se jich, neboť jsem s tebou, abych tě vysvobozoval, dí Hospodin. ⁹A vztáhna ruku svou Hospodin, dotekl se úst mých, a řekl mi Hospodin: Aj, vložil jsem slova svá v ústa tvá. ¹⁰Hle, ustanovuji tě dnešního dne nad národy a nad královstvími, abys plénil a kazil, a hubil a bořil, abys stavěl a štěpoval. ¹¹Potom se stalo slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: Co vidíš, Jeremiáši? I řekl jsem: Prut mandlový vidím. ¹²Tedy řekl mi Hospodin: Dobře vidíš; nebo pospíchám já s slovem svým, abych je vykonal. ¹³Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně po druhé, řkoucí: Co vidíš? I řekl jsem: Vidím hrnec, an vše, a přední strana jeho k straně půlnocní. ¹⁴Tedy řekl mi Hospodin: Od půlnoci přivalí se to zlé na všechny obyvatele této země. ¹⁵Nebo aj, já svolám všechny rodiny království půlnocních, dí Hospodin, aby přitáhnouce, postavili jeden každý stolicí svou v branách Jeruzalémských, a při všech zdech jeho vůkol, a při všech městech Judských. ¹⁶A tak vypovím úsudky své proti nim, pro všelikou nešlechtnost těch, kteříž opustili mne, a kadili bohům cizím, a skláněli se dílu rukou svých. ¹⁷Protož ty přepaš bedra svá, a vstana, mluv k nim, cožkoli já přikazuji tobě. Nelekej se jich, abych tě nepotřel před obličejem jejich. ¹⁸Nebo aj, já postavuji tě dnes jako město hrazené, a jako sloup železný, a jako zdi měděné proti vši této zemi, proti králům Judským, proti knížatům jejím, proti kněžím jejím, a lidu země této. ¹⁹Kteríž bojovati budou proti tobě, ale neodolají proti tobě. Nebo já jsem s tebou, praví Hospodin, abych tě vysvobozoval.

2 I stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ²Jdi a volej, tak aby slyšel Jeruzalém, řka: Takto praví Hospodin: Rozpomínám se na tě pro milosrdenství mladosti tvé, a pro lásku sněti tvého, když jsi za mnou chodila po poušti v zemi, kteráž nebývá osívána. ³Tehdáž svatost Hospodinova byl Izrael, prvotiny úrod jeho. Všickni, kteříž jej zžírali, obvinění byli; zlé věci na ně přišly, praví Hospodin. ⁴Slyšte slovo Hospodinovo, dome Jákobův, a všechny čeledi domu Izraelského. ⁵Takto praví Hospodin: Jakou shledali otcové vaši při mně nepravost, že se vzdálili ode mne, a chodíce za marností, marní učinění jsou, ⁶Tak že ani neřekli: Kde jest Hospodin, kterýž nás vyvedl z země Egyptské, kterýž nás vodil po poušti, po zemi pusté a strašlivé, po zemi vyprahlé a stínu smrti, po zemi, skrze niž nechodil žádný, a kdež žádný člověk nebydlil? ⁷Nýbrž, když jsem vás uvedl do země úrodné, abyste jedli ovoce její i dobré věci její, všedše tam, poškrvnili jste země mé, a dědictví mé zohavili jste. ⁸Kněží neřekli: Kde jest Hospodin? a ti, kteříž se obírají s zákonem, nepoznali mne, pastýři pak odstoupili ode mne, a proroci prorokovali skrze Bále, a za věcmi neužitečnými chodili. ⁹Pročež vždy nesnáz mám s vámi, praví Hospodin, i s syny synů vašich nesnáz míti musím. ¹⁰Projděte ale ostrovy Citim, a pohleďte, i do Cedar pošlete, a pošetřte pilně, a pohleďte, stalo-li se co takového. ¹¹Zdali změnil který národ bohy, ačkoli nejsou bohové? Lid pak můj změnil slávu svou v věc neužitečnou. ¹²Užasněte se nebesa nad tím, a děste se, chřadněte velmi, praví Hospodin. ¹³Nebo dvojí zlost spáchal lid můj: Mne opustili pramen vod živých, aby sobě vykopali čisterny, čisterny děravé, kteréž nedrží vody. ¹⁴Zdali otrok jest Izrael? Zdali man doma zplozený? Pročež vydán jest v loupež? ¹⁵Lvíčata řvou na něj, a vydávají hlas svůj, a obracejí zemi jeho v pustinu; města jeho vypálena jsou, tak že není žádného obyvatele. ¹⁶Obyvatelé také Nof a Tachpanes pasou na vrchu hlavy tvé. ¹⁷Zdaliž toho sobě nepůsobíš, opouštějíc Hospodina Boha svého v ten čas, když tě vodí po cestě své? ¹⁸A nyní co tobě do cesty Egyptské, že piješ vodu z Níle? Aneb

2:13 Pramen vod živých ... cisterny děravé. V biblických dobách byly v zemi Božího lidu k dispozici tři druhy vodních zdrojů: (1) Nejlepší vodu má prýstící pramen (co se hýbe, je „živé“; odtud „živá“ voda bez magických pohádkových konotací); (2) méně kvalitní voda je ze studny, sice profiltrovaná půdou, nicméně stojatá; a (3) nejhorší vodu má cisterna, obrovský rezervoár vytesaný ve skále, schopný pojmout až několik hektolitřů dešťové či akvaduktem přiváděné vody.

To také znamená, že je v ní množství naplavenin. Ta je stojatá, brzy prorostlá řasami jako nečištěný bazén. Ke konci suché sezóny, kdy je hladina v cisternách nízká, bývá zakalená. Původním adresátům byl význam zvěsti nad jakoukoliv pochybnost jasný: Nikdo přičetný by nevyměnil pramen živé vody za cisternu, ani kdyby neměla pukliny ve skále a vodu udržela. Viz též např. 14:3 či 38:6 nebo Lv 11:36; 2Kr 18:31; Iz 30:14; Iz 36:16; 2Pa 26:10 Př 5:15.

co tobě do cesty Assyrské, že piješ vodu z řeky? ¹⁹Trestati tě bude zlost tvá, a odvrácení tvá domlouvati budou tobě. Poznejž tedy a viz, že zlá a hořká věc jest, že opouštíš Hospodina Boha svého, a není bázně mé při tobě, dí Panovník Hospodin zástupů. ²⁰Ačkoli dávno polámal jsem jho tvé, potrhá jsem to, čím jsi svázána byla, a řeklas: Nebuduť sloužití modlám, však po každém pahrbku vysokém, a pod každým dřevem zeleným touláš se, ó nevěstko. ²¹Ješto jsem já tě vysadil vinným kmenem výborným, všecku napořád semenem čistotným, i kterakž jsi mi proměnila se v plané réví cizího kmene? ²²Nebo bys ty se pak umyla sanitrem, a mnoho na sebe mýdla vypořebovala, předceť patrná jest nepravost tvá před obličejem mým, praví Panovník Hospodin. ²³Kterakž můžeš říci: Nepoškrvňovala jsem se, za Báli jsem nechodila? Pohleď na cestu svou v tomto údolí, poznej, cos činila, dromedářko rychlá, kteráž znamení necháváš na cestách svých. ²⁴Jsi divoká oslice, zvyklá na poušti, kteráž podlé líbosti duše své hltá vítr, když se jí příčina dá. Kdo jí překážku učiní? Všickni ti, kteříž jí hledají, nepotřebí se jim kvaltovat, naleznouť ji v měsíci jejím. ²⁵Dí-liť kdo: Zdržuj nohu svou, aby bosá nebyla, a hrdlo své od žízně, tedy říkáš: To nic, nikoli; nebo jsem zamilovala cizí, a za nimi choditi budu. ²⁶Jakož k hanbě přichází zloděj, když postižen bývá, tak zahanben bude dům Izraelský, oni, králové jejich, knížata jejich, a kněží jejich, i proroci jejich, ²⁷Kteríž říkají dřevu: Otec můj jsi, a kameni: Ty jsi mne zplodil. Nebo se hřbetem ke mně obracejí a ne tváří, ale v čas trápení svého říkají: Vstaň a vysvobod nás. ²⁸I kdež jsou bohové tvoji, kterýchž jsi nadělal sobě? Necht vstanou, budou-li tě moci vysvoboditi v čas trápení tvého, poněvadž podlé počtu měst svých máš bohy své, ó Judo. ²⁹Co se vaditi budete se mnou? Vy všickni odstoupili jste ode mne, dí Hospodin. ³⁰Nadarmo jsem bil syny vaše, kázně nepřijali; sežral meč váš proroky vaše jako lev, kterýž dáví. ³¹Ó národe, vy posuďte slova Hospodinova, zdali jsem byl pouští Izraelovi, zdali zemí tmavou? Proč říká lid můj: Panujeme, nepřijdeme více k tobě? ³²Zdali se zapomíná panna na ozdoby své, a nevěsta na tkanice své? Lid pak můj zapomněl se na mne za dny nesčíslné. ³³Proč zastáváš cesty své, hledajíc toho, což miluješ? Pročež i jiné nešlechetnice učíš cestám svým. ³⁴Nad to, na podolcích tvých nalézá se krev duší chudých nevinných. Nenesnadně nalézám to, nebo viděti to na těch všech podolcích. ³⁵A vždy říkáš: Poněvadž nevinná jsem, jistě odvrácena jest prchlivost jeho ode mne. Aj, já v soud vejdu s tebou, proto že pravíš: Nehřešila jsem. ³⁶Proč tak běháš, proměňujíc cestu svou? Jakož jsi zahanbena od Assyrských, tak i od Egyptských zahanbena budeš. ³⁷Také odtud vyjdeš, a ruce tvé budou nad hlavou tvou; nebo zamítá Hospodin troštování tvá, a nepovedeť se šťastně v nich.

Živá voda versus rozpukané cisterny

Prorokovým hlasem se Hospodin právem rozčiluje nad neustále nevěrným lidem. Jejich odpadlictví líčí jazykem velice srozumitelným národu pastevců a zemědělců, jakým byl Izrael. V hornaté poušti je voda jednou z nejcennějších komodit. V biblické Svaté zemi existují tři druhy vodních zdrojů: Nejlepší je pramenitá; je chladivá a čerstvá, nezakalená usazeninami, nezarostlá řasami. Protože co se hýbe, je živé, této pramenité vodě se říká „živá“. To však nic společného s pohádkovou živou vodou (leda by se dalo prokázat, že aplikace biblických veršů, které tuto živou vodu zmiňují, zejména pak některé Ježíšovy výroky, inspirovaly vznik takových pohádek). Pramenitá voda je živá jednoduše proto, že se pohybuje, ne pro nějaké magické či spirituální vlastnosti.

Druhý zdroj, prostřední co do kvality vody, jsou studny. Voda je stojatá, není tak dobrá jako pramenitá, ale lepší než nic a určitě lepší než třetí druh – voda z cisterny. Cisterna je obrovská nádrž vytesaná ve skále, která v období dešťů shromažďuje dešťovou vodu, stékající do ní po zemi. Znamená to, že ve vodě je sousta nečistot organického

i anorganického charakteru (bahno i listí, větvičky, hmyz apod.).

Na začátku suché sezóny to bývá lepší, cisterna je plná, kal je usazen na dně, voda není moc špinavá a dá se bez problémů používat. Avšak jak se suchá sezóna chýlí ke svému konci, vody v cisterně je čím dál méně, u dna je hodně zakalená, a tak všichni s nedočkavou dychtivostí vyhlíží první podzimní deště, signál začátku dešťové sezóny, vnímané jako velikánské Boží požehnání (srv. pozn. Jn 7:38). Když prorok Eliáš dosáhl toho, že v Izraeli tři roky nepršelo ani v dešťových sezónách (1Kr 17:1), způsobil tím ekologickou katastrofu.

Jeremjášovým posluchačům bylo jasné, z čeho je osočuje: Nikdo přičetný by nevyměnil zdroj pramenité vody za cisternu, ani kdyby nebyla puklá a svou zásobu vody dokázala udržet. Ale vyměnit ten nejlepší zdroj vody za ten nehorší, který je navíc nefunkční, neudrží ani kalnou vodu, to je ta největší pošetilost, jakou si lze vymyslet.

Paralela je zřejmá: Je to Hospodin, kdo dává život a všechno, čeho je k němu zapotřebí, kdežto marné modly nikdy nesplní, co slibovaly (srv. čl. Modly blízké a vzdálené v Jr 23).

3 Dí dále: Propustil-li by muž ženu svou, a ona odejduc od něho, vdala by se za jiného muže, zdalíž se navrátí k ní více? Zdalíž by hrozně nebyla poškrvněna země ta? Ale ty, ač jsi smilnila s milovníky mnohými, a však navratíž se ke mně, dí Hospodin. ² Pozdvihni oči svých k vysokým místům, a pohleď, kdes necizoložila? Na cestách usazovalas se jim jako Arab na poušti, a poškrvnila jsi země smilstvím svým a nešlechtností svou. ³ A ačkoli zadržáni jsou podzimní deštové, a deště jarního nebývalo, však čelo ženy nevěstky majíc, nechtěla se stydět. ⁴ Zdali od nynějšího času volati budeš ke mně: Otče můj, ty jsi vůdce mladosti mé? ⁵ Zdalíž Bůh držeti bude hněv na věčnost? Zdali chovati jej bude na věky? Aj, mluvíš i pášeš zlé věci, jakž jen můžeš. ⁶ Tedy řekl mi Hospodin za dnů Joziáše krále: Viděl-lis, co činila zporná dcera Izraelská? Chodívala na každou horu vysokou, i pod každé dřevo zelené, a tam smilnila. ⁷ A ačkoli jsem řekl, když ty všechny věci ona činila: Necht se navrátí ke mně, však se nenavrátila. Načež hleděla zpronevěřila sestra její, dcera Judská. ⁸ Pročež vidělo mi se pro ty všechny příčiny, poněvadž cizoložila zporná dcera Izraelská, propustiti ji, a dáti jí listek zapuzení jejího. Však se vždy neulekla zpronevěřila sestra její, dcera Judská, ale šedší, smilnila také sama. ⁹ I stalo se, že hanebným smilstvím svým poškrvnila země; nebo cizoložila s kamenem i s dřevem. ¹⁰ A však s tím se vším neobrátila se ke mně zpronevěřila sestra její, dcera Judská, celým srdcem svým, ale pokrytě, praví Hospodin. ¹¹ Protož řekl Hospodin ke mně: Ospravedlnila duši svou zporná dcera Izraelská, více nežli zpronevěřila Judská. ¹² Jdi a volej slovy těmito ku půlnoci, a rci: Navrať se, zporná dcero Izraelská, dí Hospodin, a neboři se tvář má zůřivá na vás; nebo já dobrotivý jsem, dí Hospodin, aniž držím hněvu na věčnost. ¹³ Jen toliko poznej nepravost svou, že jsi od Hospodina Boha svého odstoupila, a sem i tam běhala cestami svými k cizím pod každé dřevo zelené, a hlasu mého neposlouchali jste, dí Hospodin. ¹⁴ Navraťte se synové zporní, dí Hospodin; nebo já jsem manžel váš, a přijmu vás, jednoho z města, a dva z čeledi, abych vás uvedl na Sion. ¹⁵ Kdežto dám vám pastýře podle srdce svého, kteříž pásti vás budou uměle a rozumně. ¹⁶ I stane se, když se rozmnožíte a rozplodíte v této zemi za dnů těch, dí Hospodin, že nebudou říkati více: Truhla smlouvy Hospodinovy, aniž jim vstoupí na srdce, aniž zpomenu na ni, ani k ní choditi, aniž bude více u vážnosti. ¹⁷ V ten čas nazývati budou Jeruzalém stolicí Hospodinovou, a shromáždí se tam všickni národové ke jménu Hospodinovu do Jeruzaléma, a nebudou choditi více podle zdání srdce svého zlého. ¹⁸ V těch dnech přijdou dům Judský s domem Izraelským, a přiberou se spolu z země půlnoční do země, kterouž jsem v dědictví uvedl otcům vašim; ¹⁹ Ač já pravím: Kterakž bych tě počisti mohl mezi syny, a dáti tobě zemi žádostivou, dědictví slavné zástupů pohanských, leč abys mne vzýval, říkáje: Otče můj, a od následování mne abys se neodvracel? ²⁰ Poněvadž jakož žena zpronevěřuje se manželu svému, tak jste se zpronevěřili mně, dome Izraelský, dí Hospodin. ²¹ Hlas po místech vysokých buď slyšán, pláč pokorné modlitby synů Izraelských. Nebo převrátivše cesty své, zapomněli se na Hospodina Boha svého, řkoucího: ²² Navraťte se, synové zporní, a uzdravím odvrácení vaše. Rcete: Aj, my jdeme k tobě, nebo ty, Hospodine, jsi Bůh náš. ²³ Právě marné jest v pahrbcích a v množství hor doufání; zajisté v Hospodinu Bohu našem jest spasení Izraelovo. ²⁴ Nebo ohavnost ta zžírala práci otců našich od dětinství našeho, bravy jejich i skoty jejich, syny jejich i dcery jejich. ²⁵ Ležíme v hanbě své, a přikrývá nás pohanění naše, že jsme proti Hospodinu Bohu svému hřešili, my i otcové naši, od dětinství svého až do dne tohoto, a neposlouchali jsme hlasu Hospodina Boha svého.

4 Budeš-li se míti navrátiti, Izraeli, dí Hospodin, ke mně se navrať. Nebo odejmeš-li ohavnosti své od tváří mé a nebudeš-li se toulati, ² A budeš-li přísahati právě, náležitě a spravedlivě, říkáje: Živť jest Hospodin, tedy požehnání dávati sobě v něm budou národové, a v něm se chlubit. ³ Nebo takto praví Hospodin mužům Judským a Jeruzalémským: Zořte sobě ouhor, a nerozsívejte do trní. ⁴ Obřežte se Hospodinu, a odejměte neobřízky srdce vašeho, muži Judští a obyvatelé Jeruzalémští, aby nevyšla jako oheň prchlivost má, a nehořela, tak že by nebyl kdo uhasiti, pro nešlechtnost předsevzetí vašich. ⁵ Oznamte v Judstvu, a v Jeruzalémě ohlaste, a rcete: Trubte trubou v zemi, svolejte a sberťe lid, a rcete: Shromažďte se, a vejděme do měst hrazených. ⁶ Vyzdvihněte korouhev na Sionu, zmužile se mějte, nepostávejte; nebo já zlé věci uvedu od půlnoci, a potření veliké. ⁷ Vychází lev z houště své, a ten, kterýž hubí národy, vyšed z místa svého, táhne, aby obrátil zemi tvou v pustinu, a města tvá aby zbořena byla, tak aby nebylo žádného obyvatele. ⁸ Protož přepašte se žíněmi, kvělte a naříkejte; nebo není odvrácen hněv prchlivosti Hospodinovy od nás. ⁹ Stane se zajisté v ten den, dí Hospodin, že zhyne srdce královo a srdce knížat, užasnou se i kněží, a proroci diviti se budou. ¹⁰ I řekl jsem: Ach, Panovníče Hospodine, jistě že jsi velice podvedl lid tento, i Jeruzalém, říkáje: Pokoj míti budete, a však pronikl meč až k duši. ¹¹ V ten čas řečeno bude lidu tomuto i Jeruzalému: Vítř tuhý z míst vysokých na poušti jde upřímo na lid můj, ne aby převíval, ani přečišťoval. ¹² Vítř silnější než oni přijde mi, nyní já také vypovím jim úsudky. ¹³ Aj, jako oblakové vystupuje, a jako vicher vozové jeho, rychlejší jsou nežli orlice koni jeho. Běda nám, nebo popléněni jsme. ¹⁴ Obmej od nešlechtnosti srdce své, Jeruzaléme, abys vysvobozen byl. Dokudž zůstávati budou u prostřed tebe myšlení marnosti tvé? ¹⁵ Nebo hlas oznamujícího přichází od Dan, a toho,

kterýž ohlašuje nepravost, s hory Efraim. ¹⁶ Připomínejte těmto národům, aj, ohlašujte Jeruzalémským, že strážní táhnou z země daleké, a vydávají proti městům Judským hlas svůj. ¹⁷ Jako ti, kteříž hlídají polí, položí se proti němu vůkol; nebo jest mi odporný, dí Hospodin. ¹⁸ Cesta tvá a skutkové tvoji to způsobili tobě; toť nešlechtnost tvá, žeť to hořké jest, a že dosahá až do srdce tvého. ¹⁹ Ó, střeva má, střeva má, bolest trpím, ó osrdí mé, kormoutí se ve mně srdce mé, nemohuť mlčeti. Nebo hlas trouby slyšíš, duše má, a prokřikování vojenské. ²⁰ Potření za potřením provolává se, popléněna zajisté bude všecka země, náhle popléněni budou stanové moji, v okamžení kortýny mé. ²¹ Až dokud vídati budu korouhev, slychati hlas trouby? ²² Nebo bláznivý lid můj nezná mne, synové nemoudří a nerozumní jsou. Moudří jsou k činění zlého, ale činiti dobře neumějí. ²³ Hledím-li na zemi, a aj, nesličná jest a prázdňá; pakli na nebe, není na něm žádného světla. ²⁴ Hledím-li na hory, a aj, třesou se, a všickni pahrbkové pohybují se. ²⁵ Hledím-li, a aj, není žádného člověka, a všeliké ptactvo nebeské zaletělo. ²⁶ Hledím-li, a aj, pole úrodné jest pouští, a všecka města jeho zbořena jsou od Hospodina a od hněvu prchlivosti jeho. ²⁷ Nebo takto praví Hospodin: Spustne všecka země, a však konce ještě neučiním. ²⁸ Kvíliti bude nad tím země, a zasmuší se na hoře nebe, proto že jsem mluvil, co jsem myslil, a nelituji, aniž se odvrátím od toho. ²⁹ Před hřmotem jezdců a těch, kteříž střílejí z lučiště, uteče všecko město. Vejdou do hustých oblaků, a na skáli vylezou; všecka města opuštěna budou, a žádný nebude bydleti v nich. ³⁰ Ty pak pohubena jsuc, což činiti budeš? Ačkoli obláčíš se v šarlat, ačkoli se ozdobuješ ozdobou zlatou, ačkoli líčíš tvář svou líčidlem, darmo se okrašluješ. Pohrdají tebou frejříři, bezživotí tvého hledají. ³¹ Nebo slyším hlas jako rodičky, svírání jako té, kteráž po nejprvé ku porodu pracuje, hlas dcery Sionské, ustavičně vzdychající, a lomící rukama svýma, říkající: Běda mně nyní, nebo ustala duše má pro vrahy.

5 Zběhejte ulice Jeruzalémské, pohledte nyní, a zvězte, a hledejte v ulicích jeho, naleznete-li muže, jest-li kdo, ješto by činil soud, a vyhledával toho, což pravého jest, a odpustím jemu. ² Ale i když říkají: Živť jest Hospodin, takovým způsobem křivě přísahají. ³ Ó Hospodine, zdalíž oči tvé nepatří na pravdu? Biješ je, ale necítí bolesti; hubíš je, ale nechťi přijímati kázně. Tvrdší jsou tváře jejich než skála, nechťi se navrátiti. ⁴ I řekl jsem já: Snad tito prostí jsou, nerozumně sobě počínají; nebo nejsou povědomi cesty Hospodinovy, soudu Boha svého. ⁵ Půjdu aspoň k přednějším, a mluvití budu k nim; nebo oni povědomi jsou cesty Hospodinovy, soudu Boha svého. Ale i ti spolu polámali jho, roztrhali svazky. ⁶ Protož je podává lev z lesa, vlk večerní pohubí je, pardus číhati bude u měst jejich. Kdožkoli vyjde z nich, roztrhán bude; nebo mnohá jsou přestoupení jejich, rozmohly se převrácenosti jejich. ⁷ Kdež jest to, pročez bych měl odpustiti tobě? Synové tvoji opouštějí mne, a přísahají skrze ty, kteříž nejsou bohové. Jakž jsem jen nasýtil je, hned cizoloží, a do domu nevěstky houfem se valí. ⁸ Ráno vstávající, jsou jako koni vytylí; každý k ženě bližního svého řehce. ⁹ Zdalíž pro takové věci nemám navštívití? dí Hospodin. A zdali nad národem takovým nemá mstítí duše má? ¹⁰ Vstupte na zdi jeho, a zkazte je, a nepřestávejte; svrzte štítky zdi jeho, nebo nejsou Hospodinovy. ¹¹ Velice zajisté zpronevěřili se mi dům Izraelský a dům Judský, dí Hospodin. ¹² Sčítali klam na Hospodina, a říkali: Není tak, nikoli nepřijde na nás zlé, a meče ani hladu nepocítíme. ¹³ Ti pak proroci pomínou s větrem, a žádného slova není v nich. Takť se stane jim. ¹⁴ Protož takto praví Hospodin Bůh zástupů: Proto že tak mluvíte, aj, já způsobím, aby slova tvá v ústech tvých byla jako oheň, a lid tento dřívím, kteréž on zžíře. ¹⁵ Aj, já přivedu na vás národ zdaleka, ó dome Izraelský, dí Hospodin, národ silný, národ starodávní, národ, jehož jazyka nebudeš uměti, ani rozuměti, co mluví. ¹⁶ Jehož toul jako hrob otevřený, všickni jsou silní. ¹⁷ A vytráví obilé tvé a chléb tvůj, požerou syny tvé a dcery tvé, pojí bravy tvé i skot tvůj, pojí vinné kmeny tvé i fíkoví tvé, města tvá hrazená, v nichž ty doufáš, znuzí mečem. ¹⁸ A však ani těch časů, dí Hospodin, neučiním s vámi konce. ¹⁹ Nebo stane se, když řeknete: Proč nám činí Hospodin Bůh náš všecko toto? že řekneš jim: Jakož jste opustili mne, a sloužili bohům cizozemcům v zemi své, tak sloužiti budete cizozemcům v zemi ne své. ²⁰ Oznamtež to v domě Jákobově, a rozhlaste v Judstvu, řkouce: ²¹ Slyštež nyní toto, lide bláznivý a nesmyslný, kteříž oči mají a nevidí, kteříž uši mají a neslyší: ²² Což se mne nebudete báti? dí Hospodin. Což před obličejem mým nebudete se trásti? Kterýž jsem položil písek za cíl moří ustanovením věčným, jehož nepřekračuje. Ačkoli zmítají se, však neodolají, ačkoli zvučí vlnobití jeho, však ho nepřecházejí. ²³ Ale lid tento má srdce zarputilé a zpurné, odstoupili a odešli. ²⁴ Ani neřekli v srdci svém: Bojme se již Hospodina Boha našeho, kterýž dává déšť jarní i podzimní časem svým, téhodně nařízených ke žni ostříhá nám. ²⁵ Nepravostí vaše překážku činí těm věcem, a hříchové vaši připravují vás o to dobré. ²⁶ Nebo nalézají se v lidu mém bezbožníci; strřeže jako čižebníci, kteříž lécejí, stavějí osídla, lidi lapají. ²⁷ Jako klece plná ptáků, tak domové jejich plní jsou lsti. Protož zrostli a zbohatli, ²⁸ Vytylí jsou, lsknou se, nadto umějí se vyhýbati bídám. Pře nesoudí, ani pře sirotka, a však šťastně se jim vede, ačkoli k spravedlnosti chudým nedopomáhají. ²⁹ Zdalíž pro takové věci nemám navštívití jich? dí Hospodin. Zdali nad národem takovým nemá mstítí duše má? ³⁰ Věc užasnutí hodná a hrozná děje se v zemi této. ³¹ Proroci prorokují lživě, a kněží panují skrze ně, a lid můj miluje to. Čeho byste pak neučinili naposledy?

6 Shromazďte se, synové Beniaminovi, z prostředku Jeruzaléma, a v Tekoa trubte trubou, a nad Betkarem vyzdvihněte korouhev; nebo viděti zlé od půlnoci, a potření veliké. ²Panně krásné a rozkošné připodobnil jsem byl dceru Sionskou. ³Ale přitáhnou k ní pastýři s stády svými, rozbijí proti ní stany vůkol, spase každý místo své. ⁴Vyzdvihněte proti ní válku, vstaňte a přitrhne o poledni. Běda nám, že pomijí den, že se roztáhli stínové večerní. ⁵Vstaňte a přitrhne v noci, a zkazme paláce její. ⁶Takto zajisté praví Hospodin zástupů: Nasekejte dříví, a zdělejte proti Jeruzalému náspy. Toť jest to město, kteréž navštíveno býti musí; což ho koli, jen nátisk jest u prostřed něho. ⁷Jakož studnice vyprýštuje vodu svou, tak ono vyprýštuje zlost svou. Nátisk a zhoubu slyšeti v něm před obličejem mým ustavičně, bolest i bití. ⁸Usmysl sobě, ó Jeruzaléme, aby se neodloučila duše má od tebe, abych tě neobrátil v pustinu, v zemi nebydlitelnou. ⁹Takto praví Hospodin zástupů: Jistě paběrovati budou jako vinný kmen ostatek Izraele, říkajíce: Sahej rukou svou jako ten, kterýž víno sbírá do putny. ¹⁰Komuž mluvíti budu, a kým osvědčovati, aby slyšeli? Aj, neobřezané jsou uši jejich, tak že nemohou pozorovati; aj, slovo Hospodinovo mají v posměchu, a nemají líbosti v něm. ¹¹Protož plný jsem prchlivosti Hospodinovy, ustal jsem, drže ji v sobě. Vylita bude i na maličké vně, spolu i na shromáždění mládenců, ovšem pak muž s ženou jat bude, stařec s kmetem. ¹²A dostanou se domové jejich jiným, též pole i ženy, když vztáhnou ruku svou na obyvatele této země, dí Hospodin. ¹³Od nejmenšího zajisté z nich, až do největšího z nich, všickni napořád vydali se v lakomství, anobř od proroka až do kněze všickni napořád provádí faleš. ¹⁴A hojí potření dcery lidu mého povrchu, říkajíce: Pokoj, pokoj, ještě není žádného pokoje. ¹⁵Styděli-liž se pak co proto, že ohavnost páchali? Aníž se lid co styděl, aníž jich proroci k zahanbení přivesti uměli. Protož padnou mezi padajícími; v čas, v němž je navštívím, klesnou, praví Hospodin. ¹⁶Když takto říkával Hospodin: Zastavte se na cestách, a pohleďte, a vyptejte se na stezky staré, která jest cesta dobrá, i chodte po ní, a naleznete odpočinutí duši své, tedy říkali: Nebudeme choditi. ¹⁷Když jsem pak ustanovil nad vámi strážné, řka: Mějtež pozor na zvuk trouby, tedy říkali: Nebudeme pozorovati. ¹⁸Protož slyšte, ó národové, a poznej, ó shromáždění, co se děje mezi nimi. ¹⁹Slyš, ó země: Aj, já uvedu zlé na lid tento, ovoce myšlení jejich, proto že nepozorují slov mých, ani zákona mého, ale jím pohrdají. ²⁰K čemuž mi kadidlo z Sáby přichází, a vonná třtina výborná z země daleké? Zápalů vašich nelibuji sobě, aníž oběti vaše jsou mi příjemné. ²¹Protož takto praví Hospodin: Aj, já nakladu lidu tomuto úrazů, a zurážejí se o ně otcové, tolikéž i synové, soused i bližní jeho, a zahynou. ²²Takto praví Hospodin: Aj, lid přitáhne z země půlnoční, a národ veliký povstane od končin země. ²³Lučiště i kopí pochyť, každý ukrutný bude, a neslitují se. Hlas jejich jako moře zvučeti bude, a na koních jezdití budou, zšíkovaní jako muž k boji, proti tobě, ó dcero Sionská. ²⁴Jakž uslyšíme pověst o něm, opadnou ruce naše; ssouzení zachvátí nás, a bolest jako rodičku. ²⁵Nevycházejte na pole, a na cestu nechoďte; nebo meč nepřítel a strach jest vůkol. ²⁶Ó dcero lidu mého, přepaš se zíní, a válej se v popele. Vydej se v kvílení, jako po synu jednorozeném, v kvílení přehořké; nebo náhle přitáhne zhoubce na nás. ²⁷Dal jsem tě za věži v lidu tvém, a za baštu, abys spatřoval a zkušoval cesty jejich. ²⁸Všickni jsou z zarputilých nejzarputilejší, chodí jako utrhač, jsou ocel a železo, všickni napořád zhoubcové jsou. ²⁹Prahnu měchy, od ohně mizí olovo, nadarmo ustavičně přepaluje zlatník; nebo zlé věci nemohou býti odděleny. ³⁰Stříbrem falešným nazovou je, nebo Hospodin zavrhl je.

7 Slovo, kteréž se stalo k Jeremiášovi od Hospodina, řkoucí: ²Postav se v braně domu Hospodinova, a ohlašuj tam slovo toto, a rci: Slyšte slovo Hospodinovo všickni Judští, kteříž vcházíte do bran těchto, abyste se klaněli Hospodinu. ³Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Polepšte cest svých i předsevzetí svých, a způsobím to, abyste bydlili na místě tomto. ⁴Neskládejte naděje své v slovích lživých, říkajíce: Chrám Hospodinův, chrám Hospodinův, chrám Hospodinův jest. ⁵Ale jestliže všelijak polepšíte cest svých, a předsevzetí svých, jestliže spravedlivě soud konati budete mezi mužem a mezi bližním jeho; ⁶Přichoziho, sirotka a vdovy neutisknete, a krve nevinné nevyležete na místě tomto, a za bohy cizími nebudete-li choditi k svému zlému: ⁷Tedy způsobím, abyste bydlili na místě tomto, v zemi, kterouž jsem dal otcům vašim, od věků až na věky. ⁸Aj, vy skládáte naději svou v slovích lživých, kteráž neprospívají. ⁹Zdaliž kradouce, mordující a cizoložice i křivě přísahající a kadíce Bálovi; též chodíte za bohy cizími, jichž neznáte, ¹⁰Předce choditi a postavovati se budete před obličejem mým v domě tomto, kterýž nazván jest od jména mého, a říkati: Vyproštění jsme, abyste páchali ty všecky ohavnosti? ¹¹Což peleší lotrovskou jest dům tento před očima vašimi, kterýž nazván jest od jména mého? Aj, takéť já vidím, dí Hospodin. ¹²Ale jděte aspoň na místo mé, kteréž bylo v Sílo, kdež jsem byl způsobil příbytek jménu svému z počátku, a vizte, co jsem učinil jemu pro nešlechtnost lidu svého Izraelského. ¹³Protož nyní, že činíte všecky skutky tyto, dí Hospodin, a když mluvím k vám, ráno vstáváje, a to ustavičně, tedy neposloucháte, a když volám na vás, tedy neozýváte se: ¹⁴Protož učiním domu tomuto, kterýž nazván jest od jména mého, v němž vy doufáte, i místu tomuto, kteréž jsem dal vám a otcům vašim, jako jsem učinil Sílo; ¹⁵A zavrhu vás od tváří své, jako jsem zavrhl bratří vaše, všecko símě

Efraimovo. ¹⁶Ty tedy nemodl se za lid tento, aniž pozdvihuj za ně hlasu a modlitby, aniž se přimlouvej ke mně; nebo tě nikoli nevyšlyším. ¹⁷Zdaliž sám nevidíš, co oni činí v městech Judských a po ulicích Jeruzalémských? ¹⁸Synové sbírají dříví, a otcové zaněčují oheň, ženy pak zadělávají těsto, aby pekly koláče tvorů nebeskému, a obětovali oběti mokré bohům cizím, aby mne popouzeli. ¹⁹Zdaliž to proti mně jest, že mne oni popouzejí? dí Hospodin. Zdali není proti nim k zahanbení tváří jejich? ²⁰Pročez takto praví Panovník Hospodin: Aj, hněv můj a prchlivost má vylita bude na místo toto, na lidi i na hovada, i na dříví polní, i na úrody země, a hořeti bude, tak že neuhasne. ²¹Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Zápaly své přidejte k obětem svým, a jezte maso. ²²Nebo jsem nemluvil s otcí vašimi, aniž jsem přikázal jim v ten den, v kterýž jsem je vyvedl z země Egyptské, o zápalích a obětech. ²³Ale toto přikázal jsem jim, řka: Poslouchejte hlasu mého, a budu vašim Bohem, a vy budete mým lidem, a chodte po vši cestě, kterouž jsem vám přikázal, aby vám dobře bylo. ²⁴Však neposlechli, aniž naklonili ucha svého, ale chodili po radách, a podlé zdání srdce svého zlého. Obrátili se ke mně hřbetem a ne tváří svou. ²⁵Od toho času, jakž vyšli otcové vaši z země Egyptské, až do tohoto dne posílal jsem k vám všechny služebníky své proroky, každý den ráno vstávaje, a to ustavičně. ²⁶Však neposlechli mne, aniž naklonili ucha svého, ale zatvrdivše šíji svou, hůře činili nežli otcové jejich. ²⁷Když jim mluvíš všechna slova tato, ani tebe neposlouchají, a když voláš na ně, neohlašují se tobě. ²⁸Protož rcíž jim: Tento jest národ, kteříž neposlouchají hlasu Hospodina Boha svého, aniž přijímají naučení. Zhynula pravda, a vymizela z úst jejich. ²⁹Ohol vlasy své a zavrz, a naříkej hlasem na místech vysokých; nebo zavrhl Hospodin a opustil rodinu, na kterouž se velmi hněvá. ³⁰Činili zajisté synové Judovi, což zlého jest před očima máma, dí Hospodin. Nastavěli ohavností svých v domě tom, kterýž nazván jest od jména mého, aby poškvrnili jej. ³¹Nadto vzdělali výsosti Tofet, kteréž jest v údolí syna Hinnom, aby pálili syny své i dcery své ohněm, čehož jsem nepřikázal, aniž vstoupilo na srdce mé. ³²Protož aj, dnové jdou, dí Hospodin, kdyžto nebude slouti více Tofet, ani údolí syna Hinnom, ale údolí mordu, a pochovávati budou v Tofet, nebo nebude dostávati místa. ³³I budou mrtvá těla lidu tohoto za pokrm ptactvu nebeskému a šelmám zemským, a nebude žádného, kdo by odstrašil. ³⁴Způsobím také, aby přestal v městech Judských a v ulicích Jeruzalémských hlas radosti a hlas veselí, hlas ženicha a hlas nevěsty; nebo pustinou učiněna bude země.

8 V ten čas, dí Hospodin, vyberou kosti králů Judských, i kosti knížat jejich, i kosti kněží, i kosti proroků, ano i kosti obyvatelů Jeruzalémských z hrobů jejich, ²A rozmecí je proti slunci a měsíci, i proti všemu vojsku nebeskému, kteréž milují, a kterýmž slouží, a za kterýmiž chodí, a kterýchž hledají, a kterýmž se klanějí. Nebudou sebrány, ani pochovány, budou místo hnoje na svrchku země. ³I bude žádostivější smrt nežli život všechněm ostatkům těm, kteříž pozůstanou z rodiny této nešlechtné na všech místech, kdež by koli pozůstali, tam kamž je zaženu, dí Hospodin zástupů. ⁴Protož díš jim: Takto praví Hospodin: Tak-liž padli, aby nemohli povstati? Tak-liž se odvrátil, aby se nemohl zase navrátiti? ⁵Proč se odvrátil lid tento Jeruzalémský odvrácením věčným? Chytají se lsti, a nechtí se navrátiti. ⁶Pozoroval jsem a poslouchal. Nemluví, což pravého jest; není, kdo by želel zlosti své, říkáje: Což jsem učinil? Každý obrácen jest k běhu svému jako kůň, kterýž prudce běží k boji. ⁷Ješto čáp u povětří zná nařízené časy své, a hrdlička i řeřáb i vlaštovice šetří času přiletu svého, lid pak můj nezná soudu Hospodinova. ⁸Jakž můžete říci: Moudří jsme a zákon Hospodinův máme? Aj, jistě nadarmo dělá písař péro, nadarmo jsou v zákoně zběhlí. ⁹Kohož zahanbili ti moudří? Kdo jsou předěšeni a jati? Aj, slovem Hospodinovým pohrdají, jakáž tedy jest moudrost jejich? ¹⁰A protož dám ženy jejich jiným, pole jejich těm, kteříž by je opanovali; nebo od nejmenšího až do největšího všickni napořád vydali se v lakomství, od proroka až do kněze všickni napořád provodí faleš. ¹¹Nebo hojí potřetí dcery lidu mého po vrchu, říkájice: Pokoj, pokoj, ješto není žádného pokoje. ¹²Jsou-liž zahanbováni, proto že ohavnost páchali? Ba ani se co ustydlí, ani zahanbiti uměli. Protož padnou, když oni padati budou; v čas, v němž je navštívím, klesnou, praví Hospodin. ¹³Do konce vykořením je, dí Hospodin. Nebude žádného hroznu na vinném kmenu, ani žádných fiků na fíku, ano i list sprchne, a což dám jim, odjato bude. ¹⁴Proč my tu sedíme? Shromažďte se, a vejďme do měst hrazených, a odpočineme tam. Ale Hospodin Bůh náš káže odpočívati nám, když vodou jedovatou napojí nás, proto že jsme hřešili proti Hospodinu. ¹⁵Čekej pokoje, ale nic dobrého, času uzdravení, ale aj, hrůza. ¹⁶Od Dan slyšeti frkání koní jeho, od hlasu prokřikování silných jeho všechna země se třese, kteříž táhnou, aby zžírali zemi i všechno, což jest na ní, město i ty, kteříž bydlejí v něm. ¹⁷Nebo aj, já pošli na vás hady nejjedovatější, proti nimž nic neprospívá zaklínání, a štípati vás budou, dí Hospodin. ¹⁸Srdce mé ve mně, kteréž by mne mělo občerstvovati v zármutku, mdlé jest. ¹⁹Aj, hlas křiku dcery lidu mého z země velmi daleké: Zdali Hospodina není na Sionu? Zdali krále jeho není na něm? Proč mne popouzeli rytinami svými, marnostmi cizozemců? ²⁰Pominula žeň, dokonalo se léto, a my nejsme vyproštěni. ²¹Pro potřetí dcery lidu mého potřín jsem, smutek nesu, užasnutí podjalo mne. ²²Což není žádného lékařství v Galád? Což není žádného lékaře tam? Proč tedy není zhojena dcera lidu mého?

9 Ó kdo mi to dá, aby hlava má byla vodou, a oči mé pramenem slzí, abych dnem i nocí oplakati mohl z-mordovaných dcerky lidu svého. ² Ó kdo mne postaví na poušti v hospodě pocestných, abych opustil lid svůj, a odešel od nich; nebo všickni jsou cizoložníci, zběr zpronevěřilých, ³ A natahují jazyka svého ke lži jako lučičtěstě své. Zmocnili se na zemi, ale ne k pravdě; nebo ze zlého ve zlé jdou, a mne neznají, praví Hospodin. ⁴ Každý stráž se bližního svého, a nekaždému bratru se dověřuj; nebo každý bratr hledí všelijak podtrhnouti, a každý bližní jako utrhač chodí. ⁵ A jeden každý bližního svého oklamává, a pravdy nemluví; učí jazyk svůj mluvit lež, nepravě činíce, ustávají. ⁶ Tvůj byt jest u prostřed lidu přelstivého; pro lest nechtějí mne poznati, dí Hospodin. ⁷ Z té příčiny takto praví Hospodin zástupů: Aj, já přeháněje, pruboval jsem je. Jakž tedy již naložení mám s dcerou lidu svého? ⁸ Střela zabíjející jest jazyk jejich, lest mluví. Ústy svými pokojně s bližním svým mluví, ale v srdci svém skládá úklady své. ⁹ Zdalí pro takové věci nemám jich navštívití? dí Hospodin. Zdalíž nad národem takovým nemá mstítí duše má? ¹⁰ Pro tyto hory dám se v pláč a v naříkání, a pro pastviště, kteráž jsou na poušti, v kvílení; nebo popálena budou, tak že nebude žádného, kdo by skrze ně šel, aniž bude slyšán hlas dobytka. Od ptactva nebeského až do hovada všecko se odběře a odejde. ¹¹ A obrátím Jeruzalém v hromady, příbytek draků, a města Judská obrátím v pustinu, tak že nebude obyvatele. ¹² Kdo jest ten muž moudrý, ješto by rozuměl tomu? A k komu mluvila ústa Hospodinova, ješto by oznamoval to, proč zahynouti má tato země, a vypálena býti jako poušť, tak aby nebylo, kdo by skrze ni šel? ¹³ Nebo praví Hospodin: Proto že opustili zákon můj, kterýž jsem jim předložil, a neposlouchali hlasu mého, aniž chodili za ním, ¹⁴ Ale chodili za myšlénkami srdce svého a za Báli, čemuž je naučili otcové jejich: ¹⁵ Protož takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Aj, já nakrmím je, totiž lid tento, pelynkem, a napojím je vodou jedovatou. ¹⁶ Nebo rozptýlím je mezi národy, kterýchž neznali oni, ani otcové jejich, a posílali budu za nimi meč, až je do konce vyhladím. ¹⁷ Takto praví Hospodin zástupů: Pilně považte, a svolajte ty, kteréž nařikávají, ať přijdou, a k těm, kteréž jsou vycvičené, pošlete, aby přišly. ¹⁸ Necht' prospíší, a daří se nad námi v naříkání, aby slzy tekly z očí našich, a víčka naše oplývala vodou. ¹⁹ Hlas zajisté naříkání slyšeti z Siona: Jak jsme pohubeni! Stydíme se náramně, že jsme ztratili zemi, že boří příbytky naše. ²⁰ Anobřz slyšte, ženy, slovo Hospodinovo, a necht' přijme ucho vaše slovo úst jeho, abyste učily dcerky své naříkání, a jedna každá tovaryšku svou kvílení. ²¹ Nebo vlezla smrt okny našimi, vešla na paláce naše, aby vyhubila děti z ryneků a mládence z ulic. ²² (Mluv i to: Takto dí Hospodin.) A padla mrtvá těla lidská jako hnůj po poli, a jako snopové za žencem, a není žádného, kdo by pochoval. ²³ Takto praví Hospodin: Nechlub se moudrý v moudrosti své, ani se chlub silný v síle své, aniž se chlub bohatý v bohatství svém. ²⁴ Ale v tom necht' se chlubí, kdo se chlubí, že rozumí a zná mne, že já jsem Hospodin, kterýž činím milosrdenství, soud i spravedlnost na zemi; nebo v těch věcech líbost mám, dí Hospodin. ²⁵ Aj, dnové jdou, praví Hospodin, v nichž navštívim každého, obřezaného i neobřezaného, ²⁶ Egypťské i Judské, a Idumejské i Ammonitské, a Moábské, i všecky, kteříž v nejzadnějším koutě bydlí na poušti. Nebo ti všickni národové jsou neobřezaní, tolikéž všecken dům Izraelský jest neobřezaného srdce.

10 Slyšte slovo toto, kteréž mluví k vám Hospodin, ó dome Izraelský. ² Takto praví Hospodin: Cestě pohanů neučte se, aniž se znamení nebeských děste, neboť se jich děsí pohané. ³ Ustanovení zajisté těch národů jsou pouhá marnost. Nebo setna dřevo sekerou v lese, dílo rukou řemeslníka, ⁴ Stříbrem a zlatem ozdobi je, hřebíky a kladivy utvrzují je, aby se neviklalo. ⁵ Jsou jako palmový špalek tvrdý, ani nemluví; nošení býti musejí, nebo choditi nemohou. Nebojtež se jich, nebo zle učiniti nemohou, aniž také dobře učiniti mohou. ⁶ Z nichž není žádného tobě podobného, ó Hospodine; veliký jsi, i jméno tvé veliké jest v moci. ⁷ Kdož by se nebál tebe, králi národů? Na tebeť zajisté to sluší, poněvadž mezi všemi mudrci národů, i ve všem království jejich nikdá nebylo podobného tobě. ⁸ A však ze spolka zhlupěli, a blázni jsou; z dřeva učiti se jest pouhá marnost. ⁹ Stříbro tažené z zamoří přivážino bývá, a zlato z Ufaz, dílo řemeslníka a rukou zlatníka; z postavy modrého a šarlatový jest oděv jejich, všecko to jest dílo umělých. ¹⁰ Ale Hospodin jest Bůh pravý, jest Bůh živý a král věčný, před jehož prchlivostí země se třese, aniž mohou snésti národové rozhněvání jeho. ¹¹ (Takto říkejte jim: Bohové ti, kteříž nebe ani země neučinili, necht' zahynou z země, a necht' jich není pod nebem.) ¹² Kterýž učinil zemi mocí svou, kterýž utvrdil okršlek světa moudrostí svou, a opatrností svou roztáhl nebesa. ¹³ Kterýžto když vydává hlas, ječení vod bývá na nebi, a kterýž působí to, aby vystupovaly páry od kraje země, blýskání s deštěm přivodí, a vyvodí vítr z pokladů svých. ¹⁴ Tak zhlupěl každý člověk, že nezná toho, že zahanben bývá každý zlatník pro rytinu; nebo slitina jeho jest faleš, a není ducha v nich. ¹⁵ Marnost jsou a dílo podvodů; v čas, v němž je navštívim, zahynou. ¹⁶ Neníť podobný těmto díl Jákobův, nebo on jest stvořitel všeho; Izrael tolikéž jest pokolení dědictví toho, jehož jméno jest Hospodin zástupů. ¹⁷ Sběř z země koupí svou, ty kteráž bydlíš v pevnosti této. ¹⁸ Nebo takto praví Hospodin: Aj, já vyhodím z praku obyvatele země této pojednou, a ssoužím je, aby shledali toto: ¹⁹ Běda mně pro setření mé, přebolestná jest rána má, ješto jsem já byl řekl: Jistě tuto nemoc budu moci snésti. ²⁰ Stan můj popléněn jest, a všickni provazové moji potrháni

jsou. Synové moji odebrali se ode mne, a není žádného; není žádného, kdo by více rozbíjel stan můj, a roztáhl kortýny mé. ²¹ Nebo zhlupěli pastýři, a Hospodina se nedotazovali; protož nevede se jim šťastně, a všecko stádo pastvy jejich rozptýleno jest. ²² Aj, pověst jistá přichází, a pohnutí veliké z země půlnoční, aby obrácena byla města Judská v pustinu a v příbytek draků. ²³ Vím, Hospodine, že není v moci člověka cesta jeho, aniž jest v moci muže toho, kterýž chodí, aby spravoval krok svůj. ²⁴ Kárej mne, Hospodine, však milostivě, ne v hněvě svém, abys nesetřel mne. ²⁵ Vylí hněv svůj na ty národy, kteříž tebe neznají, a na rodiny, kteréž jména tvého nevzývají; nebo zžirají Jákoba, a tak zžirají jej, aby jej všeho sežrali, a obydlí jeho v poustku obrátili.

11 Slovo, kteréž se stalo k Jeremiášovi od Hospodina, řkoucí: ² Slyšte slova smlouvy této, kteráž byste mluvili mužům Judským, a obyvatelům Jeruzalémským, ³ A rci jim: Takto praví Hospodin Bůh Izraelský: Zlořečený ten člověk, kterýž by neposlechl slov smlouvy této, ⁴ Kterouž jsem vydal otcům vašim tehdaž, když jsem je vyvedl z země Egyptské, z peci železné, řka: Poslouchejte hlasu mého, a činite to všecko, tak jakž přikazuji vám, i budete lidem mým, a já budu Bohem vašim, ⁵ Abych splnil přísahu, kterouž jsem učinil otcům vašim, že jim dám zemi oplývající mlékem a strdí, jakž dnešní den jest. Jemuž odpověděv, řekl jsem: Amen, Hospodine. ⁶ Potom řekl mi Hospodin: Ohlašuj všechna slova tato po městech Judských, a po ulicích Jeruzalémských, řka: Slyšte slova smlouvy této, a činite je. ⁷ Nebo častokrát osvědčoval jsem se otcům vašim, od toho dne, jakž jsem je vyvedl z země Egyptské, až do dne tohoto; ráno přivstává a osvědčuje se, říkával jsem: Poslouchejte hlasu mého. ⁸ Ale neposlouchali, aniž naklonili ucha svého, nýbrž chodil jeden každý po zdání srdce svého zlého. Pročež uvedl jsem na ně všechna slova smlouvy této, kterouž jsem přikázal plniti, ale neplnili. ⁹ Tehdy řekl mi Hospodin: Nalézá se spiknutí mezi muži Judskými, a mezi obyvateli Jeruzalémskými. ¹⁰ Obrátili se k nepravostem otců svých starých, kteříž nechtěli poslouchati slov mých. Tolikéž tito chodí za bohy cizími, sloužice jim; dům Izraelský a dům Judský zrušili smlouvu mou, kterouž jsem učinil s otci jejich. ¹¹ Protož takto praví Hospodin: Aj, já uvedu na ně zlé, z něhož nebudou moci vyjíti. By pak volali ke mně, nevyslyším jich. ¹² I půjdou města Judská i obyvatelé Jeruzalémští, a budou volati k bohům těm, kterýmž kadí, ale nikoli nevysvobodí jich v čas bídy jejich, ¹³ Ačkoli podlé počtu měst máš bohy své, ó Judo, a podlé počtu ulic Jeruzalémských nastavili jste oltářů ohavnosti té, oltářů, na nichž byste kadili Bálovi. ¹⁴ Protož ty nemodl se za lid tento, aniž pozdvihuj za ně hlasu a modlitby; neboť nikoli nevyslyším jich v ten čas, když by volali ke mně příčinou svého zlého. ¹⁵ Co jest milému mému do mého domu, poněvadž nestydatě páše nešlechtnosti s mnohými, a oběti svaté odešly od tebe, a že v zlosti své pléšeš? ¹⁶ Byltě Hospodin nazval jméno tvé olivou zelenající se, pěknou pro ovoce ušlechtilé, ale s zvukem bouře veliké zapálí ji s hůry, když polámá ratolesti její. ¹⁷ Nebo Hospodin zástupů, kterýž tě byl štípil, vyřkl zlé proti tobě, pro nešlechtnost domu Izraelského a domu Judského, kterouž mezi sebou páchali, aby mne popouzeli, kadíce Bálovi. ¹⁸ Hospodin zajisté oznámil mi, i dověděl jsem se. Tehdaž jsi mi ukázal předsevzetí jejich, ¹⁹ Když jsem já byl jako beránek a volček, kterýž veden bývá k zabítí. Nebo nevěděl jsem, by proti mně rady skládali: Zkazme strom s ovocem jeho, a vyhladme jej z země živých, aby jméno jeho nebylo připomínáno více. ²⁰ Ale ó Hospodine zástupů, soudce spravedlivý, kterýž zkušuješ ledví i srdce, nechť se podívám na pomstu tvou nad nimi; nebo jsem tobě zjevil při svou. ²¹ Protož takto praví Hospodin o Anatotských, kteříž hledají bezživotí tvého, říkajíce: Neprorokuj ve jménu Hospodinovu, abys neumřel v ruce naší: ²² Protož takto praví Hospodin zástupů: Aj, já navštívím je. Mládenci zbití budou mečem, synové jejich i dcery jejich zemrou hladem, ²³ A nebudou mítí potomků, když uvedu zlé na Anatotské, času toho, v němž je navštívím.

12 Spravedlivý zůstaneš, Hospodine, povedu-li odpor proti tobě, a však o soudech tvých mluviti budu s tebou. Proč se cestě bezbožníků šťastně vede? Mají pokoj všickni, kteříž se pyšně zpronevěřili. ² Štěpuješ je, ano i vkořeňují se; rostou, ano i ovoce nesou ti, jejichžto úst blízko jsi, ale daleko od ledví jejich. ³ Ale ty, Hospodine, znáš mne, prohlédáš mne, a zkusils srdce mého, že s tebou jest, onyno pak táhneš jako ovce k zabíjení, a připravuješ je ke dni zabítí. ⁴ Dokudž by žalostila země, a bylina všeho pole svadla pro zlost přebývajících v ní, a hynulo každé hovado i ptactvo? Nebo říkají: Nevidít Bůh skončení našeho. ⁵ Poněvadž tebe s pěšimi běžícího k ustání přivodí, kterakž bys tedy stačil při koních? A poněvadž v zemi pokojné, jíž jsi se dověřil, ustáváš, což pak spraviš při tom zdutém Jordánu? ⁶ Nebo i bratří tvoji i dům otce tvého zpronevěřili se tobě, a ti také povolávají za tebou plnými ústy. Nevěř jim, byť pak mluvili s tebou přátelsky. ⁷ Opuštěl jsem dům svůj, zavrhl jsem dědictví své, dal jsem to, což velice milovala duše má, v ruce nepřátel jeho. ⁸ Učiněno jest mi dědictví mé podobné lvu v lese, vydává proti mně hlas svůj, pročež ho nenávidím. ⁹ A což ptákem dravým jest mi dědictví mé? Což ptactvo vůkol bude proti němu? Jdětež nu, shromazďte se všechna zvířata polní, sejděte se k jídlu. ¹⁰ Mnozí pastýři zkazí vinici mou, pošlapají podíl můj, podíl mně velmi milý obrátí v poušť nejhroznější, ¹¹ Obrátí jej v pustinu. Kvíliti bude, spustošen jsa ode mne; spustne všechna tato země,

nebo není žádného, kdo by to v srdci skládal. ¹² Na všechna místa vysoká po poušti potáhnou zhoubcové, meč zajisté Hospodinův zžře od jednoho kraje země až do druhého, nebude míti pokoje žádné tělo. ¹³ Nasejí pšenice, ale trní žiti budou; bolestně to ponosou, že užitku nevezmou, a stydět se budou za úrody své pro prchlivost hněvu Hospodinova. ¹⁴ Takto praví Hospodin o všech mých sousedech zlých, jenž se dotýkají dědictví, kteréž jsem uvedl v dědictví lidu svému Izraelskému: Aj, já vypléním je z země jejich, když dům Judský vypléním z prostředku jejich. ¹⁵ Stane se však, když je vypléním, že se navrátím a smiluji se nad nimi, a přivedu zase jednoho každého z nich k dědictví jeho, a jednoho každého do země jeho. ¹⁶ Stane se také, jestliže by se pilně učili cestám lidu mého, a přísahali by ve jménu mém, říkajíc: Živť jest Hospodin, jakž oni učivali lid můj přísahati skrze Bále, že vzdělání budou u prostřed lidu mého. ¹⁷ Jestliže by pak neposlouchali, tedy pléniti budu národ ten ustavičně a hubiti, dí Hospodin.

13 Takto řekl Hospodin ke mně: Jdi a zjednej sobě pás lněný, a opáš jím bedra svá, do vody pak nedávej ho. ² Tedy zjednal jsem ten pás podlé slova Hospodinova, a opášal jsem bedra svá. ³ Potom stalo se slovo Hospodinovo ke mně podruhé, řkoucí: ⁴ Vezmi ten pás, kterýž jsi zjednal, kterýž jest na bedrách tvých, a vstana, jdi k Eufrates, a skrej jej tam do díry skalní. ⁵ I šel jsem, a skryl jsem jej u Eufrates, jakž mi byl přikázal Hospodin. ⁶ Stalo se pak po přeběhnutí dnů mnohých, že řekl Hospodin ke mně: Vstana, jdi k Eufrates, a vezmi odtud ten pás, kterýžť jsem přikázal skryti tam. ⁷ I šel jsem k Eufrates, a vykopav, vzal jsem ten pás z místa toho, kdež jsem jej byl skryl. A aj, zkažený byl ten pás, aniž se k čemu hodil. ⁸ Tehdy stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ⁹ Takto praví Hospodin: Takt zkazím pýchu Judských i pýchu Jeruzalémských velikou. ¹⁰ Lidu toho přenešlechtného, kteříž nechťi poslouchati slov mých, kteříž chodí podlé zdání srdce svého, a chodí za bohy cizími, sloužíce jim, a klanějice se jim. I bude podoben pasu tomu, kterýž se nehodí k ničemu. ¹¹ Nebo jakož se drží pás na bedrách muže, tak jsem byl připojil k sobě všecken dům Izraelský i všecken dům Judský, dí Hospodin, aby byli lidem mým, a to k slávě, a k chvále, i k ozdobě, ale nebyli poslušni. ¹² Protož rci jim slovo toto: Takto praví Hospodin Bůh Izraelský: Všelická nádoba vinná naplňována bývá vínem. Kdyžť pak řeknou: Zdaliž nevíme dobře, že všelická nádoba vinná naplňována bývá vínem? ¹³ I díš jim: Takto praví Hospodin: Aj, já naplním všechny obyvatele země této i krále, kteříž sedí místo Davida na stoličce jeho, i kněží i proroky, a tolikéž všechny obyvatele Jeruzalémské opilstvím, ¹⁴ A rozrazím jednoho o druhého, jakož otce, tak také syny, dí Hospodin. Nebudu šanovati, aniž odpustím, aniž se smiluji, abych zkaziti jich neměl. ¹⁵ Poslouvejte a ušima pozorujte, nepovyšujte se, neboť Hospodin mluví. ¹⁶ Dejte Hospodinu Bohu svému čest, dřív než by tmu uvedl, a dříve nežli by se zurážely nohy vaše o hory tmavé. I čekali byste světla, ale obrátil by je v stín smrti, proměnil by je v mrákotu. ¹⁷ Jestliže pak toho neuposlechnete, v skryších plakati bude duše má pro pýchu vaši, a náramně kvíliti bude. Potekou, pravím, z očí mých slzy, nebo zajato bude stáde Hospodinovo. ¹⁸ Rci králi i královně: Sedte na zemi; nebo odjata bude přednost vaše, koruna ozdoby vaši. ¹⁹ Města polední uzavírána budou, tak že nebude žádného, kdo by otevřítí mohl. Zastěhováno bude všechno Judstvo, zastěhováno bude docela. ²⁰ Pozdvihněte oči svých, a vizte ty, kteříž táhnou od půlnoci. Kdež jest to stádo, kteréžť dáno bylo, stáde ozdoby tvé? ²¹ Co díš, když tě navštíví, ještos ty naučila je, aby byli nad tebou vůdcové přední? Zdaliž bolesti tebe nezachvátí jako ženu rodící? ²² Díš-li v srdci svém: Proč by mne to potkati mělo? Pro množství nepravosti tvé odkryti budou podolkové tvoji, násilně odjata bude obuv tvá. ²³ Může-li změnití Mouřenín kůži svou, aneb pardus peřestost svou, také vy budete moci dobře činiti, naučivše se zle činiti. ²⁴ Protož rozptýlím je, jako vítr pouště rozptyluje plevy. ²⁵ Ten bude los tvůj a díl odměřený tobě ode mne, praví Hospodin, proto žes se zapomněla nade mnou, a úfals v lež. ²⁶ A tak i já také odkryji podolek tvůj nad hlavu tvou, aby spatřína byla hanba tvá, ²⁷ Cizoložství tvá, a řehtání tvá, nešlechtná smilství tvá, na pahrbcích i na poli. Vidělt jsem ty ohavnosti tvé; běda tobě, Jeruzaléme. A což se ještě neočistíš? I až dokud pak?

14 Slovo, kteréž se stalo k Jeremiášovi o suchu. ² Kvíliti bude země Judská, a brány její zemdlejí, smutek ponosou na zemi, a nařikání Jeruzaléma vzejde. ³ Také nejznamenitější z nich rozslatí budou i nejšpatnější své pro vodu. Přijdouce k čisternám, a nenaleznouce vody, navrátí se s nádobami svými prázdnými, hanbíce a stydíce se; protož přikryjí hlavu svou. ⁴ I oráči stydíce se, přikryjí hlavu svou příčinou země vyprahlé, proto že deště nebude na zemi. ⁵ Anobř i laň na poli, což porodí, opustí; nebo mladistvé trávy nebude. ⁶ A divocí oslové stojíce na vysokých místech, hltati budou vítr jako draci; přehledí se oči jejich, nebo nebude žádné trávy. ⁷ Ó Hospodine, poněvadž nepravosti naše svědčí proti nám, slituj se pro jméno své. Nebo mnohá jsou odvrácení naše, toběť jsme zhřešili. ⁸ Ó naděje Izraelova, vysvoboditeli jeho v čas ssoužení, proč býti máš jako přichozí v této zemi, a jako pocestný stavující se na noclehu? ⁹ Proč se ukazuješ jako muž ustalý, jako silný, kterýž nemůže vysvoboditi? Všaks ty u prostřed nás, Hospodine, a jméno tvé nad námi vyzýváno jest; neopouštěj

nás. ¹⁰Takto praví Hospodin o lidu tomto: Tak milují toulky, noh svých nezdržují, až Hospodin nemá v nich líbosti, a nyní zpomíná nepravost jejich, a navštěvuje hříchy jejich. ¹¹Potom řekl ke mně Hospodin: Nemodl se za lid tento k dobrému. ¹²Když se postítí budou, já nikoli nevyslyším volání jejich, a když obětovati budou obět zápalnou a suchou, já nikoli neoblíbím sobě těch věcí, ale mečem a hladem a morem já do konce zhubím je. ¹³Tedy řekl jsem: Ach, Panovníče Hospodine, aj, tito proroci říkají jim: Neuzříte meče, a hlad nepřijde na vás, ale pokoj pravý dám vám na místě tomto. ¹⁴I řekl Hospodin ke mně: Lež prorokuj ti proroci ve jménu mém. Neposlal jsem jich, aniž jsem přikázal jim, anobř aniž jsem mluvil k nim. Vidění lživé a hádání, a marné věci i lest srdce svého oni prorokují vám. ¹⁵Protož takto praví Hospodin o prorocích, kteříž prorokují ve jménu mém, ješto jsem já jich neposlal, a kteříž říkají: Meče ani hladu nebude v zemi této: Mečem a hladem i ti sami proroci zhytnou. ¹⁶Lid pak ten, jemuž oni prorokují, rozmetán bude po ulicích Jeruzalémských hladem a mečem, aniž bude, kdo by je pochovával, je, manželky jejich, a syny jejich, a dcery jejich. Tak vyleji na ně nešlechtnost jejich. ¹⁷Protož rciž jim slovo toto: Z očí mých tekou slzy dnem i nocí bez přestání; nebo potřína bude velmi velice panna dcera lidu mého ranou náramně bolestnou. ¹⁸Vyjdu-li na pole, aj, tam zbití mečem; pakli vejdu do města, aj, tam nemocní hladem. Nebo jakož prorok tak kněz obcházejice, kupčí zemí, a lidé toho neznají. ¹⁹Zdaliž do konce zamítáš Judu? Zdali Sion oškliví sobě duše tvá? Proč nás biješ, tak abychom již nebyli uzdraveni? Čekáme-li pokoje, a aj, nic dobrého pakli času uzdravení, a aj, hrůza. ²⁰Poznávámeť, Hospodine, bezbožnost svou i nepravost otců svých, že jsme hřešili proti tobě. ²¹Nezamítejž pro jméno své, nezlehčuj stolice slávy své; rozpomeň se, neruš smlouvy své s námi. ²²Zdaliž jsou mezi marnostmi pohanskými ti, kteříž by déšť dávali? A zdaliž nebesa dávají přívaly? Zdaliž ty nejsi sám, Hospodine, Bůh náš? Protož na tebeť očekáváme, nebo ty působíš všechno to.

15 Tedy řekl Hospodin ke mně: Byť se postavil Mojžíš i Samuel před obličejem mým, nikoli srdce nemohu míti k lidu tomuto. Pusť je ode mne, a nechť jdou pryč. ²A řeknou-liť: Kam bychom šli? tedy diš jim: Takto praví Hospodin: Kdo k smrti, na smrt, a kdo k meči, pod meč, a kdo k hladu, k hladu, a kdo k zajetí, do zajetí. ³Představím zajisté jim to čtvero, dí Hospodin: Meč k z mordování, a psy, aby je rozsmýkali, a ptactvo nebeské i zvěř zemskou, aby je sežrala a zkazila. ⁴A musejí se smýkati po všech královstvích země příčinou Manassesa syna Ezechiášova, krále Judského, pro ty věci, kteréž páchal v Jeruzalémě. ⁵Nebo kdo by se slítoval nad tebou, Jeruzaléme? A kdo by tě politoval? Aneb kdo by přišel, aby se zeptal, jakť se vede? ⁶Tys opustil mne, dí Hospodin, odšels nazpět; protož vztáhnou ruku svou na tebe, abych tě zkazil. Ustal jsem, želeje. ⁷Protož přetříbím je věječkou skrze brány země této, na sirobu přivedu a zkazím lid svůj, nebo se od cest svých nenavracují. ⁸Větší bude počet vdov jeho než písku mořského. Přivedu na ně, na matky, na mládence zhoubce i v poledne; způsobím to, aby náhle připadli na to město, i budou zděšení. ⁹Zemdlí i ta, kteráž rodívala po sedmerém; vypustí duši svou, zapadne jí slunce ještě ve dne, hanbiti a styděti se bude. Ostatek pak jich vydám pod meč před obličejem nepřátel jejich, dí Hospodin. ¹⁰Běda mně, matko má, že jsi mne porodila, muže sváru a muže různice vši zemi. Nepůjčoval jsem jim, aniž mi oni půjčovali, a každý mi zlořečí. ¹¹I řekl Hospodin: Zdaliž tobě, kterýž pozůstaneš, nebude dobře? Zdaliž nebudu tvým zástupcím u nepřitele v čas trápení a v čas ssoužení? ¹²Zdaliž železo poláme půlnoční železo a ocel? ¹³Jméni tvé, ó Judo, i poklady tvé vydám v rozchvátání darmo, po všech končinách tvých, a to pro všelijaké hříchy tvé. ¹⁴A způsobím to, že musíš jíti s nepřátely svými do země cizí, když oheň zanícený v prchlivosti mé na vás pálati bude. ¹⁵Ty znáš mne, Hospodine, rozpomeň se na mne, a navštěv mne, a pomsti mne nad těmi, kteříž dotírají na mne. Shovívaje jim, nezachvacuj mne; věz, že snáším pro tebe pohanění. ¹⁶Když se naskytny řeči tvé, snědl jsem je, a měl jsem slovo tvé za radost a potěšení srdce svého, poněvadž jsi ty mne povolal sám, ó Hospodine Bože zástupů. ¹⁷Nesedám v radě posměvačů, aniž pléši; pro přisnost tvou samotný sedám, nebo prchlivostí naplnils mne. ¹⁸Proč má býti bolest má věčná, a rána má smrtelná, kteráž se nechce zhojiti? Proč mi býti máš naprosto jako oklamavatelny, jako vody nestálé? ¹⁹Protož takto praví Hospodin: Jestliže se obrátíš, také tě zase obrátím, abys stál před obličejem mým; oddělíš-li věc drahou od ničemné, jako ústa má budeš. Nechť se oni obrátí k tobě, ty pak neobracej se k nim. ²⁰Nebo jsem tě postavil proti lidu tomuto jako zed měděnou pevnou. Kteríž bojovati budou proti tobě, ale neodolají tobě; nebo já jsem s tebou, abych tě vysvobodoval a vytrhoval, dí Hospodin. ²¹Vytrhnu tě zajisté z rukou nešlechtníků, a vykoupím tě z ruky násilníků.

16 I stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ²Nepojímej sobě ženy, aniž můj synů neb dcer na místě tomto. ³Nebo takto praví Hospodin o synech i dcerách zplozených v místě tomto, a o matkách jejich, kteréž zrodily je, i o jejich otcích, kteříž zplodili je v zemi této: ⁴Smrtmi přebolestnými pomrou, nebudou oplakáni, ani pochováni; místo hnoje na svrchku země budou, a mečem i hladem do konce zhubeni budou. I budou mrtvá těla jejich za pokrm ptactvu nebeskému a šelmám zemským. ⁵Nebo takto praví Hospodin:

Nevcházej do domu smutku, aniž choď kviliti, aniž jich lituj; odjal jsem zajisté pokoj svůj od lidu tohoto, dobrotivost i slitování, dí Hospodin. ⁶ Když pomrou velicí i malí v zemi této, nebudou pochováni, aniž kviliti budou nad nimi, aniž se zřeží, aniž sobě lysiny zředají pro ně. ⁷ Aniž jim dadí jísti, aby v truchlosti potěšovali jich nad mrtvým, aniž jich napojí z číše potěšení po otci jejich neb matce jejich. ⁸ Tolikéž do domu hodování nechod, abys sedati měl s nimi při jídle a pití. ⁹ Nebo takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Aj, já způsobím, aby nebyvalo na místě tomto před očima vašima a za dnů vašich hlasu radosti, ani hlasu veselé, hlasu ženicha, ani hlasu nevěsty. ¹⁰ Když pak oznámíš lidu tomuto všechna slova tato, a řeknou-liť: Proč vyřkl Hospodin proti nám všechno zlé veliké toto, a jaká jest nepravost naše, aneb jaký hřích náš, jímž jsme hřešili proti Hospodinu Bohu svému? ¹¹ Tedy rci jim: Proto že opustili mne otcové vaši, dí Hospodin, a chodíce za bohy cizími, sloužili jim, a klaněli se jim, mne pak opustili, a zákona mého neostříhali. ¹² Vy pak mnohem jste hůře činili nežli otcové vaši; nebo aj, vy chodíte jeden každý podlé zdání srdce svého zlého, neposlouchajíce mne. ¹³ Pročež hodím vámi z země této do země, o níž nevíte vy, ani otcové vaši, a sloužiti budete tam bohum cizím dnem i nocí, dokudž neučiním vám milosti. ¹⁴ Protož aj, dnové jdou, dí Hospodin, v nichž nebude říkáno více: Živť jest Hospodin, kterýž vyvedl syny Izraelské z země Egyptské, ¹⁵ Ale: Živť jest Hospodin, kterýž vyvedl syny Izraelské z země půlnoční a ze všech zemí, do nichž je byl rozehnal, když je zase přivedu do země jejich, kterouž jsem dal otcům jejich. ¹⁶ Aj, já pošli k rybářům mnohým, dí Hospodin, aby je vylovili; potom pošli i k mnohým lovcům, aby je zlapali na všeliké hoře, a na všelikém pahrbku, i v děrách skalních. ¹⁷ Hledím na všechny cesty jejich, nejsouť tajné přede mnou, aniž jest skryta nepravost jejich před očima máma. ¹⁸ I odplatím jim prvé dvojnásobně za nepravost jejich a hřích jejich, proto že zemi mnou poškrvnili těly mrtvými ohyzdnými, a ohavnostmi svými naplnili dědictví mé. ¹⁹ Hospodine, sílo má a hrade můj, i útočiště mé v den ssoužení, k toběť přijdou národové od končin země, a řeknou: Jistě žeť se falše drželi otcové naši, marností a právě neuzitečných věcí. ²⁰ Zdalíž udělá sobě člověk bohy, poněvadž sami nejsou bohové? ²¹ Protož aj, já způsobím to, aby poznali té chvíle, způsobím, aby poznali ruku mou i moc mou, a zvědít, že jméno mé jest Hospodin.

17 Hřích Judův napsán jest pérem železným, rafijí kamene přetvrdeho, vyryt jest na tabuli srdce jejich, a na rozích oltářů vašich, ² Tak když zpominají synové jejich na oltáře jejich i háje jejich, pod dřívím zeleným, na pahrbcích vysokých. ³ Ó horo, s tím polem jmění tvé i všechny poklady tvé vydám v rozchvátání, pro hřích výsosti tvých, ve všech končinách tvých. ⁴ A ty musíš lhůtu dáti z strany sebe dědictví svému, kteréž jsem byl dal tobě, a podrobím tě v službu nepřátelům tvým v zemi, o níž nevíš; nebo jste oheň zanítily v prchlivosti mé, kterýž až na věky hořeti bude. ⁵ Takto praví Hospodin: Zlořečený ten muž, kterýž doufá v člověka, a kterýž klade tělo za rámě své, od Hospodina pak odstupuje srdce jeho. ⁶ Nebo bude podobný vřesu na pustině, kterýž necítí, když co přichází dobrého, ale bývá na vyprahlých místech na poušti v zemi slatinné, a v níž se nebydlí. ⁷ Požehnaný ten muž, kterýž doufá v Hospodina, a jehož naděje jest Hospodin. ⁸ Nebo podobný bude stromu štípenému při vodách, a při potoku pouštějícímu kořeny své, kterýž necítí, když přichází vedro, ale list jeho bývá zelený, a v rok suchý nestará se, aniž přestává nésti ovoce. ⁹ Nejlstivější jest srdce nade všechno, a nejpřevrácenější. Kdo vyrozumí jemu? ¹⁰ Já Hospodin, kterýž zpytuji srdce, a zkušuji ledví, tak abych odplatil jednomu každému podlé cesty jeho, podlé ovoce skutků jeho. ¹¹ Koroptva škrečí, ale nevysedí. Tak kdož dobývá statku však s křivdou, v polovici dnů svých musí opustiti jej, a naposledy bude bláznem. ¹² Místo svatyně naší, stolice slavná Nejvyššího, věčně trvá. ¹³ Ó naděje Izraelova, Hospodine, všickni, kteříž tě opouštějí, nechť jsou zahanbeni. Kárání má v zemi této nechť jsou zapsána; nebo opustili pramen vod živých, Hospodina. ¹⁴ Uzdrav mne, Hospodine, a zdrav budu; vysvobod mne, a vysvobozen budu, ty jsi zajisté chvála má. ¹⁵ Aj, oni říkají mi: Kdež jest to, což předpovídal Hospodin? Nechť již přijde. ¹⁶ Ješto jsem já se nevetřel, abych pastýřem byl tvým, a dne bolesti nebylť jsem žádostiv, ty víš. Cožkoli vyšlo z rtů mých, před obličejem tvým jest. ¹⁷ Nebudíž mi k strachu, útočiště mé jsi v čas trápení. ¹⁸ Nechť jsou zahanbeni, kteříž mne stihají, já pak ať nejsem zahanben; nechť se oni děsí, já pak ať se neděším. Uved' na ně den trápení, a dvojm setřením setří je. ¹⁹ Takto řekl Hospodin ke mně: Jdi a postav se v bráně lidu tohoto, skrze kterouž chodívají králové Judští, a skrze kterouž vycházívají, anobřz ve všech branách Jeruzalémských, ²⁰ A rci jim: Slyšte slovo Hospodinovo, králové Judští, i všechno Judo, a všickni obyvatelé Jeruzaléma, kteříž chodíváte skrze brány tyto: ²¹ Takto praví Hospodin: Vystříhejte se s pilností, abyste nenosili břemen v den sobotní, ani vnášeli skrze brány Jeruzalémské. ²² Ani nevynášejte břemen z domů svých v den sobotní, a žádného díla nedělejte, ale svěťte den sobotní, jakž jsem přikázal otcům vašim. ²³ (Však neuposlechli, aniž naklonili ucha svého, ale zatvrdili šíji svou, neposlouchajíce a nepřijímajíce naučení.) ²⁴ Stane se zajisté, jestliže s ochotností mne uposlechnete, dí Hospodin, abyste nenosili břemen skrze brány města tohoto v den sobotní, ale světili den sobotní, nedělalíce v něm žádného díla, ²⁵ Že poberou se skrze brány města tohoto králové i knížata sedící na stolici Davidově, jezdíce na vozích i na koních, oni i knížata jejich, muži Judští a obyvatelé Jeruzalémští,

a státi bude toto město až na věčnost. ²⁶I budou přicházeti z měst Judských a z okolí Jeruzaléma, jakož z země Benjaminovy, tak z roviny, i z té hory, i od poledne, nesouce zápal, a obět i dar s kadidlem, také i díky činění nesouce do domu Hospodinova. ²⁷Jestliže pak neuposlechnete mne, abyste světili den sobotní, a nenesli břemen, chodíce skrze brány Jeruzalémské v den sobotní, tedy zanítím oheň v branách jeho, kterýžto zžítí paláce Jeruzalémské, a neuhasne.

18 Slovo, kteréž se stalo k Jeremiášovi od Hospodina, řkoucí: ²Vstaň a sejdí do domu hrnčířova, a tam způsobím to, abys slyšel slova má. ³I sešel jsem do domu hrnčířova, a aj, on dělal dílo na kružích. ⁴Když se pak zkazila nádoba v ruce hrnčířově, kterouž on dělal z hlíny, tehdy zase udělal z ní nádobu jinou, jakouž se dobře líbilo hrnčíři udělati. ⁵I stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ⁶Zdaliž jako hrnčíř tento nemohl bych nakládati s vámi, ó dome Izraelský? dí Hospodin. Aj, jakož hlina v ruce hrnčíře, tak jste vy v ruce mé, ó dome Izraelský. ⁷Mluvil-li bych proti národu a proti království, že je v okamžení vypléním a zkazím, i vyhubím, ⁸Však odvrátil-li by se národ ten od nešlechtnosti své, proti němuž bych mluvil: i já lítoval bych toho zlého, kteréž jsem myslil učiniti jemu. ⁹Zase mluvil-li bych o národu a o království, že je v okamžení vzdělám a vštípím, ¹⁰Však činil-li by, což zlého jest před očima mámi, neposlouchaje hlasu mého: i já lítoval bych dobrodiní toho, kteréž bych řekl učiniti jemu. ¹¹Protož nyní rci mužům Judským i obyvatelům Jeruzalémským, řka: Takto praví Hospodin: Aj, já strojím na vás zlou věc, a obrátím na vás pohromu; navrattež se již jeden každý od cesty své zlé, a polepšte cest svých i předsevzetí svých. ¹²Kteržito řekli: To nic, nebo za myšlénkami svými půjdeme, a jeden každý zdání srdce svého nešlechtného vykonávati budeme. ¹³Protož takto praví Hospodin: Vyptejte se nyní mezi pohany, slychal-li kdo takové věci? Mrzkosti veliké dopustila se panna Izraelská. ¹⁴Zdaliž kdo pohrdá čerstvou vodou Libánskou z skály? Zdaž pohrdají vodami studenými odjinud běžícími? ¹⁵Lid pak můj zapomenuvše se na mne, kadí marnosti. Nebo k úrazu je přivodí na cestách jejich, na stezkách starobylých, chodíce stezkami cesty neprotřené, ¹⁶Tak abych musil obrátiti zemi jejich v poušť na odivu věčnou; každý, kdož by šel skrze ni, aby se užasl, a pokynul hlavou svou. ¹⁷Větrem východním rozptýlím je před nepřitelem; hřbetem a ne tváří pohledím na ně v čas bídy jejich. ¹⁸I řekli: Podte a vymysleme proti Jeremiášovi nějakou chytrost; neboť nezhyne zákon od kněze, ani rada od moudrého, ani slovo od proroka. Podte a zarazme jej jazykem, a nemějme pozor na žádná slova jeho. ¹⁹Pozoruj mne, Hospodine, a slyš hlas těch, kteříž se vadí se mnou. ²⁰Zdaliž má odplacováno býti za dobré zlym, že mi jámu kopají? Rozpomeň se, že jsem se postavoval před obličejem tvým, abych se přimlouval k jejich dobrému, a odvrátil prchlivost tvou od nich. ²¹Protož dopuť na syny jejich hlad, a způsob to, ať jsou násilně zmordováni mečem, a necht' jsou ženy jejich osiřelé a ovdovělé, a muži jejich ať jsou ukrutně zmordováni, a mládenci jejich zbiti mečem v boji. ²²Necht' jest slychati křik z domů jejich, když přivedeš na ně vojsko náhle. Nebo vykopalí jámu, aby popadli mne, a osídla polékli nohám mámi; ²³Ješto ty, Hospodine, povědom jsi vši rady jejich o mém usmrčení. Nebuď milostiv nepravosti jejich, a hříchu jejich před tváří svou neshlazuj, ale necht' jsou k úrazu dostrčeni před obličejem tvým, a v čas prchlivosti své s nimi zacházej.

19 Takto řekl Hospodin: Jdi a zjednej bání záhrdlitou od hrnčíře, hliněnou, a pojma některé z starších lidu a z starších kněží, ²Vejdi do údolí Benhinnom, kteréž jest u vrat brány východní, a ohlašuj tam slova ta, kteráž mluviti budu tobě. ³A rci: Slyšte slovo Hospodinovo, králové Judští i obyvatelé Jeruzalémští: Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Aj, já uvedu bídu na místo toto, o kteréž kdokoli uslyší, zníti mu bude v uších jeho, ⁴Proto že mne opustili, a poškrvnili místa tohoto, kadice na něm bohům cizím, jichž neznali oni,

Minulost není určující

 Biblická proroctví většinou nejsou výroky o nezměnitelné, fixně dané budoucnosti („historie budoucnosti“), nýbrž varování. Zda Bůh svou hrozbu či zaslíbení uvede ve skutečnost, bude záležet na reakci lidí na vyřčené proroctví: Dají se varovat nebo Božím Slovem pohrdnou? Bůh bude konat teprve v reakci na tuto jejich reakci (např. Jon 3:10).

 Hříšná nebo i Bohu libá minulost sama nic nezaručuje; Bůh nás posuzuje spíše podle cíle

cesty, na které nás nalezneme (srv. pozn. Ez 3:17–21). Ježíš vydal sám sebe za církev slavnou, bez poškrvny a vrásky, svatou a bezúhonnou (Ef 5:25–27), ale my ji takovou neznáme. Obětoval se za takovou církev, jakou se teprve jednou stane. Jak rosteme do Boží podoby, měli bychom se naučit své bližní vidět také takto — v jejich nejlepším budoucím potenciálu (srv. pozn. Mt 2:11).

ani otcové jejich, ani králové Judští, a naplnili toto místo krví nevinných.⁵ Vzdělali také výsosti Bálovi, aby pálili syny své ohněm v zápaly Bálovi, čehož jsem nepřikázal, aniž jsem o tom mluvil, nýbrž ani nevstoupilo na mé srdce.⁶ Protož aj, dnové jdou, dí Hospodin, v nichž nebude slouti více toto místo Tofet, ani údolí Benhinnom, ale údolí mordu.⁷ Nebo v nic obrátím radu Judovu i Jeruzalémských v místě tomto, způsobě to, aby padli od meče před nepřátely svými, a od ruky těch, kteříž hledají bezživotí jejich, i dám mrtvá těla jejich za pokrm ptactvu nebeskému a šelmám zemským.⁸ Obrátím také město toto v poušť na odivu. Každý, kdožkoli půjde mimo ně, užasne se, a ckáti bude pro všelijaké rány jeho.⁹ A způsobím to, že žrátí budou maso synů svých a maso dcer svých, tolikéž jeden každý maso bližního svého žrátí bude, v obležení a v ssoužení, kterýmž ssouží je nepřátelé jejich, a ti, kteříž hledají bezživotí jejich.¹⁰ Potom roztluc tu záhrdlitou bání před očima těch lidí, kteříž půjdou s tebou,¹¹ A rei jim: Takto praví Hospodin zástupů: Tak potluku lid tento i město toto, jako ten, kdož rozráží nádobu hrncířskou, kteráž nemůže opravena býti více, a v Tofet pochovávati budou, proto že nebude žádného místa ku pohřbu.¹² Tak učiním místu tomuto, dí Hospodin, i obyvatelům jeho, a naložím s městem tímto tak jako s Tofet.¹³ Nebo budou domové Jeruzalémských i domové králů Judských tak jako toto místo Tofet zanečištěni se všechněmi domy těmi, na jejichž střeších kadili všemu vojsku nebeskému, a obětovali oběti mokré bohům cizím.¹⁴ Tedy navrátiv se Jeremjáš z Tofet, kamž jej byl poslal Hospodin, aby prorokoval tam, postavil se v síňci domu Hospodinova, a řekl ke všemu lidu:¹⁵ Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Aj, já uvedu na město toto i na všechna města jeho všechno to zlé, kteréž jsem vyřkl proti němu; nebo zatvrdili šíji svou, aby neposlouchali slov mých.

20 Tedy slyšev Paschur syn Immerův, kněz, kterýž byl přední správce v domě Hospodinově, Jeremjáše prorokujícího o těch věcech,² Ubil Paschur Jeremjáše proroka, a dal jej do vězení v bráně Beniaminově hořejší, kteráž byla při domě Hospodinově.³ Stalo se pak nazejtří, když vyvedl Paschur Jeremjáše z vězení, že řekl jemu Jeremjáš: Nenazval Hospodin jména tvého Paschur, ale Magor missabib.⁴ Nebo takto praví Hospodin: Aj, já pustím na tebe strach, na tebe i na všechny přátele tvé, kteříž padnou od meče nepřátel svých, načež oči tvé hleděti budou, když všechnen lid Judský vydám v ruku krále Babylonského, kterýž zavede je do Babylona, a mečem je pobije.⁵ Vydám i všelijaké bohatství města tohoto, a všechno úsilí jeho, i všelijakou věc drahou jeho, i všechny poklady králů Judských vydám v ruku nepřátel jejich, a rozchvátají je, i poberou je, a dovezou je do Babylona.⁶ Ty pak Paschur i všickni, kteříž bydlí v domě tvém, půjdete do zajetí, a do Babylona se dostaneš, a tam umřeš, i tam pochován budeš ty i všickni milující tebe, jimž jsi prorokoval lživě.⁷ Namlouvals mne, Hospodine, a dalť jsem se přemluvit; silnějšíš byl nežli já, protož zmocnils se mne. Jsem v posměchu každý den, každý se mi posmívá.⁸ Nebo jakž jsem začal mluvit, úpím, pro ukrutenství a zhoubu křičím; slovo zajisté Hospodinovo jest mi ku potupě a ku posměchu každého dne.⁹ I řekl jsem: Nebuduť ho připomínati, ani mluvití více ve jménu jeho. Ale jest v srdci mém jako oheň hořící, zavřený v kostech mých, jehož snažuje se zdržeti, však nemohu,¹⁰ Ačkoli slýchám utrhaní mnohých, i Magor missabiba, říkajících: Povězte něco na něj, a oznámíme to králi. Všickni, kteříž by měli býti přátelé moji, číhají na poklesnutí mé, říkajíce: Snad někde podveden bude, a zmocníme se ho, a pomstíme se nad ním.¹¹ Ale Hospodin jest se mnou jakožto rek udatný, protož ti, kteříž mne stihají, zurážejí se, a neodolají; styděti se budou náramně, nebo se jim šťastně nezvede, aniž potupa věčná v zapomenutí dána bude.¹² Protož ó Hospodine zástupů, kterýž zkušuješ spravedlivého, kterýž spatřuješ ledví a srdce, nechť se podívám na pomstu tvou nad nimi, tobě zajisté zjevil jsem při svou.¹³ Zpívejte Hospodinu, chvalte Hospodina, že vytrhl duši nuzného z ruky nešlechetných.¹⁴ Zlořečený ten den, v němžto zplozen jsem, den, v němž porodila mne matka má, ať není požehnaný.¹⁵ Zlořečený ten muž, kterýž zvěstoval otcí mému, chtěje zvláště obradovati jej, řka: Narodiloť se dítě pohlaví mužského.¹⁶ A nechť jest ten muž podobný městům, kteráž podvrátil Hospodin, a nezelel; nebo slyšel křik v jitře, a provyskování v čas polední.¹⁷ Ó že mne neusmrtil od života, ješto by mi matka má byla hrobem mým, a život její věčně těhotný.¹⁸ Proč jsem jen z života vyšel, abych okoušel těžkosti a zámutku, a aby strávení byli v pohanění dnové mojí?

21 Slovo, kteréž se stalo k Jeremjášovi od Hospodina, když poslal k němu král Sedechiáš Paschura syna Malkiášova a Sofoniáše syna Maaseiášova, kněze, aby řekli:² Porad se medle o nás s Hospodinem, nebo Nabuchodonozor král Babylonský bojuje proti nám, zdali by snad naložil Hospodin s námi podle všech divných skutků svých, aby on odtáhl od nás.³ Tedy řekl Jeremjáš k nim: Tak rcete Sedechiášovi:⁴ Takto praví Hospodin Bůh Izraelský: Aj, já odvrátím nástroje válečné, kteréž jsou v rukou vašich, jimiž vy bojujete proti králi Babylonskému a Kaldejským, kteříž oblehli vás vně za zdí, a shromáždím je do prostřed města tohoto.⁵ Bojovati zajisté budu já proti vám rukou vztaženou a ramenem silným, a to v hněvě a v rozpálení i v prchlivosti veliké.⁶ A raním obyvatele města tohoto, tak že lidé i hovada morem velikým pomrou.⁷ Potom

pak (dí Hospodin), dám Sedechiáše krále Judského a služebníky jeho i lid, totiž ty, kteříž pozůstanou v městě tomto po moru, po meči a po hladu, v ruku Nabuchodonozora krále Babylonského, a v ruku nepřátel jejich, a tak v ruku hledajících bezživotí jejich. Kterýžto je zbije ostrostí meče, neodpustí jim, aniž jich šanovati bude, aniž se smiluje. ⁸ Protož rci lidu tomuto: Takto praví Hospodin: Aj, já kladu před vás cestu života i cestu smrti. ⁹ Kdokoli zůstane v městě tomto, zahyne od meče, neb hladem, neb morem, ale kdož vyjde a poddá se Kaldejským, kteříž oblehli vás, jistotně živ zůstane, a bude míti život svůj místo kořisti. ¹⁰ Nebo postavil jsem zůřivou tvář svou proti městu tomuto k zlému, a ne k dobrému, dí Hospodin. V ruku krále Babylonského vydáno bude, i vypálí je ohněm. ¹¹ Domu pak krále Judského rci: Slyšte slovo Hospodinovo, ¹² Ó dome Davidův, takto praví Hospodin: Drživejte každého jitra soud, a vychvacujte obloupeného z ruky násilníka, aby nevyšla jako oheň prchlivost má, a nehořela, tak že by nebylo žádného, kdo by uhasiti mohl, pro nešlechtnost předsevzetí vašich. ¹³ Aj já, dí Hospodin, na tebe, kteráž přebýváš v údolí tomto, skálo roviny této, kteříž říkáte: Kdo by přitáhl na nás, aneb kdo by všel do příbytků našich? ¹⁴ Nebo trestati vás budu podle skutků vašich, dí Hospodin, a zanitím oheň v lese tvém, kterýž zžře všechno vůkol něho.

22 Takto řekl Hospodin: Sejdí do domu krále Judského, a mluv tam slovo toto, ² A rci: Slys slovo Hospodinovo, králi Judský, kterýž sedíš na stoličce Davidově, ty i služebníci tvoji i lid tvůj, kteříž chodíte skrze brány tyto. ³ Takto praví Hospodin: Konejte soud a spravedlnost, a vychvacujte obloupeného z ruky násilníka; přichozímu tolikéž, sirotku, ani vdově nečiňte křivdy, aniž jich utiskujte, a krve nevinné nevylévejte na místě tomto. ⁴ Nebo budete-li to pilně vykonávati, jistě že poberou se skrze brány domu tohoto králové, sedící místo Davida na stoličce jeho, jezdíce na vozích, neb na koních, král s služebníky svými i s lidem svým. ⁵ Jestliže pak neuposlechnete slov těchto, skrze sebe přísahám, dí Hospodin, že poušť bude dům tento. ⁶ Nebo takto praví Hospodin o domu krále Judského: Byl jsi mi jako Galád a vrch Libánský, ale obrátím tě jistotně v poušť jako města, v nichž se bydleti nemůže. ⁷ A přistrojím na tebe zhoubce, jednoho každého se zbrojí jeho, kteřížto zpodtínají nejvýbornější cedry tvé, a vmecí na oheň. ⁸ A když půjdou národové mnozí mimo město toto, a řekne jeden druhému: Proč tak učinil Hospodin městu tomuto velikému? ⁹ Tedy řeknou: Proto že opustili smlouvu Hospodina Boha svého, a klaněli se bohům cizím a sloužili jim. ¹⁰ Neplačtež mrtvého, aniž ho litujte, ale ustavičně plačte příčinou toho, kterýž odchází; neboť se nenavrátil více, aby pohleděl na zemi, v níž se narodil. ¹¹ Nebo takto praví Hospodin o Sallumovi synu Joziáše, krále Judského, kterýž kraluje místo Joziáše otce svého: Když vyjde z místa tohoto, nenavrátil se sem více. ¹² Ale tam v tom místě, kamž jej zastěhují, umře, a tak země této neužrjí více. ¹³ Běda tomu, kdož staví dům svůj s útiskem, a paláce své s křivdou, kterýž bližního svého v službu podrobuje darmo, mzdy pak jeho nedává jemu; ¹⁴ Kterýž říká: Vystavím sobě dům veliký a paláce prostranné, kterýž prolamuje sobě okna, a tafluje cedrovím, a maluje barvou. ¹⁵ Zdaliž kralovati budeš, že se pleteš v to cedrové stavení? Otec tvůj zdaliž nejídal a nepíjel? Když konal soud a spravedlnost, tedy dobře bylo jemu. ¹⁶ Když soudíval při chudého a nuzného, tedy dobře bylo. Zdaliž mně to není známé? dí Hospodin. ¹⁷ Ale oči tvé i srdce tvé nehleď než lakomství tvého, a abys krev nevinnou proléval, a nátisk a křivdu činil. ¹⁸ Protož takto praví Hospodin o Joakimovi synu Joziáše, krále Judského: Nebudouť ho kvíliti: Ach, bratře můj, aneb ach, sestro. Nebudouť ho kvíliti: Ach, pane, aneb ach, kdež důstojnost jeho? ¹⁹ Pohřbem osličím pohřben bude, vyvlečen a vyvržen jsa za brány Jeruzalémské. ²⁰ Vstup na Libán a křič, i na hoře Bázan vydej hlas svůj; křič také přes brody, když potříní budou všickni milovníci tvoji. ²¹ Mluvíval jsem s tebou v největším štěstí tvém, říkávalas: Nebudouť poslouchati. Tať jest cesta tvá od dětinství tvého; neuposlechlás zajisté hlasu mého. ²² Všecky pastýře tvé zpase vítr, a milovníci tvoji v zajetí půjdou. Tehdáž jistě hanbiti a stydět se budeš za všelikou nešlechtnost svou. ²³ Ó ty, kteráž jsi usadila se na Libánu, jenž se hnízdíš na cedroví, jak milostná budeš, když na tě přijdou svírání a bolest jako rodičky! ²⁴ Živť jsem já, dí Hospodin, že byť pak byl Koniáš syn Joakima, krále Judského, prstenem pečetním na mé ruce pravé, však tě i odtud strhnu. ²⁵ A vydám tě v ruku těch, kteříž hledají bezživotí tvého, a v ruku těch, jejichž ty se obličeješ lekáš, totiž v ruku Nabuchodonozora krále Babylonského, a v ruku Kaldejských. ²⁶ A hodím tebou i matkou tvou, kteráž tě porodila, do země cizí, tam, kdež jste se nezrodili, a tam zemřete. ²⁷ Do země pak, po níž toužiti budete, abyste se navrátili tam, tam se nenavráte. ²⁸ Zdaliž modlou ničemnou, kteráž roztrískána bývá, bude muž tento Koniáš? Zdali nádobou, v níž není žádné líbosti? Proč by vyházáni byli on i símě jeho, a uvrženi do země, o níž nevědí? ²⁹ Ó země, země, země, slys slovo Hospodinovo. ³⁰ Takto praví Hospodin: Zapište to, že muž tento bez dětí bude, a že se jemu nepovede šťastně za dnů jeho. Anobř nepovede se šťastně i tomu muži, kterýž by z semene jeho seděl na stoličce Davidově, a panoval ještě nad Judou.

23 Běda pastýřům hubícím a rozptylujícím stádeček pastvy mé, dí Hospodin. ² Protož takto praví Hospodin Bůh Izraelský o pastýřích, kteříž pasou lid můj: Vy rozptylujete ovce mé, anobř rozháníte je, a nenavštěvujete jich; aj, já navštívím vás pro nešlechtnost předsevzetí vašich, dí Hospodin. ³ Ostatek pak ovcí

svých já shromáždím ze všech zemí, do nichž jsem je rozehnal, a přivedu je zase do ovčinců jejich, kdežto plodití a množití se budou. ⁴Nadto ustanovím nad nimi pastýře, kteříž by je pásli, aby se nebály více, ani strachovaly, ani hynuly, dí Hospodin. ⁵Aj, dnové jdou, dí Hospodin, v nichž vzbudím Davidovi výstřelek spravedlivý, i kralovati bude král, a šťastně se jemu povede; soud zajisté a spravedlnost na zemi konati bude. ⁶Za dnů jeho spasen bude Juda, a Izrael bydliti bude bezpečně, a toť jest jméno jeho, kterýmž ho nazývati bude: Hospodin spravedlnost naše. ⁷Protož aj, dnové jdou, dí Hospodin, v nichž nebude říkáno více: Živť jest Hospodin, kterýž vyvedl syny Izraelské z země Egyptské, ⁸Ale: Živť jest Hospodin, kterýž vyvedl a kterýž zprovodil símě domu Izraelského z země půlnoční i ze všech zemí, do nichž jsem byl je rozehnal, když se osadí v zemi své. ⁹Příčinou proroků potřino jest srdce mé ve mně, pohnuly se všechny kosti mé; jsem jako člověk opilý, a jako muž, kteréhož rozešlo víno, pro Hospodina a pro slova svatosti jeho. ¹⁰Nebo cizoložníků plná jest tato země, a příčinou křivých přísah kvílí země, usvadla pastviska na poušti; jest zajisté utiskování těchto nešlechtné, a moc jejich nepravá. ¹¹Nebo jakož prorok, tak kněz pokrytství páchají. Také v domě svém nacházím nešlechtnost jejich, dí Hospodin. ¹²Pročež budou míti cestu svou podobnou plzkosti v mrákotě, na níž postrčení budou a padnou, když uvedu na ně bídu v čas navštívení jejich, dí Hospodin. ¹³Při prorocích zajisté Samařských viděl jsem nesmyslnost; prorokovali skrze Bále, a svodili lid můj Izraelský. ¹⁴Ale při prorocích Jeruzalémských vidím hroznou věc, že cizoložice a se lži se obcházejíce, posilňují také rukou nešlechtníků, aby se neobrátíl žádný od nešlechtnosti své. Mám všechny za podobné Sodomě, a obyvatele

Koniášovo prokletí

Prokletí, které prorok Jeremjáš vyřkl proti králi Koniášovi (někdy psáno jako Jekoniáš, ale je to stejné jméno) synu krále Joakima (Jr 22:24, 28), se týká všech jeho potomků, kterým kdy bude patřit Davidův trůn (30). Vzhledem k tomu, že je tento (Je)Koniáš vypadá jako součást Ježíšova rodokmenu (Mt 1:11), Ježíš coby jeho potomek nemá nárok na Davidův trůn a není tudíž pravým králem Izraele, jak to o něm křesťané tvrdí (Mt 2:2; 21:5; 27:11, 37, 42; Lk 19:38; 23:3, 37–38; Jn 1:50; 12:13, 15; 1Tm 6:15; Zj 17:14; 19:16).

Tato interpretace je však výsledkem nepozorného čtení. Koniášové byli dva, z nichž jen jeden byl proklet. Matouš uvádí Koniáše, Ježíšova předka, jako syna Joziášova (Mt 1:11). Ale otcem Koniáše, který byl proklet, je Joakim (Jr 22:24). Otec tohoto Joakima (a tedy Koniášovým dědečkem) je pak Joziáš (Jr 22:18). Joziáš měl více synů, mezi nimi i Koniáše, předka Ježíšova, a také Joakima, otce jiného Koniáše (Jr 22:24), který byl proklet v Jr 22:30 a který byl Joziášovým vnukem, nikoliv synem.

 Na první pohled to problém řeší, avšak jiný vyvstává. 1Pa 3:15 nám vyjmenovává Joziášovy syny: (1) Jochanan, (2) Joakim, (3) Sedechiáš a (4) Sallum. Není mezi nimi žádný Koniáš. Zato ho najdeme ve verši 3:16 jako Jekoniáše, syna Joakimova. To by naznačovalo, že Jekoniáš je skutečně Joziášův vnuk a ne syn, a že je to tedy opravdu on, který byl Jeremiášem proklet a Matoušem zařazen do Ježíšova rodokmene.

Potřebujeme však kutat ještě hlouběji, než opravdu narazíme na skálu, na které lze stavět bezpečně a spolehlivě (Lk 6:48). Ze čtyř Joziášových synů z 1Pa 3:15 třem bylo jméno změněno. Joakim

se původně jmenoval Eliakim (2Kr 23:34) a Sedechiáš se původně jmenoval Mataniáš (24:17). Sallum dostal nové jméno Joachaz, ale to nenajdeme nikde explicitně vysloveno jako v případě jeho dvou bratrů. Lze to nicméně vyvodit referencí, seskládáním různých biblických pasáží dohromady. Ve 2Kr 23:30 čteme, že Joziášovým synem a nástupcem byl Joachaz, avšak ten kraloval jen tři měsíce a byl odvečen do Egypta, takže ho v roli krále nahradil jeho bratr Joakim (34). Naproti tomu nám Jr 22:11 říká, že když zemřel král Joziáš, kraloval po něm jeho syn Sallum, který byl pak odvečen do otroctví, kde umřel. Pak Jeremiáš pokračuje vyprávěním o králi Joakimovi (18). Vzhledem k tomu, že Jeremiáš klade Salluma na stejné místo, kam podle 2Kr 23:30 patří Joachaz, většina hebrejských badatelů docházejí ke shodnému závěru, že Sallum a Joachaz je jedna a tatáž osoba. A protože Sallum je hebrejské jméno, Joachaz je jeho nové jméno, které mu přídělil faraon podobně jako jeho bratrům.

Takže můžeme mít za prokázané, že tři Joziášovi synové měli jméno změněno. Ale co ten první, Jochanan? SZ nám nikde nenabízí náznak, že by jeho jméno bylo také změněno, natož na jaké nové jméno. Zato nám klíč poskytuje NZ. Mt 1:11 říká, že Joziáš zplodil Jekoniáše a jeho bratry (plurál – množné číslo). Nejpřirozenější interpretace je ta, že Joziáš byl otcem Jekoniáše. Avšak podle 1Pa 3:15 se zdá, že Joziáš nikdy neměl syna jménem Jekoniáš. Tím si však nemůžeme být tak jisti, protože nevíme, zda a na jaké jméno byl přejmenován Joziášův první syn Jochanan. Argument, že nikdy přejmenován nebyl, nestojí příliš pevně, uvážíme-li, že tři jeho bratři přejmenováni byli.

jeho za podobné Gomoře. ¹⁵ Protož takto praví Hospodin zástupů o prorocích těchto: Aj, já nakrmím je pelynkem, a napojím je vodami jedovatými; nebo od proroků Jeruzalémských vyšla poškrvna na všecku tuto zemi. ¹⁶ Takto praví Hospodin zástupů: Neposlouchejtež slov těch proroků, jenž prorokují vám, prázdných vás zanechávající. Vidění srdce svého mluví, ne z úst Hospodinových. ¹⁷ Ustavičně říkají těm, kteříž mnou pohrdají: Pravil Hospodin: Pokoj míti budete, a každému chodícímu podlé zdání srdce svého říkají: Nepřijdet na vás nic zlého. ¹⁸ Nebo kdož jest stál v radě Hospodinově, a viděl neb slyšel slovo jeho? Kdo pozoroval slova jeho, neb vyslechl je? ¹⁹ Aj, vichřice Hospodinova s prchlivostí vyjde, a to vichřice trvající; nad hlavou nešlechetných trvati bude. ²⁰ Neodvrátí se hněv Hospodinův, dokudž neučiní a nevykoná úmyslu srdce svého. A tehdaž porozumíte tomu cele, ²¹ Žeť jsem neposílal těch proroků, ale sami běželi, že jsem nemluvil k nim, a však oni prorokovali. ²² Nebo byť byli stáli v radě mé, jistě že by byli ohlašovali slova má lidu mému, a byliť by je odvraceli od cesty jejich zlé, a od nešlechetnosti předsevzetí jejich. ²³ Zdalíž jsem já Bůh jen z blíзка? dí Hospodin. A nejsem Bůh i z daleka? ²⁴ Zdaž se ukryje kdo v skrýších, abych já ho neshlédl? dí Hospodin. Zdalíž nebe i země já nenaplňuji? dí Hospodin. ²⁵ Slychávámť, co říkají ti proroci, kteříž prorokují lež ve jménu mém, říkajíce: Měl jsem sen, měl jsem sen. ²⁶ I dokudž to bude? Zdalíž v srdci těch proroků, kteříž prorokují, není lež? Anobřž jsou proroci lsti srdce svého, ²⁷ Kteříž obmýšlejí to, jak by vyrazili z paměti lidu mému jméno mé sny svými, kteréž vypravují jeden každý bližnímu svému, jako se zapomněli otcové jejich na jméno mé za příčinou Bále. ²⁸ Prorok, kterýž má sen, nechť vypravuje sen, ale kterýž má slovo mé, nechť mluví slovo mé právě. Co jest té plevě do pšenice? dí Hospodin. ²⁹ Zdalíž není slovo mé takové jako oheň, dí Hospodin,

Námítka, že tito tři přejmenovaní byli všichni králové, na rozdíl od Jochanana, takže přejmenovaní se týká pouze králů, nemá žádnou váhu: v Danielovi podřízený pohanského krále, dozorcí nad eunuchy, změnil jména čtyřem svým hebrejským otrokům, z nichž nikdo nebyl králem (Da 1:7). Pokud věříme, že Bible je pravdivá ve všem, co říká, pak jestliže Joziáš je otcem Jekoniášovým (Mt 1:11), bylo by přinejmenším intelektuálně poctivé alespoň připustit možnost, že i Joziášův první syn byl přejmenován (stejně jako všichni ostatní synové), v tomto případě na Jekoniáše.

Otázka je, zda to lze dokázat. Pokusíme se o to analýzou alternativ. Většina badatelů (včetně konzervativních, věřících v Bibli coby Slovo Boží) se ani neobtěžuje uvážit možnost, že by verš Mt 1:11 skutečně říkal, že Joziáš je přímým otcem Jekoniáše. Mají za to, že když Joziášův syn Joakim měl také syna jménem Jekoniáš, že tohoto Jekoniáše, Joziášova vnuka, zmiňuje Matouš v Ježíšově rodokmenu v Mt 1:11, protože označit za „otce“ kteréhokoliv předka o generace staršího, je běžná hebrejská řečnická figura.

Říct, že Joziáš zplodil Jekoniáše a přeskočit tak generaci Joakima, kdyby Joziáš byl Jekoniášovým dědečkem a Joakim jeho skutečným otcem, není samo o sobě lživé tvrzení. Problém s touto interpretací je však v 1Pa 3:16, kde čteme, že Joakim měl dva syny: Jekoniáše a Sedechiáše. Z čehož tedy snadnou logikou vyplývá, že Jekoniáš měl jednoho jediného bratra – Sedechiáše. Mt 1:11 však uvádí, že Jekoniáš měl bratry – plurál. Muselo jich být více než jeden. Navíc Joakim byl odveden do Babylónu (2Pa 36:5–6), stejně jako Sedechiáš (2Kr 25:7), což jen potvrzuje Mt 1:11. Takže tento

Jekoniáš, zmíněný v Mt 1:11 není totožný s Jekoniášem, synem Joakimovým, vnukem Joziášovým z 1Pa 3:16 a Jr 22:28.

Jediný závěr, který zbyvá, je tento Matoušův Jekoniáš je skutečně Joziášův první syn Jochanan, také přejmenovaný egyptským králem, stejně jako všichni další Joziášovi synové. Ten je pak součástí neprokleté rodové linie, vedoucí až k Ježíšovi (Mt 1:11).

Někteří spatřují další komplikaci ve faktu, že Jekoniáš, který byl proklet, měl syna jménem Salatiel (1Pa 3:17) a vnuka jménem Zorobábel (v. 19). Jekoniáš z Mt 1:12 měl také syna Salatiele a vnuka Zorobábelu. Tvrzení, že když oba Jekoniášové mají syna i vnuka stejných jmen, musí to být jeden a tentýž Jekoniáš, je tzv. argument *non-sequitur*, kdy závěr nevyplývá z premis. Čistě teoreticky je klidně možné, aby existovali dva různí Jekoniášové a oba měli syna i vnuka stejných jmen. Avšak v tomto případě nemáme ani premisy, ze kterých by něco mohlo vyplývat.

Jekoniáš v Ježíšově rodokmenu měl syna Salatiele, a ten měl syna Zorobábelu, který měl syna Abiuda. V 1Pa 3:17 měl Jeremiášem prokletý Jekoniáš jednoho syna jménem Salatiel a druhého jménem Pedai (v. 18). Tento Pedai (nikoliv Salatiel) je otcem Zorobábelu (v. 19), který měl syny, jejichž výčet následuje ve verších 19 a 20. Žádný Abiud však mezi nimi není; je to jiná rodová linie než v Ježíšově rodokmenu podle Matouše 1. Jsou to různí dva Jekoniášové, různí dva Salatielové a různí dva Zorobábelové.

Ježíšova rodová linie je čistá, netknutá Jeremiášovým prokletím z Jr 22:24–30; Ježíš je právo-
platný Král Izraele.

a jako kladivo rozrážející skálu? ³⁰ Protož aj já, dí Hospodin, proti těm prorokům, kteříž ukrádají slova má jeden každý před bližním svým. ³¹ Aj já, dí Hospodin, proti těm prorokům, kteříž chlubně mluví, říkajíce: Praví Hospodin. ³² Aj já, dí Hospodin, proti těm, kteříž prorokují sny lživé, a vypravujíce je, svodí lid můj lžmi svými a žvavostí svou, ješto jsem já jich neposlal, aniž jsem jim přikázal. Pročež naprosto nic neprospívají lidu tomuto, dí Hospodin. ³³ Protož, když by se tázal tebe lid tento, neb některý prorok neb kněz, řka: Jaké jest břímě Hospodinovo? tedy rci jim: Jaké břímě? I to: Opustím vás, dí Hospodin. ³⁴ Nebo proroka a kněze toho i lid ten, kterýž by řekl: Břímě Hospodinovo, jistě trestati budu muže toho i dům jeho. ³⁵ Ale takto říkejte jeden každý bližnímu svému a jeden každý bratru svému: Co odpověděl Hospodin? aneb: Co mluvil Hospodin? ³⁶ Břemene pak Hospodinova nepřipomínejte více, sic by břemenem bylo jednomu každému slovo jeho, když byste převraceli slova Boha živého, Hospodina zástupů, Boha našeho. ³⁷ Takto říkati budeš proroku: Coť odpověděl Hospodin? aneb: Co mluvil Hospodin? ³⁸ Ale poněvadž říkáte: Břímě Hospodinovo, tedy takto praví Hospodin: Poněvadž říkáte slovo to: Břímě Hospodinovo, ješto jsem posílal k vám, říkáje: Neříkejte: Břímě Hospodinovo, ³⁹ Protož aj, já jistě zapomenu se na vás do konce, a zavrhu vás i to město, kteréž jsem byl dal vám i otcům vašim, od tváří své, ⁴⁰ A uvedu na vás pohanění věčné i potupu věčnou, kteráž nepřijde v zapomenutí.

24 Ukázal mi Hospodin, a aj, dva košové fiků postaveni byli před chrámem Hospodinovým, když byl přestěhoval Nabuchodonozor král Babylonský Jekoniáše syna Joakimova, krále Judského, a knížata Judská, i tesaře a kováře z Jeruzaléma, a přivedl je do Babylona. ² Jeden koš byl fiků velmi dobrých, jacíž

Modly blízké a vzdálené

Modly přicházejí v párech: vždy jako blízká a vzdálená. Vzdálená ospravedlňuje existenci blízké. Umíme si představit někoho, kdo je v něčem (řekněme ve hře na kytaru) ojedinele vynikající. Jestli si však na své výjimečnosti zakládá a pyšní se jí, učinil z ní modlu. Jeho hra na kytaru před ohromným publikem je blízká modla, krmená pýchou s předvádivým pudem.

Málokdo ale řekne: Musím hrát před publikem, protože *mně* to dělá dobře. Každému je jasné, že blízká modla nedokáže samu sebe ospravedlnit; k tomu potřebuje svůj vzdálený protějšek. A tak řekne: Posluchače pozvedne blíž k Bohu, když uslyší dokonale zahrané náročné sólo. Blízká modla (hra na kytaru) je ospravedlněna vzdálenou modlou (pozvednutím posluchačů k Bohu).

Modly samozřejmě nemají pravdu, takže není nutno brát je vážně.

Hospodin je zároveň imanentní i transcendentní (23:23), je zároveň pomocník v každodenních starostech i vzdálený cíl na horizontu, který životu dává smysl a směr. Důsledná víra v něho pomáhá opustit modly, živené hříchy jako jsou pýcha, závist či jakákoliv jiná závislost.

 V Kanánu byla běžná božstva jako Anat (bohyně války a pomsty), Ašer (bohyně, porodivší 70 bohů), Aštarot (bohyně lásky a plodnosti), Bál (bůh deště, hromu a plodnosti), Dagon (bůh úrody a sklizně) a mnoho dalších. To vše jsou blízké modly, uctívané ve snaze o prosperitu ve všedních oblastech života.

Ale jedno božstvo jménem El (svrchovaný nade všemi ostatními, otec Bálův i mnoha dalších, bůh

oblohy), který byl uctíván zřídka, sotva tak jednou za rok, sloužil jako vzdálená modla. Nepřipomínal se každý den, neměl chrám, ale vědělo se o něm. Jeho existence dávala smysl i oprávnění všem blízkým modlám.

 V uvedeném příkladu kytarista hledá potvrzení u lidí; očekává chválu a ocenění, a byl by zklamán, kdyby se nedočkal. Podobný egocentrismus (společný jmenovatel všech hříchů) pramenívá z útlého dětství, kdy se člověku nedostalo tolik pozornosti, kolik jako mimino či batole potřeboval. Pokud byla úspěšná snaha upoutat pozornost trvalou dominantní emocí v době, kdy se mu vyvíjel mozek (v jednom roce věku vzniká v mozku milión nových synapsí každou vteřinu), stala se defaultním nastavením, které ho pak provází (pronásleduje) po celý život. Protože jsou to nevědomé procesy, které zde fungují, člověk si neuvědomuje, že je něco v nepořádku, dokud nenarazí – buďto na odmítnutí okolím, nebo na biblický zákaz takto hřešit. Někomu stačí uvědomit si, že jeho touha po pozornosti je malé dítě v něm, které neustále křičí: Já jsem tady taky, všimněte si mně přece! Někomu pomůže vypustit staré emoce nějaký druh terapeutapie, ale všem může pomoci Kristus, uznáme-li svou podřízenost Králi a necháme se jím vést. On je nejen Pravda, která má moc nás vysvobodit (pokud ji poznáme, Jn 8:32, 36), ale i Cesta (14:6), vedoucí ke zralosti a opouštění dětinského chování (1Kor 13:11), které se v dospělém věku stává modlou.

bývají fíkové ranní, druhý pak koš fíků velmi zlých, jakýchž nelze jísti pro trpkost. ³Tedy řekl mi Hospodin: Co vidíš, Jeremiáši? I řekl jsem: Fíky, dobré fíky, a to velmi dobré, zlé pak, a to velmi zlé, jichž nelze jísti pro trpkost. ⁴I stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkouc: ⁵Takto praví Hospodin, Bůh Izraelský: Jako fíkové tito dobří, tak mně příjemní budou zajatí Judští, kteréž jsem zaslal z místa tohoto do země Kaldejské k dobrému. ⁶Obrátím zajisté oči své k nim k dobrému, a přivedu je zase do země této, kdežto vzdělám je, a nezkazím, štípím je, a nevypléním. ⁷Nebo dám jim srdce, aby znali mne, že já jsem Hospodin. I budou mým lidem, a já budu jejich Bohem, když se obrátí ke mně celým srdcem svým. ⁸Naodpor, jako fíky zlé, kterýchž nelze jísti pro trpkost, tak zavrhu (toť zajisté praví Hospodin), Sedechiáše krále Judského s knížaty jeho, a ostatek Jeruzalémských pozůstalých v zemi této, i ty, kteříž bydlí v zemi Egyptské. ⁹Vydám je, pravím, v posmýkání k zlému po všech královstvích země, v pohanění a v přísloví, v rozprávku a v proklínání po všech těch místech, kamž je rozženu. ¹⁰A budu posílati na ně meč, hlad a mor, dokudž by do konce vyhlazeni nebyli z země, kterouž jsem byl dal jim i otcům jejich.

25 Slovo, kteréž se stalo k Jeremiášovi proti všemu lidu Judskému, léta čtvrtého Joakima syna Joziášova, krále Judského, (jenž jest první rok Nabuchodonozora krále Babylonského), ²Kteréž mluvil Jeremiáš prorok ke všemu lidu Judskému, i ke všechněm obyvatelům Jeruzalémským, řka: ³Od třináctého léta Joziáše syna Amonova, krále Judského, až do tohoto dne, po těchto třímecítma let, bývalo slovo Hospodinovo ke mně, kteréž jsem vám mluvíval, ráno přivstáváje, a to ustavičně, ale neposlouchali jste. ⁴Posílal také Hospodin k vám všechny slouhy své proroky, ráno přivstáváje, a to ustavičně, (jichžto neposlouchali jste, aniž jste naklonili ucha svého, abyste slyšeli). ⁵Kteríž říkali: Navrattež se již jeden každý z cesty své zlé a od nešlechtnosti předsevzetí svých, a tak osazujte se v té zemi, kterouž dal Hospodin vám i otcům vašim od věků až na věky. ⁶A nechodte za bohy cizími, abyste sloužití měli jim, aniž se jim klanějte, aniž hněvejte mne dílem rukou svých, a neučiníte vám zle. ⁷Ale neposlouchali jste mne, dí Hospodin, abyste jen hněvali mne dílem rukou svých k svému zlému. ⁸Protož takto praví Hospodin zástupů: Proto že jste neuposlechli slov mých, ⁹Aj, já pošli, a pojmu všechny národy půlnoční, dí Hospodin, i k Nabuchodonozorovi králi Babylonskému, služebníku svému, a přivedu je na zemi tuto i na obyvatele její, i na všechny národy tyto okolní, kteréž jako proklaté vyhledám, a způsobím to, aby byli k užasnutí, na odivu, a poustkou věčnou. ¹⁰Také způsobím to, aby zahynul jim hlas radosti i hlas veselé, hlas ženicha i hlas nevěsty, hluk žernovu i světlo svíce. ¹¹I bude všechna země tato poustinou a pouští, a sloužití budou národové tito králi Babylonskému sedmdesáte let. ¹²Potom pak po vyplnění sedmdesáti let trestati budu na králi Babylonském a na tom národu, dí Hospodin, nepravost jejich, totiž na zemi Kaldejské, tak že obrátím ji v pustiny věčné. ¹³A uvedu na zemi tu všechna slova svá, kteráž jsem mluvil o ní, všechno, což psáno jest v knize této, cožkoli prorokoval Jeremiáš o všech národech. ¹⁴Když je v službu podrobí, i jiné národy mnohé a krále veliké, tehdaž odplatím jim podle skutků jejich a podle činů rukou jejich. ¹⁵Nebo takto mi řekl Hospodin, Bůh Izraelský: Vezmi kalich vína prechlivosti této z ruky mé, a napájej jím všechny ty národy, k kterýmž já pošli tebe, ¹⁶Aby pili a potáčeli se, anobřž bláznili příčinou meče, kterýž já pošli mezi ně. ¹⁷I vzal jsem kalich z ruky Hospodinovy, a napájel jsem všechny ty národy, k nimž mne poslal Hospodin, ¹⁸Jeruzalémské i města země Judské, a krále její i knížata její, abych je oddal v poustinu a v zpuštění, na odivu, i k proklínání tohoto dnešního dne, ¹⁹Faraona krále Egyptského i služebníky jeho, i knížata jeho, i všecken lid jeho, ²⁰I všechnu tu směsici, totiž všechny krále země Uz, všechny také krále země Filistinské, i Aškalon, i Gázy, i Akaron, i ostatek Azotu, ²¹Idumejské, i Moábské, i syny Ammon, ²²I všechny krále Tyrské, i všechny krále Sidonské, i krále krajiny té, kteráž jest při moři, ²³Dedana a Temu, a Buzu i všechny přebývající v koutech nejzadnějších, ²⁴I všechny krále Arabské, i všechny krále té směsice, kteříž bydlí na poušti, ²⁵Všecky také krále Zamritské, i všechny krále Elamitské, též všechny krále Médské, ²⁶Anobřž všechny krále půlnoční, blízké i daleké, jednoho jako druhého, všechna také království země, kterážkoli jsou na svrchku země. Král pak Sesák píti bude po nich. ²⁷A rci jim: Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Pítež a opojte se, anobřž vyvracejte z sebe, a padějte, tak abyste nepovstali pro meč, kterýž já pošli mezi vás. ²⁸Jestliže by pak nechtěli vzíti kalichu z ruky tvé, aby pili, tedy díš jim: Takto praví Hospodin zástupů: Konečně že píti musíte. ²⁹Nebo poněvadž na to město, kteréž nazváno jest od jména mého, já začínám uvozovati zlé věci, a vy abyste bez hodné pomsty byli? Nebudete bez pomsty, nebo já zavolám meče na všechny obyvatele té země, dí Hospodin zástupů. ³⁰Protož ty prorokuj proti nim všechna slova tato, a rci jim: Hospodin s výsosti řvátí bude, a z příbytku svatosti své vydá hlas svůj, mocně řvátí bude z obydlí svého. Křik ponoukajících se, jako presovníků, rozléhati se bude proti všechněm obyvatelům té země, ³¹I průjde hřmot až do konce země. Nebo rozepři má Hospodin s těmi národy, v soud vchází sám se všelikým tělem; bezbožníky vydá pod meč, dí Hospodin. ³²Takto praví Hospodin zástupů: Aj, bída půjde z národu na národ, a vichřice veliká strhne se od končin země. ³³I budou zbiti od Hospodina v ten čas od konce země až do konce země; nebudou oplakáni, ani sklizeni, ani pochováni, místo hnoje na svrchku země budou. ³⁴Kvělte pastýři a křičte, anobřž válejte se

v popele, vy nejznamenitější toho stáda; nebo naplnili se dnové vaši, abyste zbiti byli, a abyste rozptýleni byli, i budete padati jako nádoba drahá. ³⁵I zahyne útočiště pastýřů a utíkání nejznamenitějším toho stáda. ³⁶Hlas žalostný pastýřů a kvílení nejznamenitějších toho stáda; nebo zkazí Hospodin pastvu jejich. ³⁷Zkažena budou i pastviska pokoj mající, pro prchlivost hněvu Hospodina, ³⁸Jako lev opustí jeskyni svou; nebo přijde země jejich na spuštění, pro prchlivost zhoubce a pro prchlivost hněvu jeho.

26 Na počátku kralování Joakima syna Joziášova, krále Judského, stalo se slovo toto od Hospodina, řkoucí: ²Takto praví Hospodin: Postav se v sínci domu Hospodinova, a mluv ke všechněm městům Judským, přicházejícím klaněti se v domě Hospodinově, všechna slova, kteráž tobě přikazují mluvit k nim, neujímejž slova, ³Zdali by aspoň uposlechlí, a odvrátili se jeden každý od cesty své zlé, abych lítoval zlého kteréž myslím učiniti jim pro nešlechtnost předsevzetí jejich. ⁴Rciž tedy jim: Takto praví Hospodin: Neuposlechnete-li mne, abyste chodili v zákoně mém, kterýž jsem předložil vám, ⁵Poslouchajíce slov služebníků mých proroků, kteréž já posílám k vám, jakož jste, když jsem je, ráno přivstávaje posílal, neposlouchali: ⁶Jistě žet naložím s domem tímto jako s Sílo, a město toto vydám v proklínání všechněm národům země. ⁷Slyšeli pak kněží a proroci, i všecken lid Jeremiáše mluvícího slova ta v domu Hospodinovu. ⁸I stalo se, že hned, jakž přestal Jeremiáš mluvit všeho, cožkoli přikázal Hospodin mluvit ke všemu lidu, jali jej ti kněží a proroci i všecken lid ten, řkouce: Smrti umřeš. ⁹Proč jsi prorokoval ve jménu Hospodinovu, řka: Stane se jako Sílo domu tomuto, a město toto tak spustne, že nebude v něm žádného obyvatele? Shromazďoval se pak všecken lid k Jeremiášovi do domu Hospodinova. ¹⁰Tedy uslyšavše knížata Judská ty věci, přišli z domu královského do domu Hospodinova, a posadili se u dveří brány Hospodinovy nové. ¹¹I řekli kněží a proroci těm knížatům a všemu lidu, řkouce: Hoden jest smrti muž tento; nebo prorokoval proti městu tomuto, jakž jste slyšeli v své uši. ¹²Tedy promluvil Jeremiáš ke všechněm knížatům těm i ke všemu lidu, řka: Hospodin poslal mne, abych prorokoval o domu tomto i o městě tomto všechny ty věci, kteréž jste slyšeli. ¹³Protož nyní polepšte cest svých a předsevzetí svých, a poslouvejte hlasu Hospodina Boha svého, i bude lítovati Hospodin toho zlého, kteréž vyřkl proti vám. ¹⁴Já pak aj, v rukou vašich jsem, učňte mi, což se vám za dobré a spravedlivé vidí. ¹⁵Ale však jistotně vězte, usmrtíte-li mne, že krev nevinnou na sebe uvedete, i na město toto, i na obyvatele jeho; nebo v pravdě poslal mne Hospodin k vám, abych mluvil v uši vaše všechna slova tato. ¹⁶I řekli knížata i všecken lid kněžím a těm prorokům: Nemáť nikoli muž tento odsuzován býti na smrt, poněvadž ve jménu Hospodina Boha našeho mluvil nám. ¹⁷Tedy povstali někteří z starších té země, a promluvili ke všemu shromáždění lidu, řkouce: ¹⁸Micheáš Moraštický prorokoval za času Ezechiáše krále Judského, a pravil všemu lidu Judskému, řka: Takto praví Hospodin zástupů: Sion jako pole orán bude, a Jeruzalém jako hromady, hora pak domu tohoto jako lesové vysokí. ¹⁹Zdaliž hned proto usmrtil jej Ezechiáš král Judský a všecken Juda? Zdaliž neulekl se Hospodina, a nemodlil se Hospodinu? I lítoval Hospodin toho zlého, kteréž vyřkl proti nim. Protož my činíme velmi zlou věc proti dušem svým. ²⁰A byl také muž prorokující ve jménu Hospodinovu, Uriáš syn Semaiášův z Kariatjeharim, kterýž prorokoval o městě tomto i o zemi této v táz všechna slova jako Jeremiáš. ²¹A když uslyšel král Joakim a všickni udatní jeho, i všechna knížata slova jeho, hned usiloval král usmrtiti jej. O čemž uslyšev Uriáš, bál se, a utíkaje, přišel do Egypta. ²²Ale poslal král Joakim některé do Egypta, Elnatana syna Achborova i jiné s ním do Egypta. ²³Kteríž vyvedše Uriáše z Egypta, přivedli jej k králi Joakimovi. I zabil jej mečem, a vhodil tělo jeho do hrobů lidu obecného. ²⁴A však ruka Achikamova syna Safanova byla při Jeremiášovi, aby ho nevydával v ruku lidu k usmrcení jeho.

27 Na počátku kralování Joakima syna Joziášova, krále Judského, stalo se slovo toto k Jeremiášovi od Hospodina, řkoucí: ²Takto řekl Hospodin ke mně: Zdělej sobě oboječky a jha, a dej je na šíji svou. ³Potom je pošli k králi Idumejskému, a k králi Moábskému, a k králi synů Ammonových, a k králi Tyrskému, a k králi Sidonskému po těch poslích, kteříž přijedou do Jeruzaléma k Sedechiášovi králi Judskému. ⁴A přikaz jim, ať pánům svým řeknou: Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Tak rcete pánům svým: ⁵Já jsem učinil zemi, člověka i hovada, kterážkoli jsou na svrchku země, mocí svou velikou a ramenem svým vztaženým. Protož dávám ji, komuž se mi dobře líbí. ⁶Jako nyní já dal jsem všechny země tyto v ruku Nabuchodonozora krále Babylonského, služebníka svého, ano i živočichy polní dal jsem jemu, aby sloužili jemu. ⁷Protož budouť sloužití jemu všickni ti národové, i synu jeho, i synu syna jeho, dokudž by nepřišel čas země jeho i jeho samého, když v službu podrobí jej sobě národové znamenití a králově velicí. ⁸Stane se pak, že národ ten i království to, kteréž by nesloužilo jemu, Nabuchodonozorovi králi Babylonskému, a kterýž by nepoddal šíje své pod jho krále Babylonského, mečem a hladem i morem navštívím národ ten, dí Hospodin, dokuž bych do konce nevyplnil jich rukou jeho. ⁹Protož vy neposlouvejte proroků svých, ani hadačů svých, ani snů svých, ani planetářů svých, ani kouzelníků svých, kteříž mluvívají k vám, říkajíce: Nebudete sloužití králi Babylonskému.

¹⁰Nebo oni vám lež prorokují, abych vzdálil vás od země vaší, a vyhnal vás, abyste zahynuli. ¹¹Národu pak, kterýž skloní šíji svou pod jho krále Babylonského a sloužiti bude jemu, toho zajisté nechám v zemi jeho, dí Hospodin, aby dělal ji, a bydlil v ní. ¹²Sedechiášovi také, králi Judskému, mluvil jsem naskrze ta všechna slova, řka: Skloňte šíje své pod jho krále Babylonského, a služte jemu i lidu jeho, a buďte živi. ¹³Proč máte zahynouti, ty i lid tvůj, mečem, hladem a morem, jakž mluvil Hospodin o národu, kterýž by nesloužil králi Babylonskému? ¹⁴Neposlouchejtež tedy slov proroků těch, kteříž mluvíce k vám, říkají: Nebudete sloužiti králi Babylonskému. Nebo oni vám lež prorokují. ¹⁵Neposlat' jsem jich zajisté, dí Hospodin, a však oni prorokují ve jménu mém lživě, abych zahnal vás, kdež byste zahynuli vy i ti proroci, kteříž prorokují vám. ¹⁶Kněžím také i všemu lidu tomu mluvil jsem, řka: Takto praví Hospodin: Neposlouchejte slov proroků svých, kteříž prorokují vám, říkajíce: Aj, nádoby domu Hospodinova navrácena budou z Babylona již brzo. Neboť lež oni prorokují vám. ¹⁷Neposlouchejtež jich, služte králi Babylonskému a živi buďte. Proč má býti toto město pouští? ¹⁸Jestliže pak oni jsou proroci, a jestliže slovo Hospodinovo jest v nich, nechť se medle přimluví k Hospodinu zástupů, ať nádoby to, pozůstávající v domě Hospodinově a v domě krále Judského a v Jeruzalémě, nedostává se do Babylona. ¹⁹Nebo takto praví Hospodin zástupů o těch sloupích, a o tom moři, a o těch podstavcích, i o ostatku nádobí pozůstávajícím v městě tomto, ²⁰Kteréhož nepobral Nabuchodonozor král Babylonský, když přestěhoval Jekoniáše syna Joakimova, krále Judského, z Jeruzaléma do Babylona, a všechny nejpřednější Judské i Jeruzalémské, ²¹Takto zajisté dí Hospodin zástupů, Bůh Izraelský, o těch nádobách, pozůstávajících v domě Hospodinově a v domě krále Judského i v Jeruzalémě: ²²Do Babylona zavezeny budou, a tam budou až do dne toho, v němž je navštívím, dí Hospodin, a rozkáži je přivezti, a zase navrátím je na místo toto.

28 Stalo se pak léta toho, na počátku kralování Sedechiáše krále Judského, léta totiž čtvrtého, měsíce pátého, mluvil ke mně Chananiáš syn Azurův, prorok, kterýž byl z Gabaon, v domě Hospodinově, před očima kněžích i všeho lidu, řka: ²Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský, řka: Polámal jsem jho krále Babylonského. ³Po dvou letech já navrátím zase na místo toto všechna nádoby domu Hospodinova, kteráž pobral Nabuchodonozor král Babylonský z místa tohoto, a zavezl je do Babylona. ⁴Jekoniáše také syna Joakimova, krále Judského, i všechny zajaté Judské, kteříž se dostali do Babylona, já zase přivedu na místo toto, dí Hospodin; nebo polámi jho krále Babylonského. ⁵Tedy řekl Jeremiáš prorok Chananiášovi proroku tomu před očima kněžích a před očima všeho lidu, kteříž stáli v domě Hospodinově, ⁶Rekl, pravím, Jeremiáš prorok: Amen, učiniž tak Hospodin. Potvrdiž Hospodin slov tvých, kteráž jsi prorokoval o navrácení nádobí domu Hospodinova, a všech zajatých z Babylona na místo toto. ⁷Ale však poslechni medle slova tohoto, kteréž já mluvím při tvé přítomnosti a při přítomnosti všeho tohoto lidu. ⁸Proroci, kteříž bývali přede mnou i před tebou od věků, ti prorokovali proti zemím znamenitým a proti královstvím velikým o válce a o ssoužení a o moru. ⁹Prorok ten, kterýž prorokuje o pokoji, když dojde slovo toho proroka, ten prorok znám bývá, že jej poslal Hospodin v pravdě. ¹⁰Tedy sňal Chananiáš prorok to jho z šíje Jeremiáše proroka, a polámal je. ¹¹A mluvil Chananiáš před očima všeho lidu, řka: Takto praví Hospodin: Tak polámi jho Nabuchodonozora krále Babylonského po dvou letech z šíje všech národů. I počal jíti Jeremiáš prorok cestou svou. ¹²Ale stalo se slovo Hospodinovo k Jeremiášovi, když polámal Chananiáš prorok to jho z šíje Jeremiáše proroka, řkoucí: ¹³Jdi a mluv k Chananiášovi, řka: Takto praví Hospodin: Jha dřevěná jsi polámal, protože zdělej místo nich jha železná. ¹⁴Nebo takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Jho železné vložím na šíji všech národů těchto, aby sloužili Naduchodonozorovi králi Babylonskému, a budouť sloužiti jemu. Také i živočichy polní dám jemu. ¹⁵Zatím řekl Jeremiáš prorok Chananiášovi proroku: Slyšiš nyní, Chananiáši: Neposlal tebe Hospodin, ale ty jsi k tomu přivedl, aby lid tento ve lži skládal doufání. ¹⁶Protož takto praví Hospodin: Aj, já sklídím tě se svrchku země, tento rok ty umřeš; nebo jsi mluvil to, čímž bys odvrátil lid od Hospodina. ¹⁷I umřel Chananiáš prorok roku toho měsíce sedmého.

29 Tato jsou slova listu, kterýž poslal Jeremiáš prorok z Jeruzaléma k ostatku starších zajatých a k kněžím i k prorokům i ke všemu lidu, kterýž přestěhoval Nabuchodonozor z Jeruzaléma do Babylona, ²Když vyšel Jekoniáš král a královna, i komorníci, knížata Judská i Jeruzalémská, tolikéž tesaři i kováři z Jeruzaléma, ³Po Elasovi synu Safanovu, a Gemariášovi synu Helkiášovu, (kteréž byl poslal Sedechiáš král Judský k králi Babylonskému do Babylona), řka: ⁴Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský, všechněm zajatým, kteréž jsem přestěhoval z Jeruzaléma do Babylona: ⁵Stavějte domy, a osazujte se, štěpujte také štěpnice, a jezte ovoce jejich. ⁶Pojímejte ženy, a plodte syny i dcery, dávejte také synům svým ženy, dcery též své dávejte za muže, ať rodí syny a dcery; množte se tam, a neberte umenšení. ⁷A hleďte pokoje města toho, do kteréhož jsem zastěhoval vás, a modlívejte se za ně Hospodinu; nebo v pokoji jeho budete míti pokoj. ⁸Takto zajisté

praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Necht' vás nesvodí proroci vaši, kteříž jsou mezi vámi, ani hadači vaši, a nespravujte se sny svými, jichž vy příčinou jste, aby je mívali. ⁹Nebo vám oni lživě prorokují ve jménu mém; neposlalť jsem jich, dí Hospodin. ¹⁰Takto zajisté praví Hospodin: Že jakž se jen vyplní Babylonu sedmesáte let, navštívím vás, a potvrdím vám slova svého výborného o navrácení vás na místo toto. ¹¹Nebo já nejlépe znám myšlení, kteráž myslím o vás, dí Hospodin, myšlení o pokoji, a ne o trápení, abych učinil vašemu očekávání konec přežádostivý. ¹²Když mne vzývati budete, a půjdete, a modliti se mně budete, tedy vyslyším vás. ¹³A hledajíce mne, naleznete, když mne hledati budete celým srdcem svým. ¹⁴Dám se zajisté nalezti vám, dí Hospodin, a přivedu zase zajaté vaše, a shromáždím vás ze všech národů i ze všech míst, kamžkoli jsem zahnal vás, dí Hospodin, a uvedu vás zase na místo toto, odkudž jsem vás zastěhoval. ¹⁵Když řeknete: Vzbuzovalť nám Hospodin proroky v Babyloně. ¹⁶Nebo takto praví Hospodin o králi sedícím na stolici Davidově, a o všem lidu obývajícím v městě tomto, bratrích vašich, kteříž nevyšli s vámi v tom zajetí, ¹⁷Takto dí Hospodin zástupů: Aj, já posli na ně meč, hlad a mor, a naložím s nimi jako s fíky trpkými, kterýchž nelze jísti pro trpkost. ¹⁸Nebo stihati je budu mečem, hladem i morem, a vydám je ku posmýkání po všech královstvích země, k proklínání, a k užasnutí, anobřz na odivu, a k utržení mezi všemi národy, tam kdež je vypudím, ¹⁹Proto že neposlouchají slov mých, dí Hospodin, když posílám k nim služebníky své proroky, ráno přivstáváje, a to ustavičně, a neposlouchali jste, dí Hospodin. ²⁰Protož slyštež vy slovo Hospodinovo, všickni zajatí, kteréž jsem vyslal z Jeruzaléma do Babyloně. ²¹Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský, o Achabovi synu Kolaiášovu, a o Sedechiášovi synu Maaseiášovu, kteříž prorokují vám ve jménu mém lež: Aj, já vydám je v ruku Nabuchodonozora krále Babylonského, aby je zbil před očima vašima. ²²I bude vzato na nich klnutí mezi všechny zajaté Judské, kteříž jsou v Babyloně, aby říkali: Necht' nakládá Hospodin s tebou, jako s Sedechiášem a jako s Echabem, kteréž upekł král Babylonský na ohni, ²³Proto že páchali nešlechtnost v Izraeli, cizoložice s ženami bližních svých, a mluvíce slovo ve jménu mém lživě, čehož jsem nepřikázal jim. Já pak o tom vím, a jsem toho i svědkem, dí Hospodin. ²⁴Semaiášovi Nechelamitskému mluv, řka: ²⁵Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský, řka: Proto že jsi poslal jménem svým listy ke všemu lidu, kterýž jest v Jeruzalémě, a Sofoniášovi synu Maaseiášovu knězi i ke všechněm kněžím, řka: ²⁶Hospodin dal tě za kněze na místo Joiady kněze, abyste pozor měli v domě Hospodinově na každého muže poštilého a vystavujícího se za proroka, a abys dal takového do žaláře a do klady. ²⁷Pročž jsi pak nyní neokřikl Jeremiáše Anatotského, kterýž se vám vystavuje za proroka? ²⁸Nebo poslal k nám do Babylonu, řka: Protáhneť se to dlouho, stavějte domy, a osazujte se, štěpujte také štěpnice, a jezte ovoce jejich. ²⁹Nebo Sofoniáš kněz četl ten list před Jeremiášem prorokem. ³⁰I stalo se slovo Hospodinovo k Jeremiášovi, řkoucí: ³¹Posli ke všechněm zajatým, řka: Takto praví Hospodin o Semaiášovi Nechelamitském: Proto že prorokuje vám Semaiáš, ješto jsem já ho neposlal, a přivodí vás k tomu, abyste doufání skládali ve lži, ³²Protož takto praví Hospodin: Aj, já trestati budu Semaiáše Nechelamitského i símě jeho. Nebude míti žádného, kdo by bydlil u prostřed lidu tohoto, aniž uzří toho dobrého, kteréž já učiním lidu svému, dí Hospodin; nebo mluvil to, čímž by odvrátil lid od Hospodina.

30 Slovo, kteréž se stalo k Jeremiášovi od Hospodina, řkoucí: ²Takto praví Hospodin, Bůh Izraelský, řka: Spiš sobě do knihy všecka slova, kterážť jsem mluvil. ³Aj, dnové zajisté jdou, dí Hospodin, přivedu zase zajaté lidu svého Izraelského i Judského, praví Hospodin, a uvedu je do země, kterouž jsem byl dal otcům jejich, a dědičně ji obdrží, ⁴Tatoť pak jsou slova, kteráž mluvil Hospodin o Izraelovi a Judovi: ⁵Takto zajisté praví Hospodin: Hlas předěšení a hrůzy slyšíme, a že není žádného pokoje. ⁶Ptejte se nyní, a vizte rodívá-li samec. Pročž tedy vidím, an každý muž rukama svými drží se za bedra svá jako rodička, a obrácené všechněch obličje v zsinlost? ⁷Ach, nebo veliký jest den tento, tak že nebylo žádného jemu podobného. Ale jakť koli čas jest ssoužení Jákobova, předcet' z něho vysvobozen bude. ⁸Stane se zajisté v ten den, dí Hospodin zástupů, že polámi jho jeho z šíje tvé, a svazky tvé potrhám, i nebudou ho více v službu podrobovati cizozemci. ⁹Ale sloužití budou Hospodinu Bohu svému, a Davidovi králi svému, kteréhož jim vzbudím. ¹⁰Protož ty neboj se, služebniče můj Jákože, dí Hospodin, aniž se strachuj, ó Izraeli, nebo aj, já vysvobodím tě zdaleka, i símě tvé z země zajetí jejich. I navrátí se Jákob, aby odpočíval, a pokoj měl, a nebude žádného, kdo by jej předěsil. ¹¹Neboť já s tebou jsem, dí Hospodin, abych tě vysvobodil, když učiním konec všechněm národům, mezi kteréž tě rozptýlím. Tobě však neučiním konce, ale budu tě trestati v soudu, ačkoli tě bez trestání naprosto nenechám. ¹²Takto zajisté praví Hospodin: Přetěžké bude potření tvé, přebolestná rána tvá. ¹³Nebude, kdo by přisoudil při tvou k ulčení; lékařství platného žádného míti nebudeš. ¹⁴Všickni, kteříž tě milují, zapomenou se nad tebou, aniž tě navštíví, když tě raním ranou nepřítelů, a trestáním přísným pro mnohou nepravost tvou a nesčíslné hříchy tvé. ¹⁵Proč křičíš nad svým potřením a těžkou bolestí svou? Pro mnohou nepravost tvou a nesčíslné hříchy tvé to činím tobě. ¹⁶A však všickni, kteříž zžírají tebe, sežráni budou, a všickni, kteříž utiskají tebe, všickni, pravím, do zajetí půjdou, a kteříž tě pošlapávají, pošlapáni budou, a všechny, kteříž tě

loupí, v loupež vydám, ¹⁷ Tehdáž když tobě navrátím zdraví, a na rány tvé zhojím tě, dí Hospodin, proto že zahnanou nazývali tebe, říkajíce: Tato jest Sion, není žádného, kdo by ji navštívil. ¹⁸ Takto praví Hospodin: Aj, já zase přivedu zajaté stánků Jákobových, a nad příbytky jeho slituji se, i budeť zase vzděláno město na prvním místě svém, a palác podlé způsobu svého vystaven. ¹⁹ A bude pocházeti od nich díky činění a hlas veselících se; nebo je rozmnožím, a nebudou umenšení bráti, zvelebím je, a nebudou sníženi. ²⁰ A budou synové jeho tak jako i prvě, a shromáždění jeho přede mnou utvrzeno bude, trestati pak budu všechny, kteříž jej ssuzují. ²¹ A povstane z něho nejdůstojnější jeho, a panovník jeho z prostředku jeho vyjde, kterémuž rozkáží přiblížiti se, aby předstoupil přede mne. Nebo kdo jest ten, ješto by slíbil za sebe, že předstoupí přede mne? dí Hospodin. ²² I budete mým lidem, a já budu vašim Bohem. ²³ Aj, vicher Hospodinův s prchlivostí vyjde, vicher trvající nad hlavou nešlechetných trvati bude. ²⁴ Neodvrátí se prchlivost hněvu Hospodinova, dokudž neučiní toho, a dokudž nevykoná úmyslu srdce svého. Tehdáž porozumíte tomu.

31 Toho času, dí Hospodin, budu Bohem všech čeledí Izraelových, a oni budou mým lidem. ² Takto praví Hospodin: Lid z těch pozůstalých po meči nalezl milost na poušti, když jsem chodil před ním, abych odpočinutí způsobil Izraelovi. ³ Za starodávnať se mi ukazoval Hospodin. I však milováním věčným miluji tě, pročez ustavičně činím tobě milosrdenství. ⁴ Ještě vždy vzdělávati tě budu, a vzdělána budeš, panno Izraelská; ještě se obveselovati budeš bubny svými, a vycházeti s houfem plésajících. ⁵ Ještě štěpovati budeš vinice v horách Samařských, štěpovati budou štěpaři i jísti. ⁶ Nebo nastane den, v němž volati budou strážní na hoře Efraimově: Vstaňte a vstupme na Sion k Hospodinu Bohu svému. ⁷ Takto zajisté praví Hospodin: Prozpěvujte Jákobovi o věcech veselých, prokřikujte zjevně před těmi národy; dejte se slyšeti, chválu vzdávejte, a rcete: Vysvobod, Hospodine, ostatek lidu svého Izraelského. ⁸ Aj, já přivedu je z země půlnoční, a shromáždím je ze všech stran země, s nimi spolu slepého i kulhavého, těhotnou i rodící; shromáždění veliké sem se navrátí. ⁹ Kteréžto s pláčem jdoucí a s pokornými modlitbami zase přivedu, a povedu je podlé tekutých vod cestou přímou, na níž by se nepoklesli; neboť jsem Izraelův otec, a Efraim jest prvorozený můj. ¹⁰ Slyšte slovo Hospodinovo, ó národové, a zvěstujte na ostrovích dalekých, a rcete: Ten, kterýž rozptýlil Izraele, shromáždí jej, a ostríhati ho bude jako pastýř stáda svého. ¹¹ Neboť vykoupil Hospodin Jákoba, protož vysvobodí jej z ruky toho, kterýž silnější jest nad něj. ¹² I přijdou, a prozpěvovati budou na výsosti Siona, a pohnou se k dobrotě Hospodinově s obilím, a s vínem, a s olejem, a s plodem skotů a bravů, duše pak jejich bude podobná zahradě svlažené, a nebudouť se rmoutiti více. ¹³ Tehdáž veseliti se bude panna s plésáním, a mládenci i starci spolu; obrátím zajisté kvílení jejich v radost, a potěším jich, a obveselím je po zámutku jejich. ¹⁴ Rozvlašším i duši kněží tukem, a lid můj dobroty mé nasytí se, dí Hospodin. ¹⁵ Takto praví Hospodin: Hlas v Ráma slyšán jest, naříkání a pláč přehořký. Ráchel plačeci synů svých, nedala se potěšiti po synech svých, proto že žádného není. ¹⁶ Takto praví Hospodin: Zdrž hlas svůj od pláče, a oči své od slz, nebo budeš míti mzdu za práci svou, praví Hospodin, že se navrátí z země nepřátelské. ¹⁷ Jest, pravím, čáka, žeť se potom, dí Hospodin, navrátí synové do svého kraje. ¹⁸ V pravdě slyším Efraima, an sobě stýště, pravě: Trestals mne, abych strestán byl jako telátko neupřáhané; obrať mne, abych obrácen byl, ty jsi zajisté, Hospodine, Bůh můj. ¹⁹ Nebo po obrácení svém pokání činiti budu, a když mi k známosti sebe poslouženo bude, udeřím se v bedra. Stydímť se, anobřž i pýřím, že snáším útržku dětinství svého. ²⁰ Zdali Efraim jest mým synem milým, aneb dítě velmi milostné? A však jakž jsem mluvil proti němu, ustavičně se vždy na něj rozpomínám. Pročez pohybují se vnitřnosti mé příčinou jeho; jistě žeť se slituji nad ním, dí Hospodin. ²¹ Nastavěj sobě pamětných znamení, naklad' sobě hromad kamení, pamatuj na tu silnici a cestu, kterouž jsi šla; navrať se, panno Izraelská, navrať se k městům svým těmto. ²² Dokudž se toulati budeš, ó dcero zpuřná? Neboť učiní Hospodin novou věc na zemi: Žena bude vůkol obcházeti muže. ²³ Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Ještěť říkati budou slovo toto v zemi Judově a v městech jeho, když zase přivedu zajaté jejich: Požehnejž tobě Hospodin, ó příbytku spravedlnosti, horo svatosti. ²⁴ Nebo osazovati se budou v zemi Judské, ve všech městech jeho spolu orači, a kteříž zacházejí s stádem. ²⁵ Rozvlašším zajisté duši ustalou, a všelikou duši truchlou nasytím. ²⁶ V tom jsem procítil, a ohlédl se, a ten můj sen byl mi vděčný. ²⁷ Aj, dnové jdou, dí Hospodin, v nichžto oseji dům Izraelský a dům Judský semenem lidským a semenem hovad. ²⁸ I stane se, že jakož jsem se snažoval, abych je plénil, a bořil, a kazil a hubil, a trápil, tak se snažím, abych je vzdělal a rozsazoval, dí Hospodin. ²⁹ Těch časů nebudou říkati více: Otcové jedli hrozen trpký, pročez zubové synů laskominy mají, ³⁰ Nýbrž raději: Jeden každý pro nepravost svou umře. Každého člověka, kterýž by jedl hrozen trpký, laskominy míti budou zubové jeho. ³¹ Aj, dnové jdou, dí Hospodin, v nichž učiním s domem Izraelským a s domem Judským smlouvu novou. ³² Ne takovou smlouvu, jakouž jsem učinil s otcí jejich v ten den, v kterýž jsem je ujal za ruku jejich, abych je vyvedl z země Egyptské. Kteroužto smlouvu mou oni zrušili, a já abych zůstati měl manželem jejich? dí Hospodin. ³³ Ale tatoť jest smlouva, kterouž učiním s domem Izraelským po těchto dnech, dí Hospodin: Dám zákon svůj do vnitřnosti jejich, a na srdci jejich napíši jej; i budu Bohem jejich, a oni budou mým lidem. ³⁴ A nebudou učiti

více jeden každý bližního svého, a jeden každý bratra svého, říkajíce: Poznejte Hospodina. Všickni zajisté napořád znáti mne budou, od nejmenšího z nich až do největšího z nich, dí Hospodin; milostiv zajisté budu nepravosti jejich, a na hřích jejich nezpomenu více. ³⁵ Takto praví Hospodin, kterýž dává slunce za světlo ve dne, zřízení měsíce a hvězd za světlo v noci, kterýž rozděluje moře, a zvučí vlnobití jeho, jehož jméno jest Hospodin zástupů: ³⁶ Jestliže se pohnou ta nařízení před obličejem mým, dí Hospodin, takéť símě Izraelovo přestane býti národem před obličejem mým po všecky dny. ³⁷ Takto praví Hospodin: Budou-li moci býti změřena nebesa zhůru, a vyhledání základové země dolů, takéť já zavrhu docela símě Izraelovo pro všecko to, což činili, dí Hospodin. ³⁸ Aj, dnové jdou, dí Hospodin, v nichž vystaveno bude město toto Hospodinu, od věže Chananeel až k bráně úhlu. ³⁹ A půjde ještě šňůra měřící naproti ní, ku pahrbku Gareb, a přitochí se k Gou. ⁴⁰ A všecko údolí těl mrtvých a popela, i všecko to pole až ku potoku Cedron, až k úhlu brány východní koňské posvěcené bude Hospodinu; nebudeť plněno, ani kaženo více na věky.

32 Slovo, kteréž se stalo k Jeremiášovi od Hospodina léta desátého Sedechiáše krále Judského, kterýžto rok jest osmnáctý Nabuchodonozorův. ² (Bylo pak tehdaž vojsko krále Babylonského oblehlo Jeruzalém, a Jeremiáš prorok byl zavřen v síni strážce, kteráž byla v domě krále Judského. ³ Nebo dal jej byl vsaditi Sedechiáš král Judský, řka: Proč ty prorokuješ, právě: Takto praví Hospodin: Aj, já dám město toto v ruku krále Babylonského, aby je vzal. ⁴ Sedechiáš také král Judský neznikne ruky Kaldejských, ale jistotně vydán bude v ruku krále Babylonského, a budou mluvití ústa jeho s ústy jeho, a oči jeho uzří oči jeho. ⁵ Nýbrž do Babylona zavede Sedechiáše, aby tam byl, až ho navštívím, dí Hospodin. Poněvadž bojujete s Kaldejskými, nepovede se vám šťastně.) ⁶ Tehdy řekl Jeremiáš: Stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ⁷ Aj, Chanameel syn Salluma, strýce tvého, jde k tobě, aťby řekl: Kup sobě dvůr můj, kterýž jest v Anatot; nebo tobě právem příbuznosti náleží koupiti jej. ⁸ Když pak přišel ke mně Chanameel syn strýce mého, podlé slova Hospodinova, do síni strážce, a řekl ke mně: Kup medle dvůr můj, kterýž jest v Anatot, jenž jest v zemi Beniaminově; nebo tvůj jest právem dědičným, a právem příbuznosti, kupiž jej sobě: tedy porozuměv, že jest to slovo Hospodinovo, ⁹ I koupil jsem od Chanameele syna strýce svého ten dvůr, kterýž jest v Anatot, a odvážil jsem jemu peněz sedmnácte lotů stříbra. ¹⁰ A zapsav to do cedule, zapečetil jsem, a osvědčil jsem svědky, odváživ peníze na váze. ¹¹ Potom vzal jsem, podlé příkázání a ustanovení, cedule té koupě zapečetěnou i otevřenou, ¹² A dal jsem ceduli té koupě Báruchovi synu Neriášovu, synu Maaseiášovu, před očima Chanameele strýce svého, a před očima svědků, kteříž se podepsali v ceduli té koupě, před očima všech Judských, kteříž se byli posadili v síni strážce. ¹³ A přikázal jsem Báruchovi před očima jejich, řka: ¹⁴ Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Vezmi cedule tyto, tuto ceduli té koupě, jakož zapečetěnou, tak ceduli otevřenou tuto, a vlož je do nádoby hliněné, aby trvaly za mnohá léta. ¹⁵ Nebo takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Ještěť kupování budou domové, a rolí, i vinice v zemi této. ¹⁶ Potom modlil jsem se Hospodinu, když jsem dal ceduli té koupě Báruchovi synu Neriášovu, řka: ¹⁷ Ach, Panovníče Hospodine, aj, ty jsi učinil nebe i zemi mocí svou velikou a ramenem svým vztaženým, nemůžeť skryta býti před tebou žádná věc. ¹⁸ Činíš milosrdenství nad tisíci, a odplacíš za nepravost otců do lůna synů jejich po nich, Bůh veliký, silný, mocný, jehož jméno Hospodin zástupů, ¹⁹ Veliký v radě a znamenitý v správě, poněvadž oči tvé otevřené jsou na všecky cesty synů lidských, abys odplatil jednomu každému podlé cest jeho, a podlé ovoce předsevzetí jeho. ²⁰ Kterýž jsi činil divy a zázraky v zemi Egyptské až do tohoto dne, jakož v Izraelovi tak mezi jinými lidmi, a dobyls sobě jména, jakéž jest po dnešní den. ²¹ Nebo vyvedl jsi lid svůj Izraelský z země Egyptské v divích a v zázracích, a rukou silnou, a ramenem vztaženým, a v strachu velikém, ²² A dals jim zemi tuto, kterouž jsi přísáhl dáti otcům jejich, zemi oplývající mlékem a strdí. ²³ Ale že všedše do ní, a dědičně ujavše ji, neposlouchali hlasu tvého, a v zákoně tvém nechodili, všeho, což jsi koli přikázal jim činiti, nečinili, protož způsobils to, aby je potkalo všecko toto zlé. ²⁴ Aj, střelci přitáhli na město, aby je vzali, a město skrže meč a hlad a mor dáno jest v ruku Kaldejských, bojujících proti němu; a tak, což jsi koli promluvil, děje se, jakž to sám vidíš. ²⁵ Ty pak pravíš mi, Panovníče Hospodine: Zjednej sobě dvůr tento za peníze, a osvědč to svědky, ano již město toto dáno jest v ruku Kaldejských. ²⁶ I stalo se slovo Hospodinovo k Jeremiášovi, řkoucí: ²⁷ Aj, já jsem Hospodin Bůh všelikého těla, zdalíž přede mnou může býti skryta která věc? ²⁸ Protož takto praví Hospodin: Aj, já dávám toto město v ruku Kaldejských a v ruku Nabuchodonozora krále Babylonského, aby je vzal. ²⁹ A vejdouce Kaldejští, kteříž bojují proti městu tomuto, zapálí ohněm toto město, a vypálí je, i domy ty, na jejichž střeších kadívali Bálovi, a obětovali oběti mokré bohům cizím, aby mne hněvali. ³⁰ Nebo synové Izraelští a synové Judští od dětinství svého jen toliko činí to, což jest zlého před očima máma; synové, pravím, Izraelští jen toliko hněvají mne dílem rukou svých, dí Hospodin. ³¹ Toto zajisté město od toho dne, jakž je vystavěli, až do tohoto dne k hněvu mému a prchlivosti mé popouzí mne, tak že je sklídím od tváří své, ³² Pro všelikou nešlechtnost synů Izraelských a synů Judských, kterouž páchali, aby mne k hněvu popouzeli, oni, králové jejich, knížata jejich, kněží jejich i proroci jejich, jakož muži Judští, tak obyvatelé Jeruzalémští, ³³ Obracejce

se ke mně hřbetem, a ne tváří. A když je učím, ráno přivstáváje, a to ustavičně, však nikoli neposlouchají, aby přijímali naučení. ³⁴Nadto nastavěli ohavností svých v domě tom, kterýž nazván jest od jména mého, aby jej zanečistili. ³⁵Nastavěli, pravím, výsosti Bálovi, kteréž jsou v údolí Benhinnom, aby vodili syny své a dcery své Molochovi, ješto jsem jim toho nepřikázal, aniž vstoupilo na srdce mé, aby páchatí měli tu ohavnost, a Judu k hřešení přivodili. ³⁶A nyní z příčiny té takto dí Hospodin. Bůh Izraelský, o městě tomto, o kterémž vy říkáte: Dánot jest v ruku krále Babylonského skrze meč a hlad a mor: ³⁷Aj, já shromáždím je ze všech zemí, do nichž jsem je rozehnal v hněvě svém, a v rozpálení svém, i v prchlivosti veliké, a přivedu je zase na toto místo, a způsobím to, aby bydlili bezpečně. ³⁸I budou lidem mým, a já budu jejich Bohem. ³⁹Dám zajisté jim srdce jedno a cestu jednu, aby se mne báli po všechny dny, tak aby jim dobře bylo i synům jejich po nich. ⁴⁰A učiním s nimi smlouvu věčnou, že se neodvrátím od nich, abych jim neměl dobře činiti; nadto bázeň svou dám v srdce jejich, aby neodstupovali ode mne. ⁴¹I veselí se budu z nich, dobře jim čině, když je štípím v zemi této pevně, celým srdcem svým a vši duší svou. ⁴²Nebo takto praví Hospodin: Jakož jsem uvedl všecko toto zlé veliké na lid tento, tak uvedu na ně všecko to dobré, o němž jim mluvím. ⁴³Tehdáž kupováno bude pole v zemi této, o níž vy říkáte: Pustá jest, tak že není v ní žádného člověka ani hovada, dánať jest v ruku Kaldejských. ⁴⁴Pole za peníze kupovati budou, a zapisovati do cedulí, a zpečetice, svědky osvědčovati v zemi Beniaminově a vůkol Jeruzaléma v městech Judských, jakož v městech, kteráž jsou při horách, tak v městech na rovinách, a v městech poledních, když zase přivedu zajaté jejich, dí Hospodin.

33 Potom stalo se slovo Hospodinovo k Jeremiášovi po druhé, když ještě zavřín byl v síni stráže, řkoucí: ²Takto praví Hospodin, kterýž učiní to, Hospodin, kterýž sformuje to, potvrdí toho, Hospodin jméno jeho: ³Volej ke mně, a ohlásím se, a oznámím věci veliké a tajné, o nichž nevíš. ⁴Nebo takto praví Hospodin, Bůh Izraelský, o domích města tohoto, a o domích králů Judských, kteříž zkažení býti mají berany válečnými a mečem: ⁵Potáhnout k boji proti Kaldejským, ale aby naplnili tyto domy mrtvými těly lidskými, kteréž zbijí v hněvě svém a v prchlivosti své, pro jejichž všelikou nešlechtnost skryl jsem tvář svou od města tohoto. ⁶Aj, já zopravuji je a vzdělám, a uzdravím obyvatele, a zjevím jim hojnost pokoje, a to stálého. ⁷Nebo přivedu zase zajaté Judské a zajaté Izraelské, a vzdělám je jako prvé, ⁸A očistím je od všeliké nepravosti jejich, kterouž hřešili proti mně, a odpustím všechny nepravosti jejich, kterýmiž hřešili proti mně, a jimiž zpronevěřovali se mně. ⁹A toť mi bude k jménu, k radosti, k chvále, a k zvelebení mezi všemi národy země, kteříž uslyší o všem tom dobrém, kteréž já jim učiním, a děsí se, třásti se budou nade vším tím dobrým a nade vším pokojem tím, kterýž já jim způsobím. ¹⁰Takto praví Hospodin: Na tomto místě, o kterémž vy říkáte: Popléněno jest, tak že není ani člověka ani žádného hovada v městech Judských a na ulicích Jeruzalémských zpustlých, tak že není žádného člověka, ani žádného obyvatele, ani žádného hovada, ¹¹Ještěť bude slychán hlas radosti a hlas veselí, hlas ženicha a hlas nevěsty, hlas řkoucích: Oslavujte Hospodina zástupů, nebo dobrý jest Hospodin, nebo na věky milosrdenství jeho, a obětujících díkůčinění v domě Hospodinově, když zase přivedu zajaté země této jako na počátku, praví Hospodin. ¹²Takto praví Hospodin zástupů: Na místě tomto popléněném, tak že není žádného člověka ani hovada, i ve všech městech jeho bude ještě obydlé pastýřů, kdež by chovali stáda. ¹³V městech při horách, v městech na rovinách a v městech v straně polední, tolikéž v zemi Beniaminově a vůkol Jeruzaléma, i v městech Judských, ještě procházívati budou stáda skrze ruce počítajícího, praví Hospodin. ¹⁴Aj, dnové jdou, dí Hospodin, v nichž vykonám slovo to výborné, kteréž jsem mluvil o domu Izraelovu a o domu Judovu. ¹⁵V těch dnech a za času toho způsobím to, aby zrostl Davidovi výstřelek spravedlivý, kterýž konati bude soud a spravedlnost na zemi. ¹⁶V těch dnech spasen bude Juda, a Jeruzalém bydliti bude bezpečně, a toť jest, což jemu přivolá Hospodin, spravedlnost naše. ¹⁷Nebo takto praví Hospodin: Nebudeť vyplněn muž z rodu Davidova, ješto by neseděl na stolici domu Judského. ¹⁸Z kněží také Levítských nebude vyplněn muž od tváří mé, ješto by neobětoval zápalu, a zapaloval suchou obět, a obětoval obět po všechny dny. ¹⁹Potom stalo se slovo Hospodinovo k Jeremiášovi, řkoucí: ²⁰Takto praví Hospodin: Jestliže budete moci zrušiti smlouvu mou se dnem, a smlouvu mou s nocí, aby nebyvalo dne ani noci časem svým: ²¹Takéť smlouva má zrušena bude s Davidem služebníkem mým, aby neměl syna, kterýž by kraloval na stolici jeho, a s Levítskými kněžími, aby nebyli služebníky mými. ²²A jakož nemůže sečteno býti vojsko nebeské,

32:41 Celým srdcem svým a vši duší svou. Spojení *celým srdcem a celou duší* se většinou vyskytuje v kontextu Božích požadavků na člověka v souvislosti s tím, jak Boha máme milovat (Dt 4:29; 6:5; 10:12; 11:13; 13:4; 26:16; 30:2, 6, 10; Joz 22:5; 23:14; 1Sa 7:3; 12:20, 24; 1Kr 8:48; 14:8; 2Kr 10:31; 23:3, 25; 1Pa 28:9; 29:9; 2Pa 6:38; 15:12, 15; 16:9; 22:9; 31:21; 34:31; Neh 3:38; Ž 9:2; 86:12; 111:1; 119:2, 10; 34; 58; 69; 145; Př 3:5; Jr 3:10; 24:7; 29:13; Jl 2:12; Mt 22:37; Mk 12:30, 33; Lk 10:27; Sk 8:36; Ř 6:17), ojedinele v kontextu mezilidských vztahů

(1Pa 12:8). Tento verš (32:41) je jediné místo v celé Bibli, kdy to Bůh říká sám o sobě. Po návratu ze zajetí zasadí svůj lid v Zemi Zaslíbené celým svým srdcem a celou svou duší. ☞ Tzn., že neexistuje nic, co by to mohlo zmařit.

33:22 Sečteno. ☞ V době, kdy tento zápis vznikl, bylo pozorovatelných asi 1100 nebeských těles. Dnes odhadujeme, že v pozorovatelném vesmíru je přes 200 miliard galaxií; počet hvězd v nich nelze vyčíslit.

ani změřen býti písek mořský, tak rozmnožím símě Davida služebníka svého, a Levitů mně přísluhujících.²³ Opět stalo se slovo Hospodinovo k Jeremiášovi, řkoucí: ²⁴Což nesoudíš, co lid tento mluví, říkáje: Že dvojí čeled, kterouž byl vyvolil Hospodin, již ji zavrhl, a lidem mým že pohrdají, jako by nebyl více národem před obličejem jejich.²⁵ Takto praví Hospodin: Nebude-liť smlouva má se dnem a nocí, a ustanovení nebes i země zdržáno,²⁶ Také símě Jákobovo a Davida služebníka svého zavrhu, abych nebral z semene jeho těch, kteříž by panovati měli nad semenem Abrahamovým, Izákovým a Jákobovým, když zase přivedu zajaté jejich, a smiluji se nad nimi.

34 Slovo, kteréž se stalo k Jeremiášovi od Hospodina, (když Nabuchodonozor král Babylonský, a všecko vojsko jeho, i všechna království země pod moc jeho přináležející, všickni také národové bojovali proti Jeruzalému a proti všechněm městům jeho), řkoucí: ²Takto praví Hospodin Bůh Izraelský: Jdi a rci Sedechiášovi králi Judskému, rci, pravím, jemu: Takto dí Hospodin: Aj, já dám toto město v ruku krále Babylonského, aby je vypálil ohněm.³ I ty neznikneš ruky jeho, ale jistotně jat a v ruku jeho vydán budeš, a oči tvé uzří oči krále Babylonského, i ústa jeho s ústy tvými mluvíti budou, a do Babylona se dostaneš.⁴ A však slyš slovo Hospodinovo, Sedechiáš králi Judský: Takto praví Hospodin o tobě: Neumřeš od meče,⁵ V pokoji umřeš. A jakož pálivali otcům tvým, králům předešlým, kteříž byli před tebou, tak pálíti budou tobě, a říkajíce: Ach, pane, kvílíti budou nad tebou; nebo slovo toto já mluvil jsem, dí Hospodin.⁶ I mluvil Jeremiáš prorok Sedechiášovi, králi Judskému, všechna slova ta v Jeruzalémě,⁷ Když vojsko krále Babylonského bojovalo proti Jeruzalému a proti všechněm městům Judským ostatním, proti Lachis a proti Azeku; nebo ta byla pozůstala z měst Judských města hrazená.⁸ Slovo, kteréž se stalo k Jeremiášovi od Hospodina, když učinil král Sedechiáš smlouvu se vším lidem, kterýž byl v Jeruzalémě, o vyhlášení jim svobody,⁹ Aby propustil jeden každý služebníka svého a jeden každý děvku svou, Hebrejského neb Hebrejskou, svobodné, aby nepodroboval sobě v službu Žida, bratra svého, nižádný.¹⁰ Tedy uposlechla všechna knížata a všecken lid, kterýž byl v smlouvu všel, aby propustil jeden každý služebníka svého a jeden každý děvku svou svobodné, aby nepodroboval jich v službu více; uposlechli, pravím, a propustili.¹¹ Potom pak rozmyslivše se, zase pobrali služebníky své a děvky své, kteréž byli propustili svobodné, a podrobili je sobě za služebníky a děvky.¹² I stalo se slovo Hospodinovo k Jeremiášovi od Hospodina, řkoucí: ¹³Takto praví Hospodin Bůh Izraelský: Já jsem učinil smlouvu s otcí vašimi toho dne, když jsem je vyvedl z země Egyptské, z domu služebníků, řka: ¹⁴Po vyplnění sedmi let propouštěvejte jeden každý bratra svého Žida, kterýž by prodán byl tobě, a sloužil by šest let, propuště, pravím, jej svobodného od sebe. Ale neuposlechli otcové vaši mne, aniž naklonili ucha svého.¹⁵ Vy zajisté usmyslivše sobě dnes, učinili jste to, což jest spravedlivého před očima máma, že jste vyhlásili svobodu jeden každý bližnímu svému, učinivše smlouvu před obličejem mým v domě tom, kterýž nazván jest od jména mého.¹⁶ Ale zase zpáčivše se, zlehčili jste jméno mé, že jste vzali zase jeden každý služebníka svého a jeden každý děvku svou, kteréž jste byli propustili svobodné podle žádosti jejich, a podrobili jste je, aby byli vaši služebníci a děvky.¹⁷ Protož takto praví Hospodin: Vy neuposlechli jste mne, abyste vyhlásili svobodu jeden každý bratru svému, a jeden každý bližnímu svému, aj, já vyhlášuji proti vám svobodu, dí Hospodin, meči, moru a hladu, a vydám vás ku posmýkání po všech královstvích země.¹⁸ Vydám zajisté ty lidi, jenž přestoupili smlouvu mou, kteříž nevykonali slov smlouvy té, kterouž učinili před obličejem mým, když tele roztali na dvě, a prošli mezi díly jeho,¹⁹ Totiž knížata Judská a knížata Jeruzalémská, komorníci, a kněží, i všecken lid té země, kteříž prošli mezi díly toho telete.²⁰ Vydám je, pravím, v ruku nepřátel jejich, a v ruku hledajících bezživotí jejich, i budou těla mrtvá jejich za pokrm ptactvu nebeskému, a šelmám zemským.²¹ Sedechiáš také krále Judského, i knížata jeho vydám v ruku nepřátel jejich, a v ruku hledajících bezživotí jejich, v ruku, pravím, vojska krále Babylonského, kteříž odtáhli od vás.²² Aj, já přikáži, dí Hospodin, a přivedu je zase na město toto, aby bojovali proti němu, a vezmouce je, vypálili je ohněm; města také Judská obrátím v poušť, tak že nebude žádného obyvatele.

35 Slovo, kteréž se stalo k Jeremiášovi od Hospodina za dnů Joakima syna Joziášova, krále Judského, řkoucí: ²Jdi mezi Rechabtské, a promluvě s nimi, doved je k domu Hospodinovu do jednoho z pokojů, a dej jim pítí vína.³ Tedy pojav Jazaniáše syna Jeremiášova, syna Chabaciniášova, a bratří jeho i všechny syny jeho se vši rodinou Rechabtských,⁴ Dovedl jsem je k domu Hospodinovu do pokoje synů Chanana syna Igdaliášova, muže Božího, kterýž byl při pokoji knížat, jenž byl nad pokojem Maaseiáše syna Sallumova, ostríhajícího prahu.⁵ Potom postavě před syny domu Rechabtských koflíky plné vína a číše, i řekl jsem jim: Píte víno.⁶ Kteríž řekli: Nepijíme vína. Nebo Jonadab syn Rechabův, otec náš, zapověděl nám, řka: Nepíjete vína, vy, ani synové vaši na věky.⁷ A domu nestavějte, ani semene nerozsívejte, vinice také neštěpujte, ani mívejte, ale v staních přebývejte po všechny dny vaše, abyste živi byli mnoho dnů na tváři země, v níž pohostinu jste.

⁸ Protož uposlechli jsme hlasu Jonadaba syna Rechabova, otce našeho, ve všem, což přikázal nám, abychom nepili vína po všechny dny své, my, manželky naše, synové naši, i dcery naše, ⁹ Abychom nestavěli domů k bydlení svému, a vinice, ani rolí, ani nic osátého nemívali. ¹⁰ Ale bychom bydlili v staních. Uposlechli jsme, pravím, a děláme všechno, jakž přikázal nám Jonadab otec náš. ¹¹ Stalo se pak, když vtrhl Nabuchodonozor král Babylonský do země, že jsme řekli: Podte, a ujděme do Jeruzaléma před vojskem Kaldejským, a před vojskem Syrským. Takž bydlíme v Jeruzalémě. ¹² Tedy stalo se slovo Hospodinovo k Jeremiášovi, řkoucí: ¹³ Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Jdi a rci mužům Judským a obyvatelům Jeruzalémským: Což nepřijmete naučení, abyste poslouchali slov mých? dí Hospodin. ¹⁴ K vykonání přichází všeliké slovo Jonadaba syna Rechabova, kterýž přikázal synům svým, aby nepili vína. Nepili zajisté až do tohoto dne, nebo poslouchají přikázání otce svého. Já pak mluvím k vám, ráno přivstáváje, a to ustavičně, a však neposloucháte mne. ¹⁵ Nadto posílám k vám všechny služebníky své proroky, ráno přivstáváje, a to ustavičně, říkáje: Navraťte se již jeden každý z cesty své zlé, a polepšete předsevzetí svých, a nechoďte za bohy cizími, sloužíce jim, a tak přebývejte v zemi této, kterouž jsem dal vám i otcům vašim: však nenakloňujete uší svých, aniž mne posloucháte. ¹⁶ Ješto synové Jonadabovi syna Rechabova plní přikázání otce svého, kteréž přikázal jim, lid pak tento neposlouchají mne. ¹⁷ Protož takto praví Hospodin Bůh zástupů, Bůh Izraelský: Aj, já uvedu na Judu a na všechny obyvatele Jeruzalémské všechno to zlé, kteréž jsem vyřkl proti nim, proto že jsem mluvil k nim, a neposlouchali, a volával jsem na ně, ale neohlásili se. ¹⁸ Rodině pak Rechabitských řekl Jeremiáš: Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Protože posloucháte přikázání Jonadaba otce vašeho, a ostříháte všech přikázání jeho, anobř děláte všechno, jakž přikázal vám, ¹⁹ Protož takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Nebudet' vypléněn muž z rodu Jonadabova syna Rechabova, ješto by nestál před obličejem mým po všechny dny.

36 Stalo se pak léta čtvrtého Joakima syna Joziášova, krále Judského, stalo se slovo toto k Jeremiášovi od Hospodina, řkoucí: ² Vezmi sobě knihu, a zapiš do ní všechna slova, kteráž jsem mluvil tobě proti Izraelovi, a proti Judovi, i všechněm národům od toho dne, jakž jsem mluvil s tebou, ode dnů Joziášových, až do dne tohoto, ³ Zdali aspoň uslyšíce dům Judský o všem tom zlém, kteréž já myslím učiniti jim, navrátí se jeden každý z cesty své zlé, abych odpustil nepravost jejich a hřích jejich. ⁴ Protož zavolal Jeremiáš Bárucha syna Neriášova, i sepsal Báruch do knihy z úst Jeremiášových všechna slova Hospodinova, kteráž mluvil jemu. ⁵ Potom přikázal Jeremiáš Báruchovi, řka: Já záповěd maje, nemohu jíti do domu Hospodinova. ⁶ Protož jdi ty, a čti v knize této, což jsi napsal z úst mých, slova Hospodinova, při přítomnosti lidu v domě Hospodinově, v den postu, též také při přítomnosti všech Judských, kteříž by se z měst svých sešli, čti je, ⁷ Zda by snad ponížně a pokorně modléce se před Hospodinem, i navrátíli by se jeden každý z cesty své zlé; neboť jest veliký hněv a prechlivost, v níž mluvil Hospodin proti lidu tomuto. ⁸ I učinil Báruch syn Neriášův všechno, jakž přikázal jemu Jeremiáš prorok, čta v knize té slova Hospodinova v domě Hospodinově. ⁹ Stalo se pak léta pátého za Joakima syna Joziášova, krále Judského, měsíce devátého, že vyhlásili půst před Hospodinem všemu lidu v Jeruzalémě, a všemu lidu, kteříž se byli sešli z měst Judských do Jeruzaléma. ¹⁰ I četl Báruch z knihy slova Jeremiášova v domě Hospodinově, v pokoji Gemariáše syna Safanova, písaře, na síni hořejší, u dveří brány domu Hospodinova nové, při přítomnosti všeho lidu. ¹¹ Když pak vyslyšel Micheáš syn Gemariášův, syna Safanova, všechna slova Hospodinova z té knihy, ¹² Hned šel do domu královského, do pokoje kancléřova, a aj, tam všechna knížata seděla: Elisama ten kancléř, a Delaiáš syn Semaiášův, a Elnatan syn Achborův, a Gemariáš syn Safanův, a Sedechiáš syn Chananiášův, i všechna knížata. ¹³ A oznámil jim Micheáš všechna slova, kteráž slyšel, když četl Báruch v knize při přítomnosti lidu. ¹⁴ Protož poslala všechna knížata k Báruchovi Judu syna Netaniášova, syna Selemiášova, syna Chuzova, aby řekl: Tu knihu, v níž jsi četl při přítomnosti lidu, vezmi do ruky své a poď. I vzal Báruch syn Neriášův tu knihu do ruky své, a přišel k nim. ¹⁵ Kteríž řekli jemu: Sed' medle a čti ji před námi. I četl Báruch před nimi. ¹⁶ Stalo se pak, když uslyšeli všechna slova ta, že předěšeni byli všickni, a řekli Báruchovi: Jistotně oznámíme králi všechna slova tato. ¹⁷ Potom otázali se Bárucha, řkouce: Oznam již nám, jak jsi všechna slova ta sepsal z úst jeho? ¹⁸ Jimž řekl Báruch: Z úst svých pravil mi všechna slova tato, a já psal jsem na knihách černidlem. ¹⁹ Tedy řekla ta knížata Báruchovi: Jdi schovej se ty i Jeremiáš, ať žádný neví, kde jste. ²⁰ Potom vešli k králi na síň, když tu knihu schovati dali v pokoji Elisama kancléře, a oznámili králi všechna slova ta. ²¹ I poslal král Judu, aby vzal tu knihu. Kterýžto vzal ji z pokoje Elisama kancléře, a četl ji Juda při přítomnosti krále, a při přítomnosti všech knížat stojících před králem. ²² Král pak seděl v domě, v němž v zimě býval, měsíce devátého, a na ohništi před ním hořelo. ²³ Tedy stalo se, jakž jen přečetl Juda tři listy neb čtyři, že pořezal ji škriptorálem, a házel na oheň, kterýž byl na ohništi, až shořela všechna kniha ta ohněm tím, kterýž byl na ohništi. ²⁴ Ale neulekli se, aniž roztrhl roucha svá král a všickni služebníci jeho, kteříž slyšeli všechna slova ta. ²⁵ Nýbrž ještě když Elnatan a Delaiáš a Gemariáš přimlouvali se k králi, aby nepálil té knihy, tedy neuposlechl jich. ²⁶ Ale přikázal král Jerachmeelovi synu královu, a Saraiášovi synu Azrielovu,

a Selemiášovi synu Abdeelovu, aby jali Bárucha písaře a Jeremiáše proroka. Ale skryl je Hospodin. ²⁷ Stalo se pak slovo Hospodinovo k Jeremiášovi, když spálil král tu knihu a slova, kteráž byl sepsal Báruch z úst Jeremiášových, řkoucí: ²⁸ Vezmi sobě zase knihu jinou, a napiš na ní všechna slova první, kteráž byla v té knize prvnější, kterouž spálil Joakim král Judský. ²⁹ O Joakimovi pak králi Judském rci: Takto praví Hospodin: Ty jsi spálil knihu tuto, pravě: Proč jsi psal v ní, řka: Jistotně přitáhne král Babylonský, a zkaží zemi tuto, a vyhladí z ní lidi i hovada? ³⁰ Protož takto praví Hospodin o Joakimovi králi Judském: Nebude míti, kdo by seděl na stolici Davidově, a tělo jeho mrtvé bude vyvrženo na horko ve dne a na mráz v noci. ³¹ Nebo trestati budu na něm, a na semeni jeho, i na služebnících jeho nepravost jejich, a uvedu na ně, a na obyvatele Jeruzalémské, i na muže Judské všechno to zlé, o kterémž jsem mluvil jim, a neposlouchali. ³² I vzal Jeremiáš knihu jinou, a dal ji Báruchovi synu Neriášovu, písaři, kterýž sepsal do ní z úst Jeremiášových všechna slova té knihy, kterouž byl spálil Joakim král Judský ohněm. A ještě přidáno jest k těm slovům mnoho těm podobných.

37 Potom kraloval král Sedechiáš syn Joziášův místo Koniáše syna Joakimova, kteréhož ustanovil králem Nabuchodonozor král Babylonský v zemi Judské. ² Ale neposlouchal on, ani služebníci jeho, ani lid té země slov Hospodinových, kteráž mluvil skrze Jeremiáše proroka. ³ Ač byl poslal Sedechiáš Jehuchale syna Selemiášova a Sofoniáše syna Maaseiášova, kněze, k Jeremiášovi proroku, aby řekli: Modl se medle za nás Hospodinu Bohu našemu. ⁴ Nebo Jeremiáš ještě bydlil svobodně u prostřed lidu, aniž ho ještě byli dali do žaláře. ⁵ A vojsko Faraonovo bylo vytáhlo z Egypta; (nebo uslyšavše Kaldejští, kteříž oblehli byli Jeruzalém, pověst o nich, odtrhli od Jeruzaléma). ⁶ Stalo se pak slovo Hospodinovo k Jeremiášovi proroku, řkoucí: ⁷ Toto praví Hospodin Bůh Izraelský: Takto rcete králi Judskému, kterýž vás poslal ke mně, abyste se radili se mnou: Aj, vojsko Faraonovo, kteréž potáhne vám na pomoc, navrátí se zase do země své Egyptské. ⁸ Kaldejští pak navrátí se zase, a bojovati budou proti městu tomuto, a vezmouce je, vypálí je ohněm. ⁹ Takto praví Hospodin: Nesvodte sami sebe, říkajíce: Konečně odtrhnou od nás Kaldejští, neboť neodtrhnou. ¹⁰ Nýbrž byste pobili všechno vojsko Kaldejských bojujících s vámi, tak že by pozůstali z nich toliko ranění, tiž z stanů svých povstanou, a toto město ohněm vypálí. ¹¹ Stalo se pak, když odtrhlo vojsko Kaldejské od Jeruzaléma před vojskem Faraonovým, ¹² Že vycházel Jeremiáš z Jeruzaléma, jíti chtěje do země Beniaminovy, aby tak vynikl z prostředku lidu. ¹³ Když pak byl v bráně Beniaminské, byl tu hejtman nad stráží, jménem Jiriáš syn Selemiáše, syna Chananiášova, kterýž jal Jeremiáše proroka, řka: K Kaldejským ty ustupuješ. ¹⁴ Jemuž řekl Jeremiáš: Není pravda, neustupujit' já k Kaldejským. Ale nechtěl ho slyšeti, nýbrž jal Jiriáš Jeremiáše, a dovedl jej k knížatům. ¹⁵ Tedy rozhněvavše se knížata na Jeremiáše, ubili jej, a dali jej do vězení, do domu Jonatana písaře; nebo z něho byli udělali žalář. ¹⁶ Když pak vešel Jeremiáš do té jámy a do sklípků jejích, a seděl tam Jeremiáš mnoho dní. ¹⁷ Teprv poslav král Sedechiáš, vzal jej, a tázal se ho král v domě svém tajně, řka: Stalo-li se slovo od Hospodina? Jemuž řekl Jeremiáš: Stalo. Potom řekl: V ruku krále Babylonského vydán budeš. ¹⁸ Při tom řekl Jeremiáš králi Sedechiášovi: Coť jsem zavinil aneb služebníkům tvým, aneb lidu tomuto, že jste mne dali do žaláře tohoto? ¹⁹ A kdež jsou proroci vaši, kteříž prorokují vám, říkajíce: Nepřítáhneť král Babylonský na vás, ani na zemi tuto? ²⁰ Nyní tedy slyš, žádám, pane můj králi, nechť, prosím, místo má před tebou pokorná prosba má; nedopouštěj mne zase voditi do domu Jonatana písaře, abych tam neumřel. ²¹ I přikázal král Sedechiáš, aby vsadili Jeremiáše do síně stráže, a dávali jemu pecník chleba na den z ulice pekařů, dokudž by nebyl vytráven všechnen chléb v městě. A tak seděl Jeremiáš v síni stráže.

38 Slyšel pak Sefatiáš syn Matanův, a Gedaliáš syn Paschurův, a Juchal syn Selemiášův, a Paschur syn Malkiášův slova, kteráž Jeremiáš mluvil ke všemu lidu, řka: ² Takto praví Hospodin: Kdo by zůstal v městě tomto, zahyne mečem, hladem aneb morem, ale kdož by vyšel k Kaldejským, že bude živ, a že bude míti život svůj místo kořisti, a živ zůstane. ³ Takto praví Hospodin: Jistotně vydáno bude město toto v ruku vojska krále Babylonského, a vezme je. ⁴ Protož řekla ta knížata králi: Necht' jest usmrcen muž ten, poněvadž zemdlivá ruce mužů bojovných, pozůstalých v městě tomto, i ruce všeho lidu, mluvě jim slova taková; nebo muž ten nikoli neobmyslí pokoje lidu tomuto, ale zlé. ⁵ Tedy řekl král Sedechiáš: Aj, v ruce vaší jest, neboť král zhola nic nemůže proti vám. ⁶ I vzali Jeremiáše, kterýž byl v síni stráže, a uvrhli jej do jámy Malkiášovy, syna králova, a spustili Jeremiáše po provazích. V té pak jámě nebylo nic vody, ale bláto, tak že Jeremiáš tonul v tom blátě. ⁷ Ale jakž uslyšel Ebedmelech Mouřenín, dvořan, kterýž byl v domě královském, že dali Jeremiáše do té jámy, (král pak seděl v bráně Beniaminské), ⁸ Hned vyšel Ebedmelech z domu královského, a mluvil s králem, řka: ⁹ Pane můj, králi, zle učinili muži tito všechno, což učinili Jeremiášovi proroku, že jej uvrhli do té jámy; neboť by byl umřel i na prvním místě hladem, poněvadž již není žádného chleba v městě. ¹⁰ Protož poručil král Ebedmelechovi Mouřenínu, řka: Vezmi s sebou odsud třidceti mužů, a vytáhni Jeremiáše proroka z té jámy, prvé než by umřel. ¹¹ Tedy vzal Ebedmelech ty muže s sebou, a všel do domu královského

pod pokladnici, a nabral starých hadrů strhaných, hadrů, pravím, zkažených, kteréž spustil k Jeremiášovi do té jámy po provazích. ¹² A řekl Ebedmelech Mouřenín Jeremiášovi: Nu, podlož ty staré, strhané hadry a zkažené pod paže rukou svých s provazy. I učinil tak Jeremiáš. ¹³ Takž vytáhli Jeremiáše po provazích, a dobyli jej z té jámy. I seděl Jeremiáš v síni stráže. ¹⁴ Potom poslav král Sedechiáš, vzal Jeremiáše proroka k sobě do třetího průchodu, kterýž byl při domu Hospodinovu, a řekl král Jeremiášovi: Zeptám se tebe na něco, netaj přede mnou ničehož. ¹⁵ I řekl Jeremiáš Sedechiášovi: Oznamím-liť, zdaliž mne konečně neusmrtíš? A poradím-liť, neuposlechněš mne. ¹⁶ Tedy přísáhl král Sedechiáš Jeremiášovi tajně, řka: Žítv jest Hospodin, kterýž učinil nám život tento, že tě neusmrtím, aniž tě vydám v ruku mužů těch, kteříž hledají bezživotí tvého. ¹⁷ I řekl Jeremiáš Sedechiášovi: Takto praví Hospodin Bůh zástupů, Bůh Izraelský: Jestliže dobrovolně vyjdeš k knížatům krále Babylonského, i duše tvá živa bude, i město toto nebude vypáleno ohněm, a tak živ zůstaneš ty i dům tvůj. ¹⁸ Jestliže pak nevyjdeš k knížatům krále Babylonského, jistě že vydáno bude město toto v ruku Kaldejských, a vypálí je ohněm, ano i ty neznikneš ruky jejich. ¹⁹ Tedy řekl král Sedechiáš Jeremiášovi: Velmi se bojím Židů, kteříž ustoupili k Kaldejským, aby mne snad nevydali v ruku jejich, i učinili by sobě ze mne posměch. ²⁰ Ale Jeremiáš řekl: Nevydadí. Uposlechni, prosím, hlasu Hospodinova, o kterémž já mluvím tobě, a bude dobře tobě, i duše tvá živa bude. ²¹ Jestliže pak nebudeš chtít vyjít, toto jest slovo to, kteréž mi ukázal Hospodin, ²² Že aj, všechny ženy, kteréž pozůstaly v domě krále Judského, přivedeny budou knížatům krále Babylonského, a samyť říkati budou: Nabádalit jsou tě, a obdrželi na tobě ti, kteříž tě troštovali pokojem; uvázly v bahně nohy tvé, a nazpět obráceny. ²³ Všecky také manželky tvé i syny tvé dovedou k Kaldejským, i ty sám neznikneš ruky jejich, ale rukou krále Babylonského jat budeš, a město toto vypálíš ohněm, ²⁴ Tedy řekl Sedechiáš Jeremiášovi: Žádný at neví o věcech těchto, abys neumřel. ²⁵ Pakli uslyšíce knížata, že jsem mluvil s tebou, přišli by k tobě, a řeklit by: Oznam medle nám, cos mluvil s králem, netaj před námi, a neusmrtíme tě, a co mluvil s tebou král? ²⁶ Tedy rci jim: Předkládal jsem poníženou a pokornou prosbu svou před králem, aby mne nedal zase voditi do domu Jonatanova, abych tam neumřel. ²⁷ I sešla se všechna knížata k Jeremiášovi, aby se ho tázali. Kterýžto oznámil jim podlé toho všeho, jakž přikázal král. Takž mlčkem odešli od něho, když nebylo slyšeti o té věci. ²⁸ Jeremiáš pak seděl v síni stráže až do toho dne, v němž dobyt jest Jeruzalém, kdežto byl, když dobýván byl Jeruzalém.

39 Léta devátého Sedechiáše krále Judského, měsíce desátého, přitáhl Nabuchodonozor král Babylonský se vším vojskem svým k Jeruzalému, a oblehli jej. ² Jedenáctého pak léta Sedechiášova, měsíce čtvrtého, devátého dne měsíce, prolomeno jest město. ³ I vešla tam všechna knížata krále Babylonského, a posadila se v bráně prostřední: Nergalšaretser, Samgarnebu, Sarsechim, Rabsaris, Nergalšaretser, Rabmag, a všechna jiná knížata krále Babylonského. ⁴ Stalo se pak, když je ušel Sedechiáš král Judský, a že všickni muži bojovní utekli, a vyšli v noci z města cestou zahrady královské skrze bránu mezi dvěma zdmi, ušel také cestou pouště. ⁵ I honilo je vojsko Kaldejské, a postihli Sedechiáše na rovinách Jerišských, a jali jej a přivedli ho k Nabuchodonozorovi králi Babylonskému do Ribla, do země Emat. Kdežto učinil soud. ⁶ Nebo zmordoval král Babylonský syny Sedechiášovy v Ribla před očima jeho, i všechny nejpřednější Judské zmordoval král Babylonský. ⁷ Oči pak Sedechiášovy oslepil, a svázav ho řetězy ocelivými, dovedl jej do Babylona. ⁸ Dům také královský i domy toho lidu vypálili Kaldejští ohněm, a zdi Jeruzalémské pobořili. ⁹ Ostatek pak lidu, kterýž byl zůstal v městě, i poběhlce, kteříž byli ustoupili k němu, a jiný lid pozůstalý zavedl Nebuzardan, hejtman nad žoldněři, do Babylona. ¹⁰ Toliko nejchatejnějších z lidu, kteříž nikdež neměli nic, zanechal Nebuzardan, hejtman nad žoldněři, v zemi Judské, jimž rozdal vinice a rolí v ten den. ¹¹ Přikázal pak Nabuchodonozor král Babylonský o Jeremiášovi Nebuzardanovi, hejtmanu nad žoldněři, řka: ¹² Vezmi jej, a pilně ho opatruj, aniž jemu čín co zlého, ale jakž tobě řekne, tak nalož s ním. ¹³ Protož poslav Nebuzardan, hejtman nad žoldněři, a Nebušazban, Rabsaris, a Nergalšaretser, Rabmag, a všickni hejtmané krále Babylonského, ¹⁴ Poslavše, pravím, vzali Jeremiáše z síně stráže, a dali jej Godolášovi synu Achikamovu, syna Safanova, aby jej domů dovedl. Takž bydlil u prostřed lidu. ¹⁵ Stalo se pak k Jeremiášovi slovo Hospodinovo, když ještě byl zavřen v síni stráže, řkoucí: ¹⁶ Jdi a rci Ebedmelechovi Mouřenínu, řka: Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Aj, já způsobím to, aby došla slova má na město toto ke zlému a ne k dobrému, a splní se před obličejem tvým v ten den. ¹⁷ Ale vysvobodím tě v ten den, dí Hospodin, aniž budeš vydán v ruku mužů těch, jejichž obličej se lekáš. ¹⁸ Nebo jistotně vychvátím tě, abys od meče nepadl, a budeš míti život svůj místo kořisti, proto že jsi naději složil ve mně, dí Hospodin.

40 Slovo to, kteréž se stalo k Jeremiášovi od Hospodina, když jej propustil Nebuzardan, hejtman nad žoldněři, z Ráma, vzav jej, když byl svázaný řetězy u prostřed všech zajatých Jeruzalémských a Judských, zajatých do Babylona. ² Tedy vzal hejtman nad žoldněři Jeremiáše, a řekl jemu: Hospodin Bůh tvůj byl vyřkl

zlé toto proti místu tomuto. ³ Protož je uvedl a učinil Hospodin, jakž mluvil; nebo jste hřešili proti Hospodinu, a neposlouchali jste hlasu jeho, pročez stala se vám věc tato. ⁴ Již tedy, aj, rozvazují tě dnes z řetězů těch, kteříž jsou na rukou tvých. Vidí-liť se za dobré jíti se mnou do Babylona, pod, a budu tě pilně opatrovati; jestližeť se pak nevidí za dobré jíti se mnou do Babylona, nech tak. Aj, všecka tato země jest před tebou; kamžt se za dobré a slušné vidí jíti, tam jdi. ⁵ Pakli, (poněvadž se nenavracuje), obrať se k Godoliášovi synu Achikamovu, syna Safanova, kteréhož ustanovil král Babylonský nad městy Judskými, a zůstaň s ním u prostřed lidu, aneb kamžt se koli dobře líbí jíti, jdi. I dal jemu hejtman nad žoldněři na cestu, a dar, a propustil jej. ⁶ Takž přišel Jeremiáš k Godoliášovi synu Achikamovu do Masfa, a bydlil s ním u prostřed lidu pozůstalého v zemi. ⁷ Uslyšeli pak všickni hejtmané vojsk, kteříž byli na poli, oni i všecken lid jejich, že ustanovil král Babylonský Godoliáše syna Achikamova nad tou zemí, a že jemu poručil muže a ženy i děti, a to z nejchaternějších té země, z těch kteříž nebyli zajati do Babylona. ⁸ Protož přišli k Godoliášovi do Masfa, totiž Izmael syn Netaniášův, též Jochanan a Jonatan, synové Kareachovi, a Saraiáš syn Tanchumetův, a synové Efai Netofatského, a Jazaniáš syn Machatův, oni i lid jejich. ⁹ Tedy přísáhl jim Godoliáš syn Achikamův, syna Safanova, i lidu jejich, řka: Nebojte se služby Kaldejských, zůstaňte v zemi, a služte králi Babylonskému, a dobře vám bude. ¹⁰ Nebo aj, já bydlím v Masfa, abych sloužil Kaldejským, kteříž přicházejí k nám, vy pak sklízíte víno a letní ovoce i olej, a skládejte do nádob svých, a zůstaňte v městech svých, kteráž držíte. ¹¹ Tak i všickni Judští, kteříž byli u Moábských a mezi Ammonitskými, a mezi Idumejskými, a kteříž byli ve všech zemích, uslyšavše, že by pozůstavil král Babylonský ostatek Judských, a že by ustanovil nad nimi Godoliáše syna Achikamova, syna Safanova, ¹² Navrátili se všickni Judští ze všech míst, kamž rozehnáni byli, a přišli do země Judské k Godoliášovi do Masfa. I nazbírali vína a letního ovoce velmi mnoho. ¹³ Jochanan pak syn Kareachův, a všecka knížata vojsk, kteráž byla v poli, přišli k Godoliášovi do Masfa, ¹⁴ A řekli jemu: Víš-li co o tom, že Baalis král Ammonitský poslal Izmaele syna Netaniášova, aby tě zabil? Ale nevěřil jim Godoliáš syn Achikamův. ¹⁵ Nadto Jochanan syn Kareachův řekl Godoliášovi tajně v Masfa, řka: Necht jdu medle, a zabiji Izmaele syna Netaniášova, však žádný nezví. Proč má zabiti tebe, a mají rozptýleni býti všickni Judští, kteříž shromážděni jsou k tobě, a zahynouti ostatek Judských? ¹⁶ Ale řekl Godoliáš syn Achikamův Jochananovi synu Kareachovu: Nečiň toho, nebo lež ty mluviš o Izmaelovi.

41 Stalo se pak měsíce sedmého, že přišel Izmael syn Netaniášův, syna Elisamova z semene královského, a hejtmané království, totiž deset mužů s ním, k Godoliášovi synu Achikamovu do Masfa, a jedli tam chléb spolu v Masfa. ² Potom vstav Izmael syn Netaniášův, a deset mužů, kteříž byli s ním, zabili Godoliáše syna Achikamova, syna Safanova, mečem; zamordoval, pravím, toho, kteréhož ustanovil král Babylonský nad tou zemí. ³ Všecky také Židy, kteříž byli s ním, s Godoliášem, v Masfa, i ty Kaldejské, kteříž postižení byli tam, muže bojovné, pobil Izmael. ⁴ Stalo se pak druhého dne, jakž zamordoval Godoliáše, (o čemž žádný nezvěděl), ⁵ Že přišli někteří z Sichem, z Sílo a z Samaří, mužů osmdesáte, oholivše bradu, a roztrhše roucha, a řežíce se, kteřížto suchou obět a kadidlo v rukou svých měli, aby je nesli do domu Hospodinova. ⁶ Tedy Izmael syn Netaniášův vyšel jim vstříc z Masfa, ustavičně jda a plače. Stalo se pak, když je potkal, že řekl jim: Podte k Godoliášovi synu Achikamovu. ⁷ Ale stalo se, když přišli do prostřed města, že pobiv je Izmael syn Netaniášův, vmetal je do prostřed jámy, on i muži, kteříž s ním byli. ⁸ Deset pak mužů nalezlo se mezi nimi, kteříž řekli Izmaelovi: Nemorduj nás; nebo máme sklady skryté v poli, pšenice a ječmene, též oleje a medu. I nechal tak, a nemordoval jich u prostřed bratří jejich. ⁹ Jáma pak, do níž Izmael vmetal k Godoliášovi všecka těla mužů těch, kteréž pobil, ta jest, kterouž udělal král Aza, boje se Bázy krále Izraelského. Kterouž naplnil Izmael syn Netaniášův zbitými. ¹⁰ A zajal Izmael všecken ostatek lidu, kteříž byli v Masfa, dcery královské a všecken lid, kteříž byli pozůstali v Masfa, nad nimiž byl ustanovil Nebuzardan, hejtman nad žoldněři, Godoliáše syna Achikamova. Kteréžto zajav Izmael syn Netaniášův, šel, aby se dopravil k Ammonitským. ¹¹ V tom uslyšel Jochanan syn Kareachův, i všickni hejtmané těch vojsk, kteříž s ním byli, o všem tom zlém, kteréž učinil Izmael syn Netaniášův. ¹² I vzali všecken svůj lid, a táhli k boji proti Izmaelovi synu Netaniášovu, jehož našli při vodách velikých, kteréž jsou v Gabaon. ¹³ Stalo se pak, že když uzřel všecken lid, kterýž byl s Izmaelem, Jochanana syna Kareachova a všecka knížata vojsk, kteříž s ním byli, zradovali se. ¹⁴ A obrátiv se všecken ten lid, kterýž byl zajal Izmael z Masfa, navrátil se zase, a přišel k Jochananovi synu Kareachovu. ¹⁵ Izmael pak syn Netaniášův ušel před Jochananem s osmi muži, a přišel k Ammonitským. ¹⁶ Protož vzal Jochanan syn Kareachův, a všecka knížata vojsk, kteříž s ním byli, všecken ostatek lidu, kterýž zase přivedl od Izmaele syna Netaniášova z Masfa, když zabil Godoliáše syna Achikamova, muže bojovné, též ženy a děti i komorníky, kteréž zase přivedl z Gabaon, ¹⁷ A odšedše, pobyli v hospodě Chimhamově, kteráž jest u Betléma, aby jdouce, vešli do Egypta, ¹⁸ Před Kaldejskými. Nebo báli se jich, proto že zabil Izmael syn Netaniášův Godoliáše syna Achikamova, kteréhož byl ustanovil král Babylonský nad tou zemí.

42 Potom přistoupili všechna knížata vojsk, i Jochanan syn Kareachův i Jazaniáš syn Hosaiášův, i všecken lid, od nejmenšího až do největšího, ² A řekli Jeremiášovi proroku: Uslyš medle nás v ponížené prosbě naší, a modl se za nás Hospodinu Bohu svému, za všecken ostatek tento, nebo nás maličko zůstalo z mnohých, jakž oči tvé nás vidí, ³ Ať nám oznámí Hospodin Bůh tvůj cestu, po níž bychom jíti, a co činiti měli. ⁴ Jimž řekl Jeremiáš prorok: Uslyšel jsem. Aj, já modlíti se budu Hospodinu Bohu vašemu podlé slov vašich, a cožkoli vám odpoví Hospodin, oznámím vám; nezatajím před vámi slova. ⁵ Oni zase řekli Jeremiášovi: Nechtě jest Hospodin mezi námi svědkem pravým a věrným, jestliže podlé každého slova, pro něž poslal tě Hospodin Bůh tvůj k nám, tak se chovati nebudeme. ⁶ Buď dobré aneb zlé, hlasu Hospodina Boha našeho, pro něž tě vysíláme k němu, uposlechneme, aby nám dobře bylo, když uposlechneme hlasu Hospodina Boha našeho. ⁷ Stalo se pak po přeběhnutí desíti dnů, když se stalo slovo Hospodinovo k Jeremiášovi, ⁸ Že povolal Jochanana syna Kareachova, a všech knížat vojsk, kteříž s ním byli, i všeho lidu, od nejmenšího až do největšího, ⁹ A řekl jim: Takto praví Hospodin Bůh Izraelský, k němuž jste mne poslali, abych rozprostíral poníženou prosbu vaši před obličejem jeho: ¹⁰ Jestliže navrátíte se, zůstanete v zemi této, zajisté že vzdělám vás, a nezkazím, anobřž vštípím vás, a nevypléním; neboť lituji toho zlého, kteréž jsem učinil vám. ¹¹ Nebojtež se krále Babylonského, jehož se bojíte, nebojte se ho, dí Hospodin; neboť s vámi jsem, abych vás vysvobodil, a vytrhoval vás z ruky jeho. ¹² Nadto způsobím vám milost, aby se slitoval nad vámi, a dal se vám navrátiti do země vaší. ¹³ Ale řeknete-li: Nezůstaneme v zemi této, neposlouchajíce hlasu Hospodina boha svého, ¹⁴ A říkajíce: Nikoli, ale do země Egyptské vejdemo, kdež neuzříme boje, ani zvuku trouby neuslyšíme, a chleba lačněti nebudeme, pročez tam se osadíme: ¹⁵ Protož nyní slyštež slovo Hospodinovo, ostatkové Judští: Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Jestliže vy zarputile na tom zůstanete, abyste vešli do Egypta, a vejdete-li, abyste tam pobýli, ¹⁶ Jistě stane se to, že meč, kteréhož se bojíte, tam v zemi Egyptské vás postihne, a hlad, jehož se obáváte, přijde na vás v Egyptě, a tam pomřete. ¹⁷ Tak se stane všechněm těm mužům, kteříž uložili předce jíti do Egypta, aby tam byli pohostinu, že zhynou mečem, hladem a morem, a nezůstane z nich žádného, aniž kdo znikne toho zlého, kteréž já uvedu na ně. ¹⁸ Nebo takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Jakož vylit jest hněv můj a prchlivost má na obyvatele Jeruzalémské, tak vylita bude prchlivost má na vás, když vejdete do Egypta, a budete k proklínání, a k užasnutí, a k zlořečení, a za útržku; nadto neuzříte více místa tohoto. ¹⁹ K vámť mluví Hospodin, ó ostatkové Judští: Nevcházejte do Egypta. Jistotně vězte, (neboť se vám dnes osvědčuji), ²⁰ Poněvadž jste se neupřímě ke mně měli v myšleních svých, poslavše mne k Hospodinu Bohu vašemu, řkouce: Modl se za nás Hospodinu Bohu našemu, a všechno, jakžť koli dí Hospodin Bůh náš, tak nám oznam, a učiníme, ²¹ Když pak oznamuji vám dnes, však neposloucháte hlasu Hospodina Boha vašeho hned v ničemž, pročez mne k vám poslal: ²² Protož pravím, vězte jistotně, že mečem, hladem a morem pomřete v tom místě, kamž se vám zachtělo jíti, abyste tam byli pohostinu.

43 Stalo se pak, když přestal Jeremiáš mluvit ke všemu lidu všech slov Hospodina Boha jejich, s nimiž poslal jej Hospodin Bůh jejich k nim, všech, pravím, slov těch, ² Že řekl Azariáš syn Hosaiášův, a Jochanan syn Kareachův, i všickni muži ti pyšní, řkouce Jeremiášovi: Lež ty mluvíš, neposlalť tebe Hospodin Bůh náš, abys řekl: Nevcházejte do Egypta, abyste tam byli pohostinu. ³ Ale Báruch syn Neriášův ponouká tě proti nám, aby vydal nás v ruku Kaldejských k usmrcení nás, aneb zajetí nás do Babylona. ⁴ I neuposlechl Jochanan syn Kareachův, i všechna knížata vojsk, též i všecken lid hlasu Hospodinova, aby zůstal v zemi Judské. ⁵ Ale Jochanan syn Kareachův, a všechna knížata vojsk vzali všecken ostatek Judských, kteříž se byli navrátili ze všech národů, kamž byli rozehnáni, k obývání v zemi Judské, ⁶ Muže i ženy, též dívky a dcery královské, i všelikou duši, kterýchž Nebuzardan, hejtman nad žoldněři, s Godoliášem synem Achikamovým, syna Safanova, zanechal, i s Jeremiášem prorokem a Báruchem synem Neriášovým, ⁷ A šli do země Egyptské, (nebo neuposlechl hlasu Hospodinova), a přišli až do Tachpanches. ⁸ Stalo se pak slovo Hospodinovo k Jeremiášovi v Tachpanches, řkoucí: ⁹ Naber do ruky své kamení velikého, a schovej je v hlině v cihelni, kteráž jest u brány domu Faraonova v Tachpanches, před očima mužů Judských. ¹⁰ A rei jim: Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Aj, já pošli, a vezmu Nabuchodonozora krále babylonského, služebníka svého, a postavím stolicí jeho na tomto kamení, kteréž jsem schoval, i rozbije majestát svůj na něm. ¹¹ Nebo přitáhne a poplání zemi Egyptskou: Kteříž k smrti, k smrti, a kteříž k zajetí, do zajetí, a kteříž pod meč, pod meč. ¹² A zanítím oheň v domích bohů Egyptských, aby je popálil, a zajal je. A přioděje se zemí Egyptskou, tak jako se odívá pastýř rouchem svým, a vyjde odtud s pokojem, ¹³ Když poláme sochy Betsemes, kteréž jest v zemi Egyptské, a domy bohů Egyptských popálí ohněm.

44 Slovo, kteréž se stalo k Jeremiášovi proti všechněm Judským bydlícím v zemi Egyptské, kteříž bydlili v Magdol a v Tachpanches, a v Nof, a v zemi Patros, řkoucí: ² Takto praví Hospodin zástupů, Bůh

Izraelský: Vy jste viděli všechno to zlé, kteréž jsem uvedl na Jeruzalém a na všechna města Judská, že aj, pustá jsou podnes, tak že v nich není žádného obyvatele,³ Pro nešlechtnost jejich, kterouž páchali, aby jen popouzeli mne, chodíce kadíti a sloužiti bohům cizím, jichž neznali sami, vy, ani otcové vaši,⁴ Ješto posílal jsem k vám všechny služebníky své proroky, ráno přivstávají, a to ustavičně, říkáje: Nečiňte medle této věci ohavné, kteréž nenávidím.⁵ Ale neuposlechli, aniž naklonili ucha svého, aby se navrátili od nešlechtnosti své, a aby nekadili bohům cizím.⁶ Protož vylita jest prchlivost má i hněv můj, a rozpálil se v městech Judských i po ulicích Jeruzalémských, tak že obrácena jsou v poušť a v pustinu, jakž viděti v dnešní den.⁷ Nyní pak takto praví Hospodin Bůh zástupů, Bůh Izraelský: Proč vy činíte zlé převeliké proti dušem svým, abyste vyplénili z sebe muže i ženu, dítě i prsí požívajícího z prostředku Judy, abyste nepozůstavili sobě ostatků,⁸ Popouzejíce mne dílem ruku svých, kadíce bohům cizím v zemi Egyptské, do níž jste vešli, abyste tam byli pohostinu, abyste vyplénili sebe, a byli k zlořečení a za útržku u všech národů země?⁹ Zdali jste zapomenuli na nešlechtnosti otců svých, a na nešlechtnosti králů Judských, a na nešlechtnosti manželek jejich, a na nešlechtnosti své, i na nešlechtnosti manželek svých, kteréž páchali v zemi Judské a po ulicích Jeruzalémských?¹⁰ Nekořili se až do tohoto dne, aniž se báli, aniž chodili v zákoně mém a v ustanoveních mých, kteráž předkládám vám jako i otcům vašim.¹¹ Protož takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Aj, já obracím tvář svou proti vám k zlému, totiž abych vyplénil všechny Judské.¹² Zhubím zajisté ostatek Judských, kteříž svévolně vešli do země Egyptské, aby tam byli pohostinu, tak že zhynou docela všickni v zemi Egyptské. Padnou od meče, hladem docela zhynou, od nejmenšího až do největšího, mečem a hladem pomrou; nadto budou k proklínání a k užasnutí, a k zlořečení a za útržku.¹³ Nebo navštívím ty, kteříž bydlí v zemi Egyptské, jako jsem navštívil Jeruzalém mečem, hladem a morem,¹⁴ Tak že nebude, kdo by ušel, neb pozůstal z ostatků Judských, kteříž přišli do země Egyptské, aby tam byli pohostinu, aby se zase navrátiti mohli do země Judské. Čímž se však troštují, že se zase navrátí, aby přebývali tam, ale nenavrátí se, než ti, kteříž sami ujdou.¹⁵ Tedy odpověděli Jeremiášovi všickni ti muži, věděvše, že kadívaly manželky jejich bohům cizím, ty všechny ženy, jichž stál veliký zástup, i všecken lid přebývající v zemi Egyptské v Patros, řkouce: ¹⁶ V té věci, o kteréž jsi nám mluvil ve jménu Hospodinovu, neuposlechneme tebe.¹⁷ Ale dosti činiti chceme každému slovu, kteréž by pošlo z úst našich, kadíce tvorů nebeskému, a obětující jemu oběti mokré, jakž jsme činívali my i otcové naši, králové naši i knížata naše po městech Judských a po ulicích Jeruzalémských; nebo nasyceni jsme bývali chlebem, a bývali jsme veselí, zlého pak neokoušeli jsme.¹⁸ Ale jakž jsme přestali kadíti tvorů nebeskému, a obětovati jemu oběti mokré, nedostatek trpíme ve všem, a mečem i hladem hyneme.¹⁹ Že pak kadíme tvorů nebeskému, a obětujeme jemu oběti mokré, zdalíž bez znamenitých mužů našich pečeme jemu koláče, službu jemu konajíce, a obětující jemu oběti mokré?²⁰ Tedy řekl Jeremiáš všemu lidu, mužům i ženám a všemu lidu, kteříž jemu to odpověděli, řka: ²¹ Zdalíž na kadidlo, jímž jste kadívali po městech Judských a po ulicích Jeruzalémských vy i otcové vaši, králové vaši i knížata vaše i lid země, nerozpomenul se Hospodin, a zdaž jím to nepohnulo,²² Tak že nemohl Hospodin více snášeti nešlechtnosti předsevzetí vašich a ohavností, kteréž jste činili? Pročež obrácena jest země vaše v poušť a v pustinu a v zlořečenství, tak že není v ní žádného obyvatele, jakž dnešní den jest.²³ Proto že jste kadívali, a že jste hřešili proti Hospodinu, a neposlouchali jste hlasu Hospodinova, a tak v zákoně jeho a v ustanoveních jeho ani v svědectvích jeho nechodili jste, protož potkalo vás zlé toto, jakž viděti dnešní den.²⁴ Nadto řekl Jeremiáš všemu tomu lidu i všechněm těm ženám: Slyšte slovo Hospodinovo všickni Judští, kteříž jste v zemi Egyptské:²⁵ Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský, řka: Vy i ženy vaše ústy svými jste mluvili, a rukami doplnili, říkájice: Konečněť budeme plniti sliby své, kteréž jsme slíbili, kadíce tvorů nebeskému, a obětující jemu oběti mokré, a tak vši snažností vyplňujete sliby vaše, a všelijak slibům vašim dosti činíte.²⁶ Protož slyšte slovo Hospodinovo všickni Judští, kteříž bydlíte v zemi Egyptské: Aj, já přísahám skrze jméno své veliké, praví Hospodin, že nebude více vzýváno jméno mé ústy žádného muže Judského po vsi zemi Egyptské, kterýž by řekl: Žítv jest Panovník Hospodin.²⁷ Aj, já bdíti budu nad nimi k zlému a ne k dobrému, i budou pléněni všickni muži Judští, kteříž jsou v zemi Egyptské, mečem a hladem, dokudž by docela nezahynuli.²⁸ Kteříž pak ujdou meče, navrátí se z země Egyptské do země Judské, lidu malý počet. I zvedít všickni ostatkové Judští, kteříž přišli do země Egyptské, aby tam byli pohostinu, či slovo ostojí, mé-li čili jejich.²⁹ A toto mějte za znamení, dí Hospodin, že já trestati budu vás v místě tomto, abyste věděli, že jistotně ostojí slova má proti vám k zlému.³⁰ Takto praví Hospodin: Aj, já vydám Faraona Chofra krále Egyptského v ruku nepřátel jeho a v ruku hledajících bezživotí jeho, jako jsem vydal Sedechiáše krále Judského v ruku Nabuchodonozora krále Babylonského, nepřítele jeho, a hledajícího bezživotí jeho.

45 Slovo, kteréž promluvil Jeremiáš prorok k Báruchovi synu Neriášovu, když spisoval slova tato do knihy z úst Jeremiášových, léta čtvrtého Joakima syna Joziášova, krále Judského, řka: ² Takto praví Hospodin Bůh Izraelský o tobě, ó Báruchu. ³ Řekls: Jižtě mi běda, nebo přičiní Hospodin zámurku k bolesti mé. Ustávám

v úpění svém, a odpočinutí nenalézám. ⁴Takto rci jemu: Takto praví Hospodin: Aj, což jsem vystavěl, já bořím, a což jsem vstípil, já pléním, totiž všecku zemi tuto. ⁵A ty bys hledal sobě velikých věcí? Nehledej. Nebo aj, já uvedu bídu na všeliké tělo, dí Hospodin, ale dám tobě život tvůj místo kořisti na všech místech, kamž půjdeš.

46 Slovo Hospodinovo, kteréž se stalo k Jeremiášovi proroku proti národům těmto: ²O Egyptských. Proti vojsku Faraona Néchy krále Egyptského, (jenž bylo při řece Eufrates u Charkemis, kteréž zbil Nabuchodonozor král Babylonský), léta čtvrtého Joakima syna Joziášova, krále Judského: ³Připravtež štít a pavězu, a jděte k boji. ⁴Zapřáhejte koně, a vsedejte jezdcí, postavte se s lebkami, vytírejte kopí, zobláčeje se v pancíře. ⁵Proč vidím tyto zděšené, zpět obrácené, a nejsilnější jejich potřené, anobř prudce utíkající, tak že se ani neohlédnou? Strach jest vůkol, dí Hospodin, ⁶Aby neutekl čerstvý, a neušel silný, aby na půlnoci o břeh řeky Eufrates zavadili a padli. ⁷Kdo se to valí jako potok, jako řeky, jejichž vody sebou zmítají? ⁸Egypt jako potok se valí a jako řeky, když se vody hýbají, tak pravě: Potáhnu, přikryji zemi, zkazím město i přebývající v něm. ⁹Křepčtež, ó koni, a běžte s hřmotem, ó vozové; nechtě vytáhnou i silní, Mouřenínové a Putští, kteříž užívají pavězy, i Ludimští, kteříž užívají a natahují lučičtě. ¹⁰A však ten den Panovníka Hospodina zástupů bude den pomsty, aby uvedl pomstu na nepřátely své, kteréžto zžíře meč a nasytí se, anobř opojí se krví jejich; nebo obět Panovníka Hospodina zástupů bude v zemi půlnoční u řeky Eufrates. ¹¹Vyprav se do Galád, a nabeř masti, panno dcero Egyptská, nadarmo však užíváš mnohého lékařství, nebo ty zhojena býti nemůžeš. ¹²Slyšit národové o zlehčení tvém, a naříkání tvého plná jest země, proto že silný na silném se ustrkuje, tak že spolu zároveň padají. ¹³Slovo, kteréž mluvil Hospodin k Jeremiášovi proroku o přitážení Nabuchodonozora krále Babylonského, aby zkazil zemi Egyptskou. ¹⁴Oznamte v Egyptě, a ohlaste v Magdol, rozhlaste také v Nof, i v Tachpanches rcete: Postůj a připrav se, ale však zžíře meč všecko, což vůkol tebe jest. ¹⁵Proč poražen jest každý z nejsilnějších tvých? Nemůže ostáti, proto že Hospodin puďí jej. ¹⁶Mnohoť bude těch, kteříž klesnou a padnou jeden na druhého, a řeknou: Vstaň, a navratme se k lidu svému, a do země, v níž jsme se zrodili, před mečem toho zhoubce. ¹⁷Budou křičeti tam: Faraona krále Egyptského není než sám chřest, jižť pominul volný jeho čas. ¹⁸Živť jsem já, (dí král ten, jehož jméno Hospodin zástupů), že jakž jest Tábor mezi horami, a jako Karmel při moři, tak toto přijde. ¹⁹Připravíž sobě to, co bys s sebou vystěhovati měla, ó ty, kteráž jsi usadila se, dcero Egyptská; neboť Nof v poušť obrácen a vypálen bude, tak že nebude tam žádného obyvatele. ²⁰Velmi pěkná jalovice jest Egypt, ale zabítí její od půlnoci jistotně přijde. ²¹Ano i nájemníci jeho u prostřed něho jsou jako telata vytylá, ale takéť i ti obrátíte se, utekou. Neostojí, když den bídy jejich přijde na ně, v čas navštívení jejich. ²²Hlas jeho jako hadí siptěti bude, když s vojskem přitáhnou, a s sekerami přijdou na něj jako ti, kteříž sekají dříví. ²³Posekají les jeho, dí Hospodin, ačkoli mu konce není; více jest jich než kobylek, aniž mají počtu. ²⁴Zahanbenat bude dcera Egyptská, vydána bude v ruku lidu půlnočního. ²⁵Praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Aj, já navštívím lidné město No, též Faraona i Egypt s bohy jeho a králiky jeho, Faraona, pravím, a ty, kteříž v něm doufají. ²⁶A vydám je v ruku těch, kteříž hledají bezživotí jejich, totiž v ruku Nabuchodonozora krále Babylonského, a v ruku služebníků jeho; potom však bydleno bude v něm, jako za dnů starodávních, dí Hospodin. ²⁷Ale ty neboj se, služebniče můj Jákobe, aniž se strachuj, ó Izraeli; nebo aj, já vysvobodím tě zdaleka, i símě tvé z země zajetí jejich. I navrátí se Jákob, aby odpočíval a pokoj měl, a aby nebylo žádného, kdo by předěsil. ²⁸Ty, pravím, neboj se, služebniče můj Jákobe, dí Hospodin; neboť jsem s tebou. Učiním zajisté konec všem národům, mezi kteréž tě zaženu, tobě pak neučiním konce, ale budu tě trestati v soudu, ačkoli tě naprosto bez trestání nenechám.

47 Slovo Hospodinovo, kteréž se stalo k Jeremiášovi proroku proti Filistinským, prvé než dobyl Farao Gázy. ²Takto praví Hospodin: Aj, vody vystupují od půlnoci, a obrátí se v potok rozvodnilý, tak že zatopí zemi, i cožkoli jest na ní, město i ty, kteříž bydlí v něm; pročež křičeti budou lidé, a kvíliti všeliký obyvatel té země; ³Pro zvuk dusání kopyt silných jeho, pro hřmot vozů jeho, a hrčení kol jeho, neohlédnou se otcové na syny, majíce opuštěné ruce; ⁴Pro ten den, kterýž přijíti má, aby pohubil všecky Filistinské, aby zahladil Týr a Sidon, i všelikou pozůstávající pomoc, když hubiti bude Hospodin Filistinské, ostatek krajiny Kaftor. ⁵Přijde lysina na Gázu, vyplněn bude Aškalon i ostatek údolí jejich. Dokudž se řezati budeš? ⁶Ach, meči Hospodinův, dokudž se nespokojíš? Navrať se do pošvy své, utiš se, a zastav se. ⁷I jakž by se spokojil? Však Hospodin přikázal jemu. Proti Aškalon a proti břehu mořskému, tam postavil jej.

48 Proti Moábovi. Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Běda městu Nébo, neboť popléněno bude; zahanbeno a vzato bude Kariataim, zahanbeno bude Misgab a děsiti se bude. ²Nebudeť míti více žádné pochvaly Moáb z Ezebon, obmýšlejí proti němu zlé: Podťe, a vyhledme je z národu. I ty, ó Madmen,

vyplněno budeš, půjde za tebou meč. ³ Hlas žalostný z Choronaim: Ó poplénění a potření veliké. ⁴ Potřín bude Moáb, slyšán bude křik malíčkových jeho. ⁵ Proto že na cestě Luchitské ustavičný bude pláč, a že kudyž se chodí k Choronaim, nepřátelé křik hrozný slyšeti budou: ⁶ Utectě, vysvobodte život svůj, a buďte jako vřes na poušti. ⁷ Nebo proto, že doufáš v statku svém a v pokladích svých, také ty jat budeš; i půjde Chámos do zajetí, kněží jeho, též i knížata jeho. ⁸ Přitáhne zajisté zhoubce na každé město, aniž ho které město znikne; zahyne i údolí, a zahlazena bude rovina, jakž praví Hospodin. ⁹ Dejte brky Moábovi, ať rychle uletí; nebo města jeho v poušt obrácena budou, tak že nebude žádného obyvatele v nich. ¹⁰ Zlořečený ten, kdož dělá dílo Hospodinovo lstivě, a zlořečený ten, kdož zdržuje meč svůj od krve. ¹¹ Mělt jest pokoj Moáb od dětinství svého, a usadil se na kvasnicích svých, aniž býval přelíván z nádoby do nádoby, totiž do zajetí nechodíval; pročež zůstala v něm chuť jeho, a vůně jeho není proměněna. ¹² Protož aj, dnové jdou, dí Hospodin, že pošli na něj ty, kteříž vpády činí, a zajmou jej, sudy pak jeho vyprázdní, a nádoby jeho roztrhají. ¹³ I zahanben bude Moáb od Chámos, jako zahanbeni jsou dům Izraelský od Bethel naděje své. ¹⁴ Kterakž říkáte: Silní jsme a muži stateční k boji? ¹⁵ Pohuben bude Moáb a z měst svých vyjde, a nejvýbornější mládenci jeho půjdou k zabítí, dí král, jehož jméno Hospodin zástupů. ¹⁶ Blízkoť jest bída Moábova, aby přišla, a trápení jeho pospíchá velice. ¹⁷ Litujte ho všickni okolní jeho, a všickni, kteříž víte o jménu jeho, rcete: Jak polámána jest hůl nejpevnější, prut nejrozdobnější? ¹⁸ Sejdí z slávy své, a sed' v žíní, ó ty, kterážs se usadila, dcero Dibonská; neboť zhoubce Moábův přitáhne proti tobě, zkaží ohrady tvé. ¹⁹ Postav se na cestě, a ohlédni se pilně, obyvatelkyně Aroer; vyptej se toho, kdož utíká, a té, kteráž uchází, rci: Co se děje? ²⁰ Stydí se Moáb, že jest potřín. Kvělte a křičte, oznamte u Arnon, že hubí Moába. ²¹ Nebo soud přišel na zemi té roviny, na Holon a na Jasa a na Mefat, ²² I na Dibon a Nébo, a na Betdiblataim, ²³ I na Kariataim a na Betgamul, a na Betmeon, ²⁴ A na Kariot, a na Bozru i na všecka města země Moábské, daleká i blízká. ²⁵ Odtat bude roh Moábův, a rámě jeho zlámáno bude, dí Hospodin. ²⁶ Opojte jej, poněvadž se proti Hospodinu zpínal, až by se válel Moáb v vývratku svém, a byl za smích i on také. ²⁷ Nebo zdali v posměchu nebyl u tebe Izrael? Zdali mezi zloději zastížen jest, že jakž jen promluvíš o něm, poskakuješ? ²⁸ Zanechte měst, a přebývejte v skále, ó obyvatelé Moábsťi, a buďte podobni holubici hnízdící se daleko v rozsedinách. ²⁹ Slychaliť jsme o pýše Moábově, že velmi pyšný jest, o vysokomyslnosti jeho a pýše jeho, i o nadutosti jeho, a povyšování se srdce jeho. ³⁰ Známt' já, dí Hospodin, vzteklost jeho, ale špatnáť jest ona k tomu; lži jeho nedovedouť toho. ³¹ Protož nad Moábskými kvílím, a nade vším Moábem křičím, pro obyvatele Kircheres úpi srdce. ³² Více než plakáno bylo Jazerských, plačí tebe, ó vinný kmene Sibma. Rozvodové tvoji dostanouť se za moře, až k moři Jazerskému dosáhnou; na letní ovoce tvé a na vinobraní tvé zhoubce připadne. ³³ I přestane veselé a plésání nad polem úrodným v zemi Moábské, a vínu z presu přítrž učiním; nebudou ho tlačívati s prokřikováním. Prokřikování nebudeť prokřikováním. ³⁴ Více křičeti budou než Ezebonšťi, až do Eleale, až do Jasa vydávati budou hlas svůj, od Ségor až do Choronaim jako jalovice tříletá; nebo také i vody Nimrim vymizejí. ³⁵ A tak učiním, dí Hospodin, přítrž Moábovi, obětujícímu na výsosti a kadícímu bohům jeho. ³⁶ Protož srdce mé nad Moábem jako píšťalky zníti bude, srdce mé i nad obyvateli Kircheres jako píšťalky zníti bude, proto že i zboží nashromážděná se v nic obrátí. ³⁷ Nebo na každé hlavě bude lysina, a každá brada oholena, na všech rukou řezání, a na bedrách žíně. ³⁸ Na všech střeších Moábových i po ulicích jeho všudy jen kvílení; nebo rozrazím Moába jako nádobu neužitečnou, dí Hospodin. ³⁹ Kvíliti budou: Jakť jest potřín, jak se obrátil zpět Moáb s hanbou! A jest Moáb v posměchu a k předěšení všechněm, kteříž jsou vůkol něho. ⁴⁰ Nebo takto praví Hospodin: Aj, jako orlice přiletí a roztáhne křídla svá na Moába. ⁴¹ Vzato bude Kariot, i pevnosti pobrány budou, a bude srdce silných Moábských v ten den podobné srdci ženy svírající se. ⁴² I vyhlazen bude Moáb z lidu, proto že se proti Hospodinu zpínal. ⁴³ Strach a jáma a osídlo nad tebou, ó obyvateli Moábský, praví Hospodin. ⁴⁴ Kdo uteče před strachem, vpadne do jámy, a kdo vyleze z jámy, osídlem lapen bude; nebo uvedu na něj, totiž na Moába, rok navštívení jejich, dí Hospodin. ⁴⁵ Stávaliť jsou v stínu Ezebon ti, kteříž utíkávali před násilím, ale oheň vyjde z Ezebon, a plamen z prostřed Seon, a zžíře kout Moábův a vrch hlavy těch, kteříž jen bouří. ⁴⁶ Běda tobě, Moábe, zahyneť lid Chámosův; nebo pobráni budou synové tvoji do zajetí, i dcery tvé do zajetí. ⁴⁷ A však zase přivedu zajaté Moábské v posledních dnech, dí Hospodin. Až potud soud o Moábovi.

49 Proti Ammonitským. Takto praví Hospodin: Což nemá žádných synů Izrael? Což dědice žádného nemá? Proč dědičně opanoval král jejich Gádu, a lid jeho v městech tohoto bydlí? ² Protož aj, dnové jdou, dí Hospodin, že způsobím, aby slyšáno bylo proti Rabba Ammonitských troubení válečné, a aby bylo obráceno v hromadu rumu, a jiná města jeho ohněm vypálena. I opanuje Izrael ty, kteříž jej byli opanovali, praví Hospodin. ³ Kvěť Ezebon, když popléněno bude Hai, křičte, ó dcery Rabba, přepašte se žíněmi, plačte, a běžte přes ploty; nebo král váš do zajetí půjde, kněží jeho i knížata jeho spolu. ⁴ Což se chlubiš údolími, když oplývá údolí tvé, ó dcero zperná, kteráž doufáš v pokladech svých, říkajíc: Kdo by táhl na mne? ⁵ Aj, já uvedu na tebe strach, praví Panovník Hospodin zástupů, ze všeho vůkolí tvého, jímž rozeznáni budete

všickni, a nebude žádného, kdo by shromáždil toulající se.⁶ A však potom zase přivedu zajaté Ammonitské, dí Hospodin.⁷ Proti Idumejským. Takto praví Hospodin zástupů: Což není více moudrosti v Teman? Zahynula rada od rozumných? Zmařena moudrost jejich?⁸ Utíkejte, obraťte se, a hluboko se schovejte, obyvatelé Dedan; nebo bídu uvedu na Ezau v čas navštívení jeho.⁹ Kdyby ti, kteříž sbírají víno, přišli na tebe, zdaž by nepozůstavili paběrku? Pakli zloději v noci, zdaž by škodili více nad potřebu svou?¹⁰ Ale já obnažím Ezau, zodkrývám skrýše jeho, tak že se nebude moci ukryti. Pohubenot bude símě jeho i bratří jeho i sousedé jeho, tak že nebude naprosto, kdo by řekl:¹¹ Zanech sirotků svých, já živiti je budu, a vdov svých mně se dověřte.¹² Takto zajisté praví Hospodin: Aj, ti, kteříž nemají žádného práva píti kalichu tohoto, předce pijí, ty pak sám abys toho naprosto prázen byl? Nebudeš prázen, ale jistotně píti budeš.¹³ Nebo skrze sebe přísahám, dí Hospodin, že pustinou, útržkou, pouští a prokletím bude Bozra, a všecka města jeho budou pouští věčnou.¹⁴ Pověst slyšel jsem od Hospodina, že posel k národům poslán jest: Shromažďte se, a táhněte proti němu; nuže, vstaňte k boji.¹⁵ Nebo aj, způsobím to, abys byl za nejšpatnějšího mezi národy, v nevážnosti mezi lidmi.¹⁶ To, že jsi hrozný, zklamá tě, i pýcha srdce tvého, ó ty, kterýž bydlíš v rozsedinách skalních, kterýž se držíš vysokých pahrbků. Bys pak vysoko udělal hnízdo své jako orlice, i odtud tě strhnu, dí Hospodin.¹⁷ I bude země Idumejská pustinou. Každý, kdož půjde skrze ni, užasne se, a diviti se bude nadě všemi ranami jejími;¹⁸ Jako podvrácení Sodomy a Gomory a sousedů jejich, praví Hospodin. Neosadí se tam žádný, aniž bydliti bude v ní syn člověka.¹⁹ Aj, jako lev vystupuje i více než zdutí Jordána proti příbytku Nejsilnějšího, a však v okamžení zaženu jej z této země, a toho, kterýž jest vyvolený, ustanovím nad ní. Nebo kdo jest mně rovný? A kdo mi složí rok? A kdo jest ten pastýř, kterýž by se postavil proti mně?²⁰ Protož slyšte radu Hospodinovu, kterouž zavřel o Idumejských, a to, což myslil proti obyvatelům Temanským: Zajisté žeť je vyvekou nejmenší tohoto stáda, zajisté že je poplění i příbytky jejich.²¹ Od hrmotu pádu jejich trásti se bude ta země, hlas a křik jejich slyšán bude u moře Rudého.²² Aj, jako orlice přitáhne a přiletí, a roztáhne křídla svá na Bozru, i bude srdce silných Idumejských v ten den podobné srdci ženy svírající se.²³ Proti Damašku. Zastydí se Emat i Arfad, nebo novinu zlou uslyší, a užasnou se, tak že se i moře zkormoutí, aniž se bude moci upokojiti.²⁴ Oslábne Damašek, obrátí se k utíkání, a hrůza podejme jej, svírání a bolesti zachvátí jej jako rodičku.²⁵ Ale řkou: Jakž by nemělo ostáti město slovoutné, město radosti mé?²⁶ Protož padnou mládenci jeho na ulicích jeho, a všickni muži bojovní vyplnění budou v ten den, dí Hospodin zástupů.²⁷ A zanítím oheň ve zdi Damašské, kterýž do konce zkazí paláce Benadadovy.²⁸ Proti Cedar a královstvím Azor, kteráž pohubiti má Nabuchodonozor král Babylonský. Takto praví Hospodin: Vstaňte, táhněte proti Cedar, a vypleňte národy východní.²⁹ Stany jejich i stáda jejich vezmou, kortýny jejich se vším nádobím jejich, i velbloudy jejich poberou sobě, a volati budou na ně: Strach jest vůkol.³⁰ Utecte, rozprchněte se rychle, skrejte se hluboce, obyvatelé Azor, dí Hospodin, neboť Nabuchodonozor král Babylonský složil proti vám radu, a vymyslíl proti vám chytrost.³¹ Vstaňte, táhněte proti národu upokojenému, kterýž sedí bezpečně, praví Hospodin. Nemá ani vrat ani závory, a samotní bydlejí.³² Budou zajisté velbloudi jejich v loupež, a množství dobytků jejich v kořist, a rozptýlím na všeliký vítr ty, kteříž i v nejzadnějších koutech bydlejí, a ze všech stran uvedu bídu na ně, dí Hospodin.³³ I bude Azor příbytkem draků, pustinou až na věky; neosadí se tam žádný, aniž bude bydlet v něm syn člověka.³⁴ Slovo Hospodinovo, kteréž se stalo k Jeremiášovi proroku proti Elamitským, na počátku kralování Sedechiáše krále Judského, řkoucí:³⁵ Takto praví Hospodin zástupů: Aj, já polámi lučičště Elamitských, největší sílu jejich.³⁶ Uvedu zajisté na Elamitské čtyři větry ode čtyř stran světa, a rozptýlím je na všecky ty větry, tak že nebude národu, do něhož by se nedostal někdo z vyhnaných Elamitských.³⁷ A předěsím Elamitské před nepřátely jejich a před těmi, kteříž hledají bezživoti jejich. Uvedu, pravím, na ně zlé, prchlivost hněvu svého, dí Hospodin, a budu posílati za nimi meč, dokudž jim konce neučiním.³⁸ I postavím stolicí svou mezi Elamitskými, a vyplním odtud krále i knížata, praví Hospodin.³⁹ A však stane se v posledních dnech, že zase přivedu zajaté Elamitské, dí Hospodin.

50 Slovo, kteréž mluvil Hospodin proti Babylonu a proti zemi Kaldejské skrze Jeremiáše proroka:² Oznamujte mezi národy a rozhlašujte, zdvihněte korouhev, rozhlašujte, netajte, rcete: Vzat bude Babylon, zahanben bude Běl, potřín bude Merodach, zahanbeny budou modly jeho, potříní budou ukydání bohové jeho.³ Nebo přitáhne na něj národ od půlnoci, kterýž obrátí zemi jeho v pustinu, tak že nebude obyvatele v ní. Od člověka až do hovada vystěhují se, odejdou.⁴ V těch dnech a toho času, dí Hospodin, přijdou synové Izraelští, oni i synové Judští spolu; plačícce, ochotně půjdou, a Hospodina Boha svého hledati budou.⁵ Na cestu k Sionu ptáti se budou, a obrátíce se tam, řeknou: Podte a připojte se k Hospodinu smlouvou věčnou, nepřicházející v zapomenutí.⁶ Ovce hynoucí jsou lid můj, pastýři jejich působí to, aby bloudily, a po horách se toulaly, s hůry na pahrbek chodily, zapomenuvše na příbytky své.⁷ Všickni, kteříž je nalézají, zřirají je, a nepřátelé jejich říkají: Nebudeme nic vinni, proto že hřeší proti Hospodinu. Příbytek spravedlnosti a otců jejich naděje jest Hospodin.⁸ Vystěhujte se z prostředku Babylona, a z země Kaldejské

vyjděte, a buďte jako kozlové před stádem.⁹ Nebo aj, já vzbudím a přivedu na Babylon shromáždění národů velikých z země půlnoční, kteřížto sšíkují se proti němu, i bude dobyt odtud. Kterýchžto střely jsou jako silného, jenž sirobu uvodí; žádnát se nenavráti na prázdno.¹⁰ I bude země Kaldejských v loupež; všickni, kteříž ji loupiti budou, nasytí se, dí Hospodin.¹¹ Proto že se veselíte, proto že plěšete, ó dráči dědictví mého, proto že jste zbujněli jako jalovice vytylá, a provyskujete jako rekové,¹² Zahanbena bude matka vaše velice, a zapýří se rodička vaše: Aj, nejzadnější z národů, poušť, země vyprahlá a pustina.¹³ Pro prchlivost Hospodinovu nebude v ní bydleno, ale velmi spustne všecko. Každý, kdož půjde mimo Babylon, užasne se, a diviti se bude nade všemi ranami jeho.¹⁴ Sšíkujte se proti Babylonu vůkol všickni, kteříž natahujete lučistě, střílejte proti němu, nelitujte střely; nebo hřešil proti Hospodinu.¹⁵ Křičte proti němu vůkol: Poddal se, padli základové jeho, pobořeny jsou zdi jeho. Nebo pomsta Hospodinova jest, uveďte pomstu na něj; jakž činíval, učíte jemu.¹⁶ Vypleňte rozsevače z Babylona, i držícího srp v čas žně; před mečem hubícím každý nechť se k lidu svému obrátí, a každý do země své nechť uteče.¹⁷ Hovádka zahnané jest Izrael, kteréž lvové splášili. Nejprve zžíral je král Assyrský, tento pak poslednější, Nabuchodonozor král Babylonský, kosti jeho potřel.¹⁸ Protož toto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Aj, já navštívím krále Babylonského i zemi jeho, jako jsem navštívil krále Assyrského.¹⁹ A přivedu zase Izraele do příbytku jeho, aby se pásal na Karmeli a Bázan, a na hoře Efraim, a v Galád aby se sytila duše jeho.²⁰ V těch dnech a toho času, dí Hospodin, byla-li by vyhledávána nepravost Izraelova, nebude žádné, a hříchové Judovi, však nebudou nalezeny; nebo odpustím těm, kteréž pozůstavím.²¹ Proti té zemi zpuřných táhni, a proti obyvatelům pomsty; zhub je a zahlaď jako proklaté i utíkající, dí Hospodin. Učiniž, pravím, všecko, jakž přikazuji tobě,²² Ať jest hluk boje v té zemi a potření veliké.²³ Jakž by posekáno a polámáno býti mohlo kladivo vši země? Jak by k užasnutí Babylon býti mohl mezi národy?²⁴ Polékl jsem na tě, ó Babylone, pročez vzat budeš, než zviš. Nalezen, ano i polapen budeš, proto že jsi směl potýkati se s Hospodinem.²⁵ Otevřel Hospodin poklad svůj, a vynesl nástroje hněvu svého; nebo dílo toto jest Panovníka Hospodina zástupů v zemi Kaldejské.²⁶ Přitáhněte na ni od konce země, zotvírejte obilnice její, šlapejte po ní jako po stozích, a zahlaďte ji jako proklatou, tak aby z ní ničeho nepozůstalo.²⁷ Zbíte mečem všecky volky její, nechť sstoupí k zabítí; běda jim, když přijde den jejich, čas navštívení jejich.²⁸ Hlas utíkajících a ucházejících z země babylonské, aby oznámili na Sionu pomstu Hospodina Boha našeho, pomštění chrámu jeho.²⁹ Shromážděte proti babylonu nejudatnější, všickni natahující lučistě, položte se proti němu vůkol, ať nelze jemu ujíti. Odplatte jemu podlé skutků jeho, všecko, jakž dělával, učíte jemu; nebo proti Hospodinu pýchal, proti Svatému Izraelskému.³⁰ Protož padnou mládenci jeho na ulicích jeho, a všickni muži bojovní jeho vyplnění budou v ten den, dí Hospodin.³¹ Aj, já jsem proti tobě, ó pýcho, praví Panovník Hospodin zástupů; neboť přišel den tvůj, čas, abych tě navštívil.³² Poklesne se zajisté ten pyšný a padne, a nebude žádného, kdo by jej zdvihl; a zanítím oheň v městech jeho, kterýžto zžije všecka vůkolí jeho.³³ Takto praví Hospodin zástupů: Utištění jsou synové Izraelští, i s syny Judskými, a všickni, kteříž je zjímal, drží je, nechťi propustiti jich.³⁴ Ale vykupitel jejich silný, jehož jméno jest Hospodin zástupů, jistotně povede při jejich, aby pokoj způsobil této zemi, a pohnul obyvateli Babylonskými.³⁵ Meč na Kaldejské, dí Hospodin, a na obyvatele Babylonské, i na knížata jeho i na mudrce jeho.³⁶ Meč na lháře, aby se zbláznili, meč na silné jeho, aby potříni byli.³⁷ Meč na koně jeho a na vozy jeho, i na všecku tu směsici, kteráž jest u prostřed něho, aby byli jako ženy; meč na poklady jeho, aby rozchvátáni byli.³⁸ Sucho na vody jeho, aby vyschly; nebo země plná jest rytin, a při modlách bláznívají.³⁹ Protož bydliti budou tam šelmy s hroznými potvorami, bydliti budou v ní i mladé sovy; a nebude tam bydleno na věky, ani přebýváno od národu až do pronárodu.⁴⁰ Podobná bude k podvrácení hroznému Sodomy a Gomory i sousedů jejich, dí Hospodin; neosadí se tam žádný, aniž bydliti bude v ní syn člověka.⁴¹ Aj, lid přitáhne od půlnoci, a národ veliký, i králové znamenití, vzbuzeni jsouce od stran země.⁴² Lučistě a kopí pochytí, ukrutní budou, a neslitují se; hlas jejich jako moře zvučeti bude, a na koních pojedou, sšíkovaní jako muž udatný k boji proti tobě, ó dcero Babylonská.⁴³ Král Babylonský jakž uslyší pověst o nich, opadnou ruce jeho, úzkost zachvátí jej, bolest jako rodičku.⁴⁴ Aj, jako lev vystupuje, více než zdutí Jordána proti příbytku Nejsilnějšího, a však v okamžení zaženu jej z této země, a toho, kterýž jest vyvolený, ustanovím nad ní. Nebo kdo jest mně rovný? A kdo mi složí rok? A kdo jest ten pastýř, kterýž by se postavil proti mně?⁴⁵ Protož slyšte radu Hospodinovu, kterouž zavřel o Babylonu, a to, což myslil proti zemi Kaldejské: Zajisté žet je vyvekou nejmenší tohoto stáda, zajisté že je poplění i příbytek jejich.⁴⁶ Od zvuku při dobývání Babylona trásti se bude ta země, a křik mezi národy slyšán bude.

51 Takto praví Hospodin: Aj, já vzbudím proti Babylonu a proti těm, kteříž bydlejí u prostřed povstávajících proti mně, vítr hubící.² A pošli na Babylon ty, jenž vějí, kteřížto převívati budou jej, a vyprázdni zemi jeho, když budou proti němu vůkol v den bídy.³ Natahujícím, kterýž silně natahuje lučistě své, a kráčí v pancíři svém, dí: Neslitovávejtež se nad mládenci jeho, zahlaďte jako proklaté všecko vojsko jeho.⁴ Ať padnou zbití v zemi Kaldejské, a probodnutí na ulicích jeho.⁵ Nebo není opuštěn Izrael a Juda od Boha svého, od

Hospodina zástupů, ačkoli země jejich plná jest provinění proti Svatému Izraelskému.⁶ Utečte z prostředku Babylona, a zachovejte jeden každý život svůj, abyste nebyli vyplněním v nepravosti jeho. Nebo čas bude pomsty Hospodinovy, sám odplatu dá jemu.⁷ Byltě koflíkem zlatým Babylon v ruce Hospodinově, opojujícím všecku zemi; víno jeho pili národové, protože se zbláznili národové.⁸ Ale v náhle padne Babylon, a potřín bude. Kvělte nad ním, nabězte masti pro bolesti jeho, snad bude moci zhojen býti.⁹ Hojili jsme Babylon, ale není zhojen, opustme jej, a podme jeden každý do země své; nebo až k nebi dosáhá soud jeho, a vznesen jest až k nejvyšším oblakům.¹⁰ Vyvedl Hospodin při naši; podte, a vypravujme na Sionu dílo Hospodina Boha našeho.¹¹ Vytrčte střely, shledejte, což nejvíc můžete, pavéz, Hospodin vzbudil ducha králů Médských, proto že proti Babylonu usouzení jeho jest, aby jej zkazil; pomsta zajisté jest Hospodinova, pomstění chrámu jeho.¹² Na zdech babylonských zdvihněte korouhev, osadte stráž, postavte strážné, připravte zálohy; nebo i myslil Hospodin, i učiní, což řekl proti obyvatelům Babylonským.¹³ Ó ty, kterýž bydlíš při vodách velikých, ó kterýž máš množství pokladů, přišloť skončení tvé, cíl lakomství tvého.¹⁴ Přisáhlť jest Hospodin zástupů skrze samého sebe: Jistotně naplním tě lidmi jako brouky, kteříž by prokřikovali nad tebou radostně.¹⁵ Ten, kterýž učinil zemi mocí svou, kterýž utvrdil okršlek světa moudrostí svou, a opatrností svou roztáhl nebesa,¹⁶ kterýžto, když vydává hlas, ječí vody na nebi, a kterýž působí to, aby vystupovaly páry od kraje země, blýskání s deštěm přivodí, a vyvedí vítr z pokladů svých.¹⁷ Tak zhlupeť každý člověk, že nezná toho, že zahanben bývá každý zlatník od rytiny; nebo faleš jest slitina jeho, a není ducha v nich.¹⁸ Marnost jsou a dílo podvodů; v čas, v němž navštíveni budou, zahynou.¹⁹ Neníť jim podobný díl Jákobův; nebo on jest stvořitelem všeho, a částka dědictví jeho, Hospodin zástupů jest jméno jeho.²⁰ Ty jsi mým kladivem rozrážejícím, nástroji válečnými, abych rozrážel skrze tebe národy, a kazil skrze tebe království,²¹ abych rozrážel skrze tebe koně s jezdcem jeho, abych rozrážel skrze tebe vůz s tím, kdož jezdí na něm.²² abych rozrážel skrze tebe muže i ženu, abych rozrážel skrze tebe starého i dítě, abych rozrážel skrze tebe mládence i pannu,²³ abych rozrážel skrze tebe pastýře s stádem jeho, abych rozrážel skrze tebe orače s spřežením jeho, abych rozrážel skrze tebe vývody a knížata.²⁴ Ale již odplatím Babylonu i všechněm obyvatelům Kaldejským za všecko bezpráví jejich, kteréž činili Sionu před očima vašimi, dí Hospodin.²⁵ Aj, já jsem proti tobě, ó horo, kteráž hubíš, dí Hospodin, kteráž hubíš všecku zemi; a vztáhna ruku svou na tebe, svalím tě z těch skal, a obrátím tě v horu spálenou.²⁶ A nevezmou z tebe kamene k úhlu, ani kamene k základům; nebo pustinou věčnou budeš, praví Hospodin.²⁷ Vyzdvihněte korouhev v zemi, trubte trubou mezi národy, připravte proti němu národy, svolajte proti němu království Ararat, Minni, Ascenez, ustanovte hejtmana proti němu, přiveďte koní jako brouků počet neščíslný.²⁸ Připravte proti Babylonu národy, krále země Médské, vývody její a všecka knížata její, i všecku zemi panování jejich.²⁹ I bude se trásti země a bolestiti, když vykonáváno bude usouzení Hospodinovo proti Babylonu, aby obrátil zemi Babylonskou v pustinu, v níž by se žádný neosazoval.³⁰ Přestanou silní Babylonské bojovati, seděti budou v ohradách, zhyne síla jejich, budou jako ženy, zapálí příbytky jejich, polámany budou závory jejich.³¹ Pošta jedna druhou potká, a posel posla, aby oznámeno bylo králi Babylonskému, že vzato jest město jeho na kraji,³² a že brodové vzati, i jezera vypálena ohněm, a muži bojovní předěšeni.³³ Nebo takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Dcera Babylonská jest jako humno, jehož nabíjení čas; ještě maličko, a přijde čas žně její.³⁴ Vyjídá mne, potírá mne Nabuchodonozor král Babylonský, vystavuje mne nádobu prázdnou, požívá mne jako drak, naplňuje břich svůj rozkošemi mými, vyhání mne.³⁵ Násilé, kteréž se mně a mému tělu děje, přijdiž na Babylon, praví obyvatelkyně Sionská, a krev má na obyvatele země Kaldejské, praví Jeruzalém.³⁶ Protož takto praví Hospodin: Aj, já vyvedu při tvou, a pomstím tě; nebo vysuším moře jeho, vysuším i vrchoviště jeho.³⁷ I bude Babylon v hromady, v příbytek draků, v užasnutí a ckání, tak že nebude v něm žádného obyvatele.³⁸ Jako lvové spolu řvají budou, skučeti budou jako lvíčata.³⁹ Když se rozpálí, učiním jim hody, a tak je opojím, že zkríknoti a snem věčným zesnouti musejí, tak aby neprocítili, dí Hospodin.⁴⁰ Povedu je jako berany k zabití, jako skopce s kozly.⁴¹ Jakž by dobyt býti mohl Sesák? Jakž by vzata býti mohla chvála vši země? Jakž by přijítí mohl na spuštění Babylon mezi národy? ⁴² Vystoupí proti Babylonu moře, množstvím vlnobití jeho přikryt bude.⁴³ Města jeho budou pustinou, zemi vyprahlou a pustou, zemi, v jejíchž městech neosadí se žádný, aniž projde skrze ně syn člověka.⁴⁴ Navštívím také Béle v Babyloně, a vytrhnu, což sehltl, z úst jeho, i nepohrnu se k němu více národové; také i zdi Babylonské padnou.⁴⁵ Vyjděte z prostředku jeho, lide můj, a vysvobodte jeden každý duši svou od prchlivosti hněvu Hospodinova.⁴⁶ A nebudtež choulostivého srdce, aniž se bojte pověsti, kteráž slyšána bude v té zemi, když přijde tohoto roku pověst, a potom druhého roku pověst, i ukrutenství v zemi, a pán na pána.⁴⁷ Protož aj, dnové přijdou, že navštívím rytiny Babylonské, a všecka země jeho zahanbena bude, i všickni zbití jeho padnou u prostřed něho.⁴⁸ I budou prozpěvovati nad Babylonem nebesa i země, a cožkoli v nich jest, když na něj od půlnoci přitáhnou ti zhoubcové, dí Hospodin.⁴⁹ Ano i Babylon padnouti musí, ó zbití Izraelovi, i s Babylonom padnou zbití vši země jeho.⁵⁰ Ó kdož jste znikli meče, jděte, nezastavujte se; zpomínejte, daleko jsouce, na Hospodina, a Jeruzalém nechť vstupuje na srdce vaše.⁵¹ Rcete: Stydímeť se, že slyšíme útržku, hanbí se

tváře naše, že cizozemci chodí do svatyní domu Hospodinova.⁵² Protož aj, dnové přijdou, dí Hospodin, že navštívím rytiny jeho, a po vši zemi jeho stonati bude zraněný.⁵³ Byť pak vstoupil Babylon na nebe, a byť pak ohradil velmi vysokou pevnost svou, přitáhnou ode mne na něj zhoubcové, praví Hospodin.⁵⁴ Zvuk křiku z Babylona, a potření veliké z země Kaldejské.⁵⁵ Nebo Hospodin poplení Babylon, a vyhledá z něho hřmot veliký, byť pak zvučela vlnobití jejich jako vody mnohé, vydáván byl hluk hlasu jejich,⁵⁶ Když přitáhne na něj, na Babylon zhoubce. I budou jati silní jeho, potřino bude lučiště jejich; nebo Bůh silný odplatí, Hospodin vrchovatě odplatí.⁵⁷ Opojím knížata jeho i moudré jeho, vývody jeho i znamenitější jeho i silné jeho, aby zesnuli snem věčným, a neprocítíli, dí král, jehož jméno jest Hospodin zástupů.⁵⁸ Takto praví Hospodin zástupů: Oboje zeď Babylonská velmi široká do gruntu zbořena bude, a brány jeho vysoké ohněm spáleny budou, a tak nadarmo pracovati budou lidé a národové při ohni, až ustanou.⁵⁹ Slovo, kteréž přikázal Jeremiáš prorok Saraiášovi synu Neriášovu, synu Maaseiášovu, když se vypravil od Sedechiáše krále Judského do Babylona, léta čtvrtého kralování jeho, (byl pak Saraiáš kníže Menuchské),⁶⁰ Když sepsal Jeremiáš všecko zlé, kteréž přijíti mělo na Babylon, do knihy jedné, všecka ta slova, kteráž jsou psána proti Babylonu.⁶¹ I řekl Jeremiáš Saraiášovi: Když přijdeš do Babylona, a uziš jej, tedy čti všecka ta slova.⁶² A rci: Ó Hospodine, ty jsi mluvil o místě tomto, že je zkazíš, tak že nebude v něm obyvatele, od člověka až do hovada, ale že hrozně zpuštěno na věky bude.⁶³ Když pak do konce přečteš knihu tuto, přivaž k ní kámen, a hoď ji do prostřed Eufrates,⁶⁴ A rci: Tak potopen bude Babylon, a nepovstane z toho zlého, kteréž já uvedu na něj, ačkoli ustávati budou. Až potud slova Jeremiášova.

52 V jedenmécitma letech byl Sedechiáš, když počal kralovati, a jedenácte let kraloval v Jeruzalémě. Jméno matky jeho bylo Chamutal, dcera Jeremiášova z Lebna.² I činil to, což jest zlého před očima Hospodinovými, všecko tak, jakž byl dělal Joakim.³ Nebo se to dalo pro rozhněvání Hospodinovo proti Jeruzalému a Judovi, až je i zavrhl od tváři své. V tom zprotivil se Sedechiáš králi Babylonskému.⁴ Stalo se pak léta devátého kralování jeho, měsíce desátého, v desátý den téhož měsíce, že přitáhl Nabuchodonozor král Babylonský se vším vojskem svým k Jeruzalému, a položili se u něho, a vzdělali proti němu hradbu vůkol.⁵ A bylo město obleženo až do jedenáctého léta krále Sedechiáše.⁶ V kterémžto, měsíce čtvrtého, devátého dne téhož měsíce, rozmohl se hlad v městě, a neměl chleba lid země.⁷ I prolomeny jsou zdi městské, a všickni muži bojovní utekli, a vyšli z města v noci skrze bránu mezi dvěma zdmi, u zahrady královské, (Kaldejští pak leželi okolo města), a ušli cestou pouště.⁸ I honilo vojsko Kaldejské krále, a postihli Sedechiáše na rovinách Jerišských, a všecko vojsko jeho rozprchlo se od něho.⁹ A tak javše krále, přivedli ho k králi Babylonskému do Ribla v zemi Emat, kdežto učinil o něm soud.¹⁰ I zmrdoval král Babylonský syny Sedechiášovy před očima jeho, ano i všecka knížata Judská zmrdoval v Ribla.¹¹ Oči pak Sedechiášovy oslepil, a svázav ho řetězy ocelivými král Babylonský, dal jej dovésti do Babylona, a dal jej do vězení až do dne smrti jeho.¹² Potom měsíce pátého, desátého dne téhož měsíce, léta devatenáctého kralování Nabuchodonozora krále Babylonského, přitáhl Nebuzardan, hejtman nad žoldněři, kterýž sloužíval králi Babylonskému, do Jeruzaléma.¹³ A zapálil dům Hospodinův, i dům královský, i všecky domy v Jeruzalémě, a tak všecky domy veliké vypálil ohněm.¹⁴ Všecky také zdi Jeruzalémské vůkol pobořilo všecko vojsko Kaldejské, kteréž bylo s tím hejtmanem nad žoldněři.¹⁵ Přitom z chaterného lidu, totiž ostatek lidu, kterýž byl zůstal v městě, i poběhlce, kteříž byli ustoupili k králi Babylonskému, a jiný obecný lid zavedl Nebuzardan, hejtman nad žoldněři.¹⁶ Toliko něco chaterného lidu země zanechal Nebuzardan, hejtman nad žoldněři, aby byli vinaři a oráči.¹⁷ Nadto sloupy měděné, kteříž byli v domě Hospodinově, i podstavky i moře měděné, kteréž bylo v domě Hospodinově, ztloukli Kaldejští, a odvezli všecko měď z nich do Babylona.¹⁸ Též hrnce, lopaty a nástroje hudebné, a kotlíky a kadidlnice, i všecky nádoby měděné, jimiž sloužili, pobrali.¹⁹ I medenice a nádoby k oharkům, s kotlíky a hrnci, a svícny, a kadidlnice a koflíky, a cožkoli zlatého a stříbrného bylo, pobral hejtman nad žoldněři;²⁰ Sloupy dva, moře jedno, a volů dvanáct měděných, kteříž byli pod podstavky, jichž byl nadělal král Šalomoun do domu Hospodinova. Nebylo váhy mědi všech těch nádob.²¹ Nebo sloupů těch, osmnácti loket byla výška sloupu jednoho, kterýž okolek měl dvanácti loktů, ztlouští pak čtyř prstů byl dutý.²² A makovice na něm měděná, a makovice jedné výška pěti loket, a mřežování i jablka zrnatá na té makovici vůkol; všecko bylo měděné. Takovýž byl i sloup druhý s zrnatými jablky.²³ A bylo jablek zrnatých devadesát a šest po každé straně; všudy jablek zrnatých bylo po stu na mřežování vůkol.²⁴ Vzal také hejtman nad žoldněři Saraiáše kněze předního, a Sofoniáše kněze nižšího, a tři strážné prahu.²⁵ A z města vzal komorníka jednoho, kterýž byl hejtmanem nad muži bojovnými, a sedm mužů, jenž bývali při králi, kteříž nalezeni byli v městě, a předního spisovatele vojska, kterýž popisoval vojsko z lidu země, a šedesáte mužů z lidu země, kteříž nalezeni byli v městě.²⁶ Zjímav tedy je Nebuzardan, hejtman nad žoldněři, přivedl je k králi Babylonskému do Ribla.²⁷ I pobil je král Babylonský, a zmrdoval je v Ribla v zemi Emat, a tak zaveden jest Juda z země své.²⁸ Tenť jest lid, kterýž zavedl Nabuchodonozor léta sedmého, Judských tři tisíce a třímécitma.²⁹ Léta osmnáctého Nabuchodonozora zavedl z Jeruzaléma duši

osm set třiceti a dvě. ³⁰ Léta třímecítmého Nabuchodonozora zavedl Nebuzardan, hejtman nad žoldněři, Judské, duší sedm set čtyřiceti a pět, všech duší čtyry tisíce a šest set. ³¹ Stalo se také třicátého sedmého léta po zajetí Joachina krále Judského, dvanáctého měsíce, dvacátého pátého dne téhož měsíce, povýšil Evilmerodach král Babylonský toho léta, když počal kralovati, Joachina krále Judského, pustiv ho z žaláře. ³² A mluvil s ním dobrotivě, i stolicí jeho postavil nad stolice králů, kteříž s ním byli v Babyloně. ³³ Změnil též roucho jeho, kteréž měl v žaláři, a jídal chléb před ním vždycky, po všechny dny života svého. ³⁴ Nebo vyměřený pokrm ustavičně dáván byl jemu od krále Babylonského, a to na každý den, až do dne smrti jeho, po všechny dny života jeho.

Pláč

Úvod

1 Ach, město tak lidné, jakť jest samotné zůstalo, a učiněno jako vdova! Nejznamenitější mezi národy, přední mezi krajinami pod plat uvedeno. ² Ustavičně pláče v noci, a slzy jeho na lících jeho, ze všech milovníků svých nemá žádného potěšitele; všickni přátelé jeho nevěrně se k němu mají, obrátili se mu v nepřátely. ³ Zastěhoval se Juda, proto že byl trápen a u veliké porobě, však osadiv se mezi pohany, nenalézá odpočinutí; všickni, kteříž jej honí, postihají jej v těsně. ⁴ Cesty Siona kvílí, že žádný nepřichází k slavnosti. Všecky brány jeho zpustly, kněží jeho vzdychají, panny jeho smutné jsou, on pak sám pln jest hořkosti. ⁵ Nepřátelé jeho jsou hlavou, odpůrcům jeho šťastně se vede; nebo jej Hospodin zarmoutil pro množství přestoupení jeho. Maličci jeho odešli do zajetí před obličejem nepřítele. ⁶ A tak odňata od dcery Sionské všecka okrasa její. Knížata její jsou podobná jelenům, kteříž nenalézají pastvy, a ucházejí bez moci před tím, kdož je honí. ⁷ Rozpomínat se dcera Jeruzalémská ve dnech trápení svého a kvílení svého na všecka svá utěšení, kteráž mívala ode dnů starodávních, když padá lid její od ruky nepřítele, nemajíc žádného, kdo by ji retoval. Protivníciťse jí dívajíce, posmívají se klesnutí jejímu. ⁸ Těžce hřešila dcera Jeruzalémská, protože jako nečistá odloučena jest. Všickni, kteříž jí v poctivosti mívali, neváží jí sobě, proto že vidí nahotu její; ona pak vzdychá, obrácena jsuci zpět. ⁹ Nečistota její na podolcích jejích; nepamatovala na skončení své, protože patrně klesá, nemajíc žádného, kdo by ji potěšil. Popatříž, Hospodine, na trápení mé, neboť se vyvýšil nepřítel. ¹⁰ Sáhl rukou svou nepřítel na všecky drahé věci její; nebo musí se dívatí pohanům, an chodí do svatyně její, o čemž jsi byl přikázal, aby tobě nevcházeli do shromáždění. ¹¹ Všecken lid její vzdychajíce, hledají chleba, vynakládají nejdražší věci své za pokrm k očerstvení života. Vzezříž, Hospodine, a popatříž, neboť jsem v nevážnosti. ¹² Nic-liž vám do toho, ó všickni, kteříž tudyto jdete? Pohleďte a vizte, jest-li bolest podobná bolesti mé, kteráž jest mi učiněna, jak mne zámutkem naplnil Hospodin v den prchlivosti hněvu svého. ¹³ Seslal s výsosti oheň do kostí mých, kterýž opanoval je; roztáhl síť nohám mým, obrátil mne zpět, obrátil mne v pustinu, celý den neduživá jsem. ¹⁴ Tuze svázáno jest rukou jeho jho přestoupení mých, tuze spletené houžve připadly na hrdlo mé, porazilo sílu mou; vydal mne Pán v ruku nepřátel, nemohuť povstati. ¹⁵ Pošlapal Pán všecky mé silné u prostřed mne, svolal proti mně zástupy, aby potřel mládence mé, tlačil Pán presem pannu dceru Judskou. ¹⁶ Pro tyť věci já pláči, z očí mých, z očí mých tekou vody, a že jest vzdálen ode mne potěšitel, kterýž by očerstvil duši mou; synové moji jsou pohubení, nebo ssilil se nepřítel. ¹⁷ Rozprostírá dcera Sionská ruce své, nemá žádného, kdo by ji potěšil; vzbudilť Hospodin proti Jákobovi všudy vůkol něho nepřátely jeho, mezi nimiž jest dcera Jeruzalémská jako pro nečistotu oddělená. ¹⁸ Spravedlivý jest Hospodin, neboť jsem na odpor činila ústům jeho. Slyšte medle všickni lidé, a vizte bolest mou; panny mé i mládenci moji odebrali se do zajetí. ¹⁹ Volala jsem na milovníky své, oni oklamali mne; kněží moji a starci moji v městě pomřeli, hledajíce pokrmu, aby posilnili života svého. ²⁰ Popatříž, ó Hospodine, neboť mi úzko; vnitřnosti mé zkormouceny jsou, srdce mé svadne ve mně, proto že jsem na odpor velice činila. Vně meč na sirobu přivodí, v domě pouhá smrt. ²¹ Slychajíť, že já vzdychám, ale není žádného, kdo by mne potěšil. Všickni nepřátelé moji slyšíce o mých bídách, radují se, že jsi to učinil, a přivedl den předohlášený, ale budouť mně podobní. ²² Necht' přijde všecka nešlechtnost jejich před obličej tvůj, a učin jim, jakož jsi učinil mně pro všecka přestoupení má; neboť jsou mnohá úpění má, a srdce mé neduživé.

2 Jak hustým oblakem prchlivosti své přikryl Pán dceru Sionskou! Shodil s nebe na zem slávu Izraelovu, aniž se rozpomenul na podnože noh svých v den prchlivosti své. ² Sehltil Pán beze vsí lítosti všecky příbytky Jákobovy, zbořil v prchlivosti své ohrady dcery Judské, udeřil jimi o zem, v potupu uvedl království i knížata její. ³ Odťal v rozpálení hněvu všecken roh Izraelův, odvrátil zpět pravici svou od nepřítele, a rozpálil se proti Jákobovi jako oheň plápolající, pálí do cela vůkol. ⁴ Natáhl lučiště své jako nepřítel, postavil pravici svou jako protivník, i zbil všecky nejzdařilejší z lidu, a vylil do stánku dcery Sionské jako oheň prchlivost svou. ⁵ Učiněn jest Pán podobný nepříteli, sehltil Izraele, sehltil všecky paláce jeho, zkazil ohrady jeho, a rozmnožil v lidu Judském zámutek a žalost. ⁶ Mocí zajisté odtrhl jako od zahrady plot svůj, zkazil stánek svůj, v zapomenutí uvedl Hospodin na Sionu slavnost a sobotu, a v prchlivosti hněvu svého zavrhl krále i kněze. ⁷ Zavrhl Pán oltář svůj, v ošklivost vzal svatyni svou, vydal v ruku nepřítele zdi a paláce Sionské; křičeli v domě Hospodinově jako v den slavnosti. ⁸ Uložilť Hospodin zkaziti zed dcery Sionské, roztáhl šňůru, a neodvrátil ruky své od zhouby; pročež val i zed kvílí, a spolu mdlejí. ⁹ Poraženy jsou na zem brány její, zkazil a polámál závory její; král její i knížata její mezi pohany. Není ani zákona, proroci také její nemívají vidění od Hospodina. ¹⁰ Starší dcery

Sionské usadivše se na zemi, mlčí, posypají prachem hlavy své, a přepasují se žíněmi panny Jeruzalémské, svěšují k zemi hlavy své. ¹¹ Zhynuly od slz očí mé, zkormoutily se vnitřnosti mé, a vykydla se na zem játra má, pro potření dcery lidu mého, když i nemluvnátka a prsí požívající na ulicích města se svírají. ¹² A říkají matkám svým: Kdež jest obilé a víno? Když se jako zraněný svírají po ulicích města, a vypouštějí duše své na klíně matek svých. ¹³ Kohoť za svědka přivedu? Koho připodobním k tobě, ó dcero Jeruzalémská? Koho tobě přirovnám, abych tě potěšil, panno dcero Sionská? Nebo veliké jest jako moře potření tvé. Kdož by tě zhojiti mohl? ¹⁴ Proroci tvoji předpovídali tobě lživé a ničemné věci, a neodkrývali nepravosti tvé, aby odvrátili zajetí tvé, ale předpovídali tobě těžkosti, oklamání a vyhnání. ¹⁵ Všickni, kteříž jdou cestou, tleskají nad tebou rukama, díví se a potřásají hlavou svou za tebou, dcero Jeruzalémská, říkajíce: To-li jest to město, o němž říkali, že jest nejkrásnější a utěšením vsí země? ¹⁶ Všickni nepřátelé tvoji rozdírají na tebe ústa svá, hvízdají a škřípí zuby, říkajíce: Sehlťme ji. Totot jest jistě ten den, jehož jsme očekávali; jižťe nastal, vidíme. ¹⁷ Učinil Hospodin to, což byl uložil, splnil řeč svou, kterouž prikazoval ode dnů starodávních, bořil bez lítosti, a obveselil nad tebou nepřítelé, povýšil rohu protivníků tvých. ¹⁸ Vykřikovalo srdce jejich proti Pánu. Ó ty zdi dcery Sionské, vylévej jako potok slzy dnem i nocí, nedávej sobě odpočinutí, aniž se spokojuj zřítelnice oka tvého. ¹⁹ Vstaň, křič v noci, při počátku bdění, vylévej jako vodu srdce své před obličejem Páně; pozdvihuj k němu rukou svých za život dítek svých svírajících se hladem, na rohu všech ulic, a rci: ²⁰ Pohleď, Hospodine, a popatř, komu jsi tak kdy učinil? Zdaliž jídají ženy plod svůj, nemluvnátka rozkošná? Zdaliž mordován býti má v svatyni Páně kněz a prorok? ²¹ Leží na zemi po ulicích mladý i starý, panny mé i mládenci moji padli od meče, zmrdoval jsi je, a zbil v den prchlivosti své bez lítosti. ²² Svolal jsi jako ke dni slavnosti z vůkolí ty, jichž se velice straším, a nebylo v den prchlivosti Hospodinovy, kdo by ušel neb pozůstal. Kteréz jsem na rukou pěstovala a vychovala, ty nepřítel můj do konce zhubil.

3 Já jsem muž okoušející trápení od metly rozhněvání Božího. ² Zahnal mne, a uvedl do tmy a ne k světlu. ³ Toliko proti mně se postavuje, a obrací ruku svou přes celý den. ⁴ Uvedl sešlost na tělo mé a kůži mou, a polámal kosti mé. ⁵ Zastavěl mne a obklíčil přeodpornou hořkostí. ⁶ Postavil mne v tmavých místech jako ty, kteříž již dávno zemřeli. ⁷ Ohradil mne, abych nevyšel; obtížil ocelivý řetěz můj. ⁸ A jakžkoli volám a křičím, zacpává uši před mou modlitbou. ⁹ Ohradil cesty mé tesaným kamenem, a stezky mé zmaťl. ¹⁰ Jest nedvěď číhající na mne, lev v skrejsích. ¹¹ Cesty mé stočil, anobř roztrhal mne, a na to mne přivedl, abych byl pustý. ¹² Natáhl lučiště své, a vystavil mne za cíl střelám. ¹³ Postřelil ledví má střelami toulu svého. ¹⁴ Jsem v posměchu se vším lidem svým, a písničkou jejich přes celý den. ¹⁵ Sytí mne hořkostí, opojuje mne pelynkem. ¹⁶ Nadto potřel o kameničko zuby mé, vrazil mne do popela. ¹⁷ Tak jsi vzdálil, ó Bože, duši mou od pokoje, až zapomínám na pohodlí, ¹⁸ A říkám: Zahynulatě síla má i naděje má, kterouž jsem měl v Hospodinu. ¹⁹ A však duše má rozvažujíc trápení svá a pláč svůj, pelynek a žluč, ²⁰ Rozvažujíc to ustavičně, ponizuje se ve mně. ²¹ A přivodě sobě to ku paměti, (naději mám), ²² Že veliké jest milosrdenství Hospodinovo, když jsme do konce nevyhynuli. Nepřestávajíť zajisté slitování jeho, ²³ Ale nová jsou každého jitra; převeliká jest pravda tvá. ²⁴ Díl můj jest Hospodin, říká duše má; protož naději mám v něm. ²⁵ Dobrý jest Hospodin těm, jenž očekávají na něj, duši té, kteráž ho hledá. ²⁶ Dobré jest trpělivě očekávajícímu na spasení Hospodinovo. ²⁷ Dobré jest muži tomu, kterýž by nosil jho od dětinství svého, ²⁸ Kterýž by pak byl opuštěn, trpělivě se má v tom, což na něj vloženo, ²⁹ Dávaje do prachu ústa svá, až by se ukázala naděje, ³⁰ Nastavuje líce tomu, kdož jej bije, a sytě se potupou. ³¹ Neboť nezamítá Pán na věčnost; ³² Nýbrž ačkoli zarmucuje, však slitovává se podle množství milosrdenství svého. ³³ Netrápíť zajisté z srdce svého, aniž zarmucuje synů lidských. ³⁴ Aby kdo potíral nohama svýma všechny vězně v zemi, ³⁵ Aby nespravedlivě soudil muže před obličejem Nejvyššího, ³⁶ Aby převracel člověka v při jeho, Pán nelibuje. ³⁷ Kdo jest, ješto když řekl, stalo se něco, a Pán nepřikázal? ³⁸ Z úst Nejvyššího zdali nepochází zlé i dobré? ³⁹ Proč by tedy sobě stýskal člověk živý, muž nad kázní za hříchy své? ⁴⁰ Zpytujeme raději a ohledujeme cest našich, a navratme se až k Hospodinu. ⁴¹ Pozdvihujme srdcí i rukou svých k Bohu silnému v nebe. ⁴² Myť jsme se zpronevěřili, a zpuřní jsme byli, protož ty neodpouštíš. ⁴³ Obestřels se hněvem a stiháš nás, morduješ a nešanuješ. ⁴⁴ Obestřels se oblakem, aby nemohla proniknouti k tobě modlitba. ⁴⁵ Za smeti a povrhel položil jsi nás u prostřed národů těchto. ⁴⁶ Rozdírají na nás ústa svá všickni nepřátelé naši. ⁴⁷ Strach a jáma potkala nás, zpuštění a setření. ⁴⁸ Potokové vod tekou z očí mých pro potření dcery lidu mého. ⁴⁹ Oči mé slzí bez přestání, proto že není žádného odušení, ⁵⁰ Ažby popatřil a shlédl Hospodin s nebe. ⁵¹ Oči mé rmoutí duši mou pro všechny dcery města mého. ⁵² Loviliť jsou mne ustavičně, jako ptáče, nepřátelé moji bez příčiny. ⁵³ Uvrhli do jámy život můj, a přimetalí mne kamením. ⁵⁴ Rozvodnily se vody nad hlavou mou, řekl jsem: Jižťe po mně. ⁵⁵ Vyzývám jméno tvé, ó Hospodine, z jámy nehlubší. ⁵⁶ Hlas můj vyslychával jsi; nezacpávejž ucha svého před vzdycháním mým a voláním mým. ⁵⁷ V ten den, v němž jsem tě vzýval, přicházeje, říkávals: Neboj se. ⁵⁸ Pane, zasazuje se o při duše mé, vysvobozoval jsi život můj. ⁵⁹ Vidíš, ó Hospodine, převrácenost, kteráž se mně děje, dopomoziť mi k spravedlnosti. ⁶⁰ Vidíš všechno vymstívání se

jejich, všechny úklady jejich proti mně. ⁶¹Slýcháš utržení jejich, ó Hospodine, i všechny obmysly jejich proti mně, ⁶²Reči povstávajících proti mně, a přemýšlování jejich proti mně přes celý den. ⁶³Pohleď, jak při sedání jejich i povstání jejich jsem písničkou jejich. ⁶⁴Dej jim odplatu, Hospodine, podlé díla rukou jejich. ⁶⁵Dej jim zatvrdilé srdce a prokletí své na ně. ⁶⁶Stihej v prchlivosti, a vyhlad' je, ať nejsou pod nebem tvým.

4 Jak tě zašlo zlato, změnilo se ryzí zlato nejvýbornější, rozmetáno jest kamení svaté sem i tam po všech ulicích. ²Synové Sionští nejdražší, kteříž cenění byti měli za zlato nejčistší, jakť jsou počtení za nádoby hliněné, dílo rukou hrncíře! ³An draci vynímající prsy, krmí mladé své, dcera pak lidu mého příčinou ukrutníka podobná jest sovám na poušti. ⁴Jazyk prsí požívajícího přilnul žízní k dásním jeho; děti prosí za chléb, ale není žádného, kdo by lámal jim. ⁵Ti, kteříž jídali rozkošné krmě, hynou na ulicích; kteříž chováni byli v šarlatě, octli se v hnoji. ⁶Větší jest trestání dcery lidu mého, než pomsta Sodomy, kteráž podvrácena jest jako v okamžení, aniž trvaly při ní rány. ⁷Čistší byli Nazareové její než sníh, bělejší než mléko, rděla se těla jejich více než drahé kamení, jako by z zafiru vytesáni byli. ⁸Ale již vzezření jejich temnější jest než černost, nemohou poznání byti na ulicích; přischla kůže jejich k kostem jejich, prahne, jest jako dřevo. ⁹Lépe se stalo těm, jenž zbiti jsou mečem, nežli kteříž mrou hladem, (oni zajisté zhylnuli, probodeni byvše), pro nedostatek úrod polních. ¹⁰Ruce žen lítostivých vařily syny své, aby jim byli za pokrm v potřebě dcery lidu mého. ¹¹Všelijak vypustil Hospodin prchlivost svou, vylévá zúrivosť hněvu svého, a zapálil oheň na Sionu, kterýž sežral základy jeho. ¹²Králové země i všickni obyvatelé okršlku světa nikoli by neuvěřili, by měl byl vjíti protivník a nepřítel do bran Jeruzalémských, ¹³Pro hříchy proroků jeho a nepravosti kněží jeho, vylévajících u prostřed něho krev spravedlivých. ¹⁴Toulali se jako slepi po ulicích, kálejíce se ve krvi, kteréž nemohli se než dotýkati oděvy svými. ¹⁵Volali na ně: Ustupujte nečistí, ustupujte, ustupujte, nedotýkejte se. Právěť jsou ustoupili, anobř sem i tam se rozlezli, až mezi národy říkají: Nebudouť více míti vlastního bydlení. ¹⁶Tvář hněvivá Hospodinova rozptýlila je, aniž na ně více popatří; nepřátelé kněží nešanují, starcům milosti nečiní. ¹⁷A vždy ještě až do ustání očí svých hledíme o pomoc sobě neprospěšnou, zření majíce k národu, nemohoucimu vysvoboditi. ¹⁸Šlakuji kroky naše, tak že ani po ulicích našich choditi nemůžeme; přiblížilo se skončení naše, doplnili se dnové naši, přišlo zajisté skončení naše. ¹⁹Rychlejší jsou ti, kteříž nás stihají, než orlice nebeské; po horách stihají nás, na poušti zálohy nám zdělali. ²⁰Dýchání chřípí našich, totiž pomazaný Hospodinův, lapen jest v jamách jejich, o němž jsme říkali: V stínu jeho živi budeme mezi národy. ²¹Raduj se a vesel se, dcero Idumejská, kteráž jsi se usadila v zemi Uz. Takéť k tobě přijde kalich, opiješ se a obnažíš se. ²²Ó dcero Sionská, když vykonána bude kázeň nepravosti tvé, nenechá tě déle v zajetí tvém. Ale tvou nepravost, ó dcero Idumejská, trestati bude a odkryje hříchy tvé.

5 Rozpomeň se, Hospodine, co se nám děje; popatř a viz pohanění naše. ²Dědictví naše obráceno jest k cizím, domové naši k cizozemcům. ³Sirotci jsme a bez otce, matky naše jsou jako vdovy. ⁴Vody své za peníze pijeme, dříví naše za záplatu přichází. ⁵Na hrdle svém protivenství snášíme, pracujeme, nedopouští se nám odpočinouti. ⁶Egyptským podáváme ruky i Assyřským, abychom nasyceni byli chlebem. ⁷Otcové naši hřešili, není jich, my pak trestání po nich neseme. ⁸Služebníci panují nad námi; není žádného, kdo by vytrhl z ruky jejich. ⁹S opovážením se života svého hledáme chleba svého, pro strach meče i na poušti. ¹⁰Kůže naše jako pec zčernaly od náramného hladu. ¹¹Ženám na Sionu i pannám v městech Judských násilí činí. ¹²Knížata rukou jejich zvěšena jsou, osoby starých nemají v poctivosti. ¹³Mládence k žernovu berou, a pacholata pod dřívím klesají. ¹⁴Starci sedati v branách přestali a mládenci od zpěvů svých. ¹⁵Přestala radost srdce našeho, obrátilo se v kvílení plésání naše. ¹⁶Spadla koruna s hlavy naší; běda nám již, že jsme hřešili. ¹⁷Protož jest mdlé srdce naše, pro tyť věci zatměly se oči naše, ¹⁸Pro horu Sion, že zpuštěna jest; lišky chodí po ní. ¹⁹Ty Hospodine, na věky zůstáváš, a stolice tvá od národu do pronárodu. ²⁰Proč se zapomínáš na věky na nás, a opouštíš nás za tak dlouhé časy? ²¹Obrať nás, ó Hospodine, k sobě, a obráceni budeme; obnov dny naše, jakž byly za starodávna. ²²Nebo zdali všelijak zavržeš nás, a hněvati se budeš na nás velice?

Ezechiel

Úvod

1 Stalo se pak třicátého léta, čtvrtého měsíce, dne pátého, když jsem byl mezi zajatými u řeky Chebar, že otevřena byla nebesa, a viděl jsem vidění Boží. ²Pátého dne téhož měsíce, pátého léta zajetí krále Joachina, ³V pravdě stalo se slovo Hospodinovo k Ezechielovi knězi, synu Buzi, v zemi Kaldejské u řeky Chebar, a byla nad ním ruka Hospodinova. ⁴I viděl jsem, a aj, vítr tuhý přicházel od půlnoci, a oblak veliký, a oheň plápolající, a okolo něho byl blesk, a z prostředku jeho jako nějaká velmi prudká světlost, z prostředku toho ohně. ⁵Z prostředku jeho také ukázalo se podobenství čtyř zvířat, jejichž takový byl způsob: Podobenství člověka měli. ⁶A po čtyřech tvářích jedno každé, a po čtyřech křídlech jedno každé mělo. ⁷Jejichž nohy nohy přímé, ale zpodek noh jejich jako zpodek nohy telecí, a blyštěly se podobně jako ocel pulerovaná. ⁸Ruce pak lidské pod křídly jejich, po čtyřech stranách jejich, a tváří jejich i křídla jejich na čtyřech těch stranách. ⁹Spojena byla křídla jejich jednoho s druhým. Neobracela se, když šla; jedno každé přímo na svou stranu šlo. ¹⁰Podobenství pak tváří jejich s předu tvář lidská, a tvář lvová po pravé straně každého z nich; tvář pak volovou po levé straně všech čtvero, též tvář orličí s zadu mělo všech čtvero z nich. ¹¹A tváří jejich i křídla jejich pozdvížena byla zhůru. Každé zvíře dvě křídla pojilo s křídly dvěma druhého, dvěma pak přikrývala těla svá. ¹²A každé přímo na svou stranu šlo. Kamkoli ukazoval duch, aby šla, tam šla, neuchylovala se, když chodila. ¹³Podobnost také těch zvířat na pohledění byla jako uhlí řeřavého, na pohledění jako pochodně. Kterýžto oheň ustavičně chodil mezi zvířaty, a ten oheň měl blesk, a z téhož ohně vycházelo blýskání. ¹⁴Také ta zvířata běhala, a navracovala se jako prudké blýskání. ¹⁵A když jsem hleděl na ta zvířata, a aj, kolo jedno bylo na zemi při zvířatech u čtyř tváří jednoho každého z nich. ¹⁶Na pohledění byla kola, a udělání jich jako barva tarsis, a podobnost jednotejnou měla všecka ta kola, a byla na pohledění i udělání jejich, jako by bylo kolo u prostřed kola. ¹⁷Na čtyři strany své jíti majíce, chodila, a neuchylovala se, když šla. ¹⁸A loukoti své, i vysokost měla, že hrůza z nich šla, a šínové jejich vůkol všech čtyř kol plní byli oči. ¹⁹Když pak chodila zvířata, chodila kola podlé nich, a když se vznášela zvířata vzhůru od země, vznášela se i kola. ²⁰Kdekoli chtěl Duch, aby šla, tam šla; kde Duch chtěl jíti, i kola vznášela se naproti nim, nebo duch zvířat byl v kolách. ²¹Když ona šla, šla, a když ona stála, stála, a když se vznášela od země, vznášela se také kola s nimi, nebo duch zvířat byl v kolách. ²²Podobenství pak oblohy bylo nad hlavami zvířat jako podobenství křišťálu roztaženého nad hlavami jejich svrchu. ²³A pod oblohou křídla jejich pozdvížená byla, jedno připojené k druhému. Každé mělo dvě, jimiž se přikrývalo, každé, pravím, mělo dvě, jimiž přikrývalo tělo své. ²⁴I slyšel jsem zvuk křídel jejich jako zvuk vod mnohých, jako zvuk Všemohoucího, když chodila, zvuk hluku jako zvuk vojska. Když pak stála, spustila křídla svá. ²⁵Byl také zvuk svrchu nad oblohou, kteráž byla nad hlavou jejich, když stála a spustila křídla svá. ²⁶Svrchu pak na obloze, kteráž byla nad hlavou jejich, bylo podobenství trůnu, na pohledění jako kámen zafirový, a nad podobenstvím trůnu na něm svrchu, na pohledění jako tvárnost člověka. ²⁷I viděl jsem na pohledění jako velmi prudkou světlost, a u vnitřku jejím vůkol na pohledění jako oheň, od bedr jeho vzhůru; od bedr pak jeho dolů viděl jsem na pohledění jako oheň, a blesk vůkol něho. ²⁸Na pohledění jako duha, kteráž bývá na oblaci v čas deště, takový na pohledění byl blesk vůkol. To bylo vidění podobenství slávy Hospodinovy. Kteréžto viděv, padl jsem na tvář svou, a slyšel jsem hlas mluvícího.

2 Kterýž řekl ke mně: Synu člověčí, postav se na nohy své, ať mluvím s tebou. ²I vstoupil do mne duch, když promluvil ke mně, a postavil mne na nohy mé, a slyšel jsem, an mluvím ke mně. ³Kterýž řekl mi: Synu člověčí, já tě posílám k synům Izraelským, k národům zpuřným, kteříž zpuřně se postavovali proti mně; oni i otcové jejich zpronevěřovali se mi, až právě do tohoto dne. ⁴K těch, pravím, synům nestydaté tváří a zatvrdilého srdce já posílám tě, a díš k nim: Takto praví Panovník Hospodin, ⁵Již oni slyšte neb nechte: Že dům zpuřný jsou. Ať vědí, že prorok byl u prostřed nich. ⁶Ty pak synu člověčí, neboj se jich, aniž se boj slov jejich, že zpuřní a jako trní jsou proti tobě, a že mezi štíry bydlíš. Slova jejich neboj se, a tváří jejich se nestrachuj, proto že dům zpuřný jsou. ⁷Ale mluv slova má k nim, již oni slyšte neb nechte: Že zpuřní jsou. ⁸Ty pak synu člověčí, slyš, co já pravím tobě: Nebuď zpuřný jako ten dům zpuřný. Otevři ústa svá, a sněz, co já tobě dám. ⁹I viděl jsem, a aj, ruka vztažena byla ke mně, a aj, v ní svinutá kniha. ¹⁰Kteroužto rozvinul přede mnou, a byla popsána s předu i z zadu, a bylo v ní psáno naříkání, kvílení a běda.

3 Tedy řekl mi: Synu člověčí, což před tebou jest, sněz, sněz knihu tuto, a jdi, mluv k domu Izraelskému. ²I otevřel jsem ústa svá, a dal mi snísti knihu tu, ³Řka ke mně: Synu člověčí, nakrm břicho své, a střeva

svá napln knihou touto, kteroužť dávám. I snědl jsem, a byla v ústech mých jako med sladká. ⁴ Za tím řekl mi: Synu člověčí, jdiž k domu Izraelskému, a mluv k nim slovy mými. ⁵ Nebo nebudeš poslán k lidu hluboké řeči a nesnadného jazyka, ale k domu Izraelskému. ⁶ Ne k národům mnohým hluboké řeči a nesnadného jazyka, jejichž bys slovům nerozuměl, ješto, kdybych tě k nim poslal, uposlechli by tebe. ⁷ Ale dům Izraelský nebudou tě chtít poslouchati, poněvadž nechť poslouchati mne; nebo všecken dům Izraelský jest tvrdočelný a zatvrdilého srdce. ⁸ Ale učinil jsem tvář tvou tvrdou proti tváři jejich, a čelo tvé tvrdé proti čelu jejich. ⁹ Jako kámen přetvrdý, pevnější než skálu učinil jsem čelo tvé; nebojž se jich, aniž se strachuj tváři jejich, proto že dům zpurný jsou. ¹⁰ I řekl ke mně: Synu člověčí, všecka slova má, kterážť mluvíti budu, přijmi v srdce své, a ušima svýma slyš. ¹¹ A jdi k zajatým, k synům lidu svého, a mluv k nim, a rci jim: Takto praví Panovník Hospodin, již oni slyšte neb nechte. ¹² Tehdy odnesl mne Duch, a slyšel jsem za sebou hlas hřmotu velikého: Požehnaná sláva Hospodinova z místa svého. ¹³ A hlas křidel těch zvířat, kteráž se vespolek dotýkala, a hlas kol naproti nim, a hlas hřmotu velikého. ¹⁴ Duch pak odnesl mne, a vzal mne, a odšel jsem truchliv, v hněvě ducha svého, ale ruka Hospodinova nade mnou silnější byla. ¹⁵ I přišel jsem k zajatým do Telabib, bydlícím při řece Chebar, a seděl jsem, kdež oni bydlili. Seděl jsem, pravím, sedm dní u prostřed nich s užasnutím. ¹⁶ I stalo se po dokonání sedmi dnů, že se stalo slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹⁷ Synu člověčí, strážným jsem tě postavil nad domem Izraelským, abys slyše slovo z úst mých, napomínal jich ode mne. ¹⁸ Když bych já řekl bezbožnému: Smrti umřeš, a nenapomenul bys ho, ani nemluvil, abys ho odvedl od cesty jeho bezbožné, proto abys ho při životu zachoval: ten bezbožný pro nepravost svou umře, ale krve jeho z ruky tvé vyhledám. ¹⁹ Pakli bys ty napomenul bezbožného, a neodvrátil by se od bezbožnosti své, a od cesty své bezbožné, onť pro nepravost svou umře, ale ty duši svou vysvobodíš. ²⁰ Odvrátil-li by se pak spravedlivý od spravedlnosti své, a činil by nepravost, a já bych položil urážku před něj, a tak by umřel, ty pak bys ho nenapomenul: pro hřícht svůj umře, aniž na pamět přijde která spravedlnost jeho, kterouž činil, ale krve jeho z ruky tvé vyhledám. ²¹ Pakli bys ty napomenul spravedlivého, aby nehřešil spravedlivý, a on by nehřešil, jistě že bude živ; nebo napomenut byl. Ty také duši svou vysvobodíš. ²² I byla tam nade mnou ruka Hospodinova, kterýžto řekl mi: Vstaň, jdi do tohoto údolí, a tam mluvíti budu s tebou. ²³ A tak vstav, šel jsem do toho údolí, a aj, sláva Hospodinova stála tam, jako sláva, kterouž jsem viděl u řeky Chebar. I padl jsem na tvář svou. ²⁴ Tehdy vstoupil do mne Duch, a postaviv mne na nohy, mluvil ke mně, a řekl mi: Jdiž, zavři se v domě svém. ²⁵ Nebo na tě, synu člověčí, aj, daří na tě provazy, a sváží tě jimi, a nebudeš moci vyjíti mezi ně. ²⁶ A já učiním, aby jazyk tvůj přilnul k dásním tvým, a abys oněměl, a nebyl jim mužem domlouvajícím, protože dům zpurný jsou. ²⁷ Ale když mluvíti budu s tebou, otevru ústa tvá, a díš jim: Takto praví Panovník Hospodin: Kdo slyšeti chce, nechť slyší, a kdo nechce, nechť nechá, že dům zpurný jsou.

4 Ty pak synu člověčí, vezmi sobě cihlu, a polože ji před sebe, vyrej na ní město Jeruzalém. ² A postav na ní obležení, a vzdělaje na ní šance, vysyp na ní násyp, a polož na ní vojska, a postav na ní berany válečné vůkol. ³ Potom vezmi sobě pánev železnou, a polož ji místo zdi železné, mezi tebou a mezi městem, a zatvrď tvář svou proti němu, ať jest obleženo, a oblehneš je. Toť bude znamením domu Izraelskému. ⁴ Ty pak lehni na levý bok svůj, a vlož na něj nepravost domu Izraelského. Podlé počtu dnů, v němž ležeti budeš na něm, poneseš nepravost jejich. ⁵ A já dávám tobě léta nepravosti jejich v počtu dnů, tři sta a devadesáte dnů, v nichž poneseš nepravost domu Izraelského. ⁶ Když je pak vyplníš, budeš ležeti na pravém boku podruhé, a poneseš nepravost domu Judova čtyřiceti dnů. Den za rok, den za rok dávám tobě. ⁷ K obležení, pravím, Jeruzaléma zatvrď tvář svou, ohrna ruku svou, a prorokuje proti němu. ⁸ A aj, dávám na tě provazy, abys se neobracel z boku jednoho na druhý, dokudž nevyplníš dnů obležení svého. ⁹ Protož ty vezmi sobě pšenice a ječmene, též bobu, šočovice, i prosa, a špaldy, a dej to do jedné nádoby, abys sobě nastrojil z toho pokrmu podlé počtu dnů, v nichž ležeti budeš na boku svém. Za tři sta a devadesáte dnů jísti jej budeš. ¹⁰ Pokrmu pak tvého, kterýž jísti budeš, váha bude dvadeceti lotů na den. Od času až do času jísti jej budeš. ¹¹ Vodu také na míru píti budeš, šestý díl hin; od času do času píti budeš. ¹² Podpopelný pak chléb ječný, kterýž jísti budeš, ten lejny nečistoty lidské pec před očima jejich. ¹³ I řekl Hospodin: Tak budou jísti synové Izraelští chléb svůj nečistý pro pohany, kteréž tam shromáždím. ¹⁴ Tedy řekl jsem: Ach, Panovniče Hospodine, aj, duše má není poškrvněna mrchami, a udávaného nejedl jsem od dětinství svého až podnes, aniž vešlo v ústa má maso ohavné. ¹⁵ Kterýž řekl mi: Aj, dávámť kravnice místo lejn lidských, abys sobě jimi napekl chleba. ¹⁶ Za tím řekl mi: Synu člověčí, aj, já

3:17–21 Bezbožný ... spravedlivý. Výrazy, kterými jsou označeni lidé, podle toho, jak se Bohu líbí, na první pohled vypadají, jako popisující minulost — co dosud dělali. Při pozornějším rozboru se však ukazuje, určující je budoucnost; že bezbožný je ten, kdo se nedá napomenout, ale zatvrzele upřednostňuje svůj hřích (19, srv. 2Pt 2:22), kdežto spravedlivý také hřeší (21), ale dá si říct. Spravedlivý, který na hříšné

cestě setrvá (protože ho nikdo nenapomenul), přestane být spravedlivý (20). Viz článek [Minulost není určující](#) u Jr 18 na str. 438. Máme zodpovědnost varovat před zkázou ty, které vidíme hřešit; musíme přitom postupovat podle Kristových pokynů v Mt 18:15–17. Náš cíl není pomstychtivá touha po potrestání hříšníků, nýbrž snaha před trestem je zachránit; i za tu cenu, že ztratíme přátelství s nimi.

zlámi hůl chleba v Jeruzalémě, tak že jísti budou chléb na váhu, a to s zámutkem, a vodu na míru pítí, a to s předěšením, ¹⁷ Aby nedostatek majíce v chlebě a v vodě, děsili se jeden každý z nich, a svadli pro nepravost svou.

5 Potom ty synu člověčí, vezmi sobě nůž ostrý, totiž břitvu holičů, vezmi jej sobě, a ohol ním hlavu i bradu svou. Potom vezma sobě váhu, rozděl to. ² Třetinu ohněm spal u prostřed města, když se vyplní dnové obležení; zatím vezma druhou třetinu, posekej mečem okolo něho; ostatní pak třetinu rozptyl u vítr. Nebo mečem dobytým budu je stihati. ³ A však odejmi odtud něco málo, a zavaž do křídel svých. ⁴ A i z těch ještě vezma, uvrz je do prostřed ohně, a spal je ohněm, odkudž vyjde oheň na všecken dům Izraelský. ⁵ Takto praví Panovník Hospodin: Tento Jeruzalém, kterýž jsem postavil u prostřed pohanů, a vůkol otočil krajinami, ⁶ Změnil soudy mé v bezbožnost více než pohané, a ustanovení má více než jiné země, kteréž jsou vůkol něho; nebo soudy mými pohrdli, a v ustanoveních mých nechodili. ⁷ Protož takto praví Panovník Hospodin: Proto že mnohem více než pohané, kteříž jsou vůkol vás, v ustanoveních mých nechodili jste, a soudů mých nečinili jste, nýbrž ani tak jako pohané, kteříž jsou vůkol vás, soudů nekonali jste: ⁸ Protož takto praví Panovník Hospodin: Aj, já na tebe, aj já, a vykonám u prostřed tebe soudy před očima pohanů. ⁹ Nebo učiním při tobě to, čehož jsem prv neučinil, a čehož podobně neučiním více pro všecky ohavnosti tvé, ¹⁰ Tak že otcové jísti budou syny u prostřed tebe, a synové jísti budou otce své, a vykonám proti tobě soudy, a rozptýlím všecky ostatky tvé na všecky strany. ¹¹ Protož živť jsem já, praví Panovník Hospodin, že poněvadž jsi ty svatyně mé poškrvil všelikými mrzkostmi svými, a všelikými ohavnostmi svými, i já také zlehčím tebe, a neodpustí oko mé, a nikoli se neslituji. ¹² Třetina tebe morem zemře a hladem zhyne u prostřed tebe, a třetina druhá mečem padne vůkol tebe, ostatní pak třetinu na všecky stany rozptýlím, a mečem dobytým stihati je budu. ¹³ A tak do konce vylit bude hněv můj, a dotru prchlivostí svou na ně, i potěším se. I zvědíť, že já Hospodin mluvil jsem v horlivosti své, když vykonám prchlivost svou na nich, ¹⁴ A obrátím tě v poušť, a dám tě v útržku mezi národy, kteříž jsou vůkol tebe, před očima každého tudy jdoucího. ¹⁵ A tak budeš k útržce, posměchu, k hroznému příkladu a k užasnutí národům, kteříž jsou vůkol tebe, tehdáž když vykonám proti tobě soudy v hněvě a v prchlivosti a v zehrání zůřivém. Já Hospodin mluvil jsem. ¹⁶ Tehdáž když vystřelím jízlivé střely hladu k záhubě vaší, kteréž vystřelím, abych vás vyhubil, a hlad shromáždě proti vám, zlámi vám hůl chleba. ¹⁷ Pošli zajisté na vás hlad a zvěř lítou, kteráž tě na sirobu přivede; i mor a krev přijde na tebe, když uvedu na tě meč. Já Hospodin mluvil jsem.

6 I stalo se ke mně slovo Hospodinovo, řkoucí: ² Synu člověčí, obrať tvář svou proti horám Izraelským, a prorokuj proti nim, ³ A rci: Hory Izraelské, slyšte slovo Panovníka Hospodína: Takto praví Panovník Hospodin horám a pahrbkům, prudkým potokům a údolím: Aj, já, já uvedu na vás meč, a zkazím výsosti vaše. ⁴ A tak zpusťnou oltářové vaši, a ztroskotáni budou sluneční obrazové vaši, a rozmecí zbité vaše před ukydanými bohy vašimi. ⁵ Povrhu také mrtvá těla synů Izraelských před ukydanými bohy jejich, a rozptýlím kosti vaše okolo oltářů vašich. ⁶ Kdekoli bydliti budete, města zpusťněna budou, a výsosti zpusťnou. Pročež poplénění budou a zpusťnou i oltářové vaši, potroskotáni budou a přestanou ukydaní bohové vaši, a sluneční obrazové vaši zpodtínáni, a tak vyhlazena budou díla vaše. ⁷ I padnou zbití u prostřed vás, a zvíte, že já jsem Hospodin. ⁸ A pozůstavím některé z vás, kteříž by ušli meče, mezi pohany, když rozptýleni budete do zemí. ⁹ I budou se rozpomínati na mne, kteříž z vás zachováni budou mezi národy, mezi něž budou zajati, že jsem kormoucen byl srdcem jejich smilným, kteréž odstoupilo ode mne, a očima jejich, kteréž smilnice, chodily za ukydanými bohy svými, a tak sami se býti hodné ošklivosti seznají pro nešlechtnosti, kteréž páchali ve všech ohavnostech svých. ¹⁰ A zvědí, že já jsem Hospodin, a že jsem ne nadarmo mluvil, že na ně uvedu zlé toto. ¹¹ Takto praví Panovník Hospodin: Tleskni rukou svou, a dupni nohou svou, a rci: Nastojte na dům Izraelský, že pro všecky ohavnosti nejhorší mečem, hladem a morem padnouti mají. ¹² Ten, kdož daleko bude, morem umře, a kdo blízko, mečem padne, ostatní pak a obležený hladem umře, a tak docela vyleji prchlivost svou na ně. ¹³ A zvíte, že já jsem Hospodin, když budou zbití jejich u prostřed ukydaných bohů jejich vůkol oltářů jejich, na všelikém pahrbku vysokém, na všech vrších hor, a pod všelikým dřevem zeleným, i pod všelikým dubem hustým, na kterémkoli místě obětovali vůni libou všelikým ukydaným bohům svým. ¹⁴ Nebo vztáhnu ruku svou na ně, a učiním zemi tuto zpusťlou, zpusťlejší než poušť Diblat, po všech obydlích jejich. I zvědí, že já jsem Hospodin.

7 Potom stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Slyš, synu člověčí: Takto praví Panovník Hospodin o zemi Izraelské: Ach, skončení, přišlo skončení její na čtyři strany země. ³ Jižť skončení nastalo tobě; nebo vypustím hněv svůj na tě, a budu tě souditi podlé cest tvých, a uvrhu na tě všecky ohavnosti tvé.

⁴ Neodpustí zajisté oko mé tobě, aniž se slituji, ale cesty tvé na tebe uvrhu, a ohavnosti tvé u prostřed tebe budou. I zvíte, že já jsem Hospodin. ⁵ Takto praví Panovník Hospodin: Bída jedna, aj hle, přichází bída. ⁶ Skončení přichází, přichází skončení, procítil na tě, aj, přicházíť. ⁷ Přicházíť to jitro na tebe, obyvateli země, přicházíť ten čas, přibližuje se ten den hrmotu, a ne hlas rozléhající se po horách. ⁸ Již tudíž vylijí prchlivost svou na tě, a docela vypustím hněv svůj na tebe, a budu tě souditi podlé cest tvých, a uvrhu na tě všechny ohavnosti tvé. ⁹ Neodpustí zajisté oko mé, aniž se slituji, ale podlé cest tvých zaplatím tobě, a budou ohavnosti tvé u prostřed tebe. A tak zvíte, že já jsem Hospodin, ten, kterýž biji. ¹⁰ Aj, teď jest ten den, aj, přicházej, přišlo to jitro, zkvětí prut, vypučila se z něho pycha, ¹¹ Ukřutnost vzrostla v prut bezbožnosti. Nezůstaně z nich nic, ani z množství jejich, ani z hluku jejich, aniž bude naříkáno nad nimi. ¹² Přicházíť ten čas, blízko jest ten den. Kdo koupí, nebude se veseliti, a kdo prodá, nic toho nebude litovati; nebo prchlivost přijde na všechno množství její. ¹³ Ten zajisté, kdož prodal, k věci prodané nepůjde nazpět, by pak ještě byl mezi živými život jejich, poněvadž vidění na všechno množství její nenavráti se, a žádný v nepravosti života svého nezemocní se. ¹⁴ Troubiti budou v troubu, a připraví všechno, ale nebude žádného, kdo by šel k boji; nebo prchlivost má oboří se na všechno množství její. ¹⁵ Meč bude vně, mor pak a hlad doma; kdo bude na poli, mečem zabit bude, toho pak, kdož bude v městě, hlad a mor zahubí. ¹⁶ Kteříž pak z nich utekou, ti na horách, jako holubice v údolí, všickni lkáti budou, jeden každý pro nepravost svou. ¹⁷ Všelike ruce klesnou, a všeliká kolena rozplynou se jako voda. ¹⁸ I přepáší se žíněmi, a hrůza je přikryje, a na všeliké tváři bude stud, a na všech hlavách jejich lysina. ¹⁹ Stříbro své po ulicích rozházejí, a zlato jejich bude jako nečistota; stříbro jejich a zlato jejich nebude jich moci vysvoboditi v den prchlivosti Hospodinovy. Nenasytí se, a střev svých nenaplní, proto že nepravost jejich jest jim k urážce, ²⁰ A že v slávě okrasy své, v té, kterouž k důstojnosti postavil Bůh, obrazu ohavností svých a mrzkostí svých nadělali. Protož obrátil jsem jim ji v nečistotu. ²¹ Nebo vydám ji v ruku cizozemců k rozchvátání, a bezbožným na zemi za loupež, kteříž poškrvni jí. ²² Odvrátím též tvář svou od nich, i poškrvni svatyně mé, a vejdou do ní, bořice a poškrvňující jí. ²³ Udělej řetěz, nebo země plná jest soudů ukrutných, a město plné jest nátisku. ²⁴ Protož přivedu nejhorší z pohanů, aby dědičně vládli domy jejich; i učiním přitřž pýše silných, a poškrvňeny budou, kteříž jich posvěcují. ²⁵ Zkažení přišlo, protož hledati budou pokoje, ale žádného nebude. ²⁶ Bída za bídou přijde, a novina bude za novinou, i budou hledati vidění od proroka, ale zákon zahyne od kněze, a rada od starců. ²⁷ Král ustavičně kvíliti bude, a kníže obleče se v smutek, a ruce lidu v zemi předěšeny budou. Podlé cesty jejich učiním jim, a podlé soudů jejich souditi je budu. I zvědí, že já jsem Hospodin.

8 I stalo se léta šestého, v pátý den šestého měsíce, že jsem seděl v domě svém, a starší Judští seděli přede mnou. I připadla na mne tu ruka Panovníka Hospodina. ² A viděl jsem, a aj, podobenství na pohledění jako oheň. Od bedr jeho dolů oheň, od bedr pak jeho vzhůru na pohledění jako blesk, na pohledění jako nějaká velmi prudká světlost. ³ Tedy vztáh podobenství ruky, vzal mne za kštici hlavy mé, a vyzdvihl mne Duch mezi nebe a mezi zemi, a uvedl mne do Jeruzaléma u viděních Božích, k vratům brány vnitřní, kteráž patří na půlnoci, kdež byla stolice modly k horlivosti a k zůřivosti popouzející. ⁴ A aj, sláva Boha Izraelského byla tam na pohledění jako ta, kterouž jsem viděl v údolí. ⁵ I řekl mi: Synu člověčí, pozdvihni nyní oči svých k cestě na půlnoci. Tedy pozdvihl jsem oči svých k cestě na půlnoci, a aj, na půlnoci u brány oltářové ta modla horlení, právě kudyž se vchází. ⁶ V tom řekl mi: Synu člověčí, vidíš-liž ty, co tito činí, ohavnosti tak veliké, kteréž činí dům Izraelský tuto, tak že se vzdáliti musím od svatyně své? Ale obrátě se, uzíš ještě větší ohavnosti. ⁷ I přivedl mne ke dveřům síně, kdež jsem uzřel, a aj, díra jedna byla v stěně. ⁸ A řekl mi: Synu člověčí, kopej medle tu stěnu. I kopal jsem stěnu, a aj, dvěře jedny. ⁹ Tedy řekl mi: Vejdí, a viz ohavnosti tyto nejhorší, kteréž oni činí zde. ¹⁰ Protož všed, uzřel jsem, a aj, všeliké podobenství zeměplazů a hovad ohyzdných, i všech ukydáných bohů domu Izraelského vyryto bylo na stěně vůkol a vůkol. ¹¹ A sedmdesáte mužů z starších domu Izraelského, s Jazaniášem synem Safanovým, stojícím u prostřed nich, stáli před nimi, maje každý kadidlnici svou v ruce své, tak že hustý oblak kadění vzhůru vstupoval. ¹² I řekl mi: Viděl-lis, synu člověčí, co starší domu Izraelského činí ve tmě, jeden každý v pokojích svých malovaných? Nebo říkají: Nikoli na nás nepatří Hospodin, opustil Hospodin zemi. ¹³ Dále mi řekl: Obrátě se, uzíš ještě větší ohavnosti, kteréž oni činí. ¹⁴ I přivedl mne k vratům brány domu Hospodinova, kteráž jest na půlnoci, a aj, ženy seděly tam, plačice Tammuze. ¹⁵ I řekl mi: Viděl-lis, synu člověčí? Obrátě se, uzíš ještě větší ohavnosti nad tyto. ¹⁶ Tedy uvedl mne do síně domu Hospodinova vnitřní, a aj, u vrat chrámu Hospodinova, mezi síncí a oltářem bylo okolo pětmecitma mužů, jejichž záda byla k chrámu Hospodinovu, tváři pak jejich k východu, kteříž klaněli se proti východu slunce. ¹⁷ I řekl mi: Viděl-lis, synu člověčí? Zdali lehká věc jest domu Judovu, aby činili ohavnosti tyto, kteréž činí zde? Nebo naplnivše zemi nátiskem, obrátili se, aby mne popouzeli, a aj, přičinějí ratolest vinnou k nosům svým. ¹⁸ Protož i já také učiním podlé prchlivosti; neslitujeť se oko mé, aniž se smiluji. I budou volati v uši mé hlasem velikým, a nevyšlyším jich.

9 Potom zavolal hlasem velikým, tak že jsem slyšel, řka: Přistupte hejtmané k tomuto městu, a jeden každý s zbrojí svou hubící v ruce své. ² A aj, šest mužů přišlo cestou k bráně hořejší, kteráž patří na půlnoci, maje každý zbroj svou rozrážející v ruce své. Muž pak jeden byl u prostřed nich, oděný rouchem lněným, a kalamář písarský při bedrách jeho; a přišedše, stáli u oltáře měděného. ³ Sláva pak Boha Izraelského sstoupila byla s cherubína, na kterémž byla, k prahu domu, a zvolala na muže toho oděného rouchem lněným, při jehož bedrách byl kalamář písarský. ⁴ I řekl jemu Hospodin: Přejdi prostředkem města, prostředkem Jeruzaléma, a znamenaj znamením na čelích muže ty, kteříž vzdychají a nařkají nade všemi ohavnostmi dějícími se u prostřed něho. ⁵ Oněmno pak řekl tak, že jsem slyšel: Projděte skrze město za ním, a bíte; neodpouštějž oko vaše, aniž se slitovávejte. ⁶ Starce, mládence i pannu, maličké i ženy mordujte do vyhubení, ale ke všelikému muži, na němž by bylo znamení, nepřistupujte, a od svatyně mé počnete. Takž začali od mužů těch starších, kteříž byli před chrámem. ⁷ (Nebo jim byl řekl: Poškvřňte domu, a naplňte síně zbitými. Jdětež.) A vyšedše, bili v městě. ⁸ I stalo se, když je bili, a já pozůstal, že jsem padl na tvář svou, a zvolal jsem, řka: Ach, Panovníče Hospodine, zdaliž zahubíš všecken ostatek Izraelský, vylévaje prchlivost svou na Jeruzalém? ⁹ I řekl mi: Nepravost domu Izraelského a Judského veliká jest velmi velice, a naplněna jest země mordy, a město plné jest převrácenců. Nebo říkali: Opustil Hospodin zemi tuto, a Hospodin nikoli nevidí nás. ¹⁰ Protož já také cestu jejich na hlavu jejich obrátím; neodpustí oko mé, aniž se slituji. ¹¹ A aj, muž oděný rouchem lněným, při jehož bedrách byl kalamář, oznámil to, řka: Učinil jsem, jakž jsi mi rozkázal.

10 I viděl jsem, a aj, na obloze, kteráž byla nad hlavou cherubínů, jako kámen zafirový na pohledění, jako podobenství trůnu se ukázalo nad nimi. ² Tedy promluviv k muži tomu oděnému rouchem lněným, řekl: Vejdí do prostřed kol pod cherubíny, a naplň hrsti své uhlím řeřavým z prostředku cherubínů, a roztrus po městě. Kterýžto všel před očima máma. ³ (Cherubínové pak stáli po pravé straně domu, když vcházel muž ten, a oblak hustý naplnil síň vnitřní. ⁴ Nebo když se byla zdvihla sláva Hospodinova s cherubínů k prahu domu, tedy naplněn byl dům tím hustým oblakem, a síň naplněna byla bleskem slávy Hospodinovy. ⁵ Zvuk také křídel cherubínů slyšán byl až k té síni zevnitřní jako hlas Boha silného, všemohoucího, když mluví.) ⁶ I stalo se, když přikázal muži tomu oděnému rouchem lněným, řka: Vezmi ohně z prostředku kol, z prostředku cherubínů, že všel a postavil se podlé kol. ⁷ Tedy vztáhl cherubín jeden ruku svou z prostředku cherubínů k ohni tomu, kterýž byl u prostřed cherubínů, a vzav, dal do hrsti toho oděného rouchem lněným. Kterýžto vzal a vyšel. ⁸ Nebo ukazovalo se na cherubíních podobenství ruky lidské pod křídly jejich. ⁹ I viděl jsem, a aj, čtyři kola podlé cherubínů, jedno kolo podlé jednoho každého cherubína, podobenství pak kol jako barva kamene tarsis. ¹⁰ A na pohledění měla podobnost jednotejnou ta kola, jako by bylo kolo u prostřed kola. ¹¹ Když chodili, na čtyři strany jejich chodili. Neuchylovali se, když šli, ale k tomu místu, kamž se obracel vůdce, za ním šli. Neuchylovali se, když šli. ¹² Všecko také tělo jejich i hřbetové jejich, i ruce jejich, i křídla jejich, též i kola plná byla očí vůkol jich samých čtyř i kol jejich. ¹³ Kola pak ta nazval okršlkem, jakž slyšely uší mé. ¹⁴ Čtyři tváři mělo každé. Tvář první tvář cherubínová, tvář pak druhá tvář člověčí, a třetí tvář lvová, čtvrtá pak tvář orličí. ¹⁵ I zdvihli se cherubínové. To jsou ta zvířata, kteráž jsem viděl u řeky Chebar. ¹⁶ Když pak šli cherubínové, šla i kola podlé nich, a když vznášeli cherubínové křídla svá, aby se pozdvihli od země, neuchylovala se také kola od nich. ¹⁷ Když stáli oni, stála, a když se vyzdvihovali, vyzdvihovala se s nimi; nebo duch zvířat byl v nich. ¹⁸ I odešla sláva Hospodinova od prahu domu, a stála nad cherubíny, ¹⁹ Hned jakž pozdvihli cherubínové křídla svých a vznesli se od země, před očima máma odcházejíce, a kola naproti ním, a stála u vrat brány domu Hospodinova východní, a sláva Boha Izraelského svrchu nad nimi. ²⁰ To jsou ta zvířata, kteráž jsem viděl pod Bohem Izraelským u řeky Chebar, a poznal jsem, že cherubínové byli. ²¹ Po čtyřech tvářích měl jeden každý, a po čtyřech křídlech jeden každý; podobenství také rukou lidských pod křídly jejich. ²² Podobenství pak tváří jejich bylo jako tváří, kteréž jsem byl viděl u řeky Chebar, obličej jejich i oni sami. Jeden každý přímo k své straně chodil.

11 I vznesl mne Duch, a přivedl mne k bráně východní domu Hospodinova, kteráž patří na východ, a aj, ve vratech brány té pětmečítma mužů, mezi kterýmiž jsem viděl Jazaniáše syna Azurova, a Pelatiáše syna Banaiášova, knížata lidu. ² Tedy řekl mi: Synu člověčí, to jsou ti muži, kteříž smýšlejí nepravost, a skládají radu zlou v městě tomto, ³ Říkajíce: Nestavějme domů blízko, sic město bude hrnec a my maso. ⁴ Protož prorokuj proti nim, prorokuj, synu člověčí. ⁵ I sstoupil na mne Duch Hospodinův, a řekl mi: Rci: Takto dí Hospodin: Tak říkáte, dome Izraelský. Nebo což vám koli vstupuje na mysl, o tom já vím. ⁶ Veliké množství zmordovali jste v městě tomto, a naplnili jste ulice jeho zbitými. ⁷ Protož takto praví Panovník Hospodin: Ti, kteříž jsou zbiti od vás, kteréž jste skladli u prostřed něho, oniž jsou maso, město pak hrnec, ale vás vyvedu z prostředku jeho.

⁸ Báli jste se meče, ale meč uvedu na vás, praví Panovník Hospodin. ⁹ A vyvedu vás z prostředku jeho, a dám vás v ruku cizích, a vykonám nad vámi soudy. ¹⁰ Mečem padnete, na pomezí Izraelském souditi vás budu, a zvíte, že já jsem Hospodin. ¹¹ Město nebude vám hrnec, aniž vy budete u prostřed něho maso, na pomezí Izraelském souditi vás budu. ¹² I zvíte, že já jsem Hospodin, poněvadž jste v ustanoveních mých nechodili, a soudů mých nečinili, a podlé soudů těch národů, kteříž jsou vůkol vás, činili jste. ¹³ Stalo se pak, když jsem prorokoval, že Pelatiáš syn Banaiášův umřel. Pročež padl jsem na tvář svou, a zvolal jsem hlasem velikým, řka: Ach, Panovniče Hospodine, skonání, činiš ostatkům Izraelským. ¹⁴ Tedy stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹⁵ Synu člověčí, bratří tvoji, bratří tvoji, příbuzní tvoji, a všecken dům Izraelský, všecken dům, kterýmž říkali obyvatelé Jeruzalémští: Daleko zajdete od Hospodina, nám jest dána země tato v dědictví. ¹⁶ Protož rci: Takto praví Panovník Hospodin: Ačkoli daleko zahnal jsem je mezi národy, a ačkoli rozptýlil jsem je do zemí, však budu jim svatyní i za ten malý čas v zemích těch, do kterýchž přijdou. ¹⁷ Protož rci: Takto praví Panovník Hospodin: Shromáždím vás z národů a zberu vás z zemí, do kterýchž rozptýleni jste, a dám vám zemi Izraelskou. ¹⁸ I vejdou tam, a vyvrhou všecky mrzkosti její, i všecky ohavnosti její z ní. ¹⁹ Nebo dám jim srdce jedno, a Ducha nového dám do vnitřností vašich, a odejmu srdce kamenné z těla jejich, a dám jim srdce masité, ²⁰ Aby v ustanoveních mých chodili, a soudů mých ostříhali, a činili je. I budou lidem mým, a já budu jejich Bohem. ²¹ Kterýchž pak srdce chodilo by po žádostech mrzkostí svých a ohavností svých, těch cestu na hlavu jejich obrátím, praví Panovník Hospodin. ²² Tedy vznesli cherubínové křídla svá i kola s nimi, sláva pak Boha Izraelského nad nimi svrchu. ²³ I odešla sláva Hospodinova z prostředku města, a stála na hoře, kteráž jest na východ městu. ²⁴ Duch pak vznesl mne, a zase mne přivedl do země Kaldejské k zajatým, u vidění skrze Ducha Božího. I odešlo ode mne vidění, kteréž jsem viděl. ²⁵ A mluvil jsem k zajatým všecky ty věci Hospodinovy, kteréž mi ukázal.

12 I stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, u prostřed domu zpuřného ty bydlíš, kteříž mají oči, aby viděli, však nevidí; uši mají, aby slyšeli, však neslyší, proto že dům zpuřný jsou. ³ Protož ty, synu člověčí, připrav sobě to, s čím bys se stěhoval, a stěhuj se ve dne před očima jejich. Přestěhuješ se pak z místa svého na místo jiné před očima jejich, zda by aspoň viděli; nebo dům zpuřný jsou. ⁴ Vynesa pak své věci, jakožto ty, s nimiž se stěhovati máš ve dne před očima jejich, vyjdi u večer před očima jejich, jako ti, kteříž se stěhují. ⁵ Před očima jejich prokopej sobě zed, a vynes skrze ni. ⁶ Před očima jejich na rameni nes, po tmě vynes, tvář svou přikrej, a nehleď na zemi; nebo za zázrak dal jsem tě domu Izraelskému. ⁷ I učinil jsem tak, jakž rozkázáno bylo. Věci své vynesl jsem, jakožto ty, s nimiž bych se stěhoval ve dne, u večer pak prokopal jsem sobě zed rukou; po tmě jsem je vynesl, na rameni nesa před očima jejich. ⁸ Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně ráno, řkoucí: ⁹ Synu člověčí, zdaližť řekli dům Izraelský, dům ten zpuřný: Co ty děláš? ¹⁰ Rciž jim: Takto praví Panovník Hospodin: Na kníže v Jeruzalémě vztahuje se břímě toto a na všecken dům Izraelský, kteříž jsou u prostřed něho. ¹¹ Rciž jim: Já jsem zázrakem vašim. Jakož jsem činil, tak se stane jim, postěhují se a v zajetí půjdou. ¹² A kníže, kteréž jest u prostřed nich, na rameni ponese po tmě a vyjde. Zed prokopají, aby jej vyvedli skrze ni; tvář svou zakryje, tak že nebude viděti okem svým země. ¹³ Nebo roztáhnu síť svou na něj, a polapen bude do vrše mé, a zavedu jej do Babylona, země Kaldejské, kteréž neužří, a tam umře. ¹⁴ Všecky také, kteříž jsou vůkol něho na pomoc jemu, i všecky houfy jeho rozptýlím na všecky strany, a mečem dobytým budu je stihati. ¹⁵ I zvědí, že já jsem Hospodin, když je rozptýlím mezi národy, a rozženu je po krajinách. ¹⁶ Pozůstavím pak z nich muže nemnohé po meči, po hladu a po moru, aby vypravovali všecky ohavnosti své mezi národy, kamž se dostanou, i zvědí, že já jsem Hospodin. ¹⁷ Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹⁸ Synu člověčí, chléb svůj s strachem jez, a vodu svou s třesením a s zámutkem pí, ¹⁹ A rci lidu země této: Takto praví Panovník Hospodin o obyvatelích Jeruzalémských, o zemi Izraelské: Chléb svůj s zámutkem jísti budou, a vodu svou s předěšením píti, aby obloupena byla země jeho z hojnosti své, pro nátisk všech přebývajících v ní. ²⁰ Města také, v nichž bydlejí, zpustnou, a země pustá bude, a tak zvíte, že já jsem Hospodin. ²¹ Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ²² Synu člověčí, jaké to máte přísloví o zemi Izraelské, říkajíce: Prodlí se dnové, aneb zahyne všeliké vidění? ²³ Protož rci jim: Takto praví Panovník Hospodin: Učiním, aby přestalo přísloví toto, aniž užívati budou přísloví toho více v Izraeli. Rci jim: Nýbrž přiblížili se dnové ti a splnění všelikého vidění. ²⁴ Nebo nebude více žádného vidění marného, a hádání pochlebníka u prostřed domu Izraelského, ²⁵ Proto že já Hospodin mluviti budu, a kterékoli slovo promluvím, stane se. Neprodlít se dlouho, ale za dnů vašich, dome zpuřný, mluviti budu slovo, a naplním je, praví Panovník Hospodin. ²⁶ I stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ²⁷ Synu člověčí, aj, dům Izraelský říkají: Vidění to, kteréž vidí tento, ke dnům mnohým patří, a na dlouhé časy tento prorokuje. ²⁸ Protož rci jim: Takto praví Panovník Hospodin: Neprodlít se dlouho všeliké slovo mé, ale slovo, kteréž mluviti budu, stane se, praví Panovník Hospodin.

13 I stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ²Synu člověčí, prorokuj proti prorokům Izraelským, kteříž prorokují, a rci prorokujícím z srdce svého: Slyšte slovo Hospodinovo: ³Takto praví Panovník Hospodin: Běda prorokům bláznivým, kteříž následují ducha svého, ješto však nic neviděli. ⁴Podobni jsou liškám na pustinách proroci tvoji, Izraeli. ⁵Nevstupujete k mezerám, aniž děláte hradby okolo domu Izraelského, aby ostátí mohl v boji v den Hospodinův. ⁶Vídají marnost a hádání lživé. Říkají: Praví Hospodin, ješto jich neposlal Hospodin, a troštují lidi, aby jen utvrdili slovo své. ⁷Zdaliž vidění marného nevidáte, a hádání lživého nevypravujete? A říkáte: Praví Hospodin, ješto jsem já nemluvil. ⁸Pročž takto praví Panovník Hospodin: Proto že mluvíte marnost, a vidáte lež, protož aj, já jsem proti vám, praví Panovník Hospodin. ⁹Nebo bude ruka má proti prorokům, kteříž vídají marnost a hádají lež. V losu lidu mého nebudou, a v popisu domu Izraelského nebudou zapsáni, aniž do země Izraelské vejdou. I zvíte, že já jsem Panovník Hospodin, ¹⁰Proto, proto že v blud uvedli lid můj, říkájce: Pokoj, ješto nebylo žádného pokoje. Jeden zajisté ustavěl stěnu hliněnou, a jiní obmítali ji vápnem ničemným. ¹¹Rciž těm, kteříž obmítají vápnem ničemným: I však to padne. Přijde příval rozvodnilý, a vy, kamenové krupobití velikého, spadnete, a vítr bouřlivý roztrhne ji. ¹²A aj, když padne ta stěna, zdaliž vám nebude řečeno: Kdež jest to obmítání, jímž jste obmítali? ¹³Protož takto praví Panovník Hospodin: Roztrhnu ji, pravím, větrem bouřlivým v prchlivosti své, a příval rozvodnilý v hněvě mém přijde, a kamení krupobití velikého v prchlivosti mé k vyhlazení jí. ¹⁴Nebo rozbořím stěnu tu, kterouž jste obmetali vápnem ničemným, a porazím ji na zem, tak že odkryt bude grunt její. I padne, a zkažení budete u prostřed ní, a zvíte, že já jsem Hospodin. ¹⁵A tak vykonaje prchlivost svou na té stěně, a na těch, kteříž ji obmítají vápnem ničemným, díím vám: Není více té stěny, není ani těch, kteříž ji obmítali, ¹⁶Totíž proroků Izraelských, kteříž prorokují Jeruzalému, a ohlašují jemu vidění pokoje, ješto není žádného pokoje, praví Panovník Hospodin. ¹⁷Ty pak, synu člověčí, obrať tvář svou k dcerám lidu svého, kteréž prorokují z srdce svého, a prorokuj i proti nim. ¹⁸A rci: Takto praví Panovník Hospodin: Běda těm, kteréž šíjí polštářiky pod všeliké lokty rukou lidu mého, a dělají kukly na hlavu všeliké postavy, aby lovily duše. Zdaliž loviti máte duše lidu mého, abyste se živiti mohly? ¹⁹Nebo zlehčujete mne u lidu mého pro hrst ječmene a pro kus chleba, umrtvující duše, kteréž neumrou, a obživující duše, kteréž živý nebudou, lhouce lidu mému, kteříž poslouchají lži. ²⁰Protož takto praví Panovník Hospodin: Aj, já dám se v polštářiky vaše, jimiž vy lovíte tam duše, abyste je oklamaly. Nebo strhnu je s ramenou vašich, a propustím duše, duše, kteréž vy lovíte, abyste je oklamaly. ²¹I strhnu kukly vaše, a vytrhnu lid svůj z ruky vaší, tak abyste jich nemohly více loviti, i zvíte, že já jsem Hospodin; ²²Proto že kormoutíte srdce spravedlivého lžmi, ješto jsem já ho nekormoutil, a posilujete rukou bezbožného, aby se neodvrátil od zlé cesty své, obživující jej. ²³Protož nebudete vídati marností, a s hádáním nebudete se obíratí více; nebo vytrhnu lid svůj z ruky vaší, i zvíte, že já jsem Hospodin.

14 Potom přišedše ke mně muži z starších Izraelských, seděli přede mnou. ²I stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ³Synu člověčí, muži tito složili ukydané bohy své v srdci svém, a nepravost, kteráž jim k urážce jest, položili před tváří své. Zdaliž se upřímně radí se mnou? ⁴Protož mluv jim a rci jim: Takto praví Panovník Hospodin: Kdo by koli z domu Izraelského složil ukydané bohy své v srdci svém, a nepravost, kteráž mu k urážce jest, položil před tvář svou, a přišel by k proroku: já Hospodin odpovídati budu tomu, kterýž přišel, o množství ukydaných bohů jeho, ⁵Abych polapil dům Izraelský v srdci jejich, že se odvrátili ode mne k ukydaným bohům svým všickni napořád. ⁶Protož rci domu Izraelskému: Takto praví Panovník Hospodin: Obratě se a odvratě od ukydaných bohů vašich, a ode všech ohavností vašich odvratě tvář svou. ⁷Nebo kdož by koli z domu Izraelského i z pohostinných, kteříž jsou pohostinu v Izraeli, odvrátil se od následování mne, a složil by ukydané bohy své v srdci svém, a nepravost, kteráž mu k urážce jest, položil by před tvář svou a přišel by k proroku, aby se mne tázal skrze něho: já Hospodin odpovím jemu o sobě, ⁸A obrátím tvář svou hněvivou proti muži tomu, a dám jej za znamení a za přísloví, a vytnu jej z prostřed lidu svého, i zvíte, že já jsem Hospodin. ⁹Prorok pak, dal-li by se přívábíti, aby mluvil slovo, já Hospodin přívábil jsem proroka toho. Než vztáhnout ruku svou na něj, a vyhladím jej z prostřed lidu svého Izraelského. ¹⁰A tak ponesou nepravost svou. Jakáž pokuta na toho, kdož by se tázal, takováž pokuta na proroka bude, ¹¹Aby nebloudili více dům Izraelský ode mne, a nepoškrvňovali se více žádnými převrácenostmi svými, aby byli lidem mým, a já abych byl jejich Bohem, praví Panovník Hospodin. ¹²Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹³Synu člověčí, když by země zhřešila proti mně, dopouštějíc se přestoupení, tehdy vztáhl-li bych ruku svou na ni, a zlámal jí hůl chleba, a poslal bych na ni hlad, a vyhubil z ní lidi i hovada: ¹⁴By pak byli u prostřed ní tito tři muži, Noé, Daniel a Job, oni v spravedlnosti své vysvobodili by sami sebe, praví Panovník Hospodin. ¹⁵Pakli bych zvěř lítou uvedl na zemi, tak že by ji na sirobu přivedla, a byla by pustá, aniž by kdo přes ni jíti mohl pro zvěř: ¹⁶Živt jsem já, praví Panovník Hospodin, že byť tři muži tito u prostřed ní byli, nikoli by nevysvobodili synů ani dcer. Oni by sami vysvobození byli, země pak byla by pustá. ¹⁷Aneb meč uvedl-li bych na zemi tu, a řekl

bych meči: Projdi skrz zemi tu, abych vyhubil z ní lidi i hovada: ¹⁸ Živt jsem já, praví Panovník Hospodin, že byť pak tři muži tito byli u prostřed ní, nikoli by nevysvobodili synů ani dcer, ale oni sami by vysvobození byli. ¹⁹ Aneb mor poslal-li bych na zemi tu, a vylil prchlivost svou na ni k zhoubě, aby vyhlazeni byli z ní lidé i hovada: ²⁰ Živt jsem já, praví Panovník Hospodin, že byť pak Noé, Daniel a Job u prostřed ní byli, nikoli by ani syna ani dcery nevysvobodili. Oni v spravedlnosti své vysvobodili by sami sebe. ²¹ Nýbrž takto praví Panovník Hospodin: Bych pak čtyři pokuty své zlé, meč a hlad, zvěř lítou a mor poslal na Jeruzalém, abych vyhubil z něho lidi i hovada, ²² A aj, pozůstali-li by v něm, kteříž by toho ušli, a vyvedeni byli, synové neb dcery: aj, i oni musejí jíti k vám, a uzříte cestu jejich a skutky jejich, i potěšíte se nad tím zlým, kteréž uvedu na Jeruzalém, nade vším, což uvedu na něj. ²³ A tak potěší vás, když uzříte cestu jejich a skutky jejich. I zvíte, že jsem ne nadarmo učinil všechno to, což jsem učinil při něm, praví Panovník Hospodin.

15 Tedy stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, co jest dřevo révové proti všelijakému dřevu, aneb proti ratolestem dříví lesního? ³ Zdalíž vzato bude z něho dřevo k udělání něčeho? Zdalíž udělají z něho hřebík k zavěšování na něm všelijaké nádoby? ⁴ Aj, na oheň dává se k sežrání. Když oba konce jeho sežere oheň, a prostředek jeho obhoří, zdaž se k čemu hoditi může? ⁵ Aj, když byl celý, nic nemohlo býti z něho uděláno, ovšem když jej oheň sežral, a shořel, k ničemu se více hoditi nebude. ⁶ Protož takto praví Panovník Hospodin: Jakož jest dřevo révové mezi dřívím lesním, kteréž jsem oddal ohni k sežrání, tak jsem oddal obyvatele Jeruzalémské. ⁷ Nebo postavím tvář svou hněvivou proti nim. Z ohně jednoho vyjdou, a oheň druhý zříře je. I zvíte, že já jsem Hospodin, když obrátím tvář svou hněvivou proti nim. ⁸ A obrátím zemi tuto v poušť, proto že se přestoupení dopouštěli, praví Panovník Hospodin.

16 Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, oznam Jeruzalému ohavnosti jeho, ³ A rci: Takto praví Panovník Hospodin dceři Jeruzalémské: Obcování tvé a rod tvůj jest z země Kananejské, otec tvůj jest Amorejský, a matka tvá Hetejská. ⁴ Narození pak tvé: V den, v němž jsi se narodila, nebyl přirézán pupek tvůj, a vodou nebylas obmyta, abys ošetřena byla, aniž jsi byla solí posolena, ani plénkami obvinuta. ⁵ Neslitovalo se nad tebou oko, atby v jednom z těch věcí posloužilo, maje lítost nad tebou, ale bylas povržena na svrchku pole, proto že jsi ošklivá byla v den, v kterémž jsi narodila se. ⁶ A jda mimo tebe, a vida tě ku potlačení vydanou ve krvi tvé, řekl jsem tobě: Ve krvi své živa buď. Řekl jsem, pravím, tobě: Ve krvi své živa buď. ⁷ Rozmnožil jsem tě jako z rostliny polní, i rozmnožena jsi a zveličena, a přišlas k největší ozdobě. Prsy tvé oduly se, a vlasy tvé zrostly, ač jsi byla nahá a odkrytá. ⁸ Protož jda mimo tě, a vida tě, an aj, čas tvůj čas milování, vztáhl jsem křídlo své na tě, a přikryl jsem nahotu tvou, a přísahou zavázav se tobě, všel jsem v smlouvu s tebou, praví Panovník Hospodin, a tak jsi má učiněna. ⁹ I umyl jsem tě vodou, a splákl jsem krev tvou s tebe, a pomazal jsem tě olejem. ¹⁰ Nadto přioděl jsem tě rouchem krumpovaným, a obul jsem tě v drahé střevíce, a opásal jsem tě kmentem, a přioděl jsem tě rouchem hedbávným. ¹¹ Ozdobil jsem tě také ozdobou, a dal jsem náramky na ruce tvé, a točenici na hrdlo tvé. ¹² Dalť jsem ozdobu i na čelo tvé, a náušnice na uši tvé, a korunu krásnou na hlavu tvou. ¹³ A tak bylas ozdobena zlatem a stříbrem, a oděv tvůj byl kment a roucho hedbávné, a proměnných barev roucho. Běl a med a olej jídala jsi, a krásná jsi učiněna velmi velice, a šťastněť se vedlo v království, ¹⁴ Tak že se rozešla pověst o tobě mezi národy pro krásu tvou; nebo dokonalá byla, pro slávu mou, kterouž jsem byl vložil na tebe, praví Panovník Hospodin. ¹⁵ Ale úfals v krásu svou, a smilnilas příčinou pověstí své; nebo jsi páchala smilství s každým mimo tebe jdoucím. Každý snadně užil krásy tvé. ¹⁶ A vzavši z roucha svého, nadělalas sobě výsostí rozličných barev, a páchalas smilství při nich, jemuž podobné nikdy nepřijde, aniž kdy potom bude. ¹⁷ Nad to, vzavši přípravy ozdoby své z zlata mého a stříbra mého, kteréžť jsem byl dal, nadělalas sobě obrazů pohlaví mužského, a smilnilas s nimi. ¹⁸ Vzalas také roucha svá krumpovaná, a přiodílas je, olej můj i kadidlo mé kladlas před nimi. ¹⁹ Ano i chléb můj, kterýžť jsem byl dal, běl a olej i med, jímž jsem tě krmil, kladlas před nimi u vůni příjemnou, a bylo tak, praví Panovník Hospodin. ²⁰ Bralas i syny své a dcery své, kteréž jsi mně zplodila, a obětovalas jim k spálení. Cožť se ještě zdálo málo, taková smilství tvá, ²¹ Žes i syny mé zabíjela a dávalas je, aby je provodili jim? ²² K tomu ve všech ohavnostech svých a smilstvích svých nerozpomenulas se na dny mladosti své, když jsi byla nahá a odkrytá, ku potlačení vydaná ve krvi své. ²³ Ale stalo se přes všechnu tuto nešlechtnost tvou, (běda, běda tobě), praví Panovník Hospodin, ²⁴ Že jsi vystavěla sobě i vysoké místo, a vzdělalas sobě výsost v každé ulici. ²⁵ Při všelikém rozcestí udělalas výsost svou, a zohavilas krásu svou, roztahujíc nohy své každému tudy jdoucím, a příliš jsi smilnila. ²⁶ Nebo smilnila jsi s syny Egyptskými, sousedy svými velikého těla, a příliš jsi smilnila, abys

16:4 Narodila. Vylíčený poporodní rituál se týkal královských potomků. Novorozené bylo obmyto slanou vodou a zabaleno do tkaniny, pocházející s bývalého kněžského roucha, které se již nehodilo ke službě. (Z téhož materiálu se vyráběly i knoty pro chrámovou menoru.)

Alžběta, manželka kněze Zachariáše, měla přístup ke zdroji obnošených kněžských oděvů; můžeme se domnívat, že „plenky“, které jí zbyly po Janovi (nebo i nějaké čerstvější), poskytl Marii (Lk 2:7).

mne k hněvu popouzela. ²⁷ Protož aj, vztáhl jsem ruku svou na tebe, a ujal jsem vyměřeného pokrmu tvého, a vydal jsem tě k líbosti nenávidících tě dcer Filistinských, kteréžto styděly se za cestu tvou nešlechtnou. ²⁸ Smilnilas též s syny Assyřskými, proto že jsi nemohla nasytiti se, a smilnivší s nimi, aniž jsi tak se nasýtala. ²⁹ A tak příliš jsi smilnila v zemi Kananejské s Kaldejskými, a aniž jsi tak se nasýtala. ³⁰ Jakt' jest zmámeno srdce tvé, praví Panovník Hospodin, poněvadž se dopouštíš všech těchto skutků ženy nevěstky přenestydaté, ³¹ Stavěje sobě vysoké místo na rozcestí všeliké silnice, a výsost sobě stroje i v každé ulici. Nýbrž pohrdaje darem, nejsi ani jako nevěstka, ³² A žena cizoložná, kteráž místo muže svého povoluje cizím. ³³ Všechněm nevěstkám dávají mzdu, ale ty dávalas mzdu svou všechněm frejírům svým, a darovalas je, aby vcházeli k tobě odevšad pro smilství tvá. ³⁴ A tak jest při tobě naproti obyčejí těch žen při smilstvích tvých, poněvadž tě k smilství nehledají, nýbrž ty dáváš dary, a ne tobě dar dáván bývá. A toť jest naopak. ³⁵ Protož ó nevěstko, slyš slovo Hospodinovo: ³⁶ Takto praví Panovník Hospodin: Proto že vylita jest mrzkost tvá, a odkrývána byla nahota tvá při smilstvích tvých s frejírí tvými, a se všemi ukydanými bohy ohavností tvých, též pro krev synů tvých, kteréž jsi dala jim: ³⁷ Proto aj, já shromáždím všechny frejíře tvé, s nimiž jsi obcovala, a všechny, kteréž jsi milovala, se všechněmi, jichž jsi nenáviděla, a shromáždě je proti tobě odevšad, odkryji nahotu tvou před nimi, aby viděli všecku nahotu tvou. ³⁸ A budu tě souditi soudem cizoložnic, a těch, kteříž krev vylévají, a oddám tě k smrti, kteráž přijde na tě z prchlivosti a horlení. ³⁹ Nebo vydám tě v ruku jejich. I rozboří vysoké místo tvé, a rozválejí výsosti tvé, a svlekouce tě z roucha tvého, poberou přípravy ozdoby tvé, a nechají tě nahé a odkryté. ⁴⁰ I přivedou proti tobě shromáždění, a uházejí tě kamením, a probodnou tě meči svými. ⁴¹ Popálí také domy tvé ohněm, a vykonají na tobě pomstu před očima žen mnohých, a tak přítrž učiním tvému smilství, a aniž budeš dávati daru více. ⁴² A tak odpočineš sobě hněv můj na tobě, a horlení mé odejde od tebe, abych upokojil se a nehněval se více, ⁴³ Proto žes se nerozpomenula na dny mladosti své, ale postavovalas se proti mně ve všem tom. Aj hle, já také cestu tvou na hlavu tvou obrátil jsem, praví Panovník Hospodin, tak že nebudeš páchatí nešlechtnosti, ani kterých ohavností svých. ⁴⁴ Aj, kdožkoli užívá přísloví, o tobě užive přísloví, řka: Jakáž matka, takáž dcera její. ⁴⁵ Dcera matky své jsi, té, kteráž sobě zošklivila muže svého a dítky své, a sestra obou sestr svých jsi, kteréž zošklivily sobě muže své a dítky své. Matka vaše jest Hetejská, a otec váš Amorejský. ⁴⁶ Sestra pak tvá starší, kteráž sedí po levici tvé, jest Samaří a dcery její, a sestra tvá mladší, kteráž sedí po pravici tvé, jest Sodoma a dcery její. ⁴⁷ Nýbrž aniž jsi po cestách jejich chodila, ani podle ohavností jejich činila, zošklivivši sobě jako věc špatnou, pročez pokazilas se více než ony na všech cestách svých. ⁴⁸ Živť jsem já, praví Panovník Hospodin, že Sodoma sestra tvá i dcery její nečinily, jako jsi ty činila s dcerami svými. ⁴⁹ Aj, tatoť byla nepravost Sodomy sestry tvé: Pýcha, sytost chleba a hojnost pokoje. To ona majíc i dcery její, ruky však chudého a nuzného neposilňovala. ⁵⁰ Ale pozdvihše se, páchaly ohavnost přede mnou; protož sklidil jsem je, jakž mi se vidělo. ⁵¹ Samaří také ani polovice hříchů tvých nenahřešila. Nebo jsi rozhojnila ohavnosti své nad ně, a tak jsi spravedlivější býti ukázala sestry své všemi ohavnostmi svými, kteréž jsi páchala. ⁵² Nesiž i ty také potupu svou, kterouž jsi přisoudila sestrám svým, pro hříchy své, kteréž jsi ohavně páchala více než ony. Spravedlivější byly než ty. I ty, pravím, styď se, a nes potupu svou, poněvadž spravedlivější býti ukazuješ sestry své. ⁵³ Přivedu-li zase zajaté jejich, totiž zajaté Sodomy a dcer jejich, též zajaté Samaří a dcer jejich, takéť zajetí zajatých tvých u prostřed nich, ⁵⁴ Proto, abys musila nésti potupu svou a hanbiti se za všechno, což jsi páchala, jsuc jejich potěšením. ⁵⁵ Jestližeť sestry tvé, Sodoma a dcery její, navrátí se k prvnímu způsobu svému, též Samaří a dcery její navrátí-li se k prvnímu způsobu svému: i ty také s dcerami svými navrátíte se k prvnímu způsobu svému. ⁵⁶ Poněvadž nebyla Sodoma sestra tvá pověstí v ústech tvých v den zvýšení tvého, ⁵⁷ Prvé než zjevena byla zlost tvá, jako za času útržky od dcer Syřských a všech, kteříž jsou vůkol nich, dcer Filistinských, kteréž tě hubily se všech stran: ⁵⁸ Nešlechtnost svou a ohavnosti své poneseš, praví Hospodin. ⁵⁹ Nebo takto praví Panovník Hospodin: Tak učiním tobě, jakž jsi učinila, když jsi pohrdla přísahou, a zrušila smlouvu. ⁶⁰ A však rozpomenu se na smlouvu svou s tebou ve dnech mladosti tvé, potvrdím, pravím, tobě smlouvy věčné. ⁶¹ I rozpomeněš se na cesty své, a hanbiti se budeš, když přijmeš sestry své starší, nežli jsi ty, i mladší, nežli jsi ty, a dám je tobě za dcery, ale ne podle smlouvy tvé. ⁶² A tak utvrdím smlouvu svou s tebou, i zviš, že já jsem Hospodin, ⁶³ Abys se rozpomenula a styděla, a nemohla více úst otevřítí pro hanbu svou, když tě očistím ode všeho, což jsi činila, praví Panovník Hospodin.

17 Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, vydej pohádku, a předlož podobenství o domu Izraelském, ³ A rci: Takto praví Panovník Hospodin: Orlice veliká, velikých křídel a dlouhých brků, plná peří, strakatá, přiletěvši na Libán, vzala vrch cedru. ⁴ Vrch mladistvých ratolestí jeho ulomila, a přenesla jej do země kupecké; v městě kupeckém položila jej. ⁵ Potom vzavši z semene té země, vsadila je v poli úrodném, a vsadila je velmi opatrně při vodách mnohých. ⁶ Kteréžto bylo by vzešlo, a bylo by révem bujným, jakžkoli nízké postavy, a byly by patřily ratolesti jeho k ní, a kořenové jeho poddání byli by jí, a tak bylo by kmenem vinným, kterýž by vydal byl ratolesti, a vypustil rozvodny. ⁷ Ale byla orlice jedna veliká velikých

křídél a vypeřená, a aj, ten kmen vinný připjal kořeny své k ní, a ratolesti své vztáhl k ní, aby svlažovala jej z brázd štípení svého,⁸ Ješto v poli dobrém, při vodách mnohých štípen byl, aby vypustil ratolesti, a nesl ovoce, a byl kmenem slavným.⁹ Rci: Takto praví Panovník Hospodin: Zdaliž se podaří? Zdaliž kořenů jeho nevytrhá, a ovoce jeho neotrhá a neusuší? Zdaž všech ratolestí vyrostlých z něho neusuší? Zdaliž s velikou silou a s mnohým lidem nevyhladí ho z kořenů jeho?¹⁰ Aj, jakžkoli štípen, zdaliž se podaří? Zdaliž, jakž se ho dotkne vítr východní, do konce neuschne? Při brázdách, při nichž se ujal, zdaž neuschne?¹¹ Za tím stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí:¹² Rci nyní domu zpuřnému: Nevíte-liž, co je toto? Rci: Aj, přitáhl král Babylonský do Jeruzaléma, a vzal krále jeho i knížata jeho, a zavedl je s sebou do Babylona.¹³ Vzal také z semene královského, a učiniv s ním smlouvu, přísahou jej zavázal, a silné země té pobral,¹⁴ Aby bylo království snižené, proto aby se nepozdvihovalo, aby ostříhaje smlouvy jeho, tak stálo.¹⁵ Ale zprotivil se jemu, poslav posly své do Egypta, aby jemu podal koni a lidu mnohého. Zdaž se mu to podaří? Zdaž pomsty ujde ten, kdož tak činí? Ten kdož ruší smlouvu, zdaliž pomsty ujde?¹⁶ Živť jsem já, praví Panovník Hospodin, že v místě krále toho, kterýž jej králem učinil, jehož přísahou pohrdl, a jehož smlouvu zrušil, u něho v Babyloně umře.¹⁷ Aniž mu Farao s vojskem velikým a s zástupem mnohým co napomůže v boji, když vysype násyp, a vzdělá šance, aby zahubil množství lidí,¹⁸ Poněvadž pohrdl přísahou, zrušiv smlouvu. Neb aj, podal ruky své, a však všecko toto činí. Neujdeť pomsty.¹⁹ Protož takto praví Panovník Hospodin: Živť jsem já, že přísahu svou, kterouž pohrdl, a smlouvu svou, kterouž zrušil, jistotně obrátím na hlavu jeho.²⁰ Nebo roztáhnu na něj síť svou, a polapen bude do vrše mé, i zavedu jej do Babylona, a souditi se s ním budu tam pro přestoupení jeho, kteréhož se dopustil proti mně.²¹ Všickni též, kteříž utekli od něho se všemi houfy jeho, od meče padnou, ostatní pak na všechny strany rozprostříni budou. I zvíte, že já Hospodin mluvím jsem.²² Takto praví Panovník Hospodin: A však vezmu z vrchu cedru toho vysokého a vsadím, z vrchu mladistvých ratolestí jeho mladou větvičku ulomím, a štípím na hoře vysoké a vyvýšené.²³ Na hoře vysoké Izraelské štípím ji, i vypustí ratolesti, a ponese ovoce, a tak učiněna bude cedrem slavným, a bude bydlení pod ním všeliké ptactvo; všecko, což křídla má, v stínu ratolestí jeho bydlení bude.²⁴ A tak zvedí všecka dříví polní, že já Hospodin snížil jsem dřevo vysoké, a povýšil jsem dřeva nízkého; usušil jsem strom zelený, a způsobil to, aby zkvetl strom suchý. Já Hospodin mluvím jsem to i učiním.

18 Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí:² Což jest vám, že užíváte přísloví tohoto o zemi Izraelské, říkajíce: Otcové jedli hrozen trpký, a zubové synů laskominy mají?³ Živť jsem já, praví Panovník Hospodin, že nebudete moci více užívatí přísloví tohoto v Izraeli.⁴ Aj, všechny duše mé jsou, jakož duše otcova, tak i duše synova mé jsou. Duše, kteráž hřeší, ta umře.⁵ Nebo byl-li by někdo spravedlivý, a činil by soud a spravedlnost;⁶ Na horách by nejídal, a očí svých nepozdvihoval k ukydaným bohům domu Izraelského, a manželky bližního svého by nepoškrnil, a k ženě pro nečistotu oddělené nepřistoupil;⁷ Kterýž by žádného neutiskal, základ dlužníku svému by navracoval, cizího mocí nebral, chleba svého by lačnému udílel, a nahého přiodíval rouchem;⁸ Na lichvu by nedával, a úroku nebral, od nepravosti ruku svou by odvracoval, soud pravý mezi jedním i druhým by činil;⁹ V ustanoveních mých by chodil, a soudů mých ostříhal, čině, což pravého jest: spravedlivý ten jistě žet živ bude, praví Panovník Hospodin.¹⁰ Zplodil-li by pak syna lotra, prolevače krve, kterýž by čímkoli z těch věcí škodil bratru,¹¹ Onoho pak všeho nečinil by, anobř i na horách by jídal, a ženy bližního svého by poškrnil;¹² Chudého a nuzného by utiskl, cizí věci mocí vzal, základu by nenavrátil, a k ukydaným bohům očí svých by pozdvihoval, ohavnost provodil,¹³ Na lichvu by dával, a úrok bral: zdaž bude živ? Nebude živ. Poněvadž všechny ohavnosti tyto činil, jistotně umře, krev jeho přijde na něj.¹⁴ A aj, zplodil-li by syna, kterýž by spatřil všechny hříchy otce svého, kteréž činil, a vida, nečinil by tak;¹⁵ Na horách by nejídal, a očí svých nepozdvihoval k ukydaným bohům domu Izraelského, manželky bližního svého by nepoškrnil,¹⁶ A aniž by koho utiskal, základu by nezadržoval, cizího mocí nebral, chleba svého lačnému by udílel, a nahého rouchem by přiodil;¹⁷ Od chudého by zdržel ruku svou, lichvy a úroku by nebral, soudy mé činil, v ustanoveních mých by chodil: tenť neumře pro nepravost otce svého, jistě živ bude.¹⁸ Otec pak jeho, proto že se bezpráví dopouštěl, cizí věci bratru mocí bral, a to, což není dobré, činil u prostřed lidu svého: protož aj, umře pro nepravost svou.¹⁹ Ale říkáte: Jak by to bylo? Zdaž nenese syn nepravosti otcovy? Když syn činí soud a spravedlnost, všech ustanovení mých ostříhá a činí je, jistě žet živ bude.²⁰ Duše, kteráž hřeší, ta umře. Syn neponese nepravosti otcovy, aniž otec ponese nepravosti synovy; spravedlnost spravedlivého při něm zůstane, též bezbožnost bezbožného na něj připadne.²¹ Pakli by se bezbožný odvrátil ode všech hříchu svých, kteréž činil, a ostříhal by všech ustanovení mých, a činil by soud a spravedlnost, jistě živ bude a neumře.²² Žádná přestoupení jeho, jichž se dopustil, nebudou jemu připomínána; v spravedlnosti své, kterouž by činil, živ bude.²³ Zdaliž jakou líbost mám, když umírá bezbožný? dí Panovník Hospodin. Zdali ne raději když se odvrací od cest svých, aby živ byl?²⁴ Pakli by se odvrátil spravedlivý od spravedlnosti své, a činil by nepravost, čině podlé všech ohavností, kteréž činí bezbožný, takový-liž by živ byl? Na žádné spravedlnosti jeho, kteréž

činil, nebude pamatováno. Pro přestoupení své, jehož se dopouštěl, a pro hřích svůj, kterýž páchal, pro tyť věci umře. ²⁵ Že pak říkáte: Není pravá cesta Páně, poslyštež nyní, ó dome Izraelský: Zdali má cesta není pravá? Zdali nejsou cesty vaše nepravé? ²⁶ Když by se odvrátil spravedlivý od spravedlnosti své, a čině nepravost, v tom by umřel, pro nepravost svou, kterouž činil, umře. ²⁷ A když by se odvrátil bezbožný od bezbožnosti své, kterouž činil, a činil by soud a spravedlnost, tenť duši svou zachová při životu. ²⁸ Nebo prohlédl, a odvrátil, se ode všech přestoupení svých, jichž se dopouštěl; jistě žet živ bude a neumře. ²⁹ A však vždy říká dům Izraelský: Není pravá cesta Páně. Zdali mé cesty nepravé jsou, ó dome Izraelský? Zdaliž nejsou cesty vaše nepravé? ³⁰ A protož každého z vás podle cest jeho souditi budu, ó dome Izraelský, dí Panovník Hospodin. Navrattež se a odvrátte ode všech přestoupení svých, aby vám nebyla k úrazu nepravost. ³¹ Odvrzte od sebe všechna přestoupení vaše, jichž jste se dopouštěli, a učinte sobě srdce nové a ducha nového. I pročež mřete, ó dome Izraelský? ³² Však nemám líbosti v smrti toho, jenž umírá, dí Panovník Hospodin. Obrátte se tedy, a živi buďte.

19 Ty pak vydej se v nařikání nad knížaty Izraelskými. ² A rci: Co byla matka tvá? Lvíce mezi lvy odpočívající, a u prostřed dravých lvů vychovávala lvíčátka svá. ³ A když odchovala jedno z lvícat svých, udělal se z něho dravý lev, tak že naučiv se bráti loupeže, žrával lidi. ⁴ To když uslyšeli národové, v jámě jejich polapen jest, a doveden v řetězích do země Egyptské. ⁵ To viduc lvíce, že očekávaná zhynula jí naděje její, vzavši jedno z lvícat svých, učinila z něho silného lva; ⁶ Kterýž ustavičně chodě mezi lvy, udělal se dravým lvem, a naučiv se bráti loupeže, žrával lidi. ⁷ Pobořil i pusté paláce jejich, a města jejich v poušť uvedl, tak že spustla země, i což v ní bylo, od hlasu řvání jeho. ⁸ I polékl na něj národové z okolních krajin, a rozestřeli na něj tenata svá, a do jámy jejich lapen jest. ⁹ I dali jej do klece v řetězích, a dopravili ho k králi Babylonskému, a uvedli jej do vězení nejtěžšího, aby nebyl slýchán hlas jeho více po horách Izraelských. ¹⁰ Matka tvá v čas pokoje tvého jako vinný kmen při vodách štípený; plodistvý a rozkladitý byl pro hojnost vod. ¹¹ A měl pruty mocné k berlám panovníků, zrůst pak jeho vyvýšil se nad prostředek hustého větvoví, tak že patrný byl pro svou vysokost a pro množství ratolestí svých. ¹² Ale vytržen jsa v prchlivosti, na zemi povržen jest, a vítr východní usušil ovoce jeho; vylomily se a uschly ratolesti silné jeho, oheň sežral je. ¹³ A nyní štípen jest na poušti, v zemi vyprahlé a zíznivé. ¹⁴ Nadto vyšed oheň z prutu ratolestí jeho, sežral ovoce jeho, tak že není na něm prutu mocného k berle panovníka. Toť jest nařikání, a budeť v nařikání.

20 Tedy stalo se léta sedmého, a dne desátého, pátého měsíce, přišli někteří z starších Izraelských raditi se s Hospodinem, a posadili se přede mnou. ² Tehdy stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ³ Synu člověčí, mluv k starším Izraelským a rci jim: Takto praví Panovník Hospodin: Zdali, abyste se se mnou radili, vy přicházíte? Živ jsem já, že vy se neradíte se mnou, dí Panovník Hospodin. ⁴ Zdali jich zastávati budeš? Zdali zastávati budeš, synu člověčí? Oznam jim ohavnosti otců jejich, ⁵ A rci jim: Takto praví Panovník Hospodin: V ten den, v kterýž jsem zvolil Izraele, zdvihl jsem ruku svou semeni domu Jákobova, a v známost jsem se uvedl jim v zemi Egyptské; zdvihl jsem jim ruku svou, řka: Já jsem Hospodin Bůh váš. ⁶ V ten den zdvihl jsem jim ruku svou, že je vyvedu z země Egyptské do země, kterouž jsem jim obhlédl, tekoucí mlékem a strdí, jenž jest okrasa všech jiných zemí. ⁷ A řekl jsem jim: Jeden každý ohavnosti očí svých zavrzte, a ukydanými bohy Egyptskými se nepoškvřňujte, nebo já jsem Hospodin Bůh váš. ⁸ Ale zpuřně se postavovali proti mně, aniž mne chtěli slyšeti, aniž kdo ohavnosti očí svých zavrhl, a ukydaných bohů Egyptských nezanechali. Protož jsem řekl: Vyleji prchlivost svou na ně, a vyplním hněv svůj na nich u prostřed země Egyptské. ⁹ A však učinil jsem pro jméno své, aby nebylo zlehčeno před očima těch národů, mezi nimiž byli, před jejichž očima jsem se jim v známost uvedl, že je chci vyvesti z země Egyptské. ¹⁰ Takž jsem je vyvedl z země Egyptské, a přivedl jsem je na poušť, ¹¹ A dal jsem jim ustanovení svá, a soudy své v známost jsem jim uvedl, ješto činil-li by je kdo, jistě že by živ byl skrze ně. ¹² Nadto i soboty své vydal jsem jim, aby byly na znamení mezi mnou a mezi nimi, aby znali, že já Hospodin jsem posvětitel jejich. ¹³ Ale dům Izraelský zpuřně se postavovali proti mně na poušti, v ustanoveních mých nechodili, a soudy mými pohrdli, ješto činil-li by je kdo, jistě že by živ byl skrze ně; též soboty mé poškvřnili náramně. Pročež jsem řekl: Že vyleji prchlivost svou na ně na poušti, abych je docela vyhladil. ¹⁴ Ale učinil jsem pro jméno své, aby nebylo zlehčeno před očima těch národů, před jejichž očima jsem je vyvedl. ¹⁵ A však i já také přísáhl jsem jim na té poušti, že jich nevedu do země, kterouž jsem jim dal, tekoucí mlékem a strdí, jenž jest okrasa všech jiných zemí, ¹⁶ Proto že soudy mými pohrdli, a v ustanoveních mých nechodili, a soboty mé poškvřnili, a že za ukydanými bohy jejich srdce jejich chodí. ¹⁷ Však odpustilo jim oko mé, tak že jsem jich nezahladil, a neučinil jim konce na poušti. ¹⁸ A řekl jsem synům jejich na též poušti: V ustanoveních otců svých nechodte, a soudů jejich neostříhejte, a ukydanými bohy jejich se nepoškvřňujte. ¹⁹ Já jsem Hospodin Bůh váš, v ustanoveních mých chodte, a soudů mých ostříhejte, a činte je. ²⁰ Též soboty mé svěťte, i budou na znamení mezi mnou a vámi, aby známé bylo, že já jsem Hospodin Bůh váš. ²¹ Ale zpuřně

se měli ke mně ti synové, v ustanoveních mých nechodili, a soudů mých nešetřili, aby je činili, (ješto činil-li by je kdo, jistě že by živ byl skrze ně), i soboty mé poškrvnili. I řekl jsem: Že vyleji prchlivost svou na ně, abych vyplnil hněv svůj na nich na té poušti. ²² Ale odvrátil jsem zase ruku svou; což jsem učinil pro jméno své, aby nebylo zlehčeno před očima těch národů, před jejichž očima jsem je vyvedl. ²³ Také i těm přísáhl jsem na poušti, že je rozptýlím mezi pohany, a že je rozženu po krajinách, ²⁴ Proto že soudů mých nečinili, a ustanoveními mými pohrdli, a soboty mé poškrvnili, a že k ukýdaným bohům otců svých zření měli. ²⁵ Pročež já také dal jsem jim ustanovení nedobrá, a soudy, skrze něž nebudou živi. ²⁶ A poškrvnil jsem jich s jejich dary, (proto že provodili všecko, což otvírá život), abych je zkazil, aby poznali, že já jsem Hospodin. ²⁷ Protož mluv k domu Izraelskému, synu člověčí, a rci jim: Takto praví Panovník Hospodin: Ještě i tímto rouhali se mi otcové vaši, dopouštějíce se proti mně přestoupení, ²⁸ Že, když jsem je uvedl do země, o kteréž jsem přísáhl, že jim ji dám, kdež spatřili který pahrbek vysoký, aneb které dřevo husté, hned tu obětovali oběti své, a tu dávali popouzející dary své, tu kladli i vůni svou příjemnou, a tu obětovali mokré oběti své. ²⁹ A ačkoli jsem říkal jim: Což jest ta výsost, kamž vy chodíváte? ale ona slove výsostí až do tohoto dne. ³⁰ Protož rci domu Izraelskému: Takto praví Panovník Hospodin: Cestou-liž otců vašich vy se máte poškrvňovati, a s ohavnostmi jejich máte smilniti? ³¹ Těž přinášejíce dary své, vodíce syny své skrze oheň, máte-liž se poškrvňovati při všech ukýdaných bozích vašich až do tohoto dne, a ode mne vždy rady hledati, ó dome Izraelský? Živť jsem já, dí Panovník Hospodin, že vy se nebudete mne více raditi. ³² To pak, což jste sobě v mysli uložili, nikoli se nestane, že říkáte: Budeme jako jiní národové, jako čeledi jiných zemí, sloužíce dřevu a kameni. ³³ Živť jsem já, praví Panovník Hospodin, že rukou silnou a ramenem vztaženým, a prchlivostí vylitou kralovati budu nad vámi. ³⁴ Vyvedu vás zajisté z národů, a shromáždím vás z zemí, do nichž jste rozptýleni, rukou silnou a ramenem vztaženým, i prchlivostí vylitou. ³⁵ A vodě vás po poušti těch národů, souditi se budu s vámi tam tváří v tvář. ³⁶ Tak jako jsem se soudil s otcí vašimi na poušti země Egyptské, tak se budu souditi s vámi, praví Panovník Hospodin. ³⁷ A proženu vás pod hůl, abych vás uvedl do závazku smlouvy. ³⁸ Ale ty, jenž se mi zprotivili a zpronevěřili, vymísím z vás; z země, v níž pohostinu jsou, vyvedu je, do země však Izraelské nevejdu. I zvíte, že já jsem Hospodin. ³⁹ Vy tedy, ó dome Izraelský, takto praví Panovník Hospodin: Jdětež, služte každý ukýdaným bohům svým i napotom, poněvadž neposloucháte mne, a jména mého svatého nepoškrvňujte více dary svými, a ukýdanými bohy svými. ⁴⁰ Nebo na hoře mé svaté, na hoře vysoké Izraelské, dí Panovník Hospodin, tam mi sloužití budou všecken dům Izraelský, což jich koli bude v té zemi. Tam je laskavě přijmu, a tam vyhledávati budu od vás obětí vzhůru pozdvižení i prvotin darů vašich, se všemi svatými věcmi vašimi. ⁴¹ S vůni libou laskavě vás přijmu, když vás vyvedu z národů, a shromáždím vás z těch zemí, do nichž jste rozptýleni byli, a tak posvěcen budu v vás před očima těch národů. ⁴² I poznáte, že já jsem Hospodin, když vás uvedu do země Izraelské, do země té, o kteréž jsem přísáhl, že ji dám otcům vašim. ⁴³ A tu se rozpomenete na cesty své a na všechny činy své, jimiž jste se poškrvňovali, tak že sami se býti hodné ošklivosti uznáte, pro všechny nešlechtnosti vaše, kteréž jste činivali. ⁴⁴ Tu poznáte, že já jsem Hospodin, když vám to učiním pro jméno své, ne podle cest vašich zlých, ani podle činů vašich porušených, dome Izraelský, praví Panovník Hospodin. ⁴⁵ I stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ⁴⁶ Synu člověčí, obrať tvář svou k straně polední, a vypusť jako rosu na poledne, a prorokuj proti lesu toho pole, kteréž jest na poledne. ⁴⁷ A rci lesu polednímu: Slyš slovo Hospodinovo: Takto praví Panovník Hospodin: Aj, já zanítím v tobě oheň, kterýž sežere v tobě každé dřevo zelené i každé dřevo suché; nezhasneť plamen přeprudký, a budou jím opáleny všechny tváře od poledne až na půlnoci. ⁴⁸ I uzří všeliké tělo, že jsem já Hospodin zapálil jej; nezhasneť. ⁴⁹ I řekl jsem: Ach, Panovníče Hospodine, oni mi říkají: Však tento v přísloví nám toliko mluví.

21 Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, obrať tvář svou k Jeruzalému, a vypusť jako rosu proti místům svatým, a prorokuj proti zemi Izraelské. ³ A rci zemi Izraelské: Takto praví Hospodin: Aj, já jsem proti tobě, a vytáhnou meč svůj z pošvy jeho, a vyplním z tebe spravedlivého i bezbožného. ⁴ Proto, abych vyplnil z tebe spravedlivého i bezbožného, proto vyjde meč můj z pošvy své proti všelikému tělu, od poledne až na půlnoci. ⁵ I zvíť všeliké tělo, že jsem já Hospodin vytáhl meč svůj z pošvy jeho; nenavrátíť se zase více. ⁶ Ty pak synu člověčí, vzdychej, jako bys zlámaná měl bedra, a to s hořekováním vzdychej před očima jejich. ⁷ I stane se, žeť řeknou: Nad čím ty vzdycháš? Tedy řekneš: Nad pověstí, kteráž přichází, k níž rozplyne se každé srdce, a každé ruce klesnou, a všeliký duch skormoutí se, a každá kolena rozplynou se jako voda. Aj, přicházíť a děje se, praví Panovník Hospodin. ⁸ Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ⁹ Synu člověčí, prorokuj a rci: Takto praví Hospodin: Rci: Meč, meč nabroušen, také i vyčištěn jest. ¹⁰ Aby zabíjel k zabítí oddané, nabroušen jest; aby se blyštěl, vyčištěn jest. Radovati-liž se budeme, když prut syna mého pohrdá každým dřevem? ¹¹ Dalt' jej vyčistiti, aby v ruku vzat byl; jestiť nabroušený meč, jest i vyčištěný, aby dán byl do ruky mordujícího. ¹² Křič a kvě, synu člověčí, proto že ten bude proti lidu mému, tentýž proti všechněm knížatům Izraelským; uvržení budou na meč s lidem mým, protož bí se v bedra. ¹³ Když jsem je

trestával, co bylo? Nemám-liž metly hubící již přičiniti? dí Hospodin zástupů. ¹⁴ Ty tedy synu člověčí, prorokuj a tleskej rukama; nebo po druhé i po třetí přijde meč, meč mordujících, ten meč mordujících bez lítosti, pronikajících i do pokojů jejich. ¹⁵ Tak aby se rozplynulo srdce, a rozmnoženi byli úrazové, v každé bráně jejich postavím ostří meče. Ach, vyčištěn jest, aby se blyštěl, zaostřen, aby zabíjel. ¹⁶ Shlukni se a pusť se na pravo i na levo, kamžkoli a načkoli se tobě nahodí. ¹⁷ I jáť také tleskati budu rukama svýma, a doložím prchlivost svou. Já Hospodin mluvím jsem. ¹⁸ V tom stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹⁹ Ty pak synu člověčí, předlož sobě dvě cesty, kudy by jíti měl meč krále Babylonského. Z země jedné ať vycházejí obě dvě, a na rozcestí vybeř tu k městu, tu vybeř. ²⁰ Ukaž cestu, kudy by jíti měl meč, k Rabbat-li synů Ammon, čili k Judstvu, na Jeruzalémské pevnosti, ²¹ Proto že stane král Babylonský na rozcestí, na počátku dvou cest, obíraje se s hádáním, vyčistí střely, doptávati se bude modl, hleděti bude do jater. ²² Po pravé ruce jeho hádání ukáže Jeruzalém, aby sšikoval hejtmany, kteříž by ponoukali k mordování, a pozdvihovali hlasu s prokřikováním, aby přistavili berany válečné proti branám, aby vysypán byl násyp, a vzdělání byli šancové. ²³ I budou to míti za hádání marné před očima svýma ti, jenž se zavázali přísahami; a toť přivede na pamět nepravost, kterouž by popadeni byli. ²⁴ Protož takto praví Panovník Hospodin: Proto že ku paměti přivodíte nepravost svou, a odkrývá se nevěra vaše, tak že jsou patrní hříchové vaši ve všech činech vašich, proto že na pamět přicházíte, rukou tou popadeni budete. ²⁵ Ty pak nečistý bezbožníče, kníže Izraelské, jehož den přichází, a čas skonání nepravosti, ²⁶ Takto praví Panovník Hospodin: Sejmi tu čepici, a svrz tu korunu, kteráž nikdy již taková nebude; toho, kterýž na snížení přišel, povyš, a vyvýšeného poniž. ²⁷ Zmotanou, zmotanou, zmotanou učiním ji, (čehož prvé nebyvalo), až přijde ten, jenž má právo, kteréž jsem jemu dal. ²⁸ Ty pak synu člověčí, prorokuj a rci: Takto praví Panovník Hospodin o synech Ammon, i o pohanění jejich, rci, pravím: Meč, meč dobyt jest, k zabíjení vyčištěn jest, aby hubil všecko, a aby se blyštěl. ²⁹ A ačkoli předpovídají tobě marné věci, a hádají tobě lež, aby tě přiložili k hrdlům zbitých bezbožníků, jejichž den přichází a čas skonání nepravosti: ³⁰ Schovej meč do pošvy jeho. Na místě, na kterémž jsi zplozena, v zemi přebývání tvého, budu tě souditi. ³¹ A vyleji na tě rozhněvání své, ohněm prchlivosti své na tě dmýchati budu, a dám tě v ruku lidí vzteklých, řemeslníků všecko kazících. ³² Budeš ohni k sežrání, krev tvá bude u prostřed země, nebudeš připomínána; neboť jsem já Hospodin mluvím.

22 Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Ty pak synu člověčí, zastával-li bys, zastával-liž bys toho města vražedného? Raději mu oznam všecky ohavnosti jeho, ³ A rci: Takto praví Panovník Hospodin: Přichází čas města toho, jenž prolévá krev u prostřed sebe, a dělá ukydané bohy proti sobě, aby se poškrvňovalo. ⁴ Ty krví svou, kterouž jsi prolilo, zaviniš, a ukydanými bohy svými, jichž jsi nadělalo, sebe poškrvniš, to jsi způsobilo, že se přiblížili dnové tvoji, a přišlo jsi k letům svým. Protož vydám tě v pohanění národům, a ku posměchu všechněm zemím. ⁵ Blízké i daleké od tebe budou se tobě posmívati, ó zlopověstné a různic plné. ⁶ Aj, knížata Izraelská jeden každý vši silou na to se vydali, aby krev v tobě proléváli. ⁷ Otce i matku zlehčují v tobě, pohostinnému činí nátisk u prostřed tebe, sirotka a vdovu utiskují v tobě. ⁸ Svatými věcmi mými zhrdáš, a sobot mých poškrvňuješ. ⁹ Utrhači jsou v tobě, aby proléváli krev, a na horách jídají v tobě; nešlechtnost páší u prostřed tebe. ¹⁰ Nahotu otce syn odkrývá v tobě, a nečisté v oddělení ponižují v tobě. ¹¹ Jiný pak s ženou bližního svého páše ohavnost, a jiný s nevěstou svou poškrvňuje se nešlechtností, a jiný sestry své, dcery otce svého, ponižuje v tobě. ¹² Dar berou v tobě, aby krev prolili; lichvu a úrok béřeš, a zisku hledáš s útikem bližního svého, na mne se pak zapomínáš, dí Panovník Hospodin. ¹³ Protož aj, já tleskl jsem rukama svýma nad ziskem tvým, jehož dobýváš, i nad tou krví, kteráž byla u prostřed tebe. ¹⁴ Zdali ostojí srdce tvé? Zdaž odolají ruce tvé dnům, v nichž já budu zacházeti s tebou? Já Hospodin mluvím jsem i učiním. ¹⁵ Nebo rozptýlím tě mezi pohany, a rozženu tě po krajinách, a do konce vyprázdním nečistotu tvou z tebe. ¹⁶ A zavrženo jsuc před očima pohanů, poznáš, že já jsem Hospodin. ¹⁷ Potom stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹⁸ Synu člověčí, obrátili se mi dům Izraelský v trůsku, všickni napořád jsou měď, cín, železo a olovo u prostřed peci, trůsky stříbra jsou. ¹⁹ Pročež takto praví Panovník Hospodin: Proto že jste vy všickni obrátili se v trůsky, protož aj, já shromáždím vás do Jeruzaléma. ²⁰ Jakž se shromažďuje stříbro a měď, železo, olovo i cín do prostřed peci, k rozdmýchání ohně vůkol něho a k rozpouštění: tak shromáždím v hněvě a v prchlivosti své, a slože, rozpouštěti vás budu. ²¹ Sberu vás, pravím, a rozdmýchám okolo vás oheň prchlivosti své, i rozpustíte se u prostřed města. ²² Jakž se stříbro rozpouští v peci, tak se rozpustíte u prostřed něho, i zvíte, že já Hospodin vylil jsem prchlivost svou na vás. ²³ Ještě stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ²⁴ Synu člověčí, rci: Ty země jsi nečistá, nebudeš deštěm svlažena v den rozhněvání. ²⁵ Spiknutí proroků jejich u prostřed ní, jsou podobni lvu řvoucímu, uchvacujícímu loupež, duše žerou, bohatství a věci drahé berou, a činí mnoho vdov u prostřed ní. ²⁶ Kněží její natahují zákona mého, a svaté věci mé poškrvňují, mezi svatým a poškrvněným rozdílu nečiní, a mezi nečistým a čistým nerozeznávají. Nadto od sobot mých skrývají oči své, tak že zlehčován býváš mezi nimi. ²⁷ Knížata její u prostřed ní jsou jako vlci uchvacující loupež,

vylévající krev, hubíce duše, aby sháněli mrzký zisk.²⁸ Proroci pak jejich obmítají jim vápnem ničemným, předpovídají marné věci, a hádají jim lež, říkajíce: Takto praví Panovník Hospodin, ješto Hospodin nemluvil.²⁹ Lid této země činí nátisk, a cizí věci mocí bere, chudému a nuznému ubližují, a pohostinného utiskují nespravedlivě.³⁰ Hledaje pak někoho z nich, kterýž by udělal hradbu, a postavil se v mezeře před tváří mou za tuto zemi, abych jí nezkazil, žádného nenacházím.³¹ Protož vyleji na ně rozhněvání své, ohněm prchlivosti své konec jim učiním, cestu jejich jim na hlavu obrátím, praví Panovník Hospodin.

23 Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, dvě ženy, dcery jedné matere byly. ³ Ty smilnily v Egyptě, v mladosti své smilnily. Tam jsou mačkány prsy jejich, tam opílaný prsy panenství jejich. ⁴ Jména pak jejich: větší Ahola, sestry pak její Aholiba. Tyť jsou byly mé, a rozplodily syny a dcery. Jména, pravím, jejich jsou: Samaří Ahola, Jeruzaléma pak Aholiba. ⁵ Ale Ahola maje mne, smilnila a frejů hleděla s milovníky svými, s Assyřskými blízkými, ⁶ Oděnými postavcem modrým, s vývodami a knížaty, i všemi napořád mládenci krásnými, a s jezci jezdícími na koních. ⁷ Vydala se, pravím, v smilství svá s nimi, se všemi nejřednějšími syny Assyřskými, a se všemi, jimž frejovala, a poškrvnila se všemi ukydanými bohy jejich. ⁸ A tak smilství svých Egyptských nenechala; nebo ji zléhali v mladosti její, a oni mačkali prsy panenství jejího, a vylili smilství svá na ni. ⁹ Protož dal jsem ji v ruku frejů jejich, v ruku Assyřských, jimž frejovala. ¹⁰ Oniť jsou odkryli nahotu její, syny i dcery její poberali, ji pak samu mečem zamordovali. Takž vzata jest na slovo od jiných žen, když soudy vykonali při ní. ¹¹ To viděla sestra její Aholiba, však mnohem více než onano frejovala, a smilství její větší byla než smilství sestry její. ¹² S Assyřskými frejů hleděla, s vývodami a knížaty blízkými, oděnými nádherně, s jezci jezdícími na koních, a všemi mládenci krásnými. ¹³ I viděl jsem, že se poškrvnila, a že cesta jednostejná jest obou dvou. ¹⁴ Ale tato ještě to přičinila k smilstvím svým, že viduc muže vyryté na stěně, obrazy Kaldejských vymalované barvou, ¹⁵ Přepásané pasem po bedrách jejich, a klobouky barevné na hlavách jejich, a že jsou všickni na pohledění jako hejtmané, podobní synům Babylonským v Kaldejské zemi, jejichž ona vlast jest, ¹⁶ I zahořela k nim z pohledění očima svými, a vyslala posly k nim do země Kaldejské. ¹⁷ Tedy vešli k ní Babylonští na lůže nepoctivé, a poškrvnilo ji smilstvím svým. A když se poškrvnila s nimi, odloučila se duše její od nich. ¹⁸ A odkryla smilství svá, odkryla též nahotu svou, i odloučila se duše má od ní, tak jako se odloučila duše má od sestry její. ¹⁹ Nebo rozmnožila smilství svá, rozpomínajíc se na dny mladosti své, v nichž smilnila v zemi Egyptské, ²⁰ A frejovala s kuběnáři jejich, jejichž tělo jest jako tělo oslů, a tok jejich jako tok koňský. ²¹ A tak jsi zase navrátila se k nešlechtnosti mladosti své, když mačkali Egyptští prsy tvé z příčiny prsů mladosti tvé. ²² Protož ó Aholiba, takto praví Panovník Hospodin: Aj, já vzbudím frejře tvé proti tobě, ty, od nichž se odloučila duše tvá, a přivedu je na tě odevšad, ²³ Babylonské a všecky Kaldejské, Pekodské, a Šohejské, i Kohejské, všecky syny Assyřské s nimi, mládence krásné, vývody a knížata všecka, hejtmany a slovoutné, všecky jezdící na koních. ²⁴ A přitáhnou na tě na vozích železných a přikrytých, i kárách, a to s zběří národů, s pavézami a štíty i lebkami, položí se proti tobě vůkol, i předložím jim právo, aby tě soudili soudy svými. ²⁵ Vyleji zajisté horlení své na tebe, tak že naloží s tebou prchlivě, nos tvůj i uši tvé odejmou, a ostatek tebe mečem padne. Ti syny tvé i dcery tvé poberou, a ostatek tebe spáleno bude ohněm. ²⁶ A vyvekou tě z roucha tvého, a rozberou šperky okrasy tvé. ²⁷ A tak přítrž učiním při tobě nešlechtnosti tvé, i smilství tvému z země Egyptské vzatému, a nepozdviheš očí svých k nim, a na Egypt nezpomeneš více. ²⁸ Nebo takto praví Panovník Hospodin: Aj, já dám tebe v ruku těch, kterýchž nenávidíš, v ruku těch, od nichž se odloučila duše tvá, ²⁹ I budou nakládati s tebou podle nenávisť, a poberou všecko úsilé tvé, a nechají tě nahé a obnažené. A tak bude zřejmá nahota smilství tvého a nešlechtnosti tvé, smilství, pravím, tvého. ³⁰ Což vše učiní tobě proto, že jsi smilnila, následujíc pohanů, proto že jsi poškrvnila se ukydanými bohy jejich. ³¹ Cestou sestry své chodila jsi, protož dám kalich její v ruku tvou. ³² Takto praví Panovník Hospodin: Kalich sestry své píti budeš hluboký a široký; budeť sporý, tak že smích a žert budou míti z tebe. ³³ Opilstvím a zámutkem naplněna budeš, kalichem pustiny a zpuštění, kalichem sestry své Samaří. ³⁴ I vypiješ jej a vyvážíš, a než jej polámeš, snáže prsy své roztrháš; neboť jsem já mluvil, praví Panovník Hospodin. ³⁵ Protož takto praví Panovník Hospodin: Z té příčiny, že jsi zapomenula na mne, a zavrhlas mne za hřbet svůj, i ty také vezmi za svou nešlechtnost, a za smilství svá. ³⁶ I řekl Hospodin ke mně: Synu člověčí, budeš-liž zastávati Ahole neb Aholiby? Nýbrž oznam jim ohavnosti jejich, ³⁷ Že cizoložily, a krev jest na rukou jejich, a s ukydanými bohy svými cizoložily. Také i syny své, kteréž mně zplodily, vodily jim, aby sežráni byli. ³⁸ Ještě i toto činily mi, že zanečišťovaly svatyni mou v tentýž den, a sobot mých poškrvňovaly. ³⁹ Nebo obětovavše syny své ukydaným bohům svým, vcházely do svatyně mé v tentýž den, aby ji poškrvnily. Aj hle, takť jsou činivaly u prostřed mého domu. ⁴⁰ Nadto, že vysílaly k mužům, jenž by přišli zdaleka, kteříž, jakž posel vyslán k nim, aj, hned přicházivali. Jimž jsi se umývala, a tvář svou líčila, a okrašlovalas se okrasou. ⁴¹ A usazovalas se na loži slavném, před nímž stůl připravený byl, na něž jsi i kadidlo mé i masti mé vynakládala. ⁴² Když pak hlas toho množství poutichl, tedy i k mužům z obecného lidu vysílaly, jenž bývali přivozováni ožralí z pouště. I dávali náramky

na ruce jejich, i koruny ozdobné na hlavy jejich. ⁴³ A ačkoli jsem se domlouval na cizoložství té lotryně, a že oni jednak s jednou, jednak s druhou smilství provodí, ⁴⁴ A že každý z nich vchází k ní, tak jako někdo vchází k ženě nevěstce: však vždy vcházeli k Ahole a Aholibě, ženám přenešlechtným. ⁴⁵ Protož muži spravedliví, tiť je souditi budou soudem cizoložných a soudem těch, jenž vylévaly krev, proto že cizoložily, a krev jest na rukou jejich. ⁴⁶ Nebo takto praví Panovník Hospodin: Přivedu na ně vojsko, a dám je v posmýkání i v loupež. ⁴⁷ I uhází je to shromáždění kamením, a poseká je meči svými; syny jejich i dcery jejich pomordují, a domy jejich ohněm popálí. ⁴⁸ A tak přítrž učiním nešlechtnosti v zemi této, i budou se tím káti všechny ženy, a nedopustí se nešlechtnosti podobné vaší. ⁴⁹ Nebo vzložena bude na vás nešlechtnost vaše, a ponese te hříchy ukydáných bohů svých. I zvíte, že já jsem Panovník Hospodin.

24 Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně léta devátého, měsíce desátého, desátého dne téhož měsíce, řkoucí: ² Synu člověčí, napiš sobě jméno tohoto dne, vlastně dnešního dne tohoto: nebo oblehl král Babylonský Jeruzalém právě tohoto dnešního dne. ³ A předlož tomu domu zpuřnému podobenství, řka k nim: Takto praví Panovník Hospodin: Přistav tento hrnec, přistav a nalej také do něho vody. ⁴ A sebera kusy náležitě do něho, každý kus dobrý, stehno i plece, a nejlepšími kostmi napln jej. ⁵ Přivezmi i nejlepších bravů, a udělej oheň z kostí pod ním, způsob, ať to vře, ažby kypělo, ať se i kosti jeho rozvaří v něm. ⁶ Protož takto praví Panovník Hospodin: Běda městu tomu vražedlnému, hrnci, v němž zůstává připálenina jeho, z něhož, pravím, připálenina jeho nevychází. Po kusích, po kusích vytahuje z něho, nepadneť na něj los. ⁷ Nebo krev jest u prostřed něho. Na vysedlou skálu vystavilo ji; nevyšlo jí na zemi, aby jí prach přikryl. ⁸ I já zanítě prchlivost k vykonání pomsty, vystavím krev na vysedlou skálu, aby nebyla přikryta. ⁹ Protož takto praví Panovník Hospodin: Běda městu vražedlnému, i já udělám veliký oheň, ¹⁰ Přiřkládaje dříví, rozněcuje oheň, v nic obraceje maso, a kořeně kořením, tak že i kosti spáleny budou. ¹¹ A postavím ten hrnec na uhlí jeho prázdny, aby se zhřela i rozpálila měď jeho, ažby se vyvařila u prostřed něho nečistota jeho, a vyprázdnila připálenina jeho. ¹² Klamy svými bylo mi těžké, protož nevyjde z něho množství šumu jeho; do ohně musí šum jeho. ¹³ V tvé nečistotě jest nešlechtnost, proto že jsem tě očišťoval, však nejsi očištěno. Nebudeš více očišťováno od nečistoty své, až i doložím prchlivost svou na tebe. ¹⁴ Já Hospodin mluvil jsem, dojdeť, a učiním to; neustoupímť, aniž se slituji, ani želeti budu. Podlé cest tvých a činů tvých budou tě souditi, praví Panovník Hospodin. ¹⁵ Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹⁶ Synu člověčí, aj, já odejmu od tebe žádost očí tvých v náhle, však nekvěl ani plač, a nechť nevycházejí slzy tvé. ¹⁷ Stonati přestaň, smutku, jakž bývá nad mrtvým, neneseš, klobouk svůj vstav na sebe, a střevíce své obuj na nohy své, a nezastírej brady své, aniž pokrmu čího jez. ¹⁸ Což když jsem pověděl lidu ráno, tedy umřela žena má u večer. I učinil jsem na ráno, jakž mi rozkázáno bylo. ¹⁹ I řekl ke mně lid: Což nám neoznámíš, co tyto věci nám znamenají, kteréž činíš? ²⁰ Tedy řekl jsem jim: Slovo Hospodinovo stalo se ke mně, řkoucí: ²¹ Rci domu Izraelskému: Takto praví Panovník Hospodin: Aj, já poškvřím svatyně své, vyvýšenosti síly vaší, žádosti očí vašich a toho, čehož šanuje duše vaše. Též synové vaši i dcery vaše, kterýchž jste zanechali, mečem padnou. ²² I budete tak činiti, jakž já činím. Brady nezastřete, aniž čího pokrmu jísti budete. ²³ A majíce klobouky své na hlavách svých a střevíce na nohách svých, nebudete kvíliti ani plakati, ale svadnouce pro nepravosti své, úpěti budete jeden s druhým. ²⁴ Nebo jest vám Ezechiel zázrakem. Všecko, což on činí, budete činiti, a když to přijde, tedy zvíte, že já jsem Panovník Hospodin. ²⁵ Ty pak synu člověčí, zdali v ten den, když já odejmu od nich sílu jejich, veselé okrasy jejich, žádost očí jejich, a to, po čemž touží duše jejich, syny jejich i dcery jejich, ²⁶ Zdali v ten den přijde k tobě ten, kdož uteče, vypravuje tu novinu? ²⁷ V ten den otevrou se ústa tvá při přítomnosti toho, kterýž ušel, i budeš mluvit, a nebudeš více němým. Takž jim budeš zázrakem, i zvědí, že já jsem Hospodin.

25 I stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, obrať tvář svou proti synům Ammon, a prorokuj proti nim. ³ A rci synům Ammon: Slyšte slovo Panovníka Hospodína: Takto praví Panovník Hospodin: Proto že jsi nad svatyní mou, když poškvřněna byla, říkal: To dobře to, a nad zemí Izraelskou, když zpuštěna byla, a nad domem Judským, když šel v zajetí, ⁴ Protož aj, já dám tě národům východním za dědictví, i vzdělají sobě hrady v tobě, a vystavějí v tobě příbytky své. Tiť budou jísti ovoce tvé, a ti budou pít mléko tvé. ⁵ A dám Rabbu za obydlí velbloudům, a města synů Ammon za odpočívadlo stádům, i zvíte, že já jsem Hospodin. ⁶ Nebo takto praví Panovník Hospodin: Proto že jsi tleskal rukou, a dupal nohou, a veselil se srdečně, že jsi všelijak loupil zemi Izraelskou, ⁷ Protož aj, já vztáhnu ruku svou na tebe, a vydám tě v loupež národům, a vyplním tě z lidí, a vyhubím tě z země, i zahladím tě. Tu zvíš, že já jsem Hospodin. ⁸ Takto praví Panovník Hospodin: Z té příčiny, že říkal Moáb a Seir: Hle, podobný jest všechněm jiným národům dům Judský, ⁹ Protož aj, já otevru bok Moábských, (hned od Arim, od měst jejich na pomezí jejich, rozkošnou zemi Betjesimotských, Balmeonských i Kariataimských), ¹⁰ Národům východním s zemí synů Ammon; nebo jsem ji

dal v dědictví, tak aby nebylo zpomínáno na syny Ammon mezi národy. ¹¹ A tak i nad Moábem soudy vykonám, i zvědí, že já jsem Hospodin. ¹² Takto praví Panovník Hospodin: Proto že Idumejští nenáležitě se vymstívajíce, ukrutně se měli k domu Judskému, a tak uvodili na se vinu velikou, vymstívajíce se na nich, ¹³ Protož takto dí Panovník Hospodin: I na Idumea vztáhnou ruku svou, a vypléním z něho lidi i hovada, a obrátím jej v pustinu. Hned od Teman až do Dedan mečem padati budou. ¹⁴ A tak uvedu pomstu svou na Idumejské skrze ruku lidu mého Izraelského, a naloží s Idumejskými podlé hněvu mého a podlé prechlivosti mé, i poznají pomstu mou, praví Panovník Hospodin. ¹⁵ Takto praví Panovník Hospodin: Proto že se Filistinští ukrutně měli z příčiny pomsty, nenáležitě se vymstívajíce, loupíce zlostně, a zhoubu uvodíce z nenávisti starodávní, ¹⁶ Protož takto praví Panovník Hospodin: Aj, já vztáhnou ruku svou na Filistinské, a vypléním Ceretejské, a zkazím ostatek přístavu mořského. ¹⁷ A tak vykonám při nich pomsty veliké káraními zůřivými, a zvědí, že já jsem Hospodin, když uvedu pomstu svou na ně.

26 Bylo pak jedenáctého léta, prvního dne měsíce, že se stalo slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, proto že Týrus o Jeruzalému říká: Dobře se stalo, že jest potřeno město bran velmi lidných, obrací se ke mně, naplněn budu, kdyžtě zpuštěno, ³ Protož takto praví Panovník Hospodin: Aj, já proti tobě, ó Týre, a přivedu na tě národy mnohé, tak jako bych přivedl moře s vlnami jeho. ⁴ I zkazí zdi Týru, a zboří věže jeho; vymetu také z něho prach jeho, a obrátím jej v skálu vysedlou, ⁵ Tak že budou vysušovati síti u prostřed moře. Nebo jsem já mluvil, praví Panovník Hospodin, protož bude v loupež národům. ⁶ Dcery pak jeho, kteréž na poli budou, mečem zmordovány budou, i zvědí, že já jsem Hospodin. ⁷ Nebo takto praví Panovník Hospodin: Aj, já přivedu na Týr Nabuchodonozora krále Babylonského od půlnoci, krále nad králi, s koňmi a s vozy, i s jezci i s vojskem a s lidem mnohým. ⁸ Dcery tvé na poli mečem zmorduje, a vzdělá proti tobě šance, a vysype proti tobě násyp, a postaví proti tobě pavézníky. ⁹ I střelbu zasadí proti zdem tvým, a věže tvé poboří nosatci svými. ¹⁰ Od množství koní jeho přikryje tě prach jejich; od hřmotu jezdců a kár i vozů zatřesou se zdi tvé, když on vcházeti bude do bran tvých, jako do průchodů města proborěného. ¹¹ Kopyty koní svých pošlapá všechny ulice tvé, lid tvůj mečem pomorduje, a sloupové pamětní síly tvé na zem padnou. ¹² I rozberou zboží tvá, a rozchvátají kupectví tvá, a rozválejí zdi tvé, i domy tvé rozkošné poboří, a kamení tvé i dříví tvé, i prach tvůj do vody vmecí. ¹³ A tak přítrž učiním hluku zpěvů tvých, a zvuku citar tvých aby nebylo slyšáno více. ¹⁴ A obrátím tě v skálu vysedlou, budeš k vysušování síti, nebudeš vystaven více; nebo já Hospodin mluvil jsem, praví Panovník Hospodin. ¹⁵ Takto praví Panovník Hospodin Týru: Zdalíž od hřmotu padání tvého, když stonati budou zranění, když ukrutný mord bude u prostřed tebe, nepohnou se ostrovové? ¹⁶ A vyvstanou z stolic svých všechna knížata pomorská, a složí z sebe pláště své, i roucha svá krumpovaná svlekou; v hrůzu se oblekou, na zemi seděti budou, a třesouce se každé chvíle, trnouti budou nad tebou. ¹⁷ I vydadí se nad tebou v naříkání, a řeknou tobě: Jak jsi zahynulo, ó město, v němž bydleno bylo pro moře, město slovoutné, ješto bylo pevné na moři, ono i s obyvateli svými, kteříž pouštěli strach svůj na všechny obyvatele jeho! ¹⁸ Tehdáž trásti se budou ostrovové v den pádu tvého; předěšení, pravím, budou ostrovové, kteříž jsou na moři, nad zahynutím tvým. ¹⁹ Nebo tak praví Panovník Hospodin: Když tě učiním městem zpuštěným jako města, v nichž se nebydlí, když uvedu na tě hlubinu, tak že tě přikryjí vody mnohé, ²⁰ Když učiním, že sstoupíš s sstupujícími do jámy k lidu dávnému, a posadím tě v nejnižších stranách země, na pustinách starodávních s těmi, jenž sstupují do jámy, aby nebylo bydleno v tobě: prokáži slávu v zemi živých. ²¹ Nebo učiním to, že budeš k náramné hrůze, když tě nestane, a bys pak bylo hledáno, abys nebylo na věky nalezeno, praví Panovník Hospodin.

27 I stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Ty pak synu člověčí, vydej se nad Týrem v naříkání, ³ A rei Týru, jenž sedě tu, kdež se na moře pouštějí, kupectví provodí s národy na ostrovích mnohých: Takto praví Panovník Hospodin: Ó Týre, ty jsi říkal: Já jsem nejkrásnější. ⁴ U prostřed moře byly hranice tvé, stavitelé tvoji dokonale tě ozdobovali. ⁵ Z jedloví z Sanir dělávali všechna taflování tvá, cedry z Libánu brávali k děláni sloupů tvých. ⁶ Z dubů Bázanských dělávali vesla tvá, a lavičky tvé dělávali z kostí slonových, a z pušpanu z ostrovů Citejských. ⁷ Kment s krumpováním Egyptským býval plátno tvé, z něhož jsi plachty míval; modrý postavec a šarlat z ostrovů Elisa přikrýval tě. ⁸ Obyvatelé Sidonští i Arvadští bývali plavci tvoji, moudří tvoji v tobě, ó Týre, ti bývali správcové tvoji. ⁹ Starší Gebalští a moudří jejich opravovali v tobě zbořeniny tvé; všechny lodí mořské i plavci jejich bývali v tobě, směňující s tebou kupectví. ¹⁰ Perští a Ludští i Putští bývali v vojtě tvém bojovníci tvoji, pavézu a lebku zavěšovali v tobě. Tiť jsou přidávali tobě ozdoby. ¹¹ Arvadští s vojskem tvým na zdech tvých vůkol, též Gamadští na věžech tvých bývali, štíty své zavěšovali na zdech tvých vůkol. Tiť jsou tě zvláště ozdobovali. ¹² Zámorští kupci tvoji v množství všelijakého zboží, v stříbře, železe, cínu i olově kupčili na jarmarcích tvých. ¹³ Javan, Tubal a Mešech, kupci tvoji, lidi a nádobí měděné dávali za směnu tobě. ¹⁴ Z domu Togarma v koních a jezdcích i mezcích kupčili na jarmarcích tvých. ¹⁵ Synové Dedanovi kupci tvoji,

a ostrovové mnozí překupníci byli koupí tvých, tobě k ruce; rohy, kosti slonové i dříví hebénové směňovali za mzdu tvou. ¹⁶ Syrští kupci tvoji pro množství věcí tvých řemeslně udělaných, v karbunkulích, šarlatu, krumpování i kmentu, a korálích a křišťálích kupčivali na jarmarcích tvých. ¹⁷ Judští i země Izraelská kupci tvoji, pšenici Mennitskou i Fenickou, a med, olej i kadidlo dávali za směnu tobě. ¹⁸ Damašští kupci tvoji, pro množství věcí tvých řemeslně udělaných, kupčili ve množství všelijakého zboží, ve víně Chelbonském a vlně bělostkvoucí. ¹⁹ Těž Dan i Javan chodíce na jarmarky tvé, kupčili, a železo pulerované, kassii i třtinu vonnou tobě směňovali. ²⁰ Dedan kupčival v tobě v suknech drahých k vozům. ²¹ Arabští i všecka knížata Cedarská kupčivali tobě k ruce v beranech a skopcích i kozlích, tím kupčivali v tobě. ²² Kupci Sabejští i Ragmejští bývali kupci tvoji ve všelijakých nejpřednějších vonných věcech, i ve všelijakém kamení drahém i zlatě, kupčivali na jarmarcích tvých. ²³ Cháran a Kanne i Eden, kupci Sabejští, Assur i Kilmad kupčival v tobě. ²⁴ Ti bývali kupci tvoji na jarmarcích tvých s nejvýbornějšími věcmi, s štoučkami postavce modrého, a s krumpováním i s klénoty drahých věcí, kteréž se provazy svazují a zavírají do cedru. ²⁵ Lodí mořské předek měly v kupectví tvém. Summou, naplněno jsi i zvelebeno náramně u prostřed moře. ²⁶ Na vodu velikou zavezli tě ti, kteříž tě vesly táhli; vítr východní potříská tě u prostřed moře. ²⁷ Zboží tvá i jarmarkové tvoji, kupectví tvá, plavci tvoji a správcové tvoji, i ti, kteříž opravovali zbořeniny tvé, a směňovali s tebou kupectví, a všickni muži váleční tvoji, kteříž byli v tobě, i všecko shromáždění tvé, kteréž bylo u prostřed tebe, padnou do hlubokosti mořské v den pádu tvého. ²⁸ Od hrmotu křiku správců tvých zbourí se i vlnobítí. ²⁹ I vystoupí z lodí svých všickni ti, kteříž táhnou veslem, plavci i všickni správcové lodí mořských na zemi stanou, ³⁰ A hlasem velikým nad tebou naříkati a žalostně křičeti budou, a sypouce prach na hlavy své, v popele se válejí. ³¹ Nadto zdělajíce příčinou tvou lysiny, přepáší se zíněmi, a kvílením hořkým nad tebou s žalostí srdečnou plakati budou. ³² Vydadí se, pravím, nad tebou s hořekováním svým v naříkání, a budou naříkati nad tebou: Které město podobné Týru, zahlazenému u prostřed moře? ³³ Když vycházely koupě tvé z moře, nasycovalo jsi národy mnohé; množstvím zboží svého i kupectví svých zbohacovalos krále zemské. ³⁴ Ale když ztroskotáno budeš od moře v hlubokých vodách, kupectví tvé i všecko shromáždění tvé u prostřed tebe klesne. ³⁵ Všickni obyvatelé ostrovů ztrnou nad tebou, a králové jejich ohromeni jsouce, zhrozí se náramně. ³⁶ Kupci mezi národy ckáti budou nad tebou; k hrůze veliké budeš, a nebude tě na věky.

28 I stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, rci vývodovi Tyrskému: Takto praví Panovník Hospodin: Proto že se vyvyšuje srdce tvé, a říkáš: Bůh silný jsem, na stolicí Boží sedím u prostřed moře, ješto jsi člověk a ne Bůh silný, ačkoli sobě přivlastňuješ srdce podobné srdci Božímu, ³ Aj hle, moudřejší jsi nad Daniele, žádá věc tajná není před tebou ukrytá; ⁴ Moudrosti svou a rozumností svou nashromáždils sobě zboží, a nahrnuls zlata a stříbra do pokladů svých; ⁵ Velikou moudrostí svou v kupectví svém rozmnožil jsi zboží svá, a tak pozdvihlo se srdce tvé zbožím tvým; ⁶ Z té příčiny takto praví Panovník Hospodin: Proto že sobě přivlastňuješ srdce podobné srdci Božímu, ⁷ Protož aj, já přivedu na tě cizozemce, nejukrutnější národy, kteříž vytrhnouce meče své na krásu moudrosti tvé, zabijí jasnost tvou. ⁸ Do jámy spustí tě, a umřeš smrtí hroznou u prostřed moře. ⁹ Budeš-liž tu ještě říkati před obličejem morděře svého: Bohem jsem, poněvadž jsi člověk a ne Bůh silný, jsa v ruce toho, jenž tě mordovati bude? ¹⁰ Smrtí neobřezanců umřeš od ruky cizozemců; nebo já mluvil jsem, praví Panovník Hospodin. ¹¹ I stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹² Synu člověčí, vydej se v naříkání nad králem Tyrským, a rci jemu: Takto praví Panovník Hospodin: Ty, jenž zapečetuješ summy, plný moudrosti a nejkrásnější, ¹³ V Eden, zahradě Boží, byl jsi, všelijaké drahé kamení přikrývalo tě, sardius, topazius, jaspis, tarsiis, onychin, beryl, zafir, karbunkulus a smaragd i zlato; nástrojové bubnů tvých a píšťal tvých v tobě, hned jakžs se narodil, připraveni jsou. ¹⁴ Ty jsi cherubem od pomazání. Jakž jsem tě za ochránce představil, na hoře svaté Boží jsi byl, u prostřed kamení ohnivého ustavičně jsi chodil. ¹⁵ Byl jsi dokonalý na cestách svých, hned jakžs se narodil, až se našla nepravost při tobě. ¹⁶ Pro množství kupectví tvého u prostřed tebe plno jest bezpráví, a velmi jsi prohřešil. Pročež zahubím tě, a vyhledám z hory Boží, ó cherube ochránce, z prostřed kamenů ohnivých. ¹⁷ Pozdvihlo se srdce tvé slávou tvou, k zlému jsi užíval moudrosti své příčinou jasnosti své. Porazím tě na zemi, před obličej králů povrhu tě, aby se dívali na tebe. ¹⁸ Pro množství nepravostí tvých, a pro nespravedlnosti kupectví tvého poškrnil jsi svatyně své. Protož vyvedu oheň z prostřed tebe, kterýž tě sžře, a obrátí tě v popel na zemi před očima všech na tě hledících. ¹⁹ Všickni, kdož tě znali mezi národy, ztrnou nad tebou; k hrůze veliké budeš, a nebude tě na věky. ²⁰ I stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ²¹ Synu člověčí, obrať tvář svou proti Sidonu, a prorokuj proti němu, ²² A rci: Takto praví Panovník Hospodin: Aj, já proti tobě jsem, ó Sidone, a budu oslaven u prostřed tebe. I zvědí, že já jsem Hospodin, když vykonám při něm soudy, a posvěcen budu v něm. ²³ Pošli zajisté na něj mor, a krev na ulice jeho, a padati budou zranění u prostřed něho od meče na všechny strany, i zvědí, že

já jsem Hospodin. ²⁴ A tak nebude více míti dům Izraelský trnu urážejícího a bodláku bodoucího ze všech okolních pohrdajících jimi, a zvědí, že já jsem Panovník Hospodin. ²⁵ Takto praví Panovník Hospodin: Když shromáždím dům Izraelský z národů, mezi něž rozptýleni jsou, a posvěcen budu v nich před očima pohanů, a bydlení budou v zemi své, kterouž jsem byl dal služebníku svému Jákobovi: ²⁶ Tehdy bydlení budou v ní bezpečně, a nastavějí domů, a štípí vinice. Bydlení, pravím, budou bezpečně, když vykonám soudy, při všech zhoubcích jejich vůkol nich, i zvědí, že já jsem Hospodin Bůh jejich.

29 Léta desátého, desátého měsíce, dvanáctého dne téhož měsíce, stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, obrať tvář svou proti Faraonovi králi Egyptskému, a prorokuj proti němu i proti všemu Egyptu. ³ Mluv a rci: Takto praví Panovník Hospodin: Aj, já proti tobě jsem, ó Faraone králi Egyptský, draku veliký, kterýž ležíš u prostřed řek svých, ješto říkáš: Já mám řeku svou, já zajisté jsem ji přivedl sobě. ⁴ Protož dám udici do čelistí tvých, a učiním, že zváznou ryby řek tvých na tvých šupinách; i vyvleku tě z prostředku řek tvých, i všechny ryby řek tvých na šupinách tvých zvázlé. ⁵ A nechám tě na poušti, tebe i všech ryb řek tvých. Na svrchku pole padneš, nebudeš sebrán ani shromážděn; šelmám zemským i ptactvu nebeskému dám tě k sežrání. ⁶ I zvědí všickni obyvatelé Egyptští, že já jsem Hospodin, proto že jste holi třtinovou domu Izraelskému. ⁷ Když se chytají tebe rukou, lámeš se, a roztínáš jim všechno rameno; a když se na tě zpodírají, ztroskotána býváš, ačkoli nastavuješ jim všech bedr. ⁸ Protož takto praví Panovník Hospodin: Aj, já přivedu na tě meč, a vyplním z tebe lidi i hovada. ⁹ I bude země Egyptská pustinou a pouští, i zvědí, že já jsem Hospodin, proto že říkal: Řeka má jest, já zajisté jsem ji přivedl. ¹⁰ Protož aj, já budu proti tobě i proti řece tvé, a obrátím zemi Egyptskou v pustiny, v poušť přehroznou od věže Sevéne až do pomezí Mouřeninského. ¹¹ Nepůjdeť přes ni noha člověka, ani noha dobytčete půjde přes ni, a nebude v ní bydleno za čtyřiceti let. ¹² A tak uvedu zemi Egyptskou v pustinu nad jiné země pusté, a města její nad jiná města zpuštěná pustá budou za čtyřiceti let, když rozptýlím Egyptské mezi národy, a rozženu je do rozličných zemí. ¹³ A však takto praví Panovník Hospodin: Po skonání čtyřiceti let shromáždím Egyptské z národů, kamž rozptýleni budou. ¹⁴ A přivedu zase zajaté Egyptské, a uvedu je zase do země Patros, do země přebývání jejich, i budou tam královstvím sniženým. ¹⁵ Mimo jiná království bude sniženější, aniž se bude vynášeti více nad jiné národy; zmenším je zajisté, aby nepanovali nad národy. ¹⁶ I nebude více domu Izraelskému doufáním, kteréž by na paměť přivedlo nepravost, když by se obraceli za nimi; nebo zvědí, že já jsem Panovník Hospodin. ¹⁷ Potom bylo dvacátého sedmého léta, prvního měsíce, prvního dne, že se stalo slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹⁸ Synu člověčí, Nabuchodonozor král Babylonský podrobil vojsko své v službu velikou proti Týru. Každá hlava oblezla, a každé rameno odřino jest, mzdy pak nemá, on ani vojsko jeho, z Týru za tu službu, kterouž sloužili proti němu. ¹⁹ Z té příčiny takto praví Panovník Hospodin: Aj, já dávám Nabuchodonozorovi králi Babylonskému zemi Egyptskou, aby pobral zboží její, a rozebral loupeže její, i rozchvátal kořisti její, aby mělo mzdu vojsko jeho. ²⁰ Za práci jejich, kterouž mi sloužili, dám jim zemi Egyptskou, proto že mně pracovali, praví Panovník Hospodin. ²¹ V ten den rozkáži vypučiti se rohu domu Izraelského. Tobě též způsobím, že otevřeš ústa u prostřed nich, i zvědí, že já jsem Hospodin.

30 Opět se stalo slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, prorokuj a rci: Takto praví Panovník Hospodin: Kvělte: Ach, nastojte na tento den. ³ Nebo blízko jest den, blízko jest, pravím, den Hospodinův, den mráky, čas národů bude. ⁴ A přijde meč do Egypta, a bude přetěžká bolest v Mouřeninské zemi, když padati budou zbití v Egyptě, a poberou zboží jeho, a zboření budou základové jeho. ⁵ Mouřenínové a Putští i Ludští i všelijaká směsice, též Kubští i obyvatelé země smlouvy s nimi mečem padnou. ⁶ Takť praví Hospodin, že padnou podpůrcové Egypta, a snížena bude vyvýšenost síly jeho; od věže Sevéne mečem padati budou v ní, praví Panovník Hospodin. ⁷ I budou v pustinu obrázení nad jiné země pusté, a města jejich nad jiná města pustá budou. ⁸ I zvědí, že já jsem Hospodin, když zapálím oheň v Egyptě, a potříní budou všickni pomocníci jeho. ⁹ V ten den vyjdou poslové od tváři mé na lodech, aby přestrašili Mouřeninskou zemi ubezpečenou, i budou míti bolest přetěžkou, jakáž byla ve dni Egypta; nebo aj, přicházíť. ¹⁰ Takto praví panovník Hospodin: Učiním zajisté konec množství Egyptskému skrze ruku Nabuchodonozora krále Babylonského. ¹¹ On i lid jeho s ním, nejukrutnější národové přivedeni budou, aby zkazili tu zemi; nebo vytrhnou meče své na Egypt, a naplní tu zemi zbitými. ¹² A obrátě řeky v sucho, prodám tu zemi v ruku nešlechetných, a tak v pustinu uvedu zemi, i což v ní jest, skrze ruku cizozemců. Já Hospodin mluvil jsem. ¹³ Takto praví Panovník Hospodin: Zkazím i ukýdané bohy, a konec učiním modlám v Nof, a knížete z země Egyptské nebude více, když pustím strach na zemi Egyptskou. ¹⁴ Nebo pohubím Patros, a zapálím oheň v Soan, a vykonám soudy v No. ¹⁵ Vylejí prchlivost svou i na Sin, pevnost Egyptskou, a vyplním množství No. ¹⁶ Když zapálím oheň v Egyptě, velikou bolest bude míti Sin, a No bude roztrháno, Nof pak nepřátely bude míti ve dne. ¹⁷ Mládenci On a Bubastští mečem

padnou, panny pak v zajetí půjdou. ¹⁸ A v Tachpanches zatmí se den, když tam polámi závory Egypta, a přítrž se stane v něm vyvýšenosti síly jeho. Mrákota jej přikryje, dcery pak jeho v zajetí půjdou. ¹⁹ A tak vykonám soudy při Egyptu, i zvědí, že já jsem Hospodin. ²⁰ Opět bylo jedenáctého léta, prvního měsíce, sedmého dne, že se stalo slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ²¹ Synu člověčí, rámě Faraona krále Egyptského zlámal jsem, a aj, nebudeť uvázáno, ani přičiněno lékařství, aniž přiložen bude šat pro obvázání jeho a posilnění jeho k držení meče. ²² Protož takto praví panovník Hospodin: Aj, já jsem proti Faraonovi králi Egyptskému, a polámi ramena jeho, i sílu jeho, i budeť zlámané, a vyrazím meč z ruky jeho. ²³ A rozptýlím Egyptské mezi národy, a rozženu je do zemí. ²⁴ Posilním zajisté ramen krále Babylonského, a dám meč svůj v ruku jeho, i polámi ramena Faraonova, tak že stonati bude před ním, jakž stonává smrtelně raněný. ²⁵ Posilním, pravím, ramen krále Babylonského, ramena pak Faraonova klesnou. I zvědí, že já jsem Hospodin, když dám meč svůj v ruku krále Babylonského, aby jej vztáhl na zemi Egyptskou. ²⁶ A tak rozptýlím Egyptské mezi národy, a rozženu je do zemí, i zvědí, že já jsem Hospodin.

31 Bylo pak jedenáctého léta, třetího měsíce, prvního dne téhož měsíce, že se stalo slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, rci Faraonovi králi Egyptskému i množství jeho: K komu jsi podoben v své velikosti? ³ Aj, Assur byl jako cedr na Libánu, pěkných ratolestí, a větvořím zastěňující, a vysokého zrůstu, jehož vrchové byli mezi hustými větvemi. ⁴ Vody k zrůstu přivedly jej, propast jej vyvýšila, potoky jejími opuštěn byl vůkol kmen jeho, ješto jen pramenky své vypouštěla na všechna dříví polní. ⁵ Takž se vyvýšil zrůst jeho nade všechna dříví polní, a rozmnožili se výstřelkové jeho, a pro hojnost vod roztáhly se ratolesti jeho, kteréž vypustil. ⁶ Na ratolestech jeho hnízdilo se všelijaké ptactvo nebeské, a pod větvemi jeho rodili se všelijací živočichové polní, a v stínu jeho sedali všickni národové velicí. ⁷ I byl ušlechtilý pro svou velikost, a pro dlouhost větví svých; nebo kořen jeho byl při vodách mnohých. ⁸ Cedrové v zahradě Boží nepřikryli ho, jedle nevrovňaly se ratolestem jeho, a stromové kaštanovní nebyli podobni větvi jeho. Žádné dřevo v zahradě Boží nebylo rovné jemu v kráse své. ⁹ Ozdobil jsem jej množstvím větvořím jeho, tak že mu záviděla všechna dříví Eden, kteráž byla v zahradě Boží. ¹⁰ Protož takto praví Panovník Hospodin: Proto že vysoce vyrostl, a vypustil vrch svůj mezi husté větvořím, a pozdvihlo se srdce jeho příčinou vysokosti jeho: ¹¹ Protož vydal jsem jej v ruku nejsilnějšího z národů, aby s ním přísně nakládal; pro bezbožnost jeho vyhnal jsem jej. ¹² A tak vyťali jej cizozemci, nejukrutnější národové, a nechali ho tu. Po horách i po všech údolích opadly větve jeho, a slomeny jsou ratolesti jeho na všechny prudké potoky té země. Pročež vystoupili z stínu jeho všickni národové země, a opustili jej. ¹³ Na němž padlém bydlí všelijaké ptactvo nebeské, a na ratolestech jeho jsou všelijací živočichové polní, ¹⁴ Proto aby se nevyvyšovalo v zrostu svém žádné dříví při vodách, a aby nevypouštělo vrchů svých mezi hustými větvemi, a nevyvíjalo se nad jiné vysokostí svou žádné dřevo zapojené vodami, proto že všickni ti oddáni jsou k smrti, dolů do země mezi syny lidské s těmi, kteříž sstupují do jámy. ¹⁵ Takto praví Panovník Hospodin: Toho dne, v kterýž on sstoupil do hrobu, přivedl jsem k kvílení, a přikryl jsem příčinou jeho propast, a zadržel jsem potoky její, aby se zastavily vody mnohé, a učinil jsem, aby smutek nesl příčinou jeho Libán, a všechno dříví polní příčinou jeho aby umdlelo. ¹⁶ Od hřmotu pádu jeho učinil jsem, že se třásli národové, když jsem jej svedl do hrobu s těmi, kteříž sstupují do jámy. Nad čímž se potěšila na zemi dole všechna dříví Eden, což výborného a dobrého jest na Libánu, vše což zapojeného jest vodou. ¹⁷ I ti s ním sstoupili do hrobu k těm, kteříž jsou zbiti mečem, i rámě jeho, i kteříž sedali v stínu jeho u prostřed národů. ¹⁸ Kterému z stromů Eden podoben jsi tak v slávě a velikosti? Však svržen budeš s dřívím Eden dolů na zem, mezi neobřezanci s zbitými mečem lehneš. Toť jest Farao i všechno množství jeho, praví Panovník Hospodin.

32 Opět bylo dvanáctého léta, dvanáctého měsíce, prvního dne téhož měsíce, že se stalo slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, vydej se v nařikání nad Faraonem králem Egyptským, a rci jemu: Lvu mladému mezi národy podoben jsi, a jsi jako velryb v moři, když procházejí se v potocích svých, kalíš vodu nohama svýma, a kormoutíš potoky její. ³ Takto praví Panovník Hospodin: Rozestruť na tě síť svou skrze shromáždění národů mnohých, kteříž tě vytáhnou nevodem mým. ⁴ I nechám tě na zemi, povrhu tě na svrchku pole, a učiním, že na tobě přebývatí bude všelijaké ptactvo nebeské, a nasytím tebou živočichy vši země. ⁵ A rozmeci maso tvé po horách, a naplním údolí vysokostí tvou. ⁶ A napojím zemi, v níž ploveš, krví tvou až do hor, tak že i potokové naplnění budou tebou. ⁷ V tom, když tě zhasím, zakryji nebesa, a zasmušilé učiním hvězdy jejich; slunce mráкотou zastru, a měsíc nebude svítiti světlem svým. ⁸ Všecka světla jasná na nebesích zasmušilá učiním příčinou tvou, a uvedu tmu na zemi tvou, praví Panovník Hospodin. ⁹ Nadto zkormoutím srdce národů mnohých, když způsobím, aby došla pověst o potření tvém mezi národy, do zemí, jichž jsi neznal. ¹⁰ Učiním, pravím, že trnouti budou nad tebou národové mnozí, a králové jejich hroziti se příčinou tvou velice, když šermovati budu mečem svým před tváří jejich. Budou se zajisté lekati každé chvíly, každý sám za sebe

v den pádu tvého. ¹¹Nebo takto praví Panovník Hospodin: Meč krále Babylonského přijde na tě. ¹²Meči udatných porazím množství tvé, nejukrutnějších ze všech národů; tiť zkazí pýchu Egypta, a zahlazeno bude všecko množství jeho. ¹³Zahladím i všecka hovada jeho, kteráž jsou při vodách mnohých, tak že jich nezakalí noha člověčí více, aniž jich kaliti budou kopyta hovad. ¹⁴Tuť učiním, že se usadí vody jejich, a potokové jejich že jako olej půjdou, praví Panovník Hospodin, ¹⁵Když obrátím zemi Egyptskou v poušť přehroznou, v zemi prázdnou toho, což prvé v ní bylo, a když zbiji v ní všechny obyvatele. I zvědí, že já jsem Hospodin. ¹⁶Tot jest naříkání, jímž naříkati budou. Tak dcery národů naříkati budou, tak nad Egyptem i nade vším jeho množstvím naříkati budou, dí Panovník Hospodin. ¹⁷Potom bylo dvanáctého léta, patnáctého dne téhož měsíce, že se stalo slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹⁸Synu člověčí, naříkej nad množstvím Egypta, a snes jej i dcery národů těch slavných do zpodních míst země k těm, kteříž sstupují do jámy. ¹⁹A rci: Nad kohož bys utěšenější byl? Sstupiž a lež s neobřezanci. ²⁰Mezi zbitými mečem padnou, meči vydán jest, vlectež jej i všecko množství jeho. ²¹Budouť k němu mluvití hrdiny s jeho pomocníky z prostřed hrobu, kdež neobřezanci mečem zbití sstoupivše, leží. ²²Tam jest Assur i všecka zběř jeho, jehož hrobové jsou vůkol tohoto. Všickni ti byvše zbiti, padli od meče. ²³Jehož hrobové jsou po stranách jámy, aby byla zběř jeho vůkol hrobu tohoto. Všickni ti byvše zbiti, padli od meče, kteříž pouštivali strach v zemi živých. ²⁴Tam Elam i všecko množství jeho vůkol hrobu tohoto. Všickni ti neobřezanci byvše zbiti, padli od meče, a sstoupili do zpodních míst země, kteříž pouštivali strach svůj v zemi živých. Jížť nesou potupu svou s těmi, kteříž sstupují do jámy. ²⁵Mezi zbitými postavili jemu lože, i všemu množství jeho, vůkol něhož jsou hrobové tohoto. Všickni ti neobřezanci zbiti mečem, nebo pouštín býval strach jejich v zemi živých. Jížť nesou potupu svou s těmi, jenž sstupují do jámy, mezi zbitými položení jsouce. ²⁶Tam Mešech, Tubal i všecko množství jeho, a vůkol něho hrobové tohoto. Všickni ti neobřezanci zbiti mečem, nebo pouštivali strach svůj v zemi živých. ²⁷Ačťkoli ti ještě nelehli s hrdinami, kteříž padli z neobřezanců, kteříž sstoupili do hrobu s zbrojí svou vojenskou, a podložili meče své pod hlavy své, a však důjdet nepravost jejich na kosti jejich; nebo strach hrdin byl v zemi živých. ²⁸I ty mezi neobřezanci potřín budeš, a lehneš s zbitými mečem. ²⁹Tam Edom, králové jeho, i všecka knížata jeho, kteříž položení jsou i s svou mocí s zbitými mečem. I ti s neobřezanci lehnu a s těmi, kteříž sstupují do jámy. ³⁰Tam knížata půlnoční strany všickni napořád, i všickni Sidonští, kteříž sstoupí k zbitým, s strachem svým, za svou moc stydíce se, a ležeti budou ti neobřezanci s zbitými mečem, a ponosou potupu svou s těmi, kteříž sstupují do jámy. ³¹Ty uhlédaje Farao, potěší se nade vším množstvím svým, Farao i všecko vojsko jeho, zbiti jsouce mečem, dí Panovník Hospodin. ³²Nebo pustím strach svůj v zemi živých, a položen bude mezi neobřezanci s zbitými mečem Farao i všecko množství jeho, praví Panovník Hospodin.

33 Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ²Synu člověčí, mluv k synům lidu svého a rci jim: Když uvedu na zemi některou meč, jestliže vezme lid té země muže jednoho od končin svých, a ustanoví jej sobě za strážného, ³A ten vida meč přicházející na tu zemi, troubil-li by na troubu a napomínal lidu, ⁴A slyše někdo zvuk trouby, však by se nedal napomenouti, a v tom přijde meč, shladil by jej: krev jeho na hlavu jeho bude. ⁵Nebo slyšel hlas trouby, však nedal se napomenouti; krev jeho na něm zůstane. Byť se byl napomenouti dal, duši svou byl by vysvobodil. ⁶Pakli strážný vida, an meč přichází, však by nezatroubil na troubu, a lid by nebyl napomenut, a přijde meč, zachvátil by někoho z nich: ten pro nepravost svou zachvácen bude, ale krve jeho z ruky strážného toho vyhledávati budu. ⁷Tebe pak synu člověčí, tebe jsem strážným ustanovil nad domem Izraelským, abys slyše z úst mých slovo, napomínal jich ode mne. ⁸Když bych já řekl bezbožnému: Bezbožníče, smrtí umřeš, a nemluvil bys, vystříhaje bezbožného od cesty jeho: ten bezbožný pro nepravost svou umře, ale krve jeho z ruky tvé vyhledávati budu. ⁹Pakli bys ty vystříhal bezbožného od cesty jeho, tak aby se od ní odvrátil, a však neodvrátil by se od cesty své: onť pro nepravost svou umře, ale ty duši svou vysvobodíš. ¹⁰Protož ty synu člověčí, rci domu Izraelskému: Takto mluvíte, říkájíte: Proto že přestoupení naše a hříchové naši jsou na nás, a my v nich svadneme, i jakž bychom živi byli? ¹¹Rci jim: Živť jsem já, dí Panovník Hospodin, žeť nemám líbosti v smrti bezbožného, ale aby se odvrátil bezbožný od cesty své a živ byl. Odvratěte se, odvratěte od cest svých zlých. I proč mříti máte, ó dome Izraelský? ¹²Ty tedy synu člověčí, rci synům lidu svého: Spravedlnost spravedlivého nevytrhne ho v den přestoupení jeho, aniž bezbožný v své bezbožnosti padne, v kterýž by se den odvrátil od bezbožnosti své; tolikéž spravedlivý nebude moci živ býti v ní, v kterýž by den zhřešil. ¹³Jestliže dím spravedlivému: Jistě živ budeš, a on doufaje v spravedlnost svou, činil by nepravost: žádná spravedlnost jeho nepřijde na pamět, ale pro tu nepravost svou, kterouž činil, umře. ¹⁴Zase řeknu-li bezbožnému: Smrtí umřeš, však odvrátí-li se od hříchu svého, a činiti bude soud a spravedlnost, ¹⁵Což v zástavě jest, navrátí-li bezbožný, což vydřel, nahradí-li, v ustanoveních života bude-li choditi, nečině nepravosti: jistě že bude živ, neumře. ¹⁶Žádní hříchové jeho, jimiž hřešil, nebudou mu zpomínáni; soud a spravedlnost činil, jistě že bude živ. ¹⁷A vždy říkájí synové lidu tvého: Není pravá cesta Páně, ješto jejich cesta není pravá. ¹⁸Když by se odvrátil spravedlivý od spravedlnosti své, a činil by nepravost, umřet pro ty

*Ohlédnou-li se zpět a na ně vzpomenu si,
jak se mi hnusily a dosud se mi hnusí
ty duše blátivé, ty duše jako z těsta,
jež zhněte každý den a zvrábí každá cesta
té beztvarosti, jež tvar každý přijme!
A posléz v popředí je vždycky uvidíme:
lidi, jichž charakter je nemít charakteru,
přítakavače dne, přísluhovače směrů,
mimikery osudu, jež vždy se přizpůsobí,
ty smutné hrdiny přespříliš smutné doby!
Oh, uctívači každé nové modly,
ohlédnu-li se zpět, jak těžko jsme se shodli,
jak těžko bývalo, jak těžko v zemi jest,
kde nikdo nevede a každý se dá vést!*

Viktor Dylk

věci. ¹⁹ Ale když by se odvrátil bezbožný od bezbožnosti své, a činil by soud a spravedlnost, podlé těch věcí živ bude. ²⁰ A předce říkáte: Není pravá cesta Páně. Každého z vás podlé cest jeho souditi budu, ó dome Izraelský. ²¹ Stalo se pak dvanáctého léta, desátého měsíce, pátého dne téhož měsíce od zajetí našeho, že přišel ke mně jeden, kterýž ušel z Jeruzaléma, řka: Dobyto jest město. ²² Ruka pak Hospodinova byla při mně u večer před tím, než přišel ten, kterýž utekl, a otevřela ústa má, až i ke mně přišel ráno; otevřela, pravím, ústa má, abych nebyl němým déle. ²³ I stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ²⁴ Synu člověčí, obyvatelé pustin těchto v zemi Izraelské mluví, řkouce: Jedinký byl Abraham, a dědičně držel zemi tuto, nás pak mnoho jest; námť dána jest země tato v dědictví. ²⁵ Protož rci jim: Takto praví Panovník Hospodin: Se krví jídáte, a očí svých pozdvihujete k ukydaným modlám svým, i krev vyléváte, a chtěli byste zemí touto dědičně vládnouti? ²⁶ Stojíte na meči svém, pášete ohavnost, a každý ženy bližního svého poškrvňujete, a chtěli byste zemí touto dědičně vládnouti? ²⁷ Takto mluv k nim: Takto praví Panovník Hospodin: Živť jsem já, že ti, kteříž jsou na pustinách, mečem padnou, a kdo na poli, toho zvěři dám k sežrání, kdo pak na hradích neb v jeskyních, morem zemrou. ²⁸ I obrátím zemi tu v hroznou poušť a přestane vyvýšenost moci její, a zpusťnou hory Izraelské, tak že nebude žádného, kdo by šel přes ně. ²⁹ I zvědí, že já jsem Hospodin, když obrátím zemi tu v hroznou poušť pro všechny ohavnosti jejich, kteréž páchali. ³⁰ Ty pak synu člověčí, slyš, synové lidu tvého často mluvívají o tobě, za stěnami i ve dveřích domů, a říkají jeden druhému a každý bratru svému, řka: Poďte medle a poslechněte, jaké slovo vyšlo od Hospodina. ³¹ I scházejí se k tobě, tak jako se schází lid, a sedají před tebou lid můj, a poslouchají slov tvých, ale nečiní jich. A ačkoli je sobě ústy svými libují, však za mrzkým ziskem svým srdce jejich odchází. ³² A aj, ty jsi jim jako zpěv libý pěkného zvuku a dobře vznějící. Slyšít zajisté slova tvá, ale žádný jich nečiní. ³³ Než když to přijde, (aj, přicházíť), tedy zvědí, že prorok byl u prostřed nich.

34 I stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ² Synu člověčí, prorokuj proti pastýřům Izraelským. Prorokuj a rci jim, těm pastýřům: Takto praví Panovník Hospodin: Běda pastýřům Izraelským, kteříž pasou sami sebe. Zdalíž pastýři nemají stáda pásti? ³ Tuk jídáte, a vlnou se odíváte, což tučného, zabijíte, stáda však nepasete. ⁴ Neduživých neposilujete, a nemocné nehojíte, a zlámané neuvazujete, a zaplašené zase nepřivodíte, a zahynulé nehledáte, ale přísně a tvrdě panujete nad nimi, ⁵ Tak že rozptýleny jsou, nemajíce pastýře, a rozptýleny jsouce, jsou za pokrm všelijaké zvěři polní. ⁶ Bloudí stádo mé po všech horách, a na každém pahrbku vysokém, nýbrž po vši země širokosti rozptýleny jsou ovce stáda mého, a není žádného, kdo by se po nich ptal, ani žádného, kdo by jich hledal. ⁷ Protož ó pastýři, slyšte slovo Hospodinovo: ⁸ Živť jsem já, praví Panovník Hospodin, zajisté proto že stádo mé bývá v loupež, a ovce stáda mého bývají k sežrání všelijaké zvěři polní, nemajíce žádného pastýře, aniž se ptají pastýři moji po stádu mém, ale pasou pastýři sami sebe, stáda pak mého nepasou: ⁹ Protož vy pastýři, slyšte slovo Hospodinovo: ¹⁰ Takto praví Panovník Hospodin: Aj, já jsem proti pastýřům těm, a budu vyhledávati stáda mého z ruky jejich, a zastavím jim pasení stáda, aby nepásli více ti pastýři samých sebe. Vytrhnu zajisté ovce své z úst jejich, aby jim nebyly za pokrm. ¹¹ Nebo takto praví Panovník Hospodin: Aj já, já ptáti se budu po ovcích svých a shledávati je. ¹² Jakož shledává pastýř stádo své tehdaž, když bývá u prostřed ovec svých rozptýlených: tak shledávati budu stádo své, a vytrhnu

je ze všech míst, kamž v den oblaku a mrákoty rozptýleny byly. ¹³A vyvedu je z národů, a shromáždím je z zemí, a uvedu je do země jejich, a pásťi je budu na horách Izraelských, při potocích i na všech místech k bydlení příhodných v zemi té. ¹⁴Na pastvě dobré pásťi je budu, a na horách vysokých Izraelských bude ovčinec jejich. Tamť léhati budou v ovčinci veselém, a pastvou tučnou pásťi se budou na horách Izraelských. ¹⁵Já pásťi budu stádo své, a já způsobím to, že odpočívati budou, praví Panovník Hospodin. ¹⁶Zahynulé hledati budu, a zaplašenou zase přivedu, a polámanou uvíži, a nemocné posílím, tučnou pak a silnou zahladím; nebo je pásťi budu v soudu. ¹⁷Vy pak, stádo mé, slyšte: Takto praví Panovník Hospodin: Aj, já soudím mezi dobytčetem a dobytčetem, mezi skopci a kozly. ¹⁸Což jest vám málo pastvou dobrou se pásťi, že ještě ostatek pastvy vaší pošlapáváte nohama svýma? a učištěnou vodu píti, že ostatek nohama svýma kalíte, ¹⁹Tak aby ovce mé tím, což vy nohama pošlapáte, se pásťi, a kal noh vašich píti musily? ²⁰Protož takto praví Panovník Hospodin k nim: Aj já, já souditi budu mezi dobytčetem tučným a mezi dobytčetem hubeným, ²¹Proto že boky i plecemi strkáte, a rohy svými trkáte všecky neduživé, tak že je vyháníte i ven. ²²Protož vysvobodím stádo své, aby nebylo více v loupež, a souditi budu mezi dobytčetem a dobytčetem. ²³A vzbudím nad nimi pastýře jednoho, kterýž je pásťi bude, služebníka svého Davida. Tenť je pásťi bude, a ten bude jejich pastýřem. ²⁴Já pak Hospodin budu jejich Bohem, a služebník můj David knížetem u prostřed nich. Já Hospodin mluvil jsem. ²⁵A učině s nimi smlouvu pokoje, způsobím, že přestane zvěř zlá na zemi; i budou bydletí na poušti bezpečně, a spáti i po lesích. ²⁶K tomu obdařím je i okolí pahrbku svého požehnáním, a ssilati budu déšť časem svým; dešťové požehnání budou bývati; ²⁷Tak že vydá dřevo polní ovoce své a země vydá úrodu svou; i budou v zemi své bezpeční, a zvědí, že já jsem Hospodin, když polámi závory jha jejich, a vytrhnu je z ruky těch, jenž je v službu podrobují. ²⁸I nebudou více loupeží národům, a zvěř zemská nebude jich žráti, ale bydletí budou bezpečně, aniž jich kdo přestraší. ²⁹Nadto vzbudím jim výstřelek k slávě, a nebudou více mřítí hladem v té zemi, aniž ponosou více potupy od pohanů. ³⁰I zvědí, že já Hospodin Bůh jejich jsem s nimi, a oni lid můj, dům Izraelský, praví Panovník Hospodin. ³¹Vy pak ovce mé, ovce pastvy mé, jste vy lidé, a já Bůh váš, praví Panovník Hospodin.

35 Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ²Synu člověčí, obrať tvář svou proti hoře Seir, a prorokuj proti ní. ³A rci jí: Takto praví Panovník Hospodin: Aj, já jsem proti tobě, horo Seir, a vztáhnu ruku svou na tebe, a obrátím tě v hroznou poušť. ⁴Města tvá v poušť obrátím, a ty budeš pustinou, i zviš, že já jsem Hospodin, ⁵Proto že máš nepřátelství věčné, a rozptyluješ syny Izraelské mečem v čas bídy jejich, v čas dokonání nepravosti. ⁶Protož živť jsem já, praví Panovník Hospodin, že k zabití připravím tě, a krev tě stihati bude. Poněvadž krve vylévání v nenávisti nemáš, také tě krev stihati bude. ⁷Obrátím, pravím, horu Seir v hroznou poušť, a vyplním z ní jdoucío přes ni i vracujícího se. ⁸A naplním hory její zbitými jejími; na pahrbcích tvých i v údolích tvých, i při všech potocích tvých zbití mečem padati budou. ⁹V pustiny věčné obrátím tě, tak že města tvá nebudou zase vzdělána, i zvíte, že já jsem Hospodin. ¹⁰Proto že říkáš: Tito dva národové a tyto dvě země mé budou, a budeme dědičně vládnouti tou, v níž Hospodin přebýval, ¹¹Protož živť jsem já, praví Panovník Hospodin, žeť učiním podlé hněvu tvého a podlé závisti tvé, kterouž jsi prokázala z nenávisti své proti nim. I budu poznán od nich, když tě budu souditi. ¹²A zviš, že já Hospodin slyšel jsem všecka hanění tvá, kteráž jsi mluvila o horách Izraelských, řkuci: Zpuštěnyť jsou, námť jsou dány k sežrání. ¹³Nebo jste se honosili proti mně ústy svými, a množili proti mně slova svá, což jsem sám slyšel. ¹⁴Takto praví Panovník Hospodin: Jakž se veselí všecka ta země, tak pustinu učiním z tebe. ¹⁵Jakž se veselíš nad dědictvím domu Izraelského, proto že zputl, tak učiním i tobě. Pustinou budeš, ó horo Seir, i všecka země Idumejská naskrze, i zvědíť, že já jsem Hospodin.

36 Ty synu člověčí, prorokuj i o horách Izraelských a rci: Hory Izraelské, slyšte slovo Hospodinovo. ²Takto praví Panovník Hospodin: Proto že říká ten nepřítel o vás: Aj, to dobře, takéť i výsosti věčné v dědictví se nám dostanou, ³Protož prorokuj a rci: Takto praví Panovník Hospodin: Proto, proto že poplénili a sehltili vás vůkol, abyste byli za dědictví ostatku národů, a vydáni jste v pomluvu a v zlou pověst lidem, ⁴Protož hory Izraelské, slyšte slovo Panovníka Hospodina: Takto praví Panovník Hospodin horám i pahrbkům, potokům i údolím, pustinám hrozným i městům opuštěným, jenž jsou za loupež a posměch ostatku národů okolních, ⁵Protož takto dí Panovník Hospodin: jistě že v ohni horlivosti své mluvití budu proti ostatku těch národů, i proti vši zemi Idumejské, kteříž sobě osobili zemi mou za dědictví, veselíce se z celého srdce, a pléníce s chutí, aby sídlo vyhnaných z něho bylo v loupež. ⁶Protož prorokuj o zemi Izraelské, a mluv k horám a pahrbkům, potokům i k údolím: Takto praví Panovník Hospodin: Aj, já v horlivosti své a v prchlivosti své mluvím, proto že pohanění od národů snášíte. ⁷Protož takto praví Panovník Hospodin: já zdvihna ruku svou, přísahám, že ti národové, kteříž jsou vůkol vás, pohanění své nésti musejí. ⁸Vy pak hory Izraelské, ratolesti své vypouštěti,

a ovoce své přinášeti budete lidu mému Izraelskému, když se přiblíží a přijdou. ⁹ Nebo aj, já jsem s vámi, a patřím na vás, abyste dělány a osívány byly. ¹⁰ A rozmnožím v vás lidi, všecken dům Izraelský, jakýžkoli jest, i budou se osazovati města, a pustiny vzdělávati. ¹¹ Rozmnožím, pravím, v vás lidi i hovada, a budou se množiti a ploditi, i učiním, že bydliti budete jako za předešlých let vašich, čině vám dobře, více než v prvotinách vašich. A zvíte, že já jsem Hospodin. ¹² Nebo uvedu do vás lidi, lid svůj Izraelský, a budou tebou dědičně vládnouti; a budeš jim za dědictví, aniž kdy více siroby na ně uvedeš. ¹³ Takto praví Panovník Hospodin: Proto že říkají vám, že jsi ty ta země, kteráž zžiráš lidi, a sirotky činíš z národů svých, ¹⁴ Protož nebudeš více zžírati lidi, a národů svých více k sirobě přivoditi, praví panovník Hospodin. ¹⁵ Aniž dopustím, aby více slycháno bylo v tobě potupy národů, aniž útržky lidské snášeti budeš více, ani ku pádu přivoditi více národů svých, praví Panovník Hospodin. ¹⁶ I stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹⁷ Synu člověčí, dům Izraelský, bydlíce v zemi své, poškvrnili jí cestou svou a skutky svými; podobná nečistotě ženy pro nečistotu oddělené byla cesta jejich před očima máma. ¹⁸ Pročež vylil jsem prchlivost svou na ně, proto že krev vylévali na zemi, a ukydanými bohy svými poškvrnili jí. ¹⁹ I rozptýlil jsem je po národech, tak že rozplašeni jsou po zemích; podlé cesty jejich a podlé skutků jejich soudil jsem je. ²⁰ Nýbrž odšedše mezi národy, kamž přišli, poškvrnili jména svatosti mé, když říkáno o nich: Že jsou lid Hospodinův, a že z jeho země vyšli. ²¹ Ale slitoval jsem se pro jméno svatosti své, kteréhož poškvrnili dům Izraelský mezi národy, kamž přišli. ²² Protož rci domu Izraelskému: Takto praví Panovník Hospodin: Ne pro vás já to učiním, ó dome Izraelský, ale pro jméno svatosti své, kteréhož jste poškvrnili mezi národy, kamž jste přišli, ²³ Abych posvětil jména svého velikého, kteréž bylo poškvrněno mezi národy, kteréhož jste poškvrnili u prostřed nich, aby poznali národové, že já jsem Hospodin, praví Panovník Hospodin, když posvěcen budu v vás před očima jejich. ²⁴ Nebo poberu vás z národů, a shromáždím vás ze všech zemí, a uvedu vás do země vaší. ²⁵ A pokropím vás vodou čistou, a čistí budete; ode všech poškvrn vašich, i ode všech ukydaných bohů vašich očistím vás. ²⁶ A dám vám srdce nové, a ducha nového dám do vnitřností vašich, a odejma srdce kamenné z těla vašeho, dám vám srdce masité. ²⁷ Ducha svého, pravím, dám do vnitřností vašich, a učiním, abyste v ustanoveních mých chodili, a soudů mých ostržili a činili je. ²⁸ I budete bydliti v zemi, kterouž jsem byl dal otcům vašim, a budete lidem mým, a já budu vašim Bohem. ²⁹ Nebo vysvobodím vás ze všelijakých poškvrn vašich, a přivolám obilé, a rozmnožím je, a nedopustím na vás hladu. ³⁰ Rozmnožím i ovoce stromů a úrody polní, tak že neponesete více potupy hladu mezi národy. ³¹ I rozpomenete se na zlé cesty vaše a na skutky vaše nedobré, tak že sami se býti hodné ošklivosti uznáte pro nepravosti vaše a pro ohavnosti vaše. ³² Ne pro vás já to učiním, praví Panovník Hospodin, známo vám buď. Zahanbetež se a zastyďte za cesty své, dome Izraelský. ³³ Takto praví Panovník Hospodin: V ten den, v kterémž vás očistím ode všech nepravostí vašich, osadím města, a vzdělány budou pustiny. ³⁴ A tak země pustá bude dělána, kteráž prvé byla pouští před očima každého tudy jdoucího. ³⁵ I řeknou: Země tato zpuštěná jest jako zahrada Eden, ano i města pustá, zkažená a zbořená jsou ohrazena a osazena. ³⁶ I zvědí národové, kteréž pozůstanou vůkol vás, že já Hospodin vystavěl jsem zbořeniny, a vysadil pustiny. Já Hospodin mluvil jsem i učiním. ³⁷ Takto praví Panovník Hospodin: Ještě toho hledati bude při mně dům Izraelský, abych je rozmnožil. Rozmnožím je lidmi jako stády. ³⁸ Jako stádo k obětem, jako stádo Jeruzalémské při slavnostech jeho, tak města pustá budou plná stád lidí, i zvědí, že já jsem Hospodin.

37 Byla nade mnou ruka Hospodinova, a vyvedl mne Hospodin v duchu, a postavil mne u prostřed údolí, kteréž bylo plné kostí. ² I provedl mne skrze ně vůkol a vůkol, a aj, bylo jich velmi mnoho v tom údolí, a aj, byly velmi suché. ³ I řekl mi: Synu člověčí, mohly-li by ožiti kosti tyto? I řekl jsem: Panovníče Hospodine, ty víš. ⁴ V tom řekl mi: Prorokuj o těch kostech a rci jim: Kostí suché, slyšte slovo Hospodinovo. ⁵ Toto praví Panovník Hospodin kostem těmto: Aj, já uvedu do vás ducha, abyste ožily. ⁶ A dám na vás žily, a učiním, že zroste na vás maso, a otáhnu vás koží; dám, pravím, do vás ducha, abyste ožily, i zvíte, že já jsem Hospodin. ⁷ Tedy prorokoval jsem tak, jakž mi rozkázáno bylo. I stal se zvuk, když jsem já prorokoval, a aj, hřmot, když se přibližovaly kosti jedna k druhé. ⁸ I viděl jsem, a aj, žily a maso na nich se ukázalo, i koží potaženy byly po vrchu, ale ducha žádného nebylo v nich. ⁹ I řekl mi: Prorokuj k duchu, prorokuj, synu člověčí, a rci duchu: Takto praví Panovník Hospodin: Ode čtyř větrů přid, duchu, a věj na tyto zmordované, ať oživou. ¹⁰ Tedy prorokoval jsem, jakž mi rozkázal. I všel do nich duch, a ožili, a postavili se na nohách svých, zástup velmi veliký. ¹¹ I řekl mi: Synu člověčí, kosti tyto jsou všecken dům Izraelský. Aj, říkají: Uschly kosti naše, a zhylna čaka naše, jižť jest po nás. ¹² Protož prorokuj a rci jim: Takto praví Panovník Hospodin: Aj, já otevru hroby vaše, a vyvedu vás z hrobů vašich, lide můj, a uvedu vás do země Izraelské. ¹³ I zvíte, že já jsem Hospodin, když otevru hroby vaše, a vyvedu vás z hrobů vašich, lide můj. ¹⁴ A dám Ducha svého do vás, abyste ožili, a osadím vás v zemi vaší, i zvíte, že já Hospodin mluvím i činím, dí Hospodin. ¹⁵ Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹⁶ Ty pak synu člověčí, vezmi sobě dřevo jedno, a napiš na něm: Judovi, a synům Izraelským, tovaryšům jeho. Zatím vezma dřevo druhé, napiš na něm: Jozefovi dřevo Efraimovo, a všechněm synům

Izraelským, tovaryšům jeho. ¹⁷I spojž je sobě jedno k druhému v jedno dřevo, aby byla jako jedno v ruce tvé. ¹⁸A když mluvíti budou k tobě synové lidu tvého, řkouce: Což nám neoznámíš, co ty věci znamenají: ¹⁹Mluv k nim: Takto praví panovník Hospodin: Aj, já vezmu dřevo Jozefovo, kteréž jest v ruce Efraimově, a pokolení Izraelských, tovaryšů jeho, a přiložím je s ním k dřevu Judovu, a učiním je dřevem jedním, i budou jedno v ruce mé. ²⁰A když budou ta dřeva, na kterýchž jsi psal, v ruce tvé před očima jejich, ²¹Tedy mluv k nim: Takto praví Panovník Hospodin: Aj, já vezmu syny Izraelské z prostřed národů těch, kamž odešli, a shromáždě je odevšad, uvedu je do země jejich. ²²A učiním je, aby byli národem jedním v té zemi na horách Izraelských, a král jeden bude nad nimi nade všemi králem. A nebudou více dva národové, aniž se již více dělíti budou na dvoje království. ²³Aniž se budou poškrňovati více ukýdanými bohy svými, a ohavnostmi svými, ani jakými přestoupeními svými, i vysvobodím je ze všech obydlí jejich, v nichž hřešili, a očistím je. I budou mým lidem, a já budu jejich Bohem. ²⁴A služebník můj David bude králem nad nimi, a pastýře jednoho všickni míti budou, aby v soudech mých chodili, a ustanovení mých ostříhali, i činili je. ²⁵I budou bydliti v té zemi, kterouž jsem byl dal služebníku svému Jákobovi, v níž bydlili otcové vaši. Budou, pravím, v ní bydliti oni i synové jejich, i synové synů jejich až na věky, a David služebník můj knížetem jejich bude na věky. ²⁶Nadto učiním s nimi smlouvu pokoje; smlouva věčná bude s nimi. A rozsadím je, i rozmnožím je, a postavím svatyni svou u prostřed nich na věky. ²⁷Bude i příbytek můj mezi nimi, a budu jejich Bohem, a oni budou lidem mým. ²⁸I zvědí národové, že jsem já Hospodin, jenž posvěcuji Izraele, když bude svatyně má u prostřed nich na věky.

38 Opět stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ²Synu člověčí, obrať tvář svou proti Gogovi, země Magog, knížeti a hlavě v Mešech a Tubal, a prorokuj proti němu, ³A rci: Takto praví Panovník Hospodin: Aj, já budu proti tobě, Gogu, kníže a hlavo v Mešech a Tubal. ⁴A odvedu tě zpět, dada udice do čelistí tvých, když tě vyvedu i všecko vojsko tvé, koně i jezdce, všecky oblečené v celou zbroj, zástup veliký s pavézami a štíty, všecky ty, kteříž užívají meče: ⁵Perské, Mouřeníny i Putské s nimi, všecky ty s štíty a lebkami, ⁶Gomera i všecky houfy jeho, dům Togarmy od stran půlnočních, i všecky houfy jeho, národy mnohé s tebou. ⁷Budiž hotov, a připrav se, ty i všecko shromáždění tvé, těch, kteříž se k tobě sebrali, a buď strážcím jejich. ⁸Po mnohých dnech navštíven budeš, v potomních letech přitáhneš na lid vysvobozený od meče, a shromážděný z národů mnohých na hory Izraelské, kteréž byly pustinou ustavičně, když oni z národů jsouce vyvedeni, budou bydliti bezpečně všickni. ⁹V tom přitáhneš a přijdeš jako bouře, budeš jako oblak příkrývající zemi, ty i všickni houfové tvoji, i národové mnozí s tebou. ¹⁰Takto praví Panovník Hospodin: I stane se v ten den, že vstoupí mnohé věci na srdce tvé, a budeš mysliti myšlení zlé. ¹¹A diš: Potáhnu na zemi, v níž jsou vsi, přitáhnu na ty, jenž pokoje užívají, bydlice bezpečně, na všecky, kteříž bydlejí beze všech zdí, a nemají žádné závory ani bran, ¹²Abych vzebral kořisti, a rozchvátal loupeže, obraceje ruku svou proti pouštěm již osazeným, a proti lidu zase shromážděnému z národů, zacházejícímu s dobyt看 a jměním, bydlejícím u prostřed země. ¹³Sába a Dedan, a kupci mořští, i všecka lvíčata jeho řeknou tobě: K rozehrání-liž kořisti ty se béřeš? K rozchvátání-li loupeže shromáždil jsi množství své, abys bral stříbro a zlato, abys nabral dobytka i zboží, a nashromáždil loupeže veliké? ¹⁴Protož synu člověčí, prorokuj a rci Gogovi: Takto praví Panovník Hospodin: Zdalíž toho dne, když bude lid můj Izraelský bydliti bezpečně, nezvíš, ¹⁵Kdyžto přitáhneš z místa svého od stran půlnočních, ty i národové mnozí s tebou, sedíce na koních všickni, shromáždění veliké a vojsko znamenité, ¹⁶Potáhneš na lid můj Izraelský jako oblak, abys přikryl tu zemi? V potomních dnech stane se, že tě přivedu na zemi svou, aby mne poznali národové, když posvěcen budu v tobě před očima jejich, ó Gogu. ¹⁷Takto praví Panovník Hospodin: Zdalíž ty nejsi ten, o kterémž jsem mluvil za dnů starodávních skrze služebníky své, proroky Izraelské, kteříž prorokovali za těch dnů a let, že tě přivedu na ně? ¹⁸A však stane se v ten den, v den, v kterýž přitáhne Gog na zemi Izraelskou, praví Panovník Hospodin, že povstane prchlivost má s hněvem mým, ¹⁹A v rozhorlení svém, v ohni prchlivosti své mluvíti budu. Jistě že v ten den bude pohnutí veliké v zemi Izraelské, ²⁰Tak že se pohnou před tváří mou ryby mořské i ptactvo nebeské, a zvěř polní i všeliký zeměplaz plazící se po zemi, i všickni lidé, kteříž jsou na svrchku země. I rozválejí se hory, a padnou výsosti, i každá zed na zem upadne. ²¹Nebo zavolám proti němu po všech horách mých meče, praví Panovník Hospodin; meč každého proti bratru jeho bude. ²²A vykonám při něm soud morem a krve prolitím a přívalem rozvodnilým, a kamením krupobití velikého, ohněm a sirou dštíti budu na něj i na houfy jeho, a na národy mnohé, kteříž jsou s ním. ²³A tak zveleben, a posvěcen, a v známost uveden budu před očima národů mnohých, a zvědí, že já jsem Hospodin.

39 Ty synu člověčí, prorokuj ještě proti Gogovi a rci: Takto praví Panovník Hospodin: Aj, já povstanu proti tobě, ó Gogu, kníže a hlavo v Mešech a Tubal. ²A odvedu tě zpět, navštívě tě šesti ranami, když

tě vzbudím, abys přitáhl od stran půlnočních, a přivedu tě na hory Izraelské. ³ Nebo vyrazím lučičtě tvé z ruky tvé levé, a střely z ruky tvé pravé vyvrhu. ⁴ Na horách Izraelských padneš ty i všickni houfové tvoji i národové, kteříž budou s tebou; ptákům a všemu ptactvu křídla majícímu i zvěři polní dám tě k sežrání. ⁵ Na svrchku pole padneš; neboť jsem já mluvil, praví Panovník Hospodin. ⁶ Vypustím také oheň na Magoga i na ty, kteříž přebývají na ostrovích bezpečně, i zvědíť, že já jsem Hospodin. ⁷ A jméno svatosti své uvedu v známost u prostřed lidu svého Izraelského. Nedopustím, pravím, více poškvřňovati jména svatosti své, i zvědíť národové, že já jsem Hospodin Svatý v Izraeli. ⁸ Aj, přijdeť a stane se to, praví Panovník Hospodin, téhož dne, o kterémž jsem mluvil. ⁹ Tehdy vyjdou obyvatelé měst Izraelských, a zapálíce, popálí zbroj a štíty i pavězy, lučičtě i střely, dřevce i kopí, a budou je páliťi ohněm sedm let. ¹⁰ Aniž nositi budou dříví s pole, ani sekati v lesích, proto že zbrojí zaněcovati budou oheň, když zloupí ty, kteříž je loupívali, a mocí poberou těm, kteříž jim mocí brávali, praví Panovník Hospodin. ¹¹ I stane se v ten den, že dám Gogovi místo ku pohřbu tam v Izraeli, údolí, kudyž se jde k východní straně k moři, kteréžto zacpá ústa tudy jdoucích. I pohřbí tam Goga i všecko množství jeho, a nazovou je údolí množství Gogova. ¹² Nebo pochovávati je budou dům Izraelský za sem měsíců proto, aby vyčistili zemi. ¹³ A tak pohřbí je všecken lid té země, a bude jim to ku poctivosti v den, v kterýž oslaven budu, praví Panovník Hospodin. ¹⁴ Oddělít pak muže statečné, kteříž by procházeli tu zemi, proto aby pochovávali ty, kteříž by pozůstali na svrchku země, aby ji vyčistili. Po vyjití sedmi měsíců přehledávati začnou. ¹⁵ A ti procházejíce, choditi budou po zemi, a když uzří kosti člověčí, vzdělají při nich znamení pamětné, aby je pohřbili hrobaři v údolí množství Gogova. ¹⁶ Nýbrž to množství jeho bude k slávě i městu, když vyčistí tu zemi. ¹⁷ Ty pak synu člověčí, takto praví Panovník Hospodin: Rci ke všelijakým ptákům křídla majícím i ke všelijaké zvěři polní: Shromážďte se a přideťte, zberte se odevšad k obětem mým, kterýchž já nabiji vám, obětí velikých na horách Izraelských, a budete jísti maso a pítí krev. ¹⁸ Maso silných reků jísti budete, a krev knížat zemských pítí, skopců, beranů a kozlů, volků, všecko tučných Bázanských. ¹⁹ A budete jísti tuk do sytosti, a pítí krev do opití z obětí mých, kterýchž vám nabiji. ²⁰ A nasytíte se z stolu mého koňmi i jezdci, silnými reky i všemi muži válečnými, dí Panovník Hospodin. ²¹ A tak zjevím slávu svou mezi národy, aby viděli všickni národové soud můj, kterýž jsem vykonal, i ruku mou, kterouž jsem doložil na ně. ²² I zvít dům Izraelský, že já jsem Hospodin Bůh jejich, od tohoto dne i potom. ²³ Zvědí také i národové, že pro svou nepravost zajat jest dům Izraelský, proto že se dopouštěli přestoupení proti mně; pročež jsem skryl tvář svou před nimi, a vydal jsem je v ruku protivníků jejich, aby padli mečem všickni napořád. ²⁴ Podlé nečistoty jejich a podlé zpronevěření se jejich učinil jsem jim, a skryl jsem tvář svou před nimi. ²⁵ Z té příčiny takto praví Panovník Hospodin: Jižť zase přivedu zajaté Jákobovy, a smiluji se nade vším domem Izraelským a horliti budu příčinou jména svatosti své, ²⁶ Ač ponesou potupu svou a všecko přestoupení své, kteréhož se dopustili proti mně, když bydlili v zemi své bezpečně, aniž byl, kdo by je přestrašil. ²⁷ A však je zase přivedu z národů, a shromážďím je z zemi nepřátel jejich, a posvěcen budu v nich před očima národů mnohých. ²⁸ A tak poznají, že já jsem Hospodin Bůh jejich, když zaveda je do národů, shromážďím je do země jejich, a nepozůstavím tam žádného z nich. ²⁹ Aniž skryji více tváři své před nimi, když vyleji Ducha svého na dům Izraelský, praví Panovník Hospodin.

40 Dvacátého pátého léta od zajetí našeho, na počátku roku, desátého dne měsíce, čtrnáctého léta po dobytí města, právě v tentýž den byla nade mnou ruka Hospodinova, a uvedl mne tam. ² U viděních Božích přivedl mne do země Izraelské, a postavil mne na hoře velmi vysoké, při níž bylo jako stavení města, ku polední. ³ I uvedl mne tam, a aj, muž, kterýž na pohledění byl jako měď, maje šňůru lněnou v ruce své, a prut k rozměřování, a ten stál v bráně. ⁴ I mluvil ke mně ten muž: Synu člověčí, viz očima svýma, a ušima svýma slyš, a přilož srdce své ke všemu, což já ukáži tobě; nebo proto aťbych ukazoval, přiveden jsi sem. Ty pak oznámíš všecko domu Izraelskému, což vidíš. ⁵ A aj, zed zevnitř při domu vůkol a vůkol, a v ruce muže toho prut míry, šesti loket, (loket o dlaň delší než obecní). Změřil šířku toho stavení jednoho prutu, a výšku jednoho prutu. ⁶ A všed do brány, kteráž byla naproti východu, šel na horu po stupních jejích, i změřil prah brány jednoho prutu zšíří, a prah druhý jednoho prutu zšíří. ⁷ A pokojíky jednoho prutu zdělí, a jednoho prutu zšíří, mezi pokojíky pak pět loket, a prah brány podlé sínce brány vnitř prutu jednoho. ⁸ I změřil sínci brány vnitř na jeden prut. ⁹ Změřil také sínci brány osmi loket, a veřeje její dvou loket, totiž sínce brány vnitř. ¹⁰ I pokojíky brány východní, tři s jedné a tři s druhé strany. Jedné míry byly všecky tři, a míra jednostejná veřeji po obou stranách. ¹¹ Změřil též i širokost dveří té brány desíti loket, a dlouhost též brány třinácti loket, ¹² A přístřeší před pokojíky jednoho lokte, a na jeden loket přístřeší s této strany, pokojíky pak šesti loket s jedné, a šesti loket s druhé strany. ¹³ A tak změřil bránu od střechy pokojíka do střechy druhého, širokost pětmečítma loket, dvěře naproti dveřím. ¹⁴ A udělal veřeje šedesáti loket, a každé veřeje síně i brány vůkol a vůkol jedna míra. ¹⁵ Od předku pak brány, kudyž se vchází do předku sínce brány vnitřní, bylo padesáti loket. ¹⁶ A byla okna posouzená v pokojících i nad veřejemi jejich, do vnitřku brány vůkol a vůkol, takž i při klenutí,

a na okních vůkol a vůkol do vnitřku, a na veřejích byly palmy. ¹⁷ Potom mne uvedl do síně zevnitřní, a aj, komůrky a půda udělaná při síni vůkol a vůkol. Třidceti komůrek na té půdě bylo. ¹⁸ Ta pak půda po straně těch bran, naproti dlouhosti bran, půda nižší byla. ¹⁹ Změřil také šířku od předku brány dolejší až k předku síně vnitřní, zevnitř na sto loket k východu a půlnoci. ²⁰ Též bránu, kteráž byla na půlnoci při síni zevnitřní, změřil na dél i na šíř. ²¹ (Jejíž pokojíkové tři s jedné a tři s druhé strany, i veřejje její i sínce její byly podlé míry brány prvnější.) Padesáti loket dlouhost její, širokost pak pětmečítma loket. ²² Okna také její i sínce její i palmy její byly podlé míry brány té, kteráž byla k východu, a vstupovalo se k ní po sedmi stupních, před nimiž sínce její byly. ²³ A byla ta brána u síně vnitřní naproti bráně půlnoční a východní; i odměřil od brány k bráně sto loket. ²⁴ Potom mne vedl ku poledni, a aj, brána ku poledni; i změřil veřejje její, i sínce její podlé těch měr, ²⁵ (A okna v ní i sínce její vůkol a vůkol podobná oknům oněm), padesáti loket zdělí a pětmečítma loket zšíří. ²⁶ A k vstupování k ní stupňů sedm, a sínce její před nimi; též palmy při ní, jedna s jedné a druhá s druhé strany při veřejích jejích. ²⁷ Též bránu síně vnitřní ku poledni změřil od brány k bráně, na poledne, sto loket. ²⁸ I uvedl mne do síně vnitřní branou polední, a změřil tu bránu polední podlé týchž měr, ²⁹ I pokojíky její i veřejje její, i sínce její podlé týchž měr, i okna její i sínce její vůkol a vůkol, padesáti loket na dél, a na šíř pětmečítma loket. ³⁰ A sínce vůkol a vůkol zšíří pětmečítma loket, a zdělí padesáti loket. ³¹ A sínce její jako síň zevnitřní, i palmy při veřejích jejích, též stupňů osm k vstupování k ní. ³² Uvedl mne také do síně vnitřní k východu, i změřil bránu tu podlé týchž měr, ³³ Též pokojíky její i veřejje její, i sínce její, podlé týchž měr, i okna její i sínce její vůkol a vůkol, zdělí padesáti loket, zšíří pak pětmečítma loket. ³⁴ Též sínce její při síni zevnitřní, a palmy při veřejích s obou stran, a osm stupňů k vstupování k ní. ³⁵ Přivedl mne též k bráně půlnoční, a změřil ji podlé týchž měr, ³⁶ Pokojíky její, veřejje její i sínce její i okna její vůkol a vůkol, zdělí padesáti loket, a zšíří pětmečítma loket. ³⁷ I veřejje její při síni zevnitřní a palmy při veřejích s obou stran, též osm stupňů k vstupování k ní, ³⁸ I komůrky a dvěře její při veřejích bran, kdež obmývali oběti zápalné. ³⁹ A v sínci brány byli dva štokové s jedné strany, a dva štokové s druhé strany, aby na nich zabíjeli oběti zápalné, a za hřích i vinu. ⁴⁰ A po boku, kudyž se tam vstupuje při dveřích brány půlnoční, dva štokové; tolikéž po boku druhém sínce též brány dva štokové. ⁴¹ Čtyři štokové s jedné, a čtyři štokové s druhé strany po boku brány, osm štoků, na nichž zabíjeli. ⁴² Čtyři pak štokové k zápalu byli z kamení tesaného, zdělí půldruhého lokte, a zšíří půldruhého lokte, a zvýší lokte jednoho, na nichž nechávali nádobí, kterýmž zabíjeli k zápalům a obětem. ⁴³ A kotlička ztlouští na jednu dlaň připravená v domě vůkol a vůkol, na štocích pak maso věcí obětovaných. ⁴⁴ Potom zevnitř, při bráně vnitřní, komůrky zpěváků v síni vnitřní, kteráž byla po boku brány půlnoční, a ty byly na poledne; jedna při boku brány východní byla na půlnoci. ⁴⁵ I mluvil ke mně: Tyto komůrky na poledne jsou kněží stráž držících nad domem; ⁴⁶ Ty pak komůrky na půlnoci jsou kněží stráž držících nad oltářem, totiž synů Sadochových, kteříž přistupují z synů Lévi k Hospodinu, aby sloužili jemu. ⁴⁷ I změřil tu síň čtverhranou zdělí sto loket, a zšíří sto loket, i oltář před domem. ⁴⁸ I přivedl mne k sínci domu, a změřil veřejje té sínce, pěti loket s jedné a pěti loket s druhé strany, širokost pak brány byla tři loket s jedné a tři loket s druhé strany. ⁴⁹ Dlouhost sínce dvadecí loket, širokost pak jedenácti loket i s stupni, po nichž se vstupovalo k ní; sloupové pak byli při veřejích, jeden s jedné, a druhý s druhé strany.

41 Opět přivedl mne k chrámu, a změřil veřejje, šesti loket zšíří s jedné strany, a šesti loket zšíří s druhé strany, podlé širokosti stánku. ² A širokost dveří desíti loket, boky pak dveří pěti loket s jedné a pěti loket s druhé strany. Změřil také i dlouhost jejich čtyřicí loket, širokost pak dvadecí loket. ³ Přišel také do vnitřku, a změřil veřejje dveří dvou loket, a dvěře šesti loket, širokost pak dveří sedmi loket. ⁴ Změřil také dlouhost svatyně dvadecí loket, a širokost dvadecí loket v chrámě, a řekl mi: Tato jest svatyně svatých. ⁵ Změřil též zed domu šesti loket, a širokost pavlače čtyř loket, vůkol a vůkol okolo domu. ⁶ Ty pak pavlače, pavlač nad pavlačí, byly tři, a třidceti noh zdělí, a scházely se při zdi domu vespolek, tak že se pavlače vůkol a vůkol držely, a nedržely se na zdi domu. ⁷ Nebo se rozšiřovala vůkol více a více, svrchu pro pavlače, kteréž byly okolo domu, od vrchu až dolů, vůkol a vůkol domu, poněvadž nejširší dům byl na hoře, a tak nejnižší porozšiřovala se k vrchu pro prostřední. ⁸ Tak podobně spatřil jsem při domu pavlače, i nejvyšší vůkol a vůkol, jejichž půdy zouplna odměřeny byly šesti loket k výstupkům. ⁹ Širokost zdi, kteráž byla při pavlačích zevnitř, pěti loket byla, i plac pavlačí, kteréž byly při domu. ¹⁰ Mezi nimiž a komůrkami byla širokost dvadecí loket okolo domu vůkol a vůkol. ¹¹ A dvěře pavlačí byly k placu, dvěře jedny na půlnoci, a druhé dvěře na poledne, a širokost placu byla pěti loket vůkol a vůkol. ¹² Stavení pak, kteréž bylo před příhradkem v úhlu k západu, širokost byla sedmdesáti loket, a zed téhož stavení pěti loket zšíří vůkol a vůkol, a zdělí devadesáti loket. ¹³ Potom změřil dům, zdělí sto loket, totiž příhradek i stavení, a zdi jeho zdělí sto loket. ¹⁴ Též širokost předku domu i příhradku k východu sto loket. ¹⁵ Změřil i dlouhost stavení před příhradkem, kteréž bylo za ním, též i paláce jeho s jedné i s druhé strany, a bylo sto loket; též chrám vnitř i sínce s síní, ¹⁶ Prahy i okna possoužená, i paláce vůkol po třech stranách jejich, naproti prahu taflování dřevěné vůkol a vůkol, i od země až do oken, též i okna otaflovaná, ¹⁷ Od svrchku dveří

až do vnitřní i zevnitřní strany domu, i všecku zed vůkol a vůkol vnitř i zevnitř změřené.¹⁸ Kteréž taflování bylo uděláno s cherubíny a palmami, a to vše palma mezi cherubínem a cherubínem. A cherubín měl dvě tváře.¹⁹ Totiž tvář lidskou naproti palmě s jedné strany, a tvář lvíčete naproti palmě s druhé strany. Tak uděláno bylo ve všem domu vůkol a vůkol.²⁰ Od země až do vrchu dveří cherubínové a palmy zdělány byly i na zdi chrámu.²¹ Chrámu veřeje byly čtverhrané, a předeck svatyně podobný jemu.²² Oltář dřevěný tři loket zvýší, zdělí pak dvou loket s úhly svými, jehož dlouhost i pobočnice jeho dřevěné byly. I mluvil ke mně: Tento jest stůl, kterýž stojí před Hospodínem.²³ A dvojnásobní dvěře byly u chrámu i u svatyně,²⁴ A dvojnásobní dvěře ve vratech, totiž dvojnásobní dvěře obracející se, dvojnásobní ve vratech jedněch, a dvojnásobní dvěře v druhých.²⁵ Byli pak uděláni na nich, na těch dveřích chrámu, cherubínové a palmy, tak jakž udělání byli na stěnách, trámové také dřevění byli před síncí vně.²⁶ Též na oknech posouzených byly palmy s obou stran po bocích sínce, i na pavlačích domu toho i trámích.

42 Potom mne vyvedl k síni zevnitřní, kteráž byla na půlnoci, a přivedl mne k těm komůrkám, kteréž byly před příhradkem, a kteréž byly naproti stavení na půlnoci,² Jehož délka při dveřích půlnočních na pohledění byla sto loket, a šířka padesát loket.³ Naproti síni vnitřní, kteráž měla dvadeceti loket, a naproti dlážení, kteréž bylo v síni zevnitřní, byl palác naproti paláci třmi řady.⁴ Před komůrkami pak byli pláckové desíti loket zšíří vnitř, cesta k nim lokte jednoho, a dvěře jejich na půlnoci.⁵ Komůrky pak nejvyšší byly užší, proto že palácové byli širší než ony, nežli nejzpodnější a prostřední stavení.⁶ Nebo o trojím ponebí bylo, ale nemělo žádných sloupů, jacíž byli sloupové síni; protož užší bylo nežli dolejší i než prostřední od země.⁷ Ohrady pak, kteráž byla vně naproti komůrkám k síni zevnitřní, před komůrkami, dlouhost byla padesáti loket.⁸ Nebo dlouhost komůrek, kteréž byly v síni zevnitřní, byla padesáti loket, před chrámem pak sto loket.⁹ Pod těmi pak komůrkami bylo vcházení od východu, skrze kteréž by se vcházelo do nich z síně té zevnitřní.¹⁰ Na šíř ohrady té síně k východu před příhradkem i před stavením byly komůrky.¹¹ Cesta pak před nimi byla podobná cestě komůrek, kteréž byly na půlnoci. Jakáž byla dlouhost jejich, tak šířka jejich, a všecka vycházení jejich i dvěře jejich podobná oněmno.¹² A dvěře těch komůrek, kteréž byly na poledne, podobné byly dveřím při začátku cesty, cesty před ohradou přímou k východu, kudyž se vchází do nich.¹³ I řekl mi: Komůrky na půlnoci a komůrky na poledne, kteréž jsou před příhradkem, jsou komůrky svaté, kdežto jídají kněží, kteříž přistupují k Hospodínu, věci nejsvětější. Tam nechávají budou věci nejsvětějších a obětí suchých, též za hřích a za vinu; nebo to místo svaté jest.¹⁴ Když tam vejdou kněží, tedy nevyjdou z svatyně do síně zevnitřní, leč tam nechají roucha svého, v němž přisluhovali; nebo svaté jest. A oblekou roucha jiná, když budou míti přistupovati k tomu, což se dotýče lidu.¹⁵ A dokonav rozměrování domu vnitřního, i vedl mne k bráně, kteráž byla na východ, a změřil jej vůkol a vůkol.¹⁶ Změřil stranu východní prutem, pět set loket prutových tím prutem vůkol.¹⁷ Změřil stranu půlnoční tím prutem, pět set prutů vůkol.¹⁸ Změřil stranu polední tím prutem, pět set prutů.¹⁹ A obrátiv se k straně západní, naměřil tím prutem pět set prutů.²⁰ Na čtyři strany změřil to, totiž zed vůkol a vůkol, zdělí pěti set, a zšíří pěti set, aby dělila svaté místo od obecného.

43 Potom vedl mne k bráně, kterážto brána patřila k východu.² A aj, sláva Boha Izraelského přicházela od východu, jejíž zvuk byl jako zvuk vod mnohých, a země svítila se od slávy jeho.³ A podobné bylo to vidění, kteréž jsem viděl, právě tomu vidění, kteréž jsem byl viděl, když jsem šel, abych kazil město, vidění, pravím, podobná vidění onomu, kteréž jsem viděl při řece Chebar. I padl jsem na tvář svou.⁴ A když sláva Boží vcházela do domu, cestou brány patřící k východu,⁵ Tedy pojal mne Duch, a uvedl mne do síně vnitřní, a aj, dům plný byl slávy Hospodinovy.⁶ I slyšel jsem, an mluví ke mně z domu, a muž stál podlé mne.⁷ I řekl mi: Synu člověčí, místo stolice mé a místo šlepečí noh mých, kdežto bydliti budu u prostřed synů Izraelských na věky, a nebudou poškrňovati více dům Izraelský jména svatosti mé, oni ani králové jejich smilstvím svým a mrtvými těly králů svých, ani výsostmi svými,⁸ Když kladli prah svůj podlé prahu mého, a veřeji svou podlé veřeje mé, a stěnu mezi mnou a mezi sebou, a tak poškrňovali jména svatosti mé ohavnostmi svými, kteréž páchali, pročez jsem je sehltil v hněvě svém.⁹ Ale nyní vzdálí smilství svá i mrtvá těla králů svých, ode mne, a budu bydliti u prostřed nich na věky.¹⁰ Ty synu člověčí, oznam domu Izraelskému o tomto domu, a nechť se zahanbí pro nepravosti své, a ať změní všecko naskrze.¹¹ A když se hanbiti budou za všecko, což páchali, způsob domu i formu jeho, i vycházení jeho, též vcházení jeho, i všecky způsoby jeho, všecka ustanovení jeho, všecky, pravím, způsoby jeho i všecky zákony jeho v známost jim uved, a napiš před očima jejich, ať ostříhají všeho způsobu jeho i všech ustanovení jeho a činí je.¹² Tento jest zákon toho domu: Na vrchu hory všecko obmezení jeho vůkol a vůkol, nejsvětější jest. Aj, ten jest zákon toho domu.¹³ Tyto pak jsou míry oltáře na též lokty, o dlaň delší: Předně zpodok lokte zvýší a lokte zšíří, obruba pak jeho při kraji jeho vůkol pídí jedné. Takový jest výstupek oltáře,¹⁴ Totiž od zpodku při zemi až do přepásání dolejšího dva lokty,

širokost pak lokte jednoho, a od přepásání menšího až do přepásání většího čtyři lokty, širokost též na loket. ¹⁵ Ale sám oltář ať jest čtyř loket, a z oltáře zhůru čtyři rohové. ¹⁶ Oltář pak dvanácti loket zdělí a dvanácti zšíří, čtyřhranatý po čtyřech stranách svých. ¹⁷ Přepásání pak čtrnácti loket zdělí a čtrnácti zšíří po čtyřech stranách jeho, a obruba vůkol něho na půl lokte, a zpoděk při něm na loket vůkol, a stupňové jeho naproti východu. ¹⁸ I řekl ke mně: Synu člověčí, takto praví Panovník Hospodin: Ta jsou ustanovení oltáře v den, v kterýž bude udělán, k obětování na něm zápalů a kropení na něj krví. ¹⁹ Nebo dáš kněžím Levitským, kteříž jsou z semene Sádochova, kteříž přistupují ke mně, dí Panovník Hospodin, aby mi sloužili, volka mladého za hřích. ²⁰ A nabera krve jeho, dáš na čtyři rohy jeho, i na čtyři úhly toho přepásání, i na obrubu vůkol, a tak jej očistíš i vyčistíš. ²¹ A vezmeš toho volka za hřích, i spálí jej na místě uloženém v tom domě, vně před svatyní. ²² V den pak druhý obětovati budeš kozla bez poškrvny za hřích, a očistí oltář, tak jakž vyčistili volkem. ²³ A když dokonáš očišťování, obětuj volka mladého bez vady, a skopce z stáda bez poškrvny. ²⁴ Kteréž když obětovati budeš před Hospodinem, uvrhou kněží na ně soli, a budou je obětovati v zápal Hospodinu. ²⁵ Po sedm dní obětuj kozla za hřích, na každý den; též i volka mladého a skopce z stáda bez poškrvny obětovati budou. ²⁶ Sedm dní očišťovati budou oltář, a vyčistí jej, a posvěti ruky své. ²⁷ A když vyplní ty dny, osmého dne i potom obětovati budou kněží na oltáři zápalů vaše, a pokojné oběti vaše, i přijmu vás laskavě, praví Panovník Hospodin.

44 Tedy přivedl mne zase cestou k bráně svatyně zevnitřní, kteráž patří k východu, a ta byla zavřená. ² I řekl ke mně Hospodin: Brána tato zavřená bude, nebudeť otvírána, aniž kdo bude vcházeti skrze ni. Nebo Hospodin Bůh Izraelský všel skrze ni; protož budeť zavřená. ³ Knížecí jest, kníže samo v ní sedati bude, aby jídalo chléb před Hospodinem. Cestou síně této brány vejde, a cestou její vyjde. ⁴ I vedl mne cestou k bráně půlnoční, k přední straně domu, i viděl jsem, a aj, naplnila sláva Hospodinova dům Hospodinův. I padl jsem na tvář svou. ⁵ I řekl ke mně Hospodin: Synu člověčí, přilož srdce své, a viz očima svými, i ušima svými slyš, cožkoli já mluvím tobě o všech ustanoveních domu Hospodinova, i o všech zákonech jeho. Přilož, pravím, srdce své k vcházení do domu, i ke všemu vycházení z svatyně, ⁶ A rci zpurnému domu Izraelskému: Takto praví Panovník Hospodin: Dosti mějte na všech ohavnostech svých, ó dome Izraelský, ⁷ Že jste uvodili cizozemce neobřezaného srdce a neobřezaného těla, aby bývali v svatyni mé, a poškrvňovali i domu mého, když jste obětovali chléb můj, tuk i krev, ješto oni sic rušili smlouvu mou, mimo všechny ohavnosti vaše, ⁸ A nedrželi jste stráž nad svatými věcmi mými, ale postavili jste strážné na stráži mé, v svatyni mé místo sebe. ⁹ Takto praví Panovník Hospodin: Žádný cizozemec neobřezaného srdce a neobřezaného těla nevejde do svatyně mé, ze všech cizozemců, kteříž mezi syny Izraelskými jsou. ¹⁰ Nýbrž i Levítové, kteříž se vzdalovali ode mne, když bloudil Izrael, kteříž zbloudili ode mne za ukydanými bohy svými, ponosou nepravost svou. ¹¹ Nebo budou v svatyni mé za služebníky, v povinnostech při branách domu, a za slouhy při domu. Oni budou zabíjeti oběti zápalné i oběti lidu, a oni stávatí budou před nimi k sloužení jim, ¹² Proto že přisluhovali jim před ukydanými bohy jejich, a byli domu Izraelskému příčinou pádu v nepravost. Pročež přísáhl jsem jim, praví Panovník Hospodin, že ponosou nepravost svou. ¹³ Aniž přistoupí ke mně, aby mi kněžský úřad konali, ovšem aby přistupovati měli k kterým svatým věcem mým, neb k nejsvětějším, ale ponosou pohanění své i ohavnosti své, kteréž páchali. ¹⁴ Protož postavím je za strážné u domu, ke vši službě jeho i ke všemu, což činěno býti má v něm. ¹⁵ Kněží pak Levitští, synové Sádochovi, kteříž drželi stráž nad svatyní mou, když zbloudili synové Izraelští ode mne, ti budou přistupovati ke mně, aby mi přisluhovali, a státi před tváří mou, obětující mi tuk i krev, praví Panovník Hospodin. ¹⁶ Ti přicházeti budou k svatyni mé, a ti přistupovati k stolu mému, aby mi sloužili a drželi stráž mou. ¹⁷ I stane se, když budou míti vcházeti do bran síně vnitřní, že roucha lněná oblekou, aniž na se vezmou vlněného, když by služby konati měli v branách síně vnitřní i u vnitřku. ¹⁸ Klobouky lněné míti budou na hlavě své, a košilky lněné ať mají na bedrách svých, a nepřepasují se ničímž, což by pot vyvodilo. ¹⁹ A majíce vyjítí do síně zevnitřní, do síně zevnitřní k lidu, svlekou roucha svá, v kterýchž služby konali, a nechají jich v komůrkách svatyně, a oblekou roucha jiná, a nebudou posvěcovati lidu rouchem svým. ²⁰ Aniž hlavy své holiti budou, ani vlasů nositi, ale slušně ostríhají vlasy své. ²¹ Vína též nebude pítí žádný z kněží, když budou míti vcházeti do síně vnitřní. ²² Vdovy také aneb zahnané nebudou sobě pojímati za manželky, ale panny z semene domu Izraelského, aneb vdovu, kteráž by ovdověla po knězi, pojíti mohou. ²³ A lid můj budou rozdílu učiti mezi svatým a nesvatým, též mezi nečistým a čistým ať je učí rozeznávatí. ²⁴ V rozepři pak ať se postavují k souzení, a podlé soudu mého soudí ji. Zákonů mých i ustanovení mých při všech slavnostech mých ať ostríhají, a soboty mé světi. ²⁵ K mrtvému pak člověku nepůjde, aby se poškrvniti měl, leč při otci neb při matěři, též při synu a při dceři, při bratru a sestře, kteráž nebyla za mužem, může se poškrvniti. ²⁶ Po očišťení pak jeho (sedm dní odečtou jemu), ²⁷ V ten den, v kterýž vejde do svatyně, do síně vnitřní, aby služby konal v svatyni, obětovati bude za hřích svůj, praví Panovník Hospodin. ²⁸ Dědictví pak jejich toto: Já jsem dědictví jejich, protož vládařství nedávejte jim v Izraeli; já jsem vládařství jejich. ²⁹ Oběti

suché a za hřích i vinu, to oni jísti budou, i všelijaká věc, oddána Bohu v Izraeli, jejich bude. ³⁰I přední věci všech prvotín ze všeho, i každá oběť zhůru pozdvižení všeliké věci, ze všech obětí zhůru pozdvižení vašich, kněžské bude. I prvotiny těsta vašeho dávatí budete knězi, aby odpočinulo požehnání v domě tvém. ³¹Žádné mrchy a udávaného, ani z ptactva ani z hověd nebudou jídati kněží.

45 Když pak ujmete zemi v dědictví, obětovati budete oběť Hospodinu, díl svatý té země, zdělí pětmečítma tisíc loket, zšíří pak deset tisíc, a budeť svatý po všem pomezí svém vůkol. ²Z něhož bude místo svaté pět set zdělí, a pět set zšíří, čtyřhrané vůkol, a ať má padesáte loket prostranství vůkol. ³Z toho pak odměření odměříš dýlku pětmečítma tisíc loket, a šířku deset tisíc, aby na něm byla svatyně, i svatyně svatých. ⁴Díl ten země svatý jest. Kněží služebníků při svatyni býti má, těch, kteříž přistupují, aby přísluhovali Hospodinu, aby měli místo pro domy i místo svaté pro svatyni. ⁵Těch pak pětmečítma tisíc loket dýlka a deset tisíc šířka ať jest také Levítům, služebníkům domu, jim k držení dvadeceti komůrek. ⁶Místo pak k vystavení na něm města oddělíte pět tisíc loket na šíř, a na dýl pětmečítma tisíc, naproti oběti místa svatého; bude pro všecken dům Izraelský. ⁷Knížeti pak s obou stran té oběti místa svatého, i položení města před oběti místa svatého, a před položením města od strany západní díl k západu, a po straně východní díl k východu, dlouhost pak naproti každému z těch dílů od pomezí západního ku pomezí východnímu. ⁸To bude míti za vládařství v Izraeli, a nebudou více utiskati knížata má lidu mého, ale rozdádí zemi domu Izraelskému po pokoleních jejich. ⁹Takto praví Panovník Hospodin: Dostitě již, ó knížata Izraelská, nátisk a zhoubu odložte, a soud a spravedlnost konejte, sejměte těžké roboty vaše s lidu mého, praví Panovník Hospodin. ¹⁰Váhu spravedlivou a efi spravedlivou i bát spravedlivý míti budete. ¹¹Efi i bát v jednu míru ať jest, aby chomer bral v se deset bátů, efi pak desátý díl chomeru; podlé chomeru ať jest míra. ¹²Lot dvadeceti peněz; dvadeceti lotů, pětmečítma lotů, a patnácte lotů libra bude vám. ¹³Tato pak oběť pozdvižení bude, kterouž obětovati budete: Šestý díl efi z chomeru pšenice, též šestý díl efi dáte z chomeru ječmene. ¹⁴Nařízení pak o oleji (bát jest míra oleje): Desátý díl bátu z míry chomeru, desíti bátů; nebo deset bátů jest chomer. ¹⁵A dobytče jedno ze dvou set bravů z dobrých pastvišť Izraelských, k oběti suché a zápalné a k obětem pokojným, k očištění vás, praví Panovník Hospodin. ¹⁶Všecken lid té země, i s knížetem Izraelským zavázán bude k té oběti zhůru pozdvižení. ¹⁷Nebo kníže povinen bude zápaly, a suché i mokré oběti, v svátky a na novměsíce, i v soboty, na všecky slavnosti domu Izraelského; on obětovati bude za hřích, i obět suchou i zápalnou, i oběti pokojné, aby se očištění dalo za dům Izraelský. ¹⁸Takto praví Panovník Hospodin: Prvního měsíce, prvního dne vezmeš volka mladého bez poškrvny, kterýmž očištitíš svatyni. ¹⁹I naběře kněz krve té oběti za hřích, a pomáže veřejí domu, a čtyř rohů toho přepásání na oltáři, i veřeji brány síně vnitřní. ²⁰Takž také učiní sedmého dne téhož měsíce, za každého pobloudilého i za hloupého. Tak očištíte dům. ²¹Prvního měsíce, čtrnáctého dne, budete míti Fáze, svátek sedmi dnů, chlebové přesní jísti se budou. ²²A bude obětovati kníže v ten den za sebe i za všecken lid té země volka za hřích. ²³A po sedm dní svátku obětovati bude zápal Hospodinu, sedm volků a sedm skopců bez poškrvny na den, po těch sedm dní, a za hřích kozla na den. ²⁴A obět suchou, efi na volka a efi na skopce, připraví též oleje hin na efi. ²⁵Sedmého měsíce, patnáctého dne, v svátek tolikéž obětovati bude po sedm dní, jakož za hřích, tak zápal, tak obět suchou i olej.

46 Takto praví Panovník Hospodin: Brána síně vnitřní, kteráž patří k východu, bude zavřená po šest dní všedních, v den pak sobotní otevřena bude; též v den novměsíce otvírána bude. ²I přijde kníže cestou síně brány zevnitř, a postaví se u veřeji té brány, a budou obětovati kněží obět zápalnou jeho, i oběti pokojné jeho, a pokloně se na prahu brány, potom vyjde. Brána pak nebude zavírána do večera, ³Aby se klaněl lid země té u dveří brány té ve dny sobotní, i na novměsíce před Hospodinem. ⁴Oběť pak zápalná, kterouž obětovati má kníže Hospodinu v den sobotní, šest beránek bez vady a skopec bez poškrvny, ⁵A obět suchá, efi na skopce, i na beránky obět suchá, podlé toho, jakž naděleno, a oleje hin na efi. ⁶Ke dni pak novměsíce ať jest volek mladý bez poškrvny, a šest beránek i skopec bez poškrvny. ⁷Těž ať obětuje efi oběti suché při volku, a efi při skopci i při beráncích, seč bude moci býti, a oleje hin na efi. ⁸Kníže pak vcházeje, cestou sínce též brány půjde, a cestou její odejde. ⁹Ale když vcházeje bude lid země té před Hospodina na slavnosti, ten kdož vejde cestou brány půlnoční, aby se klaněl, vyjde cestou brány polední; a ten kdož vejde cestou brány polední, vyjde cestou brány půlnoční. Nenavráti se cestou té brány, kterouž všel, ale naproti ní vyjde. ¹⁰A když oni vcházeje budou, kníže mezi nimi vcházeje bude, a když odcházeje budou, odejde. ¹¹Těž na svátky i na slavnosti ať jest suchá oběť, efi na volka a efi na skopce, a na beránky, což naděleno, a oleje hin na efi. ¹²Bude-li pak obětovati kníže obět dobrovolnou, zápal aneb oběti pokojné dobrovolně Hospodinu, tedy ať jest mu otevřena brána, kteráž k východu patří, a ať obětuje zápal svůj aneb pokojné oběti své, tak jakž obětuje v den sobotní. Potom odejde, a brána bude zavřena po odchodu jeho. ¹³K tomu beránka ročního bez poškrvny obětovati bude v zápal

každý den Hospodinu; každého jitra beránka obětovati bude. ¹⁴Těž suchou obět přičiní k němu, každého jitra šestý díl efi, těž oleje třetinu hin k skropení mouky bělné, suchou obět Hospodinu, nařízením věčným ustavičně. ¹⁵A tak budou obětovati beránka i obět suchou, i olej každého jitra, zápal ustavičný. ¹⁶Taktoť praví Panovník Hospodin: Dá-li kníže dar někomu z synů svých, dědictvíť jeho jest, synů jeho buď, k vládařství jejich dědičnému. ¹⁷Jestliže pak dá dar z dědictví svého některému z služebníků svých, také bude jeho až do léta svobodného, kdyžto navrátí se knížeti tomu; však dědictví jeho budou míti synové jeho. ¹⁸Aniž bude bráti kníže z dědictví lidu, z vládařství jejich je vytiskuje; z svého vládařství dědictví dá synům svým, aby nebyl rozptylován lid můj žádný z vládařství svého. ¹⁹Potom vedl mne průchodem, kterýž jest po straně brány, k kněžím do komůrek svatých, kteréž patřily na půlnoci, a aj, tu bylo místo po dvou bocích k západu. ²⁰I řekl mi: Toto jest místo, kdež vaří kněží oběti za vinu a za hřích, kdež smaží oběti suché, aby nevynášeli do síně zevnitřní ku posvěcování lidu. ²¹Vyvedl mne těž do síně zevnitřní, a vodil mne po čtyřech koutech síně, a aj, síň byla v každém rohu té síně. ²²Ve čtyřech úhlech té síně byly síně s komíny, čtyřicítí loket zdělí a třicítí zšíří; míra jednotejná těch čtyř síní nárožních. ²³A v těch čtyřech byly kuchyňky vůkol, těž ohniště zdělána v těch kuchyňkách vůkol. ²⁴I řekl mi: Ta jsou místa těch, kteříž vaří, kdežto vaří služebníci domu oběti lidu.

47 Potom přivedl mne zase ke dveřím domu, a aj, vody vycházely od spodku prahu domu na východ; nebo přední strana domu k východu byla, a vody scházely pozpodu po pravé straně domu, po straně polední oltáře. ²Odtud mne vyvedl cestou brány půlnoční, a obvedl mne cestou zevnitřní k bráně zevnitřní, cestou, kteráž patří k východu, a aj, vody vyplývaly po pravé straně. ³Když pak vycházel ten muž k východu, v jehož rukou míra, i naměřil tisíc loket, a provedl mne skrze vodu, vodu do kůtků. ⁴Potom naměřiv tisíc, provedl mne skrze vodu, vodu do kolenou; ještě naměřiv tisíc, provedl mne vodou do pasu. ⁵Opět když naměřil tisíc, byl potok, kteréhož jsem nemohl přebřísti; nebo vyzdvihly se vody, vody, přes něž by se musilo plynouti, potok, kterýž by nemohl přebředen býti. ⁶Tedy řekl mi: Viděl-lis, synu člověčí? I vedl mne, a posadil mne na břeh toho potoka. ⁷Když jsem se pak obrátil, aj, na břehu toho potoka bylo dříví velmi veliké po obou stranách. ⁸I řekl mi: Vody tyto vycházejí od Galilee první, a ststupující po rovině, vejdou do moře, a když do moře vpadnou, opraví se vody. ⁹I stane se, že každý živočich, kterýž se plazí, všudy, kamžkoli přijdou potokové, ožive, a bude ryb velmi mnoho, proto že když přijdou tam tyto vody, očerstvějí, a živý budou všudy, kdežkoli dojde tento potok. ¹⁰Stane se i to, že se postaví podlé něho rybáři od Engadi až do studnice Eglaim; budou tu rozstírány síti. Podlé rozličnosti své bude ryb jejich, jako ryb moře velikého, velmi mnoho. ¹¹Bahna a louže jeho, kteréž se neopraví, soli oddány budou. ¹²Při potoku pak poroste na břehu jeho po obou stranách všelijaké dříví ovoce nesoucí, jehož list neprší, aniž ovoce jeho přestává, v měsících svých nese prvotiny; nebo vody jeho z svatyně vycházejí, protož ovoce jeho jest ku pokrmu, a listí jeho k lékařství. ¹³Takto praví Panovník Hospodin: Totoť jest obmezení, v němž sobě dědičně přivlastníte zemi po pokoleních Izraelských dvanácti; Jozefovi dva provazcové. ¹⁴Dědičně, pravím, jí vládnouti budete, jeden rovně jako druhý, o níž přísáhl jsem, že ji dám otcům vašim. I případne vám země tato v dědictví. ¹⁵Toto jest tedy pomezí té země: K straně půlnoční od moře velikého cestou Chetlonu, kudyž se vchází do Sedad, ¹⁶Emat, Berota, Sibraim, kteříž jsou mezi pomezím Damašským, a mezi pomezím Emat, vsi prostřední, kteréž jsou při pomezí Chavrón. ¹⁷A tak bude pomezí od moře Azar Enon, pomezí Damašek, a půlnoční strana na půlnoci, a pomezí Emat. A to jest strana půlnoční. ¹⁸Strana pak východní mezi Chavrón a mezi Damaškem, a mezi Galád, a mezi zemí Izraelskou při Jordánu; od toho pomezí při moři východním měřiti budete. A toť jest strana východní. ¹⁹Strana pak polední na poledne, od Támar až k vodám sváru v Kádes, od potoka až k moři velikému. A to jest strana polední na poledne. ²⁰Strana pak západní moře veliké, od pomezí až naproti, kudyž se vchází do Emat. Ta jest strana západní. ²¹A tak rozdělíte zemi tuto sobě po pokoleních Izraelských. ²²I stane se, že když ji rozměříte, bude vám v dědictví i příchozím, kteříž by pohostinu byli mezi vámi, kteříž by zplodili syny mezi vámi; nebo budou vám jako tu zrodili mezi syny Izraelskými, s vámiť ujmou dědictví mezi pokoleními Izraelskými. ²³Protož nechtě jest v tom pokolení příchozí, u něhož pohostinu jest. Tu dědictví dáte jemu, praví Panovník Hospodin.

48 Tato jsou pak jména pokolení: V končinách na půlnoční stranu podlé cesty Chetlon, kudyž se vchází do Emat, Azar Enan, ku pomezí Damašskému na půlnoční stranu, podlé Emat, od východní strany až do západní, osadí se pokolení jedno, totiž Dan, ²A při pomezí Dan, od strany východní až k straně západní jedno, totiž Asser, ³A při pomezí Asser, od strany východní až do strany západní jedno, totiž Neftalím, ⁴A při pomezí Neftalím, od strany východní až do strany západní jedno, totiž Manasses, ⁵A při pomezí Manasses, od strany východní až do strany západní jedno, totiž Efraim, ⁶A při pomezí Efraim, od strany východní až k straně západní jedno, totiž Ruben, ⁷A při pomezí Ruben, od strany východní až k straně západní jedno, totiž Juda. ⁸A při

pomezí Juda, od strany východní až k straně západní bude obět, kterouž obětovati budete, pětmečítma tisíc loket zšíří, zdělí pak zároveň s jedním z jiných dílů, od strany východní až k straně západní, a bude svatyně u prostřed něho.⁹ Ta obět, kterouž obětovati máte Hospodinu, bude zdělí pětmečítma tisíc loket, zšíří pak deset tisíc.¹⁰ Těmto pak se dostane ta obět svatá, totiž kněžím, na půlnoci pětmečítma tisíc loket, k západu pak zšíří desíti tisíc, a na východ zšíří desíti tisíc, na poledne též zdělí pětmečítma tisíc, a bude svatyně Hospodinova u prostřed něho,¹¹ Kněžím, posvěcenému každému z synů Sádochových, kteříž drží stráž mou, kteříž nebloudili, když bloudili synové Izraelští, jako bloudili Levítové.¹² I bude díl jejich obětovaný z oběti té země, věc nejsvětější při pomezí Levítů.¹³ Levítů pak díl bude naproti pomezí kněžskému, pětmečítma tisíc loket zdělí, a zšíří deset tisíc; každá dlouhost pětmečítma tisíc, a šířkost deset tisíc.¹⁴ A nebudou ho uprodávati, ani směňovati, ani přenášeti prvotin země, proto že jest posvěcená Hospodinu.¹⁵ Pět pak tisíc loket pozůstalých na šíř, proti těm pětmečítma tisícům, bude místo obecné, pro město k bydlení a k předměstí, i bude město u prostřed něho.¹⁶ Tyto pak jsou míry jeho: Strana půlnoční na čtyři tisíce a pět set loket, též strana polední na čtyři tisíce a pět set, od strany též východní čtyři tisíce a pět set, takž strana západní na čtyři tisíce a pět set.¹⁷ Bude i předměstí při městě k půlnoci na dvě stě a padesáte loket, a ku polední na dvě stě a padesáte, takž na východ na dvě stě a padesáte, též k západu na dvě stě a padesáte.¹⁸ Ostatek pak na dél, naproti oběti svaté, deset tisíc loket k východu, a deset tisíc k západu; a z toho, což bude naproti té oběti svaté, budou míti důchody ku pokrmu služebníci města.¹⁹ A ti služebníci města sloužiti budou Izraelovi ze všech pokolení Izraelských.²⁰ Všecku tuto obět, pětmečítma tisíc loket, podlé těch pětmečítma tisíc, čtverhranou obětovati budete v obět svatou k vládařství městu.²¹ Což pak pozůstane, knížeti, s obou stran oběti svaté a vládařství města, před těmi pětmečítma tisíci loket oběti, až ku pomezí východnímu, a od západu proti týmž pětmečítma tisíc loket, podlé pomezí západního naproti těm dílům, knížeti bude. A to bude obět svatá, a svatyně domu u prostřed něho.²² Od vládařství pak Levítů a od vládařství města, u prostřed toho, což jest knížecího, mezi pomezím Judovým a mezi pomezím Beniaminovým, knížecí bude.²³ Ostatní pak pokolení, od strany východní až k straně západní, osadí se pokolení jedno, totiž Beniamin.²⁴ A při pomezí Beniamin, od strany východní až k straně západní jedno, totiž Simeon,²⁵ A při pomezí Simeon, od strany východní až k straně západní jedno, totiž Izachar,²⁶ A při pomezí Izachar, od strany východní až k straně západní jedno, totiž Zabulon,²⁷ A při pomezí Zabulon, od strany východní až k straně západní jedno, totiž Gád.²⁸ A při pomezí Gád, k straně polední na poledne, tu bude pomezí od Támar až k vodám sváru v Kádes, ku potoku při moři velikém.²⁹ Toť jest ta země, kterouž ujmete hned od potoka, po pokoleních Izraelských, a ti dílové jejich, praví Panovník Hospodin.³⁰ Tato pak jsou vymezení města: Od strany půlnoční čtyř tisíc a pět set loket míra.³¹ Brány pak města podlé jmen pokolení Izraelských, brány tři na půlnoci, brána Rubenova jedna, brána Judova jedna, brána Lévi jedna.³² A od strany východní čtyř tisíc a pět set, a brány tři, totiž brána Jozefova jedna, brána Beniaminova jedna, brána Danova jedna.³³ Též od strany polední čtyř tisíc a pět set loket míra, a brány tři, brána Simeonova jedna, brána Izacharova jedna, brána Zabulonova jedna.³⁴ Od strany západní čtyř tisíc a pět set, brány jejich tři, brána Gádova jedna, brána Asserova jedna, brána Neftalímova jedna.³⁵ Okolek osmnácti tisíc loket, jméno pak města od dnešního dne bude: Hospodin tam přebývá.

Daniel

Úvod

Přehled

Autor:

Daniel

Záměr:

- Připravit babylonského krále Nabuchodonozora na přijetí špatných zpráv kapitoly 4. budováním důvěry ve spolehlivost a pravdivost Danielových proroctví a všemohoucnost jeho Boha v předchozích kapitolách.
- Ujistit Izraelity (zajatce i první navrátilce do Země), že Bůh panuje nad dějinami a že jeho prorok Daniel říká pravdu, když mluvil o prodloužené době útisku před závěrečnou fází Božího království.
- Připravit generace vzdálené budoucnosti na pronásledování, které je bude čekat v době Antiocha IV. Epifana.
- Připravit věřící v ještě vzdálenější budoucnosti na příchod Mesiáše v době čtvrtého království.

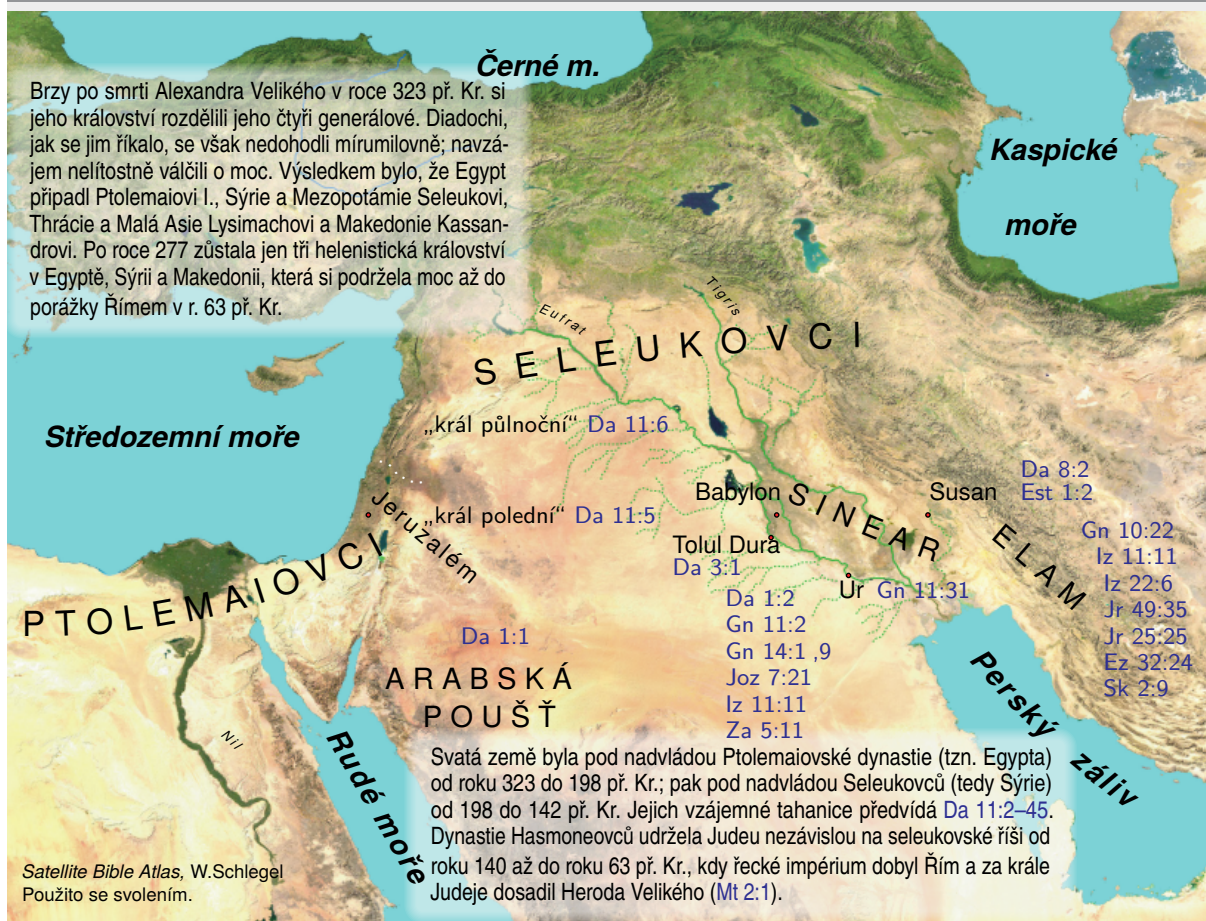
Datum:

Krátce po 539 př. Kr.

Klíčové pravdy:

- Daniel a jeho přátelé byli i v exilu Bohu věrní.
- Danielovi lze věřit, že říká pravdu, protože svou víru nikdy nezkompromitoval ani pod nátlakem svých otrokářů.
- Bůh je absolutní vládce nad veškerou historií.

Říše Danielových vzdálených vizí

- Otroctví Izraele je prodlouženo do doby, než se v nadvládě nad ním nevystřídají celkem čtyři království (z nichž Babylón je první), protože Boží lid se neodvrátil od svých hříchů.
- Přestože Izrael čeká v budoucnosti ještě spousta utrpení, Boží Pomazaný, Kristus, jednou přijde a přinese spásu.

Autor

Autorství knihy Daniel je mezi vykladači předmětem rozvleklých debat. Mnoho badatelů datuje vznik knihy mezi 170 a 165 př. Kr., do doby vlády Antiocha IV. Epifana, dávno poté, co žil prorok Daniel (tzv. „makabejské“ datování, srv. čl. [Kdo byl Darius Médský?](#) na str. 513). Toto datum je však v rozporu s knihou samotnou, která naznačuje, že Daniel je její hlavní autor (9:2; 10:2) a že byla sepsána krátce po dobytí Babylóna Cýrem v roce 539 př. Kr. Kromě toho Kristus sám explicitně spojuje knihu s prorokem Danielem (Mt 24:15).

Doba a místo vzniku

Spor o datování knihy Daniel zahrnuje tři základní problémy:

1. povahu proroctví,
2. údajné historické chyby v Danielovi a
3. jazykové rysy hebrejštiny a aramejštiny v knize.

Obecně vzato, izraelští proroci se primárně zabývali náboženskými a společenskými okolnostmi, které se týkaly jich samých a jejich vrstevníků. Když proroci předvíдали budoucnost, většinou se týkala blízkých událostí v dohlednu. Z toho důvodu jsou někteří interpreti toho názoru, že Danielova vize ohledně „krále Severu“ a „krále Jihu“ (11:2–12:3) je příliš podrobná na to, aby ji mohl sepsat Daniel, který žil nějakých 200–300 let před událostmi, zachycenými v proroctví.

Tento postoj však popírá nadpřirozený charakter proroctví, podobně jako v případě příležitostných praktik jiných proroků (např. 1Kr 13:2; Iz 44:28). Přestože pasáž Da 11:2–12:3 je neobvyklá, určitě není nemožné, aby Daniel takové detaily znal; ostatně právě jemu Bůh zjevoval tajnosti jako nikomu jinému (srv. např. 2:19–23).

Někteří zastánci pozdního datování argumentují historickými nepřesnostmi, které knize Daniel přiřítají. Zpochybňují Balsazarův vztah k Nabuchodonozorovi (viz pozn. 5:2), stejně jako i identitu Daria Médského (viz pozn. 6:1).

Navíc identifikují čtyři království, předpovězená Danielem (kap. 2; 7), jako Babylón, Médeu, Persii a Řecko (včetně Seleucidů a Ptolemájů). Tato identifikace je však problematická, protože pro nezávislé Médské království v intervalu mezi královstvími Babylónským a Perským neexistuje historický důkaz. Perský král Cýr (550–530 př. Kr.) dobyl Médeu roku 549 př. Kr. a Babylón 539 př. Kr. (viz poznámky 5:1 a 5:31).

Advokáti raného datování knihy chápou sekvenci čtyř království jako předpověď Babylóna, Médo-Persie, Řecka a Říma. Tento pohled podporuje narážka na „Médy a Peršany“ v 5:28, která prokazuje, že autor považoval oba národy za součásti jednoho království.

Podporovatelé pozdního data namítají, že se v textu vyskytuje několik termínů vypůjčených z řečtiny k označení hudebních nástrojů (viz pozn. 3:5), podobně jako i pozdně hebrejské a aramejské výrazy (viz pozn. 2:4). Žádný z těchto argumentů však není přesvědčivý. Existuje nepřehledné množství důkazů o kontaktech mezi Řeky a národy Blízkého Východu před dobou Alexandra Velikého. Ty zcela postačují k vysvětlení existence minimálního počtu slov převzatých z řečtiny před Alexandrovým dobytím. Původní názvy hudebních nástrojů běžně provázejí své nositele bez odpovídajícího ekvivalentu v lokálním jazyce; srovnajme dnešní českou nepřekládanou terminologii, spojenou s hudebními nástroji: „gibsonka“, „jumbo“, „stratocaster“, „telecaster“, „Les Paul“, „stage piano“, „hohnerka“, „humbucker“, „single-coil“ apod. Naopak: Zastánci makabejského datování mají problém, jak vysvětlit absolutní absenci výrazů, přejatých z řečtiny, mimo hudební terminologii. Kdyby kniha vznikla až za řecké vlády, obchodní, vojenská, politická, administrativní apod. terminologie by se hemžila řeckými pojmy. Nic takového však v knize není.

Aramejštiny a hebrejštiny knihy Daniel může být datována kdekoli mezi pozdním šestým a raným druhým stoletím př. Kr. Jinými slovy, lingvistické důkazy nepřikládají příliš váhy žádnému z hledisek: ani pozdnímu, ani ranému datování.

Argument pro datum ve druhém století př. Kr. je v rozporu s biblickým tvrzením ohledně data a autorství knihy Daniel a pozdní datování neprokazuje dostatečně přesvědčivě. Datum krátce po

539 př. Kr. (viz 1:21) nejlépe odpovídá povaze prorocství, historickým datům i jazykové stránce textu.

Záměr a zvláštnosti

Daniel obsahuje dva různé druhy materiálu. V prvních šesti kapitolách je šest historických vyprávění; ve druhé polovině (kapitoly 7–12) jsou čtyři vize, téměř exkluzivně prediktivní. Mezi šesti příběhy první poloviny vyčnívá kapitola 2, protože také obsahuje předpověď.

Zkoumání obsahu historických vyprávění ukazuje, že jsou to nezávislé celky, poskládané k sobě s určitým záměrem. Vyprávění nenabízí ani historii Izraele pod babylónskou či perskou nadvládou, ani životopisné záznamy Daniela a jeho přátel. Má dva hlavní důrazy.

Na jednu stranu příběhy ukazují, jak Boží absolutní svrchovanost zasahuje do záležitostí všech národů (2:47; 3:17–18; 4:28–37; 5:18–31 6:25–28). Jeruzalém byl v troskách, Boží lid v zajetí a bezbožní vládcové se zdáli triumfovat, avšak Bůh zůstává svrchovaný. Podle své neochvějné vůle vstupuje mezi království tohoto světa, aby založil univerzální království, jemuž nikdy nebude konce.

Přestože všechny národy věřily, že božstva jsou teritoriální, že mají moc jen na území, kde přebývá jejich lid (a protože chtějí vládnout celému světu, jejich lid musí ostatní území dobýt pro sebe a zavést tam své náboženství), zkušenosti Izraelitů v zajetí ukazují, že jejich Hospodin není nikterak omezen, ani teritoriálně; je Pánem nad celou zemí včetně božstev jiných národů. A že svůj lid neopouští, ať jde kamkoliv. Někdy tehdy se začala rodit idea, že když posvátné není místo na zemi, kde by Bůh přebýval na rozdíl od jiných míst, posvátný tedy bude čas. A na důležitosti začaly nabývat svátky v kalendáři.

Tyto příběhy zachycují Daniela a jeho přátele coby prominentní osoby v zemi svých otrokářů, ne však proto, že by zkompromitovali svou věrnost Bohu, ale naopak proto, že Boží požehnání je vyvýšilo. To je ústřední motiv, protože dodává na důvěryhodnosti Danielovým prorocstvím, zejména těm, která hovoří o prodlouženém utrpení Izraele.

Vize kapitol 7–12 obsahují predikce budoucích časů, během nichž pravdivost vyprávění nabude pro Boží lid na významu. Ačkoliv Izraelité pod nadvládou Babylóňanů i Peršanů trpěli, nepostihl je žádný rozšířený a systematický útok na jejich víru. Ten nastal až s Antiochem IV. Epifanem, panovníkem nad Seleukovským impériem mezi roky 175–164 př. Kr, který usiloval vymýtit náboženství Židů a přinutit je přizpůsobit se řeckým náboženským praktikám. Mnoho Židů ho poslechlo, ale jiní se vzepřeli a trpěli protivenstvím. Jedním z hlavních důvodů pro sepsání knihy Daniel je připravit Boží lid na dobu Antiocha IV. Epifana a povzbudit k vytrvalosti ty, kteří budou žít v nadcházejících časech pronásledování.

Knihou také vzhlíží až za dobu Antiocha IV. Epifana ke Kristově příchodu, který jednou zničí všechna lidská impéria a nastolí své věčné království spravedlnosti a pokoje. Všechny tyto události mají Danielova prorocství na zřeteli. Kniha sloužila jako mocné povzbuzení pro Boží lid, trpící útlakem, a dodnes je pronásledovaným věřícím podnětnou inspirací.

Kristus v Danielovi

Danielova zaměřenost na obnovení Izraele po skončení vyhnanství obrací pozornost k Ježíšovi docela přímočaře. Podobně jako i někteří jiní proroci Daniel předpovídal Božímu lidu slavnou budoucnost, jejíž naplnění Nový Zákon spojuje s prvním a druhým příchodem Kristovým, stejně jako s celými dějinami církve.

Detaily naplnění Danielových vizí sice obklopuje řada kontroverzí, avšak základní struktura Danielových vizí nenechává nikoho na pochybách, že naplněním prorokových nadějí je Kristus. Nejzřetelněji je to vidět na způsobu, jakým se Ježíš označuje za „Syna člověka“ (např. Mt 9:6; Mt 10:23; Mt 12:8). Daniel používal tento pojem ve významu Bohem vyvýšeného davidovského krále, reprezentujícího Boha na zemi. Ježíš, Mesiáš, je ultimátním davidovským Králem; jenom on naplňuje predikce o Synu člověka v Danielových vizích (viz poznámky 7:13 a 7:14; viz teologický článek [Království Boží Mt 4](#)).

Kromě toho se Daniel v 9. kapitole dozvěděl, že Jeremjášova predikce 70 let vyhnanství bude prodloužena na „sedmdesát týdnů“ let (9:24), tedy asi 490 let. Tato předpověď dochází počátku svého naplnění v Kristově prvním příchodu. Prodleva koresponduje se sérií čtyř cizích impérií,

*Lidé nikdy nepáchají zlo tak důsledně
a vášnivě, jako když to dělají z falešných
principů svědomí.*

Blaise Pascal

kteřá budou Boží lid utlačovat (2:1–49) a se skálou, která se stala „horou velikou a naplnila celou zemí“ (2:35) a kterou Daniel označuje jako „království, jež nebude zničeno“ (2:44). To je království Kristovo, které bylo inaugurováno jeho prvním příchodem, dodnes pokračuje a roste, a svého dovršení dosáhne při Kristově slavném návratu (viz teologické články [Království Boží](#) u [Mt 4](#) na str. ?? a [Plán věků](#) u [Žd 7](#) na str. ??.)

Daniel předvídal i jiné, ještě konkrétnější události, které v Novém Zákoně znovu vstoupily do popředí. Např. Ježíš se odvolává na Danielovu predikci o „otrěsné ohavnosti“ (viz [pozn. 9:27](#); [11:31](#); [12:11](#)), která původně ukazovala na zneuctění chrámu řeckým Antiochem IV. Epifanem (viz Úvod: Záměr a zvláštnosti) coby předobraz zničení chrámu římským generálem Titem v roce 70 po Kr. (viz [poznámky k Mt 24:15](#) a [Mk 13:14](#)).

Většina křesťanů spojuje tuto typologii s Antikristem, jehož duch již ve světě působí (viz [pozn. 1Jn 2:18](#)) a zjeví se v plnosti, zřejmě jako konkrétní osoba, v blízkosti Kristova návratu (viz [pozn. 2Te 2:3](#)).

Osnova

I. Vyprávění (1:1–6:28)

- A. Věrnost Daniela a jeho přátel (1:1–21)
- B. Nabuchodonozorův první sen (2:1–49)
- C. Vysvobození z ohnivě pece (3:1–30)
- D. Nabuchodonozorův druhý sen (4:1–37)
- E. Soud nad Balsazarem (5:1–31)
- F. Vysvobození ze lví jámy (6:1–28)

Příběhy Daniela a jeho přátel ilustrují jednak jejich věrnost Bohu, jednak jeho nadřazenost nade všemi národy.

II. Vize (7:1–12:13)

- A. Vize čtyř šelem (7:1–28)
- B. Vize skopce a kozla (8:1–27).
- C. Vize sedmdesáti týdnů (9:1–27)
- D. Vize budoucnosti Božího lidu (10:1–12:13)
  - 1. Andělovo poselství k Danielovi (10:1–11:1)
  - 2. Od Daniela po Antiocha IV. Epifana (11:21–12:3)
  - 3. Závěrečné sdělení Danielovi (12:4–13)

Danielovy vize o budoucnosti Božího lidu, nahlízející až do časů dlouho po skončení vyhnanství. Bůh Danielovi zjevil, že čtyři velká království budou ovládat a pronásledovat Izrael. V době čtvrtého z nich Bůh nastolí své království, jemuž nebude konce.

Vzat jsa ke dvoru královskému Daniel s tovaryši svými, 8. věrnost Bohu zachoval, 17. jsa zvláštními dary od Boha obdařen, pro ně u téhož dvora vzácný učiněn.

*Druhořadých věcí nedosáhneme tím, že je prohlásíme za prvořadě.
Druhořadých věcí dosáhneme pouze tehdy, budou-li na prvním
místě věci první.
C. S. Lewis*

- 1** Léta třetího kralování Joakima krále Judského, přitáhl Nabuchodonozor král Babylonský k Jeruzalému, a oblehl jej.
- ² I vydal Pán v ruku jeho Joakima krále Judského, a něco nádobí domu Božího. Kterýž zavezl je do země Sinear, do domu boha svého, a nádobí to dal vnést do domu pokladu boha svého.
- ³ Rozkázal také král Ašpenazovi, správci dvořanů svých, aby přivedl z synů Izraelských, z semene královského a z knížat,
- ⁴ Mládence, na nichž by nebylo žádné poškrvny, a krásného obličje, a vtipné ke vši moudrosti, a schopné k umění i k nabývání jeho, a v kterýchž by byla síla, aby stávali na palácu královském, a učili se literárnímu umění a jazyku Kaldejskému.
- ⁵ I nařídil jim král odměřený pokrm na každý den z stolu královského, i vína, kteréž on sám pil, a aby je tak choval za tři léta, a po dokonání jich aby stávali před králem.
- ⁶ Byli pak mezi nimi z synů Juda: Daniel, Chananiáš, Mizael a Azariáš.
- ⁷ I dal jim správce dvořanů jména. Nazval Daniele Baltazarem, Chananiáše pak Sidrachem, a Mizaele Mizachem, a Azariáše Abdenágem.
- ⁸ Ale Daniel uložil v srdci svém, aby se nepoškrvňoval pokrmem z stolu královského, a vínem, kteréž král pil. Pročež hledal toho u správce nad dvořany, aby se nemusil poškrvňovati.
- ⁹ I způsobil Bůh Danielovi milost a lásku u správce nad dvořany.

1:1–21 *Uchování rituální čistoty.* Prorok uvozuje kontext své knihy vyprávěním osobní historie (své i svých přátel) zajetí, vzdělání, věrnosti Bohu a služby králi Nabuchodonozorovi.

1:1–6:28 *Vyprávění.* První část knihy vyzdvihuje jednak Boží absolutní svrchovanost nad královstvími tohoto světa, jednak upřímnou odevzdanou věrnost Bohu, kterou Daniel a jeho přátelé projevovali. Daniel chtěl svým čtenářům vštípit přesvědčení, že přestože Boží lid někdy trpívá pronásledování, králové a království povstávají a hrouť se podle Božích záměrů. Daniel také učí, že Bůh se hojně odmění těm, kdo jemu, Danielovi, věnují pozornost coby Božímu mluvčímu. Tento materiál je rozdělen do šesti navzájem nezávislých vyprávění, každé v jedné kapitole a každé obsahující nějaký zázrak: Uchování rituální čistoty Danielem a jeho přáteli (1:1–21); Nabuchodonozorův sen (2:1–49); záchrana z ohnivě pece (3:1–30); Nabuchodonozorův druhý sen (4:1–37); soud nad Baltazarem (5:1–31) a záchrana Daniela ze lví jámy (6:1–28).

1:1 **Joakima.** Tj. 605 př.Kr.; téhož roku, kdy Nabuchodonozor porazil asyrsko-egyptskou koalici v bitvě u Karchemiše (Jr 46:2) a zahájil tak mezinárodní vzestup Babylónu k moci. Po bitvě u Karchemiše Nabuchodonozor zaútočil na Joakima (2Kr 24:1–2; 2Pa 36:5–7) a zajal Daniela a jeho přátele. To byla první ze tří Nabuchodonozorových invazí do Judska. Druhá nastala roku 597 př.Kr. (2Kr 24:10–14) a třetí 587 př.Kr. (2Kr 25:1–24). Zdánlivou diskrepanci mezi Da 1:1 a Jr 25:1 a Jr 46:2 (kde Jeremiáš umisťuje Nabuchodonozorův útok na Joakima do Joakimova čtvrtého roku místo třetího) lze objasnit rozdílem mezi babylónským a židovským systémem chronologie. V babylónském systému, který používá Daniel, byl první rok vlády panovníka považován za „korunovační rok“ a vláda samotná se počítala až od prvního dne měsíce Nisan následujícího roku.

Nabuchodonozor král Babylonský. Nabuchodonozor přivedl Babylóny k vítězství u Karchemiše v roce 605 př.Kr. coby korunní princ a velitel armády. Krátce po tomto vítězství se ujal babylónského trůnu po smrti svého otce Nabopolasara (626–605 př.Kr.). Nabuchodonozorova vláda (605–562 př.Kr.) tvoří většinu historického pozadí biblických knih Jeremiáš, Ezechiel a Daniel.

1:2 **Vydal Pán.** Porážka Izraele Babylónem není vysvětlitelná jen pouhou vojenskou a politickou analýzou oné doby. Bůh vždy jednal svrchovaně v záležitostech národů. Babylónany použil jako nástroj potrestání svého vlastního lidu za porušení smluvních závazků (2Kr 17:15; 2Kr 17:18–20; 2Kr 21:12–15; 2Kr 24:3–4).

Nádobí. Odkaz na nádobí z vypleněného chrámu, nikoliv zajatců. Deportace proběhly ve třech vlnách: První roku 605 př.Kr., kdy mezi odvečenými byl i Daniel; druhá roku 597 př.Kr., zahrnovala i Ezechiela. Třetí deportace, při které Babylónané zničili Jeruzalém a chrám, nastala roku 586 př.Kr.

Do domu boha svého. Hlavní božstvo babylónského panteonu byl Marduk (srv. Jr 50:2).

1:3 **Z semene královského.** Daniel a jeho přátelé patří mezi potomky Davidovy královské linie (v. 6), které Nabuchodonozor odvekl při první deportaci roku 605 př.Kr. (srv. pozn. 2).

1:4 **Literárnímu umění a jazyku.** Babylónská literatura byla psána komplikovaným sumérským a akkadským slabičným klínovým písmem primárně na hliněných tabulkách. Těchto dochovaných tabulek existují tisíce. Studium této literatury seznámilo Daniela a jeho přátele s polyteistickým světonázorem Babylónanů, plného kouzlení, čarodějnictví a astrologie. Mluvený jazyk pro běžné použití byla nicméně aramejščina (srv. 2:4), psaná snadno osvojitelným abecedním systémem.

1:5 **Z stolu královského.** Později se Joakimovi dostalo stejného zaopatření (2Kr 25:27–30).

1:6 **Daniel, Chananiáš, Mizael a Azariáš.** Charakteristická hebrejská jména. Dvě z nich obsahují prvek EL, znamenající „Bůh“, a dvě JAH, což je zkratka osobního Božího jména, které překládáme jako „Hospodin“. Daniel znamená „Můj soudce je Bůh“, Chananiáš „Hospodin je milostivý“, Mizael „Kdo je jako Bůh?“ a Azariáš „Hospodin mi pomáhá“.

1:7 **Baltazar ... Sidrach ... Mizach ... Abdenágo.** Přesný význam těchto jmen je předmětem diskusí. Převažují tyto názory: Baltazar: *Bel* (jiné jméno pro Marduka, hlavního boha babylónského panteonu) *chraň jeho život* nebo *Paní, ochraňuj krále*; Sidrach: *Velice se bojím (Boha)* nebo *Příkázání Aku* (sumérského měsíčního boha); Mizach: *Jsem bezvýznamný* nebo *Kdo je to, co Aku?*; Abdenágo: *Služebník zářícího*.

1:8 **Se nepoškrvňoval.** Důvod, pro který byl Daniel přesvědčen, že by ho králův pokrm poskrvnil, není uveden. Pravděpodobně jídlo znamenalo porušení dietních předpisů Mojžíšova zákona (Lv 11:1–47), zakazujících konzumaci vepřového nebo masa nezraveného krve (17:10–14). Také mohlo zahrnovat pokrmy, obětované babylónský modlám.

1:9 **Milost a lásku u správce.** Danielův osud v mnohém připomíná Josefův příběh (Gn 39–41).

¹⁰ A řekl správce nad dvořany Danielovi: Já se bojím pána svého krále, kterýž vyměřil pokrm váš a nápoj váš, tak že uzrél-li by, že tváře vaše opadlejší jsou, nežli mládenců těch, kteříž podobně jako i vy chování býti mají, způsobíte mi to u krále, že přijdu o hrdlo.

¹¹ I řekl Daniel služebníku, kteréhož ustanovil správce dvořanů nad Danielem, Chananiášem, Mizaelem a Azariášem:

¹² Zkus, prosím, služebníků svých za deset dní, a necht' se nám vaření dává, kteréž bychom jedli, a voda, kterouž bychom pili.

¹³ A potom necht' se spatří před tebou tváře naše a tváře mládenců, kteříž jídají pokrm z stolu královského, a jakž uhlédáš, učíš s služebníky svými.

¹⁴ I uposlechl jich v té věci, a zkusil jich za deset dní.

¹⁵ Po skonání pak desíti dnů spatřino jest, že tváře jejich byly krásnější, a byli tlustší na těle než všickni mládenci, kteříž jídali pokrm z stolu královského.

¹⁶ Protož služebník brával ten vyměřený pokrm jejich, a víno nápoje jejich, a dával jim vaření.

¹⁷ Mládence pak ty čtyři obdařil Bůh povědomostí a rozumností ve všelikém literním umění a moudrostí; nadto Danielovi dal, aby rozuměl všelikému vidění a snům.

¹⁸ A když se dokonali dnové, po kterýchž rozkázal král, aby je přivedli, přivedl je správce dvořanů před Nabuchodonozora.

¹⁹ I mluvil s nimi král. Ale není nalezen mezi všemi těmi, jako Daniel, Chananiáš, Mizael a Azariáš. I stávali před králem.

²⁰ A ve všelikém slovu moudrosti a rozumnosti, na kteréž se jich doptával král, našel je desetkrát zběhlejší nade všechny mudrce a hvězdáře, kteříž byli ve všem království jeho.

²¹ I zůstával tu Daniel až do léta prvního Cýra krále.

Sen, jehož mudrci babylonští nemohli ku paměti přivésti, 13. Daniel maje to od Boha zjevené, Nabuchodonozorovi připomenul i vyložil, 46. i zvýšení za to s tovaryši svými došel.

2 Léta pak druhého kralování Nabuchodonozora měl Nabuchodonozor sen, a děsil se duch jeho, až se tudy i ze sna protrhl.

² I rozkázal král svolati mudrce, a hvězdáře i kouzelníky a Kaldejské, aby oznámili králi sen jeho. Kteřížto přišli, a postavili se před králem.

³ Tedy řekl jim král: Měl jsem sen, a předěsil se duch můj, tak že nevím, jaký to byl sen.

⁴ I mluvili Kaldejší králi Syrsky: Králi, na věky buď živ. Pověz sen služebníkům svým, a oznámímeť výklad.

1:12 Deset. Často se symbolickým významem dokonalosti nebo plného počtu.

1:14 Uposlechl. Daniel neslabil, že se v případě zchátralějšího zevnějšku přizpůsobí a poslechnou nařízení v rozporu s Božím Zákonem. Je možné (a ve světě dalších kapitol i docela pravděpodobné), že už tehdy byli rozhodnutí neposlechnout bezbožného vladaře a raději zemřít, než zkompromitovat víru.

1:15 Tváře jejich byly krásnější. Bůh Danielovi a jeho přátelům požeňnal pro jejich věrnost Božím Slovu (Dt 8:3; Mt 4:4). Nepřál jim smrt, která by je nejspíše čekala, kdyby byl správce s výsledkem nespokojen, a oni by přesto na svém odmítání rituálně nečisté stravy trvali (srv. pozn. 14).

1:17 Moudrost. Danielova moudrost se stala příslovecnou ještě za jeho života; Ezechiel říká králi Týru ironicky, že je moudřejší nad Daniela (Ez 28:3).

Vidění a snům. Daniel převyšoval i své přátele schopností interpretovat sny, pro kterou byl vyvýšen nade všechny ostatní, podobně jako kdysi Josef u faraonova dvora (Gn 40:8; Gn 41:16).

1:18 Když se dokonali dnové. Po třech letech, zmíněných ve v. 5.

1:20 Desetkrát. viz (pozn. 12).

Mudrce a hvězdáře. První výraz (*chartumim* חֲרַטְמִים) je adaptace egyptského slova a vyskytuje se také v Gn 41:8, 24 a Ex 7:11; druhý se objevuje pouze zde a v 2:2, má spojitost s kanaánskou kulturou. Srv. (pozn. Gn 41:8).

1:21 Léta prvního Cýra krále. Tj. Cýrovy vlády nad Babylónem, tedy 539 př.Kr. Daniel v roce 537 př.Kr. dosud žil (10:1); dožil se návratu Judejců ze zajetí do Země.

2:1–49 Nabuchodonozorův první sen. Daniel ve službách krále (mimo

jiné) interpretoval jeho sny, což odhaluje nejen, že byl (Daniel) zahrnut Božím požehnáním, ale také že Bůh směřoval historii k nastolení svého království.

2:1 Léta pak druhého. První rok výcviku Daniela a jeho přátel byl zároveň Nabuchodonozorův „korunovační rok“. Druhý a třetí rok výcviku byl první a druhý rok Nabuchodonozorovy vlády. Mezi tímto tvrzením a dokončením tříletého výcviku mladíků (1:5) není žádná diskrepance: První Nabuchodonozorův rok byl Babylónany považován za „korunovační rok“ a druhý a třetí rok Danielovy výuky za první a druhý Nabuchodonozorovy vlády (viz pozn. 1:1).

Ze sna protrhl. Na Starém Blízkém Východě bylo běžné mít za to, že božstva promlouvají k lidem také skrze některé (hlavně velmi živé) sny. Nabuchodonozorovo zneklidnění je pochopitelné; poselství shůry mělo implikace pro budoucnost království. Zapomenutí snu bylo považováno za hněv božstva vůči adresátovi. Výklad snu byl důležitý, protože umožňoval čelit prokletí snu rozmanitými rituály.

2:2 Mudrce, a hvězdáře i kouzelníky a Kaldejské. Viz pozn. 1:20. Druhý a třetí výraz jsou dvě odvozeniny od stejného základu. Čtvrtý výraz lze také přeložit jako „Kaldejci“ a v Danielově době označoval skupinu aramejsky hovořících astrologů uvnitř babylónského království. Teprve později se stal synonymem pro Babylónany. Rozmanitost jejich původů naznačuje moc, na jaké si Nabuchodonozor zakládal: Považoval se za pána celého světa.

2:4 Syrsky. Odsud až po konec kapitoly 7 je text psán aramejsky a ne hebrejsky, podobně jako např. Ezd 4:8–6:18. Aramejščina byl oficiální úřední jazyk; nelze také vyloučit, že tyto pasáže jsou v aramejštině toho důvodu, že obsahují proroctví, která mohla pohany zajímat více než Židy.

⁵ Odpověděl král a řekl Kaldejským: Ten sen mi již z paměti vyšel. Neoznámíte-li mi snu i výkladu jeho, na kusy rozsekáni budete, a domové vaši v záchody obráceni budou.

⁶ Pakli mi sen i výklad jeho oznámíte, daru, odplaty a slávy veliké důjdete ode mne. A protože sen i výklad jeho mi oznámte.

⁷ Odpověděli po druhé a řekli: Nechat král sen poví služebníkům svým, a výklad jeho oznámíme.

⁸ Odpověděl král a řekl: Jistotně rozumím tomu, že naschvál odtahujete, vidouce, že mi vyšel z paměti ten sen.

⁹ Neoznámíte-li mi toho snu, jistý jest ten úsudek o vás. Nebo řeč lživou a chytrou smyslili jste sobě, abyste mluvili přede mnou, ažby se čas proměnil. A protože sen mi povězte, a zvím, budete-li mi moci i výklad jeho oznámíti.

¹⁰ Odpověděli Kaldejští králi a řekli: Není člověka na zemi, kterýž by tu věc králi oznámíti mohl. Nadto žádný král, kníže neb potentát takové věci se nedoptával na žádném mudrci a hvězdáři aneb Kaldeovi.

¹¹ Nebo ta věc, na niž se král ptá, nesnadná jest, a není jiného, kdo by ji oznámíti mohl králi, kromě bohů, kteříž bydlení s lidmi nemají.

¹² Z té příčiny rozlítl se král a rozhněval velmi, a přikázal, aby zhubili všechny mudrce Babylonské.

¹³ A když vyšel ortel, a mudrci mordováni byli, hledali i Daniele a tovaryšů jeho, aby zmordováni byli.

¹⁴ Tedy Daniel odpověděl moudře a opatrně Ariochovi, hejtmanu nad žoldněři královskými, kterýž vyšel, aby mordoval mudrce Babylonské.

¹⁵ A odpovídaje, řekl Ariochovi, hejtmanu královskému: Proč ta výpověď náhle vyšla od krále? I oznámil tu věc Arioch Danielovi.

¹⁶ Pročež Daniel všed, prosil krále, aby jemu prodlel času k oznámení výkladu toho králi.

¹⁷ A odšed Daniel do domu svého, oznámil tu věc Chananiášovi, Mizaelovi a Azariášovi, tovaryšům svým,

2:5 Neoznámíte-li mi snu. Nabuchodonozor zkouší své poradce. Nebudou-li schopni připomenout mu jeho sen, nemá proč důvěřovat ani jejich potencionálnímu výkladu (srv. v. 9).

2:11 Kromě bohů. Mudrcům nezbylo než přiznat, faraonův požada-

vek je nad jejich síly. S odkazem na nadpřirozený zdroj měli pravdu, kterou potvrzuje i Daniel (19; 27).

2:16 Prosil krále, aby jemu prodlel času. Daniel velmi riskoval. Jiným vykladačům Nabuchodonozor čas nedopřál (srv. v. 9).

Danielovy vize

Čtyři království Vize kap. 2	Vize kap. 7	Vize kap. 8	Chronologie impérií
 <p>Hlava zlatá</p> <p>Prsy a ramena z stříbra</p> <p>Břicho i bedra z mědi</p> <p>Hnátové z železa</p> <p>Nohy z částky z železa a z částky z hlíny</p>			Identifikace
	Lev		Babylon (2:37–38)
	Nedvěd	Skopec	Médo-Persie (8:20)
	Pard	Kozel	Řecko (8:21)
	Hrozná šelma		Řím

Chronologie impérií (právní rok): 626 př. Kr., 600, 539 př. Kr., 500, 400, 330 př. Kr., 300, 200, 167 př. Kr. (Makabejci a Hasmoneovci), 100, 63 př. Kr., 0, 70 po Kr., Pád Jeruzaléma, 100.

¹⁸ Aby se za milosrdenství modlili Bohu nebeskému příčinou té věci tajné, a nebyli zahubeni Daniel a tovaryši jeho s pozůstalými mudrci Babylonskými.

¹⁹ I zjevena jest Danielovi u vidění nočním ta věc tajná. Pročež Daniel dobrořečil Bohu nebeskému.

²⁰ Mluvil pak Daniel a řekl: Buď jméno Boží požehnáno od věků až na věky, nebo moudrost a síla jeho jest.

²¹ A on proměňuje časy i chvíle; ssazuje krále, i ustanovuje krále; dává moudrost moudrým a umění majícím rozum.

²² On zjevuje věci hluboké a skryté; zná to, což jest v temnostech, a světlo s ním přebývá.

²³ Ó Bože otců mých, těť oslavuji a chválím, že jsi mne moudrostí a silou obdařil, ovšem nyní, že jsi mi oznámil to, čehož jsme žádali od tebe; nebo věc královi oznámil jsi nám.

²⁴ A protož Daniel všel k Ariochovi, kteréhož ustanovil král, aby zhubil mudrce Babylonské. A přišed, takto řekl jemu: Mudrců Babylonských nezahlazuj; uveď mne před krále a výklad ten oznámím.

²⁵ Tedy Arioch s chvátáním uvedl Daniele před krále, a takto řekl jemu: Našel jsem muže z zajatých synů Judských, kterýž výklad ten králi oznámí.

²⁶ Odpověděl král a řekl Danielovi, jehož jméno bylo Baltazar: Budeš-liž ty mi moci oznámiti sen, kterýž jsem viděl, i výklad jeho?

²⁷ Odpověděl Daniel králi a řekl: Té věci tajné, na niž se král doptává, nikoli nemohou mudrci, hvězdáři, věštcí a hadači králi oznámiti.

²⁸ Ale však jest Bůh na nebi, kterýž zjevuje tajné věci, a on ukázal králi Nabuchodonozorovi, co se dítí bude v potomních dnech. Sen tvůj, a což jsi ty viděl na ložci svém, toto jest:

²⁹ Tobě, ó králi, na mysl přicházelo na ložci tvém, co bude potom, a ten, kterýž zjevuje tajné věci, ukázalť to, což budoucího jest.

³⁰ Strany pak mne, ne skrže moudrost, kteráž by při mně byla nade všecky lidi, ta věc tajná mně zjevena jest, ale skrže modlitbu, aby ten výklad králi oznámen byl, a ty myšlení srdce svého abys zvěděl.

³¹ Ty králi, viděl jsi, a aj, obraz nějaký veliký, (obraz ten byl znamenitý a blesk jeho náramný), stál naproti tobě, kterýž na pohledění byl hrozný.

³² Toho obrazu hlava byla z zlata výborného, prsy jeho a ramena jeho z stříbra, a břicho jeho i bedra jeho z mědi,

³³ Hnátové jeho z železa, nohy jeho z částky z železa a z částky z hlíny.

³⁴ Hleděls na to, až se utrhł kámen, kterýž nebýval v rukou, a udeřil obraz ten v nohy jeho železné a hliněné, a potřel je.

³⁵ A tak potřáno jest spolu železo, hlina, měď, stříbro i zlato, a bylo to všecko jako plevy z placu letního, a zanesl to vítr, tak že místa jejich není nalezeno. Kámen pak ten, kterýž udeřil v obraz, učiněn jest horou velikou, a naplnil všecku zemi.

³⁶ Toť jest ten sen. Výklad jeho také povíme králi:

³⁷ Ty králi, jsi král králů; nebo Bůh nebeský dal tobě království, moc a sílu i slávu.

³⁸ A všeliké místo, na němž přebývají synové lidští, zvěř polní i ptactvo nebeské dal v ruku tvou, a pánem tě ustavil nade všemi těmi věcmi. Ty jsi ta hlava zlatá.

2:18 Modlili. Postextilní židovská literatura je bohatá na situace, kdy Bůh zasáhne do dějin způsobem vysvobozujícím pro svůj lid, když se jeho lidé modlí ve skupinách.

Bohu nebeskému. Daniel se modlí rovnou k Bohu, který vládne hvězdám, na rozdíl od astrologů, kteří se doptávají jenom hvězd samotných, protože nikoho vyššího neznají.

2:19 Věc tajná. Skryté věci jsou u Hospodina (Dt 29:29). Jsou *transcendentní* — nepoznatelné, pokud nejsou zjeveny. Později je tentýž výraz (הַסְּרִיטָה) použit pro označení Božích skrytých záměrů s dějinami světa (4:9 וְ).

2:21 Proměňuje časy i chvíle. Pro Daniela Bůh změnil Nabuchodonozorovo nesmlouvavé rozhodnutí, viz pozn. 16.

Ssazuje krále, i ustanovuje krále. Narážka na obsah snu, ličící sérii povstávajících a zanikajících impérií, a který se ještě za Nabuchodonozorova života stane jeho vlastní palčivou zkušeností (4:28–30).

2:22 Věci hluboké a skryté. Viz pozn. 2:11.

2:23 Těť oslavuji a chválím. Daniel vyjadřuje hlubokou vděčnost za Boží milost vyslyšením modlitby. Boží zjevení je v příkrém kontrastu s mlčením falešných božstev pohanských hadačů. Jenom Bůh zná všechno a vládne všemu. Daniela vyvýšil mimořádným poznáním, jež mu světil.

2:24 Výklad ten oznámím. Daniel zde mluví pouze o výkladu, čímž

implikuje, že obsah snu již zná.

2:28 Jest Bůh na nebi, kterýž zjevuje tajné věci. Podobně jako Josef v Egyptě (Gn 40:8; Gn 41:16) si ani Daniel nepřisvojuje poznání a výklad snu, nýbrž připisuje je Bohu.

V potomních dnech. Dosl. „v posledních dnech“, čemuž sz lidé rozuměli jako době obnovy národa po návratu z exilu (viz Dt 4:30). Taktáž fráze může označovat jakoukoliv budoucnost (Gn 49:1). V NZ je použita celkem pětkrát, z čehož dvakrát odkazuje na věk, započatý o Letnicích (Sk 2:17; Žd 1:1), a třikrát na závěr dějin před Kristovým druhým příchodem (2Tm 3:1; Jk 5:3 a 2Pt 3:3).

2:32–33 Nejtěžší nahore, nejkřehčí dole. Směrem odshora dolů materiálům ubývá nejen na váze, ale i na hodnotě. Obraz vystihuje osud všech impérií, nejen těchto čtyř nejbližších: Každá instituce, stát, říše, civilizace se nakonec zhroutí vlastní vahou, když nezadržitelná byrokracie přeroste svůj původní účel služby lidem a sama tyje na jejich úkor.

2:34 Kámen, kterýž nebýval v rukou. Na rozdíl od ostatních království, budovaných lidmi, toto vystaví Bůh sám. Zde je kámen asociován s Kristovým královstvím (srv. 1Kor 10:4 a jeho pozn).

2:38–40 Hlava zlatá ... království pak čtvrté. Čtyři království reprezentují po sobě jdoucí impéria: babylonské, médo-perské, řecké

³⁹ Ale po tobě povstane království jiné, nižší než tvé, a jiné království třetí měděné, kteréž panovati bude po vsí zemi.

⁴⁰ Království pak čtvrté bude tvrdé jako železo. Nebo jakož železo drobí a zemdlévá všecko, tak, pravím, jako železo, kteréž potírá všecko, i ono potře a potříská všecko.

⁴¹ Že jsi pak viděl nohy a prsty z částky z hlíny hrncířské a z částky z železa, království rozdílné znamená, v němž bude něco moci železa, tak jakž jsi viděl železo smíšené s hlinou ničemnou.

⁴² Ale prstové noh z částky z železa a z částky z hlíny znamenají království z částky mocné a z částky ku potření snadné.

⁴³ A že jsi viděl železo smíšené s hlinou ničemnou, ukazuje, že se přízniti budou vespolek lidé, a však nebude se přidržeti jeden druhého, tak jako železo nedrží se z hlinou.

⁴⁴ Za dnů pak těch králů vzbudí Bůh nebeský království, kteréž na věky nebude zkaženo, a království to na žádného jiného nespadne, ale ono potře a konec učiní všechněm těm královstvím, samo pak státi bude na věky,

⁴⁵ Tak jakž jsi viděl, že se s hory utrhl kámen, kterýž nebyval v rukou, a potřel železo, měď, hlinu, stříbro a zlato. Bůh veliký oznámil králi, co býti má potom, a pravý jest sen ten i věrný výklad jeho.

⁴⁶ Tedy král Nabuchodonozor padl na tvář svou, a poklonil se Danielovi, a rozkázal, aby oběti a vůně libé obětovali jemu.

⁴⁷ A odpovídaje král Danielovi, řekl: V pravdě že Bůh váš jest Bůh bohů a Pán králů, kterýž zjevuje skryté věci, poněvadž jsi mohl vyjeviti tajnou věc tuto.

⁴⁸ Tedy král zvelebil Daniele, a dary veliké a mnohé dal jemu, a pánem ho učinil nade vsí krajinou Babylonskou, a knížetem nad vývodami, a nade všemi mudrci Babylonskými.

⁴⁹ Daniel pak vyžádal na králi, aby představil krajině Babylonské Sidracha, Mizacha a Abdenágo. Ale Daniel býval v bráně královské.

Za příčinou modly zlaté, Sidrach, Mizach a Abdenágo 8. před králem osočení, 19. do pece uvržení, 23. při životu zachování. 24. Král nad tím předěšen, 28. Boha slavil i jiným poroučel.

3 Potom Nabuchodonozor král udělav obraz zlatý, jehož výška byla šedesáti loket, šířka pak šesti loket, postavil jej na poli Dura v krajině Babylonské.

² I poslal Nabuchodonozor král, aby shromáždili knížata, vývody a vůdce, starší, správce nad poklady, v právích zběhlé, úředníky a všecky, kteříž panovali nad krajinami, aby přišli ku posvěcování obrazu, kterýž postavil Nabuchodonozor král.

³ Tedy shromáždili se knížata, vývodové a vůdcové, starší, správcové nad poklady, v právích zběhlí, úředníci a všickni, kteříž panovali nad krajinami ku posvěcování obrazu toho, kterýž postavil Nabuchodonozor král, a stáli před obrazem, kterýž postavil Nabuchodonozor.

⁴ Biřic pak volal ze vsí síly: Vám se to praví lidem, národům a jazykům,

a římské. Bohem založené nepomíjitelné Kristovo království bude inaugurováno v časech římské světovlády (viz též Úvod a graf [Danielovy víze](#) v [Da 2](#) na str. 505).

2:44 Na věky nebude zkaženo. Podobně jako i jiní proroci, Daniel hovoří o království, které Bůh založí po návratu z exilu jako permanentní (srv. např. [Iz 9:7](#); [Jl 2:26–27](#) či [Am 9:15](#)). NZ učí, že toto království začalo Kristovým prvním příchodem a dosáhne svého dovršení jeho slavným návratem (viz článek [Království Boží u Mt 4](#) na str. ??).

2:46 Padl na tvář. Pozoruhodná výměna rolí anticipuje příchod Božího království, vysoce převyšujícího i nejmocnější lidská impéria.

2:47 Bůh bohů a Pán králů. Nabuchodonozor vyznává Hospodinovu svrchovanost nejen nad bezmocnými pohanskými božstvy, ale i nad králi, jako je on sám. To je téma, sjednocující prvních šest kapitol knihy Daniel.

2:48 Krajinou Babylonskou. Babylonské impérium bylo rozděleno na provincie; Daniel byl ustanoven vládcem nad provincií s hlavním městem. Podobný vzestup Židů k moci v cizích zemích lze vidět v [Gn 41:37–44](#) (Josef) a [Est 8:1–2](#) (Mardocheus). Danielovi přátelé ho na jeho přímluvu u krále v této pozici nahradili ([49](#)).

2:49 Býval v bráně královské. Pravděpodobně důvod, proč se ho netýkal trest za odmítnutí poklonit se Nabuchodonozorově modle ([3:20](#)).

3:1 Obraz. Názory badatelů, zda se jedná o mimořádnou podobiznu

Nabuchodonozora samotného, či zda to bylo zobrazení nějakého babylonského božstva, nebo pouhý obelisk, se liší. Z toho, co je známo o babylonských náboženských tradicích, je pravděpodobné, že obraz zpodobňoval Béla nebo Nabu, některé z těchto Nabuchodonozorových ochraňujících božstev. Padnout na tvář před božstvem znamenalo zároveň vyjádření podřízenosti Nabuchodonozorovi, který božstvo reprezentoval na zemi (srv. [2:46](#) a jeho pozn.).

Zlatý. Pravděpodobně pozlacený; zhotovení sochy se podobalo popisu v [Iz 40:19](#); [Iz 41:7](#) a [Jr 10:3–9](#).

60x6. Rozměry jsou důvodem, proč někteří vyvozují, že obraz byl spíše obelisk, než podobizna člověka (jehož proporce jsou 6:1, nikoliv 10:1). Socha však mohla stát na piedestalu, nebo mít stylizovaný tvar.

 Plinius Starší přirovnává staré monumenty k věžím.

Dura. Obvykle bývá spojeno s Tolul Dura asi 5 km jižně od Babylóna, kde se řeka Dura vlévá do Eufratu. Archeologové zde vykopali 6m vysokou plošinu s povrchem o 5m², což je dost možná původní piedestal.

3:2 Knížata ... úředníky. Přesné rozsahy pravomocí těchto různých druhů úředníků nejsou známy. Pět ze sedmi termínů vypadá na perský původ, což by naznačovalo, že Daniel tento zápis dokončil až po dobytí Babylóna Peršany roku 539 př.Kr.

⁵ Jakž uslyšíte zvuk trouby, píšťalky, citary, huslí, loutny, zpívání a všelijaké muziky, padněte a klanějte se obrazu zlatému, kterýž postavil Nabuchodonozor král.

⁶ Kdož by pak nepadl a neklaněl se, té hodiny uvržen bude do prostřed peci ohnivé rozpálené.

⁷ A protož hned, jakž uslyšeli všickni lidé zvuk trouby, píšťalky, citary, huslí, loutny a všelijaké muziky, padli všickni lidé, národové a jazykové, klanějíce se obrazu zlatému, kterýž postavil Nabuchodonozor král.

⁸ A hned téhož času přistoupili muži Kaldejští, a s křikem žalovali na Židy,

⁹ A mluvíce, řekli Nabuchodonozorovi králi: Králi, na věky buď živ.

¹⁰ Ty králi, vynesl výpověd, aby každý člověk, kterýž by slyšel zvuk trouby, píšťalky, citary, huslí, loutny, zpívání a všelijaké muziky, padl a klaněl se obrazu zlatému,

¹¹ A kdož by nepadl a neklaněl se, aby uvržen byl do prostřed peci ohnivé rozpálené.

¹² Našli se pak někteří Židé, kteréž jsi představil krajině Babylonské, totiž Sidrach, Mizach a Abdenágo, kteřížto muži nedbali na tvé, ó králi, nařízení. Bohů tvých nectí, a obrazu zlatému, kterýž jsi postavil, se neklanějí.

¹³ Tedy Nabuchodonozor v hněvě a v prchlivosti rozkázal přivésti Sidracha, Mizacha a Abdenágo. I přivedeni jsou muži ti před krále.

¹⁴ I mluvil Nabuchodonozor a řekl jim: Zoumyslně-li, Sidrachu, Mizachu a Abdenágo, bohů mých nectíte, a obrazu zlatému, kterýž jsem postavil, se neklaníte?

¹⁵ Protož nyní, jste-liž hotovi, abyste hned, jakž uslyšíte zvuk trouby, píšťalky, citary, huslí, loutny, zpívání a všelijaké muziky, padli a klaněli se obrazu tomu, kterýž jsem učinil? Pakli se klaněti nebudete, té hodiny uvržení budete do prostřed peci ohnivé rozpálené, a který jest ten Bůh, ješto by vás vytrhl z ruky mé?

¹⁶ Odpověděli Sidrach, Mizach a Abdenágo, a řekli králi: My se nestaráme o to, ó Nabuchodonozoře, co bychom měli odpověditi tobě.

¹⁷ Nebo aj, buďto že Bůh, jehož my ctíme, (kterýž mocen jest vytrhnouti nás z peci ohnivé rozpálené, a tak z ruky tvé, ó králi), vytrhne nás.

¹⁸ Buď že nevytrhne, známo buď tobě, ó králi, žeť bohů tvých ctí a obrazu zlatému, kterýž jsi postavil, klaněti se nebudeme.

¹⁹ Tedy Nabuchodonozor naplněn jsa prchlivostí, tak že obličej tváři jeho se proměnil proti Sidrachovi, Mizachovi a Abdenágovi, a odpovídaje, rozkázal rozpáliti pec sedmkrát více, než obyčej měli ji rozpalovati.

²⁰ A mužům silným, kteříž byli mezi rytíři jeho, rozkázal, aby svížíce Sidracha, Mizacha a Abdenágo, uvrhli do peci ohnivé rozpálené.

²¹ Tedy svázali muže ty v pláštích jejich, v košíkách jejich, i v kloboucích jejich a v oděvu jejich, a uvrhli je do prostřed peci ohnivé rozpálené.

²² Že pak rozkaz královský náhlý byl, a pec velmi rozpálená, z té příčiny muže ty, kteříž uvrhli Sidracha, Mizacha a Abdenágo, zadusil plamen ohně.

²³ Ale ti tři muži, Sidrach, Mizach a Abdenágo, padli do prostřed peci ohnivé rozpálené svázaní.

²⁴ Tedy Nabuchodonozor král zděsil se, a vstal s chvátáním, a promluviv, řekl hejtmanům svým: Zdalíž jsme neuvrhli tři mužů do prostřed peci svázaných? Odpověděli a řekli králi: Pravda jest, králi.

²⁵ On pak odpovídaje, řekl: Aj, vidím čtyři muže rozvázané, procházející se u prostřed ohně, a není žádného porušení při nich, a čtvrtý na pohledění podobný jest synu Božímu.

3:5 Trouby ... muziky. Tři z vyjmenovaných hudebních nástrojů nesou jména, převzatá z řečtiny (citera, harfa a dudy). To vede některé interprety k názoru, že kniha byla sepsána až po dobytí Persie Alexandrem Velikým. To je však závěr, který nevyplývá nutně z premisy (tzv. argument *non-sequitur*); mezi hudebníky je běžné používat mezinárodní termíny k označení hudebních nástrojů. Pojmy jako „gibsonka“, „jumbo“ „strato/tele-caster“, „Les Paul“ apod. jsou jednoznačně srozumitelné jak češtině (v rámci muzikantského slangu), tak i v mezinárodním kontextu; a přesto z jejich zdomácnělé přítomnosti v jazyce nelze vyvodit závěr, že se v něm objevily až po zhroucení železné opony v roce 1989, kdy se západním vlivům otevřela volná cesta. Kromě toho se názvy řeckých hudebníků i nástrojů vyskytují i v asyrských inškripcích dávno před Nabuchodonozorem. Srv. Úvod: Doba a místo vzniku.

3:6 Ohnivé pece. Pece byly v Babylóně běžně používány k vypalování cihel (srv. Gn 11:3). Nebylo neobvyklé používat je jako nástroj poprav upálením zaživa (viz Jr 29:22 nebo též 2Mak 7).

3:8 Kaldejští. Tj. mágové, astrologové. Viz pozn. 2:2. Zde však výraz „Chaldejci“ (כַּלְדָּיִם) indikuje národnost, nikoliv funkci. Chaldejci shlíželi spatra na Židy z rasově-etnických antisemitských předsudků

(srv. 12; Est 3:5–6). Privilegovaná pozice Danielových přátel znásobila nevráživost Chaldejců vůči nim (12).

3:12 Sidrach, Mizach a Abdenágo. Viz pozn. 1:7 a 2:49.

3:15 Který jest ten Bůh. Nabuchodonozor nevědomky vyzval Hospodina, Boha Izraele, ke změření sil; z jeho polyteistické, pohanské perspektivy žádný bůh ničeho podobného není schopen.

3:17 Vytrhne nás. Věrní služebníci ani na vteřinu nepochybují o Boží svrchovanosti, přestože jsou si vědomi, že ve své všemohoucnosti je „všeho schopen“; nesázejí na automaticky zaručenou ochranu za všech okolností.

3:18 Buďže nevytrhne. Danielovi přátelé počítají s reálnou možností, že věrnost Bohu je bude stát život. To je však nezviklá v jejich rozhodnutí zůstat věrní. Věrnost poddaných přináší Králi slávu (29–33), o to větší, když je to věrnost tváří v tvář smrti.

3:25 Synu Božímu. Fráze, použitelná pro různé druhy nebeských bytostí (*bar elohin* בְּרֵי אֱלֹהִים); zde je míněn „anděl“ verše 28. Nejde o to, aby nás Bůh ušetřil těžkostí a protivenství, dokonce v posledku ani o to, aby nás z nich vysvobodil (v. 18), jako o to, aby v nich byl s námi. Srv. Iz 43:2.

*Odvaha není jen jednou ze ctností, ale je formou každé ctnosti
v bodě zkoušky, tedy v bodě nejvypjatější skutečnosti.*

C.S.Lewis

²⁶ A přistoupiv Nabuchodonozor k čelisti peci ohnivé rozpálené, mluvil a řekl: Sidrachu, Mizachu a Abdenágo, služebníci Boha nejvyššího, vyjděte a podte sem. I vyšli Sidrach, Mizach a Abdenágo z prostředku ohně.

²⁷ Shromáždívše se pak knížata, vývodové a vůdcové a hejtmané království, hleděli na ty muže, an žádné moci neměl oheň při tělech jejich, ani vlas hlavy jejich nepřiškrkl, ani plášťové jejich se nezměnili, aniž co ohněm páchli.

²⁸ I mluvil Nabuchodonozor a řekl: Požehnaný Bůh jejich, totiž Sidrachův, Mizachův a Abdenágův, kterýž poslal anděla svého, a vytrhl služebníky své, kteříž doufali v něho, až i rozkazu královského neuposlechli, ale těla svá vydali, aby nesloužili a neklaněli se žádnému bohu, kromě Bohu svému.

²⁹ A protož toto já přikazuji, aby každý ze všelikého lidu, národu a jazyku, kdož by koli co rouhavého řekl proti Bohu Sidrachovu, Mizachovu a Abdenágovu, na kusy rozsekán byl, a dům jeho v záchod obrácen, proto že není Boha jiného, kterýž by mohl vytrhovati, jako tento.

³⁰ Tedy zvelebil zase král Sidracha, Mizacha a Abdenága v krajině Babylonské.

³¹ Nabuchodonozor král všechněm lidem, národům i jazykům, kteříž bydlí na vsí zemi: Pokoj váš rozmnožen buď.

³² Znamení a divy, kteréž učinil při mně Bůh nejvyšší, vidělo mi se za slušné, abych vypravoval.

³³ Znamení jeho jak veliká jsou, a divové jeho jak mocní jsou, království jeho království věčné, a panování jeho od národu do pronárodu.

Sen Nabuchodonozorův. 17. Výklad jeho. 25. Vyvržení téhož krále z království, 31. navrácení zase k slávě, 34. i chválení z toho Boha.

4 Já Nabuchodonozor, užívaje pokoje v domě svém, a kveta na palácu svém,

² Měl jsem sen, kterýž mne zhrozil, a myšlení na ložci svém, a to, což jsem viděl, znepokojilo mne.

³ A protož vyšla ode mne ta výpověď, aby uvedeni byli přede mne mudrci Babylonsští, kteříž by mi výklad toho snu oznámili.

⁴ Tedy předstoupili mudrci, hvězdáři, Kaldejští a hadači. I pověděl jsem jim sen, a však výkladu jeho nemohli mi oznámiti.

⁵ Až naposedy předstoupil přede mne Daniel, jehož jméno Baltazar, podlé jména boha mého, a v němž jest duch bohů svatých. Jemuž jsem oznámil sen:

⁶ Baltazare, kníže mudrců, já vím, že duch bohů svatých jest v tobě, a nic tajného není tobě nesnadného. Vidění snu mého, kterýž jsem měl, i výklad jeho oznam.

⁷ U vidění pak, kteréž jsem viděl na ložci svém, viděl jsem, a aj, strom u prostřed země, jehož vysokost byla veliká.

⁸ Veliký byl strom ten a mocný, a výsost jeho dosahovala až k nebi, a patrný byl až do končin vsí země.

⁹ Lístí jeho bylo pěkné, a ovoce jeho hojné, všechněm za pokrm, pod stínem pak jeho byla zvěř polní, a na ratolestech jeho bydlili ptáci nebesští, a z něho potravu měl všeliký živočich.

¹⁰ Viděl jsem také u viděních svých na ložci svém, a aj, hlásný a svatý s nebe sstoupiv,

3:26 Služebníci Boha nejvyššího. Titul pro Boží univerzální autoritu. Podobně jako ve *verši 29* a *2:47* neznamená toto vyznání ze rtů polyteistického pohana, že Danielův Bůh je jediný živý, nýbrž že je nadřazený ostatním božstvům (*4:31–34*). Z úst věrného Izraelity totéž vyznání implikuje monoteismus (*5:18, 21; 7:18–21*).

3:28 Anděla. Anděl může být „anděl Hospodinův“, jenž může znamenat Kristovo preinkarnační zjevení (*srv. 6:22*; viz též *poznámky k Gn 16:7* a *Ex 3:2*). Bůh přislíbil svou přítomnost, budou-li jeho lidé nuceni projít ohněm (*Iz 43:1–3*).

3:29 Není Boha jiného. Viz *pozn. 26*.

3:30 Zvelebil. Příběh si dává záležet na tom, aby bylo jasné, že Danielovi přátelé dosáhli vyvýšení svou věrností Bohu, nikoliv kompromisem s Babylóni.

3:31 Nabuchodonozor král. Poslední incident v knize, spojený s Nabuchodonozorem. Je umístěn do pozdního období jeho třiadvacetileté vlády, kdy dokončil své stavební projekty (*4:27*) a byl na svém vrcholu, neomezený vládce nejmocnější říše na světě.

3:32 Bůh nejvyšší. Viz *poz. 2:47; 3:26* a *3:28*.

3:33 Jak veliká. Nabuchodonozorovo vyznání opakovaně připomíná hlavní téma knihy, absolutní svrchovanost Boží (*”srv.” 4:33–34* a *pozn. 7:1–12:13*).

4:3–4 Viz *pozn. 1:20* a *2:2*.

4:5 Baltazar. Viz *pozn. 1:7*.

4:6 Duch bohů svatých. Ačkoliv Nabuchodonozor vyjadřuje svůj respekt k Danielovi pohanskou terminologií, dotýká se pravdy: Přítomnost Ducha Svatého má na člověka nepřehlédnutelný účinek; v Danielově případě je to vzhled do Božích neproniknutelných tajemství, dar, který o mnoho později obdržel i apoštol Pavel a církev (*1Kor 2:6–16*). **Nic tajného není tobě nesnadného.** Viz *2:47* a *pozn. 2:19*.

4:7 Strom. Ezechiel 31 také líčí království metaforou vysokého stromu. Podobné obrazy vidíme např. v *Ž 1:3; Ž 37:35; Ž 52:10; Ž 92:13–14; Jr 11:16–17; Jr 17:8* nebo *Mt 13:32*.

4:10 Svatý. Nabuchodonozor připouští, že viděl svatou nebeskou

¹¹ Volal ze vsí síly, a tak pravil: Podetněte strom ten, a osekejte ratolesti jeho, a otlučte lístí jeho, a rozmetce ovoce jeho; nechať se vzdálí zvěř od něho, a ptáci z ratolesti jeho.

¹² A však kmene kořenů jeho v zemi zanechejte, a v poutech železných a ocelivých na trávě polní, aby rosou nebeskou smáčin byl, a díl jeho s zvěří v bylině zemské.

¹³ Srdce jeho od lidského ať jest rozdílné, a srdce zvířecí nechť jest dáno jemu, ažby sedm let vyplnilo se při něm.

¹⁴ Usouzení hlásných a řeč žádosti svatých stane se, ažby k tomu přišlo, aby poznali lidé, že Nejvyšší panuje nad královstvím lidským, a že komuž chce, dává je, a toho, kterýž jest ponížený mezi lidmi, ustanovuje nad ním.

¹⁵ Tento sen viděl jsem já Nabuchodonozor král, ty pak, Baltazaře, oznam výklad jeho. Nebo všickni mudrci v království mém nemohli mi výkladu oznámiti, ale ty můžeš, proto že duch bohů svatých jest v tobě.

¹⁶ Tedy Daniel, jemuž jméno Baltazar, předěšený stál za jednu hodinu, a myšlení jeho strašila ho. A odpověděv král, řekl: Baltazaře, sen ani výklad jeho nechť nestraší tebe. Odpověděl Baltazar a řekl: Pane můj, sen tento příd na ty, kteříž tě v nenávisti mají, a výklad jeho na tvé nepřátely.

¹⁷ Strom ten, kterýž jsi viděl, veliký a mocný, jehož výsost dosahovala až k nebi, a kterýž patrný byl po vsí zemi.

¹⁸ A lístí jeho pěkné, a ovoce jeho hojné, a z něhož všickni pokrm měli, pod nímž byla zvěř polní, a na ratolestech jeho bydlili ptáci nebeští,

¹⁹ Ty jsi ten, ó králi, kterýž jsi rozšířil se a zmocnil, a velikost tvá vzrostla a vznesla se až k nebi, a panování tvé až do konce země.

²⁰ Že pak viděl král hlásného a svatého sstupujícího s nebe, kterýž řekl: Podetněte strom ten a zkazte jej, a však kmene kořenů jeho v zemi zanechejte, a v okovách železných a ocelivých ať jest na trávě polní, aby rosou nebeskou smáčin byl, a s zvěří polní díl jeho, ažby sedm let vyplnilo se při něm:

²¹ Tent' jest výklad, ó králi, a ortel Nejvyššího, kterýž vyšel na pána mého krále.

²² Nebo zaženou tě lidé od sebe, a s zvěří polní bude bydlení tvé, a bylinu jako volům tobě jísti dávati budou, a rosou nebeskou smáčin budeš, až se vyplní sedm let při tobě, dokudž bys nepoznal, že panuje Nejvyšší nad královstvím lidským, a že komuž chce, dává je.

²³ Že pak řekli, aby zanechán byl kmen kořenů toho stromu, království tvé tobě zůstane, jakž jen poznáš, že nebesa panují.

²⁴ Protož ó králi, přijmi radu mou, a hříchy své spravedlností přetrhuj, a nepravosti své milostivostí k ssouzeným, zdaby prodloužen byl pokoj tvůj.

²⁵ Všecko to přišlo na krále Nabuchodonozora.

²⁶ Nebo po dokonání dvanácti měsíců, procházej se po palácu královském v Babyloně,

²⁷ Mluvil král a řekl: Zdaliž toto není ten Babylon veliký, kterýž jsem já vystavěl mocí síly své, aby byl stolicí království k ozdobě slávy mé?

²⁸ Ještě ta řeč byla v ústech krále, a aj, hlas s nebe přišel: Toběť se praví, Nabuchodonozoře králi, že království odešlo od tebe,

²⁹ Nýbrž tě lidé i z sebe vyvrhou, a s zvěří polní bydliti budeš. Bylinu jako volům tobě jísti dávati budou, ažby sedm let vyplnilo se při tobě, dokudž bys nepoznal, že panuje Nejvyšší nad královstvím lidským, a že komuž chce, dává je.

³⁰ V touž hodinu řeč ta naplnila se při Nabuchodonozorovi. Nebo z spolku lidí vyvržen byl, a bylinu jako vůl jedl, a rosou nebeskou tělo jeho smáčino bylo, až na něm vlasy zrostly jako peří orličí, a nehty jeho jako pazoury ptačí.

bytosť. Víra v podobné bytosti byla na Starém Blízkém Východě běžná a koreluje s biblickým přesvědčením, že Bůh zasahuje do pozemských záležitostí, mnohdy skrze své služebníky anděly.

4:13 Srdce jeho od lidského ať jest rozdílné. Je zřejmé, že se jedná o člověka, nikoliv o strom. Srv. [pozn. 4:19](#).

Srdce zvířecí nechť jest dáno jemu. Nabuchodonozor byl postižen mentální poruchou zvanou lykantropie (z řeckého *lukos* – vlk a *anthropos* – člověk), při níž se člověk chová jako vlk nebo i jiné zvíře (30; viz též [pozn.30](#)).

Sedm let. Sedm období neurčené délky (srv. vv. 23 a 25). Většina interpretů se shoduje na závěru, že *léto* znamená jeden rok. Verš 33 naznačuje, že doba byla delší než den, týden či měsíc.

4:19 Ty jsi ten. Pointa vyprávění, podobná Nátanově napomenutí Davida (2Sa 12:7), znamená přímou aplikaci pro Nabuchodonozora.

4:22 Zaženou ... s zvěří polní ... bylinu. Daniel opakuje po nebes-

kém poslu (13) popis mentální poruchy, kterou Hospodin postihne nejmocnějšího muže světa. Podobnými symptomy občas trpěl panovník Království Velké Británie a Irska Jiří III. nebo Ota I. Bavorský. Viz [pozn. 13](#).

Dokudž bys nepoznal. Záměrem Nabuchodonozorova ponižení bylo přimět ho uznat Boží svrchovanost.

4:23 Království tvé tobě zůstane. Daniel ujišťuje Nabuchodonozora, že poté, co uzná Boží svrchovanost, ani izolace dlouhodobou duševní poruchou ho nepřipraví o království.

Nebesa. První výskyt v Písmu, kdy výraz „nebesa“ (*šmaja* שָׁמַיִם) je použit jako synonymum pro Boha. Srv. např. Mt 5:3 s Lk 6:20.

4:30 Bylinu jako vůl jedl. Vzhledem k tomu, že se Nabuchodonozor projevoval rysy charakteristickými pro býložravce, je jeho mentální porucha někdy nazývána *boantropií*. Viz [pozn. 13](#).

*Moc korumpuje, a absolutní moc korumpuje absolutně.
Lord Acton*

³¹ Při skonání pak těch dnů já Nabuchodonozor pozdvihl jsem oči svých k nebi, a rozum můj ke mně se zase navrátil. I dobrořečil jsem Nejvyššímu, a živého na věky chválil jsem a oslavoval; nebo panování jeho jest panování věčné, a království jeho od národu do pronárodu.

³² A všickni obyvatelé země jako za nic počteni jsou, a podlé vůle své činí mezi vojskem nebeským i obyvateli země, aniž jest kdo, ješto by mu přes ruku dáti mohl, a říci jemu: Co to děláš?

³³ Téhož času rozum můj navrátil se ke mně, a k slávě království mého ozdoba má, i důstojnost má navrátila se ke mně; nadto i hejtmané moji a knížata má hledali mne, a zmocněn jsem v království svém, a velebnost větší jest mi přidána.

³⁴ Nyní tedy já Nabuchodonozor chválím, vyvyšuji a oslavuji krále nebeského, jehož všickni skutkové jsou pravda, a stezky jeho soud, a kterýž chodící v pýše může snižovati.

Balsazar s svými hodovníky z nádob Božího chrámu pil, 5. pročez pomsta psáním ruky i výkladem Danielovým osvědčena na něj dokročila.

5 Balsazar král učinil hody veliké tisíci knížatům svým, a před nimi víno pil.

² A když pil víno Balsazar, rozkázal přinésti nádobí zlaté a stříbrné, kteréž vynesl Nabuchodonozor otec jeho z chrámu Jeruzalémského, aby z něho pili král i knížata jeho, ženy jeho i ženiny jeho.

³ I přineseno jest nádobí zlaté, kteréž vynesli z chrámu domu Božího, kterýž byl v Jeruzalémě, a pili z něho král i knížata jeho, ženy jeho i ženiny jeho.

⁴ Pili víno, a chválili bohy zlaté a stříbrné, měděné, železné, dřevěné a kamenné.

⁵ V touž hodinu vyšli prstové ruky lidské, a psali naproti svícnu na stěně paláce královského, a král hleděl na částky ruky, kteráž psala.

⁶ Tedy jasnost královská změnila se, a myšlení jeho zkormoutila ho, a pasové bedr jeho rozpásali se, i kolena jeho jedno o druhé se tlouklo.

⁷ A zkríkl král ze vsí síly, aby přivedeni byli hvězdáři, Kaldejští a hadači. I mluvil král a řekl mudrcům Babylonským: Kdokoli přečte psání toto, a výklad jeho mi oznámí, šarlatem odín bude, a řetěz zlatý na hrdlo jeho, a třetím v království po mně bude.

⁸ I předstoupili všickni mudrci království, ale nemohli písma toho čísti, ani výkladu oznámiti králi.

⁹ Pročez král Balsazar velmi předěšen byl, a jasnost jeho změnila se na něm, ano i knížata jeho zkormoučení byli.

¹⁰ Královna pak, příčinou té věci královské a knížat jeho, do domu těch hodů vešla, a promluvivši královna, řekla: Králi, na věky živ buď. Nechtě tě neděsí myšlení tvá, a jasnost tvá nechtě se nemění.

¹¹ Jest muž v království tvém, v němž jest duch bohů svatých, v kterémž za dnů otce tvého osvícení, rozumnost a moudrost, jako moudrost bohů, nalezena, jehož král Nabuchodonozor otec tvůj knížetem mudrců, hvězdářů, Kaldejských a hadačů ustanovil, otec tvůj, ó králi,

4:34 Krále nebeského. Toto jedinečné slovní spojení shrnuje téma kapitoly: vládu Boha z nebes (srv. v. 23 a jeho pozn.).

5:1 Balsazar. Balsazar znamená „Bel – ochraňuj krále!“ Nezaměnit se jménem Baltazar, které v Babylóně dostal Daniel (viz pozn. 1:7). Nabonidus, Nabuchodonozorův zeť, byl posledním vládcem Babylónu. Balsazar, nejstarší Nabonidův syn, byl ustanoven spoluvládcem společně se svým otcem. Byl mu svěřen Babylón, zatímco Nabonidus trávil mnoho času v Arábii. Události kapitoly 5 se odehrály v roce 539 př.Kr. (24 let po Nabuchodonozorově smrti v roce 563 př.Kr., kdy Babylón padl do rukou Peršanů a kdy byl vydán edikt, propouštějící Izraelity z otroctví).

5:2 Když okusil víno. Balsazar se dopustil svatokrádežného zločinu i z hlediska pohanství, které posvátné předměty jiných náboženství chová v úctě. **Nádoby ... z jeruzalémského chrámu.** Viz pozn. 1:2.

Otec. Nabuchodonozor je nazýván otcem Balsazara zde a ve verších 5:11, 5:13 a 5:18; a ve verši 5:22 je Balsazar nazván Nabuchodonozorovým synem. Ačkoli víme, že Balsazar byl přímým synem Nabonida (srv. pozn. 5:1), v antickém světě bylo běžné používat pojmu „otec“ a „syn“ v širším smyslu předka či předchůdce a potomka či následníka. Je pravděpodobné, že Balsazar byl Nabuchodonozorovým vnukem přes svou matku Nitocris.

5:4 Chválili bohy. Nádoby z Hospodinova chrámu byly znesvěceny nejen profánním použitím, ale také účastí na oslavě babylónských falešných božstev.

5:7 Hvězdáři. Viz pozn. 1:20 a 2:2 (srv. 2:27; 4:7).

Kdokoli přečte ... a výklad jeho mi oznámí. Opět je požadavek dvojí: (1) přednést obsah znamení a (2) podat jeho výklad (srv. 2:2).

Třetím v království. Další v hierarchii po Nabonidovi a jeho spoluvládcí Balsazarovi (viz pozn. 5:1).

5:8 Nemohli ... čísti, ani výkladu oznámiti. Viz 2:2–13 a 4:6; srv. též Gn 41:8.

5:10 Královna. Je vysoce nepravděpodobné, že by to byla Balsazarova manželka; ty všechny již byly na banketu přítomny (2–3). Mohla to být vdova po Nabuchodonozorovi, ale pravděpodobněji to byla Nitocris, manželka Nabonidova, dcera Nabuchodonozora a Balsazarova matka.

5:11 Duch bohů svatých. Viz 4:8, 10. Nepřekvapuje, že s událostmi Danielova života byla králova matka obeznámena lépe než Balsazar sám. Danielovi mohlo tou dobou (v roce 539 př.Kr.) být přes 80 let. O 66 let dříve (v roce 605 př.Kr.) byl odveden do Babylóna jako mladík (1:4).

¹² Proto že duch znamenitý, i umění a rozumnost vykládání snů a oznámení pohádek, i rozvázání věcí nesnadných nalezeno při Danielovi, jemuž král jméno dal Baltazar. Nechať nyní zavolán jest Daniel, a oznámíť výklad ten.

¹³ Tedy přiveden jest Daniel před krále. I mluvil král a řekl Danielovi: Ty-li jsi ten Daniel, jeden z synů zajatých Judských, kteréhož přivedl král otec můj z Judstva?

¹⁴ Slyšel jsem zajisté o tobě, že duch bohů svatých jest v tobě, a osvícení i rozumnost a moudrost znamenitá nalezena jest v tobě.

¹⁵ A nyní přivedeni jsou přede mne mudrci a hvězdáři, aby mi písmo toto přečtli, a výklad jeho oznámili, a však nemohli výkladu věci té oznámiti.

¹⁶ Já pak slyšel jsem o tobě, že můžeš to, což jest nesrozumitelného, vykládati, a což nesnadného, rozvázati. Protož nyní, budeš-li moci písmo to přečísti, a výklad jeho mně oznámiti, v šarlat oblečen budeš, a řetěz zlatý na hrdlo tvé, a třetím v království po mně budeš.

¹⁷ Tedy odpověděl Daniel a řekl před králem: Darové tvoji nechť zůstávají tobě, a odplatu svou dej jinému, a však písmo přečtu králi, a výklad oznámím jemu.

¹⁸ Ty králi, slyš: Bůh nejvyšší královstvím a důstojností i slávou a okrasou obdařil Nabuchodonozora otce tvého,

¹⁹ A pro důstojnost, kterouž ho obdařil, všickni lidé, národové a jazykové trásli a báli se před ním. Kohokoli chtěl, zabil, a kterékoli chtěl, bil, kteréž chtěl, povyšoval, a kteréž chtěl, ponižoval.

²⁰ Když se pak bylo pozdvihlo srdce jeho, a duch jeho zmocnil se v pýše, ssazen byl z stolice království svého, a slávu odjali od něho.

²¹ Ano i z spolku synů lidských vyvržen byl, a srdce jeho zvířecímu podobně učiněno bylo, a s divokými osly bylo bydlení jeho. Bylinu jako volům dávali jemu jísti, a rosou nebeskou tělo jeho smáčino bylo, dokudž nepoznal, že panuje Bůh nejvyšší nad královstvím lidským, a že kohož chce, ustanovuje nad ním.

²² Ty také, synu jeho Balsazáře, neponížil jsi srdce svého, ačkolis o tom o všem věděl.

²³ Ale pozdvihl se proti Pánu nebes; nebo nádoby domu jeho přinesli před tebe, a ty i knížata tvá, ženy tvé i ženiny tvé pili jste víno z něho. Nadto bohy stříbrné a zlaté, měděné, železné, dřevěné a kamenné, kteréž nevidí, ani slyší, aniž co vědí, chválil jsi, Boha pak, v jehož ruce jest dýchání tvé i všecky cesty tvé, neoslavoval jsi.

²⁴ Protož nyní od něho poslána jest částka ruky této, a písmo to napsáno jest.

²⁵ A totož jest písmo napsané: Mene, mene, tekel, ufarsin, totiž: Zčetl jsem, zčetl, zvážil a rozdělují.

²⁶ Tento pak jest výklad slov: Mene, zčetl Bůh království tvé, a k konci je přivedl.

²⁷ Tekel, zvážen jsi na váze, a nalezen jsi lehký.

²⁸ Peres, rozděleno jest království tvé, a dáno jest Médkým a Perským.

²⁹ Tedy z rozkazu Balsazarova oblékli Daniele v šarlat, a řetěz zlatý dali na hrdlo jeho, a rozhlašovali o něm, že má býti pánem třetím v království.

5:12 Baltazar. Viz [pozn. 1:7](#).

5:16 Třetím v království. Viz [pozn. 7](#).

5:17 Jinému. Někteří interpreti jsou toho názoru, že Daniel odmítl pocty a odměny nejen ze skromnosti, že o bohatství a moc nestál, ale i s vědomím toho, že schopnost odpovědět králi má jen díky Boží milosti a nechťel Bohem svěřenou roli zneužít k osobnímu prospěchu (srv. [Gn 14:23](#)). Možná, že se chtěl vyhnout jakémukoliv tlaku upravit poselství nevíтанé zvěsti; možná, že mu bylo jasné, že stejně není o co stát, když království tuto noc vezme svůj konec. Nicméně se s panovníkem nikdy nehandrkoval a podobné dary bez problémů přijímal ([2:48](#); [5:29](#)). Viz [pozn. 12:4](#).

5:18 Bůh nejvyšší. Viz [2:37](#) a [4:33](#).

Nabuchodonozora otce tvého. Viz [pozn. 2](#).

5:20 Pozdvihlo. Viz [4:31–33](#).

5:21 Panuje Bůh nejvyšší nad královstvím lidským. Toto tvrzení shrnuje teologii celé knihy (Viz Úvod: Záměr a zvláštnosti).

5:22 Ačkolis o tom o všem věděl. Balsazar doplatil na to, že nepoužíval rozum ([Mt 7:24–27](#)). Byl bez výmluvy ještě více, než Nabuchodonozor, a proto jeho čas milosti vypršel (viz [1Tm 1:13](#)).

5:23 Proti Pánu nebes. Viz [pozn. 4:34](#).

5:24 Protož. Nápis na zdi byla Boží odpověď na Balsazarovu arogantní pýchu a zpupnost před Bohem, který svou svrchovanost demonstroval o generaci dříve na Nabuchodonozorovi ([4:31–34](#)).

5:25 MENE, MENE, TEKEL=Mene, mene, tekel, ufarsin. Dosl. „se-

čteno, sečteno, zváženo a rozděleno“ nebo „mína [váhová, tedy i měnová jednotka], mína, šekel a půlšekel“.

Ufarsin. Aramejsky „a parsin“.

5:26 Mene. V původní aramejštině lze tomuto výrazu rozumět jako slovesu nebo jako podstatnému jménu. Daniel jej přečetl jako sloveso „sečteno“ a vyložil jako dny Balsazarovy vlády, které Bůh přivedl ke konci.

5:27 Tekel. Rovněž sloveso nebo podstatné jméno. Daniel slovo čte jako sloveso „zváženo“ a interpretuje je ve smyslu Balsazarovy nedostatečnosti před Bohem (srv. [pozn. Lk 3:17](#)).

5:28 Peres. Daniel intepretuje jako sloveso „rozděleno“ ve významu království, které bude Balsazarovi odebráno a a předání Médům a Peršanům. Pokud hosté na banketu interpretovali tyto tři výrazy jako podstatná jména ve smyslu měnových hodnot (*mene* je ekvivalent 60 babylonských šekelů, *tekel ufarsin* lze chápat jako *šekel a půl*), je pochopitelné, že jim nápis nedával žádný smysl (srv. [8](#)).

Médkým a Perským. Viz Úvod: Záměr a zvláštnosti.

5:29 Balsazarova. Balsazar, podobně jako jeho otec Nabuchodonozor, uctil Daniela. Na rozdíl od Nabuchodonozora však neuctil Daniela Boha. Čest, které se Danielovi a jeho přátelům opakovaně dostalo pro jejich věrnost Bohu, zdůrazňuje důvěryhodnost Daniela coby proroka. Nikdy svou víru nezkompromitoval; vždy zůstal věrný Bohu, byť to bylo tváří v tvář smrti. Proto lze spolehnout i na jeho pozdější proroctví (kapitoly 7–12).

³⁰ V touž noc zabit jest Balsazar král Kaldejský.

³¹ Darius pak Médský ujal království v letech okolo šedesáti a dvou.

Přednost Danielova mezi regenty Dariiovými, 4. úkladové jejich proti němu. 12. Osočení, 16. mezi lvy uvržení 21. i vysvobození. 24. Úředníků od lvů roztrhání. 25. Rozkaz Dariův o činění pocty pravému Bohu.

6 Líbilo se pak Dariovi, aby ustanovil nad královstvím úředníků sto a dvacet, kteříž by byli po všem království.

5:30 Zabit. Texty Starého Blízkého Východu i řecí historikové Hérodotos a Xenofón zaznamenávají, že Babylónané byli zaskočeni překvapivým útokem Peršanů, zatímco se veselili a tančili.

5:31 Darius Médský. Některé školy tvrdí, že tento a další (6:1, 6:6, 6:9, 6:25, 6:28; 9:1; 11:1) odkazy na Daria Médského v knize Daniel jsou historické omyly. Viz pozn. 6:1.

6:1 Dariovi. Viz pozn. 5:31. I když je pravda, že Darius Médský není zmíněn v dochovaných historických zdrojích mimo Bibli a že mezi

Balsazarem/Nabonidem (viz pozn. 5:1) a nástupem Cýra Perského není žádný časový interval, neznámá to nutně, že kniha Daniel chybí. Někteří jsou toho názoru, že „Darius Médský“ je trůnní jméno Cýra, zakladatele Perského impéria (viz pozn. 28). Je však také možné (a pravděpodobnější), že nositelem tohoto označení byl Gubaru, generál, který přeběhl od Nabuchodonozora ke Cýrovi, vedl perské dobytí Babylóna, a kterého Cýr učinil vládcem nad územím, které Persie zabrala Babylónu. Srv. čl. Kdo je Darius Médský? na str. 516.

Kdo byl Darius Médský?

Poprvé je zmíněn v 5:31. Někteří (hlavně kritičtí, tj. liberální) teologové, zastánci pozdního (tzv. „makabejského“) datování vzniku knihy Daniel (podle nich kolem roku 165 př.Kr.), tvrdí, že (1) Darius Médský nikdy neexistoval, protože v jiných starověkých dokumentech není zmíněn; (2) jméno Darius použil neznámý makabejský autor, špatně obeznámený s perskou historií, a zaměnil ho s legendárním Dariem I. (255–484) Perským (nikoliv Médským); (3) autor se chybně domníval, že Babylón dobyla Médea, nikoliv Persie, a že pod vedením tohoto legendárního „Daria“ Médové vládli světovému impériu několik let, než padlo do rukou Peršanům.

Díky tomu mohou advokáti makabejského (pozdního) data tvrdit, že čtyři království z Nabuchodonozorova snu (Da 2) jsou (1) babylónské; (2) médské; (3) perské a (4) řecké, což jim poskytuje výhodu omezení horizontu Danielových proroctví ne dále než do roku 165 př.Kr. (Pokud by kniha vznikla až v této době, všechna údajná „proroctví“ by se dala vysvětlit zpětným pohledem na historické události *poté*, co nastaly. Problém s tradiční identifikací čtvrtého království coby Říma pro liberály spočívá v tom, že takový pohled předpokládá skutečné pravé prediktivní proroctví, což racionalistický vyšší kriticismus zásadně nepřipouští.) Udržitelnost hypotézy makabejského data proto závisí na výše uvedeném vysvětlení „Daria Médského“ (protože podle tohoto vysvětlení existuje médské království před perským). Proto je tato postava velmi důležitá; její identifikace má závažné teologické důsledky.

Peršan Darius I., syn Hystapesův, však nemůže být ztotožněn s Dariem Médským hned z několika důvodů:

1. Darius I. byl rodem Peršan, bratranec krále Cýra; nebyl to v žádném případě Méd.

Ani v literatuře a umění nebude nikdo, kdo si zakládá na originalitě, nikdy originální: zatímco když se jenom snažíte říkat pravdu (a nezáleží vám na tom, kolikrát už byla řečena), stanete se v devíti případech z deseti originálními, ani si toho nevsimnete.
C. S. Lewis

2. Darius I. byl mladík kolem dvaceti let, když zavraždil podvodníka Gaumatu (který se vydával za Cýrova syna Smerdisa) v roce 522 př.Kr. Nemohlo mu být 62 (5:31).

3. Darius I. nebyl králem Babylóna před Cýrem, jak tvrdí liberální teorie. Samostatným vládcem se stal až sedm let po Cýrově smrti (srv. Ezd 4:5).

4. Taková zmatenost ohledně národnosti a časové posloupnosti Daria a Cýra byla v helenistickém světě druhého století př.Kr. absolutně nemyslitelná. Studenti museli číst Xenofóna, Hérodota a další řecké historiky pátého a čtvrtého století př.Kr. Od Xenofóna a Hérodota máme informace o Cýrovi a Dariovi. Jakýkoliv řecky píšící autor, který by umístil Daria před Cýra, by ukončil svou spisovatelskou kariéru výsměchem veřejnosti; nikdo by ho už nikdy nebral vážně.

Darius Perský (Ezd 4:5) a Darius Médský (Da 5:31) tedy nemají spolu nic do činění; zmatek je pouze na straně zastánců teorie pozdního data, nikoliv na straně autora knihy Daniel.

²Nad těmi pak hejtmany tři, z nichžto Daniel přední byl, kterýmž by úředníci onino vydávali počet, aby se králi škoda nedála.

³Tedy Daniel převyšoval ty hejtmany a úředníky, proto že duch znamenitější v něm byl. Pročež král myslil ustanoviti jej nade vším královstvím.

⁴Tedy hejtmán a úředníci hledali příčiny proti Danielovi s strany království, a však žádné příčiny ani vady nemohli najíti; nebo věrný byl, aniž jaký omyl neb vada nalézala se při něm.

⁵Protož muži ti řekli: Nenajdeme proti Danielovi tomuto žádné příčiny, jediné leč bychom našli něco proti němu s strany zákona Boha jeho.

⁶Tedy hejtmán a úředníci ti shromáždivše se k králi, takto mluvili k němu: Darie králi, na věky buď živ.

6:3 Duch znamenitější. Viz 1:17; 4:6 a 5:12.

6:4 Hledali příčiny proti Danielovi. Vypadá to, že vysocí úředníci nebyli poctiví, a proto měli strach z Danielova povýšení (v. 3); bylo jim jasné, že Daniel jejich podvody odhalí a nebude tolerovat, ale nahlásí je králi. Nebyla to jen závist, co je motivovalo k zinscenovanému procesu; potřebovali se ho zbavit, aby sami přežili. ☞ Nakonec svým osudem

(viz 6:25) naplnili přísloví z Př 26:27.

6:5 Zákona Boha jeho. Danielovi protivníci potvrzují nejen jeho morální integritu, ale také viditelnou a všeobecně známou zbožnost a odevzdanost Bohu Izraele. Tím je znovu připomenuto téma knihy – Danielova svatost a důvěryhodnost.

Nicméně je pravda, že archeologie dosud neobjevila žádnou zmínku o „Dariovi Médkém“ z doby, kdy žil, mimo Bibli. (Až do devatenáctého století totéž platilo o Balsazarovi, místokráli, zastupujícím svého otce Nabonida. Kritičtí teologové, zastávající makabejské datování, tvrdili, že Balsazar je další fiktivní postava v Danielovi, dokud nebyly objeveny babylónské tabulky z jeho doby, potvrzující, že Balsazar sloužil jako mladší král v posledních letech vlády svého otce Nabonida. Srv. pozn. 5:1).

Přesto Daria Médkého dokážeme identifikovat. V knize Daniel je několik náznaků, že Darius nebyl svrchovaným králem, ale že byl dočasně dosazen na trůn nějakou vyšší autoritou. Ve verši 9:1 čteme, že „byl učiněn králem“. Je zde použit pasivní kořen *hofal* u slovesného tvaru „homlak“ (הִמְלַךְ) namísto běžného „malak“ (מָלַךְ) „stal se králem“, používaného v kontextu získání trůnu dobytím nebo dědictvím (např. 1Sa 13:1). Podobně ve verši 5:31 čteme, že Darius „ujal království“ („qabbel“ קָבַל), jako kdyby mu bylo svěřeno vyšší autoritou.

Samotné jméno Darius (staropersky *Da-ri-ya-(h)u-(ú-)iš* 𐎠𐎼𐎷𐎡𐎴 𐎠𐎹𐎷𐎡𐎴, hebr. דָּרְיוֹשׁ) je zřejmě příbuzné s *dara*, které se v avestánštině (mrtvý severovýchodní staroíránský jazyk) objevuje jako výraz pro „krále“. Podobně jako označení *augustus* mezi Římany, mohlo být i přízvisko *dārayawush* („královský“) zvláštním čestným titulem, který mohl sloužit i jako vlastní jméno, podobně jako české příjmení „Král“.

Zdá se tedy, že záhy po porážce Babylóna médoperskými vojsky si Cýrovi osobní přítomnost vynutila jiná fronta jeho rozpínajícího se impéria.

Jevilo se mu tedy jako účelné svěřit království Gubarovi-Dariovi i s titulem Král Babylóna, aby panoval přibližně rok, než se Cýr osobně vrátí ke své korunovační slavnosti v Mardukově chrámu. Po tomto roce vlády v roli místokrále zůstal Darius správcem Babylóna, ale koruna byla odevzdána jeho nadřízenému vládci Cýrovi (který ji později předal svému nejstaršímu synovi Kambýsésovi, srv. pozn. 11:2, při korunovaci králem Babylóna).

Tento scénář podporuje text knihy tím, že Daniel nikde neuvádí žádný pozdější rok Dariovy vlády než „první“ (9:1), což indikuje její velmi krátké trvání. I kdyby to mělo znamenat, že jeden rok patřila vláda Médům (víme, že tomu tak nebylo; patřila Peršanů Cýrovi), jednoletá říše by sotva mohla uhájit svou legitimní pozici coby království číslo dvě v řadě impérií výrazně trvanlivějších: babylónské vydrželo 73 let, perské 208 let, řecké by v roce 165 př.Kr. mělo za sebou 167 své existence.

Kromě toho slovní hříčka Danielovy interpretace nápisu na zdi v 5:28, která spojuje dva významy stejného kořene P–R–S (פָּרַס): *p^erisat* (פָּרִיסָה „rozděleno“) a *pārās* (לְמַדֵּי וּפְרָס „dáno Médům a Peršanům“), zároveň ujišťuje, že autor knihy psal v přesvědčení, že království číslo jedna (babylónské) přechází pod nadvládu Peršanů již spojených s Médy a tím se stává královstvím číslo dvě. Kniha Daniel neponechává žádný prostor pro kritickou spekulaci o dřívějším médkém království, které údajně mohl mít autor knihy na mysli.

Čtvrté království je pak Řím, jediné, které dokázalo pokořit Řecko (2:40), a během jehož existence vzniklo Božím zásahem království věčné, je muž nebude konce (2:44) – církev. (Srv. graf Danielovy vize na str. 505).

*Život křesťana je život na území okupovaném nepřáteli.**C.S.Lewis*

⁷ Uradili se všickni hejtmané království, vývodové, úředníci, správcové a vůdcové, a bys ustanovil nařízení královské, a utvrdil záповěd: Kdož by koli vložil žádost na kteréhokoli boha neb člověka do třidcíti dnů, kromě na tebe, králi, aby uvržen byl do jámy lvové.

⁸ Nyní tedy, ó králi, potvrď záповědi této, a vydej mandát, kterýž by nemohl změněn býti podlé práva Médského a Perského, kteréž jest neproměnitelné.

⁹ Pročež král Darius vydal mandát a záповěd.

¹⁰ Daniel pak, když se dověděl, že jest vydán mandát, všel do domu svého, kdež otevřená byla okna v pokoji jeho proti Jeruzalému, a třikrát za den klekal na kolena svá, a modlival se a vyznával se Bohu svému, tak jakož prvé to činíval.

¹¹ Tedy muži ti shromáždivše se a nalezše Daniele, an se modlí a pokorně prosí Boha svého,

¹² Tedy přistoupili a mluvili k králi o záповědi královské: Zdalíž jsi nevydal mandátu, aby každý člověk, kdož by koli něčeho žádal od kterého boha neb člověka až do třidcíti dnů, kromě od tebe, králi, uvržen byl do jámy lvové? Odpověděv král, řekl: Pravěť jest slovo to, podlé práva Médského a Perského, kteréž jest neproměnitelné.

¹³ Tedy odpovídajíce, řekli králi: Daniel ten, kterýž jest z zajatých synů Judských, nechtěl dbáti na tvé, ó králi, nařízení, ani na mandát tvůj, kterýž jsi vydal, ale třikrát za den modlí se modlitbou svou.

¹⁴ Tedy král, jakž uslyšel tu řeč, velmi se zarmoutil nad tím, a uložil král v mysl své vysvoboditi Daniele, a až do západu slunce usiloval ho vytrhnouti.

¹⁵ Ale muži ti shromáždivše se k králi, mluvili jemu: Věz, králi, že jest takové právo u Médských a Perských, aby každá výповěd a nařízení, kteréž by král ustanovil, neproměnitelné bylo.

¹⁶ I řekl král, aby přivedli Daniele, a uvrhli jej do jámy lvové. Mluvil pak král a řekl Danielovi: Bůh tvůj, kterémuž sloužíš ustavičně, on vysvobodí tebe.

¹⁷ A přinesen jest kámen jeden, a položen na díru té jámy, a zapečetil ji král prstenem svým a prsteny knížat svých, aby nebyl změněn ortel při Danielovi.

¹⁸ I odšel král na palác svůj, a šel ležeti, nic nejeda, a ničímž se obveseliti nedal, tak že i sen jeho vzdálen byl od něho.

¹⁹ Tedy král hned ráno vstav na úsvitě, s chvátáním šel k jámě lvové.

²⁰ A jakž se přiblížil k jámě, hlasem žalostným zavolal na Daniele, a promluviv král, řekl Danielovi: Danieli, služebníče Boha živého, Bůh tvůj, kterémuž ty sloužíš ustavičně, mohl-liž tě vysvoboditi od lvů?

²¹ Tedy Daniel mluvil s králem, řka: Králi, na věky buď živ.

²² Bůh můj poslal anděla svého, kterýž zavřel ústa lvů, aby mi neuškodili; nebo před ním nevína nalezena jest při mně, nýbrž ani proti tobě, králi, nic zlého jsem neučinil.

²³ Tedy král velmi se z toho zradoval, a rozkázal Daniele vytáhnouti z jámy. I vytažen byl Daniel z jámy, a žádného úrazu není nalezeno na něm; nebo věřil v Boha svého.

6:7 Všickni. Falešná implikace, že Daniel s návrhem souhlasil. Tito úředníci se vůči Dareiovi chovali jako pokrytci; manipulovali s ním, aby dosáhli svých cílů.

Kdož by se ... modlí k jakémukoli bohu ... kromě tebe. Návrh Dareiovi mohl připadat spíše politický než náboženský; jeho zdánlivý záměr je upevnit vladařovu autoritu nad nedávno dobytými územími.

6:8 Práva ... kteréž jest neproměnitelné. Perský legislativní systém je první v historii, který vladařovu absolutní moc nějakým způsobem omezuje; v tomto případě nezvratností. Panovník si musel pečlivě rozmyslet, jaký zákon vydá, aby se nemohl obrátit proti němu, protože nebylo možné ho vzít zpátky. Později král doplatil na svou důvěru svým podřízeným (14). Viz též *Est* 1:19; 8:8 a *pozn.* 7:7.

6:10 Když se dověděl. Daniel ani na okamžik nezaváhal a nedal se zviklat ve své věrnosti Bohu, přestože věděl, že ho to může stát život (srv. *pozn.* 5:29).

Proti Jeruzalému. Viz *1Kr* 8:44, 48; srv. *Ž* 5:8 a *138:2*.

Třikrát za den. Viz *Ž* 55:18.

Klekal. Modlitba vestoje byla běžná (*1Pa* 23:30; *Neh* 9:1). Modlitba vkleče vyjadřuje poníženost, vhodnou zejména za okolností mimořádné vážnosti (*1Kr* 8:54; *Ezd* 9:5; viz též *Ž* 95:6; *Lk* 22:41; *Sk* 7:60; 9:40).

Činíval. Danielova zbožnost byla veřejně známá; proto se nepřítelům

hodila jako vítaná záminka intriky proti němu (5).

6:13 Synů Judských. Identifikace Daniela etnickým původem prozrazuje antisemitské předsudky úředníků. Všeobecná známost etnické identity ukazuje, že Daniel nezkompromitoval své dědictví ve prospěch prosperity v cizí zemi. To byla důležitá lekcce pro původní čtenáře.

6:14 Zarmoutil. Dariovi okamžitě došlo, že se stal obětí manipulativní intriky svých úředníků, ale byl bezmocný s tím něco udělat, protože zákon médský a perský je nezrušitelný (viz *pozn.* 6:8).

6:16 Bůh tvůj. Darius byl nucen proti své vůli vynést rozsudek, k němuž byl zmanipulován. Jedinou nadějí na Danielovu záchranu vidí v Bohu, jehož Daniel uctívá, o jehož všemohoucnosti neměl pochyb.

6:17 Zapečetil. Mezi Asyřany, Babylóny a Peršany byly běžné pečetní prsteny a válcové pečete pro použití s hlinou nebo voskem. Rozlomit králem označenou pečeť znamenalo porušení zákona.

6:19 Hned ráno vstav. Darius byl na vrcholu zoufalství. Mohl v tom sehrát roli respekt vůči Danielovu Bohu, nejen obava, že přijde o neschopnějšího úředníka (2). Že vstal brzy ráno patrně znamená, že celou noc nespál, podobně jako kdysi Abraham (*Gn* 22:3).

6:22 Anděla. Dost možná „anděl Hospodinův“ (viz *pozn.* 3:28).

6:23 Vytáhnouti. Vytažením z jámy Darius neporušil zákon; ten byl naplněn o den dříve, když tam Daniela uvrhli.

²⁴I rozkázal král, aby přivedeni byli muži ti, kteříž osočili Daniele, a uvrženi jsou do jámy lvové, oni i synové jejich i ženy jejich, a prvé než dopadli dna té jámy, zmocnili se jich lvové, a všechny kosti jejich zetřeli.

²⁵Tedy Darius král napsal všechněm lidem, národům a jazykům, kteříž bydlili po vsi zemi: Pokoj váš rozmnožen buď.

²⁶Ode mne vyšlo nařízení toto, aby na všem panství království mého třáslí a báli se před Bohem Danielym; nebo on jest Bůh živý a zůstávající na věky, a království jeho nebude zrušeno, ani panování jeho až do konce.

²⁷Vysvobozuje a vytrhuje, a činí znamení a divy na nebi i na zemi, kterýž vysvobodil Daniele z moci lvů.

²⁸Danielovi pak šťastně se vedlo v království Dariovu, a v království Cýra Perského.

Zjevení Danielovi ve snách čtyř monarchií, 4. Kaldejské, 5. Perské, 6. Řecké 7. a Římské, 13. též i Syna Božího a věčného království jeho.

7 Léta prvního Balsazara krále Babylonského Daniel měl sen a vidění svá na ložci svém, i napsal ten sen krátkými slovy.

²Mluvil Daniel a řekl: Viděl jsem u vidění svém v noci, a aj, čtyři větrové nebeští bojovali na moři velikém.

³A čtyři šelmy veliké vystupovaly z moře, jedna od druhé rozdílná.

⁴První podobná lvu, a křídla orličí měla. Hleděl jsem, až vytrhána byla křídla její, jimiž se vznášela od země, tak že na nohách jako člověk státi musila, a srdce lidské dáno jest jí.

⁵A aj, jiná šelma druhá podobná nedvědu, kteráž panství jedno vyzdvihla, a tři žebra v ústech jejích, mezi zuby jejími, a tak mluveno bylo k ní: Vstaň, nažer se hojně masa.

⁶Potom jsem viděl, a aj, jiná podobná pardovi, kteráž měla čtyři křídla ptačí na hřbetě svém, a čtyřhlavá byla šelma ta, jíž moc dána byla.

⁷Potom viděl jsem u viděních nočních, a aj, šelma čtvrtá strašlivá a hrozná a velmi silná, mající zuby železné veliké, kteráž zžírala a potírala, ostatek pak nohama svýma pošlapávala; a ta byla rozdílná ode všech šelm, kteréž byly před ní, a měla rohů deset.

6:24 Rozkázal. Historik Josephus Flavius líčí tuto epizodu o jeden detail podrobněji. Podle něho úředníci, když viděli, že jim nevyšel cíl sprovodit Daniela ze světa, protestovali stížností, že lvy musel někdo předem nakrmit. Král dal tedy lvy před jejich zraky nakrmit masem a teprve pak je tam rozkázal naházet. Pro didaktický záměr autora knihy Daniel nebyla tato okolnost důležitá a nestála mu za zmínku; podstatné pro něho bylo zachycení principu, že proti Bohu Izraele (jehož v této generaci reprezentuje Daniel) nelze bojovat. Srv. **Pf 26:27; Ex 14:25–28; Ezd 6:6–12; Est 7:9** apod.

6:26 Nařízení. Dariův dekret neimplikuje automaticky, že Darius konvertoval od svého pohanského polyteismu k víře v Daniela Boha, o nic více, než Cýrova proklamace, že Bůh mu dal pokyn poslat Židy domů (**Ezd 1:3–4, Iz 44:28, Iz 45:4**). Danielova věrnost navzdory ohrožení života přinesla Bohu slávu po celém Dariově království, tedy po celém známém světě.

6:28 Šťastně. Opakovaný výskyt jednoho z hlavních témat první poloviny knihy (srv. **pozn. 1:1–6:28 a 3:30**).

Království. Lze též číst jako *Dareia, to jest za králování Cýra*. Verši je možno rozumět dvěma způsoby: (1) Daniel prosperoval pod vládou Gubaru (viz **pozn. 1**) stejně jako pod vládou Cýra; anebo (2) Daniel prosperoval pod vládou Daría, čili pod vládou Cýra. Ve druhém případě jsou Darius Médský a Cýros Perský dvě jména jednoho a téhož panovníka (méně pravděpodobná možnost; viz **pozn. 1**).

7:1–28 Vize čtyř šelem. Danielův sen o čtyřech šelmách zachycuje historii střídání cizích království, které Izrael utiskovaly, až do doby, kdy jejich pozemská vláda byla dána svatým výstřím.

7:1–12:13 Danielovy vize. V těchto kapitolách Daniel opouští historické vyprávění a zaznamenává své vize. Tyto vize navazují na předchozích šest kapitol dvěma hlavními tématy: (1) Hospodin, Bůh Izraele, je svrchovaný Pán nade všemi národy a (2) Daniel, nekompromisní Boží prorok, je spolehlivě důvěryhodný. Tyto kapitoly připravují exulanty na dlouhé čekání na plné znovuoobnovení Izraele, jakož i na zkoušky a utrpení pod nadvládou cizích mocností. Jsou také Božím lidu povzbuzením, aby se nevzdával naděje, že Boží království jednou přijde učinit všemu trápení konec. Daniel se dotýká čtyř hlavních témat: (1) čtyři šelmy (**7:1–28**), (2) beran a kozel (**8:1–27**), (3) „sedmdesát týdnů“ (**9:1–27**) a (4) budoucnost Božího lidu (**10:1–12:13**). Do-

stalo se mu také vizí o Mesiášově příchodu (**9:25–26**), některé však nebyly určeny ke zveřejnění (**12:4 a pozn.; 9**).

7:3 Čtyři šelmy veliké. Čtyři šelmy reprezentují čtyři království (**17 a 23**). Spojitost s Nabuchodonozorovou vizí sochy v kapitole 2 je zřejmá. Pro jejich identifikaci viz náčrt *Danielovy vize* na str. **505**.

Moře. Není zřejmé, zda je míněno nějaké konkrétní moře (snad Středozemní?). Nicméně lze mít za to, že moře symbolizuje chaotický neklid, charakteristický pro hříšné národy, okupující Izrael. Viz interpretaci ve verši **17 a v Iz 17:12–13 a 57:20**.

7:4 Lvu ... orličí křídla. Lev s orlími křídly symbolizuje Babylón (srv. **Jr 50:44, Ez 17:3**). Okřídlení lvi byli běžné babylonské artefakty, často umístované u vchodů významných veřejných budov.

Vytrhána ... srdce lidské. Snad odkaz na Nabuchodonozorovu proměnu a navrácení do lidské společnosti po sedmiletém ponížení nepřítelů (**4:31–34**).

7:5 Nedvědu ... panství jedno vyzdvihla ... tři žebra. Médo-perské království je symbolizováno šelmou s nenasytnou žravostí. Vztyčená strana může reprezentovat nadřazenou pozici Persie. Tři žebra pravděpodobně znamenají vítězství Persie nad Lydií (546 př.Kr.), Babylónem (539 př.Kr.) a Egyptem (525 př.Kr.). Viz **poznámku 8:3**.

7:6 Pardovi ... čtyři ptačí křídla ... čtyřhlavé. Řecko je symbolizováno pardem, proslulým svou rychlostí. Alexandr Veliký (356–323 př.Kr.) dobyl Persii velmi rapidně. Střetl se s Peršany ve třech velkých bitvách: (1) bitvou u řeky Gránikos (334 př.Kr.) získal vstup do Malé Asie; (2) bitva u Issu (333 př.Kr.) mu umožnila okupovat Sýrii, Kenaán a Egypt; (3) v bitvě u Gaugamél porazil perskou armádu definitivně a otevřel si cestu do Indie. Viz též **8:5–8**. Krátce po jeho předčasně smrti (ve věku 32 let, zřejmě na malárii, kterou se nakazil v Egyptě) se říše, kterou vytvořil, rozpadla na čtyři části. Protože nezanechal dědice, kterému by připadla, rozebrali si ji jeho generálové: v Makedonii vládl Kassandros, v Thrákii a Malé Asii Lýsimachos, v Sýrii Seleukos a v Egyptě Ptolemaios, nikoli však v míru a pokoji, nýbrž v revnivosti a touze vládnout všemu jako Alexandr.

7:7 Šelma čtvrtá. Historie nás učí, že toto neidentifikované zvíře je Řím — impérium, které postupně asimilovalo různé části rozděleného řeckého království.

⁸ Pilně jsem šetřil těch rohů, a hle, roh poslední malý vyrostal mezi nimi, a tři z těch rohů prvních vyvrácení jsou před ním; a aj, oči podobné očím lidským v rohu tom, a ústa mluvící pyšně.

⁹ Hleděl jsem, až trůnové ti svrženi byli, a Starý dnů posadil se, jehož roucho jako sníh bílé, a vlasové hlavy jeho jako vlna čistá, trůn jako jiskry ohně, kola jeho jako oheň hořící.

¹⁰ Potok ohnivý tekla a vycházel od něho, tisícové tisíců sloužili jemu, a desetkrát tisíckrát sto tisíců stálo před ním; soud zasedl, a knihy otevřeny byly.

¹¹ Patřil jsem tehdáž, hned jakž se začal zvuk té řeči pyšné, kterouž roh mluvil; patřil jsem, dokudž ta šelma nebyla zabita, a vyhlazeno tělo její, a dáno k spálení ohni.

¹² A i ostatkům šelm odjali panství; nebo dlouhost života jim odměřena byla až do času, a to uloženého času.

¹³ Viděl jsem u vidění nočním, a aj, s oblaky nebeskými podobný Synu člověka přicházel; potom až k Starému dnů přišel, a před něj postaven byl.

¹⁴ I dáno jest jemu panství a sláva i království, aby všickni lidé, národové a jazykové sloužili jemu; jehož panství jest panství věčné, kteréž nepomijí, a království jeho, kteréž se neruší.

¹⁵ I zhrozil se duch můj ve mně Danielovi u prostřed těla, a vidění má předěsila mne.

¹⁶ Tedy přistoupil jsem k jednomu z přistojících, a ptal jsem se ho na jistotu vši té věci. I pověděl mi, a výklad řeči mi oznámil:

¹⁷ Ty šelmy veliké, kteréž jsou čtyry, jsou čtyři králové, kteréž povstanou z země,

¹⁸ A ujmou království svatých výstostí, kteréž obdržeti mají království až na věky, a až na věky věků.

¹⁹ Tedy žádostiv jsem byl zprávy o šelmě čtvrté, kteráž rozdílná byla ode všech jiných, hrozná velmi; zubové její železní, a pazoury její ocelivé, kteráž zžírala, potírala, ostatek pak nohama svýma pošlapávala.

²⁰ Tolikéž o rozích desíti, kteréž byli na hlavě její, a o posledním, kterýž vyrostl, a před ním spadli tři; o tom rohu, pravím, kterýž měl oči a ústa mluvící pyšně, a byl na pohledění větší než jiní.

²¹ Viděl jsem, an roh ten válku vedl s svatými, a přemáhal je,

²² Až přišel Starý dnů, a oddán jest soud svatým výstostí, a čas přišel, aby to království svatí obdrželi.

Rohů deset. Znamenají deset římských králů (viz v. 24). Není zřejmé, zda následují po sobě nebo vládnou současně. Pro spekulativní domněnku, že mají znamenat druhou fázi čtvrtého království, „oživenou říši římskou“ posledních dnů, však jednoznačně přesvědčivý textový důkaz neexistuje.

7:8 Roh poslední malý. Deset rohů časově předchází „malému“, který vyvrátí tři z nich. Je to další fáze čtvrtého království. Mnozí mají za to, že malý roh symbolizuje vzestup Antikrista 2Te 2:3–4. Pokud je tomu tak, pak je toto první zmínka o Antikristu v Písmu.

Oči podobné očím lidským ... a ústa. Metafora naznačuje, že roh reprezentuje spíše člověka než království.

7:9 Trůn ... kola. Vyobrazení Božího trůnu koreluje s vizí proroka Ezechiele (Ez 1:15–28). Nebeský trůn je zobrazen s koly (podobně jako v památkách jiných národů z oné doby) — jako královský válečný vůz. Podobný motiv se skrývá za ohnivým sloupem, který vedl Izrael během Exodu (Ex 13:21–22).

Starý dnů. Jediný výskyt v Bibli je v této kapitole (srv. 13, 22). Podobný výraz se objevuje v ugaritských textech k označení velkého Boha El. Zde je použit jako označení pro Boha, který zasedl k soudu, a implikuje, že je věčný a panuje od pradávna.

Roucho ... vlasy. Ačkoliv se Bůh Danielovi zjevil v neskutečné slávě, přesto to bylo v podobě rozpoznatelné jako lidská.

7:10 Knihy. Viz 12:1 (viz též Ex 32:32; Ž 149:9; Iz 4:3; 65:6; Mal 3:16; Lk 10:20; Zj 5:1–5; a Zj 20:12).

7:12 Dlouhost života jim odměřena. Určitá lhůta je ponechána předchozím královstvím, jejichž obyvatelé i se svými zvyklostmi byli absorbováni následujícími říšemi. V kontrastu s tím je vyjádřen důraz na totální zkázu čtvrtého království. Srv. pozn. 3.

7:13 S oblaky nebeskými. Jinde ve SZ je to jedině Hospodin, o němž je řečeno, že se objevuje na oblacích (Ž 104:3; Iz 19:1). Podobný Synu člověka pochází z nebes, sestupuje z Božího rozhodnutí; je totožný se skálou, vytrženou z hory, avšak nikoliv lidskou rukou (2:45; viz pozn. 14).

Synu člověka. Tento termín může znamenat jednoduše „člověk“. Hebrejský ekvivalent (*ben-adam* בן־אדם) tohoto aramejského výrazu (*šmajabar* שַׁמְיָבָר) je v Da 8:17 použit pro Daniela, stejně jako pro jeho současníka Ezechiele v Ez 2:1, 3 a 6. Daniel je jedním z prvních

(ne-li vůbec první), kdo používá toto spojení. Pozdější židovská mezi-zákonní apokalyptická literatura navazuje na tuto pasáž a vykresluje „syna člověka“ jako nadpřirozenou bytost, přinášející nebeskou moc na Zem. Daniel viděl *podobného Synu člověka*, tedy někoho srovnatelného s člověkem, a přesto výrazně odlišného (14). V evangeliích je výraz „Syn člověka“ používán ve vztahu ke Kristu (69 výskytů v synoptických evangeliích a 12 v Janově). Ježíš sám sebe nejčastěji označoval právě tímto titulem.

7:14 Dáno jest jemu panství. Bůh mu světuje „místodržitelství“ nade všemi národy. Tím je naplněna role skály, vytržené z hory (2:44–45).

Všickni lidé. „Syn člověka“, kterého Daniel viděl, je veliký syn Davidův, Mesiáš. Izaiáš také líčí jeho království jako nikdy nekončící (Iz 9:7). Ježíš toto mesiánské spojení potvrzuje narážkou na právě tuto pasáž. Z toho důvodu byl náboženskými vůdci své doby nařčen z rouhání (Mt 26:64–65; Mk 14:62–64). Kdo slouží jemu, slouží Bohu.

7:15 Zhrozil se. Daniel byl zděšen tím, co viděl (28), přesto se dožaduje vysvětlení nesrozumitelných jevů (16, 19). Je to od něho projev odvahy: touhy znát pravdu navzdory tušení, že odhalená záhada bude ještě děsivější (21). ☞ Milovat pravdu, ať je jakákoliv; hledat ji, ať je kdekoliv, je známka vysokého stupně zralosti. ☞ Zavírat před ní oči jen proto, že je nepříjemná, je dětské, nedospělé, a v důsledku vede k paralyzující neschopnosti se na těžké časy připravit.

7:18 Svatých. Viz 21–22, 25 a 27. Nebudou to andělé, nýbrž věrní věřící, komu bude svěřeno království (srv. 1Kor 6:1–11; 2Tm 2:12; Zj 22:5).

Výstostí. Mezi „Synem člověka“ coby Králem (13–14) a „svatými Nejvyššího“ coby těmi, kdo budou mít podíl na jeho království, je úzká spojitost (22, 27).

Na věky. Viz 6:26; 7:14 a jeho pozn..

7:21 Válku vedl s svatými, a přemáhal je. Než se Boží věrní ujmou věčné vlády nad světem (18, 27 Mt 5:5), budou vystaveni pronásledování, které prověří jejich víru (Zj 13:7–10; Zj 14:12).

7:22 Starý dnů. Přestože malý roh (8) bude mít nějaký čas k rouhání (25) a pronásledování svatých (21), nakonec podlehe Božímu soudu (Za 14:1–4; Zj 19:2).

Království. Boží zásahy do historie směřují k tomu, co NZ nazývá „královstvím Božím“ (viz čl. *Království Boží Mt 4*).

²³ Řekl takto: Šelma čtvrtá znamená království čtvrté na zemi, kteréž rozdílne bude ode všech království, a zžije všecku zemi, a zmlátí ji a potře ji.

²⁴ Rohů pak deset znamená, že z království toho deset králů povstane, a poslední povstane po nich, kterýž bude rozdílne od prvních, a poníží tři králů.

²⁵ A slova proti Nejvyššímu mluvíti bude, a svaté výsosti potře; nadto pomýšleti bude, aby proměnil časy i práva, když vydání budou v ruku jeho, až do času a časů, i do částky časů.

²⁶ V tom bude soud osazen, a panství jeho odejmou, vyplnění a vyhladí je docela.

²⁷ Království pak i panství, a důstojnost královská pode vším nebem dána bude lidu svatých výsosti; jehož království bude království věčné, a všickni páni jemu sloužiti a jeho poslouchati budou.

²⁸ Až potud konec té řeči. Mne pak Daniele myšlení má velice zkormoutila, a krása má proměnila se při mně, slovo však toto v srdci svém zachoval jsem.

Vidění skopce a kozla, 15. a vyložení téhož vidění od anděla.

8 Léta třetího kralování Balsazara krále ukázalo mi se vidění, mně Danielovi po onom, kteréž se mi ukázalo na počátku.

² I viděl jsem u vidění, (tehdaž pak, když jsem viděl, byl jsem v Susan, na hradě, kterýž jest v krajině Elam), viděl jsem, pravím, byv u potoka Ulai.

³ A pozdvih očí svých, viděl jsem, a aj, u toho potoka stál skopce jeden, kterýž měl dva rohy. A ti dva rohové byli vysocí, a však jeden vyšší než druhý, ale ten vyšší zrostl posléze.

⁴ Viděl jsem skopce toho, an trkal k západu, půlnoci a poledni, jemuž žádná šelma odolati nemohla, aniž kdo co mohl vytrhnouti z moci jeho; pročež činil podlé vůle své, a to věci veliké.

⁵ A když jsem to rozvažoval, aj, kozel přicházel od západu na svrček vši země, a žádný se ho nedotýkal na zemi, a ten kozel měl roh znamenitý mezi očima svýma.

⁶ A přišel až k tomu skopci majícímu dva rohy, kteréhož jsem byl viděl stojícího u potoka, a přiběhl k němu v prchlivosti síly své.

⁷ Viděl jsem také, an dotřel na toho skopce, a rozlítiv se proti němu, udeřil jej, tak že zlámal oba rohy jeho, a nebylo síly v skopci k odpírání jemu. A poraziv ho na zemi, pošlapal jej, aniž byl, kdo by vytrhl skopce z moci jeho.

⁸ Kozel pak velikým učiněn jest velmi. A když se ssilil, zlámal se roh ten veliký, i zrostli znamenití čtyři místo něho, na čtyři strany světa.

7:25 Času a časů, i do částky časů. Slovo pro „čas“ (*idan* 𐤀𐤍𐤏) je stejné jako v 4:13 a 4:20, kde může znamenat jeden rok (viz pozn. 4:13 a Zj 12:14). Nejjistější zřejmě bude považovat toto časové určení za dobu, kterou Boží intervence zkrátí ve prospěch svého lidu (Mt 24:22).

7:26 Soud. Nebeský soud (viz 10). Nebesa jsou stvořené místo, Boží soudní síň, nikoliv Boží „bydliště“ (1Kr 8:27).

7:27 Lidu svatých. Viz pozn. 18.

7:28 Velice zkormoutila. Myšlenky o Izraeli, který nepřestal hřešit ani v zajetí a vykoledoval si tak sedminásobný trest pod vládou cizích království (srv. pozn. 9:11), Daniela deptaly (8:27), přestože věděl, že ultimátní závěr dějin vyústí ve vítěznou vládu Božích věrných (srv. pozn. 18).

V srdci svém. Daniel zmiňuje tento detail, aby zdůraznil, že si nelibuje v takové představě apokalyptických vizí. Ani s autoritou nad pohany u Babylonského i Perského královského dvora nemohl být osočen ze zrady věrnosti Božímu lidu. O budoucích událostech hovořil zkroušeně a s lítostí. Nemnul si ruce nad ztrestanými nevěrnými ani nad zahynuvšími nepřáteli. Tímto postojem srdce je příkladem všem.

8:1–12:23 Daniel se v posledních 5 kapitolách vrací k hebrejštině. Text 2:4–7:28 je v aramejštině (viz pozn. 2:4).

8:1 Léta třetího kralování Balsazara. Viz pozn. 5:1. Není jednoznačně jisté, zda Balsazarova spoluvláda s Nabonidem začala zároveň s Nabonidovým nástupem (556 př.Kr.) nebo o něco později. Ať tak či onak, události páté a osmé kapitoly je nutno chronologicky umístit mezi události kapitol 4 a 5.

Ukázalo se vidění. Daniel zakouší podobnou „cestovní“ vizi jako prorok Ezechiel (Ez 3:12–15).

8:2 V Susan. V Danielově době bylo Susan hlavním městem území jménem Elam, asi 370km východně od Babylóna. Není zřejmé, zda tehdy byla tato země nezávislá nebo spojena s Babylónem či Médeou. Později se však stal diplomatickým a administrativním hlavním městem Perského impéria (srv. Est 1:2; Neh 1:1).

8:3 Dva rohy. Verš 20 identifikuje berana se dvěma rohy jako krále Médského a Perského království.

Vyšší. Symbolismus pomáhá objasnit Médo-Perská historie. Médové se stali mocnými a nezávislymi na Asýrii po r. 631 př.Kr. Peršané začali jako nevýznamná část médského království, ale chopili se nadvlády, když si Cýr (559–530 př.Kr.) z Anšanu (v Elamu) podmanil Médeu. Tehdy připojil ke svým titulům i „Král Médů“. Proto oba rohy jsou vysoké, ale vyšší reprezentuje mocnější Persii, a vyrostl později, protože Persie se dostala k moci později než Médea.

8:4 Trkal k západu, půlnoci a poledni. Cýr nejprve dobyl Malou Asii, poté severní i jižní Mezopotámii. Panovníci, následující po něm, rozšířili Médo-Perskou vládu daleko na Východ.

Veliké. Perské impérium se stalo rozlehlejším a mocnějším než kterákoliv předchozí říše v dějinách Blízkého Východu.

8:5 Kozel. Verš 21 identifikuje kozla jako Řecko a roh mezi očima jako jeho prvního krále. Symbolismus výstižně zachycuje rozmach Řeckého impéria pod vedením Alexandra Velikého (356–323 př.Kr.).

Žádný se ho nedotýkal na zemi. Dosl. „sotva se země dotýkal“. Obraz postihuje rychlost, s jakou Alexandr dobýval cílová území (viz pozn. 7:6). Mocnou Persii (viz pozn.4) dokázal dobýt během pouhých tří let.

8:8 Velikým. Alexandrovo impérium brzy překonal perskou říši i rozlohou. V roce 327 př.Kr. pokrývalo území dnešního Afghánistánu a později sahalo až do údolí Indus.

Zlámal se roh. Když Alexandrova armáda odmítla pokračovat dále na východ, vrátil se do Babylóna, kde zemřel ve věku třiatřiceti let.

Čtyři místo něho, na čtyři strany světa. Verš 22 napovídá, že tyto rohy symbolizují čtyři království, na které se rozdělí Alexandrova říše. Historické záznamy dokládají, že po určité době vnitřních tahanic se čtyři Alexandrovi generálové podělili o bývalé řecké impérium. Viz pozn. 7:6.

⁹Z těch pak jednoho vyšel roh jeden maličký, a zrostl velmi ku poledni a východu, a k zemi Judské.

¹⁰A zpjal se až k vojsku nebeskému, a svrhl na zemi některé z vojska toho i z hvězd, a pošlapal je.

¹¹Anobrž až k vojska toho knížeti zpjal se, nebo od něho zastavena byla ustavičná oběť, a zavržen příbytek svatyně Boží,

¹²Tak že vojsko to vydáno v převrácenost proti ustavičné oběti, a povrhlo pravdu na zemi, a což činilo, šťastně mu se dařilo.

¹³Tedy slyšel jsem jednoho svatého mluvícího, a řekl ten svatý tomu, kterýž tajné věci v počtu maje, mluví: Dokudž toto vidění o oběti ustavičné, a převrácenost na zpuštění přivodící trvati bude, a svaté služby vydávány budou i vojsko v pošlapání?

¹⁴A řekli mi: Až do dvou tisíc a tří set večerů a jiter, a přijdou k obnovení svému svaté služby.

¹⁵Stalo se pak, že když jsem já Daniel hleděl na to vidění, a ptal jsem se na rozum jeho, aj, postavil se podlé mne na pohledění jako muž.

¹⁶Slyšel jsem také hlas lidský mezi Ulaiem, kterýžto zavolav, řekl: Gabrieli, vylož tomuto vidění to.

¹⁷I přišel ke mně, kdež jsem stál, a když přišel, zhrozil jsem se, a padl jsem na tvář svou. I řekl ke mně: Pozoruj, synu člověčí; nebo v času uloženém vidění toto se naplní.

¹⁸Když pak on mluvil se mnou, usnul jsem tvrdě, leže tváří svou na zemi. I dotekl se mne, a postavil mne tu, kdež jsem byl stál,

¹⁹A řekl: Aj, já oznámím tobě to, což se dítí bude až do vykonání hněvu toho; nebo v uloženém času konec bude.

²⁰Skopec ten, kteréhož jsi viděl, an měl dva rohy, jsou králové Médský a Perský.

²¹Kozel pak ten chlupatý jest král Řecký, a roh ten veliký, kterýž jest mezi očima jeho, jest král první.

²²Že pak zlámán jest, a povstali čtyři místo něho, čtvero království z svého národu povstane, ale ne s takovou silou.

²³Při dokonání pak království jejich, když na vrch vzejdou nešlechtníci, povstane král nestydatý a chytrý.

²⁴Jehož síla zmocní se, ačkoli ne jeho silou, tak že ku podivení hubiti bude, a šťastně se mu povede, až i vše vykoná; nebo hubiti bude silné i lid svatý.

8:9 Roh jeden maličký. Verš 23 naznačuje, že roh symbolizuje zlého krále, který povstane z jednoho ze čtyř řeckých království po delším čase („koncem jejich králování“). Líčení skutků tohoto krále (vv. 9–14, 23–25) identifikuje jako Antiocha IV. Epifana z dynastie Seleukovců, vládnoucího mezi 175 a 164 př.Kr. Nezaměnit s malým rohem ze 7:8, který povstane až za římského období, po řeckém.

K zemi Judské. Dosl. k Nádherné (Slavné, Ctnostné, Ozdobné) — rozumí se (implicitně) Zemi Zaslíbené. Antiochos IV. Epifanés ve snaze helenizovat svá území zakázal židovské náboženství včetně chrámových obřadů, čtení Tóry, zachovávaní Sabatu i obřizky; Židé byli dokonce nuceni účastnit se helénských modloslužeb. K aktivnímu odporu se odhodlali po hrdinském činu starého kněze Matatiáše, který neuposlechl rozkaz obětovat modle a namísto toho zabil královského úředníka i Žida, ochotného oběť vykonat. (☞) To nám mj. připomíná, že pronásledování bezbožnou vládou si lidé vykoledují ani ne tak tím, co by dělali, jako spíše tím, co udělat odmítnou.) Tím odstartoval vzpouru Makabejských, vyličenou v deuterokanonické knize 2 Makabejská a v jejím románovém zpracování Howarda Fasta *Moji stateční bratři*. Svátek Chanuka Židé dodnes slaví na památku vítězství tohoto povstání, jemuž se roku 164 př.Kr. skutečně podařilo osvobodit Jeruzalém ode všech helenizátorů a znovu posvětit chrám.

8:10 Svrhl. Symbolické zachycení krutého pronásledování Božího lidu za Antiocha IV. Epifana. Viz pozn. 8:9 a Úvod: Záměr a zvláštnosti. Srv. 11:21–35; 1Mak 1:10–64.

Z hvězd. Hvězdy symbolizují Boží lid (srv. 12:3; Jr 33:22; Gn 15:5) a/nebo nebeskou armádu andělů (Iz 14:13; viz též 2Mak 9:10). Antiochovy mince ho zobrazují s hvězdou nad hlavou. Útok na lid Boží znamená útok proti nebi.

8:11 Knížeti. Zde označení pro Boha, Pána zástupů (hebr. „armád“ (צבא); srv. Iz 6:3). Ve verši 25 je formulace „kníže knížat“. Antiochos IV. si osvojil přídomek Epifanés („Bůh zjevený“) a považoval sám sebe za manifestaci Dia, hlavního boha řeckého panteonu.

Zastavena. Viz (vv. 12–13; 11:31 a pozn. 8:9.)

Svatyně. Antiochos IV. nejen vstoupil do Nejsvětější Svatyně jeruzalémského chrámu a vydrancoval z ní zlaté a stříbrné nádoby, ale dokonce na Hospodinově oltáři na chrámovém nádvoří vztyčil oltář

Diův a obětoval na něm prase (viz pozn. 11:31 a Mk 13:14).

8:12 Vojsko to vydáno v převrácenost proti ustavičné oběti. Boží lid je vydán v moc rohu, který začal jako malý (v. 9), tedy Antiocha IV. Zákaz chrámové bohoslužby lze od bezbožného vladaře očekávat. **Šťastně mu se dařilo.** Úspěch rohu, který začal jako malý (v. 9, Antiocha IV.) obnášel i zničení kopií hebrejských Písem (1Mak 1:56–57).

8:14 2300 večerů a jiter. Fráze „večerů a jiter“ (erev boker ערב בקר) se v celém SZ objevuje pouze zde a ve verši 26. Lze ji chápat jako odkaz na večerní a ranní oběti (srv. Ex 29:38–42); v takovém případě by to znamenalo dobu 1150 dní. Jiné pohledy považují frázi za prostě označení 2300 dní. Vzhledem k tomu, že počátek pronásledování Antiochem IV. lze spojit s jakýmkoliv počtem incidentů již od 171 př.Kr., je těžké jednoznačně rozhodnout, ke kterému chápání fráze se přiklonit. Číslo 23 může symbolizovat pevně stanovené období, podobně jak je tomu v mimobiblické apokalyptické literatuře.

Přijdou k obnovení svému svaté služby. Chrám byl vyčištěn a znovu zasvěcen pod vedením Judy Makabejského 25. prosince 165 př.Kr. (viz pozn. 11:34; srv. Za 9:13–17).

8:16 Gabrieli. Tento anděl je v Písmu zmíněn jménem čtyřikrát (9:21; Lk 1:19, 26). Jméno znamená „Bůh je moje síla“.

8:17 Synu člověčí. Viz pozn. 7:13. „Silný Boží“ (viz pozn. 16) promlouvá ke vznešenému smrtelníkovi.

V času uloženém. Viz též v. 19. Vazba nemusí nutně znamenat úplný závěr historie; Ve verších 11:27 a 11:35 je podobné spojení umístěno v kontextu, který pravděpodobně odkazuje ke konci pronásledování pod Antiochem IV.

8:19 Hněvu. „Čas hněvu“ může znamenat období Božího hněvu, namířeného proti Izraeli, vykonaného nadvládou Babylóňanů, Peršanů a Řeků.

8:20 Skopec. Viz pozn. 3 a 4.

8:21 Kozel ... roh. Viz pozn. 5 a 8.

8:22 Čtyři. Viz pozn. 8.

8:23–25 Viz pozn. 9, 10, 11, 12 a 14. Někteří vykladači spatřují v popisu rohu v této kapitole (v. 8) obraz Antikrista v podobě Antiocha IV. coby typu mocného oponenta Božího lidu v budoucnosti.

²⁵ A obmyslností svou šťastně svede lest v předsevzetí svém, a v srdci svém zvelebí sebe, a v čas pokoje zhubí mnohé; nadto i proti knížeti knížat se postaví, a však bez rukou potřín bude.

²⁶ Vidění pak to večerní a jitřní, o němž povědíno, jest jistá pravda; pročež ty zavři to vidění, nebo jest mnohých dnů.

²⁷ Tedy já Daniel zchuravěl jsem, a nemocen jsem byl několik dnů. Potom povstav, konal jsem povinnost od krále poručenou, byv předěšen nad tím viděním, čehož však žádný na mně neseznal.

Modlitba Danielova. 21. Proroctví o příští i skutcích Kristových, 27. i zkáze Jeruzaléma.

9 Léta prvního Daria syna Asverova z semene Médského, kteréhož učiněn jest králem v království Kaldejském,

² Léta prvního kralování jeho já Daniel porozuměl jsem z knih počtu let, o nichž se stalo slovo Hospodino k Jeremiášovi proroku, že se vyplní zpuštění Jeruzaléma sedmdesátého léta.

³ A obrátil jsem tvář svou ku Pánu Bohu, hledaje ho modlitbou a pokornými prosbami, v postu, v žíní a popele.

⁴ I modlil jsem se Hospodinu Bohu svému, a vyznávaje se, řekl jsem: Prosím, Pane Bože silný, veliký a všelike cti hodný, ostříhající smlouvy a dobrotivosti k těm, kteříž tě milují, a ostříhají přikázání tvých.

⁵ Zhřešiliť jsme a převráceně jsme činili, bezbožnost jsme páchali, a protivili jsme se, a odvrátili od přikázání tvých a soudů tvých.

⁶ Aníž jsme poslouchali služebníků tvých proroků, kteříž mluvivali ve jménu tvém králům našim, knížatům našim a otcům našim, i všemu lidu země.

⁷ Toběť, ó Pane, přísluší spravedlnost, nám pak zahanbení tváři, jakž se to děje nyní mužům Judským a obyvatelům Jeruzalémským, a všechněm Izraelským, blízkým i dalekým, ve všech zemích, kamž jsi je zahnal pro přestoupení jejich, jímž přestupovali proti tobě.

⁸ Námť, ó Hospodine, sluší zahanbení tváři, králům našim, knížatům našim a otcům našim, neboť jsme zhřešili proti tobě,

⁹ Pánu Bohu pak našemu milosrdenství a slitování, poněvadž jsme se protivili jemu,

¹⁰ A neposlouchali jsme hlasu Hospodina Boha našeho, abychom chodili v naučeních jeho, kteréž předkládal před oči naše skrze služebníky své proroky.

¹¹ Nýbrž všickni Izraelští přestoupili zákon tvůj a odvrátili se, aby neposlouchali hlasu tvého; protož vylito jest na nás to prokletí a klatba, kteráž jest zapsána v zákoně Mojžíše služebníka Božího, nebo jsme zhřešili proti němu.

¹² Pročež splnil slovo své, kteréž mluvil proti nám a proti soudcům našim, kteříž nás soudili, a uvedl na nás toto zlé veliké, jehož se nestalo pode vším nebem, jakéž se stalo v Jeruzalémě.

8:25 Mnohé. Tj. věrně Židy.

Proti knížeti knížat. Odkaz na Boha.

Bez rukou potřín bude. Antiochos IV. nebyl zavražděn ani nepadl v bitvě. Jeho smrt v roce 164 př.Kr. nastala jako důsledek nervové choroby. Záznamy jeho smrti jsou v **1Mak 6:1–16** a **2Mak 9:1–28**.

8:26 Zavři to vidění. Pečeť byla používána k jednomu ze dvou účelů: (1) Budto jako certifikát autentičnosti („Toto je opravdu královo nařízení!“) anebo (2) k zabezpečení důvěrného dokumentu. Tento druhý význam nejlépe odpovídá kontextu (srv. **pozn. 6:17** a **12:4**).

Nebo jest mnohých dnů. Dobyvačné tažení Alexandra Velikého (333–323 př.Kr.) začalo téměř dvě století po Danielových vizích (cca. 500 př.Kr.); Antiochos IV. vládl století a půl po Alexandrovi (171–164 př.Kr.); Mesiáš přišel více než půl tisíciletí po Danielovi.

9:1 Daria. Viz **pozn. 5:31** a **6:1**. První rok Dariovy vlády byl 539 př. Kr. **Asverova.** Nezaměnit s králem z **Est 1:1**. Hebrejská odvozenina (אשר) původního perského Xerxes (𐎧𐎺𐎠𐎹𐎷𐎡𐎴 „král všech mužů“ nebo „hrdina mezi králi“). Mohl to být královský titul, a ne vlastní jméno.

9:2 Jeremiášovi. Viz **Jr 25:11** a **Jr 29:10**. Sedmdesát let lze považovat budto za zaokrouhlený věk jednoho lidského života, anebo za přesné časové určení. Někteří toto období datují od 586 př.Kr. (zničení jeruzalémského chrámu Nabuchodonozorem) do 515 př.Kr., kdy byl dokončena rekonstrukce chrámu Zorobábelem (srv. **pozn. 26**). Jiní považují za začátek 70 let první rok Danielova zajetí (604 př.Kr., srv. **pozn. 1:1**). Není pochyb, že Daniel byl obeznán s Izaiášovým proroctvím o propuštění Izraele z otroctví pohanským vladařem jménem

Cýr (Iz 44:28; Iz 45:1–13). Viz čl. **Cýros je můj pastýř** u Iz 44. Daniel považuje Cýrovo propuštění za rok naplnění Jeremiášova proroctví, podobně jako autor knih Paralipomenon (2Pa 36:22). V literatuře starého Blízkého Východu bylo 70 let standardní dobou trestu božstva nad neposlušným lidem. Tento čas mohl být prodloužen nebo zkrácen podle reakce lidí (viz **Jr 18:7–10**; viz též **Úvod k prorockým knihám**). Proto určitá flexibilita v aplikaci číslice 70 různými biblickými autory není překvapivá.

9:3 Modlitbou. Daniel byl zděšen, protože věděl, že Izrael byl 70 let v zajetí za trest pro své hříchy, ale ani po 70 letech se od svých hříchů neodvrátil. Srv. **pozn. 11**.

9:4–19 Danielova modlitba vyrůstá z chápání vztahu s Bohem jako smluvního (požehnání za poslušnost a prokletí za neposlušnost; viz zejména **vv. 5, 7, 11–12; Lv 26:14–45; Dt 28:15–68; Dt 30:1–5**). Podobnou modlitbu předkládá Boží lid v **Neh 9:6–38**. Modlitbu tvoří čtyři části: (1) uctívání (**v. 4**); (2) doznání hříchů (**vv. 5–11a**); (3) uznání Boží spravedlnosti a zaslouženosti trestu (**vv. 11b–14**) a (4) prosba o Boží slitování, opřená o Jeho jméno, království a vůli (**vv. 15–19**). Modlitba stojí na Božích zaslíbeních (**v. 2**), je pronesena zkroušeným duchem (**v. 3**) a ukazuje tak vzor náležitých prvků účinné modlitby.

9:11 Mojžíše. Danielovi bylo jasné, že když si Izrael nechal ponaučení ze sedmdesátiletého otroctví, čeká ho sedminásobný trest, jak píše Mojžíš (**Lv 26:18, 21, 24, 28**). Národ bude sloužit cizincům 490 dalších let. Historie nás učí, že tato lhůta byla Boží milostí o něco zkrácena (srv. **Jr 18:8**).

¹³ Tak jakž zapsáno jest v zákoně Mojžíšově, všechno to zlé přišlo na nás, a však ani tak jsme se nekořili před tváří hněvivou Hospodina Boha našeho, abychom se odvrátili od nepravosti svých, a šetřili pravdy jeho.

¹⁴ Protož neobmeškal Hospodin s tím zlým, ale uvedl je na nás; nebo spravedlivý jest Hospodin Bůh náš ve všech skutcích svých, kteréž činí, jehož hlasu poslušní jsme nebyli.

¹⁵ Nyní však, ó Pane Bože náš, kterýž jsi vyvedl lid svůj z země Egyptské rukou silnou, a způsobils sobě jméno, jakéž jest dnešního dne, zhřešili jsme, bezbožně jsme činili.

¹⁶ Ó Pane, podlé vši tvé dobrotivosti nechť se, prosím, odvrátí hněv tvůj a prchlivost tvá od města tvého Jeruzaléma, hory svatosti tvé; nebo pro hříchy naše a pro nepravosti otců našich Jeruzalém a lid tvůj v pohanění jest u všech, kteříž jsou vůkol nás.

¹⁷ Nyní tedy, ó Bože náš, vyslyš modlitbu služebníka svého, a pokorné prosby jeho, a zasvěť tvář svou nad svatyní svou spuštěnou, pro Pána.

¹⁸ Nakloň, Bože můj, ucha svého a slyš, otevři oči své a viz zpuštění naše i města, kteréž jest nazváno od jména tvého; nebo ne pro nějaké naše spravedlnosti padající, pokorně prosíme tebe, ale pro milosrdenství tvá mnohá.

¹⁹ Vyslyšíš, ó Pane, Pane, odpusť, Pane, pozoruj a učiň; neprodlévejž pro sebe samého, můj Bože, nebo od jména tvého nazváno jest město toto i lid tvůj.

²⁰ Ještě jsem mluvil a modlil se, a vyznával hřích svůj i hřích lidu svého Izraelského, a padna, pokorně jsem se modlil před tváří Hospodina Boha svého, za horu svatosti Boha svého,

²¹ Ještě, pravím, mluvil jsem při modlitbě, a muž ten Gabriel, kteréhož jsem viděl v tom vidění na počátku, rychle přiletěv, dotekl se mne v čas oběti večerní.

²² A slouže mi k srozumění, mluvil se mnou a řekl: Danieli, nyní jsem vyšel, abych tě naučil vyrozumívati tajemstvím.

²³ Při počátku pokorných proseb tvých vyšlo slovo, a já jsem přišel, aťbych je oznámil, nebo jsi velmi milý; pročež pozoruj slova toho, a rozuměj vidění tomu.

²⁴ Sedmdesáte téhodnů odečteno jest lidu tvému a městu svatému tvému k zabránění převrácenosti a k zapečetění hříchů, i vyčištění nepravosti a k přivedení spravedlnosti věčné, a k zapečetění vidění i proroctví, a ku pomazání Svatého svatých.

²⁵ Věziž tedy a rozuměj, že od vyjití výpovědi o navrácení a o vystavení Jeruzaléma až do Mesiáše vývody bude téhodnů sedm, potom téhodnů šedesáte dva, když již zase vzdělána bude ulice a příkopa, a ti časové budou přenesnadní.

²⁶ Po téhodnech pak těch šedesáti a dvou zabit bude Mesiáš, však jemu to nic neuškodí; nýbrž to město i tu svatyni zkazí, i lid ten svůj budoucí, tak že skončení jeho bude hrozné, ano i do vykonání boje bude boj stálý všelijak do vyplnění.

²⁷ Utvrdí však smlouvu mnohým v téhodni posledním, u prostřed pak toho téhodne učiní konec oběti zápalné i oběti suché; a skrze vojsko ohavné, až do posledního a uloženého poplénění hubící, na poplénění vylyto bude zpuštění.

9:21 Gabriel. Viz pozn. 8:16.

9:25–27 Sedmdesát „týdnů“ let je rozděleno do tří menších celků o délce: 49 let („téhodnů sedm“, v. 25); 434 let („téhodnů šedesáte dva“, v. 25, 26) a 7 let („v téhodni posledním“, v. 27). Vykladači se rozcházejí v otázce, zda tyto části tvoří navazující sekvenci, nebo zda jsou odděleny nějakými časovými intervaly. Pokusy srovnat chronologii příliš přesně selhávají, protože počty let byly zamýšleny jako zaokrouhlená čísla, reprezentující období. Přestože Danielovy kalkulace nemohou být brány jako precizní, základní vzorec je zřetelný bez nebezpečí spekulací: Po pokynu obnovit Jeruzalém (v. 25) následuje „sedm týdnů“, tedy 49 let, během nichž byla rekonstrukce Jeruzaléma dokončena (viz knihy Ezdráš a Nehemáš). Poté následovalo „šedesát dva týdnů“, tedy 434 let (v. 25), během nichž bude zabit Mesiáš (v. 26; viz jeho pozn. 26). Poslední „jeden týden“ (v. 27) bude naplněn v blízkosti doby Kristovy pozemské služby. Pokud by zkáza verše 27 měla znamenat destrukci chrámu Římany v roce 70 po Kr., pak součet „týdnů“ nevychází bez mezer mezi nimi. To by se dalo přičíst Boží milosti, která původní lhůtu zkrátila (viz pozn. 11).

9:26 Podle tohoto proroctví bude Mesiáš zabit před zničením jeruzalémského chrámu. Druhý chrám, který po návratu z babylónského zajetí obnovil Zorobábel (Ezd 5:2; Ezd 6:15; Za 1:12; 4:9) a který v roce 20 př. Kr. ještě rozšířil Herodes ve snaze zavděčit se Židům, byl srovnán se zemí Římany v roce 70 po Kr. a od té doby nebyl nikdy obnoven. Na jeho místě dnes stojí mešita; není žádá naděje, že by

mohl být znovu zbudován, aby před jeho dalším zničením mohl být zabit Mesiáš. Příchod Mesiáše musíme hledat mezi 20 př. Kr. a 70 po Kr.

Lid ten. Narážka budto na řeckého Antiocha IV. Epifana jakožto předchůdce římského generála Tita (viz Úvod: Záměr a zvláštnosti.), anebo přímo na Tita a jeho armádu, která zničila Jeruzalém v roce 70 po Kr. **9:27 Smlouvu.** Nevjádřený podmět „on“ je nejpravděpodobněji Mesiáš. Názor, že je zde řeč dohodě mezi Antikristem a židovským národem, shromážděným v Zemi v době „velkého pronásledování“, je sice populární, leč výrazně méně pravděpodobný.

Učiní konec oběti zápalné i oběti suché. Možná ukončení sz obět-ního systému Kristovou zástupnou obětí jednou provždy a pro všechny (viz Iz 53:10; Ř 12:1). Je však také možné, že se zde mluví o znesvěcení chrámu Antiochem IV. Epifanem nebo Titem (viz pozn. 26.) Někteří zastávají méně pravděpodobný pohled, že je řeč o Antikristově zákazu náboženských praktik obecně shromážděnému Izraeli po třech a půl letech (Zj 11:2; 12:6, 14) „velkého pronásledování“.

Poplénění hubící. Patrně zkáza chrámu Antiochem IV. nebo Titem (viz pozn. 26 a Úvod: Záměr a Zvláštnosti). Podobné fráze se vyskytují v 8:13; 11:31 a 12:11 (viz poznámky k nim), stejně jako v 1Mak 1:54. Da 8:3 a 1Mak 1:54 odkazují k Antiochovi IV. Daniel používá stejný jazyk k popisu toho, kdo znesvětil chrám v blízkosti doby Mesiášovy. Ježíš na tuto ohavnost naráží v Mt 24:15 a Mk 13:14.

Kvílení Danielovo v Babyloně, příčinou ssoužení lidu Božího v Jeruzalémě a překážky při stavení chrámu; 8. posílení a potěšení jeho od Boha.

10 Léta třetího Cýra krále Perského, zjeveno bylo slovo Danielovi, kterýž sloul jménem Baltazar, a pravé bylo slovo to, i uložený čas dlouhý, a rozum toho slova i smysl zjeven jemu u vidění.

²V těch dnech já Daniel kvílil jsem za tři téhodny dnů.

³Pokrmu pochotného jsem nejedl, ani maso ani víno nevešlo do úst mých, aniž jsem se mastí mazal, až se vyplnili dnové tři téhodnů.

⁴Dne pak dvacátého čtvrtého měsíce prvního, když jsem byl na břehu řeky veliké, to jest Hiddekel.

⁵Pozdvih očí svých, viděl jsem, a aj, muž jeden oděný v roucho lněné, a bedra jeho přepásaná byla zlatem ryzím z Ufaz.

⁶Tělo pak jeho jako tarsis, a obličej jeho na pohledění jako blesk, a oči jeho podobné pochodním hořícím, a ramena jeho i nohy jeho na pohledění jako měď vypulerovaná, a zvuk slov jeho podobný zvuku množství.

⁷Viděl jsem pak já Daniel sám vidění to, ale muži ti, kteříž se mnou byli, neviděli toho vidění, než hrůza veliká připadla na ně, až i utekli, aby se skryli.

⁸Pročež já zůstal jsem sám, a viděl jsem vidění to veliké, ale nezůstalo i ve mně síly, a krása má změnila se, a porušila na mně, aniž jsem mohl zadržeti síly.

⁹Tedy slyšel jsem zvuk slov jeho, a uslyšav zvuk slov jeho, usnul jsem tvrdě na tváři své, na tváři své na zemi.

¹⁰V tom aj, ruka dotkla se mne, a pozdvihla mne na kolena má a na dlaně rukou mých.

¹¹I řekl mi: Danieli, muži velmi milý, pozoruj slov, kteráž já mluvíti budu tobě, a stůj na místě svém, nebo nyní poslán jsem k tobě. A když promluvil ke mně slovo to, stál jsem, třesa se.

¹²Pročež řekl mi: Nebojž se, Danieli; nebo od prvního dne, jakž jsi přiložil srdce své, abys rozuměl, a trápil se před Bohem svým, vyslyšána jsou slova tvá, a já přišel jsem příčinou slov tvých.

¹³Ale kníže království Perského postavovalo se proti mně za jedenmecítma dnů, až aj, Michal, jeden přední z knížat, přišel mi na pomoc; protož jsem já zůstával tam při králích Perských.

¹⁴Již pak přišel jsem, ať bych oznámil, co potkati má lid tvůj v potomních dnech; nebo ještě vidění bude o těch dnech.

¹⁵A když mluvil ke mně ta slova, sklopiv tvář svou k zemi, oněměl jsem.

¹⁶A aj, jako podobnost člověka dotkla se rtů mých, a otevřev ústa svá, mluvil jsem a řekl tomu, kterýž stál naproti mně: Pane můj, příčinou toho vidění obrátili se bolesti mé na mne, a aniž jsem síly zadržeti mohl.

¹⁷Jakž tedy bude moci služebník Pána mého takový mluvíti se Pánem svým takovým, poněvadž ve mně od toho času, ve mně, pravím, nezůstalo síly, ani dchnutí nepozůstalo ve mně?

¹⁸Pročež opět dotkl se mne na pohledění jako člověk, a posilnil mne.

¹⁹A řekl: Neboj se, muži velmi milý, pokoj tobě, posilň se, posilň se, pravím. Když pak on mluvil se mnou, posílněn jsa, řekl jsem: Necht' mluví Pán můj, nebo jsi mne posilnil.

²⁰I řekl: Víš-liž, proč jsem přišel k tobě? Nebo již navrátím se, abych bojoval s knížetem Perským. A já odcházím, a aj, kníže Řecké přitáhne.

10:1–12:13 *Vize budoucnosti Božího lidu.* Zde prorok obrací pozornost k závěrečné, delší vizi, zaměřené na vládu Antiocha IV. Epifana (viz Úvod: Záměr a zvláštnosti) i na dobu po něm. Tento materiál se dělí na 4 hlavní části: (1) andělova zvěst Danielovi (10:1–11:1), (2) události od Daniela po Antiocha IV. Epifana (11:2–20), (3) vláda Antiocha IV. Epifana (11:21–12:3) a (4) závěrečné poselství k Danielovi (12:4–13).

10:1 Léta třetího Cýra krále Perského. V roce 537 př. Kr. Viz pozn. 1:21; 5:30; 6:1 a 9:1. Tou dobou byli někteří Izraelité zpátky v Zemi, kde budovali chrám (Ez 1:1–4; 3:8), avšak rekonstrukci budou nuceni brzy pozastavit (4:24).

10:2 Kvílil. Pravděpodobný důvod Danielova zármutku byl stav Jeruzaléma (Neh 1:4; Iz 61:3–4; 64:8–12; 66:10), a/nebo vědomí, že ani sedmdesátileté zajetí nepřimělo Boží lid opustit své hříchy (9:2–19; pozn. 3).

10:5 Muž ... oděný v roucho lněné. Verše 5 a 6 nabízejí detailní popis anděla, snad Gabriela (9:21) nebo toho, kdo ke Gabrielovi mluvil (8:16). Jeho zjev je podobný slávě Pána (Ez 1:26–28; Zj 1:12–16). Další zmínky o andělech jsou např. Sd 13:6; Ez 9:2–3; 10:2 nebo Lk 24:4.

10:7 Hrůza veliká. Srv. Iz 6:5 a Lk 5:8.

10:12 Jsi přiložil srdce své, abys rozuměl. Danielova moudrost nebyla náhodná; usiloval o ni celým srdcem (srv. Jn 29:13).

10:13 Kníže království Perského. Teritoriální démon, Satanův anděl, okupující Persii. V anglických Biblích nese označení "Prince of Persia." Populární videohra a film téhož jména jsou typickou ukázkou zpohanštění kultury, kdysi křesťanské; lze je považovat za oslavu tohoto prastarého démona. Srv. Jb 1:6–12; Ž 82; Iz 24:21; Lk 11:14–26. Nebeské zástupy bojují proti nepříteli za Boží lid i jinde v Písmu; viz např. Sd 5:20; 2Kr 6:15–18; Ž 103:20–21. Archanděl Michael je ve verši 12:1 označen jako „kníže veliké, kterýž zastává synů lidu tvého“. **Jedenmecítma dnů.** Když se modlíme, uvádíme do pohybu souvislosti v neviditelném světě, o jakých většinou nemáme ani nejmenší tušení. Srv. Ef 6:12 a Zj 12:7–9.

Michal. Význam jména zní: „Kdo je jako Bůh?“ Tento archanděl je v Ju 9 a ve Zj 14:7 vylíčen jako velitel nebeské armády andělů.

10:20 S knížetem Perským. Viz pozn. 13.

Kníže Řecké. Teritoriální démon nad Řeckem (srv. pozn. 13; viz Jn 14:30; Ef 6:12). Přestože Persie i Řecko budou Božímu lidu vládnout (a často ho budou utiskovat, srv. pozn. 8:9), Daniel si díky svým vizím připomenul, že jejich moc omezí, ba usměrní Bůh, jehož záměry se nakonec vždy uskuteční.

²¹ Ale oznámím to, což jest zapsáno v psání pravdomluvném; nebo ani jednoho není, ješto by sobě zmužile počínal se mnou v těch věcech, kromě Michala knížete vašeho.

*Proroctví o čtyřech králích Perských. 5. Války králů Syrských a Egyptských. 15. Kažení země
Judské od Antiocha.*

- 11** A tak já léta prvního Daria Médského postavil jsem se, abych ho zmocňoval a posiloval.
- ² Již pak oznámím pravdu: Aj, ještě tři králové kralovati budou v Perské zemi; potom čtvrtý zbohatne bohatstvím velikým nade všecky, a když se zmocní v bohatství svém, vzbudí všecky proti království Řeckému.
- ³ I povstane král mocný, kterýž bude míti panství široké, a bude činiti podle vůle své.
- ⁴ Když se pak zmocní, potřino bude království jeho, a rozděleno bude na čtyři strany světa, však ne mezi potomky jeho, aniž bude panství jeho takové, jakéž bylo; nebo vykořeněno bude království jeho, a jiným mimo ně se dostane.
- ⁵ Pročež posilní se král polední, ano i jedno z knížat jeho, a mocnější bude nad něho, a panovati bude; panství široké bude panství jeho.
- ⁶ Po některých pak letech spřizní se; nebo dcera krále poledního dostane se za krále půlnočního, aby učinila příměří. Ale neobdrží síly ramene, aniž on ostojí s ramenem svým, ale vydána bude ona i ti, kteříž ji přivedou, i syn její, i ten, kterýž ji posilňoval v ty časy.
- ⁷ Potom povstane z výstřelku kořenů jejích na místo jeho, kterýž přitáhne s vojskem svým, a udeří na pevnost krále půlnočního, a přičiní se, aby se jich zmocnil.
- ⁸ Nadto i bohy jejich s knížaty jejich, s nádobami drahými jejich, stříbrem a zlatem v zajetí zavede do Egypta, a bude bezpečen za mnoho let před králem půlnočním.
- ⁹ A tak přijde do království král polední, a navrátí se do země své.
- ¹⁰ Ale synové onoho válčiti budou, a seberou množství vojsk velikých. A nenadále přijda, jako povodeň procházeti bude, a navracuje se, válkou dotíratí bude až k jeho pevnostem.
- ¹¹ Pročež rozdrážděn jsa král polední, vytáhne, a bojovati bude s ním, s králem půlnočním, a sšikuje množství veliké, i bude vydáno množství to v ruku jeho.
- ¹² I pozdvihne se množství to, a povýší se srdce jeho, a ačkoli porazí na tisíce, a však se nezmocní.

10:21 V psání pravdomluvném. Metafora pro Boží vševědounost a všemohounost. Srv. Zj 20:12.

11:2–20 Od Daniela po Antiocha IV. Epifana. Zjevení, dané Danielovi v 11:2–20, se zabývá blízkovýchodními dějmi ode dnů Danielových až po dobu Antiocha IV. Epifana. Prorokova vize je neobyčejně detailní; líčí souvislosti mezi událostmi mnohem složitější, než jaké bývají běžně prorokům zjevovány. Tyto podrobnosti upoutávaly pozornost původních čtenářů a svědčily ve prospěch Danielovy důvěryhodnosti.

11:2 Tři králové. Kambýsés II. (Cýrův syn, 529–523 př.Kr.), Pseudo-Smerdis (vydával se za Cyrova syna Smerdisa, poté, co ho zavraždil jeho bratr Kambýsés) neboli Gaumáta (523–522 př.Kr.) a Darius I. (522–486 př.Kr.).

Čtvrtý. Xerxés I. (485–464 př.Kr.), totožný s Asverem z Est 1:1.

Zbohatne bohatstvím velikým. Viz Est 1:4.

Vzbudí všecky proti království Řeckému. Roku 480 př.Kr. vedl Xerxés proti Řecku sérii zprvu úspěšných výprav a námořních bitev. Později však byla část perského loďstva poražena v bitvě u Salamíny a roku 479 př.Kr. byla i perská pozemní armáda poražena v bitvě u Platájí. Téhož roku v bitvě u mysu Mykalé byla zahnána na ústup perská královská flotila.

11:3 Král mocný. Alexandr Veliký (336–323 př.Kr.). Srv. pozn. 7:6; 8:5 a 8.

11:4 Na čtyři strany světa. Viz pozn. 7:6 a 8:8.

11:5 Posilní se král polední. Ptolemaios I. Sótér (323–285 př.Kr.). Jedno z knížat jeho, a mocnější bude nad něho. Seleukos I. Nikátór (311–280 př.Kr.) se oddělil od Ptolemaia, stal se králem Babylóna a ovládal území od Sýrie na západě po řeku Indus na východě.

11:6–20 Verše 6–20 obsahují detailní předpověď vztahů mezi králem Severu (Seleukovská říše) a králem Jihu (Ptolemaiovské království). Tato sekce může být rozdělena do tří částí: (1) události v souvislosti s Laodikou a Berenikou (vv. 6–9); (2) kariéra Antiocha III. (vv. 10–19) a (3) vláda Seleuka IV. (v. 20).

11:6 Dcera krále poledního. Berenika, dcera Ptolemaia II. Filadelfa (285–246 př.Kr.).

Aby učinila příměří. Ve druhé syrské válce (někdy po roce 260 př. Kr.), vedené seleukovským vládcem Antiochem II. Theem, utrpěl Ptolemaios II. Filadelfos ztrátu egyptských držav na maloasijském pobřeží a nakonec souhlasil s mírem. Ten byl zpečetěn, když se Antiochos II. Theos kolem r. 250 př.Kr. oženil s jeho dcerou Berenikou.

Vydána bude. Bývalá manželka Antiocha II. Laodika iniciovala spiknutí, jež vyústilo vraždou otravou Bereniky, Antiocha II. i jejich syna v kojeneckém věku.

11:7 Povstane. Ptolemaios III. Euergetés (246–221 př.Kr.), bratr zavražděné Bereniky (viz pozn. 6). Coby faraon (třetí z dynastie Ptolemaiovců) podpořil pořízení překladu hebrejského SZ do řečtiny, známého jako Septuaginta (LXX).

Udeří na pevnost krále půlnočního. Ptolemaios III. napadl seleukovskou říši, obsadil Antiochii a nakonec dosáhl Babylónu. Dal popravít Laodiku (viz pozn. 6) a vrátil se do Egypta se značnou kořistí (srv. v. 8).

11:9 Král půlnoční přijde ... král polední, a navrátí se do země své. Narážka na neúspěšné tažení Seleuka II. Kallinika (246–226 př.Kr.), syna Laodiky (viz pozn. 6), proti ptolemaiovskému Egyptu.

11:10 Synové. Seleukos III. Keranus (226–223 př.Kr.) a Antiochos III. Megás (223–187 př.Kr.).

Válčiti budou, a seberou množství vojsk velikých. Antiochos III. válčil s Ptolemaiovcí od 222–187 př.Kr. a na čas získal nadvládu nad Kanánem a západní Sýrií.

Pevnost. Patrně Rafia, ptolemaiská pevnost v jižním Kanánu (na jihu dnešního pásma Gazy). K hlavní bitvě zde došlo roku 217 př.Kr.

11:11 Král polední. Ptolemaios IV. Filopatór (221–203 př.Kr.).
S králem půlnočním. Antiochos III. Megás (223–187 př.Kr.; srv. pozn. 10). V bitvě u Rafie 217 př.Kr. utrpěl těžké ztráty (1400 mužů).

¹³ Potom navrátě se král půlnoční, sšikuje množství větší než prvé, a po dokonání času některých let, nenadále přijde s vojskem velikým a s dostatkem hojným.

¹⁴ V těch časích mnozí se postaví proti králi polednímu, ale synové nešlechetní z lidu tvého zhubeni budou, a pro stvrzení vidění tohoto padnou.

¹⁵ Nebo přitáhne král půlnoční, a vzdělaje náspy, dobude měst hrazených, tak že ramena poledního neostojí, ani lid vybraný jeho, aniž budou míti síly k odpírání.

¹⁶ A přitáhna proti němu, bude činiti podlé vůle své, a nebude žádného, ješto by se postavil proti němu. Postaví se také v zemi Judské, kterouž docela zkazí rukou svou.

¹⁷ Potom obrátí tvář svou, aby přitáhna s mocí všeho království svého, a ukazuje se jako by vše upřímě jednal, dovede něčeho. Nebo dá jemu krásnou pannu, aby ho zahubil skrze ni, ale ona nedostojí aniž bude držeti s ním.

¹⁸ Zatím obrátí tvář svou k ostrovům, a dobude mnohých, ale vůdce přítrž učiní pohanění jeho, anobřž to hanění jeho na něj obrátí.

¹⁹ Pročež obrátí tvář svou k pevnostem země své, ale klesne a padne, i zahyne.

²⁰ I povstane na místo jeho v slávě královské ten, kterýž rozešle výběrčí, ale ten po nemnohých dnech potřín bude, a to ne v hněvě, ani v boji.

²¹ Na místě tohoto postaví se nevzácný, ačkoli nevloží na něj ozdoby královské, a však přijda pokojně, ujme království skrze úlisnost.

²² A rameny jako povodní zachváceni budou před obličejem jeho mnozí, a potříní budou jako i ten vůdce, kterýž s ním smlouvu učinil.

²³ Nebo v tovaryšství s ním vejda, prokáže nad ním lest, a přijeda, zmocní se království s malým počtem lidu.

²⁴ Bezpečně také i do nejúrodnějších míst té krajiny vpadne, a činiti bude to, čehož nečinili otcové jeho, ani otcové otců jeho; loupež a kořisti a zboží jim rozdělí, ano i proti pevnostem chytrosti své vymýšleti bude, a to do času.

²⁵ Potom vzbudí sílu svou a srdce své proti králi polednímu s vojskem velikým, s nímž král polední vojensky se potýkati bude, s vojskem velikým a velmi silným, ale neostojí, proto že vymyslí proti němu chytrost.

²⁶ Nebo kteříž jídají pokrm, potrou jej, když vojsko onoho se rozvodní; i padnou, zbití jsouce mnozí.

²⁷ Tehdáž obou těch králů srdce bude činiti zlé, a za jedním a týmž stolem lež mluviti budou, ale nepodaří se, proto že cíl uložený na jiný ještě čas odložen.

²⁸ A protož navrátí se do země své s zbožím velikým, a srdce jeho bude proti smlouvě svaté. Což učině, navrátí se do země své.

²⁹ V uložený čas navrátě se, potáhne na poledne, ale to nebude podobné prvnímu ani poslednímu.

11:13 Sšikuje množství větší než prvé. Antiochos III. v alianci s Filipem V. Makedonským vybudoval ještě větší armádu k invazi na Ptolemaiovská území. Ptolemaios IV. Filopatór zemřel za neobjasněných okolností a nahradil ho jeho čtyřletý syn Ptolemaios V. Epifanés (203–181; srv. [pozn. 17](#)).

11:15 Dobude měst hrazených. Vítězství Antiocha III. nad egyptským generálem Scopasem v bitvě u Sidonu v r. 198 př.Kr. To znamenalo konec vlády Ptolemaiovců v oblasti, které se teprve později začalo říkat Palestina.

11:16 V zemi Judské. Dosl. *v zemi překrásné*, tj. v Zemi zaslíbené (viz [vv. 41, 45; 8:9 a pozn.](#)).

11:17 Dá jemu krásnou pannu. Kleopatra, dcera Antiocha III. (nezaměnit s nejslavnější nositelkou tohoto jména, o pět generací mladší Kleopatrou VII. Egyptskou), byla roku 194 př.Kr. v Rafii (srv. [pozn. 10 a 11](#)) provdána za tehdy šestnáctiletého krále Ptolemaia V.

Ona nedostojí aniž bude držeti s ním. Kleopatra se spojila s Egypťany proti svému otci. Ve snaze zmařit Antiochovy snahy o uchvácení pobřežních měst Malé Asie hledala pomoc u Římanů.

11:18 Vůdce přítrž učiní pohanění jeho. Římský generál Lucius Cornelius Scipio porazil Antiocha III. v několika bitvách a donutil ho postoupit Malou Asii římské nadvládě (Apamejský mír, 188 př.Kr.). V té době byl druhý syn Antiocha III., který bude později znám jako Antiochos IV. Epifanés, odvláčen jako rukojmí do Říma.

11:20 Na místo jeho. Antiocha III. vystřídal na trůnu jeho starší syn

Seleukos IV. Filopatór (187–175 př.Kr.).

Výběrčí. Heliodor (viz [2Mak 3:7–40](#)).

11:21–12:3 Vláda Antiocha IV. Epifana. Zde se Daniel soustředí na zachycení života Antiocha IV. Epifana, který pronásledoval Židy a znesvětil chrám. Ukazuje jeho nástup k moci a charakter (21–24); kariéru (25–31); situaci Božího lidu pod jeho nadvládou (32–35); shrnutí jeho náboženského postoje (36–39); jeho ambice (40–45) a jeho porážku (12:1–3).

11:21 Nevzácný. Neslavný Antiochos IV. Epifanés (175–164 př.Kr.), bratr Seleuka IV., nikoli však jeho legitimní nástupce, protože Seleukos IV. měl syna Demetria Sotéra, známého též jako Demetrius I. Viz [vv. 23–24 a pozn. 8:9, 10, 11, 12 a 14](#).

11:22 I ten vůdce ... smlouvu. Snad odkaz na zavraždění velekněze Oniáše III. v Jeruzalémě podporovateli Antiocha IV. v roce 171 př.Kr. (srv. [2Mak 1:16–19](#)).

11:25 Král polednímu. Tento jižní král je Ptolemaios VI. Filométor (181–146 př.Kr.), syn Ptolemaia V. a Kleopatry (viz [pozn. 17](#)).

Neostojí. Antiochos IV. porazil Ptolemaia VI. v bitvě u Pelúsia (srv. [11:28](#)).
Navrátí se ... a srdce jeho bude proti smlouvě svaté. Odvetou za jeruzalémské intriky proti svým podporovatelům vyplenil Antiochos IV. chrám po cestě z Egypta zpět do Antiochie v Sýrii (srv. [1Mak 1:20–28](#)).

11:29 Potáhne na poledne. Antiochos IV. napadl Egypt znovu v roce 168 př.Kr.

³⁰ Nebo přijdou proti němu lodí Citejské, pročež bude jej to boleti, tak že opět zlobiti se bude proti smlouvě svaté. Což učině, navrátí se, a srozumění míti bude s těmi, kteříž opustili smlouvu svatou.

³¹ A vojska veliká podlé něho státi budou, a poškrvni svatyně a pevnosti; odejmou také obět ustavičnou, a postaví ohavnost zpuštění,

³² Tak aby ty, kteříž se bezbožně proti smlouvě chovati budou, v pokrytství posiloval úlisnostmi, lid pak, kterýž zná Boha svého, aby jímali. Což i učiní.

³³ Pročež vyučující lid, vyučující mnohé, padati budou od meče a ohně, zajetí a loupeže za mnohé dny.

³⁴ A když padati budou, malou pomoc míti budou; nebo připojí se k nim mnozí pochlebně.

³⁵ Z těch pak, kteříž jiné vyučují, padati budou, aby prubování a čištění a bílení byli až do času jistého; neboť to ještě potrvá až do času uloženého.

³⁶ Král zajisté ten bude činiti podlé vůle své, a pozdvihne se a zvelebí nad každého boha, i proti Bohu nade všemi bohy nejsilnějšímu mluvíti bude divné věci; a šťastně se mu povede až do vykonání prchlivosti, ažby se to, což uloženo jest, vykonalo.

³⁷ Ani k bohům otců svých se nenakloní, ani k milování žen, aniž k komu z bohů se nakloní, proto že se nade všechno velebíti bude.

³⁸ A na místě Boha nejsilnějšího ctíti bude boha, kteréhož neznali otcové jeho; ctíti bude zlatem a stříbrem, a kamením drahým a klénoty.

³⁹ A tak dovede toho, že pevnosti Nejsilnějšího budou boha cizího, a kteréž se mu viděti bude, počtí slávou, a způsobí, aby panovali nad mnohými, a zemi rozdělí místo mzdy.

⁴⁰ Při dokonání pak toho času trkati se s ním bude král polední, ale král půlnocní oboří se na něj s vozy a s jezdci a lodími mnohými, a přitáhne do zemí, jako povodeň projde.

⁴¹ Potom přitáhne do země Judské, a mnohé země padnou. Tito pak ujdou ruky jeho, Idumejští a Moábští, a prvotiny synů Ammon.

⁴² A když ruku svou vztáhne na země, ani země Egyptská nebude moci jeho zniknouti.

⁴³ Nebo opanuje poklady zlata a stříbra, a všechny klénoty Egyptské; Lubimští také a Mouřenínové za ním půjdou.

⁴⁴ V tom noviny od východu a od půlnoci přestraší jej; pročež vytáhne s prchlivostí velikou, aby hubil a mordoval mnohé.

⁴⁵ I rozbije stany paláce svého mezi mořemi, na hoře okrasy svatosti; a když přijde k skonání svému, nebude míti žádného spomocníka.

Proroctví o vysvobození lidu Božího ze všech ssoužení skrze Krista.

11:30 Přijdou proti němu lodí Citejské. Když po vpádu do Egypta Antiochos IV. obléhal Alexandrii, Římané, znepokojeni jeho postupem, k němu vyslali poselstvo v čele s Gaiem Popiliem, které mělo dojednat mír mezi ním a egyptským králem Ptolemaiem VI. (srv. [pozn. 25](#)). Antiochos po přečtení usnesení senátu požádal Popilia, aby mohl dokument probrat se svými společníky. Gaius Popilius Laenas však místo toho nakreslil svou holi kolem krále kruh a zakázal mu z něj vystoupit, dokud na usnesení senátu neodpoví. Antiocha jeho jednání natolik vyvedlo z míry, že nakonec souhlasil se všemi římskými požadavky a uzavřel s Ptolemaiem VI. mír, s vojskem ustoupil z Egypta zpět do Sýrie a dokonce vyklidil i Kypr, který nedlouho předtím na Egyptanech dobyl.

Zlobiti se bude proti smlouvě svaté. Antiochos byl rozhodnut zcela vymýtit židovské náboženství.

11:31 Odejmou také obět ustavičnou. Znesvěcení chrámu v provincii 168 př.Kr. Antiochem IV. (srv. [1Mak 1:54, 59; 2Mak 6:2](#)); viz [pozn. 8:11; 9:27; 12:11](#).

11:32 Lid pak, kterýž zná Boha svého. Ti, kdo se Antiochovi IV. vzeprěli a zůstali Bohu věrni až k smrti (viz [1Mak 1:54, 59; 2Mak 6:2](#)). Věrnost znamená obět (srv. [pozn. Lv 16:15; Kaz 1:9](#)).

11:34 Malou pomoc. Snad odkaz na starého kněze Matatiáše a jeho pět synů (Jan, Šimon, Juda, Eleazar a Jonatan), kteří vedli partyzánskou válku proti Antiochovi IV. Matatiáš zemřel v roce 166 př.Kr. Jeho

synové pokračovali v boji a prosluli jako „Makabejští“. Pod vedením Judy Makabejského dosáhli vítězství v roce 165 př.Kr., kdy chrám byl vyčištěn a denní oběti obnoveny (srv. [1Mak 4:36–39](#)).

11:35 Do času jistého ... až do času uloženého. Viz [pozn. 8:17](#).

11:36 Až do vykonání prchlivosti. Podobně jako v [8:17](#) a [11:35](#), i dobu pronásledování má Bůh pod svou kontrolou.

11:40 Dokonání pak toho času. Viz [pozn. 8:17](#).

11:41 Do země Judské. Tj. do Kanánu; Země zaslíbené (viz [vv. 41, 45; 8:9](#) a [pozn. 16](#)).

11:45 Když přijde k skonání svému, nebude míti žádného spomocníka. Viz [Jl 3; Za 14:1–4; 2Te 2:8; Zj 16:13–16](#) a [19:11–21](#).

Král bude zničen na hoře Sion, přímo v srdci Svaté země ([vv. 44–45](#)). Jeho porážka je vyličená v souvislosti s absolutním koncem dějin. Protože však tato proroctví (dosud) nenalezla svá naplnění v historii, je těžké odhadnout, nakolik doslovná či metaforická interpretace je na místě; při výkladu je zapotřebí obezřetnosti. Určité detaily v [11:36–12:3](#) nelze sladit s dobou Antiocha IV. Z toho důvodu mnoho evangelikálů chápe tyto verše jako popis Antikrista, který bude pronásledovat Boží lid těsně před druhým Kristovým příchodem (srv. [12:1–3](#)). Tato interpretace však předpokládá časový interval mezi událostmi, zachycenými verši [11:21–35](#) a [11:36–12:13](#) značně prodloužený, což text nikde neznaznačuje. Nelze vyloučit, že naplnění těchto proroctví bylo odvráceno, pozměněno či odloženo (srv. [Úvod k prorokům](#)).

12 Toho času postaví se Michal, kníže veliké, kterýž zastává synů lidu tvého, a bude čas ssouzení, jakéhož nebylo, jakž jest národ, až do toho času; toho, pravím, času vysvobozen bude lid tvůj, kdožkoli nalezen bude zapsaný v knize.

²Tuť mnozí z těch, kteříž spí v prachu země, procítí, jedni k životu věčnému, druzí pak ku pohanění a ku potupě věčné.

³Ale ti, kteříž jiné vyučují, stkvítí se budou jako blesk oblohy, a kteříž k spravedlnosti přivozují mnohé, jako hvězdy na věčné věky.

⁴Ty pak Danieli, zavři slova tato, a zapečeť knihu tuto až do času jistého. Mnozí budou pilně zpytovat, a rozmnoženo bude umění.

⁵Zatím viděl jsem já Daniel, a aj, jiní dva stáli, jeden z této strany břehu řeky, a druhý z druhé strany břehu též řeky.

⁶A řekl muži tomu oblečenému v roucho lněné, kterýž stál nad vodou té řeky: Když bude konec těm divným věcem?

⁷I slyšel jsem muže toho oblečeného v roucho lněné, kterýž stál nad vodou té řeky, an zdvihl pravici svou i levici svou k nebi, a přísáhl skrze Živého na věky, že po uložení času, a uložení časích, i půl času, a když do cela rozptýlí násilí lidu svatého, dokonají se všechny tyto věci.

⁸A když jsem já slyše, nerozuměl, řekl jsem: Pane můj, jaký konec bude těch věcí?

⁹Tedy řekl: Odejdi, Danieli, nebo zavřítina jsou a zapečetěna slova ta až do času jistého.

12:1 Toho času. Michal, andělský strážce Izraele, nedopustí pronásledování Božího lidu donekonečna. Ztrestá ty, kdo jeho lidem ubližují.

Michal, kníže veliké. Viz pozn. 10:13.

Čas ssouzení. Viz Mt 24:21 a Mk 13:19, kde Ježíš navazuje na tato proctví o Antiochovi IV. a používá je jako typ (viz čl. *Typologie v Bibli Ř 5* na str. ??) římského obležení Jeruzaléma v r. 70 po Kr.

Vysvobozen bude lid tvůj. Vysvobození nemusí nutně znamenat záchranu před mučednictvím (srv. v. 2), ale vždy z moci Satanovy (srv. Mt 6:13 a 2Tm 4:18). Tyto verše ujišťují Boží lid o ochraně před Satanovým pokušením dopadnout od víry v době pronásledování.

12:2 Procítí. Předpověď tělesného vzkříšení svatých i ztracených před Božím posledním soudem (Mt 25:46; Jn 5:28–29).

12:4 Zapečeť. Pečeť byla chápána jako známka autentičnosti (viz

pozn. 8:26). Archanděl zjevil Danielovi detaily času Mesiášova příchodu, ale spolu s nimi mu dal i pokyn zapečetit část zvěsti. Je zřejmé, že pokud ze zjevné vyplývala zodpovědnost nějak jednat, patřila výhradně Danielovi samotnému. Daniel zemřel v Babylóně, eunuch bez dědice, kterému by mohl přenechat své enormní bohatství. Patřil mezi nejprozíravější lidi své doby; není pochyb, že investici svého majetku pečlivě naplánoval v souladu se zjevením o době Mesiášova příchodu. Daniel přirozeně svěřil svou poslední vůli svým důvěrným společníkům, židovským astronomům, zběhlým v babylónském hvězdářství, které sám učil. Viz pozn. Mt 2:2.

12:7 Času ... časích, i půl času. Viz pozn. 7:25.

12:8 Nerozuměl. Andělova odpověď (v. 7) na Danielovi otázku (v. 6) mu připadala nesrozumitelná, a tak otázku preformuloval.

Mágové od Východu

Daniel žil asi v letech 620–538 př.Kr. (nevíme přesně, kdy zemřel, ale kolem roku 538 po jeho službě i životě ztrácíme stopu). Do babylónského zajetí byl odvečen 605 př.Kr.; to mu bylo 15 let. V Babylóně z něho a z jeho přátel udělali eunuchy (1:3). To má svůj význam, protože to znamená, že neměli dědice, jimž by odkázali svůj majetek. Daniel se dožil konce babylónského zajetí dobytím Peršany v roce 539 př.Kr.; to byl osmdesátiletý stařec. Třikrát během Danielova života byl mimořádně obohacen a učiněn druhým v moci po panujícím králi (2:48; 5:29; 6:2–3; jeho tři přátelé podobně 3:30). Co se stalo s tímto pokladem?

- Daniel patřil mezi nejmoudřejší lidi své doby; určitě si byl vědom toho, že Bůh mu nedal takové bohatství proto, aby je po jeho smrti rozmrhali Peršané.
- Daniel byl přes 60 let vrchním správcem nade všemi babylonskými astronomy; učil je rozumět hvězdám.
- V Persii zůstala spousta Židů, kteří se nevrátili do Jeruzaléma. Kdo by chtěl začínat od nuly ve

zbořeném městě, když v cizině, kde se narodil, má zapuštěné kořeny a rozběhnuté kvetoucí obchody? (Neh 11:1–2). Nejznámější je královna Ester.

- Mezi těmi, kteří zůstali, byla i spousta židovských astronomů, Danielových žáků.
- Danielovi Bůh zjevoval tajné věci tak, jako nikomu jinému.
- Ke konci života se Danielovi dostalo zjevení o příchodu Mesiáše (12:2), jehož významnou část však měl „zapečetit“ – uchovat v tajnosti (12:4, 9) do doby konce, protože nebylo určeno jeho současníkům.

 Takže bychom mohli vyvodit celkem bezpečný závěr, že Daniel odkázal své obrovské bohatství svým žákům, židovským astronomům, spolu s pokyny, co sledovat na noční obloze, aby podle postavení hvězd a planet poznali, až nastane čas příchodu Mesiáše na svět. Některé konstelace jsou nastíněny v tabulce v článku [Co viděli astronomové? u Mt 2:2](#).

¹⁰ Přečišťování a bílení a prubování budou mnozí; bezbožní zajisté bezbožnost páchatí budou, aniž co porozumějí kteří z nich, ale moudří porozumějí.

¹¹ Od toho pak času, v němž odjata bude oběť ustavičná, a postavena ohavnost hubící, bude dnů tisíc, dvě stě a devadesát.

¹² Blahoslavený, kdož dočká a přijde ke dnům tisíci, třem stům, třicíti a pěti.

¹³ Ty pak odejdi k místu svému, a odpočívati budeš, a zůstaneš v losu svém na skonání dnů.

12:11 Ohavnost hubící. Viz [pozn. 9:27](#). Zvrácenosti Antiocha IV. slouží jako předobraz (viz čl. [Typologie v Bibli Ř 5](#) na str. ??) římského Tita v r. 70 po Kr.

12:11–12 1290 ... 1335 dnů. Ačkoliv anděl upřesnil svou odpověď (v. 7; viz [pozn. 8](#)), pro nás zůstává význam těchto časových údajů obestřen tajemstvím (srv. [Dt 29:29](#)).

Ozeáš

Úvod

1 Slovo Hospodinovo, kteréž se stalo k Ozeášovi synu Bérovu za dnů Uziáše, Jotama, Achasa, Ezechiáše, králů Judských, a za dnů Jeroboáma syna Joasova, krále Izraelského. ² Když Hospodin začal mluvit k Ozeášovi, řekl Hospodin Ozeášovi: Jdi, pojmi sobě ženu smilnou, a děti z smilstva; nebo nestydatě smilníci tato země, odvrátila se od Hospodina. ³ A tak šel a pojal Gomeru, dceru Diblaimskou, kterážto počala a porodila jemu syna. ⁴ Tedy řekl jemu Hospodin: Nazoviž jméno jeho Jezreel; nebo po malém času já vyhledávati budu krve Jezreel na domu Jéhu, a přestati káži království domu toho. ⁵ I stane se v ten den, že polámi lučičtě Izraelovo v údolí Jezreel. ⁶ Opět počala znovu a porodila dceru. I řekl jemu: Nazov jméno její Lorucháma; nebo již více neslituji se nad domem Izraelským, abych jim co prominouti měl. ⁷ Ale nad domem Judským se slituji, a vysvobodím je skrze Hospodina Boha jejich; nebo nevysvobodím jich lučičtím a mečem, ani bojem, koňmi neb jezdcí. ⁸ Potom ostavivši Loruchámu, opět počala a porodila syna. ⁹ I řekl: Nazov jméno jeho Loammi; nebo vy nejste lid můj, a já také nebudu váš. ¹⁰ A však bude počet synů Izraelských jako písku mořského, kterýž ani změřen, ani sečten býti nemůže. A stane se, že místo toho, kdež řečeno jim bylo: Nejste vy lid můj, řečeno jim bude: Synové Boha silného a živého jste. ¹¹ I budou shromážděni synové Judští a synové Izraelští spolu, a ustanovíce nad sebou hlavu jednu, vyjdou z této země, ačkoli veliký bude den Jezreel.

2 Rcete bratřím vašim: Ó lide můj, a sestřám vašim: Ó milosrdenství došla. ² Odpor vedte proti matce vaší, dokažte, že ona není manželka má, a že já nejsem muž její, leč odvaruje smilství svých od tváři své, a cizoložství svých z prostřed prsí svých, ³ Abych jí nesvlékl do naha, a nepostavil jí tak, jakž byla v den narození svého, a učině jí podobnou poušti, a obrátě jí jako v zemi vyprahlou, umořil bych jí žízni. ⁴ Neslitoval bych se ani nad syny jejími, proto že jsou synové z smilstva. ⁵ Nebo smilní matka jejich, hanebnost páše rodička jejich; říká zajisté: Půjdu za frejří svými, kteříž mi dodávají chleba mého, vody mé, vlny mé, lnu mého, oleje mého i nápojů mých. ⁶ A protož aj, já opletu cestu její trním, a ohradím hradbou, aby stezek svých naleztí nemohla. ⁷ Tehdy běhati bude za frejří svými, a však nedostihne jich, hledati jich bude, ale nenalezne. I dí: Ej nu, již se navrátím k manželu svému prvnímu, proto že mi lépe tehďáž bylo než nyní. ⁸ Nebo ona nezná toho, že jsem já dával jí obilé, a mest a olej, anobřž rozmnožoval stříbro i zlato, kteréž vynakládají na Bále. ⁹ Protož poberu zase obilé své v čas jeho, i mest svůj v jistý čas jeho, a odejmu jí vlnu svou i len svůj k přiodívání nahoty její, ¹⁰ A tak v brzce odkryji mrzkost její před očima frejříů jejích, a žádný jí nevytrhne z ruky mé. ¹¹ A učiním přitřž vši radosti její, svátkům jejím, novoměsícům jejím i sobotám jejím, a všechněm slavnostem jejím. ¹² Pohubím také révoví její a fíkoví její, proto že říká: Ty věci jsou mzda má, kterouž mi dali frejří moji; a obrátím je v les, a sžerou je živočichové polní. ¹³ A budu na ní vyhledávati dnů Bálů, v nichž jim kadí, a ozdoběci se náušnicemi svými a záponami svými, chodí za frejří svými, na mne se pak zapomíná, praví Hospodin. ¹⁴ Protož aj, já namluví ji, když ji uvedu na poušť; nebo mluvití budu k srdci jejímu. ¹⁵ A dám jí vinice její od téhož místa, i údolě Achor místo dveří naděje, i bude tam zpívati jako za dnů mladosti své, totiž jako tehďáž, když vycházela z země Egyptské. ¹⁶ I stane se v ten den, dí Hospodin, že volati budeš: Muži můj, a nebudeš mne volati více: Báli můj. ¹⁷ Nebo vyprázdním jména Bálů z úst tvých, aniž připomínání budou více v jménu svém. ¹⁸ A učiním pro tebe smlouvu v ten den s živočichy polními, a s ptactvem nebeským i s zeměplazy, lučičtě pak a meč polámi, i válku odejmu z země, a způsobím to, aby bydleli bezpečně. ¹⁹ I zasnoubím tě sobě na věčnost, zasnoubím tě sobě, pravím, v spravedlnosti a v soudu a v dobrotivosti a v hojném milosrdenství. ²⁰ Zasnoubím tě sobě také u víře, abys poznala Hospodina. ²¹ I stane se v ten den, že vyslychati budu, dí Hospodin, vyslychati budu nebesa, a ona vyslyší zemi. ²² Země pak vyslyší obilé, i mest, i olej, a ty věci vyslyší Jezreele. ²³ Nebo ji rozseji sobě na zemi, a smiluji se nad Loruchámou, Loammi pak řeknu: Lid můj jsi ty, a on dí: Bože můj.

3 Opět řekl mi Hospodin: Ještě jdi, a zamiluj ženu, milou frejří a cizoložnou, tak jako miluje Hospodin syny Izraelské, ačkoli oni hledí k bohům cizím, a milují kádě vína. ² Tedy zjednal jsem jí sobě z patnácti stříbrných a z půldruhého chomeru ječmene. ³ A řekl jsem jí: Za mnoho dnů sed mi, nesmilni, aniž se vdávej za muže, a já také příčinou tvou. ⁴ Nebo za mnohé dny budou synové Izraelští bez krále, bez knížete, bez oběti, bez modly, bez efodu a terafim. ⁵ Potom pak obrátí se synové Izraelští, a hledati budou Hospodina Boha svého i Davida krále svého; a předěšení jsouce, poběhnou k Hospodinu a k dobrotě jeho v posledních časích.

4 Slyšte slovo Hospodinovo, ó synové Izraelští, neboť má rozepři Hospodin s obyvateli země této, proto že není žádné věrnosti, ani žádného milosrdenství, ani žádné známosti Boží v této zemi. ² Proklínání a lži a vraždy, a zlodějství i cizoložství na vrch zrostlo, a vražda vraždu postihá. ³ Protož kvíliti bude tato země, a umdlí všecko, což v ní přebývá, živočichové polní i ptactvo nebeské, ano i ryby mořské zhynou. ⁴ A však žádný jim nedomlouvej, aniž jich kdo tresci; nebo lid tvůj podobni jsou těm, kteříž se vadí s knězem. ⁵ Protož ve dne padneš, padne také i prorok s tebou v noci, zahladím i matku tvou. ⁶ Vyhlazen bude lid můj pro neumění. Poněvadž jsi ty pohrdl uměním, i tebou pohrdnu, abys mi kněžství nekonal; a že jsi zapomněl na zákon Boha svého, já také zapomenu se na syny tvé. ⁷ Čím se více rozmohli, tím více hřešili proti mně; slávu jejich v pohanění směním. ⁸ Oběti za hřích lidu mého jedí, protož k nepravosti jejich duše své pozdvihují. ⁹ Pročež stane se jakž lidu tak knězi. Nebo vyhledávati budu na něm cest jeho, a skutky jeho jemu vrátím. ¹⁰ I budou jísti, a však se nenasytí, smilniti budou, ale nerozmnoží se; nebo nechtějí pozoru míti na Hospodina. ¹¹ Smilství a víno a mest odjímá srdce. ¹² Lid můj dřeva svého se dotazuje, a hůl jeho oznamuje jemu; nebo je duch smilství v blud uvodí, aby smilnili, odcházejíce od Boha svého. ¹³ Na vrších hor obětují, a na pahrbcích kadí, pod doubím a topolím a jilmovím, nebo jest příhodný stín jejich; protož smilní dcery vaše, a nevěsty vaše cizoloží. ¹⁴ Nevyhledával-liž bych na dcerách vašich, že smilní, a na nevěstách vašich, že cizoloží, že tito s nevěstkami se oddělují, a s ženkami obětují? Anobrž lid, kterýž sobě nesrozumívá, padne. ¹⁵ Jestliže smilníš ty Izraeli, nechažť nehřeší Juda. Protož nechodtež do Galgala, aniž vstupujte do Betaven, aniž přisahejte: Živť jest Hospodin. ¹⁶ Nebo jako jalovice tvrdošijná tvrdošijný jest Izrael, jižť je pásti bude Hospodin jako beránka na prostranně. ¹⁷ Efraim stovaryšil se s modlami, nechej ho. ¹⁸ Zpurné je činí nápoj jejich, velice smilní, milují: Dejte. Ochráncové jeho jsou ohyzda. ¹⁹ Zachvátí je vítr křídly svými, i budou zahanbeni pro své oběti.

5 Slyštež to, ó kněží, a pozorujte, dome Izraelský, i dome královský, poslouchajte, nebo proti vám soud tento jest, proto že jste osídlo v Masfa, a sítká rozestřena na vrchu Tábor. ² Nýbrž k zabíjení uchylující se, připadají k zemi, ale já ztresci každého z nich. ³ Známt' já Efraima, a Izrael není ukryt přede mnou; nebo nyní smilníš, Efraime, poškvřňuje se Izrael. ⁴ Nemají se k tomu, aby se obrátili k Bohu svému, proto že duch smilství mezi nimi jest, Hospodina pak znáti nechtějí, ⁵ Tak že hrdost Izraelova svědčí vůči proti němu; protož Izrael i Efraim padnou pro nepravost svou, padne také i Juda s nimi. ⁶ S stády bravů a skotů svých půjdou hledati Hospodina, však nenaleznou; vzdálilť se od nich. ⁷ Hospodinu se zpronevěřili, nebo syny cizí zplodili; jižť je zříre měsíc i s jměním jejich. ⁸ Trubte trubou v Gabaa, a na pozoun v Ráma; křičte v Betaven: Po tobě, ó Beniamine. ⁹ Efraim zpuštěn bude v den kázně, v němž po pokoleních Izraelských uvedu v známost pravdu. ¹⁰ Knížata Judská jsou podobná těm, kteříž přenášejí mezník; vyleji na ně jako vodu prchlivost svou. ¹¹ Utištěn jest Efraim, potřín soudem, však sobě libuje choditi za rozkazem. ¹² Protož i já byl jsem jako mol Efraimovi, a jako hnis domu Judovu. ¹³ Pročež vida Efraim neduh svůj, a Juda nežit svůj, utekl se Efraim k Assurovi, a poslal k králi, kterýž by se o něj zasadil. Ale on nebude moci zhojiti vás, ani uzdraviti vás od nežitů. ¹⁴ Nebo já jsem jako lýtý lev Efraimovi, a jako lvíče domu Judovu; já, já uchvátím a ujdu, vezmu, a žádný nevytrhne. ¹⁵ Odejda, navrátím se na místo své, až se vinni daří, a hledati budou tváři mé.

6 V úzkosti své ráno hledati mne budou: Podte, a navratme se k Hospodinu; nebo on uchvátí a zhojí nás, ubil a uvíže rány naše. ² Obživí nás po dvou dnech, dne třetího vzkřísí nás, a budeme živi před obličejem jeho, ³ Tak abychom znájíce Hospodina, více poznávati se snažovali; nebo jako jitřní svitání jest vycházení jeho, a přijde nám jako déšť jarní a podzimní na zemi. ⁴ Což mám činiti s tebou, ó Efraime? Což mám činiti s tebou, ó Judo, ano vaše dobrota jest jako oblak ranní, a jako rosa jitřní pomíjející? ⁵ Protož otesával jsem skrze proroky, zbil jsem je řečmi úst svých, aby soudů tvých světlo vzešlo. ⁶ Nebo milosrdenství oblibuji a ne obět, a známost Boha více než zápaly. ⁷ Ale oni smlouvu mou jako lidskou přestoupili, a tu se mi zpronevěřili. ⁸ Galád město činitelů nepravosti, plné šlepějí krvavých. ⁹ Rota pak kněžstva jsou jako lotři, kteříž na někoho čekají na cestě, kudyž se jde do Sichem; nebo zúmýslnou nešlechtnost páší. ¹⁰ V domě Izraelském vidím hroznou věc: Tam smilstvím Efraimovým poškvřňuje se Izrael. ¹¹ Ano i u tebe, ó Judo, vsadil rouby, když jsem já zase vedl zajatý lid svůj.

7 Když léčím Izraele, tedy zjevuje se nepravost Efraimova a zlosti Samařské; nebo provodí faleš. Vnitř zlodějství, a vně provozují loupežnictví. ² Aniž na to pomýšlejí v srdci svém, že na všecku nešlechtnost jejich pamatují; jižť je obkličují skutkové jejich, a před mým obličejem jsou. ³ Nešlechtností svou obveselují krále, a klamy svými knížata. ⁴ Všickni napořád cizoloží, podobni jsouce peci zanícené od pekaře, kterýž přestává bdíti, jen ažby zadělané těsto zkynulo. ⁵ V den krále našeho k nemoci jej přivodí knížata láhvicí vína;

vztahuje ruku svou s posměvači. ⁶ Nebo přiložili k úkladům svým srdce své podobné peci; celou noc spí pekař jejich, v jitře hoří jako plamen ohně. ⁷ Všickni napořád rozpáleni jsou jako pec, a zírají soudce své; všickni králové jejich padají, aniž kdo z nich volá ke mně. ⁸ Efraim s národy smísil se, Efraim bude chléb podpopelný neobrácený. ⁹ Cizozemci zírají sílu jeho, ačkoli on toho nezná; i šedinami prokvítaje, však vždy toho nezná. ¹⁰ A ačkoli pýcha Izraelova svědčí vůči proti němu, však se nenavracují k Hospodinu Bohu svému, aniž ho hledají s tím se vším. ¹¹ A Efraim jest jako holubice hloupá bez srdce; k Egyptskému králi volají, k Assyrskému se utíkají. ¹² Když odejdou, roztáhnu na ně sítku svou, a jako ptactvo nebeské přitřhnu je; kárati je budu tak, jakž slýcháno bylo o tom v shromáždění jejich. ¹³ Běda jim, že jsou poběhli mne. Zpuštění na ně, proto že se mi zpronevěřili, ješto jsem já je vykoupil, ale oni mluvili proti mně lži. ¹⁴ Aniž volají ke mně z srdce svého, když kvílí na ložcích svých, a když pro obilé a mest shromažďující se, obracejí se ke mně, ¹⁵ Ješto já potrestav, posiloval jsem ramen jejich, ale oni proti mně zlé vymýšlejí. ¹⁶ Navracujít se, ale ne k Nejvyššímu, jsou jako lučičtění omylné, padají od meče knížata jejich, od rozhněvání jazyka jejich, což jim ku posměchu jest v zemi Egyptské.

8 Příčině k ústům svým troubu, rci: Aj, letí jako orlice na dům Hospodinův, proto že přestoupili smlouvu mou, a proti zákonu mému převráceně činili. ² Budouť sic volati: Bože můj, znát tebe Izrael, ³ Ale opustitť jest Izrael dobré, nepřítel jej stihati bude. ⁴ Oniť ustanovují krále, ale beze mne; knížata vyzdvihují, k nimž já se neznám; z stříbra i z zlata svého činí sobě modly k svému zkažení. ⁵ Opustitť je tele tvé, ó Samaří, když se zažhne prchlivost má na ně. Až dokudž nebudou moci ostříhati nevinnosti? ⁶ Však i ono jest od Izraele, řemeslník je udělal, a není Bohem; nebo drtiny budou z toho telete Samařského. ⁷ Poněvadž větru rozsívají, takéť víchřici žiti budou; ani stébla žádného míti nebudou; úroda nevydá mouky, a by pak i vydala, cizozemci to sehlí. ⁸ Sehlcen bude Izrael, tudíž budou mezi pohany jako nádoba, v níž není žádné líbosti. ⁹ Proto že se oni utíkají k Assurovi, oslu divokému, kterýž jest toliko sám svůj, a že Efraim sobě najímá milovníky, ¹⁰ A že posílali dary mezi pohany: protož tudíž je zberu i já, anobřž jižť jsou okusili něčeho pro břímě krále knížat. ¹¹ Nebo vzdělal Efraim mnoho oltářů k hřešení, máť oltáře k hřešení. ¹² Vypsal jsem jemu znamenité věci v zákoně svém, ale neváží sobě rovně jako cizí věci. ¹³ Z obětí darů mých obětují maso a jedí, Hospodin neoblubuje jich. Jižť zpomene na nepravost jejich, a vyhledávatí bude hřichy jejich, že se oni do Egypta navracují, ¹⁴ A že se zapomenul Izrael na Učinitele svého, a nastavěl chrámů, a Juda vzdělal mnoho měst hrazených. Protož pošli oheň na města jeho, a zžíře paláce jeho.

9 Neraduj se, Izraeli, s plésáním jako jiní národové, že smilníš, odcházeje od Boha svého, a miluješ mzdu po všech obilnicích. ² Obilnice ani pres nebude jich pásti, a mest pochybí jim. ³ Aniž budou bydleti v zemi Hospodinově, ale navrátí se Efraim do Egypta, a v Assyrii věci nečisté jísti budou. ⁴ Neбудou obětovati Hospodinu vína, aniž příjemné jemu bude. Oběti jejich budou jako chléb kvílících, z něhož kdož by koli jedli, poškrvnili by se, protože chléb jejich pro mrtvé jejich nemá přicházeti do domu Hospodinova. ⁵ Co pak činiti budete v den slavnosti, a v den svátku Hospodinova? ⁶ Nebo aj, zahynou skrže poplénění, Egypt zbere je, a pohrbí je Memfis; nejrozkošnějšími schranami stříbra jejich kopřiva dědičně vládnouti bude, a bodláčí v domích jejich. ⁷ Přijdou dnové navštívení, přijdou dnové odplacení, poznají Izraelští, že ten prorok jest blázen šílený a člověk ničemný, pro množství nepravosti tvé a velikou nenávisť svou. ⁸ Prorok, kterýž stráž drží nad Efraimem spolu s Bohem mým, jest osídlem číhařským na všech cestách svých, nenávisť jest v domě Boha jeho. ⁹ Hlubokoť jsou zabředli a porušili se, tak jako za dnů Gabaa; zpomenet na nepravost jejich, a vyhledávatí bude hřichy jejich. ¹⁰ Jako hrozny na poušti nalezl jsem byl Izraele, jako ranní říčky v prvotínách jejich popatřil jsem na otce vaše; oni odešli za Belfegor, a oddali se té ohavnosti, protož budouť ohavní, tak jakž se jim líbilo. ¹¹ Efraim jako pták zaletí, i sláva jejich od narození a od života, nýbrž od početí. ¹² A byť pak i odchovali syny své, však je zbavím věku zmužilého; nýbrž i jim běda, když já se od nich odvrátím. ¹³ Efraim, jakýž vidím Týr, vštípen jest v obydlí, a však Efraim vyvede k morděři syny své. ¹⁴ Dej jim, Hospodine; co bys dal? Dej jim život neplodný a prsy vyschlé. ¹⁵ Vrch zlosti jejich jest v Galgala, protož i tam jich nenávidím. Pro zlost skutků jejich vyženu je z domu svého, aniž jich více budu milovati; všecka knížata jejich jsou zpuřná. ¹⁶ Bit bude Efraim, kořen jejich uschne, ovoce nepřinesou, a byť pak zplodili, tedy zmořím nejmilejší života jejich. ¹⁷ Pohrdne jimi Bůh můj, nebo nechťi ho poslouchati, i budou tuláci mezi pohany.

10 Izrael jest vinný kmen prázdny, ovoce skládá sobě. Čím více mívá ovoce svého, tím více rozmnožuje oltáře, a čím lepší jest země jeho, tím více vzdělává obrazy. ² Klade díly srdce jejich, pročez vinni jsou. Onť poboří oltáře jejich, popléní obrazy jejich, ³ Poněvadž i říkají: Nemáme žádného krále, nýbrž aniž se bojíme Hospodina, a král co by nám učinil? ⁴ Mluví slova, klnouce se živě, když činí smlouvu, a soud podobný jedu

roste na záhonech polí mých. ⁵ Z příčiny jalovic Betavenských děsiti se budou obyvatelé Samařští, když kvíliti bude nad nimi lid jejich i kněží jejich, (kteříž příčinou jejich nyní plěší), proto že sláva jejich zastěhuje se od nich. ⁶ Ano i sám lid do Assyrie zaveden bude v dar králi, kterýž obhájce býti měl; Efraim hanbu ponese, a Izrael stydětí se bude za své předsevzetí. ⁷ Vyhlazen bude král Samařský jako pěna na svrchku vody. ⁸ Vypléněny budou také výsosti Avenu, hřích Izraelských, trní a hloží zroste na oltářích jejich. I dějí horám: Přikrejte nás, a pahrbkům: Padněte na nás. ⁹ Ode dnů Gabaa hřešil jsi, Izraeli. Tamť jsou ostáli, nepostihla jich v Gabaa válka proti nešlechtným. ¹⁰ A protož podlé líbosti své sviží je; nebo sberou se na ně národové k svázání jich, pro dvojí nepravost jejich. ¹¹ Nebo Efraim jest jalovička, kteráž byla vyučována; mlatbu miluje, ačkoli jsem já nastupoval na tučný krk její, abych k jízdě užíval Efraima, Juda aby oral, a Jákob vláčil. A říkal jsem: ¹² Rozsívejte sobě k spravedlnosti, žněte k milosrdenství, orťe sobě ouhor, poněvadž čas jest k hledání Hospodina, ažby přišel a dštil vám spravedlností. ¹³ Ale orali jste bezbožnost, žali jste nepravost, jedli jste ovoce lži; nebo doufáš v cestu svou a ve množství reků svých. ¹⁴ Protož povstane rozbroj mezi lidem tvým, i každá pevnost tvá zpuštěna bude, tak jako zpusťil Salman Bet Arbel v den boje; matky s syny rozrážiny budou. ¹⁵ Aj, toť vám způsobí Bethel pro přílišnou nešlechtnost vaši; na svitání docela vyhlazen bude král Izraelský.

11 Když dítětem byl Izrael, miloval jsem jej, a z Egypta povolal jsem syna svého. ² Volali jich, oni tím více ucházeli před nimi, Bálům obětovali, a rytinám kadili, ³ Ješto jsem já na nohy stavěl Efraima, on pak bral je na lokty své; aniž znáti chtěli, že jsem já je uzdravoval. ⁴ Potahoval jsem jich provázky lidskými, provazy milování, a činil jsem jim tak jako ti, kteříž pozdvihují jha na čelistech hovádka, podáváje potravu jemu. ⁵ Nenavrátit se do země Egyptské, ale Assur bude králem jeho, proto že se nechtěli obrátiti. ⁶ Nadto bude trvati meč v městech jeho, a zkazí závory jeho, a šíře je pro rady jejich. ⁷ Nebo lid můj ustrnul na odvrácení se ode mne, a ač ho k Nejvyššímu volají, však žádný ho neoslavuje. ⁸ Jakž bych tě vydal, ó Efraime? Jakž bych tě vydal, ó Izraeli? Kterak bych tě položil jako Adamu, podvrátil jako Seboim? Zkormouceno jest ve mně srdce mé, ano i střeva slitování mých pohnula se. ⁹ Nevykonámť prchlivosti hněvu svého, nezkažím více Efraima; nebo jsem já Bůh silný, a ne člověk, u prostřed tebe svatý, aniž přitáhnu na město. ¹⁰ I půjdou za Hospodinem řvoucím jako lev; on zajisté řvati bude, tak že s strachem přiběhnou synové od moře. ¹¹ S strachem poběhnou jako ptactvo z Egypta, a jako holubice z země Assyrské, i osadím je v domích jejich, dí Hospodin. ¹² Obklíčili mne Efraimští lži, a dům Izraelský lstí, když ještě Juda panoval s Bohem silným, a s svatými věrný byl.

12 Efraim se větrem pase, a vítr východní honí, každého dne lež a zhoubu množí; nebo smluvu s Assurem činí, a masti do Egypta donášejí se. ² I s Judou má soud Hospodin; pročez navštívě Jákoba podlé cest jeho, podlé snažností jeho odplatí jemu. ³ V životě za patu držel bratra svého, a silou svou knížetsky se potýkal s Bohem. ⁴ Knížetsky, pravím, potýkal se s andělem, a přemohl; plakal a pokorně ho prosil; v Bethel jej našel, a tam s námi mluvil. ⁵ Toť jest Hospodin Bůh zástupů, pamětné jeho jest Hospodin. ⁶ Protož ty k Bohu svému se obrať, milosrdenství a soudu ostříhej, a očekávej na Boha svého ustavičně. ⁷ Kramářem jest, v jehož ruce jsou vázky falešné, rád utiskuje, ⁸ A říká Efraim: Však jsem zbohatl, dobyl jsem sobě zboží; ve všech mých pracích nenajdou mi nepravosti, jenž by hříchem byla. ⁹ Já pak Hospodin jsa Bohem tvým od vyjití z země Egyptské, ještě-liž bych tě sedětí nechal v stáncích jako ve dnech svátečních? ¹⁰ A mluvě skrze proroky, já abych vidění mnoho ukazoval, a skrze proroky podobenství předkládal? ¹¹ Zdali toliko v Gálád byla nepravost a marnost? I v Galgala voly obětují, přes to i oltářů jejich jest jako kopců na záhonech polí mých. ¹² Tamto utekl byl Jákob z krajiny Syrské, kdež sloužil Izrael pro ženu, a pro ženu byl pastýřem; ¹³ Sem pak skrze proroka přivedl Hospodin Izraele z Egypta, též skrze proroka ostříhán jest. ¹⁴ Vzbudilť Efraim hněv přehořký, a protož krev jeho na něj se vztáhne, a potupu svou vrátí jemu Pán jeho.

13 Když mluvíval Efraim, býval strach; vznešený byl v Izraeli, ale prohřešiv při Bálovi, tožť umřel. ² A i nyní ještě předce hřeší. Nebo dělají sobě a slévají z stříbra svého podlé rozumu svého strašidla, ješto všecko to není než dílo řemeslníků, o čemž říkají: Lidé, kteříž obětují, telata ať líbají. ³ Protož budou jako oblak ranní a jako rosa jitřní, kteráž odchází, jako plevy vichřicí zachvácené z humna, a jako dým z komínu, ⁴ Ješto já jsem Hospodin Bůh tvůj od vyjití z země Egyptské, a Boha kromě mne nepoznal jsi, aniž jest jiný vysvoboditel kromě mne. ⁵ Jáť jsem tě poznal na poušti v zemi velmi vyprahlé. ⁶ Dobré pastvy měvše, nasyceni jsou, ale když se nasýtí, pozdvihlo se srdce jejich, protož zapomenuli na mne. ⁷ Pročez budu jim jako lýtý lev, jako pardus vedlé cesty číhati budu. ⁸ Potkám se s nimi jako nedvěď osířelý, a roztrhám všecko srdce jejich, a sežeru je tam jako lev, jako zvěř divoká roztrhující je. ⁹ Z tebeť jest zhouba tvá, ó Izraeli, ješto ve mně všecka pomoc tvá. ¹⁰ Kdež jest král tvůj? Kdež jest? Nechtě tě zachová ve všech městech tvých. Aneb soudcové tvoji, o nichž jsi řekl: Dej mi krále a knížata? ¹¹ Dal jsem tobě krále v hněvě svém, a odjal jsem v prchlivosti své. ¹² Svázánat jest

nepravost Efraimova, schován jest hřích jeho. ¹³Bolesti rodičky přijdou na něj; jest syn nemoudrý, sic jinak nezůstával by tak dlouho v životě matky. ¹⁴Z ruky hrobu vyplatím je, od smrti vykoupím je; budu zhoubcím tvým, ó smrti, budu zkažením tvým, ó hrobe, želení skryto bude od očí mých. ¹⁵Nebo on mezi bratřími ovoce ponese, ač prv přijde vítr východní, vítr Hospodinův od pouště vstupující, a vysuší studnice jeho, osuší i vrchoviště jeho; onenno rozchvátá poklad všech nejdražších klénotů. ¹⁶Zpuštěna bude Samaří, proto že se protivila Bohu svému; od meče padnou, dítky jejich zrozrážiny budou, a těhotné ženy jejich zroztínány.

14 Obratíš se, ó Izraeli, cele k Hospodinu Bohu svému, nebo jsi padl příčinou nepravosti své. ²Vezměte s sebou slova, a obraťte se k Hospodinu, a rcete jemu: Sejmí všelikou nepravost, a dej to, což dobrého jest, a budemeť se odplaceti volky rtů našich. ³Assurt' nemůže zachovati nás, na koních nepojedeme, aniž díme více dílu rukou našich: Bůh náš; nebo v tobě smilování nalézá sirotek. ⁴Uzdravím odvrácení jejich, budu je milovati dobrovolně; nebo odvrácen bude hněv můj od nich. ⁵Budu jako rosa Izraelovi, zkvete jako lilium, a hluboce vpustí kořeny své jako Libán. ⁶Rozloží se ratolestky jeho, a bude jako oliva okrasa jeho, a vůně jeho jako Libánská. ⁷Ti, kteříž by seděli pod stínem jeho, navrátí se, ožívou jako obilé, a pučítí se budou jako kmen vinný, jehož památka bude jako vína Libánského. ⁸Efraime, což jest mi již do modl? Já vyslychati, a patřiti budu na tě; já jsem jako jedle zelenající se, ze mneť ovoce tvé jest. ⁹Kdo jest moudrý, porozuměj těmto věcem, a rozumný poznej je; nebo přímé jsou cesty Hospodinovy, a spravedliví choditi budou po nich, přestupníci pak na nich padnou.

Jóel

Úvod

1 Slovo Hospodinovo, kteréž se stalo k Joelovi synu Petuelovu: ²Slyšte to starší, a pozorujte všickni obyvatelé této země, stalo-li se to za dnů vašich, aneb za dnů otců vašich? ³Vypravujte o tom synům svým, a synové vaši synům svým, synové pak jejich rodině potomní. ⁴Co pozůstalo po housenkách, snědly kobyly, a co pozůstalo po kobyulkách, snědli brouci, co pak pozůstalo po broucích, dojedli chroustové. ⁵Prociťte opilci, a plačte a kvělte všickni, kteříž pijíte víno, proto že odtržen jest mest od úst vašich. ⁶Nebo přitáhl do země mé národ silný a nesčíslný, jehož zubové zubové lva, a střenovní zubové jeho lvoví. ⁷Přivedl vinné kmeny mé v pustinu, a fíkoví mé na zkázu; docela obnažil je a zporázel, zbělely ratolesti jejich. ⁸Kvěl jako mladice přepásaná žíní pro muže mladosti své. ⁹Odjata jest suchá i mokrá obět z domu Hospodinova, kvílí kněží, služebníci Hospodinovi. ¹⁰Zpustlo pole, kvílí země, proto že pohubeno obilé, vyschl mest, olej zhynul. ¹¹Stydí se orači, kvílí vinaři z příčiny pšenice a ječmene; nebo zahynula žeň polní. ¹²Vinný kmen usechl, a fík usvadl, strom zrnatých jablek, též i palma i jabloň, všecko dříví polní poschlo, a že odňato potěšení od synů lidských. ¹³Přepašte se a kvělte, ó kněží, úpějte přisluhující oltáři, vejďte a léhejte i v noci v žíních, služebníci Boha mého. Nebo nevnáší se do domu Boha vašeho suché ani mokré oběti. ¹⁴Uložte půst, svolejte shromáždění, shromážděte starší i všechny obyvatele země do domu Hospodina Boha vašeho, a volejte k Hospodinu: ¹⁵Ach, nastojte na tento den; nebo blízký jest den Hospodinův, a jako poplénění od Všemohoucího přichází. ¹⁶Ano před očima našima pokrm odjat jest, z domu Boha našeho veselá a plésání. ¹⁷Vyhynulo símě pod hrudami svými, zpustly stodoly, zbořeny jsou obilnice; nebo vyschlo obilé. ¹⁸Aj, jak vzdychá dobytek, svírají se stáda skotů, proto že nemají žádné pastvy, ano i stáda bravů hynou. ¹⁹K toběť, ó Hospodine, volám; nebo oheň sežral pastviska pouště; a plamen popálil všecka dříví polní. ²⁰Také i zvěř polní všecka lká k tobě, proto že vyschli potokové vod, a oheň sežral pastviska na poušti.

2 Trubte trubou na Sionu, a křičte na hoře svaté mé, necht se třesou všickni obyvatelé této země, nebo přichází den Hospodinův, nebo blízký jest, ²Den temnosti a mračna, den oblaku a mrákoty, jako záře jitřní rozprostřená po horách: Lid mnohý a silný, jemuž rovného nebylo od věků, aniž po něm kdy bude až do let národů i pronárodů. ³Před tváří jeho oheň zžirati bude, a za ním plamen plápolati; před ním země tato jako zahrada Eden, ale po něm bude poušť přehrozná, a aniž bude, což by ušlo před ním. ⁴Způsob jeho bude jako způsob koní, a jako jízdní, tak poběhnou. ⁵Jako s hřmotem vozů po vrších hor skákati budou, jako hluk plamene ohně zžirajícího strniště, jako lid silný zšikovaný k bitvě. ⁶Tváří jeho děsiti se budou lidé, všechny tváře zčernají jako hrnec. ⁷Jako rekové poběhnou, jako muži váleční vstoupí na zed, a jeden každý cestou svou půjde, aniž se uchýlí z stezek svých. ⁸Jeden druhého nebude tlačiti, každý silnicí svou půjde, a byť i na meč upadli, nebudou raněni. ⁹Po městě těkati budou, po zdech běhati, na domy vstupovati, a okny polezou jako zloděj. ¹⁰Před tváří jeho třásti se bude země, pohnou se nebesa, slunce i měsíc se zatmí, a hvězdy potratí blesk svůj. ¹¹Hospodin pak sám vydá hlas svůj před vojskem svým, proto že velmi veliký bude tábor jeho, proto že silný ten, kdož vykoná slovo jeho. (Nebo veliký bude den Hospodinův a hrozný náramně), i kdož jej bude moci snést? ¹²A protož ještě nyní dí Hospodin: Obráťte se ke mně samému celým srdcem svým, a to s postem a s pláčem i s kvílením. ¹³A roztrhněte srdce vaše, a ne roucha vaše, a navraťte se k Hospodinu Bohu vašemu; neboť jest on milostivý a lítostivý, dlouhočekající a hojný v milosrdenství, a kterýž lituje zlého. ¹⁴Kdo ví, neobráti-li se a nebude-li želeti, a nezůstavi-li po něm požehnání, oběti suché a mokré Hospodinu Bohu vašemu. ¹⁵Trubte trubou na Sionu, uložte půst, svolejte shromáždění. ¹⁶Shromážděte lid, posvěťte shromáždění, shromážděte starce, shromážděte maličké i ty, jenž prsí požívají; necht vyjde ženich z pokojíka svého a nevěsta z schrany své. ¹⁷Kněží, služebníci Hospodinovi, ať plačí mezi síncí a oltářem, a řeknou: Odpust, ó Hospodine, lidu svému, a nevydávej dědictví svého v pohanění, tak aby nad nimi panovati měli pohané. Proč mají říkati mezi národy: Kde jest Bůh jejich? ¹⁸I bude horlivou milostí zažžen Hospodin k zemi své, a slituje se nad lidem svým. ¹⁹A ohlásí se Hospodin, a řekne lidu svému: Aj, já posli vám obilé, mest a olej, i budete jím nasyceni, aniž vás vydám více v pohanění mezi pohany. ²⁰Nebo půlnoční vojsko vzdálím od vás, a zaženu je do země vyprahlé a pusté, přední houf jeho k moři východnímu, konec pak jeho k moři nejdalšímu; i vzejde z něho smrad a puch, jakžkoli sobě mocně počíná. ²¹Neboj se země, pléšej a vesel se; neboť mocně dělati bude Hospodin dílo své. ²²Nebojtež se zvířátka polí mých; neboť se zotaví pastviska na poušti, a stromoví přinesou ovoce své, fík i vinný kmen vydadí moc svou. ²³I vy, synové Sionští, pléšejte a vesel se v Hospodinu Bohu

vašem; nebo vám dá déšť příhodný, a sešle vám déšť hojný, podzimní i jarní, v čas. ²⁴I budou naplněny stodoly obilím, a oplývati budou presové mstem a olejem. ²⁵A tak nahradím vám léta, kteráž sežraly kobylky, brouci, chroustové a housenky, vojsko mé veliké, kteréž jsem posílal na vás. ²⁶Budete zajisté míti co jísti, a nasyceni jsouce, chváliti budete jméno Hospodina Boha svého, kterýž učinil s vámi divné věci, aniž zahanben bude lid můj na věky. ²⁷A poznáte, že já jsem u prostřed Izraele, a že já Hospodin jsem Bohem vaším, a že není žádného jiného; neboť nebude zahanben lid můj na věky. ²⁸I stane se potom, že vyleji Ducha svého na všeliké tělo, a budou prorokovati synové vaši i dcery vaše; starci vaši sny mívati budou, mládenci vaši vidění vídati budou. ²⁹Nýbrž i na služebníky a na služebnice v těch dnech vyleji Ducha svého, ³⁰A ukáží zázraky na nebi i na zemi, krev a oheň a sloupy dymové. ³¹Slunce obrátí se v tmou a měsíc v krev, prvé než přijde den Hospodinův veliký a hrozný, ³²A však stane se, že kdož by koli vzýval jméno Hospodinovo, vysvobozen bude; nebo na hoře Sion a v Jeruzalémě bude vysvobození, jakož pověděl Hospodin, totiž v ostatcích, kterýchž povolá Hospodin.

3 Nebo aj, v těch dnech a v ten čas, když zase přivedu zajatý lid Judský a Jeruzalémský, ²Shromáždím také všechny národy, a svedu je do údolí Jozafat, abych se tam soudil s nimi o lid svůj a dědictví své, Izraele, jež rozptýlili mezi pohany a zemi mou rozdělili. ³Také o lid můj metalí los, a dávali mládence za nevěstku, mladice pak prodávali za víno, aby pili. ⁴Anobř, co vy máte proti mně, ó Tyrští a Sidonští, i všechny končiny Filistinské? Zdalíž se mi odplacujete? Jestliže mi se odplacujete, snadněť a vnáhlet i já obrátím odplatu vaši na hlavu vaši, ⁵Kterž stříbro mé i zlato mé běřete, a klénoty mé výborné vnášíte do chrámů svých, ⁶A syny Judské i syny Jeruzalémské prodáváte synům Javanovým, aby je pryč zavodili od pomezí jejich. ⁷Aj, já vzbudím je z toho místa, kamž jste je prodali, a obrátím odplatu vaši na hlavu vaši. ⁸Prodám zajisté syny i dcery vaše v moc synů Judských, i prodají je Sabejským, do národu dalekého; neboť jest Hospodin mluvil. ⁹Provolejte to mezi národy, vyhlaste boj, probudte reků, nechť přitáhnou, a dadí se najíti všickni muži váleční. ¹⁰Skujte motyky své v meče, a srpy své v oštípy; ten, kterýž jest mdlý, nechť řekne: Udatný jsem. ¹¹Shromažďte se a přitáhněte všickni národové okolní, a shlukněte se; způsobí to, ať tam sstoupí, ó Hospodine, rekové tvoji. ¹²Probudí se a přitáhnou národové ti do údolí Jozafat; nebo tam se posadím, abych soudil všechny ty národy okolní. ¹³Přičiňte srp, nebo uzralo obilé; poďte, sstupte, nebo plný jest pres, oplývají kádě; mnohá zajisté jest zlost jejich. ¹⁴Ale více hromad, hromad v údolí posekání; nebo blízký jest den Hospodinův, v údolí posekání. ¹⁵Slunce a měsíc zatmí se, a hvězdy potratí blesk svůj. ¹⁶A Hospodin řvátí bude z Siona, a z Jeruzaléma vydá hlas svůj, tak že se třásti budou nebesa i země; nebo Hospodin jest útočiště lidu svého, a síla synů Izraelských. ¹⁷I zvíte, že já Hospodin jsem Bohem vaším, kterýž bydlím na Sionu, hoře svatosti své, a tak Jeruzalém bude svatý, a cizí nepůjdou přes něj více. ¹⁸I stane se v ten čas, že hory dštíti budou mstem, a pahrbkové oplývati mlékem, a všickni potokové Judští budou plní vody, a studnice z domu Hospodinova vyjde, kteráž zapojí údolí Setim. ¹⁹Egypt na zpuštění přijde, a země Idumejská hrozně zpuštěna bude pro násilí synům Judským činěné; nebo vylévali krev nevinnou v zemi jejich. ²⁰Juda pak na věky trvati bude, a Jeruzalém od národu do pronárodu. ²¹A očistím ty, jejichž jsem krve neočistil; nebo Hospodin přebývá na Sionu.

Ámos

Úvod

1 Slova Amosova, (kterýž byl mezi pastýři) z Tekoa, kteráž viděl o Izraelovi za dnů Uziáše krále Judského, a za dnů Jeroboáma syna Joasova, krále Izraelského, dvě léta před země třesením. ² I řekl: Hospodin řvátí bude z Siona, a z Jeruzaléma vydá hlas svůj, i budou kvíliti salášové pastýřů, a vyschnou pole nejvýbornější. ³ Takto praví Hospodin: Pro troji nešlechtnost Damašku, ovšem pro čtveru neodpustím jemu, proto že mlátili Galáda cepami okovanými. ⁴ Ale posli oheň na dům Hazaelův, kterýžto zžíře paláce Benadadovy. ⁵ I polámi závoru Damašku, a vypléním obyvatele z údolí Aven, a toho, kterýž drží berlu, z domu Eden, i půjde v zajetí lid Syrský do Kir, dí Hospodin. ⁶ Takto praví Hospodin: Pro troji nešlechtnost Gázy, ovšem pro čtveru neslituji se nad ním, proto že je zajímavíce, v zajetí věčné podrobovali Idumejským. ⁷ Ale posli oheň na zed Gázy, kterýžto zžíře paláce její, ⁸ A vypléním obyvatele z Azotu, i toho, kterýž drží berlu, z Aškalon, a obrátím ruku svou proti Akaron, i zahyne ostatek Filistinských, praví Panovník Hospodin. ⁹ Takto praví Hospodin: Pro troji nešlechtnost Týru, ovšem pro čtveru neodpustím jemu, proto že je v zajetí věčné podrobili Idumejským, a nepamatovali na smlouvu bratrskou. ¹⁰ Ale posli oheň na zed Tyrskou, kterýžto zžíře paláce jeho. ¹¹ Takto praví Hospodin: Pro troji nešlechtnost Edoma, ovšem pro čtveru neslituji se nad ním, proto že udusiv v sobě všecku lítostivost, stihá mečem bratra svého, a hněv jeho ustavičně rozsapává, anobř vzteklost jeho špehuje bez přestání. ¹² Ale posli oheň na Teman, kterýžto zžíře paláce v Bozra. ¹³ Toto praví Hospodin: Pro troji nešlechtnost synů Ammon, ovšem pro čtveru neodpustím jemu, proto že roztínali těhotné Galádské, jen aby rozšiřovali pomezí své. ¹⁴ Ale zanítím oheň na zdi Rabba, kterýžto zžíře paláce její, s troubením v den boje a s bouří v den vichřice. ¹⁵ I půjde král jejich v zajetí, on i knížata jeho s ním, praví Hospodin.

2 Takto praví Hospodin: Pro troji nešlechtnost Moábovu, ovšem pro čtveru neodpustím jemu, proto že spálil kosti krále Idumejského na vápno. ² Ale posli oheň na Moába, kterýžto zžíře paláce Kariot, i umře s hlukem Moáb, s křikem a s hlasem trouby. ³ A vypléním soudce jeho, i všecka knížata jeho zmurduji s ním, praví Hospodin. ⁴ Takto praví Hospodin: Pro troji nešlechtnost Judovu, ovšem pro čtveru neslituji se nad ním, proto že oni pohrdají zákonem Hospodinovým, a ustanovení jeho neostříhají, a svodí se lžmi svými, jichž následovali otcové jejich. ⁵ Ale posli oheň na Judu, kterýžto zžíře paláce Jeruzalémské. ⁶ Takto praví Hospodin: Pro troji nešlechtnost Izraelovu, ovšem pro čtveru neodpustím jemu, proto že prodávají spravedlivého za peníze, a nužného za pár střevců. ⁷ Kteríž dychtí, aby chudé s prstí smísili, a cestu tichých převracejí; nadto syn i otec vcházejí k jedné a též mladici, aby poškrvnili jména svatosti mé. ⁸ A na oděvu zastaveném klanějí se při každém oltáři, a víno pokutovaných pijí v domě bohů svých, ⁹ Ješto jsem já vyhladil Amorejského od tváři jejich, jehož vysokost byla jako vysokost cedrů. Ačkoli pevně stál jako dub, však jsem zkazil svrchu ovoce jeho, pospodu pak kořeny jeho. ¹⁰ A vás já jsem vyvedl z země Egyptské, a vyvedl jsem vás po poušti čtyřidceti let, abyste dědičně vládli zemí Amorejského. ¹¹ A vzbuzoval jsem z synů vašich proroky, a z mládenců vašich Nazarejské. Zdaliž není tak, ó synové Izraelští? praví Hospodin. ¹² Ale vy jste napájeli Nazarejské vínem, a prorokům jste zapovídali, řkouce: Neprorokujte. ¹³ Aj, já tlačiti budu zemi vaši tak, jako vůz těžký tlačí snopy. ¹⁴ I zahyne utíkání od rychlého, silný též neužije síly své, a udatný nevysvobodí života svého. ¹⁵ A ten, kterýž se chápá lučiště, neostojí, a čerstvý na nohy své neuteče, a ten, kterýž jezdí na koni, nevysvobodí života svého. ¹⁶ Ale i zmužilého srdce mezi nejjudatnějšími nahý utíkati bude v ten den, praví Hospodin.

3 Slyšte slovo to, kteréž mluví Hospodin proti vám, synové Izraelští, proti vši té rodině, kterouž jsem vyvedl z země Egyptské, řka: ² Toliko vás samy poznal jsem ze všeliké rodiny země, protože trestati vás budu ze všech nepravostí vašich. ³ Zdaliž půjdou dva spolu, leč by se snesli? ⁴ Zdaliž zařve lev v lese, když by nebylo žádné loupeže? Vydá-liž lvíček hlas svůj z peleše své, kdyby lapiti neměl? ⁵ Padne-liž ptáče do osídla na zem, když by žádné léčky nebylo? Bude-liž zdviženo osídlo z země, když by nic neuvázlo? ⁶ Zdaliž když se troubí trubou v městě, lid s strachem se nezbíhá? Zdaž když se má státi v městě co zlého, Hospodin toho známa nečiní? ⁷ Nečiníť zajisté Panovník Hospodin ničeho, leč by zjevil tajemství své služebníkům svým prorokům. ⁸ Lev řve, kdož by se nebál? Panovník Hospodin velí, kdož by neprorokoval? ⁹ Rozhlaste po palácích v Azotu, a po palácích v zemi Egyptské, a rcete: Sberťe se na hory Samaří, a vizte znepokojení veliká u prostřed něho a nátisk trpící v něm, ¹⁰ A že neumějí dělati upřímě, dí Hospodin. Poklady skládají z nátisku a loupeže na

palácích svých. ¹¹ Protož takto praví Panovník Hospodin: Aj, nepřítel, a to na zemi tuto vůkol, a tent' odejme od tebe sílu tvou, i budou rozchvátáni palácové tvoji. ¹² Takto praví Hospodin: Jako když vytrhne pastýř z úst lva dva hnáty aneb kus ucha, tak vytržení budou synové Izraelští, sedící v Samaří lhostejně na postelích, a na ložcích rozkošných. ¹³ Slyšte a osvědčte v domě Jákobově, dí Panovník Hospodin, Bůh zástupů, ¹⁴ Že v ten den, když Izraele trestati budu pro přestoupení jeho, navštívím také oltáře v Bethel, a odřati budou rohové oltáře, tak že spadnou na zem. ¹⁵ A udeřím domem zimním o dům letní, i zahynou domové z kostí slonových, a konec vezmou domové velicí, praví Hospodin.

4 Slyšte slovo toto, ó krávy Bázanské, kteréž jste na horách Samařských, kteréž nátisk činíte chudým, a potíráte nuzné, kteréž říkáte pánům jejich: Přineste, ať pijeme. ² Přisáhl Panovník Hospodin skrze svatost svou, že aj, dnové jdou na vás, v nichž vezme vás na háky, a potomky vaše na udice rybářské. ³ I vyjdete mezerami, každá tak, jakž stojí, a budete rozhazovati, což na palácích, dí Hospodin. ⁴ Jdětež do Bethel, a budtež poběhlci Galgala, rozmnožujte převrácenost, a přinášejte každého jitra oběti své, třetího roku desátky své. ⁵ A pálice obět chvály z kvašených věcí, provolejte i oběti dobrovolné, a rozhlaste, poněvadž se vám tak líbí, ó synové Izraelští, dí Panovník Hospodin. ⁶ A ačkoli já dal jsem vám čistotu zubů po všech městech vašich, totiž nedostatek chleba na všech místech vašich, a však jste se ke mně neobrátili, dí Hospodin. ⁷ Já také zadržel jsem vám déšť, když ještě tři měsíkové byli do žně, a dštil jsem na jedno město, a na druhé město jsem nedštil; jeden díl deštěm svlažen byl, a ten díl, na kterýž nepršelo, uschl. ⁸ A toulali se dvě i tři města k jednomu městu, aby se napili vody, aniž se napítí mohli, a však jste se neobrátili ke mně, dí Hospodin. ⁹ Bil jsem vás suchem a rzí; hojnost, kterouž přinášely zahrady vaše a vinice vaše, i fíkoví vaše, i olivovníky vaše, pojedly housenky, a však jste se neobrátili ke mně, dí Hospodin. ¹⁰ Poslal jsem na vás mor tak jako na Egypt, zbil jsem mečem mládence vaše, v zajetí jsem vydal koně vaše, a učinil jsem, že vstupoval smrad vojsk vašich i v chrápek vaše, a však jste se neobrátili ke mně, dí Hospodin. ¹¹ Podvrátil jsem vás, jako podvrátil Bůh Sodomu a Gomoru, tak že jste byli jako hlavně vychvácená z ohně, vždy však neobrátili jste se ke mně, dí Hospodin. ¹² A protož takt učiním, ó Izraeli, a poněvadž takt učiniti míním, připraviz se vstříc Bohu svému, ó Izraeli. ¹³ Nebo aj, on jest sformovatel hor a stvořitel větrů, a oznamuje člověku, jaké by bylo jeho myšlení; činí z záře jitrní tmu, a šlapá po vysokostech země. Hospodin Bůh zástupů jest jméno jeho.

5 Slyšte slovo toto, kteréž já vynáším proti vám, totiž naříkání nad domem Izraelským. ² Padneť, aniž více povstane panna Izraelská; opuštěna bude v zemi své, nebude žádného, kdo by jí pozdvihl. ³ Nebo takto praví Panovník Hospodin: V městě, z kteréhož vycházelo tisíc, zůstane sto, v tom pak, z kteréhož vycházelo sto, zůstane deset domu Izraelskému. ⁴ Nebo takto praví Hospodin domu Izraelskému: Hleďte mne a živi buďte. ⁵ A nehleďte Bethel, aniž chodte do Galgala, a do Bersabé se nesmýkejte; nebo Galgal jistotně se přestěhuje, a Bethel přijde na nic. ⁶ Hleďte Hospodina, (a živi buďte, aby nepronikl jako oheň domu Jozefova, a nesehltil, a nebylo by žádného, kdo by uhasil Bethelské, ⁷ Kteríž proměňují v pelynek soud, a spravedlnosti na zemi zanechávají), ⁸ Toho, kterýž učinil Kuřátka i Oriona, kterýž proměňuje stín smrti v jitro, a den v temnosti noční, kterýž přivolává vody mořské, a vylévá je na svrcek země, jehož jméno jest Hospodin, ⁹ Kteríž očerstvuje zemdleného proti silnému, tak že zemdlený do pevnosti vchází. ¹⁰ Nenávidí trescího v bráně, a toho, kdož mluví věci pravé, v ohavnosti mají. ¹¹ A protož, proto že loupíte chudého, a břímě obilé berete od něho, domů z tesaného kamení nastavili jste, ale nebudete bydleti v nich; vinic výborných naštěpovali jste, ale nebudete pítí vína z nich. ¹² Nebo já vím o mnohých nešlechtnostech vašich a velikých hříších vašich, že trápíte spravedlivého, berouce poctu, a nuzných při v bráně převracíte. ¹³ Protož rozumný v ten čas mlčeti musí, nebo čas ten zlý jest. ¹⁴ Hleďte dobrého a ne zlého, abyste živi byli, a budeť tak Hospodin Bůh zástupů s vámi, jakž pravíte. ¹⁵ Mějte v nenávisti zlé, a milujte dobré, a ustanovte v bráně soud; snad Hospodin Bůh zástupů milost učiní ostatkům Jozefovým. ¹⁶ Protož takto praví Panovník Hospodin, Bůh zástupů: Po všech ulicích bude kvílení, a na všechny strany zkríknu: Ouvech, ouvech, a povolají oráče k pláči a kvílení s těmi, kteréž umějí naříkati. ¹⁷ Nýbrž i po všech vinicích bude kvílení, když projdu prostředkem tebe, dí Hospodin. ¹⁸ Běda těm, kteréž žádají dne Hospodinova. K čemuž jest vám ten den Hospodinův, poněvadž jest tmy a ne světla? ¹⁹ Jako když by někdo utíkal před lvem, potkal by se s ním nedvěd; aneb když by všel do domu, a zpolehna rukou svou na stěnu, uškl by ho had. ²⁰ Zdali není tmy a ne světla den Hospodinův, v němž není blesku, ale mrákota? ²¹ Nenávidím, zavrhl jsem svátky vaše, aniž sobě chutnám slavností vašich. ²² Nebo budete-li mi obětovati zápaly a suché oběti vaše, neoblíbím jich, a na pokojné oběti krmného dobytka vašeho nepopatřím. ²³ Odejmi ode mne hluk písní svých, ani hudby louten vašich nechci poslouchati. ²⁴ Ale povalí se jako voda soud, a spravedlnost jako potok silný. ²⁵ Zdali jste mně oběti a dary obětovali na poušti za čtyřiceti let, dome Izraelský? ²⁶ Nýbrž nosili jste stánek Melecha vašeho a Kijuna, obrazy vaše, hvězdu boha vašeho,

kterézto věci sami jste sobě zdělali. ²⁷ Protož přestěhuji vás dále než Damašské, praví Hospodin, jehož jméno jest Bůh zástupů.

6 Běda pokoj majícím na Sionu, a doufajícím v horu Samařskou, kteréžto hory jsou slovoutné mimo jiné u těch národů, k nimž se scházejí dům Izraelský. ² Projděte až do Chalne, a odtud jděte do Emat veliké, a sstupte do Gát Filistinských, a shlédněte, jsou-li která království lepší nežli tato? Jest-li větší jejich kraj nežli kraj váš? ³ Kteríž smyslíte, že jest daleko den bídy, a přistavujete stolicí nátisku. ⁴ Kteríž léhají na ložcích slonových, a rozkošně sobě počínají na postelích svých, kteréž jídají berany z stáda a telata nejtučnější, ⁵ Přizpěvujíce k loutně jako David, vymýšlejíce sobě nástroje muzické. ⁶ Kteríž pijí z bání vinných, a drahými mastmi se maží, aniž jsou čitelní bolesti pro potření Jozefovo. ⁷ Pročež jižť půjdou v zajetí v prvním houfu stěhujících se, a tak nastane žalost těm, kteréž sobě rozkošně počínají. ⁸ Přisáhl Panovník Hospodin skrze sebe samého, dí Hospodin Bůh zástupů: V ohavnosti mám pýchu Jákobovu, i paláců jeho nenávidím, pročež vydám město i vše, což v něm jest. ⁹ I stane se, že pozůstane-li deset osob v domě jednom, i ti zemrou. ¹⁰ A vezme někoho strýc jeho, aneb ten, kterýž mu strojí pohřeb, aby vynesl kosti z domu, a dí tomu, kdož jest v pokoji domu: Jest-liž ještě s tebou kdo? I dí: Není žádného. I řekne: Mlč, proto že nepřipomínali jména Hospodinova. ¹¹ Nebo aj, Hospodin přikáže, a bítí bude na dům veliký přívaly, a na dům menší rozsedinami. ¹² Zdaliž koni běžeti mohou po skále? Zdaliž ji kdo orati může voly? Nebo jste proměnili soud v jed, a ovoce spravedlnosti v pelynek, ¹³ Vy, kteréž se veselíte, ano není z čeho, říkajíce: Zdaliž jsme svou silou nevzali sobě rohů? ¹⁴ Ale aj, já vzbudím proti vám, ó dome Izraelský, praví Hospodin Bůh zástupů, národ, kterýž vás ssouží, odtud, kudy se jde do Emat, až do potoka roviny.

7 Toto mi ukázal Panovník Hospodin, že aj, formoval kobyllky, když nejprve počala růsti otava, když aj, otava byla po královském posečení. ² I stalo se, když snědly byliny zemské, že jsem řekl: Panovníče Hospodine, odpustiž, prosím. Kdož zůstane Jákobovi? Neboť ho maličko jest. ³ I želel Hospodin toho. Nestaneť se, řekl Hospodin. ⁴ Tedy ukázal mi Panovník Hospodin, a aj, Panovník Hospodin volal, že při svou povede ohněm. A spáliv propast velikou, spálil i díl. ⁵ Já pak řekl jsem: Panovníče Hospodine, přestaniž, prosím. Kdož zůstane Jákobovi? Neboť ho maličko jest. ⁶ I želel Hospodin toho. A ani toho se nestane, řekl Panovník Hospodin. ⁷ Potom ukázal mi, a aj, Pán stál na zdi podlé pravidla vzdělané, v jehož ruce bylo pravidlo. ⁸ I řekl mi Hospodin: Co vidíš, Amose? Řekl jsem: Pravidlo. I řekl Pán: Aj, já položím pravidlo u prostřed lidu svého Izraelského, nebuduť již více promíjeti jemu. ⁹ Nebo zpuštěny budou výsosti Izákovy, a svatyně Izraelovy zpustnou, tehdaž, když povstanu proti domu Jeroboámovu s mečem. ¹⁰ Tedy poslal Amaziáš kněz Bethelský k Jeroboámovi králi Izraelskému, řka: Spuntoval se proti tobě Amos u prostřed domu Izraelského, ta země nemohla by sněsti všech slov jeho. ¹¹ Nebo takto praví Amos: Od meče umře Jeroboám, a Izrael jistotně přestěhován bude z země své. ¹² Potom řekl Amaziáš Amosovi: Ó vidoucí, ujdí, radímť, utec do země Judské, a jez tam chléb, a tam prorokuj. ¹³ Ale v Bethel již více neprorokuj, nebo ono svatyně králova i dům královský jest. ¹⁴ Tedy odpovídaje Amos, řekl Amaziášovi: Nebylť jsem já prorokem, ano ani synem prorockým, ale byl jsem skotákem, a česával jsem plané fíky. ¹⁵ Ale Hospodin mne vzal, když jsem chodil za stádem, a řekl mi Hospodin: Jdi, prorokuj lidu mému Izraelskému. ¹⁶ Nyní tedy slyšiš slovo Hospodinovo. Ty pravíš: Neprorokuj v Izraeli, a nekaž v domě Izákově. ¹⁷ Protož takto praví Hospodin: Žena tvá cizoložiti bude v městě, synové pak tvoji i dcery tvé od meče padnou; a země tvá provazcem dělena bude, a ty v zemi nečisté umřeš, Izrael pak jistotně přestěhován bude z země své.

8 Také mi ukázal Panovník Hospodin, a aj, byl koš ovoce letního. ² A řekl: Co ty vidíš, Amose? I řekl jsem: Koš ovoce letního. Opět mi řekl Hospodin: Přiseltě konec lidu mému Izraelskému, nebuduť již více promíjeti jemu. ³ Pročež kvíliti budou zpěvové chrámoví v ten den, praví Panovník Hospodin. Množství mrtvých, mlče, namece na všelijaké místo. ⁴ Slyštež to vy, kteréž sehlcujete chudého, abyste vyhladili nuzné z země, ⁵ Říkajíce: Skoro-liž pomine novměsíce, abychom prodávali obilé, a sobota, abychom otevřeli obilnice, abychom ujímali efi, a přivětšovali váhy, a faleš provodili vážkami falešnými, ⁶ Kupujíce za peníze nuzné, a chudého za pár střeviců, nadto abychom plevy obilné prodávali? ⁷ Přisáhl Hospodin skrze důstojnost Jákobovu: Žeť se nezapomenu na věky na všechny skutky jejich. ⁸ Nad tím-liž by se netrásla i země, a nekvílil by každý, kdož přebývá na ní? Proto-liž by neměla vystoupiti všecka jako potok, a zachváčena i zatopena býti jako potokem Egyptským? ⁹ Anobřž stane se v ten den, praví Panovník Hospodin, učiním, že slunce zajde o poledni, a uvedu tmy na zemi v jasný den. ¹⁰ A proměním svátky vaše v kvílení, a všechny zpěvy vaše v naříkání, a způsobím to, že bude na každých bedrách zíně, a na každé hlavě lysina, a bude v zemi této kvílení jako nad jednorozeným, a poslední věci její jako den hořkosti. ¹¹ Aj, dnové jdou, dí Panovník Hospodin, že

pošli hlad na zemi, ne hlad chleba, ani žízeň vody, ale slyšení slov Hospodinových, ¹² Tak že toulati se budou od moře až k moři, a od púlnoci až na východ běhati, hledajíce slova Hospodinova, však nenajdou. ¹³ V ten čas umdlévati budou panny krásné, ano i mládenci tou žízní, ¹⁴ Kteříž přísahají skrze ohavnost Samařskou, a říkají: Živť jest Bůh tvůj, ó Dan, a živa jest cesta Bersabé. I padnou, a nepovstanou více.

9 Viděl jsem Pána, an se postavil na oltáři a řekl: Udeř v makovici, až se zatřesou ty veřeje, a rozetni je všechny od vrchu jejich, ostatek pak mečem zmodruji. Neutečeť žádný z nich, aniž kdo z nich bude, ješto by toho znikl. ² Byť se pak do země zakopali, i odtud by je ruka má vzala; pakli by vstoupili do nebe, i odtud bych je strhl. ³ A jestliže by se schovali na vrchu Karmele, vyhledám a vezmu je odtud; pakli by se skryli před očima mámi na dně moře, přikáži hadu, aby je i odtud vyhryzl. ⁴ Pakliť by šli v zajetí před nepřátely svými, i tam přikáži meči, aby je zmodroval; obrátím zajisté oko své proti nim k zlému, a ne k dobrému. ⁵ Nebo Panovník Hospodin zástupů když se jen dotkne země, rozplývá se, a kvílí všickni přebývající na ní, a vystupuje všechna jako potok, a zatopena bývá jako potokem Egyptským, ⁶ Kterýž vzdělal na nebesích paláce své, a zástup svůj na zemi sšíkval, kterýž může zavolati vody mořské, a vyliti ji na svrček země, jehož jméno jest Hospodin. ⁷ Zdalíž nejste podobni synům Mouřenínů přede mnou, ó synové Izraelovi? dí Hospodin. Zdalíž jsem Izraele nevyvedl z země Egyptské, tak jako Filistinské z Kaftor, a Syrské z Kir? ⁸ Aj, oči Panovníka Hospodina proti království tomuto hřešícímu, abych je vyhladil se svrchku země, a však nevyhladím docela domu Jákobova, dí Hospodin. ⁹ Nebo aj, já přikázal jsem, a budu zmítati domem Izraelským mezi všemi národy, tak jako zmítáno bývá na říčici, tak že ani kameníčko nepropadne na zem. ¹⁰ Mečem zbiti budou všickni hříšníci z lidu mého, kteříž říkají: Nepřiblížíť se, aniž potká nás to zlé. ¹¹ V ten den zdvihnu stánek Davidův, kterýž klesá, a zahradím mezery jeho, a zbořeniny jeho opravím, a vzdělám jej jako za dnů starodávních, ¹² Aby dědili s ostatky Idumejských a se všechněmi národy, nad kterýmiž jest vzýváno jméno mé, dí Hospodin, kterýž to učiní. ¹³ Aj, dnové jdou, dí Hospodin, že postihati bude oráč žence, a ten, kdož tlačí hrozny, rozsevače, hory pak dštíti budou mstem, a všickni pahrbkové oplývati. ¹⁴ Přivedu také zase zajatý lid svůj Izraelský, a vystavějí města zpuštěná, aby v nich bydlili; a budou štěpovati vinice, a píti víno jejich, nadělají i zahrad, a jísti budou ovoce jejich. ¹⁵ A tak je štípím v zemi jejich, že nebudou vykořeneňi více z země své, kterouž jsem dal jim, praví Hospodin Bůh tvůj.

9:6 Zavolati ... vyliti. Bystré pozorovatele odedávna mášla hádanka, jak to, že se moře nepřeplní, když do něho tečou všechny řeky (srv. [Kaz 1:7](#)). Odpověď je v hydrologickém cyklu (koloběhu vody), který

nebyl vědci stoprocentně přijat před 16. stoletím, dva a půl tisíce let poté, co Bible tvrdila, že Bůh povolá vodu z moře a vylije ji na povrch země.

Abdijáš

Úvod

1 Vidění Abdiášovo. Takto praví Panovník Hospodin o zemi Idumejské: Pověst jsme slyšeli od Hospodina, a legáta k národům vyslaného: Nuže, povstaňtež k boji proti ní. ² Aj, způsobím to, abys byl nejšpatnější mezi národy, a abys byl v náramném pohrdání. ³ Pýcha srdce tvého zklamá tě, ó ty, kterýž bydlíš v rozsedlinách skalních, v převysokém obydlí svém, říká v srdci svém: Kdož by mne strhl na zem? ⁴ Bys pak vysoko udělal jako orlice, nýbrž bys mezi hvězdami položil hnízdo své, i odtud strhnu tě, praví Hospodin. ⁵ Kterak jsi popléněn? Zdali zloději přišli na tebe? Zdali loupežníci noční? Zdalíž by kradli přes spotřebu svou? Kdyby ti, kteříž sbírají víno, přišli na tebe, zdaž by nepozůstali aspoň paběrků? ⁶ Jakť jsou vystiženy věci Ezau, vyhledání pokladové jeho! ⁷ Až ku pomezí vystrčí tě všickni, s kterýmiž smlouvu máš; podvedou tě, zmocní se tebe ti, s nimiž pokoj máš; náhlebníci tvoji udělajíť ránu zrádně, již nebude lze vyrozuměti. ⁸ Zdalíž v ten den, praví Hospodin, nevyhledám moudrých z země Idumejské, a rozumných s hory Ezau? ⁹ I budou se děsiti udatní tvoji, ó Temane, proto, že poraženi jsouce, vyplnění budou všickni s hory Ezau. ¹⁰ Pro nátisk bratru tvému Jákobovi činěný přikryje tě hanba, a vyplnění budeš na věčnost. ¹¹ Stál jsi v ten den naproti, a když zajímali cizí vojsko jeho, a když cizozemci vcházelí do bran jeho, a o Jeruzalém metali losy, ty jsi také byl jako jeden z nich. ¹² Nedívej se tedy na den bratra svého, na den zajetí jeho, aniž se vesel nad syny Judskými v den zahynutí jejich, aniž pyšně mluv ústy svými v den úzkosti. ¹³ Nevcházej do brány lidu mého v den bídy jejich, aniž se dívej trápení jeho v den bídy jeho, a nechtěj sahati na statek jeho v den bídy jeho. ¹⁴ Aniž stůj při mezeře, abys hubil ty, kteříž z nich ucházejí, aniž vydávej nepříteli v moc těch, kteříž z nich pozůstali v den úzkosti. ¹⁵ Nebo blízko jest den Hospodinův proti všechněm těm národům. Jakž jsi činil, tak se stane tobě, odplata tvá navrátí se na hlavu tvou. ¹⁶ Nebo poněvadž vy na mé hoře svaté pítí budete, nadtoť pítí budou všickni národové ustavičně. Pítí, pravím, a požirati budou, až budou, jako by jich nebylo. ¹⁷ Na hoře pak Sion bude vysvobození, a bude svatá, a tak dědičně držeti bude dům Jákobův dědictví svá. ¹⁸ I bude dům Jákobův oheň, a dům Jozefův plamen, dům pak Ezau plevy, i rozpálí se na ně a sehlť je, aniž kdo pozůstane z domu Ezau; nebo Hospodin mluvil. ¹⁹ A tak děditi budou v krajině polední s horou Ezau, i v rovině s Filistinskými; vládnouti také budou krajinou Efraimovou i krajinou Samařskou, a Beniaminovou i Galádskou. ²⁰ I zajaté vojsko toto synů Izraelských v tom, což bylo Kananejských až do Sarepty, zajatí pak Jeruzalémští v tom, což jest na konci panství, děditi budou s městy na poledne. ²¹ I vstoupí vysvoboditelé na horu Sion, aby soudili horu Ezau, a tak bude Hospodinovo království.

Jonáš

Úvod

1 I stalo se slovo Hospodinovo k Jonášovi synu Amaty, řkoucí: ²Vstaň, jdi do Ninive města toho velikého, a volej proti němu; neboť jest vstoupila nešlechtnost jejich před obličej můj. ³Ale Jonáš vstal, aby utekl do Tarsu od tváři Hospodinovy. A přišed do Joppe, našel loď, ana jde do Tarsu, a zaplativ od ní, vstoupil na ni, aby se plavil s nimi do Tarsu od tváři Hospodinovy. ⁴Ale Hospodin vzbudil vítr veliký na moři. I stala se bouře veliká na moři, až se domnívali, že se loď ztroskoce. ⁵A bojíce se plavci, volali jeden každý k bohu svému, a vyhazovali to, což měli na lodí, do moře, aby sobě tím polehčili. Jonáš pak byl sešel k bokům lodí, a položiv se, spal tvrdě. ⁶Tedy přišed k němu správce lodí, řekl jemu: Což ty děláš, ospalče? Vstaň, volej k Bohu svému. Snad ten Bůh rozpomene se na nás, abychom nezahynuli. ⁷I řekli jeden druhému: Podte, vrzme losy, abychom zvěděli, pro koho to zlé přišlo na nás. Tedy metalí losy, a padl los na Jonáše. ⁸I řekli jemu: Pověz nám medle, pro koho toto zlé na nás? Jaký jest obchod tvůj, a odkud jdeš? Z které jsi země a z kterého národu? ⁹I řekl jim: Hebrejský jsem, a Hospodina Boha nebes, kterýž učinil moře i zemi, já ctím. ¹⁰Pročez báli se ti muži bázní velikou, a dověděvše se muži ti, že od tváři Hospodinovy utíká, (nebo jim byl oznámil), řekli jemu: Což jsi to učinil? ¹¹Řekli ještě k němu: Což máme učiniti s tebou, aby se moře spokojilo? (Nebo moře vždy více a více bouřilo se.) ¹²Jimžto řekl: Vezměte mne, a uvrzte mne do moře, a utichne moře před vámi; nebo já vím, že příčinou mou bouře tato veliká jest proti vám. ¹³Ale muži ti statečně táhli, chtějíce k břehu přistati, však nemohli; nebo moře vždy více a více se bouřilo proti nim. ¹⁴I zvolali k Hospodinu, řkouce: Prosímeť, ó Hospodine, abychom nezahynuli pro smrt člověka tohoto, aniž na nás vyhledávej krve nevinné; nebo ty, ó Hospodine, jakž chceš, tak činiš. ¹⁵Tedy vzavše Jonáše, uvrhli ho do moře. I přestalo moře bouřiti se. ¹⁶Pročez báli se muži ti bázní velikou Hospodina, a obětovali obět Hospodinu, a sliby činili. ¹⁷Nastrojil pak byl Hospodin rybu velikou, aby požřela Jonáše. I byl Jonáš v střevách té ryby tři dni a tři noci.

2 I modlil se Jonáš Hospodinu Bohu svému v střevách té ryby, ²A řekl: Z ssouzení svého volal jsem k Hospodinu, a ozval se mi; z břicha hrobu křičel jsem, a vyslyšel jsi hlas můj. ³Nebo jsi mne uvrhl do hlubiny, do prostřed moře, a řeka obklíčila mne; všecka vlnobití tvá i rozvodnění tvá na mne se svalila. ⁴Bylť jsem již řekl: Vyhnán jsem od očí tvých, ale ještěť pohledím na tvůj svatý chrám. ⁵Obklíčily mne vody až k duši, propast obklíčila mne, lekno otočilo se okolo hlavy mé. ⁶Až k spodkům hor dostal jsem se, země závorami svými zalehla mi na věčnost, ty jsi však vysvobodil od porušení život můj, ó Hospodine Bože můj. ⁷Když se svírala ve mně duše má, na Hospodina jsem se rozpomínal, i přišla k tobě modlitba má do chrámu svatého tvého. ⁸Kteríž ostříhají marností pouhých, dobroty Boží se zbavují. ⁹Já pak s hlasem díkčinění obětovati budu tobě; což jsem slíbil, splním. Hojné vysvobození jest u Hospodina. ¹⁰Rozkázal pak byl Hospodin rybě té, i vyvrátila Jonáše na břeh.

3 I stalo se slovo Hospodinovo k Jonášovi podruhé, řkoucí: ²Vstaň, jdi do Ninive města toho velikého, a kaž proti němu to, což já poroučím tobě. ³Tedy vstav Jonáš, šel do Ninive podlé slova Hospodinova. (Bylo pak Ninive město velmi veliké, cesty tři dnů.) ⁴A jakž počal byl Jonáš jíti po městě cestou dne jednoho a volati, pravě: Po čtyřicíti dnech Ninive vyvráceno bude, ⁵Tedy uvěřili Ninivitští Bohu, a vyhlásivše půst, oblékli se v žíně, od největšího z nich až do nejmenšího z nich. ⁶Nebo jakž došla ta řeč krále Ninivitského, vstav s trůnu svého, složil s sebe oděv svůj, a přioděv se žíní, seděl v popele. ⁷A dal provolati a oznámiti v Ninive z usouzení královského i knížat svých, takto řka: Lidé i hovada, volové i ovce, nekoušejte ničeho, nepaste se, ani vody nepíte. ⁸Ale přiodějte se žíněmi lidé i hovada, a volejte k Bohu horlivě, a odvrát se jeden každý od cesty své zlé, i loupeže, kteráž jest v rukou jeho. ⁹Kdo ví, neobrátí-li se a nebude-li želeťi toho Bůh; neodvrátí-li se, pravím, od prchlivosti hněvu svého, abychom nezahynuli. ¹⁰I viděl Bůh skutky jejich, že se odvrátili od cesty své zlé, a lítost měl Bůh nad tím zlým, kteréž řekl učiniti jim. A neučinil.

4 I mrzelo to Jonáše velmi, a rozpálen byl hněv jeho. ²Pročez modlil se Hospodinu a řekl: Prosím, Hospodine, zdalíž jsem toho neřekl, když jsem ještě byl v zemi své? Protož jsem pospíšil uteci do Tarsu; nebo jsem věděl, že jsi ty Bůh milostivý a lítostivý, dlouhočekající a hojný v milosrdenství, a kterýž lituješ zlého. ³Nyní tedy, ó Hospodine, vezmi, prosím, duši mou ode mne; nebo lépe jest mi umřítí nežli živu býti. ⁴I řekl Hospodin:

Jest-liž to dobře, že tak horlíš? ⁵ Nebo vyšel byl Jonáš z města, a seděl na východ proti městu, a udělav sobě tu boudu, seděl pod ní v stínu, ažby viděl, co se bude dít s tím městem. ⁶ Přistrojil pak byl Hospodin Bůh břečtan, kterýž vyrostl nad Jonáše, aby zastěňoval hlavu jeho, a chránil ho před horkem. I radoval se Jonáš z toho břečtanu radostí velikou. ⁷ V tom nazejtří v svitání nastrojil Bůh červa, kterýž ranil ten břečtan, tak že uschl. ⁸ I stalo se, že když vzešlo slunce, nastrojil Bůh vítr východní žhoucí, a bilo slunce na hlavu Jonášovu, tak že umdléval, a žádal sobě, aby umřel, řka: Lépeť mi jest umřítí nežli živu býti. ⁹ I řekl Bůh Jonášovi: Jest-liž to dobře, že se tak hněváš pro ten břečtan? Kterýžto řekl: An dobře jest, že se hněvám až na smrt. ¹⁰ Jemuž řekl Hospodin: Ty lituješ toho břečtanu, o němž jsi nepracoval, aniž jsi ho k zrostu přivedl, kterýž za jednu noc zrostl, a jedné noci zahynul, ¹¹ A já abych nelitoval Ninive města tak velikého, v němž jest více nežli sto a dvaceti tisíc lidí, kteříž neznají rozdílu mezi pravíci svou a levíci svou, a dobytka mnoho?

Micheáš

Úvod

1 Slovo Hospodinovo, kteréž se stalo k Micheášovi Moraštickému za dnů Jotama, Achasa a Ezechiáše králů Judských, kteréž u vidění slyšel o Samaří a Jeruzalému. ² Slyšte všickni lidé napořád, pozoruj země, i což na ní jest, a necht' jest Panovník Hospodin proti vám svědkem, Panovník z chrámu svatosti své. ³ Nebo aj, Hospodin vyjde z místa svého, a sstoupě, šlapati bude po vysokostech země. ⁴ I budou se rozplývati hory pod ním, a údolí se roztrhovati, tak jako vosk od ohně, a jako vody mající spád dolů, ⁵ A to všecko pro Jákobovo zpronevření, a pro hříchy domu Izraelského. Kdo jest příčina zpronevření Jákobova? Zdali ne Samaří? A kdo výstostí Judských: Zdali ne Jeruzalém? ⁶ Protož obrátím Samaří v hromadu rumu, k štípení vinic, a svalím do údolí kamení její, i základy její odkryji. ⁷ A všecky rytiny její ztlučeny budou, i všickni darové její ohněm spálení, a všecky modly její obrátím v pustinu. Nebo ze mzdy nevěstčí toho nashromáždila, protož se zase ke mzdě nevěstčí to navrátí. ⁸ Nad čímž kvíliti a naříkati budu, chodě svlečený a nahý, vydám se v naříkání jako drakové, a v kvilení jako mladé sovy, ⁹ Proto že zneduživěla od ran svých, a že přišlo to až k Judovi, dosáhlo až k bráně lidu mého, až do Jeruzaléma. ¹⁰ Neoznamujtež v Gát, aniž hned plačte; v domě Ofra v prachu se válej. ¹¹ Ty, kteráž bydlíš v Safir, zajdi, obnaženou majíc hanbu. Nevyjdet ta, kteráž bydlí v Zaanan pro kvilení v Betezel, od vás maje živnost svou. ¹² Bude, pravím, bolestiti pro dobré věci obyvatelkyně Marót, proto že sstoupí zlé od Hospodina až do brány Jeruzalémské. ¹³ Zapřáhni do vozu rychlé koně, obyvatelkyně Lachis, kteráž jsi původ hřícha dceři Sionské; nebo v tobě nalezena jsou přestoupení Izraelova. ¹⁴ Protož pošleš dary své s Morešet v Gát; domové Achzib zklamají krále Izraelské. ¹⁵ Ó obyvatelkyně Maresa, i toběť tudíž přivedu dědice; až do Adulam přijde, k slávě Izraelské. ¹⁶ Učiniž sobě lysinu, a ohol se pro syny rozkoší svých; rozšiř lysinu svou jako orlice, nebo stěhují se od tebe.

2 Běda těm, kteříž vymýšlejí nepravost a ukládají zlé na ložcích svých, a na úsvitě ráno vykonávají je, když jest v moci rukou jejich. ² Požádají polí, i vydírají, takž i domů, a odjímají; a tak provozují moc nad mužem i domem jeho, nad jedním každým i dědictvím jeho. ³ Protož takto praví Hospodin: Aj, já myslím proti čeledi té věc zlou, odkudž nevyňmete hrdel vašich, aniž budete choditi vysokomyslně; nebo čas zlý bude. ⁴ V ten den užívati budou o vás přísloví, a naříkati budou naříkáním žalostným, řkouce: Do cela zpuštění jsme, podíl lidu mého proměnil. Jaktě mi jej odjal, a vzav pole naše, rozdělil! ⁵ Protož nebudeš mítí, kdož by vztáhl provazec na los v shromáždění Hospodinovu. ⁶ Neprorokujte. Budou prorokovati, ale nebudou těmto prorokovati, a neponesou pohanění. ⁷ Ó kteráž sloveš domem Jákobovým, zdali do těsna vehnán býti má duch Hospodinův? To-liž by skutkové jeho byli? Zdaliž slova má nejsou dobrá tomu, kdož upřímě chodí? ⁸ Včera byl lidem mým, již jako nepřítel povstává. Majíce oděv, plášť strhujete s těch, kteříž chodí bezpečně, vyhýbajíce se bitvě. ⁹ Manželky lidu mého vyháníte z domu rozkoší jejich, od dítek jejich odjímáte slávu mou na věky. ¹⁰ Vstaňte a odejděte, neboť tato není sídlem pro nečistotu. Ztratí vás, a to ztracením jistým. ¹¹ Jestliže za proroka se vydávaje a lež mluvě, říká: Budu tobě prorokovati o víně aneb o nápoji opojujícím, takový bývá prorokem lidu tohoto. ¹² Jistotně zberu tě, Jákobe, docela, jistotně shromáždím ostatky Izraele, a seženu je v hromadu jako ovce v Bozra, jako stádo do prostřed ovčince jeho, i vzejde hluk od lidu. ¹³ Vstoupí ten, kterýž prolamovati bude před nimi. Prolomí, a projdou bránu, a vyjdou skrze ni; ano i král jejich půjde před nimi, a Hospodin na špici jejich.

3 Protož pravím: Slyštež již přední v Jákobovi, a vůdcové domu Izraelského: Zdaliž vy nemáte povědomí býti soudu? ² Nenávidí dobrého a milují zlé, sdírají s lidu kůži jejich, a maso jejich s kostí jejich. ³ A jedí maso lidu mého, a kůži jejich s nich svlácejí, i kosti jejich rozlamují, a rozdělují jako do hrnce, a jako maso do kotlíku. ⁴ Tehdy volati budou k Hospodínu, a nevyšlyší jich, ale skryje tvář svou před nimi v ten čas, tak jakž oni vykonávali zlá předsevzetí svá. ⁵ Takto praví Hospodin o těch prorocích, kteříž v blud uvodí lid můj, a hryzouce zuby svými, vyhlašují pokoj, a proti tomu, kdož by jim nic do úst nedal, válku vyzdvihují. ⁶ A protož obrátí se vám vidění v noc, a předpovídání vaše v tmu; nebo zajde slunce těm prorokům, a zatmí se jim den. ⁷ I budou se hanbiti ti vidoucí, a stydětí ti věštcí, a zastrou bradu svou všickni napořád, proto že nebude žádné odpovědi Boží. ⁸ Ale já naplněn jsem silou Ducha Hospodinova, a soudem i udatností, abych oznámil Jákobovi zpronevření jeho, a Izraelovi hřích jeho. ⁹ Slyštež již toto přední v domě Jákobově, a vůdcové domu Izraelského, kteříž v ošklivosti mají soud, a cožkoli jest pravého, převracejí: ¹⁰ Každý vzdělává Sion vraždami,

a Jeruzalém nepravostí. ¹¹ Jehož přední podlé darů soudí, a kněží jeho ze mzdy učí, a proroci jeho z peněz hádají, a však na Hospodina spoléhají, říkajíce: Zdalíž Hospodina není u prostřed nás? Nepřijdeť na nás nic zlého. ¹² A protož vaší příčinou Sion jako pole orán bude, a Jeruzalém v hromady obrácen bude, a hora domu toho v vysoké lesy.

4 Ale stane se v posledních dnech, že utvrzena bude hora domu Hospodinova na vrchu hor, a vyvýšena nad pahrbky, i pohnou se k ní národové. ² A půjdou lidé mnozí, říkajíce: Podte, a vstupme na horu Hospodinovu, totiž do domu Boha Jákobova, a bude nás vyučovati cestám svým, i budeme choditi po stezkách jeho. Nebo z Siona vyjde zákon, a slovo Hospodinovo z Jeruzaléma. ³ Onť bude souditi mezi národy mnohými, a trestati bude národy silné za dlouhé časy. I skují meče své v motyky, a oštípy své v srpy. Nepozdvihne národ proti národu meče, a nebudou se více učiti boji. ⁴ Ale seděti bude každý pod vinným kmenem svým, a pod fíkovým svým, a nebude žádného, kdo by přestrašil; nebo ústa Hospodina zástupů mluvila. ⁵ Všickni zajisté národové choditi budou jeden každý ve jménu boha svého, ale my choditi budeme ve jménu Hospodina Boha našeho na věky věků. ⁶ V ten den, dí Hospodin, zberu zase kulhavou, a zahnanou shromáždím, i tu, kteréž jsem zle činil. ⁷ I dám té kulhavé potomky, a pryč zahnané národ silný, a bude kralovati Hospodin nad nimi na hoře Sion od tohoto času až na věky. ⁸ A tak ty věže bravná, bašto dcery Sionské, až k tobě přijde, přijde, pravím, panování první, a království k dceři Jeruzalémské. ⁹ Pročež nyní tak velice křičíš? Zdalíž není žádného krále v tobě? Zdali rádce tvůj zahynul, že tě zachvátila bolest jako rodičku? ¹⁰ Pracujž ku porodu a úpěj, dcero Sionská, jako rodička; nebo již vyjdeš z města, a budeš bydleti na poli, a přijdeš až do Babylona. Tam vytržena budeš, tam tě vykoupí Hospodin z ruky nepřátel tvých. ¹¹ Sbírajíť se nyní sic proti tobě národové mnozí, říkajíci: Nechtěť jest poškrvněn Sion, a nechtěť se podívají na to oči naše. ¹² Však oni neznají myšlení Hospodinových, aniž rozumějí radě jeho, že je shromažďuje jako snopy na humno. ¹³ Vstaniž a mlať, dcero Sionská; nebo roh tvůj učiním železný, a kopyta tvá učiním ocelivá. I zetřeš národy mnohé, a posvětim Hospodinu jmění jejich, a zboží jejich Pánu vši země.

5 Sberíž se nyní po houfích, ó záškodnice, oblehni nás, nechat bijí holí v líce soudce Izraelského. ² A ty Betléme Efrata, jakžkoli jsi nejmenší mezi tisíci Judskými, z tebe mi vyjde ten, kterýž má býti Panovníkem v Izraeli, a jehož východové jsou od starodávna, ode dnů věčných. ³ Protož, ač je vydá v rozptýlení, ažby ta, kteráž rodí, porodila, však ostatek bratří jeho navrátí se s syny Izraelskými. ⁴ I stane a pásti bude v síle Hospodinově, a u velebnosti jména Hospodina Boha svého. I budou bydleti, nebo již velikomocný bude až do končin země. ⁵ I budeť takový pokoj, že když Assur přitáhne do země naší, a šlapati bude po palácích našich, tedy postavíme proti němu sedm pastýřů, a osmero knížat z lidu, ⁶ Kteríž spasou zemi Assyrskou mečem, a zemi Nimrodovu v pomezích jejich. A tak vytrhne od Assura, když přitáhne do země naší, a šlapati bude po našem pomezí. ⁷ A protož ostatkové Jákobovi u prostřed národů mnohých budou jako rosa od Hospodina, jako tíši dešťové skrápějící bylinu, jichž neočekává od žádného, aniž čeká od synů lidských. ⁸ Budou též ostatkové Jákobovi mezi pohany, a u prostřed národů mnohých, jako lev mezi zvěří divokou, jako mladý lev mezi stády ovec. Kterýžto když jde, a pošlapává, i lapá, není žádného, kdo by vytrhl. ⁹ Vyvýšit se ruka tvá nad tvými nepřátely, a všickni protivníci tvoji vyplnění budou. ¹⁰ I stane se v ten den, dí Hospodin, že vyplním koně tvé z prostředku tvého, a zkazím vozy tvé. ¹¹ A vyplním města země tvé, a rozbořím všecky pevnosti tvé. ¹² Vyplním též kouzly z tebe, a planetářů nebude v tobě. ¹³ Zahladím i rytiny tvé, i obrazy tvé z prostředku tvého, a nebudeš se klaněti více dílu rukou svých. ¹⁴ Vykořením i háje tvé z prostředku tvého, a zkazím nepřátely tvé. ¹⁵ A tak v hněvu a v prchlivosti vykonám pomstu nad těmi národy, kteříž nebyli poslušni.

6 Slyštež nyní, co praví Hospodin: Vstaň, suď se s těmito horami, a nechtěť slyší pahrbkové hlas tvůj. ² Slyštež hory rozepři Hospodinovu, i nejpevnější základové země; nebo má rozepři Hospodin s lidem svým, a proti Izraelovi odpor povede. ³ Lide můj, cožť jsem učinil? A čím jsem tě obtěžoval? Vydej svědectví proti mně. ⁴ Ješto jsem tě vyvedl z země Egyptské, a z domu služebníků vykoupil jsem tě, a poslal jsem před tváří tvou Mojžíše, Arona a Marii. ⁵ Lide můj, rozpomeň se nyní, jakou radu skládal Balák král Moábský, a co jemu odpovídal Balám syn Beorův, od Setim až do Galgala, abys poznal hojnou spravedlnost Hospodinovu. ⁶ Čímž předejdu Hospodina? Skloniti-liž se mám před Bohem nejvyšším? Předejdu-liž ho zápaly, volky ročními? ⁷ Zalíbí-liž sobě Hospodin v tisících skopců, v mnohokrát desíti tisících potoků oleje? Dám-liž prvorozeného svého za přestoupení své, plod života svého za hřích duše své? ⁸ Oznamiltě tobě, ó člověče, co jest dobrého, i čehož Hospodin vyhledává od tebe, jedině, abys činil soud, a miloval milosrdenství, a pokorně chodil s Bohem svým. ⁹ Hlas Hospodinův na město volá (ale sám rozumný spatruje jméno tvé.): Slyštež o metle, a kdo ji

uložil. ¹⁰ Ještě-liž jsou v domě bezbožného pokladové nespravedliví, a míra nespravedlivá a ohavná? ¹¹ Zdalíž ospravedlniti mám vážky nepravé, a v pytlíku kamení falešné? ¹² Bohatí jeho plní jsou nátisku, a obyvatelé jeho mluví lež, a jazyk jejich lstivý jest v ústech jejich. ¹³ Pročež i já také nemoc dopustím, bítí a pléniti tě budu pro hříchy tvé. ¹⁴ Ty budeš jísti, a nenasytíš se, a snížení tvé bude u prostřed tebe. Vynesesh zajisté, ale neodneseš, a co vynesesh, vydám pod meč. ¹⁵ Ty budeš síti, ale nebudeš žíti; ty tlačiti budeš olivky, ale nebudeš se pomazovati olejem, i mest, ale nebudeš píti vína. ¹⁶ Nebo snažně ostříhá ustanovení Amri, i každého skutku domu Achabova, a spravujete se radami jejich, tak abych tě vydal v zpuštění, a obyvatele jeho v posměch. A protož pohanění lidu mého poneseš.

7 Běda mně, že jsem jako paběrek úrod letních, jako paběrkové po vinobraní. Není žádného hroznu k jídlu, prvotiny z ovoce žádá duše má. ² Zahynul pobožný z země této, a upříměho mezi lidmi není žádného; všickni napořád o vylití krve úklady činí, jeden každý bratra svého loví síti. ³ Co zlého oběma rukama páchají, to aby za dobré počteno bylo. Kníže žádá, a soudce z úplatku soudí, a kdož veliký jest, ten mluví převrácenost duše své, a v hromadu ji pletou. ⁴ Nejlepší z nich jest jako bodlák, nejupřímější převyšuje trní. Přicházíť den strážných tvých, navštívení tvé přichází; jižť nastane zpletení jejich. ⁵ Nedověřujte se příteli, nedoufejte v vůdce; před tou, jenž leží v lůnu tvém, ostříhej dveří úst svých. ⁶ Nebo syn v lehkost uvodí otce, dcera povstává proti materi své, nevěsta proti svegruši své, a nepřítelé jednoho každého jsou vlastní jeho. ⁷ Protož já na Hospodina vyhlédati budu, očekávati budu na Boha spasení svého, vyslyšit' mne Bůh můj. ⁸ Neraduj se ze mne, nepřítelkyně má. Upadla-liť jsem, povstanu; sedím-liť v temnostech, svítí mi Hospodin. ⁹ Zůřivost Hospodinovu poneseš, nebo jsem proti němu zhřešila, až se vždy zasadí o mou při, a mne zastane. Vyvedeť mne na světlo, budu viděti spravedlnost jeho. ¹⁰ Uzříť to nepřítelkyně má, a přikryje ji hanba, ješto mi říká: Kdež jest Hospodin Bůh tvůj? Oči mé podívají se na ni; jižť bude rozšlapána jako bláto na ulicích. ¹¹ Toho dne, v němž vystaveny budou hradby tvé, toho dne daleko se rozejde výpověď. ¹² Toho dne k tobě přicházeti budou i z Assyrské země až do pevností, a od pevností až k řece, a od moře k moři, a od hory k hoře. ¹³ A však země tato zpuštěna bude pro obyvatele své, pro ovoce činů jejich. ¹⁴ Pasiž lid svůj berlou svou, stádce dědictví svého, kteréž přebývá osamělé v lese u prostřed polí, ať spasou Bázan a Galád jako za dnů starodávních, ¹⁵ Jako za dnů v nichž jsi vyšel z země Egyptské. Ukáži jemu divné věci. ¹⁶ Což vidouce národové, styděti se budou za všecku sílu svou; vloží ruku na ústa, a uši jejich ohlechnou. ¹⁷ Lízati budou prach jako had, a jako hadové zemští s třesením polezou z děr svých; k Hospodinu Bohu našemu, předěšení jsouce, poběhnou, a báti se tebe budou. ¹⁸ Kdo jest Bůh silný podobný tobě, kterýž by snímal nepravost a promíjel přestoupení ostatkům dědictví svého, kterýž by nedržel na věky hněvu svého, proto že líbost má v slitování se? ¹⁹ Navrátě se, slituje se nad námi, podmaní nepravosti naše; nýbrž uvržeš do hlubin mořských všecky hříchy naše. ²⁰ Pravdomluvným se ukážeš Jákobovi, milosrdným Abrahamovi, jakož jsi přísáhl otcům našim ode dnů starodávních.

Nahum

1 Břímě Ninive: Kniha vidění Nahuma Elkošského. ²Hospodin jest Bůh horlivý a mstitel, mstitel jestiť Hospodin, a zůřivý. Hospodin uvodí pomstu na protivníky své, a drží hněv proti nepřátelům svým. ³Hospodin dlouhočekající jest a velikomocný, však nikoli neospravedlňuje vinného. U vichru a bouři jest cesta Hospodinova, a oblak jest prach noh jeho. ⁴Když domlouvá moři, vysušuje je, i všecky řeky vysušuje; chřadne Bázan i Karmel, i květ Libánský chřadne. ⁵Hory se třesou před ním, a pahrbkové se rozplývají, země pak hoří před tváří jeho, i okršlek zemský a všickni, kteříž přebývají na něm. ⁶Před rozhněváním jeho kdo ostojí? A kdo se postaví proti prechlivosti hněvu jeho? Prechlivost jeho vylévá se jako oheň, a skály vyvracejí se před ním. ⁷Dobrýť jest Hospodin, silou jest v den ssoužení, a zná ty, kdož v něho doufají. ⁸Protož povodní prudkou konec učiní místu jeho, a nepřátely Boží stihati budou temnosti. ⁹Co myslíte proti Hospodinu? Ont' konec učiní, nezdvihne druhé rány. ¹⁰Nebo rovně jako trní spleteni jsouce, a jako vínem opojeni, jako strniště suché docela sehlčení budou. ¹¹Z tebeť vyšel ten, kterýž myslí proti Hospodinu zlé, rádce nešlechtný. ¹²Takto dí Hospodin: Byť se byli pokojně měli, byliť by tak v rozšíření zůstali aneb by toliko přemrštěni byli; i bylo by to pominulo, a netrápil bych jich více, tak jako jsem trápil. ¹³Nyní pak polámi jho jeho, aby neleželo na tobě, a to, čímž jsi svázán, roztrhám. ¹⁴Nebo přikázání vydal proti tobě Hospodin, nebudeť rozsíváno ze jména tvého více; z domu Boha tvého vyhladím rytinu i slitinu, a když zlehčen budeš, způsobímť hrob. ¹⁵Aj hle na horách těchto nohy potěšené věci zvěstujícího, ohlašujícího pokoj. Slaviž, o Judo, slavnosti své, plň sliby své. Neboť nepokusí se více ani mimo tebe choditi nešlechtný, docelať jest vyhlazen.

2 Táhněť zhoubee na tebe, ostříhejz pevnosti, vyhlídej na cestu, posilň bedr, dobře se silou opatř. ²Neboť jest odjal Hospodin pýchu Jákobovu jako pýchu Izraelovu, proto že vyprázdnil je zhoubcové, a révi jejich pokazili. ³Pavéza udatných jeho červená, bojovníci červcem odění, vozové jako pochodně hořící jiskřiti budou v den mustruňku jeho, a jedle hrozně trásti se budou. ⁴Po ulicích jezdití budou vozové, a hrčeti po ryncích; na pohledění budou jako pochodně, a jako blesk pronikati budou. ⁵Sšikuje nejznamenitější své, klesnou v šiku svém, pospíší ke zdem jeho, a skryše připravována bude. ⁶Brány při řekách se otevrou, chrám se rozplyne. ⁷A Hutsab zajata jsuc, zavedena bude, a děvečky její poberou se, lkajíce jako holubice, a tepouce prsy své. ⁸A ačkoli jako rybník vod bylo Ninive od začátku svého, však již sami utíkají. Stůjte, stůjte a však žádný se neohlédne. ⁹Rozchvátejtež stříbro, rozchvácejte zlato a nescíslná zboží, a cožkoli nejvzácnějšího na všelikých klénotích drahých. ¹⁰Prázdne a vyprázdněné, nýbrž docela zpuštěné bude, a srdce se rozplyne, a tlučení kolen vespolek i bolest na všech bedrách bude, a tváře všech zčernají jako hrnec. ¹¹Kdež jest peleš lvů a to pastviště lvíčat, kamž chodíval lev, lev i lvíče, a nebylo žádného, kdo by přestrašil. ¹²Lev, kterýž hojně lovíval mladým svým, a dával lvicím svým, kterýž naplňoval loupeží jeskyně své, a peleše své tím, což nahonil? ¹³Aj, já proti tobě, praví Hospodin zástupů, a popálím na prach vozy tvé, a lvíčata tvá šíře meč; i vypléním z země loupež tvou, a nebude slyšán více hlas poslů tvých.

3 Běda městu vražednému, kteréž všecko lži a ukrutenství plné jest, neodchází z něho loupež. ²Praskání bičů a hrmot kol, a dusání koní, a vozů skákání bude. ³Jezdec vyzdvihne třpytící se meč, a blýskající se kopí, i bude množství zbitých, a veliké hromady těl mrtvých, tak že nebude žádného počtu těl mrtvých, až i padati budou přes těla jejich, ⁴Pro množství smilství smilnice, velmi milé, mistryně kouzlů, kteráž prodávala národy smilstvými svými, a lidi kouzly svými. ⁵Aj, já proti tobě, dí Hospodin zástupů, a odkryji podolek tvůj nad hlavu tvou, a ukáži národům nahotu tvou, a královstvím hanbu tvou. ⁶A ukydaje tě ohavnými věcmi, uvedu tě v lehkost, a vystavím tě za divadlo. ⁷I stane se, že kdožkoli uzří tě, vzdálí se od tebe, a dí: Vyplundrováno jest Ninive. Kdož by ho litovati měl? Kdež bych shledal ty, kteříž by tě těšiti měli? ⁸Což by se tobě lépe díti mělo, nežli No lidnému, kteréž sedělo mezi řekami, vodami byvši opuštěno, jehož val bylo moře, zed mělo od moře? ⁹Mouřenínská země i Egypt silou jeho byla, a nescíslní, Putští a Lubimští, byli jemu na pomoc. ¹⁰A však i to v přestěhování přišlo a v zajetí, tak že i maličci jeho rozráženi byli na úhlech všech ulic, a o nejslavnější jeho metalí los, a všickni znamenití jeho sevřeni byli pouty. ¹¹Takž i ty opiješ se, a pokrývati se musíš, i ty hledati budeš pomoci proti nepříteli. ¹²Všecky tvé pevnosti jsou jako fikové s ovocem ranním, jimž jakž se zatřese, přší do úst toho, kdož by jedl. ¹³Aj, lid tvůj jsou ženy u prostřed tebe, nepřátelům tvým dokořen otevřiny budou brány země tvé, a oheň šíře závorý tvé. ¹⁴Navaž sobě vody k obležení, upevni ohrady své, vejdi do bláta a šlapej hlinu, oprav cihelnu. ¹⁵Tam tě šíře oheň, vytne tě meč, šíře tě jako brouky, nechť jest vás veliký počet jako brouků, nechť jest vás veliký počet jako kobylek. ¹⁶Rozmnožilo jsi kupce své nad hvězdy nebeské, brouci případnou i zaletují. ¹⁷Znamenití tvoji jako kobylky, a hejtmané tvoji jako velicí chroustové, kteříž se

kladou vojensky po plotích v čas studena. Slunce vzešlo, tožt letí, aniž znáti místa jejich, kde byli. ¹⁸Zdřímají pastýři tvoji, ó králi Assyrský, ležeti budou znamenítí tvoji, hojnost lidu tvého bude po horách, ale nebude žádného, kdo by shromáždil. ¹⁹K potření tvému není žádného léku, bolest rány tvé rozmohla se. Kteřížkoli uslyší pověst o tobě, rukama plésati budou nad tebou. Nebo na koho ustavičně nedocházelo ukrutenství tvé?

Abakuk

Úvod

1 Břímě, kteréž u vidění viděl Abakuk prorok. ²Až dokud, ó Hospodine, křičeti budu, a nevyslyšíš? Volati budu k tobě pro nátisk, a nespomůžeš? ³Proč dopouštíš, abych hleděti musil na nepravost, a na bezprávi se dívati, též na zhoubu a na nátisk proti mně? A vždy jest, kdož svár a různici vzbuzuje. ⁴Odkudž se děje opuštění zákona, a nedochází nikdá soud. Nebo bezbožný obkličuje spravedlivého, pročez vychází soud převrácený. ⁵Pohleďte na národy a popatřte, nýbrž s velikým podivením se užasněte, proto že dělám dílo ve dnech vašich, o němž když vypravováno bude, neuvěříte. ⁶Nebo aj, já vzbudím Kaldejské, národ lítý a rychlý, kterýž zjezdí všecku širokost země, aby dědičně opanoval příbytky jiných, ⁷Strašlivý a hrozný, od něhož soud jeho i vyvýšenost jeho vyjde. ⁸Koni jeho rychlejší budou než rysové, a lítější nad vlky večerní; veliké množství bude jezdců jeho, kteřížto jezdci jeho zdaleka přijedou, a přiletí jako orlice, kteráž chvátá na pastvu. ⁹Každý z nich k utiskování přijde, obrátíce tváři své k východu, když seberou jako písek zajaté. ¹⁰Tentýž i králům se posmívati bude, a knížata smích jemu budou; tentýž každé pevnosti smáti se bude, a zdělaje náspy, dobude jí. ¹¹Tehdy promění se duch jeho, a přestoupí i zaviní, myslé, že ta moc jeho boha jeho jest. ¹²Hospodine Bože můj, Svatý můj, zdaliž ty nejsi od věčnosti? Myť nezemřeme. Hospodine, k soudu postavil jsi jej, ty, ó skálo, k trestání nastrojil jsi ho. ¹³Čistět jsou tvé oči, tak že na zlé věci hleděti, a na bezprávi se dívati nemůžeš. Pročez přehlídati máš nešlechtníkům a mlčeti, poněvadž bezbožník sehlcuje spravedlivějšího, než sám jest. ¹⁴A zanechávati lidí jako ryb mořských, jako zeměplazu, kterýž nemá pána? ¹⁵Všecky napořád udicí vytahuje, zatahuje je síti svou, a zahrnuje je nevodem svým, protož veselí se a plěše. ¹⁶Protož síti své obětuje, a kadí nevodu svému; nebo skrze ně ztučněl díl jeho, a strava jeho zlepšena. ¹⁷S tím-liž se všim předce zatahovati má síť svou, a ustavičně národy mordovati bez lítosti?

2 Na stráži své státi budu, a postavím se na baště, vyhlédaje, abych viděti mohl, co mluviti bude ke mně Bůh, a co bych odpovídati měl po svém trestání. ²I odpověděl mi Hospodin, a řekl: Napiš vidění, a to zřetelně na deskách, aby je přeběhl čtenář, ³Proto že ještě do jistého času bude vidění, a směle mluviti bude až do konce, a nesklamát. Jestliže by pak poprodlilo, posečkej na ně; neboť jistotně dojde, aniž bude meškati. ⁴Aj ten, kdož se zpíná, tohoť duše není upřímá v něm, ale spravedlivý z víry své živ bude. ⁵Ovšem pak více opilec, nešlechtnost a pýchu provodě, neostojí v příbytku; kterýž rozšiřuje jako peklo duši svou, jest jako smrt, kteráž se nemůže nasytiti, byť pak shromáždil k sobě všecky národy, a shrnul k sobě všecky lidi. ⁶Zdaliž všickni ti proti němu přísloví nevynesou, a světlých slov i pohádek o něm? A neřeknou-liž: Běda tomu, kterýž rozmnožuje věci ne své, (až dokud pak?) a obtěžuje se hustým blátem? ⁷Zdaliž nepovstanou rychle, kteříž by tě hryzli, a neprocítí, kteříž by tebou smýkali? A budeš u nich v ustavičném potlačení. ⁸Proto že jsi ty zloupil národy mnohé, zloupí tě všickni ostatkové národů, pro krev lidskou, a nátisk země a města, i všech, kteříž přebývají v něm. ⁹Běda tomu, kdož lakomé hledá mrzkého zisku domu svému, aby postavil na místě vysokém hnízdo své, a tak znikl nebezpečností. ¹⁰Uradils se k hanbě domu svému, abys plénil národy mnohé, a zhřešil sobě samému. ¹¹Nebo kamení ze zdi křičeti bude, a suk z dřeva posvědčovati bude toho. ¹²Běda tomu, kterýž staví město krví, a utvrzuje město nepravostí. ¹³Aj, zdaliž to není od Hospodina zástupů, že, o čemž pracují lidé a národové až do ustání nadarmo, oheň zkaží. ¹⁴Nebo naplněna bude země známostí slávy Hospodinovy, jako vody naplňují moře. ¹⁵Běda tomu, kterýž napájí bližního svého, přičiněje nádoby své, tak aby jej opojil, a díval se na jeho nahotu. ¹⁶Sytíš se potupou, proto že jsi slavný. Píti budeš i ty, a obnažen budeš; obejdeť k tobě kalich pravice Hospodinovy, a vývratek mrzutý na slávu tvou. ¹⁷Nebo nátisk Libánu a zhouba zvěři, kteráž ji děsila, přikryje tě, pro krev lidskou, a nátisk země a města, i všech, kteříž přebývají v něm. ¹⁸Co prospívá rytina, že ji vyryl řemeslník její? Slitina i učitel lži, že doufá učinitel v účinek svůj, dělaje modly němé? ¹⁹Běda tomu, kterýž říká dřevu: Prociť, a kameni němému: Probud' se. On-liž by učiti mohl? Pohleď na něj. Obloženť jest zlatem a stříbrem, ale není v něm žádného ducha. ²⁰Hospodin pak v chrámě svatosti své jest, umlkníž před obličejem jeho všecka země.

3 Modlitba Abakuka proroka podle Šigejonót: ²Ó Hospodine, uslyšev pohrůžku tvou, ulekl jsem se. Hospodine, dílo své u prostřed let při životu zachovej, u prostřed let známé učíň, v hněvě na milosrdenství se rozpomeň. ³Když se Bůh bral od poledne, a Svatý s hory Fáran, Sélah, slávu jeho přikryla nebesa, a země byla plná chvály jeho. ⁴Blesk byl jako světlo, rohy po bocích svých měl, a tu skryta byla síla jeho. ⁵Před tváří jeho šlo

morní nakažení, a uhlí řeřavé šlo před nohama jeho. ⁶Zastavil se, a změřil zemi; pohleděl, a rozptýlil národy. Zrozrážiny jsou hory věčné, sklonili se pahrbkové věční, cesty jeho jsou věčné. ⁷Viděl jsem, že stanové Chusan jsou pouhá marnost, a třásli se kobercové země Madianské. ⁸Zdaliž se na řeky, ó Hospodine, zdaliž se na řeky rozpálil hněv tvůj? Zdali proti moři rozhněvání tvé, když jsi jel na koních svých a na vozích svých spasitelných? ⁹Patrně jest zjeveno lučičtě tvé pro přísahy pokolením lidu tvého stále, Sélah. Řeky země jsi rozdělil, ¹⁰Viděly tě hory, třásly se, povodeň vod ustoupila; vydala propast hlas svůj, hlubina rukou svých pozdvihla. ¹¹Slunce a měsíc v obydlí svém zastavil se, při světle střely tvé létaly, při blesku stkvoucí kopí tvé. ¹²V hněvě šlapal jsi zemi, v prchlivosti mlátil jsi pohany. ¹³Vyšel jsi k vysvobození lidu svého, k vysvobození s pomazaným svým; srazil jsi hlavu s domu bezbožníka až do hrdla, obnaživ základ. Sélah. ¹⁴Holemi jeho probodl jsi hlavu vsí jeho, když se bouřili jako vichřice k rozptýlení mému, plésali, jako by sežrati měli chudého v skrytě. ¹⁵Bral jsi se po moři na koních svých, skrze hromadu vod mnohých. ¹⁶Slyšel jsem, a zatřáslo se břicho mé, k hlasu tomu drkotali rtové moji, kosti mé práchnivěly, a všecken jsem se třásl, že se mám upokojiti v den soužení, když přitáhne na lid, aby jej válečně hubil. ¹⁷Byť pak fik nekvetl, a nebylo úrody na vinicích; byť i ovoce olivy pochybilo, a rolí nepřinesla užitky; a od ovčince odřezován byl brav, a nebylo žádného skotu v chlévích: ¹⁸Já však v Hospodínu veseliti se budu, plésati budu v Bohu spasení svého. ¹⁹Hospodín Panovník jest síla má, kterýž činí nohy mé jako laní, a na vysokých místech mých cestu mi způsobuje. Přednímu zpěváku na můj negínot.

Sofonjáš

Úvod

1 Slovo Hospodinovo, kteréž se stalo k Sofoniášovi synu Chusi, syna Godoliášova, syna Amariášova, syna Ezechiášova, za dnů Joziáše syna Amonova, krále Judského. ² Zajisté že sklídím všecko se svrchku té země, praví Hospodin. ³ Sklídím lidi i hovada, sklídím ptactvo nebeské i ryby mořské, i pohoršení s bezbožnými; vyplněním, pravím, lidi se svrchku této země, praví Hospodin. ⁴ Nebo vztáhna ruku svou na Judu a na všechny obyvatele Jeruzalémské, zahladím z místa tohoto ostatek Bále, i kněží jeho s jich pomocníky, ⁵ I ty, kteříž se klanějí na střechách vojsku nebeskému, i ty, kteříž klanějíce se, přísahají skrze Hospodina, i ty, kteříž přísahají skrze Melecha svého. ⁶ I ty, kteříž zpět odcházejí, aby nenásledovali Hospodina, a kteříž nehledají Hospodina, aniž se ho dotazují. ⁷ Umlkni před obličejem Panovníka Hospodina, nebo blízký jest den Hospodinův; přistrojil zajisté Hospodin obět, povolal pozvaných svých. ⁸ I stane se v den oběti Hospodinovy, že navštívím knížata a syny královy i všechny, kteříž se obléčejí v roucho cizozemců. ⁹ Navštívím v ten den i každého, kterýž vskakuje na prah, kteříž naplňují dům pánů svých nátiskem a lstí. ¹⁰ I stane se v ten den, praví Hospodin, hlas křiku od brány rybné, a kvílení od druhé strany a třeskot veliký od pahrbků. ¹¹ Kvělte vy, kteříž bydlíte u vnitřku; nebo vyhlazen bude všecken obor kupců, vyplnění budou všickni snášející stříbro. ¹² I stane se v ten čas, že přehledávati budu Jeruzalém s lucernami, a navštívím muže, kteříž ulnuli v kvasnicích svých, kteříž říkají v srdci svém: Nečinít dobře Hospodin, aniž zle činí. ¹³ Nebo přijde statek jejich na rozchvátání, a domové jejich na zpuštění. Stavějí zajisté domy, ale nebudou v nich bydleti; a štěpují vinice, ale nebudou pítí vína z nich. ¹⁴ Blízký jest den Hospodinův veliký, blízký jest a rychlý velmi zvuk dne Hospodinova, tuť horce křičeti bude udatný. ¹⁵ Den rozhněvání bude ten den, den úzkosti a trápení, den zpuštění a to hrozného, den temnosti a mračna, den oblaku a mrákoty, ¹⁶ Den trouby a troubení proti městům hrazeným, a proti úhlům vysokým, ¹⁷ V němž úzkostmi sevrú lidi, aby chodili jako slepí, nebo proti Hospodinu zhřešili. I vylita bude krev jejich jako prach, a těla jejich jako lejna. ¹⁸ Ani stříbro jejich, ani zlato jejich nebude jich moci vytrhnouti v den rozhněvání Hospodinova; nebo ohněm horlivosti jeho sehlcena bude tato všecka země, proto že konec jistě rychlý učiní všechněm obyvatelům země.

2 Ohleďte sebe, ohleďte, pravím, ó národe nemilý, ² Prvé než uložení přijde, a den jako plevy pomine, prvé než přijde na vás prchlivost hněvu Hospodinova, prvé než přijde na vás den hněvu Hospodinova. ³ Hleďte Hospodina všickni tiši země, kteříž soud jeho činíte; hleďte spravedlnosti, hleďte tichosti. Snad se ukryjete v den hněvu Hospodinova. ⁴ Nebo Gáza bude opuštěno, a Aškalon zpustne; Azot o polednách zaženu, a Akaron vykořeněn bude. ⁵ Běda těm, kteříž bydlí v krajině pomořské, národu Ceretejských. Slovo Hospodinovo proti vám jest, ó země Kananejská Filistinských, že tě tak zahladím, aby nebylo žádného obyvatele. ⁶ I bude krajina pomořská místo ovčinců, jam pastýřských a stájí dobytka. ⁷ Bude také i ostatku domu Judského krajinou, kdež by pásli. V domích Aškalonu u večer léhati budou, když je navštíví Hospodin Bůh jejich, a přivede zase zajaté jejich. ⁸ Slyšelt jsem hanění Moábských a utrhaní synů Ammonitských, kterýmiž haněli můj lid, a honosili se na pomezí jejich. ⁹ Protož živ jsem já, praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský, že Moáb jako Sodoma bude, a synové Ammonitští jako Gomora, místem kopřiv a domem solným a pustinou až na věky. Ostatkové lidu mého rozchvátají je, a pozůstalí z lidu mého dědičně je obdrží. ¹⁰ To jim pro pýchu jejich, že zhaněli a zpínali se nad lid Hospodina zástupů. ¹¹ Hrozný jim bude Hospodin; nebo způsobí, aby zhubeněli všickni bohové země. I bude se jemu klaněti každý z místa svého, všickni ostrovové národu. ¹² Také i vy, Mouřenínové, mečem mým zbiti budete. ¹³ Nebo vztáhne ruku svou na půlnoci, a zhubí Assyrii, a obrátí Ninive v pustinu, a v suchost jako poušť. ¹⁴ I budou u prostřed něho léhati stáda, všechny šelmy národů, pelikán i výr na makovicích jeho nocovati budou; hlas zníti bude na okně, pustina na veřeji, když cedroví jeho obnaží. ¹⁵ Takovéť bude to město plésající, kteréž sedí bezpečně, říkáje v srdci svém: Já jsem, a kromě mne není žádného více. Jakt jest učiněno pusté, peleší šelmám! Kdožkoli půjde skrze ně, ckátí bude a zmítati rukou svou.

3 Běda městu tomuto hltavému a poškrvněnému a utiskujícímu. ² Neposlouchá hlasu, aniž přijímá kázně; v Hospodina nedoufá, k Bohu svému nepřibližuje se. ³ Knížata jeho jsou u prostřed něho lvové řvoucí, soudcové jeho vlci večerní, nehryzou kostí až do rána. ⁴ Proroci jeho kvapní, muži velmi nešlechtní; kněží jeho poškrvňují věci svaté, natahují zákona. ⁵ Hospodin spravedlivý u prostřed něho jest, nelibuje nepravosti,

každého dne soud svůj vynáší na světlo bez přestání, a však nešlechtník neumí se stydět. ⁶ Vyplénil jsem národy, zpusťli zámkové jejich, v pustinu obrátil jsem ulice jejich, tak že žádný přes ně nechodí; zpusťla města jejich, tak že není člověka, není žádného obyvatele. ⁷ Rekl jsem: Jistotně báti se mne budeš, přijmeš kázeň, aby nebyl vyplněn příbytek tvůj tím, čím jsem tě navštívit chtěl. Ale ráno vstanouce, porušují všecky snažnosti své. ⁸ Protož očekávejtež na mne, praví Hospodin, do dne toho, v kterémž povstanu k loupeži. Nebo soud můj jest, abych sebral národy, shromáždil království, abych vytil na ně rozhněvání své a všecku prchlivost hněvu svého; ohněm zajisté horlivosti mé sehlcena bude všecka tato země. ⁹ Tehdáž zajisté způsobím národům rty čisté, jimiž by vzývali všickni jméno Hospodinovo, a sloužili jemu jedním ramenem. ¹⁰ Ti, kteříž jsou za řekami Mouřenínské země, kořice se mi, se dcerou rozptýlených mých dary mi přinesou. ¹¹ V ten den nebudeš se hanbiti za žádné skutky své, jichž jsi se dopustil proti mně; nebo tehdáž odejmu z prostředku tvého ty, kteříž pléší v důstojnosti tvé, a nebudeš se více vyvyšovati na hoře svatosti mé. ¹² A pozůstavím u prostřed tebe lid chudý a nuzný, i budou doufati ve jméno Hospodinovu. ¹³ Ostatkové Izraele neučiní nepravosti, aniž mluvíti budou lži, aniž se nalezne v ústech jejich jazyk lstivý, ale pásti se budou a odpočívati, a nebude žádného, kdo by je přestrašil. ¹⁴ Prozpěvuj, dcero Sionská, prokřikujte, Izraelští, vesel se a pléšej vším srdcem, dcero Jeruzalémská, ¹⁵ Že odjal Hospodin soudy tvé, odklidil nepřitele tvého. Král Izraelský Hospodin jest u prostřed tebe, nebudeš se báti více zlého. ¹⁶ V ten den bude řečeno Jeruzalému: Neboj se, a Sionu: Necht nemdlejí ruce tvé. ¹⁷ Hospodin Bůh tvůj u prostřed tebe mocný zachová tě, radovati se bude z tebe velice, přestane na milování svém tebe, plésati bude nad tebou s prozpěvováním, řka: ¹⁸ Toužící po Jeruzalému zase sberu, z tebeť jsou, bolestící pro břímě pohanění vzložené na tebe. ¹⁹ Aj, já konec učiním všechněm, kteříž tě trápiti budou v ten čas, a zachovám kulhavou, a zahnanou shromáždím; nýbrž způsobím jim chválu a jméno po vši zemi, v níž pohanění neslí. ²⁰ V ten čas přivedu vás, v ten čas, pravím, shromáždím vás; nebo dám vám jméno a chválu mezi všemi národy země, když zase přivedu zajaté vaše před očima vašima, dí Hospodin.

3:9 Rty čisté. Dosl. „jazyk čistý“ (hebr. *sapah berurah* שָׁפָה בְּרוּרָה), rozumí se hebrejščina. Bibli napsali Židé. Jediný nežidovský autor

v Bibli je Lukáš, služebník Žida – apoštola Pavla.

Ageus

Úvod

1 Léta druhého Daria krále, měsíce šestého, prvního dne téhož měsíce, stalo se slovo Hospodinovo skrze Aggea proroka k Zorobábelovi synu Salatielovu, knížeti Judskému, a k Jozue synu Jozadakovu, knězi nejvyššímu, řkoucí: ²Takto dí Hospodin zástupů, řka: Lid tento praví, že nepřišel čas, čas, v němž by dům Hospodinův staven byl. ³Pročez stalo se slovo Hospodinovo skrze Aggea proroka, řkoucí: ⁴Jest-liž vám čas, abyste vy seděli v domích svých taflovaných, a dům tento pustý stál? ⁵Protož nyní takto praví Hospodin zástupů: Přiložte srdce své k cestám svým. ⁶Sejete mnoho, a shromažďujete málo; jíte, ale nebýváte nasyceni; pijete, ale neuhašujete žízně; obláčíte se, ale žádný nemůže se zahríti; a ten, kdož sobě mzdu shromažďuje, shromažďuje ji do pytlíka děravého. ⁷Takto praví Hospodin zástupů: Přiložte srdce své k cestám svým. ⁸Vstupte na tuto horu, a svezouce dříví, stavějte dům tento, i oblíbím sobě to, a budu oslaven, praví Hospodin. ⁹Patříte na mnoho, a aj, maličko jest, a což vnášíte do domu, já to rozdmychuji. Proč se to děje? dí Hospodin zástupů. I pro dům můj, že pustý jest, ješto vy jeden každý pečliví jste o dům svůj. ¹⁰Protož zavřelo se nebe nad vámi, aby nedávalo rosy, země také zavřela se, aby nevydávala úrody své. ¹¹A tak zavolal jsem sucha na zemi tuto, a na tyto hory, i na obilí, i na víno, a na olej, i na to, což by měla vydávati země, i na lidi, i na dobytek, i na všecku práci rukou. ¹²I uposlechl Zorobábel syn Salatielův, a Jozue syn Jozadakův, kněz nejvyšší, i všickni ostatkové lidu hlasu Hospodina Boha svého, a slov Aggea proroka, poněvadž jej poslal Hospodin Bůh jejich; nebo se bál lid tváří Hospodinovy. ¹³Tedy Aggeus posel Hospodinův mluvil lidu v poselství Hospodinovu, řka: Já s vámi jsem, praví Hospodin. ¹⁴V tom vzbudil Hospodin ducha Zorobábele syna Salatielova, kněze nejvyššího, a ducha ostatků všeho lidu, a přišedše, dělali dílo v domě Hospodina zástupů, Boha svého. ¹⁵Dne dvacátého čtvrtého, měsíce šestého, léta druhého Daria krále.

2 Měsíce sedmého, dvacátého prvního dne téhož měsíce, stalo se slovo Hospodinovo skrze Aggea proroka, řkoucí: ²Mluv nyní k Zorobábelovi synu Salatielovu, knížeti Judskému, a Jozue synu Jozadakovu, knězi nejvyššímu, i k ostatkům lidu, řka: ³Kdo jest mezi vámi pozůstalý, ješto viděl dům ten v slávě jeho první? A jaký vy jej nyní vidíte? Zdaliž není proti onomu jako nic před očima vašima? ⁴A však nyní posilň se Zorobábeli, praví Hospodin, posilň se i Jozue synu Jozadakův, kněže nejvyšší, a posilň se všecken lide země této, praví Hospodin, a dodělejte; nebo já s vámi jsem, praví Hospodin zástupů, ⁵Podlé slova, jímž jsem smlouvu učinil s vámi, když jste vycházeli z Egypta. Duch také můj stane u prostřed vás, nebojtež se. ⁶Nebo takto praví Hospodin zástupů: Po malém času, aj, já ještě jednou pohnu nebem i zemí, a mořem i suchostí. ⁷Pohnu, pravím, všemi národy, a přijdou k Žádoucímu všechněm národům, i naplním dům tento slávou, praví Hospodin zástupů. ⁸Mét jest stříbro a mé jest zlato, praví Hospodin zástupů. ⁹Větší bude sláva domu tohoto posledního, než onoho prvního, praví Hospodin zástupů; nebo na tomto místě způsobím pokoj, praví Hospodin zástupů. ¹⁰Dvacátého čtvrtého dne, devátého měsíce, léta druhého Daria, stalo se slovo Hospodinovo skrze Aggea proroka, řkoucí: ¹¹Takto praví Hospodin zástupů: Vzeptej se nyní kněží na zákon, řka: ¹²Ej, kdyby někdo nesl maso svaté v křídle sukně své, aneb dotkl by se křídlem svým chleba, neb vaření, neb vína, neb oleje, neb jakéžkoli krmě, zdali bude posvěcen? I odpověděli kněží a řekli: Nikoli. ¹³Tedy řekl Aggeus: Jestliže někdo jsa nečistý od těla mrtvého, dotkl by se něčeho z těch věcí, bude-li nečisté? I odpověděli kněží a řekli: Nečisté bude. ¹⁴Tedy odpovídaje Aggeus, řekl: Tak lid tento a tak národ tento před tváří mou, praví Hospodin, a tak všecko dílo rukou jejich, i cožkoli obětovali tam, nečisté bylo. ¹⁵Nyní tedy přiložte medle srdce své od tohoto dne až do onoho, jakž přestal kladen býti kámen na kameni v domě Hospodinově, ¹⁶Od toho času, když přišel někdo k hromadě dvacíti, bylo jen deset; když přišel k kádi, aby nabral padesáte z presu, bylo jen dvacet. ¹⁷Bil jsem vás suchem a rzí, i krupobitím všecko dílo rukou vašich, však žádný z vás neobrátil se ke mně, praví Hospodin. ¹⁸Přiložte již srdce své od tohoto dne až do onoho, ode dne dvacátého čtvrtého, měsíce devátého, až do dne, v kterémž založen byl chrám Hospodinův, (přiložte srdce své). ¹⁹Zdali již jest semeno v obilnici? Anobřž ani vinný kmen, ani fík, ani strom jablek zrnatých, ani strom olivový nevydal ovoce. Od tohoto dne požehnám. ²⁰Potom stalo se slovo Hospodinovo po druhé k Aggeovi, dvacátého čtvrtého dne téhož měsíce, řkoucí: ²¹Mluv k Zorobábelovi knížeti Judskému, řka: Já pohnu nebem i zemí, ²²A podvrátím stolicí království, a zkazím sílu království pohanských; podvrátím, pravím, vůz i ty, kteříž na něm jezdí, a sejdou koni i jezdcí jejich jeden každý od meče bratra svého. ²³V ten den, praví Hospodin zástupů, vezmu tebe, Zorobábeli synu Salatielův, služebníče můj, praví Hospodin, a učiním tě jako pečetní prsten; nebo jsem tě vyvolil, praví Hospodin zástupů.

Zachariáš

Úvod

1 Měsíce osmého, léta druhého Dariova, stalo se slovo Hospodinovo k Zachariášovi synu Barachiáše, syna Iddova, proroku, řkoucí: ²Rozhněval se Hospodin na otce vaše velice. ³Protož rci těmto: Takto praví Hospodin zástupů: Navraťte se ke mně, praví Hospodin zástupů, a navrátím se k vám, praví Hospodin zástupů. ⁴Nebudte jako otcové vaši, na něž volávali proroci onino předešlí, říkajíce: Takto praví Hospodin zástupů: Navraťte se nyní od cest svých zlých, i od skutků vašich zlých, ale neuposlechli, ani pozorovali mne, praví Hospodin. ⁵Otcové vaši kde jsou? A proroci ti zdali na věky živi jsou? ⁶Ale však slova má a soudové moji, kteréž jsem přikázal služebníkům svým prorokům, zdali nepostihli otců vašich? tak že obrátivše se, řekli: Jakž uložil Hospodin zástupů učiniti nám podle cest našich, a podle skutků našich, tak učinil nám. ⁷Dne čtyřmécítmého, jedenáctého měsíce, kterýž jest měsíc Šebat, léta druhého Dariova, stalo se slovo Hospodinovo k Zachariášovi synu Barachiáše, syna Iddova, proroku, řkoucí: ⁸Viděl jsem v noci, a aj, muž sedí na koni ryzím, kterýž stál mezi myrtovím, kteréž bylo v dolině, za ním pak koně ryzí, strakaté a bílé. ⁹I řekl jsem: Kdo jsou tito, Pane můj? Řekl mi anděl ten, kterýž mluvil se mnou: Já ukáži tobě, kdo jsou tito. ¹⁰Tedy odpovídaje muž ten, kterýž stál mezi myrtovím, řekl: Tito jsou, kteréž poslal Hospodin, aby zchodili zemi. ¹¹I odpověděli andělu Hospodinovu tomu, kterýž stál mezi myrtovím, a řekli: Zchodili jsme zemi, a aj, všechna země bezpečně bydlí, a pokoje užívá. ¹²Tedy odpověděl anděl Hospodinův a řekl: Ó Hospodine zástupů, až dokudž ty se nesmiluješ nad Jeruzalémem a nad městy Judskými, na kteréž jsi hněval se již sedmdesáte let? ¹³I odpověděl Hospodin andělu tomu, kterýž mluvil se mnou, slovy dobrými, slovy potěšitelnými. ¹⁴Tedy řekl mi anděl, kterýž mluvil ke mně: Volej a rci: Takto praví Hospodin zástupů: Horlím pro Jeruzalém a Sion horlením velikým. ¹⁵A hněvám se náramně na ty národy, kteříž mají pokoj; nebo když jsem já se málo rozhněval, oni pomáhali k zlému. ¹⁶Protož takto praví Hospodin: Navrátil jsem se k Jeruzalému milosrdenstvím, dům můj staven bude v něm, praví Hospodin zástupů, a pravidlo vztaženo bude na Jeruzalém. ¹⁷Ještě volej a rci: Takto praví Hospodin zástupů: Ještěť se rozsadí města má pro hojnost dobrého; neboť utěší ještě Hospodin Sion, a vyvolí ještě Jeruzalém. ¹⁸Tedy pozdvihl jsem oči svých, a užírl jsem, a aj, čtyři rohové. ¹⁹I řekl jsem andělu, kterýž mluvil se mnou: Co jest toto? I řekl mi: To jsou ti rohové, kteříž zmítali Judou, Izraelem a Jeruzalémem. ²⁰Ukázal mi také Hospodin čtyři kováře. ²¹I řekl jsem: Co jdou dělati tito? I mluvil, řka: Tito jsou rohové, kteříž zmítali Judou, tak že žádný nemohl pozdvihnouti hlavy své. Protož přišli tito, aby je přestrašili, a srazili rohy těch národů, kteříž pozdvihli rohu proti zemi Judské, aby ní zmítali.

2 Opět pozdvihl jsem oči svých, a užírl jsem, a aj muž, v jehož ruce byla šnůra míry. ²I řekl jsem: Kam jdeš? I řekl mi: Měřiti Jeruzaléma, abych viděl, jak veliká šířkost jeho, a jak veliká dlouhost jeho. ³A aj, když anděl ten, kterýž mluvil se mnou, vycházel, jiný anděl vycházel jemu vstříc. ⁴A řekl jemu: Běž, mluv k mládenci tomu, řka: Po všech bydliti budou Jeruzalémští, pro množství lidu a dobytka u prostřed něho. ⁵A já budu, praví Hospodin, jeho zdí ohnivou vůkol, a slávou budu u prostřed něho. ⁶Nuže, nuže, utectez již z země půlnoční, praví Hospodin, poněvadž se čtyř stran světa volný průchod učinil jsem vám, praví Hospodin. ⁷Nuže, Sione, kterýž přebýváš u dcery Babylonské, vydobud se. ⁸Nebo takto praví Hospodin zástupů: Po slávě poslal mne proti národům těm, kteříž zloupili vás; nebo kdož se dotýká vás, dotýká se zřítelnice oka mého. ⁹Nebo aj, já zdvihnu ruku svou proti nim, a budou loupež služebníkům svým, i zvíte, že Hospodin zástupů poslal mne. ¹⁰Prozpěvuj a vesel se, dcero Sionská; nebo aj, já přijdu a budu bydliti u prostřed tebe, praví Hospodin. ¹¹I připojí se národové mnozí k Hospodinu v ten den, a budou mým lidem, a budu bydliti u prostřed tebe, i zvíš, že Hospodin zástupů poslal mne k tobě. ¹²Tehdy dědičně ujme Hospodin Judu, díl svůj, v zemi svaté, a vyvolí zase Jeruzalém. ¹³Umlkniž všeliké tělo před obličejem Hospodinovým, neboť procítí z příbytku svatosti své.

3 Potom mi ukázal Jozue kněze nejvyššího, stojícího před andělem Hospodinovým, a satana stojícího po pravici jeho, aby se mu protivil. ²Ale Hospodin řekl satanu: Potresciž tě Hospodin, satane, potresciž tě, pravím, Hospodin, kterýž vyvoluje Jeruzalém. Zdalíž tento není jako hlavně vychvácená z ohně? ³Jozue pak oblečen byl v roucha zmazaná, a stál před andělem. ⁴I odpověděl a řekl těm, kteříž stáli před ním, řka: Vezměte roucho to zmazané s něho. A řekl jemu: Pohled, přenesl jsem s tebe nepravost tvou, a oblékl jsem tě v roucha proměnná. ⁵Opět řekl: Necht vstaví čepici pěknou na hlavu jeho. I vstavili čepici pěknou na hlavu

jeho, a oblékli ho v roucha. Anděl pak Hospodinův tu stál. ⁶A osvědčil anděl Hospodinův Jozue, řka: ⁷Takto praví Hospodin zástupů: Jestliže po cestách mých choditi budeš, a jestliže stráž mou držeti budeš, budeš-li také souditi dům můj, a budeš-li ostříhati síni mých: dámť zajisté to, abys chodil mezi těmito přistojícími. ⁸Slyš nyní, Jozue, kněze nejvyšší, ty i tovaryši tvoji, kteříž sedí před tebou: Ačkoli muži ti jsou za zázrak, aj, já však přivedu služebníka svého, Výstřelek. ⁹Nebo aj, totoť jest ten kámen, kterýž kladu před Jozue, na kámen jeden sedm očí; aj, já vyřeži na něm řezbu, praví Hospodin zástupů, a odejmu nepravost té země jednoho dne. ¹⁰V ten den, praví Hospodin zástupů, povoláte jeden každý bližního svého pod vinný kmen a pod fík.

4 Potom navrátil se anděl, kterýž mluvil se mnou, a zbudil mne jako muže, kterýž zbuzen bývá ze sna svého. ²I řekl mi: Co vidíš? Jemuž jsem řekl: Vidím, že aj, svícen zlatý všecken, a olejní dčbán na vrchu jeho, a sedm lamp jeho na něm, a sedm nálevek k těm sedmi lampám, kteréž jsou na vrchu jeho. ³A dvě olivy při něm, jedna po pravé straně dčbánu olejného, a druhá po levé straně jeho. ⁴Tedy odpověděl jsem a řekl jsem andělu tomu, kterýž mluvil ke mně, řka: Co ty věci jsou, pane můj? ⁵A odpovídaje anděl, kterýž mluvil se mnou, řekl mi: Což nevíš, co ty věci jsou? I řekl jsem: Nevím, pane můj. ⁶Tedy odpovídaje, mluvil ke mně, řka: Toto jest slovo Hospodinovo k Zorobábelovi, řkoucí: Ne silou, ani mocí, ale Duchem mým, praví Hospodin zástupů. ⁷Co jsi ty, ó horo veliká, před Zorobábelem? Rovina. Nebo doloží nejvyšší kámen s hlučným prokřikováním: Milost, milost jemu. ⁸I stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ⁹Ruce Zorobábelovy založily dům tento, a ruce jeho dokonají. I zviš, že Hospodin zástupů poslal mne k vám. ¹⁰Nebo kdož by pohrdal dnem malých začátků, poněvadž se veselí, hledíce na ten kámen, totiž na závaží v ruce Zorobábelově, těch sedm očí Hospodinových, procházejících všecku zemi? ¹¹Tedy odpovídaje jemu, řekl jsem: Co ty dvě olivy po pravé straně toho svícnu, i po levé straně jeho? ¹²Opět odpovídaje jemu, řekl jsem: Co ty dvě olivky, kteréž jsou mezi dvěma trubicemi zlatými, kteréž vylévají z sebe zlato? ¹³I mluvil ke mně, řka: Víš-liž, co ty věci jsou? I řekl jsem: Nevím, pane můj. ¹⁴Tedy řekl: To jsou ty dvě olivy, kteréž jsou u Panovníka vší země.

5 Potom opět pozdvihna očí svých, uzřel jsem, a aj, kniha letěla. ²I řekl mi: Co vidíš? Jemuž jsem řekl: Vidím knihu letící, jejíž dlouhost byla dvadcíti loktů a šířkost desíti loktů. ³Tedy řekl mi: Toto prokletí vyjde na šířkost vší země. Nebo každý zloděj podlé něho jako i ona vyhlazen, a každý přísahající podlé něho jako i ona vyhlazen bude. ⁴Vynesu je, praví Hospodin zástupů, aby došlo na dům zloděje, a na dům přísahajícího skrze jméno mé falešně; anobrž bude bydlení u prostřed domu jeho, a docela zkazí jej, i dříví jeho i kamení jeho. ⁵Tedy vyšel anděl ten, kterýž mluvil se mnou, a řekl mi: Pozdvihni nyní očí svých a viz, co jest to, což pochází. ⁶I řekl jsem: Co jest? Kterýž odpověděl: Toto jest efi pocházející. Řekl také: Toto jest oko její prohlédající všecku zemi. ⁷A aj, plech tlustý olovený nesen byl, a přitom žena jedna, kteráž seděla u prostřed té efi. ⁸I řekl: Toto jest ta bezbožnost. I uvrhl ji do prostřed té efi, uvrhl i ten plech olovený na vrch její. ⁹A pozdvihna očí svých, uzřel jsem, a aj, dvě ženy vycházely, majíce vítr v křídlech svých. Měly pak křídla podobná křídům čápím, a vyzdvihly tu efi mezi zemi a mezi nebe. ¹⁰I řekl jsem andělu tomu, kterýž mluvil se mnou: Kam ony nesou tu efi? ¹¹Kterýž řekl mi: Aby sobě vystavěla dům v zemi Sinear, kdež by utvrzena byla a postavena na podstavku svém.

6 Potom opět pozdvihna očí svých, viděl jsem, a aj, čtyři vozové vycházeli z prostředku dvou hor, hory pak ty byly hory ocelivé. ²V prvním voze byli koni ryzí, a v druhém voze byli koni vraní, ³V voze pak třetím koni bílí, a v voze čtvrtém koni strakatí a hnědí. ⁴Tedy odpovídaje, řekl jsem andělu, kterýž mluvil se mnou: Co tyto věci, pane můj? ⁵I odpověděl anděl ten a řekl mi: To jsou čtyři větrové nebeští, vycházející odtud, kdež stáli před Panovníkem vší země. ⁶Koni vraní zapřežení vycházejí do země půlnoční, a bílí vycházejí za nimi, strakatí pak vycházejí do země polední. ⁷Hnědí také vyseďte, chtějí jíti, aby schodili zemi. Protož řekl: Jděte, schodte zemi. I schodili zemi. ⁸A povolav mne, mluvil ke mně, řka: Aj ti, kteříž vyšli do země půlnoční, spokojili ducha mého v zemi půlnoční. ⁹I stalo se slovo Hospodinovo ke mně, řkoucí: ¹⁰Vezmi od zajatých, od Cheldaje a od Tobiáše a od Jedaiáše, (a přijdeš ty téhož dne, a vejdeš do domu Joziáše syna Sofoniášova), kteříž jdou z Babylona, ¹¹Vezmi, pravím, stříbro a zlato, a udělej koruny, a postav na hlavu Jozue syna Jozadakova, kněze nejvyššího. ¹²A mluvití budeš k němu, řka: Takto praví Hospodin zástupů, řka: Aj muž, jehož jméno jest Výstřelek, kterýž z místa svého pučiti se bude, ten vystaví chrám Hospodinův. ¹³Nebo ten má vystavěti chrám Hospodinův, a tentýž zase přinese slávu, a seděti a panovati bude na trůnu svém, a bude knězem na trůnu svém, a rada pokoje bude mezi nimi oběma. ¹⁴Budou pak ty koruny Chelemovi, a Tobiášovi, a Jedaiášovi, a Chenovi synu Sofoniášovu na památku v chrámě Hospodinově. ¹⁵Nebo dalecí přijdou, a budou stavěti chrám Hospodinův, i zvíte, že Hospodin zástupů poslal mne k vám. A to se stane, jestliže skutečně posлуchati budete hlasu Hospodina Boha svého.

7 Potom stalo se léta čtvrtého Daria krále, stalo se slovo Hospodinovo k Zachariášovi, čtvrtého dne měsíce devátého, kterýž jest Kislef, ² Když poslal do domu Božího Sarezera a Regemmelech, i muži jeho, aby se kořili tváři Hospodinově, ³ A aby mluvili k kněžím, kteříž byli v domě Hospodina zástupů, i k prorokům, řkouce: Budeme-li plakati měsíce pátého, oddělujice se, jako jsme činili již po mnoho let? ⁴ I stalo se slovo Hospodina zástupů ke mně, řkoucí: ⁵ Rci všemu lidu této země i kněžím takto: Když jste se postívali a kvílili, pátého a sedmého měsíce, a to po sedmdesáte let, zdalíž jste se opravdu mně, mně, pravím, postili? ⁶ A když jíte aneb pijete, zdalíž ne pro sebe jíte a ne pro sebe pijete? ⁷ Zdalíž tato nejsou slova, kteráž prohlásil Hospodin skrze proroky předešlé, když ještě Jeruzalém seděl bezpečně a užíval pokoje, i města jeho vůkol něho, a lid v straně polední i na rovinách bydlil? ⁸ I stalo se slovo Hospodinovo k Zachariášovi, řkoucí: ⁹ Takto mluvil Hospodin zástupů, řka: Soud pravý vynášejte, a milosrdenství a lítosti dokazujte jeden každý k bližnímu svému. ¹⁰ A vdovy ani sirotka, přichozího ani chudého neutiskejte, a zlého žádný bližnímu svému neobmyšlejte v srdci svém. ¹¹ Ale nechtěli pozorovati, a nastavili ramene urputného, a uši své obtížili, aby neslyšeli. ¹² A srdce své učinili kámen přetvrdý, aby neslyšeli zákona toho a slov těch, kteráž posílal Hospodin zástupů Duchem svým skrze proroky předešlé. Pročež přišel hněv veliký od Hospodina zástupů. ¹³ Nebo stalo se, že jakož volajícího neslyšeli, tak když volali, neslyšel jsem, praví Hospodin zástupů. ¹⁴ A vichřicí rozptýlil jsem je mezi všecky ty národy, kterýchž neznali, a země tato spustla po nich, tak že nebylo žádného, kdo by tudy chodil, a tak přivedli zemi žádoucí na spuštění.

8 Opět stalo se slovo Hospodina zástupů, řkoucí: ² Takto praví Hospodin zástupů: Horlil jsem pro Sion horlením velikým, nýbrž rozhněváním velikým horlil jsem pro něj. ³ Takto praví Hospodin: Navrátil jsem se k Sionu, a bydlím u prostřed Jeruzaléma, aby sloul Jeruzalém městem věrným, a hora Hospodina zástupů horou svatosti. ⁴ Takto praví Hospodin zástupů: Ještěť sedati budou starci i baby na ulicích Jeruzalémských, maje každý z nich hůl v ruce své pro sešlost věku. ⁵ Ulice také města plné budou pacholat a děvčat, hrajících na ulicích jeho. ⁶ Takto praví Hospodin zástupů: Zdali, že se to nepodobné zdá před očima ostatků lidu tohoto dnů těchto, také před očima máma nepodobné bude? praví Hospodin zástupů. ⁷ Takto praví Hospodin zástupů: Aj, já vysvobozuji lid svůj z země východní, a z země na západ slunce, ⁸ A přivedu je zase. I budou bydliti u prostřed Jeruzaléma, a budou lidem mým, a já budu jejich Bohem v pravdě a v spravedlnosti. ⁹ Takto praví Hospodin zástupů: Posilňtež se ruce vaše, kteříž jste slyšeli těchto dnů slova tato z úst proroků, od toho dne, v němž založen jest dům Hospodina zástupů, že má chrám dostaven býti. ¹⁰ Nebo před těmito dny práce lidská, ani práce hovádek se nenahrazovala, nýbrž ani vycházejícímu ani vcházejícímu nebylo pokoje pro nepřítel, nebo já spustil jsem všecky lidi jedny s druhými. ¹¹ Nyní pak, ne jako ve dnech těch předešlých, činím ostatkům lidu tohoto, praví Hospodin zástupů. ¹² Ale rozsívání máte pokojné, vinný kmen vydává ovoce své, a země vydává úrodu svou, nebesa také dávají rosou svou, a to všechno dávám v dědictví ostatkům lidu tohoto. ¹³ A tak stane se, že jakož jste byli zlořečením mezi pohany, ó dome Judský a dome Izraelský, tak zase vás chrániti budu, a budete požehnáním. Nebojtež se, posilňte se ruce vaše. ¹⁴ Nebo takto praví Hospodin zástupů: Jakož jsem byl myslil zle učiniti vám, když mne hněvali otcové vaši, praví Hospodin zástupů, aniž jsem lítoval: ¹⁵ Tak obrátě se, myslím v těchto dnech dobře činiti Jeruzalému a domu Judskému. Nebojtež se. ¹⁶ Tyto pak věci jsou, kteréž činiti budete: Mluvte pravdu každý s bližním svým, pravý a pokojný soud vynášejte v branách svých. ¹⁷ Aniž kdo bližnímu svému zlého obmyšle v srdci svém, též přísahy falešné nemilujte; nebo všechno to jest, čehož nenávidím, praví Hospodin. ¹⁸ I stalo se slovo Hospodina zástupů ke mně, řkoucí: ¹⁹ Takto praví Hospodin zástupů: Půst čtvrtého měsíce, a půst pátého, a půst sedmého, a půst desátého obrátí se domu Judskému v radost a veselí, i v slavnosti rozkošné, ale pravdu a pokoj milujte. ²⁰ Takto praví Hospodin zástupů: Ještěť budou přicházeti národové a obyvatelé měst mnohých, ²¹ Přicházeti budou, pravím, obyvatelé jednoho k druhému, řkouce: Podměž s ochotností kořiti se tváři Hospodinově, a hledati Hospodina zástupů. Půjdu i já. ²² A tak přijdou lidé mnozí a národové nesčíslní, aby hledali Hospodina zástupů v Jeruzalémě, a kořili se tváři Hospodinově. ²³ Takto praví Hospodin zástupů: V těch dnech chopí se deset mužů ze všech jazyků těch národů, chopí se, pravím, podolka jednoho Žida, řkouce: Půjďme s vámi; nebo slyšíme, že jest Bůh s vámi.

9 Břímě slova Hospodinova proti zemi, kteráž jest v vůkolí tvém, a Damašek bude odpočinutí jeho. Nebo k Hospodinu zřetel člověka i všech pokolení Izraelských. ² Ano i do Emat dosáhne, do Týru i Sidonu, ačkoli jest moudrý velmi. ³ Vystavěltě sobě Týrus pevnost, a nashromáždil stříbra jako prachu, a ryzího zlata jako bláta na ulicích. ⁴ Aj, Pán vyžene jej, a vrazí do moře sílu jeho, i on od ohně sežrán bude. ⁵ Vida to Aškalon, báti se bude, i Gáza velikou bolest míti bude, též i Akaron, proto že jej zahanbilo očekávání jeho. I zahyne král z Gázy, a Aškalon neosedí. ⁶ A bude bydliti pankhart v Azotu, a tak vypléním pýchu Filistinských. ⁷ Když pak

odejmu vraždu jednoho každého od úst jeho, a ohavnosti jeho od zubů jeho, připojen bude také i on Bohu našemu, aby byl jako vývoda v Judstvu, a Akaron jako Jebuzejský. ⁸ A položím se vojensky u domu svého pro vojsko a pro ty, kteříž tam i zase jdou; aniž půjde skrze ně více násilník, proto že se tak nyní vidí očím mým. ⁹ Pléšej velice, dcerko Sionská, prokřikuj, dcerko Jeruzalémská. Aj, král tvůj přijde tobě spravedlivý a spasení plný, chudý a sedící na oslu, totiž na oslátku mladém. ¹⁰ Nebo vypléním vozy z Efraima a koně z Jeruzaléma, a vypléněna budou lučiště válečná; nadto rozhlásí pokoj národům, a panování jeho od moře až k moři, a od řeky až do končin země. ¹¹ Anobř ty, pro krev smlouvy své vypustil jsem vězně tvé z jámy, v níž není žádné vody. ¹² Navrať se k ohradě, ó věžňové v naději postavení. A tak v ten den, jakžt oznamuji, dvojnásobně nahradím tobě, ¹³ Když sobě napnu Judu a lučiště naplním Efraimem, a vzbudím syny tvé, ó Sione, proti synům tvým, ó Javane, a nastrojím tě jako meč udatného. ¹⁴ Nebo Hospodin proti nim se ukáže, a vynikne jako blesk střela jeho. Panovník, pravím, Hospodin trubou troubiti bude, a poběře se s vichřicemi poledními. ¹⁵ Hospodin zástupů chrániti bude lidu svého, aby zmocníce se kamením z praku, jedli a pili, prokřikující jako od vína, a naplní jakož číši tak i rohy oltáře. ¹⁶ A tak je vysvobodí v ten den Hospodin Bůh jejich, jakožto stáde lid svůj, a vystaveno bude kamení pěkně tesané místo korouhví v zemi jeho. ¹⁷ Nebo aj, jaké blahoslavenství jeho, a jak veliká okrasa jeho! Obilé mládence a mest panny učiní mluvné.

10 Žádejte od Hospodina deště v čas příhodný, i způsobí Hospodin pršku, a dá vám déšť hojný, a každému bylinu na poli. ² Nebo obrazové mluví marnost, a věštcí prorokují faleš, a sny marné mluví, marností potěšují. Protož šli jako stádo, ztrestáni jsou, proto že žádného nebylo pastýře. ³ Proti pastýřům takovým zažžen jest hněv můj, a kozly ty trestati budu, ale stádo své, dům Judský, navštíví Hospodin zástupů, a učiní je jako koně ozdobného k boji. ⁴ Od něho úhel, od něho hřeb, od něho lučiště válečné, od něho též pojde všeliký úředník. ⁵ A budou podobni rekům, pošlapávající do bláta na ulicích v boji, když bojovati budou; nebo Hospodin s nimi, a zahanbí ty, kteříž jedou na koních. ⁶ Posilním zajisté domu Judova, a dům Jozefův vysvobodím, a bezpečně je osadím. Nebo lítost mám nad nimi, i budou, jako bych jich nezahnal; nebo já jsem Hospodin Bůh jejich, a vyslyším je. ⁷ I budou Efraimští jako silný rek, a veseliti se bude srdce jejich jako od vína. I jejich synové vidouce to, rozveselí se, a zpléše srdce jejich v Hospodinu. ⁸ Šeptati jim budu, a tak je shromáždím; nebo je vykoupím, a rozmnožení budou, jakož rozmnožení byli. ⁹ Nadto rozseji je mezi národy, aby na místech dalekých rozpomínali se na mne, a živi jsouce s syny svými, navrátili se. ¹⁰ A tak je zase přivedu z země Egyptské, i z Assyrské shromáždím je, a do země Galád a k Libánu přivedu je, ale nepostačí jim. ¹¹ Protož pro těsnost přejde přes moře, a prorazí na moři vlnobítí, i vyschnou všechny hlubiny řeky, budeť snížena i pýcha Assyrie, a berla Egypta odjata bude. ¹² A posilním jich v Hospodinu, aby ve jménu jeho ustavičně chodili, praví Hospodin.

11 Otevři, Libáne, vrata svá, ať zžíře oheň cedry tvé. ² Kvěl jedle, nebo padl cedr, nebo znamenití vyplénní jsou; kvělte dubové Bázanští, nebo klesl les ohražený. ³ Hlas kvílení pastýřů, proto že popléněno důstojenství jejich; hlas řvání lvů, proto že popléněna pýcha Jordánu. ⁴ Takto praví Hospodin Bůh můj: Pas ovce tyto k zbití oddané, ⁵ Kteríž držitelé jejich mordují, aniž bývají obviňováni, a kdož je prodávají, říkají: Požehnaný Hospodin, že jsme zbohatli, a kteříž je pasou, nemají lítosti nad nimi. ⁶ Protož nebudu mítí lítosti více nad obyvateli této země, praví Hospodin, ale aj, já uvedu ty lidi jednoho druhému v ruku, a v ruku krále jejich. I budou potírati zemi tuto, a nevytrhnu jí z ruky jejich. ⁷ Nebo jsem pásal ovce k zbití oddané, totiž vás chudé toho stáda, a vzav sobě dvě hole, nazval jsem jednu utěšením, a druhou jsem nazval svazujících. A pásal jsem, pravím, ty ovce, ⁸ A zahladil jsem tři pastýře měsíce jednoho, ale duše má stýskala sobě s nimi, proto že duše jejich nenáviděla mne. ⁹ Pročež řekl jsem: Nebudu vás pásti. Kteráž umřítí má, nechť umře, a kteráž má vyhlazena býti, nechť jest vyhlazena, a jiné nechažt jedí maso jedna druhé. ¹⁰ Protož vzav hůl svou utěšení, posekal jsem ji, zrušiv smlouvu svou, kterouž jsem učinil se vším tím lidem. ¹¹ A v ten den, když zrušena byla, právě poznali chudí toho stáda, kteříž na mne pozor měli, že řeč Hospodinova jest. ¹² Nebo jsem řekl jim: Jestliže se vám vidí, dejte mzdu mou; pakli nic, nechte tak. I odvážili mzdu mou třidceti stříbrných. ¹³ I řekl mi Hospodin: Povrz je před hrncíře. Znamenitá mzda, kterouž jsem tak draze šacován od nich. A tak vzav třidceti stříbrných, uvrhl jsem je v domě Hospodinově před hrncíře. ¹⁴ Potom posekal jsem hůl svou druhou svazujících, zrušiv bratrství mezi Judou a mezi Izraelem. ¹⁵ I řekl mi Hospodin: Vezmi sobě ještě

9:9 Král ... na oslátku. Když král vjíždí do města jako jeho dobyvatel, popřípadě když se vrací z jiného vítězného válečného tažení, jede na koni, protože kůň je válečné zvíře, „bojový transportér“, v jistém smyslu zbraň. Ale osel k něčemu podobnému absolutně není vhodný, ten je pro svou mírumilovnost považován za nositele pokoje. Proto král

vjíždí do města na oslu místo koně, když město nepotřebuje dobývat, protože už mu dávno patří. Tento obraz je naplněn v Kristu, synu Davidovu, Králi Izraele, který vjíždí do svého hlavního města na oslu (Lk 19:35–37) přinést mu mír; v tomto případě smíření s Bohem vlastní smrtí.

oruží pastýře bláznivého. ¹⁶Nebo aj, já vzbudím pastýře v této zemi. Pobloudilých nebude navštěvovati, ani jehňátka hledati, ani což polámaného jest, léčiti, ani toho, což se zastavuje, nositi, ale maso toho, což tučnějšího jest, jísti bude, a kopyta jejich poláme. ¹⁷Běda pastýři tomu ničemnému, kterýž opouští stádo. Meč na rameno jeho a na oko pravé jeho, rámě jeho docela uschne, a oko pravé jeho naprosto zatmí se.

12 Břímě slova Hospodinova příčinou Izraele. Praví Hospodin, kterýž roztáhl nebesa, a založil zemi, a sformoval ducha člověka, kterýž jest v něm: ²Aj, já postavím Jeruzalém jako číši, kteráž ku potáčení přivede všechny národy vůkol, kteříž budou proti Judovi v obležení, i proti Jeruzalému. ³Nýbrž stane se v ten den, že položím Jeruzalém jako kámen přetěžký všechněm národům, jež kdožkoli zdvihati budou, velmi se urazí, byť se pak shromáždili proti němu všickni národové země. ⁴V ten den, praví Hospodin, raním všelikého koně strnutím, a jezdce jeho zblázněním, ale na dům Judský otevru oči své, a všechny koně národů raním slepotou. ⁵I dějí vůdcové Judští v srdci svém: Mámeť sílu, i obyvatelé Jeruzalémští, v Hospodinu zástupů, Bohu svém. ⁶V ten den učiním vůdce Judské podobné ohni zanícenému mezi dřívím, a pochodni hořící mezi snopy, i zžře na pravo i na levo všechny národy vůkol, a ostojí Jeruzalém ještě na místě svém v Jeruzalémě. ⁷Zachová Hospodin i stánky Judské prvé, aby se nevelebila ozdoba domu Davidova a ozdoba, přebývajících v Jeruzalémě nad Judu. ⁸V ten den chrániti bude Hospodin obyvatelů Jeruzalémských, a bude nejnestatečnější z nich v ten den podobný Davidovi, a dům Davidův podobný bohům, podobný andělu Hospodinovu před nimi. ⁹Nebo stane se v ten den, že shledám všechny národy, kteříž přitáhnou proti Jeruzalému, abych je zahladil. ¹⁰A vyleji na dům Davidův a na obyvatele Jeruzalémské Ducha milosti a pokorných proseb. I obrátí zřetel ke mně, kteréhož jsou bodli, a kvíliti budou nad ním jako kvílením nad jednorozeným; hořce, pravím, plakati budou nad ním, jako hořce plačí nad prvorozeným. ¹¹V ten den bude veliké kvílení v Jeruzalémě, jako kvílení v Adadremmon na poli Mageddo. ¹²Nebo kvíliti bude země, každá čeled obzvláště, čeled domu Davidova obzvláště, a ženy jejich obzvláště, čeled domu Nátanova obzvláště, a ženy jejich obzvláště, ¹³Čeled domu Lévi obzvláště, a ženy jejich obzvláště, čeled Semei obzvláště, a ženy jejich obzvláště, ¹⁴I všechny čeledi jiné, každá čeled obzvláště, a ženy jejich obzvláště.

13 V ten den bude studnice otevřená domu Davidovu a obyvatelům Jeruzalémským, k obmytí hřícha i nečistoty. ²Stane se také v ten den, praví Hospodin zástupů, že vyhledím jména modl z země, tak že nebudou připomínány více, nýbrž také i ty proroky a ducha nečistoty vyprázdním z země. ³I stane se, prorokoval-li by někdo více, že jemu řeknou otec jeho a matka jeho, kteříž jej zplodili: Nebudeš živ, proto že jsi lež mluvil ve jménu Hospodinovu. I probodnou jej otec jeho a matka jeho, kteříž jej zplodili, že prorokoval. ⁴A tak stane se v ten den, že se budou styděti proroci ti, každý za vidění své, když by prorokovali, aniž oblekou sukně z srstí, aby klamali. ⁵Ale dí každý: Nejsem já prorok. Muž, kterýž zemi dělá, jsem já; nebo mne učil tomu člověk od dětinství mého. ⁶A dí-li kdo jemu: Jaké to máš rány na ruku svých? I odpoví: Jimiž jsem zbit v domě těch, kteříž mne milují. ⁷Ó meči, prociť na pastýře mého, a na muže bližního mého, praví Hospodin zástupů. Bí pastýře, a rozprchnou se ovce, ale zase obrátím ruku svou k maličkým. ⁸Nebo stane se po vší zemi této, praví Hospodin, že dvě částky vyhlazeny budou v ní a zemrou, a třetí v ní zanechána bude. ⁹A i tu třetí uvedu do ohně, a přeženu je, jako se přehání stříbro, a zprubuji je, jako prubováno bývá zlato. Každý vyzvati bude jméno mé, a já vyslyším jej. Řeknu: Lid můj jest: a on dí: Hospodin jest Bůh můj.

14 Aj, den Hospodinův přichází, a rozděleny budou kořisti tvé u prostřed tebe. ²Nebo shromáždím všechny národy proti Jeruzalému k boji, i bude dobyto město, a domové zloupeni, a ženy zhanobeny budou. A když vyjde díl města v zajetí, zbytek lidu nebude vyhlazeno z města. ³Nebo Hospodin vytáhna, bude bojovati proti těm národům, jakž bojuje v den potýkání. ⁴I stanou nohy jeho v ten den na hoře Olivetské, kteráž jest naproti Jeruzalému od východu, a rozdvojí se hora Olivetská napoly k východu a k západu údolím velmi velikým, a odstoupí díl té hory na půlnoci, a díl její na poledne. ⁵I budete utíkati před údolím hor; nebo dosáhne údolí hor až k Azal. Budete, pravím, utíkati, jako jste utíkali před země třesením za dnů Uziáša krále Judského, když přijde Hospodin Bůh můj, a všickni svatí s ním. ⁶I stane se v ten den, že nebude světla drahého, ani tmy husté. ⁷A tak bude den jeden, kterýž jest znám Hospodinu, aniž bude den, ani noc; a však stane se, že v čas večera bude světlo. ⁸Stane se také v ten den, že vycházeti budou vody živé z Jeruzaléma, díl jich k moři východnímu, a díl jich k moři nejdalšímu. V létě i v zimě bude. ⁹A bude Hospodin králem nade vší zemí; v ten den bude Hospodin jediný, a jméno jeho jedno. ¹⁰A učiněna bude všecka tato země jako rovina od Gaba k Remmon na polední straně Jeruzalému, kterýž vyvýšen jsa, státi bude na místě svém, od brány Beniaminovy až k místu brány první, a až k bráně úhlové, a od věže Chananeel až k presu královskému. ¹¹A budou bydliti v něm, a nebude více v prokletí; město Jeruzalém zajisté bezpečně seděti bude. ¹²Tato pak

bude rána, kterouž raní Hospodin všechny národy, kteříž by bojovali proti Jeruzalému: Usuší tělo jednoho každého, stojícího na nohách svých, a oči jednoho každého usvadnou v děrách svých, a jazyk jednoho každého usvadne v ústech jejich. ¹³ I stane se v ten den, že bude znepokojení Hospodinovo veliké mezi nimi, tak že uchopí jeden druhého ruku, a vztažena bude ruka jednoho na ruku druhého. ¹⁴ Také i ty, Judo, bojovati budeš v Jeruzalémě, a shromážděno bude zboží všech národů vůkol, zlato a stříbro, i roucha velmi mnoho. ¹⁵ A podobná bude rána koní, mezků, velbloudů a oslů i všech hověd, kteráž budou v tom ležení, podobná ráně té. ¹⁶ I stane se, že kdožkoli pozůstane ze všech národů, kteříž by přitáhli proti Jeruzalému, přicházeti budou z rok do roka klaněti se králi Hospodinu zástupů a slaviti slavnost stánků. ¹⁷ I stane se, kdo z čeledí země nebude přicházeti do Jeruzaléma klaněti se králi Hospodinu zástupů, že nebude na ně pršeti déšť. ¹⁸ A jestliže čeled Egyptská nevstoupí, ani přijde, jakkoli na ně nepršívá, přijde však táž rána, kterouž raní Hospodin národy, kteříž by nepřicházeli k slavení slavnosti stánků. ¹⁹ Tať bude pokuta pro hřích Egyptských a pokuta pro hřích všech národů, kteříž by nechodili k slavení slavnosti stánků. ²⁰ V ten den bude na zvoncích koňských: Svatost Hospodinu; a bude hrnců v domě Hospodinově jako číši před oltářem. ²¹ Nýbrž bude všeliký hrnec v Jeruzalémě a v Judstvu svatost Hospodinu zástupů; a přicházejíce všickni, kteříž obětovati mají, budou je bráti a vařiti v nich. Aníž bude Kananejský více v domě Hospodina zástupů v ten den.

Malachiáš

Úvod

1 Břímě slova Hospodinova proti Izraelovi skrze Malachiáše. ² Miluji vás, praví Hospodin, vy pak říkáte: V čem nás miluješ? Zdaliž Ezau nebyl bratr Jákobův? praví Hospodin. A však jsem miloval Jáкова. ³ Ezau pak měl jsem v nenávisti; protož zanechal jsem hor jeho pustých, a dědictví jeho drakům pouště. ⁴ Řekne-li Idumejská země: Ochuzeníť jsme, ale navrátíme se zase, a vystavíme místa pustá, takto praví Hospodin zástupů: Oni nechť stavějí, a já budu bořiti. I budou je nazývati pomezím bezbožnosti a lidem, na něž hněviv bude Hospodin až na věky. ⁵ Což oči vaše uzří, a vy díte: Veleben bud Hospodin po pomezích Izraelských. ⁶ Syn ctí otce, a služebník pána svého. Protož jestližeť jsem já otec, kdež jest čest má? A jestliže jsem pán, kde jest bázeň má? Vám to mluví Hospodin zástupů, ó kněží, kteříž sobě zlehčujete jméno mé. A však říkáte: V čem zlehčujeme jméno tvé? ⁷ Kteríž přinášejíce na oltář můj obět poškvřněnou, říkáte: Čímž jsme tě poškvřnili? Tím, když říkáte: Stůl Hospodinův v pohrdání jest. ⁸ Nebo když přivodíte slepé k obětování, což to není nic zlého? A když přivodíte chromé aneb nemocné, což to není nic zlého? Daruj je medle knížeti svému, zalíbíš-li mu se tím, a přijme-li tvář tvou, praví Hospodin zástupů. ⁹ A protož nyní kořtež se tváři Boha silného, aby nám milost učinil. Ale když to z rukou vašich jest, přijme-liž kterého z vás oblíčeť? praví Hospodin zástupů. ¹⁰ Anobřz kdo jest mezi vámi, aby zavřel dvěře, aneb zapálil na oltáři mém darmo? Nemámť v vás žádné líbosti, praví Hospodin zástupů, a oběti nepřijmu z ruky vaší. ¹¹ Nebo od východu slunce až na západ jeho veliké bude jméno mé mezi národy, a na všelikém místě kadění přinášíno bude jménu mému, a obět čistá. Veliké zajisté jméno mé bude mezi národy, praví Hospodin zástupů, ¹² Ačkoli vy ho poškvřňujete, když říkáte: Stůl Hospodinův v pohrdání jest, a což kladeno bývá na něj, že jest chaterný pokrm. ¹³ Říkáte také: Ach, větší práce, ješto byste to zdmýchnouti mohli, praví Hospodin zástupů. Nebo přinášíte to, což jest vydřeno, a chromé i nemocné, přinášejíce dar. To-liž mám přijímati z ruky vaší? praví Hospodin. ¹⁴ Anobřz zlořečený jest fortelný, kterýž maje v svém stádě samce, činí slib, a obětuje Pánu to, což jest churavého. Nebo král veliký já jsem, praví Hospodin zástupů, a jméno mé jest hrozné mezi národy.

2 A tak nyní k vám přikázání to, ó kněží. ² Neuposlechnete-li a nesložíte-li v srdci, abyste dali slávu jménu mému, praví Hospodin zástupů, zajisté že pošli na vás zlořečenství, a zlořečiti budu požehnáním vašim. Anobřz již jsem zlořečil každému z nich, nebo jste nikoli nesložili toho v srdci. ³ Aj, já pokazím vám to, což nasejete, a vkydnu lejno na tváře vaše, lejno obětí vašich, tak že vás zachvátí k sobě. ⁴ Nebo víte, že jsem poslal k vám přikázání to, aby byla stálá smlouva s Léví, praví Hospodin zástupů. ⁵ Smlouva má byla s ním života a pokoje, a dal jsem jemu to pro bázeň; nebo se bál mne, a pro jméno mé potřín byl. ⁶ Zákon pravdy byl v ústech jeho, a nepravost nebyla nalezena ve rtech jeho, v pokoji a upřímosti chodil se mnou, a mnohé odvrátil od nepravosti. ⁷ Nebo rtové kněze mají ostríhati umění, a na zákon doptávati se z úst jeho; posel zajisté Hospodina zástupů jest. ⁸ Vy pak sešli jste s cesty, byli jste příčinou mnohým, aby činili proti zákonu; zrušili jste smlouvu Levítskou, praví Hospodin zástupů. ⁹ Pročež i já také vydal jsem vás v potupu a v nevážnost všemu lidu, jakož vy v ničemž neostříháte cest mých, a přijímáte osoby v zákoně. ¹⁰ Zdaliž není jeden otec všech nás? Zdaliž Bůh jeden nestvořil nás? Proč nevěrně činiti máme jeden druhému a zlehčovati smlouvu otců našich? ¹¹ Nevěrně činí Juda, a ohavnost se děje v Izraeli a v Jeruzalémě; nebo poškvřňuje Juda svatosti Hospodinovy, kterouž by milovati měl, pojímaje za manželku dceru boha jiného. ¹² Vyplnění Hospodin muže, kterýž to činí, z stánků Jákobových, bdícího i odpovídajícího, i obětujícího dar Hospodinu zástupů. ¹³ Již to podruhé činíte, že přikrýváte slzami oltář Hospodinův, pláčem a křikem, pročež nikoli nepatří již více k daru, aniž přijímá oběti vzácné z ruky vaší. ¹⁴ A však říkáte? Pro kterou příčinu? Proto že Hospodin jest svědkem mezi tebou a manželkou mladosti tvé, kteréž ty nevěrně činíš, ješto ona jest tovaryška tvá, a manželka smlouvy tvé. ¹⁵ Zdaliž neučinil jedno, ačkoli ještě více ducha měl? Proč pak jedno? Aby hledali semene Božího. Protož ostříhejte ducha svého, a manželce mladosti své nečinite nevěrně. ¹⁶ Proto že v nenávisti má propouštění, praví Hospodin Bůh Izraelský, proto že takový přikrývá ukrutnost pláštěm jeho, praví Hospodin zástupů, protož ostříhejte ducha svého, abyste nečinili nevěrně. ¹⁷ Těžcí jste Hospodinu slovy svými, a však říkáte: V čem jsme těžcí? Když říkáte: Každý, kdož činí zlé, líbí se Hospodinu, a v těch on líbost má, aneb: Kde jest Bůh soudu?

3 Aj, já posílám anděla svého, kterýž připraví cestu před tváří mou. V tom hned přijde do chrámu svého Panovník, kteréhož vy hledáte, a anděl smlouvy, v němž vy líbost máte. Aj, přijdeť, praví Hospodin

zástupů. ² Ale kdo bude moci snést den příchodu jeho? A kdo ostojí, když se on Ukáže? Nebo on jest jako oheň rozpouštějící a jako mýdlo běličů. ³ I sedna, přeháněti bude a přečišťovati stříbro, a přečistí syny Lévi, a vyčistí je jako zlato a jako stříbro. I budou Hospodinovi, obětující oběti v spravedlnosti. ⁴ I zachutná sobě Hospodin obět Judovu a Jeruzalémských, jako za dnů prvních, a jako za let starodávých. ⁵ K vám pak přikročím s pomstou, a budu rychlým svědkem proti kouzedlníkům, a proti cizoložníkům, a proti křivopřísežníkům, i proti těm, kteříž s útliskem zadržují mzdu nájemníka, vdově a sirotku, a příchozímu křivdu činíce, nebojí se mne, praví Hospodin zástupů. ⁶ Nebo já Hospodin neměním se, protož vy, synové Jákobovi, nevzali jste skončení. ⁷ Hned ode dnů otců vašich odešli jste od ustanovení mých, a neostříhali jste jich. Navratěž se ke mně, a navrátím se k vám, praví Hospodin zástupů. Ale říkáte: V čem bychom se navrátiti měli? ⁸ Loupiti-liž má člověk Boha, že vy loupíte mne? A však říkáte: V čem tě loupíme? V desátcích a obětech. ⁹ Naprosto zlořečení jste, proto že mne loupíte, vy pokolení všecko. ¹⁰ Sneste všechny desátky do obilnice, aby byla potrava v domě mém, a zkuste mne nyní v tom, praví Hospodin zástupů, nezotvírám-liť vám průduchů nebeských, a nevyleji-li na vás požehnání, tak že neodoláte. ¹¹ A přimluvim pro vás tomu, což zžírá, a nebude vám kaziti úrod zemských, aniž vám pochybí vinný kmen na poli, praví Hospodin zástupů. ¹² I budou vás blažiti všickni národové; nebo vy budete zemí rozkošnou, praví Hospodin zástupů. ¹³ Rozmohlať se proti mně slova vaše, praví Hospodin, a však říkáte: Což jsme mluvili proti tobě? ¹⁴ Říkáte: Daremná jest věc sloužiti Bohu, a jaký zisk, budeme-li ostříhati nařízení jeho, a budeme-li choditi zasmušile, bojíce se Hospodina zástupů? ¹⁵ Nýbrž nyní blahoslavíme pyšné. Ti, kteříž páší bezbožnost, vzdělávají se, a pokoušející Boha vysvobozeni bývají. ¹⁶ Tehdy ti, kteříž se bojí Hospodina, tytýž mluvili jeden k druhému. I pozoroval Hospodin a slyšel, a psána jest kniha pamětná před ním pro ty, kteříž se bojí Hospodina, a myslí na jméno jeho. ¹⁷ Tiť budou, praví Hospodin zástupů, v den, kterýž já učiním, mým klínodem, a slitují se nad nimi, jako se slitovává otec nad synem svým, kterýž mu slouží. ¹⁸ Tehdy obrátíte se, a uzříte rozdíl mezi spravedlivým a bezbožným, mezi tím, kdo slouží Bohu, a tím, kdo jemu neslouží.

4 Nebo aj, den ten přichází hořící jako pec, v němž budou všickni pyšní, a všickni pášící bezbožnost jako strniště. I zažhne je ten den, kterýž přijíti má, praví Hospodin zástupů, tak že neostaví jim ani kořene ani ratolesti. ² Vám pak, kteříž se bojíte jména mého, vzejde slunce spravedlnosti, a zdraví bude na paprscích jeho. Tedy vycházeti budete, a porostete jako telata vykrmená. ³ A pošlapáte bezbožné, tak že budou jako popel pod nohami vašimi v den, kterýž já učiním, praví Hospodin zástupů. ⁴ Pamatujtěž na zákon Mojžíše služebníka mého, jemuž jsem přikázal na Orébě přednesti všemu Izraeli ustanovení a soudy. ⁵ Aj, já pošli vám Eliáše proroka, prvé nežli přijde den Hospodinův veliký a hrozný, ⁶ Aby obrátil srdce otců k synům, a srdce synů k otcům jejich, abych přijda, neranil země prokletím.

Mezizákonnímu období (od posledního proroka **Malachiáše** do vystoupení Jana Křtitele) se někdy nepřesně říká čas Božího mlčení, protože čtyři století uplynula mezi posledním sz proroka Malachiáše a první postavou, která vystupuje v NZ – Janem Křtitelem. Bůh však pořád jednal i mluvil; vznikaly texty (byť nejsou součástí protestantského kánonu), vypovídající o Božích slovech i skutcích; některé z nich patří mezi tzv. Deuterokanonické knihy, jiné nejsou považovány za součást Písma v žádné tradici.

Lze najít několik důvodů, proč mezizákonní období trvalo tak dlouho. Jedním z nich je to, že v té době byly vybudovány silnice, díky nimž se pak mohlo evangelium šířit rychle a bez překážek.

Izrael si vzal poučení z babylónského zajetí a Ježíš nebyl nucen čelit modlářství jako většina sz proroků. S čím polemizoval Ježíš, bylo farizejství. Farizeové tvořili jednu z mnoha skupin v rámci judaismu.

Judaismus v době očekávání Mesiáše

V tzv. Makabejském, tedy mezizákonním období,

Zelóti

Eséni

Saduceové

Farizeové

Takkana (hebrejsky: תקנה, v latinské transliteraci: taqqānā, množné číslo takkanot, תקנות) je významný legislativní předpis v rámci halachy, normativního systému judaistických zákonů. Takkana je právní předpis, který reviduje nařízení, jež již nevyhovuje požadavkům doby nebo okolností, nebo který, odvozený z biblické pasáže, lze považovat za nový. Takkanot jsou vydávány rabínskými výnosy nebo nařízeními za účelem zlepšení a zachování náboženského života už od doby Druhého (Zerubábelova) chrámu (520–515 př.Kr.) a pak ve všech následujících obdobích židovských dějin.

Matouš

Úvod

1 Kniha rodu Ježíše Krista syna Davidova, syna Abrahamova. ² Abraham zplodil Izáka. Izák pak zplodil Jákoba. Jákob zplodil Judu a bratří jeho. ³ Judas pak zplodil Fáresa a Záru z Támar. Fáres pak zplodil Ezroma. Ezrom zplodil Arama. ⁴ Aram pak zplodil Aminadaba. Aminadab pak zplodil Názona. Názon zplodil Salmona. ⁵ Salmon zplodil Bóza z Raab. A Bóz zplodil Obéda z Rut. Obéd pak zplodil Jesse. ⁶ Jesse zplodil Davida krále. David pak král zplodil Šalomouna, z té, kteráž byla Uriášova. ⁷ Šalomoun zplodil Roboáma. Roboám zplodil Abiáše. Abiáš zplodil Azu. ⁸ Aza zplodil Jozafata. Jozafat zplodil Joráma. Jorám zplodil Oziáše. ⁹ Oziáš pak zplodil Joátama. Joátam pak zplodil Achasa. Achas zplodil Ezechiáše. ¹⁰ Ezechiáš pak zplodil Manassesu. A Manasses zplodil Amona. Amon pak zplodil Joziáše. ¹¹ Joziáš pak zplodil Jekoniáše a bratří jeho v zajetí Babylonském. ¹² A po zajetí Babylonském Jekoniáš zplodil Salatiele. Salatiel pak zplodil Zorobábele. ¹³ A Zorobábel zplodil Abiuda. Abiud pak zplodil Eliakima. Eliakim zplodil Azora. ¹⁴ Azor potom zplodil Sádocha. Sádoch zplodil Achima. Achim pak zplodil Eliudu. ¹⁵ Eliud zplodil Eleazara. Eleazar zplodil Mátana. Mátan zplodil Jákoba. ¹⁶ Jákob pak zplodil Jozefa, muže Marie, z nížto narodil se JEŽÍŠ, kterýž slove Kristus. ¹⁷ A tak všech rodů od Abrahama až do Davida bylo rodů čtrnácte, a od Davida až do zajetí Babylonského rodů čtrnácte, a od zajetí Babylonského až do Krista rodů čtrnácte. ¹⁸ Jezukristovo pak narození takto se stalo: Když matka jeho Maria zasnoubena byla Jozefovi, prvé než se sešli, nalezena jest těhotná z Ducha svatého. ¹⁹ Ale Jozef muž její spravedlivý jsa, a nechtěv jí v lehkost uvést, chtěl ji tajně propustiti. ²⁰ Když pak on o tom přemýšloval, aj, anděl Páně ve snách ukázal se jemu, řka: Jozefe synu Davidův, neboj se přijíti Marie manželky své; nebo což v ní jest počato, z Ducha svatého jest. ²¹ Porodí pak syna, a nazůveš jméno jeho Ježíš; onť zajisté vysvobodí lid svůj od hříčů jejich. ²² Toto pak všechno stalo se, aby se naplnilo, což povědíno bylo ode Pána skrze proroka, řkoucího: ²³ Aj, panna těhotná bude, a porodí syna, a nazůveš jméno jeho Emmanuel, kteréž se vykládá: S námi Bůh. ²⁴ Procítiv pak Jozef ze sna, učinil, jakož mu přikázal anděl Páně, a přijal manželku svou. ²⁵ Ale nepoznal jí, až i porodila Syna svého prvorozeného, a nazvala jméno jeho Ježíš.

2 Když se pak narodil Ježíš v Betlémě Judově za dnů Heródesa krále, aj, mudrci od východu slunce vypravili se do Jeruzaléma, ² Řkouce: Kde jest ten narozený král Židovský? Nebo viděli jsme hvězdu jeho na východu slunce, a vypravili jsme se, abychom se klaněli jemu. ³ To uslyšev Heródes král, zarmoutil se i všecken Jeruzalém s ním. ⁴ A protož svolav všechny přední knězi a učitele lidu, tázal se jich, kde by se Kristus měl naroditi. ⁵ Oni pak řekli jemu: V Betlémě Judově. Nebo tak jest psáno skrze proroka: ⁶ A ty Betléme, země Judská, nikoli nejsi nejmenší mezi knížaty Judskými; neboť z tebe vyjde vývoda, kterýž pástí bude lid můj Izraelský. ⁷ Tehdy Heródes tajně povolav mudrců, pilně se jich vyptával, kterého by se jim času hvězda ukázala. ⁸ A když je propouštěl do Betléma, řekl: Jdouce, vyptejte se pilně na to dětátko, a když naleznete, zvěstujtež mi, ať i já přijda, pokloním se jemu. ⁹ Oni pak vyslyševše krále, jeli. A aj, hvězda, kterouž byli viděli na východu slunce, předcházela je, až i přišedši, stála nad místem, kdež bylo dětátko. ¹⁰ A uzřevše hvězdu, zradovali se radostí velmi velikou. ¹¹ I všedše do domu, našli dětátko s Marií matkou jeho, a padše, klaněli se jemu; a otevřevše poklady své, obětovali jemu dary, zlato a kadidlo a mirru. ¹² A od Boha napomenuti jsouce ve snách, aby se nenavraceli k Heródesovi, jinou cestou navrátili se do krajiny své. ¹³ Když pak oni odjeli, aj, anděl Páně ukázal se Jozefovi ve snách, řka: Vstana, vezmi dětátko i matku jeho, a utec do Egypta, a buď tam, dokudž nepovím tobě; neboť bude Heródes hledati dětátko, aby je zahubil. ¹⁴ Kterýž vstav v noci, vzal dětátko

1:12 Jekoniáš. Viz článek [Koniášovo prokletí u Jr 22](#) na str. 441.

2:2 Na východu. Mágové (magi, řecké běžné označení babylónských hvězdářů) přišli z Východu (v. 1), kde viděli „jeho hvězdu“ na Východě, a přesto šli na Západ do Jeruzaléma. Nedrželi se často (leč mylně) zobrazované „betlémské hvězdy“; nýbrž pokynů, předaných někým, kdo rozuměl „nebeským znamením“, která měla oznámit narození Krále Židů. Bez elementárních astronomických znalostí mohou biblické detaily nezkušenému čtenáři připadat bezvýznamné a nesouvislejší. Historická událost spojená s úkazem hvězdné konstelace je pak nerozlučitelná. Srv. [pozn. 11](#).

2:11 Klaněli se jemu. Mágové od východu slunce se dokázali poklonit budoucímu Králi v době, kdy byl ještě miminkem. Je důležité umět vidět lidi budoucím naplněním jejich potenciálu (srv. [pozn. Ez 3:17–21](#)

a článek [Minulost není určující u Jr 18](#) na str. 438.

Poklady. Kadidlo a myrha byly vzácné komodity, cennější než jejich váha ve zlatě. Mágové by nebyli mudrci, nýbrž blázni, kdyby s takovým bohatstvím cestovali jen ve třech až z Persie. Je jisté, že nebyli sami, mágů samotných mohlo být několik desítek, a bezpochyby byli doprovázeni ještě početnější ozbrojenou karavanou. Kdo financoval takovou výpravu? Velmi pravděpodobně vykonavatelé Danielovy poslední vůle – židovští astronomové, které Daniel vycvičil ve čtení nebeských znamení a kterým zanechal pokyny, jak poznat čas Mesiášova narození. Bohatství, které po Danielovi zůstalo, stačilo na financování expedice i dary v takové hojnosti, že rodinu zaopatřily na cestu do Egypta i na pobyt tam. Viz [pozn. Da 12:4](#).

i matku jeho, a odšel do Egypta. ¹⁵ A byl tam až do smrti Heródesovy, aby se naplnilo povědění Páně skrze proroka, řkoucího: Z Egypta povolal jsem Syna svého. ¹⁶ Tehdy Heródes uzřev, že by oklamán byl od mudrců, rozhněval se náramně, a poslav, zmrdoval všechny děti, kteréž byly v Betlémě i ve všech končinách jeho, od dvouletých a níže, podlé času, na kterýž se byl pilně vyptal od mudrců. ¹⁷ Tehdy naplněno jest to povědění Jeremiáše proroka, řkoucího: ¹⁸ Hlas v Ráma slyšán jest, naříkání a pláč a kvílení mnohé; Ráchel plačící synů svých, a nedala se potěšiti, proto že jich není. ¹⁹ Když pak umřel Heródes, aj, anděl Páně ukázal se Jozefovi ve snách v Egyptě, ²⁰ Řka: Vstana, vezmi dítě i matku jeho, a jdiž do země Izraelské; neboť jsou zemřeli ti, kteříž hledali bezživotí dítěte. ²¹ Kterýžto vstav, vzal dítě i matku jeho, a přišel do země Izraelské. ²² Ale uslyšev, že by Archelaus kraloval v Judstvu místo Heródesa otce svého, obával se tam jíti; avšak napomenut byv od Boha ve snách, obrátil se do krajin Galilejských. ²³ A přišed, bydlil v městě, kteréž slove Nazaret, aby se naplnilo, což povědíno bylo skrze proroky, že Nazaretský slouti bude.

Co viděli astronomové?

Astronomové šli z Persie na Západ, přestože hvězdu narozeného židovského Krále viděli na Východě (2:2 a pozn.). Co tam tedy viděli? Při dnešních technických vymoženostech a softwaru, který dokáže zobrazit mapu hvězdné oblohy v kterékoliv době a pozorovanou ze kteréhokoliv místa na Zemi, jsme schopni zrekonstruovat hvězdné konstelace v době kolem Ježíšova narození velice přesně. Došlo tam k několika výrazným a neobvyklým, jedinečným úkazům.

Nebyla to však kometa, jak se kreslívá na vánočních pohlednicích, co je vedlo do Jeruzaléma. Byla to planeta Jupiter, planeta králů, hebrejským jménem Tsedek (Spravedlivý), ukazující na Hospodina, Boha Izraele.

Jupiter každých třináct měsíců předvede na obloze zajímavý tanec: Zastaví se, asi měsíc stojí na místě nehybně mezi hvězdami, a pak se vydá nazpět po své dráze. Několik měsíců takto pluje zpátky, pak se znova zastaví a vrátí se do svého původního směru, kudy pokračuje dalších 13 měsíců, než svůj pravidelný retrográdní pohyb zase zopakuje.

Dochází k tomu proto, že Země obíhá kolem Slunce výrazně rychleji než Jupiter. Jupiterův oběh kolem Slunce trvá asi 12 pozemských let. Takže zatímco Země oběhne za jeden svůj rok kolem Slunce celý okruh, Jupiter se za tu dobu stihne posunout jen o dvanáctinu své vlastní dráhy. Proto Země někdy pluje svou drahou proti Jupiterovu směru, jindy jeho směrem, a pak ho snadno předběhne. Tehdy to pohledem ze Země vypadá, že se Jupiter na obloze vrací.

Souhvězdí Lva je v židovské astronomii spojováno se Lvem z Judy (Zj 5:5). Mezi předními tlapami Lva je Regulus, hvězda králů. Hebrejsky se jmenuje Melech (Král).

K čemu došlo v časové blízkosti Ježíšova narození v Betlémě, ukazuje Tabulka konjunkcí. Data jsou podle juliánského kalendáře.

Tabulka konjunkcí		
Konjunce	Jupitera s ...	př. Kr.
První	... Venuší	1.8. 03
Druhá	... Regulem	12.9. 03
Třetí	... Regulem	17.2. 02
Čtvrtá	... Regulem	8.5. 02
Pátá	... Venuší	17.6. 02
Šestá	... Venuší (+2)	27.8. 02
Sedmá	... Venuší	13.10. 02

V šesté konjunkci se Jupiter překryl nejen s Venuší, ale i s Marsem a Merkurem současně. Merkur je posel, v židovské astronomii Poslaný od Boha na Zem; Mars, protože je červený, bývá v pohanských náboženstvích ztotožněn s bohem války (prolévá krev nepřátel), v židovské astronomii s Mesiášem (prolévá svou vlastní krev).

Ačkoliv Jupiter předvádí svůj retrográdní pohyb každých třináct měsíců, situace, kdy díky němu třikrát během jednoho roku vstoupí do konjunkce s Regulem (konjunkce druhá až čtvrtá), se poštěstí jednou za 9 století.

Sedmá konjunkce (třetí konjunkce s Venuší během jednoho roku) pak byl pro astronomy signál vyrazit na cestu.

Nebeských znamení, provázejících Kristův příchod na svět, bylo ještě více, tyto konstelace nicméně postačují udělat si obrázek, co asi mohli astronomové v Persii vidět, že se vydali na cestu.

Kdo byli zač, kde vzali poklad, a jak věděli, co mají ve hvězdách vyhlížet, viz čl. [Mágové od Východu u Da 12](#).

3 V těch pak dnech přišel Jan Křtitel, káže na poušti v zemi Judské, ² A řka: Pokání činite, nebo přiblížilo se království nebeské. ³ Totoť jest zajisté ten předpověděný od Izaiáše proroka, řkoucího: Hlas volajícího na poušti: Připravujte cestu Páně, přímé činite stezky jeho. ⁴ Ten pak Jan měl roucho z srstí velbloudových, a pás kožený okolo bedr svých, a pokrm jeho byl kobylky a med lesní. ⁵ Tedy vycházel k němu Jeruzalém a všecko Judstvo, i všecka okolní krajina Jordánská, ⁶ A křtění byli od něho v Jordáně, vyznávající hříchy své. ⁷ Uzřev pak mnohé z farizeů a z saduceů, že jdou k jeho křtu, řekl jim: Pokolení ještěřčí, i kdo vám ukázal, kterak byste utéci měli budoucího hněvu? ⁸ Protož neste ovoce hodné pokání. ⁹ A nemyslte, že můžete říkati sami u sebe: Otce máme Abrahama. Neboť pravím vám, že může Bůh z kamení tohoto vzbuditi syny Abrahamovi. ¹⁰ A jižť jest i sekera k kořenu stromů přiložena. Každý tedy strom, kterýž nenese ovoce dobrého, vyřat a na oheň uvržen bývá. ¹¹ Jáť křtím vás vodou ku pokání, ten pak, kterýž po mně přichází, jestiť mocnější nežli já, jehožto nejsem hoden obuvi nositi. Onť vás křtíti bude Duchem svatým a ohněm. ¹² Jehožto věječka v ruce jeho, a vyčistíť humno své, a shromáždí pšenici svou do obilnice, ale plevy páliti bude ohněm neuhasitelným. ¹³ Tehdy přišel Ježíš od Galilee k Jordánu k Janovi, aby pokřtěn byl od něho. ¹⁴ Ale Jan velmi zbraňoval jemu, řka: Já mám od tebe křtěn býti, a ty pak jdeš ke mně? ¹⁵ A odpovídaje Ježíš, dí jemu: Nechej nyní; neboť tak sluší na nás, abychom plnili všelikou spravedlnost. Tedy nechal ho. ¹⁶ A pokřtěn jsa Ježíš, vystoupil i hned z vody; a aj, otevřina jsou mu nebesa, a viděl Ducha Božího, sstupujícího jako holubici, a přicházejícího na něj. ¹⁷ A aj, hlas s nebe řkoucí: Tentoť jest ten můj milý Syn, v němž mi se dobře zalíbilo.

4 Tehdy Ježíš veden jest na poušť od Ducha, aby pokoušín byl od ďábla. ² A postiv se čtyřiceti dnů a čtyřiceti nocí, potom zlačněl. ³ A přistoupiv k němu pokušitel, řekl: Jsi-li Syn Boží, rciž, ať kamení toto chlebové jsou. ⁴ On pak odpovídaje, řekl: Psánoť jest: Ne samým chlebem živ bude člověk, ale každým slovem vycházejícím skrze ústa Boží. ⁵ Tedy pojal jej ďábel do svatého města, a postavil ho na vrchu chrámu. ⁶ A řekl mu: Jsi-li Syn Boží, spustiž se dolů; nebo psánoť jest, že andělům svým přikázal o tobě, a na ruce uchopí tebe, abys někde o kámen nohy své neurazil. ⁷ I řekl mu Ježíš: Zase psánoť jest: Nebudeš pokoušeti Pána Boha svého. ⁸ Opět pojal ho ďábel na horu vysokou velmi, a ukázal mu všecka království světa i slávu jejich, ⁹ A řekl jemu: Toto všecko tobě dám, jestliže padna, budeš mi se klaněti. ¹⁰ Tedy řekl mu Ježíš: Odejdiž, satane; neboť psánoť jest: Pánu Bohu svému klaněti se budeš, a jemu samému sloužiti budeš. ¹¹ Tedy opustil ho ďábel, a aj, andělé přistoupili a sloužili jemu. ¹² A když uslyšel Ježíš, že by Jan byl vsazen, navrátil se do Galilee. ¹³ A opustiv Nazarét, přišed, bydlil v Kafarnaum při moři, v krajinách Zabulon a Neftalím, ¹⁴ Aby se naplnilo povědění skrze Izaiáše proroka, řkoucího: ¹⁵ Země Zabulon a Neftalím při moři za Jordánem, Galilea pohanská, ¹⁶ Lid, kterýž bydlil v temnostech, viděl světlo veliké, a sedícím v krajině a stínu smrti, světlo vzešlo jim. ¹⁷ Od toho času počal Ježíš kázati a praviti: Pokání činite; neboť se přiblížilo království nebeské. ¹⁸ A chodě Ježíš podlé moře Galilejského, uzřel dva bratry, Šimona, kterýž slove Petr, a Ondřeje bratra jeho, ani pouštějí síť do moře, (nebo byli rybáři). ¹⁹ I dí jim: Podte za mnou, a učiním vás rybáře lidí. ²⁰ A oni hned opustivše síti, šli za ním. ²¹ A poodšed odtud, uzřel jiné dva bratry, Jakuba syna Zebedeova, a Jana bratra jeho, na loď s Zebedeem otcem jejich, ani tvrdí síti své. I povolal jich. ²² A oni hned opustivše loď a otce svého, šli za ním. ²³ I procházel Ježíš všecku Galilei, uče v shromážděních jejich a káže evangelium království, a uzdravuje všelikou nemoc i všeliký neduh v lidu. ²⁴ A rozešla se o něm pověst po vsi Syrii. I vodili k němu všecky nemocné, rozličnými neduhy a trápeními obklíčené, i ďábelníky, i náměsíčníky, i šlakem poražené a uzdravoval je. ²⁵ I šli za ním zástupové mnozí z Galilee a z Desíti měst, i z Jeruzaléma i z Judstva i z Zajordání.

5 Vida pak Ježíš zástupy, vstoupil na horu; a když se posadil, přistoupili k němu učedníci jeho. ² I otevřev ústa svá, učil je, řka: ³ Blahoslavení chudí duchem, nebo jejich jest království nebeské. ⁴ Blahoslavení lkající, nebo oni potěšeni budou. ⁵ Blahoslavení tiší, nebo oni dědictví obdrží na zemi. ⁶ Blahoslavení, kteříž lačnější a žízňejší spravedlnosti, nebo oni nasyceni budou. ⁷ Blahoslavení milosrdní, nebo oni milosrdenství důjdou. ⁸ Blahoslavení čistého srdce, nebo oni Boha viděti budou. ⁹ Blahoslavení pokojní, nebo oni synové Boží slouti budou. ¹⁰ Blahoslavení, kteříž protivenství trpí pro spravedlnost, nebo jejich jest království nebeské. ¹¹ Blahoslavení budete, když vám zlořečiti budou a protivenství činíti, a mluvíti všecko zlé o vás, lhouce, pro

4:3 Jsi-li Syn Boží. Satan zpochybňuje Boží výrok, pronesený právě před chvílí (3:17), srv. v. 6. Pravda vždycky vyvolá konflikt. Po Kristově vzoru musíme být připraveni mu čelit, ne se mu vyhýbat. Smrti krutovládců jeho panování končí. Smrti mučedníka začíná. **5:5 Tiší.** Řecký výraz *πραεῖς* (*praeis*) bývá překládán jako ozna-

čující někoho neprůbojného, neškodného. Výstižnější by bylo najít označení pro někoho, kdo disponuje Boží silou, ale udržuje ji pod kontrolou. Představme si obraz místra juda, který si bez mrknutí oka nechá od bandy opilců v hospodě libit urážky, ba i vlepenou facku, místo toho, aby je všechny zmrazil nebo pozabíjel, přestože toho je schopen. Srv. pozn. 5:39.

mne. ¹² Radujte se a veselte se, nebo odplata vaše hojná jest v nebesích. Taktéž zajisté protivili se prorokům, kteříž byli před vámi. ¹³ Vy jste sůl země. Jestliže sůl zmařena bude, čím bude osolena? K ničemuž se nehodí více, než aby byla ven vyvržena a od lidí pošlapána. ¹⁴ Vy jste světlo světa. Nemůžet město na hoře ležící skryto býti. ¹⁵ Aníž rozsvěcují svíce a stavějí ji pod kbelec, ale na svícen; i svítí všechněm, kteříž jsou v domě. ¹⁶ Tak svět světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré, a slaví Otce vašeho, kterýž jest v nebesích. ¹⁷ Nedomnívejte se, že bych přišel rušiti zákona aneb proroků. Nepřišel jsem rušiti, ale naplniti. ¹⁸ Amen zajisté pravím vám: Dokudž nepomine nebe i země, jediná literka aneb jeden puňktík nepomine z zákona, až se všechny věci stanou. ¹⁹ Protož zrušil-li by kdo jedno z přikázání těchto nejmenších, a učil by tak lidi, nejmenší slouti bude v království nebeském. Kdož by pak koli činil i učil, ten veliký slouti bude v království nebeském. ²⁰ Nebo pravím vám: Nebude-liť hojnější spravedlivost vaše nežli zákonníků a farizeů, nikoli nevejdete do království nebeského. ²¹ Slyšeli jste, že říkáno jest starým: Nezabiješ. Pakli by kdo zabil, povinen trpěti soud. ²² Ale jáť pravím vám: Že každý, kdož se hněvá na bratra svého bez příčiny, musí trpěti soud. Kdož by pak řekl bratru svému: Rácha, povinen bude před radou státi; a kdož by řekl: Blázne, musí pekelný oheň trpěti. ²³ Protož obětoval-li bys dar svůj na oltář, a tu bys se rozpomenul, že bratr tvůj má něco proti tobě: ²⁴ Nechejž tu daru svého před oltářem a odejdi; prvé smiř se s bratrem svým, a potom přijď, obětuj dar svůj. ²⁵ Vejdi v dobrou vůli s protivníkem svým rychle, dokudž jsi s ním na cestě, atby snad nedal tebe protivník tvůj soudci, a soudce dal by tě služebníku, a byl bys uvržen do žaláře. ²⁶ Amen pravím tobě: Nevyjdeš odtud, dokudž i posledního halěře nenavrátiš. ²⁷ Slyšeli jste, že říkáno bylo starým: Nezcizoložíš. ²⁸ Ale jáť pravím vám: Že každý, kdož by pohleděl na ženu ku požádání jí, již zcizoložil s ní v srdci svém. ²⁹ Jestliže pak oko tvé pravé horší tě, vylup je a vrz od sebe; neboť jest užitečnější tobě, aby zahynul jeden oud tvůj, než by celé tělo tvé uvrženo bylo do ohně pekelného. ³⁰ A pakli ruka tvá pravá horší tě, utni ji a vrz od sebe; nebo užitečnější jest tobě, aby zahynul jeden oud tvůj, než by všecko tělo tvé uvrženo bylo do pekelného ohně. ³¹ Těž řečeno jest: Kdož by koli propustil manželku svou, aby jí dal lístek rozloučení. ³² Jáť pak pravím vám: Že kdožkoli propustil by manželku svou, kromě příčiny cizoložstva, uvodí ji v cizoložstvo, a kdož propuštěnou pojme, cizoloží. ³³ Opět slyšeli jste, že říkáno bylo starým: Nebudeš křivě přísahati, ale splníš Pánu přísahy své. ³⁴ Ale jáť pravím vám: Abyste nepřisahali všelijak, ani skrze nebe, nebo trůn Boží jest; ³⁵ Ani skrze zemi, nebo podnož jeho jest; ani skrze Jeruzalém, nebo město velikého toho Krále jest. ³⁶ Ani skrze hlavu svou budeš přísahati, nebo nemůžeš jednoho vlasu učiniti bílého aneb černého. ³⁷ Ale buď řeč vaše: Jistě, jistě; nikoli, nikoli. Což pak

5:14 Město na hoře ležící. Mnoho interpretů ztotožňuje nepřehlédnutelné město s Jeruzalémem, který taky leží na pahorcích. Avšak kázání na hoře je Ježíš pronáší v Galileji, nejspíš poblíž svého bydliště Kafarnaum (srv. 9:1 a jeho pozn.). Z každého svahu kolem Galilejského jezera je vidět na celé jezero. Na východním břehu v Dekapolis je jediné město této oblasti, které leží přímo u pobřeží – Hippos. Byla to pýcha římské architektury s dlážděnými ulicemi, postavená záměrně tak, aby byla viditelná odevšad. Můžeme předpokládat, že Hippos měl dost pouličních i zahradních luceren (ostatně i vnitřních domovních, viditelných okny), aby zářil do dálky, sotva se trochu setmělo. Ježíš ani nemusel k pahorku, na jehož vrcholu Hippos leží, ukazovat rukou; všichni, kdo seděli na svahu nad Kafarnaum a dívali se na Ježíše, viděli svítící Hippos za ním.

5:31 Lístek rozloučení. Farizeové učili, že člověk se může vyhnout

cizoložství tím, že se s manželkou oficiálně rozvede předtím, než si vezme jinou ženu. K tomu vytvořili dvě podmínky, za kterých je to legitimní: (1) když muž najde ženu, která se mu líbí více než manželka, pak se s manželkou rozvede a může si vzít tu atraktivnější; (2) když manželka připálí jídlo, muže to opravňuje k rozvodu (Talmud Gittin 90a). Ježíš vyjasňuje skutečnou podstatu problému: Svou nevěru (byť v srdci – „plánovaný nový sňatek“) nelze zakrýt legitimním rozvodem na nelegitimním základu. Tentýž princip opakuje v Mk 10:11–12, kde kterákoliv ze stran hřeší cizoložstvím, jestliže se rozvede, aby si vzala někoho jiného; a tohoto nového manželského protějška uvrhává do stejného hříchu.

5:32 Kromě příčiny cizoložstva. Nevěra měla být trestána smrtí (Lv 20:10; Dt 22:22; Jn 8:5, nikoliv rozvodem).

5:37 Jistě, jistě; nikoli, nikoli. Taky by se dalo zapsat jako ano = ano;

Jak (ne)přísahat?

Farizeové překroutili přikázání v Dt 6:13 a vyhýbali se zodpovědnosti říkat pravdu tím, že přísahali skrze bezpočet jiných věcí než Boží jméno, které sice znějí posvátně, avšak potajmu, mezi sebou byli domluveni, že nejsou vázáni povinností mluvit pravdu pod přísahou na cokoliv jiného než na jméno Boží. Tóra explicitně varuje před křivou přísahou skrze Boží jméno (Lv 19:12); farizeové si z toho pro sebe udělali svolení křivě přísahat na cokoliv jiného (23:16–22).

Ježíš se vrací k Zákonu Božímu a trvá na tom, že *křivě* nemůžeme přísahat na nic! Původní hebrej-

ský text Matoušova evangelia obsahuje v tomto verši slovo *křivě*; řecké kopie ho vynechávají – pravděpodobně proto, že nežidovští písmáci nebyli tak úzce seznámeni s přikázáními Tóry, a o nichž Ježíš vyhlašoval, že nikdy nepominou (5:18; 24:35).

 Farizejský *takanot*, prototyp všech lidmi založených náboženství (učících, jak se vlastní silou člověk může zavděčit Bohu), Ježíš odmítá a zavrhuje nejen každou polemikou s farizeji, ale i svými záznaky (srv. např. čl. [Farizejské očišťovací nádoby](#) u Jn 2 na str. 618).

*Hodní umírají mladí.
příslaví, bohužel pravdivé*

nad to více jest, to od zlého jest. ³⁸ Slyšeli jste, že říkáno bylo: Oko za oko, a zub za zub. ³⁹ Jáť pak pravím vám: Abyste neodpírali zlému. Ale udeří-li tě kdo v pravé líce tvé, nasad' jemu i druhého. ⁴⁰ A tomu, kdož se s tebou chce souditi a sukni tvou vzíti, nech mu i pláště. ⁴¹ A nutil-li by tě kdo míli jednu, jdi s ním dvě. ⁴² A prosícimu tebe dej, a od toho, kdo by chtěl vypůjčiti od tebe, neodvracuj se. ⁴³ Slyšeli jste, že říkáno bylo: Milovati budeš bližního svého, a nenáviděti budeš nepřitele svého. ⁴⁴ Ale jáť vám pravím: Milujte nepřátele své, dobrořečte těm, kteříž vás proklínají, dobře činite nenávidícím vás, a modlíte se za ty, kteříž vás utiskují a vám se protíví, ⁴⁵ Abyste byli synové Otce svého, kterýž jest v nebesích; nebo slunci svému velí vzhoditi na dobré i na zlé, a dešť dává na spravedlivé i na nespravedlivé. ⁴⁶ Nebo milujete-li ty, kdož vás milují, jakou odplatu máte? Zdalíž i publikáni téhož nečiní? ⁴⁷ A budete-li pozdravovati toliko bratří svých, což více činite? Však i publikáni to činí. ⁴⁸ Budtež vy tedy dokonalí, jako i Otec váš, kterýž jest v nebesích, dokonalý jest.

6 Pilně se varujte, abyste almužny své nedávali před lidmi, proto abyste vidíni byli od nich, jinak nebudete mít odplatu u Otce svého, kterýž jest v nebesích. ² Protož když dáváš almužnu, netrub před sebou, jako pokrytci činí v školách a na ryncích, aby chváleni byli od lidí. Amen pravím vám, majíť odplatu svou. ³ Ale ty když almužnu dáváš, nechť neví levice tvá, co činí pravice tvá, ⁴ Aby almužna tvá byla v skrytě, Otec pak tvůj, kterýž vidí v skrytě, odplatí tobě zjevně. ⁵ A když bys se modlil, nebývej jako pokrytci. Obyčej zajisté mají, v školách a na úhlech ulic stojíce, modliti se, aby byli vidíni od lidí. Amen pravím vám, žeť mají odplatu svou. ⁶ Ale ty když bys se modlil, vejdi do pokojíka svého, a zavra dvěře své, modliž se Otci svému, kterýž jest v skrytě, a Otec tvůj, kterýž vidí v skrytě, odplatí tobě zjevně. ⁷ Modléce se pak, nebudtež marnomluvní jako pohané; nebo se domnívají, že pro tu svou mnohomluvnost vyslyšáni budou. ⁸ Nepřirovnávejtež se tedy jim, neboť ví Otec váš, čeho jest vám potřeba, prvé než byste vy ho prosili. ⁹ A protož vy takto se modlíte: Otče náš, kterýž jsi v nebesích, posvět' se jméno tvé. ¹⁰ Přid' království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi. ¹¹ Chléb náš vezdejší dej nám dnes. ¹² A odpusť nám viny naše, jakož i my odpouštíme vinníkům našim. ¹³ I neuvod' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Nebo tvé jest království, i moc, i sláva, na věky, Amen. ¹⁴ Nebo jestliže odpustíte lidem poklésky jejich, odpustíť i vám nebeský Otec váš. ¹⁵ Jestliže pak neodpustíte lidem pádů jejich, aniž Otec váš odpustíť vám pádů vašich. ¹⁶ Když byste se pak postili, nebývejtež jako pokrytci zasmušilí; neboť pošmuřují tváří svých, aby vědomé bylo lidem, že se postí. Amen pravím vám, vzalíť jsou odplatu svou. ¹⁷ Ty pak, když se postíš, pomaz hlavy své a tvář svou umej, ¹⁸ Aby nebylo zjevné lidem, že se postíš, ale Otci tvému, kterýž jest v skrytě. A Otec tvůj, kterýž vidí v skrytosti, odplatí tobě zjevně. ¹⁹ Neskládejte sobě pokladů na zemi, kdež mol a rez kazí, a kdež zloději vykopávají a kradou. ²⁰ Ale skládejte sobě poklady v nebi, kdež ani mol ani rez nekazí, a kdež zloději nevykopávají ani nekradou. ²¹ Nebo kdež jest poklad váš, tuť jest i srdce vaše. ²² Svíce těla jestiť oko; protož jestliže by oko tvé sprostné bylo, všechno tělo tvé světlé bude. ²³ Pakliť by oko

ne = ne, ve významu Ať vaše ANO znamená opravdu ANO, a vaše NE ať opravdu znamená NE! Co na srdci, to na jazyku. Ať je vaše integrita vysoká. Malé děti začínají říkat NE dříve, než začnou říkat ANO. Musejí to mít dovoleno (jejich NE musí být respektováno), aby, až jednou začnou říkat ANO, jejich ANO mělo nějakou váhu. Jestli malé dítě trestáním naučíme, že nikdy nesmí říkat NE, pak ani jeho ANO nebude znamenat ANO, nýbrž „Sice nechci, ale vím, že nesmím odmítnout, nesmím nikoho zklamat, mám přece zodpovědnost za to, jak se ostatní cítí. Nahlas tedy řeknu ANO, i když vevnitř se ve mně všechno vzpírá a křičí NE!“ Vychovali jsme tedy pokrytce, ale co hůř: jestli takto pokřivené děti neupřednostní Kristův pokyn z tohoto verše a nedovolí mu své chybné vštípené přesvědčení přehodnotit, vystavují se riziku, že je jednoho dne zaskočí závažné chronické onemocnění, protože NE, které neuměli celý život říct sami, nakonec jejich tělo řekne za ně. (Viz Gabor Maté: *Když tělo řekne NE.*)

5:39 Nasad' jemu i druhého. Pokyn pro někoho, kdo má na vybranou, nikoliv mizerná útěcha pro oběť šikany, která ví, že si stejně musí nechat příkoří líbit, protože se bránit nedokáže. Je to slovo pro silné, kteří by se bránit dovedli, aby se své moci zřekli po vzoru Kristově (Fp 2:7) a nepoužívali ji pro svůj prospěch, ale pro druhé (Jk 4:17). Srv. pozn. 5:5. Úder do pravé tváře znamená hřbetem pravé ruky. Je to urážka, ponížení, degradace, určená otroku nebo někomu méněcennému. Když místo jakékoli jiné reakce nastavíme levou tvář, znamená to, že útočník už nás nemůže znova udeřit do tváře hřbetem pravé ruky. Levou ruku nepoužije, ta je nečistá pro oba. Takže

jediné, co útočníkovi zbývá, je úder otevřenou dlaní pravé ruky, což je rezervováno pro rovnocenného oponenta. Nastavení druhé tváře neznámá pacifismus (jak bývá často leč mylně interpretováno). Je to projev sice pokorné, ale přeci jen odvahu vzepřít se utlačujícímu systému a uchovat si svou lidskost a důstojnost. Ježíš neočekává, že jeho následovníci budou pasivní, submisivní, nereaktivní, vyhýbaví tváří v tvář konfliktu. Ježíš není pacifista ani náhodou; svým učedníkům prikazuje obstarat si meče (Lk 22:36) v době, kdy to bylo Římany zakázané; veksláky z chrámového nádvoří vymrskal bičem (Jn 2:15). Populární, avšak falešná interpretace, že tímto veršem Ježíš nabádá k pacifismu (ochotě udržet mír i za cenu vlastní újmy), bývá šířena a udržována neuzdravenými křesťany (včetně kazatelů!), kteří si jako automatickou reakci na dětské trauma osvojili tzv. úzkostný attachment. Jeho vinou považují za správné se konfliktům vyhýbat, protože je děsí. Když najdou v Bibli verš, který na první povrchní pohled se zdá podporovat jejich zdeformované paradigma, zajásají, protože svoji hříšnou slabošskost mají posvěcenu, ztotožněnu s Boží vůlí. Po dětství prožitém jako oběť šikany je velmi těžké se vzchopit a sebrat sílu, kterou jsme nikdy neměli. Proto je tak důležité věřit Božímu Slovu více, než našeptávačům, kteří nás obtěžují celý život. Viz čl. *Identita v Kristu u Ef 2:6.*

6:13 Nebo tvé jest království, i moc, i sláva, na věky. Doxologii neobsahuje žádný z raných řeckých rukopisů, ani hebrejský originál Matouše. Nevyskytuje se ani ve vzorové modlitbě, jak ji Ježíš učí v Lk 11:1–4.

Kritik je člověk, který vytýká autorovi, že to neudělal tak, jak by to udělal on sám, kdyby to uměl.

Karel Čapek

tvé bylo nešlechtné, všechno tělo tvé tmavé bude. Jestliže tedy světlo, kteréž jest v tobě, jest tma, sama tma jaká bude? ²⁴ Žádný nemůže dvěma pánům sloužiti. Neb zajisté jednoho nenáviděti bude, a druhého milovati, aneb jednoho přídržeti se bude, a druhým pohrdne. Nemůžete Bohu sloužiti i mammoně. ²⁵ Protož pravím vám: Nepečujte o život svůj, co byste jedli a co pili, ani o tělo své, čím byste se odívali. Zdaliž není život více nežli pokrm, a tělo nežli oděv? ²⁶ Hleďte na ptactvo nebeské, žeť nesejí ani žnou, ani shromažďují do stodol, ale Otec váš nebeský živí je. I zdaliž vy jich mnohem nepřevyšujete? ²⁷ A kdo z vás pečlivě myslí, může přidati ku postavě své loket jeden? ²⁸ A o oděv proč se staráte? Považte kvítí polního, kterak roste, nepracuje ani přede. ²⁹ Pravímť pak vám, že ani Šalomoun ve vši slávě své tak odín nebyl, jako jedno z nich. ³⁰ Poněvadž tedy trávu polní, ješto dnes jest, a zítra do peci bývá vložena, Bůh tak odívá, i zdaliž mnohem více vás neodívá, ó malé víry? ³¹ Nepečujtež tedy, říkajíc: Co budeme jísti? aneb co budeme píti? aneb čím se budeme odívati? ³² Nebo toho všeho pohané hledají. Víť zajisté Otec váš nebeský, že toho všeho potřebujete. ³³ Ale hleďte nejprv království Božího a spravedlnosti jeho, a toto vše bude vám přidáno. ³⁴ Protož nepečujte o zítřejší den, nebo zítřejší den pečovati bude o své věci. Dostít má den na svém trápení.

7 Nesuďtež, abyste nebyli souzeni. ² Nebo kterýmž soudem soudíte, týmž budete souzeni, a kterou měrou měříte, bude vám zase odměřeno. ³ Kterakž pak vidíš mrvu v oku bratra svého, a v oku svém břevna neznamenáš? ⁴ Aneb kterak díš bratru svému: Nech ať vyjmu mrvu z oka tvého? A aj, břevno v oku tvém. ⁵ Pokrytče, vyjmi nejprv břevno z oka svého, a tehdy prohlédneš, abys vyňal mrvu z oka bratra svého. ⁶ Nedávejte svatého psům, aniž mectě perel svých před svině, atby snad nepotlačily jich nohama svýma, a obrátice se, neroztrhaly vás. ⁷ Proste, a dánoť bude vám; hleďte, a naleznete; tlucte, a bude vám otevříno. ⁸ Nebo každý, kdož prosí, béře; a kdož hledá, nalézá; a tomu, kdož tlučé, bude otevříno. ⁹ An který z vás jest člověk, jehož kdyby prosil syn jeho za chléb, dal by jemu kámen? ¹⁰ A prosil-li by za rybu, zdali dá jemu hada? ¹¹ Poněvadž tedy vy, jsouce zlí, umíte dobré dary dávatí dětem svým, čím více Otec váš, kterýž jest v nebesích, dá dobré věci těm, kteříž ho prosí? ¹² A protož všechno, jakž byste chtěli, aby vám lidé činili, tak i vy činite jim; toť zajisté jest zákon i proroci. ¹³ Vcházejte těsnou branou; nebo prostranná brána a široká cesta jest, kteráž vede k zahynutí, a mnoho jest těch, kteříž vcházejí skrze ni. ¹⁴ Nebo těsná jest brána a úzká cesta, kteráž vede k životu, a málo jest nalézajících ji. ¹⁵ Pilně se pak varujte falešných proroků, kteříž přicházejí k vám v rouše ovčím, ale vnitř jsou vlci hltaví. ¹⁶ Po ovocích jejich poznáte je. Zdaliž sbírají z trní hrozny, aneb z bodláčí fiky? ¹⁷ Takť každý strom dobrý ovoce dobré nese, zlý pak strom zlé ovoce nese. ¹⁸ Nemůžeť dobrý strom zlého ovoce nésti, ani strom zlý ovoce dobrého vydávati. ¹⁹ Všeliký strom, kterýž nenese ovoce dobrého, vyřat a na oheň uvržen bývá. ²⁰ A tak tedy po ovocích jejich poznáte je. ²¹ Ne každý, kdož mi říká: Pane, Pane, vejde do království nebeského, ale ten, kdož činí vůli Otce mého, kterýž v nebesích jest. ²² Mnozíť mi dějí v onen den: Pane, Pane, zdaliž jsme ve jménu tvém neprorokovali, a ve jménu tvém dábľů nevymítali, a v tvém jménu divů mnohých nečinili? ²³ A tehdyť jim vyznám, že jsem vás nikdy neznal. Odejděte ode mne, činitelé nepravosti. ²⁴ A protož každého, kdož slyší slova má tato a plní je, připodobním muži moudrému, kterýž ustavěl dům svůj na skále. ²⁵ I spadl příval, a přišly řeky, a váli větrové, a obořili se na ten dům, ale nepadl; nebo založen byl na skále. ²⁶ Každý pak, kdož slyší slova má tato, a neplní jich, připodobněn bude muži bláznů, kterýž ustavěl dům svůj na písku. ²⁷ I spadl příval, a přišly řeky, a váli větrové, a obořili se na ten dům, i padl, a byl pád jeho veliký. ²⁸ Stalo se pak, když dokonal Ježíš řeči tyto, že se převelmi divili zástupové učení jeho. ²⁹ Nebo učil je jako moc maje, a ne jako zákonníci.

8 A když sstupoval s hory, šli za ním zástupové mnozí. ² A aj, malomocný přišed, klaněl se jemu, řka: Pane, kdybys jen chtěl, můžeš mne očistiti. ³ I vztáh Ježíš ruku, dotekl se ho, řka: Chci, buď čist. A hned očistěno jest malomocenství jeho. ⁴ I dí jemu Ježíš: Viziž, abys žádnému nepravil. Ale jdi, ukaž se knězi, a obětuj dar ten, kterýž přikázal Mojžíš, na svědectví jim. ⁵ A když vcházel Ježíš do Kafarnaum, přistoupil k němu setník,

7:5 Vyjmi nejprv ... tehdy prohlédneš. Kritizují vás vždy ti, kdo toho dělají méně, než vy. Kdo žije v pravdě (2Jn 1:4; 3Jn 1:4), bude zákonitě trnem v oku těm, kdo raději žijí ve lži (Mt 10:29; 24:9; Mk 13:13; Lk 21:17). Aby člověk obstál (viz pozn. Ef 6:13), potřebuje pomoc shůry (srv. čl. Co stojí věta „Ježíš je Pán“? u 1Kor 12.) Má-li křesťan vést jiného v pastoračních problémech, je lépe, když je sám uzdraven. Potřebuje mu nastavovat zrcadlo, ale špinavé nebude tak účinné. Hlavně nesmí reagovat na bolest, kterou v něm asociace

hovoru mohou způsobovat, svým navyklým, neuzdraveným, hříšným sebeobraným chováním.

8:5 Kafarnaum. Setník, jemuž Ježíš uzdravil sluhu, patřil k boháčům své doby. Je pravděpodobné, že Ježíšovi nabídl svůj dům (jeden z několika, které vlastnil, nebo jednu část nějakého většího), aby ho používal, jakkoliv bude potřebovat, protože Ježíš bydlel v Kafarnaum (srv. pozn. 9:1).

prose ho, ⁶ A řka: Pane, služebník můj leží doma šlakem poražený, velmi se trápě. ⁷ I dí jemu Ježíš: Já přijdu a uzdravím ho. ⁸ A odpovídaje setník, řekl: Pane, nejsemť hoden, abys všel pod střechemou, ale toliko rci slovo, a uzdraven bude služebník můj. ⁹ Nebo i já jsem člověk pod mocí, maje pod sebou žoldnéře, a dí-li tomuto: Jdi, tedy jde, a jinému: Přid', a přijde, a služebníkmu svému: Učiň toto, a učiní. ¹⁰ To uslyšev Ježíš, podivil se, a jdoucím za sebou řekl: Amen pravím vám, ani v Izraeli tak veliké víry jsem nenalezl. ¹¹ Pravím pak vám, žeť přijdou mnozí od východu i od západu, a stoliti budou s Abrahamem, s Izákem a s Jákobem v království nebeském, ¹² Ale synové království vyvrženi budou do temností zevnitřních. Tamť bude pláč a škřípení zubů. ¹³ I řekl Ježíš setníkovi: Jdiž, a jakžs uvěřil, staň se tobě. I uzdraven jest služebník jeho v tu hodinu. ¹⁴ A přišed Ježíš do domu Petrova, uzřel svegruši jeho, ana leží, a má zimnici. ¹⁵ I dotekl se ruky její, a přestala jí zimnice. I vstala a posluhovala jim. ¹⁶ A když byl večer, přivedli k němu mnohé, kteříž ďábelství měli, a on vymítal duchy slovem, a všecky, kteříž se zle měli, uzdravil, ¹⁷ Aby se naplnilo pověděni skrze Izaiáše proroka, řkoucího: Onť vzal na se mdloby naše, a neduhy nesl. ¹⁸ Vida pak Ježíš zástupy mnohé okolo sebe, kázal přeploviti se na druhou stranu. ¹⁹ A přistoupiv jeden zákonník, řekl jemu: Mistře, půjdu za tebou, kamžkoli půjdeš. ²⁰ I dí jemu Ježíš: Lišky doupata mají, a ptactvo nebeské hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu sklonil. ²¹ Jiný pak z učedníků jeho řekl jemu: Pane, dopuť mi prvě odjiti a pochovati otce mého. ²² Ale Ježíš řekl jemu: Poď za mnou, a nech ať mrtví pochovávají mrtvé své. ²³ A když vstoupil na lodí, vstoupili za ním i učedníci jeho. ²⁴ A aj, bouře veliká stala se na moři, tak že vlny příkrývaly lodí. On pak spal. ²⁵ A přistoupivše učedníci jeho, zbudili jej, řkouce: Pane, zachovej nás, hynemeť. ²⁶ I dí jim: Proč se bojíte, ó malé víry? Tehdy vstav, přimluvil větrům a moři, i stalo se utišení veliké. ²⁷ Lidé pak divili se, řkouce: Kteraký jest tento, že ho i větrové i moře poslouchaj? ²⁸ A když se přeplavil na druhou stranu do krajiny Gergezenských, potkali se s ním dva ďábelníci z hrobů vyšlí, ukrutní náramně, tak že žádný nemohl tou cestou choditi. ²⁹ A aj, volali, řkouce: Co je nám po tobě, Ježíši, Synu Boží? Přišel jsi sem před časem trápití nás. ³⁰ A bylo opodál od nich stádo veliké vepřů, pasoucích se. ³¹ Dáblové pak prosili ho, řkouce: Jestliže nás vymítáš, dopuť nám vjiti do toho stáda vepřů. ³² I řekl jim: Jděte. A oni vyšedše, vešli do stáda těch vepřů. A aj, hnalo se prudce všecko stádo těch vepřů s vrchu dolů do moře, i ztonuli v vodách. ³³ Pastýři pak utekli. A přišedše do města, vypravovali to všecko, i o těch ďábelnicích. ³⁴ A aj, všecko město vyšlo v cestu Ježíšovi, a uzřevše ho, prosili, aby šel z končin jejich.

9 A vstoupiv na lodí, přeplavil se, a přišel do města svého. ² A aj, přinesli mu šlakem poraženého, ležícího na loži. A viděv Ježíš víru jejich, dí šlakem poraženému: Doufej, synu, odpuštěniť jsou tobě hříchové tvoji. ³ A aj, někteří z zákonníků řekli sami v sobě: Tento se rouhá. ⁴ A viděv Ježíš myšlení jejich, řekl: Proč vy myslíte zlé věci v srdcích svých? ⁵ Nebo co jest snáze říci: Odpuštěniť jsou tobě hříchové, čili říci: Vstaň a chod? ⁶ Ale abyste věděli, žeť má moc Syn člověka na zemi odpouštěti hříchy, tehdy dí šlakem poraženému: Vstana, vezmi na sebe lože své, a jdi do domu svého. ⁷ Tedy vstav, odšel do domu svého. ⁸ A vidouce to zástupové, divili se a velebili Boha, kterýž dal takovou moc lidem. ⁹ A jda odtud Ježíš, uzřel člověka sedícího na cle, jménem Matouše. I dí mu: Poď za mnou. I vstav, šel za ním. ¹⁰ Stalo se pak, když seděl Ježíš za stolem v domě, a aj, mnozí celní a hříšníci přišedše, stolili s Ježíšem a s učedníky jeho. ¹¹ A vidouce to farizeové, řekli učedníkům jeho: Proč s celnými a hříšníky jí mistr váš? ¹² Ježíš pak uslyšev to, řekl jim: Nepotřebujít zdraví lékaře, ale nemocní. ¹³ Jdouce pak, učte se, co jest to: Milosrdenství chci a ne oběti. Nebo nepřišel jsem volati spravedlivých, ale hříšných ku pokání. ¹⁴ Tehdy přistoupili k němu učedníci Janovi, řkouce: Proč my a farizeové postíme se často, učedníci pak tvoji se nepostí? ¹⁵ I řekl jim Ježíš: Zdalíž mohou synové ženichovi rmoutiti se, dokudž s nimi jest ženich? Ale přijdou dnové, když bude od nich odjat ženich, a tehdyť se budou postiti. ¹⁶ Žádný zajisté nepřisívá záplaty sukna nového k rouchu vetchému; nebo ta záplata jeho odtrhla by díl od roucha, a větší by díra byla. ¹⁷ Aníž lejí vína nového do nádob starých; sic jinak rozpuknou se sudové, a víno se vyleje, a sudové se zkazí. Ale víno nové lejí do nových nádob, a bývá obé zachováno. ¹⁸ A když on to k nim mluvil, aj, kníže přistoupivši, klanělo se jemu, řkuc: Dcera má nyní umřela. Ale poď, vlož na ni ruku svou, a budeť živa. ¹⁹ A vstav Ježíš, šel za ním, i učedníci jeho. ²⁰ (A aj žena, kteráž nemocí svou trápena byla ode dvanácti let, přistoupivši po zadu, dotkla se podolka roucha jeho. ²¹ Nebo řekla sama v sobě: Dotknu-li se jen toliko roucha jeho, uzdravena budu. ²² Ježíš pak obrátiv se, a uzřev ji, řekl: Doufej, dcero, víra tvá tě uzdravila. I ozdravěla ta žena té chvíle.) ²³ Přišed pak Ježíš do domu knížete, a uzřev trubače i zástup hlučící, ²⁴ Řekl jim: Odejďtež; nebo neumřela děvečka, ale spí. I posmívali se jemu. ²⁵ A když byl vyhnán zástup, všed tam, ujal ji za ruku její. I vstala ta děvečka. ²⁶ A roznesla se pověst ta po vsi té zemi. ²⁷ A když šel odtud Ježíš, šli za ním dva slepí, volajíce a řkouce: Smiluj se nad námi, Synu Davidův. ²⁸ A když všel do domu, přistoupili k němu ti slepí. I dí jim Ježíš: Věříte-li, že to mohu učiniti? Řekli jemu: Ovšem, Pane. ²⁹ Tedy dotekl se očí jejich, řka: Podlé víry vaší staň se vám. ³⁰ I otevřiny jsou oči jejich. Zapověděl jim pak tuze Ježíš, řka: Viztež, ať nižádný

Je lepší svůj život ztratit, než ho promrhat.

John Piper

nezví. ³¹ Ale oni vyšedše, rozhlásali jej po vši té zemi. ³² A když oni vycházeli, aj, přivedli mu člověka němého, majícího ďábelství. ³³ A když vyvrženo bylo ďábelství, mluvil němý. I divili se zástupové, řkouce: Že nikdy nic nebylo vidáno takového v Izraeli. ³⁴ Farizeové pak pravili: Mocí knížete ďábelského vymítá ďáblý. ³⁵ I obcházel Ježíš všechna města i městečka, uče v školách jejich a káže evangelium království, a uzdravuje všelikou nemoc i všeliký neduh v lidu. ³⁶ A když hleděl na zástupy, slitovalo se mu jich, že byli opuštěni a rozptýleni jako ovce, nemající pastýře. ³⁷ Tehdy řekl učedníkům svým: Žeň zajisté jest mnohá, ale dělníků málo. ³⁸ Protož prostě Pána žně, ať vypudí dělníky na žeň svou.

10 A svolav dvanácte učedníků svých, dal jim moc nad duchy nečistými, aby je vymítali, a aby uzdravovali všelikou nemoc, i všeliký neduh. ² Dvanácti pak apoštolů jména jsou tato: První Šimon, kterýž slove Petr, a Ondřej bratr jeho, Jakub Zebedeův a Jan bratr jeho, ³ Filip a Bartoloměj, Tomáš a Matouš, kterýž býval celný, Jakub Alfeův a Lebbeus, přijímím Tadeus, ⁴ Šimon Kananitský, a Jidáš Iškariotský, kterýž i zradil ho. ⁵ Těchto dvanácte poslal Ježíš, přikazuje jim, řka: Na cestu pohanů nechoďte, a do města Samaritánských nevcházejte. ⁶ Ale raději jděte k ovcem zahynulým z domu Izraelského. ⁷ Jdouce pak, kažte, řkouce: Že se přiblížilo království nebeské. ⁸ Nemocné uzdravujte, malomocné čistěte, mrtvé křestě, ďábelství vymítejte; darmo jste vzali, darmo dejte. ⁹ Nebeřte s sebou zlata, ani stříbra, ani peněz do opasků svých, ¹⁰ Ani mošny na cestu, ani dvou sukní, ani obuvi, ani hůlky; hodent' jest zajisté dělník pokrmu svého. ¹¹ A do kteréhožkoli města neb městečka vešli byste, vzepete se, kdo by v něm hodný byl, a tu pobuďte, až i vyjdete. ¹² A vcházejíce do domu, pozdravte ho. ¹³ A jestliže bude dům ten hodný, pokoj váš přijdiz naň; pakli by nebyl hodný, pokoj váš navratiz se k vám. ¹⁴ A kdožkoli nepřijal by vás, a neuposlechl by řeči vašich, vyjdouce ven z domu neb z města toho, vyrazte prach z noh svých. ¹⁵ Amen pravím vám: Lehčeji bude zemi Sodomských a Gomorských v den soudný nežli městu tomu. ¹⁶ Aj, já posílám vás jako ovce mezi vlky; protož buďte opatrní jako hadové, a sprostní jako holubice. ¹⁷ Vystříhejte se pak lidí; neboť vás vydávati budou do sněmů, a v shromážděních svých budou vás bičovati. ¹⁸ Ano i před vládaře i před krále vedeni budete pro mne, na svědectví proti nim, i národům. ¹⁹ Když pak vás vydadí, nebudtež pečliví, kterak aneb co byste mluvili; dánost bude zajisté vám v tu hodinu, co budete míti mluvíti. ²⁰ Nebo ne vy jste, kteříž mluvíte, ale Duch Otce vašeho, kterýž mluví v vás. ²¹ Vydát pak bratr bratra na smrt, i otec syna, a povstanout' dítky proti rodičům, a zmorduj' je. ²² A budete v nenávisti všechněm pro jméno mé, ale kdož setrvá až do konce, tenť spasen bude. ²³ Když se pak vám budou protiviti v tom městě, utecte do jiného. Amen zajisté pravím vám, nezchodíte měst Izraelských, až přijde Syn člověka. ²⁴ Neníť učedník nad mistra, ani služebník nad pána svého. ²⁵ Dostit' jest učedníku, aby byl jako mistr jeho, a služebník jako pán jeho. Poněvadž hospodáře Belzebubem nazývali, čím pak více domácí jeho? ²⁶ Protož nebojte se jich; nebo není nic skrytého, což by nemělo býti zjeveno, ani tajného, ješto by nemělo zvědíno býti. ²⁷ Což vám pravím ve tmách, pravte na světle, a co v uši slyšíte, hlásejte na domích. ²⁸ A nebojte se těch, kteříž morduj' tělo, ale duše nemohou zamordovati; než raději se bojte toho, kterýž může i duši i tělo zatratiti v pekelném ohni. ²⁹ Zdalíž nebývají prodáváni dva vrabečkové za penízek? A však jeden z nich nepadá na zem bez Otce vašeho. ³⁰ Vaši pak i vlasové na hlavě všickni sečtení jsou. ³¹ Protož nebojte se, dražší jste vy nežli mnoho vrabců. ³² Kdožkoli tedy vyzná mne před lidmi, vyznámt' i já jej před Otcem svým, kterýž jest v nebesích. ³³ Kdož by pak mne zapřel před lidmi, zapřímť ho i já před Otcem svým, kterýž jest v nebesích. ³⁴ Nedomnívejte se, že bych přišel pokoj dáti na zemi. Nepřišelť jsem, abych pokoj uvedl, ale meč. ³⁵ Přišel jsem zajisté, abych rozdělil člověka proti otcí jeho, a dceru proti materi její, a nevěstu proti svegruši její. ³⁶ A nepřátelé člověka domácí jeho. ³⁷ Kdo miluje otce neb matku více nežli mne, neníť mne hoden; a kdož miluje syna neb dceru více nežli mne, neníť mne hoden. ³⁸ A kdož nebéře kříže svého a nenásleduje mne, neníť mne hoden. ³⁹ Kdo nalezne duši svou, ztratit' ji; a kdo by ztratil duši svou pro mne, nalezneť ji. ⁴⁰ Kdo vás přijímá, mne přijímá; a kdo mne přijímá, přijímá toho, kterýž mne poslal. ⁴¹ Kdo přijímá proroka ve jménu proroka, odplatu proroka vezme; a kdož přijímá spravedlivého ve jménu spravedlivého, odplatu spravedlivého vezme. ⁴² A kdož by koli dal jednomu z těchto maličkých toliko číši vody studené k nápoji ve jménu učedníka, zajisté pravím vám, neztratit' odplaty své.

11 I stalo se, když přestal Ježíš těch přikázání dávati dvanácti učedníkům svým, bral se odtud, aby učil a kázal v městech jejich. ² Jan pak uslyšev v vězení o skutcích Kristových, poslav dva z učedníků svých, ³ Řekl jemu: Ty-li jsi ten, kterýž přijíti má, čili jiného čekati máme? ⁴ I odpovídaje Ježíš, řekl jim: Jdouce, zvěstujtež Janovi, co slyšíte a vidíte. ⁵ Slepi vidí, a kulhaví chodí, malomocní se čistí, a hluší slyší, mrtví z mrtvých vstávají, a chudým evangelium se zvěstuje. ⁶ A blahoslavený jest, kdož se nehorší na mně. ⁷ A když oni odešli, počal

Ježíš praviti zástupům o Janovi: Co jste vyšli na poušť viděti? Třtinu-li větrem se klátící? ⁸ Aneb co jste vyšli viděti? Člověka-li měkkým rouchem oděného? Aj, kteříž se měkkým rouchem odívají, v domích královských jsou. ⁹ Aneb co jste vyšli viděti? Proroka-li? Jistě pravím vám, i více nežli proroka. ¹⁰ Tento jest zajisté, o němž psáno: Aj, já posílám anděla svého před tváří tvou, kterýž připraví cestu tvou před tebou. ¹¹ Amen pravím vám, mezi syny ženskými nepovstal větší nad Jana Křtitele; ale kdo jest nejmenší v království nebeském, jesti větší nežli on. ¹² Ode dnů pak Jana Křtitele až dosavad království nebeské násilí trpí, a ti, kteříž násilí činí, uchvacují je. ¹³ Nebo všickni proroci i ten zákon až do Jana prorokovali. ¹⁴ A chcete-li přijíti, onť jest Eliáš, kterýž přijíti měl. ¹⁵ Kdo má uši k slyšení, slyš. ¹⁶ Ale k komu připodobním pokolení toto? Podobně jest dětem, sedícím na rycích a na tovaryše své volajícím, ¹⁷ A říkajícím: Pískali jsme vám, a neskákali jste; žalostně jsme naříkali, a neplakali jste. ¹⁸ Přišel zajisté Jan, nejeda ani nepije, a řkou: Dábelství má. ¹⁹ Přišel Syn člověka, jeda a pije, a řkou: Aj, člověk žrác a piján vína, přítel publikánů a hříšníků. Ale ospravedlněna jest moudrost od synů svých. ²⁰ Tehdy počal přimlouvati městům, v nichž bylo činěno nejvíce divů jeho, že pokání nečinili: ²¹ Běda tobě Korozaim, běda tobě Betsaido. Nebo kdyby v Týru a Sidonu byli činěni divové ti, kteříž jsou činěni v vás, dávno by byli v zíní a v popele pokání činili. ²² Nýbrž pravím vám: Týru a Sidonu lehčeji bude v den soudný nežli vám. ²³ A ty Kafarnaum, kteréž jsi až k nebi vyvýšeno, až do pekla sstrčeno budeš. Nebo kdyby v Sodomě činěni byli divové ti, kteříž jsou činěni v tobě, bylť by zůstali až do dnes. ²⁴ Ano více pravím vám, že zemi Sodomských lehčeji bude v den soudný nežli tobě. ²⁵ V ten čas odpověděv Ježíš, řekl: Chválím tě, Otče, Pane nebe i země, že jsi skryl tyto věci před moudrymi a opatrnými, a zjevil jsi je nemluvnátkům. ²⁶ Jistě, Otče, žeť se tak líbilo před tebou. ²⁷ Všecky věci dány jsou mi od Otce mého, a žádnýť nezná Syna, jedině Otec, aniž Otce kdo zná, jedině Syn, a komuž by chtěl Syn zjeviti. ²⁸ Podtež ke mně všickni, kteříž pracujete a obtíženi jste, a já vám odpočinutí dám. ²⁹ Vezměte jho mé na se, a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a naleznete odpočinutí dušem svým. ³⁰ Jho mé zajisté jesti rozkošné, a břímě mé lehké.

12 V ten čas šel Ježíš v sobotu skrze obilí, učedníci pak jeho lační jsouce, počali vymínati klasy a jísti. ² Farizeové pak spatřivše to, řekli jemu: Hle, učedníci tvoji činí, čehož nesluší činiti v sobotu. ³ On pak řekl jim: Co jste nečtli, co učinil David, když lačněl, on i ti, kteříž s ním byli? ⁴ Kterak všel do domu Božího a chleby posvátné jedl, kterýchž jemu neslušelo jísti, ani těm, kteříž s ním byli, než toliko samým kněžím? ⁵ Aneb zdali jste nečtli v zákoně, že kněží v sobotu v chrámě sobotu ruší, a jsou bez hříchu? ⁶ Ale pravím vám, že větší jest tuto nežli chrám. ⁷ Než kdybyste věděli, co jest to: Milosrdenství chci a ne oběti, nepotupovali byste nevinných. ⁸ Syn zajisté člověka jest pánem i soboty. ⁹ A odšed odtud, přišel do školy jejich. ¹⁰ A aj, byl tu člověk, maje ruku uschlou. I tázali se ho, řkouce: Sluší-li v sobotu uzdravovati? aby jej obžalovali. ¹¹ On pak dí jim: Který z vás bude člověk, ješto by měl ovci jednu, a kdyby ta upadla do jámy v sobotu, i zdalíž nedosáhne jí a nevytáhne? ¹² A čím lepší jest člověk než ovce? A protož sluší v sobotu dobře činiti. ¹³ Tedy řekl člověku tomu: Vztáhni tu ruku svou. I vztáhl, a přivedena jest k zdraví jako druhá. ¹⁴ Farizeové pak vyšedše, drželi radu proti němu, kterak by jej zahladili. ¹⁵ A věděv to Ježíš, šel odtud. I šli za ním zástupové mnozí, a uzdravil je všechny. ¹⁶ A s pohrůzkou přikázal jim, aby ho nezjevovali, ¹⁷ Aby se naplnilo pověděni skrze Izaiáše proroka, řkoucího: ¹⁸ Aj, služebník ten můj, kteréhož jsem vyvolil, ten milý můj, v němž se dobře zalíbilo duši mé. Položím Ducha svého na něj, a soud národům zvěstovati bude. ¹⁹ Nebude se vaditi, ani křičeti, aniž kdo na ulicích uslyší hlas jeho. ²⁰ Třtiny nalomené nedolomí, a lnu kouřícího se neuhasí, až i vypoví soud k vítězství. ²¹ A ve jménu jeho národové doufati budou. ²² Tehdy přiveden k němu dábelstvím posedlý, slepý a němý. I uzdravil jej, tak že ten slepý a němý mluvil i viděl. ²³ I děsili se všickni zástupové a pravili: Není-liž tento ten Syn Davidův? ²⁴ Ale farizeové to uslyševše, řekli: Tento nevyvitá dáblů než skrze Belzebuba, kníže dábelské. ²⁵ Ježíš pak znaje myšlení jejich, dí jim: Každé království rozdělené samo proti sobě spustne, a každé město neb dům proti sobě rozdělený nestane. ²⁶ A jestližeť satan satana vymítá, proti sobě rozdělen jest. Kterak tedy stane království jeho? ²⁷ A vymítám-liť já dáblů skrze Belzebuba, synové vaši skrze koho vymítají? Protož oni soudcové vaši budou. ²⁸ Pakliť já Duchem Božím dáblů vymítám, přišloť jest jistě mezi vás království Boží. ²⁹ Aneb kterak kdo může do domu silného vjíti a jeho nádoby pobrati, leč by prvé svázal toho silného, a teprv by dům jeho obloupiť mohl? ³⁰ Kdož není se mnou, proti mně jest; a kdo neshromažďuje se mnou, rozptylujeť. ³¹ Protož pravím vám: Všeliký hřích i rouhání bude lidem odpuštěno, ale rouhání proti Duchu nebude odpuštěno lidem. ³² A kdyby kdo řekl slovo proti Synu člověka, bude jemu odpuštěno, ale kdož by mluvil proti Duchu svatému, nebude jemu odpuštěno, ani v tomto věku, ani v budoucím. ³³ Čiňtež aneb strom dobrý, i ovoce jeho dobré; aneb čiňte strom zlý, i ovoce jeho zlé. Neboť po ovoci strom bývá poznán. ³⁴ Pokolení ještěřčí, kterakž byste mohli dobré věci mluvíti, jsouce zlí? Nebo z hojnosti srdce ústa mluví. ³⁵ Dobrý člověk z dobrého pokladu srdce vynáší dobré, a zlý člověk ze zlého pokladu vynáší zlé. ³⁶ Ale pravím vám, že z každého slova prázdňého, kteréž mluvíti budou lidé, vydadí počet v den soudný. ³⁷ Nebo z slov

svých spravedliv budeš, a z řečí svých budeš odsouzen.³⁸ Tehdy odpověděli někteří z zákonníků a farizeů, řkouce: Mistře, chceme od tebe znamení viděti.³⁹ On pak odpovídaje, dí jim: Pokolení zlé a cizoložné znamení hledá, ale znamení jemu nebude dáno, jediné to znamení Jonáše proroka.⁴⁰ Nebo jakož byl Jonáš v bříše velryba tři dni a tři noci, takť bude Syn člověka v srdci země tři dni a tři noci.⁴¹ Muži Ninivitští stanou na soudu s pokolením tímto, a potupí je, proto že pokání činili k Jonášovu kázání, a aj, vícet nežli Jonáš tuto.⁴² Královna od poledne povstane k soudu s pokolením tímto, a potupí je; nebo přijela od končin země, aby slyšela moudrost Šalomounovu, a aj, vícet tuto nežli Šalomoun.⁴³ Když pak nečistý duch vyjde od člověka, chodí po místech suchých, hledaje odpočinutí, ale nenalézá.⁴⁴ Tedy říká: Navrátím se do domu svého, odkudž jsem vyšel. A přijda, nalezne prázdňý, vyčištěný a ozdobený.⁴⁵ Tedy jde a vezme s sebou sedm jiných duchů horších, nežli jest sám, a vejdouce, přebývají tam, i bývají poslední věci člověka toho horší nežli první. Takť se stane i tomuto zlému pokolení.⁴⁶ A když on ještě mluvil k zástupům, aj, matka a bratří jeho stáli vně, žádajíce s ním promluvit.⁴⁷ I řekl jemu jeden: Aj, matka tvá i bratří tvoji stojí vně, chtějíce s tebou mluvit.⁴⁸ On pak odpovídaje, řekl tomu, kterýž jemu pověděl: Kdo jest matka má? A kdo jsou bratří moji?⁴⁹ A vztáhna ruku svou na učedníky své, řekl: Aj, matka má i bratří moji.⁵⁰ Nebo kdož by koli činil vůli Otce mého nebeského, ten jest bratr můj, i sestra má, i matka má.

13 A v ten den vyšel Ježíš z domu, sedl podlé moře.² I sešli se k němu zástupové mnozí, tak že vstoupiv na loď, seděl, všecken pak zástup stál na břehu.³ I mluvil jim mnoho v podobenstvích, řka: Aj, vyšel rozsevač, aby rozsíval.⁴ A když on rozsíval, některá padla podlé cesty, a přiletěli ptáci, i szobali je.⁵ Jiná pak padla na místa skalnatá, kdež neměla mnoho země; a rychle vzešla, proto že neměla hlubokostí země.⁶ Ale když slunce vzešlo, vyhořela, a proto že neměla kořene, uschla.⁷ Jiná pak padla do trní; i zrostlo trní, a udusilo je.⁸ A jiná padla v zemi dobrou; i vydalo užitek, některé stý, jiné šedesátý a jiné třidcátý.⁹ Kdo má uši k slyšení, slyš.¹⁰ Tedy přistoupivše učedníci, řekli jemu: Proč jim v podobenstvích mluvíš?¹¹ On pak odpovědév, řekl jim: Proto že vám dáno jest znáti tajemství království nebeského, ale jim není dáno.¹² Nebo kdož má, dáno bude jemu, a rozhojníť se; ale kdož nemá, i to, což má, bude od něho odjato.¹³ Protoť v podobenstvích mluvím jim, že vidouce, nevidí, a slyšící, neslyší, ani rozumějí.¹⁴ A plní se na nich proroctví Izaiáše, řkoucí: Slyšením slyšeti budete, ale nesrozumíte; a hledíce, hleděti budete, a nepoznáte.¹⁵ Nebo ztučnělo srdce lidu tohoto, a ušima těžce slyšeli, a oči své zamhouřili, aby někdy neviděli očima, a ušima neslyšeli, a srdcem nesrozuměli, a neobrátili se, abych jich neuzdravil.¹⁶ Ale oči vaše blahoslavené, že vidí, i uši vaše, že slyší.¹⁷ Amen zajisté pravím vám, že mnozí proroci a spravedliví žádali viděti to, co vidíte, ale neviděli, a slyšeti to, což slyšíte, ale neslyšeli.¹⁸ Vy tedy slyšte podobenství rozsevače.¹⁹ Každý, kdož slyší slovo o tom království a nerozumí, přichází ten zlý a uchvacuje to, což jest vsáto v srdce jeho. To jest ten, kterýž podlé cesty vsát jest.²⁰ V skalnatou pak zemi vsátý jest ten, kterýž slyší slovo, a hned je s radostí přijímá.²¹ Než nemá v sobě kořene, ale jest časný, a když přichází ssoužení neb protiventství pro slovo, hned se horší.²² Mezi trní pak vsátý jest ten, kterýž slyší slovo, ale pečování tohoto světa a oklamání zboží udušuje slovo, i bývá bez užitku.²³ V dobrou pak zemi vsátý ten jest, kterýž slyší slovo a rozumí, totiž kterýž užitek nese. Neseť pak někdo stý, a jiný šedesátý, jiný pak třidcátý.²⁴ Jiné podobenství předložil jim, řka: Podobno jest království nebeské člověku, rozsívajícímu dobré semeno na poli svém.²⁵ Když pak lidé zesnuli, přišel nepřítel jeho, a nasál koukole mezi pšenici, a odšel.²⁶ A když zrostla bylina a užitek přinesla, tedy ukázal se i koukol.²⁷ I přistoupivše služebníci hospodáře toho, řekli jemu: Pane, zdaližs dobrého semene nenasál na poli svém? Kde že se pak vzal koukol?²⁸ A on řekl jim: Nepřítel člověk to učinil. Služebníci pak řekli mu: Chceš-liž tedy, ať jdeme a vytrháme jej?²⁹ On pak odpověděl: Nikoli, abyste trhajíce koukol, spolu s ním nevytrhali pšenice.³⁰ Nechte ať obé spolu roste až do žně. A v čas žně díím žencům: Vytrhejte nejprv koukol a svažte jej v snopy k spálení, ale pšenici shromažďte do stodoly mé.³¹ Jiné podobenství předložil jim, řka: Podobno jest království nebeské zrnů horčičnému, kteréž vzav člověk, vsál na poli svém.³² Kteréžto zajisté nejmenší jest mezi všemi semeny, když pak zroste, větší jest nežli jiné byliny, a bývá strom, tak že ptáci nebeští přiletíce, hnízda sobě dělají na ratolestech jeho.³³ Jiné podobenství mluvil jim: Podobno jest království nebeské kvasu, kterýž vzavši žena, zadělala ve třech měřících mouky, až by zkysalo všecko.³⁴ Toto všecko mluvil Ježíš v podobenstvích k zástupům, a bez podobenství nemluvil jim,³⁵ aby se naplnilo povědění skrze proroka, řkoucího: Otevru v podobenstvích ústa svá, vypravovati budu skryté věci od založení světa.³⁶ Tedy propustiv zástupy, šel domů Ježíš. I přistoupili k němu učedníci jeho, řkouce: Vylož nám podobenství o koukoli toho pole.³⁷ On pak odpovídaje, řekl jim: Rozsevač dobrého semene jest Syn člověka.³⁸ A pole jest tento svět, dobré pak símě jsou synové království, ale koukol jsou synové toho zlostníka.³⁹ A nepřítel, kterýž jej rozsívá, jestiť ďábel, žeň pak jest skonání světa, a ženci jsou andělé.⁴⁰ Protož jakož vybrán bývá koukol a ohněm spálen, takť bude při skonání tohoto světa.⁴¹ Pošle Syn člověka anděly své, i vyberouť z království jeho všechna pohoršení, i ty, kteříž činí nepravost,⁴² a uvrhouť je do peci ohnivé. Tamť bude pláč a škřípení zubů.⁴³ A tehdažť spravedliví stkvíti se budou jako slunce v království Otce svého. Kdo

má uši k slyšení, slyš. ⁴⁴ Opět podobno jest království nebeské pokladu skrytému v poli, kterýž nalezna člověk, skrývá, a radostí naplněn jsa pro něj, odchází a prodává všecko, což má, a koupí pole to. ⁴⁵ Opět podobno jest království nebeské člověku kupci, hledajícímu pěkných perel. ⁴⁶ Kterýž když nalezl jednu velmi drahou perlu, odšed, prodal všecko, což měl, a koupil ji. ⁴⁷ Opět podobno jest království nebeské vrši puštěné do moře, a ze všelikého plodu shromažďující. ⁴⁸ Kteroužto, když naplněna byla, vytáhše na břeh a sedíce, vybírali, což dobrého bylo, do nádob, a což bylo zlého, přeč zamítali. ⁴⁹ Takt bude při skonání světa. Vyjdou andělé, a oddělí zlé z prostředku spravedlivých, ⁵⁰ A uvrhou je do peci ohnivé. Tamť bude pláč a škřípení zubů. ⁵¹ Dí jim Ježíš: Srozuměli-li jste tomuto všemu? Řekli jemu: I ovšem, Pane. ⁵² On pak řekl jim: Protož každý učitel umělý v království nebeském podobný jest člověku hospodáři, kterýž vynáší z pokladu svého nové i staré věci. ⁵³ I stalo se, když dokonal Ježíš podobenství ta, bral se odtud. ⁵⁴ A přišed do vlasti své, učil je v škole jejich, tak že se velmi divili, a říkali: Odkud má tento moudrost tuto a moc? ⁵⁵ Zdalíž tento není syn tesařův? Zdalíž matka jeho neslove Maria, a bratří jeho Jakub a Jozes a Šimon a Judas? ⁵⁶ A sestry jeho zdalíž všechny u nás nejsou? Odkudž tedy má tyto všechny věci? ⁵⁷ I zhoršili se na něm. Ježíš pak řekl jim: Není prorok beze cti, než v své vlasti a v domě svém. ⁵⁸ I neučinil tu mnoho divů pro nevěru jejich.

14 V tom čase uslyšel Heródes čtvrták pověst o Ježíšovi. ² I řekl služebníkům svým: To jest Jan Křtitel. Onť jest vstal z mrtvých, a protož se divové dějí skrze něho. ³ Nebo jav Heródes Jana, svázal jej byl a dal do žaláře, pro Herodiadu manželku Filipa bratra svého. ⁴ Nebo byl řekl jemu Jan: Nesluší tobě míti jí. ⁵ A chtěv zabítí jej, bál se lidu; nebo za proroka jej měli. ⁶ Když pak slaven byl den narození Heródesova, tancovala dcera Herodiady u prostřed, i zalíbila se Heródesovi. ⁷ Pročež s přísahou zaslíbil jí dáti, začby ho jen požádala. ⁸ A ona jsuci prvé navedena od matere své, řkla: Dej mi zde na mise hlavu Jana Křtitele. ⁹ I zarmoutil se král, ale pro přísahu a pro ty, kteříž spolu s ním stolili, rozkázal dáti. ¹⁰ A poslav kata, stal Jana v žaláři. ¹¹ I přinesena jest hlava jeho na mise, a dána té děvečce. I nesla matereí své. ¹² A přišedše učedníci jeho, vzali tělo a pochovali je; a šedše, pověděli Ježíšovi. ¹³ To uslyšev Ježíš, plavil se odtud na lodičce na místo pusté soukromí. Což uslyševše zástupové, šli za ním pěšky z měst. ¹⁴ A vyšed Ježíš, uzřel zástup mnohý. I slitovalo mu se jich, a uzdravoval nemocné jejich. ¹⁵ A když bylo k večerou, přistoupili k němu učedníci jeho, řkouce: Pusté jest místo toto, a čas již pominul. Propust' zástupy, ať jdouce do městeček, nakoupí sobě pokrmů. ¹⁶ Ježíš pak řekl jim: Není jim potřebí odcházeti, dejte vy jim jísti. ¹⁷ A oni řkou jemu: Nemáme zde, než pět chlebů a dvě rybě. ¹⁸ On pak dí jim: Přinestež mi je sem. ¹⁹ A rozkázav zástupu posaditi se na trávě, a vzav těch pět chlebů a dvě rybě, vzhled v nebe, požehnal, a lámaje, dával učedníkům ty chleby, a učedníci zástupům. ²⁰ I jedli všickni a nasyceni jsou. I sebrali, což zbylo drobtů, dvanácte košů plných. ²¹ Těch pak, kteříž jedli, bylo okolo pěti tisíců mužů, kromě žen a dětí. ²² A i hned přinutil Ježíš učedníky své, aby vstoupili na lodí a přešli jej na druhou stranu, dokudž by nepropustil zástupů. ²³ A propustiv zástupy, vstoupil na horu soukromí, aby se modlil. A když byl večer, sám byl tam. ²⁴ Lodí pak již byla u prostřed moře, zmítající se vlnami, nebo byl vítr odporový. ²⁵ Při čtvrtém pak bdění nočním bral se k nim Ježíš, jda po moři. ²⁶ A vidouce jej učedníci po moři jdoucího, zlekali se, řkouce: Obluda jest. A strachem křičeli. ²⁷ Ale i hned Ježíš promluvil k nim, řka: Doufejtež, jáť jsem, nebojte se. ²⁸ I odpovědév jemu Petr, řekl: Pane, jestliže jsi ty, rozkaž mi k sobě přijíti po vodě. ²⁹ On pak řekl: Pod'. A vystoupiv Petr z lodí, šel po vodě, aby přišel k Ježíšovi. ³⁰ Ale vida vítr tuhý, bál se. A počav tonouti, zkríkl, řka: Pane, pomoz mi. ³¹ A i hned Ježíš vztáh ruku, ujal jej a řekl jemu, Ó malé víry, pročezs pochyboval? ³² A jakž oni vstoupili na lodí, utišil se vítr. ³³ Ti pak, kteříž na lodí byli, přistoupivše, klaněli se jemu, řkouce: Jistě Syn Boží jsi. ³⁴ A přeplavivše se, přišli do země Genezaretské. ³⁵ A poznavše jej muži místa toho, rozeslali po vsi té krajině vůkol, a shromáždili k němu všechny neduživé. ³⁶ A prosili ho, aby se aspoň podolka roucha jeho dotkli. A kteřížkoli dotkli se, uzdraveni jsou.

15 A v tom přistoupí k Ježíšovi Jeruzalémští zákonníci a farizeové, řkouce: ² Proč učedníci tvoji přestupují ustanovení starších? Nebo neumývají rukou svých, když mají jísti chléb. ³ A on odpovídaje, řekl jim: Proč i vy přestupujete přikázání Boží pro ustanovení svá? ⁴ Nebo přikázal Bůh, řka: Cti otce svého i matku, a kdož by zloměčil otcí neb matereí, smrtí ať umře. ⁵ Ale vy pravíte: Kdož by koli řekl otcí neb matereí: Dar jest to, čímž by tobě ode mne pomozeno býti mohlo. A neuctil by otce svého neb matere své. ⁶ I zlehčili jste přikázání Boží pro své ustanovení. ⁷ Pokrytci, dobře prorokoval o vás Izaiáš, řka: ⁸ Přibližuje se ke mně lid tento ústy svými, a rty mne ctí, ale srdce jejich daleko jest ode mne. ⁹ Ale nadarmoť mne ctí, učice učení přikázání lidských. ¹⁰ A svolav zástup, řekl jim: Slyšte a rozumějte. ¹¹ Ne to, což vchází v ústa, poškvřňuje člověka, ale což z úst pochází, toť poškvřňuje člověka. ¹² Tehdy přistoupivše učedníci jeho, řekli mu: Víš-li,

14:25 Po moři. To co byl největší problém učedníků (14:26–30), bylo pod Ježíšovými nohami.

14:27 Jáť jsem. Viz pozn. Jn 6:20.

že farizeové, slyševše tu řeč, zhoršili se? ¹³ A on odpovídaje, řekl: Všeliké štípení, jehož neštípil Otec můj ten nebeský, vykořeněno bude. ¹⁴ Nechte jich, vůdcovéť jsou slepí slepých. Povede-liť pak slepý slepého, oba v jámu upadnou. ¹⁵ I odpověděv Petr, řekl jemu: Vylož nám to podobenství. ¹⁶ Ježíš pak řekl: Ještě i vy bez rozumu jste? ¹⁷ Nerozumíte-liž, že všechno, což v ústa vchází, do břicha jde, a vypouští se ven? ¹⁸ Ale které věci z úst pocházejí, z srdce jdou, a tyť poškvřňují člověka. ¹⁹ Z srdce zajisté vycházejí zlá myšlení, vraždy, cizoložstva, smilstva, krádeže, krivá svědectví, rouhání. ²⁰ Tyť jsou věci poškvřňující člověka. Ale neumytýma rukama jísti, toť nepoškvřňuje člověka. ²¹ A vyšed odtud Ježíš, bral se do krajin Tyrských a Sidonských. ²² A aj, žena Kananejská z končin těch vyšedši, volala, řkuci jemu: Smiluj se nade mnou, Pane, synu Davidův. Dceru mou hrozně trápí ďábelství. ²³ On pak neodpověděl jí slova. I přistoupivše učedníci jeho, prosili ho, řkouce: Odbud' ji, neboť volá za námi. ²⁴ On pak odpověděv, řekl: Nejsem poslán než k ovce zahynulým z domu Izraelského. ²⁵ Ale ona přistoupivši, klaněla se jemu, řkuci: Pane, pomoz mi. ²⁶ On pak odpověděv, řekl: Není slušné vzítí chléb dětem a vrci štěňatům. ²⁷ A ona řekla: Takť jest, Pane. A však štěňátka jedí drobty, kteréž padají z stolů pánů jejich. ²⁸ Tedy odpovídaje Ježíš, řekl jí: Ó ženo, veliká jest víra tvá. Staniz se tobě, jakž chceš. I uzdravena jest dcera její v tu hodinu. ²⁹ A odšed odtud Ježíš, šel k moři Galilejskému, a vstoupiv na horu, posadil se tam. ³⁰ I přišli k němu zástupové mnozí, majíce s sebou kulhavé, slepé, němé, polámané a jiné mnohé. I kladli je k nohám Ježíšovým, a on je uzdravoval, ³¹ Tak že se zástupové divili, vidouce, ano němí mluví, polámaní zdraví jsou, kulhaví chodí, slepí vidí. I velebili Boha Izraelského. ³² Ježíš pak svolav učedníky své, řekl: Líto mi zástupu. Nebo již tři dni trvají se mnou, a nemají, co by jedli; a propustiti jich lačných nechci, aby nezhylni na cestě. ³³ I řkou mu učedníci jeho: Kde bychom vzali tolik chleba na této poušti, abychom takový zástup nasýtiti? ³⁴ I řekl jim Ježíš: Kolik chlebů máte? A oni řkou: Sedm, a málo rybiček. ³⁵ I rozkázal zástupům, aby se posadili na zemi. ³⁶ A vzav těch sedm chlebů a ty ryby, učiniv díky, lámal a dal učedníkům svým, učedníci pak zástupu. ³⁷ I jedli všickni a nasyceni jsou. A sebrali, což zbylo drobtů, sedm košů plných. ³⁸ Bylo pak těch, kteréž jedli, čtyři tisíce mužů, kromě žen a dětí. ³⁹ A rozpustiv zástupy, vstoupil na loď. I přišel do krajiny Magdala.

16 I přistoupivše farizeové a saduceové, pokoušejíce, prosili ho, aby jim znamení s nebe ukázal. ² On pak odpovídaje, řekl jim: Když bývá večer, říkáte: Jasno bude, nebo se červená nebe. ³ A ráno: Dnes bude nečas, nebo se červená zasmušilá nebe. Pokrytci, způsob zajisté nebe rozsouditi umíte, znamení pak časů těchto nemůžete? ⁴ Národ zlý a cizoložný znamení hledá, ale znamení jemu nebude dáno, než toliko znamení ono Jonáše proroka. A opustiv je, odšel. ⁵ A plavivše se učedníci jeho přes moře, zapomenuli vzítí chleba. ⁶ Ježíš pak řekl jim: Hledte a varujte se kvasu farizejského a saducejského. ⁷ Oni pak rozjímali mezi sebou, řkouce: Nevzali jsme chleba. ⁸ A znaje to Ježíš, řekl jim: Co to rozjímáte mezi sebou, ó malé víry, že jste chlebů nevzali? ⁹ Ještě-liž nerozumíte, ani nepamatujete na těch pět chlebů a na pět tisíců, a kolik jste košů nazbírali? ¹⁰ Ani na těch sedm chlebů, a na čtyři tisíce, a kolik jste košů nazbírali? ¹¹ I kterakž nerozumíte, že ne o chlebu mluvil jsem vám, pravě, abyste se varovali kvasu farizejského a saducejského? ¹² Tedy srozuměli, že neřekl, aby se varovali od kvasu chleba, ale od učení farizeů a saduceů. ¹³ Přišed pak Ježíš do krajin Cesaree Filipovy, otázal se učedníků svých, řka: Kým praví lidé býti mne, Syna člověka? ¹⁴ A oni řekli: Někteří Janem Křtitelem, jiní pak Eliášem, jiní pak Jeremiášem, aneb jedním z proroků. ¹⁵ I dí jim: Vy pak kým mne býti pravíte? ¹⁶ I odpověděv Šimon Petr, řekl: Ty jsi Kristus, ten Syn Boha živého. ¹⁷ A odpovídaje Ježíš, řekl mu: Blahoslavený jsi Šimone, synu Jonášův; nebo tělo a krev nezjevilo tobě, ale Otec můj, kterýž jest v nebesích. ¹⁸ I jáť pravím tobě, že jsi ty Petr, a na téť skále vzdělám církev svou, a brány pekelné nepřemohou jí. ¹⁹ A tobě dám klíče království nebeského. A což bys koli svázal na zemi, budeť svázáno i na nebi; a což bys koli rozvázal na zemi, budeť rozvázáno i na nebi. ²⁰ Tedy přikázal učedníkům svým, aby žádnému nepravili, že by on byl ten Ježíš Kristus. ²¹ A od té chvíle počal Ježíš oznamovati učedníkům svým, že musí jíti do Jeruzaléma, a mnoho trpěti od starších a předních kněží a od zákonníků, a zabit býti, a třetího dne z mrtvých vstáti. ²² I odved ho Petr, počal mu přimlouvati, řka: Odstup to od tebe, Pane, nikoli nestane se tobě toho. ²³ Kterýžto obrátiv se, řekl Petrovi: Jdi za mnou, satane, ku pohoršení jsi mi; nebo nechápáš těch věcí, kteréž jsou Boží, ale kteréž

15:22 Kananejská. Marek uvádí že tato žena byla Řekyně, rodem Syroféničanka (Mk 7:26). Matoušovo označení za Kanaánku naznamená diskrepanci, která by opravňovala ke zpochybnění Bible coby Božího Slova, nýbrž pouze rozdíl v cílových skupinách, které měli autoři na zřeteli. Matouš píše primárně pro židovské čtenáře (srv. Úvod: Záměr a zvláštnosti), a proto se neobtěžuje rozlišovat mezi jednotlivými národnostmi původních obyvatel Kanaánu; pro Židy jsou to všichni „Kanaejci“ bez rozdílu. Marek naproti tomu počítá s pohanskými (ne-židovskými) čtenáři, pro které přesná specifikace mohla mít význam.

16:19 Což bys koli svázal na zemi. Rabíni si byli vědomi, že

interpretace Tóry vyžaduje flexibilitu a přizpůsobivost aktuálním kulturním podmínkám. Proto je do jisté míry „elastická“ – dá se uvolnit nebo utáhnout. Ježíš zde Petrovi (a potažmo všem církevním autoritám) dává svobodu v diskutabilních otázkách: Co rozhodnou, to bude platit. Některé „nepřekročitelné“ hranice jsou posunutelné; naše interpretace není s Božím Slovem totožná; vždy podléhá opravě. Předpokládá to však vysokou úroveň zralosti, integrity a zodpovědnosti. Jinak by taková doktrína byla snadno zneužitelná. Proto jedinci s nízkou úrovní těchto ctností by neměli mít světenu autoritu nad církevní praxí ostatních.

jsou lidské. ²⁴Tedy řekl Ježíš učedníkům svým: Chce-li kdo za mnou přijít, zapřiz sebe sám, a vezmi kříž svůj, a následuj mne. ²⁵Nebo kdož by chtěl duši svou zachovati, ztratí ji; kdož by pak ztratil duši svou pro mne, nalezne ji. ²⁶Nebo co jest platno člověku, by všecken svět získal, své pak duši uškodil? Aneb kterou dá člověk odměnu za duši svou? ²⁷Syn zajisté člověka přijde v slávě Otce svého s anděly svými, a tehdyž odplatí jednomu každému podle skutků jeho. ²⁸Amen pravím vám: Jsou někteří z stojících tuto, kteříž neokusí smrti, až i uzří Syna člověka, přicházejícího v království svém.

17 A po šesti dnech pojal Ježíš Petra a Jakuba a Jana bratra jeho, i uvedl je na horu vysokou soukromí, ²A proměnil se před nimi. I zastkvěla se tvář jeho jako slunce, roucho pak jeho učiněno bílé jako světlo. ³A aj, ukázali se jim Mojžíš a Eliáš, rozmlouvající s ním. ⁴A odpověděv Petr, řekl Ježíšovi: Pane, dobré jest nám tuto býti. Chceš-li, uděláme tuto tři stánky, tobě jeden a Mojžíšovi jeden a Eliášovi jeden. ⁵Když pak on ještě mluvil, aj, oblak světlý zastínil je. A aj, hlas z toho oblaku řkoucí: Tentot jest ten můj milý Syn, v němž mi se dobře zalíbilo, toho poslouchejte. ⁶To uslyšavše učedníci, padli na tváři své a báli se velmi. ⁷A přistoupiv Ježíš, dotekl se jich, řka: Vstaňte a nebojte se. ⁸Pozdvihše pak oči svých, žádného neviděli, než samého Ježíše. ⁹Když pak sstupovali s té hory, přikázal jim Ježíš, řka: Žádnému nepravte tohoto vidění, dokudž by Syn člověka nevstal z mrtvých. ¹⁰I otázali se ho učedníci jeho, řkouce: Což to pak zákonníci praví, že má Eliáš prvé přijít? ¹¹Ježíš pak odpovídaje, řekl jim: Eliáš zajisté přijde prvé, a napraví všecky věci. ¹²Ale pravím vám, že Eliáš již přišel, a však nepoznali ho, ale učinili mu, což chtěli. Také i Syn člověka trpěti bude od nich. ¹³Tedy srozuměli učedníci, že jim to pravil o Janovi Křtiteli. ¹⁴A když přišli k zástupu, přistoupil k němu člověk, a poklekl před ním na kolena, ¹⁵A řekl: Pane, smiluj se nad synem mým, nebo náměsíčník jest, a těžce se trápí. Často zajisté padá do ohně a častokrát do vody. ¹⁶I přivedl jsem ho učedníkům tvým, ale nemohli ho uzdravit. ¹⁷Odpovídaje pak Ježíš, řekl: Ó národe nevěrný a převrácený, dokud budu s vámi? Dokudž vás snášeti budu? Přiveďte mi jej sem. ¹⁸I přimluvil tomu dábelství Ježíš. I vyšlo od něho; a uzdraven jest ten mládenec v tu hodinu. ¹⁹Tedy přistoupivše učedníci k Ježíšovi soukromí, řekli: Proč jsme my ho nemohli vyvrcti? ²⁰Ježíš pak řekl jim: Pro nevěru svou. Amen zajisté pravím vám: Budete-li míti víru jako zrno horčičné, dite hoře této: Přejdi odsud tam, i přejde, a nebudeť vám nic nemožného. ²¹Toto pak pokolení nevychází, jediné skrze modlitbu a půst. ²²A když byli v Galilei, řekl jim Ježíš: Syn člověka bude vydán v ruce lidské, ²³A zamordují jej, ale třetího dne z mrtvých vstane. I zarmoutili se náramně. ²⁴A když přišli do Kafarnaum, přistoupili ku Petrovi ti, kteříž plat vybírali, a řekli: Což mistr váš nedává platu? ²⁵A on řekl: Dává. A když přišel domů, předšel jej Ježíš, řka: Co se tobě zdá, Šimone? Králové zemští od kterých berou daň aneb plat? Od synů-li svých, čili od cizích? ²⁶Dí jemu Petr: Od cizích. I řekl mu Ježíš: Tedy synové jsou svobodní. ²⁷Ale abychom jich nepohoršili, jda k moři, vrz udici, a tu rybu, kteráž nejprvé uvázne, vezmi, a otevra ústa její, nalezneš groš. Ten vezma, dej jim za mne i za sebe.

18 V ten čas přistoupili učedníci k Ježíšovi, řkouce: Kdo pak jest největší v království nebeském? ²A zavolav Ježíš pacholátka, postavil je u prostřed nich, ³A řekl: Amen pravím vám: Neobrátíte-li se a nebudete-li jako pacholátka, nikoli nevejdete do království nebeského. ⁴Protož kdož by se koli ponížil jako pacholátko toto, tenť jest největší v království nebeském. ⁵A kdož by koli přijal pacholátko takové ve jménu mém, mnet přijímá. ⁶Kdo by pak pohoršil jednoho z maličkých těchto věřících ve mne, lépe by jemu bylo, aby zavěšen byl žernov osličí na hrdlo jeho, a pohřžen byl do hlubokosti mořské. ⁷Běda světu pro pohoršení. Ačkoli musí býti, aby přicházela pohoršení, ale však běda člověku, skrze něhož přichází pohoršení. ⁸Protož jestliže ruka tvá aneb noha tvá pohoršuje tě, utniž ji a vrz od sebe. Lépe jest tobě do života vjíti kulhavému aneb

Brány pekel

Není náhoda, že Ježíš mluví o branách pekel právě v Césareji Filipově. Tam byla svatyně řeckého boha Pana, kde se v rámci modloslužebných rituálů páchaly nechutné orgie, zahrnující nejen zoofilii, ale i lidské oběti. Do jeskyně, která se jmenovala „Brána pekel“, vhadzovali nešťastné oběti, většinou děti, které už se nikdy nevrátily mezi živé.

Brána je obranný prostředek. Ježíšova pointa je ta, že církev, která je ve válce proti temným mocnostem (Ef 6:12), musí útočit, jestli má zvítězit. Když bude svůj úkol plnit, nepřátelské síly (jako je tato svatyně) jí neodolají. Šířením Božího království po celé zemi naplní původní Boží mandát pro člověka připravit celou zemi pro příchod Boha, který bude ve svém království přebývat se svým lidem napořád.

bezrukému, nežli dvě ruce aneb dvě noze majícímu uvrženu býti do ohně věčného.⁹ A pakli oko tvé pohoršuje tebe, vylup je a vrz od sebe. Lépe jest tobě jednookému do života vjíti, nežli obě oči majícímu uvrženu býti do pekelného ohně.¹⁰ Viztež, abyste nepotupovali žádného z maličkých těchto. Neboť pravím vám, že andělé jejich v nebesích vždycky hledí na tvář Otce mého, kterýž v nebesích jest.¹¹ Přišel zajisté Syn člověka, aby spasil to, což bylo zahynulo.¹² Co se vám zdá? Kdyby některý člověk měl sto ovec, a zbloudila by jedna z nich, zdalíž nenechá těch devadesáti devíti, a jda na hory, nehledá té pobloudilé? ¹³ A nahodí-liť mu se nalezti ji, amen pravím vám, že se raduje nad ní více, než nad těmi devadesáti devíti nepobloudilými.¹⁴ Takt není vůle Otce vašeho, kterýž jest v nebesích, aby zhynul jeden z maličkých těchto.¹⁵ Zhřešil-li by pak proti tobě bratr tvůj, jdi a potresci ho mezi sebou a jím samým. Uposlechl-li by tebe, získal jsi bratra svého.¹⁶ Jestliže by pak neuposlechl, přijmi k sobě ještě jednoho aneb dva, aby v ústech dvou neb tří svědků stálo každé slovo.¹⁷ Pakliť by jich neuposlechl, pověz církvi. Jestliže pak i církev neuposlechne, buďiž tobě jako pohan a publikán.¹⁸ Amen pravím vám: Cožkoli svížete na zemi, budeť svázáno i na nebi; a cožkoli rozvížete na zemi, budeť rozvázáno i na nebi.¹⁹ Opět pravím vám: Jestliže by dva z vás svolili se na zemi o všelikou věc, za kterouž by koli prosili, stanet se jim od Otce mého nebeského.²⁰ Nebo kdežkoli shromáždí se dva neb tři ve jménu mém, tuť jsem já u prostřed nich.²¹ Tedy přistoupiv k němu Petr, řekl: Pane, kolikrát zhřeší proti mně bratr můj, a odpustím jemu? Do sedmi-likrát? ²² I dí mu Ježíš: Nepravím tobě až do sedmikrát, ale až do sedmdesátikrát sedmkrát.²³ A protož podobno jest království nebeské člověku králi, kterýž chtěl počet klásti s služebníky svými.²⁴ A když počal klásti, podán mu jeden, kterýž byl dlužen deset tisíců hřiven.²⁵ A když neměl čím zaplatiti, kázal jej pán jeho prodati, i ženu jeho i děti i všecko, což měl, a zaplatiti.²⁶ Tedy padna služebník ten, klaněl se jemu, řka: Pane, poshověj mi, a všecko zaplatím tobě.²⁷ I slitovav se pán nad služebníkem tím, propustil ho a dluh jemu odpustil.²⁸ Vyšed pak služebník ten, našel jednoho z spoluslužebníků svých, kterýž mu byl dlužen sto peněz, a chopiv se ho, hrdloval se s ním, řka: Zaplať mi, cos dlužen.²⁹ Tedy padna spoluslužebník ten k nohám jeho, prosil ho, řka: Poshověj mi, a všecko zaplatím tobě.³⁰ On pak nechtěl, ale odšed, dal jej do žaláře, dokudž by nezaplatil dluhu.³¹ Vidouce pak spoluslužebníci jeho, co se dalo, zarmoutili se velmi; a šedše, pověděli pánu svému všecko, co se bylo stalo.³² Tehdy povolav ho pán jeho, dí mu: Služebníče zlý, všecken ten dluh odpustil jsem tobě, nebs mne prosil.³³ Zdalíž i ty neměl se smilovati nad spoluslužebníkem svým, jako i já smiloval jsem se nad tebou? ³⁴ I rozhněvav se pán jeho, dal jej katům, dokudž by nezaplatil všeho, což mu byl dlužen.³⁵ Takt i Otec můj nebeský učiní vám, jestliže neodpustíte jeden každý bratru svému z srdcí svých provinění jejich.

19 I stalo se, když dokonal Ježíš řeči tyto, bral se z Galilee, a přišel do končin Judských za Jordán.² I šli za ním zástupové mnozí, a uzdravil je tam.³ I přistoupili k němu farizeové, pokoušejíce ho a řkouce jemu: Sluší-li člověku propustiti manželku svou z kterékoli příčiny? ⁴ On pak odpovídaje, řekl jim: Což jste nečtli, že ten, kterýž stvořil s počátku, muže a ženu učinil je? ⁵ A řekl: Protož opustí člověk otce i matku, a připojí se k manželce své, i budou dva jedno tělo.⁶ A tak již nejsou dva, ale jedno tělo. A protož, což Bůh spojil, člověk nerozlučuj.⁷ Řekli jemu: Pročez tedy Mojžíš rozkázal dáti lístek rozloučení, a propustiti ji? ⁸ Dí jim: Mojžíš pro tvrdost srdce vašeho dopustil vám propouštění manželky vaše, ale s počátku nebylo tak.⁹ Protož pravím vám: Že kdožkoli propustil by manželku svou, (leč pro smilství), a jinou pojme, cizoloží, i kdož propuštěnou pojme, cizoloží.¹⁰ Řekli jemu učedníci jeho: Poněvadž jest taková pře s manželkou, není dobré ženiti se.¹¹ On pak řekl jim: Ne všickniť chápají slova toho, ale ti, jimž jest dáno.¹² Jsouť zajisté panicové, kteříž se tak z života matky zrodili; a jsouť panicové, kteříž učinění jsou od lidí; a jsouť panicové, kteříž se sami v panictví oddali pro království nebeské. Kdo může pochopiti, pochop.¹³ Tehdy přineseny jsou k němu dívky, aby na ně ruce vzkládal a modlil se. Učedníci pak přimlouvali jim.¹⁴ Ale Ježíš řekl: Nechte dítek a nebraňte jim jíti ke mně; nebo takovýchť jest království nebeské.¹⁵ A po vzkládání na ně rukou odebral se odtud.¹⁶ A aj, jeden přistoupiv, řekl jemu: Mistře dobrý, co dobrého budu činiti, abych měl život věčný? ¹⁷ Ale on řekl jemu: Co mne nazýváš dobrým? Žádný není dobrý, než jediný, totiž Bůh. Chceš-li pak vjíti do života, ostříhej přikázání.¹⁸ Dí jemu: Kterých? Ježíš pak řekl: Nezabiješ, nezczizoložíš, nepokradeš, nepromluvíš křivého svědectví.¹⁹ Cti otce svého i matku, a milovati budeš bližního svého jako sebe samého.²⁰ Dí jemu mládenec: Všeho toho ostříhal jsem od své mladosti. Čehož mi se ještě nedostává? ²¹ Řekl mu Ježíš: Chceš-li dokonalým býti, jdíš a prodej statek svůj, a rozdej chudým, a budeš míti poklad v nebi, a poď, následuj mne.²² Uslyšev pak mládenec tu řeč, odšel, smuten jsa; nebo měl statku mnoho.²³ Ježíš pak řekl učedníkům svým: Amen pravím vám, že bohatý nesnadně vejde do království nebeského.²⁴ A opět pravím vám: Snázeť jest velbloudu skrze uši jehly projíti, nežli bohatému vjíti do království Božího.²⁵ A uslyšavše to učedníci jeho, užasli se velmi, řkouce: I kdož tedy může spasen býti? ²⁶ Pohleděv pak Ježíš, řekl jim: U lidí jest to nemožné, ale u Boha všecko jest

19:12 Učinění jsou od lidí. Dá se vztáhnou nejen na kastraci, ale také na oběti sexuálního zneužití. Někteří z takových skončí v sexuální

perverzi, zatímco jiní v celoživotním celibátu, ale vždy v nějakém extrému, protože jejich sexualita je narušená, poškozená, nezdravá.

možné. ²⁷ Tehdy odpověděv Petr, řekl mu: Aj, my opustili jsme všechny věci, a šli jsme za tebou. Což pak nám bude? ²⁸ Ježíš pak řekl jim: Amen pravím vám, že vy, kteříž jste následovali mne, v druhém narození, když se posadí Syn člověka na trůnu velebnosti své, sednete i vy na dvanácti trůnách, soudíce dvanáctero pokolení Izraelské. ²⁹ A každý, kdož opustil by domy, neb bratry, neb sestry, neb otce, neb matku, neb manželku, neb dítky, neb pole pro jméno mé, stokrát více vezme, a život věčný dědičně obdrží. ³⁰ Mnozí pak první budou poslední, a poslední první.

20 Nebo podobno jest království nebeské člověku hospodáři, kterýž vyšel na úsvitě, aby najal dělníky na vinici svou. ² Smluviv pak s dělníky z peníze denního, odeslal je na vinici svou. ³ A vyšed okolo hodiny třetí, uzřel jiné, ani stojí na trhu zahálejíce. ⁴ I těm řekl: Jdětež i vy na vinici, a co bude spravedlivého, dám vám. ⁵ A oni šli. Opět vyšed při šesté a deváté hodině, učinil též. ⁶ Při jedenácté pak hodině vyšed, našel jiné, ani stojí zahálejíce. I řekl jim: Pročež tu stojíte, celý den zahálejíce? ⁷ Řkou jemu: Nebo nižádný nás nenajal. Dí jim: Jdětež i vy na vinici, a což by bylo spravedlivého, vezmete. ⁸ Večer pak řekl pán vinice šafáři svému: Zavolej dělníků a zaplať jim, počna od posledních až do prvních. ⁹ A přišedše ti při jedenácté hodině najatí, vzali jeden každý po penízi. ¹⁰ Přišedše pak první, domnívali se, že více vezmou, ale vzali i oni jeden každý po penízi. ¹¹ A vzavše, reptali proti hospodáři, ¹² Řkouce: Tito poslední jednu hodinu dělali, a rovně jsi je nám učinil, kteříž jsme nesli břímě dne i horko. ¹³ On pak odpovídaje, řekl jednomu z nich: Příteli, nečiním tobě křivdy. Zdalíž jsi z peníze nesmluvil se mnou? ¹⁴ Vezmiž, což tvého jest, a jdi předce, já pak chci tomuto poslednímu dáti jako i tobě. ¹⁵ Zdalíž mi nesluší v mém učiniti, což chci? Čili oko tvé nešlechetné jest, že já dobrý jsem? ¹⁶ Takť budou poslední první, a první poslední; nebo mnoho jest povolanych, ale málo vyvolených. ¹⁷ A vstupuje Ježíš do Jeruzaléma, pojal dvanácte učedníků soukromí na cestě. I řekl jim: ¹⁸ Aj, vstupujeme do Jeruzaléma, a Syn člověka vydán bude předním kněžím a zákonníkům, a odsoudí ho na smrt. ¹⁹ A vydatí jej pohanům ku posmívání a k zbičování a ukřižování, ale třetího dne z mrtvých vstane. ²⁰ Tehdy přistoupila k němu matka synů Zebedeových s syny svými, klanějici se a proseci něco od něho. ²¹ Kterýž řekl jí: Co chceš? Řekla jemu: Rci, ať tito dva synové moji sedají, jeden po pravici tvé a druhý po levici, v království tvém. ²² Odpovídaje pak Ježíš, řekl: Nevíte, zač prosíte. Můžete-li píti kalich, kterýž já píti budu, a křtem, jímž já se křtím, křtění býti? Řekli jemu: Můžeme. ²³ Dí jim: Kalich zajisté můj píti budete, a křtem, jímž já se křtím, pokřtění budete, ale seděti po pravici mé a po levici mé, není mé dáti, ale těm, kterýmž připraveno jest od Otce mého. ²⁴ A uslyšavše to deset jiných, rozhněvali se na ty dva bratry. ²⁵ Ale Ježíš svolav je, řekl: Víte, že knížata národů panují nad nimi, a kteříž velící jsou, moci užívají nad nimi. ²⁶ Ale ne tak bude mezi vámi. Nýbrž kdožkoli chtěl by mezi vámi býti velikým, budiž služebník váš. ²⁷ A kdož by koli mezi vámi chtěl býti přední, budiž váš služebník; ²⁸ Jako i Syn člověka nepřišel, aby jemu slouženo bylo, ale aby on sloužil, a aby dal život svůj mzdu na vykoupení za mnohé. ²⁹ A když vycházeli z Jericho, šel za ním zástup veliký. ³⁰ A aj, dva slepí sedící u cesty, uslyšavše, že by Ježíš tudy šel, zvolali, řkouce: Smiluj se nad námi, Pane, synu Davidův. ³¹ Zástup pak přimlouval jim, aby mlčeli. Oni pak více volali, řkouce: Smiluj se nad námi, Pane, synu Davidův. ³² I zastaviv se Ježíš, zavolal jich, a řekl: Co chcete, abych vám učinil? ³³ Řkou jemu: Pane, ať se otevrou oči naše. ³⁴ I slitovav se nad nimi Ježíš, dotekl se očí jejich, a hned prohlédly oči jejich. I šli za ním.

21 A když se přiblížili k Jeruzalému, a přišli do Betfage k hoře Olivetské, tedy Ježíš poslal dva učedníky své, ² Řka jim: Jdětež do městečka, kteréž proti vám jest, a hned naleznete oslici přivázanou a oslátka s ní. Odvězte je a přiveďte ke mně. ³ A řekl-liť by kdo co vám, rcete, že Pán jich potřebuje, a hnedť propustí je. ⁴ Toto se pak všechno stalo, aby se naplnilo povědění skrze proroka, řkoucího: ⁵ Povězte dceři Sionské: Aj, král tvůj běře se tobě tichý, a sedě na oslici, a na oslátku té jhu podrobené. ⁶ I jdouce učedníci, a učinivše tak, jakž jim byl přikázal Ježíš, ⁷ Přivedli oslici i oslátka, a vložili na ně roucha svá, a jej na vrchu na ně posadili. ⁸ Mnohý pak zástup stlali roucha svá na cestě, jiní pak ratolesti z stromů sekali, a metali na cestu. ⁹ A zástupové, kteříž s předu i s zadu šli, volali, řkouce: Hosanna synu Davidovu. Požehnaný, kterýž se běře ve jménu Páně. Hosanna na výsostech. ¹⁰ A když vjel do Jeruzaléma, zbourilo se všechno město, řkouce: I kdo jest tento? ¹¹ Zástupové pak pravili: Toto jest ten Ježíš, prorok z Nazaréta Galilejského. ¹² I všel Ježíš do chrámu Božího, a vymítal všechny prodávající a kupující v chrámě, a stoly penězoměnců a stolice prodávajících holubice převracel, ¹³ A řekl jim: Psánoť jest: Dům můj dům modlitby slouti bude, ale vy učinili jste jej peleší lotrovskou. ¹⁴ I přistoupili k němu slepí a kulhaví v chrámě, a uzdravil je. ¹⁵ Vidouce pak přední kněží a zákonníci divy, kteréž činil, a dítky, any volají v chrámě a praví: Hosanna synu Davidovu, rozhněvali se. ¹⁶ A řekli jemu: Slyšíš-liž, co tito praví? Ježíš pak řekl jim: I ovšem. Nikdá-liž jste nečtli, že z úst nemluvnátek a těch, kteříž prsí požívají, dokonal jsi chválu? ¹⁷ A opustiv je, šel ven z města do Betany, a tu zůstal. ¹⁸ Ráno pak navracuje se do města,

zlačněl. ¹⁹ A vida jeden fíkový strom podlé cesty, šel k němu, a nic na něm nenalezl, než lístí toliko. I dí jemu: Nikdy více nerod se z tebe ovoce na věky. I uschl fík ten pojednou. ²⁰ A vidouce to učedníci, divili se, řkouce: Kterak hned usechl fík ten! ²¹ I odpověděv Ježíš, řekl jim: Amen pravím vám: Budete-li mítí víru a nebudete-li pochybovati, netoliko to fíkovému stromu učiníte, ale kdybyste i této hoře řekli: Zdvihni se a vrz sebou do moře, stanet se. ²² A všecko, zač byste koli prosili na modlitbě, věřice, vezmete. ²³ A když přišel do chrámu, přistoupili k němu přední kněží a starší lidu, když učil, řkouce: Jakou mocí tyto věci činíš? A kdo tobě tu moc dal? ²⁴ Odpovídaje pak Ježíš, řekl jim: Otížit se i já vás na jednu věc, kterouž povíte-li mi, i já vám povím, jakou mocí tyto věci činím? ²⁵ Křest Janův odkud byl? S nebe-li, čili z lidí? A oni rozvažovali mezi sebou, řkouce: Díme-li s nebe, díť nám: Proč jste pak nevěřili jemu? ²⁶ Pakli díme: Z lidí, bojíme se zástupu. Nebo všickni mají Jana za proroka. ²⁷ I odpovídajice Ježíšovi, řekli: Nevíme. Řekl jim i on: Aníž já vám povím, jakou mocí tyto věci činím. ²⁸ Ale co se vám zdá? Člověk jeden měl dva syny. A přistoupiv k prvínmu, řekl: Synu, jdi na vinici mou dnes, a dělej. ²⁹ Ale on odpověděv, řekl: Nechci. A potom usmysliv sobě, šel. ³⁰ I přistoupiv k druhému, řekl též. A on odpověděv, řekl: Jdu, pane. Ale nešel. ³¹ Který z těch dvou naplnil vůli otcovu? Řekli jemu: Ten první. Dí jim Ježíš: Amen pravím vám, že publikáni a nevěstky předcházejí vás do království Božího. ³² Nebo přišel k vám Jan cestou spravedlnosti, a nevěřili jste mu, ale publikáni a nevěstky uvěřili jemu. Vy pak viděvše to, aníž jste potom usmyslili sobě, abyste věřili jemu. ³³ Jiné podobenství slyšte: Byl jeden hospodář, kterýž vzdělal vinici, a opletl ji plotem, a vkopal v ní pres, a ustavěl věži, i pronajal ji vinařům, a odšel pryč přes pole. ³⁴ A když se přiblížil čas ovoce, poslal služebníky své k vinařům, aby vzali užítky její. ³⁵ Vinaři pak zjímavše služebníky jeho, jiného zmrskali, jiného zabili, a jiného ukamenovali. ³⁶ Opět poslal jiných služebníků více než prvě. I učinili jim též. ³⁷ Naposledy pak poslal k nim syna svého, řka: Ustýdnout se syna mého. ³⁸ Vinaři pak uzřevše toho syna, řekli mezi sebou: Tentoť jest dědic; poďte, zabíme jej, a uvažme se v dědictví jeho. ³⁹ I chytivše ho, vyvrhli jej ven z vinice, a zabili. ⁴⁰ Protož když přijde pán vinice, co učiní vinařům těm? ⁴¹ Řekli jemu: Zlé ty zle zatratí, a vinici svou pronajme jiným vinařům, kteříž budou vydávati jemu užitek časy svými. ⁴² Řekl jim Ježíš: Nikdy-li jste nečtli v písmích: Kámen, kterýž zavrhli dělníci, ten učiněn jest v hlavu úhlovou? Ode Pána stalo se toto, a jest divné před očima našima. ⁴³ Protož pravím vám, že bude odjato od vás království Boží, a bude dáno lidu činícimu užítky jeho. ⁴⁴ A kdož by padl na ten kámen, rozrazit se; a na kohož upadne, setřet jej. ⁴⁵ A slyšavše přední kněží ta podobenství jeho, porozuměli, že by o nich mluvil. ⁴⁶ I hledajice ho jíti, báli se zástupů; nebo ho měli za proroka.

22 I odpovídaje Ježíš, mluvil jim opět v podobenstvích, řka: ² Podobno jest království nebeské člověku králi, kterýž učinil svadbu synu svému. ³ I poslal služebníky své, aby povolali pozvaných na svadbu, ale nechtěli přijíti. ⁴ Opět poslal jiné služebníky, řka: Povězte pozvaným: Aj, oběd svůj připravil jsem, volové moji a krmný dobytek zbit jest, a všecko hotovo. Poďtež na svadbu. ⁵ Ale oni nedbavše, odešli, jiný do vsi své, a jiný po kupectví svém. ⁶ Jiní pak zjímavše služebníky jeho, a posměch jim učinivše, zmrdovali. ⁷ A uslyšav to král, rozhněval se; a poslav vojska svá, zhubil vražedníky ty, a město jejich zapálil. ⁸ Tedy řekl služebníkům svým: Svadba zajisté hotova jest, ale ti, kteříž pozváni byli, nebyli hodni. ⁹ Protož jděte na rozcestí, a kteréžkoli naleznete, zovtež na svadbu. ¹⁰ I vyšedše služebníci ti na cesty, shromáždili všecky, kteréžkoli našli, zlé i dobré. A naplněna jest svadba hodovníky. ¹¹ Tehdy všed král, aby pohleděl na hodovníky, uzřel tam člověka neoděného rouchem svadebním. ¹² I řekl jemu: Příteli, kteraks ty sem všel, nemaje roucha svadebního? A on oněměl. ¹³ Tedy řekl král služebníkům: Svížíce nohy jeho i ruce, vezměte ho, a uvrztež jej do temností těch zevnitřních. Tamť bude pláč a škrípení zubů. ¹⁴ Nebo mnoho jest povolanych, ale málo vyvolených. ¹⁵ Tehdy odšedše farizeové, radili se, jak by polapili jej v řeči. ¹⁶ I poslali k němu učedníky své s Herodiány, řkouce: Mistře, víme, že pravdomluvný jsi, a cestě Boží v pravdě učíš, a nedbáš na žádného; nebo nepatříš na osobu lidskou. ¹⁷ Protož pověz nám, co se tobě zdá: Sluší-li daň dáti císaři, čili nic? ¹⁸ Znaje pak Ježíš zlost jejich, řekl: Co mne pokoušíte, pokrytci? ¹⁹ Ukažte mi peníz daně. A oni podali mu peníze. ²⁰ I řekl jim: Čí jest tento obraz a nápis? ²¹ Řekli mu: Císařův. Tedy dí jim: Dávejtež tedy, co jest císařova, císaři, a co Božího, Bohu.

21:27 Nevíme. Velekněží a starší neměli žádný vlastní vnitřní život. Je to vidět na jejich spekulaci (vv. 25–26), kdy je vůbec nezajímá, jak je to doopravdy, ale jen, co na jejich odpověď řeknou lidé. Farizejství ve špatném slova smyslu je náboženství, které potřebuje publikum. Pěstují ho lidé vnitřně prázdní, kteří se snaží dělat dojem. Mohou dočasně oklamat všechny, nebo trvale některé, ne však trvale všechny. Dříve či později bude jejich přetvářka prokouknuta. Bude pro ně lepší, aby to bylo zaživa, dokud mohou činit pokání, litovat a změnit se. Jestli masky shoří až před nebeskou branou (1Kor 3:15), může už být pozdě. **22:16 S Herodiány.** Farizeové (v. 15) horlí pro Zákon Boží (přesněji řečeno pro svou vlastní interpretaci Tóry, srv. 15:1–6), zatímco Herodiáni

protěžují podřízenost římskému králi. Tyto dvě skupiny spolu nemají mnoho společného. Nicméně dokázaly se spřáhnout proti společnému nepříteli (jehož nekompromisní pravdivost je všechny usvědčovala z neupřímnosti) – Ježíšovi.

22:21 Císařova, císaři. Deuterokanonická kniha 1 Makabejská cituje umírajícího otce Matatiáše, vůdce vzpoury proti Řekům, jak vybízí své následovníky: Dejte odplatu pohanům... (1Mak 2:68). Doslovné LXX znění (antapodote antapodoma *ἀνταπόδοτε ἀνταπόδομα*) by se dalo přeložit jako *Odplatte odplatu...* Opakovaný slovní základ v přísudku a jeho předmětu je nepřehlédnutelný.

Příběhy Makabejských měli všichni v živé paměti; lze tedy mít za to,

²²To uslyšavše, divili se, a opustivše jej, odešli. ²³V ten den přišli k němu saduceové, kteříž praví, že není z mrtvých vstání. I otázali se ho, ²⁴Řkouce: Mistře, Mojžíš pověděl: Umřel-li by kdo, nemaje dětí, aby bratr jeho právem švagrovství pojal ženu jeho, a vzbudil símě bratru svému. ²⁵I bylo u nás sedm bratrů. První pojav ženu, umřel, a nemaje semene, zůstavil ženu svou bratru svému. ²⁶Takž podobně i druhý, i třetí, až do sedmého. ²⁷Nejposléze pak po všech umřela i žena. ²⁸Protož při vzkříšení kterého z těch sedmi bude žena? Nebo všickni ji měli. ²⁹I odpovědjev Ježíš, řekl jim: Bloudíte, neznajíce písem ani moci Boží. ³⁰Však při vzkříšení nebudou se ani ženiti ani vdávati, ale budou jako andělé Boží v nebi. ³¹O vzkříšení pak mrtvých zdalíž jste nečtli, co jest vám povědíno od Boha, kterýž dí: ³²Já jsem Bůh Abrahamův, a Bůh Izákův, a Bůh Jákobův? Bůhť není Bůh mrtvých, ale živých. ³³A slyševše to zástupové, divili se učení jeho. ³⁴Farizeové pak uslyšavše, že by k mlčení přivedl saducejské, sešli se v jedno. ³⁵I otázal se jeden z nich zákonník, pokoušeje ho, a řka: ³⁶Mistře, které jest přikázání veliké v zákoně? ³⁷I řekl mu Ježíš: Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého, a ze vsí duše své, a ze vsí mysli své. ³⁸To jest přední a veliké přikázání. ³⁹Druhé pak jest podobné tomu: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého. ⁴⁰Na těch dvou přikázáních všecken zákon záleží i proroci. ⁴¹A když se sešli farizeové, otázal se jich Ježíš, ⁴²Řka: Co se vám zdá o Kristu? Čí jest syn? Řkou jemu: Davidův. ⁴³Dí jim: Kterakž pak David v Duchu nazývá ho Pánem, řka: ⁴⁴Řekl Pán Pánu mému: Sed na pravici mé, dokudž nepoložím nepřátel tvých za podnože noh tvých? ⁴⁵Poněvadž tedy David Pánem ho nazývá, i kterakž syn jeho jest? ⁴⁶A nižádný nemohl jemu odpověditi slova, aniž směl kdo více od toho dne jeho se tázati.

23 Tehdy Ježíš mluvil zástupům a učedníkům svým, ²Řka: Na stolicí Mojžíšově posadili se zákonníci a farizeové. ³Protož všecko, což by koli rozkázali vám zachovávatí, zachovávejte a číte, ale podlé skutků jejich nečíte; neboť praví, ale nečiní. ⁴Svazujít zajisté břemena těžká a nesnesitelná, a vzládají na ramena lidská, ale prstem svým nechtí jimi ani pohnouti. ⁵Všecky pak své skutky činí, aby byli vidíni od lidí. Rozšiřují zajisté nápisy své, a veliké dělají podolky pláštů svých, ⁶A milují přední místa na večerích, a přední stolicí v shromážděních, ⁷A pozdravování na trhu, a aby byli nazýváni od lidí: Mistři, mistři. ⁸Ale vy nebyvejte nazýváni mistři; nebo jeden jest Mistr váš, Kristus, vy pak všickni bratří jste. ⁹A otce nenazývejte sobě na zemi; nebo jeden jest Otec váš, kterýž jest v nebesích. ¹⁰Ani se nazývejte vůdcové; nebo jeden jest vůdce váš, Kristus. ¹¹Ale kdo z vás největší jest, buď služebníkem vašim. ¹²Kdož by pak sám se povyšoval, bude ponížen; a kdož by se ponížil, bude povýšen. ¹³Ale běda vám, zákonníci a farizeové pokrytci, že zavíráte království nebeské před lidmi; nebo sami tam nevcházíte, a těm, kteříž by vjíti chtěli, vcházeti nedopouštíte. ¹⁴Běda vám, zákonníci a farizeové pokrytci, že zíráte domy vdovské, a to pod zámyslem dlouhého modlení; protož těžší soud poneseť. ¹⁵Běda vám, zákonníci a farizeové pokrytci, že obházíte moře i zemi, abyste učinili jednoho novověrce, a když bude učiněn, učiníte jej syna zatracení, dvakrát více, nežli jste sami. ¹⁶Běda vám, vůdcové slepí, kteříž říkáte: Přisáhl-li by kdo skrze chrám, to nic není; ale kdo by přísáhl skrze zlato chrámové, povinen jest. ¹⁷Blázní a slepci, což jest většího, zlato-li, či chrám, kterýž posvěcuje zlato? ¹⁸A přísáhl-li by kdo skrze oltář, nic není; ale kdo by přísáhl skrze ten dar, kterýž jest na něm, povinen jest. ¹⁹Blázní a slepci, i co jest většího, dar-li, či oltář, kterýž posvěcuje daru? ²⁰A protož kdožkoli přísahá skrze oltář, přísahá skrze něj, i skrze to všecko, což na něm jest. ²¹A kdož přísahá skrze chrám, přísahá skrze něj, i skrze toho, kterýž přebývá v něm. ²²A kdož přísahá skrze nebe, přísahá skrze trůn Boží, i skrze toho, kterýž na něm sedí. ²³Běda vám, zákonníci a farizeové pokrytci, že dáváte desátky z máty a z kopru a z kmínu, a opouštíte to, což těžšího jest v zákoně, soud a milosrdenství a věrnost. Tyto věci měli jste činiti a oněch neopouštěti. ²⁴Vůdcové slepí, kteříž cedíte komára, velbouda pak požíráte. ²⁵Běda vám, zákonníci a farizeové pokrytci, že čistíte po vrchu konvice a misy, a vnitř plné jsou loupeže a nestředmosti. ²⁶Farizeu slepče, vyčist' prvé to, což vnitř jest v konvi a v mise, aby i to, což jest zevnitř, bylo čisto. ²⁷Běda vám, zákonníci a farizeové pokrytci, že jste se připodobnili hrobům zblíbeným, kteříž sic zdadí se zevnitř krásní, ale vnitř jsou plní kostí umrlčích i vsí nečistoty. ²⁸Tak i vy zevnitř zajisté zdáte se lidem spravedliví, ale vnitř plní jste pokrytství a nepravosti. ²⁹Běda vám, zákonníci a farizeové pokrytci, nebo vzděláváte hroby proroků, a ozdobujete hroby spravedlivých, ³⁰A říkáte: kdybychom byli za dnů otců našich, nebyli bychom účastníci jejich ve krvi proroků. ³¹Protož osvědčujete sami proti sobě, že jste synové těch, kteříž proroky zmrdovali. ³²I vy také naplníte míru otců svých. ³³Hadové, plémě ještěřící, i jakž byste ušli odsudku do pekelného ohně? ³⁴Protož aj, já posílám k vám proroky a moudré a učitele, a vy z těch některé zmrdujete a ukřižujete, a některé z nich bičovati budete v školách svých, a budete je honiti

že Ježíšova odpověď byla mířena tak, aby umlčela všechny a nikomu nedala záminku proti němu. Herodiáni mohli odejít spokojeni s přesvědčením, že Ježíš nabádá k placení daní, zatímco odpůrci okupantů včetně nejvášnivějších Zelotů v ní mohli slyšet narážku na Matatášův citát ve smyslu *Dejte jim, co jim patří!*

23:5 Nápisy. V řečtině *fyllakteria* (φυλακτήρια), v hebrejštině *tefillin* (תפילין). Původně projev odevzdanosti Bohu, v poslušnosti jeho přikázání v Dt 6:8. Farizeové z toho udělali okázalý prostředek své pýchy („Sledujete, jak jsem zbožný? Mám svoje *tefillin* větší, než je zapotřebí!“), zatímco jejich srdce živého Boha vůbec neznalo.

z města do města,³⁵ Aby přišla na vás všeliká krev spravedlivá, vylitá na zemi, od krve Abele spravedlivého, až do krve Zachariáše syna Barachiášova, kteréhož jste zabilí mezi chrámem a oltářem.³⁶ Amen pravím vám: Přijdou tyto všechny věci na pokolení toto.³⁷ Jeruzaléme, Jeruzaléme, mordéri proroků, a kterýž kamenuješ ty, kteříž byli k tobě posíláni, kolikrát jsem chtěl shromáždití dítky tvé, tak jako slepice shromažďuje kuřátka svá pod křídla, a nechtěli jste.³⁸ Aj, zanechávat se vám dům váš pustý.³⁹ Neboť pravím vám, že mne již více nikoli neuzříte od této chvíle, až i díte: Požehnaný, kterýž se běře ve jménu Páně.

24 A vyšel Ježíš, bral se z chrámu. I přistoupili učedníci jeho, aby ukázali jemu stavení chrámové.² Ježíš pak řekl jim: Vidíte-liž tyto všechny věci? Amen pravím vám: Nebude zůstaven tuto kámen na kameni, kterýž by nebyl zbořen.³ A když se posadil na hoře Olivetské, přistoupili k němu učedníci soukromí, řkouce: Pověz nám, kdy to bude, a které znamení příchodu tvého a skonání světa?⁴ I odpověděv Ježíš, řekl jim: Vizte, aby vás někdo nesvedl.⁵ Nebo mnozí přijdou pod jménem mým, řkouce: Jáť jsem Kristus, a svedouť mnohé.⁶ Budete slychati zajisté boje a pověsti bojů. Hleďtež, abyste se nekormoutili; nebo musí to všechno býti; ale ne i hned bude konec.⁷ Nebo povstane národ proti národu a království proti království, a budou hladové a morové a země třesení po místech.⁸ Ale tyto všechny věci jsou počátkové bolesti.⁹ A tehdy vydáí vás v ssoužení, a budou vás mordovati, a budete v nenávisti u všech národů pro jméno mé.¹⁰ A tehdyť se zhorší mnozí, a vespolek se budou zrazovati, a jedni druhých nenáviděti.¹¹ A mnozí falešní proroci povstanou, a svedou mnohé.¹² A že rozmnožena bude nepravost, ustydne láska mnohých.¹³ Ale kdož by setrval až do konce, ten spasen bude.¹⁴ A bude kázáno toto evangelium království po všem světě, na svědectví všechněm národům, a tehdaž přijde skonání.¹⁵ Protož když uzříte ohavnost zpuštění, předpověděnou od Daniele proroka, ana stojí na místě svatém, (kdo čte, rozuměj),¹⁶ Tehdaž ti, kteříž by byli v Judstvu, necht' utekou na hory.¹⁷ A kdo na střeše, nesstupuj, aby něco vzal z domu svého.¹⁸ A kdo na poli, nevracuj se zase, aby vzal roucha svá.¹⁹ Běda pak těhotným a těm, kteréž kojí v těch dnech.²⁰ Protož modlte se, aby utíkání vaše nebylo v zimě aneb v svátek.²¹ Nebo bude tehdaž ssoužení veliké, jakéhož nebylo od počátku světa až do té chvíle, aniž kdy potom bude.²² A byť nebyli ukřáceni dnové ti, nebyl by spasen žádný člověk. Ale pro vyvolené ukřácení budou ti dnové.²³ Tehdy řekl-li by vám kdo: Aj, tutoť jest Kristus, aneb támta, nevěřte.²⁴ Nebo povstanou falešní Kristové a falešní proroci, a činiti budou divy veliké a zázraky, tak že by svedli, (by možné bylo), také i vyvolené.²⁵ Aj, předpověděl jsem vám.²⁶ Protož řeknou-liť vám: Aj, na poušti jest, nevycházejte. Aj, v skrýších, nevěřte.²⁷ Nebo jakož blesk vychází od východu slunce, a ukazuje se až na západ, tak bude i příchod Syna člověka.²⁸ Nebo kdežkoli bude tělo, tuť se shromáždí i orlice.²⁹ A hned po ssoužení těch dnů slunce se zatmí, a měsíc nedá světla svého, a hvězdy budou padati s nebe, a moci nebeské budou se pohybovati.³⁰ Tehdažť se ukáže znamení Syna člověka na nebi, a tehdyť budou kvíliti všechna pokolení země, a uzříť Syna člověka přicházejícího na oblacích nebeských s mocí a slávou velikou.³¹ Kterýž pošle anděly své s hlasem velikým trouby, i shromáždíť vyvolené jeho ode čtyř větrů, a od končin nebes až do končin jejich.³² Od stromu pak fíkového naučte se podobenství tomuto: Když již ratolest jeho odmladne, a lístí se pučí, porozumíváte, že blízko jest léto.³³ Takéž i vy, když byste uzřeli toto všechno, vězte, žeť blízko jest a ve dveřích.³⁴ Amen pravím vám, že nepomine věk tento, až se tyto všechny věci stanou.³⁵ Nebe a země pominou, ale slova má nikoli nepominou.³⁶ O tom pak dni a hodině té žádný neví, ani anděl nebesť, jedině sám Otec můj.³⁷ Ale jakož bylo za dnů Noé, takť bude i příchod Syna člověka.³⁸ Nebo jakož za dnů těch před potopou žrali a pili, ženili se a vdávaly se, až do toho dne, když Noé všel do korábu,³⁹ A nevědělí, až přišla potopa, a zachvátila všechny: takť bude i příchod Syna člověka.⁴⁰ Tehdyť dva budou na poli; jeden bude vzat, a druhý zanechán.⁴¹ Dvě budou mleti ve mlýně; jedna bude vzata, a druhá zanechána.⁴² Bďtež tedy, poněvadž nevíte, v kterou hodinu Pán váš přijíti má.⁴³ Toto pak vězte, že byť věděl hospodář, v které by bdění zloděj měl přijíti, bděl by zajisté, a nedal by podkopati domu svého.⁴⁴ Protož i vy buďte hotovi; nebo v tu hodinu, v kterouž se nenadějete, Syn člověka přijde.⁴⁵ Kdož tedy jest ten služebník věrný a opatrný, kteréhož ustanovil pán jeho nad čeledí svou, aby jim dával pokrm v čas?⁴⁶ Blahoslavený služebník ten, kteréhož přijda pán jeho, nalezl by, an tak činí.⁴⁷ Amen pravím vám, že nade vším statkem svým ustanoví jej.⁴⁸ Jestliže by pak řekl zlý služebník ten v srdci svém: Prodlívá pán můj přijíti,⁴⁹ I počal by bíti spoluslužebníky, jísti pak a píti s opilci:⁵⁰ Přijdeť pán služebníka toho v den, v kterýž se nenaděje, a v hodinu, v kterouž neví.⁵¹ I oddělíť jej, a díl jeho položí s pokrytci. Tamť bude pláč a škřípení zubů.

24:15 Ohavnost zpuštění. Danielovo prorocství lze vztáhnout na běsnění řeckého krále Antiocha IV. Epífana (srv. pozn. Mk 13:14). Pokud ale Ježíš citací Daniela ukazuje do budoucnosti, pak svého naplnění došlo i v římském generálovi Titovi v roce 70 po Kr., jehož

vojáci srovnali chrám se zemí (a od té doby nebyl nikdy obnoven) Srv. Úvod k Danielovi a pozn. Da 9:27. Nakonec všechny vladaře, posedlé nenávistí vůči Ježíšovi a jeho následovníkům, překoná Antikrist (2Te 2:3; 1Jn 2:18, 22; 4:3; 2Jn 7).

25 Tehdy podobno bude království nebeské desíti pannám, kteréžto vzavše lampy své, vyšly proti ženichovi. ²Pět pak z nich bylo opatrných, a pět bláznivých. ³Ty bláznivé vzavše lampy své, nevzaly s sebou oleje. ⁴Opatrné pak vzaly olej v nádobkách svých s lampami svými. ⁵A když prodlíval ženich, zdřímaly všechny a zesnuly. ⁶O půlnoci pak stal se křik: Aj, ženich jde, vyjděte proti němu. ⁷Tedy vstaly všechny ty panny, a ozdobily lampy své. ⁸Bláznivé pak opatrným řekly: Udělte nám oleje svého, nebo lampy naše hasnou. ⁹I odpověděly ty opatrné, řkouce: Aby se snad nám i vám nenedostalo. Jděte raději k prodavačům, a kupte sobě. ¹⁰A když odešly kupovati, přišel ženich, a které hotovy byly, vešly s ním na svadbu. I zavřívny jsou dvéře. ¹¹Potom pak přišly i ty druhé panny, řkouce: Pane, pane, otevři nám. ¹²A on odpověděv, řekl: Amen, pravím vám, neznámť vás. ¹³Bdětež tedy; nevíte zajisté dne ani hodiny, v kterou Syn člověka přijde. ¹⁴Nebo jako člověk vycházejce na cestu, povolal služebníků svých, a poručil jim statek svůj. ¹⁵I dal jednomu pět hřiven, jinému pak dvě, a jinému jednu, každému podle možnosti jeho, i odšel hned na cestu. ¹⁶Odšed pak ten, kterýž vzal pět hřiven, těžel jimi, i vydělal jiných pět hřiven. ¹⁷Též i ten, kterýž dvě, získal i on jiné dvě. ¹⁸Ale ten, kterýž vzal jednu, odšed, zakopal ji v zemi, a skryl peníze pána svého. ¹⁹Po mnohém pak času přišel pán těch služebníků, i činil s nimi počet. ²⁰A přistoupiv ten, kterýž byl pět hřiven vzal, podal jiných pět hřiven, řka: Pane, pět hřiven dal jsi mi, aj, jiných pět hřiven získal jsem jimi. ²¹I řekl mu pán jeho: To dobře, služebníče dobrý a věrný, nad málem byl jsi věrný, nad mnohem tebe ustanovím. Vejdíš v radost pána svého. ²²Přistoupiv pak ten, kterýž byl dvě hřivně vzal, dí: Pane, dvě hřivně jsi mi dal, aj, jiné dvě hřivně získal jsem jimi. ²³Řekl mu pán jeho: To dobře, služebníče dobrý a věrný, nad málem byl jsi věrný, nad mnohem tebe ustanovím. Vejdíš v radost pána svého. ²⁴Přistoupiv pak i ten, kterýž vzal jednu hřivnu, řekl: Pane, věděl jsem, že jsi ty člověk přísný, žna, kde jsi nerozsíval, a zbíraje, kde jsi nerozsypal. ²⁵I boje se, odšel jsem a skryl hřivnu tvou v zemi. Aj, teď máš, což tvého jest. ²⁶A odpovídaje pán jeho, řekl mu: Služebníče zlý a lenivý, věděl jsi, že žnu, kdež jsem nerozsíval, a zbírám, kdež jsem nerozsypal. ²⁷Protož měl jsi ty peníze mé dáti penězoměncům, a já přijda, byl bych vzal, což jest mého, s požitkem. ²⁸Nu vezmětež od něho tu hřivnu, a dejte tomu, kterýž má deset hřiven. ²⁹(Nebo každému majícímu bude dáno, a bude více míti, od nemajícího pak i to, což má, bude odjato.) ³⁰A toho neužitečného služebníka uvrzte do těch temností zevnitřních. Tamť bude pláč a škřípení zubů. ³¹Když pak přijde Syn člověka v slávě své, a všickni svatí andělé s ním, tedy se posadí na trůnu velebnosti své, ³²A shromáždění budou před něj všickni národové. I rozdělí je na různu, jedny od druhých, tak jako pastýř odděluje ovce od kozlů. ³³A postaví ovce zajisté na pravici své, kozly pak na levici. ³⁴Tedy dí Král těm, kteříž na pravici jeho budou: Podtež požehnání Otce mého, dědičně vládněte královstvím, vám připraveným od ustanovení světa. ³⁵Nebo jsem lačněl, a dali jste mi jísti; žíznil jsem, a dali jste mi pítí; hostem jsem byl, a přijímali jste mne; ³⁶Nah, a přioděli jste mne; nemocen jsem byl, a navštívili jste mne; v žaláři jsem seděl, a přicházeli jste ke mně. ³⁷Tedy odpovědí jemu spravedliví, řkouce: Pane, kdy jsme tě vídali lačného, a krmili jsme, neb žíznivého, a dávali jsme pítí? ³⁸Aneb kdy jsme tě viděli hostě, a přijali jsme, neb nahého, a přioděli jsme? ³⁹Aneb kdy jsme tě viděli nemocného neb v žaláři, a přicházeli jsme k tobě? ⁴⁰A odpovídaje Král, dí jim: Amen pravím vám: Cožkoli jste činili jednomu z bratří těchto mých nejmenších, mně jste učinili. ⁴¹Potom i těm na levici dí: Jděte ode mne zlořečení do ohně věčného, kterýž jest připraven ďáblu i andělům jeho. ⁴²Neboť jsem lačněl, a nedali jste mi jísti; žíznil jsem, a nedali jste mi pítí; ⁴³Hostem jsem byl, a nepřijali jste mne; nah, a neodívali jste mne; nemocen a v žaláři, a nenavštívili jste mne. ⁴⁴Tedy odpovědí jemu i oni, řkouce: Pane, kdy jsme tebe vídali lačného, neb žíznivého, neb hostě, neb nahého, neb nemocného, aneb v žaláři, a neposloužili jsme tobě? ⁴⁵Tedy odpoví jim, řka: Amen pravím vám: Čehož jste koli nečinili jednomu z nejmenších těchto, ani mně jste nečinili. ⁴⁶I půjdou tito do trápení věčného, ale spravedliví do života věčného.

26 I stalo se, když dokonal Ježíš řeči tyto všechny, řekl učedníkům svým: ²Víte, že po dvou dnech velikanoc bude, a Syn člověka zrazen bude, aby byl ukřižován. ³Tehdy sešli se přední kněží a zákonníci, i starší lidu na síň nejvyššího kněze, kterýž sloul Kaifáš. ⁴A radili se spolu, jak by Ježíše lstivě jali a zamordovali. ⁵Ale pravili: Ne v den sváteční, aby nebyl rozbroj v lidu. ⁶Když pak byl Ježíš v Betany, v domu Šimona malomocného, ⁷Přistoupila k němu žena, mající nádobu alabastrovou masti velmi drahé, i vylila ji na hlavu jeho, když seděl za stolem. ⁸A vidouce to učedníci jeho, rozhněvali se, řkouce: I k čemu jest ztráta tato? ⁹Nebo mohla tato mast prodána býti za mnoho, a dáno býti chudým. ¹⁰A znaje to Ježíš, dí jim: Proč za zlé máte této ženě? Dobrý zajisté skutek učinila nade mnou. ¹¹Nebo chudé vždycky máte s sebou, ale mne ne vždycky míti budete. ¹²Vylivši zajisté tato mast tuto na mé tělo, ku pohřbu mému to učinila. ¹³Amen pravím vám:

25:8 Udělte nám. Připravenost si nelze vypůjčit. Každý je zodpovědný za své vlastní světlo.

25:9 Kupte. Olej, symbol Ducha Svatého, dostali všichni křesťané při uvěření zdarma. Přesto jsme nabádání, abychom jim byli

neustále, opakovaně naplňování (Ef 5:18). Je to přesně naopak, než s „bezodnou skleničkou“, jakou nabízejí některá obcerstvení: První je zdarma, další je nutno „koupit“ (srv. pozn. Zj 3:18).

Kdežkoli kázáno bude evangelium toto po všem světě, také i to bude praveno, co učinila tato, na památku její.¹⁴ Tedy odšed k předním kněžím jeden ze dvanácti, kterýž sloul Jidáš Iškariotský,¹⁵ Řekl: Co mi chcete dáti, a já vám ho zradím? A oni odvážili jemu třidceti stříbrných.¹⁶ A od té chvíle hledal příhodného času, aby ho zradil.¹⁷ Prvního pak dne přesnic, přistoupili k Ježíšovi učedníci, řkouce jemu: Kde chceš, ať připravíme tobě, abys jedl beránka?¹⁸ On pak řekl: Jděte do města k jednomu, a rcete jemu: Vzkázat! Mistr: Čas můj blízko jest, u tebeť jísti budu beránka s učedníky svými.¹⁹ I učinili učedníci tak, jakž jim poručil Ježíš, a připravili beránka.²⁰ A když byl večer, posadil se za stůl se dvanácti.²¹ A když jedli, řekl: Amen pravím vám, že jeden z vás mne zradí.²² I zarmoutivše se velmi, počali každý z nich říci jemu: Zdali já jsem, Pane?²³ On pak odpovídaje, řekl: Kdo omáčívá se mnou rukou v mise, ten mne zradí.²⁴ Syn zajisté člověka jde, jakož psáno o něm, ale běda člověku tomu, skrze něhož Syn člověka zrazen bude. Dobré by bylo jemu, by se byl nenarodil člověk ten.²⁵ Odpovídaje pak Jidáš, kterýž ho zrazoval, dí: Zdali já jsem, Mistře? Řekl jemu: Ty jsi řekl.²⁶ A když oni jedli, vzav Ježíš chléb, a dobrořečiv, lámal, a dal učedníkům, a řekl: Vezměte, jezte, to jest tělo mé.²⁷ A vzav kalich, a díky činiv, dal jim, řka: Píte z toho všickni.²⁸ Nebo to jest krev má nové smlouvy, kteráž za mnohé vylévá se na odpuštění hříchů.²⁹ Ale pravímť vám, žeť nebudu píti od této chvíle z tohoto plodu vinného kořene, až do onoho dne, když jej píti budu s vámi nový v království Otce svého.³⁰ A sezpívavše písničku, vyšli na horu Olivetskou.³¹ Tedy dí jim Ježíš: Všickni vy zhoršíte se nade mnou této noci. Nebo psáno jest: Bíti budu pastýře, a rozprchnout se ovce stáda.³² Ale když z mrtvých vstanu, předejdu vás do Galilee.³³ Odpovídaje pak Petr, řekl jemu: Byť se pak všickni zhoršíli nad tebou, jáť se nikdy nezhorším.³⁴ Řekl mu Ježíš: Amen pravím tobě, že této noci, prvé než kohout zazpívá, třikrát mne zapříš.³⁵ Dí jemu Petr: Bychť pak měl s tebou i umřítí, nikoli nezapřím tebe. Takž podobně i všickni učedníci pravili.³⁶ Tedy přišel s nimi Ježíš na místo, kteréž sloulo Getsemany. I dí učedníkům: Posedtež tuto, ažť odejda, pomodlím se tamto.³⁷ A pojav s sebou Petra a dva syny Zebedeovy, počal se rmoutiti a teskliv býti.³⁸ Tedy dí jim: Smutnát jest duše má až k smrti. Pozůstaňtež tuto, a bděte se mnou.³⁹ A poodšed maličko, padl na tvář svou, modle se a řka: Otče můj, jest-li možné, nechť odejde ode mne kalich tento. A však ne jakž já chci, ale jakž ty.⁴⁰ I přišel k učedníkům a našel je, a oni spí. I řekl Petrovi: Tak-liž jste nemohli jediné hodiny bdíti se mnou?⁴¹ Bdětež a modlte se, abyste nevešli v pokušení. Duchť zajisté hotov jest, ale tělo nemocno.⁴² Opět podruhé odšed, modlil se, řka: Otče můj, nemůže-liť tento kalich minouti mne, než abych jej pil, staniž se vůle tvá.⁴³ I přišed, našel je, a oni zase spí; nebo byly oči jejich obtíženy.⁴⁴ A nechav jich, opět odšel, a modlil se potřetí, touž řeč říkáje.⁴⁵ Tedy přišel k učedníkům svým, a řekl jim: Spětež již a odpočívejte. Aj, přiblížila se hodina, a Syna člověka zrazují v ruce hříšných.⁴⁶ Vstaňtež, podme. Aj, přiblížil se ten, kterýž mne zrazuje.⁴⁷ A když on ještě mluvil, aj, Jidáš, jeden ze dvanácti, přišel, a s ním zástup mnohý s meči a s kyjmi, od předních kněží a starších lidu.⁴⁸ Ten pak, kterýž jej zrazoval, dal jim znamení, řka: Kteréhokoli políbím, ten jest; držtež jej.⁴⁹ A hned přistoupiv k Ježíšovi, řekl: Zdráv buď, Mistře, a políbil jej.⁵⁰ Ale Ježíš řekl jemu: Příteli, nač jsi přišel? Tedy přistoupili, a ruce vztáhli na Ježíše, a jali ho.⁵¹ A aj, jeden z těch, kteříž byli s Ježíšem, vztáh ruku, vytrhl meč svůj; a udeřiv služebníka nejvyššího kněze, utal ucho jeho.⁵² Tedy dí jemu Ježíš: Obrat meč svůj v místo jeho; nebo všickni, kteříž meč berou, od meče zahynou.⁵³ Zdaliž mniš, že bych nyní nemohl prositi Otce svého, a vydal by mi více nežli dvanácte houfů andělů.⁵⁴ Kterakž by se pak naplnila písma, svědčící, že tak musí býti?⁵⁵ V tu hodinu řekl Ježíš zástupům: Jako na lotra vyšli jste s meči a s kyjmi jímati mne. Na každý den sedával jsem u vás, uče v chrámě, a nejali jste mne.⁵⁶ Ale toto se všecko stalo, aby se naplnila písma prorocká. Tedy učedníci všickni opustivše ho, utekli.⁵⁷ A oni javše Ježíše, vedli ho k Kaifášovi nejvyššímu knězi, kdež zákonníci a starší byli se sešli.⁵⁸ Ale Petr šel za ním zdaleka, až do síně nejvyššího kněze. A všed vnitř, seděl s služebníky, aby viděl konec.⁵⁹ Přední pak kněží a starší i všecka ta rada hledali falešného svědectví proti Ježíšovi, aby jej na smrt vydali,⁶⁰ Ale nenalezli. Ani, když mnozí falešní svědkové předstupovali, nic nenalezli. Naposledy pak přišedše dva falešní svědkové,⁶¹ Řekli: Tento pověděl: Mohu zbořiti chrám Boží, a ve třech dnech jej ustavěti.⁶² A povstav nejvyšší kněz, řekl jemu: Nic neodpovídáš, co tito proti tobě svědčí?⁶³ Ale Ježíš mlčel. I odpovídaje nejvyšší kněz, řekl jemu: Zaklínám tě skrze Boha živého, abys nám pověděl, jsi-li ty Kristus Syn Boží?⁶⁴ Dí mu Ježíš: Ty jsi řekl. Ale však pravím vám: Od toho času uzříte Syna člověka sedícího na pravici moci Boží, a přicházejícího na oblacích nebeských.⁶⁵ Tedy nejvyšší kněz roztrhl roucho své, řka: Rouhal se. Což ještě potřebujeme svědků? Aj, nyní jste slyšeli rouhání jeho.⁶⁶ Co se vám zdá? A oni odpovídajíce, řekli: Hodent jest smrti.⁶⁷ Tedy plili na tvář jeho, a pohlavkovali jej; jiní pak hůlkami jej bili,⁶⁸ Říkajíce: Hádej

26:26 To jest tělo mé. Viz. pozn. 1Kor 11:24.

26:41 Modlte se, abyste nevešli v pokušení. Nikoliv: Modlete se za to, abyste neupadli do pokušení, nýbrž modlete se (= chvalte, děkujte, předkládejte prosby za své bližní...), a pak neupadnete do pokušení. Srv. 2Sa 11:2 a pozn.. Když nebudete bdít a modlit se, do pokušení upadnete. S uzdravením přichází zodpovědnost; člověk

se musí udržet v sebekázni; srv. pozn. 2Sa 11:2. (Někteří psychiatřiční pacienti jsou nezodpovědní a dopřávají si příjemné závislosti, přestože vědí, že je to ničí.) Neustálou napojenost na Boží hlas v nás nezbytně potřebujeme v roli terapeuta, a vlastně při jakékoliv interakci s lidmi, ať už je to role evangelizátora nebo rodiče. Bez Krista nemůžeme činit nic (Jn 15:5); s ním očekávejme zázraky (Jn 14:12).

nám, Kriste, kdo jest ten, kterýž tebe udeřil? ⁶⁹ Ale Petr seděl vně v síni. I přistoupila k němu jedna děvečka, řkuci: I ty jsi byl s Ježíšem tím Galilejským. ⁷⁰ On pak zapřel přede všemi, řka: Nevím, co praviš. ⁷¹ A když vycházel ze dveří, uzřela jej jiná. I řekla těm, kteříž tu byli: I tento byl s Ježíšem tím Nazaretským. ⁷² I zapřel opět s přísahou: Neznám toho člověka. ⁷³ A po malé chvíli přistoupivše ti, kteříž tu stáli, řekli Petrovi: Jistě i ty z nich jsi, nebo i řeč tvá známa tebe činí. ⁷⁴ Tedy počal se proklínati a přísahati, řka: Neznám toho člověka. A hned kohout zazpíval. ⁷⁵ I rozpomenul se Petr na slovo Ježíšovo, kterýž jemu byl řekl: Prvé než kohout zazpívá, třikrát mne zapříš. A vyšed ven, plakal hořce.

27 A když bylo ráno, vešli v radu všickni přední kněží a starší lidu proti Ježíšovi, aby jej na smrt vydali. ² I svázavše jej, vedli, a vydali ho Pontskému Pilátovi hejtmanu. ³ Tedy vida Jidáš zrádce jeho, že by odsouzen byl, želeje toho, navrátil zase třidceti stříbrných předním kněžím a starším, ⁴ Řka: Zhřešil jsem, zradiv krev nevinnou. Oni pak řekli: Co nám do toho? Ty viz. ⁵ A povrh ty stříbrné v chrámě, odšel pryč, a odsed, oběsil se. ⁶ Přední kněží pak vzavše ty stříbrné, řekli: Neslušit jich vložiti do pokladnice, nebo mzda krve jest. ⁷ A poradivše se, koupili za ně pole to hrnčířovo, ku pohřbu poutníků. ⁸ Protož nazváno jest pole to pole krve, až do dnešního dne. ⁹ A tehdy naplnilo se povědění proroka řkoucího: A vzali třidceti stříbrných, mzdu ceněného, kterýž šacován byl od synů Izraelských, ¹⁰ A dali je za pole hrnčířovo, jakož mi ustanovil Pán. ¹¹ Ježíš pak stál před vládařem. I otázal se ho vládař, řka: Ty-li jsi ten král Židovský? Ježíš pak řekl jemu: Ty praviš. ¹² A když na něj přední kněží a starší žalovali, nic neodpověděl. ¹³ Tedy dí mu Pilát: Neslyšíš-li, kteraké věci proti tobě svědčí? ¹⁴ Ale neodpověděl jemu ani k jednomu slovu, tak že se vládař velmi divil. ¹⁵ Měl pak obyčej vládař v svátek propouštěti lidu vězně jednoho, kteréhož by chtěli. ¹⁶ I měli v ten čas vězně znamenitého, kterýž sloul Barabáš. ¹⁷ Protož když se lidé sešli, řekl jim Pilát: Kterého chcete, ať vám propustím? Barabáše-li, čili Ježíše, kterýž slove Kristus? ¹⁸ Nebo věděl, že jej z závisti vydali. ¹⁹ A když seděl na soudné stolici, poslala k němu žena jeho, řkuci: Nic neměj činiti s spravedlivým tímto, nebo jsem mnoho trpěla dnes ve snách pro něho. ²⁰ Ale přední kněží a starší navedli lid, aby prosili za Barabáše, Ježíše pak aby zahubili. ²¹ I odpověděv vládař, řekl jim: Kterého chcete z těch dvou, ať vám propustím? A oni řekli: Barabáše. ²² Dí jim Pilát: Co pak učiním s Ježíšem, kterýž slove Kristus? Řekli mu všickni: Ukřižován buď. ²³ Vládař pak řekl: I což jest zlého učinil? Oni pak více křičeli, řkouce: Ukřižován buď. ²⁴ A vida Pilát, že by nic neprospěl, ale že by větší rozbroj byl, vzav vodu, umyl ruce před lidem, řka: Čist jsem od krve spravedlivého tohoto. Vy vizte. ²⁵ A odpověděv všecken lid, řekl: Krev jeho na nás i na naše dítky. ²⁶ Tedy propustil jim Barabáše, ale Ježíše zbičovav, vydal, aby byl ukřižován. ²⁷ Tedy žoldnéři hejtmanovi, vzavše Ježíše do rathouzu, shromáždili k němu všecku rotu. ²⁸ A svlékše jej, přioděli ho pláštěm brunátným. ²⁹ A spleťše korunu z trní, vstavili na hlavu jeho, a dali třtinu v pravou ruku jeho, a klekajíce před ním, posmívali se jemu, řkouce: Zdráv buď, ó králi Židovský. ³⁰ A plijíce na něho, brali tu třtinu a bili jej v hlavu. ³¹ A když se mu naposmívali, svlékli s něho plášť, a oblékli jej v roucho jeho. I vedli ho, aby byl ukřižován. ³² A vyšedše, našli člověka Cyrenenského, jménem Šimona. Toho přinutili, aby nesl kříž jeho. ³³ I přišedše na místo, kteréž slove Golgota, to jest popravné místo, ³⁴ Dali mu píti octa, smíšeného se žlučí. A okusiv, nechtěl píti. ³⁵ Ukřižovavše pak jej, rozdělili roucha jeho, mecíce los, aby se naplnilo povědění proroka: Rozdělili sobě roucho mé, a o můj oděv metali los. ³⁶ A sedíce, ostříhali ho tu.

³⁷ I vstavili nad hlavu jeho vinu jeho napsanou: Totot jest Ježíš, ten král Židovský. ³⁸ I ukřižování jsou s ním dva lotři, jeden na pravici a druhý na levici. ³⁹ Ti pak, kteříž chodili tudy, rouhali se jemu, ukřivujíce hlav svých. ⁴⁰ A říkajíce: Hej, ty jako rušíš chrám a ve třech dnech vzděláváš, pomozíš sám sobě. Jsi-li Syn Boží, sstupíš s kříže. ⁴¹ Tak podobně i přední kněží posmívajíce se s zákonníky a staršími, pravili: ⁴² Jiným pomáhal, sám sobě nemůž pomoci. Jestliže jest král Izraelský, nech ať nyní sstoupí s kříže, a uvěříme jemu. ⁴³ Doufáť v Boha, nech ať ho nyní vysvobodí, chce-liť mu; nebo pravil: Syn Boží jsem. ⁴⁴ Takž také i lotři, kteříž byli s ním ukřižování, utrhali jemu. ⁴⁵ Od šesté pak hodiny tma se stala po vší zemi až do hodiny deváté. ⁴⁶ A při hodině deváté zvolal Ježíš hlasem velikým, rka: Eli, Eli, lama zabachtani? To jest: Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil? ⁴⁷ A někteří z těch, kteříž tu stáli, slyšíce, pravili: Eliáše volá tento. ⁴⁸ A hned jeden z nich běžev, a vzav hubu, naplnil ji octem, a vloživ na trest, napájel ho. ⁴⁹ Ale jiní pravili: Nech tak, pohledíme, přijde-li Eliáš, aby ho vysvobodil. ⁵⁰ Ježíš pak opět zvolav hlasem velikým, vypustil duši. ⁵¹ A aj, opona chrámová roztrhla se na dvě, od vrchu až dolů, a země se třásla, a skále se pukalo, ⁵² A hrobové se otvírali, a mnohá těla zesnulých svatých vstala. ⁵³ A vyšedše z hrobů po vzkříšení jeho, přišli do svatého města, a ukázali se mnohým. ⁵⁴ Tedy centurio a ti, kteříž s ním ostříhali Ježíše, vidouce země třesení a to, co se dalo, báli se velmi, řkouce: Jistě Syn Boží byl tento. ⁵⁵ Byly také tu ženy mnohé, z daleka se dívající, kteréž byly přišly za Ježíšem od Galilee, posluhující jemu, ⁵⁶ Mezi nimiž byla Maria Magdaléna, a Maria, matka Jakubova a Jozesova, a matka synů Zebedeových. ⁵⁷ A když byl večer, přišel člověk bohatý z Arimatie, jménem Jozef, kterýž také byl učedník Ježíšův. ⁵⁸ Ten předstoupil před Piláta, a prosil za tělo Ježíšovo. Tedy Pilát rozkázal dáti tělo. ⁵⁹ A vzav tělo Jozef, obvinul je v plátno čisté. ⁶⁰ A vložil do svého nového hrobu, kterýž byl vytesal v skále; a přivaliv kámen veliký ke dveřům hrobovým, odšel. ⁶¹ A byla tu Maria Magdaléna, a druhá Maria, sedíce naproti hrobu. ⁶² Druhého pak dne, kterýž byl po velikém pátku, sešli se přední kněží a farizeové ku Pilátovi, ⁶³ Řkouce: Pane, rozpomenuli jsme se, že ten svůdce řekl, ještě živ jsa: Po třech dnech vstanu. ⁶⁴ Rozkažž tedy ostříhati hrobu až do třetího dne, ať by snad učedníci jeho, přijdouce v noci, neukradli ho, a řekli by lidu: Vstal jest z mrtvých. I budeť poslední blud horší nežli první. ⁶⁵ Řekl jim Pilát: Máte stráž; jděte, ostříhejte, jakž víte. ⁶⁶ A oni šedše, osadili hrob strážnými, zapečetivše kámen.

28 Na skonání pak soboty, když již svítalo na první den toho téhodne, přišla Maria Magdaléna, a druhá Maria, aby pohleděly na hrob. ² A aj, země třesení stalo se veliké. Nebo anděl Páně sstoupiv s nebe a přistoupiv, odvalil kámen ode dveří, a posadil se na něm. ³ A byl obličej jeho jako blesk, a roucho jeho bílé jako sníh. ⁴ A pro strach jeho zděsili se strážní, a učiněni jsou jako mrtví. ⁵ I odpověděv anděl, řekl ženám: Nebojte se vy, neboť vím, že Ježíše ukřižovaného hledáte. ⁶ Neníť ho tuto; nebo vstal jest, jakož předpověděl. Podte, vizte místo, kdež ležel Pán. ⁷ A rychle jdouce, povězte učedníkům jeho, že vstal z mrtvých. A aj, předchází vás do Galilee, tam jej uztříte. Aj, pověděl jsem vám. ⁸ I vyšedše rychle z hrobu s bázní a s radostí velikou, běžely, aby učedníkům jeho zvěstovaly. ⁹ Když pak šly zvěstovati učedníkům jeho, aj, Ježíš potkal se s nimi, rka: Zdrávy buďte. A ony přistoupivše, chopily se noh jeho, a klaněly se jemu. ¹⁰ Tedy dí jim Ježíš: Nebojtež se. Jděte, zvěstujte bratřím svým, ať jdou do Galilee, a tamť mne uzří. ¹¹ Když pak ony odešly, aj, někteří z stráže přišedše do města, oznámili předním kněžím všecko, co se stalo. ¹² Kterížto shromáždivše se s staršími, a uradivše se,

Jak vypadal nápis na kříži?

Čtyři evangelia podávají čtyři různé záznamy znění nápisu na kříži (27:37; Mk 15:26; Lk 23:38 a Jn 19:19). Účel nápisu bylo zveřejnění viny ukřižovaného se záměrem odradit ostatní od následování. Proto se velekněží domáhali změny na formulaci, naznačující, že se za krále jen vydával (Jn 19:21), kdežto takto, bez uvozovací věty, by to mohlo vypadat, že nápis potvrzuje, že opravdu králem je. Nápis byl ve třech jazycích (Jn 19:20), přičemž adverbialní forma *Hebraisti* (Ἑβραϊστί) v evangeliích neznamená „hebrejsky“, nýbrž „v židovském dialektu aramejštiny“. To víme, protože v ostatních výskytech (Jn 5:2; 19:13, 17; 20:16)

je výraz *Hebraisti* uveden v aramejském tvaru, přepsaném do řeckých písmen.

Je snadné si představit, že Pilát nejprve napsal latinskou verzi ve zkrácené podobě. Pak, když psal řeckou, mohl se rozhodnout připojit i Ježíšovo jméno a místo původu, protože řečtina byla srozumitelná všem bez ohledu na rasu či národnost. Aramejská verze je pak kopíí řecké s vynecháním zmínky o Nazaretu. To by odpovídalo všem evangelním záznamům a podle nejlepšího úsudku mohla cedule vypadat nějak takto:

<p>REX IVDAEORVM HIC   IHESOUS O NAZΩΡΑΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΕΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ   דנא ישוע מלכא דיהודיא</p>
---

mnoho peněz dali žoldněřům, ¹³Řkouce: pravte, že učedníci jeho nočně přišedše, ukradli jej, když jsme my spali. ¹⁴A uslyší-liť o tom hejtman, myť ho spokojíme, a vás bezpečny učiníme. ¹⁵A oni vzavše peníze, učinili, jakž naučeni byli. I rozhlášeno jest slovo to u Židů až do dnešního dne. ¹⁶Jedenácte pak učedníků šli do Galiee na horu, kdež jim byl uložil Ježíš. ¹⁷A uzřevše ho, klaněli se jemu. Ale někteří pochybovali. ¹⁸A přistoupiv Ježíš, mluvil jim, řka: Dána jest mi všeliká moc na nebi i na zemi. ¹⁹Protož jdouce, učte všechny národy, křtíce je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého, ²⁰Učíte je zachovávatí všecko, což jsem koli přikázal vám. A aj, já s vámi jsem po všechny dny, až do skonání světa. Amen.

Marek

Úvod

1 Počátek evangelium Ježíše Krista, Syna Božího; ² Jakož psáno jest v prorocích: Aj, já posílám anděla svého před tváří tvou, kterýž připraví cestu tvou před tebou. ³ Hlas volajícího na poušti: Připravujte cestu Páně, přímé čiňte stezky jeho. ⁴ Křtil Jan na poušti, a kázal křest pokání na odpuštění hříchů. ⁵ I vycházela k němu všecka krajina Judská i Jeruzalémští, a křtění byli od něho všickni v Jordáně řece, vyznávající hříchy své. ⁶ Byl pak Jan odín srstmi velbloudovými, a pás kožený na bedrách jeho, a jídal kobylinky a med lesní. ⁷ A kázal, řka: Jde za mnou silnější nežli já, kterémuž nejsem hoden, sehna se, rozvázati řemenka u obuvi jeho. ⁸ Já zajisté křtil jsem vás vodou, ale onť vás křtíti bude Duchem svatým. ⁹ I stalo se v těch dnech, přišel Ježíš z Nazarétu Galilejského, a pokřtěn jest od Jana v Jordáně. ¹⁰ A hned vystoupiv z vody, uzřel nebesa otevřená a Ducha jako holubici sstupujícího na něj. ¹¹ A hlas stal se s nebe: Ty jsi ten můj milý Syn, v němž mi se dobře zalíbilo. ¹² A i hned ho Duch vypudil na poušť. ¹³ I byl tam na poušti čtyřiceti dnů, a pokoušín byl od satana; a byl s zvěří, a andělé přísluhovali jemu. ¹⁴ Když pak byl vsazen Jan, přišel Ježíš do Galilee, káže evangelium království Božího, ¹⁵ A pravě: Že se naplnil čas, a přiblížilo se království Boží. Čiňte pokání, a věřte evangelium. ¹⁶ A chodě podlé moře Galilejského, uzřel Šimona a Ondřeje bratra jeho, ani pouštějí síti do moře, (nebo rybáři byli). ¹⁷ I řekl jim Ježíš: Podte za mnou, a učiním vás rybáře lidí. ¹⁸ A hned opustivše síti své, šli za ním. ¹⁹ A poodšed odtud maličko, uzřel Jakuba syna Zebedeova, a Jana bratra jeho, ani na lodí tvrdí síti. ²⁰ A hned povolal jich. A oni opustivše otce svého Zebedea na lodí s pacholky, šli za ním. ²¹ I vešli do Kafarnaum. A hned v sobotu šed do školy, učil. ²² I divili se náramně učení jeho; nebo učil je, jako moc maje, a ne jako zákonníci. ²³ I byl v škole jejich člověk, maje ducha nečistého. Kterýž zvolal, ²⁴ Řka: Ach, což jest tobě do nás, Ježíši Nazaretský? Přišel jsi zatratiti nás. Znáš tě, kdo jsi, že ten Svatý Boží. ²⁵ I přimluvil mu Ježíš, řka: Umlkniž a vyjdi z něho. ²⁶ I polomcovav jím duch nečistý a křiče hlasem velikým, vyšel z něho. ²⁷ I lekli se všickni, tak že se tázali mezi sebou, řkouce: I co jest toto? Jakéž toto nové učení, že mocně i těm duchům nečistým rozkazuje, a poslouchají ho? ²⁸ I roznesla se pověst o něm hned po vší krajině Galilejské. ²⁹ A hned vyšedše ze školy, přišli do domu Šimonova a Ondřejova s Jakubem a s Janem. ³⁰ Šimonova pak svegruše ležela, majíc zimnici. A hned jemu pověděli o ní. ³¹ A přistoupiv, pozdvihl jí, ujav ji za ruku její, a hned přestala jí zimnice. I posluhovala jim. ³² Večer pak při západu slunce, nosili k němu všechny nemocné i ďábelníky. ³³ A bylo se všecko město zběhlo ke dveřím. ³⁴ I uzdravoval mnohé ztrápené rozličnými neduhy, a ďábelství mnohá vymítal, a nedopouštěl mluvití ďáblům; nebo znali ho. ³⁵ A přede dnem velmi ráno vstav, vyšel a odšel na pusté místo, a tam se modlil. ³⁶ I šli za ním Šimon i ti, kteříž s ním byli. ³⁷ A naležše jej, řekli jemu: Všickni tě hledají. ³⁸ I dí jim: Podmež do okolních městeček, abych i tam kázal. Nebo na to jsem přišel. ³⁹ I kázal v školách jejich ve vší Galilei, a ďábelství vymítal. ⁴⁰ Tedy přišel k němu malomocný, prose ho, a klekna před ním, řekl jemu: Chceš-li, můžes mne očistiti. ⁴¹ Ježíš pak slitovav se, vztáhl ruku, dotekl se ho a řekl jemu: Chci, buď čist. ⁴² A když to řekl, hned odstoupilo od něho malomocenství, a očištěn jest. ⁴³ I zapověděv mu přísně, hned ho odbyl, ⁴⁴ A řekl mu: Viziž, abys žádnému nic nepravil. Ale jdi, ukaž se knězi, a obětuj za očištění své to, což přikázal Mojžíš, na svědectví proti nim. ⁴⁵ On pak vyšed, počal vypravovati mnoho a ohlašovati tu věc, tak že již nemohl Ježíš do města zjevně vjíti, ale vně na místech pustých byl. I scházeli se k němu odevšad.

2 A opět všel do Kafarnaum po kolikas dnech. I uslyšáno jest, že by doma byl. ² A hned sešlo se jich množství, tak že již nemohli se směstknati ani přede dveřmi. I mluvil jim slovo. ³ Tedy přišli k němu, nesouce šlakem poraženého, kterýž ode čtyř nesen byl. ⁴ A když k němu nemohli přistoupiti pro zástupy, loupali střechu, kdež byl, a probořivše ji, spustili po provazích dolů ložce, na němž ležel šlakem poražený. ⁵ A vida Ježíš víru jejich, dí šlakem poraženému: Synu, odpouštějí se tobě hříchové tvoji. ⁶ A byli tu někteří z zákonníků, sedíce a myslíce v srdcích svých: ⁷ Co tento tak mluví rouhavě? Kdo můž odpustiti hříchy, jedině sám Bůh? ⁸ I poznav Ježíš hned duchem svým, že by tak přemýšlovali sami v sobě, řekl jim: Proč o tom přemýšlujete v srdcích svých? ⁹ Co jest snáze, říci šlakem poraženému: Odpouštějí se tobě hříchové, čili říci: Vstaň, vezmi lože své a chod? ¹⁰ Ale abyste věděli, že Syn člověka má moc na zemi odpouštěti hříchy, dí šlakem poraženému: ¹¹ Toběť pravím: Vstaň, a vezmi lože své, a jdi do domu svého. ¹² I vstal hned, a vzav lože své přede všemi, odšel, tak že se děsili všickni, a chválili Boha, řkouce: Nikdy jsme toho neviděli. ¹³ I vyšel opět k moři, a všecken zástup

1:11 Ty jsi ten můj milý Syn, v němž mi se dobře zalíbilo. Citace dvou sz míst: Ž 2:7 (královský titul, součást korunovační formulace) a lz 42:1, obraz Božího služebníka, přinášejícího obnovu svému ná-

rodu.

2:1 Kafarnaum. Město, kde Ježíš bydlel (srv. Mt 9:1).

přicházel k němu, i učil je. ¹⁴ A pomíjeje, uzřel Lévi Alfeova, sedícího na cle. I dí jemu: Pod' za mnou. A on vstav, šel za ním. ¹⁵ I stalo se, když seděl Ježíš za stolem v domě jeho, že i publikáni mnozí a hříšníci seděli spolu s Ježíšem a s učedníky jeho; nebo mnoho jich bylo, a šlo za ním. ¹⁶ Zákonníci pak a farizeové viděvše, že jedl s publikány a s hříšníky, řekli učedníkům jeho: Což to, že s publikány a hříšníky jí a pije? ¹⁷ To uslyšav Ježíš, dí jim: Nepotřebují zdraví lékaře, ale nemocní. Nepřišel jsem volati spravedlivých, ale hříšných ku pokání. ¹⁸ Učedníci pak Janovi a farizejští postívali se. I přišli a řekli jemu: Proč učedníci Janovi a farizejští postí se, a tvoji učedníci se nepostí? ¹⁹ I řekl jim Ježíš: Kterakž mohou synové ženichovi postiti se, když jest s nimi ženich? Dokudž mají s sebou ženicha, nemohouť se postiti. ²⁰ Ale přijdouť dnové, když od nich odjat bude ženich, a tehdaž se budou postiti v těch dnech. ²¹ Ano žádný záplaty sukna nového nepřisívá k rouchu starému; jinak odtrhne ta záplata nová od starého, i bývá větší díra. ²² A žádný nevlévá vína nového do nádob starých; jinak rozpučí nové víno nádoby, a víno se vyleje, a nádoby se pokazí. Ale víno nové má lito býti do nádob nových. ²³ I stalo se, že šel Ježíš v sobotu skrze obilí, i počali učedníci jeho, cestou jdouce, vymínati klasy. ²⁴ Tedy farizeové řekli jemu: Pohled, coť dělají v sobotu, čehož nenáleží. ²⁵ I řekl jim: Nikdy-liž jste nečtli, co učinil David, když nouze byla, a lačněl, on i ti, kteříž s ním byli? ²⁶ Kterak všel do domu Božího za Abiataru nejvyššího kněze, a jedl chleby posvátné, (jichž neslušelo jísti než samým kněžím), a dal i těm, kteříž s ním byli? ²⁷ I pravil jim: Sobota pro člověka učiněna jest, a ne člověk pro sobotu. ²⁸ Protož Syn člověka jest pánem také i soboty.

3 I všel opět do školy, a byl tu člověk, maje ruku uschlou. ² I šetřili ho, uzdraví-li jej v sobotu, aby ho obžalovali. ³ I řekl tomu člověku, kterýž měl uschlou ruku: Povstaň u prostřed. ⁴ I dí jim: Sluší-li v sobotu dobře činiti, čili zle, život zachovati, čili zamordovati? Oni pak mlčeli. ⁵ A když pohleděl na ně vůkol s hněvem, zarmoutiv se nad tvrdostí srdce jejich, řekl člověku: Vztáhni tu ruku svou. I vztáhl, a učiněna jest ta ruka jeho zdravá jako druhá. ⁶ A vyšedše farizeové, hned s Herodiány drželi radu proti němu, kterak by ho zahubili. ⁷ Ježíš pak odšel s učedníky svými k moři, a veliké množství od Galilee šlo za ním, i z Judstva, ⁸ I od Jeruzaléma, i od Idumee, i z Zajordání; i ti, kteříž byli okolo Týru a Sidonu, množství veliké, slyšíce, kteraké věci činí, přišli k němu. ⁹ I rozkázal učedníkům svým, aby lodičku ustavičně nahotově měli pro zástup, aby ho netiskli. ¹⁰ Nebo mnohé uzdravoval, tak že naň padali, aby se ho dotýkali, kteřížkoli měli neduhy. ¹¹ A duchové nečistí, jakž ho zazřeli, padali před ním a křičeli, řkouce: Ty jsi ten Syn Boží. ¹² Ale on velmi jim přimlouval, aby ho nezjevovali. ¹³ I vstoupil na horu, a povolal k sobě těch, kterýchž se jemu vidělo; i přišli k němu. ¹⁴ I ustanovil jich dvanácte, aby s ním byli, a aby je poslal kázati, ¹⁵ A aby měli moc uzdravovati nemoci a vymítati ďábelství: ¹⁶ Šimona, jemuž dal jméno Petr, ¹⁷ A Jakuba Zebedeova, a Jana bratra Jakubova, (a dal jim jméno Boanerges, to jest synové hromoví), ¹⁸ A Ondřeje, a Filipa, a Bartoloměje, a Matouše, a Tomáše, a Jakuba Alfeova, a Taddea, a Šimona Kananitského, ¹⁹ A Jidáše Iškariotského, kterýž i zradil jej. I šli s ním domů. ²⁰ A opět sšel se zástup, tak že nemohli ani chleba pojísti. ²¹ A slyšavše o tom příbuzní jeho, přišli, aby jej vzali; nebo pravili, že by se smyslem pomínil. ²² Zákonníci pak, kteříž byli přišli z Jeruzaléma, pravili, že Belzebuba má, a že v knížeti ďábelském vymítá ďábly. ²³ A povolav jich, mluvil k nim v podobenstvích: Kterak může satan satana vymítati? ²⁴ A jestliže království v sobě se rozdvojí, nemůže státi království to. ²⁵ A rozdvojí-li se dům proti sobě, nebude moci dům ten státi. ²⁶ Tak jestliže povstal satan sám proti sobě, a rozdvojen jest, nemůže státi, ale konec běře. ²⁷ Žádný nemůže nádobí silného, vejda do domu jeho, rozebrati, leč by prvé silného toho svázal; a tehdyť dům jeho zloupí. ²⁸ Amen pravím vám, že všickni hříchové odpuštění budou synům lidským, i rouhání, jímž by se rouhali, ²⁹ Ale kdo by se rouhal proti Duchu svatému, nemá odpuštění na věky, ale hoden jest věčného odsouzení. ³⁰ Nebo pravili: Ducha nečistého má. ³¹ Tehdy přišli bratří a matka jeho, a stojíce vně, poslali k němu, aby ho vyvolali. ³² A seděl okolo něho zástup. I řekli jemu: Aj, matka tvá a bratří tvoji vně hledají tebe. ³³ Ale on odpověděl jim, řka: Kdo jest matka má a bratří moji? ³⁴ A obezřev učedníky vůkol sebe sedící, řekl: Aj, matka má a bratří moji. ³⁵ Nebo kdož by koli činil vůli Boží, ten jest bratr můj, i sestra má, i matka.

4 A opět počal učiti u moře. I shromáždil se k němu zástup mnohý, tak že vstoupiv na lodí, seděl na moři, a všecken zástup byl na zemi podlé moře. ² I učil je mnohým věcem v podobenstvích, a pravil jim v učení svém: ³ Slyšte. Aj, vyšel rozsevač, aby rozsíval. ⁴ I stalo se v tom rozsívání, že jedno padlo podlé cesty, a přiletělo ptactvo nebeské, i z zobalo je. ⁵ A jiné padlo na místo skalnaté, kdež nemělo mnoho země, a hned vzešlo, proto že nemělo hlubokosti země. ⁶ A když vyšlo slunce, vyhořelo, a proto, že nemělo kořene, uschlo. ⁷ A jiné padlo mezi trní; i zrostlo trní, a udusilo je. I nevydalo užítku. ⁸ Jiné pak padlo v zemi dobrou, a dalo užitek zhůru vstupující a rostoucí; přineslo zajisté jedno třidcátý, a jiné šedesátý, a jiné pak stý. ⁹ I pravil jim: Kdo má uši k slyšení, slyš. ¹⁰ Když pak byl sám, tázali se ho ti, kteříž při něm byli, se dvanácti, na to podobenství. ¹¹ I řekl jim: Vámť jest dáno, znáti tajemství království Božího, ale těm, kteříž jsou vně, v podobenství to všechno se

děje, ¹² Aby hledíce, hleděli, ale neuzřeli a slyšice, slyšeli, ale nesrozuměli, aby se snad neobrátili, a byli by jim odpuštění hříchové. ¹³ I dí jim: Neznáte podobenství tohoto? A kterakž pak všechna podobenství poznáte? ¹⁴ Rozsevač ten slovo rozsívá. ¹⁵ Tito pak jsou, ješto podlé cesty, jimž se rozsívá slovo, ale když oni slyší, i hned přichází satan, a vynímá slovo, kteréž vsáto jest v srdcích jejich. ¹⁶ A tak podobně ti, kteříž jako skalnatá země posáti jsou, kteříž jakž uslyší slovo, hned s radostí přijímají je. ¹⁷ Než nemají kořene v sobě, ale jsou časní; potom když vznikne ssoužení a protivenství pro slovo, hned se horší. ¹⁸ Tito pak jsou, kteříž mezi trní posáti jsou, ti jsou, kteříž slovo slyší, ¹⁹ Však pečování tohoto světa a oklamání zboží, a jiné žádosti přistupující, udušují slovo, tak že bez užitku bývá. ²⁰ Tito pak jsou, kteříž v zemi dobrou símě přijali, kteříž slyší slovo, a přijímají, a užitek přinášejí, jiné třidcátý, a jiné šedesátý, a jiné stý. ²¹ Dále pravil jim: Zdali rozsvícena bývá svíce, aby postavena byla pod nádobu neb pod postel? Však aby na svícen vstavena byla. ²² Nebo nic není skrytého, co by nebylo zjeveno; aniž jest co tak ukrytého, aby na jevo nevyšlo. ²³ Jestliže kdo má uši k slyšení, slyš. ²⁴ I mluvil k nim: Vizte, co slyšíte. Kterou měrou budete měřiti, bude vám odměřeno, a přidáno bude vám poslouchajícím. ²⁵ Nebo kdožť má, tomu bude dáno; a kdo nemá, i to, což má, bude od něho odjato. ²⁶ I pravil: Tak jest království Boží, jako kdyby člověk uvrhl símě do země. ²⁷ A spal by, a vstával by ve dne i v noci a semeno by vzešlo a zrostlo, jakž on neví. ²⁸ Nebo sama od sebe země užitek plodí, nejprv bylinu, potom klas, potom plné obilé v klasu. ²⁹ A když sežrá úroda, i hned přičiní srp; nebo nastala žeň. ³⁰ I řekl: K čemu připodobníme království Boží? Aneb kterým podobenstvím je ukážeme? ³¹ Jest jako zrno horčičné, kteréž, když vsáto bývá do země, nejmenší jest ze všech semen, kteráž jsou na zemi. ³² Ale když vsáto bývá, roste, a bývá větší než všechny byliny, a činí ratolesti veliké, tak že pod stínem jeho mohou sobě ptáci nebeští hnízda dělati. ³³ A takovými mnohými podobenstvími mluvil jim slovo, jakž mohli slyšeti. ³⁴ Bez podobenství pak nemluvil jim, ale učedníkům svým soukromí vykládal všechno. ³⁵ I řekl jim v ten den, když již byl večer: Plavme se na druhou stranu. ³⁶ A nechavše zástupu, pojali jej, tak jakž byl na lodičce. Ale i jiné lodičky byly s ním. ³⁷ Tedy stala se bouře veliká od větru, až se vlny na lodí valily, tak že se již naplňovala lodí. ³⁸ A on z zadu na lodí spal na podušce. I zbudili jej, a řekli jemu: Mistře, nedbáš, že hyneme? ³⁹ I probudiv se, přimluvil větru, a řekl moři: Umlkni, a upokoj se. I přestal vítr, a stalo se utišení veliké. ⁴⁰ I řekl jim: Proč se tak bojíte? Jakž to, že nemáte víry? ⁴¹ I báli se bázní velikou, a pravili jeden k druhému: I kdo jest medle tento, že i vítr i moře poslouchají jeho?

5 Tedy přeplavili se přes moře do krajiny Gadarenských. ² A jakž vyšel z lodí, hned se s ním potkal člověk z hrobů, maje ducha nečistého. ³ Kterýž bydlil v hrobích, a aniž ho kdo mohl řetězy svázati, ⁴ Proto že často byv pouty a řetězy okován, polámal řetězy, a pouta roztrhal, a žádný nemohl ho skrotiti. ⁵ A vždycky ve dne i v noci na horách a v hrobích byl, křiče a tepa se kamením. ⁶ Uzřev pak Ježíše zdaleka, běžel a poklonil se jemu, ⁷ A křiče hlasem velikým, řekl: Co jest tobě do mne, Ježíši, Synu Boha nejvyššího? Zaklínám tě skrze Boha, abys mne netrápil. ⁸ (Nebo pravil jemu: Vyjdiž, duchu nečistý, z člověka tohoto.) ⁹ I otázal se ho: Jakť říkají? A on odpovídaje, řekl: Množství jméno mé jest, nebo jest nás mnoho. ¹⁰ I prosil ho velmi, aby jich nevyháněl z té krajiny. ¹¹ Bylo pak tu při horách stádo vepřů veliké pasoucích se. ¹² I prosili ho všickni ti ďáblové, řkouce: Pusť nás do vepřů, ať do nich vejdemo. ¹³ I povolil jim hned Ježíš. A vyšedše duchové nečistí, vešli do těch vepřů. I běželo to stádo s vrchu dolů do moře, (a bylo jich ke dvěma tisícům), i ztonuli v moři. ¹⁴ Ti pak, kteříž ty vepře pásli, utekli, a oznámili to v městě i ve všech. I vyšli, aby viděli, co by to bylo, což se stalo. ¹⁵ I přišli k Ježíšovi, a uzřeli toho, kterýž býval trápen od ďábelství, an sedí, odín jsa, a maje zdravý rozum, toho, kterýž míval množství. I báli se. ¹⁶ A kteříž to viděli, vypravovali jim, kterak se stalo tomu, kterýž měl ďábelství i o vepřích. ¹⁷ Tedy počali ho prositi, aby odšel z krajin jejich. ¹⁸ A když vstoupil na lodí, prosil ho ten, kterýž trápen býval od ďábelství, aby s ním byl. ¹⁹ Ježíš pak nedopustil mu, ale řekl jemu: Jdi k svým do domu svého, a zvěstuj jim, kterak veliké věci učinil tobě Pán, a že slitoval se nad tebou. ²⁰ I odšel, a počal ohlašovati v krajině Desíti měst, kterak veliké věci učinil mu Ježíš. I divili se všickni. ²¹ A když se přeplavil Ježíš na lodí zase na druhou stranu, šel se k němu zástup mnohý. A byl u moře. ²² A aj, přišel jeden z knízat školy, jménem Jairus, a uzřev jej, padl k nohám jeho. ²³ A velmi ho prosil, řka: Dcerka má skonává. Poď, vlož na ni ruce, aby uzdravena byla, a budeť živa. ²⁴ I šel s ním, a zástup mnohý šel za ním, i tiskl jej. ²⁵ (Tedy žena jedna, kteráž tok krve měla dvanácte let, ²⁶ A mnoho byla trápena od mnohých lékařů, a vynaložila všechnen statek svůj, a nic jí bylo neprospělo, ale vždy se hůře měla, ²⁷ Uslyšavši o Ježíšovi, přišla v zástupu po zadu, a dotkla se roucha jeho. ²⁸ Nebo řekla byla: Dotknu-li se jen roucha jeho, uzdravena budu. ²⁹ A hned přestal krvotok její, a pocítila na těle, že by uzdravena byla od neduhu svého. ³⁰ A hned Ježíš poznáv sám v sobě, že z něho moc vyšla, obrátiv se v zástupu, řekl: Kdo se dotekl roucha mého? ³¹ I řekli mu učedníci jeho: Vidiš, že tě zástup tiskne, a praviš: Kdo se mne dotekl? ³² I hleděl vůkol, aby ji uzřel, která to učinila. ³³ Ta pak žena s bázní a s třesením, věduci, co se stalo při ní, přistoupila a padla před ním, a pověděla mu všechnu pravdu. ³⁴ On pak řekl jí: Dcero, víra tvá tě uzdravila, jdiž u pokoji, a buď zproštěna od trápení svého.) ³⁵ A když on

ještě mluvil, přišli z domu knížete školy, řkouce: Dcera tvá umřela, proč již zaměstnáváš Mistra? ³⁶ Ježíš pak, hned jakž uslyšel to, což oni mluvili, řekl knížeti školy: Neboj se, toliko věř. ³⁷ I nedal žádnému za sebou jítí, jediné Petrovi, Jakubovi a Janovi, bratru Jakubovu. ³⁸ I přišel do domu knížete školy, a viděl tam hluk, ano plačí a kvílí velmi. ³⁹ I všed tam, řekl jim: Co se bouříte a plačete? Neumřelať děvečka, ale spí. ⁴⁰ I posmívali se jemu. On pak vyhnav všecky, pojal otce a matku děvečky, a ty, kteříž s ním byli, i všel tam, kdež děvečka ležela. ⁴¹ A vzav ruku děvečky, řekl jí: Talítha kumi. Což se vykládá: Děvečko, (tobět pravím), vstaň. ⁴² A hned vstala děvečka, a chodila; nebo byla ve dvanácti letech. I zděsili se divením převelikým. ⁴³ A přikázal jim pilně, aby žádný o tom nezvěděl. I rozkázal jí dáti jísti.

6 I vyšel odtud a přišel do vlasti své, a šli za ním učedníci jeho. ² A když bylo v sobotu, počal učiti v škole, a mnozí slyšíce, děsili se, řkouce: Odkud tento má tyto věci? A jaká jest to moudrost, kteráž jest dána jemu, že i takové moci dějí se skrze ruce jeho? ³ Zdalíž tento není ten tesař, syn Marie, bratr pak Jakubův a Jozesův a Judův a Šimonův? A zdalíž nejsou i sestry jeho zde u nás? I horšili se na něm. ⁴ I řekl jim Ježíš: Není prorok beze cti, jediné v vlasti své a v rodině své a v domě svém. ⁵ I nemohl tu divu žádného učiniti, jediné málo nemocných, vzkládaje na ně ruce, uzdravil. ⁶ I podivil se jejich nevěře, a obcházel vůkol po městečkách, uče. ⁷ A svolav k sobě těch dvanácte, počal je posílati po dvou a dvou, a dal jim moc nad duchy nečistými. ⁸ A přikázal jim, aby ničeho nebrali na cestu, jediné toliko hůl, ani mošny, ani chleba, ani do opasku peněz, ⁹ Ale aby obuté měli nohy v střevíce, a neobláčeli dvou sukni. ¹⁰ A pravil jim: Kdežkoli vešli byste do domu, tu ostaňte, dokudž nevyšli byste odtud. ¹¹ A kdož by koli vás nepřijali, ani vás neposlouchali, vyjdouce odtud, vyrazte prach z noh svých na svědectví jim. Amen pravím vám: Lehčeji bude Sodomským a Gomorským v den soudný než městu tomu. ¹² Tedy vyšedše, kázali, aby pokání činili. ¹³ A ďábelství mnohá vymítali, a mazali olejem mnohé nemocné, i uzdravovali. ¹⁴ A uslyšev o tom Heródes král, (nebo zjevné učiněno bylo jméno jeho), pravil, že Jan Křtítel vstal z mrtvých, a protož divové dějí se skrze něho. ¹⁵ Jiní pak pravili, že jest Eliáš; a jiní pravili, že jest prorok, aneb jako jeden z těch proroků. ¹⁶ To uslyšev Heródes, řekl: Totoť jest ten Jan, kteréhož jsem já stal. Ontě z mrtvých vstal. ¹⁷ Ten zajisté Heródes poslav, jal Jana, a vsadil jej do žaláře pro Herodiadu manželku Filipa bratra svého, že ji byl za manželku pojal. ¹⁸ Nebo pravil Jan Heródesovi: Neslušíť tobě míti manželky bratra svého. ¹⁹ Herodias pak lest skládala proti němu, a chtěla jej o hrdlo připraviti, ale nemohla. ²⁰ Nebo Heródes ostýchal se Jana, věda jej býti muže spravedlivého a svatého. I šetřil ho, a slýchaje jej, mnoho i činil, a rád ho poslouchal. ²¹ Když pak přišel den příhodný, v němž Heródes, pamatuje den svého narození, učinil večeri knížatům svým a hejtmanům a předním mužům z Galilee, ²² A když dcera té Herodiady tam vešla a tancovala, a zalíbila se Heródesovi i spoluhodovníkům, řekl král děvečce: Pros mne, zač chceš, a dámť. ²³ I přisáhl jí: Že začkoli prositi budeš, dám tobě, by pak bylo až do polovice království mého. ²⁴ Ona pak vyšedši, řekla materi své: Zač budu prositi? A ona řekla: Za hlavu Jana Křtitele. ²⁵ A všedši hned s chvátáním k králi, prosila, řkuci: Chci, abys mi dal hned na mise hlavu Jana Křtitele. ²⁶ Král pak zarmoutiv se velmi, pro přísahu a pro spoluhodovníky nechtěl jí oslyšeti. ²⁷ Protož král ten poslav hned kata, rozkázal přinesti hlavu Janovu. ²⁸ A on odšed, stal jej v žaláři, a přinesl hlavu jeho na mise, a dal ji děvečce, a děvečka dala ji materi své. ²⁹ Tedy uslyševše to učedníci jeho, přišli, a vzali tělo jeho, a pochovali je v hrobě. ³⁰ Tehdy sšedše se apoštolé k Ježíšovi, zvěstovali jemu všecko, i to, co činili, i co učili. ³¹ I řekl jim: Podte vy sami obzvláště na pusté místo, a odpočiňte maličko. Nebo bylo množství těch, kteříž přicházeli a odcházeli, tak že ani k jídlu chvíle neměli. ³² I plavili se na loď na pusté místo soukromí. ³³ A vidouce je zástupové, že jdou pryč, poznali jej mnozí. I zběhli se tam ze všech měst pěšky, a předešli je, a shromáždili se k němu. ³⁴ Tedy vyšed Ježíš, uzřel zástup mnohý, a slitovalo mu se jich, že byli jako ovce, nemajíce pastýře. I počal je učiti mnohým věcem. ³⁵ A když se již prodílilo, přistoupivše k němu učedníci jeho, řekli: Pustět jest toto místo, a již se prodílilo. ³⁶ Propustť je, ať jdouce do okolních vesnic a městeček, nakoupí sobě chleba; nebo nemají, co by jedli. ³⁷ On pak odpověděv, řekl jim: Dejte vy jim jísti. I řkou jemu: Jdouce, koupíme za dvě stě grošů chleba, a dáme jim jísti? ³⁸ I dí jim: Kolik chlebů máte? Jděte a zvězte. A když zvěděli, řekli: Pět, a dvě rybě. ³⁹ I rozkázal jim, aby se kázali posaditi všechněm po houfích na zelené trávě. ⁴⁰ I usadili se rozdílne, po stu a po padesáti. ⁴¹ A vzav těch pět chlebů a ty dvě rybě, popatřiv do nebe, dobrořečil, i lámal chleby, a dal učedníkům svým, aby kladli před ně. A dvě rybě rozdělil mezi všecky. ⁴² I jedli všickni, a nasyceni jsou. ⁴³ Potom sebrali drobtů dvanácte košů plných, i z ryb. ⁴⁴ A bylo těch, kteříž jedli ty chleby, okolo pěti tisíců mužů. ⁴⁵ A hned přinutil učedníky své, aby vstoupili na loď, a předešli jej přes moře k Betsaidě, až by on propustil zástup. ⁴⁶ A propustiv je, šel na horu, aby se modlil. ⁴⁷ A když byl večer, byla loď u prostřed moře, a on sám na zemi. ⁴⁸ A viděl je, a oni se

6:3 Tesař. Řecké slovo *tekton* (τέκτων), překládané jako tesař, znamená stavitel. Zahrnuje více práce s kamenem než se dřevem, příliš vzácnou komoditou na to, aby se jí spotřebovalo mnoho při stavbě

domu. (Nejvíce dřeva padlo na lešení, které se pak ale rozebralo a použilo na další stavbě.) Tekton je specialista, který např. v kamenné stěně dokáže vsadit dveře do pantů.

s těžkostí plavili; (nebo byl vítr odporný jim). A při čtvrtém bdění nočním přišel k nim, chodě po moři, a chtěl jich pomínouti. ⁴⁹ Oni pak uzřevše jej, an chodí po moři, domnívali se, že by obluda byla. I zkríkli. ⁵⁰ (Nebo jej všickni viděli, a zstrašili se.) Ale hned promluvil k nim a řekl jim: Doufejtež, jáť jsem, nebojte se. ⁵¹ I vstoupil k nim na loď, a utišil se vítr; a oni mnohem více sami v sobě se děsili a divili. ⁵² Nebo nerozuměli z strany chlebů; bylo zajisté srdce jejich zhrublo. ⁵³ A přeplavivše se, přišli do země Genezaretské, a tu loď přistavili. ⁵⁴ A když vyšli z loď, hned jej poznali. ⁵⁵ A běhající po vsi krajině té, počali na ložcích nositi nemocné, kdežkoli uslyšeli o něm, že by byl. ⁵⁶ A kamžkoli vcházel do městeček neb do měst neb do vsí, na ulicích kladli neduživé, a prosili ho, aby se aspoň podolka roucha jeho dotkli. A kolikož jich koli se jeho dotklo, uzdraveni byli.

7 I sešli se k němu farizeové a někteří z zákonníků, kteříž byli přišli z Jeruzaléma. ² A uzřevše některé z učedníků jeho obecnýma rukama, (to jest neumytýma), jísti chleby, reptali o to. ³ Nebo farizeové i všickni Židé nejedí, leč by ruce umyli, držíce ustanovení starších. ⁴ A po trhu nejedí, leč se umyjí. A jiné mnohé věci jsou, kteréž přijali, aby je zachovávali, jako umývání koflíků, žejdlíků a medenic i stolů. ⁵ Potom otázali se ho farizeové a zákonníci: Proč učedníci tvoji nezachovávají ustanovení starších, ale neumytýma rukama jedí chléb? ⁶ On pak odpověděv, řekl jim: Dobře prorokoval Izaiáš o vás pokrytcích, jakož psáno jest: Lid tento rty mne ctí, srdce pak jejich daleko jest ode mne. ⁷ Ale nadarmoť mne ctí, učíce učení a ustanovení lidská. ⁸ Nebo opustivše přikázání Boží, držíte ustanovení lidská, umývání žejdlíků a koflíků, a jiné věci mnohé těm podobné činíte. ⁹ I pravil jim: Čistě vy rušíte přikázání Boží, abyste ustanovení svá zachovali. ¹⁰ Nebo Mojžíš pověděl: Cti otce svého i matku svou, a kdož by zlořečil otcí neb mateři, ať smrtí umře. ¹¹ Ale vy pravíte: Řekl-li by člověk otcí neb mateři: Korban, (totiž, dar jest to), čímž by tobě ode mne pomozeno býti mohlo. ¹² A nedopustíte mu nic více učiniti otcí svému neb mateři své, ¹³ Rušíce slovo Boží ustanovením svým, kteréž jste ustanovili. A mnohé těm podobné věci činíte. ¹⁴ I svolav všecken zástup, pravil jim: Slyšte mne všickni a rozumějte. ¹⁵ Nic není z zevnitřku vcházejícího do člověka, což by jej poškrvnilo mohlo; ale to, což pochází z něho, toť jest, což poškrvňuje člověka. ¹⁶ Má-li kdo uši k slyšení, slyš. ¹⁷ A když všel do domu od zástupu, tázali se ho učedníci jeho o tom podobenství. ¹⁸ I řekl jim: Tak jste i vy nerozumní? Což nerozumíte, že všecko, což z zevnitřku do člověka vchází, nemůže ho poškrvnilo? ¹⁹ Nebo nevchází v srdce jeho, ale v břicho, a potom ven vychází, čistěci všeliké pokrmy. ²⁰ Pravil pak, že to, což pochází z člověka, to poškrvňuje člověka. ²¹ Nebo z vnitřku z srdce lidského zlá myšlení pocházejí, cizoložstva, smilstva, vraždy, ²² Krádeže, lakomství, nešlechtnosti, lest, nestydatost, oko zlé, rouhání, pýcha, bláznovství. ²³ Všecky tyto zlé věci pocházejí z vnitřku, a poškrvňují člověka. ²⁴ A vstav odtud, odšel do končin Týru a Sidonu, a všed do domu, nechtěl, aby kdo věděl, ale nemohl se tajiti. ²⁵ Nebo uslyševši o něm žena, jejíž dcera měla ducha nečistého, přišla a padla k nohám jeho. ²⁶ (Byla pak ta žena pohanka, Syrofenitská rodem.) I prosila ho, aby ďábelství vyvrhl z její dcery. ²⁷ Ale Ježíš řekl jí: Nechať se prvé nasytí dítky; nebť není slušné vzíti chléb dětem a vrci štěňatům. ²⁸ A ona odpověděla a řekla mu: Ovšem, Pane, nebo štěňátka jedí pod stolem drobty synů. ²⁹ I řekl jí: Pro tu řeč jdi, vyšleť jest ďábelství z tvé dcery. ³⁰ I odšedši do domu svého, nalezla děvečku, ana leží na loži, a ďábelství z ní vyšlo. ³¹ Tedy vyšed zase z končin Tyrských a Sidonských, přišel k moři Galilejskému, prostředkem krajin Desíti měst. ³² I přivedli jemu hluchého a zajikavého, a prosili ho, aby na něj ruku vložil. ³³ A pojav jej soukromí ven z zástupu, vložil prsty své v uši jeho, a plinuv, dotekl se jazyka jeho. ³⁴ A vzezřev k nebi, vzdechl a řekl jemu: Efata, to jest, otevři se. ³⁵ A hned otevřiny jsou uši jeho, a rozvázán jest svazek jazyka jeho, i mluvil právě. ³⁶ I přikázal jim, aby žádnému nepravili. Ale jakžkoli on jim přikazoval, oni mnohem více ohlašovali. ³⁷ A převelmi se divili, řkouce: Dobře všecky věci učinil. I hluchým rozkázal slyšeti, i němým mluvíti.

8 V těch dnech když velmi veliký zástup byl, a neměli, co by jedli, svolav ² Lítost mám nad zástupy; nebo již tři dni trvají se mnou, a nemají, co by jedli. ³ A rozpustím-li je lačné do domů jejich, zhynou na cestě; nebo někteří z nich zdaleka přišli. ⁴ Odpověděli mu učedníci jeho: I odkud bude moci kdo tyto nakrmiti chleby zde na poušti? ⁵ I otázal se jich: Kolik máte chlebů? A oni řekli: Sedm. ⁶ I kázal zástupu posaditi se na zemi. A vzav těch sedm chlebů, díky učiniv, lámal a dával učedníkům svým, aby předkládali. I kladli před zástup. ⁷ A měli rybiček maličko. Jichž požehnav, kázal i ty před ně klásti. ⁸ I jedli a nasyceni jsou; a sebrali, což pozůstalo drobtů, sedm košů. ⁹ Těch pak, kteříž jedli, bylo okolo čtyř tisíců. I propustil je. ¹⁰ Potom hned vstoupiv na loď s učedníky svými, přeplavil se do krajin Dalmanutských. ¹¹ I vyšli farizeové, a počali se s ním hádati, hledající od něho znamení s nebe, pokoušejíce ho. ¹² A on vzdech duchem svým, dí: Co pokolení toto znamení hledá? Amen pravím vám: Nebude dáno znamení pokolení tomuto. ¹³ A opustiv je, vstoupil zase na loď, i plavil se dále. ¹⁴ I zapomenuli s sebou vzíti chlebů, a neměli než jeden chléb s sebou na loď. ¹⁵ Tedy přikazoval jim, řka:

Vizte a pilně se šetřte kvasu farizejského a kvasu Heródesova. ¹⁶ I přemýšlovali, řkouce jeden k druhému: Chleba nemáme. ¹⁷ A znaje to Ježíš, řekl jim: Co přemýšlujete o tom, že chleba nemáte? Ještě neznáte, ani nerozumíte? Ještě máte oslepené své srdce? ¹⁸ Oči majíce, nevidíte? A uši majíce, neslyšíte? A nepomníte, ¹⁹ že jsem pět chlebů lámal mezi pět tisíců? Kolik jste plných košů drobtů sebrali? Řekli jemu: Dvanácte. ²⁰ A když také sedm chlebů mezi čtyři tisíce, kolik jste plných košů drobtů vzali? I řkou jemu: Sedm. ²¹ I řekl jim: Kterakž nerozumíte? ²² I přišel do Betsaidy, a přivedli k němu slepého, prosíce ho, aby se ho dotekl. ²³ I ujav toho slepého za ruku, vyvedl jej ven z městečka, a plinuv na oči jeho, a vloživ na něj ruce, otázal se ho, viděl-li by co. ²⁴ A on pohleděv zhůru, řekl: Znamenám lidi; nebo vidím, že chodí jako stromové. ²⁵ Potom opět vložil ruce na oči jeho, a kázal mu hleděti zhůru. I uzdraven jest, tak že i zdaleka jasně viděl všecky. ²⁶ I odeslal jej do domu jeho, řka: Aniž do toho městečka choď, aniž komu z městečka prav. ²⁷ Tedy vyšel Ježíš a učedníci jeho do městeček Cesaree Filipovy. A na cestě tázal se učedníků svých, řka jim: Kým mne praví býti lidé? ²⁸ Kteríž odpověděli: Janem Křtitelem, a jiní Eliášem, jiní pak jedním z proroků. ²⁹ Tedy on řekl jim: Vy pak kým mne býti pravíte? Odpověděv Petr, řekl jemu: Ty jsi Kristus. ³⁰ I přikázal jim s pohrůzkou, aby o něm žádnému nepravili. ³¹ I počal učiti je, že Syn člověka musí mnoho trpěti, a potupen býti od starších a předních kněží a zákonníků, a zabit býti, a ve třech dnech z mrtvých vstáti. ³² A zjevně to slovo mluvil. Protož chytiv jej Petr, počal mu domlouvati. ³³ Kterýžto obrátiv se, a pohleděv na učedníky své, přimluvil Petrovi, řka: Jdiž za mnou, satane; nebo nechápáš, co jest Božího, ale co lidského. ³⁴ A svolav zástup s učedníky svými, řekl jim: Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám, a vezmi kříž svůj, a následuj mne. ³⁵ Nebo chtěl-li by kdo duši svou zachovati, ztratí ji; pakli by kdo ztratil duši svou pro mne a pro evangelium, tent' ji zachová. ³⁶ Nebo co prospěje člověku, by všecken svět získal, a své duši škodu učinil? ³⁷ Aneb jakou dá člověk odměnu za duši svou? ³⁸ Nebo kdož by se koli za mne styděl a za má slova v tomto pokolení cizoložném a hříšném, i Syn člověka stydět se bude za něj, když přijde v slávě Otce svého s anděly svatými.

9 I pravil jim: Amen pravím vám, žeť jsou někteří z stojících tuto, kteříž neokusí smrti, až i užijí království Boží přicházející v moci. ² A po šesti dnech pojal Ježíš Petra a Jakuba a Jana, i uvedl je na horu vysokou soukromí samy, a proměnil se před nimi. ³ A učiněno jest roucho jeho stkvoucí a bílé velmi jako sníh, ješto tak bílého bělič na zemi učiniti nemůže. ⁴ I uzřeli Eliáše s Mojžíšem, ani s Ježíšem mluví. ⁵ A odpověděv Petr, řekl Ježíšovi: Mistře, dobrěť jest nám tuto býti. Protož udělejme tři stánky, tobě jeden, Mojžíšovi jeden, a Eliášovi jeden. ⁶ Nebo nevěděl, co mluví; byli zajisté přestrašeni. ⁷ I stal se oblak zastěňující je, a přišel hlas z oblaku, řkoucí: Tentot' jest ten Syn můj milý, jeho poslouchajte. ⁸ A hned obezřevše se, žádného víc neviděli než samého Ježíše s sebou. ⁹ A když sstupovali s hory, přikázal jim, aby toho žádnému nevypravovali, co viděli, než až Syn člověka z mrtvých vstane. ¹⁰ I zachovali tu věc u sebe, tížíce mezi sebou, co by to bylo z mrtvých vstáti. ¹¹ I otázali se ho, řkouce: Což to pak zákonníci praví, že Eliáš musí přijíti prvé? ¹² On pak odpověděv, řekl jim: Eliáš přijda nejprvé, napraví všecky věci, a jakož psáno jest o Synu člověka, že musí mnoho trpěti, a za nic položen býti. ¹³ Ale pravím vám, že i Eliáš přišel, i učinili mu, což chtěli, jakož psáno jest o něm. ¹⁴ Tedy přišed k učedníkům, uzřel zástup veliký okolo nich, a zákonníky, an se hádají s nimi. ¹⁵ A hned všecken zástup uzřev jej, ulekli se; a zběhše se, přivítali ho. ¹⁶ I otázal se zákonníků: Co se hádáte spolu? ¹⁷ A odpovídaje jeden z zástupu, řekl: Mistře, přivedl jsem syna svého k tobě, kterýž má ducha němého. ¹⁸ Ten kdyžkoli jej pochopí, lomcuje jím, a on se sliní, a škřipí zuby svými, a svadne. I řekl jsem učedníkům tvým, aby jej vyvrhli, ale nemohli. ¹⁹ A on odpovídaje jemu, řekl: Ó národe nevěrný. Ale dokudž s vámi budu? A dokudž vás trpěti budu? Přiveďte jej ke mně. ²⁰ I přivedli ho k němu. A jakž jej uzřel, hned ním duch lomcoval; a padna na zemi, válel se a slinil. ²¹ I otázal se otce jeho: Dávno-li se jemu to stalo? A on řekl: Od dětinství. ²² A často jím metal i na oheň i do vody, aby jej zahubil. Ale můžeš-li co, spomoz nám, slituje se nad námi. ²³ A Ježíš řekl jemu: Můžeš-li tomu věřiti; všeckoť jest možné věřícímu. ²⁴ A i hned zvolav otec mládence toho s slzami, řekl: Věřím, Pane, spomoz nedověře mé. ²⁵ Uzřev pak Ježíš, že se zbíhá zástup, přimluvil duchu tomu nečistému, řka jemu: Duchu němý a hluchý, já tobě přikazuji, vyjdi z něho, a nevcházej více do něho. ²⁶ Tedy křiče a velmi jím lomcuje, vyšel. I učiněn jest jako mrtvý, tak že mnozí pravili, že umřel. ²⁷ Ale Ježíš ujav jej za ruku, pozdvihl ho. I vstal. ²⁸ A když všel do domu, učedníci jeho otázali se ho soukromí: Proč jsme my ho nemohli vyvrcti? ²⁹ I řekl jim: Toto pokolení nijakž nemůž vyjíti, jediné skrze modlitbu a půst. ³⁰ A jdouce odtud, šli spolu skrze Galilei, ale nechtěl, aby kdo věděl. ³¹ Nebo učil učedníky své a pravil jim: Že Syn člověka dán bude v ruce lidské, a zamordujít jej, ale zamordován jsa, třetího dne z mrtvých vstane. ³² Oni pak nesrozuměli tomu povědění, a však ostýchali se ho otázati. ³³ I přišel do Kafarnaum, a v domě byv, otázal se jich: Co jste na cestě mezi sebou rozjímali? ³⁴ Ale oni mlčeli. Nebo hádali se byli na cestě mezi sebou, kdo by z nich byl větší. ³⁵ A posadiv se, zavolal dvanácti, a dí jim: Chce-li kdo první býti, buďet ze všech nejposlednější a všech služebník. ³⁶ A vzav pacholátko, postavil je u prostřed nich, a vzav je na lokty, řekl jim: ³⁷ Kdož by koli jedno z takových pacholátek přijal ve jménu mém, mneť přijímá; a kdož by mne koli přijal, ne mneť přijímá, ale toho, kterýž mne poslal.

Peníze a úspěch člověka nezmění, pouze umocní to, co už v něm je.

Will Smith

³⁸ I odpověděl mu Jan, řka: Mistře, viděli jsme jednoho, an ve jménu tvém ďably vymítá, kterýž nechodí s námi; i bránili jsme mu, proto že s námi nechodí. ³⁹ Ježíš pak řekl: Nebraňtež mu. Neboť není žádného, kterýž by divy činil ve jménu mém, aby mohl snadně zle mluvit o mně. ⁴⁰ Nebo kdož není proti nám, s námiť jest. ⁴¹ Kdož by koli zajisté dal vám pít číši vody ve jménu mém, proto že jste Kristovi, amen pravím vám, neztratití nikoli odplaty své. ⁴² A kdož by koli pohoršil jednoho z těchto maličkých, věřících ve mne, mnohem by mu lépe bylo, aby byl zavěšen na hrdlo jeho žernov mlýnský a vržen byl do moře. ⁴³ A horšila-li by tě ruka tvá, utni ji. Lépeť jest tobě bezrukému vjíti do života, nežli obě ruce majícímu jíti do pekla v ten oheň neuhasitelný, ⁴⁴ Kdež červ jejich neumírá, a oheň nehasne. ⁴⁵ A pakli noha tvá horšila by tě, utni ji. Lépeť jest tobě kulhavému vjíti do života, nežli obě noze majícímu uvrženu býti do pekla, v ten oheň neuhasitelný, ⁴⁶ Kdež červ jejich neumírá, a oheň nehasne. ⁴⁷ Pakli by tě oko tvé horšilo, vylup je. Lépeť jest tobě jednookému vjíti do království Božího, nežli obě oči majícímu uvrženu býti do ohně pekelného, ⁴⁸ Kdež červ jejich neumírá, a oheň nehasne. ⁴⁹ Nebo každý ohněm bude solen, a všeliká obět solí bude osolena. ⁵⁰ Dobráť jest sůl. Pakli sůl bude neslaná, čím ji osolíte? Mějte sůl sami v sobě, a pokoj mějte mezi sebou.

10 A vstav odtud, přišel do končin Judských skrze krajinu za Jordánem ležící. I sešli se k němu zase zástupové, a jakž obyčej měl, opět je učil. ² Tedy přistoupivše farizeové, otázali se ho: sluší-li muži propustiti ženu? pokoušejíce ho. ³ On pak odpovídaje, řekl jim: Co vám přikázal Mojžíš? ⁴ Kteríž řekli: Mojžíš dopustil lístek rozloučení napsati a propustiti. ⁵ I odpověděv Ježíš, řekl jim: Pro tvrdost srdce vašeho napsal vám to přikázání. ⁶ Ale od počátku stvoření muže a ženu učinil je Bůh. ⁷ Protoť opustí člověk otce svého i matku, a přidržeti se bude ženy své. ⁸ I budou ti dva jedno tělo. A tak již nejsou dva, ale jedno tělo. ⁹ Protož což Bůh spojil, člověk nerozlučuj. ¹⁰ A v domě opět učedníci jeho otázali se ho o též věci. ¹¹ I dí jim: Kdož by koli propustil manželku svou a jinou pojal, cizoloží proti ní. ¹² A jestliže by žena propustila muže svého a za jiného se vdala, cizoloží. ¹³ Tedy přinášeli k němu dítky, aby se jich dotýkal. Ale učedníci přimlouvali těm, kteríž je nesli. ¹⁴ To viděv Ježíš, nelibě to nesl, a řekl jim: Nechte dítek jíti ke mně, a nebraňte jim, nebo takovýcht jest království Boží. ¹⁵ Amen pravím vám: Kdož by koli nepřijal království Božího jako dítě, nikoliť do něho nevejde. ¹⁶ A bera je na lokty své, a vzkládaje na ně ruce, požehnání jim dával. ¹⁷ Potom když vyšel na cestu, přiběhl jeden, a poklekna před ním, otázal se ho: Mistře dobrý, co učiním, abych života věčného dědičně došel? ¹⁸ I řekl mu Ježíš: Co mne nazýváš dobrým? Žádný není dobrý, než jediný Bůh. ¹⁹ Přikázání umíš: Nezcizoložíš, nezabiješ, neukradneš, nevydáš falešného svědectví, neoklamáš, cti otce svého i matku. ²⁰ A on odpověděv, řekl jemu: Mistře, toho všeho jsem ostríhal od své mladosti. ²¹ Tedy Ježíš pohleděv na něj, zamiloval ho, a řekl jemu: Jednohoť se nedostává. Jdi, a cožkoli máš, prodej, a dej chudým, a budeš míti poklad v nebi; a poď, následuj mne, vezma kříž. ²² On pak zarmoutiv se pro to slovo, odšel, truchliv jsa; nebo měl mnohá zboží. ²³ A pohleděv vůkol Ježíš, dí učedníkům svým: Jak nesnadně ti, kteríž statky mají, vejdou do království Božího. ²⁴ Tedy učedníci užasli se nad těmi řečmi jeho. Ježíš pak zase odpověděv, dí jim: Synáckové, kterak nesnadné jest doufajícím v statek do království Božího vjíti. ²⁵ Snáze jest velbloudu skrze jehelní ucho projíti, nežli bohatému vjíti do království Božího. ²⁶ Oni pak více se děsili, řkouce mezi sebou: I kdož může spasen býti? ²⁷ A pohleděv na ně Ježíš, dí: U lidíť jest nemožné, ale ne u Boha; nebo u Boha všecko možné jest. ²⁸ I počal Petr mluvit k němu: Aj, my opustili jsme všecko, a šli jsme za tebou. ²⁹ Odpověděv pak Ježíš, řekl: Amen pravím vám, žádného není, ješto by opustil dům, neb bratří, neb sestry, neb otce, neb matku, neb manželku, neb dítky, neb roli pro mne a pro evangelium, ³⁰ Aby nevzal stokrát tolik nyní v času tomto domů a bratrů a sester a matek a dítek a rolí s protivensstvím, a v budoucím věku život věčný. ³¹ Mnozíť pak první budou poslední, a poslední první. ³² Byli pak na cestě, jdouce do Jeruzaléma, a Ježíš šel napřed. I byli předěšeni, a jdouce za ním, báli se. Tedy pojav opět dvanácte, počal jim praviti, co se jemu má státi, ³³ Řka: Aj, vstupujeme do Jeruzaléma, a Syn člověka vydán bude předním kněžím a zákonníkům i odsoudí jej na smrt, a vydadí jej pohanům. ³⁴ Kterížto posmívati se budou jemu, a ubíčují ho, a uplíjí i zabijí jej, ale třetího dne z mrtvých vstane. ³⁵ Tedy přistoupili k němu Jakub a Jan, synové Zebedeovi, řkouce: Mistře, chceme, zač bychom koli prosili tebe, abys učinil nám. ³⁶ On pak řekl jim: Co chcete, abych vám učinil? ³⁷ I řekli jemu: Dej nám, abychom jeden na pravici tvé a druhý na levici tvé seděli v slávě tvé. ³⁸ Ježíš pak řekl jim: Nevíte, zač prosíte. Můžete-li pít kalich, kterýž já piji, a křtíti se křtem, kterýmž já se křtím? ³⁹ A oni řekli jemu: Můžeme. Ježíš pak řekl jim: Kalich zajisté, kterýž já piji, pítí budete, a křtem, kterýmž já se křtím, křtění budete, ⁴⁰ Ale seděti na pravici mé neb na levici mé, není má věc dáti, ale kterýmž připraveno jest. ⁴¹ A uslyšavše to deset, počali se hněvati na Jakuba a na Jana. ⁴² Ale Ježíš povolav jich, řekl jim: Víte, že ti, kteríž sobě zalibují vládnouti nad národy, panují nad nimi; a kteríž velící u nich jsou, moc provozují nad nimi. ⁴³ Ne takť bude mezi vámi. Ale kdožkoli chtěl by mezi vámi býti veliký,

budiž váš služebník. ⁴⁴ A kdožkoli z vás chtěl by býti přední, budiž služebník všech. ⁴⁵ Nebo i Syn člověka nepřišel, aby mu sloužil, ale aby sloužil, a aby dal duši svou na vykoupení za mnohé. ⁴⁶ Tedy přišli do Jericho, a když vycházel on z Jericha, i učedníci jeho a zástup mnohý, Timeův syn, Bartimeus slepý, seděl podlé cesty, žebře. ⁴⁷ A když uslyšel, že by byl Ježíš Nazaretský, počal volati a říci: Ježíši, synu Davidův, smiluj se nade mnou. ⁴⁸ I přimlouvali mu mnozí, aby mlčel. Ale on mnohem více volal: Synu Davidův, smiluj se nade mnou. ⁴⁹ Tedy zastaviv se Ježíš, kázal ho zavolati. I zavolali toho slepého, řkouce jemu: Dobré mysli buď, vstaň, volá tě. ⁵⁰ On pak povrh plášť svůj, a zchopiv se, šel k Ježíšovi. ⁵¹ I odpověděv Ježíš, dí jemu: Co chceš, ať učiním? A slepý řekl jemu: Mistře, ať vidím. ⁵² Tedy Ježíš řekl jemu: Jdi, víra tvá tě uzdravila. A hned prohlédl, a šel cestou za Ježíšem.

11 A když se přiblížili k Jeruzalému a Betfagi i Betany při hoře Olivetské, poslal dva z učedníků svých. ² A řekl jim: Jděte do městečka, kteréž proti vám jest, a hned vejdouce tam, naleznete oslátko přivázané, na kterémž nižádný z lidí neseděl. Odvížice, přiveďte. ³ A řekl-liť by vám kdo: Co to činíte? rcete: Že ho Pán potřebuje. A hned je pošle sem. ⁴ I odešli, a našli oslátko přivázané vně u dveří na rozcestí. I odvázali je. ⁵ Tedy někteří z těch, kteříž tu stáli, řekli jim: Co činíte, odvázuje oslátko? ⁶ Oni pak řekli jim, jakož byl přikázal Ježíš. I nechali jich. ⁷ Protož přivedli oslátko k Ježíšovi, a vložili na ně roucha svá. I vsedl na ně. ⁸ Mnozí pak stlali roucha svá na cestě, a jiní ratolesti sekali z stromů, a metali na cestu. ⁹ A kteříž napřed šli, i ti, kteříž za ním šli, volali, řkouce: Hosanna. Požehnaný, kterýž se běře ve jménu Páně. ¹⁰ Požehnané království otce našeho Davida, kteréž přišlo ve jménu Páně. Hosanna na výsostech. ¹¹ I všel do Jeruzaléma Ježíš, i do chrámu. A spatřiv tu všecko, když již byla večerní hodina, vyšel do Betany se dvanácti. ¹² A druhého dne, když vycházel z Betany, zlačněl. ¹³ A uzřev z daleka fík, an má lístí, šel, zda by co našel na něm. A když přišel k němu, nic nenalezl kromě lístí; nebo nebyl čas fíků. ¹⁴ Tedy odpověděv Ježíš, řekl jemu: Již více na věky nižádný z tebe ovoce nejez. A slyšeli to učedníci jeho. ¹⁵ I přišli do Jeruzaléma. A všed Ježíš do chrámu, počal vymítati ty, kteříž prodávali a kupovali v chrámě, a stoly peněžoměnců a stolice prodávajících holuby převracel. ¹⁶ A nedopustil, aby kdo nádobu nesl skrze chrám. ¹⁷ I učil je, řka jim: Zdalíž není psáno, že dům můj dům modlitby slouti bude u všech národů? Vy pak učinili jste jej peleší lotrů. ¹⁸ Slyšeli pak to zákonníci i přední kněží, a hledali, kterak by jej zahubili; nebo se ho báli, proto že všecken zástup divil se učení jeho. ¹⁹ A když byl večer, vyšel z města. ²⁰ A jdouce ráno, uzřeli ten fík, an usechl z kořene. ²¹ Tedy zpomenuv Petr, řekl jemu: Mistře, aj, ten fík, kterémuž jsi zlořečil, usechl. ²² I odpověděv Ježíš, řekl jim: Mějte víru Boží. ²³ Nebo amen pravím vám, že kdož by koli řekl hoře této: Zdvihni se a vrz sebou do moře, a nepochyboval by v srdci svém, ale věřil by, že se stane, cožkoli dí, staneť se jemu tak, což by koli řekl. ²⁴ Protož pravím vám: Zač byste koli, modléce se, prosili, věřte, že vezmete, a staneť se vám. ²⁵ A když se postavíte k modlení, odpouštějte, máte-li co proti komu, aby i Otec váš nebeský odpustil vám hříchy vaše. ²⁶ Nebo jestliže vy neodpustíte, ani Otec váš, kterýž v nebesích jest, odpustí vám hříchů vašich. ²⁷ I přišli zase do Jeruzaléma. A když on procházel se v chrámě, přistoupili k němu přední kněží a zákonníci a starší. ²⁸ I řekli jemu: Jakou mocí to činíš? A kdo tobě dal tu takovou moc, abys tyto věci činil? ²⁹ Tedy odpovídaje Ježíš, řekl jim: Otížit se i já vás na jednu věc. Odpovězte mi, a povím vám, jakou mocí to činím. ³⁰ Křest Janův s nebe-li byl, čili z lidí? Odpovězte mi. ³¹ I rozjímali sami mezi sebou, řkouce: Díme-li: S nebe, díť: Proč jste tedy neuvěřili jemu? ³² Pakli díme: Z lidí, bojíme se lidu. Nebo všickni o Janovi smyslili, že právě byl prorok. ³³ I odpověděvše, řekli Ježíšovi: Nevíme. A Ježíš odpovídaje, řekl jim: Aníž já vám povím, jakou mocí to činím.

12 Tedy počal jim mluvíti v podobenstvích: Vinici štípil člověk, a opletl ji plotem, a vkopal pres, a ustavěl věži, a pronajal ji vinařům, i odšel na cestu. ² A když toho čas byl, poslal k vinařům služebníka, aby od vinařů vzal ovoce z vinice. ³ Oni pak javše jej, zmrskali ho, a odeslali prázdného. ⁴ I poslal k nim zase jiného služebníka. I toho též kamenovavše, ranili v hlavu, a odeslali zohaveného. ⁵ I poslal opět jiného. I toho zabili, a mnoho jiných, z nichž některé zmrskali, a jiné zmordovali. ⁶ Ještě pak maje jediného syna milého, i toho poslal k nim naposledy, řka: Ustýdnouť se syna mého. ⁷ Ale vinaři řekli jedni k druhým: Tentoť jest dědic; podte, zabíme jej, a budeť naše dědictví. ⁸ Tedy javše jej, zabili ho, a vyvrhli ven z vinice. ⁹ Což tedy učiní pán vinice? Přijde, a zatratí vinaře ty, a dá vinici jiným. ¹⁰ Zdalíž jste písma toho nečtli? Kámen, kterýž zavrhl stavitelé, ten učiněn jest hlavou úhlovou. ¹¹ Ode Pána stalo se toto, a jest divné před očima našima. ¹² I hledali ho jíti, ale báli se zástupu; nebo poznali, že podobenství to proti nim pověděl. A nechavše ho, odešli pryč. ¹³ Potom poslal k němu některé z farizeů a Herodiánů, aby jej polapili v řeči. ¹⁴ Kterížto přišedše, řekli jemu: Mistře, víme, že jsi pravdomluvný, a nedbáš na žádného; nebo nepatříš na osobu lidskou, ale v pravdě cestě Boží učíš. Sluší-li daň dávatí císaři, čili nic? Dáme-liž, čili nedáme? ¹⁵ On pak znaje pokrytství jejich, řekl jim: Co mne pokoušíte? Přineste mi peníz, ať pohledím. ¹⁶ A oni podali. Tedy řekl jim: Čí jest tento obraz a nápis?

*Stokrát víc než slova hladká jeden čin znamená
však musíš zadní vrátka nechat zavřená.*

Spirituál kvintet

Tyran zemře a jeho vláda skončila.

Mučedník zemře a jeho vláda začne.

Søren Kierkegaard

A oni řekli mu: Císařův. ¹⁷ I odpověděv Ježíš, řekl jim: Dávejtež tedy, což jest císařova, císaři, a což jest Božího, Bohu. I podivili se tomu. ¹⁸ Potom přišli k němu saduceové, kteříž praví, že není z mrtvých vstání. I otázali se ho, řkouce: ¹⁹ Mistře, Mojžíš nám napsal: Kdyby či bratr umřel, a ostavil manželku, a synů by neměl, aby bratr jeho pojal manželku jeho, a vzbudil símě bratru svému. ²⁰ I bylo sedm bratrů. A první pojal manželku, a umřev, nepozůstavil semene. ²¹ A druhý pojal ji, také umřel, a aniž ten ostavil semene. A třetí tolikéž. ²² A tak ji pojalo těch sedm, a nezůstavili semene. Nejposléze pak po všech umřela i ta žena. ²³ Protož při vzkříšení, když z mrtvých vstanou, či z těch bude manželka? Nebo jich sedm mělo ji za manželku. ²⁴ A odpovídaje Ježíš, řekl jim: Zdaliž ne proto bloudíte, že neznáte písem ani moci Boží? ²⁵ Nebo když vstanou z mrtvých, nebudou se ženiti ani vdávati, ale budou jako andělé nebeští. ²⁶ O mrtvých pak, že mají vstáti, zdaliž jste nečtli v knize Mojžíšově, kterak ve kři promluvil k němu Bůh, řka: Já jsem Bůh Abrahamův, a Bůh Izákův, a Bůh Jákobův? ²⁷ Nenít Bůh mrtvých, ale Bůh živých. Protož vy velmi bloudíte. ²⁸ Tedy přistoupil jeden z zákonníků, slyšev je spolu se hádající, a vida, že jim dobře odpověděl, otázal se ho: Které jest přikázání první ze všech? ²⁹ A Ježíš odpověděl jemu, že první ze všech přikázání jest: Slyš, Izraeli, Pán Bůh náš Pán jeden jest. ³⁰ Protož milovati budeš Pána Boha svého ze všeho srdce svého, a ze vši duše své, a ze vši mysli své, i ze všech mocí svých. To jest první přikázání. ³¹ Druhé pak podobné toto: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého. Většího přikázání jiného nad tato není. ³² I řekl jemu ten zákonník: Mistře, dobře jsi v pravdě pověděl. Nebo jeden jest Bůh, a není jiného kromě něho; ³³ A milovati ho ze všeho srdce, a ze vši mysli, a ze vši duše, i ze všech mocí, a milovati bližního jako sebe samého jest nade všecky zápaly a oběti. ³⁴ A viděv Ježíš, že by moudře odpověděl, dí jemu: Nejsi daleko od království Božího. A žádný více nesměl se ho tázati. ³⁵ I odpovídaje Ježíš, řekl, uče v chrámě: Kterak praví zákonníci, že Kristus jest syn Davidův? ³⁶ Nebo David praví v Duchu svatém: Řekl Pán Pánu mému: Sed na pravici mé, až i položím nepřátely tvé za podnože noh tvých. ³⁷ Poněvadž sám David nazývá jej Pánem, kterakž tedy syn jeho jest? A mnohý zástup rád ho poslouchal. ³⁸ I mluvil jim v učení svém: Varujte se zákonníků, kteříž chtějí v krásném rouše choditi, a pozdravováni býti na trzích, ³⁹ A na předních stolicích seděti v školách, a přední místa míti na večeřech, ⁴⁰ Kteřížto zžirají domy vdovské, a to pod zámyslem dlouhých modliteb. Tiť vezmou soud těžší. ⁴¹ A posadiv se Ježíš proti pokladnici, díval se, kterak zástup metal peníze do pokladnice. A mnozí bohatí metali mnoho. ⁴² A přišedši jedna chudá vdova, i vrhla dva šarty, což jest čtvrtá částka peníze. ⁴³ I svolav učedníky své, dí jim: Amen pravím vám, že tato chudá vdova více uvrhla, než tito všickni, kteříž metal do pokladnice. ⁴⁴ Nebo všickni z toho, což jim zbývalo, metal, ale tato z své chudoby, všecko, což měla, uvrhla, všecku živnost svou.

13 A když vycházel z chrámu, dí jemu jeden z učedníků jeho: Mistře, pohleď, kteraké kamení a jaké stavení! ² Tedy Ježíš odpovídaje, řekl jemu: Vidíš tato tak veliká stavení? Nebudeť ostaven kámen na kameni, kterýž by nebyl zbořen. ³ A když se posadil na hoře Olivetské proti chrámu, otázali se jeho soukromí Petr, Jakub a Jan a Ondřej: ⁴ Pověz nám, kdy to bude? A které znamení, když se toto všecko bude plniti? ⁵ Ježíš pak odpovídaje jim, počal praviti: Vizte, aby vás někdo nesvedl. ⁶ Neboť mnozí přijdou ve jménu mém, řkouce: Já jsem Kristus, a mnohét svedou. ⁷ Když pak uslyšíte o boji a pověst o válkách, nestrachujte se; nebo musí to býti, ale ne i hned konec. ⁸ Povstaneť zajisté národ proti národu a království proti království, a budou země třesení po místech, a hladové i bouřky. ⁹ A toť počátkové bolesti. Vy pak šetřte se. Nebo vydávati vás budou na sněmy a do shromáždění; budete biti, a před vládáři a králi stanete pro mne, na svědectví jim. ¹⁰ Ale ve všech národech nejprv musí býti kázáno evangelium. ¹¹ Když pak vás povedou, vyzrazující, nestarejte se předtím, co byste mluvili, aniž pečlivě přemýšlujte, ale což vám bude dáno v tu hodinu, to mluvte; nebo nejste vy, kteříž mluvíte, ale Duch svatý. ¹² Vydát pak bratr bratra na smrt a otec syna, a povstanou děti proti rodičům, a budou je mordovati. ¹³ A budete v nenávisti všechněm pro jméno mé. Ale kdož setrvá až do konce, tenť spasen bude. ¹⁴ Když pak uzříte ohavnost zpuštění, o kteréž povědino jest skrze Daniele proroka, ana stojí,

12:44 **Všecku živnost svou.** Jestli se v Božích očích výše finančního daru měří tím, jak málo po jeho odevzdání člověku zbude, pak boháč (kteří jsou bohatí právě proto, že na majetku lpí, spoléhají na něho, vkládají do něho své naděje a své srdce) mají neřešitelný problém.

Srv. pozn. Lk 15:25.

13:14 **Ohavnost zpuštění.** Antiochus IV. Epifanes ve snaze zcela vymýtit židovské náboženství zakázal veškeré židovské náboženské projevy jako např. obřizku, čtení Tóry, slavení svátků či dodržování

kdež by státi neměla, (kdo čte, rozuměj), tehďž ti, kdož by v Židovstvu byli, ať utekou na hory. ¹⁵ A kdož by na střeše byl, nesstupuj do domu, ani vcházej, aby co vzal z domu svého. ¹⁶ A kdo na poli, nevracuj se zase, aby vzal roucho své. ¹⁷ Běda pak těhotným a těm, kteréž krmí v těch dnech. ¹⁸ Protož modlte se, aby utíkání vaše nebylo v zimě. ¹⁹ Neboť budou ti dnové ssoužení, jakéhož nebylo od počátku stvoření, kteréž Bůh stvořil, až dosavad, aniž bude. ²⁰ A byť nebyl ukrátil Pán těch dnů, nebyl by spasen žádný člověk. Ale pro vyvolené, kteréž vyvolil, ukrátil těch dnů. ²¹ A tehďž řekl-li by vám kdo: Aj, teď jest Kristus, aneb aj, tamto, nevěřte. ²² Neboť povstanou falešní Kristové a falešní proroci, a budou činiti divy a zázraky k svedení, by možné bylo, také i vyvolených. ²³ Vy pak šetřte se. Aj, předpověděl jsem vám všecko. ²⁴ V těch pak dnech, po ssoužení tom, slunce se zatmí, a měsíc nedá světla svého. ²⁵ A hvězdy nebeské budou padat, a moci, které jsou na nebi, pohnou se. ²⁶ A tehďžť uzří Syna člověka, an se běře v oblacích s mocí velikou a s slávou. ²⁷ I tehdyť pošle anděly své, a shromáždí vyvolené své ode čtyř větrů, od končin země až do končin nebe. ²⁸ Od fíku pak učte se podobenství tomuto: Když již ratolest jeho odmladne, a vypučí se lístí, znáte, že blízko jest léto. ²⁹ Takž i vy, když uzříte, ano se tyto věci dějí, vezte, že blízko jest a ve dveřích. ³⁰ Amen pravím vám, žeť nepomine pokolení toto, až se tyto všechny věci stanou. ³¹ Nebe a země pomínou, ale slova má nikoli nepomínou. ³² Ale o tom dni a hodině žádný neví, ani anděl, kteříž jsou v nebesích, ani Syn, jedině Otec. ³³ Vizte, bděte a modlte se; nebo nevíte, kdy bude ten čas. ³⁴ Jako člověk, kterýž daleko odšel, opustiv dům svůj, a poručiv služebníkům svým vládařství, a jednomu každému práci jeho, vrátnému přikázal, aby bděl. ³⁵ Protož bděte; nebo nevíte, kdy Pán domu přijde, u večer-li, čili o půlnoci, čili když kohouti zpívají, čili ráno. ³⁶ Aby snad přijda v nenadále, nenalezl vás, a vy spíte. ³⁷ A cožť vám pravím, všechněmť pravím: Bděte.

14 Po dvou pak dnech byl hod beránka a přesnic; i hledali přední kněží a zákonníci, kterak by jej lstivě jmouce, zamordovali. ² Ale pravili: Ne v svátek, aby snad nebyl rozbroj v lidu. ³ A když byl v Betany, v domu Šimona malomocného, a seděl za stolem, přišla žena, mající nádobu alabastrovou masti velmi drahé, z nardového koření. A rozbivši alabastrovou nádobu, vylila ji na hlavu jeho. ⁴ I hněvali se někteří mezi sebou, řkouce: I proč ztráta masti této stala se? ⁵ Nebo mohlo toto prodáno býti, dráže než za tři sta peněz, a dáno býti chudým. I zpouzeli se na ni. ⁶ Ale Ježíš řekl: Nechte jí. Proč ji rmoutíte? Dobrýť skutek učinila nade mnou. ⁷ Však chudé máte vždycky s sebou, a když budete chtít, můžete jim dobře činiti, ale mne ne vždycky míti budete. ⁸ Ona což mohla, to učinila; předešlať, aby těla mého pomazala ku pohřbu. ⁹ Amen pravím vám: Kdežkoli bude kázáno toto evangelium po všem světě, takéť i to, což učinila tato, bude vypravováno na památku její. ¹⁰ Tedy Jidáš Iškariotský, jeden ze dvanácti, odšel k předním kněžím, aby jim ho zradil. ¹¹ Oni pak uslyševše, zradovali se, a slíbili mu peníze dáti. I hledal, kterak by ho příhodně zradil. ¹² Prvního pak dne přesnic, když velikonoční beránek zabíjín býval, řkou jemu učedníci jeho: Kde chceš, ať jdouce, připravíme, abys jedl beránka? ¹³ I poslal dva z učedníků svých, a řekl jim: Jděte do města, a potkáť vás člověk dčbán vody nesa. Jdětež za ním. ¹⁴ A kamžkoli vejde, rcete hospodáři: Mistrť praví: Kde jest večeradlo, v němž bych jedl beránka s učedníky svými? ¹⁵ A on vám ukáže večeradlo veliké, podlážené a připravené. Tu nám připravte. ¹⁶ I odešli učedníci jeho, a přišli do města, a našli tak, jakož jim byl pověděl. I připravili beránka. ¹⁷ Když pak byl večer, přišel se dvanácti. ¹⁸ A když seděli za stolem a jedli, řekl Ježíš: Amen pravím vám, že jeden z vás mne zradí, kterýž jí se mnou. ¹⁹ A oni se počali rmoutiti, a praviti jemu jeden každý obzvláště: Zdali já jsem? A jiný: Zdali já? ²⁰ On pak odpovědév, řekl jim: Jeden ze dvanácti, kterýž omáčívá se mnou v mise. ²¹ Syn zajisté člověka jde, jakož psáno o něm, ale běda člověku tomu, skrze něhož Syn člověka bude zrazen. Dobré by bylo jemu, aby se byl nenarodil člověk ten. ²² A když oni jedli, vzav Ježíš chléb, a dobrořečiv, lámal a dával jim, řka: Vezměte, jezte, to jest tělo mé. ²³ A vzav kalich, a díky učiniv, dal jim. A pili z něho všickni. ²⁴ I řekl jim: To jest krev má smlouvy té nové, kteráž se za mnohé vylévá. ²⁵ Amen pravím vám, žeť již více nikoli nebudu píti z plodu vinného kořene, až do onoho dne, když jej píti budu nový v království Božím. ²⁶ A sezpívavše písničku, vyšli na horu Olivetskou. ²⁷ Potom řekl jim Ježíš: Všickni vy zhoršíte se nade mnou této noci. Nebo psáno jest: Bíti budou pastýře, a rozprchnou se ovce. ²⁸ Ale když z mrtvých vstanu, předejduť vás do Galilee. ²⁹ Tedy Petr řekl jemu: Byť se pak všickni zhoršili, ale já nic. ³⁰ I řekl jemu Ježíš: Amen pravím tobě, že dnes této noci, prvé než kohout po dvakrát zazpívá, třikrát mne zapříš. ³¹ On pak mnohem více mluvil: Bychť pak měl s tebou i umřítí, nikoliť nezapřím tebe. A takž také i všickni mluvili. ³² I přišli na místo, kterémuž jméno Getsemany. Tedy řekl učedníkům svým: Sedtež tuto, až se pomodlím. ³³ A pojav s sebou Petra a Jakuba a Jana, počal se lekatí a velmi teskliv býti. ³⁴ I dí jim: Smutnáť jest duše má až k smrti. Počkejtež tuto a bděte. ³⁵ A poodšed maličko, padl na zemi a modlil se, aby, bylo-li by možné, odešla od něho hodina ta. ³⁶ I řekl: Abba, Otče, všecko

soboty. Na oltáři v chrámu obětoval prase a trval na tom, aby ho Židé uctivali jako boha; srv. Úvod k Danielovi na str. ?? a pozn. Da 8:11; 9:27; 11:31; 12:1 a Sk 12:22–23. V Ježíšově budoucnosti lze Danielovo prorocství o otiřené ohavnosti vztáhnout na římského generála Tita,

který roku 70. po Kr. srovnal chrám se zemí (poté, co ho vojáci vypálili, roztavené zlato se rozteklo mezi kameny; ty pak rozvalili, aby se k němu dostali). Viz též pozn. Mt 24:15 a pozn. Zj 3:18.

14:22 To jest tělo mé. Viz. pozn. 1Kor 11:24.

jest možné tobě. Přenes kalich tento ode mne, ale však ne, což já chci, ale co ty. ³⁷ I přišel a našel je, ani spí. I řekl Petrovi: Šimone, spíš? Nemohl-lis jedině hodiny bděti? ³⁸ Bděte a modlíte se, abyste nevešli v pokušení. Duchť zajisté hotov jest, ale tělo nemocno. ³⁹ A opět odšel, modlil se, táž slova mluvě. ⁴⁰ A navrátiv se, našel je, ani opět spí, (nebo oči jejich byly obtíženy); aniž věděli, co by jemu odpověděli. ⁴¹ I přišel po třetí, a řekl jim: Spětež již a odpočívajte; dostiť jest. Přišlať ta hodina; aj, Syna člověka zrazují v ruce hříšných. ⁴² Vstaňte, podme. Aj, kterýž mne zrazuje, blízkotť jest. ⁴³ A hned, když on ještě mluvil, přišel Jidáš, kterýž byl jeden ze dvanácti, a s ním zástup veliký s meči a s kyjmi, od předních kněží a od zákonníků a starších. ⁴⁴ Zrádce pak jeho byl jim dal znamení, řka: Kteréhožkoli políbím, tentť jest; jmětež ho, a veďte opatrně. ⁴⁵ A přišed, hned přistoupiv k němu, řekl: Mistře, Mistře, a políbil ho. ⁴⁶ Tedy oni vztáhli naň ruce své, a jali jej. ⁴⁷ Jeden pak z těch, kteříž tu okolo stáli, vytrh meč, udeřil služebníka nejvyššího kněze, a uťal jemu ucho. ⁴⁸ I odpověděv Ježíš, řekl jim: Jako na lotra vyšli jste s meči a s kyjmi, abyste mne jali? ⁴⁹ Na každý den býval jsem u vás, uče v chrámě, a nejali jste mne. Ale aby se naplnila písma. ⁵⁰ Tedy opustivše jej, všickni utekli. ⁵¹ Jeden pak mládenček šel za ním, odín jsa rouchem lněným po nahém těle. I popadli jej mládenci. ⁵² On pak opustiv roucho, nahý utekl od nich. ⁵³ I přivedli Ježíše k nejvyššímu knězi, a sešli se k němu všickni přední kněží i starší i zákonníci. ⁵⁴ Petr pak šel za ním zdaleka až na dvůr nejvyššího kněze; i seděl s služebníky, zhřívaje se u ohně. ⁵⁵ Ale přední kněží i všecka ta rada hledali proti Ježíšovi svědectví, aby jej na smrt vydali, a však nenalezli. ⁵⁶ Nebo ač mnozí křivé svědectví vydávali proti němu, však svědectví jejich nebyla jedinstejná. ⁵⁷ Tedy někteří povstavše, křivé svědectví dávali proti němu, řkouce: ⁵⁸ My jsme slyšeli tohoto, že řekl: Já zbořím chrám tento rukou udělaný, a ve třech dnech jiný ne rukou udělaný postavím. ⁵⁹ Ale ani to jejich svědectví nebylo jedinstejné. ⁶⁰ Tedy povstav nejvyšší kněz u prostřed, otázal se Ježíše, řka: Neodpovídáš ničeho, což tito na tebe svědčí? ⁶¹ Ale on mlčel, a nic neodpověděl. Opět nejvyšší kněz otázal se ho a řekl jemu: Jsi-liž ty Kristus, ten Syn toho Požehnaného? ⁶² A Ježíš řekl: Ját jsem, a uzzříte Syna člověka, an sedí na pravici moci Boží, a přichází s oblaky nebeskými. ⁶³ Tedy nejvyšší kněz roztrh roucha svá, řekl: I což ještě potřebujeme svědků? ⁶⁴ Slyšeli jste rouhání. Co se vám zdá? Oni pak všickni potupili jej, že jest hoden smrti. ⁶⁵ I počali někteří naň plvati, a tvář jeho zakrývati, a jej políčkovati, a říkati jemu: Prorokuj. A služebníci kyji jej bili. ⁶⁶ A když byl Petr v síni dole, přišla jedna z děvek nejvyššího kněze. ⁶⁷ A uzřevši Petra, an se ohřívá, a popatřivši naň, dí: I ty s Ježíšem Nazaretským byl jsi. ⁶⁸ Ale on zapřel, řka: Aniž vím, ani rozumím, co ty pravíš. I vyšel ven před síň, a kohout zazpíval. ⁶⁹ Tedy děvka, uzřevši jej opět, počala praviti těm, kteříž tu okolo stáli, že tento z nich jest. ⁷⁰ A on opět zapřel. A po malé chvíli opět ti, kteříž tu stáli, řekli Petrovi: Jistě z nich jsi, nebo i Galilejský jsi, i řeč tvá podobná jest. ⁷¹ On pak počal se proklínati a přísahati: Neznám člověka toho, o němž pravíte. ⁷² A hned po druhé kohout zazpíval. I rozpomenul se Petr na slovo, kterěz byl řekl jemu Ježíš: Že prvé než kohout dvakrát zazpívá, třikrát mne zapříš. A vyšed, plakal.

15 A hned ráno, uradivše se přední kněží s staršími a s zákonníky i se vším shromážděním, svázavše Ježíše, vedli jej a dali Pilátovi. ² I otázal se ho Pilát: Ty-li jsi ten král Židovský? A on odpověděv, řekl jemu: Ty pravíš? ³ I žalovali na něj přední kněží mnoho. On pak nic neodpovídal. ⁴ Tedy Pilát otázal se ho opět, řka: Nic neodpovídáš? Hle, jak mnoho proti tobě svědčí. ⁵ Ale Ježíš předce nic neodpověděl, tak že se podivil Pilát. ⁶ V svátek pak propouštěval jim jednoho z vězňů, za kteréhož by koli prosili. ⁷ I byl jeden, kterýž sloul Barabáš, s svárlivými v vězení, kteříž v svadě vraždu byli spáchali. ⁸ A zvolav zástup, počal prositi, aby učinil, jakož jim vždycky činíval. ⁹ Pilát pak odpověděl jim, řka: Chcete-li, propustím vám krále Židovského? ¹⁰ (Nebo věděl, že jej z závidosti vydali přední kněží). ¹¹ Ale přední kněží ponukli zástupu, aby jim raději propustil Barabáše. ¹² A Pilát odpověděv, řekl jim zase: Což pak chcete, ať učiním tomu, kteréhož králem Židovským nazýváte? ¹³ A oni opět zvolali: Ukřižuj ho. ¹⁴ A Pilát pravil jim: I co zlého učinil? Oni pak více volali: Ukřižuj ho. ¹⁵ Tedy Pilát, chtě lidu dosti učiniti, pustil jim Barabáše, a dal jim Ježíše ubičovaného, aby byl ukřižován. ¹⁶ Žoldníci pak uvedli jej vnitř do síně, do rathouzu, a svolali všecku zběř. ¹⁷ I oblékli jej v šarlat, a korunu zpleťse z trní, vložili naň. ¹⁸ I počali ho pozdravovati: Zdráv buď, králi Židovský. ¹⁹ A bili hlavu jeho třtinou, a plili na něj, a sklánějíce kolena, klaněli se jemu. ²⁰ A když se jemu naposmívali, svlékli s něho šarlat, a oblékli jej v roucho jeho vlastní. I vedli jej, aby ho ukřižovali. ²¹ I přinutili nějakého Šimona Cyrenenského, pomíjejícího, (kterýž šel z pole, otce Alexandrova a Rufova), aby nesl kříž jeho. ²² I vedli jej až na místo Golgota, to jest, (vyložil-li by), popravné místo. ²³ I dávali mu píti víno s mirrou, ale on nepřijal. ²⁴ A ukřižovavše jej, rozdělili roucha jeho, mecíce o ně los, kdo by co vzíti měl. ²⁵ A byla hodina třetí, když ho ukřižovali. ²⁶ A byl nápis viny jeho napsán: Král Židovský. ²⁷ Ukřižovali také s ním dva lotry, jednoho na pravici, a druhého na levici jeho. ²⁸ I naplněno jest písmo, řkoucí: A s nepravými počten jest. ²⁹ A kteříž chodili mimo něj, rouhali se jemu, potřásajíce hlavami svými, a říkajíce: Hahá, kterýž rušíš chrám, a ve třech dnech vzděláváš, ³⁰ Spomoz sobě samému, a sstup s kříže. ³¹ Též i přední kněží posmívajíce se, jeden k druhému s zákonníky pravili: Jinýmť pomáhal, sám sobě pomoci nemůže. ³² Kristus, ten král Izraelský, nechažť nyní sstoupí s kříže, ať uzříme, a uvěříme. A i ti, kteříž

s ním ukřižování byli, útržku mu činili. ³³ A když byla hodina šestá, stala se tma po vší zemi až do hodiny deváté. ³⁴ A v hodinu devátou zvolal Ježíš hlasem velikým, řka: Elói, Elói, lama zabachtani? Což se vykládá: Bože můj, Bože můj, pročs mne opustil? ³⁵ A někteří z okolo stojících, slyševše to, pravili: Hle, Eliáše volá. ³⁶ A běžev jeden, naplnil hubu octem, a vloživ na tresť, dával jemu pítí, řka: Ponechte, uzříme, přijde-li Eliáš, aby jej složil. ³⁷ Ježíš pak zvolav hlasem velikým, pustil duši. ³⁸ A opona v chrámě roztrhla se na dvě, od vrchu až dolů. ³⁹ Viděv pak centurio, kterýž tu naproti stál, že tak volaje, vypustil duši, řekl: Jistě člověk tento Syn Boží byl. ⁴⁰ Byly pak tu i ženy, zdaleka se dívající, mezi nimiž byla Maria Magdaléna, a Maria Jakuba menšího, a Jozesova máte, a Salome, ⁴¹ Kteréž, když ještě byl v Galilei, chodily za ním a posluhovaly jemu, i jiné mnohé, kteréž byly s ním vstoupily do Jeruzaléma. ⁴² A když již byl večer, (že byl den připravování, to jest před sobotou), ⁴³ Přišed Jozef z Arimatie, počestná osoba úředná, kterýž také očekával království Božího, směle všel ku Pilátovi, a prosil za tělo Ježíšovo. ⁴⁴ Pilát pak podivil se, již-li by umřel. A povolav centuriona, otázal se ho, dávno-li je umřel. ⁴⁵ A zvěděv od centuriona, dal tělo Jozefovi. ⁴⁶ I koupiv plátna, a sňav ho, obvinul v plátno, a položil do hrobu, kterýž byl vytesán z skály, a přivalil kámen ke dveřům hrobovým. ⁴⁷ Ale Maria Magdaléna a Maria Jozesova dívaly se, kde by byl položen.

16 A když pominula sobota, Maria Magdaléna a Maria Jakubova a Salome nakoupily vonných věcí, aby přijdouce, pomazaly Ježíše. ² Protož velmi ráno v první den po sobotě přišly k hrobu, an již slunce vzešlo. ³ I pravily vespolek: Kdo nám odvalí kámen ode dveří hrobových? ⁴ (A vzhlédše, uzřely odvalený kámen.) Byl zajisté veliký velmi. ⁵ A všedše do hrobu, uzřely mládence, an sedí na pravici, oděného rouchem bílým. I ulekly se. ⁶ On pak řekl jim: Nebojte se. Ježíše hledáte Nazaretského, toho ukřižovaného. Vstalt jest, není ho tuto; aj, místo, kdež jej byli položili. ⁷ Ale jděte, povězte učedníkům jeho i Petrovi, žeť vás předejde do Galilee. Tam jej uzříte, jakž pověděl vám. ⁸ A vyšedše rychle, utekly od hrobu; nebo přišel na ně strach a hrůza. A aniž komu co řekly, nebo se bály. ⁹ Vstav pak Ježíš z mrtvých ráno v neděli, ukázal se nejprv Marii Magdaléně, z níž byl vyvrhl sedm ďáblů. ¹⁰ Ona pak šedši, zvěstovala těm, kteříž s ním bývali, lkajícím a plačícím. ¹¹ A oni slyšavše, že by živ byl, a vidín od ní, nevěřili. ¹² Potom pak dvěma z nich jdoucím ukázal se v jiné způsobě, když šli přes pole. ¹³ A ti šedše, pověděli jiným. Ani těm nevěřili. ¹⁴ Potom sedícím spolu jedenácti ukázal se, a trestal nedověru jejich a tvrdost srdce, že těm, kteříž jej viděli vzkříšeného, nevěřili. ¹⁵ A řekl jim: Jdouce po všem světě, kažte evangelium všemu stvoření. ¹⁶ Kdož uvěří a pokřtí se, spasen bude; kdož pak neuvěří, budeť zatracen. ¹⁷ Znamení pak ti, kteříž uvěří, tato míti budou: Ve jménu mém ďábly budou vymítati, jazyky novými mluvíti, ¹⁸ Hady bráti, a jestliže by co jedovatého pili, nikoliť jim neuškodí; na nemocné ruce vzládati budou, a dobře se míti budou. ¹⁹ Když pak jim odmluvil Pán, zhůru vzat jest do nebe, a sedí na pravici Boží. ²⁰ A oni vyšedše, kázali všudy, a Pán jim pomáhal, a slov jejich potvrzoval činěním divů.

Lukáš

Úvod

1 Poněvadž mnozí usilovali sepsati pořádně vypravování těch věcí, kteréž u nás jisté jsou, ² Jakž nám vydali ti, kteříž od počátku sami viděli, a služebníci toho Slova byli: ³ Vidělo se i mně, kterýž jsem toho všeho pravé povědomosti z gruntu bedlivě došel, tobě o tom pořádně vypsati, výborný Teofile, ⁴ Abys zvěděl jistotu těch věcí, jimž jsi vyučován. ⁵ Byl za dnů Heródesa krále Judského kněz nějaký, jménem Zachariáš, z třídy Abiášovy, a manželka jeho ze dcer Aronových, a jméno její Alžběta. ⁶ Byli pak oba spravedliví před obličejem Božím, chodíce ve všech přikázáních a spravedlnostech Páně bez ouhony. ⁷ A neměli plodu, proto že Alžběta byla neplodná, a oba se byli zstarali ve dnech svých. ⁸ I stalo se, když on úřad kněžský konal v pořádku třídy své před Bohem, ⁹ Že vedlé obyčeje úřadu kněžského los naň přišel, aby položil zápal, vejda do chrámu Páně. ¹⁰ A všecko množství lidu bylo vně, modlíce se v hodinu zápalu. ¹¹ Tedy ukázal se jemu anděl Páně, stoje na pravé straně oltáře zápalu. ¹² A uzřev jej Zachariáš, zstrašil se, a bázeň připadla na něj. ¹³ I řekl jemu anděl: Neboj se, Zachariáši, neboť jest uslyšána modlitba tvá, a Alžběta manželka tvá porodí tobě syna, a nazůveš jméno jeho Jan. ¹⁴ Z čehož budeš míti radost a veselé, a mnozí se z jeho narození budou radovati. ¹⁵ Bude zajisté veliký před obličejem Páně, a vína i nápoje opojného nebude píti, a Duchem svatým bude naplněn hned od života matky své. ¹⁶ A mnohé z synů Izraelských obrátí ku Pánu Bohu jejich. ¹⁷ Neboť on předejde před obličejem jeho v duchu a v moci Eliášově, aby obrátil srdce otců k synům, a nevěřící k opatrnosti spravedlivých, aby postavil Pánu lid hotový. ¹⁸ I řekl Zachariáš andělu: Po čemž to poznám? Nebo já starý jsem, a manželka má zstarala se ve dnech svých. ¹⁹ I odpověděv anděl, řekl jemu: Ját jsem Gabriel, kterýž stojím před obličejem Božím, a poslán jsem, abych mluvil s tebou, a tyto věci veselé tobě zvěstoval. ²⁰ A aj, budeš němý, a nebudeš moci mluvit až do dne, v kterémž se tyto věci stanou, proto že jsi neuvěřil řečem mým, kteréž se naplní časem svým. ²¹ Lid pak očekával Zachariáše, a divili se, že on tak prodléval v chrámě. ²² Vyšed pak, nemohl mluvit k nim. I srozuměli, že vidění viděl v chrámě. Nebo on návěští jim dával, a zůstal němý. ²³ I stalo se, když se vyplnili dnové konání úřadu jeho, odšel do domu svého. ²⁴ A po těch dnech počala Alžběta manželka jeho, a tajila se za pět měsíců, řkuci: ²⁵ Že tak mi učinil Pán ve dnech, v nichž vzešel, aby odjal mé pohanění mezi lidmi. ²⁶ V měsíci pak šestém poslán jest anděl Gabriel od Boha do města Galilejského, kterémuž jméno Nazarét, ²⁷ Ku panně zasnoubené muži, kterémuž jméno bylo Jozef, z domu Davidova, a jméno panny Maria. ²⁸ I všed k ní anděl, dí: Zdráva buď milostí obdařená, Pán s tebou, požehnaná ty mezi ženami. ²⁹ Ona pak uzřevši ho, zarmoutila se nad řečí jeho, a myslila, jaké by to bylo pozdravení. ³⁰ I řekl jí anděl: Neboj se, Maria, nebo jsi nalezla milost u Boha. ³¹ A počneš v životě, a porodíš syna, a nazůveš jméno jeho Ježíš. ³² Tenté bude veliký, a Syn Nejvyššího slouti bude, a dát jemu Pán Bůh stolic Davida otce jeho. ³³ A kralovati bude v domě Jákobově na věky, a království jeho nebude konce. ³⁴ I řekla Maria andělu: Kterak se to stane, poněvadž já muže nepoznávám? ³⁵ A odpověděv anděl, řekl jí: Duch svatý sstoupí v tě, a moc Nejvyššího zastíní tobě; a protož i to, což se z tebe svatého narodí, slouti bude Syn Boží. ³⁶ A aj, Alžběta, přítelkyně tvá, i ona počala syna v starosti své, a tento jest jí šestý měsíc, kteráž sloula neplodná. ³⁷ Neboť nebude nemožné u Boha žádné slovo. ³⁸ I řekla Maria: Aj, děvka Páně, staniž mi se podlé slova tvého. I odšel od ní anděl. ³⁹ Tedy povstavši Maria v těch dnech, odešla na hory s chvátáním do města Judova. ⁴⁰ I vešla do domu Zachariášova, a pozdravila Alžběty. ⁴¹ I stalo se, jakž uslyšela Alžběta pozdravení Marie, zplésalo nemluvnátko v životě jejím, a naplněna jest Duchem svatým Alžběta. ⁴² I zvolala hlasem velikým a řekla: Požehnaná ty mezi ženami, a požehnaný plod života tvého. ⁴³ A odkud mi to, aby přišla matka Pána mého ke mně? ⁴⁴ Nebo aj, jakž se stal hlas pozdravení tvého v uších mých, zplésalo radostně nemluvnátko v životě mém. ⁴⁵ A blahoslavená, kteráž uvěřila, neboť dokonány budou ty věci, kteréž jsou povědíny jí ode Pána. ⁴⁶ Tedy řekla Maria: Velebí duše má Hospodina, ⁴⁷ A veselí se duch můj v Bohu, spasiteli svém, ⁴⁸ Že vzešel na ponížení děvky své; neb aj, od této chvíle blahoslaviti mne budou všickni národové. ⁴⁹ Neboť mi učinil veliké věci ten, kterýž mocný jest, a svaté jméno jeho, ⁵⁰ A jehož milosrdenství od pokolení až do pokolení bojícím se jeho. ⁵¹ Dokázal moci ramenem svým, rozptýlil pyšné myšlením srdce jejich. ⁵² Sházal mocné s stolic, a povýšil ponížených. ⁵³ Lačné nakrmil dobrými věcmi, a bohaté pustil prázdné. ⁵⁴ Přijal Izraele, služebníka svého, byv pamětliv na milosrdenství, ⁵⁵ Jakož mluvil otcům našim, Abrahamovi a semeni jeho na věky. ⁵⁶ I zůstala Maria s ní asi za tři měsíce, a navrátila se do domu svého. ⁵⁷ Alžbětě pak naplnil se čas, aby porodila, i porodila syna. ⁵⁸ A uslyšeli sousedé a přátelé její, že Hospodin veliké učinil s ní milosrdenství své, i radovali se spolu s ní. ⁵⁹ Stalo se pak v den osmý, přišli obřezovati dítěte, a nazývali jej jménem otce jeho Zachariášem. ⁶⁰ Ale odpověděvši matka jeho, řekla: Nikoli, ale slouti bude Jan. ⁶¹ I řekli jí: Však žádného není v rodu tvém, kterýž by sloul jménem tím.

⁶²I dávali návěští otci jeho, jak by ho chtěl nazývat. ⁶³A on požádal deštičky, napsal, řka: Jan jest jméno jeho. I divili se všickni. ⁶⁴A hned otevřela se ústa jeho a jazyk jeho, i mluvil, velebě Boha. ⁶⁵Tedy přišla bázeň na všechny sousedy jejich, a po všech horách Judských rozhlášána jsou všechna ta slova. ⁶⁶A všickni, kteříž o tom slyšeli, skládali to v srdci svém, řkouce: I jaké dítě toto bude? A ruka Páně byla s ním. ⁶⁷Zachariáš pak otec jeho naplněn jest Duchem svatým, a prorokoval, řka: ⁶⁸Požehnaný Pán Bůh Izraelský, že navštívil a učinil vykoupení lidu svému. ⁶⁹A vyzdvihl nám roh spasení v domě Davida, služebníka svého, ⁷⁰Jakož mluvil skrze ústa proroků svých svatých, kteříž byli od věků, ⁷¹O vysvobození z nepřátel našich, a z ruky všech, kteříž nás nenáviděli, ⁷²Aby učinil milosrdenství s otci našimi, a rozpomenul se na smlouvu svou svatou, ⁷³Na přísahu, kterouž přísáhl Abrahamovi, otci našemu, žeť nám to dá, ⁷⁴Abychom bez strachu, z ruky nepřátel svých jsouce vysvobození, sloužili jemu, ⁷⁵V svatosti a v spravedlnosti před obličejem jeho, po všechny dny života svého. ⁷⁶Ty pak, dítě, prorokem Nejvyššího slouti budeš, nebo předejdeš před tváří Páně připravovati cesty jeho, ⁷⁷Aby dáno bylo umění spasitelné lidu jeho na odpuštění hříchů jejich, ⁷⁸Skrze střeva milosrdenství Boha našeho, v nichž navštívil nás, vyšed z výsosti, ⁷⁹Aby se ukázal sedícím v temnostech a v stínu smrti, k spravení noh našich na cestu pokoje. ⁸⁰Dítě pak rostlo, a posilovalo se v duchu, a bylo na poušti až do dne zjevení svého lidu Izraelskému.

2 I stalo se v těch dnech, vyšlo poručení od císaře Augusta, aby byl popsán všecken svět. ²(To popsání nejprve stalo se, když vládařem Syrským byl Cyrenius.) ³I šli všickni, aby zapsáni byli, jeden každý do svého města. ⁴Vstoupil pak i Jozef od Galilee z města Nazaréto do Judstva, do města Davidova, kteréž slove Betlém, (proto že byl z domu a z čeledi Davidovy), ⁵Aby zapsán byl s Marií, zasnoubenou sobě manželkou těhotnou. ⁶I stalo se, když tam byli, naplnili se dnové, aby porodila. ⁷I porodila Syna svého prvorozeného, a plénkami ho obvinula, a položila jej v jeslech, proto že neměli místa v hospodě. ⁸A pastýři byli v krajině té, ponocující, a stráž noční držíce nad svým stádem. ⁹A aj, anděl Páně postavil se podlé nich, a sláva Páně osvětila je. I báli se bázni velikou. ¹⁰Tedy řekl jim anděl: Nebojtež se; nebo aj, zvěstuji vám radost velikou, kteráž bude všemu lidu. ¹¹Nebo narodil se vám dnes spasitel, kterýž jest Kristus Pán, v městě Davidově. ¹²A toto vám bude za znamení: Naleznete nemluvnátko plénkami obvinuté, ležící v jeslech. ¹³A hned s andělem zjevilo se množství rytířstva nebeského, chválících Boha a řkoucích: ¹⁴Sláva na výsostech Bohu, a na zemi pokoj, lidem dobrá vůle. ¹⁵I stalo se, jakž odešli od nich andělé do nebe, že ti pastýři řekli vespolek: Poďme až do Betléma, a vizme tu věc, kteráž se stala, o níž Pán oznámil nám. ¹⁶I přišli, chvátajíce, a našli Marii a Jozefa, i to nemluvnátko ležící v jeslech. ¹⁷A viděvše, rozhlašovali, což jim povědíno bylo o tom děťátku. ¹⁸I divili se všickni, kteříž slyšeli o tom, což jim bylo mluveno od pastýřů. ¹⁹Ale Maria zachovávala všechny věci tyto, skládající je v srdci svém. ²⁰I navrátili se pastýři, velebíce a chválíce Boha ze všeho, což slyšeli a viděli, tak jakž bylo jim povědíno. ²¹A když se naplnilo dní osm, aby obřezáno bylo to děťátko, i nazváno jest jméno jeho Ježíš, kterýmž bylo nazváno od anděla, prvé než se v životě počalo. ²²A když se naplnili dnové očišťování Marie podlé zákona Mojžíšova, přinesli jej do Jeruzaléma, aby ho postavili Pánu, ²³(Jakož psáno jest v zákoně Páně, že každý pacholík, otvíraje život, svatý Pánu slouti bude), ²⁴A aby dali obět, jakož povědíno jest v zákoně Páně, dvě hrdličky aneb dvě holoubátek. ²⁵A aj, byl člověk v Jeruzalémě, jemuž jméno Simeon. A člověk ten byl spravedlivý a nábožný, očekávající potěšení Izraelského, a Duch svatý byl v něm. ²⁶A bylo jemu zjeveno od Ducha svatého, že neužrjí smrti, až by prvé uzřel Krista Páně. ²⁷Ten přišel, ponuknut byv od Ducha, do chrámu. A když uvodili rodičové Ježíše děťátko, aby učinili podlé obyčeje zákona při něm, ²⁸Tedy on vzal jej na lokty své, i chválil Boha a řekl: ²⁹Nyní propouštíš služebníka svého, Pane, podlé slova svého, v pokoji. ³⁰Nebo viděly oči mé spasení tvé. ³¹Kteréž jsi připravil před obličejem všech lidí, ³²Světlo k zjevení národům, a slávu lidu tvého Izraelského. ³³Otec pak a matka jeho divili se těm věcem, kteréž praveny byly o něm. ³⁴I požehnal jim Simeon, a řekl Marii, matce jeho: Aj, položen jest tento ku pádu a ku povstání mnohým v Izraeli, a na znamení, kterémuž bude odpíráno, ³⁵(A tvou vlastní duši pronikne meč), aby zjevena byla z mnohých srdcí myšlení. ³⁶Byla také Anna prorokyně, dcera Fanuelova z pokolení Asser. Ta se byla zstarala ve dnech mnohých, a živa byla s mužem sedm let od panenství svého. ³⁷A ta vdova byla, v letech okolo osmdesáti a čtyřech, kteráž nevycházela z chrámu, posty a modlitbami sloužeci Bohu dnem i nocí. ³⁸A ta v touž hodinu

2:7 V jeslech. Která matka by položila své novorozené do krmiva velkým býložravcům? Uložila ho do jeslí, protože chlév byl prázdný; zvířata byla venku v polích i přes noc, srv. [pozn. 2:8](#). Vánoční betlémská scénérie s volem a oslem (jak zahřívají miminko svým smrdutým dechem) mají svůj původ v nesprávné interpretaci [Lz 1:3](#) coby prorocství o Kristu.

2:8 Ponocujícíce. Řecky *agraulountes* (ἀγρᾶλουῦντες), dosl. *přebývali v polích*. Není běžné, aby se pastýři se svými stády vyskytovali na polích; zemědělci to nevidí rádi (viz např. [Gn 46:34](#)). Jediné období

v roce, kdy jsou majitelé polí ochotni pustit na ně stáda, je po sklizni před dalším setím, tedy asi čtvrt roku od června do srpna. Ovce spásou plevel, rašící na strništi, a zároveň pole pohnojí. V červnu však bývají v noci ještě husté mlhy, jejichž vlhkost působí ovčím plíseň ve vlně. Proto je nejpravděpodobnější doba Ježíšova narození červenec či srpen (snad i část září), možná jejich přelom.

2:24 Aby dali obět. Obět jako výkupné za syna coby první dítě, nikoliv za Mariino očišťení. Obsah tohoto verše dojde svého naplnění až po verši 27.

přišedši, chválila Pána, a mluvila o něm všechněm, kteříž čekali vykoupení v Jeruzalémě. ³⁹ Vykonavše pak všecko podlé zákona Páně, vrátili se do Galilee, do města svého Nazaréta. ⁴⁰ Děťátko pak rostlo, a posilovalo se v duchu, plné moudrosti, a milost Boží byla v něm. ⁴¹ I chodívali rodičové jeho každého roku do Jeruzaléma na den slavný velikonoční. ⁴² A když byl ve dvanácti letech, a oni vstupovali do Jeruzaléma, podlé obyčeje toho dne svátečního, ⁴³ A když vykonali ty dni, a již se navracovali, zůstalo dítě Ježíš v Jeruzalémě, a nevěděli Jozef a matka jeho. ⁴⁴ Domnívajíce se pak o něm, že by byl v zástupu, ušli den cesty. I hledali ho mezi příbuznými a mezi známými. ⁴⁵ A nenalezše jeho, navrátili se do Jeruzaléma, hledajíce ho. ⁴⁶ I stalo se po třech dnech, že našli jej v chrámě, an sedí mezi doktory, poslouchaje jich, a otazuje se jich. ⁴⁷ A děsili se všickni, kteříž jej slyšeli, nad rozumností a odpovědmi jeho. ⁴⁸ A uzřevše ho, ulekli se. I řekla matka jeho k němu: Synu, proč jsi nám tak učinil? Aj, otec tvůj a já s bolestí hledali jsme tebe. ⁴⁹ I řekl jim: Co, že jste mne hledali? Zdalíž jste nevěděli, že v těch věcech, kteréž jsou Otce mého, musím já býti? ⁵⁰ Ale oni nesrozuměli těm slovům, kteráž jim mluvil. ⁵¹ I šel s nimi, a přišel do Nazaréta, a byl poddán jim. Matka pak jeho zachovávala všecka slova ta v srdci svém. ⁵² A Ježíš prospíval moudrostí, a věkem, a milostí, u Boha i u lidí.

3 Léta pak patnáctého císařství Tiberia císaře, když Pontský Pilát spravoval Judstvo, a Heródes byl čtvrtákem v Galilei, Filip pak bratr jeho byl čtvrtákem Iturejské a Trachonitidské krajiny, a Lyzaniáš čtvrtákem Abilinským, ² Za nejvyššího kněze Annáše a Kaifáše, stalo se slovo Páně k Janovi synu Zachariášovu na poušti. ³ I chodil po vši okolní krajině Jordánské, káže křest pokání na odpuštění hříchů, ⁴ Jakož psáno jest v knize prorocství Izaiáše proroka, řkoucího: Hlas volajícího na poušti: Připravujte cestu Páně, přímé čiňte stezky jeho. ⁵ Každé údolí bude vyplněno, a každá hora a pahrbek bude ponížen; i budou křivé věci spraveny, a ostré cesty budou hladké. ⁶ A uzřít všeliké tělo spasení Boží. ⁷ Pravil pak zástupům vycházejícím, aby se křtili od něho: Plemeno ještěrcí, kdo vám ukázal, kterak byste utekli budoucího hněvu? ⁸ Protož neste ovoce hodné pokání, a neříkejtež u sebe: Otce máme Abrahama. Neboť pravím vám, že jest mocen Bůh z kamení tohoto vzbuditi syny Abrahamovi. ⁹ A jižť jest i sekera k kořenu stromů přiložena. Protož každý strom, kterýž nenese ovoce dobrého, vyřát a na oheň uvržen bývá. ¹⁰ I tázali se ho zástupové, řkouce: Což tedy činiti budeme? ¹¹ A odpovídaje, pravil jim: Kdo má dvě sukne, dej nemajícímu, a kdo má pokrmy, tolikéž učiň. ¹² Přišli pak i celní křtíti se, i řekli jemu: Mistře, co budeme činiti? ¹³ A on řekl jim: Nic více nevybírejte mimo to, což jest ustaveno. ¹⁴ I tázali se ho také i žoldněři, řkouce: A my což činiti budeme? I řekl jim: Nad žádným se nepotřásejte, aniž podvodně čiňte, a dosti mějte na svých žoldích. ¹⁵ A když pak lid očekával, a myslili všickni v srdcích svých o Janovi, nebyl-li by snad on Kristus, ¹⁶ Odpověděl Jan všechněm, řka: Jáť zajisté křtím vás vodou, ale jdeť silnější nežli já, kterémuž nejsem hoden rozvázati řeménka u obuvi jeho. Tenť vás křtíti bude Duchem svatým a ohněm. ¹⁷ Jehožto věječka v ruce jeho, a vyčistíť humno své, a shromáždí pšenici do obilnice své, ale plevy pálení bude ohněm neuhasitelným. ¹⁸ A tak mnohé i jiné věci, napomínaje, zvěstoval lidu. ¹⁹ Heródes pak čtvrták, když od něho byl trestán pro Herodiadu manželku Filipa bratra svého, i ze všech nešlechetností, kteréž činil Heródes, ²⁰ Přidal i toto nade všecko, že vsadil Jana do žaláře. ²¹ I stalo se, když se křtil všecken lid, a když se pokřtil i Ježíš, a modlil se, že otevřelo se nebe. ²² A sstoupil Duch svatý v tělesné způsobě jako holubice na něj, a stal se hlas s nebe, řkoucí: Ty jsi ten Syn můj milý, v toběť mi se zalíbilo. ²³ Ježíš pak počínal býti jako ve třidceti letech, jakž domnín byl, syn Jozefův, kterýž byl syn Heli, ²⁴ Kterýž byl Matatův, kterýž byl Léví, kterýž byl Melchův, kterýž byl Jannův, kterýž byl Jozefův, ²⁵ Kterýž byl Matatiášův, kterýž byl Amosův, kterýž byl Naum, kterýž byl Esli, kterýž byl Nagge, ²⁶ Kterýž byl Mahatův, kterýž byl Matatiášův, kterýž byl Semei, kterýž byl Jozefův, kterýž byl Judův, ²⁷ Kterýž byl Johannův, kterýž byl Resův, kterýž byl Zorobábelův, kterýž byl Salatielův, kterýž byl Neriův, ²⁸ Kterýž byl Melchiův, kterýž byl Addiův, kterýž byl Kozamův, kterýž byl Elmódamův, kterýž byl Erův, ²⁹ Kterýž byl Józův, kterýž byl Eliezerův, kterýž byl Jórimův, kterýž byl Matatův, kterýž byl Léví, ³⁰ Kterýž byl Simeonův, kterýž byl Judův, kterýž byl Jozefův, kterýž byl Jónamův, kterýž byl Eliachimův, ³¹ Kterýž byl Meleův, kterýž byl Ménamův, kterýž byl Matatanův, kterýž byl Nátanův, kterýž byl Davidův, ³² Kterýž byl Jesse, kterýž byl Obédův, kterýž byl Bózův, kterýž byl Salmonův, kterýž byl Názonův, ³³ Kterýž byl Aminadabův, kterýž byl Aramův, kterýž byl Ezromův, kterýž byl Fáresův, kterýž byl

2:46 Poslouchaje jich, a otazuje se jich. Ježíš byl ve věku talmudického (středního) stupně vzdělávání; naslouchání a kladení otázek je typická dovednost, očekávaná od úspěšných absolventů. Srv. čl. [Vzdělávací systém Iz 54](#) na str. 421.

2:49 Co, že jste mne hledali? Kdyby Marii a Josefa napadlo, že Ježíš bude v domě svého Otce, v chrámu, šli by najisto a nemuseli by ho tři dny hledat po celém Jeruzalémě.

3:17 Věječka. Podlouhlá ošatka k převívání vymláčeného obilí: Obsah se vyhodí do vzduchu, mírný vánek odvané pryč lehounké plevy, kdežto těžší zrní spadne zpátky do věječky. Obilí takto zbavené plev je

připraveno k semletí. V biblické imaginaci je váha člověka vnímána opačně, než v českém pohádkovém folkloru, kde duše, která je „obtěžena“ hříchy, se vahou propadne dolů do pekel, zatímco duše zbavená hříchu, lehounká jak pírkó, se vznese do nebes. V biblickém vnímání, ovlivněném zemědělstvím, člověk lehký jako pleva, je hříšník, který bez naděje zmizí z říše živých (srv. [Ž 1:4](#); [Da 5:27](#)). České slovo věječka je historismus – výraz, který zanikl spolu s předmětem, který označoval. Proto se mu modernější překlady většinou snaží vyhnout nějakým opisem či tzv. dynamickým ekvivalentem.

Judův, kterýž byl Jákobův, ³⁴ Kterýž byl Izákův, kterýž byl Abrahamův, kterýž byl Táre, kterýž byl Náchorův, ³⁵ Kterýž byl Sáruchův, kterýž byl Ragaův, kterýž byl Fálekův, kterýž byl Heberův, kterýž byl Sále, ³⁶ Kterýž byl Kainanův, kterýž byl Arfaxadův, kterýž byl Semův, kterýž byl Noé, kterýž byl Lámechův, ³⁷ Kterýž byl Matuzalémův, kterýž byl Enochův, kterýž byl Járedův, kterýž byl Malalehelův, kterýž byl Kainanův. ³⁸ Kterýž byl Enosův, kterýž byl Setův, kterýž byl Adamův, kterýž byl Boží.

4 Ježíš, pak, pln byv Ducha svatého, vrátil se od Jordánu, a puzen jest v Duchu na poušť. ² A za čtyřiceti dní pokoušín byl od ďábla, a nic nejedl v těch dnech. Ale když se skonali, potom zlačněl. ³ I řekl jemu ďábel: Jestliže jsi Syn Boží, rci kamenu tomuto, ať jest chléb. ⁴ I odpověděl jemu Ježíš, řka: Psánoť jest: Že ne samým chlebem živ bude člověk, ale každým slovem Božím. ⁵ I vedl jej ďábel na horu vysokou, a ukázal mu všechna království okrášlu země pojednou. ⁶ A řekl jemu ďábel: Toběť dám tuto všechnu moc i slávu; nebo mně dána jest, a komuž bych koli chtěl, dám ji. ⁷ Protož ty pokloníš-li se přede mnou, budeť všechno tvé. ⁸ I odpověděv Ježíš, řekl jemu: Jdi pryč ode mne, satanáši; nebo psánoť jest: Pánu Bohu svému budeš se klaněti, a jemu samému sloužiti. ⁹ Tedy vedl jej do Jeruzaléma, a postavil ho na vrchu chrámu, a řekl mu: Jsi-li Syn Boží, pušť se odtud dolů. ¹⁰ Nebo psánoť jest: Že andělům svým přikáže o tobě, aby tě ostrříhali, ¹¹ A že tě na ruce uchopí, abys neurazil o kámen nohy své. ¹² A odpovídaje, dí mu Ježíš: Povědinoť jest: Nebudeš pokoušeti Pána Boha svého. ¹³ A dokonav všechna pokušení ďábel, odšel od něho až do času. ¹⁴ I navrátil se Ježíš v moci Ducha do Galilee, a vyšla pověst o něm po vši té okolní krajině. ¹⁵ A on učil v školách jejich, a slaven byl ode všech. ¹⁶ I přišel do Nazaréta, kdež byl vychován, a všel podlé obyčeje svého v den sobotní do školy. I vstal, aby četl. ¹⁷ I dána jemu kniha Izaiáše proroka. A otevřev knihu, nalezl místo, kdež bylo napsáno: ¹⁸ Duch Páně nade mnou, proto že pomazal mne, kázati evangelium chudým poslal mne, a uzdravovati skroušené srdcem, zvěstovati jatým propuštění a slepým vidění, a propustiti ssoužené v svobodu, ¹⁹ A zvěstovati léto Páně vzácné. ²⁰ A zavřev knihu, a vrátiv služebníku, posadil se. A všech v škole oči byly obráceny naň. ²¹ I počal mluvit k nim: Že dnes naplnilo se písmo toto v uších vašich. ²² A všickni jemu posvědčovali, a divili se libým slovům, pocházejícím z úst jeho, a pravili: Zdaliž tento není syn Jozefův? ²³ I dí k nim: Zajisté díte mi toto podobenství: Lékaři, uzdrav se sám. Které věci slyšeli jsme, žeš činil v Kafarnaum, učíš i zde v své vlasti. ²⁴ I řekl jim: Amen pravím vám, žeť žádný prorok není vzácen v vlasti své. ²⁵ Ale v pravdě pravím vám, že mnoho vdov bylo za dnů Eliáše v lidu Izraelském, když zavříno bylo nebe za tři léta a za šest měsíců, a když byl hlad veliký po vši zemi, ²⁶ Však Eliáš k žádné z nich není poslán, než toliko do Sarepty Sidonské k ženě vdově. ²⁷ A mnoho malomocných bylo v lidu Izraelském za Elizea proroka, a však žádný z nich není očištěn, než Náman Syrský. ²⁸ I naplnění byli všickni v škole hněvem, slyšice to. ²⁹ A povstavše, vyvedli jej ven z města, a vedli ho až na vrch hory, na níž město jejich bylo vzděláno, aby jej dolů sstrčili. ³⁰ Ale on bera se prostředkem jich, ušel. ³¹ I sstoupil do Kafarnaum, města Galilejského, a učil je ve dny sobotní. ³² I divili se velmi učení jeho, nebo mocná byla řeč jeho. ³³ Byl pak v škole člověk, mající ducha ďábelství nečistého. I zvolal hlasem velikým, ³⁴ Řka: Ach, což jest tobě do nás, Ježíši Nazaretský? Přišel jsi zatratiti nás? Znáš tě, kdo jsi, že ten Svatý Boží. ³⁵ I přimluvil jemu Ježíš, řka: Umlkniž a vyjdi od něho. A povrha jej ďábel mezi ně, vyšel od něho, a nic mu neškodil. ³⁶ I přišel strach na všechny, a rozmlouvali vespolek, řkouce: Jaké jest toto slovo, že v moci a síle přikazuje nečistým duchům, a vycházejí? ³⁷ I rozcházel se o něm pověst po všelikém místě té okolní krajiny. ³⁸ Vstav pak ze školy, všel do domu Šimonova. Svegruše pak Šimonova trápena byla těžkou zimnicí. I prosili ho za ni. ³⁹ Tedy stoje nad ní, přimluvil zimnici, i přestala jí. A ona hned vstavši, posluhovala jim. ⁴⁰ Při západu pak slunce všickni, kteříž měli nemocné rozličnými neduhy, vodili je k němu, a on na jednoho každého z nich ruce vzládav, uzdravoval je. ⁴¹ Od mnohých také ďábelství vycházela, křičící a říkající: Ty jsi Kristus, Syn Boží. Ale přimlouvaje, nedopouštěl jim mluvit; nebo věděli, že jest on Kristus. ⁴² A jakž byl den, vyšed, bral se na pusté místo. I hledali ho zástupové, a přišli až k němu, a zdržovali ho, aby neodcházel od nich. ⁴³ On pak řekl jim: I jinýmť městům musím zvěstovati království Boží; nebo na to poslán jsem. ⁴⁴ I kázal v školách Galilejských.

5 Stalo se pak, když se zástup na něj valil, aby slyšeli slovo Boží, že on stál podlé jezera Genezaretského. ² I uzel dvě lodí, any stojí u jezera, rybáři pak sstoupivše z nich, vypírali síti. ³ I vstoupiv na jednu z těch lodí, kteráž byla Šimonova, prosil ho, aby od země odvezl maličko. A posadiv se, učil z lodí zástupy. ⁴ A když přestal mluvit, dí k Šimonovi: Vez na hlubinu, a rozestřete síti své k lovení. ⁵ I odpověděv Šimon, řekl jemu:

4:3–13 *Trojí pokušení.* Ďábel pokoušel Krista ve třech oblastech: *Žádost těla* („Zažeň hlad, na to máš přece nárok!“), *žádost očí* („Moc a sláva všech království světa může být tvoje!“) a *pýcha života* („Dokaž, že jsi Syn Boží!“). Tato tři pokušení jsou Satanovy obvyklé zbraně (1Jn 2:16; viz i jeho pozn.). Cokoliv nás může svádět ke hříchu, spadá do některé z těchto tří kategorií. Když je všechny bezvysledně vyčerpal

na Krista, odešel od něho, protože neměl, co dalšího by zkusal.

4:23 *Lékaři, uzdrav se sám.* Fráze pochází z Ezopovy bajky „Kvákavý žabák“, ve které se žabák naparuje, že dokáže všechny uzdravit, ale liška mu namítne, že když nedokáže spraviti vlastní ohyzdnou vizáž, jak mu mají věřit, že umí pomoci ostatním.

Mistře, přes celou noc pracovavše, nic jsme nepopadli, ale k slovu tvému rozestru síť. ⁶ A když to učinili, zahrnuli množství veliké ryb, tak že se trhala síť jejich. ⁷ I ponukli tovaryšů, kteříž byli na druhé lodí, aby přišli a pomohli jim. I přišli a naplnili obě lodí, tak že se pohřžovaly. ⁸ To uzřev Šimon Petr, padl k nohám Ježíšovým, rka: Odejdi ode mne, Pane, neboť jsem člověk hříšný. ⁹ Hruža zajisté byla jej obklíčila, i vsecky, kteříž s ním byli, nad tím lovením ryb, kteréž byli popadli, ¹⁰ A též Jakuba a Jana, syny Zebedeovy, kteříž byli tovaryši Šimonovi. I dí Šimonovi Ježíš: Nebojž se. Již od tohoto času lidi budeš lovití. ¹¹ A přivezše k břehu lodí, a všecko opustivše, šli za ním. ¹² I stalo se, když byl v jednom městě, a aj, muž plný malomocenství. A uzřev Ježíše, padl na tvář, a prosil ho, rka: Pane, kdybys chtěl, můžeš mne očistiti. ¹³ I vztáhl ruku, dotekl se ho, rka: Chci, buď čist. A hned odešlo od něho malomocenství. ¹⁴ I přikázal jemu, aby žádnému nepravil, ale jdi, ukaž se knězi, a obětuj za očistění své, jakož přikázal Mojžíš, na svědectví jim. ¹⁵ Tedy rozhlašovala se více řeč o něm, a scházeli se zástupové mnozí, aby jej slyšeli, a uzdravováni byli od něho v svých nemocech. ¹⁶ On pak odcházel na pouště, a modlil se. ¹⁷ I stalo se v jeden den, že on učil. A seděli také tu i farizeové a zákona učitelé, kteříž se byli sešli ze všech městeček Galilejských a Judských i z Jeruzaléma, a moc Páně přítomna byla k uzdravování jich. ¹⁸ A aj, muži nesli na loži člověka, kterýž byl šlakem poražený, i hledali vnésti ho a položití před něj. ¹⁹ A nenalezše, kterou by jej stranou vnesli pro zástup, vstoupili na dům, a skrze podlahu spustili jej s ložem u prostřed před Ježíše. ²⁰ Kterýžto viděv víru jejich, řekl mu: Člověče, odpuštěníť jsou tobě hříchové tvoji. ²¹ Tedy počali přemýšlovati zákonníci a farizeové, rkouce: Kdo jest tento, kterýž mluví rouhání? Kdo může odpustiti hříchy, jedině sám Bůh? ²² Poznav pak Ježíš myšlení jejich, odpovídaje, řekl jim: Co přemýšlujete v srdcích svých? ²³ Co jest snáze říci: Odpouštějí se tobě hříchové tvoji, čili říci: Vstaň a chod? ²⁴ Ale abyste věděli, že Syn člověka má moc na zemi odpouštěti hříchy, řekl šlakem poraženému: Toběť pravím: Vstaň, a vezma lože své, jdi do domu svého. ²⁵ A hned vstav před nimi, vzal, na čemž ležel, i odšel do domu svého, velebě Boha. ²⁶ I užasli se všickni, a velebili Boha, a naplnění jsou bázní, rkouce: Viděli jsme dnes divné věci. ²⁷ A potom vyšel a uzřel celného, jménem Léví, sedícího na cle. I řekl jemu: Poď za mnou. ²⁸ A opustiv všecko, vstav, šel za ním. ²⁹ I učinil jemu hody veliké Léví v domě svém, a byl zástup veliký publikánů i jiných, kteříž s ním stolili. ³⁰ Tedy reptali zákonníci a farizeové, rkouce učedníkům jeho: Proč s publikány a hříšníky jíte a pijete? ³¹ I odpověděv Ježíš, řekl jim: Nepotřebujít zdraví lékaře, ale nemocní. ³² Nepřišelť jsem volati spravedlivých, ale hříšných ku pokání. ³³ A oni řekli jemu: Proč učedníci Janovi postí se často a modlí se, podobně i farizejští, tvoji pak jedí a pijí? ³⁴ On pak řekl jim: Zdali můžete synům ženicha, dokudž s nimi jest ženich, kázati se postiti? ³⁵ Přijdouť pak dnové, když odjat bude od nich ženich, tehdažť se budou postiti v těch dnech. ³⁶ Pravil pak jim i podobenství. Že žádný záplaty roucha nového nepřisívá k rouchu vetchému; sic jinak to nové roztrhuje, a vetchému nepřipadá záplata z nového. ³⁷ A žádný nevlévá vína nového do nádob starých; sic jinak víno nové rozpučí nádoby, a samo vyteče, a nádoby se pokazí. ³⁸ Ale víno nové v nádoby nové má líto býti, a obě bude zachováno. ³⁹ A aniž kdo, když pije staré, hned chce nového, ale díť: Staré lepší jest.

6 I stalo se v druhou sobotu, že šel Ježíš skrze obilí. I trhali učedníci jeho klasy, a rukama vymínajíce, jedli. ² Tehdy někteří z farizeů řekli jim: Proč činíte, čehož nesluší činiti v sobotu? ³ I odpověděv Ježíš, řekl jim: Což jste ani toho nečtli, co učinil David, když lačněl, on i ti, kteříž s ním byli? ⁴ Kterak všel do domu Božího, a chleby posvátné vzal a jedl, a dal i těm, kteříž s ním byli, jichž nenáleží jísti než toliko samým kněžím? ⁵ I řekl jim: Že jest Syn člověka pánem také i dne sobotního. ⁶ Stalo se pak i v jinou sobotu, že všel do školy Ježíš a učil. A byl tu člověk, jehož pravá ruka byla uschlá. ⁷ I šetřili ho zákonníci a farizeové, bude-li v sobotu uzdravovati, aby našli, z čeho by jej obžalovali. ⁸ Ale on znal přemýšlování jejich. I dí člověku, kterýž měl ruku uschlou: Vstaň, a stůj v prostředku. A on vstav, stál. ⁹ Tedy řekl jim Ježíš: Otíži se vás na jednu věc: Sluší-li v sobotu dobře činiti, čili zle, duši zachovati, čili zatratiti? ¹⁰ A pohleděv na ně na vsecky vůkol, dí člověku tomu: Vztáhni tu ruku svou. A on učinil tak. I přivedena jest k zdraví ruka jeho jako druhá. ¹¹ Oni pak naplnění jsou hněvivou nemoudrostí, a rozmlouvali mezi sebou, co by učiniti měli Ježíšovi. ¹² I stalo se v těch dnech, vyšel na horu k modlení. I byl tam přes noc na modlitbě Boží. ¹³ A když byl den, povolal učedníků svých, a vyvolil z nich dvanácte, kteréž i apoštoly nazval. ¹⁴ (Šimona, kterémuž také dal jméno Petr, a Ondřeje bratra jeho, Jakuba a Jana, Filipa a Bartoloměje, ¹⁵ Matouše a Tomáše, Jakuba Alfeova, a Šimona, kterýž slove Zelótes, ¹⁶ Judu Jakubova, a Jidáše Iškariotského, kterýž potom byl zrádce.) ¹⁷ I sstoupiv s nimi, stál na místě polním, a zástup učedníků jeho, a množství veliké lidu ze všeho Judstva i z Jeruzaléma, i z Týru i z Sidonu, kteříž při moři jsou, kteříž byli přišli, aby jej slyšeli, a uzdraveni byli od neduhů svých, ¹⁸ I kteříž trápeni byli od duchů nečistých. A byli uzdravováni. ¹⁹ A všecken zástup hledal se ho dotknouti; nebo moc z něho vycházela, a uzdravovala vsecky. ²⁰ A on pozdvih očí svých na učedníky, pravil: Blahoslavení chudí, nebo vaše jest království Boží. ²¹ Blahoslavení, kteříž nyní lačníte, nebo nasyceni budete. Blahoslavení, kteříž nyní plačete, nebo smáti se budete. ²² Blahoslavení budete, když vás nenáviděti budou lidé, a když vás vyobcují,

a haněti budou, a vyvrhou jméno vaše jako zlé, pro Syna člověka. ²³ Radujte se v ten den, a veselte se, nebo aj, odplata vaše mnohá v nebesích. Taktéž zajisté činívali prorokům otcové jejich. ²⁴ Ale běda vám bohatým, nebo vy již máte potěšení své. ²⁵ Běda vám, kteříž jste nasyceni, nebo lačněti budete. Běda vám, kteříž se nyní smějete, nebo kvílíte a plakati budete. ²⁶ Běda vám, když by dobře o vás mluvili všickni lidé; nebo tak činívali falešným prorokům otcové jejich. ²⁷ Ale vámť pravím, kteříž slyšíte: Milujte nepřátely své, dobře číňte těm, kteříž vás nenávidí, ²⁸ Dobrořečte těm, kteříž vás proklínají, a modlte se za ty, kteříž vám bezpráví činí. ²⁹ A udeřil-li by tebe kdo v líce, nasaď mu i druhého, a tomu, kterýž tobě odjímá plášť, také i sukně nebraň. ³⁰ Každému pak prosícímu tebe dej, a od toho, kterýž bere tvé věci, zase nežádej. ³¹ A jakž chcete, aby vám lidé činili, i vy jim též podobně číňte. ³² Nebo jestliže milujete ty, kteříž vás milují, jakou míti budete milost? Nebo i hříšníci milují ty, od nichž milováni bývají. ³³ A budete-li dobře činiti těm, kteříž vám dobře činí, jakou máte milost? Však i hříšníci totéž činí. ³⁴ A budete-li půjčovati těm, od kterýchž se nadějete zase vzíti, jakou máte milost? Však i hříšníci hříšníkům půjčují, aby tolikéž zase vzali. ³⁵ Nýbrž milujte nepřátely své, a dobře číňte, a půjčujte, nic se odtud nenadějte, a buďte odplata vaše mnohá, a budete synové Nejvyššího. Nebo on dobrotivý jest i k nevděčným a zlým. ³⁶ Protož buďte milosrdní, jako i Otec váš milosrdný jest. ³⁷ Nesudte, a nebudete souzeni. Nepotupujte, a nebudete potupeni. Odpouštějte, a buďte vám odpuštěno. ³⁸ Dávejte, a buďte vám dáno. Míru dobrou, natlačenou, a natřesenou, a osutou dadít v lůno vaše; touž zajisté měrou, kterouž měříte, bude vám zase odměřeno. ³⁹ Pověděl jim také i podobenství: Zdali může slepý slepého vésti? Zdaž oba do jámy neupadnou? ⁴⁰ Neníť učedník nad mistra svého, ale dokonalý bude každý, bude-li jako mistr jeho. ⁴¹ Což pak vidíš mrvu v oku bratra svého, a břevna, kteréž jest v tvém vlastním oku, neznamenáš? ⁴² Aneb kterak můžeš říci bratru svému: Bratře, nechať vyňmu mrvu, kteráž jest v oku tvém, sám v oku svém břevna nevida? Pokrytče, vyvrz prvé břevno z oka svého, a tehdy prohlédneš, abys vyňal mrvu, kteráž jest v oku bratra tvého. ⁴³ Neboť není ten strom dobrý, kterýž nese ovoce zlé, aniž jest strom zlý, kterýž nese ovoce dobré. ⁴⁴ Každý zajisté strom po svém vlastním ovoci bývá poznán; nebo nezbírají s trní fíků, ani s hloží zbírají hroznů. ⁴⁵ Dobrý člověk z dobrého pokladu srdce svého vynáší dobré, a zlý člověk ze zlého pokladu srdce svého vynáší zlé. Nebo z hojnosti srdce mluví ústa jeho. ⁴⁶ Co pak mi říkáte: Pane, Pane, a nečiníte, což pravím? ⁴⁷ Každý kdož přichází ke mně, a slyší slovo mé, a zachovává je, ukáží vám, komu by podoben byl. ⁴⁸ Podoben jest člověku stavějícímu dům, kterýž kopal a vytesal hluboko, a založil grunty v skále. A když se povodeň strhla, obořila se řeka na dům ten, ale nemohla ním pohnouti, nebo byl založen na skále. ⁴⁹ Ale kdož slyší a nečiní, podoben jest člověku, kterýž staví dům svůj na zemi bez gruntu. Na kterýž obořila se řeka, a on hned padl, i byl pád domu toho veliký.

7 A když vykonal všecka slova svá při přítomnosti lidu, všel do Kafarnaum. ² Setníka pak nějakého služebník nemocen jsa, k smrti se přiblížoval, kteréhož on sobě mnoho vážil. ³ I uslyšav o Ježíšovi, poslal k němu starší Židovské, prose ho, aby přišel a uzdravil služebníka jeho. ⁴ A oni přišedše k Ježíšovi, prosili ho snažně, řkouce: Hoden jest, abys mu to učinil. ⁵ Nebo miluje národ náš, a školu on nám vystavěl. ⁶ Tedy Ježíš šel s nimi. A když již nedaleko byl od domu, poslal k němu ten setník přátely, řka jemu: Pane, nepřidávej sobě práce. (Nejsem zajisté hoděn, abys všel pod střechu mou. ⁷ A protož jsem i sebe samého za nehodného položil, abych přišel k tobě.) Ale rci slovem, a buďte uzdraven služebník můj. ⁸ Nebo i já jsem člověk pod mocí postavený, maje pod sebou žoldnéře, a díím tomuto: Jdi, a jde, a jinému: Přid, a přijde, a služebníku svému: Učiň toto, a učiní. ⁹ Tedy uslyšav to Ježíš, podivil se jemu, a obrátiv se, řekl zástupu, kterýž za ním šel: Pravím vám, že ani v Izraeli nenalezl jsem tak veliké víry. ¹⁰ Vráťvše se pak domů ti, kteříž posláni byli, nalezli služebníka, kterýž nemocen byl, zdravého. ¹¹ I stalo se potom, šel do města, kteréž slove Naim, a šli s ním učedníci jeho mnozí a zástup veliký. ¹² A když se přiblížil k bráně města, aj, mrtvý byl nesen ven, syn jediný matky své, a ta vdova byla, a zástup města mnohý s ní. ¹³ Kteroužto uzřev Pán, milosrdenstvím hnut jest k ní, a řekl jí: Neplač. ¹⁴ A přistoupiv, dotekl se már. (Ti pak, kteříž nesli, zastavili se.) I řekl: Mládenče, toběť pravím, vstaň. ¹⁵ I posadil se ten mrtvý, a počal mluvit. I dal jej materi jeho. ¹⁶ Tedy podjala všechny bázeň, i vlebili Boha, řkouce: Prorok veliký povstal mezi námi, a Bůh navštívil lid svůj. ¹⁷ I vyšla řeč ta o něm po všem Judstvu i po vsi okolní krajíně. ¹⁸ I zvěstovali Janovi učedníci jeho o všech těchto věcech. A zavolav kterýchs dvou z učedníků svých Jan, ¹⁹ Poslal k Ježíšovi, řka: Ty-li jsi ten, kterýž přijíti má, čili jiného čekati máme? ²⁰ Přišedše pak k němu muži ti, řekli: Jan Křtitel poslal nás k tobě řka: Ty-li jsi ten, kterýž přijíti má, čili jiného čekati máme? ²¹ A v touž hodinu mnohé uzdravil od neduhů, od nemocí a duchů zlých, a slepým mnohým zrak dal. ²² Odpověděv pak Ježíš, řekl jim: Jdouce, povězte Janovi, co jste viděli a slyšeli, že slepí vidí, kulhaví

6:37 Nesudte. Nemáme nikoho odsuzovat, kritizovat za něco, čeho jsme sami schopni nebo co dokonce sami máme na svědomí. Tohoto postoje však často bývá zneužíváno k ochraně hříšníků pod záminkou, že je nesmíme posuzovat, vynášet nad nimi odsuzující ortel

(„Oni žijí ve hříchu!“). Pokyn pro zodpovědné je soudit spravedlivě, podle pravdy (Jn 7:24). Milujeme-li je, na jejich záchraně nám bude záležet více, než na jejich přátelství nebo na čemkoliv, co si o nás kdo řekne nebo pomyslí.

chodí, malomocní očištění přijímají, hluší slyší, mrtví z mrtvých vstávají, chudým se zvěstuje evangelium.²³ A blahoslavený jest, kdož by se na mně nezhorsil.²⁴ A když odešli poslové Janovi, počal praviti zástupům o Janovi: Co jste vyšli na poušť spatřovati? Trtínu-li, kteráž se větrem klátí?²⁵ Aneb nač jste hleděti vyšli? Na člověka-li měkkým rouchem oděného? Aj, kteříž v rouše slavném a v rozkoši jsou, v domích královských jsou.²⁶ Aneb co jste vyšli viděti? Proroka-li? Jistě pravím vám, i více nežli proroka.²⁷ Tentot jest, o kterémž jest psáno: Aj, já posílám anděla svého před tváří tvou, kterýž připraví cestu tvou před tebou.²⁸ Nebo pravím vám, většího proroka mezi syny ženskými nad Jana Křtitele není žádného, ale kdož jest menší v království Božím, větší jest nežli on.²⁹ Tedy všecken lid slyše to i publikáni, velebili Boha, byvše pokřtěni křtem Janovým.³⁰ Ale farizeové a zákonníci pohrdli radou Boží sami proti sobě, nebyvše pokřtěni od něho.³¹ I řekl Pán: Komu tedy přirovnám lidi pokolení tohoto, a čemu podobni jsou?³² Podobni jsou dětem, kteříž na rynku sedí, a jedni na druhé volají, říkajíce: Pískali jsme vám, a neskákali jste; žalostně jsme naříkali vám, a neplakali jste.³³ Nebo přišel Jan Křtitel, ani chleba nejeda, ani nepije vína, a pravíte: Dábelství má.³⁴ Přišel Syn člověka, jeda a pije, a pravíte: Aj, člověk žrač a piján vína, přítel publikánů a hříšníků.³⁵ Ale ospravedlněna jest moudrost ode všech synů svých.³⁶ Prosil ho pak jeden z farizeů, aby jedl s ním. Pročez všed do domu toho farizea, posadil se za stůl.³⁷ A aj, žena v městě, kteráž byla hříšnice, zvěděvši, že by seděl za stolem v domě farizea, přinesla nádobu alabastrovou masti.³⁸ A stojeci z zadu u noh jeho s pláčem, počala slzami smáčeti nohy jeho, a vlasy hlavy své vytírala, a líbala nohy jeho, a mastí mazala.³⁹ Uzřev pak to farizeus, kterýž ho byl pozval, řekl sám v sobě tak: Byť tento byl prorok, věděl by, která a jaká jest to žena, kteráž se ho dotýká; nebo hříšnice jest.⁴⁰ I odpověděv Ježíš, dí jemu: Šimone, mámt něco pověditi. A on řekl: Mistře, pověz.⁴¹ Dva dlužníky měl nějaký věřitel. Jeden dlužen byl pět set peněz, a druhý padesát.⁴² A když neměli, odkud by zaplatili, odpustil oběma. Pověziž tedy, který z nich více bude jej milovati?⁴³ I odpověděv Šimon, řekl: Mám za to, že ten, kterémuž více odpustil. A on řekl jemu: Právě jsi rozsoudil.⁴⁴ A obrátiv se k ženě, řekl Šimonovi: Vidíš tuto ženu? Všel jsem do domu tvého, vody nohám mým nedal jsi, ale tato slzami smáčela nohy mé, a vlasy hlavy své vytřela.⁴⁵ Nepolíbil jsi mne, ale tato, jakž jsem všel, nepřestala líbat nohy mých.⁴⁶ Olejem hlavy mé nepomazal jsi, ale tato mastí mazala nohy mé.⁴⁷ Protož pravím tobě: Opuštění jsou jí hříchové mnozí, neboť milovala mnoho. Komuť se pak málo odpouští, málo miluje.⁴⁸ I řekl jí: Opuštění jsou tobě hříchové.⁴⁹ Tedy počali, kteříž tu spolu seděli za stolem, říci sami mezi sebou: Kdo jest tento, kterýž i hříchy odpouští?⁵⁰ I řekl ženě: Víra tvá tebe k spasení přivedla. Jdiž u pokoji.

8 I stalo se potom, že on chodil po městech a po městečkách, káže a zvěstuje království Boží, a dvanácte s ním.² I ženy některé, kteréž byl uzdravil od duchů zlých a od nemoci: Maria, kteráž slove Magdaléna, z níž bylo sedm ďáblů vyšlo,³ A Johanna manželka Chuzova, úředníka Heródesova, a Zuzanna, a jiné mnohé, kteréž posluhovaly jemu z statků svých.⁴ Když se pak scházal zástup mnohý, a z měst hrnuli se k němu, mluvil v podobenství:⁵ Vyšel rozsevač, aby rozsíval símě své. A když on rozsíval, jedno padlo podlé cesty, i pošlapáno jest, a ptáci nebeští zžobali je.⁶ A jiné padlo na skálu, a vzešlé uvadlo, proto že nemělo vláhy.⁷ Jiné pak padlo mezi trní, a spolu zrostlé trní udušilo je.⁸ A jiné padlo v zemi dobrou, a když vzešlo, učinilo užitek stý. To pověděv, volal: Kdo má uši k slyšení, slyš.⁹ I otázali se ho učedníci jeho, řkouce: Jaké jest to podobenství?¹⁰ A on řekl: Vám dáno jest znáti tajemství království Božího, ale jiným v podobenství, aby hledíce, neviděli, a slyšíce, nerozuměli.¹¹ Jestit pak podobenství toto: Símě jest slovo Boží.¹² A kteréž padlo podlé cesty, jsou ti, kteříž slyší, a potom přichází ďábel, a vynímá slovo z srdce jejich, aby nevěřice, spaseni nebyli.¹³ Ale kteříž na skálu, ti když slyší, s radostí přijímají slovo, ale ti kořenů nemají; ti na čas věří, a v čas pokušení odstupují.¹⁴ Kteréž pak mezi trní padlo, tiť jsou, kteříž slyší, ale po pečování a zboží a rozkošech života jdouce, bývají udušeni, a nepřinášejí užitku.¹⁵ Ale kteréž v zemi dobrou, ti jsou, kteříž v srdci ctném a dobrém, slyšíce slovo, zachovávají, a užitek přinášejí v trpělivosti.¹⁶ Žádný pak rozsvítě svíci, nepřikrývá jí nádobou, ani staví pod postel, ale na svícen staví, aby ti, kteříž vcházejí, světlo viděli.¹⁷ Nebo nic není tajného, což by nemělo býti zjeveno, ani co ukrytého, což by nemělo poznáno býti, a na světlo vyjíti.¹⁸ Protož vizte, jak slyšíte. Nebo kdož má, tomu bude dáno, a kdo nemá, i to, což domnívá se míti, bude odjato od něho.¹⁹ Tedy přišli k němu matka

7:28 Většíř. V jakém smyslu byl Jan větší než všichni ostatní? Určitě nebyl větší válečník než král David, ani nepředčil moudrostí Šalamouna. Jediné, čím byl větší nade všechny, bylo poznání Krista (Jn 1:29). Proč jsou všichni, kdo již jsou v království, zatímco Jan ještě žije, větší než on? Z téhož důvodu: Znájí Krista více. Vědí o něm to, co Jan Křtitel vědět nemohl, protože se jeho ukřižování nedožil (Mt 14:10), a sice, že v jeho utrpení a smrti je jeho sláva (Zj 5:9) a vítězství (Žd 2:14).

7:32 Pískali jsme vám. Další citace Ezopovy bajky (srv. pozn. 4:23): Rybář na člnu rybám píská na flétnu, ale ony ho samozřejmě zcela ignorují. Tak vrhne do vody síť a spousta jich vytáhne. Na běhu sebou

ryby plácají v agónii a žadoní, aby je rybář pustil zase do vody. On na to odpovídá ve smyslu: Když jsem vám hrál, dokud jste byli ve vodě, netančily jste. To, že tančíte teď, když už jsem vás ulovil, vám život nezachrání. Ezop tím ilustruje vhodné načasování rozhodnutí: Když obležené město vzdoruje a teprve těsně před prolomením hradeb se vzdá, je to pozdě; měli se vzdát, dokud jim to dobyvatel nabízel. Ježíšovi posluchači tato vyprávění znali a rozuměli tomu, kam míří: Rozhodněte se zavčas, dříve, než bude pozdě (srv. Žd 3:15). Jestli jen hledáte výmluvy, už jste se rozhodli.

a bratří jeho, ale nemohli ho dojíti pro zástup. ²⁰I pověděli mu, řkouce: Matka tvá a bratří tvoji stojí vně, chtějí tebe viděti. ²¹A on odpověděv, řekl jim: Matka má a bratří moji jsou ti, kteříž slovo Boží slyší a plní je. ²²Stalo se pak v jeden den, že on vstoupil na loď i učedníci jeho. I řekl jim: Přeplovme se přes jezero. I pustili se. ²³A když se plavili, usnul. Tedy přišel vítr bouřlivý na jezero, a loď se naplňovala, tak že v nebezpečnosti byli. ²⁴I přistoupivše, zbudili ho, řkouce: Mistře, Mistře, hyneme. A on procítiv, přimluvil větru a zdutí vod. I spokojili se, a stalo se utišení. ²⁵I řekl jim: Kdež jest víra vaše? Kterížto bojíte se, podivili se, vespolek řkouce: I kdo jest tento, že i větrům přikazuje i vodám, a poslouchají ho? ²⁶I přeplovli se do krajiny Gadarenské, kteráž jest proti Galilei. ²⁷A když vystoupil na zemi, potkal jej muž nějaký z města, kterýž měl ďábelství od mnoha časů, a rouchem se neodíval, ani v domě nebýval, ale v hrobích. ²⁸Užřev pak Ježíše a zkřikna, padl před ním, a hlasem velikým řekl: Co jest tobě do mne, Ježíši, Synu Boha nejvyššího? Prosim tebe, netrap mne. ²⁹Nebo přikazoval tomu duchu nečistému, aby vyšel z toho člověka. Po mnohé zajisté časy jím lomcoval, tak že býval ukováň řetězy, a v poutech ostřihán, ale on polámaje okovy, býval od ďábelství puzen na poušť. ³⁰I otázal se ho Ježíš, řka: Jakť říkají? A on řekl: Množství. Nebo bylo mnoho ďáblů vešlo do něho. ³¹Tedy prosili ho, aby jim nepřikazoval odtud odjíti do propasti. ³²Bylo pak tu veliké stádo vepřů, kteříž se pásli na hoře. I prosili ho, aby jim dopustil do nich vjíti. I dopustil jim. ³³I vyšedše ďáblové z toho člověka, vešli do vepřů, i hnalo se to stádo prudce s vrchu do jezera, a ztonulo. ³⁴A viděvše pastýři, co se stalo, utekli, a šedše, vypravovali to v městě i po vsech. ³⁵I vyšli, aby viděli, co se stalo. I přišli k Ježíšovi, a našli člověka toho, z kteréhož ďáblové vyšli, oděného a majícího rozum, an sedí u noh Ježíšových. I báli se. ³⁶A vypravovali jim také ti, kteříž byli viděli, kterak jest ten vyproštěn, kterýž ďábelství měl. ³⁷I prosilo ho všecko množství té okolní krajiny Gadarenských, aby odšel od nich; nebo bázní velikou naplněni byli. A on vstoupiv na loď, navrátil se. ³⁸Prosil ho pak muž ten, z kteréhož ďáblové vyšli, aby s ním byl. Ale Ježíš propustil ho, řka: ³⁹Navrať se do domu svého, a vypravuj, kterak veliké věci učinil tobě Bůh. I odšel, po všem městě vypravuje, jak veliké věci učinil jemu Ježíš. ⁴⁰Stalo se pak, když se navrátil Ježíš, že přijal jej zástup; nebo všickni očekávali ho. ⁴¹A aj, přišel muž, kterémuž jméno bylo Jairus, a ten byl kníže školy. I padna k nohám Ježíšovým, prosil ho, aby všel do domu jeho. ⁴²Nebo měl dceru jedinou, asi ve dvanácti letech, a ta umírala. A když šel, tiskli jej zástupové. ⁴³Tedy žena, kteráž nemoc svou trpěla od let dvanácti, a byla na lékaře vynaložila všecken statek, a od žádného nemohla uzdravena býti, ⁴⁴Přistoupivši po zadu, dotkla se podolka roucha jeho, a hned přestala nemoc její. ⁴⁵I řekl Ježíš: Kdo jest, ješto se mne dotekl? A když všickni zapírali, řekl Petr, a kteříž s ním byli: Mistře, zástupové tebe tisknou a tlačí, a pravíš: Kdo se mne dotekl? ⁴⁶I řekl Ježíš: Dotekl se mne někdo, nebo poznal jsem já, že moc ode mne vyšla. ⁴⁷A viduci ta žena, že by tajno nebylo, třesuci se, přistoupila a padla před ním, a pro kterou příčinu dotkla se ho, pověděla jemu přede vším lidem, a kterak jest hned uzdravena. ⁴⁸A on řekl jí: Dobré myslí buď, dcero, víra tvá tebe uzdravila. Jdiž u pokoji. ⁴⁹A když on ještě mluvil, přišel jeden od knížete školy, řka jemu: Umřela dcera tvá, nezaměstknávej Mistra. ⁵⁰Ale Ježíš uslyšav to, odpověděl jemu: Neboj se, věř toliko, a zdrávat bude. ⁵¹A všed do domu, nedopustil s sebou vjíti žádnému, než Petrovi a Jakubovi a Janovi, a otci a mateři té děvečky. ⁵²Plakali jí pak všickni a kvílili. A on řekl: Neplačtež. Neumřelať, ale spí. ⁵³I posmívali se jemu, věduce, že umřela. ⁵⁴On pak vyhnav ven všecky, a ujav ruku její, zvolal, řka: Děvečko, vstaň. ⁵⁵I navrátil se duch její, a vstala hned. I kázal jí dáti jísti. ⁵⁶I divili se náramně rodičové její. A on jim kázal, aby žádnému nepravili o tom, co se bylo stalo.

9 I svolav dvanácte učedníků svých, dal jim sílu a moc nad všelikým ďábelstvím, a aby neduhy uzdravovali. ²I poslal je, aby kázali království Boží, a uzdravovali nemocné. ³A řekl jim: Nic neberte na tu cestu, ani hůlky, ani mošny, ani chleba, ani peněz, ani po dvou sukních mívejte. ⁴A do kteréhožkoli domu vešli byste, tu zůstaňte, a odtud vyjděte. ⁵A kteříž by vás koli nepřijali, vyjdouce z města toho, také i ten prach z noh svých vyrazte na svědectví proti nim. ⁶I vyšedše, chodili po městečkách vůkol, zvěstující evangelium, a uzdravující vsudy. ⁷Uslyšel pak Heródes čtvrták o všech věcech, kteréž se dály od něho. I rozjímal to v myslí své, proto že bylo praveno od některých, že by Jan vstal z mrtvých, ⁸A od jiných, že by se Eliáš zjevil, od některých pak, že by jeden z proroků starých vstal. ⁹I řekl Heródes: Jana jsem já stál. Kdož pak jest tento, o kterémž já slyším takové věci? I žádostiv byl ho viděti. ¹⁰Vrátivše se pak apoštolé, vypravovali jemu, cožkoli činili. A pojav je, odšel soukromí na místo pusté města řečeného Betsaida. ¹¹Zvěděvše pak zástupové, šli za ním; i přijal je, a mluvil jim o království Božím, a ty, kteříž uzdravení potřebovali, uzdravoval. ¹²Den pak počal se nachylovati. I přistoupivše dvanácte, řekli jemu: Propuť zástupy, ať rozejdouce se do městeček okolních a do vesnic, jdou a hledají pokrmů, nebo jsme tuto na místě pustém. ¹³I řekl jim: Dejte vy jim jísti. A oni řekli: Nemámeť víc než pět chlebů a dvě rybě, leč bychom my snad šli a nakoupili na tento všecken lid pokrmů? ¹⁴Nebo bylo mužů okolo pěti tisíců. I řekl učedníkům svým. Rozkažte se jim posaditi v každém řadu po padesáti. ¹⁵I učinili tak, a posadili se všickni. ¹⁶A vzav těch pět chlebů a ty dvě rybě, vzhlédl v nebe, a dobrořečil jim, i lámal, a rozdával učedníkům, aby kladli před zástup. ¹⁷I jedli, a nasyceni jsou všickni. A sebráno jest, což jim bylo

ostalo drobtů, dvanácte košů. ¹⁸ I stalo se, když se on modlil obzvláště, že byli s ním učedníci. I otázal se jich, řka: Kým mne praví býti zástupové? ¹⁹ A oni odpověděvše, řekli: Janem Křtitelem, a jiní Eliášem, jiní pak, že prorok jeden z starých vstal. ²⁰ I řekl jim: Vy pak kým mne býti pravíte? Odpověděv Petr, řekl: Krista toho Božího. ²¹ A on s pohrůzkou jim přikázal, aby toho žádnému nepravili, ²² Pravě: Že Syn člověka musí mnoho trpěti, a potupen býti od starších a od předních kněží i od zákonníků, a zamordován býti, a třetího dne z mrtvých vstáti. ²³ I pravil všechněm: Chce-li kdo přijíti za mnou, zapři sám sebe, a beř svůj kříž na každý den, a následuj mne. ²⁴ Nebo kdož bude chtíti duši svou zachovati, ztratí ji; a kdož ztratí duši svou pro mne, tent ji zachová, ²⁵ Nebo co jest platno člověku, by všecken svět získal, kdyby sám sebe ztratil, aneb sám sebe zmrhal? ²⁶ Nebo kdož by se za mne styděl a za mé řeči, za tohož se Syn člověka stydětí bude, když přijde v slávě své a Otcově i svatých andělů. ²⁷ Ale pravímť vám jistě: Jsou někteří z stojících tuto, kteříž neokusí smrti, až uzří království Boží. ²⁸ I stalo se po těch řečech, jako po osmi dnech, že vzav s sebou Petra a Jakuba a Jana, vstoupil na horu, aby se modlil. ²⁹ A když se modlil, učiněna jest tvář jeho proměněná, a oděv jeho bílý a stkvoucí. ³⁰ A aj, dva muži mluvili s ním, a ti byli Mojžíš a Eliáš. ³¹ Kteríž okázavše se v slávě, vypravovali o smrti jeho, kterouž měl podstoupiti v Jeruzalémě. ³² Petr pak a ti, kteříž s ním byli, obtíženi byli snem, a procítivše, viděli slávu jeho a ty dva muže, ani stojí s ním. ³³ I stalo se, když oni odešli od něho, řekl Petr Ježíšovi: Mistře, dobrěť jest nám zde býti. Protož udělejme tři stánky, tobě jeden, a Mojžíšovi jeden, a Eliášovi jeden, nevěda, co mluví. ³⁴ A když on to mluvil, stal se oblak, i zastínil je. Báli se pak, když onino vcházeli do oblaku. ³⁵ I stal se hlas z oblaku řkoucí: Tentot jest ten Syn můj milý, toho poslouchajte. ³⁶ A když se ten hlas stal, nalezen jest Ježíš sám. A oni mlčeli, a nepravili žádnému v těch dnech ničeho z těch věcí, kteréž viděli. ³⁷ Stalo se pak druhého dne, když sstupovali s hory, potkal jej zástup mnohý. ³⁸ A aj, muž z zástupu zvolal, řka: Mistře, prosím tebe, vzhlédni na syna mého, neboť jediného toho mám. ³⁹ A aj, duch jej napadá, a on i hned křičí, a lomcuje jím slinícím se, a nesnadně odchází od něho, sápage jím. ⁴⁰ I prosil jsem učedníků tvých, aby jej vyvrhli, ale nemohli. ⁴¹ I odpověděv Ježíš, řekl: Ó pokolení nevěrné a převrácené, dokudž budu u vás, a snášeti budu vás? Přiveď sem syna svého. ⁴² A v tom, když on přicházel, porazil jej ďábel, a lomcoval jím. I přimluvil duchu nečistému Ježíš, a uzdravil toho mládence, a navrátil jej otci jeho. ⁴³ I děsili se všickni nad velikomocností Božskou. A když se všickni divili všem věcem, kteréž činil Ježíš, řekl učedníkům svým: ⁴⁴ Složte vy v uších svých řeči tyto, neboť Syn člověka bude vydán v ruce lidské. ⁴⁵ Ale oni nesrozuměli slovu tomu, a bylo před nimi skryto, aby nevyrozuměli jemu. A nesměli se ho otázati o tom slovu. ⁴⁶ I vznikla mezi nimi hádka o to, kdo by z nich byl největší. ⁴⁷ Ježíš pak viděv přemýšlování srdce jejich, vzav dítě, postavil je podlé sebe, ⁴⁸ A řekl jim: Kdožkoli přijal by dítě toto ve jménu mém, mneť přijímá; a kdož by koli mne přijal, přijímá toho, kterýž mne poslal. Nebo kdožť jest nejmenší mezi všemi vámi, tent bude veliký. ⁴⁹ I odpověděv Jan, řekl: Mistře, viděli jsme jednoho, an ve jménu tvém ďábly vymítá; i bránili jsme mu, proto že nechodí s námi. ⁵⁰ I dí jemu Ježíš: Nebraňtež. Nebo kdoť není proti nám, s námit jest. ⁵¹ I stalo se, když se doplnili dnové vzetí jeho zhůru, že on se na tom ustavil, aby šel do Jeruzaléma. ⁵² I poslal posly před sebou. A oni jdouce, vešli do městečka Samaritánského, aby jemu připravili. ⁵³ Ale nepřijali ho, proto že obličej jeho byl obrácen k jítí do Jeruzaléma. ⁵⁴ A viděvše to učedníci jeho Jakub a Jan, řekli: Pane, chceš-li, ať díme, aby oheň sstoupil s nebe, a spálil je, jako i Eliáš učinil? ⁵⁵ Ale obrátiv se, potrestal jich, řka: Nevíte, čího jste vy duchu. ⁵⁶ Syn zajisté člověka nepřišel zatracovati duší lidských, ale aby spasil. I odešli do jiného městečka. ⁵⁷ Stalo se pak, když šli, že řekl jemu na cestě jeden: Pane, půjdu za tebou, kam se koli obrátíš. ⁵⁸ I řekl jemu Ježíš: Lišky doupata mají, a ptáci nebeští hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu sklonil. ⁵⁹ I řekl jinému: Poď za mnou. Ale on řekl: Pane, dopuť mi prvé jíti a pochovati otce mého. ⁶⁰ I dí jemu Ježíš: Nech ať mrtví pochovávají mrtvé své, ale ty jda, zvěstuj království Boží. ⁶¹ I řekl opět jiný: Půjdu za tebou, Pane, ale prvé dopuť mi, ať se rozžehnám s těmi, kteříž jsou v domě mém. ⁶² Řekl jemu Ježíš: Žádný, kdož vztáhna ruku svou k pluhu, ohlídal by se nazpět, není způsobilý k království Božímu.

10 Potom pak vyvolil Pán i jiných sedmdesát, a poslal je po dvou před tváří svou do každého města i místa, kamž měl sám přijíti. ² A pravil jim: Žeň zajisté jest mnohá, ale dělníků málo. Protož prostě Pána žně, ať vypudí dělníky na žeň svou. ³ Jdětež. Aj, já posílám vás jako berany mezi vlky. ⁴ Nenostež pytlíka, ani mošny, ani obuvi, a žádného na cestě nepozdravujte. ⁵ A do kteréhožkoli domu vejdete, nejprvé rcete: Pokoj tomuto domu. ⁶ A bude-liť tu syn pokoje, odpočineť na něm pokoj váš; pakli nic, k vámt se navrátí. ⁷ A v témž domu ostaňte, jedouce a pijíce, což u nich jest, nebo hoden jest dělník mzdy své. Nechodtež z domu do domu. ⁸ Ale do kteréhožkoli města vešli byste, a přijali by vás, jezte, což před vás předloží. ⁹ A uzdravujte nemocné, kteříž by v něm byli, a rcete jim: Přiblížiloť se k vám království Boží. ¹⁰ A do kteréhožkoli města vešli byste, a nepřijali by vás, vyjdouce na ulice jeho, rcetež: ¹¹ Také i ten prach, kterýž se přichytil nás z města vašeho, vyrazíme na vás. Ale však to vězte, žeť se jest přiblížilo k vám království Boží. ¹² Pravím zajisté vám, že Sodomským v onen den lehčeji bude než tomu městu. ¹³ Běda tobě Korozaim, běda tobě Betsaido. Nebo kdyby v Týru a v Sidonu

činění byli divové ti, kteříž v vás činění jsou, dávno by v zíní a v popele sedíce, pokání činili. ¹⁴ A protož Týru a Sidonu lehčeji bude na soudu nežli vám. ¹⁵ A ty Kafarnaum, kterěz jsi až do nebe zvýšeno, až do pekla sníženo budeš. ¹⁶ Kdož vás slyší, mne slyší; a kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá; kdož pak mnou pohrdá, pohrdát tím, kdož mne poslal. ¹⁷ Potom navrátilo se s radostí těch sedmdesáte, řkouce: Pane, také i ďáblové se nám poddávají ve jménu tvém. ¹⁸ I řekl jim: Viděl jsem satana jako blesk padajícího s nebe. ¹⁹ Aj, dávámť vám moc šlapati na hady a na štíry i na všelikou moc nepřítelů, a nic vám neuškodí. ²⁰ A však z toho se neradujte, že se vám poddávají duchové, ale raději se radujte, že jména vaše napsána jsou v nebesích. ²¹ V tu hodinu rozveselil se v duchu Ježíš, a řekl: Chválím tě, Otče, Pane nebe i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a opatrnými, a zjevils je nemluvňátkům. Ovšem, Otče, nebo se tak líbilo před tebou. ²² Všecky věci dány jsou mi od Otce mého, a žádný neví, kdo by byl Syn, jediný Otec, a kdo by byl Otec, jediný Syn, a komuž by chtěl Syn zjeviti. ²³ A obrátiv se k učedníkům obzvláště, řekl: Blahoslavené oči, kterěz vidí, co vy vidíte. ²⁴ Nebo pravím vám, že mnozí proroci i králové chtěli viděti, což vy vidíte, ale neviděli, a slyšeti, což vy slyšíte, ale neslyšeli. ²⁵ A aj, jeden zákonník vstal, pokoušeje ho, a řka: Mistře, co čině, život věčný dědičně obdržím? ²⁶ A on řekl jemu: V zákoně co jest psáno? Kterak čteš? ²⁷ A on odpověděl, řekl: Milovati budeš Pána Boha svého ze všeho srdce svého, a ze vsí duše své, a ze vsí síly své, i ze vsí mysli své, a bližního svého jako sebe samého. ²⁸ I řekl mu: Právě jsi odpověděl. To čin, a živ budeš. ²⁹ On pak chtěje se sám ospravedlniti, dí Ježíšovi: A kdo jest můj bližní? ³⁰ I odpověděl Ježíš, řekl: Člověk jeden šel z Jeruzaléma do Jericho, i upadl mezi lotry. Kteríž obloupi vše jej a zranivše, odešli, odpolu živého nechavše. ³¹ I přihodilo se, že kněz jeden šel touž cestou, a uzřev jej, pomínul. ³² Též i Levíta přišel až k tomu místu, a uzřev jej, pomínul. ³³ Samaritán pak jeden, cestou se ubíraje, přišel až k němu, a uzřev jej, milosrdenstvím hnut jest. ³⁴ A přistoupiv, uvázal rány jeho, naliv oleje a vína, a vloživ jej na hovado své, vedl do hospody, a péči o něj měl. ³⁵ Druhého pak dne odjíti maje, vyňav dva peníze, dal hospodáři, a řekl jemu: Měj o něj péči, a cožkoli nad to vynaložíš, já když se vrátím, zaplatím tobě. ³⁶ Kdo tedy z těch tří zdá se tobě bližním býti tomu, kterýž upadl mezi lotry? ³⁷ A on řekl: Ten, kterýž prokázal milosrdenství nad ním. I řekl jemu Ježíš: Jdi, i ty učíš též. ³⁸ I stalo se, když šli, že on všel do jednoho městečka. Žena pak jedna, jménem Marta, přijala jej do domu svého. ³⁹ A ta měla sestru, jménem Marii, kteráž seděci u noh Ježíšových, poslouchala slova jeho. ⁴⁰ Ale Marta pečlivá byla při mnohé službě. Kteráž přistoupivši, řkla: Pane, nemáš-liž o to péče, že sestra má nechala mne samé sloužiti? Protož rci jí, ať mi pomůž. ⁴¹ A odpověděl, řekl jí Ježíš: Marta, Marta, pečlivá jsi, a rmoutíš se při mnohých věcech. ⁴² Ale jednohoť jest potřebí. Mariať dobrou stránku vyvolila, kteráž nebude odjata od ní.

11 I stalo se, když se na jednom místě modlil, když přestal, řekl jemu jeden z učedníků jeho: Pane, nauč nás modliti se, jako i Jan učil učedníky své. ² I řekl jim: Když se modlíte, říkejte: Otče náš, kterýž jsi v nebesích, posvět se jméno tvé. Přid' království tvé. Buď vůle tvá, jako v nebi tak i na zemi. ³ Chléb náš vezdejší dávej nám každého dne. ⁴ I odpusť nám hříchy naše, nebo i my odpouštíme všelikému vinníku svému. A neuvoď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. ⁵ I řekl jim: Kdo z vás bude míti přítele, a půjde k němu o půlnoci, a dí jemu: Příteli, půjč mi tři chleby. ⁶ Nebo přítel můj přišel s cesty ke mně, a nemám, co bych předložil před něj. ⁷ A on vnitř jsa, odpověděl by: Nečin mi nevole; dvěře již zavříny, a dítky mé se mnou jsou v pokoji. Nemohuť vstáti a dáti tobě. ⁸ Pravím vám: Ačť nedá jemu, vstana, proto že jest přítel jeho, ale však pro nezbednost jeho vstana, dá jemu, kolikžkoli potřebuje. ⁹ I jáť pravím vám: Proste, a budeť vám dáno; hledejte, a naleznete; tlučte, a budeť vám otevřeno. ¹⁰ Nebo každý, kdož prosí, bere; a kdož hledá, nalézá; a tomu, kdož tluče, bude otevřeno. ¹¹ Kterého pak z vás otce prosil by syn za chléb, zdali kamene podá jemu? Aneb za rybu, zdali místo ryby dá jemu hada? ¹² Aneb prosil-li by za vejce, zdali podá jemu štíra? ¹³ Poněvadž tedy vy, jsouce zlí, umíte dobré dary dávatí dětem svým, čím více Otec váš nebeský dá Ducha svatého těm, kteříž ho prosí? ¹⁴ I vymítal ďábelství, a to bylo němé. Stalo se pak, když vyšlo ďábelství, mluvil ten němý. I divili se zástupové. ¹⁵ Ale někteří z nich pravili: Skrže Belzebuba, kníže ďábelské, vymítá ďáblly. ¹⁶ A jiní pokoušejíce, znamení od něho hledali s nebe. ¹⁷ Ale on znaje myšlení jejich, řekl jim: Každé království samo v sobě rozdělené pustne, i dům rozdvojený padá. ¹⁸ Jestližeť jest pak i satan proti sobě rozdělen, kterakž stane království jeho? Nebo pravíte, že já skrže Belzebuba vymítám ďáblly. ¹⁹ Jestliže já skrže Belzebuba vymítám ďáblly, synové vaši skrže koho vymítají? Protož oni soudcové vaši budou. ²⁰ Pakliť prstem Božím vymítám ďáblly, jistěť přišlo k vám království Boží. ²¹ Když silný oděnc ostříhá síně své, v pokoji jsou všecky věci, kterěz má. ²² Pakli by silnější než on přijda, přemohl jej, všecka odění jeho odejme, v něž úfal, a loupeže jeho rozdělí. ²³ Kdož není se mnou, proti mně jest; a kdož neshromažďuje se mnou, rozptylujeť. ²⁴ Když nečistý duch vyjde od člověka, chodí po místech suchých, hledaje odpočinutí. A nenalezna, dí: Vrátím se do domu svého, odkudž jsem vyšel. ²⁵ A přijda, nalezne vymetený a ozdobený. ²⁶ Tehdy jde, a přijme k sobě jiných sedm duchů horších, než jest sám, a vejduce, přebývají tam. I jsou poslední věci člověka toho horší nežli první. ²⁷ I stalo se, když on to mluvil, že pozdvihši hlasu jedna žena z zástupu, řkla jemu: Blahoslavený život,

kterýž tebe nosil, a prsy, kterýchž jsi požíval. ²⁸ On pak řekl: Anobř blahoslavení, kteříž slyší slovo Boží, a ostríhají jeho. ²⁹ A když se zástupové scházeli k němu, počal praviti: Pokolení toto nešlechtné jest. Znamení vyhledává, ale znamení jemu nebude dáno, než znamení to Jonáše proroka. ³⁰ Nebo jakož Jonáš učiněn byl znamením Ninivitským, taktž bude i Syn člověka pokolení tomuto. ³¹ Královna od poledne stane na soudu s muži pokolení tohoto, a odsoudí je. Nebo přijela od končin země, aby slyšela moudrost Šalomounovu, a aj, více než Šalomoun tuto. ³² Muži Ninivitsí povstanou na soudu s pokolením tímto, a odsoudí je. Nebo činili pokání k kázání Jonášovu, a aj, více nežli Jonáš tuto. ³³ Žádný rozsvítě svíci, nepostaví jí do skryše, ani pod kbelec, ale na svícen, aby ti, kteříž vcházejí, světlo viděli. ³⁴ Svíce těla jest oko. Když by tedy oko tvé sprostné bylo, i tělo tvé všecko bude světlé; a pakliž bude nešlechtné, i tělo tvé tmavé bude. ³⁵ Viziž tedy, aby světlo, kteréž jest v tobě, nebylo tmou. ³⁶ Pakli celé tělo tvé světlé bude, nemaje žádné částky tmavé, budeť všecko tak světlé, že tě jako svíce bleskem osvíti. ³⁷ A když on mluvil, prosil ho jeden farizeus, aby obědval u něho. A všed, posadil se za stůl. ³⁸ Farizeus pak viděv to, podivil se, že se neumyl před obědem. ³⁹ I řekl Pán jemu: Nyní vy farizeové povrchu konvice a misy čistíte, ale to, což vnitř jest u vás, plno jest loupeže a nešlechtnosti. ⁴⁰ Blázni, zdaliž ten, kterýž učinil, což zevnitř jest, neučinil také i toho, což jest vnitř? ⁴¹ Ale však i z toho, což máte, dávejte almužnu, a aj, všechny věci vaše čisté budou. ⁴² Ale běda vám farizeům, že desátky dáváte z máty a z routy a ze všeliké byliny, ale opouštíte soud a lásku Boží. Tyto věci měli jste činiti, a oněch neopouštěti. ⁴³ Běda vám farizeům, nebo milujete první místa v školách a pozdravování na trzích. ⁴⁴ Běda vám, zákonníci a farizeové pokrytci, nebo jste jako hrobové nepatrní, a lidé chodíce po nich, nevědí. ⁴⁵ I odpověděv jeden z zákonníků, řekl jemu: Mistře, tyto věci mluvě, i nám také lehkost činíš. ⁴⁶ A on řekl: I vám zákonníkům běda, nebo obtěžujete lidi břemeny nesnesitelnými, a sami se těch břemen jedním prstem nedotýkáte. ⁴⁷ Běda vám, proto že vzděláváte hroby prorocké, kteréž otcové vaši zmrdovali. ⁴⁸ A tak osvědčujete a potvrzujete skutků otců svých. Nebo oni zajisté zmrdovali je, vy pak vzděláváte hroby jejich. ⁴⁹ Protož i Moudrost Boží řekla: Pošlit k nim proroky a apoštoly, a z těch některé mordovati budou, a jiné vyháněti, ⁵⁰ Aby požádáno bylo od tohoto pokolení krve všech proroků, kteráž vylita jest od ustanovení světa, ⁵¹ Od krve Abelovy až do krve Zachariášovy, kterýž zahynul mezi oltářem a chrámem. Jistě, pravím vám, požádáno jí bude od pokolení tohoto. ⁵² Běda vám zákonníkům, nebo jste vzali klíč umění; sami jste nevešli, a těm, kteříž vcházejí, zbránili jste. ⁵³ A když jim to mluvil, počali zákonníci a farizeové přísně na něj dotíratí, a k mnohým řečem příčiny jemu dávati. ⁵⁴ Úklady činíce jemu, a hledajíce popadnouti něco z úst jeho, aby jej obžalovali.

12 A v tom, když se na tisíce lidu sešlo, tak že jedni druhé velmi tlačili, počal mluvit k učedníkům svým: Nejpředněji se varujte od kvasu farizeů, kterýž jest pokrytství. ² Neboť nic není skrytého, což by nemělo býti zjeveno; aniž jest co tajného, ješto by nemělo býti zvědíno. ³ Protož to, co jste pravili ve tmách, bude na světle slyšáno, a co jste v uši šeptali v pokojích, hlásánoť bude na střeších. ⁴ Pravím pak vám přátelům svým: Nestrachujte se těch, kteříž tělo zabíjejí, a potom nemají, co by více učinili. ⁵ Ale ukážíť vám, koho se máte báti: Bojte se toho, kterýž, když zabije, má moc uvrci do pekelného ohně. Jistě pravím vám, toho se bojte. ⁶ Zdaliž nebývá pět vrabečků prodáváno za dva penízky? A jeden z nich není v zapomenutí před Bohem. ⁷ Nýbrž i vlasové hlavy vaší všickni v počtu jsou. Protož nebojtež se, mnohoť vy vrabečků převyšujete. ⁸ Pravímť pak vám: Každý kdož by koli vyznal mne před lidmi, i Syn člověka vyzná jej před anděly Božími. ⁹ Kdož by mne pak zapřel před lidmi, zapřít bude před anděly Božími. ¹⁰ A každý kdož dí slovo proti Synu člověka, bude mu odpuštěno, ale tomu, kdož by se Duchu svatému rouhal, nebudeť odpuštěno. ¹¹ Když pak vás vodíti budou do škol a k vladařům a k mocným, nepečujte, kterak aneb co byste odpovídali, aneb co byste mluvili. ¹² Duch svatý zajisté naučí vás v tu hodinu, co byste měli mluvit. ¹³ I řekl jemu jeden z zástupu: Mistře, rci bratru mému, ať rozdělí se mnou dědictví. ¹⁴ A on řekl jemu: Člověče, kdo mne ustavil soudím aneb děličem nad vámi? ¹⁵ I řekl jim: Viztež a vystříhejte se od lakomství; neboť ne v rozhojnění statku něčího život jeho záleží. ¹⁶ Pověděl pak jim podobensství, rka: Člověka jednoho bohatého hojně úrody pole přineslo. ¹⁷ I přemýšleval sám v sobě, rka: Co učiním? Nebo nemám, kde bych shromáždil úrody své. ¹⁸ I řekl: Toto učiním: Zbořím stodoly své, a větších nastavím, a tu shromáždím všechny své úrody i zboží svá. ¹⁹ A díím duši své: Duše, máš mnoho statku složeného za mnohá léta, odpočivej, jez, pí, měj dobrou vůli. ²⁰ I řekl jemu Bůh: Ó blázne, této noci požádají duše tvé od tebe, a to, cožs připravil, či bude? ²¹ Taktž jest, kdož sobě poklady shromažďuje, a není v Bohu bohatý. ²² Řekl pak učedníkům svým: Protož pravím vám: Nebudte pečliví o život svůj, co byste jedli, ani o tělo, čím byste se odívali. ²³ Život více jest nežli pokrm, i tělo nežli oděv. ²⁴ Patřte na havrany, žeť nesejí, ani nežnou, a nemají špižírny, ani stodoly a však Bůh živí je. I čím v větší vážnosti jste vy než ptactvo? ²⁵ A kdož pak z vás pečlivě myslé, můž přidati ku postavě své loket jeden? ²⁶ Poněvadž tedy nemůžete s to býti, což nejmenšího jest, proč se o jiné věci staráte? ²⁷ Patřte na kvítí, kterak rostou, nedělají, ani předou, pravímť pak vám, že ani Šalomoun ve vsí slávě své nebyl tak odín, jako jedno z těchto. ²⁸ A poněvadž trávu, kteráž dnes na poli jest, a zítra do peci uvržena bývá, Bůh tak odívá, čím více vás, ó malé víry? ²⁹ I vy nehleďtež toho, co byste

jedli, aneb co byste pili, aniž o to rozrztité myslí buďte. ³⁰ Nebo těch všech věcí národové světa tohoto hledají, Otec pak váš ví, že těch věcí potřebujete. ³¹ Ale raději hledejte království Božího, a tyto všechny věci budou vám přidány. ³² Neboj se, ó maličké stáde, neboť se zalíbilo Otci vašemu dáti vám království. ³³ Prodávajte statky své, a dávejte almužnu. Dělejte sobě pytlíky, kteříž nevetšejí, poklad, kterýž nehyne v nebesích, kdež zloděj dojíti nemůž, aniž mol kazí. ³⁴ Nebo kdež jest poklad váš, tuť bude i srdce vaše. ³⁵ Budtež bedra vaše přepásaná, a svíce hořící. ³⁶ A vy podobni lidem očekávajícím Pána svého, až by se vrátil z svadby, aby hned, jakž by přišel a potloukl, otevřeli jemu. ³⁷ Blaze služebníkům těm, kteréž přijda Pán, nalezl by, a oni bdí. Amen pravím vám, že přepáše se, a vsadí je za stůl, a chodě, bude jim sloužiti. ³⁸ A přišel-liť by v druhé bdění, a pakliť by v třetím bdění přišel, a tak je nalezl, blahoslavení jsou ti služebníci, ³⁹ Toto pak vězte, že byť věděl hospodář, v kterou by hodinu měl zloděj přijíti, bděl by zajisté, a nedal by podkopati domu svého. ⁴⁰ Protož i vy buďte hotovi, nebo v kterou hodinu nenadějete se, Syn člověka přijde. ⁴¹ I řekl jemu Petr: Pane, nám-li pravíš toto podobenství, čili všechněm? ⁴² I dí Pán: Kdo jest věrný šafář a opatrný, jehož by ustanovil pán nad čeledí svou, aby jim v čas dával vyměřený pokrm? ⁴³ Blahoslavený služebník ten, kteréhož, když by přišel pán jeho, nalezne, an tak činí. ⁴⁴ V pravdě pravím vám, že nade vším statkem svým ustanoví jej. ⁴⁵ Pakli by řekl služebník ten v srdci svém: Prodlévá přijíti pán můj, i počal by bít služebníky a děvky, a jísti a píti i opíjeti se: ⁴⁶ Přijdeť pán služebníka toho v den, v kterýž se nenaděje, a v hodinu, kteréž neví. I oddělíť jej, a díl jeho položí s nevěrnými. ⁴⁷ Služebník pak ten, kterýž by znal vůli pána svého, a nebyl hotov, a nečinil podle vůle jeho, bit bude velmi. ⁴⁸ Ale kterýž neznal, a činil hodné věci trestání, bit bude méně. Každému pak, komuž jest mnoho dáno, mnoho bude od něho požádáno; a komuť mnoho poručili, víceť požádají od něho. ⁴⁹ Oheň přišel jsem pustiti na zemi, a co chci, jestliže již hoří? ⁵⁰ Ale křtem mám křtěn býti, a kterak jsem ssoužen, dokudž se nevykoná! ⁵¹ Což se domníváte, že bych přišel pokoj uvésti na zemi? Nikoli, pravím vám, ale rozdělení. ⁵² Nebo již od této chvíle bude jich pět v jednom domě rozděleno, tři proti dvěma, a dva proti třem. ⁵³ Bude rozdělen otec proti synu, a syn proti otci, máte proti dceři, a dcera proti materi, svegruše proti nevěstě své, a nevěsta proti svegruši své. ⁵⁴ Pravil také i zástupům: Když vidáte oblak, an vzhází od západu, hned pravíte: Příval jde, a tak bývá. ⁵⁵ A když od poledne vítr věje, říkáte: Bude horko, a býváť. ⁵⁶ Pokrytci, způsob země i nebe umíte souditi, a kterakž pak tohoto času nesoudíte? ⁵⁷ Ano proč i sami od sebe nesoudíte, což spravedlivého? ⁵⁸ Když pak jdeš s protivníkem svým k vrchnosti, na cestě přičiň se o to, abys byl zproštěn od něho, aby snad netáhl tebe k soudci, a soudce dal by tebe biřící, a biřic vsadil by tě do žaláře. ⁵⁹ Pravím tobě: Nevyjdeš odtud, dokudž bys i toho posledního haléře nenavrátil.

13 Byli pak tu přítomní času toho někteří, vypravující jemu o Galilejských, kterýchž krev Pilát smísil s oběťmi jejich. ² I odpověděv Ježíš, řekl jim: Co mníte, že ti Galilejští byli větší hříšníci nežli všickni Galilejští, že takové věci trpěli? ³ Nikoli, pravím vám. Nýbrž nebudete-li pokání činiti, všickni též zahynete. ⁴ Aneb oněch osmnácte, na kteréž upadla věže v Siloe, a zbila je, zdali se domníváte, že by oni vinni byli nad všechny lidi, přebývající v Jeruzalémě? ⁵ Nikoli, pravím vám. Nýbrž nebudete-li pokání činiti, všickni též zahynete. ⁶ Pověděl pak toto podobenství: Člověk jeden měl strom fíkový štípený na vinici své. I přišel, hledaje ovoce na něm, ale nenalezl. ⁷ I řekl vinaři: Aj, po tři léta přicházím, hledaje ovoce na tom fíku, ale nenalézám. Vytniž jej. Proč i tu zemi darmo kazí? ⁸ On pak odpověděv, řekl jemu: Pane, ponechejž ho i tohoto léta, až jej okopám a ohnojím, ⁹ Zdali by nesl ovoce. Pakliť neponese, potom vytněš jej. ¹⁰ Učil pak v jedné škole v sobotu. ¹¹ A aj, byla tu žena, kteráž měla ducha nemoci osmnáct let, a byla sklíčena, a nijakž se nemohla zpřímiti. ¹² A uzřev ji Ježíš, zavolal jí k sobě, a řekl jí: Ženo, zproštěna jsi od nemoci své. ¹³ I vložil na ni ruce, a i hned zdvihla se, a velebila Boha. ¹⁴ Tedy kníže školní odpověděv, hněvaje se proto, že v den sobotní uzdravoval Ježíš, řekl zástupu: Šest dní jest, v nichž náleží dělati; protož v těch přicházejíce, buďte uzdravováni, a ne v den sobotní. ¹⁵ I odpověděv jemu Pán, řekl: Pokrytče, zdali jeden každý z vás v sobotu neodvazuje vola svého neb osla od jeslí, a nevodí napájeti? ¹⁶ Tato pak dcera Abrahamova, kterouž byl svázal satan, aj, již osmnácte let, což neměla býti rozvázána z svazku tohoto v den sobotní? ¹⁷ A když on to pověděl, zastyděli se všickni protivníci jeho, ale všecken lid radoval se ze všech těch slavných skutků, kteříž se dáli od něho. ¹⁸ I řekl: Čemu podobno jest království Boží, a k čemu je přirovnám? ¹⁹ Podobno jest zrnu horčičnému, kteréž vzav člověk, uvrhl do zahrady své. I rostlo, a učiněno jest v strom veliký, a ptactvo nebeské hnízda sobě dělali na ratolestech jeho. ²⁰ A opět řekl: K čemu připodobním království Boží? ²¹ Podobno jest kvasu, kterýž vzavši žena, zadělala ve třech měřících mouky, až zkysalo všecko. ²² I chodil po městech a městečkách, uče, bera se do Jeruzaléma.

12:49 Oheň. Oheň je milník rozvoje společnosti: přetavuje, transformuje zemi, rudu na nástroj jako pluh nebo meč. ☞ Tato věta tvoří paralelismus synonymní s následujícím veršem o křtu (v. 50). Co přetaví svět, je Ježíš, který projde ohněm utrpení. Srv. Mk 9:49 a pozn. Zj 3:18.
12:50 Křtem. Dvě řecká slova se stejným základem (bapto βαπτω

a baptdzo βαπτίζω) znamenají ponoření, ale jen to druhé z nich implikuje i následek trvalé změny. Např. okurku můžete „bapto“ – umýt, nebo „baptdzo“ – zavařit. Zde je míněn proces transformace spíše žárem ohně (=bolestí) než chladem vody.

²³ I řekl jemu jeden: Pane, co nemnozí jsou ti, kteří spasení býti mají? On pak řekl jim: ²⁴ Snažte se vcházeti těsnou branou; neboť (pravím vám), mnozí usilovati budou vjíti, ale nebudou moci. ²⁵ Když vstane hospodář, a zavře dvěře, a počnete vně státi a tlouci na dvěře, řkouce: Pane, Pane, otevři nám, a on odpovídaje, dí vám: Neznám vás, odkud jste: ²⁶ Tedy počnete říci: Jídali jsme a přijeli před tebou, a na ulicích našich jsi učival. ²⁷ I dí: Pravím vám, neznám vás, odkud jste. Odejďtež ode mne všickni činitelé nepravosti. ²⁸ Tamť bude pláč a škrípení zubů, když uzříte Abrahama, a Izáka, a Jákoba, a všechny proroky v království Božím, sami pak sebe vyhnané ven. ²⁹ I přijdou od východu, a od západu, a od půlnoci, i od poledne, a budou stoliti v království Božím. ³⁰ A aj, jsouť poslední, kteříž budou první, a jsou první, kteříž budou poslední. ³¹ A v ten den přistoupili někteří z farizeů, řkouce jemu: Vyjdi, a odejdi odsud, nebo Heródes chce tě zamordovati. ³² I řekl jim: Jdouce, povězte líšce té: Aj, vymítám ďábly, a uzdravuji dnes a zítra, a třetího dne dokonám. ³³ Ale však musím dnes a zítra i po zejtrí choditi; neboť nelze proroku zahynouti kromě Jeruzaléma. ³⁴ Jeruzaléme, Jeruzaléme, ješto morduješ proroky, a kamenuješ ty, kteříž k tobě bývají posláni, kolikrát jsem chtěl shromážditi dítky tvé, jako slepice kuřátka svá pod křídla? Ale nechťeli jste. ³⁵ Aj, zanechán bude vám dům váš pustý. Ale jistě pravím vám, že nikoli mne neuzříte, ažť přijde, když díte: Požehnaný, kterýž se běře ve jménu Páně.

14 I stalo se, když všel Ježíš do domu nějakého knížete farizejského v sobotu, aby jedl chléb, že oni šetřili ho. ² A aj, člověk nějaký vodnatelný byl před ním. ³ I odpověděv Ježíš, dí zákonníkům a fazičům, řka: Sluší-li v sobotu uzdravovati? ⁴ Oni pak mlčeli. Tedy on dosáh jeho, uzdravil a propustil. ⁵ A odpověděv jim, řekl: Čí z vás osel aneb vůl upadl by do studnice, a ne i hned by ho vytáhl v den sobotní? ⁶ I nemohli jemu na to odpověditi. ⁷ Pověděl také i pozvaným podobenství, (spatřiv to, kterak přední místa vyvolovali), řka jim: ⁸ Kdybys byl od někoho pozván na svadbu, nesedej na předním místě, aťby snad vzácnější než ty nebyl pozván od něho. ⁹ A přijda ten, kterýž tebe i onoho pozval, řekl by tobě: Dej tomuto místo. A tehdy počal bys s hanbou na posledním místě seděti. ¹⁰ Ale když bys byl pozván, jda, posaď se na posledním místě. A kdyby přišel ten, kterýž tebe pozval, řekl by tobě: Příteli, posedni výše, tedy budeš míti chválu před spolustolícími. ¹¹ Nebo každý, kdož se povyšuje, bude ponížen; a kdož se ponízuje, bude povýšen. ¹² Pravil také i tomu, kterýž ho byl pozval: Když činiš oběd neb večeři, nezov přátel svých, ani bratří svých, ani příbuzných svých, ani sousedů bohatých, aťby snad i oni zase nezvali tebe, a měl bys odplatu. ¹³ Ale když činiš hody, povolej chudých, chromých, kulhavých, slepých, ¹⁴ A blahoslavený budeš. Neboť nemají, odkud by odplatili tobě, ale budeť odplaceno při vzkříšení spravedlivých. ¹⁵ I uslyšav to jeden z spolupřisedících, řekl jemu: Blahoslavený, kdož jí chléb v království Božím. ¹⁶ On pak řekl jemu: Člověk nějaký učinil večeři velikou, a pozval mnohých. ¹⁷ I poslal služebníka svého v hodinu večeře, aby řekl pozvaným: Podte, nebo již připraveno jest všecko. ¹⁸ I počali se všickni jednomyslně vymlouvati. První řekl jemu: Ves jsem koupil, i musím vyjít a shlédnouti ji; prosím tebe, vymluv mne. ¹⁹ A druhý řekl: Patero spřežení volů koupil jsem, a jdu, abych jich zkusil; prosím tebe, vymluv mne. ²⁰ A jiný dí: Ženu jsem pojal, a protož nemohu přijíti. ²¹ I navrátil se ten služebník, zvěštoval ty věci pánu svému. Tedy rozhněvav se hospodář, řekl služebníku svému: Vyjdi rychle na rynky a na ulice města, a chudé, i chromé, i kulhavé, a slepé uveď sem. ²² I řekl služebník: Pane, stalo se, jakž jsi rozkázal, a ještěť místo jest. ²³ Tedy řekl pán služebníku: Vyjdiž na cesty a mezi ploty, a přinůť vjíti, ať se naplní dům můj. ²⁴ Nebo pravímť vám, že žádný z mužů těch, kteříž pozváni byli, neokusí večeře mé. ²⁵ Šli pak mnozí zástupové s ním. A obrátiv se, řekl jim: ²⁶ Jde-li kdo ke mně, a nemá-li v nenávisti otce svého, i matere, i ženy, i dětí, i bratří, i sestru, ano i té duše své, nemůž býti mým učedníkem. ²⁷ A kdožkoli nenese kříže svého, a jde za mnou, nemůž býti mým učedníkem. ²⁸ Nebo kdo z vás jest, chtěje stavěti věži, aby prvé sedna, nepočel nákladu, má-li to, nač by ji dokonal? ²⁹ Aby snad, když by základ položil, a dokonati nemohl, všickni, kteříž by to viděli, nepočali se posmívati jemu, ³⁰ Řkouce: Tento člověk počal stavěti, a nemohl dokonati. ³¹ Aneb který král, bera se k boji proti jinému králi, zdalíž prvé nesedne, aby se poradil, mohl-li by s desíti tisíci potkati se s tím, kterýž s dvacíti tisíci táhne proti němu? ³² Sic jinak, když by onen ještě podál od něho byl, pošle posly k němu, žádaje za to, což jest ku pokoji. ³³ Tak zajisté každý z vás, kdož se neodřekne všech věcí, kterýmiž vládne, nemůž býti mým učedníkem. ³⁴ Dobráť jest sůl. Pakli sůl bude zmařena, čím bude napravena? ³⁵ Ani do země, ani do hnoje se nehodí; ven ji vymítají. Kdo má uši k slyšení, slyš.

15 Přibližovali se pak k němu všickni publikáni a hříšníci, aby ho slyšeli. ² I reptali farizeové a zákonníci, řkouce: Tento hříšníky přijímá, a jí s nimi. ³ I pověděl jim podobenství toto, řka: ⁴ Kdyby někdo z vás měl

14:28 Stavěti věži. Herodes Antipas v Ježíšově době teprve budoval město Tiberias ke slávě Césara. Stavbu provázela spousta komplikací. Herodes se unáhlil ve výběru lokality, protože Tiberias je v místě hřbitova, takže žádnému Židovi se nechťelo bydlet na nečistém místě; Herodes nevěděl, jak má město naplnit obyvateli. Také mu v průběhu

stavebních prací několikrát došly peníze; ví se, že chtěl mít ve městě velkou věž, ale před dokončením už neměl na materiál ani na výplatu. A tak v Ježíšově podobenství slyšíme ironickou narážku na aktuální události civilního života posluchačů.

sto ovec, a ztratil by jednu z nich, zdaliž by nenechal devadesáti devíti na poušti, a nešel k té, kteráž zahynula, až by i našel ji? ⁵ A nalezná, vloží by na ramena svá s radostí. ⁶ A přijde domů, svolá by přátely a sousedy, řka jim: Spolu radujte se se mnou, nebo jsem našel ovci svou, kteráž byla zahynula. ⁷ Pravímť vám, že tak jest radost v nebi nad jedním hříšníkem pokání činícím větší, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteříž nepotřebují pokání. ⁸ Aneb žena některá mající grošů deset, ztratila-li by jeden groš, zdaliž nezažže svíce, a nemete domu, a nehledá pilně, dokudž nenalezne? ⁹ A když nalezne, svolá přítelkyně a sousedy, řkuci: Spolu radujte se se mnou, nebo jsem našla groš, kterýž jsem byla ztratila. ¹⁰ Takť, pravím vám, že jest radost před anděly Božími nad jedním hříšníkem pokání činícím. ¹¹ Řekl také: Člověk jeden měl dva syny. ¹² Z nichž mladší řekl otci: Otče, dej mi díl statku, kterýž mně náleží. I rozdělil jim statek. ¹³ A po nemnohých dnech, shromáždív všecko mladší ten syn, odšel do daleké krajiny, a tam rozmrhal statek svůj, byv prostopašně živ. ¹⁴ A když všecko utratil, stal se hlad veliký v krajině té, a on počal nouzi trpěti. ¹⁵ I všed, přidržel se jednoho měščenína krajiny té; a on jej poslal na pole své, aby pásl vepře. ¹⁶ I žádal nasytiti břicho své mlátem, kteréž svině jedly, ale žádný nedával jemu. ¹⁷ Přišed pak sám k sobě, řekl: Jak mnozí nájemníci u otce mého hojnost mají chleba, a já hladem mru! ¹⁸ Vstana, půjdu k otci svému, a díím jemu: Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou, ¹⁹ Aníž jsem hoden více slouti synem tvým. Učiň mne jako jednoho z nájemníků svých. ²⁰ I vstav, šel k otci svému. A když ještě opodál byl, uzřel jej otec jeho, a milosrdenstvím byv hnut, přiběh, padl na šiji jeho, a políbil ho. ²¹ I řekl jemu syn: Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou, aníž jsem hoden více slouti synem tvým. ²² I řekl otec služebníkům svým: Přineste to roucho první, a oblectejte jej, a dejte prsten na ruku jeho a obuv na nohy. ²³ A přivedouce to tele tučné, zabíte, a hodujíce, budme veselí. ²⁴ Nebo tento syn můj byl umřel, a zase ožil; byl zahynul, a nalezen jest. I počali veselí býti. ²⁵ Byl pak syn jeho starší na poli. A jda, když se přibližoval k domu, uslyšel zpívání a hluk veselících se. ²⁶ I povolav jednoho z služebníků, otázal se, co by to bylo. ²⁷ A on řekl jemu: Bratr tvůj přišel, i zabil otec tvůj tučné tele, že ho zdravého přijal. ²⁸ I rozhněval se, a nechtěl vjíti. Otec pak jeho vyšed, prosil ho. ²⁹ A on odpověděv, řekl otci: Aj, tolik let sloužím tobě, a nikdy jsem přikázání tvého nepřestoupil, a však nikdy jsi mi nedal kozelce, abych s přátely svými vesel pobyl. ³⁰ Ale když syn tvůj tento, kterýž prožral statek tvůj s nevěstkami, přišel, zabil jemu to tele tučné. ³¹ A on řekl jemu: Synu, ty vždycky se mnou jsi, a všecky věci mé jsou tvé. ³² Ale veseliti a radovati se náleželo. Nebo bratr tvůj tento byl umřel, a zase ožil; zahynul byl, a nalezen jest.

16 Privil pak i učedníkům svým: Člověk jeden byl bohatý, kterýž měl šafáře; a ten obžalován jest před ním, jako by mrhal statek jeho. ² I povolav ho, řekl jemu: Což to slyším o tobě? Vydej počet z vládařství svého, nebo již nebudeš moci déle vládnouti. ³ I dí vladař sám v sobě: Co učiním? Teď pán můj odjímá ode mne vládařství. Kopati nemohu, žebrati se stydím. ⁴ Vím, co učiním, aby, když budu zszazen z vládařství, přijali mne do svých domů. ⁵ I zavolav jednoho každého dlužníka pána svého, řekl prvnímu: Jaks mnoho dlužen pánu mému? ⁶ A on řekl: Sto tun oleje. I řekl mu: Vezmi rejistra svá, a sedna rychle, napiš padesát. ⁷ Potom druhému řekl: Ty pak jaks mnoho dlužen? Kterýž řekl: Sto korců pšenice. I dí mu: Vezmi rejistra svá, a napiš osmdesát. ⁸ I pochválil ten pán vladaře toho nepravého, že opatrně učinil. Nebo synové tohoto světa opatrnější jsou, než synové světla v svých věcech. ⁹ I jáť pravím vám: Čiňte sobě přátely z mamony nepravosti, aby, když byste zhynuli, přijali vás do oněch věčných stanů. ¹⁰ Kdo jest věrný v mále, i ve mnoze věrný jest. A kdož v mále jest nepravý, i ve mnoze nepravý jest. ¹¹ Poněvadž tedy v mamoně nepravé věrni jste nebyli, spravedlivé kdo vám svěří? ¹² A když jste v cizím věrni nebyli, což vašeho jest, kdo vám dá? ¹³ Žádný čeledín nemůž dvěma páním sloužiti. Nebť zajisté jednoho nenáviděti bude, a druhého milovati, aneb jednoho přidržeti se bude, a druhým pohrdne. Nemůžte Bohu sloužiti a mamoně. ¹⁴ Slyšeli pak toto všecko i farizeové, kteříž byli lakomí, a posmívali se jemu. ¹⁵ I dí jim: Vy jste, ješto se sami spravedliví činíte před lidmi, ale Bůhť zná srdce vaše; nebo což jest u lidí vysokého, ohavnost jest před Bohem. ¹⁶ Zákon a proroci až do Jana, a od té chvíle království Boží zvěstuje se, a každý se do něho násilně tiskne. ¹⁷ Snázeť jest zajisté nebi i zemi pomínouti, nežli v zákoně jednomu tytlíku zahynouti. ¹⁸ Každý, kdož propustí manželku svou, a jinou pojímá, cizoloží; a kdož propuštěnou od muže pojímá, cizoloží. ¹⁹ Byl pak člověk jeden bohatý, a oblácel se v šarlat a v kment, a hodoval na každý den stkvostně. ²⁰ A byl jeden žebrák, jménem Lazar, kterýž ležel u vrat jeho vředovitý, ²¹ Žádaje nasycen býti těmi drobty, kteříž padali z stolu bohatce. Ale i psi přicházejíce, lízali vředy jeho. ²² I stalo se, že ten žebrák umřel, a nesen jest od andělů do lůna Abrahamova. Umřel pak i bohatce, a pohřben jest. ²³ Potom v pekle pozdvih očí svých, v mukách jsa, uzřel Abrahama zdaleka, a Lazara v lůnu jeho. ²⁴ I zvolav bohatce, řekl: Otče Abrahamo, smiluj se nade mnou, a pošli Lazara, ať omočí konec prstu svého v vodě, a svaží jazyk můj; nebo se mučím v tomto plameni. ²⁵ I řekl Abraham: Synu, rozpomeň se, žeš ty vzal dobré věci své v životě svém, a Lazar též zlé. Nyní pak tento se těší, ale ty se mučíš. ²⁶ A nad to nade všecko mezi námi a vámi propast veliká utvrzena jest, aby ti, kteříž chtějí odsud k vám jíti, nemohli, ani od onud k nám přejíti. ²⁷ I řekl: Ale prosím tebe, otče, abys ho poslal do domu otce mého. ²⁸ Neboť mám pět bratrů. Ať jim svědčí, aby i oni nepřišli

do tohoto místa muk. ²⁹I řekl jemu Abraham: Majít Mojžíše a proroky, nechť jich poslouchají. ³⁰A on řekl: Nic, otče Abrahamo, ale kdyby kdo z mrtvých šel k nim, budou pokání činiti. ³¹I řekl mu: Poněvadž Mojžíše a proroků neposlouchají, aniž byť kdo z mrtvých vstal, uvěří jemu.

17 Tedy řekl učedníkům: Není možné, aby nepřišla pohoršení, ale běda, skrze kohož přicházejí. ²Lépe by mu bylo, aby žernov osličí vložen byl na hrdlo jeho, a uvržen byl do moře, než by pohoršil jednoho z těchto maličkých. ³Šetřte se. Zhřešil-li by pak proti tobě bratr tvůj, potresci ho, a bude-liť toho želeť, odpusť mu. ⁴A byť pak sedmkrát za den zhřešil proti tobě, a sedmkrát za den obrátil se k tobě, řka: Žel mi toho, odpusť mu. ⁵I řekli apoštolé Pánu: Přispoř nám víry. ⁶I dí Pán: Kdybyste měli víru jako zrnko horčičné, řekli byste této moruši: Vykořeň se, a přesaď se do moře, a uposlechla by vás. ⁷Kdo pak jest z vás, maje služebníka, ještě oře aneb pase, aby jemu, když by se s pole navrátil, hned řekl: Poď a sedni za stůl? ⁸Anobřz zdali nedí jemu: Připrav, ať povečeřím, a opáše se, služ mi, až se najím a napím, a potom i ty jez a pi? ⁹Zdali děkuje služebníku tomu, že učinil to, což mu bylo rozkázáno? Nezdá mi se. ¹⁰Tak i vy, když učiníte všecko, což vám přikázáno, rcete: Služebníci neužiteční jsme. Což jsme povinni byli učiniti, učinili jsme. ¹¹I stalo se, když se bral do Jeruzaléma, že šel skrze Samaří a Galilei. ¹²A když vcházal do nějakého městečka, potkalo se s ním deset mužů malomocných, kteříž stáli zdaleka. ¹³A pozdvihše hlasu, řekli: Ježíši prikazateli, smiluj se nad námi. ¹⁴Kterézto on uzřev, řekl jim: Jdouce, ukažte se kněžím. I stalo se, když šli, že očištěni jsou. ¹⁵Jeden pak z nich uzřev, že jest uzdraven, navrátil se, s velikým hlasem velebě Boha. ¹⁶A padl na tvář k nohám jeho, díky čině jemu. A ten byl Samaritán. ¹⁷I odpověděv Ježíš, řekl: Zdaliž jich deset není očištěno? A kdež jich devět? ¹⁸Nenalezli se, aby vrátice se, chválu Bohu vzdali, jedině cizozemec tento? ¹⁹I řekl jemu: Vstana jdi, víra tvá tě uzdravila. ²⁰Byv pak otázan od farizeů, kdy přijde království Boží, odpověděl jim, a řekl: Nepřijdeť království Boží s šetřením. ²¹Aniž řeknou: Aj, tuto, aneb aj, tamto. Nebo aj, království Boží jestiť mezi vámi. ²²I řekl učedníkům: Přijdou dnové, že budete žádati viděti v jeden den Syna člověka, ale neužříte. ²³A dějít vám: Aj, zde, aneb hle, tamto. Ale nechodte, aniž následujte. ²⁴Nebo jakož blesk osvěcující se z jedné krajiny, kteráž pod nebem jest, až do druhé, kteráž též pod nebem jest, svítí, tak bude i Syn člověka ve dni svém. ²⁵Ale nejprvé musí mnoho trpěti, a zavržen býti od národu tohoto. ²⁶A jakož se dalo za dnů Noé, tak bude i za dnů Syna člověka. ²⁷Jedli, pili, ženili se, vdávaly se až do toho dne, v kterémž Noé všel do korábu; i přišla potopa, a zahladila všechny. ²⁸A též podobně, jakž se dalo ve dnech Lotových: Jedli, pili, kupovali, prodávali, štěpovali, stavěli. ²⁹Ale dne toho, když vyšel Lot z Sodomy, dštíh ohněm a sirou s nebe, a zahladil všechny. ³⁰Takť nápodobně bude v ten den, když se Syn člověka zjeví. ³¹V ten den kdo by byl na střeše, a nádobí jeho v domu, nesstupuj, aby je pobral; a kdo na poli, též nevracuj se zase. ³²Pomněte na Lotovu ženu. ³³Kdož by koli hledal duši svou zachovati, ztratíť ji; a kdož by ji koli ztratil, obživíť ji. ³⁴Pravímť vám: V tu noc budou dva na loži jednom; jeden bude vzat, a druhý opuštěn. ³⁵Dvě budou mleti spolu; jedna bude vzata, a druhá opuštěna. ³⁶Dva budou na poli; jeden bude vzat, a druhý opuštěn. ³⁷I odpověděvše, řekli jemu: Kde, Pane? On pak řekl jim: Kdežt bude tělo, tamť se shromáždí i orlice.

18 Pověděl jim také i podobenství, kterak by potřebí bylo vždycky se modliti a neoblehovati, ²Řka: Byl jeden soudce v městě jednom, kterýž se Boha nebál, a člověka nestyděl. ³Byla pak vdova v témž městě. I přišla k němu, řkuci: Pomstí mne nad protivníkem mým. ⁴On pak dlouho nechtěl. Ale potom řekl sám v sobě: Ač se Boha nebojím, ani člověka nestydím, ⁵Však že mi pokoje nedá tato vdova, pomstím jí, aby naposledy přijduci, neuhaněla mne. ⁶I dí Pán: Slyšte, co praví ten soudce nepravý. ⁷A což by pak Bůh nepomstil vyvolených svých, volajících k němu dnem i nocí, ačkoli i prodlévá jim? ⁸Pravímť vám, žeť jich brzo pomstí. Ale když přijde Syn člověka, zdaliž nalezne víru na zemi? ⁹I řekl také proti některým, kteříž v sebe doufali, že by spravedliví byli, jiných za nic nevážíce, podobenství toto: ¹⁰Dva muži vstupovali do chrámu, aby se modlili, jeden farizeus, a druhý publikán. ¹¹Farizeus stoje, takto se sám v sobě modlil: Bože, děkuji tobě, že nejsem jako jiní lidé, dráči, nespravedliví, cizoložníci, aneb jako i tento publikán. ¹²Postím se dvakrát do téhodne, desátky dávám ze všech věcí, kterýmiž vládnou. ¹³Publikán pak zdaleka stoje, nechtěl ani oči k nebi pozdvihnouti. Ale bil se v prsy své, řka: Bože, buď milostiv mně hříšnému. ¹⁴Pravímť vám: Odšel tento, ospravedlněn jsa, do domu svého, a ne onen. Nebo každý, kdož se povyšuje, bude ponížen; a kdož se ponízuje, bude povýšen. ¹⁵Přinášeli také k němu i nemluvnátka, aby se jich dotýkal. To viděvše učedníci, přimlouvali jim. ¹⁶Ale Ježíš svolav je, řekl: Nechte dítek, ať jdou ke mně, a nebraňte jim, nebo takovýcht jest království Boží. ¹⁷Amen pravím vám: Kdož by koli nepřijal království Božího jako dítě, nevejdeť nikoli do něho. ¹⁸I otázalo se ho jedno kníže, řka: Mistře dobrý, co čině, život věčný obdržím? ¹⁹I řekl jemu Ježíš: Co mne nazýváš dobrým? Žádný není dobrý, než jediný, totiž Bůh. ²⁰Umíš přikázání: Nezcizoložíš, nezabiješ, nepokradeš, nepromluvíš křivého svědectví, cti otce svého i matku svou. ²¹On pak řekl: Toho všeho ostříhal jsem od své mladosti. ²²Ale slyšav

to Ježíš, řekl mu: Ještět se jednoho nedostává. Všecko, což máš, prodej, a rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi, a pod, následuj mne. ²³ On pak uslyšav to, zarmoutil se; byl zajisté bohatý velmi. ²⁴ A viděv jej Ježíš zarmouceného, řekl: Aj, jak nesnadně ti, kdož statky mají, do království Božího vejdou! ²⁵ Snáze jest zajisté velbloudu skrze jehelnou díрку projít, nežli bohatému vjíti do království Božího. ²⁶ Tedy řekli ti, kteříž to slyšeli: I kdož může spasen býti? ²⁷ A on dí: Což jest nemožného u lidí, možné jest u Boha. ²⁸ I řekl Petr: Aj, my opustili jsme všecko, a šli jsme za tebou. ²⁹ On pak řekl jim: Amen pravím vám, že není žádného, kterýž by opustil dům, neb rodiče, neb bratří, neb manželku, neb dívky, pro království Boží, ³⁰ Aby nevzal v tomto času mnohem více, v budoucím pak věku života věčného. ³¹ Tedy pojav dvanácte, řekl jim: Aj, vstupujeme do Jeruzaléma, a naplnit se všecko Synu člověka to, což psáno jest skrze proroky. ³² Nebo vydán bude pohanům, a bude posmíván, a zlehčen, i uplván. ³³ A ubičující, zamordují jej, ale třetího dne z mrtvých vstane. ³⁴ Oni pak tomu nic nerozuměli, a bylo slovo to skryto před nimi, aniž věděli, co se pravilo. ³⁵ I stalo se, když se přibližovali k Jericho, slepý jeden seděl podlé cesty, žebře. ³⁶ A slyšev zástup pomíjející, otázal se, co by to bylo. ³⁷ I oznámili jemu, že Ježíš Nazaretský tudy jde. ³⁸ I zvolal, řka: Ježíši, synu Davidův, smiluj se nade mnou. ³⁹ A ti, kteříž napřed šli, přimlouvali mu, aby mlčal. Ale on mnohem více volal: Synu Davidův, smiluj se nade mnou. ⁴⁰ Tedy zastaviv se Ježíš, rozkázal ho k sobě přivésti. A když se přibližoval, otázal se ho, ⁴¹ Řka: Co chceš, ať učiním? On pak dí: Pane, ať vidím. ⁴² A Ježíš řekl jemu: Prohlédni. Víra tvá tě uzdravila. ⁴³ A i hned prohlédl, a šel za ním, velebě Boha. A všecken lid viděv to, vzdal chválu Bohu.

19 A všed, bral se přes Jericho. ² A aj, muž, jménem Zacheus, a ten byl hejtman nad celnými, a byl bohatý. ³ I žádostiv byl viděti Ježíše, kdo by byl; a nemohl pro zástup, nebo postavy malé byl. ⁴ A předběh napřed, vstoupil na strom planého fíku, aby jej viděl; nebo tudy měl jíti. ⁵ A když přišel k tomu místu, pohleděv zhůru Ježíš, uzřel jej, i řekl jemu: Zachee, spěšně sstup dolů, nebo dnes v domu tvém musím zůstat. ⁶ I sstoupil rychle, a přijal jej radostně. ⁷ A viděvše to všickni, reptali, řkouce: K člověku hříšnému se obrátil. ⁸ Stojě pak Zacheus, řekl Pánu: Aj, polovici statku svého, Pane, dávám chudým, a oklamal-li jsem v čem koho, navracuji to čtverásob. ⁹ I dí jemu Ježíš: Dnes spasení stalo se domu tomuto, proto že i on jest syn Abrahamův. ¹⁰ Nebo přišel Syn člověka, aby hledal a spasil, což bylo zahynulo. ¹¹ Toho když oni poslouchali, promluvil k nim dále podobenství, proto že byl blízko od Jeruzaléma, a že se oni domnívali, že by se hned mělo zjeviti království Boží. ¹² I řekl: Člověk jeden rodu znamenitého odšel do daleké krajiny, aby přijal království, a zase se navrátil. ¹³ I povolav desíti služebníků svých, dal jim deset hřiven, a řekl jim: Kupčtež, dokudž nepřijdu. ¹⁴ Měšťané pak jeho nenáviděli ho, a poslali poselství za ním, řkouce: Nechcemeť, aby tento kraloval nad námi. ¹⁵ I stalo se, když se navrátil, přijav království, že rozkázal zavolati těch svých služebníků, kterýmž byl dal peníze, aby zvěděl, jak kdo mnoho získal. ¹⁶ I přišel první, řka: Pane, hřivna tvá deset hřiven získala. ¹⁷ I řekl jemu: To dobře, služebníče dobrý. Že jsi nad málem byl věrný, mějž moc nad desíti městy. ¹⁸ A druhý přišel, řka: Pane, hřivna tvá získala pět hřiven. ¹⁹ I tomu řekl: I ty budiž nad pěti městy. ²⁰ A jiný přišel, řka: Pane, aj, teď hřivna tvá, kterouž jsem měl složenou v šátku. ²¹ Nebo jsem se bál tebe, ješto jsi člověk přísný; béřeš, čeho jsi nepoložil, a žneš, čeho jsi nerozsíval. ²² I řekl jemu: Z úst tvých soudím tebe, služebníče zlý. Věděl jsi, že jsem já člověk přísný, bera, což jsem nepoložil, a žna, čehož jsem nerozsíval. ²³ I proč jsi tedy nedal peněz svých na stůl, a já přijda, byl bych je vzal i s užitky. ²⁴ I řekl těm, kteříž tu stáli: Vezměte od něho tu hřivnu, a dejte tomu, kterýž má deset hřiven. ²⁵ I řekli jemu: Pane, máť deset hřiven. ²⁶ Jistě pravím vám: Že každému, kdož má, bude dáno, ale od toho, kterýž nemá, i to, což má, bude odjato. ²⁷ Ty pak nepřátely mé, kteříž nechtěli, abych nad nimi kraloval, přiveďte sem, a zmordujte přede mnou. ²⁸ To pověděv, šel napřed, vstupuje k Jeruzalému. ²⁹ I stalo se, když se přiblížil k Betfagi a k Betany, k hoře, kteráž slove Olivetská, poslal dva učedníky své, ³⁰ Řka: Jděte do městečka, kteréž proti vám jest. Do kteréhož vejdouce, naleznete oslátko přivázané, na němž nikdy žádný z lidí neseděl. Odvěžtež je, a přiveďte ke mně. ³¹ A optal-liť by se vás kdo, proč

18:25 Bohatému. Brána jménem „Ucho Jehly“, údajně tak úzká, že jí neprošel velbloud s nákladem, nikdy neexistovala. Je to populární mýtus, ale historicky nedoložitelný. Ježíš zde nemluví o něčem těžkém, byť dosažitelném vynaloženým úsilím či obětí (složením nákladu), ale o nemožném (v. 27). Vždy záleží na stavu srdce. Všechno, co máme, jsme dostali od Boha (1Kor 4:7), proto na něho dojem udělat nemůžeme svým bohatstvím. Viz Mk 12:44 a pozn. Většina boháčů nevejde do království, protože utrpení, kterým si Bůh v jejich životě říká o pozornost, se úspěšně vyhnuli.

18:39 Mnohem více volal. Nedal se umlčet, přestože se o to všichni snažili. Hlas živého Boha nás může vést i k překročení vlastních tradic a denominačních preferencí; posloucháme-li ho, očekávání lidí nás nemusí omezovat. Umlčování je součástí pronásledování: Kdo bude mluvit o Ježíši, bude trpět. Řetěz, omotaný kolem stromu, do

něho časem zaroste. Palma je výjimka z tohoto pravidla: Neabsorbuje řetěz do svého těla, ale jak roste, nakonec řetěz roztrhne. Je nám příkladem k následování: Cokoliv nás tíží, svírá, svazuje, je něco, s čím bojujeme, ale nesmíme to učinit svou identitou. Jak porosteme v Kristu, nakonec okovy spadnou a my se budeme radovat ve svobodě, kterou nám zaslíbil (Jn 8:32). Podobný obraz je skořápka vajčička, v němž roste ptačí mládě. Skořápka je po určitou dobu důležitá pro přežití jedince, ale nakonec pukne sama a odpadne díky jeho růstu. Ne díky jeho modlitbám nebo horlivým aktivitám. Okovy, která nás pronásledují od dětství, spadnou jediné našim růstem.

19:30 Na němž nikdy žádný z lidí neseděl. Sobota (14:1), den odpočinku, je čas úlevy od práce pro všechny včetně zvířat (Ex 20:9–11). Pracovat (tedy mj. nést člověka) by smělo jen zvíře, které dosud ne-

odvazujete, tak díte jemu: Proto že Pán ho potřebuje. ³²Tedy odšedše ti, kteříž byli posláni, našli, jakž jim byl pověděl. ³³A když odvazovali to oslátko, řekli páni jeho k nim: Proč odvazujete oslátko? ³⁴A oni řekli: Pán ho potřebuje. ³⁵I přivedli je k Ježíšovi, a vloživše roucha svá na to oslátko, vsadili na ně Ježíše. ³⁶A když on jel, stlali roucha svá na cestě. ³⁷Když se pak již přibližoval k místu tomu, kudyž scházejí s hory Olivetské, počalo všecko množství učedníků radostně chváliti Boha hlasem velikým ze všech divů, kteréž byli viděli, ³⁸Řkouce: Požehnaný král, kterýž se běře ve jménu Páně. Pokoj na nebi, a sláva na výsostech. ³⁹Ale někteří z farizeů, kteříž tu byli v zástupu, řekli jemu: Mistře, potresci učedníků svých. ⁴⁰I odpověděv, řekl jim: Pravímť vám: Budou-li tito mlčeti, kamení hned bude volati. ⁴¹A když se přiblížil, uzřev město, plakal nad ním, ⁴²Řka: Ó kdybys poznalo i ty, a to aspoň v takový tento den tvůj, které by věci ku pokoji tobě byly, ale skrytoť jest to nyní před očima tvýma. ⁴³Nebo přijdou na tě dnové, obklíčí tě nepřátelé tvoji valem, a oblehnou tebe, a ssouzí tě se všech stran. ⁴⁴A s zemí srovnají tě, i syny tvé v tobě, a nenechajíť v tobě kamene na kameni, proto že jsi nepoznalo času navštívení svého. ⁴⁵A všed do chrámu, počal vymítati prodavače a kupce z něho, ⁴⁶Řka jim: Psáno jest: Dům můj dům modlitby jest, vy jste jej pak učinili peleší lotrovskou. ⁴⁷I učil na každý den v chrámě. Přední pak kněží a zákonníci i přední v lidu hledali ho zahladiti. ⁴⁸Ale nenalezli, co by učinili. Nebo všecken lid jej sobě liboval, poslouchaje ho.

20 I stalo se těch dnů v jeden den, když on učil lid v chrámě, a kázal evangelium, že přišli k tomu přední kněží a zákonníci s staršími. ²I řekli jemu: pověz nám, jakou mocí tyto věci činíš, aneb kdo jest ten, kterýž tobě tuto moc dal? ³I odpověděv, řekl jim: Otížit se i já vás na jednu věc; protož povztež mi: ⁴Křest Janův s nebe-li byl, čili z lidí? ⁵Oni pak uvažovali to mezi sebou, řkouce: Jestliže bychom řekli: S nebe, díť: Pročež jste tedy neuvěřili jemu? ⁶Pakli díme: Z lidí, lid všecken ukamenuje nás; nebo cele tak drží, že Jan jest prorok. ⁷I odpověděli: Že nevědí, odkud byl. ⁸I řekl jim Ježíš: Aniz já vám povím, jakou mocí toto činím. ⁹I počal lidu praviti podobenství toto: Člověk jeden štípil vinici, a pronajal ji vinařům, a sám odšel přes pole na dlouhé časy. ¹⁰A v čas slušný poslal k těm vinařům služebníka, aby užitek z vinice dali jemu. Ti pak vinaři zmrskavše jej, pustili prázdného. ¹¹I poslal druhého služebníka. Oni pak i toho zmrskavše a zohavivše, pustili prázdného. ¹²I poslal třetího. Ale oni i toho zranivše, vystrčili ven. ¹³Tedy řekl pán té vinice: Co učiním? Pošli svého milého syna. Snad když toho uzří, ustýdnou se. ¹⁴Ale vinaři uzřevše jej, rozmlouvali mezi sebou, řkouce: Tentot jest dědic; poďte, zabíjeme jej, aby naše bylo to dědictví. ¹⁵A vystrčivše jej ven z vinice, zamordovali. Což tedy učiní jim pán té vinice? ¹⁶Přijde a vyhladí vinaře ty, a dá vinici jiným. To uslyšavše, řekli: Odstup to. ¹⁷Ale on pohledv na ně, řekl: Co jest pak to, což napsáno jest: Kámen, kterýmž pohrdli stavitelé, ten učiněn jest v hlavu úhelní? ¹⁸Každý, kdož padne na ten kámen, rozrazí se; a na kohož by on upadl, potřeť jej. ¹⁹I hledali přední kněží a zákonníci, jak by naň vztáhli ruce v tu hodinu, ale báli se lidu. Nebo porozuměli, že by na ně mluvil podobenství to. ²⁰Tedy strěhnouce ho, poslali špehere, kteříž by se spravedlivými činili, aby ho polapili v řeči, a potom jej vydali vrchnosti a v moc hejtmánu. ²¹I otázali se ho, řkouce: Mistře, víme, že právě mluvíš a učíš, a nepřijímáš osoby, ale v pravdě cestě Boží učíš. ²²Sluší-li nám daň dávati císaři, čili nic? ²³Ale porozuměv chytrosti jejich, dí jim: Co mne pokoušíte? ²⁴Ukažte mi peníz. Čí má obraz a nápis? I odpověděvše, řekli: Císařův. ²⁵On pak řekl jim: Dejtež tedy, co jest císařova, císaři, a co jest Božího, Bohu. ²⁶I nemohli ho za slovo popadnouti před lidem, a divíce se odpovědi jeho, umkli. ²⁷Přistoupivše pak někteří z saduceů, (kteříž odpírají býti vzkříšení), otázali se ho, ²⁸Řkouce: Mistře, Mojžíš napsal nám: Kdyby bratr něčí umřel, maje manželku, a umřel by bez dětí, aby ji pojal bratr jeho za manželku, a vzbudil simě bratru svému. ²⁹I bylo sedm bratrů, a první pojav ženu, umřel bez dětí. ³⁰I pojal druhý tu ženu, a umřel i ten bez dětí. ³¹Potom třetí pojal ji, též i všech těch sedm, a nezůstavivše dětí, zemřeli. ³²Nejposléze po všech umřela i ta žena. ³³Protož při vzkříšení, kterého z nich bude ta žena, poněvadž sedm jich mělo ji za manželku? ³⁴A odpovídaje, řekl jim Ježíš: Synové tohoto věku žení se a vdávají. ³⁵Ale ti, kteříž hodni jmíni budou dosáhnouti onoho věku a vzkříšení z mrtvých, ani se ženiti nebudou ani vdávati. ³⁶Nebo ani umíratí více nebudou moci, andělům zajisté rovni budou. A jsou synové Boží, poněvadž jsou synové vzkříšení. ³⁷A že mrtví vstanou z mrtvých, i Mojžíš ukázal při onom kří, když nazývá Pána Bohem Abrahamovým, a Bohem Izákovým, a Bohem Jákobovým. ³⁸Bůhť pak není mrtvých, ale živých, nebo všickni jsou jemu živi. ³⁹Tedy odpověděvše někteří z zákonníků, řekli: Mistře, dobře jsi pověděl. ⁴⁰I nesměli se jeho na nic více tázati. ⁴¹Řekl pak jim: Kterak praví Krista býti synem Davidovým? ⁴²A sám David praví v knize žalmů: Řekl Pán Pánu mému: Sed na pravici mé, ⁴³Ažť

pracovalo, tudíž nemá od něho odpočívát. Ježíš nikdy neporušil Tóru ani v nejmenším detailu (Mt 5:18).

19:38 Požehnaný král. Pilát ve svém paláci, kněží ve svých bohatých domech, římskí vojáci na strážních věžích, ti všichni si byli dobře vědomi toho, že právě probíhají oslavy jednoho z nejvýznamnějších svátků (Pesach), kdy si židovský národ připomíná Boží vysvobození

zpod nadvlády cizí nepřátelské mocnosti. Když viděli Ježíšův vjezd do Jeruzaléma na oslu (srv. pozn. Za 9:9) a slyšeli jásající dav provolávat slávu králi (vzpomínka na oslavy dobyté svobody od utiskovatelů, provázené písněmi díků a palmovými větvemi, byly doposud v čerstvé paměti, viz 2Mak 10:5–8), bylo jim jasné, že mají problém.

položím nepřátely tvé v podnož noh tvých? ⁴⁴ Poněvadž David jej Pánem nazývá, i kterakž syn jeho jest? ⁴⁵ I řekl učedníkům svým přede vším lidem: ⁴⁶ Varujte se zákonníků, kteříž rádi chodí v krásném rouše, a milují pozdravování na trzích a přední stolice v školách, a první místo na večerích. ⁴⁷ Kteríž zžirají domy vdovské pod zámyslem dlouhé modlitby. Tiť vezmou těžší odsouzení.

21 A pohleděv, uzřel bohaté, kteříž metali dary své do pokladnice. ² Uzřel pak i jednu vdovu chudičkou, ana uvrhla tam dva šarty. ³ I řekl: V pravdě pravím vám, že vdova tato chudá více než všickni uvrhla. ⁴ Nebo všickni tito z toho, což jim zbývalo, dali dary Bohu, tato pak z své chudoby všecku živnost svou, kterouž měla, uvrhla. ⁵ A když někteří pravili o chrámu, kterak by kamením pěkným i okrasami ozdoben byl, řekl: ⁶ Nač se to díváte? Přijdouť dnové, v nichž nebude zůstaven kámen na kameni, kterýž by nebyl zbořen. ⁷ I otázali se ho, řkouce: Mistře, kdy to bude? A které znamení, když se to bude míti státi? ⁸ On pak řekl: Vizte, abyste nebyli svedeni. Nebo mnozí přijdou ve jménu mém, řkouce: Já jsem, a čas se blíží. Protož nepostupujte po nich. ⁹ Když pak uslyšíte o válkách a různicích, nestrachujte se; neboť musí to prvé býti, ale ne i hned konec. ¹⁰ Tehdy pravil jim: Povstanet národ proti národu, a království proti království. ¹¹ A země třesení veliká budou po místech, a hladové, a morové, hrůzy i zázrakové s nebe velicí. ¹² Ale před tím přede vším vztáhnou ruce své na vás, a protiviti se budou, vydávajíc vás do škol a žalářů, vodíce k králům a k vládařům pro jméno mé. ¹³ A toť se vám dítí bude na svědectví. ¹⁴ Protož složtež to v srdcích svých, abyste se nestarali, kterak byste odpovídati měli. ¹⁵ Jáť zajisté dám vám ústa a moudrost, kteréž nebudou moci odolati, ani proti ní ostáti všickni protivníci vaši. ¹⁶ Budete pak zrazováni i od rodičů a od bratří, od příbuzných i od přátel, a zmurdují některé z vás. ¹⁷ A budete v nenávisti u všech pro jméno mé. ¹⁸ Ale ani vlas s hlavy vaší nikoli nezahyne. ¹⁹ V trpělivosti své vládněte dušemi svými. ²⁰ Když pak uzříte obležený od vojska Jeruzalém, tehdy vězte, žeť se přiblížilo zkažení jeho. ²¹ Tehdy ti, kdož jsou v Judstvu, utíkejte k horám, a kdo u prostřed něho, vyjděte, a kteří v končinách, nevcházejte do něho. ²² Neboť budou dnové pomsty, aby se naplnilo všecko, což psáno jest. ²³ Ale běda těhotným a těm, kteréž kojí v těch dnech. Neboť bude dav veliký v této zemi, a hněv nad lidem tímto. ²⁴ I padati budou ostrostí meče, a zjímání vedeni budou mezi všecky národy, a Jeruzalém tlačěn bude od pohanů, dokudž se nenaplní časové pohanů. ²⁵ I budouť znamení na slunci a na měsíci i na hvězdách, a na zemi ssoužení národů, nevědoucích se kam dítí, když zvuk vydá moře a vlnobití, ²⁶ Tak že zmrtvějí lidé pro strach a pro očekávání těch věcí, kteréž přijdou na všecken svět. Nebo moci nebeské pohybovati se budou. ²⁷ A tehdyť uzří Syna člověka, an se běře v oblaci s mocí a slávou velikou. ²⁸ A když se toto počne dítí, pohleďtež a pozdvihnětež hlav svých, proto že se přibližuje vykoupění vaše. ²⁹ I pověděl jim podobenství: Patřte na fíkový strom i na všecka stromoví. ³⁰ Když se již pučí, vidouce to, sami to znáte, že blízko jest již léto. ³¹ Takž i vy, když uzříte, ano se tyto věci dějí, vězte, že blízko jest království Boží. ³² Amen pravím vám, že nepomine věk tento, až se všecko stane. ³³ Nebe a země pominou, ale slova má nepominou. ³⁴ Pilně se pak varujte, aby snad nebyla obtížena srdce vaše obžerstvím a opilstvím a pečováním o tento život, a v náhle přikvačil by vás ten den. ³⁵ Nebo jako osídlo přijde na všecky, kteříž přebývají na tváři vší země. ³⁶ Protož bděte, všelikého času modléce se, abyste hodni byli ujíti všech těch věcí, kteréž se budou dítí, a postaviti se před Synem člověka. ³⁷ I býval ve dne v chrámě, uče, ale v noci vycházeje, přebýval na hoře, kteráž slove Olivetská. ³⁸ A všecken lid na úsvitě přicházel k němu do chrámu, aby ho poslouchal.

22 Přibližoval se pak svátek přesnic, kterýž slove velikanoc. ² I hledali přední kněží a zákonníci, kterak by jej vyhladili; nebo obávali se lidu. ³ Tedy vstoupil satan do Jidáše, přijmím Iškariotského, kterýž byl z počtu dvanácti. ⁴ A on odšed, mluvil s předními kněžími, a s úředníky, kterak by ho jim zradil. ⁵ I zradovali se, a smluvili s ním, že mu chtí peníze dáti. ⁶ I slíbil, a hledal příhodného času, aby ho jim zradil bez zástupu. ⁷ Tedy přišel den přesnic, v kterémž zabit měl býti beránek. ⁸ I poslal Petra a Jana, řka: Jdouce, připravte nám beránka, abychom jedli. ⁹ A oni řekli mu: Kde chceš, ať připravíme? ¹⁰ On pak řekl jim: Aj, když vcházezi budete do města, potkáť vás člověk, dčbán vody nesa. Jdětež za ním do domu, do kteréhož vejde. ¹¹ A díte hospodáři toho domu: Vzkazuje tobě Mistr: Kde jest síň, kdež budu jísti beránka s učedníky svými? ¹² A onť vám ukáže večeradlo veliké podlážené. Tam připravte. ¹³ I odšedše, našli, jakž jim pověděl, a připravili beránka. ¹⁴ A když přišel čas, posadil se za stůl, a dvanácte apoštolů s ním. ¹⁵ I řekl jim: Žádostí žádal jsem tohoto beránka jísti s vámi, prvé než bych trpěl. ¹⁶ Nebo pravímť vám, žeť ho již více nebudu jísti, ažť se naplní v království Božím. ¹⁷ A vzav kalich, a díky činiv, řekl: Vezměte jej a dělte mezi sebou. ¹⁸ Nebo pravím vám, žeť nebudu pítí z plodu vinného kořene, ažť království Boží přijde. ¹⁹ A vzav chléb, a díky činiv, lámal a dal jim, řka: To jest tělo mé, kteréž se za vás dává. To činite na mou památku. ²⁰ Takž i kalich, když bylo po večerí, řka: Tento kalich jest ta nová smlouva v mé krvi, kteráž se za vás vylévá. ²¹ Ale aj, ruka zrádce mého se mnou

za stolem. ²² A Syn zajisté člověka jde, tak jakž jest uloženo, ale běda člověku tomu, kterýž ho zrazuje. ²³ Tedy oni počali vyhledávati mezi sebou, kdo by z nich byl, kterýž by to měl učiniti. ²⁴ Stal se pak i svár mezi nimi, kdo by z nich zdál se býti největší. ²⁵ On pak řekl jim: Králové národů panují nad nimi, a kteříž moc mají nad nimi, dobrodincové slovou. ²⁶ Ale vy ne tak. Nýbrž kdož největší jest mezi vámi, budiž jako nejmenší, a kdož vůdce jest, jako sloužící. ²⁷ Nebo kdo větší, ten-li, kterýž sedí, čili ten, kterýž slouží? Zdali ne ten, kterýž sedí? Ale já mezi vámi jsem jako ten, kterýž slouží. ²⁸ Vy pak jste ti, kteříž jste v mých pokušeních se mnou zůstali. ²⁹ A jáť vám způsobuji, jakož mi způsobil Otec můj, království, ³⁰ Abyste jedli a pili za stolem mým v království mém, a seděli na stolicích, soudíce dvanáctero pokolení Izraelské. ³¹ I řekl Pán: Šimone, Šimone, aj, satan vyprosil, aby vás tříbil jako pšenici. ³² Ale jáť jsem prosil za tebe, aby nezhylnula víra tvá. A ty někdy obrátě se, potvrzuj bratří svých. ³³ A on řekl jemu: Pane, s tebou hotov jsem i do žaláře i na smrt jíti. ³⁴ On pak dí: Pravím tobě, Petře, nezazpíváš dnes kohout, až prvé třikrát zapříš, že neznáš mne. ³⁵ I řekl jim: Když jsem vás posílal bez pytlíka, a bez mošny, a bez obuvi, zdali jste v čem nedostatek měli? A oni řekli: V ničemž. ³⁶ Tedy dí jim: Ale nyní, kdo má pytlík, vezmi a též i mošnu; a kdož meče nemá, prodej sukni svou, a kup sobě. ³⁷ Nebo pravím vám, že se ještě to písmo naplniti musí na mně: A s nešlechtnými počten jest. Nebo ty věci, kteréž svědčí o mně, konec berou. ³⁸ Oni pak řekli: Pane, aj, dva meče teď. A on řekl jim: Dostíť jest. ³⁹ A vyšed, šel podlé obyčeje svého na horu Olivovou, a šli za ním i učedníci jeho. ⁴⁰ A když přišel na místo, řekl jim: Modlíte se, abyste nevešli v pokušení. ⁴¹ A sám vzdáliv se od nich, jako by mohl kamenem dohoditi, a poklek na kolena, modlil se, ⁴² Řka: Otče, chceš-li, přenes kalich tento ode mne, ale však ne má vůle, ale tvá staň se. ⁴³ I ukázal se jemu anděl s nebe, posiluje ho. ⁴⁴ A jsa v boji, horlivěji se modlil. I učiněn jest pot jeho jako krupě krve tekoucí na zemi. ⁴⁵ A vstav od modlitby, a přišed k učedníkům, našel je, ani spí zámátkem. ⁴⁶ I řekl jim: Co spíte? Vstaňte a modlíte se, abyste nevešli v pokušení. ⁴⁷ A když on ještě mluvil, aj, zástup, a ten, kterýž sloužil Jidáš, jeden ze dvanácti, šel napřed, a přiblížil se k Ježíšovi, aby jej políbil. ⁴⁸ Ježíš pak řekl jemu: Jidáš, políbením Syna člověka zrazuješ. ⁴⁹ A vidouce ti, kteříž při něm byli, k čemu se chýlí, řekli jemu: Pane, budeme-liž bítí mečem? ⁵⁰ I udeřil jeden z nich služebníka nejvyššího kněze, a uťal ucho jeho pravé. ⁵¹ A Ježíš odpověděv, řekl: Nechtež až potud. A dotek se ucha jeho, uzdravil jej. ⁵² I dí Ježíš těm, kteříž přišli na něho, předním kněžím a úředníkům chrámu a starším: Jako na lotra vyšli jste s meči a s kyjmi. ⁵³ Ješto na každý den býval jsem s vámi v chrámě, a nevztáhli jste rukou na mne. Ale totoť jest ta vaše hodina, a moc temnosti. ⁵⁴ I javše jej, vedli, a uvedli do domu nejvyššího kněze. Petr pak šel za ním zdaleka. ⁵⁵ A když zanítily oheň u prostřed síně, a posadili se vůkol, sedl Petr mezi ně. ⁵⁶ A uzřevši ho jedna děvečka, an sedí u ohně, a pilně naň pohleděvši, řekla: I tento byl s ním. ⁵⁷ On pak zapřel ho, řka: Ženo, neznám ho. ⁵⁸ A po malé chvíli jiný, vida jej, řekl: I ty z nich jsi. Petr pak řekl: Ó člověče, nejsem. ⁵⁹ A potom asi po jedné hodině jiný potvrzoval, řka: V pravdě i tento s ním byl, nebo také Galilejský jest. ⁶⁰ I řekl Petr: Člověče, nevím, co pravíš. A hned, když on ještě mluvil, kohout zazpíval. ⁶¹ I obrátiv se Pán, pohleděl na Petra. I rozpomenul se Petr na slovo Páně, kterak jemu byl řekl: Že prvé než kohout zazpívá, třikrát mne zapříš. ⁶² I vyšed ven Petr, plakal hořce. ⁶³ Muži pak ti, kteříž drželi Ježíše, posmívali se jemu, tepouce ho. ⁶⁴ A zakrývajíce ho, bili jej v tvář, a tázali se ho, řkouce: Prorokuj, kdo jest, kterýž tebe udeřil? ⁶⁵ A jiného mnoho, rouhajíce se, mluvili proti němu. ⁶⁶ A když byl den, sešli se starší lidu a přední kněží a zákonníci, a vedli ho do rady své, ⁶⁷ Řkouce: Jsi-li ty Kristus? Pověz nám. I dí jim: Povím-li vám, nikoli neuvěříte. ⁶⁸ A pakli se vás co otíží, neodpovíte mi, ani nepropustíte. ⁶⁹ Od této chvíle Syn člověka sedne na pravici moci Boží. ⁷⁰ I řekli všickni: Tedy jsi ty Syn Boží? On pak řekl jim: Vy pravíte, nebo já jsem. ⁷¹ A oni řekli: Což ještě potřebujeme svědectví? Však jsme sami slyšeli z úst jeho.

23 Tehdy povstavši všecko množství jich, vedli jej ku Pilátovi. ² A počali naň žalovati, řkouce: Tohoto jsme našli, an převrací lid, a brání daně dávati císaři, pravě se býti Kristem králem. ³ Pilát pak otázal se ho, řka: Jsi-liž ty král ten Židovský? A on odpověděv, řekl jemu: Ty pravíš. ⁴ I dí Pilát předním kněžím a zástupům: Žádné viny nenalézám na tomto člověku. ⁵ Oni pak více se silí, řkouce: Bouřít lid, uče po všem Judstvu, počav od Galilee až sem. ⁶ Tedy Pilát uslyšav o Galilei, otázal se, byl-li by člověk Galilejský. ⁷ A když zvěděl, že by byl z panství Heródesova, poslal jej k Heródesovi, kterýž také v Jeruzalémě byl v ty dni. ⁸ Heródes pak uzřev Ježíše, zraoval se velmi. Nebo dávno žádal viděti jej, proto že mnoho o něm slychal, a nadál se, že nějaký div uzří od něho učiněný. ⁹ I tázal se ho mnohými řečmi, ale on jemu nic neodpovídal. ¹⁰ Stáli pak přední kněží a zákonníci, tuze na něj žalující. ¹¹ A pohrdna jím Heródes s svým rytířstvem, a naposmívav se jemu, oblékl jej v roucho bílé, i odeslal zase ku Pilátovi. ¹² I učinění jsou přátelé Pilát s Heródesem v ten den. Nebo před tím nepřátelé byli vespolek. ¹³ Pilát pak svolav přední kněží a úředné osoby i lid, ¹⁴ Řekl jim: Dalí jste mi tohoto

22:51 Uzdravil jej. Útok na veleknězova služebníka byl zločin, trestatelný popravou. Tím, že Ježíš Malchusovi (Jn 18:10) ucho zase vrátil zdravé, zničil všechny důkazy proti Šimonu Petrovi, kdyby se měl před

soudem zodpovídat za napadení. Ježíšova oběť smazala náš dlužní úpis (Kol 2:14) a v něm veškeré důkazy, svědčící proti nám. Žalobce (Zj 12:10) nebude mít, co by na nás vytáhl.

člověka, jako by lid odvracel, a aj, já před vámi vypyťava je ho, žádné viny jsem nenalezl na tom člověku v tom, což na něj žalujete. ¹⁵ Ano ani Heródes; nebo odeslal jsem vás k němu, a aj, nic hodného smrti nestalo se jemu. ¹⁶ Protože potrestaje, propustím ho. ¹⁷ Musil pak propouštívati jim jednoho v svátek. ¹⁸ Protož zkríklo spolu všecko množství, řkouce: Zahlad tohoto, a propust' nám Barabáše. ¹⁹ Kterýž byl pro bouřku nějakou v městě učiněnou a pro vraždu vsazen do žaláře. ²⁰ Tedy Pilát opět mluvil, chtěje propustiti Ježíše. ²¹ Oni pak vždy volali, řkouce: Ukřižuj ho, ukřižuj. ²² A on potřetí řekl jim: Což pak zlého učinil tento? Žádné příčiny smrti nenalezl jsem na něm. Protož potresce, propustím ho. ²³ Oni pak předce dotírali křikem velikým, žádajice, aby byl ukřižován. A rozmáhali se hlasové jejich i předních kněží. ²⁴ Pilát pak přisoudil, aby se naplnila žádost jejich. ²⁵ I propustil jim toho, kterýž pro bouřku a vraždu vsazen byl do žaláře, za něhož prosili, ale Ježíše vydal k vůli jejich. ²⁶ A když jej vedli, chytivše Šimona nějakého Cyrenenského, jdoucího s pole, vložili na něj kříž, aby nesl za Ježíšem. ²⁷ I šlo za ním veliké množství lidu i žen, kteréž plakaly a kvílily ho. ²⁸ A obrátiv se k nim Ježíš, dí: Dcery Jeruzalémské, neplačte nade mnou, ale raději samy nad sebou plačte a nad svými dětmi. ²⁹ Nebo aj, dnové jdou, v nichž řeknou: Blahoslavené neplodné, a břicha, kteráž nerodila, a prsy, kteréž nekrmily. ³⁰ Tehdyť počnou říci k horám: Padněte na nás, a pahrbkům: Přikrejte nás. ³¹ Nebo poněvadž na zeleném dřevě toto se děje, i co pak bude na suchém? ³² Vedeni pak byli i jiní dva zločinci, aby spolu s ním byli ukřižováni. ³³ A když přišli na místo, kteréž slove popravištné, tu jej ukřižovali, i ty zločince, jednoho na pravici, druhého pak na levici. ³⁴ Tedy Ježíš řekl: Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí. A rozdělivše roucho jeho, metali los. ³⁵ I stál lid, dívaje se. A posmívali se jemu knízáta s nimi, řkouce: Jinýmť spomáhal, nechat pomůže sám sobě, jestliže on jest Kristus, ten Boží zvolený. ³⁶ Posmívali se pak jemu i žoldněři, přistupující a octa podávající jemu, ³⁷ A říkajice: Jsi-li ty král ten Židovský, spomoziž sám sobě. ³⁸ A byl také i nápis napsaný nad ním, literami Řeckými a Latinskými a Židovskými: Tento jest král Židovský. ³⁹ Jeden pak z těch zločinců, kteříž s ním viseli, rouhal se jemu, řka: Jsi-li ty Kristus, spomoziž sobě i nám. ⁴⁰ A odpověděv druhý, trestal ho, řka: Ani ty se Boha nebojíš, ješto jsi v témž potupení? ⁴¹ A my zajisté spravedlivě, nebo hodnou pomstu za skutky své bēeme, ale tento nic zlého neučinil. ⁴² I dí Ježíšovi: Pane, rozpomeň se na mne, když přijdeš do království svého. ⁴³ I řekl mu Ježíš: Amen pravím tobě, dnes budeš se mnou v ráji. ⁴⁴ A bylo okolo hodiny šesté. I stala se tma po vší zemi až do hodiny deváté. ⁴⁵ I zatmělo se slunce, a opona chrámová roztrhla se napoly. ⁴⁶ A zvolav Ježíš hlasem velikým, řekl: Otče, v ruce tvé poručím ducha svého. A to pověděv, umřel. ⁴⁷ A viděv centurio, co se stalo, velebil Boha, řka: Jistě člověk tento spravedlivý byl. ⁴⁸ A všickni zástupové, přítomní tomu divadlu, hledíce na to, co se dalo, tepouce prsy své, navracovali se. ⁴⁹ Stáli pak všickni známí jeho zdaleka, hledíce na to, i ženy, kteréž byly přišly za ním z Galilee. ⁵⁰ A aj, muž jménem Jozef, jeden z úřadu, muž dobrý a spravedlivý, ⁵¹ Kterýž byl nepovolil radě a skutku jejich, z Arimatie města Judského, kterýž také očekával království Božího; ⁵² Ten přistoupiť ku Pilátovi, vyprosil tělo Ježíšovo. ⁵³ A složiv je, obvinul v kment, a pochoval je v hrobě vytesaném, v kterémž ještě nikdy nebyl žádný pochován. ⁵⁴ A byl den připravování, a sobota se začínala. ⁵⁵ Šedše pak také za ním ženy, kteréž byly s Ježíšem přišly z Galilee, pohleděly na hrob, a kterak pochováno bylo tělo jeho. ⁵⁶ Vráťivše se pak, připravily vonné věci a masti, ale v sobotu odpočinuly, podlé prikázání.

24 Prvního pak dne po sobotě velmi ráno šly k hrobu, nesouce vonné věci, kteréž byly připravily, a některé jiné s nimi. ² I našly kámen odvalený od hrobu. ³ A všedše, nenalezly těla Pána Ježíše. ⁴ I stalo se, když ony se toho užasly, aj, muži dva postavili se podlé nich v rouše stkvoucím. ⁵ Když se pak ony bály, a sklonily tváři své k zemi, řekli jim: Co hledáte živého s mrtvými? ⁶ Neníť ho tuto, ale vstalť jest. Rozpomeňte se, kterak mluvil vám, když ještě v Galilei byl, ⁷ Řka: Že Syn člověka musí vydán býti v ruce hříšných lidí, a ukřižován býti, a v třetí den z mrtvých vstáti. ⁸ I rozpomenuly se na slova jeho. ⁹ A navráťivše se od hrobu, zvěstovaly to všecko těm jedenácti i jiným všechněm. ¹⁰ Byly pak Maria Magdaléna a Johanna a Maria Jakubova, a jiné s nimi, kteréž vypravovaly to apoštolům. ¹¹ Ale oni měli za bláznovství slova jejich, a nevěřili jim. ¹² Tedy Petr vstav, běžel k hrobu, a pohleděv do něho, uzřel prostěradla, ana sama leží. I odšel, divě se sám v sobě, co se to stalo. ¹³ A aj, dva z nich šli toho dne do městečka, kteréž bylo vzdálí od Jeruzaléma honů šedesáte, jemuž jméno Emaus. ¹⁴ A rozmlouvali vespolek o těch všech věcech, kteréž se byly staly. ¹⁵ I stalo se, když rozmlouvali, a sebe se otazovali, že i Ježíš, přiblíživ se, šel s nimi. ¹⁶ Ale oči jejich držány byly, aby ho nepoznali. ¹⁷ I řekl jim: Které jsou to věci, o nichž rozjímáte vespolek, jdouce, a jste smutní? ¹⁸ A odpověděv jeden, kterémuž jméno Kleofáš, řekl jemu: Ty sám jsi z přichozích do Jeruzaléma, ješto nezvěděl, co se stalo v něm těchto dnů? ¹⁹ Kterýmž

23:16 Zbičovat a propustit. Náboženské zlo bývá horší než politické. Pilát chtěl Ježíše jenom zbičovat; byli to kněží, kdo ho chtěl zabít. Následovníci špatného náboženství jsou ve své horlivosti schopni mnohem horších zločinů než političtí diktátoři.

24:7 Z mrtvých vstáti. V okamžik smrti bude každý z nás kvalifi-

kovaným teologem. Jenomže to už bude pozdě něco měnit. Jediný, kdo se kdy po své smrti vrátil jako živý, který již neumírá, je Ježíš Kristus. Něco takového nedokázal žádný zakladatel žádného jiného náboženství. Jestli nám někdo může říct pravdu o tom, co nás čeká za prahem smrti, je to On.

on řekl: I co? Oni pak řekli jemu: O Ježíšovi Nazaretském, kterýž byl muž prorok, mocný v slovu i v skutku, před Bohem i přede vším lidem, ²⁰ Totiž kterak jej vydali přední kněží a knížata naše na odsouzení k smrti, i ukřižovali jej. ²¹ My pak jsme se nadáli, že by on měl vykoupiti Izraele. Ale nyní tomu všemu třetí den jest dnes, jakž se to stalo. ²² Ale i ženy některé z našich zděsily nás, kteréž ráno byly u hrobu. ²³ A nenalezše tělo jeho, přišly, pravíce, že také vidění andělské viděly, kteréž praví, že by živ byl. ²⁴ I chodili někteří z našich k hrobu, a našli tak, jakž pravily ženy, ale jeho neviděli. ²⁵ Tedy on řekl jim: Ó nesmyslní a zpozdilí srdcem k věření všemu tomu, což mluvili proroci. ²⁶ Zdaliž nemusil těch věcí trpěti Kristus a vjíti v slávu svou? ²⁷ A počav od Mojžíše a všech proroků, vykládal jim všecka ta písma, kteráž o něm byla. ²⁸ I přiblížili se k městečku, do kteréhož šli, a on potrh se, jako by chtěl dále jíti. ²⁹ Ale přinutili ho, řkouce: Zůstaň s námi, nebo se již připozdívá, a den se nachýlil. I všel, aby s nimi zůstal. ³⁰ I stalo se, když seděl s nimi za stolem, vzav chléb, dobrořečil, a lámaje, podával jim. ³¹ I otevřiny jsou oči jejich, a poznali ho. On pak odnesl se od nich. ³² I řekli vespolek: Zdaliž srdce naše v nás nehořelo, když mluvil nám na cestě, a když otvíral nám písma? ³³ A vstavše v tu hodinu, vrátili se do Jeruzaléma, a našli shromážděných těch jedenácte, a ty, kteříž s nimi byli, ³⁴ Ani praví: Že vstal Pán právě, a ukázal se Šimonovi. ³⁵ I vypravovali oni také to, co se stalo na cestě, a kterak ho poznali v lámání chleba. ³⁶ A když oni o tom rozmlouvali, postavil se Ježíš u prostřed nich, a řekl jim: Pokoj vám. ³⁷ Oni pak zhrozivše se a přestrašení byvše, domnívali se, že by ducha viděli. ³⁸ I dí jim: Co se strašíte, a proč myšlení vstupují na srdce vaše? ³⁹ Vizte ruce mé i nohy mé, já zajisté jsem ten. Dotýkejte se mne a vizte; neboť duch těla a kostí nemá, jako mne vidíte mítí. ⁴⁰ A pověděv to, ukázal jim ruce i nohy. ⁴¹ Když pak oni ještě nevěřili pro radost, ale divili se, řekl jim: Máte-li tu co k jídlu? ⁴² A oni podali jemu kusu ryby pečené a plástu strdi. ⁴³ A vzav, pojedl před nimi, ⁴⁴ A řekl jim: Tatoť jsou slova, kteráž jsem mluvil vám, ještě byv s vámi: Že se musí naplniti všecko, což psáno jest v zákoně Mojžíšově a v prorocích i v žalmích o mně. ⁴⁵ Tedy otevřel jim mysl, aby rozuměli písmům. ⁴⁶ A řekl jim: Taktě jest psáno, a tak musil Kristus trpěti, a třetího dne z mrtvých vstáti, ⁴⁷ A aby bylo kázáno ve jménu jeho pokání a odpuštění hříchů mezi všemi národy, počna od Jeruzaléma. ⁴⁸ Vy pak jste svědkové toho. ⁴⁹ A aj, já pošli zaslíbení Otce svého na vás. Vy pak čekejte v městě Jeruzalémě, dokudž nebudete oblečeni mocí s výsosti. ⁵⁰ I vyvedl je ven až do Betany, a pozdvih rukou svých, dal jim požehnání. ⁵¹ I stalo se, když jim žehnal, bral se od nich, a nesen jest do nebe. ⁵² A oni poklonivše se jemu, navrátili se do Jeruzaléma s radostí velikou. ⁵³ A byli vždycky v chrámě, chválíce a dobrořečíce Boha. Amen.

Jan

Úvod

Je to Judeo-izraelský document, původně sepsaný za účelem zasáhnout evangeliem Samaritány a další Izraelity.

Základní pracovní definice slova „svět“ v tomto evangeliu je řád, který je v opozici proti Bohu Izraele.

1 Na počátku bylo Slovo, a to Slovo bylo u Boha, a to Slovo byl Bůh. ²To bylo na počátku u Boha. ³Všecky věci skrze ně učiněny jsou, a bez něho nic není učiněno, což učiněno jest. ⁴V něm život byl, a život byl světlo lidí. ⁵A to světlo v temnostech svítí, ale tmy ho neobsáhly. ⁶Byl člověk poslaný od Boha, jemuž jméno bylo Jan. ⁷Ten přišel na svědectví, aby svědčil o tom světle, aby všickni uvěřili skrze něho. ⁸Nebyl on to světlo, ale přišel, aby svědectví vydával o tom světle. ⁹Tentot byl to pravé světlo, kteréž osvěcuje každého člověka přicházejícího na svět. ¹⁰Na světě byl, a svět skrze něho učiněn jest, ale svět ho nepoznal. ¹¹Do svého vlastního přišel, ale vlastní jeho nepřijali ho. ¹²Kteríž pak koli přijali jej, dal jim moc syny Božími býti, těm, kteříž věří ve jméno jeho, ¹³Kteríž ne ze krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha zplozeni jsou. ¹⁴A Slovo to tělo učiněno jest, a přebývalo mezi námi, (a viděli jsme slávu jeho, slávu jakožto jednorozeného od Otce), plné milosti a pravdy. ¹⁵Jan svědectví vydával o něm, a volal, řka: Tentot jest, o němž jsem pravil, že po mně přišed, předšel mne; nebo přednější jest než já. ¹⁶A z plnosti jeho my všickni vzali jsme, a to milost za milost. ¹⁷Nebo zákon skrze Mojžíše dán jest, milost a pravda skrze Ježíše Krista stala se. ¹⁸Boha žádný nikdy neviděl; jednorozený ten Syn, kterýž jest v lůnu Otce, onť vypravil. ¹⁹A totoť jest svědectví Janovo, když poslali Židé z Jeruzaléma kněží a Levíty, aby se ho otázali: Ty kdo jsi? ²⁰I vyznal a nezapřel, a vyznal: Že já nejsem Kristus. ²¹I otázali se ho: Což pak? Eliáš jsi ty? I řekl: Nejsem. Jsi ten prorok? Odpověděl: Nejsem. ²²I řekli jemu: Kdožs pak? Ať odpověď dáme těm, kteříž nás poslali. Co pravíš sám o sobě? ²³Řekl: Já jsem hlas volajícího na poušti: Spravte cestu Páně, jakož pověděl Izaiáš prorok. ²⁴Ti pak, kteříž byli poslání, z farizeů byli. ²⁵I otázali se ho a řekli jemu: Proč tedy křtíš, jestliže ty nejsi Kristus, ani Eliáš, ani ten prorok? ²⁶Odpověděl jim Jan, řka: Já křtím vodou, ale u prostřed vás stojí, jehož vy neznáte. ²⁷Totoť jest ten, kterýž po mně přišed, předšel mne, u jehož obuvi já nejsem hoden rozvázati řeménka. ²⁸Toto v Betabaře stalo se za Jordánem, kdež Jan křtil. ²⁹Druhého dne ušel Jan Ježíše, an jde k němu. I dí: Aj, Beránek Boží, kterýž snímá hřích světa. ³⁰Tentot jest, o kterémž jsem já pravil, že za mnou jde muž, kterýž mne předšel; nebo přednější jest než já. ³¹A já jsem ho neznal, ale aby zjeven byl lidu Izraelskému, proto jsem já přišel, křtít vodou. ³²A svědectví vydal Jan, řka: Viděl jsem Ducha sstupujícího jako holubici s nebe, a zůstal na něm. ³³A já jsem ho neznal, ale kterýž mne poslal křtít vodou, ten mi řekl: Nad kýmž ušíš Ducha sstupujícího a zůstávajícího na něm, tenť jest, kterýž křtí Duchem svatým. ³⁴A já jsem viděl, a svědectví jsem vydal, že on jest ten Syn Boží. ³⁵Druhého pak dne opět stál Jan, a z učedníků jeho dva, ³⁶A uzřev Ježíše, an se prochází, řekl: Aj, Beránek Boží. ³⁷I slyšeli ho ti dva učedníci mluvícího, a šli za Ježíšem. ³⁸I obrátiv se Ježíš, a uzřev je, ani jdou, dí jim: ³⁹Co hledáte? A oni řekli jemu: Rabbi, (což se vykládá: Mistře), kde bydlíš? ⁴⁰Dí jim: Podte a vizte. I šli a viděli, kde bydlil, a zůstali u něho ten den; nebo bylo okolo desáté hodiny. ⁴¹Byl Ondřej, bratr Šimona Petra, jeden z těch dvou, kteříž byli to slyšeli od Jana, a šli za ním. ⁴²I našel ten první bratra svého vlastního Šimona, a řekl mu: Nalezli jsme Mesiáše, což se vykládá Kristus. ⁴³I přivedl jej k Ježíšovi. A pohledv na Ježíš, dí: Ty jsi Šimon, syn Jonášův, ty slouti budeš Cefas, což se vykládá Petr. ⁴⁴Na druhý den chtěl Ježíš vyjít do Galilee, i našel Filipa, a řekl jemu: Pod' za mnou. ⁴⁵A byl Filip z Betsaidy, města Ondřejova a Petrova. ⁴⁶Nalezl Filip Natanaele. I dí jemu: O kterémž psal Mojžíš v zákoně a proroci, našli jsme, Ježíše, syna Jozefova z Nazaréta. ⁴⁷I řekl jemu Natanael: A může z Nazaréta co dobrého býti? Řekl jemu Filip: Pod' a viz. ⁴⁸Vida Ježíš Natanaele, an jde k němu, i dí o něm: Aj, právě Izraelitský, v němžto Isti není. ⁴⁹Řekl mu Natanael: Jakž ty mne znáš? Odpověděl Ježíš a řekl jemu: Prvé než tě Filip zavolal, kdyžs byl pod fíkem, viděl jsem tebe. ⁵⁰Odpověděl Natanael a řekl jemu: Mistře, ty jsi Syn Boží, ty jsi ten král Izraelský. ⁵¹Odpověděl Ježíš a řekl jemu: Žet jsem řekl: Viděl jsem tebe pod fíkem, věříš. Větší věci nad tyto ušíš. ⁵²I dí mu: Amen, amen pravím vám: Od tohoto času uzříte nebe otevřené, a anděly Boží vstupující a sstupující na Syna člověka.

1:13 Z vůle muže. Obrat prozrazuje kulturu, která iniciativu v sexu očekává od mužů. Spatřovat v tom projev sexismu (přesvědčení o neoprávněném nadřazení jednoho pohlaví nad druhým) znamená číst Janovo evangelium brýlemi (post)křesťanské kultury. Nesmíme zapomínat, že demokracie (včetně svého ovoce jako je zrušení otroctví či emancipace žen) je výsada jediné kultury, které byly ovlivněny Biblií.

Všichni lidé jsou si rovni v potřebě Spasitele (Ga 3:28).

1:48 Právě Izraelitský, v němžto Isti není. Narážka na patriarchu Jákoba a změnu jeho jména na Izrael v Gn 32:28. Jeden význam jména Jákob je „Istivý“ (27:36; srv. pozn. 25:26). Ježíš zde vlastně Natanaele označuje za „pravého Izraele, v němž není Jákob“.

1:52 Anděly Boží vstupující a sstupující. Každému Židu zřejmá

2 Třetího pak dne stala se svadba v Káni Galilejské, a byla matka Ježíšova tam. ²A pozván jest také Ježíš i učedníci jeho na tu svadbu. ³Když se pak nedostalo vína, řekla matka Ježíšova jemu: Vína nemají. ⁴Dí jí Ježíš: Co mně a tobě ženo? Ještě nepřišla hodina má. ⁵Dí matka jeho služebníkům: Což by koli vám řekl, učíte. ⁶I bylo tu kamenných stoudví šest postaveno, podlé očišťování Židovského, beroucí v sebe jedna každá dvě neb tři míry. ⁷Rekl jim Ježíš: Naplňte ty stoudve vodou. I naplnili je až do vrchu. ⁸I dí jim: Nalévejtež již, a neste vrchnímu správci svadby. I nesli. ⁹A jakž okusil vrchní správce svadby té vody, vínem učiněné, (nevěděl pak, odkud by bylo, ale služebníci věděli, kteříž vážili vodu), povolal ženicha ten vrchní správce,

narážka na Jákobův zikurat z Gn 28:12. Ježíš zde ve skutečnosti (pravému Izraelitovi, v. 48 a pozn.) říká: Já jsem ten pravý zikurat, ta jediná spojnice mezi nebem a zemí; já jsem ta jediná cesta, která tam vede; jinudy se tam nikdo nedostane (14:6).

2:2 Pozván. Svatba se plánovala rok dopředu. Ježíš byl mezi pozvanými měsíce předem.

2:3 Matka. Marie byla této na svatbě v roli organizátora; nese zodpovědnost a má učedníky na povel.

2:4 Ženo. Ježíš nepoštěkává na matku drze jako na cizí. Mluví s ní v respektu hierarchie autority na této svatbě. Úsměvnou narážkou na formalitu obřadu („Drahá paní organizátorko“) jí připomíná, že on sám je na seznamu hostů v tak nízkém postavení, že se od něj neočekává, že bude zajišťovat víno. Jejich nezaznamenaný rozhovor mohl probíhat v tomto duchu: „Ježíši, jenom neprovokuj nějakým porušením rabínských tradic!“ „Udělám to po svém. Nemusel bych, kdyby jini brali svou zodpovědnost vážně. Řekni učedníkům, ať udělají, co jim řeknu, a všechno bude v pořádku, když jenom dokážou držet jazyk za zuby.“

2:6 Očišťování. Přítomnost těchto nádob znamená, že je to farizejská svatba. Farizeové vzali pokyny k očišťování v mimořádných případech,

kdy se někdo rituálně znečistí, a udělali z nich pravidlo pro každé všední jídlo. Farizejské očišťovací nádoby sloužily k tomuto účelu: k rituální očištění, jako kdyby se farizej rituálně znečistil (odkazy). Farizeové tímto doplňováním Tóry vyvinuli své vlastní náboženství.

Tento první Ježíšův veřejný zázrak je fraktálem (viz čl. [Fraktály v Bibli](#) u Gn 8 na str. 21) všech, které budou následovat; jejich společným rysem je záměrné porušení těchto rabínských, leč nebiblických tradic. V tomto případě měli rabíni pravidlo, že do očišťovací nádoby se nesmí nikdy v žádném případě dostat nic kvašeného (viz čl. [Farizejské očišťovací nádoby](#)). Jestli přítomní farizeové zjistili (pravděpodobně ano, viz pozn. 11), že Ježíš znehodnotil jejich rituální nádoby, chloubu jejich okázalé zbožnosti (jakou po nich Bůh nikdy nechtěl), nezajímalo je ani trochu, že byli právě svědky jedinečného zázraku; zajímalo je jen, že je tím usvědčil z toho, že jejich vymyšlené nebiblické náboženství je bezcenné. Považovali to za výsměch a urážku.

2:7 Až do vrchu. Typický způsob, jak plnit farizejské očišťovací nádoby. Tento detail prozrazuje, že učedníci znali farizejské zvyky. Naplnit tuto nádobu vodou jinak, než až hladina splývá s okrajem, by na farizejské svatbě působilo svatokrátězně nepatřičně.

Z Nazareta

Nazaret leží v horách severně od Jezreelského údolí, obklopen horami, které poskytují zdroje k obživě vesnice, ne však obrovského velkoměsta. Nachází se v dosahu mezinárodních cest, křižující Jezreelské údolí, ale ne přímo na nich. Cestovatelé (obchodníci, vojáci apod.) o Nazaret bezděčně nezavadili, ani nemuseli tušit, že putují jeho blízkostí, ale pokud jste se chtěli do Nazareta dostat, museli jste záměrně opustit hlavní silnice a vydat se do hor.

Není to původní kenáánské město; bylo založeno až Hasmoneovci, tedy v mezizákonní době po makabejských válkách, zřejmě jako nové bydliště pro Židy, vracející se z diaspory. Jméno má s největší pravděpodobností kořen N–C–R (נצר – „větev“), proto se lze domnívat, že připomínalo výhonek z pařezu Jišajova z Iz 11:1 a že vzniklo v očekávání naplnění mesiánských nadějí.

V tomto světle není náhoda, že Ježíš vyrostl právě zde. Nebylo daleko do „velkého světa“ mezinárodních trhů (obyvatelé Nazareta nežili v ignoranci světového dění), ale zároveň bylo možné mu nepodlehnout, vzdálit se z něho a uklidit se do konzervativního městečka, chráněného horami od jeho ruchu, a naslouchat vyprávění starců o vyhlášeném Mesiášovi.

Z Nazareta se dalo vyjít na útes a rozhlédnout se po Jezreelském údolí a krajina vyprávěla svou historii. Ježíš se v dětském věku mohl z úst rodičů či rabínů dozvědět velice mnoho o minulosti svého národa při pouhém pohledu na pohoří Karmel, horu Gilboa či Tábor, nasloucháním vyprávění starých příběhů, které se tam odehrály.

Hasmoneovci vycházeli z přesvědčení, že vzdělání je prospěšné všem, proto kladli důraz na formální vzdělání v každé vesnici.

Farizejské očišťovací nádoby

Farizejské očišťovací nádoby mohly být různých velikostí (proto máme specifikován objem těch, které byly na svatbě – v. 6), ale důležitá byla dvě ucha naproti sobě. Farizeus před každým jídlem stál s napřaženými rukama, ve kterých držel takovou nádobu, odřikával předepsané modlitby a nejprve si polil jednu ruku, potom přehmátl a polil druhou. Tak to činil několikrát, dokud voda tekla. Ruce byly nad širokou mísou, zachytávající stékající vodu. Farizeové považovali tyto své nádoby za posvátné, oddělené výhradně k účelu rituálního očišťování. Jedna z přísných zásad byla, že do nádoby nesmí přijít nic kvašeného. Kdyby se tam dostala jen kapka octa, nádoba by byla znehodnocena a nepoužitelná; musela by se zničit. Proměněním vody v nich ve víno Ježíš záměrně provokoval. Viz pozn. 6, 7 a 11.

¹⁰ A řekl mu: Každý člověk nejprve dobré víno dává, a když by se hojně napili, tedy to, kteréž horší. Ty zachoval jsi víno dobré až dosavad. ¹¹ To učinil Ježíš počátek divů v Káni Galilejské, a zjevil slávu svou. I uvěřili v něho učedníci jeho. ¹² Potom sstoupil do Kafarnaum, on i matka jeho, i bratři jeho, i učedníci jeho, a pobýli tam nemnoho dní; ¹³ Nebo blízko byla velikanoc Židovská. I vstoupil Ježíš do Jeruzaléma. ¹⁴ A nalezl v chrámě prodavače volů a ovec i holubic, a penězoměnce sedící. ¹⁵ A udělav bič z provázků, všecky vyhnal z chrámu, i ovce i voly, a penězoměncům rozsypal peníze, a stoly zpřevracel. ¹⁶ A těm, kteříž holuby prodávali, řekl: Odneste tyto věci odsud, a nečiňte domu Otce mého domem kupeckým. ¹⁷ I rozpomenuli se učedníci jeho, že psáno jest: Horlivost domu tvého snědla mne. ¹⁸ Tedy odpověděli Židé a řekli jemu: Jaké znamení nám ukážeš, že tyto věci činíš? ¹⁹ Odpověděl Ježíš a řekl jim: Zrušte chrám tento, a ve třech dnech zase vzdělám jej. ²⁰ I řekli Židé: Čtyřiceti a šest let dělán jest chrám tento, a ty ve třech dnech vzděláš jej? ²¹ Ale on mluvil o chrámu těla svého. ²² A protož když z mrtvých vstal, rozpomenuli se učedníci jeho, že jim to byl pověděl. I uvěřili písmu a slovu, kteréž pověděl Ježíš. ²³ A když byl v Jeruzalémě na velikunoc v den sváteční, mnozí uvěřili ve jméno jeho, vidouce divy jeho, kteréž činil. ²⁴ Ale Ježíš nesvěřil sebe samého jim, proto že on znal všecky. ²⁵ Aníž potřeboval, aby kdo svědectví vydával o člověku; nebo on věděl, co by bylo v člověku.

3 Byl pak člověk z farizeů, jménem Nikodém, kníže Židovské. ² Ten přišel k Ježíšovi v noci, a řekl jemu: Mistře, víme, že jsi od Boha přišel mistr; nebo žádný nemůže těch divů činiti, kteréž ty činíš, leč by Bůh byl s ním. ³ Odpověděl Ježíš a řekl jemu: Amen, amen pravím tobě: Nenarodí-li se kdo znovu, nemůž viděti království Božího. ⁴ Řekl jemu Nikodém: Kterak můž člověk naroditi se, starý jsa? Zdali může po druhé v život matky své vjíti a naroditi se? ⁵ Odpověděl Ježíš: Amen, amen pravím tobě: Nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůž vjíti do království Božího. ⁶ Což se narodilo z těla, tělo jest, a což se narodilo z Ducha, duch jest. ⁷ Nedivíš se, že jsem řekl tobě: Musíte se znovu zroditi. ⁸ Vítr, kam chce věje, a hlas jeho slyšíš, ale nevíš, odkud přichází, a kam jde. Takt jest každý, kdo se z Ducha narodil. ⁹ Odpověděl Nikodém a řekl jemu: Kterak mohou tyto věci býti? ¹⁰ Odpověděl Ježíš a řekl jemu: Ty jsi mistr v Izraeli, a toho neznáš? ¹¹ Amen, amen pravím tobě: Že což víme, mluvíme, a což jsme viděli, svědčíme, ale svědectví našeho nepřijímáte. ¹² Poněvadž zemské věci mluvil jsem vám, a nevěříte, kterak, budu-li vám praviti nebeské, uvěříte? ¹³ A jistě žádnýť nevstoupil v nebe, než ten, kterýž sstoupil s nebe, Syn člověka, kterýž jest v nebi. ¹⁴ A jakož Mojžíš povýšil hada na poušti, takt musí povýšen býti Syn člověka, ¹⁵ Aby každý, kdož věří v něho, nezhynul, ale měl život věčný. ¹⁶ Nebo tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby každý, kdož věří v něho, nezhynul, ale měl život věčný. ¹⁷ Neboť neposlal Bůh Syna svého na svět, aby odsoudil svět, ale aby spasen byl svět skrze něho. ¹⁸ Kdož věří v něho, nebude odsouzen, ale kdož nevěří, jižť jest odsouzen; nebo neuvěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího. ¹⁹ Totoť pak jest ten soud, že světlo přišlo na svět, ale milovali lidé více tmu nežli světlo; nebo skutkové jejich byli zlí. ²⁰ Každý zajisté, kdož zle činí, nenávidí světla, a nejde k světlu, aby nebyli trestáni skutkové jeho. ²¹ Ale kdož činí pravdu, jde k světlu, aby zjevení byli skutkové jeho, že v Bohu učinění jsou. ²² Potom přišel Ježíš i učedníci jeho do země Judské, a tu přebýval s nimi, a křtil. ²³ A Jan také křtil v Enon, blízko Sálím, nebo byly tam vody mnohé. I přicházeli, a křtili se. ²⁴ Nebo ještě Jan nebyl vsazen do žaláře. ²⁵ Tedy vznikla otázka mezi učedníky Janovými a Židy o očišťování. ²⁶ I přišli k Janovi a řekli jemu: Mistře, ten kterýž byl s tebou za Jordánem, jemužs ty svědectví vydal, aj, on křtí, a všickni jdou k němu. ²⁷ Odpověděl Jan a řekl: Nemůžt člověk vzíti ničeho, leč by jemu dáno bylo s nebe. ²⁸ Vy sami svědkové jste mi, že jsem pověděl: Nejsem já Kristus, ale že jsem poslán před ním. ²⁹ Kdož má nevěstu, ženicht jest, přítel pak ženicha, kterýž stojí a slyší ho, radostí raduje se pro hlas ženicha. Protož ta radost má naplněna jest. ³⁰ Onť musí růsti, já pak menšiti se. ³¹ Kdožt s hůry přišel, nade všeckyť jest; kdož jest z země, zemskýť jest, a zemské věci mluví. Ten, kterýž s nebe přišel, nade všecky jest. ³² A což viděl a slyšel, toť svědčí, ale svědectví jeho žádný nepřijímá. ³³ Kdož přijímá svědectví jeho, zpečetil to, že Bůh pravdomluvný jest. ³⁴ Nebo ten, kteréhož Bůh poslal, slovo Boží mluví, nebo jemu ne v míru dává Bůh Ducha. ³⁵ Otec miluje Syna, a všecko dal v ruku jeho. ³⁶ Kdož věří v Syna, má život věčný; ale kdožt jest nevěřící Synu, neuzřít života, ale hněv Boží zůstává na něm.

4 A jakž poznal Pán, že slyšeli farizeové, že by Ježíš více učedníků činil a křtil než Jan, ² (Ačkoli Ježíš sám nekřtil, ale učedníci jeho), ³ Opustil Judstvo, a odšel opět do Galilee. ⁴ Musil pak jíti skrze Samaří. ⁵ I přišel k městu Samařskému, kteréž slove Sichar, vedlé popluží, kteréž byl dal Jákob Jozefovi, synu svému.

2:11 Zjevil slávu svou. Zjevil svou slávu nejen v tom smyslu, že je Pánem nad přírodními zákony, ale také v tom, že odmítá respektovat lidská nařízení, nahrazující Bibli (srv. pozn. 6). Toto konkrétní zjevení slávy zřejmě neuniklo farizeům, můžeme-li předpokládat, že

vrchní správce svatby (9) se pídil, odkud se najednou vzalo dosud nejlepší víno na celé svatbě. Jakmile vyšlo najevo, že víno bylo ve farizejských očišťovacích nádobách (srv. pozn. 6), Ježíšova „sláva“ znamenala, že měl rázem mezi farizeji spoustu nepřátel.

⁶ Byla pak tu studnice Jákobova. Protož ustav na cestě Ježíš, posadil se tak na studnici. A bylo okolo šesté hodiny. ⁷ I přišla žena z Samaří vážit vody. Kteréz řekl Ježíš: Dej mi pítí. ⁸ Nebo učedníci jeho byli odešli do města, aby nakoupili pokrmů. ⁹ I řekla jemu žena ta Samaritánka: Kterakž ty, jsa Žid, žádáš ode mne nápoje od ženy Samaritánky? (Nebo neobcují Židé s Samaritány.) ¹⁰ Odpověděl Ježíš a řekl jí: Kdybys znala ten dar Boží, a kdo jest ten, kterýž praví tobě: Dej mi pítí, ty bys prosila jeho, a dal by tobě vody živé. ¹¹ I dí jemu žena: Pane, aniž máš, čím bys navázil, a studnice jest hluboká. Odkudž tedy máš tu vodu živou? ¹² Zdalíž jsi ty větší nežli otec náš Jákob, kterýž nám dal tuto studnici, a sám z ní pil, i synové jeho, i dobytek jeho? ¹³ Odpověděl Ježíš a řekl jí: Každý, kdož pije vodu tuto, žizniti bude opět. ¹⁴ Ale kdož by se napil vody té, kterouž já dám jemu, nežiznil by na věky, ale voda ta, kterouž já dám jemu, bude v něm studnicí vody prýstící se k životu věčnému. ¹⁵ Řekla jemu žena: Pane, dej mi té vody, abych nežiznila, ani chodila sem vážit. ¹⁶ Řekl jí Ježíš: Jdi, zavolej muže svého, a přid sem. ¹⁷ Odpověděla žena a řekla: Nemám muže. Dí jí Ježíš: Dobřes řekla: Nemám muže. ¹⁸ Nebos pět mužů měla, a nyní kteréhož máš, není tvůj muž. To jsi pravdu pověděla. ¹⁹ Řekla jemu žena: Pane, vidím, že jsi ty prorok. ²⁰ Otcové naši na této hoře modlívali se, a vy pravíte, že v Jeruzalémě jest místo, kdež náleží se modliti. ²¹ Dí jí Ježíš: Ženo, věř mi, žeť jde hodina, kdyžto ani na této hoře, ani v Jeruzalémě nebudete se modliti Otcí. ²² Vy se modlíte, a nevíte, čemu; my se modlíme, čemuž víme, nebo spasení z Židů jest. ²³ Ale jdeť hodina, a nyníť jest, kdyžto praví modlitebníci modliti se budou Otcí v duchu a v pravdě. Neboť takových Otec hledá, aby se modlili jemu. ²⁴ Bůh duch jest, a ti, kteříž se jemu modlí, v duchu a v pravdě musejí se modliti. ²⁵ Dí jemu žena: Vím, že Mesiáš přijde, kterýž slove Kristus. Ten, když přijde, oznámí nám všecko. ²⁶ Dí jí Ježíš: Jáť jsem, kterýž mluvím s tebou. ²⁷ A v tom přišli učedníci jeho, i divili se, že by s ženou mluvil, a však žádný neřekl: Nač se ptáš, aneb proč mluvíš s ní? ²⁸ I nechala tu žena vědra svého, a šla do města, a řekla těm lidem: ²⁹ Podťe, vizte člověka, kterýž pověděl mi všecko, což jsem koli činila. Není-li on ale Kristus? ³⁰ Tedy vyšli z města, a přišli k němu. ³¹ Mezi tím pak prosili ho učedníci, řkouce: Mistře, pojez. ³² A on řekl jim: Jáť mám pokrm jísti, kteréhož vy nevíte. ³³ Učedníci pak mluvili vespolek: Zdali jemu kdo přinesl jísti? ³⁴ Dí jim Ježíš: Můjť pokrm jest, abych činil vůli toho, kterýž mne poslal, a dokonal dílo jeho. ³⁵ Však vy pravíte, že ještě čtyři měsíkové jsou, a žeň přijde. Aj, pravím vám: Pozdvihněte očí svých, a patřte na krajiny, žeť se již bělejí ke žni. ³⁶ Kdož pak žne, odplatuť bere, a shromazduje užitek k životu věčnému, aby i ten, kdož rozsívá, radoval se spolu, i kdo žne. ³⁷ Nebo v tom pravě jest slovo, žeť jiný jest, kdož rozsívá, a jiný, kterýž žne. ³⁸ Jáť jsem vás poslal žíti, o čemž jste vy nepracovali. Jiníť pracovali, a vy jste v jejich práce vešli. ³⁹ Z města pak toho mnozí z Samaritánů uvěřili v něho, pro řeč té ženy, svědčící: Že mi pověděl všecko, což jsem činila. ⁴⁰ A když k němu přišli Samaritáni, prosili ho, aby s nimi zůstal. I pobyl tu za dva dni. ⁴¹ A mnohem jich více uvěřilo pro řeč jeho. ⁴² A ženě té řekli: Již ne pro tvé vypravování věříme; nebo sami jsme slyšeli, a víme, že tento jest právě spasitel světa, Kristus. ⁴³ Po dvou pak dnech vyšel odtud, a šel do Galilee. ⁴⁴ Nebo sám Ježíš byl svědectví vydal, že prorok v vlasti své v poctivosti není. ⁴⁵ A když přišel do Galilee, přijali jej Galilejští, všecko viděvše, co činil v Jeruzalémě v svátek; nebo i oni byli přišli k svátku. ⁴⁶ Tedy opět přišel Ježíš do Kány Galilejské, kdež učinil byl z vody víno. I byl jeden královský služebník v Kafarnaum, jehožto syn nemocen byl. ⁴⁷ Ten uslyšev, že by Ježíš přišel z Judstva do Galilee, šel k němu, a prosil ho, aby sstoupil a uzdravil syna jeho; nebo počínal umíratí. ⁴⁸ I řekl jemu Ježíš: Neuzříte-li divů a zázraků, neuvěříte. ⁴⁹ Dí jemu ten královský služebník: Pane, podiž prvé, nežli umře syn můj. ⁵⁰ Dí jemu Ježíš: Jdi, syn tvůj živ jest. I uvěřil člověk řeči, kterouž mluvil jemu Ježíš, a šel. ⁵¹ Když pak on již šel, potkali se s ním služebníci jeho a zvěstovali, řkouce: Syn tvůj živ jest. ⁵² Tedy otázal se jich na hodinu, v kterou by se lépe měl. I řekli jemu: Včera v hodinu sedmou přestala mu zimnice. ⁵³ Tedy poznal otec, že právě ta hodina byla, v kterouž řekl byl jemu Ježíš: Syn tvůj živ jest. I uvěřil on i dům jeho všecken. ⁵⁴ To opět druhý div učinil Ježíš, přišed z Judstva do Galilee.

5 Potom byl svátek Židovský, i šel Ježíš do Jeruzaléma. ² Byl pak v Jeruzalémě rybník bravný, kterýž slove Židovsky Bethesda, patero přístřeší maje. ³ Kdež leželo množství veliké nezuživých, slepých, kulhavých, suchých, očekávajících hnutí vody. ⁴ Nebo anděl jistým časem sstupoval do rybníka, a kormoutil vodu. Protož kdož nejprvé sstoupil po tom zkormoučení vody, uzdraven býval, od kterékoli nemoci trápen byl. ⁵ I byl tu člověk jeden, kterýž osm a třidceti let nemocen byl. ⁶ Toho uzřev Ježíš ležícího, a poznav, že jest již dávno nemocen, dí jemu: Chceš-li zdrav býti? ⁷ Odpověděl mu ten nemocný: Pane, nemám člověka, kterýž by, když se zkormoutí voda, uvrhl mne do rybníka, ale když já jdu, jiný přede mnou sstupuje. ⁸ Dí jemu Ježíš: Vstaň, vezmi lože své a chod. ⁹ A hned zdrav jest učiněn člověk ten, a vzav lože své, i chodil. Byla pak sobota v ten den. ¹⁰ Tedy řekli Židé tomu uzdravenému: Sobota jest, nesluší tobě lože nositi. ¹¹ Odpověděl jim: Ten, kterýž mne uzdravil, onť mi řekl: Vezmi lože své a chod. ¹² I otázali se ho: Kdo jest ten člověk, kterýž tobě řekl: Vezmi lože své a chod? ¹³ Ten pak uzdravený nevěděl, kdo by byl. Nebo Ježíš byl poodšel od zástupu shromážděného na tom místě. ¹⁴ Potom pak nalezl jej Ježíš v chrámě, a řekl jemu: Aj, zdrav jsi učiněn; nikoli víc nehřeš, atby se něco horšího nepřihodilo. ¹⁵ Odšel ten člověk, a pověděl Židům, že by Ježíš byl ten, kterýž ho zdravého

učinil. ¹⁶ A protož protivili se Židé Ježíšovi, a hledali ho zabiti, že to učinil v sobotu. ¹⁷ Ježíš pak odpověděl jim: Otec můj až dosavad dělá, i jáť dělám. ¹⁸ Tedy Židé ještě víc proto hledali ho zamordovati, že by netoliko rušil sobotu, ale že Otce svého pravil býti Boha, rovného se čině Bohu. ¹⁹ I odpověděl Ježíš a řekl jim: Amen, amen pravím vám: Nemůžet Syn sám od sebe nic činiti, jediné což vidí, an Otec činí. Nebo cožkoli on činí, tot i Syn též podobně činí. ²⁰ Otec zajisté miluje Syna, a ukazuje mu všechno, což sám činí; a větší nad to ukáže jemu skutky, abyste vy se divili. ²¹ Nebo jakož Otec křísí mrtvé a obživuje, tak i Syn, kterěz chce, obživuje. ²² Aníž zajisté Otec soudí koho, ale všecken soud dal Synu. ²³ Aby všickni ctili Syna, tak jakž Otce ctí. Kdo nectí Syna, nectí ani Otce, kterýž ho poslal. ²⁴ Amen, amen pravím vám: Že kdož slovo mé slyší, a věří tomu, kterýž mne poslal, máť život věčný, a na soud nepřijde, ale přešelť jest z smrti do života. ²⁵ Amen, amen pravím vám: Že přijde hodina, a nyníť jest, když mrtví uslyší hlas Syna Božího, a kteříž uslyší, živi budou. ²⁶ Nebo jakož Otec má život sám v sobě, tak dal i Synu, aby měl život v samém sobě. ²⁷ A dal jemu moc i soud činiti, nebo Syn člověka jest. ²⁸ Nedivtež se tomu; neboť přijde hodina, v kterouž všickni, kteříž v hrobích jsou, uslyší hlas jeho. ²⁹ A půjdou ti, kteříž dobré věci činili, na vzkříšení života, ale ti, kteříž zlé věci činili, na vzkříšení soudu. ³⁰ Nemohut já sám od sebe nic činiti. Jakžť slyším, takť soudím, a soud můj spravedlivý jest. Nebo nehledám vůle své, ale vůle toho, kterýž mne poslal, Otcovy. ³¹ Vydám-liť já svědectví sám o sobě, svědectví mé není pravé. ³² Jinýť jest, kterýž svědectví vydává o mně, a vím, že pravé jest svědectví, kterěz vydává o mně. ³³ Vy jste byli poslali k Janovi, a on svědectví vydal pravdě. ³⁴ Ale jáť nepřijímám svědectví od člověka, než totoť pravím, abyste vy spaseni byli. ³⁵ Onť byl svíce hořící a svítící, vy pak chtěli jste se na čas poradovati v světle jeho. ³⁶ Ale já mám větší svědectví, než Janovo. Nebo skutkové, kterěz mi dal Otec, abych je vykonal, tiť skutkové, kterěz já činím, svědčí o mně, že mne Otec poslal. ³⁷ A kterýž mne poslal, Otec, onť svědectví vydal o mně, jehož jste vy hlasu nikdy neslyšeli, ani tváří jeho neviděli. ³⁸ A slova jeho nemáte v sobě zůstávajícího. Nebo kteréhož on poslal, tomu vy nevěříte. ³⁹ Ptejte se na písma; nebo vy domníváte se v nich věčný život míti, a tať svědectví vydávají o mně. ⁴⁰ Ale nechcete přijíti ke mně, abyste život měli. ⁴¹ Chvály od lidí nepřijímám. ⁴² Ale poznal jsem vás, že milování Božího nemáte v sobě. ⁴³ Já jsem přišel ve jménu Otce svého, a nepřijímáte mne. Kdyby jiný přišel ve jménu svém, toho přijmete. ⁴⁴ Kterak vy můžete věřiti, chvály jedni od druhých hledající, poněvadž chvály, kteráž jest od samého Boha, nehledáte? ⁴⁵ Nedomnívejte se, bychť já na vás žalovati měl před Otcem. Jestíť, kdo by žaloval na vás, Mojžíš, v němž vy naději máte. ⁴⁶ Nebo kdybyste věřili Mojžíšovi, věřili byste i mně; neb on o mně psal. ⁴⁷ Ale poněvadž jeho písmům nevěříte, i kterak slovům mým uvěříte?

6 Potom odšel Ježíš za moře Galilejské neb Tiberiadské. ² A šel za ním zástup veliký; nebo viděli divy jeho, kterěz činil nad nemocnými. ³ I všel na horu Ježíš, a tam seděl s učedníky svými. ⁴ Byla pak blízko velikanoc, svátek Židovský. ⁵ Tedy pozdvih očí Ježíš, a viděv, že zástup veliký jde k němu, dí Filipovi: Kde nakoupíme chlebě, aby pojedli tito? ⁶ (Ale to řekl, pokoušeje ho; nebo on věděl, co by měl učiniti.) ⁷ Odpověděl jemu Filip: Za dvě stě peněz chlebě nepostačí jim, aby jeden každý z nich něco maličko vzal. ⁸ Dí jemu jeden z učedníků jeho, Ondřej, bratr Šimona Petra: ⁹ Jestíť mládenček jeden zde, kterýž má pět chlebě ječných a dvě rybičky. Ale což jest to mezi tak mnohých? ¹⁰ I řekl Ježíš: Rozkažte lidu, ať se usadí. A bylo trávy mnoho na tom místě. I posadilo se mužů v počtu okolo pěti tisíců. ¹¹ Tedy Ježíš vzal ty chleby, a díky učiniv, rozdával učedníkům, učedníci pak sedícím; též podobně z těch rybiček, jakž mnoho chtěli. ¹² A když byli nasyceni, řekl učedníkům svým: Zberťe ty drobty, kteříž zůstali, ať nezhytnou. ¹³ I sebrali a naplnili dvanácte košů drobtů z těch pěti chlebě ječných, kteříž pozůstali po těch, kteříž jedli. ¹⁴ Ti pak lidé, uzřevše ten div, kterýž učinil Ježíš, pravili: Tento jest jistě prorok, kterýž měl přijíti na svět. ¹⁵ Tedy Ježíš věda, že by měli přijíti a chytiti jej, aby ho učinili králem, ušel na horu opět sám jediný. ¹⁶ Když pak byl večer, sstoupili učedníci jeho k moři. ¹⁷ A vstoupivše na lodí, plavili se přes moře do Kafarnaum. A bylo již tma, a nepřišel byl Ježíš k nim. ¹⁸ Moře pak dutím velikého větru zdvihalo se. ¹⁹ A odplavivše se honů jako pětmecítma neb třidceti, uzřeli Ježíše, an chodí po moři, a přibližuje se k lodí. I báli se. ²⁰ On pak řekl jim: Jáť jsem, nebojte se. ²¹ I vzali ho na lodí ochotně, a hned lodí přiběhla k zemi, do kterěz se plavili. ²² Nazejtří zástup, kterýž byl za mořem, viděv, že jiné lodičky nebylo, než ta jedna, na kterouž byli vstoupili učedníci jeho, a že Ježíš nebyl všel s učedníky svými na lodí, ale sami učedníci jeho byli se plavili, ²³ (jiné pak lodí byly připlouly od Tiberiady k tomu místu blízko, kdež byli jedli chléb, když díky učinil Pán), ²⁴ Když tedy uzřel zástup, že Ježíše tu není, ani učedníků jeho, vstoupili i oni na lodí, a přijeli do Kafarnaum, hledající Ježíše. ²⁵ A nalezše ho za mořem, řekli jemu: Mistře, kdy jsi sem

6:20 Jáť jsem. Mnozí považují výskyty, kde v originále Ježíš vysloví *ego eimi* (ἐγώ εἰμι) za použití Božího vlastního jména JÁ JSEM, např. 4:26 (srv. Ex 3:14) nebo 18:5, dokonce i v kontextu přísudku jmenného (8:12; 10:9, 14; 11:25; 14:6; 15:5). To však není zodpovědná exegeze; většinou to znamená pouze „Jsem to já.“ Stejně spojení vidíme i v jiných kontextech v tomtéž významu, jak je vyslovuje např. od narození slepý

(9:9), nebo Ježíš, když se představuje učedníkům v bouři na jezeře (Mt 14:27; Mk 6:50 a zde), a nikdo to nepovažuje za přisvojení si Božího jména. Jedna z mála situací, kdy Ježíš skutečně cituje Boží jméno a vztahuje je na sebe, je v 8:58, na což také okolí reaguje jako na rouhání (59). Další podobné výskyty lze spatřovat v 8:24; 13:19; 14:20 apod.

přišel? ²⁶ Odpověděl jim Ježíš a řekl: Amen, amen pravím vám: Hledáte mne, ne proto že jste divy viděli, ale že jste jedli chleby a nasyceni jste. ²⁷ Pracujte ne o pokrm, kterýž hyne, ale o ten pokrm, kterýž zůstává k životu věčnému, kterýž Syn člověka dá vám. Nebo tohoť potvrdil Bůh Otec. ²⁸ Tedy řekli jemu: Co budeme činiti, abychom dělali dílo Boží? ²⁹ Odpověděl Ježíš a řekl jim: Totoť jest to dílo Boží, abyste věřili v toho, kteréhož on poslal. ³⁰ I řekli jemu: Jakéz pak ty znamení činíš, abychom viděli a věřili tobě? Co děláš? ³¹ Otcové naši jedli mannu na poušti, jakož psáno jest: Chléb s nebe dal jim jísti. ³² Tedy řekl jim Ježíš: Amen, amen pravím vám: Ne Mojžíš dal vám chléb s nebe, ale Otec můj vám dává ten chléb s nebe pravý. ³³ Nebo chléb Boží ten jest, kterýž sstupuje s nebe, a dává život světu. ³⁴ I řekli jemu: Pane, dávejž nám chléb ten vždycky. ³⁵ Ježíš pak řekl jim: Jáť jsem ten chléb života. Kdož přichází ke mně, nebude nikoli lačněti, a kdož věří ve mne, nebude žizniti nikdy. ³⁶ Ale pověděl jsem vám, anobřz viděli jste mne, a nevěříte. ³⁷ Všecko, což mi dává Otec, ke mně přijde, a toho, kdož ke mně přijde, nevyvrhu ven. ³⁸ Nebo jsem sstoupil s nebe, ne abych činil vůli svou, ale vůli toho, kterýž mne poslal. ³⁹ Tatoť jest pak vůle toho, kterýž mne poslal, Otcova, abych ničeho toho, což mi dal, neztratil, ale vzkřísil to v nejposlednější den. ⁴⁰ A tatoť jest vůle toho, kterýž mne poslal, aby každý, kdož vidí Syna a věří v něho, měl život věčný. A jáť jej vzkřísím v den nejposlednější. ⁴¹ I reptali Židé na něho, že řekl: Já jsem chléb ten, kterýž jsem s nebe sstoupil. ⁴² A pravili: Zdaliž tento není Ježíš, syn Jozefův, jehož my otce i matku známe? Kterak pak dí tento: S nebe jsem sstoupil? ⁴³ Tedy odpověděl Ježíš a řekl jim: Nerepčete vespolek. ⁴⁴ Žádný nemůž přijíti ke mně, jediné leč Otec můj, kterýž mne poslal, přitřhl by jej; a jáť jej vzkřísím v den nejposlednější. ⁴⁵ Psáno jest v prorocích: A budou všickni učeni od Boha. Protož každý, kdož slyšel od Otce a naučil se, jdet ke mně. ⁴⁶ Ne že by kdo viděl Otce, jediné ten, kterýž jest od Boha, tenť viděl Otce. ⁴⁷ Amen, amen pravím vám: Kdož věří ve mne, máť život věčný. ⁴⁸ Jáť jsem ten chléb života. ⁴⁹ Otcové vaši jedli mannu na poušti, a zemřeli. ⁵⁰ Totoť jest chléb ten s nebe sstupující. Kdož by koli jej jedl, neumřet. ⁵¹ Jáť jsem ten chléb živý, kterýž jsem s nebe sstoupil. Bude-li kdo jísti ten chléb, živ bude na věky. A chléb, kterýž já dám, tělo mé jest, kteréž já dám za život světa. ⁵² Tedy hádali se Židé vespolek, řkouce: Kterak tento může nám dáti tělo jísti? ⁵³ I řekl jim Ježíš: Amen, amen pravím vám: Nebudete-li jísti těla Syna člověka a píti krve jeho, nemáte života v sobě. ⁵⁴ Kdož jí mé tělo a pije mou krev, máť život věčný, a jáť jej vzkřísím v nejposlednější den. ⁵⁵ Nebo tělo mé právě jest pokrm, a krev má právě jest nápoj. ⁵⁶ Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm. ⁵⁷ Jakož mne poslal ten živý Otec, a já živ jsem skrze Otce, tak kdož jí mne, i on živ bude skrze mne. ⁵⁸ Totoť jest ten chléb, kterýž s nebe sstoupil. Ne jako otcové vaši jedli mannu, a zemřeli. Kdož jí chléb tento, živť bude na věky. ⁵⁹ Toto mluvil v škole, uče v Kafarnaum. ⁶⁰ Tedy mnozí z učedníků jeho, slyševše to, řekli: Tvrdát jest tato řeč. Kdo jí může slyšeti? ⁶¹ Ale věda Ježíš sám v sobě, že by proto reptali učedníci jeho, řekl jim: To vás uráží? ⁶² Co pak, kdybyste uzřeli Syna člověka, an vstupuje, kdež prvé byl? ⁶³ Duch jest, kterýž obživuje, těloť nic neprospívá. Slova, kteráž já mluvím vám, Duch jsou a život jsou. ⁶⁴ Ale jsouť někteří z vás, ješto nevěří. Nebo věděl Ježíš od počátku, kdo by byli nevěřící, a kdo by ho měl zraditi. ⁶⁵ I pravil: Protož jsem vám řekl, že žádný nemůže přijíti ke mně, leč by jemu bylo dáno od Otce mého. ⁶⁶ A z toho mnozí z učedníků jeho odešli zpět, a nechodili s ním více. ⁶⁷ Tedy řekl Ježíš ke dvanácti: Zdaliž i vy chcete odjíti? ⁶⁸ I odpověděl jemu Šimon Petr: Pane, k komu půjdeme? Slova věčného života máš. ⁶⁹ A my jsme uvěřili, a poznali, že jsi ty Kristus, Syn Boha živého. ⁷⁰ Odpověděl jim Ježíš: Však jsem já vás dvanácte vyvolil, a jeden z vás dábel jest. ⁷¹ A to řekl o Jidášovi Šimona Iškariotského; nebo ten jej měl zraditi, byv jeden ze dvanácti.

7 Potom pak chodil Ježíš po Galilei; nebo nechtěl býti v Judstvu, proto že ho hledali Židé zabiti. ² A byl blízko svátek Židovský, stánků. ³ Tedy řekli jemu bratří jeho: Vyjdi odsud, a jdi do Judstva, ať i učedníci tvoji vidí skutky tvé, kteréž činíš. ⁴ Nizádný zajisté v skrytě nic nedělá, kdož chce vidin býti. Protož ty, činíš-li takové věci, zjev se světu. ⁵ Nebo ani bratří jeho nevěřili v něho. ⁶ I dí jim Ježíš: Čas můj ještě nepřišel, ale čas váš vždycky jest hotov. ⁷ Nemůžet vás svět nenáviděti, ale mneť nenávidí; nebo já svědectví vydávám o něm, že skutkové jeho zlí jsou. ⁸ Jděte vy k svátku tomuto. Jáť ještě nepůjdu k svátku tomuto, nebo čas můj se ještě nenaplnil. ⁹ To pak pověděl jim, zůstal v Galilei. ¹⁰ A když odešli batří jeho, tehdy i on šel k svátku, ne zjevně, ale jako ukrytě. ¹¹ Židé pak hledali ho v svátek, a pravili: Kde jest onen? ¹² A mnoho řečí bylo o něm v zástupu. Nebo někteří pravili, že dobrý jest, a jiní pravili: Není, ale svodí zástup. ¹³ Žádný však o něm nemluvil zjevně pro bázeň Židů. ¹⁴ Když pak již polovici svátku se vykonalo, vstoupil Ježíš do chrámu, a učil. ¹⁵ I divili se Židé, řkouce: Kterak tento písmo umí, neučiv se? ¹⁶ Odpověděl jim Ježíš a řekl: Mé učení není mé, ale toho, kterýž mne poslal. ¹⁷ Bude-li kdo chtít vůli jeho činiti, tenť bude uměti rozeznati, jest-li to učení z Boha, čili mluvím já sám od sebe. ¹⁸ Kdoť sám od sebe mluví, chvály své vlastní hledá, ale kdož hledá chvály toho, kterýž ho

6:51 Viz. pozn. 1Kor 11:24.

7:1 **Proto že ho hledali Židé zabiti.** Řecký výraz Judaios (loudaios) může znamenat Židé stejně jako Judejci. V tomto případě by však

vhodnější překlad zněl Judejci ve smyslu obyvatelé Judeje, protože Galilea byla také plná Židů, z nichž ale nikdo Ježíšovi o život neusiloval. Jeho nepřátelé byli v Jeruzalémě.

poslal, tent' pravdomluvný jest, a nepravosti v něm není. ¹⁹Však Mojžíš dal vám zákon, a žádný z vás neplní zákona. Proč mne hledáte zamordovati? ²⁰Odpověděl zástup a řekl: Dábelství máš. Kdo tě hledá zamordovati? ²¹Odpověděl Ježíš a řekl jim: Jeden skutek učinil jsem, a všickni se tomu divíte. ²²Však Mojžíš vydal vám obřízku, (ne že by z Mojžíše byla, ale z otců), a v sobotu obřezujete člověka. ²³Poněvadž člověk obřízku přijímá v sobotu, aby nebyl rušen zákon Mojžíšův, proč se na mne hněváte, že jsem celého člověka uzdravil v sobotu? ²⁴Nesudte podlé osoby, ale spravedlivý soud sudte. ²⁵Tedy někteří z Jeruzalémských pravili: Zdalíž toto není ten, kteréhož hledají zabít? ²⁶A aj, svobodně mluví a nic mu neříkají. Zdali již právě poznali knížata, že tento jest právě Kristus? ²⁷Ale o tomto víme, odkud jest, Kristus pak když přijde, žádný nebude věděti, odkud by byl. ²⁸I volal Ježíš v chrámě, uče a rka: I mne znáte, i odkud jsem, víte. A nepřišel jsem sám od sebe, ale jesti pravdomluvný ten, kterýž mne poslal, jehož vy neznáte. ²⁹Ale já znám jej, nebo od něho jsem, a on mne poslal. ³⁰I hledali ho jíti, ale žádný nevztáhl ruky na něho, nebo ještě byla nepřišla hodina jeho. ³¹Z zástupu pak mnozí uvěřili v něho, a pravili: Kristus když přijde, zdali více divů činiti bude nad ty, kteréž tento činí? ³²Slyšeli pak farizeové zástup, an o něm takové věci rozmlouvá, i poslali farizeové a přední kněží služebníky, aby jej jali. ³³Tedy řekl jim: Ještě maličký čas jsem s vámi, potom odejdu k tomu, kterýž mne poslal. ³⁴Hledati mne budete, ale nenaleznete, a kdež já budu, vy nemůžete přijíti. ³⁵I řekli Židé k sobě vespolek: Kam tento půjde, že my ho nenalezneme? Zdali v rozptýlení pohanů půjde, a bude učiti pohany? ³⁶Jaká jest to řeč, kterouž promluvil: Hledati mne budete, ale nenaleznete, a kdež já budu, vy nemůžete přijíti? ³⁷V poslední pak den ten veliký svátku toho, stál Ježíš a volal, rka: Žízni-li kdo, pod ke mně, a napi se. ³⁸Kdož věří ve mne, jakož dí písmo, řeky z břicha jeho poplynou vody živé. ³⁹(A to řekl o Duchu, kteréhož měli přijíti věřící v něho; nebo ještě nebyl dán Duch svatý, proto že ještě Ježíš nebyl oslaven.) ⁴⁰Tedy mnozí z zástupu uslyševše tu řeč, pravili: Tentoť jest právě prorok ten. ⁴¹Jiní pravili: Tentoť jest Kristus. Ale někteří pravili: Zdalíž z Galilee přijde Kristus? ⁴²Zdaž nepraví písmo, že z semene Davidova a z Betléma městečka, kdež býval David, přijíti má Kristus? ⁴³A tak různice v zástupu stala se pro něj. ⁴⁴Někteří pak z nich chtěli ho jíti, ale žádný nevztáhl ruky na něj. ⁴⁵Tedy přišli služebníci k předním kněžím a k farizeům, kteříž řekli jim: Proč jste ho nepřivedli? ⁴⁶Odpověděli ti služebníci: Nikdy tak člověk nemluvil, jako tento člověk. ⁴⁷I odpověděli jim farizeové: Zdali i vy jste svedeni? ⁴⁸Zdalíž kdo z knížat uvěřil v něho aneb z farizeů? ⁴⁹Než zástup ten, kterýž nezná zákona. Zlořečeníť jsou. ⁵⁰I dí jim Nikodém, ten kterýž byl přišel k němu v noci, byv jeden z nich: ⁵¹Zdali zákon náš soudí člověka, leč prvé uslyší od něho a zví, co by činil? ⁵²Odpověděli a řekli jemu: Nejsi-li i ty Galilejský? Ptej se a viz, žeť prorok z Galilee nepovstal. ⁵³I šel jeden každý do domu svého.

8 Ježíš pak odšel na horu Olivetskou. ²Potom na úsvitě zase přišel do chrámu, a všecken lid sšel se k němu. I posadiv se, učil je. ³I přivedli k němu zákonníci a farizeové ženu v cizoložstvu popadenou, a postavivše ji v prostředku, ⁴Řekli jemu: Mistře, tato žena jest postížena při skutku, když cizoložila. ⁵A v zákoně Mojžíš přikázal nám takové kamenovati. Ty pak co pravíš? ⁶A to řekli, pokoušejíce ho, aby jej mohli obžalovati. Ježíš pak skloniv se dolů, prstem psal na zemi. ⁷A když se nepřestávali otazovati jeho, zdvihl se a řekl jim: Kdo jest z vás bez hříchu, nejprv hoď na ni kamenem. ⁸A opět schýliv se, psal na zemi. ⁹A oni uslyševše

7:24 Nesudte ... sudte. Viz pozn. Lk 6:37.

7:38 Vody živé. Ježíš nemluví v kontextu lidových pohádek o kouzelné vodě, která uzdravuje a křísí z mrtvých. Živá voda je ustálené označení pro tekoucí, pramenitou vodu, jemuž dala vzniknout jednoduchá logika: co je „živé“, to se hýbe. Viz pozn. Jr 2:13.

8:5 Kamenovat. Manželská nevěra měla být trestána smrtí (Lv 20:10; Dt 22:22), nikoliv rozvodem (Mt 5:32; srv. pozn. Ex 21:11) Manželství je posvátné a nedotknutelné, protože je obrazem Božího vztahu s námi, vztahu Krista coby Ženicha s Božím lidem jako nevěstou (Iz 54:5; Jr 3:14; Jr 31:32; Zj 21:9). Poprava za nevěru v Izraeli nikdy nebyla praktikována. Tento konkrétní případ byl nastrojen Ježíšovými odpůrci (cizoložník, se kterým to patrně bylo domluveno, nebyl předveden) se záměrem Ježíše umlčet, ať už by odpověděl cokoliv (viz pozn. 8:7).

8:7 Bez hříchu. Jediný, kdo byl oprávněn hodit kamenem (Žd 4:15), to neudělal (v. 11).

Kdo jest z vás bez hříchu. Tato klauzule prozrazuje, že žalobci nepřivedli dva nebo tři očitě svědky, jinak by to byli oni, kdo měl první hodit kamenem (Dt 17:6). Zároveň jim připomíná, že jednat neupřímně v soudní při je těžké porušení Tóry (Ex 20:16; Dt 5:20), za něž by sami zasluhovali trest, jaký požadovali (srv. pozn. 8:8). Zdánlivý Ježíšův závěr *Nikdo nemá nárok soudit něčí hříšnost, protože všichni jsou taky hříšníci!* není legitimní interpretace. Jediný legitimní závěr je *Vždy hledejte skutečnou Boží vůli; hledejte v Písmu (a naslouchejte jeho hlasu, jste-li navyklí mu rozumět).* Hřích nelze tolerovat u nikoho,

ale naplánovaná podlost (byť šikovně zametená pod koberec) je hřích vážnější úrovně, než stát se obětí intriky. Všechny naše hříšné inklinace a závislosti jsou jen anestetika na starou bolest; podvědomé sebeobrané reakce, automaticky naučené chování a postoje, kdysi osvojené za účelem přežití, když jsme byli bezmocní proti (vnímanému) ohrožení. Nyní, v dospělosti, lze staré návyky přeprogramovat a dosáhnout tak toho, že nutkání ke hříšnému chování nás přestane ovládat. Sekulární terapie lze suplovat spirituální aktivitou, kdyby církev skutečně sloužila účelu, ke kterému ji Kristus posílá (Mt 28:20).

Nejprv hoď na ni kamenem. Ježíš vyzývá k naplnění Tóry, kdy očití svědkové mají zahájit kamenování (Dt 17:7), a přesto tím obžalované zachrání život. Jeho postoj není kompromis, moudrost lidská, ulamující osten oběma nesmiřitelným pozicím (což by v tomto případě znělo: Hodte nějaké kameny, ale jenom trochu, ať to ještě rozchodí), ale úporné, nezastavitelné hledání pravdy a lásky zároveň.

8:8 Psal na zemi. Jediný moment, kdy vidíme Ježíše psát. Interpreti se rozcházejí ve spekulacích, co asi psal. Je však možné, že jenom získával čas, aby žalobcům došlo, že zinscenovaný případ kvalifikuje coby falešné svědectví, a tudíž oni všichni zasluží trest smrti (Dt 19:16–19). Když nepřivedli dva nebo tři očitě svědky (Dt 17:6 viz pozn. 7), nemohli ani požadovat, natož prosadit trest smrti. Ježíš nezkompromitoval Slovo Boží v zájmu své vlastní agendy (byť by tou agendou bylo slitování a odpuštění, srv. Dt 19:21).

to, a v svědomích svých obvinění byvše, jeden po druhém odcházeli, počavše od starších až do posledních. I zůstal tu Ježíš sám, a ta žena u prostřed stojeci. ¹⁰ A pozdvih se Ježíš, a žádného neviděv, než tu ženu, řekl jí: Ženo, kde jsou ti, kteříž na tebe žalovali? Žádný-li tě neodsoudil? ¹¹ Kteráž řekla: Žádný, Pane. I řekl jí Ježíš: Aníž já tebe odsuzuji. Jdiž a nehřeš více. ¹² Tedy Ježíš opět jim mluvil, rka: Já jsem světlo světa. Kdož mne následuje, nebude choditi v temnostech, ale bude míti světlo života. ¹³ I řekli jemu farizeové: Ty sám o sobě svědectví vydáváš, svědectví tvé není pravé. ¹⁴ Odpověděl Ježíš a řekl jim: Ačkoli já svědectví vydávám sám o sobě, pravé jest svědectví mé; nebo vím, odkud jsem přišel, a kam jdu. Ale vy nevíte, odkud jsem přišel, aneb kam jdu. ¹⁵ Vy podlé těla soudíte, já nesoudím žádného. ¹⁶ A bycht' pak i já soudil, soud můj jest pravý; nebo nejsem sám, ale jsem já a ten, kterýž mne poslal, Otec. ¹⁷ A v zákoně vašem psáno jest: Že dvou člověků svědectví pravé jest. ¹⁸ Jáť svědectví vydávám sám o sobě, a svědectví vydává o mně ten, kterýž mne poslal, Otec. ¹⁹ Tedy řekli jemu: Kdež jest ten tvůj otec? Odpověděl Ježíš: Aníž mne znáte, ani Otce mého. Kdybyste mne znali, i Otce mého znali byste. ²⁰ Tato slova mluvil Ježíš u pokladnice, uče v chrámě, a žádný ho nejal, nebo ještě byla nepřišla hodina jeho. ²¹ I řekl jim opět Ježíš: Já jdu, a hledati budete mne, a v hříchu svém zemřete. Kam já jdu, vy nemůžete přijíti. ²² I pravili Židé: Zdali se sám zabije, že praví: Kam já jdu, vy nemůžete přijíti? ²³ I řekl jim: Vy z důlu jste, já s hůry jsem. Vy jste z tohoto světa, já nejsem z světa tohoto. ²⁴ Protož jsem řekl vám: Že zemřete v hříších svých. Nebo jestliže nebudete věřiti, že já jsem, zemřete v hříších svých. ²⁵ I řekli jemu: Kdo jsi ty? I řekl jim Ježíš: To, což z počátku pravím vám. ²⁶ Mnohoť mám o vás mluvíti a souditi, ale ten, kterýž mne poslal, pravdomluvný jest, a já, což jsem slyšel od něho, to mluvím na světě. ²⁷ Ale neporozuměli, že by o Otci pravil jim. ²⁸ Protož řekl jim Ježíš: Když povýšíte Syna člověka, tehdy poznáte, že já jsem. A sám od sebe nic nečiním, ale jakž mne naučil Otec můj, tak mluvím. ²⁹ A ten, kterýž mne poslal, se mnou jest. Neopustilť mne samého Otec; nebo což jest jemu libého, to já činím vždycky. ³⁰ Ty věci když mluvil, mnozí uvěřili v něho. ³¹ Tedy řekl Ježíš těm Židům, kteříž uvěřili jemu: Jestliže vy zůstanete v řeči mé, právě ucedlníci moji budete. ³² A poznáte pravdu, a pravda vás vysvobodí. ³³ I odpověděli jemu: Símě Abrahamovo jsme, a žádnému jsme nesloužili nikdy. I kterakž ty díš: že svobodní budete? ³⁴ Odpověděl jim Ježíš: Amen, amen pravím vám: Že každý, kdož činí hřích, služebník jest hřicha. ³⁵ A služebník nezůstává v domě na věky; Syn zůstává na věky. ³⁶ Protož jestližeť vás Syn vysvobodí, právě svobodní budete. ³⁷ Víím, že jste símě Abrahamovo, ale hledáte mne zabiti; nebo řeč má nemá místa u vás. ³⁸ Já, což jsem viděl u Otce svého, mluvím; i vy tedy, co jste viděli u otce svého, činíte. ³⁹ Odpověděli a řekli jemu: Otec náš jest Abraham. Dí jim Ježíš: Kdybyste synové Abrahamovi byli, činili byste skutky Abrahamovy. ⁴⁰ Ale nyní hledáte mne zabiti, člověka toho, kterýž jsem pravdu mluvil vám, kterouž jsem slyšel od Boha. Tohoť Abraham nečinil. ⁴¹ Vy činíte skutky otce svého. I řekli jemu: Myť z smilstva nejsme zplozeni, jednohoť Otce máme, Boha. ⁴² Tedy řekl jim Ježíš: Byť Bůh Otec váš byl, milovali byste mne. Nebo já jsem z Boha posel, a přišel jsem; aníž jsem sám od sebe přišel, ale on mne poslal. ⁴³ Proč mluvení mého nechápáte? Proto že slyšení nemůžete řeči mé. ⁴⁴ Vy z otce dábla jste, a žádosti otce svého chcete činiti. On byl vražedník od počátku, a v pravdě nestál; nebo pravdy v něm není. Když mluví lež, z svého vlastního mluví; nebo lhář jest a otec lži. ⁴⁵ Já pak že pravdu pravím, nevěříte mi. ⁴⁶ Kdo z vás uviní mne z hříchu? A poněvadž pravdu pravím, proč vy mi nevěříte? ⁴⁷ Kdo z Boha jest, slova Boží slyší; protož vy neslyšíte, že z Boha nejste. ⁴⁸ Tedy odpověděli Židé a řekli jemu: Zdaliž my dobře nepravíme, že jsi ty Samaritán, a ďábelství máš? ⁴⁹ Odpověděl Ježíš: Jáť ďábelství nemám, ale ctím Otce svého; než vy jste mne neuctili. ⁵⁰ Jáť pak nehledám chvály své; jestiť, kdo hledá a soudí. ⁵¹ Amen, amen pravím, vám: Bude-li kdo zachovávati slovo mé, smrti neuzří na věky. ⁵² Tedy řekli mu Židé: Nyní jsme poznali, že ďábelství máš. Abraham umřel i proroci, a ty pravíš: Bude-li kdo zachovávati řeč mou, smrti neokusí na věky. ⁵³ Zdali jsi ty větší otce našeho Abrahama, kterýž umřel? I proroci zemřeli. Kým ty se činíš? ⁵⁴ Odpověděl Ježíš: Chválím-liť já se sám, chvála má nic není. Jestiť Otec můj, kterýž mne chválí, o němž vy pravíte, že Bůh váš jest. ⁵⁵ Ale nepoznali jste ho, já pak jej znám. A kdybych řekl, že ho neznám, byl bych podobný vám, lhář. Ale známť jej, a řeč jeho zachovávám. ⁵⁶ Abraham, otec váš, veselil se, aby viděl den můj, i viděl, a radoval se. ⁵⁷ Tedy řekli jemu Židé: Padesáti let ještě nemáš, a Abrahama jsi viděl? ⁵⁸ Řekl jim Ježíš: Amen, amen pravím vám: Prvé nežli Abraham byl, já jsem. ⁵⁹ I zchápali kamení, aby házeli na něj. Ježíš pak skryl se, a prosed skrze ně, vyšel z chrámu, a tak odšel.

9 A pomíjeje, uzřel člověka slepého od narození. ² I otázali se ho učedníci jeho, řkouce: Mistře, kdo zhřešil, tento-li, čili rodičové jeho, že se slepý narodil? ³ Odpověděl Ježíš: Ani tento zhřešil, ani rodičové jeho, ale aby zjevení byli skutkové Boží na něm. ⁴ Jáť musím dělati dílo toho, kterýž mne poslal, dokudž den jest. Přicházíť noc, když žádný nebude moci dělati. ⁵ Dokudž jsem na světě, světlo jsem světa. ⁶ To pověděv, plinul na zemi, a učinil bláto z sliny, i pomazal tím blátem oči slepého. ⁷ A řekl jemu: Jdi, umej se v rybníku Siloe, což se vykládá: Poslaný. A on šel a umyl se, i přišel, vida. ⁸ Sousedé pak a ti, kteříž jej prvé vidali slepého, řekli: Není-liž toto ten, kterýž sedával a žebrával? ⁹ Jiní pravili, že ten jest, a jiní, že jest podoben k němu. Ale on pravil: Já jsem. ¹⁰ Tedy řekli jemu: Kterak jsou otevřiny oči tvé? ¹¹ On odpověděl a řekl: Člověk ten, kterýž slove Ježíš, bláto učinil, a pomazal oči mých, a řekl mi: Jdi k rybníku Siloe, a umej se. I odšed a umyv se, prohlédl jsem. ¹² I řekli jemu: Kde jest ten? Řekl: Nevím. ¹³ Tedy přivedli toho, kterýž někdy byl slepý, k farizeům. ¹⁴ Byla pak sobota, když Ježíš učinil bláto, a otevřel oči jeho. ¹⁵ I otázali se ho opět i farizeové, kterak by prozřel. On pak řekl jim: Bláto položil na oči mé, a umyl jsem se, i vidím. ¹⁶ Tedy někteří z farizeů řekli: Ten člověk není z Boha, nebo neostříhá soboty. Jiní pravili: Kterak může člověk hříšný takové divy

9:2 Kdo zhřešil ... že se slepý narodil? Na otázku *Proč?* lze odpovědět ze dvou úhlů: příčinou (protože) nebo účelem (aby). Když dítě kolem tří let poznává svět otázkami *Proč...?*, je lepší odpovídat mu účelem, nikoliv příčinou. *Proč prší? Aby kyticky mohly růst.* Nikoliv: *Protože v mracích kondenzuje voda.* Odpověď účelem vstěpuje přesvědčení, že svět je *teleologický* — stvořen k účelu, se záměrem, kdežto odpověď příčinou ponechává svět roztržštěný a beze smyslu. Ježíšovi učedníci se ptají po příčině (Co vedlo k tomu, že se někdo narodí postižený?) a Ježíš odpovídá účelem (Stalo se to, *aby byly*

zjeveny Boží skutky.) Předpoklad, že požehnání a protiventství v tomto světě je přímo úměrné tomu, jak se Bohu líbíme, je oblíbený a rozšířený ve všech dobách. Ježíšovi učedníci ho nebyli ušetřeni: Věřili, že když je někdo slepý od narození, musí to být důsledek něčeho hříchu (ale jak by mohl zhřešit novorozenec?). Farizeové (duchovní autority doby, dnes bychom řekli doktoři teologie či biskupové) na tom nebyli o mnoho lépe: Tváří v tvář nepopiratelnému zázraku trvají na představě, že od narození slepý se musel narodit „celý v hříších“ (34).

Poznáte pravdu, a pravda vás vysvobodí

Tento Ježíšův výrok (8:32) může posloužit k názorné ilustraci čtyř fází duchovního růstu podle Scotta Pecka (viz Úvod k Terapeutické Bibli na str. Úvod k Terapeutické Bibli: Čtyři fáze duchovního růstu na str. 4)

 V nejzákladnější interpretaci by se dalo říct, že Ježíš tě miluje natolik, že za tebe zemřel (Ř 5:8; 1Kor 15:3; 1Te 5:10); když mu vydáš svůj život, budeš mít život věčný po smrti (Jn 3:16). To je ta pravda, která vysvobozuje od věčného zahynutí.

 Pro zákoníky ve druhé fázi bude lákavé k tomu dodat, že Ježíšova oběť nás vysvobozuje nejen pro věčnost, ale také k životu bez hříchu, takže už musíme přestat hřešit (Ř 6:15; 1Jn 3:9). Pakliže klopýtneme a zhřešíme, víme, co máme dělat: hříchy vyznat (1Jn 1:9).

 Hledajícím skeptikům ve třetí fázi by mohlo připadat zajímavé objevit, že ve vyučování trauma-terapie tzv. „soucitého dotazování“ (Compassionate Inquiry), jsou tato Ježíšova slova často citována. Ta pravda o nás samotných, která čeká na objevení, aby nás mohla vysvobodit, je ta, že jsme se narodili (byli stvořeni) se dvěma základními potřebami: potřebou autenticity (vědomí vlastního já) a potřebou tzv. attachmentu, vazby na pečující osobu.

Pokud jsme se však dostali do situace, kdy jsme se museli rozhodnout mezi jedním nebo druhým, malé bezmocné dítě vždycky obětuje svou autenticitu ve prospěch attachmentu, protože ví, že bez

péče dospělého zahyne. Vyrůstá v přesvědčení, že není na světě vítáno, že to, kým je, je nežádoucí, nesmí projevit to, co doopravdy prožívá, a osvojí si některý ze sebeobránných mechanismů: buďto bude tichošlápkem, kterého ani není vidět, nebo naopak někým hlučným, kdo si bude svoje místo na slunci tvrdě prosazovat, nebo někým, kdo vždycky všem musí vyhovět a nikdy nikomu nesmí říct ne, i za cenu vlastního sebezničení, ale ať tak či onak, stalo se to v době, kdy se nám vyvíjel mozek, takže se tento sebeobránný mechanismus stal naším defaultním nastavením, kterému pak říkáme osobnost.

V tomto kontextu hlas naší autenticity je naše pravda, a to, že ji znovu nalezneme, že přehodnotíme své dětské bezmocné automatické reakce z dospělé perspektivy (1Kor 13:11), nás vysvobodí. Dojde nám, že to, čemu se v křesťanské tradici říká hříchy, jsou naše závislosti, vzniklé coby sebeobránné reakce na trauma; jsou to náplastí, kterými náš mozek podvědomě, bez našeho záměru, tišil bolest, a protože bolest dosud nic nevyпустиho, brání nás proti ní dodnes.

Ale už k tomu nemá důvod. Naše osobnost už nemusí být tvořena hříšnými sebeobránnými návyky a závislostmi. Jsme proměnění, starého člověka jsme složili a opustili (Ef 4:22; Ko 3:9). Jsme to konečně my sami, kdo rozhoduje, ne podvědomé mechanismy pohřbených emocí (Ž 19:13).

činiti? I byla různice mezi nimi. ¹⁷ Řekli opět slepému: Co ty o něm pravíš, poněvadž otevřel oči tvé? A on řekl: Že prorok jest. ¹⁸ I nevěřili Židé o něm, by slepý býval a prozřel, až povolali rodičů toho, kterýž byl prozřel. ¹⁹ A otázali se jich, řkouce: Jest-li tento syn váš, o kterémž vy pravíte, že by se slepý narodil? Kterakž pak nyní vidí? ²⁰ Odpověděli jim rodičové jeho a řekli: Vímeť, že tento jest syn náš, a že se slepý narodil. ²¹ Ale kterak nyní vidí, nevíme; aneb kdo otevřel oči jeho, myť nevíme. Máť léta, ptejte se ho, on sám za sebe mluvití bude. ²² Tak mluvili rodičové jeho, že se báli Židů; nebo již tak byli uložili Židé, aby, kdož by ho koli vyznal Kristem, vyobcován byl ze školy. ²³ Protož řekli rodičové jeho: Máť léta, ptejte se jeho. ²⁴ Tedy zavolali po druhé člověka toho, kterýž býval slepý, a řekli jemu: Vzdej chválu Bohu. My víme, že člověk ten hříšník jest. ²⁵ I odpověděl on a řekl: Jest-li hříšník, neví, než to vím, že byv slepý, nyní vidím. ²⁶ I řekli jemu opět: Coť učinil? Kterak otevřel oči tvé? ²⁷ Odpověděl jim: Již jsem vám pověděl, a neslyšeli jste? Což opět chcete slyšeti? Zdaliž i vy chcete učedníci jeho býti? ²⁸ I zlořečili jemu a řekli: Ty jsi učedník jeho, ale my jsme Mojžíšovi učedníci. ²⁹ My víme, že Mojžíšovi mluvil Bůh, tento pak nevíme, odkud jest. ³⁰ Odpověděl ten člověk a řekl jim: Toť jest jistě divná věc, že vy nevíte, odkud jest, a otevřel oči mé. ³¹ Víme pak, že Bůh hříšníkům neslyší, ale kdo by ctitel Boží byl, a vůli jeho činil, tohoť slyší. ³² Od věků není slýcháno, aby kdo otevřel oči slepého narozeného. ³³ Byť tento nebyl od Boha, nemohl by nic učiniti. ³⁴ Odpověděli a řekli jemu: Ty jsi všecken se v hříších narodil, a ty nás učíš? I vyhnali jej ven. ³⁵ Uslyšel pak Ježíš, že jej vyhnali ven. A když jej našel, řekl jemu: Věříš-liž ty v Syna Božího? ³⁶ Odpověděl on a řekl: I kdož jest, Pane, abych věřil v něho? ³⁷ I řekl jemu Ježíš: I viděl jsi ho, a kterýž mluví s tebou, onť jest. ³⁸ A on řekl: Věřím, Pane, a klaněl se jemu. ³⁹ I řekl jemu Ježíš: Na soud přišel jsem já na tento svět, aby ti, kteříž nevidí, viděli, a ti, kteříž vidí, aby slepí byli. ⁴⁰ I uslyšeli to někteří z farizeů, kteříž s ním byli, a řekli jemu: Zdali i my slepí jsme? ⁴¹ Řekl jim Ježíš: Byste slepí byli, hříchu byste neměli; ale nyní pravíte: Vidíme, protože hřích váš zůstává.

Poznání pravdy o nás samotných nám vrátilo svobodu. Zjistíme, že už nemusíme vyznávat stejné hříchy pořád dokola; už nás nic nenutí se k nim vracet. Charismatický slovníkem bychom mohli říct, že staří démoni přišli o své pevnosti v našem životě, které jim doposud umožňovaly ho pustošit.

 Mystická fáze jde ještě do větší hloubky a všímá si něčeho, co se ve vyučování o soucitném dotazování nikdy nezmiňuje, a sice, že tentýž Ježíš také řekl: „Já jsem ta pravda“ (Jn 14:6). Pak se někdy říká: „Kristus ve vás už nemůže být ukřižován“. (Proto napojením na něho žijeme věčně.) Hlas naší ztracené autenticity je Kristův hlas v našem nitru. Tichý, ale přesto nepřeslechnutelný hlas, který nám nejen připomíná, co už známe (Jn 14:26), ale také nás vede tam, kde jsme ještě nebyli (Iz 35:8). Čím jsme poslušnější, tím zřetelněji ho slyšíme.

Po cestě objevíme spoustu netušených tajemství. Například, že přestože malé děti jsou očividně hříšné (dovedou žárlit, závidět si, žalovat...), Bůh jim do určitého (u každého individuálně jiného) věku Bůh hříchy nepočítá (Ř 7:9–10; Mt 18:3; 19:14). Zapadá to do poznání naší pravdy o traumatu a hříšných reakcích na bezmoc a bolest: Malé dítě nemělo na vybranou; podvědomé automatické reakce nám „naprogramoval“ náš Stvořitel, abychom nepříznivé okolnosti svého útlého mládí přežili.

Počítá Bůh hříchy dospělým, kteří se utápí ve svých závislostech, které sice nenávidí, ale nedoká-

žou je opustit? Bůh přece vidí, jak těžká bolest je ukryta v jejich srdci, že takové chování se pokouší ji přehlušit.

Hříchem, který Bůh počítá (byť většinou je ochoten odpustit), se chování stane ve chvíli, kdy si své hříšné reakce oblíbíme natolik, že jim dáme přednost, i když hlas své autenticity (Kristův hlas v našem nitru) slyšíme a rozumíme mu. Odmítáme ho poslechnout a to, co nás zachránilo, když jsme byli malí, ale teď nám to život ničí, milujeme více než Krista (Lk 9:62; srv. čl. [Milovat a nenávidět u Ř 9](#)).

Protože jsme jeho hlas slyšeli, nemáme výmluvu (Jn 15:22) a náš nesmazaný hřích při posledním soudu padne na váhu.

Tady také vidíme, proč Bible říká, že Boží Slovo je ostré dvousečný meč, schopný oddělit morek od kostí, čili myšlenky od úmyslů (Žd 4:12). A protože vyvozovat z takovýcho „mystických“ souvislostí nějaké doktrinální závěry by bylo velice snadno zneužitelné, nebudeme se o to pokoušet, naopak: Je nutno vznést varování před jakýmkoliv mimobiblickým zjevením. Žádné učení nemůže být v rozporu se zjeveným Slovem (Biblí), ale ani to, co na první pohled vypadá jako v souladu s ním, nemusí pocházet od Boha. Falešné proroky poznáme podle ovoce jejich života (Mt 7:15–20).

A protože do lidí nikdy nevidíme tak dobře jako Ježíš sám, nepřísluší nám nikoho soudit (Lk 6:37; 1Kor 4:5).

10 Amen, amen pravím vám: Kdož nevchází dveřmi do ovčince ovcí, ale vchází jinudy, ten zloděj jest a lotr.
² Ale kdož vchází dveřmi, pastýř jest ovcí. ³ Tomuť vratný otvírá, a ovce hlas jeho slyší, a on svých vlastních ovec ze jména povolává, a vyvodí je. ⁴ A jakž ovce své vlastní vypustí, před nimi jde, a ovce jdou za ním; nebo znají hlas jeho. ⁵ Cizího pak nikoli následovati nebudou, ale utekou od něho; nebo neznají hlasu cizích. ⁶ To podobenství pověděl jim Ježíš, ale oni nevěděli, co by to bylo, což jim mluvil. ⁷ Tedy opět řekl jim Ježíš: Amen, amen pravím vám: Že já jsem dvěře ovcí. ⁸ Všickni, kolikž jich koli přede mnou přišlo, zloději jsou a lotři, ale neslyšeli jich ovce. ⁹ Já jsem dvěře. Skrze mne všel-li by kdo, spasen bude, a vejde i vyjde, a pastvu nalezne. ¹⁰ Zloděj nepřichází, než aby kradl a mordoval a hubil; já jsem přišel, aby život měly, a hojně měly. ¹¹ Já jsem ten pastýř dobrý. Dobrý pastýř duši svou pokládá za ovce. ¹² Ale nájemník a ten, kterýž není pastýř, jehož nejsou ovce vlastní, vida vlka, an jde, i opouští ovce i utíká, a vlk lapá a rozhání ovce. ¹³ Nájemník pak utíká; nebo nájemník jest, a nemá péče o ovce. ¹⁴ Já jsem ten dobrý pastýř, a známť své, a znajíť mne mé. ¹⁵ Jakož mne zná Otec, a já znám Otce, a duši svou pokládám za ovce. ¹⁶ A mámť i jiné ovce, kteréž nejsou z tohoto ovčince. I tyť musím přivesti; nebo hlas můj slyšeti budou. A budeť jeden ovčinec a jeden pastýř. ¹⁷ Protož mne Otec miluje, že já pokládám duši svou, abych ji zase vzal. ¹⁸ Nižádnýť jí neběře ode mne, ale já pokládám ji sám od sebe. Mám moc položiti ji, a mám moc zase vzíti ji. To přikázání vzal jsem od Otce svého. ¹⁹ Tedy stala se opět různice mezi Židy pro ty řeči. ²⁰ A pravili mnozí z nich: Ďábelství má a blázni. Co ho posloucháte? ²¹ Jiní pravili: Tato slova nejsou ďábelství majícího. Zdalíž ďábelství může slepých očí otvírati? ²² Bylo pak posvícení v Jeruzalémě, a zima byla. ²³ I procházel se Ježíš v chrámě po síňci Šalomounově. ²⁴ Tedy obstoupili jej Židé, a řekli jemu: Dokudž duši naši držíš: Jestliže jsi ty Kristus, pověz nám zjevně. ²⁵ Odpověděl jim Ježíš: Pověděl jsem vám, a nevěříte. Skutkové, kteréž já činím ve jménu Otce svého, tiť svědectví vydávají o mně. ²⁶ Ale vy nevěříte, nebo nejste z ovcí mých, jakož jsem vám pověděl. ²⁷ Ovceť mé hlas můj slyší, a já je znám, a následujíť mne. ²⁸ A jáť život věčný dávám jim, a nezhynouť na věky, aniž jich kdo vytrhne z ruky mé. ²⁹ Otec můj, kterýž mi je dal, větší jest nade všechny, a žádnýť jich nemůže vytrhnouti z ruky Otce mého. ³⁰ Já a Otec jedno jsme. ³¹ Tedy zchápali opět kamení Židé, aby jej kamenovali. ³² Odpověděl jim Ježíš: Mnohé dobré skutky ukázal jsem vám od Otce svého. Pro který z těch skutků kamenujete mne? ³³ Odpověděli jemu Židé, řkouce. Pro dobrý skutek tebe nekamenujeme, ale pro rouhání, totiž že ty, člověk jsa, děláš se Bohem. ³⁴ Odpověděl jim Ježíš: Však psáno jest v zákoně vašem: Já jsem řekl: Bohové jste. ³⁵ Poněvadž ty nazval bohy, k nimž řeč Boží stala se, a nemůže zrušeno býti písmo, ³⁶ Mně pak, kteréhož posvětil Otec a poslal na svět, vy pravíte: Rouháš se, že jsem řekl: Syn Boží jsem? ³⁷ Nečiním-liť skutků Otce svého nevěřte mi. ³⁸ Pakliť činím, byste pak mně nevěřili, skutkům věřte, abyste poznali a věřili, že ³⁹ Tedy opět hledali ho jíti, ale vyšel z rukou jejich. ⁴⁰ I odšel opět za Jordán na to místo, kdež nejprve Jan křtil, a pozůstal tam. ⁴¹ I přišli k němu mnozí, a pravili: Jan zajisté žádného divu neučinil, ale všechno, cožkoli mluvil Jan o tomto, pravé bylo. ⁴² A mnozí tam uvěřili v něho.

11 Byl pak nemocen nějaký Lazar z Betany, z městečka Marie a Marty, sestry její. ² A to byla ta Maria, kteráž pomazala Pána mastí, a vytřela nohy jeho vlasy svými, jejíž bratr Lazar byl nemocen. ³ Tedy poslaly k němu ty sestry, řkouce: Pane, aj, ten, kteréhož miluješ, nemocen jest. ⁴ A uslyšav to Ježíš, řekl: nemoc ta není k smrti, ale pro slávu Boží, aby oslaven byl Syn Boží skrze ni. ⁵ Miloval pak Ježíš Martu i sestru její i Lazara. ⁶ A jakž uslyšel, že by nemocen byl, tedy pozůstal za dva dni na tom místě, kdež byl. ⁷ Potom pak dí učedníkům: Podme zase do Judstva. ⁸ Řekli jemu učedníci: Mistře, nyní hledali tě Židé kamenovati, a zase tam chceš jíti? ⁹ Odpověděl Ježíš: Zdalíž není dvanácte hodin za den? Chodí-li kdo ve dne, neurazí se; nebo světlo tohoto světa vidí. ¹⁰ Pakliť by kdo chodil v noci, urazíť se; nebo světla není v něm. ¹¹ To pověděl, a potom dí jim: Lazar, přítel náš, spí, ale jdut, abych jej ze sna probudil. ¹² I řekli učedníci jeho: Pane, spí-liť, zdrav bude. ¹³ Ale Ježíš řekl o smrti jeho, oni pak domnívali se, že by o spání sna mluvil. ¹⁴ Tedy řekl jim Ježíš zjevně: Lazar umřel. ¹⁵ A raduji se pro vás, že jsem tam nebyl, abyste věřili. Ale podme k němu. ¹⁶ I řekl Tomáš, kterýž slove Didymus, spoluučedníkům: Podme i my, abychom zemřeli s ním. ¹⁷ Přišel tedy Ježíš, a našel ho již čtyři dni v hrobě pochovaného. ¹⁸ Byla pak Betany blízko od Jeruzaléma, okolo honů patnácte. ¹⁹ Mnozí pak z Židů byli přišli k Martě a Marii, aby je těšili pro bratra jejich. ²⁰ Tedy Marta, jakž uslyšela, že Ježíš jde, vyšla proti němu, ale Maria doma seděla. ²¹ I řekla Marta Ježíšovi: Pane, kdybys ty byl zde, bratr můj byl by neumřel. ²² Ale i nyníť vím, že cožkoli požádal bys od Boha, dá tobě Bůh. ²³ Dí jí Ježíš: Vstaneť bratr tvůj. ²⁴ Řekla jemu Marta: Víť, že vstane při vzkříšení v den nejposlednější. ²⁵ Řekl jí Ježíš: já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, byť pak i umřel, živ bude. ²⁶ A každý, kdož jest živ, a věří ve mne, neumřet na věky. Věříš-li tomu?

11:6 Dva dni. Někdy, byť velmi ojediněle a vzácně, se stávalo, že zdánlivě zesnulý v chladu kamenného hrobu přišel k sobě. Tři dny byla maximální lhůta, ve které by ožití zemřelého ještě nebylo považováno za nemožné. Ježíš, který se nachází dva dny cesty od Betanie,

posečká záměrně další dva dny, aby přišel ke hrobu, až v něm bude Lazar ležet celé čtyři dny. To vyvrátilo veškerou pochybnost, zda Lazar byl opravdu mrtev (v. 39).

²⁷ Řekla jemu: Ovšem, Pane, já jsem uvěřila, že jsi ty Kristus, Syn Boží, kterýž měl přijíti na svět. ²⁸ A když to pověděla, odešla a zavolala tajně Marie, sestry své, řkuci: Mistr zde jest, a volá tebe. ²⁹ Ona jakž uslyšela, vstala rychle, a šla k němu. ³⁰ Ještě pak byl Ježíš nepřišel do městečka, ale byl na tom místě, kdež vyšla byla proti němu Marta. ³¹ Tedy Židé, kteříž s ní byli v domě, a těšili ji, viděvše Marii, že rychle vstala a vyšla, šli za ní, řkouce: Jde k hrobu, aby tam plakala. ³² Ale Maria, když tam přišla, kdež byl Ježíš, uzřevši jej, padla k nohám jeho, řkuci jemu: Pane, bys ty byl zde, bratr můj byl by neumřel. ³³ Ježíš pak jakž uzřel, ana pláče, i Židy, kteříž byli s ní přišli, ani plačí, zastonal duchem, a zkormoutil se. ³⁴ A řekl: Kdež jste jej položili? Řkou jemu: Pane, pod a pohled. ³⁵ I zaplakal Ježíš. ³⁶ Tedy řekli Židé: Aj, kterak ho miloval! ³⁷ Někteří pak z nich řekli: Nemohl-liž tento, kterýž otevřel oči slepého, učiniti aby tento neumřel? ³⁸ Ježíš pak opět zastonav sám v sobě, přišel k hrobu. Byla pak jeskyně, a kámen byl svrchu položen na ni. ³⁹ Dí Ježíš: Zdvihněte kámen. Řekla jemu Marta, sestra toho mrtvého: Pane, již smrdí; nebo čtyři dni v hrobě jest. ⁴⁰ Dí jí Ježíš: Všakť jsem řekl, že budeš-li věřiti, uzříš slávu Boží. ⁴¹ Tedy zdvihli kámen, kdež byl ten mrtvý pochován. Ježíš pak pozdvihl zhůru oči a řekl: Otče, děkuji tobě, že jsi mne slyšel. ⁴² Já zajisté vím, že mne vždycky slyšíš, ale pro zástup, kterýž okolo stojí, řekl jsem, aby věřili, že jsi ty mne poslal. ⁴³ A to pověděv, zavolal hlasem velikým: Lazaře, pod ven. ⁴⁴ I vyšel ten, kterýž byl umřel, maje svázané ruce i nohy rouchami, a tvář jeho šatem byla obvinuta. Řekl jim Ježíš: Rozvěžtež jej, a nechte, ať odejde. ⁴⁵ Tedy mnozí z Židů, kteříž byli přišli k Marii, viděvše, co učinil Ježíš, uvěřili v něho. ⁴⁶ Někteří pak z nich odešli k farizeům, a pověděli jim, co učinil Ježíš. ⁴⁷ I sešli se přední kněží a farizeové v radu, a pravili: Co činíme? Nebo tento člověk divy mnohé činí. ⁴⁸ Necháme-li ho tak, všickni uvěří v něho, i přijdou Římané, a odejmou místo naše i lid. ⁴⁹ Jeden pak z nich, Kaifáš, nejvyšším knězem byv toho léta, řekl jim: Vy nic nevíte, ⁵⁰ Aníž přemýšlujete, že jest užitečné nám, aby jeden člověk umřel za lid, a ne, aby všecken tento národ zahynul. ⁵¹ Toho pak neřekl sám od sebe, ale nejvyšším knězem byv léta toho, prorokoval, že měl Ježíš umříti za tento národ. ⁵² A netoliko za tento národ, ale také, aby syny Boží rozptýlené shromáždil v jedno. ⁵³ Protož od toho dne radu společně drželi, aby jej zabili. ⁵⁴ Ježíš pak již nechodil zjevně mezi Židy, ale odšel odtud do krajiny blízko pouště, do města, kteréž slove Efraim, a tu bydlil s učedníky svými. ⁵⁵ Byla pak blízko velikanoc Židovská. I šli mnozí do Jeruzaléma z krajiny té před velikonocí, aby se očistili. ⁵⁶ I hledali Ježíše, a rozmlouvali vespolek, v chrámě stojíce: Co se vám zdá, že nepřišel k svátku? ⁵⁷ Vydali pak byli přední kněží a farizeové mandát, jestliže by kdo zvěděl, kde by byl, aby pověděl, aby jej jali.

12 Tedy Ježíš šestý den před velikonocí přišel do Betany, kdež byl Lazar ten, kterýž byl umřel, jehož vzkřísil z mrtvých. ² I připravili jemu tu večeri, a Marta posluhovala, Lazar pak byl jeden z stolících s ním. ³ Maria pak vzavši libru masti drahé z nardu výborného, pomazala noh Ježíšových, a vytřela vlasy svými nohy jeho. I naplněn jest dům vůní té masti. ⁴ Tedy řekl jeden z učedníků jeho, Jidáš Šimona Iškariotského, kterýž jej měl zraditi: ⁵ Proč tato mast není prodána za tři sta peněz, a není dáno chudým? ⁶ To pak řekl, ne že by měl péči o chudé, ale že zlodej byl, a měšec měl, a to, což do něho kladeno bylo, nosil. ⁷ Tedy řekl Ježíš: Nech jí, ke dni pohřbu mého zachovala to. ⁸ Nebo chudé vždycky máte s sebou, ale mne ne vždycky míti budete. ⁹ Zvěděl pak zástup veliký z Židů, že by tu byl. I přišli, ne pro Ježíše toliko, ale také aby Lazara viděli, kteréhož byl vzkřísil z mrtvých. ¹⁰ Radili se pak přední kněží, aby i Lazara zamordovali. ¹¹ Nebo mnozí z Židů odcházeli pro něho, a uvěřili v Ježíše. ¹² Nazejtří mnohý zástup, kterýž byl přišel k svátku, když uslyšeli, že Ježíš jde do Jeruzaléma, ¹³ Nabrali ratolestí palmových, a vyšli proti němu, a volali: Hosanna, požehnaný, kterýž se běře ve jménu Páně, král Izraelský. ¹⁴ I dostav Ježíš oslátka, vsedl na ně, jakož psáno jest: ¹⁵ Neboj se, dcero Sionská, aj, král tvůj běře se, na oslátku sedě. ¹⁶ Tomu pak nesrozuměli učedníci jeho sprvu, ale když oslaven byl Ježíš, tedy se rozpomenuli, že to psáno bylo o něm, a že jemu to učinili. ¹⁷ Vydával pak svědectví zástup, kterýž byl s ním, že Lazara povolal z hrobu, a vzkřísil jej z mrtvých. ¹⁸ Protož i v cestu vyšel jemu zástup, když slyšeli, že by ten div učinil. ¹⁹ Tedy farizeové pravili mezi sebou: Vidíte-li, že nic neprospíváte? Aj, svět postoupil po něm. ²⁰ Byli pak někteří Řekové z těch, kteříž přicházivali, aby se modlili v svátek. ²¹ Ti tedy přistoupili k Filipovi, kterýž byl od Betsaidy Galilejské, a prosili ho, řkouce: Pane, chtěli bychom Ježíše viděti. ²² Přišel Filip a pověděl Ondřejovi, Ondřej pak zase a Filip pověděli Ježíšovi. ²³ A Ježíš odpověděl jim, řka: Přišlat hodina, aby oslaven byl Syn člověka. ²⁴ Amen, amen pravím vám: Zrno pšeničné padna v zemi, neumře-li, onoť samo zůstane, a pakliť umře, mnohý užitek přinese. ²⁵ Kdož miluje duši svou, ztratíť ji; a kdož nenávidí duše své na tomto světě, k životu věčnému ostríhá jí. ²⁶ Slouží-li mi kdo, následuj mne; a kdež jsem já, tuť i můj služebník bude. A bude-li mi kdo sloužiti, poctíť ho Otec. ²⁷ Nyní duše má zkormoucena jest, a což dím? Otče, vysvobod mne z této hodiny. Ale proto jsem přišel k hodině této. ²⁸ Otče, oslavíš jméno své. Tedy přišel hlas s nebe: I oslavil jsem, i ještě oslavím. ²⁹ Ten pak zástup, kterýž tu stál a slyšel, pravil: Zahřmělo. Jiní pravili: Anděl k němu mluvil. ³⁰ Odpověděl Ježíš a řekl: Ne pro mneť hlas tento se stal, ale pro vás. ³¹ Nyníť jest soud světa tohoto, nyní kníže světa tohoto vyvrženo bude ven. ³² A já budu-liť povýšen od země, všecky potáhnu k sobě. ³³ (To pak pověděl, znamenaje, kterou by smrtí měl umříti.) ³⁴ Odpověděl jemu zástup: My jsme slyšeli z zákona,

že Kristus zůstává na věky, a kterakž ty praviš, že musí býti povýšen Syn člověka? Kdo jest to Syn člověka?
³⁵ Tedy řekl jim Ježíš: Ještě na malý čas světlo s vámi jest. Chodte, dokud světlo máte, ať vás tma nezachvátí; nebo kdo chodí ve tmách, neví, kam jde. ³⁶ Dokud světlo máte, věřte v světlo, abyste synové světla byli. Toto pověděl Ježíš, a odšed, skryl se před nimi. ³⁷ A ačkoli tak mnohá znamení činil před nimi, však neuvěřili v něho, ³⁸ aby se naplnila řeč Izaiáše proroka, kterouž pověděl: Pane, kdo uvěřil kázání našemu, a rámě Páně komu jest zjeveno? ³⁹ Protož nemohli věřiti, že opět Izaiáš řekl: ⁴⁰ Oslepil oči jejich, a zatvrdil srdce jejich, aby očima neviděli, a srdcem nerozuměli, a neobrátili se, abych jich neuzdravil. ⁴¹ To pověděl Izaiáš, když viděl slávu jeho, a mluvil o něm. ⁴² A ačkoli mnozí i z knížat uvěřili v něho, však pro farizee nevyznávali, aby ze školy nebyli vyobcování. ⁴³ Nebo milovali slávu lidskou více než slávu Boží. ⁴⁴ Ježíš pak zvolal a řekl: Kdo věří ve mne, ne ve mneť věří, ale v toho, kterýž mne poslal. ⁴⁵ A kdož vidí mne, vidí toho, kterýž mne poslal. ⁴⁶ Já světlo na svět jsem přišel, aby žádný, kdož věří ve mne, ve tmě nezůstal. ⁴⁷ A slyšel-liť by kdo slova má, a nevěřil by, jáť ho nesoudím; nebo nepřišel jsem, abych soudil svět, ale abych spasil svět. ⁴⁸ Kdož mnou pohrdá, a nepřijímá slov mých, máť, kdo by jej soudil. Slova, kteráž jsem mluvil, tať jej souditi budou v nejposlednější den. ⁴⁹ Nebo já sám od sebe jsem nemluvil, ale ten, kterýž mne poslal, Otec, on mi přikázání dal, co bych měl praviti a mluviti. ⁵⁰ A vím, že přikázání jeho jest život věčný. A protož, což já mluvím, jakž mi pověděl Otec, takť mluvím.

13 Před svátkem pak velikonočním, věda Ježíš, že přišla hodina jeho, aby šel z tohoto světa k Otci, milovav své, kteříž byli na světě, až do konce je miloval. ² A když večereli, (a ďábel již byl vnukl v srdce Jidáše Šimona Iškariotského, aby jej zradil), ³ věda Ježíš, že jemu Otec všechno v ruce dal, a že od Boha vyšel a k Bohu jde, ⁴ Vstal od večere, a složil roucho, a vzav roucho, přepásal se. ⁵ Potom nalil vody do medenice, i počal umývati nohy učedníků a vytírati rouchou, kterouž byl přepásán. ⁶ Tedy přišel k Šimonovi Petrovi, a on řekl jemu: Pane, ty mi chceš nohy mýti? ⁷ Odpověděl Ježíš a řekl jemu: Co já činím, ty nevíš nyní, ale potom zviš. ⁸ Dí jemu Petr: Nebudeš ty mýti noh mých na věky. Odpověděl jemu Ježíš: Neumyji-liť tebe, nebudeš míti dílu se mnou. ⁹ Dí jemu Šimon Petr: Pane, netoliko nohy mé, ale i ruce i hlavu. ¹⁰ Řekl jemu Ježíš: Kdož jest umyt, nepotřebuje, než aby nohy umyl; nebo čist jest všechno. I vy čistí jste, ale ne všickni. ¹¹ Nebo věděl o zrádci svém; protož řekl: Ne všickni čistí jste. ¹² Když pak umyl nohy jejich, a vzal roucho své, posadiv se za stůl zase, řekl jim: Víte-liž, co jsem učinil vám? ¹³ Vy nazýváte mne Mistrem a Pánem, a dobře pravíte, jsemť zajisté. ¹⁴ Poněvadž tedy já umyl jsem nohy vaše, Pán a Mistr, i vy máte jeden druhému nohy umývati. ¹⁵ Příklad zajisté dal jsem vám, abyste, jakož jsem já učinil vám, i vy činili. ¹⁶ Amen, amen pravím vám: Není služebník větší nad pána svého, ani posel větší nežli ten, kdož jej poslal. ¹⁷ Znáte-li tyto věci, blahoslavení jste, budete-li je činiti. ¹⁸ Ne o všechť vás pravím. Já vím, které jsem vyvolil, ale musíť se naplniti písmo: Ten, kdož jí chléb se mnou, pozdvihl proti mně paty své. ¹⁹ Nyní pravím, vám, prvé než by se stalo, abyste, když se stane, uvěřili, že já jsem. ²⁰ Amen, amen pravím vám: Kdo přijímá toho, kohož bych já poslal, mneť přijímá; a kdož mne přijímá, přijímá toho, kterýž mne poslal. ²¹ A to pověděl Ježíš, zkormoutil se v duchu, a osvědčil, řka: Amen, amen pravím vám, že jeden z vás mne zradí. ²² Tedy učedníci vzhledali na sebe vespolek, pochybující, o kom by to pravil. ²³ Byl pak jeden z učedníků Ježíšových, kterýž zpolehl na klíně jeho, ten, jehož miloval Ježíš. ²⁴ Protož tomu návěští dal Šimon Petr, aby se zeptal, kdo by to byl, o němž praví. ²⁵ A on odpočívaje na prsech Ježíšových, řekl jemu: Pane, kdo jest? ²⁶ Odpověděl Ježíš: Ten jest, komuž já omočené skyvy chleba podám. A omočiv skyvu chleba, podal Jidášovi, synu Šimona Iškariotského. ²⁷ A hned po té skyvě chleba vstoupil do něho satan. I řekl jemu Ježíš: Co činíš, čin spěšně. ²⁸ Tomu pak žádný z přisedících nerozuměl, k čemu by jemu to řekl. ²⁹ Nebo někteří se domnívali, poněvadž Jidáš měšec měl, že by jemu řekl Ježíš: Nakup těch věcí, kterýchž jest nám potřebí k svátku, aneb aby něco chudým dal. ³⁰ A on vzav skyvu chleba, hned vyšel, a byla noc. ³¹ Když pak on vyšel, dí Ježíš: Nyníť oslaven jest Syn člověka, a Bůh oslaven jest v něm. ³² A poněvadž Bůh oslaven jest v něm, i Bůh oslaví jej sám v sobě, a to hned oslaví jej. ³³ Synáckové, ještě maličko s vámi jsem. Hledati mne budete, ale jakož jsem řekl Židům: Kam já jdu, vy nemůžete přijíti, i vám pravím nyní. ³⁴ Přikázání nové dávám vám, abyste se milovali vespolek; jakož já miloval jsem vás, abyste i vy milovali jeden druhého. ³⁵ Po tomť poznají všickni, že jste moji učedníci, budete-li míti lásku jedni k druhým. ³⁶ Dí jemu Šimon Petr: Pane, kam jdeš? Odpověděl mu Ježíš: Kam jdu, nemůžeš ty nyní jíti za mnou, ale půjdeš potom. ³⁷ Dí jemu Petr: Pane, proč bych nemohl nyní jíti za tebou? Duši svou za tebe položím. ³⁸ Odpověděl jemu Ježíš: Duši svou za mne položíš? Amen, amen pravím tobě: Nezazpívát kohout, až mne třikrát zapřít.

14 Nermutiž se srdce vaše. Věříte v Boha, i ve mne věřte. ² V domě Otce mého příbytkové mnozí jsou. Byť nebylo tak, pověděl bych vám. ³ Jduť, abych vám připravil místo. A když odejdu, a připravím vám místo, zase přijdu, a poberu vás k sobě samému, abyste, kde jsem já, i vy byli. ⁴ A kam já jdu, víte, i cestu víte. ⁵ Dí jemu Tomáš: Pane, nevíme, kam jdeš. A kterak můžeme cestu věděti? ⁶ Dí jemu Ježíš: Já jsem ta

cesta, i pravda, i život. Žádný nepřichází k Otci než skrze mne. ⁷ Byste znali mne, také i Otce mého znali byste; a již nyní jej znáte, a viděli jste ho. ⁸ Řekl jemu Filip: Pane, ukaž nám Otce, a dostiť jest nám. ⁹ Dí jemu Ježíš: Tak dlouhý čas s vámi jsem, a nepoznal jsi mne? Filipe, kdož vidí mne, vidí Otce, a kterakž ty pravíš: Ukaž nám Otce? ¹⁰ Nevěříš, že já v Otci a Otec ve mně jest? Slova, kteráž já mluvím vám, sám od sebe nemluvím, ale Otec ve mně přebývá, onť činí skutky. ¹¹ Věřtež mi, že jsem já v Otci a Otec ve mně; aneb aspoň pro ty samy skutky věřte mi. ¹² Amen, amen pravím vám: Kdož věří ve mne, skutky, kteréž já činím, i on činiti bude, a větší nad ty činiti bude; nebo já jdu k Otci svému. ¹³ A jestliže byste co prosili ve jménu mém, toť učiním, aby oslaven byl Otec v Synu. ¹⁴ Budete-li zač prositi ve jménu mém, jáť učiním. ¹⁵ Milujete-li mne, přikázání mých ostříhejte. ¹⁶ A jáť prositi budu Otce, a jiného Utěšitele dá vám, aby s vámi zůstal na věky, ¹⁷ Toho Ducha pravdy, jehož svět nemůže přijíti. Nebo nevidí ho, aniž ho zná, ale vy znáte jej, neboť u vás přebývá, a v vás bude. ¹⁸ Neopustímť vás sirotků, přijduť k vám. ¹⁹ Ještě maličko, a svět mne více neuzří, ale vy uzříte mne; nebo já živ jsem, i vy živi budete. ²⁰ V ten den vy poznáte, že já jsem v Otci svém, a vy ve mně, a já v vás. ²¹ Kdož by měl přikázání má, a ostříhal jich, onť jest ten, kterýž mne miluje. A kdož mne miluje, milován bude od Otce mého, a jáť jej budu milovati, a zjevím jemu samého sebe. ²² Řekl jemu Judas, ne onen Iškarjotský: Pane, jakž jest to, že sebe nám zjeviti chceš, a ne světu? ²³ Odpověděl Ježíš a řekl jemu: Miluje-li mne kdo, slova mého ostříhati bude, a Otec můj bude jej milovati, a k němu přijdeme, a příbytek u něho učiníme. ²⁴ Kdožť nemiluje mne, slov mých neostříhá; a slovo, kteréž slyšíte, není mé, ale toho, kterýž mne poslal, Otcovo. ²⁵ Toto mluvil jsem vám, u vás přebývá. ²⁶ Utěšitel pak, ten Duch svatý, kteréhož pošle Otec ve jménu mém, onť vás naučí všemu, a připomenetť vám všecko, což jsem koli mluvil vám. ²⁷ Pokoj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám; ne jako svět dává, já dávám vám. Nermutiž se srdce vaše, ani strachuj. ²⁸ Slyšeli jste, že já řekl jsem vám: Jdu, a zase přijdu k vám. Kdybyste mne milovali, radovali byste se jistě, že jsem řekl: Jdu k Otci; nebo Otec větší jest nežli já. ²⁹ A nyní pověděl jsem vám, prvé než by se stalo, abyste, když se stane, uvěřili. ³⁰ Již nemnoho mluvití budu s vámi; neboť jde kníže tohoto světa, ale nemá nic na mně. ³¹ Ale aby poznal svět, že miluji Otce, a jakož mi přikázal Otec, tak činím. Vstaňte, podme odtud.

15 Já jsem ten vinný kmen pravý, a Otec můj vinař jest. ² Každou ratolest, kteráž ve mně nenese ovoce, odřezuje, a každou, kteráž nese ovoce, čistí, aby hojnější ovoce nesla. ³ Již vy čistí jste pro řeč, kterouž jsem mluvil vám. ⁴ Zůstaňtež ve mně, a já v vás. Jakož ratolest nemůže nésti ovoce sama od sebe, nezůstala-li by při kmenu, takž ani vy, leč zůstanete ve mně. ⁵ Já jsem vinný kmen a vy ratolesti. Kdo zůstává ve mně, a já v něm, ten nese ovoce mnohé; nebo beze mne nic nemůžete učiniti. ⁶ Nezůstal-li by kdo ve mně, vyvržen bude ven jako ratolest, a uschnetť, a budoutť sebrány, a na oheň uvrženy, a shořít. ⁷ Zůstanete-li ve mně, a slova má zůstanou-liť v vás, což byste koli chtěli, prostě, a stanetť se vám. ⁸ V tomť bývá oslaven Otec můj, když ovoce nesete hojné, a budete moji učedníci. ⁹ Jakož miloval mne Otec, i já miloval jsem vás. Zůstaňtež v milování mém. ¹⁰ Budete-li zachovávatí přikázání má, zůstanete v mém milování, jakož i já přikázání Otce svého zachoval jsem, i zůstávám v jeho milování. ¹¹ Toto mluvil jsem vám, aby radost má zůstávala v vás, a radost vaše byla plná. ¹² Totoť jest přikázání mé, abyste se milovali vespolek, jako já miloval jsem vás. ¹³ Většího milování nad to žádný nemá, než aby duši svou položil za přátele své. ¹⁴ Vy přátelé moji jste, učinite-li to, což já přikazuji vám. ¹⁵ Nebudu vás více nazývatí služebníky, nebo služebník neví, co by činil pán jeho. Ale vás jsem nazval přátele, nebo všecko, což jsem koli slyšel od Otce svého, oznámil jsem vám. ¹⁶ Ne vy jste mne vyvolili, ale já jsem vás vyvolil, a postavil, abyste šli a ovoce přinesli, a ovoce vaše aby zůstalo, aby zač byste koli prosili Otce ve jménu mém, dal vám. ¹⁷ Toto přikazuji vám, abyste se milovali vespolek. ¹⁸ Jestližeť vás svět nenávidí, víte, žeť mne prvé než vás v nenávisti měl. ¹⁹ Byste byli z světa, svět, což jest jeho, miloval by; že pak nejste z světa, ale já z světa vyvolil jsem vás, protož vás svět nenávidí. ²⁰ Pamatujte na tu řeč, kterouž jsem já mluvil vám: Neníť služebník větší nežli pán jeho. Poněvadž se mně protivili, i vámť se protiviti budou; poněvadž řeči mé šetřili, i vaší šetřiti budou. ²¹ Ale toto všecko učiní vám pro jméno mé; nebo neznají toho, kterýž mne poslal. ²² Kdybych byl nepřišel, a nemluvil jim, hřichu by neměli; ale nyní výmluvy nemají z hřichu svého. ²³ Kdož mne nenávidí, i Otceť mého nenávidí. ²⁴ Bych byl skutků nečinil mezi nimi, jichž žádný jiný nečinil, hřichu by neměli; ale nyní i viděli, i nenáviděli i mne i Otce mého. ²⁵ Ale aby se naplnila řeč, kteráž v zákoně jejich napsána jest: Že v nenávisti měli mne darmo. ²⁶ Když pak přijde ten Utěšitel, kteréhož já pošli vám od Otce, Duch pravdy, kterýž od Otce pochází, tenť svědectví vydávati bude o mně. ²⁷ Ano i vy svědectví vydávati budete, nebo od počátku se mnou jste.

16 Toto mluvil jsem vám, abyste se nezhoršili. ² Vypovědítť vás ze škol, ano přijdeť čas, že všeliký, kdož vás mordovati bude, domnívatí se bude, že tím Bohu slouží. ³ A toť učiní vám proto, že nepoznali Otce ani

mne. ⁴ Ale toto mluvil jsem vám, abyste, když přijde ten čas, rozpomenuli se na to, že jsem já předpověděl vám. Tohoť pak jsem vám s počátku nemluvil, nebo jsem byl s vámi. ⁵ Nyní pak jdu k tomu, kterýž mne poslal, a žádný z vás neptá se mne: Kam jdeš? ⁶ Ale že jsem vám tyto věci mluvil, zámutek naplnil srdce vaše. ⁷ Já pak pravdu pravím vám, že jest vám užitečné, abych já odšel. Nebo neodejdu-liť, Utěšitel nepřijde k vám; a pakliť odejdu, pošli ho k vám. ⁸ A onť přijda, obviňovati bude svět z hříchu, a z spravedlnosti, a z soudu. ⁹ Z hříchu zajisté, že nevěří ve mne. ¹⁰ A z spravedlnosti, proto že jdu k Otci, a již více neuzříte mne. ¹¹ Z soudu pak, proto že kníže tohoto světa již jest odsouzeno. ¹² Ještěť bych měl mnoho mluvití vám, ale nemůžete snéstí nyní. ¹³ Když pak přijde ten Duch pravdy, uvedeť vás ve všelikou pravdu. Nebo nebude mluvití sám od sebe, ale cožkoli uslyší, toť mluvití bude; ano i budoucí věci zvěstovati bude vám. ¹⁴ Onť mne oslaví; nebo z mého vezme, a zvěstuje vám. ¹⁵ Všecko, cožkoli má Otec, mé jest. Protož jsem řekl, že z mého vezme, a zvěstuje vám. ¹⁶ Maličko, a neuzříte mne, a opět maličko, a uzříte mne; nebo já jdu k Otci. ¹⁷ I řekli někteří z učedníků jeho mezi sebou: Co jest to, že praví nám: Maličko, a neuzříte mne, a opět maličko, a uzříte mne, a že já jdu k Otci? ¹⁸ Protož pravili: Co jest to, že praví: Maličko? Nevíme, co praví. ¹⁹ I poznal Ježíš, že se ho chtěli otázati. I řekl jim: O tom tížete mezi sebou, že jsem řekl: Maličko, a neuzříte mne, a opět maličko, a uzříte mne? ²⁰ Amen, amen pravím vám, že plakati a kvíliti budete vy, ale svět se bude radovati; vy pak se budete rmoutiti, ale zámutek váš obrátíť se v radost. ²¹ Žena, když rodí, zámutek má, nebo přišla hodina její; ale když porodí dítětko, již nepamatuje na ssouzení, pro radost, proto že se narodil člověk na svět. ²² Protož i vy zámutek máte nyní, ale opět uzřím vás, a radovati se bude srdce vaše, a radosti vaší žádný neodejme od vás. ²³ A v ten den nebudete se mne tázati o ničemž. Amen, amen pravím vám: Že zač byste koli prosili Otce ve jménu mém, dať vám. ²⁴ Až dosavad za nic jste neprosili ve jménu mém. Prostež, a vezmete, aby radost vaše doplněna byla. ²⁵ Toto v příslovích mluvil jsem vám, ale přijdeť hodina, když více nebudu v příslovích mluvití vám, nýbrž zjevně o Otci zvěstovati budu vám. ²⁶ V ten den ve jménu mém prositi budete, a nepravímť vám, že já budu prositi Otce za vás. ²⁷ Nebo sám Otec miluje vás, proto že jste vy mne milovali, a uvěřili, že jsem já od Boha vyšel. ²⁸ Vyšelť jsem od Otce, a přišel jsem na svět; a opět opouštím svět, a jdu k Otci. ²⁹ Řkou jemu učedníci jeho: Aj, nyní zjevně mluviš, a přísloví žádného nepravíš. ³⁰ Nyní víme, že víš všecko, a nepotřebuješ, aby se kdo tebe tázal. Skrze to věříme, že jsi od Boha přišel. ³¹ Odpověděl jim Ježíš: Nyní věříte? ³² Aj, přijdeť hodina, anobřž již přišla, že se rozprchnete jeden každý k svému, a mne samého necháte. Ale nejsemť sám, nebo Otec se mnou jest. ³³ Tyto věci mluvil jsem vám, abyste ve mně pokoj měli. Na světě ssouzení míti budete, ale doufejtež, jáť jsem přemohl svět.

17 To pověděv Ježíš, i pozdvíhl oči svých k nebi a řekl: Otče, přišlať hodina, oslavíž Syna svého, aby i Syn tvůj oslavil tebe; ² Jakož jsi dal jemu moc nad každým člověkem, aby těm všechněm, kteréž jsi dal jemu, život věčný dal. ³ Totoť jest pak věčný život, aby poznali tebe samého pravého Boha, a kteréhož jsi poslal, Ježíše Krista. ⁴ Jáť jsem oslavil tebe na zemi; dílo jsem vykonal, kteréž jsi mi dal, abych činil. ⁵ A nyní oslavíž ty mne, Otče, u sebe samého touž slavou, kterouž jsem měl u tebe, prvé nežli svět byl. ⁶ Oznamil jsem jméno tvé lidem, kteréž jsi mi dal z světa. Tvojiť byli, a mně jsi je dal, a řeč tvou zachovali. ⁷ A nyní poznali, že všecky věci, kteréž jsi mi dal, od tebe jsou. ⁸ Nebo slova, kteráž jsi mi dal, dal jsem jim; a oni přijali, a poznali právě, že jsem od tebe vyšel, a uvěřili, že jsi ty mne poslal. ⁹ Já za ně prosím, ne za svět prosím, ale za ty, kteréž jsi mi dal, nebo tvoji jsou. ¹⁰ A všecky věci mé tvé jsou, a tvé mé jsou, a oslaven jsem v nich. ¹¹ Již pak více nejsem na světě, ale oni jsou na světě, a já k tobě jdu. Otče svatý, ostríhejž jich ve jménu svém, kteréž jsi mi dal, aťby byli jedno jako my. ¹² Dokudž jsem s nimi byl na světě, já jsem jich ostríhal ve jménu tvém. Kteréž jsi mi dal, zachoval jsem, a žádný z nich nezahynul, než syn zatracení, aby se písmo naplnilo. ¹³ Ale nyní k tobě jdu, a toto mluvím na světě, aby měli radost mou plnou v sobě. ¹⁴ Já jsem jim dal slovo tvé, a svět jich nenáviděl; nebo nejsou z světa, jako já nejsem z světa. ¹⁵ Neprosímť, abys je vzal z světa, ale abys je zachoval od toho zlého. ¹⁶ Z světať nejsou, jako i já nejsem z světa. ¹⁷ Posvětiž jich v pravdě své, slovo tvé pravda jest. ¹⁸ Jakož jsi mne poslal na svět, i já jsem je poslal na svět. ¹⁹ A já posvěcuji sebe samého za ně, aby i oni posvěceni byli v pravdě. ²⁰ Ne za tytoť pak toliko prosím, ale i za ty, kteříž skrze slovo jejich mají uvěřiti ve mne, ²¹ Aby všickni jedno byli, jako ty, Otče, ve mně, a já v tobě, aby i oni v nás jedno byli, aby uvěřil svět, že jsi ty mne poslal. ²² A já slávu, kterouž jsi mi dal, dal jsem jim, aby byli jedno, jako my jedno jsme. ²³ Já v nich, a ty ve mně, aby dokonání byli v jedno, a aby poznal svět, že jsi ty mne poslal, a že jsi je miloval, jakožs mne miloval. ²⁴ Otče, kteréž jsi mi dal, chciť, kdež jsem já, aby i oni byli se mnou, aby hleděli na slávu mou, kteroužs mi dal; nebo jsi mne miloval před ustanovením světa. ²⁵ Otče spravedlivý, tebeť svět nepoznal, ale já jsem tebe poznal, a i tito poznali, že jsi ty mne poslal. ²⁶ A známěť jsem jim učinil jméno tvé, a známo učiním, aby milování, kterýmž jsi mne miloval, bylo v nich, a i já v nich.

18 To když pověděl Ježíš, vyšel s učedníky svými přes potok Cedron, kdež byla zahrada; do kteréžto všel on i učedníci jeho. ²Věděl pak i Jidáš, zrádce jeho, to místo; nebo často chodíval tam Ježíš s učedníky svými. ³Protož Jidáš pojav zástup, a od předních kněží a farizeů služebníky, přišel tam s lucernami a s pochodněmi a s zbrojí. ⁴Ježíš pak věda všechno, což přijíti mělo na něj, vyšel, řekl jim: Koho hledáte? ⁵Odpověděli jemu: Ježíše Nazaretského. Řekl jim Ježíš: Jáť jsem. Stál pak s nimi i Jidáš, zrádce jeho. ⁶A jakž řekl jim: Já jsem, postoupili nazpět, a padli na zem. ⁷I otázal se jich opět: Koho hledáte? A oni řekli: Ježíše Nazaretského. ⁸Odpověděl Ježíš: Pověděl jsem vám, že já jsem. Poněvadž tedy mne hledáte, nechtež těchto, ať odejdou. ⁹Aby se naplnila řeč, kterouž byl pověděl: Z těch, kteréž jsi mi dal, neztratil jsem žádného. ¹⁰Tedy Šimon Petr, maje meč, vytrhl jej, a udeřil služebníka nejvyššího kněze, a utál mu ucho jeho pravé. Bylo pak jméno služebníka toho Malchus. ¹¹I řekl Ježíš Petrovi: Schovej meč svůj do pošvy. Což nemám píti kalicha, kterýž mi dal Otec? ¹²Tedy zástup a hejtman a služebníci Židovští jali Ježíše, a svázali jej. ¹³A vedli ho k Annášovi nejprvé; nebo byl test Kaifášův, kterýž byl nejvyšším knězem toho léta. ¹⁴Kaifáš pak byl ten, kterýž byl radu dal Židům, že by užitečné bylo, aby člověk jeden umřel za lid. ¹⁵Šel pak za Ježíšem Šimon Petr a jiný učedník. A ten učedník byl znám nejvyššímu knězi, i všel s Ježíšem do síně nejvyššího kněze. ¹⁶Ale Petr stál u dveří vně. I vyšel ten druhý učedník, kterýž byl znám nejvyššímu knězi, a promluvil s vrátnou, i uvedl tam Petra. ¹⁷Tedy řekla Petrovi děvka vrátná: Nejsi-liž i ty z učedníků člověka toho? Řekl on: Nejsm. ¹⁸Stáli pak tu služebníci a pacholci, kteříž oheň udělali, nebo zima bylo, i zhřívali se. A byl s nimi také i Petr, stoje a zhřívaje se. ¹⁹Tedy nejvyšší kněz tázal se Ježíše o učednících jeho a o učení jeho. ²⁰Odpověděl jemu Ježíš: Já zjevně mluvil jsem světu, já vždycky učival jsem v škole a v chrámě, kdež se odevšad Židé scházejí, a tajně jsem nic nemluvil. ²¹Co se mne ptáš? Ptej se těch, kteříž slyšali, co jsem jim mluvil. Aj, tiť vědí, co jsem já mluvil. ²²A když on to pověděl, jeden z služebníků, stoje tu, dal hůlkou Ježíšovi, rka: Tak-liž odpovídáš nejvyššímu knězi? ²³Odpověděl mu Ježíš: Mluvil-li jsem zle, svědectví vydej o zlém; pakli dobře, proč mne tepeš? ²⁴I poslal jej Annáš svázaného k Kaifášovi nejvyššímu knězi. ²⁵Stál pak Šimon Petr, a zhříval se. Tedy řekli jemu: Nejsi-liž i ty z učedníků jeho? Zapřel on a řekl: Nejsm. ²⁶Dí jemu jeden z služebníků nejvyššího kněze, příbuzný toho, kterémuž Petr utál ucho: Zdaž jsem já tebe neviděl s ním v zahradě? ²⁷Tedy Petr opět zapřel. A hned kohout zazpíval. ²⁸I vedli Ježíše od Kaifáše do radného domu, a bylo ráno. Oni pak nevešli do radného domu, aby se nepoškvřnili, ale aby jedli beránka. ²⁹Tedy vyšel k nim Pilát a řekl: Jakou žalobu vedete proti člověku tomuto? ³⁰Odpověděli a řekli jemu: Byť tento nebyl zločinec, nevydali bychom ho tobě. ³¹I řekl jim Pilát: Vezměte vy jej, a podlé zákona svého sudte ho. I řekli mu Židé: Námť nesluší zabiti žádného. ³²Aby se řeč Ježíšova naplnila, kterouž řekl, znamená, kterou by smrtí měl umřít. ³³Tedy Pilát všel opět do radného domu, i povolal Ježíše a řekl jemu: Ty-li jsi král Židovský? ³⁴Odpověděl Ježíš: Sám-li od sebe to pravíš, čili jiní tobě pověděli o mně? ³⁵Odpověděl Pilát: Zdalíž jsem já Žid? Národ tvůj a přední kněží dali mi tebe. Co jsi učinil? ³⁶Odpověděl Ježíš: Království mé není z tohoto světa. Byť z tohoto světa bylo království mé, služebníci moji bránili by, abych nebyl vydán Židům. Ale nyní mé království není odsud. ³⁷I řekl jemu Pilát: Tedy král jsi ty? Odpověděl Ježíš: Ty pravíš, že já král jsem. Jáť jsem se k tomu narodil, a proto jsem na svět přišel, abych svědectví vydal pravdě. Každý, kdož jest z pravdy, slyší hlas můj. ³⁸Dí jemu Pilát: Co jest pravda? A to pověděv, opět vyšel k Židům, a dí jim: Já na něm žádné viny nenalézám. ³⁹Ale jest obyčej váš, abych vám propustil jednoho na velikunoc. Chcete-liž tedy, ať vám propustím toho krále Židovského? ⁴⁰I zkríkli opět všickni, rkouce: Ne toho, ale Barabáše. Byl pak ten Barabáš lotr.

19 Tedy vzal Pilát Ježíše, a zbičoval. ²A žoldněři zpletše korunu z trní, vstavili na hlavu jeho, a pláštěm šarlatovým přioděli jej. ³A říkali: Zdráv buď, králi Židovský. A bili jej hůlkami. ⁴I vyšel opět ven Pilát, a řekl jim: Aj, vyvedu jej vám ven, abyste poznali, žeť na něm žádné viny nenalézám. ⁵Tedy vyšel Ježíš ven, nesa tu korunu trnovou, a ten plášť šarlatový. I řekl jim Pilát: Aj člověk. ⁶A jakž jej uzřeli přední kněží a služebníci, zkríkli, rkouce: Ukřižuj, ukřižuj ho. Dí jim Pilát: Vezměte vy jej a ukřižujte, nebo já na něm viny nenalézám. ⁷Odpověděli jemu Židé: My zákon máme, a podlé zákona našeho máť umřít, nebo Synem Božím se činil. ⁸A když Pilát uslyšel tuto řeč, více se obával. ⁹I všel do radného domu zase, a řekl Ježíšovi: Odkud jsi ty? Ale

18:1 Zahrada. Nikdo ze synoptiků nenazval místo Ježíšovy poslední modlitby před zatčením „zahradou“. Janovo chápání Ježíše, přinášejícího nové stvoření (viz Úvod: Záměr a zvláštnosti) označením „zahrada“ ukazuje, že Ježíš je druhý Adam (1Kor 15:45), který napravil to, co první pokazil: neprosadil svou vůli, nýbrž podřídil se vůli Boží.

18:38 Co jest pravda? Ačkoliv do této chvíle si Ježíš s Pilátem zajímavě povídal, tuto otázku ponechal bez odpovědi. Proč? Protože je kladena ze špatného směru, z něhož nemá odpověď. Vznáší ji velitel

okupantů s autoritou nad životem a smrtí podrobených poddaných. Egoistická mysl, hledající pravdu z pozice, která pravdu popírá, nedokáže pravdu uvidět; i kdyby ji někdo předložil, neporozuměla by jí.

19:2 Tmy a nahota. Na Ježíše dopadlo prokletí, které začalo kdysi pradávno v zahradě Eden. Tmy, které plodila země (Gn 3:18) se vbodly do jeho hlavy. Když mu vojáci vzali oděv (23), vystavili ho hanbě (Gn 3:7).

Ježíš nedal jemu odpovědi. ¹⁰ Tedy řekl jemu Pilát: Nemluviš se mnou? Nevíš-liž, že mám moc ukřižovati tě, a moc mám propustiti tebe? ¹¹ Odpověděl Ježíš: Neměl bys nade mnou moci nižádné, byť nebylo dáno s hůry; protož kdo mne tobě vydal, větší hřích má. ¹² Od té chvíle hledal Pilát propustiti ho. Ale Židé volali, řkouce: Propustíš-li tohoto, nejsi přítel císařův; každý, kdož se králem činí, protiví se císaři. ¹³ Tedy Pilát uslyšev tu řeč, vyvedl ven Ježíše, a sedl na soudné stoličce na místě, kteráž slove Litostrotos, a Židovsky Gabbata. ¹⁴ A bylo v pátek před velikonočí, okolo šesté hodiny. I řekl Židům: Aj, král váš. ¹⁵ Oni pak zkríkli: Vezmi, vezmi, ukřižuj jej. Řekl jim Pilát: Krále vašeho ukřižují? Odpověděli přední kněží: Nemámeť krále, než císaře. ¹⁶ Tehdy vydal jim ho, aby byl ukřižován. I pojali Ježíše a vedli. ¹⁷ A nesa kříž svůj, šel na místo, kteráž slove popravné, a Židovsky Golgota. ¹⁸ Kdež ukřižovali ho, a s ním jiné dva s obou stran, a v prostředku Ježíše. ¹⁹ Napsal pak i nápis Pilát, a vstavil na kříž. A bylo napsáno: Ježíš Nazaretský, král Židovský. ²⁰ Ten pak nápis mnozí z Židů čtli; nebo blízko města bylo to místo, kdež ukřižován byl Ježíš. A bylo psáno Židovsky, Řecky a Latině. ²¹ Tedy přední kněží Židovští řekli Pilátovi: Nepiš: Král Židovský, ale že on řekl: Král Židovský jsem. ²² Odpověděl Pilát: Co jsem psal, psal jsem. ²³ Žoldněři pak, když Ježíše ukřižovali, vzali roucha jeho, (a učinili čtyři díly, každému rytíři díl), a sukni. Byla pak sukně nesšívaná, ale od vrchu všecka naskrze setkaná. ²⁴ I řekli mezi sebou: Neroztrhujme jí, ale losujme o ni, či bude. Aby se naplnilo písmo, řkoucí: Rozdělili sobě roucho mé, a o můj oděv metalí los. Tedy žoldněři tak učinili. ²⁵ Stály pak u kříže Ježíšova matka jeho a sestra matky jeho, Maria Kleofášova, a Maria Magdaléna. ²⁶ Tedy Ježíš uzřev matku, a učedníka tu stojícího, kteréhož miloval, řekl matce své: Ženo, aj, syn tvůj. ²⁷ Potom řekl učedníkovi: Aj, matka tvá. A od té hodiny přijal ji učedník ten k sobě. ²⁸ Potom věda Ježíš, že již všecko dokonáno jest, aby se naplnilo písmo, řekl: Žízním. ²⁹ Byla pak tu postavena nádoba plná octa. Tedy oni naplnivše hubu octem, a obloživše yzopem, podali ústům jeho. ³⁰ A když okusil Ježíš octa, řekl: Dokonánoť jest. A nakloniv hlavy, ducha Otcí poručil. ³¹ Židé pak, aby nezůstala na kříži těla na sobotu, poněvadž byl den připravování, (byl zajisté veliký ten den sobotní), prosili Piláta, aby zlámání byli hnátové jejich, a byli složeni. ³² I přišli žoldněři, a prvnímu zajisté zlámali hnáty, i druhému, kterýž ukřižován byl s ním. ³³ Ale k Ježíšovi přišedše, jakž uzřeli jej již mrtvého, nelámali hnátů jeho. ³⁴ Ale jeden z žoldněřů bok jeho kopím otevřel, a hned vyšla krev a voda. ³⁵ A ten, kterýž viděl, svědectví vydal, a pravé jest svědectví jeho. Onť ví, že pravé věci praví, abyste vy věřili. ³⁶ Stalo se pak to, aby se naplnilo to písmo: Kost jeho nebude zlámána. ³⁷ A opět jiné písmo dí: Uzříť, v koho jsou bodli. ³⁸ Potom pak prosil Piláta Jozef z Arimatie, (kterýž byl učedník Ježíšův, ale tajný, pro strach Židovský), aby sňal tělo Ježíšovo. I dopustil Pilát. A on přišed, sňal tělo Ježíšovo. ³⁹ Přišel pak i Nikodém, (kterýž byl prvé přišel k Ježíšovi v noci), nesa smíšený mirry a aloes okolo sta liber. ⁴⁰ Tedy vzali tělo Ježíšovo, a obvinuli je prostěradly s těmi vonnými věcmi, jakž obyčej jest Židům se pochovávat. ⁴¹ A byla na tom místě, kdež ukřižován byl, zahrada, a v zahradě hrob nový, v němž ještě žádný nebyl pochován. ⁴² Protož tu pro den připravování Židovský, že blízko byl ten hrob, položili Ježíše.

20 Prvního pak dne po sobotě Maria Magdaléna šla ráno k hrobu, když ještě tma bylo. I uzřela kámen odvalený od hrobu. ² I běžela a přišla k Šimonovi Petrovi a k druhému učedníkovi, tomu, jehož miloval Ježíš, a řekla jim: Vzali Pána z hrobu, a nevíme, kde jej položili. ³ Tedy vyšel Petr i ten druhý učedník, a šli k hrobu. ⁴ Běželi pak oba spolu. Ale ten druhý učedník předběhl Petra, a přišel prvé k hrobu. ⁵ A nachýliv se, uzřel prostěradla položená, ale však tam nešel. ⁶ Tedy přišel Šimon Petr, za ním jda, a všel do hrobu. I uzřel prostěradla položená, ⁷ A rouchu, kteráž byla na hlavě jeho, ne s prostěradly položenou, ale obzvláště svinutou na jednom místě. ⁸ Potom všel i ten druhý učedník, kterýž byl prvé přišel k hrobu, i uzřel a uvěřil. ⁹ Nebo ještě neznali písma, že měl z mrtvých vstáti. ¹⁰ I odešli zase ti učedníci tam, kdež prvé byli. ¹¹ Ale Maria stála u hrobu vně, plačecí. A když plakala, naklonila se do hrobu. ¹² A uzřela dva anděly v bílém rouše sedící, jednoho u hlavy, a druhého u noh, tu kdež bylo položeno tělo Ježíšovo. ¹³ Kteríž řekli jí: Ženo, co pláčeš?

19:30 Dokonánoť jest. Řecký výraz *Τετέλεσται* (tetelestai) znamená pouze, že něco skončilo. V řečtině se používal ve třech hlavních významech: (1) V obchodním kontextu znamená, že dluh byl splacen v plné výši; (2) v soudnictví znamená, že trest byl odpykán v plné výši; (3) ve vojenské terminologii jeho použití označuje vyhranou válku totálním zničením nepřítele. Všechny tři významy platí pro Kristovy následovníky. (1) Ježíšovo ukřižování činí hříšníky, kteří v něho věří, bez dluhu před Bohem (Ko 2:14). (2) Trest za naše hříchy, který původně patřil nám, už byl odpykán (Ř 4:25). (3) Ježíš zvítězil porážkou Satana (Jn 16:33; Zj 3:21; 5:5; 6:2; srv. pozn. 2Tm 1:10 a Žd 2:14).

19:32 Zlámali hnáty. Odsouzení byli ukřižováni v poledne, Ježíš visel na kříži tři hodiny, než vydechl naposled. Zemřel rychleji, než dva odsouzení spolu s ním, kteří nebyli zmučeni bičováním. Den začíná setměním, a sobota se rychle blížila. V sobotu nebylo možné vykonávat

většinu prací včetně přenášení a ukládání těla do hrobu. Proto bylo nutné, aby všichni tři ukřižovaní byli po smrti dost brzy na to, aby mohli být pohřbeni před setměním. Holenní a vřetení kosti se lámaly velkou palicí, připomínající kuželku nebo tlustou baseballovou pátku. S těmito kostmi zlomenými se odsouzený nemohl vzpínat na přibitých patách a lapat po dechu, a proto se do pár minut uskrtil vlastními šlachami.

19:34 Kopím otevřel. Rána do boku Ježíše nezabila, ale prokázala, že už je mrtev. Proto nebylo nutno jeho kosti lámat, čímž bylo naplněno prorocství o Beránku, jehož krev zachraňuje od smrti (Ex 12:13, 22) a jehož kosti nebudou zlámány (46).

Krev a voda. Na rozdíl od většiny ukřižovaných, kteří zemřou, protože jim nakonec dojdou síly, Ježíš zemřel s vykřikem bolesti (Mt 27:50). Vypadá to tedy, že mu prasklo srdce, a proto byla břišní dutina plná krve.

I dí jim: Vzali Pána mého, a nevím, kde ho položili. ¹⁴To když řekla, obrátila se zpátkem, a uzřela Ježíše, an stojí, ale nevěděla, by Ježíš byl. ¹⁵Dí jí Ježíš: Ženo, co pláčeš? Koho hledáš? Ona domnívajici se, že by zahradník byl, řekla jemu? Pane, vzal-lis ty jej, pověz mi, kdes ho položil, ať já jej vezmu. ¹⁶Řekl jí Ježíš: Maria. Obrátivši se ona, řekla jemu: Rabbóni, což se vykládá: Mistře. ¹⁷Dí jí Ježíš: Nedotýkej se mne; nebo jsem ještě nevstoupil k Otcí svému. Ale jdiž k bratřím svým, a pověz jim: Vstupuji k Otcí svému, a k Otcí vašemu, k Bohu svému, a k Bohu vašemu. ¹⁸Přišla Maria Magdaléna, zvěstující učedníkům, že by viděla Pána, a že jí to pověděl. ¹⁹Když pak byl večer toho dne, kterýž jest první po sobotě, a dvěře byly zavřiny, kdež byli učedníci shromážděni, pro strach Židovský, přišel Ježíš, a stál u prostřed, a řekl jim: Pokoj vám. ²⁰A to povědév, ukázal jim ruce i bok svůj. I zradovali se učedníci, vidouce Pána. ²¹Tedy řekl jim Ježíš opět: Pokoj vám. Jakož mne poslal Otec, tak i já posílám vás. ²²A to povědév, dechl, a řekl jim: Přijměte Ducha svatého. ²³Kterýmžkoli odpustili byste hříchy, odpouštějít se jim; kterýmžkoli zadrželi byste, zadržánit jsou. ²⁴Tomáš pak jeden ze dvanácti, kterýž sloužil Didymus, nebyl s nimi, když byl přišel Ježíš. ²⁵I řekli jemu jiní učedníci: Viděli jsme Pána. Ale on řekl jim: Leč uzřím v rukou jeho bodení hřebů, a vpustím prst svůj v místo hřebů, a ruku svou vložím v bok jeho, nikoli neuvěřím. ²⁶A po osmi dnech opět učedníci jeho byli vnitř, a Tomáš s nimi. Přišel Ježíš, a dvěře byly zavřiny, i stál u prostřed a řekl: Pokoj vám. ²⁷Potom řekl Tomášovi: Vložíš prst svůj sem, a viz ruce mé, a vztáhni ruku svou, a vpusť v bok můj, a nebudíš nevěřící, ale věrný. ²⁸I odpověděl Tomáš a řekl jemu: Pán můj a Bůh můj! ²⁹Dí jemu Ježíš: Žes mne viděl, Tomáši, uvěřil jsi. Blahoslavení, kteříž neviděli, a uvěřili. ³⁰Mnohé zajisté i jiné divy činil Ježíš před obličejem učedníků svých, kteříž nejsou zapsáni v knize této. ³¹Ale tito zapsáni jsou, abyste věřili, že Ježíš jest Kristus, Syn Boží, a abyste věřice, život měli ve jménu jeho.

21 Potom zjevil se opět Ježíš učedníkům u moře Tiberiadského. Zjevil se pak takto: ²Byli spolu Šimon Petr a Tomáš, kterýž sloužil Didymus, a Natanael, kterýž byl z Kány Galilejské, a synové Zebedeovi, a jiní z učedníků jeho dva. ³Dí jim Šimon Petr: Půjdu ryb lovit. Řekli jemu: Půjdemě i my s tebou. I šli, a vstoupili na loď hned; a té noci nic nepopadli. ⁴A když bylo již ráno, stál Ježíš na břehu. Nevěděli však učedníci, by Ježíš byl. ⁵Tedy dí jim Ježíš: Dítky, máte-li jakou krmíčku? Odpověděli jemu: Nemáme. ⁶On pak řekl jim: Zavržtež síť na pravou stranu loď, a naleznete. I zavrhli, a hned nemohli ji táhnouti pro množství ryb. ⁷I řekl učedník ten, kteréhož miloval Ježíš, Petrovi: Pán jest. A Šimon Petr, jakž uslyšel, že Pán jest, opásal se po košili, (nebo byl nah), a pustil se do moře. ⁸Jiní také učedníci na loď připlavili se (nebo nedaleko byli od břehu, asi okolo dvou set loket), táhnouce tu síť s rybami. ⁹A jakž vystoupili na břeh, uzřeli řeřavé uhlí a rybu svrchu položenou a chléb. ¹⁰Řekl jim Ježíš: Přineste ryb, kterýchž jste nalapali nyní. ¹¹Vstoupil pak Šimon Petr, a vytáhl síť na zem, plnou ryb velikých, sto padesáte a tři. A ačkoli jich tak mnoho bylo, neztrhala se síť. ¹²Řekl jim Ježíš: Podte, obědujte. Žádný pak z učedníků nesměl se ho otázati: Ty kdo jsi? vědouce, že Pán jest. ¹³I přišel Ježíš, a vzal ten chléb, a dával jim, i rybu též. ¹⁴To již po třetí ukázal se Ježíš učedníkům svým, vstav z mrtvých. ¹⁵A když poobědvali, řekl Ježíš Šimonovi Petrovi: Šimone Jonášův, miluješ-li mne více než tito? Řekl jemu: Ovšem, Pane, ty víš, že tě miluji. Dí jemu: Pasiž beránky mé. ¹⁶Řekl jemu opět po druhé: Šimone Jonášův, miluješ-li mne? Řekl jemu: Ovšem, Pane, ty víš, že tě miluji. Dí jemu: Pasiž ovce mé. ¹⁷Řekl jemu potřetí: Šimone Jonášův, miluješ-li mne? I zarmoutil se Petr, protože jemu řekl potřetí: Miluješ-li mne? A odpověděl jemu: Pane, ty znáš všecko, ty víš, že tě miluji. Řekl jemu Ježíš: Pasiž ovce mé. ¹⁸Amen, amen pravím tobě: Když jsi byl mladší, opasovals se, a chodíval jsi, kams chtěl: ale když se sstaráš, ztáhneš ruce své, a jiný tě opáše, a povede, kamž bys ty nechtěl. ¹⁹To pak pověděl, znamenaje, kterou by smrtí měl oslaviti Boha. A to povědév, řekl jemu: Poď za mnou. ²⁰I obrátiv se Petr, uzřel toho učedníka, kteréhož miloval Ježíš, an jde za ním, kterýž i odpočíval za večerí na prsech jeho, a byl řekl: Pane, kdo jest ten, kterýž tě zradí? ²¹Toho vidév Petr, dí Ježíšovi: Pane, co pak tento? ²²Řekl jemu Ježíš: Chci-li ho nechati, dokudž nepřijdu, co tobě po tom? Ty poď za mnou. ²³I vyšla řeč ta mezi bratři, že by učedník ten neměl umřít. Ale neřekl byl jemu Ježíš, že by neměl umřít, ale: Chci-li ho nechati, dokudž nepřijdu, co tobě po tom? ²⁴Toť jest učedník ten, kterýž svědectví vydává o těchto věcech, a napsal toto, a víme, že pravé jest svědectví jeho. ²⁵Jestíť pak i jiných mnoho věcí, kteréž činil Ježíš, kteréž kdyby měly všechny, každá obzvláštně, psány býti, mám za to, že by ten svět nemohl přijíti těch knih, kteréž by napsány byly. Amen.

20:15 Zahradník. Návaznost na „zahradu“ z 18:1 (viz jeho pozn.).

kříž! Své následovníky Ježíš posílá položit život pro Jeho království.

20:21 Jakož mne poslal Otec. Kam poslal Otec svého Syna? Na

Skutky apoštolské

Úvod

1 První zajisté knihu sepsal jsem, ó Teofile, o všech věcech, kteréž začal Ježíš i činiti i učiti, ² Až do toho dne, v němž dav přikázání apoštolům, kteréž byl skrze Ducha svatého vyvolil, zhůru vzat jest. ³ Kterýmž i zjevoval sebe samého živého po svém umučení ve mnohých jistých důvodech, za čtyřiceti dnů ukazuje se jim, a mluvě o království Božím. ⁴ A shromáždiv je, přikázal jim, aby z Jeruzaléma neodcházeli, ale aby očekávali zaslíbení Otcova, o kterémž jste prý slyšeli ode mne. ⁵ Nebo Jan zajisté křtil vodou, ale vy pokřtění budete Duchem svatým po nemnohých těchto dnech. ⁶ Oni pak sšedše se, otázali se ho, řkouce: Pane, v tomto-li času napraviš království Izraelské? ⁷ I řekl jim: Není vaše věc znáti časy aneb příhodnosti časů, kteréž Otec v moci své položil. ⁸ Ale přijmete moc Ducha svatého, přicházejícího na vás, a budete mi svědkové, i v Jeruzalémě, i ve všem Judstvu, i v Samaří, a až do posledních končin země. ⁹ A to pověděv, ani na to hledí, zhůru vyzdvižen jest, a oblak vzal jej od očí jejich. ¹⁰ A když za ním v nebe jdoucím pilně hleděli, aj, dva muži postavili se podlé nich v rouše bílém, ¹¹ A řekli: Muži Galilejští, co stojíte, hledíce do nebe? Tento Ježíš, kterýž zhůru vzat jest od vás do nebe, takt přijde, jakž jste spatřili způsob jeho jdoucího do nebe. ¹² Tehdy navrátili se do Jeruzaléma, od hory, kteráž slove Olivetská, kteráž jest blízko od Jeruzaléma, vzdálí cesty jednoho dne sobotního. ¹³ A všedše, vstoupili do vrchního příbytku domu, kdež přebývali, i Petr i Jakub, i Jan a Ondřej, Filip a Tomáš, Bartoloměj a Matouš, Jakub Alfeův a Šimon Zelótes a Judas Jakubův. ¹⁴ Ti všickni trvali jednomyslně na modlitbě a pokorné prosbě s ženami a s Marií, matkou Ježíšovou, i s bratřími jeho. ¹⁵ V těch pak dnech povstav Petr u prostřed učedníků, řekl (a byl zástup lidí spolu shromážděných okolo sta a dvacítí): ¹⁶ Muži bratří, musilo se naplniti písmo to, kteréž předpověděl Duch svatý skrze ústa Davidova o Jidášovi, kterýž byl vůdce těch, kteříž jímali Ježíše. ¹⁷ Nebo byl přičten k nám, a byl došel losu přísluhování tohoto. ¹⁸ Ten zajisté obdržel pole ze mzdy nepravosti, a oběsiv se, rozpukl se na dvě, i vykydla se všecka střeva jeho. ¹⁹ A to známé jest učiněno všechněm přebývajícím v Jeruzalémě, tak že jest nazváno pole to vlastním jazykem jejich Akeldama, to jest pole krve. ²⁰ Psáno jest zajisté v knize žalmů: Budiž příbytek jeho pustý, a nebud, kdo by přebýval v něm, a biskupství jeho vezmi jiný. ²¹ Protož musí jeden z těch mužů, kteříž s námi bývali po všecken čas, v němž přebýval mezi námi Pán Ježíš, ²² Počav od křtu Janova až do dne toho, v kterémž zhůru vzat jest od nás, býti svědkem spolu s námi vzkříšení jeho. ²³ Tedy postavili dva, Jozefa, kterýž sloužil Barsabáš, kterýž měl přijmí Justus, a Matěje. ²⁴ A modléce se, řekli: Ty, Pane, všech srdcí zpytati, ukaž, kterého jsi vyvolil z těchto dvou, ²⁵ Aby přijal los přísluhování tohoto a apoštolství, z něhož vypadl Jidáš, aby odšel na místo své. ²⁶ I dali jim losy. Spadl pak los na Matěje, i připojen jest z společného snešení k jedenácti apoštolům.

2 A když přišel den padesátý, byli všickni jednomyslně spolu. ² I stal se rychle zvuk s nebe, jako valícího se větru prudkého, a naplnil všecken dům, kdež seděli. ³ I ukázali se jim rozdělení jazykové jako oheň, kterýž posadil se na každém z nich. ⁴ I naplněni jsou všickni Duchem svatým, a počali mluvit jinými jazyky, jakž ten Duch dával jim vymlouvati. ⁵ Byli pak v Jeruzalémě přebývající Židé, muži nábožní, ze všelikého národu, kterýž pod nebem jest. ⁶ A když se stal ten hlas, sešlo se množství, a užasli se, že je slyšel jeden každý, ani mluví přirozeným jazykem jeho. ⁷ I děsili se všickni, a divili, řkouce jedni k druhým: Aj, zdalíž nejsou tito všickni, kteříž mluví, Galilejští? ⁸ A kterak my slyšíme jeden každý jazyk náš, v kterémž jsme se zrodili? ⁹ Partští, a Médští, a Elamitští, a kteříž přebýváme v Mezopotamii, v Židovstvu a v Kappadocii, v Pontu a v Azii, ¹⁰ V Frygii a v Pamfylii, v Egyptě a v krajinách Libye, kteráž jest vedlé Cyrénu, a přichozí Římané, Židé, i v nově na víru obrácení, ¹¹ Kretští i Arabští, slyšíme je, ani mluví jazyky našimi veliké věci Boží. ¹² I děsili se všickni a divili, jeden k druhému řkouce: I což toto bude? ¹³ Jiní pak posmívajíce se, pravili: Mstem se zpili tito, ¹⁴ A stoje Petr s jedenácti, pozdvihl hlasu svého, a promluvil k nim: Muži Židé, a všickni, kteříž bydlíte v Jeruzalémě, toto vám známo bud, a ušima pozorujte slov mých. ¹⁵ Jistě nejsou tito, jakž vy

2:9 Partští, a Médští, a Elamitští. První tři zmíněné skupiny lidí, slavících v Jeruzalémě židovský svátek Letnic, pocházeli z území dnešního Iránu, kdysi nejmocnější říše světa, Persie, jejíž historie se s dějinami Božího lidu pozoruhodně potkává v oboustranný prospěch. Ať už tyto tři skupiny Peršanů byli původní Židé, kteří v Persii zůstali i po skončení exilu (např. Ester) nebo bohobojní pohané, kteří v Boha Izraelitů uvěřili pod jejich vlivem, každopádně slyšeli evangelium a přinesli je zpátky

do vlasti. Později to byli Peršané, kteří hedvábnou stezkou přinesli evangelium do Číny: Číňané proto zpočátku říkali křesťanství „náboženství Peršanů“. Proslulé perské koberce mohou posloužit jako obraz, fraktál (viz čl. [Fraktály v Bibli](#) u Gn 8 na str. 21) tohoto a onoho světa, kdy z této strany dějin věci nevypadají tak úžasně, plně, uzlů a čouhajících nití, ale z druhé strany je nádherný, ba dokonce právě tím, čím je z této strany nevábný (Mt 6:1–2; Lk 16:15).

se domníváte, zpílí, poněvadž jest teprv třetí hodina na den. ¹⁶ Ale totoť jest, což jest předpovědino skrze proroka Joele: ¹⁷ A budeť v posledních dnech, (dí Bůh), vyleji z Ducha svého na všeliké tělo, a prorokovati budou synové vaši, i dcery vaše, a mládenci vaši vidění vídati budou, a starci vaši sny míti budou. ¹⁸ A zajisté na služebníky a na služebnice své v těch dnech vyleji z Ducha svého, a budou prorokovati. ¹⁹ A ukáží zázraky na nebi svrchu, a znamení na zemi dole, krev a oheň a páru dymovou. ²⁰ Slunce obrátí se v temnost, a měsíc v krev, prvé než přijde ten den Páně veliký a zjevný. ²¹ A stanet se, že každý, kdožkoli vzýval by jméno Páně, spasen bude. ²² Muži Izraelští, slyšte slova tato: Ježíše toho Nazaretského, muže od Boha zveličeného mezi vámi mocmi a zázraky a znameními, kteréž činil skrze něho Bůh u prostřed vás, jakož i vy sami víte, ²³ Toho vydaného z uložené rady a předzvěděni Božího vzavše, a skrze ruce nešlechetných ukřižovavše, zamordovali jste. ²⁴ Jehož Bůh vzkřísil, zprostiv bolestí smrti, jakož nebylo možné jemu držánu býti od ní. ²⁵ Nebo David praví o něm: Spatřoval jsem Pána před sebou vždycky; nebo jest mi po pravici, abych se nepohnul. ²⁶ Protož rozveselilo se srdce mé, a zplésal jazyk můj, nýbrž i tělo mé odpočine v naději. ²⁷ Nebo nenecháš duše mé v pekle, aniž dáš viděti svatému svému porušení. ²⁸ Znamé jsi mi učinil cesty života, a naplníš mne utěšením před obličejem svým. ²⁹ Muži bratří, sluší směle mluvit k vám o patriarchovi Davidovi, že i umřel, i pochován jest, i hrob jeho jest u nás až do dnešního dne. ³⁰ Prorok tedy byv, a vědév, že přísahou zavázal se jemu Bůh, že z plodu ledví jeho podlé těla vzbudí Krista, a posadí na stolicí jeho, ³¹ To předzvěděv, mluvil o vzkříšení Kristovu, že není opuštěna duše jeho v pekle, ani tělo jeho vidělo porušení. ³² Toho Ježíše vzkřísil Bůh, jehož my všickni svědkové jsme. ³³ Protož pravici Boží jsa zvýšen, a vzav zaslíbení Ducha svatého od Otce, vylil to, což vy nyní vidíte a slyšíte. ³⁴ Neboť David nevstoupil v nebe, ale on praví: Řekl Pán Pánu mému: Sed na pravici mé. ³⁵ Dokudž nepoložím nepřátel tvých za podnože noh tvých. ³⁶ Věziž tedy jistotně všecken dům Izraelský, žeť Bůh i Pánem ho učinil i Kristem, toho Ježíše, kteréhož jste vy ukřižovali. ³⁷ To slyševše, zkormoucení jsou v srdci, a řekli Petrovi a jiným apoštolům: Což máme činiti, muži bratří? ³⁸ Tedy Petr řekl jim: Pokání činite, a pokřti se jeden každý z vás ve jménu Ježíše Krista na odpuštění hříchů, a přijmete dar

Kdo je Duch Svatý?

Řekl bych, že Duch Svatý je Ježíš bez hranic či omezení. Duch Svatý je Ježíš na cloudu, chcete-li to říct technickým termínem. Duch Svatý je ten, kdo nám dává odvahu evangelizovat. Vzpomeňte, jak proměnil Petra ve Skutcích 2. Tentýž člověk, který zapřel Krista, nyní rozhlašuje evangelium; za každé jeho zapření přišlo k Ježíši tisíc lidí. Uvažte, jak Duch Svatý dokáže rozjitřit duši, jak nám umožní věřit zázrakům, jakým bychom jinak neuvěřili. Duch Svatý nám pomáhá se modlit, protože nikdo, bez ohledu na své obdarování, nezná cestu do Boží přítomnosti, jenom Duch Svatý nás tam může dovést. Takže v modlitbě nás vede, v uctívání zjevuje Ježíše a činí ho skutečným, živým, tím hýbe naším srdcem a zažehává v něm svatý oheň, až tu vaše nedokážeme skrývat v sobě a vytryskne na povrch jako vyvyšování Ježíše.

Duch Svatý je ten, který nám pomáhá chodit ve svatosti, takže těm, kdo jsou sevřeni hanbou, nemocí hříchu, Duch Svatý nabízí svobodu. Je to Duch svatosti. On láme moc okovů, ba i zlovyků, které zotročovaly lidi po dekády. On láme tyto závislosti, tyto svázanosti. Duch Svatý je ten, kdo vysvobozuje zajaté z démonických útlaků; Duch Svatý je ten, kdo v nás žije a dává nám zjevení ohledně Slova: Někdy čteme Písmo a říkáme: Chci tam vidět Ježíše. A on způsobuje, že Slovo se promění z informace na zjevení; a zjevení pak přináší proměnu.

Duch svatý je ten, kdo chodí s námi a zmocňuje nás ke slovu, když nevíme, co říct. V těch chvílích, kdy říkáme: Duchu Svatý, pomoz mi, protože nevím, jak tohle člověka získat pro Pána, nevím, jak mluvit, Duch Svatý nám dá slova přímo od Otce.

Duch Svatý je ten, kdo otevírá srdce hříšníkům, kdo způsobuje, že zatvrzelý tvrdošíjný hříšník s kamenným srdcem se skloní před Ježíšem Kristem coby Pánem.

Duch Svatý je ten, kdo nás pomazává ke službě a dává nám povolání od Boha. Vezme obyčejný život a učiní z něho život, který změní svět.

Rád říkávám, že jediný okamžik strávený v přítomnosti Ducha Svatého může změnit život; ale život strávený v přítomnosti Ducha Svatého dokáže proměnit národy.

Duch Svatý je ještě něco víc. Je to ono hluboké vnitřní puzení. Co myslíte, že vedlo mučedníky k tomu, aby položili životy pro tvrzení, že Ježíš je Pán? To je dílo Ducha Svatého, vzbuzující lásku Boží v jejich srdcích, nechávající prýštit tuto lásku Boží k ostatním. Duch Svatý je ten, kdo nám dává všechna Otcova zaslíbení. Je to On, kdo nás zmocňuje chodit v dokonalé Boží vůli, ne denně, ne každou hodinu, ale až do každé milisekundy.

David Diga Hernandez

Ducha svatého. ³⁹Vámť zajisté zaslíbení to svědčí a synům vašim, i všechněm, kteříž daleko jsou, kterýchžkoli povolal by Pán Bůh náš. ⁴⁰A jinými slovy mnohými osvědčoval a napomínal, řka: Oddělte se od pokolení toho zlého. ⁴¹Tedy ti, kteříž ochotně přijali slova jeho, pokřtěni jsou, a připojilo se v ten den duší okolo tří tisíců. ⁴²I zůstávali v učení apoštolském, a v společnosti, a v lámání chleba, a na modlitbách. ⁴³I přišla na všelikou duši bázeň, a mnozí divové a zázrakové dáli se skrze apoštoly. ⁴⁴Všickni pak věřící byli pospolu, a měli všechny věci obecné. ⁴⁵A prodávali vladařství a statky, a dělili mezi všechny, jakž komu potřebí bylo. ⁴⁶A na každý den trvající jednomyslně v chrámě, a lámající po domácích chléb, přijímali pokrm s potěšením a sprostností srdce, ⁴⁷Chválíce Boha, a milost majíce u všeho lidu. Pán pak přidával církvi na každý den těch, kteříž by spasení byli.

3 Potom pak Petr a Jan vstupovali do chrámu v hodinu modlitebnou devátou. ²A muž nějaký, byv chromý od života matky své, nesen byl, kteréhož sázeli na každý den u dveří chrámových, kteréž slouly krásné, aby prosil za almužnu těch, kteříž vcházel do chrámu. ³Ten uzřev Petra a Jana, ani vcházeťi měli do chrámu, prosil, aby mu almužnu dali. ⁴I pohleděv na Petr s Janem, řekl: Hleď na nás. ⁵A on pilně pohleděl na ně, naděje se, že něco vezme od nich. ⁶Tedy řekl Petr: Stříbra a zlata nemám, ale což mám, to tobě dám. Ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a choď. ⁷I ujav jej za ruku jeho pravou, pozdvihl ho, a hned utvrzeny jsou nohy jeho i kloubové. ⁸A zchytiv se, stál, a chodil, a všel s nimi do chrámu, chodě, a poskakuje, a chvále Boha. ⁹A viděl jej všecken lid, an chodí, a chválí Boha. ¹⁰I poznali ho, že jest ten, kterýž na almužně sedával u dveří krásných chrámových. I naplněni jsou strachem a děšením nad tím, což se stalo jemu. ¹¹A když se ten uzdravený přidržel Petra a Jana, zběhl se k nim všecken lid do sínce, kteráž sloula Šalomounova, předěšen jsa. ¹²To viděv Petr, promluvil k lidu: Muži Izraelští, co se dívíte tomuto? Aneb co na nás tak pilně hledíte, jako bychom my svou vlastní mocí aneb nábožností učinili to, aby tento chodil? ¹³Bůh Abrahamův a Izákův a Jákobův, Bůh otců našich, oslavil Syna svého Ježíše, kteréhož jste vy vydali, a odepřeli se před tváří Pilátovou, kterýž ho soudil býti hodného propuštění. ¹⁴Vy pak toho svatého a spravedlivého odepřeli jste se, a prosili jste za muže vražedníka, aby vám byl dán, ¹⁵Dárce pak života zamordovali jste. Kteréhož Bůh vzkřísil z mrtvých; čehož my svědkové jsme. ¹⁶A skrze víru ve jméno jeho, tohoto, kteréhož vy vidíte a znáte, utvrdilo jméno jeho. Víra, pravím, kteráž jest skrze něho, dala jemu celé zdraví toto před obličejem všech vás. ¹⁷Ale nyní, bratří, vím, že jste to z nevědomí učinili, jako i knížata vaše. ¹⁸Bůh pak to, což předzvěstoval skrze ústa všech proroků svých, že měl Kristus trpěti, tak naplnil. ¹⁹Protož číňte pokání, a obraťte se, aby byli shlazení hříchové vaši, když by přišli časové rozvlažení od tváří Páně, ²⁰A poslal by toho, kterýž vám kázán jest, Ježíše Krista. ²¹Kteréhož zajisté musejí přijíti nebesa, až do času napravení všech věcí; což byl předpověděl Bůh skrze ústa všech svých svatých proroků od věků. ²²Mojžíš zajisté otcům řekl: Proroka vám vzbudí Pán Bůh váš z bratří vašich jako mne, jehož poslouchati budete ve všem, cožkoli bude mluvit vám. ²³Staneť se pak, že každá duše, kteráž by neposlouchala toho proroka, vyhlazena bude z lidu. ²⁴Ano i všickni proroci od Samuele a potomních,

3:8 Poskakuje. Když Petr mocí Ježíšova jména (v. 6) uzdraví člověka chromého od narození (v. 2), uzdravený nejen začne chodit, ale se svaly a klouby již ne atrofovanými (v. 7) dokonce poskakuje! Stejným

řeckým výrazem pro „poskakovat“ (*hállomai állόμαι*) překládá LXX Izaiašovo proroctví z Iz 35:4–6, které zde došlo svého naplnění.

Církev tehdy a dnes

Dnes existuje rozšířené, zesvětštělé křesťanství, na hony vzdálené původní církvi, o němž jsou mnozí přesvědčeni, že jim stačí: laciné křesťanství, které nikomu nevadí, které nevyžaduje žádných obětí, které nestojí nic a za nic.

Raná církev	Moderní církev
<ul style="list-style-type: none"> • Vedená apoštoly • Setkávání denně • Zaměřená na růst zralosti svatých • Nutnost ucednictví • Vyučování doktrínám • Teologie • Vysvobození + proměna • Soustředěnost na misii • Vyčlenění těch, kdo působí rozdělení a sváry • Velký důraz na rozdávání • Těžiště zvěstování a chval = pokání 	<ul style="list-style-type: none"> • Vedená pastory • Setkávání jednou týdně • Zaměřená na péči o svaté • Stačí členství • Vyučování podle témat • Psychologie • Poradenství • Soustředěnost na kostelní aktivity • Ochrana těch, kdo působí rozdělení a sváry; modlitby za ně • Velký důraz na shromažďování • Těžiště zvěstování a chval = Bůh nás má rád

kterížkoli mluvili, také o těchto dnech předzvěstovali. ²⁵ Vy jste synové proroků a úmluvy, kterouž učinil Bůh s otci našimi, řka Abrahamovi: V semeni tvém požehnány budou všechny čeledi země. ²⁶ Vám nejprve Bůh, vzbudiv Syna svého Ježíše, poslal ho dobrořečícího vám, aby se jeden každý z vás odvrátil od nepravostí svých.

4 A když oni mluvili k lidu, přišli na ně kněží, a úředník chrámu a saduceové, ² Těžce to nesouce, že lid učili, a zvěstovali ve jménu Ježíše vzkříšení z mrtvých. ³ I vztáhli na ně ruce, a vsadili je do žaláře až do jitra, nebo již byl večer. ⁴ Mnozí pak z těch, kteříž slyšeli slovo, uvěřili. I učiněn jest počet mužů okolo pěti tisíců. ⁵ Stalo se pak nazejtří, že se sešla knížata jejich, a starší, a zákonníci v Jeruzalémě, ⁶ A Annáš nejvyšší kněz, a Kaifáš, a Jan a Alexander, a kteřížkoli byli z pokolení nejvyššího kněze. ⁷ I postavivše je mezi sebou, otázali se: Jakou mocí aneb v kterém jménu učinili jste to vy? ⁸ Tehdy Petr, jsa pln Duchu svatého, řekl jim: Knížata lidu a starší Izraelští, ⁹ Poněvadž my dnes k soudu jsme přivedeni pro dobrodiní člověku nemocnému, kterak by on zdrav učiněn byl: ¹⁰ Známo buď všechněm vám i všemu lidu Izraelskému, že ve jménu Ježíše Krista Nazaretského, kteréhož jste vy ukřižovali, jehož Bůh vzkřísil z mrtvých, skrze toho jméno tento stojí před vámi zdravý. ¹¹ Toť jest ten kámen za nic položený od vás stavitelů, kterýž jest v hlavu úhelní. ¹² A není v žádném jiném spasení; neboť není jiného jména pod nebem daného lidem, skrze kteréž bychom mohli spasení býti. ¹³ I vidouce takovou udatnost a smělost v mluvení Petrovu a Janovu, a shledavše, že jsou lidé neučení a prostí, divili se, a poznali je, že s Ježíšem bývali. ¹⁴ Člověka také toho vidouce, an stojí s nimi, kterýž byl uzdraven, neměli co mluvití proti nim. ¹⁵ I rozkázavše jim vystoupiti z rady, rozmlouvali vespolek, ¹⁶ Řkouce: Co učiníme lidem těmto? Nebo že zjevný zázrak stal se skrze ně, všechněm přebývajícím v Jeruzalémě známé jest, aniž můžeme zapřítí. ¹⁷ Ale aby se to více nerozhlašovalo v lidu, s pohrůzkou příkažme jim, aby více v tom jménu žádnému z lidí nemluvili. ¹⁸ I povolavše jich, přikázali jim, aby nikoli nemluvili, ani neučili ve jménu Ježíšovu. ¹⁹ Tedy Petr a Jan odpovídajíce jim, řekli: Jest-li to spravedlivé před obličejem Božím, abychom vás více poslouchali než Boha, suďte. ²⁰ Neboť my nemůžeme nemluvití toho, co jsme viděli a slyšeli. ²¹ A oni pohrozivše jim, propustili je, nenalezše na nich příčiny trestání, pro lid; nebo všickni velebili Boha z toho, co se bylo stalo. ²² Byl zajisté v letech více než ve čtyřicítí člověk ten, při kterémž se byl stal zázrak ten uzdravení. ²³ A jsouce propuštěni, přišli k svým, a pověděli, co k nim přední kněží a starší mluvili. ²⁴ Kteríž uslyševše to, jednomyslně pozdvihli hlasu k Bohu a řekli: Hospodine, ty jsi Bůh, kterýž jsi učinil nebe i zemi, i moře i všecko, což v nich jest, ²⁵ Kterýž jsi skrze ústa Davida, služebníka svého, řekl: Proč se bouřili národové, a lidé myslili marné věci? ²⁶ Postavili se králové zemští, a knížata sešla se vespolek proti Pánu a proti pomazanému jeho. ²⁷ Právěť se jistě sešli proti svatému Synu tvému Ježíšovi, kteréhož jsi pomazal, Heródes a Pontský Pilát, s pohany a lidem Izraelským, ²⁸ Aby učinili to, což ruka tvá a rada tvá předuložila, aby se stalo. ²⁹ A nyní, Pane, pohleď na pohrůžky jejich, a dejž služebníkům svým mluvití slovo své svobodně a směle, ³⁰ Vztahuje ruku svou k uzdravování a k činění divů a zázraků, skrze jméno svatého Syna tvého Ježíše. ³¹ A když se oni modlili, zatřáso se to místo, na kterémž byli shromážděni, a naplněni jsou všickni Duchem svatým, a mluvili slovo Boží směle a svobodně. ³² Toho pak množství věřících bylo jedno srdce a jedna duše. Aniž kdo co z těch věcí, kteréž měl, svým vlastním býti pravil, ale měli všechny věci obecné. ³³ A mocí velikou vydávali apoštolé svědectví o vzkříšení Pána Ježíše, a milost veliká přítomná byla všechněm jim. ³⁴ Žádný zajisté mezi nimi nebyl nuzný; nebo kteřížkoli měli pole neb domy, prodávajíce, přinášeli peníze, za kteréž prodávali, ³⁵ A kladli před nohy apoštolské. I bylo rozdělováno to jednomu každému, jakž komu potřebí bylo. ³⁶ Jozes pak, kterýž přijímá měl od apoštolů Barnabáš, (což se vykládá syn utěšení), z pokolení Levítského, z Cypru rodem, ³⁷ Měv pole, prodal je, a přinesl peníze, a položil k nohám apoštolským.

5 Muž pak nějaký, jménem Ananiáš, s Zafirou, manželkou svou, prodal statek. ² A lstivě těch peněz ujal s vědomím manželky své, a přinesa díl nějaký, položil k nohám apoštolským. ³ I řekl Petr: Ananiáši, proč naplnil satan srdce tvé, tak abys lhal Duchu svatému, a lstivě ujal peněz za to pole? ⁴ Zdaliž nebylo tvé, kdybys ho byl sobě nechal? A když bylo prodáno, v moci tvé bylo. I proč jsi tuto věc složil v srdci svém? Neselhal jsi lidem, ale Bohu. ⁵ Tedy uslyšav Ananiáš ta slova, padna, zdechl. I spadla bázeň veliká na všechny, kteříž to slyšeli. ⁶ A vstavše mládenci, vzali jej, a vynesše ven, pochovali. ⁷ I stalo se po chvíli, jako po třech hodinách, že i jeho žena, nevěduci, co se bylo stalo, přišla. ⁸ I řekl jí Petr: Pověz mi, za tolik-li jste pole prodali? A ona řekla: Ano, za tolik. ⁹ Tedy dí jí Petr: I proč jste se smluvili, abyste pokoušeli Ducha Páně? Aj, nohy těch, kteříž pochovali muže tvého, přede dveřmi, a vynesouť tebe. ¹⁰ I padla hned před nohy jeho, a zdechla. A všedše mládenci, našli ji mrtvou; i vynesše, pochovali podlé muže jejího. ¹¹ I byla bázeň veliká po vší církvi, i mezi všemi, kteříž to slyšeli. ¹² Skrze ruce pak apoštolů dále se divové a zázrakové množí v lidu. (A bývali všickni jednomyslně v síni Šalomounově. ¹³ Jiný pak žádný nesměl se připojiti k nim, ale velebil je lid. ¹⁴ Anobrž vždy

více se rozmáhalo množství věřících Pánu, mužů i také žen.)¹⁵ Tak že i na ulice vynášeli nemocné, a kladli na ložcích a na nosídlách, aby, když by šel Petr, aspoň stín jeho stínil na některé z nich.¹⁶ Scházelo se pak množství z okolních měst do Jeruzaléma, nesouce nemocné a trápené od duchů nečistých, a uzdravování byli všickni.¹⁷ Tedy povstav nejvyšší kněz a všickni, kteříž byli s ním, (jenž byli saducejské sekty), naplnění jsou závistí.¹⁸ I vztáhli ruce na apoštoly, a vsázeli je do žaláře obecného.¹⁹ Ale anděl Páně v noci otevřev dvěře u žaláře, vyvedl je ven a řekl:²⁰ Jděte, a postavíce se, mluvte lidu v chrámě všechna slova života tohoto.²¹ Tedy oni uslyšeše, vešli na úsvitě do chrámu a učili. Přišed pak nejvyšší kněz a ti, kteříž s ním byli, svolali radu a všechny starší synů Izraelských, i poslali do žaláře, aby oni byli přivedeni.²² A služebníci přišedše, nenalezli jich v žaláři. A navrátivše se, vypravovali,²³ Řkouce: Žalář zajisté nalezli jsme zavřený se vsí pilností, a strážné vně stojící u dveří, ale otevřevše, žádného jsme tam nenalezli.²⁴ A když uslyšeli řeči tyto i nejvyšší kněz i úředník chrámu i přední kněží, nerozuměli, co by se to stalo.²⁵ A přišed kdosi, pověděl jim, řka: Aj, muži, kteréž jste vsázeli do žaláře, v chrámě stojí a učí lid.²⁶ Tehdy odšed úředník s služebníky, přivedl je bez násilí; (nebo se báli lidu, aby nebyli ukamenováni).²⁷ A přivedše je, postavili je v radě. I otázal se jich nejvyšší kněz,²⁸ Řka: Zdalíž jsme vám přísně nepřikázali, abyste neučili v tom jménu? A aj, naplnili jste Jeruzalém učením svým, a chcete na nás uvéstí krev člověka toho.²⁹ Odpověděv pak Petr a apoštolé, řekli: Více sluší poslouchati Boha než lidí.³⁰ Bůh otců našich vzkřísil Ježíše, kteréhož jste vy zamordovali, pověsivše na dřevě.³¹ Toho Bůh, kníže a spasitele, povýšil pravici svou, aby bylo dáno lidu Izraelskému pokání a odpuštění hříchů.³² A my jsme svědkové toho, což mluvíme, ano i Duch svatý, kteréhož dal Bůh těm, kteříž jsou poslušni jeho.³³ Oni pak slyšeše to, rozzlobili se, a radili se o to, kterak by je vyhladili.³⁴ Tedy povstav v radě jeden farizeus, jménem Gamaliel, zákona učitel, vzácný u všeho lidu, rozkázal, aby na malou chvíli ven vyvedli apoštoly.³⁵ I řekl jim: Muži Izraelští, pilně se rozmyslte při těchto lidech, co máte činiti.³⁶ Nebo před těmito časy byl povstal Teudas, právě se býti něčím, jehož se přidrželo mužů v počtu okolo čtyř set. Kterýž zahynul, i všickni, kteříž přistoupili k němu, rozptýleni jsou a v nic obrázení.³⁷ Po něm pak povstal Judas Galilejský za dnů popisu, a mnoho lidu po sobě obrátil. Ale i ten zahynul, a všickni, kteřížkoli přistoupili k němu, rozptýleni jsou.³⁸ A protož nyní pravím vám: Dejte pokoj těmto lidem, a nechte jich. Nebo jestližeť jest z lidí rada tato aneb dílo toto, rozprchneť se;³⁹ Pakliť jest z Boha, nebudete moci toho zkaziti. Abyste snad i Bohu odporní nalezení nebyli.⁴⁰ I povolili jemu. A povolavše apoštolů, a zmrskavše je, přikázali, aby nemluvili ve jménu Ježíšovu. I propustili je.⁴¹ Oni pak šli z toho shromáždění, radujíce se, že jsou hodni učinění trpěti protiventství pro jméno Pána Ježíše.⁴² Na každý pak den nepřestávali v chrámě i po domích učiti a zvěstovati Ježíše Krista.

6 A v těch dnech, když se rozmnožovali učedníci, stalo se reptání Řeků proti Židům, že by zanedbávány byly v přísluhování vezdejším vdovy jejich.² Tedy dvanácte svolavše množství učedníků, řekli: Není slušné, abychom my, opustíce slovo Boží, přísluhovali stolům.³ Protož, bratří, vyberte z sebe mužů sedm dobropověstných, plných Ducha svatého a moudrosti, jimž bychom poručili tu práci.⁴ My pak modlitby a služby slova pilni budeme.⁵ I líbila se ta řeč všemu množství. I vyvolili Štěpána, muže plného víry a Ducha svatého, a Filipa, a Prochora, a Nikánora, a Timona, a Parména, a Mikuláše Antiochenského, k víře v nově obráceného.⁶ Ty postavili před obličejem apoštolů, kteříž pomodlivše se, vzkládali na ně ruce.⁷ I rostlo slovo Boží a rozmáhal se počet učedníků v Jeruzalémě velmi. Mnohý také zástup kněží poslouchal víry.⁸ Štěpán pak, jsa plný víry a moci, činil divy a zázraky veliké v lidu.⁹ I povstali někteří z školy, kteráž sloula Libertinských, a Cyrenenských, a Alexandrinských, a těch, kteříž byli z Cilicie a Azie, hádajíce se s Štěpánem.¹⁰ Ale nemohli odolati moudrosti a Duchu, kterýž mluvil.¹¹ Tedy lstivě nastrojili muže, kteříž řekli: My jsme jej slyšeli mluvit slova rouhavá proti Mojžíšovi a proti Bohu.¹² A tak zbouřili lid a starší i zákonníky, a obořivše se na něj, chytili jej, a vedli do rady.¹³ I vystavili falešné svědky, kteříž řekli: Člověk tento nepřestává mluvit slov rouhavých proti místu tomuto svatému i zákonu.¹⁴ Nebo jsme slyšeli jej, an praví: Že ten Ježíš Nazaretský zkazí místo toto, a promění ustanovení, kteráž nám vydal Mojžíš.¹⁵ A pilně patříce na něj všickni, kteříž seděli v radě, viděli tvář jeho, jako tvář anděla.

7 Tedy řekl nejvyšší kněz: Jestli-liž to tak?² A on řekl: Muži bratří a otcové, slyšte. Bůh slávy ukázal se otcu našemu Abrahamovi, když byl v Mezopotamii, prvé než bydlil v Charán.³ A řekl jemu: Vyjdi z země své a z příbuznosti své, a pod do země, kterouž ukáži tobě.⁴ Tedy vyšed z země Kaldejské, bydlil v Cháran. A odtud, když umřel otec jeho, přestěhoval jej do země této, v kteréž vy nyní bydlíte.⁵ A nedal jemu dědictví v ní, ani šlepeje nožné, ač byl jemu ji slíbil dáti k vládařství, i semeni jeho po něm, když ještě neměl syna.

5:42 Po domích. Toto není příkaz k evangelizaci ode dveří ke dveřím. Apoštolové učili veřejně v chrámu a soukromě v domácnostech svých členů. Chodili po domech v rámci již existující církve. Taky šli do Lystry, Derbe (14:6) a Ikonie (21) a nikdo z toho nevyvozuje, že bychom

je v tom měli napodobovat. Přestože v biblických textech můžeme hledat aplikace i příklady k následování (či odrazující), musíme vždy dbát na to, abychom z detailu historického záznamu nedělali příkázání.

⁶ Mluvil pak Bůh takto: Budeť símě tvé pohostinu v zemi cizí, a bude v službu podrobena, a zle s ním budou nakládati za čtyři sta let. ⁷ Ale národ ten, jemuž sloužiti budou, já souditi budu, pravíť Bůh. A potom zase vyjdou, a sloužiti mi budou na tomto místě. ⁸ I vydal jemu smluvu obřizky. A tak zplodil Izáka, a obřezal jej osmého dne, a Izák Jáкова, a Jákob dvanácte patriarchů. ⁹ A patriarchové v nenávisti měvše Jozefa, prodali jej do Egypta. Ale Bůh byl s ním. ¹⁰ A vysvobodil ho ze všech úzkostí jeho, a dal jemu milost a moudrost před tváří Faraona, krále Egyptského, kterýž ho ustanovil úředníkem nad Egyptem a nade vším domem svým. ¹¹ Potom přišel hlad na všecku zemi Egyptskou i Kananejskou, a ssoužení veliké, aniž měli pokrmů otcové naši. ¹² A uslyšev Jákob, že by obilé bylo v Egyptě, poslal otce naše jednou. ¹³ A podruhé poznán jest Jozef od bratří svých, a zjevna jest Faraonovi rodina Jozefova. ¹⁴ Tedy poslav Jozef, přistěhoval otce svého Jáкова, i všecku rodinu svou v osobách sedmdesáti pěti. ¹⁵ I vstoupil Jákob do Egypta, a umřel on i otcové naši. ¹⁶ I přeneseni jsou do Sichem, a pochováni v hrobě, kterýž byl koupil Abraham za stříbro od synů Emorových, otce Sichemova. ¹⁷ Když se pak přibližoval čas zaslíbení, o kterémž byl přísáhl Bůh Abrahamovi, rostl lid a množil se v Egyptě, ¹⁸ Až v tom povstal jiný král, kterýž neznal Jozefa. ¹⁹ Ten lstivě nakládaje s pokolením naším, trápil otce naše, tak že musili vyhazovati nemluvnátka svá, aby se nerozplozovali. ²⁰ V tom času narodil se Mojžíš, a byl velmi krásný, kterýž chován jest za tři měsíce v domě otce svého. ²¹ A když vyložen byl, vzala jej dcera Faraonova, a vychovala jej sobě za syna. ²² I vyučen jest Mojžíš vši moudrosti Egyptské, a byl mocný v řečech i v skutcích. ²³ A když jemu bylo čtyřiceti let, vstoupilo na srdce jeho, aby navštívil bratří své, syny Izraelské. ²⁴ A uzřev jednoho, an bezpráví trpí, zastal ho, a pomstil toho, kterýž bezpráví trpěl, zabiv Egyptského. ²⁵ Domníval se zajisté, že bratří jeho rozumějí, že skrze ruku jeho chce jim dáti Bůh vysvobození, ale oni nerozuměli. ²⁶ Druhého pak dne ukázal se jim, když se vadili, i vedl je ku pokoji, řka: Muži bratří jste, i proč křivdu činíte sobě vespolek? ²⁷ Ten pak, kterýž činil křivdu bližnímu, odehnal ho, řka: Kdo tě ustanovil knížetem a soudcím nad námi? ²⁸ Což ty mne chceš zamordovati, jako jsi včera zabil Egyptského? ²⁹ I utekl Mojžíš pro to slovo, a bydlil pohostinu v zemi Madiánské, kdež zplodil dva syny. ³⁰ A když se vyplnilo let čtyřiceti, ukázal se jemu na poušti hory Sinai anděl Páně, v plameni ohně ve kři. ³¹ A Mojžíš uzřev, divil se tomu vidění. A když blíže přistoupil, aby to pilněji spatřil, stal se k němu hlas Páně: ³² Jáť jsem Bůh otců tvých, Bůh Abrahamův, a Bůh Izákův, a Bůh Jákobův. I zhroziv se Mojžíš, nesměl patřiti. ³³ I řekl jemu Pán: Zzuj obuv s noh svých; nebo místo, na kterémž stojíš, země svatá jest. ³⁴ Viděl jsem, viděl trápení lidu svého, kterýž jest v Egyptě, a vzdychání jejich uslyšel jsem, a sstoupil jsem, abych je vysvobodil. Protož nyní pod, pošli tě do Egypta. ³⁵ Toho Mojžíše, kteréhož se odepřeli, řkouce: Kdo tě ustanovil knížetem a soudcím? tohoť Bůh kníže a vysvoboditele poslal, skrze ruku anděla, kterýž se jemu ukázal ve kři. ³⁶ A ten je vyvedl, čině divy a zázraky v zemi Egyptské a na moři červeném, i na poušti za čtyřiceti let. ³⁷ Tot jest ten Mojžíš, kterýž řekl synům Izraelským: Proroka vám vzbudí Pán Bůh váš z bratří vašich, jako mne; toho poslouchejte. ³⁸ Onť jest, kterýž byl mezi lidem na poušti s andělem, kterýž mluvil k němu na hoře Sinai, i s otcí našimi, kterýž přijal slova živá, aby je nám vydal. ³⁹ Jehož nechtěli poslušni býti otcové naši, ale zavrhli jej, a odvrátili se srdci svými do Egypta, ⁴⁰ Řkouce Aronovi: Učín nám bohy, kteříž by šli před námi; nebo Mojžíšovi tomu, kterýž nás vyvedl z země Egyptské, nevíme, co se přihodilo. ⁴¹ I udělali v těch dnech tele, a obětovali oběti té modle, a veselili se v díle rukou svých. ⁴² I odvrátil se Bůh, a vydal je, aby sloužili vojsku nebeskému, jakož napsáno jest v knihách prorockých: Zdaliž jste mi oběti aneb dary obětovali za čtyřiceti let na poušti, dome Izraelský? ⁴³ Nýbrž nosili jste stánek Molochův, a hvězdu boha svého Remfan, ta podobenství, kteráž jste zdělali sobě, abyste se jim klaněli. Protož přestěhuji vás za Babylon. ⁴⁴ Stánek svědectví měli otcové naši na poušti, jakož byl nařídil ten, kterýž řekl Mojžíšovi, aby jej udělal podlé způsobu toho, kterýž byl viděl. ⁴⁵ Kterýž přijavše otcové naši, vnesli s Jozue tam, kdež bylo vládařství pohanů, kteréž vyhnal Bůh od tváří otců našich, až do dnů Davida. ⁴⁶ Kterýž nalezl milost před obličejem Božím, a prosil, aby nalezl stánek Bohu Jákovovu. ⁴⁷ Šalomoun pak udělal jemu dům. ⁴⁸ Ale Nejvyšší nebydlí v chrámech rukou udělaných, jakož dí prorok: ⁴⁹ Nebe jest mi stolice a země podnož noh mých, i jakýž mi dům uděláte? praví Pán. Aneb jaké jest místo odpočívání mého? ⁵⁰ Zdaliž ruka má všeho toho neučinila? ⁵¹ Tvrdošijní a neobřezaného srdce i uší, vy jste se vždycky Duchu svatému protivili, jakž otcové vaši, tak i vy. ⁵² Kterému z proroků otcové vaši se neprotivili? Zmordovali zajisté ty, kteříž předzvěstovali příchod spravedlivého tohoto, jehož vy nyní zrádci a vražedníci jste. ⁵³ Kteríž jste vzali zákon působením andělským, a neostříhali jste. ⁵⁴ Tedy slyšíce to, rozzlobili se v srdcích svých, a škřipěli zuby na něho. ⁵⁵ On pak pln jsa Ducha svatého, pohleděv do nebe, uzřel slávu Boží a Ježíše stojícího na pravici Boží. ⁵⁶ I řekl: Aj, vidím, nebesa otevřená a Syna člověka stojícího na pravici Boží. ⁵⁷ A oni zkríkše hlasem velikým, zacpali uši své, a obořili se jednomyslně na něj. ⁵⁸ A vyvedše jej z města, kamenovali ho. A svědkové složili roucha svá u noh mládence, kterýž sloul Saul. ⁵⁹ I kamenovali Štěpána modlícího se a řkoucího: Pane Ježíši, přijmi ducha mého. ⁶⁰ A poklek na kolena, zvolal hlasem velikým: Pane, nepokládej jim toho za hřích. A to pověděv, usnul.

8 Saul pak přivoli k usmrcení jeho. I přišlo v ten čas veliké protivenství na církev, kteráž byla v Jeruzalémě, a všickni se rozprchli po krajinách Judských a Samařských, kromě apoštolů. ²I pochovali Štěpána muži pobožní, a plakali velmi nad ním. ³Saul pak hubil církev, do domů vcházeje, a jímaje muže i ženy, dával je do žaláře. ⁴Ti pak, kteříž se byli rozprchli, chodili, kázíce slovo. ⁵A Filip všed do města Samaří, kázal jim Krista. ⁶I pozorovali zástupové jednomyslně toho, což se pravilo od Filipa, slyšice a vidouce divy, kteréž činil. ⁷Nebo duchové nečistí z mnohých, kteříž je měli, křičíce hlasem velikým, vycházeli, a mnozí šlakem poražení a kulhaví uzdraveni jsou. ⁸A stala se radost veliká v tom městě. ⁹Muž pak nějaký, jménem Šimon, před tím v tom městě čáry provodil, a lid Samařský mámil, pravě se býti nějakým velikým. ¹⁰Na něhož pozor měli všickni, od nejmenšího až do největšího, říkajíce: Tentoť jest Boží moc veliká. ¹¹Pozor pak měli na něho, proto že je za mnohý čas mámil čáry. ¹²A když uvěřivše Filipovi zvěstujícímu o království Božím a o jménu Ježíše Krista, křtili se muži i ženy, ¹³Tedy i ten Šimon uvěřil, a pokřtěn byv, přidržel se Filipa, a vida zázraky a moci veliké činěné, děsil se. ¹⁴Uslyšavše pak v Jeruzalémě apoštolé, že by Samaří přijala slovo Boží, poslali k nim Petra a Jana. ¹⁵Kteríž přišedše, modlili se za ně, aby přijali Ducha svatého. ¹⁶(Nebo ještě byl na žádného z nich nesstoupil, ale pokřtěni toliko byli ve jménu Pána Ježíše.) ¹⁷Tehdy vzkládali na ně ruce, a oni přijali Ducha svatého. ¹⁸I uzřev Šimon, že skrze vzkládání rukou apoštolských dává se Duch svatý, přinesl jim peníze, ¹⁹Řka: Dejte i mně tu moc, ať, na kohož bych koli vzložil ruce, přijme Ducha svatého. ²⁰I řekl jemu Petr: Peníze tvé budtež s tebou na zatracení, proto že jsi se domníval, že by dar Boží mohl býti zjednán za peníze. ²¹Nemáš dílu ani losu v této věci; nebo srdce tvé není upřímé před Bohem. ²²Protož čiň pokání z této své nešlechtnosti, a pros Boha, zda by odpuštěno bylo tobě to myšlení srdce tvého. ²³Nebo v žluči hořkosti a v svazku nepravosti tebe býti vidím. ²⁴I odpověděv Šimon, řekl: Modltež vy se za mne Pánu, aby na mne nepřišlo něco z těch věcí, kteréž jste mluvili. ²⁵Oni pak osvědčovavše a mluvivše slovo Páně, navrátili se do Jeruzaléma, a ve mnohých městečkách Samaritánských kázali evangelium. ²⁶Anděl pak Páně mluvil k Filipovi, řka: Vstaň a jdi ku polední straně na cestu, kteráž vede od Jeruzaléma do Gázy, kteréž jest pusté. ²⁷I vstav, šel. A aj, muž Mouřenín, kleštěnec, komorník královny Mouřenínské Kandáces, kterýž vládl všemi poklady jejími, a byl přijel do Jeruzaléma, aby se modlil, ²⁸Navracoval se, na voze svém sedě, a četl Izaiáše proroka. ²⁹I řekl Duch Filipovi: Přistup, a přivíh se k vozu tomu. ³⁰A příběh Filip, slyšel jej, an čte Izaiáše proroka. I řekl: Rozumíš-liž medle, co čteš? ³¹A on řekl: Kterakž bych mohl, leč by mi kdo vyložil? I prosil Filipa, aby vstoupil a seděl s ním. ³²Místo pak toho písma, kteréž četl, toto bylo: Jako ovce k zabití veden jest, a jako beránek němý před tím, kdož jej stráže, tak neotevřel úst svých. ³³V ponížení jeho odsouzení jeho vyhlazeno jest, rod pak jeho kdo vypraví, ačkoli zahlazen byl z země život jeho? ³⁴A odpovídaje komorník Filipovi, dí: Prosím tebe, o kom toto mluví prorok? Sám-li o sobě, čili o někom jiném? ³⁵Tedy otevřev Filip ústa svá, a počav od toho písma, zvěstoval jemu Ježíše. ³⁶A když jeli cestou, přijeli k jedné vodě. I řekl komorník: Aj, voda. Proč nemám býti pokřtěn? ³⁷I řekl Filip: Věříš-li celým srdcem, slušit. A on odpověděv, řekl: Věřím, že Ježíš Kristus jest Syn Boží. ³⁸I rozkázal státi vozu, a stoupili oba do té vody, i Filip i komorník. I pokřtil ho. ³⁹A když vystoupili z vody, Duch Páně pochopil Filipa, a neviděl ho více komorník; nebo jel cestou svou, raduje se. ⁴⁰Filip pak nalezen jest v Azotu; a chodě, kázal evangelium všechněm městům, až přišel do Cesaree.

9 Saul pak ještě dychtě po pohružkách a po mordu proti učedníkům Páně, šel k nejvyššímu knězi, ²A vyžádal od něho listy do Damašku do škol, nalezl-li by tam té cesty které muže neb ženy, aby svázané přivedl do Jeruzaléma. ³A když byl na cestě, stalo se, že již přibližoval se k Damašku. Tedy pojednou rychle obklíčilo jej světlo s nebe. ⁴A padna na zem, uslyšel hlas k sobě řkoucí: Sauli, Sauli, proč mi se protiviš? ⁵Kterýž řekl: I kdo jsi Pane? A Pán řekl: Já jsem Ježíš, jemuž ty se protiviš. Tvrdoť jest tobě proti ostnům se zpěčovati. ⁶A on třesa se a boje se, řekl: Pane, co chceš, abych činil? A Pán k němu: Vstaň a jdi do města, a bude tobě povědíno, co bys ty měl činiti. ⁷Ti pak muži, kteříž šli s ním, stáli, ohromeni jsouce, hlas zajisté slyšice, ale žádného nevidouce. ⁸I vstal Saul z země, a otevřev oči své, nic neviděl. Tedy pojavše ho za ruce, uvedli jej do Damašku. ⁹I byl tu za tři dni, nevida, a nejedl, ani nepil. ¹⁰Byl pak jeden učedník v Damašku, jménem Ananiáš. I řekl jemu Pán u vidění: Ananiáši. A on řekl: Aj, já, Pane. ¹¹A Pán k němu: Vstaň a jdi do ulice, kteráž slove přímá, a hledej v domě Judově Saule, jménem Tarsenského. Nebo aj, modlí se. ¹²A viděl u vidění muže, Ananiáše jménem, an jde k němu, a vzkládá naň ruku, aby prohlédl. ¹³I odpověděl Ananiáš: Pane, slyšel jsem od mnohých o tom muži, kterak mnoho zlého činil svatým tvým v Jeruzalémě. ¹⁴A i zdeť má moc od předních kněží, aby jímal všecky, kteříž vzývají jméno tvé. ¹⁵I řekl jemu Pán: Jdi, neboť jest on má nádoba vyvolená, aby nosil jméno mé před pohany i krále, i před syny Izraelské. ¹⁶Ját zajisté ukáži jemu, kterak on mnoho musí trpěti pro jméno mé. ¹⁷I šel Ananiáš, a všel do toho domu, a vloživ ruce naň, řekl: Sauli bratře, Pán Ježíš poslal mne, kterýž se ukázal tobě na cestě, po níž jsi šel, abys prohlédl, a naplněn byl Duchem svatým. ¹⁸A hned spadly s očí jeho jako lupiny, i prohlédl pojednou; a vstav, pokřtěn jest. ¹⁹A přijav pokrm, posilnil se. I zůstal

Saul s učedníky, kteříž byli v Damašku, za několik dní. ²⁰ A hned v školách kázal Krista, že on jest Syn Boží. ²¹ I divili se náramně všickni, kteříž jej slyšeli, a pravili: Zdalíž toto není ten, kterýž hubil v Jeruzalémě ty, kteříž vzývali jméno toto, a sem na to přišel, aby je svázané vedl k předním kněžím? ²² Saul pak více se zmocňoval, a zahanboval Židy, kteříž bydleli v Damašku, potvrzuje toho, že ten jest Kristus. ²³ A když přeběhlo drahně dnů, radu mezi sebou na tom zavřeli Židé, aby jej zabili. ²⁴ Ale zvěděl Saul o těch úkladech jejich. Ostříhali také i bran ve dne i v noci, aby jej zahubili. ²⁵ Ale učedníci v noci vzavše ho, spustili jej po provaze přes zed v koši. ²⁶ Přišel pak Saul do Jeruzaléma, pokoušel se přitovaryšiti k učedníkům, ale báli se ho všickni, nevěřice, by byl učedníkem. ²⁷ Barnabáš pak přijav jej, vedl ho k apoštolům, a vypravoval jim, kterak na cestě viděl Pána, a že mluvil s ním, a kterak v Damašku svobodně mluvil ve jménu Ježíše. ²⁸ I bydlil s nimi v Jeruzalémě, ²⁹ A směle mluvil ve jménu Pána Ježíše, a hádal se s Řeky; oni pak usilovali ho zabiti. ³⁰ To zvěděvše bratří, dovedli ho do Cesaree, a poslali jej do Tarsu. ³¹ A tak zborové po všem Judstvu a Galilei i Samaří měli pokoj, vzdělávajíc se, a chodíce v bázni Páně, a rozhojňovali se potěšením Ducha svatého. ³² Stalo se pak, že Petr, když procházel všecky, přišel také k svatým, kteříž bydleli v Lyddě. ³³ I nalezl tu člověka jednoho, jménem Eneáše, již od osmi let na loži ležícího, kterýž byl šlakem poražený. ³⁴ I řekl mu Petr: Eneáši, uzdravuje tebe Ježíš Kristus; vstaň, a ustel sobě. A hned vstal. ³⁵ I viděli jej všickni, kteříž bydlili v Lyddě a v Saroně, kteříž se obrátili ku Pánu. ³⁶ Byla pak jedna učednice v Joppen, jménem Tabita, což se vykládá Dorkas. Ta byla plná skutků dobrých a almužen, kteréž činila. ³⁷ I stalo se v těch dnech, že roznemohši se, umřela. Kterouž umyvše, položili na síň vrchní. ³⁸ A že byla blízko Lydda od Joppen, uslyšavše učedníci, že by tam byl Petr, poslali k němu dva muže, prosíce ho, aby sobě neobtěžoval přijíti až k nim. ³⁹ Tedy vstav Petr, šel s nimi. A když přišel, vedli jej na síň. I obstoupily ho všechny vdovy, plačíc, a ukazujíc sukně a pláště, kteréž jim dělala, dokudž s nimi byla, Dorkas. ⁴⁰ I rozkázav všechněm vyjít ven Petr, poklek na kolena, modlil se, a obrátiv se k tomu tělu, řekl: Tabito, vstaň. A ona otevřela oči své, a uzřevši Petra, posadila se. ⁴¹ A podav jí ruky, pozdvihl jí; a povolav svatých a vdov, ukázal jim ji živou. ⁴² I rozhlášeno jest to po všem Joppen, a uvěřili mnozí v Pána. ⁴³ I stalo se, že za mnohé dni pozůstal Petr v Joppen u nějakého Šimona koželuha.

10 Muž pak nějaký byl v Cesarii, jménem Kornelius, setník z zástupu, kterýž sloužil Vlaský, ² Nábožný a bohobojný se vším domem svým, čině almužny mnohé lidu. ³ A modlívaje se vždycky Bohu, viděl u vidění zřetelně, jako v hodinu devátou na den, anděla Božího, an všel k němu, a řekl jemu: Kornéli. ⁴ A on pilně popatřiv naň, a sstrašiv se, řekl: Co chceš, Pane? I řekl jemu: Modlitby tvé a almužny tvé vstoupily na paměť před tváří Boží. ⁵ Protož nyní posli muže do Joppen, a povolej Šimona, kterýž má přijmí Petr. ⁶ Tenť hospodu má u nějakého Šimona koželuha, kterýž má dům u moře. Onť poví tobě, co bys ty měl činiti. ⁷ A když odšel anděl, kterýž mluvil Korneliovi, zavola dvou služebníků svých, a rytíře pobožného z těch, kteříž vždycky při něm byli. ⁸ A oznámiv jim všecko to, poslal je do Joppen. ⁹ Nazejtří pak, když oni šli, a přibližovali se k městu, všel Petr na horu, aby se modlil, okolo hodiny šesté. ¹⁰ A potom velice zlačněv, chtěl pojísti. Když pak oni strojili, připadlo na něj myslí vytržení. ¹¹ I uzřel nebe otevřené a sstupující k sobě nádobu jakous jako prostěradlo veliké, za čtyři rohy uvázanou, ana se spouští na zem, ¹² Na níž byla všeliká zemská hovada čtvernohá, a zvířata, a zeměplazové, i ptačtvo nebeské. ¹³ I stal se hlas k němu: Vstaň, Petře, bí a jez. ¹⁴ I řekl Petr: Nikoli, Pane, neboť jsem nikdy nejedl nic obecného aneb nečistého. ¹⁵ Tedy opět podruhé stal se hlas k němu: Cožť Bůh očistil, neměj ty toho za nečisté. ¹⁶ A to se stalo potřikrát. I vzata jest zase ta nádoba do nebe. ¹⁷ A když Petr sám u sebe rozjímal, co by znamenalo vidění to, kteréž viděl, aj, muži ti, kteříž posláni byli od Kornelia, ptajíc se na dům Šimonův, stáli přede dveřmi. ¹⁸ A zavolavše, tázali se: Má-li zde hospodu Šimon, kterýž má přijmí Petr? ¹⁹ A když Petr přemýšloval o tom vidění, řekl jemu Duch: Aj, muži tři hledají tebe. ²⁰ Protož vstana, sejdi dolů, a jdi s nimi, nic se nerozpakuje; neboť jsem já je poslal. ²¹ Tedy sšed Petr k těm mužům, kteříž posláni byli k němu od Kornelia, řekl: Aj, jáť jsem ten, kteréhož hledáte. Jaká jest příčina, pro niž jste přišli? ²² Oni pak řekli: Kornelius setník, muž spravedlivý a bohobojný, i svědectví dobré mající ode všeho národu Židovského, u vidění napomenut jest od anděla svatého, aby povolal tebe do domu svého, a slyšel řeč od tebe. ²³ Tedy zavolav jich do domu, přijal je do hospody. Druhého pak dne Petr šel s nimi, a někteří bratří z Joppen šli s ním. ²⁴ A nazejtří přišli do Cesaree. Kornelius pak očekával jich, svolav příbuzné své a přátely blízké. ²⁵ I stalo se, když vcházel Petr, vyšel proti němu Kornelius, a padna k nohám jeho, klaněl se mu. ²⁶ Ale Petr pozdvihl ho, řka: Vstaň, i jáť také sám člověk jsem. ²⁷ A rozmlouvaje s ním, všel, a nalezl mnoho těch, kteříž se byli sešli. ²⁸ I řekl jim: Vy víte, že neslušné jest muži Židu připojiti se aneb přistoupiť k cizozemci, ale mně ukázal Bůh, abych žádného člověka nepravil obecným neb nečistým býti. ²⁹ Protož bez odporu přišel jsem, povolán jsa. I ptám se, pro kterou příčinu poslali jste pro mne? ³⁰ A Kornelius řekl: Před čtyřmi dny postil jsem se až do této hodiny, a v hodinu devátou modlil jsem se v domě mém. A aj, postavil se přede mnou muž v rouše bělostkvoucím. ³¹ A řekl: Kornéli, uslyšánať jest modlitba tvá, a almužny tvé jsou v paměti před tváří Boží. ³² Protož posli do Joppen, a povolej Šimona, kterýž slove Petr. Tenť má hospodu

v domě Šimona koželuha u moře; on přijde, bude mluvit tobě. ³³ Protož hned té chvíle jsem poslal k tobě, a ty jsi dobře učinil, žeš přišel. Nyní tedy my všickni před obličejem Božím hotovi jsme slyšeti všecko, což jest koli přikázáno tobě od Boha. ³⁴ Tedy Petr otevřev ústa, řekl: V pravdě jsem shledal, že Bůh není přijímač osob. ³⁵ Ale v každém národu, kdož se ho bojí, a činí spravedlnost, příjemný jest jemu; ³⁶ Jakž to oznámil synům Izraelským, zvěstuje pokoj skrze Ježíše Krista, kterýž jest Pánem všeho. ³⁷ Vy sami víte, co se dalo po všem Židovstvu, počna od Galilee, po křtu, kterýž kázal Jan: ³⁸ Kterak Ježíše od Nazaréta pomazal Bůh Duchem svatým a mocí. Kterýž chodil, dobře čině, a uzdravuje všechny posedlé od ďábla; nebo Bůh s ním byl. ³⁹ A my jsme svědkové všeho toho, což činil v krajině Judské a v Jeruzalémě. Kteréhož zamordovali, pověsivše na dřevě. ⁴⁰ Toho Bůh vzkřísil třetího dne, a způsobil to, aby zjeven byl, ⁴¹ Ne všemu lidu, ale svědkům prvé k tomu zřízeným od Boha, nám, kteříž jsme s ním jedli a pili po jeho z mrtvých vstání. ⁴² A přikázal nám kázati lidu a svědčiti, že on jest ten ustanovený od Boha soudce živých i mrtvých. ⁴³ Jemuť všickni proroci svědectví vydávají, že odpuštění hříchů vezme skrze jméno jeho všeliký, kdožkoli uvěřil by v něho. ⁴⁴ A když ještě Petr mluvil slova tato, sstoupil Duch svatý na všechny, kteříž poslouchali slova. ⁴⁵ I užasli se ti, kteříž z obřezaných věřící byli, kteříž byli přišli s Petrem, že i na pohany dar Ducha svatého jest vylit. ⁴⁶ Nebo slyšeli je, ani mluví jazyky rozličnými, a velebí Boha. Tehdy odpověděl Petr: ⁴⁷ Zdali může kdo zabrániti vody, aby tito nebyli pokřtěni, kteříž Ducha svatého přijali jako i my? ⁴⁸ A rozkázal je pokřtiti ve jménu Páně. I prosili ho, aby u nich pobyl za některý den.

11 Uslyšeli pak apoštolé a bratří, kteříž byli v Judstvu, že by i pohané přijali slovo Boží. ² A když přišel Petr do Jeruzaléma, domlouvali se naň ti, kteříž byli z obřezaných, ³ Řkouce: K mužům neobřezaným všel jsi, a jedl jsi s nimi. ⁴ Tedy začav Petr, vypravoval jim pořad, řka: ⁵ Byl jsem v městě Joppen, modle se. I viděl jsem u vytržení mysli vidění, nádobu nějakou sstupující jako prostěradlo veliké, za čtyři rohy spoustějící se s nebe, a přišla až ke mně. ⁶ Do kteréž pohleděv pilně, spatřil jsem hovada zemská čtvernohá i zvířata, a zeměplazy, i ptactvo nebeské. ⁷ Slyšel jsem k sobě také hlas řkoucí: Vstaň, Petře, bí a jez. ⁸ I řekl jsem: Nikoli, Pane, nebo nic obecného aneb nečistého nikdy nevcházelo v ústa má. ⁹ I odpověděl mi hlas podruhé s nebe: Co Bůh očistil, neměj ty toho za nečisté. ¹⁰ A to se stalo potřikrát. I vtrženo jest zase to všecko do nebe. ¹¹ A aj, hned té chvíle tři muži stáli u domu, v kterémž jsem byl, posláni jsouce ke mně z Cesaree. ¹² I řekl mi Duch, abych šel s nimi, nic se nerozpakuje. A šlo se mnou i těchto šest bratří, a vešli jsme do domu muže toho. ¹³ Kterýž vypravoval nám, kterak viděl anděla v domě svém, an se před ním postavil, a řekl jemu: Pošli do Joppen muže, a povolej Šimona, kterýž slove Petr. ¹⁴ Onť tobě bude mluvit slova, skrze něž spasen budeš ty i všecken tvůj dům. ¹⁵ Když jsem pak já mluvit začal, sstoupil Duch svatý na ně jako i na nás na počátku. ¹⁶ I rozpomenul jsem se na slovo Páně, kteréž byl pověděl: Jan zajisté křtil vodou, ale vy pokřtěni budete Duchem svatým. ¹⁷ Poněvadž tedy jednostejný dar dal jim Bůh jako i nám věřícím v Pána Ježíše Krista, i kdož jsem já byl, abych mohl zabrániti Bohu? ¹⁸ To uslyšavše, spokojili se, a slavili Boha, řkouce: Tedy i pohanům Bůh pokání dal k životu. ¹⁹ Ti pak, kteříž se byli rozprchli příčinou ssoužení, kteréž se bylo stalo pro Štěpána, přišli až do Fenicen a Cypru a do Antiochie, žádnému nemluvice slova než samým toliko Židům. ²⁰ A byli někteří z nich muži z Cypru a z Cyrénu, kteříž přišedše do Antiochie, mluvili Řekům, zvěstující Pána Ježíše. ²¹ A byla ruka Páně s nimi, a veliký počet věřících obrátil se ku Pánu. ²² I přišla pověst o tom k církvi, kteráž byla v Jeruzalémě. I poslali Barnabáše, aby šel až do Antiochie. ²³ Kterýž přišed tam, a uzřev milost Boží, zradoval se, a napomínal všech, aby v úmyslu srdce trvali v Pánu. ²⁴ Nebo byl muž dobrý, a plný Ducha svatého a víry. I přibyl veliký zástup Pánu. ²⁵ Tedy odšel Barnabáš do Tarsu hledati Saule, a nalezna jej, přivedl ho do Antiochie. ²⁶ I byli přes celý rok při tom zboru, a učili zástup veliký, tak že nejprv tu v Antiochii učedníci nazváni jsou křesťané. ²⁷ V těch pak dnech přišli z Jeruzaléma proroci do Antiochie. ²⁸ I povstav jeden z nich, jménem Agabus, oznamoval skrze Ducha, že bude hlad veliký po všem okršlku zemském. Kterýž i stal se za císaře Klaudia. ²⁹ Tedy učedníci, jeden

10:41 Nám, kteříž jsme s ním jedli. Viz čl. [Proč andělé nezvěstují evangelium?](#) ve Sk 10.

Proč andělé nezvěstují evangelium?

 Proč anděl, který mluvil s Kornéliem, mu nemohl rovnou sdělit evangelium? Proč místo toho, aby mu řekl: „V Ježíši Kristu máš odpuštění hříchů a život věčný,“ složitě a s pomocí opakovaných vizí aranžuje jeho setkání s Petrem? Protože žádný anděl nemůže říct: „V Ježíši Kristu máš odpuštění

hříchů, *tak jako já!*“ Není žádného odpuštění pro anděly, kteří zhřešili. Budeme je soudit (1Kor 6:3).

 Osobní svědectví má při evangelizaci nezastupitelnou roli. Změna, kterou Bůh učinil s naším životem, je to, co vzbudí zájem u nevěřících, nikoliv naše doktríny či církevní praxe.

každý podlé možnosti své, umínili poslati ku pomoci bratřím přebývajícím v Judstvu.³⁰ Což i učinili, poslavše k starším skrze ruce Barnabáše a Saule.

12 A při tom času dal se v to Heródes král, aby ssuzoval některé z církve.² I zamordoval Jakuba, bratra Janova, mečem.³ A vida, že se to líbilo Židům, umínil jíti i Petra. (A byli dnové přesnic.)⁴ Kteréhož jav, do žaláře vsadil, poručiv jej šestnácti žoldněřům k ostríhání, chtěje po velikonoci vyvesti jej lidu.⁵ I byl Petr ostríhán v žaláři, modlitba pak ustavičná k Bohu dala se za něj od církve.⁶ A když jej již vyvesti měl Heródes, té noci spal Petr mezi dvěma žoldněři, svázán byv dvěma řetězy, a strážní přede dveřmi ostríhali žaláře.⁷ A aj, anděl Páně postavil se, a světlo se zastkvělo v žaláři; a udeřiv Petra v bok, zbudil ho, řka: Vstaň rychle. I spadli jemu ti řetězové z rukou.⁸ Tedy řekl jemu anděl: Opaš se a podvaž obuv svou. Tedy učinil tak. I řekl jemu: Oděj se pláštěm svým, a pod' za mnou.⁹ Tedy vyšed, bral se za ním, a nevěděl, by to pravé bylo, co se dalo skrze anděla, ale domníval se, že by vidění viděl.¹⁰ A prosedše skrze první i druhou stráž, přišli k bráně železné, kteráž vede do města, a ta se jim sama od sebe otevřela. A vyšedše, přešli ulici jednu, a hned odšel anděl od něho.¹¹ Tedy Petr přišed sám k sobě, řekl: Nyní právě vím, že poslal Pán anděla svého, a vytrhl mne z ruky Heródesovy, a ze všeho očekávání lidu Židovského.¹² A pováživ toho, šel k domu Marie, matky Janovy, kterýž příjmi měl Marek, kdež se jich bylo mnoho sešlo, a modlili se.¹³ A když Petr potloukl na dvěře, vyšla děvečka, aby poslechla, jménem Ródé.¹⁴ A poznavši hlas Petrův, pro radost neotevřela dveří, ale vběhši, zvěstovala, že Petr stojí u dveří.¹⁵ A oni řekli jí: Blázníš. Ona pak potvrzovala, že tak jest. Tedy oni řekli: Anděl jeho jest.¹⁶ Ale Petr předce tloukl. A otevřevše, uzřeli jej, i ulekli se.¹⁷ A pokynuv na ně rukou, aby mlčeli, vypravoval jim, kterak jej Pán vyvedl z žaláře, a řekl: Pověztež to Jakubovi a bratřím. A vyšed, bral se na jiné místo.¹⁸ A když byl den, stal se rozbroj nemalý mezi žoldněři o to, co se stalo při Petrovi.¹⁹ Heródes pak ptaje se na něj, a nenalezna, vytazovav se na strážných, kázal je pryč vésti; a odebrav se z Judstva do Cesaree, přebýval tam.²⁰ A v ten řas Heródes rozlobil se proti Tyrským a Sidonským. Kteřížto jednomyslně přišli k němu, a namluvivše Blasta, předního komorníka královského, žádali za pokoj, proto že jejich krajiny potravu měly z království.²¹ V uložení pak den Heródes, obleka se v královské roucho, a posadiv se na soudné stolici, učinil k nim řeč.²² I zvolal lid, řka: Boží hlas, a ne lidský.²³ A i hned ranil jej anděl Páně, proto že

Fraktál Exodu

Zkraje dvanácté kapitoly Skutků Apoštolských Herodes během svátku Pesach zatkne Petra a vsadí ho do vězení (12:3–4). Petr si tam zopakuje fraktál Exodu (viz čl. [Fraktály v Bibli u Gn 8](#) na str. 21).

Stejně jako první pesachová noc v Egyptě vedla k osvobození Izraele z otroctví, Bůh opakuje onu první velikonoční noc, když anděl propouští z vězení Petra. Petrův soukromý Pesach i Exodus připomíná a zdůrazňuje trvalou přítomnost Boha Izraele u prvních židovských následovníků Ježíše.

Zatímco Petr spí ve vězení, v noci se mu zjeví Hospodinův anděl a řekne mu: „Přepásej se (ζώσαι *zosai*) a obuj si (υπόδησαι *hypódesai*) sandály“ (12:8). Andělovy pokyny Petrovi tuto noc jsou ozvěnou Božích slov Hebrejcům v noc, kdy jedí velikonočního beránka (citace řeckých sz výrazů v tomto článku jsou všechny z LXX): „Takto ho budete jíst: bedra budete mít přepásaná (περιεζωσμένα *periezosménai*) a sandály neboli „zavázané“ (υποδήματα *hypodémata*) na nohou“ (Ex 12:11). Tyto podobné pokyny Izraeli i Petrovi předcházejí zázračnému vysvobození z otroctví. A co víc, když Petr s andělem přicházejí

k hranici vězeňského areálu, otevře se jim „železná brána“ (σιδηρούς *siderous*) a oni uniknou do města (12:10). Lukášova pozornost ke kovu brány připomíná osvobození Izraele z Egypta, „železnou pec“ (σιδήρεος *sidéreas*)“ (srov. Dt 4:20; Jr 11:4).

Vedle těchto podobností je mezi oběma paschami také nápadný rozdíl. Aby Bůh osvobodil Hebrejce z otroctví, pobije prvorozené: „Té noci projdu egyptskou zemí a pobiji (πατάσσω *patáссо*) všechny prvorozené Egypta“ (Ex 12:12). Ve Skutcích Apoštolských místo toho, aby udeřil Petrovy vězňatele, udeří Boží posel Petra, aby uskutečnil jeho Exodus: „Anděl Páně ... udeřil (πατάσσω *patáссо*) Petra do boku a probudil ho se slovy: Rychle vstaň! A řetězy mu spadly z rukou“ (12:7).

Zatímco kdysi Bůh míjel domy, v nichž spali Hebrejci, anděl vstupuje do cely spícího Petra a udeří ho! Ačkoli Petrovo „zasazení“ není zdaleka tak kruté jako božský úder proti Egyptu, Lukášovo použití jazyka Exodu znovu připomíná původní velikonoční událost a připomíná nám, že Bůh, který vykonal Exodus, vede také rané hnutí Ježíšových následovníků. Jsme znovu svědky počátku něčeho velkého, co bude mít trvání až na věčnost. Mk 4:23.

nevzdal slávy Bohu; a rozlez se červy, umřel. ²⁴ A slovo Páně rostlo a rozmáhalo se. ²⁵ Barbanáš pak a Saul navrátili se z Jeruzaléma, vykonavše službu, pojavše s sebou i Jana, kterýž přijmí měl Marek.

13 Byli pak v církvi, kteráž byla v Antiochii, někteří proroci a učitelé, jako Barnabáš a Šimon, kterýž měl přijmí Černý, a Lucius Cyrenenský, a Manahen, kterýž byl spolu vychován s Heródesem tetrarchou, a Saul. ² A když oni služby Páně konali, a postili se, dí Duch svatý: Oddělte mi Barnabáše a Saule k dílu, k kterémuž jsem jich povolal. ³ Tedy postice se, a modlíce se, a vzkládající na ně ruce, propustili je. ⁴ A oni posláni byvše od Ducha svatého, přišli do Seleucie, a odtud plavili se do Cypru. ⁵ A přišedše do Salaminy, zvěstovali slovo Boží v školách Židovských; a měli s sebou i Jana k službě. ⁶ A když zchodili ten ostrov až do Páfu, našli jakéhos čarodějníka, falešného proroka Žida, jemuž jméno Barjezus, ⁷ kterýž byl u znamenitého vládaře Sergia Pavla, muže opatrného. Ten povolav Barnabáše a Saule, žádal slyšeti slovo Boží. ⁸ Ale protivil se jim Elymas, ten čarodějník, (nebo se tak vykládá jméno jeho), usiluje odvrátiti vládaře od víry. ⁹ Tedy Saul, kterýž slove i Pavel, naplněn byv Duchem svatým, a pilně pohledv na něj, ¹⁰ řekl: Ó plný vši lsti a vši nešlechtnosti, synu ďáblův, nepříteli vši spravedlnosti, což nepřestaneš převraceti cest Páně prímých? ¹¹ A aj, nyní ruka Páně nad tebou, a budeš slepý, nevida slunce až do času. A pojednou připadla na něj mrákota a tma, a jda vůkol, hledal, kdo by ho za ruku vedl. ¹² Tehdy vladař uzřev, co se stalo, uvěřil, divě se učení Páně. ¹³ A pustivše se od Páfu Pavel a ti, kteříž s ním byli, přišli do Pergen v Pamfylii. Jan pak odšed od nich, vrátil se do Jeruzaléma. ¹⁴ Oni pak šedše z Pergen, přišli do Antiochie Pisidické, a všedše do školy v den sobotní, posadili se. ¹⁵ A když bylo po přečtení zákona a proroků, poslali k nim knížata školy té, řkouce: Muži bratří, máte-li úmysl jaké napomenutí učiniti k lidu, mluvte. ¹⁶ Tedy Pavel povstav, a rukou pokynuv, řekl: Muži Izraelští, a kteříž se bojíte Boha, slyšte. ¹⁷ Bůh lidu tohoto Izraelského vyvolil otce naše, a lidu povýšil, když byl pohostinu v zemi Egyptské, a v rameni vztaženém vyvedl je z ní. ¹⁸ A za čas čtyřiceti let snášel jejich obyčeje na poušti. ¹⁹ A zahladiv sedm národů v zemi Kanán, rozdělil losem mezi ně zemi jejich. ²⁰ A potom, téměř za čtyři sta a padesát let, dával jim soudce až do Samuele proroka. ²¹ A v tom žádali za krále, i dal jim Bůh Saule, syna Cis, muže z pokolení Beniaminova, za čtyřiceti let. ²² A když toho zavrhl, vzbudil jim Davida krále, kterémuž svědectví dáváje, řekl: Nalezl jsem Davida, syna Jesse, muže podlé srdce svého, kterýž bude činiti všecku vůli mou. ²³ Z jehož semene Bůh podlé zaslíbení vzbudil Izraelovi spasitele Ježíše, ²⁴ před jehož příchodem kázal Jan křest pokání všemu lidu Izraelskému. ²⁵ A když Jan běh dokonával, pravil: Kteréhož se mne domnívate býti, nejsem já, ale aj, jďte po mně, u jehož noh obuvi rozvázati nejsem hoden. ²⁶ Muži bratří, synové rodu Abrahamova, a kteříž mezi vámi bojí se Boha, vám slovo spasení tohoto posláno jest. ²⁷ Nebo ti, kteříž přebývají v Jeruzalémě, a knížata jejich, toho Ježíše neznajíce, odsoudili, a tak hlasy prorocké, kteříž se na každou sobotu čtou, naplnili. ²⁸ A žádné příčiny smrti na něm nenalezše, prosili Piláta, aby zamordován byl. ²⁹ A když dokonali všecko, což o něm psáno bylo, složivše s dřeva, do hrobu jej položili. ³⁰ Bůh pak vzkřísil jej z mrtvých. ³¹ kterýž vidín jest po mnohé dni od těch, jenž spolu s ním byli přišli z Galilee do Jeruzaléma, kteříž jsou svědkové jeho k lidu. ³² A my vám zvěstujeme to zaslíbení, kteréž se stalo otcům, že Bůh naplnil je nám synům jejich, vzkřísiv Ježíše; ³³ jakož i v druhém žalmu napsáno jest: Syn můj jsi ty, já dnes zplodil jsem tebe. ³⁴ A že jej z mrtvých vzkřísil, aby se již více nenavracoval k porušení, takto řekl: Dám vám svaté věci Davidovy věrné. ³⁵ Protož i inde dí: Nedáš svatému svému viděti porušení. ³⁶ David zajisté za svého věku poslouživ vůli Boží, usnul, a přiložen jest k otcům svým, a viděl porušení. ³⁷ Ale ten, kteréhož Bůh vzkřísil, neviděl porušení. ³⁸ Protož známo vám buď, muži bratří, že skrze toho zvěstuje se vám odpuštění hříchů. ³⁹ A to ode všech, od kterýchž jste nemohli skrze zákon Mojžíšův ospravedlnění býti, skrze tohoto, každý kdož věří, bývá ospravedlněn. ⁴⁰ Protož vizte, ať na vás nepřijde to, což jest v prorocích povědíno: ⁴¹ Vizte potupníci, a podivte se, a na nic přidejte; nebo já dílo dělám za dnů vašich, dílo to, jemuž neuvěříte, byť vám kdo o něm vypravoval. ⁴² A když vycházeli ze školy Židovské, prosili pohané, aby jim v druhou sobotu mluvili táž slova. ⁴³ A když bylo propuštěno shromáždění, šlo mnoho Židů, a nábožných znovu na víru obrácených za Pavlem a Barnabášem, kteříž promlouvajíce k nim, radili jim, aby trvali v milosti Boží. ⁴⁴ V druhou pak sobotu téměř všecko město sešlo se k slyšení slova Božího. ⁴⁵ A Židé vidouce zástupy, naplnění jsou závistí, a odporovali tomu, co bylo praveno od Pavla, protivíce a rouhajíce se. ⁴⁶ Tedy svobodně Pavel a Barnabáš řekli: Vámt mělo nejprv mluveno býti slovo Boží, ale poněvadž je zamítáte, a za nehodné sebe soudíte věčného života, aj, obracíme se ku pohanům. ⁴⁷ Neboť nám tak přikázal Pán, řka: Položil jsem tebe světlo pohanům, abys ty byl spasení až do končin země. ⁴⁸ A slyševše to pohané, radovali se, a velebili slovo Páně; a uvěřili všickni, což jich koli bylo předzřízeno k životu věčnému. ⁴⁹ I rozhlašovalo se slovo Páně po vši té krajině. ⁵⁰ Tedy Židé zbourili ženy nábožné a poctivé a přední měšťany, a vzbudili protivenství proti Pavlovi a Barnabášovi, i vyhnali je z končin svých. ⁵¹ A oni vyrazivše prach z noh svých na ně, přišli do Ikonie. ⁵² Učedlníci pak naplnění byli radostí a Duchem svatým.

14 I stalo se tolikéž v Ikonii, že vešli do školy Židovské, a mluvili, tak že uvěřilo i Židů i Řeků veliké množství.² Ale kteříž z Židů nepovolní byli, ti zbouřili a zdráždili myslí pohanů proti bratřím.³ I byli tu za dlouhý čas, svobodně mluvíce v Pánu, kterýž svědectví vydával slovu milosti své, a působil to, aby se dali divové a zázrakové skrze ruce jejich.⁴ I rozdělilo se množství města, a jedni byli s Židy, jiní s apoštoly.⁵ A když se obořili i pohané i Židé s knížaty svými, aby jim posměch učinili, a kamenovali je,⁶ Srozuměvše tomu, utekli do měst Lykaonitských, do Lystry a do Derben, a do toho okolí,⁷ A tu kázali evangelium.⁸ Muž pak nějaký v Lystře, nemocný na nohy, sedával, byv chromý z života matky své, kterýž nikdy nechodil.⁹ Ten poslouchal Pavla mluvícího. Kterýž pohleděv naň, a vida, an věří, že uzdraven bude,¹⁰ Řekl velikým hlasem: Postav se přímě na nohách svých. I zchopil se a chodil.¹¹ Zástupové pak viděvše, co učinil Pavel, pozdvihli hlasu svého, Lykaonitsky řkouce: Bohové připodobnivše se lidem, sstoupili k nám.¹² I nazvali Barnabáše Jupiterem, a Pavla Merkuriášem; nebo on mluvil slovo.¹³ Tedy kněz Jupiterův, kterýž byl před městem jejich, přivedl býky s věnci před bránu, a chtěl s lidem oběti obětovati.¹⁴ To když uslyšeli apoštolé, Barnabáš a Pavel, roztrhše sukň své, vyběhli k zástupům, křičíce,¹⁵ A řkouce: Muži, což to činíte? Však i my lidé jsme, týmž bídám jako i vy poddání, kteříž vám zvěstujeme, abyste se obrátili od těchto marností k Bohu živému, kterýž učinil nebe i zemi, i moře, i všecko, což v nich jest.¹⁶ Kterýž za předešlých věků všech pohanů nechával, aby chodili po cestách svých,¹⁷ Ačkoli proto nenechal sebe bez osvědčení, dobře čině, dávaje nám s nebe déšť a časy úrodné, naplňuje pokrmem a potěšením srdce naše.¹⁸ A to mluvíce, sotva spokojili zástupy, aby jim neobětovali.¹⁹ A v tom přišli od Antiochie a Ikonie Židé, kteříž navedše zástupy, a ukamenovavše Pavla, vytáhli před město, domnívavše se, že umřel.²⁰ A když jej obstoupili učedníci, vstal, a všel do města, a nazejtří odšel s Barnabášem do Derben.²¹ A kázavše evangelium městu tomu, a učedníků mnoho získavše, navrátili se do Lystry a do Ikonie a do Antiochie,²² Potvrzující duši učedníků, a napomínající, aby trvali u víře, a že musíme skrze mnohá ssouzení vjíti do království Božího.²³ A zřídívše jim, podlé daných hlasů, starší po církevch, a modlivše se s postem, poručili je Pánu, v kteréhož uvěřili.²⁴ A prošeďše Pisidii, přišli do Pamfylie,²⁵ A mluvivše slovo v Pergen, šli do Attalie.²⁶ A odtud plavili se do Antiochie, odkudž poručeni byli milosti Boží k dílu, kteréž vykonali.²⁷ A když tam přišli, a shromáždili církev, vypravovali, kteraké věci Bůh skrze ně učinil, a že otevřel pohanům dvěře víry.²⁸ I byli tu za nemalý čas s učedníky.

15 Přišedše pak někteří z Židovstva, učili bratří: Že nebudete-li se obřezovati podlé obyčeje Mojžíšova, nebudete moci spaseni býti.² A když různici a nemalou hádku Pavel a Barnabáš s nimi měl, i zůstali na tom, aby Pavel a Barnabáš a někteří jiní z nich šli k apoštolům a starším do Jeruzaléma o tu otázku.³ Tedy oni jsouce vyprovozeni od církve, šli skrze Fenicen a Samaří, vypravující o obrácení pohanů, i způsobili radost velikou všechněm bratřím.⁴ A když se dostali do Jeruzaléma, přijati jsou od církve a od apoštolů a starších. I zvěstovali, cožkoli činil skrze ně Bůh.⁵ Ale povstali někteří z sekty farizejské, kteříž byli uvěřili, pravíce, že musejí obřezováni býti, a aby jim bylo přikázáno zachovávatí zákon Mojžíšův.⁶ Tedy sešli se apoštolé a starší, aby toho povážili.⁷ A když mnohé vyhledávání toho bylo, povstav Petr, řekl jim: Muži bratří, vy víte, že od dávných dnů mezi námi Bůh vyvolil, aby skrze ústa má slyšeli pohané slovo evangelium, a uvěřili.⁸ A Bůh, zpytatel srdce, svědectví jim vydal, dav jim Ducha svatého, jako i nám.⁹ A neučinil rozdílu mezi nimi a námi, věrou očistiv srdce jejich.¹⁰ Protož nyní, proč pokoušíte Boha, vzkládající na hrdlo učedníků jeho, kteréhož ani otcové naši, ani my nésti jsme nemohli?¹¹ Ale skrze milost Pána Ježíše Krista věříme, že spaseni budeme, rovně jako i oni.¹² I mlčelo všecko to množství, a poslouchali Barnabáše a Pavla, vypravujících, kteraké divy a zázraky činil Bůh skrze ně mezi pohany.¹³ A když oni umlkli, odpověděl Jakub, řka: Muži bratří, slyšte mne.¹⁴ Šimon teď vypravoval, kterak Bůh nejprve popatřil na pohany, aby přijal lid jménu svému.¹⁵ A s tím se srovnávají i řeči prorocké, jakož psáno jest:¹⁶ Potom se navrátím, a vzdělám zase stánek Davidův, kterýž byl klesl, a zbořeniny jeho zase vzdělám, a vyzdvihnu jej,¹⁷ Tak aby ti ostatkové toho lidu hledali Pána, i všickni pohané, nad kterýmiž jest vzýváno jméno mé, dí Pán, kterýž činí tyto všechny věci.¹⁸ Znamát jsou Bohu od věků všecka díla jeho.¹⁹ Protož já tak soudím, aby nebyli kormoucení ti, kteříž se z pohanů obracejí k Bohu,²⁰ Ale aby jim napsáno bylo, ať se zdržují od poškrvn modl, a smilstva, a toho, což jest udáveného, a od krve.²¹ Nebo Mojžíš od dávných věků má po městech, kdo by jej kázal, poněvadž v školách na každou sobotu čítán bývá.²² Tehdy vidělo se apoštolům a starším se vši církví, aby vybrané z sebe muže poslali do Antiochie s Pavlem a Barnabášem, totiž Judu, kterýž sloužil Barsabáš, a Sílu, muže znamenité mezi bratřimi,²³ Napsavše po nich toto: Apoštolé a starší i bratří těm, kteříž jsou v Antiochii a v Sýrii a v Cilicii bratřím, kteříž jsou z pohanů, pozdravení vzkazují.²⁴ Poněvadž jsme slyšeli, že někteří vyšeďše od nás, zkormoutili vás, řečmi zemlévající duše vaše, pravíce, že se musíte obřezovati a zákon zachovávatí, jimž jsme toho neporučili:²⁵ I vidělo se nám shromážděným jednomyslně vybrané muže poslati k vám s těmito nejmilejšími svými, Barnabášem a Pavlem,²⁶ Lidmi těmi, kteříž vydali duše své pro jméno Pána našeho Ježíše Krista.²⁷ Protož poslali jsme Judu a Sílu,

a tiť i ústně povědí totěž.²⁸ Vidělo se zajisté Duchu svatému i nám, žádného více na vás břemene nevzkládati, kromě těchto věcí potřebných,²⁹ Abyste se zdržovali od obětovaného modlám, a od krve, a od udáveného, a od smilstva. Od těch věcí budete-li se ostříhati, dobře budete činiti. Mějte se dobře.³⁰ Tedy oni propuštění byvše, přišli do Antiochie, a shromáždivše množství, dodali toho listu.³¹ Kterýžto čtouce, radovali se z toho potěšení.³² Judas pak a Sílas, byvše i oni proroci, širokou řečí napomínali bratří a potvrzovali.³³ A pobyvše tu za některý čas, propuštění jsou od bratří v pokoji k apoštolům.³⁴ Ale Sílovi se vidělo, aby tu zůstal.³⁵ Tolikéž Pavel i Barnabáš pobyli v Antiochii, učíce a zvěstující i s mnohými jinými slovo Páně.³⁶ Po několika pak dnech řekl Pavel Barnabášovi: Vracujíce se, navštívme bratří své po všech městech, v kterýchž jsme kázali slovo Páně, kterak se mají.³⁷ Tedy Barnabáš radil, aby pojali s sebou i Jana kterýž přijmí měl Marek.³⁸ Ale Pavlovi se nezdálo pojíti toho s sebou, kterýž byl odšel od nich z Pamfylie, aniž šel s nimi ku práci.³⁹ I vznikl mezi nimi tuhý odpor, tak že se rozešli různě. Barnabáš pak pojav s sebou Marka, plavil se do Cypru.⁴⁰ A Pavel přivzav Sílu, odšel, poručen byv milosti Boží od bratří.⁴¹ I procházel Syrii a Cilicii, potvrzuje církví.

16 Přišel pak do Derben a do Lystry, aj, učedník jeden tu byl, jménem Timoteus, syn nějaké ženy Židovky věřící, ale otce měl Řeka.² Tomu svědectví vydávali bratří ti, kteříž byli v Lystře a v Ikonii.³ Toho sobě oblíbil Pavel, aby s ním šel. I pojav ho, obřezal jej, pro Židy, kteříž byli v těch místech; nebo věděli všickni, že otec jeho byl Řek.⁴ A když chodili po městech, vydávali jim k ostříhání ustanovení zřízená od apoštolů a od starších, kteříž byli v Jeruzalémě.⁵ A tak církve utvrzovaly se u víře, a rozmáhaly se v počtu na každý den.⁶ A prošeďše Frygii i Galatskou krajinu, když jim zabráněno od Ducha svatého, aby nemluvili slova v Azii,⁷ Přišedše do Myzie, pokoušeli se jíti do Bitynie. Ale nedal jim Duch.⁸ Tedy pomínuvše Myzii, šli do Troady.⁹ I ukázalo se Pavlovi v noci vidění. Muž nějaký Macedonský stál, prose ho a řka: Přijda do Macedonie, pomoz nám.¹⁰ A jakž to vidění viděl, i hned jsme usilovali o to, abychom šli do Macedonie, tím ujištění jsouce, že nás povolal Pán, abychom jim kázali evangelium.¹¹ Protož pustivše se od Troady, přímým během připlavili jsme se do Samotracie, a nazejtří do Neapolis,¹² A odtud do Filippis, kteréž jest první město krajiny Macedonské, obyvateli cizími osazené. I zůstali jsme v tom městě za několik dní.¹³ V den pak sobotní vyšli jsme ven za město k řece, kdež býval obyčej modliti se. A usadivše se, mluvili jsme ženám, kteréž se tu byly sešly.¹⁴ Jedna pak žena, jménem Lydia, kteráž šarlaty prodávala v městě Tyatirských, bohobojící, poslouchala. Jejž srdce otevřel Pán, aby to pilně rozsuzovala, co se od Pavla pravilo.¹⁵ A když pokřtěna byla i dům její, prosila, řkuci: Poněvadž jste mne soudili věrnou Pánu býti, vejduce, v domě mém pobudte. I přinutila nás.¹⁶ I stalo se, když jsme šli k modlitbě, že děvečka nějaká, mající ducha věštího, potkala se s námi, kteráž veliký užitek přinášela pánům svým budoucích věcí předpovídáním.¹⁷ Ta šedši za Pavlem a za námi, volala, řkuci: Tito lidé jsou služebníci Boha nejvyššího, kteříž zvěstují nám cestu spasení.¹⁸ A to činívala za mnoho dní. Pavel pak těžce to nesa, a obrátiv se, řekl duchu tomu: Prikazuji tobě ve jménu Ježíše Krista, abys vyšel z ní. I vyšel hned té chvíle.¹⁹ A viděvše páni její, že odešla naděje zisku jejich, chytivše Pavla a Sílu, vedli je na rynek před úřad.²⁰ A postavivše je před úředníky, řekli: Tito lidé bouří město naše, jsouce Židé,²¹ A zvěstují obyčeje, kterýchž nám nesluší přijíti ani zachovávat, poněvadž jsme Římané.²² I povstala obec proti nim. A úředníci, roztrhše sukně jejich, kázali je metlami mrskati.²³ A množství ran jim davše, vsadili do žaláře, přikázavše strážnému žaláře, aby jich pilně ostříhal.²⁴ Tedy on takové maje příkázání, vsadil je do nejhlubšího žaláře, a nohy jejich sevřel kladou.²⁵ O půlnoci pak Pavel a Sílas modléce se, zpívali písničky o Bohu, tak že je slyšeli vězňové.²⁶ A v tom pojednou země třesení stalo se veliké, až se pohnuli gruntové žaláře, a hned se všechny dvěře otevřely, a všech okovové spadli.²⁷ A procítiv strážný žaláře, a viděv dvěře žaláře otevřené, vytrhl meč, aby se zabil, domnívaje se, že vězňové utekli.²⁸ I zkríkl Pavel hlasem velikým, řka: Nečiň sobě nic zlého, však jsme teď všickni.²⁹ A požádav světla, vběhl k nim, a třesa se, padl u Pavla a Síly.³⁰ I vyved je ven, řekl: Páni, co já mám činiti, abych spasen byl?³¹ A oni řekli: Věř v Pána Ježíše Krista, a budeš spasen ty i dům tvůj.³² I mluvili jemu slovo Páně, i všechněm, kteříž byli v domě jeho.³³ A pojav je v tu hodinu v noci, umyl jim rány. I pokřtěn jest hned on i všickni domácí jeho.³⁴ A když je uvedl do domu svého, připravil stůl, a veselil se, že se vším domem svým uvěřil Bohu.³⁵ A když bylo ve dne, poslali úředníci služebníky, řkouce: Vypusť ty lidi.³⁶ I oznámil strážný žaláře slova ta Pavlovi: Že poslali úředníci, abyste byli propuštění. Protož nyní vyjdouce, jdětež v pokoji.³⁷ Ale Pavel řekl jim: Zmrskavše nás zjevně a bez vyslyšení, lidi Římany, vsázeli do žaláře, a nyní nás chtějí tajně vyhnati? Nikoli, ale nechať sami přijdou, a vyvedou nás.³⁸ Tedy pověděli úředníkům služebníci slova ta. I báli se, uslyšavše, že by Římané byli.³⁹ A přišedše, prosili jich; a vyvedše je, žádali jich, aby šli z města.⁴⁰ I vyšedše z žaláře, vešli k Lydii, a uzřevše bratří, potěšili jich, a odešli.

17 A prošeďše Amfipolim a Apollonii, přišli do Tessaloniky, kdež byla škola Židovská.² Tedy Pavel podlé obyčeje svého všel k nim, a po tři soboty kázal jim z písem,³ Otvíraje a předkládaje to, že měl Kristus

trpěti a z mrtvých vstáti, a že ten jest Kristus Ježíš, kteréhož já zvěstuji vám. ⁴I uvěřili někteří z nich, a připojili se Pavlovi a Sílovi, i Řeků nábožných veliké množství, i žen znamenitých nemalo. ⁵Ale zažžení byvše zavisí Židé nepovolní, a přivzavše k sobě některé lehkomyšlné a nešlechtné lidi, a shlukše se, zbourili město, a útok učinivše na dům Jazonův, hledali jich, aby je vyvedli před lid. ⁶A nenalezše jich, táhli Jazona a některé bratří k starším města, křičíce: Tito, kteříž všecken svět bouří, ti sem také přišli. ⁷Kterěz přijal Jazon. A ti všickni proti ustanovení císařskému činí, pravíce býti králem jiného, totiž Ježíše. ⁸A tak zbourili obec i starší města, kteříž to slyšeli. ⁹Ale přijavše dosti učinění od Jazona a jiných, propustili je. ¹⁰Bratří pak hned v noci vyslali i Pavla i Sílu do Berie. Kteríž přišedše tam, vešli do školy Židovské. ¹¹A ti byli udatnější nežli Tessalonitští, kteříž přijali slovo Boží se vsí chtivostí, na každý den rozvažujícíe písma, tak-li by ty věci byly. ¹²A tak mnozí z nich uvěřili, i Řecké ženy poctivé i mužů nemalo. ¹³A když zvěděli Židé v Tessalonice, že by i v Berii kázáno bylo slovo Boží od Pavla, přišli také tam, bouříce zástupy. ¹⁴Ale hned bratří vyslali Pavla, aby šel jako k moři; Sílas pak a Timoteus pozůstali tu. ¹⁵Ti pak, kteříž provodili Pavla, dovedli ho až do Atén. A vzavše poručení k Sílovi a k Timoteovi, aby přišli k němu, což nejspíše mohou, šli zase. ¹⁶A když Pavel čekal jich v Atenách, rozněcoval se v něm duch jeho, vida to město oddané býti modloslužbě. ¹⁷I rozmlouval s Židy a nábožnými v škole, ano i na rynku, po všecky dni, s těmi, kteříž se koli nahodili. ¹⁸Tedy někteří z Epikureů a Stoických mudrců hádali se s ním. A někteří řekli: I co tento žvác chce povědít? Jiní pak: Zdá se býti cizích bohů zvěstovatel. Nebo jim o Ježíšovi a o z mrtvých vstání vypravoval. ¹⁹I popadše jej, vedli ho do Areopágu, řkouce: Můžeme-li věděti, jaké jest to učení nové, kterěz vypravuješ? ²⁰Nebo nové jakési věci vkládáš v uši naše, protož chceme věděti, co by to bylo. ²¹(Atenští zajisté všickni, i ti, kteříž tu byli hosté, k ničemu jinému tak hotovi nebyli, než praviti neb slyšeti něco nového.) ²²Tedy Pavel, stoje u prostřed Areopágu, řekl: Muži Atenští, vidím vás býti všelijak příliš nábožné lidi. ²³Nebo procházeje a spatřuje náboženství vaše, nalezl jsem také oltář, na kterémž napsáno jest: Neznámému Bohu. Protož kteréhož ctíte neznajíce, tohož já zvěstuji vám. ²⁴Bůh ten, kterýž stvořil svět i všecko, což jest na něm, ten jsa Pánem nebe i země, nebydlí v chrámech rukou udělaných; ²⁵Aniž bývá ctěn lidskýma rukama, jako by něčeho potřeboval, poněvadž on dává všechněm život i dýchání i všecko. ²⁶A učinil z jedné krve všecko lidské pokolení, aby přebývalo na tváři vsí země, vyměřiv jim uložené časy a cíle přebývání jejich, ²⁷Aby hledali Pána, zda by snad makajíce, mohli nalezti jej, ačkoli není daleko od jednoho každého z nás. ²⁸Nebo jím živi jsme, a hýbeme se, i trváme, jakož i někteří z vašich poetů pověděli: Že i rodina jeho jsme. ²⁹Rodina tedy Boží jsouce, nemámeť se domnívati, že by Bůh zlatu neb stříbru neb kamenu, řemeslem aneb důvtipem lidským vyrytému, byl podoben. ³⁰Nebo časy této neznámosti přehlídaje Bůh, již nyní zvěstuje lidem všechněm všudy, aby pokání činili, ³¹Proto že uložil den, v kterémž souditi bude všecken svět v spravedlnosti skrze toho muže, kteréhož k tomu vystavil, slouže k víře všechněm, vzkříšením jeho z mrtvých. ³²Uslыševše pak o vzkříšení z mrtvých, někteří se posmívali, a někteří řekli: Budeme tě slyšeti o tom podruhé. ³³A tak Pavel vyšel z prostředku jejich. ³⁴Někteří pak muži, přídržíce se ho, uvěřili, mezi kterýmiž byl i Dionyzius Areopagitský, i žena, jménem Damaris, a jiní s nimi.

18 Potom pak Pavel vyšel z Atén, přišel do Korintu. ²A nalez jednoho Žida, jménem Akvilu, kterýž byl rodem z Pontu, kterýž nedávno byl přišel z Vlach, i Priscillu manželku jeho, (proto že byl rozkázal Klaudius, aby všickni Židé z Říma vyšli), i přivinul se k nim. ³A že byl téhož řemesla, bydlil u nich, a dělal; nebo řemeslo jejich bylo stany dělati. ⁴I hádal se v škole na každou sobotu, a k získání přivodil i Židy i Řeky. ⁵A když přišli z Macedonie Sílas a Timoteus, rozněcoval se v duchu Pavel, osvědčuje Židům, že Ježíš jest Kristus. ⁶A když oni odporovali a rouhali se, vyraziv prach z roucha, řekl jim: Krev vaše na hlavu vaši. Já čist jsa, hned půjdu ku pohanům. ⁷A jda odtud, všel do domu nějakého Justa jménem, ctitele Božího, kteréhož dům byl u samé školy. ⁸Krispus pak, kníže školy, uvěřil Pánu se vším domem svým, a mnozí z Korintských slyšavše, uvěřili a pokřtěni byli. ⁹I řekl Pán v noci u vidění Pavlovi: Neboj se, ale mluv a nemlč. ¹⁰Nebo já s tebou jsem, a žádnýť nesáhne na tebe, atby zle učinil; nebo mnoho mám lidu v tomto městě. ¹¹I byl tu půl druhého léta, káže jim slovo Boží. ¹²Když pak Gallio vládařem byl v Achaii, povstali jednomyslně Židé proti Pavlovi, a přivedli jej před soudnou stolicí, ¹³Pravíce: Tento navodí lidi, aby proti zákonu ctili Boha. ¹⁴A když Pavel měl již otevřítí ústa, řekl Gallio Židům: Ó Židé, jestliže by co nepravého stalo se, neb nešlechtnost nějaká, slušně bych vás vyslyšel. ¹⁵Pakliť jsou jaké hádky o slovích a o jméních a zákonu vašem, vy sami k tomu přihlédněte. Já zajisté toho soudce býti nechci. ¹⁶I odehnal je od soudné stolice. ¹⁷Tedy Řekové všickni, uchopivše Sostena, kníže školy, bili jej před soudnou stolicí, a Gallio na to nic nedbal. ¹⁸Pavel pak, pobyv tam ještě za mnoho dní, i rozžehnav se s bratřími, plavil se do Syrie, a s ním spolu Priscilla a Akvila, oholiv hlavu v Cencheis; nebo byl učinil slib. ¹⁹I přišed do Efezu, nechal jich tu; sám pak všed do školy, hádal se s Židy. ²⁰A když ho prosili, aby déle pobyl u nich, nepovolil. ²¹Ale požehnav jich, řekl: Musím já jistotně svátek ten, kterýž nastává, v Jeruzalémě slaviti, ale navrátím se k vám zase, bude-li vůle Boží. I bral se z Efezu. ²²A přišed do Cesaree, vstoupil, a pozdraviv církve, odtud šel do Antiochie. ²³A pobyv tu za některý čas, odšel

a procházel pořád Galatskou krajinu a Frygii, potvrzuje všech učedníků. ²⁴ Žid pak nějaký, jménem Apollo, rodem z Alexandrie, muž výmluvný, přišel do Efezu, učený v písmě. ²⁵ Ten byl počátečně naučen cestě Páně, a byv vroucího ducha, mluvil a učil pilně těm věcem, kteréž jsou Páně, znaje toliko křest Janův. ²⁶ A ten počal svobodně mluvit v škole. Kteréhož slyševše Priscilla a Akvila, přijali ho k sobě, a dokonaleji vypravovali jemu o cestě Boží. ²⁷ A když chtěl jíti do Achaie, bratří napomenuvše ho, psali učedníkům, aby jej přijali. Kterýž když tam přišel, mnoho prospěl těm, kteříž uvěřili skrze milost Boží. ²⁸ Nebo náramně přemáhal Židy, zjevně přede všemi toho dokazuje z písem, že Ježíš jest Kristus.

19 I stalo se, když Apollo byl v Korintu, že Pavel prošel vrchní krajiny, přišel do Efezu, a nalezna tu některé učedníky, ² Rekl jim: Přijali-li jste Ducha svatého, uvěřivše? A oni řekli jemu: Ba aniž jsme slyšali, jest-li Duch svatý. ³ Tedy řekl jim: Načež tedy pokřtěni jste? A oni řekli: Křtěni jsme křtem Janovým. ⁴ I řekl Pavel: Janť zajisté křtil křtem pokání, pravě lidu, aby v toho, kterýž měl po něm přijíti, věřili, to jest v Krista Ježíše. ⁵ Kteríž pak uposlechli, pokřtěni jsou ve jméno Pána Ježíše. ⁶ A když vzkládal na tyto ruce Pavel, sstoupil Duch svatý na ně, i mluvili jazyky, a prorokovali. ⁷ A bylo všech spolu okolo dvanácti mužů. ⁸ Tedy všed do školy, svobodně mluvil za tři měsíce, hádaje se, a uče o království Božím. ⁹ A když se někteří zatvrdili a nepovolovali, zle mluvíce o cestě Boží přede vším množstvím, odstoupiv od nich, oddělil učedníky, na každý den kázání čině v škole nějakého Tyranna. ¹⁰ A to se dalo za dvě léta, tak že všickni, kteříž přebývali v Azii, poslouchali slova Pána Ježíše, i Židě i Řekové. ¹¹ A divy veliké činil Bůh skrze ruce Pavlovy, ¹² Tak že i na nemocné nosívali od jeho těla šátky a fěrtochy, a odstupovaly od nich nemoci, a duchové nečistí vycházeli z nich. ¹³ Tedy pokusili se někteří z Židů tuláků, kteříž se s zaklínáním obírali, vzyvati jméno Pána Ježíše nad těmi, kteříž měli duchy nečisté, říkajíce: Zaklínáme vás skrze Ježíše, kteréhož káže Pavel. ¹⁴ A bylo jich sedm synů jednoho Žida, jménem Scevy, předního kněze, kteříž to činili. ¹⁵ Tedy odpověděv duch zlý, řekl: Ježíše znám, a o Pavlovi vím, ale vy kdo jste? ¹⁶ A obořiv se na ně člověk ten, v kterémž byl duch zlý, opanovav je, zmocnil se jich, tak že nazí a zranění vyběhl z domu toho. ¹⁷ A to známo učiněno jest všechněm Židům i Řekům bydlícím v Efezu, a spadla bázeň na ně na vsecky. I osloveno jest jméno Pána Ježíše. ¹⁸ Mnozí pak z věřících přicházeli, vyznávající se a zjevující skutky své. ¹⁹ Mnozí také z těch, kteříž se s marnými uměními obírali, snesše knihy, spálili je přede všemi; a počteše cenu jejich, shledali toho padesáte tisíců peněz. ²⁰ Tak mocně rostlo slovo Páně, a zmocňovalo se. ²¹ A když se to dokonalo, uložil Pavel v duchu, aby projda Macedonii a Achaii, šel do Jeruzaléma, řka: Když pobudu tam, musímť také i na Řím pohleděti. ²² I poslav do Macedonie dva z těch, kteříž mu přísluhovali, Timotea a Erasta, sám pozůstal v Azii do času. ²³ Tedy stala se v ten čas nemalá bouřka pro cestu Boží. ²⁴ Nebo zlatník jeden, jménem Demetrius, kterýž dělával chrámy stříbrné Diány, nemalý zisk přivodil řemeslníkům. ²⁵ Kterěz svolav, i ty, kteříž byli k těm podobných věcí dělníci, řekl: Muži, víte, že z tohoto řemesla jest živnost naše. ²⁶ A vidíte i slyšíte, že netoliko v Efezu, ale téměř po vsi Azii tento Pavel svedl a odvrátil veliké množství, pravě: Že to nejsou bohové, kteříž jsou rukama udělaní. ²⁷ A protož strach jest, netoliko aby se nám v živnosti přítrž nestala, ale také i veliké bohyně Diány chrám aby za nic nebyl jmín, a aby nepřišlo k zkáze důstojenství její, kterouž ctí všecka Azia i světa okršlek. ²⁸ To uslyšavše, a naplnění byvše hněvem, zkrikli, řkouce: Veliká jest Diána Efezských. ²⁹ I naplněno jest všecko město rozbrojem, a valili se všickni spolu na plac, pochopivše Gáia a Aristarcha, Macedonské, tovaryše cesty Pavlovy. ³⁰ Pavlovi pak, když chtěl jíti k lidu, nedopustili učedníci. ³¹ Ano i někteří z předních mužů Azianských, kteříž jemu přáli, poslavše k němu, prosili, aby se nedával do toho hluku. ³² A jedni tak, jiní jinak křičeli; nebo byla ta obec zbourěna, a mnozí nevěděli, proč se zběhli. ³³ Z zástupu pak Alexandra nějakého táhli, kteréhož i Židé nutili. Alexander pak pokynuv rukou, chtěl zprávu dáti lidu. ³⁴ Ale jakž poznali, že jest Žid, stal se jednostejný všech hlas, jako za dvě hodině volajících: Veliká jest Diána Efezských. ³⁵ A když písař pokojil zástup, řekl: Muži Efezští, i kdož z lidí jest, ješto by nevěděl, že město Efezské slouží veliké bohyni Diáně a od Jupitera spadlé podobizně? ³⁶ A poněvadž tomu odpíráno býti nemůže, slušné jest, abyste se upokojili, a nic kvapně nečinili. ³⁷ Přivedli jste zajisté lidi tyto, kteříž nejsou ani svatokrádcové ani rouhači bohyně vaší. ³⁸ Jestliže pak Demetrius, a ti, kteříž jsou s ním, řemeslníci mají s kým jakou při, bývá obecný soud, a jsou konšelé. Nechať jedni druhé viní. ³⁹ Pakli čeho jiného hledáte, i toť můž v pořádném svolání obce skoncováno býti. ⁴⁰ Nebo strach jest, abychom nedošli nesnáze pro tu bouřku dnešní, poněvadž žádné příčiny není, kterouž bychom mohli předložiti, proč jsme se tuto zběhli. A to pověděv, propustil lid.

20 Když pak přestala ta bouřka, povolav Pavel učedníků, a požehnav jich, vyšel odtud, aby se bral do Macedonie. ² A když prošel ty krajiny, a napomenutí jim učiniv mnohými řečmi, přišel do země Recké. ³ A pobyv tam za tři měsíce, (kdež Židé učinili jemu zálohy), když se měl plaviti do Syrie, umínil navrátiti se skrze Macedonii. ⁴ I šel s ním Sópater Berienský až do Azie, a z Tessalonicenských Aristarchus a Sekundus

a Gáius Derbeus a Timoteus, z Azianských pak Tychikus a Trofimius. ⁵ Ti šedše napřed, dočkali nás v Troadě. ⁶ My pak plavili jsme se po velikonoci z Filippis, a přišli jsme k nim do Troady v pěti dnech, a tu jsme pobyli za sedm dní. ⁷ Tedy první den po sobotě, když se učedníci sešli k lámání chleba, Pavel mluvil k nim, maje nazejtří jíti pryč, i prodlil řeči až do půlnoci. ⁸ A bylo mnoho světel na té síni, kdež byli shromážděni. ⁹ Jeden pak mládenec, jménem Eutychus, sedě na okně, jsa obtížen hlubokým snem, když tak dlouho Pavel kázal, spě, spadl s třetího ponebí dolů a vzat jest mrtvý. ¹⁰ I sstoupiv dolů Pavel, zpolehl na něj, a objav jej, řekl: Nermuttež se, však duše jeho v něm jest. ¹¹ A vstoupiv, lámal chléb a jedl, a kázání jim učiniv dlouho až do svitání, tak odšel pryč. ¹² I přivedli toho mládence živého, a byli velice potěšeni. ¹³ My pak vstoupivše na lodí, plavili jsme se do Asson, odtud majíce k sobě vzítí Pavla; nebo byl tak poručil, maje sám jíti po zemi. ¹⁴ A když se k nám připojil v Asson, vzavše jej, přijeli jsme do Mitylénu. ¹⁵ A odtud plavíce se, druhý den byli jsme proti Chium, a třetího dne připlavili jsme se k Sámu, a pobyvše v Trogyllí, nazejtří přišli jsme do Milétu. ¹⁶ Nebo Pavel byl umínil pominouti Efez, aby se nemeškal v Azii; nebo pospíchal, by možné jemu bylo, aby byl o letnicích v Jeruzalémě. ¹⁷ Tedy z Milétu poslav do Efezu, povolal k sobě starších církvé. ¹⁸ Kterž když přišli k němu, řekl jim: Vy víte od prvního dne, v kterýž přišel jsem do Azie, kterak jsem po všecken ten čas s vámi byl, ¹⁹ Slouže Pánu se vši pokorou i s mnohými slzami a pokušeními, kteráž na mne přicházela z úkladů Židovských, ²⁰ Kterak jsem ničeho nepominul, což by užitečného bylo, abych vám neoznámil, a neučil vás vůbec zjevně i po domích, ²¹ Svědectví vydávaje i Židům i Řekům o pokání k Bohu, a o víře v Pána našeho Ježíše Krista. ²² A aj, nyní já sevřín jsa duchem, беру se do Jeruzaléma, nevěda, co mi se v něm má státi, ²³ Než že Duch svatý po městech osvědčuje mi, pravě, že vězení a ssouzení mne očekávají. ²⁴ Však já nic na to nedbám, aniž jest mi tak drahá duše má, jen abych běh svůj s radostí vykonal, a přísluhování, kteréž jsem přijal od Pána Ježíše, k osvědčování evangelium milosti Boží. ²⁵ A aj, já nyní vím, že již více neuzříte tváři mé vy všickni, mezi kterýmiž jsem chodil, káže o království Božím. ²⁶ Protož osvědčujit vám v dnešní den, žeť jsem čist od krve všech. ²⁷ Nebo jsem neobmeškal zvěstovati vám všeliké rady Boží. ²⁸ Budtež tedy sebe pilni i všeho stáda, v němž Duch svatý ustanovil vás biskupy, abyste pásli církev Boží, kteréž sobě dobyl svou vlastní krví. ²⁹ Nebo já to vím, že po mém odjítí vejdu mezi vás vlci hltaví, kteříž nebudou odpouštěti stádu. ³⁰ A z vás samých povstanou muži, kteříž budou mluvití převrácené věci, aby obrátili učedníky po sobě. ³¹ Protož bděte, v paměti majíce, že jsem po tři léta nepřestával dnem i nocí s pláčem napomínati jednoho každého. ³² A již nyní, bratří, poručím vás Bohu a slovu milosti jeho, kterýž mocen jest vzdělati, a dáti vám dědictví mezi všemi posvěcenými. ³³ Stříbra neb zlata neb roucha nežádal jsem od žádného. ³⁴ Nýbrž sami víte, že toho, čehož mi kdy potřebí bylo, i těm, kteříž jsou se mnou, dobývaly ruce tyto. ³⁵ Vše ukázal jsem vám, že tak pracujíce, musíme snášeti mdlé, a pamatovati na slova Pána Ježíše; nebť on řekl: Blahoslaveněji jest dáti nežli bráti. ³⁶ A to pověděv, klekna na kolena svá, modlil se s nimi se všemi. ³⁷ I stal se pláč veliký ode všech, a padajíce na hrdlo Pavlovo, líbali jej, ³⁸ Rmoutíce se nejvíce nad tím slovem, kteréž řekl, že by již více neměli tváři jeho viděti. I provodili jej až k lodí.

21 Když jsme se pak plavili, rozloučivše se s nimi, přímým během přijeli jsme do Koum, a druhý den do Ródu, a odtud do Patary. ² I nalezše tu lodí, kteráž měla plouti do Fenicen, a vstoupivše na ni, plavili jsme se. ³ A když se nám počal ukazovati Cyprus, nechavše ho na levé straně, plavili jsme se do Syrie, a připlavili jsme se do Týru; nebo tu měli složiti náklad z lodí. ⁴ A nalezše učedníky, pobyli jsme tam za sedm dní, kteříž pravili Pavlovi skrze Ducha, aby nechodil do Jeruzaléma. ⁵ A když jsme vyplnili ty dni, vyšedše, brali jsme se pryč, a sprovodili nás všickni s ženami i s dětmi až za město. A poklekše na kolena na břehu, pomodlili jsme se. ⁶ A když jsme se vespolek rozžehnali, vstoupili jsme na lodí, a oni se vrátili domů. ⁷ My pak přeplavivše se od Týru, dostali jsme se až do Ptolemaidy, a pozdravivše bratří, pobyli jsme u nich jeden den. ⁸ A nazejtří vyšedše Pavel a my, kteříž jsme s ním byli, přišli jsme do Cesaree, a všedše do domu Filipa evangelisty (kterýž byl jeden z oněch sedmi), pobyli jsme u něho. ⁹ A ten měl čtyři dcery panny, prorokyně. ¹⁰ A když jsme tu pobyli za drahně dní, přišel prorok nějaký z Judstva, jménem Agabus. ¹¹ Ten když k nám přišel, vzal pás Pavlův, a svázav sobě ruce i nohy, řekl: Totoť praví Duch svatý: Muže toho, jehož jest pás tento, tak Židé sváží v Jeruzalémě, a vydadí v ruce pohanům. ¹² A jakž jsme to uslyšeli, prosili jsme i my i ti, kteříž byli v tom místě, aby nechodil do Jeruzaléma. ¹³ Tedy odpověděl Pavel: I co činíte, plačíce a trápíce srdce mé? Však já netoliko svázán býti, ale i umřítí hotov jsem v Jeruzalémě pro jméno Pána Ježíše. ¹⁴ A když nechtěl povolití, dali jsme tomu pokoj, řkouce: Staň se vůle Páně. ¹⁵ Po těch pak dnech připravivše se, brali jsme se do Jeruzaléma. ¹⁶ A šli s námi i učedníci z Cesaree, vedouce s sebou nějakého Mnázona z Cypru, starého učedníka, u něhož bychom hospodu měli. ¹⁷ A když jsme přišli do Jeruzaléma, vděčně nás přijali bratří. ¹⁸ Druhého pak dne všel Pavel s námi k Jakubovi, a tu se byli všickni starší sešli. ¹⁹ Jichž pozdraviv, vypravoval všecko, což Bůh

skrze službu jeho činil mezi pohany. ²⁰ A oni slyševše, vebili Pána, a řekli jemu: Vidiš, bratře, kterak jest mnoho tisíců Židů věřících, a ti všickni jsou horliví milovníci zákona. ²¹ Ale o toběť mají zprávu, že bys ty vedl od zákona Mojžíšova všechny ty Židy, kteříž jsou mezi pohany, pravě, že nemají obřezovati synů, ani zachovávat ustanovení. ²² Což tedy? Musíš zajisté shromážděno býti množství, neboť uslyší o tobě, že jsi přišel. ²³ Učiniž tedy toto, cožť povíme: Máme tu čtyři muže, kteříž mají slib na sobě. ²⁴ Ty přijma k sobě, posvět se s nimi, a náklad uči s nimi, aby oholili hlavy. I zvedí všickni, že to, což slyšeli o tobě, nic není, ale že i sám ty chodíš, ostríhaje zákona. ²⁵ Z strany pak těch, kteříž z pohanů uvěřili, my jsme psali, usoudivše, aby tohoto ničeho nešetřili, toliko aby se varovali modlám obětovaného, a krve, a udáveného, a smilstva. ²⁶ Tedy Pavel, přijav k sobě ty muže, na druhý den posvětil se s nimi, všel do chrámu, a vypravoval o vyplnění dní toho posvěcení, až i obětována jest oběť za jednoho každého z nich. ²⁷ A když se vyplniti mělo dní sedm, Židé někteří z Azie, uzřevše jej v chrámě, zbouřili všecken lid, a vztáhli naň ruce, ²⁸ Křičíce: Muži Izraelští, pomozte. Totot jest ten člověk, kterýž proti lidu i zákonu i místu tomuto všechny všudy učí, a k tomu i pohany uvedl do chrámu, a poškrvnil svatého tohoto místa. ²⁹ (Nebo byli viděli prvé Trofima Efezského s ním v městě, kteréhož domnívali se, že by Pavel do chrámu uvedl.) ³⁰ Takž se zbouřilo všecko město, a zběhli se lidé, a uchopivše Pavla, táhli jej ven z chrámu. A hned zavřiny jsou dvěře. ³¹ A když jej chtěli zamordovati, povědino hejtmanu vojska, že se bouří všecken Jeruzalém. ³² Kterýž hned pojav s sebou žoldnéře a setníky, přiběhl na ně. A oni uzřevše hejtmana a žoldnéře, přestali bít Pavla. ³³ Tedy přistoupiv hejtman, dosáhl ho, a rozkázal svázati dvěma řetězy, a ptal se, kdo jest, a co učinil. ³⁴ V zástupu pak jedni tak, jiní jinak křičeli. A nemoha nic jistého zvědět pro hluk, rozkázal jej vésti do vojska. ³⁵ A když přišel k stupňům, nahodilo se, že nesen byl od žoldněřů pro násilí lidu. ³⁶ Nebo šlo za ním množství lidu, křičíce: Zahlad' jej. ³⁷ A když měl již uveden býti do vojska Pavel, řekl hejtmanu: Mohu-li co promluviti k tobě? Kterýž řekl: Umíš Řecky? ³⁸ Nejsi-liž ty ten Egyptský, kterýž jsi před těmito dny byl bouřku učinil, a vyvedls na poušť ty čtyři tisíce mužů těch lotrů? ³⁹ I řekl Pavel: Já jsem člověk Žid Tarsenský, neposledního města v Cilicii obyvatel; protož prosím tebe, dopuť mi promluviti k lidu. ⁴⁰ A když mu on dopustil, Pavel stoje na stupních, pokynul rukou na lid. A když se veliké mlčení stalo, mluvil k nim Židovsky, řka:

22 Muži bratří a otcové, poslechněte této mé před vámi omluvy. ² (Uslyševše pak, že by k nim mluvil Židovským jazykem, tím raději mlčeli.) I řekl: ³ Já zajisté jsem muž Žid, narozený v Tarsu Cilickém, ale vychován jsem v tomto městě u noh Gamalielových, vyučený s pilností zákonu otcovskému, horlivý jsa milovník Boha, jakož i vy všickni podnes jste. ⁴ Kterýž jsem se této cestě protivil až k smrti, svazuje a dáváje do žaláře i muže i ženy, ⁵ Jakož i nejvyšší kněz svědek mi toho jest, i všickni starší. Od nichž i listy k bratřím vzav, šel jsem do Damašku, abych i ty, kteříž tam byli, svázané přivedl do Jeruzaléma, aby byli trápeni. ⁶ I stalo se, když jsem se bral cestou, a přibližoval k Damašku, okolo poledne, že pojednou s nebe obklíčilo mne světlo veliké. ⁷ I padl jsem na zem, a slyšel jsem hlas, an mi dí: Sauli, Sauli, proč mi se protivíš? ⁸ A já odpověděl jsem: Kdo jsi, Pane? I řekl ke mně: Ját jsem Ježíš Nazaretský, kterémuž ty se protivíš. ⁹ Ti pak, kteříž se mnou byli, světlo zajisté viděli, a přestrašeni jsou, ale hlasu toho, kterýž se mnou mluvil, neslyšeli. ¹⁰ I řekl jsem: Pane, což mám činiti? A Pán řekl ke mně: Vstana, jdi do Damašku, a tu tobě bude povědino všecko, což jest uloženo, abys ty činil. ¹¹ A že jsem byl nevidomý od blesku světla toho, za ruce jsa veden od těch, kteříž se mnou byli, přišel jsem do Damašku. ¹² Ananiáš pak nějaký, muž pobožný podlé zákona, svědectví maje ode všech spolusousedů Židů, ¹³ Přišel ke mně, a stoje, řekl mi: Sauli, bratře, prohlédni. A já hned té chvíle pohleděl jsem na něj. ¹⁴ On pak řekl: Bůh otců našich vyvolil tě, abys poznal vůli jeho, a uzřel spravedlivého tohoto, a slyšel hlas z úst jeho. ¹⁵ Nebo svědkem jemu budeš u všech lidí toho, což jsi viděl a slyšel. ¹⁶ A protož nyní co prodáváš? Vstana, pokřti se, a obmej hříchy své, vyzýváje jméno Páně. ¹⁷ Stalo se pak, když jsem se navrátil do Jeruzaléma, a modlil jsem se v chrámě, že jsem byl u vytržení mysli. ¹⁸ I viděl jsem jej, an dí ke mně: Pospěš a vyjdi rychle z Jeruzaléma, neboť nepřijmou svědectví tvého o mně. ¹⁹ A já řekl jsem: Pane, oniť vědí, že jsem já do žaláře dával, a bil jsem v školách ty, kteříž věřili v tebe. ²⁰ A když vylévali krev Štěpána, svědka tvého, já také jsem tu stál, a přivolil jsem k usmrcení jeho, a ostříhal jsem roucha těch, kteříž jej mordovali. ²¹ Tedy řekl mi: Jdi, neboť já ku pohanům daleko pošlu tebe. ²² I poslouchali ho až do toho slova. A tu pozdvihli hlasu svého, řkouce: Zahlad' z země takového, neboť nesluší jemu živu býti. ²³ A když oni křičeli, a metalí roucha, a prachem házeli v povětří, ²⁴ Rozkázal jej hejtman do vojska uvesti, a kázal biči mrskati, aby zvěděl, pro kterou příčinu na něj tak křičí. ²⁵ A když jej svázali řemením, řekl Pavel setníkovi, kterýž tu stál: Sluší-liž vám člověka Římana a neodsouzeného mrskati? ²⁶ To uslyšev setník, přistoupě k hejtmanu, pověděl jemu, řka: Viz, co chceš činiti; nebo člověk tento jest Říman. ²⁷ A přistoupiv hejtman, řekl mu: Pověz mi, jsi-li ty Říman? A on řekl: A já jsem. ²⁸ I odpověděl hejtman: Já jsem za veliké peníze toho měšťanství dosáhl. Pavel

pak řekl: Ale já jsem se i narodil.²⁹ Tedy i hned odstoupili od něho ti, kteříž jej měli trápit. Ano i hejtman bál se, zvěděv, že jest Říman, a proto že jej byl kázal svázati.³⁰ Nazejtří pak, chtěje zvědět jistotu, z čeho by jej vinili Židé, propustil jej z pout, a rozkázal, aby se sešli přední kněží i všecka rada jejich. I vyvedl Pavla, a postavil před nimi.

23 Tedy Pavel, pohleděv pilně na to shromáždění, řekl: Muži bratří, já všelijak s dobrým svědomím obcoval jsem před Bohem až do dnešního dne.² Tedy nejvyšší kněz Ananiáš kázal těm, kteříž u něho stáli, aby jej bili v ústa.³ Pavel pak řekl jemu: Budeť tebe bítí Bůh, stěno zbilená. A ty sedíš, soudě mne vedlé zákona, a proti zákonu velíš mne bítí.⁴ Ti pak, kteříž tu stáli, řekli: Nejvyššímu knězi Božímu zlořečíš?⁵ I řekl Pavel: Nevědělť jsem, bratří, byť nejvyšším knězem byl; psánoť jest zajisté: Knížeti lidu svého nebudeš zlořečiti.⁶ A věda Pavel, že tu byla jedna strana saduceů a druhá farizeů, zvolal v radě: Muži bratří, já jsem farizeus, syn farizeův; pro naději a z mrtvých vstání já tuto k soudu stojím.⁷ A když on to promluvil, stal se rozbroj mezi farizei a saducei, a rozdvojilo se množství.⁸ Nebo saduceové praví, že není vzkříšení, ani anděla, ani ducha, ale farizeové obě to vyznávají.⁹ I stal se křik veliký. A povstavše učitelé strany farizejské, zastávali ho, řkouce: Nic jsme zlého nenalezli na tomto člověku; protož buď že mluvil jemu duch neb anděl, nebojume s Bohem.¹⁰ A když veliký rozbroj vznikl, obávaje se hejtman, aby Pavel nebyl od nich roztrhán, rozkázal žoldněrům sjítí dolů a vychvátiti ho z prostředku jejich, a vesti do vojska.¹¹ V druhou pak noc postaviv se při něm Pán, řekl: Budiž stálý, Pavle; nebo jakož jsi svědčil o mně v Jeruzalémě, tak musíš svědčiti i v Římě.¹² A když byl den, sšedše se někteří z Židů, zapřisáhli se s klatbou, řkouce, že nebudou jísti ani píti, až zabijí Pavla.¹³ A bylo jich více než čtyřiceti, kteříž se byli tak spikli.¹⁴ Kteřížto přistoupivše k předním kněžím a k starším, řekli: Prokletím prokleli jsme se, že neokusíme ničeho, dokudž nezabijeme Pavla.¹⁵ Protož vy nyní dejte vědět hejtmanu, s svolením vši rady, aby jej zítra k vám přivedl, jako byste něco jistšího chtěli zvědět o jeho věcech; my pak, prvé nežli se přiblíží, hotovi jsme jej zabítí.¹⁶ Slyšev pak syn sestry Pavlovy o těch úkladech, odšel, a všed do vojska, pověděl Pavlovi.¹⁷ Tedy zavolav Pavel k sobě jednoho z setníků, řekl: Doved' mládence tohoto k hejtmanu; nebo má jemu něco pověditi.¹⁸ A on pojav jej, vedl k hejtmanu, a řekl: Vězeň Pavel zavolav mne, prosil, abych tohoto mládence přivedl k tobě, že by měl něco mluvit s tebou.¹⁹ I vzav jej hejtman za ruku, a odstoupiv s ním soukromí, otázal se: Co jest to, ješto mi máš oznámiti?²⁰ Tedy on řekl: Že uložili Židé prositi tebe, abys zítra do rady uvedl Pavla, jako by něco jistšího chtěli vyzvědět o něm.²¹ Ale ty nepovoluj jim; neboť úklady činí jemu více než čtyřiceti mužů z nich, kteříž se zapřisáhli s klatbou, že nebudou ani jísti, ani píti, až jej zabijí. A jižť jsou hotovi, čekajíce na odpověď od tebe.²² Tedy hejtman propustil toho mládence, příkázav: Abys žádnému nepravil, žes mi to oznámil.²³ A zavolav dvou setníků, řekl: Připravte žoldněrů dvě stě, aby šli až do Cesaree, a jezdců sedmdesáte, a drabantů dvě stě k třetí hodině na noc.²⁴ I hovada přiveďte, aby vsadíce na ně Pavla, ve zdraví jej dovedli k Felixovi vladaři;²⁵ Napsav jemu i list v tento rozum:²⁶ Klaudius Lyziáš výbornému vladaři Felixovi vzkazuje pozdravení.²⁷ Muže tohoto javše Židé, hned zamordovati měli. Kteréhož, přispěv s houfem žoldněrů, vydřel jsem, zvěděv, že jest Říman.²⁸ A chtěje zvědět, z čeho by jej vinili, uvedl jsem ho do rady jejich.²⁹ I shledal jsem, že na něj žalují o nějaké pohádky zákona jejich, a že nemá žádné viny, pro kterouž by byl hoden smrti neb vězení.³⁰ A když mi povědino o úkladech, kteréž o něm skládali Židé, i hned jsem jej poslal k tobě, příkázav také i těm žalobníkům, aby, což mají proti němu, oznámili před tebou. Měj se dobře.³¹ Tedy žoldněři, jakž jim poručeno bylo, pojavše Pavla, přivedli jej v noci do Antipatridy.³² A nazejtří, nechavše jízdných, aby s ním jeli, vrátili se do vojska.³³ Oni pak přijevše do Cesaree, a dodavše listu vladaři, Pavla také postavili před ním.³⁴ A přečta list vladař, otázal se ho, z které by krajiny byl. A zvěděv, že jest z Cilicie,³⁵ Řekl: Budu tě slyšeti, když tvoji žalobníci také přijdou. I rozkázal ho ostříhati v domě Heródesově.

24 Po pěti pak dnech sstoupil nejvyšší kněz Ananiáš s staršími a s nějakým Tertullem řečníkem. Kteříž postavili se před vladařem proti Pavlovi.² A když povolán byl, počal žalovati Tertullus, řka:³ Kterak mnohý pokoj způsoben jest nám skrze tebe, a mnohé věci v tomto národu výborně se dějí skrze tvou opatrnost, to my i všelijak i všudy se vším děkováním vyznáváme, výborný Felix.⁴ Ale abych tě déle nezaměstknával, prosím, vyslyšž nás maličko podlé obyčeje přívětivosti své.⁵ Nalezli jsme zajisté muže tohoto nešlechtného, a vzbuzujícího různice mezi všemi Židy po všem světě, a vůdci té sekty Nazaretské.⁶ Kterýž také i o to se pokoušel, aby chrámu poškrnil; a kteréhož javše, vedlé zákona svého chtěli jsme souditi.⁷ Ale přišed hejtman Lyziáš s mocí velikou, vzal ho z rukou našich,⁸ Rozkázav, aby žalobníci jeho šli k tobě. Od něhož ty sám budeš moci, vyptaje se, zvědět o tom o všem, z čeho my jej viníme.⁹ A k tomu se přimluví i Židé, pravíce, že to tak jest.¹⁰ Tedy Pavel odpověděl, když mu návštějí dal vladař, aby mluvil: Od mnohých let věda tebe býti soudcím národu tomuto představeným, s lepší myslí k tomu, což se mne dotýče, odpovídati budu,¹¹ Poněvadž

ty můžeš to vědět, že není tomu dní více než dvanácte, jakž jsem přišel do Jeruzaléma, abych se modlil.¹² A aniž mne nalezli v chrámě s někým se hádajícího, aneb činícího roty v zástupu, ani v školách, ani v městě,¹³ Aníž toho prokázati mohou, což na mne nyní žalují.¹⁴ Ale totoť před tebou vyznávám, že podlé té cesty, kterouž nazývají kacířstvím, tak sloužím Bohu otců, věře všemu, cožkoli psáno jest v zákoně a v prorocích,¹⁵ Maje naději v Bohu, že bude, jehož i oni čekají, vzkříšení z mrtvých, i spravedlivých i nespravedlivých.¹⁶ Sám pak o to pracuji, abych měl svědomí bez úrazu před Bohem i před lidmi vždycky.¹⁷ Po mnohých pak letech přišel jsem, almužny nesa národu svému a oběti.¹⁸ Při čemž mne nalezli v chrámě očištěného, ne s zástupem, ani s bouřkou, někteří Židé z Azie,¹⁹ Kteříž by měli tuto také před tebou státi a žalovati, měli-li by co proti mně.²⁰ Aneb nechať tito sami povědí, nalezli-li na mně jakou nepravost, když jsem stál v radě.²¹ Leč to jedno promluvení, že jsem zavolal, stoje mezi nimi: Pro vzkříšení z mrtvých já k soudu potažen jsem dnes od vás.²² A vyslyšav to Felix, odložil jim, řka: Až bych o té cestě něco místnějšího vyzvěděl, když hejtman Lyziáš sem přijede, posoudím té pře vaší.²³ I poručil setníkovi, aby Pavla ostříhal, a polehčil mu, a nebránil žádnému z přátel jeho posluhovati jemu aneb navštěvovati ho.²⁴ Po několika pak dnech přišed Felix s Druzillou, manželkou svou, kteráž byla Židovka, zavolal Pavla, a slyšel od něho o víře v Krista.²⁵ A když on vypravoval o spravedlnosti a o zdržlivosti a o budoucím soudu, ulekl se Felix, a odpověděl: Nyní odejdi, a v čas příhodný povolám tě.²⁶ Přitom pak nadál se, že jemu Pavel dá peníze, aby jej propustil, pročez i tím častěji, povoláváje ho, mluvíval s ním.²⁷ Po dvou pak letech měl po sobě náměstka Felix Porcia Festa, a chtěje se zalíbiti Židům Felix, nechal Pavla v vězení.

25 Tedy Festus vladařství ujav, po třech dnech přijel z Cesaree do Jeruzaléma.² I postavili se nejvyšší kněz a přednější z Židů proti Pavlovi, a prosili ho,³ Žádajíce té milosti proti němu, aby jej kázal přivesti do Jeruzaléma, zálohy učinivše jemu, aby ho zabili na cestě.⁴ Ale Festus odpověděl, že má Pavel ostříhán býti v Cesaree, a on sám že tudíž přijede.⁵ Protož (řekl), kteříž z vás mohou, nechť tam také se vypraví spolu se mnou, a jest-li jaká vina na tom muži, nechať naň žalují.⁶ A pobyv mezi nimi nic více než deset dní, jel do Cesaree. A druhého dne posadiv se na soudné stolicí, kázal Pavla přivesti.⁷ Kterýž když byl přiveden, obstoupili ti, kteříž byli přišli z Jeruzaléma, Židé, mnohé a těžké žaloby proti Pavlovi přednášejíce, kterýchž nemohli dovesti,⁸ Když on při všem mírnou zprávu dával, že ani proti zákonu Židovskému, ani proti chrámu, ani proti císaři nic neprovinil.⁹ Ale Festus, chtěje se Židům zalíbiti, odpověděl, řekl Pavlovi: Chceš-li jíti do Jeruzaléma, a tam o to souzen býti přede mnou?¹⁰ I řekl Pavel: Před stolicí císařovou chci státi a tam souzen býti. Židům jsem nic neublížil, jakož i ty dobře to víš.¹¹ Nebo jestližeť jsem křiv, aneb něco smrti hodného jsem spáchal, neodpírámť umřítí; a pakliť nic toho není, z čehož mne oni viní, žádnýť mne jim nemůže dáti. K císaři se odvolávám.¹² Tehdy Festus promluviv s radou, odpověděl: K císaři se odvolal? K císaři půjdeš.¹³ A po několika dnech král Agrippa a Bernice přijeli do Cesaree, aby pozdravili Festa.¹⁴ A když tu za mnoho dní byli, oznámil Festus králi o Pavlově při, řka: Muž nějaký zanechán jest od Felixu v vězení,¹⁵ O kterémž, když jsem byl v Jeruzalémě, oznámili přední kněží a starší Židovští, žádajíce na něj ortele.¹⁶ Kterýmž jsem odpověděl, že není obyčej Římanům vydati člověka na smrt, prvé než by ten, na kohož se žaloba děje, přítomné měl žalobníky, a volnost k odpovídání na to, z čehož by byl obviňován.¹⁷ A protož když se byli sem sešli, hned beze všeho meškání, druhý den posadiv se na soudné stolicí, rozkázal jsem přivesti toho muže.¹⁸ Jehož žalobníci tu stojíce, z ničeho takového nevinili ho, o čemž jsem já se domníval.¹⁹ Ale o nějaké otázky při tom svém náboženství měli s ním nesnáze, a o jakémsi Ježíšovi mrtvém, o kterémž jistil Pavel, že jest živ.²⁰ Já pak maje tu při v pochybnosti, řekl jsem, chtěl-li by jíti do Jeruzaléma, a tam o ty věci souzen býti.²¹ A když se on odvolal, aby byl chován k soudu Augustovu, kázal jsem ho hlídati, až bych jej poslal k císaři.²² Tedy Agrippa řekl Festovi: Chtěl bych i já rád člověka toho slyšeti. A on řekl: Zítra ho uslyšíš.²³ Nazejtří pak, když přišel Agrippa a Bernice s velikou slávou, a vešli na síň s hejtmany a s lidmi nejznamenitějšími města toho, k rozkázání Festovu přiveden jest Pavel.²⁴ I řekl Festus: Králi Agrippa a všickni muži, kteříž jste tuto s námi, vidíte tohoto, za nějž všecko množství Židů prosili mne, i v Jeruzalémě i zde, křičíce, že takový nemá více živ býti.²⁵ Já pak shledav to, že nic hodného smrti neučinil, však když se sám k Augustovi odvolal, umínil jsem jej poslati.²⁶ O němž, co bych jistého napsal pánu, nevím. Protož jsem jej teď přivedl před vás, a zvláště před tebe, králi Agrippa, abych vyptaje se, věděl co psáti.²⁷ Nebo zdá mi se to neslušné býti poslati vězně, a pře jeho neoznámiti.

26 Potom Agrippa řekl Pavlovi: Dopouštíť se, abys sám za sebe promluvil. Tedy Pavel vztáh ruku, tuto zprávu dával:² Na všechny ty věci, z kterýchž mne viní Židé, králi Agrippa, za šťastného se počítám, že dnes před tebou odpovídati mám,³ A zvláště proto, poněvadž jsi ty povědom všech těch, kteříž u Židů jsou, obyčejů a otázek. Protož prosím tebe, vyslyšíš mne trpělivě.⁴ O životu mém od mladosti, jaký byl od počátku

v národu mém v Jeruzalémě, vědí všickni Židé, ⁵ Měvše mne prvé zdávna v dobré známosti, (kdyby chtěli svědectví vydati), kterak vedlé nejjistší sekty v našem náboženství byl jsem živ farizeus. ⁶ A nyní pro naději toho zaslíbení, kteréz se stalo otcům od Boha, stojím, soudu jsa poddán, ⁷ K kterémuž dvanáctero pokolení naše, sloužíce Bohu ustavičně dnem i nocí, naději má, že přijde. Pro tu naději žalují na mne Židé, ó králi Agrippa. ⁸ A tak-liž se to od vás za nepodobné k víře soudí, že Bůh křísí mrtvé? ⁹ Ačť mně se zdálo, že by náležité bylo, proti jménu Ježíše Nazaretského mnoho odporného činiti, ¹⁰ Jakož jsem i činil v Jeruzalémě, a mnohé z svatých já jsem do žalářů dával, vzav moc od předních kněží. A když měli mordování býti, já jsem pomáhal ortele vynášeti. ¹¹ A po všech školách často je trápě, přinucoval jsem rouhati se; a náramně rozlítiv se na ně, sháněl jsem se po nich i v jiných městech. ¹² A v tom, když jsem šel do Damašku, s mocí a s poručením předních kněží, ¹³ O poledni na cestě, ó králi, uzel jsem, ano světlo s nebe, jasnější nad blesk slunečný, obklíčilo mne, i ty, kteríž se mnou šli. ¹⁴ A když jsme my všickni na zem padli, slyšel jsem hlas mluvící k sobě, a řkoucí Židovským jazykem: Sauli, Sauli, proč mi se protivíš? Tvrdoť jest tobě proti ostnům se zpěčovati. ¹⁵ A já jsem řekl: I kdo jsi, Pane? A on řekl: Já jsem Ježíš, kterémuž ty se protivíš. ¹⁶ Ale vstaň a stůj na nohách svých; nebo protoť jsem se tobě ukázal, abych tebe učinil služebníkem a svědkem i těch věcí, kteréz jsi viděl, i těch, v kterýchž ukazovati se budu tobě, ¹⁷ Vysvobozuje tebe z lidu tohoto, i z pohanů, k nimž tě nyní posílám, ¹⁸ Otvíratí oči jejich, aby se obrátili od temnoty k světlu, a z moci dábelské k Bohu, aby tak hříchů odpuštění a díl s posvěcenými vzali skrze víru, kteráž jest ve mne. ¹⁹ A protož, ó králi Agrippa, nebyl jsem nevěřící tomu nebeskému vidění. ²⁰ Ale nejprv těm, kteríž jsou v Damašku a v Jeruzalémě, i po vsí krajině Judské i pohanům zvěstoval jsem, aby pokání činili, a obrátili se k Bohu, skutky hodné činíce pokání. ²¹ A pro tu příčinu Židé javše mne v chrámě, pokoušeli se rukama zamordovati. ²² Ale s pomocí Boží ještě až do dnešního dne stojím, vydávaje svědectví i malému i velikému, nic jiného nevypravuje, než to, což proroci a Mojžíš zvěstovali, že se mělo státi: ²³ Že měl Kristus trpěti, a z mrtvých vstana první, zvěstovati světlo lidu tomuto i pohanům. ²⁴ To když od sebe promluvil Pavel, Festus hlasem velikým řekl: Blázníš, Pavle. Mnohé tvé umění k bláznovství tebe přivodí. ²⁵ On pak řekl: Neblázním, výborný Feste, ale slova pravdy a střednosti mluvím. ²⁶ Víť zajisté o těch věcech král, před kterýmž svobodně mluvím; nebo mám za to, žeť ho nic z těchto věcí tajno není, poněvadž se toto nedálo pokoutně. ²⁷ Věříš-li, králi Agrippa, prorokům? Vím, že věříš. ²⁸ Tedy Agrippa řekl Pavlovi: Téměř bys mne k tomu naklonil, abych byl křesťanem. ²⁹ A Pavel řekl: Žádalť bych od Boha, abyste i poněkud i z cela, netoliko ty, ale všickni, kteríž slyší mne dnes, byli takoví, jakýž já jsem, kromě okovů těchto. ³⁰ A když to Pavel promluvil, vstal král i vladař a Bernice, i ti, kteríž s nimi seděli. ³¹ A odšedše na stranu, mluvili spolu, řkouce: Nic hodného smrti neb vězení nečiní člověk tento. ³² Agrippa pak Festovi řekl: Mohl propuštěn býti člověk tento, kdyby se byl neodvolal k císaři.

27 A když bylo již usouzeno, abychom my se plavili do Vlach, poručen jest i Pavel i někteří jiní věžňové setníku, jménem Juliovi, kterýž byl nad houfem Augustovým. ² Tedy všedše na loď Adramyttenskou, abychom se plavili podlé krajin Azie, pustili jsme se. A byl s námi Aristarchus Macedonský z Tessaloniky. ³ Druhý pak den připravili jsme se k Sidonu. A tu Julius přívětivě se maje ku Pavlovi, dopustil mu, aby jda k přátelům, u nich měl pohodlí. ⁴ A berouce se odtud, plavili jsme se podlé Cypru, proto že byli větrové odporní. ⁵ A tak přeplavivše se přes moře Cilické a Pamfylické, přišli jsme do Myry, města Lycického. ⁶ A tu našed setník bárku Alexandrinskou, kteráž měla plouti do Vlach, uvedl nás na ni. ⁷ A když jsme za mnoho dní znenáhla se plavili, a sotva přijeli proti Gnidum, proto že vítr nám bránil, i podjeli jsme Krétu podlé Salmóny. ⁸ A sotva ji pomíjeti mohše, přijeli jsme na jedno místo, kteréz slove Pěkný břeh, od kteréhož nedaleko bylo město Lasea. ⁹ Když pak drahý čas přešel, a již bylo nebezpečné plavení, (nebo již byl i půst pomínu), napomínal Pavel, ¹⁰ Řka jim: Muži, vidím, že s ublížením a s mnohou škodou netoliko nákladu a lodí, ale i životů našich toto plavení bude. ¹¹ Ale setník více věřil správci lodí a marináři, než tomu, co Pavel pravil. ¹² A když nebylo tu příhodného přístavu, kdež by pobýli přes zimu, mnozí tak radili, aby se předce pustili odtud, zda by jak mohli, přijedouce do Fenicen, přes zimu tu pobýti na břehu Kréty, kterýž leží k větru nešpornímu, a k větru mezi západním a půlnočním vějícím. ¹³ A když počal vítr víti od poledne, za to měli, že se budou umíněnou cestou držeti, ale pustivše se, jeli blízko Kréty. ¹⁴ Po neveliké pak chvíli udeřil na ně vítr bouřlivý půlnoční, kterýž slove Euroklydon. ¹⁵ A když lodí zachváčena byla, a nemohla odolati větru, pustivše, tak jsme se vezli. ¹⁶ A v běhu snešeni byvše pod jeden ostrov neveliký, kterýž slove Klauda, sotva jsme mohli obdržeti člun. ¹⁷ Kterýž zdvihše, pomoci užívali, podpásavše bárku; a bojíce se, aby neuhodili na místo nebezpečné, spustivše plachtu, tak se plavili. ¹⁸ A když bouře vichrová námi velmi zmítala, nazejtří náklad ven metali. ¹⁹ A v třetí den i to nádobí bárce potřebné svými rukama vyházeli jsme. ²⁰ A když ani slunce se neukázalo ani hvězdy za mnoho dní, a bouře vždy větší nastávala, již byla všecka naděje o vysvobození našem odjata. ²¹ A když jsme již byli hladem velmi ztrápeni, tehdy stoje Pavel u prostřed nich, řekl: Měli jste zajisté, ó muži, uposlechnouce mne, nehýbati se od Kréty, a uvarovati se nebezpečnosti tohoto a škody. ²² A i nyní vás napomínám, abyste

dobré mysli byli; neboť nezahyne žádný z vás, kromě bárky samé.²³ Nebo této noci ukázal mi se anděl Boha toho, jehož já jsem, a kterémuž sloužím,²⁴ Řka: Neboj se, Pavle, před císařem máš státi, a aj, dalť tobě Bůh všecky, kteříž se plaví s tebou.²⁵ Protož buďte dobré mysli, muži; neboť věřím Bohu, že se tak stane, jakž jest mi mluveno.²⁶ Mámeť se pak dostatí na nějaký ostrov.²⁷ A když již byla čtrnáctá noc, a my se plavili po moři Adriatickém, okolo půlnoci, domnívali se plavci, že by se jim okazovala krajina nějaká.²⁸ Kteríž spustivše olovnici, našli hlubokost dvadctí loktů; a odjevše odtud maličko, opět spustivše olovnici, našli patnácti loktů.²⁹ A bojíce se, aby na místa skalnatá neuhodili, spustivše z bárky čtyři kotve, žádali, aby den byl.³⁰ Když pak chtěli marináři uteci z bárky, a pustiti člun do moře, pod zámyslem, jako by chtěli od předku lodí kotve roztahovati,³¹ Rekl Pavel setníkovi a žoldněřům: Nezůstanou-li tito na lodí, vy nebudete moci zachování býti.³² Tedy žoldněři utínali provazy u člunu, a pustili jej, aby pryč plynul.³³ A když již dnělo, napomínal Pavel všech, aby pojedli, řka: Již jest tomu dnes čtrnáctý den, jakž očekávájíce, trváte lační, nic nejedouce.³⁴ Protož prosím vás, abyste pojedli, neboť to k zachování vašeho zdraví slouží; žádnéhoť zajisté z vás vlas s hlavy nespadne.³⁵ To pověděv, a vzav chléb, díky vzdával Bohu přede všemi, a rozlomiv, počal jísti.³⁶ A tak potěšeni byvše všickni, pojedli i oni.³⁷ Bylo pak nás všech osob na lodí dvě stě sedmdesáte a šest.³⁸ A nasyceni byvše pokrmem, oblehčovali bárku, vysypájíce pšenici do moře.³⁹ A když byl den, nemohli země viděti, než okřídli nějaké znamenali, ano má břeh, k němuž myslili, kdyby jak mohli přistati s lodí.⁴⁰ A vytáhše kotvy, pustili se po moři, rozpustivše také provazy pravidl; a zdvihše plachtu k větru, táhli se k břehu.⁴¹ Ale když trefili na to místo, kdež se dvoje moře schází, tu se zastavila lodí. A přední konec lodí uváznutý stál, nehýbaje se, zadní pak konec lámal se násilím vln.⁴² Tedy žoldněři radili, aby vězně zmordovali, aby jim některý vplyna, neutekl.⁴³ Ale setník chtěje zachovati Pavla, nedal toho učiniti. I rozkázal těm, kteříž mohli plovati, aby se pustili nejprv, a vplynuli na zem,⁴⁴ Jiní pak na dskách, a někteří na kusích lodí. A tak se stalo, že všickni zdraví vyšli na zemi.

28 A tak zachování byvše, teprv poznali, že ostrov ten sloul Melita.² Lidé pak toho ostrova velikou přívětivost k nám ukázali. Nebo zapálivše hranici dřev, přijali nás všecky, pro déšť, kterýž v tu chvíli byl, a pro zimu.³ A když Pavel sebral drahně roždí, a kladl na oheň, ještěrka, utíkajíc před horkem, připjala se k ruce jeho.⁴ A když uzřeli lidé toho ostrova, ano ještěrka visí u ruky jeho, řekli jedni druhým: Jistě člověk tento jest vražedník; nebo ač z moře vyšel, však pomsta nedá jemu živu býti.⁵ Ale on strásl tu ještěrku do ohně, a nic se jemu zlého nestalo.⁶ Oni pak očekávali, že oteče, aneb padna, pojednou umře. A když toho dlouho čekali a viděli, že se mu nic zlého nestalo, změnivše se, pravili, že jest on bůh.⁷ Na těch pak místech měl popluží kníže toho ostrova, jménem Publius. Kterýž přijav nás k sobě, za tři dni přátelsky u sebe v hospodě choval.⁸ I přihodilo se, že otec toho Publia ležel, maje zimnici a červenou nemoc. K němuž všed Pavel, a pomodliv se, vložil na něj ruce, a uzdravil jej.⁹ A když se to stalo, tedy jiní, kteříž na ostrově tom nemocní byli, přistupovali, a byli uzdravováni.¹⁰ Ctili nás pak velice, a když jsme se měli pryč plaviti, nakladli toho, čehož potřebí bylo.¹¹ A po třech měsících plavili jsme se na bárce Alexandrinské, kteráž tu byla na tom ostrově přes zimu, mající za erb Kastora a Polluxa.¹² A když jsme přijeli do Syrakusis, zůstali jsme tu za tři dni.¹³ A odtud okolo plavíce se, přišli jsme do Regium; a po jednom dni, když vál vítr od poledne, druhý den přijeli jsme do Puteolos.¹⁴ Kdežto naležše bratří, žádání jsme byli od nich, abychom pobyli u nich za sedm dní. A tak jsme se k Římu brali.¹⁵ Odkudž, když o nás uslyšeli bratří, vyšli proti nám až na rynek Appiův a ke Třem krčmám. Kterěž uzřev Pavel, poděkoval Bohu, a počal býti dobré mysli.¹⁶ A když jsme přišli do Říma, setník dal vězně v moc hejtmanu vojska, ale Pavlovi dopuštěno, aby sám bydlil s žoldněřem, kterýž ho ostríhal.¹⁷ I stalo se po třech dnech, svolal Pavel přední z Židů. A když se sešli, řekl jim: Muži bratří, já nic neučiniv proti lidu ani proti obyčejům otcovským, jat jsa z Jeruzaléma, vydán jsem v ruce Římanům.¹⁸ Kteríž vyslyševše mne, chtěli propustiti, proto že žádné viny hodné smrti na mně nebylo.¹⁹ Ale když Židé odpírali, přinucen jsem odvolati se k císaři, ne jako bych měl co na svůj národ žalovati.²⁰ A protož z té příčiny povolal jsem vás, abych vás viděl, a s vámi promluvil; nebo pro naději lidu Izraelského řetězem tímto svázán jsem.²¹ A oni řekli jemu: Myť jsme žádného psání neměli o tobě z Židovstva, aniž kdo z bratří přijda, vypravoval neb mluvil co zlého o tobě.²² Ale žádámeť od tebe slyšení, jak smyslíš; nebo víme o té sektě, že se jí vsudy odpírá.²³ A když jemu uložili den, sešlo se jich mnoho do hospody k němu, jimž s osvědčováním vypravoval o království Božím, slouže jim k víře o Ježíšovi z zákona Mojžíšova a proroků, od jitra až do večera.²⁴ A někteří uvěřili tomu, což vypravoval, někteří pak nevěřili.²⁵ A tak nejsouce mezi sebou svorní, rozešli se, když promluvil Pavel to jedno slovo: Jistě žet dobře Duch svatý skrze proroka Izaiáše mluvil k otcům našim,²⁶ Řka: Jdi k lidu tomuto a rci jim: Slyšením slyšení budete, ale nesrozumíte, a hledíce, hleděti budete, ale neužríte.²⁷ Nebo zhrublo srdce lidu tohoto, a ušima těžce slyšeli, a oči své zamhouřili, aby snad neviděli očima, a ušima neslyšeli, a srdcem nesrozuměli, a neobrátili se, abych jich neuzdravil.²⁸ Budiž vám tedy známo, že jest pohanům posláno toto spasení Boží, a oniť slyšení budou.²⁹ A když on to propověděl, odešli Židé, majíce mezi sebou hádky mnohé.³⁰ Pavel pak

trval za celé dvě léta v hospodě své, a přijímal všechny, kteříž přicházeli k němu, ³¹ Káže o království Božím, a uče těm věcem, kteréž jsou o Pánu Ježíši Kristu, se vší doufanlivostí bez překážky.

Římanům

Úvod

1 Pavel, služebník Jezukristův, povoláný apoštol, oddělený k kázání evangelium Božího, ² Kteréz zdávna zaslíbil skrze proroky své v písmích svatých, ³ O Synu svém zplozeném z semene Davidova s strany těla, ⁴ Kterýž prokázán jest býti Synem Božím mocně, podlé Ducha posvěcení, skrze z mrtvých vstání, totiž o Ježíši Kristu, Pánu našem, ⁵ Skrze něhož jsme přijali milost a apoštolství ku poslušenství víry mezi všemi národy pro jméno jeho, ⁶ Z nichž i vy jste povoláni Ježíše Krista, ⁷ Všechněm, kteříž jste v Římě, milým Božím, povoláným svatým: Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista. ⁸ Nejprvé pak díky činím Bohu svému skrze Ježíše Krista ze všech vás, že víra vaše rozhlašuje se po všem světě. ⁹ Svědek mi jest zajisté Bůh, kterémuž sloužím duchem svým v evangelium Syna jeho, žeť bez přestání zmínku o vás činím, ¹⁰ Vždycky na svých modlitbách žádaje, abych aspoň někdy mohl šťastně, byla-li by vůle Boží, k vám přijíti. ¹¹ Neboť velice žádám viděti vás, abych vám udělil částku nějakou milosti duchovní ku potvrzení vašemu, ¹² To jest, abych spolu s vámi potěšen byl, skrze společnou i vaši i mou víru. ¹³ Nechciť pak, bratří, abyste nevěděli, žeť jsem mnohokrát uložil přijíti k vám, (ale překážky jsem měl až dosavad), abych nějaký užitek také i mezi vámi měl, jako i mezi jinými národy. ¹⁴ Nebo Řeků i kterýchkoli jiných národů, i moudrých i nemoudrých, dlužník jsem. ¹⁵ A tak, pokudž na mě jest, hotov jsem i vám, kteříž v Římě jste, zvěstovati evangelium. ¹⁶ Neboť se nestydím za evangelium Kristovo; moc zajisté Boží jest k spasení každému věřícímu, Židu předně, potom i Řeku. ¹⁷ Nebo spravedlnost Boží zjevuje se skrze ně z víry u víru, jakož psáno jest: Spravedlivý pak z víry živ bude. ¹⁸ Zjevuje se zajisté hněv Boží s nebe proti každé bezbožnosti a nepravosti lidí, pravdu Boží v nepravosti zadržujících. ¹⁹ Nebo což poznáno býti může o Bohu, známé jest jim, Bůh zajisté zjevil jim. ²⁰ Nebo neviditelné věci jeho, hned od stvoření světa, po věcech učiněných rozumem pochopeny bývají, totiž ta jeho věčná moc a Božství, tak aby oni byli bez výmluvy, ²¹ Proto že poznavše Boha, nectili jako Boha, ani jemu děkovali, ale marní učinění jsou v myšleních svých, a zatmáno jest nemoudré srdce jejich. ²² Měvše se za moudré, blázní učinění jsou. ²³ Nebo směnili slávu neporušitelného Boha v podobenství obrazu porušitelného člověka, i ptactva, i hověd čtvernohých, i zeměplazů. ²⁴ Protož i Bůh vydal je v žádosti srdce jejich k nečistotě, aby zprznilí těla svá vespolek. ²⁵ Jako ty, kteříž směnili pravdu Boží za lež, a ctili i sloužili stvoření raději nežli stvořiteli, kterýž jest pozeňnaný na věky. Amen. ²⁶ Protož je vydal Bůh v žádosti ohavné. Nebo i ženy jejich změnily přirozené sebe užívání v to, kteréž jest proti přirození. ²⁷ A podobně i mužské pohlaví, opustivše přirozené užívání ženy, rozpálili se v žádosti své jedni k druhým, mužské pohlaví s mužským pohlavím mrzkost pášice, a spravedlivou mzdu, kteráž na jejich blud slušela, sami na sebe uvodíce. ²⁸ A jakož sobě nevážili známosti Boha, tak i Bůh vydal je v převrácený smysl, aby činili to, což nesluší, ²⁹ Jsouce naplněni vši nepravostí, smilstvem, nešlechetností, lakomstvím, zlostí, plní závisti, vraždy, svárů, lsti, zlých obyčejů, ³⁰ Utrhači, pomluvači, Boha nenávidící, hánliví, pyšní, chlubní, nalezači zlých věcí, rodičů neposlušní, ³¹ Nemoudří, smluv nezdrželiví, beze vši lítosti, neukojitelní a nemilosrdní. ³² Kteríž věduce o tom právu Božím, (že ti, kteříž takové věci činí, hodni jsou smrti), netoliko ty věci činí, ale i činícím nakládají.

2 Protož nemůžeš se vymluviti, ó člověče, každý potupující. Nebo tím, že jiného potupuješ, sám sebe odsuzuješ, poněvadž totéž činíš, což tupíš. ² Vímeť zajisté, že soud Boží jest podlé pravdy proti těm, kteříž takové věci činí. ³ Zdali se domníváš, ó člověče, kterýž soudíš ty, kdož takové věci činí, a sám totéž čině, že ty ujdeš soudu Božího? ⁴ Čili bohatstvím dobrotivosti jeho a snášlivosti i dlouhočekání pohrdáš, nevěda, že dobrotivost Boží ku pokání tebe vede? ⁵ Ale podlé tvrdosti své a srdce nekajícího shromažďuješ sám sobě hněv ke dni hněvu a zjevení spravedlivého soudu Božího. ⁶ Kterýž odplatí jednomu každému podlé skutků jeho, ⁷ Těm zajisté, kteříž trvajíce v dobrém skutku, slávy a cti a nesmrtelnosti hledají, životem věčným, ⁸ Těm pak, kteříž jsou svárliví, a pravdě nepovolují, ale povolují nepravosti, prchlivosti a hněvem, ⁹ Trápením a úzkostí, každé duši člověka činícího zlé, i Žida předně, i Řeka. ¹⁰ Ale sláva a čest a pokoj každému, kdo činí dobré, i Židu předně, i Řeku. ¹¹ Neboť není přijímání osob u Boha. ¹² Kterížkoli zajisté bez zákona hřešili, bez zákona i zahynou; a kteřížkoli pod zákonem hřešili, skrze zákon odsouzeni budou. ¹³ (Nebo ne ti, kteříž slyší zákon, spravedlivi jsou před Bohem, ale činitelé zákona spravedlivi budou. ¹⁴ Nebo když pohané zákona nemajíce, od přirození činí to, což přikazuje zákon, takoví zákona nemajíce, sami sobě zákonem jsou, ¹⁵ Jako ti, kteříž ukazují dílo zákona napsané na srdcích svých, když jim to osvědčuje svědomí jejich i myšlení, kteráž se vespolek obviňují, aneb také vymlouvají.) ¹⁶ V ten den, když souditi bude Bůh tajné věci

lidské, podlé evangelium mého skrze Jezukrista. ¹⁷ Aj, ty sloveš Žid, a zpoléháš na zákon, a chlubiš se Bohem, ¹⁸ A znáš vůli jeho, a rozeznáváš, co sluší, naučen jsa z zákona, ¹⁹ A za to máš, že jsi ty vůdcím slepých, světlem těch, kteříž jsou ve tmě, ²⁰ Ředitelem nemoudrých, učitelem nemluvnat, majícím formu umění a pravdy v zákoně. ²¹ Kterakž tedy jiného uče, sám sebe neučíš? Vyhlašuje, že nemá kradeno býti, kradeš? ²² Pravě: Nezcizoložíš, cizoložství pácháš? V ohavnosti maje modly, svatokrádeže se dopouštíš? ²³ Zákonem se chlube, přestupováním zákona Bohu neúctu činíš? ²⁴ Nebo jméno Boží pro vás v porouhání jest mezi pohany, jakož psáno jest. ²⁵ Obřezáníť zajisté prospěje, budeš-li zákon plniti; pakli budeš přestupitelem zákona, obřezání tvé učiněno jest neobřezáním. ²⁶ A protož jestližeť by neobřízka ostríhala práv zákona, zdaliž nebude počtena neobřízka jejich za obřízku? ²⁷ A ti, kteříž jsou z přirození neobřízka, zachovávající zákon, zdaliž nepotupí tebe, kterýž pod literou a obřízkou přestupník jsi zákona? ²⁸ Nebo ne ten jest Žid, kterýž jest zjevně; aniž to jest obřezání, kteréž bývá zjevně na těle; ²⁹ Ale ten jest Žid, kterýž vnitř jest Židem, obřezání maje srdečné v duchu, a ne podlé litery; jehož chvála ne z lidí jest, ale z Boha.

3 Což tedy má více Žid? Aneb jaký jest užitek obřízky? ² Mnohý všelijak. Přední zajisté, že jest jim svěřen zákon Boží. ³ Nebo co jest do toho, jestliže byli někteří nevěrní? Zdaliž nevěra jejich věrnost Boží vyprázdni? ⁴ Nikoli, nýbrž budiž Bůh pravdomluvný, ale každý člověk lhář, jakož psáno jest: Abys ospravedlněn byl v řečech svých, a přemohl, když bys soudil. ⁵ Jestližeť pak nepravost naše spravedlnost Boží zvelebuj, což díme? Zdali nespravedlivý jest Bůh, kterýž uvodí hněv? (Po lidskuť pravím.) ⁶ Nikoli, sic jinak kterakž by Bůh soudil svět? ⁷ Nebo jestližeť pravda Boží mou lží rozmohla se k slávě jeho, i pročez pak já ještě jako hříšník bývám souzen? ⁸ A ne raději (jakž o nás zle mluví, a jakož někteří praví, že bychom my říkali): Činme zlé věci, aby přišly dobré? Jichž spravedlivé jest odsouzení. ⁹ Což tedy? Máme něco napřed? Nikoli, nebo jsme prvé dokázali toho, že jsou, i Židé i Řekové, všickni pod hříchem, ¹⁰ Jakož psáno jest: Že není spravedlivého, ani jednoho. ¹¹ Není rozumného, není, kdo by hledal Boha. ¹² Všickni se uchýlili, spolu neužiteční učinění jsou; není, kdo by činil dobré, není ani jednoho. ¹³ Hrob otevřený jest hrdlo jejich, jazyky svými lstivě mluvili, jed lýtých hadů jest pod rty jejich. ¹⁴ Kterýchž ústa plná jsou zlořečení a hořkosti. ¹⁵ Nohy jejich rychlé k vylévání krve. ¹⁶ Setření a bída na cestách jejich. ¹⁷ A cesty pokoje nepoznali. ¹⁸ Není bázně Boží před očima jejich. ¹⁹ Víme pak, že cožkoli zákon mluví, těm, kteříž jsou pod zákonem mluví, aby všeliká ústa zacpána byla, a aby vinen byl všecken svět Bohu. ²⁰ Protož z skutků zákona nebude ospravedlněn žádný člověk před obličejem jeho; nebo skrze zákon poznání hřícha. ²¹ Ale nyní bez zákona spravedlnost Boží zjevena jest, osvědčená zákonem i proroky, ²² Spravedlnost totiž Boží, skrze víru Ježíše Krista, ke všem a na všechny věřící. ²³ Neboť není rozdílu. Všickniť zajisté zhřešili, a nemají slávy Boží. ²⁴ Spravedlivi pak učinění bývají darmo, milostí jeho, skrze vykoupení, kteréž se stalo v Kristu Ježíši, ²⁵ Jehož Bůh vydal za smírci, skrze víru ve krvi jeho, k ukázaní spravedlnosti své, skrze odpuštění předešlých hříchů, ²⁶ V shovívání Božím, k dokázaní spravedlnosti své v nynějším času, k tomu, aby on spravedlivým byl, a ospravedlnujícím toho, kterýž jest z víry Ježíšovy. ²⁷ Kdež jest tedy ta chloubá? Vyprázděna jest. Skrze který zákon? Skutků-li? Nikoli, ale skrze zákon víry. ²⁸ Protož za to máme, že člověk bývá spravedliv učiněn věrou bez skutků zákona. ²⁹ Zdaliž jest toliko Bůh Židů? Zdali také není i pohanů? Jistě i pohanů, ³⁰ Poněvadž jeden jest Bůh, kterýž ospravedlňuje obřízku z víry, a neobřízku skrze víru. ³¹ Což tedy zákon vyprazdňujeme skrze víru? Nikoli, nýbrž zákon tvrdíme.

4 Což tedy díme, že došel Abraham, otec náš, podlé těla? ² Nebo byl-liť Abraham z skutků spravedliv učiněn, máť se čím chlubití, ale ne u Boha. ³ Nebo co praví písmo? Uvěřil pak Abraham Bohu, i počteno jemu za spravedlnost. ⁴ Kdožť skutky činí, tomuť odplata nebývá počtena podlé milosti, ale podlé dluhu. ⁵ Tomu pak, kdož nečiní skutků, ale věří v toho, kterýž spravedlivého činí bezbožníka, bývá počtena víra jeho za spravedlnost, ⁶ Jakož i David vypravuje blahoslavenství člověka, jemuž Bůh přivlastňuje spravedlnost bez skutků, řka: ⁷ Blahoslavení, jichž odpuštěny jsou nepravosti, a jejichž přikryti jsou hříchové. ⁸ Blahoslavený muž, kterémuž Pán nepočítá hříchu. ⁹ Blahoslavenství tedy toto k obřízce-li přináleží, čili také k neobřízce? Nebo pravíme, že Abrahamovi víra jest počtena za spravedlnost. ¹⁰ Kterak pak jest počtena? Když byl obřezán, či před obřezáním? Ne v obřízce, ale před obřezáním. ¹¹ A znamení obřízku přijal za znamení spravedlnosti víry, kteráž byla před obřezáním, na to, aby byl otcem všech věřících v neobřízce, aby i jim přičtena byla spravedlnost, ¹² A otcem obřízky těch, kteříž ne z obřízky toliko jsou, ale kteříž kráčeji šlepějemi víry otce našeho Abrahama, kteráž byla před obřezáním. ¹³ Nebo ne skrze zákon stalo se zaslíbení Abrahamovi, aneb semeni jeho, aby byl dědicem světa, ale skrze spravedlnost víry. ¹⁴ Nebo jestliže ti, kteří jsou z zákona, dědicové jsou, zmařena jest víra, a zrušeno jest to zaslíbení. ¹⁵ Zákon zajisté hněv působí; nebo kdež není zákona, tu ani přestoupení. ¹⁶ A protož z víry jde, aby šlo podlé milosti, proto aby pevné bylo zaslíbení všemu semeni, netoliko tomu, kteréž z zákona jest, ale i tomu, kteréž jest z víry Abrahamovy, kterýž jest otec všech nás,

¹⁷ (Jakož psáno jest: Otcem mnohých národů postavil jsem tebe), před obličejem Boha, jemuž uvěřil, kterýž obživuje mrtvé, a povolává i těch věcí, jichž není, jako by byly. ¹⁸ Kterýž v naději proti naději uvěřil, že bude otcem mnohých národů, podlé toho povědění: Taktž bude símě tvé. ¹⁹ A nezemdlev u víře, nehleděl na své tělo již umrtvené, ješto téměř ve stu letech byl, ani na život Sáry umrtvený. ²⁰ O zaslíbení tedy Božím nepochyboval z nedověry, nýbrž posilnil se věrou, dav chválu Bohu, ²¹ Jsa tím jist, že cozkoli zaslíbil, mocen jest i učiniti. ²² A protož počteno jest jemu to za spravedlnost. ²³ Jestitž pak to napsáno ne pro něj toliko, že jemu počteno bylo, ²⁴ Ale i pro nás, kterýmž bude počteno, věřícím totiž v toho, kterýž vzkřísil Ježíše Pána našeho z mrtvých, ²⁵ Kterýž vydán jest pro hříchy naše, a vstal z mrtvých pro ospravedlnění naše.

5 Ospravedlnění tedy jsouce z víry, pokoj máme s Bohem skrze Pána našeho Jezukrista, ² Skrze něhož i přístup měli jsme věrou k milosti této, kterouž stojíme. A chlubíme se nadějí slávy Boží. ³ A ne jen nadějí, ale také chlubíme se ssouženými, věduce, že ssoužení trpělivost působí, ⁴ A trpělivost zkušení, zkušení pak nadějí. ⁵ A nadějet nezahanbuje; nebo láska Boží rozlita jest v srdcích našich skrze Ducha svatého, kterýž dán jest nám. ⁶ Kristus zajisté, když jsme my ještě mdlí byli, v čas příhodný za bezbožné umřel, ⁷ Ješto sotva kdo za spravedlivého umře, ač za dobréhoť by někdo snad i umřítí směl. ⁸ Dokazujet pak Bůh lásky své k nám; nebo když jsme ještě hříšníci byli, Kristus umřel za nás. ⁹ Čím tedy více nyní ospravedlnění jsouce krví jeho, spasení budeme skrze něho od hněvu. ¹⁰ Poněvadž byvše nepřátelé, smíření jsme s Bohem skrze smrt Syna jeho, nadtoť smíření jsouce, spasení budeme skrze život jeho. ¹¹ A ne jen to, ale chlubíme se i Bohem, skrze Pána našeho Jezukrista, skrze něhož nyní smíření jsme došli. ¹² A protož jakož skrze jednoho člověka hřích na svět všel a skrze hřích smrt, a tak na všechny lidi smrt přišla, v němž všickni zhřešili. ¹³ Nebo až do zákona hřích byl na světě, ale hřích se nepočítá, když zákona není. ¹⁴ Kralovala pak smrt od Adama až do Mojžíše také i nad těmi, kteříž nehřešili ku podobenství přestoupení Adamova, kterýž jest figúra toho budoucího. ¹⁵ Ale ne jako hřích, tak i milost. Nebo poněvadž onoho jednoho pádem mnoho jich zemřelo, mnohemť více milost Boží a dar z milosti toho jednoho člověka Jezukrista na mnohé rozlit jest. ¹⁶ Aniž jako skrze jednoho, kterýž zhřešil, tak milost. Nebo vina z jednoho pádu ku potupení, ale milost z mnohých hříchů k ospravedlnění. ¹⁷ Nebo poněvadž pro ten pád jeden smrt kralovala pro toho jednoho, mnohemť více, kteříž rozhojněnou milost a dar spravedlnosti přijímají, v životě kralovati budou skrze toho jediného Jezukrista. ¹⁸ A tak tedy, jakž skrze pád jeden na všechny lidi přišla vina ku potupení, tak i skrze jediné ospravedlnění na všechny lidi přišla milost k ospravedlnění života. ¹⁹ Nebo jakož skrze neposlušenství jednoho člověka učiněno jest mnoho hříšných, tak i skrze poslušenství jednoho spravedliví učiněni budou mnozí. ²⁰ Zákon pak k tomu přistoupl, aby se rozhojnil hřích, a kdež se rozhojnil hřích, tu ještě více rozhojnila se milost, ²¹ Aby jakož kraloval hřích k smrti, tak aby i milost kralovala skrze spravedlnost k životu věčnému, skrze Jezukrista Pána našeho.

6 Což tedy díme? Zůstaneme v hříchu, aby se milost rozhojnila? ² Nikoli. Kdož jsme zemřeli hříchu, kterakž ještě živi budeme v něm? ³ Zdaliž nevíte, že kteřížkoli pokřtěni jsme v Krista Ježíše, v smrt jeho pokřtěni jsme? ⁴ Pohřbeni jsme tedy s ním skrze křest v smrt, abychom, jakož z mrtvých vstal Kristus k slávě Otce, tak i my v novotě života chodili. ⁵ Nebo poněvadž jsme s ním vštípeni připodobněním smrti jeho, tedyť i vzkříšením budeme, ⁶ To věduce, že starý člověk náš s ním spolu ukřižován jest, aby bylo umrtveno tělo hřícha, abychom již potom nesloužili hříchu. ⁷ Nebo kdožť umřel, ospravedlněn jest od hříchu. ⁸ Jestližeť jsme pak zemřeli s Kristem, věříměť, že spolu s ním také živi budeme, ⁹ Věduce, že Kristus vstav z mrtvých, již více neumírá, smrt nad ním již více nepanuje. ¹⁰ Nebo žeť umřel, hříchu umřel jednou; že pak jest živ, živ jest Bohu. ¹¹ Tak i vy za to mějte, že jste zemřeli zajisté hříchu, ale živi jste Bohu v Kristu Ježíši, Pánu našem. ¹² Nepanujž tedy hřích v smrtelném těle vašem, abyste povolovali jemu v žádostech jeho. ¹³ Aniž vydávejte oudů svých za odění nepravosti hříchu, ale vydávejte se k službě Bohu, jako byvše mrtví, již živi, a oudy své za odění spravedlnosti Bohu. ¹⁴ Nebo hřích nebude panovati nad vámi; nejste zajisté pod zákonem, ale pod milostí. ¹⁵ Což pak? Hřešiti budeme, když nejsme pod zákonem, ale pod milostí? Nikoli. ¹⁶ Zdaliž nevíte, že komuž se vydáváte za služebníky ku poslušenství, toho jste služebníci, kohož posloucháte, buď hříchu k smrti, buď poslušenství k spravedlnosti? ¹⁷ Ale díka Bohu, že byvše služebníci hřícha, uposlechli jste z srdce způsobu učení toho, v kteréž uvedeni jste. ¹⁸ Vysvobození pak jsouce od hříchu, učiněni jste služebníci spravedlnosti. ¹⁹ Po lidsku pravím, pro mdlobu těla vašeho: Jakž jste vydávali oudy své v službu nečistotě a nepravosti k činění nepravosti, tak nyní vydávejte oudy své v službu spravedlnosti ku posvěcení. ²⁰ Nebo když jste byli služebníci hřícha, cizí jste byli od spravedlnosti. ²¹ Jaký jste pak užitek měli tehdaž toho, začěž se nyní stydíte? Konec zajisté těch věcí jest smrt. ²² Nyní pak vysvobození jsouce od hříchu, a podmaněni v službu Bohu, máte užitek svůj ku posvěcení, cíl pak život věčný. ²³ Nebo odplata za hřích jest smrt, ale milost Boží život věčný v Kristu Ježíši, Pánu našem.

7 Zdaliž nevíte, bratří, (nebo povědomým zákona mluvím), že zákon panuje nad člověkem, dokudž živ jest? ² Nebo žena, kteráž za mužem jest, živému muži přivázána jest zákonem; pakli by umřel muž, svobodná jest od zákona muže. ³ A protož dokudž jest živ muž, slouti bude cizoložnice, bude-li s jiným mužem; pakli by muž její umřel, jest svobodna od zákona toho, tak že již nebude cizoložnice, bude-li s jiným mužem. ⁴ Takž tedy, bratří moji, i vy umrtveni jste zákonu skrze tělo Kristovo, abyste byli jiného, toho totiž, kterýž z mrtvých vstal, abychom ovoce nesli Bohu. ⁵ Nebo když jsme byli v těle, žádosti hříchů skrze zákon moc svou provodily v oudech našich k nesení ovoce smrti. ⁶ Nyní pak osvobozeni jsme od zákona, když umřel ten, v němž jsme držáni byli, tak abychom sloužili v novotě ducha, a ne v vetchosti litery. ⁷ Což tedy díme? Že zákon jest hříchem? Nikoli; nýbrž hříchu jsem nepoznal, než skrze zákon. Nebo i o žádosti byl bych nevěděl, kdyby byl zákon neřekl: Nepožádáš. ⁸ Ale příčinu vzav hřích skrze přikázání, zplodil ve mně všelikou žádost. Bez zákona zajisté hřích mrtev jest. ⁹ Ját pak byl jsem živ někdy bez zákona, ale když přišlo přikázání, hřích ožil, ¹⁰ A já umřel. I shledáno jest, že to přikázání, kteréž mělo býti k životu, jest mi k smrti. ¹¹ Nebo hřích, vzav příčinu skrze to přikázání, podvedl mne, a skrze ně zabil. ¹² A tak zákon zajisté jest svatý, a přikázání svaté i spravedlivé a dobré. ¹³ Tedy to dobré učiněno jest mi smrt? Nikoli, ale hřích, aby se okázal býti hříchem, skrze to dobré zplodil mi smrt, aby byl příliš velmi hřešící hřích skrze přikázání. ¹⁴ Víme zajisté, že zákon jest duchovní, ale já jsem tělesný, prodaný hříchu. ¹⁵ Nebo toho, což činím, neoblibuji; nebo ne, což chci, to činím, ale, což v nenávisti mám, to činím. ¹⁶ Jestližeť pak, což nechci, to činím, povolují zákonu, že jest dobrý. ¹⁷ A tak nyní více ne já to činím, ale ten hřích, kterýž ve mně přebývá. ¹⁸ Vímt' zajisté, že nepřebývá ve mně, (to jest v těle mém), dobré. Nebo chtění hotové mám, ale abych vykonati mohl dobré, tohoť nenalézám. ¹⁹ Nebo nečiním dobrého, kteréž chci, ale činím to zlé, jehož nechci. ²⁰ A poněvadž pak, čehož já nechci, to činím, tedyť již ne já činím to, ale ten hřích, kterýž ve mně přebývá. ²¹ Nalézám tedy zákon, když chci činiti dobré, že se mne přidrží zlé. ²² Nebo zvláštní líbost mám v zákoně Božím podlé vnitřního člověka; ²³ Ale vidím jiný zákon v oudech svých, odporující zákonu myslí mé, a jímající mne zákonu hřícha, kterýž jest v oudech mých. ²⁴ Bídny já člověk! Kdo mne vysvobodí z toho těla smrti? ²⁵ Děkujiť Bohu skrze Jezukrista Pána našeho. A takž tedy tentýž já sloužím myslí zákonu Božímu, ale tělem zákonu hřícha.

8 A protož není již žádného potupení těm, kteříž jsou v Kristu Ježíši, nechodícím podlé těla, ale podlé Ducha. ² Nebo zákon Ducha života v Kristu Ježíši vysvobodil mne od zákona hřícha i smrti. ³ Nebo seč nemohl býti zákon, jelikož byl mdlý pro tělo, Bůh poslav Syna svého v podobnosti těla hřícha, a příčinou hřícha, potupil hřích na těle, ⁴ Aby spravedlnost zákona vyplněna byla v nás, kteříž nechodíme podlé těla, ale podlé Ducha. ⁵ Ti zajisté, kteříž jsou podlé těla, chutnají to, což jest těla, ale ti, kteříž podlé Ducha, to, což jest Ducha. ⁶ Nebo opatrnost těla jest smrt, opatrnost pak Ducha život a pokoj, ⁷ Proto že opatrnost těla jest nepřítelkyně Bohu; nebo zákonu Božímu není poddána, aniž hned může býti. ⁸ Protož ti, kteříž jsou v těle, Bohu se líbiti nemohou. ⁹ Vy pak nejste v těle, ale v Duchu, poněvadž Duch Boží v vás přebývá. Jestližeť pak kdo Ducha Kristova nemá, tent' není jeho. ¹⁰ A jestliť Kristus v vás, tedy ač tělo umrtveno jest pro hřích, však duch živ jest pro spravedlnost. ¹¹ Jestližeť pak Duch toho, kterýž vzkřísil Ježíše z mrtvých, v vás přebývá, tedy ten, kterýž vzkřísil Krista z mrtvých, obživí i smrtelná těla vaše, pro přebývajícího Ducha jeho v vás. ¹² A takž tedy, bratří, dlužníciť jsme ne tělu, abychom podlé těla živi byli. ¹³ Nebo budete-li podlé těla živi, zemřete; pakli byste Duchem skutky těla mrtvili, živi budete. ¹⁴ Nebo kteřížkoli Duchem Božím vedeni bývají, ti jsou synové Boží. ¹⁵ Nepřijali jste zajisté ducha služby opět k bázni, ale přijali jste Ducha synovství, v němž voláme Abba, totiž Otče. ¹⁶ Tent' Duch osvědčuje duchu našemu, že jsme synové Boží. ¹⁷ A jestliže synové, tedy i dědicové, dědicové zajisté Boží, spolu pak dědicové Kristovi, však jestliže spolu trpíme, abychom spolu i oslavení byli. ¹⁸ Nebo tak za to mám, že nejsou rovná utrpení nynější oně budoucí slávě, kteráž se zjeví má na nás. ¹⁹ Nebo stvoření pečlivě jako vyhlídaje, očekává zjevení synů Božích. ²⁰ Marnosti zajisté

7:9 **Byl jsem živ.** Přestože i malé děti jsou hříšné (dovedou závidět, žárlit a ubližovat si navzájem, aniž by je tomu někdo učil) neznamená to nutně, že se rodí propadlé peklu; Ježíš říká, že jim patří Boží království **Lk 18:16**. Podle tohoto Pavlova verše existuje něco, čemu bychom mohli říkat „věk zodpovědnosti“, před jehož dosažením Bůh člověku hříchy nepočítá. Člověk je duchovně živý, ale když dozraje k poznání, že Boží přikázání ho usvědčují ze hříchu (protože ho překročil), člověk duchovně zemře (**v. 10 a pozn.**). Aby se mohl znovu narodit (**Jn 3:7**), potřebuje Krista.

7:10 **Já umřel.** Řeč je pochopitelně o duchovní smrti, nikoliv fyzické (to by to asi nenapsal). Srv. **pozn. 9**. Člověka vzdálil od Boha (tzn. duchovně zahubil) jeho hřích.

8:1 **Žádného potupení.** Boží vůle není, aby nás trýznily pocity viny. Chce nicméně, abychom uviděli své *vědomí* viny. Můžeme vykročit směrem k nápravě, až poté, co si přiznáme svou hříšnost. Když sami o sobě uvažujeme jako o někom špatném, necítíme se dobře. Když se necítíme dobře, neděláme dobré věci tak dobře, jak bychom mohli. A tak zase děláme špatné věci, kvůli kterým pak máme špatné svědomí, a jsme v pasti. Teprve když se dokážeme přijmout takoví, jací jsme (viz Úvod k Terapeutické Bibli: Uzdravení na str. 6), můžeme se změnit. Přijetí sami sebe takoví, jací jsme, samo nestačí; je to jen vědomí viny. Je to pouze první krok ke skutečné proměně.

Bolesti, artíš mě k zemi

a měníš mě na věřícího.

Imagine Dragons

poddáno jest stvoření, nechtě, ale pro toho, kterýž je poddal, ²¹ V naději, že i to stvoření vysvobozeno bude od služby porušení v svobodu slávy synů Božích. ²² Nebo víme, že všechno stvoření spolu lká, a spolu ku porodu pracuje až posavad. ²³ A netoliko ono, ale i my, provotiny Ducha mající, i myt sami v sobě lkáme, zvolení synů očekávající, a tak vykoupení těla svého. ²⁴ Nebo nadějí spasení jsme. Naděje pak, kteráž se vidí, není naděje. Nebo což kdo vidí, proč by se toho nadál? ²⁵ Pakli čehož nevidíme, toho se nadějeme, tedy toho skrze trpělivost očekáváme. ²⁶ Ano také i Duch pomocen jest mdlobám našim. Nebo zač bychom se měli modlití, jakž by náleželo, nevíme, ale ten Duch prosí za nás lkáními nevypravitelnými. ²⁷ Ten pak, kterýž jest zpytatel srdcí, zná, jaký by byl smysl Ducha, že podlé Boha prosí za svaté. ²⁸ Vímeť pak, že milujícím Boha všechny věci napomáhají k dobrému, totiž těm, kteříž podlé uložení jeho povolání jsou. ²⁹ Nebo kteréž předzvěděl, ty i předzřídil, aby byli připodobněni obrazu Syna jeho, aby on byl prvorozený mezi mnohými bratřími. ³⁰ Kterěž pak předzřídil, těch i povolal, a kterýchž povolal, ty i ospravedlnil, a kteréž ospravedlnil, ty i oslavil. ³¹ Což tedy díme k tomu? Kdyžť jest Bůh s námi, i kdo proti nám? ³² Kterýž ani vlastnímu Synu svému neodpustil, ale za nás za všechny vydal jej, i kterakž by tedy nám s ním všech věcí nedal? ³³ Kdo bude žalovati na vyvolené Boží? Bůh jest, kterýž ospravedlňuje. ³⁴ Kdo jest, ješto by potupil? Kristus jest, kterýž umřel, nýbrž i z mrtvých vstal, a kterýž i na pravici Boží jest, kterýž i oroduje za nás. ³⁵ Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? Zarmoucení-li, aneb úzkost, neb protivenství? Zdali hlad, čili nahota? Zdali nebezpečnost, čili meč? ³⁶ Jakož psáno jest: Pro tebe mrtvení býváme celý den, jmíni jsme jako ovce oddané k zabítí. ³⁷ Ale v tom ve všem udatně vítězíme, skrze toho, kterýž nás zamiloval. ³⁸ Jist jsem zajisté, že ani smrt, ani život, ani andělé, ani knížatstvo, ani mocnosti, ani nastávající věci, ani budoucí, ³⁹ Ani vysokost, ani hlubokost, ani kterékoli jiné stvoření, nebude moci nás odloučiti od lásky Boží, kteráž jest v Kristu Ježíši, Pánu našem.

9 Pravduť pravím v Kristu, a neklamámť, čemuž i svědomí mé svědectví vydává v Duchu svatém, ² Žeť mám veliký zámutek, a ustavičnou bolest v srdci svém. ³ Nebo žádal bych já sám zavrženým býti od Krista místo bratří svých, příbuzných svých podlé těla. ⁴ Kterížto jsou Izraelští, jejichž jest přijetí za syny, i sláva, i smlouvy, i zákona dání, i služba, i zaslíbení. ⁵ Jejichž jsou otcové, a ti, z nichž jest Kristus podlé těla, kterýž jest nade všechny Bůh pozeňnaný na věky. Amen. ⁶ A však nemůže zmařeno býti slovo Boží. Nebo ne všickni, kteříž jsou z Izraele, Izraelští jsou. ⁷ Aniž proto, že jsou símě Abrahamovo, všickni jsou synové, ale v Izákovi nazváno bude tvé símě. ⁸ To jest, ne ti, kteříž jsou synové těla, jsou synové Boží, ale kteříž jsou synové zaslíbení, ti se počítají za símě. ⁹ Nebo toto jest slovo zaslíbení: V týž čas přijdu, a Sára bude mítí syna. ¹⁰ A netoliko to, ale i Rebeka z jednoho počavši, totiž z Izáka, otce našeho. ¹¹ Nebo ještě před narozením, a prvé než co dobrého neb zlého učinili, aby uložení Boží, kteréž jest podlé vyvolení, ne z skutků, ale z toho, kterýž povolává, pevné bylo, ¹² Řečeno jest jí: Větší sloužití bude menšímu, ¹³ Jakož psáno jest: Jákoba jsem miloval, ale Ezau nenáviděl jsem. ¹⁴ I což tedy díme? Zdali nespravedlnost jest u Boha? Nikoli. ¹⁵ Nebo Mojžíšovi dí: Smiluji se, nad kým se smiluji, a slituji se, nad kýmž se slituji. ¹⁶ A tak tedy není na tom, kdož chce, ani na tom, kdož běží, ale na Bohu, kterýž se smilovává. ¹⁷ Nebo dí písmo Faraonovi: Proto jsem vzbudil tebe, abych na tobě ukázal moc svou, a aby rozhlášeno bylo jméno mé po vší zemi. ¹⁸ A tak tedy, nad kýmž chce, smilovává se, a koho chce, zatvrzuje. ¹⁹ Ale díš mi: I proč se pak hněvá? nebo vůli jeho kdo odepřel? ²⁰ Nýbrž, ó člověče, kdo jsi ty, že odmlouváš Bohu? Zdaž hrnec dí hrnčíři: Pročs mne tak udělal? ²¹ Zdalíž hrnčír nemá moci nad hlinou, aby z jednotejného truple udělal jednu nádobu ke cti, a jinou ku potupě? ²² Což pak, že Bůh, chtěje ukázati hněv, a oznámiti moc svou, snášel ve mnohé trpělivosti nádobu hněvu, připravené k zahnutí, ²³ A známé učiniti bohatství slávy své při nádobách milosrdenství, kteréž připravil k slávě? ²⁴ Kterýchž i povolal, totiž nás, netoliko z Židů, ale také i z pohanů, ²⁵ Jakož i skrze Ozé dí: Nazovu nelid svůj lidem svým, a nemilou

8:28 Všecky věci napomáhají k dobrému. Většina překladů, nejen českých, zde bývá nepřesná implikací, že křesťanům se dějí jenom dobré věci. Jsou lidé, kteří zažili nějakou nevýslovně hroznou tragédii, a kvůli tomuto nesprávnému překladu pak zanevěřili na Boha, protože je (podle jejich přesvědčení) zklamal.

V originální větě *πάντα συνεργεῖ ὁ θεὸς εἰς ἀγαθόν* (*panta synergei ho theos eis agathon*) není shoda podmětu s přísudkem ve spojení *panta synergei* („všechny věci“ [plurál] „spolučiní“ [singulár]), nýbrž ve spojení *synergei ho theos* („spolučiní Bůh“). Verš neshazuje zodpovědnost za všechno zlo ve světě na Boha předstíráním, že je to dobro; světu

vládne ďábel (1Jn 5:19), jehož skutky přišel Ježíš mařit (1Jn 3:8). Bůh je sice všemohoucí, ale láska znamená vzdát se moci (Fp 2:6–8). Až se vrátí, tehdy svou moc uplatní v plné síle a jeho protivníci si v hrůze budou přát, aby se nebyli narodili (Zj 6:16). Do té doby musíme tomuto verši rozumět tak, že Bůh všechny věci (včetně těch zlých) proměňuje v dobro těch, kdo ho milují, i navzdory tomu, jak to bylo strašné.

 Lidé, kteří zůstali Bohu věrni i v tragických událostech, které je potkaly, mohou dosvědčit, že díky tomu duchovně povyrostli způsobem, který by jinak možný nebyl. Srv. čl. **Smysl utrpení** na str. 323.

milou. ²⁶ A stanet se, že místo toho, kdež řečeno bylo jim: Nejste vy lid můj, tuť nazváni budou synové Boha živého. ²⁷ Izaiáš pak volá nad Izraelem, řka: Byť pak byl počet synů Izraelských jako písek mořský, ostatkové spasení budou. ²⁸ Nebo pohubení učiní spravedlivé, a to jisté, pohubení zajisté učiní Pán na zemi, a to jisté. ²⁹ A jakož prvé pověděl Izaiáš: Byť byl Pán zástupů nepozůstavil nám semene, jako Sodoma učinění bychom byli, a Gomoře byli bychom podobni. ³⁰ Což tedy díme? I to, že pohané, kteříž nenásledovali spravedlnosti, dosáhli spravedlnosti, a to spravedlnosti té, kteráž jest z víry; ³¹ Izrael pak následovav zákona spravedlnosti, k zákonu spravedlnosti nepřišel. ³² Proč? Nebo ne z víry, ale jako z skutků zákona jí hledali. Urazili se zajisté o kámen urážky, ³³ Jakož psáno jest: Aj, kladu na Sionu kámen urážky a skálu pohoršení, a každý, kdož uvěří v něj, nebude zahanben.

10 Bratří, příchyllost zajisté s zvláštní líbostí srdce mého jestiť k Izraelovi, i modlitba za něj k Bohu, aby spasen byl. ² Neboť jim svědectví vydávám, žeť horlivost Boží mají, ale ne podle umění. ³ Nebo neznajíce Boží spravedlnosti, a svou vlastní spravedlnost usilující vystaviti, spravedlnosti Boží nebyli poddáni. ⁴ Konec zajisté zákona jest Kristus k ospravedlnění všelikému věřícímu. ⁵ Nebo Mojžíš píše o spravedlnosti, kteráž jest z zákona, pravě: Který by koli člověk činil ty věci, živ bude v nich. ⁶ Ta pak spravedlnost, kteráž jest z víry, takto praví: Neříkej v srdci svém: Kdo vstoupí na nebe? To jest Krista s výsosti svěsti. ⁷ Aneb kdo sstoupí do propasti? To jest Krista z mrtvých vzbuditi. ⁸ Ale co dí? Blízko tebe jestiť slovo, v ústech tvých a v srdci tvém. Tot jest slovo to víry, kteréž kážeme: ⁹ Vyznáš-li ústy svými Pána Ježíše, a srdcem svým uvěříš-li, že jej Bůh vzkřísil z mrtvých, spasen budeš. ¹⁰ Srdcem se zajisté věří k spravedlnosti, ale ústy vyznání se děje k spasení. ¹¹ Nebo dí písmo: Všeliký, kdož věří v něj, nebude zahanben. ¹² Neníť zajisté rozdílu mezi Židem a Řekem; nebo tentýž Pán všech, bohatý jest ke všechněm vzývajícím jej. ¹³ Každý zajisté, kdožkoli vzýval by jméno Páně, spasen bude. ¹⁴ Ale kterak budou vzývati toho, v kteréhož neuvěřili? A kterak uvěří tomu, o němž neslyšeli? A kterak uslyší bez kazatele? ¹⁵ A kterak kázati budou, jestliže nebudou poslání? Jakož psáno jest: Jak krásné nohy zvěstujících pokoj, zvěstujících dobré věci. ¹⁶ Ale nevšickni uposlechli evangelium. Nebo Izaiáš praví: Pane, kdo uvěřil kázání našemu? ¹⁷ Tedy víra z slyšení, slyšení pak skrze slovo Boží. ¹⁸ Ale

Milovat a nenávidět

Slova, která nám připadají příliš silná, by někoho mohla odradit od následování Boha, který je tak nespravedlivý a tvrdý. Nenáviděl Ezaua (v. 9:13; citace Mal 1:2–3) a výrazy stejného slovního základu najdeme v kontextech nesmiřitelného nepřátelství, např. máme milovat ty, kdo nás nenávidí (Mt 5:44; Lk 6:27); máme počítat s nenávistí pronásledovatelů (Mt 10:22; 24:9; Lk 21:17) a zrádců (Mt 24:10, Lk 6:22) podobně jako Boží lid v dobách SZ (Lk 1:71). Svého krále odmítají ti, kdo ho nenávidí (Lk 19:14); hříšníci nenávidí světlo, které je odhaluje a usvědčuje (Jn 3:20), proto nenávidí Krista i jeho následovníky (Jn 7:7; 15:18–19). Kdo nenávidí Ježíše, nenávidí Otce (Jn 15:23–25).

Kristus své následovníky dokonce nabádá takto nenávidět celou svou rodinu (Lk 14:26), ba i sebe samotné (Jn 12:25).

Nesmíme však včítat do textu to, co tam původně nebylo. Text je psán do kultury, která tyto silné výrazy spojuje se silnými emocemi, o kterých ale ví, že jsou rychle pomíjivé. Ne vždy „nenávidět“ musí nutně znamenat „přát někomu to nejhorší“.

Umíme si snadno představit, že by někdo mohl pracovat pro dva různé zaměstnavatele, a nemusí to nutně znamenat, že jednoho „miluje“, kdežto

druhého „nenávidí“ v tom extrémně silném významu, jak mu rozumíme v naší dnešní kultuře (Mt 6:24 Lk 16:13). Jde jenom o to, že když nastane konflikt (řekněme, že oba zaměstnavatelé požadují neplánovaný přesčas ve stejnou dobu), musíme se rozhodnout jednomu dát přednost. To je pravý význam slova „milovat“ v kontrastu s „nenávidět“. Zaměstnavatel, který se svého zaměstnance dočká na přesčasové hodině, je „milován“, zatímco ten druhý „nenáviděn“.

V tomto významu musíme rozumět pasážím jako Lk 14:26: Kdyby kdokoliv vyžadoval něco, co je v rozporu s Kristovým nárokem, Kristus musí dostat přednost, jinak ho nejsme hodni. Nemusíme své bližní kvůli tomu „nenávidět“ (Mt 5:44; Lk 6:27, 35; Ef 5:25; Ko 3:19; 1Te 5:13; 1Pt 1:22; 2:17).

Takto Bůh „nenáviděl“ Ezaua: Požehnal mu (Gn 27:39; 33:9; Dt 2:5; Žd 11:20). Jenom pokud jde o přízeň jeho dvojčeti Jákobovi, Ezau zůstal na druhém místě. Jestli ho nebo jeho potomky později stihlo prokletí, nebylo to pro předurčenost ke zkáze; byl to důsledek jejich vlastního chování. Ezau pohrdl prvorozenstvím (Gn 25:30–34; Žd 12:16) a jeho potomci se chovali k Izraelitům – svým příbuzným – jako k nepřátelům (Nu 20:17–20; Abd 10).

pravím: Zdaliž neslyšeli? Anobř po vši zemi rozšel se zvuk jejich, a do končin okršku země slova jejich.¹⁹ Ale pravím: Zdaliž nepoznal Izrael? Ano první Mojžíš řekl: Já k závisti vás přivedu skrze národ ten, kterýž není národ; skrze národ nemoudrý k hněvu popudím vás.²⁰ A Izaiáš směle dí: Nalezen jsem od těch, kteříž mne nehledali; zjeven jsem těm, kteříž se na mne neptali.²¹ Ale proti Izraelovi dí: Přes celý den roztahoval jsem ruce své k lidu nepovornému a protivnému.

11 Protož pravím: Zdaliž Bůh zavrhl lid svůj? Nikoli; nebo i já Izraelský jsem, z semene Abrahamova, z pokolení Beniaminova.² Nezavrhl Bůh lidu svého, kterýž předzvěděl. Zdali nevíte, co písmo praví o Eliášovi, kterak se modlí Bohu proti lidu Izraelskému, řka: ³ Pane, proroky tvé zmrdovali, a oltáře tvé rozkopali, já pak zůstal jsem sám, a i méť duše hledají? ⁴ Ale co jemu dí odpověď Boží? Pozůstavil jsem sobě sedm tisíců mužů, kteříž neskláněli kolen před Bálem. ⁵ Takt i nyní ostatkové podlé vyvolení milosti zůstali, ⁶ A poněvadž z milosti, tedy ne z skutků, sic jinak milost již by nebyla milost. Pakli z skutků, již není milost, jinak skutek nebyl by skutek. ⁷ Což tedy? Čeho hledá Izrael, toho nedošel, ale vyvolení došli toho, jiní pak zatvrzení jsou, ⁸ (Jakož psáno jest: Dal jim Bůh ducha zkormoucení, oči aby neviděli, a uši, aby neslyšeli), až do dnešního dne. ⁹ A David dí: Budiž jim stůl jejich osídlem a pastmi a pohoršením i odplacením. ¹⁰ Zatmětež se oči jejich, ať nevidí, a hřbet jejich vždycky shýbej. ¹¹ Pravím tedy: Tak-liž pak klesli, aby padli? Nikoli, ale jejich pádem spasení přišlo pohanům, aby je k závidění přivedl. ¹² A poněvadž pak jejich pád jest bohatství světa, a zmenšení jejich jest bohatství pohanů, čím více plnost jich? ¹³ Vámt' zajisté pravím pohanům, že jelikož jsem já apoštol pohanský, přísluhování své oslavuji, ¹⁴ Zda bych jak k závidění vzbuditi mohl tělo mé, a k spasení přivesti některé z nich. ¹⁵ Nebo když zavržení jich jest smíření světa, co pak zase jich přijetí, než život z mrtvých? ¹⁶ Poněvadž prvotiny svaté, takět i těsto; a jestliť kořen svatý, i ratolesti. ¹⁷ Žet' jsou pak některé ratolesti vylomeny, a ty, byv planou olivou, vštípen jsi místo nich, a učiněn jsi účastník kořene i tučnosti olivy. ¹⁸ Nechlub se proti ratolestem. Pakli se chlubiš, věz, že ne ty kořen neseš, ale kořen tebe. ¹⁹ Pakli díš: Vylomeny jsou ratolesti, abych já byl vštípen, ²⁰ Dobře. Pro nevěru vylomeny jsou, ale ty věrou stojíš. Nebudíš vysokomyslný, ale boj se. ²¹ Nebo poněvadž Bůh ratolestem přirozeným neodpustil, věz, žet' by ani tobě neodpustil. ²² A protož viz dobrotivost i zůřivost Boží. K těm zajisté, kteříž padli, zůřivost, ale k tobě dobrotivost, ač budeš-li trvati v dobrotě. Sic jinak i ty vyřat budeš. ²³ Ano i oni, jestliže nezůstanou v nevěře, zase vštípeni budou. Mocent' jest zajisté Bůh zase vštípati je. ²⁴ Nebo poněvadž ty vyřat jsi z přirozené plané olivy, a proti přirození vštípen jsi v dobrou olivu, čím více ti, kteříž podlé přirození jsou, vštípeni budou v svou vlastní olivu. ²⁵ Neboť nechci, bratří, abyste nevěděli tohoto tajemství, (abyste nebyli sami u sebe moudří), že zatvrdilost z částky přihodila se Izraelovi, dokudž by nevešla plnost pohanů. ²⁶ A takt' všecken Izrael spasen bude, jakož psáno jest: Přejde z Siona vysvoboditel, a odvrátí bezbožnosti od Jáкова. ²⁷ A tatoť bude smlouva má s nimi, když shladím hříchy jejich. ²⁸ A tak s strany evangelium jsou nepřátelé pro vás, ale podlé vyvolení jsou milí pro otce. ²⁹ Darů zajisté svých a povolání Bůh nelituje. ³⁰ Nebo jakož i vy někdy jste nebyli poslušni Boha, ale nyní milosrdenství jste došli pro jejich nevěru, ³¹ Tak i oni nyní neuposlechli, aby pro učiněné vám milosrdenství i oni milosrdenství dosáhli. ³² Zavřel zajisté Bůh všecky v nevěře, aby se nade všemi smiloval. ³³ Ó hlubokosti bohatství i moudrosti i umění Božího! Jak jsou nezpytatelní soudové jeho, a nevystižitelné cesty jeho. ³⁴ Nebo kdo poznal mysl Páně? Aneb kdo jemu radil? ³⁵ Nebo kdo prvé dal jemu, a budeť mu odplaceno? ³⁶ Nebo z něho, a skrze něho, a v něm jsou všecky věci, jemuž sláva na věky. Amen.

12 Protož prosím vás, bratří, skrze milosrdenství Boží, abyste vydávali těla svá v obět živou, svatou, Bohu libou, rozumnou službu svou. ² A nepřipodobňujte se světu tomuto, ale proměňtež se obnovením mysli své, tak abyste zkusili, jaká by byla vůle Boží dobrá, libá a dokonalá. ³ Neboť pravím (skrze milost, kteráž dána jest mi), každému, kdož jest mezi vámi, aby nesmyslil více, než sluší smysliti, ale aby smyslil v střednosti, tak jakž komu Bůh udělil míru víry. ⁴ Nebo jakož v jednom těle mnohé oudy máme, ale nemají všickni oudové jednostejného díla, ⁵ Tak mnozí jedno tělo jsme v Kristu, a obzvláštěně jedni druhých oudové. ⁶ Ale majíce obdarování rozdílná podlé milosti, kteráž dána jest nám, buďto proroctví, to ať se koná podlé pravidla víry; ⁷ Buďto úřad, v přísluhování; buďto ten, kdož učí, v vyučování. ⁸ Těž kdo napomíná, v napomínání; ten, kdo rozdává, v upřímnosti; kdož předložen jest, v pilnosti; kdo milosrdenství činí, číň to s ochotností. ⁹ Milování buď bez pokrytství; v ošklivosti mějte zlé, připojeni jsouce k dobrému. ¹⁰ Láskou bratrskou jedni k druhým naklonění jsouce, poctivostí se vespolek předcházajte, ¹¹ V pracech neleniví, duchem vroucí, Pánu sloužíce, ¹² Nadějí se veselíce, v ssouženích trpěliví, na modlitbě ustaviční, ¹³ V potřebách s svatými se zdělující, přívětivosti k hostem následující. ¹⁴ Dobrořečte protivníkům svým, dobrořečte a nezlořečte. ¹⁵ Radujte s radujícími, a plačte s plačícími. ¹⁶ Buďte vespolek jednomyslní, ne vysoce o sobě smýšlejíce, ale k nízkým se nakloňující. ¹⁷ Nebudte opatrní sami u sebe. Žádnému zlého za zlé neodplacujte, opatrujíce dobré přede všemi lidmi,

¹⁸Jestliže jest možné, pokudž na vás jest, se všemi lidmi pokoj majíce, ¹⁹Ne sami sebe mstíce, nejmilejší, ale dejte místo hněvu; nebo psáno jest: Mně pomsta, já odplatím, praví Pán. ²⁰A protož lační-li nepřítel tvůj, nakrm jej, a žízni-li, dej mu pítí. Nebo to učině, uhlí řeřavé shrneš na hlavu jeho. ²¹Nedej se přemoci zlému, ale přemáhej v dobrém zlém.

13 Každá duše vrchnostem poddána buď. Neboť není vrchnosti, jediné od Boha, a kteréž vrchnosti jsou, od Boha zřízené jsou. ²A protož kdož se vrchnosti protiví, Božímú zřízení se protiví; kteříž se pak protiví, odsouzení sobě dobudou. ³Nebo vrchnosti nejsou k strachu dobře činícím, ale zle činícím. Chceš-li se pak nebáti vrchnosti, čiň dobře, a budeš míti chválu od ní. ⁴Boží zajisté služebník jest, tobě k dobrému. Pakli bys zle činil, boj se; neboť ne nadarmo nese meč. Boží zajisté služebník jest, mstitel zůřivý nad tím, kdož zle činí. ⁵A protož náležít poddánu býti, netoliko pro hněv, ale i pro svědomí. ⁶Nebo proto i daň dáváte, že služebníci Boží jsou, pilnou práci o to samo vedouce. ⁷Každému tedy, což jste povinni, dávejte. Komu daň, tomu daň; komu clo, tomu clo; komu bázeň, tomu bázeň; komu čest, tomu čest. ⁸Žádnému nebývejte nic dlužni, než to, abyste se vespolek milovali. Nebo kdož miluje bližního, zákon naplnil, ⁹Poněvadž to přikázání: Nesesmilniš, nezabiješ, neukradneš, nepromluvíš křivého svědectví, nepožádáš, a jestli které jiné přikázání, v tomto slovu se zavírá: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého. ¹⁰Láska bližnímu zle neucíní, a protož plnost zákona jest láska. ¹¹A zvláště pak vidouce takovou příhodnost, žeť jest se nám již čas ze sna probuditi. Nyníť zajisté blíže nás jest spasení, nežli když jsme uvěřili. ¹²Noc pominula, ale den se přiblížil. Odvrzmež tedy skutky temnosti, a oblecme se v odění světla. ¹³Jakožto ve dne poctivě choďme, ne v hodování a v opilství, ne v smilstvích a v chlিপnostech, ne v sváru a v závisti. ¹⁴Ale oblecte se v Pána Jezukrista, a nepečujte o tělo podlé žádosti jeho.

14 Mdlého pak u víře přijímejte ne k hádkám o otázkách. ²Nebo někdo věří, že může jísti všecko; jiný pak mdlý jsa, jí zelí. ³Ten kdož jí, nepokládej sobě za nic toho, kdož nejí; a kdo nejí, toho nepotupuj, kdož jí. Nebo Bůh přijal jej. ⁴Ty kdo jsi, abys tupil cizího služebníka? Však Pánu svému stojí, aneb padá. Budeť pak ustaven; mocen jest zajisté Bůh utvrditi jej. ⁵Nebo někdo rozsuzuje mezi dnem a dnem, a někdo soudí každý den. Jeden každý v svém smyslu ujištěn buď. ⁶Kdož dnů šetří, Pánu šetří; a kdo nešetří, Pánu nešetří. A kdo jí, Pánu jí, nebo děkuje Bohu; a kdož nejí, Pánu nejí, a děkuje Bohu. ⁷Žádný zajisté z nás není sám sobě živ, a žádný sobě sám neumírá. ⁸Nebo buď že jsme živi, Pánu živi jsme; buď že mřeme, Pánu mřeme. A tak buď že jsme živi, buď že umíráme, Páně jsme. ⁹Na toť zajisté Kristus i umřel, i z mrtvých vstal, i ožil, aby nad živými i nad mrtvými panoval. ¹⁰Ty pak proč potupuješ bratra svého? Aneb také ty proč za nic pokládáš bratra svého? Však všickni staneme před stolicí Kristovou. ¹¹Psáno jest zajisté: Živť jsem já, praví Pán, žeť přede mnou bude klekati každé koleno, a každý jazyk vyznávati bude Boha. ¹²A taktž jeden každý z nás sám za sebe počet vydávati bude Bohu. ¹³Nesudmež tedy více jedni druhých, ale toto raději rozsuzujte, abyste nekladli úrazu neb pohoršení bratru. ¹⁴Vímť a ujištěn jsem v Pánu Ježíši, žeť nic nečistého není samo z sebe; než tomu, kdož tak soudí, že by nečisté bylo, jemuť nečisté jest. ¹⁵Ale bývá-liť rmoucen bratr tvůj pro pokrm, již nechodíš podlé lásky. Nepřivozujž k zahnutí pokrmem svým toho, za kteréhož Kristus umřel. ¹⁶Nebudíž tedy v porouhání dáno dobré vaše. ¹⁷Království zajisté Boží není pokrm a nápoj, ale spravedlnost a pokoj a radost v Duchu svatém. ¹⁸Nebo kdož v tom slouží Kristu, milý jest Bohu a lidem příjemný. ¹⁹Protož následujme toho, což jest ku pokoji a k vzdělání společnému. ²⁰Nekaziž pro pokrm díla Božího. Všecko zajisté čisté jest, ale zlé jest člověku, kterýž jí s pohoršením. ²¹Dobré jest nejisti masa a nepítí vína, ani na čem se koli uráží bratr tvůj, neb horší, aneb zemdlivá. ²²Ty víru máš? Mějž ji sám u sebe před Bohem. Blahoslavený, kdož nesoudí sebe samého v tom, což oblibuje. ²³Ale kdož pak rozpakuje se, kdyby jedl, potupen jest, nebo ne z víry jí. A cožkoli není z víry, hřích jest.

15 Povinniť jsme pak my silní mdloby nemocných snášeti, a ne sami sobě se líbiti. ²A protož jeden každý z nás bližnímu se lib k dobrému pro vzdělání. ³Nebo i Kristus ne sám se sobě líbil, ale jakož psáno jest: Hanění hanějících tebe připadla na mne. ⁴Nebo kteréžkoli věci napsány jsou, k našemu naučení napsány jsou, abychom skrze snášelivost a potěšení písem naději měli. ⁵Bůh pak snášelivosti a potěšení dejž vám býti jednomyslnými vespolek podlé Jezukrista, ⁶Abyste jednomyslně jedněmi ústy oslavovali Boha a Otce Pána našeho Jezukrista. ⁷Protož přijímejte se vespolek, jakož i Kristus přijal nás v slávu Boží. ⁸Neboť pravím, že Kristus Ježíš byl služebníkem obrízky pro Boží pravost, aby potvrdil slibů otcům, ⁹A aby pohané z milosrdenství slavili Boha, jakož psáno jest: Protož vyznávati tebe budu mezi pohany, a jménu tvému plésati budu. ¹⁰A opět dí: Veselte se pohané s lidem jeho. ¹¹A opět: Chvalte Hospodína všickni národové, a velebtež ho všickni lidé. ¹²A opět Izaiáš dí: Budeť kořen Jesse, a v tom, kterýž povstane, aby panoval nad pohany, pohané doufati budou. ¹³Bůh pak

naděje naplňujž vás všelikou radostí a pokojem u víře, abyste se rozhojnili v naději skrze moc Ducha svatého. ¹⁴Jist jsem zajisté, bratří moji, i já také o vás, že i vy jste plní dobroty, naplnění jsouce všelikou známostí, tak že se i napomínati můžete vespolek. ¹⁵A však psal jsem vám, bratří, poněkud směle, jako napomínaje vás, podlé milosti, kteráž jest mi dána od Boha, ¹⁶K tomu abych byl služebníkem Ježíše Krista mezi pohany, slouže evangelium Božímu, aby byla obět pohanů vzácná, posvěcena jsuci skrze ducha svatého. ¹⁷Mám se tedy čím chlubit v Kristu Ježíši, v Božích věcech. ¹⁸Neboť bych nesměl mluvití toho, čehož by skrze mne neučinil Kristus, ku poslušenství pohanů, slovem i skutkem, ¹⁹V moci divů a zázraků, v síle Ducha Božího, tak že jsem od Jeruzaléma vůkol až k Illyrické zemi naplnil evangelium Kristovým, ²⁰A to tak byv žádostiv kázati evangelium, kdež ani jmenován nebyl Kristus, abych na cizí základ nestavěl, ²¹Ale jakož psáno jest: Kterýmž není zvěstováno o něm, uzří, a ti, kteříž neslychali, srozumějí. ²²A tímť jest mi mnohokrát překaženo přijíti k vám. ²³Nyní pak nemaje již více místa v těchto krajinách, a žádost maje přijíti k vám od mnoha let, ²⁴Kdyžkoli půjdu do Hispanie, přijdu k vám. Mámť zajisté naději, že tudy jda, uzřím vás, a že vy mne provodíte tam, a však až bych prvě u vás poněkud pobyl. ²⁵Nyní pak beru se do Jeruzaléma, službu čině svatým. ²⁶Nebo za dobré se vidělo Macedonským a Achaickým, aby zbirku nějakou učinili na chudé svaté, kteříž jsou v Jeruzalémě. ²⁷Takt sobě to oblíbili, a také povinni jsou jim to. Nebo poněvaž duchovním věcem jejich obcovali pohané, povinnit jsou jim také sloužití tělesnými. ²⁸A protož když to vykonám, a jim odvedu užitek ten, půjduť skrze vás do Hispanie. ²⁹A vímť, že když přijdu k vám, v hojnosti požehnání evangelium Kristova přijdu. ³⁰Prosímť pak vás, bratří, skrze Pána našeho Jezukrista a skrze lásku Ducha, abyste spolu se mnou modlili se za mne Bohu snažně, ³¹Abych vysvobozen byl od protivníků v Judstvu, a aby služba tato má příjemná byla svatým v Jeruzalémě, ³²Abych k vám bohdá s radostí přišel, a s vámi poodpočinul. ³³Bůh pak pokoje se všemi vámi. Amen.

16 Poroučímť pak vám Fében, sestru naši, služebnici církve Cenchrénské, ²Abyste ji přijali v Pánu, tak jakž sluší na svaté, a abyste jí pomocni byli, jestliže by vás v čem potřebovala. Nebo i ona mnohým hostem ochotně posluhovala, až i mně také. ³Pozdravte Priscilly a Akvily, pomocníků mých v Kristu Ježíši, ⁴Kteříž pro můj život svých vlastních hrdel nasadili, jimž ne já sám toliko děkuji, ale i všechny církve pohanské, ⁵I domácích jejich shromáždění. Pozdravte mého milého Epéneta, kterýž jest prvotiny Achaie v Kristu. ⁶Pozdravte Marie, kteráž mnoho práce měla s námi. ⁷Pozdravte Andronika a Junia, příbuzných mých a spoluvěznů mých, kteříž jsou vzácní u apoštolů, a kteříž přede mnou byli v Kristu Ježíši. ⁸Pozdravte Amplia mně v Pánu milého. ⁹Pozdravte Urbana, pomocníka našeho v Kristu, a Stachyna mého milého. ¹⁰Pozdravte Apella zkušného v Kristu. Pozdravte domácích Aristobulových. ¹¹Pozdravte Herodiona, příbuzného mého. Pozdravte domácích Narcissových, kteříž jsou v Pánu. ¹²Pozdravte Tryfény a Tryfózy, kteréž práci vedou v Pánu. Pozdravte Persidy milé, kteráž mnoho pracovala v Pánu. ¹³Pozdravte Rufa, zvláštního v Pánu, a matky jeho i mé. ¹⁴Pozdravte Asynkrita, Flegonta, Hermu, Patroba, Hermena, i bratří, kteříž jsou s nimi. ¹⁵Pozdravte Filologa i Julie, Nerea a sestry jeho, i Olympa i všech svatých, kteříž jsou s nimi. ¹⁶Pozdravte sebe vespolek v políbení svatém. Pozdravujít vás církve Kristovy. ¹⁷Prosímť pak vás, bratří, abyste šetřili těch, kteříž různice a pohoršení činí, na odpor učení tomu, kterémuž jste vy se naučili, a varujte se jich. ¹⁸Nebo takoví Pánu našemu Ježíši Kristu neslouží, ale svému břichu; a lahodnými řečmi a pochlebenstvím svodí srdce prostých. ¹⁹Nebo vaše poslušenství všech došlo. A protož raduji se z vás. Než chciť, abyste byli moudří k dobrému, a prostí k zlému. ²⁰Bůh pak pokoje potře satana pod nohy vaše brzo. Milost Pána našeho Jezukrista s vámi. Amen. ²¹Pozdravujít vás Timoteus, pomocník můj, a Lucius, a Jázon, a Sozipater, příbuzní moji. ²²Pozdravujít vás v Pánu já Tercius, kterýž jsem psal tento list. ²³Pozdravuje vás Gáius, hospodář můj i vši církve. Pozdravuje vás Erastus, důchodní písař městský, a Kvartus bratr. ²⁴Milost Pána našeho Jezukrista se všemi vámi. Amen. ²⁵Tomu pak, kterýž může vás utvrditi podlé evangelium mého a kázání Ježíše Krista, podlé zjevení tajemství od časů věčných skrytého, ²⁶Nyní pak zjeveného i skrze písmo prorocká, podlé poručení věčného Boha, ku poslušenství víry všechněm národům oznámeného, ²⁷Tomu samému moudrému Bohu sláva skrze Jezukrista na věky. Amen.

První list Korintským

Úvod

1 Pavel, povoláný apoštol Ježíše Krista, skrze vůli Boží, a bratr Sostenes, ² Církví Boží, kteráž jest v Korintu, posvěceným v Kristu Ježíši, povoláným svatým, spolu se všechněmi, kteříž vzývají jméno Pána našeho Jezukrista na všelikém místě, i jejich i našem: ³ Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Jezukrista. ⁴ Děkuji Bohu svému vždycky z vás pro tu milost Boží, kteráž dána jest vám v Kristu Ježíši, ⁵ Že všemi věcmi obohaceni jste v něm, každým slovem i všelikým uměním, ⁶ Jakož svědectví Kristovo upevněno jest mezi vámi, ⁷ Tak že, nemáte žádného nedostatku v žádném daru, očekávajíc zjevení Pána našeho Jezukrista, ⁸ Kterýž i utvrdí vás až do konce bez ouhony ke dni Pána našeho Jezukrista. ⁹ Věrnýť jest Bůh, skrze něhož povolání jste k účastenství Syna jeho Jezukrista, Pána našeho. ¹⁰ Prosimť pak vás, bratří, skrze jméno Pána našeho Jezukrista, abyste jednotejně mluvili všickni, a aby nebylo mezi vámi roztržek, ale buďte spojeni jednotejnou myslí, a jednotejným smyslem. ¹¹ Nebo oznámeno jest mi o vás, bratří moji, od domácích Chloe, že by mezi vámi byly různice. ¹² Míním pak toto, že jeden každý z vás říká: Já jsem Pavlův, já Apollův, já Petrův, já pak Kristův. ¹³ Rozdělen-liž jest Kristus? Zdali Pavel ukřižován jest za vás? aneb zdali jste ve jménu Pavlova pokřtěni byli? ¹⁴ Děkuji Bohu, že jsem žádného z vás nekřtil, než Krispa a Gáia, ¹⁵ Aby někdo neřekl, že jsem ve jménu svém křtil. ¹⁶ Křtilť jsem také i Štěpánovu čeled. Více nevím, abych koho jiného křtil. ¹⁷ Nebo neposlal mne Kristus křtít, ale evangelium kázati, ne v moudrosti řeči, aby nebyl vyprázdňen kříž Kristův. ¹⁸ Nebo slovo kříže těm, kteříž hynou, bláznovstvím jest, ale nám, kteříž spasení dosahujeme, moc Boží jest.

Tři roviny poznání

 Poznání k nám může přicházet několika různými cestami v několika rovinách. Kromě smyslového vnímání poznáváme také rozumem, svou myslí. Logika je nauka o tom, jak správně vyvozovat závěry z premis, které považujeme za dané, nezpochybnitelné, za axiomy, které nepotřebují důkaz (např. že Bible je zjevené Slovo Boží a má pravdu ve všem, co říká, včetně historie). Tento druh intelektuálního poznání je bezpochyby velmi důležitý, sám o sobě však nedostačující.

 Další cestou, kudy k nám může proudit poznání, je naše srdce. Žádný psycholog, terapeut či psychiatr nedokáže pomoci zraněné duši, když zůstane pouze v intelektuální rovině, avšak v odpojenosti od srdce.

 Třetí rovinou je intuice, tzv. „vnitřní pocit“. Když se zamyslíme nad otázkou, kolikrát jsme v životě měli zřetelně jasný pocit, že něco máme nebo nemáme udělat, ale neposlechli jsme, a pak jsme toho litovali, dojdeme k závěru, že tato pravá intuice má vždycky pravdu. Je to Boží hlas, „věčnost“ v našem nitru (**Kaz 3:11**). Je to ona Pravda, jejíž poznání osvobozuje (**8:32**). Tato Pravda je Ježíš sám (**14:6**).

Jsmo vychovávaní společností, která klade převažující důraz na intelektuální rovinu, zatímco rovinu srdce podceňuje a intuici většinou zcela ignoruje a dokonce odmítá coby nespolehlivou a nedůvěryhodnou.

 Traumatizující zkušenosti nás odpojily od vnitřní pravdy. Naše sebeobrané mechanismy, které jsme si osvojili, abychom přežili bolest, již jsme byli vystaveni, pak tvoří to, čemu říkáme osobnost: soubor našich návyků a závislostí, přehlušujících hlas vnitřní Pravdy a nutkavých k hříšnému chování.

Teprve spojené síly všech tří rovin nám dávají celistvé (byť nikdy ne úplné) poznání, které pak může donekonečna růst.

Neznamená to, že psychoterapie dokáže nahradit Krista jenom proto, že nás dokáže vysvobodit ze závislostí. Hříchy, které jsme napáchali nebo ještě napácháme, volají po odpuštění. To může udělat jenom Ježíš.

Nebudou-li odpuštěny, pak nám mohou zabránit ve vstupu do Božího Království. Před Božím soudem nebude tolik důležité, že jsme se vylízali ze starých ran a poslední část života jsme strávili ve svobodě od závislého chování, které nám i našemu okolí ztrpčovalo celý život až do uzdravení. Nejvíce ze všeho by nám mělo záležet na tom, kde strávíme věčnost.

Jestli nás Bůh uzdravil, pak proto, abychom byli efektivnější ve službě druhým – ukazováním cesty nejen k nápravě, ale hlavně ke spáse. Opuštění hříchů (= závislostí = sebeobraných mechanismů) má cenu jako ovoce proměny Kristem.

Srv. čl. **Uzdravení je možné** u **Gn 16** na str. **26**.

¹⁹Nebo psáno jest: Zahladím moudrost moudrých, a opatrnost opatrných zavrhu. ²⁰Kde jest moudrý? A kde učený? A kde chytrák tohoto světa? Zdalíž Bůh neobrátil moudrosti tohoto světa v bláznovství? ²¹Nebo když v moudrosti Boží svět nepoznal skrze moudrost Boha, zalíbilo se Bohu skrze bláznové kázání spasiti věřící, ²²Poněvadž i Židé zázraků žádají, i Řekové hledají moudrosti. ²³Myť pak kážeme Krista ukřižovaného, Židům zajisté pohoršení, a Řekům bláznovství, ²⁴Ale povoláním i Židům i Řekům Krista, Boží moc a Boží moudrost. ²⁵Nebo to bláznovství Boží jest moudřejší nežli lidé, a mdloba Boží jest silnější než lidé. ²⁶Vidíte zajisté povolání své, bratří, že nemnozí moudří podlé těla, nemnozí mocní, nemnozí urození. ²⁷Ale což bláznivého jest u světa, to vyvolil Bůh, aby zahanbil moudré, a to, což jest u světa mdlé, vyvolil Bůh, aby zahanbil silné. ²⁸A neurozené u světa a za nic položené vyvolil Bůh, anobřz kteréž nejsou, aby ty věci, kteréž jsou, zahladil, ²⁹Proto aby se nechlubilo před obličejem jeho žádně tělo. ³⁰Vy pak jste z něho v Kristu Ježíši, kterýž učiněn jest nám moudrost od Boha, i spravedlnost, i posvěcení, i vykoupení, ³¹Aby, jakož jest napsáno, kdo se chlubí, v Pánu se chlubil.

2 I já přišel k vám, bratří, nepřišel jsem s důstojností řeči neb moudrosti, zvěstuje vám svědectví Boží. ²Nebo tak jsem usoudil nic jiného neuměti mezi vámi, nežli Ježíše Krista, a to toho ukřižovaného. ³A byl jsem já u vás v mdlobě, a v bázni, i v strachu mnohém. ⁴A řeč má a kázání mé nebylo v slibných lidské moudrosti řečech, ale v dokázání Ducha a moci, ⁵Aby víra vaše nebyla na moudrosti lidské založena, ale na moci Boží. ⁶Moudrost pak mluvíme mezi dokonalými, ale moudrost ne tohoto světa, ani knížat světa tohoto, kteráž hynou. ⁷Ale mluvíme tu moudrost Boží v tajemství skrytou, kterouž Bůh předuložil před věky k slávě naší, ⁸Jíž žádný z knížat světa tohoto nepoznal. Nebo kdyby byli poznali, nebyliť by Pána slávy ukřižovali. ⁹Ale jakož psáno jest: Čeho oko nevidalo, ani ucho neslychalo, ani na srdce lidské nevstoupilo, co připravil Bůh těm, kteříž jej milují. ¹⁰Nám pak Bůh zjevil skrze Ducha svého. Nebo Duch zpytuje všecky věci, i hlubokosti Božské. ¹¹Nebo kdo z lidí ví, co jest v člověku, jediné duch člověka, kterýž jest v něm? Takt i Božích věcí nezná žádný, jediné Duch Boží. ¹²My pak nepřijali jsme ducha světa, ale Ducha toho, kterýž jest z Boha, abychom věděli, které věci od Boha darovány jsou nám. ¹³O nichž i mluvíme ne těmi slovy, jimž lidská moudrost učí, ale kterýmž vyučuje Duch svatý, duchovním to, což duchovního jest, přivlastňující. ¹⁴Ale tělesný člověk nechápá těch věcí, kteréž jsou Ducha Božího; nebo jsou jemu bláznovství, aniž jich může poznati, proto že ony duchovně mají rozsuzovány býti. ¹⁵Duchovní pak rozsuzuje všecko, sám pak od žádného nebývá souzen. ¹⁶Nebo kdo pozná mysl toho Pána, kterýž jej vyučovati bude? My pak mysl Kristovu máme.

3 A já, bratří, nemohl jsem vám mluvit jako duchovním, ale jako tělesným, jako maličkým v Kristu. ²Mlékem jsem vás živil, a ne pokrmem; nebo jste ještě nemohli, ano i nyní ještě nemůžete. ³Ještě zajisté tělesní jste. Nebo poněvadž jest mezi vámi nenávisť, svárové a různice, zdaž ještě tělesní nejste, a podlé člověka nechodíte? ⁴Nebo když někdo říká: Já jsem Pavlův, jiný pak: Já Apollův, zdalíž nejste tělesní? ⁵Kdo tedy jest Pavel, kdo Apollo, než služebníci, skrze něž jste uvěřili, a jakž jednomu každému dal Pán? ⁶Jáť jsem štípil, Apollo zaléval, ale Bůh dal zrůst. ⁷A protož aniž ten, kdož štěpuje, jest něco, ani ten, kdož zalévá, ale Bůh, kterýž zrůst dává. ⁸Ten pak, kdož štěpuje, a ten, kdož zalévá, jedno jsou, a však jeden každý svou vlastní odplatu vezme podlé své práce. ⁹Božíť jsme zajisté pomocníci, Boží rolí, Boží vzdělání jste. ¹⁰Podlé milosti Boží sobě dané, jako moudrý stavitel, základ jsem založil, jiný pak na něm staví. Ale jeden každý viz, jak na něm staví. ¹¹Nebo základu jiného žádný položiti nemůž, mimo ten, kterýž položen jest, jenž jest Ježíš Kristus. ¹²Staví-liť pak kdo na ten základ zlato, stříbro, kamení drahé, dříví, seno, strniště, ¹³Jednohoť každého dílo zjeveno bude. Den zajisté to okáže; nebo v ohni zjeví se, a jednoho každého dílo, jaké by bylo, oheň zprubuje. ¹⁴Zůstane-liť čí dílo, kteréž na něm stavěl, vezme odplatu. ¹⁵Pakliť čí dílo shoří, vezme škodu, ale sám spasen bude, a však tak, jako skrze oheň. ¹⁶Zdalíž nevíte, že chrám Boží jste, a Duch Boží v vás přebývá? ¹⁷Jestližet kdo chrámu Božího poškvřňuje, tohoť zatratí Bůh; nebo chrám Boží svatý jest, jenž jste vy. ¹⁸Žádný sám sebe nesvodí. Zdá-li se komu z vás, že jest moudrý na tomto světě, budiž bláznem, aby byl učiněn moudrým. ¹⁹Moudrost zajisté světa tohoto bláznovství jest u Boha. Nebo psáno jest: Kterýž lapá moudré v chytrosti jejich. ²⁰A opět: Znáť Pán přemýšlování moudrých, že jsou marná. ²¹A tak nechlub se žádný lidmi; nebo všecky věci vaše jsou. ²²Buď Pavel, buď Apollo, buď Petr, buď svět, buď život, buď smrt, buď přítomné věci, buďto budoucí, všecko jest vaše, ²³Vy pak Kristovi, a Kristus Boží.

4 Tak o nás smýšlej člověk, jako o služebnících Kristových a šafářích tajemství Božích. ²Dále pak vyhledává se při šafářích, aby každý věrný nalezen byl. ³Mně pak to za nejmenší jest, abych od vás souzen byl, aneb od lidského soudu; nýbrž ani sám sebe soudím. ⁴Nebo ač do sebe nic nevím, však ne skrze to jsem spravedliv; nebo ten, ješto mne soudí, Pán jest. ⁵Protož nesudte nic před časem, až by přišel Pán, kterýž i osvíti to, což

skrytého jest ve tmě, a zjeví rady srdcí. A tehďáťt bude míti chválu jeden každý od Boha. ⁶Tyto pak věci, bratří, v podobenství obrátil jsem na sebe a na Apollo pro vás, abyste se na nás učili nad to, což psáno jest, výše nesmýšleti, abyste jeden pro druhého nenadýmali se proti někomu. ⁷Nebo kdož tě soudí? A co máš, ješto bys nevezal? A když jsi vzal, proč se chlubíš, jako bys nevezal? ⁸Již jste nasyceni, již jste zbohatli, bez nás kralujete. Ale ó byste kralovali, abychom i my spolu s vámi kralovali. ⁹Za to mám jistě, že nás Bůh apoštoly poslední okázal jako k smrti oddané; nebo učinění jsme divadlo tomuto světu, i andělům, i lidem. ¹⁰My blázni pro Krista, ale vy opatrní v Kristu; my mdlí, vy pak silní; vy slavní, ale my opovržení. ¹¹Až do tohoto času i lačníme, i žízníme, i nahotu trpíme, i poličkování býváme, i místa nemáme, ¹²A pracujeme, dělajíce rukama vlastníma. Uhanění jsouce, dobrořečíme; protiventství trpíce, snášíme. ¹³Když se nám rouhají, modlíme se; jako smeti tohoto světa učinění jsme, povrhel u všech, až posavad. ¹⁴Ne proto, abych vás zahanbil, píší toto, ale jako svých milých synů napomínám. ¹⁵Nebo byste pak deset tisíc pěstounů měli v Kristu, však proto nemnoho otců. Nebo v Kristu Ježíši skrze evangelium já jsem vás zplodil. ¹⁶Protož prosím vás, buďte následovníci moji. ¹⁷Pro tu příčinu poslal jsem vám Timotea, kterýž jest syn můj milý a věrný v Pánu. Tent vám připomínati bude, které jsou cesty mé v Kristu, jakž všudy v každé církvi učím. ¹⁸Rovně jako bych neměl k vám přijíti, naduli se někteří. ¹⁹Ale přijduť k vám brzo, bude-li Pán chtíti, a poznám ne řeč těch nadutých, ale moc. ²⁰Neboť nezáleží v řeči království Boží, ale v moci. ²¹Co chcete? S metlou-li abych přišel k vám, čili s láskou, a s duchem tichosti?

5 Naprosto slyšeti, že jest mezi vámi smilstvo, a to takové smilstvo, jakéž se ani mezi pohany nejmenuje, aby někdo měl manželku otcovu. ²A vy nadutí jste, než byste raději rmoutili se, aby vyvržen byl z prostředku vás ten, kdož takový skutek spáchal. ³Já zajisté, ač vzdálený tělem, ale přítomný duchem, již jsem to usoudil, jako bych přítomen byl, abyste toho, kterýž to tak spáchal, ⁴Ve jménu Pána našeho Jezukrista sejdouce se spolu, i s mým duchem, s mocí Pána našeho Jezukrista, ⁵Vydali takového satanu k zahubení těla, aby duch spasen byl v den Pána Ježíše. ⁶Neníť dobrá chlouba vaše. Zdaliž nevíte, že maličko kvasu všecko těsto nakvašuje? ⁷Vyčištěz tedy starý kvas, abyste byli nové zadělání, jakož jste nenakvašení. Neboť jest Beránek náš velikonoční za nás obětován, Kristus. ⁸A protož hodujmez ne v kvasu starém, ani v kvasu zlosti a nešlechtnosti, ale v přesnicích upřímnosti a pravdy. ⁹Psal jsem vám v listu, abyste se nesměšovali s smilníky. ¹⁰Ale nevšelijak s smilníky tohoto světa, neb s lakomci, neb s dráči, aneb s modláři, sic jinak musili byste z tohoto světa vyjítí. ¹¹Nyní pak psal jsem vám, abyste se nesměšovali, kdyby kdo, maje jméno bratr, byl smilník, neb lakomec, neb modlář, neb zlolejec, neb opilec, neb dráč. S takovým ani nejete. ¹²Nebo proč já mám i ty, kteříž jsou vně, souditi? Však ty, kteříž jsou vnitř, vy soudíte. ¹³Ty pak, kteříž jsou vně, Bůh soudí. Vyvrztez tedy toho zlého sami z sebe.

6 Smí někdo z vás, maje při s druhým, souditi se před nepravými, a ne před svatými? ²Nevíte-liž, že svatí svět souditi budou? I poněvadž od vás souzen býti má svět, kterakž nehodni jste těch nejmenších věcí rozsuzovati? ³Zdaliž nevíte, že anděly souditi budeme? Co pak tyto časné věci? ⁴Protož když byste měli míti soud o tyto časné věci, těmi, kteříž nejzadnější jsou v církvi, soud osadte. ⁵K zahanbeníť vašemu to pravím. Tak-liž není mezi vámi moudrého ani jednoho, kterýž by mohl rozsouditi mezi bratřími svými? ⁶Ale bratr s bratrem soudí se, a to před nevěřícími? ⁷Již tedy konečně nedostatek mezi vámi jest, že soudy máte mezi sebou. Proč raději křivdy netrpíte? Proč raději škody neberete? ⁸Nýbrž vy křivdu činíte, a k škodě přivodíte, a to bratří své. ⁹Zdaliž nevíte, že nespravedliví dědictví království Božího nedosáhnou? Nemylte se, ani smilníci, ani modláři, ani cizoložníci, ani měkcí, ani samcoložníci, ¹⁰Ani zloději, ani lakomci, ani opilci, ani zlolejci, ani dráči dědictví království Božího nedůjdou. ¹¹A takoví jste někteří byli, ale obmyti jste, ale posvěceni jste, ale ospravedlnění jste ve jménu Pána Jezukrista a skrze Ducha Boha našeho. ¹²Všecko mi sluší, ale ne všecko prospívá; všecko mi sluší, ale jáť žádné z těch věcí v moc nebudu podmaněn. ¹³Pokrmové břichu, a břicho pokrmům; Bůh pak i břicho i pokrmy zkazí. Ale tělo ne smilstvu, ale Pánu, a Pán tělu. ¹⁴Bůh pak i Pána vzkřísil, i nás také vzkřísí mocí svou. ¹⁵Nevíte-liž, že těla vaše jsou oudové Kristovi? Což tedy vezma oudy Kristovy, učiním je oudy nevěstky? Odstup to. ¹⁶Zdaliž nevíte, že kdož se připojuje k nevěstce, jedno tělo jest s ní? Nebo dí: Budou dva jedno tělo. ¹⁷Ten pak, kdož se připojuje Pánu, jeden duch jest s ním. ¹⁸Utíkejte smilstva. Všeliký hřích, kterýžkoli učinil by člověk, kromě těla jest, ale kdož smilní, ten proti svému vlastnímu tělu hřeší. ¹⁹Zdaliž nevíte, že tělo vaše jest chrám Ducha svatého v vás? Kteréhož máte od Boha, a nejste sami svoji. ²⁰Nebo koupeni jste za mzdu. Oslavujtez tedy Boha tělem svým i duchem svým, kteréžto věci Boží jsou.

7 S strany pak toho, o čemž jste mi psali, dobrét by bylo člověku ženy se nedotýkati. ²Ale z příčiny smilstva, jeden každý manželku svou měj, a jedna každá měj muže svého. ³Muž k ženě povinnou přívětivost

prokazuj, podobně též i žena k muži. ⁴ Žena svého vlastního těla v moci nemá, ale muž; též podobně i muž těla svého vlastního v moci nemá, ale žena. ⁵ Neoklamávejte jeden druhého, leč by to bylo z společného svolení na čas, abyste se uprázdnilí ku postu a k modlitbě; a zase spolu se sejděte, aby vás nepokoušel satan pro nezdrželivost vaši. ⁶ Ale totoť pravím podlé dopuštění, ne podlé rozkazu. ⁷ Nebo chtěl bych, aby všickni lidé tak byli jako já, ale jeden každý svůj vlastní dar od Boha má, jeden tak a jiný jinak. ⁸ Pravím pak neženatým a vdovám: Dobré jest jim, zůstali-li by tak jako já. ⁹ Pakliť se nemohou zdržeti, nechať v stav manželský vstoupí; nebo lépe jest v stav manželský vstoupiti nežli pálení se. ¹⁰ Manželům pak přikazuji ne já, ale Pán, řka: Manželko od muže neodcházej. ¹¹ Pakliť by odešla, zůstaniž nevdaná, aneb smíř se s mužem. Tolikéž muži nepropouštěj ženy. ¹² Jiným pak pravím já, a ne Pán: Má-li který bratr manželku nevěřící, a ta povoluje býti s ním, nepropouštěj jí. ¹³ A má-li která žena muže nevěřícího, a on chce býti s ní, nepropouštěj ho. ¹⁴ Posvěcenť jest zajisté nevěřící muž pro ženu, a žena nevěřící posvěcena jest pro muže; sic jinak děti vaši nečistí by byli, ale nyní svatí jsou. ¹⁵ Pakliť nevěřící odjíti chce, nechť jde. Neňť manem bratr neb sestra v takových věcech, ale ku pokoji povolal nás Bůh. ¹⁶ A kterak ty víš, ženo, získáš-li muže svého? Aneb co ty víš, muži, získáš-li ženu? ¹⁷ Ale jakž jednomu každému odměřil Bůh, a jakž jednoho každého povolal Pán, tak choď. A taktéž ve všech církvích řídím. ¹⁸ Obřezaný někdo povolán jest? Neuvodiž na sebe neobřízky. V neobřízce někdo povolán jest? Neobřezuj se. ¹⁹ Obřízka nic není, též neobřízka nic není, ale zachovávání přikázání Božích. ²⁰ Jeden každý v tom povolání, v němž povolán jest, zůstávej. ²¹ Služebníkem povolán jsi? Nedbej na to. Pakli bys mohl býti svobodný, raději toho užívej. ²² Nebo kdož jest v Pánu povolán služebníkem, osvobozený jest Páně. Též podobně kdož jest povolán svobodný, služebník jest Kristův. ²³ Za mzdu koupeni jste, nebudtež služebníci lidí. ²⁴ Jeden každý jakž povolán jest, bratří, v tom zůstávej před Bohem. ²⁵ O pannách pak přikázání Páně nemám, ale však radu dávám, jako ten, jemuž z milosrdenství svého Pán dal věrným býti. ²⁶ Za toť pak mám, že jest to dobré pro nastávající potřebu, totiž že jest dobré člověku tak býti. ²⁷ Přivázans k ženě? Nehledej rozvázání. Jsi prost od ženy? Nehledej ženy. ²⁸ Pakli bys se i oženil, nezhřešils, a vdala-li by se panna, nezhřešila; ale trápení těla míti budou takoví; jáť pak vám odpouštím. ²⁹ Ale totoť pravím, bratří, poněvadž čas ostatní jest ukrácený, aby i ti, kteříž mají ženy, byli, jako by jich neměli, ³⁰ A kteříž plačí, jako by neplakali, a kteříž radují se, jako by se neradovali, a kteříž kupují, jako by nevládli, ³¹ A kteříž užívají tohoto světa, jako by neužívali. Neboť pomíjí způsob tohoto světa. ³² Chciť pak, abyste vy bez pečování byli. Nebo kdo ženy nemá, pečuje o to, což jest Páně, kterak by se líbil Pánu. ³³ Ale kdo se oženil, pečuje o věci tohoto světa, jak by se líbil ženě. ³⁴ Rozdílněť jsou žena a panna. Nevdaná pečuje o to, což jest Páně, aby byla svatá i tělem i duchem, ale vdaná pečuje o věci tohoto světa, kterak by se líbila muži. ³⁵ Totoť pak k vašemu dobrému pravím, ne abych na vás osídlo uvrhl, ale abyste slušně a případně Pána se přidrželi, bez všeliké roztržitosti. ³⁶ Pakli kdo za neslušnou věc své panně pokládá pomíjení času k vdání, a tak by se státi mělo, učiň, jakžkoli chce, nezhřeší. Nechať ji vdá. ³⁷ Ale kdož se pevně ustavil v srdci, a není mu toho nouze, ale v moci má svou vlastní vůli, a to uložil v srdci svém, aby choval pannu svou, dobře čini. ³⁸ A tak ten, kdož vdává, dobře čini, ale kdo nevdává, lépe čini. ³⁹ Žena přivázána jest zákonem dotud, dokudž její muž živ jest. Pakli by umřel muž její, svobodná jest; můž se vdáti, za kohož chce, toliko v Pánu. ⁴⁰ Ale blahoslavenější jest, zůstala-li by tak, podlé mého soudu. Mámt pak za to, žeť i já mám Ducha Božího.

Monogamie

Nikdy jsem se nemohl shodnout s mladými lidmi své doby v tom, co nazývají obecnou náladou vzpoury. Řekněme, že bych se postavil na odpor všem řádům, které by byly špatné. Necítil jsem však žádné nutkání odporovat nějakému nařízení jen proto, že je záhadné. Převzetí majetku bývá někdy prováděno pošetilými obřadnostmi, jako zlomením hůlky nebo vyplacením zrnka pepře; já jsem byl ochoten ujmout se ohromného statku země a nebes jakoukoliv takovou feudální fantazií. Nemohlo to být nic ztřeštěnějšího než fakt, že mi vůbec bylo dovoleno se ho ujmout.

Nikdy jsem se nedovedl přidat k obecnému reptání této vyrůstající generace proti monogamii, protože žádné omezení ve věcech sexu se nezdálo

tak podivné a neočekávané jako sex samotný. Smět milovat Lunu jako Endymion a pak si stěžovat, že Jupiter drží své vlastní Luny v harému, se zdálo mně, vychovanému podobnými pohádkami jako pohádka o Endymionu, hrubým antiklimaxem. Být omezen na jednu ženu je malá cena za to, že vidíme vůbec jednu ženu. Stěžovat si, že se smím jen jednou oženit, je jako stěžovat si, že jsem se jen jednou narodil.

Je to nepřiměřené té strašně vzrušující věci, o níž mluvíme. Nesvědčí to o přemrštěné citlivosti k sexu, nýbrž o podivné necitlivosti k němu. Blázen, kdo si stěžuje, že nemůže vejít do Edenu pěti branami najednou.

Gilbert Keith Chesterton

8 V těch pak věcech, kteréž modlám obětovány bývají, víme, že všickni známost máme. A známost nadýmá, ale láska vzdělává. ²Zdá-li se pak komu, že něco umí, ještě nic nepoznal, tak jakž by měl znáti. ³Ale jestliže kdo miluje Boha, tenť jest vyučen od něho, ⁴A protož o pokrmích, kteréž se modlám obětují, víme, že modla na světě nic není, a že není jiného žádného Boha než jeden. ⁵Nebo ačkoli jsou někteří, ješto slovou bohové, i na nebi i na zemi, (jakož jsou mnozí bohové, a páni mnozí), ⁶Ale my máme jediného Boha Otce, z něhož všecko, a my v něm, a jednoho Pána Ježíše Krista, skrze něhož všecko, i my skrze něho. ⁷Ale ne ve všechť jest to umění. Nebo někteří s svědomím pro modlu až do dnes jako modlám obětované jedí, a svědomí jejich, jsuci mdlé, poškrvrňuje se. ⁸Nečinít pak nás pokrm vzácných Bohu. Nebo budeme-li jísti, nic tím lepší nebudeme, a nebudeme-li jísti, nic horší nebudeme. ⁹Ale vizte, aťby snad ta vaše moc nebyla k urážce mdlým. ¹⁰Nebo uzří-li kdo tebe, majícího známost, a ty sedíš při pokrmu modlám obětovaném, zdaliž svědomí toho, kterýž jest mdlý, nebude přivedeno k tomu, aby také jedl modlám obětované? ¹¹I zahyne pro to tvé vědění bratr mdlý, za kteréhož Kristus umřel. ¹²A tak hřešice proti bratrům, a uražejíce svědomí jejich mdlé, proti Kristu hřešíte. ¹³A protož jestližeť pohoršuje pokrm bratra mého, nebudu jísti masa na věky, abych nezhoršil bratra svého.

9 Zdaliž nejsem apoštol? Zdaliž nejsem svobodný? Zdaliž jsem Jezukrista Pána našeho neviděl? Zdaliž vy nejste práce má v Pánu? ²Bycht pak jiným nebyl apoštolem, tedy vám jsem; nebo pečet mého apoštolství vy jste v Pánu. ³Odpověď má před těmi, kteréž mne soudí, ta jest: ⁴Zdaliž nemáme moci jísti a píti? ⁵Zdaliž nemáme moci sestry ženy při sobě míti, jako i jiní apoštolé, i bratří Páně, i Petr? ⁶Zdaliž sám já a Barnabáš nemáme moci díla zanechat? ⁷I kdo bojuje kdy na svůj náklad? Kdo štěpuje vinici, a ovoce jejího nejí? Aneb kdo pase stádo, a mléka od stáda nejí? ⁸Zdali podlé člověka to pravím? Zdaliž i zákon toho nepraví? ⁹Nebo v zákoně Mojžíšově psáno jest: Nezavížeš úst volu mlátícímu. I zdali Bůh o voly pečuje? ¹⁰Čili naprosto pro nás to praví? Pro násť jistě napsáno jest. Nebo kdo oře, v naději oratí má; a kdo mlátí v naději, naděje své má účasten býti. ¹¹Poněvadž jsme my vám duchovní věci rozsivali, veliká-liž by věc byla, kdybychom my vaše časné věci žali? ¹²Kdyžť jiní práva svého k vám užívají, proč ne raději my? A však neužívali jsme práva toho, ale všecko snášíme, abychom žádné překážky neučinili evangelium Kristovu. ¹³Zdaliž nevíte, že ti, kteréž o svatých věcech pracují, z svatých věcí jedí, a kteréž oltáři přistojí, s oltářem spolu díl mají? ¹⁴Tak i Pán nařídil těm, kteréž evangelium zvěstují, aby z evangelium živi byli. ¹⁵Ját jsem však ničeho toho neužíval. Aníž jsem toho proto psal, aby se to při mně tak dalo, anoť by mi mnohem lépe bylo umřítí, nežli aby kdo chválu mou vyprázdnil. ¹⁶Nebo káži-li evangelium, nemám se čím chlubit, poněvadž jsem to povinen; ale běda by mně bylo, kdybych nekázal. ¹⁷Jestliže pak dobrovolně to činím, mámť odplatu; pakli bezděk, úřadť jest mi svěřen. ¹⁸Jakouž tedy mám odplatu? Abych evangelium káže, ukázal, že jest bez nákladů evangelium Kristovo, proto abych zle neužíval práva svého při evangelium. ¹⁹Svoboden zajisté jsa ode všech, všechněm sebe samého v službu jsem vydal, abych mnohé získal. ²⁰A učiněn jsem Židům jako Žid, abych Židy získal; těm, kteréž pod zákonem jsou, jako bych pod zákonem byl, abych ty, kteréž pod zákonem jsou, získal. ²¹Těm, kteréž jsou bez zákona, jako bych bez zákona byl, (nejsa bez zákona Bohu, ale jsa pod zákonem Kristu), abych získal ty, kteréž jsou bez zákona. ²²Učiněn jsem mdlým jako mdlý, abych mdlé získal. Všechněm všecko jsem učiněn, abych vždy některé k spasení přivedl. ²³A toť činím pro evangelium, abych účastník jeho byl. ²⁴Zdaliž nevíte, že ti, kteréž v závod běží, všickni zajisté běží, ale jeden bere základ? Tak běžte, abyste dosáhli. ²⁵A všeliký, kdož bojuje, ve všem jest zdržlivý. A oni zajisté proto, aby porušitelnou korunu vzali, ale my neporušitelnou. ²⁶Protož já tak běžím, ne jako v nejistotu, tak bojuji, ne jako vítr rozrážeje, ²⁷Ale podmaňuji tělo své, a v službu podrobuji, abych snad jiným káže, sám nebyl nešlechtný.

10 Nechcít pak, abyste nevěděli, bratří, že otcové naši všickni pod oním oblakem byli, a všickni moře přešli, ²A všickni v Mojžíše pokřtěni jsou v oblace a v moři, ³A všickni týž pokrm duchovní jedli, ⁴A všickni týž nápoj duchovní pili. Pili zajisté z duchovní skály, kteráž za nimi šla. Ta pak skála byl Kristus. ⁵Ale ne ve mnohých z nich zalíbilo se Bohu; nebo zhylni na poušti. ⁶Ty pak věci ku příkladu nám se staly, abychom nebyli žádostivi zlého, jako oni žádali. ⁷Protož nebudte modláři, jako někteří z nich, jakož psáno jest: Posadil se lid, aby jedl a pil, a vstali, aby hráli. ⁸Aníž smilněme, jako někteří z nich smilnili, a padlo jich jeden den třímecítma tisíců. ⁹Ani pokoušejme Krista, jako někteří z nich pokoušeli, a od hadů zhylni. ¹⁰Ani repcete,

10:4 Skály, kteráž za nimi šla. Jak by mohla skála někam jít? Většina komentátorů se shoduje na tom, že v kontextu cesty pouští slouží výraz „skála“ jako metonymie pro vodu, kterou skála poskytl (Ex 17:6): někteří tvrdí, že pramen, který takto vznikl, tek l jako potok stejným

směrem, kudy šli; jiní, že je to voda, kterou nabrali a nesli si s sebou. Ať tak či onak, Pavlův důraz zde není na skálu samotnou, jako spíše na Toho, jehož skála reprezentuje: na Krista, který šel s nimi a koho pokoušeli (v. 9). Proto mluví o „duchovní“ skále. Viz pozn. Da 2:34.

jako i někteří z nich reptali, a zhylnuli od záhubce. ¹¹Toto pak všechno u figůře dalo se jim, a napsáno jest k napomenutí našemu, kteříž jsme na konci světa. ¹²A protož kdo se domnívá, že stojí, hleď, aby nepadl. ¹³Pokoušení vás nezachvátilo, než lidské. Ale věrnýť jest Bůh, kterýž nedopustí vás pokoušeti nad vaši možnost, ale způsobí s pokoušením také i vysvobození, abyste mohli snést. ¹⁴Protož, moji milí, utíkejtež modlářství. ¹⁵Jakožto opatrným mluvím. Vy suďte, co pravím. ¹⁶Kalich dobrořečení, kterémuž dobrořečíme, zdaliž není společnost krve Kristovy? A chléb, kterýž lámeme, zdaliž není společnost těla Kristova? ¹⁷Poněvadž jeden chléb, jedno tělo mnozí jsme; všickni zajisté jednoho chleba účastni jsme. ¹⁸Pohleďte na Izraele podlé těla. Zdaliž ti, kteříž jedí oběti, nejsou účastníci oltáře? ¹⁹Což tedy dím? Že modla jest něco? Aneb že modlám obětované něco jest? ²⁰Anobřž což obětují pohané, dábům obětují, a ne Bohu. Nechtěť bych pak, abyste vy byli účastníci dábů. ²¹Nemůžete kalicha Páně píti i kalicha dábů; nemůžete účastníci býti stolu Páně i stolu dábů. ²²Či k hněvu popouzíme Pána? Zdaž silnější jsme jeho? ²³Všecko mi sluší, ale ne všecko jest užitečné; všecko mi sluší, ale ne všecko vzdělává. ²⁴Žádný nehledej svých věcí, ale jeden každý toho, což jest bližního. ²⁵Všecko, což se v masných krámích prodává, jezte, nic se nevyptávajice pro svědomí. ²⁶Nebo Páněť jest země i plnost její. ²⁷Pozval-liť by vás pak kdo z nevěřících, a chcete jíti, vše, cožkoli bylo by vám předloženo, jezte, nic se nevyptávajice pro svědomí. ²⁸Pakli by vám někdo řekl: Toto jest modlám obětované, nejeste pro toho, kdož oznámil, a pro svědomí. Páněť zajisté jest země i plnost její. ²⁹Svědomí pak pravím ne tvé, ale toho druhého. Nebo proč by měla svoboda má potupena býti od cizího svědomí? ³⁰A poněvadž já s díky činěním požívám, proč za bezbožného jmín býti mám pro to, z čehož já díky činím? ³¹Protož buď že jíte, neb pijete, aneb cožkoli činíte, všecko k slávě Boží činite. ³²Bez úrazu buďte i Židům i Řekům i církvi Boží, ³³Jakož i já ve všem líbím se všechněm, nehledaje v tom svého užitku, ale mnohých, aby spaseni byli.

11 Následovníci moji buďte, jako i já Kristův. ²Chválímť pak vás, bratří, že všechny věci mé v paměti máte, a jakž jsem vydal vám, ustanovení zachováváte. ³Chciť pak, abyste věděli, že všelikého muže hlava jest Kristus, a hlava ženy muž, hlava pak Kristova Bůh. ⁴Každý muž, modle se aneb prorokuje s přikrytou hlavou, ohýžďuje hlavu svou. ⁵Každá pak žena, modleci se aneb prorokující s nepřikrytou hlavou, ohýžďuje hlavu svou; nebo jednotejná věc jest, jako by se oholila. ⁶Nebo nezavíjí-liť se žena, nechažť se také ostříhá. Pakli jest mrzká věc ženě oholiti se neb ostříhati, nechažť se zavíjí. ⁷Mužť nemá zavíjeti hlavy, jsa obraz a sláva Boží, ale žena jest sláva mužova. ⁸Nebo není muž z ženy, ale žena z muže. ⁹Není zajisté muž stvořen pro ženu, ale žena pro muže. ¹⁰Protož máť žena míti obestření na hlavě pro anděly. ¹¹A však ani muž bez ženy, ani žena bez muže v Pánu. ¹²Nebo jakož žena z muže, tak i muž skrze ženu, všechny pak věci z Boha. ¹³Vy sami mezi sebou suďte, sluší-li se ženě bez zavítí modliti Bohu. ¹⁴Zdaliž vás i samo přirození neučí, žeť jest ohýzda muži míti dlouhé vlasy? ¹⁵Ale ženě míti dlouhé vlasy počtivé jest; nebo vlasové k zastírání dáni jsou jí. ¹⁶Jestliže pak komu se vidí neustupným býti, myť takového obyčeje nemáme, ani církev Boží. ¹⁷Tyto pak věci předkládaje, nechválím, že ne k lepšímu, ale k horšímu se scházíte. ¹⁸Nejprvé zajisté, když se scházíte do shromáždění, slyším, že jsou roztržky mezi vámi, a poněkud tomu věřím. ¹⁹Neboť musejí i kacírstva mezi vámi býti, aby právě pobožní zjevení byli mezi vámi. ²⁰Když tedy tak se scházíte vespolek, toť není večeri Páně jísti, ²¹Poněvadž jeden každý nejprv s jídlem večere své se uspíší, a tu někdo lační, a jiný se přepil. ²²A což pak domů nemáte k jídlu a ku pítí? Čili církev Boží tupíte, a zahanbujete ty, kteříž nemají? Což vám dím? Chváliti budu vás? V tom nechválím. ²³Já zajisté přijal jsem ode Pána, což i vydal jsem vám, že Pán Ježíš v tu noc, v kterouž zrazen jest, vzal chléb, ²⁴A díky činiv, lámal a řekl: Vezměte, jezte, to jest tělo mé, kteréž se za vás láme. To činite na mou památku. ²⁵Takž i kalich, když povečeřel, řka: Tento kalich jest ta nová smlouva v mé krvi. To činite, kolikrátkoli píti budete, na mou památku. ²⁶Nebo kolikrátž byste koli jedli chléb tento a kalich tento pili, smrt Páně zvěstujete, dokudž nepřijde. ²⁷A protož kdokoli jedl by chléb tento, a pil kalich Páně nehodně, vinen bude tělem a krví Páně. ²⁸Zkusíť tedy sám sebe člověk, a tak chléb ten jez, a z toho kalicha pí. ²⁹Nebo kdož jí a pije nehodně, odsouzení sobě jí a pije, nerozsuzuje těla Páně. ³⁰Protož mezi vámi jsou mnozí mdlí a nemocní, a spí mnozí, ³¹Ješto kdybychom se sami rozsuzovali, nebyli bychom souzeni. ³²Ale když býváme souzeni, ode Pána býváme poučováni, abychom s světem nebyli potupeni. ³³A tak, bratří moji, když se scházíte k jídlu, jedni na druhé čekávejte. ³⁴Pakli kdo lační, doma jez, abyste se nescházeli k odsouzení. Jiné pak věci, když přijdu, zřídím.

12 O duchovních pak dařích, bratří, nechci, abyste nevěděli. ²Víte, že jste byli pohané, kteříž k modlám němým, jakž jste bývali vedeni, tak jste chodili. ³Protož známoť vám činím, že žádný v Duchu Božím

11:24 **To jest tělo mé.** Umělý potrat na vyžádání je oběť Satanu. Argumentace stejnou větou, jakou Ježíš ustanovil svátost Eucharistie, je rouhačský výsměch ďáblava překroucení Božího díla naruby. V pro-

-choice kontextu tato věta znamená: Musíš zemřít, abych já mohla mít svůj život; zatímco Ježíšova oběť znamená: Já zemřu, abyste vy měli život (Jn 20:31).

mluvě, nezlořečí Ježíši, a žádný nemůže říci Pán Ježíš, jediné v Duchu svatém. ⁴Rozdílní pak darové jsou, ale tentýž Duch, ⁵A rozdílná jsou přísluhování, ale tentýž Pán, ⁶A rozdílné jsou moci, ale tentýž jest Bůh, kterýž působí všechno ve všech. ⁷Jednomu pak každému dáno bývá zjevení Ducha k užítku. ⁸Nebo někomu dána bývá skrze Ducha řeč moudrosti, jinému pak řeč umění podlé téhož Ducha. ⁹Jinému pak víra v témž Duchu, jinému darové uzdravování v jednostejném Duchu. ¹⁰Někomu pak divů činění, jinému pak prorocství, jinému pak rozeznání duchů, jinému pak rozličnost jazyků, jinému pak vykládání jazyků. ¹¹Ale to vše působí jeden a týž Duch, rozděluje jednomu každému obzvláště, jakž ráčí. ¹²Nebo jakož tělo jedno jest a mnoho má oudů, ale všickni ti jednoho těla oudové, mnozí jsou, jedno tělo jsou: tak i Kristus. ¹³Skrze jednoho zajisté Ducha my všickni v jedno tělo pokřtěni jsme, buď Židé, buď Řekové, buď služebníci, neb svobodní, a všickni v jeden duch zapojeni jsme. ¹⁴Nebo tělo není jeden oud, ale mnozí. ¹⁵Dí-li noha: Poněvadž nejsem rukou, nejsem z těla, zdaliž proto není z těla? ¹⁶A dí-li ucho: Když nejsem oko, nejsem z těla, zdaliž proto není z těla? ¹⁷Jestliže všechno tělo jest oko, kde pak sluch? Pakli všechno sluch, kde povonění? ¹⁸Ale zřídil Bůh oudy, jeden každý z nich v těle, tak jakž chtěl. ¹⁹Pakli by všickni byli jeden oud, kde by bylo tělo? ²⁰Ale nyní ač mnozí oudové jsou, jest však jedno tělo. ²¹Nemůžet tedy oko říci ruce: Nepotřebí mi tebe, aneb opět hlava nohám: Nepotřebuji vás. ²²Nýbrž mnohem více oudové, kteříž se zdadí nejmdejší v těle býti, potřební jsou. ²³A kteréž máme za nejnepoctivější v těle, těm větší poctivost činíme; a nepoctiví naši hojnější ozdoby mají, ²⁴Poctiví pak oudové naši toho nepotřebují. Ale Bůh tak způsobil tělo, dav poslednějšímu hojnější poctivost, ²⁵Aby nebyla roztržitost v těle, ale aby oudové jedni o druhé vespolek pečovali. ²⁶A protož jestliže co trpí jeden oud, spolu s ním trpí všickni oudové; pakli jest v slávě jeden oud, radují se spolu s ním všickni oudové. ²⁷Vy pak jste tělo Kristovo, a oudové z částky. ²⁸A některé zajisté postavil Bůh v církvi nejprv apoštoly, druhé proroky, třetí učitele, potom moci, potom dary uzdravování, pomocníky, správce, rozličnost jazyků. ²⁹Zdaliž

Co stojí věta „Ježíš je Pán“?

Čteme-li biblické formulace podobného druhu pouze kulturními brýlemi 21. století, unikne nám jejich skutečný význam. Je zodpovědností pastorů, farářů a kazatelů rozumět dobře, ve které tyto texty vznikly, objevit, co znamenaly pro své adresáty, a tento původní význam pak přenést do podmínek naší dnešní kultury.

 Na první pohled by to mohlo vypadat jako test Ducha Svatého. Pro povrchní, nezralé křesťany, žonglující s Bibli, jako kdyby spadla z nebe minulý týden coby mobilní aplikace napsaná pro nás, je snadným pokušením na každého nově přichozího udeřit: „Řekni větu *Ježíš je Pán!*“

Může nastat některá ze dvou možností. Buďto si takto zaskočený jedinec pomyslí: „To klidně řeknu, co je na tom?“ Zkušební větu vysloví (a v duchu pokračuje: „A co má být?“) a zkoušející jsou uspokojeni, že zkoušený prošel testem; vyslovení věty je považováno za důkaz, že má Ducha Svatého.

Anebo si tázaný může říct: „Co je tohle za komedii, co to na mě zkoušíte? Schválně to neřeknu, nehodlám poskakovat jako cvičená opice na vaše pískání, vždyť vás ani neznám!“ A to bude pro zkušební komisi usvědčující důkaz: „Ha! Nemůže to vyslovit, na tom jasně vidíme, že nemá Ducha Svatého!“

 Máme dochovanou bohatou korespondenci mezi Pliniem mladším (v letech 111–113 byl císařským legátem s prokonzulskou pravomocí v Bý-

thiii) a císařem Trajánem. V jednom dopise se Plinius Trajána ptá, jak má postupovat v případě udání na křesťany. Trajánova odpověď by se dala stručně zesumarizovat nějak takto:

Anonymní udání ignoruj, těmi se nezabýváme. Podepsaná musíš vyšetřit, a ve většině případů shleďáš, že jsou lživá a smyšlená; křesťané se obvykle nedopouštějí žádného ze zločinů, z nichž jsou obviňováni.

Jenomže někteří křesťané působí problémy, když se dostanou před soud. Protože nespáchali nic, za co by je římská justice měla trestat, mohli by být propuštěni. Ale všichni vědí, že dříve, než vůbec nějaký proces může začít, musí všechny zúčastněné strany vzdát čest Římu proklamací „Caesar je pán.“ Někteří tihleti křesťané to odmítají vyslovit s tím, že podle nich skutečný Pán není Caesar, nýbrž Ježíš. Bez splnění potřebné formality proces vůbec nemůže začít, takže oni neskončí odsouzení za to, z čeho jsou obvinění, ale za pohrdání soudem.

Můžeš je zkusit trochu mučit, to někteří vyměknou a dají si říct, před soudem pak řeknou „Caesar je pán,“ v procesu většinou vyjde najevo neoprávněnost žaloby, a mohou být propuštěni. Někteří jsou ale opravdu zatvrzelí a neodradí je ani mučení. Takové pak musíš popravít, nedá se svítit. Řím nemůže takovou urážku tolerovat.

 Verš 12:3 ve skutečnosti v každé době znamená: „Nikdo nemá sílu podstoupit mučednickou smrt, pokud mu ji nedá Duch Svätý.“

jsou všickni apoštolé? Zdali všickni proroci? Zdali všickni učitelé? Zdali všickni divy činí? ³⁰ Zdali všickni mají dary k uzdravování? Zdali všickni jazyky mluví? Zdali všickni vykládají? ³¹ Snažte se pak dojítí darů lepších, a ještěť vyšší cestu vám ukáží.

13 Bych jazyky lidskými mluvil i andělskými, a lásky kdybych neměl, učiněn jsem mēd zvučící aneb zvonec znějící. ² A bychť měl procoťví, a povědom byl všelikého tajemství i všelikého umění, a kdybych měl tak velikou víru, že bych hory přenášel, lásky pak kdybych neměl, nic nejsem. ³ A kdybych vynaložil na pokrmy všecken statek svůj, a bych vydal tělo své k spálení, a lásky bych neměl, nic mi to neprospívá. ⁴ Láska trpělivá jest, dobrotivá jest, láska nezávidí, láska není všetečná, nenadýmá se. ⁵ V nic neslušného se nevydává, nehledá svých věcí, nezpouzí se, neobmýšlí zlého. ⁶ Neraduje se z nepravosti, ale spolu raduje se pravdě. ⁷ Všecko snáší, všemu věří, všeho se naděje, všeho trpělivě čeká. ⁸ Láska nikdy nevypadá, ješto buď že prorocťví jsou, ta přestanou, buď jazykové, ti utichnou, buď učení, to v nic přijde. ⁹ Z částky zajisté poznáváme, a z částky prorokujeme. ¹⁰ Ale jakž by přišlo dokonalé, tehdyť to, což jest z částky, vyhlazeno bude. ¹¹ Dokudž jsem byl dítě, mluvil jsem jako dítě, myslii jsem jako dítě, smýšlel jsem jako dítě, ale když jsem muž, opustil jsem dětinské věci. ¹² Nyní zajisté vidíme v zrcadle a skrze podobenství, ale tehdaž tváří v tvář. Nyní poznávám z částky, ale tehdy poznám, tak jakž i známostí obdařen budu. ¹³ Nyní pak zůstává víra, naděje, láska, to tré, ale největší z nich jestiť láska.

14 Stůjtez o lásku, horlivě žádejte duchovních věcí, nejvíce však, abyste prorokovali. ² Nebo ten, kdož mluví cizím jazykem, ne lidem mluví, ale Bohu; nebo žádný neposlouchá, ale duchem vypravuje tajemství.

Vlajka světa

Ať to má jakýkoliv důvod, zdálo se mi a dosud se mi zdá, že náš poměr k světu se dá vyjádřit termíny vojenské věrnosti lépe než termíny kritiky a schvalování. Mé přijímání vesmíru není optimismus, je to spíše něco podobného vlastenectví. Je to věc prvotní věrnosti.

Svět není noclehárna v Brightonu, kterou můžeme opustit, protože je mizerná. Je to hrad našeho rodu s vlajkou vlající na věži, a čím je ubožejší, tím méně bychom jej měli opouštět. Věc není v tom, že tento svět je příliš truchlivý, abychom jej milovali, nebo příliš příjemný, abychom jej nemilovali; věc je v tom, že když milujete nějakou věc, její příjemnost je důvod, abyste ji milovali, a její truchlivost je důvod, abyste ji milovali ještě více.

Dejme tomu, že se střetneme s něčím beznadějným, jako je Pimlico. Přemýšlíme-li o tom, co by bylo pro Pimlico opravdu nejlepší, shledáme, že vlákno myšlení vede k trůnu mystiky a libovůle. Nestačí, aby člověk jen odmítal Pimlico; v tom případě by si jenom podřezal chrťán nebo se vystěhoval do Chelsea. A jistě také nestačí, aby člověk schvaloval Pimlico, neboť potom by zůstalo Pimlicem, což by bylo hrozné.

Jediná cesta z toho, jak se zdá, je tam, aby někdo miloval Pimlico — aby je miloval transcendentální vazbou a bez pozemských pohnutek. Kdyby povstal člověk, který by miloval Pimlico, tu by se Pimlico povzneslo věžemi ze slonoviny a zlatými vrcholky; Pimlico by se odělo, jako se odívá žena, která je milována. Neboť ozdoby nejsou k tomu, aby zakrývaly ošklivé věci, nýbrž aby zdobily věci,

kteří jsou hodny lásky. Matka nedává dítěti modrou mašličku, protože by bez ní bylo tak ošklivé. Milenec nedává milence náhrdelník, aby zakryl její hrdlo. Kdyby lidé milovali Pimlico, jako matky milují děti, bezděčně, protože jsou *jejich*, mohlo by Pimlico být za rok nebo za dva krásnější než Florencie.

Někteří čtenáři řeknou, že tohle je pouhá fantazie. Odpovím, že tohle jsou skutečné dějiny lidstva. To je vskutku způsob, jakým obce dosahovaly velikosti. Vraťte se k nejskrytějším kořenům lidské civilizace a shledáte, že jsou zauzleny kolem nějakého posvátného kamene nebo obrůstají nějakou posvátnou studánku. Lidé nejprve uctívali nějaké místo a potom pro ně dobývali slávy. Lidé nemilovali Řím, protože byl veliký. Byl veliký, protože lidé jej milovali.

Mravnost nezačala tím, že jeden člověk řekl druhému: „Neudeřím tě, jestliže ty mě neudeříš;“ po něčem takovém není ani stopy. *Je* však stopa po tom, že oba si řekli: „Nesmíme se bít na tomto posvátném místě.“ Nabyli mravnosti tím, že chránili své náboženství.

Nepěstovali úmyslně statečnost. Bojovali za svatyni a shledali, že se stali statečnými. Nepěstovali čistotu. Očišťovali se pro oltář a shledali, že jsou čisti. Anarchie byla špatná, protože ohrožovala svatost. Teprve když stanovili posvátný den věnovaný Bohu, zjistili, že také stanovili den odpočinku pro člověka.

Gilbert Keith Chesterton

³Kdož pak prorokuje, lidem mluví vzdělání, i napomínání, i potěšení. ⁴Kdož mluví cizím jazykem, sám sebe vzdělává, ale ten, kdož prorokuje, církev vzdělává. ⁵Chtěť bych pak, abyste všickni jazyky mluvili, ale však raději, abyste prorokovali. Nebo větší jest ten, kterýž prorokuje, nežli ten, kdož jazyky mluví, leč by také vykládal, aby se vzdělávala církev. ⁶A protož, bratří, přišel-li bych k vám, jazyky mluvě, což vám prospějí, nebudu-liť vám mluvit, buď v zjevení neb v umění, buď v proroctví neb v učení? ⁷Však i bezdušné věci, vydávající zvuk, jako píšťalka neb harfa, kdyby rozdílného zvuku nevydávaly, kterak by vědíno bylo, co se píská, aneb na harfu hrá? ⁸Ano trouba vydala-li by nejistý hlas, kdož se bude strojiti k boji? ⁹Tak i vy, nevydali-li byste jazykem srozumitelných slov, kterak bude rozumíno, co se mluví? Budete jen u vítr mluvit. ¹⁰Tak mnoho, (jakž vidíme), rozdílu hlasů jest na světě, a nic není bez hlasu. ¹¹Protož nebudu-liť znáti moci hlasu, budu tomu, kterýž mluví, cizozemec, a ten, kdož mluví, bude mi cizozemec. ¹²Tak i vy, poněvadž jste horliví milovníci duchovních věcí, toho hleďte, abyste se k vzdělání církve rozhojnili. ¹³A protož, kdož mluví jazykem, modl se, aby mohl vykládati. ¹⁴Nebo modlím-liť se jazykem, duch můj se modlí, ale mysl má bez užítku jest. ¹⁵Což tedy jest? Modliti se budu duchem a modliti se budu i myslí; plésati budu duchem, a plésati budu i myslí. ¹⁶Nebo kdybys dobrořečil duchem, kterakž ten, kterýž prostý člověk jest, k tvému díků činění řekne Amen, poněvadž neví, co pravíš? ¹⁷Nebo ač ty dobře díky činíš, ale jiný se nevzdělává. ¹⁸Děkuji Bohu svému, že více než vy všickni jazyky mluvím; ¹⁹Ale v zboru raději bych chtěť pět slov srozumitelně promluvit, abych také jiných poučil, nežli deset tisíců slov jazykem. ²⁰Bratří, nebudte děti v smyslu, ale zlostí buďte děti, smyslem pak buďte dospělí. ²¹Psáno jest v zákoně: Protož rozličnými jazyky a cizími rty budu mluvit lidu tomuto, a aniž tak mne slyšeti budou, praví Pán. ²²A tak jazykové jsou za div ne těm, kteříž věří, ale nevěřícím, proroctví pak ne nevěřícím, ale věřícím. ²³A protož když by se sešla všechna církev spolu, a všickni by jazyky mluvili, a vešli by tam i neučení neb nevěřící, zdaliž neřeknou, že blázníte? ²⁴Ale kdyby všickni prorokovali, a všel by někdo nevěřící neb neučený, přemáhán by byl ode všech, a souzen ode všech. ²⁵A tak tajnosti srdce jeho zjeveny budou, a padna na tvář, klaněti se bude Bohu, vyznávaje, že jistě Bůh jest mezi vámi. ²⁶Což tedy, bratří? Když se scházíte, jeden každý z vás píseň má, učení má, jazyk má, zjevení má, vykládání má, všechno to budí k vzdělání. ²⁷Buď že kdo jazykem mluví, tedy skrze dva neb nejvíce tři, a to jeden po druhém, a jeden ať vykládá. ²⁸Pakli by nebylo vykladače, necht mlčí v shromáždění, sám pak sobě nechať mluví a Bohu. ²⁹Proroci pak dva neb tři ať mluví, a jiní necht rozsuzují. ³⁰Pakli by jinému tu přisedícimu zjeveno bylo, první mlč. ³¹Nebo můžete všickni, jeden po druhém, prorokovati, aby se všickni učili, a všickni se potěšovali. ³²Duchovéť pak proroků prorokům poddání jsou. ³³Neboť Bůh není původ neřádu, ale pokoje, jako i ve všech shromážděních svatých. ³⁴Ženy vaše v shromážděních ať mlčí, nebo nedopouští se jim mluvit, ale aby poddány byly, jakž i zákon praví. ³⁵Pakli se chtí čemu naučiti, doma mužů svých nechať se ptají. Nebo mrzká věc jest ženám mluvit v shromáždění. ³⁶Zdali od vás slovo Boží pošlo? Zdali k samým vám přišlo? ³⁷Zdá-li se sobě kdo býti prorokem neb duchovním, nechať pozná, co vám píše, žeť jsou přikázání Páně. ³⁸Pakli kdo neví, nevěz. ³⁹A takž, bratří, snažte se o to, abyste prorokovali, a jazyky mluvití nezbraňujte. ⁴⁰Všecko slušně a podlé řádu ať se děje.

15 Připomínámť pak vám, bratří, evangelium, kteréž jsem zvěstoval vám, kteréž jste i přijali, v němž i stojíte, ²Skrze kteréž, (jestliže, kterak jsem vám kázal, v paměti máte), i spasení berete, leč byste na darmo uvěřili. ³Vydal jsem zajisté vám nejpředněji, což jsem i vzal, že Kristus umřel za hříchy naše podlé písem, ⁴A že jest pohřben, a že vstal z mrtvých třetího dne podlé písem, ⁵A že vidín jest od Petra, potom od dvanácti. ⁶Potom vidín více než od pěti set bratří spolu, z nichž mnozí ještě živi jsou až dosavad, a někteří zesnuli. ⁷Potom vidín jest od Jakuba, potom ode všech apoštolů. ⁸Nejposléze pak ze všech, jako nedochůdčeti, ukázal se i mně. ⁹Nebo já jsem nejmenší z apoštolů, kterýž nejsem hoden slouti apoštol, proto že jsem se protivil církvi Boží. ¹⁰Ale milostí Boží jsem to, což jsem, a milost jeho ve mně daremná nebyla, ale hojněji, než oni všickni, pracoval jsem, a však ne já, ale milost Boží mně přítomná. ¹¹Protož i já i oni tak kážeme, a tak jste uvěřili. ¹²Poněvadž se pak káže o Kristu, že z mrtvých vstal, kterakž někteří mezi vámi praví, že by nebylo z mrtvých vstání? ¹³Nebo není-liť z mrtvých vstání, anižť Kristus z mrtvých vstal. ¹⁴A nevstal-liť z mrtvých Kristus, tedyť jest daremné kázání naše, a daremnáť jest i víra vaše. ¹⁵A byli bychom nalezeni i křiví svědkové Boží; nebo vydali jsme svědectví o Bohu, že vzkřísil z mrtvých Krista. Kteréhož nevzkřísil, (totiž) jestliže mrtví z mrtvých nevstávají. ¹⁶Nebo jestližeť mrtví z mrtvých nevstávají, anižť Kristus vstal. ¹⁷A nevstal-liť z mrtvých Kristus, marná jest víra vaše, ještě jste v svých hříších. ¹⁸A takť i ti, kteříž zesnuli v Kristu, zahynuli. ¹⁹Jestližeť pak v tomto životě toliko nadějí máme v Kristu, nejbídnější jsme ze všech lidí. ²⁰Ale vstal z mrtvých Kristus, prvotiny těch, kteříž zesnuli. ²¹Nebo poněvadž skrze člověka smrt, skrze člověka i vzkříšení z mrtvých. ²²Nebo

15:17 **Marná jest víra vaše.** Myšlenky mají své důsledky (srv. pozn. Gn 35:22 a Sd 8:3). Paradigma *naturalismu* (přesvědčení, že svět je uzavřený systém pouze přirozených příčin a následků; žádné

zázraky nejsou možné) ve svých důsledcích pro své protagonisty znamená zahynutí bez naděje (Ef 2:12; 1Te 4:13).

jakož v Adamovi všickni umírají, tak i skrze Krista všickni obživeni budou.²³ Ale jeden každý v svém pořádku: Prvotiny Kristus, potom ti, kteříž jsou Kristovi, v příští jeho.²⁴ Potom bude konec, když vzdá království Bohu a Otcí, když vyprázdni všeliké knížatstvo, i všelikou vrchnost i moc.²⁵ Neboť musí on kralovati, dokudž nepoloží všech nepřátel pod nohy jeho.²⁶ Nejposlednější pak nepřítel zahlazen bude smrt.²⁷ Nebo všechny věci poddal pod nohy jeho. Když pak praví, že všechny věci poddány jsou, zjevněť jest, že kromě toho, kterýž jemu poddal všecko.²⁸ A když poddáno jemu bude všecko, tehdy i sám Syn poddá se tomu, kterýž jemu poddati má všecko, aby byl Bůh všecko ve všech.²⁹ Sic jinak co činí ti, kteříž se křtí za mrtvé? Jestližeť jistotně nevstávají mrtví z mrtvých, i proč se křtí za mrtvé.³⁰ Proč i my nebezpečenství trpíme každé hodiny?³¹ Na každý den umírám, skrze slávu naši, kterouž mám v Kristu Ježíši Pánu našem.³² Jestližeť jsem obyčejem jiných lidí bojoval s šelmami v Efezu, co mi to prospěje, nevstanou-liť mrtví? Jezme tedy a píme, nebo zítra zemřeme.³³ Nedejte se svoditi. Porušujít dobré obyčeje zlá rozmlouvání.³⁴ Prociťte k konání spravedlnosti, a nehrěšte. Nebo někteří neznají Boha; k zahanbení vašemu mluvím.³⁵ Ale řekneť někdo: Kterakž vstanou mrtví? V jakém pak těle přijdou?³⁶ Ó nemoudrý, to, což ty rozsíváš, nebývá obživeno, leč umře.³⁷ A což rozsíváš, ne to tělo, kteréž potom zroste, rozsíváš, ale holé zrno, jaké se trefí, pšenice neb kteréžkoli jiné.³⁸ Bůh pak dává jemu tělo, jakž ráčí, a jednomu každému z těch semen jeho vlastní tělo.³⁹ Ne každé tělo jest jednostejné tělo, ale jiné zajisté tělo lidské, jiné pak tělo hovědí, jiné pak rybí, a jiné ptačí.⁴⁰ A jsou těla nebeská, a jsou těla zemská, ale jinát jest zajisté sláva nebeských, a jiná zemských,⁴¹ Jiná sláva slunce, a jiná sláva měsíce, a jiná sláva hvězd; nebo hvězda od hvězdy dělí se v slávě.⁴² Taktž bude i vzkříšení z mrtvých. Rozsívá se porušitelné, vstane neporušitelné;⁴³ Rozsívá se nesličné, vstane slavné; rozsívá se nemocné, vstane mocné;⁴⁴ Rozsívá se tělo tělesné, vstane tělo duchovní. Jest tělo tělesné, jest i duchovní tělo.⁴⁵ Taktž i psáno jest: Učiněn jest první člověk Adam v duši živou, ale ten poslední Adam v ducha obživujícího.⁴⁶ Však ne nejprvé duchovní, ale tělesné, potom duchovní.⁴⁷ První člověk z země zemský, druhý člověk sám Pán s nebe.⁴⁸ Jakýž jest ten zemský, takoví jsou i zemští, a jakýž ten nebeský, takovíž budou i nebeští.⁴⁹ A jakož jsme nesli obraz zemského, taktž ponese obraz nebeského.⁵⁰ Totož pak pravím, bratří: Že tělo a krev království Božího dědictví dosáhnouti nemohou, aniž porušitelnost neporušitelnosti dědičně obdrží.⁵¹ Aj, tajemství vám pravím: Ne všickni zajisté zesneme, ale všickni proměnění budeme, hned pojednou, v okamžení, k zatroubení poslednímu.⁵² Neboť zatroubí, a mrtví vstanou neporušitelní, a my proměnění budeme.⁵³ Musí zajisté toto porušitelné tělo obléci neporušitelnost, a smrtelné toto obléci nesmrtelnost.⁵⁴ A když porušitelné toto obleče neporušitelnost, a smrtelné toto obleče nesmrtelnost, tehdy se naplní řeč, kteráž napsána jest: Pohlčena jest smrt v vítězství.⁵⁵ Kde jest, ó smrti, osten tvůj? Kde jest, ó peklo, vítězství tvé?⁵⁶ Osten pak smrti jestiť hřích, a moc hřicha jest zákon.⁵⁷ Ale Bohu díka, kterýž dal nám vítězství skrze Pána našeho Jezukrista.⁵⁸ Protož, bratří moji milí, stálí buďte a nepohnutelní, rozhovňující se v díle Páně vždycky, vědouce, že práce vaše není daremná v Pánu.

16 O zbirce pak na svaté, jakž jsem nařídil v církvích Galatských, tak i vy čiňte.² V každou neděli jeden každý z vás sám u sebe slož, schovaje podlé možnosti, aby ne tehdáž, když bych přišel, zbirky se dály.³ Když pak přijdu, kterékoli schválíte skrze listy, tyť pošli, aby donesli tuto milost vaši do Jeruzaléma.⁴ Pakliť by se za hodné vidělo, abych i já šel, půjdout se mnou.⁵ Přijduť pak k vám, když Macedonii projdu; (nebo Macedonii míním projítí).⁶ Ale u vásť snad poostanu, aneb i přes zimu pobudu, abyste vy mne doprovodili, kamž bych koli šel.⁷ Nechci zajisté s vámi se toliko na zastavení shledati, ale naději se, že za nějaký čas pobudu u vás, bude-li Pán chtítí.⁸ Zůstanuť pak v Efezu až do letnic.⁹ Nebo otevřiny jsou mi tu veliké a mocné dvěře, a protivníků mnoho.¹⁰ Přišel-liť by pak Timoteus, hleďtež, aby bezpečně byl u vás; neboť dílo Páně dělá jako i já.¹¹ Protož nechť jím žádný nepohrdá, ale vyprovodte jej v pokoji, ať přijde ke mně; neboť na něj čekám s bratřími.¹² O Apollovi pak bratru vězte, že jsem ho velmi prosil, aby šel k vám s bratřími. Ale nikoli nebyl té vůle, aby nyní přišel, než přijdeť, když bude míti čas příhodný.¹³ Bděte, stůjte u víře, zmužile sobě počínejte, buďtež silní.¹⁴ Všecky věci vaše ať se dějí v lásce.¹⁵ Prosímť pak vás, bratří, víte, že čeled Štěpánova jest prvotiny Achaie, a že se v službu svatým vydali,¹⁶ Abyste i vy poddáni byli takovým, i všelikému pomáhajícímu a pracujícímu.¹⁷ Těšímť se pak z příchodu Štěpána, a Fortunáta, a Achaika; nebo nedostatek váš oni doplnili.¹⁸ Potěšili zajisté mého ducha i vašeho. Protož znejtež takové.¹⁹ Pozdravujít vás zborové, kteříž jsou v Azii. Pozdravujít vás v Pánu velice Akvila a Priscilla, s církví tou, kteráž jest v domě jejich.²⁰ Pozdravujít vás všickni bratří. Pozdravte sebe vespolek v políbení svatém.²¹ Pozdravení vlastní rukou Pavlovou.²² Jestliže kdo nemiluje Pána Jezukrista, budiž proklatý: Maran atha.²³ Milost Pána Jezukrista s vámi.²⁴ I láska má v Kristu Ježíši se všechněmi vámi. Amen.

Druhý list Korintským

Úvod

1 Pavel apoštol Ježíše Krista skrze vůli Boží, a Timoteus bratr, církvi Boží, kteráž jest v Korintu, se všechněmi svatými, kteříž jsou ve vsi Achaii: ² Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Jezukrista. ³ Požehnaný Bůh a Otec Pána našeho Jezukrista, Otec milosrdenství, a Bůh všelikého potěšení, ⁴ Kterýž těší nás ve všelikém ssouzení našem, abychom i my mohli potěšovati těch, kteříž by byli v jakémkoli ssouzení, tím potěšením, kterýmž i my potěšeni jsme od Boha. ⁵ Nebo jakož se rozhojňují utrpení Kristova při nás, tak skrze Krista rozhojňuje se i potěšení naše. ⁶ Nebo buď že ssouzení jsme, pro vaše potěšení a spasení, kterěz se působí v snášení týchž trápení, kteráž i my trpíme; buď že potěšování býváme, pro vaše potěšení a spasení. A naděje naše pevná jest o vás, ⁷ Poněvadž víme, že jakož jste účastníci utrpení, tak i potěšení. ⁸ Nechcemeť zajisté, abyste nevěděli, bratří, o ssouzení našem, kterěz jsme měli v Azii, že jsme nad míru přetížení byli a nad možnost, tak že jsme již i o životu svém byli pochybili. ⁹ Nýbrž sami v sobě již jsme byli tak usoudili, že nebylo lze než umřítí, abychom nedoufali sami v sobě, ale v Bohu i mrtvé křísícím. ¹⁰ Kterýž od takové smrti vytrhl nás, a vytrhuje, v něhož doufáme, že i ještě vytrhne, ¹¹ Když i vy nám pomáhati budete modlitbami za nás, aby z daru toho, příčinou mnohých osob nám daného, od mnohých děkováno bylo z nás. ¹² Nebo chlouba naše tato jest, svědectví svědomí našeho, že v sprostnosti a v upřímosti Boží, ne v moudrosti tělesné, ale v milosti Boží obcovali jsme na světě, zvláště pak u vás. ¹³ Neboť nepíšeme vám nic jiného, než to, což čtete, aneb což prvé znáte. A naději mám, že až do konce tak znáti budete, ¹⁴ Jakož jste i poznali nás z částky, žeť jsme chlouba vaše, podobně jako i vy naše, v den Pána Ježíše. ¹⁵ A v tomť doufání chtěl jsem k vám přijíti nejprvé, abyste druhou milost měli, ¹⁶ A skrze vás jíti do Macedonie, a zase z Macedonie přijíti k vám, a od vás abych byl doprovozen do Judstva. ¹⁷ O tom pak když jsem přemýšloval, zdali jsem co lehkomyšlně činil? Aneb což přemýšluji, zdali podlé těla přemýšluji, tak aby bylo při mně: Jest, jest, není, není? ¹⁸ Anobř vít věrný Bůh, že řeč naše k vám nebyla: Jest, a není. ¹⁹ Nebo Syn Boží Ježíš Kristus, kterýž mezi vámi kázán jest skrze nás, skrze mne a Silvána a Timotea, nebyl: Jest, a není, ale bylo v něm: Jest. ²⁰ Nebo kolikžkoli jest zaslíbení Božích, v němť jsou: Jest, a v němť jest: Amen, k slávě Bohu skrze nás. ²¹ Ten pak, kterýž potvrzuje nás s vámi v Kristu, a kterýž pomazal nás, Bůh jest. ²² Kterýž i znamenal nás, a dal závdavek Ducha v srdce naše. ²³ Já pak Boha za svědka беру na svou duši, že lituje vás, ještě jsem nepřišel do Korintu. ²⁴ Ne jako bychom panovali nad věrou vaší, ale pomocníci jsme radosti vaší; nebo věrou stojíte.

2 Toto jsem pak sobě uložil, abych k vám zase s zámutkem nepřišel. ² Nebo jestliže já vás zarmoutím, i kdo jest, ješto by mne obveselil, než ten, kterýž jest ode mne zarmoucen? ³ A toto samo psal jsem vám, abych přijda, neměl zámutku z těch, z nichž bych se měl radovati, doufaje o všech o vás, že radost má jest všech vás. ⁴ Nebo z velikého ssouzení a bolesti srdce psal jsem vám, s mnohými slzami, ne abyste zarmoucení byli, ale abyste poznali lásku, kterouž k vám velikou mám. ⁵ Jestližeť pak kdo zarmoutil, ne mneť zarmoutil, ale poněkud, (abych nepřetížil), všecky vás. ⁶ Dostiť má takový na tom trestání od mnohých, ⁷ Tak abyste naproti tomu již raději odpustili, a potěšili ho, aby snad přílišným zámutkem nebyl sehlcen takový. ⁸ Protož prosím vás, abyste utvrdili k němu lásku. ⁹ Nebo i proto psal jsem, abych zkušením zvěděl, jste-li ve všem poslušni. ¹⁰ Komuž pak vy co odpouštíte, i já. Nebo i já, jestliže jsem co odpustil, komuž jsem odpustil, pro vás jsem učinil, před obličejem Kristovým, abychom nebyli oklamáni od satana. ¹¹ Neboť nejsou nám myšlení jeho neznámá. ¹² Když jsem pak přišel do Troady, příčinou evangelium Kristova, ačkoli dvěře mi otevříný byly skrze Pána, však neměl jsem upokojení v duchu svém, proto že jsem nenalezl Tita, bratra svého. ¹³ Ale požehnav jich, odšel jsem do Macedonie. ¹⁴ Bohu pak chvála, kterýž vždycky dává nám vítězství v Kristu, a vůni známosti své zjevuje skrze nás na každém místě. ¹⁵ Neboť jsme Kristova vůně dobrá Bohu v těch, kteříž k spasení přicházejí, i v těch, kteříž hynou, ¹⁶ Těmto zajisté vůně smrtelná k smrti, oněmno pak vůně života k životu. Ale k tomu kdo jest způsobilý? ¹⁷ Neboť nejsme, jako mnozí, cizoložící slovo Boží, ale jako z upřímnosti, ale jako z Boha, před obličejem Božím, o Kristu mluvíme.

3 Začínáme opět sami sebe chváliti? Zdalíž potřebujeme, jako někteří, schvalujících listů k vám, neb od vás k jiným? ² List náš vy jste, napsaný v srdcích našich, kterýž znají a čtou všickni lidé. ³ Nebo to zjevné jest, že jste list Kristův způsobený skrze přisluhování naše, napsaný ne černidlem, ale Duchem Boha živého, ne na deskách kamenných, ale na deskách srdce masitých. ⁴ Doufání pak takové máme skrze Krista k Bohu,

⁵ Ne že bychom dostateční byli mysliti něco sami z sebe, jakožto sami z sebe, ale dostatečnost naše z Boha jest. ⁶ Kterýž i hodné nás učinil služebníky Nového Zákona, ne litery, ale Ducha. Nebo litera zabíjí, ale Duch obživuje. ⁷ Jestližeť pak přisluhování smrti, literami vyryté na deskách kamenných, bylo slavné, tak že nemohli patřiti synové Izraelští v tvář Mojžíšovu, pro slávu obličejje jeho, kteráž pomínouti měla, ⁸ I kteráž by ovšem přisluhování Ducha nemělo býti slavné? ⁹ Nebo jestližeť přisluhování pomsty slavné bylo, mnohemť se více přisluhování spravedlnosti rozhojňuje v slávě. ¹⁰ Nebo to, což oslaveno bylo, aniž oslaveno bylo v té částce, u přirovnání této předústojné slávy. ¹¹ Nebo jestližeť to pomíjející bylo slavné, mnohemť více to, což zůstává, jestiť slavné. ¹² Protož majíce takovou naději, mnohé svobody v mluvení užíváme, ¹³ A ne jako Mojžíš kladl zástěru na tvář svou, aby nepatřili synové Izraelští k cíli té věci pomíjející. ¹⁴ Pročež ztupeni jsou smyslové jejich. Nebo až do dnes ta zástěra v čítání Starého Zákona zůstává neodkrytá; nebo skrze Krista se odnímá. ¹⁵ Protož až do dnes, když čten bývá Mojžíš, zástěra jest položena na jejich srdci. ¹⁶ Než jakž by se obrátilo ku Pánu, odňata bude ta zástěra. ¹⁷ Nebo Pán jest Duch ten, a kdež jest ten Duch Páně, tu i svoboda. ¹⁸ My pak všickni odkrytou tváří slávu Páně jako v zrcadle spatřujeme, v týž obraz proměnění býváme od slávy v slávu, jakožto od Ducha Páně.

4 Protož majíce toto přisluhování, jakž jsme milosrdenství došli, neoblevujeme. ² Ale odmítáme ukryvání neslušnosti, nechodíce v chystosti, aniž se lstivě obírajíce s slovem Božím, ale zjevováním pravdy v příjemnost uvodíce sebe u každého svědomí lidského před obličejem Božím. ³ Pakliť zakryté jest evangelium naše, před těmi, kteříž hynou, zakryté jest. ⁴ V nichž Bůh světa tohoto oslepil mysl, totiž v nevěrných, aby se jim nezasvítilo světlo evangelium slávy Kristovy, kterýž jest obraz Boží. ⁵ Neboť ne sami sebe kážeme, ale Krista Ježíše Pána, sebe pak služebníky vašimi pro Ježíše. ⁶ Bůh zajisté, kterýž rozkázal, aby se z temností světlo zablesklo, tentě se osvítil v srdcích našich k osvětlení známosti slávy Boží v tváři Ježíše Krista. ⁷ Mámeť pak poklad tento v nádobách hliněných, aby důstojnost té moci byla Boží, a ne z nás, ⁸ Když se všech stran úzkost míváme, ale nebýváme cele potlačeni; býváme vrtkáni, ale nebýváme docela zvrtkáni; ⁹ Protivenství trpíme, ale nebýváme opuštěni; býváme opovrženi, ale nehyneme. ¹⁰ Vždycky mrtvení Pána Ježíše na těle nosíme, aby i život Ježíšův na těle našem zjeven byl. ¹¹ Vždycky zajisté my, kteříž živi jsme, na smrt býváme vydáváni pro Ježíše, aby i život Ježíšův zjeven byl na smrtelném těle našem. ¹² A tak smrt v nás moc provodí, ale v vás život. ¹³ Majíce tedy téhož ducha víry, podlé toho, jakž psáno jest: Uvěřil jsem, protož jsem mluvil, i myť věříme, protož i mluvíme, ¹⁴ Vědouce, že ten, kterýž vzkřísil Pána Ježíše, i nás skrze Ježíše vzkřísí, a postaví s vámi. ¹⁵ Nebo to všecko děje se pro vás, aby ta přehojná milost skrze díků činění od mnohých rozmohla se k slávě Boží. ¹⁶ Protož neoblevujeme, ale ačkoli ten zevnitřní člověk náš ruší se, však ten vnitřní obnovuje se den ode dne. ¹⁷ Nebo toto nynější lehoučké ssoužení naše převelmi veliké věčné slávy břímě nám působí, ¹⁸ Když nepatříme na ty věci, kteréž se vidí, ale na ty, kteréž se nevidí. Nebo ty věci, kteréž se vidí, jsou časné, ale které se nevidí, jsou věčné.

5 Víme zajisté, že byl-li by tohoto našeho zemského přebývání stánek zbořen, stavení od Boha máme, příbytek ne rukou udělaný, věčný v nebesích. ² Pročež i v tomto vzdycháme, v příbytek svůj, kterýž jest s nebe, oblečení býti žádajíce, ³ Jestliže však oblečení, a ne nazí nalezení budeme. ⁴ Nebo kteříž jsme v tomto stánku, lkáme, jsouce obtíženi, poněvadž bychom nechtěli svlečeni býti, ale přiodíni, aby pohlcena byla smrtelnost od života. ⁵ Ten pak, kdož nás tak k tomu způsobil, Bůhť jest, kterýž také dal nám závdavek Ducha. ⁶ Protož doufanlivě myslí vždycky jsouce, a vědouce, že dokudž pohostinu jsme v tomto těle, vzdáleni jsme ode Pána, ⁷ (Nebo skrze víru chodíme, ne skrze vidění), ⁸ Doufanlivěť pak myslí jsme, a oblibujeme raději vyjítí z těla, a přijítí ku Pánu. ⁹ Protož i usilujeme buď v těle pohostinu jsouce, buďto z těla se berouce, jemu se líbiti. ¹⁰ Všickni my zajisté ukázati se musíme před soudnou stolicí Kristovou, aby přijal jeden každý to, což skrze tělo působil, podlé toho, jakž práce či byla, buď v dobrém, neb ve zlém. ¹¹ Protož znajíce tu hrůzu Páně, lidem k víře sloužíme, Bohuť pak známi jsme. A nadějíť mám, že i svědomí vašemu známi jsme. ¹² Neboť ne sami sebe opět vám chválíme, ale příčinu vám dáváme, abyste se chlubili námi, a abyste to měli proti těm, kteříž se v tvárnosti chlubí, a ne v srdci. ¹³ Nebo buď že nesmyslní jsme, Bohu; buď že jsme rozumní, vám. ¹⁴ Láska zajisté Kristova víže nás, ¹⁵ Jakožto ty, kteříž tak soudíme, že poněvadž jeden za všechny umřel, tedyť všickni zemřeli, a že za všechny umřel, aby ti, kteříž živi jsou, již ne sami sobě živi byli, ale tomu, kterýž za ně umřel i z mrtvých vstal. ¹⁶ A tak my již od toho času žádného neznáme podlé těla. A ačkoli jsme znali Krista podlé těla, ale nyní již více neznáme. ¹⁷ Protož jestli kdo v Kristu, nové stvoření jest. Staré věci pomínuly, aj, nové všecko učiněno jest. ¹⁸ To pak všecko jest z Boha, kterýž smířil nás s sebou skrze Jezukrista, a dal nám služebnost smíření toho. ¹⁹ Neboť Bůh byl v Kristu, v mír uvodě svět s sebou, nepočítaje jim hříchů jejich, a složil v nás to slovo smíření. ²⁰ Protož my na místě Kristově poselství dějíce, jako by Bůh skrze náš žádal,

prosíme na místě Kristově, smířte se s Bohem. ²¹ Nebo toho, kterýž hříchu nepoznal, za nás učinil hříchem, abychom my učinění byli spravedlností Boží v něm.

6 Protož napomáhající, i napomínáme vás, abyste milosti Boží nadarmo nebrali, ² (Neboť praví: V čas příhodný uslyšel jsem tě, a v den spasení spomohl jsem tobě. Aj, nyníť jest čas příhodný, aj, nyní dnové spasení.) ³ Žádného nedávající v ničemž pohoršení, aby bylo bez ouhony přisluhování, ⁴ Ale ve všem se chovající jako Boží služebníci, ve mnohé trpělivosti, v utištěních, v nedostatcích, v úzkostech, ⁵ V ranách, v žalářích, v nepokojích, v pracech, v bděních, v postech, ⁶ V čistotě, v umění, v dlouhočekání, v dobrotivosti, v Duchu svatém, v lásce neošemetné, ⁷ V slovu pravdy, v moci Boží, skrze odění spravedlnosti na pravo i na levo, ⁸ Skrze slávu i pohanění, skrze zlou i dobrou pověst, jako bludní, a jsouce pravdomluvní, ⁹ Jako neznámí, a jsouce známí, jako umírající, a aj, živi jsme, jako potrestaní, a nez mordovaní, ¹⁰ Jako smutní, a však se vždycky radující, jako chudí, však mnohé zbohacující, jako nic nemající, a však všemi věcmi vládnouce. ¹¹ Ústa naše otevírána jsou k vám, ó Korinští, srdce naše rozšířeno jest. ¹² Nejste v nás ssoužení, než ssoužení jste v střevách svých. ¹³ O takověžť pak odměně jakožto synům pravím: Rozšířtež se i vy. ¹⁴ Netáhněte jha s nevěřícími. Nebo jaký jest spolek spravedlnosti s nepravostí? A jaké obcování světla s temnostmi? ¹⁵ A jaké srovnání Krista s Belíalem? Aneb jaký díl věrnému s nevěrným? ¹⁶ A jaké spolčení chrámu Božího s modlami? Nebo vy jste chrám Boha živého, jakž pověděl Bůh: Přebývati budu v nich, a procházeti se, a budu jejich Bohem, a oni budou mým lidem. ¹⁷ A protož vyjdětež z prostředku jejich, a oddělte se, praví Pán; a nečistého se nedotýkejte, a já přijmu vás. ¹⁸ A budu vám za Otce, a vy mi budete za syny a za dcery, praví Pán všemohoucí.

7 Taková tedy majíce zaslíbení, nejmilejší, očisťujmež se od všeliké poškrvny těla i ducha, konajíce posvěcení v bázni Boží. ² Přijmětež nás. Žádnémuť jsme neublížili, žádnému neuškodili, žádného neoklamali. ³ Nepravím toho ku potupě, poněvadž jsem napřed pověděl, že jste v srdcích našich, abychom spolu mřeli, i spolu živi byli. ⁴ Mnohét jsem k vám v mluvení důvěrnosti, mnohoť se vámi chlubím; naplněn jsem potěšením, rozhojňujit se v radosti ve všelikém ssoužení našem. ⁵ Nebo i když jsme byli přišli do Macedonie, žádného odpočinutí nemělo tělo naše, ale ve všem ssoužení jsme byli; zevnitř boje, vnitř strachy. ⁶ Ale ten, kterýž těší ponížené, potěšil nás, Bůh, skrze příchod Titův. ⁷ A netoliko příchodem jeho, ale také i potěšením tím, kteréž on měl z vás, vypravovav nám o vaší veliké žádosti, o vašem kvilení, a vaší ke mně horlivé milosti, tak že jsem se velmi zradoval. ⁸ A ačkoli zarmoutil jsem vás listem, nelituji toho, ač jsem byl litoval. Nebo vidím, že ten list, ačkoli na čas, zarmoutil vás. ⁹ Nyní raduji se, ne že jste zarmoucení byli, ale že jste se ku pokání zarmoutili. Zarmoutili jste se zajisté podlé Boha, tak že jste k žádné škodě nepřišli skrze nás. ¹⁰ Nebo zámutek, kterýž jest podlé Boha, ten pokání k spasení působí, jehož nikdy líto nebývá, ale zámutek světa smrt způsobuje. ¹¹ Ano hle, to samo, že jste podlé Boha zarmoucení byli, jakou v vás způsobilo snažnost, nýbrž omluvu, nýbrž zažhnutí hněvu, nýbrž bázeň, nýbrž žádost vroucí, nýbrž horlivost, anobř pomstu? Všelijak prokázali jste to, že jste nevinni v té věci. ¹² A ač psal jsem vám, však ne pro toho, kterýž tu nepravost spáchal, ani pro toho, komuž se křivda stala, ale aby vám zjevena byla pilnost naše o vás před obličejem Božím. ¹³ Protož potěšeníť jsme z potěšení vašeho. Ale mnohem hojněji zradovali jsme se z radosti Titovy, že poočerstven jest duch jeho ode všech vás, ¹⁴ A že chlubil-li jsem se v čem vámi před ním, nebyl jsem zahanben, ale jakož všecko mluvili jsme vám v pravdě, tak i chloubna naše, kteráž byla před Titem, pravá jest shledána. ¹⁵ Ano i srdce jeho k vám jest přichylnější, když rozpomíná se na poslušství všech vás, kterak jste ho s bázní a s strachem přijali. ¹⁶ Protož raduji se, že ve všem mohu se vám důvěřiti.

8 Známuť pak vám činíme, bratří, milost Boží, danou zborům Macedonským, ² Že v mnohém zkušení ssoužení rozhojnilá radost jejich a převeliká chudoba jejich rozhojněna jest v bohatství upřímosti jejich. ³ Nebo svědectví jim vydávám, že podlé možnosti, ba i nad možnost hotovi byli, ⁴ Mnohými žádostmi prosíce nás, abychom tu milost a zbirku, kteráž se děje na svatě, na se přijali. ⁵ A netoliko tak, jakž jsme se nadáli, ale sami sebe nejprvé dali Pánu, i nám z vůle Boží, ⁶ Tak že jsme musili napomenouti Tita, aby jakož byl prvé započal, tak také i dokonal při vás milost tuto. ⁷ A protož jakž ve všech věcech jste hojní, u víře i v řeči i v známosti i ve všeliké snažnosti i v lásce své k nám, tak i v této milosti hojní buďte. ⁸ Ne jako rozkazuje, pravím, ale snažností jiných i vaší upřímostou lásku zkušenu ukázati chtěje. ⁹ Nebo znáte milost Pána našeho Jezukrista, že pro vás učiněn jest chudý, jsa bohatý, abyste vy jeho chudobou zbohatli. ¹⁰ A k tomuť vám radu dávám; nebo jest vám to užitečné, kteříž jste netoliko činili, ale i chtěti prvé začali léta předešlého. ¹¹ Protož nyní již to skutkem vykonejte, aby jakož hotové bylo chtění, tak bylo i vykonání z toho, což máte. ¹² Nebo jest-liť prvé vůle hotová, podlé toho, což kdo má, vzácná jest, ne podlé toho, čehož nemá. ¹³ Nebo ne, aby jiní měli polehčení, a vy úzkost, ale rovnost ať jest, nyní přítomně vaše hojnost spomoz jejich chudobě, ¹⁴ Aby

také jejich hojnost vaší chudobě byla ku pomoci, aby tak byla rovnost; ¹⁵ Jakož psáno: Kdo mnoho, nic mu nezbývalo, a kdo málo, neměl nedostatku. ¹⁶ Ale díky Bohu, kterýž takovou snažnost k vám dal v srdce Titovo, ¹⁷ Tak že to napomenutí přijal, anobřž jsa opravdový, sám z své dobré vůle šel k vám. ¹⁸ Poslati jsme pak s ním bratra toho, kterýž má velikou chválu v evangelium po všech zbořích, ¹⁹ (A netoliko to, ale také vyvolen jest od církvi za tovaryše putování našeho, s touto milostí, kterouž sloužíme k slávě Pánu a vůli vaší), ²⁰ Varujete se toho, aby nám někdo neutrhál pro tu hojnost, kterouž my přisluhujeme, ²¹ Dobře opatrujíte netoliko před obličejem Páně, ale i před lidmi. ²² Poslali jsme pak s nimi bratra svého, kteréhož jsme mnohokrát ve mnohých věcech zkusili, že jest pilný, a nyní mnohem pilnější pro mnohé doufání mé o vás. ²³ Z strany Tita, tovaryš můj jest, a mezi vámi pomocník; z strany bratří našich, poslové jsou církvi a sláva Kristova. ²⁴ Protož jistoty lásky své a chlouby naší o vás k nim dokažte, před obličejem církvi.

9 Nebo o pomoci, kteráž se děje svatým, jest zbytečné psáti vám. ² Vím zajisté o vaší hotovosti, pro kterouž chlubím se vámi Macedonským, že Achaia hotova jest od předešlého léta. A ta vaše horlivost mnohými pohnula. ³ I poslal jsem tyto bratří, aby chloubá naše vámi nebyla marná v té stránce, ale abyste, (jakž jsem řekl), byli hotovi, ⁴ Abychom snad, přišli-li by se mnou Macedonští, a našli vás nehotové, nemusili se stydět, (ať nedím vy), za tak podstatnou chloubu. ⁵ Protož vidělo se mi za potřebné těchto bratří napomenouti, aby napřed šli k vám, a připravili prvé opověděnou sbírku vaši, aby byla hotová jako dobrovolná sbírka, a ne jako bezděčná. ⁶ Ale totoť pravím: Kdo skoupě rozsívá, skoupě i žíti bude; a kdož rozsívá ochotně, ochotně i žíti bude. ⁷ Jeden každý jakž uložil v srdci, ne s neochotnou myslí aneb z mušení. Neboť ochotného dárce miluje Bůh. ⁸ Mocent jest pak Bůh všelikou milost rozhojnití v vás, abyste ve všem všudy všeliký dostatek majíce, hojní byli ke všelikému skutku dobrému, ⁹ Jakož psáno jest: Rozsypal a dal chudým, spravedlnost jeho zůstává na věky. ¹⁰ Ten pak, kterýž dává símě rozsívajícímu, dejž i vám chléb k jedení, a rozmnožž símě vaše, a přispořž úrody spravedlnosti vaší, ¹¹ Abyste všelijak zbohaceni byli ke všeliké sprostnosti, kteráž působí skrze nás, aby díky činěny byly Bohu. ¹² Nebo služba oběti této netoliko doplňuje nedostatky svatých, ale také rozhojňuje se v mnohé díky činění Bohu, příčinou schválení služby této, ¹³ Když chválí Boha z jednomyslné poddanosti vaší k evangelium Kristovu, a z upřímé té zdílnosti k sobě i ke všechněm, ¹⁴ A modlí se za vás ti, kteříž vás převelice milují pro vyvýšenou milost Boží v vás. ¹⁵ Díky pak Bohu z nevymluvného daru jeho.

10 Já pak sám Pavel prosím vás skrze tichost a dobrotivost Kristovu, kterýžto v přítomnosti u vás jsem pokorný, ale v nepřítomnosti jsem k vám směle dověrný. ² Prosímť pak, abych přítomen jsa, nemusil se osvoboditi tou smělostí, na kterouž myslím, abych smělý byl proti některým, kteříž za to mají, že bychom my podlé těla chodili. ³ V těle zajisté chodíce, ne podlé těla rytěrujeme, ⁴ (Nebo odění rytěrování našeho není tělesné, ale mocné v Bohu k vyvrácení ohrad), ⁵ Podvracejíce rady, i všelikou vysokost, povyšující se proti umění Božímu, a jímajíce všelikou mysl v poddanost Kristu, ⁶ A nahotově majíce pomstu proti každému neposlušenství, když naplněno bude vaše poslušenství. ⁷ Na to-liž jen, co před očima jest, hledíte? Má-li kdo tu naději o sobě, že by Kristův byl, pomysliž také na to sám u sebe, že jakož on jest Kristův, tak i my Kristovi jsme. ⁸ Nebo bycht se pak i ještě hojněji chlubil mocí naší, kterouž nám dal Pán k vzdělání, a ne k zkažení vašemu, nebuduť zahanben; ⁹ Abych se nezdál listy strašiti vás. ¹⁰ Nebo listové prý jsou těžcí a mocní, ale přítomnost osobná jest mdlá, a řeč chaterná. ¹¹ Toto nechať myslí takový, že jacíž jsme v slovu skrze psání, vzdálení jsouce, takoví také budeme i v skutku, přijdouce. ¹² Neboť my se nesmíme přimísiti aneb přirovnati k některým, kteříž sami sebe chválí. Ale ti nerozumějí, že sami sebou sebe měří, a přirovnávají sebe sobě. ¹³ My pak tím, což není odměřeno, nebudeme se chlubiti, ale podlé míry pravidla, kteroužto míru odměřil nám Bůh, tak že jsme dosáhli až k vám. ¹⁴ Nebo ne jako bychom nedosáhli až k vám, rozšiřujeme se nad míru. Až i k vám zajisté přišli jsme v evangelium Kristovu. ¹⁵ My tedy tím, což není odměřeno, nechlubíme se, cizími pracemi, ale naději máme, když víra vaše růsti bude v vás, že se rozšíříme dále podlé toho, jakž nám odměřeno, ¹⁶ Abych ještě tam za vámi kázal evangelium, ne abych v tom, což jinému odměřeno jest, a jest hotové, chlubil se. ¹⁷ Ale kdo se chlubí, v Pánu se chlub. ¹⁸ Nebo ne ten, kdož se sám chválí, zkušený jest, ale ten, kohož Pán chválí.

11 Ó byste mne maličko posnesli v nemoudrosti, nýbrž posneste mne. ² Neboť miluji vás Božím milováním. Zasnoubil jsem zajisté vás čistou pannu oddati jednomu muži, Kristu. ³ Ale bojím se, aby snad, jakž onen had svedl Evu chytrostí svou, tak nebyly porušeny myslí vaše od sprostnosti, kteráž jest v Kristu. ⁴ Nebo kdyby někdo přijda, jiného Ježíše kázal, kteréhož jsme nekázali, aneb kdybyste jiného ducha přijali, kteréhož jste nepřijali, aneb jiné evangelium, kteréhož jste nevzali, slušně byste toho snášeli. ⁵ Neboť za to mám, že jsem nic menší nebyl nežli ti velicí apoštolé. ⁶ Jestližeť pak jsem nedospělý v řeči, však ne v umění, ale ve všem

všudy zjevní jsme vám. ⁷ Zdali jsem zhřešil, ponížuje se, abyste vy povýšení byli, že jsem darmo evangelium Boží kázal vám? ⁸ Jiné jsem církve loupil, bera od nich žold, abych vám sloužil. A byv u vás, i jsa potřeben, nezahláel jsem s obtížením žádného. ⁹ Nebo ten nedostatek můj doplnili bratří, přišedše z Macedonie. A ve všech věcech varoval jsem se, a varovati budu, abych vás neobtěžoval. ¹⁰ Jestliť pravda Kristova ve mně, že chloubta tato nebude mi zmařena v krajinách Achaiských. ¹¹ Z které příčiny? Že vás nemiluji? Bůhť ví. ¹² Ale což činím, ještěť činiti budu, abych odňal příčinu těm, kteříž chtějí dostati příčiny, aby v tom, v čemž se chlubí, nalezeni byli takoví jako i my. ¹³ Nebo takoví falešní apoštolé jsou dělníci lstiví, proměňující se v apoštoly Kristovy. ¹⁴ A není div. Nebo i sám satan proměňuje se v anděla světlosti. ¹⁵ Protož není to tak veliká věc, jestliže i služebníci jeho proměňují se, aby se zdáli býti služebníci spravedlnosti, jichžto konec bude podle skutků jejich. ¹⁶ Opět pravím, aby mne někdo neměl za nemoudrého; nýbrž i jako nemoudrého přijmete mne, ať i já se maličko něco pochlubím. ¹⁷ Což mluvím, nemluvímť jako ode Pána, ale jako v nemoudrosti z strany této podstatné chloubty. ¹⁸ Kdyžť se mnozí chlubí podle těla, i jáť se pochlubím. ¹⁹ Rádi zajisté snášíte nemoudré, jsouce moudří. ²⁰ Nebo snášíte i to, by vás kdo v službu podroboval, by kdo zžíral, by kdo bral, by se kdo pozdvihoval, by vás kdo v tvář bil. ²¹ O zahanbování pravím, rovně jako bychom my nějací špatní byli. Nýbrž v čem kdo smí, (v nemoudrosti mluvím), smímť i já. ²² Židé jsou? Jsem i já. Izraelští jsou? Jsem i já. Símě Abrahamovo jsou? Jsem i já. ²³ Služebníci Kristovi jsou? (Nemoudře dím:) Nadto já. V pracech hojněji, v ranách přílišně, v žalářích hojněji, v smrtech častokrát. ²⁴ Od Židů pětkrát čtyřiceti ran bez jedné trpěl jsem. ²⁵ Třikrát metlami mrskán jsem, jednou jsem byl kamenován, třikrát jsem na moři tonul, ve dne i v noci v hlubokosti byl jsem. ²⁶ Na cestách často, v nebezpečenství na řekách, v nebezpečenství od lotrů, v nebezpečenství od svého pokolení, v nebezpečenství od pohanů, v nebezpečenství v městě, v nebezpečenství na poušti, v nebezpečenství na moři, v nebezpečenství mezi falešnými bratřími. ²⁷ V práci a v ustání, v bděních často, v hladu a v žizni, v postech častokrát, na zimě a v nahotě. ²⁸ Kromě toho, což zevnitř jest, vojsko na každý den povstává proti mně, totiž péče o všechny zbory. ²⁹ Kdo umdlévá, jesto bych já nemdlel? Kdo se uráží, abych já se nepálil? ³⁰ Jestližeť se mám chlubiti, nemocmi svými se chlubiti budu. ³¹ Bůh a Otec Pána našeho Jezukrista, kterýž jest poženáný na věky, ví, žeť nelhu. ³² Hejtman v Damašku lidu Aréty krále, ostříhal města Damašku, chtěje mne do vězení vzíti. ³³ Ale oknem po provaze spuštěn jsem v koši přes zed, i ušel jsem rukou jeho.

12 Ale chlubiti mi se není dobré, nebo přišel bych k viděním a zjevením Páně. ² Znáám člověka v Kristu před lety čtrnácti, (v těle-li, nevím, čili krom těla, nevím, Bůhť ví), kterýž byl vtržen až do třetího nebe. ³ A vím takového člověka, (bylo-li v těle, čili krom těla, nevím, Bůhť ví), ⁴ Že byl vtržen do ráje, a slyšel nevypravitelná slova, kterýchž nesluší člověku mluviti. ⁵ Takovým budu se chlubiti, ale sám sebou nebudu se chlubiti, než toliko nemocmi svými. ⁶ Nebo budu-li se chtíti chlubiti, nebuduť nemoudrým, pravdu zajisté povím; ale uskrovnímť, aby někdo nesmýšlel více o mně, nežli vidí při mně, aneb slyší ode mne. ⁷ A abych se vysokostí zjevení nad míru nepozdvihl, dán mi jest osten do těla, anděl satan, aby mne zašijkoval, abych se nad míru nepovyšoval. ⁸ Za to třikrát jsem Pána prosil, aby to odstoupilo ode mne. ⁹ Ale řekl mi: Dostí máš na mé milosti, neboť moc má v nemoci dokonává se. Nejráději tedy chlubiti se budu nemocmi svými, aby ve mně přebývala moc Kristova. ¹⁰ Protož líbost mám v nemocech, v pohaněních, v nedostatcích, v protivenstvích, a v úzkostech, pro Krista. Nebo když mdlím, tehdy silen jsem. ¹¹ Učiněn jsem nemoudrým, chlubě se; vy jste mne k tomu přinutili. Nebo já od vás měl jsem chválen býti; neboť jsem nic menší nebyl nežli ti velicí apoštolé, ačkoli nic nejsem. ¹² Znamení zajisté apoštolství prokázána jsou mezi vámi ve vši trpělivosti, i v divích, a v zázracích, a v mocech. ¹³ Nebo co jest, čeho byste vy méně měli nežli jiné církve, leč to, že jsem já nezahláel s obtížením vaším? Odpusťtež mi to bezpráví. ¹⁴ Aj, již potřetí hotov jsem přijíti k vám, a nebuduť zaháleti s obtížením vaším. Neboť nehledám toho, což jest vašeho, ale vás. Nemajíť zajisté synové rodičům pokladů shromažďovati, ale rodičové synům. ¹⁵ Jáť pak velmi rád náklad učiním, i sám se vynaložím za duše vaše, ačkoli velmi vás miluje, málo jsem milován. ¹⁶ Ale nechť jest tak, že jsem já vás neobtěžoval, než chytrý jsa, lstí jsem vás zjímal. ¹⁷ Zdali skrze někoho z těch, kteréž jsem poslal k vám, obloupl jsem vás? ¹⁸ Dožádal jsem se Tita, a poslal jsem s ním bratra toho. Zdali vás Titus podvedl? Zdaliž jsme jedním duchem nechodili? Zdaliž ne jedněmi šlepějemi? ¹⁹ A zase domníváte-li se, že se vymlouváme před vámi? Před obličejemť Božím v Kristu mluvíme, a to všecko, nejmilejší, k vašemu vzdělání. ²⁰ Neboť se bojím, abych snad přijda, nenalezl vás takových, jakýchž bych nechtěl, a já nebyl nalezen od vás, jakéhož byste vy nechtěli, aby snad nebylo svárů, závistí, hněvů, vád, utrhaní, reptání, nadýmání, různic, ²¹ Aby mne opět, když bych přišel, neponížil Bůh můj u vás, a plakal bych mnohých z těch, kteříž prvé hřešili, a nečinili pokání z nečistoty, a z smilstva, a z nestydatosti, kterouž páchali.

13 Toto potřetí jdu k vám. V ústech dvou neb tří svědků stanět každé slovo. ² Předpovědělt jsem, a předpovídám podruhé jako přítomný, a nyní nepřítomný píší těm, kteříž prvé hřešili, i jiným všechněm, že přijdu-liť opět

znovu, neodpustím, ³ Poněvadž usilujete zkusiti toho, kterýž skrze mne mluví, Krista, kterýžto k vám není nemocný, ale mocný jest v vás. ⁴ Nebo ačkoli ukřižován jest jako nemocný, ale živ jest z moci Boží. A tak i my mdlí jsme s ním, ale živi budeme s ním, z moci Boží na vás. ⁵ Sami sebe zkušujte, jste-li u víře; sami sebe ohledujte. Čili sami sebe neznáte, že Ježíš Kristus jest v vás? Leč jste snad zavrženi. ⁶ Ale naději mám, že poznáte, žeť my nejsme zavrženi. ⁷ Modlímt se pak Bohu, abyste nic zlého nečinili, ne proto, abychom my se dokonalí ukázali, ale abyste vy to, což jest dobrého, činili, my pak jako zavrženi abychom byli. ⁸ Neboť nic nemůžeme proti pravdě, ale k pravdě. ⁹ Radujeme se zajisté, že ač jsme mdlí, ale vy jste silní, a za toť se i modlíme, abyste vy byli dokonalí. ¹⁰ Protož toto nepřítomný jsa, píši, abych přítomen jsa, nemusil býti přísný, podlé moci, kterouž mi dal Pán k vzdělání, a ne k zkáze. ¹¹ Naposledy, bratří, mějtež se dobře, dokonalí buďte, potěšujte se, jednostejně smyslte, pokoj mějte, a Bůh lásky a pokoje budeť s vámi. ¹² Pozdravtež jedni druhých políbením svatým. Pozdravují vás všickni svatí. ¹³ Milost Pána Jezukrista, a láska Boží, a účastenství Ducha svatého se všechněmi vámi. Amen.

Galatským

Úvod

1 Pavel apoštol, (ne od lidí, ani skrze člověka, ale skrze Jezukrista, a Boha Otce, kterýž jej vzkřísil z mrtvých),² I ti, kteříž se mnou jsou, všickni bratři zborům Galatským: ³ Milost vám a pokoj od Boha Otce a Pána našeho Jezukrista, ⁴ Kterýž vydal sebe samého za hříchy naše, aby nás vytrhl z tohoto přítomného věku zlého, podlé vůle Boha a Otce našeho, ⁵ Jemuž buď sláva na věky věků. Amen. ⁶ Divím se, že jste tak rychle od toho, kterýž vás povolal v milost Kristovu, uchýlili se k jinému evangelium. ⁷ Kteréž není jiné, ale jsou někteří, ješto vás kormoutí, a převrátiti chtějí evangelium Kristovo. ⁸ Ale bychom pak i my neb anděl s nebe kázal vám mimo to, což jsme vám kázali, prokletý buď. ⁹ Jakož jsme prvé pověděli, a ještě znovu pravím: Jestliže by vám kdo jiné evangelium kázal mimo to, kteréž jste přijali, prokletý buď. ¹⁰ Nebo lidské-liž věci, čili Boží předkládám? Zdalíž lidem se líbiti hledám? Kdybych se zajisté ještě lidem zaliboval, služebník Kristův bych nebyl. ¹¹ Oznamujiť pak vám, bratří, že evangelium to, kteréž kázáno jest ode mne, není podlé člověka. ¹² Nebo aniž jsem já ho přijal od člověka, ani se naučil, ale skrze zjevení Ježíše Krista. ¹³ Slýchali jste zajisté o mém obcování někdejší v Židovstvu, že jsem se převelice protivil církvi Boží, a hubil jsem ji, ¹⁴ A že jsem prospíval v Židovstvu nad mnohé mně rovné v pokolení svém, byv velmi horlivý milovník otcovských ustanovení. ¹⁵ Ale když se zalíbilo Bohu, kterýž mne byl oddělil z života matky mé, a povolal skrze milost svou, ¹⁶ Zjevití Syna svého mně, abych jej kázal mezi pohany, hned jsem se neporadil s tělem a krví; ¹⁷ Aniž jsem se vrátil do Jeruzaléma k těm, kteříž prvé byli apoštolé nežli já, ale šel jsem do Arabie, přišel jsem pak zase do Damašku. ¹⁸ Potom po třech letech navrátil jsem se do Jeruzaléma, abych navštívil Petra, a pobyl jsem u něho patnácte dní. ¹⁹ Jiného pak z apoštolů žádného jsem neviděl než Jakuba, bratra Páně. ²⁰ Cožť pak píši vám, aj, před Bohem, žeť neklamám. ²¹ Potom přišel jsem do krajin Syrských a Cilických. ²² Nebyl jsem pak známý osobou zborům Židovským, kteříž byli v Kristu, ²³ Než toliko slýchali: Že ten, kterýž se nám někdy protivil, již nyní káže víru, kterouž někdy vybojovával. ²⁴ A slavili ve mně Boha.

2 Potom po čtrnácti letech opět vstoupil jsem do Jeruzaléma s Barnabášem, pojav s sebou i Tita. ² Vstoupil jsem pak podlé zjevení, a vypravoval jsem jim evangelium, kteréž káži mezi pohany, a zvláště pak znamenitějším, abych snad nadarmo neběžel nyní i prvé. ³ Ale ani Titus, kterýž se mnou byl, pohan byv, nebyl přinucen obřezati se, ⁴ Totiž pro podešlé falešné bratří, kteříž se byli vloudili k vyšpehování svobody naší, kterouž máme v Kristu Ježíši, aby nás v službu podrobili. ⁵ Kterýmž ani na chvílku neustoupili jsme, a nepoddali se, aby pravda evangelium zůstala u vás. ⁶ Od těch pak, kteříž se zdadí něco býti, ač jací někdy byli, mně potom nic není, Bůhť osoby člověka nepřijímá, ti, pravím, kteříž se něco zdadí býti, nic mi nepřidali. ⁷ Nýbrž naodpor, když uzřeli, že jest mi svěřeno evangelium, abych je kázal neobřezaným, jako i Petrovi mezi Židy, ⁸ (Nebo ten, kterýž mocný byl skrze Petra z strany apoštolství mezi Židy, byl mocný i skrze mne mezi pohany), ⁹ A poznavše milost mně danou, Jakub a Petr a Jan, kteříž se zdadí sloupové býti, podali pravic mně a Barnabášovi na tovaryšství, abychom my mezi pohany, a oni mezi Židy kázali. ¹⁰ Toliko abychom na chudé pamatovali, což jsem se i činiti snažoval. ¹¹ A když byl přišel Petr do Antiochie, zjevně jsem jemu odepřel; hoden zajisté byl trestání. ¹² Nebo prvé než přišli někteří od Jakuba, jídal s pohany, a když přišli, ucházel a odděloval se, boje se těch, kteříž byli z Židovstva. ¹³ A spolu s ním v tom pokrytství byli i jiní Židé, tak že i Barnabáš uveden byl v to jejich pokrytství. ¹⁴ Ale já uzřev, že nesporně chodí v pravdě evangelium, řekl jsem Petrovi přede všemi: Poněvadž ty jsa Žid, pohansky živ jsi, a ne Židovsky, proč pohany k Židovskému způsobu nutíš? ¹⁵ My přirození Židé, a ne pohané hříšní, ¹⁶ Věduce, že nebývá člověk ospravedlněn z skutků zákona, ale skrze víru v Jezukrista, i my v Krista uvěřili jsme, abychom ospravedlnění byli z víry Kristovy, a ne z skutků zákona, proto že nebude ospravedlněn z skutků zákona žádný člověk. ¹⁷ Jestliže pak hledající ospravedlnění býti v Kristu, nalézáme se i my hříšníci, tedy jest Kristus služebník hřícha? Nikoli. ¹⁸ Nebo budu-li to, což jsem zbořil, opět zase vzdělávati, přestupníkem sebe činím. ¹⁹ Já zajisté skrze zákon zákonu umřel jsem, abych živ byl Bohu. ²⁰ S Kristem ukřižován jsem. Živť jsem pak již ne já, ale živ jest ve mně Kristus. Že pak nyní živ jsem v těle, u víře Syna Božího živ jsem, kterýž zamiloval mne, a vydal sebe samého za mne. ²¹ Nepohrdámť tou milostí Boží. Nebo jestližeť jest z zákona spravedlnost, tedyť Kristus nadarmo umřel.

3 Ó nemoudří Galatští, kdo vás tak zmámil, abyste nebyli povolní pravdě, kterýmž před očima Ježíš Kristus prvé byl vypsán, a mezi vámi ukřižován? ² Toto bych jen rád chtěl zvědět od vás, z skutků-li zákona

Ducha jste přijali, čili z slyšení víry? ³Tak nemoudří jste? Počavše Duchem, nyní tělem konáte? ⁴Tak mnoho trpěli jste nadarmo? A ještě nadarmo-li. ⁵Ten tedy, kterýž vám dává Ducha, a činí divy mezi vámi, z skutků-li zákona, čili z slyšení víry? ⁶Jako Abraham uvěřil Bohu, a počteno jemu to k spravedlnosti. ⁷A tak vidíte, že ti, kteříž jsou z víry, ti jsou synové Abrahamovi. ⁸Předzvěděvši pak písmo, že z víry ospravedlňuje pohany Bůh, předpovědělo Abrahamovi: Že v tobě budou požehnání všickni národové. ⁹A tak ti, kteříž jsou z víry, docházejí požehnání s věrným Abrahamem. ¹⁰Kteríž pak koli z skutků zákona jsou, pod zlořečenstvím jsou. Nebo psáno jest: Zlořečený každý, kdož nezůstává ve všem, což jest psáno v knize zákona, aby to plnil. ¹¹A že z zákona nebývá žádný ospravedlněn před Bohem, zjevné jest, nebo spravedlivý z víry živ bude. ¹²Zákon pak není z víry, ale: Ten člověk, kterýž by plnil je, živ bude skrze ně. ¹³Ale vykoupil nás Kristus z zlořečenství zákona, učiněn byv pro nás zlořečenstvím, (nebo psáno jest: Zlořečený každý, kdož visí na dřevě), ¹⁴Aby na pohany to požehnání Abrahamovo přišlo v Kristu Ježíši, a abychom zaslíbení Ducha přijali skrze víru. ¹⁵Bratří, po lidsku pravím: Však utvrzené člověka smlouvy žádný neruší, aniž k ní co přidává. ¹⁶Abrahamovi pak učiněna jsou zaslíbení, i semeni jeho. Nedí: A semenům, jako o mnohých, ale jako o jednom: A semenu tvému, jenž jest Kristus. ¹⁷Totož pak pravím: Že smlouvy prvé od Boha stvrzené, vztahující se k Kristu, zákon, kterýž po čtyřech stech a po třidceti letech začal se, nevyprazdňuje, aby slib Boží v nic obrátil. ¹⁸Nebo jestližež z zákona dědictví, již ne z zaslíbení. Ale Abrahamovi skrze zaslíbení Bůh daroval. ¹⁹Což pak zákon? Pro přestupování ustanoven jest, dokudž by nepřišlo to símě, jemuž se stalo zaslíbení, způsobený skrze anděly v ruce prostředníka. ²⁰Ale prostředník není jednoho, Bůh pak jeden jest. ²¹Tedy zákon jest proti slibům Božím? Odstup to. Nebo kdyby byl zákon dán, kterýž by mohl obživiti, jistě z zákona byla by spravedlnost. ²²Ale zavřelo písmo všechny pod hříchem, aby zaslíbení z víry Jezukristovy dáno bylo věřícím. ²³Prvé pak, než přišla víra, pod zákonem byli jsme ostríhání, zavříni jsouce k té víře, kteráž potom měla zjevna býti. ²⁴A tak zákon pěstounem naším byl k Kristu, abychom z víry ospravedlnění byli. ²⁵Ale když přišla víra, již nejsme pod pěstounem. ²⁶Všickni zajisté synové Boží jste v Kristu Ježíši skrze víru. ²⁷Nebo kteřížkoli v Krista pokřtěni jste, Krista jste oblékli. ²⁸Neníť ani Žid, ani Řek, ani slouha, ani svobodný, ani muž, ani žena. Nebo všickni vy jedno jste v Kristu Ježíši. ²⁹A když Kristovi jste, tedy símě Abrahamovo jste, a podle zaslíbení dědicové.

4 Pravímť pak, že pokudž dědic maličký jest, nic není rozdílný od služebníka, jsa pánem všeho, ²Ale pod ochráncemi a správci jest až do času uložného od otce. ³Tak i my když jsme byli maličci, pod živly světa byli jsme v službu podrobeni. ⁴Ale když přišla plnost času, poslal Bůh Syna svého učiněného z ženy, učiněného pod zákonem, ⁵Aby ty, kteříž pod zákonem byli, vykoupil, abychom právo synů přijali. ⁶A že jste synové, poslal Bůh Ducha Syna svého v srdce vaše, volajícího: Abba, Otče. ⁷A tak již nejsi slouha, ale syn, a poněvadž syn, tedy i dědic Boží skrze Krista. ⁸Ale tehdaž, neznavše Boha, sloužili jste těm, kteříž z přirození nejsou bohové. ⁹Nyní pak, znajíce Boha, nýbrž poznání jsouce od Boha, kterakž se zpátkem zase obracíte k mdlým a bídným živlům, jimž opět znovu chcete sloužiti? ¹⁰Dnů šetříte, a měsíců, a časů, i let. ¹¹Bojím se za vás, abych snad nadarmo nepracoval mezi vámi. ¹²Budte jako já, nebo i já jsem jako vy, bratří, prosím vás. Nic jste mi neublížili. ¹³Nebo víte, že s mdlobou těla kázal jsem vám evangelium ponejprvé. ¹⁴A pokušení mé na těle mém nebylo u vás málo váženo, aniž jste pohrdli, ale jako anděla Božího přijali jste mne, jako Krista Ježíše. ¹⁵Jaké tehdy bylo blahoslavenství vaše? Svědectví vám zajisté dávám, že kdyby to možné bylo, oči své vyloupíte, byli byste mi dali. ¹⁶Což tedy učiněn jsem vašim nepřitelem, pravdu vám pravě? ¹⁷Milujít vás nedobře, nýbrž odstrčiti nás chtějí, abyste vy je milovali. ¹⁸Slušněť jest pak horlivě milovati v dobrém vždycky, a ne jen toliko tehdaž, když jsem přítomen vám. ¹⁹Synáckové moji, (kteréž opět rodím, až by Kristus zformován byl v vás), ²⁰Chtěl bych přítomen vám býti nyní, a proměnití hlas svůj; nebo v pochybnosti jsem o vás. ²¹Povězte mi, kteří pod zákonem chcete býti, nepozorujete-liž zákona? ²²Nebo psáno jest: Že Abraham měl dva syny, jednoho z děvky, a druhého z svobodné. ²³Ale ten z děvky podle těla se narodil, ten pak z svobodné podle zaslíbení. ²⁴Kteréžto věci u figůře se staly. Nebo toť jsou ti dva zákonové, jeden s hory Sinai, k manství zplozující, a tenť jest jako Agar. ²⁵Agar zajisté jest hora Sinai v Arabii. Dobřet se pak k ní trefuje nynější Jeruzalém, nebo v službu podroben jest s syny svými. ²⁶Ale ten svrchní Jeruzalém svobodný jest, kterýž jest matka všech nás. ²⁷Nebo psáno jest: Vesel se neplodná, kteráž nerodíš, vykřikni a zvolej, kteráž nepracuješ ku porodu; nebo ta opuštěná mnoho má synů, více než ta, kteráž má muže. ²⁸Myť jsme tedy, ó bratří, tak jako Izák, synové zaslíbení. ²⁹Ale jakož tehdaž ten podle těla zplozený protivil se tomu, kterýž byl podle Ducha, tak i nyní. ³⁰Než co praví písmo? Vyvrz děvku i syna jejího; nebo nebudet dědicem syn děvky s synem svobodné. ³¹A tak, bratří, nejsmeť synové děvky, ale svobodné.

5 Protož v svobodě, kterouž Kristus nás osvobodil, stůjte, a nezapletejte se zase v jho služebnosti. ²Aj, já Pavel pravím vám, že budete-li se obřezovati, Kristus vám nic neprospěje. ³A zase osvědčuji všelikému

*Nejmocnější zbraň je laskavý a mírný duch.**Anna Franková*

člověku, kterýž se obřezuje, že jest povinen všecken zákon naplniti. ⁴Zbavili jste se Krista, kteřížkoli v zákoně ospravedlnění býti hledáte; vypadli jste z milosti. ⁵My zajisté duchem z víry naděje spravedlnosti očekáváme. ⁶Nebo v Kristu Ježíši ani obřízka nic neprospívá, ani neobřízka, ale víra skrze lásku dělající. ⁷Běželi jste dobře. Kdo vám překazil, abyste pravdy neposlouchali? ⁸Neníť ta rada z toho, kterýž vás volá. ⁹Maličko kvasu všecko těsto nakvašuje. ¹⁰Jáť mám naději o vás v Pánu, že nic jiného smýšleti nebudete; ale ten, kterýž kormoutí vás, trpěti bude soud, kdožť jest on koli. ¹¹Já pak, bratří, káži-li také obřízku, i pročez ještě protivenství trpím? Tedy jest vyprázdněno pohoršení kříže. ¹²Ó by také odřezání byli, kteříž vás nepokojí. ¹³Nebo vy v svobodu povolání jste, bratří, toliko abyste pod zámyslem té svobody nepovolovali tělu, ale skrze lásku posluhujte sobě vespolek. ¹⁴Nebo všecken zákon v jednom slovu se zavírá, totiž v tom: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého. ¹⁵Pakli se vespolek koušete a žerete, hleďtež, abyste jedni od druhých zkaženi nebyli. ¹⁶Ale pravímť: Duchem chodte, a žádosti těla nevykonáte. ¹⁷Nebo tělo žádá proti Duchu, a Duch proti tělu. Ty pak věci jsou sobě vespolek odporne, tak abyste ne, což byste chtěli, to činili. ¹⁸Jestliže pak Duchem vedeni býváte, nejste pod zákonem. ¹⁹Zjevnít jsou pak skutkové těla, jenž jsou: Cizoložstvo, smilstvo, nečistota, chlipnost, ²⁰Modloslužba, čarování, nepřátelství, svárové, nenávisti, hněvové, dráždění, různice, sekty, ²¹Závisti, vraždy, opilství, hodování, a těm podobné věci. Kteréž kdokoli činí, toť vám předpovídám, jakož jsem i prvé pravil, že království Božího dědicové nebudou. ²²Ovoce pak Duchu jestiť: Láska, radost, pokoj, tichost, dobrotivost, dobrota, věrnost, krotkost, středmost. ²³Proti takovýmť není zákon. ²⁴Nebo kteříž jsou Kristovi, ti své tělo ukřížovali s vášněmi a s žádostmi. ²⁵Jsmeliť Duchem živi, Duchem i chodme. ²⁶Nebývejme marné chvály žádostivi, jedni druhých popouzejíce, a jedni druhým závidíce.

- 6** Bratří, by pak byl zachvácen člověk v nějakém pádu, vy duchovní napravte takového v duchu tichosti, prohlédaje sám k sobě, abys i ty nebyl pokoušín. ²Jedni druhých břemena neste, a tak plňte zákon Kristův. ³Nebo zdá-li se komu, že by něco byl, nic nejsa, takového vlastní mysl jeho svodí. ⁴Ale díla svého zkus jeden každý, a tehdyť sám v sobě chválu míti bude, a ne v jiném. ⁵Nebo jeden každý své břímě ponese. ⁶Zdílejš se pak ten, kterýž naučení přijímá v slovu s tím, od kohož naučení bere, vším statkem. ⁷Nemylte se, Bůhť nebude oklamán; nebo cožkoli rozsíval by člověk, toť bude i žíti. ⁸Nebo kdož rozsívá tělu svému z těla žíti bude porušení; ale kdož rozsívá Duchu, z Duchat žíti bude život věčný. ⁹Činíce pak dobře, neoblevujme; nebo časem svým budeme žíti, neustávajíce. ¹⁰A protož dokudž čas máme, činme dobře všechnem, nejvíce pak domácím víry. ¹¹Pohleďte, jaký jsem vám list napsal svou rukou. ¹²Ti, kteříž chtějí tvární býti podlé těla, nutí vás, abyste se obřezovali, jedné aby protivenství pro kříž Kristův netrpěli. ¹³Nebo ani sami ti, kteříž se obřezují, nezachovávají zákona, ale chtějí, abyste se obřezovali, aby se tělem vašim chlubili. ¹⁴Ale ode mne odstup to, abych se chlubil, jediné v kříži Pána našeho Jezukrista, skrze něhož jest mi svět ukřížován, a já světu. ¹⁵Nebo v Kristu Ježíši ani obřízka nic neprospívá, ani neobřízka, ale nové stvoření. ¹⁶A kteřížkoli tohoto pravidla následují, pokoj přijde na ně a milosrdenství, i na lid Boží Izraelský. ¹⁷Dále pak žádný mi nečin zaměstknání, já zajisté jízvy Pána Ježíše nosím na těle mém. ¹⁸Milost Pána Ježíše Krista s duchem vašim, bratří. Amen.

Efezským

Úvod

1 Pavel apoštol Jezukristův, skrze vůli Boží, svatým, kteří jsou v Efezu, a věrným v Kristu Ježíši: ² Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Jezukrista. ³ Požehnaný Bůh a Otec Pána našeho Jezukrista, kterýž požehnal nám všelikým požehnáním duchovním v nebeských věcech v Kristu, ⁴ Jakož vyvolil nás v něm před ustanovením světa, abychom byli svatí a nepoškořeni před obličejem jeho v lásce, ⁵ Předzřídív nás k zvolení za syny skrze Ježíše Krista pro sebe, podlé dobře libé vůle své, ⁶ K chvále slávy milosti své, kterouž vzácné nás učinil v tom nejmilejším. ⁷ V němž máme vykoupení skrze krev jeho, totiž odpuštění hříchů, podlé bohatství milosti jeho, ⁸ Kterouž rozhojnil k nám ve vši moudrosti a opatrnosti, ⁹ Oznamiv nám tajemství vůle své podlé dobré líbosti své, kterouž předuložil byl sám v sobě, ¹⁰ Aby v dokonání plnosti časů v jedno shromáždil všecko v Kristu, buď nebeské věci, buď zemské. ¹¹ V kterémž i k losu připuštění jsme, předzřízení byvše, podlé předuložení toho, kterýž všecko působí podlé rady vůle své, ¹² Abychom tak byli k chvále slávy jeho my, kteříž jsme prvě naději měli v Kristu. ¹³ V kterémž i vy naději máte, slyševše slovo pravdy, totiž evangelium spasení svého, skrze kteréž také, uvěřivše, znamenáni jste Duchem zaslíbení svatým, ¹⁴ Kterýž jest závdavek dědictví našeho, na vykoupení toho, což jím dobyto jest, k chvále slávy jeho. ¹⁵ Protož i já, slyšev o vaší víře v Pánu Ježíši, a o lásce ke všechněm svatým, ¹⁶ Nepřestávám díků činiti z vás, zmínku čině o vás na modlitbách svých, ¹⁷ Aby Bůh Pána našeho Jezukrista, Otec slávy, dal vám Ducha moudrosti a zjevení ku poznání jeho, ¹⁸ A tak osvícené oči mysli vaší, abyste věděli, která by byla naděje povolání jeho, a jaké bohatství slávy dědictví jeho v svatých, ¹⁹ A kterak jest nesmírná velikost moci jeho k nám věřícím podlé působení mocnosti síly jeho. ²⁰ Kteréž dokázal na Kristu, vzkřísiv jej z mrtvých, a posadiv na pravici své na nebesích, ²¹ Vysoce nade všecko knížatstvo, i mocnosti, i moci, i panstvo, i nad každé jméno, kteréž se jmenuje, netoliko v věku tomto, ale i v budoucím. ²² A všecko poddal pod nohy jeho, a jej dal hlavu nade všecko církvi, ²³ Kteráž jest tělo jeho, a plnost všecko ve všech naplňujícího.

2 I vás obživil mrtvé v vinách a hříších, ² V nichž jste někdy chodili podlé obyčeje světa tohoto, a podlé knížete mocného v povětří, ducha toho, kterýž nyní dělá v synech zpourey. ³ Mezi nimiž i my všickni obcovali jsme někdy v žádostech těla svého, činivše to, což se líbilo tělu a mysli, a byli jsme z přirození synové hněvu jako i jiní. ⁴ Ale Bůh, bohatý jsa v milosrdenství pro velikou lásku svou, kterouž zamíloval nás, ⁵ Také i nás, když jsme mrtví byli v hříších, obživil spolu s Kristem, (milostí spasení jste), ⁶ A spolu s ním vzkřísil, i posadil na nebesích v Kristu Ježíši, ⁷ Aby ukázal v věku budoucím nepřevýšené bohatství milosti své, z dobroty své k nám v Kristu Ježíši. ⁸ Nebo milostí spasení jste skrze víru, (a to ne sami z sebe, darť jest to Boží), ⁹ Ne z skutků, aby se někdo nechlubil. ¹⁰ Jsme zajisté jeho dílo, jsouce stvořeni v Kristu Ježíši k skutkům dobrým, kteréž Bůh připravil, abychom v nich chodili. ¹¹ Protož pamatujte, že vy někdy pohané podlé těla, kteříž jste slouli neobřízka od těch, kteříž slouli obřízka na těle, kteréž se působí rukama, ¹² Vy jste byli onoho času bez Krista, odcizení od společnosti Izraele, a cizí od úmluv zaslíbení, naděje nemající, a bez Boha na světě. ¹³ Ale nyní v Kristu Ježíši vy, kteříž jste někdy byli dalecí, blízcí učiněni jste skrze krev Kristovu. ¹⁴ Nebo onť jest pokoj náš, kterýž učinil oboje jedno, zbořiv hradbu dělicí na různě, ¹⁵ A nepřátelství, totiž zákon přikázání v ustanoveních, vyprázdnil skrze tělo své, aby ty oboje vzdělal v samém sobě v jednoho nového člověka, tak čině pokoj, ¹⁶ A v mír uvodě oboje v jenom těle Bohu skrze kříž, vyhladiv nepřátelství skrze něj. ¹⁷ A přišed, zvěstoval pokoj vám, dalekým i blízkým. ¹⁸ Neboť skrze něho obojí máme přístup v jednom Duchu k Otci. ¹⁹ Aj, již tedy nejste hosté a přichozí, ale spoluměšťané svatých a domácí Boží, ²⁰ Vzdělaní na základ apoštolský a prorocký, kdež jest gruntovní úhelný kámen sám Ježíš Kristus, ²¹ Na němž všecko stavení příslušně vzdělané roste v chrám svatý v Pánu. ²² Na kterémž i vy spolu vzděláváte se v příbytek Boží, v Duchu svatém.

3 Pro tu příčinu já Pavel ten vězeň Krista Ježíše pro vás pohany, ² Jestliže však jste slyšeli o milosti Boží, kteréž jest mi uděleno k přísluhování vám, ³ Že skrze zjevení oznámil mi tajemství, (jakož jsem prvě psal krátce; ⁴ Z čehož můžete, čtouce, porozuměti známosti mé v tajemství Kristovu); ⁵ Kteréž za jiných věků nebylo známo synům lidským, tak jako nyní zjeveno jest svatým apoštolům jeho a prorokům skrze Ducha, ⁶ Že jsou pohané spoludědicové a jednotělní, i spoluúčastníci zaslíbení jeho v Kristu skrze evangelium. ⁷ Kteréhož jsem učiněn slouha z daru milosti Boží sobě dané, podlé působení moci jeho. ⁸ Mně nejmenšímu ze všech svatých dána jest milost ta, abych mezi pohany zvěstoval ta nestihlá bohatství Kristova, ⁹ A vysvětlil všechněm,

jaké by bylo obcování tajemství skrytého od věků v Bohu, kterýž všecko stvořil skrze Ježíše Krista,¹⁰ Aby nyní oznámena byla knížatstvu a mocem na nebesích skrze církev rozličná moudrost Boží,¹¹ Podlé předuložení věčného, kteréž uložil v Kristu Ježíši Pánu našem,¹² V němž máme smělost a přístup s doufáním skrze víru jeho.¹³ Protož prosím, abyste nehynuli v mých ssouženích pro vás, kteráž jsou sláva vaše.¹⁴ Pro tuž příčinu klekám na kolena svá před Otcem Pána našeho Jezukrista,¹⁵ Z něhož všeliká rodina na nebi i na zemi se jmenuje,¹⁶ Aby vám dal, podlé bohatství slávy své, mocí posilněnu býti skrze Ducha svého na vnitřním člověku,¹⁷ Aby Kristus skrze víru přebýval v srdcích vašich,¹⁸ Abyste v lásce vkořenění a založení jsouce, mohli stihnouti se všechnění svatými, kteráká by byla širokost, a dlouhost, a hlubokost, a vysokost,¹⁹ A poznati přenesmírnou lásku Kristovu, abyste naplnění byli ve všelikou plnost Boží.²⁰ Tomu pak, kterýž mocen jest nade všecko učiniti mnohem hojněji, než my prosíme aneb rozumíme, podlé moci té, kterouž dělá v nás,²¹ Tomu buď sláva v církvi skrze Krista Ježíše po všechny věky věků. Amen.

4 Prosímť tedy vás já vězeň v Pánu, abyste chodili tak, jakž hodné jest na to povolání, kterýmž povolání jste,² Se vši pokorou, tichostí, i s snášelivostí, snašejíce se vespolek v lásce,³ Usilujíce zachovávatí jednotu Ducha v svazku pokoje.⁴ Jedno jest tělo, a jeden Duch, jakož i povolání jste v jedné naději povolání svého.⁵ Jeden Pán, jedna víra, jeden křest,⁶ Jeden Bůh a Otec všech, kterýž jest nade všecko, a skrze všecko, i ve všech vás.⁷ Ale jednomu každému z nás dána jest milost podlé míry obdarování Kristova.⁸ Protož dí: Vstoupiv na výsost, jaté vedl vězně, a dal dary lidem.⁹ Ale to, že vstoupil, co jest, jediné že i sstoupil prvě do nejnižších stran země?¹⁰ Ten pak, kterýž sstoupil, onť jest, kterýž i vstoupil vysoko nade všecka nebesa, aby naplnil všecko.¹¹ A onť dal některé zajisté apoštoly, některé pak proroky, jiné pak evangelisty, jiné pak pastýře a učitele,¹² Pro spořádání svatých, k dílu služebnosti, pro vzdělání těla Kristova,¹³ Až bychom se sběhli všickni v jednotu víry a známosti Syna Božího, v muže dokonalého, v míru postavy plného věku Kristova,¹⁴ Abychom již více nebyli děti, zmitající se a točící každým větrem učení v neustavičnosti lidské, v chytrosti k oklamávání lstivému;¹⁵ Ale upřímě se majíce v lásce, rostme v toho všelijak, kterýž jest hlava, totiž v Krista.¹⁶ Z kteréhož všecko tělo příslušně spojené a svázané po všech kloubích přísluhování, podlé vnitřní moci v míru jednoho každého ouda, zrůst, jakž na tělo přísluší, běře, k vzdělání svému v lásce.¹⁷ A protož totoť pravím a osvědčuji skrze

Identita v Kristu

Jestli věříme, že Bible je Boží Slovo, věříme, že Ježíš je náš Spasitel, pak je namístě věřit tomu, co Písmo říká o nás:

- Jsem milovaný / milovaná. (1Jn 3:3)
- Jsem dokonale přijatý / přijatá. (Ef 1:6)
- Jsem Boží dítě. (Jn 1:12)
- Jsem přítel Ježíše. (Jn 15:14)
- Mám věčný život. (1Jn 5:13).
- Jsem vykoupený/á a je mi plně odpuštěno. (Kol 1:14)
- Jsem kompletní v Ježíši Kristu. (Kol 2:10)
- Jsem bez jakéhokoli odsouzení. (Ř 8:1)
- Jsem nové stvoření, protože jsem v Kristu. (2Kor 5:17)
- Mám přímý přístup k Bohu. (Ef 2:18)
- Jsem vyvolen/a nést ovoce Bohu. (Jn 15:16)
- Jsem dědic Boží a spoludědic Kristův – sdílím Ježíšovo dědictví s Ním. (Ř 8:17)
- Jsem sjednocen/a s Bohem a jsem s Ním jeden duch. (1Kor 6:17)
- Jsem Božím chrámem – Boží Duch a Boží život žije (přebývá) ve mně. (1Kor 6:19)
- Jsem údem Těla Kristova – jedinečnou, důležitou a Bohem vyvolenou částí Kristova Těla (= Církve). (1Kor 12:27)
- Jsem svatý / svatá – ne skrze vlastní snahu, ale skrze to, co vydobyl Ježíš, v Kristu jsem schovaný a Bůh mě vidí jako Jeho. (Ef 1:1)
- Jsem vyvolen/a Bohem, svatý / svatá a velmi milován / milovaná. (Kol 3:12)
- Jsem upevněn/a, pomazán/a Bohem. (2Kor 1:21)
- Jsem zapečetěn/a Duchem svatým ke dni vykoupění. (Ef 4:30)
- Nemám ducha strachu, ale lásky, síly a rozvahy. (2Tm 1:7)
- Jsem spolupracovníkem Boha. (2Kor 6:1)
- Jsem usazen/a na nebeský trůn spolu s Kristem. (Ef 2:6)
- Jsem jedním z Božích živých kamenů, v Kristu vbudováván do duchovního domu (stavby). (1Pt 2:5)
- Byla mi dána úžasná, velká a vzácná Boží zaslíbení, skrze něž mám podíl na Boží přirozenosti. (2Pt 1:4)
- Mám vždy přístup do Boží přítomnosti, protože On mě nikdy neopustí. (Žd 13:5)
- Bůh sám ve mne koná mé chtění a činění, aby mi pomohl dělat věci, které po mě chce. (Fp 2:13)
- Mohu Boha žádat o moudrost a On mi dá vše co potřebuji. (Jak 1:5)

Pána, abyste již více nechodili, jako i jiní pohané chodí, v marnosti myslí své,¹⁸ Zatemnění v rozumu, odcizení jsouce od života Božího, pro neznámost, kteráž jest v nich z zatvrzení srdce jejich.¹⁹ Kteříž zoufávše sobě, vydali se v nestydatost, aby všelikou nečistotu páchali s chtivostí.²⁰ Ale vy ne tak jste se vyučili od Krista,²¹ Ač jestliže jste ho slyšeli, a o něm byli vyučeni, jakž jest pravda v Ježíšovi,²² Totiž, žeť vám náleží složit ono první obcování podlé toho starého člověka, rušícího se, podlé žádosti oklamávajících,²³ Obnoviti se pak duchem myslí své,²⁴ A obléci toho nového člověka, podlé Boha stvořeného, v spravedlnosti a v svatosti pravdy.²⁵ Protož složice lež, mluvtež pravdu jeden každý s bližním svým; nebo jsme vespolek oudové.²⁶ Hněvejte se, a nehřešte; slunce nezapadej na hněvivost vaši.²⁷ Nedávejte místa ďáblu.²⁸ Kdo kradl, již více nekrad, ale raději pracuj, děláje rukama, což dobrého jest, aby měl, z čeho uděliti nuznému.²⁹ Žádná řeč mrzutá nevycházej z úst vašich, ale jestli jaká dobrá k vzdělání užitečnému, aby dala milost posluchačům.³⁰ A nezarmucujte Ducha svatého Božího, kterýmž znamenání jste ke dni vykoupení.³¹ Všelická hořkost, a rozzlobení se, i hněv, i křik, i rouhání buď odjato od vás, se vši zlostí,³² Ale buďte k sobě vespolek dobrotiví, milosrdní, odpouštějící sobě vespolek, jakož i Bůh v Kristu odpustil vám.

5 Budtež tedy následovníci Boží, jakožto synové milí.² A choďte v lásce, jako i Kristus miloval nás, a vydal sebe samého za nás, dar a obět Bohu u vůni rozkošnou.³ Smilstvo pak a všeliká nečistota, neb lakomství, aniž jmenováno buď mezi vámi, jakož sluší na svaté,⁴ A mrzkost, ani bláznové mluvení, ani šprymování, kteréžto věci jsou nenáležitě, ale raději díky činění.⁵ Víte zajisté o tom, že žádný smilník aneb nečistý, ani lakomec, (jenž jest modloslužebník), nemá dědictví v království Kristově a Božím.⁶ Žádný vás nesvod' marnými řečmi; nebo pro takové věci přichází hněv Boží na syny nepoddané.⁷ Nebývejtež tedy účastníci jejich.⁸ Byli jste zajisté někdy temnosti, ale nyní jste světlo v Pánu. Jakožto synové světla choďte,⁹ (Nebo ovoce Ducha záleží ve vši dobrotě, a spravedlnosti, a v pravdě),¹⁰ O to stojíce, což by se dobře líbilo Pánu.¹¹ A neobcujte s skutky neužitečnými tmy, ale raději je trescete.¹² Nebo což se tajně děje od nich, mrzko jest o tom i mluvíti.¹³ Ale to všecko, když bývá od světla trestáno, bývá zjeveno; cožkoli zajisté zjevné bývá, světlo jest.¹⁴ Protož praví: Probud se ty, kdož spíš, a vstaň z mrtvých, a zsvítit se tobě Kristus.¹⁵ Viztež tedy, kterak byste opatrně chodili, ne jako nemoudří, ale jako moudří,¹⁶ Vykupující čas; nebo dnové zlí jsou.¹⁷ Protož nebývejte neopatrní, ale rozumějící, která by byla vůle Páně.¹⁸ A neopíjete se vínem, v němž jest prostopašnost, ale naplnění buďte Duchem,¹⁹ Mluvíce sobě vespolek v žalmích, a v chvalách, a v písničkách duchovních, zpívající a plésající v srdcích svých Pánu,²⁰ Díky činíce vždycky ze všeho ve jménu Pána našeho Jezukrista Bohu a Otcí,²¹ Poddání jsouce jedni druhým v bázni Boží.²² Ženy mužům svým poddány buďte, jako Pánu.²³ Nebo muž jest hlava ženy, jako i Kristus hlava církve, a onť jest spasitel těla.²⁴ A protož jakož církev poddána jest Kristu, tak i ženy mužům svým ve všem.²⁵ Muži milujte ženy své, jako i Kristus miloval církev, a vydal sebe samého za ni,²⁶ Aby ji posvětil, očistiv obmytím vody skrze slovo,²⁷ Aby ji sobě postavil slavnou církev, nemající poškvřny, ani vrásky, neb cokoli takového, ale aby byla svatá, a bez úhony.²⁸ Takť jsou povinni muži milovati ženy své jako svá vlastní těla. Kdo miluje ženu svou, sebeť samého miluje,²⁹ Žádný zajisté nikdy těla svého neměl v nenávisti,

4:26 Slunce nezapadej na hněvivost vaši. Někdy není možné veškeré spory vyřešit téhož dne, kdy vzniknou. „Nenechat slunce zapadnout nad svým hněvem“ spíše znamená „neuložit záležitost k ledu“, neponechat ji bez vyřešení, nehodit ji za hlavu. Lze se hněvat a přitom nehřešit (jinak bychom k tomu nebyli nabádáni). Hněv je emoce, kterou jsme dostali (podobně jako třeba fyzickou bolest), abychom něco změnili. Ve světle principu, že *vztahy rostou vyřešenými konflikty*, je nutné, abychom reagovali na svůj hněv, nikoliv abychom jej ignorovali. Naše konstruktivní reakce může přispět k růstu našich vztahů; naše ignorování k jejich ztrátě. Viz čl. [Hněvejte se](#),

a [nehřešte](#) na str. 686.

5:18 Neopíjete se. Alkohol oslabuje mysl, a tím ji vystavuje snadnějšímu vlivu nečistých duchů. Tvrdý alkohol má v mnoha jazycích synonymum „spirits“ – duchové dostanou svou příležitost. Závislost na alkoholu má dalekosáhlý duchovní dopad ([Ga 5:21](#)). Jako všechny závislosti, i alkoholismus je jen náplast bolesti, kterou se snaží utišit nebo přehlušit. Vysvobození z bolesti zbaví člověka závislosti, protože už není co tlumit.

5:27 Svatá. Viz čl. [Minulost není určující](#) u Jr 18 na str. 438.

Hněvejte se, a nehřešte

Máme tři možnosti, jak se vyrovnat s hněvem:

1. Potlačit ho. To dělají lidé, kteří jsou vždycky hodní, nikdy se s nikým nehádají. Nemají prakticky žádné vlastní ego, „nenápadně splývají s prostředím“.
2. Vyventilovat ho navenek, vzteknout se, běsnit (hříšný hněv).

3. Zdravé zpracování hněvu. Zdravý hněv je naše obrana proti tomu, když někdo vstoupí do našeho osobního prostoru – obrazně i doslova.

Většina křesťanů je svými rodinami a církvemi vedena k přesvědčení, že hněv je hřích, proto se nesmí projevovat, takže kdykoliv ho pocítujeme, musíme ho potlačit. Protože není vidět navenek, vypadáme jako zbožní.

*Muži, milujte své ženy, není praktický nuget lidské moudorsti;
je to mandát od Všemohoucího Boha.
R.C. Sproul*

*To nejcennější dědictví, jaké mohou rodiče předat svým dětem,
je své vlastní štěstí.*

Tich Nhat Hanh

ale krmí a chová je, jakožto i Pán církvev. ³⁰ Neboť jsme oudové těla jeho, z masa jeho, a z kostí jeho. ³¹ A protoť opustí člověk otce svého i matku, a připojí se k manželce své, i budouť ti dva jedno tělo. ³² Tajemství toto veliké jest, ale já pravím o Kristu a o církvi. ³³ A však i vy, jeden každý z vás, manželku svou tak jako sám sebe miluj. Žena pak ať se bojí muže.

6 Dítky poslouchejte rodičů svých v Pánu; neboť jest to spravedlivé. ² Cti otce svého i matku, (tot' jest přikázání první s zaslíbením), ³ Aby dobře bylo tobě, a abys byl dlouhověký na zemi. ⁴ A vy otcové nepopouzejte k hněvu dítek svých, ale vychovávejte je v cvičení a v napomínání Páně. ⁵ Služebníci buďte poslušni pánů tělesných s bázni a s strachem, v sprostnosti srdce svého, jako Krista, ⁶ Ne na oko sloužíce, jako ti, kteříž se lidem líbiti usilují, ale jako služebníci Kristovi, činíce vůli Boží z té duše, ⁷ S dobrou myslí sloužíce, jakožto Pánu, a ne lidem, ⁸ Vědouce, že, což by koli jeden každý učinil dobrého, za to odplatu vzíti má ode Pána, buďto služebník, buďto svobodný. ⁹ A vy páni též se tak mějte k nim, odpouštějíce pohrůžky, vědouce, že i vy také máte Pána svého v nebesích, a přijímání osob není u něho. ¹⁰ Dále pak, bratří moji, posilňte se v Pánu a v moci síly jeho. ¹¹ Oblect se v celé odění Boží, abyste mohli státi proti útokům ďábelským. ¹² Neboť není bojování naše proti tělu a krvi, ale proti knížatstvu, proti mocnostem, proti světu pánům temností věku tohoto, proti duchovním zlostem vysoko. ¹³ A protož vezměte celé odění Boží, abyste mohli odolati v den zlý, a všechno vykonajíce, státi. ¹⁴ Stůjítež tedy, majíce podpásaná bedra svá pravdou, a oblečeni jsouce v pancíř spravedlnosti, ¹⁵ A obuté majíce nohy v hotovost k evangelium pokoje, ¹⁶ A zvláště pak vezmouce štít víry, kterýmž byste mohli všechny šipy ohnivé nešlechtníka toho uhasiti. ¹⁷ Lebku také spasení vezměte, i meč Ducha, jenž jest slovo Boží, ¹⁸ Všelickou modlitbou a prosbou modléce se každého času v Duchu, a v tom bedliví jsouce se vši ustavičností a prošením za všechny svaté, ¹⁹ I za mne, aby mi dána byla řeč k otevření úst mých s smělou doufanlivostí, abych oznamoval tajemství evangelium, ²⁰ Pro něž úřad konám v řetězu, abych v něm směle mluvil, jakž mně mluvití náleží. ²¹ Abyste pak věděli i vy, co se se mnou děje, a co činím, všechno vám to oznámí Tychikus, milý bratr a věrný služebník v Pánu, ²² Jehož jsem pro to samo k vám poslal, abyste věděli o našich věcech, a aby potěšil srdcí vašich. ²³ Pokoj bratřím, a láska s věrou od Boha Otce a Pána Jezukrista. ²⁴ Milost Boží se všechněmi milujícími Pána našeho Jezukrista k neporušitelnosti. Amen.

5:29 Krmí a chová. Manžel je povinen svou ženu zabezpečit v těchto třech oblastech: Strava, oděv, sex. Jejich trvalé zanedbání opravňuje k rozvodu (Ex 21:11). Kdo svou ženu opravdu miluje, udělá pro ni mnohem víc, než jen splnění povinností. To platí ve všech vztazích,

zejména ve vztahu k Bohu (Mt 5:20).

6:13 Státi. Vítězství v duchovní bitvě není v tom, že bychom nepřítel porazili, ale v tom, že zůstaneme stát.

Filipským

Úvod

1 Pavel a Timoteus, služebníci Ježíše Krista, všechněm svatým v Kristu Ježíši, kteříž jsou v městě Filippis, s biskupy a s jahny: ² Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Jezukrista. ³ Děkuji Bohu svému, když se koli na vás rozpomenu, ⁴ Vždycky při každé modlitbě své, s radostí za všechny za vás prosbu čině, ⁵ Z vašeho obcování evangelium, hned od prvního dne až posavad, ⁶ Jist jsa tím, že ten, kterýž začal v vás dílo dobré, dokoná až do dne Ježíše Krista, ⁷ Jakož jest mi spravedlivé tak smysliti o všech vás, proto že vás v srdci mám i v vězení svém, a v obraňování i v utvrzování evangelium, vás všechny účastníky milosti mně dané. ⁸ Svědek mi jest zajisté Bůh, kterak po všech po vás toužím v střevách Ježíše Krista. ⁹ A za to se modlím, aby láska vaše ještě více a více se rozhojňovala v známosti a ve všelikém smyslu, ¹⁰ K tomu, abyste zkušením rozeznati mohli užitečné věci od neužitečných, tak abyste byli upřími a bez úrazu, až ke dni Kristovu, ¹¹ Naplnění jsouce ovocem spravedlnosti, kteréž nesete skrze Jezukrista, k slávě a k chvále Boží. ¹² Chciť pak, bratří, abyste věděli, že to, což mne obklíčilo, k většímu prospěchu evangelium přišlo, ¹³ Tak že vězení mé pro Krista rozhlášeno jest po všem rathouzu, i jinde vsudy. ¹⁴ A mnozí z bratří v Pánu, spolehše na vězení mé, hojnější smělost mají bez strachu mluviti slovo. ¹⁵ A však někteří z závisti a navzdoru, někteří pak také z oblíbení Krista káží. ¹⁶ Ti pak, kteříž navzdoru Krista zvěstují, ne v čistotě, domnívají se, že mi k vězení mému ssoužení přidají; ¹⁷ Kteří pak z lásky, ti vědí, že jsem k obraně evangelium postaven. ¹⁸ Ale což pak o to? Nýbrž jakýmkoli způsobem, buď v samé tvárnosti, buď v pravdě Kristus se zvěstuje, i z tohoť se raduji, a ještě radovati budu. ¹⁹ Nebo vím, že mi to přijde k spasení skrze vaši modlitbu, a pomoc Ducha Jezukristova, ²⁰ Podlé pečlivého očekávání a naděje mé, že v ničem nebudu zahanben, ale ve vši doufanlivé smělosti, jakž prvé vždycky, tak i nyní veleben bude Kristus na těle mém, buď skrze život, buď skrze smrt. ²¹ Mně zajisté živu býti jest Kristus, a umříti zisk. ²² Jestli mi pak prospěšněji živu býti v těle pro práci, tedy nevím, co bych vyvolil. ²³ K oběmuť se k tomu nakloňuji, žádost maje umříti, a býti s Kristem, což by mnohem lépe bylo, ²⁴ Ale pozůstati v těle potřebněji jest pro vás. ²⁵ Načež spoléhaje, vím, že pobudu, a s vámi se všemi spolu pozůstanu k vašemu prospěchu, a k radosti víry, ²⁶ Aby se vaše ze mne chlouba v Kristu Ježíši rozhojnila, skrze mou vám zase přítomnost. ²⁷ Toliko, jakž sluší evangelium Kristovu, obcujte, abych, buď přijda a vás vida, buď vzdálen jsa, slyšel o vás, že stojíte v jednom duchu, jednomyslně pracující u víře evangelium, ²⁸ A v ničemž se nestrachující protivníků, což jest jim jistým znamením zahynutí, vám pak spasení, a to od Boha. ²⁹ Nebo vám jest to z milosti dáno pro Krista, abyste netoliko v něho věřili, ale také pro něj i trpěli, ³⁰ Tyž boj majíce, jakýž jste při mně viděli, i nyní o mně slyšíte.

2 Protož jestli jaké potěšení v Kristu, jestli které utěšení lásky, jestli která společnost Ducha, jsou-li která střeva a slitování, ² Naplňte radost mou, abyste jednotejného smyslu byli, jednotejnou lásku majíce, jednodušní jsouce, jednotejně smýšlejíce, ³ Nic nečiníce skrze svár aneb marnou chválu, ale v pokoře jedni druhé za důstojnější nežli sebe majíce. ⁴ Nehleďte jeden každý jen svých věcí, ale každý také toho, což jest jiných. ⁵ To tedy, číteť při sobě, co i při Kristu Ježíši. ⁶ Kterýž jsa v způsobu Božím, nepoložil sobě toho za loupež rovný býti Bohu, ⁷ Ale samého sebe zmařil, způsob služebníka přijav, podobný lidem učiněn. ⁸ A v způsobu nalezen jako člověk, ponížil se, poslušný byv až do smrti, a to smrti kříže. ⁹ Protož i Bůh povýšil ho nade vše, a dal jemu jméno nad každé jméno, ¹⁰ Aby ve jménu Ježíše každé koleno klekalo, těch, kteříž jsou na nebesích, a těch, kteříž jsou na zemi, i těch, kteříž jsou pod zemí, ¹¹ A každý jazyk aby vyznával, že Ježíš Kristus jest Pánem v slávě Boha Otce. ¹² A tak, moji milí, jakož jste vždycky poslušní byli, netoliko v přítomnosti mé, ale nyní mnohem více v nepřítomnosti mé, s bázní a s třesením spasení své konejte. ¹³ Bůh zajisté jest, kterýž působí v vás i chtění i skutečné činění, podlé dobře libé vůle své. ¹⁴ Všecko číteť bez reptání, a bez pochybování, ¹⁵ Abyste byli bez úhony, a upřími synové Boží, bez obvinění u prostřed národu zlého a převráceného. Mezi kterýmižto svěťte jako světla na světě, ¹⁶ Slovo života zachovávající, ku poctivosti mé v den Kristův, že jsem ne nadarmo běžel, ani nadarmo pracoval. ¹⁷ A bycht' pak i obětován byl pro obět a službu víře vaší, raduji se, a spolu raduji se se všechněmi vámi. ¹⁸ A též i vy radujte se, a spolu radujte se se mnou. ¹⁹ Mámt' pak naději v Pánu Ježíši, že Timotea brzy pošli vám, abych i já pokojně mysli byl, zvěda, kterak vy se máte. ²⁰ Nebo žádného tak jednomyslného nemám, kterýž by tak vlastně o vaše věci pečoval. ²¹ Všickni zajisté svých věcí hledají, a ne těch, kteréž jsou Krista Ježíše. ²² Ale jej zkušeného býti víte, že jako syn s otcem, se mnou přisluhoval v evangelium. ²³ Tohoť hle, naději mám, že pošli, jakž jen uzřím, co se bude dít se mnou. ²⁴ Mámt'

pak naději v Pánu, že i sám brzo přijdu k vám.²⁵ Ale zdálo se mi za potřebné Epafrodita, bratra a pomocníka a spolurytíře mého, vašeho pak apoštola i služebníka, v potřebě mé poslati k vám,²⁶ Poněvadž toužil po všech vás, a velmi těžek nad tím byl, že jste o něm slyšeli, že by byl nemocen.²⁷ A bylť jistě nemocen, i blízek smrti, ale Bůh se nad ním smiloval, a ne nad ním toliko, ale i nade mnou, abych zámutku na zámutek neměl.²⁸ Protož tím chtivěji poslal jsem ho, abyste, vidouce jej zase, radovali se, a já abych byl bez zámutku.²⁹ Přijmětež jej tedy v Pánu se vsí radostí, a mějtež takové v poctivosti.³⁰ Neboť pro dílo Kristovo až k smrti se přiblížil, opováziv se života, aby doplnil to, v čemž jste vy měli nedostatek při posloužení mně.

3 Dále pak, bratří moji, radujte se v Pánu. Jednostejných vám věci psátí mně se jistě nestýště, vám pak to bezpečné jest.² Vizte psy, vizte zlé dělníky, vizte roztržku.³ Neboť myť jsme obřízka, kteříž duchem sloužíme Bohu, a chlubíme se v Kristu Ježíši, a nedoufáme v těle,⁴ Ačkoli i já mohl bych doufati v těle. Zdálit se komu jinému, že by mohl doufati v těle, já více,⁵ Obřezán jsa osmého dne, jsa z rodu Izraelského, pokolení Beniaminova, Žid z Židů, podle zákona farizeus,⁶ A z strany horlivosti protivník církve, z strany pak spravedlnosti zákonní jsa bez úhony.⁷ Ale to, což mi bylo ziskem, položil jsem sobě pro Krista za škodu.⁸ Nýbrž i všecky věci pokládám škodou býti pro vyvýšenost známosti Krista Ježíše Pána svého, pro nějž jsem to všecko ztratil, a mám to jako za lejna, abych Krista získal,⁹ A v něm nalezen byl nemající své spravedlnosti, kteráž jest z zákona, ale tu, kteráž jest z víry Kristovy, tu spravedlnost, kteráž jest z Boha, a u víře záleží,¹⁰ Abych poznal jej, a moc vzkříšení jeho, i společnost utrpení jeho, připodobňuje se k smrti jeho,¹¹ Zda bych tak přišel k vzkříšení z mrtvých.¹² Ne že bych již dosáhl, aneb již dokonalým byl, ale snažně běžím, zda bych i uchvátiti mohl, načež uchvácen jsem od Krista Ježíše.¹³ Bratří, jáť nemám za to, že bych již dosáhl.¹⁴ Ale to jedno činím, na ty věci, kteréž jsou za mnou, zapomínaje, k těm pak, kteréž jsou přede mnou, úsilně chvátaje, k cíli běžím, k odplatě svrchovaného povolání Božího v Kristu Ježíši.¹⁵ Protož kteřížkoli jsme dokonalí, to smýšlejme. A pakli v čem jinak smyslíte, i toť vám Bůh zjeví.¹⁶ Ale k čemuž jsme již přišli, v tom při jednostejném zůstávejme pravidle, a jednostejně smyslme.¹⁷ Spolunásledovníci moji buďte, bratří, a šetřte těch, kteříž tak chodí, jakož máte příklad na nás.¹⁸ Neboť mnozí chodí, o nichž jsem častokrát pravil vám, a nyní s pláčem pravím, že jsou nepřátelé kříže Kristova,¹⁹ Jichžto konec jest zahynutí, jejichž Bůh jest břicho, a sláva v mrzkostech jejich, kteříž o zemské věci stojí.²⁰ Ale naše obcování jest v nebesích, odkudž i spasitele očekáváme Pána Jezukrista,²¹ Kterýž promění tělo naše ponížené, aby bylo podobné k tělu slávy jeho, podle mocnosti té, kterouž mocen jest i všecky věci podmaniti sobě.

4 A tak, bratří moji milí a přežádoucí, radost a koruno má, tak stůjte v Pánu, milí.² Evody prosím, i Syntychény prosím, aby jednostejně smyslily v Pánu.³ Ano i tebe prosím, tovaryši můj vlastní, budiž jím pomocen, kterýžto v evangelium spolu se mnou pracovaly, i spolu s Klimentem a s jinými pomocníky mými, jejichž jména jsou v knize života.⁴ Radujte se v Pánu vždycky; opět pravím, radujte se.⁵ Mírnost vaše známa buď všechněm lidem. Pán blízko.⁶ O nic nebudte pečliví, ale ve všech věcech skrze modlitbu a poníženou žádost s díků činěním prosby vaše známy buďte Bohu.⁷ A pokoj Boží, kterýž převyšuje všeliký rozum, hájiti bude srdcí vašich i smyslů vašich v Kristu Ježíši.⁸ Dále pak, bratří, kterékoli věci jsou pravé, kterékoli poctivé, kterékoli spravedlivé, kterékoli čisté, kterékoli milé, kterékoli dobropověstné, jestli která ctnost, a jestli která chvála, o těch věcech přemýšlujte.⁹ Kterýmž jste se i naučili, je i přijali, a slyšeli i viděli na mně. Ty věci činite, a Bůh pokoje budeť s vámi.¹⁰ Zraoval jsem se v Pánu velice, že již opět zase rozzelenala se péče vaše o mne. Načež však byli jste myslili, ale nedostalo se vám příhodného času.¹¹ Ne proto, že bych jakou nouzi měl, toto pravím; nebo já naučil jsem se dosti míti na tom, což mám.¹² Umímť i snížen býti, umím také i hojnost míti; všudy a ve všech věcech pocvičen jsem, i nasycen býti i lačněti, totiž hojnost míti i nouzi trpěti.¹³ Všecko mohu v Kristu, kterýž mne posiluje.¹⁴ A však dobře jste učinili, obcovavše mému ssoužení.¹⁵ Víte pak i vy, Filipenští, že při počátku evangelium, když jsem šel z Macedonie, žádný zbor neudělil mi z strany dání a vzetí, než vy sami.¹⁶ Ano i do Tessaloniky jednou i podruhé, čehož jsem potřeboval, poslali jste mi.¹⁷ Ne proto že bych hledal darů, ale hledám užítku hojného k vašemu prospěchu.¹⁸ Přijalť jsem pak všecko, a hojněť mám, naplněť jsem, vzav od Epafrodita to, což posláno od vás, vůni sladkosti, obět vzácnou a libou Bohu.¹⁹ Bůh pak můj naplniť všelikou potřebu vaši podle bohatství svého slavně v Kristu Ježíši.²⁰ Bohu pak a Otcí našemu sláva na věky věků. Amen.²¹ Pozdravtež všech svatých v Kristu Ježíši. Pozdravujít vás bratří, kteříž jsou se mnou.²² Pozdravujít vás všickni svatí, zvláště pak ti, kteříž jsou z domu císařova.²³ Milost Pána našeho Jezukrista se všechněmi vámi. Amen.

4:13 Všecko mohu. Verš neznamená, že smím dělat cokoli, co se mi zachce. Bezprostřední kontext (vv. 11 a 12) ukazují, že svému věr-

nému služebníku Bůh dává sílu vydržet jakkoliv obtížné a nepříjemné okolnosti, které mu do života sešle.

Koloským

1 Pavel apoštol Ježíše Krista, skrze vůli Boží, a Timoteus, ²Těm, kteříž jsou v Kolossis, svatým a věrným bratřím v Kristu Ježíši: Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista. ³Díky činíme Bohu a Otci Pána našeho Jezukrista, vždycky za vás modléce se, ⁴Slyšavše o víře vaší v Kristu Ježíši, a o lásce ke všechněm svatým, ⁵Pro naději složenou vám v nebesích, o níž jste prvé slyšeli v slovu pravdy, to jest evangelium. ⁶Kteréž jest přišlo k vám, jako i na všecken svět, a ovoce nese, jako i u vás od toho dne, v kterémž jste slyšeli, a poznali milost Boží v pravdě, ⁷Jakož jste se i naučili od Epastry, milého spoluslužebníka našeho, kterýž jest věrný k vám služebník Kristův, ⁸Kterýž také oznámil nám lásku vaši v Duchu. ⁹Protož i my, od toho dne, jakž jsme to uslyšeli, nepřestáváme modliti se za vás a žádati, abyste naplněni byli známostí vůle jeho ve vši moudrosti a rozumnosti duchovní, ¹⁰Abyste chodili hodně Pánu ke vši jeho líbeznosti, v každém skutku dobrém, ovoce vydávající a rostouce v známosti Boží, ¹¹Všelikou mocí zmocnění jsouce, podlé síly slávy jeho, ke vši trpělivosti a dobrotivosti s radostí, ¹²Díky činíce Otci, kterýž hodné nás učinil účastnosti losu svatých v světle, ¹³Kterýž vytrhl nás z moci temnosti, a přenesl do království milého Syna svého, ¹⁴V němž máme vykoupění skrze krev jeho, totiž odpuštění hříchů, ¹⁵Kterýž jest obraz Boha neviditelného, prvorozený všeho stvoření. ¹⁶Nebo skrze něho stvořeny jsou všecky věci, kteréž jsou na nebi i na zemi, viditelné i neviditelné, buďto trůnové neb panstva, buďto knížatstva neb mocnosti; všecko skrze něho a pro něho stvořeno jest. ¹⁷A on jest přede vším, a všecko jím stojí. ¹⁸A onť jest hlava těla církve, kterýž jest počátek a prvorozený z mrtvých, aby tak on ve všem prvotnost držel, ¹⁹Poněvadž se zalíbilo Otci, aby v něm všechna plnost přebývala, ²⁰A skrze něho aby smířil s sebou všecko, v pokoj uvodě skrze krev kříže jeho, skrze něj, pravím, buďto ty věci, kteréž jsou na zemi, buď ty, kteréž jsou na nebi. ²¹Ano i vás, někdy odcizené a nepřátely v mysli, skrze skutky zlé, nyní již smířil, ²²Tělem svým skrze smrt, aby vás postavil svaté, a nepoškrvněné, a bez úhony před obličejem svým, ²³Však jestliže zůstáváte u víře založení a pevní, a neuchylujete se od naděje evangelium, kteréž jste slyšeli, jenž jest kázáno všemu stvoření, kteréž jest pod nebem, jehož já Pavel učiněn jsem služebník. ²⁴Kterýž nyní raduji se z utrpení svých pro vás, a doplňuji ostatky ssoužení Kristových na těle mém za jeho tělo, jenž jest církev, ²⁵Jejíž učiněn jsem já služebník, tak jakž mi to svěřil Bůh na to, abych vám sloužil, a tak naplnil slovo Boží, ²⁶To tajemství skryté od věků a národů, nyní pak zjevené svatým jeho. ²⁷Jimžto Bůh ráčil známo učiniti, kteraké by bylo bohatství slavného tajemství tohoto mezi pohany, jenž jest Kristus v vás, ta naděje slávy, ²⁸Kteréhož my zvěstujeme, napomínající všelikého člověka, a učíce všelikého člověka ve vši moudrosti, abychom postavili každého člověka dokonalého v Kristu Ježíši. ²⁹O čez i pracuji, bojuje podlé té jeho mocnosti, kteráž dělá ve mně mocně.

2 Chciť zajisté, abyste věděli, jakou nesnáz mám o vás, a o ty, kteříž jsou v Laodicii, a kteřížkoli neviděli tváři mé podlé těla, ²Aby potěšena byla srdce jejich, spojená v lásce, a to ke všemu bohatství přejistého smyslu, ku poznání tajemství Boha i Otce i Krista, ³V němž jsou skryti všickni pokladové moudrosti a známosti. ⁴A totoť pravím, aby vás žádný, falešně dovodě, neoklamal podobnou k pravdě řečí. ⁵Nebo ačkoli vzdálen jsem tělem, však duchem s vámi jsem, raduje se, a vida rád vás, a utvrzení té víry vaší v Krista. ⁶Protož jakž jste přijali Krista Ježíše Pána, tak v něm chodte, ⁷Vkořenění a vzdělaní na něm, a utvrzení u víře, jakž jste naučení, rozhojňující se v ní s díky činěním. ⁸Hleďtež, atby vás někdo neobloupil moudrostí světa, a marným zklamáním, uče podlé ustanovení lidských, podlé živlů světa, a ne podlé Krista. ⁹Nebo v něm přebývá všechna plnost Božství tělesně. ¹⁰A v něm jste doplněni, kterýž jest hlava všeho knížatstva i mocnosti, ¹¹V němž i obřezání jste obřezáním ne rukou učiněným, svlékše tělo hříchů skrze obřezání Kristovo, ¹²Pohřbeni jsouce s ním skrze křest, skrze něž i spolu s ním z mrtvých vstali jste skrze víru, kteráž jest mocné dílo Boží, kterýž vzkřísil jej z mrtvých. ¹³Ano i vás, mrtvé v hříších a v neobřízce těla vašeho, spolu s ním obživil, odpustiv vám všechny hříchy, ¹⁴A smazav proti nám ten zápis záležející v ustanoveních, kterýž byl odporný nám. I vyzdvihl jej z prostředku, přibiv jej k kříži; ¹⁵A obloupiv knížatstva i moci, vedl je na odivu zjevně, triumf slaviv nad nimi skrze něj. ¹⁶Protož žádný vás nesud pro pokrm, aneb pro nápoj, aneb z strany svátku, neb novuměsíce, aneb sobot. ¹⁷Kteréžto jsou stín věci budoucích, ale pravda tělo jest Kristovo. ¹⁸Nižádný vás nepředchvacuj svémyslně pokorou a náboženstvím andělským, v to, čehož neviděl, se vydávaje, a marně se nadýmaje smyslem těla svého, ¹⁹A nedrže se hlavy, od níž všecko tělo po kloubích a svazích vzdělané a spojené roste Božím zrůstem. ²⁰Jestliže tedy zemřeli jste s Kristem živlům světa, proč, jako byste živi byli světu, těmi ceremoniemi dáte se obtěžovati, ²¹(Když se říká: Nedotýkej se, ani okoušej, aniž se s tím obírej?) ²²Kteréžto všechny věci samým užíváním jich kazí se), podlé příkázání a učení lidských. ²³Kteréžto věci mají sic tvárnost moudrosti, v způsobu té nábožnosti, a v pokoře pošmourné, i v neodpuštění tělu, a však nejsou v žádné platnosti, toliko k nasycení těla.

3 Protož povstali-li jste s Kristem, vrchních věcí hledejte, kdež Kristus na pravici Boží sedí. ²O svrchní věci pečujte, ne o zemské. ³Nebo zemřeli jste, a život váš skryt jest s Kristem v Bohu. ⁴Když se pak ukáže Kristus, život náš, tehdy i vy ukážete se s ním v slávě. ⁵Protož mrtvete oudy své zemské, smilstvo, nečistotu, chlipnost, žádost zlou, i lakomství, jenž jest modlám sloužení. ⁶Pro kteréž věci přichází hněv Boží na syny zpuřné. ⁷V kterýchž i vy někdy chodili jste, když jste živi byli v nich. ⁸Ale nyní složtež i vy všecko to, hněv, prchlivost, zlobivost, zlořečení, i mrzkomluvnost z úst svých. ⁹Nelžete jedni na druhé, když jste svlékli s sebe starého člověka s skutky jeho, ¹⁰A oblékli toho nového, obnovujícího se k známosti, podlé obrazu toho, kterýž jej stvořil, ¹¹Kdežto není Řek a Žid, obřízka a neobřízka, cizozemec a Scýta, služebník a svobodný, ale všecko a ve všech Kristus. ¹²Protož oblectěž se jako vyvolení Boží, svatí, a milí, v střeva milosrdenství, v dobrotivost, nízké o sobě smýšlení, krotkost, trpělivost, ¹³Snášejce jeden druhého, a odpouštějce sobě vespolek, měl-li by kdo proti komu žalobu. Jako i Kristus odpustil vám, tak i vy. ¹⁴Nadto pak nade všecko v lásku, kteráž jest svazek dokonalosti. ¹⁵A pokoj Boží vítěziž v srdcích vašich, k němuž i povolání jste v jedno tělo; a budtež vděční. ¹⁶Slovo Kristovo přebývejž v vás bohatě se vši moudrostí, učíce a napomínající sebe vespolek žalmy, a zpěvy, a písničkami duchovními, s milostí zpívající v srdci svém Pánu. ¹⁷A všecko, cožkoli činíte v slovu neb v skutku, všecko činite ve jménu Pána Ježíše, díky činíce Bohu a Otcí skrze něho. ¹⁸Ženy poddány budte mužům svým tak, jakž sluší, v Pánu. ¹⁹Muži milujte ženy své, a nemějte se přísně k nim. ²⁰Dítky poslouchejte rodičů ve všem; nebo to jest dobře libé Pánu. ²¹Otcové nepopouzejte k hněvivosti dítek svých, aby sobě nezoufaly. ²²Služebníci poslušni budte ve všem pánů tělesných, ne na oko sloužíce, jako ti, jenž se usilují lidem líbiti, ale v sprostnosti srdce, bojíce se Boha. ²³A všecko, což byste koli činili, z té duše činite, jako Pánu, a ne lidem, ²⁴Věduce, že ode Pána vzítí máte odplatu dědictví; nebo Pánu Kristu sloužíte. ²⁵Kdož by pak nepravost páchal, odměnu své nepravosti vezme. A neníť přijímání osob u Boha.

4 Páni spravedlivě a slušně s služebníky nakládejte, věduce, že i vy Pána máte v nebesích. ²Na modlitbě budte ustaviční, bdíce v tom s důků činěním, ³Modléce se spolu i za nás, aby Bůh otevřel nám dvěře slova, k mluvení o tajemství Kristovu, pro něž i v vězení jsem, ⁴Abych je zjevoval, tak jakž mi náleží mluvit. ⁵Chodtež v moudrosti před těmi, kteříž jsou vně, čas kupující. ⁶Řeč vaše vždycky budiž příjemná, ozdobená solí, tak abyste věděli, kterak byste měli jednomu každému odpověditi. ⁷O věcech mých o všech oznámí vám Tychikus, bratr milý, a věrný slouha, a spoluslužebník v Pánu. ⁸Kteréhož jsem poslal k vám pro to samo, aby zvěděl, co se děje u vás, a potěšil srdcí vašich, ⁹S Onezimem, věrným a milým bratrem, kterýž jest tam od vás. Tiť vám všecko oznámí, co se děje u nás. ¹⁰Pozdravuje vás Aristarchus, spoluvězeň můj, a Marek, sestřenec Barnabášův, (o kterémž jsem vám poručil; přišel-li by k vám, přijmětež jej); ¹¹A Jezus, kterýž slove Justus, kteříž jsou Židé. Ti toliko jsou pomocníci moji v království Božím, kteříž byli mé potěšení. ¹²Pozdravuje vás Epafras, kterýž od vás jest, slouha Kristův, kterýž vždycky úsilně pracuje na modlitbách za vás, abyste stáli dokonalí a plní ve vši vůli Boží. ¹³Nebo svědectví jemu vydávám, žeť vás velmi horlivě miluje, a též i ty, kteříž jsou v Laodicii, i kteříž jsou v Hierapoli. ¹⁴Pozdravuje vás Lukáš lékař milý a Démas. ¹⁵Pozdravte bratři Laodicenských, i Nymfy, i té církve, kteráž jest v domě jeho. ¹⁶A když bude přečten u vás tento list, spravtež to, ať jest i v Laodicenském zboru čten; a ten, kterýž jest psán z Laodicie, i vy také přečtete. ¹⁷A rcete Archippovi: Viz, abys služebnost, kterouž jsi přijal od Pána, vyplnil. ¹⁸Pozdravení mou rukou Pavlovou. Pamatujtež na mé vězení. Milost Boží s vámi. Amen.

První list Tesalonickým

Úvod

1 Pavel a Silván a Timoteus církvi Tessalonicenských v Bohu Otci a Pánu Ježíši Kristu: Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Jezukrista. ² Díky činíme Bohu vždycky ze všech vás, zmínku činíce o vás na modlitbách svých. ³ Bez přestání pamatujíce na skutek víry vaší a na práci lásky, a na trpělivost naděje Pána našeho Jezukrista, před Bohem a Otcem naším, ⁴ Věduce, bratří Bohu milí, o vyvolení vašem. ⁵ Nebo evangelium naše k vám nezáleželo toliko v slovu, ale i v moci, i v Duchu svatém, a v jistotě mnohé, jakož víte, jací jsme byli mezi vámi pro vás. ⁶ A vy následovníci naši i Páně učinění jste, přijavše slovo ve mnohé úzkosti, s radostí Ducha svatého, ⁷ Tak že jste učinění příklad všem věřícím v Macedonii a v Achaii. ⁸ Nebo od vás rozhlásilo se slovo Páně netoliko v Macedonii a v Achaii, ale i na všelikém místě víra vaše, kteráž jest v Boha, roznesla se, tak že nepotřebí nám o tom nic mluvíti. ⁹ Oniť zajisté sami o nás vypravují, jaký byl příchod náš k vám, a kterak jste se obrátili k Bohu od modl, abyste sloužili Bohu živému a pravému, ¹⁰ A očekávali Syna jeho s nebe, kteréhož vzkřísil z mrtvých, totiž Ježíše, kterýž vysvobodil nás od hněvu budoucího.

2 Nebo vy sami víte, bratří, že příchod náš k vám nebyl daremný. ² Ale i prvé trpěvše, i pohanění snáшевše, (jakož víte), v městě Filippis, osvobodili jsme se v Bohu svém mluvíti vám směle evangelium Boží s mnohými odpory. ³ Napomínání zajisté naše nebylo z podvodu, ani z nečistoty, ani ve lsti. ⁴ Ale jakož Bůh nás oblíbil, aby nám svěřeno bylo evangelium, takt mluvíme, ne jako lidem se líbíce, ale Bohu, kterýž libuje srdce naše. ⁵ Anižť jsme zajisté kdy užívali řeči pochlebné, jakož víte, ani za příčinou něčeho lakomství provodili. Bůhť jest svědek. ⁶ Ani jsme hledali od lidí chvály, ani od vás, ani od jiných, ač jsme mohli vás obtěžovati, jako Kristovi apoštolé. ⁷ Ale byli jsme tiší mezi vámi, jako když matka chová dítky své. ⁸ Tak naklonění k vám byvše, hotovi jsme byli s velikou chutí vydati vám netoliko evangelium Boží, ale také i duše své, proto že jste nám byli milí. ⁹ Nebo pamatujete, bratří, na práci naši a ustávání. Ve dne i v noci zajisté pracovavše, proto abychom žádného z vás neobtěžovali, kázali jsme u vás evangelium Boží. ¹⁰ Vy jste svědkové i Bůh, žeť jsme svatě, a spravedlivě, a bez úhony obcovali mezi vámi, kteříž jste uvěřili, ¹¹ Jakož víte, že jednoho každého z vás, jako otec dítek svých, napomínali jsme a potěšovali, ¹² I s osvědčováním, abyste chodili hodně Bohu, kterýž povolal vás do království svého a v slávu. ¹³ Protož i my díky činíme Bohu bez přestání, že přijavše slovo Boží, kteréž jste slyšeli od nás, přijali jste ne jako slovo lidské, ale (jakož v pravdě jest), jako slovo Boží, kterýž i dílo své působí v vás věřících. ¹⁴ Vy zajisté, bratří, následovníci učinění jste církvi Božích, kteréž jsou v Židovstvu v Kristu Ježíši; nebo jste takověž věci i vy trpěli od svého pokolení, jako i oni od Židů. ¹⁵ Kteríž i Pána Ježíše zabili, i své vlastní proroky, a nás vyhnali, a Bohu se nelíbí, a všechněm lidem jsou odporní, ¹⁶ Nedopouštějíce nám mluvíti pohanům, aby spaseni byli, aby tak vždy doplňovali hříchy své. Nebo vylit jest na ně hněv konečný. ¹⁷ My pak, bratří, zbaveni byvše vás na chvíli, tělem ne srdcem, opravdověji usilovali jsme viděti tvář vaší s mnohou žádostí. ¹⁸ Protož chtěli jsme přijíti k vám, (zvláště já Pavel), jednou i podruhé, ale překazil nám satan. ¹⁹ Nebo která jest naše naděje neb radost aneb koruna chlouby? Zdali ne i vy před obličejem Pána našeho Jezukrista v příchodu jeho? ²⁰ Vy jistě jste sláva naše i radost.

3 Protož nemohše se déle zdržeti, za nejlepší se nám vidělo, abychom v Atenách pozůstali my sami. ² A poslali jsme Timotea, bratra svého, a služebníka Božího, a pomocníka svého v evangelium Kristovu, aby potvrdil vás, a napomenul k tomu, což náleží k víře vaší, ³ Aby se žádný nepohnul v takových těchto ssouzeních. Nebo i sami víte, že jsme k tomu postaveni. ⁴ Ještě zajisté, když jsme u vás byli, předpovídali jsme vám, že budeme ssouzeni. Jakož se i stalo, jakž víte. ⁵ Protož i já, nemoha se déle zdržeti, poslal jsem, abych zvěděl o víře vaší, atby snad nějak nepokoušel vás ten pokušitel, i byla by daremná práce naše. ⁶ Nyní pak když k nám přišel Timoteus od vás, a zvěstoval nám novinu veselou o víře a lásce vaší, a že nás připomínáte dobře, žádajíce vždycky nás viděti, jako i my vás, ⁷ Protož potěšeni jsme, bratří, z vás ve všelikém ssouzení a nesnadnosti své skrze víru vaší. ⁸ Nebo aj, živi jsme, jestliže vy stojíte v Pánu. ⁹ A jakým děkováním z vás můžeme se odměniti Bohu za všecku tu radost, kterouž radujeme se pro vás před Bohem svým, ¹⁰ Dnem i noci přehorlivě modléce se, abychom uzřeli tvář vaší, a doplnili to, čehož by se nedostávalo víře vaší? ¹¹ Sám pak Bůh a Otec náš, a Pán náš Ježíš Kristus spraviž cestu naši k vám. ¹² Vás pak ten Pán račiž rozmnožiti a rozhojniti v lásce k sobě vespolek, i ke všechněm, jako i nás k vám, ¹³ Aby tak utvrzena byla srdce vaše nepoškrvněná v svatosti, před Bohem a Otcem naším, ku příští Pána našeho Jezukrista, se všechněmi svatými jeho.

4 Dále pak, bratří, prosíme vás, a napomínáme v Pánu Ježíši, jakož jste přijali od nás, kterak byste měli choditi, a líbiti se Bohu, v tom abyste se rozhojnili více. ² Víte zajisté, jaká příkázání vydali jsme vám skrze Pána Ježíše. ³ Tať jest zajisté vůle Boží, totiž posvěcení vaše, abyste se zdržovali od smilstva, ⁴ A aby uměl jeden každý z vás svým osudím vládnouti v svatosti a v poctivosti, ⁵ Ne v líbosti žádostí jako i pohané, kteříž Boha neznají; ⁶ A aby neutiskal ani oklamával v jednání bratra svého, proto že mstitel jest Pán všeho toho, jakož i předpověděli jsme vám, a osvědčili. ⁷ Nebo nepovolal nás Bůh k nečistotě, ale ku posvěcení. ⁸ A protož kdo tím pohrdá, ne člověkem pohrdá, ale Bohem, kterýž i nám dal Duchu svého svatého. ⁹ O lásce pak bratrské není potřebí psáti vám; nebo jste vy od Boha naučeni, abyste milovali jedni druhé. ¹⁰ A jistě činíte to všechnem bratřím ve vsí Macedonii. Napomínámeť pak vás, bratří, abyste se v tom více rozhojnili, ¹¹ A snažili se pokojni býti, a hleděti toho, což komu náleží, a pracovati rukama svýma vlastními, jakož jsme příkázali vám, ¹² Abyste poctivě chodili před těmi, kteříž jsou vně, a v ničemž abyste neměli nedostatku. ¹³ Nechciť pak, abyste nevěděli, bratří, o těch, kteříž zesnuli, abyste se nermoutili, jako i jiní, kteříž naděje nemají. ¹⁴ Nebo jakož věříme, že Ježíš umřel, a z mrtvých vstal, taktž Bůh i ty, kteříž by zesnuli v Ježíšovi, přivede s ním. ¹⁵ Toto zajisté vám pravíme slovem Páně, že my, kteříž živi pozůstaneme do příchodu Páně, nepředejdeme těch, kteříž zesnuli. ¹⁶ Nebo sám ten Pán s zvukem ponoukajícím, s hlasem archanděla a s troubou Boží sstoupí s nebe, a mrtví v Kristu vstanou nejprvé. ¹⁷ Potom my živi pozůstavení spolu s nimi zachvácení budeme do oblaků, vstříc Pánu v povětří, a tak vždycky se Pánem budeme. ¹⁸ A protož potěšujte jedni druhých těmito slovy.

5 O časích pak a chvílech, bratří, nepotřebujete, aby vám psáno bylo. ² Nebo vy sami výborně víte, že ten den Páně jako zloděj v noci, tak přijde. ³ Nebo když dějí: Pokoj a bezpečnost, tedy rychle přijde na ně zahynutí, jako bolest ženě těhotné, a neujdouť. ⁴ Ale vy, bratří, nejste ve tmě, aby vás ten den jako zloděj zachvátil. ⁵ Všickni vy synové světla jste, a synové dne. Nejsmeť noci, ani tmy. ⁶ Nespěmež tedy, jako jiní, ale bděme, a střízliví budme. ⁷ Nebo kteříž spí, v noci spí, a kteříž se opíjejí, v noci opilí jsou. ⁸ Ale my, synové dne jsouce, střízliví budme, oblečeni jsouce v pancíř víry a lásky, a v lebku naděje spasení. ⁹ Nebo nepostavil nás Bůh k hněvu, ale k nabytí spasení, skrze Pána našeho Jezukrista, ¹⁰ Kterýž umřel za nás, abychom, buď že bdíme, buď že spíme, spolu s ním živi byli. ¹¹ Protož napomínejte se vespolek, a vzdělávejte jeden druhého, jakož i činíte. ¹² Prosímeť pak vás, bratří, znejtež ty, kteříž pracují mezi vámi, a předloženi jsou vám v Pánu, a napomínají vás, ¹³ A velice je milujte pro práci jejich. A mějte se k sobě vespolek pokojně. ¹⁴ Prosímeť pak vás, bratří, napomínejte z řádu vystupujících, potěšujte choulostivých, snášejte mdlé, trpělivě se mějte ke všechnem. ¹⁵ Vizte, aby někdo zlého za zlé neodplacoval, ale vždycky účinnosti dokazujte, i k sobě vespolek i ke všechnem. ¹⁶ Vždycky se radujte, ¹⁷ Bez přestání se modlte, ¹⁸ Ze všeho díky činite; nebo ta jest vůle Boží v Kristu Ježíši při vás. ¹⁹ Duchu neuhašujte, ²⁰ Proroctvím nepohrdejte, ²¹ Všeho zkuste; což dobrého jest, toho se držte. ²² Od všeliké zlé tvárnosti se varujte. ²³ Sám pak Bůh pokoje posvětiť vás ve všem, a celý váš duch i duše i tělo bez úhony ku příští Pána našeho Jezukrista zachováno budiž. ²⁴ Věrnýť jest ten, kterýž povolal vás, kterýž také i učiní to. ²⁵ Bratří, modlte se za nás. ²⁶ Pozdravte všech bratří s políbením svatým. ²⁷ Zavazujit vás skrze Pána, aby čten byl list tento všechnem bratřím svatým. ²⁸ Milost Pána našeho Jezukrista s vámi. Amen.

Druhý list Tesalonickým

Úvod

1 Pavel a Silván a Timoteus církvi Tesselonicenské v Bohu Otci našem a Pánu Ježíši Kristu: ² Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Jezukrista. ³ Povinnití jsme díky činiti Bohu vždycky z vás, bratří, tak jakž hodné jest, proto že velmi roste víra vaše, a rozmáhá se láska jednoho každého z vás, všechněch k sobě vespolek, ⁴ Tak že my se vámi v zbořích Božích chlubíme, vaší trpělivostí a věrou ve všech protivenstvích vašich a ssouženích, kteráž snášíte. ⁵ A tať jsou zjevný důvod spravedlivého soudu Božího, abyste tak za hodné jmíni byli království Božího, pro něž i trpíte, ⁶ Poněvadž spravedlivé jest u Boha, aby zase odplaceno bylo těm, kteříž vás ssuzují, ssoužením, ⁷ Vám pak, kteříž úzkost trpíte, odpočinutím s námi, při zjevení Pána Ježíše s nebe s anděly moci jeho, ⁸ V plameni ohně, kterýž pomstu uvede na ty, ješto neznají Boha, a neposlouchají evangelium Pána našeho Jezukrista. ⁹ Kteríž pomstu ponosou, věčné zahynutí, od tváři Páně a od slávy moci jeho, ¹⁰ Když přijde, aby oslaven byl v svatých, a předivný ukázal se ve všech věřících, (nebo uvěřeno jest svědectví našemu u vás), v onen den. ¹¹ Pročež i modlíme se vždycky za vás, aby vás hodné učiniti ráčil povolání toho Bůh náš, a vyplnil všecku dobře libou vůli dobrotivosti, i skutek víry mocně, ¹² Aby oslaveno bylo jméno Pána našeho Jezukrista v vás, a vy v něm, podlé milosti Boha našeho, a Pána Jezukrista.

2 Prosímeť pak vás, bratří, skrze příští Pána našeho Jezukrista, a naše shromáždění v něj, ² Abyste se nedali rychle vyrážeti z myslí, ani kormoutiti, buď skrze ducha, buď skrze řeč, neb skrze list, jako od nás poslaný, jako by nastával den Kristův. ³ Nesvodíť vás žádný nížadným obyčejem. Neboť nenastane, leč až prvé přijde odstoupení, a zjeven bude ten člověk hřícha, syn zatracení, ⁴ Protivící a povyšující se nade všecko, což slove Bůh, aneb čemuž se děje Božská čest, tak že se v chrámě Božím jako Bůh posadí, počínaje sobě, jako by byl Bůh. ⁵ Nepomníte-liž, že ještě byv u vás, o tom jsem vám pravil? ⁶ A nyní co mešká, víte, totiž aby on zjeven byl časem svým. ⁷ Nebo již tajemství nepravosti působí, toliko až by ten, kterýž jej zdržuje nyní, z prostředku byl vyvržen. ⁸ A tehdažť zjeven bude ten bezbožník, kteréhož Pán zabije duchem úst svých, a zkazí zjevením jasné přítomnosti své, ⁹ Toho nešlechtníka, jehož příští jest podlé mocného díla satanova, se vši mocí a divy i zázraky lživými, ¹⁰ A se všelikým podvodem nepravosti, v těch, kteříž hynou, proto že lásky pravdy nepřijali, aby spasení byli. ¹¹ A protož pošle jim Bůh mocné dílo podvodů aby věřili lži, ¹² A aby odsouzeni byli všickni, kteříž neuvěřili pravdě, ale oblíbili sobě nepravost. ¹³ Myť pak jsme povinni děkovati Bohu vždycky z vás, bratří Pánu milí, že vyvolil vás Bůh od počátku k spasení, v posvěcení Ducha, a u víře pravdy, ¹⁴ K čemuž povolal vás skrze evangelium naše, k dojití slávy Pána našeho Jezukrista. ¹⁵ A protož, bratří, stůjtež, a držtež se učení vydaného, jemuž jste se naučili, buď skrze řeč, buď skrze list náš. ¹⁶ Ten pak náš Pán Ježíš Kristus, a Bůh i Otec náš, kterýž zamiloval nás, a dal potěšení věčné, a naději dobrou z milosti, ¹⁷ Potěšujž srdcí vašich, a utvrďiž vás v každém slovu i skutku dobrém.

3 Dále pak, bratří, modlte se za nás, aby slovo Páně rozmáhalo se a slaveno bylo, jako i u vás, ² A abychom vysvobozeni byli od nezbedných a zlých lidí. Neboť ne všech jest víra. ³ Ale věrnýť jest Pán, kterýž utvrdí vás, a ostríhati bude od zlého. ⁴ Doufámeť pak v Pánu o vás, že to, což vám předkládáme, činíte i činiti budete. ⁵ Pán pak spravujž srdce vaše k lásce Boží, a k trpělivému očekávání Krista. ⁶ Prikazujemeť pak vám, bratří, ve jménu Pána našeho Jezukrista, abyste se oddělovali od každého bratra, kterýž by se choval neřádne, a ne podlé naučení vydaného, kteréž přijal od nás. ⁷ Nebo sami víte, kterak jest potřebí následovati nás, poněvadž jsme se nechovali mezi vámi neslušně. ⁸ Aníž jsme darmo chleba jedli u koho, ale s prací a s těžkostí, ve dne i v noci dělajíce, abychom žádnému z vás nebyli k obtížení. ⁹ Ne jako bychom neměli k tomu práva, ale abychom se vám za příklad vydali, abyste nás následovali. ¹⁰ Nebo i když jsme byli u vás, to jsme vám předkládali: Kdo nechce dělati, aby také nejedl. ¹¹ Slyšímeť zajisté, že někteří mezi vámi chodí nezpůsobně, nic nedělajíce, ale v neužitečné věci se vydávajíce. ¹² Protož takovým prikazujeme, a napomínáme jich skrze Pána našeho Jezukrista, aby pokojně pracujíce, svůj chléb jedli. ¹³ Vy pak, bratří, neoblevujte dobře činíce. ¹⁴ Pakli kdo neuposlechne skrze psání řeči naší, toho znamenejte, a nemějte s ním nic činiti, atby se zastyděl. ¹⁵ A však nemějte ho za nepřitele, ale napomínejte jako bratra. ¹⁶ Sám pak ten Pán pokoje dejž vám vždycky pokoj všelijakým způsobem. Pán budiž se všemi vámi. ¹⁷ Pozdravení mou rukou Pavlovou, což jest za znamení v každém listu. Takť obyčejně píší. ¹⁸ Milost Pána našeho Jezukrista se všechněmi vámi. Amen.

První list Timoteovi

Úvod

1 Pavel, apoštol Ježíše Krista, podle zřízení Boha spasitele našeho, a Pána Jezukrista, naděje naší, ²Timoteovi, vlastnímu synu u víře: Milost, milosrdenství a pokoj od Boha Otce našeho, a od Krista Ježíše Pána našeho. ³Jakož jsem prosil tebe, abys pozůstal v Efezu, když jsem šel do Macedonie, vizí, abys přikázal některým jiného učení neučiti, ⁴Ani oblibovati básní a vypravování rodů, čemuž konce není, odkudž jen hádky pocházejí, více nežli vzdělání Boží, kteréž jest u víře. ⁵Ješto konec přikázání jest láska z srdce čistého, a z svědomí dobrého a z víry neošetmetné. ⁶Od čehož někteří jako od cíle pobloudivše, uchýlili se k marnomluvnosti, ⁷Chtěvše býti učitelé zákona, a nerozuměvše, ani co mluví, ani čeho zastávají. ⁸Víme pak, že dobrý jest zákon, když by ho kdo náležitě užíval, ⁹Toto znaje, že spravedlivému není uložen zákon, ale nepravým a nepoddaným, bezbožným a hříšníkům, nešlechetným a nečistým, morděřům otců a matek, vraždníkům, ¹⁰Smilníkům, samcoložníkům, těm, kteříž lidi kradou, lhářům, křivým přísežníkům, a jestli co jiného, ješto by bylo na odpor zdravému učení, ¹¹Podle slavného evangelium blahoslaveného Boha, kteréž mně jest svěřeno. ¹²Protož děkuji tomu, kterýž mne zmocnil, Kristu Ježíši Pánu našemu, že mne za věrného soudil, aby mne v službě té postavil, ¹³Ješto jsem prvé byl ruhač, a protivník, a ukrutník. Ale milosrdenství jsem došel; nebo jsem to z neznámosti činil v nevěře. ¹⁴Rozhojnila se pak náramně milost Pána našeho, s věrou a s milováním v Kristu Ježíši. ¹⁵Věrnát jest tato řeč a všelijak oblíbení hodná, že Kristus Ježíš přišel na svět, aby hříšné spasil, z nichž já první jsem. ¹⁶Ale proto milosrdenství jsem došel, aby na mně prvním dokázal Ježíš Kristus všelike dobrotivosti, ku příkladu těm, kteříž mají uvěřiti v něho k životu věčnému. ¹⁷Protož králi věků nesmrtelnému, neviditelnému, samému moudrému Bohu budiž čest i sláva na věky věků. Amen. ¹⁸Totož přikázání poroučím tobě, synu Timotee, abys podle předešlých o tobě proroctví bojoval v tom dobrý boj, ¹⁹Maje víru a dobré svědomí, kteréž někteří potrativše, zhylnuli u víře. ²⁰Z nichž jest Hymeneus a Alexander, kteréž jsem vydal satanu, aby strestání jsouce, učili se nerouhati.

2 Napomínámť pak, aby přede vším činěny bývaly pokorné modlitby, prosby, žádosti a díky činění za všechny lidi, ²Za krále i za všechny v moci postavené, abychom pohodlný a pokojný život vedli ve vši pobožnosti a šlechetnosti. ³Nebo toť jest dobré a vzácné před spasitelem naším Bohem, ⁴Kterýž chce, aby všickni lidé spaseni byli, a k známosti pravdy přišli. ⁵Jedenť jest zajisté Bůh, jeden také i prostředník Boží a lidský, člověk Kristus Ježíš, ⁶Kterýž dal sebe samého mzdu na vykoupění za všechny, na osvědčení časem svým. ⁷K čemuž postaven jsem já za kazatele a apoštola, (pravduť pravím v Kristu a neklamámť), za učitele pohanů u víře a pravdě. ⁸Protož chtěl bych, aby se modlili muži na všelikém místě, pozdvihující čistých rukou, bez hněvu a bez roztržitosti. ⁹Takž také i ženy aby se oděvem slušným s stydlivostí a s středmostí ozdobovaly, ne křtaltováním sobě vlasů, neb zlatem, aneb perlami, aneb drahým rouchem, ¹⁰Ale (tak, jakž sluší ženám, kteréž dokazují při sobě pobožnosti), dobrými skutky. ¹¹Žena ač se učí mlčeci, ve všelike poddanosti. ¹²Nebo ženě nedopouštím učiti, ani vládnouti nad mužem, ale aby byla v mlčení. ¹³Adam zajisté prvé jest stvořen, potom Eva. ¹⁴A Adam nebyl sveden, ale žena svedena jsuci, příčinou přestoupení byla. ¹⁵Ale však spasena bude v plolení dětí, jestliže by zůstala u víře, a v lásce, a v posvěcení, s středmostí.

3 Věrnát jest řeč, žádá-li kdo biskupství, žeť výborné práce žádá. ²Ale musít biskup býti bez úhony, jedné manželky muž, bedlivý, středmý, vážný, k hostem přívětivý, způsobný k učení, ³Ne piján vína, ne bitec, ani mrzského zisku žádostivý, ale mírný, ne svárlivý, ne lakomec, ⁴Kterýž by dům svůj dobře spravoval, kterýž by dítky měl v poddanosti se vši poctivostí. ⁵(Nebo jestliže kdo domu svého spraviti neumí, kterak o církev Páně pečovati bude?) ⁶Ne novák, aby nadut jsa, neupadl v potupení ďáblov. ⁷Musít také i svědectví dobré míti od těch, kteříž jsou vně, aby neupadl v pohanění a v osídlo ďáblov. ⁸Takž podobně jahnové mají býti poctiví, ne dvojího jazyka, ne mnoho vína pijící, ne žádostiví mrzského zisku, ⁹Mající tajemství víry v svědomí čistém. ¹⁰A ti také ať jsou nejprv zkušeni, a tak ať přísluhují, jsouce bez úhony. ¹¹Těž i manželky ať mají poctivé, neutrhavé, středmé, ve všem věrné. ¹²Jahnové buďtež jedné manželky muži, kteříž by dítky dobře spravovali i své domy. ¹³Nebo kteříž by dobře přísluhovali, dobrého stupně sobě dobudou, a mnohé doufanlivosti u víře,

2:12 Vládnouti nad mužem. Touha ženy vládnout nad mužem je jí dědičným hříchem vrozená, je to součást jejího prokletí (Gn 3:16). Za většinou frustrací, se kterými se ženy těžko vyrovnávají, je však

skryto selhání muže. Žádná rozumná žena nebude válčit o dominanci s mužem, který ji miluje, živí a opatruje (Ef 5:25–29).

*Kdo chceš znát úroveň své duchovní zralosti,
zkus strávit týden se svou rodinou.*

Ram Dass

kteřáž jest v Kristu Ježíši. ¹⁴Totoť píši tobě, maje naději, že brzo přijdu k tobě. ¹⁵Pakliť prodlím, abys věděl, kterak máš v domě Božím obcovati, kterýž jest církev Boha živého, sloup a utvrzení pravdy. ¹⁶A v pravdě velikét jest tajemství pobožnosti, že Bůh zjeven jest v těle, ospravedlněn v Duchu, ukázal se andělům, kázán jest pohanům, uvěřeno jemu na světě, zhůru přijat jest v slávu.

4 Duch pak světle praví, že v posledních časích odvrátí se někteří od víry, poslouchající duchů bludných a učení ďábelských, ²V pokrytctví lež mluvících, a cejchované majících svědomí své, ³Zbraňujících ženiti se, prikazujících zdržovati se od pokrmů, kteréž Bůh stvořil k užívání s díkčiněním věřícím a těm, kteříž poznali pravdu. ⁴Nebo všeliké stvoření Boží dobré jest, a nic nemá zamítáno býti, což se s díků činěním přijímá. ⁵Posvěcuje se zajisté skrze slovo Boží a modlitbu. ⁶Toto předkládaje bratřím, budeš dobrý služebník Jezukristův, vykrmený slovy víry a pravého učení, kteréhož jsi následoval. ⁷Světské pak a babské básně zavrž, ale cvič se v pobožnosti. ⁸Nebo tělesné cvičení malého jest užitku, ale pobožnost ke všemu jest užitečná, a má i nynějšího i budoucího života zaslíbení. ⁹Věrnát jest tato řeč, a hodná, aby všelijak oblíbena byla. ¹⁰Proto zajisté i pracujeme, i pohanění neseme, že naději máme v Bohu živém, kterýž jest ochránce všech lidí, a zvláště věřících. ¹¹Ty věci předkládej, a uč. ¹²Nižádný mladostí tvou nepohrdej, ale buď příkladem věrných v řeči, v obcování, v lásce, v duchu, u víře, v čistotě. ¹³Dokudž nepřijdu, buď pilen čítání, napomínání, učení. ¹⁴Nezanebávej daru, kterýž jest v tobě, jenžť jest dán skrze prorocství s vzkládáním rukou starších. ¹⁵O tom přemýšluj, v tom buď, aby prospěch tvůj zjevný byl všechněm. ¹⁶Budiž sebe pilen i učení, v tom trvej; nebo to čině, i samého sebe spasíš, i ty, kteříž tebe poslouchají.

5 Staršího netresci, ale napomínej jako otce, mladších jako bratří, ²Starých žen jako matek, mladíc jako sestr, ve vši čistotě. ³Vdovy měj v poctivosti, kteréž právě vdovy jsou. ⁴Pakli která vdova dítky neb vnuky má, nechažť se učí předně k svému domu pobožnosti dokazovati, a zase rodičům se odplacovati; neboť jest to chvalitebné a vzácné před obličejem Božím. ⁵Kteráž pak právě vdova jest a osamělá, máť naději v Bohu, a trvát na modlitbách a svatých žádostech dnem i nocí. ⁶Ale rozkošná, živa jsuci, již umřela. ⁷Protož to přikaz, ať jsou bez úhony. ⁸Jestliže pak kdo o své, a zvláště o domácí péče nemá, zapřelť víry, a jest horší než nevěřící. ⁹Vdova buď vyvolena, kteráž by neměla méně šedesáti let, kteráž byla jednoho muže manželka, ¹⁰O níž by svědectví bylo, že dobré skutky činila, jestliže dítky vychovala, jestliže do domu pocestné přijímala, jestliže svatým nohy umývala, jestliže bídny posluhovala, jestliže každého skutku dobrého pilna byla. ¹¹Ale mladých vdov nepřijímej; nebo když, nedbajíce na Krista, v chlipnost se vydadí, vdávati se chtějí, ¹²Jsouce již hodné potupení, proto že první víru zrušily. ¹³Nýbrž také jsouce i zahálevé, učí se choditi po domích; a netoliko zahálevé, ale i klevetné a všetečné, mluvíce, což nesluší. ¹⁴Protož chci, aby se mladší vdávaly, děti rodily, hospodyně byly, a žádné příčiny protivníku nedávaly ku pomlouvání. ¹⁵Nebo již se některé uchýlily zpět po satanu. ¹⁶Protož má-liť kdo věřící neb která věřící vdovy, opatruj je, a nebuť obtěžována církev, aby těm, kteréž právě vdovy jsou, postačilo. ¹⁷Předložení, kteříž dobře spravují, dvojí cti hodni jmíni buďte, zvláště ti, kteříž pracují v slovu a v učení. ¹⁸Nebo praví písmo: Volu mláticimu nezavížeš úst. A hodent jest dělník své mzdy. ¹⁹Proti staršímu žaloby nepřijímej, leč pode dvěma neb třmi svědky. ²⁰Ty pak, kteříž hřeší, přede všemi tresci, aby i jiní bázeň měli. ²¹Osvědčujit před obličejem Božím, a Pána Jezukrista, i vyvolených andělů, abys těchto věcí ostríhal bez přijímání osob, nic nečině podle náchylnosti. ²²Nevzkládej rukou rychle na žádného, a neobcuj hříchům cizím. Sebe samého ostríhej v čistotě. ²³Nepí již více vody, ale vína skrovně užívej, pro svůj žaludek a časté nemoci své. ²⁴Některých lidí hříchové prvě zjevní jsou, předcházející soud, některých pak i následují. ²⁵A takž také i skutkové dobří prvě zjevní jsou. Což pak jest jinak, ukryti se nemůže.

6 Kteřížkoli pod jhem jsou služebníci, ať mají pány své za hodné vši poctivosti, aby jméno Boží a učení nebylo rouháno. ²Kteříž pak mají pány věřící, nechažť jich sobě nezlehčují, proto že jsou bratřimi, ale tím raději slouží, proto že jsou věřící a milí, dobrodiní Božího účastníci. Tomu vyučuj, a napomínej. ³Jestližeť kdo jinak učí, a nepovoluje zdravým řečem Pána našeho Jezukrista, a tomu učení, kteréž jest podle pobožnosti, ⁴Nadutýť jest, nic neuměje, ale nemoudrost provodí při otázkách a hádkách o slova, z kterýchž pochází závist, svár, rouhání, zlá domnění, ⁵Marné hádky lidí na myslí porušených a pravdy zbavených, domnívajících se, že

4:7 Světské. Dnešní necírkevní kultura není jen neutrálně sekulární. oslavující hřích.

 Čím dál rostoucí většina světské „zábavy“ je explicitně protibiblická,

by pobožnost byla zisk tělesný. Takových se varuj. ⁶ Jestliž pak zisk veliký pobožnost, s takovou myslí, kteráž na tom, což má, přestati umí. ⁷ Nic jsme zajisté nepřinesli na tento svět, bez pochyby že také nic odnesti nemůžeme. ⁸ Ale majíce pokrm a oděv, na tom přestaneme. ⁹ Kterž pak chtí zbohatnouti, upadají v pokušení, a v osídlo, a v žádosti mnohé nerozumné a škodlivé, kteréž pohřžují lidi v zahynutí a v zatracení. ¹⁰ Kořen zajisté všeho zlého jestiž milování peněz, kterýchž někteří žádostivi byvše, pobloudili od víry, a sami se naplnili bolestmi mnohými. ¹¹ Ale ty, ó člověče Boží, takových věcí utíkej, následuj pak spravedlnosti, pobožnosti, víry, lásky, trpělivosti, tichosti. ¹² Bojuj ten dobrý boj víry, dosáhni věčného života, k němuž i povolán jsi, a vyznals dobré vyznání před mnohými svědky. ¹³ Příkazujit tobě před Bohem, kterýž všecko obživuje, a před Kristem Ježíšem, kterýž osvědčil před Pontským Pilátem dobré vyznání, ¹⁴ Abys ostříhal příkázání tohoto, jsa bez poškrvny a bez úhony, až do zjevení se Pána našeho Ježíše Krista, ¹⁵ Kteréž časem svým ukáže ten blahoslavený a sám mocný, Král kralujících, a Pán panujících, ¹⁶ Kterýž sám má nesmrtelnost, a přebývá v světle nepřístupitelném, jehož žádný z lidí neviděl, aniž viděti může, kterémužto čest a síla věčná. Amen. ¹⁷ Bohatým tohoto světa příkazuj, ať nejsou vysokomyslní, a ať nedoufají v nejistém zboží, ale v Bohu živém, kterýž dává nám hojnost všeho ku požívání. ¹⁸ A ať dobře činí, a bohatnou v dobrých skutcích, a snadní ať jsou k udílení, i přivětiví ¹⁹ Skládajíce sobě základ dobrý k času budoucímu, aby dosáhli věčného života. ²⁰ Ó Timotee, cožť jest svěřeno, ostříhej, utíkaje nepobožných daremních křiků, a odporů falešně nazvaného umění. ²¹ Kterýmž někteří chlubíce se, z strany víry pobloudili od cíle. Milost Boží s tebou.

Druhý list Timoteovi

Úvod

1 Pavel, apoštol Ježíše Krista, skrze vůli Boží, podle zaslíbení života, kterýž jest v Kristu Ježíši, ² Timoteovi milému synu: Milost, milosrdenství, pokoj od Boha Otce a Krista Ježíše Pána našeho. ³ Díky činím Bohu, jemuž sloužím, jako i předkové, v svědomí čistém, že mám na tě ustavičnou paměť na svých modlitbách ve dne i v noci, ⁴ Žádaje viděti tebe, zpomínaje na tvé slzy, abych radostí naplněn byl, ⁵ Rozpomínaje se na tu víru, kteráž v tobě jest bez pokrytství, kteráž byla nejprv v bábě tvé Loidě, a v matce tvé Eunice, a tak smyslím, že i v tobě. ⁶ Pro kterouž příčinu napomínám tebe, abys rozněcoval v sobě dar Boží, kterýž jest dán skrze vzkládání rukou mých. ⁷ Nebo nedal nám Bůh ducha bázně, ale moci, a milování, a myslí způsobné. ⁸ Protož nestyď se za svědectví Pána našeho, ani za mne, vězně jeho, ale čitedlen buď úzkostí pro evangelium podle moci Boží, ⁹ Kterýž spasil nás, a povolal povoláním svatým, ne podle skutků našich, ale podle uložení svého a milosti nám dané v Kristu Ježíši před časy věků, ¹⁰ Nyní pak zjevené skrze příští patrné spasitele našeho Jezukrista, kterýž zahladil smrt, život pak na světlo vyvedl, i nesmrtelnost skrze evangelium, ¹¹ Jehož já ustanoven jsem kazatelem, a apoštolem, i učitelem pohanů. ¹² A pro tu příčinu toto trpím, ale nestydím se za to; nebo vím, komu jsem uvěřil, a jist jsem tím, že mocen jest toho, což jsem u něho složil, ostříhati až do onoho dne. ¹³ Mějž jistý příklad zdravých řečí, kteréž jsi slyšel ode mne, u víře a v lásce, kteráž jest v Kristu Ježíši. ¹⁴ Výborného toho pokladu ostříhej, skrze Ducha svatého přebývajícího v nás. ¹⁵ Víš snad o tom, že se odvrátili ode mne všickni, kteříž jsou v Azii, z nichž jest Fygellus a Hermogenes. ¹⁶ Dejž milosrdenství Pán domu Oneziforovu; nebo často mi činil pohodlí, aniž se styděl za řetězy mé. ¹⁷ Nýbrž přišed do Říma, pilně mne hledal, i nalezl. ¹⁸ Dejž jemu Pán nalezti milosrdenství u Pána v onen den. A jak mi mnoho posluhoval v Efezu, ty výborně víš.

2 Protož ty, synu můj, zmocniž se v milosti, kteráž jest v Kristu Ježíši. ² A což jsi slyšel ode mne před mnohými svědky, svěřujž to lidem věrným, kteříž by způsobilí byli i jiné učiti. ³ A tak ty snášej protivenství, jako ctný rytíř Ježíše Krista. ⁴ Žádný, kdož rytěruje, neplete se v obecné živnosti, aby se svému hejtmanu líbil. ⁵ A jestliže by kdo i bojoval, nebudeť korunován, leč by řádně bojoval. ⁶ Pracovati musí i oráč, prvé nežli užítku okusí. ⁷ Rozuměj, což pravím, a dejž tobě Pán ve všem rozum. ⁸ Pamatuj, že Ježíš Kristus vstal z mrtvých, z semene Davidova, podle evangelium mého. ⁹ V kterémžto protivenství trpím, až i vězení, jako bych zločinec byl, ale slovo Boží není u vězení. ¹⁰ Protož všecko snáším pro vyvolené, aby i oni spasení došli, kteréž jest v Kristu Ježíši, s slávou věčnou. ¹¹ Věrná jest tato řeč. Nebo jestližeť jsme s ním zemřeli, tedy také spolu s ním živi budeme. ¹² A trpíme-liť, budeme také spolu s ním kralovati; pakli ho zapíráme, i onť nás zapře. ¹³ Pakliť jsme nevěrní, onť zůstává věrný; zapřítí sám sebe nemůže. ¹⁴ Tyto věci připomínej, s osvědčováním před obličejem Páně, ať se o slova nevadí, což k ničemu není užitečné, ale ku podvrácení posluchačů. ¹⁵ Pilně se snažuj vydati sebe Bohu milého dělníka, za nějž by se nebylo proč styděti, kterýž by právě slovo pravdy rozdělával. ¹⁶ Nepobožné pak ty křiky daremní zastavuj, neboť velmi rozmnožují bezbožnost, ¹⁷ A řeč jejich jako rak rozjídá se. Z nichž jest Hymeneus a Filétus, ¹⁸ Kteříž při pravdě pobloudili od cíle, pravíce, že by se již stalo vzkříšení, a převracejí víru některých. ¹⁹ Ale však pevný základ Boží stojí, maje znamení toto: Znáť Pán ty, kteříž jsou jeho, a: Odstup od nepravosti každý, kdož vyzývá jméno Kristovo. ²⁰ V domě pak velikém netoliko jsou nádoby zlaté a stříbrné, ale také dřevěné i hliněné, a některé zajisté ke cti, některé pak ku potupě. ²¹ Protož jestliže by se kdo očistil od těch věcí, bude nádobou ke cti, posvěcenou, a užitečnou Pánu, ke všelikému skutku dobrému hotovou. ²² Mládenčích pak žádostí utíkej, ale následuj spravedlnosti, víry, lásky, pokoje, s těmi, kteříž vyzývají Pána z srdce čistého. ²³ Bláznivých pak a nevzdělavatelných otázek varuj se, věda, že plodí sváry. ²⁴ Neslušit pak na služebníka Páně vaditi se, ale aby byl přívětivý ke všechněm, způsobilý k učení, trpělivý, ²⁵ Kterýž by v tichosti vyučoval ty, kteříž se protíví, zda by někdy dal jim Bůh pokání ku poznání pravdy. ²⁶ Aby sami k sobě přijdouce, dobyli se z osídla ďáblova, od něhož jsou zjímání k činění jeho vůle.

3 Toto pak věz, že v posledních dnech nastanou časové nebezpečí. ² Nebo nastanou lidé sami sebe milující, peníze milující, chlubní, pyšní, zlomějící, rodičů neposlušní, nevděční, bezbožní, ³ Nelítostiví,

smluv nezdrželiví, utrhači, nestřední, plaší, kterýmž nic dobrého milo není. ⁴ Zrádci, přivažčiví, nadutí, rozkoši milovníci více nežli milovníci Boha, ⁵ Majíce způsob pobožnosti, ale moci její zapírajíce. A od takových se odvracuj. ⁶ Nebo z těch jsou i ti, kteříž nacházejí do domů, a jímajíce, vodí ženky obtížené hříchy, kteréž vedeny bývají rozličnými žádostmi, ⁷ Kteréž vždycky se učí, ale nikdy ku poznání pravdy přijíti nemohou. ⁸ Jakož zajisté Jannes a Jambres zprotivili se Mojžíšovi, tak i tito protiví se pravdě, lidé na myslí porušení, a při víře zpletení. ⁹ Ale nebudouť více průchodu míti. Nebo nemoudrost jejich zjevná bude všechněm, jako i oněch byla. ¹⁰ Ale ty jsi došel mého učení, způsobu života mého, úmyslu, víry, snášlivosti, lásky, trpělivosti, ¹¹ Protivenství, utrpení, kteráž na mne přišla v Antiochii, v Ikonii, a v Lystře. Kterážto protivenství snášel jsem, ale ze všech vysvobodil mne Pán. ¹² A takž i všickni, kteříž chtějí pobožně živi býti v Kristu Ježíši, protivenství míti budou. ¹³ Zlí pak lidé a svůdcové půjdou v horší, i ti, kteříž v blud uvodí, i ti, kteříž jsou bludem pojati. ¹⁴ Ale ty zůstávej v tom, čemuž se naučil, a cožť jest svěřeno, věda, od kohos se naučil, ¹⁵ A že od dětinství svatá písmata znáš, kteráž tě mohou moudrého učiniti k spasení skrze víru, kteráž jest v Kristu Ježíši. ¹⁶ Všelikéť písmo od Boha jest vdechnuté, a užitečné k učení, k trestání, k napravování, k správě, kteráž náleží k spravedlnosti, ¹⁷ Aby byl dokonalý člověk Boží, ke všelikému skutku dobrému hotový.

4 Protož já osvědčuji před obličejem Božím a Pána Jezukrista, kterýž má souditi živé i mrtvé v příchodu svém slavném a království svém, ² Každé slovo Boží, ponoukej v čas neb ne v čas, tresci, zehři, napomínej, ve vši tichosti a učení. ³ Nebo přijde čas, že zdravého učení nebudou trpěti, ale majíce svrablavé uši, podlé svých vlastních žádostí shromažďovati sami sobě budou učitele. ⁴ A odvrátíť uši od pravdy, a k básněm obrátí. ⁵ Ale ty ve všem buď bedliv, protivenství snášej, dílo kazatele konej, dokazuj toho dostatečně, že jsi věrný služebník. ⁶ Nebo já se již k tomu blížím, abych obětován byl, a čas rozdělení mého nastává. ⁷ Boj výborný bojoval jsem, běh jsem dokonal, víru jsem zachoval. ⁸ Již za tím odložena jest mi koruna spravedlnosti, kterouž dá mi v onen den Pán, ten spravedlivý soudce, a netoliko mně, ale i všechněm těm, kteříž milují to slavné přísti jeho. ⁹ Přičiň se k tomu, abys ke mně brzo přišel. ¹⁰ Nebo Démas mne opustil, zamilovav tento svět, a šel do Tessaloniky, Krescens do Galacie, Titus do Dalmacie. ¹¹ Sám toliko Lukáš se mnou jest. Marka vezmi s sebou; nebo jest mi velmi potřebný k službě. ¹² Tychikaf jsem poslal do Efezu. ¹³ Truhličku, kteréž jsem nechal v Troadě u Karpa, když půjdeš, přines, i knihy, zvláště pargamén. ¹⁴ Alexander kotlář mnoho mi zlého způsobil; odplatíť jemu Pán podlé skutků jeho. ¹⁵ Kteréhož i ty se vystříhej; nebo velmi se protivil řečem našim. ¹⁶ Při prvním mém odpovídání žádný se mnou nebyl, ale všickni mne opustili. Nebudíť jim to počítáno. ¹⁷ Pán pak byl se mnou, a posilnil mne, aby skrze mne utvrzeno bylo kázání, a slyšeli je všickni národové. I vytržen jsem byl z úst lva. ¹⁸ A vysvobodíť mne Pán od každého skutku zlého, a zachováva k království svému nebeskému, jemuž sláva na věky věků. Amen. ¹⁹ Pozdrav Přišky a Akvile, i Oneziforova domu. ²⁰ Erastus zůstal v Korintu, Trofima pak nechal jsem v Milétu nemocného. ²¹ Pospěš před zimou přijíti. Pozdravuje tebe Eubulus a Pudens a Línus a Klaudia, i všickni bratří. ²² Pán Ježíš Kristus s duchem tvým. Milost Boží s vámi. Amen.

3:16 Všelikéť písmo. V době vznikajícího Nového Zákona byl za Písmo pokládán Starý Zákon. Dnes, v době uzavřeného biblického kánonu, můžeme za inspirované „veškeré Písmo“ považovat celou

Bibli, Starý i Nový Zákon. Ochuzujeme se, když upřednostňujeme jen některé její části na úkor jiných.

Titovi

Úvod

1 Pavel, služebník Boží, apoštol pak Ježíše Krista, podlé víry vyvolených Božích, a známosti pravdy, kteráž jest podlé pobožnosti, ² K naději života věčného, kterýž zaslíbil před časy věků ten, kterýž nikdy neklamá, Bůh, ³ Zjevil pak časy svými to slovo své, skrze kázání mně svěřené, podlé zřízení spasitele našeho Boha, ⁴ Titovi, vlastnímu synu u víře obecné: Milost, milosrdenství a pokoj od Boha Otce a Pána Jezukrista spasitele našeho. ⁵ Z té příčiny zanechal jsem tebe v Krétě, abys to, čehož tam ještě potřebí, spravil, a ustanovil po městech starší, jakož i já při tobě jsem zřídil, ⁶ Jest-li kdo bez úhony, jedné manželky muž, dívky maje věřící, na kteréž by nemohlo touženo býti, že by byli bůjní, aneb nepoddaní. ⁷ Neboť biskup má býti bez úhony, jako Boží šafář, ne svémyslný, ne hněvivý, ne piján vína, ne bitec, ne žádostivý mrzkého zisku, ⁸ Ale přívětivý k hostem, milovník dobrých, opatrný, spravedlivý, svatý, zdržlivý, ⁹ Pilně se přidržící věrné řeči k vyučování dostatečné, aby mohli i napomínati učením zdravým, i ty, kteříž odpírají, přemáhati. ¹⁰ Neboť jsou mnozí nepoddaní, marnomluvní, i svůdcové myslí, zvláště ti, kteříž jsou z obřízky. ¹¹ Jimž musejí ústa zacpána býti; kteříž celé domy převracejí, učíce neslušným věcem, pro mrzký zisk. ¹² Řekl jeden z nich, vlastní jejich prorok: Kretenští jsou vždycky lháři, zlá hovada, břicha lenivá. ¹³ Svědectví to pravé jest. A protož tresciž je přísně, ať jsou zdraví u víře, ¹⁴ Nešetříce Židovských básní a příkázání lidí těch, kteříž se odvracují od pravdy. ¹⁵ Všecko zajisté čisté jest čistým, poškrvněným pak a nevěřícím nic není čistého, ale poškrvněna jest i mysl jejich i svědomí. ¹⁶ Vypravují o tom, že Boha znají, ale skutky svými toho zapírají, ohavní jsouce, a nepoddaní, a ke všelikému skutku dobrému nehodní.

2 Ty pak mluv, což sluší na zdravé učení. ² Starci, ať jsou střízliví, vážní, opatrní, zdraví u víře, v lásce, v snáselivosti. ³ Též i staré ženy ať chodí pobožně, v oděvu příslušném, a ať nejsou převrhlé, ani mnoho vína pijící, poctivým věcem učící. ⁴ Aby mladice vyučovaly, jak by muže své i dívky milovati měly, ⁵ A byly šlechetné, čistotné, netoulavé, dobrotivé, mužům svým poddané, aby nebylo dáno v porouhání slovo Boží. ⁶ Takž i mládenců napomínej k středmosti, ⁷ Ve všech věcech sebe samého vydávaje za příklad dobrých skutků, maje v učení celost, vážnost, ⁸ Slovo zdravé, bez úhony, aby ten, kterýž by se protivil, zastyděti se musil, nemaje co zlého mluvit o vás. ⁹ Služebníky uč, ať jsou poddáni pánům svým, ve všem jim se líbíce, neodmouvající, ¹⁰ Neokrádající, ale ve všem věrnosti pravé dokazující, aby učení spasitele našeho Boha ve všem ozdobovali. ¹¹ Zjeviť se zajisté ta milost Boží spasitelná všechněm lidem, ¹² Vyučující nás, abychom odřeknouce se bezbožnosti, a světských žádostí, střízlivě, a spravedlivě, a pobožně živi byli na tomto světě, ¹³ Očekávající té blahoslavené naděje, a příští slávy velikého Boha a spasitele našeho Jezukrista, ¹⁴ Kterýž dal sebe samého za nás, aby nás vykoupil od všeliké nepravosti, a očistil sobě samému lid zvláštní, horlivě následovný dobrých skutků. ¹⁵ Toto mluv, a napomínej, a tresci mocně. Žádný tebou nepohrzej.

3 Napomínej jich, ať jsou knížatům a mocnostem poddáni, jich poslušni, a ať jsou k každému skutku dobrému hotovi. ² Žádnému ať se nerouhají, nejsou svárliví, ale přívětiví, dokazující všeliké tichosti ke všechněm lidem. ³ Bylit jsme zajisté i my někdy nesmyslní, tvrdošijní, bloudící, sloužící žádostem a rozkošem rozličným, v zlosti a v závisti bydlíce, ohyzdní, vespolek se nenávidíce. ⁴ Ale když se zjevila dobrota a láska k lidem spasitele našeho Boha, ⁵ Ne z skutků spravedlnosti, kteréž bychom my činili, ale podlé milosrdenství svého spasil nás, skrze obmytí druhého narození, a obnovení Ducha svatého; ⁶ Kteréhož vylil na nás hojně, skrze Jezukrista spasitele našeho, ⁷ Abychom, ospravedlnění jsouce milostí jeho, byli dědicové v naději života věčného. ⁸ Věrnát jest řeč tato, a chciť, abys těch věcí potvrzoval, ať se snaží v dobrých skutcích předčítí, kteříž uvěřili Bohu. A toť jsou ty věci poctivé, i lidem užitečné. ⁹ Nemoudré pak otázky, a vyčítání rodů, a sváry, a hádky zákonní zastavuj; neboť jsou neužitečné a marné. ¹⁰ Člověka kacíře po jednom neb druhém napomínání vyvrz. ¹¹ Věda, že takový jest převrácený, a hřeší, svým vlastním soudem jsa odsouzen. ¹² Když pošli k tobě Artemana aneb Tychika, snaž se přijíti ke mně do Nikopolim; nebo jsem umínil tam přes zimu pobytí. ¹³ Žéna, učeného v zákoně, a Apollo s pilností vyprovod, ať v ničemž nemají nedostatku. ¹⁴ A nechažť se také učí i naši v dobrých skutcích předčítí, kdež jsou toho potřeby, aby nebyli neužiteční. ¹⁵ Pozdravují tě, kteříž jsou se mnou, všickni. Pozdraviť těch, kteříž nás milují u víře. Milost Boží se všechněmi vámi. Amen.

Filemonovi

Úvod

1 Pavel, vězeň Krista Ježíše, a Timoteus bratr, Filemonovi milému, a pomocníku našemu, ² A Apfie milé, a Archippovi spolurytíři našemu, i církvi, kteráž jest v domě tvém: ³ Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Jezukrista. ⁴ Díky činím Bohu svému, vždycky zmínku o tobě čině na svých modlitbách, ⁵ Slyše o lásce tvé, a víře, kterouž máš ku Pánu Ježíšovi, i ke všechněm svatým, ⁶ Aby společnost víry tvé mocná byla ku poznání všeho toho, cožkoli dobrého jest v vás skrze Krista Ježíše. ⁷ Radost zajisté máme velikou, a potěšení z lásky tvé, že střeva svatých občerstvena jsou skrze tebe, bratře. ⁸ Protož ačkoli mnohou smělost mám v Kristu rozkázati tobě, což by náleželo, ⁹ Však pro lásku raději prosím, jsa takový, totiž Pavel starý, a nyní i vězeň Ježíše Krista. ¹⁰ Prosímť pak tebe za syna svého, kteréhož jsem zplodil v vězení svém, Onezima, ¹¹ Kterýž byl někdy tobě neužitečný, ale nyní tobě i mně velmi užitečný, jehožť jsem odeslal. ¹² Protož ty jej, totiž střeva má, přijmi. ¹³ Kteréhož já chtěl jsem byl při sobě zdržeti, aby mi posluhoval místo tebe v vězení pro evangelium; ¹⁴ Ale bez vědomí tvého nechtěl jsem nic učiniti, aby dobrý skutek tvůj nebyl bezděčný, ale dobrovolný. ¹⁵ Ano snad proto byl odšel na chvíli, abys jej věčného měl, ¹⁶ Již ne jako služebníka, ale více než služebníka, totiž bratra milého, zvláště mně, a čím více tobě, i podlé těla, i v Pánu. ¹⁷ Protož máš-li mne za tovaryše, přijmiž jej, jako mne. ¹⁸ Jestližeť pak v čem ublížil, aneb dlužen-lit' co, to mně přičti. ¹⁹ Já Pavel psal jsem svou rukou, jáť zaplatím; ať nedím tobě, že ty i sám sebe jsi mi dlužen. ²⁰ Tak, bratře, ať já uživu tebe v Pánu; očerstviž střeva má v Pánu. ²¹ Jist jsa tvým poslušenstvím, napsal jsem tobě, věda, že i více, než pravím, učiníš. ²² A mezi tím připrav mi také hospodu; neboť naději mám, že k modlitbám vašim budu vám navrácen. ²³ Pozdravují tě Epafras, (spoluvězeň můj pro Krista Ježíše), ²⁴ Marek, Aristarchus, Démas, a Lukáš, pomocníci moji. ²⁵ Milost Pána našeho Jezukrista s duchem vašim. Amen.

Židům

Úvod

1 Častokrát a rozličnými způsoby mluvil někdy Bůh otcům skrze proroky, v těchto pak posledních dnech mluvil nám skrze Syna svého, ² Kteréhož ustanovil dědicem všeho, skrze něhož i věky učinil. ³ Kterýžto jsa blesk slávy, a obraz osoby jeho, a zdržuje všecko slovem mocnosti své, očistění hříchů našich skrze sebe samého učiniv, posadil se na pravici velebnosti na výsostech, ⁴ Tím důstojnější nad anděly učiněn, čím vyvýšenější nad ně jméno dědičně obdržel. ⁵ Nebo kterému kdy z andělů řekl: Syn můj jsi ty, já dnes zplodil jsem tebe? A opět: Já budu jemu otcem, a on mi bude synem? ⁶ A opět, když uvodí prvorozeného na okršlek země, dí: A klanějte se jemu všickni andělé Boží. ⁷ A o andělech zajisté dí: Kterýž činí anděly své duchy, a služebníky své plamen ohně; ⁸ Ale k Synu dí: Stolice tvá, ó Bože, na věky věků, berla pravosti jest berla království tvého. ⁹ Miloval jsi spravedlnost, a nenáviděl jsi nepravosti, protož pomazal tebe, ó Bože, Bůh tvůj olejem veselé nad spoluúčastníky tvé. ¹⁰ A ty, Pane, na počátku založil jsi zemi, a díla rukou tvých jsou nebesa. ¹¹ Onať pominou, ty pak zůstáváš; a všecka jako roucho zvetšejí, ¹² A jako oděv svineš je, i budouť změněna. Ale ty jsi tentýž, a léta tvá nepřestanou. ¹³ A kterému kdy z andělů řekl: Sed na pravici mé, dokudž nepoložím nepřátel tvých za podnože noh tvých? ¹⁴ Zdalíž všickni nejsou služební duchové, kteříž posílání bývají k službě pro ty, jenž mají dědičně obdržeti spasení?

2 Protož musímeť my tím snažněji šetřiti toho, což jsme slyšali, aby nám to nevytizelo. ² Nebo poněvadž skrze anděly mluvené slovo bylo pevné, a každé přestoupení a neposlušenství vzalo spravedlivou odměnu pomsty, ³ Kterakž my utečeme, takového zanedbávající spasení? Kterýžto nejprve začavši vypravováno býti skrze samého Pána, od těch, kteříž jej slyšali, nám jest utvrzeno. ⁴ Čemuž i Bůh svědectví vydával skrze divy, a zázraky, a rozličné moci, i podělování Duchem svatým, podlé vůle své. ⁵ Nebo nepoddal andělům okršliku země budoucího, o kterémž mluvíme. ⁶ Osvědčilť pak na jednom místě jeden, řka: Co jest člověk, že naň pomníš, aneb syn člověka, že na něj patříš? ⁷ Maličkos jej menšího než anděly učinil, slavou a ctí korunoval jsi ho, a ustanovils jej nad dílem rukou svých. ⁸ Všecko jsi podmanil pod nohy jeho. Poddav pak jemu všecko, ničeho nezanechal nepodmaněného jemu. I však nyní ještě nevidíme, aby jemu všecko poddáno bylo. ⁹ Ale toho Ježíše, kterýž maličko nižší byl nežli anděl, vidíme pro utrpení smrti slavou a ctí korunovaného, aby z milosti Boží za všechny okusil smrti. ¹⁰ Slušeloť zajisté na toho, pro kteréhož jest všecko, a skrze kteréhož jest všecko, aby mnohé syny k slávě přiveda, vůdce spasení jejich skrze utrpení posvětil. ¹¹ Nebo i ten, kterýž posvěcuje, i ti, kteříž posvěceni bývají, z jednoho jsou všickni. Pro kteroužto příčinu nestydí se jich nazývati bratřími, ¹² Řka: Zvěstovati budu jméno tvé bratřím svým, u prostřed shromáždění prospěvovati budu tobě. ¹³ A opět: Já budu v něm doufati. A opět: Aj, já a dítky, kteréž dal mi Bůh. ¹⁴ Poněvadž tedy dítky účastnost mají těla a krve, i on též podobně účasten jest jich, aby skrze smrt zahladil toho, kterýž má vládařství smrti, to jest ďábla, ¹⁵ A vysvobodil ty, kteříž bázní smrti po všecken čas života podrobeni byli v službu. ¹⁶ Neboť nikoli nepřijal andělů, ale símě Abrahamovo přijal. ¹⁷ Pročež ve všem připodobněn býti měl bratřím, aby milosrdný byl, a věrný nejvyšší kněz v tom, což se u Boha k očistění hříchů lidu díti mělo. ¹⁸ Nebo že sám trpěl, pokušín byv, může také pokušení trpícím spomáhati.

3 A protož, bratří svatí, povolání nebeského účastníci, spatřujte apoštola a nejvyššího kněze vyznání našeho, Krista Ježíše, ² Věrného tomu, kdož jej ustanovil, jako i Mojžíš byl ve všem domě jeho. ³ Tím větší zajisté slávy tento nad Mojžíše jest hoden, čím větší má čest stavitel nežli sám dům. ⁴ Nebo všeliký dům ustaven bývá od někoho, ten pak, kdož všechny tyto věci ustavěl, Bůh jest. ⁵ A Mojžíš zajisté věrný byl v celém domě jeho, jako služebník, na osvědčení toho, což potom mělo mluveno býti. ⁶ Ale Kristus, jako Syn, panuje nad domem svým. Kterýžto dům my jsme, jestliže tu svobodnou doufanlivost, a tu chloubu naděje až do konce pevnou zachováme. ⁷ Protož jakž praví Duch svatý: Dnes, uslyšeli-li byste hlas jeho, ⁸ Nezatvrzujtež srdcí svých, jako při onom popuzení v den pokušení toho na poušti; ⁹ Kdež pokoušeli mne otcové vaši, zkusiliť mne, a viděli skutky mé po čtyřiceti let. ¹⁰ Protož hněviv jsem byl na pokolení to, a řekl jsem: Tito vždycky bloudí srdcem, a nepoznávají cest mých. ¹¹ Pročež přísáhl jsem v hněvě svém, že nevedou v odpočinutí

2:14 Skrze smrt zahladil ... ďábla. Jeden z paradoxů víry: Kristova smrt znamená vítězství nad smrtí. Ďábel se chytil do vlastní pasti (Ž 7:16; 57:7; Př 26:27; Kaz 10:8). Ježíš by nikdy nemohl porazit smrt,

kdyby se s ní nesetkal tváří v tvář. Přemohl ji, zvítězil nad ní (Mt 16:21; 17:9, 23; 20:19; 28:6-7; Mk 16:6; Lk 9:22; 24:6; 34; Jn 2:22; Ř 4:25; 6:4, 9; 7:4; 8:34; 1Kor 15:4, 20; 1Te 4:14;) a už jí nepodléhá (Žd 13:8).

*Problémy, které máme, existují proto, že nechceme vyrůst.**A.H.Almaas*

mé. ¹²Viztež, bratří, aby snad v někom z vás nebylo srdce zlé a nevěrné, kteréž by odstupovalo od Boha živého. ¹³Ale napomínejte se vespolek po všechny dny, dokudž se dnes jmenuje, aby někdo z vás nebyl zatvrzen oklamáním hřícha. ¹⁴Účastníci zajisté Krista učinění jsme, jestliže však ten počátek podstaty až do konce pevný zachováme. ¹⁵Protož dokudž se říká: Dnes, uslyšeli-li byste hlas jeho, nezatvrzujte srdcí svých, jako při onom popuzení. ¹⁶Nebo někteří slyševše, popouzeli ho, ale ne všickni, kteříž vyšli z Egypta skrze Mojžíše. ¹⁷Na které se pak hněval čtyřiceti let? Zdali ne na ty, kteříž hřešili, jejichž těla padla na poušti? ¹⁸A kterým zapřisáhl, že nevejdou do odpočinutí jeho? Však těm, kteříž byli neposlušni. ¹⁹A vidíme, žeť nemohli vjíti pro nevěru.

4 Bojmež se tedy, aby snad opustě zaslíbení o vjíti do odpočinutí jeho, neopozdil se někdo z vás. ²Nebo i nám zvěstováno jest, jako i oněmno, ale neprosněla jim řeč slyšená, nepřipojená k víře těch, kteříž slyšeli. ³Neboť vcházíme v odpočinutí my, kteříž jsme uvěřili, jakož řekl: Protož jsem přísáhl v hněvě svém, žeť nevejdou v odpočinutí mé, ačkoli dokonána jsou díla od ustanovení světa. ⁴Nebo pověděl na jednom místě o sedmém dni takto: I odpočinul Bůh dne sedmého ode všech skutků svých. ⁵A tuto zase: Že nevejdou v odpočinutí mé. ⁶A poněvadž vždy na tom jest, že někteří mají vjíti do něho, a ti, kterýmž prvé zvěstováno jest, nevešli pro nevěru, ⁷Opět ukládá den jakýsi: Dnes, skrze Davida, po takovém času pravě, (jakož řečeno jest): Dnes uslyšíte-li hlas jeho, nezatvrzujte srdcí svých. ⁸Nebo byť byl Jozue v odpočinutí je uvedl, nebyť by potom mluvil o jiném dni. ⁹A protož zůstáváť svátek lidu Božímu. ¹⁰Nebo kdožkoli všel v odpočinutí jeho, takéť i on odpočinul od skutků svých, jako i Bůh od svých. ¹¹Snažmež se tedy vjíti do toho odpočinutí, aby někdo neupadl v týž příklad nedověry. ¹²Žít jest zajisté řeč Boží a mocná, a pronikavější nad všeliký meč na obě strany ostrý, a dosahujeť až do rozdělení i duše i ducha i kloubů i mozku v kostech, a rozeznává myšlení i mínění srdce. ¹³A neníť stvoření, kteréž by nebylo zjevné před obličejem jeho, nýbrž všechny věci jsou nahé a odkryté očima toho, o kterémž jest řeč naše. ¹⁴Protož majíce velikého nejvyššího kněze, kterýž pronikl nebesa, Ježíše Syna Božího, držmež to vyznání. ¹⁵Nebo nemáme nejvyššího kněze, kterýž by nemohl čitedlen býti mdlob našich, ale zkušeného ve všem nám podobně, kromě hříchu. ¹⁶Přístupmež tedy směle s doufáním k trůnu milosti, abychom dosáhli milosrdenství, a milost nalezli ku pomoci v čas příhodný.

5 Všeliký zajisté nejvyšší kněz z lidu vzatý za lidi bývá postaven v jednání s Bohem, totiž aby obětoval i dary i oběti za hříchy, ²Kterýž by mohl, jakž sluší, lítost míti nad neznajícími a bloudícími, jsa i sám obklíčen nemocí. ³A pro ni povinen jest, jakož za lid, tak i za sebe samého obětovati za hříchy. ⁴A aniž kdo sobě sám té cti osobuje, ale ten, kterýž by byl povolán od Boha, jako i Aron. ⁵Tak i Kristus ne sám sobě té cti osobil, aby byl nejvyšším knězem, ale ten, kterýž řekl jemu: Syn můj jsi ty, já dnes zplodil jsem tebe. ⁶Jakž i jinde praví: Ty jsi kněz na věky podle řádu Melchisedechova. ⁷Kterýž za dnů těla svého modlitby a ponížené prosby k tomu, kterýž ho mohl zachovati od smrti, s křikem velikým a slzami obětoval, a vyslyšán jest v tom strachu. ⁸A ačkoli byl Syn Boží, z toho však, což strpěl, naučil se poslušenství. ⁹A tak dokonalý jsa, učiněn jest všechněm sebe poslušným původem spasení věčného, ¹⁰Nazván jsa od Boha nejvyšším knězem podle řádu Melchisedechova. ¹¹O kterémž mnoho by se mělo mluvit, a to nesnadných věcí k vypravení, ale vy jste nezpůsobných uší. ¹²Nebo měvše býti v tak dlouhém času mistři, opět potřebujete učení býti prvním počátkům výmluvnosti Božích, a učinění jste mléka potřebující, a ne pokrmu hrubšího. ¹³Kdožkoli zajisté mléka se drží, nechápá slova spravedlnosti; (nebo nemluvně jest). ¹⁴Ale dokonalých jest hrubý pokrm, totiž těch, kteříž pro zvyklost mají smysly způsobné k rozeznání dobrého i zlého.

6 Protož opustice řeč počátku Kristova, k dokonalosti se nesme, ne opět zakládajice gruntu pokání z skutků mrtvých, a víry v Boha, ²Křtů učení, a vzkládání rukou, a vzkříšení z mrtvých, i soudu věčného. ³A toť učiníme, dopustí-li Bůh. ⁴Nebo nemožné jest jednou již osviceným, kteříž i zakusili daru nebeského, a účastníci učinění byli Ducha svatého, ⁵Okusili také dobrého Božího slova, a moci věka budoucího, ⁶Kdyby padli, zase obnoviti se ku pokání, jakožto těm, kteříž opět sobě znovu křížují Syna Božího, a v porouhání vydávají. ⁷Země zajisté, kteráž často na sebe přicházející dešť pije, a rodí bylinu příhodnou těm, od kterýchž bývá dělána, dochází požeňování od Boha. ⁸Ale vydávající trní a bodláky zavržená jest, a blízká zlořečení, jejížto konec bývá spálení. ⁹A však, nejmilejší, nadějemeť se o vás lepších věcí, a náležejících k spasení, ač pak koli tak mluvíme. ¹⁰Neboť není nespravedlivý Bůh, aby se zapomenul na práci vaši, a na pracovitou lásku, kteréž jste dokazovali ke jménu jeho, slouživše svatým, a ještě sloužíce. ¹¹Žádámeť pak, aby jeden každý z vás až do konce

prokazoval tu opravdovou pilnost plné jistoty naděje, ¹² Tak abyste nebyli leniví, ale následovníci těch, kteříž skrze víru a snášlivost obdrželi dědictví zaslíbené. ¹³ Bůh zajisté zaslíbení čině Abrahamovi, když neměl skrze koho většího přísáhnouti, přísáhl skrze sebe samého, ¹⁴ Řka: Jistě požehnám velmi tobě, a velice rozmnožím tebe. ¹⁵ A tak trpělivě očekávaje, dosáhl zaslíbení. ¹⁶ Lidé zajisté skrze většího přísahají, a všeliké rozepře mezi nimi konec jest, když bývá potvrzena přísahou. ¹⁷ A takž Bůh, chtěje dostatečně ukázati dědicům zaslíbení neproměnitelnost rady své, vložil mezi to přísahu, ¹⁸ Abychom skrze ty dvě věci nepohnutelné, (v nichž nemožné jest, aby Bůh klamal), měli přepevné potěšení, my, kteříž jsme se utekli k obdržení předložené naděje. ¹⁹ Kterouž máme jako kotvu duše, i bezpečnou i pevnou, a vcházející až do vnitřku za oponu, ²⁰ Kdežto předchůdce pro nás všel Ježíš, jsa učiněn podlé řádu Melchisedechova nejvyšším knězem na věky.

7 Nebo ten Melchisedech byl král Sálem, kněz Boha nejvyššího, kterýž vyšel v cestu Abrahamovi, navracujícím se od pobití králů, a dal jemu požehnání. ² Kterémuž Abraham i desátek dal ze všeho. Kterýž nejprve vykládá se král spravedlnosti, potom pak i král Sálem, to jest král pokoje, ³ Bez otce, bez matky, bez rodu, ani počátku dnů, ani skonání života nemaje, ale připodobněn jsa Synu Božímu, zůstává knězem věčně. ⁴ Pohleďtež tedy, kteraký ten byl, jemuž i desátky z kořístí dal Abraham patriarcha. ⁵ A ješto ti, kteříž jsou z synů Lévi kněžství přijímající, přikázání mají desátky bráti od lidu podlé zákona, to jest od bratří svých, ačkoli pošlých z bedr Abrahamových, ⁶ Tento pak, jehož rod není počten mezi nimi, desátky vzal od Abrahama, a tomu, kterýž měl zaslíbení, požehnání dal. ⁷ A jistě beze všeho odporu menší od většího požehnání běře. ⁸ A tuto desátky berou smrtelní lidé, ale tamto ten, o němž se vysvědčuje, že jest živ. ⁹ A ať tak díím, i sám Lévi, kterýž desátky běře, v Abrahamovi desátky dal. ¹⁰ Nebo ješto v bedrách otce byl, když vyšel proti němu Melchisedech. ¹¹ A protož byla-liť dokonalost skrze Levítské kněžství, (nebo za něho vydán jest lidu zákon), jakáž toho byla potřeba, aby jiný kněz podlé řádu Melchisedechova povstal, a nebyl podlé řádu Aronova jmenován? ¹² A poněvadž jest kněžství přeneseno, musiloť také i zákona přenesení býti. ¹³ Nebo ten, o kterémž se to praví, jiného jest pokolení, z kteréhož žádný při oltáři v službě nebyl. ¹⁴ Zjevné jest zajisté, že z pokolení Judova posel Pán náš, o kterémžto pokolení nic z strany kněžství nemluvil Mojžíš. ¹⁵ Nýbrž hojněji to ješto zjevné jest, že povstal jiný kněz podlé řádu Melchisedechova, ¹⁶ Kterýž učiněn jest ne podlé zákona přikázání tělesného, ale podlé moci života neporušitelného. ¹⁷ Nebo svědčí: Ty jsi kněz na věky podlé řádu Melchisedechova. ¹⁸ Stalo se zajisté složení onoho předešlého přikázání, proto že bylo mdlé a neužitečné. ¹⁹ Nebo ničeho k dokonalosti nepřivedl zákon, ale na místo jeho uvedena lepší naděje, skrze niž přibližujeme se k Bohu. ²⁰ A to i podlé toho, že ne bez přísahy jest uvedena. ²¹ Nebo onino bez přísahy kněžími učinění bývali, tento pak s přísahou, skrze toho, kterýž řekl k němu: Přísáhl Pán, a nebudeť toho litovati: Ty jsi kněz na věky podlé řádu Melchisedechova. ²² Podlé čehož lepší smlouvy prostředníkem učiněn jest Ježíš. ²³ A také onino mnozí bývali kněží, proto že smrt bránila jim vždycky trvati; ²⁴ Ale tento poněvadž zůstává na věky, věčné má kněžství. ²⁵ A protož i dokonale spasiti může ty, kteříž přistupují skrze něho k Bohu, vždycky jsa živ k odrodování za ně. ²⁶ Takovéhoť zajisté nám slušelo míti nejvyššího kněze, svatého, nevinného, nepoškvrněného, odděleného od hříšníků, a kterýž by vyšší nad nebesa učiněn byl, ²⁷ Kterýž by nepotřeboval na každý den, jako onino kněží, nejprv za své vlastní hříchy oběti obětovati, potom za lid. Nebo učinil to jednou, samého sebe obětovav. ²⁸ Zákon zajisté lidi mající nedostatky ustavoval za nejvyšší kněží, ale slovo přísežné, kteréž se stalo po zákonu, ustanovilo Syna dokonalého na věky.

8 Ale summa toho mluvení jest, že takového máme nejvyššího kněze, kterýž se posadil na pravici trůnu velebnosti v nebesích. ² Služebník jsa svatyně, a pravého toho stánku, kterýž Pán vzdělal, a ne člověk. ³ Všeliký zajisté nejvyšší kněz k obětování darů a obětí bývá ustanoven, a protož potřebí bylo, aby i tento měl, co by obětoval. ⁴ Nebo kdyby byl na zemi, aniž by knězem byl, když by zůstávali ti kněží, kteříž obětují dary podlé zákona, ⁵ Sloužíce podobenství a stínu nebeských věcí, jakož Mojžíšovi od Boha řečeno bylo, když dokonávati měl stánek: Hledíž, prý, abys udělal všecko ku podobenství, kteréžť jest ukázáno na této hoře. ⁶ Nyní pak tím důstojnějšího došel úřadu, čímž i lepší smlouvy prostředníkem jest, kterážto lepšími zaslíbeními jest utvrzena. ⁷ Nebo kdyby ona první byla bez úhony, nebylo by hledáno místa druhé. ⁸ Nebo obviňuje Židy, dí: Aj, dnové jdou, praví Pán, v nichž vejdu s domem Izraelským a s domem Judským v smlouvu novou. ⁹ Ne podlé smlouvy té, kterouž jsem učinil s otci jejich v ten den, když jsem je vzal za ruku jejich, abych je vyvedl z země Egyptské. Nebo oni nezůstali v té smlouvě mé, a já opustil jsem je, praví Pán. ¹⁰ Protož tatoť jest smlouva, v kterouž vejdu s domem Izraelským po těch dnech, praví Pán: Dám, zákony své v mysl jejich, a na srdcích jejich napíši je, a budu jejich Bohem, a oni budou mým lidem. ¹¹ A nebudouť učiti jeden každý bližního svého, a jeden každý bratra svého, říkajíce: Poznej Pána, proto že mne všickni znáti budou, od nejmenšího z nich až do největšího z nich. ¹² Nebo milostiv budu nepravostem jejich, a na hříchy jejich, ani na nepravosti

Život je jako mince. Můžeš ji utratit, jak chceš, ale jen jednou.

Lillian Dickson

jejich nikoli nezpomenou více. ¹³ A když praví o nové, tedy pokládá první za vetchou; což pak větší a schází, blízké jest zahynutí.

9 Mělat pak i první ona smlouva nařízené služby a svatyni světskou. ² Nebo udělán byl stánek první, v kterémž byl svícen, a stůl, a posvátní chlebové, a ten sloul svatyně. ³ Za druhou pak oponou byl stánek, kterýž sloul svatyně svatých, ⁴ Zlatou maje kadidlnici, a truhlu smlouvy, všudy obloženou zlatem, kdežto bylo věderce zlaté, mající v sobě mannu, a hůl Aronova, kteráž byla zkvetla, a dsky zákona, ⁵ Nad truhlou pak cherubínové slávy, zastěňující slitovnici. O kterýchž věcech není potřebí nyní vypravovati o jedné každé obzvláště. ⁶ To pak když tak jest zřízeno, do prvního stánku vždycky vcházejí kněží, služby vykonávající, ⁷ Do druhého pak jedinou v rok sám nejvyšší kněz, ne bez krve, kterouž obětuje sám za sebe, i za lidské nevědomosti. ⁸ Čímž Duch svatý ukazuje to, že ještě nebyla zjevena cesta k svatyni, dokudž první stánek trval. ⁹ Kterýž byl podobenstvím na ten tehdejší čas, v němž darové a oběti se obětují, kteréž nemohou dokonalého v svědomí učiniti toho, kdož obětuje, ¹⁰ Toliko v pokrmích a v nápojích, a v rozličných umýváních a ospravedlňováních tělesných, až do času napravení, záležející. ¹¹ Ale Kristus přišed, nejvyšší kněz budoucího dobrého, skrze větší a dokonalejší stánek, ne rukou udělaný, to jest ne tohoto stavení, ¹² Ani skrze krev kozlů a telat, ale skrze svou vlastní krev, všed jednou do svatyně, věčné vykoupení nalezl. ¹³ Nebo jestližeť krev býků a kozlů, a popel jalovice, pokropující poškrvněných, posvěcuje k očištění těla, ¹⁴ Čím více krev Kristova, kterýž skrze Ducha věčného samého sebe obětoval nepoškrvněného Bohu, očistí svědomí vaše od skutků mrtvých k sloužení Bohu živému? ¹⁵ A pro tu příčinu nové smlouvy prostředník jest, aby, když by smrt mezi to vkročila k vyplacení přestoupení těch, kteráž byla za první smlouvy, zaslíbení věčného dědictví přijali ti, kdož jsou povoláni. ¹⁶ Nebo kdež jest kšaft, potřebí jest, aby k tomu smrt přikročila toho, kdož činí kšaft. ¹⁷ Kšaft zajisté těch, kteříž zemřeli, stálý jest, poněvadž ještě nemá moci, dokudž živ jest ten, kdož kšaft činil. ¹⁸ Protož ani první onen bez krve nebyl posvěcován. ¹⁹ Nebo když Mojžíš všecka přikázání podlé zákona všemu lidu předložil, vzav krev telat a kozlů, s vodou a s vlnou červenou a s yzopem, tak spolu i knihy i všeho lidu pokropil, ²⁰ Řka: Tatoť jest krev zákona, kterýž vám Bůh vydal. ²¹ Ano i stánku i všech nádob k službě náležitých rovně též krví pokropil. ²² A téměř všecko podlé zákona krví očišťováno bývá, a bez krve vylití nebývá odpuštění vin. ²³ Protož potřebí bylo, aby věci nebeských příkladově těmi věcmi očišťováni byli, nebeské pak věci lepšími obětmi, nežli jsou ty. ²⁴ Neboť nevšel Kristus do svatyně rukou udělané, kteráž by nesla figuru pravé, ale v samo nebe, aby nyní přítomný byl tváří Boží za nás. ²⁵ Ne aby častokrát obětoval sebe samého, jako nejvyšší kněz vcházel do svatyně každý rok se krví cizí, ²⁶ (Sic jinak by byl musil častokrát trpěti od počátku světa), ale nyní jednou při skonání věků, na shlazení hřícha skrze obětování sebe samého, zjeven jest. ²⁷ A jakož uloženo lidem jednou umřítí, a potom bude soud, ²⁸ Tak i Kristus jednou jest obětován, k shlazení mnohých lidí hříchů; podruhé bez hříchu ukáže se těm, kteříž ho čekají k spasení.

10 Zákon zajisté, maje stín budoucího dobrého, a ne sám obraz těch věcí, jednostejnými obětmi, kteréž po všecka léta obětují, nikdy nemůž přistupujících dokonalých učiniti. ² Sic jinak zdalíž by již nepřestaly obětovány býti, proto že by již neměli žádného svědomí z hříchů ti, kteříž obětují, jsouce jednou očištění? ³ Ale při těch obětech připomínání hříchů děje se každého roku. ⁴ Neboť možné není, aby krev býků a kozlů shladila hříchy. ⁵ Protož vcházeje na svět, dí: Oběti a daru nechtěl jsi, ale tělo jsi mi způsobil. ⁶ Zápalných obětí, ani obětí za hřích jsi neoblíbil. ⁷ Tehdy řekl jsem: Aj, jduť, (jakož v knihách psáno jest o mně), abych činil, ó Bože, vůli tvou. ⁸ Pověděv napřed: Že oběti a daru, a zápalů, i obětí za hřích, (kteréž se podlé zákona obětují), nechtěl jsi, aniž jsi oblíbil, ⁹ Tehdy řekl: Aj, jduť, abych činil, ó Bože, vůli tvou. Ruší první, aby druhé ustanovil. ¹⁰ V kteréžto vůli posvěcení jsme skrze obětování těla Ježíše Krista jednou. ¹¹ A všeliký zajisté kněz přistojí, na každý den službu konaje, a jednostejně často obětuje oběti, kteréž nikdy nemohou odjítí hříchů. ¹² Ale tento, jednu obět obětovav za hříchy, vždycky sedí na pravici Boží, ¹³ Již dále očekávaje, až by položení byli nepřátelé jeho za podnož noh jeho. ¹⁴ Nebo jednou obětí dokonalé učinil na věky ty, kteříž posvěcení bývají. ¹⁵ Svědčit pak nám to i sám Duch svatý. Nebo prvé pověděv: ¹⁶ Tatoť jest smlouva, kterouž učiním s nimi po těch dnech, praví Pán: Dám zákony své v srdce jejich, a na myslech jejich napíši je, ¹⁷ A na hříchy jejich, i na nepravosti jejich nikoli nezpomenou více. ¹⁸ Kdežť pak jest odpuštění jich, není více obětí za hřích. ¹⁹ Majíce tedy, bratří, plnou svobodu k vjíti do svatyně skrze krev Ježíšovu, ²⁰ (Tou cestou novou a živou, kterouž nám způsobil skrze oponu, to jest tělo své), ²¹ A kněze velikého nad domem Božím, ²² Přistupmež s pravým srdcem, v plné jistotě víry, očištěná majíce srdce od svědomí zlého, ²³ A umyté tělo vodou čistou, držmež

nepochybné vyznání naděje; (nebo věrnýť jest ten, kterýž zaslíbil).²⁴ A šetřme jedni druhých, k rozněcování se v lásce a dobrých skutcích,²⁵ Neopouštějce společného shromáždění svého, jako někteří obyčej mají, ale napomínajíce se, a to tím více, čímž více vidíte, že se ten den přibližuje.²⁶ Nebo jestliže bychom dobrovolně hřešili po přijetí známosti pravdy, nezůstávalo by již oběti za hříchy,²⁷ Ale hrozné nějaké očekávání soudu, a ohně prudká pálivost, kterýž žráti má protivníky.²⁸ Kdož by koli pohrdal zákonem Mojžíšovým, bez lítosti pode dvěma neb třmi svědky umírá.²⁹ Což se vám zdá, čím přísnějšího trestání hoden jest ten, kdož by Syna Božího pošlapával, a krev smlouvy, kterouž byl posvěcen, za nehodnou drahého vážení by měl, a Duchu milosti potupu učinil?³⁰ Známeť zajisté toho, jenž řekl: Mně pomsta, já odplatím, praví Pán. A opět: Pán souditi bude lid svůj.³¹ Hrozněť jest upadnouti v ruce Boha živého.³² Rozpomeňtež se pak na předešlé dny, v nichž osvícení byvše, mnohý boj utrpení snášeli jste,³³ Budto když jste byli i pohaněními i ssouženými jako divadlo učinění, budto účastníci učinění byvše těch, kteříž tak zmítáni byli.³⁴ Nebo i vězení mého čitelní jste byli, a rozchvátání statků svých s radostí jste strpěli, věduce, že v sobě máte lepší zboží nebeské a trvanlivé.³⁵ Protož nezamítejtež smělé doufanlivosti své, kteráž velikou má odplatu.³⁶ Než potřebíť jest vám trpělivosti, abyste vůli Boží činíce, dosáhli zaslíbení.³⁷ Nebo ještě velmi, velmi maličko, a aj, ten, kterýž přijíti má, přijde, a nebudeť meškati,³⁸ Spravedlivý pak z víry živ bude. Pakli by se jinam obrátil, nezalibuje sobě duše má v něm.³⁹ Ale myť nejsme poběhlci k zahynutí, ale věřící k získání duše.

11 Víra pak jest nadějných věcí podstata, a důvod neviditelných.² Pro ni zajisté svědectví došli předkové.³ Věrou rozumíme, že učinění jsou věkové slovem Božím, tak že z ničeho jest to, což vidíme, učiněno.⁴ Věrou lepší obět Bohu obětoval Abel, nežli Kain, skrze kterouž svědectví obdržel, že jest spravedlivý, jakž sám Bůh darům jeho svědectví vydal. A skrze tu, umřev, ještě mluví.⁵ Věrou Enoch přenesen jest, aby neviděl smrti, a není nalezen, proto že jej Bůh přenesl. Prvè zajisté, než jest přenesen, svědectví měl, že se líbil Bohu.⁶ Bez víry pak nemožné jest líbiti se jemu; nebo přistupující k Bohu věřiti musí, že jest Bůh, a těm, kteříž ho hledají, že odplatu dává.⁷ Věrou napomenut jsa od Boha Noé o tom, čehož ještě nebylo viděti, boje se, připravoval koráb k zachování domu svého; skrze nějž potupil svět, a spravedlnosti té, kteráž jest z víry, učiněn jest dědicem.⁸ Věrou, povolán jsa Abraham, uposlechl Boha, aby odšel na to místo, kteréž měl vzíti za dědictví; i šel, nevěda, kam přijde.⁹ Věrou bydli v zemi zaslíbené jako v cizí, v staních přebýváje s Izákem a s Jákobem, spoludědici téhož zaslíbení.¹⁰ Nebo očekával města základy majícího, jehožto řemeslník a stavitel jest Bůh.¹¹ Věrou také i Sára moc ku početí semene přijala, a mimo čas věku porodila, když věřila, že jest věrný ten, kterýž zaslíbil.¹² A protož i z jednoho, a to již umrtveného, rozplodilo se potomků, jako jest množství hvězd nebeských, a jako písek nesčíslný, kterýž jest na břehu mořském.¹³ Podlé víry zemřeli ti všickni, nevzavše zaslíbení, ale zdaleka je viděvše, jim i věřili, i je vítali, a vyznávali, že jsou hosté a příchozí na zemi.¹⁴ Nebo ti, kteříž tak mluví, zjevně to prokazují, že vlasti hledají.¹⁵ A jistě, kdyby se byli na onu rozpomínali, z kteréž vyšli, měli dosti času zase se navrátiti.¹⁶ Ale oni lepší žádají, to jest nebeské. Protož i sám Bůh nestydí se slouti jejich Bohem; nebo připravil jim město.¹⁷ Věrou obětoval Abraham Izáka, byv pokoušín, a to jednorozeného obětoval ten, kterýž byl zaslíbení přijal,¹⁸ K němuž bylo řečeno: V Izákovi nazváno bude tobě símě,¹⁹ Tak o tom smýšleje, že jest mocen Bůh i z mrtvých vzkřísiti. Pročež jej jako z mrtvých vzkříšeného přijal.²⁰ Věrou o budoucích věcech požehnání dal Izák Jákobovi a Ezau.²¹ Věrou Jákob, umíraje, každému z synů Jozefových požehnání dával, a poklonil se na vrch hůlky své.²² Věrou Jozef, dokonávaje, o vyjití synů

11:3 Z ničeho. Všechno, co vidíme existovat, je stvořeno z neviditelných částic, zvaných atomy. Kdyby z atomů zmizel prázdny prostor,

který tvoří jejich převažující většinu, celé lidstvo by svou hmotou naplnilo jednu kostku cukru.

Neopouštějce společného shromáždění

V jednom sboru byl pastor natolik unaven výmluvami, proč lidé nechtějí chodit do kostela, že do církevního časopisu uveřejnil „Desatero důvodů, proč se nikdy nemýjí“.

1. Nutili mě k tomu, když jsem byl mladý.
2. Lidé, kteří se myjí, jsou pokrytci — myslí si, že jsou čistší než všichni ostatní.
3. Je tolik různých druhů mýdla, že se nemohu rozhodnout, které je pro mě to nejlepší.

4. Kdysi jsem se myl, ale pak mě to přestalo bavit, a tak jsem toho nechal.
5. Myji se jenom při zvláštních příležitostech, např. o Vánocích nebo o Velikonocích.
6. Nikdo z mých přátel se nemýje.
7. Začnu se umývat, až budu starší a špinavější.
8. Nemám na to čas.
9. V zimě je v koupelně příliš chladno a v létě příliš horko.
10. Výrobci mýdla chtějí jenom vaše peníze.

Izraelských zmínku učinil, a o kostech svých poručil. ²³ Věrou Mojžíš, narodiv se, ukryt byl za tři měsíce od rodičů svých, proto že viděli krásné pachelátko, a nebáli se rozkazu královského. ²⁴ Věrou Mojžíš, byv již dorostlý, odepřel slouti synem dcery Faraonovy, ²⁵ Vyvoliv sobě raději protivenství trpěti s lidem Božím, nežli časné a hříšné pohodlí míti, ²⁶ Větší sobě pokládaje zboží nad Egyptské poklady pohanění Kristovo; nebo prohlédal k odplatě. ²⁷ Věrou opustil Egypt, neboje se hněvu královského; nebo jako by viděl neviditelného, tak se utvrdil. ²⁸ Věrou slavil hod beránka a vylítí krve, aby ten, kterýž hubil prvorozené, nedotekl se jich. ²⁹ Věrou přešli moře červené jako po suchu; o čež pokusivše se Egyptští, ztonuli. ³⁰ Věrou zdi Jericha padly, když je obcházeli za sedm dní. ³¹ Věrou Raab nevěstka nezahynula s neposlušnými, pokojně přijavši špehěře. ³² A coť mám více praviti: Nepostačít mi zajisté čas k vypravování o Gedeonovi, a Barákovi, a Samsonovi a Jefte, a Davidovi, a Samuelovi, a prorocích. ³³ Kteríž skrze víru vybojovávali království, činili spravedlnost, docházeli zaslíbení, zacpávali ústa lvům, ³⁴ Uhašovali moc ohně, utekli ostrosti meče, zmocnění bývali v mdlobách, silní učiněni v boji, vojska zaháněli cizozemců. ³⁵ Ženy přijímaly mrtvé své vzkříšené. Jiní pak roztahování jsou, neoblživše sobě vysvobození, aby lepšího dosáhli vzkříšení. ³⁶ Jiní pak posměchy a mrskáním trápení, ano i vězeními a žaláři. ³⁷ Kamenování jsou, sekáni, pokoušeni, mečem z mordováni; chodili v kožích ovčích a kozelcích, opuštění, ssouzení, a zle s nimi nakládáno, ³⁸ Jichžto nebyl svět hoden, po pustinách bloudíce, i po horách, a jeskyních, i v doupatech země. ³⁹ A ti všickni svědectví dosáhše skrze víru, neobdrželi zaslíbení, ⁴⁰ Proto že Bůh něco lepšího nám obmyslel, aby oni bez nás nepřišli k dokonalosti.

12 Protož i my, takový oblak svědků vůkol sebe majíce, odvrhouce všeliké břímě, i snadně obkličující nás hřích, skrze trpělivost konejme běh uloženého sobě boje, ² Patřice na vůdce a dokonavatele víry Ježíše, kterýž místo předložené sobě radosti strpěl kříž, opováziv se hanby, i posadil se na pravici trůnu Božího. ³ A považte, jaký jest ten, kterýž snášel od hříšníků taková proti sobě odmlouvání, abyste neustávali, v myslech svých hynouce. ⁴ Ještě jste se až do krve nezprotivili, proti hříchu bojujíce. ⁵ A což jste zapomenuli na napomenutí, kteréž k vám jako k synům mluví: Synu můj, nepohrdej kázní Páně, aniž sobě stýskej, když od něho trestán býváš? ⁶ Nebo kohož miluje Pán, tohoť tresce, a švihá každého, kteréhož za syna přijímá. ⁷ Jestliže kázeň snášíte, Bůh se vám podává jako synům. Nebo který jest syn, jehož by netrestal otec? ⁸ Pakli jste bez kázně, kteréž všickni účastni jsou, tedy jste cizoložnata, a ne synové. ⁹ Ano tělesné otce své měli jsme, kteříž nás trestali, a měli jsme je u vážnosti, i zdaliž nemáme mnohem více poddání býti Otci duchů, abychom živi byli? ¹⁰ A onino zajisté po nemnohé dny, jakž se jim vidělo, trestali, ale tento v věcech přeužitečných, totiž k tomu, abychom došli účastnosti svatosti jeho. ¹¹ Každé pak trestání, když přítomné jest, nezdá se býti potěšené, ale smutné, než potomť rozkošné ovoce spravedlnosti přináší těm, kteříž by v něm pocvičení byli. ¹² Protož opuštěných rukou a zemdlených kolen posilňte, ¹³ A přímé kroky čiňte nohama svýma, aby, což zkulhavělo, do konce se nevyvinulo, ale raději uzdraveno bylo. ¹⁴ Pokoje následujte se všechněmi a svatosti, bez níž žádný neužrjí Pána, ¹⁵ Prohlédajíce, aby někdo neodpadl od milosti Boží, a aby nějaký kořen hořkosti nepodrostl, a neučinil překážky, skrze něž by poškvrnění byli mnozí; ¹⁶ Aby někdo nebyl smilník, aneb ohyzdný, jako Ezau, kterýž za jednu krmi prodal prvorozenství své. ¹⁷ Víte zajisté, že potom, chtěje dědičné dosáhnouti požehnání, pohrdnut jest. Nebo nenalezl místa ku pokání, ačkoli ho s pláčem hledal. ¹⁸ Nebo nepřistoupili jste k hmotné hoře a k hořícímu ohni, a k vichru, a k mrákotě, a k bouři, ¹⁹ A k zvuku trouby a k hlasu slov, kterýž kdož slyšeli, prosili, aby k nim nebylo více mluveno. ²⁰ (Nebo nemohli snést toho, což bylo praveno: Kdyby se i hovado dotklo hory, budeť ukamenováno, aneb šípem postřeleno. ²¹ A tak hrozné bylo to, což viděli, že Mojžíš řekl: Lekl jsem se, až se třesu.) ²² Ale přistoupili jste k hoře Sionu, a k městu Boha živého, Jeruzalému nebeskému, a k nesčíslnému zástupu andělů, ²³ K veřejnému shromáždění a k církvi prvorozených, kteříž zapsáni jsou v nebesích, a k Bohu soudci všech, a k duchům spravedlivých dokonalých, ²⁴ A k prostředníku Nového Zákona Ježíšovi, a ku pokropení krví, lépe mluvící než Abelova. ²⁵ Viztež, abyste neodpírali mluvícímu. Nebo poněvadž onino neušli, kteříž odpírali tomu, jenž na zemi na místě Božím mluvil, čím více my, jestliže tím, kterýž s nebe jest, pohrdneme? ²⁶ Jehož hlas tehďaz byl zemi pohnul, nyní pak zaslíbil, řka: Ještěť já jednou pohnu netoliko zemi, ale i nebem. ²⁷ To pak, že dí: Ještě jednou, světle ukazuje pohnutelných věcí přenesení, jakožto učiněných, aby zůstávaly ty, kteréž jsou nepohnutelné. ²⁸ Protož království přijímajíce nepohnutelné, mějmež milost, skrze kteroužto služme libě Bohu, s vážností a uctivostí. ²⁹ Neboť Bůh náš jest oheň spalující.

11:37 Sekáni. Ví se, že prorok Izaiáš zemřel rozřezán pilou velkou dřevorubeckou pilou od rozkroku k hlavě. Když lákáme nevěřící k následování Ježíše tvrzením, že má pro jejich život úžasný plán, bylo by poctivé upřesnit, že ten úžasný plán může zahrnovat utrpení a mučednictví (35–40). Jedenáct učedníků zemřelo mučednickou smrtí,

jen Jan dožil na ostrově Patmos (Zj 1:9), a to jenom proto, že pokusy o jeho umučení zázračně selhaly (např. byl vařen v oleji, a přesto mu to neublížilo). Ano, Bůh pro ně všechny měl úžasný plán (v. 40) a taky ho realizoval. Srv. pozn. Lk 18:25. Pokud budeme lákat na život „v pohodě“, získáme jen ty, kdo život v pohodě milují a hledají.

13 Lásky bratrská ať zůstává. ²Na přívětivost k hostem nezapomínejte; skrze ni zajisté někteří, nevěděvše, anděly za hostě přijímali. ³Pomněte na vězně, jako byste spoluvězněnové byli, na ssoužené, jakožto ti, kteříž také v těle jste. ⁴Poctivěť jest u všech manželství a lože nepoškrvněné, smilníky pak a cizoložníky souditi bude Bůh. ⁵Obcování vedte bez lakomství, dosti majíce na tom, což máte. Onť zajisté řekl: Nikoli nenechám tebe, aniž tě opustím; ⁶Tak abychom doufanlivě říkali: Pán spomocník můj, aniž se budu báti, by mi co učiniti mohl člověk. ⁷Zpomínejte na vůdce své, kteříž vám mluvili slovo Boží, jejichžto obcování jaký byl cíl, spatřujícíe, následujtěž jejich víry. ⁸Ježíš Kristus včera i dnes tentýž jest, i na věky. ⁹Učením rozličným a cizím nedejte se točiti. Výborněť jest zajisté, aby milostí upevněno bylo srdce, a ne pokrmy, kteříž neprospěli těm, kteříž se jimi vážali. ¹⁰Mámeť oltář, z něhož ti nemají práva jísti, kdož stánku slouží. ¹¹Nebo kterýchž hovad krev vnášína bývá za hřích do svatyně skrze nejvyššího kněze, těch pálena bývají těla vně za stany. ¹²Protož i Ježíš, aby posvětil lidu svou vlastní krví, vně za branou trpěl. ¹³Vyjděmež tedy k němu ven z stanů, pohanění jeho nesouce. ¹⁴Neboť nemáme zde města zůstávajícího, ale onoho budoucího hledáme. ¹⁵Protož skrze něho obětujeme Bohu obět chvály vždycky, to jest ovoce rtů, oslavujících jméno jeho. ¹⁶Na účinnost pak a na zdílnost nezapomínejte; nebo v takových obětech zvláštní svou líbost má Bůh. ¹⁷Povolni buďte správcům svým a poslušni; oniť zajisté bdějí nad dušemi vašimi, jako ti, kteříž počet mají vydati, aby to s radostí činili, a ne s stýskáním. Neboť by vám to nebylo užitečné. ¹⁸Modltež se za nás; doufámeť zajisté, že dobré svědomí máme, jako ti, kteříž se chceme ve všem chvalitebně chovati. ¹⁹Tím pak více prosím vás, abyste to činili, proto abych tím dříve navrácen byl vám. ²⁰Bůh pak pokoje, kterýž toho velikého pro krev smlouvy věčné pastýře ovcí vzkřísil z mrtvých, Pána našeho Ježíše, ²¹Učiniž vás způsobné ve všelikém skutku dobrém, k činění vůle své, působě v vás to, což jest libé před obličejem jeho, skrze Jezukrista, jemuž sláva na věky věků. Amen. ²²Prosímť pak vás, bratří, snestež trpělivě slovo napomenutí tohoto; neboť jsem krátce psal vám. ²³Věztež o bratru Timoteovi, že jest propuštěn, s kterýmžto, (přišel-li by brzo), navštívím vás. ²⁴Pozdravtež všech správců svých, i všech svatých. Pozdravují vás bratří z Vlach. ²⁵Milost Boží se všechněmi vámi. Amen.

List Jakubův

Úvod

1 Jakub, Boží a Pána Jezukrista služebník, dvanáctému pokolení rozptýlenému pozdravení. ² Za největší radost mějte, bratří moji, kdyžkoli v rozličná pokušení upadáte, ³ Věduce, že zkušeni víry vaší působí trpělivost. ⁴ Trpělivost pak ať má dokonalý skutek, abyste byli dokonalí a celí, v ničemž nemajice nedostatku. ⁵ Jestliže pak komu z vás nedostává se moudrosti, žádejž jí od Boha, kterýž všechněm dává ochotně a neomlouvá, i budeť dána jemu. ⁶ Žádejž pak důvěrně, nic nepochybuje. Nebo kdož pochybuje, podoben jest vlnám mořským, kteréž vítr sem i tam žene, a jimi zmítá. ⁷ Nedomnívej se zajisté člověk ten, by co vzítí měl ode Pána. ⁸ Muž dvojí myslí, jest neustavičný ve všech cestách svých. ⁹ Chlubíž se pak bratr ponížený v povýšení svém, ¹⁰ A bohatý v ponižování se; nebo jako květ byliny pomine. ¹¹ Nebo jakož slunce vzešlé s horkostí usušilo bylinu, a květ její spadl, i ušlechtilost postavy jeho zhynula, taktéž i bohatý v svých cestách usvadne. ¹² Blahoslavený muž, kterýž snáší pokušení; nebo když bude zkušěn, vezme korunu života, kterouž zaslíbil Pán těm, kdož ho milují. ¹³ Žádný, když bývá pokoušín, neříkej, že by od Boha pokoušín byl; neboť Bůh nemůže pokoušín býti ve zlém, aniž také on koho pokouší. ¹⁴ Ale jeden každý pokoušín bývá, od svých vlastních žádostí jsa zachvacován a oklamáván. ¹⁵ Potom žádost když počne, porodí hřích, hřích pak vykonaný zplozuje smrt. ¹⁶ Nebluďtež, bratří moji milí. ¹⁷ Všelike dání dobré a každý dar dokonalý shůry jest sstupující od Otce světél, u něhož není proměnění, ani pro obrácení se jinam zastínění. ¹⁸ On proto, že chtěl, zplodil nás slovem pravdy, k tomu, abychom byli prvotiny nějaké stvoření jeho. ¹⁹ A tak, bratří moji milí, budíž každý člověk rychlý k slyšení, ale zpozdilý k mluvení, zpozdilý k hněvu. ²⁰ Nebo hněv muže spravedlnosti Boží nepůsobí. ²¹ Protož odvrhouce všelikou nečistotu, a ohyzdnost zlosti, s tichostí přijímejte vsáté slovo, kteréž může spasiti duše vaše. ²² Buďtež pak činitelé slova, a ne posluchači toliko, oklamávající sami sebe. ²³ Nebo byl-li by kdo posluchač slova, a ne činitel, ten podoben jest muži spatřujícímu obličej přirozený svůj v zrcadle. ²⁴ Vzhlédl se zajisté, i odšel, a hned zapomenul, jaký by byl. ²⁵ Ale kdož by se vzhlédl v dokonalý zákon svobody, a zůstával by v něm, ten nejsa posluchač zapominatelný, ale činitel skutku, blahoslavený bude v skutku svém. ²⁶ Zdá-li se pak komu z vás, že jest nábožný, a v uzdu nepojímá jazyka svého, ale svodí srdce své, takového marné jest náboženství. ²⁷ Náboženství čisté a nepoškrvněné před Bohem a Otcem totož jest: Navštěvovati sirotky a vdovy v ssouzeních jejich, a ostříhati sebe nepoškrvněného od světa.

2 Bratří moji, nepřipojujtež přijímání osob k víře slavného Pána našeho Jezukrista. ² Nebo kdyby přišel do shromáždění vašeho muž, maje prsten zlatý v drahém rouše, a všel by také i chudý v chaterném oděvu, ³ A popatřili byste k tomu, kterýž drahé roucho má, a řekli byste jemu: Ty sedni tuto poctivě; chudému pak řekli byste: Ty stůj tamto, aneb sedni tuto, pod podnoží noh mých: ⁴ Zdalíž jste již neučinili rozdílu mezi sebou a učinění jste soudcové v myšleních zlých? ⁵ Slyšte, bratří moji milí, zdalíž Bůh nevyvolil chudých na tomto světě, aby bohatí byli u víře a dědicové království, kteréž zaslíbil těm, kdož jej milují? ⁶ Ale vy jste neuctili chudého. Zdalíž bohatí mocí neutiskují vás? A oniť vás i k soudům přivozují? ⁷ Zdalí oni nerouhají se tomu slavnému jménu, kteréž vyzýváno jest nad vámi? ⁸ Jestliže pak plníte zákon královský podlé písma: Milovati budeš bližního svého, jako sebe samého, dobře činíte. ⁹ Pakliť osoby přijímáte, hřešíte, a zákon vás tresce jako přestupníky. ¹⁰ Nebo kdo by koli celého zákona ostříhal, přestoupil by pak jedině, všechněmi jest vinen. ¹¹ Ten zajisté, kterýž řekl: Nesesmilníš, takéť řekl: Nezabiješ. Pakli bys nesesmilnil, ale zabil bys, učiněn jsi přestupníkem zákona. ¹² Tak mluďte, a tak číňte, jako ti, kteříž podlé zákona svobody souzeni býti máte. ¹³ Nebo odsouzení bez milosrdenství stane se tomu, kdož nečiní milosrdenství, ale chlubí se milosrdenství proti odsudku. ¹⁴ Co prospěje, bratří moji, praví-li se kdo víru míti, a nemá-li skutků? Zdalíž jej ta víra může spasiti? ¹⁵ A kdyby bratr neb sestra neoděni byli, a opuštěni z strany živnosti vezdejší, ¹⁶ Řekl by pak jim někdo z vás: Jděte v pokoji, shřejte se, a najezte se, a však nedali byste jim potřeby tělesné, což to platí? ¹⁷ Takž i víra, nemá-li skutků, mrtváť jest sama v sobě. ¹⁸ Ale dí někdo: Ty víru máš, a já mám skutky. Ukažž ty mi víru svou z skutků svých, a já tobě ukáži víru svou z skutků svých. ¹⁹ Ty věříš, že jest jeden Bůh. Dobře činíš. I ďablovět tomu věří, a však třesou se. ²⁰ Ale chceš-liž věděti, ó člověče marný, že víra bez skutků jest mrtvá? ²¹ Abraham otec náš zdalí ne z skutků ospravedlněn jest, obětovav syna svého Izáka na oltář? ²² Vidíš-li, že

víra napomáhala skutkům jeho, a z skutků víra dokonalá byla? ²³ A tak naplněno jest písmo, řkoucí: I uvěřil Abraham Bohu, a počteno jest jemu za spravedlnost, a přítelem Božím nazván jest. ²⁴ Vidíte-liž tedy, že z skutků ospravedlněn bývá člověk, a ne z víry toliko? ²⁵ Těž podobně i Raab nevěstka zdali ne z skutků ospravedlněna jest, přijavši ony posly, a jinou cestou pryč vypustivši? ²⁶ Nebo jakož tělo bez duše jest mrtvé, takť i víra bez skutků jest mrtvá.

3 Nebudtež mnozí mistři, bratří moji, vědouce, že bychom těžší odsouzení vzali. ² V mnohém zajisté klesáme všickni. Kdožť neklesá v slovu, tenť jest dokonalý muž, mohoucí jako uzdou spravovati také všecko tělo. ³ An, my koňům udidla v ústa dáváme, aby nám povolní byli, a vším tělem jejich vládneme. ⁴ An, i loď tak veliké jsouce, a prudkými větry hnány bývajíce, však i nejmenším veslem bývají sem i tam obracíny, kamžkoli líbí se tomu, kdož je spravuje. ⁵ Tak i jazyk malý oud jest, a však veliké věci provodí. Aj, maličký oheň, kterak veliký les zapálí! ⁶ Jazyk pak jest oheň a svět nepravosti. Takť jest postaven jazyk mezi oudy našimi, nanečišťující celé tělo, a rozpalující kolo narození našeho, jsa rozněcován od ohně pekelného. ⁷ Všelík zajisté přirození i zvíři, i ptactva, i zeměplazů, i mořských potvor bývá skroceno, a jest okroceno od lidí; ⁸ Ale jazyka žádný z lidí skrotiti nemůže. Tak jest neskrotitelné zlé, pln jsa jedu smrtelného. ⁹ Jím dobrořečíme Bohu Otcí, a jím zlořečíme lidem, ku podobenství Božímu stvořeným. ¹⁰ Z jedněch a týchž úst pochází dobrořečení i zlořečení. Ne takť býti má, bratří moji. ¹¹ Zdaliž studnice jedním pramenem vydává sladkost i hořkost? ¹² Zdaliž může, bratří moji, fikový strom nésti olivky, aneb vinný kmen fiky? Takť žádná studnice slané i sladké vody nevzdává. ¹³ Kdo jest moudrý a umělý mezi vámi? Ukažž dobrým obcováním skutky své v krotké moudrosti. ¹⁴ Pakliž máte hořkou závist, a dráždění v srdci svém, nechlubte se, a neklamejte proti pravdě. ¹⁵ Není ta moudrost s hůry sstupující, ale jest zemská, hovadná, ďábelská. ¹⁶ Nebo kdež jest závist a rozdráždění, tu i roztržka i všeliké dílo zlé. ¹⁷ Ale moudrost, kteráž jest s hůry, nejprvé, zajisté jest čistotná, potom pokojná, mírná, povolná, plná milosrdenství a ovoce dobrého, bez rozsuzování a bez pokrytství. ¹⁸ Ovoce pak spravedlnosti v pokoji rozsívá se těm, kteříž pokoj působí.

4 Odkud jdou bojové a svady mezi vámi? Zdali ne odtud, totiž z líbostí vašich, kteréž rytěřují v oudech vašich? ² Žádáte, a nemáte; závidíte a dychtíte, a nemůžete dosáhnouti; bojujete a válčíte, a však neobdržíváte, proto že neprosíte. ³ Prosíte, a nebéřete, proto že zle prosíte, abyste na své líbosti vynakládali. ⁴ Cizoložníci a cizoložnice, což nevíte, že přízeň světa jest nepřítelkyně Boží? A protož kdo by koli chtěl býti přítelem tohoto světa, nepřitelem Božím učiněn bývá. ⁵ Což mníte, že nadarmo dí písmo: Zdali k závisti nakloňuje duch ten, kterýž přebývá v nás? ⁶ Nýbrž hojnější dává milost. Nebo dí: Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost. ⁷ Poddejtež se tedy Bohu, a zepřete se ďablu, i utečeť od vás. ⁸ Přiblížte se k Bohu, a přiblížíť se k vám. Umejte ruce, hříšníci, a očistěte srdce vy, kteříž jste dvojité mysli. ⁹ Ssoužení buďte, a kvělte, a plačte; smích váš obratí se v kvílení, a radost v zámutek. ¹⁰ Ponižte se před obličejem Páně, a povýšíť vás. ¹¹ Neutrhejtež jedni druhým, bratří. Kdož utrhá bratru, a potupuje bratra svého, utrhá zákonu, a potupuje zákon. Tupíš-li pak zákon, nejsi plnitel zákona, ale soudce. ¹² Jedentť jest vydavatel zákona, kterýž může spasiti i zatratiti. Ty kdo jsi, ješto tupíš jiného? ¹³ Ale nuže vy, kteříž říkáte: Dnes neb zítra vypravíme se do onoho města, a pobudeme tam přes celý rok, a budeme kupčeti, a něco zisťeme; ¹⁴ (Ješto nevíte, co zítra bude. Nebo jaký jest život váš? Pára zajisté jest, kteráž se na maličko ukáže, a potom zmizí.) ¹⁵ Místo toho, co byste měli říci: Bude-li Pán chtíti, a budeme-li živi, učiníme toto neb onono. ¹⁶ Vy pak chlubíte se v pyše své. Všelíká taková chloubna zlá jest. ¹⁷ A protož kdo umí dobře činiti, a nečiní, hřích má.

5 Nuže nyní, boháči, plačte, kvílíte nad bídami svými, kteréž přijdou. ² Zboží vaše shnilo, a roucho vaše zmolovatělo. ³ Zlato vaše a stříbro zerzavělo, a rez jejich bude na svědectví proti vám, a zžířet těla vaše jako oheň. Shromáždili jste poklad ku posledním dnům. ⁴ Aj, mzda dělníků, kteříž žali krajiny vaše, při vás zadržaná, křičí, a hlas volání ženců v uši Pána zástupů vešel. ⁵ Rozkoš jste provodili na zemi, a zbůjněli jste; vykrmili jste srdce svá jako ke dni zabítí. ⁶ Odsoudili jste, zamordovali jste spravedlivého, a neodpíral vám. ⁷ A protož trpěliví buďte, bratří, až do příchodu Páně. Aj, orač očekává drahého užitku zemského, trpělivě naň očekávaje, až by přijal podzimní i jarní déšť. ⁸ Budtež i vy trpěliví, potvrzujte srdcí svých; neboť se přibližuje příští Páně. ⁹ Nevzdychajtež jedni proti druhým, bratří, abyste nebyli odsouzeni. Aj, soudce již přede dveřmi stojí. ¹⁰ Ku příkladu snášení protivenství a dlouhočekání, bratří moji, vezměte proroky, kteříž mluvivali ve jménu Páně.

4:8 Očistěte srdce. Očištěné srdce (a obnovená mysl – Ř 12:2) je příbytek vyzdobený pro Ženicha (Mt 22:4; 25:10). Je to něco zcela jiného než „vyprázdněná mysl“ v rámci jógy nebo některého z vý-

chodních náboženství. Vyprázdněná mysl a srdce nejsou vyzdobeny dům; je to skvot, který dříve či později obsadí zloději a vrazi (Lk 11:26; Jn 10:10).

¹¹ Aj, blahoslavíme ty trpělivé. O trpělivosti Jobově slychali jste, a dokonání Páně viděli jste; nebo velmi jest milosrdný Pán a lítostivý. ¹² Předě všemi pak věcmi, bratří moji, nepřisahejte, ani skrze nebe, ani skrze zemi, ani kteroukoli jinou přísahou, ale buď řeč vaše: Jistě, jistě, nikoli, nikoli, abyste neupadli v odsouzení. ¹³ Jest-li kdo z vás zkormoucený? Modl se. Pakli jest kdo myslí dobré? Prozpěvuj. ¹⁴ Stůně-li kdo z vás? Zavolej starších zboru, ať se modlí za něho, mažíce jej olejem ve jménu Páně. ¹⁵ A modlitba víry uzdraví neduživého, a pozdvihneť ho Pán; a jestliže jest co prohřešil, budeť jemu odpuštěno. ¹⁶ Vyznávejtež se pak jedni druhým z hříchů, a modlte se jedni za druhé, abyste uzdraveni byli. Mnohoť může modlitba spravedlivého opravdová. ¹⁷ Eliáš byl člověk týmž bídám jako i my poddaný, a modlitbou modlil se, aby nepršelo, i nepršel déšť na zemi za tři léta a za šest měsíců. ¹⁸ A zase modlil se, i vydalo nebe déšť, a země zplodila ovoce své. ¹⁹ Bratří, jestliže by kdo z vás pobloudil od pravdy, a někdo by jej zase obrátil, ²⁰ Věziž, že ten, kdož by odvrátil hříšníka od bludné cesty jeho, vysvobodí duši od smrti, a přikryje množství hříchů.

První list Petřův

Úvod

1 Petr, apoštol Ježíše Krista, příchozím rozptýleným v Pontu, Galacii, Kappadocii, v Azii, a v Bitynii, ²Vyvoleným podlé předzvědění Boha Otce, v posvěcení Ducha, ku poslušenství a skropení krví Ježíše Krista: Milost vám a pokoj rozmnožen buď. ³Požehnaný Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, kterýž podlé mnohého milosrdenství svého znovu zplodil nás v naději živou skrze vzkříšení Ježíše Krista z mrtvých, ⁴K dědictví neporušitelnému a nepoškrvněnému a neuvadlému, kteréž se chová v nebesích, vám, ⁵Kteríž mocí Boží ostříhání býváte skrze víru k spasení, kteréž hotovo jest, aby zjeveno bylo v času posledním. ⁶V čemžto veselíte se, maličko nyní, (jestliže kdy potřebí jest), zkormoucení jsouce v rozličných pokušeních, ⁷Aby zkoušení víry vaší, mnohem dražší nežli zlato, kteréž hyne, a však se v ohni zkušuje, nalezeno bylo vám k chvále, a ke cti i k slávě při zjevení Ježíše Krista. ⁸Kteréhož neviděvše, milujete; kteréhož nyní nevidouce, a však v něho věříce, veselíte se radostí nevymluvnou a oslavenou, ⁹Docházejíce konce víry své, spasení duší. ¹⁰O kterémž spasení bedlivě přemýšlovali, a je vystihati usilovali proroci, kteříž o té milosti, kteráž se vám státi měla, prorokovali, ¹¹Vystihajíce to, na který aneb jaký čas mínil by ten, kterýž v nich byl, Duch Kristův, předpovídající o utrpeních Kristových a o veliké za tím slávě. ¹²Kterýmžto zjeveno jest, že ne sobě, ale nám tím přísluhovali, což jest vám nyní zvěstováno skrze ty, kteříž vám kázali evangelium, v Duchu svatém seslaném s nebe, na kteréž věci žádostivi jsou andělé patřiti. ¹³Protož přepášíce bedra myslí své, a střízliví jsouce, dokonale doufejte v té milosti, kteráž vám dána bude při zjevení Ježíše Krista, ¹⁴Jakožto synové poslušní, nepřirovnávající se prvním neznámosti své žádostem. ¹⁵Ale jakž ten, kterýž vás povolal, svatý jest, i vy svatí ve všem obcování buďte; ¹⁶Jakož napsáno jest: Svatí buďte, nebo já svatý jsem. ¹⁷A poněvadž Otcem nazýváte toho, kterýž bez přijímání osob soudí vedlé skutků jednoho každého, viztež, abyste v bázni čas svého zde putování konali, ¹⁸Věduce, že ne porušitelnými věcmi, stříbrem neb zlatem, vykoupení jste z marného svého obcování toho, od otců vydaného, ¹⁹Ale drahou krví jakožto Beránka nevinného a nepoškrvněného, Krista, ²⁰Předzvěděného zajisté před ustanovením světa, zjeveného pak v časích posledních pro vás, ²¹Kteríž skrze něho věříte v Boha, jenž jej vzkřísil z mrtvých, a dal jemu slávu, aby víra vaše a naděje byla v Bohu. ²²Poněvadž duše své očistili jste poslušenstvím pravdy skrze Ducha, k milování neošetmetnému bratrstva, z čistého srdce jedni druhé milujte snažně, ²³Znovu zrození jsouce ne z porušitelného semene, ale z neporušitelného, skrze živé slovo Boží a zůstávající na věky. ²⁴Nebo všeliké tělo jest jako tráva, a všeliká sláva člověka jako květ trávy. Usvadla tráva, a květ její spadl. ²⁵Ale slovo Páně zůstává na věky. Totož pak jest to slovo, kteréž zvěstováno jest vám.

2 Protož složíte velikou zlost, a všelikou lest, a pokrytství, a závist, i všecka utrhaní, ²Jakožto nyní zrozená nemluvnátka, mléka beze lští, Božího slova žádostivi buďte, abyste jím rostli, ³Jestliže však okusili jste, kterak dobrotivý jest Pán. ⁴K kterémuž přistupujíce k kameni živému, od lidí zajisté zavrženému, ale od Boha vyvolenému a drahému, ⁵I vy, jako kamení živé, vzdělávejte se v dům duchovní, kněžstvo svaté, k obětování duchovních obětí, vzácných Bohu skrze Jezukrista. ⁶A protož praví písmo: Aj, zakládámť na Sionu kámen úhelný, vybraný, drahý, v kterýž kdokoli věří, nikoli nebude zahanben. ⁷Vám tedy věřícím jest poctivost, ale nepovolným kámen, kterýž zavrhlí stavitelé, tenť jest učiněn v hlavu úhelní, a kámen úrazu, a skála pohoršení, ⁸Těm, kteříž se urážejí na slovo, nepovolní jsouce, k čemuž i odložení jsou. ⁹Ale vy jste rod vyvolený, královské

Výkupné (1:18–19)

Představme si s scénou jako z akčního thrilleru: Vaši šestnáctiletou dceru unesou teroristé a požadují po vás výkupné.

Prodáte všechno, co máte, zadlužíte se nado smrti, abyste dali potřebnou sumu dohromady, pak s penězi v kufru přijdete na smlouvané místo uprostřed mostu, položíte kufr a odejdete na určený konec mostu, jak vám bylo nařízeno. Ze tmy se vynoří dodávka, zastaví uprostřed mostu, vystoupí vaše dcera, vy si oddychnete, že je naživu

a snad i v pořádku, ona vezme kufr a hodí ho do auta, pak se otočí směrem k vám, plácne se levou dlaní do pravého bicepsu a zároveň vztyčí pravou pěst hřbetem ruky směrem k vám a přitom vykřikne: „Díky, troubo!“ A naskočí do dodávky a zmizí.

Takové plivnutí do tváře lásce, která pro nás všechno obětovala, děláme pokaždé, když dáme přednost hříchu před svatostí (v. 15–16).

kněžstvo, národ svatý, lid dobytý, abyste zvěstovali ctnosti toho, kterýž vás povolal ze tmy v předivné světlo své. ¹⁰ Kteríž jste někdy ani lidem nebyli, nyní pak jste lid Boží; kteríž jste někdy byli nedošli milosrdenství, nyní pak jste došli milosrdenství. ¹¹ Nejmilejší, prosímť vás, abyste jakožto příchozí a pohostinní zdržovali se od tělesných žádostí, kteréž rytěřují proti duši, ¹² Obcování své mezi pohany majíce dobré, aby místo toho, kdež utrhají vám jako zločincům, dobré skutky vaše spatřujíce, velebili Boha v den navštívení. ¹³ Poddáni tedy budte všelikému lidskému zřízení pro Pána, budto králi, jako nejvyššímu, ¹⁴ Budto vladařům, jako od něho poslaným, ku pomstě zle činících, a k chvále dobře činících. ¹⁵ Nebo tak jest vůle Boží, abyste dobře činíce, zacpali ústa nemoudrých a neumělých lidí. ¹⁶ Budtež jako svobodní, však ne jako zástěru majíce své zlosti svobodu, ale jakožto služebníci Boží. ¹⁷ Všecky ctěte, bratrstvo milujte, Boha se bojte, krále v poctivosti mějte. ¹⁸ Služebníci poddáni budte ve vši bázni pánům, netoliko dobrým a mírným, ale i zlým. ¹⁹ Nebo toť jest milé, jestliže kdo pro svědomí Boží snáší zámutky, trpě bez viny. ²⁰ Nebo jaká jest chvála, byste pak i snášeli pohlavkování, hřešice? Ale jestliže dobře činíce, a bez viny trpíce, snášíte, toť jest milé před Bohem. ²¹ Nebo i k tomu povolání jste, jako i Kristus trpěl za nás, nám pozůstaviv příklad, abyste následovali šlepějí jeho. ²² Kterýž hříchu neučinil, aniž jest lest nalezena v ústech jeho. ²³ Kterýžto, když mu zlořečili, nezlořečil zase; trpěv, nehrozil, ale poroučel tomu, kterýž spravedlivě soudí. ²⁴ Kterýžto hříchy naše na svém těle sám vnesl na dřevo, abychom hříchům zemrouce, spravedlnosti živi byli, jehož zsinalostí uzdraveni jste. ²⁵ Nebo jste byli jako ovce bloudící, ale nyní obráceni jste ku pastýři a biskupu duší svých.

3 Těž podobně i ženy budte poddané mužům svým, aby, byť pak kteří i nevěřili slovu, skrze pobožné obcování žen bez slova získáni byli, ² Spatřujíce v bázni svaté vaše obcování, ³ Kterýchžto ozdoba budiž ne ta zevnitřní, v zpletání vlasů, a províjení zlatem, aneb v odívání plášťů, ⁴ Ale ten skrytý srdce člověk, záležející v neporušitelnosti krotkého a pokojného ducha, kterýž před obličejem Božím velmi drahý jest. ⁵ Tak zajisté někdy i ony svaté ženy, kteréž naději měly v Bohu, ozdobovaly se, poddány byvše mužům svým, ⁶ Jako Sára poslušna byla Abrahama, pánem jej nazývající; jejížto vy jste dcerky, dobře činíce, a nebojíte se žádného přestrašení. ⁷ Těž podobně i muži spolu s nimi bydlíce podlé umění, jakožto mdlejšímu osudí ženskému udělujíce cti, jakožto i spoludědičkám života milosti, aby modlitby vaše neměly překážky. ⁸ A tak summou, všickni budte jednomyslní, jedni druhých bíd čitelní, bratrstva milovníci, milosrdní, dobrotiví, ⁹ Neodplacující zlého za zlé, ani zlořečenství za zlořečenství, ale raději dobrořečíte, věduce, že jste k tomu povolání, abyste požehnání dědičně obdrželi. ¹⁰ Nebo kdož chce milovati život, a viděti dny dobré, skrocujž jazyk svůj od zlého, a ústa jeho ať nemluví lsti. ¹¹ Uchyl se od zlého, a čiň dobré; hledej pokoje, a stíhej jej. ¹² Nebo oči Páně na spravedlivé, a uši jeho k prosbám jejich, ale zůřivý obličej Páně na ty, kteríž činí zlé věci. ¹³ A kdo jest, ješto by vám zle učinil, jestliže budete následovníci dobrého? ¹⁴ Ale kdybyste pak i trpěli pro spravedlnost, blahoslaveni jste. Strachu pak jejich nebojte se, ani se kormutte, ¹⁵ Ale Pána Boha posvěcujte v srdcích svých. Hotovi pak budte vždycky k vydání počtu všelikému, kdož by od vás požádal zprávy z naděje té, kteráž jest v vás, a to s tichostí a s bázní, ¹⁶ Majíce dobré svědomí, aby za to, že utrhají vám jako zločincům, zahanbeni byli ti, kteríž hanějí vaše ctné v Kristu obcování. ¹⁷ Lépeť jest zajisté, abyste dobře činíce, líbilo-li by se tak vůli Boží, trpěli, nežli zle činíce. ¹⁸ Nebo i Kristus jedinou za hříchy trpěl, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás přivedl k Bohu, umrtven jsa z strany těla, ale obživen Duchem. ¹⁹ Skrze něhož i těm, kteríž jsou v žaláři, duchům, přišed, kázal, ²⁰ Tehdáž nepovolným, když ono jednou očekávala Boží snášelivost za dnů Noé, když dělán byl koráb, v kterémžto málo, to jest osm duší, zachováno jest u vodě. ²¹ K čemuž připodobněn jsa nyní křest, i nás spaseny činí, ne to tělesné špiny smytí, ale dobrého svědomí u Boha dotázání, skrze vzkříšení Ježíše Krista. ²² Kterýž všed v nebe, jest na pravici Boží, podmaniv sobě anděly, i mocnosti, i moci.

4 Poněvadž tedy Kristus trpěl za nás na těle, i vy také týmž myšlením odíni budte, že ten, kdož trpěl na těle, přestal od hříchu, ² K tomu, aby již nebyl více tělesným žádostem, ale vůli Boží v těle živ, po ten čas, což ho ještě zůstává. ³ Dostitť jest zajisté nám na tom přeběhlém času života, v němž jsme líbosti pohanů páchali, chodivše v nestydatých chlípnostech, v žádostech, v zbytečném pití vína, v hodování, v opilství, a v ohybném modlosloužení. ⁴ A protož když s nimi neběháte k takovému vydávání se v rozpustilost, zdá se jim to cosi nového býti, a rouhají se tomu. ⁵ Tiť vydadí počet tomu, kterýž hotov jest souditi živé i mrtvé. ⁶ Proto jest zajisté i mrtvým kázáno evangelium, aby souzeni byli podlé lidí z strany těla, ale živi byli podlé Boha duchem. ⁷ Všemuť se pak přibližuje konec. ⁸ A protož budte střední a bedliví k modlitbám. Předě vším pak lásku jedni k druhým opravdovou mějte; nebo láska přikryje množství hříchů. ⁹ Budte vespolek přívětiví k hostem, bez

4:6 Mrtvým. Teologický univerzalismus (nauka, že všichni budou spaseni) spoléhá na „druhou šanci“ po smrti. Takovýto stav je výstižně ilustrován vyučujícím, který by zadal úkol k vypracování, a přitom

nestanovil termín odevzdání. Kdyby pro rozhodnutí požádat Krista o odpuštění skutečně bylo k dispozici nekonečno času, neučinil by je nikdo.

reptání. ¹⁰Jeden každý jakž vzal dar, tak vespolek tím sobě přisluhujte, jako dobří šafáři rozličné milosti Boží. ¹¹Mluví-li kdo, mluviž jako řeči Boží; jestliže kdo přisluhuje, čiň to jako z moci, kteréž jemu uděluje Bůh, aby ve všem slaven byl Bůh skrze Jezukrista, kterýž má slávu a císařství na věky věků. Amen. ¹²Nejmilejší, nebudiž vám divný ten příšlý na vás oheň, pro zkušení vás, jako by se vám něco nového přihodilo. ¹³Ale z toho, že jste účastni utrpení Kristových, radujte se, abyste i při zjevení slávy jeho radovali se s veselím. ¹⁴Trpíte-li pohanění pro jméno Kristovo, blahoslavení jste. Nebo Duch ten slávy a Boží na vás odpočívá, kterýž z strany jich zajisté rouhán, ale z strany vaší oslavován bývá. ¹⁵Žádný pak z vás netrp jako vražedník, neb zloděj, neb zločinec, neb všetečný. ¹⁶Jestliže pak jako křesťan, nestyď se za to, ale oslavuj Boha v té částce. ¹⁷Nebo jest čas, aby se začal soud od domu Božího. A poněvadž nejprv od nás, jakýž bude konec těch, kteříž nejsou povolni evangelium Božímu? ¹⁸A poněvadž spravedlivý sotva k spasení přichází, bezbožný a hříšník kde se ukáže? ¹⁹A protož i ti, kteříž trpí podlé vůle Boží, jakožto věrnému stvořiteli ať poroučejí duše své, dobře činíce.

5 Starších, kteříž mezi vámi jsou, prosím já spolustarší, a svědek Kristových utrpení, a budoucí, kteráž zjevna bude, slávy účastník, ²Paste stádo Boží, kteréž při vás jest, opatrujíte je, ne bezděky, ale dobrovolně, ne pro mrzký zisk, ale ochotně, ³Ani jako panujíte nad dědictvím Páně, ale příkladem jsouce stádu. ⁴A když se ukáže kníže pastýřů, vezmete tu neuvadlou korunu slávy. ⁵Podobně mládenci, buďte poddáni starším. A všickni poddanost jedni druhým ukazujte, pokorou vnitř se ozdobte. Bůh zajisté pyšným se protiví, ale pokorným dává milost. ⁶Pokořtež se tedy pod mocnou ruku Boží, aby vás povýšil časem svým, ⁷Všelikou péči svou uvrhouce na něj. Nebo on má péči o vás. ⁸Střízliví buďte, bděte; nebo protivník váš ďábel jako lev řvoucí obchází, hledaje, koho by sežral. ⁹Jemuž odpírejte, silní jsouce u víře, vědouce, že tatáž utrpení bratrstvo vaše, kteréž na světě jest, obkličují. ¹⁰Bůh pak všeliké milosti, kterýž povolal nás k věčné slávě své v Kristu Ježíši, když maličko potrpíte, on dokonalé vás učíň, utvrď, zmocni, i upevni, ¹¹Jemuž sláva a císařství na věky věků. Amen. ¹²Po Silvánovi, vám věrném bratru, tak za to mám, že jsem psal krátce, napomínaje a osvědčuje, že tato jest pravá milost Boží, v kteréž stojíte. ¹³Pozdravuje vás ta církev, kteráž jest v Babyloně, účastnice vyvolení vašeho, a Marek syn můj. ¹⁴Pozdravtež jedni druhých v políbení laskavém. Pokoj vám všechněm, kteříž jste v Kristu Ježíši. Amen.

Druhý list Petru

Úvod

1 Šimon Petr, služebník a apoštol Ježíše Krista, těm, kteříž spolu s námi zároveň drahé dosáhli víry, pro spravedlnost Boha našeho a spasitele Jezukrista: ² Milost vám a pokoj rozmnožen buď skrze známost Boha a Ježíše Pána našeho. ³ Jakož nám od jeho Božské moci všechno, což k životu a ku pobožnosti náleželo, darováno jest, skrze známost toho, kterýž povolal nás k slávě a k ctnosti; ⁴ Pročež veliká nám a drahá zaslíbení dána jsou, abyste skrze ně Božského přirození účastni učinění byli, utekše porušení toho, kteréž jest na světě v žádostech. ⁵ Na to tedy samo všechnu snažnost vynaložíce, přičinějte k víře své ctnost, a k ctnosti umění, ⁶ K umění pak zdrželivost, a k zdrželivosti trpělivost, k trpělivosti pak pobožnost, ⁷ Ku pobožnosti pak bratrstva milování, a k milování bratrstva lásku. ⁸ Ty zajisté věci když budou při vás a rozhojní se, ne prázdné, ani neužitečné postaví vás v známosti Pána našeho Jezukrista. ⁹ Nebo při komž není těchto věcí, slepýt jest, toho, což vzdáleno jest, nevida, zapomenuv se na očistění svých starých hříchů. ¹⁰ Protož raději, bratří, snažte se povolání a vyvolení své upevňovati; nebo to činíce, nepadnete nikdy. ¹¹ Takt zajisté hojné způsobeno vám bude vjití k věčnému království Pána našeho a spasitele Jezukrista. ¹² Protož nezanedbámt' vždycky vám připomínati těch věcí, ačkoli uměli i utvrzení jste v přítomné pravdě. ¹³ Neboť to mám za spravedlivé, dokudž jsem v tomto stánku, abych vás probuzoval napomínáním, ¹⁴ Věda, že brzké jest složení stánku mého, jakož mi i Pán náš Ježíš Kristus oznámil. ¹⁵ Přičinímť se tedy všelijak o to, abyste vy po odchodu mém na ty věci rozpomínati se mohli. ¹⁶ Nebo ne nějakých vtípně složených básní následující, známu učinili jsme vám Pána našeho Jezukrista moc a příchod, ale jakožto ti, kteříž jsme očima svýma viděli jeho velebnost. ¹⁷ Přijalť zajisté od Boha Otce čest a slávu, když se stal k němu hlas takový od velebné slávy: Tentot jest ten můj milý Syn, v němž mi se zalíbilo. ¹⁸ A ten hlas my jsme slyšeli s nebe pošlý, s ním byvše na oné hoře svaté. ¹⁹ A mámet' přepevnou řeč prorockou, kteréžto že šetříte jako svíce v temném místě svítící, dobře činíte, až by se den rozednil, a dennice vzešla v srdcích vašich, ²⁰ Toto nejprve znájmě, že žádného prorocství písma výklad nezáleží na rozumu lidském. ²¹ Nebo nikdy z lidské vůle nepošlo prorocství, ale Duchem svatým puzeni byvše, mluvili svatí Boží lidé.

2 Bývali pak i falešní proroci v lidu, jakož i mezi vámi budou falešní učitelé, kteříž uvedou sekty zatracení, i toho Pána, kterýž je vykoupil, zapírajíce, uvodíce na sebe rychlé zahynutí. ² A mnozí následovati budou jejich zahynutí, skrze něž cesta pravdy bude v porouhání dávána. ³ A lakomě skrze vymyšlené řeči vámi kupčiti budou; kterýchž odsouzení již dávno nemešká, a zahynutí jejich nespí. ⁴ Nebo poněvadžť Bůh andělům, kteříž zhřešili, neodpustil, ale strhna je do žaláře, řetězům mrákoty oddal, aby k odsouzení chování byli, ⁵ I prvnímu světu neodpustil, ale sama osmého Noé, kazatele spravedlnosti, zachoval, když potopu na svět bezbožníků uvedl, ⁶ A města Sodomských a Gomorských v popel obrátiv, podvrácením potupil, příklad budoucím bezbožníkům ukázav, ⁷ A spravedlivého Lota, těch nešlechtníků prostopašným obcováním ztrápeného, vytrhl; ⁸ Ten zajisté spravedlivý, bydliv mezi nimi, den ode dne hleděním i slyšením spravedlivou duši nešlechtnými jejich skutky trápil: ⁹ Umíť Pán pobožné z pokušení vytrhnouti, nepravých pak ke dni soudu potrestaných dochovati, ¹⁰ A zvláště těch, kteříž po těle v žádosti nečisté chodí, a vrchností pohrdají, smělí, sobě se zalibující, neostýchají se důstojnostem porouhati; ¹¹ Ješto andělé, jsouce větší v síle a v moci nevynášejí proti nim přede Pánem potupného soudu. ¹² Tito pak jako nerozumná hovada, kteráž za přirozením jdou, zplozená k zjímání a k zahynutí, tomu, čemuž nerozumějí, rouhajíce se, v tom svém porušení zahynou, ¹³ A odplatu nepravosti ponosou, jakožto ti, kteříž sobě za rozkoš položili, aby se na každý den v líbostech svých kochali, poškrvny a mrzkosti, ti, kteříž s vámi hodujíce, v svých lstech se kochají, ¹⁴ Oči majíce plné cizoložstva, a bez přestání hřešící, přeluzujíce duše neustavičné, srdce majíce vycvičené v lakomství, synové zlořečenství. ¹⁵ Kteríž opustivše cestu přímou, zbloudili, následující cesty Balámovy syna Bozorova, kterýž mzdu nepravosti zamíloval. ¹⁶ Ale měl, od koho by pokárán byl pro svůj výstupek. Nebo jhu poddaná oslice nemá, člověčím hlasem promluvivši, zbránila nemoudrosti proroka. ¹⁷ Tiť jsou studnice bez vody, mlhy vichrem zbouřené, jimžto mrákota tmy schována jest na věčnost. ¹⁸ Nebo přepyšně marné věci vypravujíce, žádostmi těla a chlípnošmi loudí ty, kteříž byli v pravdě utekli od těch, jenž bludu obcují, ¹⁹ Slibujíce jim svobodu, ješto sami jsou služebníci porušení, poněvadž, od kohož kdo jest přemožen, tomu jest i v službu podroben. ²⁰ Jestliže by pak ti, kteříž ušli poškrvny světa, skrze známost Pána a spasitele Jezukrista, opět zase v to zapleteni jsouce, přemoženi byli, učiněn jest poslední způsob jejich horší nežli první. ²¹ Lépe by zajisté jim

bylo nepoznávati cesty spravedlnosti, nežli po nabytí známosti odvrátiti se od vydaného jim svatého přikázání. ²²Ale přihodilo se jim to, což se v přísloví pravém říkáva: Pes navrátil se k vývratku svému, a svině umytá do kaliště bláta.

3 Nejmilejší, již toto druhý list vám píše, jimižto vzbuzuji skrze napomínání vaši upřímnou mysl, ²Abyste pamatovali na slova předpověděná od svatých proroků, a na přikázání vydané od nás apoštolů Pána a spasitele, ³Toto nejprve vědouce, žeť přijdou v posledních dnech posměvači, podlé svých vlastních žádostí chodící, ⁴A říkající: Kdež jest to zaslíbení o příchodu jeho? Nebo jakž otcové zesnuli, všecko tak trvá od počátku stvoření. ⁵Tohoť zajisté z úmysla věděti nechtí, že nebesa již dávno slovem Božím byla učiněna, i země z vody a na vodě upevněna. ⁶Pročež onen první svět vodou jsa zatopen, zahynul. ⁷Ta pak nebesa, kteráž nyní jsou, i země, týmž slovem odložená, chovají se k ohni, ke dni soudu a zatracení bezbožných lidí. ⁸Ale tato jedna věc nebud před vámi skryta, nejmilejší, že jeden den u Pána jest jako tisíc let, a tisíc let jako jeden den. ⁹Nemeškát Pán s naplněním slibů, (jakož někteří za to mají, že obmeškává), ale shovívá nám, nechtě, aby kteří zahynuli, ale všickni ku pokání se obrátili. ¹⁰Přijdeť pak ten den Páně, jako zloděj v noci, v kterémž nebesa jako v prudkosti víchru pomínou, a živlové pálivostí ohně rozplynou se, země pak i ty věci, kteréž jsou na ní, vypáleny budou. ¹¹Poněvadž tedy to všecko má se rozplynouti, jací pak vy býti máte v svatých obcováních a v pobožnostech, ¹²Očekávající a chvátající ku příští dne Božího, v němžto nebesa, hořice, rozpustí se, a živlové pálivostí ohně rozplynou se? ¹³Nového pak nebe a nové země podlé zaslíbení jeho čekáme, v kterýchž spravedlnost přebývá. ¹⁴Protož, nejmilejší, takových věcí čekající, snažtež se, abyste bez poškvny a bez úhony před ním nalezení byli v pokoji. ¹⁵A Pána našeho dlouhočekání za spasení mějte, jakž i milý bratr náš Pavel, podlé sobě dané moudrosti, psal vám, ¹⁶Jako i ve všech epištolách svých, mluvě v nich o těch věcech. Mezi nimiž některé jsou nesnadné k vyrozumění, kterýchžto neučení a neutvrzení natahují, jako i jiných písem, k svému vlastnímu zatracení. ¹⁷Vy tedy, nejmilejší, to prve vědouce, střežtež se, abyste bludem těch nešlechtných nebyli pojeti, a nevypadli od své pevnosti. ¹⁸Ale rozmáhejte se v milosti a v známosti Pána našeho a spasitele Jezukrista, jemuž sláva i nyní i na časy věčné. Amen.

První list Janův

Úvod

1 Což bylo od počátku, což jsme slyšali, co jsme očima svýma viděli, a co jsme pilně spatřili, a čeho se ruce naše dotýkaly, o slovu života, ² (Nebo ten život zjeven jest, a my jsme viděli, a svědčíme, i zvěstujeme vám ten život věčný, kterýž byl u Otce, a zjeven jest nám), ³ Což jsme viděli a slyšeli, zvěstujeme vám, abyste i vy s námi obecenství měli, a obecenství naše aby bylo s Otcem i s Synem jeho Jezukristem. ⁴ A totoť píšeme vám, aby radost vaše byla plná. ⁵ Toť jest tedy zvěstování to, kteréž jsme slyšali od něho, a zvěstujeme vám: Že Bůh jest světlo, a tmy v něm nižádné není. ⁶ Díme-li, že s ním obecenství máme, a ve tmě chodíme, lžeme, a nečiníme pravdy. ⁷ Pakliť chodíme v světle, jako on jest v světle, obecenství máme vespolek, a krev Krista Ježíše Syna jeho očisťuje nás od všelikého hříchu. ⁸ Pakliť díme, že hříchu nemáme, sami se svodíme, a pravdy v nás není. ⁹ Jestliže pak budeme vyznávati hříchy své, věrnýť jest Bůh a spravedlivý, aby nám odpustil hříchy, a očistil nás od všeliké nepravosti. ¹⁰ Díme-li, že jsme nehřešili, činíme jej lhářem, a neníť v nás slova jeho.

2 Synáčkové moji, totoť vám píši, abyste nehřešili. Pakliť by kdo zhřešil, přímluvci máme u Otce, Ježíše Krista spravedlivého. ² A onť jest obět slitování za hříchy naše, a netoliko za naše, ale i za všeho světa. ³ A po tomť známe, že jsme jej poznali, jestliže přikázání jeho ostříháme. ⁴ Dí-liť kdo: Znam jej, a přikázání jeho neostříhá, lhářť jest, a pravdy v něm není. ⁵ Ale kdožť ostříhá slova jeho, v pravděť láska Boží v tom jest dokonalá. Po tomť známe, že jsme v něm. ⁶ Kdo praví, že v něm zůstává, tenť má, jakž on chodil, tak choditi. ⁷ Bratří, ne nové přikázání píši vám, ale přikázání staré, kteréž jste měli od počátku. A to přikázání staré jestiť slovo to, kteréž jste slyšeli od počátku. ⁸ A zase přikázání nové píši vám, kteréž jest pravé i v něm i v vás. Nebo tma pomíjí, a světlo to pravé již svítí. ⁹ Kdo praví, že jest v světle, a bratra svého nenávidí, v temnostiť jest až posavad. ¹⁰ Kdož miluje bratra svého, v světle zůstává, a pohoršení v něm není. ¹¹ Ale kdož nenávidí bratra svého, v temnosti jest, a v temnosti chodí, a neví, kam jde; nebo temnost oslepila oči jeho. ¹² Píši vám, synáčkové, žeť jsou vám odpuštěni hříchové pro jméno jeho. ¹³ Píši vám, otcové, že jste poznali toho, kterýž jest od počátku. Píši vám, mládenci, že jste svítězili nad tím zlostníkem. ¹⁴ Píši vám, dítky, že jste poznali Otce. Psal jsem vám, otcové, že jste poznali toho, kterýž jest od počátku. Psal jsem vám, mládenci, že silní jste, a slovo Boží v vás zůstává, a že jste svítězili nad tím zlostníkem. ¹⁵ Nemilujtež světa, ani těch věcí, kteréž na světě jsou. Miluje-liť kdo svět, neníť lásky Otcovy v něm. ¹⁶ Nebo všecko, což jest na světě, jako žádost těla, a žádost očí, a pýcha života, toť není z Otce, ale jest z světa. ¹⁷ Svět pak hyne i žádost jeho, ale kdož činí vůli Boží, tenť trvá na věky. ¹⁸ Dítky, poslední hodina jest, a jakož jste slyšali, že antikrist přijíti má, i nyníť antikristové mnozí povstali. Odkudž známe, že poslední hodina jest. ¹⁹ Z nás vyšli, ale nebyli z nás. Nebo byť byli z nás, byliť by zůstali s námi, ale vyšli z nás, aby zjevení byli, že nejsou všickni z nás. ²⁰ Vy pak máte pomazání od Svatého, a znáte všecko. ²¹ Nepsal jsem vám, proto že byste neznali pravdy, ale že ji znáte, a že všeliká lež není z pravdy. ²² A kdo jest lhář? Není-li ten, kdož zapírá, že by Ježíš nebyl Kristus? Tenť jest antikrist, kdož zapírá Otce i Syna. ²³ Každý kdož zapírá Syna, nemá ani Otce. ²⁴ A protož zůstaníž v vás to, což jste slyšali od počátku. Zůstane-liť v vás to, co jste slyšali od počátku, i vy také v Synu i v Otcu zůstanete. ²⁵ A toť jest to zaslíbení, kteréž on nám zaslíbil, totiž ten život věčný. ²⁶ Tyto věci psal jsem vám o těch, kteréž vás svodí. ²⁷ Ale pomazání to, kteréž jste vzali od něho, v vás zůstává, aniž potřebujete, aby kdo učil vás, ale jakž pomazání to učí vás o všech věcech, a pravěť jest a naoklamavatelné, a jakž naučilo vás, tak v něm zůstávejte. ²⁸ A nyní, synáčkové, zůstávejtež v něm, abychom, když by se ukázal, smělé doufání měli, a nebyli zahanbeni od něho v příchodu jeho. ²⁹ Poněvadž víte, že on spravedlivý jest, znejtež také, že každý, kdož činí spravedlnost, z něho jest narozen.

3 Pohleďte, jakou lásku dal nám Otec, totiž abychom synové Boží slouli. Protoť svět nezná nás, že jeho nezná. ² Nejmilejší, nyní synové Boží jsme, ale ještěť se neokázalo, co budeme. Vímeť pak, že když se okáže, podobni jemu budeme; nebo viděti jej budeme tak, jakž jest. ³ A každý, kdož má takovou naději v něm, očisťuje se, jakož i on čistý jest. ⁴ Každý, kdož činí hřích, činíť proti zákonu; nebo hřích jest přestoupení zákona. ⁵ A víte, že on se okázal, aby hříchy naše snal, a hříchu v něm není. ⁶ Každý tedy, kdož v něm zůstává, nehřeší;

2:16 **Žádost těla, a žádost očí, a pýcha života.** Žádost těla, žádost očí, pýcha života – to jsou tři zbraně, které jsou proti lidem namířeny vždy znovu v rozmanitých obměnách. Evino selhání v Edenu bylo

prohrou ve všech těchto oblastech (Gn 3:6); kde první Adam neobstál, druhý zvítězil (Lk 4:3–13).

Láska je odpověď, at' už je otázka jakákoliv.

Lyla June

ale každý, kdož hřeší, neviděl ho, aniž ho poznal. ⁷ Synáčkové, nižádný vás nesvodí. Kdož činí spravedlnost, spravedlivý jest, jakož i on jest spravedlivý. ⁸ Kdož činí hřích, z ďábla jest; nebo ďábel od počátku hřeší. Na toť jest zjeven Syn Boží, aby kazil skutky ďáblvy. ⁹ Každý, kdož se narodil z Boha, hříchu nečiní; nebo símě jeho v něm zůstává, aniž může hřešiti, nebo z Boha narozen jest. ¹⁰ Po tomtoť zjevní jsou synové Boží a synové ďáblvi. Každý, kdož nečiní spravedlnosti, není z Boha, a kdož nemiluje bratra svého. ¹¹ Nebo toť jest to zvěstování, kteréž jste slyšali od počátku, abychom milovali jedni druhé. ¹² Ne jako Kain, kterýž z toho zlostníka byl, a zamordoval bratra svého. A pro kterou příčinu zamordoval ho? Proto že skutkové jeho byli zlí, bratra pak jeho spravedliví. ¹³ Nedivtež se, bratří moji, jestliže vás svět nenávidí. ¹⁴ My víme, že jsme přeneseni z smrti do života, nebo milujeme bratří. Kdož nemiluje bratra, zůstává v smrti. ¹⁵ Každý, kdož nenávidí bratra svého, vražedník jest, a víte, že žádný vražedník nemá života věčného v sobě zůstávajícího. ¹⁶ Po tomto jsme poznali lásku, že on duši svou za nás položil, i myť tedy máme za bratří duše klásti. ¹⁷ Kdo by pak měl statek tohoto světa, a viděl by bratra svého, an nouzi trpí, a zavřel by střeva svá před ním, kterak láska Boží zůstává v něm? ¹⁸ Synáčkové moji, nemilujmež slovem, ani jazykem, ale skutkem a pravdou. ¹⁹ A po tomtoť poznáváme, že z pravdy jsme, a před obličejem jeho spokojíme srdce svá. ²⁰ Nebo potupovalo-liť by nás srdce naše, ovšemť Bůh, kterýž jest větší nežli srdce naše, a zná všecko. ²¹ Nejmilejší, jestližeť by nás srdce naše nepotupovalo, smělou doufanlivost máme k Bohu. ²² A zač bychom ho koli prosili, bēreme od něho; nebo přikázání jeho ostríháme, a to, což jest libého před obličejem jeho, činíme. ²³ A totoť jest to přikázání jeho, abychom věřili jménu Syna jeho Jezukrista, a milovali jedni druhé, jakož nám vydal přikázání. ²⁴ Nebo kdož ostríhá přikázání jeho, v němž zůstává, a on také v něm. A po tomtoť poznáváme, že zůstává v nás, totiž po Duchu, kteréhož dal nám.

4 Nejmilejší, ne každému duchu věřte, ale zkoušejte duchů, jsou-li z Boha; nebo mnozí falešní proroci vyšli na svět. ² Po tomto znejte Ducha Božího: Všeliký duch, kterýž vyznává Jezukrista v těle příšlého, z Boha jest. ³ Ale všeliký duch, kterýž nevyznává Jezukrista v těle příšlého, není z Boha; nýbrž toť jest ten duch antikristův, o kterémž jste slyšali, že přijíti má, a jižť jest nyní na světě. ⁴ Vy z Boha jste, synáčkové, a svítězili jste nad nimi; nebo většit' jest ten, kterýž v vás, nežli ten, kterýž jest v světě. ⁵ Oni z světa jsou, a protož o světě mluví, a svět jich poslouchá. ⁶ My z Boha jsme. Kdo zná Boha, posloucháť nás; kdož není z Boha, neposloucháť nás. A po tomtoť poznáváme ducha pravdy a ducha bludu. ⁷ Nejmilejší, milujmež jedni druhé; nebo láska z Boha jest, a každý, kdož miluje, z Boha se narodil, a znáť Boha. ⁸ Kdož nemiluje, nezná Boha; nebo Bůh láska jest. ⁹ V tomtoť zjevena jest láska Boží k nám, že Syna svého toho jednorozeného poslal Bůh na svět, abychom živi byli skrze něho. ¹⁰ V tomtoť jest láska, ne že bychom my Boha milovali, ale že on miloval nás, a poslal Syna svého obět slitování za hříchy naše. ¹¹ Nejmilejší, poněvadž tak miloval nás Bůh, i myť máme jedni druhé milovati. ¹² Boha žádný nikdy nespátril, ale milujeme-liť jedni druhé, Bůh v nás přebývá, a láska jeho dokonalá jest v nás. ¹³ Po tomtoť poznáváme, že v něm přebýváme, a on v nás, že z Ducha svého dal nám. ¹⁴ A myť jsme viděli, a svědčíme, že Otec poslal Syna spasitele světa. ¹⁵ Kdož by koli vyznával, že Ježíš jest Syn Boží, Bůh v něm přebývá, a on v Bohu. ¹⁶ A myť jsme poznali, a uvěřili o lásce, kterouž Bůh má k nám. Bůh láska jest, a kdož v lásce přebývá, v Bohu přebývá, a Bůh v něm. ¹⁷ V tomtoť jest k dokonání svému přišla láska Boží s námi, abychom bezpečné doufání měli v den soudný, kdyžto, jakýž jest on, taková i my jsme na tomto světě. ¹⁸ Bázněť není v lásce, ale láska dokonalá ven vyháni bázeň; nebo bázeň trápení má, kdož se pak bojí, není dokonalý v lásce. ¹⁹ My milujeme jej, nebo on prvé miloval nás. ²⁰ Řekl-li by kdo: Miluji Boha, a bratra svého nenáviděl by, lhář jest. Nebo kdož nemiluje bratra svého, kteréhož viděl, Boha, kteréhož neviděl, kterak může milovati? ²¹ A totoť přikázání máme od něho, aby ten, kdož miluje Boha, miloval i bratra svého.

5 Každý, kdož věří, že Ježíš jest Kristus, z Boha se narodil; a každý, kdož miluje toho, kterýž zplodil, milujeť i toho, kterýž zplozen jest z něho. ² Po tomtoť poznáváme, že milujeme syny Boží, když Boha milujeme, a přikázání jeho ostríháme. ³ Nebo toť je láska Boží, abychom přikázání jeho ostríhali; a přikázání jeho nejsou těžká. ⁴ Všecko zajisté, což se narodilo z Boha, přemáhá svět; a toť jest to vítězství, kteréž přemáhá svět, víra naše. ⁵ Kdo jest, ješto přemáhá svět, jediné, kdož věří, že Ježíš jest Syn Boží? ⁶ Toť jest ten, kterýž přišel skrze vodu a krev, Ježíš Kristus, ne u vodě toliko, ale u vodě a ve krvi. A Duch jest, kterýž svědectví vydává, že Duch jest pravda. ⁷ Nebo tři jsou, kteříž svědectví vydávají na nebi: Otec, Slovo, a Duch svatý, a ti tři jedno jsou. ⁸ A tři jsou, kteříž svědectví vydávají na zemi: Duch, a voda, a krev, a ti tři jedno jsou. ⁹ Poněvadž svědectví lidské přijímáme, svědectví Boží větší jest. Nebo totoť svědectví jest Boží, kteréž vysvědčil o Synu svém.

¹⁰ Kdož věří v Syna Božího, máť svědectví sám v sobě. Kdož nevěří Bohu, lhářem jej učinil; nebo neuvěřil tomu svědectví, kteréž vysvědčil Bůh o Synu svém. ¹¹ A totoť jest svědectví to, že život věčný dal nám Bůh, a ten život v Synu jeho jest. ¹² Kdožť má Syna, máť život; kdož nemá Syna Božího, života nemá. ¹³ Tyto věci psal jsem vám věřícím ve jméno Syna Božího, abyste věděli, že máte věčný život, a abyste věřili ve jméno Syna Božího. ¹⁴ A totoť jest to smělé doufání, kteréž máme k němu, že zač bychom koli prosili podle vůle jeho, slyší nás. ¹⁵ Že pak víme, že nás slyší, prosili-li bychom zač, podle toho víme, že máme prosby naplněné, kteréž jsme předkládali jemu. ¹⁶ Viděl-li by kdo bratra svého hřešícího hříchem ne k smrti, modliž se za něj, a dá jemu Bůh život, totiž hřešícím ne k smrti. Jestíť hřích k smrti; ne za ten, pravím, aby se modlil. ¹⁷ Každá nepravost jestíť hřích, ale jestíť hřích ne k smrti. ¹⁸ Víme, že každý, kdož se narodil z Boha, nehřeší; ale ten, kdož narozen jest z Boha, ostříhá sebe samého, a ten zlostník se ho nedotýká. ¹⁹ Víme, že z Boha jsme, ale svět všecken ve zlém leží. ²⁰ A vímet, že Syn Boží přišel a dal nám smysl, abychom poznali toho pravého, a jsmeť v tom pravém, i v Synu jeho Ježíši Kristu. Ont' jest ten pravý Bůh a život věčný. ²¹ Synáckové, vystříhejte se modl. Amen.

Druhý list Janův

Úvod

1 Starší v Kristu vyvolené paní i synům jejím, kteréž já miluji v pravdě, a ne sám já, ale i všickni, kteříž poznali pravdu, ² Pro pravdu, kteráž zůstává v nás, a s námití bude na věky: ³ Budiž s vámi milost, milosrdenství, a pokoj od Boha Otce, i od Pána Jezukrista, Syna Otcova, v pravdě a v lásce. ⁴ Zradoval jsem se velmi, že jsem našel některé z synů tvých, an chodí v pravdě, jakož jsme přikázání vzali od Otce. ⁵ A nyní prosím tebe, paní, ne jako nové přikázání předkládaje tobě, ale to, kteréž jsme měli od počátku, abychom milovali jedni druhé. ⁶ A totož jest ta láska, abychom chodili podlé přikázání jeho. Přikázání pak toto jest, jakž jste slyšali od počátku, abyste v něm chodili. ⁷ Nebo mnozí bludaři vyšli na svět, kteříž nevyznávají Jezukrista příšlého v těle. Takový každý jest bludař a antikrist. ⁸ Hleďtež sebe, abychom neztratili toho, o čemž jsme pracovali, ale odplatu plnou abychom vzali. ⁹ Každý, kdož přestupuje, a nezůstává v učení Kristovu, nemá Boha; kdož zůstává v učení Kristovu, tenť i Otce i Syna má. ¹⁰ Přichází-li kdo k vám, a tohoto učení nepřináší, nepřijímejte ho do domu, aniž ho pozdravujte. ¹¹ Nebo kdož takového pozdravuje, obcuje skutkům jeho zlým. ¹² Mnoho vám psátí měv, nechtěl jsem se svěřiti černidlu a papíru, ale mámť naději, že k vám přijdu, a ústy k ústům mluvíti budu, aby radost naše plná byla. ¹³ Pozdravují tě synové sestry tvé v Pánu vyvolené. Amen.

Třetí list Janův

Úvod

1 Starší Gáiovi milému, kteréhož já miluji v pravdě. ² Nejmilejší, žádámť obzvláště, abys se dobře měl, a zdrav byl, tak jako duše tvá dobře se má. ³ Zradovalť jsem se zajisté velice, když přišli bratří, a svědectví vydávali o tvé upřímnosti, kterak ty v upřímnosti chodíš. ⁴ Nemámť větší radosti, než abych slyšel, že synové moji chodí v upřímnosti. ⁵ Nejmilejší, věrně děláš, cožkoli činíš bratřím a hostem, ⁶ Kteříž svědectví vydali o lásce tvé před církví. Kteréžto vyprovodíš-li, tak jakž sluší na Boha, dobře učiníš. ⁷ Neboť pro jméno jeho vyšli, a nic nevzali od pohanů. ⁸ Mámeť tedy my takové přijímati, abychom byli pomocníci pravdy. ⁹ Psal jsem zboru vašemu, ale Diotrefes, kterýž stojí o prvotnost mezi nimi, nepřijímá nás. ¹⁰ Protož přijdu-li tam, připomenut skutky jeho, kteréž činí, mluvě proti nám zlé řeči. A nemaje dosti na tom, i sám bratří nepřijímá, i těm, kteříž by chtěli, nedopouští, a ze zboru je vylučuje. ¹¹ Nejmilejší, nenásledujž zlého, ale dobrého. Kdož dobře činí, z Boha jest; ale kdož zle činí, nevidí Boha. ¹² Demetriovi svědectví vydáno jest ode všech, i od samé pravdy; ano i my svědectví o něm vydáváme, a víte, že svědectví naše pravé jest. ¹³ Mnohoť jsem měl psáti, ale nechciť psáti černidlem a pérem. ¹⁴ Nebo mám naději, že tě tudíž uzřím, a ústy k ústům mluvití budeme. ¹⁵ Pokoj tobě. Pozdravuj tě přátelé. Pozdraviž i ty přátel ze jména.

List Judův

Úvod

1 Judas, Ježíše Krista služebník, bratr pak Jakubův, posvěceným od Boha Otce, a Kristu Ježíši zachovaným i povoláním: ² Milosrdenství vám a pokoj i láska budiž rozmnožena. ³ Nejmilejší, všecku snažnost vynakládaje na to, abych vám psal o obecném spasení, musil jsem psáti, vás napomínaje, abyste statečně bojovali o víru, kteráž jest jednou dána svatým. ⁴ Neboť podešli někteří lidé bezbožní, prvé již dávno poznamenaní k tomu potupení, kteříž milost Boha našeho přenášejí v chlipnost, a toho, kterýž jest sám Hospodin, Boha a Pána našeho Jezukrista zapírají. ⁵ Protož vidělo mi se vám to připomenouti, kteříž jednou již o tom víte, že když Pán lid z země Egyptské vysvobodil, potom ty, kteříž nevěřící byli, zatratil. ⁶ A ty anděly, kteříž neostříhali svého knížetství, ale opustili příbytek svůj, k soudu velikého toho dne vazbou věčnou pod mrákotou schoval. ⁷ Jako Sodoma a Gomora, a okolní města, když podobným způsobem, jako i tito, v smilstvo se vydali, a odešli po těle cizím, předložena jsou za příklad, pokutu věčného ohně snášejíce. ⁸ Takéž podobně i tito, jako v hluboký sen pohřížení, tělo zajisté poškvřňují, panstvím pak pohrdají, a důstojnosti se rouhají; ⁹ Ješto Michal archanděl, když s ďáblem odpor maje, hádal se o tělo Mojžíšovo, nesměl vynésti soudu zlořečení, ale řekl: Ztresciž tě Pán. ¹⁰ Tito pak, čehož neznají, tomu se rouhají; a což od přirození znají, jako nerozumná hovada, v tom se poškvřňují. ¹¹ Běda jim, nebo cestou Kainovou odešli, a poblouzením Balámovy mzdy se vylili, a odporováním Chóre zahynuli. ¹² Tiť jsou na hodech vašich poškvřny, kteříž s vámi hodující bezstoudně, sami se pasou; jsou oblakové bez vody, jimiž vítr sem i tam točí, stromové uvadlí, neužiteční, dvakrát mrtví a vykořenění, ¹³ Vztekly vody mořské, vymítající své hanebnosti, hvězdy bludné, jimžto mrákota tmy zachována jest na věčnost. ¹⁴ Prorokoval pak také o nich sedmý od Adama Enoch, řka: Aj, Pán se běře s svatými tisíci svými, ¹⁵ Aby učinil soud všechněm, a trestal všecky, kteříž by koli mezi nimi byli bezbožní, ze všech skutků bezbožnosti jejich, v nichž bezbožnost páchali, i ze všech tvrdých řečí, kteréž mluvili proti němu hříšníci bezbožní. ¹⁶ Tiť jsou reptáci, stýskaví, podlé žádostí svých chodíce, jejichž ústa mluví pýchu, pochlebující osobám pro svůj užitek. ¹⁷ Ale vy, nejmilejší, pamatujte na slova předpověděná od apoštolů Pána našeho Jezukrista. ¹⁸ Neboť pověděli vám, že v posledním času budou posměvači, podlé svých bezbožných žádostí chodící. ¹⁹ Toť jsou ti, kteříž se sami odtrhují, hovadní, Ducha Kristova nemající. ²⁰ Ale vy, nejmilejší, vzdělávající se na té nejsvětější víře své, v Duchu svatém modléce se, ²¹ Ostříhejte se v lásce Boží, očekávající milosrdenství Pána našeho Jezukrista k věčnému životu. ²² A nad některými zajisté lítost mějte, rozeznání v tom majíce. ²³ Jiné pak strašením k spasení přivozujte, z ohně je vychvacující, v nenávisti majíce i tu skrze tělo poškvřněnou sukni. ²⁴ Tomu pak, kterýž mocen jest, zachovati vás bez úrazu, a postaviti před obličejem slávy své bez úhony s veselím, ²⁵ Samému moudrému Bohu, spasiteli našemu, budiž sláva a velebnost, císařství i moc, i nyní i po všecky věky. Amen.

Zjevení Janovo

Úvod

1 Zjevení Ježíše Krista, kteréz dal jemu Bůh, aby ukázal služebníkům svým, které věci měly by se díti brzo, on pak zjevil, poslav je skrze anděla svého služebníku svému Janovi, ² Kterýž osvědčil slovo Boží, a svědectví Jezukristovo, a cožkoli viděl. ³ Blahoslavený, kdož čte, i ti, kteříž slyší slova proroctví tohoto, a ostríhají toho, což napsáno jest v něm; nebo čas blízko jest. ⁴ Jan sedmi zborům, kteříž jsou v Azii: Milost vám a pokoj od toho, kterýž jest, a kterýž byl, a kterýž přijíti má, a od sedmi duchů, kteříž jsou před obličejem trůnu jeho, ⁵ A od Ježíše Krista, jenž jest svědek věrný, ten prvorozený z mrtvých, a kníže králů země, kterýž zamiloval nás, a umyl nás od hříchů našich krví svou, ⁶ A učinil nás krále a kněží Bohu a Otcí svému, jemuž buď sláva a moc na věky věků. Amen. ⁷ Aj, bere se s oblaky, a uzříť jej všeliké oko, i ti, kteříž ho bodli; a budou plakati pro něj všechna pokolení země, jistě. Amen. ⁸ Jáť jsem Alfa i Oméga, totiž počátek i konec, praví Pán, kterýž jest, a kterýž byl, a kterýž přijíti má, ten všemohoucí. ⁹ Já Jan, i bratr váš, i spoluúčastník v ssoužení, i v království, i v trpělivosti Ježíše Krista, byl jsem na ostrově, kterýž slove Patmos, pro slovo Boží a pro svědectví Ježíše Krista. ¹⁰ A byl jsem u vytržení ducha v den Páně, i uslyšel jsem za sebou hlas veliký jako trouby, ¹¹ An dí: Já jsem Alfa i Oméga, ten první i poslední, a což vidíš, piš do knihy, a pošli sedmi zborům, kteříž jsou v Azii, do Efezu, a do Smyrny, a do Pergamu, a do Tyatiru, a do Sardy, a do Filadelfie, i do Laodicie. ¹² I obrátil jsem se, abych viděl ten hlas, kterýž mluvil se mnou, a obrátiv se, uzřel jsem sedm svícňů zlatých, ¹³ A u prostřed těch sedmi svícňů podobného Synu člověka, oblečeného v dlouhé roucho, a přepásaného na prsech pasem zlatým. ¹⁴ Hlava pak jeho a vlasové bílí, jako bílá vlna, jako sníh, a oči jeho jako plamen ohně. ¹⁵ Nohy pak jeho podobné mosazi, jako v peci hořící; a hlas jeho jako hlas vod mnohých. ¹⁶ A měl v pravé ruce své sedm hvězd, a z úst jeho meč s obou stran ostrý vycházel; a tvář jeho jako slunce, když jasně svítí. ¹⁷ A jakž jsem jej uzřel, padl jsem k nohám jeho, jako mrtvý. I položil ruku svou pravou na mne, řka ke mně: Neboj se. Já jsem ten první i poslední, ¹⁸ A živý, ješto jsem byl mrtvý, a aj, živý jsem na věky věků. Amen. A mám klíče pekla i smrti. ¹⁹ Napiš ty věci, kteréz jsi viděl, a kteréz jsou, a kteréz se mají díti potom. ²⁰ Tajemství těch sedmi hvězd, kteréz jsi viděl v pravici mé, a sedm svícňů zlatých: Sedm těch hvězd jsou andělé sedmi zborů, a sedm svícňů, kterézs viděl, jest sedm zborů.

2 Andělu Efezské církve piš: Totoť praví ten, kterýž drží těch sedm hvězd v pravici své, kterýž se prochází u prostřed těch sedmi svícňů zlatých: ² Známt skutky tvé, a práci tvou, i trpělivost tvou, a že nemůžeš trpěti zlých; a zkusil jsi těch, kteříž se praví býti apoštolé, ale nejsou, a shledals je, že jsou lháři. ³ A snášel jsi, a trpělivost máš, a pro jméno mé pracovals a neustal. ⁴ Ale mámt proti tobě to, že jsi tu první lásku svou opustil. ⁵ Protož pomni, odkud jsi vypadl, a čiň pokání, a první skutky. Pakliť toho nebude, přijdu na tebe rychle, a pohnuť svícnem tvým z místa jeho, nebudeš-li pokání činiti. ⁶ Ale toto máš, že nenávidíš skutků Mikulášenců, kterýchž i já nenávidím. ⁷ Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím: Tomu, kdož svítězí, dám jísti z dřeva života, kteréz jest u prostřed ráje Božího. ⁸ Andělu pak Smyrnské církve piš: Toto praví ten první i poslední, kterýž byl mrtvý, a ožil: ⁹ Vím o skutcích tvých, i o ssoužení, a chudobě, (ale bohatý jsi), i o rouhání těch, kteříž se praví býti Židé, a nejsou, ale zběr satanova. ¹⁰ Nebojž se nic toho, co trpěti máš. Aj, uvržet ďábel některé z vás do vězení, abyste zkušeni byli, a budete míti úzkost za deset dní. Budiž věrný až do smrti, a dámť korunu života. ¹¹ Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím: Kdo svítězí, nebude uražen od smrti druhé. ¹² Andělu pak Pergamenské církve piš: Totoť praví ten, kterýž má ten meč s obou stran ostrý: ¹³ Vím skutky tvé, i kde bydlíš, totiž tu, kdež jest stolice satanova, a že držíš se jména mého, a nezapřel jsi víry mé, ani v těch dnech, když Antipas, svědek můj věrný, zamordován jest u vás, tu, kdež bydlí satan. ¹⁴ Ale mámt málo proti tobě, že tam máš ty, kteříž drží učení Balámovo, kterýž učil Baláka pohoršení klásti před obličejem synů Izraelských, aby jedli modlám obětované, a smilnili. ¹⁵ Tak i ty máš ty, kteříž drží učení Mikulášenců, což já v nenávisti mám. ¹⁶ Čiň pokání. Pakli nebudeš, přijdu na tebe brzy, a bojovati budu s nimi mečem úst svých. ¹⁷ Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím: Tomu, kdož vítězí, dám jísti tu mannu skrytou, a dám jemu kamének bílý, a na tom kaménku jméno nové napsané, kteréhož žádný neví, než ten, kdož je přijímá. ¹⁸ Andělu pak Tyatirské církve piš: Totoť praví Syn Boží, kterýž má oči jako plamen ohně, a jehož nohy podobné jsou mosazi: ¹⁹ Známt skutky tvé, i lásku, i přisluhování, i věrnost, i trpělivost tvou, a skutky tvé, i ty poslední větší nežli první. ²⁰ Ale mámt málo proti tobě, že necháváš ženy Jezabel, kteráž se býti praví prorokyní, aby učila a svozovala služebníky mé, aby smilnili, a jedli modlám obětované. ²¹ Ale dalť jsem jí čas, aby pokání

činila z smilstva svého, a však nečinila. ²² Aj, já uvrhu ji na lože, i ty, kteříž cizoloží s ní, v ssouzení převeliké, jestliže nebudou činiti pokání z skutků svých. ²³ A syny její zmorduji smrtí; i zvědíť všecky církve, žeť jsem já zpytatel ledví i srdce, a odplatím vám jednomu každému podle skutků vašich. ²⁴ Vámt pak pravím i jiným Tyatirským, kteřížkoli nemají učení tohoto, a kteříž nepoznali hlubokosti satanovy, jakž říkají: Nevzložímť na vás jiného břemene. ²⁵ A však to, což máte, držte, dokudž nepřijdu. ²⁶ Kdož by pak vítězil, a ostříhal až do konce skutků mých, dám jemu moc nad pohany. ²⁷ I budeť je spravovati prutem železným, a jako nádoba hrnčířova střískáni budou, jakž i já vzal jsem od Otce svého. ²⁸ A dám jemu hvězdu jitřní. ²⁹ Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím.

3 Andělu pak církve Sardinské piš: Toto praví ten, kterýž má sedm duchů Božích a sedm těch hvězd: Vím skutky tvé, že máš jméno, že jsi živ, ale jsi mrtvý. ² Budiž bedlivý, a utvrzuj jiné umírající. Neboť jsem nenalezl skutků tvých plných před Bohem. ³ Pomniž tedy, co jsi přijal a slyšel, a ostříhej, a čiň pokání. Pakli bdíti nebudeš, přijduť na tě jako zloděj, a nezvíš, v kterou hodinu na tě přijdu. ⁴ Ale máš některé osoby i v Sardis, kteréž nepoškrvnilly roucha svého, protož budouť se se mnou procházeti v bílém rouše; nebo jsou hodni. ⁵ Kdo svítězí, tentě bude odín rouchem bílým; a nikoliť nevymaži jména jeho z knihy života, ale vyznámt jméno jeho před obličejem Otce svého i před anděly jeho. ⁶ Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím. ⁷ Andělu pak Filadelfitské církve piš: Totot praví ten svatý a pravý, kterýž má klíč Davidův, kterýžto otvírá, a žádný nezavírá, a zavírá, žádný pak neotvírá. ⁸ Vím skutky tvé. Aj, postavil jsem před tebou dvěře otevřené, a žádnýť jich nemůže zavříti. Nebo máš ač nevelikou moc, a ostříhal jsi slova mého, a nezapřels jména mého. ⁹ Aj, dávámť z zběři satanovy ty, kteříž se praví býti Židé, a nejsou, ale klamají. Aj, způsobím to, žeť přijdou a budou se klaněti před nohama tvýma, a poznajíť, že jsem já tě miloval. ¹⁰ A poněvadž jsi ostříhal slova trpělivosti mé, i jáť tebe ostříhati budu od hodiny pokušení, kteráž přijíti má na všecken svět, aby zkušeni byli obyvatelé země. ¹¹ Aj, přijduť brzy. Drž se toho, co máš, aby žádný nevzal koruny tvé. ¹² Kdo svítězí, učiním jej sloupem v chrámě Boha svého, a nevyjdeť již více ven; a napíšit na něm jméno Boha svého, a jméno města Boha svého, nového Jeruzaléma sstupujícího s nebe od Boha mého, i jméno své nové. ¹³ Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím. ¹⁴ Andělu pak církve Laodicenské piš: Toto praví Amen, svědek ten věrný a pravý, počátek stvoření Božího: ¹⁵ Vím skutky tvé, že ani jsi studený, ani horký. Ó bys studený byl aneb horký. ¹⁶ A tak že jsi vlažný, a ani studený, ani horký, vyvrhu tě z úst svých. ¹⁷ Nebo pravíš: Bohatý jsem, a zbohatl jsem, a žádného nepotřebuji, a nevíš, že jsi bídný, a mizerný, i chudý, i slepý, i nahý. ¹⁸ Radímt, abys sobě koupil ode mne zlata ohněm zprubovaného, abys byl bohatý, a roucho bílé, abys oblečen byl, a neokazovala se hanba nahoty tvé. A očí svých pomaz kollyrium, abys viděl. ¹⁹ Já kteréžkoli miluji, kárám a tresci; rozhorliž se tedy, a čiň pokání. ²⁰ Aj, stojímt u dveří, a tluku. Jestližeť by kdo uslyšel hlas můj, a otevřel dvěře, vejduť k němu, a budu s ním večereti, a on se mnou. ²¹ Kdož svítězí, dám jemu seděti s sebou na trůnu svém, jako i já svítězil jsem, a sedím s Otcem svým na trůnu jeho. ²² Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím.

4 Potom jsem viděl, a aj, dvěře otevřené v nebi, a ten hlas první, kterýž jsem byl slyšel jako trouby, an mluví se mnou, řkoucí: Vstup sem, a ukážiť, co se má díti potom. ² A hned jsem byl v vytržení ducha, a aj, trůn postaven byl na nebi, a na trůnu jeden seděl. ³ A ten, kterýž seděl, podoben byl obličejem kameni jaspidu a sardiovi; a vůkol toho trůnu byla duha, na pohledění podobná smaragdu. ⁴ A okolo toho trůnu bylo trůnů čtyřmécítma, a na těch trůnách viděl jsem čtyřmécítma starců sedících, oblečených v roucha bílá. A měli na hlavách svých koruny zlaté. ⁵ A z toho trůnu pocházelo blýskání, a hromobítí, a hlasové. A sedm lamp ohnivých hořících před trůnem, jenž jsou sedm duchů Božích. ⁶ Bylo také před tím trůnem moře sklené, podobné křišťálu, a u prostřed trůnu a vůkol trůnu čtvero zvířat, plných očí s předu i s zadu. ⁷ První pak to zvíře podobné bylo lvu, a druhé zvíře podobné teleti, a třetí zvíře mající tvárnost člověka, a čtvrté zvíře podobné orlu letícímu. ⁸ A jedno každé z těch čtyř zvířat mělo šest křídel okolo, a vnitř plná byla očí, a neměla odpočinutí dnem i nocí, říkajice: Svatý, svatý, svatý Pán Bůh všemohoucí, kterýž byl, a jest, i přijíti má. ⁹ A když ta zvířata vzdávala slávu, a čest, i díky činění sedícímu na trůnu, tomu živému na věky věků, ¹⁰ Padlo těch čtyřmécítma starců před obličejem toho sedícího na trůnu, a klanělo se tomu živému na věky věků, a metalí koruny své před trůnem, řkouce: ¹¹ Hoden jsi, Pane, přijíti slávu, a čest, i moc; nebo ty jsi stvořil všecky věci, a pro vůli tvou trvaj, i stvořeny jsou.

3:16 Překroucení původního Božího nařízení nosit viditelné označení, že věřící patří Bohu (srv. Dt 6:8 a jeho pozn.).

3:18 Zlata. Zlato je symbol víry. Má pouze potencionální hodnotu (nelze jím platit), dokud neprošlo ohněm. Co bylo původně darováno i přijato zdarma, se ukáže, že není tak docela zadarmo; kdo

mnoho obdržel, od toho se právem něco očekává (Lk 12:48). Ačkoliv Bůh je mocen použít kdykoliv kohokoliv jakkoliv, služebník, na něhož se může spolehnout, je ten, jehož víra obstála ve zkoušce ohněm (Mk 9:49). To je cena, kterou je dříve či později nutno zaplatit (srv. pozn. Mt 25:9), k čemuž ale někteří nejsou ochotni (Mt 13:21).

5 I viděl jsem po pravici sedícího na trůnu knihu popsanou vnitř i zevnitř, zapečetěnou sedmi pečeti. ²A viděl jsem anděla silného, volajícího hlasem velikým: Kdo jest hoden otevřít tu knihu, a zrušiti pečeti její? ³I nemohl žádný, ani na nebi, ani na zemi, ani pod zemí, otevřítí té knihy, ani pohleděti do ní. ⁴Pročež já plakal jsem velmi, že není nalezen žádný, kdo by hoden byl otevřítí a čísti tu knihu, ani pohleděti do ní. ⁵Tedy jeden z těch starců řekl mi: Neplač. Aj, svítězilť lev, ten kterýž jest z pokolení Judova, kořen Davidův, aby otevřel tu knihu, a zrušil sedm pečeti jejích. ⁶I pohleděl jsem, a aj, mezi trůnem a čtyřmi těmi zvířaty a mezi těmi starci Beránek stojí jako zabítý, maje sedm rohů a sedm očí, jenž jsou sedm duchů Božích, poslaných na všecku zemi. ⁷I přišel a vzal tu knihu z pravice toho, kterýž seděl na trůnu. ⁸A jakž vzal tu knihu, hned těch čtvero zvířat a těch čtyřmécítma starců padlo před tím Beránkem, majíce jeden každý z nich harfu, a báně zlaté plné vůně, jenž jsou modlitby svatých. ⁹A zpívali píseň novou, řkouce: Hoden jsi vzítí tu knihu, a otevřítí pečeti její. Nebo jsi zabít, a vykoupils nás Bohu krví svou ze všelikého pokolení a jazyku a lidu i národu. ¹⁰A učinil jsi nás Bohu našemu krále a kněží, a budeme kralovati na zemi. ¹¹I viděl jsem a slyšel hlas andělů mnohých okolo toho trůnu a těch zvířat i starců, a byl jich počet stokrát tisíc tisíců a desetkrát sto tisíců, ¹²Řkoucích velikým hlasem: Hodentť jest ten Beránek zabítý vzítí moc, a bohatství, i moudrost, i sílu, i čest, i slávu, i požehnání. ¹³Těž všecko stvoření, kteréž jest na nebi, i na zemi, i pod zemí, i v moři, i všecko, což v nich jest, slyšel jsem řkoucí: Sedícímu na trůnu a Beránkovi požehnání, čest a sláva i síla na věky věků. ¹⁴Čtvero pak těch zvířat řeklo: Amen. A těch čtyřmécítma starců padlo, a klaněli se živému na věky věků.

6 I viděl jsem, když otevřel ten Beránek jednu z těch pečeti, a slyšel jsem jedno ze čtyř zvířat, ano praví, jako hlasem hromovým: Pod, a viz. ²I pohleděl jsem, a aj, kůň bílý, a ten, kterýž seděl na něm, měl lučičště. A dána jest jemu koruna, i vyjel, přemáhaje, a aby přemáhal. ³A když otevřel pečet druhou, slyšel jsem druhé zvíře, řkoucí: Pod, a viz. ⁴I vyšel jiný kůň ryzí. A sedícímu na něm dáno jest, aby pokoj vyzdvihl z země, aby se vespolek mordovali; a dán jemu meč veliký. ⁵A když otevřel pečet třetí, slyšel jsem třetí zvíře, řkoucí: Pod, a viz. I pohleděl jsem, a aj, kůň vravý, a ten, kterýž na něm seděl, měl váhu v ruce své. ⁶I slyšel jsem hlas z prostředku těch čtyř zvířat, an praví: Měrice pšenice za peníz, a tři měrice ječmene za peníz, oleji pak a vínu neškod. ⁷A když otevřel pečet čtvrtou, slyšel jsem hlas čtvrtého zvířete, řkoucí: Pod, a viz. ⁸I pohleděl jsem, a aj, kůň plavý, a toho, kterýž seděl na něm, jméno bylo smrt, a peklo šlo za ním. I dána jest jim moc nad čtvrtým dílem země, aby mordovali mečem, a hladem, a morem, a šelmami zemskými. ⁹A když otevřel pečet pátou, viděl jsem pod oltářem duše zmordovaných pro slovo Boží a pro svědectví, kteréž vydávali. ¹⁰I volali hlasem velikým, řkouce: Až dokud, Pane svatý a pravý, nesoudíš, a nemstíš krve naší nad těmi, kteříž přebývají na zemi? ¹¹Tedy dáno jednomu každému z nich roucho bílé, a řečeno jim, aby odpočívali ještě za malý čas, až by se naplnil počet spolumužebníků jejich a bratří jejich, kteříž zmordování býti mají, jako i oni. ¹²I pohleděl jsem, když otevřel pečet šestou, a aj, země třesení veliké stalo se, a slunce zčernalo, jako pytel žíněný, a měsíc všecken byl jako krev. ¹³A hvězdy nebeské padaly na zemi, podobně jako dřevo fíkové smítá s sebe ovoce své, když od velikého větru kláceno bývá. ¹⁴A nebe se schovalo jako kniha zavřená, a všeliká hora i ostrovové z místa svého pohnuli se. ¹⁵A králové země, i knížata, i bohatí, a úředníci, a mocní, i každý služebník, i všeliký svobodný, skryli se v jeskyních a v skálích hor. ¹⁶A řekli horám i skálím: Padněte na nás, a skrejte nás před tváří toho, kterýž sedí na trůnu, a před hněvem toho Beránka. ¹⁷Neboť jest přišel ten den veliký hněvu jeho. I kdo bude moci ostáti?

7 Potom pak viděl jsem čtyři anděly, stojící na čtyřech úhlech země, držící čtyři větry zemské, aby nevál vítr na zemi, ani na moře, ani na žádný strom. ²A viděl jsem jiného anděla, vystupujícího od východu slunce, majícího pečet Boha živého. Kterýž zvolal hlasem velikým na ty čtyři anděly, jimž dáno, aby škodili zemi a moři, ³Řka: Neškodte zemi, ani moři, ani stromům, dokudž neznamenáme služebníkům Boha svého na čelích jejich. ⁴I slyšel jsem počet znamenáných, sto čtyřidceti a čtyři tisíce jich znamenáno ze všech pokolení synů Izraelských. ⁵Z pokolení Juda dvanácte tisíců znamenáných, z pokolení Ruben dvanácte tisíců znamenáných, z pokolení Gád dvanácte tisíců znamenáných. ⁶Z pokolení Asser dvanácte tisíců znamenáných, z pokolení Neftalím dvanácte tisíců znamenáných, z pokolení Manasses dvanácte tisíců znamenáných. ⁷Z pokolení Simeon dvanácte tisíců znamenáných, z pokolení Léví dvanácte tisíců znamenáných, z pokolení Izachar dvanácte tisíců znamenáných. ⁸Z pokolení Zabulon dvanácte tisíců znamenáných, z pokolení Jozef dvanácte tisíců znamenáných, z pokolení Beniamin dvanácte tisíců znamenáných. ⁹Potom pohleděl jsem, a aj, zástup veliký, kteréhož by žádný přečísti nemohl, ze všech národů a pokolení a lidí i jazyků, ani stojí před trůnem a před obličejem Beránka, oblečení jsouce v bílé roucho, a palmy v rukou jejich. ¹⁰A volali hlasem velikým, řkouce: Spasení jest od Boha našeho na trůnu sedícího a od Beránka. ¹¹A všickni andělé stáli okolo trůnu

a starců a čtyř zvířat. I padli před trůnem na tváři své, a klaněli se Bohu, ¹²Řkouce: Amen. Požehnání, a sláva, a moudrost, a díky činění, a čest, a moc, i síla Bohu našemu na věky věků. Amen. ¹³I promluvil ke mně jeden z těch starců, a řekl mi: Kdo jsou tito oblečení v bílé roucho? A odkud přišli? ¹⁴I řekl jsem jemu: Pane, ty víš. I řekl mi: To jsou ti, kteříž přišli z velikého ssoužení, a umyli roucha svá, a zbilili je ve krvi Beránkově. ¹⁵Protož jsou před trůnem Božím, a slouží jemu dnem i nocí v chrámě jeho; a ten, kterýž sedí na trůnu, zastěňovati je bude. ¹⁶Nebudouť lačněti více, ani žízniti více, a nebude bítí na ně slunce, ani žádné horko. ¹⁷Nebo Beránek, kterýž jest u prostřed trůnu, pásti je bude, a dovedeť je k živým studnicím vod, a setře Bůh všelikou slzu s očí jejich.

8 A když otevřel pečet sedmou, stalo se mlčení na nebi, jako za půl hodiny. ²I viděl jsem sedm těch andělů, kteříž stojí před obličejem Božím, jimž dáno sedm trub. ³A jiný anděl přišel, a postavil se před oltářem, maje kadidlnici zlatou. I dáni jsou jemu zápalové mnozí, aby je obětoval s modlitbami všech svatých na oltáři zlatém, kterýž jest před trůnem. ⁴I vstoupil dým zápalů s modlitbami svatých z ruky anděla před obličej Boží. ⁵I vzal anděl kadidlnici, a naplnil ji ohněm z oltáře, a svrhl ji na zem. I stalo se hromobití, a hlasové, a blýskání, i země třesení. ⁶A těch sedm andělů, kteříž měli sedm trub, připravili se, aby troubili. ⁷I zatroubil první anděl, a stalo se krupobití a oheň smíšený se krví, a svrženo jest to na zem. A třetí díl stromů shořel, a všecka tráva zelená spálena jest. ⁸Potom zatroubil druhý anděl, a jako hora veliká ohněm hořící uvržena jest do moře. I obrácen jest v krev třetí díl moře. ⁹A zemřel v moři třetí díl stvoření těch, kteráž měla duši, a třetí díl lodí zhynul. ¹⁰A třetí anděl zatroubil, i spadla s nebe hvězda veliká, hořící jako pochodně, a padla na třetí díl řek a do studnic vod. ¹¹Té pak hvězdy jméno bylo Pelynek. I obrátil se třetí díl vod v pelynek, a mnoho lidí zemřelo od těch vod, nebo byly zhořkly. ¹²Potom čtvrtý anděl zatroubil, i udeřena jest třetina slunce, a třetina měsíce, a třetí díl hvězd, tak že se třetí díl jich zatměl, a třetina dne nesvítla, a též podobně i noci. ¹³I viděl jsem a slyšel anděla jednoho, an letí po prostředku nebe, a praví hlasem velikým: Běda, běda, běda těm, kteříž přebývají na zemi, pro jiné hlasy trub tří andělů, kteříž mají troubiti.

9 Potom anděl pátý zatroubil, i viděl jsem, že hvězda s nebe spadla na zem, a dán jest jí klíč od studnice propasti. ²Kterážto otevřela studnici propasti. I vyšel dým z té studnice jako dým z peci veliké, i zatmělo se slunce i povětří od dymu té studnice. ³A z toho dymu vyšly kobylinky na zemi, jimž dána jest moc, jakouž moc mají štírové zemští. ⁴Ale řečeno jim, aby neškodily travě zemské, ani čemu zelenému, ani kterémukoli stromoví, než toliko lidem, kteříž nemají znamení Božího na čelích svých. ⁵Dáno jest pak jim, ne aby je zabíjely, ale trápiley za pět měsíců, a aby trápení jich bylo jako trápení od štíra, když by uštkl člověka. ⁶Protož v těch dnech hledati budou lidé smrti, ale nenaleznou jí, a žádati budou zemřítí, ale smrt uteče od nich. ⁷Způsob pak těch kobylek podobný byl koňům připraveným k boji, a na hlavách jejich byly jako koruny podobné zlatu, a tváři jejich jako tváři lidské. ⁸A měly vlasy jako vlasy ženské, a zubové jejich byli jako lvů. ⁹Měly také pancíře jako pancíře železné, a zvuk křídel jejich jako zvuk vozů, když množství koní běží k boji. ¹⁰A měly ocasy podobné štírům, a žihadla v ocasích jejich byla, a moc jejich byla škoditi lidem za pět měsíců. ¹¹Měly pak nad sebou krále, anděla propasti, jemuž jméno Židovský Abaddon, a Řecký Apollyon. ¹²Bída jedna pomínula, a aj, přijdou ještě dvě bídy potom. ¹³Tedy šestý anděl zatroubil, i slyšel jsem hlas jeden ze čtyř rohů oltáře zlatého, kterýž jest před obličejem Božím, ¹⁴Řkoucí šestému andělu, kterýž měl troubu: Rozvěž ty čtyři anděly, kteříž jsou u vězení při veliké řece Eufrates. ¹⁵I rozvázáni jsou ti čtyři andělé, kteříž byli připraveni k hodině, a ke dni, a k měsíci, a k roku, aby zmordovali třetí díl lidí. ¹⁶A byl počet vojska lidu jízdného dvěstěkrát tisíc tisíců; nebo slyšel jsem počet jich. ¹⁷A též viděl jsem koně u vidění, a ti, kteříž seděli na nich, měli pancíře ohnivé a hyacintové a z síry. Hlavy pak těch koní byly jako hlavy lvové, a z úst jejich vycházel oheň, a dým, a sira. ¹⁸A tímto trojím zmordována jest třetina lidu, ohněm, a dymem, a sirou, kteréž vycházely z úst jejich. ¹⁹Nebo moc jejich jest v ústech jejich a v ocasích jejich; ocasové zajisté jejich jsou podobni hadům, majíce hlavy, jimiž škodí. ²⁰Jiní pak lidé, kteříž nejsou zmordováni těmi ranami, nečinili pokání z skutků rukou svých, aby se neklaněli ďáblům, a modlám zlatým, a stříbrným, a měděným, i kamenným, i dřevěným, kteréž ani hleděti nemohou, ani slyšeti, ani choditi. ²¹Aniž činili pokání z vražd svých, ani z trávení svých, ani z smilstva svého, ani z krádeží svých.

10 I viděl jsem jiného anděla silného, sstupujícího s nebe, oděného oblakem, a duha na hlavě jeho byla, a tvář jeho jako slunce, a nohy jeho jako sloupové ohniví. ²A v ruce své měl knížku otevřenou. I postavil nohu svou pravou na moři, a levou na zemi. ³A volal hlasem velikým, jako by lev řval. A když dokonal volání, mluvilo sedm hromů hlasy své. ⁴A když odmluvilo sedm hromů hlasy své, byl bych psal. Ale slyšel jsem hlas s nebe řkoucí ke mně: Zapečeť to, co mluvilo sedm hromů, než nepiš toho. ⁵Tedy anděl, kteréhož jsem viděl

stojícího na moři a na zemi, pozdvihl ruky své k nebi. ⁶ A přísáhl skrze živého na věky věků, kterýž stvořil nebe i to, což v něm jest, a zemi i to, což na ní jest, a moře i to, což v něm jest, že již více času nebude. ⁷ Ale ve dnech hlasu sedmého anděla, když bude troubiti, dokonánoť bude tajemství Boží, jakož zvěstoval služebníkům svým prorokům. ⁸ A ten hlas, kterýž jsem byl slyšel s nebe, opět mluvil se mnou, a řekl: Jdi, a vezmi tu knížku otevřenou z ruky anděla, stojícího na moři a na zemi. ⁹ I šel jsem k andělu, a řekl jsem jemu: Dej mi tu knížku. I řekl mi: Vezmi, a požři ji, a učinit hořkost v břiše tvém, ale v ústech tvých budeť sladká jako med. ¹⁰ I vzal jsem tu knížku z ruky anděla, a požřel jsem ji. I byla v ústech mých sladká jako med, ale když jsem ji požřel, hořko mi bylo v břiše mém. ¹¹ I dí mi: Musíš opět prorokovati lidem, a národům, a jazykům, i králům mnohým.

11 I dána mi třtina, podobná prutu, a postavil se tu anděl, řka: Vstaň, a změř chrám Boží, i oltář, i ty, kteříž se modlí v něm. ² Ale síň, kteráž vně jest před chrámem, vyvrz ven, a neměř jí. Neboť jest dána pohanům, a budouť tlačiti město svaté za čtyřiceti a dva měsíce. ³ Ale dám je dvěma svědkům svým, kteříž budou prorokovati tisíc dvě stě a šedesáte dnů, oblečeni jsouce v pytle. ⁴ Tiť jsou dvě olivy a dva svícnové, stojící před obličejem Boha vší země. ⁵ Jimžto jestliže by kdo chtěl ubližovati, oheň vyjde z úst jejich, a šíře nepřátely jejich; a kdož by koli jim škoditi chtěl, takť musí zabit býti. ⁶ Tiť mají moc zavřiti nebe, aby nepršel déšť za dnů prorocství jejich; a mají moc nad vodami, aby je obrátili v krev, a bili zemi všelikou ranou, kolikrát by koli chtěli. ⁷ Ale když dokonají svědectví své, šelma ta vystupující z propasti válku povede proti nim, a svítězí nad nimi, i zmurduje je. ⁸ A ležeti budou těla jejich mrtvá na rynku města velikého, kteréž slove duchovně Sodoma a Egypt, kdež i Pán náš ukřižován jest. ⁹ A vidati budou mnozí z pokolení, a z lidu, a z jazyků, i z národů ta těla jejich mrtvá za půl čtvrtá dne, ale těl jejich mrtvých nedadí pochovati v hrobích. ¹⁰ Anobřž ti, kteříž přebývají na zemi, radovati se budou nad nimi a veseliti se, a dary budou posílati jedni druhým; nebo ti dva proroci trápili ty, kteříž přebývají na zemi. ¹¹ Ale po půl čtvrtu dni duch života od Boha vstoupil do nich, i postavili se na nohách svých, a bázeň veliká spadla na ty, kteříž je viděli. ¹² Potom slyšeli hlas veliký s nebe, řkoucí k nim: Vstupte sem. I vstoupili na nebe v oblace, a hleděli na ně nepřátelé jejich. ¹³ A v tu hodinu stalo se země třesení veliké, a desátý díl města padl, a zbito jest v tom země třesení sedm tisíců lidu, a jiní zstrašeni jsou, a vzdali slávu Bohu nebeskému. ¹⁴ Bída, druhá pominula, a aj, třetí bída přijde rychle. ¹⁵ A sedmý anděl zatroubil, i stali se hlasové velicí v nebi, řkoucí: Učiněnať jsou království světa Pána našeho a Krista jeho, a kralovatiť bude na věky věků. ¹⁶ Tedy těch čtyřmecítma starců, kteříž před obličejem Božím sedí na stolicích svých, padli na tváři své, a klaněli se Bohu, ¹⁷ Řkouce: Díky činíme tobě, Pane Bože všemohoucí, kterýž jsi, a kterýžs byl, a kterýž přijíti máš; nebo jsi přijal moc svou velikou, a království ujal. ¹⁸ I rozhněvali se národové, a přišel hněv tvůj, a čas mrtvých, aby souzeni byli, a aby dána byla odplata služebníkům tvým, prorokům a svatým, a bojícím se jména tvého, malým i velikým, a aby zkaženi byli ti, kteříž nakažují zemi. ¹⁹ I otevřín jest chrám Boží na nebi, a vidína jest truhla smluvy jeho v chrámě jeho. I stalo se blýskání, a hlasové, a hromobití, a země třesení, i krupobití veliké.

12 I ukázal se div veliký na nebi: žena oděná sluncem, pod jejímiž nohama byl měsíc, a na jejíž hlavě byla koruna dvanácti hvězd. ² A jsuci těhotná, křičela, pracující ku porodu, a trápěci se, aby porodila. ³ I vidín jest jiný div na nebi. Nebo aj, drak veliký ryšavý ukázal se, maje hlav sedm a rohů deset, a na těch hlavách svých sedm korun. ⁴ Jehož ocas strhl třetinu hvězd s nebe, a svrhl je na zem. Ten pak drak stál před ženou, kteráž měla poroditi, aby, jakž by porodila, syna jejího sežral. ⁵ I porodila syna pacholíka, kterýž měl spravovati všecky národy prutem železným. I vytržen jest syn její k Bohu a k trůnu jeho. ⁶ A žena utekla na poušť, kdež měla místo od Boha připravené, aby ji tam živili za dnů tisíc dvě stě a šedesát. ⁷ I stal se boj na nebi: Michal a andělé jeho bojovali s drakem, a drak bojoval i andělé jeho. ⁸ Ale nic neobdrželi, aniž jest nalezeno více místo jejich na nebi. ⁹ I svržen jest drak ten veliký, had starý, kterýž slove ďábel a satanáš, svodící všecken okršlek světa; svržen jest na zem, i andělé jeho s ním svržení jsou. ¹⁰ I slyšel jsem hlas veliký, řkoucí na nebi: Nyní stalo se spasení, a moc, i království Boha našeho, a moc Krista jeho; nebo svržen jest žalobník bratří našich, kterýž žaloval na ně před obličejem Boha našeho dnem i nocí. ¹¹ Ale oni svítězili nad ním skrze krev Beránka, a skrze slovo svědectví svého, a nemilovali duší svých až do smrti. ¹² Protož veselte se nebesa, a kteříž přebýváte v nich. Běda těm, kteříž přebývají na zemi a na moři; nebo ďábel sstoupil k vám, maje hněv veliký, věda, že krátký čas má. ¹³ A když uzřel drak, že jest svržen na zem, honil ženu tu, kteráž porodila toho pacholíka. ¹⁴ Ale dána jsou té ženě dvě křídla orlice veliké, aby letěla od tváři hada na poušť, na místo své, kdež by ji živili do času a časů, a do půl času. ¹⁵ I vypustil had z úst svých po té ženě vodu jako řeku, aby ji řeka zachvátila. ¹⁶ Ale země pomohla ženě; nebo otevřela země ústa svá, a požřela řeku, kterouž vypustil drak z úst svých. ¹⁷ I rozhněval se drak na tu ženu, a šel bojovati s jinými z semene jejího, kteříž ostříhají přikázání Božích, a mají svědectví Ježíše Krista. ¹⁸ I stál jsem na písku mořském.

13 I viděl jsem šelmu vystupující z moře, kteráž měla sedm hlav a deset rohů. A na rozích jejích deset korun, a na hlavách jejích jméno rouhání. ² Byla pak šelma ta, kterouž jsem viděl, podobná pardovi, a nohy její jako nedvědí, a ústa její jako ústa lvová. I dal jí drak sílu svou, a trůn svůj, i moc velikou. ³ A viděl jsem, ano jedna z hlav jejích jako zbitá byla až na smrt, ale rána její smrtelná uzdravena jest. Tedy divivší se všechna země, šla za tou šelmou. ⁴ A klaněli se tomu draku, kterýž dal moc šelmě; klaněli se i šelmě, řkouce: Kdo jest podobný té šelmě? Kdo bude moci bojovati s ní? ⁵ I dána jsou jí ústa mluvící veliké věci a rouhání, a dána jí moc vládnouti za čtyřiceti a dva měsíce. ⁶ Protož otevřela ústa svá k rouhání se Bohu, aby se jménu jeho rouhala, i stánku jeho, i těm, kteříž přebývají na nebi. ⁷ Dána jí i bojovati s svatými, a přemáhati je; a dána jí moc nad všelikým pokolením, nad jazykem, i nad národem. ⁸ Protož klaněti se jí budou všickni, kteříž přebývají na zemi, jichžto jména nejsou napsaná v knize života Beránka, toho zabitého od počátku světa. ⁹ Má-li kdo uši, slyš. ¹⁰ Jestliže kdo do vězení povede, do vězení půjde; zabije-li kdo mečem, musí mečem zabít býti. Zdeť jest trpělivost a víra svatých. ¹¹ Potom viděl jsem jinou šelmu vystupující z země, a měla dva rohy, podobné Beránkovým, ale mluvila jako drak. ¹² Kteráž všecku moc první té šelmy provozuje před tváří její; a působí to, že země i ti, kteříž přebývají na ní, klanějí se šelmě té první, jejížto rána smrtelná uzdravena byla. ¹³ A činí divy veliké, tak že i ohni rozkazuje sstupovati s nebe na zem před obličejem lidským. ¹⁴ A svodí ty, kteříž přebývají na zemi, těmi divy, kteréž dáno jí činiti před obličejem šelmy, říkající obyvatelům země, aby udělali obraz té šelmě, kteráž měla ránu od meče, ale ožila zase. ¹⁵ I dáno jí, aby dáti mohla ducha tomu obrazu šelmy, aby i mluvil obraz té šelmy, a aby to způsobila, kteřížkoli nekláněli by se obrazu té šelmy, aby byli zmordováni. ¹⁶ A rozkazuje všechněm, malým i velikým, bohatým, i chudým, svobodným i v službu podrobeným, aby měli znamení na pravé ruce své, aneb na čelích svých, ¹⁷ A aby žádný nemohl kupovati ani prodávati, než ten, kdož má znamení aneb jméno té šelmy, aneb počet jména jejího. ¹⁸ Tuť jest moudrost. Kdo má rozum, sečtiž počet té šelmy. Nebo jest počet člověka, a jestiž počet ten šest set šedesáta a šest.

14 Tedy pohleděl jsem, a aj, Beránek stál na hoře Sion, a s ním sto čtyřiceti a čtyři tisíce majících jméno Otce jeho napsané na čelích svých. ² A slyšel jsem hlas s nebe, jako hlas vod mnohých, a jako hlas hromu velikého. A hlas slyšel jsem těch, kteříž hrají na harfy své. ³ A zpívali jakožto píseň novou, před trůnem, a před těmi čtyřmi zvířaty, a před těmi starci, a žádný nemohl se naučiti té písni, jediné těch sto čtyřiceti a čtyři tisíce, kteříž jsou koupeni z země. ⁴ Totoť jsou ti, kteříž s ženami nejsou poškvrněni; nebo panicové jsou. Tiť jsou, kteříž následují Beránka, kamž by koli šel; tiť jsou koupeni z lidí, provotiny Bohu a Beránkovi. ⁵ A v ústech jejich není nalezena lest; neboť jsou bez úhony před trůnem Božím. ⁶ I viděl jsem jiného anděla letícího po prostředku nebe, majícího evangelium věčné, aby je zvěstoval těm, kteříž bydlí na zemi, a všelikému národu, i pokolení, i jazyku, i lidu, ⁷ Řkoucího velikým hlasem: Bojte se Boha, a vzdejte jemu chválu, neboť přišla hodina soudu jeho; a klanějte se tomu, kterýž učinil nebe i zemi i moře i studnice vod. ⁸ A jiný anděl letěl za ním, řka: Padl, padl Babylon, to město veliké, nebo vínem hněvu smilství svého napájelo všechny národy. ⁹ A třetí anděl letěl za nimi, pravě velikým hlasem: Bude-li se kdo klaněti šelmě a obrazu jejímu, a vezme-li znamení její na čelo své aneb na ruku svou, ¹⁰ I tenť bude píti víno hněvu Božího, víno, kteréž jest vliáno do kalichu hněvu jeho; a trápen bude ohněm a sirou před obličejem svatých andělů a před obličejem Beránka. ¹¹ A dým muk jejich vstoupí na věky věků, a nebudouť míti odpočinutí dnem i nocí ti, kteříž se klanějí šelmě a obrazu jejímu, a jestliže kdo přijme znamení jména jejího. ¹² Tuť jest trpělivost svatých, tu jsou ti, kteříž ostříhají příkázání Božích a víry Ježíšovy. ¹³ I slyšel jsem hlas s nebe, řkoucí ke mně: Piš: Blahoslavení jsou od této chvíle mrtví, kteříž v Pánu umírají. Duch zajisté dí jim, aby odpočinuli od prací svých, skutkové pak jejich jdou za nimi. ¹⁴ I pohleděl jsem, a aj, oblak bělostkvoucí, a na tom oblaku seděl podobný Synu člověka, maje na hlavě své korunu zlatou, a v ruce své srp ostrý. ¹⁵ A jiný anděl vyšel z chrámu, volaje hlasem velikým na toho, kterýž seděl na oblaku: Pusť srp svůj, a žni; neboť přišla tobě hodina žně, nebo již dozrala žně země. ¹⁶ I spustil ten, kterýž seděl na oblaku, srp svůj na zem, a požata jest země. ¹⁷ A jiný anděl vyšel z chrámu toho, kterýž jest na nebi, maje i on srp ostrý. ¹⁸ Opět vyšel jiný anděl z oltáře, kterýž měl moc nad ohněm, a volal křikem velikým na toho, kterýž měl srp ostrý, řka: Pusť srp svůj ostrý, a zbeř hrozny vinice zemské; neboť jsou uzrali hroznové její. ¹⁹ I spustil anděl srp svůj na zem, a sebral vinici země, a vmetal do jezera velikého hněvu Božího. ²⁰ I tlačeno jest jezero před městem, a vyšla krev z jezera až do udidl koňům za tisíc a za šest set honů.

15 Potom viděl jsem jiný zázrak na nebi veliký a předivný: Sedm těch andělů majících sedm ran posledních; nebo skrze ně má dokonán býti hněv Boží. ² A viděl jsem jako moře sklené, smíšené s ohněm, a ty, kteříž svítěžili nad tou šelmou a obrazem jejím a nad charakterem jejím i nad počtem jména jejího, ani stojí nad

tím mořem skleným, majíce harfy Boží, ³ A zpívají píseň Mojžíše, služebníka Božího, a píseň Beránkovu, řkouce: Velicí a předivní jsou skutkové tvoji, Pane Bože všemohoucí, spravedlivé a pravé jsou cesty tvé, ó Králi svatých. ⁴ Kdož by se, nebál tebe, Pane, a nezveleboval jména tvého? Nebo ty sám svatý jsi. Všickni zajisté národové přijdou, a klaněti se budou před obličejem tvým; nebo soudové tvoji zjevení jsou. ⁵ Potom pak pohleděl jsem, a aj, otevřín byl chrám stánku svědectví na nebi. ⁶ I vyšlo sedm těch andělů z chrámu, majících sedm ran, oblečení jsouce rouchem lněným, čistým a bělostkvoucím, a přepásáni na prsech pasy zlatými. ⁷ A jedno ze čtyř zvířat dalo sedmi andělům sedm koflíků zlatých, plných hněvu Boha živého na věky věků. ⁸ I naplněn jest chrám dymem od slávy Boží a od moci jeho, a žádný nemohl vjíti do chrámu, dokudž se nevykonalo sedm ran těch sedmi andělů.

16 I slyšel jsem hlas veliký z chrámu, řkoucí těm sedmi andělům: Jděte, vylíte sedm koflíků hněvu Božího na zem. ² I šel první, a vylil koflík svůj na zem, i vyvrhli se vředové škodliví a zlí na lidech, majících znamení šelmy, a na těch, kteříž se klaněli obrazu jejímu. ³ Zatím druhý anděl vylil koflík svůj na moře, a učiněno jest jako krev umrlého, a všeliká duše živá v moři umřela. ⁴ Potom třetí anděl vylil koflík svůj na řeky a na studnice vod, i obráceny jsou v krev. ⁵ I slyšel jsem anděla vod, řkoucího: Spravedlivý jsi, Pane, kterýž jsi, a kterýžs byl, a svatý, žes to usoudil. ⁶ Poněvadž krev svatých a proroků vylévali, i dal jsi jim krev pít; nebo jsou hodni. ⁷ I slyšel jsem jiného od oltáře, kterýž řekl: Jistě, Pane Bože všemohoucí, praví jsou a spravedliví soudové tvoji. ⁸ Potom čtvrtý anděl vylil koflík svůj na slunce, i dáno jest jemu páliť lidi ohněm. ⁹ I pálili se lidé horkem velikým, a rouhali se jménu Boha toho, kterýž má moc nad těmi ranami, a však nečinili pokání, aby vzdali slávu jemu. ¹⁰ Tedy pátý anděl vylil koflík svůj na stolicí té šelmy, i učiněno jest království její tmavé, i kousali jazyky své pro bolest. ¹¹ A rouhali se Bohu nebeskému pro bolesti své a pro vředy své, a však nečinili pokání z skutků svých. ¹² Šestý pak anděl vylil koflík svůj na tu velikou řeku Eufrates, i vyschla voda její, aby připravena byla cesta králům od východu slunce. ¹³ A viděl jsem, ano z úst draka a z úst šelmy a z úst falešného proroka vyšli tři duchové nečistí, podobní žabám. ¹⁴ Nebo jsou duchové ďábelští, ješto činí divy, a chodí mezi krále zemské a všeho okršlku světa, aby je shromáždili k boji, k tomu velikému dni Boha všemohoucího. ¹⁵ Aj, přicházímt jako zloděj. Blahoslavený, kdož bdí a ostříhá roucha svého, aby nah nechodil, aby neviděli hanby jeho. ¹⁶ I shromáždil je na místo, kteréž slove Židovsky Armageddon. ¹⁷ Tedy sedmý anděl vylil koflík svůj na povětrí, i vyšel hlas veliký z chrámu nebeského, z trůnu, řkoucí: Stalo se. ¹⁸ I stali se zvukové a hromobítí a blýskání, i země třesení stalo se veliké, jakéhož nikdy nebylo, jakž jsou lidé na zemi, země třesení tak velikého. ¹⁹ I roztrhlo se to veliké město na tři strany, a města národů padla. A Babylon veliký přišel na pamět před obličejem Božím, aby dal jemu kalich vína prchlivosti hněvu svého. ²⁰ A všickni ostrovové pomínuli, a hory nejsou nalezeny. ²¹ A kroupy veliké jako centněřové pršely s nebe na lidi. I rouhali se Bohu lidé pro ránu těch krup; nebo velmi veliká byla ta jejich rána.

17 I přišel jeden z sedmi andělů, kteříž měli sedm koflíků, a mluvil se mnou, řka ke mně: Pod, ukážit odsouzení nevěstky veliké, kteráž sedí na vodách mnohých, ² S kterouž smilnili králové země, a zpili se vínem smilství jejího obyvatelé země. ³ I odnesl mne na poušť v duchu, a viděl jsem ženu sedící na šelmě brunátné, plné jmen rouhání, mající sedm hlav a deset rohů. ⁴ Žena pak odína byla šarlatem a brunátným rouchem, a ozdobena zlatem a kamením drahým i perlami, mající koflík zlatý v ruce své, plný ohavností a nečistoty smilstva svého. ⁵ A na čele jejím napsané jméno: Tajemství, Babylon veliký, máť smilstva a ohavností země. ⁶ A viděl jsem ženu tu opilou krví svatých, a krví mučedníků Ježíšových, a viděv ji, divil jsem se divením velikým. ⁷ I řekl mi anděl: Co se divíš? Já tobě povím tajemství té ženy i šelmy, kteráž ji nese, mající hlav sedm a rohů deset. ⁸ Šelma, kteroužs viděl, byla, a není, a máť vystoupiti z propasti, a na zahynutí jíti. I diviti se budou bydlitelé země, (ti, kterýchž jména nejsou napsána v knize života od ustanovení světa), vidouce šelmu, kteráž byla, a není, a však jest. ⁹ Tentoť pak jest smysl, a máť moudrost: Sedm hlav jest sedm hor, na kterýchž ta žena sedí. ¹⁰ A králů sedm jest. Pět jich padlo, jeden jest, jiný ještě nepřišel; a když přijde, na malou chvíli musí trvati. ¹¹ A šelma, kteráž byla, a není, onať jest osmý, a z těch sedmi jest, i na zahynutí jde. ¹² Deset pak rohů, kteréžs viděl, jestiť deset králů, kteříž ještě království nepřijali, ale přijmoutť moc jako králové jedné hodiny spolu s šelmou. ¹³ Tiť jednu radu mají, a sílu i moc svou šelmě dať. ¹⁴ Tiť bojovati budou s Beránkem, a Beránek svítězí nad nimi, neboť Pán pánů jest a Král králů, i ti, kteříž jsou s ním, povolání, a vyvolení, a věrní. ¹⁵ I řekl

16:16 Armageddon. Město Megiddo, ležící na severu Izraele, je vojenská pevnost, která v biblických dobách mívala stáje pro nejméně 400 koní. Kdokoliv by útočil na Izrael ze severu či východu nebo západu, dokonce i z moře severně od Haify, musel by nejprve projít kolem Megidda. Součástí strategické polohy hrazeného města s vojskovou

posádkou byla i skutečnost, že se rozkládalo na hoře stejného jména. Hebrejsky se hora řekne har, odtud Har-Megiddo, v Novém Zákoně s řeckou koncovkou -on. Tradiční bojiště, na němž se jednou do posledního bitvy s nepřáteli Božího lidu vložil sám Hospodin. !!! **DOPSAT !!!**

mi: Vody, kteréžs viděl, kdež nevěstka sedí, jsou lidé, a zástupové, a národové, a jazykové. ¹⁶ Deset pak rohů, kteréžs viděl na šelmě, ti v nenávist vezmou nevěstku, a učiní ji opuštěnou a nahou, a tělo její jísti budou, a ji páliťi budou ohněm. ¹⁷ Neboť dal Bůh v srdce jejich, aby činili vůli jeho, a aby se sjednomyslnili, a království své šelmě dali, dokudž by nebyla vykonána slova Boží. ¹⁸ A žena, kteroužs viděl, jest město to veliké, kteréž má království nad králi země.

18 Potom pak viděl jsem anděla sstupujícího s nebe, majícího moc velikou, a země osvícena byla od slávy jeho. ² I zkríkl silně hlasem velikým, řka: Padl, padl Babylon ten veliký, a učiněn jest příbytkem ďáblů, a stráží každého ducha nečistého, a stráží všelikého ptactva nečistého a ohyzdného. ³ Nebo z vína hněvu smilstva jeho pili všickni národové, a králové zemští smilnili s ním, a kupci zemští z zboží rozkoší jeho zbohatli. ⁴ I slyšel jsem jiný hlas s nebe, řkoucí: Vyjděte z něho, lide můj, abyste neobcovali hříchům jeho, a abyste nepřijali z jeho ran. ⁵ Neboť dosáhli hříchové jeho až k nebi, a rozpomenul se Bůh na nepravosti jeho. ⁶ Dejtež jemu, jakož i on dával vám, a dejte jemu dvénásob podle skutků jeho; v koflík, kterýž naléval, nalíte jemu dvénásob. ⁷ Jakž se mnoho chlubil a zbůjněl byl, tak mnoho dejte jemu muk a pláče. Neboť v srdci svém praví: Sedím královna, a nejsemť vdovou, a pláče neužřím. ⁸ Protož v jeden den přijdou rány jeho, smrt a pláč i hlad, a ohněm spálen bude; nebo silný jest Pán, kterýž jej potupí. ⁹ I plakati ho budou, a kvíliti nad ním králové země, kteříž s ním smilnili, a svou rozkoš měli, když uzří dým zapálení jeho, ¹⁰ Zdaleka stojíce, pro bázeň muk jeho, a řkouce: Běda, běda, veliké město Babylon, to město silné, že jedné hodiny přišel odsudek tvůj. ¹¹ Ano i kupci zemští budou plakati a kvíliti nad ním; nebo koupí jejich žádný nebude kupovati více, ¹² Koupě zlata, a stříbra, a drahého kamene, i perel, i kmentu, i šarlatu, i hedbávi, i brunátného roucha, i všelikého dřeva thyinového, a všech nádob z kostí slonových, i všelikého nádobí z nejdražšího dříví, i z mědi, i z železa, i z mramoru; ¹³ A skořice, i vonných věcí, a mastí, i kadidla, i vína, i oleje, i bělí, i pšenice, i dobytka, i ovec, i koní, a vozů, i služebníků, i duší lidských. ¹⁴ I ovoce žádostivá duši tvé odešla od tebe, a všecko tučné a krásné odešlo od tebe, a aniž toho již více nalezneš. ¹⁵ Ti kupci, kteříž v tom kupčili, a jím zbohatli, zdaleka stanou pro strach muk jeho, plačíce, a kvílíce, ¹⁶ A řkouce: Běda, běda, město veliké, kteréž odino bylo kmentem, a šarlatem, a brunátným rouchem, a ozdobeno bylo zlatem, a kamením drahým, i perlami; nebo v jednu hodinu zahynula tak veliká bohatství. ¹⁷ I všeliký marinář, i všecko množství lidí, kteříž jsou na lodech, i plavci, a kteřížkoli svou živnost na moři mají, zdaleka stanou, ¹⁸ A zkríknu, vidouce dým zapálení jeho, řkouce: Které bylo podobné městu tomuto velikému! ¹⁹ A sypouce prach na hlavy své, křičeti budou, plačíce, a kvílíce, a řkouce: Běda, běda, město veliké, v němž zbohatli všickni, kteříž měli lodí na moři, ze mzdy jeho; nebo jedné hodiny zpustlo. ²⁰ Raduj se nad ním nebe i svatí apoštolé i proroci; nebo pomstíť vás Bůh nad ním. ²¹ I zdvihl jeden silný anděl kámen jako žernov veliký, a hodil jím do moře, řka: Tak prudce uvržen bude Babylon, to město veliké, a nikoli více nebude nalezen. ²² A hlas na harfy hrajcích, a zpěváků, a pištců, a trubačů nikoli nebude více v tobě slyšán, a žádný řemeslník žádného řemesla nebude v tobě více nalezen, a zvuk žernovu nebude v tobě více slyšán. ²³ Ani světlo svíce nebude v tobě více svítiti, a hlas ženicha ani nevěsty nebude v tobě více slyšán, ješto kupci tvoji bývala knížata zemská, a tráveními tvými v blud uvedeni byli všickni národové. ²⁴ Ale v něm nalezena jest krev proroků a svatých i všech zmordovaných na zemi.

19 Potom jsem slyšel veliký hlas velikého zástupu na nebi, řkoucího: Halelujah. Spasení, a sláva, a čest, i moc Pánu Bohu našemu. ² Neboť jsou praví a spravedliví soudové jeho, kterýž odsoudil nevěstku tu velikou, kteráž byla porušila zemi smilstvem svým, a pomstil krve služebníků svých z ruky její. ³ I řekli podruhé: Halelujah. A dým její vstupoval na věky věků. ⁴ I padlo, čtyřmécítma starců a čtvero zvířat, a klaněli se Bohu sedícímu na trůnu, řkouce: Amen, Halelujah. ⁵ I vyšel z trůnu hlas, řkoucí: Chvalte Boha našeho všickni služebníci jeho, a kteříž se bojíte jeho, i malí i velicí. ⁶ A slyšel jsem hlas jako zástupu velikého, a jako hlas vod mnohých, a jako zvuk hromů silných, řkoucíh: Halelujah. Kralovalť Pán Bůh náš všemohoucí. ⁷ Radujme se, a veselme se, a chválu vzdejme jemu. Neboť přišla svadba Beránkova, a manželka jeho připravila se. ⁸ A dáno jest jí, aby se oblékla v kment čistý a stkvoucí, a ten kment jsouť ospravedlnování svatých. ⁹ I řekl mi: Piš: Blahoslavení, kteříž jsou k večeri svatby Beránkovy povoláni. A řekl mi: Tato slova Boží jsou pravá. ¹⁰ I padl jsem k nohám jeho, abych se klaněl jemu. Ale řekl mi: Hleď, abys toho nečinil. Jsemť spoluslužebník tvůj i bratří tvých, těch, kteříž mají svědectví Ježíšovo. Bohu se klaněj. Svědectví pak Ježíšovo jestiť duch proroctví. ¹¹ I viděl jsem nebe otevřené, a aj, kůň bílý, a ten, kterýž seděl na něm, sloul Věrný a Pravý, a spravedlivě soudí i bojuje. ¹² Oči pak jeho byly jako plamen ohně, a na hlavě jeho korun množství, a měl jméno napsané, kteréhož žádný neví, než on sám. ¹³ A byl odín rouchem pokropeným krví, a sloveť jméno jeho Slovo Boží. ¹⁴ A rytířstvo nebeské jelo za ním na bílých koních, jsouce odíni kmentem bílým a čistým. ¹⁵ A z úst jeho vycházel meč ostrý, aby jím bil národy. Nebo on bude je spravovati prutem železným; onť i pres vína hněvu a prchlivosti Boha

všemohoucího tlačiti bude. ¹⁶ A máť na rouchu a na bedrách svých napsané jméno: Král králů a Pán pánů. ¹⁷ I viděl jsem jednoho anděla, an stojí v slunci, a zkríkl hlasem velikým, řka všechněm ptákům, kteříž létali po prostřed nebes: Podte, a shromažďte se k večeri velikého Boha, ¹⁸ Abyste jedli těla králů, a těla hejtmanů, a těla silných, a těla koňů, i těch, kteříž na nich sedí, a těla všech svobodných i služebníků, i malých i velikých. ¹⁹ I viděl jsem šelmu a krále země a vojska jejich, ani se sjeli, aby bojovali s tím, kterýž seděl na tom koni, a s rytířstvem jeho. ²⁰ I jata jest ta šelma, a s ní falešný prorok ten, kterýž činíval divy před ní, jimiž svodil ty, kteříž přijali znamení šelmy, a kteříž se klaněli obrazu jejímu. I uvržení jsou oba za živa do jezera ohnivého, hořícího sirou. ²¹ A jiní zbití jsou mečem toho, kterýž seděl na koni, vycházejícím z úst jeho. A všickni ptáci nasyčeni jsou těly jejich.

20 I viděl jsem anděla sstupujícího s nebe, majícího klíč od propasti a řetěz veliký v ruce své. ² I chopil draka, hada toho starého, kterýž jest ďábel a satan, i svázal jej za tisíc let. ³ A uvrhl ho do propasti, i zavřel, a svrchu nad ním zapečetil, aby nesvodil více národů, až by se vyplnilo tisíc let; neboť potom musí býti propuštěn na malý čas. ⁴ I viděl jsem stolice, a posadili se na nich, i dán jest jim soud, a duše stínaných pro svědectví Ježíšovo a pro slovo Boží, a kteříž se neklaněli šelmě, ani obrazu jejímu, a aniž přijali znamení jejího na čela svá, aneb na ruce své. A ožili, a kralovali s Kristem tisíc let. ⁵ Jiní pak mrtví neožili, dokudž by se nevyplnilo těch tisíc let. Toť jest první vzkříšení. ⁶ Blahoslavený a svatý, kdož má díl v prvním vzkříšení. Nad těmit' ta druhá smrt nemá moci, ale budou kněží Boží a Kristovi, a kralovati s ním budou tisíc let. ⁷ A když se vyplní tisíc let, propuštěn bude satan z žaláře svého. ⁸ I vyjde, aby svodil národy, kteříž jsou na čtyřech stranách země, Goga a Magoga, a aby je shromáždil k boji, kterýchžto počet jest jako písku mořského. ⁹ I vstoupili na širokost země, a obklíčili stany svatých, i to město milé, ale stoupil oheň od Boha s nebe, a spálil je. ¹⁰ A ďábel, kterýž je svodil, uvržen jest do jezera ohně a siry, kdež jest i šelma, i falešný prorok, a budouť mučeni dnem i nocí na věky věků. ¹¹ I viděl jsem trůn veliký bílý, a sedícího na něm, před jehož tváří utekla země i nebe, a místo jim není nalezeno. ¹² I viděl jsem mrtvé, malé i veliké, stojící před obličejem Božím, a knihy otevřeny jsou. A jiná kniha také jest otevřena, to jest kniha života, i souzeni jsou mrtví podlé toho, jakž psáno bylo v knihách, totiž podlé skutků svých. ¹³ A vydalo moře mrtvé, kteříž byli v něm, tolikéž smrt i peklo vydali ty, kteříž v nich byli, i souzeni jsou jeden každý podlé skutků svých. ¹⁴ Smrt pak a peklo uvržení jsou do jezera ohnivého, a toť jest smrt druhá. ¹⁵ I ten, kdož není nalezen v knize života zapsán, uvržen jest do jezera ohnivého.

21 Potom viděl jsem nebe nové a zemi novou. Nebo první nebe a první země byla pominula, a moře již nebylo. ² A já Jan viděl jsem město svaté, Jeruzalém nový, sstupující od Boha s nebe, připravený jako nevěstu okrášlenou muži svému. ³ I slyšel jsem hlas veliký s nebe, řkoucí: Aj, stánek Boží s lidmi, a bydliť bude s nimi, a oni budou lid jeho, a on Bůh s nimi bude, jsa Bůh jejich. ⁴ A setřet Bůh všelikou slzu s očí jejich, a smrti již více nebude, ani kvílení, ani křiku, ani bolesti nebude více; nebo první věci pominuly. ⁵ I řekl ten, kterýž seděl na trůnu: Aj, nové činím všecko. I řekl mi: Piš. Nebo jsou tato slova věrná a pravá. ⁶ I dí mi: Stalo se. Jáť jsem Alfa i Oméga, počátek i konec. Jáť dám žíznivému z studnice vody živé darmo. ⁷ Kdož svítěží, obdržít' dědičně všecko, a budouť jemu Bohem, a on mi bude synem. ⁸ Strašlivým pak, a nevěrným, a ohyzdným, a vražedníkům, a smilníkům, a čarodějníkům, a modlárům, i všechněm lhářům, díl jejich v jezeře, kteréž hoří ohněm a sirou, jenž jest smrt druhá. ⁹ I přišel ke mně jeden z těch sedmi andělů, kteříž měli sedm koflíků plných sedmi ran nejposlednějších, a mluvil se mnou, řka: Poď, ukážit' nevěstu, manželku Beránkovu. ¹⁰ I vnesl mne v duchu na horu velikou a vysokou, a ukázal mi město veliké, ten svatý Jeruzalém, sstupující s nebe od Boha, ¹¹ Mající slávu Boží. Jehož světlost byla podobná k kameni nejdražšímu, jako k kameni jaspidu, kterýž by byl způsobu křišťalového, ¹² A mající zed velikou a vysokou, mající dvanácte bran, a na těch branách dvanácte andělů, a jména napsaná, kterážto jsou dvanáctera pokolení synů Izraelských. ¹³ Od východu slunce brány tři, od půlnoci brány tři, od poledne brány tři, od západu brány tři. ¹⁴ A zed městská měla základů dvanácte, a na nich jména dvanácti apoštolů Beránkových. ¹⁵ A ten, kterýž mluvil se mnou, měl třtinu zlatou, aby změřil město i brány jeho i zed jeho. ¹⁶ Položení pak města toho čtverhrané jest, jehož dlouhost tak veliká jest jako i širokost. I naměřil toho města tou třtinou dvanácte tisíců honů; dlouhost pak jeho, i širokost, i vysokost jednotejná jest. ¹⁷ I změřil zed jeho, sto čtyřiceti a čtyři loktů, měrou člověka, kteráž jest míra anděla. ¹⁸ A bylo stavení zdi jeho jaspis, město pak samo bylo zlato čisté, podobné sklu čistému. ¹⁹ A základové zdi městské všelikým kamenem drahým ozdobeni byli. Základ první byl jaspis, druhý zafir, třetí chalcedon, čtvrtý smaragd, ²⁰ Pátý sardonix, šestý sardius, sedmý chryzolit, osmý beryllus, devátý topazion, desátý chryzoprassus, jedenáctý hyacint, dvanáctý ametyst. ²¹ Dvanácte pak bran dvanácte perel jest, jedna každá brána jest z jedné perly;

a rynek města zlato čisté jako sklo, kteréž se naskrze prohlédnouti může. ²² Ale chrámu jsem v něm neviděl; nebo Pán Bůh všemohoucí chrám jeho jest a Beránek. ²³ A to město nepotřebuje slunce ani měsíce, aby svítily v něm; nebo sláva Boží je osvěcuje, a svíce jeho jest Beránek. ²⁴ A národové, kteříž by k spasení přišli, v světle jeho procházeti se budou, a králové zemští přenesou slávu a čest svou do něho. ²⁵ A brány jeho nebudou zavírány ve dne; noci zajisté tam nebude. ²⁶ A snesou do něho slávu a čest národů. ²⁷ A nevejdeť do něho nic poškrvňujícího, aneb působícího ohyzdnost a lež, než toliko ti, kteříž napsáni jsou v knize života Beránkova.

22 I ukázal mi potok čistý vody živé, světlý jako křišťál, tekoucí z trůnu Božího a Beránkova. ² U prostřed pak rynku jeho a s obou stran potoka bylo dřevo života, přinášející dvanáctero ovoce, na každý měsíc vydávající ovoce své, a lístí své k zdraví národů. ³ A ničeho zlořečeného již více nebude, ale trůn Boží a Beránkův bude v něm, a služebníci jeho sloužiti jemu budou. ⁴ A tvář jeho viděti budou, a jméno jeho bude na čelích jejich. ⁵ A noci tam nebude, aniž budou potřebovati svíce, ani světla slunečného; nebo Pán Bůh je osvěcuje, a kralovati budou na věky věků. ⁶ I řekl mi: Slova tato jsou věrná a pravá, a Pán Bůh svatých proroků poslal anděla svého, aby ukázal služebníkům svým, co se dítí musí brzo. ⁷ Aj, přijduť rychle. Blahoslavený, kdož ostříhá slov proroctví knihy této. ⁸ Já pak Jan viděl jsem a slyšel tyto věci. A když jsem slyšel a viděl, padl jsem, klaněti se chtěje před nohama anděla toho, kterýž mi tyto věci ukazoval. ⁹ Ale řekl mi: Hleď, abys toho nečinil. Neboť jsem spoluslužebník tvůj a bratří tvých proroků, a těch, kteříž ostříhají slov knihy této. Bohu se klaněj. ¹⁰ Potom řekl mi: Nezapečeťuj slov proroctví knihy této; neboť jest blízko čas. ¹¹ Kdo škodí, škod' ještě; a kdo smrdí, smrd' ještě; a kdo jest spravedlivý, ospravedlni se ještě; a svatý posvěť se ještě. ¹² A aj, přijduť brzo, a odplata má se mnou, abych odplatil jednomu každému podle skutků jeho. ¹³ Jáť jsem Alfa i Oméga, počátek i konec, první i poslední. ¹⁴ Blahoslavení, kteříž zachovávají příkázání jeho, aby měli právo k dřevu života, a aby branami vešli do města. ¹⁵ Vně pak budou psi a čarodějníci, a smilníci, a vražedníci, a modláři, i každý, kdož miluje a činí lež. ¹⁶ Já Ježíš poslal jsem anděla svého, aby vám svědčil o těchto věcech v církvích. Já jsem kořen a rod Davidův, a hvězda jasná a jitrní. ¹⁷ A Duch i nevěsta řkou: Pod'. A kdož slyší, rcíž: Přid'. A kdož žízni, přijdiž, a kdo chce, nabeř vody života darmo. ¹⁸ Osvědčujit pak každému, kdož by slyšel slova proroctví knihy této, jestliže by kdo přidal k těmto věcem, žeť jemu přidá Bůh ran napsaných v knize této. ¹⁹ A jestliže by kdo ujal od slov proroctví tohoto, odejmeť Bůh díl jeho z knihy života, a z města svatého, a z těch věcí, kteréž jsou napsány v knize této. ²⁰ Takt' praví ten, kterýž svědectví vydává o těchto věcech: Jistěť přijdu brzo. Amen. Přijdiž tedy, Pane Ježíši. ²¹ Milost Pána našeho Jezukrista se všechněmi vámi. Amen.

22:2 Dřevo života. Závěr Bible tvoří symetrický protipól k jejímu začátku. Je tu zase řeka a strom života jako v Genesis (Gn 2:9–10). Boží plán života k jeho slávě znovu začíná, a tentokrát už nebude nic, co by jej mohlo překazit. Budou mít na něm podíl ti, kdo milovali Boha nade

všechno. Jejich srdce patří Bohu a nechtělo dát přednost žádnému pokušení už tady na zemi. Selhání, se kterými se tady počítalo a pro která byly předepsány příslušné oběti, už nikdy nenastane. Boj dobra se zlem bude jednou provždy minulostí.